Proletari din toate țările, uniți-vă!

Gazeta ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Anul XV nr. 736 | vineri 3 ianuarie 1964 | 8 pagini 25 bani

IMAGINI DIN VACANȚĂ

Coame prelungi și masive de munți, dormitînd ca o turmă de giganți mîngîiați de mișcarea densă și domoală a negurilor. Crengi de brad pe care gerul a însăilat nesfîrșite broderii de filigran strălucitor, țesut în păienjeniș de apă înghețată. Umbre alunecînd vertiginos pe pante albe, ridicînd în zbor, din cozile schiurilor, colb de zăpadă.

Fiecare dintre copiii care și-au petrecut o bună parte din zilele vacanței la Predeal, în clădirea cu aspect de castel din basme transformat ad-hoc în tabără pentru elevii școlii medii „Dr. Petru Groza" din București, păstrează în amintire zeci de astfel de imagini. Dintre ele, cele mai dragi sînt poate cele care amintesc de excursii.

Intr-adevăr, ce poate fi mai fermecător, mai plin de poezie! In dimineața din care se șterg umbrele albastre ale zorilor, copiii pornesc pe drumeagul înghețat, cu rucsacurile în spinare. După o vreme, vilele stațiunii rămîn în urmă. Drumul continuă pe o poteca, prin umbra pădurii. Brazii înalți, mîndri și nemișcați — cavaleri ai codrilor în veșminte verzi, întunecate — străjuiesc o lume plină de taine, de unde uneori vin zgomote vagi ce fac parcă liniștea și mai profundă. Este poate o crenguță care s-a rupt, sau poate un tufiș atins, în treacăt, de toana unei mîngîieri de vînt. Iar sus, departe, se văd creste crenelate, încoronate sub cerul albastru și pur cu zăpada aurită de soarele abia răsărit. Drumul șerpuiește înclinat prin poiene, peste podețe și pe lîngă izvoare.

O vreme merg cu toții tăcuți, ascultînd liniștea pădurii. E chiar de mirare atîta liniște. Nici o teamă: se va sparge curînd. Nu mai știu cine a aruncat prima glumă. Poate una din cele două Liliane ale clasei a XI-a, sau poate colega lor Felicia Ionescu, sau Mircea Pop. Nu-mi mai amintesc. Știu doar că atîta a fost de-ajuns ca rîsul să cuprindă repede toată coloana, ca o cascadă învolburată și spumoasă de veselie... Și mai știu că, după aceea, veselia a domnit și la cabană, unde rîsetele bufneau mai pe înfundate — vezi mai era pe aici și lume străină — în jurul cestilor de ceai fierbinte.

Și cîtă veselie a domnit la schi și la săniuș, cu ce rîsete au fost întîmpinați cei care au alcătuit, în primele zile de tabără, o „moțiune de protest" pe lîngă „Majestatea sa natura" pentru că nu îngăduise încă zăpezii să se aștearnă cu nădejde la Predeal! In pofida acestei dificultăți, Eugen Olid și Sanda Toma, ca și Romulus Petrescu sau Claudia Florescu, au înregistrat sute de coborîri vijelioase însoțite de tradiționalele răsturnări și bușituri în zăpadă, pe panta de la Clăbucet-Sosire. Au fost suficiente apoi cîteva zile de ninsoare pentru ca pasionații sporturilor cu tălpigi să regăsească bucuria alunecărilor amețitoare pe pîrtie. Intre două coborîri, însoțite de gălăgioasa „galerie" a colegilor, se găsea și un scurt răgaz pentru înverșunate bătălii cu proiectile de zăpadă.

Nespus de dragă le va rămîne elevilor și amintirea serilor petrecute la clubul taberii.

O seară de muzică. In sală se așterne liniștea. Și dintr-odată, din cutia magnetofonului țîrup notele falnice ale „Concertului imperial" de Beethoven. Zeci de tineri stau nemișcați și ascultă vrăjiți. Școala, munții, schiurile au rămas undeva, departe. Toți cei ce ascultă nu mai simt decît muzica viguroasă, caldă, patetică. Și altă seară, în care au ascultat fermecătoarele melodii populare românești, sau cantonete italiene pline de voioșie...

Ei, și pentru că în tabără au fost și elevi mai mari, nu trebuie să trecem cu vederea nici serile de dans: pașii plini de vioiciune, ritmul nu întotdeauna coordonat cu muzica, valsurile mai amuzante decît tangourile, fetele mai bune dansatoare decît băieții... Dar vine ora zece și o dată cu ea profesorii, care în această problemă au unele păreri întrucîtva diferite de ale elevilor, hotărăsc că e timpul ca dansul să se întrerupă pentru odihnă.

Ușor, ezitînd parcă printre crengile de brad, un fulg alunecă singur în liniștea pădurii. Un altul răsare alături și se agață de o frunză. Încet, încet, numărul lor se înmulțește într-o învolburare albă și lentă, iar peisajul tăcut și înnegurat se luminează de-o culoare nouă. Ninge — și farmecul fulgilor aduce un adaus de poezie jocului pe cît de plăcut pe atît de instructiv, botezat „concurs de orientare turistică". Grupuri de copii organizate minuțios, după reguli dinainte stabilite, coboară văioage, cercetează atent trunchiuri de copaci, se conduc după semne tainice numai de ei știute, privesc pe sub pietroaie și crengi, căutînd nerăbdători și pasionați plicuri care conțin mesaje și întrebări. Uneori nu auzi decît exclamații pline de ciudă. Dar alte ori truda sfîrșește printr-o larmă de bucurie victorioasă: Am găsit, am găsit!!

Plicul e desfăcut cu înfrigurare. Urmează un nou moment de liniște și deliberare. Răspunsul la întrebarea formulată pe bilețelul din plic solicită cunoștințe deosebite și cei mai buni la joacă trebuie să fie cu acest prilej și cei mai buni la învățătură.

Seri calde, pline de farmec, petrecute în sala clubului, excursii pe sub umbre de cetini, bulgări pufoși și imenși de nea bătuciți în palmele înmănușate, imense întinderi de zăpadă pură și strălucitoare, chipuri îmbujorate de copii care strigă, rîd, aleargă, se joacă sau contemplă feerice peisaje montane, îmbogățindu-și sufletul cu minuni de frumusețe. Sînt imagini ale acestei minunate vacanțe de iarnă pe care copiii de la școala „Dr. Petru Groza" au petrecut-o, asemenea altor mii și mii de copii, în splendida împărăție a munților.

O. BUZESCU

În trimestrul II

• Consfătuirea raională a cadrelor didactice, care a avut loc înainte de începutul anului școlar, a arătat că școlile din raionul nostru trebuie să se ocupe cu mai multă străduință și mai sistematic de realizarea educației comuniste a elevilor. În cursul trimestrului I s-au obținut o serie de succese pe această linie. Fără a ne mulțumi însă cu cele obținute, în trimestrul II ne vom spori preocupările pentru felul în care se realizează această latură a procesului de învățămînt.

Intrucît lecția are ponderea cea mai mare și în ceea ce privește educarea comunistă a copiilor, în munca de control și îndrumare a școlilor, vom da o deosebită atenție, valorificării resurselor educative ale lecției. Firește, nu ne vom limita la îndrumarea izolată a fiecărei școli în parte, ci vom căuta să folosim experiența bună în interesul tuturor școlilor din raion. De aceea ne-am propus să redactăm o serie de scrisori metodice cu privire la cele mai bune procedee folosite pentru întărirea conținutului educativ al predării. Totodată, vom îndruma cercurile pedagogice să dezbată și să popularizeze amplu experiența înaintată în ceea ce privește creșterea valorii educative a lecțiilor.

ION MOACĂ
șeful secției de învățămînt a raionului Tr. Severin

• Hotărîți ca în cel de al doilea trimestru să obținem în școlile din raion o continuă îmbunătățire a procesului instructiv-educativ, ne propunem să controlăm și să îndrumăm mai intens munca pe care o desfășoară cadrele didactice.

Urmărim îndeosebi ridicarea pregătirii elevilor la limba romînă și la matematică. In acest scop vom da elevilor din toate școlile lucrări de control cu subiecte unice, stabilite de noi, pentru a cunoaște comparativ nivelul real de cunoștințe al elevilor din fiecare unitate. Concluziile desprinse din studierea acestor lucrări ne vor ajuta să vedem ce școli și ce profesori trebuie sprijiniți cu deosebire, ce măsuri se impun pe raion.

Ținînd seama de faptul că activitatea comisiilor metodice poate aduce o contribuție de seamă în propagarea experienței înaintate, în sprijinirea concretă a profesorilor și învățătorilor în rezolvarea celor mai variate probleme ale muncii lor la catedră, vom îndruma aceste comisii să se ocupe mai mult de conținutul predării, de aspectele ei practice din școală, determinîndu-le să ajute mai substanțial decît pînă acum la îmbunătățirea procesului instructiv-educativ.

Iată doar cîteva din preocupările noastre din această etapă, spicuite din multele proiecte pe care ni le propunem spre realizare în cursul trimestrului II în interesul instruirii și educării elevilor.

VASILE RADU
șeful secției de învățămînt a raionului Orăștie

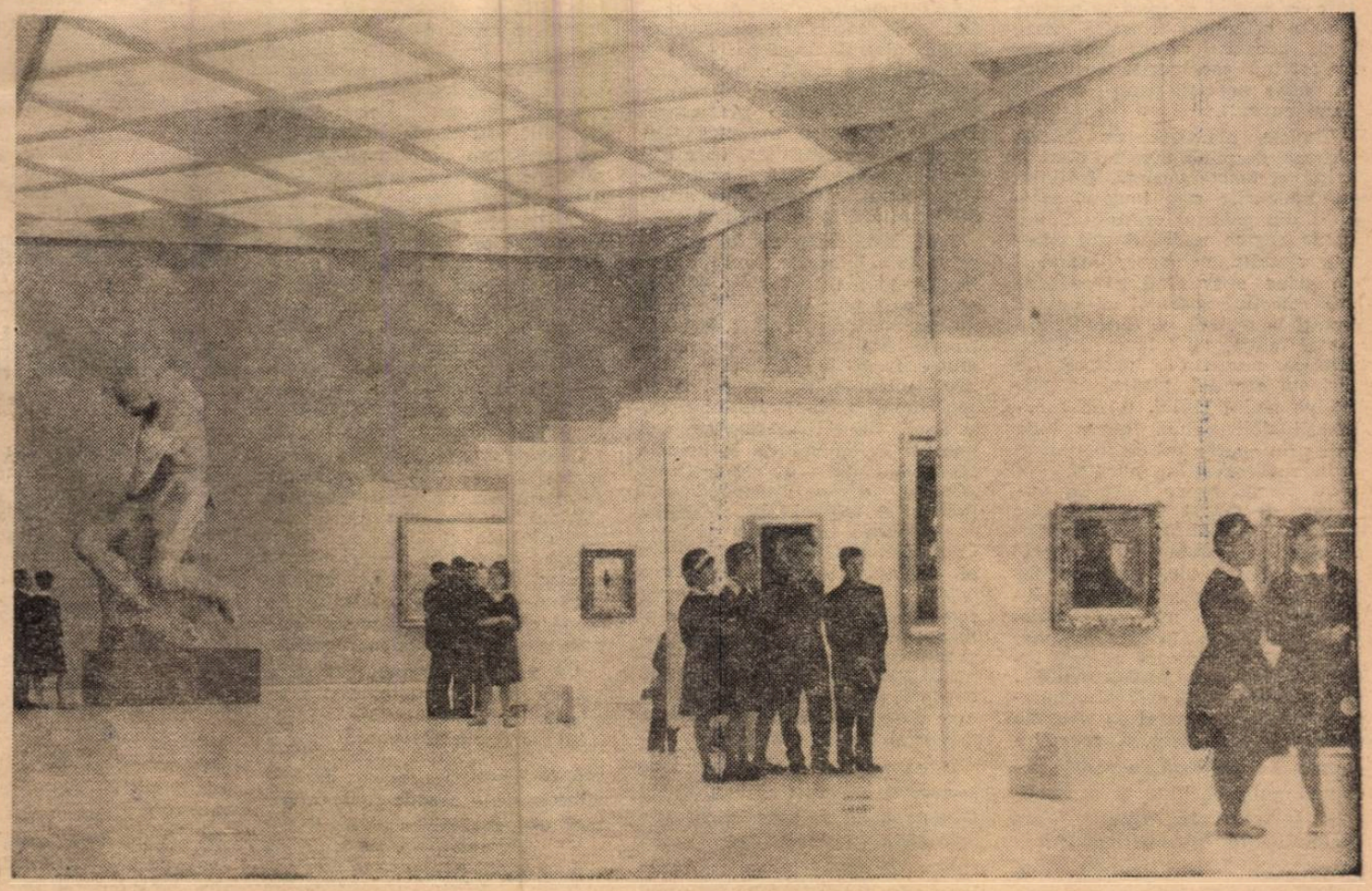

Elevi din Capitală în vizită la Muzeul de Artă al R.P.R.

280. 151 P

PRIN EXPOZIȚII

Primii pași

Am vizitat de curînd expoziția cercului de fotoamatori de pe lîngă Sindicatul lucrătorilor din învățămînt din orașul Arad. Cele peste 50 de fotografii expuse aici se bucură de multă apreciere din partea numeroșilor vizitatori — în majoritate cadre didactice. Însemnările notate de aceștia în caietul de impresii al expoziției atestă că cercul profesorilor fotoamatori din Arad, înființat de curînd, a pornit pe un drum bun.

Cercul grupează în jurul său 25 de membri, cadre didactice care îndrăgesc fotografia și care își dezvoltă în orele libere aptitudinile urmînd cursuri de inițiere, purtînd discuții pe teme de specialitate sau lucrînd în laboratorul foto bine utilat, pus la dispoziția cercului de către comitetul sindicatului. Lucrările executate în acest laborator sînt discutate de toți membrii cercului, care fac observații critice în ce privește conținutul lor tematic, modalitățile de expresie, unghiul de luare a imaginii, lumina etc., ceea ce îi ajută pe fotoamatori să realizeze fotografii de adevărată valoare artistică.

Rezultatele muncii desfășurate pînă în prezent s-au soldat cu numeroase fotografii, dintre care cele mai bune au fost selecționate pentru expoziție. Ele arată, înainte de toate, interesul fotoamatorilor din rîndurile cadrelor didactice de a surprinde imagini ale vieții noastre noi, ca și minunatele peisaje din natura patriei noastre. Se remarcă în mod deosebit fotografiile ce prezintă paralel aspecte din trecut și de azi. De fapt, în tematica expoziției, aceste lucrări ocupă spațiul cel mai mare. Alături de ele sînt grupate fotografii prezentînd momente din viața copiilor, portrete, peisaje etc.

Menționăm printre fotografiile expuse pe acelea ale profesorului Kapostyank Iosif — „Schimb de experiență" și „Bancă în zăpadă", ale profesorului Viorel Lovințiu — „Pădure" și „Vrăbii pe crengi", ale profesorului S. Moraru — „Dimineața pe Mureș" și „Pe mal". Aprecieri pozitive merită și alți profesori fotoamatori care au realizat fotografii bune atît ca tematică cît și din punct de vedere tehnic

În ceea ce privește fotografiile color prezentate în expoziție trebuie să apreciem preocuparea fotoamatorilor pentru acest gen de fotografii, deși ele nu s-au ridicat încă la valoarea cerută, datorită faptului că presupun o tehnică mai complicată de realizare.

În expoziție figurează și un montaj cu tema „Din excursiile noastre" care înfățișează aspecte din activitatea extrașcolară a elevilor Școlii medii nr. 3, ca și un album cu imagini din taberele de pionieri și școlari, avînd un interesant caracter informativ, documentar. Vizitatorii expoziției regretă însă că aceasta nu cuprinde un aspect care ar fi trebuit să se afle pe primul plan al preocupării fotografilor amatori din școală — acela al activității pedagogice, al muncii cadrelor didactice. Din păcate, lipsesc asemenea imagini, ca și imagini variate din bogata activitate extrașcolară — artistică, culturală etc., deși acestea ar fi putut constitui un bogat izvor de inspirație.

Membrii cercului sînt hotărîți să suplinească în viitor aceste lipsuri, să îmbogățească tematica fotografiilor ce le vor realiza. La aceasta va ajuta și înființarea unei secții menite să se ocupe de studierea tematicii fotografiilor. În același timp, organizarea sistematică a unor deplasări pentru documentare ca și dezbaterea problemelor privind tematica, fotocompoziția, cadrajul etc., prevăzute în planul de activitate al cercului, vor face ca membrii acestuia să obțină rezultate tot mai bune în activitatea lor.

Inițiativa de a se confecționa panouri în școli, unde membrii cercului își vor expune fotografiile — în primul rînd cele care ilustrează activitatea școlară — va face mai binecunoscută activitatea profesorilor fotoamatori din Arad și va aduce în cerc noi și noi membri.

Primii pași făcuți de profesorii fotoamatori din Arad, avînd drept rezultat expoziția deschisă în cadrul celei dintîi etape a concursului cercurilor de fotoamatori ale sindicatelor, s-au dovedit a fi pași fermi, siguri. Prin străduința continuă a membrilor cercului activitatea viitoare va putea duce, neîndoielnic, la noi succese.

GH. TAMAȘ

Creațiile profesorilor de desen

Recent, la Clubul sindicatelor din învățămînt s-a deschis expoziția de artă plastică a profesorilor de desen din orașul Sibiu, care la rîndul lor au găzduit la Sibiu și în împrejurimi, în cursul verii trecute, o tabără de creație a cenaclului de artă plastică „Ion Andreescu" al profesorilor de desen din București.

La invitația de a-și expune lucrările în Capitală au răspuns cu entuziasm profesori ca Maria Sion Udrea, Maria Groppa, Zay Horst, Rodica și Ion Chișu. Cele mai multe din lucrările prezentate de aceștia reflectă în primul rînd o orientare tematică pozitivă, în cadrul căreia problemele privind construcția socialistă în patria noastră și-au căpătat locul cuvenit.

Temele abordate de Maria Groppa, de pildă, cuprind o sferă largă și foarte variată. Întîlnim în tablourile sale imagini pitorești din peisajul orașului Sibiu, holde bogate unduind sub adierea vîntului, mănoase întinderi de grîne aparținînd gospodăriilor colective, oameni ai muncii veniți la odihnă pe țărmul însorit al mării, copii la muncă patriotică, muncitori agricoli la strînsul recoltei, țărănci la ghilit pe malul rîului, unele construcții sibiene noi. Remarcabile atît prin conținutul de idei cît și prin realizarea lor plastică ni s-au părut, dintre lucrările expuse de Maria Groppa, „La muncă patriotică", „Spre Șelimbăr" și „Sibiu nou și vechi" ca și „Portretul", unic de altfel în expoziție. Printre lucrările Mariei Groppa predomină peisajul, în care se pare că această profesoară găsește tărîmul cel mai potrivit pentru exteriorizarea ideilor și simțămintelor sale. În general ea reușește mai ales în peisaj să creeze o anumită atmosferă de poezie delicată prin puritate și prospețime. Imagini din orașul Sibiu oglindite în tablouri ca „Sibiu vechi", „Sibiu vechi și nou" ca și „Vedere din Sibiu" surprind prin coloritul lor original, în care lumina vie este inteligent îmbinată cu tonalități de violet și verde. Peisajele citadine denotă în general o deosebită sensibilitate pentru pitoresc, o predilecție pentru redarea atmosferei trecutului. Dintre peisaje trebuie să ne oprim mai ales la „Spre Șelimbăr", care prezintă un peisaj montan interesant atît în ce privește perspectiva cît și coloritul.

Din păcate, nu mai găsim în aceeași măsură virtuțile artistice amintite atunci cînd e vorba de unele subiecte menite să zugrăvească transformările pe care le-au adus construcțiile noi în peisajul citadin. Cele două tentative de această natură apar palide, destul de departe de a reda valoarea reală a subiectului și, mai ales, neemoționante. I-am mai reproșa profesoarei Maria Groppa o anumită tendință spre schematism, spre expedierea superficială a unor subiecte cum ar fi „Brigada artistică" sau „Strînsul recoltei".

Demnă de remarcat în ceea ce privește lucrările profesoarei Maria Sion Udrea este preocuparea de a reda aspecte ale vieții noastre noi de muncă și de construcție. Reținem drept exemplu, dintre lucrările Mariei Sion, „Peisaj industrial", un peisaj cu construcții, tabloul „Sibiul vechi și nou", un tablou reprezentînd imagini de muncă de la uzinele „Independența" și cel intitulat „Clubul uzinelor Independența", precum și tabloul „În preajma examenelor". Merită a fi luate în seamă, din punct de vedere al realizării artistice, și cîteva peisaje. Reține atenția îndeosebi cele două peisaje de iarnă. Printr-o reușită combinație de tonalități în alb și cenușiu, „Toamnă în Săbărani" realizează o atmosferă de poezie nostalgică, pe care o regăsim și în „Vedere din Sibiu" și „Strada Negoi".

După cum se vede sfera de inspirație a profesoarelor Maria Groppa și Maria Sion Udrea este întrucîtva aceeași. Am putea spune de altfel că și lucrările lor au în general multe trăsături asemănătoare, determinate probabil tocmai de subiectele pe care și le-au ales. În vreme ce însă la profesoara Maria Groppa recunoaștem un mai pronunțat caracter modern, o tonalitate mai luminoasă și mai vioaie, pictura Mariei Sion are numeroase elemente clasice, cu tonuri mai sobre, mai profunde, mai viguroase.

În expoziția profesorilor de desen de la Sibiu întîlnim și prezența cîtorva tineri profesori care, deși se recomandă doar cu cîteva tablouri, par a fi înzestrați cu talent real, cu viguroase resurse și autentice perspective de dezvoltare. Astfel, Zay Horst se arată prin „Muncitorii forestieri" un fin cunoscător al problemelor de mișcare și compoziție. Și peisajele sale care surprind imagini de pe Valea Lotrului sau de la întreprinderea forestieră din Brezoi se înscriu pe aceeași linie a unor realizări promițătoare.

Observații asemănătoare prilejuiesc și peisajele lui Ion Chișu, care se disting printr-o viziune modernă ce nu depășește însă limitele redării realiste a ideilor și subiectelor. Ele recomandă o personalitate originală, înzestrată cu sensibilitate pentru înțelegerea nuanțată a frumuseților naturii și un talent cu reale perspective.

Cele două litografii ale profesoarei Rodica Chișu dezvăluie de asemenea un talent original. „Chipul de țărancă" are multă expresivitate și vădește o profundă înțelegere a psihologiei umane, după cum grupul muncitorilor dezvăluie o înțelegere modernă a problemelor de compoziție și de punere în pagină.

Ca o caracteristică generală pentru toți participanții la această expoziție trebuie să remarcăm faptul pozitiv că fiecare din ei manifestă, alături de înclinația de a aborda teme inspirate din realitățile zilelor noastre, și dorința de a trata aceste teme într-o manieră cît mai sobră și mai convingătoare.

V. OCTAVIAN

LA CERCUL DE CERAMICĂ

Virful subțire al pensulei se plimbă lent pe lutul poros descriind curbe, linii drepte, cercuri, spirale. Ochii urmăresc atenți studiind, comparînd, măsurînd fiecare desen. Mîna se mișcă ușor, fără stîngăcie. Arar, cînd șovăie, cînd se află în impas, asupra ei se apleacă, pentru a o călăuzi, o altă mînă mai mare, mai sigură. O ajută să descopere noi soluții, să meargă mai departe.

Încetul cu încetul, curbele, spiralele, liniile încep să se închege — și iată că pe lutul arămiu apare chipul zîmbitor al unei tinere țărănci învesmîntate într-un frumos costum muscelean. Apoi, după un răstimp, se ivește alături un alt chip, apoi încă unul și încă unul. La fel de vii, la fel de expresive. Toate și-au prins mîinile într-o horă pe care parcă o vezi aievea. Cîteva retușuri încă și vasul este gata.

Valeriu se ridică de pe scaun, se depărtează de masă și privește serios, preocupat, ceea ce a ieșit din mîinile lui. Apoi, la cuvintele de laudă ale profesoarei, zîmbește bucuros, fericit: desenul a reușit bine, va merge cu vasul la fabrică să-l ardă și să-l smălțuiască. A și vorbit cu tovarășul Tudor, meșterul pe care l-a cunoscut în timpul practicii. Trebuie să aibă grijă ca vasul să iasă bine pînă la capăt.

Valeriu Aldea este elev la Școala medie nr. 12 din București și unul dintre cei mai vechi membri ai cercului de ceramică ce activează în această școală. Vasul pe care l-a terminat acum e una din cele mai frumoase lucrări executate aici de el.

Cercul de ceramică de la Școala nr. 12 a luat ființă încă în 1958. De pe atunci el a stîrnit mult interes în rîndurile elevilor. Dar nu oricine poate deveni membru al acestui cerc. În primul rînd, pentru a te număra printre ceramiști trebuie să fii elev fruntaș, să fii disciplinat și să ai o comportare frumoasă. Așa că toți elevii care au dorit să fie membri ai cercului de ceramică — și aceștia au fost mulți — s-au străduit să-și îmbunătățească mereu situația la învățătură și disciplină.

Andrei Drogeanu, bunăoară, deși este un elev talentat, cu multă fantezie, nu a fost primit o vreme ca membru al cercului. „Pînă nu te străduiești să iei note bune la toate obiectele, pînă nu înlături orice abatere de la disciplină, nu poți activa în cerc" — îi spunea profesoara de desen, tov. Alexandra Călinescu, care conduce și îndrumă cercul de ceramică. Andrei a avut de ales. Firește, a ales calea cea bună. Acum este elev fruntaș și unul din cei mai activi membri ai cercului.

Sub îndrumarea profesoarei Alexandra Călinescu, cercul de ceramică desfășoară o activitate bogată, menită să contribuie nu numai la educarea estetică a elevilor, ci și la stimularea capacității lor creatoare. Înainte de a desena pe obiectele de lut, de caolin sau de smalț, membrii cercului se documentează și din punct de vedere teoretic: studiază diferite reviste, vizitează muzee de artă populară, organizează excursii în diferite regiuni ale țării pentru a cunoaște arta populară. Apoi, lucrînd vasele, participînd în fabrică la arderea lor, intră în contact mai strîns cu muncitorii.

Toate acestea au făcut ca activitatea în cadrul cercului de ceramică să contribuie și la educarea patriotică a elevilor, la dezvoltarea dragostei lor pentru arta poporului nostru, pentru munca direct productivă.

Roadele cercului sînt acum bogate și frumoase. În cursul celor cinci ani de existență membrii lui au lucrat numeroase farfurii, urcioare, vaze etc, a căror faimă s-a răspîndit nu numai în Capitală (unde numeroase expoziții școlare au cuprins piese lucrate de ceramiștii de la Școala nr. 12) ci și peste hotare, datorită faptului că au fost prezentate la o expoziție ce a avut loc la Geneva.

M. ROBEA

Adunarea generală și sesiunea științifică a Societății de științe istorice și filologice

În ziua de 5 ianuarie 1964 se va desfășura în Capitală adunarea generală a Societății de științe istorice și filologice din R.P.R., care va fi urmată, în zilele de 6 și 7 ianuarie, de cea de a patra sesiune științifică a societății.

În cadrul sesiunii, în ședința plenară și în secțiile de filologie, istorie și studii orientale, vor prezenta comunicări acad. P. Constantinescu-Iași, președintele societății, academicienii Al. Graur, D. Panaitescu-Perpessicius, Tudor Vianu, prof. univ. Vasile Maciu, Mihail Guboglu, Alexandru Balaci, George Munteanu, Eugen Simion, Mircea Brătucu, precum și cadre didactice din învățămîntul de cultură generală din București, Cluj, Timișoara, Bacău, Galați etc.

Se vor prezenta comunicări despre „Rolul maselor populare în făurirea și desăvîrșirea statului romîn", „Între filologie și lingvistică", „Rectificări și contrarectificări la edițiile poeziilor lui M. Eminescu", „Filologie și estetică", „Tradițiile realismului socialist în literatura romînă", „Cibernetica și literatura", „Preocupări metodologice în legătură cu studierea lui M. Eminescu", „Organizarea mișcării revoluționare românești în ajunul revoluției de la 1848", „Importanța izvoarelor orientale pentru istoria Romîniei și a altor state din sud-estul Europei". De asemenea, vor avea loc discuții pe marginea comunicărilor prezentate.

în legătură cu

...ordinea predării temelor la geometrie analitică

Am citit cu mult interes seria de articole apărute în „Gazeta Învățămîntului" sub semnătura tov. Gh. Călugărița, în care se propune schimbarea ordinei temelor la geometria analitică, astfel încît această ordine să fie nu dreaptă, cerc, elipsă, hiperbolă, parabolă, ci dreaptă, parabolă, cerc, elipsă, hiperbolă.

Propunerea aceasta mi se pare realizabilă numai după ce elevii cunosc geometria analitică, mai precis după ce și-au însușit noțiunile de bază, elementare ale acestei discipline.

Nu putem socoti, cred, că tema „Cercul" este mai greu de asimilat decît tema „Parabola". Cred că cel mai greu lucru în predarea geometriei analitice este însăși justificarea numelui acestei discipline, în care elevii văd mai mult algebră decît „geometrie", este de a-i face pe elevi să priceapă strînsa legătură dintre elementul geometric și cel de calcul. Nici dreapta și nici una din conice nu ne oferă această posibilitate mai mult decît cercul cu centrul în origine ale cărui puncte satisfac relația atît de ușor de stabilit $x^2 + y^2 = r^2$.

Afirmația că parabola este cunoscută din clasa a IX-a este justă, dar profesorii cu experiență s-au convins că tema cea mai dificilă, cel mai greu accesibilă din programa clasei a IX-a este tocmai trinomul de gradul II. Această temă nu va fi bine lămurită în mintea elevilor decît atunci cînd vor studia geometria analitică și, ca atare, nu putem să ne sprijinim pe ceva ce urmează să consolidăm.

Socotesc deci că, la fel ca pînă acum, este bine să începem cu predarea dreptei, urmînd ca imediat după ea să se predea cercul.

Dacă în ceea ce privește restul temelor unii profesori vor socoti că e mai ușor să se predea întîi parabola și apoi elipsa și hiperbola, ar putea proceda în felul acesta. Nu prea văd însă care ar fi avantajele căci, dacă pornim și de astă dată de la posibilitatea de înțelegere a elevilor, constatăm că e mai ușor pentru ei să studieze întîi elipsa, care este o curbă închisă, cu toate punctele de distanță finită, decît curbele deschise, cu puncte la infinit.

În legătură cu afirmația că la data cînd se predă elipsa nu s-ar fi predat, la analiză, materia corespunzătoare, nu știu la ce sistem de planificare s-a referit autorul articolelor citate. În ceea ce mă privește, am controlat încă o dată planificarea materiei pentru acest an și am constatat că nu voi întîmpina nici o dificultate în această privință.

Cît despre propunerea de a se preda paralel elipsa și hiperbola, cu toate îndrumările metodice date de autor în ultimele sale articole, nu cred că soluția pe care o propune este pe de-a-ntregul justificată. Sînt de acord că la predarea hiperbolei este necesar să se accentueze strînsa legătură a formulelor cu formulele obținute la elipsă, și cred că toți profesorii fac acest lucru. Aceasta însă nu duce neapărat la concluzia că cele două curbe pot fi predate simultan. Cred de altfel că predarea simultană ar determina la elevi confuzii ce n-ar putea fi înlăturate decît cu mare greutate.

În ultimele sale articole, tov. Călugărița propune în mare să se pornească de la ecuație la descoperirea curbei și a proprietăților ei. Socotesc însă că e mai firesc să pornim de la definiția curbei la ecuația acesteia.

Să nu uităm că școala medie este școală de cultură generală și nu de specializare. Ceea ce propune tov. Călugărița se poate realiza, așa cum am menționat mai sus, numai după ce elevii cunosc geometria analitică, adică în perioada de specializare.

În legătură cu aceasta e poate necesar să amintesc aici că, în urmă cu cîțiva ani, s-au făcut unele greșeli serioase în predarea matematicilor numai datorită faptului că s-a pornit de la anumite considerațiuni teoretice, fără a se ține seama de elementul cel mai important: particularitățile de vîrstă ale elevilor. Știm cu toții, de exemplu, la ce a dus încercarea de a se preda matematica linear și nu concentric. De asemenea, știm ce rezultate s-au obținut în fostele școli medii tehnice, unde s-a predat calculul diferențial și integral în anul II, adică unor tineri al căror nivel de pregătire era acela al elevilor din clasa a IX-a. Rezultatele nesatisfăcătoare la care s-a ajuns în cazurile menționate mai sus nu s-au datorat lipsei de îndrumări metodice — deși nimeni nu neagă importanța lor — ci faptului că nivelul cunoștințelor predate depășea posibilitățile de înțelegere ale elevilor.

Consider că și în cazul propunerilor la care ne referim, cu toate indicațiile metodice prețioase date de autorul lor, rezultatele ce s-ar obține ar fi nesatisfăcătoare. De aceea cred că este bine să rămînem la ordinea existentă în prezent în predarea temelor de geometrie analitică și să ne perfecționăm metodele de predare. Aș propune, în același timp, să se alcătuiască culegeri de probleme la nivelul de înțelegere al elevilor, căci asemenea culegeri ne-ar ajuta efectiv în munca noastră.

C. SĂNDULACHE
Profesor la Școala medie din Negrești, regiunea Iași

Lucrări practice în laboratorul de fizică

...metodica rezolvării problemelor de fizică

În „Gazeta învățămîntului" nr. 733, în articolul „Problemele de fizică", prof. Ludovic Schwartz din Oradea pune în evidență o serie de cerințe care trebuie să stea la baza alcătuirii problemelor de fizică. Apreciind ca juste cele spuse în acest articol vrem să privim aceeași temă pe care o tratează el, însă din alt punct de vedere — anume, acela al metodicii rezolvării problemelor.

O îndelungată practică la catedră ne-a arătat că probleme oricît de frumoase, oricît de inteligent construite își pierd o bună parte din eficacitate dacă nu sînt rezolvate cu ajutorul unei tehnici raționale de lucru. Se știe doar că rezolvarea problemelor de fizică comportă mai multe subtilități decît aceea a problemelor de matematică (așa se explică, în parte, de ce uneori elevi buni la matematici se dovedesc mediocri la fizică).

Ce priceperi și deprinderi le sînt necesare elevilor pentru a rezolva corect, expeditiv și frumos problemele de fizică? După părerea noastră este necesară în primul rînd, în acest scop, stăpînirea unităților tuturor mărimilor folosite în fizică și deprinderea de a transforma cu ușurință unitățile din orice sistem în unitățile sistemului internațional. Foarte important este, de asemenea, ca elevii să aibă deprinderea de a efectua calculele numerice cu precizia cerută de necesitățile practice, fără a se pierde în operații inutile, cu prea multe cifre (să neglijeze zecimalele ce nu sînt necesare, iar numerele mari cu multe cifre să le exprime numai prin cîteva cifre semnificative, înlocuind celelalte cu zece la puterea respectivă).

O altă deprindere absolut necesară: aceea de a folosi în mod curent formulele uzuale, de a căuta în tabele rezultatele operațiilor de ridicare la pătrat și la cub, de extrageri de rădăcini ș.a.

Este vorba apoi să-i obișnuim pe elevi ca, atunci cînd au de dedus o mărime necunoscută din mai multe mărimi cunoscute folosind una sau mai multe relații matematice, să lucreze cu mărimile exprimate literal pînă cînd reușesc să exprime mărimea căutată sub forma definitivă, în funcție de mărimile cunoscute și să recurgă la cifre numai după ce au executat toate operațiile cu litere.

Sînt de părere, de asemenea, că este absolut necesar să-i deprindem pe elevi cu folosirea expresiilor și formulelor utilizate de tehnicieni în calculele tehnice, părăsind formulele elementare, învățate în primele clase, întrucît acestea sînt incomode în operațiile de calcul. De exemplu, suprafața cercului nu va fi calculată după expresia învățată în școala elementară, $S=\pi R^2$ ci după formula $S=\frac{\pi D^2}{4}$

Adesea unii dintre noi neglijează a cere elevilor să scrie, alături de valoarea mărimilor, și unitatea în care e exprimată această valoare. După părerea mea acest lucru trebuie combătut, după cum trebuie combătută obișnuința de a da importanță numai raționamentului și de a socoti că o problemă e rezolvată dacă au fost puse în ecuație datele ei, neglijîndu-se efectuarea calculelor, socotite ca avînd o importanță secundară. În fapt, efectuarea corectă a calculelor pînă la aflarea rezultatului final este o sarcină tot atît de importantă ca și cea a înțelegerii mersului operațiilor, căci o problemă nu poate fi considerată ca rezolvată decît în momentul cînd s-a găsit rezultatul căutat, cu exactitatea cerută de necesitățile problemei. Socotesc foarte indicat să se facă unele calcule aproximative prealabile (mintale) pentru a se cunoaște de la început ordinul de mărime al rezultatului căutat. În general este important ca elevii să fie familiarizați cu noțiunea de ordin de mărime și să-și poată da seama, în momentul cînd au aflat rezultatul unei probleme, dacă acest rezultat se situează în limitele normale, dacă nu este prea mare sau prea mic

În fine, cred că se impune să stabilim o legătură între rezolvarea problemelor de fizică și lucrările de laborator, astfel încît elevii să știe să rezolve problemele ce se ivesc în decursul efectuării acestor lucrări. Procedînd astfel vom asigura cunoașterea de către elevi a unei adevărate tehnologii a rezolvării problemelor, care va pune cu maximum de eficacitate în valoare cunoștințele lor teoretice.

Prof. J. HIRȘZON
Bacău

Rezolvarea problemelor de fizică îi ajută pe elevi să pătrundă mai adînc cunoștințele teoretice studiate la lecții, să aplice în practică aceste cunoștințe. În clișeu: *Elevi ai școlii medii „Unirea" din Focșani rezolvînd probleme de fizică*

În secția pentru copii a Bibliotecii raionale din Cîmpulung-Argeș

Compunerile, mijloc de dezvoltare a gîndirii logice a elevilor

Se știe că, pe lîngă progresele de necontestat înregistrate în însușirea cunoștințelor de limbă și literatură, există încă în această privință o serie de lipsuri. Mai sînt, într-adevăr, elevi ale căror lucrări scrise dovedesc că ei nu știu să-și sistematizeze ideile, să sublinieze esențialul, că au o exprimare plată, lipsită de originalitate. Acest neajuns poate fi înlăturat dacă, printre altele, vom stărui în folosirea compunerilor la fiecare clasă.

Compunerile consolidează deprinderile de exprimare corectă, constituie un foarte bun exercițiu de sistematizare și exprimare concisă, îi ajută pe elevi să înțeleagă mai adînc opera literară și îi învață s-o aprecieze.

Nu mă voi opri aici asupra compunerilor de sinteză — de obicei una sau două pe trimestru — pe care le anunțăm la timp, uneori chiar de la începutul anului și care necesită o pregătire specială, ci numai asupra compunerilor mai scurte, care nu cer timp mai îndelungat de pregătire. Socotesc că elevii pot primi mai des astfel de teme scrise, care să nu depășească 2—3 pagini ca întindere, pentru a nu-i supraîncărca.

În general am urmărit, prin compunerile pe care le-am dat elevilor mei, să-i pun în situația de a gîndi personal, de a simți nevoia să citească opera și să reflecteze atent asupra ei, să-i fac să privească — dacă se poate spune așa — în laboratorul de creație al scriitorului, să înțeleagă de ce procedează el într-un anumit fel și nu în altul. De aceea, nu am crezut util să dau ca temă, de exemplu, caracterizarea lui Dinu Păturică sau a lui Nicoară Potcoavă, pentru că, avînd caracterizarea amănunțită în carte, elevul nu va rezista ispitei de a o reproduce mai mult sau mai puțin fidel. Dar o compunere inspirată din manual nu va ajuta la dezvoltarea gîndirii, nu va solicita opinia personală în legătură cu problemele pe care le ridică opera de artă. Iată de ce am formulat subiecte care să ceară afirmarea unor puncte de vedere proprii, aprecieri personale cu privire la problema ridicată, astfel încît compunerile pe care le fac elevii să aibă ceva din caracterul de dezbatere. Bunăoară, la una din clasele a XI-a am cerut elevilor să răspundă la întrebarea „E vinovată Luminița Vardaru ?". Cînd am dat tema am atras atenția asupra necesității de a argumenta răspunsul prin fapte și atitudini ale eroinei. Cei mai mulți au condamnat-o, scoțînd în evidență lipsa de adîncime a sentimentului ei, alții au pus-o alături de eroine din literatura universală, arătînd ce lumi reprezintă fiecare din ele. De asemenea, cînd s-a analizat romanul „Răscoala" am cerut elevilor să arate în scris ce personaj le-a fost mai antipatic și ce clasă sau categorie socială reprezintă. Majoritatea s-au oprit la Miron Iuga, la Nadina, Platamonu și la fiul acestuia, la plutonierul Boiangiu, fiind impresionați de lipsa de omenie a acestora, de modul cum i-au exploatat și asuprit pe țărani. Un elev a găsit că și Titu Herdelea este un personaj care poate stîrni antipatie. El și-a susținut ideea aducînd ca argumente atitudinea de un sentimentalism ieftin a acestuia față de țărani și mulțumirea pe care o simte că a pătruns în lumea aristocrației. Viața lui Titu Herdelea a fost urmărită în compunerile elevilor și în „Ion", și în „Răscoala".

Tot astfel, în legătură cu condamnarea războiului în opera lui Liviu Rebreanu, am cerut elevilor să arate ce rol ar fi putut să aibă locotenentul Gross, din „Pădurea Spînzuraților", într-o operă realist-socialistă și de ce.

Am observat că asemenea compuneri-dezbatere îi obișnuiesc pe elevi să ia o atitudine personală, să motiveze afirmațiile pe care le fac. Ele îi obligă să citească opera, pentru că altfel argumentarea temeinică va fi imposibilă. În același timp, asemenea teme pentru compuneri stîrnesc interesul, fac ca și discuțiile din clasă să fie mai vii, mai însuflețite. Firește, este necesar ca aceste discuții să se termine prin concluziile profesorului.

Am folosit și un alt tip de compuneri care, după cum mi-a arătat experiența, ajută la o mai adîncită cunoaștere a textelor și în special a poeziilor, a conținutului lor de idei și a valorii lor artistice. Astfel de compuneri cer elevilor să redea ideile operei folosind citate sau expresii ale autorului. Cînd s-a analizat „Scrisoarea III" a lui Eminescu, de pildă, am cerut elevilor să arate în scris, folosind și expresiile poetului, cum condamnă acesta epoca lui, sau cum se oglindește legătura între omul din popor și natură în descrierea luptei de la Rovine.

Un alt tip de compuneri pe care îl dau urmărește cunoașterea adîncită a stilului scriitorului. La studierea operei lui I. Creangă, de exemplu, am dat teme de felul : „Găsiți în Cap. II din «Amintiri din copilărie» proverbe și zicători populare și arătați rostul folosirii lor"

De multe ori folosesc aceste compuneri mici pentru a da elevilor posibilitatea să adune material în vederea unei compuneri mai întinse, cu un subiect mai general, care cere aplicarea cunoștințelor dobîndite de-a lungul unei etape de studiu.

Problemele pe care le ridică compunerile în școala medie de cultură generală sînt multe și complexe. Din păcate, ele nu ocupă încă locul pe care ar trebui să-l aibă în procesul predării literaturii. Ar fi interesante și alte puncte de vedere în această problemă.

Prof. MARIA MORARU
Școala medie „Al. Sahia"
Tîrnăveni

Predarea cunoștințelor despre hidrocarburile aromatice

Experiența predării chimiei mi-a arătat că adeseori elevii confundă hidrocarburile aromatice cu hidrocarburile ciclice nesaturate. De aceea în prezent caut să le explic cît se poate de clar ce înseamnă o hidrocarbură aromatică, în ce constă caracterul aromatic al acesteia.

Iată, de pildă, cum procedez cu primul termen din seria hidrocarburilor aromatice mononucleare, benzenul, în a cărui formulă structurală apar clar trei duble legături conjugate.

Pentru a-i lămuri cît mai bine pe elevi asupra ei, consider că este bine să le arăt cum s-a ajuns la această formulă structurală, pornindu-se de la formula brută C1 și C6, care în mod firesc, legîndu-se într-un ciclu închis, își satisfac reciproc valența liberă.

Desigur că, pornind de la această formulă structurală, elevii socotesc la prima vedere, că benzenul se comportă ca o hidrocarbură nesaturată, prezentînd ca reacție caracteristică reacția de adiție. De aceea le explic că la reacțiile de nitrare și sulfonare benzenul dă reacții de substituție, iar la halogenare are loc în general o reacție de substituție. De asemenea, pe lîngă ceea ce se dă în manual, le arăt elevilor că, dacă se hidrogenează ciclohexenul se obține ciclohexan și se degajă 28,6 kcal/mol. Le atrag atenția asupra faptului că reacția aceasta are loc la o temperatură de 80°. Menționez și faptul că dacă se hidrogenează ciclohexandien se obține tot ciclohexan și se degajă o cantitate de căldură de două ori mai mare decît la hidrogenarea ciclohexenului, adică 57,2 kcal/mol. Subliniez apoi că, dacă se hidrogenează benzenul, reacția decurge mult mai greu, numai la +180°C și în prezența nichelului redus drept catalizator. Ar urma ca din această reacție să se degaje o cantitate de căldură de trei ori mai mare decît în primul exemplu, adică 85,8 kcal de fiecare moleculă gram. Totuși, se degajă numai 49,8 kcal/mol, adică cu 36 kcal/mol mai puțin. Explicînd elevilor cauza acestui fenomen le arăt că, în timp ce ciclohexenul și ciclohexan-dienul sînt hidrocarburi olefinice, benzenul este o hidrocarbură aromatică și că, în timp ce la primele două hidrocarburi sistemul de nesaturare este întrerupt de grupările CH_2, la benzen avem un sistem de nesaturare unic, neîntrerupt. De aceea, pentru a rupe prima din cele trei duble legături din molecula benzenului, se cere un consum mare de energie. Precizez pe baza acestor explicații că diferența de 36 kcal/mol care se degajă în minus la hidrogenarea benzenului se numește energie de conjugare a moleculei benzenului.

Sprijinindu-mă pe exemplele de mai sus dau definiția unei hidrocarburi aromatice : se numește hidrocarbură aromatică un compus ciclic, conținînd un sistem nesaturat unic, neîntrerupt, cu o energie mare de conjugare.

Închei studiul hidrocarburilor aromatice cu o schemă generală în care sînt cuprinse hidrocarburile aromatice mononucleare (din care fac parte benzenul și homologii lui) și hidrocarburile aromatice polinucleare cu nuclee izolate, de exemplu difenilul, cu nuclee condensate, cu condensare liniară ca antracenul, cu condensare angulară ca fenantrenul și cu condensare compactă ca pinenul.

Prof. M. ION

Experiențe în laboratorul de chimie al Școlii medii din orașul Victoria

Lucrările frontale de anatomie

Cunoștințele de anatomie și fiziologie a sistemului nervos predate în clasa a X-a pot deveni deosebit de interesante și atractive dacă sînt completate de lucrări practice menite să demonstreze elevilor structura și rolul fiziologic al unor segmente ale sistemului nervos. Înțelegînd acest lucru, profesoara Iulia Jocu, de la Școala medie „Elena Sîrbu" din Capitală, a efectuat cu elevii săi, folosind metoda frontală, o serie de experiențe prin care s-au urmărit efectele lezărilor spinale, importanța fiziologică a bulbului, acțiunea nervului vag asupra inimii, rolul fiziologic al cerebelului etc.

Pregătind din timp aceste lucrări, tovarășa Jocu a adus în clasă preparate în formol — creier, cerebel, bulb sau măduva spinării de mamifer — cu ajutorul cărora elevii au putut întui morfologia externă și în secțiune, structura internă a acestor segmente ale sistemului nervos. Astfel, elevii și-au putut însuși temeinic cunoștințele de anatomie care stau la baza înțelegerii demonstrațiilor practice de fiziologie.

Pentru aceste demonstrații, ce au avut loc ulterior, s-au folosit broaște, care dau posibilitatea de a se urmări cu ușurință efectul fiziologic al lezării unor organe nervoase. Necesitînd un minim de material — și anume un acvarium cu broaște, o planșetă, o tavă de disecție, ace cu gămălie, o foarfecă, vată, alcool și o bucată de pînză — demonstrațiile au putut fi realizate sub forma lucrărilor frontale.

Deosebit de interesante au fost, printre altele, demonstrațiile care au arătat efectele leziunilor subbulbare, suprabulbare și bulbare, ca și rolul fiziologic al cerebelului. Iată, de exemplu cum s-a demonstrat localizarea în bulbul rahidian a centrului nervos care reglează mișcările respiratorii.

S-au produs, la una din broaște, leziuni suprabulbare, cu ajutorul unui ac introdus în cutia craniană, la locul de intersecție a liniei mediane cu linia care trece în dreptul marginii anterioare a timpanelor. În felul acesta s-a lezat trunchiul cerebral, ceea ce a avut ca efect imediat unele tulburări nu prea grave de locomoție. La o altă broască s-a produs o leziune subbulbară în regiunea dintre vertebrele 1 și 2. În acest caz, animalul a manifestat tulburări ale reflexelor de redresare. În sfîrșit, la cea de a treia broască s-a produs lezarea bulbului rahidian prin introducerea acului la intersecția liniei mediane cu linia posterioară a timpanelor. Prin introducerea acului în spațiul occipitovertebral și prin mișcarea lui s-a secționat bulbul cerebral. Imediat au apărut, alături de tulburări ale reflexelor de redresare, tulburări respiratorii și, ca urmare a distrugerii centrului nervos respirator, în scurt timp animalul a murit. Prin această demonstrație simplă și concludentă s-a precizat localizarea centrului nervos respirator și importanța lui pentru viața animalelor.

Printr-o experiență asemănătoare au urmărit elevii clasei a X-a efectul imediat al lezării cerebelului. Știind că cerebelul are un rol de seamă în controlul activității musculare, ei au urmărit în clasă efectul pierderii acestui control. În acest scop au imobilizat o broască și introducînd cu grijă un ac la locul de intersecție a liniei mediane cu linia care unește marginile rostrale ale timpanelor, au străpuns craniul și au făcut ca acul să pătrundă în cerebel, pe care l-a lezat parțial sau total. Animalul fiind lăsat pe masă, s-a constatat că el nu mai este capabil să rămînă în poziția normală, ci stă încovoiat pe partea leziunii. Elevii au înțeles că această tulburare se datorește faptului că mușchii părții lezate au devenit atonici. Întorcînd animalul pe spate, ei au constatat că deși încerca să se redreseze, broasca nu reușea în eforturile ei, din cauza dezechilibrului tonusului muscular. Urmărind efectul imediat al acestei experiențe, elevii și-au verificat cunoștințele teoretice referitoare la rolul fiziologic al cerebelului.

Desigur că astfel de experiențe pot fi folosite și pentru demonstrarea altor cunoștințe, cum ar fi acțiunea inhibitoare a centrilor nervoși superiori asupra reflexelor medulare, proprietățile nervilor etc. Cu ocazia recapitulării sistemului muscular se pot organiza de asemenea experiențe privind elasticitatea mușchilor, contracțiile musculare, oboseala musculară ș.a.

Întregind explicația unor lecții sau repetarea unui capitol cu demonstrații practice sub forma lucrărilor frontale, tovarășa Jocu a reușit să țină lecții interesante, la un nivel științific ridicat, cîștigînd interesul elevilor pentru studiul anatomiei și fiziologiei omului. Ajutîndu-i pe această cale să-și însușească temeinic cunoștințele mai dificile de anatomie și fiziologie, profesoara asigură și pregătirea lor din timp pentru examenul de maturitate.

C. DEMETRESCU

Școala medie — centru metodic

În multe raioane în care se vădește preocuparea atentă pentru perfecționarea cadrelor didactice și pentru sprijinirea lor în activitatea la catedră poate fi întîlnită o formă de muncă deosebit de potrivită pentru orientarea tuturor învățătorilor și profesorilor spre o activitate cu rezultate mereu mai rodnice. Este vorba de tendința de a transforma școlile medii, mai ales pe cele mai bune din raion, în adevărate centre metodice. De obicei, aceste școli sînt și cel mai bine înzestrate cu material didactic, dispun de biblioteci mari, cu numeroase lucrări de specialitate și sînt bine încadrate cu personal didactic (au de regulă numai învățători și profesori calificați, din care mulți cu experiență înaintată, verificată în practică).

Aceste centre metodice stabilite la școlile medii sînt de un deosebit folos în primul rînd metodiștilor voluntari, care au posibilități mai largi de documentare și pot desfășura activități practice la un nivel ridicat, avînd la dispoziție mijloacele școlii medii.

Cabinetul metodic de pe lîngă școala medie poate sprijini și cadrele didactice din celelalte școli, ale raionului, în special din școlile cele mai îndepărtate de centrul raional. Astfel, el le-ar putea pune la dispoziție cărțile din bibliotecă, materialele prezentate în ședințele cercurilor pedagogice, ale comisiilor metodice din școală, știut fiind că nu este bine ca aceste materiale să stea în dosare, îndeplinind doar funcția de „acte justificative" pentru activitatea metodică. Metodiștii voluntari, în colaborare cu profesorii de la școala medie, ar putea întocmi de asemenea tematici și bibliografii pentru adîncirea și studierea principalelor probleme teoretice și practice ale procesului de învățămînt, pe care să le pună la dispoziția tuturor învățătorilor și profesorilor din raion. Astfel de tematici și bibliografii ar veni în ajutorul celor ce se pregătesc să prezinte lucrări în cadrul lecturilor pedagogice, care au de întocmit referate pentru cercurile pedagogice sau lucrări metodico-științifice în vederea obținerii gradului II. Bineînțeles, ele ar fi utile și celor ce doresc să se documenteze într-o problemă sau alta pentru munca proprie. Depuse la cabinetul metodic al școlii după ce au fost analizate temeinic de către inspectorii metodiști și profesorii cu experiență, pentru a fi îmbunătățite, asemenea materiale ar putea avea un nivel științific superior, de natură să dea învățătorilor și profesorilor o orientare justă, să-i învețe cît mai mult.

La cabinetul metodic al școlii medii ar putea să se găsească și materiale în sprijinul cadrelor tinere și al celor care se află în curs de a-și desăvîrși studiile. Ne gîndim, de pildă, la materiale care să ilustreze anumite metode și procedee ce au determinat rezultate foarte bune în școală. Ar veni în sprijinul învățătorilor și profesorilor nou intrați în învățămînt și planurile unor lecții care prezintă unele dificultăți în predare (lecții-excursii, lecții de analiză a lucrărilor scrise ale elevilor, lecții de compunere, de laborator, de recapitulare etc.), indicații metodice cu privire la predarea unor capitole din programa de învățămînt (începînd de la planificarea unui sistem de lecții, de la metodele și procedeele folosite și terminînd cu problemele folosirii materialului didactic), indicații privind munca dirigintelui (planificarea activității, planul de desfășurare a unor ore de dirigenție, caiete bune de observații asupra elevilor etc.). În multe școli medii există asemenea materiale de bună calitate. Cabinetul metodic al școlii medii care constituie centrul metodic al raionului ar avea doar sarcina să le caute, să le analizeze și să le pună la îndemîna cadrelor didactice.

Totodată ar fi utilă și organizarea, la cabinetul metodic, a unor consultații individuale și colective pentru învățătorii și profesorii din raion. La unele ședințe ale comisiilor metodice din școlile medii ar putea fi invitați și responsabilii comisiilor metodice sau unii profesori de specialitate de la școlile de 8 ani din oraș sau din localitățile apropiate, realizîndu-se un schimb de experiență în problemele de interes comun. Să ne gîndim, de exemplu, cît de binevenit ar fi schimbul de experiență prilejuit de o ședință a comisiei metodice a profesorilor de limba romînă de la școala medie pe tema „Exprimarea în scris a elevilor", sau cel prilejuit de discutarea în consiliul pedagogic a temei „Formarea deprinderilor de muncă intelectuală la elevi".

Numeroase sînt acțiunile care s-ar putea realiza în folosul cadrelor didactice din raion cu sprijinul unor asemenea cabinete metodice, organizate la școala medie. De aceea, ar fi bine ca toate secțiile de învățămînt să analizeze problema transformării celei mai bune școli medii din raion într-un adevărat centru metodic.

CONSTANTIN POPESCU,
lector la I.P.C.D.-București

La casele de copii

Schimbul de experiență împletit cu adîncirea problemelor teoretice caracterizează formele de muncă metodică din majoritatea caselor de copii.

În ședința cercului pedagogic al educatorilor din casele de copii ale Capitalei, care a avut loc nu de mult, a fost tratată tema: „Cunoașterea de către educator a particularităților de vîrstă ale copiilor". Referatul cu această temă și discuțiile purtate pe marginea lui au subliniat în deosebi particularitățile muncii cu copiii din clasa I, cu cei din clasa a III-a (care intră în organizația de pionieri), cu cei din clasa a V-a etc.

S-au adus în discuție și o serie de probleme privind munca educatorilor pentru formarea reprezentărilor și noțiunilor elevilor, a convingerilor și sentimentelor lor, a obișnuințelor morale.

Este demnă de luat în seamă și experiența casei de copii din Bușteni, care a primit în acest an în clasa I unii copii cu deficiențe de vorbire. Cu sprijinul unor specialiști de la I.P.C.D.-București, educatorii din Bușteni au înregistrat pe bandă de magnetofon modul cum au vorbit acești copii la început și apoi în continuare, pe măsură ce se țineau cu ei lecții de corectare a vorbirii. Prin comparație, luîndu-se în considerare și particularitățile scrisului acestor copii, s-au putut caracteriza pe deplin deficiențele și s-au stabilit metodele de muncă pentru fiecare caz în parte.

O experiență interesantă a fost acumulată și la casa de copii din Buzău, unde există o strînsă legătură între formele muncii metodice și activitatea de cercetare științifică. Ca urmare, numeroase cadre din această unitate, au pregătit lucrări pentru sesiunea de referate cu care se va încheia cursul de perfecționare cu directorii și educatorii din casele de copii.

IOANA IONESCU

Călătorie imaginară pe glob

Subiectele referatelor

Eficacitatea muncii metodice în cercurile pedagogice depinde, în primul rînd, de alegerea judicioasă a subiectului referatelor, care trebuie să dezbată aspecte încă insuficient rezolvate din munca instructiv-educativă. Experiența arată că este bine să se evite subiecte care îndeamnă la generalități, care împing discuțiile pe căi bătătorite.

La una din ședințele cercului pedagogic al profesorilor de matematică din Sf. Gheorghe s-a ținut un referat despre munca independentă a elevilor la acest obiect, problemă în care se simțea nevoia de precizări. Referatul a arătat modul în care trebuie să lucreze profesorul pentru a determina un randament sporit în munca independentă a elevilor. Axîndu-se în special pe temele pentru acasă, referatul a analizat scopul acestora, formele uzitate de profesorul referent pentru stabilirea volumului temelor date pentru acasă (de exemplu, notarea de către unii elevi sau părinți a timpului necesar pentru efectuarea temei, efectuarea temei în mod independent de către elevii din internat, sub supravegherea profesorului etc.).

Totuși, referatul susamintit nu a lămurit toate aspectele importante ale problemei, lucru ce se întîmplă și în alte cercuri. Cauza, cred eu, rezidă în aceea că referatele nu sînt o operă colectivă. Dacă referatele ar fi alcătuite nu de o singură persoană, ci de colective, acestea nu vor oglindi o experiență izolată și vor cuprinde puncte de vedere cît mai verificate și cît mai complete.

Prof. VASILE CIOBANU
Școala generală de 8 ani din comuna Budila, raionul Sf. Gheorghe

Consiliul pedagogic

Consiliul pedagogic — una din cele mai importante forme colective ale muncii metodice din școală — poate aduce o contribuție substanțială la îmbunătățirea activității instructiv-educative, îndrumînd pe învățători și profesori să soluționeze cît mai bine problemele pe care le pune practica, popularizînd experiența pozitivă, combătînd greșelile, dezvăluind cauzele lor și arătînd cum trebuie înlăturate. La rîndul lor, comisiile metodice — de fapt comisii ale consiliului pedagogic — au rolul de a pregăti ședințele acestuia, furnizîndu-i materialul concret necesar, și de a adînci și concretiza, la nivelul variatelor discipline de învățămînt, problemele ce se dezbat în consiliu.

De exemplu, la Școala medie nr. 2 din Craiova, consiliul pedagogic a prevăzut discutarea temelor „Metodica muncii de formare a conștiinței și a conduitei morale a elevilor" și „Probleme psihologice ale procesului de transmitere a cunoștințelor". Dezbaterile, dînd cadrelor didactice o justă orientare teoretică psiho-pedagogică, le-au ajutat să-și îmbunătățească activitatea. Consiliul pedagogic nu s-a oprit însă aici, ci a trasat comisiilor metodice pe obiecte sarcina să adîncească problemele ridicate. Ca urmare, în comisia metodică a profesorilor de limba romînă s-a dezbătut tema: „Rolul literaturii în formarea noțiunilor, convingerilor și sentimentelor morale la elevi" comisia metodică a diriginților a luat în discuție tema: „Cum folosim exemplul și exercițiul în formarea conștiinței și a conduitei morale a elevilor" etc.

La aceeași școală, consiliul pedagogic a recomandat comisiilor metodice să studieze, la fiecare obiect în parte, dezvoltarea capacității de muncă independentă a elevilor. După un an de studiu, comisiile metodice au prezentat, în scris, rezultatele cercetării. Acest material a fost sintetizat, desprinzîndu-se ceea ce este valabil pentru toate obiectele sau pentru unele grupe de obiecte și, pe baza lui, s-a prezentat în consiliul pedagogic referatul: „Metode și procedee de formare și dezvoltare a capacității de muncă independentă a elevilor".

Ca urmare a orientării date muncii metodice de către consiliul pedagogic, în Școala medie nr. 2 din Craiova se vădește o preocupare vie pentru studierea concretă, adîncită a problemelor muncii instructiv-educative.

Nu întîmplător profesorii din cadrul acestei școli au putut prezenta comunicări științifice valoroase la sesiunile regionale ale lecturilor pedagogice. În felul acesta, consiliul pedagogic și-a îndeplinit și funcția sa de organ al muncii metodice din școală, îmbinînd în mod just probleme cu caracter teoretic cu problemele practice pe care le pune munca instructiv-educativă.

ION DUMITRESCU
lector la Institutul pedagogic de 3 ani, Craiova

RĂSPUNDEM CITITORILOR

Inv. Dumitru Stănescu, comuna Cotmeana, raionul Pitești.

Rostul lecțiilor deschise ce au loc în cadrul activităților desfășurate la cercul pedagogic este acela de a ilustra o anumită metodă, anumite procedee, unele aspecte ale muncii discutate în referatul cu care începe ședința de cerc, oferind celor ce asistă adevărate modele de muncă la clasă. Aceasta impune ca lecțiile deschise să fie ținute numai de cadre didactice cu o bună experiență, cu un nivel de pregătire științifică ridicat, chiar de către cei mai buni inspectori. Prin urmare, nu este bine ca în cadrul activității cercului pedagogic să se organizeze asistențe „la un număr cît mai mare de colegi", cum spuneți dv., deoarece se presupune că nu toți posedă măiestria pedagogică și experiența care să le permită realizarea unor lecții deosebit de bune (să ne gîndim, de exemplu, la învățătorii și profesorii intrați de curînd în învățămînt, la cei ce sînt în curs de calificare etc.).

Propunerea de a se reduce partea teoretică a ședințelor de cerc pentru a se putea pune accent pe activitatea practică, pe munca concretă la clasă este desigur discutabilă. Mai întîi, pentru că aplicarea ei ar duce la un practicism îngust. Practica trebuie luminată de teorie. De aceea, sînt necesare și referatele — desigur alcătuite cu spirit de răspundere, așa ca să nu repete, cum arătați și dv., lucruri obișnuite, pe care le afli oricînd din metodici, ci să aducă contribuții noi într-o formă riguros științifică. Dacă la aceasta adăugăm și sistemul de a informa pe membrii cercului asupra noutăților din domeniul specialității — lucru la care nu trebuie să se renunțe în nici un caz — ne dăm seama ce ajutor ar putea oferi cercurile pedagogice tuturor cadrelor didactice interesate în îmbunătățirea propriei activități.

Ioan Petreuș, directorul Școlii generale de 8 ani din comuna Poienile Glodului, regiunea Maramureș.

Inițiativa despre care ne scrieți dv. — aceea de a organiza pentru cadrele didactice necalificate cursuri în care cei mai buni învățători și profesori cu o experiență înaintată, își împărtășesc metodele lor de muncă — este o inițiativă bună, cu condiția ca cei ce participă la aceste cursuri să nu fie scutiți de a participa, împreună cu toate cadrele didactice din specialitatea lor, și la ședințele obișnuite ale cercurilor pedagogice, unde vor putea asista la dezbateri de un nivel mai ridicat și se vor putea informa asupra modului cum trebuie rezolvate feluritele probleme puse de practica muncii într-o etapă sau alta a anului școlar.

G. P.

Lucrările agricole în lunile de iarnă

Deşi s-ar părea că în lunile friguroase de iarnă nu sînt condiţii favorabile pentru activitatea practică agricolă, în realitate în această perioadă se pot organiza numeroase lucrări menite să întregească şi să aprofundeze cunoştinţele elevilor. Multe din aceste lucrări se pot efectua în şcoală sau chiar în clasă, în timp ce altele pot fi desfăşurate la gospodăria agricolă colectivă.

Iată, în cele ce urmează, cîteva lucrări practice care pot fi planificate pentru lunile ianuarie şi februarie.

Ţinînd seama de programa clasei a V-a, putem organiza în ianuarie şi februarie cu elevii acestei clase lucrări pentru cunoaşterea părţilor minerale şi organice ale solului, pentru cunoaşterea structurii lui, a îngrăşămintelor organice, minerale şi a amendamentelor, lucrări de determinare a calităţii seminţelor pentru semănat (determinarea purităţii seminţelor, a facultăţii lor germinative, a greutăţii la 1000 boabe etc.), lucrări de recunoaştere a speciilor şi soiurilor de plante după seminţe sau plante etc.

Cu elevii clasei a VI-a, care au cunoştinţe de legumicultură şi se pregătesc pentru studiul pomiculturii, se pot efectua lucrări privind controlul legumelor din depozite şi silozuri, adunarea bălegarului pentru răsadniţă, dozarea şi obţinerea amestecului de pămînt pentru ghivece nutritive şi pentru răsadniţe, construirea unei răsadniţe, iarovizarea cartofilor, experienţe cu stimulatori de creştere şi microelemente, stropiri de iarnă în livadă, analiza mugurilor vegetativi şi de rod, recunoaşterea vîrstei pomilor în livadă, altoiri, tăieri de coroană şi altele.

În clasa a VII-a putem organiza cu elevii, în această perioadă, numeroase lucrări în sectorul zootehnic. Aici ei pot participa la îngrijirea corporală a animalelor (pansaj, tuns, întreţinerea extremităţilor etc.), la ţinerea evidenţei şi a registrului zootehnic, la întocmirea fişelor pentru selecţie pe baza registrului genealogic, la hrănirea şi întreţinerea viţeilor, la alăptarea artificială a animalelor tinere, la determinarea calităţii laptelui şi prelucrarea lui, la verificarea calităţii lînei (desime, uniformitate, culoare, lungime, ondulaţie), la aprecierea tipului morfo-productiv şi a calităţilor de rasă ale porcilor, la lucrări în stupină (creşterea mătcilor), la ocrotirea vinatului etc.

Să ne oprim, bunăoară, la lucrarea de creştere a răsadurilor în ghivece nutritive, lucrare indicată pentru clasa a V-a. Le vom arăta în primul rînd elevilor avantajele acestui procedeu faţă de creşterea răsadurilor pe brazdă, subliniind că datorită lui nu se deranjează sistemul radicular, nu se pierd primele flori, se înlătură total lucrarea de completare a golurilor etc. Vom începe pregătirea ghivecelor nutritive cu confecţionarea ramelor, pregătind apoi amestecul de pămînt potrivit fiecărei specii şi adăugînd apă, în cantităţi foarte mici, pînă obţinem un material uşor de modelat. De pildă, solul pentru răsadul de roşii va fi format dintr-un amestec de 70% mraniţă, 20% ţelină şi 10% bălegar de bovine ; pentru răsadurile de castraveţi vom folosi un amestec de 20 % ţelină, 55 % mraniţă, 20 % turbă şi 5 % bălegar. La fiecare ghiveci nutritiv, indiferent de răsadul semănat, vom adăuga 1 g azotat de sodiu, 7-10 g superfosfat şi 1 g sare potasică. Confecţionate în acest mod ghivecele nutritive sînt apoi îngrijite şi întreţinute pînă la plantarea răsadurilor în cîmp.

Paralel se pot cultiva şi răsaduri pe brazdă, pentru a-i deprinde pe elevi şi cu tehnica acestei culturi. Pentru aceasta vom începe prin a confecţiona tocul răsadniţei din material lemnos. Tocul va fi demontabil. Deasupra lui se montează ferestrele, pe lanţeţi. Vom avea grijă ca la partea de jos a ramei geamurilor să se taie şanţuri pentru scurgerea apei. Pentru închiderea perfectă a tocurilor trebuie să se chituiască geamul şi şi să se impregneze lemnul cu ulei vegetal care îl protejează în felul acesta de umezeală.

Răsadniţele se construiesc de regulă în două pante, cu o lăţime de 2,8 m. Acestea prezintă, printre altele, şi avantajul de a s economisi material, fiind în acelaşi timp indicate pentru repicarea răsadurilor şi pentru cultivarea forţată a anumitor plante. În cazul culturilor forţate este necesară în plus suprainălţarea părţilor laterale prin adăugarea unei scînduri late de 15 cm.

O altă problemă pe care o ridică construirea unei răsadniţe este aceea a încălzirii ei. Din acest punct de vedere cele mai bune sînd răsadniţele îngropate, la care gunoiul de grajd se introduce într-un şanţ, păstrînd în felul acesta mai bine căldura. Le vom explica elevilor că acest procedeu este avantajos faţă de procedeul de construire a răsadniţelor la suprafaţă.

Şi într-un caz şi în altul folosim însă aceeaşi biocombustibili, care pot fi gunoiul de grajd, paiele, frunzele sau diferite resturi organice. Pentru ca biocombustibilii să fermenteze este necesar să asigurăm umezeala, aerisirea, temperatura necesară acestui proces.

Nu trebuie pierdută din vedere nici dezinfectarea solului împotriva bolilor şi dăunătorilor din răsadniţe. Pentru aceasta vom folosi o soluţie de formalină 2 % şi germisan 600 g/m².

O dată terminate aceste operaţiuni vom trece la semănarea răsadurilor, avînd grijă să le asigurăm îngrijirea necesară.

În ceea ce priveşte o altă lucrare — iarovizarea cartofilor — aceasta va începe cu operaţiunea de sortare a tuberculilor. Pentru a evita degradarea lor în etapa următoare îi vom trata cu o soluţie de formalină. În vederea iarovizării vom înşira tuberculii pe sîrmă galvanizată sau pe sfoară şi îi vom lăsa 35—40 zile la 12°—15° C.

În zilele de iarnă fără vînt putem efectua în livadă, cu elevii, stropiri contra dăunătorilor pomilor fructiferi (păduchele de San José, păduchii ţestoşi, ouăle de păianjeni etc.). Putem folosi pentru aceste stropiri uleiul horticol, sandolinul şi zeama sulfocalcică. Aceste lucrări dau elevilor prilejul de a cunoaşte timpul optim de efectuare a stropirilor, substanţele chimice folosite şi manevrarea aparatelor de stropit.

Am prezentat aici numai cîteva din numeroasele lucrări practice de agricultură care pot fi organizate în lunile de iarnă, cînd activitatea din unităţile agricole cunoaşte un anumit specific, dar este departe de a înceta. Se dovedeşte deci că timpul friguros nu este un motiv nici pentru întreruperea activităţii agricole practice în şcoală.

Prof. ALEXANDRU IONESCU
Tămădău, reg. Bucureşti

Lucrări practice de agricultură în seră

LA COLŢUL NATURII VII

La şcoala medie nr. 29 din Capitală s-a organizat un colţ al naturii vii care dă elevilor posibilitatea să efectueze numeroase experienţe în tot cursul anului şcolar. De asemenea, ei pot face aici observaţii permanente în legătură cu unele procese vitale sau cu anumite modificări care se petrec în creşterea şi dezvoltarea organismelor vegetale şi animale.

Îndrumaţi îndeaproape de profesorii de specialitate, elevii au efectuat la colţul naturii vii demonstraţii pentru explicarea funcţiilor vitale ale plantelor (absorbţia radiculară, transpiraţia, respiraţia, fotosinteza), ca şi pentru punerea în evidenţă a influenţei mediului asupra germinării seminţelor.

De la colţul naturii vii nu lipsesc nici plantele crescute în soluţii nutritive complete sau incomplete care, prin comparaţie, demonstrează importanţa microelementelor în viaţa plantelor. Se găsesc, de asemenea, pe lîngă plantele indigene, specii de plante exotice bine întreţinute, corect determinate şi cele mai multe însoţite de o fişă sistematică completă.

În ceea ce priveşte regnul animal el este reprezentat prin lamelibranhiate, gasteropode, dafnii şi coleoptere de apă. Cele două acvarii existente aici au o instalaţie specială de aerisire şi luminare. Acvariile au dat posibilitatea să se efectueze multe experienţe interesante de elaborare a reflexelor condiţionate la peşti prin însoţirea hranei de un excitant luminos sau sonor. Sectorul zoologic al colţului este completat de o colivie şi un terariu cu rîme.

Atît plantele cît şi animalele de la colţul naturii vii sînt îngrijite cu pricepere de elevii şcolii, sub îndrumarea atentă a cadrelor didactice de specialitate.

prof. CEZARA POPOVICI

Lecţii de traforaj şi tîmplărie în clasa a V-a

Asistînd la o serie de lucrări practice de traforaj şi tîmplărie efectuate de elevii claselor a V-a din cîteva şcoli ale oraşului Cluj, am putut constata că multe din aceste lecţii sînt bine organizate, asigurînd înarmarea elevilor cu numeroase cunoştinţe şi deprinderi de muncă practică. În acelaşi timp însă, lecţiile la care am asistat au relevat şi unele neajunsuri de ordin metodic, a căror înlăturare ar determina desfăşurarea cu mai mult succes a pregătirii elevilor în acest domeniu.

Am constatat, de pildă, că în timp ce majoritatea profesorilor maiştri folosesc în mod sistematic, în activitatea lor didactică, toate tipurile de lecţii, o parte din ei utilizează mereu numai anumite tipuri şi nu caută să construiască variante de lecţii în cadrul tipurilor fundamentale, privîndu-se astfel de o serie de căi ce duc la o însuşire temeinică a cunoştinţelor şi înlesnesc formarea priceperilor şi deprinderilor practice de muncă. Am observat, de exemplu, că lecţia mixtă — tipul de lecţie cel mai frecvent — se foloseşte abuziv în detrimentul celorlalte tipuri de lecţii, în deosebi în detrimentul lecţiei-exerciţiu. Or, este ştiut că lecţia-exerciţiu contribuie în gradul cel mai înalt la formarea priceperilor şi deprinderilor şi de aceea ar trebui să i se afecteze un număr mai mare de ore.

Lecţia-exerciţiu, destinată în întregime exerciţiilor de antrenament şi confecţionării unor obiecte, are în cazul nostru scopul de a forma şi consolida priceperi şi deprinderi importante de muncă specifice lucrărilor de traforaj şi tîmplărie, cum sînt priceperea de a folosi în mod adecvat uneltele de prelucrare a lemnului, deprinderile de tăiere corectă cu ferăstrăul, de îndreptare şi netezire cu rindeaua, de fasonare a suprafeţelor curbe cu raşpila şi pila, de găurire cu burghiul, de scobire cu dalta etc., priceperi şi deprinderi de folosire a uneltelor de măsurat şi control (metrul, echerul, linealul, compasul, etc.). De asemenea, lecţia-exerciţiu urmăreşte consolidarea şi perfecţionarea unor deprinderi proprii oricărei munci : de a lucra într-o poziţie corectă şi în ritm egal, de a folosi cu economie materialul, de a întreţine sculele în stare de bună funcţionare, de a organiza judicios locul de muncă, de a păstra ordinea şi curăţenia etc. Iată de ce se impune să i se dea o atenţie sporită.

Asistenţele efectuate ne-au arătat de asemenea că nu se organizează decît rar lecţii de verificare şi control, o serie de profesori-maiştri socotind că se pot mulţumi cu verificarea şi controlul ce se realizează în mod curent, în cadrul lecţiei mixte. Este limpede însă că, folosind numai această formă de control, nu vom putea aprecia cu seriozitate volumul şi calitatea cunoştinţelor şi deprinderilor dobîndite de elevi la orele de traforaj şi tîmplărie, nu vom putea cunoaşte în adîncime lacunele pe care le au ei şi greutăţile pe care le întîmpină şi nu vom putea lua deci nici cele mai bune măsuri pentru înlăturarea lor. Experienţa arată că este foarte indicat să se organizeze, la sfîrşitul parcurgerii unui capitol, ca şi la sfîrşit de trimestru, lecţii destinate exclusiv verificării şi controlului. De exemplu, după ce am predat timp de aproximativ 15 ore tema „Tăierea cu ferăstrăul", spre a verifica deprinderea de a tăia transversal (retezarea), longitudinal (spintecarea) şi oblic, putem organiza o lecţie de verificare şi control în cadrul căreia vom cere elevilor să confecţioneze unele obiecte casnice. O astfel de lecţie ne va da posibilitatea să ne edificăm, pe de o parte, asupra deprinderilor de lucru ale elevilor, iar pe de altă parte să apreciem prin note munca fiecăruia.

Nu vom renunţa, desigur, nici la lecţia mixtă (combinată). Este necesar să căutăm însă ca aceasta să se îmbunătăţească atît sub aspect organizatoric cît şi din punctul de vedere al metodelor şi procedeelor folosite.

Să luăm, de pildă, metoda instructajului, sub cele trei forme ale sale: instructajul introductiv, curent şi final. S-a constatat că unii profesori-maiştri trec peste instructajul introductiv mult prea repede — ceea ce face ca elevii să nu fie suficient edificaţi asupra activităţii ce urmează să o desfăşoare — în timp ce alţii îi dau o extindere nejustificată, ocupînd pentru el 50—60 de minute din cele 150 de minute ale lecţiei şi neslăsînd astfel timp suficient pentru efectuarea exerciţiilor. Fără a se extinde prea mult instructajul introductiv este menit să-i lămurească pe elevi asupra scopului lucrării şi asupra uneltelor de muncă, aşa încît activitatea lor să nu aibă un caracter meşteşugăresc. Se impune deci să motivăm de ce pentru o anume operaţie se foloseşte o anumită unealtă, de ce pentru un obiect anumit utilizăm lemnul de o anume esenţă etc. Toate acestea se pot realiza cu succes în 20—30 de minute. În ceea ce priveşte instructajul curent, el se desfăşoară, în majoritatea cazurilor, mulţumitor. Mai prost stau însă lucrurile cu instructajul final, care, în unele cazuri, este efectuat cu superficialitate sau este chiar omis. Lucrul acesta reprezintă, desigur, o destul de mare deficienţă, întrucît nu se asigură posibilitatea ca elevii să-şi aprecieze critic cunoştinţele, priceperile şi deprinderile de muncă, posibilitate care contribuie mult la formarea unei atitudini pozitive faţă de activitatea practică. Iată de ce se impune neapărat să se acorde şi instructajului final atenţia cuvenită.

Credem, de asemenea, că în folosirea diferitelor tipuri de lecţie ar fi bine să se asigure mai multă varietate. De pildă, în cadrul lecţiei de transmitere a cunoştinţelor, în funcţie de metoda utilizată şi locul de desfăşurare, se poate organiza ca variantă lecţia-vizită. La predarea temei „Principalele specii lemnoase şi caracteristicile lor", bunăoară, se poate organiza o vizită la un depozit de materiale lemnoase, unde se pot transmite noile cunoştinţe în mod intuitiv. De asemenea, tema „Produse semifabricate din lemn", va fi bine înţeleasă dacă se va organiza o vizită la o cooperativă de prelucrare a lemnului. Vizitele în întreprinderile industriale îi ajută pe elevi să cunoască şi organizarea procesului de producţie, să înţeleagă avantajele muncii mecanizate faţă de cea manuală.

Îmbunătăţind continuu metodele folosite în cadrul lecţiilor de traforaj şi tîmplărie îi vom înarma pe elevi cu cunoştinţe şi deprinderi utile, vom contribui la temeinica lor pregătire pentru viaţă.

RAFILA TUTEANU
şi SIMION VODĂ
Cluj

ALEGERI SINDICALE

Pentru perfecționarea muncii pedagogice

Adunarea generală pentru prezentarea dării de seamă și alegerea noului comitet al sindicatului lucrătorilor din instituțiile de învățămînt din Rădăuți a constituit un bun prilej de analiză a muncii desfășurate de comitetul sindicatului pentru mobilizarea cadrelor didactice la îmbunătățirea continuă a procesului instructiv-educativ, pentru ridicarea nivelului profesional al învățătorilor și profesorilor și pentru creșterea conștiinței lor socialiste.

Darea de seamă a scos în evidență faptul că sub îndrumarea organelor de partid, comitetul sindicatului a desfășurat o muncă rodnică, a sprijinit conducerile de școli în organizarea unor acțiuni menite să contribuie la bunul mers al muncii didactice. Au fost menționate, printre aceste acțiuni, lecțiile deschise, interasistențele la ore, schimburile de experiență etc.

S-a subliniat faptul că rezultatele bune dobîndite în munca sindicală s-au datorat în mare parte îndrumării permanente de către comitet a birourilor grupelor sindicale, care au reușit astfel să rezolve cu competență și operativitate sarcinile ce le-au revenit. O deosebită atenție au acordat în special grupele sindicale studierii și generalizării experienței pozitive, ca și sprijinirii cadrelor didactice tinere. Drept urmare s-a constatat o îmbunătățire calitativă a procesului de învățămînt. S-a ridicat procentul elevilor promovați și a crescut numărul elevilor care au reușit la concursul de admitere în clasa a VIII-a, la examenele de maturitate și la cele de admitere în învățămîntul superior.

În cuvîntul lor, participanții la discuții au arătat că la ridicarea nivelului muncii în școli a contribuit larg și munca culturală organizată în rîndurile cadrelor didactice sub îndrumarea comitetului sindicatului. Astfel, a fost subliniat faptul că recenziile, simpozioanele, conferințele și alte asemenea activități organizate prin grija comitetului au ajutat învățătorilor și profesorilor să-și lărgească cunoștințele de specialitate, ca și pregătirea de cultură generală.

Adunarea generală a dezbătut pe larg și modul în care comitetul sindicatului a mobilizat cadrele didactice la îndeplinirea sarcinilor obștești. S-a arătat, în darea de seamă și în discuții, că numeroși învățători și profesori au participat activ la acțiunile de înfrumusețare a orașului și la alte acțiuni patriotice, au făcut parte din brigăzile științifice care s-au deplasat la sate, au activat în cadrul diferitelor forme ale muncii culturale, cum sînt cercurile de citit, cele literare și artistice.

Hotărîrea adoptată de adunarea generală a stabilit sarcinile ce revin comitetului nou ales al sindicatului pentru îmbunătățirea continuă a întregii activități sindicale în toate școlile orașului Rădăuți.

PANTELIMON SOCACIU
profesor

Dezbateri rodnice

Recent, la sindicatul lucrătorilor din învățămînt și cultură din Urziceni a avut loc adunarea generală pentru darea de seamă și alegeri.

Atît darea de seamă cît și discuțiile au analizat, sub semnul exigenței și al criticii constructive, activitatea desfășurată de comitetul sindicatului. În cadrul dezbaterilor s-au subliniat aspectele pozitive ale muncii acestuia, scoțîndu-se în evidență contribuția organelor sindicale la îmbunătățirea procesului de învățămînt. Așa cum s-a arătat în adunarea generală, în perioada care a trecut de la alegerea sa, comitetul sindicatului a obținut, sub conducerea organizației de partid, o seamă de succese. Sprijinul său s-a făcut simțit în îmbunătățirea procesului instructiv-educativ, în îmbogățirea experienței pedagogice a cadrelor didactice și în crearea unor condiții tot mai bune de muncă și de viață pentru acestea.

Apreciind progresele înregistrate în activitatea comitetului sindicatului față de anii trecuți, adunarea generală a scos însă la iveală și unele deficiențe. S-a subliniat mai ales faptul că rezultatele dobîndite ar fi putut fi mai bune dacă ar fi existat o preocupare mai susținută pentru buna organizare a activității cultural-educative. S-a arătat, de pildă, că deși în buget au existat fonduri pentru procurarea de cărți, acestea n-au fost întotdeauna folosite cu spirit gospodăresc, iar unele bunuri ale sindicatului, cum sînt televizorul și aparatul de radio, stau de multă vreme defecte.

Participanții la discuții au cerut, de asemenea, ca noul comitet al sindicatului să acorde în viitor mai multă atenție problemelor de asigurări sociale și întăririi muncii financiare.

Îndeplinite cu grijă, recomandările făcute de adunarea generală, indicațiile prețioase pentru noul comitet al sindicatului cuprinse în hotărîrea adoptată de adunarea generală, ca și angajamentele pe care și le-au luat numeroși învățători și profesori, vor putea duce la îmbunătățirea întregii activități sindicale, la obținerea unor noi succese pe linia realizării sarcinilor trasate de partid și guvern școlii, cadrelor didactice.

G. GHEORGHIU
profesor

Exerciții la pian

Corespondență

● Pentru a-i ajuta pe elevi să înțeleagă mai profund și să-și însușească mai temeinic lecțiile predate, numeroși profesori de la Școala medie nr. 5 din București au organizat, în cursul primelor luni de școală, vizite la întreprinderi, la institute de documentare etc.

Despre o asemenea vizită ne vorbește, în corespondența sa, tov. **Stana Grigorescu,** profesoară la această școală. Ea relatează, anume, vizita făcută de elevii din clasele a IX-a și a X-a la Centrul de documentare tehnică, unde și-au consolidat o serie de cunoștințe studiate în cadrul orelor de fizică și chimie.

Vizita la Centrul de documentare tehnică a dat elevilor prilejul să vadă macheta Laminorului și macheta Fabricii de oxigen de la Roman, să primească numeroase explicații asupra proceselor tehnologice. În acest mod ei au putut să înțeleagă în adîncime numeroase noțiuni de fizică și de chimie anorganică studiate în acest an școlar.

Deosebit de interesantă a fost pentru elevi și cunoașterea machetei cuptorului electric cu doi electrozi de la Cîmpia Turzii care le-a fost prezentată la Centrul de documentare tehnică. Văzînd această machetă în funcțiune, ei au putut constata cum se realizează transmiterea automată a comenzilor. Alte machete au prezentat elevilor exploatarea minieră de la Lupeni, cu toate instalațiile sale mecanizate, moderne, Hidrocentrala de la Bicaz, locomotiva Diesel-electrică precum și strunguri carusel executate pentru prima dată la noi în țară.

Interesanta vizită la Centrul de documentare tehnică a fost astfel pentru elevii Școlii medii nr. 5 din Capitală și un prilej de a cunoaște o serie de realizări ale regimului nostru democrat-popular. Asemenea vizite vor fi organizate de către profesorii școlii și în cel de al doilea trimestru, întrucît ele și-au dovedit din plin utilitatea, determinînd ridicarea nivelului de cunoștințe al elevilor și mai strînsa legare a acestor cunoștințe de practică, de activitatea din producție.

● În articolul intitulat „Colectivul de elevi — ajutor prețios în munca dirigintelui", tov. **Constantin Ene** de la Școala generală de 8 ani din comuna Pleșoi, raionul Buzău, vorbește despre rezultatele bune obținute în primul trimestru în activitatea educativă desfășurată la clasa a V-a a acestei școli, rezultate care s-au datorat în mare măsură grijii pentru închegarea colectivului de elevi ai clasei.

La începutul anului școlar, ca urmare a faptului că în clasa a V-a sosiseră mulți elevi din alte școli și colectivul era abia în formare, disciplina lăsa de dorit. Pentru a închega colectivul și a îmbunătăți situația disciplinei, dirigintele a organizat cîteva discuții pe teme etice în care s-au dezbătut probleme ca: „Ce înseamnă să-ți iubești școala", „Cum trebuie înțeles ajutorul colegial", „Cum ne comportăm în clasă", „Să păstrăm avutul obștesc" etc. Cu prilejul acesta a fost pusă în discuția colectivului clasei și comportarea nedisciplinată a unor elevi. Întreaga clasă a dovedit că înțelege la ce urmări pot duce abaterile de la disciplină, și-a manifestat dezaprobarea față de aceste abateri, a criticat pe cei care s-au făcut vinovați de ele și i-au ajutat să se îndrepte.

În acest fel discuțiile etice, alături de celelalte acțiuni organizate de diriginte, au contribuit la formarea opiniei publice, la închegarea colectivului clasei.

● Tot la munca educativă se referă, în scrisoarea pe care ne-a trimis-o de curînd, și corespondentul **A. Gheorghe** de la Școala medie din Tîrgu Neamț. Acesta ne relatează că, pentru educarea elevilor în spiritul dragostei față de avutul obștesc, pentru dezvoltarea simțului lor estetic, la Școala medie din Tîrgu Neamț a fost luată, la începutul trimestrului trecut, o inițiativă care a dat roade bune: aceea de a stimula elevii la un concurs pentru cea mai frumoasă și mai curată clasă din școală.

La acest concurs — ne scrie corespondentul nostru — au participat toți elevii școlii. În fiecare zi se nota într-un grafic afișat pe unul din culoarele școlii cine sînt fruntașii, cine codașii. Rezultatele au început să se arate curînd: clasele au devenit tot mai bine îngrijite, tot mai frumoase, elevii înșiși au devenit mai ordonați.

Conducerea școlii a hotărît ca acest concurs să continue și în trimestrul al doilea.

● Zilele premergătoare încheierii primului trimestru — ne scrie corespondenta noastră **Rodica C. Tomescu** din Reșița — au constituit pentru colectivele didactice din școlile reșițene o perioadă de activitate intensă.

Profesorii și-au pregătit cu deosebită atenție lecțiile de recapitulare, astfel încît acestea să contribuie în cea mai largă măsură la consolidarea cunoștințelor elevilor. Bunăoară, membrii colectivului didactic al Școlii generale de 8 ani din Ramna au folosit la recapitulare date noi, sprijinindu-se pe cunoștințele căpătate de elevi nu numai la lecții, ci și cu prilejul excursiilor, al vizitelor făcute în întreprinderi, la muzee, cu ajutorul lecturilor etc. S-a folosit de asemenea, în cadrul lecțiilor de recapitulare, un material didactic bogat și variat.

Sfîrșitul trimestrului a determinat și o întărire a colaborării între școală și familie. În discuțiile pe care le-au purtat cu părinții în această perioadă, învățătorii și profesorii le-au arătat în ce direcție au nevoie copiii lor de mai mult ajutor, de mai multă îndrumare, care sînt cauzele pentru care unii din ei au încă, la unele obiecte, rezultate slabe. S-a discutat, de asemenea, asupra măsurilor ce trebuie luate în viitor pentru îmbunătățirea situației la învățătură și disciplină a tuturor elevilor.

Sărbătoarea majoratului

În ultimul timp în numeroase localități din țară — în Capitală, la Iași, la Bacău, la Deva etc. — a avut loc „sărbătoarea majoratului", în cadrul căreia au fost sărbătoriți elevii și elevele care au împlinit 18 ani. În prezența unui mare număr de oaspeți — reprezentanți ai organelor locale, activiști ai Uniunii Tineretului Muncitor, profesori, colegi — care i-au felicitat cu căldură, tinerii sărbătoriți și-au manifestat bucuria că au devenit cetățeni majori ai republicii noastre populare, hotărîrea de a munci ca vrednici fii ai patriei.

Festivitățile s-au încheiat cu frumoase programe artistice închinate patriei, partidului.

Curs de perfecționare

În aceste zile, cînd școlile se află în vacanță, Institutul de perfecționare a cadrelor didactice-Iași a organizat pentru profesorii care predau limba franceză în școlile de 8 ani din regiunile Iași, Galați și Suceava, un curs de perfecționare.

Cu această ocazie, cei peste 40 de profesori care au participat la curs au primit valoroase îndrumări teoretice și practice cu privire la predarea limbii și literaturii franceze. Astfel, ei au ascultat lecții privitoare la metodica predării lexicului, a morfologiei și sintaxei, au participat la numeroase lucrări practice etc.

Prin indicațiile bogate și concrete pe care le-a dat cadrelor didactice, cursul va contribui efectiv la îmbunătățirea predării limbii franceze în școlile din regiunile susamintite.

Pentru folosirea rațională a caietelor școlare

Ministerul Învățămîntului a elaborat recent și a trimis școlilor instrucțiuni pe baza cărora învățătorii și profesorii să îndrume elevii în folosirea rațională a caietelor școlare.

Se indică tipurile de caiete ce trebuie recomandate elevilor, pe obiecte și clase, pentru lecțiile curente și lucrările scrise trimestriale, la diferite tipuri de școli și în învățămîntul preșcolar.

Se precizează și modul cum trebuie folosite acestea, arătîndu-se bunăoară că elevii vor avea la unele materii cîte două caiete, pentru a-și putea scrie temele într-unul cînd celălalt se află la control, că elevii vor trebui să înlocuiască un caiet numai după ce l-au consumat în întregime, să folosească în întregime ambele pagini ale filelor, să nu rupă foile din caiete, iar pentru notițe (la clasele V—XII), să folosească îndeosebi maculatoare, nu caiete liniate.

BIBLIOGRAFIE

Lucrări nou apărute în Editura didactică și pedagogică

AL. ROȘCA, V. MARC: Probleme de defectologie, vol. III, 156 p. — 4,50 lei.

I. POPESCU: Lectura elevilor — constatări, opinii, sugestii, 130 p. — 3,30 lei.

N. ȘANTA: Animale în slujba științei, 188 p. — 4,60 lei.

I. PETRAȘCU, L. SCHROTT: Folosirea desenului schematic la orele de agricultură, 98 p. — 8,60 lei.

E. N. KABANOVA-MELLER: Psihologia însușirii cunoștințelor și a formării deprinderilor la școlari. Problema procedeelor de activitate intelectuală 362 p. — 11,60 lei.

L. I. BOJOVICI și L. V. BLAGONADEJINA: Probleme de psihologia personalității școlarului, 276 p. — 10,40 lei.

Cîntec pentru patrie

Versuri : *Otilia Cazimir*
Muzica : *prof. T. Bordeianu*

I

Frumoasă mi-e țara străbună
Întinsă pe munți și pe văi,
Cu fete cu flori la ureche,
Cu mîndri și ageri flăcăi.

II

În vremuri de restriști și jale
Străbunii vegheau pe ogor
Pămîntul din munți pînă-n vale
E plin de mormintele lor.

III

Dar astăzi rîde și primăvara
Alungă iernaticii nori.
Cît prinzi cu privirile țara
Sclipește de soare și flori.

Refren :
Patrie dragă, mult te iubesc !
Patrie dragă, îți dăruiesc
Gîndul meu curat
Sus înălțat,
Ție, scumpă patrie,
Cu drag închinat.

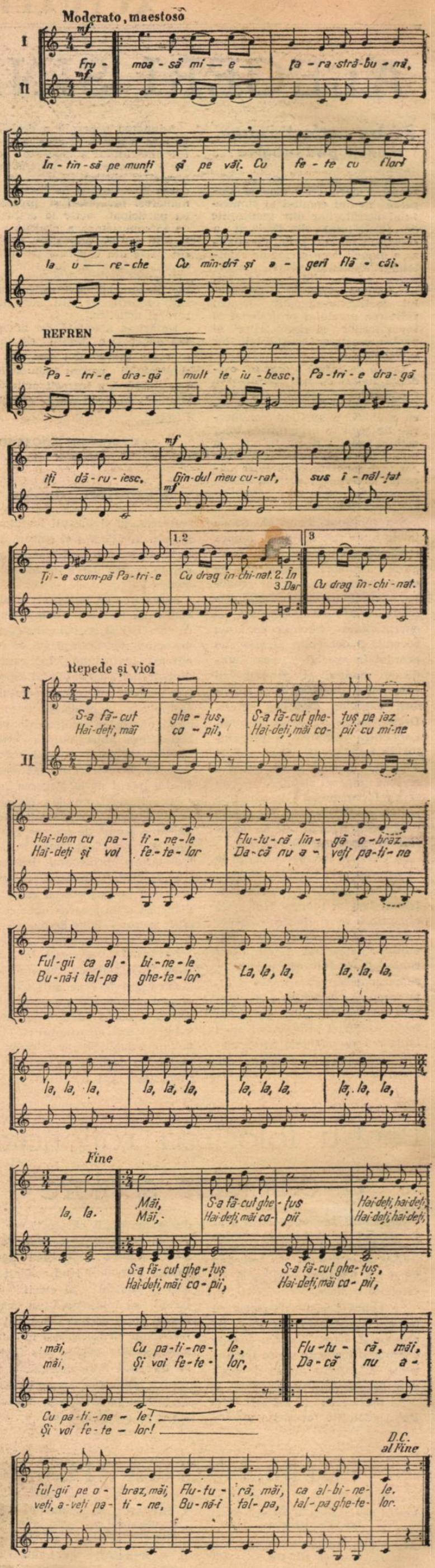

Pe gheţuş

Versuri : *Rusalin Mureșan*
Muzica : *înv. Loghin Mureșan*

I

S-a făcut ghețuș pe iaz,
Haidem cu patinele,
Flutură lîngă obraz
Fulgii ca albinele.

Refren : La — la — la, la — la — la

II

Haideți măi copii cu mine,
Haideți și voi, fetelor,
Dacă nu aveți patine,
Bună-i talpa ghetelor.

Refren : La — la — la, la — la — la

DISCURI ŞI CĂRŢI

Cercurile muzicale din școli organizează adesea audiții menite să ofere elevilor clipe de plăcută destindere și să le lărgească în același timp cultura muzicală.

Ce pot asculta elevii în asemenea împrejurări ? Recomandăm în acest scop profesorilor conducători de cercuri, în primul rînd, o suită de discuri cu care s-au îmbogățit în ultimul timp magazinele de specialitate. De pildă, cele trei discuri din colecția „În ajutorul iubitorilor muzicii", care prezintă, pe baza unor interesante explicații ale compozitorului Alfred Mendelsohn, o sumedenie de cunoștințe de „gramatică muzicală".

Pentru elevii mai mari, cu o mai largă cultură muzicală, se pot organiza audiții în care să se prezinte cîteva din noile imprimări. Amintim în acest sens concertele brandenburgice nr. 3 și nr. 5 de I. S. Bach (în interpretarea orchestrei „Gewandhaus" din Leipzig), două dintre cele mai frumoase concerte pentru pian ale lui Mozart (cel în Mi bemol major și cel în Re major), în interpretarea pianiștilor Valentin Gheorghiu și Gheorghe Halmoș, Concertul pentru vioară de Paganini în interpretarea lui Ștefan Ruha, Concertul pentru vioară în mi minor de F. Mendelssohn-Bartholdy și Concertul pentru violoncel de Schumann în interpretarea violonistului Ion Voicu și a violoncelistului Vladimir Orlov, uvertura „Visul unei nopți de vară" de F. Mendelssohn-Bartholdy, precum și un binevenit disc cuprinzînd lucrări reprezentative ale tinerilor compozitori romîni Aurel Stroe (Uvertura burlescă), Cornel Țăranu (Secvențe) și Doru Popovici (Concertul pentru orchestră), în interpretarea filarmonicii clujene sub conducerea tînărului dirijor Mircea Cristescu.

Este bine să recomandăm elevilor și unele lucrări de popularizare a muzicii cu ajutorul cărora vor putea urmări cu folos fiecare audiție muzicală, fiecare dintre manifestările muzicale la care vor participa. Printre ele se numără în primul rînd lucrarea „Muzica — artă greu de înțeles ?" de George Bălan, apărută de curînd într-o nouă ediție. Lucrarea pune la îndemîna cititorilor o amplă „introducere în muzică", le dă într-un stil accesibil o sumedenie de cunoștințe cu privire la elementele muzicii, la formele și genurile ei, la legătura dintre muzică și celelalte arte, la modul în care pot fi înțelese ideile exprimate de compozitori. Îi vor interesa desigur pe elevi și lucrările „Formele și genurile muzicii" de D. Bughici și D. Gheciu și „Instrumentele orchestrei simfonice" de Al. Pașcanu, apărute în colecția „Muzica pentru toți", ca și monografiile închinate reprezentanților de seamă ai istoriei muzicii.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA : București, Piața Scînteii nr. 1 Telefon 17.60.10. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii voluntari din unitățile de învățămînt. Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii, Piața Scînteii București.

40132

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Gazeta ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Anul XV nr. 737 — vineri 10 ianuarie 1964 — 8 pagini 25 bani

Cu schiurile la cabana Vîrful cu dor.

Plenara Consiliului Central al Sindicatelor

În zilele de 8 și 9 ianuarie 1964 a avut loc Plenara Consiliului Central al Sindicatelor din R. P. Română.

La Plenară au participat membrii și membrii supleanți ai Consiliului Central al Sindicatelor, președinții consiliilor regionale și ai unor consilii locale ale sindicatelor, șefii secțiilor și comisiilor C.C.S., reprezentanți ai Comitetului Central al Uniunii Tineretului Muncitor, Consiliului Național al Femeilor, ai unor ministere și instituții centrale, reprezentanți ai presei.

Plenara a analizat contribuția sindicatelor la îndeplinirea planului de stat pe anul 1963 și a dezbătut sarcinile ce le revin în mobilizarea oamenilor muncii la realizarea planului de stat pe anul 1964. De asemenea, plenara a examinat execuția preliminată a bugetului asigurărilor sociale pe anul 1963 și proiectul bugetului asigurărilor sociale și al planului de odihnă și tratament pe anul 1964, precum și execuția preliminată a bugetului sindicatelor pe anul 1963 și proiectul bugetului sindicatelor pe anul 1964.

După discuții, la care au participat numeroși vorbitori, plenara a adoptat hotărîri corespunzătoare în legătură cu problemele de mai sus și a stabilit unele măsuri organizatorice menite să contribuie la continua îmbunătățire a activității sindicatelor.

Plenara a eliberat pe tov. Aurel Ardeleanu din funcția de secretar al C.C.S. în legătură cu trecerea sa în altă muncă și a ales în funcția de secretari ai C.C.S. pe tovarășii: Larisa Munteanu, Dumitru Bejan și Ion Preoteasa

La ordinea zilei

SPORTUL DE IARNĂ

Ne-am adresat recent unui număr de aproape 500 de elevi din întreaga țară, rugîndu-i să ne răspundă, în cadrul unei anchete, la întrebarea: *Care sezon sportiv vă place mai mult?* Aproape 70 la sută dintre elevii consultați și-au dat adeziunea pentru sezonul gheții și al zăpezii.

Coeficientul acesta apreciabil nu trebuie să surprindă, fiindcă de anotimpul sportiv al iernii sînt legate o suită nesfîrșită de bucurii. Plimbările cu săniuța, alunecarea pe patine sau pe schiuri — iată doar cîteva dintre cele mai frecvente secvențe sportive ale sezonului de iarnă.

În aproape toate orașele țării s-au luat măsuri pentru a se asigura elevilor condiții optime de participare la concursurile și competițiile specifice sezonului, pentru ca ei să se bucure din plin de frumusețile iernii. În ordine cronologică, elevilor le stau în față trei mari evenimente sportive: Spartachiada de iarnă a tineretului, la care ei participă în număr mare, Concursul pentru insigna de polisportiv și campionatele republicane școlare de schi.

În cîteva rînduri, să vorbim despre fiecare.

Spartachiada de iarnă a tineretului a fost inaugurată anul trecut, la mijlocul lunii noiembrie. Regulamentul acestei tradiționale competiții de masă — cea mai importantă din actualul sezon — prevede, pentru ediția 1963/1964, întreceri la nu mai puțin de 14 ramuri sportive, printre care la loc de frunte se află schiul și săniușul (skeletonul). În multe regiuni, condițiile atmosferice au îngăduit ca aceste sporturi să fie deja... atacate. Avem în vedere, în special, regiunile subcarpatice, unde primele ninsori au marcat prezența iernii încă de la începutul lunii decembrie. În așteptarea zăpezii, în alte regiuni s-au făcut pregătiri corespunzătoare (s-au reparat schiurile, s-au delimitat traseele de fond și slalom). Avem vești bune despre felul cum s-au organizat întrecerile de schi și săniuș din cadrul Spartachiadei de iarnă la școlile din orașele Vatra Dornei, Bistrița, Sighet, Brașov, Petroșeni, Miercurea Ciuc, Piatra Neamț etc. Profitînd de perioada vacanței de iarnă, profesorii de specialitate din aceste școli, comitetele U.T.M. consiliile asociațiilor sportive, îndrumate de conducerile școlilor, au făcut totul pentru ca aceste întreceri să constituie adevărate sărbători ale sportului școlar din localitățile respective.

Concursul pentru insigna de polisportiv se află și el în actualitate, deoarece o serie de probe — îndeosebi turismul și schiul se pot desfășura foarte bine în acest anotimp. Turismul, ramură sportivă aflată la îndemîna oricărei asociații sportive școlărești, a format obiectul atenției în majoritatea cazurilor. În vacanța de iarnă, de pildă, așezări pitorești ale patriei — stațiunile de pe Valea Prahovei sau Valea Oltului, din Rarău sau Semenic, din Harghita sau Apuseni — au găzduit mii de vizitatori din rîndul elevilor. În ce privește schiul, în multe școli, de exemplu la Școala medie Ștefan cel Mare din Piatra Neamț, la Școala medie nr. 2 din Brașov, la Școala medie nr. 1 din Rîmnicu Vîlcea etc. au fost organizate concursuri foarte reușite, totalizînd mii de participanți. Aflîndu-ne în plin sezon de iarnă, preocuparea pentru programarea în continuare a concursurilor de schi pentru cucerirea insignei de polisportiv se cuvine să stea în atenția tuturor școlilor.

Campionatele republicane școlare de schi, cu etapă finală în luna martie (probabil într-o stațiune din Bucegi) se bucură și ele de o largă apreciere în rîndul școlarilor. Dorința de a reprezenta cu cinste școala, orașul, regiunea la o întrecere de asemenea proporții caracterizează marea masă a amatorilor de schi din școli. Pregătirile lor asidue confirmă din plin aceasta. Pentru titlul de campioni republicani la diferite probe (fond, alpine) concurează, ca și în anii precedenți, reprezentanții unor centre în care schiul și-a statornicit o puternică tradiție (Brașov, Predeal, Sinaia, Vatra Dornei, Gheorgheni) și, alături de acestea, alte centre care aspiră la locuri fruntașe în acest sport, cum ar fi Petroșeni, Piatra Neamț ș.a.

Cîteva cuvinte despre patinaj, ramură sportivă care, deși nu este prevăzută în calendarul competițional al școlilor, se bucură de o largă prețuire în rîndul lor. Pentru a stimula activitatea micilor patinatori, într-o serie de orașe (Brașov, Cluj, Timișoara, Tg. Mureș, Craiova, Sibiu etc.) au fost amenajate patinoare naturale pe care, mai ales în zilele de vacanță, numeroși elevi s-au străduit să deslușească tainele acestui frumos sport sau să-și desăvîrșească cunoștințele. Este foarte adevărat că nu peste tot, grija pentru amenajarea unor astfel de patinoare naturale s-a făcut simțită. Ne gîndim, de pildă, la orașele Reșița, Iași, București care au neglijat traducerea în viață a unor proiecte pe această temă. Dar, cum niciodată nu-i tîrziu...

T. S.

La școala măiestriei pedagogice

Afirmația că pedagogia este o artă și că acela care nu s-a născut cu harul ei nu poate avea succes în școală nu mai are consistență în zilele noastre. A spulberat-o însăși viața, practica muncii la catedră. Nici un învățător sau profesor nu-i mai plătește tribut, toți fiind convinși că numai prin eforturi susținute, prin perseverență în direcția perfecționării propriei pregătiri se poate dobîndi măiestria pedagogică — cheie a succeselor în instruirea și educarea celor mici. Acest lucru îl înțeleg tot mai bine și viitorii profesori, care se străduiesc, încă de pe băncile facultăților, să-și însușească elementele măiestriei pedagogice.

I-am văzut de curînd pe studenții anului III al Facultății de matematici de la Institutul pedagogic de 3 ani din Brașov, pregătindu-se cu o grijă deosebită pentru fiecare lecție pe care urmau s-o predea, în cadrul practicii, copiilor de la Școala generală de 8 ani nr. 3 din acest oraș. În spatele străduinței lor ghiceai măiestritul stil de muncă al profesorului Alexe Corneiciuc, pe lîngă care viitorii profesori își fac ucenicia.

Profesorul Corneiciuc se apropie cu dragoste de tineri, îndrumîndu-i cu pricepere și trezindu-le entuziasmul pentru munca în școală. El nu tolerează nici o notă falsă în melodia muncii didactice desfășurate de studenții pe care îi are în grijă.

La început, un tînăr mai comod s-a prezentat la o oră fără plan. El a fost „scutit" de a ține o lecție improvizată și în locul lui a condus ora profesorul îndrumător. Atitudinea aceasta i-a învățat pe studenți că unui pedagog nu-i este permis să rateze lecțiile, că în munca cu elevii nu poate fi tolerată superficialitatea.

Și notele date viitorilor profesori sînt cîntărite cu grijă și justificate în mod convingător. Reușita „ucenicilor" umple de bucurie inima maestrului. Cînd studenta Simona Orfanu a condus o oră bună de diriginție, profesorul Alexe Corneiciuc a subliniat cu entuziasm calitățile acesteia, meticulozitatea vădită în pregătirea orei.

Un vechi proverb spune că a învăța înseamnă a conduce barca în susul apei: cum nu mai dai din vîsle, cum te pomenești înapoi. Studenții despre care v-am vorbit sînt învățați de un cîrmaci destoinic să nu lase nici o dată vîslele din mînă.

SILVESTRU PATIȚA
Brașov

280.15

Un luptător pentru propășirea învățămîntului romînesc

165 de ani de la nașterea lui Petrache Poenaru

Petrache Poenaru este cunoscut în istoria culturii noastre ca un luptător neobosit pentru propășirea învățămîntului național, ca un om care și-a pus în slujba școlii toată abnegația și puterea sa de muncă.

Născut la 10 ianuarie 1799 la Benești (Vîlcea), Petrache Poenaru primește primele elemente de învățătură de la un dascăl grec. Slova romînească o învață mai întîi acasă și pe urmă la școala de la biserica Obedeanu din Craiova. Își continuă apoi studiile la școala de la Sfîntul Sava din București, alături de Eliade. Aici, în școala lui Gheorghe Lazăr, crește dragostea lui Poenaru pentru patrie și pentru popor, ceea ce explică apropierea lui de căpetenia panduri-lor — Tudor din Vladimiri — căruia îi va deveni secretar în timpul răscoalei.

În 1824 Petrache Poenaru se adresează domnitorului Grigore Ghica cu rugămintea de a fi și el „primit în numărul celor sprijiniți de patrie la cheltuiala învățăturii". Este trimis pentru studii la Viena, cu condiția „ca numai învățătura matematicii să o învețe, adecă și cu theoria și cu practica" și apoi, reîntorcîndu-se în patrie, să fie orînduit „a paradosi în limba romînească acest meșteșug al matematicii".

După ce studiază în străinătate timp de zece ani, dobîndind o bună pregătire culturală, Poenaru revine în patrie cu hotărîrea de a lupta pentru dezvoltarea învățămîntului nostru. În februarie 1832 este numit „provizor" al școalei de la Sf. Sava. În curînd „se orînduiește supleant de geometrie și profesor de algebră" la aceeași școală, ca peste cîtăva vreme să fie numit director al școalelor în cadrul Eforiei școalelor. Chiar de la venirea sa la conducerea acestui organ se resimte aici influența puternică a omului pasionat de problemele școlare, preocupat de a așeza școala națională pe baze solide și de a extinde învățămîntul și la sate.

Petrache Poenaru nu ne-a lăsat lucrări în care să-și fi expus gîndirea social-politică și pedagogică. Ideile sale le găsim răspîndite în cuvîntările ținute cu ocazia serbărilor de sfîrșit de an, în circularele redactate de el și trimise școlilor pentru a le orienta în diversele probleme.

Studiile făcute în străinătate și legăturile stabilite cu oameni de știință din Europa apuseană îl orientează către ideologia burgheziei în faza sa progresistă. Iluminismul îl înarmează cu hotărîrea de a contribui la luminarea celor mulți. În școală el acordă o importanță deosebită instrucției și educației, fiind de părere că scopul educației este de a face din copii oameni folositori societății, de a înlesni ca „aceștia să-și dezvolte puterile înțelegătoare și morale". Acest lucru se poate realiza — arăta el — prin preocuparea de „a întocmi școli publice și a se încredința creșterea tinerimii în mînă de oameni ale căror talenturi și destoinicie să fie cercate".

În cuvîntările sale el a atras atenția asupra necesității dezvoltării multilaterale a personalității omului. O dată cu „deprinderea minții în idei — spunea el — omul își împodobește și sufletul cu sentimente care îl recomandează despre a lor bună purtare între oameni".

O mare importanță acorda Petrache Poenaru muncii. În cuvîntul pe care l-a rostit la serbarea de sfîrșit de an ținută la școala centrală din Craiova în ziua de 25 iunie 1844, el a subliniat valoarea socială și educativă a muncii, afirmînd că aceasta este „chezășuirea cea mai puternică pentru fericirea și puterea societății".

În Regulamentul școlilor din 1832, elaborat de el, pe lîngă numeroasele indicații metodice, este relevată în mod deosebit importanța instructiv-educativă a unor obiecte de învățămînt. Gramatica, se spune în acest regulament, ajută omului „să-și exprime ideile cu înlesnire și deslușire", regulile gramaticale fiind „mijloace și nu sfîrșitul". La rîndul ei, aritmetica „deprinde cugetarea și pătrunderea la înțelegere și dă plăcere pentru deslușirea ideilor". Cît privește literatura, aceasta urmărește să dea mai multă întindere ideilor și alungă „gustul exclusiv și pedantesc care adoarme duhul și oprește nașterea ideilor noi". În același timp, Poenaru arată că în predare trebuie să se pornească de la simplu la compus și „de la cele lesne la cele mai anevoie".

Marele merit al lui Poenaru rămîne acela de organizator și îndrumător al școlii și culturii naționale în Țara Romînească. El s-a vădit a fi permanent preocupat de a da școlii o așezare modernă nu numai sub aspect organizatoric, dar și pedagogic.

Pentru buna funcționare a școlilor, Poenaru s-a preocupat de elaborarea și tipărirea unor cursuri, îndemnînd mereu pe profesori să alcătuiască manuale și scriind el însuși asemenea lucrări. De asemenea, a tradus din limba franceză **Geometria** lui Legendre, pe care o tipărește în tipografia lui Eliade, iar din limba latină, după Appeltauer, **„Elemente de algebră"**. Dar Poenaru n-a fost un simplu traducător. Cunoștințele sale i-au dat posibilitatea să facă și o seamă de adăugiri, pe care le considera utile, ținînd seama de noile cuceriri ale științelor matematice, ca și de necesitățile metodice, de cerințele școlii noastre. Pentru a înlesni tipărirea de manuale, Poenaru insistă ca Eforia să cumpere o tipografie, lucru ce se și realizează. Tipografia cumpărată la Paris și instalată la colegiul Sf. Sava va aduce reale servicii dezvoltării școlii noastre naționale.

Credincios idealului de luminare a maselor largi, Poenaru propune înființarea „cursului normal" de trei luni cu elevi ai Colegiului național care să devină profesori în orașele de reședință ale județelor, ca și înființarea unor școli normale pentru pregătirea învățătorilor. Anul 1838 aduce înființarea de asemenea școli, candidații de învățători fiind chemați la reședința județului spre a urma cursurile respective.

Petrache Poenaru reușește să înființeze în 1837, cu concursul profesorului Scarlat (Carol) Valstein de la Sf. Sava, un muzeu de științe naturale și antichități, ca și o galerie de tablouri. Înființează două reviste — **Muzeul național** și **Învățătorul satului** — care mai tîrziu se va transforma în **Foaia sătească**.

Poenaru nu s-a alăturat revoluției din iunie 1848, dar n-a fost nici împotriva ei. Totuși, după înăbușirea revoluției, este destituit din funcție pentru politica sa prea liberală față de studenții colegiului academic și față de profesorii care au militat pentru revoluție.

Iluminist încrezător în puterea rațiunii care punea un mare temei pe influența instrucției și educației, animat de idei generoase, Petrache Poenaru s-a străduit să răspîndească învățămîntul în masele largi, fără să analizeze mai adînc condițiile social-economice ale epocii. Totuși, așa cum a subliniat Al. Odobescu, nimeni la noi „n-a grăbit mai mult decît dînsul mersul învățăturii romînești, începînd de la școalele de prin sate și împingîndu-l pînă la universitate".

Dacă Gh. Lazăr a deschis perspectivele dezvoltării învățămîntului nostru, Poenaru a muncit cu sîrg pentru ca visul lui să se realizeze cît mai deplin. Gheorghe Lazăr a deschis un drum, Petrache Poenaru l-a bătătorit cu zel și abnegație, aducîndu-și cu dărnicie contribuția la dezvoltarea școlii și culturii noastre.

IOAN N. VLAD
lector la Institutul pedagogic din Craiova

Scenă din spectacolul „Misterul cizmei" prezentat la Teatrul d tineret și copii din Capitală.

TEATRUL COPIILOR

Interviu cu tov. D. D. Neleanu, directorul Teatrului pentru tineret și copii

O nouă sală de teatru și-a deschis porțile în Capital Este vorba de sala Teatrului pentru copii și tineret d str. General Eremia Grigorescu (fostul cinematograf „Va sile Alecsandri"). Aici pionierii și școlarii bucureșteni v putea urmări spectacole interesante și instructive potr vite vîrstei și puterii lor de înțelegere.

Dornici să aflăm amănunte în legătură cu activitat în noua sală, ne-am adresat tov. D. D. Neleanu, director teatrului.

— Tovarășe Neleanu, ce ne puteți spune despre noua sală de teatru pentru copii?

D.D.N.: Grija statului nostru pentru educația tinerei generații este bine cunoscută. Faptul că ni s-a pus la dispoziție o sală spațioasă și utilată cu toate cele necesare este o dovadă în plus în acest sens. Ea are o capacitate de 520 locuri (față de 340 cît avea cea veche) permițînd astfel vizionarea spectacolelor de către un număr mai mare de copii. Localul dispune de holuri mari, spațioase, de instalații tehnico-sanitare adecvate, care asigură condiții civilizate pentru primirea micilor spectatori. O scenă spațioasă și degajamente largi permit realizarea unor spectacole ample, mai pretențioase.

— Ce spectacole vor fi prezentate în această stagiune?

D.D.N.: Să începem... cu reluările. Au fost refăcute din punct de vedere artistic și tehnic cîteva spectacole din stagiunea trecută. Micii noștri spectatori vor revedea pe noua scenă a teatrului „Băiatul din banca a doua" de Alecu Popovici, „Emil și detectivii" prelucrare de Tudorel Popa după Erich Kästner, „Misterul cizmei" de Albert Pederzzani și „Nota 2 la aritmetică", de Natalia Klikova.

— Sînt, desigur, piese interesante, pe care mulți copii au avut ocazia să le vadă. Ei așteaptă însă cu nerăbdare să afle noile titluri ale afișelor.

D.D.N.: Într-o măsură curiozitatea lor a fost satisfăcută prin prezentarea în premieră, acum cîteva zile, a piesei „Descoperiți-l pe N" de Al. Adrian, spectacol pus în scenă de N. Dinescu în decorurile lui Al. Mitrici.

Se lucrează în momentul de față la realizarea spectacolului cu piesa „Nu prea albă ca zăpada și motanul descălțat" de Al. Popovici.

În continuare vom prezenta „Pasărea albastră" de M. Maeterlinck, în regia lui Sandu Eliad, un spectacol-fantezie de mare montare.

Pentru completarea repertoriului, teatrul lucrează în vederea realizării unor noi piese cu mai mulți autori, dintre care amintim pe Xenia Roman și pe profesoara Aurica Pătrașcu.

Aș vrea să subliniez faptul că în actuala stagiune vor vedea lumina rampei patru piese romînești contemporane.

— Aveți în vedere și alte forme pentru atragerea spectatorilor? Mă gîndesc la modalități specifice vîrstei și preocupărilor copiilor.

D.D.N.: Ne preocupăm de găsirea unor asemenea forme și ne-am fixat, deocamdată, la trei genuri.

Preconizăm organizarea unor seri de basme, în lectura ce-lor mai buni actori ai teatr lui nostru. Pentru început es vorba de un ciclu de basm românești clasice, alese d opera lui Eminescu, Caragia Creangă și Ispirescu. Un doilea ciclu va cuprinde pove tiri, versuri și basme din cre ția scriitorilor romîni conte porani: Tudor Arghezi, Mar Breslașu, Vladimir Colin e

În continuare, tematica ac tor seri va cuprinde un ci de povestiri din „O mie și u de nopți" și un ciclu din r tologia greco-romană (reali în colaborare cu scriitorul Mitru).

Teatrul nostru va organiz recitaluri de poezie, susți de cei mai talentați elevi școlilor din București. Te tica acestor recitaluri v strîns legată de programa literatură romînă. Se lucre acum la selecționarea u fragmente din opera lui Geo Coșbuc pentru primul rec de acest fel.

În sfîrșit, vom organ concursuri de genul „Cine cîștigă", cuprinzînd întrel pe marginea a trei spectac pentru copii, jucate pe sc teatrului nostru.

— Cum mențineți legă cu școala pentru a lua în mă cerințele ei?

D.D.N.: Au fost invitați facă parte din consiliul ar tic, pe lîngă regizorii și a rii fruntași ai teatrului, serie de învățători și pr sori, activiști ai U.T.M. și structori superiori de pion pentru a exprima punctul vedere al școlii ca și ceri micilor spectatori ai nos

Aș mai adăuga la ace preocuparea noastră p înființarea unei secții p gogice a teatrului, din car urma să facă parte profe de pedagogie, psihologie ș teratură. Aceștia se vor o de legătura concretă cu ș la și cu elevii, aducînd o semnată contribuție la or tarea repertoriului, la ed rea gustului artistic al mici.

— Ce ne puteți spune d perspectivele teatrului?

D.D.N.: Dorim să mărim lectivul teatrului nostru. tru rolurile de copii aver număr restrîns de artiști pot face travestiuri. De a vrem să depistăm elem talentate, cu statură potr pe care să le pregătim în teatru. În felul acesta putea aborda piese in sante, de mare montare, distribuții numeroase. Te trebuie să cîștige drag spectatorilor prin spect din ce în ce mai interes mai bune.

— Nu ne rămîne decît urăm, în numele micilor tători și al educatorilor succes în realizarea unor menea spectacole.

MIHAI CRIȘ

ROADELE BOGATE ale unui concurs

Înzestrarea laboratoarelor, cabinetelor și muzeelor școlare, asigurarea bazei materiale pentru activitățile practice ale elevilor, dotarea instituțiilor preșcolare cu material intuitiv au constituit și constituie un obiectiv important, care stă mereu în atenția Ministerului Învățămîntului și a organelor locale de învățămînt. An de an s-au alocat în acest scop fonduri din ce în ce mai mari. În anul 1963, de pildă, secțiile de învățămînt de pe lîngă sfaturile populare raionale au comandat materiale didactice în valoare de peste 40 000 000 lei. Școlile au primit astfel sortimente noi de aparate, noi diafilme, diapozitive, hărți, planșe, un nou lot de aparate de proiecție cinematografică, magnetofoane, patefoane electrice etc. În anul 1964 materialul didactic pe care îl vor primi școlile va fi și mai bogat, comenzile crescînd cu mai mult de 25 la sută față de anul trecut.

Paralel cu creșterea numărului materialelor puse la dispoziția elevilor și profesorilor s-au luat măsuri și pentru îmbunătățirea calității acestora. Una din aceste măsuri este organizarea concursului anual de material didactic, concurs la care participă învățători și profesori, muncitori, tehnicieni și ingineri din întreprinderile care produc astfel de materiale sau din alte întreprinderi.

Lucrările prezentate la concursul din anul 1963 s-au orientat, în majoritatea cazurilor, după tematica indicată de Ministerul Învățămîntului. Au fost prezentate și unele lucrări în afara tematicii, acestea fiind și ele luate în considerare, în conformitate cu regulamentul concursului.

După încheierea concursului (15 X 1963), comisiile constituite pe specialități au triat lucrările primite, verificînd orginalitatea lor, conținutul lor științific și ideologic, măsura în care corespund necesităților învățămîntului, cerințelor procesului instructiv-educativ, ca și posibilitățile de realizare în serie. În funcție de aceste calități au fost selecționate peste 50 de lucrări. În general s-a constatat că materialele prezentate la concurs în acest an sînt calitativ superioare, atît prin conținut cît și prin finisare, față de cele prezentate la concursurile precedente.

Majoritatea lucrărilor premiate se referă la diferitele capitole ale fizicii. Printre acestea se disting îndeosebi, prin ingeniozitatea lor, cîteva truse. Așa este **Trusa de modele de mașini electrice** (prezentată de un colectiv format din tovarășii, M. Teodorescu, F. Vagoș și alții de la I.M.D.). Mașinile cuprinse în această trusă, avînd batiul identic, se pot monta pe un singur postament și se pot pune în mișcare succesiv, prin același sistem de multiplicare a turației. Montarea pieselor din trusă asigură realizarea unui model de mașină magneto-electrică monofazată, a unei mașini de curent continuu cu excitația în serie și a unei mașini magneto-electrice de curent alternativ trifazat. Trusa cuprinde și un reostat, astfel că reglajul turației la modelul de mașină de curent continuu se poate realiza în limite destul de largi, ca la tipurile de motoare utilizate la tramvaie și troleibuze. Montîndu-se pe axul acestei mașini un disc Newton se poate ilustra sinteza luminii albe prin creșterea rotației discului.

În producția de serie trusa va putea fi completată și cu alte piese : un panou pentru curentul trifazat în scopul exemplificării conexiunilor în stea sau în triunghi la consumatori (cu becuri) sau un rotor bobină cu excitație exterioară pentru mașina magnetoelectrică de curent alternativ de tip industrial.

Cu ajutorul **Trusei pentru experiențe demonstrative privind transformarea căldurii direct în energie electrică** (prezentată de chimistul Mircea Mironescu din Ministerul Învățămîntului), se pot realiza 9 lucrări practice pentru a arăta cum ia naștere forța termoelectromotoare, care este influența naturii metalelor sau aliajelor care compun un termocuplu asupra forței termoelectromotoare, cum se determină sensul curentului termoelectric cu ajutorul acului magnetic, cum este construită și cum funcționează o baterie de termocupluri etc.

Util și interesant este și **Aparatul pentru studiul comportării inductanței în circuit de curent continuu** (prezentat de același colectiv), construit pe principiul comparației a două circuite în derivație, alimentate de la aceeași sursă de curent continuu. Unul din circuite conține o bobină (inductanța) iar celălalt o rezistență egală cu bobinajul, dar bobinată antiinductiv. În ambele circuite se găsește cîte un bec de 3,5 V. În acest fel aparatul poate arăta în mod sugestiv comportarea inductanței în curent continuu la conectarea și deconectarea circuitului cu bobină.

O altă lucrare premiată (aparținînd de asemenea colectivului de muncitori de la I.M.D.) este **Trusa de aparate de măsurat de tip electromagnetic**, care conține un model de tipul celor cu atracție și un model de tipul celor cu repulsie. Completată și cu alte modele, trusa va fi foarte utilă pentru înțelegerea principiilor de funcționare a aparatelor de măsurat electrice. Același colectiv a prezentat și **Aparatul pentru demonstrarea variației rezistenței electrice cu temperatura** — cu ajutorul căruia se poate demonstra cum variază rezistivitatea specifică în funcție de temperatură, ca și faptul că nu toate materialele au același coeficient de variație a rezistenței electrice cu temperatura, precum și un **Aparat pentru demonstrarea scurgerii fluidelor.**

O altă lucrare interesantă este **Trusa pentru experiențe cu semiconductoare** (prezentată de ing. Marius Donici de la I.M.D.). Cu planșetele din această trusă se pot realiza montaje în care tranzistoarele înlocuiesc tuburile electronice. Pentru exemplificare se realizează un detector (redresor de înaltă frecvență) printr-o diodă cu germaniu, un montaj în care tranzistorul este oscilator de joasă frecvență și unul în care este amplificator de audio-frecvență.

Folosindu-se stativul comun pentru toate experiențele, trusa va putea fi completată și cu alte planșete, pentru a se putea demonstra și alte proprietăți ale semiconductoarelor, privind termoconductibilitatea și fotosensibilitatea lor.

Tot ing. M. Donici a prezentat **Trusa pentru experiențe de magnetism și electromagnetism,** care cuprinde un montaj pentru punerea în evidență a acțiunii dintre curenți și magneți, un montaj pentru punerea în evidență a fenomenului de inducție electromagnetică și un montaj pentru studiul curenților Foucault induși în masele metalice aflate în cîmpuri magnetice variabile.

Au fost premiate de asemenea, un aparat pentru demonstrarea termoconductibilității metalelor (prezentat de prof. maistru Ion Dragomir din comuna Jilava), un set de planșete demonstrative pentru electricitate (prezentat de prof. B. Arpad din raionul Tg. Mureș), precum și o altă trusă de modele de mașini electrice (prezentată de prof. O. Runa din Oradea).

Dintre aparatele pentru predarea matematicii a fost premiat aparatul denumit **Geoscop** care este un goniometru perfecționat. Cu ajutorul lui se pot face aplicații practice de desen, geometrie, trigonometrie, realizîndu-se diverse lucrări cu largă aplicabilitate în topografie.

Multe din lucrările prezentate la concurs sînt destinate învățămîntului preșcolar. Au fost găsite corespunzătoare jocurile **Tin-Tin** și **De la mic la mare** care dezvoltă la copii atenția, spiritul de observație, simțul proporțiilor etc. Au mai fost premiate și lucrările **Uluce pentru mersul echilibrat** (pentru activitățile de educație fizică) prezentată de C. Biciulescu din Capitală și **Primele socoteli** — un material pentru învățarea numerelor de la 1—5 și de la 1—10, prezentat de M. Biciulescu.

Așa cum prevede regulamentul concursului, lucrările premiate vor fi predate întreprinderilor de specialitate, care le vor introduce ca noi sortimente în planurile lor de producție, pentru a îmbogăți materialul didactic trimis în școli.

Și în cursul anului 1964 se va organiza un concurs de material didactic, a cărui tematică va fi dată publicității. Este bine ca un număr cît mai mare de cadre didactice să prezinte la acest concurs lucrări originale, necesare atît pentru experiențele demonstrative cît și pentru lucrările practice ale elevilor, contribuind astfel la tot mai strînsa legare a învățămîntului de viață.

CORNELIA BURA
și LUCIA ANDERCO

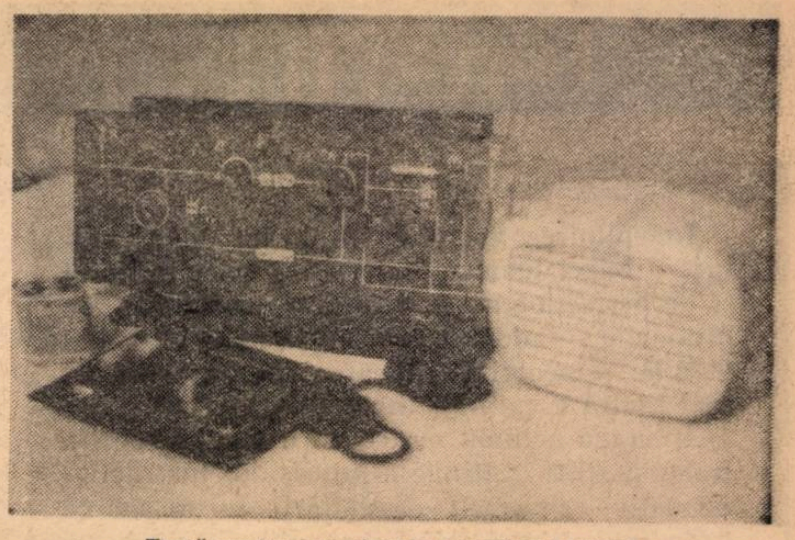

Trusă pentru experiențe cu semiconductoare.

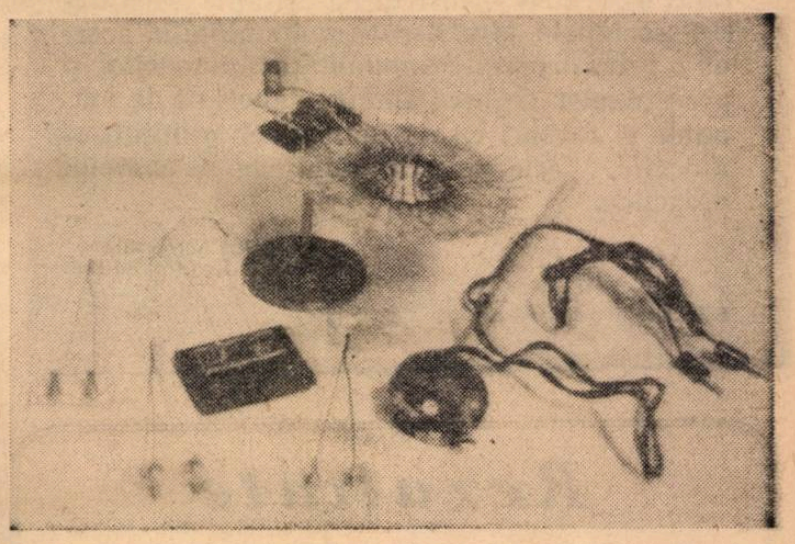

Trusă pentru experiențe demonstrative privind transformarea căldurii direct în energie electrică.

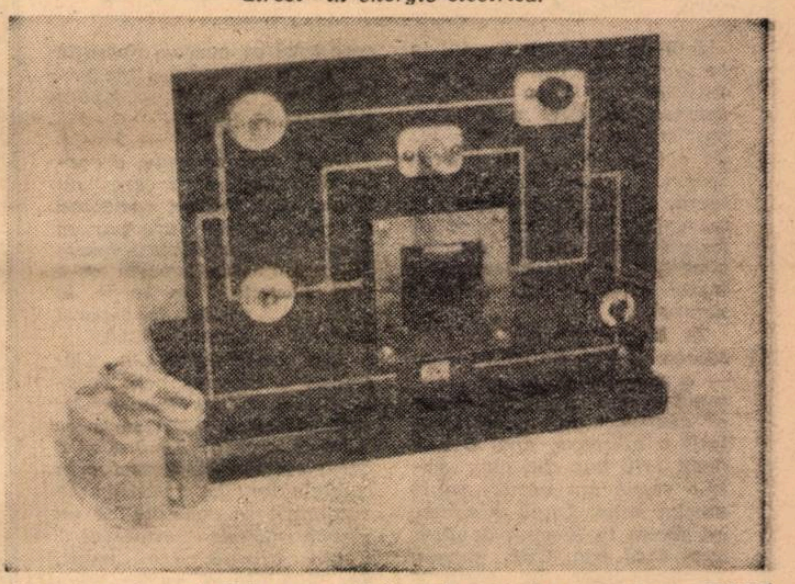

Aparat pentru studiul comportării inducției în circuit de curent continuu.

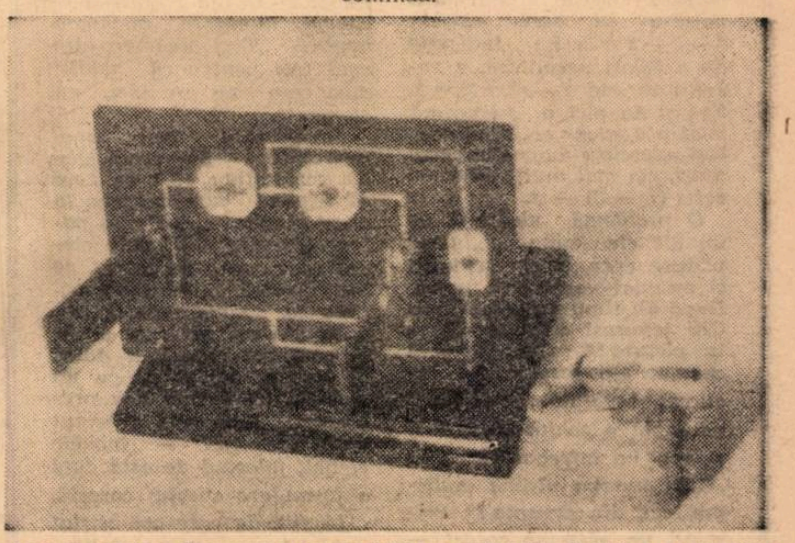

Aparat pentru demonstrarea variației rezistenței electrice cu temperatura

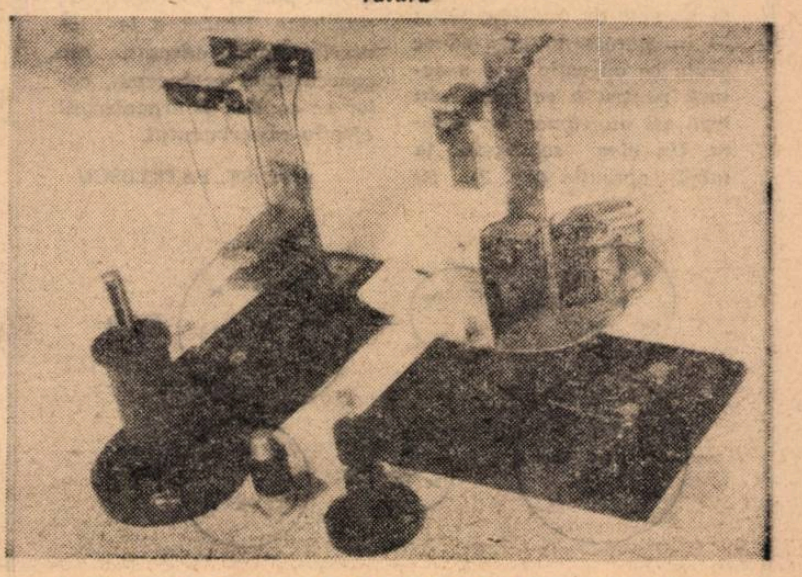

Trusă pentru experiențe de magnetism și electromagnetism.

Un interesant experiment

Indeplinirea vastului program de dezvoltare a bazei tehnice-materiale a socialismului și de perfecționare a relațiilor socialiste de producție — adoptat de Congresul al III-lea al P.M.R. — necesită ridicarea pe o treaptă tot mai înaltă a calității învățămîntului.

In etapa actuală se acordă o atenție sporită îmbunătățirii continue a procesului instructiv-educativ, asigurării dezvoltării lui în pas cu progresul științei, tehnicii și culturii contemporane, legării lui strînse de necesitățile construcției socialiste. Ministerul Învățămîntului acordă o grijă deosebită îmbunătățirii planurilor și programelor de învățămînt, elaborării de manuale și cursuri cu un înalt nivel științific și didactic, perfecționării continue a cadrelor didactice.

Acad. ȘTEFAN BĂLAN
ministrul Învățămîntului

Scînteia tineretului din 31 XII 1963

Sub îndrumarea Institutului de științe pedagogice, un colectiv de cercetători experimentează, începînd din acest an școlar, predarea unor elemente de teoria mulțimilor, de geometrie și algebră la clasele I de la școlile generale de 8 ani nr. 122 și nr. 50 din Capitală. Experimentul este menit să contribuie la aflarea căilor prin care se poate realiza, începînd din primele clase ale școlii de cultură generală, modernizarea învățămîntului matematic în țara noastră, pentru a-l face să răspundă mai bine și în mai mare măsură cerințelor puse de dezvoltarea continuă a științei și tehnicii contemporane. In același timp, munca experimentală desfășurată de cercetătorii institutului urmărește să elaboreze și să verifice o serie de procedee chemate să contribuie la formarea gîndirii copiilor, la mai buna lor dezvoltare intelectuală.

Dorind să cunoaștem mai îndeaproape modul cum se desfășoară acest experiment — îndrăzneț atît prin conținutul lui cît și prin scopul pe care și-l propune, de a contribui la modernizarea studiului matematicii încă din primele clase — am participat la două lecții în școlile sus-amintite. Am cerut apoi unora din cei ce se ocupă de îndrumarea și efectuarea experimentului o serie de lămuriri asupra lui. In sfîrșit, am solicitat academicianului profesor Gh. Mihoc să-și expună părerea despre perspectivele pe care le deschide experimentul și, în legătură cu aceasta, despre problemele modernizării întregului nostru învățămînt matematic.

Rezultate surprinzătoare

Iată-ne în clasa I „A" de la Școala nr. 122. Ne atrage atenția în mod deosebit intensa solicitare a elevilor, participarea lor neobișnuit de activă la desfășurarea lecției. Forma aceasta de lucru, dialogul continuu între catedră și clasă pare să fie nu atît o metodă special căutată, cît o reflectare a însuși conținutului experimentului.

In timpul lecției, învățătoarea — tov. Safta Popescu — a cerut elevilor să compună cîte o problemă care să conțină două operații — întîi o adunare, apoi o scădere. Iată una din ele: „Intr-o stație am văzut șapte mașini mici. După o vreme au plecat la început două, și apoi încă trei. Cîte mașini nu mai rămas în stație?" Elevul chemat la tablă să rezolve această problemă a notat-o în scris astfel: 7 — 2 — 3 = 2. La indicația de a folosi paranteza, a revenit scriind 7 — (2 + 3) = 2. Fac și eu aici o paranteză pentru a spune că, dînd același exercițiu unor elevi mai mari, cei mai mulți din ei au scris (7 — 2) — 3.

O problemă alcătuită de un alt elev suna: „Intr-o pădure erau cinci iepurași și au mai venit încă patru. După un timp au plecat trei. Cîți iepurași au mai rămas în pădure?" Cum elevul chemat s-o rezolve s-a încurcat, învățătoarea a făcut pe tablă o schiță (figura 1) și apoi i-a întrebat pe copii: „Cum numim ultima mulțime, cea din dreapta?" Primind un răspuns corect — că mulțimea respectivă poartă numele de mulțime sumă — învățătoarea cere să se arate ce operație este necesară pentru a se afla cîți iepurași au rămas în pădure. Un elev schițează la tablă operația (fig. 2). Se cere apoi ca aceeași operație să fie scrisă cu folosirea parantezei. Curînd, ea apare pe tablă în forma:

(5 + 4) — 3 = 9 — 3 = 6.

După cum se vede, e vorba de lucruri pe care nu le-am mai întîlnit niciodată în clasa I, dar care par să ducă la rezultate foarte bune. Impresia aceasta ne-a fost întărită de lecția la care am asistat în clasa I „A" de la Școala nr. 50.

Aici, învățătorul Gh. Cotofană a început prin recapitularea tablei adunării și scăderii cu 3. El a scris pe tablă exercițiul 3 + 0 = și a cerut elevilor să-l rezolve în caietele lor. La verificarea rezolvării se constată că un elev a obținut rezultatul 4. Copiii afirmă că e greșit, dar învățătorul nu se mulțumește cu aceasta, ci întreabă: „De ce e greșit?" Elevul numit să răspundă explică: „Trei plus zero este egal trei pentru că mulțimea zero nu are nici un element".

Invățătorul scrie apoi exercițiul 4 — 3 = și un elev dă rezultatul: 1. I se cere să explice cum a ajuns la acest rezultat. „Am avut patru elemente" — spune elevul (dar este corectat pe loc: „Adică ai avut o mulțime cu patru elemente") „...Și din ele am luat unul" — continuă elevul. („Adică ai scăzut mulțimea cu un element", vine din nou precizarea). „Așa am obținut mulțimea trei" — încheie elevul, folosind de astă dată o formulare absolut corectă.

Lecțiile la care am asistat ne-au dat mult de gîndit, ne-au pus o sumedenie de probleme. Pentru a le lămuri ne-am adresat, așa cum arătam la început, celor ce conduc și organizează efectiv experimentul.

prof. ȘT. FĂTULESCU

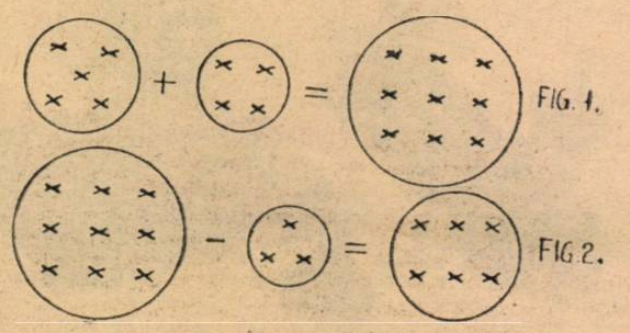

Din rațiuni practice

Care este rațiunea care a determinat efectuarea experimentului? — aceasta a fost întrebarea pe care am adresat-o tovarășului conf. univ. **P. Popescu-Neveanu**, director adjunct al institutului.

Experimentul pornește — ne-a răspuns acesta — din rațiuni eminamente practice. El nu este, cum s-ar putea crede, rodul unor speculații fastidioase. Ritmul accelerat de dezvoltare a științei și tehnicii reclamă o accelerare a procesului instructiv. Sistemul cunoștințelor școlare, așa cum s-a cristalizat în decursul anilor, prezintă o logică întrucîtva diferită de logica științei. In procesul instructiv apar discontinuități, se elimină unele explicații, se abuzează de sistemul concentric. Creșterea eficacității și modernizarea predării la începători presupune, în mod inevitabil, răsturnarea unor idoli, ruperea cu unele tradiții care au căpătat forța încăpățînată a obișnuinței, dar care nu rezistă la încercările timpului nostru.

Măsuri radicale pe linia reorganizării învățămîntului matematicii se încearcă în toată lumea și în deosebi în U.R.S.S., S.U.A., Italia, Franța, Belgia, Suedia și Ungaria. In unele locuri se începe modernizarea abia la clasele mari. Noi am început cu... începutul! Există la clasele mici multe posibilități pentru a face generalizări mai avansate, pentru a introduce de la început unele elemente de geometrie și algebră.

Intr-o serie de țări se părăsește însă în mod nejustificat predarea aritmeticii în primele clase, pentru a se da de la început elevilor unele noțiuni algebrice. Considerînd că algebra reprezintă un nivel mai înalt de generalizare, noi n-am putut accepta acest punct de vedere. Nu este suficient să se prevadă pur și simplu în programe predarea unor cunoștințe mai avansate. Este nevoie ca ele să fie asimilate organic și să poată fi folosite ulterior în viață. Un savant american, J. Brunner, preconizează însușirea de către școlarii mici a unor cunoștințe de matematică superioară, dar fără înțelegerea lor în fond, ci numai pe baza intuirii lor. Noi credem că nici o inovație nu poate abandona principiul fundamental al didacticii — asigurarea însușirii conștiente a cunoștințelor. Tocmai de aceea, în experimentul nostru am pornit de la figuri și corpuri geometrice, de la mulțimi de obiecte, și am încercat să-i ajutăm pe copii să înțeleagă însușirile lor cantitative, atît aritmetic cît și algebric. In felul acesta, cu aceeași ușurință cu care am ajuns la numerele naturale și relațiile de calcul, am ajuns și la valorile simbolice algebrice și la raporturile corespunzătoare.

In această perspectivă se pare că înțelegerea algebrei la clasele mici nu este mai dificilă decît la clasele mari, ci dimpotrivă. Insușirea algebrei pe baza unui bogat material concret cu care elevii pot opera continuu îi face să ajungă la performanțe mai bune.

Pentru aceasta, însă, procesul de predare trebuie conceput în spiritul programării, adică al asigurării la fiecare pas a consecvenței între cunoștințele ce trebuie transmise, operațiile mintale ce trebuie efectuate și mijloacele didactice corespunzătoare.

Sarcinile colectivului de cercetare

Am dorit să aflăm și unele amănunte concrete despre desfășurarea experimentului. Iată ce ne-a împărtășit în legătură cu aceasta tov. **Marin Vișan**, șef de sector la Institutul de științe pedagogice:

Cercetarea întreprinsă implică o acțiune organizată pe mai multe planuri. Elaborarea noului sistem de cunoștințe, a ansamblului metodelor, ca și a unui sistem de măsuri de verificare a rezultatelor, care laolaltă, în practica școlară, se constituie într-un fenomen pedagogic unitar, ne-au impus constituirea unui colectiv de cercetare cu o compoziție complexă, format din cercetători cu pregătire pedagogică, psihologică și matematică (este vorba de tovarășii Ilie Ilasievici, Sandu Mihai, Gh. Călugărița și Al. Filipovici). In fața acestui colectiv, care este animat de dorința de a promova noul, stau cîteva sarcini fundamentale. In primul rînd, să stabilească în mod concret ce cunoștințe trebuie transmise elevilor, avînd permanent în vedere asigurarea unei unități organice între cele trei discipline ale matematicii care sînt predate în noile condiții — aritmetică, geometrie și algebră. In al doilea rînd, colectivul de cercetare are sarcina de a elabora metodele prin care sînt transmise cunoștințele, stabilind o metodologie proprie fiecărei teme și fiecărei lecții în parte. Același colectiv — de data aceasta însă fiecărui membru în parte revenindu-i sarcini diferențiate — urmărește cum se realizează practic în școală cercetarea. In acest fel fenomenul pedagogic este studiat în toate laturile lui fundamentale: eficiența conținutului, justificarea metodelor și contribuția sa la dezvoltarea diferitelor funcții psihice ale elevilor.

In sfîrșit, o ultimă sarcină a colectivului este aceea de a verifica și prelucra rezultatele obținute prin metoda observației, a cercetării documentelor școlare (care se completează zi de zi printr-un sistem de asemenea determinat în prealabil) și a unor probe ce se dau la anumite etape, în funcție de logica desfășurării procesului de predare.

Desfășurarea experimentului în cele două școli are loc alternativ, în sensul că se discută, de exemplu, rezultatele obținute la școala nr. 122, se iau, pe această bază, măsuri pentru îmbunătățirea conținutului și metodicii lecțiilor predate și apoi se aplică corecturile necesare față de planul inițial la Școala nr. 50. Acest sistem de verificare ne va permite să tragem pînă la sfîrșitul anului concluzii cu o bază științifică bine fundamentată, care să ne dea posibilitatea de a extinde experimentul și în alte școli.

Rezultatele obținute pînă în prezent sînt, în bună măsură, încurajatoare. Sfîrșitul anului școlar ne va pune în față un material mult mai bogat, pe care îl vom da publicității, pentru a cunoaște părerile specialiștilor.

In clasa I de la Școala de cultură generală nr. 50 din București

matematic la clasa I

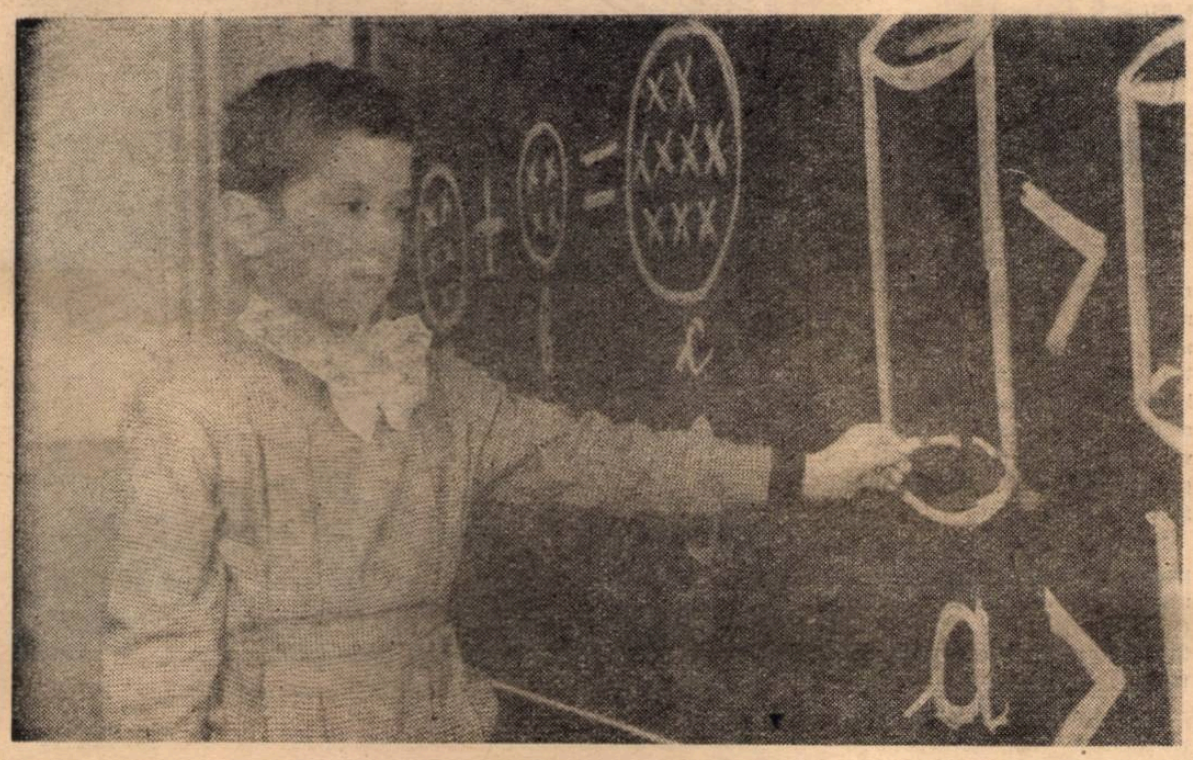

În clasa I de la Şcoala de cultură generală nr. 122 din Capitală.

FUNDAMENTAREA ŞTIINŢIFICĂ PE CĂI INTUITIVE

Tovarăşului **Ilie Ilasievici** i-am cerut informaţii cu privire la problemele ce se ridică în decursul realizării experimentului.

La început — ne-a spus tov. Ilasievici — am privit cu oarecare neîncredere ideea că şcolarilor din clasele I—IV li s-ar putea preda o serie de cunoştinţe de geometrie şi algebră. De asemenea, nu prea vedeam cum s-ar putea fundamenta în mod ştiinţific unele noţiuni, ca de exemplu aceea de număr pe baza teoriei mulţimilor, în condiţiile în care sînt predate în mod intuitiv, cum s-ar putea asigura însuşirea unor elemente de geometrie plană şi în spaţiu, sau cum s-ar putea folosi elemente de algebră, simboluri şi căi de rezolvare a unor probleme simple prin ecuaţii. Această neîncredere se datora faptului că pînă acum nu lucrasem niciodată cu copii de vîrstă şcolară mică şi, necunoscîndu-i, subapreciam posibilităţile lor de înţelegere.

Trecînd însă la traducerea în viaţă a programei experimentale, asistînd lecţie de lecţie la înfăptuirea acestei programe, urmărindu-i pe copii şi participînd la discuţiile purtate în colectivul de cercetare, neîncrederii iniţiale i-au luat locul un adevărat entuziasm şi dorinţa de a îmbunătăţi, de a perfecţiona mereu munca experimentală, găsind exemple cît mai potrivite, cu un cît mai puternic caracter intuitiv şi care să nu contrazică adevărul ştiinţific. De exemplu, pentru înţelegerea noţiunilor de număr s-au folosit în primul rînd mulţimi ale căror elemente erau fie obiecte concrete, fie figuri şi corpuri geometrice. S-a trecut apoi la figurarea pe tablă şi în caiete a acestor mulţimi, după care a urmat figurarea elementelor numai prin puncte.

Compararea mulţimilor folosită la însuşirea operaţiilor de adunare şi scădere se realizează prin punerea în corespondenţă a elementelor componente. După însuşirea acestor cunoştinţe, se introduce noţiunea de număr natural, ca o caracteristică a mulţimii mulţimilor egale.

O dificultate de care ne-am izbit din capul locului a fost lipsa de cadre cu pregătire corespunzătoare. În condiţiile predării pe obiecte, însă, cei care predau matematica la şcolile nr. 122 şi nr. 50, pregătindu-se în prealabil, au putut face faţă sarcinilor destul de grele ridicate de efectuarea experimentului.

La lecţiile experimentale se insistă atît asupra operaţiilor cu numere cît şi asupra rezolvării unui mare număr de probleme, spre deosebire de sistemul obişnuit, în care se pune accent întîi pe tehnica operaţiilor, pentru ca abia apoi să se treacă la rezolvarea problemelor. Rezultatele obţinute pînă acum ne arată că elevii dobîndesc pe această cale posibilitatea de a compune şi rezolva probleme uşor şi rapid.

Experimentul iniţiat a scos în evidenţă şi faptul că elevii învaţă destul de repede să opereze cu abstracţiuni.

Aceste cîteva concluzii parţiale ne îndreptăţesc să credem că experimentul va putea fi uşor extins şi că rezultatele lui vor fi pozitive.

Toţi elevii îşi pot însuşi matematica

Pe tovarăşul *Gh. Călugăriţa* l-am rugat să ne arate în ce măsură experimentul infirmă sau nu părerea unora că matematica poate fi însuşită numai de către copii cu aptitudini în această direcţie.

Greutăţile ivite în procesul însuşirii matematicii — ne-a spus tov. Călugăriţa — au fost cîndva explicate pornind de la mentalitatea mic burgheză că matematica nu se poate adresa decît talentelor, acelor elevi care au „înclinaţii" către studiul matematicii. Experimentul iniţiat şi organizat de către institutul nostru va contribui, sînt sigur, la spulberarea acestei afirmaţii. Într-adevăr, în însuşirea matematicii totul depinde de sistemul de cunoştinţe şi de modul în care sînt predate acestea.

Deşi eram obişnuit să predau numai la clasele mari, am îndrăznit — în cadrul experimentului — să predau efectiv lecţiile la clasa I. Şi trebuie să mărturisesc că nu mi-a fost prea greu să trec de la clasa a XI-a la clasa I în ceea ce priveşte noţiunile cu care operam: mulţimi, suma a două mulţimi etc. Oarecare greutate am întîmpinat doar cu privire la ritmul predării. Mergem cu paşi mici, mici de tot — dar siguri. Şi vom avea astfel satisfacţia de a dovedi încă o dată că matematica poate fi însuşită de către toţi elevii.

Mă gîndesc însă că s-ar putea ca părinţii elevilor claselor I de la şcolile nr. 122, şi nr. 50 să fie oarecum supăraţi: nu-şi mai pot ajuta copiii decît prin supraveghere şi control, dar satisfacţia rezolvării temelor n-o mai pot avea! Aceasta constituie pentru şcoală un cîştig imens, deoarece copiii se obişnuiesc să muncească ritmic şi să se bazeze numai pe propriile lor forţe.

Iată deci încă un rezultat pozitiv al experimentului!

Condiţii hotărîtoare

Vor putea copiii în vîrstă de 7—8 ani să-şi însuşească numărul în înţelesul de mulţime? Vor putea ei înţelege noţiunea de mulţime, chiar cînd e vorba de un singur obiect? Vor putea să dea literelor şi altă semnificaţie încă din primele săptămîni de şcoală, înţelegînd că ele pot desemna diferite mulţimi? Dar denumirile de sferă, cilindru, cub, mulţimea zero, plus, minus etc. vor putea oare pătrunde în limbajul copiilor de la clasa I.?

Aceste întrebări le-am adresat tovarăşului **Sandu Mihai** membru al colectivului de cercetare. Iată ce ne-a răspuns acesta:

La prima vedere, pentru unii — destul de mulţi chiar — problemele puse mai sus par imposibil de rezolvat. Ele par nerezolvabile mai ales pentru cei care niciodată n-au ieşit din şablonul tradiţional în învăţarea aritmeticii.

O experienţă îndelungată de muncă cu copiii din clasa I mi-a arătat că elevii de vîrstă şcolară mică sînt dornici a observa forme, poziţii, raporturile cantitative globale între obiecte, că ei au tendinţa de a manipula, a grupa, a schimba poziţia acestor obiecte, raportul cantitativ între ele sau între grupările lor, că au plăcere a le reprezenta, a le desena, au curiozitatea a şti ce nume poartă. Ei manifestă deci o atenţie deosebită pentru lumea concretă, reală ce-i înconjoară. Pe baza acestei realităţi simţite, pipăite de ei, elevii se ridică apoi mai uşor, mai sigur şi mai sus, sub conducerea pedagogului, către gîndirea abstractă.

Sînt convins, de aceea, că programa experimentală răspunde nu numai unor cerinţe ale şcolii noi, dar şi unor particularităţi, unor posibilităţi ale copiilor din prima clasă pe de o parte, iar pe de altă parte, că ea îi creează pedagogului posibilitatea de a găsi forme noi, mai adecvate pentru activizarea elevilor în procesul de învăţămînt. Cu condiţia numai ca el să realizeze această programă, să-i pătrundă bine conţinutul şi să nu precupeţească nici un efort pentru realizarea lui la un nivel metodic cît mai ridicat.

Modernizarea predării matematicii

Problema modernizării în predarea matematicii în şcolile de cultură generală este de mare actualitate. Ea interesează nu numai pe profesorii de matematică din aceste şcoli sau din instituţiile de învăţămînt superior, dar şi pe profesioniştii care aplică matematica în specialitatea lor — inginerii, fizicienii etc. — precum şi numeroşi părinţi. Şi aceasta pentru motivul întemeiat că în timpul celor 12 ani cît durează învăţămîntul de cultură generală se pun bazele pregătirii ştiinţifice a oricărui tînăr în domeniul matematicii. Aceştia sînt anii entuziasmului şi dragostei nemărginite pe care unii elevi o capătă pentru tot restul vieţii pentru matematică. Dar tot ei sînt şi anii renunţării nejustificate a altora care, dezarmaţi în faţa unei probleme, sfîrşesc prin a crede că niciodată nu vor putea ajunge să elaboreze un raţionament pentru rezolvarea ei. Multiplele stări create în mintea şi sufletul elevului, cuprinse între cele două extreme mai sus menţionate, depind în esenţă de trei factori: profesor, manual, programa de învăţămînt.

Noi analizăm deocamdată numai ultimul factor. Ne interesează ce învaţă elevii în timpul celor 12 ani pe care îi petrec în şcoala de cultură generală.

Ei bine, dacă un centenar ar avea curiozitatea să citească manualele şcolare de matematică existente azi în lume, ar avea surpriza să constate că nimic nu s-a schimbat de cînd era el elev! Aceeaşi geometrie, aceeaşi algebră, aceeaşi trigonometrie, fără nici o schimbare nici în conţinut, nici în modul de expunere.

O asemenea constanţă ar fi desigur explicabilă dacă secolul nostru ar fi fost caracterizat printr-o completă stagnare a ştiinţei. Dar dimpotrivă, niciodată în istoria omenirii n-a existat o mai vertiginoasă dezvoltare a ştiinţei — şi a matematicii, una din componentele ei de bază — ca în zilele noastre. Au apărut şi s-au dezvoltat noi ramuri ale matematicii, care în trecut existau doar în fază embrionară: topologia, analiza funcţională, algebra modernă, teoria probabilităţilor, statistica matematică, logica matematică, programarea matematică, analiza numerică etc. Posibilităţile de calcul ale omului au devenit fenomenale. Au fost inventate maşini electronice de calcul care fac un milion de operaţii pe secundă. Aceste maşini, dotate cu „memorie", reţin de la început pînă la sfîrşit succesiunea operaţiilor pe care le au de făcut, fiind în stare să rezolve sisteme lineare de ecuaţii algebrice, ecuaţii diferenţiale etc.

Niciodată matematica n-a fost mai strîns legată de practică ca acum. Metodele matematice pătrund în toate ştiinţele — chimie, fizică, biologie, filologie, economie etc. — aducînd cu ele precizie, simplificare şi noi mijloace de investigaţii. Concepţiile de bază ale matematicii au fost adîncite şi precizate.

Totuşi, nimic din toate aceste lucruri noi şi interesante nu învaţă elevul în şcoală.

Dacă prin absurd am admite că ne ridicăm la o mare înălţime şi că de acolo putem privi, ca pe o hartă întinsă, ce se petrece la orele de matematici din şcoli, desigur că am avea o viziune interesantă. În toate clasele profesorul convins de utilitatea muncii lui, predă imperturbabil matematica pe care şi el şi strămoşii lui au învăţat-o la şcoală. Doar la cursurile de analiză din ultimul an cîţiva profesori răzleţi îndrăznesc să se atingă de această venerabilă stîncă de granit care e programa de matematică pentru şcoala de cultură generală.

Şi iată, în două puncte, o înnoire. Programa a fost pusă de o parte şi nişte oameni tineri îşi propun să predea, începînd din clasa I, prin metode noi, moderne. Este vorba de o interesantă experienţă organizată de Institutul de ştiinţe pedagogice la două şcoli din Capitală.

Ce spunem noi de toate acestea? Desigur că, în primul rînd, privim tentativa cu simpatie, ca pe orice lucru nou care ne scoate din stagnare, din amorţeală.

Concepţia pe care am întîlnit-o la mulţi colegi din învăţămîntul superior şi mediu, că este imposibil să se introducă în şcoala de cultură generală la nivelul corespunzător, parte din noţiunile şi metodele moderne ale matematicii, este retrogradă. Tovarăşul conf. univ. P. Popescu Neveanu afirmă: „Ritmul accelerat de dezvoltare a ştiinţei şi tehnicii reclamă o accelerare a procesului instructiv". Acest adevăr trebuie să fie pus la baza programei de matematică din şcoala de cultură generală.

Acum 60 de ani, programa actuală era bună. Cu matematica învăţată în liceu şi cu încă trei ani de studii universitare absolventul ajungea la nivelul ştiinţei contemporane. Acum, programa nu mai e bună. Astăzi nivelul ştiinţei contemporane este atît de depărtat de ceea ce se învaţă în şcoala medie, încît în cei cinci ani de universitate studentul are prea mult de studiat pentru a-l atinge. Deci trebuie găsită o soluţie.

Mai întîi trebuie să se înlăture unele noţiuni şi metode învechite, care nu mai au circulaţie în matematica actuală. Cred că se face prea multă geometrie, deşi aceasta nu mai este folosită în cercetările matematice şi nici în aplicaţiile lor. Ar trebui deci să i se rezerve un spaţiu mai restrîns, necesar numai pentru ca elevul să cunoască noţiunile de care va avea nevoie mai tîrziu. Ni s-ar putea reproşa că geometria dezvoltă imaginaţia şi raţionamentul. Există însă şi alte ramuri ale matematicii care dezvoltă la fel de bine şi imaginaţia şi raţionamentul şi care, în plus, prezintă avantajul actualităţii. Într-o revistă franceză de pedagogie se arăta cîte milioane de franci pierde statul francez din cauza semnului trinomului de gradul al II-lea. Într-adevăr, cîte ore pierdute pentru a face mereu acelaşi lucru, cu variaţii neînsemnate!

Trigonometria este utilă, dar pînă la un anumit punct. Toate rezolvările de triunghiuri pe cale trigonometrică nu prezintă nici un interes pentru ştiinţa actuală. Ele încarcă inutil munca elevilor.

Iată deci că se pot găsi diverse capitole din programa actuală care pot fi reduse sau desfiinţate fără nici un prejudiciu pentru pregătirea elevilor. În locul lor se vor putea introduce alte cunoştinţe, care să ducă la modernizarea învăţămîntului matematic. Cred că, pe lîngă încercarea iniţiată în prezent de Institutul de ştiinţe pedagogice — încercare ce trebuie încurajată — ar fi bine să fie înfiinţate două-trei şcoli medii experimentale pentru studiul modernizat al matematicii. Am convingerea că prin aceasta s-ar putea realiza transformări foarte valoroase în învăţămîntul matematic din ţara noastră.

Acad. prof. GH. MIHOC

Probleme ale predării electromagnetismului

În clasa a X-a, la fizică, în primele lecții din trimestrul II se predă capitolul „Acțiuni electromagnetice".

Predarea corectă, științifică a acestui capitol cere, după părerea mea, o altă înlănțuire a lecțiilor decît cea prevăzută în actualul manual. La această concluzie am ajuns în urma experienței personale la catedră, experiență care mi-a arătat necesitatea de a se stărui asupra problemelor privitoare la cîmpul magnetic generat de un curent circular. Or, după cum se știe, prin reducerile efectuate la începutul acestui an școlar de către Ministerul Învățămîntului, paragraful respectiv a fost înlăturat din programa și manualul de fizică pentru clasa a X-a. Dacă în general reducerile operate în manuale și programe au fost bine venite, cu paragraful referitor la cîmpul magnetic generat de un curent circular lucrurile nu stau, după părerea mea, la fel și iată de ce. În primul rînd, normele legale care definesc unitatea de intensitate a cîmpului magnetic pornesc tocmai de la ecuația de definiție $H = \frac{i}{\ell}$. Apoi, solenoidul nu poate fi definit în mod riguros științific decît ca un ansamblu de curenți circulari, paraleli, egali și avînd același sens. Studiul paragrafului respectiv este necesar și pentru faptul că echivalența dintre un magnet permanent și un circuit electric se stabilește pe baza unei spire parcurse de curentul electric, ca și pentru faptul că, dacă am defini unitatea lui H avînd ca punct de plecare cîmpul magnetic produs de un curent liniar (legea lui Biot și Savart), am ajunge să introducem în definiție o distanță egală cu $\frac{1}{2\pi}$ metri, ceea ce este destul de dificil, îngreunînd înțelegerea și memorarea de către elevi a unității amper pe metru. În sfîrșit, trebuie să ținem seama și de faptul că unitatea amper pe metru este mai precis concretizată într-un etalon pe baza legii care stabilește valoarea cîmpului magnetic produs în centrul unei spire.

Dacă acceptăm ideea că elevii trebuie să cunoască problemele referitoare la cîmpul magnetic generat de un curent circular este necesar, cred, să folosim unitățile Sistemului Internațional de măsuri și nu C.G.S. electromagnetic cum se făcea în trecut.

În Sistemul Internațional ecuațiile de definiție ale cîmpului magnetic se obțin din cele clasice, prin raportarea lor la 4π. Astfel, pentru cîmpul generat de un curent circular vom scrie $H = I/2r = I/D$, în care r este raza spirei, iar D — diametrul spirei. Unitatea lui H, A /m, va rezulta imediat. Vom spune deci că un amper pe metru reprezintă intensitatea cîmpului magnetic produs în centrul unei spire circulare cu diametrul de 1 m, parcursă de un curent avînd intensitatea de 1 A.

În cazul multiplicatorului, cîmpul H este dat de ecuația: $H = NI/D$, în care N reprezintă numărul de spire. La solenoid, H capătă expresia NI/1.

Consider indicat ca introducerea inducției magnetice să se facă în mod analog cu cea a intensității cîmpului electric. Putem arăta astfel elevilor că forța cu care cîmpul magnetic uniform al magnetului permanent acționează asupra conductorului parcurs de curentul electric este proporțională cu intensitatea curentului, cu lungimea conductorului și cu sinusul unghiului dintre curent și direcția cîmpului magnetic. Prin definiție scriem că inducția B se măsoară prin cîtul dintre forța maximă și produsul dintre intensitate și lungime.

În ceea ce privește determinarea unității de permeabilitate magnetică, aceasta va fi reprezentată sub forma raportului dintre unitatea de inductanță — henry — și unitatea de lungime, metrul. La studiul inductanței vom justifica denumirea de H/m pentru unitatea permeabilității magnetice.

În mod analog am procedat în predarea electrostaticii, unde unitatea permeabilității electrice (farad pe metru) a fost justificată după studiul capacității electrice.

Unul din avantajele introducerii inducției magnetice prin ecuația $B = Fm/Il$ constă în aceea că, în mod analog cu definirea permitivității relative în electrostatică, definim permeabilitatea relativă exprimînd inducția B pe de o parte în funcție de cîmpul H, iar pe de altă parte în funcție de forța lui Laplace. Repetînd operațiunea pentru vid, deducem prin raportare că permeabilitatea magnetică relativă a unui mediu izotrop ne arată de cîte ori intensitatea maximă a forței (sau inducția magnetică) este mai mare sau mai mică într-un mediu oarecare decît în vid.

Consider că modul cum este prezentată inducția magnetică în manual nu este pe deplin corespunzător, deoarece se pune semn de egalitate între inducția magnetică și cîmpul magnetic, două mărimi fizice diferite.

Cele spuse în articolul de față urmăresc să contribuie la introducerea Sistemului Internațional în predarea fizicii, astfel încît lecțiile ținute la acest obiect să corespundă din ce în ce mai mult cerințelor actuale ale științei și tehnicii.

Prof. EMANOIL MIHĂILESCU
Roman

Lucrări practice în laboratorul de fizică.

LA CERCUL TEHNIC

Membrii cercului tehnic din școala noastră desfășoară o activitate bogată și atractivă, care îi ajută efectiv în lărgirea și aprofundarea cunoștințelor predate la fizică.

Printre lucrările care atrag în cea mai mare măsură interesul tinerilor tehnicieni se numără lucrările de confecționare a materialului didactic cu mijloace locale. Îndrumați de profesori, ei realizează dispozitive simple, care nu cer nici multe materiale, nici mult timp, dar care corespund cerințelor programei de învățămînt și pot fi folosite cu succes la orele de curs. În confecționarea acestor dispozitive se ține seama de faptul că ele trebuie să exprime fenomenul științific în mod corect, să fie rezistente la acțiuni mecanice, să fie lucrate îngrijit, așa încît să aibă un aspect plăcut, estetic și să fie ușor de mînuit.

În ultimul an în cerc au fost realizate trei tipuri diferite de dispozitive pentru demonstrarea legii lui Ohm, două tipuri de dispozitive pentru demonstrarea legii lui Kirchhoff, două modele de legare a conductoarelor în serie, un model de legare a conductoarelor în paralel, un dispozitiv simplu pentru demonstrarea existenței cîmpului magnetic al curentului electric liniar și circular, un model original de solenoid, cu care se poate demonstra existența cîmpului magnetic al solenoidului, un model de solenoid pentru demonstrarea comportării solenoidului ca un magnet în formă de bară, un dispozitiv care demonstrează interacțiunea magneți-curenți, un dispozitiv care arată interacțiunea dintre magneți paraleli, un dispozitiv pentru demonstrarea rezonanței electrice ș.a.m.d.

Pentru confecționarea acestor aparate s-au folosit îndrumările date în „Gazeta matematică și fizică", în lucrarea „Construcții electrotehnice" de A. Băltărețu etc. Maiștrii instructori din școală au ajutat membrilor cercului în procurarea materialelor necesare și le-au dat sfaturi prețioase referitoare la tehnica efectuării unor lucrări.

Iată descrierea unuia dintre dispozitivele realizate în cerc, folosit pentru demonstrarea legării conductoarelor în paralel și în serie conform legii lui Kirchhoff.

Dispozitivul este format din trei rezistențe de reșou legate în paralel și fixate pe o placă de lemn de 45 cm lungime și 30 cm lățime. Între bucșele 1 și 3, 4 și 5, 2 și 7 se află un conductor dintr-un fir izolat cu material plastic. De asemenea, și între bucșele 5 și 6, 5 și 8 și 5 și 9 se află un asemenea conductor (în total sînt 18 bucșe).

Pentru efectuarea demonstrației se conectează sursa (o baterie de 4,5 V) între bucșele 1 și 2, iar între bucșele 3 și 4 se conectează un ampermetru. Între bucșele 6 și 10, 8 și 11, 9 și 12 se pun călăreți. Ampermetrul arată intensitatea I. Apoi se conectează ampermetrul la bucșele 6 și 10, 8 și 11, 9 și 12 și se obțin de data aceasta intensitățile I_1, I_2, I_3. Se verifică legea $I = I_1 + I_2 + I_3$. Voltmetrul se conectează la bucșele 5 și 7, 13 și 18, 14 și 17, 15 și 16. Se constată că $U = I_1 R_1 = I_2 R_2 = I_3 R_3$.

Cunoscîndu-se că $R_1 = \frac{U}{I_1}$, $R_2 = \frac{U}{I_2}$, $R_3 = \frac{U}{I_3}$ și că $R = \frac{U}{I}$ se verifică relația $\frac{I}{R} = \frac{I}{R_1} + \frac{I}{R_2} + \frac{I}{R_3}$.

Dispozitivul pentru demonstrarea existenței cîmpului magnetic al curentului liniar și circular este alcătuit dintr-un cadru de sîrmă dreptunghiular cu lungimea de 20 cm și lățimea 10 cm, emailat, pe care se bobinează 100 de spire de cupru de 0,8 mm. Acesta este trecut printr-o placă de lemn P, susținută pe niște picioare. Capetele înfășurării sînt legate la bucșele 1 și 2. Curentul e dat de o baterie de buzunar sau de redresorul IMD (4 V). Se presară pilitură în jurul laturii AB pentru curentul liniar și pe toată placa P, pentru curentul circular. După ce se ciocănește ușor placa P, se constată formarea liniilor de forță.

Rezultatele muncii în cerc a tinerilor tehnicieni sînt deosebit de pozitive. În afară de faptul că laboratorul de fizică a fost înzestrat cu o serie de aparate foarte folositoare, activitatea în cerc a avut și un însemnat efect educativ asupra elevilor. Aceștia au îndrăgit munca, au putut vedea nemijlocit rezultatele ei. În același timp, tinerii tehnicieni s-au deprins să lucreze rațional, să facă economii de materiale, să caute soluțiile cele mai potrivite. La educarea elevilor în spiritul răspunderii față de munca îndeplinită a contribuit și faptul că s-a constituit o „comisie de recepție", formată din cei mai buni elevi din clasele mari, care controlează aparatele lucrate în cerc, neadmițînd decît pe cele reușite.

Roadele pozitive ale muncii cercului îi însuflețesc pe tinerii tehnicieni la noi realizări, la o muncă mereu mai spornică și mai valoroasă.

Prof. S. MORA
Școala medie nr. 15
București

Un nou manual

Noul manual de fizică pentru clasa a VII-a (autori Virgil Atanasiu, Iosif Barna și Petru Göbl), se remarcă de la primele pagini prin rigurozitatea științifică a tratării problemelor, cărora li s-a asigurat, în același timp, accesibilitatea necesară înțelegerii lor de către elevi.

Sînt bine prezentate, de exemplu, noțiunile de lucru mecanic, energie, cantitate de căldură, potențial, intensitate etc. La rîndul lor, exemplele menite să înlesnească formarea unor noțiuni cum sînt lucrul mecanic, intensitatea curentului electric ș.a.m.d. sînt bine alese, convingătoare, creează elevilor reprezentări trainice. În mod just se subliniază, în introducerea capitolului privitor la optică, caracterul energetic al luminii. La fel se procedează cu privire la caracterul energetic al căldurii, în introducerea capitolului privitor la căldură.

Este potrivită forma interogativă cu ajutorul căreia elevii sînt introduși în miezul unor teme ca „Producerea curentului electric", „Circuitul electric", „Legarea în serie și paralel a conductoarelor". Menționăm ca pozitiv și faptul că lucrările de laborator — în număr suficient — sînt urmate de numeroase probleme rezolvate, care constituie un bun model pentru munca individuală a elevilor. Întrebări, probleme-întrebări și probleme propuse spre rezolvare întregesc în chip fericit fiecare temă principală.

Un merit nu mai puțin important al manualului este stilul său destul de vioi, încercarea de a înlătura uscăciunea proprie altor manuale de fizică.

Nu este neglijată nici prezentarea grafică. Remarcăm bogăția de figuri, toate originale, clar executate și sugestiv concepute. Menționăm totodată faptul că materialul este astfel pus în pagină încît atenția elevilor se fixează ușor asupra esențialului, asupra celor ce trebuie reținute și memorate în primul rînd.

Există însă în manual și unele lipsuri, care nu țin de altfel de structura lui și pot fi deci ușor îndreptate. Socotim de pildă necesară o definiție a amperului (de exemplu cea pe care unul din autori — Iosif Barna — a propus-o în cadrul discuției cu privire la calitatea manualelor purtată în ziarul „Scînteia"). Credem de asemenea că expresia „sensul tehnic al curentului" ar trebui înlocuită cu „sensul convențional" spre a se evita aparenta opoziție dintre „tehnic" și „real".

Un alt neajuns al manualului, ducînd la încărcarea lui inutilă, o reprezintă folosirea unității tolerate de cantitate de căldură — caloria. Printre altele, aceasta conduce și la expunerea principiului echivalenței sub o formă complicată ($W = QJ$), pe care elevii, chiar dacă o memorează, n-o înțeleg. Pentru înlăturarea acestei situații ar fi necesar cred că programa de fizică pentru clasa a VII-a să fie revizuită, renunțîndu-se la folosirea caloriei.

Nu înțelegem de ce, după ce demonstrează că lucrul mecanic al curentului este direct proporțional cu cantitatea de electricitate și cu tensiunea (pag. 222), manualul nu dă totuși și expresia matematică a acestei dependențe.

În general însă noul manual de fizică pentru clasa a VII-a reprezintă un serios pas înainte față de manualele anterioare, putînd constitui un ajutor însemnat pentru profesori și elevi.

GH. RAREȘ

Analizînd rezultatele muncii

Recent, secția de învățămînt a Sfatului popular al regiunii București a organizat două consfătuiri. Scopul acestora a fost de a analiza rezultatele studiului întreprins de secție în cursul trimestrului I asupra predării matematicii în clasele V—XI și asupra predării geografiei regiunii București în clasa a III-a.

★

Urmărind să ajute nemijlocit pe profesorii de matematică în realizarea unor lecții mereu mai bune, să popularizeze și să generalizeze metodele și procedeele folosite de profesorii cu cea mai valoroasă experiență, să depisteze și să contribuie la eliminarea lipsurilor tipice existente în lecții, studiul întreprins de secție în ceea ce privește predarea matematicii a cuprins 17 școli medii și peste 100 de școli generale de 8 ani. S-a asistat la un număr de 965 lecții, ținute de 323 profesori de matematică. S-au dat numeroase lucrări de control și s-au verificat caietele a peste 1 000 de elevi. A fost analizată, de asemenea, activitatea comisiilor metodice și activitatea cercurilor pedagogice de matematică, precum și munca desfășurată în cercurile de elevi. Cu ocazia controlului fiecărei școli au fost evidențiate laturile pozitive existente în predarea matematicii, s-au analizat cauzele care au generat lipsurile și s-au luat măsuri pentru înlăturarea lor, trasîndu-se sarcini concrete în vederea îmbunătățirii imediate a predării cunoștințelor de matematică.

Încheind această acțiune, consfătuirea organizată cu profesorii de matematică în zilele de 27 și 28 decembrie 1963 a subliniat concluziile studiului desfășurat de inspectori. La consfătuire au luat parte peste 450 de profesori de matematică, responsabilii cercurilor pedagogice, directori de școli, inspectori ai secțiilor de învățămînt raionale.

Referatele prezentate, cît și discuțiile purtate au arătat că în multe din școlile regiunii București s-a acumulat o experiență pozitivă în predarea matematicii. Numeroși vorbitori au subliniat că rezultatele bune se datoresc pregătirii temeinice și permanente a profesorilor de matematică pentru lecții, respectării principiilor didactice și particularităților de vîrstă ale elevilor.

În același timp au fost criticate lipsurile ce mai dăinuie în studiul matematicii și s-au menționat căile remedierii lor. A fost discutată îndeosebi problema formalismului în predarea cunoștințelor arătîndu-se că, în scopul înlăturării acestuia, este necesară o mai atentă preocupare pentru înarmarea elevilor cu deprinderi de muncă independentă, pentru folosirea materialului didactic, pentru legarea predării de practică. Profesori ca Mircea Raianu, Gheorghe Semeniuc, Mihalache Ilie, Iacob Gîdea ș.a. au arătat importanța temelor diferențiate și au împărtășit în consfătuire procedeele folosite de ei pentru dezvoltarea interesului elevilor față de studiul matematicii. Alți vorbitori s-au referit la importanța folosirii mijloacelor intuitive în predarea geometriei, în vederea realizării accesibilității cunoștințelor și a formării imaginației spațiale a elevilor.

O atenție deosebită a fost acordată, în cursul discuțiilor, clarificării problemelor noi în legătură cu modernizarea predării matematicii în școlile medii. De asemenea, a fost mult discutată contribuția comisiilor metodice și a cercurilor pedagogice la ridicarea calității lecțiilor.

Profesorul emerit A. Hollinger, autor de manuale, inspectorul general Gheorghe Bercin din Ministerul Învățămîntului, ca și tov. Ion Artin, de la Institutul de perfecționare a cadrelor didactice București, au dat în cuvîntul lor unele indicații necesare profesorilor de matematică în organizarea lecțiilor.

În concluzia consfătuirii, tov. Stelian Păun, șeful secției de învățămînt a regiunii București, a chemat pe participanți să-și sporească eforturile pentru continua îmbunătățire a predării matematicii.

★

La rîndul ei, consfătuirea cu învățătorii care predau geografia la clasa a III-a și cu responsabilii cercurilor pedagogice de specialitate, trăgînd concluziile studiului efectuat de secție cu privire la lecțiile de geografie a regiunii, a arătat căile îmbunătățirii acesteia în trimestrele viitoare.

În studierea problemelor predării geografiei la clasa a III-a secția de învățămînt a regiunii a ținut seama de faptul că manualul folosit de învățători, elaborat pe baza programei, tratează problemele privind satul, comuna, orașul și raionul numai pe baza situației unui singur raion din regiune — raionul Oltenița. Pentru învățătorii din celelalte raioane manualul este astfel mai mult un ghid, întrucît lecțiile lor trebuie să fie adaptate specificului satului, comunei, orașului și raionului în care se află școala.

Așa cum a arătat studiul și cum s-a subliniat în consfătuire, mulți învățători au dovedit că știu să rezolve în mod independent și creator problemele specifice ivite în munca lor. Lecțiile și activitățile desfășurate pentru predarea primei părți din programă (lecțiile de geografie fizică) s-au ridicat în majoritatea lor la nivelul cerințelor. Ele s-au dovedit în general atractive și interesante datorită grijii învățătorilor pentru documentare, pentru întocmirea unei planificări judicioase, precum și datorită atenției pe care au arătat-o confecționării materialului didactic. S-a evidențiat de asemenea în dezbateri, ca un aspect deosebit, faptul că mulți învățători au folosit cu pricepere lecția-excursie pentru cunoașterea de către elevi a orizontului local.

Urmărind să folosească marile posibilități instructive și educative pe care le oferă studiul geografiei, numeroși învățători au căutat să dezvolte prin lecții gîndirea elevilor, să pună bazele înarmării lor cu concepția materialist-dialectică despre natură și societate, să le trezească dragostea față de locul natal, față de frumusețile și bogățiile raionului, ale regiunii, ale patriei.

În lucrările consfătuirii s-au scos în relief și o serie de deficiențe asupra cărora trebuie îndreptată atenția, în vederea luării celor mai potrivite măsuri pentru înlăturarea lor în etapele următoare ale anului școlar. Una din aceste deficiențe, s-a arătat în consfătuire, este aceea că o serie de învățători nu acordă atenția cuvenită informării științifice și pedagogice la zi, ceea ce face ca lecțiile pe care le predau să nu aibă întotdeauna nivelul corespunzător. În prea mică măsură sînt folosite și materialele publicate în presă cu privire la diferite aspecte ale muncii desfășurate în regiune, materiale care ar putea fi de un real folos pentru ridicarea calității lecțiilor și pentru realizarea sarcinilor educative ale acestora.

Mai sînt cazuri — e drept din ce în ce mai rare — cînd în lecții se fac confuzii și greșeli de conținut, datorită studierii superficiale a lucrărilor de specialitate. Se constată de asemenea deficiențe în sistemul de verificare și apreciere a cunoștințelor elevilor. La o serie de școli, de exemplu, deși cunoștințele elevilor au fost verificate, învățătorii nu le-au apreciat prin note, încălcînd normele muncii din școală și lipsindu-se de un mijloc important pentru stimularea elevilor. În alte școli s-au dat note care nu au reflectat nivelul real de pregătire a elevilor.

S-au mai întîlnit și unele scăderi în ceea ce privește legarea cunoștințelor de realitățile geografice și economice ale localității și raionului respectiv, ceea ce arată că nu se respectă în suficientă măsură cerințele principiului didactic al legăturii dintre cunoștințele teoretice și practice.

Arătînd ce au de făcut învățătorii care predau geografia în clasa a III-a, consfătuirea a prilejuit înarmarea acestora cu numeroase procedee valoroase de muncă, menite să ducă la eliminarea lipsurilor existente încă în lecțiile ținute la acest obiect și la continua lor îmbunătățire.

V. TĂGÎRȚĂ, N. MARINESCU și I. SMĂRĂNDOIU
inspectori la secția de învățămînt a regiunii București

ÎN SPRIJINUL CERCURILOR PEDAGOGICE

Pornind de la convingerea că cercurile pedagogice au de îndeplinit un rol important în înarmarea cadrelor didactice cu cele mai bune metode și procedee de realizare a instruirii și educării elevilor, numeroase secții de învățămînt au organizat, în primul trimestru al anului școlar, acțiuni menite să ridice nivelul activității în aceste cercuri.

Instruirea amănunțită, concretă

De exemplu, secția de învățămînt a raionului Luduș, regiunea Mureș-Autonomă Maghiară, a organizat un instructaj cu toți responsabilii de cercuri pedagogice din raion. La acest instructaj s-au dat numeroase indicații concrete asupra modului cum trebuie pregătite referatele și lecțiile deschise organizate în cadrul cercurilor, ca și asupra modului cum trebuie orientate discuțiile, astfel încît activitatea desfășurată de membrii cercului să fie cît mai rodnică, să le dea un ajutor cît mai concret în munca din școală.

Ca urmare a acestui instructaj, conținutul muncii din cercurile pedagogice ale raionului Luduș s-a îmbunătățit simțitor. De pildă, nu de mult, la ședința cercului învățătorilor din clasa a IV-a, a fost prezentat un referat izbutit cu tema „Realizarea educației patriotice a elevilor prin lecțiile de istorie". Pentru ilustrarea concretă a ideilor expuse în acest referat a fost organizată o lecție deschisă cu subiectul „Răscoala țăranilor din Transilvania sub conducerea lui Gheorghe Doja". Participanții la ședința cercului pedagogic au purtat discuții însuflețite pe marginea problemelor ridicate de referat și de lecția deschisă.

Orientînd activitatea cercurilor pedagogice în direcția indicată la instructajul organizat de secția de învățămînt, responsabilii acestora caută să organizeze astfel munca în cercuri încît ea să vină efectiv în sprijinul procesului instructiv-educativ.

Pentru îmbunătățirea muncii directorilor

Și secția de învățămînt a raionului Găești se preocupă îndeaproape de îndrumarea muncii cercurilor pedagogice. Nu de mult, pentru a întări munca celor ce conduc școlile generale de 8 ani din raion, secția a luat inițiativa de a constitui un cerc pedagogic al directorilor acestor școli. Cercul a și început să înregistreze o serie de rezultate bune, contribuind din plin la mai buna îndrumare a muncii din școli. Aceste rezultate au fost obținute ca urmare a grijii ce o manifestă secția pentru discutarea în cerc a celor mai importante probleme ce se ridică în munca directorilor.

De exemplu, în ședința din luna decembrie 1963 a cercului a fost prezentat și discutat un referat cu tema „Metodica asistenței la lecții a directorului de școală" și s-a organizat o demonstrație practică de asistență la lecții.

Discuțiile purtate asupra referatului, observațiile asupra modului cum s-a desfășurat asistența la lecție au constituit pentru directori o orientare valoroasă în această direcție.

I. M.

Lectură în colectiv.

O consfătuire interesantă

De curînd, secția de învățămînt a regiunii Bacău a organizat o consfătuire a profesorilor care predau la clasele I-IV. În cadrul acestei consfătuiri, menite să prilejuiască realizarea unui larg schimb de experiență în problemele muncii educative la clasele I-IV, în condițiile predării materiilor cu cadre specializate, au fost prezentate două referate în care au fost expuse rezultatele muncii desfășurate la Școala medie din Adjud și la Școala generală de opt ani din Boiștea, raionul Moinești. Referatele au ridicat unele probleme interesante, care dovedesc preocuparea profesorilor de a îmbunătăți continuu activitatea educativă la clasele I-IV.

Majoritatea participanților la discuții au insistat asupra necesității de a se realiza o unitate de cerințe educative a profesorilor care predau la clasele I-IV, astfel încît munca educativă din aceste clase să capete un caracter mai organizat, mai sistematic și să ducă la rezultate de valoare superioară. Ei au arătat totodată că în regiunea Bacău s-a acumulat o experiență bogată în educarea copiilor din clasele I-IV. Conducerile școlilor au început să studieze îndeaproape această experiență, în scopul valorificării ei. Bineînțeles însă că pentru a se trage concluzii valabile, întemeiate din punct de vedere științific, în ceea ce privește eficiența muncii educative la clasele I-IV nu sînt suficiente numai obișnuitele sondaje prin chestionare. În cuvîntul său la consfătuire, lector univ. Virgil Radulian sublinia necesitatea de a nu se face abuz de date statistice în aprecierea nivelului muncii educative. El propunea să se realizeze o investigație care să permită sesizarea îndeosebi a aspectelor de conținut, calitative ale muncii educative și, pe această bază, a modului în care se formează la elevi atît noțiunile moral-politice cît și convingerile și atitudinile corespunzătoare. Participanții la discuții au arătat de asemenea că pentru verificarea în perspectivă a rezultatelor muncii educative este bună practica de a se urmări eficiența ei și în clasele V-VIII.

Cadrele didactice care au luat cuvîntul au arătat totodată că trebuie să se dea mai multă atenție îndrumării metodice a profesorilor care predau la clasele I-IV.

Referatele și discuțiile au prilejuit afirmarea și popularizarea unor metode și procedee interesante aplicate în munca educativă la clasele I-IV din școlile regiunii Bacău. Mai puțin s-a reflectat însă în discuții preocuparea de a se asigura în munca educativă o corelare între eforturile școlii, ale organizației de pionieri și ale familiei. Urmărirea acestui aspect, cu notele sale specifice pentru clasele I-IV, ar trebui să stea mai mult în atenția cadrelor didactice.

Descoperirea, popularizarea și valorificarea experienței înaintate în munca educativă la clasele I-IV constituie desigur o preocupare pozitivă, care se înscrie pe linia eforturilor generale pentru îmbunătățirea continuă a procesului de învățămînt.

ACULIN CAZACU
Cercetător științific la Institutul de științe pedagogice

Lucrările adunării generale și ale celei de a IV-a sesiuni științifice a Societății de științe istorice și filologice din R. P. R.

În zilele de 5—7 ianuarie a.c. au avut loc în Capitală lucrările adunării generale și ale celei de a 4-a sesiuni științifice a Societății de științe istorice și filologice din R. P. Română. Au luat parte delegați ai filialelor societății din întreaga țară, academicieni, numeroase cadre didactice din învățământul superior și de cultură generală, cercetători științifici.

Acad. Petre Constantinescu-Iași, președintele Societății de științe istorice și filologice, a rostit cuvîntul de deschidere. Tov. Ion Berca, director general în Ministerul Învățămîntului, a adus sesiunii salutul ministerului. În continuare, conf. univ. Emil Boldan, secretarul general al societății, a prezentat darea de seamă asupra activității desfășurate de societate în anii 1960—1963.

Pe marginea dării de seamă au luat cuvîntul acad. Al. Graur, membru al consiliului de conducere al societății, Dan Simonescu și Dan Berindei, cercetători științifici la Institutul de istorie al Academiei R. P. Române, conf. univ. Al. Husar, președintele filialei Iași a societății, prof. Maria Fanache, președintele filialei Sibiu, conf. univ. C. Marinescu, președintele filialei Galați, prof. M. Dragomirescu, vicepreședinte al filialei București și alții.

Tot în prima zi a lucrărilor s-au discutat și au fost adoptate propunerile pentru modificarea statutului societății și s-a ales un nou consiliu de conducere. Ca președinte al consiliului a fost reales acad. P. Constantinescu-Iași, iar ca vicepreședinți — academicienii Al. Graur, D. Panaitescu-Perpessicius și Tudor Vianu, prof. univ. V. Maciu, Mihail Guboglu și prof. Ion Dragomirescu; secretar general a fost reales conf. univ. Emil Boldan. În consiliul de conducere au fost aleși academicieni, cadre universitare, precum și numeroși profesori din învățămîntul de cultură generală. Se numără astfel, printre membrii consiliului, acad. Andrei Oțetea, conf. univ. Nicolae Bistrițianu, Nichita Adăniloaie, cercetător științific principal la Academia R.P.R., profesor Alexandrina Tutoveanu (București), prof. Aspasia Vasiliu (Ploiești), prof. Matei Iulian (Pitești), prof. Maria Fanache (Sibiu) etc.

În ziua de 6 ianuarie a.c. au început lucrările celei de a 4-a sesiuni științifice pe țară a societății. În ședința plenară a sesiunii au fost expuse cinci comunicări. În comunicarea intitulată „Rolul maselor populare în făurirea și desăvîrșirea statului național romîn", acad. P. Constantinescu-Iași a prezentat diverse aspecte din istoria poporului nostru care ilustrează contribuția maselor la făurirea statului național. În expunerea sa, „Rectificări și contrarectificări la ediția poeziilor lui M. Eminescu", acad. D. Panaitescu Perpessicius a elucidat cîteva din problemele litigioase ridicate de editarea corectă a operei eminesciene. În cadrul comunicării „Filologie și estetică", acad. Tudor Vianu s-a referit la raporturile dintre criteriile filologice, istorice și estetice care trebuie să stea la baza valorificării operelor literare. Într-o comunicare intitulată „Între filologie și lingvistică", acad. Al. Graur a vorbit despre corelația și raporturile dintre aceste două discipline. Tot în ședința plenară Mihai Guboglu, președintele secției de studii orientale a societății a vorbit despre „Importanța izvoarelor orientale pentru istoria Romîniei și a altor state din Sud-Estul Europei".

După închiderea ședinței plenare lucrările sesiunii au continuat pe secții. Dintre comunicările științifice prezentate în secția de istorie amintim: „Atelierul monetar din cetatea dacică de la Tilișca" (Nicolae Lupu-Sibiu), „Haiducia în Balcani" (Sava Iancovici-București), „Tulburările din Ploiești în anul 1860" (N. Simache-Ploiești).

În secția de filologie au fost prezentate, printre altele, comunicările „Tradițiile realismului socialist în literatura română" (Eugen Simion-București), „Caracteristicile modernității poeziei lui Giovanni Pascoli" (Alexandru Balaci — București), „Cibernetica și literatura" (Mircea Brătucu-București), „Preocupări metodologice în legătură cu studierea lui M. Eminescu" (George Munteanu — București).

În secția de studii orientale au fost prezentate comunicări ca: „Dimitrie Cantemir și muzica turcă" (Eugenia Popescu Județ— București), „Considerații asupra unor etimologii turcești în limba romînă" (Mustafa Mehmet — București) etc.

Atît prin conținutul lor cît și prin dezbaterile pe care le-au suscitat, aceste comunicări au constituit o contribuție însemnată atît la lărgirea orizontului științific al membrilor societății, cît și la stimularea interesului lor pentru problemele cercetării științifice.

Vizitînd Muzeul de istorie naturală „Grigore Antipa"

Conferința pe țară a Societății de științe matematice și fizice și constituirea Societății de științe matematice și a Societății de științe fizice și chimice din R. P. R.

În zilele de 6 și 7 ianuarie a.c., la Casa universitarilor din Capitală s-au desfășurat lucrările Conferinței pe țară a Societății de științe matematice și fizice din R.P.R. Au luat parte academicieni, cadre didactice din învățămîntul superior și de cultură generală, cercetători științifici, delegați ai tuturor filialelor societății. La lucrările conferinței au participat, din partea Ministerului Învățămîntului tov. C. Nădejde, adjunct al ministrului Învățămîntului, tov. Ion Berca, director general, și tov. Eugen Blideanu, director general adjunct.

Lucrările conferinței au fost deschise de acad. Gr. C. Moisil, care a vorbit despre direcții actuale de dezvoltare a matematicii. În continuare, acad. Horia Hulubei a vorbit despre direcțiile actuale de dezvoltare a fizicii.

Au fost prezentate apoi referatele „Plasma — a patra stare a materiei" de acad. E. Bădărău și „Fundamentele teoriei probabilităților și statisticii matematice", de acad. Gh. Mihoc și conf. univ. G. Ciucu. Profesorii A. Negulescu și N. Stănescu au prezentat o serie de aparate de fizică.

Lucrările Conferinței pe țară a Societății de științe matematice și fizice au continuat marți, 7 ianuarie. Conf. univ. Tiberiu Roman, secretar general al societății, a prezentat darea de seamă asupra activității S.S.M.F. în perioada 1960—1963. Darea de seamă a arătat că obiectivele principale ale activității desfășurate de societate în această perioadă au fost acelea de a contribui la educarea profesorilor și elevilor în spiritul ideologiei marxist-leniniste, la perfecționarea științifică și metodică a pregătirii profesorilor, de a sprijini cercetarea științifică în domeniul matematicii și fizicii.

Pentru îndeplinirea acestor obiective societatea a organizat consfătuiri, reuniuni de informare științifică, cursuri de vară, analize de manuale, olimpiade de matematică și fizică, a editat publicații periodice și cărți.

Printre acțiunile organizate în ultimul timp de către societate pe această linie, se înscrie, de pildă, consfătuirea care a avut loc în decembrie 1963 la Hunedoara, cu tema „Colaborarea profesorilor de matematică, fizică, lucrări practice și desen în vederea pregătirii elevilor pentru viață".

Pe marginea dării de seamă au luat cuvîntul numeroși participanți la lucrările conferinței, printre care acad. Theodor V. Ionescu, acad. Nicolae Teodorescu, prof. univ. D. V. Ionescu (Cluj), conf. univ. Gheorghe Simionescu, conf. univ. A. Hollinger, conf. univ. Eugen Rusu, conf. univ. N. Mihăilă, profesorii Eugen Vișa (Timișoara), Ion Grigore (Ploiești).

În ultima parte a lucrărilor conferinței s-a hotărît constituirea a două societăți distincte — Societatea de științe matematice din R. P. Română și Societatea de științe fizice și chimice din R.P.R.

În după amiaza zilei de 7 ianuarie a.c. au avut loc lucrările conferințelor celor două societăți. Participanții au ales consiliile de conducere.

Președinte al Societății de științe matematice a fost ales acad. Gr. C. Moisil, vicepreședinți academicienii Caius Iacob și Nicolae Teodorescu, iar secretar general conf. univ. Tiberiu Roman.

Printre membrii aleși în consiliul de conducere al Societății de științe matematice se numără acad. Gh. Mihoc, acad. Tiberiu Popoviciu (Cluj), prof. univ. Octav Gheorghiu (Timișoara), conf. univ. Gh. Simionescu, conf. univ. N. Mihăilă, conf. univ. A. Hollinger, prof. Ilie Ilasievici, prof. Tereza Ignat, prof. Constantin Ionescu-Țiu, prof. I. Mușat, prof. Ivanca Olivotto, prof. Mircea Negrea (Ploiești), prof. Vasile Vasu (Sibiu) etc.

Președinte al Societății de științe fizice și chimice a fost ales acad. Theodor Ionescu, vicepreședinți acad. Eugen Angelescu și prof. emerită Margareta Ailincăi, iar secretar general A. Petrovanu.

Ca membri ai Consiliului de conducere al Societății de științe fizice și chimice au fost aleși acad. Ilie Murgulescu, acad. C. Nenițescu, conf. univ. Victor Sahini, membru corespondent al Academiei R.P.R., conf. univ. Virgil Atanasiu, lector univ. I. Petrea, N. Martalogu, cercetător științific, prof. M. Sava, prof. O. Roșeanu, prof. Rodica Sterian, prof. Dumitru Tănase, prof. Nistor Gal (Oradea), prof. Voichița Dragu (Constanța) etc.

Cele două conferințe au adoptat apoi planurile de muncă pe 1964 Planurile prevăd numeroase acțiuni menite să sprijine învățămîntul în domeniul ridicării nivelului de pregătire al profesorilor de matematică, fizică și chimie, în domeniul modernizării și îmbunătățirii continue a predării acestor obiecte. Au fost votate apoi statutele societăților.

Rezultatele concursului pentru elaborarea manualelor școlare

Editura didactică și pedagogică aduce la cunoștința celor interesați ultimele rezultate ale concursurilor de manuale școlare lansate în februarie și mai 1963.

I. Noțiuni de biologie cl. a VII-a.

1. Pseudonim: „Beagle-Belgica" — premiul II, în valoare de 6.000 lei (Manuscrisul a fost propus spre editare).

2. Pseudonim: „Gentiana" — premiul III, în valoare de lei 4.000.

3. Pseudonim: „Natura" — mențiune, în valoare de lei 2.000.

4. Motto: „Biologia pentru școala de 8 ani" — mențiune, în valoare de lei 2.000.

II. Muzica cl. a VIII-a pentru școli cu limba de predare română.

Motto: „Prin artă spre mai bine" — mențiune în valoare de lei 2.000.

Olimpiadele de matematică, fizică și chimie

Olimpiadele de matematică, fizică și chimie pentru elevii școlilor medii, pedagogice, profesionale și tehnice de maiștri vor avea loc după cum urmează:

— etapa locală la fizică — duminică 19 ianuarie a.c., ora 9;

— etapa locală la matematică și chimie — duminică 26 ianuarie a.c., ora 9.

Programa olimpiadelor a fost publicată în „Gazeta matematică și fizică" seria „B" nr. 12, din decembrie 1963.

CONCURS

Institutul agronomic „T. Vladimirescu" din Craiova anunță scoaterea la concurs a postului de profesor la disciplina Agrotehnică și Tehnică experimentală, catedra de pedologie și agricultură, poz. III/3, de la Facultatea de agronomie.

Pentru participarea la concurs, cei interesați urmează să înainteze, în termen de o lună de la publicarea anunțului de față, o cerere adresată Institutului agronomic „T. Vladimirescu" din Craiova. Cererea va fi însoțită de următoarele acte: copie legalizată de pe diploma de stat sau de pe actul echivalent de studii superioare; copie legalizată de pe diploma de doctor sau de candidat în științe; copie legalizată de pe atestatul de profesor sau de conferențiar; lucrările științifice ale candidatului într-un exemplar; certificatul de caracterizare a activității profesionale și sociale, eliberat de instituția (întreprinderea) în care își are funcția de bază; memoriul de activitate didactico-științifică, semnat de candidat; autobiografia.

Concursul se va desfășura la localul institutului din str. Al. Cuza nr. 31, Craiova.

Data desfășurării concursului se va anunța ulterior.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Piața Scînteii nr. 1 Telefon 17.60.10. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii voluntari din unitățile de învățămînt. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii, Piața Scînteii București.

40132

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Gazeta ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Anul XV nr. 738 | vineri 17 ianuarie 1964 | 8 pagini 25 bani

Plenara Comitetului Uniunii sindicatelor din instituțiile de învățămînt și cultură

În ziua de 11 ianuarie 1964 a avut loc ședința plenară a Comitetului Uniunii sindicatelor din instituțiile de învățămînt și cultură.

Ședința plenară a analizat contribuția sindicatelor din instituțiile de învățămînt și cultură pentru îndeplinirea planului pe anul 1963 și sarcinile ce le revin în realizarea planului de stat pe anul 1964.

Plenara Comitetului Uniunii sindicatelor din instituțiile de învățămînt și cultură a eliberat pe tov. Ion Nistor din funcția de președinte al Comitetului și a ales în această funcție pe tovarășa Onița Gligor.

DISCIPLINA CELOR CE EDUCĂ

Nu de mult, o învățătoare din raionul Titu, regiunea București, protesta vehement împotriva faptului că a fost pe nedrept criticată. „Nu am întîrziat de la oră 10 minute, cum s-a spus — preciza dînsa — ci 7 minute". Și, supărată foc, cerea să se deschidă o anchetă pentru a se restabili adevărul, iar cel ce a criticat-o „pe nedrept" să fie aspru pedepsit. Cazul acesta constituie desigur o excepție, deoarece, dacă mai sînt cadre didactice care întîrzie la ore, se pot număra pe degete, credem, cele care ar fi în stare să nu se simtă vinovate atunci cînd săptuiesc o încălcare — fie și „numai" pentru 7 minute — a unor atît de elementare norme ale disciplinei în muncă.

Cineva spunea o dată că, de fapt, copilul are nevoie mai mult de modele decît de sfaturi. O mie de cuvinte ale educatorului — exprimate în tonalitățile cele mai blînde sau cele mai aspre — nu conving atît cît faptele lui. Amîi mereu corectarea lucrărilor de control curent și în cele din urmă te hotărăști să nu le mai aduci ? „Uiți" să organizezi acțiunea pe care ai anunțat-o clasei ? Cînd sună de intrare la lecție te afli încă în tramvai sau te faci că n-ai auzit clopoțelul anunțînd sfîrșitul orei ? Atunci degeaba vei vorbi școlarilor despre disciplină, despre importanța respectării normelor sale. Ei au înțeles prea bine, din faptele tale, că se poate să spui una și să faci alta. Nu te mira dacă vor proceda la fel ca tine și nici dacă mai tîrziu, în viață, își vor privi îndatoririle în același mod.

Dar intervine aici și o importantă chestiune de etică : cum de mai poate face cineva observații pentru abateri pe care și el le săvîrșește ? Cum poate să-l certe pe elev fiindcă a întîrziat cînd el însuși a intrat în clasă cu cîteva minute mai tîrziu, cum poate să-i scadă nota pentru că nu și-a scris tema, cînd știe prea bine că nici el nu a adus la lecție materialul didactic necesar, pentru că nu l-a pregătit din vreme ? Elevul — cel mai sever judecător al nostru — va înțelege desigur în astfel de situații cît de departe este profesorul lui de a-și face corect datoria. Și bine ar fi dacă în același timp ar simți că niciodată nu trebuie să procedeze ca dînsul...

Organizațiile de partid, organizațiile de sindicat, conducerile celor mai bune școli se ocupă stăruitor de educarea cadrelor didactice în așa fel încît acestea să-și facă exemplar datoria. În adunările generale de organizație, în ședințele consiliilor pedagogice, zi de zi în muncă sînt abordate cele mai variate aspecte ale disciplinei cadrelor didactice, sînt căutate și adoptate soluțiile cele mai eficiente de rezolvare a problemelor de această natură. La Școala de 8 ani nr. 5 din Capitală și în multe alte școli, lupta pentru întărirea disciplinei în rîndul elevilor a început — pe bună dreptate — prin eforturile depuse pentru a se realiza o disciplină fermă în rîndul cadrelor didactice. Și nu este vorba aici numai de preocuparea pentru aspectele foarte evidente pentru elevi, cum ar fi cele despre care am vorbit mai sus. În cele mai multe școli stau în atenția colectivului de conducere, a organizației de partid și sindicale și alte aspecte, mai puțin sesizabile de către elevi, dar concludente pentru modul în care învățătorii și profesorii își înțeleg datoria față de școală și față de organizațiile obștești, pentru promptitudinea cu care își îndeplinesc fiecare sarcină. Această preocupare decurge din înțelegerea faptului că atitudinea disciplinată sau nedisciplinată în muncă este strîns legată de calitatea acestei munci. Cel care întîrzie la serviciu, în predarea lucrărilor, cel care înțelege cu greu că e necesar să îndeplinească o sarcină sau alta etc. este de obicei unul din cei mai puțin activi, mai puțin îndreptățiți să se laude cu aportul lui la îndeplinirea planului de activitate. Este foarte semnificativ în acest sens ceea ce ne-a relatat un profesor de la Școala generală de 8 ani din comuna Bărbătești, raionul Gilort. La o lecție deschisă de limba romînă, în timp ce activitatea cu clasa era în toi, ușa încăperii se deschide și în cadrul ei apar pe rînd șase profesori întîrziați. Urmează obișnuitele căutări de locuri, plecarea după scaune pentru cei rămași în picioare etc. Atenția generală este tulburată. Elevii cu care se ține lecția deschisă pot fi readuși cu greu la gradul de concentrare inițial. Apoi lecția continuă. Dar în timp ce majoritatea celor de față urmăresc cu atenție desfășurarea ei și își notează observațiile, unii, printre care și cîțiva din noii veniți, stau și privesc, sau mai bine zis doar stau. La discutarea lecției deschise și a referatului, pe marginea cărora s-au spus lucruri foarte interesante, ei n-au de exprimat nici o părere. Cînd se fac propuneri pentru îmbunătățirea activității cercului pedagogic, n-au nimic de adăugat. Iar cînd li se cere să facă recenzia unei cărți de curînd apărute sau să îndeplinească alte sarcini legate de munca în cercul pedagogic, încearcă să se strecoare. Nu este de mirare că și în clasă asemenea profesori desfășoară o activitate necorespunzătoare : este rezultatul logic al pasivității lor, al lipsei de disciplină și al dezinteresului pentru perfecționarea propriei pregătiri.

La o recentă ședință a consiliului pedagogic de la Școala medie „Mihail Sadoveanu" din Capitală, în care s-a citit un referat bun și s-au pus în discuție o serie de probleme importante ale muncii, unii profesori au deranjat continuu ședința, vorbind permanent cu cei din jur sau găsindu-și alte ocupații. A fost necesar ca directorul să bată de multe ori cu creionul în masă pentru a se face cît de cît liniște. Tulburătorii ședinței au fost tocmai cei care rămîn de obicei surzi la îndemnurile conducerii școlii pentru respectarea cerințelor, pentru împlinirea pînă la capăt a îndatoririlor lor.

Atitudinea unor asemenea cadre arată că organizația de sindicat are datoria să li se adreseze mai des, ajutîndu-i să devină niște oameni disciplinați în toate împrejurările, să participe cu interes la viața școlii, la rezolvarea problemelor acesteia. Nu ar strica dacă s-ar discuta mai frecvent în adunările membrilor de sindicat, la gazeta de perete etc. și problemele disciplinei în muncă, dacă atunci cînd se analizează cum se achită unul sau altul dintre membrii organizației sindicale de sarcinile profesionale și obștești, s-ar zăbovi mai mult și asupra acestui aspect al activității lui.

Disciplina comunistă în muncă, grija de a rezolva toate problemele la timp și cît mai bine este o trăsătură caracteristică a omului nou, devotat misiunii ce i-a fost încredințată, de fapt a omului pe care se bizuie școala în îndeplinirea complexelor ei sarcini. Fiecare învățător și profesor este chemat să manifeste această grijă, oferind elevilor un bun exemplu și școlii servicii pe măsura așteptărilor. Fiecare organizație de sindicat și fiecare colectiv de conducere din școală trebuie să lupte pentru ca respectarea disciplinei să devină o chestiune de onoare a tuturor cadrelor didactice.

Seara, într-un sat de cîmpie...

In jetul luminos al farurilor care spală întunericul de-a stînga și de-a dreapta fișiilor conice, drumul pe care l-am mai făcut o dată pe lumină, dimineața, apare apropiat, cunoscut și totuși învăluit parcă într-o atmosferă tainică, de chemare spre locuri încă neștiute. Căci dincolo de simetria șirurilor paralele de plopi care se zbat în aria furtunoasă a crivățului se dezvăluie microconstelațiile satelor, amplificate în luciul zăpezii înghețate ca în oglinda unei uriașe lunete astronomice. Și în suflet crește nedomolită dorința de a poposi în mijlocul acelor lumini, de a cunoaște universul preocupărilor pe care le au oamenii dintr-o asemenea așezare acum, în miez de iarnă, cînd umbrele înserării învăluie totul la ceasurile mici ale după-amiezii.

Dimineața am vizitat aici, în Furculeștii Alexandriei, școala, am asistat la cîteva lecții. Dornici să trecem și prin alte școli am pornit mai departe. Dar acum, cînd s-a lăsat seara, ne amintim de insistentele invitații ale tovarășului Gheorghe Enache, directorul școlii. Și ne hotărîm să-i fim din nou, pentru cîteva ceasuri, oaspeți.

„Transmitem ora locală"

Sîntem conduși prietenește într-o încăpere caldă, primitoare. La radio, întrerupînd revărsarea veselă a unui program de muzică ușoară, o voce lipsită de inflexiunile experimentate ale profesionistului anunță: „Aici stația de radioficare Furculești. Transmitem ora locală!" Am rămas apoi să ascultăm alături de furculeșteni această „oră". Erau cuprinse aici sfaturile medicului veterinar în legătură cu vaccinarea avicolă, expunerea unui nou capitol din cursul de igienă, o conferință pe teme educative ținută de Petre Serban, directorul școlii din Spătărei, sat din cadrul comunei și un program artistic înregistrat pe bandă de magnetofon — cum anunța cu justificată mîndrie crainicul — la concursul artistic al pionierilor și școlarilor din raion.

Conținutul bogat și variat al programului, tehnica folosită ne-au trezit dorința de a vedea la fața locului stația de radio locală. Instalată într-o încăpere din incinta căminului cultural — care mai cuprinde, în plus, o bibliotecă cu 8 500 de volume, un club cu mese de șah și aparat de televiziune și o sală de spectacole cu aproape 300 de locuri — stația locală dispune de un aparat modern cu ajutorul căruia se realizează retransmiterile, de un picup și un magnetofon. Se află aici și un mic studio unde se fac tot felul de înregistrări de conferințe, de recitări sau cîntece, ba chiar de spectacole întregi. De pe acum în arhiva de benzi a studioului s-a adunat o mică comoară îndrăgită de toți ascultătorii comunei. Pe fișiile multicolore strînse pe discuri plate sînt înscrise cîntece înregistrate de corurile comunei, piese de teatru prezentate de artiștii amatori locali, fragmente din programele brigăzilor artistice de agitație precum și momente din spectacolele formațiilor profesioniste care au vizitat în ultimul timp comuna — orchestra de muzică populară a Radioteleviziunii, ansamblul de estradă al Teatrului regional etc. Stația locală transmite săptămînal șase programe deosebit de variate, răspunzînd exigențelor mereu mai mari ale sătenilor. Îl întrebăm pe tehnicianul stației cum poate face singur față unor probleme atît de dificile.

— Nu sînt singur decît în ceea ce privește problemele tehnice și cîteodată nici măcar în legătură cu ele — ne răspunde acesta. Alcătuirea programelor, redactarea emisiunilor sînt efectuate mai ales de colectivul de activiști voluntari ai căminului cultural, printre care se numără la loc de frunte, alături de Petre Șerban, directorul școlii din Spătărei, a cărui conferință tocmai ați ascultat-o, profesori și învățători asemeni lui Petre Mitrică, Ștefan Schiopu sau însoțitorul dumneavoastră, tovarășul Gheorghe Enache.

Curînd se alătură în discuție și cîțivo dintre membrii colectivului voluntar de redactori ai stației, prezenți ca de obicei la activitățile organizate în cadrul căminului. Aflăm multe lucruri interesante în legătură cu eforturile făcute pentru ca programul stației să contribuie într-o măsură tot mai amplă la educarea ideologică, științifică și cultural-artistică a colectiviștilor, să-i ajute în munca pe care o desfășoară pentru obținerea unei producții cît mai mari. Ni se povestește astfel despre modul cum au organizat oamenii școlii un ciclu de conferințe privind metodele științifice de creștere a păsărilor. S-au ocupat de aceasta în deosebi profesorii de agricultură, Ștefan Schiopu și Petre Mitrică, sprijiniți de tov. Ilie Pană, directorul căminului cultural. Conferințele au arătat amănunțit cum trebuie alcătuite rațiile de hrană pentru puii abia scoși din clocitoarea automată ca și pentru păsările adulte, cum trebuie combătute bolile avicole specifice etc. Pe drept cuvînt se mîndresc profesorii că au contribuit la rezultatele tot mai bune obținute de sectorul avicol al gospodăriei din comună, care numără mii și mii de capete de păsări din rase selecționate. Mai mult chiar, colectiva din Furculești e prima pe raion în ceea ce privește creșterea păsărilor și a obținut venituri foarte însemnate de pe urma acestei îndeletniciri.

Discuția purtată în continuare ne dovedește că stația de radioficare locală este utilizată cu multă pricepere și pentru ridicarea continuă a nivelului spectacolelor prezentate de formațiile artistice ale căminului cultural și ale școlii. Dar despre aceasta se pare că e necesar să vorbim mai pe larg...

O discuție despre Ciprian Porumbescu

Cu oricare dintre profesorii și învățătorii din Furculești sau Spătărei ai discuta despre activitatea artistică — pentru că toți participă la una dintre formele acestei activități — îți va spune chiar de la început că ea se desfășoară acum în întregime sub semnul participării la marile concursuri festive ale formațiilor amatoare, organizate în cinstea celei de-a 20-a aniversări a eliberării patriei noastre. Formația corală alcătuită din locuitorii ambelor comune și dirijată de profesorul Ilie Anghel din Spătărei are un repertoriu permanent alcătuit din peste 20 de cîntece, printre care și o serie de culegeri și prelucrări folclorice originale, precum și un repertoriu special, de concurs.

Am putut cunoaște și noi o parte din repertoriul permanent ascultînd înregistrările efectuate pe bandă de magnetofon. El vădește valoarea artistică deosebită a formației corale din Furculești care, de altfel, a și obținut un loc de frunte pe regiune în prima etapă a concursului formațiilor artistice amatoare. Despre repertoriul pentru a doua etapă a concursului, care trebuie să fie o surpriză — „ceva ce nu s-a realizat niciodată pînă acum la noi în comună" — ne-am luat angajamentul față de profesorul dirijor al corului, Ilie Anghel, că nu vom scrie nimic și înțelegem să ne ținem acest angajament: e vorba doar de o surpriză..

Pregătiri intense, de astă dată pentru concursurile artistice ale pionierilor și școlarilor, fac și corurile școlarilor din Furculești și Spătărei, care cuprind împreună peste 150 de elevi, echipele de teatru ale aceleiași școli, formațiile de dansuri și călușarii. Pe călușari i-am putut vedea și noi, la repetiția din acea seară pentru spectacolul care urma să fie prezentat a doua zi, duminică, la cămin: ei se anunță a fi concurenți redutabili în întrecerea cu formațiile celorlalte școli. Cît privește echipele de teatru și corurile, profesorii care le instruiesc au adoptat aceeași metodă ca și cea folosită de către formațiile mari. În afară de verificarea și confruntarea periodică cu exigențele spectatorilor, membrii formațiilor își audiază, în cadrul unor ședințe de analiză, programele proprii înregistrate pe bandă de magnetofon, ceea ce determină o continuă străduință a tuturor către autoperfecționare.

Cele două formații teatrale ale colectiviștilor din Furculești și Spătărei sînt într-o continuă întrecere, asigurînd o „stagiune" permanentă. Pe actorii amatori din Furculești i-am cunoscut în timp ce repetau piesa „S-a furat un mire", de Ștefan Haralamb și Stela Neagu. Avînd ca instructori voluntari pe profesoarele Mina Mandragiu și Galina Alexe și numărînd alți trei profesori în rîndurile membrilor săi, echipa de teatru se străduiește să găsească nota cea mai justă pentru fiecare replică. Cum în piesă este vorba de două gospodării aflate în întrecere, deci de probleme foarte aproape de viața interpreților, lucrul nu este prea greu. Nu lipsesc chiar nici criticile la adresa autorilor: unii din actorii amatori se arată nemulțumiți de schematismul rezolvării conflictului. Și aceasta este, desigur, o mărturie a nivelului cultural mereu mai ridicat al țărănimii muncitoare, în realizarea căruia un rol însemnat îl au și străduințile continue ale colectivelor de profesori și învățători.

Dar vorbind despre nivelul cultural al colectiviștilor din Furculești nu putem să nu pomenim despre o mare surpriză pe care am avut-o: o discuție „de specialitate" între doi țărani despre caracteristicile muzicii de operă a lui Ciprian Porumbescu în comparație cu cea a lui Flechtenmacher. Mai tîrziu am aflat că în sat a fost înființat mai de mult, de către un redactor al Radioteleviziunii, un cerc al „prietenilor muzicii" care acum studiază, după lecții prezentate la radio, istoria dezvoltării teatrului liric românesc. Desigur, faptul nu este obișnuit. Unora din membrii cercului le vine încă destul de greu să studieze muzica de operă, dar cu sprijinul profesorilor izbutesc să pătrundă treptat în tainele ei. Profesorii și învățătorii, pentru care acest cerc este o mîndrie, nu-și precupețesc străduințile menite să încununeze cu succes aspirația colectiviștilor către pătrunderea înțelesului muzicii. Este încă un fapt care arată cum se schimbă în zilele noastre viața satului colectivizat.

Douăzeci de cercuri de lectură

Printre cei prezenți la mesele de șah sau în fața televizorului în seara cînd am vizitat căminul cultural, majoritatea erau tineri. Doream să cunoaștem însă felul cum își petrece o seară obișnuită din timpul săptămînii o familie de colectiviști mai vîrstnici. Ne-am îndreptat spre o casă din apropiere, una dintre casele ale căror lumini le zărisem pe cînd ne aflam în drum. Era o clădire construită recent, ca majoritatea din sat, cu încăperi luminoase, primitoare, mobilate cu lucruri noi, parcă atunci scoase din magazin. Era casa soților Mihăiță. Pe tovarășul Mihăiță îl întîlnisem cu puțin mai înainte la cămin. Cît despre stăpîna casei, Elena Mihăiță, își încredințase copilul în grija bunicii lui și „s-a dus, maică, aici în vecini, unde-i un cerc de citit". Ne-am dus și noi „în vecini", la cercul de lectură condus de învățătoarea Lucia Nica. Aceasta le citea celor treizeci și ceva de gospodine adunate în jurul ei cîteva fragmente dintr-o broșură cu sfaturi zootehnice. Seara s-a încheiat cu lectura unor poezii din Eminescu, pe care cîteva din gospodinele mai tinere și le-au însemnat ca să le învețe pe dinafară.

Întorcîndu-ne împreună cu învățătoarea Lucia Nica la căminul cultural, am aflat multe lucruri demne de menționat despre activitatea care se desfășoară în sat în scopul formării gustului pentru lectură al colectiviștilor. Funcționează aici douăzeci de cercuri de citit, toate conduse de învățători și profesori, care țin ședințe săptămînale. Ședințele se desfășoară cam în forma celei amintite mai sus — scurte lecturi din broșuri cu caracter politic, ideologic sau de popularizare a științei, ca și lecturi literare.

Fiecărui cerc îi este repartizat, din fondul de peste 8 500 de volume de care dispune în momentul de față biblioteca căminului cultural, cîte un pachet cuprinzînd lucrări adecvate obișnuitelor lecturi. Periodic, responsabilii cercurilor schimbă între ei aceste mici biblioteci volante, dînd posibilitatea unei lecturi variate.

— La noi — ne explică învățătoarea Lucia Nica — nu există din trecut o tradiție a șezătorilor. Femeile stăteau singure pe acasă, purtînd doar de grija gospodăriei și a copiilor. La început ne-a fost destul de greu să le hotărîm pe gospodine să se adune împreună la cercurile de citit. Erau și printre soții lor unii care nu prea acceptau ca nevestele să plece de acasă. Totuși, primii pași sînt de mult depășiți și acum nu numai că peste 600 de femei participă cu regularitate la cercurile de citit, dar am reușit chiar să formăm din rîndul lor numeroase cititoare pasionate. Multe din ele, asemeni Dumitrei Radu, Ghiței Mohora, Elenei Mihăiță și altora se numără, judecînd după fișele de lectură, printre cititorii cei mai activi ai bibliotecii.

★

Ne despărțisem dimineața de profesorii și învățătorii școlilor din Furculești și Spătărei după ce i-am cunoscut ca pedagogi de nădejde, ca oameni care se ocupă cu dragoste de pregătirea tinerei generații. Ne-am reîntîlnit cu ei, seara, în altă ipostază. Sau, mai precis, am cunoscut alt aspect al activității lor de educatori, de propagatori ai culturii în înțelesul cel mai larg al cuvîntului. Învățătorii, profesorii de aici sînt prezenți, cu activitatea și cu sfatul lor, în miezul tuturor problemelor care frămîntă colectivitatea satului.

— Păcat că n-ați fost aici, printre noi la „joia tineretului" din săptămîna aceasta. Cu sprijinul tovarășilor profesori am pus la cale un program grozav — ne-a spus un flăcău înalt, negricios.

— Și mai bun a fost programul de la „sărbătoarea majoratului" a ținut să precizeze un altul ceva mai tînăr.

Și nu numai atît. Învățătorii, profesorii contribuie și la prezentarea săptămînală a principalelor evenimente din viața politică internă și internațională, la organizarea vizionărilor de filme (căminelor culturale din Furculești și Spătărei le-a fost repartizat un aparat de proiecție), iar părinții vin cu mare interes la lecturatele pe teme educative prezentate de colectivul didactic al școlii.

Îndrumați de organele de partid, inimoșii dascăli din Furculești îi călăuzesc atît pe copii și tineri cît și pe colectiviști care, setoși de noi cunoștințe, urcă cu pași mereu mai siguri pe căile luminii. Fiecare reușită în acest larg și minunat domeniu de activitate este încă o contribuție adusă de slujitorii școlilor la măreața sărbătoare pe care o pregătim cu toții — cea de-a 20-a aniversare a eliberării patriei.

MIRCEA HERIVAN

Omul cult

Şi arta teatrală înseamnă cultură

Punînd, la o întîlnire cu elevii unei clase mijlocii, întrebarea dacă este cineva în sală care n-a fost niciodată la teatru, copiii au izbucnit în rîs. Probabil din cauza naivităţii disimulate a întrebării, ori poate pentru că li se părea absurd să fii străin de această aleasă petrecere cetăţenească. În fapt, teatrul intră în viaţa lor spirituală la vîrsta cînd încă nu-l pot percepe ca o manifestare distinctă de artă şi-i atrage apoi tot restul vieţii cu farmecul său tainic şi irezistibil.

În sistemul de cunoştinţe cu care şcoala contribuie esenţial la formarea culturii generale a viitorului cetăţean şi la dezvoltarea personalităţii lui sînt prevăzute informaţii importante despre genul dramatic (în clasa a VIII-a se dedică însăşi teoriei douăzeci de ore), ori cu privire la locul teatrului în ansamblul fenomenului cultural („Istoria Romîniei" îi consacră, în clasa a XI-a, cîteva paragrafe). E firesc. Hotărîrea de partid şi de stat cu privire la îmbunătăţirea învăţămîntului de cultură generală determină drept sarcină fundamentală a şcolii creşterea unui tineret multilateral pregătit şi include, în factorii care concură la această dezvoltare multilaterală, şi educaţia estetică. Pregătirea pentru înţelegerea feluritelor forme de artă, munca uneori modestă dar stăruitoare şi eficientă pe care o duc profesorii de literatură, de muzică şi desen, unii diriginţi, instructori ai formaţiilor artistice amatoare din şcoală şi alţi factori, îl introduc pe elev în terenul extrem de vast şi fertil pentru gîndire al culturii artistice şi aprind în sufletul copilului acea scînteie delicată care se numeşte gust.

Datorită condiţiilor în care se desfăşoară revoluţia culturală din ţara noastră, ritmului şi tehnicii moderne, ample cu care se difuzează bunurile spirituale, copiii iau contact masiv cu anumite domenii de artă încă înainte ca şcoala să fi putut acţiona asupra facultăţii lor de a discerne şi, în general, înainte ca instituţia şcolară să poată interveni în vreun fel în călăuzirea lor estetică. Aşa se întîmplă, de pildă, cu teatrul şi cinematograful. Problema nu e ca în programa de învăţămînt să se prevadă ore de teatru şi cinema, ci ca în însăşi procesul instructiv-educativ să se ţină seama pregnant de realitatea implicată. Lecţia de istorie despre răscoala pandurilor lui Vladimirescu se poate întări substanţial ca eficienţă dacă se însoţeşte cu vizionarea filmului romînesc *Tudor*, după cum cunoştinţele despre opera lui Alecsandri s-ar consolida mult mai eficient dacă elevii vor fi puşi în contact cu spectacolul *Iaşii în carnaval*. Expunerile despre opera lui Mihail Davidoglu capătă un suport temeinic prin prezenţa elevilor la spectacolul *Cetatea de foc*. Cu asemenea prilejuri, discuţia condusă de către un profesor îndemînatic şi cu dragoste de artă valorifică lesne, pe lîngă mobilurile strict didactice ale unei asemenea acţiuni, şi raţiunile ei estetice, deschizînd o poartă spre un tărîm nou şi făcînd să înmugurească ideea de opinie critică cu privire la artă.

Fără îndoială, multe şcoli şi mulţi pedagogi pot furniza numeroase exemple de acest fel şi relata că tocmai astfel au şi procedat, că în şcoală există şi o echipă de artişti amatori şi că se merge în grup la teatrul dramatic sau la cel de păpuşi. Totuşi, realitatea şcolară şi programa de învăţămînt lasă impresia că şcoala păstrează încă unele reticenţe în ce priveşte, să zicem, domeniul culturii teatrale şi că se mai lipseşte deocamdată de unele posibilităţi în cultivarea artistică a elevului.

Este, de pildă, interesant de observat că despre teatru în cei doisprezece ani de şcoală, se vorbeşte la lecţiile de literatură (exclusiv despre dramaturgie) şi la lecţiile de istorie, în capitolele despre dezvoltarea culturală (aici teatrul e privit numai ca instituţie culturală). Dar, după cum bine se ştie — şi copiii o constată ei înşişi încă înainte de a veni la şcoală — teatrul se exprimă plenar, definitoriu prin *spectacol*. Natura însăşi a teatrului o constituie contopirea a două arte, poezia dramatică şi pantomima. Lecţiile de literatură fac abstracţie de reprezentaţia teatrală şi nu pomenesc niciodată, cînd analizează creaţii dramaturgice, despre faptul că acestea au ajuns la cunoştinţa maselor şi au rămas în istoria literaturii de regulă *după* ce au cunoscut verificarea şi consacrarea scenei prin actori şi regizori; lecţiile de istorie nu pomenesc de asemenea decît despre mişcarea teatrală în ansamblul ei. Arta teatrală scapă deci deocamdată preocupărilor şcolii. O cîtime neînsemnată de efort suplimentar — din partea autorilor de manuale şi a pedagogilor — poate duce la completarea şi a acestui aspect al culturalizării prin mijlocirea şcolii. Dacă în examinarea biografiei şi a activităţii lui Cezar Boliac (de exemplu în orele de literatură din clasa a IX-a) se notează şi faptul că a fost unul din cei dintîi critici teatrali, militînd pentru înfiinţarea unui teatru naţional; dacă în discutarea creaţiei dramatice a lui Vasile Alecsandri se are în vedere şi însemnătatea legăturilor sale cu teatrul vremii, cu Matei Millo care l-a inspirat în crearea „cantonetelor"; dacă în studiul asupra personalităţii lui Camil Petrescu, sau Victor Ion Popa, sau Al. Davila se notează şi însemnătatea lor ca oameni de teatru teoreticieni, regizori, conducători de teatre — se face o introducere subtilă în istoria naţională a acestei arte străvechi şi se deschide o fereastră spre înţelegerea mai adîncă a teatrului ca fenomen artistic specific.

Sînt numai cîteva exemple, expuse sumar, dar chestiunea ar merita desigur o discuţie mai amplă. Nu există primejdia ca absolventul de şcoală medie să rămînă pe viaţă cu impresia că teatrul e exclusiv un gen literar pentru că i s-a vorbit în clasă numai despre dramaturgie, desprinsă totdeauna de matca normală căreia i-a fost destinată. E posibil însă ca şcoala să găsească mijloace noi pentru a îmbogăţi noţiunile de cultură artistică pe care le capătă elevul şi să ajute cu o modalitate nouă la înriurirea pozitivă a spectatorului şi la formarea culturii sale. Trebuie să se ţină neapărat seama de elev ca de un spectator de teatru. Nu se poate viza, în şcoala de cultură generală, în fiecare elev un artist virtual, după cum lecţiile de matematică nu pot presupune, în fiecare elev, un om de ştiinţă potenţial — şi este evident că cerinţele unor specialişti cu privire la hipertrofierea programei de învăţămînt într-un sector sau altul (aşa cum au fost formulate cîte o dată în discuţiile despre şcoală) pierdeau din vedere ansamblul şi sensul şcolii de cultură generală. Dar nici nu se poate ignora faptul că fiecare elev este un spectator real de teatru şi cinematograf — aşa cum nici profesorii de limbă şi literatură nu-l ignoră pe elev ca cititor real de beletristică.

Omul cult din societatea noastră nu se poate lipsi de teatru, de această manifestare colectivă care-l atrage direct în procesul viu al creaţiei artistice şi reconstituie cu oameni vii realitatea. Luînd parte la reprezentaţiile teatrale, tînărul ia contact cu marile idei şi probleme ale timpului prin mijlocirea unei arte a cărei complexitate ocazionează relaţii multilaterale cu cultura vremurilor trecute şi a prezentului. Căci teatrul organizează viziunea spectatorului nu numai asupra spiritualităţii unei epoci, ci şi asupra culturii ei materiale; pe de altă parte, cel mai adesea cunoaşterea unei opere dramatice pe scenă înseamnă cunoaşterea unui moment esenţial al culturii artistice universale. Shakespeare este, neîndoios, un asemenea moment, reprezentînd cu forţă Renaşterea engleză, după cum Caragiale este o culme a realismului critic romînesc şi incontestabil cel mai mare umorist al nostru. Cunoştinţa copilului, a adolescentului, cu teatrul — care se săvîrşeşte oricum, inevitabil — ar putea fi consolidată cultural şi estetic într-un chip mai specific, mai conform cu natura reală a acestei arte — deci mai temeinic — prin ajutorul şcolii.

Se pot face în acest sens şi unele sugestii concrete. Prezenţa teatrului ca istorie şi modalitate artistică în manuale şi în programa şcolii de cultură generală e o problemă aparte, care cere o dezvoltare specială. Dar vizionarea colectivă de spectacole reprezentative urmate de discuţii sub îndrumarea profesorului e o metodă care ar merita generalizare. Introducerea unor ore de istorie, teorie şi practică scenică în programa şcolilor pedagogice, ţinînd seama că majoritatea profesorilor de la sate şi din oraşele fără instituţii teatrale devin instructori artistici ai echipelor de teatru amator ori ai brigăzilor artistice, s-ar cuveni luată în studiu. Iniţierea unui seminar de teatru, cu manifestări experimentale în facultăţile de filologie e o propunere care se întemeiază pe precedente reuşite. Dezvoltarea într-un chip sistematic şi cu o bună îndrumare centrală a teatrului amator şcolar, (care se practică oricum, numai că fără continuitate şi cu rezultate întîmplătoare) cu un repertoriu selectat după criterii adecvate, ar fi cît se poate de profitabilă. Se mai întîmplă azi, prin unele locuri, să se cheltuiască mult timp, energie şi cîteodată, din păcate, chiar inspiraţie sinceră pentru organizarea unor reprezentaţii cu totul nefericite de serbare şcolară, în care crăiese cu păr de cînepă şi pitici cu bărbi de vată transpiră spăimoşi pentru a rosti strofe spelbe croite de autori ocazionali locali. Alte ori se fac incursiuni aşijderea în cumplite acte de tragedie scoase fragmentar din manualul de limba franceză. Nu s-ar putea oare ca aceeaşi cantitate de străduanie să fie îndreptată spre punerea în scenă, cu elevii, a unor momente sau chiar piese întregi, reprezentative, din repertoriul romînesc studiat la orele de literatură? Dacă în Bucureşti, de pildă, studenţii claselor de regie şi actorie de la Institutul de artă teatrală şi cinematografică „I. L. Caragiale" ar luă sub patronaj artistic cel puţin cîteva centre şcolare s-ar putea, cred, realiza o frumoasă, pilduitoare experienţă şi din punct de vedere al ţinutei spectacolelor. Organizarea unor expuneri facultative ale oamenilor de teatru la clasele mari, iniţierea unui curs liber de introducere în problemele teatrului, la Institutul „I. L. Caragiale" pentru tineretul şcolar din Capitală şi altele, pot constitui, în traducerea lor practică, un început de intervenţie necesară în sprijinul amplificării orizontului cultural al tuturor celor pe care şcoala îi pregăteşte pentru viaţă, a căror sete de frumos e stimulată de organizarea societăţii noastre actuale şi caută a fi satisfăcută de întreaga noastră civilizaţie socialistă.

Neîndoielnic că una sau alta din sugestiile de mai sus e amendabilă şi că ele ar putea fi înlocuite (ori completate) cu multe altele la fel de (sau mai) eficace. Totul e să luăm efectiv în considerare problema, cu conştiinţa că ea nu provine dintr-o pornire subiectivă, ci dintr-o necesitate a vieţii.

VALENTIN SILVESTRU

Scenă din spectacolul „Noaptea e un sfetnic bun" prezentat de Teatrul „Lucia Sturdza Bulandra" din Capitală.

ASPECTE DIN ACTIVITATEA

Între 22 noiembrie şi 8 decembrie 1963, o brigadă de inspecţie a Ministerului Învăţământului s-a deplasat în regiunea Maramureş pentru a controla şi îndruma activitatea desfăşurată de organele de învăţământ din regiune.

Inspecţia a cuprins principalele probleme privind munca secţiilor de învăţământ, a conducerilor de şcoli şi a corpului didactic. A fost cercetată în mod deosebit calitatea activităţii de îndrumare şi control efectuată de inspectorii şcolari şi directorii de şcoli aşa cum se reflectă ea în conţinutul lecţiilor şi al muncii educative.

Observaţiile făcute cu prilejul controlului au fost discutate nu numai individual, cu fiecare dintre învăţătorii şi profesorii la lecţiile cărora s-a asistat, ci şi în şedinţe ale comisiilor metodice de specialitate şi ale cercurilor pedagogice, cît şi ale directorilor de şcoli din raion sau oraş, unde membrii brigăzii au dat îndrumări pentru îmbunătăţirea muncii.

Sinteza observaţiilor şi constatărilor brigăzii a constituit materialul de bază al unei şedinţe de analiză la care au participat vicepreşedinţi ai comitetelor executive ale sfaturilor populare, raionale şi orăşeneşti, şefii secţiilor de învăţământ, inspectori şi directori de şcoli.

În paginile de faţă prezentăm principalele probleme care au fost dezbătute în şedinţă.

Referatul Secţiei regionale de învăţământ

În şedinţa de analiză a muncii secţia de învăţământ a regiunii Maramureş a prezentat un referat în care au fost abordate cîteva probleme vădind preocupările organelor locale de învăţământ. Referatul a subliniat faptul că, prin grija organelor de partid şi de stat, şcolilor din regiunea Maramureş li s-au creat în acest an şcolar condiţii mai bune de muncă. Au fost date în folosinţă 215 săli de clasă nou construite, depăşindu-se cu 8 săli de clasă prevederile planului de construcţii şcolare. S-au remarcat în deosebi, prin preocuparea lor pentru construcţiile şcolare, raioanele Lăpuş şi Vişeu. În vederea îmbunătăţirii localurilor şcolare existente, în vara anului 1963 în regiunea Maramureş au fost executate reparaţii capitale în valoare de două milioane lei. Numeroase şcoli, cum sînt Şcoala specială din Gîrdani, şcolile de 8 ani din comunele Cuhea şi Vişeul de Jos, Şcoala nr. 2 din Sighet ş.a. şi-au deschis astfel cursurile în condiţii mult mai bune decît în anul trecut. Îr. total au fost reparate 320 săli de clasă. De asemenea, construcţiile şcolare ridicate din fond central şi o parte din celelalte şcoli din regiune au fost dotate cu mobilier şcolar nou, care a fost primit la vreme, la datele stabilite de acord cu întreprinderile furnizoare. Astfel, pînă la 31 decembrie 1963 au fost dotate cu mobilier nou un număr de 375 de săli de clasă. Multă atenţie s-a acordat şi înzestrării internatelor şcolare, cărora le-a fost repartizat inventar gospodăresc în valoare de 1 750 000 lei.

În mod deosebit s-au preocupat organele de învăţămînt de dotarea şcolilor cu material didactic. Laboratoarele şi muzeele şcolare au primit aparate, mulaje, hărţi, planşe etc. în valoare de 1 600 000 lei. De asemenea bibliotecilor şcolare le-au fost distribuite cărţi în valoare de peste un milion lei.

Toate acestea au asigurat posibilitatea cuprinderii la cursuri a tuturor copiilor de vîrstă şcolară. Preocupîndu-se de realizarea unei frecvenţe cît mai regulate, majoritatea învăţătorilor şi profesorilor, a directorilor de şcoli şi a secţiilor de învăţămînt raionale au dus, cu ajutorul organelor locale şi al organizaţiilor de masă, o intensă muncă propagandistică în rîndul părinţilor pentru trimiterea copiilor la şcoală. Datorită străduinţelor depuse în această direcţie, la multe şcoli, cum sînt cele din comunele Cerbeşti, Vima Mică, Rogoz (raionul Lăpuş), Poienile Glodului (raionul Vişeu), Boiul Mare, Valea Vinului (raionul Somcuţa) etc. s-a înregistrat o bună frecvenţă a tuturor elevilor. Din păcate, nu în toate şcolile din regiune s-a făcut vădită aceeaşi preocupare pentru problema frecventării regulate a cursurilor de către elevi încă din prima zi de şcoală. Aşa s-a făcut că la unele şcoli din raioanele Vişeu, Oaş, Carei s-au mai înregistrat, la începutul cursurilor din acest an şcolar, destul de mulţi elevi absenţi.

În continuare, referatul secţiei de învăţămînt a tratat o serie de probleme legate de ridicarea calităţii procesului instructiv-educativ. S-a arătat astfel că, pe această linie, secţia de învăţămînt a regiunii Maramureş s-a preocupat de îmbunătăţirea activităţii de îndrumare şi control a secţiilor de învăţămînt raionale şi a directorilor de şcoli, de perfecţionarea continuă a pregătirii c drelor didactice prin reorganizarea comisiilor metodice, a cercurilor pedagogice şi a cursurilor de perfecţionare, de urmărirea atentă a rezultatelor înregistrate în activitatea şcolară, de întărirea colaborării dintre şcoală, familie şi organizaţiile de tineret.

Căutînd să asigure îndrumarea concretă a şcolilor inspectorii au vizitat, în trimestrul I al acestui an şcolar, 14 unităţi şcolare în oraşul Satu Mare, 37 de şcoli în raionul Vişeu, 31 de şcoli în raionul Somcuţa. 22 de şcoli în raionul Oaş. Tematica inspecţiilor n-a fost axată însă decît în prea mică măsură pe probleme de conţinut, iar numărul asistenţelor la lecţii a fost destul de redus. Din cauza timpului scurt petrecut de inspectori în şcoli, a goanei după inspecţii, multe din materialele încheiate în urma inspecţiilor au fost întocmite superficial. De asemenea, nu s-a urmărit cu suficientă perseverenţă realizarea la timp a sarcinilor trasate cadrelor didactice inspectate. Deficienţele muncii de îndrumare şi control se datoresc în bună parte şi faptului că la unele secţii raionale de învăţămînt există încă tendinţa de a se da mai multă atenţie problemelor administrative şi gospodăreşti în detrimentul muncii de conţinut.

Tratînd, în continuare, problemele muncii metodice, referatul secţiei de învăţămînt a subliniat rezultatele bune obţinute de cercul pedagogic al directorilor de şcoli medii, la care au fost dezbătute problemele de actualitate ale primului trimestru. Acest cerc, organizat la nivel regional, a înlesnit, prin activitatea pe care o desfăşoară, prin discuţiile care au avut loc în cadrul lui, un larg schimb de experienţă între directorii de şcoli medii, dovedindu-şi utilitatea în munca de zi cu zi a şcolilor respective. De asemenea, referatul a vorbit despre munca cercurilor pedagogice pe obiecte şi a comisiilor metodice şi a relevat preocupările privind perfecţionarea învăţătorilor şi profesorilor, subliniind atenţia care s-a acordat sprijinirii cadrelor didactice insuficient pregătite, îmbogăţirii bagajului lor de cunoştinţe pedagogice şi de specialitate. Astfel, pe lîngă activitatea lor în cercurile pedagogice şi în comisiile metodice, acestea participă la un cerc în cadrul căruia primesc îndrumări concrete cu privire la predarea lecţiilor din perioada imediat următoare.

Pentru perfecţionarea pregătirii profesorilor au fost organizate şi unele cursuri. Astfel, în timpul vacanţei de iarnă au avut loc cursuri pentru învăţătorii şi profesorii de agricultură, de educaţie fizică şi de limba franceză.

Referatul secţiei de învăţămînt a regiunii Maramureş s-a încheiat cu cîteva aprecieri privind rezultatele procesului instructiv educativ.

Concluziile brigăzii de inspecţie

Inspecţia efectuată în şcolile regiunii Maramureş de către brigada Ministerului Învăţămîntului a relevat că activitatea instructiv-educativă din aceste şcoli se desfăşoară în general în condiţii corespunzătoare. Urmărind traducerea în viaţă a sarcinilor trasate învăţămîntului de cel de-al III-lea Congres al P.M.R., organele şcolare şi cadrele didactice s-au străduit necontenit să ridice nivelul pregătirii generale a elevilor, să cultive în rîndurile acestora trăsăturile caracteristice omului societăţii socialiste.

Pe baza îndrumărilor date de către organele de partid şi de stat, secţiile de învăţămînt şi-au orientat activitatea către soluţionarea unor probleme importante pentru bunul mers al învăţămîntului, ţinînd seama de condiţiile specifice regiunii. Analiza periodică a unor probleme privind organizarea şi conţinutul învăţămîntului în şedinţa biroului regional de partid sau în şedinţe ale birourilor de partid raionale, în sesiuni ale sfaturilor populare sau în şedinţe ale comitetelor executive au contribuit la rezolvarea unor sarcini caracteristice anumitor etape şcolare.

Controlul a relevat că, printre preocupările secţiilor de învăţămînt din regiune, un loc de seamă l-a ocupat pregătirea profesională şi politică a cadrelor didactice. În acest scop s-au organizat, pe lîngă cursurile obişnuite de perfecţionare, forme de activitate variate menite să asigure învăţătorilor şi profesorilor fără pregătire suficientă o îndrumare concretă, diferenţiată, referitoare la organizarea şi desfăşurarea activităţii didactice. De asemenea, pentru îmbunătăţirea muncii de conducere a şcolilor a fost organizat, la nivelul regiunii, un cerc pedagogic al directorilor de şcoli medii şi, pe plan raional, cercuri ale directorilor din şcolile generale de 8 ani, unde se dezbat diverse probleme privind munca instructiv-educativă. De exemplu, cercul pedagogic al directorilor de şcoli medii a discutat recent despre activitatea conducerii şcolii pentru prevenirea şi combaterea supraîncărcării elevilor şi a organizat o acţiune de popularizare a experienţei acumulate pe această linie la Şcoala medie nr. 2 din Satu Mare.

Activitatea de îndrumare şi control desfăşurată de către secţiile de învăţămînt din regiunea Maramureş în anul şcolar trecut şi în acest an şcolar s-a extins asupra unui număr mai mare de şcoli, ceea ce a permis o cunoaştere mai temeinică a activităţii acestora. Secţia de învăţămînt a oraşului Satu Mare, bunăoară, a reuşit să controleze în anul şcolar trecut toate şcolile generale de 8 ani şi a încheiat în urma inspecţiilor procese verbale în care au fost cuprinse îndrumări valoroase. Inspectorii au început să acorde o atenţie sporită controlului de specialitate, ceea ce le permite să cunoască mai temeinic conţinutul activităţii învăţătorilor şi profesorilor.

În şcolile inspectate, brigada Ministerului Învăţămîntului s-a putut convinge că majoritatea directorilor au orientarea necesară şi pot face faţă sarcinilor legate de organizarea şi coordonarea procesului instructiv-educativ. Unii dintre ei, ca tovarăşii Iuliu Szabo de la Şcoala medie nr. 2 din Satu Mare, Elvira Pîrvan de la Şcoala de 8 ani nr. 1 din Baia Mare, Emil Pătcaş de la Şcoala de 8 ani din Vezendiu, raionul Carei, au reuşit să cuprindă în munca lor principalele laturi ale activităţii din şcoală.

Mulţi directori de şcoli se preocupă îndeaproape de educarea elevilor în spiritul moralei comuniste. Ei acordă o atenţie sporită organizării şi conţinutului activităţii diriginţilor, pentru ca aceştia să obţină rezultate mai bune în ceea ce priveşte organizarea colectivului de elevi, realizarea disciplinei conştiente, atitudinea activă faţă de învăţătură, dezvoltarea convingerilor şi sentimentelor comuniste. Multe conduceri de şcoli au reuşit să mobilizeze şi familiile elevilor la munca educativă.

Pentru îmbunătăţirea metodelor de predare utilizate de către învăţători şi profesori, conducerile unora dintre şcolile controlate au indicat comisiilor metodice teme care au fost dezbătute de profesorii de specialitate. Astfel, comisia metodică a profesorilor de matematică şi fizică de la Şcoala medie din Carei a discutat, la sugestia conducerii şcolii, tema „Rezolvarea problemelor de fizică".

Grija directorilor pentru bunul mers al procesului instructiv-educativ rezultă şi din numărul apreciabil de asistenţe efectuate la orele de curs. Observaţiile efectuate cu acest prilej de către directori ca Lucia Varhaniovschi şi Grigore Holdiş de la Şcoala medie din Sighet, Nicolae Poşta de la Şcoala medie nr. 3 din Baia Mare, Vasile Sălăgean, de la Şcoala medie nr. 2 din Satu Mare, Armand Pall, de la Şcoala de 8 ani din Cîmpulung la Tisa, raionul Sighet, reflectă o permanentă preocupare pentru asigurarea conţinutului ştiinţific al lecţiilor şi pentru utilizarea unor procedee adecvate în procesul predării.

Inspecţia efectuată de către brigada Ministerului Învăţămîntului în regiunea Maramureş a urmărit nu numai munca organelor de învăţămînt şi a conducerilor de şcoli, ci şi modul în care se realizează sarcinile instructiv-educative în cadrul diferitelor obiecte de învăţămînt. Un accent deosebit a fost pus pe cunoaşterea nivelului real de pregătire al elevilor, a gradului în care şcoala reuşeşte să formeze tineri multilateral dezvoltaţi, capabili să facă faţă sarcinilor construcţiei socialismului.

Membrii brigăzii au constatat că în şcolile controlate există numeroase cadre didactice care, datorită conştiinciozităţii lor în muncă, realizează lecţii de bună calitate. Printre acestea se numără învăţători ca tovarăşii Simion Pintea, Florica Apan, Elisabeta Kiş şi Elena Podoabă, profesorii de limba română Marta Chişu, Paul Suceveanu şi Eracle Titircă, profesorii de limba maghiară Ileana Ginal şi Maria Gergely, profesorii de istorie Alexandru Baniasz şi Lucia Varhaniovschi, profesorii de marxism-leninism Vasile Sălăgean şi Gheorghe Oros, profesorii de ştiinţe naturale şi agricultură Livia Balea, Paul Pteancu şi Paul Bartok. Prin măiestria lor metodică, prin prezentarea clară, accesibilă şi convingătoare a cunoştinţelor, astfel de cadre didactice asigură lecţiilor o eficienţă ridicată.

Rezultate bune obţine la clasa la care predă învăţătoarea Eugenia Petruţiu, de la Şcoala generală de 8 ani nr. 1 din Baia Mare. Elevii ei din clasa a II-a „A" se exprimă în propoziţii şi fraze alcătuite logic, scriu corect şi estetic şi au deprinderi temeinice de calcul oral şi scris.

Numeroşi profesori şi învăţători pun în valoare, în cadrul orelor de curs, conţinutul educativ al lecţiilor, interpretînd fenomenele din natură şi societate de pe poziţiile materialismului dialectic şi istoric. Un bun exemplu îl constituie în această privinţă o lecţie ţinută de profesorul Vasile Sălăgean care, vorbind la clasa a X-a a Şcolii medii nr. 2 din Satu Mare despre trăsăturile imperialismului, a scos în evidenţă problema luptei de eliberare a popoarelor din colonii, exemplificînd-o cu date dintre cele mai actuale. O bună orientare ideologică a dovedit şi lecţia de geografie a profesorului Gavrilă Sabău de la Şcoala medie din Carei cu privire la luncile şi Delta Dunării, lecţie în care s-a vorbit pe larg despre măsurile stabilite prin documentele de partid şi de stat pentru valorificarea acestor resurse naturale.

Preocupări importante s-au observat la unele cadre didactice în legătură cu legarea cunoştinţelor de viaţă, de practica construirii socialismului în ţara noastră. Profesorii de agricultură de la Şcoala medie din Carei, de pildă, fac adesea referiri la rezultatele obţinute de gospodăriile agricole de stat şi gospodăriile agricole colective locale, subliniind justeţea politicii partidului nostru de dezvoltare a agriculturii socialiste. Ei au confecţionat, împreună cu elevii, machetele unor maşini agricole produse în ţara noastră, machete care au fost omologate de Ministerul Învăţămîntului ca material didactic. În această privinţă este demnă de remarcat şi activitatea rodnică pe care o desfăşoară profesorul Ladislau Bagi, de la Şcoala medie nr. 2 din Satu Mare, care confecţionează mult material didactic pentru predarea ştiinţelor naturale, creînd modele şi planşe originale.

Brigada a constatat de asemenea că în multe şcoli din regiunea Maramureş se obţin rezultate bune în munca educativă. Numeroşi profesori diriginţi sînt interesaţi de realizarea educaţiei multilaterale a elevilor. Preocupări largi s-au observat, de exemplu, în această privinţă la profesoara Cornelia Turda, de la Şcoala medie nr. 3 din Baia Mare. Ore de dirigenţie bogate în conţinut, care au exercitat o influenţă pozitivă asupra elevilor, ţin şi profesorii Olga Unterberger, Cornelia Circa şi mai ales Alexandru Feher. Organizînd cu elevii săi din clasa a XI-a, la o oră de dirigenţie, o discuţie menită să contribuie la educarea lor ateistă, tov. Feher şi-a bazat argumentarea pe explicaţia ştiinţifică a fenomenelor, împletită cu exemple din literatura populară şi cultă.

Unele acţiuni colective organizate în afara clasei sub conducerea cadrelor didactice contribuie mult la întărirea prieteniei între elevii de diferite naţionalităţi. Aşa sînt de exemplu acţiunile patriotice, manifestările sportive, pregătirea serbărilor, reuniunile tovărăşeşti etc. O realizare meritorie a fost remarcată la Şcoala medie din Sighet, al cărei cor, la care participă elevi români, maghiari şi ucraineni, are un repertoriu bogat pe care-l execută la un nivel artistic corespunzător.

Pe lîngă constatările care au pus în lumină rezultatele bune ob-

DISCUŢII

După ce au ascultat referatul secţiei de învăţămînt şi concluziile brigăzii Ministerului Învăţămîntului, participanţii la şedinţa de analiză a activităţii şcolilor din regiunea Maramureş — şi-au expus şi ei punctele de vedere cu privire la această activitate.

Printre problemele luate în discuţie un loc important l-au ocupat cele privitoare la căile perfecţionării profesorilor în scopul de a ridica necontenit calitatea procesului instructiv-educativ. Au fost prezentate unele iniţiative interesante pe această linie, cum ar fi, de pildă, organizarea „orei directorului" (despre care a vorbit tov. **Nicolae Posta,** directorul Şcolii medii nr. 3 din Baia Mare) sau organizarea cercurilor pedagogice pentru diriginţi pe serii de clase (despre care a vorbit tov. **Andrei Bălan,** şeful secţiei de învăţămînt a oraşului Satu Mare). „Ora directorului" reprezintă o cale de a asigura îndrumarea diriginţilor prin modelul viu al unei ore de dirigenţie ţinută de către însuşi directorul şcolii. La rîndul ei, organizarea cercurilor pedagogice ale diriginţilor pe serii de clase este menită să asigure o dezbatere mai concretă a problemelor muncii educative.

Alături de iniţiativa citată, tov. Andrei Bălan s-a referit, în cuvîntul său, la atenţia care se acordă în oraşul Satu Mare organizării schimburilor de experienţă între cadrele didactice, menţionînd că acestea s-au dovedit un mijloc eficient de a asigura creşterea calităţii muncii.

O bună parte dintre cei care au luat cuvîntul au tratat probleme ale muncii inspectorilor. Tov. **Marian Dumitru,** şeful secţiei de învăţămînt a raionului Oaş, a vorbit despre modul cum este organizată activitatea inspectorilor de la această secţie în vederea cuprinderii în acţiunea de îndrumare şi control a tuturor şcolilor din raion. Astfel, secţia de învăţămînt şi-a alcătuit un plan amănunţit de inspecţii, defalcat pe trimestre, a cărui îndeplinire este urmărită cu rigurozitate. În conformitate cu acest plan, în trimestrul I au şi fost inspectate 24 de şcoli.

Vorbind de asemenea despre activitatea inspectorilor, şeful secţiei de învăţămînt a raionului Vişeu, tov. **Nicolae Trifu,** s-a oprit pe larg asupra problemei pregătirii profesionale a cadrelor de control şi îndrumare. El a relevat însemnătatea cursurilor organizate de Ministerul Învăţămîntului pentru inspectori şi a cerut ca astfel de acţiuni să fie continuate.

În cursul discuţiilor au fost abordate şi problemele muncii directorilor. De exemplu, tov. **Iuliu Szabo,** directorul Şcolii medii nr. 2 din Satu Mare, a vorbit despre stilul de muncă al conducerii şcolii, despre sarcinile ce revin directorilor pentru a asigura lecţiilor un nivel cît mai ridicat. Tov. **Lucia Varhaniovschi,** directoarea Şcolii medii din Sighet, s-a oprit asupra activităţii consiliului pedagogic, relevînd rolul important pe care îl poate juca în munca şcolii acest organ colectiv atunci cînd este bine condus. Tov. **Vasile Roman,** directorul Şcolii medii din Carei, a subliniat sarcina directorului de a-i mobiliza pe învăţători şi profesori să se înscrie la examenele pentru obţinerea gradelor didactice în scopul desăvîrşirii pregătirii lor profesionale.

În încheierea discuţiilor, tovarăşa **Letiţia Pintea,** vicepreşedintă a Comitetului executiv al Sfatului popular al regiunii Maramureş, a arătat că inspecţia efectuată de brigada Ministerului Învăţămîntului a fost de un real folos, orientînd organele şcolare locale asupra căilor ce vor trebui folosite în viitor pentru a asigura o cît mai bună desfăşurare a procesului instructiv-educativ. Vorbitoarea a subliniat că în regiunea Maramureş s-au obţinut în ultimul timp rezultate pozitive atît în ceea ce priveşte asigurarea bazei materiale a învăţămîntului cît şi în ceea ce priveşte calitatea procesului instructiv-educativ. La obţinerea acestor rezultate a contribuit şi faptul că, în general, comitetele executive ale sfaturilor populare raionale s-au ocupat şi ele mai mult de problemele de învăţămînt.

Vorbitoarea a insistat asupra necesităţii de a se acorda o atenţie sporită înţelegerii de către elevi a noţiunilor predate în lecţii şi a combătut stilul de muncă al acelor profesori care dau în primul rînd atenţie memorizării mecanice a cunoştinţelor, neglijînd înţelegerea acestor cunoştinţe, desprinderea a ceea ce este esenţial în ele, reliefarea legăturilor logice între fenomenele studiate. Această stare de lucruri se explică prin lipsa de pregătire a profesorilor respectivi, prin superficialitatea cu care îşi privesc ei îndatoririle didactice, ca şi prin lipsurile existente încă în munca directorilor de şcoli şi a secţiilor de învăţămînt.

Încheindu-şi cuvîntul, tov. Pintea a stăruit asupra necesităţii ca, pornind de la aprecierile făcute de către brigada de inspecţie a ministerului şi de la recomandările acesteia, atît cadrele didactice cît şi directorii de şcoli şi secţiile de învăţămînt să depună eforturi pentru a asigura o creştere reală a calităţii procesului de învăţămînt, a pregătirii elevilor.

Elevii clasei a VIII-a de la Şcoala medie din Negreşti-Oaş

Sarcini de viitor

Toate observaţiile care s-au făcut cu privire la munca secţiei de învăţămînt a regiunii Maramureş au ajutat acesteia să precizeze măsurile ce trebuie luate în vederea îmbunătăţirii activităţii din trimestrul al II-lea. Aceste măsuri au fost prezentate de către şeful secţiei regionale, într-o şedinţă specială şi lucrătorilor de la secţiile de învăţămînt raionale, cărora li s-a arătat cum trebuie să-şi desfăşoare munca în etapa viitoare, indicîndu-li-se să studieze atent materialele brigăzii de inspecţie privitoare la predarea diferitelor obiecte de învăţămînt.

Atenţia principală va fi îndreptată în primul rînd spre cunoaşterea cît mai temeinică a activităţii directorilor şi a cadrelor didactice, spre ridicarea calităţii îndrumării şi controlului procesului instructiv-educativ.

De asemenea, secţiilor de învăţămînt raionale li s-a cerut să se preocupe mai mult de pregătirea şi perfecţionarea cadrelor didactice, de sprijinirea formelor de activitate metodică recent introduse pentru ajutorarea profesorilor cu pregătire insuficientă, de organizarea schimbului de experienţă între directorii de şcoli şi între profesorii diriginţi. Unele probleme — ca predarea limbii române, educarea ateist-ştiinţifică a elevilor, conţinutul activităţilor în afara clasei şi extraşcolare — vor fi studiate în mod special.

În încheiere, şeful secţiei de învăţămînt regionale, prof. **Cornel Borlea,** s-a referit la necesitatea creşterii exigenţei inspectorilor şcolari atît în controlul unităţilor subordonate cît şi în ceea ce priveşte calitatea muncii proprii.

ţinute de unii profesori şi învăţători din şcolile controlate, inspecţia efectuată de brigada Ministerului Învăţămîntului a scos la iveală şi o serie de lipsuri care influenţează negativ pregătirea elevilor. Asistenţele la lecţii, cercetarea caietelor de teme, a lucrărilor scrise trimestriale, ca şi interogările orale şi lucrările de control date de specialiştii din brigadă au arătat că o serie de elevi şi uneori chiar clase întregi nu dovedesc la unele obiecte cunoştinţe în raport cu cerinţele programei.

La limba română, de exemplu, o parte din elevi posedă un volum de cunoştinţe nesatisfăcător. O serie de elevi de la Şcoala de 8 ani din Cîmpulung la Tisa sau de la Şcoala nr. 3 din Baia Mare şi-au însuşit, în mod teoretic, regulile gramaticale, dar le aplică greu în exprimarea orală şi foarte greu în exprimarea scrisă. Sînt slab pregătiţi la limba şi literatura română elevii Şcolii medii din Carei, unde predă prof. Gheorghe Ghindele. Tot aşa se prezintă situaţia la istorie la Şcoala medie din Sighet, unde predă prof. Victor Petreuş, şi la geografie, la Şcoala medie nr. 2 din Satu Mare. La această situaţie contribuie şi faptul că elevii nu sînt antrenaţi în suficientă măsură în lectura unor opere literare care să-i deprindă cu folosirea corectă a limbii române şi să le lărgească orizontul de cunoştinţe.

Numeroşi elevi şi-au însuşit o serie de deprinderi de calcul, dar mai puţini sînt în măsură să analizeze logic o problemă sau să trateze în întregime un subiect fără ajutorul profesorului. S-a constatat că aceste neajunsuri se explică mai ales prin neglijarea justificării logice de către profesori a operaţiilor ce se efectuează.

O altă deficienţă care a fost constatată la profesorii de matematică de la clasele VIII—XI din şcolile controlate este aceea că nu manifestă suficientă grijă pentru introducerea şi folosirea elementelor noi din programa şcolară. Aceasta prejudiciază în mod evident buna pregătire a elevilor.

La orele de agricultură nu se pune întotdeauna accentul cuvenit pe activitatea practică şi din această cauză unii elevi nu capătă deprinderile prevăzute de programa şcolară. Pe lîngă faptul că se abuzează de lecţii teoretice, ţinute în clasă, la unele şcoli de 8 ani, cum sînt cele din Dăneşti sau Giuleşti, există mult formalism în alegerea şi executarea lucrărilor practice agricole. Terenurile experimentale nu sînt organizate pretutindeni în conformitate cu indicaţiile date de minister, nu au devenit adevărate laboratoare unde elevii să poată efectua observaţii, demonstraţii şi experienţe didactice.

Rezultate slabe în pregătirea elevilor s-au constatat şi la unele clase I—IV. Spre exemplu, la clasa a IV-a din Giseşti, unde predă învăţătoarea Pia Belbe, nici un elev n-a scris pe de-a-ntregul corect dictarea dată la lucrarea de control, iar o parte din ei n-au respectat nici una din cele şapte ortograme pe care le conţinea textul. Elevi slab pregătiţi s-au întîlnit şi la Şcoala de 8 ani din Berea, raionul Carei, la Şcoala nr. 5 din Satu Mare şi mai ales la Şcoala nr. 4 din Sighet, unde elevii clasei a IV-a, condusă de învăţătorul Ion Vesa, citesc pe silabe, nu pot povesti cele citite, iar cînd scriu omit litere, deformează cuvinte şi nu pot aplica regulile ortografice. Deşi acestea sînt cazuri izolate, ele nu trebuie să scape atenţiei celor ce au răspunderea îndrumării procesului de învăţămînt.

Lipsurile constatate în pregătirea elevilor îşi au obîrşia în primul rînd în activitatea nesatisfăcătoare desfăşurată de unii învăţători şi profesori. În cele mai multe cazuri, rezultatele slabe se datoresc nu atît insuficientei cunoaşteri a metodicii predării diferitelor obiecte, cît mai ales minimalizării rolului pe care îl are pregătirea zilnică a lecţiilor de către fiecare profesor sau învăţător. Ce altă explicaţie poate fi dată, de exemplu, rezultatelor slabe pe care le obţine învăţătorul Ion Vesa în condiţiile în care el însuşi vine în clasă fără ca măcar să fi precizat conţinutul lecţiei pe care urmează să o predea? La fel se explică şi greşelile de conţinut pe care le-au făcut la lecţii unii profesori ca Ecaterina Demeter de la Şcoala de 8 ani din Petreşti sau Constantin Diaconescu de la Şcoala medie din Sighet, ca şi improvizaţiile la care a încercat să recurgă profesorul Vasile Godza din Sighet. Nu poate fi justificată în nici un mod atitudinea condamnabilă a profesorului Alfred Mazalik de la Şcoala medie din Sighet care, fiind surprins de inspecţie nepregătit pentru lecţie, a încercat să iasă din impas predînd pentru a doua oară lecţia „Crizele economice de supraproducţie".

Aceeaşi cauză, nepregătirea temeinică pentru lecţie, are consecinţe negative şi în cazul unor profesori cu o bună pregătire de specialitate, ca Iuliu Bud de la Satu Mare sau Carol Benk de la Sighet, care nu stabilesc cu grijă volumul de cunoştinţe ce urmează a fi predate şi, în consecinţă, depăşesc programa şcolară şi puterea de înţelegere a elevilor.

Lipsurile existente în cunoştinţele unor elevi au la bază şi o serie de deficienţe de ordin metodic. Numeroase cadre didactice folosesc invariabil lecţia combinată sau mixtă fără să chibzuiască prea mult în alegerea tipului adecvat. Alţii îşi limitează predarea la dictarea lecţiei sau chiar la scrierea ei pe tablă, ca să nu mai vorbim de unele practici de-a dreptul „originale", ca aceea a profesorului Nicolae Berinde de la Şcoala de 8 ani din Giuleşti, raionul Sighet, care, în loc să alcătuiască schema lecţiei pe tablă, cere elevilor să sublinieze în manual ceea ce consideră că este mai important.

Exigenţa scăzută de care dau dovadă unele cadre didactice în aprecierea cunoştinţelor elevilor este departe de a contribui la buna lor pregătire. Într-adevăr, acestea au apreciat răspunsurile orale, lucrările scrise trimestriale şi chiar lucrările de control date de membrii brigăzii cu un decalaj de două şi trei puncte în plus. Rezultă deci că în unele din şcolile controlate notele nu reflectă nivelul real de pregătire al elevilor. Aceasta se mai explică şi prin faptul că rezultatele la învăţătură sînt deseori apreciate numai din punctul de vedere al volumului de cunoştinţe, fără să se aibă în vedere calitatea şi temeinicia lor.

Membrii brigăzii Ministerului Învăţămîntului au constatat că lipsurile existente în şcolile inspectate se datoresc, în parte, şi felului cum îşi îndeplinesc conducerile şcolilor şi secţiile de învăţămînt sarcinile ce le revin în îndrumarea şi controlul învăţămîntului. Cercetarea muncii directorilor a arătat că unii din aceştia s-au ocupat în prea mică măsură de organizarea activităţii didactice din şcoală, de aplicarea şi parcurgerea programelor şcolare, de ajutorarea cadrelor didactice tinere, aflate în perioada de stagiu pentru definitivat sau insuficient pregătite, de studiul individual al învăţătorilor şi profesorilor. Controlul efectuat de unii directori nu se situează la nivelul cerinţelor. Pe lîngă faptul că o parte dintre aceştia, ca Iuliu Belbe, Nicolae Gabor sau Gheorghe Fetico, au realizat, în peste două luni şi jumătate de şcoală, un număr redus de asistenţe la ore, (între 9 şi 16), controlul efectuat de ei asupra activităţii la clasă s-a limitat nu o dată la urmărirea superficială a lecţiei în sine, lipsind continuitatea în urmărirea anumitor probleme. Şi analizele de lecţii se rezumă deseori la aspecte disparate şi la aprecieri cantitative privind pregătirea elevilor.

Unii directori nu au acordat atenţia cuvenită planului comun de activităţi al şcolii şi organizaţiei U.T.M. La şcolile de 8 ani din Vezendiu, Dindeşti, Siseşti şi Berbeşti sau la Şcoala nr. 5 din Sighet acest plan nici nu fusese întocmit pînă la data controlului. Alteori, planurile nu sînt rezultatul unei colaborări permanente, nu ţin seama de posibilităţile de realizare, de specificul claselor, nu sînt alcătuite în funcţie de sarcinile şcolii şi ale organizaţiei de tineret.

Secţiile de învăţămînt au căutat să ajute şcolile în îmbunătăţirea continuă a muncii lor. Ele nu au reuşit să realizeze însă integral sarcinile pe care şi le-au propus, adesea datorită faptului că îndrumarea şi controlul nu se concentrează ca o problemă de primă importanţă în ansamblul muncii lor. Sînt şcoli, cum ar fi Şcoala medie din Tăşnad, Şcoala de 8 ani nr. 1 din Baia Mare, precum şi numeroase şcoli de 8 ani cu clasele I—IV, care nu au fost inspectate de ani de zile.

Studierea documentelor de inspecţie a scos la iveală unele deficienţe şi în legătură cu organizarea, desfăşurarea şi metodica inspecţiei. Timpul afectat pentru controlul individual sau în brigadă nu este proporţional cu mărimea şcolilor. În raionul Carei, de exemplu, marea majoritate a inspecţiilor la şcolile de 8 ani se desfăşoară într-o singură zi. Din această cauză controlul este superficial şi nu cuprinde activitatea tuturor cadrelor didactice din şcoală. Unii din inspectorii raionali analizează lecţiile în mod descriptiv, fără să aibă în vedere ansamblul activităţii celui inspectat, iar pregătirea elevilor este apreciată prin afirmaţii generale, neaprofundate. Sumar este controlată şi activitatea directorilor. Controlul priveşte deseori numai modul cum aceştia îşi păstrează documentele şi numărul de asistenţe efectuate.

Inspectorii regionali şi raionali nu au reuşit să ajute întotdeauna cadrele didactice de specialitatea de care răspund, iar unii din ei nu cunosc bine situaţia predării acestei specialităţi. De asemenea, este deficitară cunoaşterea muncii corpului didactic, a posibilităţilor şi rezultatelor obţinute de către învăţători şi profesori.

La rîndul ei, secţia de învăţămînt a regiunii — care are multe realizări în muncă — nu a reuşit să ajute sistematic, unitar şi permanent secţiile raionale şi orăşeneşti. Ea a controlat în prea mică măsură felul în care acestea şi-au organizat şi-şi desfăşoară munca, eficienţa activităţii lor etc.

În încheiere, brigada Ministerului a recomandat măsurile necesare, care vor trebui să stea în atenţia organelor de învăţămînt în următoarele etape şcolare.

Pagină alcătuită de PETRE SILVICĂ, inspector general în Ministerul Învăţămîntului şi O. BUZESCU.

De vorbă cu oameni ai şcolii despre

RECREAŢII

Recent, gazeta noastră a întreprins un raid-anchetă prin cîteva şcoli. Tema lui: recreaţiile. Sau, mai concret, cum sînt respectate acestea, cum se desfăşoară ele, ce măsuri iau şcolile pentru ca disciplina şi comportarea bună, tovărăşească, să fie respectate şi în timpul jocului liber, iniţiat după fantezia copiilor — cu alte cuvinte, pentru ca educaţia să nu se întrerupă în acest fragment de timp al recreaţiei.

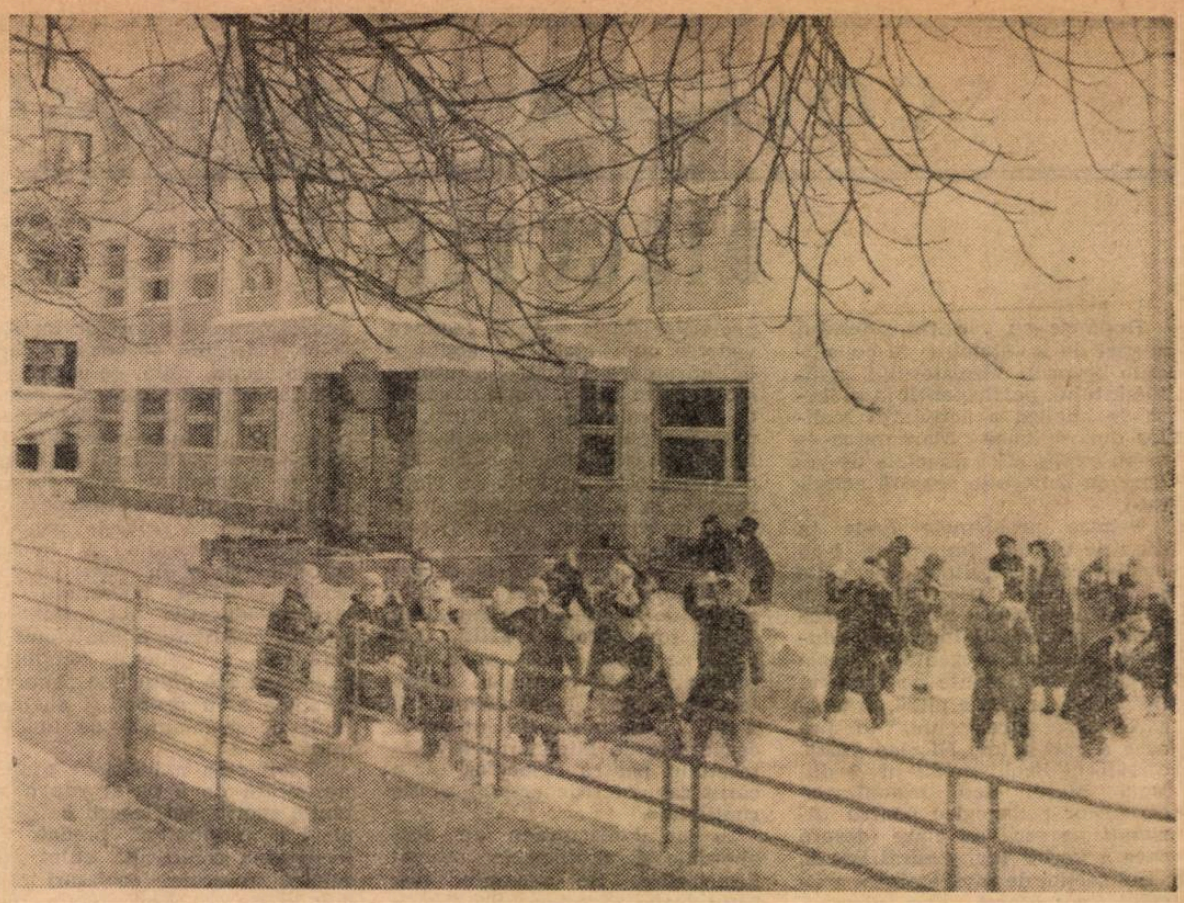

În recreaţie

Se respectă în totul timpul recreaţiei?

— Noi ştim că pauza de zece sau douăzeci de minute care desparte între ele orele de curs — ne-a spus, de exemplu, tovarăşul Const. Ciurea, directorul Şcolii medii nr. 2 din Capitală — este foarte necesară elevilor. De ce, este lesne de înţeles: după cincizeci de minute de efort intelectual, de atenţie, de concentrare, elevul are nevoie de odihnă, de mişcare, de relaxare, ca să-şi poată împrospăta forţele pentru un nou efort în ora care urmează. Apoi, recreaţia este necesară şi pentru aerisirea clasei, pentru pregătirea materialului didactic ce urmează a fi folosit la lecţia următoare, pentru pregătirea elevilor în vederea acestei lecţii. Şi să nu-i uităm nici pe profesori. Şi ei au nevoie de o pauză între două lecţii: şi pentru odihnă, şi pentru pregătire. Iată de ce noi veghem ca timpul recreaţiei să fie respectat integral, ca profesorii să-şi încheie lecţia îndată ce sună.

Am stat de vorbă şi cu directorul Şcolii generale de 8 ani nr. 5 din Alexandria, tovarăşul Ioan Negrilă.

— Da — ne-a răspuns acesta — acum recreaţiile sînt respectate integral şi la noi în şcoală. Dar a fost nevoie să ducem pentru asta o adevărată campanie, căci mulţi profesori ştirbeau din timpul de odihnă dintre lecţii, reducîndu-l la patru-cinci minute. De ce? Din motive felurite. Unii se antrenau în timpul orei în cine ştie ce discuţii lăturalnice, sacrificînd un timp preţios pe care îl recuperau apoi lipsindu-i pe elevi de odihnă. Alţii, din cauza insuficientei pregătiri pentru predare, nu reuşeau, cum se spune, să se „încadreze în timp". Ne-am dat seama că situaţia aceasta are urmări defavorabile asupra randamentului muncii din şcoală şi de aceea am luat toate măsurile ca s-o înlăturăm. S-a discutat individual cu profesorii care ştirbeau recreaţiile, s-a discutat şi în şedinţa consiliului pedagogic. Ne-a venit în ajutor şi organizaţia sindicală, prin articole publicate la gazeta de perete a colectivului didactic. Acum, cînd lucrurile s-au îndreptat, toţi profesorii îşi dau seama că altfel se lucrează cu o clasă de elevi care au avut posibilitatea să se reconforteze în timpul recreaţiilor şi altfel cu o clasă care între o oră şi alta abia a avut timp să-şi aranjeze cele necesare pe bancă. În timp ce înainte copiii erau chiar de la începutul orelor obosiţi şi lipsiţi de interes, acum sînt mai vioi, gata de lucru, cu mintea ageră.

Un lucru foarte important: supravegherea copiilor

Discuţiile pe care le-am purtat cu directorul Şcolii medii nr. 2 din Capitală şi cu directorul Şcolii generale de 8 ani nr. 5 din Alexandria ne-au arătat că însemnătatea recreaţiei este în general înţeleasă. Acest lucru nu este însă suficient. Recreaţia mai trebuie şi să se desfăşoare în condiţii bune. Este foarte important ca acest fragment de timp să fie bine organizat şi să aibă un conţinut educativ — şi aceasta cu atît mai mult cu cît elevii, de la cei mai mici pînă la cei mai mari, plini de o inepuizabilă energie şi fantezie cînd e vorba de joacă, sînt înclinaţi nu o dată să întreacă măsura.

— Îi urmăresc deseori pe elevii noştri — ne-a spus directoarea Şcolii medii nr. 3 din Capitală, tov. Constanţa Popescu — cînd ies din clasă. În cîteva secunde curtea se umple de larmă, de strigăte, de veselie. Nu mai ştiu ce să facă spre a-şi satisface cît mai deplin dorinţa de mişcare: aleargă, sar, se caţără, se fugăresc, îşi fac vînt de la cine ştie ce înălţime. Uneori, în iureşul jocului, se îmbrîncesc unii pe alţii sau, aprinşi, se iau la harţă. Nu-i putem lăsa, deci, fără supraveghere. Este foarte necesară prezenţa în mijlocul lor a pedagogului. Nu ca să-i „muştruluiască", dar pentru ca, ştiindu-l acolo, elevii să păstreze şi la joacă măsura cuvenită.

Din recunoaşterea acestei necesităţi, în toate şcolile a fost organizată supravegherea recreaţiilor de către profesori. Nu pretutindeni însă această supraveghere a fost asigurată în mod judicios. Discuţiile pe care le-am purtat în cadrul raidului nostru cu unii directori de şcoli, cu o serie de profesori, ne-au arătat că pe alocuri se vădeşte o înţelegere greşită a ceea ce înseamnă supravegherea recreaţiilor. Mai mult chiar: măsurile luate de Ministerul Învăţămîntului pe această linie au fost interpretate greşit.

Să nu-i supraîncărcăm nici pe profesori, nici pe elevi

A existat bunăoară o vreme cînd la Şcoala medie nr. 27 din Bucureşti profesorii erau chemaţi să supravegheze recreaţiile în ziua în care ei înşişi nu aveau ore. La ce a dus această situaţie? Firește, la irosire de timp pentru profesori, cărora li se răpeau ore preţioase din timpul destinat pregătirii lecţiilor, studiului individual, odihnei. În alte şcoli, de exemplu la Şcoala generală de 8 ani nr. 165 din Capitală, se proceda altfel. Ca urmare a proastei organizări, unor profesori le revenea sarcina de a supraveghea recreaţiile de cîte 2—3 ori pe săptămînă, fapt care îi împiedica să-şi rezolve bine celelalte sarcini pe linie profesională. Ba, în unele locuri, profesorului care supraveghea recreaţiile îi erau puse în spate, în ziua respectivă, şi o serie de sarcini administrative sau de alt ordin pe care conducerea şcolii nu avea timp să le rezolve. Rezultatul? Profesorul respectiv era ocupat permanent ziua întreagă: dimineaţa era de serviciu *pe şcoală* (căci, pe lîngă supravegherea recreaţiilor, se transforma într-un adevărat „trepăduş" al directorului), după-amiaza — ore, în continuare — cîte o şedinţă. Profesorul ajungea acasă tîrziu, epuizat, obosit, fără puterea de a se mai pregăti pentru a doua zi şi fără timpul necesar pentru studiu.

Unii directori, vrînd să evite această supraîncărcare a profesorilor, au ajuns să-i supraîncarce... pe elevi. La şcolile generale de 8 ani nr. 177 şi nr. 181 din Capitală, de exemplu, li se încredinţa elevilor mai mari, cu rîndul, sarcina de a-i supraveghea pe colegii lor mai mici în recreaţie. Nu-i greu de presupus la ce rezultate a dus această „măsură": cei mari erau lipsiţi de posibilitatea de a se recrea ei înşişi, iar cei mici rămîneau de fapt nesupravegheaţi, căci prezenţa pedagogului nu poate fi înlocuită.

Toate aceste practici s-au resimţit, desigur, în buna desfăşurare a procesului instructiv-educativ. În unele cazuri a scăzut nivelul lecţiilor, în altele, pentru că supravegherea recreaţiilor a fost lăsată numai pe seama elevilor, disciplina din şcoală a început să lase mult de dorit.

Şi aici planificarea îşi spune cuvîntul

Îndrumate de secţiile de învăţămînt, majoritatea şcolilor au luat măsuri concrete pentru mai buna supraveghere a recreaţiilor. S-a început chiar de la planificarea mai judicioasă a muncii fiecărui profesor.

— În primul rînd — ne-a spus directorul Şcolii generale de 8 ani din comuna Suhaia, raionul Zimnicea, la întocmirea planului general al şcolii am ţinut seama ca sarcina de a supraveghea recreaţiile să nu răpească din timpul liber al profesorilor. De aceea, de supravegherea recreaţiilor se ocupă numai profesorul care în jumătatea de zi respectivă este în şcoală. În unele zile există şi cîte doi profesori care supraveghează cu schimbul recreaţiile, în funcţie de prezenţa lor în şcoală la primele sau la ultimele ore de curs. Dacă, bunăoară, un profesor are într-o zi numai două ore, am considerat că nu este just să rămînă pînă la sfîrşitul zilei în şcoală pentru a supraveghea recreaţiile. Acest lucru îl poate face un alt profesor, care are ore mai tîrziu.

La programarea profesorilor pentru supravegherea recreaţiilor şi-a spus cuvîntul şi grupa sindicală din şcoală. Ea a vegheat ca profesorii să nu fie supraîncărcaţi şi ca întregul colectiv didactic să fie antrenat în această acţiune, a consultat orarul spre a vedea cînd anume trebuie să primească această sarcină fiecare profesor în parte, a discutat cu ei cerîndu-le părerea asupra zilei cînd o pot îndeplini. Profesorii înşişi declară acum că, prin felul cum s-a rezolvat această problemă în şcoala noastră, au mult de cîştigat. Fără a fi deloc supraîncărcaţi, au totuşi posibilitatea de a cunoaşte mai bine pe elevi, pot auzi păreri ale lor în probleme care ies din cadrul strict al lecţiilor.

Elevii îşi aduc şi ei contribuţia

Dar oare elevii înşişi nu pot primi şi ei unele sarcini privind buna desfăşurare a recreaţiilor? Adresînd această întrebare tovarăşei N. Jumară, directoarea Şcolii generale de 8 ani din comuna Moşteni-Voevoda, raionul Alexandria, am primit un răspuns pe de-a-ntregul afirmativ.

— Sigur că pot — ne-a spus tovarăşa Jumară. Numai că acest lucru trebuie organizat cu atenţie, ca să nu-i lipsim nici pe ei de posibilitatea de a se recrea.

Bunăoară, astăzi răspunde de supravegherea recreaţiilor profesorul Stelian Marin. Ce face el în calitatea pe care o are? Este atent, în primul rînd, să nu se producă dezordine. Stă în mijlocul elevilor şi îi ajută pe unii — mai ales pe cei mai mici — în organizarea unor jocuri. Vedeţi, în prima recreaţie s-a desfăşurat un foarte amuzant joc cu bulgări de zăpadă.

Dar ce sarcini au elevii de serviciu? Au grijă ca tabla să fie curată, să fie cretă, duc materialul didactic folosit şi îl aduc pe cel necesar pentru ora următoare. Ajută de asemenea profesorului în supravegherea momentului ieşirii din clasă, al intrării. Încredinţînd elevilor, pe rînd, astfel de sarcini, în afară de faptul că dăm profesorului un ajutor, contribuim şi la educarea elevilor. Facem să le crească încrederea în forţele proprii, în capacitatea lor, le stimulăm spiritul de iniţiativă, de răspundere, curajul, hotărîrea. Îi obişnuim ca ei înşişi să fie disciplinaţi, corecţi, punctuali, să aibă o atitudine cuviincioasă.

Părerile exprimate de cei cu care am stat de vorbă în cadrul raidului vădesc o înţelegere justă a recomandărilor Ministerului Învăţămîntului. Ele vor contribui desigur, la lămurirea celor care se mai întreabă dacă supravegherea recreaţiilor trebuie sau nu să fie încredinţată profesorilor şi cum să se organizeze ea. Părerile exprimate mai sus evidenţiază în mod just, că trebuie avute în vedere două aspecte: în primul rînd să se asigure rolul educativ al recreaţiei, prin prezenţa profesorului în mijlocul elevilor, iar în al doilea rînd, aceasta să se realizeze fără a-i supraîncărca pe profesori, fără a le răpi din timpul destinat pregătirii profesionale.

M. ROBEA

Zăpada adaugă jocurilor o nouă şi mare bucurie

O întîlnire cu scriitorii pentru copii

Predînd limba romînă elevilor din clasa a IV-a experimentală de la Şcoala medie „Filimon Sîrbu" din Capitală, caut să găsesc forme şi procedee cît mai variate, să organizez activităţi atractive, aşa încît studiul limbii romîne să devină din ce în ce mai drag elevilor, să le formeze tuturor o exprimare corectă şi frumoasă, să le dezvolte gustul pentru citirea operelor literare şi posibilităţile de înţelegere a celor citite. În acest scop acord interes nu numai orelor de lectură, ci şi organizării unor activităţi în afară de clasă. Ca urmare, majoritatea elevilor mei şi-au alcătuit biblioteci personale şi au citit multe povestiri din literatura clasică pentru copii şi din scriitorii actuali. Au început să aleagă cu grijă cărţile pe care le citesc şi, în discuţiile pe care le avem, îşi manifestă preferinţele pentru diverşi scriitori sau diverse opere, fac aprecieri personale şi pun — la nivelul înţelegerii lor — întrebări în legătură cu procesul creaţiei artistice.

În ultimul timp, mulţi din elevii mei din clasa a IV-a şi-au exprimat dorinţa de a cunoaşte pe scriitorii preferaţi. Ca să le satisfac curiozitatea şi, mai ales, ca să le stimulez interesul pentru lectură, le-am propus să organizăm o întîlnire cu unii dintre scriitorii pentru copii. Discutînd cu clasa, mi-am dat seama că majoritatea elevilor doresc să se întîlnească cu scriitorii Ion Brad, Octav Pancu-Iaşi şi Mircea Sîntimbreanu, ale căror lucrări le-au citit cu deosebită plăcere. Am fost de acord cu propunerea lor şi i-am îndemnat să se pregătească serios pentru această întîlnire, citind cît mai multe din scrierile celor pe care urmau să-i invite în şcoală, memorînd versuri, formulîndu-şi întrebările care îi preocupă sau propunerile pe care doresc să le facă. Am citit şi în colectiv, în orele de lectură, unele povestiri şi versuri şi, în general, am precizat prin discuţii cu elevii principalele teme oglindite în acestea. Astfel în scurt timp elevii s-au familiarizat cu lucrările scriitorilor pe care ne hotărîsem să-i invităm.

Înainte de a fixa ziua întîlnirii şi de a face invitaţia, am înştiinţat conducerea şcolii asupra celor ce am plănuit. Aceasta a fost întru totul de acord cu noi şi, socotind că ar fi mai interesant şi mai instructiv dacă s-ar lărgi cadrul acţiunii prin participarea tuturor claselor IV—VII din şcoală, a hotărît să le includem şi pe acestea. Măsura aceasta i-a bucurat pe elevi şi a fost pentru ei un îndemn de a se pregăti şi mai bine pentru întîlnirea cu scriitorii.

Tovarăşii Ion Brad, Octav Pancu-Iaşi şi Mircea Sîntimbreanu au răspuns cu multă bunăvoinţă la invitaţia noastră şi au venit cu bucurie în mijlocul elevilor din clasele IV-VII, care îi aşteptau cu emoţie în sala de festivităţi a şcolii. Cînd tovarăşa directoare i-a prezentat copiilor, în sală s-a lăsat o linişte deplină. Pînă şi cei mai zburdalnici elevi au rămas nemişcaţi, dornici să cunoască pe cei care, cu scrierile lor, le înfrumuseţează copilăria, dînd aripi fanteziei şi înnobilîndule sentimentele umane. Plini de atenţie au ascultat cuvîntul oaspeţilor, care le-au vorbit despre scrisul lor, le-au citit, le-au povestit şi le-au spus versuri.

Au luat apoi cuvîntul copiii înşişi, începînd cu elevii mei din clasa a IV-a. Ei au mulţumit scriitorilor, arătîndu-le că le cunosc de mult lucrările şi că aşteptau cu nerăbdare să-i vadă. Un elev din clasa a V-a B a spus, adresîndu-se poetului Ion Brad „Noi, pionierii, sîntem mîndri că aţi scris în poeziile dumneavoastră despre noi. Am ales din versurile d-voastră poezia „Cravata roşie", pe care aş vrea să v-o recit". Şi elevul a recitat cu emoţie şi însufleţire versurile.

Vorbind cu scriitorul Mircea Sîntimbreanu, elevii i-au povestit că au citit recent cartea lui „Extemporalul", ca şi alte povestiri ale sale în care este înfăţişată viaţa de toate zilele a şcolarilor. „În paginile cărţilor dvs. — a spus unul din elevi — găsim multe exemple demne de urmat, iar faptele negative pe care le zugrăviţi ne arată de ce lucruri trebuie să ne ferim". Mulţi copii l-au rugat pe tov. Sîntimbreanu să le spună de unde cunoaşte atît de bine gîndurile şi faptele lor, încît le înfăţişează cu atîta exactitate în schiţele şi povestirile sale. Aflînd că scriitorul este şi profesor elevii au dobîndit răspunsul la întrebarea pusă. Apoi ei au făcut scriitorului o serie de propuneri. Între altele, un elev din clasa a IV-a l-a rugat să scrie scenete pe care copiii să le joace la serbările şi şezătorile lor.

Tovarăşului Octav Pancu-Iaşi o elevă i-a mărturisit, cu obrajii îmbujoraţi de emoţie: „Am citit aproape toate povestirile scrise de dvs. şi multe din ele, făcîndumă să rîd în hohote, m-au învăţat în acelaşi timp cum să mă port în viaţă. În chip deosebit mi-a plăcut «Albă ca zăpada şi... cei şapte ani de acasă». Vă mulţumesc pentru tot ce-am învăţat din scrisul dvs".

Elevii din clasa a VII-a i-au întrebat pe scriitori la ce vîrstă au început să scrie, cum reuşesc să cunoască viaţa şi dorinţele copiilor, s-au informat asupra planurilor lor de creaţie şi au pus în discuţie, totodată, unele probleme mai generale privind, de exemplu, datoria scriitorului, scopul pe care trebuie să-l urmărească acesta în operele sale etc.

Oaspeţii au răspuns cu plăcere şi pe înţelesul copiilor la toate întrebările care li s-au pus, au arătat ce cărţi noi plănuiesc să scrie pentru copii şi şi-au exprimat dorinţa de a mai vizita şcoala noastră.

Întîlnirea va rămîne neştearsă în amintirea elevilor. Toţi au învăţat multe din această întîlnire, care a fost o lecţie bogată şi instructivă. Contactul direct cu scriitorii a făcut să crească interesul copiilor pentru lectură şi a contribuit la o mai bună înţelegere a celor citite.

RODICA SEPEŢEANU
învăţătoare
Şcoala medie nr. 32 Bucureşti

La o oră de dictare în clasa I a Şcolii de 8 ani nr. 122 din Capitală

Un om foarte ocupat

În cancelarie, profesorul Dornescu îşi face apariţia trăgîndu-şi sufletul, cu cîteva secunde înainte de a suna de intrare. Aproape maşinal îşi agaţă haina în cui şi, fără a-şi mai controla ţinuta, fuge în clasă. Cînd clopoţelul anunţă sfîrşitul orelor de curs, la fel: iese imediat din clasă şi nu zăboveşte pe nicăieri. Dacă vreun elev îl opreşte pe culoar să-l întrebe ceva, îl expediază repede, căci n-are timp: se grăbeşte să-şi ia haina şi servieta şi s-o zbughească pe uşa cancelariei, ca întotdeauna.

— Sînt grozav de ocupat — se plînge în fugă, în dreapta şi în stînga.

Şi aşa este. Acum, de exemplu, se grăbeşte acasă, căci îl aşteaptă 3 elevi pe care, dacă nu-i meditează, precis că-i va lăsa corijenţi severul său prieten de la Şcoala generală de 8 ani nr. 14. După ce va termina ora cu ei, va fugi în strada Eminescu, la domiciliul unui elev din clasa a XI-a, căruia îi dă de asemenea lecţii particulare.

Deunăzi, la şedinţa consiliului pedagogic, a ajuns spre sfîrşite.

— Vă rog să mă scuzaţi, am avut ore la Şcoala nr. 3.

— N-ai terminat cu ele? — se interesează parcă puţin enervat, tovarăşul director. Dacă-mi aduc bine aminte, era vorba doar de o suplinire de 3 săptămîni.

— Suplinirea aceea era la Şcoala nr. 2. Cu ea am terminat de vreo zece zile. Dar de o săptămînă am alta, la Şcoala nr. 3; profesorul de matematică de acolo a intrat în concediu medical... Trebuia suplinit de cineva...

★

Se alcătuieşte orarul pe trimestrul II.

— Tovarăşe Dornescu, spune-mi în ce zile şi la ce ore îţi pui meditaţiile. Văd că eşti trecut cu clasele a VI-a, a VII-a şi a VIII-a. Ai aici mulţi elevi cu note slabe.

Profesorul Dornescu scoate din buzunar un carnet pe care îl deschide, fără chef, la o pagină anume. Aici sînt notate toate obligaţiile lui permanente, pe zile şi pe ore: lecţii în şcoala lui de bază, suplineri la alte şcoli, meditaţii particulare... Foaia este împînzită cu notaţii, semn că profesorul stă cam prost cu timpul. Se uită şi iar se uită în carnet, cercetează fila încărcată cu sarcini aducătoare de venituri şi spune:

— Nu, nu pot mai mult de o oră pe săptămînă, prin rotaţie pentru toate aceste clase. Atunci notează: sîmbătă de la orele 14 la 15, prof. Dornescu, meditaţii la matematică.

★

— Te-am chemat, tovarăşe Dornescu să discutăm lecţiile dumitale la care am asistat astăzi. Ia loc.

Şi directorul începe apreciind buna pregătire de specialitate a profesorului, experienţa lui îndelungată la catedră, care îi dau posibilitatea să folosească cu uşurinţă în predare variate metode şi procedee.

— Totuşi, îi spune directorul, toate lecţiile pe care le-ai ţinut astăzi au avut numeroase scăpări.

— ??

— Da, da. Uite, la calculul referitor la venitul gospodăriei colective elevul de la tablă a greşit împărţirea. De fapt, de aceea s-a şi obţinut rezultatul acela care i-a pus în încurcătură pe şcolari atunci cînd a fost vorba să se folosească de el în celelalte operaţii matematice. Cel puţin şcolarii mai slabi la carte, sau de prin ultimele bănci s-au împotmolit de-a binelea. Dar dv. n-aţi observat greşeala elevului şi uite ce dificultăţi aţi avut pe urmă...

— De fapt chiar dacă o sesizam nu mai era timp să revenim — încercă profesorul o scuză.

— Să trecem la alte lecţii.

Observaţiile curg cu nemiluita.

— Asemenea scăpări la un profesor atît de bine pregătit ca dumneata?! Desigur nu-i nevoie să-ţi demonstrez că ele îi încurcă pe elevi, îi nedumeresc, îi trag înapoi. Şi asta are o atît de mare importanţă pentru dezvoltarea dragostei faţă de obiectul pe care îl predai! Cum explici atîtea scăpări, neglijenţe sau nu ştiu cum să le numesc?

— Sînt în general foarte obosit, tovarăşe director — se plînge cu aer de martir profesorul Dornescu. Şi oboseala, ştiţi dv, se răzbună.

Profesorul era, în adevăr, foarte obosit. Lecţiile prea multe pe care le-a avut de pregătit şi de susţinut în ziua aceea, fuga de la o şcoală la alta, de la un elev la altul etc...

Era obosit. Şi, aşa cum spunea, oboseala se răzbună...

Numai că nu ştim de ce trebuie să se răzbune tocmai pe elevi (care, iată, sînt acum în situaţia să-şi ia şi ei meditator) şi nu pe profesorul lor, care o caută cu perseverenţă, ştiind că în spatele ei stau ascunse profituri materiale pe măsura lăcomiei lui.

A. C.

Elevii fotoamatori

„Sub îndrumarea profesoarei, totul devine limpede". Fotografie realizată de fotoamatorii de la Şcoala medie din Vatra Dornei.

De curînd, la Şcoala medie din Vatra Dornei s-a amenajat un laborator fotografic. O dată cu aceasta, cercul de fotoamatori al şcolii, care cuprinde numeroşi elevi, a dobîndit condiţii din cele mai bune pentru a-şi desfăşura activitatea.

Elevii fotoamatori din Vatra Dornei şi-au propus în planul lor de muncă realizarea unor obiective foarte atrăgătoare: scoaterea în fiecare lună a unei gazete de perete foto, care să popularizeze cele mai frumoase acţiuni ale şcolii, întocmirea unui album cu aspecte din activitatea instructiv-educativă, pregătirea unei expoziţii cu fotografii de formatul tablourilor, cu care apoi se vor orna coridoarele şi sălile de clasă etc.

Pornind cu inimă la lucru, tinerii fotoamatori au început să dea viaţă obiectivelor din plan. Astfel, gazeta foto se află la al doilea număr, pentru albumul şcolar s-au strîns peste 100 de fotografii, iar primele tablouri pentru expoziţie urmează să treacă la retuş. Membrii celor trei secţii ale cercului — de fotoreporteri, de laboranţi şi de albume-expoziţii — aşteaptă cu bucurie şi nerăbdare zilele cînd sînt programaţi la lucru, activitatea din cerc fiind deosebit de atractivă pentru ei.

R. DUMITRU
Vatra Dornei

În întîmpinarea unei aniversări

Şcoala medie nr. 23 „D. Bolintineanu" din Bucureşti pregăteşte, într-un efort comun în care sînt cuprinşi elevi, absolvenţi, dascăli, părinţi, popasul festiv al încheierii primului său deceniu de existenţă.

Creată în anii puterii populare, şcoala dispune, prin grija partidului, de un local nou, încăpător, cu o linie arhitecturală modernă, înzestrat cu tot ce este necesar pentru desfăşurarea la un nivel ridicat a muncii instructiv - educative. Laboratoare de fizică şi chimie. cabinet de geografie, sală de desen. sală de muzică etc. — toate stau la dispoziţia profesorilor şi elevilor pentru continua îmbunătăţire a muncii lor. Ca urmare, în şcoală se desfăşoară o activitate tot mai rodnică, atît la lecţii cît şi în afara lor. Desfăşurarea lecţiilor în laboratoare, folosirea de către profesori a metodei frontale, cu realizarea experienţelor de către fiecare elev în parte la masa lui de lucru asigură o pregătire superioară, care se reflectă pozitiv în rezultatele obţinute la examene.

Creşterea interesului elevilor pentru studierea fenomenelor naturii şi societăţii este determinată nu numai de conţinutul lecţiilor, ci şi de cel al activităţii în cercuri. De exemplu, în cercul tinerilor matematicieni au loc activităţi interesante, care includ discutarea unor teme privitoare la ramurile noi ale matematicii, rezolvarea unor probleme mai complexe etc. Cercul meteorologic îi iniţiază pe elevi, încă din clasa a VIII-a, în urmărirea atentă a fenomenelor climatice cu ajutorul micului observator instalat în curtea şcolii. În mod deosebit contribuie la lărgirea culturii generale a elevilor cercul şi cenaclul literar al şcolii care, pe lîngă contribuţia pe care o aduc la adîncirea cunoştinţelor de literatură, realizează şi un climat favorabil dezvoltării aptitudinilor creatoare ale elevilor.

Mărturie a strădaniilor şi realizărilor obţinute în şcoală stau şi cuvintele calde, elogioase ale vizitatorilor din ţară sau de peste hotare. Nu de mult, invitat la un simpozion consacrat operei sale, poetul Mihai Beniuc a scris în cartea de aur a şcolii : „Mi-e greu să spun în cîteva cuvinte bucuria de a fi fost în această şcoală nouă. Sentimentul meu este acela al omului care calcă cu grijă printre răsadurile omeneşti care vor vedea mîine lumina comunismului şi pe care le cultivă cu pricepere şi gingăşie grădinarii, profesorii de aici, oameni ai timpului nostru".

Acum, şcoala întîmpină într-o atmosferă sărbătorească evenimentul aniversării unui deceniu de existenţă. Întregul colectiv şi-a mobilizat eforturile în vederea obţinerii unor noi succese la învăţătură şi în munca obştească.

VIORICA FARCAŞIU
MIRCEA HANDOCA

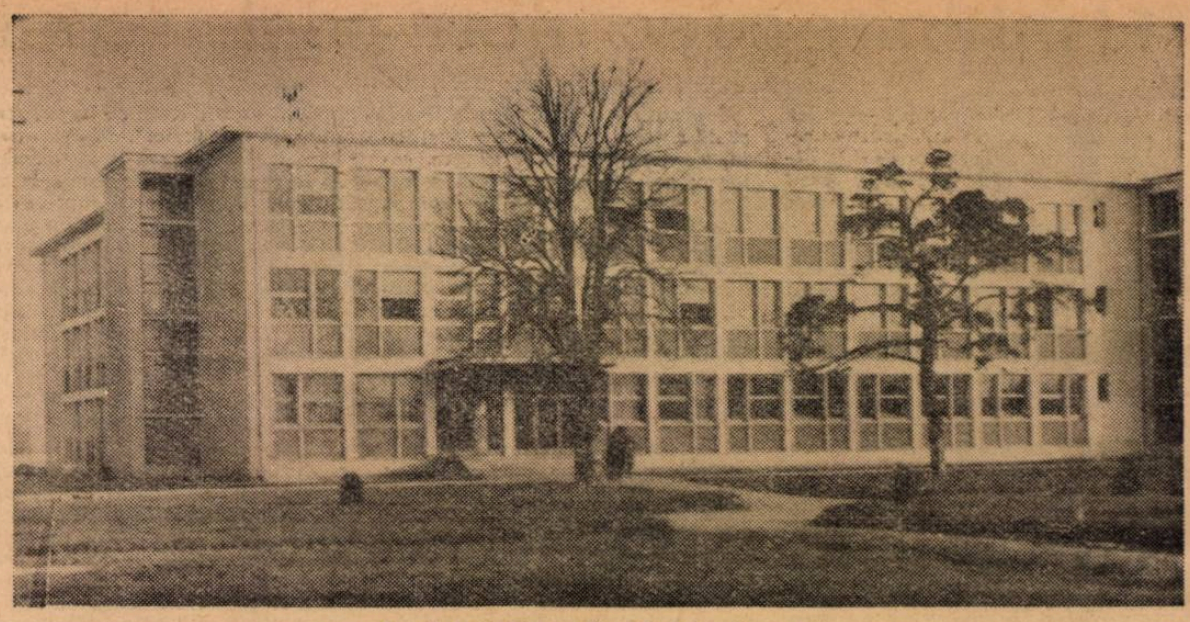

Localul Şcolii medii „D. Bolintineanu"

ÎN SPANIA FRANCHISTĂ

Analfabetism şi ignoranţă

Spania franchistă deţine un record pentru care nimeni nu o invidiază. Este vorba de întîietatea europeană a acestei ţări în ce priveşte numărul analfabeţilor.

Deşi guvernul de la Madrid se încăpăţînează de ani de zile să indice aceeaşi cifră de 2.700.000 de analfabeţi totali, iar situaţia reală nu poate fi cunoscută cu exactitate, nu încape nici o îndoială că Spania este una din puţinele ţări de pe continentul nostru unde analfabetismul ia proporţii, în loc să scadă. Este un adevăr pe care nici măcar presa franchistă nu-l mai poate tăgădui. Cifra indicată oficial este mult inferioară celei reale, mai ales dacă ţinem seama de faptul că nu există aproape nici o deosebire între un analfabet total şi un aşa-numit „alfabetizat" după „metodele moderne" introduse de autorităţile franchiste. Procedeul de alfabetizare din Spania, apreciat de ministrul franchist al instrucţiunii publice drept „cel mai modern şi mai original pe scară europeană", constă într-un curs extrem de scurt (uneori de numai 20 zile) la care „alfabetizarea" se rezumă doar la învăţarea pe de rost a cîtorva fraze din cartea de rugăciuni.

Pentru a întregi acest tablou sumbru vom cita cîteva cifre din „Anuarul statistic al Spaniei": 80 la sută din copiii şcolarizaţi nu termină decît cursul elementar, iar din totalul populaţiei în vîrstă de peste 18 ani, numai 3,65 la sută posedă certificate de învăţămînt mediu. In treacăt fie spus, cifrele de mai sus arată că nici măcar obligativitatea învăţămîntului pentru copiii între 6 şi 12 ani nu este respectată, cu toate că durata de şcolarizare din Spania impusă prin lege este cea mai scurtă din întreaga Europă.

Una din cauzele principale ale situaţiei dezastruoase a învăţămîntului public spaniol constă în totala lipsă de interes a regimului franchist faţă de nevoile culturale şi ştiinţifice ale populaţiei. Nu întîmplător alocaţiile pentru învăţămîntul primar nu reprezintă decît 0,89 la sută din totalul cheltuielilor bugetare!

In asemenea condiţii nu-i de mirare că profesiunea de învăţător sau de profesor este, în Spania, una din profesiunile cele mai ingrate. Oficial, salariul lunar mediu al unui învăţător ar fi de 2.100 de pesetas. Ce reprezintă însă această sumă ne-o mărturisesc aceleaşi surse oficiale: pentru o familie spaniolă mijlocie venitul lunar minim ar trebui să fie de 4.200 de pesetas, adică exact dublul sumei la care se ridică în mod oficial retribuţia unui învăţător. Dar chiar şi această retribuţie de mizerie este rareori încasată în întregime. Nu de mult, o serie întreagă de organe oficiale (Asociaţia directorilor grupelor şcolare, Asociaţia inspectorilor din învăţămîntul primar etc.) au adresat înaltelor autorităţi franchiste o scrisoare în care se spunea: „Profesorii preferă să-şi caute alte ocupaţii, de valoare intelectuală inferioară, dacă ele le pot asigura o situaţie materială mai bună decît le oferă ceea ce primesc pe lună în calitate de profesori, sumă supusă şi ea la tot felul de reţineri...". Descriind pe larg greutăţile materiale şi morale ce le întîmpină la tot pasul personalul didactic din Spania, autorii scrisorii arată, între altele: „Indiscutabila inferioritate a tratamentului la care sînt supuşi astăzi învăţătorii din punct de vedere economic le creează o situaţie de depreciere socială, completată deseori cu umilinţe ruşinoase. Învăţătorii nu au posibilitatea de a duce o viaţă acceptabilă, abstracţie făcînd de acei mulţi care nu-şi pot acoperi măcar nevoile minime. Titlul de învăţător a devenit în ochii societăţii un simbol al sărăciei, un subiect de bătaie de joc generală, provocînd învăţătorilor o stare de înjosire şi de iritare surdă".

Faptul că semnatarii acestui document — care sînt, după cum o subliniază ei înşişi în preambulul scrisorii, adepţi fideli ai regimului franchist — s-au văzut nevoiţi de a redacta un asemenea act de acuzare constituie o dovadă concludentă a situaţiei deplorabile în care se află învăţămîntul public din Spania.

Dacă, pentru a-şi asigura existenţa, personalul didactic de la oraşe îşi caută de regulă un al doilea serviciu — în majoritatea cazurilor, o muncă manuală necalificată — învăţătorii de la sate, lipsiţi de această posibilitate, o duc şi mai greu, mai ales că cei mai mulţi dintre ei nu predau în satele lor natale, fiind puşi în situaţia de a-şi cheltui aproape tot cîştigul pentru plata chiriei.

Incercînd să rezolve într-un fel lucrurile, guvernatorul provinciei Tarragona a emis un decret care interzice să se ceară învăţătorilor o chirie ce depăşeşte ...70 la sută din salariul lor! O soluţie şi mai simplă a fost găsită de primarul din Alva, care a acordat printr-un decret toate posturile vacante de învăţători preoţilor din această provincie. La rîndul lui, guvernul franchist a acordat prin lege autorităţilor comunale dreptul de a încredinţa posturile libere de învăţători „unor persoane avînd un minimum de cultură", astfel încît în multe şcoli săteşti predau acum oameni care nu ştiu mai multă carte decît elevii lor.

Din imaginea deprimantă ce o oferă învăţămîntul public din Spania se desprinde concluzia că autorităţile franchiste fac totul pentru a menţine marea masă a populaţiei într-o totală neştiinţă şi incultură, încurajînd ignoranţa şi obscurantismul, pentru ca în felul acesta să poată mai lesne exploata şi asupri. Este o practică veche, la care au recurs şi recurg toate regimurile reacţionare falite în încercările lor de a se menţine la putere.

T. F.

SIMPOZION

Filiala din Bucureşti a Societăţii de ştiinţe istorice şi filologice din R.P.R. anunţă simpozionul „Unirea Principatelor", prezidat de prof. univ. Vasile Maciu, membru corespondent al Academiei R.P.R. Vor lua cuvîntul Dan Berindei, cercetător ştiinţific principal al Institutului de istorie al Academiei R.P.R., Vlad Matei, lector la Institutul pedagogic, şi Gheorghe Smarandache, profesor la Şcoala medie nr. 23.

Simpozionul va avea loc vineri 24 ianuarie a.c., orele 18, în sala de comunicări a Muzeului de istorie a oraşului Bucureşti, Bdul. 1848 nr. 2. Intrarea liberă.

BIBLIOGRAFIE

A apărut revista NATURA, seria BIOLOGIE, nr. 6, noiembrie-decembrie 1963

În sumar :

H. Usechersohn : Unele aspecte ale vitalismului şi mecanicismului în biologia contemporană.
I. Lungeanu : Unele probleme ale evoluţiei regnului vegetal.
E. A. Pora : Grădina botanică din Bogor-Indonezia (Kebun Raya-Indonezia).
N. Nestorescu : Din viaţa şi opera lui Ion Cantacuzino.
A. Papadopol : Migraţia păsărilor.
T. Baicu, M. Hamar : Folosirea izotopilor radioactivi în domeniul ecologiei dăunătorilor culturilor şi combaterii acestora.
L. Rotaru : Organizarea unui laborator sau colţ agricol la şcolile de 8 ani din mediul sătesc (I).
V. Vasiliu : Cultivarea cartofului dulce la Staţiunea republicană a tinerilor naturalişti din Timişoara.
I. Popescu : Cîteva lucrări efectuate cu elevii pe terenul experimental.
E. Eliade : Bolile pomilor fructiferi şi combaterea lor.
I. Voichin : Demonstraţii şi experienţe folosind materialul viu la lecţiile de zoologie (I).
M. Şerban : Cîteva aspecte din activitatea cercului „Micii naturalişti" de la Casa pionierilor din T. Severin.
I. Popescu : Din activitatea unui cerc pedagogic de şt. naturale.
V. Livescu : Sera botanică a liceului „Dragoş Vodă".

A apărut revista LIMBA ROMÎNĂ, nr. 6, 1963.
În sumar :

SOLOMON MĂRCUS şi SORIN STATI : Entropia limbii.
LIDIA SFIRLEA : Variante stilistice ale pronunţării româneşti actuale.
N. MIHĂESCU : Cu privire la folosirea unei formule a corelaţiei sintactice : „nu numai... ci şi...".
* * * Probleme şi aspecte ale analizei sintactice.
I. RIZESCU : Observaţii asupra topicii vocativului.
GH. N. DRAGOMIRESCU : Problema locuţiunilor ca obiect al analizei gramaticale.
D. MARMELIUC, I. ROBCIUC, V. NESTORESCU : Etimologii.
L. GHERGARIU, ST. SEMCINSKII, ANA CANARACHE : Note lexicologice.
TRAIAN COSTA : În problema „Luceafărului".
I. R. : Dezbaterea unor probleme actuale ale lingvisticii.
CRITICĂ ŞI BIBLIOGRAFIE.

Abonaţi-vă la publicaţiile Academiei R. P. R.

Studii de filozofie
Studii de psihologie
Studii şi cercetări juridice
Revue des études sud-est européennes
Forschungen zur Volks-und Landeskunde.
Limba română
Studii şi cercetări lingvistice
Cercetări de lingvistică — Cluj
Nyelv és irodalomtudományi közlemények — Cluj
Revista de istorie şi teorie literară
Studii clasice
Studii — revistă de istorie
Anuarul Institutului de istorie — Cluj
Anuarul Institutului de istorie şi arheologie — Iaşi
Studii şi cercetări de istorie veche
Dacia. Revue d'archeologie et d'histoire ancienne
Studii şi cercetări de istoria artei. Arta plastică
Studii şi cercetări de istoria artei. Teatru, muzică, cinematograf
Revista de etnografie şi folclor

Concursuri

Universitatea din Timişoara, Bdul V. Pîrvan nr. 4, anunţă scoaterea la concurs a postului didactic de conferenţiar, poziţia 4 din statul de funcţiuni, disciplinele geometrie analitică şi geometrie diferenţială, catedra de geometrie, Facultatea de matematică-mecanică.

Persoanele care doresc să participe la concurs vor depune, în termen de o lună de la apariţia prezentului anunţ, la secretariatul Universităţii din Timişoara, Bdul V. Pîrvan nr. 4, următoarele acte: copie legalizată de pe diploma de stat sau de pe actul echivalent de studii superioare; copie legalizată de pe diploma de doctor sau de candidat în ştiinţe; lucrările ştiinţifice ale candidatului, într-un exemplar; certificatul de caracterizare a activităţii profesionale şi sociale a candidatului, eliberat de instituţia în care acesta îşi are funcţia de bază ; memoriu de activitate didactică-ştiinţifică, semnat de candidat; autobiografie.

★

Institutul politehnic din Iaşi anunţă ocuparea prin concurs a următoarelor posturi didactice:

1) conferenţiar la catedra de hidraulică şi maşini hidraulice, disciplina hidraulică;

2) şef de lucrări la catedra de teoria mecanismelor şi organe de maşini ;

3) şef de lucrări la catedra de industrii organice.

Cererile de înscriere se vor înainta, în decurs de o lună de la publicarea prezentului anunţ, la rectoratul Institutului politehnic din Iaşi, Calea 23 August nr. 11, însoţite de următoarele acte: copie legalizată de pe diploma de doctor sau de candidat în ştiinţe; copie legalizată de pe diploma de stat sau de pe actul echivalent de studii superioare; copie legalizată de pe atestatul de profesor sau conferenţiar; lucrările ştiinţifice ale candidatului, într-un exemplar; certificatul de caracterizare a activităţii profesionale şi sociale, eliberat de instituţia (întreprinderea) în care acesta îşi are funcţia de bază; memoriul de activitate didactico-ştiinţifică, semnat de candidat; autobiografia.

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA : Bucureşti, Piaţa Scînteii nr. 1 Telefon 17.60.10. Abonamentele se fac la oficiile poştale, factorii poştali şi la difuzorii voluntari din unităţile de învăţămînt. Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii, Piaţa Scînteii Bucureşti.

40132

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Gazeta ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Anul XV nr. 739 | vineri 24 ianuarie 1964 | 8 pagini 25 bani

Studiu „pe viu" al vieții subacvatice. (La școala medie nr. 34 din Capitală)

În sprijinul muncii la catedră

Interviu cu acad. prof. Th. V. Ionescu, președintele Societății de științe fizice și chimice

Cititorii noștri au aflat desigur, din relatările presei, faptul că de curînd s-a constituit Societatea de științe fizice și chimice din R.P.R., care va avea filiale în toate regiunile țării. Pentru a afla cum își va desfășura munca această nouă societate, problemele la rezolvarea cărora își propune să contribuie, ne-am adresat tovarășului acad. prof. Th. V. Ionescu, președintele ei.

Iată aspectele de care ne-am interesat și răspunsurile primite.

Ce probleme are de rezolvat S.S.F.C. acum, după constituirea ei?

Răspuns: Primele probleme pe care trebuie să le rezolvăm sînt de natură organizatorică. Unele din ele sînt îndeajuns de complicate, dacă ținem seama de faptul că societatea include profesori de două discipline — fizica și chimia. Contopirea acestora se justifică obiectiv dacă ținem seama că atît fizica cît și chimia studiază proprietățile materiei din puncte de vedere care, în epoca noastră, nu sînt prea diferite. Dacă la un moment dat fizica s-a despărțit de chimie mai ales datorită procedeelor experimentale întrebuințate, astăzi atît măsurătorile fizice cît și cele mai noi teorii din fizică sînt folosite pe o scară tot mai largă de chimiști. Prin urmare, diferența dintre fizică și chimie merge spre atenuare, deși fiecare din aceste discipline are specificul ei.

Revenind la problemele noastre organizatorice, țin să subliniez că o parte din ele au și fost soluționate. Au fost luate toate măsurile pentru constituirea filialelor din București și provincie, s-a definitivat componența comitetului de conducere a celor două reviste aparținînd societății. Rămîne încă de rezolvat problema unui local corespunzător în care să putem instala sala de ședințe, biblioteca și biroul redacțional.

După cum știm, scopul principal al societății este acela de a contribui la îmbunătățirea predării fizicii și chimiei. Cum își propune ea să ajute în mod concret învățămîntul de cultură generală în această direcție?

Răspuns: S-au fixat consfătuiri pe țară în decursul cărora să se vadă cum se poate ajunge la cel mai bun mod de predare a fizicii și chimiei în școala medie. Cu ocazia aceasta se va pune un accent deosebit pe modernizarea predării acestor discipline. În fața profesorilor de fizică și chimie din învățămîntul mediu se pune problema de a face pe elevi să-și însușească principiile fundamentale ale acestor științe, care reprezintă rodul cercetării și gîndirii științifice din ultimele secole. Este evident însă că nici în învățămîntul de cultură generală nu ne putem opri la un anumit an, sau la o anumită decadă. Trebuie, pe cît posibil, să vorbim despre problemele fundamentale și legile importante descoperite pînă la zi. Socot că o parte importantă a eforturilor pentru popularizarea acestor ultime descoperiri va reveni revistelor de fizică și chimie seria A și seria B.

Pe cititorii gazetei noastre i-ar interesa să afle și acțiunile pe care le va organiza societatea în sprijinul perfecționării pregătirii membrilor ei. Ce ne puteți spune în legătură cu aceasta?

Răspuns: În planul de activitate pe 1964 s-au prevăzut două reuniuni de informare științifică, dintre care una va avea loc la Timișoara, iar cealaltă la București sau la Iași. De asemenea, vom organiza consfătuiri pe următoarele teme: „Predarea studiului atomului", „Introducerea noțiunii de valență", „Metodica introducerii Sistemului Internațional în toate capitolele fizicii" și „Predarea mecanicii în școala de cultură generală" (în colaborare cu Societatea de științe matematice).

Pentru sprijinirea activității științifice a cadrelor didactice ne gîndim la două forme de acțiune: mai întîi, să organizăm anual o sesiune la care să poată participa și persoane cu preocupări din domeniul fizicii și chimiei, dar care nu sînt cadre didactice, și unde să-și expună rodul activității lor ultime, personalități din lumea noastră științifică. Apoi ne propunem — deși sîntem convinși că aceasta va cere oarecare timp — să instituim sesiuni trimestriale de comunicări de fizică și chimie ale cercetătorilor din orice punct al țării, membri ai corpului didactic, ingineri și tehnicieni care au rezultate inedite privind fizica și chimia.

★

După cum se vede, în planul de muncă al societății sînt prevăzute multe acțiuni interesante, menite să sprijine efectiv învățămîntul. Urăm membrilor ei succes în realizarea tuturor acțiunilor pe care le vor întreprinde.

Pentru ridicarea continuă a pregătirii ideologice

În raionul Carei funcționează un mare număr de cercuri în care învățătorii, profesorii, educatoarele aprofundează învățătura marxist-leninistă. De exemplu, s-au constituit 15 cercuri pentru studiul bazelor marxism-leninismului, 11 cercuri pentru studiul istoriei P.M.R. etc.

La seminarii, care au loc în circa 20 de centre de comune, se desfășoară o activitate rodnică datorită faptului că membrii cercurilor au fost obișnuiți să conspecteze materialul bibliografic, în special lucrările clasicilor marxism-leninismului și documentele partidului nostru, să dezbată problemele în chip creator, căutînd să interpreteze în adîncime faptele și fenomenele analizate.

În felul acesta studiul învățăturii marxist-leniniste contribuie mult la ridicarea pregătirii ideologice a membrilor corpului didactic, ajutîndu-i efectiv în munca lor instructiv-educativă și obștească.

ANDREI DEAK

Toate cadrele didactice din orașul Tîrgoviște studiază în mod organizat învățătura marxist-leninistă, fiind cuprinse în 16 grupe de învățămînt ideologic.

Sub îndrumarea organizațiilor de partid, în școli se dă o deosebită atenție frecventării regulate a seminariilor, studierii materialului bibliografic indicat în fiecare ședință.

În același timp, se manifestă multă grijă pentru studiul individual al cursanților. La numeroase școli cum este, de exemplu, Școala medie nr. 2, învățătorii și profesorii sînt ajutați în procurarea cărților; li se pun la dispoziție, în biblioteci, toate lucrările necesare, revistele teoretice, presa centrală.

Ca urmare a acestor măsuri, nivelul discuțiilor din seminarii este tot mai ridicat.

I. RUS

Sumar

Lenin

24 Ianuarie

Marxism-leninism

Matematică

Manuale

Programa examenului de maturitate

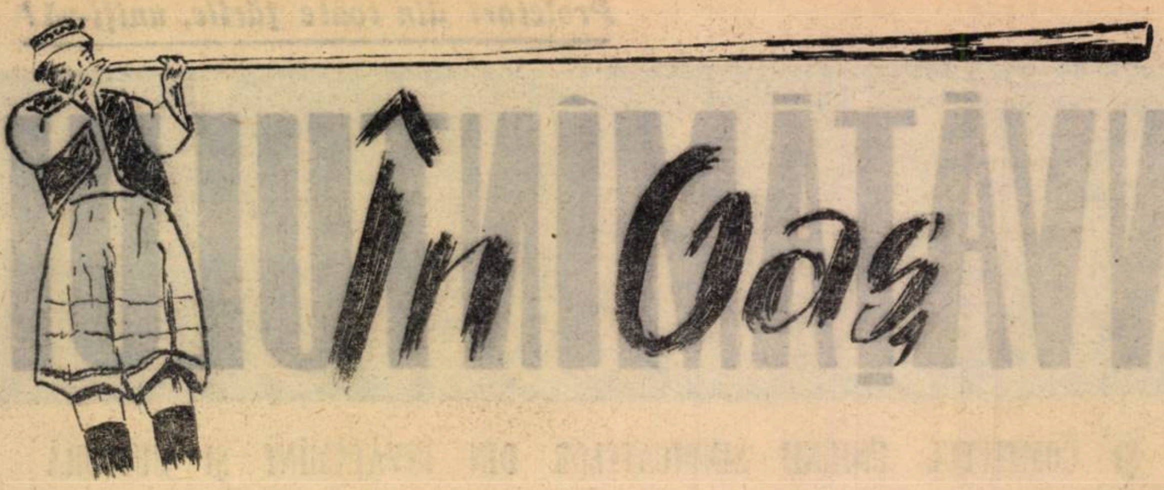

În Oaș

Șerpuind în serpentină pe coasta dealului, șoseaua urcă printr-o feerică pădure de argint. Iarna a țesut în rămurișul înghețat amețitoare broderii de gheață strălucitoare. Luminate de radierea albă și mată a zăpezii, profilate pe cerul încețoșat, crengile stejarilor par a fi ramificațiile unor ciudate plante de gheață. Mașina se cațără prin marginea pădurii zumzăind înfundat și, fermecați de priveliște, ne este parcă teamă ca zgomotul ei să nu clintească armonia acestui splendid ținut al zăpezii. Încă vreo cîteva minute și am ajuns în culmea dealului. Ca la semnalul uni baghete magice stejărișul se dă în lături, lăsînd o poartă largă prin care se vede pînă departe, în cețuri, la poalele munților, întinderea unui șes de zăpadă.

— Țara Oașului !

Frînturi de gînduri și amintiri

Din umbra memoriei năvălesc frînturi de gînduri, de amintiri, fragmente de povestiri stranii care vorbeau despre acest ținut izolat în cercul munților vulcanici de nord. De aici, din această „țară", s-a auzit dintotdeauna despre acei oameni semeți, aprigi, iuți la mînie.

Însingurarea acestor oameni rupți de lumina civilizației, alcoolismul devenit boală socială, tuberculoza, sifilisul, analfabetismul în proporții de masă constituia tragica realitate a unei alcătuiri de stat absurde. Nimic nu pare mai odios decît opoziția dintre bănoasa exploatare a bazinului forestier al Oașului și sărăcia cruntă în care erau obligați să trăiască cei ce mînuiau în desișul codrilor țapina, firizul sau securea. Erau în Oaș esențe de lemn a căror valoare se prețuia în aur, dar „societățile" mai mult sau mai puțin anonime n-aveau vreme să se gîndească la soarta celor cu ale căror mîini gorunii negri și falnici erau transformați în metal strălucitor.

În Negrești, alcătuire de cătune adunate la un loc care au constituit dintotdeauna centrul de reședință al „țării", oamenii ar fi avut nevoie, ca și în alte sate oșene, de un spital. Li s-a dat o cîrciumă. Ar fi avut nevoie de un liceu. Ar fi avut nevoie de cărți, de lumină, de medici, de șosele, de hrană substanțială, de cultură, de medicamente. Li s-au dat mereu, pînă la exasperare, cîrciumi, cîrciumi, cîrciumi, unde după o săptămînă de trudă sălbatecă, de luptă aspră cu trunchiurile de gorun să-și cheltuiască puținii bani consumînd „pălincă" sau „hărincă". Sau simplu spirt medicinal îndoit cu apă.

În astfel de împrejurări s-a făurit firea pătimașă a oșenilor, dorința lor de luptă, de răzbunare „Stai cuțit, nu mai zbiera / Pîn-ce noaptea s-a lăsa / Că ți-oi fă pe voia ta : / Oi tăie pe dom' primar / Și grumazu la jăndar ; / Că-s cocon așé făcut / La nemica nu mă uit, / Pînă nu m-or pune-n lut / Și în lut dacă m-or pune / Tăt oi fă cîte-o mirune".

Suflul uriașelor prefaceri

Sînt „necazuri" și „răle" care se afundă din ce în ce mai mult în negurile trecutului și ale uitării. În Oaș au pătruns drumuri noi. Din șoseaua care leagă Baia Mare de Sătmar se desprinde, în dreptul Livadei, o ramură asfaltată care te poartă pînă în inima „țării". Și aici, în acest colț altădată uitat de lume, a pătruns suflul uriașelor prefaceri din întreaga patrie. Chiar prin mijlocul Negreștilor trece linia viguroasă, precisă și înaltă a stîlpilor rețelei de energie electrică. De aici, ramificații poartă lumina vie și albă pînă departe prin sate, prin casele oșenilor. Negreștiul atît de bogat altădată în cîrciumi are astăzi edificii impresionante prin linia lor urbanistică, menite să dea reședinței de raion înfățișarea unui orășel modern. Un cămin cultural, un spital, o „liceauă" profilată în liniile moderne ale tipurilor de școală medie recent construite. Medici, spitale și dispensare au pornit război hotărît împotriva tuberculozei, a sifilisului, a alcoolului, a tratamentelor empirice aplicate cu efecte dezastruoase de bătrîne octogenare transformate ad-hoc în vraci. O luptă îndîrjită, de zi cu zi, a cucerit tărîmurile stăpînite odinioară de acești mesageri ai morții, dăruindu-le traiului omenesc.

Paralel cu aceasta s-a desfășurat și campania în domeniul culturii. La secția de învățămînt a raionului am văzut o situație statistică. Cifrele par, de obicei, searbede, anoste. Aici însă, în Țara Oașului, ele capătă parcă viață concretă și te obligă să le vezi, să înțelegi profunzimea semnificației lor. În 1944, numărul elevilor din clasele V—VII zero. În 1963 — 4597. În 1944, numărul elevilor din clasele VIII—XI — zero. În 1963, 367. În 1944, numărul profesorilor — zero. În 1963 — 309. În 1944, valoarea manualelor acordate gratuit elevilor — zero. În 1963 — 414.000 lei. Pretutindeni de-a lungul acestei situații statistice sare în ochi moștenirea ultimului an de împilare și jug reprezentată printr-un zero uriaș și dramatic. Replica lui de astăzi se măsoară în cifre precise de ordinul sutelor, al miilor, al sutelor de mii.

Iar înapoia acestor cifre se află oamenii a căror viață și-a schimbat cursul intrînd pe albia uriașelor prefaceri ale țării.

Biografii

Teodor Mîndruț, directorul școlii din Tîrșolț, de 26 de „ai", oșan din Comlăușa, comuna Batarci. Era abia „cocon", copil cu mintea necoaptă cînd a înțeles că în fața oșenilor se deschid drumuri noi. Sfîrșise clasele elementare și se ruga de ai lui să-l lase să se ducă la Sighet, la „pedagogică", să se facă dascăl. Bătrînii se codeau și îl țineau cu vorba. Se temeau poate că, dacă l-or învoi să meargă „s-o face domn și-a uita de oșenie și n-a mai vrea să zină acasă, sau poate s-a îngîmfa și le-a înturna vorbele de n-ai mai afla chip să-l ințălegi". De aceea poate fiecare rugă a lui era întîmpinată cu ezitări : „Mai stai așé cum ai stat și-om mai vidé". Dar Mîndruț n-a mai stat. Nu-i în firea oșanului să se abată de la hotărîrile lui. Așa că într-o zi s-a înțeles cu Ion Eremia, un coleg al lui.

— No, mă, Eremie, noi musai că trăbă să merem la pedagogică.

Și-au plecat. Într-o dimineață cînd umbrele albastre ale zorilor se îngînau cu negura nopții au pornit-o desculți, pe jos, spre Sighet. Cînd au prins de veste părinții, era prea tîrziu. Cei doi „puiuți" de oșeni se și aflau la secretariatul școlii pedagogice, insistînd cu încăpățînare. Înscrierile se terminaseră dar oșenii nu înțelegeau de ce ei nu au dreptul să intre la examen. S-a găsit în cele din urmă un om de inimă care, sărind peste îngrădirile rigide ale regulamentului, i-a înțeles și i-a primit („Înscrie-i frate, pe răspunderea mea. După aia, om mai vedea"). N-a avut ce regreta. La vîrsta cînd în Oaș băieții devin flăcăi, cînd „uieșul" cu mîneci largi este înlocuit de cămeșa cu manșetă înflorită iar „parta" de lînă a clopului este schimbată cu alta de mărgele, adăugîndu-i-se și un „struț", Mîndruț a venit acasă cu diploma de învățător. Astăzi este unul din cei mai buni directori de școală din raion. Nici părinții nu mai au nimic de „zîs" Oșanul devenit dascăl și „domn" s-a întors între ai lui să le împărtășească învățătura și lumina.

Istoria lui Mîndruț se aseamănă întrucîtva cu a fraților Ardeleanu. Sînt cam de aceeași vîrstă și ei. Au plecat la școala pedagogică după îndelungi dezbateri și deliberări în familie. Le venea poate greu oșenilor, obișnuiți decenii de-a rîndul să trăiască în ignoranță și obscurantism, să iasă dintrodată în lumină fără grijă și fără teamă de primejdii. Acum Ion Ardeleanu este învățător în satul Huta, iar Gheorghe directorul Școlii de 8 ani din Certeza. Frații lor, pentru care nu s-au mai purtat discuții — căci numai începutul a fost greu — sînt elevi la Școala medie din Negrești.

Roada muncii școlilor

Aici, la această școală, au primit lumina învățăturii nenumărați oșeni. S-a petrecut astfel și în Oaș una din „minunile" vremii noastre — s-a ridicat o intelectualitate nouă. Mulți învățători, profesori, ingineri, agronomi, medici și-au luat zborul de pe băncile școlii din Negrești.

Însoțindu-ne prin sălile luminoase și curate ale acestei școli, profeso-
rul Nicolae Roșu, absolvent al f
cultății de istorie, stabilit aici cu
ani în urmă și devenit oșan prin
dopție și director al școlii, ne m
turisește cîte ceva din greutățile
care a avut de luptat.

— Oamenii erau indiferenți
început. Mulți nu înțelegeau pre
școlii. Mergeam la ei ; mă prime
cu bunăvoință, pentru că sînt d
chiși și ospitalieri. Le vorbeam d
pre copiii care, în loc să vină
școală, băteau ulițele. Pas de te
țelege. Strîngeau din umeri. S
spuneau : „Eu dă trimis îl trim
da' de-aci încolo faceți ce-oți ș

— Păi bine, omule, degeaba
trimiți dacă o zi vine și alta ba.

Zadarnică insistență. El știa
și bună : „Dacă are cap a ieși oar
din el. Dacă nu, acolo e baltagul
a hi păcurar la oi".

Dar o dată cu întreaga viață
Oașului s-a schimbat și mentalita
oamenilor. Este mai mare bucuria
chemi acum părinții la școală
să-i vezi venind la „ședințe" gă
cu „uioși" și „gaci" înflorați,
gube mițoase sau „laibere",
„zadii" și „sugne" împodobite
tigheluri galbene și roșii. Este s
cient să amintesc doar spusa u
oșan la cea din urmă dintre ace
ședințe pentru a înțelege schimbă
care s-au produs în atitudinea
față de școală : „Bine grăiește to
rășul director — spunea omul —
dacă om trimăte răgulat prui
noștri la școală în tăte zilele le-
mai ușor și pruncilor, că or înv
mai multe, și profesorilor, că
vedé roada muncii lor".

„Roada muncii lor" și-o văd zi
zi profesori ca Teofil Calai, Ga
Balaban, Gheorghe Șerban și
în răspunsurile pe care le dau el
lor, în progresele pe care le
copiii de oșeni de la o zi la alta
drumul învățăturii. Discutați la
tîmplare cu oricare dintre el
acestei școli. Veți rămîne surpr
de cunoștințele de matematică
care a reușit să le acumuleze p
în clasa a X-a elevul Mihai Big,
experiențele pe care se pricepe
le facă în laborator Maria Șișcă
clasa a VII-a, de cărțile pe
le-au citit pînă acum Maria Sa
din clasa a XI-a, Maria Berinde
clasa a X-a sau Toader Poptile
clasa a VIII-a.

În Oaș, cultura se reducea cin
doar la „țipuriturile" care se
bozeau ascuțit în timpul horei
„ciupercă", la cîntecele îngînate
păcurari și țapinari pe strunele
terilor, la dansurile și ritualurile
nuntă care și-au cîștigat o înd
tățită faimă, la migăloasele cusă
de pe veșminte — adică nume
ceea ce crea geniul unui popor
în chingile ignoranței. Astăzi în
sînt tineri care vorbesc cu con
tență despre valoarea operei s
veniene, despre geniul eminesc
despre calculul derivatelor și te
mulțimilor, despre materialitatea
mii și legile dezvoltării ei, de
campaniile lui Napoleon sau de
structura atomului.

În aceste condiții piere și
pierde credința în peștii și p
pe care, zice-se, ar sta pămîntul
„grindinarii alungați la dial de
tul care știe trá clopotili", în ,
colacii care mănîncă soarile".
descîntecele și leacurile băbești.

Cultura face să devină de do
niul trecutului și obiceiul „cuțită
Un oșan îmi povestea o anec
cu doi moșnegi care s-au întîlni
fumați pe uliță și s-au luat la h
Un trecător i-a întrebat care-i
iul. Bătrînii au explicat că bu
lor „s-au fost cuțitat pentru
boresă". „No bine, a lichidat
cătorul conflictul, acu mereți
dormiți"

Învățătorii și profesorii oșeni
mîndri de a-și fi adus obolul l
aceste prefaceri obișnuite în
rență, grandioase în esența lor.

OCT. BUZESC

LENIN

La comemorarea a 40 de ani de la moartea lui

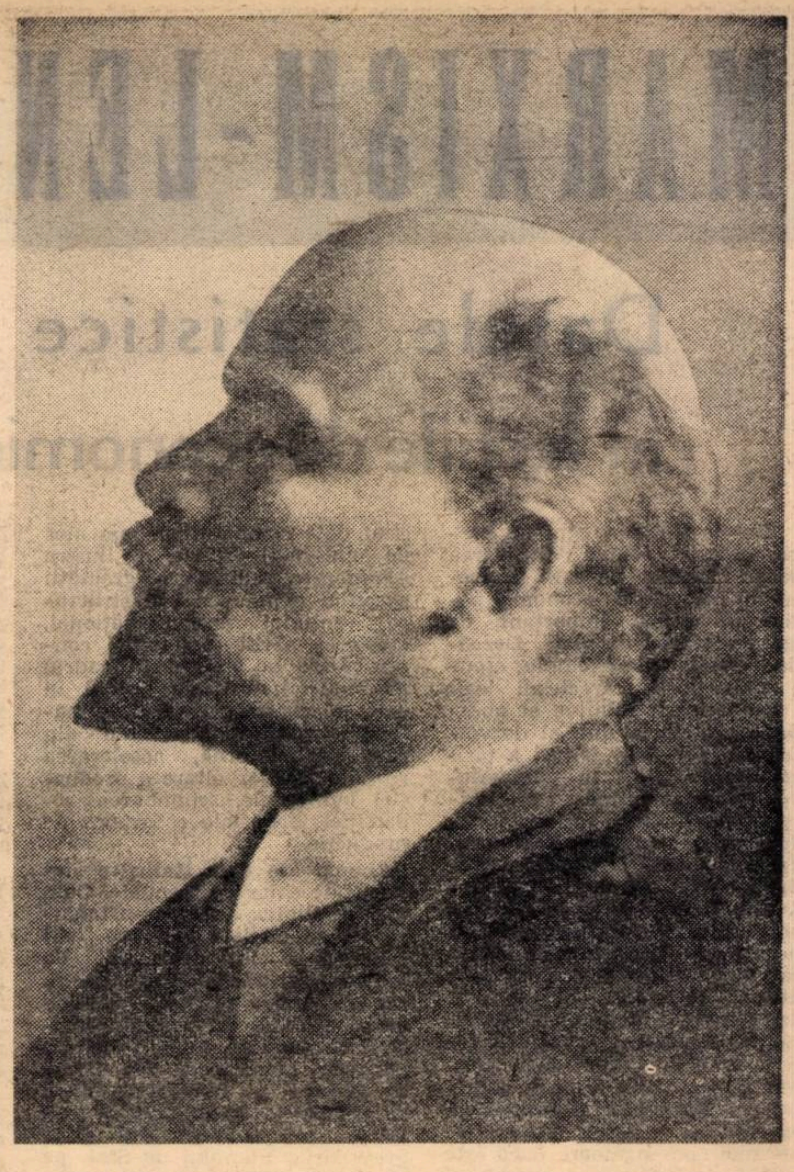

Întîlniri cu Ilici

...M-am întîlnit din nou cu Ilici în 1903, la Geneva. Aici organizasem o cantină, care devenise punctul de întîlnire al emigranților bolșevici. Vladimir Ilici ținea acolo lecții în fața grupurilor de bolșevici care urmau să plece să ducă muncă de partid în Rusia. Era o școală de partid în care, sub conducerea lui Lenin, se studia programul partidului. Timp de trei ani, cît a ființat această școală, am avut deseori prilejul să particip la lecțiile ținute de Lenin și eram întotdeauna entuziasmată de remarcabilul său talent pedagogic. El știa, ca nimeni altul, să-i activizeze pe elevii săi, să le trezească interesul pentru lecții, să dea discuțiilor un caracter viu și pasionant. Dacă în disputele cu adversarii săi politici Lenin era necruțător, în școala de partid el asculta cu un calm și o răbdare excepțională raționamentele participanților. Uneori cei care luau cuvîntul enunțau teze greșite și atunci Ilici le explica cu tact în ce anume constau confuziile lor.

Auditoriul de la școala de partid bolșevică din Geneva era extrem de pestriț în ceea ce privește componența și nivelul de dezvoltare al cursanților. Alături de intelectuali cu o bună pregătire teoretică erau și muncitori veniți din producție. Și totuși, cu toată componența neomogenă a școlii, Lenin știa să țină lecțiile în așa fel încît să-i captiveze pe toți participanții și să-i facă să simtă importanța învățămîntului de partid. Pentru a trezi un interes egal din partea unor cursanți cu pregătire inegală, Lenin folosea o metodă pedagogică proprie. Era mai exigent față de cursanții intelectuali, luptînd împotriva frazeologiei lor intelectualiste încîlcite, și în același timp prindea din zbor orice idee sănătoasă, dictată de instinctul proletar al muncitorului, exprimînd-o apoi într-o formă clară și închegată.

Pentru mine personal, școala lui Lenin a avut o deosebită importanță. Studiam științele naturii la universitatea din Lausanne, iar pe atunci, ca și acum de altfel, în universitățile din țările capitaliste teoriile idealiste aveau o largă circulație în predarea științelor naturii. In lecțiile pe care ni le ținea, Lenin făcea deseori incursiuni în diferite domenii ale filozofiei și ale științelor naturii. Studiul filozofiei marxiste a făcut din mine o adeptă entuziastă a concepției materialiste în științele naturii.

O. B. LEPEȘINSKAIA

Dascăl și prieten

L-am cunoscut pe Vladimir Ilici prin Nadejda Konstantinovna Krupskaia. Eram amîndouă învățătoare la o școală duminicală, iar după aceea am lucrat împreună la „Muzeul-caravană de materiale didactice", înființat chiar de învățătoare. Intorși din deportare, Vladimir Ilici și, mai tîrziu, Nadejda Konstantinovna au plecat în străinătate. Am început să corespondăm, și pînă în 1905 am purtat o corespondență foarte activă în legătură cu diferite probleme ale partidului.

...Vladimir Ilici avea un fel al lui propriu de a-i asculta pe oameni și de a le pune întrebări: prin întrebările sale îi îndruma în direcția pe care o socotea el necesară, îi făcea să vorbească despre problemele care-l interesau. Așa a procedat și cu mine în cursul acestei prime convorbiri a noastre la Geneva, făcîndu-mă să-i povestesc tot ce era important din cele ce știam despre situația din Rusia.

In primăvara și în vara anului 1905 tocmai avuseseră loc congrese ale medicilor, ale profesorilor, ale avocaților și ale altor categorii de intelectuali; ei creaseră diferite uniuni, care laolaltă formau „Uniunea uniunilor". I-am vorbit de lupta dusă de noi împotriva liberalilor în cadrul acestor congrese și uniuni. Vladimir Ilici m-a ascultat și mi-a spus:

— Știi ceva? trebuie să prezinți un referat despre toate acestea în fața coloniei noastre ruse de aici).*

Eram tulburată — pînă atunci nu mai prezentasem nici o dată un referat. Dar Vladimir Ilici m-a convins că este foarte necesar. In timp ce pregăteam referatul, mi-am dat seama ce dascăl și ce tovarăș bun este Vladimir Ilici. El mi-a arătat cu multă răbdare ce lipsuri are planul meu și apoi tezele referatului. Ședința a fost prezidată de el, iar după ce am expus referatul mi-a arătat din nou, în cîteva cuvinte, greșelile făcute de mine.

La întrunirea social-democraților ruși din 20 octombrie (2 noiembrie) 1905 l-am auzit pentru prima oară pe Vladimir Ilici vorbind în fața unei adunări. A făcut o expunere despre evenimentele politice din Rusia. Aș vrea să vă povestesc ce m-a impresionat cel mai mult în legătură cu referatul lui Vladimir Ilici: erau de față nu numai bolșevici, ci și menșevici și socialiști-revoluționari, totuși cît timp a durat referatul nu s-a auzit nici o replică, nici o exclamație. Cînd a terminat, președintele a anunțat că se pot pune întrebări. Nimeni n-a formulat vreo întrebare. Ce se întîmplase, oare menșevicii și socialiștii-revoluționari erau de acord cu toate tezele expuse în referat? Desigur că nu! Dar cuvîntarea lui Lenin era pătrunsă de o logică atît de puternică, încît toți se plecau în fața ei. Abia a doua zi menșevicii s-au desmeticit și au început să combată cu înverșunare tezele expuse în referatul lui Ilici.

Vladimir Ilici vorbea fără nici un fel de artificii exterioare. De obicei se plimba de la un capăt la altul al tribunei, uneor își vira degetele mari ale mîinilor în răscroiala vestei, alteori își întindea brusc brațul drept cu arătătorul înainte. Mai tîrziu, cînd am avut prilejul să-l ascult pe Plehanov, l-am comparat fără să vreau cu Vladimir Ilici. Plehanov era un orator strălucit, vorbea frumos, știa să ridice și să coboare tonul și făcea tot felul de gesturi, ca un actor, dar n-avea logica de fier a lui Lenin, puterea lui de convingere.

E. STASOVA

*) Prin colonia rusă Vladimir Ilici înțelegea toți rușii care locuiau la Geneva, fie că studiau la universitățile de acolo, fie că erau emigranți. — E.S.

Extrase din volumul *Amintiri despre Vladimir Ilici Lenin*, Editura de stat pentru literatură politică, București, 1957.

24 Ianuarie

Se împlinesc 105 ani de la unirea Țării Românești cu Moldova și de la formarea statului național român — eveniment de mare importanță pentru istoria patriei noastre.

Evenimentul unirii a fost precedat de o luptă îndelungată împotriva reacțiunii interne și externe, luptă la care au participat în modul cel mai activ maselele populare. Întregul popor a dus lupta pentru înlăturarea relațiilor feudale, pentru făurirea statului național, nădăjduind într-o îmbunătățire a situației sale în cadrul noii societăți.

Ideea unității politice a poporului român este foarte veche, fiind formulată încă în scrierile primilor cronicari și în lucrările lui Dimitrie Cantemir. O întîlnim apoi în Regulamentul organic sau în planul conjurației confederative a lui Leonte Radu din 1839, la 1841, cînd s-a încercat contopirea celor două țări sub domnia lui Mihail Sturdza, ca și în timpul revoluției de la 1848.

După înăbușirea revoluției, Nicolae Bălcescu, C. A. Rosetti, Mihail Kogălniceanu și alții au militat continuu pentru ideile unirii. În revista „România literară", în gazeta „Steaua Dunării" etc. se făcea o largă popularizare a acestor idei, se publicau corespondențe relatînd manifestările unioniste, se demascau „acțiunile elementelor reacționare din țară" și se combătea propaganda antiunionistă strecurată în ziarele din străinătate.

Lupta crescîndă din țară, ca și acțiunea pentru unire dusă de emigranții români au determinat marile puteri europene să discute această problemă la Congresul de la Paris din anul 1856, întrunit în urma războiului Crimeii (1853—1856). Se știe că pe baza tratatului de la Adrianopol (1829), Turcia era puterea suverană iar Rusia puterea protectoare a principatelor. Rusia fiind înfrîntă în războiul Crimeii, ca să i se diminueze puterea, protectoratul ei asupra principatelor române a fost înlocuit cu protectoratul marilor puteri. Iată de ce acestea dispuneau acum de soarta celor două principate românești.

Congresul de la Paris a hotărît să se convoace „...în fiecare din cele două provincii un Divan ad-hoc, alcătuit astfel încît să constituie reprezentarea cea mai exactă a intereselor tuturor claselor societății. Aceste Divanuri vor fi chemate să exprime dorințele populațiilor cu privire la organizarea definitivă a principatelor".

Contradicțiile dintre marile puteri în această perioadă au ajutat partidei naționale să lucreze cu succes la înfăptuirea unirii. Ea a fost sprijinită de guvernul țarist, interesat în slăbirea Imperiului otoman și în înlăturarea influenței Austriei în cele două țări române, ca și de Franța, care urmărea să formeze la gurile Dunării un stat român tampon între cele trei imperii — rus, turc, austriac — și să pună acest stat sub controlul ei politic și economic. În interior, mai ales în Moldova — primind directive de la Constantinopol, Viena și Londra — caimacamii Balș și Vogoride desfășoară o campanie furibundă împotriva unioniștilor.

La lupta pentru unire se ridica însă întregul popor. Au participat activ la această luptă, după cum se știe, și mulți dintre oamenii școlii. Astfel, printre primii unioniști arestați se numără profesorul Nicolae Turculeț, în casa căruia se întruneau partizanii unirii. Istoricul A. D. Xenopol arată că arestarea profesorului Turculeț și încă a unui unionist, Cuparencu „...provoacă în Iași o indignare nemaipomenită și era aproape să aducă o mișcare turburătoare". La Bîrlad este destituit pentru activitate în favoarea unirii profesorul Popescu, la Fălticeni prof. Nicolae Verdeanu, la Huși prof. B. Galian, la Piatra Neamț prof. I. Hobriceanu etc., cărora li s-a făgăduit reîncadrarea „numai dacă nu vor umbla după unire". O figură reprezentativă a corpului didactic în Divanul ad-hoc din Țara Românească a fost deputatul învățător Tănase Constantin, fiu de clăcași de pe moșia Izvoarele din districtul Olt, cunoscut prin atitudinea lui dîrză încă din timpul revoluției din 1848. Documentele timpului arată de altfel că majoritatea învățătorilor de la sate erau partizanii unirii și vedeau în ea un prilej de eliberare a țăranilor din jugul iobăgiei.

Ca urmare a luptei duse de masele populare, la 5 ianuarie 1859 a fost ales domn în Moldova Alexandru Ioan Cuza. Pentru prima dată — scrie consulul Franței, Victor Place — „s-a săvîrșit o alegere fără să se cheltuiască un singur galben", arătînd în continuare că „alegerea colonelului Cuza este victoria deplină a ideilor înaintate și liberale, iar vechiul sistem de corupție și-a trăit traiul". A doua zi după alegerea lui Cuza în Moldova, corpul didactic din Iași prezintă noului domnitor o adresă de felicitare în care se arată că „corpul profesoral își va pune toată silința pentru a împlini cu demnitate misia lui".

La București, prin presiunea crescîndă a maselor populare, a fost ales cu mare însuflețire, la 24 ianuarie 1859, tot Alexandru I. Cuza, noul domnitor al Moldovei. Astfel, trecînd peste capul reacțiunii interne și a hotărîrilor marilor puteri prin convenția de la Paris (1858), Țara Românească și Moldova aveau acum un singur domnitor. „Unirea e actul energic al întregii națiuni române... Unirea națiunea a făcut-o" — a declarat pe drept cuvînt M. Kogălniceanu. Iar D. Bolintineanu, manifestîndu-și încrederea în viitorul țării, scria: „Țara nu mai este moșia caimacamului și a domnilor, și românii nu mai sînt turmele lor și ale vătafilor lor nerușinați".

Reformele înfăptuite după unire de Cuza, M. Kogălniceanu, C. A. Rosetti și alți conducători progresiști împotriva voinței majorității reacționare a Adunării au contribuit la dezvoltarea statului național român. Printre aceste reforme s-a numărat și reforma învățămîntului din 1864, care a avut menirea de a da școlii din cele două țări române o organizare unitară. Dacă înainte de unire învățămîntul era, așa cum spunea A. D. Xenopol „...mai mult pe hîrtie decît aevea, cu învățători nepregătiți, cei mai mulți țîrcovnici, neavînd școală, nici localuri, nici cărți", după promulgarea legii din 1864 el începe să se dezvolte. Numai în Moldova numărul școlilor crește cu încă 288. Pe timpul domniei lui Cuza iau ființă o serie de gimnazii la București, Iași, Ploiești etc., unele gimnazii se înalță la rangul de licee, se înființează externate de fete, iau ființă două școli comerciale (la București și Galați), două conservatoare de muzică la București și Iași, două școli de arte frumoase, o școală de silvicultură în Moldova etc. și se așează pe baze noi învățămîntul superior.

Actul unirii a influențat pozitiv dezvoltarea țării noastre. Năzuințele de libertate și progres pentru care a luptat veacuri de-a rîndul poporul s-au înfăptuit însă de abia sub conducerea Partidului Muncitoresc Român, sub stindardul victorios al socialismului. De aceea acum, mai mult decît oricînd, numele celor mai înflăcărați luptători pentru unire sînt pomenite cu dragoste, cinstire și respect.

Lector univ. **NICOLAE CEACHIR**
Candidat în științe istorice

MARXISM-LENINISM

Datele statistice în lecţiile de economie politică

Datele statistice sînt un preţios material pentru ilustrarea tezelor teoretice pe care le prezentăm în orele de economie politică, un mijloc important de legare a teoriei de viaţă. Dezvăluind elevilor, de exemplu, esenţa plusvalorii, caracterul legic al pauperizării relative şi absolute a proletariatului, al dezvoltării inegale şi în salturi a ţărilor capitaliste în imperialism, fundamentînd superioritatea producţiei socialiste asupra celei capitaliste sau necesitatea dezvoltării planice proporţionale a economiei naţionale, este firesc şi necesar să ne completăm expunerea teoretică cu date statistice pentru a ilustra mai bine categoriile economice, pentru a pune mai bine în evidenţă avîntul şi proporţionalitatea în dezvoltarea economiei ţării noastre şi a altor ţări socialiste. Prezentarea laturii calitative a fenomenelor, a esenţei categoriilor şi a legilor economice este mai convingătoare dacă este însoţită de înfăţişarea aspectului cantitativ al acestora.

Caracterul concludent al materialului statistic depinde însă nu atît de abundenţa lui, cît de priceperea profesorului de a selecţiona şi utiliza datele cifrice, de a le face să „vorbească". Pentru lecţia „Industrializarea socialistă", spre exemplu, ne stau la dispoziţie foarte multe date statistice, atît pentru caracterizarea stării de înapoiere a industriei în anii regimului burghezo-moşieresc, cît şi mai ales pentru ilustrarea dezvoltării impetuoase a industriei în anii construcţiei socialismului şi ai luptei pentru desăvîrşirea construcţiei socialiste. Nu este nevoie însă să le folosim pe toate, ci numai pe acelea care ajută la lămurirea noţiunilor mai grele şi importante, care vin în sprijinul înţelegerii problemelor de bază ale lecţiei. În cazul de mai sus, la lecţia ţinută cu clasa a X-a B de la Şcoala medie nr. 7 din Iaşi, profesoara E. Mocanu a concentrat atenţia elevilor — prin cîteva date statistice concludente — asupra industriei în ansamblu în Romînia burghezo-moşierească şi asupra situaţiei ei actuale, ca urmare a politicii P.M.R. de industrializare socialistă. Astfel, ea a citat date comparative (mai ales cu anul 1938) pentru a ilustra schimbarea radicală a greutăţii specifice a industriei în structura venitului nostru naţional, creşterea părţii industriei constructoare de maşini în cadrul producţiei industriale, gradul în care se asigură necesarul de maşini şi instalaţii industriale din producţia internă, accelerarea ritmului de dezvoltare a producţiei industriale, schimbarea repartiţiei teritoriale a forţelor de producţie.

Numeroase date statistice sînt furnizate chiar de manuale. Cum însă realitatea o ia mereu înainte, iar manualele nu se pot schimba la intervale atît de scurte încît să fie mereu la zi, rămîne pentru profesor sarcina de a suplini acest neajuns, folosind datele cele mai noi. De exemplu, în perioada actuală nu se poate să nu folosim şi datele cu privire la înfăptuirea Planului de Stat pe anul 1963 şi la prevederile Planului de Stat pe anul 1964 cuprinse în documentele celei de a V-a sesiuni a M.A.N.

Folosindu-se de datele statistice în predare, profesorul are datoria să le explice elevilor, să le interpreteze, astfel încît ei să le înţeleagă, să le pătrundă semnificaţiile social-politice şi să nu se limiteze la memorarea lor. Un mijloc important de intuire a semnificaţiei datelor statistice îl constituie graficele. Metoda grafică de reprezentare a materialului statistic antrenează memoria vizuală a elevilor şi permite observarea unor corelaţii pe care ei le-ar putea sesiza numai cu greu din simpla înşirare a datelor cifrice.

Manualul de economie politică cuprinde numeroase grafice, multe dintre ele deosebit de sugestive, cum ar fi, spre exemplu, cele privind scăderea salariului real al muncitorilor din Romînia burghezo-moşierească (1931—1943), dezvoltarea inegală a principalelor ţări capitaliste în imperialism (1870—1960), dinamica producţiei globale industriale şi pe grupele A şi B în R.P.R. (1950—1961) etc. Grafice interesante şi utile predării se găsesc în cunoscutul volum de „Scheme şi grafice". Cum le putem valorifica deplin în interesul lecţiei? Unii profesori consideră că elevii pot înţelege singuri graficele şi de aceea nu le folosesc în explicarea lecţiei. Alţii le folosesc, dar în mod superficial, căci citesc doar ca dintr-un tabel valoarea diferitelor puncte de pe grafic şi neglijează reprezentarea grafică, dinamica fenomenului, lucru de mare importanţă pentru a-i ajuta pe elevi „să vadă" fenomenul.

Deprinderea de a sesiza relaţiile existente între diferitele mărimi oglindite în grafice se formează mai repede dacă îi obişnuim pe elevi să folosească notaţiile convenţionale uzitate în economia politică şi dacă, prezentîndu-le noi forme de reprezentări grafice, le explicăm specificul lor.

Spre deosebire de schemele care se pot face pe tablă în cursul predării, graficele trebuie executate în prealabil, bineînţeles, cu cea mai mare exactitate, căci altfel, dacă le-am executa în timpul predării, nu am putea respecta cu fidelitate proporţiile, ceea ce ar duce la înţelegerea deformată a realităţii.

Unele cercuri pedagogice de specialitate, ca de pildă cel din regiunea Galaţi, s-au preocupat de problema folosirii graficelor şi datelor statistice în cursul lecţiilor, ajutînd astfel pe profesori să se servească de aceste importante mijloace de a face lecţiile mai accesibile şi mai convingătoare. Ar fi bine ca toate cercurile pedagogice să acorde atenţie acestei probleme.

În încheiere aş vrea să subliniez că utilizarea cu succes a datelor statistice şi a graficelor în predare îl obligă pe profesor să se pregătească foarte atent pentru lecţie. În ce moment al acesteia să prezinte datele statistice, pe care din ele să le aleagă, cum să le explice — iată numai cîteva din problemele ce se pun în legătură cu folosirea acestor date şi care arată limpede necesitatea pregătirii prealabile pentru lecţie.

VASILE TURLIUC
Lector la I.P.C.D.-Iaşi

Elevi din Buzău în vizită la Muzeul din localitate.

Activitate judicios organizată

Planul de muncă al cercului pedagogic al profesorilor care predau marxism-leninismul la şcolile din Cluj cuprinde acţiuni ce interesează îndeaproape pe toţi membrii cercului. Conform acestui plan, cadrele didactice asistă la lecţii deschise, participă la interasistenţe, audiază şi discută referate metodico-ştiinţifice cu caracter orientativ, iau parte la consultaţii ţinute de activişti de partid şi de stat, de cadre universitare etc.

Experienţa dobîndită pînă acum arată cît de utile sînt fiecare din aceste acţiuni pentru munca la catedră. Iată, bunăoară, referatele metodico-ştiinţifice. Folosite cu succes şi în anii precedenţi, ele dezbat probleme legate de conţinutul şi metodica predării cunoştinţelor de economie politică şi socialism ştiinţific. În mod deosebit se subliniază în referate felul cum aplică partidul nostru învăţătura marxist-leninistă la condiţiile dezvoltării istorice concrete ale ţării noastre, cum contribuie el la îmbogăţirea tezaurului marxism-leninismului. De un real folos pentru profesorii de specialitate este şi faptul că în referate sînt expuse ideile principale, categoriile şi noţiunile ce trebuie predate elevilor în cadrul sistemului de lecţii care urmează să se ţină pînă la şedinţa următoare a cercului. În acelaşi timp, se arată felul în care trebuie selecţionate, grupate ideile, noţiunile etc. prevăzute de programă, cum trebuie ele explicate şi prezentate elevilor, cum să se îmbine caracterul ştiinţific al predării cu respectarea principiului accesibilităţii cunoştinţelor. De asemenea, referatele tratează probleme legate de folosirea diferitelor tipuri de lecţii, a celor mai adecvate metode şi procedee de învăţămînt, care pot contribui efectiv la creşterea eficienţei lecţiilor.

Un referat interesant a fost, de exemplu, referatul cu tema „Cum îmi propun să predau primele cinci lecţii din capitolul „Materialismul istoric". Acesta a prilejuit discuţii vii. Cum era şi firesc, unele intervenţii au exprimat păreri opuse celor cuprinse în referat, în special în privinţa dozării materialului pe lecţii. Întrucît discuţiile purtate pe marginea lui s-au încheiat cu concluzii, membrii cercului au putut să-şi contureze clar problemele metodico-ştiinţifice legate de lecţiile despre care vorbea referatul.

După ce fiecare profesor predă lecţiile dintr-un capitol, avînd posibilitatea să verifice în practică (în cadrul lecţiilor ţinute de el şi al interasistenţelor) problemele discutate, concluziile desprinse sînt valorificate în următoarea şedinţă de cerc. Aici, unii membri ai cercului prezintă o informare cu privire la felul în care s-au desfăşurat lecţiile pe baza sugestiilor date. Participanţii la discuţii arată şi ei concluziile desprinse din experienţa proprie, prezintă tipurile de lecţii, metodele şi procedeele pe care le-au folosit cu mai mult succes, arată felul în care au rezolvat problemele discutate în şedinţa precedentă etc. În felul acesta fiecare membru al cercului are posibilitatea de a verifica dacă a folosit metodele şi procedeele cele mai bune în predare şi trage învăţăminte preţioase pentru munca lui. Această formă de activitate prilejuieşte şi un larg schimb de experienţă, mai ales că este însoţită şi de lecţii deschise.

Mult apreciate sînt şi vizitele tematice organizate de cerc la diferite întreprinderi, avînd ca scop documentarea la faţa locului a membrilor cercului. De exemplu, în planul de muncă al cercului este prevăzută o vizită la întreprinderea „Tehnofrig", în cadrul căreia profesorii vor putea cunoaşte realizările acestei unităţi industriale în legătură cu introducerea tehnicii noi şi creşterea productivităţii muncii. Cele observate în întreprindere vor constitui un ajutor preţios pentru membrii cercului în predarea temei „Munca socială. Legea creşterii necontenite a productivităţii muncii în socialism".

Organizînd asemenea forme colective de activitate, conducerea cercului nu trebuie să piardă însă din vedere nici importanţa îndrumării studiului individual al profesorilor, mobilizarea acestora la o temeinică pregătire pentru fiecare şedinţă de cerc. Este bine, de exemplu, să li se recomande profesorilor lucrările ce pot fi studiate în acest scop, ca şi o bibliografie minimă legată de problemele puse în discuţie la fiecare şedinţă de cerc.

Catedra de ştiinţe sociale de la I.P.C.D. Cluj se străduieşte să acorde un sprijin larg activităţii cercurilor pedagogice de marxism-leninism din regiunile Cluj, Crişana şi Maramureş. Ea dă adeseori sugestii la întocmirea planurilor de muncă ale acestor cercuri, ţine o legătură permanentă atît cu responsabilii cît şi cu membrii acestor cercuri participă activ la şedinţele organizate, dă un ajutor substanţial pregătirii lor, astfel încît activitatea din cercuri să aducă un folos cît mai deplin profesorilor, şcolii.

EMIL BALLA
Lector la I.P.C.D.-Clu

Răspundem la întrebările cititorilor

Notarea elevilor

Un profesor care predă economia politică şi socialismul ştiinţific la o şcoală din Timişoara ne scrie că întîmpină greutăţi în notarea elevilor de atîtea ori cît este necesar din pricină că, avînd de lămurit probleme complexe, noţiuni abstracte şi uneori mai greu de înţeles, foloseşte timpul lecţiei mai ales pentru explicaţii. Socotind că totuşi verificarea cunoştinţelor trebuie privită cu cea mai mare atenţie, s-a preocupat de găsirea unor căi care să asigure ascultarea unui număr mai mare de elevi în timpul pe care îl are la dispoziţie pentru aceasta. Căile folosite sînt: verificarea curentă orală (în cadrul căreia ascultă 2—3 elevi), verificarea curentă în scris (3—4 elevi) şi verificarea frontală la sfîrşit de capitol sau de trimestru (10—12 elevi). După ce arată că verificarea în scris o realizează paralel cu cea orală — elevii verificaţi astfel primind spre tratare alte subiecte decît cele ce se discută oral — autorul scrisorii ne întreabă dacă găsim bună metoda lui de verificare curentă în scris şi, dacă nu, ce propunem pentru sporirea numărului de elevi ascultaţi la lecţiile de marxism-leninism.

Apreciind seriozitatea cu care cititorul nostru priveşte problema verificării cunoştinţelor, preocuparea lui de a asigura notării ritmicitatea cerută, socotim însă că nu este recomandabilă verificarea curentă în scris a cunoştinţelor unor elevi paralel cu examinarea orală a altora, deoarece ea nu se poate realiza în bune condiţii, elevii fiind permanent deranjaţi de discuţiile ce se poartă în clasă.

Numărul elevilor ascultaţi într-o oră poate spori pe alte căi. De exemplu, nu trebuie să ne limităm la a da note numai în minutele rezervate pentru verificarea cunoştinţelor predate la lecţia trecută. Putem da note şi pentru răspunsurile primite la întrebările formulate în timpul explicării lecţiei noi, ca şi la fixarea ei, dacă aceste răspunsuri sînt revelatoare în ceea ce priveşte cunoştinţele însuşite anterior şi pun la încercare posibilităţile elevilor de a le folosi în situaţii noi, în combinaţii noi. De ce să trecem pe lîngă răspunsurile elevilor şi să nu le notăm, dacă ele ilustrează nivelul pregătirii lor, munca pe care au depus-o oră de oră?

Numărul de elevi ascultaţi într-un trimestru poate creşte şi prin folosirea lucrărilor scrise de control curent, dar înţelese altfel decît le înţelege cititorul nostru. Este vorba, anume, de lucrări date întregii clase şi nu unui număr restrîns de elevi. Asemenea lucrări, care nu sînt anunţate dinainte, au menirea de a verifica cunoştinţele din lecţia pe care elevii au avut-o de pregătit pentru ziua respectivă. Este bine ca ele să se dea în cursul trimestrului şi nu la sfîrşitul lui, cînd elevii se aşteaptă să le primească ştiind că nu au note suficiente pentru a li se putea încheia mediile.

Folosind în felul acesta examinarea orală şi scrisă vom reuşi să sporim participarea activă a elevilor la fiecare lecţie, să ascultăm un număr mai mare de şcolari, parcurgînd în acelaşi timp toată programa.

S. P.

MATEMATICĂ

Studiul trigonometriei în școala de 8 ani

Introducerea unor noțiuni de trigonometrie în clasa a VII-a este o măsură cît se poate de fericită. Prin aceasta se obțin două avantaje. Primul este acela că tinerii care își încheie studiile de cultură generală o dată cu terminarea școlii de 8 ani dobîndesc cîteva noțiuni din această disciplină, de care vor avea nevoie în practică. Al doilea constă în aceea că elevii care își vor continua studiile vor urma mai ușor cursul complet de trigonometrie, deoarece această materie nu este cu totul nouă pentru ei.

Problema principală care se pune în predarea trigonometriei în clasa a VII-a este de a se alege bine materialul. În cazul de față alegerea trebuie făcută în așa fel încît să nu încărcăm elevii și să le dăm totuși ceva închegat. Temele prevăzute în programă îndeplinesc întrutotul această condiție. În linii mari, programa prevede trei chestiuni: definițiile funcțiilor trigonometrice, tabelele trigonometrice, aplicații la rezolvarea triunghiurilor dreptunghice.

În legătură cu alegerea materialului trebuie să observ că în anii 1958—1959, cînd aceste noțiuni de trigonometrie făceau de asemenea parte din programa clasei a VII-a, unii profesori au introdus și unele chestiuni în plus, printre care și determinarea valorilor tuturor celorlalte funcții trigonometrice ale unui unghi cînd se cunoaște valoarea uneia din ele. Era o greșeală. Elevii nu aveau unde să aplice aceste cunoștințe în cadrul programei; ele constituiau deci un balast. De asemenea, unii profesori i-au obligat pe elevi să învețe reguli de tipul „o catetă este egală cu ipotenuza înmulțită cu sinusul unghiului opus". Dar astfel de reguli sînt necesare numai cînd funcțiile trigonometrice se definesc pe cerc; în celălalt caz, al definirii în triunghiul dreptunghic, ele nu numai că nu sînt necesare, dar chiar dăunează. În adevăr, să luăm cazul cînd se dau ipotenuza și un unghi ascuțit și se cere cateta opusă. Este destul să cunoaștem definiția sinusului pentru a scoate imediat, ca a patra proporțională, cateta c din proporția sin c : 1 = c : a. Este dăunător să-i obligăm pe elevi să aplice formule învățate pe de rost în loc să folosească metodele generale, în speță, aflarea unui termen dintr-o proporție.

Așa dar cele trei teme principale prevăzute de programă sînt suficiente, orice adăugire ar duce la o încărcare inutilă. Rămîne să facem acum cîteva observații în legătură cu fiecare din ele.

Cred că în introducere, pe lîngă observația din manual, li se poate arăta elevilor că în topografie (geodezie) și în astronomie distanțele nu se pot măsura direct, în schimb se pot măsura unghiuri, cum ar fi distanța unghiulară dintre două stele. De aceea distanțele se determină pe baza unor unghiuri și lungimi cunoscute. Rezolvînd o asemenea problemă (aflarea unei laturi a unui triunghi cînd se cunoaște o altă latură și două unghiuri) pe cale grafică, putem arăta elevilor că metoda nu este destul de precisă și de aceea s-au creat alte metode — cele din trigonometrie.

Socotesc că cele patru definiții trebuie date în aceeași lecție. Dacă elevii nu-și însușesc foarte bine definițiile de la prima lecție, apar greutăți de neînvins atunci cînd, la rezolvarea unui triunghi, ei nu știu care funcție trigonometrică trebuie folosită.

După părerea mea, construcția unui unghi cînd se cunoaște valoarea uneia dintre funcții nu este prea importantă și s-ar putea renunța la ea. Această chestiune este menținută în programă doar pe baza tradiției. Experiența predării arată că apar greutăți legate de construcțiile grafice și atenția elevilor este dirijată într-o direcție străină de spiritul acestui capitol; scopul trigonometriei este tocmai de a rezolva problemele prin calcul și nu pe cale grafică.

Tabelele trigonometrice, așa cum sînt date în manual, nu ridică nici un fel de greutăți. Elevii învață ușor să le folosească și le întrebuințează cu plăcere datorită poate și faptului că sînt scutiți de calcule pentru aflarea rezultatelor numerice, găsind aceste rezultate gata calculate în tabele. Să nu uităm însă că această ușurință s-a obținut sacrificînd interpolarea. În cadrul unei revizuiri a programei de aritmetică în care s-ar acorda mai multă atenție calculelor aproximative. problema va trebui poate reexaminată.

În sfîrșit, cred că aplicațiile trebuie să constituie partea cea mai importantă a acestui capitol. Consider că lor trebuie să le revină cel mai mare număr de ore, împărțite în mod egal între aplicațiile geometrice cu caracter abstract și problemele concrete, privitoare la distanțe și unghiuri din realitate. Ar fi de dorit să se facă măcar o lecție în aer liber, să se măsoare efectiv unghiuri pe teren și să se calculeze apoi înălțimea unei clădiri sau distanța între două puncte. Prin aceasta s-ar introduce mai multă viață în lecțiile de trigonometrie.

A. HOLLINGER
prof. emerit

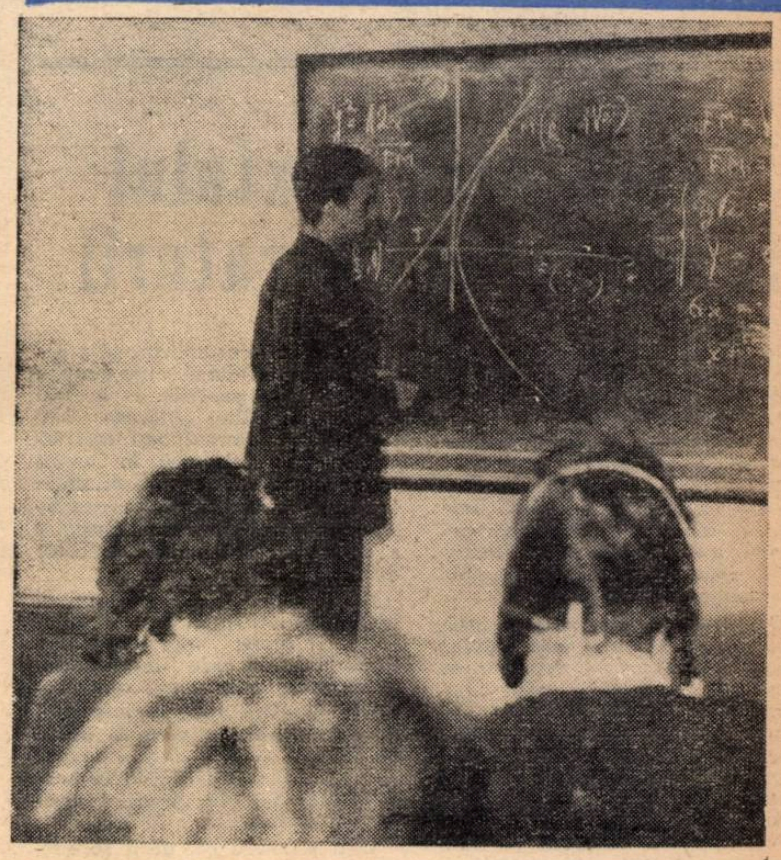

La ora de matematică

Un aspect ignorat în predarea progresiilor geometrice

După cum se știe, în clasa a IX-a se predau cunoștințe despre progresiile geometrice infinite descrescătoare. Studierea de către elevi a acestor cunoștințe este bine venită deoarece permite contactul cu noțiunea de limită. Dacă apreciem și faptul că, pe linia modernizării predării matematicii în școala medie, s-au introdus în programă, în capitolele ce preced studiul analizei noțiunile de mulțime, șir etc. ne dăm seama că studiul progresiilor infinite este un prilej de a apropia treptat pe elevi de unele elemente de analiză matematică.

După părerea mea, însă, atît în manual cît și în programă capitolul respectiv este abordat dintr-un punct de vedere îngust. Astfel, pe de o parte, deducerea formulei sumei termenilor unei progresii geometrice infinite descrescătoare nu cuprinde toate cazurile la care se referă aceasta. Pe de altă parte studiul acestei progresii nu orientează suficient gîndirea elevilor spre analiza matematică. Este știut că în decursul demonstrației oricărei teoreme trebuie să se folosească toate relațiile incluse în definiție. Teorema privitoare la stabilirea limitei sumei unei progresii geometrice infinite descrescătoare se bazează pe faptul că rația este cuprinsă între zero și unitate și exemplele alese au toate primul termen pozitiv. Teorema este deci incomplet demonstrată, deoarece se referă numai la cazul particular cînd primul termen este pozitiv. Se naște însă întrebarea dacă nu există și progresii cu rația cuprinsă între zero și unitate, care nu sînt totuși descrescătoare și pentru care, de asemenea, limita sumei este egală cu a / (1 — q). Astfel de progresii există. De exemplu, progresia geometrică infinită crescătoare — 8 ; — 4 ; — 2..., care are aceeași formulă a sumei. Progresiile geometrice infinite a căror limită a sumei este reprezentată prin expresia a / (1 — q) constituie deci o mulțime mai largă, în care sînt incluse progresiile descrescătoare și crescătoare. Cum la începutul capitolului se dau noțiuni despre mulțimi, reuniuni etc., de ce să nu folosim prilejul de a lucra cu aceste noțiuni prezentînd mulțimea progresiilor cu rația cuprinsă între zero și unitate ca reuniune a progresiilor geometrice infinite crescătoare cu cele descrescătoare? Pentru a putea face aceasta trebuie să renunțăm însă la abordarea problemei sub aspectul ei îngust de „progresii geometrice infinite descrescătoare" și s-o abordăm sub aspectul mai cuprinzător, al progresiilor geometrice infinite cu rația al cărei modul este mai mic decît 1.

Un alt fapt care mă face să cred că ar trebui să se renunțe la prezentarea legată exclusiv de caracterul descrescător este acela că în școala medie se formează treptat ideea de număr real de corespondență între mulțimea numerelor reale și punctele de pe axa numerelor reale. Legată de aceasta este și problema exprimării oricărei fracții zecimale finite sau infinite periodice sub forma unei fracții ordinare. Fracția ordinară în care fracția zecimală periodică infinită poate fi transformată, este chiar limita șirului ei de valori care o aproximează. În manual, după studiul progresiilor geometrice descrescătoare infinite se trece la transformarea fracțiilor zecimale periodice infinite în fracții ordinare. Se transformă însă numai fracțiile pozitive. Oare fracțiile zecimale periodice infinite negative nu pot fi și ele puse sub forma unei fracții ordinare? Dacă renunțăm la restricția nejustificată care este impusă de expresia descrescătoare rezultă că fracția zecimală infinită negativă — 0,777... are și ea o limită, care este — 7/9.

Pentru a se elimina această restricție nejustificată consider că este necesară o altă sistematizare a predării progresiilor geometrice infinite. După părerea mea, progresiile geometrice ar trebui împărțite în două categorii: progresii convergente, care au rația al cărei modul este mai mic ca + 1 și progresii divergente, pentru care rația în valoare absolută este mai mare sau egală cu + 1. O astfel de sistematizare i-ar apropia pe elevi de chestiunile privitoare la convergență și divergență pe care ei le vor studia în clasa a XI-a, capitolul progresii geometrice încadrîndu-se astfel organic și armonios în ansamblul ce leagă aritmetica de analiză.

Prof. ȘTEFAN F. ION
Școala medie nr. 17 — București

Introducerea noțiunii de număr irațional

Lărgirea noțiunii de număr în școala de cultură generală cunoaște mai multe etape, a căror succesiune e determinată de dezvoltarea puterii de judecată a elevilor.

Experiența mi-a arătat că trecerea de la studiul numerelor raționale la studiul numerelor reale, trecere care are loc în clasa a VIII-a, prin introducerea numerelor iraționale, este destul de greu înțeleasă de elevi. Nu puține sînt cazurile cînd, întrebați ce sînt numerele iraționale, elevii dau răspunsuri incomplete, dovedind că nu au înțeles cu deplină claritate noțiunea respectivă. Aceasta se datorește, pe de o parte, faptului că la nivelul clasei a VIII-a nu se poate studia nici una din teoriile numerelor reale. Pe de altă parte, introducerea numerelor iraționale folosind radicalii, așa cum procedează și actualul manual de algebră, duce de multe ori la confuzii.

Cred că ar fi mai bine dacă s-ar relua pe o treaptă mai ridicată reprezentarea geometrică a numerelor întregi și raționale pe axă. Fixînd pe aceasta originea, unitatea de măsură și sensul, putem să obținem o imagine a numerelor întregi, în timp ce numărul rațional p/q îl vom reprezenta printr-un punct A, astfel încît O A să constituie fracția p/q din segmentul O—1, cu același sens sau cu sens contrar, după cum p/q este pozitiv sau negativ.

Folosind cu pricepere axa numerelor putem să ilustrăm ușor proprietatea pe care o au numerele iraționale de a fi „dense" și, în același timp, să trecem la una din problemele care fac necesară introducerea numerelor iraționale — măsurarea segmentelor.

Socotesc că, plecînd de la această problemă, în care intervine noțiunea intuitivă de mărire, am putea înlătura una din greșelile frecvente la elevi, aceea de a considera numerele iraționale doar ca rezultatul extragerii neexacte de rădăcină. E drept că unele numere iraționale provin din extragerea rădăcinilor de diferite ordine din anumite numere pozitive, dar aceasta nu este valabil pentru totalitatea lor. De aceea e necesar să facem pe elevi să înțeleagă necesitatea introducerii numerelor iraționale și să lămurim sensul exact al noțiunilor noi. Or, acest lucru îl putem realiza la nivelul clasei a VIII-a numai făcînd apel de fiecare dată la interpretări geometrice.

Consider că nu este indicat ca la introducerea noțiunii de număr irațional să se folosească șirurile de valori care îl aproximează. E drept că definiția generală a numerelor iraționale se dă folosind noțiunea de șir de numere raționale, dar elevii din clasa a VIII-a nu cunosc nici noțiunea de șir, nici cea de șir monoton crescător sau descrescător și cu atît mai mult cea de a patra condiție ce trebuie s-o îndeplinească șirurile An și Bn, acela ca (An—Bn) să tindă către zero cînd n tinde către infinit.

Pornind în schimb de la problema măsurării segmentelor, arătînd ce sînt segmentele comensurabile și incomensurabile, putem introduce noțiunea de număr irațional mai lesne și cu destul succes. Astfel, le putem arăta elevilor că mulțimea numerelor raționale nu este suficientă pentru măsurarea exactă a segmentelor. Pe axă există puncte A pentru care segmentul O A (O originea axei) este incomensurabil cu segmentul unitate O—1. Putem recurge în acest scop la exemplul clasic, arătînd că diagonala și latura patratului sînt incomensurabile. Nu vom folosi aici numărul irațional, radical de ordinul doi din 2, ci algoritmul lui Euclid, pe care elevii îl pot cunoaște la problema măsurării segmentelor. Ei își vor da astfel seama că segmentul O M ce reprezintă diagonala patratului cu latura O—1 este incomensurabil și că deci abscisa punctului M trebuie exprimată în alt mod. Generalizînd, vom demonstra că definirea raportului a două segmente incomensurabile face necesară introducerea unor numere noi, numerele iraționale. Vom arăta în continuare că introducerea lor este cerută și de alte probleme în care nu intervine noțiunea intuitivă de mărime, ca operația inversă ridicării la putere.

Important este să scoatem în evidență faptul că toate numerele iraționale se exprimă prin fracții zecimale infinit neperiodice, la care se ajunge măsurînd segmentele cu zecimi, sutimi, miimi etc. din segmentul unitate.

Faptul că orice număr irațional poate fi reprezentat aproximativ, cu o precizie oricît de mare, prin două numere raționale (valoarea aproximativă prin lipsă și prin adaos), ne va fi de folos la operațiile cu numere iraționale, unde se impune să-i ajutăm pe elevi să înțeleagă că la operațiile cu aceste numere lucrăm cu valorile aproximative și nu cu valorile exacte și că deci și rezultatele vor fi aproximative. Vom face apel în legătură cu aceasta la noțiunile de calcul aproximativ predate în clasa a VI-a, calcul care, după părerea mea, ar trebui adîncit la nivelul școlii medii, avînd în vedere importanța ce o prezintă pentru diferite probleme practice.

prof. ȘERBAN I. POPESCU
Școala medie din Strehaia

MANUALE

Necesitatea textului în predarea literaturii

În ultimii ani s-a renunţat la editarea de antologii şcolare (ne referim la culegerile de texte literare pentru clasele VIII-XI). Nici în manualele de literatura romînă pentru cursul mediu nu sînt incluse fragmente din nuvelele, romanele şi operele dramatice indicate de programă pentru a fi analizate (s-au introdus numai, în manualele pentru aceste clase, unele poezii).

În predarea literaturii, însă, cunoaşterea textului este absolut obligatorie. Cum pot descifra, de exemplu, elevii frumuseţile „Luceafărului" lui Eminescu, dacă n-au sub ochi textul întregului poem? Ca într-o orchestră în care fiecare instrumentist cîntă după partitură, în ora de literatură elevii trebuie să urmărească pe text opera literară pe care sînt chemaţi s-o interpreteze cu ajutorul profesorului, fie ea poezie, nuvelă, roman sau operă dramatică. Oare ce fel de interpretare ar realiza o orchestră în care numai dirijorul ar conduce după partitură, în timp ce instrumentiştii ar cînta după ureche? Cam astfel se prezintă lucrurile cînd elevii n-au textul literar în faţă. Neajunsul acesta scade posibilitatea de activizare a clasei, alimentează din plin tendinţa unor profesori către expuneri abstracte în locul lecţiilor vii, în cadrul cărora fiecare elev să-şi aducă partea lui de contribuţie prin idei formulate pe baza analizei textului.

Prezenţa textului oferit de antologiile literare (ori de fragmente incluse în manual) înlătură risipa de timp pe care o constituie dictarea de către profesor a fragmentelor necesare pentru înţelegerea temei, intrigii şi conflictului operei, pentru caracterizarea personajelor şi a altor elemente fără de care analiza literară nu e posibilă. În acelaşi timp, antologiile literare sau textele din manual dau elevilor putinţa să recitească, în timpul studiului individual, anumite opere sau fragmente, ceea ce duce la o mai temeinică însuşire a cunoştinţelor predate în orele de curs.

Ideea că antologiile literare ori textele din manual pot fi înlocuite cu înseşi operele literare respective, pe care le-ar aduce elevii la orele de curs, s-a dovedit în practică aproape imposibil de realizat. Este greu să obligi pe fiecare elev să-şi cumpere sau să-şi procure cărţile în care se găsesc textele necesare analizelor literare.

Unii socotesc că, dacă se editează antologii literare ori se includ texte în manual, se naşte pericolul ca elevii să rămînă numai la lectura fragmentelor respective. Dar lucrurile nu stau deloc aşa. Dacă în antologii sau în manuale se includ fragmente caracteristice şi atrăgătoare, dacă profesorul ştie, pe baza textului pe care îl are la dispoziţie, să le dezvolte interesul pentru întreaga operă, elevii vor fi cu atît mai interesaţi să citească operele respective în întregime.

Iată de ce socotesc necesar să se revină la antologii sau la tipul de manual conţinînd integral ori sub formă de fragmente operele literare propuse a fi analizate, lectura suplimentară pe care o prevede programa putînd să rămînă în afara antologiei ori manualului.

Prof. VLADIMIR DOGARU
Bucureşti

Experienţe în laboratorul de fizică al Şcolii medii nr. 5 „Mihail Sadoveanu" din Capitală.

Manualul de fizică pentru clasa a X-a

Folosind în predare, la clasa a X-a, manualul de fizică alcătuit de profesorii N. Stănescu, A. Negulescu şi N. Hangea am putut constata că, pe lîngă numeroasele lui calităţi, acesta prezintă şi unele lacune ce trebuiesc neapărat înlăturate. Mă refer, anume, la modul cum este redactat capitolul „Electromagnetismul", capitol care se predă tocmai în această perioadă.

Astfel, la paragraful 97, unde se vorbeşte despre intensitatea cîmpului magnetic, se spune că „aceasta este legată cantitativ de desimea liniilor cîmpului magnetic". Afirmaţia este însă imposibil de înţeles de către elevi înainte de a se fi studiat fluxul magnetic şi sensul acestei noţiuni.

Mai departe se dă formula intensităţii unui solenoid, fără să se precizeze că ea se aplică numai în cazul cînd solenoidul are o lungime foarte mare în raport cu diametrul său. Formula inductanţei dedusă pentru bobine lungi pe baza relaţiei date în manual pentru intensitatea cîmpului magnetic fiind aplicată de unii elevi la construcţia bobinelor de radio, a condus la rezultate eronate.

La paragraful 102, încercînd să explice noţiunea de inducţie magnetică, autorii precizează: „fiecare metru pătrat din suprafaţa aşezată perpendicular pe liniile de forţă este tăiat de H linii de forţă". Această afirmaţie (care este şi ea de neînţeles ca urmare a faptului că elevii nu au studiat încă fluxul magnetic) este şi inexactă, pentru că de fapt este vorba despre un număr de linii de forţă egal cu produsul dintre permeabilitate şi cîmp, respectiv despre produsul dintre permeabilitatea vidului, permeabilitatea relativă şi cîmp (fluxul magnetic se introduce în legătură cu liniile de inducţie). Cum permeabilitatea relativă este egală cu unitatea în absenţa substanţei din cîmp, numărul liniilor de forţă va fi deci egal cu produsul dintre permeabilitatea absolută a vidului şi valoarea H a cîmpului magnetic. Dar nici scrierea produsului dintre permeabilitate şi cîmp în locul inducţiei magnetice B nu ar rezolva problema, întrucît în manual nu s-a dat încă noţiunea de permeabilitate (ci abea tocmai în acest loc autorii se străduiesc s-o facă). Iată deci un motiv în plus pentru care afirmaţia respectivă nu-şi are locul aci.

Aceeaşi observaţie este valabilă şi pentru următoarea afirmaţie, aflată la o distanţă de cîteva fraze: „Un centimetru pătrat va fi intersectat de B linii de forţă în loc de H". Nu înţelegem de ce se recurge la centimetrul patrat şi nu la metrul patrat, care este unitatea fundamentală de suprafaţă.

Se ridică unele probleme şi în legătură cu modul cum este prezentată noţiunea de flux magnetic. La pagina 183 se dă definiţia fluxului magnetic, fără nici o discuţie pregătitoare. Definiţia se referă la cazul particular al unei suprafeţe perpendiculare pe liniile de forţă şi imediat urmează formula O=B.S. fără explicaţii, cînd este ştiut că fluxul magnetic se defineşte pentru o suprafaţă oarecare. Se ştie că mărimile fizice se introduc cu scopul de a caracteriza diversele laturi ale fenomenelor studiate. De aceea era necesară o discuţie pregătitoare şi în legătură cu fluxul magnetic, întrucît altfel se poate naşte confuzia că în limitele unei suprafeţe oarecare, cîmpul magnetic se manifestă numai în cîteva puncte (în punctele de intersecţie cu liniile de forţă). Ar fi fost bine, de asemenea, să se explice rolul fizic al noţiunii de flux magnetic—acela de a caracteriza valoarea inducţiei magnetice prin desimea liniilor de forţă.

În continuare, în manual se dau unităţile de măsură ale fluxului magnetic şi apoi se trece la calculul fluxului magnetic al unui solenoid. Aici se arată că fluxul magnetic prin N spire ale solenoidului este reprezentat de produsul N.B.S. în vreme ce printr-o singură spiră este dat de produsul BS. Dar valoarea fluxului evaluată prin produsul N.B.S. nu poate fi interpretată în sensul definiţiei, întrucît numărul liniilor de forţă este acelaşi în toate spirele. De aceea, mărimea N.B.S. ar trebui denumită, după părerea noastră, flux total, menţionîndu-se că această mărime nu mai caracterizează cîmpul prin desimea liniilor de forţă. Pentru fluxul total putem adopta notaţia. Ψ

O dată cu fluxul s-ar putea prezenta şi inductanţa, dîndu-se şi unităţile de măsură. Justificarea denumirii de flux total, cît şi prezentarea sensului său fizic s-ar putea da la studiul inducţiei electromagnetice, arătîndu-se că în cadrul unei singure spire tensiunea electromotoare se evaluează prin viteza de variaţie a fluxului şi că în cazul a N spire legate în serie, tensiunea electromotoare se măreşte de N ori. Se poate considera că în acest caz tensiunea electromotoare este egală cu viteza de variaţie a mărimii N Ø care reprezintă tocmai fluxul total.

În cadrul cercului de fizică studiul se poate aprofunda deducîndu-se legea lui Faraday pentru inducţia electromagnetică pe baza legii conservării energiei. În acest fel elevii vor înţelege mai profund importanţa şi semnificaţia noţiunii de flux magnetic.

Prof. I. BUZU
Roşiorii de Vede

Repartizarea materiei la matematică

Prelungirea cu un an a studiului aritmeticii ca urmare a trecerii la învăţămîntul general de 8 ani a dat posibilitatea de a se acorda un număr mai mare de ore unor capitole mai dificile şi de a se realiza o mai justă distribuire a materiei pe clase, avîndu-se în vedere particularităţile de vîrstă ale elevilor şi, în acelaşi timp, evitarea supraîncărcării lor.

În general, noua repartizare a materiei corespunde necesităţilor şcolii. Totuşi, socotesc că mai sînt unele nepotriviri care ar trebui înlăturate.

În studiul aritmeticii s-a introdus, după cum se ştie, un capitol nou, „Calcule aproximative", a cărui predare a fost experimentată în anul şcolar 1962/63. Departe de mine gîndul de a contesta necesitatea studiului calculului aproximativ pentru viitorii absolvenţi care vor intra în producţie, însă socotesc că el este plasat greşit în clasa a VI-a. Predînd acest capitol la două clase paralele, am putut constata că unele probleme erau aproape inaccesibile chiar şi pentru elevii cei mai buni, ne mai vorbind de restul elevilor. Termeni ca „limita superioară a erorii" sau formulări ca ....„eroarea sumei va fi mai mică decît suma limitelor erorilor de la termenii sumei" sînt greu de reţinut pentru elevii de 12-13 ani. Cred, de aceea, că ar fi bine ca studiul calculelor aproximative să se facă în clasa a VII-a, unde puterea de înţelegere a elevilor este mai mare.

Am putut observa de asemenea, în cursul predării, discordanţa existentă între modul cum sînt plasate capitolele de aritmetică şi cele de fizică. La fizică, de exemplu, tema „Mărimi direct şi invers proporţionale" se studiază la capitolul „Presiunea", în clasa a VI-a, pe cînd la aritmetică aceeaşi temă se studiază de abia în clasa a VII-a. În manualul de fizică pentru clasa a VII-a, tema „Maşini simple", care apelează la cunoştinţele despre rapoarte şi proporţii, este tratată printre primele lecţii. Dar cum li se poate vorbi elevilor despre pîrghii fără să se demonstreze relaţia de inversă proporţionalitate între forţe şi braţe? Or, aritmetica pentru clasa a VII-a tratează această problemă abia după 14 ore. Şi în manualul de geometrie pentru clasa a VII-a capitolul „Figuri asemenea", unde problema principală este de asemenea aceea a rapoartelor şi proporţiilor, este tratat înainte ca această problemă să fie tratată în manualul de aritmetică.

Mi se pare, tocmai de aceea, că ar fi nimerită introducerea capitolului „Rapoarte şi proporţii" în clasa a VI-a, în locul capitolului „Calcule cu aproximaţie" care aşa cum am arătat mai sus, ar fi mai la locul său în clasa a VII-a.

În aritmetica de clasa a VII-a extragerea rădăcinii patrate este prezentată fără demonstraţie. Gîndesc că problema extragerii rădăcinii ar fi mult mai bine plasată în manualul de algebră pentru clasa a VIII-a, după capitolul referitor la ecuaţiile de gradul I, cînd s-ar putea da o demonstraţie riguros ştiinţifică. Şi aceasta cu atît mai mult cu cît această chestiune nu mai este reluată în şcoala de 8 ani.

În ceea ce priveşte problema definiţiilor în aritmetică, consider că acestea ar trebui să fie identice ori de cîte ori acest lucru e posibil. Să nu definim fracţia ordinară în clasa a IV-a într-un fel şi în clasa a V-a în alt fel. Autorii manualului de clasa a IV-a ilustrează foarte just ideea de unitate fracţionară folosind desene corespunzătoare, însă nu dau definiţia corectă a fracţiei ordinare. În clasa a V-a, reluînd studiul fracţiilor ordinare, elevii întîlnesc altă definiţie. La fel se petrec lucrurile şi cînd este vorba de fracţii zecimale şi numere zecimale.

Ar trebui ca autorii manualelor să se pună de acord şi în ceea ce priveşte notarea mărimilor fizice. În prezent unitatea în această privinţă nu este întrutotul asigurată, ceea ce îi derutează pe elevi. De exemplu, în manualul de aritmetică pentru clasa a V-a la pag. 181, distanţa este notată cu D, viteza cu V şi timpul cu T. În clasele celelalte şi în special în manualele de fizică distanţa se notează cu litera S, iar timpul cu t.

Prof. I. TUDOR
Vedea

PROGRAMA

examenului de maturitate la şcolile de cultură generală şi şcolile de artă şi a examenului de stat la şcolile pedagogice şi la institutele pedagogice de învăţători în anul 1964

Examenul de maturitate şi examenul de stat din sesiunile iunie şi august 1964 se vor organiza şi desfăşura în aceleaşi condiţiuni ca în anul 1963, conform ordinului ministrului învăţămîntului nr. 396/1962.

Şcolile vor afişa în timp util, la loc vizibil, indicaţiile necesare.

În legătură cu materia din care vor fi examinaţi candidaţii la examenul de maturitate se precizează următoarele :

La literatura română se va examina din materia studiată în clasele VIII—XI (VIII—XII în şcolile de artă), conform programelor şcolare în vigoare.

Din capitolele privitoare la formarea limbii române, la manifestările culturale şi la dezvoltarea literaturii române în sec. XIV—XVIII se vor alcătui 2—3 subiecte cu caracter general ca : formarea limbii române, importanţa istoriografiei în limba română, importanţa Şcolii ardelene.

Din literatura secolelor al XIX-lea şi al XX-lea se va pune accent pe activitatea literară a scriitorilor studiaţi monografic şi pe analiza operelor prevăzute de programa şcolară pentru analiză literară. Nu se cere analiza literară a operelor menţionate în activitatea scriitorilor, a operelor indicate pentru caracterizare generală, nici a celor recomandate ca lectură suplimentară.

În tratarea subiectelor privitoare la activitatea literară a unor scriitori, candidaţii se vor referi la încadrarea scriitorilor în epocă, la principalele reviste la care au colaborat, la genurile literare în care au scris, la principalele lor opere şi la valoarea acestora, la aspecte de limbă şi stil, la contribuţia scriitorilor, la îmbogăţirea ideologică şi artistică a literaturii. De asemenea, în analiza activităţii scriitorilor şi a operelor literare candidaţii trebuie să ilustreze principalele probleme de teorie a literaturii : caracterul realist şi progresist al literaturii române, legătura ei cu poporul, superioritatea metodei realismului socialist, partinitatea comunistă a literaturii actuale, particularităţile artistice ale operelor literare.

La stabilirea notei la obiectul literatura română se va ţine seama de cunoştinţele de literatură, de puterea de sistematizare şi sintetizare a candidaţilor, de corectitudinea formei de exprimare.

La şcolile cu limbi de predare ale minorităţilor naţionale examinarea la limba şi literatura română se va face din materia prevăzută în programa şcolară a claselor VIII—XI de la aceste şcoli, ţinîndu-se seama de indicaţiile date la literatura română pentru şcolile cu limba de predare română.

Acei candidaţi (atît de la şcolile cu limba de predare română, cît şi de la şcolile cu limbi de predare ale minorităţilor naţionale) în ale căror lucrări scrise se vor găsi grave şi frecvente greşeli de ortografie, punctuaţie, construcţia frazei, vor fi examinaţi oral şi din principalele noţiuni şi reguli gramaticale care stau la baza exprimării corecte.

La literatura maternă în şcolile cu limbi de predare ale minorităţilor naţionale, candidaţii vor fi examinaţi din materia prevăzută în programele claselor VIII—XI (VIII—XII în şcolile de artă) — istoria literaturii materne şi principalele noţiuni de teoria literaturii.

În alcătuirea subiectelor la literatura maternă se va ţine seama de indicaţiile date la literatura română, respectîndu-se dezvoltarea specifică a fiecărei literaturi.

La literatura română şi literatura maternă biletele vor cuprinde un subiect din materia studiată în clasele IX şi X şi unul din literatura contemporană (clasa a XI-a), cu unele referiri şi la teoria literaturii.

La matematică se vor da spre rezolvare exerciţii şi probleme, precum şi demonstraţii din materia prevăzută în programa claselor X—XI ; nu se vor cere demonstraţii din capitolele : şiruri, puteri şi logaritmi, simboluri $+\infty$ şi $-\infty$ din programa clasei a XI-a.

Biletele pentru oral vor conţine fie două probleme, fie o problemă şi un exerciţiu, fie o demonstraţie şi un exerciţiu (problemă).

La fizică se va examina din capitolele :

a) Electromagnetismul (în întregime) cu inducţia electromagnetică, curentul alternativ, generatoare, motoare, transformatoare şi electrificarea ;

b) Oscilaţii şi unde electromagnetice (circuit oscilant, cîmp electromagnetic, unde electromagnetice, tuburi electronice, radioemisie şi radiorecepţie, noţiuni despre tranzistori şi despre radiolocaţie) ;

c) Structura atomului în întregime.

Absolvenţii învăţămîntului seral, ai învăţămîntului fără frecvenţă şi ai secţiei umaniste nu vor fi examinaţi din tema „radiolocaţie".

Biletele de fizică vor conţine o temă teoretică şi o problemă sau un exerciţiu de aplicaţie a fenomenelor sau legilor prevăzute în programa examenului de maturitate.

La chimie se va examina numai din chimia organică.

Atît la chimie cît şi la fizică se va cere candidaţilor să arate şi aplicaţiile tehnico-industriale, agricole sau din alte domenii ale fenomenelor şi legilor fizice şi chimice care formează obiectul biletelor respective.

La istoria Romîniei se va pune accent pe evenimentele mai importante din istoria patriei noastre, ca : formarea poporului român şi a limbii române ; cristalizarea societăţii feudale pe teritoriul ţării noastre ; formarea şi dezvoltarea statelor feudale române ; lupta maselor populare împotriva exploatării feudale (răscoala de la Bobîlna, războiul ţărănesc condus de Gheorghe Doja, răscoala populară condusă de Horia, Cloşca şi Crişan, răscoala populară condusă de Tudor Vladimirescu) ; lupta poporului împotriva jugului turcesc şi habsburgic ; legăturile dintre cele 3 ţări române de-a lungul veacurilor.

O atenţie deosebită se va acorda problemelor din epoca modernă : revoluţiile burghezo-democratice din anul 1848 din ţările române ; formarea statului naţional român ; cucerirea independenţei de stat a României ; dezvoltarea economică, socială şi politică între 1878—1914.

Se va insista în mod deosebit asupra evenimentelor din istoria contemporană : avîntul revoluţionar din ţara noastră între anii 1917—1922 ; crearea Partidului Comunist din România ; eroicele lupte muncitoreşti din perioada 1929—1933 ; lupta maselor populare conduse de P.C.R. împotriva fascizării ţării şi a războiului antisovietic ; insurecţia armată din august 1944 ; aportul României la războiul just antihitlerist ; desfăşurarea revoluţiei democrat-populare în ţara noastră, lupta oamenilor muncii conduşi de P.M.R. pentru construirea socialismului şi pentru desăvîrşirea construcţiei socialiste.

La noţiuni de marxism-leninism se va examina din materia studiată în clasa a X-a — economia politică capitalistă şi socialistă — şi din materia studiată în clasa a XI-a — filozofie şi socialism ştiinţific — pe baza programelor şcolare în vigoare.

Este necesar ca în cadrul examinării să se insiste asupra cunoaşterii realităţilor din ţara noastră, asupra sarcinilor trasate de Congresul al III-lea al P.M.R. privind etapa desăvîrşirii construcţiei socialiste.

La biologia generală elevii vor fi examinaţi din toată materia studiată în clasa a XI-a, conform programei şcolare în vigoare. Se va pune accent deosebit pe interpretarea materialist-dialectică a problemelor.

Se va insista asupra rezultatelor obţinute la noi în ţară, în diferitele ramuri ale agriculturii, prin aplicarea metodelor celor mai moderne.

La limba rusă se va examina din următoarea materie :

A. S. Puşkin : viaţa şi activitatea literară ; poezia „Mesaj celor din Siberia".

N. V. Gogol : viaţa şi activitatea literară ; comedia „Revizorul" (fragment).

N. A. Nekrasov : viaţa şi activitatea literară ; poezia „Drumul de fier" (fragment).

L. N. Tolstoi : viaţa şi activitatea literară ; „Război şi pace" (fragmentul studiat).

A. P. Cehov : viaţa şi activitatea literară ; „Cameleonul" (fragment).

A. M. Gorki : viaţa şi activitatea politico-literară ; romanul „Mama" (fragmentele studiate).

N. A. Ostrovski : viaţa şi activitatea politico-literară ; romanul „Aşa s-a călit oţelul" (fragmentul „Reîntoarcerea în rînduri").

A. N. Tolstoi : povestirea „Caracterul rus" (fragment).

M. A. Şolohov : povestea „Soarta unui om" (fragmente).

A. A. Fadeev : romanul „Tînăra gardă" (fragmente).

La gramatică se va examina din morfologia prevăzută în programele claselor VIII—XI, pe bază de exerciţii şi traduceri uşoare din limba rusă în limba română şi din limba română în limba rusă. Aceste exerciţii şi traduceri vor cuprinde cel mai uzual material lexical al claselor VIII—XI. În procesul pregătirii, atît la scris cît şi la oral, se poate folosi dicţionarul.

La limba latină se va examina din următoarea materie :

C. I. Caesar : De bello Gallico VI, 13, 15, 21, 22 ; VII, 1, 5—8, 77, 89.

M. Tullius Cicero : În Verrem, 2, 3, 14 ; În Catilinam I 1, 27 ; Philippica a XIV-a 12.

T. Livius : Ab Urbe condita, II, 12, 23 ; IX, 5—6.

P. Ovidius Naso : Metamorfoze III, 371—402 ; Tristia I, 79—86 ; III, 12 ; V, 10, 19—40.

Titus Lucretius Carus : De rerum natura I, 17—27, 30—34, 39—40; II, 75—79, 573—577; III, 59—74.

Publius Vergilius Maro : Georgica II, 532—542 ; Eneida I, 1—11 ; II, 1—12, 40—49 ; IV, 9—10, 15—23 ; XI, 108—119 ; XII, 940—949.

Quintus Horatius Flaccus : Ars poetica, 38—41 ; 46—48 ; 60—62 ; 99—103 ; 309 ; 317—319 ; 408—411.

Publius Cornelius Tacitus : Annales I, 5, 12, 15, 16, 31 ; IV, 27 ; VI, 51.

La analiza gramaticală se va cere aplicarea cunoştinţelor de morfologie şi sintaxă studiate în clasele VIII—XI.

La limba engleză se va examina din următoarea materie :

William Shakespeare : viaţa şi activitatea sa literară ; fragmentul din „Romeo and Juliet".

Jonathan Swift : viaţa şi activitatea sa literară ; fragmentul din „Gulliver".

Robert Burns : viaţa şi activitatea sa literară.

George Gordon Byron : viaţa şi activitatea sa literară ; fragmentul din „The Prisoner of Chillon".

P. B. Shelley : viaţa şi activitatea sa literară ; fragmentul din „Song to the Men of England".

Charles Dickens : viaţa şi activitatea sa literară ; fragmentul din „Pickwick Papers".

W. M. Thackeray : viaţa şi activitatea sa literară ; fragmentul din „Vanity Fair".

G. B. Shaw : viaţa şi activitatea sa literară ; fragmentul din „Major Barbara".

John Galsworthy : viaţa şi activitatea sa literară ; fragmentul din „Forsyte Saga".

Jack London : viaţa şi activitatea sa literară ; fragmentul din „Martin Eden".

Mark Twain : viaţa şi activitatea sa literară ; fragmentul din „A Connecticut Yankee în King Arthur's Court".

La gramatică se va examina din morfologia şi sintaxa prevăzute în programele claselor VIII—XI, pe bază de exerciţii şi traduceri uşoare din limba engleză în limba română şi din limba română în limba engleză. Aceste exerciţii şi traduceri vor cuprinde cel mai uzual material lexical al claselor VIII—XI. Se poate folosi dicţionarul.

La limba franceză se va examina din următoarea materie :

Perioadele importante şi curentele literare :

Evul mediu, Renaşterea.

François Rabelais : Comment Pantagruel persuada Panurge de prendre conseil d'un fou.

Clasicismul.

Pierre Corneille : Le Cid — Scène de la provocation en duel (acte II, scène 2).

Molière : L'Avare — Harpagon chasse la Flèche (acte I-er, scène 3).

La Fontaine : Les Animaux malades de la peste.

Iluminismul.

Voltaire : Zadig.

Denis Diderot : La Religieuse (fragment).

Romantismul.

Victor Hugo : Les Misérables — Cosette côte à côte dans l'ombre avec l'inconnu.

Honoré de Balzac : Eugénie Grandet (fragment).

Stendhal : La vie de H. Brulard (fragment).

Emile Zola : Germinal (fragment).

Guy de Maupassant : Le Père Milon.

Anatole France : Le crime de Sylvestre Bonnard (fragment).

Literatura sec. al XX-lea.

Romain Rolland : Jean Christophe.

Henri Barbusse : La Conversion de Ion Grecea.

Louis Aragon : Vers d'Almanach.

La gramatică se va examina din problemele de morfologie şi sintaxă prevăzute în programa claselor VIII—XI, pe bază de exerciţii şi traduceri uşoare din limba franceză în limba română şi din limba română în limba franceză. Aceste exerciţii şi traduceri vor cuprinde materialul lexical uzual învăţat în clasele VIII—XI. Se poate folosi dicţionarul.

La limba germană se va examina din următoarea materie :

J. W. Goethe: Mailied, Erlkönig şi fragmente din Faust.

Fr. Schiller : Der Handschuh şi fragmente din Kabale und Liebe.

H. Heine : Deutschland Ein Wintermärchen, Die Harzreise.

E. E. Kisch : Von der Reportage.

Fr. Wolf : Bürgermeister Anna.

L. Renn : Der Neger Nobi.

E. Weinert : Zwei Mann auf Beobachtung.

B. Brecht : Fragen eines lesenden Arbeiters.

F. C. Weiskopf : Das Mädchen von Krasnodar.

A. Seghers : Die Tochter der Delegierten.

W. Bredel : Fragment din romanul Verwandte und Bekannte.

A. Margul-Sperber : Unsterblicher 23 August. Das Landeswappen.

A. Breitenhofer : Die Lehrjahre des Franz Jakobi.

La gramatică se va examina din problemele de morfologie şi sintaxă prevăzute în programele claselor VIII—XI, pe bază de exerciţii şi traduceri uşoare din limba germană în limba română şi din limba română în limba germană. Aceste exerciţii şi traduceri vor cuprinde materialul lexical uzual însuşit în clasele VIII—XI. Se poate folosi dicţionarul.

★

În alcătuirea biletelor pentru examinarea orală la toate materiile se va ţine seama de instrucţiunile de reducere a programelor şi manualelor şcolare valabile în anul 1963/1964.

★

Absolvenţii şcolilor medii de artă (începînd cu seria 1964) vor susţine examen atît la disciplinele prevăzute pentru absolvenţii şcolilor medii de cultură generală, cît şi la următoarele discipline de specialitate :

a) **Şcoli medii de muzică.**

1. Instrument principal — interpretarea pieselor pregătite pentru examen, la nivelul indicat de programa clasei a XII-a şi citirea la prima vedere a unei piese de nivelul ultimei clase.

2. Teorie — solfegii — examen oral din materia prevăzută în programa de învăţămînt a claselor VIII—XII (dicteu melodic, solfegiu la prima vedere şi o problemă teoretică).

b) **Şcoli medii de arte plastice.**

1. Desen artistic — un studiu în creion după ghips şi un studiu de portret cu mîini, după model viu, în creion sau cărbune, de dimensiunile 70/50 cm. ce se vor realiza în 24 ore (trei zile consecutiv).

2. Pictură sau sculptură (la alegere) — un studiu în ulei după natură statică (pentru pictură) sau un studiu de cap după model viu (pentru sculptură) ; durata 16 ore (două zile consecutiv).

Probele de examen la disciplinele de specialitate prevăzute mai sus se desfăşoară imediat după susţinerea ultimelor probe la disciplinele de cultură generală.

★

În legătură cu materia din care vor fi examinaţi candidaţii la examenul de stat organizat la şcolile pedagogice de învăţători şi educatoare se precizează următoarele :

La literatura română, literatura maternă, istoria Romîniei şi noţiuni de marxism-leninism candidaţii vor fi examinaţi după programele examenului de maturitate prezentate mai sus.

La limba română (gramatică) limba maternă (gramatică), metodici, matematică, pedagogie generală şi pedagogie preşcolară candidaţii vor fi examinaţi din programele studiate în anii I—VI ai şcolii pedagogice.

Candidaţii de la institutele pedagogice de învăţători vor fi examinaţi conform programelor după care au studiat în anii I şi II.

★

Se atrage atenţia că în timpul anului şcolar profesorii au îndatorirea de a cere elevilor să aprofundă cu elevii toate temele prevăzute în programele şcolare, fără a se limita la predarea problemelor cerute de programa examenului de maturitate.

ACTUALITATEA

Acțiuni ale organizațiilor sindicale

PIATRA NEAMȚ

De curînd, în sala de festivități a Casei de Cultură din Piatra Neamț, corul Sindicatului învățămînt din localitate a dat un concert care s-a bucurat de un deosebit succes.

A fost prezentat cu acest prilej un program bogat, în care cîntecele patriotice și de masă asemeni lucrărilor „Republică, măreață vatră" de I. Chirescu, „Patrie pămînt de aur" de Gh. Bazavan, „Te cînt partid" de Mircea Neagu etc. au alternat cu lucrări concertistice dificile ca de pildă „Ciocîrlia" de Mendelsohn Bartholdy, serenada „În noapte lin" de Johannes Brahms sau „Drum de iarnă" de Visarion Sabalin.

Ținuta interpretativă, programul bogat și judicios ales au făcut ca această formație artistică amatoare, în rîndul căreia activează numeroși învățători și profesori din Piatra Neamț, să fie deosebit de apreciată de către cetățenii orașului și locuitorii comunelor din împrejurimi în fața cărora prezintă spectacole cu regularitate.

În prezent corul Sindicatului învățămînt din Piatra Neamț se pregătește cu asiduitate în vederea celui de-al VII-lea concurs al formațiilor artistice de amatori, care se va desfășura în acest an în cinstea celei de-a XX-a aniversări a eliberării patriei.

CIUMULEȘTI-SUCEAVA

Membrii grupei sindicale de la Școala generală de 8 ani din satul Bărăști, comuna Ciumulești se ocupă îndeaproape de difuzarea cărții în rîndul colectiviștilor. Grupa de difuzori voluntari a cărei responsabilă este profesoara Cornelia Moșoiu, organizînd recenzii și lecturi în cadrul șezătorilor, la căminul cultural etc. a reușit să determine un număr important de colectiviști să-și alcătuiască biblioteci personale, cuprinzînd literatură ideologică, politică, beletristică și de popularizare a științei. Valoarea totală a cărților difuzate în ultima perioadă de membrii grupei sindicale printre colectiviștii gospodăriei agricole colective „Viața nouă" însumează peste 2 300 lei.

BOTOȘANI

Asociația sportivă „Lumina" de pe lîngă Sindicatul învățămînt din Botoșani, asociație care numără 225 de membri din rîndurile învățătorilor și profesorilor din oraș, organizează interesante concursuri de masă și de performanță. Astfel, în ultimul timp asociația a organizat un concurs pentru trecerea normelor în vederea obținerii insignei de polisportiv și două concursuri speciale dotate cu o cupă. Numeroși învățători și profesori tineri iau parte de asemenea la probele de cros și șah din cadrul Spartachiadei de iarnă a tineretului.

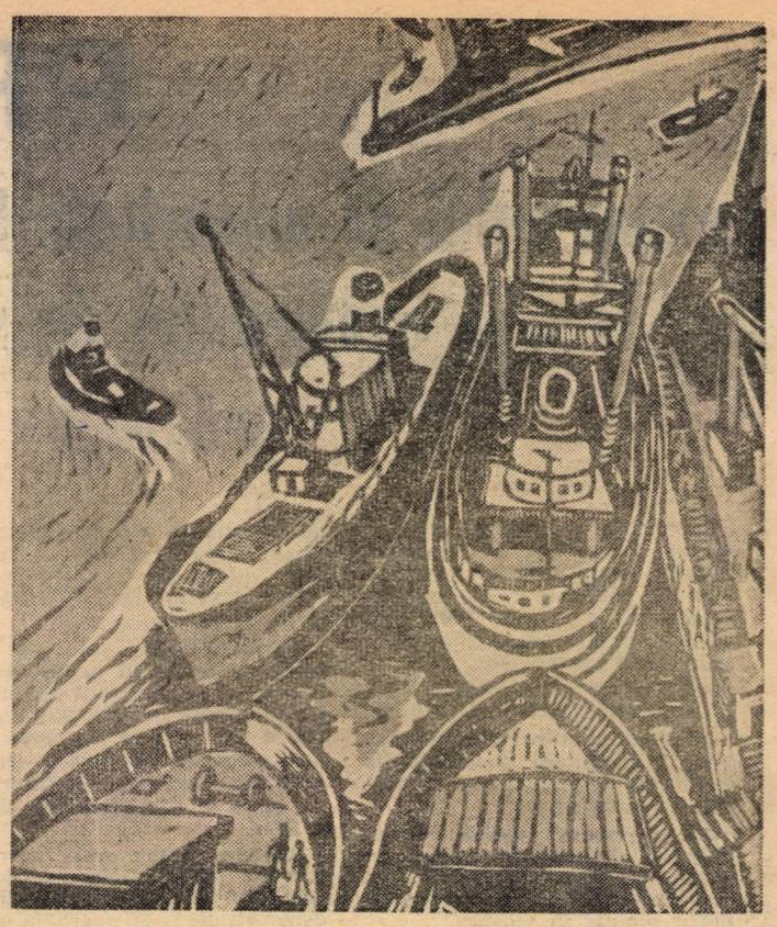

Prof. N. SPIRESCU — *„Cargouri în șantierul din Galați"*

Prof. EUGENIA BRATEȘ — *„Pasajul scărilor din Sibiu"*

Concursul de literatură română

Societatea de științe istorice și filologice din R.P.R. face cunoscut că **prima fază a concursului de literatură română, faza pe oraș** (în Capitală pe raion) cu elevii claselor VII-XI din învățămîntul de cultură generală, anii III-VI ai școlilor pedagogice și anii I-IV ai școlilor profesionale, organizat de Societate cu sprijinul Ministerului Învățămîntului și al C.C. al U.T.M., **va avea loc duminică, 9 februarie 1964.**

NOTE bibliografice

De curînd, în Editura tineretului au apărut două interesante lucrări în colecția „Oameni de seamă". Este vorba de monografiile **„Emanuel Bacaloglu"** de Florica Cîmpan și **„Dimitrie Pompeiu"** de Mihail St. Botez.

Monografia scrisă de Florica Cîmpan ne ajută să cunoaștem amplu viața și activitatea lui Em. Bacaloglu, om de un larg orizont cultural, al cărui nume este legat atît de începuturile activității științifice, cît și de începuturile învățămîntului științific modern din țara noastră, el fiind, alături de Carol Davila și Dimitrie Bolintineanu, unul dintre ctitorii învățămîntului românesc. Pagină cu pagină lucrarea ni-l arată pe savant căutînd noi soluții în domeniile cărora li s-a dedicat — matematicile și științele exacte —, lucrînd neobosit la elaborarea de manuale școlare și cursuri universitare sau creînd, cu mijloacele sale proprii, laboratorul de fizică al Universității din București, laborator ce-i poartă, în semn de omagiu, numele.

Alcătuită pe baza unei serioase și competente documentări, editată în condiții grafice deosebite și dispunînd de ilustrații inedite, monografia prof. Florica Cîmpan este pentru cititori un excelent instrument de documentare.

La rîndul ei, monografia închinată vieții și operei lui Dimitrie Pompeiu de către prof. univ. Mihail St. Botez reflectă amplu activitatea remarcabilului om de știință român, care s-a impus pe plan internațional prin contribuții de mare valoare în domeniul matematicilor superioare, ducînd astfel departe peste hotare, faima școlii matematice românești. Autorul, fost student al savantului D. Pompeiu se apleacă cu venerație asupra unor file din viața acestuia, reliefînd drumul lui greu dar încununat de succese, contribuția importantă pe care a adus-o alături de alți savanți de seamă ca Gh. I Titeica, Tr. Lalescu ș.a., la creșterea prestigiului școlii matematice românești.

Dragostea și adînculrespect cu care profesorul Mihail St. Botez urmărește fiecare etapă a vieții și activității lui Dimitrie Pompeiu răzbat din lectura monografiei, emoționînd adesea puternic pe cititori.

VICTORIA POPOVICI

A apărut

Revista de pedagogie

nr. 12, decembrie 1963

In sumar :

* * * Realizări în domeniul învățămîntului în anii puterii populare.

Nicolae Sipoș și **Vasile V. Popescu** : Despre sprijinirea pe elementele pozitive din activitatea elevilor în procesul instructiv-educativ.

I. Berca, M. Ghivirigă și **Gh. Enc:** Contribuții la stabilirea tipologiei lecției practice în cadrul instrucției în producție.

Magdalena Banto și **Maria Boștină** : Problema corelării cunoștințelor în procesul instructiv la clasele I—IV, în condițiile predării pe obiecte.

Dorin Damaschin : Probleme actuale ale educării deficienților mintal și a deficienților cu tulburări de vorbire.

Adam Dankanits : Un propagator transilvănean al ideilor pestalozziene.

Gheorghe M. Constantin : Cînd, cu ce și cum să începem educația muzicală a copiilor.

Valentin Deșliu : Preocupări ale școlii bulgare privind educația comunistă a elevilor.

Tiberiu Bogdan : Marginalii la o cercetare științifică (cercetarea timpului liber de către grupul de studii de științe sociale UNESCO)

Eliza Bichman : Metodica predării istoriei în școala de 8 ani.

T. Ghimpu: „Conceptele figurale".

Tiberiu Trutzer : O lucrare francează despre învățămîntul francez.

* * * Sumarul Revistei de pedagogie pe anul 1963.

DE PESTE HOTARE • DE PESTE HOTARE •

Tendințe actuale în învățămîntul mondial

O anchetă recentă, întreprinsă de Biroul Internațional de Educație de pe lîngă UNESCO și la care s-au primit răspunsuri din 65 de țări cu regimuri social-politice diferite din întreaga lume (la anchetă au participat și specialiști din țara noastră) permite desprinderea anumitor trăsături dominante actualmente în învățămîntul mondial.

Concluziile anchetei evidențiază în primul rînd creșterea curentului pedagogic în favoarea planificării procesului educativ, planificare ce se efectuează de pe acum în peste o treime din țările anchetate.

În al doilea rînd se remarcă tendința generală în favoarea reformei planurilor de învățămînt. În anul școlar 1962—63 au suferit modificări planurile de învățămînt în 45% dintre țările anchetate, în timp ce în anul școlar 1961-1962 modificările s-au ridicat numai la procentul de 32. Disciplinele nou introduse în planurile de învățămînt sînt, în ordinea frecvenței, lucrările practice, limbile străine, educația artistică, regulile de circulație, probleme de relații internaționale.

Analiza programelor relevă de asemenea creșterea ponderii acordate predării anumitor discipline. În ordinea importanței, acestea sînt predarea limbilor, matematica, științele fizico-chimice. În schimb, se constată scăderea importanței acordate predării religiei.

Tendințele actuale manifestate în învățămîntul mondial dovedesc că, învingînd ideile clericale și reacționare manifestate în școlile din unele țări, tendințele progresiste și științifice, influențate în mare măsură de principiile pedagogiei socialiste, cîștigă teren.

„Profesorul mecanizat" realizat de un grup de specialiști din R. P. Ungară

Un grup de specialiști din R. P. Ungară a inventat și experimentat un „profesor mecanizat", capabil să predea verbal o lecție însoțită de muzică și ilustrată cu proiecții și să pună probleme elevilor care audiază lecția respectivă.

Mecanismul acestui „profesor mecanizat" este relativ simplu. El se compune dintr-un magnetofon pe care se imprimă vocea celui ce predă lecția și ilustrația muzicală adecvată. Pe parcursul predării imprimarea magnetică declanșează un semnal pentru ilustrații, care sînt proiectate pe un ecran de către robotul-proiector. Într-o formă similară se declanșează semnale pentru întrebări. Pe ecran apare mai întîi întrebarea, iar apoi, după un scurt interval, se dau trei sugestii de răspuns, numerotate. Cel examinat indică răspunsul pe care-l consideră bun apăsînd pe un buton. Robotul apreciază răspunsurile bune și continuă lecția.

Material didactic din mase plastice pentru predarea primelor noțiuni matematice

În 29 de școli elementare și în cîteva grădinițe de copii din orașul Cleveland (Statele Unite) a fost experimentat un material didactic confecționat din mase plastice, menit să dea un caracter mai figurativ predării primelor noțiuni de aritmetică. Materialul cuprinde grupe de cifre, figuri geometrice care se pot compune, bețișoare și diferite cadre pentru rotirea pieselor. Acestea pot fi compuse și descompuse după dorința examinatorului și a elevilor fie pe pupitre, fie pe table speciale, tratate cu o substanță adezivă. Pedagogii care urmăresc rezultatele folosirii acestui material consideră că, datorită lui, elevii mici învață mult mai ușor și mai plăcut primele noțiuni de aritmetică, descoperind singuri o serie de relații cantitative și logica operațiilor matematice.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA : București, Piața Scînteii nr. 1 Telefon 17.60.10. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii voluntari din unitățile de învățămînt. Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii, Piața Scînteii din București.

40132

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Gazeta ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Anul XV nr. 741 | vineri 7 februarie 1964 | 8 pagini 25 bani

La cercul de chimie

În atenția noastră — fiecare elev

Cum să procedeze ca elevii buni la carte, cu înclinații deosebite să progreseze cît mai mult, să se întreacă mereu pe ei înșiși, cum ar putea face ca școlarii care nu manifestă suficientă dragoste de învățătură și care iau note mici să nu mai tragă în jos balanța succeselor pe clasă sau pe școală? — iată cîteva din frămîntările care mobilizează continuu miile de cadre didactice la căutări creatoare, care le sporesc eforturile pentru găsirea căilor menite să asigure fiecărui școlar o cît mai bună pregătire.

„Fiecărui școlar o bună pregătire" — cuvintele acestea ne duc pe mulți dintre noi, pedagogii, cu gîndul spre marea diversitate de situații și de cazuri ce se pot întîlni în școală, într-o singură clasă. „Cum să fac să învețe algebra elevul X — se întreabă un profesor — dacă el încă nu stăpînește bine operațiile aritmetice?", „Cum să scrie corect elevul Y dacă în clasa a V-a fiind nu știe ce este articolul sau pronumele?" — își spune altul. „Și cum trebuie ajutat să se dezvolte elevul Z, cu o deosebită pricepere pentru fizică, doritor să afle mereu lucruri noi? Imi este oare îngăduit să mă mulțumesc doar cu faptul că este dotat, că are perspectivă de dezvoltare? Nu am oare datoria să-l sprijin să crească pe măsura posibilităților de care dispune?" — se preocupă un al treilea.

Dezlegarea la aceste probleme ne-o dă însăși viața. Bineînțeles, dacă ne străduim să cunoaștem trăsăturile individuale ale fiecăruia din elevii noștri, să știm care este volumul și calitatea cunoștințelor dobîndite de ei, lacunele care mai există în pregătirea lor.

Mulți învățători și profesori obișnuiesc să-și noteze în caiete speciale tot ceea ce constată în legătură cu cunoștințele fiecărui elev. Este un procedeu bun, care ne ajută să urmărim evoluția copiilor — bineînțeles, cu condiția să folosim însemnările pentru a lua, fără întîrziere, măsuri diferențiate, care să asigure ajutorarea elevilor în mod diferențiat, în direcția în care este nevoie la fiecare caz în parte. Căci însușirea cunoștințelor în cantitatea și calitatea cerută de programă depinde nu numai de lecțiile ținute, de faptul dacă explicăm lucrurile clar și atractiv, dacă reușim să captăm atenția în cursul predării și așa mai departe. Ea este în funcție — așa cum arătam — și de multe elemente particulare, de factori care diferă de la școlar la școlar. A ține seamă de acești factori este o cerință de bază pentru succesul străduințelor noastre de a realiza o tot mai bună pregătire fiecărui școlar.

Desigur, tratarea individuală a elevului în procesul de învățămînt ridică multe probleme. Ne vom referi la cîteva din ele.

Plecînd de la premisa că lecțiile trebuie să fie atît de bine pregătite și desfășurate încît să fie înțelese și însușite chiar din clasă, unii profesori se consideră cu datoria împlinită dacă au ținut mereu lecții bune, în care au antrenat pe toți copiii. Dar ei uită uneori că colectivul clasei este format din mai mulți elevi, care-și au fiecare particularitățile lor, că unii pot să aibă goluri în nivelul de cunoștințe și de aceea nici nu pot înțelege o serie de chestiuni, că alții gîndesc mai încet sau „prind" mai greu, fiind astfel amenințați să rămînă în urma celorlalți. Tocmai avînd în vedere asemenea situații, cele mai multe cadre didactice continuă preocupările pentru buna pregătire a fiecărui școlar și după lecție. Așa se face că în mai toate școlile se organizează meditații. La școala medie „A. Toma" din Ploiești, profesorii de matematică, de exemplu, aduc la astfel de activități pe toți elevii care întîmpină greutăți în însușirea acestei discipline. Într-o serie de școli s-a procedat cu și mai multă minuțiozitate în organizarea meditațiilor. Astfel conducerea Școlii generale de 8 ani nr. 169 din Capitală a asigurat și în cadrul acestora tratarea individuală a elevilor. Pe lîngă faptul că sînt chemați la meditații numai elevii care au nevoie de ele, adică aceia care nu reușesc să-și însușească noile cunoștințe din cauza golurilor pe care le au în pregătirea dobîndită anterior, în cursul meditațiilor se lucrează individual cu elevii, repetîndu-se cu ei capitolele la care le este necesar un ajutor suplimentar. Atunci cînd profesorul s-a convins că elevul și-a însușit cunoștințele de care are nevoie în parcurgerea întregii materii, nu îl mai aduce la meditații. Acest mod de lucru — foarte eficient — solicită destul de mult pe profesor, care trebuie să cunoască bine cazul fiecărui elev, să pregătească pentru fiecare exercițiile cele mai indicate și să organizeze activitatea în ora de meditații așa încît nici o clipă să nu însemne supraîncărcare, timp pierdut, nici pentru școlar, nici pentru profesor. Ajutorul suplimentar pe care îl dă elevului nu trebuie să însemne dădăceală, ci, dimpotrivă, un îndemn la o activitate cît mai independentă, care să-l pună în situația să se descurce singur. Altfel nu vom reuși să-i cultivăm gîndirea logică, obișnuința de a munci independent și înainte de toate de a munci cu tenacitate.

Am auzit adeseori vorbindu-se despre un fel de meditații pe care elevii cei mai buni le dau celor mai slabi la carte. Dar oare elevul, oricît de bun ar fi el, stăpînește materia ca și profesorul său pentru a putea asigura o bună îndrumare științifică, posedă metodele de muncă ale acestuia pentru a-și putea ajuta colegul cu efectul așteptat? Această întrebare am pus-o tov. Aurelia Muică, director adjunct la Școala generală de 8 ani nr. 11 din Capitală. „Nu numai că elevul, oricît de bine pregătit ar fi, nu-l poate egala pe profesor — ne-a răspuns aceasta — dar sarcina pe care a primit-o înseamnă și o încărcare a lui cu răspunderi care îl depășesc. Apoi să ne gîndim că are și el nevoie de timp pentru propria pregătire și pentru recreere".

Întrajutorarea elevilor se poate realiza sub forma informării colegilor care au lipsit asupra lecțiilor noi, asupra explicațiilor și indicațiilor suplimentare pe care le-a dat profesorul în vederea efectuării temelor pentru acasă, în a-l determina pe colegul mai leneș să se apuce de lecții fără zăbavă, să nu piardă timpul; poate consta în activitatea comună dusă pentru alcătuirea ierbarelor, a insectarelor, a altor colecții de materiale ce vin direct în folosul muncii de instruire; în întrecerea de a

(Continuare în pag. 8-a)

Hărnicie, pasiune

Este, ca mulți alții, profesor. Profesor de științe naturale. Și-a ales această îndeletnicire chemat de marea frumusețe a incursiunilor în lumea plantelor și animalelor, a călătoriilor în trecutul îndepărtat al vieții lor, mînat de dorința de a umple sufletele celor mici cu minunea celor descoperite prin îndelungi căutări în locașurile tainice ale naturii, între filele cărților.

Acum, la școală, din comoara frumuseților pe care el le știe, nu ține nimic ascuns ochilor cercetători ai copiilor, ochilor nesățioși să afle tainele gîzelor și ale florilor. Iată colecții de plante și insecte, iată borcănașe cu mici animale conservate, alcătuite așa ca să poată fi cît mai ilustrative și mai lesne de folosit. Iată scheme și schițe întocmite pe sticlă în vederea ilustrării lecțiilor și cu ajutorul proiecțiilor. Cu toatele sînt rînduite cu grijă pe rafturi speciale și păstrate cu mare atenție.

Cîte ceasuri de migală nu au cerut ele profesorului, cîte ceasuri de muncă încordată, închinată cu hărnicie luminării minților? Și cîte zile de strădanii cot la cot cu cei mici pentru strîngerea unui asemenea material?

Dar profesorul nu a ținut desigur socoteala ceasurilor. Pentru că, la fel cu mulți alți slujitori devotați ai școlii, își dăruie munca din pasiune, din dragostea pentru cei mici.

La fel ca mulți alții... Căci pretutindeni în școlile noastre se află, asemeni profesorului Ladislau Bagi de la Școala medie nr. 2 din Satu Mare, învățători și profesori harnici și pasionați în muncă, oameni care nu găsesc satisfacție mai mare în viața lor decît aceea de a vedea aprinzîndu-se în ochii celor mici luminile cunoașterii și înțelegerii, după ce, călăuziți de dînșii, au cercetat îndelung adevărurile științelor.

A. C.

MOBILIERUL ȘCOLAR

Înfăptuirea Directivelor Congresului al III-lea al P.M.R. privind trecerea la învățămîntul general de 8 ani, ca și dezvoltarea tot mai largă a învățămîntului mediu au necesitat sporirea continuă a spațiului de școlarizare. Numai în primii patru ani ai planului șesenal au fost construite peste 15.000 săli de clasă. În același timp s-a asigurat dotarea cu mobilier școlar a noilor localuri de școli cît și reînnoirea mobilierului într-un număr important din localurile existente.

Pe baza experienței dobîndite pînă în prezent și a unei largi documentări în țară și străinătate, organele de specialitate din Ministerul Învățămîntului, împreună cu organizațiile de proiectări și construcții, au studiat și elaborat documentația tehnică și au executat în ultimii ani diferite tipuri de mobilier școlar pentru toate necesitățile unei școli: bănci, catedre, table, mese speciale pentru laboratoare, mobilier adecvat pentru bibliotecă etc.

În proiectarea și execuția mobilierului școlar s-a ținut seama atît de principiile pedagogice și sanitare impuse acestui gen de mobilier, cît și de problemele tehnice și economice privind materialele întrebuințate și posibilitățile de confecționare pe plan regional. S-a căutat de asemenea să se întrebuințeze cît mai larg unele materiale noi, durabile, ușor de întreținut și cu un aspect cît mai plăcut.

Pentru sălile de clasă

O atenție deosebită s-a dat elaborării și executării băncilor școlare. Vechile tipuri de bănci existente în școlile noastre erau confecționate, de regulă, din lemn de rășinoase, avînd pupitru, scaunul și scheletul de rezistență executate complet din lemn. Din această cauză, pe lîngă faptul că necesitau un consum mare de material lemnos, ele se deteriorau ușor (mai ales pe fața superioară a pupitrului), făcînd astfel dificilă scrierea și desenul. În același timp, din cauza dimensiunilor constructive fixe, era necesară confecționarea mai multor mărimi de bănci, ceea ce constituia o dificultate importantă în întrebuințarea unei săli de clasă de către elevi de vîrste diferite. Acolo unde era necesară dispunerea băncilor în formă de amfiteatru se impunea de asemenea întrebuințarea în aceeași sală a mai multor mărimi de bănci.

Pentru eliminarea acestor neajunsuri, noul tip de bancă școlară are scheletul de rezistență confecționat din metal, restul elementelor fiind din plăci fibrolemnoase. Scheletul metalic dă băncii o linie mai modernă și permite reglarea înălțimii la care se montează pupitrul și scaunele, eliminînd astfel necesitatea de a construi bănci de mărimi diferite pentru diferitele vîrste școlare sau pentru așezarea băncilor într-o sală în amfiteatru.

Plăcile fibrolemnoase din care este confecționat blatul pupitrului au avantajul că nu se zgîrie lesne, se curăță foarte ușor de petele de cerneală, sînt mai puțin sensibile la variațiile de temperatură (nu fisurează), oferind astfel, timp îndelungat, o suprafață plană. De asemenea blatul poate fi „placat" cu materiale plastice de diferite culori, iar consumul de material lemnos este mult redus. La primele variante construite au existat unele neajunsuri în ceea ce privește stabilitatea acestor tipuri de bănci, pentru obținerea cărora era necesară prinderea picioarelor cu ajutorul unor rondele și holșuruburi în pardoseală. În prezent s-a proiectat un tip îmbunătățit de bancă, reglabilă (vezi schița nr. 1) care rezolvă problema stabilității băncilor fără a mai fi necesar sistemul greoi de prindere utilizat anterior care, în același timp, deteriora pardoselile.

Pentru uniformizarea mobilierului din sălile de clasă ca și pentru reducerea consumului de material lemnos, s-a studiat și proiectat și un nou tip de catedră, avînd scheletul de rezistență din metal, iar blatul din plăci fibrolemnoase (P.F.L.) melaminate, care se aplică pe un suport din plăci aglomerate din așchii de lemn (P.A.L.) material inert, rezistent, ușor de prelucrat și de înlocuit.

Cu multă grijă au fost elaborate și diferitele tipuri de table școlare, în funcție atît de mărimea claselor cît și de posibilitățile locale de confecționare.

În unele școli se mai întrebuințează încă — și aceasta mai mult din lipsa de prevedere în momentul proiectării — vechiul tip de tablă din lemn, de dimensiuni reduse, fixată pe trepied. Acest tip are dezavantajul că oferă o suprafață mică pentru scris, este nestabil și așezat excentric față de axul clasei. La rîndul lui, tipul de tablă glisantă pe verticală, confecționată din două foi suprapuse, deși oferă o suprafață mai mare pentru scris și se află pe axul clasei, prezintă însă, așa cum au arătat profesorii consultați de noi, dezavantajul că sistemul de prindere în perete, ca și cel de ridicare sînt greoaie și se defectează foarte ușor, făcînd tabla inutilizabilă.

Un sistem mai adecvat, dar care n-a luat o răspîndire prea mare din cauză că beneficiarii, ca și organele de resort din minister nu s-au preocupat în suficientă măsură de confecționarea lui, este sistemul de „tablă pliantă" confecționată din trei foi de lemn vopsite pe ambele fețe, oferind un spațiu de scriere foarte mare (6 suprafețe). Sistemul are și avantajul că, pliind cele două foi laterale peste foaia fixă din mijloc, se poate păstra desenul sau scrisul de pe cele trei suprafețe devenite interioare, rămînind libere suprafețele a încă două foi.

Foarte frecventă în construcțiile noi, în special din mediul urban, a devenit tabla școlară montată sau turnată direct în perete. Acest tip de tablă se execută aplicîndu-se pe suprafața peretelui glet de ipsos pe o tencuială driscuită perfect plană. Se obține astfel o suprafață netedă care se vopsește apoi în culoarea dorită. Se poate folosi în același scop și ciment sclivisit în care s-a introdus culoare, turnat tot direct pe perete. La fel se pot aplica pe perete plăci din lemn (fibrolemnoase) sau sticlă. Tabla este încadrată de un profil (chenar), iar la partea inferioară se prevede pe toată lățimea o poliță pentru păstrarea cretei și a buretelui.

Indiferent de materialul din care se execută, tabla astfel confecționată are avantajul că ocupă în sala de clasă o poziție centrală, prezintă stabilitate, are o suprafață mare pentru scris — toată lățimea peretelui — iar execuția se realizează cu foarte multă ușurință și cu materiale ușor de procurat.

În funcție de avantajele prezentate considerăm că ultimele două tipuri descrise prezintă cele mai multe calități și pot fi generalizate. O concluzie definitivă în această privință se va putea desprinde desigur în urma consultării cadrelor didactice care, folosind tabla în munca lor cu elevii, sînt în situația de a aprecia cel mai bine calitățile ei.

Pentru laboratoare

O piesă de mobilier de mare utilitate în școală este masa de laborator. S-a experimentat pînă în prezent atît tipul de masă executată complet din lemn, cît și tipul de masă la care scheletul este din metal, în armonie cu noile bănci. Mesele cu schelet metalic au avantajul că se reduce mult consumul de material lemnos prin întrebuințarea plăcilor fibrolemnoase, iar suprafața blaturilor poate fi îmbrăcată cu mase plastice de culori diferite, ușor de întreținut. În dimensionarea și forma acestor mese s-a ținut seama că ele sînt grupate în laborator pe puncte de lucru, astfel încît unele din ele sînt prevăzute cu instalații de apă, lumină, care permit efectuarea experiențelor.

Pentru lucrările practice

În ceea ce privește mobilierul pentru lucrările practice, pe baza experiențelor de pînă în prezent, s-au proiectat bancuri de lăcătușărie (vezi fig. nr. 2) precum și o masă universală pentru gospodărie.

Bancul de lăcătușărie este montat pe schelet metalic și dispune de sertare pentru păstrarea sculelor și a unor materiale. Pentru a nu ocupa o suprafață prea mare, s-au proiectat bancuri la care să poată lucra cîte șase elevi, cîte trei pe fiecare parte. Pentru expunerea desenelor sau schițelor s-au montat în fața fiecărui post de lucru suporturi speciale, iar în vederea luării notițelor sau a întocmirii unor schițe au fost montate la bancuri scaune reglabile și rabatabile. Pentru fiecare elev urmează a se monta menghina respectivă. Datorită formei adoptate, materialelor întrebuințate și dimensiunilor alese, bancul are un aspect plăcut este ușor de confecționat și de întreținut, prezintă stabilitate în timpul lucrului și poate fi mutat cu ușurință.

Masa de lucru pentru gospodărie este proiectată pentru două sau patru eleve și poate avea întrebuințări multiple — croit, cusut, călcat, luarea notițelor, desenarea diferitelor schițe etc. Dispunerea ei în încăperi urmează să se facă în funcție de dimensiunile sălilor, de orientarea cea mai bună față de lumină, de numărul elevelor etc.

Pentru sala de desen

În unele proiecte-tip de școli ce se studiază în prezent s-a prevăzut o nouă funcțiune — și anume, sala de desen pentru elevii mai mari. Pentru o utilizare corespunzătoare a acestei săli s-au proiectat și urmează să se execute mese speciale de desen pe schelet metalic. Datorită faptului că elevii lucrează pe planșete individuale de dimensiuni mai mici, masa de desen proiectată este prevăzută numai cu un suport pentru planșetă, care poate da o înclinare între 0°—20°. Dimensiunile suportului permit folosirea planșetelor de mărimea 73 × 53 cm. În funcție de dimensiunile sălii de desen se vor comanda și executa mese pentru un singur elev sau pentru doi elevi (fig. 3). La fiecare masă s-au prevăzut suporturi și spații pentru depozitarea servietelor. În sală mesele se pot așeza în orice poziție, în funcție de orientarea cea mai corespunzătoare pentru lumină.

Cît despre sălile de bibliotecă din cadrul școlilor, acestea erau dotate, în general, în mod diferit în funcție de posibilități. În prezent, pentru tipizarea mobilierului necesar bibliotecilor s-au întocmit proiecte de masă de lectură, rafturi pentru depozitat cărțile, confecționate din lemn și metal, masă pentru custode. Deoarece sîntem în faza de executare a prototipurilor acestui mobilier, socotim deosebit de util ca atît cadrele didactice cît și secțiile de învățămînt care îl vor comanda pentru școlile noi ce se construiesc, să prezinte observațiile necesare definitivării lui.

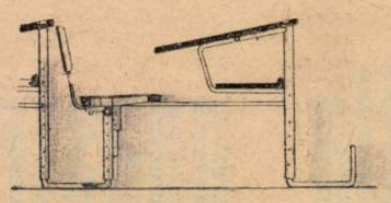

fig. 1

Pentru cancelarie

Pentru prima dată a fost studiat și proiectat acum și un mobilier special, adecvat cancelariilor profesorilor — mese, scaune, dulapuri și bibliotecă.

Mesele sînt executate pe schelet metalic și blat din lemn, avînd dimensiunile de 2,40 × 1,10 m. Ele se pot alătura și dispune sub diferite forme în sală, pentru a folosi atît pentru lucrul individual al profesorilor cît și pentru ședințele consiliului pedagogic.

S-a prevăzut pentru nevoile cadrelor didactice un dulap-bibliotecă (figura nr. 4), montat de asemenea pe schelet metalic, cu o linie arhitectonică modernă, ansamblat din mai multe corpuri — tronsoane — care se alătură în funcție de numărul cadrelor didactice și dimensiunile încăperii, dînd un ansamblu unitar. Partea de jos a dulapurilor are sertare individuale pentru fiecare profesor, în care se pot păstra unele lucruri personale, iar partea superioară este astfel studiată încît poate servi pentru mai multe scopuri — păstrarea cataloagelor, a cărților și revistelor, a lucrărilor scrise ale elevilor etc.

Scaunele sînt și ele montate pe schelet metalic și tapisate cu diferite materiale plastice.

În sfîrșit, noile proiecte studiate prevăd de asemenea diferite tipuri de mobilier pentru sălile de meditații, pentru depozitele de material didactic, panouri decorative pentru holuri etc. toate proiectate după principii noi atît din punct de vedere arhitectural și funcțional cît și în privința materialelor întrebuințate.

★

Desigur că toate tipurile noi de mobilier școlar pot fi îmbunătățite. De aceea considerăm foarte util și necesar ajutorul pe care cadrele didactice, secțiile de învățămînt și întreprinderile producătoare îl pot da prin diferite observații și propuneri.

Partidul și guvernul alocă an de an fonduri tot mai importante pentru dezvoltarea și modernizarea bazei materiale a învățămîntului de toate gradele. Să ne mobilizăm forțele pentru a dota școlile cu mobilier modern, corespunzător cerințelor pedagogice și sanitare, durabil și economic.

Ing. C. PEȘTIȘANU
directorul Direcției tehnice de construcții și investiții din Ministerul Învățămîntului

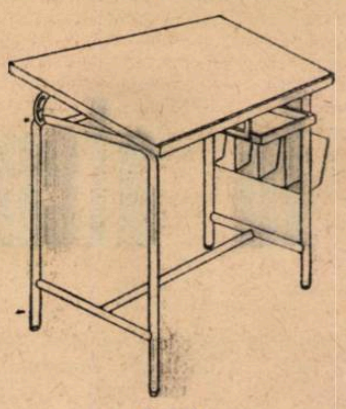

fig. 3

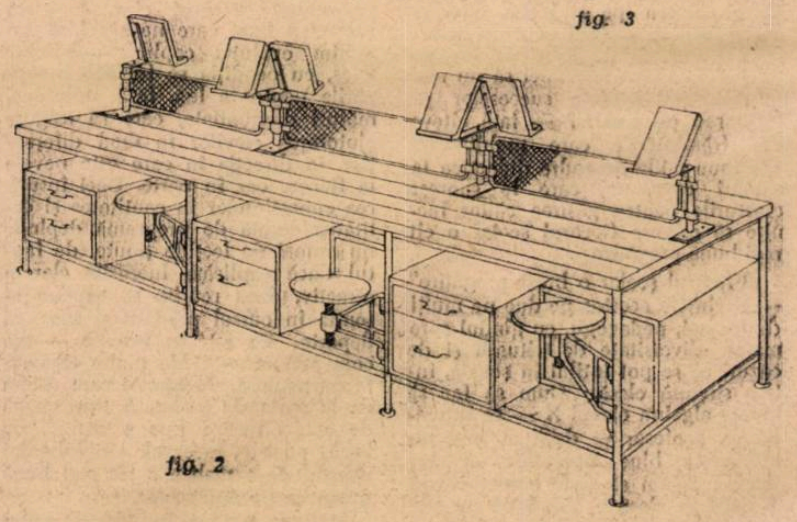

fig. 2

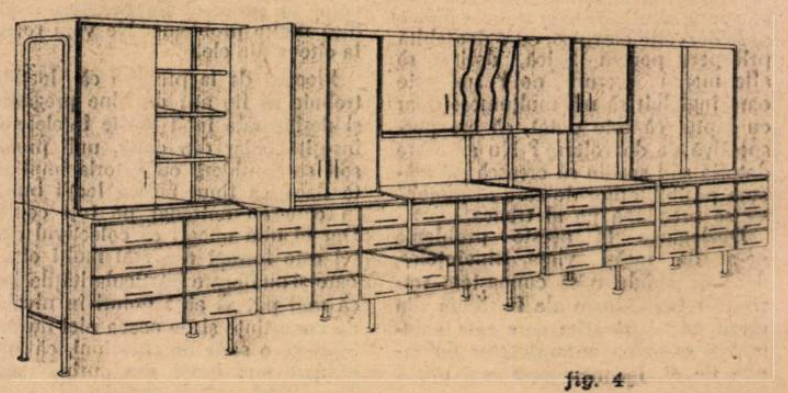

fig. 4

Pornind de la cunoașterea elevilor

CĂUTAȚI FONDUL DE AUR!

Ne aflăm la o școală din Cîmpina. O școală cu rezultate în general bune și, după cum o recomandă secția de învățămînt, cu un colectiv de profesori bine pregătiți. Datele pe care ni le oferă o statistică încheiată aici la finele trimestrului I confirmă aceste aprecieri prin limbajul precis și concludent al cifrelor. De-a lungul coloanei care se întinde vertical sub rubrica „promovați" întîlnim, în dreptul fiecărei clase, procente apropiate de limita maximă. Aceasta este linia generală.

Dar din ea se desprinde, ca un semnal de alarmă, o situație cu totul necorespunzătoare la învățătură în clasa a X-a „C". Ce s-a întîmplat în această clasă?

O anchetă sumară întreprinsă printre profesori nu reușește să aducă răspunsuri edificatoare. Unii sînt de părere că de vină sînt programele prea încărcate, din cauza cărora elevii nu au timp pentru studiu individual, iar profesorii sînt obligați să parcurgă lecțiile în grabă. Alții afirmă că elevii sînt leneși, nu vor să învețe, ba chiar că destul de mulți sînt incapabili.

Evident, astfel de răspunsuri nu sînt de natură să ne mulțumească. S-ar putea ca programele să fie încă prea încărcate deși Ministerul Învățămîntului a luat măsuri pentru reducerea volumului de cunoștințe pe care trebuie să și le însușească elevii. Dar cum se explică faptul că în aceleași condiții, cu aceleași programe, două clase obțin rezultate diferite? În ceea ce privește celelalte răspunsuri, considerăm că este nedrept din partea unor pedagogi ca, atunci cînd dau greș în activitatea cu anumiți elevi, să-i declare pur și simplu leneși (de cînd e lenea o boală incurabilă?) sau incapabili.

Totuși, unde se află adevărul? Cum se explică rezultatele slabe la învățătură ale multor elevi din clasa a X-a „C"?

Poate sînt de vină profesorii? Poate că lecțiile lor sînt slabe, metodele și procedeele utilizate în predare sînt greșite, inadecvate? Dar caracterizările din caietele de asistențe ale conducerii școlii, întărite de declarațiile verbale ale acesteia, afirmă tocmai contrariul. Dăm numai cîteva exemple: „Profesoara de limba romînă își pregătește lecțiile cu minuțiozitate, predă clar, pe înțelesul elevilor, reușește să facă lecții interesante, atrăgătoare": „Profesorul de limba latină este un profesor exigent, cere elevilor chiar mai mult decît li se cere în alte școli, este un bun pedagog, utilizează metode și procedee diverse, adecvate lecțiilor"; „Profesoara de istorie... explică frumos, clar. Scrie ideile pe tablă. Este blîndă, nu se enervează niciodată"; „Profesorul de economie politică este sever, ține lecții bine documentate, închegate din punct de vedere logic, lecții clare, accesibile..."

Renunțăm să reproducem și alte caracterizări. Ele continuă cam pe același ton și, după cum se vede, sînt departe de a ne ajuta să dezlegăm misterul.

Ne mai rămîne o singură cale — să-i cunoaștem pe elevi.

Preocupări ignorate

Chiar în clipa cînd luam această hotărîre, în cancelaria școlii intră un părinte.

— Tovarășă directoare, sînt tatăl unui elev din clasa a X-a „C" — se recomandă el. Sîntem îngrijorați, căci este amenințat să rămînă repetent. A rămas corijent la patru obiecte, cu toate că îmi pare destul de silitor. De la școală se urcă în autobuz și vine direct acasă. Nu pleacă nicăieri. Nu se duce la filme, nu bate maidanele, stă toată ziua cu cartea în mînă. Deunăzi am sosit acasă pe la orele 12 noaptea. El stătea și învăța. Nu mai înțeleg nimic...

Într-adevăr, cazul pare cel puțin ciudat. Aparențele arată că avem de a face cu un elev conștiincios care obține totuși note sub limită.

Observația unei profesoare care a ascultat cu interes această discuție clarifică pe neașteptate problema.

— Vă spun eu ce se întîmplă — începu ea. Băiatul are un anumit gen de preocupări, cum să vă spun, cu caracter sentimental.

— Nu cred, protestează tatăl. V-am spus că este în permanență sub supravegherea noastră, iar la școală este sub ochii dv.

— Nu mă înțelegeți greșit, nu s-a întîmplat nimic deosebit. Este într-adevăr un elev disciplinat, căruia, după toate aparențele, nu i se poate reproșa nimic din acest punct de vedere. Și totuși, în sufletul lui se petrece ceva. Eu îl observ de multă vreme și văd că a devenit meditativ, melancolic, distrat. Sînt cîteva semne al căror înțeles este limpede pentru cine vrea să le observe. Așa că, deși pare că învață, deși pare a fi la fel de conștiincios, gîndurile lui nu sînt deloc concentrate asupra învățăturii. În zadar stă cu cartea în mînă și citește, dacă în loc să fie atent la ceea ce citește se gîndește la altceva.

— Și ce este de făcut?

— Poate că tocmai dv., ca tată, ați putea să aveți cu el o discuție prietenească și sinceră în această privință. Dacă l-ați face să vă vorbească deschis l-ați putea sfătui.

Iată cum, pe neașteptate, ni s-a oferit prilejul să cunoaștem, fie și indirect, „cazul" unui elev din clasa care ne interesează.

Necazurile timidității

Dorind să cunoaștem și altele, ne îndreptăm împreună cu diriginta clasei a X-a „C" spre locuința uneia dintre elevele cu rezultate slabe la învățătură, trecută de o serie de profesori în rîndurile celor „puțin dotați". Pe drum diriginta ne dă unele informații, pentru a ne pune în temă.

— Eleva aceasta are o situație oarecum specială. A rămas orfană de mică și a crescut într-o casă de copii. Pe la vîrsta de 13 ani a fost adoptată de doi bătrîni care, deși au și ei propriii lor copii, o iubesc mult și se străduiesc s-o facă să simtă căldura căminului familial.

Intrăm în casă. Bătrînii ne primesc cu amabilitate. Vorbim despre fată care, într-o cameră alăturată, își pregătește lecțiile împreună cu alte două colege.

— Învață — ne informează tatăl adoptiv, ridicînd din umeri a neputință. Toată ziua învață. De ce ia note proaste, nu știu.

— Ei, nu știi — intervine mama — se pierde, ce mai încolo și încoace. Este de o timiditate ieșită din comun. Nu știu ce o să ne facem cu fata asta!

Peste cîteva minute, în camera unde are loc discuția noastră apare și eleva. Este o fată slăbuță, cu trăsături delicate. Prezența unor persoane străine o face de la început stîngace. Salută respectuos și își caută în marginea bufetului un punct de sprijin pentru mîinile care nu-și mai găsesc locul.

Deși formulat în termeni cît mai amicali și simpli cu putință, subiectul discuției nu reușește să-i înlăture jena și timiditatea. Rezistă eroic la primele întrebări, încercînd să dea cîteva explicații de circumstanță notelor slabe pe care le-a luat. O întrebăm cum învață. Reușește să ne arate că întîi citește și după aceea își face scheme și... în cele din urmă nu mai rezistă. Începe să plîngă.

Discuțiile care au loc ulterior în lipsa ei și, mai apoi, în lipsa părinților, lămuresc un fapt. Copleșită de bunătatea părinților ei adoptivi, această fată sfioasă, dotată cu o excesivă sensibilitate, se teme mereu că nu va reuși să dovedească prin conștiinciozitate, prin rezultatele obținute la învățătură, măsura întregii ei recunoștințe. Este suficient să-și amintească, în clipa cînd este scoasă la lecție și i se pune o întrebare, că de răspunsul ei depinde nota pe care seara o vor vedea părinții în carnetul ei de elev pentru ca în memorie să se facă un gol de unde doar vag mai răzbat frînturi dintr-o lecție învățată cu îndîrjire abia în ziua precedentă.

Așadar, nici de data aceasta nu-i vorba de „lene", nici de incapacitate.

Lipsă de voință?

Cel de-al treilea „caz" pe care l-am cunoscut a fost o elevă cu totul deosebită de cea precedentă. O fată îndrăzneață, comunicativă, vioaie, sigură pe sine, gata oricînd să dea o replică potrivită. Ne-a întîmpinat la intrare surprinsă de această vizită neașteptată și ne-a poftit cu politețe în casă, oferindu-ne scaune. Nu bănuia scopul vizitei și ne așteptam ca, în momentul cînd discuția va ajunge la delicata problemă a notelor din catalog, să-și piardă cumpătul. Dar nu a fost deloc așa. Dimpotrivă, a participat activ la discuție încercînd să supună fiecare situație unei analize obiective, ca și cum nu ar fi vorba de propriile ei note.

— La naturale am vrut să copiez și mi-a dat nota 1. Bineînțeles că este greu să te mai îndrepți cînd ai primit o astfel de notă.

— Și la franceză?

— A, cu franceza este altceva. Să vedeți, acum doi ani nu prea am învățat și m-am trezit dintr-o dată că am rămas în urmă. După aceea, cu fiecare lecție care trecea rămîneam și mai mult în urmă. În cele din urmă mi-am dat seama că n-o să-mi mai pot ajunge colegii și am lăsat-o baltă.

— Și acum?

— Acum m-am hotărît să mă pun la punct. În trimestrul ăsta cred că o să reușesc.

— Ce proiecte de viitor ai?

— Aș vrea să urmez medicina sau filologia.

— Dacă o să reușești — intervine mama.

— Credeți că n-o să reușească? — am întrebat-o noi.

— Cînd vrea poate să învețe și pentru nota zece — ne explică mama. Dar din păcate nu vrea. Este total lipsită de voință.

Ne adresăm elevei, pentru confirmare: Așa să fie?

Nu ne răspunde imediat. Îi este oare rușine să recunoască sau poate pentru prima dată se gîndește, încercînd să dea o explicație generală situației ei la învățătură? Cea de a doua ipoteză pare să fie adevărată căci, după un timp de gîndire și după repetate insistențe din partea noastră, ne mărturisește sincer:

— S-ar putea să nu prea am nici voință, dar mai de grabă cred că m-am obișnuit să privesc lucrurile cu ușurință. Dacă am luat o notă proastă nu mă tem. Știu că oricînd pot să învăț atît de bine încît să mi-o îndrept. Tocmai de aceea cred că nu mă prea omor cu învățatul...

Încă o dată se înfirmă, deci, răspunsurile profesorilor.

Semnificații

Care este semnificația „cazurilor" pe care le-am relatat? În ce măsură cunoașterea particularităților acestor elevi, a trăsăturilor lor individuale, aduce lumină în problema situației slabe la învățătură din clasa a X-a „C"? Se pare că într-o măsură foarte mare. De altfel, acest lucru îl știe și conducerea școlii. Numai că, din păcate, îl știe într-un mod foarte general. Într-adevăr, în darea de seamă asupra activității pe trimestrul I pe care a prezentat-o într-o ședință a consiliului pedagogic, aceasta afirmă: „În activitatea lor unii profesori depun prea puțină stăruință să cunoască adevărata motivație psihologică care influențează rezultatele la învățătură ale elevilor. Nu se fac încercări mai serioase de individualizare a procesului instructiv-educativ, potrivit particularităților deosebite pe care elevii le dovedesc în munca lor... Nu s-au stabilit măsuri diferențiate pentru anumiți elevi, mai ales pentru elevii cu tendințe de declin în pregătirea lor".

Într-adevăr, încorporați clasei văzută ca un tot amorf, nediferențiat, fără să se țină seama de structura și complicațiile lor psihologice, elevi asemeni celor ale căror „cazuri" vi le-am prezentat nu pot da adevărata măsură a valorii lor. Lucrurile devin și mai grave atunci cînd profesorii, în loc să afle cauzele reale și adînci care influențează situația la învățătură a unor astfel de elevi, se limitează doar să le constate „incapacitatea" sau „lenea", și se resemnează ca în fața unui dat imuabil.

Dar chiar și puținele elemente aflate de noi în treacăt pledează convingător, prin ele însele, pentru necesitatea cunoașterii elevilor ca una din căile cele mai importante de a lichida rămînerea în urmă la învățătură.

Dacă ar fi fost cunoscute din vreme preocupările elevului cu „complicații sentimentale" și, mai ales, dacă în cunoștință de cauză profesorii ar fi luat măsuri cu adevărat pedagogice pentru acest „caz" rămînerea în urmă la învățătură putea să fie prevenită. În zadar i se cere să învețe, în zadar este întrebat de ce nu-și pregătește lecțiile atîta vreme cît el însuși nu reușește să-și dea seama de ce conștiinciozitatea lui rămîne infructuoasă. Cu tact pedagogic, cu răbdare, cu mijloace de oarecare subtilitate, acest elev poate fi ușor adus pe calea cea bună.

La fel în cazul fetiței adoptate de cei doi bătrîni. Este ușor să declari despre un elev: „E slab, nu se poate scoate nimic din el". E mult mai greu — în schimb, însă cu mult mai eficient — să treci dincolo de aparență, să descoperi fondul de aur al fiecărui copil, să vezi balastul care îl face să bată pasul pe loc și să-l înlături. Există la această elevă, o anumită dificultate interioară pe care pedagogul este dator să o cunoască și să lupte pentru a o înlătura la fel cum luptă împotriva lenei, a chiulului sau a indisciplinei — probleme mai lesne de rezolvat, pentru că sînt mai simple și mai evidente. Ne gîndeam, cunoscînd-o pe această elevă, la unul din profesorii școlii remarcat pentru severitatea lui deosebită. „Cu elevii trebuie să-ți păstrezi autoritatea" — spunea el. Sîntem întru totul de acord. Dar atenție, tovarășe profesor! În cazul unor elevi deosebit de sensibili, severitatea poate să se transforme în teroare și efectul e departe de cel scontat. Dacă pentru elevul X trebuie să pari aspru și neîndurător, cu elevul Y trebuie să fii apropiat, cald și bun.

Ce se întîmplă cu cei „lipsiți de voință", așa cum părea eleva din cel de al treilea „caz" descris de noi? „Atunci cînd vrea, poate să învețe" — ne-a spus mama ei. „M-am obișnuit să-mi îndrept ușor notele", declara eleva. Problema acestei eleve nu este nici măcar complicată. O observare mai atentă a personalității ei ar fi fost de ajuns pentru descoperirea unei soluții. Ea s-a obișnuit să considere școala drept o obligație zilnică unde, din cînd în cînd, capeți note. Are anumite planuri de viitor, dar nu face nici o legătură între munca ei de acum și cea de mîine. Ar fi poate de ajuns să fie convinsă de necesitatea de a învăța nu pentru note, ci pentru propria ei pregătire, pentru realizarea visurilor ei și toată problema s-ar rezolva.

E limpede: alături de calitatea lecțiilor, de valoarea metodelor și procedeelor generale utilizate în procesul predării, cunoașterea elevilor, tratarea lor diferențiată în funcție de particularitățile individuale, de problemele și preocupările lor personale, ocupă un loc de prim rang în lupta pentru ridicarea nivelului la învățătură.

OCT. BUZESCU

Într-o clasă a Școlii de 8 ani nr. 3 din Craiova.

LITERATURĂ

În biblioteca Complexului şcolar din Bîrlad.

Cunoscînd sursa de inspiraţie

În clasele V—VIII se studiază numeroase texte literare cu conţinut istoric care îl obligă pe profesorul de limba romînă să cunoască faptele ce au slujit scriitorului drept sursă de inspiraţie şi să le explice în cadrul predării. Respectarea acestei obligaţii este indispensabilă pentru a asigura înţelegerea deplină de către elevi a textului respectiv, ca şi pentru dezvoltarea interesului lor faţă de cele studiate.

De exemplu, în predarea unei poezii ca „Mama lui Ştefan cel Mare" de Dimitrie Bolintineanu, este necesar să li se amintească elevilor, încă înainte de a începe analiza poeziei, că sursa de la care a plecat autorul o constituie „O samă de cuvinte" ale lui Neculce şi că nu toate faptele cuprinse în poezie corespund adevărului istoric.

După citirea model, realizată de către profesor, se va putea arăta că Bolintineanu a ţinut să îmbogăţească legenda, adăugîndu-i elemente noi, existente într-o creaţie populară.

O operă cu caracter istoric de o deosebită valoare artistică este „Scrisoarea III" de Mihail Eminescu, inspirată din lupta lui Mircea cel Bătrîn cu Baiazid la Rovine, în anul 1397. Predarea acestei poezii, chiar cînd se reduce la fragmente, obligă pe profesorul de limba romînă nu numai la o justă coordonare cu cunoştinţele de istorie, ci şi la lămurirea unor semnificaţii care depăşesc istoria patriei. Încă de la început Eminescu aminteşte de două nume proprii din istoria antică : Darius şi Istaspe. A nu lămuri rostul acestor nume întîlnite în poezie înseamnă a ne lipsi de posibilitatea să explicăm înţelesul cuvintelor lui Mircea, din versurile : „Împăraţi pe care lumea nu putea să-i mai încapă / Au venit şi-n ţara noastră de-au cerut pămînt şi apă / Şi nu voi ca să mă laud, nici că voi să te-nspăimînt / Cum veniră, se făcură tot o apă şi-un pămînt". Elevii trebuie să afle de la profesor obiceiul practicat de vechii perşi de a pretinde statului învins să prezinte regelui lor, în cadrul unui ceremonial, în două vase de lut, pămînt şi apă, semnul supunerii. Înţelesul pe care-l dă Eminescu cuvintelor : „se făcură tot o apă şi-un pămînt" trebuie neapărat legat de sensul figurat al primelor două versuri citate mai sus.

Tot atît de necesară este şi explicarea versurilor următoare întîlnite în Scrisoarea III-a : „S-a-mbrăcat în zale lucii cavalerii de la Malta / Papa cu-a lui trei coroane puse una peste alta". Se impune astfel să explicăm elevilor că cele trei coroane constituie o aluzie la tripla şi indivizibila putere a Papei de la Roma : conducătorul statului papal, şeful bisericii din Italia şi şeful bisericii catolice din lumea întreagă.

Tot la această lecţie, o altă sarcină a profesorului de limba romînă este de a stabili concordanţa între descrierea luptei de la Rovine aşa cum apare la Eminescu şi cea aparţinînd comentatorului istoric. Elevii au învăţat la istorie că Mircea a avut două bătălii cu turcii la Rovine : una în anul 1394, la Rovine pe Valea Argeşului şi alta, în anul 1397, la Rovine pe Ialomiţa. Ceea ce trebuie reţinut e faptul că amănuntele bătăliei de la Rovine de pe Argeş din 1394 coincid cu cele descrise de Eminescu în „Srisoarea III".

O coordonare a cunoştinţelor de istorie şi literatură cer şi operele literare care descriu lupta de la Călugăreni din anul 1595, oglindită atît în „Călugărenii" de Nicolae Bălcescu, cît şi în poezia lui G. Coşbuc, „Paşa Hassan" ca şi în numeroase alte texte studiate de elevi.

Toate acestea arată clar că profesorul de limba romînă trebuie să fie şi un bun cunoscător al evenimentelor istorice, întrucît are datoria de a coordona cunoştinţele de istorie cu cele întîlnite în lecţiile literare cu caracter istoric. Numai aşa va putea interpreta şi explica elevilor, cu competenţa necesară, fenomenul istoric de la care au plecat autorii în creaţia operelor literare respective, numai aşa va asigura înţelegerea adîncită a conţinutului lor de idei.

V. MUNTEANU

Stimularea lecturii individuale

Constatînd cu cîţiva ani în urmă că, în timp ce majoritatea elevilor dovedesc un interes deosebit pentru lectură sînt şi alţii care citesc puţin, mi-am propus să urmăresc printr-un experiment pedagogic, organizat cu 125 de elevi (din clasele a VIII-a şi a IX-a) deprinderile celor rămaşi în urmă în ceea ce priveşte cititul. În acest scop le-am dat să citească şi să conspecteze un material în timp de 40 de minute. Elevii clasei a VIII-a s-au repartizat în privinţa ritmului citirii, în felul următor : 2 elevi au citit în timpul dat 100 de rînduri, 17 au citit 70 de rînduri, 12 au citit 40—45 de rînduri, 2 au citit 35—40 de rînduri, 3 au citit 20—25 de rînduri şi destul de puţini au putut desprinde şi explica conţinutul de idei al textului citit. Cu elevii din clasa a IX-a, cărora li s-a cerut să citească în gînd şi să conspecteze articolul-porgram al „Daciei Literare" scris de Mihail Kogălniceanu s-au înregistrat următoarele rezultate : dintr-un total de 82 de elevi 7 au citit în timpul dat (40 de minute) 60—70 rînduri, 30 au citit 50—60 de rînduri, 16 au citit 40—60 de rînduri, 25 au citit 30—40 de rînduri, 4 au citit 20—27 de rînduri. Aceasta înseamnă că numai un procent de 45,2 la sută elevi au întrunit ritmul curent al citirii. În urma analizei conspectelor, am constatat că numai 16 la sută dintre aceştia au desprins corect ideile şi le-au formulat clar.

Iată deci cît de deosebiţi erau elevii în ce priveşte nivelul deprinderii de lucru cu cartea, deprindere indispensabilă studiului individual pentru oricare obiect din planul de învăţămînt şi pentru studiul literaturii în special. Citirea prea lentă era desigur una dintre cauzele indiferenţei faţă de lectură.

Cunoscîndu-se realitatea s-au putut lua măsuri menite să ducă la remedierea acestei situaţii. În primul rînd, pentru formarea acelui complex de deprinderi indispensabile muncii cu cartea, s-a dat atenţie stimulării activităţii independente a elevilor începînd cu forme dintre cele mai simple şi continuînd cu altele mai complexe, în lecţii speciale pentru formarea de priceperi şi deprinderi. În clasa a IX-a s-a pus accent pe conspectarea materialului citit în gînd. La trecerea în clasa a X-a, elevii au fost puşi să realizeze în clasă analize literare ale unor opere de dimensiuni reduse (poezii, schiţe) citite de asemenea în gînd. Eficienţa metodei s-a constatat din rezultatele obţinute. Una din ultimele analize de acest tip a fost realizată în condiţii foarte bune de către 60 la sută din elevi. Cum însă planul de învăţămînt la clasele reale şi chiar la clasele umaniste din anul următor nu a mai permis organizarea unor lecţii speciale de formare a priceperilor şi deprinderilor, munca a fost organizată într-un alt mod, corespunzător noilor condiţii. Activitatea independentă a elevilor a fost asigurată de data aceasta la studierea fiecărui autor. Chiar la acele lecţii la care în vechea tipologie ponderea principală o avea activitatea profesorului — lecţiile introductive — s-a făcut loc larg activităţii independente a elevilor. Procurarea unui număr suficient de exemplare din opera autorului studiat a făcut posibilă lectura în gînd, la anumite etape ale lecţiei, a lucrărilor şi fragmentelor care trebuiau trecute în revistă şi caracterizate pentru a fi integrate în viaţa şi activitatea scriitorului respectiv. Faptul că elevii au citit în clasă în gînd în cadrul lecţiei despre Al Vlahuţă, de exemplu, o parte a poeziei „Linişte", poezia „Lui Eminescu" şi finalul conferinţei „Curentul Eminescu", că şi-au comunicat impresiile, au făcut comentarii critice şi au contribuit la concluziile în legătură cu evoluţia lui Vlahuţă de la atitudinea de poet decepţionist la cea de poet cetăţean, sub influenţa mişcării muncitoreşti, i-a ajutat să nu mai memoreze mecanic din manual caracterizarea operelor respective. De asemenea, la fiecare temă din opera lui Coşbuc au fost citite în gînd poeziile sau strofele indicate de profesor în legătură cu poezia de iubire, de revoltă socială etc., ceea ce a ajutat mult la înţelegerea problemelor respective. Se înţelege de la sine că aceste procedee au contribuit considerabil şi la formarea deprinderilor de lectură.

Metoda citirii în gînd, în clasă, o consider valoroasă pentru activizarea fiecărui elev în parte (ceea ce nu se poate întîmpla în alte condiţii, cînd de multe ori există o participare aparentă a majorităţii elevilor). Metoda aceasta asigură concomitent formarea cunoştinţelor şi fixarea lor, formarea deprinderilor de activitate independentă, dezvoltarea interesului şi a atitudinii pozitive faţă de muncă. Eficienţa metodei se verifică prin rezultatele ei. La lucrările scrise din trimestrul respectiv s-au obţinut următoarele rezultate : la clasa a X-a „E" — 62 la sută lucrări bune şi foarte bune (40 la sută din elevii clasei au căpătat note de 9 şi 10). La clasa a X-a „H" — 70 la sută lucrări bune şi foarte bune, 80 la sută din totalul lucrărilor bune şi foarte bune fiind tocmai lucrările în care fuseseră trataţi scriitorii G. Coşbuc sau Al. Vlahuţă.

Sarcina de bază a procesului de învăţămînt, pe lîngă formarea cunoştinţelor şi deprinderilor este asigurarea întregii dezvoltări a elevilor, în cadrul căreia atitudinea pozitivă faţă de studiul individual este o componentă importantă. Un experiment realizat la două clase a IX-a cărora li s-a dat o lucrare de sondaj imediat după explicarea lecţiei şi altă lucrare cu acelaşi conţinut la începutul orei următoare a dezvăluit un aspect negativ cu grave consecinţe : neglijarea studiului individual. Comparîndu-se cele două lucrări s-au constatat următoarele : la clasa „A", în ora de predare, au fost 4 lucrări slabe din 42 ; în ora imediat următoare numărul lucrărilor slabe a crescut la 10 ; la clasa „B" — în prima oră din 39 de lucrări, 4 au fost slabe, în ora următoare s-au înregistrat 13 lucrări slabe. Aceasta dovedea că elevii nu erau convinşi de necesitatea revederii materialului prin studiu individual pînă la temeinica lui fixare.

În realizarea atitudinii pozitive faţă de studiul individual, printre alte metode, s-a folosit şi metoda temelor diferenţiate la literatură pe grupe omogene de elevi. Temele s-au fixat într-o ordine crescîndă a dificultăţii. De exemplu, la studierea operei lui Vlahuţă s-au dat următoarele teme : Ce fel de literatură combate Vlahuţă în poezia „Unde ni sînt visătorii ?". De ce poezia „Unde ni sînt visătorii ?" este un manifest poetic ? Comparaţie între finalul conferinţei „Curentul Eminescu" şi finalul poeziei „Unde ni sînt visătorii ?". Comparaţie între „Epigonii" şi „Unde ni sînt visătorii ?". La studierea operei lui Coşbuc : „Afirmaţiile lui Dobrogeanu-Gherea despre poezia „Noi vrem pămînt". Comparaţie între „Noi vrem pămînt" şi „Clăcaşul" de Bolliac. Poezia de revoltă socială la Coşbuc. Recenzarea studiului lui Gherea „Coşbuc — poetul ţărănimii". În anul următor, cu prilejul studierii operei lui N. D. Cocea, aceiaşi elevi, acum în clasa a XI-a au primit teme, diferenţiate pe grupe, în legătură cu oglindirea în literatură a răscoalei din 1907. Li s-au dat următoarele teme : „Analiza pamfletului „Jertfa celor 12.000" de N. D. Cocea", „Comparaţie între pamfletul lui N. D. Cocea „Jertfa celor 12.000" şi „Din primăvară pînă-n toamnă" de I. L. Caragiale", „1907 în literatura de după 23 August".

Temele accesibile fiecărui grup au determinat succesul unor elevi mediocri iar notele bune obţinute i-au mobilizat şi le-au trezit interesul pentru studiul literaturii. Elevii au cerut singuri să treacă de la o grupă la alta, considerîndu-se capabili să lucreze teme mai complexe.

Tratarea diferenţiată a elevilor nu s-a oprit la diferenţierea temelor scrise, repartizate pe grupe de elevi. Ea a mers pînă la diferenţierea individuală a temelor orale, urmărindu-se prin aceasta creşterea preocupărilor şi intereselor individuale, stimularea deosebită a elevilor în cadrul lecţiei.

Temele orale se grupează în felul următor, cuprinzînd categorii de dificultăţi variate. a) Prezentarea după un plan dat a unui anumit aspect al operelor prevăzute ca lectură obligatorie, pentru elevii mediocri sau chiar slabi. (De exemplu : „Culoarea locală în opera „Fraţii Jderi", „Figura lui Ionuţ", „Portretul lui Ştefan din „Fraţii Jderi"). b) Referate orale cu conţinut legat de teme ce se predau şi care prezintă o revedere, dintr-o nouă perspectivă, a materialului studiat anterior. (De exemplu, la clasa a X-a, la problema „Concepţia despre artă şi literatură a marilor clasici", tema „Concepţia despre literatură la scriitorii paşoptişti"). Referatele se prezintă după un plan personal care se anunţă clasei. c) Pentru elevii foarte buni se fixează teme care cer o muncă personală, consultarea unui material prezentat în programă ca facultativ (ca de exemplu : „Analiza nuvelelor „Iţic Ştrul dezertor" sau „Catastrofa" de Rebreanu"), sau chiar teme ce reprezintă un studiu personal, neindicat de programă. Asemenea teme se dau, bine înţeles, rar, pentru a nu-i supraîncărca pe elevi.

Eficienţa metodei diferenţierii temelor s-a reflectat în creşterea interesului elevilor pentru participarea la cercul literar, a cărui activitate creatoare a crescut tot mai mult, elevii organizînd independent discutarea unor opere recent apărute la un nivel destul de ridicat.

La ora de compunere

Lector univ. VIORICA FĂRCAŞIU

PRIMELE NOȚIUNI

După cum se știe, elevii clasei a III-a învață la geografie, care începînd din această clasă se predă ca obiect de sine stătător, o serie de noțiuni despre satul sau orașul natal, despre raionul și regiunea în care trăiesc.

Pentru a asigura însușirea temeinică a primelor noțiuni de geografie am început prin a pune accentul pe cunoașterea și însemnarea punctelor cardinale, pe formarea deprinderii de orientare a elevilor față de unele obiecte înconiurătoare din natură, cît și a deprinderii de a fixa aceste obiecte într-un plan schițat pe tablă sau pe caiet.

Ca mijloc de consolidare a deprinderilor de orientare și în același timp ca mijloc de îmbogățire a vocabularului elevilor cu termeni geografici au servit și unele expuneri scurte pe care le-am alcătuit cu elevii. Așa au fost de exemplu expunerile intitulate „Clasa în care învăț", „Casa părintească și vecinătățile ei" etc. De asemenea, pentru ca elevii să-și formeze imagini precise despre așezarea, forma și mărimea satului natal, am organizat cu ei vizite la diferite instituții din sat, la anumite obiective fixate dinainte, precum și excursii în împrejurimi.

Predarea capitolului despre sat a constituit un foarte bun prilej de a face cunoscute elevilor, pe lîngă realitatea geografică înconjurătoare, și transformările ce au avut loc în viața satului în anii puterii populare. Elevii au aflat astfel multe lucruri interesante despre realizările obținute în viața economică și socială a satului în comparație cu situația din trecut.

In etapa următoare a studiului geografiei am acordat o atenție deosebită predării semnelor convenționale. Nemulțumindu-mă cu simpla memorare a acestor semne, am urmărit să le creez elevilor și deprinderea de a le citi, de a le interpreta, de a le folosi în practică. De exemplu, după ce au văzut cum arată în natură un pod, o cale ferată, diferite forme de relief etc., elevii au învățat cum se reprezintă acestea în mod convențional iar apoi au efectuat sub conducerea mea exerciții de găsire pe hartă a semnelor respective. Cînd intuirea directă a unor forme geografice nu a fost posibilă, am folosit fotomontaje, colecții de ilustrații, lecturi și desene geografice, precum și demonstrarea la lada cu nisip a formelor de relief. Lucrările practice și exercițiile la hartă au contribuit la însușirea temeinică de către elevi a limbajului convențional al semnelor și i-au deprins cu citirea hărților.

In cursul predării lecțiilor am constatat că elevii aveau o serie de cunoștințe confuze, dobîndite anterior. De exemplu, ei numeau lunca „cîmpie", iar cîmpia fiind ceva mai ridicată o confundau cu dealul. Pentru a înlătura asemenea greșeli am făcut apel îndeosebi la cele văzute în timpul excursiilor. De asemenea, am folosit lectura unor texte despre înfățișarea dealurilor, despre culturile de pe dealuri și cîmpii.

Urmărind să asigur consolidarea cunoștințelor predate precum și trecerea la predarea capitolului despre raionul nostru — raionul Tr. Măgurele — am introdus o lecție de recapitulare. In această lecție elevii au desenat pe tablă, cu crete colorate, folosindu-se de semnele convenționale învățate, planul satului. In plan ținîndu-se seama de punctele cardinale, au fost însemnate prin cerculețe comunele vecine și pîrîul din partea de răsărit a satului, ca și podul de ciment de pe acest pîrîu. In partea de sud a satului s-au însemnat izlazul, bălțile, lunca și fluviul Dunărea.

In timpul lecției recapitulative am cerut să se lămurească și unii termeni geografici, ca așezarea satului față de punctele cardinale, înfățișarea pămîntului ca formă de relief, ape curgătoare și stătătoare, bogății naturale etc. Astfel lecția a solicitat deopotrivă memoria și gîndirea elevilor, le-a lărgit orizontul de cunoștințe și în același timp i-a pregătit să înțeleagă, să citească și să alcătuiască harta raionului.

MARGARETA CORTUN
comuna Traian,
raionul Tr. Măgurele

Lecție de geografie în clasa a VI-a la Școala de 8 ani din Buteni, regiunea Crișana

GEOGRAFIE

Lecțiile despre litosferă

In lunile care au trecut de la începerea cursurilor, elevii clasei a VII-a și-au însușit, la lecțiile de geografie, cunoștințe legate de structura și dinamica atmosferei și hidrosferei, factori care participă activ la formarea litosferei, au învățat că structura concentrică a învelișurilor planetei noastre a fost hotărîtă de forța gravitației și că, în funcție de aceasta, elementele materiei terestre sînt așezate după densitate, începînd de la atmosferă și sfîrșind cu miezul planetei noastre. In prezent ei au trecut la studiul litosferei.

Prima lecție din acest capitol, în care se dau noțiuni generale despre minerale, este de mare importanță pentru înțelegerea și însușirea cunoștințelor ulterioare. De aceea am dat o atenție deosebită pregătirii ei, căutînd căile menite să-i asigure un caracter cît mai intuitiv.

In cursul expunerii am utilizat o colecție de roci cuprinzînd minerale diferite, pe care le-am determinat împreună cu elevii pornind de la proprietățile lor fizice și chimice — structură, duritate, luciu, reacții cu acizi etc. Elevii au avut astfel posibilitatea să vadă minerale cristalizate diferit (sare sub formă de cuburi, mică sub formă de plăci, cuarț sub formă de prisme hexagonale etc.), cu luciu metalic (la pirită, magnetit, galenă), cu luciu sticlos (la cuarț și calcit) și cu luciu sidefos (la mică), au observat duritatea diferită pusă în evidență prin sgîriere cu un vîrf metalic s.a.m.d.

Pentru a fixa mai bine cunoștințele expuse în această oră, în ultima parte a lecției am dat elevilor mai multe minerale și le-am cerut ca după ce le cercetează să noteze pe maculator principalele lor proprietăți fizice și chimice. Această parte practică a lecției, care s-a dovedit foarte atractivă și antrenantă, i-a ajutat pe elevi să cunoască bine caracteristicile mineralelor, să le poată identifica și compara.

Pe baza însușirii temeinice a cunoștințelor despre minerale, despre importanța lor în compoziția rocilor, am pregătit înțelegerea lecțiilor următoare, în care mă voi referi la clasificarea rocilor, la geneza lor și la repartizarea lor geografică pe glob. Sprijinindu-se pe cunoștințele despre rocile magnetice, sedimentare și organogene lecțiile viitoare vor trebui să scoată în evidență uriașele resurse ale subsolului planetei noastre, să arate modul în care sînt valorificate acestea. In mod deosebit voi stărui la aceste lecții asupra bogățiilor țării noastre, care dispune de mari rezerve de roci sedimentare, folosite ca materie primă în industria materialelor de construcție și de roci de precipitație chimică, care stau la baza dezvoltării industriei noastre chimice.

In lecția despre rocile organogene voi pune îndeosebi accentul pe petrol, gaze naturale și cărbuni, roci de origină organică cu o deosebită importanță economică. Cu acest prilej mă voi referi la repartizarea geografică pe întreg globul a acestor roci și în mod special la depozitele organogene de la noi din țară. Mă voi referi de asemenea, la locul de frunte ocupat de țara noastră pe plan european și chiar pe plan mondial în ceea ce privește rezervele de petrol ca și la faptul că, în anii puterii populare, în țara noastră s-a realizat valorificarea complexă, superioară a rocilor organogene, care prezintă o mare importanță economică. Voi căuta să ilustrez toate lecțiile închinate studiului rocilor cu probe de teren, cu hărți economice, cu fotografii, cu date statistice concludente. De asemenea, voi organiza excursii care vor da elevilor posibilitatea să recunoască pe teren principalele categorii de roci, să-și explice în mod științific aspectele diferite ale reliefului, în strînsă legătură cu structura geologică a scoarței pămîntului.

Mă voi strădui ca prin toate aceste procedee să contribui nu numai la înarmarea elevilor cu cunoștințe de geografie, dar și la dezvoltarea curiozității lor științifice, a dragostei lor față de popor care, prin muncă perseverentă, descoperă și valorifică intens uriașele rezerve pe care le conține litosfera.

Prof. AURELIA IONESCU
Școala de 8 ani nr. 29,
București

Studiul continentelor

Lecțiile de geografie a continentelor dau elevilor din școlile de 8 ani cunoștințe despre planeta noastră, le demonstrează interdependența dintre fenomenele geografice, îi deprind să se orienteze pe harta globului, îi învață să localizeze fenomenele și evenimentele geografice și, în sfîrșit, contribuie la educarea lor în spirit comunist dezvoltîndu-le sentimentul de solidaritate internațională cu popoarele din lumea întreagă.

Ceea ce caracterizează studiul geografiei continentelor în școala de 8 ani este faptul că atunci cînd începe acest studiu (în clasele V-VI) elevii nu au decît puține cunoștințe anterioare despre continente. De aceea, în predarea lecțiilor noi nu ne putem bizui decît în mică măsură pe participarea lor activă la lămurirea problemelor discutate.

Inseamnă oare aceasta că de fiecare dată va trebui să ne mărginim exclusiv la expunerile noastre, ale profesorilor? Fără îndoială că nu, deoarece repetarea monotonă a expunerilor îi obosește pe elevi, lipsește lecțiile de orice caracter interesant, atractiv.

Experiența muncii la catedră arată că, atunci cînd își pune cu seriozitate această problemă, profesorul de geografie poate găsi numeroase căi care să facă lecțiile de geografie a continentelor cît mai atractive pentru elevi. In ceea ce mă privește, socotesc că una din aceste căi — poate chiar cea mai însemnată — este folosirea în predare a unui material intuitiv cît mai bogat, prin intermediul căruia elevii să cunoască condițiile naturale, social-politice și economice din continentele și țările studiate. Mă refer, anume, nu numai la hărțile murale sau la atlase, ci și la filmele documentare, la proiecțiile de diafilme, la fotografii și desene, la vizitarea unor expoziții (economice, de artă, fotografice etc.) organizate de diverse țări, ca și la lecturile geografice, la unele articole din revista „Lumea", la unele note de călătorie din presa cotidiană etc.

Pentru a evita lecțiile-șablon și pentru a sistematiza cunoștințele predate obișnuiesc uneori să grupez țările studiate pe zone cu condiții fizico-geografice similare. De exemplu, predau împreună țările Africii de nord-vest (Tunisia, Algeria, Maroc), țările Africii de vest (Mali, Senegal, Guineea, Ghana), țările Africii de est (Etiopia, Somalia) etc. In astfel de lecții tratez laolaltă problemele fizico-geografice comune grupului respectiv de țări, pentru ca apoi să prezint separat situația politico-economică a fiecăreia din ele.

Studiul geografiei continentelor este reluat la un nivel superior în clasa a IX-a, în cadrul geografiei economice. Lecțiile de geografie economică din clasa a IX-a se deosebesc de cele din clasele V-VI atît în ceea ce privește obiectivul urmărit, cît și prin conținutul lor complex și ca o consecință — aceste deosebiri se reflectă și în predare.

Obiectivul urmărit prin lecțiile de geografie economică din clasa IX-a este de a prezenta elevilor o imagine a economiei mondiale, pe ramuri, în cadrul continentelor și al țărilor. Dau un caracter atractiv lecțiilor și contribuie mult la consolidarea acestor cunoștințe unele lucrări aplicative pe care le organizez cu elevii — cum sînt de exemplu graficele, diagramele, cartodiagramele etc. Executînd bunăoară, după date statistice și sub conducerea profesorului un grafic comparativ simplu, între ritmul de creștere a producției economice din diferite țări elevii vor înțelege mai clar superioritatea economiei socialiste asupra celei capitaliste și, în același timp, își vor spori interesul pentru studierea problemelor de acest fel.

Foarte importantă mi se pare, în același timp, folosirea de către profesor a celor mai noi date cu privire la prefacerile politice și economice survenite în situația unor țări, prefaceri cu care manualele, cum este și firesc, nu pot ține pasul. Presa zilnică și periodicele ne permit în schimb aducerea la zi a datelor de geografie politică și economică și noi avem datoria să facem cunoscute elevilor aceste date, explicîndu-le însemnătatea lor. Cu un deosebit interes întîmpină de exemplu elevii evenimentele ce schimbă de la o zi la alta situația țărilor din continentul african, care prin lupte eroice scutură jugul colonial, dobîndindu-și independența.

Iată așa dar că, pregătindu-ne temeinic, putem da lecțiilor de geografie a continentelor un caracter viu și atrăgător, înlăturînd prezentările expozitive și trezind la elevi un interes real pentru studierea problemelor predate.

Prof. GH. THEODORESCU

Pentru îmbunătățirea propagandei pedagogice în rîndurile părinților

Alături de școală, de organizațiile de pionieri și U.T.M., familia constituie unul din factorii de bază ai educației, ei revenindu-i un rol deosebit de important în îndeplinirea sarcinilor trasate de partid cu privire la educația comunistă a tinerelor generații. Într-adevăr, în condițiile societății socialiste, educația copiilor în familie nu este o chestiune particulară a părinților, ci o importantă datorie cetățenească, o obligație socială de mare răspundere, o serioasă problemă de stat.

Înfăptuirea cu succes a sarcinilor educației comuniste implică o strînsă colaborare a școlii cu familia. Școala poate realiza o muncă educativă eficientă, cu rezultate adînci, de lungă durată, care să ducă la formarea profilului moral al omului demn al societății socialiste numai în condițiile unei acțiuni comune, armonioase cu familia. O asemenea acțiune este pe deplin posibilă în societatea noastră socialistă, unde există o reală unitate de scopuri și interese ale întregului popor.

Pentru ca munca educativă din școală să fie continuată prin munca educativă din familie, pentru ca între acțiunile educative ale acestor doi factori să existe o puternică unitate, unul continuînd și întărind munca celuilalt, întreaga activitate a familiei trebuie să fie pătrunsă de aceeași orientare comunistă, să tindă către realizarea acelorași înalte sarcini morale, ca și școala. Educată prin întreaga viață culturală, politică și socială a țării noastre, familia poate duce o astfel de muncă educativă dacă primește din partea școlii o îndrumare pedagogică organizată, sistematică.

O formă foarte indicată de îndrumare pedagogică a familiei, de orientare justă, științifică a părinților în problemele educației o constituie lectoratul pentru părinți.

Avînd sarcini distincte, deosebite de sarcinile adunărilor cu părinții pe clase sau pe școală, lectoratul pentru părinți ajută familia să cunoască nu numai obiectivele urmărite de școală pentru a realiza o educație multilaterală, armonioasă, pentru a făuri profilul moral al constructorului activ și conștient al socialismului și comunismului, ci și căile, metodele pe care le poate folosi pentru realizarea acestor obiective, o ajută să cunoască mai bine pe copii și problemele specifice pe care le ridică fiecare vîrstă, precum și felul cum trebuie să acționeze în funcție de aceste probleme, de însușirile individuale ale fiecărui copil în parte.

Lectoratul pentru părinți este organizat și condus de școală și face parte integrantă din planul de muncă al acesteia. Directorul școlii răspunde de întreaga organizare și de conținutul acestei munci, tot astfel după cum răspunde de organizarea și conținutul muncii instructiv-educative cu elevii.

Experiența dobîndită de multe școli din patria noastră în organizarea și desfășurarea lectoratelor pentru părinți arată că, acolo unde directorii de școli s-au simțit răspunzători de felul cum este îndrumată familia, unde au căutat să asigure întregii munci educative din familie și din școală un conținut politic-ideologic comun, o unitate de cerințe, o muncă educativă continuă, consecventă, acolo unde școala a știut să-și asigure sprijinul comitetelor de părinți și al organizațiilor de femei, s-au obținut rezultate deosebit de importante. O astfel de muncă au dus, de exemplu, directoarea Școlii de 8 ani nr. 1 din Pitești, directorul Școlii medii nr. 2 din Rîmnicu-Vîlcea, directorii școlilor medii din Topoloveni și din Rucăr, regiunea Argeș, directorul Școlii de 8 ani și cel al Școlii medii din Adjud, directorii școlilor medii din Onești, Tîrgu-Ocna și Roman, regiunea Bacău, etc. Lectoratele de pe lîngă aceste școli sînt frecventate în masă și cu regularitate de părinți, tocmai pentru că sînt organizate cu mult discernămînt, pentru că tematica pe care o tratează izvorăște din însăși realitatea concretă a școlii, a vieții elevilor. La aceste lectorate s-au dezbătut teme ca: „Organizarea timpului de muncă și de odihnă al școlarilor în familie", „Dezvoltarea interesului și dragostei elevilor pentru muncă", „Rolul părinților în educarea voinței și formarea caracterului copiilor", „Răspunderea juridică a părinților pentru comportarea copiilor lor", „Preadolescența și problemele educației la această vîrstă", „Rolul părinților în îndrumarea profesională a copiilor", „Autoritatea părinților", „Rolul exemplului părinților în educația copiilor". Inițiind pe aceste teme discuții ample, care au permis un efectiv schimb de experiență între părinți, organizînd lecturi din diferite opere pedagogice, strîns legate de tema pusă în discuție, cadrele didactice din aceste școli au creat în rîndurile părinților o puternică preocupare cu privire la felul cum se rezolvă sarcinile educative în școală și în familie.

★

In organizarea și desfășurarea lectoratelor pentru părinți din unele școli mai există însă deficiențe, din care cauză lectoratele respective asigură o îndrumare pedagogică slabă, formală. Astfel, lectoratele dintr-o serie de școli se organizează cu părinții elevilor din toate clasele la un loc, ceea ce determină o slabă eficacitate a acestora. Problemele din referate fiind tratate fie numai în general, fie numai în funcție de particularitățile unei anumite perioade de vîrstă, mulți părinți care au copii în alte clase decît acelea despre care se vorbește în referat rămîn în afara sferei de preocupări a referatului, nu primesc nici un fel de îndrumări. De aici rezultă, în mod firesc, o slabă încredere în acțiunea respectivă și, bineînțeles, o slabă participare la discuții, o slabă frecvență.

In unele școli, atenția cadrelor didactice care susțin referatele se orientează cu deosebire către părinții care au elevi în clasele mari. Din această cauză rămîn neîndrumați tocmai părinții care au nevoie de un ajutor mai susținut, cum sînt cei care au copii în clasele I și a V-a.

Răspunderea pentru organizarea și desfășurarea lectoratului este atribuită adeseori unor profesori care nu sînt suficient de pregătiți din punct de vedere politic și ideologic, directorii școlilor respective limitîndu-și atribuțiile numai la unele asistențe, la participări sporadice în cadrul dezbaterilor.

Tematica lectoratelor pentru părinți dintr-o serie de școli nu asigură o muncă de îndrumare organizată, sistematică, gradată de la an la an, nu abordează problemele în care se simte în cea mai mare măsură necesitatea unei îndrumări pedagogice. Fiind stabilită în mod arbitrar și nu pe baza unei adînci analize a situației elevilor la învățătură și disciplină, pe baza analizei conduitei lor morale și a preocupărilor lor, o asemenea tematică nu răspunde multiplelor întrebări pe care și le pun părinții, nu-i ajută în cunoașterea sarcinilor și a metodelor muncii educative.

In unele cazuri tematica lectoratelor pentru părinți cuprinde probleme prea generale, care împiedică adîncirea diferitelor laturi, a anumitor aspecte ce trebuie cunoscute. De exemplu, s-au dezbătut teme ca: „Educația comunistă", „Sarcinile familiei în educația copiilor" etc. Alteori lectoratele sînt confundate cu adunările cu părinții pe clase sau pe școală, ceea ce duce la limitarea conținutului discuțiilor numai la analiza situației la învățătură și disciplină a elevilor.

Selecționarea superficială din unele școli a profesorilor pentru munca în cadrul lectoratului pentru părinți i-a lipsit pe aceștia de îndrumarea cadrelor didactice cu cea mai frumoasă experiență pedagogică, cu cea mai temeinică pregătire științifică și ideologico-politică. Uneori au fost desemnați să pregătească referate și, deci, să conducă discuțiile cu părinții, profesori slab pregătiți, necalificați, deși școlile respective dispuneau de forțe didactice merituoase. Alteori au fost angajați în susținerea unor probleme pedagogice cadre din afara învățămîntului care, lipsite de orientarea pedagogică necesară, au determinat în rîndurile părinților neclarități ce au trebuit să fie apoi înlăturate în cadrul discuțiilor de către învățătorii și profesorii din școală.

La toate aceste lipsuri s-a adăugat uneori și insuficientul interes acordat de unele cadre didactice acestei forme de activitate. Nefiind suficient pătrunse de valoarea propagandei pedagogice în rîndurile părinților pentru creșterea eficienței muncii educative din școală, pentru realizarea unui front unitar în educație, aceste cadre și-au permis să se prezinte în fața părinților cu referate pregătite în grabă, fără un studiu temeinic al literaturii pedagogice respective și al realității din școală, au dat părinților, la întrebările formulate, răspunsuri formale, de pe poziții empirice.

Multe din lipsurile semnalate se explică, bineînțeles, prin atitudinea greșită, de dezinteres pe care au manifestat-o unii directori și unii inspectori școlari față de problema propagandei pedagogice în rîndurile părinților.

★

Pentru îmbunătățirea organizării și desfășurării lectoratelor pentru părinți astfel încît acestea să se ridice la nivelul actualelor sarcini, sînt necesare măsuri a căror îndeplinire să fie urmărită cu toată seriozitatea cuvenită.

In planul de muncă al fiecărei școli, la capitolul „legătura școlii cu familia", trebuie să se acorde locul cuvenit lectoratului pentru părinți, ca formă organizată de îndrumare pedagogică a părinților.

Recrutarea profesorilor și învățătorilor care activează în cadrul lectoratului pentru părinți este bine să fie făcută de către directorul școlii, care are datoria să consulte, în acest scop, colectivul de conducere, să solicite sprijinul organizației de partid și sindicale din școală. Pentru buna desfășurare a acestei acțiuni este necesar să fie selecționați profesori și învățători cu o temeinică pregătire pedagogică, ideologică și politică, cu o frumoasă experiență pe tărîmul școlii.

In școlile mari, lectoratele se pot organiza pe clase paralele, iar în școlile cu un singur rînd de clase este indicată organizarea pe grupuri de clase, după perioadele de vîrstă școlară — clasele I-IV, V-VII (VIII), IX-XI (XII).

Experiența a arătat că se obțin rezultate bune acolo unde lectoratele sînt organizate o dată pe lună, la date cunoscute din timp părinților. In școlile sătești și în centrele industriale este bine ca lectoratele să fie stabilite duminica.

De asemenea, se obțin rezultate bune acolo unde tematica lectoratului este alcătuită de către directorul școlii, împreună cu colectivul de lectori, unde se au în vedere atît problemele esențiale ale educației comuniste, cît și problemele specifice școlii, raionului, orașului sau satului. Intrucît scopul esențial al educației comuniste este dezvoltarea multilaterală a personalității, în stabilirea tematicii este indicat să se țină seama că părinții trebuie îndrumați în realizarea sarcinilor ce aparțin tuturor laturilor educației comuniste. Ponderea ce se acordă unora dintre aceste laturi — educația intelectuală, educația morală, educația estetică, educația fizică, educația politehnică — să fie determinată de situația concretă din școală, de cerințele imediate pe care le impune nivelul muncii educative din familie.

Intrucît la clasele I și a V-a se ridică probleme educative specifice, atît în stabilirea tematicii cît și în îndrumarea lectorilor directorii de școli trebuie să manifeste toată grija cuvenită pentru ca părinții copiilor din aceste clase să primească îndrumarea necesară.

Acordînd atenția cuvenită unor probleme importante cum sînt educația ideologică-politică a copiilor în familie, contribuția familiei la dezvoltarea dragostei față de patria socialistă, față de partid, contribuția familiei la formarea unei concepții științifice despre lume, rolul muncii în educația comunistă a copiilor și în alegerea justă a profesiunii, autoritatea și exemplul personal al părinților, dezvoltarea unor trăsături morale ca sinceritatea, cinstea, modestia, colectivismul — directorul școlii, împreună cu colectivul de lectori, nu trebuie să neglijeze nici problemele cunoașterii de către părinți a copiilor. Pentru a putea să desfășoare o muncă educativă eficientă, părinții trebuie ajutați să cunoască bine trăsăturile copiilor lor pentru ca, dezvoltîndule în mod organizat și susținut pe cele pozitive, să poată înlătura trăsăturile negative.

Temele privitoare la educația sanitară este bine să fie susținute de medici, iar cele privitoare la respectarea legilor, a normelor noastre de conviețuire socialistă — de juriști.

Pentru lărgirea schimbului de experiență între părinți este util ca părinții copiilor cu rezultate excepționale la învățătură și disciplină să fie stimulați și ajutați să-și prezinte experiența lor în cadrul discuțiilor.

Toate școlile au datoria să asigure continua ridicare a nivelului științific și pedagogic al muncii desfășurate în cadrul lectoratului pentru părinți. De aceea se impune ca învățătorii și profesorii recrutați pentru această muncă să-și pregătească în mod temeinic referatele, studiind literatura pedagogică actuală, consultînd profesorii, diriginții, familiile, organizațiile de pionieri și U.T.M. Se bucură de succes îndeosebi referatele susținute în mod liber, argumentările întemeiate pe exemple concludente, alese cu multă grijă. Este de la sine înțeles că în asemenea referate, care își propun să-i îndrumeze pe părinți, nu este cazul să se facă referiri la persoane.

Vin efectiv în ajutorul părinților acele referate care dau atenție atît îndrumării teoretice cît și îndrumării metodice, care îi ajută pe părinți să înțeleagă clar căile concrete prin care se pot rezolva cu succes problemele puse în discuție.

O deosebită însemnătate pentru buna îndrumare a părinților o are calitatea răspunsurilor date de cadrele didactice la întrebările lor, orientarea justă din punct de vedere ideologic, politic și pedagogic a acestor răspunsuri. Să nu neglijăm de asemenea, pentru a lărgi accesibilitatea problemelor prezentate, folosirea materialului ajutător, ilustrativ, prezentarea unor filme artistice.

Secțiile de învățămînt sînt chemate să acorde directorilor de școli tot ajutorul cuvenit pentru ca lectoratele să devină într-adevăr o școală de propagandă pedagogică pentru părinți. In cadrul muncii de îndrumare și control în școli, propaganda pedagogică în rîndurile părinților trebuie să constituie unul din principalele obiective.

★

Criteriul unic de apreciere a muncii desfășurate în cadrul lectoratelor pentru părinți îl constituie situația la învățătură și la disciplină a elevilor. Eficiența lectoratelor trebuie să se răsfrîngă în îmbunătățirea continuă a nivelului de pregătire a elevilor, în îmbunătățirea conduitei lor în școală și în afară de școală. Colectivele didactice vor putea să asigure, neîndoielnic, o asemenea eficiență a lectoratelor, dacă vor solicita sprijinul comitetelor de părinți și al organizațiilor de femei, pentru ca împreună să realizeze nu numai o bună mobilizare, ci să creeze în masa părinților o puternică preocupare pentru problemele muncii educative și o opinie sănătoasă în ceea ce privește răspunderea ce le revine pentru felul cum sînt educate tinerele generații.

Îndrumați de școală, părinții îi supraveghează cu pricepere pe copii lor în timpul efectuării temelor.

CUM SÎNT REZOLVATE SCRISORILE ŞI SESIZĂRILE LA SECŢIILE DE ÎNVĂŢĂMÎNT

La secţiile de învăţămînt sosesc zilnic scrisori prin care oamenii muncii ridică o serie de probleme ale activităţii şcolare, fac propuneri, sugestii, semnalează neajunsuri care trebuie înlăturate sau sesizează aspecte legate de modul cum sînt aplicate normele legislaţiei şcolare, instrucţiunile Ministerului Învăţămîntului etc. Cele mai multe secţii de învăţămînt privesc cu seriozitate, cu spirit de răspundere problemele ridicate în scrisorile învăţătorilor şi profesorilor, se preocupă de rezolvarea lor atentă şi judicioasă. În unele locuri însă se mai constată o serie de neajunsuri în rezolvarea scrisorilor, lucru care prejudiciază atît munca din şcoală cît şi activitatea organelor de învăţămînt.

Iată, în cele ce urmează, o serie de fapte ce ilustrează atît realizările cît şi lipsurile vădite în această privinţă şi din care se desprinde necesitatea de a se asigura pretutindeni, în munca cu scrisorile, o atitudine justă, corespunzătoare cerinţelor.

Rezolvare atentă, operativă

O atitudine plină de grijă faţă de scrisorile care le sosesc arată, bunăoară, secţiile de învăţămînt ale regiunilor Suceava şi Ploieşti.

Preocuparea existentă de mai mulţi ani la aceste secţii de învăţămînt pentru rezolvarea operativă şi cu spirit de răspundere a problemelor semnalate în scrisori a făcut ca an de an, lună de lună, numărul sesizărilor primite de ele să scadă, ceea ce constituie, în fapt, o mărturie grăitoare că în regiunile respective procesul de învăţămînt şi activitatea colectivelor didactice se îmbunătăţesc permanent.

La aceste rezultate pozitive s-a ajuns în primul rînd datorită grijii deosebite care s-a arătat pentru îndrumarea permanentă a secţiilor raionale (în cazul secţiilor regionale) şi a directorilor de şcoli (în cazul celor raionale) în ceea ce priveşte modul cum trebuie rezolvate scrisorile sosite de la cei ce muncesc în şcoală.

Deosebit de eficiente s-au dovedit în acest scop şedinţele ce se organizează în cadrul unor secţii raionale sau orăşeneşti cu directorii de şcoli, şedinţe în care inspectorii discută pe marginea scrisorilor primite şi dau directorilor de şcoli indicaţii asupra modului cum trebuie rezolvate acestea. De asemenea, dă rezultate bune procedeul folosit de acei inspectori care, cu prilejul controlului efectuat în şcoli, lămuresc şi problemele ridicate în scrisorile sosite la secţii.

Pe bună dreptate socotesc organele de învăţămînt din regiunea Suceava că numărul sesizărilor pe care le primesc constituie un adevărat „barometru" al situaţiei ce există la un moment dat în şcoli. De aceea cînd dintr-un anumit raion sosesc mai multe scrisori se iau măsuri operative, inspectorii secţiei regionale deplasîndu-se neîntîrziat pe teren pentru a analiza situaţia şi a lua măsurile ce se impun.

Uneori, în scrisorile sosite la secţiile raionale se ridică probleme care nu sînt de competenţa acestora. Manifestînd dorinţa de a-i ajuta pe învăţători şi profesori şi în rezolvarea acestor probleme, cele mai multe secţii raionale le aduc la cunoştinţa organelor regionale cu prilejul şedinţelor ce se organizează periodic la regiune. La fel procedează, în problemele care depăşesc şi competenţa lor, unii şefi ai secţiilor regionale de învăţămînt atunci cînd participă la şedinţele organizate la minister.

Bunul mers al muncii cu scrisorile este asigurat de păstrarea unei evidenţe stricte şi precise a scrisorilor sosite la secţia de învăţămînt. Bunăoară, din evidenţa întocmită de o serie de secţii de învăţămînt raionale şi regionale se poate afla clar data sosirii scrisorilor, modul în care au fost rezolvate. Rezultate şi mai bune se dobîndesc atunci cînd se urmăreşte şi eficienţa măsurilor luate pentru rezolvarea problemelor semnalate în scrisori.

Şi fenomene de neglijenţă, de superficialitate

Dacă aşa se procedează în numeroase locuri, nu-i mai puţin adevărat că există şi unele secţii de învăţămînt care tratează cu multă neglijenţă şi superficialitate scrisorile sosite de la învăţători şi profesori, tărăgănînd luni de zile cercetarea lor, lăsînd oamenii să aştepte, neluînd măsuri de îndreptare a lipsurilor semnalate.

O educatoare din oraşul Constanţa, bunăoară, a trebuit să aştepte cîteva luni de zile pînă cînd secţia de învăţămînt i-a rezolvat problema încadrării. Primind o decizie necorespunzătoare de încadrare s-a adresat, cum era şi firesc, secţiei de învăţămînt orăşeneşti pentru a lămuri situaţia. Fără să ia în cercetare faptele, secţia i-a răspuns că încadrarea este justă. Convinsă că i se face o nedreptate, educatoarea respectivă a revenit la secţie cîteva săptămîni la rînd, pînă cînd a obţinut ca cele semnalate de ea să fie măcar cercetate. S-a constatat atunci că, într-adevăr, încadrarea nu era bine făcută. Dar, în momentul cînd trebuia să i se dea o nouă decizie de încadrare, funcţionarul respectiv a plecat în concediu. Aşa s-a făcut că educatoarea a primit decizia de încadrare şi salariul ce i se cuvenea abea după cîteva luni de la începerea anului şcolar.

O atitudine de nepăsare manifestă uneori şi secţia de învăţămînt a regiunii Braşov. Primind, de exemplu, spre cercetare o scrisoare ce sesiza o serie de aspecte negative manifestate în activitatea Şcolii de muzică din Sibiu, secţia a tărăgănat rezolvarea acestei sesizări aproape patru luni de zile. Aceeaşi atitudine au manifestat-o şi secţiile de învăţămînt ale regiunilor Argeş şi Iaşi, care au răspuns unor sesizări trimise spre cercetare abea după două sau trei luni. Fără îndoială că o asemenea tărăgănare poate avea consecinţe grave pentru procesul instructiv-educativ, pentru calitatea muncii desfăşurate de colectivele didactice.

O soluţie „comodă"

Sînt însă şi secţii de învăţămînt care nici măcar nu iau în seamă scrisorile ce semnalează unele neajunsuri sau cer o serie de lămuriri. Ele adoptă o soluţie mult mai comodă: îndeamnă pe cei ce le scriu să se adreseze altor organe, de preferinţă organelor centrale ale învăţămîntului.

Iată cîteva exemple. Un profesor din Roşiorii de Vede s-a adresat secţiei de învăţămînt a raionului într-o problemă privind încadrarea. Deşi situaţia înfăţişată de el era clară şi secţia primise instrucţiuni care îi dădeau posibilitatea să rezolve cu uşurinţă cazul respectiv, l-a îndrumat totuşi să se adreseze ministerului. La fel, deşi era în posesia instrucţiunilor privind acordarea burselor, secţia de învăţămînt a raionului 23 August din Capitală a îndemnat pe cîţiva profesori şi părinţi care aveau nelămuriri în această problemă să se adreseze organului central al învăţămîntului.

Uneori, o serie de probleme pot fi rezolvate chiar în şcoală. Este firesc ca, atunci cînd au vreo nelămurire, învăţătorii şi profesorii să se adreseze în primul rînd directorului şcolii unde lucrează. Dar se întîmplă ca unii directori să nu ia în seamă problemele ce li se prezintă şi cu toate că adesea problemele respective intră în competenţa lor, cu toate că dispun de indicaţii privind modul cum trebuie rezolvate, propun celor în cauză să se adreseze secţiilor de învăţămînt sau chiar ministerului. Bunăoară, un profesor de la Şcoala medie din comuna Tudor Vladimirescu, raionul Galaţi, s-a adresat conducerii şcolii cu o problemă privind plata unor ore. Nu ştia oare directorul cum să rezolve o problemă atît de simplă? Este greu de presupus. Totuşi, profesorul a fost îndrumat să se adreseze ministerului.

În toate aceste situaţii nu este vorba decît de o nepermisă comoditate. În marea majoritate a cazurilor secţiile de învăţămînt, directorii de şcoli pot lămuri direct pe solicitanţi, cunosc modul cum trebuie rezolvate problemele ridicate de aceştia. Totuşi, manifestînd o condamnabilă nepăsare faţă de nevoile oamenilor muncii, îi pun pe drumuri, îi determină să-şi irosească un timp preţios menit studiului, pregătirii profesionale, să cheltuiască inutil bani. Şi, totodată, asemenea procedee duc la supraîncărcarea unor organe nevoite să reia probleme rezolvate o dată în principiu şi care puteau fi uşor lămurite de la început, pe plan local.

Considerăm că este cazul ca secţiile de învăţămînt şi conducerile şcolilor care au dovedit o astfel de atitudine în rezolvarea scrisorilor să dea dovadă de mai multă seriozitate, de mai mult simţ de răspundere.

Faptul că nu găsesc întotdeauna, la conducerea şcolii, sau la organele locale, soluţia aşteptată a determinat unele cadre didactice — nu puţine la număr — să ignoreze aceste foruri şi să se adreseze direct organelor centrale. „Am nevoie de un document cu greutate pe care să-l arăt secţiei" — spun unii. „Răspunsul de la centru e mult mai sigur" — socotesc alţii. Recent, un profesor din raionul 23 August întreba, într-o scrisoare adresată unui organ central, de cît concediu dispune în primul an de învăţămînt. Un alt profesor, de la Şcoala generală de 8 ani din comuna Raciu, raionul Tîrgovişte, a procedat la fel pentru a afla la cît timp după luarea examenului de stat poate da examenul de definitivat. Un al treilea, de la Şcoala generală de 8 ani din comuna Maliţa, raionul Teleajen, cerea o serie de lămuriri legate de drepturile cadrelor didactice înscrise în învăţămîntul superior fără frecvenţă. Dar toate aceste probleme sînt de mult reglementate şi puteau fi foarte uşor şi repede lămurite chiar de către conducerile şcolilor respective, întrucît principalele dispoziţii şi instrucţiuni în această privinţă sînt publicate în Buletinul Ministerului Învăţămîntului, care se află la fiecare şcoală. Totuşi, solicitanţii respectivi nu s-au adresat nici direcţiei şcolii şi nici măcar organelor locale, ci celor centrale. Rezultatul? Au pierdut ei înşişi timp, supraîncărcîndu-i şi pe alţii cu o corespondenţă inutilă, care împiedică rezolvarea acelor sarcini ce sînt de competenţa lor exclusivă.

Este de la sine înţeles că unele probleme depăşesc competenţa organelor locale, rezolvarea lor intrînd numai în competenţa organelor centrale. Cînd se ivesc asemenea probleme este firesc ca oamenii şcolii să se adreseze acestor organe centrale. Dar numai atunci, pentru a nu face să se aglomereze la centru sute şi mii de scrisori din toate regiunile şi raioanele ţării care puteau fi rezolvate cu operativitate pe plan local.

★

Documentele de partid şi de stat cer să se acorde o deosebită atenţie rezolvării la timp a cererilor, scrisorilor şi sesizărilor oamenilor muncii. Examinarea acestora şi rezolvarea lor operativă sînt obligaţii a căror importanţă a fost de nenumărate ori subliniată.

Aşa cum au demonstrat faptele prezentate în materialul de faţă, există numeroase secţii de învăţămînt regionale, raionale şi orăşeneşti care privesc cu mult spirit de răspundere rezolvarea scrisorilor oamenilor şcolii, fiind conştiente de însemnătatea acestei sarcini. Secţiile amintite se străduiesc să caute noi şi noi forme de muncă, noi şi noi procedee care să ducă la îmbunătăţirea rezolvării scrisorilor. Ajutînd la soluţionarea operativă şi cu competenţă a problemelor ridicate în scrisori, organele învăţămîntului ajută implicit la îmbunătăţirea procesului instructiv educativ.

Dar, după cum rezultă din cercetarea situaţiei existente în această privinţă, se mai vădesc încă, la unele secţii de învăţămînt, manifestări de superficialitate, de formalism, de lipsă de răspundere în examinarea şi rezolvarea scrisorilor, manifestări concretizate în amînarea răspunsurilor de la o lună la alta, în trimiterea solicitanţilor la organele centrale etc. După cum se ştie, asemenea deficienţe dau naştere la consecinţe destul de dăunătoare: drumuri zadarnice, cheltuieli inutile, timp pierdut.

Socotim că este cazul ca fiecare secţie de învăţămînt să analizeze activitatea desfăşurată pînă acum în domeniul rezolvării scrisorilor primite de la oamenii muncii din şcoli şi să ia măsuri pentru lichidarea lipsurilor existente, ţinînd seama de faptul că în felul acesta vor asigura condiţii mereu mai bune de muncă învăţătorilor şi profesorilor, care vor putea, printr-o muncă de randament sporit, să ridice tot mai mult nivelul pregătirii elevilor.

M. ROBEA

La poştă

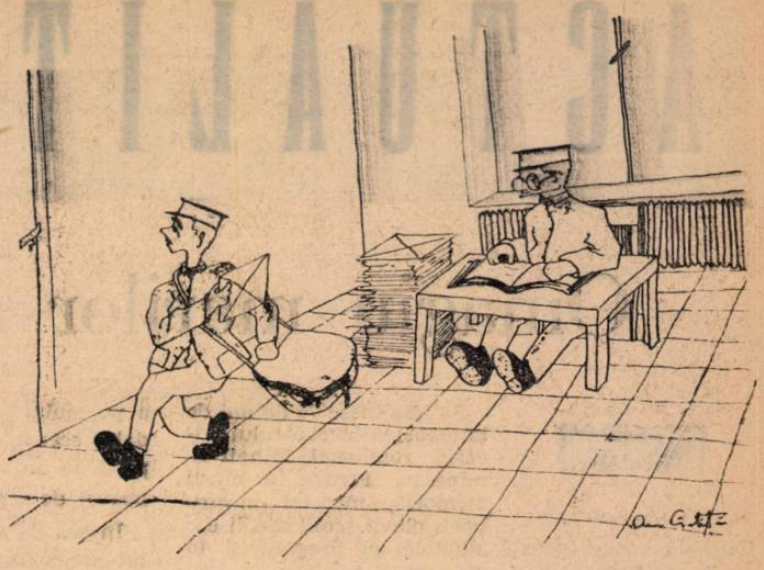

— Cum, teancul acesta uriaş de scrisori pentru Ministerul Învăţămîntului şi numai o singură scrisoare pentru secţia de învăţămînt?

— Nu te mira, cele din teanc tot secţia de învăţămînt ar fi trebuit să le rezolve.

— Înţeleg! Secţia are o scrisoare şi un teanc de lipsuri în munca cu scrisorile...

Intre arhivari

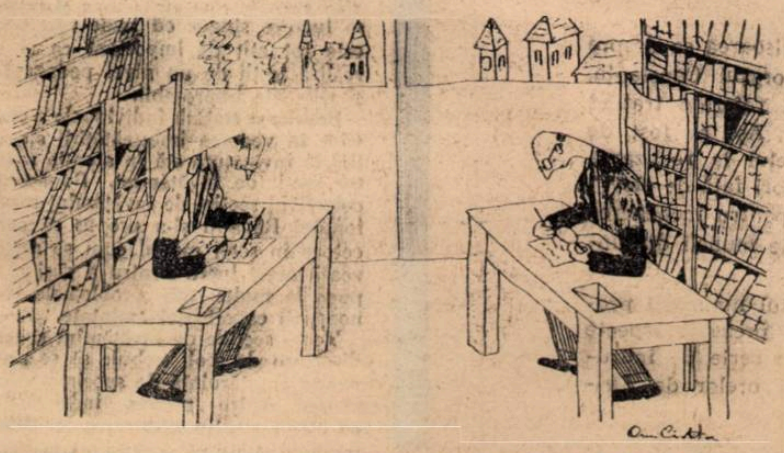

— Studiez o scrisoare de răspuns a cronicarului Radu Popescu. Are mai bine de două veacuri şi s-a păstrat foarte bine...

— Şi eu studiez o scrisoare fără răspuns a învăţătorului Radu R. Popescu. Are doar doi ani şi s-a păstrat foarte prost la secţia de învăţămînt.

ACTUALITATEA

Omagiu marilor scriitori

EMINESCU

Se împlinesc 75 de ani de la moartea luceafărului poeziei romînești, Mihail Eminescu. Pentru a cinsti memoria marelui nostru poet, elevii școlii medii din Capitală care-i poartă numele au pregătit și în acest an, îndrumați de direcția școlii, de toate cadrele didactice, în colaborare cu organizația U.T.M., serbarea lor tradițională.

Și iată seara confruntării cu publicul... Emoții pe scenă, emoții în sală. Ele s-au risipit însă repede cînd, la ridicarea cortinei, eleva Ecaterina Ionescu din clasa a X-a D a rostit cu siguranță primele cuvinte ale interesantului „Prolog omagial", alcătuit de profesorul Tudor Opriș. Apoi pe scenă au prins viață versurile lui Eminescu : elevii interpretau montajul literar-muzical-coregrafic „Pe aripile poeziei eminesciene", urmat de reușita dramatizare a poemului „Călin". Și în tot acest timp, pe fundalul scenei, între două coloane de marmură, acoperit de un văl străveziu, apărea, venit parcă „din neguri de vremi", chipul marelui poet.

In cea de a doua parte a serbării s-au interpretat cîteva fragmente din drama „Eminescu" de Mircea Ștefănescu. A fost o strădunță demnă de toată lauda, aceea de a da viață nu numai marelui poet, dar și altor personaje complexe : Creangă, Caragiale, Slavici etc. Cu atît mai mare a fost și satisfacția reușitei.

Serbarea s-a încheiat cu o prezentare coregrafică a „Luceafărului" și cu... aplauze furtunoase care n-au contenit mult timp. Elevii Școlii medii „Mihail Eminescu" din Capitală au cinstit din plin pe cel al cărui nume îl poartă școala lor.

★ ★ ★

CARAGIALE

Înscrisă în tradiția colectivului de elevi și profesori, sărbătorirea „zilei școlii" înseamnă în fiecare an, la școala medie „I. L. Caragiale" din Capitală, un eveniment de adînci și întinse rezonanțe care, prilejuind omagierea unuia din cei mai mari scriitori ai poporului nostru, face să crească în același timp mîndria elevilor pentru instituția ce îi poartă cu cinste numele.

La manifestarea organizată recent cu ocazia „zilei școlii" a fost întîmpinat cu o deosebită bucurie unul din elevii ei de acum cîteva decenii, actorul emerit Niki Atanasiu care, urcîndu-se pe scenă, a întruchipat cu măiestrie cîteva din neuitatele personaje din opera lui Caragiale. Cu emoție au ascultat apoi elevii cele relatate de actorul Niki Atanasiu despre prețuirea de care se bucură azi în patria noastră opera lui Caragiale, despre ecourile ei pe scenele teatrelor de peste hotare.

Amănuntele inedite aduse de fiica scriitorului, Ecaterina Caragiale Logadi, au făcut și mai drag elevilor chipul marelui dramaturg. Ea le-a vorbit despre înalta lui conștiință scriitoricească, despre patriotismul lui înflăcărat, le-a relatat fapte povestite cu o autentică modestie și cu multă dragoste, care vor rămîne adînc întipărite în inimile lor.

Intregită cu prezentarea unor fragmente din opera lui I. L. Caragiale, festivitatea „zilei școlii" s-a bucurat și de o frumoasă ținută artistică. Elevii au interpretat cu real talent „Domnul Goe", „O inspecțiune", „Examenul anual", „Amicii", „Five o'clok" și fragmente din „O scrisoare pierdută", din „Conu Leonida față cu reacțiunea", din „O noapte furtunoasă".

Dacă la cele de mai sus adăugăm că elevii și profesorii au întîmpinat și de data aceasta sărbătorirea „zilei școlii", ca în fiecare an, cu un avînt sporit pentru ridicarea nivelului întregii munci pe care o desfășoară, ne dăm seama mai bine de însemnătatea și valoarea acestei manifestări tradiționale.

Elevi din Slatina în vizită la Muzeul de istorie din localitate.

În legătură cu transferarea personalului didactic

Recent a apărut și a fost difuzat în școlile de cultură generală, profesionale și tehnice Buletinul Ministerului Învățămîntului nr. 1/1964, în care sînt publicate instrucțiunile cu privire la transferarea personalului didactic.

Potrivit acestor instrucțiuni, cererile de transferare, însoțite de acte doveditoare, vor fi depuse la secțiile de învățămînt raionale (orășenești) în raza cărora funcționează cei în cauză, pînă cel mai tîrziu la 5 martie a.c.

De asemenea, pînă la 5 martie și în aceleași condiții vor fi depuse cererile de numire ca titulari ale persoanelor care au pregătirea corespunzătoare, dar care funcționează ca suplinitori, precum și ale persoanelor care au întrerupt activitatea didactică și doresc să reintre în învățămînt.

Pot cere transferul și profesorii care predau discipline de cultură generală în școlile profesionale și tehnice.

ÎN ATENȚIA NOASTRĂ — FIECARE ELEV

(Urmare din pag. 1-a)

citi cărți cît mai multe și mai frumoase etc. Nu este însă nici de cum indicat să încredințăm unui elev sarcina de a asigura ridicarea nivelului la învățătură al altuia. Mult mai multă eficacitate are strădania pedagogului de a-i ajuta pe toți elevii să studieze individual.

Profesorul Ion Enășescu din comuna Curtea, raionul Făget, se preocupă de studiul individual al elevilor. El a constatat nu o dată că una din cauzele pentru care unii elevi nu-și însușesc lecții foarte clare se datorește faptului că profesorii lor nu i-au învățat cum să învețe. De aceea, profesorul Enășescu arată elevilor cum să ia notițe în timpul explicațiilor, cum să studieze acasă, cu ce să înceapă și cu ce să termine, cînd și cîte pauze să facă. Le-a recomandat să-și învețe lecțiile și să-și facă temele în ordinea stabilită prin orar (acest lucru presupunînd un orar pedagogic), să învețe mai întîi lecția și apoi să-și lucreze tema scrisă, să nu treacă la alt obiect pînă nu s-au pregătit bine la cel început și să repete apoi lecțiile tot în ordinea orarului. Totodată profesorul le-a dat și indicații concrete cu privire la felul cum să folosească în cursul studiului individual manualul și notițele, materialul demonstrativ din carte și din caiet, cum să învețe poeziile, cuvintele noi, cum să-și fixeze mai bine în minte cele învățate. Asemenea îndrumări le dă de obicei în cursul meditațiilor, la ora de dirigenție, la lecții, în discuțiile individuale.

Pe bună dreptate remarcă prof. I. Enășescu necesitatea ca fiecare pedagog să arate elevilor cum să învețe, pentru a-i ajuta să-și formeze un stil de muncă, să dea cea mai mare atenție studiului individual — element de bază în pregătirea fiecăruia.

A învăța pe elev să învețe, a-i sădi convingerea că trebuie și poate să lucreze singur cu bune rezultate este tot atît de important ca și a realiza lecții de un nivel pedagogic și științific ireproșabil.

Problema tratării individuale a elevilor în vederea îmbunătățirii situației la învățătură stă în atenția multor secții de învățămînt. Bunăoară, colectivul secției de învățămînt a raionului Rădăuți și-a propus să cerceteze în școli modul cum se realizează acest lucru pentru a găsi răspuns la multe din problemele cunoașterii experienței înaintate.

Toate secțiile de învățămînt și toți directorii de școli trebuie să se preocupe cu stăruință de sporirea interesului pentru munca individuală cu elevii, pentru ajutorarea lor diferențiată, știind că aceasta stă la baza succeselor la învățătură.

CORESPONDENȚĂ

• Într-o scrisoare trimisă recent redacției noastre, profesorul **Anastasie Bogdan,** de la Școala medie „Unirea" din Turnu Măgurele vorbește despre o nouă inițiativă luată la școala sa pe linia colaborării cu familia Este vorba, anume, de deplasarea făcută de diriginții și profesorii din școală, în vacanța de iarnă, la familiile elevilor ce locuiesc la sate. Cu prilejul unei astfel de vizite, făcută într-o comună din apropierea orașului, s-a prezentat o conferință pe tema „Școala și fiii colectivei", în care s-a înfățișat situația la învățătură și disciplină a elevilor din comuna respectivă și s-a subliniat necesitatea legăturii între școală și familie.

Participarea activă la discuțiile purtate, ca și interesul manifestat de țăranii colectiviști pentru cunoașterea problemelor școlii, au arătat că această acțiune este binevenită. De aceea conducerea școlii a hotărît ca ea să fie continuată.

• Deosebit de eficiente au fost și vizitele organizate la domiciliul elevilor de către colectivul didactic al Școlii generale de 8 ani din comuna Mircea Vodă, raionul Călărași. Se pot da numeroase exemple de elevi, ne scrie profesorul **Constantin Al. Dobrescu,** care și-au îmbunătățit frecvența, au devenit mai disciplinați și învață mai bine în urma vizitelor făcute de diriginți sau profesori la dimiciliul lor, a discuțiilor pe care le-au avut aceștia cu părinții.

Colaborînd activ cu familiile elevilor, diriginții școlii din această comună au reușit să-i facă pe elevi să nu mai absenteze de la lecții, să-și lucreze întotdeauna temele, să dovedească o atitudine justă față de învățătură, față de muncă.

• Și Școala generală de 8 ani din Oțelul Roșu, regiunea Hunedoara, și-a înscris în planul de muncă o serie de acțiuni care să contribuie la strîngerea colaborării cu familia.

Astfel, tov. **Axente Stanciu,** directorul acestei școli ne relatează într-o scrisoare că în ultimul timp colectivul didactic a organizat pentru părinți cîteva conferințe deosebit de interesante. Iată cîteva din temele acestor conferințe : „Statornicirea unor relații juste între membrii familiei — factor însemnat în educarea copiilor", „Sarcinile părinților în alcătuirea unui regim rațional de muncă pentru elevi" etc.

Nu de mult, școala a organizat, în colaborare cu clubul muncitoresc al uzinei „Oțelul Roșu", o consfătuire cu părinții. Cu acest prilej părintele unui elev fruntaș la învățătură din clasa a VIII-a a împărtășit participanților la consfătuire aspecte din experiența sa în munca de educare în familie. Expunerea, urmărită cu deosebit interes, a subliniat sarcina ce le revine părinților de a supraveghea modul cum învață copiii lor, de a le îndruma activitatea și preocupările.

Deseori consfătuirile cu părinții organizate la Școala de 8 ani din Oțelul Roșu sînt însoțite și de filme documentare sau artistice pentru părinți.

• Profesorul **Ion Muche** vorbește în scrisoarea sa despre consfătuirea profesorilor diriginți din orașul Constanța, consfătuire la care s-au prezentat cîteva referate tratînd aspecte importante din munca diriginților. Așa au fost, de exemplu, referatele „Contribuția dirigintelui la realizarea unității de cerințe a colectivului de profesori față de elevi", „Metode și procedee folosite de diriginți pentru închegarea colectivului clasei a V-a", „Particularitățile muncii dirigintelui la clasa a VIII-a" etc.

Pe marginea referatelor, au luat cuvîntul numeroși profesori diriginți care au împărtășit celor prezenți aspecte din experiența lor. S-au prezentat apoi o serie de îndrumări metodice privind alegerea tematicii orelor de dirigenție.

Consfătuirea s-a încheiat cu o serie de concluzii și învățăminte pentru munca de viitor a profesorilor diriginți.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA : București. Piața Scînteii nr. 1 Telefon 17.60.10. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii voluntari din unitățile de învățămînt. Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii. Piața Scînteii București.

40 132

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Gazeta ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Anul XV nr. 742 | vineri 14 februarie 1964 | 8 pagini 25 bani

La ultima filă a abecedarului

Parcă-i văd. Uimiți, fericiți, emoționați, întorceau prima filă din cartea pe care în acea zi — ziua cînd toată școala i-a întîmpinat în curte să le ureze bun venit — au primit-o în dar. Prima filă a abecedarului... În fața ochilor li se perindau minunate, multicolore ilustrații și, rînduite unul după altul, fel de fel de semne: puncte, linii, bețișoare mai mici sau mai mari.

Cu aceste semne a început prima lecție. Cu stîngăcie, cu timiditate, mînuțele au prins între degete creionul și au încercat să aștearnă semne pe fila liniată a caietului. La început au răsărit bețișoare tremurate, strîmbe sau îndoite. Apoi, încetul cu încetul, ele au devenit tot mai drepte, mai regulate. Mînuțele lucrau cu tot mai multă siguranță, creionul se mișca tot mai repede. S-a umplut un rînd, două, patru, șase... o pagină întreagă. Cu cîtă mîndrie au privit-o! Prima pagină „scrisă" de ei, primul document concret că au devenit școlari... Apoi, cu fiecare filă a abecedarului au descoperit semne noi, mereu mai complicate. Mîna pricepută a învățătoarei i-a îndrumat cu grijă, pînă cînd toate semnele au fost scrise corect, frumos. Și într-o zi, nu mult după aceea, unind un bețișor oblic cu un oval și un cîrlig, au învățat prima literă a alfabetului.

Au trecut apoi zilele, una după alta, și „bobocii" au învățat toate literele. Firește, cu migală, cu destule ștersături. Dar, pe măsură ce le învățau, vedeau cum, îmbinîndu-se, ele alcătuiesc cuvinte: au, ai, ma-ma. Întîi mai simple, pe urmă mai lungi, pe urmă rînduindu-se în propoziții. Și abecedarul a pornit să le dezvăluie atunci tot ce ținea tăinuit între filele sale: nenumărate povestioare și chiar poezii pe care le-au citit cu negrăit interes, cu mare bucurie.

Au trecut doar cinci luni de cînd copiii din clasa I au întors prima filă a abecedarului. Acum, la capătul acestui drum plin de surprize, de bucurii, uneori și de hopuri, fiecare „boboc" se poate numi cu adevărat școlar. Fiecare știe să citească și să scrie, să compună chiar el scurte povestiri. Prima etapă din viața lor de școlari, etapa în care s-au pus bazele cunoștințelor ce le vor dobîndi mai tîrziu, s-a încheiat. Abecedarul a fost așezat cu grijă la o parte: va fi păstrat ca o amintire dragă a primelor luni de școală.

Elevii din clasa I (nu se cade să-i mai numim „boboci" acum, cînd știu atîtea) au intrat într-o nouă etapă de învățătură. În locul abecedarului răsfoiesc acum cartea de limba romînă, din care vor dobîndi noi și minunate cunoștințe.

M. VERDEȘ

În cinstea celei de a XX-a aniversări a eliberării patriei

Noi succese la învățătură și în activitatea cultural-educativă

A devenit o tradiție ca poporul nostru să întîmpine marile sale sărbători, evenimentele de seamă din viața patriei, prin obținerea unor noi și însemnate succese pe drumul construirii socialismului. Anul acesta, la 23 August, ziua Eliberării — cel mai însemnat eveniment din istoria patriei — întregul popor va sărbători împlinirea a 20 de ani de viață liberă. Oamenii muncii din uzine și de pe șantiere, din unitățile agricole socialiste — din toate domeniile de activitate, întîmpină acest eveniment cu rezultate deosebite.

Tînăra generație a patriei, care a crescut și s-a format în anii Eliberării, se bucură, prin grija părintească a partidului, de minunate condiții de muncă, învățătură și viață. Elevii școlilor patriei, a căror sarcină principală este aceea de a învăța cu sîrguință, își exprimă atașamentul profund față de patrie, recunoștința față de partid, prin străduința de a obține rezultate tot mai bune în pregătirea școlară.

Ieri, sala de festivități a Școlii medii nr. 28 din Capitală a cunoscut atmosfera unui eveniment deosebit. Elevii școlii s-au întrunit într-o entuziastă adunare, organizată de comitetul U.T.M. al școlii, în care au discutat cu însuflețire și au stabilit măsurile ce vor fi luate pentru ca întregul colectiv de elevi al școlii să întîmpine cea de a XX-a aniversare a Eliberării patriei noastre cu noi succese la învățătură, în întreaga activitate școlară și extrașcolară. Inițiativa organizării acestei adunări a fost luată cu cîteva zile în urmă. La comitetul U.T.M. au venit numeroși elevi care și-au exprimat dorința de a iniția activități interesante pentru a întîmpina aniversarea celor 20 de ani de viață liberă cu rezultate cît mai bune. Ei au făcut în acest scop numeroase propuneri. Ținînd seama de aceste propuneri, comitetul U.T.M., sub îndrumarea organizației de partid, cu sprijinul conducerii școlii și al tovarășilor profesori a pregătit adunarea generală U.T.M. pe școală consacrată discutării și stabilirii principalelor acțiuni ce vor fi întreprinse în întîmpinarea aniversării Eliberării patriei.

Luînd cuvîntul în cadrul adunării, secretarul comitetului U.T.M. al școlii, tovarășul Adrian Jiga, a vorbit despre importanța actului istoric de la 23 August, ziua Eliberării patriei și a supus discuției și aprobării adunării o serie de măsuri. Acestea constituie cuvîntul de onoare al elevilor școlii în fața partidului, a întregului popor, de a învăța temeinic, de a se pregăti cu răspundere pentru muncă, pentru viață.

În scurta pauză care a urmat apoi, grupuri, grupuri de elevi discutau cu însuflețire. Fiecare clasă dorea să prezinte în adunare, prin cuvîntul unor elevi, propriile angajamente, să exprime, în fața adunării, hotărîrea de a participa la realizarea tuturor obiectivelor propuse. În numele elevilor claselor a XI-a a luat cuvîntul Radu Bogdan, secretarul comitetului U.T.M. de an. El a transmis adunării dorința elevilor din clasa a XI-a de a se prezenta cu toții bine pregătiți la examenul de maturitate, de a dovedi și în acest ultim an de școală o comportare exemplară, de a participa la întrecerea pentru cea mai disciplinată clasă și de a obține asemenea rezultate încît la sfîrșit de an școlar să poată concura la titlul de „Cea mai bună clasă a școlii".

„Toate rezultatele noastre bune la învățătură și în întreaga noastră activitate dorim să fie expresia recunoștinței și dragostei față de partid, care ne-a creat nouă, tineretului, condiții optime de studiu și viață. Noi am avut fericirea de a crește odată cu patria sub soarele socialismului. Iată de ce noi, elevii claselor a XI-a, ca de altfel toți elevii școlii noastre, sîntem hotărîți să întîmpinăm măreața sărbătoare cu cele mai frumoase succese **ale noastre**".

Hanu Lucian, din partea elevilor clasei a X-a G, a arătat că, clasa lor este hotărîtă să desfășoare o asemenea activitate încît la sfîrșit de an școlar să se numere printre cele fruntașe. Ei au hotărît să-i antreneze pe toți elevii să-și pregătească cu regularitate și temeinic fiecare lecție, să dovedească o mai mare preocupare pentru însușirea fizicii și matematicii, materii la care au obținut rezultate mai slabe. „Și clasa a X-a G — spunea în încheiere Hanu Lucian — dorește să concureze la titlul de „Cea mai disciplinată clasă" și să cîștige această întrecere!"

După cum a reieșit din luările de cuvînt la adunare, toate colectivele de elevi aspiră la titlul de „Cea mai bună clasă", dorind ca în cinstea zilei de 23 August să dobîndească steagul de fruntași. S-au luat numeroase angajamente pentru realizarea acestei dorințe. Claudia Florescu, în numele elevilor din clasele a IX-a, arăta, printre altele, că ei vor pregăti un simpozion închinat zilei de 23 August, în cadrul căruia vor fi prezentate fragmente din lucrări literare și din filme documentare închinate acestui eveniment. Vor mai organiza, de asemenea, o expoziție cu fotografii și documente din presă, legate de înfăptuirea actului de la 23 August. Maria Florea din clasa a XI-a B arăta că elevii clasei lor vor participa la toate acțiunile cultural-educative organizate în școală. În adunare au luat cuvîntul și alți elevi. Din cuvîntul lor a reieșit deplinul acord cu propunerile prezentate de comitetul U.T.M., seriozitatea și profunzimea cu care au fost concepute măsurile stabilite, caracterul lor concret, izvorît din problemele specifice fiecărei clase. „Munca noastră, a elevilor, este învățătura" au subliniat participanții la adunare. Pornind de la această principală îndatorire a elevilor, măsurile prezentate de secretarul comitetului U.T.M. pe școală, subliniau:

„Ne propunem ca cel mai de seamă obiectiv dezvoltarea răspunderii față de învățătură, astfel ca la sfîrșit de an școlar în toate clasele majoritatea elevilor să obțină numai medii de la 7 în sus..." Au fost relevate acțiunile care vor fi întreprinse pentru realizarea acestui obiectiv. În primul rînd, preocuparea de a determina pe fiecare elev să pună la baza pregătirii sale studiul individual, de a antrena pe toți elevii să-și pregătească zi de zi lecțiile, la toate disciplinele, să dovedească profunzime în studiu, să obțină numai note bune și foarte bune. Calea sigură a unei temeinice pregătiri, a însușirii unor bogate cunoștințe — se arăta în angajament — este deprinderea tuturor elevilor cu munca ritmică și perseverentă, convingerea fiecăruia din ei că cel mai bun ajutor este munca personală. În această direcție va trebui să se îndrepte întreaga activitate a organizației U.T.M., în organizarea căreia este necesar să fie solicitat permanent sprijinul competent și prețios al tovarășilor profesori. S-a propus, în acest scop, organizarea unor adunări generale

LUCREȚIA LUSTIG

(Continuare în pag. 2)

Pregătind gazeta de perete a postului utemist de control de la Școala medie „Dimitrie Cantemir" din Capitală.

Noi succese la învăţătură şi în activitatea cultural-educativă

(Urmare din pag. 1-a)

deschise, pe ani de studiu, la care vor fi invitaţi oameni de ştiinţă şi cultură, tovarăşi profesori şi părinţi. În cadrul acestor adunări elevii vor discuta despre: „Ce trebuie să-ţi ceri cînd eşti elev"; „Există discipline mai importante şi altele mai puţin importante ?"; „Preţuieşte anii de şcoală — cu ei te întîlneşti numai o dată în viaţă". Elevii vor fi sprijiniţi îndeaproape cum să înveţe, cum să-şi gospodărească timpul. Pentru îndeplinirea acestui obiectiv se vor organiza discuţii metodice, pe clase, cu ajutorul tovarăşilor profesori, în cadrul cărora se va vorbi despre organizarea programului zilnic de studiu, despre modul cum trebuie să se pregătească elevii pentru teze, ce sarcini stau în faţa elevilor din clasele a XI-a. Gazeta de perete va dedica cîteva numere experienţei fruntaşilor la învăţătură, iar postul utemist de control se va ocupa îndeosebi de folosirea integrală a orelor de curs şi a timpului pentru pregătirea lecţiilor. Elevii vor putea afla cum trebuie să arate un caiet de notiţe şi o lucrare bună de control vizitînd expoziţia cu caiete de notiţe şi lucrări de control ce va fi organizată în şcoală.

Iniţiativa de a se institui şi decerna la serbarea de sfîrşit de an titlul de „Cel mai bun elev la fizică, matematică şi chimie" pe anul şcolar 1963—1964 a fost primită de elevii şcolii cu un viu interes. S-a propus ca această iniţiativă să rămînă o tradiţie a şcolii. Activitatea în cadrul cercurilor pe materii se va concretiza şi în pregătirea unui simpozion de amploare cu cele mai bune lucrări realizate de elevi în decursul anului şcolar. La acest simpozion — care va avea loc la sfîrşitul trimestrului III — vor fi invitaţi tovarăşi profesori, tineri cercetători, ingineri, studenţi, părinţi.

Elevii claselor a XI-a se află în faţa unui moment însemnat din viaţa lor — absolvirea şcolii şi alegerea profesiunii. Printre numeroasele acţiuni care vor fi iniţiate pentru elevii claselor a XI-a amintim organizarea unor întîlniri cu absolvenţi ai şcolii lor, a unui simpozion cu tema „Ce să fiu" la care vor fi invitaţi specialişti în construcţii, agricultură, matematică şi fizică, chimie şi metalurgie, programarea unor vizite în întreprinderi şi în institutele de învăţămînt superior din Capitală.

Întărirea disciplinei şcolare, respectarea întocmai a regulamentului şcolar, participarea cu regularitate la ore, pregătirea temeinică a fiecărei lecţii, comportarea corectă, plină de respect, demnă de titlul de elev al şcolii noastre socialiste — în şcoală şi în afara şcolii — sînt, de asemenea, probleme cărora adunarea le-a acordat toată atenţia. Toate acestea, precum şi chemarea ca pînă la sfîrşitul anului şcolar să nu existe în şcoală nici o absenţă nemotivată, au fost primite şi aprobate cu entuziasm.

Pentru realizarea acestui obiectiv, s-a subliniat necesitatea continuării întrecerii pentru cea mai disciplinată clasă. Steagul de clasă fruntaşă pe şcoală va fi decernat acelui colectiv de elevi ai cărui membri vor obţine numai note de 10 la purtare, îşi vor îngriji şi înfrumuseţa clasa, vor avea o frumoasă ţinută şcolară, vor dovedi o comportare demnă în toate împrejurările, respect faţă de vîrstnici şi nu vor avea nici o absenţă nemotivată.

Elevii şi-au exprimat dorinţa de a cunoaşte mai bine trecutul de luptă revoluţionară al clasei muncitoare, sub conducerea partidului, realizările dobîndite de poporul nostru în cei 20 de ani de la Eliberare.

Numeroşi elevi vor participa la acţiunea organizată, cu sprijinul Muzeului de istorie a oraşului Bucureşti, pentru cunoaşterea tuturor locurilor istorice care evocă momente din pregătirea şi înfăptuirea actului de la 23 August. Alţi elevi vor vizita, în vacanţa de primăvară, Muzeul de istorie a partidului şi Muzeul Doftana. Tot în timpul vacanţei vor avea loc şi întîlniri cu activişti de partid şi de stat, care vor vorbi elevilor despre realizările poporului muncitor în cei 20 de ani de viaţă liberă.

Pe grupe de clase, elevii vor face vizite în toate cartierele noi ale oraşului, iar la încheierea acestor vizite vor participa la un concurs intitulat „Cunoaşteţi capitala patriei socialiste '— Bucureştiul ?" Potrivit unei frumoase tradiţii a şcolii, în vacanţa de vară va avea loc o largă acţiune sub titlul „Frumoasă, bogată eşti patria mea" în cadrul căreia, pe grupe de clase, elevii vor porni în excursii pentru cunoaşterea principalelor obiective industriale şi social-culturale ale patriei. În preajma zilei de 23 August, în cadrul clubului de vară, elevii vor pregăti un simpozion cu prilejul căruia vor fi valorificate toate cunoştinţele dobîndite în timpul excursiilor.

Formaţiile cultural-artistice ale şcolii se vor întrece şi ele în a pregăti în cinstea zilei de 23 August manifestări cît mai bogate. Trecerea în revistă a formaţiilor artistice din şcoală va antrena un număr mare de elevi, care vor pregăti programe cuprinzînd cele mai bune poezii şi cîntece închinate patriei şi partidului. Serbarea de sfîrşit de an, la care vor fi selecţionate cele mai bune numere prezentate de formaţiile artistice, va constitui momentul final al acestei treceri în revistă. De asemenea, elevii — membri ai cenaclului şi cercurilor literare se vor întrece în realizarea unor creaţii originale închinate patriei şi partidului. Lucrările cele mai bune vor fi citite în cadrul unui simpozion la care vor fi invitaţi să participe scriitori, tovarăşi profesori şi părinţi, iar un număr special al revistei şcolii va cuprinde în sumar aceste creaţii.

Cu entuziasm şi într-un mod cu totul firesc a fost primită propunerea ca, în cinstea aniversării Eliberării patriei, toţi elevii din şcoală să înveţe cît mai multe cîntece patriotice şi revoluţionare.

Principala noastră sarcină, spuneau elevii în cadrul adunării, este învăţătura. Dar noi dorim să ne aducem contribuţia la realizările oamenilor muncii în cinstea zilei de 23 August nu numai prin învăţătură susţinută, ci şi prin munca în folosul patriei. Vom trimite oţelăriilor peste 10 000 de kg fier vechi, adunat prin muncă patriotică, vom înfrumuseţa şcoala şi parcul şcolii, vom ajuta la îngrijirea şi înfrumuseţarea parcului care se află în apropierea şcolii.

Angajamentele luate de elevi în adunarea lor constituie un adevărat program de activitate pe care ei sînt hotărîţi să-l realizeze. Tovarăşii profesori, aşa cum arătau în cuvîntul lor tovarăşii Maria Flueraşu, din partea organizaţiei de partid, şi Teodor Burcescu, directorul şcolii, vor sprijini, ca întotdeauna, pe elevi să-şi organizeze în aşa fel activitatea încît, fără a se ajunge la supraîncărcarea cu sarcini extraşcolare, să-şi respecte întocmai cuvîntul dat de a întîmpina aniversarea a douăzeci de ani de la Eliberare cu succese la învăţătură şi în întreaga lor activitate.

Lucrări practice în cabinetul tehnic al Şcolii medii nr. 15 „M. Eminescu din Bucureşti

(Extrase din articolul cu acelaşi titlu apărut în „Scînteia tineretului", nr. 4 583 din 11 februarie 1964).

Alături de elevii noştri

La sărbătoarea a douăzeci de ani de la cel mai mare eveniment din istoria patriei — Eliberarea — pe care întregul popor se pregăteşte s-o întîmpine cu roadele celei mai devotate şi avîntate munci creatoare, elevii noştri se arată dornici să aducă cel mai de preţ dar aşteptat de la ei — cunoştinţe bogate şi profund însuşite, care să le asigure deplinătatea puterilor de muncă atunci cînd vor fi mari.

Articolul reprodus de noi în pagina de faţă după „Scînteia tineretului" arată că, prin angajamentele lor, elevii se încolonează umăr la umăr cu tinerii care pe întreg cuprinsul patriei şi în toate locurile de muncă s-au angajat să fie printre cei mai buni, să aducă prin aceasta la marea sărbătoare a eliberării prinosul dragostei lor faţă de Republica Populară Romînă şi faţă de Partid.

Avem în faţă un minunat exemplu de patriotism înflăcărat, tineresc, de pătrundere a îndatoririlor.

Fiecare din noi înţelegem că acţiunile pe care şcolarii patriei noastre, mobilizaţi de organizaţiile U.T.M., sînt hotărîţi să le întreprindă, cer prezenţa noastră permanentă şi activă. Aceste acţiuni sînt tocmai acelea la care noi, pedagogii, avem datoria să-i mobilizăm pe elevii noştri, învăţîndu-i să le ducă la bună îndeplinire. Varietatea angajamentelor arată varietatea laturilor pe care se poate îmbunătăţi pregătirea elevilor, pe care se poate îmbogăţi şi consolida educaţia lor în spirit comunist.

Hotărîrea elevilor de a munci mai stăruitor pentru a stăpîni temeinic cunoştinţele predate ne bucură pe noi, pedagogii, cît se poate de mult. Noi ştim că voinţa, perseverenţa sînt piloni solizi pe care se înalţă o bună pregătire multilaterală, cu diferitele ei trepte. Munca noastră de predare este permanent dublată de grija pentru a dezvolta la elevi această dorinţă de a învăţa. Aceste două laturi ale activităţii noastre se împletesc strîns în cadrul procesului instructiv-educativ.

Angajîndu-se, elevii au pornit de la certitudinea că noi, educatorii lor, vom face totul pentru a-i sprijini, pentru ca materia pe care ei trebuie să şi-o însuşească să fie bine explicată, pentru ca ei să aibă drumurile învăţăturii puternic luminate. Ei nu s-au îndoit nici o clipă, cum era şi firesc, de spiritul nostru de răspundere, de conştiinciozitatea noastră în muncă atunci cînd s-au angajat să nu existe în clasele lor corijenţi, să nu existe în clasele lor medii mai mici de şapte. Clasele care au o situaţie slabă la unele materii se angajează să-şi îmbunătăţească simţitor situaţia. E de la sine înţeles că la realizarea acestei propuneri noi, profesorii lor, avem rolul cel mai important. Dacă o clasă întreagă, sau în marea ei majoritate a obţinut note slabe la obiectul pe care-l predăm, e sigur, e de netăgăduit că nu elevii, sau nu numai ei au avut lipsuri în muncă. Profesorii care au clase în această situaţie trebuie să stabilească, pe baza unei atente şi conştiincioase cercetări, care sînt cauzele, pentru a le înlătura. Cauzele situaţiei slabe la o materie a unei clase întregi sau a majorităţii elevilor ei pot ţine şi de direcţia şcolii, care nu a luat toate măsurile legate de buna organizare sau îndrumare, pentru a asigura condiţii bune de muncă cu clasa respectivă.

Iată deci că angajamentele elevilor pun probleme care ţin de munca noastră, de activitatea generală a şcolii, care privesc pe profesori, pe diriginţi, pe directori şi pe părinţii cu care şcoala are datoria să conlucreze permanent. Întregul colectiv didactic este deci chemat să vină alături de şcolarii a căror instruire şi educare le este încredinţată. Organizaţiile sindicale din şcoli au largi posibilităţi de a face ca elanul care a cuprins pe elevi să cuprindă în aceeaşi măsură şi pe educatori, să întreţină acest elan, să facă pe fiecare membru de sindicat să nu uite o clipă răspunderea pe care o implică pentru el dorinţa elevilor de a obţine succese mai mari la învăţătură şi în întreaga lor comportare.

Lecţii mai bine predate, folosirea unui material didactic adecvat, respectarea integrităţii orelor de curs şi chibzuita folosire a timpului la lecţii — iată cîteva din problemele la care trebuie să ne gîndim.

Elevii s-au convins că munca individuală este o cale importantă de însuşire şi consolidare a cunoştinţelor, ei au avut în vedere efortul propriu pe care îl vor face pe această linie atunci cînd şi-au luat angajamentele. Dar, tot noi sîntem cei chemaţi să facem ca studiul individual al elevilor să devină o cale eficientă, să-i ducă la maximum de rezultate. Să-i învăţăm deci pe elevi să studieze în mod sistematic, adaptînd pe cît se poate la cerinţele învăţăturii sistematice modul propriu, personal de a-şi organiza munca, de a înţelege mai uşor.

In unele şcoli, printre măsurile menite să susţină angajamentele elevilor s-au propus schimbul de experienţă în folosirea timpului, organizarea unor expoziţii de caiete şi altele. Va da rezultate bune şi prezentarea de către profesori, cu explicaţiile necesare date în faţa întregii clase, a unui caiet sau a cîtorva caiete bune, drept exemplu.

Înţelegînd că, pe lîngă lecţii şi studiul individual, în sprijinul însuşirii temeinice a cunoştinţelor vin o serie de activităţi extraşcolare, elevii s-au referit în angajamentele lor şi la acestea — participarea la excursii pentru cunoaşterea patriei, a principalelor obiective industriale şi social culturale, la acţiunile organizate de şcoli pentru cunoaşterea creaţiilor literare, a folclorului, încercări literare proprii, învăţarea de cîntece patriotice şi tinereşti etc. Din numeroasele posibilităţi şi mijloace pe care le oferă activitatea extraşcolară pentru a consolida şi îmbogăţi cunoştinţele elevilor şcolile vor alege pe acelea pentru care există condiţiile cele mai bune în şcoala respectivă, avînd grijă să nu aglomereze cu astfel de acţiuni programul de muncă al elevilor, să nu se ajungă, cu alte cuvinte, la o supraîncărcare ce ar diminua roadele acţiunii mari pe care şi-o propun elevii şi care este menită să aibă ca rezultat final buna pregătire şi însuşire a cunoştinţelor predate.

Ca educatori, acţiunea în care se angajează elevii noştri în cinstea marii sărbători a poporului ne mobilizează toate forţele de muncă, aprinde mai vie dragostea pentru profesiunea noastră, trezeşte dorinţa de a căuta toate posibilităţile, toate resursele pentru a face ca drumul învăţăturii să fie străbătut cu succes, fără greutăţi, fără ocolişuri.

La o oră de desen la clasa a VI-a la Şcoala nr. 173 din Capitală

Un ajutor prețios

Înțelegînd faptul că cea mai importantă sarcină a activității sindicatelor din învățămînt este să sprijine cu modalitățile proprii sindicatelor buna desfășurare a muncii profesionale, organizația sindicală de la Școala medie nr. 1 din T. Severin și-a orientat preocupările în această direcție.

În anii trecuți, din dorința de a contribui la continua ridicare a nivelului muncii instructiv-educative, organizația sindicală și-a atribuit o serie de sarcini care reveneau consiliului pedagogic sau comisiilor metodice — organizarea unor consfătuiri pe teme pedagogice, a unor referate pe astfel de teme etc. Pe lîngă paralelismul care a rezultat în urma acestei acțiuni și care s-a răsfrînt negativ asupra activității învățătorilor și profesorilor din școală, supraîncărcîndu-i cu activități inutile, erau neglijate tocmai formele specifice ale activității sindicatelor — acelea de convingere, de mobilizare, de educație.

Plenara C.C.S. din iunie 1963 a însemnat un deosebit ajutor în orientarea activității sindicatelor în domeniul propagandei profesionale. Astfel că, începînd cu anul școlar în curs, și organizația sindicală din școala noastră a putut da muncii sale pe această linie o orientare mai justă, în spiritul indicațiilor C.C.S. Rezultatele obținute pînă în prezent au confirmat pe deplin oportunitatea măsurilor luate.

Una dintre primele probleme în rezolvarea căreia a intervenit activ organizația sindicală — problemă dificilă și care se pune mereu în munca noastră — a fost aceea a repartizării sarcinilor profesionale și obștești între membrii colectivului didactic. Deseori directorii de școli sînt tentați să atribuie unele sarcini privind activitatea metodică, conducerea cercurilor de elevi etc. unor învățători și profesori angajați și în alte activități sociale și obștești, tocmai pentru faptul că acești învățători și profesori își îndeplinesc cu conștiinciozitate obligațiile atribuite prin planul de muncă al școlii. Nu se ține seama întotdeauna de faptul că în felul acesta se ajunge la o mare supraîncărcare a unora, care sînt și responsabili ai unor comisii metodice, și conducători ai unor cercuri de elevi, și lectori la lectoratele pentru părinți și membri în formațiile artistice de amatori, în timp ce alții nu au nimic de făcut în afara orelor de clasă. Or, la mulți dintre profesorii supraîncărcați cu sarcini se observă, după cîteva luni, o scădere simțitoare a randamentului în munca desfășurată la clasă, ceea ce are repercusiuni, firește, și asupra situației la învățătură a elevilor. Sesizînd această situație, organizația sindicală din școala noastră și-a început activitatea din acest an școlar sprijinind conducerea școlii să evite supraîncărcarea unor învățători și profesori, să realizeze o organizare judicioasă a muncii și o distribuire pe cît se poate mai egală a sarcinilor. N-a fost prea ușor, întrucît a fost necesară o destul de susținută muncă de convingere a unor cadre didactice care urmau să fie antrenate în activități ce prin „tradiție" reveneau mereu și mereu altora. Este însă interesant de menționat că munca metodică, activitatea cercurilor pe materii etc. nu numai că nu au slăbit în urma antrenării și a altor cadre didactice decît cele folosite ani de-a rîndul, ci a înregistrat chiar progrese. Iar principalul rezultat obținut pe baza înlăturării supraîncărcării unor cadre didactice este acela că ele lucrează mai bine cu elevii, care au și înregistrat noi succese la învățătură.

În același fel, folosind forme de muncă specifice, desfășurînd o largă mobilizare în rîndul membrilor de sindicat, organizația sindicală îi sprijină să ridice necontenit nivelul activității instructiv-educative. De pildă, socotind că perfecționarea pregătirii de specialitate și pedagogice joacă un rol din cele mai importante în însușirea măiestriei profesionale, organizația sindicală din școala noastră a antrenat cadrele didactice în studierea unor materiale de specialitate și de metodică și le-a pus totodată la dispoziție o bogată literatură din domeniul pedagogiei generale și al psihologiei. Prin grija organizației sindicale, biblioteca școlii informează săptămînal cadrele didactice asupra materialelor interesante apărute în diferitele edituri și în presă.

Devenind tot mai bogată, munca organizației sindicale răspunde astfel în mod eficient, prin formele ei proprii de activitate, sarcinilor mari care stau astăzi în fața școlii.

FLOREA NICA
Directorul Școlii medii nr. 1 din Tr. Severin

Școala medie din Negrești-Oaș

Activitate vie, eficientă

Începînd din acest an de învățămînt și în școala noastră, ca și în multe alte școli, activitatea sindicală a devenit mult mai vie și mai eficientă datorită faptului că, în loc să se suprapună activității profesionale, cum făcea adesea în trecut, acordă atenție unor acțiuni care au ca rezultat o largă antrenare a tuturor cadrelor didactice la îndeplinirea cît mai bună a sarcinilor procesului de învățămînt.

Bunăoară, un sprijin important acordă comitetul sindicatului cadrelor tinere. Antrenați de membrii comitetului, profesorii cu experiență bogată în munca instructiv-educativă acordă un larg ajutor colegilor lor mai tineri, ca de pildă profesorilor Maria Fărcășanu, Constantin Ogescu, Aurelia Solomon sau învățătoarei Maria Topală, aflați în primii ior ani de învățămînt.

Rezultate bune se obțin datorită sprijinului pe care ni-l acordă comitetul sindicatului și în întărirea disciplinei și a spiritului de răspundere în rîndurile cadrelor didactice. Prezența tuturor acestora la consiliile pedagogice sau la diferite consfătuiri organizate în școală pentru a lua unele măsuri menite să aducă o îmbunătățire în activitatea ce o desfășurăm nu mai constituie o problemă de cînd comitetul sindical urmărește cu toată atenția întărirea disciplinei în muncă a tuturor membrilor de sindicat. La fel, s-a îmbunătățit, în urma muncii de lămurire duse de comitetul sindicatului, punctualitatea cadrelor didactice. Aceasta se constată nu numai la lecții, dar și la orele de meditații ca și la toate celelalte activități din școală.

În același timp, comitetul sindicatului îi stimulează pe profesori în activitatea pe care o depun, făcînd să crească astfel inițiativa lor, elanul lor în muncă. Bunăoară, încă de la începutul anului profesorii au fost mobilizați să acorde toată atenția pregătirii elevilor pentru olimpiadele de matematică, de fizică și de chimie. Recent cînd elevii noștri au înregistrat succese mari la aceste olimpiade, comitetul sindicatului a exprimat mulțumiri în scris colectivelor de cadre didactice care i-au pregătit. Oamenii se simt înaripați cînd sînt stimulați. În acest fel, randamentul muncii lor sporește.

În realizarea cu succes a procesului instructiv-educativ, în educarea comunistă a elevilor noștri, rolul comitetului nostru sindical este bine precizat. Acțiunile pe care le organizează el duc la înregistrarea unor rezultate tot mai bune și, împiedicînd supraîncărcarea cadrelor didactice și paralelismul în activitatea noastră, ne ajută să ne îndeplinim cu cinste sarcinile.

ASPASIA VASILIU
Directoarea Școlii medii „I. L. Caragiale" din Ploiești

In excursie, în împrejurimile Predealului

16 FEBRUARIE

Evocăm în aceste zile amintirea unor pagini glorioase din istoria clasei noastre muncitoare. La 16 Februarie 1933 a izbucnit — ca act culminant al unui întreg șir de lupte ale petroliștilor și ceferiștilor — marea grevă de la Atelierele C.F.R. Griviția din București.

Eroicele lupte ale muncitorilor ceferiști și petroliști din ianuarie-februarie 1933, desfășurate sub conducerea Partidului Comunist din Romînia, constituie una dintre cele mai măreție bătălii de clasă purtate de proletariatul romîn împotriva regimului burghezo-moșieresc și a imperialismului, pentru pîine, pace, libertate, împotriva fascismului și războiului. **„Prin înaltul lor nivel de organizare, prin amploarea și spiritul lor revoluționar** — arăta tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej — **aceste lupte au marcat un moment de cotitură în dezvoltarea partidului și a întregii mișcări muncitorești".**

Criza economică din 1929—33 s-a manifestat deosebit de violent în Romînia burghezo-moșierească. Fiind o țară capitalistă cu un nivel scăzut de dezvoltare a industriei, cu însemnate rămășițe feudale în agricultură, Romînia a resimțit puternic efectele crizei pe plan economic, politic și social. Pentru a-și salva pozițiile, clasele exploatatoare, în cîrdășie cu monopolurile imperialiste, au aplicat faimoasele „curbe de sacrificiu", au zvîrlit în mizerie pe muncitori ca și pe micii funcționari, printre care se numărau mii și mii de învățători și profesori.

Acțiunile guvernanților și ale monopolurilor internaționale aprind tot mai puternic flacăra nemulțumirii în rîndurile poporului muncitor. „Mereu mai mult și în diferite părți ale țării țîșnesc izbucniri de nemulțumire și revoltă contra asupririi și înrobirii, contra exploatării și mizeriei, care pe alocuri iau forme de greve, revolte, întruniri și demonstrații și chiar ciocniri sîngeroase cu aparatul de stat de opresiune — scria „Scînteia" din 15 decembrie 1932.

Luptele desfășurate de petroliști și ceferiști la începutul anului 1933 au fost expresia celor mai nobile năzuințe ale întregului popor. Ceferiștii și petroliștii au fost priviți ca stegarii luptei tuturor oamenilor muncii împotriva dictaturii burghezo-moșierești, a încercărilor făcute de clasele dominante de a-și realiza politica reacționară prin metode teroriste, polițiste, prin încălcarea celor mai elementare drepturi și libertăți democratice ale maselor. Luptele lor au demonstrat că proletariatul ceferist și petrolist se ridica nu numai pentru apărarea propriilor revendicări, ci pentru apărarea întregii clase muncitoare, a tuturor celor asupriți și oprimați de regimul burghezo-moșieresc. De aceea, în sprijinul luptătorilor de la Griviția s-au ridicat mase de muncitori din diferite centre și ramuri industriale, elemente din rîndul țărănimii, mici meseriași, funcționari, intelectuali. Învățătorii și profesorii, loviți și ei direct de măsurile economice și politice ale burghezo-moșierimii, au simpatizat și uneori s-au solidarizat făți cu muncitorii greviști, sprijinindu-i prin luări de poziție și prin ajutoare materiale.

Conduse și organizate de Partidul Comunist din Romînia, luptele din 1933 au însemnat o strălucită confirmare a justeței liniei politice a partidului, a capacității sale de organizator și conducător al luptei revoluționare a proletariatului. În ciuda tuturor măsurilor teroriste, în ciuda faptului că au fost înăbușite de către clasele dominante, luptele ceferiștilor și petroliștilor au dus la consolidarea legăturilor dintre clasa muncitoare și toți ceilalți oameni ai muncii, dintre mase și Partidul Comunist, au lovit în politica claselor exploatatoare de fascizare a țării, întîrziind instaurarea dictaturii fasciste în Romînia.

In același timp, ele au întărit lupta proletariatului din întreaga lume împotriva ofensivei desfășurate de reacțiunea mondială în perioada crizei economice din 1929—1933. Luptele din 1933 ale proletariatului romîn — prima manifestare antifascistă de masă în Europa după venirea la putere a hitlerismului în Germania — au avut un puternic ecou în mișcarea muncitorească și progresistă internațională. Solidaritatea clasei muncitoare internaționale cu luptătorii de la Griviția și cu încercații lor conducători constituie dovada cea mai elocventă a însemnătății internaționale a acestor lupte. Raportul Comitetului Executiv al Internaționalei Comuniste din aprilie 1933 arată că luptele muncitorilor petroliști și ale celor din Atelierele C.F.R. contra acțiunilor capitaliștilor și statului împotriva salariilor lor, ca și contra concedierilor în masă au grăbit coacerea acțiunilor hotărîte ale altor detașamente proletare, pregătind întreaga mișcare revoluționară prin noi forme și metode de luptă de masă, metode aplicate pentru prima dată în Romînia.

Astăzi, cînd întregul nostru popor pășește sub steagurile desfășurate ale partidului pe drumul luminos al bunăstării, al culturii, tradițiile măreție ale Griviței revoluționare sînt vii în inimile celor care făuresc, prin luptă pe fronturile pașnice ale construcției, Romînia socialistă.

Lecții LECȚII

Elevii dovedesc întotdeauna un deosebit interes pentru efectuarea experiențelor în laborator

Experiențele în laborator — un auxiliar prețios

Chimia este prin specificul ei o știință experimentală cu largi aplicații în practică. De aceea, și studierea ei în școală se poate realiza conștient și temeinic numai printr-o îmbinare permanentă a lecțiilor teoretice cu lucrările de laborator. Practica mi-a demonstrat de fiecare dată, în predarea cunoștințelor referitoare, de pildă, la chimia metanului, a acetilenei, a cauciucului, a hidrocarburilor aromatice, a petrolului etc. — că elevii își pot însuși în mod temeinic aceste cunoștințe numai în condițiile în care studiul teoretic este însoțit de experiențe potrivite fiecărei lecții în parte, de demonstrarea concretă a adevărurilor afirmate.

Recent am început să predau, la clasa a XI-a, cunoștințele privitoare la compușii organici cu funcțiuni la combinațiile hidroxilice, urmînd ca în lecțiile viitoare să mă refer la combinațiile carbonilice și carboxilice. Pentru a asigura înțelegerea cît mai deplină a acestor cunoștințe, am pregătit din vreme o serie de experiențe demonstrative și lucrări frontale de laborator. Bunăoară, pentru a clarifica proprietățile aldehidelor, voi demonstra experimental proprietatea de reducător a aldehidei formice realizînd o experiență simplă, în care aldehida formică este folosită ca reductor al azotatului de argint amoniacal. Voi introduce amoniac în soluția apoasă de azotat de argint pînă la limpezirea acesteia, iar apoi voi turna peste aceasta aldehidă formică. Văzînd că în scurt timp pe pereții eprubetei se va depune oglinda de argint, elevii vor înțelege că aceasta nu este altceva decît argintul eliberat din compoziția azotatului de argint. Paralel cu demonstrarea experimentală a acestui fenomen voi cere elevilor să scrie pe tablă reacția chimică care a avut loc între azotatul de argint și hidroxidul de amoniac și în continuare între hidroxidul de argint și aldehida formică ce se oxidează dînd acidul formic și punînd în libertate argintul metalic. În ajutorul înțelegerii proprietăților pe care le au aldehidele vine și experiența prin care hidroxidul de cupru este redus de aldehida formică în prezența hidroxidului de sodiu și a sării Seignette, la temperatură. În timp ce elevii vor observa formarea în eprubetă a unui precipitat roșu le voi explica pe tablă mersul reacției care a dus la oxidarea aldehidei formice și la reducerea cuprului bivalent pînă la cupru monovalent, depus sub forma precipitatului roșu de oxid de cupru.

La lecția despre acizi organici s-ar părea că posibilitățile de a efectua experiențe sînt mai reduse. Putem scoate însă în evidență proprietățile acestora printr-o experiență simplă cum este de pildă, reacția acizilor organici cu sărurile. În acest scop este indicat să folosim o eprubetă în care am pus marmoră sau cretă sfărîmată și cîteva picături de acid acetic concentrat. Elevii vor înțelege că gazul care se degajă — gaz care poate fi colectat și identificat cu ajutorul apei de var — nu este altceva decît bioxidul de carbon. Și această demonstrație practică va fi însoțită, bine înțeles, de explicarea pe tablă a reacției dintre acidul acetic și carbonatul de calciu și a reacției dintre bioxidul de carbon și hidroxidul de calciu din apa de var.

La lecția „Acidul formic" voi scoate în evidență proprietățile diferite ale acidului formic față de omologii săi superiori, datorită prezenței în molecula lui a unui atom de hidrogen legat direct de atomul de carbon al grupării carboxilice. Pentru a demonstra elevilor că acidul formic este în același timp aldehidă și alcool, oxidîndu-se cu ușurință ca orice aldehidă, le voi prezenta practic reacția ce are loc între acidul formic, acidul sulfuric diluat și permanganatul de potasiu (care este un puternic oxidant). Ei vor vedea că acest amestec încălzit cu grijă începe să se decoloreze datorită oxidării acidului formic de către permanganatul de potasiu, care se descompune și își pierde culoarea caracteristică, roz-mov. În același timp, vor înțelege că bioxidul de carbon, pe care-l vom colecta și-l vom pune în evidență prin precipitarea carbonatului de calciu din apa de var, a rezultat din oxidarea acidului.

O experiență interesantă pentru elevi este și aceea prin care se demonstrează unele proprietăți ale acizilor grași. Aceștia pot fi separați și identificați dintr-o soluție apoasă de săpun cu cîteva picături de acid sulfuric. Acizii grași apăruți la suprafața acestei soluții atunci cînd este încălzită pot fi esterificați cu glicerină, pentru ilustrarea lecțiilor despre grăsimi și esteri. La aceste lecții îmi propun să organizez și alte experiențe interesante cum ar fi de pildă prepararea acetatului de etil prin esterificarea etanolului cu acid acetic.

Consider că și studiul grăsimilor este mai clar și mai accesibil elevilor dacă le prezentăm proprietățile acestora pe baza unor experiențe. De exemplu, este foarte concludent pentru ei fenomenul de adiție a bromului. Punînd în cîteva capsule de porțelan grăsimi diferite (untură, unt, ulei vegetal etc.) le voi încălzi la flacără. Voi lua apoi probe în cîteva eprubete cu tetraclorură de carbon, în care voi pune o cantitate oarecare de brom. Le voi explica elevilor că, în funcție de cantitatea de brom folosită pentru fiecare probă în parte se determină gradul de nesaturare al grăsimii respective: cu cît se adiționează o cantitate mai mare de brom, cu atît grăsimea va fi mai nesaturată.

În cadrul aceleiași lecții voi demonstra experimental și reacția de hidroliză a grăsimilor. Pentru această experiență voi folosi o capsulă cu 2—3 grame de grăsime și 6—7 ml soluție de hidroxid de sodiu 30%. Elevii vor vedea că acest amestec, încălzit pînă la fierbere timp de 20—30 minute, se va saponifica în urma reacției de hidroliză a grăsimii respective, săpunul format adunîndu-se la suprafață. După separarea și răcirea săpunului obținut voi demonstra elevilor formarea soluției coloidale de săpun. Voi demonstra apoi în continuare proprietățile săpunurilor.

Socotesc că aceste cîteva experiențe pot veni mult în sprijinul adîncirii lecțiilor despre acizi, esteri, grăsimi, săpunuri etc. ele ajutîndu-i pe elevi să-și însușească în mod conștient cunoștințele predate și dezvoltîndu-le totodată interesul pentru aplicarea practică a acestor noțiuni.

Prof. CASANDRA APOSTOLESCU
Școala medie Brănești

Nu numai afirmații, ci și demonstrarea lor

În manualul de fizică pentru clasa a X-a, unele probleme de electromagnetism sînt prezentate numai prin afirmații cu caracter general, care nu-i pot lămuri suficient pe elevi. De aceea, pregătindu-mă pentru predarea acestor probleme, îmi propun să nu mă opresc numai la prezentarea afirmațiilor în sine ci să stărui îndeosebi asupra demonstrării lor, astfel încît elevii să se convingă de adevărul acestora.

De exemplu, în manual se afirmă că tensiunea electromotoare indusă într-o spiră rotitoare este o funcție sinusoidală. Consider că elevii vor înțelege mult mai bine această afirmație dacă o vom demonstra. Îmi propun, în acest scop, să notez cu AB secțiunea transversală a spirei, cu +n normala sa pozitivă și cu O centrul cercului descris în decursul rotirii. În timpul demonstrației voi urmări numai comportarea jumătății OB întrucît în cealaltă jumătate, simetrică cu prima, fenomenele vor decurge în mod identic. Considerînd că spira înaintează orar, voi nota cu Φ_1 fluxul corespunzător poziției OC, iar cu Φ_2 fluxul corespunzător poziției OB. Pentru elevi va fi evident că aceleași fluxuri străbat proiecțiile ortogonale pe axa Oy (fig. 1). Le voi arăta în continuare că

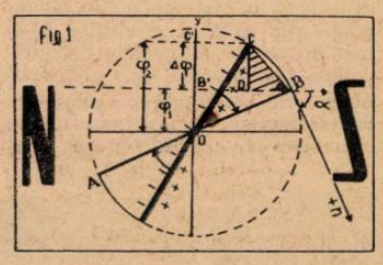

distanțele OB' și OC' pot fi măsurate cu o unitate de lungime astfel aleasă încît valoarea lor exprimată în unități de lungime să coincidă numeric cu valoarea exprimată în weberi a celor două fluxuri. Ei își vor da seama că, pe baza acestei convenții, C'B' = OC' — OB' = $\Delta\Phi$ Totodată, vor vedea că din triunghiul dreptunghic CDB rezultă : $\Delta\Phi$ = BC sin B.

Elevii vor înțelege semnificația fizică a segmentului BC observînd că el devine egal cu variația maximă a fluxului pentru cazul cînd sinusul are valoarea maximă. Voi introduce apoi valoarea lui BC astfel interpretată în formula anterioară, ceea ce îmi va permite să scriu legea I a fenomenului de inducție electromagnetică, în care tensiunea electromotoare instantanee este egală cu produsul dintre viteza maximă de variație a fluxului și sinusul unghiului B. Dînd și de data aceasta sinusului valoarea maximă, elevii își vor da seama că primul factor din partea a doua a egalității reprezintă însăși amplitudinea tensiunii electromotoare. astfel că în cele din urmă se obține formula : e = E_0 sin B.

Elevii vor observa că, dacă se consideră punctul C foarte apropiat de B, secanta BC se confundă cu tangenta dusă în B. respectiv cu normala pozitivă, ceea ce face ca unghiul B să fie egal cu unghiul alfa, întrucît în asemenea condiții ele devin unghiuri cu laturile în prelungire. Ei vor deduce că unghiul B poate fi înlocuit prin unghiul alfa care are o deplină semnificație fizică, fiind unghiul pe care îl face normala pozitivă cu direcția nord-sud a cîmpului magnetic. Prin urmare relația stabilită anterior capătă forma definitivă : e = E_0 sin alfa.

În cadrul aceleiași teme, „Legea lui Ohm în curent alternativ" se precizează la pagina 225 că „în timpul rotației sale, suprafața spirei este străbătută de flux cînd pe o față, cînd pe alta. Acest lucru face ca la capetele spirei, t.e.m. să aibă cînd o valoare pozitivă cînd o valoare negativă".

Pentru determinarea sensului — mai corect ar trebui poate spus „semnului" — tensiunii electromotoare, autorii manualului indică așa numita regulă a mîinii drepte. De fapt această regulă stabilește sensul curentului și numai implicit pe cel al tensiunii electromotoare. Ea are însă și o serie de alte neajunsuri : este strict formală, complicată (conține nu mai puțin de trei convenții) iar în unele cazuri este foarte greu de aplicat practic. La toate acestea se mai adaugă și frecventa confuzie pe care elevii o fac între regula mîinii drepte și cea a mîinii stîngi De aceea credem mai nimerit să se folosească regula burghiului dată de Maxwell — „Curentul indus are un sens ce coincide cu sensul în care trebuie rotit un burghiu reglementar așezat astfel încît dacă îi atribuim acestuia în mod simbolic o acțiune compensatoare, el să înainteze de așa fel ca să combată variațiile fluxului inductor". Această regulă are avantajul simplității și al unei formulări plastice dezvăluind sugestiv conținutul legii lui Lentz, a cărei consecință este. Modificată, regula burghiului poate servi și la enunțul regulei următoare : „tensiunea electromotoare este pozitivă dacă curentul străbate conturul suprafeței spirei în sensul în care ar trebui rotit un burghiu astfel ca acesta să înainteze de-a lungul și în sensul normalei pozitive — și invers". Justificarea acestei afirmații o dau figurile 2, 3, 4 și 5, unde, pentru

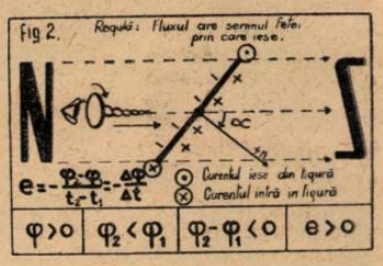

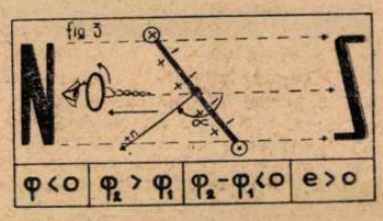

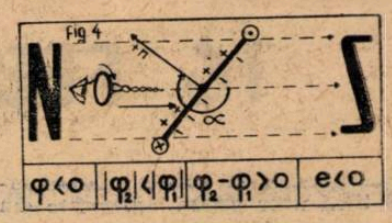

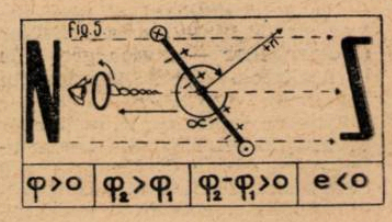

simplitatea desenului, suprafața spirei este reprezentată prin proiecția ei în planul desenului. La o observare mai atentă a acestor figuri putem deduce o regulă încă și mai simplă : „t.e.m. indusă într-o spiră ce se rotește orar este pozitivă dacă, privind pe direcția și în sensul cîmpului magnetic ,vom vedea normala pozitivă îndreptată în jos — și invers".

Prof. ST. FĂTULESCU

Lucrările metodico-ştiinţifice, mijloc de îmbunătăţire a lecţiilor

Avînd o pondere deosebită în cadrul examenului pentru obţinerea gradului II, lucrările personale metodico-ştiinţifice pe care trebuie să le prezinte cadrele didactice la acest examen constituie un important mijloc de ridicare a calităţii predării, ele contribuind în mare măsură la perfecţionarea măiestriei profesionale. Într-adevăr, solicitînd multiple aspecte ale pregătirii profesorilor, elaborarea lucrărilor personale influenţează în mod pozitiv asupra activităţii pe care o desfăşoară ei. Alegerea temei, consultarea bibliografiei, alcătuirea planului lucrării, stabilirea proporţiei în care vor fi tratate cele două laturi principale ale acesteia (latura teoretică şi cea care oglindeşte experienţa muncii la catedră), redactarea lucrării, ilustrarea ei prin anexe — toate acestea cer profesorului să desfăşoare o amplă pregătire de specialitate, să-şi clarifice o serie de probleme de metodică, să reflecteze cu seriozitate asupra experienţei dobîndite în predare şi să ajungă la concluzii cu caracter general asupra acesteia.

Examenele din anii precedenţi, ca şi examenul de la începutul anului în curs au arătat că, în general, profesorii de istorie candidaţi la examenul pentru obţinerea gradului II au înţeles rolul lucrărilor personale şi acordă alcătuirii lor toată atenţia cuvenită. Ca urmare se constată o continuă creştere a calităţii acestor lucrări. Multe din ele au primit nota maximă şi o bună parte au fost publicate sau prezentate în cadrul lecturilor pedagogice şi al cercurilor pedagogice de istorie, contribuind astfel la generalizarea unei experienţe valoroase. Sînt bine alcătuite de exemplu lucrări ca „Dezvoltarea oraşelor şi a comerţului medieval", (de Traian Ionescu — Bucureşti), „Formarea şi dezvoltarea noţiunilor de clase sociale, luptă de clasă şi stat în cadrul predării istoriei" (de Nicolae Vlad — Piteşti), „Utilizarea materialelor de istorie locală în predarea istoriei" (de Paul Popescu — Ploieşti) etc.

În acelaşi timp, însă, la examene mai sînt prezentate destule lucrări mediocre. Principalul neajuns al acestora este că sînt lipsite de caracter original, de nota personală a autorilor, de preocuparea de a aduce elemente inedite, de a prezenta cu pregnanţă stilul propriu de muncă în predarea istoriei. Ca atare, şi sugestiile personale pentru îmbunătăţirea predării sînt destul de rare. Lasă încă de dorit şi ţinuta ştiinţifică a unora din lucrări.

Cum pot fi înlăturate toate aceste lipsuri? Desigur, printr-o şi mai atentă pregătire a acestora în toate fazele, începînd cu alegerea temei şi sfîrşind cu redactarea definitivă.

Temele pentru lucrările personale pe care urmează să şi le aleagă profesorii de istorie ce se prezintă la examenul pentru obţinerea gradului II sînt variate şi dau posibilitatea abordării unor aspecte multiple. Este desigur indicat ca fiecare profesor să socotească drept criteriu principal în alegerea temei propriile sale preocupări de specialitate şi pedagogice, să se oprească asupra acelor probleme care se leagă în cea mai mare măsură de domeniul care îl interesează în deosebi şi în care a acumulat cea mai bogată experienţă. Firește, este necesar ca autorii lucrărilor să ţină seama în această privinţă şi de specificul şcolii în care lucrează, de clasele la care predau, pentru a putea urmări în practică problemele ce-şi propun să le trateze. Se înţelege de la sine că nu se pot obţine rezultate mulţumitoare atunci cînd se aleg teme ale căror aspecte metodice nu pot fi verificate în procesul predării, întrucît nu există condiţiile necesare pentru aceasta. De exemplu, au dat lucrări slabe, profesorii care au dezbătut problemele predării unor capitole studiate în alte clase decît acelea la care funcţionau ei, care au analizat lecţiile ţinute la muzeu deşi lucrau într-o localitate fără muzeu etc. Ca urmare a unor asemenea situaţii se alcătuiesc lucrări în care aspectele metodice sînt tratate „în general" şi care nu pot avea, deci, nici o valoare ştiinţifică. De altfel, acest mod de a alcătui lucrările contravine însuşi scopului pentru care se elaborează ele — acela de a analiza experienţa predării în vederea ridicării nivelului muncii la catedră.

Este bine ca, tratînd în lucrarea personală experienţa predării, profesorul să nu se rezume numai la experienţa proprie, ci să aibă în vedere şi experienţa altor profesori de aceeaşi specialitate pentru ca, pe baza sintetizării observaţiilor, a datelor culese, să ajungă la generalizări care pot fi utile pentru îmbunătăţirea muncii în general. Procedînd astfel, unii profesori care au tratat în lucrările lor, de exemplu, probleme privind formarea unor noţiuni istorice fundamentale, utilizarea materialelor de istorie locală în predare etc. au reuşit, prin analiza atentă nu numai a experienţei proprii, ci şi a experienţei colegilor lor, să demonstreze convingător eficienţa unor metode şi procedee, a unor tipuri de lecţii, a unor materiale didactice şi a modalităţii utilizării acestora. Pentru a sublinia valabilitatea argumentelor aduse, astfel de lucrări au cuprins ample trimiteri la literatura de specialitate şi metodică în legătură cu temele respective şi au fost în general însoţite de anexe variate: planuri de lecţii, schiţe, fotografii, fotocopii, hărţi tematice, grafice, extrase din documente etc.

O mare atenţie se cuvine să fie acordată în procesul pregătirii studiului bibliografiei. Înţelegerea strîmtă a utilizării bibliografiei în redactarea lucrărilor personale face ca multe dintre acestea să fie lipsite de informare ştiinţifică multilaterală la zi, iar altele de informare metodico-pedagogică. Aşa se explică, de pildă, faptul că în unele lucrări care tratau probleme de istorie contemporană s-a neglijat utilizarea unor documente recente ale partidului nostru, ca şi a unor materiale care combat unele concepţii ale istoriografiei nemarxiste. Uneori se simte şi faptul că n-a fost consultată bibliografia privitoare la problemele de metodică a predării istoriei. De aceea se constată, la unii autori, tendinţa de a forţa uşi deschise, de a rezolva probleme de metodică de mult dezlegate.

Multă însemnătate pentru calitatea generală a lucrărilor are şi stabilirea planului după care vor fi alcătuite acestea. El trebuie să reflecte grija autorilor pentru sistematizarea ideilor, pentru realizarea echilibrului între aspectele privind conţinutul predării şi metodica ei, să motiveze alegerea temei şi importanţa acesteia.

Din cauza planului defectuos şi mai ales a lucrului făcut în mare grabă s-a observat într-o serie de lucrări fie tendinţa spre prolixitate şi repetare, fie spre prezentarea schematică, aproape telegrafică a problemelor abordate. Este vorba aici de o înţelegere greşită a recomandării de a se trata problemele în ceea ce au ele mai tipic sau de a se evita schematismul. Volumul lucrării metodico-ştiinţifice de istorie depinde de conţinutul temei, de ponderea experienţei acumulate în predare, de anexele cu care poate fi ilustrată tema.

În unele lucrări se resimte înclinaţia spre a reda aproape „ad litteram" unele pasagii din bibliografia folosită şi, ceea ce este mai supărător, fără a preciza sursa, aşa cum o impune o elementară probitate ştiinţifică. Nu întotdeauna se păstrează în lista bibliografică ordinea cuvenită, iar trimiterile de la subsol sînt adesea incomplete, lipsind indicaţiile cu privire la ediţie, volum, pagină etc.

Concluziile lucrărilor au în unele cazuri un caracter stereotip şi de aceea ele nu pot duce la propuneri şi sugestii de natură să ajute la îmbunătăţirea predării istoriei pe baza experienţei dobîndite de către autor.

Ţinuta ştiinţifică a lucrărilor este condiţionată şi de forma redactării ei, de folosirea cu grijă a termenilor ştiinţifici de specialitate, de evitarea unor formulări naive sau emfatice.

Aprecierile recenzenţilor şi ale comisiilor de examinare sînt unanime în ceea ce priveşte nivelul mai ridicat al lucrărilor ai căror autori au cerut, în etapa elaborării, consultaţii de la cadrele ce lucrează la institutele de perfecţionare. Pentru a se intensifica sprijinul acordat pe această linie, colectivul de istorie de la I.P.C.D. Bucureşti îşi propune să organizeze şi consultaţii prin corespondenţă, care vor fi date la cerere. În acest fel vor putea fi ajutaţi şi profesorii care nu pot participa la consultaţiile colective sau individuale.

Realizarea unor lucrări metodico-ştiinţifice de bună calitate contribuie la îndeplinirea cerinţelor predării istoriei în şcoală la nivelul pedagogiei moderne.

ELIZA BICHMAN
şi LUCIA GEORGIAN

Oră de matematică la clasa I a Şcolii de 8 ani nr. 14 din Ploieşti.

Progres în pregătirea inspectorilor

În regiunea Banat, ca urmare a îndrumărilor Ministerului Învăţămîntului şi a hotărîrilor luate de cea de a IX-a sesiune a sfatului popular regional, s-au stabilit o serie de măsuri privind îmbunătăţirea muncii instructiv-educative. Printre măsurile luate un loc important îl ocupă cele privitoare la perfecţionarea continuă a pregătirii celor ce lucrează în cadrul secţiilor de învăţămînt raionale.

Pînă nu de mult, şedinţele ţinute cu şefii de secţii sau cu directorii de şcoli din regiune se limitau la prezentarea şi discutarea anumitor ordine şi dispoziţii ale organelor superioare de învăţămînt. Acest sistem de muncă nu mai răspundea, firește, sarcinilor actuale ale şcolii, simţindu-se tot mai mult nevoia dezbaterii unor probleme centrale legate de activitatea instructiv-educativă, de conţinutul ei şi de modul cum se desfăşoară. De aceea s-a hotărît ca pe lîngă comunicarea unor dispoziţii curente în consfătuirile cu şefii secţiilor raionale şi cu directorii de şcoli să se prezinte şi unele expuneri pe teme pedagogice actuale, urmărindu-se în acelaşi timp valorificarea şi popularizarea experienţei pozitive a unor colective şi cadre didactice din regiune. Ca urmare, la aceste şedinţe sînt puse în prezent în discuţie teme cum sînt: „Conţinutul şi formele muncii metodice", „Tipurile de lecţii şi principalele lor variante", „Controlul şi aprecierea muncii, factor important în dezvoltarea spiritului de răspundere" etc. Problemele teoretice sînt exemplificate prin lecţii deschise, prin demonstraţii privind folosirea unor metode, prin organizarea unor acţiuni de control menite să constate elementele noi existente în practica pedagogică, prin urmărirea eficienţei controlului în pregătirea teoretică şi practică a elevilor etc. Aceste activităţi sînt urmate de şedinţe de analiză la care participă, pe lîngă şefii de secţie, directori de şcoli şi responsabili ai comisiilor metodice sau ai cercurilor pedagogice raionale.

Pentru realizarea unui mai larg schimb de experienţă, şedinţele se ţin de fiecare dată în alt centru de raion sau în alt oraş, iar unul din şefii secţiilor raionale sau orăşeneşti prezintă o informare privind felul cum s-a rezolvat problema respectivă în cadrul raionului sau al oraşului unde lucrează. De exemplu, în luna octombrie a fost prezentată la Timişoara expunerea „Conţinutul şi formele muncii metodice" de către metodistul şef al secţiei regionale de învăţămînt. Cu acest prilej şeful secţiei de învăţămînt a raionului Arad, tov. Nicolae Năsăudeanu, a prezentat o informare cu privire la situaţia muncii metodice în acest raion. A fost analizată apoi activitatea metodică desfăşurată la Şcoala medie nr. 3 din Timişoara şi s-a organizat o acţiune de control la secţia de învăţămînt, la şcolile medii şi la cîteva şcoli de 8 ani din oraşul Timişoara cu privire la organizarea muncii metodice.

În cursul aceleiaşi luni, munca metodică a fost discutată la nivelul fiecărui raion cu directorii de şcoli şi a avut loc un instructaj cu responsabilii cercurilor pedagogice, pregătit în comun de către secţia de învăţămînt şi IPCD-Timişoara.

Într-un mod asemănător au fost dezbătute şi temele „Controlul şi aprecierea muncii, factor important al dezvoltării spiritului de răspundere" (Arad) şi „Tipurile de lecţii şi principalele lor variante" (Reşiţa), expuse de către prof. univ. N. Apostolescu, prorector al Institutului pedagogic din Timişoara. De exemplu, în oraşul Reşiţa, cu o săptămînă înainte de a avea loc expunerea s-au organizat brigăzi de control la cele patru şcoli medii din oraş, urmărindu-se calitatea pregătirii profesorilor pentru lecţii, conţinutul ştiinţific şi ideologic al acestora, structura lor, eficienţa pe care o au în pregătirea elevilor.

Am dori să semnalăm că, în cursul controlului efectuat cu acest prilej, s-a constatat că în rîndurile cadrelor didactice şi chiar ale unor inspectori există o serie de incertitudini privind terminologia tipurilor de lecţii şi numărul lor, provocate de faptul că programa de învăţămînt pentru institutele pedagogice de învăţători se referă la trei tipuri, manualul de pedagogie elaborat de colectivul Universităţii din Bucureşti la cinci tipuri, iar cel elaborat de colectivul Universităţii din Cluj la patru tipuri. Chiar atunci cînd se vorbeşte despre acelaşi tip, terminologia este diferită. Desigur secţia de învăţămînt n-a putut să rezolve această problemă, care creează destule greutăţi cadrelor didactice. Credem necesar ca Ministerul Învăţămîntului (prin direcţia metodică şi catedrele de pedagogie ale universităţilor din ţara noastră) să rezolve problema tipurilor de lecţii.

În întreaga regiune, în urma măsurilor menite să contribuie la perfecţionarea oamenilor şcolii, pregătirea acestora se află în continuă îmbunătăţire, ridicîndu-se şi calitatea lecţiilor şi pregătirea teoretică şi practică a elevilor. De aceea secţia regională de învăţămînt îşi propune să continue cu perseverenţă acţiunile pe această linie, fixînd din timp temele ce vor fi puse în dezbatere în funcţie de problemele pe care le ridică activitatea didactică în anumite etape. De exemplu, în cursul acestui trimestru vor mai fi prezentate temele: „Disciplina — factor de bază în realizarea sarcinilor instructiv-educative" şi „Rolul cercurilor de elevi în dezvoltarea aptitudinilor şi talentelor, în orientarea profesională".

Organizate în felul acesta, consfătuirile cu şefii de secţie şi cu directorii de şcoli contribuie în tot mai largă măsură la îmbunătăţirea muncii în unităţile de învăţămînt, la ridicarea continuă a calităţii procesului instructiv-educativ.

D. DIJMĂRESCU
Şeful secţiei de învăţămînt a regiunii Banat

I. SPĂTAR
Inspector metodist şef

Fişe pentru corectarea greşelilor

Pentru a-mi da mai bine seama de felul cum se exprimă elevii în scris şi pentru a urmări progresul realizat de fiecare din ei, modul cum îşi lichidează lipsurile în scriere, mă folosesc de o fişă individuală specială. De fiecare dată cînd corectez temele scrise trec în această fişă greşelile constatate, grupate în felul următor: greşeli de ortografie, greşeli de punctuaţie, de stil etc.

De exemplu, pe fişa unui elev, la grupa greşelilor de ortografie stă scris la o anumită dată — greşeli de ortografie: lau, săi **(în loc de să-i)** leau, iam, sau dus, dămio, dute, făcînduise, **nu foloseşte articolul la genitiv în cazuri cum sînt** construirea societăţii, socializarea agriculturii, **scriind „societăţi" şi „agriculturi"; omite un i în unele cuvinte scriind „finţă, înfinţează, conştinţă, find, femee, închee, eşire"; nu marchează în scris pe i semivocalic la sfîrşitul cuvîntului unde reprezintă terminaţia persoanelor verbale la imperativ sau perfectul simplu (scrie:** eu veni, eu sosi, să fi); **greşeşte în scrierea substantivelor feminine la genitiv şi dativ singular folosind incorect forma în-ei sau în-ii.**

Notînd regulat greşelile pe fişa fiecărui elev am o evidenţă precisă a lacunelor din cunoştinţele lor, ceea ce mă ajută şi să le combat, şi să urmăresc mai bine progresul realizat de fiecare şcolar în însuşirea normelor de scriere corectă.

Prof. D. BULUCEA
Rm. Vîlcea

MUNCA DIRIGINȚILOR

Profesorii care predau la o clasă sînt egal răspunzători de educarea și instruirea elevilor ei. Lecțiile și întreaga activitate desfășurată în școală sau în afara acesteia trebuie să constituie pentru fiecare profesor tot atîtea prilejuri de a îmbogăți cunoștințele școlarilor, de a le cultiva aptitudinile, de a-i forma ca oameni demni ai societății socialiste.

Dirigintele, care este și profesor al clasei, are însă, pe lîngă sarcinile izvorîte din această calitate, și alte îndatoriri, determinate de necesitatea imperioasă de a se asigura o unitate de vederi și de acțiune cu clasa în întregime și cu fiecare elev în parte. El este chemat să ajute ca eforturile pedagogilor să se întîlnească într-o activitate unitară, ca ei să rezolve de pe aceleași poziții problemele clasei și problemele pe care le pune fiecare școlar, ca aceste probleme să fie rezolvate în ordinea importanței pe care o prezintă pentru viața colectivului.

Dar, pentru a putea face aceasta, dirigintele trebuie să-și cunoască foarte îndeaproape elevii: să știe cum se prezintă ei la lecții, cum se comportă în toate împrejurările, ce convingeri au, de ce natură le sînt vederile etc. Toate acestea îi impun observarea atentă, nemijlocită a elevilor — și aceasta nu numai la orele ținute în cadrul disciplinei pe care o predă sau la ora de dirigenție — dar și la celelalte lecții, în activitățile duse în afară de clasă sau extrașcolare, pe stradă, acasă. Această cerință presupune asistențe la lecții, la activitățile cu elevii, discuții cu aceștia, cu profesorii și părinții și, neîndoielnic, o strînsă conlucrare cu organizațiile U.T.M. și de pionieri. Numai așa dirigintele va putea trage concluzii complete asupra elevilor săi, furnizînd colectivului de pedagogi de la clasa respectivă date edificatoare, deosebit de prețioase pentru strădaniile de a găsi în comun drumul cel mai scurt spre succese continue.

O asemenea colaborare, o asemenea înțelegere a rostului dirigintelui, a rolului colectivului de profesori în educarea și instruirea școlarilor, vor asigura luarea de măsuri juste, bazate pe cunoașterea adîncă a elevilor, a faptelor și fenomenelor din viața clasei.

Ținîndu-se seama de rolul important al diriginților în buna dezvoltare a vieții colectivelor de elevi, în educarea comunistă a acestora, în marea majoritate a școlilor există o preocupare permanentă pentru ridicarea continuă a nivelului muncii desfășurate de ei. Sarcinile care stau în prezent în fața învățămîntului nostru cer însă ca această preocupare să fie mereu intensificată, lărgindu-se încă și mai mult ajutorul acordat diriginților. Directorii de școală, șefii secțiilor de învățămînt sînt chemați să-i sprijine permanent în adîncirea problemelor de psihologie, de metodică a muncii pedagogice, astfel încît activitatea pe care o desfășoară cu elevii să aibă o bună fundamentare științifică. Este, de asemenea, de un real folos pentru munca diriginților popularizarea experienței înaintate, realizată pe baza unei analize adîncite a metodelor folosite în activitatea educativă, a eficacității acestora.

Iată cîteva aspecte din munca diriginților care cer, desigur, o adîncire și o dezbatere largă.

Elevii din clasa a V-a

Se știe că munca de diriginte la clasa a V-a ridică o serie de probleme specifice, legate îndeosebi de trecerea de la forma de învățămînt cu un singur învățător la aceea care se desfășoară cu mai mulți profesori de specialități diferite.

Despărțirea de pedagogul care le-a călăuzit pașii în primii ani de școală constituie pentru mulți copii un eveniment trist și adesea ei privesc cu rezervă, în primele luni ale clasei a V-a, mulțimea de profesori care se perindă prin fața lor, fiecare cu stilul său de muncă, cu cerințele sale. Dacă în acest colectiv pedagogic ei nu găsesc oameni care să le cîștige dragostea și încrederea de la bun început, în atitudinea lor apar nu o dată fenomene negative. S-a întîmplat ca elevi care au avut o comportare frumoasă, care au muncit conștiincios în clasele I—IV, să devină deodată, în clasa a V-a, nedisciplinați, leneși, încăpățînați.

Iată de ce ni se pare absolut necesar ca dirigintele clasei a V-a să preia de la început rolul îndeplinit anterior de învățătorul claselor I—IV, rolul omului apropiat, lîngă care elevul să se simtă îndemnat a-și deschide sufletul cu încredere. Desigur, un asemenea rol nu poate fi îndeplinit decît dacă cel ce urmează a lucra ca diriginte la clasa a V-a caută să-și cunoască viitorii elevi încă din ultimul trimestru al clasei a IV-a, dacă se sfătuiește cu învățătorul lor, dacă se străduiește să afle care sînt particularitățile individuale ale fiecărui copil, în ce mediu familial și social trăiește etc.

Se ridică apoi în munca dirigintelui de la clasa a V-a și o altă problemă. Este vorba, anume, de faptul că fluctuațiile firești de populație școlară schimbă adesea compoziția colectivului de elevi care a crescut și a muncit laolaltă în primele patru clase. Se impun, de aceea, măsuri chibzuite care să favorizeze închegarea unui colectiv unit, puternic, cu preocupări comune.

In acest an școlar am primit sarcina de a lucra ca dirigintă într-o clasă a V-a în care, alături de un grup mare de copii ce învățaseră împreună în clasele I—IV, s-au înscris și 9 elevi sosiți de la alte școli. Acești elevi erau mai rezervați, păreau că se simt stingheri. Am chemat atunci după lecții cîțiva copii din vechiul colectiv, pe care și eu îi cunoșteam dinainte, și i-am făcut să înțeleagă situația noilor lor colegi. Copiii au rămas întîi pe gînduri. Apoi au înțeles despre ce este vorba și, îndrumați de mine, au trecut la fapte.

Cum le spusesem că noii lor colegi sînt pasionați sportivi, că le place mai ales să joace fotbal și că unul din ei ar vrea să fie portar, într-o zi, în mod parcă întîmplător, s-a discutat despre fotbal. Noii veniți au fost invitați — spre marea lor bucurie și satisfacție — să intre în echipa de fotbal a clasei, încredințîndu-se sarcina de portar celui care rîvnea de multă vreme acest lucru. Faptul acesta, în aparență minor, i-a apropiat mult pe cei 9 elevi noi de colectivul clasei, de colegi, i-a determinat să se încadreze destul de repede în acest colectiv. Desigur însă că nu m-am oprit aici. Am inițiat împreună cu clasa o serie de vizite și excursii ca și alte acțiuni menite să-i apropie, să-i împrietenească pe copii. Toate acestea au dus în scurtă vreme la un rezultat bun. In clasa noastră s-a format un colectiv unit, capabil să aibă o opinie, să-și spună cu hotărîre cuvîntul.

Vîrsta copiilor cu care lucrez, vîrsta de 11—12 ani, a adus în centrul atenției mele și preocuparea de a veghea la formarea unor raporturi juste între ei. Se știe că în timp ce în clasele I—IV copiii se joacă de-a valma, diferențierile între fete și băieți fiind minime, în clasa a V-a băieților încep să le placă jocurile mai dure, mușchii și oasele lor în dezvoltare îmboldindu-i la „încercarea puterii". „Voinicia" lor trebuie bine canalizată, pentru ca să nu devină prilej de asuprire a celor mai slăbuți și în deosebi a fetelor. Pornind de la această situație, am organizat în primul trimestru cîteva discuții pe teme etice, ca de pildă „Aveți grijă de colegele voastre", „Împărțiți munca după putere" (cu ocazia acțiunilor obștești), „Întreceți-vă cu cei de-o potrivă cu voi" etc. Aceste discuții au făcut ca în rîndurile copiilor să prindă viață și să înceapă a se dezvolta unele sentimente frumoase și nobile de prietenie și tovărășie, atitudinea de ocrotire a celor mai slabi, comportarea atentă, politicoasă, prevenitoare față de colege, tovarășele de învățătură și de joc. Este drept că la început am întîmpinat o oarecare rezistență din partea băieților atunci cînd era vorba să-și salute colegele, să le dea întîietate în diferite situații, să le cedeze locul etc. Le-am explicat cu răbdare de ce e frumos și necesar să se poarte astfel și ei s-au convins treptat de necesitatea îndeplinirii acestor cerințe.

Faptul că am asistat cu regularitate la orele de curs, că am discutat cu profesorii toate manifestările mai importante din viața clasei, că i-am încunoștiințat asupra particularităților psiho-fizice ale unor copii a înlesnit apropierea reciprocă între pedagogi și aceștia. Străduindu-mă să cunosc pe fiecare elev în parte, situația sa la învățătură, preocupările, interesele și înclinațiile sale, pot lucra bine cu întreg colectivul clasei, pot să înțeleg pe fiecare, să-l fac pe fiecare să-mi împărtășească fără sfială gîndurile lui și să înțeleagă cerințele pe care i le pun în față. Socotesc că aceasta este una din principalele căi care asigură obținerea unor rezultate tot mai bune în activitatea dirigintelui.

Prof. AURELIA CRISTEA
Școala generală de 8 ani nr. 4
Suceava

Convorbire

O discuție etică

Profesorul N. Pîrvulescu este diriginte la clasa a X-a reală a Școlii medii nr. 1 din Brăila. Lucrează cu un colectiv de tineri, băieți și fete, aflați în pragul maturității dar încă în curs de modelare, de formare. Iar în munca pe care o duce pentru a le desăvîrși educația dirigintele se sprijină, așa cum este și firesc, pe activitatea organizației U.T.M.

Iată un exemplu. Nu de mult dirigintele a constatat că, deși ajunși în clasa a X-a, unii din elevii lui aveau încă o imagine deformată a noțiunii de prietenie, de tovărășie. Ei socoteau, de pildă, că în numele prieteniei pot cere colegilor lor să le pună la dispoziție caietele de teme, bineînțeles rezolvate, să le sufle cînd sînt ascultați etc. Și așa clasa a ajuns să se împartă în colegi foarte „buni" (cei care încurajau lenea, lipsa de răspundere, indisciplina) și elevi „lipsiți de spirit colegial", acuzare care se aducea de regulă celor ce luau poziție împotriva chiulului, a neîndeplinirii îndatoririlor școlare. Această realitate a sugerat dirigintelui ideea de a organiza o discuție colectivă despre prietenie, colegialitate, spirit tovărășesc. Ar fi putut cere să se pregătească un referat pe această temă. Și-a dat însă seama că un asemenea procedeu nu va avea eficacitatea dorită. Elevii trebuiau nu să asculte un referat, care i-ar fi lăsat mai mult sau mai puțin indiferenți, ci să participe cu toții la o dezbatere vie, să ajungă să califice ei înșiși propria lor comportare, să înțeleagă nemijlocit ce înseamnă adevăratul spirit tovărășesc, să vadă care sînt urmările greșitei aprecieri a colegialității. Cum se putea realiza acest lucru? Evident, nu printr-un referat, ci printr-o discuție etică menită să clarifice înțelesul exact al acestor sentimente profund omenești.

Ideea a fost discutată cu biroul U.T.M. al clasei. Entuziasmați, membrii biroului au hotărît ca, în perioada de pregătire a discuției, să întărească opoziția lor față de falsele acte de colegialitate, să-i antreneze și pe ceilalți utemiști să-și spună cuvîntul mai deschis în această chestiune, să difuzeze între colegi cărți care vorbesc despre frumusețea prieteniei, a tovărășiei între oameni și, în același timp, să vorbească mai des în clasă despre legăturile juste de prietenie existente între unii colegi, despre felul în care se sprijină aceștia nu tolerîndu-și reciproc greșelile, ci învățînd să nu le mai repete.

Indrumați de diriginte și fără se teme că vor fi calificați drept „răi colegi", membrii biroului U.T.M. și unii utemiști au început să-și spună mai des cuvîntul în legătură cu manifestările de indisciplină în care se complăceau unii elevi, cu suflatul, cu lipsa de răspundere față de îndeplinirea obligațiilor școlare ace perită de așa zișii „prieteni". I felul acesta, pe nesimțite, discuția etică a fost temeinic pregătit.

...Și iată-i pe elevii clasei di cutînd despre prietenie, colegialitate, tovărășie. O atmosfer caldă, tinerească în care ideile clarifică, fapte aparent banale sînt scoase la lumină pentru fru museța lor, în care ochii pleacă ori obrajii purpurii spun mai mult decît ar putea-o spune cuvintele.

Cu acest prilej s-a arătat, de pildă, de ce suflînd unui col ori dîndu-i caietul să-și copie temele nu dai dovadă de prietenie, ci dimpotrivă, îi faci un de serviciu celui pe care îl consideri prieten, încurajîndu-i lenea, lipsa de răspundere. Și în acest se a fost oferit exemplul unor ele care, încurajați multă vreme de cîte un coleg „binevoitor", n-au căpătat la timp deprinderea de munci ordonat, ritmic, metodic din care cauză întîmpină greutăți la învățătură. S-a lămurit în același fel că a ascunde asemenea fapte nu reprezintă o dovadă de colegialitate, că mai devreme sau mai tîrziu golurile din pregătirea elevilor obișnuiți să trăiască de pe munca altora vor ieși la iveală și că e mai bine să fie ajutați de timpul școlii cînd pot încă să îndrepte, decît să meargă așa mai departe, în viață, unde consecințele unui asemenea mod de comportare pot fi deosebit de grave.

Discuția etică și-a arătat pe deplin roadele. Nu numai că elevii au înțeles ce este adevărata colegialitate, adevăratul spirit tovărășesc, dar modul cum au început acum să se comporte arată că știu să aplice în viață învățăturile discuției.

M. ANDREI

În vizită la stațiunea micilor naturaliști de la Palatul pionierilor din Capitală

NOTE BIBLIOGRAFICE

Manuale de economie politică

Sub egida Ministerului Învă-ământului a apărut nu de mult, n Editura politică, manualul de economie politică a capitalismu-ui.

Manualul analizează şi explică roblemele teoretice fundamen-ale ale economiei politice mar-ist-leniniste a capitalismului — roducţia de mărfuri, banii şi egea valorii, capitalul şi plusva-oarea, acumularea capitalului şi auperizarea proletariatului, re-roducţia capitalului social şi ve-itul naţional etc. — în strînsă egătură cu realităţile capitalis-nului contemporan şi, în ace-aşi timp, în strînsă legătură cu ituaţia existentă în Romînia urghezo-moşierească, ţinînd sea-na de lupta revoluţionară a ma-elor populare sub conducerea artidului nostru pentru desfiin-area exploatării capitaliste şi onstruirea societăţii socialiste.

Manualul se remarcă printr-o tructură îmbunătăţită faţă de diţiile anterioare. De pildă, pro-esul de repartiţie a plusvalorii ntre capitalişti nu mai este pre-entat fracţionat, în teme separa-e, ci într-un singur capitol, inti-ulat „Împărţirea plusvalorii în-re clasele exploatatoare", oferind stfel o privire de ansamblu asu-ra acestui proces. La rîndul ei, riza generală a capitalismului a ost tratată pe trăsături şi nu pe tape istorice ca în manualele nterioare, fiecare trăsătură prin-ipală fiind analizată într-o lec-ie de sine stătătoare. O astfel de ratare contribuie la o înţelegere nai profundă a fenomenelor eco-omice care caracterizează pro-esul istoric, complex şi multila-eral de adîncire a crizei gene-ale a capitalismului.

Analiza amplă a categoriilor şi egilor economice, definiţiile lare, materialul faptic bogat şi ugestiv, concluziile social-poli-tice cuprinse în lecţii asigură manualului o ţinută ştiinţifică co-respunzătoare.

★

O realizare meritorie pe linia sarcinii de a întocmi manuale de ştiinţe sociale trasată cadrelor ideologice de Congresul al III-lea al P.M.R. o reprezintă manualul de economie politică a socialis-mului, elaborat de un colectiv al catedrei de economie politică de la Şcoala superioară de partid „Ştefan Gheorghiu".

Ţinînd seama de fundamentul trainic pus economiei politice a socialismului de clasicii marxism-leninismului şi de concluziile desprinse din generalizarea experienţei practice a construirii şi desăvîrşirii construcţiei socialis-mului, colectivul de autori a îm-binat judicios analiza teoretică a modului de producţie socialist cu practica construcţiei socia-liste, în lumina documentelor partidului nostru şi a documente-lor mişcării comuniste şi munci-toreşti internaţionale.

Manualul este împărţit în patru secţiuni. Prima secţiune — „Crearea economiei socialiste" — analizează trăsăturile perioadei de trecere de la capitalism la socialism, industrializarea socia-listă, transformarea socialistă a agriculturii, victoria socialismu-lui la oraşe şi sate, programul de-săvîrşirii construcţiei socialiste în R.P.R. În secţiunea a doua — „Socialismul — prima fază a co-munismului" — căreia autorii îi acordă o atenţie deosebită, este prezentat mecanismul intern al dezvoltării economiei socialiste, insistîndu-se asupra conţinutului proceselor economice în etapa de-săvîrşirii construcţiei socialiste în ţara noastră. Partea introductivă a acestei secţiuni face o caracte-rizare generală a economiei so-cialiste în ceea ce priveşte for-ţele de producţie, baza tehnică-materială, relaţiile de producţie, legile economice şi rolul econo-mic al statului socialist. A doua parte — „Producţia şi repartiţia" — adîncind analiza proce-selor şi fenomenelor economice, tratează despre legea economică fundamentală a socialismului, dezvoltarea planică, proporţio-nală a economiei socialiste, creş-terea necontenită a productivită-ţii muncii, producţia de mărfuri, valoarea şi banii, repartiţia după muncă, circulaţia mărfurilor. Principalele probleme ale între-prinderilor socialiste sînt grupate în cea de-a treia parte a secţiu-nii, în timp ce ultima parte, „Re-producţia socialistă", analizează probleme de ansamblu ale eco-nomiei socialiste, cum sînt veni-tul naţional, acumularea şi con-sumul, reproducţia socialistă lăr-gită, sistemul financiar şi de cre-dit, circulaţia bănească. Secţiu-nea a III-a a manualului se o-cupă de problema trecerii trep-tate de la economia socialistă la economia comunistă, iar secţiu-nea a IV-a este destinată tratării problemelor sistemului economic mondial socialist.

Structura manualului se re-marcă prin sistematizare, prin realizarea unei bune îmbinări în-tre logic şi istoric, între general şi particular, respectînd princi-piile metodologice ale ştiinţei marxist-leniniste.

Manualul prezintă reale cali-tăţi atît în privinţa conţinutului, a expunerii tezelor teoretice, a exemplificării lor, cît şi a formei de prezentare a ideilor.

★

Ambele manuale constituie un ajutor preţios nu numai pentru studenţii din învăţămîntul supe-rior, ci şi pentru cursanţii din di-ferite forme de învăţămînt ideo-logic, precum şi pentru toţi cei care studiază economia politică.

GHEORGHIŢA VOICU şi NATALIA STĂNCIULESCU

Manualul de materialism dialectic

Publicat recent de Editura po-itică, manualul de materialism ialectic, elaborat de un colectiv e cadre didactice universitare şi ercetători ştiinţifici, sub îndru-narea prof. Tudor Bugnariu, nembru corespondent al Acade-niei R.P.R., răspunde unei ce-inţe a muncii ideologice din ţara oastră, punînd la dispoziţia pro-esorilor, a studenţilor, a propa-andiştilor, a celor ce studiază ilozofia în diferite forme de în-ăţămînt ideologic, un instrument til în însuşirea sistematică a azelor filozofiei marxist-leni-iste.

În manual sînt tratate princi-alele categorii şi legi ale dialec-cii materialiste, dezvăluindu-se otodată importanţa lor ca fun-ament teoretic, filozofic al poli-cii ştiinţifice a partidelor mar-ist-leniniste.

Primele două capitole ale ma-ualului, care au un caracter în-oductiv, se ocupă de obiectul ilozofiei şi de evoluţia lui, de ele două laturi ale problemei ndamentale a filozofiei, de for-ele istorice ale materialismului idealismului, ale dialecticii şi etafizicii etc. Un loc aparte în apitolul II îl ocupă paragraful pecial consacrat gîndirii filozo-ce şi social-politice premarxiste in Romînia, paragraf în care ste pusă în lumină puternica radiţie progresistă, materialistă ateistă din istoria gîndirii în atria noastră.

De o tratare amplă, amănunţită e bucură în manual capitolele rivind legile fundamentale ale ialecticii materialiste şi unele ategorii ale acesteia (esenţă — enomen, cauză — efect, necesi-ate — întîmplare, legea ca formă conexiunii universale etc). Ac-iunea legii unităţii şi luptei con-rariilor este analizată atît în omeniul naturii cît şi în cel so-ial. În cadrul capitolului despre legea trecerii schimbărilor can-titative în schimbări calitative se relevă acţiunea acestei legi în procesul construcţiei socialiste şi comuniste. Explicînd conţinutul legii negării negaţiei şi caracte-rul ei universal, autorii consacră un paragraf special problemei progresului în natură, în socie-tate şi în domeniul cunoaşterii.

În capitolele „Conştiinţa — re-flectare a lumii materiale" şi „Teoria marxist-leninistă a cu-noaşterii" este evidenţiat rolul practicii ca punct de plecare, ca forţă motrică şi ca scop al cu-noaşterii, sînt urmărite treptele senzorială şi raţională ale proce-sului cunoaşterii şi este expusă teoria materialist-dialectică des-pre adevăr.

Un capitol special se ocupă de combaterea principalelor curente din filozofia burgheză contempo-rană, ale căror teze sînt de altfel criticate şi în restul manualului.

Un element valoros al lucrării este consacrarea unui capitol problemei importante a raportu-lui dintre filozofie şi ştiinţele na-turii în general, dintre materia-lismul dialectic şi ştiinţele con-temporane ale naturii în special. Acest capitol oferă o perspectivă asupra caracteristicilor generale ale cunoaşterii ştiinţifice în zi-lele noastre şi atrage atenţia asu-pra unor importante probleme fi-lozofice actuale din matematică, astronomie, fizică, chimie, biolo-gie, cibernetică.

Fără îndoială că noul manual de materialism dialectic va fi de un real folos tuturor celor care îl vor utiliza în cadrul studiului sau al documentării personale.

SERGIU SĂRARU

În biblioteca Institutului pedagogic de 3 ani din Baia Mare.

Cerc de instruire muzicală cu elevii Şcolii medii din Lipova, regiunea Banat

O atitudine pe care trebuie s-o încurajăm

Într-una din serile trecute autobuzul de pe linia 33, relativ încărcat, îşi lăsă în faţa Gării de Nord o bună parte din pasageri, luînd apoi pe cei care aşteptau în staţie. Pe o bancă, la uşa din spate, pe unde are loc coborîrea din autobuz, se afla un băiat ca de 14—15 ani, însoţit de tatăl său — om între două vîrste.

Curînd, la staţia următoare autobuzul aproape că se goleşte, în timp ce la uşa din faţă pasagerii noi se grăbesc să-şi ia bilete la automat. Dar iată că la uşa din spate (de la coborîre) îşi fac apariţia doi tineri care, fără nici o jenă, încep să-şi facă loc cu coatele spre aparatul de taxare, printre pasagerii ce veneau în sens invers. Băiatul însoţit de tatăl său îi priveşte cu mirare. El ştie doar că orice om şi cu atît mai mult tinerii trebuie să se comporte şi în autobuz în mod civilizat, cu disciplină. Şi, cu simţul cetăţenesc pe care i l-au format şcoala, dirigintele, organizaţia de tineret, li se adresează spontan celor doi „delicventi", atrăgîndu-le politicos atenţia că urcarea trebuie făcută prin uşa din faţă.

Cei doi îi aruncă o uitătură cruntă, care însemna: „N-avem nevoie de sfatul tău!" Băiatul tace dar, în momentul următor, se întîmplă un lucru neaşteptat. Tatăl, care era lîngă băiat, în loc să fie bucuros că fiul lui are deprinderi de om civilizat şi spirit cetăţenesc, îl admonestează pe un ton răstit: „Nu-i treaba ta să faci observaţii!" Surprins de această atitudine, băiatul se întoarce cu faţa către fereastră pentru a-şi masca jena. La fel de surprins ca şi el, un bătrînel, martor al scenei, încearcă să ia apărarea băiatului. „Băiatul dumneavoastră a făcut o observaţie justă şi nu merita să fie certat pentru aceasta" îi spune el tatălui. Dar riposta răstită vine prompt şi acum: „O fi avînd dreptate copilul, dar eu nu sînt dispus să angajez discuţii cu pasagerii din autobuz!" Bătrînul a socotit inutilă continuarea discuţiei cu acest părinte arţăgos, iar cele cîteva perechi de ochi dezaprobatori care s-au îndreptat spre acest părinte cu păreri învechite au spus mai mult decît orice discuţie.

Mi-au rămas în minte privirile pline de recunoştinţă ale băiatului îndreptate către bătrînul care-i luase pe bună dreptate apărarea şi atitudinea de indiferenţă şi de oarecare sfidare a tatălui „bătăios" — om cu păreri retrograde în ceea ce priveşte rolul opiniei publice în educarea cetăţenilor. Şi am încercat atunci un sentiment complex. Pe de o parte, mi s-a umplut sufletul de bucurie văzînd cum apar şi se dezvoltă mlădiţele noului, cît de frumos cresc viitorii cetăţeni ai patriei noastre. Pe de altă parte, am fost mîhnit constatînd că mai sînt părinţi care nu înţeleg că trebuie să-şi armonizeze comportarea faţă de propriii lor copii cu educaţia pe care o primesc aceştia în şcoală.

Prof. I. MODORAN

CORESPONDENȚA

TECUCI

● Colectivul secției de învățămînt a raionului Tecuci — ne scrie tov. *S. Chiburță*, șeful secției — acordă multă atenție pregătirii profesionale a inspectorilor, directorilor de școli și cadrelor didactice. În sprijinul inspectorilor, de exemplu, au loc comunicări pe probleme ca pregătirea și efectuarea inspecției speciale, organizarea muncii metodice în școală, mijloace de formare a unei exprimări corecte orale și scrise la elevi, sistemul de muncă al dirigintelui, metodica și conținutul consiliilor pedagogice etc.

Pentru a ajuta personalul didactic din școli în vederea perfecționării propriei pregătiri prin cunoașterea experienței înaintate din raion s-a trimis tuturor unităților de învățămînt un material scris cuprinzînd observații asupra activității cadrelor didactice din raionul Tecuci în trimestrul I al acestui an școlar. Materialul popularizează cele mai bune rezultate obținute în munca didactică, critică lipsurile și dă îndrumări metodice și pedagogice pentru directori, profesori și învățători.

În același scop, s-a alcătuit recent o scrisoare metodică cu privire la organizarea și desfășurarea orelor de compunere la clasele V—VIII.

ADJUDENI-ROMAN

● Secția de învățămînt a sfatului popular raional Roman — ne scrie corespondentul nostru *P. Emil* — a organizat cursuri de pregătire metodico-pedagogică pentru perfecționarea cadrelor didactice. Pedagogii cuprinși la aceste cursuri au participat la unele lecții pe teme ca „Principiile de învățămînt", „Educarea disciplinei conștiente la elevi", ca și la lecții pe specialități. În desfășurarea cursului s-a pus accent pe pregătirea profesorului pentru predare, pe organizarea și desfășurarea lecțiilor, pe formarea gîndirii logice a elevilor, pe înarmarea lor cu deprinderi de scriere și vorbire corectă.

CURTEA-FAGET

● În anul acesta — ne scrie profesorul *Ion Enășescu* din comuna Curtea, raionul Făget — cercurile pedagogice din raionul nostru au introdus în planurile lor de activitate acțiuni menite să ajute cadrele didactice în perfecționarea propriei lor pregătiri, să sprijine munca la clasă.

Nu de mult, de exemplu, a avut loc o ședință a cercului pedagogic al învățătorilor, la desfășurarea căreia și-a dat concursul și profesorul de științe naturale de la Școala generală de 8 ani din comuna Curtea. Acesta a vorbit participanților la ședință despre cele mai bune metode și procedee de predare a zoologiei la clasa a IV-a, făcîndu-le cunoscută experiența înaintată în acest domeniu. Expunerea a fost urmată de discuții vii.

Probleme interesante, menite să-i ajute efectiv pe profesori în perfecționarea pregătirii lor profesionale se dezbat și la cercul pedagogic al profesorilor de științe naturale și de agricultură. Astfel, membrii acestui cerc au ascultat expuneri ținute la un nivel științific ridicat și au purtat discuții pe teme cum sînt „Concepția evoluționistă a lui Darwin în lumina materialismului dialectic", „Concepția pavlovistă asupra activității nervoase superioare și aplicarea ei în procesul de învățămînt" etc.

CLUJ

● Cercul pedagogic al diriginților din orașul Cluj și-a propus să urmărească în fiecare trimestru, în practica educativă a diriginților din oraș, o anumită temă de ordin metodic. La sfîrșitul trimestrului se întocmește un referat în care se înfățișează concluzii cu caracter generalizator extrase din materialul adunat în cursul studierii temei.

Recent, cercul a organizat o consfătuire cu toți diriginții din orașul Cluj, în cadrul căreia s-au prezentat concluzii asupra activității desfășurate de ei pe primul trimestru al anului școlar în vederea cunoașterii cît mai adîncite a particularităților elevilor lor. La consfătuire au luat parte peste 300 de profesori diriginți, precum și directori de școli.

În trimestrul acesta cercul studiază problema contribuției diriginților la ridicarea nivelului la învățătură al elevilor. În felul acesta munca diriginților va fi orientată spre sarcini concrete, legate de pregătirea elevilor.

RAZVANI-LEHLIU

● În grija sa permanentă pentru ridicarea calității procesului instructiv-educativ — ne scrie corespondentul nostru *V. Anghelache* — secția de învățămînt a raionului Lehliu a inițiat o consfătuire cu profesorii diriginți de la clasele V—VII. În cadrul consfătuirii au fost prezentate referatele „Sarcinile profesorului diriginte privind colaborarea cu organizațiile U.T.M. și de pionieri", „Rolul dirigintelui în organizarea și desfășurarea activității în școală și în afara ei", „Munca dirigintelui pentru întărirea legăturii școlii cu familia".

Referatele au fost urmate de discuții în care participanții au dezbătut probleme interesante, realizînd un bogat schimb de experiență. Cu deosebit interes a fost urmărită înregistrarea pe bandă de magnetofon a unor ore izbutite de dirigenție în care au avut loc discuții cu caracter etic. În acest fel au putut fi popularizate nemijlocit o serie de metode înaintate de muncă. Dezbaterile animate suscitate de prezentarea acestor înregistrări au confirmat pe deplin utilitatea lor pentru îmbunătățirea muncii în etapele viitoare ale anului școlar.

Atît discuțiile cît și concluziile și recomandările cu care s-a încheiat consfătuirea vor contribui la îmbunătățirea activității educative în școlile din raionul Lehliu.

LIPOVA

● Din inițiativa secției de învățămînt și a consiliului agricol din regiunea Banat — ne scrie corespondentul nostru *Francisc Wild* — la Lipova se desfășoară un curs de îndrumare pedagogică a colectivistelor care vor lucra la grădinițele sezoniere ca ajutoare ale educatoarelor. În cadrul cursului vor fi școlarizate în trei serii peste 300 de colectiviste.

Lecțiile audiate la acest curs sînt expuse de cadre bine pregătite, cu o experiență bogată în instruirea și educarea copiilor de vîrstă preșcolară. Sînt organizate pentru cursante și numeroase activități practice pe teme ca „Rolul ajutoarelor de educatoare în grădinițele de copii", „Particularitățile de vîrstă ale copiilor", „Educarea bunelor deprinderi", „Ce și cum povestim copiilor" etc.

Au dreptate!

„La noi în școală — ne scrie un profesor — există o profesoară care face tot timpul notă discordantă cu celelalte cadre didactice prin felul nepotrivit de a se îmbrăca. Din ținuta ei vestimentară nu lipsesc tot felul de lanțuri și lănțișoare atîrnate de gît și de mîini, mărgelele stridente colorate, inelele masive. Și aceasta nu ar fi nimic dacă nu ar îmbrăca la lecții și rochii cam decoltate, în combinațiile cele mai neașteptate de culori, dacă nu și-ar sublinia contururile ochilor prin trăsături energice de creion. Adeseori ne întrebăm ce fel de exemplu poate servi ea elevelor și elevilor, mai ales celor din clasele mari, cînd își face o astfel de apariție în clasă".

„N-ați scris niciodată — ni se adresează un alt profesor — despre pedagogul care vorbește cu elevii ținîndu-și mîinile în buzunar și care are cea mai autentică frizură bulevardistă. Oare asemenea pedagogi vor putea convinge vreodată pe elevii lor că se impune o anumită ținută cînd stai de vorbă cu cineva și că frizura pentru care el însuși s-a decis nu ilustrează preocupări prea serioase?".

„Problema pe care vreau s-o ridic — ne spune în scrisoarea sa un învățător — este aceea a profesoarelor care vin în clasă sau merg pe stradă în pantaloni. Oare aceste cadre didactice nu se gîndesc că apariția în fața elevilor în pantaloni, care subliniază prea evident conformația corpului, nu este deloc potrivită cu munca noastră de educatori? I-am văzut nu o dată pe elevi, pe sălile școlii, dîndu-și coate și rîzînd în spatele unor astfel de profesoare. Bineînțeles, reacția aceasta o au și în clasă".

Nedumeririle celor ce ne-au scris despre toate aceste probleme sînt cît se poate de justificate. Ei au deplină dreptate.

Atenție la ținută!

PATRIE, ȚĂRM ÎNSORIT

Versuri: ION SOCOL — Muzica: ION RĂDULESCU

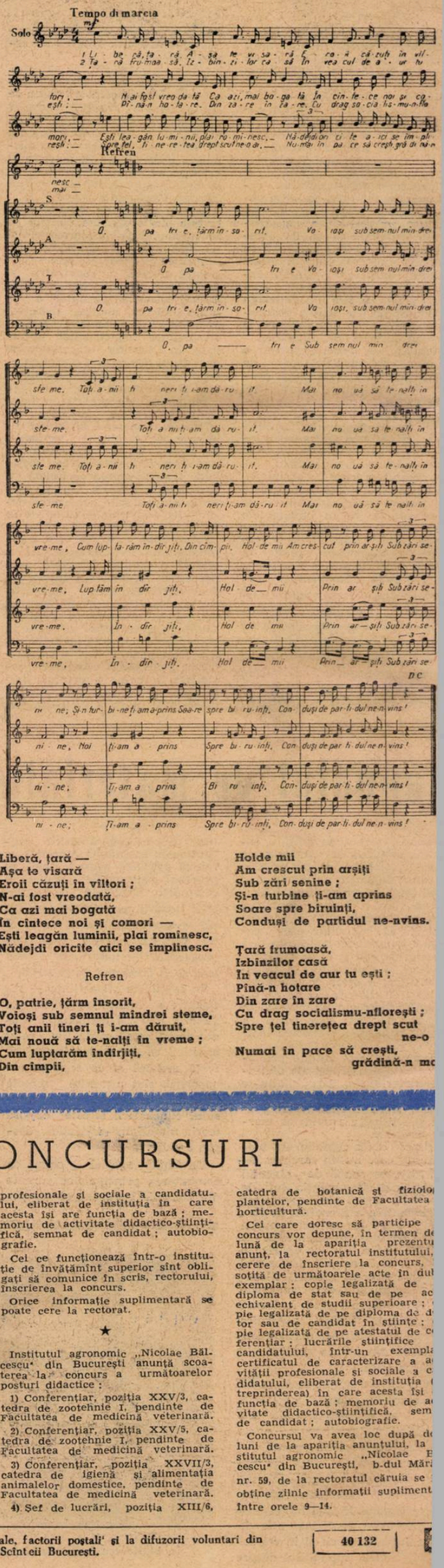

Liberă, țară —
Așa te visară
Eroii căzuți în viitori;
N-ai fost vreodată,
Ca azi mai bogată
În cîntece noi și comori —
Ești leagăn luminii, plai rominesc,
Nădejdi oricîte aici se împlinesc.

Refren

O, patrie, țărm însorit,
Voioși sub semnul mîndrei steme,
Toți anii tineri ți i-am dăruit,
Mai nouă să te-nalți în vreme;
Cum luptarăm îndîrjiți,
Din cîmpii,
Holde mii
Am crescut prin arșiți
Sub zări senine;
Și-n turbine ți-am aprins
Soare spre biruințî,
Conduși de partidul ne-nvins.

Țară frumoasă,
Izbînzilor casă
În veacul de aur tu ești;
Pînă-n hotare
Din zare în zare
Cu drag socialismu-nflorești;
Spre țel tinerețea drept scut
ne-o
Numai în pace să crești,
grădină-n mo

CONCURSURI

Institutul de construcții din București anunță scoaterea la concurs a următoarelor posturi didactice:

1) Profesor la disciplina analiză matematică, poziția 1 din statul de funcțiuni al catedrei de matematici II.

2) Conferențiar la disciplina chimie și materiale de construcții, poziția 5 din statul de funcțiuni al catedrei de chimie și materiale de construcții.

3) Conferențiar la disciplina limba germană, poziția 1 din statul de funcțiuni al catedrei de limbi moderne.

Persoanele care doresc să participe la concurs vor înainta în decurs de o lună de la publicarea prezentului anunț o cerere adresată rectorului Institutului de construcții din București, Bd. Tolbuhin nr. 80, raionul 23 August, însoțită de următoarele acte: copie legalizată de pe diploma de stat sau de pe actul echivalent de studii superioare; copie legalizată de pe diploma de doctor sau de candidat în științe; copie legalizată de pe atestatul de profesor sau conferențiar; lucrările științifice ale candidatului, într-un exemplar; certificatul de caracterizare a activității profesionale și sociale a candidatului, eliberat de instituția în care acesta își are funcția de bază; memoriu de activitate didactico-științifică, semnat de candidat; autobiografie.

Cei ce funcționează într-o instituție de învățămînt superior sînt obligați să comunice în scris, rectorului, înscrierea la concurs.

Orice informație suplimentară se poate cere la rectorat.

★

Institutul agronomic „Nicolae Bălcescu" din București anunță scoaterea la concurs a următoarelor posturi didactice:

1) Conferențiar, poziția XXV/3, catedra de zootehnie I, pendinte de Facultatea de medicină veterinară.

2) Conferențiar, poziția XXV/5, catedra de zootehnie I, pendinte de Facultatea de medicină veterinară.

3) Conferențiar, poziția XXVII/3, catedra de igienă și alimentația animalelor domestice, pendinte de Facultatea de medicină veterinară.

4) Șef de lucrări, poziția XIII/6, catedra de botanică și fiziolo plantelor, pendinte de Facultatea horticultură.

Cei care doresc să participe concurs vor depune, în termen de lună de la apariția prezentu anunț, la rectoratul institutului, cerere de înscriere la concurs, soțită de următoarele acte în dul exemplar: copie legalizată de diploma de stat sau de pe ac echivalent de studii superioare; pie legalizată de pe diploma de d tor sau de candidat în științe; pie legalizată de pe atestatul de c ferențiar; lucrările științifice candidatului, într-un exempl certificatul de caracterizare a a vității profesionale și sociale a c didatului, eliberat de instituția treprinderea) în care acesta își funcția de bază; memoriu de a vitate didactico-științifică, sem de candidat; autobiografie.

Concursul va avea loc după d luni de la apariția anunțului, la stitutul agronomic „Nicolae B cescu" din București, b-dul Măr nr. 59, de la rectoratul căruia se obține zilnic informații supliment între orele 9—14.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Piața Scînteii nr. 1 Telefon 17.60.10. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii voluntari din unitățile de învățămînt. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii, Piața Scînteii București.

40 132

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Gazeta ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Anul XV nr. 743 | vineri 21 februarie 1964 | 8 pagini 25 bani

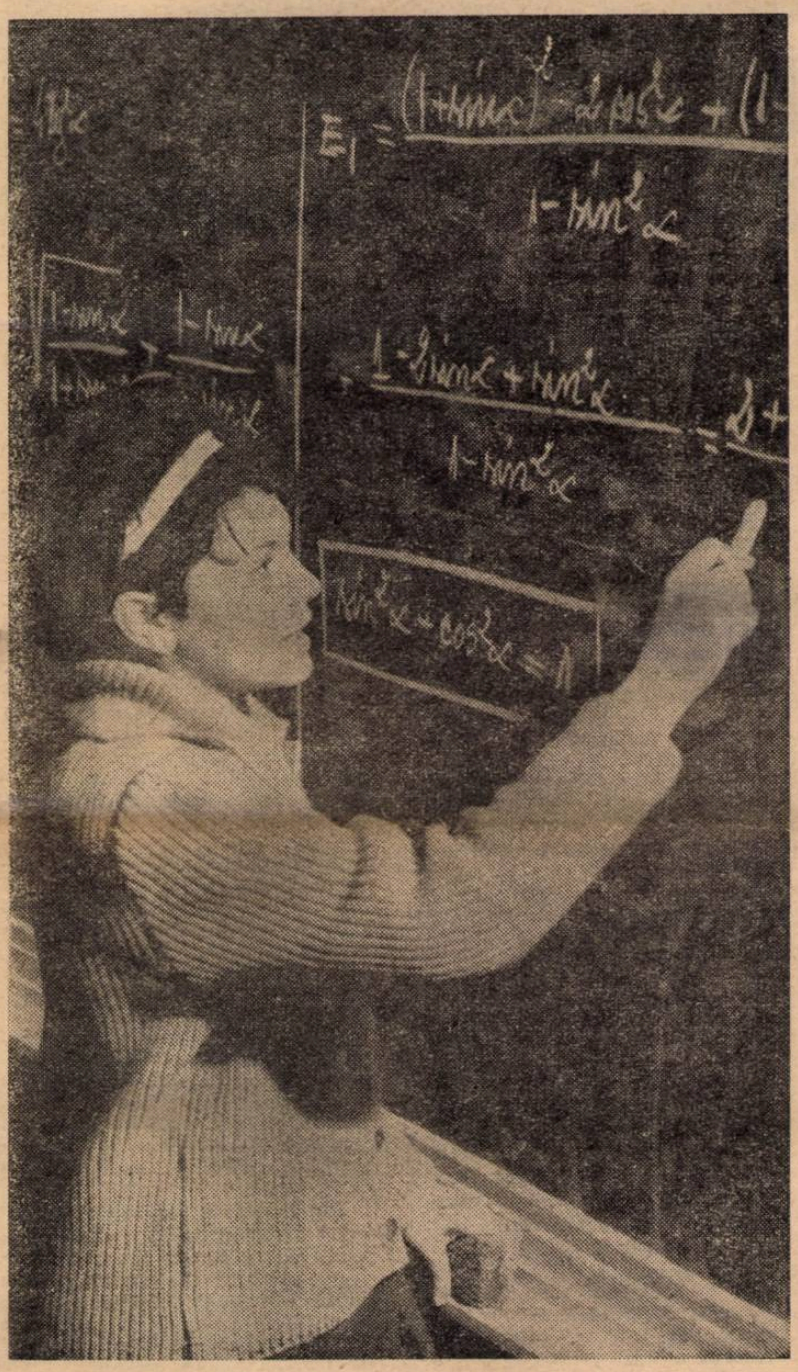

La ora de matematică

ORIENTAREA PROFESIONALĂ

Copiii, în marea lor majoritate, își exprimă adesea încă de la o vîrstă fragedă preferințele pentru anumite profesii, îndemnați de o scenă sau o imagine care i-a impresionat în mod deosebit, de profesiunea unui erou pe care-l admiră, de ceea ce văd și aud în familie etc. La rîndul lor și părinții se preocupă de timpuriu de viitoarea profesie a copiilor lor.

Dar școala? Desigur că nici școlii, pedagogilor — adevărați părinți spirituali ai elevilor — nu le poate fi indiferent ce cale vor urma în viață aceștia. Pentru profesorul adevărat nu există nici o bucurie mai mare decît aceea de a ști că cei pe care i-a instruit și educat și-au ales o profesiune în care pot da țării, poporului, tot ce au mai bun, în care ei înșiși pot obține cele mai mari satisfacții. Dar astfel de rezultate obține profesorul atunci cînd privește orientarea profesională a elevilor lui cu toată seriozitatea cerută de această importantă problemă. Căci dacă elevul însuși își poate alege viitoarea profesie după o simplă înflăcărare de moment sau din romantism, dacă părinții pot fi uneori subiectivi, lipsiți de o perspectivă amplă, profesorul, educatorul, trebuie să se conducă în această privință după criterii științifice, să aibă în vedere atît interesele dezvoltării viitoare a absolvenților cît și interesele economiei și culturii patriei.

În ultimii ani s-au obținut multe rezultate valoroase în orientarea profesională a absolvenților școlilor generale de 8 ani, ca și ai școlilor de cultură generală. Școlile profesionale și tehnice, instituțiile de învățămînt superior, numeroase sectoare ale economiei noastre socialiste și ale vieții social-culturale au primit mii și mii de tineri de nădejde, temeinic pregătiți, orientați cu pricepere de profesorii lor spre acele ramuri în care au putut da cel mai bun randament. Comparînd această situație cu situația din trecutul nu prea îndepărtat, cînd mii și mii de tineri se îndreptau spre o profesie sau alta fără să știe nimic despre aceasta, la întîmplare, verificînd de abia apoi, după ani și ani de studiu și de muncă, în ce măsură meseria aleasă le era potrivită, pasul înainte apare și mai convingător.

Dacă privim însă lucrurile prin perspectiva impresionantei dezvoltări a tuturor sectoarelor economiei și culturii noastre, ne dăm seama că în domeniul orientării profesionale a tinerei generații se poate și trebuie să se facă încă și mai mult decît pînă acum. Desfășurarea într-un ritm impetuos a muncii pentru desăvîrșirea construcției socialiste în țara noastră a determinat apariția unor noi și puternice obiective economice, a unor noi sectoare de producție, a unor noi profesii importante legate de tehnica și tehnologia cea mai modernă, de electrificarea, mecanizarea, automatizarea și chimizarea complexă a proceselor de producție. Ajunge să facem un simplu tur de orizont al industriei noastre petrochimice, de exemplu, ale cărei uriașe combinate de la Borzești, Onești, Govora, Craiova, Brazi, dispun de cea mai înaintată tehnică automatizată, să ne amintim de industrializarea amplă a proceselor de producție de pe șantierele de construcții sau de mecanizarea și electrificarea tot mai largă a agriculturii pentru ca să ne dăm seama cîte profesii noi, pasionante se oferă tinerilor absolvenți, spre ce ramuri importante ale producției sîntem chemați noi, pedagogii, să-i orientăm.

Dar oare activitatea noastră se află pretutindeni la înălțimea acestor mari și însemnate cerințe?

Dacă analizăm modul cum se muncește pe această linie ne apare evident că, în fapt, într-un număr încă destul de mare de școli, se desfășoară mai mult o muncă de informare a elevilor și, uneori, a părinților decît o muncă de orientare profesională în adevăratul înțeles al cuvîntului. Mai sînt încă profesori, diriginți, directori de școală care socotesc problema orientării profesionale drept o acțiune de campanie. Ei consideră că este suficient să stea de vorbă cu elevii cu cîteva luni (sau chiar numai cu cîteva săptămîni) înainte de absolvire, să se adreseze o dată și părinților în această direcție, să difuzeze cel mult în rîndurile lor prospectele care vorbesc despre școlile profesionale și tehnice sau despre instituțiile de învățămînt superior, să le facă unele recomandări generale — și gata.

Am avut nu de mult prilejul să-l auzim pe dirigintele uneia dintre clasele a XI-a ale unei școli din Capitală mărturisind cu mîndrie că toți elevii lui s-au și fixat asupra profesiei către care se vor îndrepta după absolvire. Dădea chiar și amănunte: cutare elev va deveni medic, cutare elev inginer electronist, cutare colegi ai lor specialiști în industria ușoară și așa mai departe. Fiind însă solicitat să arate datorită căror considerente s-au oprit elevii asupra acestor profesii n-a putut da argumente serioase, iar discuția cu profesorii de specialitate a lăsat impresia certă că la această clasă orientarea profesională s-a realizat mai mult la întîmplare.

O asemenea interpretare formală a rolului de îndrumător al profesorului, al dirigintelui, într-o problemă atît de importantă pentru viața fiecărui tînăr, în care sfatul competent al pedagogului trebuie să fie determinant, este străină înțelesului adevărat pe care societatea noastră îl dă noțiunii de educator. Ea poate da naștere unor fenomene negative și uneori poate avea chiar consecințe destul de grave.

La concursurile de admitere în școlile profesionale și tehnice desfășurate în toamna anului trecut au mai existat cazuri cînd absolvenți ai clasei a șaptea, în special fete, au trebuit să fie îndrumați spre alte școli decît cele la care se prezentaseră inițial, întrucît meseria pentru care au vrut să se pregătească nu corespundea nici constituției lor fizice nici înclinațiilor lor reale. În afară de aceasta, în timp ce la unele profesii s-au prezentat mai mulți candidați pentru același loc, la alte profesii, nou introduse în nomenclatorul de meserii a fost necesară repetarea examenelor de admitere. Și la concursurile de admitere în unele instituții de învățămînt superior s-au putut constata urmările negative ale faptului că într-o serie de școli orientarea profesională n-a fost privită cu toată seriozitatea.

Documentele de partid și de stat acordă o importanță deosebită problemei orientării profesionale a tineretului, ca o cerință de bază pentru asigurarea cadrelor necesare economiei și

(Continuare în pag. a 2-a)

ÎN CINSTEA CELEI DE A XX-A ANIVERSĂRI A ELIBERĂRII

PE DRUMUL UNOR NOI SUCCESE

Recent, pionierii și elevii unor școli s-au întrunit în entuziaste adunări în care și-au luat angajamentul să întîmpine marea sărbătoare a poporului nostru — cea de a XX-a aniversare a eliberării patriei — cu noi succese la învățătură și în activitatea obștească.

Colectivele didactice ale școlilor au primit cu bucurie hotărîrea elevilor, dorind să fie alături de ei, să-i sprijine în realizarea angajamentelor luate.

★

Lecții cît mai bune și mai interesante — iată care socotesc profesorii Școlii de 8 ani nr. 76 din București că este calea cea mai indicată de acordare a acestui sprijin. De aceea, preocupările lor se îndreaptă acum în primul rînd spre ridicarea nivelului lecțiilor, spre organizarea și desfășurarea acestora într-un asemenea mod încît elevii să-și însușească încă din ora de curs ceea ce este esențial în cunoștințele predate.

Iată cîteva din măsurile luate în acest scop:

În cadrul fiecărei lecții se rezervă, la sfîrșit, cîteva minute pentru scurte lucrări practice, spre a da elevilor posibilitatea să aplice de îndată cele învățate. In același timp, pentru a-i stimula să fie cît mai atenți la explicații și să participe activ la lecție, s-a luat hotărîrea să se pună note pentru răspunsurile bune și foarte bune date la lecția nouă.

O grijă deosebită acordă colectivul didactic al școlii, în această perioadă, și desfășurării meditațiilor, pentru a înlătura rămînerile în urmă la învățătură. Meditațiile sînt organizate diferențiat, pe grupe de elevi la care s-au văzut aceleași lacune în cunoștințe, ca și individual.

Conducerea școlii se preocupă cu stăruință ca măsurile luate în sprijinul elevilor să fie duse la îndeplinire cu maximum de eficiență. În acest scop, în afara asistențelor la lecții, al căror număr a crescut simțitor în această perioadă, conducerea școlii și-a propus să organizeze în rîndurile elevilor sondaje pe calea examinării orale sau a unor lucrări scrise, pentru a le verifica cunoștințele și a stabili ce măsuri mai trebuie luate.

★

Și colectivul didactic de la Școala medie nr. 28 din Capitală și-a propus o serie de măsuri menite să sprijine angajamentele luate de elevi în cinstea zilei de 23 August.

Printre altele, de exemplu, la această școală se dă o atenție deosebită organizării experiențelor demonstrative în laborator, menite să-i ajute pe elevi în verificarea și aplicarea practică a cunoștințelor studiate, în legarea lor tot mai strînsă de viață.

În aceste săptămîni, cînd au loc lucrările scrise trimestriale, toți profesorii Școlii medii nr. 28 se preocupă îndeaproape de ajutorarea elevilor în vederea recapitulării cunoștințelor studiate în cursul celui de al doilea trimestru. In același scop au loc, în sprijinul celor ce au nevoie de indicații suplimentare, consultații și meditații colective și individuale.

★

Lecții cît mai interesante, mai bune, notare sistematică, chibzuita folosire a timpului la orele de curs, organizarea judicioasă a recapitulării, meditații și consultații organizate diferențiat — iată doar cîteva din măsurile pe care colectivele didactice le-au luat pentru a sprijini angajamentele elevilor în cinstea zilei de 23 August. Fiecare învățător, fiecare profesor este hotărît să-și dăruiască toate forțele, toată capacitatea, toată dragostea pentru ca școala, elevii, să întîmpine cu noi și însemnate succese marea sărbătoare a Eliberării.

ŞCOALA MEDIE „NICOLAE BĂLCESCU" DIN CAPITALĂ

Una din cele mai vechi şcoli

Continuatorii unor vechi tradiţii

Continuatoare a unor vechi tradiţii, Şcoala medie „N. Bălcescu" din Bucureşti este una din cele mai vechi şcoli din ţara noastră. Trecutul ei se leagă de Academia domnească, înfiinţată în anul 1678 de stolnicul Constantin Cantacuzino. Adevăratul act de întemeiere a şcolii naţionale de la „Sf. Sava" l-a constituit însă anaforaua de la 6 martie 1818, dată la insistenţele cărturarului ardelean Gheorghe Lazăr, care a cerut eforiei şcolilor să deschidă cursuri de matematică, istorie, ştiinţe naturale, geometrie, în limba romînă.

Fără mijloace, îndeosebi fără cărţi şi fără profesori, modesta şcoală a lui Lazăr a susţinut totuşi concurenţa cu rivala ei mai bine organizată — Academia domnească, în care învăţămîntul se preda în limba greacă — şi a biruit pînă la urmă datorită mai ales ideologiei înaintate pentru acea vreme, promovată de întemeietorul şcolii şi de tinerii dascăli grupaţi în jurul lui.

Elevii lui Gheorghe Lazăr erau în cea mai mare parte recrutaţi dintre elevii şcolilor romîneşti existente pe atunci la Bucureşti. Printre ei întîlnim numele lui Petrache Poenaru, Eufrosin Poteca, Simion Marcovici şi Constantin Moroiu, foşti elevi la Academia domnească şi viitori profesori ai şcolii romîneşti.

Şcoala lui Lazăr a continuat să funcţioneze şi după moartea timpurie a întemeietorului ei, cu clasele începătoare, umanioare şi complimentare, sub numele de „Şcoala centrală". Dintre profesorii şi elevii ei s-au ridicat numeroşi luptători din generaţia revoluţionarilor de la 1848, ca fraţii Golescu, Grigore Alexandrescu, Pleşoianu şi, înainte de toţi, N. Bălcescu, cel mai consecvent şi înaintat luptător în revoluţia de la 1848, al cărui nume a fost atribuit şcolii în anii puterii populare ca semn de înaltă cinstire a luptei înflăcăratului patriot.

În urma reformei realizate în timpul lui Alex. Ioan Cuza, şcoala de la Sf. Sava devine o şcoală secundară, un liceu, după ce, cu puţin înainte, din clasele sale divizionare s-a constituit, la 1860, liceul Matei Basarab, iar din cursurile sale superioare, la 1864, Universitatea din Bucureşti. Tipografia ei, care exista încă din secolul al XVIII-lea şi unde au apărut o serie de publicaţii, în cea mai mare parte cu caracter progresist, devine Imprimeria statului. Muzeul de antichităţi trece mai tîrziu la Universitate, pentru a forma apoi baza actualului Muzeu de antichităţi, iar biblioteca şcolii, întemeiată şi ea în secolul al XVIII-lea şi posedînd cărţi rare şi incunabule, este inclusă în 1901 în biblioteca Academiei.

După primul război mondial se ridică necesitatea construirii unui nou local. Cea mai mare parte din suma necesară construcţiei — 9 milioane lei — a fost adunată de comitetul şcolar şi asociaţia foştilor elevi, statul burghez contribuind cu o sumă mai mult simbolică. Caracteristic pentru modul cum evoluează şcoala între anii 1920—1944 este faptul că, deşi populaţia ei şcolară sporeşte mereu, numărul elevilor proveniţi din mediul muncitoresc şi de la sate rămîne infim.

Şcoala medie „Nicolae Bălcescu" cunoaşte o adevărată dezvoltare abia în anii puterii populare, prin grija partidului şi a guvernului. Porţile ei, la fel cu porţile tuturor şcolilor ţării, s-au deschis larg pentru fiii oamenilor muncii. Clădirea şcolii a fost renovată, sălile şi laboratoarele reamenajate şi înzestrate cu aparataj modern. S-au creat un cabinet metodic, cabinete de geografie şi de istorie, un laborator de chimie, o seră, o sală de muzică, două săli de lucru, terenuri sportive. Biblioteca şcolii a fost mărită, înzestrată cu o spaţioasă sală de lectură, care se află la dispoziţia elevilor şi în timpul vacanţelor.

Anii puterii populare au însemnat pentru şcoala medie „Nicolae Bălcescu" şi anii în care a început să se realizeze şi s-a dezvoltat un învăţămînt cu adevărat ştiinţific, orientat spre educarea omului nou, constructor activ al socialismului. Numărul absolvenţilor şcolii care au devenit muncitori de înaltă calificare, ingineri, agronomi, profesori, medici, cercetători ştiinţifici este impresionant de mare. Întregul colectiv didactic este mîndru de foştii elevi. Adesea, pe adresa şcolii sau a unor profesori sosesc scrisori din cele mai îndepărtate colţuri ale ţării, aducînd veşti despre munca şi viaţa celor ce au învăţat aici în ultimii 20 de ani. Este atunci o adevărată bucurie pentru toată şcoala.

Calitatea muncii profesorilor a crescut şi continuă să crească necontenit ca urmare a îndrumării lor de către organizaţia de partid din şcoală, a tot mai bunei lor pregătiri ideologice şi de specialitate. Cea mai elocventă mărturie a nivelului ridicat la care se desfăşoară munca şcolii o constituie statisticile privind numărul absolvenţilor care obţin rezultate dintre cele mai frumoase la examenele de admitere în învăţămîntul superior, al premiaţilor la olimpiade, la concursurile de literatură etc. În etapa orăşenească a ultimei olimpiade de matematică şi fizică, de pildă, au fost premiaţi 21 de elevi din clasa a VIII-a, 19 elevi din clasele a IX-a şi mulţi alţii din celelalte clase, iar unul din elevii şcolii a fost selecţionat, în etapa pe ţară, pentru concursul internaţional. Din cei 200 de absolvenţi pe care i-a dat şcoala în anul trecut mai bine de 75 la sută au intrat cu medii mari în instituţiile de învăţămînt superior unde, după cum arată prima sesiune de examene din acest an, continuă să se numere printre fruntaşi, făcînd cinste şcolii.

Pentru instruirea şi educarea celor 1600 de elevi cîţi numără azi şcoala, pentru înarmarea lor cu cunoştinţe bogate şi pentru a le forma trăsăturile morale ale omului nou, muncesc cu migală, pricepere şi pasiune peste 100 de profesori. Cei mai mulţi au o îndelungată experienţă la catedră — peste 15 ani. Sînt însă şi profesori tineri care obţin rezultate nu mai puţin valoroase, ajutaţi îndeaproape de colegii lor cu experienţă bogată.

Să facem cunoştinţă cu cîţiva dintre profesorii şcolii.

Iată-l bunăoară pe tovarăşul Zlate Bogdanov, care predă matematica elevilor din clasele a X-a A, a X-a B, a XI-a C. Pe lîngă munca deosebit de intensă pe care o desfăşoară pentru buna pregătire a elevilor săi, profesorul Bogdanov are şi o meritorie activitate metodică şi ştiinţifică, fiind un colaborator activ al publicaţiilor de specialitate, al Editurii didactice şi pedagogice, al Institutului de ştiinţe pedagogice. Lucrările elaborate de el, ca de pildă „Rolul desenului în studierea problemelor de geometrie în spaţiu" (premiată la ultima sesiune centrală a „lecturilor pedagogice"), „Dezvoltarea gîndirii logice a elevilor în studiul geometriei", „Desenul şi studierea problemelor de proiecţie", „Desenul şi studierea problemelor de secţiuni în corpurile geometrice", „Introducerea noţiunii de funcţie", „Rezolvarea problemelor de geometrie", „Metodica predării geometriei în spaţiu", „Funcţia de gradul doi" şi altele, aduc o contribuţie la modernizarea predării matematicii, la mai buna pregătire a elevilor pentru viaţă.

O interesantă activitate ştiinţifică — de altfel, la înălţimea celei didactice — desfăşoară şi colega de specialitate a tovarăşului Bogdanov, profesoara Ivanca Olivoto, autoarea lucrării „Culegeri de probleme pentru clasele IV—VII" — binecunoscută profesorilor din întreaga ţară —, profesorul de ştiinţe naturale Alexandru Dabija, profesorul de limba franceză Gheorghe Pascali, profesorul de limba romînă Mihail Bărbătescu, ca şi alte cadre didactice ale Şcolii medii „Nicolae Bălcescu".

Care sînt preocupările actuale ale colectivului de profesori ? Ce obiective le mobilizează străduinţele ?

În primul rînd, ridicarea nivelului predării, al activităţii educative. Pentru coordonarea eforturilor pe această linie, conducerea şcolii—directoare Ioana Cosma — caută să promoveze toate metodele şi procedeele înaintate de muncă folosite de profesorii fruntaşi, să facă din ele un bun al întregii şcoli. Tocmai acestui scop îi slujesc îndeosebi asistenţele la lecţii şi discuţiile amănunţite, purtate pe marginea lor de conducerea şcolii cu cadrele didactice, ca şi dezbaterile din comisiile metodice şi în consiliul pedagogic.

În legătură cu aceasta este interesant de subliniat faptul că lupta pentru ridicarea nivelului predării nu este privită ca o problemă strict individuală, a unuia sau altuia dintre profesori, ci ca o problemă a întregului colectiv. De aceea munca desfăşurată în această direcţie se caracterizează printr-un adevărat spirit tovărăşesc. Aşa se face că multe cadre tinere venite în şcoală în ultimii ani au reuşit în scurt timp să-şi însuşească o bună parte din experienţa colegilor cu un stagiu îndelungat.

Am plecat de la Şcoala medie nr. 1 „Nicolae Bălcescu" cu convingerea că am cunoscut un colectiv didactic pasionat pentru munca de pregătire a tineretului, însufleţit de o autentică neliniştе creatoare, că prestigiul de care se bucură şcoala este pe deplin meritat.

CONST. RĂDOI

În sala de desen tehnic a şcolii

Orientarea profesională

(Urmare din pag. 1-a)

culturii noastre socialiste în plin avînt. Studierea acestor documente înarmează pe diriginţi, pe fiecare profesor cu busola cea mai sigură în munca de orientare profesională, indicîndu-le precis către ce anume sectoare în plină dezvoltare ale industriei, agriculturii sau vieţii social-culturale trebuie îndrumate interesul şi atenţia tinerilor. Astăzi, în învăţămîntul nostru există condiţii deosebit de favorabile în această direcţie, ca urmare a legăturii tot mai strînse statornicite între şcoală şi producţie. Elevii Şcolii medii „I. L. Caragiale" din Ploieşti, de exemplu, nu numai că îşi desfăşoară practica de producţie în secţiile uzinelor de utilaj petrolier „1 Mai" dar, în acelaşi timp, participă intens la întreaga viaţă a colectivului de muncitori, tehnicieni şi ingineri. Astfel apare firesc faptul că majoritatea absolvenţilor şcolii s-au orientat în ultimii ani către diferitele profesii din sectorul petrolului şi chimiei. Legături asemănătoare, cu rezultate la fel de pozitive, s-au închegat între colectivul Şcolii medii nr. 4 din Braşov şi uzinele „Tractorul", între Şcoala medie „Fraţii Buzeşti" din Craiova şi uzinele „Electroputere", între Şcoala medie din Sf. Gheorghe şi uzinele textile din localitate etc.

Cu deosebită eficienţă au folosit numeroşi diriginţi, pentru orientarea profesională a elevilor, popularizarea succeselor obţinute în diferite ramuri ale industriei şi agriculturii, cu accent special asupra dezvoltării acestor sectoare în regiunea sau raionul respectiv, ca şi realizarea contactului nemijlocit al elevilor cu muncitori şi colectivişti fruntaşi, cu oameni de ştiinţă şi artă care au ridicat mai sus prestigiul internaţional al patriei noastre. În acest scop au fost utilizate excursiile şi vizitele în întreprinderi, în gospodării agricole colective şi de stat, la instituţii culturale şi ştiinţifice, ca şi întîlnirile cu oameni ai muncii cu care se mîndreşte întreg poporul. Foarte convingătoare pentru elevi s-au dovedit a fi şi cunoscutele „zile ale porţilor deschise" organizate în şcolile profesionale şi tehnice sau în instituţiile de învăţămînt superior, ca şi seratele tehnico-ştiinţifice la care li se vorbeşte elevilor despre caracteristicile şi perspectivele de viitor ale unor ramuri de producţie.

În momentul de faţă se impune cu necesitate să se valorifice întreagă această experienţă pozitivă, precum şi condiţiile favorabile create de practica în producţie, în cadrul unui sistem unitar, de perspectivă, în vederea orientării profesionale a elevilor. Observarea psiho-pedagogică şi discuţiile periodice purtate cu fiecare elev în parte şi cu părinţii lui încă de la începutul anului şcolar, cunoaşterea adîncită a aptitudinilor şi intereselor sale, consultarea medicului — iată alte cîteva din obligaţiile cele mai imperioase în această direcţie. Şi, bineînţeles, luarea în considerare a necesităţilor de stat — a necesităţilor economiei şi culturii — pe baza unei cunoaşteri amănunţite, concrete a acestora.

Este deosebit de important ca în fiecare şcoală să se înţeleagă că orientarea profesională nu este sarcina unuia sau altuia dintre diriginţi. Prin importanţa ei pentru întreaga economie a ţării, prin rolul ei în viaţa fiecărui tînăr, îndrumarea în domeniul alegerii viitoarei profesii cere contribuţia frontului unit al întregului colectiv didactic.

Radioteleviziunea şi, în mai mică măsură cinematografia, au realizat o serie de programe şi filme care pot fi utilizate eficient în orientarea profesională a tinerilor. Prezentarea artistică a impresionantelor realizări ale industriei noastre socialiste, aşa cum se realizează în filmul „Cetăţile chimiei" de exemplu, poate fi, fără îndoială, deosebit de utilă în această direcţie. Ar fi necesare însă mai multe filme şi programe de televiziune care să se adreseze direct romantismului specific vîrstei tinerilor absolvenţi, filme care să le prezinte într-un chip convingător, pasionant, munca nobilă şi plină de roade a celor ce făuresc bunurile materiale şi spirituale ale patriei.

Preocupaţi permanent de orientarea profesională a celor pe care îi instruiesc şi educă, privind această activitate cu ochii viitorului, de pe poziţii înaintate, profesorii vor găsi un adînc ecou în rîndurile tuturor elevilor şi ale părinţilor lor, care vor avea deplina certitudine că sfatul pe care-l primesc e cel mai competent, cel mai obiectiv, formulat după o matură analiză.

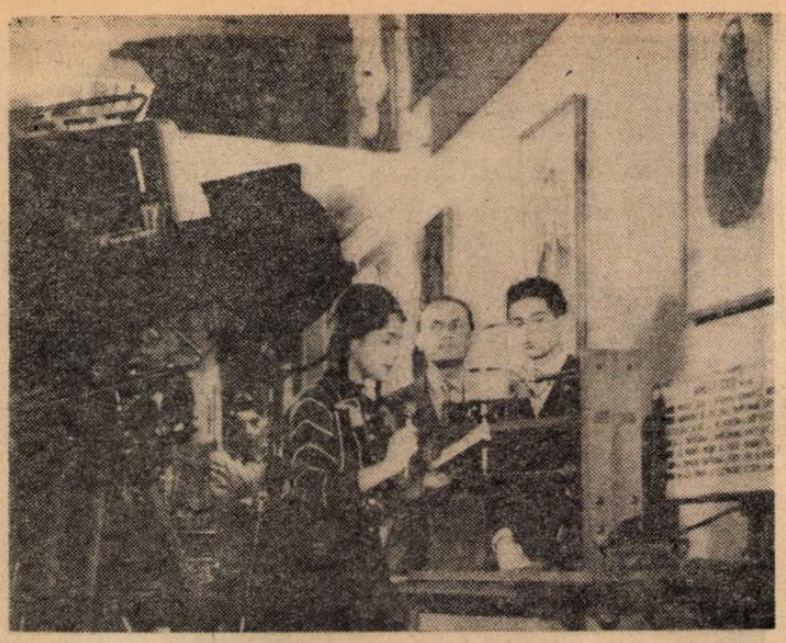

TELEVIZIUNEA ŞI ŞCOALA

În ultimul timp emisiunile televiziunii se adresează tot mai mult unei categorii importante de spectatori — tineretul şcolar.

De o atenţie deosebită se bucură, de exemplu, ciclul de transmisii intitulat „Muzeul tehnic", care, mai mult decît oricare emisiune, vine nemijlocit în sprijinul şcolii. Organizat în colaborare cu numeroşi specialişti, consultanţi, oameni ai şcolii, acest ciclu se adresează elevilor din clasele VII—XI, ilustrînd prin mijloace telegenice o serie de cunoştinţe pe care şi le însuşesc în şcoală. Şi, pentru ca el să suscite tot mai mult interesul tinerilor telespectatori, se caută în permanenţă forme noi de prezentare: experienţe, probleme de fizică, chimie şi matematică distractivă, vizite în întreprinderi etc. S-a organizat, de asemenea, un ciclu de transmisiuni de la Aeroport, care au făcut cunoscute elevilor într-o formă atractivă elicopterul, avionul cu elice şi parașuta, îmbogăţindu-le cunoştinţele privitoare la aerodinamică, la funcţionarea motoarelor etc. Un alt ciclu de emisiuni le-a prezentat elevilor evoluţia aparatelor de măsurat energia electrică, transformatorii, le-a înfăţişat istoricul rezolvării unor probleme de fizică de la Faraday şi pînă în zilele noastre.

La toate aceste emisiuni, menite să completeze cunoştinţele de fizică, chimie sau matematică predate în şcoală, să dezvolte interesul elevilor pentru ştiinţă şi tehnică, este evidentă încercarea de a se evita dublarea lecţiilor, de a se înlătura caracterul sec, pur didacticist, şablonizarea. Numeroase scrisori primite din toate colţurile ţării sînt o mărturie grăitoare a faptului că emisiunile tehnice pentru tineret sînt pe placul celor cărora li se adresează şi contribuie larg la îmbunătăţirea pregătirii lor.

Un conţinut interesant şi o formă atractivă are şi ciclul de emisiuni intitulat „Drumul spre calificare", în cadrul căruia elevi din şcolile profesionale vorbesc despre frumuseţea meseriei pe care o învaţă, despre maşinile la care lucrează, despre minunatele perspective ce li se deschid.

De un deosebit succes se bucură în rîndul tinerilor telespectatori emisiunile care poartă numele eroului lor, căpitanul Val Vîrtej. Călătorind în era preistorică sau în anul 2 000, pe Marea Sarmatică sau în Insula Paştelui, schimbînd vaporul cu avionul şi avionul cu nava cosmică, echipajul căpitanului Val Vîrtej alcătuieşte cu ingeniozitate cele mai variate şi fantastice itinerarii, trece prin situaţii neobişnuite, rezolvă toate problemele ce se ivesc în timpul călătoriei. Şi astfel, răspunzînd dorului de a cunoaşte ţinuturi îndepărtate, atît de caracteristic adolescenţilor, răspunzînd romantismului lor, atracţiei pe care o arată pentru tot ce este neprevăzut, aventuros, emisiunile intitulate „Căpitanul Val Vîrtej" dezvoltă în rîndurile copiilor şi tinerilor spiritul tovărăşesc, curajul, dîrzenia, perseverenţa, îi învaţă să lupte pentru biruirea oricăror piedici.

Îi atrag mult pe elevi şi emisiunile în care se prezintă vizite la Muzeul de literatură, pagini din istoria muzicii sau a baletului, care lărgesc orizontul lor cultural. Aceluiaşi scop îi slujesc unele emisiuni ocazionale, cum sînt albumele artistice de amatori, care stimulează activitatea echipelor artistice, promovează cîntecul şi dansul în rîndul tineretului şcolar.

Foarte gustate de cei mici sînt emisiunile „Ştiţi să desenaţi, copii?" care, dezvoltîndu-le interesul şi aptitudinile pentru desen, au în acelaşi timp un bogat conţinut educativ, pus în valoare prin mijloace ingenioase şi atractive. Ţinînd o legătură nemijlocită cu telespectatorii, emisiunea aceasta se află într-un permanent dialog cu ei, punîndu-le întrebări sau dîndu-le teme la care aceştia răspund, plini de interes, prin poştă. Sute de plicuri au sosit, de exemplu, la redacţie, ca răspuns la tema „Cum va arăta oraşul sau satul meu cînd voi fi mare?". În desenele lor copiii au dovedit că ştiu să observe cu isteţime ceea ce este nou şi se dezvoltă în viaţa patriei, că au imaginaţie vie, bogată, că sînt plini de voioşie şi optimism. La rîndul ei, emisiunea de desen intitulată „Cu «te rog» sau fără «te rog»" s-a bucurat şi ea de un deosebit succes în rîdul copiilor, micii corespondenţi folosind ori de cîte ori au prilejul, în scrisorile lor, cuvintele „te rog" în ghilimele, în amintirea celor prezentate în această emisiune. Emisiunile pentru copii şi şcolarii mici în care se transmit scenete, piese de teatru sau povestiri, emisiunea „Să ne confecţionăm jucării", ciclul de piese „Năzdrăvăniile vulpii" trezesc şi ele, judecînd după scrisorile primite de redacţie, un ecou deosebit în rîndurile celor mai tineri telespectatori.

Redacţia nu-i uită pe copii şi tineri în rubrica de actualitate, care cuprinde adesea reportaje filmate oglindind aspecte din activitatea pionierilor şi şcolarilor din întreaga ţară, nici în „Telejurnalul săptămînii", care reflectă şi el cele mai semnificative evenimente din viaţa lor.

Preocuparea intensă pentru continua îmbunătăţire a conţinutului şi formelor de prezentare ale emisiunilor televizate adresate elevilor sînt o chezăşie că şcoala va dobîndi, prin intermediul micului ecran, un ajutor de nădejde.

T. CREŢU

TELE-DISCUŢII

Acum cîţiva ani vorbeam de televiziune ca de ceva abstract şi îndepărtat. Dar azi ea s-a încorporat existenţei noastre ca telefonul, ca aragazul, ca frigiderul. Cutia dreptunghiulară a devenit un personaj din familie. În funcţie de acest personaj se fixează programul de sîmbătă seara. Copiii gravitează în jurul lui. Noi, care îl vorbim uneori de rău, îi simţim lipsa cînd i s-a ars o lampă, iar bătrînii care şedeau altă dată ore în şir la geam, din nevoia de a vedea oameni, au descoperit prin el o fereastră care se deschide nu în curtea vecinului, ci spre lumea mare.

Televizorul ne face mai deştepţi. Cu ajutorul lui colectiviştele merg la opera din Sofia şi la jocurile de iarnă de la Innsbruck. El ne explică ce sînt tranzistorii şi cum trăiesc cangurii. Faceţi o statistică în orice casă cu televizor şi veţi constata o creştere impresionantă a cunoştinţelor pe cap de locuitor, pentru că televizorul operează pe principiul vaselor comunicante: ridică nivelul la toţi deodată.

Influenţa este — fără îndoială — considerabilă şi se poate observa de la distanţă, cu ochiul liber. Dar situaţia aceasta nouă pune o mulţime de întrebări noi şi cea mai importantă dintre întrebări, pe toate meridianele, priveşte copiii. Ce răsunet are în copii această influenţă? Cum le modifică existenţa?

În jurul acestor semne de întrebare se înfruntă opiniile cele mai deosebite. Unii copii mănîncă televiziune cu pîine şi părinţii lor cer să fie vaccinaţi cu ser antitelevizionistic. Medicii vorbesc de tele-oboseală, iar pedagogii se plîng uneori că televizorul este cauza pentru care lecţiile nu se pregătesc aşa cum trebuie. Indiferent, deci, de simpatia sau antipatia pe care televizorul o provoacă în rîndurile specialiştilor şi nespecialiştilor este cert că televiziunea pune educatorilor o serie de probleme noi.

O primă grupă de probleme apare oarecum şi în afara programelor propriu-zise şi iată ce spune o anchetă printre părinţii şi educatorii „anti-tele":

— televiziunea fascinează copiii şi-i împiedică să se intereseze şi de altceva;

— televiziunea îi ţine închişi în casă;

— televiziunea îi face să se culce tîrziu;

— televiziunea îi enervează;

— televiziunea nu-i lasă să-şi facă lecţiile.

Să recunoaştem, în aceste argumente sînt o serie de adevăruri.

Da! Televiziunea este un element hipnotizant, uneori, chiar pentru cei mai în vîrstă, deci cu atît mai mult pentru cei mici. Mai ales în primele săptămîni de la inaugurarea aparatului, ecranul de sticlă este pentru copii ceea ce este un bec aprins pentru fluturii de noapte. În special pentru cei mici de tot care, vrăjiţi de ce se mişcă în perimetrul dreptunghiular, înghit tot fără alegere, fotbal şi buletin meteorologic, tribuna economică şi reţeta gospodinei. Dar iarăşi să recunoaştem că, pe măsură ce curiozitatea se consumă, frenezia scade, iar cu vîrsta copiii îşi descoperă spiritul selectiv, îşi aleg programele preferate, iar televizorul nu face decît să grăbească ascuţirea simţului critic.

Da! Televizorul îl ţintuieşte în casă şi seara, cînd ar trebui să viseze în pat, copilul palpită în faţa ecranului casnic privind-o pe regină, mama lui Hamlet, sorbind din cupa cu otravă. Da! E adevărat. Dar de ce? Din cauza televizorului? N-are oare mai curînd dreptate Shakespeare cînd spune că orice „de ce" îşi are „pentru ce"-ul lui? N-are mai curînd dreptate un comentator care scrie: „Dacă spun: „e timpul să te duci la culcare" fetiţa merge să se culce, cu televizor sau fără televizor. Pentru că am autoritate; cînd copilul începe să facă teatru, să smiorcăie şi să inventeze tot felul de pretexte, televizorul n-are aici nimic de-a face, pentru că singura explicaţie este că n-am autoritate".

Şi încă o dată, da! Televizorul lucrează asupra sistemului nervos aşa cum lucrează zeci de elemente ale existenţei noastre mecanizate. Specialiştii pot da aici detalii interesante şi explicaţii pline de învăţăminte. Dar orice analiză trebuie să pornească de la un punct de vedere lucid. Străbunicii noştri care nu văzuseră avioane au fost mai calmi decît bunicii noştri, iar bunicii străbunicilor noştri, care nu ştiau de locomotiva lui Stephenson, erau şi mai calmi. Cînd rudele noastre de de mult mergeau la cules de fructe sau pescuiau în faţa locuinţei lacustre nimeni nu suferea din cauza radioului cu tranzistori sau a claxonatului. Dar noi ne-am născut acum, într-un secol în care au dispărut brontozaurii, dar au apărut televizoarele, aceste uimitoare televizoare pe care copiii copiilor noştri le vor privi cu îngăduinţa cu care ne uităm noi azi la oala lui Papin. Orice analiză trebuie să pornească de la date obiective pentru că nimeni nu va accepta să se întoarcă la o existenţă pastorală ca să scape de zbîrnîitul telefonului, de uruitul liftului, de soneria ceasului deşteptător.

În sfîrşit, un ultim punct spinos: televiziunea şi lecţiile. Simplificînd lucrurile, sigur că s-ar putea răspunde răspicat: dacă un copil nu este silitor, el va trage chiulul ca şi pînă acum, numai că televizorul îi va pune la îndemînă un pretext în plus. Dacă nu vrem însă să simplificăm trebuie să recunoaştem că aparatul cu ecran rămîne un element de ispită, şi nu numai pentru cei mici. Şi ce bine ar putea fi să putem curăţi lumea de ispite — nu mai vorbesc pentru noi, dar cel puţin pentru copiii noştri! Dar asta nu e cu putinţă şi apoi, s-o recunoaştem, ispita aceasta face parte dintre cele mai puţin vinovate.

Ce-i de făcut? Aici desigur răspunsul îl va da controlul celui mare şi, cu timpul, conştiinţa celui mic. Asta în ceea ce priveşte învăţătura organizată. În ceea ce priveşte absorbţia de cunoştinţe în general, aici trebuie să recunoaştem fără reticenţe că televizorul este unul din factorii cei mai activi în sensibilizarea fondului aperceptiv. El face să crească receptivitatea copilului la cunoştinţe noi, îi stimulează interesul pentru cutare sau cutare disciplină, îl face mai permeabil la cultură.

A doua grupă de probleme este în legătură cu programele propriu-zise. Din capul locului trebuie să facem aici o distincţie, în funcţie de vîrsta publicului. Pentru preşcolari televiziunea noastră are o serie de emisiuni reuşite: teatru de păpuşi, filme de desene animate şi acest faimos Aşchiuţă, asaltat nu numai de scrisorile copiilor, ci şi ale părinţilor, care văd în el un ajutor: „dragă Aşchiuţă, să-l critici pe băiatul meu că nu mănîncă şi nu vorbeşte frumos".

Pentru şcolarii pînă în jurul vîrstei de 14 ani televiziunea a creat o serie de rubrici vii şi interesante, care sînt urmărite cu plăcere şi de telespectatorii ce au părăsit de mulţi ani băncile şcolii. Există o evidentă şi insistentă preocupare pentru instruirea şcolarilor care se traduce în tot felul de iniţiative şi mai ales în acele rodnice vizite în muzee. Există o preocupare de a stimula spiritul de observaţie şi a da pinteni fanteziei şi nimic nu poate s-o exemplifice mai fericit decît foarte populara emisie „Ştiţi să desenaţi, copii?". Există şi o înţelegere a nevoii de evadare în neobişnuit a oricărui omuleţ — şi Val Vîrtej, cu peripeţiile sale fantastice, desigur de aici a ţîşnit.

Dar pentru cei mai mari, pentru adolescenţi, pentru tineri? Aici există un mare loc alb, pentru că ceea ce se face este, încă, cu totul şi cu totul nesatisfăcător. Pentru copii, da, avem programe inteligente, variate şi destul de complexe. Să sperăm că nu este departe ziua cînd televiziunea va începe să umple şi acest mare gol care se află pe locul unde ar trebui să figureze emisiuni care să dea răspuns nenumăratelor şi complicatelor probleme ale adolescenţei.

În afară de acest deziderat fundamental, sigur că programele destinate şcolarilor fac să apară în faţa noastră o serie de alte noi probleme legate de tele-literatura, tele-dramaturgia, tele-cinematografia, tele-publicistica destinată copiilor. Veriga principală a oricărei discuţii în aceste domenii o dă, după părerea noastră, spiritul în care este înţeles caracterul didactic al programelor, pentru că fără îndoială, mărturisit sau nu, principala trăsătură a acestor emisii destinate copiilor din didacticism porneşte. Aici se înfruntă — credem noi — două atitudini. Dominantă este tendinţa de a-i învăţa pe copii într-un mod plăcut, spiritual, degajat. Aşa se dau cunoştinţele în foiletoanele cu Val Vîrtej, aşa se discută cu copiii la „Ştiţi să desenaţi, copii?" Într-o asemenea concepţie sînt lucrate multe scenete, care ne-au încîntat prin tact şi imaginaţie.

Unele emisiuni dovedesc însă că, paralel şi în opoziţie cu tendinţa de a transmite într-un mod plăcut cunoştinţele, stau susţinătorii unui didacticism solemn, decolorat şi aspru. Convorbirile de la Muzeul de literatură de multe ori aveau aerul unei competiţii între cîţiva premianţi sîrguincioşi care se întrec să reproducă paragrafe din manualele şcolare. Şi teamă ne este că vizitele la Muzeul tehnic, aşa cum au început, cu o avalanşă de erudiţie glacială, să nu apuce pe acelaşi drum. Să fim bine înţeleşi. Dorinţa noastră nu este de a camufla caracterul didactic al unor emisii care sînt prin esenţa lor didactice. Cunoştinţele interesante nu sînt nişte bomboane amare care trebuie înfăşurate într-un strat de ciocolată pentru ca să poată fi înghiţite. Dar lipsa de umor, crisparea solemnă creează o atmosferă rău conducătoare de cunoştinţe.

Redacţia emisiilor pentru copii de la televiziune a dat multe dovezi de inteligenţă şi, sîntem siguri, le va da şi în viitor, reprimînd cu mai multă convingere tot ce ţine de acest didacticism uscat, osos şi rece.

ILEANA COSTIN

O emisiune mult apreciată de elevi — „Căpitanul Val Vîrtej"

Lecții LECȚII

Lucrări practice agricole de primăvară

Activitatea practică pe care o desfășoară în această perioadă elevii școlilor generale de 8 ani de la sate este orientată spre pregătirea lucrărilor de primăvară.

De exemplu, în multe școli elevii verifică sub îndrumarea profesorilor de specialitate puterea de germinație a semințelor existente în gospodăria colectivă, în deosebi a acelora care urmează a se însămînța în primăvară, cercetează condițiile de depozitare a furajelor, se ocupă de identificarea acestora după aspect (fîn natural, artificial, grosier etc.), fac aprecieri calitative asupra silozurilor, studiază metode de amestecuri, pregătesc furaje pentru hrana animalelor etc. În întreprinderile anexe ale unităților agricole elevii participă la lucrările de revizuire și reparare a inventarului mărunt, a tocurilor și ramelor de răsadnițe, a mijloacelor rutiere.

O deosebită atenție se cuvine a fi acordată lucrărilor agricole care se pot executa în cîmp. În acest scop este necesar să se verifice dacă elevii cunosc bine uneltele și mașinile ce se folosesc în campania de primăvară, precum și timpul potrivit pentru întrebuințarea lor, dacă cunosc solul și fenomenele ce se petrec în el.

Este bine ca activitățile practice organizate cu elevii în această perioadă în cîmp să fie orientate în direcția asigurării unei vegetații normale a semănăturilor de toamnă și spre pregătirea și asigurarea condițiilor optime pentru semănăturile de primăvară. Îi vom deprinde astfel pe elevi să verifice periodic, la plantele de cîmp semănate toamna, rezistența față de condițiile nefavorabile din timpul iernii (gerul, excesul de umiditate, lipsa de aer sub zăpadă, atacul diferitelor boli criptogamice etc.). În acest scop putem efectua cu ei operația de distrugere a crustei de ghiață formată direct pe plantă sau deasupra zăpezii pe culturile de toamnă, învățîndu-i să lucreze cu tăvălugul ghimpat sau cu grapa. Pentru prevenirea mucegăirii, asfixierii și etiolării plantelor atunci cînd stratul de zăpadă este mare și afinat, vom executa lucrări de îndesare a stratului de zăpadă cu tăvălugul neted. Este nimerit de asemenea să le explicăm elevilor importanța și mijloacele de reținere a zăpezii deasupra culturilor sau a terenurilor care vor fi însămînțate, în scopul asigurării unei provizii de apă în sol. În același timp, după fiecare schimbare a vremii vom executa în cîmp controlul de iarnă al culturilor, deprinzîndu-i pe elevi să observe starea plantelor prin înlăturarea zăpezii, să controleze modul de înfrățire și să efectueze controlul plantelor care nu sînt acoperite. Dacă cerealele de toamnă ies din iarnă puternic dezrădăcinate (descălțate), le vom explica elevilor necesitatea aplicării unei lucrări cu tăvălugul, antrenîndu-i să participe nemijlocit la această lucrare.

Primăvara, toate culturile se grăpează pentru distrugerea crustei. Totodată, se trece la curățirea pajiștilor, a fîneților naturale și artificiale de resturile vegetale, la distrugerea mușuroaielor, la împrăștierea îngrășămintelor etc. Toate aceste lucrări pot forma obiectul unor interesante lecții practice pe terenul gospodăriei colective. De asemenea, elevii pot participa la lucrările menite să asigure condițiile optime de semănare a culturilor de primăvară — afinarea arăturilor, mărunțirea arăturilor de toamnă ș.a.m.d.

Terenurile care nu au fost lucrate cu plugul în toamnă se ară în ferestrele din timpul iernii la o adîncime de 18—20 cm. Arătura de primăvară poate constitui tema unor instructive aplicații practice pe teren, dacă avem grijă să le amintim elevilor că solul se ară atunci cînd pămîntul se revarsă pe cormană, folosindu-se obligatoriu în agregat și grapa stelată pentru mărunțire, și că terenurile compacte se grăpează mai tîrziu, după ce brazdele încep să înflorească.

Spre sfîrșitul lunii februarie și începutul lunii martie elevii vor putea participa la însămînțarea plantelor din epoca I — mazărea, borceagul, ovăzul etc. O atenție deosebită trebuie acordată în această perioadă și pregătirii terenurilor pentru cultura plantelor din epoca a II-a, cum sînt porumbul, sfecla, floarea-soarelui etc.

Foarte interesante și instructive pentru elevi sînt și lucrările de fertilizare a solului cu îngrășăminte minerale și organice. De aceea este bine să-i antrenăm la lucrările de transport și depozitare a îngrășămintelor în cîmp și paralel cu aceasta la construirea platformei de bălegar.

Lucrînd alături de colectiviști, elevii pot participa în această perioadă la sortarea, pregătirea și tratarea semințelor, la determinarea cantității de semințe necesare la ha, a valorii culturale a semințelor, învață să mînuiască mașinile agricole, să aprecieze calitatea lucrărilor, să stabilească epocile optime de plantare în funcție de climă, sol și cerințele plantelor.

Deosebit de bogate și variate sînt încă de pe acum, din perioada nefavorabilă ieșirii pe teren, lucrările de hortiviticultură. Bunăoară, pe lîngă controlul vegetativ al legumelor însămînțate în toamnă, se întreprind lucrări de pregătire a solului și de producere a răsadurilor timpurii și semitimpurii. În cîmp, în epoca I se efectuează însămînțări de usturoi, ceapă de arpagic, mazăre, spanac, mărar, pătrunjel, salată, ridichi și bob. De asemenea, se pregătește terenul pentru irigat și pentru plantarea semincerilor de varză, morcov, pătrunjel etc.

În cultura forțată salata și ridichile sînt deja însămînțate în răsadnițe. Este indicat ca elevii să aplice lucrările de întreținere a răsadurilor și, în același timp, să pregătească noi paturi de răsadnițe care urmează a fi însămînțate cu legume timpurii și semitimpurii. De exemplu, în lunile februarie și martie pot fi însămînțate în răsadnițe calde sau în cîmp varza timpurie, țelina, ardeii, roșiile, spanacul etc.

Pregătind cultivarea legumelor timpurii și semitimpurii elevii pot aranja bălegarul în platforme preîncălzitoare, cu lățimea de 2—5 m, înălțimea de 1,2—1,5 m și lungimea în funcție de cantitățile necesare de bălegar. În asemenea platforme bălegarul se așează afînat și, dacă este prea uscat, se umectează. După 5—6 zile îl vom așeza în paturi groase de 60—80 cm pentru răsadnițele calde și de 40—60 cm pentru cele semicalde. Apoi vom instala tocurile (dezinfectate în prealabil cu o soluție de formol 3—4 la sută, piatră vînătă 2 la sută și var gras 2—3 la sută). După 3—5 zile, cînd geamurile se aburesc, vom adăuga un strat de pămînt de 10—15 cm în cazul cînd răsadul se va repica, sau de 18—20 cm dacă nu se va repica. Îi vom îndruma pe elevi ca la pregătirea amestecurilor de pămînt să folosească pămînt de țelină, compost, mraniță, pămînt de frunze, turbă și nisip. De asemenea, vom avea grijă să le facem cunoscute din timp amestecurile de pămînt pentru diferite răsaduri. Îi vom îndruma totodată pe elevi ca înainte de introducerea pămîntului în răsadniță să-l dezinfecteze cu o soluție de formol 4 la sută, pentru a-l feri de dăunători.

Pe elevii clasei a VI-a îi putem antrena la lucrări de însămînțare în răsadniță, lucrări care se fac în rînduri, cu marcatorul, la o temperatură de 16—22° C pentru tomate. Le vom atrage, firește, atenția asupra necesității de a respecta distanțele și adîncimea de semănat și le vom arăta că operația se termină acoperind semințele cu un strat de amestec de pămînt compus dintr-o parte de mraniță și două părți nisip, după care se trasează și se udă.

După însămînțare elevii pot participa la lucrările de supraveghere a răsadurilor, îngrijindu-se să le asigure lumină prin păstrarea ferestrelor (ramelor) curate și prin umbrirea lor în zilele cu soare puternic.

O lucrare importantă este și udatul răsadnițelor, care în lunile din timpul iernii are loc la amiază, în martie dimineața iar în aprilie și mai seara. Tot atît de însemnate sînt lucrările de asigurare a circulației aerului în două sensuri prin ridicarea ramelor, lucrările de plivit, de distrugere a crustei sau măsurile contra dăunătorilor.

În pomicultură activitățile practice se pot organiza și desfășura pe sectoare. De pildă, în pepiniere elevii pot verifica condițiile în care se păstrează pomii, butașii și semințele stratificate, pot recolta altoi, pot efectua altoiri la masă. În același timp, se pot începe lucrările de forțare a puieților altoiți. În cîmp, în luna martie îi putem antrena pe elevi la altoirea puieților neprinși, la însămînțarea semințelor de pomi în școala de puieți, la lucrările de tăieri la cep, la proiectarea coroanei și la stropirile de primăvară pentru combaterea dăunătorilor. În livadă se pot efectua alte lucrări, cum sînt strîngerea și distrugerea cuiburilor de omizi, tăierea de rărire, corecția și rodirea în zilele calde, înlăturarea drajonilor, continuarea stropirilor contra dăunătorilor, văruirea pomilor. Tot acum poate să înceapă alcătuirea colecțiilor de ramuri și li se dau elevilor indicații de alcătuire a mugurarelor.

În sectorul viticol elevii pot efectua lucrări de revizuire a spalierelor, pot participa la pregătirea terenului pentru noi plantări și la plantarea propriuzisă, iar spre sfîrșitul lunii martie la lucrările de desmușuroire și tăiere. Este bine totodată să se procure necesarul de portaltoi și coarde altoi pentru producerea materialului săditor, iar apoi să se treacă la lucrările de altoire și forțare, în așa fel încît în luna aprilie să înceapă plantarea în cîmp a butașilor.

Lucrări practice variate și interesante se pot organiza și în sectorul zootehnic, unde elevii pot participa la lucrări de întreținere și creștere a animalelor tinere, la alcătuirea rațiilor alimentare pentru animalele productive, la prevenirea și combaterea bolilor.

Întreaga muncă practică pe care o vor desfășura profesorii de agricultură cu elevii lor trebuie să se bazeze pe o colaborare permanentă cu specialiștii din gospodăria colectivă, cei mai în măsură să indice timpul și mijloacele prin care se poate efectua fiecare lucrare.

Ing. agronom M. VLĂDUȚ

Lucrări practice agricole în seră

În clasa I

Deprinderi corecte de calcul

Printre cele mai importante sarcini care trebuie rezolvate în cadrul predării aritmeticii la clasa I se numără la loc de frunte înarmarea copiilor cu deprinderea de a efectua corect calculele.

După cum se știe, încă de la efectuarea adunărilor și scăderilor cu 1 apar forme variate de prezentare în scris a exercițiilor a căror rezolvare are o importanță deosebită în privința deprinderii elevilor de a calcula corect. De exemplu, elevilor li se cere să rezolve în scris exerciții de tipul $2 = 1 + ?$; $1 + ? = 2$ etc., după ce, bineînțeles, ei și-au însușit tehnica adunării și scăderii și au înțeles că rezultatele acestor operații sînt cuprinse integral în termenii lor. Rămîne deci ca în prezentarea exercițiilor a căror rezolvare necesită utilizarea unei operații diferite de cea pe care aparent o cuprind (de exemplu $2 = 1 + ?$) să-i facem să înțeleagă tocmai acest lucru — în cazul exemplului dat, bunăoară, că adevărata cale de rezolvare este scăderea.

Totuși în practica unor învățători și chiar în unele metodici de specialitate este indicată drept cale pentru rezolvarea unui exercițiu de acest fel tot adunarea, datorită faptului că în operație intervine doar o unitate. În mod obișnuit se procedează prin încercări, care în cazul respectiv reușesc din prima dată. Acest procedeu duce însă, după părerea mea, la deprinderi greșite, întrucît școlarii încearcă să-l aplice și la operații cu unități mai mari la care, evident, încercările fie că nu reușesc, fie că răpesc o mulțime de timp.

Consider, de aceea, că este mai indicat să-i orientăm de la început pe elevi spre analiza fiecărui exercițiu, pentru a-și da seama dacă semnul operației din cadrul lui indică direct operația ce trebuie efectuată, sau dacă nu cumva este vorba de operația contrară. În acest fel îi ajutăm să înțeleagă și felul cum se face proba exercițiilor și, în același timp, le exersăm gîndirea, contribuim la dezvoltarea ei.

Experiența mi-a arătat că cel mai bun mijloc pentru aceasta este de a prezenta exercițiile în cadrul unor probleme. Și, pentru ca elevii să înțeleagă direct legătura între exercițiu și problema ce-l cuprinde, am scris exercițiul pe tablă, l-am citit împreună cu elevii și abia apoi am prezentat problema. De exemplu, pentru exercițiul $2 = 1 + ?$ am alcătuit problema următoare: „Ileana are două uniforme școlare. O uniformă o avea de la părinții ei. Cîte uniforme a mai primit la Pomul de iarnă?“ În timpul enunțării problemei, pe măsură ce ajungeam la fiecare mărime, o arătam în exercițiul de pe tablă. Totodată, ca să nu mă depărtez de scopul pe care-l urmăream prin rezolvarea problemei, am analizat sumar conținutul ei, revenind la enunțarea exercițiului de pe tablă: două uniforme = o uniformă și cu cîte uniforme? Deși majoritatea elevilor au formulat răspunsuri corecte, am subliniat în mod deosebit caracterul operației efectuate pe tablă.

În continuare am mai prezentat o problemă și cîteva exerciții asemănătoare.

În felul acesta am procedat și la rezolvarea exercițiilor care urmau în manual. Pentru exercițiile $1 + ? = 2$ și $? + 1 = 2$ am alcătuit probleme cum este, de pildă, următoarea: „Sanda avea în penar un creion colorat. Cîte creioane colorate i-a mai pus tatăl ei, dacă a doua zi a găsit două creioane colorate în penar?“.

Am atras permanent atenția copiilor asupra semnului întrebării care ține locul termenului necunoscut și am insistat asupra căii de rezolvare a exercițiilor de acest fel, deoarece în construcția lor lipsește un termen, pe care îl aflăm scăzînd din rezultat termenul cunoscut.

După rezolvarea mai multor exerciții, am desprins o concluzie care a servit de regulă în cazul tuturor operațiilor asemănătoare. Elevii au înțeles că atunci cînd dintr-o operație de adunare lipsește un termen, pentru a-l afla este necesar să scădem termenul cunoscut din rezultat. Aceasta i-a ajutat să se descurce cu ușurință cînd au trecut la operațiile cu unități de ordinul al doilea, ca de exemplu $4 + ? = 18$; $? + 6 = 17$; $16 = 3 + ?$ etc., pe care nu le-ar mai fi putut rezolva prin simple încercări.

Caut continuu să aleg astfel problemele încît însuși conținutul lor să indice elevilor calea de rezolvare a exercițiului. Bunăoară, pentru exercițiul $? - 2 = 8$ am dat următoarea problemă: Lina a cumpărat cu 2 lei o prăjitură și a mai rămas cu 8 lei. Cîți lei a avut? Formulată în acest fel, problema le-a sugerat elevilor că pentru a afla rezultatul trebuie să efectueze adunarea $2 + 8 = 10$, deși în forma inițială de prezentare exercițiul apare ca o scădere.

Astfel ei își însușesc cu ușurință și nu în mod mecanic, ci logic, procedeele de rezolvare a variatelor forme pe care le îmbracă exercițiile de adunare și scădere.

Înv. NICULINA BĂDICI,
Tr. Măgurele

Fișa literară — ajutor eficient în lectura elevilor

Una din problemele pe care trebuie să le rezolve profesorii de limba romînă în predarea literaturii la cursul mediu o constituie asigurarea lecturii integrale de către elevi a operelor ce se studiază la lecții, precum și a celor recomandate a fi citite suplimentar.

Programa pentru clasa a VIII-a arată că operele recomandate pentru lectura suplimentară (și, adăugăm noi, și cele care se analizează în orele de curs) în special cele mai întinse — nuvela, romanul, comedia, epopeea — nu pot fi citite de la o lecție la alta. Ca urmare, ele trebuie indicate elevilor încă de la începutul anului școlar, ba chiar înaintea vacanței de vară. În același timp programa cere profesorilor să-i îndrume pe elevi în ținerea unei evidențe riguroase a lecturii lor în caiete speciale, în care să noteze date generale asupra operei, să aplice noțiunile de teorie a literaturii la opera citită etc. La rîndul ei, programa pentru clasele IX—X cere ca elevii să fie îndrumați să-și facă însemnări în cursul lecturii, să scoată ideile esențiale, să noteze pasajele cele mai caracteristice din punct de vedere ideologic și artistic.

În realizarea acestor cerințe se ivesc unele probleme. Nu mă voi opri la cele legate de sistemul de funcționare a bibliotecilor școlare, de lipsa unei concordanțe — greu de realizat, ce-i drept — între cerințele programelor școlare și reeditarea diferitelor opere clasice, ci la o problemă de ordin metodic, privind modul cum îi învățăm pe elevi să-și facă însemnări despre ceea ce citesc.

Experiența proprie m-a convins că lectura literară își atinge scopul dacă profesorul reușește să arate elevilor modul cel mai eficace de consemnare sintetică a celor citite. Se pune însă întrebarea: ce să cerem elevilor, ce indicații să le dăm în această privință, ce să scrie ei în acele „caiete speciale" de care vorbește programa? Să le cerem rezumate voluminoase? Să le pretindem să precizeze și tema operei citite, să caracterizeze și personajele, înainte ca acestea să fie studiate amplu în clasă?

Cred că aceste însemnări nu trebuie să răpească prea mult timp elevilor, că trebuie găsită o cale să le dea posibilitatea să noteze esențialul, adică acel strict necesar de care vor avea nevoie pentru analizarea operei în clasă. Într-adevăr, înainte de a fi studiat o operă sub conducerea profesorului, elevul nu poate face o analiză temeinică a ei. Cred, de aceea, că însemnările din „caietele speciale" trebuie să aibă numai rolul de a ajuta pe elevi să-și aducă aminte, repede și cît mai fidel, de întregul conținut al operei citite. Evident, cei cu aptitudini speciale pot să-și noteze și impresiile, însă de aici nu se poate scoate o normă cu caracter general.

Mulți profesori recomandă elevilor, pentru consemnarea lecturii, fișa literară. Aceasta este, după părerea noastră un bun auxiliar în lectura individuală, pe care profesorul îl poate folosi în chip variat, în funcție de specificul școlii și de nivelul elevilor.

Este bine, cred, ca fișa literară să fie redusă la cît mai puține puncte, în așa fel încît ea să poată sintetiza în 3-4 pagini (uneori și mai puțin) ceea ce este esențial în opera citită. Întocmită cît mai simplu, ea va trebui să constituie, prin însăși structura ei, o atracție pentru elevi, să devină o necesitate în sistemul lor de lucru.

Iată ce ar putea conține, după mine, o asemenea fișă: autorul operei, titlul, editura și anul, anul primei apariții, numele autorului prefeței sau al studiului introductiv, ideile mai importante din prefață ori din studiul introductiv, subiectul operei, eventual tema, gruparea personajelor, capitole ori fragmente mai importante, completări, bibliografie (articole și studii despre opera respectivă).

Socotesc că fișa trebuie să menționeze numele autorului pentru a-l pune pe elev în situația să rețină mai bine particularitățile lui ortografice, mai ales în cazul creațiilor din literatura universală. Pentru același motiv mi se pare necesară menționarea titlului operei.

Consider importantă lectura prefeței sau studiului introductiv și consemnarea ideilor cuprinse aci pentru că ele constituie, pînă la explicațiile din timpul orelor de curs, o călăuză sigură. În ce privește tema, întrucît e greu ca elevii s-o sesizeze și s-o formuleze corect din punct de vedere ideologic, ea poate lipsi din fișa literară. Dacă e trecută, e bine să se lase 4-5 rînduri libere, pentru a fi completate după analizarea operei în clasă.

Gruparea personajelor nu comportă, cred, prea mare dificultate pentru elevi, în schimb îi ajută să adîncească mai bine configurația operei, în timp ce menționarea capitolelor ori fragmentelor pe care ei le găsesc mai importante îi pune în situația să facă aprecieri asupra operei, să compare valoarea și ponderea fiecărui capitol în ansamblul ei.

La punctul „completări" recomand de obicei să se lase spațiu alb pentru că aici cer elevilor ca, după analizarea operei în clasă, să scrie lucrurile mai importante pe care nu le-au sesizat singuri.

Folosesc fișa literară după modelul celei mai de sus numai în cazul operelor mai întinse (nuvele, romane, piese de teatru etc.), nu și în cazul poeziilor scurte. Aceasta înseamnă că numărul fișelor literare nu trebuie să fie mai mare de 8-10 într-un an (poate mai multe la clasa a XI-a). Astfel, departe de a constitui o obligație în plus, aceste fișe, pentru care se pot utiliza filele unui caiet obișnuit, sînt alcătuite cu plăcere de elevi, la fel ca alcătuirea unui album fotografic ori a unei colecții de mărci poștale...

Spusele din articolul de față sînt izvorîte dintr-o experiență personală, care a dat rezultate bune în strădaniile de a-i pregăti cît mai temeinic pe elevi.

Prof. VLADIMIR DOGARU

Consultarea noilor cărți sosite la biblioteca școlii

La lecțiile despre siliciu și compușii săi

Pregătindu-mă pentru predarea cunoștințelor despre siliciu, îmi propun să încep cu explicarea poziției acestuia în sistemul periodic al elementelor, scoțînd în evidență proprietățile prin care se aseamănă cu carbonul.

Organizîndu-mi lecția pe baza acestei analogii, voi explica tetravalența atomului de siliciu ca fiind, la fel cu cea a atomului de carbon, o consecință a configurației electronice de pe stratul de valență, ceea ce face ca atît carbonul cît și siliciul să aibă în combinațiile lor cele mai stabile valența patru, egală cu numărul electronilor de valență de pe acest strat. Voi pune de asemenea accentul pe explicarea caracterului neutru al atomilor de siliciu, care ca și cei de carbon au proprietatea de a se lega între ei și de a se lega de o mulțime de alte elemente chimice, arătînd elevilor că asemănarea dintre aceste două elemente este vădită și în combinațiile lor cu hidrogenul. Astfel ei vor înțelege că în timp ce carbonul formează cu hidrogenul combinațiile organice denumite hidrocarburi, siliciul cu hidrogenul dau combinațiile organice denumite silani. Și, în sfîrșit, pe linia asemănărilor principale dintre aceste două elemente le voi vorbi elevilor despre caracterul de reducător al siliciului.

Asemănarea dintre carbon și siliciu va ușura și înțelegerea noțiunilor despre oxizii, acidul, sărurile și hidrurile acestui element. Bazîndu-mă pe cunoștințele dobîndite anterior de elevi despre bioxidul de carbon, care este anhidrida acidului carbonic voi putea înlesni înțelegerea cunoștințelor despre bioxidul de siliciu, denumit și anhidrida acidului silicic. Referindu-mă la bioxidul de siliciu voi preciza că acesta, spre deosebire de celelalte anhidride studiate, nu reacționează direct cu apa pentru a forma acid silicic.

La prima privire elevii ar putea socoti că această proprietate, specifică bioxidului de siliciu, îl scoate din grupa anhidridelor. De aceea le voi explica că, deși este rezistent la acțiunea apei, a acizilor și a bazelor, bioxidul de siliciu reacționează totuși, în condiții speciale de temperatură, cu unele baze puternice, dînd săruri denumite silicați și că, în anumite cazuri, anhidrida silicică are și proprietatea de a înlocui anhidridele volatile din sărurile respective, dînd săruri de siliciu. Elevii vor înțelege astfel că, deși bioxidul de siliciu nu reacționează direct cu apa, totuși, datorită acestor proprietăți ale sale, el se comportă ca o anhidridă a acidului silicic.

O dată lămurite aceste particularități ale anhidridei acidului silicic se asigură și înțelegerea cunoștințelor despre acidul silicic și sărurile lui. Pe baza cunoașterii asemănării din punct de vedere chimic a acestui acid cu acidul carbonic și a proprietăților specifice anhidridei lui, elevii își vor da singuri seama că metodele de preparare a acestor doi acizi diferă, în timp ce formulele lor sînt asemănătoare, după cum tot asemănătoare sînt o serie de reacții, cum ar fi, de pildă, reacția de descompunere termică și reacția cu metalele sau cu hidroxizii pentru a da săruri.

Un element nou în predarea acestui capitol îl vor constitui cunoștințele despre importanța practică a unor compuși ai siliciului, cum sînt, de exemplu, bioxidul de siliciu sau cuarțul, sărurile de siliciu — printre care mă voi opri la silicatul de aluminiu (mica), la silicatul de magneziu (azbestul), la silicatul de magneziu hidratat (talcul), la silicatul de aluminiu și beriliu (smaraldul). Voi căuta să sporesc interesul elevilor vorbindu-le pe larg despre sticlă, produs industrial important și bine cunoscut, care reprezintă un amestec de silicați solubili și insolubili.

Desigur că, pe lîngă stabilirea analogiilor între proprietățile siliciului și proprietățile carbonului, voi scoate în evidență și însușirile specifice, care-l individualizează (proprietăți fizice, unele proprietăți chimice, stare naturală etc.).

Socotesc că în acest fel voi putea ușura însușirea noțiunilor noi, îi voi ajuta pe elevi să aprofundeze cele studiate cu privire la chimia carbonului, îi voi face să înțeleagă mai bine rațiunea care a stat la baza alcătuirii grupelor și perioadelor din sistemul periodic al elementelor și îi voi face să-și dea seama de înlănțuirea logică a cunoștințelor predate, de unitatea interioară a diferitelor capitole ale chimiei.

C. DEMETRESCU

Predarea definiției metrului

Programa de fizică prevede studierea în clasa a VI-a a temei „Măsuri de lungime". Desigur că în această clasă nu li se poate da elevilor definiția metrului după Sistemul Internațional, definiție care presupune cunoștințe despre nivelele de energie ale atomului și despre emisiunea de energie de către atom. Cum nu este însă nimerit să se reia nici definiția prezentată în clasa a II-a și a III-a: „metrul este unitatea principală pentru măsurarea lungimilor", nu ne rămîne decît să recurgem, așa cum face dealtfel manualul, la definiția care arată că lungimea metrului este aproximativ egală cu a 40 000 000-a parte din lungimea meridianului pămîntesc. Această definiție este satisfăcătoare, întrucît elevii știu, de la lecțiile de geografie din clasa a V-a ce este meridianul pămîntesc, iar eroarea de aproape 0,2 mm pe metru față de măsurătorile exacte ale meridianului poate fi neglijată la calcule aproximative.

În clasa a VIII-a programa de fizică prevede studierea sistemului practic MKfS, iar manualul alcătuit de V. Atanasiu și M. Gall dă definiția metrului după Sistemul Internațional, prezentîndu-l ca un anumit multiplu al lungimii de undă a radiației portocalii a kriptonului 86. Înțelegerea acestei definiții cere însă ca predarea fizicii în clasa a VIII-a să înceapă cu studiul undelor, ceea ce este desigur imposibil. De aceea se impune, după părerea mea, să rămînem la definiția dată în clasa a VI-a — bine înțeles adîncind-o — și să arătăm astfel distanța dintre cele două repere ale metrului etalon, vorbindu-le totodată despre condițiile speciale în care este păstrat metrul etalon.

Tot în clasa a VIII-a trebuie să facem cunoscute elevilor prefixele și simbolurile pentru multiplii și submultiplii zecimali ai metrului: prefixele tera. giga, mega, kilo, hecto și deca, cu simbolurile T. G. M. k, h, da, pentru formarea multiplilor, și prefixele deci, centi, mili, micro, nano, pico, avînd ca simbol d, c, μ, n, p, — pentru formarea submultiplilor.

Socotesc important să se arate elevilor că, în cazul cînd nu pot avea loc confuzii se poate folosi pentru micrometru (μm), scrierea prescurtată μ (micron) și să precizăm că nu se mai folosesc prefixe compuse, dînd ca exemplu bunăoară faptul că nu se mai scrie milimieron (m μ), ci nanometru (nm).

Fizica pentru clasa a XI-a, de Gh. Vieroșeanu, cuprinde la pag. 217, după tema, „Clasificarea spectrelor", o observație în care se dă definiția metrului după Sistemul Internațional. Consider însă că întrucît pentru explicarea acestei definiții sînt necesare cunoștințe despre nivelele energetice ale atomului și despre emisiunea de energie de către atom, este bine să fie dată abia după predarea acestor teme în cadrul capitolului despre structura atomului. Aici va fi locul să subliniem că datorită noii definiții a crescut de 100 de ori precizia de măsurare. eroarea de reproducere fiind acum de ordinul miimei de micron și că în același timp s-a realizat un „etalon natural" bazat pe o mărime invariabilă din natură, care permite oricărui laborator metrologic să-și realizeze singur unitatea de lungime cu precizia maximă posibilă, fără a recurge la intercompararea periodică a etaloanelor cu cel de la Sévres.

Prof. TRAIAN M. POPESCU
Școala medie nr. 6 Ploiești

Lecții LECȚII

Recompensele, un important mijloc de educație

Într-un articol anterior („Sancțiuni educative" — Gazeta învățămîntului nr. 730 din 22 noiembrie 1963), vorbeam despre caracterul educativ al sancțiunilor și de unele dintre condițiile pe care trebuie să le îndeplinească acestea pentru a corespunde scopului pedagogic urmărit.

Concomitent cu sancțiunile ar merita, cred, să fie mai mult luate în seamă și celelalte mijloace ale muncii educative — recompensele sau evidențierile — cărora în regulamentul școlar li se acordă prioritate, desigur nu în mod întîmplător, ci datorită faptului că ele au o mare valoare educativă, constituind stimulente eficiente pentru întregul colectiv de elevi.

Totuși, în practică se subestimează încă, uneori, valoarea educativă a recompenselor, atenția cadrelor didactice concentrîndu-se asupra laturii negative a activității elevilor.

Să luăm, de pildă, notele date de profesori atunci cînd îi ascultă pe elevi. Cred că nu exagerez considerînd că și aprecierea făcută de profesor în legătură cu buna pregătire a elevilor este tot un fel de recompensă — desigur, numai morală, dar cu importante urmări educative, așa cum o admonestare făcută pe tonul cuvenit, dar cu fermitate și convingere, poate duce de foarte multe ori la rezultate nebănuite. Un „bine" sau un „bravo" rostit după un răspuns bun al elevului nu numai că este un important stimulent pentru el, dar stîrnește adesea emulație în rîndurile întregului colectiv al clasei. Este bine să nu uităm că, în general, nu numai lucrurile mari au importanță în educație, ci și cele mici, considerate adesea ca neînsemnate.

Am cercetat de curînd caietele unor diriginți destoinici din școala noastră și am remarcat cu cîtă grijă înregistraseră toate abaterile disciplinare ale elevilor, precum și sancțiunile date. N-am văzut însă vreo însemnare în legătură cu succesele acestora și cu recompensele primite. Rareori, doar, am găsit însemnări în legătură cu evidențierile elevilor la olimpiade, la concursuri literare și artistice, la competiții sportive. Majoritatea diriginților și profesorilor trec indiferenți peste astfel de succese ale elevilor, deși ele ar putea fi folosite cu foarte bune rezultate. Chiar atunci cînd se preocupă de evidențierea lor, nu caută să le transforme în evenimente cu implicații educative mai profunde, care să înriurească puternic colectivele claselor, întregul colectiv al școlii.

Unele recompense, deși prevăzute în regulamentul școlar, se folosesc prea puțin în școlile noastre. Rareori, de exemplu, elevii merituoși sînt chemați în biroul directorului sau în fața consiliului pedagogic spre a fi evidențiați. Chiar în adunările pe clase sau plenare cu părinții, în care se analizează unele aspecte ale comportării elevilor, sînt reliefate mai ales abaterile disciplinare. Dacă directorul sau dirigintele nu s-ar limita numai la menționarea numelui cîtorva elevi mai puțin disciplinați, ci și-ar axa o parte din expunere pe succesele unora dintre elevii foarte buni, pe care i-ar putea evidenția în fața părinților, efectul educativ ar fi mult mai mare. Aplicînd uneori acest procedeu în școala noastră, am constatat că nu numai părinții elevilor slabi, dar chiar mulți dintre cei ai elevilor mediocri au discutat îndelung despre cazurile pozitive prezentate de noi. Am citit atunci în ochii multora dintre ei nu invidie, ci dorința fierbinte de a-i ajuta pe copiii lor să se bucure și ei de succese asemănătoare.

Nu de mult, într-una din clasele mari ale școlii noastre, în cadrul unei discuții pe teme etice, elevii au fost solicitați să-și spună și ei cuvîntul în legătură cu efectul recompenselor. Diriginta și-a permis aceasta întrucît era vorba de o clasă de elevi destul de serioși, cu o judecată matură pentru vîrsta lor. Răspunsurile, confirmînd părerea anterioară despre nivelul colectivului, au scos la iveală lucruri demne de luat în seamă, atrăgîndu-ne încă o dată atenția că elevii nu privesc pasiv atitudinea noastră, ci o cîntăresc cu obiectivitate, după cum sînt capabili să cîntărească obiectiv și propria lor comportare. Ei au fost astfel de părere că ar fi bine ca și elevii în general nedisciplinați să fie evidențiați atunci cînd merită, socotind că așa s-ar îndrepta mai ușor decît prin pedepse, fiindcă prea se obișnuiesc cu acestea, fără să mai aibă vreun efect asupra lor. Iată și alt caz semnalat de colectiv: dacă un elev a greșit o dată, chiar cînd este lăudat pentru ceva, nu se uită să i se aducă aminte că în cutare împrejurare a greșit. În felul acesta, însă, el preferă să nu mai fie lăudat decît să i se amintească mereu că a greșit într-o împrejurare oarecare. Dar elevii n-au scăpat din vedere nici celălalt aspect al problemei: înclinarea spre îngîmfare și egoism cînd sînt prea mult lăudați. Desigur, aici se poate ascunde o primejdie destul de mare. Ca pedagogi putem însă acționa în așa fel încît s-o prevenim sau s-o înlăturăm, mai ales dacă ne bizuim și pe ajutorul important pe care ni-l pot da și în această direcție organizațiile U.T.M. și de pionieri.

În ultimii ani s-au obținut succese vădite în domeniul educației elevilor. Cu atît mai mult consider că, fără a neglija rolul sancțiunilor și fără a renunța la exigență, putem stabili raportul dintre sancțiuni și recompense în favoarea acestora din urmă. Munca educativă va cîștiga astfel mult, iar atmosfera generală din școală va căpăta un caracter mai prielnic, de activitate calmă, rodnică, stimulînd pe fiecare la noi eforturi.

Prof. ION POPESCU
director adjunct la Școala medie „Gh. Lazăr" din București

Instantanee

Cmplicată problemă! S-a sunat. Dintr-un minut în altul învățătoarea va intra în clasă. Copiii toți s-au așezat în bănci, și-au desfăcut ghiozdanele, și-au scos cărțile și așteaptă cuminți.

Doar el, ghinionistul, continuă să se lupte încălzit, preocupat, cu păcătoasele de cureluțe, care astăzi îi joacă o farsă. Ce-i de făcut? Mîinile sînt încă neîndemînatece, degetele încă lipsite de vigoare. Va fi el singurul dintre copii care nu-și va întîmpina învățătoarea cum se cuvine? Nu cumva peste cîteva secunde, cînd ușa se va deschide larg și toți în jurul lui se vor ridica în picioare, ca la un semn, hotărîrea de a învinge capriciile cheutorilor se va solda cu lacrimi grele, de ciudă?

Așa s-ar părea. Numai că în clasă nu ești singur. Colega de-alături, care la școală a avut timp să învețe pînă acum nu numai cititul, scrisul și socotitul, dar și ce înseamnă să-ți ajuți tovarășii, ce înseamnă prietenia, i-a văzut necazul și i-a sărit grăbită în ajutor.

Mai este și un coleg în banca din spate. Și el a văzut. E parcă mai vioi, mai priceput. Știe că problema nu e de fapt atît de complicată și că cei doi vor reuși s-o rezolve singuri. Dar dacă se încurcă totuși, dacă nu reușesc? E aici, e gata și privește cu atenție. Să se convingă doar că sprijinul lui este necesar, și într-o clipită va fi alături. E simplu, trebuie să tragi puțin mai tare curelușa, apoi să apeși în jos acul și atît. „Haide, haide, grăbiți-vă!" par să spună privirile lui atente și îngrijorate.

Învățătoarea nu este de față. Prezența ei o surprinde însă instantaneul nostru în atitudinea elevilor săi.

Fapt simplu, implicații multiple

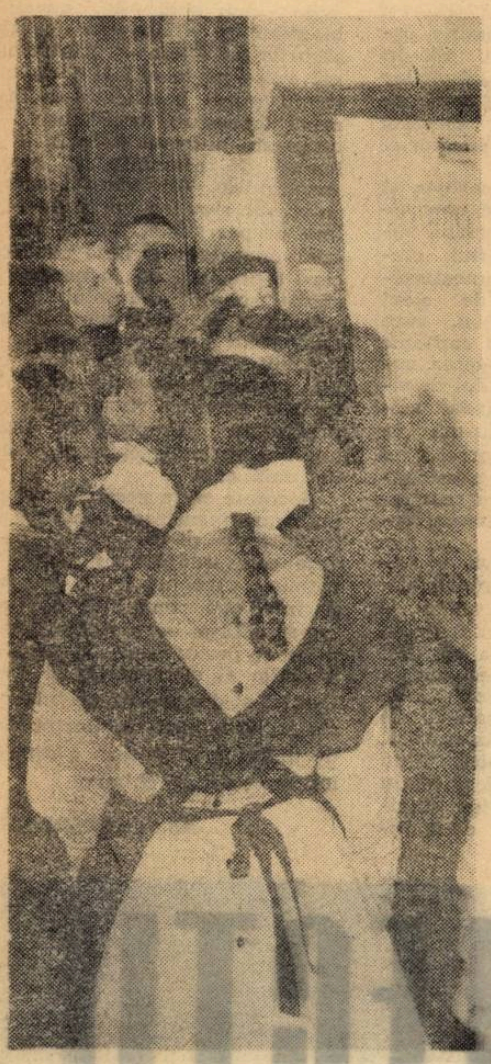

A apărut gazeta de perete (La Școala de 8 ani nr. 1 din Cîmpulung-Muscel).

Este vorba de un fapt simplu, petrecut doar pe durata cîtorva minute. La intrarea profesorului în clasă, unul din elevi era așezat pe catedră. Văzîndu-l pe profesor, a sărit repede jos și s-a îndreptat spre locul său în bancă. Profesorul l-a chemat însă înapoi și i-a cerut să așeze fața de masă, pe care o deranjase. Dar elevul a afirmat cu tărie că nu a fost el cel așezat pe catedră și că, deci, nu vine să așeze fața de masă. Insistențele profesorului au fost zadarnice. Elevul continua să refuze cu încăpățînare. Profesorul, înfruntat în felul acesta în fața clasei și pentru a nu pierde timp din ora de curs, a spus doar că această atitudine va duce la scăderea notei la purtare.

Relatînd întîmplarea în consiliul pedagogic, profesorul a cerut să i se scadă elevului nota la purtare. Dar aici, derută. Dintre profesorii care predau la clasa respectivă unul a afirmat că este categoric împotriva scăderii notei la purtare pentru că e prima dată cînd elevul acesta greșește, că nu este vorba de o abatere gravă, că și lui și altora li s-au întîmplat astfel de situații și n-au dat atîta atenție. Directoarea adjunctă a școlii a avut aceeași părere, pe considerentul că în orele ei acest elev este disciplinat. Și alți profesori la fel.

Dar profesorul care a surprins elevul pe catedră a înțeles să fie exigent și a căutat să argumenteze propunerea sa. Directorul și alți profesori au considerat că abaterea nu este simplă, că elevii trebuie să aibă respect față de catedra de la care se predau cunoștințele. S-a realizat astfel o majoritate. Dar o majoritate la limită — 8 față de 7. Elevului i s-a scăzut nota la purtare. Nu 10, deci, ci 9. Totuși, directorul a atras atenția profesorului care a cerut aceasta că nota se scade nu atît pentru că abaterea elevului este gravă, cît pentru că profesorul a apucat să afirme în clasă că așa se va întîmpla.

Din discutarea și soluționarea acestui caz membrii consiliului pedagogic trebuie să tragă desigur concluzii pentru activitatea lor viitoare. Deși a triumfat părerea celor ce au considerat că fapta elevului nu trebuie trecută cu vederea, totuși sublinierea finală a directorului a făcut să domine impresia că nu poate fi vorba de o atitudine a elevului care ar îndreptăți aceasta.

Ce concluzie să tragă profesorul care a fost înfruntat astfel de elev? Ce să facă el dacă mai este pus într-o situație asemănătoare? Ce concluzie să tragă toți ceilalți profesori?

S-ar părea că există aici un pericol. Să se treacă ușor peste lucruri importante. Lăsînd la o parte nota 10 sau 9, să ne oprim la aprecierea făcută de profesori. Fapta elevului nu-i nici pe departe atît de ușoară ca să o putem trece cu vederea. În consiliul pedagogic se pare că ea nu a fost analizată pe toate fețele. Spunem „se pare" pentru că noi nu am fost de față la discuțiile din consiliul pedagogic și se poate ca relatarea pe care o avem să fie incompletă. De aceea nu localizăm și nu dăm nume. Fiind însă întrebați ce părere avem, dăm răspunsul la problema pusă fără a cerceta dacă lucrurile s-au petrecut exact așa sau nu.

Părerea pe care vrem să o subliniem în primul rînd este aceea că manifestările elevilor trebuie analizate mai atent și mai profund. Educatorii nu se pot opri la suprafața lucrurilor dacă vor să aducă elevii pe drumul cel mai bun. Consiliul pedagogic trebuia să stabilească și ce este de făcut pentru a-i învăța pe elevi să fie cuviincioși, să spună adevărul, să aibă o comportare disciplinată.

Ce arată fapta care a făcut obiectul discuțiilor în consiliul pedagogic? În primul rînd un lucru pe care directorul școlii l-a subliniat — că elevul respectiv nu știe să respecte catedra de la care profesorii lui îi transmit cunoștințele, îl îndrumează; apoi, că el a mințit, nerecunoscînd că a stat pe catedră; că este încăpățînat, că nu ascultă de cerințele profesorului său, că îl înfruntă. Unii au afirmat că atitudinea elevului este întîmplătoare. Socotim însă că nu poate fi întîmplător refuzul insistent de a îndeplini o cerință ca aceea pe care a formulat-o profesorul în cazul de față.

Atitudinea elevului mai arată ceva. N-am făcut eu, deci nu așez eu — a spus el. Cu alte cuvinte, nu mă interesează ce face altul, nu mă interesează aspectul clasei. Ce n-am stricat eu, nu repar; ce n-am dărîmat eu, nu ridic. Deci, acest elev, intrînd în laborator și găsind o piesă răsturnată nu o va ridica, văzînd că un robinet de apă curge în zadar, uitat deschis de cineva, nu-l va închide.

Elevul acesta nu merge pe un drum bun și, desigur, nu de acum, ci mai de mult. Abea acum s-a ivit însă prilejul să se vadă că lucrurile stau așa.

Este gravă și trebuie să dea de gîndit o atitudine ca aceasta. Ea nu este nici întîmplătoare și nici simplă. Trebuie să dea însă de gîndit și mai mult atitudinea celor pedagogi care văd în aceasta un fapt întîmplător, ce nu merită prea multă atenție. A nu da atenție, a trece cu vederea înseamnă a crea condiții ca răul să se adîncească, să ia proporții și să devină apoi greu de înlăturat.

E. SANDU

CORESPONDENŢA

CRAIOVA

• Profesorul *Romeo Popescu* din Craiova ne scrie despre permanenta preocupare a cadrelor didactice din localitate pentru a-i înarma pe elevi cu cunoştinţe temeinice, cu concepţia ştiinţifică despre lume, pregătindu-i pentru munca lor viitoare.

Conştienţi de faptul că realizarea acestor obiective depinde în mare măsură de ridicarea nivelului propriei lor pregătiri profesorii de diferite specialităţi desfăşoară o activitate intensă în cadrul cercurilor pedagogice şi al consiliilor metodice.

De exemplu, la cercul pedagogic de ştiinţe naturale şi agricultură se realizează un bogat schimb de experienţă, profesorii cu o activitate meritorie făcînd cunoscute cu regularitate metodele şi procedeele pe care le folosesc în instruirea elevilor.

Din şedinţele cercului nu lipsesc nici referatele pe teme de specialitate sau referatele metodice, precum şi informările asupra noutăţilor apărute în literatura ştiinţifică. Deosebit de apreciate de membrii cercului sînt şi vizitele la gospodăriile agricole colective şi de stat din localitate sau excursiile prin regiune organizate în cadrul cercului. Pentru viitor cercul şi-a propus să realizeze pentru membrii săi o serie de acţiuni prin care să le facă cunoscute frumuseţile regiunii şi ale patriei. Prima acţiune de acest fel va fi o excursie în partea de nord a regiunii Oltenia, unde vor fi vizitate o serie de importante obiective economice.

TURNU MĂGURELE

• Biblioteca liceului „Unirea" din Turnu Măgurele — ne scrie corespondentul nostru *Bogdan Anastasie* — acordă o atenţie deosebită muncii cu cartea în rîndul elevilor, punîndu-le la dispoziţie un număr de 15 000 de volume, printre care şi cele mai noi lucrări beletristice şi ştiinţifice şi îndrumîndu-i în lectura acestora.

La bibliotecă vin zilnic numeroşi elevi pentru a citi şi studia. Cu concursul diriginţilor şi al profesorilor de limba română ei sînt antrenaţi să participe la recenziile şi şezătorile literare organizate de bibliotecă. De pildă, i-au atras mult pe elevi şezătorile şi concursurile ghicitoare cu temele „Ştiinţa contemporană şi religia", „Oameni celebri", „Drumul spre cosmos" etc. la care s-au prezentat şi expoziţii de cărţi.

STREHAIA

• Vorbind despre activitatea cercului pedagogic al învăţătorilor din raionul Strehaia, corespondentul nostru *I. Lupulei* se opreşte îndeosebi asupra dezbaterilor din cadrul ultimei şedinţe a cercului, care a avut loc în comuna Slivileşti.

În această şedinţă învăţătorii au discutat despre căile menite să asigure înarmarea elevilor din clasele I—IV cu deprinderi de scriere corectă. Cu mult interes au discutat participanţii la şedinţă despre modul cum trebuie folosite fişele individuale de greşeli, alcătuite de învăţători pe baza analizei ortografice a textelor dictate în clasă. S-a subliniat că aceste fişe permit învăţătorilor să aibă o evidenţă precisă a lacunelor din cunoştinţele elevilor lor, ceea ce le dă posibilitatea să stabilească şi măsurile adecvate pentru a le înlătura.

În cea de-a doua parte a şedinţei s-au prezentat materiale bibliografice recent apărute, pe diferite probleme cum ar fi metode şi procedee noi utilizate în lecţii, folosirea unui limbaj adecvat particularităţilor de vîrstă, realizarea legăturii dintre şcoală şi familie etc.

CONCURS

INSTITUTUL AGRONOMIC „Dr. PETRU GROZA" din Cluj anunţă concurs pentru ocuparea următoarelor posturi didactice

FACULTATEA DE AGRONOMIE

1) conferenţiar, poziţia VIII/2, catedra mecanizarea agriculturii, disciplina mecanizarea şi electrificarea fermelor zootehnice ;
2) conferenţiar, poziţia III/4, catedra fitotehnie, disciplina tehnologie agricolă ;
3) conferenţiar, poziţia V/2, catedra protecţia plantelor, numai cu sarcina didactică rezultată din predarea cursului de fitopatologie ;
4) asistent, poziţia IX/6, catedra matematică, fizică şi meteorologie, disciplina fizică şi meteorologie ;
5) preparator, poziţia II/7, catedra genetică şi ameliorarea plantelor, disciplina genetică ;
6) preparator, poziţia VII/9, catedra topografie şi îmbunătăţiri funciare, disciplina topografie.

FACULTATEA DE MEDICINA VETERINARĂ

1) profesor, poziţia XVIII/2, catedra fiziologie şi fiziopatologie, disciplina fiziopatologie şi farmacologie ;
2) conferenţiar, poziţia XV/3, catedra zootehnie generală, disciplina alimentaţia animalelor domestice ;
3) conferenţiar, poziţia XIV/1, catedra ştiinţe sociale, disciplina economie politică ;
4) preparator, poziţia XIII/14, catedra chimie, disciplina chimie generală şi biologie.

Cererile pentru înscriere la concurs se vor înainta în termen de o lună de la publicarea prezentului anunţ, la rectoratul Institutului agronomic „Dr. Petru Groza" din Cluj, str. Mănăştur nr. 3, telefon 24—10. 24-11, 24-12 şi 44-91, însoţite de următoarele acte ; copie legalizată de pe actul de studii din învăţămîntul superior, inclusiv anexa diplomei ; copie de pe diploma de doctor sau candidat în ştiinţe (pentru post de profesor şi conferenţiar) ; copie legalizată de pe atestatul de profesor sau conferenţiar, pentru posturile respective ; lucrările ştiinţifice într-un exemplar ; certificatul de caracterizare a activităţii profesionale şi obşteşti, eliberat de instituţia unde funcţionează ; certificatul de vechime în muncă ; memoriu de activitate ; autobiografie.

Cei ce funcţionează într-o instituţie de învăţămînt superior sînt obligaţi să comunice în scris rectorului instituţiei respective înscrierea la concurs.

Data concursului va fi comunicată în scris candidaţilor admişi să se prezinte la concurs.

Rectificare

Numele şi calitatea autorilor articolului „Progres în pregătirea inspectorilor", apărut în nr. 742 din 14 februarie a.c. al „Gazetei învăţămîntului", se vor citi precum urmează : **I. Spătar,** şeful secţiei de învăţămînt a regiunii Banat, şi **D. Dijmărescu,** inspector metodist şef.

Mica operatoare urmăreşte atent proiecţia diafilmelor

Ciclu de conferinţe închinate lui Mihail Eminescu

Societatea de ştiinţe istorice şi filologice din R.P.R., filiala Bucureşti, organizează cu prilejul împlinirii a 75 de ani de la moartea lui Mihail Eminescu, un ciclu de conferinţe închinate marelui poet.

Astfel, vor fi expuse conferinţele **„Anii marilor frămîntări (1868—1874)"**, de conf. univ. **G. C. Nicolescu** (la 28 februarie a.c.) ; **„Meditaţia filozofică la Eminescu"**, de conf. univ. **Zoe Dumitrescu Buşulenga** (la 13 martie a.c.) ; **„Idila la M. Eminescu"** de prof. **Ion Dumitrescu** (la 27 martie a.c.) ; **„Iambul în poezia eminesciană"**, de lector univ. **M. Brătucu** (la 10 aprilie a.c.) ; **„Umanismul eminescian"**, de prof. **Vladimir Dogaru** (la 24 aprilie a.c.) ; **„Măiestria artistică a rimei eminesciene"**, de lector univ. **Gh. N. Dragomirescu** (la 8 mai a.c.) ; **„Proza lui M. Eminescu"**, de **Eugen Simion** (la 22 mai a.c.) ; **„Publicistica lui M. Eminescu"**, de prof. **M. I. Dragomirescu** (la 23 mai a.c.) ; **„M. Eminescu, poet universal"** de acad. **Tudor Vianu** (la 12 iunie a.c.).

Peste plaiurile ţării

Versuri şi muzică : GH. CARP

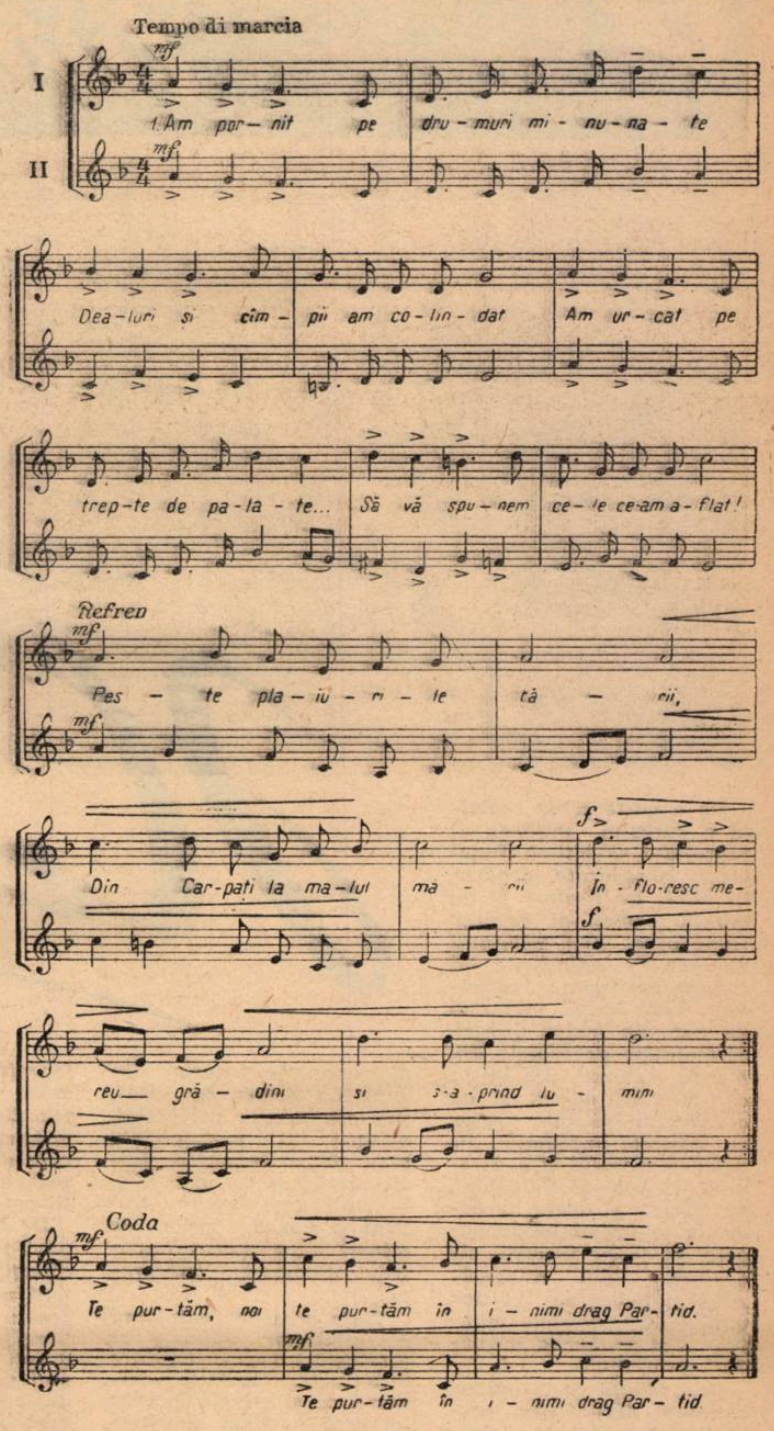

Am pornit pe drumuri minunate,
Dealuri şi cîmpii am colindat.
Am urcat pe trepte de palate...
Să vă spunem cele ce-am aflat !

Refren :

Peste plaiurile ţării,
Din Carpaţi la malul mării,
Înfloresc mereu grădini
Şi s-aprind lumini.

II

Prin cetăţi de foc şi laminoare
Cu mîndrie paşii ne-am purtat.
Am privit oţelul în cuptoare,
Viitorul nostru, mai bogat.

III

Am suit pe creste moldovene,
Bistriţa ne-a spus că-i este dor
De meleagurile argeşene
Şi de sora ei din viitor.

IV

Ne-ndreptăm spre culmile-avîntate,
Porţi, în viitor, ni se deschid.
Te purtăm în roşul din cravate,
Te purtăm în inimi, drag Partid.

Trei profesori — instructori voluntari

...Pe scenă, fetele şi flăcăii din brigada artistică de agitaţie a căminului cultural din comuna Nicolae Bălcescu, raionul Călăraşi cîntă, plini de voioşie, despre viaţa lor tot mai fericită. În culise, ţinînd în mînă un caiet, instructorul lor artistic îi urmăreşte cu atenţie, împărţind cu ei emoţiile confruntării cu publicul şi cu juriul de concurs.

Aici, în sala căminului cultural, are loc faza intercomunală din etapa a II-a a celui de-al VII-lea concurs al formaţiilor artistice de amatori. Este un examen greu — dar, dorind să-l treacă cu succes, tinerii membri ai brigăzii s-au pregătit pentru el cu rîvnă, cu sprijinul preţios al instructorului, profesorul de limba română Marcel Şerban.

Se împlinesc de curînd trei ani de cînd a luat fiinţă brigada. De atunci şi pînă astăzi artiştii amatori l-au avut mereu alături pe profesorul Şerban. Multe ore din timpul liber dedică acesta muncii de documentare, strîngînd date în legătură cu realizările colectiviştilor din comună. Materialul cules capătă curînd o formă literară, instructorul aşternînd pe hîrtie scenete, monologuri, dialoguri, versuri. Fiecare interpret îşi primeşte apoi rolul, după care urmează repetiţiile.

Şi aici instructorul are un cuvînt greu de spus. La început, de pildă, tînăra colectivistă Elena Grosu dădea dovadă de prea multă timiditate pe scenă ; fraţii Victor şi Ion Ivan făceau, dimpotrivă, abuz de gesturi, vrînd să pară cît mai degajaţi. Cu pricepere şi răbdare, profesorul Şerban a arătat fiecăruia dintre membrii brigăzii cum trebuie să joace, ajutîndu-i să-şi înţeleagă cît mai bine rolurile. Iar roadele muncii entuziaste a instructorului se văd la spectacole, care sînt mereu mai reuşite, mai apreciate de colectivişti.

★

Şi formaţia de dansuri a căminului cultural din comuna Nicolae Bălcescu a făcut în ultima vreme frumoase progrese. Suita de jocuri locale pe care cele 8 perechi de dansatori au prezentat-o la concurs a fost răsplătită cu nesfîrşite aplauze.

După ce s-a lăsat cortina, flăcăii şi fetele din formaţie au înconjurat-o pe instructoarea lor, profesoara de educaţie fizică Petrana Deşliu, nerăbdători să-i afle părerea.

Zîmbetul care îi lumina faţa arăta că e mulţumită. Dar...

— A fost bine... Dar putea să fie şi mai bine. Conştiinciozitatea, dorinţa de a realiza mereu lucruri tot mai bune o caracterizează pe tînăra profesoară Petrana Deşliu, atît la catedră, cît şi în munca sa de activistă culturală. Aşa că nici unul dintre membrii echipei de dansuri nu s-a mirat cînd au auzit-o spunînd :

— Mîine seară, la ora 6, ne adunăm iar cu toţii la cămin. Avem repetiţie...

★

Pe membrii juriului îi aştepta o surpriză: Satul Mihai Viteazul, care nu numără mai mult de 200 de familii, s-a prezentat la concurs cu un cor alcătuit din 82 de colectivişti. Este o formaţie tînără, care a luat fiinţă în perioada dintre cele două etape ale concursului. Pentru început corul cîntă pe două voci. Însă dirijoarea lui, profesoara Florica Miţă, pregăteşte de pe acum un cîntec pe patru voci.

— Am descoperit în ultima vreme cîţiva băşi cu voce frumoasă şi cîteva foarte bune altiste. I-am atras şi pe ei în cor, aşa că ne vom putea prezenta în curînd şi cu cîntece mai grele — ne spune ea.

— Alte proiecte ?

— Să pregătim cît mai multe programe, pe care să le înfăţişăm nu numai la noi în sat, dar şi în comunele vecine.

Munca acestor trei profesori, instructori voluntari ai unor formaţii artistice de amatori, este astăzi, încununată de succes.

Şi brigada artistică de agitaţie sau echipa de dansuri din comuna Nicolae Bălcescu, şi corul din satul Mihai Viteazul au fost promovate pentru faza raională a celui de-al VII-lea concurs al artiştilor amatori.

TRAIAN LALESCU

Obiective turistice

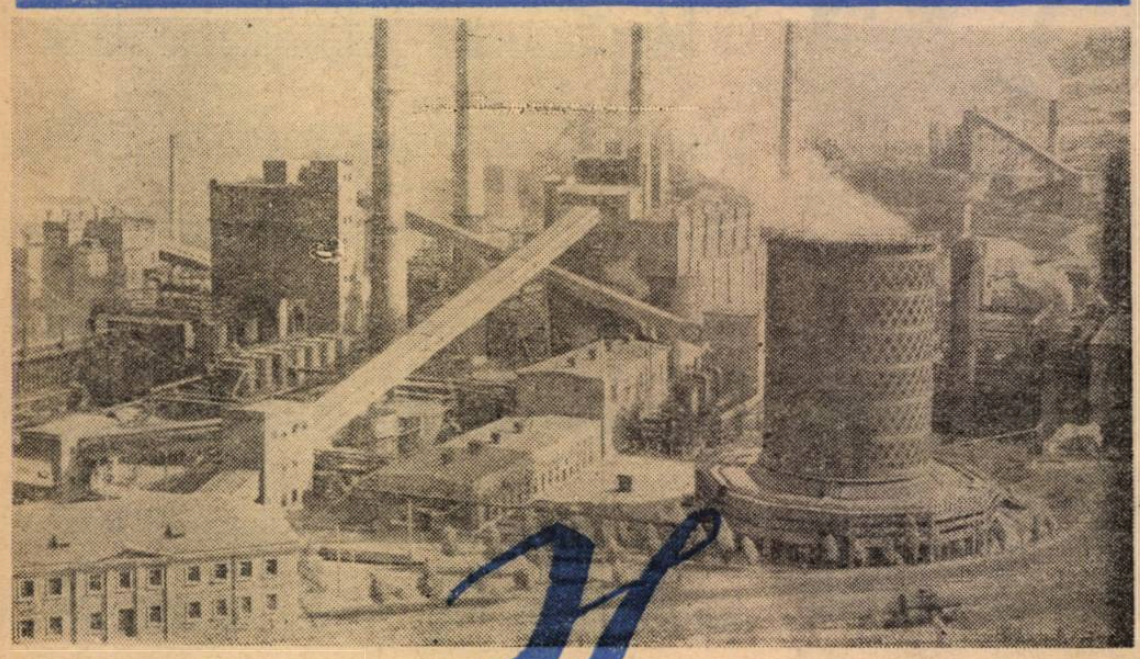

Hunedoara

Îndrăgite mult de elevi pentru caracterul lor atractiv și interesant, apreciate de profesori pentru importanta contribuție pe care o aduc în munca instructiv-educativă, excursiile constituie un auxiliar prețios în însușirea cunoștințelor de geografie, istorie, literatură, științe naturale, chimie, fizică etc. Ele dau elevilor posibilitatea să-și lărgească și să-și adîncească cunoștințele, să vadă cum sînt aplicate ele în practică, să-și îmbogățească orizontul cultural, să cunoască frumusețile și bogățiile patriei, realizările dobîndite în anii puterii populare și pe minunații oameni care le-au făurit sub conducerea înțeleaptă a partidului. Prilejuind elevilor un contact nemijlocit cu realitatea înconjurătoare, excursiile dezvoltă în rîndurile lor spiritul de colectiv, sentimentele de prietenie și tovărășie, le sporesc inițiativa, îi învață să treacă peste piedici și greutăți, îi fac mai viguroși, mai harnici, mai vioi. Iată de ce ele se bucură în marea majoritate a școlilor de o deosebită atenție, fiind organizate cu grijă de profesori și întîmpinate cu entuziasm de elevi.

Timpul cel mai potrivit pentru organizarea excursiilor în țară sînt, desigur, vacanțele — și în special vacanța de vară. Țelul didactic și educativ propus prin organizarea unei excursii nu poate fi însă atins decît dacă cei ce o vor conduce o pregătesc din timp, alegîndu-i cu pricepere itinerariul și obiectivele, documentîndu-se larg asupra lor, ca să poată explica într-un mod interesant și atractiv elevilor cele văzute.

Scopul paginii de față, care prezintă o serie de obiective turistice din regiunea Hunedoara, ca și acela al unor pagini ce vor urma, este de a-i sprijini pe profesori în alegerea traseelor și a obiectivelor excursiilor pe care ei se pregătesc să le organizeze cu elevii.

De o parte și de cealaltă a cursului mijlociu al Mureșului se întind cîmpii largi, înconjurate departe, în zare, de dealuri și de munții semeți ai regiunii Hunedoara. Aici pămîntul ascunde în adîncurile lui comori nesfîrșite: cărbunele Văii Jiului, minereul de fier din Valea Cernei, zăcămintele de metale din Munții Apuseni, din inima cărora s-au născut și au crescut azi furnale uriașe, ce înfruntă înălțimile. Pe valea Mureșului și a Streiului, în podișul Hațegului, pe colinele și dealurile domoale se întind holde bogate, pe fețele însorite ale dealurilor din raioanele Alba și Sebeș se cultivă vița de vie, crestele munților sînt acoperite de păduri nesfîrșite.

Deși redusă ca întindere, regiunea Hunedoara ocupă un loc de frunte în economia țării noastre, iar teritoriul ei este extrem de bogat în mărturii ale trecutului istoric. În peșterile de la Ohaba-Ponor, Cioclovina, Nandru și altele s-au găsit primele atestări ale vieții omenești din țara noastră, datînd din epoca paleolitică. În lunca Mureșului, la Turdaș, se pot vedea urme caracteristice ale culturii neolitice. Mai tîrziu, teritoriul Hunedoarei a fost centrul statului dac și al stăpînirii romane, ale căror mărturii se văd și azi la Ulpia Traiană-Sarmisegetusa și Grădiștea Muncelului.

Țara Hațegului, ținutul vechilor cnezate și voievodate, înscrie în istoria ei și figura remarcabilă a conducătorului de oști din evul mediu, Ioan de Hunedoara.

Numeroase alte locuri din cuprinsul regiunii evocă luptele poporului împotriva oprimării feudale. Sub zidurile Devei, care te întîmpină de la distanță cu ruinele vechii fortărețe medievale așezate pe stînca unui deal împădurit, au fost stăvilite atacurile tătarilor și turcilor, au avut loc episoade importante din răscoala țăranilor iobagi conduși de Horia, Cloșca și Crișan și din revoluția de la 1848. De la Curechiu a pornit răscoala condusă de Horia, Cloșca și Crișan, Mestecăn este locul unde Crișan și tovarășii săi au depus jurămîntul de a lupta contra asupririi. La Țebea se află cunoscutul gorun al lui Horia, iar la Alba Iulia, pe „Dealul Furcilor", au fost uciși pe roată neînfricații capi ai răscoalei.

Valea Jiului, un important centru carbonifer, evocă prin cunoscutul centru minier Lupeni pagini glorioase ale grevelor din 1929. La Anina, în 1935, sub conducerea partidului, minerii și metalurgiștii s-au ridicat împotriva fascismului, iar în mai 1941, la Aninoasa, Petrila, Lupeni și Lonea, miile de mineri s-au ridicat împotriva dictaturii militaro-fasciste.

Viața grea de odinioară a minerilor hunedoreni este astăzi doar o amintire întunecată. Centrele miniere, ca și minele în care lucrează harnicii locuitori ai regiunii, oglindesc prin nenumărate aspecte că noul a pătruns în viața lor.

Cetatea Hunedoarei

Pe rîul Cerna în sus se află orașul muncitoresc Hunedoara, important centru industrial al patriei noastre.

Încă de la distanță, călătorul care se îndreaptă spre această așezare este întîmpinat de construcția măreață, cu acoperișuri înalte și strălucitoare, cu turnuri și turnulețe, cu ferestre și foișoare bogat împodobite ale castelului feudal al Hunedoarei, care are la picioare rîul Zlatiștilor. Datînd din secolul al XIII-lea el este legat de numele Corvinilor și al lui Gavril Bethlen, care în secolul al XVII-lea i-a făcut o serie de modificări.

Astăzi, bătrînul castel este singura mărturie a Hunedoarei de altă dată, Hunedoara zilelor noastre, principal centru siderurgic al țării, este în întregime creația regimului nostru democrat-popular. La combinatul siderurgic funcționează șase furnale de mare capacitate automatizate și mecanizate, o fabrică de aglomerate, o termocentrală, o uzină cocso-chimică, o nouă oțelărie Siemens-Martin etc.

Pe dealul Chizidului, alături de orașul vechi și de uzină, se ridică impunător Hunedoara nouă. Străzi și piețe asfaltate, blocuri cu siluete elegante, instituții publice, așezăminte sociale, școli, teatre, cinematografe, cluburi muncitorești, un stadion și altele fac din Hunedoara zilelor noastre o modernă așezare muncitorească, unde pulsează viu ritmul vieții noi.

De la Hunedoara, pornind pe Valea Mureșului, ajungi la Simeria, important nod de cale ferată și centru muncitoresc cu ateliere feroviare. Dacă te îndrepți mai departe spre Sud pe valea Streiului, după ce vizitezi centrul siderurgic Călan unde, la uzinele Victoria, s-au construit în ultimul timp un furnal complet mecanizat și o semicocserie, îți poți continua drumul pe două trasee la fel de interesante — fie spre bazinul Văii Jiului, fie spre întinsul șes al Țării Hațegului.

În Munții Retezat

Deosebit de interesante sînt aspectele geografice ale Munților Retezat sau cum li se mai spune Munții Hațegului, care reprezintă un masiv glacial cu aspecte variate, renumit pentru circurile sale glaciale, pentru lacurile lui alpine, pentru flora și fauna sa caracteristică. În masivul Retezat pot fi vizitate împrejurimile pitorești ale lacurilor de munte Bucura, Zănoaga, Galeșul, Gemenele, care au un farmec deosebit. Vegetația acestor ținuturi oferă și ea o serie de curiozități, cum ar fi nucul sălbatec, rămășiță a vremurilor prediluviale, frăsinetul de mojdrean de obîrșie meridională și multe alte specii pe care nu le întîlnim decît aici. Și fauna este bogat reprezentată printr-o serie de exemplare rare: capra neagră, jderul, risul, zăganul și altele. Datorită interesului științific și pitorescului ei, zona centrală a masivului Retezat a fost declarată de regimul nostru democrat-popular parc național — primul parc național al țării.

Valea Jiului

Spre est drumul merge pe Valea Jiului, spre bazinul Jiului care formează împreună cu munții ce-l înconjoară o adevărată cetate naturală, în care se poate intra fie pe la sud prin strîmtoarea Bănița, fie pe la Nord prin pasul Lainici-Surduc.

Artera principală și calea cea mai scurtă de legătură spre sud este Jiul cu malurile sale prăpăstioase, înalte și împădurite, de-a lungul cărora merg șoseaua și calea ferată tăiate în stînca munților.

Specificul Văii Jiului îl constituie bogatele zăcăminte carbonifere. Aici se află centrele de exploatare carboniferă de la Petroșeni, Petrila, Aninoasa, Vulcan, Lonea și Lupeni, puternic dezvoltate în anii puterii populare. Bogatele resurse naturale ale acestei regiuni au făcut posibilă, recent, înființarea unui nou oraș carbonifer la Uricani, cît și redeschiderea minelor de la Vulcan și Lonea II, lăsate în paragină de către regimul burghezo-moșieresc. Prin instalațiile speciale introduse în ultimii ani la minele din Petrila și Lupeni se obține cărbune de cea mai bună calitate, valorificat la uzina cocso-chimică de la Hunedoara și la termocentrala din Paroșeni.

Viața grea și întunecată de odinioară a minerilor din Valea Jiului, supranumită pe atunci cu drept cuvînt „Valea plîngerii" a apus de mult. Orașele muncitorești de aici sînt una din mărturiile grăitoare ale grijii partidului și guvernului pentru acei care scot la iveală, din adîncul pămîntului, bogățiile naturale ale patriei.

Pe Mureș în sus

De la Simeria în sus, pe Mureș, ajungi, cu trenul sau cu mașina, la Orăștie, așezare cu un bogat trecut cultural. Aici a apărut în 1582 „Palia" de la Orăștie, una din primele tipărituri în limba română. Din punct de vedere economic Orăștia este importantă astăzi prin dezvoltarea întreprinderilor forestiere, alimentare, chimice etc.

Pornind de la Orăștie spre nord, către munții Apuseni, întîlnești renumitele băi termale de la Geoagiu, iar spre Sud, urmînd firul „Apei Orașului", poți merge spre munții Sebeșului sau ai Orăștiei, vechi cuib al băștinașilor daci. Pe acest traseu se întîlnesc cîteva puncte mai importante cum este cetatea Piatra Roșie, așezare cu caracter militar de pe muntele Piatra Roșie, „Cetățuia" Costeștilor, cetatea de pe înălțimea Blidaru și, în sfîrșit, cea mai importantă cetate a dacilor, cetatea de la Grădiștea Muncelului, unde cercetările arheologice au scos la lumină importante urme ale trecutului.

Pe Mureș spre nord se află fostul sat Binținți. Aici s-a născut, a trăit și a lucrat Aurel Vlaicu, al cărui nume îl poartă azi satul.

Pe țărmul drept al Mureșului drumul duce spre un platou care domină împrejurimile. Aici se ridică vechea cetate a Bălgradului, iar în vale se află orașul Alba Iulia, unde s-au întins odinioară taberele cuceritorilor romani și unde a fost mai tîrziu capitala Ardealului. Numeroase monumente evocă trecutul acestui oraș cu o veche și bogată istorie: catedrala romîno-catolică, biblioteca „Batthyaneum" etc.

Spre sud de Alba Iulia se află Sebeșul, vechi tîrgușor împrejmuit cu ziduri de apărare datînd din secolul al XIV-lea. Așezat într-un minunat cadru natural, Sebeșul este un punct de plecare spre marea fabrică de hîrtie de la Petrești, spre munții împăduriți ai Sebeșului sau spre interesante monumente arhitectonice.

★

Cu minunate priveliști naturale, cu importante centre industriale și numeroase centre istorice și geografice, regiunea Hunedoara se situează printre cele mai frumoase și importante regiuni ale țării. Vizitarea ei oferă elevilor un minunat prilej de documentare istorico-geografică și cultural-economică, înfățișîndu-le, alături de grăitoare urme ale trecutului istoric, noi și mărețe realizări ale poporului nostru muncitor.

Castelul Huniazilor

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București. Piața Scînteii nr. 1 Telefon 17.60.10. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii voluntari din unitățile de învățămînt. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii. Piața Scînteii București.

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Gazeta ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Anul XV nr. 744 | vineri 28 februarie 1964 | 8 pagini 25 bani

CU SIMȚUL RĂSPUNDERII COMUNISTE

În uzine, pe ogoare, pe șantierele patriei, în laboratoare, în școli — pretutindeni lucrează azi zeci și zeci de mii de tineri care au învățat și s-au format în anii puterii populare. Văzînd cît sîrg și cîtă pasiune pun în tot ce fac, în tot ce construiesc, cît sînt de harnici și de competenți te duci fără să vrei cu gîndul la cei ce nu și-au aflat liniștea pînă nu i-au înarmat cu toate cunoștințele și deprinderile de care știau că vor avea nevoie în viață, la cei ce i-au învățat să nu drămuiască nimic din ceea ce știu și pot atunci cînd este vorba să-și slujească țara, poporul, la cei ce le-au luminat mintea și au dat strălucire comorilor de frumusețe ale sufletului lor. Nenumărați pedagogi, muncind cu simțul răspunderii comuniste, dau patriei, an după an, generații tot mai bine pregătite de tineri, trimit în viață oameni demni de societatea în care trăiesc și care știu să contribuie din plin la necontenita ei dezvoltare.

Asemenea pedagogi își clădesc predarea numai din lecții bune, plasate într-un sistem de lucru bine gîndit, se vădesc mereu conduși de un simț interior care îi îndeamnă să nu treacă ușor peste nici o cunoștință insuficient înțeleasă de elevii lor, peste nici un semn de indisciplină.

Am asistat într-o cancelarie, la începutul anului școlar, la o scenă semnificativă :

— Ce să facem cu el ? — spunea dirigintele către profesorul de matematică. Dar crezi dumneata că numai la matematică e slab ? Și la romînă, și la istorie, și la geografie... Are note proaste pe toată linia. Dar dacă ar fi să-ți spun părerea mea, apoi cred că trebuie să-i mai treci cu vederea lipsurile. E un copil cu puține posibilități. Dumneata nu vezi? Și apoi, atîtea lacune cîte are în pregătire... Ești de acord cu mine că el trebuie totuși să termine cele opt clase ale școlii generale. Dă-i drumul, că mai ai un an și ai scăpat. Trece-l, ce să te tot împiedici de el ! Mai închide și dumneata ochii. Un an...

...Un an și vom scăpa de dînsul — repetă în gînd profesorul de matematică. Dar ce va face elevul după absolvirea școlii de 8 ani, cum se va descurca în fața problemelor pe care i le vor pune pregătirea în școala profesională ori munca lui în producție ? Cum se va descurca în viață dacă, pînă la vîrsta maturității, cei chemați să-l pregătească vor închide mereu ochii în fața insucceselor lui la învățătură și nu se vor hotărî să-l ajute să țină pas cu cei de-o seamă cu el ?

— Nu, n-am să închid ochii — răspunde cu glas tare propriilor sale gînduri profesorul de matematică. Pînă la sfîrșitul anului am timp să înlătur golurile mai importante din pregătirea lui, pentru ca în clasa a VIII-a să nu mai aibă dificultăți în însușirea noilor cunoștințe. Îi voi antrena și pe ceilalți profesori să se ocupe mai mult de dînsul așa ca să promoveze pe merit la toate obiectele. Puțin efort din partea noastră, puțin spirit de sacrificiu...

Da ! A fost nevoie de puțin efort din partea fiecărui profesor de la clasa în care învață elevul, de mai multă răspundere comunistă în muncă, pentru ca acum, cînd începem să ne apropiem de sfîrșitul anului școlar, el să prezinte garanția că, ajuns în viață, nu va fi un om de prisos, că va putea fi util societății care l-a crescut.

Răsfoiam zilele trecute jurnalul unei clase. În el se înșirau notații de tot felul la adresa elevului Popescu : „Popescu tulbură orele" — semnează profesorul de limba romînă, „Popescu răspunde obraznic" — semnează tot profesorul de limba romînă, „Popescu se joacă mai tot timpul, distrăgînd atenția celorlalți elevi de la lecție" — semnează profesorul de geografie, „Se dă lui Popescu primul avertisment pentru conduită nedisciplinată" — semnează profesorul de geografie etc.

În cancelarie dirigintele e asaltat :

— Ce facem cu Popescu ? Ne tulbură permanent orele. N-am văzut un școlar mai rău ! Faceți ceva cu el, căci nu ne putem ține lecțiile !

Altă dată, Popescu este adus de profesorul de romînă în fața directorului : „Tovarășe director, Popescu este foarte turbulent. Nu stă o clipă liniștit, la lecție este impertinent din cale afară, este..."

Dar stați puțin ! Voi, cei care împînziți jurnalul de clasă cu numele lui Popescu, care-l aduceți de mînă la director sau îl copleșiți pe diriginte cu plîngeri, nu sînteți cu nimic vizați în această problemă ? Voi nu răspundeți de educația lui Popescu, nu sînteți datori să luați și voi măsuri educative, să vă frămîntați mintea în căutarea soluțiilor care să-l aducă pe drumul cel bun ?

Procedeul de care se folosesc încă destul de mulți profesori este, în fapt, un certificat slab în ceea ce privește propria lor pregătire și pricepere în muncă, un certificat care grăiește de la sine despre lipsa de răspundere comunistă a pedagogului dator să participe activ la educarea fiecărui elev.

Deunăzi, o mamă ne-a povestit o întîmplare cu mult tîlc. Cum a sosit de la școală, băiatul ei i-a spus :

— Să vezi ce s-a întîmplat azi la noi în clasă ! A venit la ora de aritmetică un inspector și ne-a dat să rezolvăm singuri o problemă, pe cîte o foaie de hîrtie. Dar știi, mamă, cînd inspectorul a ieșit din clasă pentru cîteva minute, tovarășa învățătoare ne-a spus cum să rezolvăm problema și ce rezultat trebuie să iasă...

Și ochii copilului — elev în clasa a II-a — s-au plecat nemulțumiți. El a înțeles că învățătoarea a făcut un lucru ne la locul lui. Poate nu toți elevii au înțeles aceasta, căci atît de mici cum sînt, mai greu pot găsi hotarul între ceea ce este cu adevărat bun și ceea ce este cu adevărat rău. Dar fapta învățătoarei rămîne deosebit de gravă, atît în sine cît și prin implicațiile ei : nu numai că a înșelat pe cei ce veneau să-i cunoască munca spre a o putea ajuta să lucreze mai bine, dar a dat celor pe care este chemată să-i educe ca pe viitori cetățeni demni ai patriei un exemplu cu desăvîrșire negativ, care poate influența în sensul cel mai nedorit dezvoltarea lor viitoare.

Iată dar cît de grele pot fi consecințele lipsei de răspundere a pedagogului față de sarcina pe care i-a încredințat-o societatea.

Acestea sînt, desigur, întîmplări rare în viața pedagogilor din școlile noastre. Pentru că cei mai mulți gîndesc și acționează ca profesorul care nu și-a aflat liniștea pînă nu a făcut ca și ultimul elev din clasă să promoveze „pe merit".

A desfășura în rîndul cadrelor didactice o astfel de muncă educativă încît în orice acțiune să procedeze cu cel mai înalt simț de răspundere este o datorie de seamă a organizațiilor de sindicat, a directorilor de școală. Este bine ca aceștia să analizeze activitatea tuturor învățătorilor și profesorilor în lumina modului cum au înțeles să-și împlinească datoria chiar în condițiile în care nu sînt controlați. Unele organizații sindicale discută în adunări generale, cu bune rezultate educative, despre răspunderea comunistă în muncă, făcînd referiri concrete la activitatea din școală. Tot atît de eficient s-a dovedit și procedeul folosit în unele școli de a discuta în consiliul pedagogic cazurile concrete care ilustrează spiritul de răspundere comunistă în muncă al învățătorilor și profesorilor sau lipsa acestuia, chestiuni de etică profesională, cele privind profilul moral al pedagogului de tip nou.

Pe de altă parte, în activitatea directorului de școală, a secției de învățămînt, cadrele didactice trebuie să găsească zi de zi exemple ale unui înalt spirit de răspundere în muncă. O activitate organizată pînă în cele mai mici amănunte, acțiuni bine gîndite și bine organizate, rezolvarea la vreme și cu seriozitate a tuturor problemelor pe care le ridică viața școlară, ca și activitatea fiecărui învățător și profesor — munca dusă de așa manieră încît să se vadă că nimic nu este lipsit de importanță, că totul trebuie împlinit în cele mai bune condiții — vor fi desigur exemple concludente pentru activitatea cadrelor didactice, îndemnuri vii de a-și organiza și ele la fel de bine munca, de a-și privi sarcinile cu cea mai mare răspundere.

Neglijența, nepăsarea și superficialitatea trebuie combătute cu orice prilej. Fie că este vorba de activitatea învățătorilor și profesorilor, fie că este vorba de aceea a directorilor de școală sau a inspectorilor, ele sînt la fel de dăunătoare pentru îndeplinirea pe măsura cerințelor a sarcinilor mari ce stau în fața învățămîntului.

În fiecare școală să răsune mereu îndemnul și să se vadă continuu strădania tuturor de a desfășura o activitate bogată în conținut, pătrunsă de dragoste și abnegație pentru cauza făuririi oamenilor noi, de răspundere comunistă pentru calitatea muncii.

Instantaneu

Recreație... Proiectile albe, bătucite în palmă din zăpadă densă, țîșnesc din toate colțurile însoțite de rîsete și exclamații, de respirația condensată în transparențe vaporoase, de sclipirile de bucurie din ochii copiilor. Auzi parcă zvonul de glasuri, strigătele vesele, larma specifică recreațiilor.

În jur este spațiul vast, întins peste imensitatea cîmpurilor albe, peste casele tăcute ale satului, peste crengile încă desfrunzite, este spațiul încărcat de aer pur, plin de mireasma zăpezii.

Prin fereastra larg deschisă, aerul acesta curat pătrunde năvalnic și în clasa din care copiii abia au ieșit, aducînd și aici mireasma lui vie, tare și proaspătă.

Amănunte aparent banale, pe care le poți întîlni în fiecare recreație, la fiecare școală. Ele vorbesc însă de voioșia muncii desfășurate cu copiii, de grija celor mari pentru cei mici, de atmosfera minunată în care cresc oamenii de mîine.

În vizită la muzee

• Imagini și explicații care nu se uită • O componentă de seamă a procesului de instruire și educare • Îndrumare competentă, de specialitate

Ne-am obișnuit ca în zilele de vacanță, și nu numai atunci, să întîlnim o imagine foarte familiară: Grupați în rînduri ordonate, elevii unor clase sau ai unor școli întregi străbat de-a lungul și de-a latul străzile orașelor. Citeodată se întîlnesc în drum:

— De unde veniți?

— De la „Antipa"...

— Voi unde mergeți?

— La Muzeul de artă populară...

Elevii pătrund în muzee cu obișnuința cu care vin la ora de curs sau cu care deschid un manual. Cu deosebirea că lecția de la muzeu prezintă un farmec aparte: e ca o călătorie în timp și în spațiu, dîndu-le posibilitatea să trăiască, pentru cîteva ceasuri, atmosfera unor vremuri de mult apuse sau a unor locuri pe care niciodată nu le-au străbătut.

●

Ne aflam, nu cu mult timp în urmă, în micul dar atît de cuprinzătorul muzeu de la Clubul „Griviței roșii", cînd elevi ai Școlii medii nr. 4 și ai Școlii de 8 ani nr. 171 din Capitală, la care se adăugase un grup de 360 de elevi buzoieni, ascultau expunerea unui participant la grevele din 1933. Oră de istorie la Griviția Roșie... Pînă și profesorii aflați în sală ascultau cu emoție: omul din fața lor era unul din cei ce se aflau, în februarie 1933, dincolo de gardul prin care aveau să tragă plutoanele de jandarmi. De jur împrejur, documente ale vremii.

Omul cu părul alb explică — și călătoria în timp începe. „Iată, așa arăta Griviția noastră pe atunci — vedeți cocioabele, vedeți mizeria? Ne-am dus cu plîngeri la administratori, dar ni s-au pus din nou pe umeri curbele de sacrificiu. Partidul ne-a însuflețit să pornim greva. Iată-l pe tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej în anii aceia. Iată și sirena care a chemat pe muncitori la luptă...

Omul cu părul alb aproape că nu se mai vede dintre sutele de elevi ce au înconjurat cutia de cristal înăuntrul căreia stă, așezată pe un pluș roșu, sirena lîngă care a murit Roaită.

Oră de istorie la Griviția Roșie...

Sute de elevi iau notițe cu exactitatea cu care ascultă explicațiile profesorului, cu deosebirea că mai fiecare frază începe cu „am văzut", „tovarășul ne-a arătat"...

La Ploiești, elevii merg adesea, însoțiți de profesorii lor și de tovarășul Gheorghe Bellu, Erou al Muncii Socialiste, la Muzeul de istoria petrolului de pe strada Karl Marx. Maistrul rafinor Gheorghe Bellu, aflat astăzi la pensie, este un pasionat ghid al tinereții care vrea să învețe. „Lecțiile" sale la muzeu încep de obicei cu prezentarea descoperirii primelor „bălți" de petrol, lichidul miraculos din Valea Prahovei. O planșă sugestivă îi înfățișează pe „lingurari" — oamenii care, legați cu niște frînghii, coborau în puțuri scoțînd, găleată după găleată, lichidul unsuros.

— Grea a fost pe atunci viața petroliștilor și la fel de grea și mai tîrziu, în tot timpul stăpînirii regimului burghezo-moșieresc — le spune copiilor tovarășul Bellu. Priviți fotografia asta, așa arătau primele sonde, construite din lemn. Și priviți, dincoace, cum arătau pe atunci muncitorii. Condițiile lor de viață — ciinești.

Arătînd și explicînd elevilor exponat după exponat, tovarășul Bellu face să prindă viață în fața ochilor lor întreaga evoluție a industriei petroliere din țara noastră și, paralel cu ea, istoria organizării muncitorilor petroliști, a creșterii luptei lor împotriva asupririi, a acțiunilor de clasă pe care le-au inițiat sub conducerea partidului. Și, de fiecare dată, el își termină „lecția" în piața principală a orașului Ploiești, pe care o socotește de asemenea ca făcînd parte dintre „sălile" Muzeului de istorie a petrolului. Și pe drept cuvînt: aici a avut loc, în 1933, uriașul miting de la Ploiești care i chema pe muncitori la lupta deschisă împotriva exploatării. Pe locul acela, în jurul căruia un brîu de blocuri impunătoare desenează conturul noii piețe, se află o frumoasă placă de marmură albă.

Nu-i de mirare că asemenea imagini, asemenea explicații nu se uită și nu se vor uita niciodată.

●

Este un fapt semnificativ că vizitele la muzee se integrează tot mai mult în procesul de învățămînt, ca o parte componentă a lui.

Am asistat nu de mult, la Iași, la întîlnirea unui scriitor cu elevi ai Școlii medii nr. 2 Scriitorul voia să știe cît folosesc școlarii ieșeni din privilegiul de a locui într-un oraș cu atîtea vestigii istorice. Și nu mică i-a fost satisfacția aflînd, bunăoară, că lecția despre unirea țărilor române le-a fost predată în casa unde a locuit Alexandru Ion Cuza și cea despre viața lui Ion Creangă la bojdeuca din Țicău, că ei cunosc tot ce se află în muzeele orașului în legătură cu bogatul lui trecut istoric și cultural — cu domnia lui Ștefan cel Mare sau a lui Vasile Lupu, cu viața și opera lui Eminescu sau Sadoveanu, cu activitatea „Convorbirilor literare" sau a „Vieții Românești".

Și la fel stau lucrurile în multe alte locuri. La Constanța, acvariul, mozaicul sau Muzeul de arheologie sînt adevărate săli de predare. La Onești, nou dar atît de interesantul muzeu de istorie a orașului și a raionului este vizitat în fiecare an de sute și sute de elevi. La Rîmnicul Vîlcea elevii școlilor medii au luat sub îngrijire, ajutați de profesorii lor, muzeul „Anton Pann", aflat în casa în care a locuit „tînul Pepelei" o bună bucată de timp, pe cînd preda muzica la seminarul din localitate.

Elevii școlii din comuna Rînzești, raionul Bîrlad, au făcut de curînd o vizită la Muzeul de istorie din Murgeni.. Scopul vizitei — așa cum scria „Gazetei învățămîntului" tovarășul Theodor Hardon, directorul școlii — a fost adîncirea și consolidarea cunoștințelor căpătate în clasă, precum și trezirea interesului pentru cercetarea trecutului istoric al ținutului natal.

Muzeul de istorie și artă plastică din Murgeni este foarte tînăr, dar bine organizat, bogat în exponate. Elevii au putut vizita aici sectorul de istorie primitivă, unde au văzut unelte de silex, topoare din epoca neolitică, fragmente de ceramică, lănci scitice, monede romane, amfore grecești. Celelalte sectoare ale muzeului le-au făcut cunoscute numeroase documente privind lupta pentru dreptate a răzeșilor din comunele Saletea, Horda, Giurcani, etc., comune vecine cu satul lor.

Ca urmare a vizitei la muzeu s-a hotărît să se înființeze în școală un cerc de cercetare a istoriei ținutului natal. Elevii care s-au înscris în cerc au și început să colecționeze mărturii ale trecutului: monede vechi, o „palmă" de fier cu care se măsura munca iobagilor din ținutul Fălciului, un act referitor la satul Rînzești cu pecetea domnitorului Mihai Sturza etc.

Aceeași preocupare pentru cunoașterea ținutului natal o întîlnim în școlile gălățene. Bogatul Muzeu de istorie a orașului — oglindind mișcarea muncitorească din întreaga țară, dar cuprinzînd în mod special documente din viața și lupta muncitorilor gălățeni — Muzeul de istorie generală, bogat în vestigii locale, Muzeul de artă plastică, precum și foarte interesantul Muzeu de științe naturale, reprezentînd flora și fauna regiunii, sînt permanent vizitate de către elevi, care, sub conducerea profesorilor lor, găsesc aici nenumărate posibilități de a-și îmbogăți și adînci cunoștințele.

Și la Brașov, la Tîrgu Mureș, la Cluj sau Timișoara — peste tot aceeași preocupare de a-i îndruma pe elevi spre muzee, spre cunoașterea comorilor lor.

●

Meritul celor ce organizează vizitele elevilor la muzee este și acela că, de cele mai multe ori, aceste vizite se fac sub îndrumarea unor oameni de specialitate. Profesorii nu se mulțumesc pur și simplu ca elevii „să vadă"; ei știu că fiecare vizită trebuie în așa fel organizată încît să aibă maximum de eficacitate (între altele fiind zis, duminică, 15 februarie, am întîlnit la Muzeul de artă al R.P.R. un grup de elevi de la Școala generală de 8 ani nr. 118 din București. Erau conduși de diriginta lor, care își propusese să le prezinte istoria artelor plastice românești. Cu toată bunăvoința ei, întrucît nu avea o pregătire de specialitate, diriginta nu a putut da elevilor, cum era și firesc, decît niște explicații destul de vagi).

Majoritatea școlilor, însă, nu se îngrijesc numai ca elevii să fie însoțiți, atunci cînd vizitează muzeele, de profesori cu pregătire în domeniul respectiv, dar iau legătura și cu muzeografii, asigurînd astfel elevilor îndrumarea cea mai competentă.

Școlile din Sibiu, de exemplu, țin o legătură strînsă cu vestitul muzeu „Bruckenthal" din localitate. Conducerea muzeului se declară foarte mulțumită de această conlucrare, la care sînt antrenați deopotrivă profesorii de istorie, de literatură, de desen, ca și toți diriginții. „Fiecare nouă serie de elevi ce se pregătește să viziteze muzeul — ne spunea tov. Theodor Ionescu, unul dintre cunoscuții specialiști români în istoria artelor plastice, care lucrează la „Bruckenthal" — face la început cunoștință cu comorile acestuia prin expunerile însoțite de proiecții pe care noi, muzografii, le prezentăm în școală. Apoi îi conducem în mod organizat, cu prilejul vizitelor pe care ni le fac lunar, prin toate sălile muzeului, și le dăm explicațiile de care au nevoie. Elevii își iau notițe, organizează discuții pe marginea celor văzute, își alcătuiesc albume cu reproduceri. Și astfel, o dată cu terminarea școlii, ei absolvă și „cursurile" de istoria artelor plastice românești și istoria artelor plastice universale desfășurate de-a lungul a mai mulți ani, „cursuri" care le dau posibilitatea să cunoască nu numai operele existente în muzeu — de la picturile lui Negulici sau Daniel Rosenthal, de la cele ale lui Grigorescu, Luchian sau Petrașcu, pînă la pînzele lui Corneliu Baba sau Ciucurencu, de la vechi opere romane sau bizantine pînă la „Ecce Homo", celebrul tablou al lui Tizian — dar și să primească noțiuni generale de plastică: să învețe ce este o pictură de gen, să deosebească diferitele metode de lucru în grafică, să știe ce e o aqua forte, un desen în cărbune sau peniță, o gravură în linoleum etc. Rezultate asemănătoare au obținut și multe școli bucureștene. În mai toate cărțile de impresii ale marilor muzee ale Capitalei găsești, de pildă, numele clasei a X-a „E" de la Școala „Mihail Sadoveanu", ale aproape tuturor claselor Școlii medii nr. 22, ale Școlii medii nr. 1 de muzică etc.

Clasa a X-a „E" de la Școala „Mihail Sadoveanu" cunoaște foarte bine Muzeul de istorie naturală „Grigore Antipa", Muzeul de istorie a literaturii, Muzeul satului etc. Recent, elevii ei au vizitat expoziția retrospectivă a pictorului Tonitza, impresionantă prin valoarea și numărul lucrărilor. La lecțiile de istorie ei au aflat de numeroasele lucrări satirice, cu caracter social, antimonarhic ale lui Tonitza, de celebrele lui „capete de copii", peisaje și naturi statice. Acum, întîlnirea cu opera sa — plină de vervă și nerv demascator în lucrările de grafică și în multe dintre picturi, delicată, plină de armonie, deseori de o ușoară nostalgie în altele — a prilejuit elevilor cunoașterea nemijlocită a unui mare artist, înțelegerea pe care numai contactul direct cu opera le-o putea da.

Și elevii au mai înțeles, în timpul vizitării expoziției încă un lucru: că omul nu poate realiza ceva cu adevărat mare, de preț, decît muncind și iar muncind, cultivîndu-și și gusturile, nelăsîndu-se înfrînt, ferindu-se de automulțumire. „Aproape nu-ți vine să crezi, scria unul din ei, că o asemenea expoziție este opera unui singur om, care n-a trăit decît puțin peste 50 de ani. Ce muncă!".

Iată, așa dar, și un îndemn la perseverență, la disciplina muncii, o concluzie morală.

●

De la noțiunile care privesc originea lumii și apariția vieții pe pămînt pînă la marile probleme ale științei contemporane, de la trecutul ținutului natal pînă la întregul trecut de luptă pentru libertate și dreptate socială al poporului nostru, de la viața plină de chin a oamenilor muncii odinioară pînă la marile realizări dobîndite de ei în anii puterii populare, sub conducerea partidului, de la lucrările artiștilor locali pînă la marile opere a celor mai buni dintre artiștii țării noastre și ai întregii lumi — muzeul oferă școlii, cadrelor didactice, multiple posibilități de a întregi conținutul lecțiilor și al muncii educative. Cu numeroasele și variatele lui posibilități, muzeul se înscrie tot mai mult în viața și activitatea școlilor noastre ca un viu și pasionant mijloc de instrucție, de educație.

E. FLORESCU

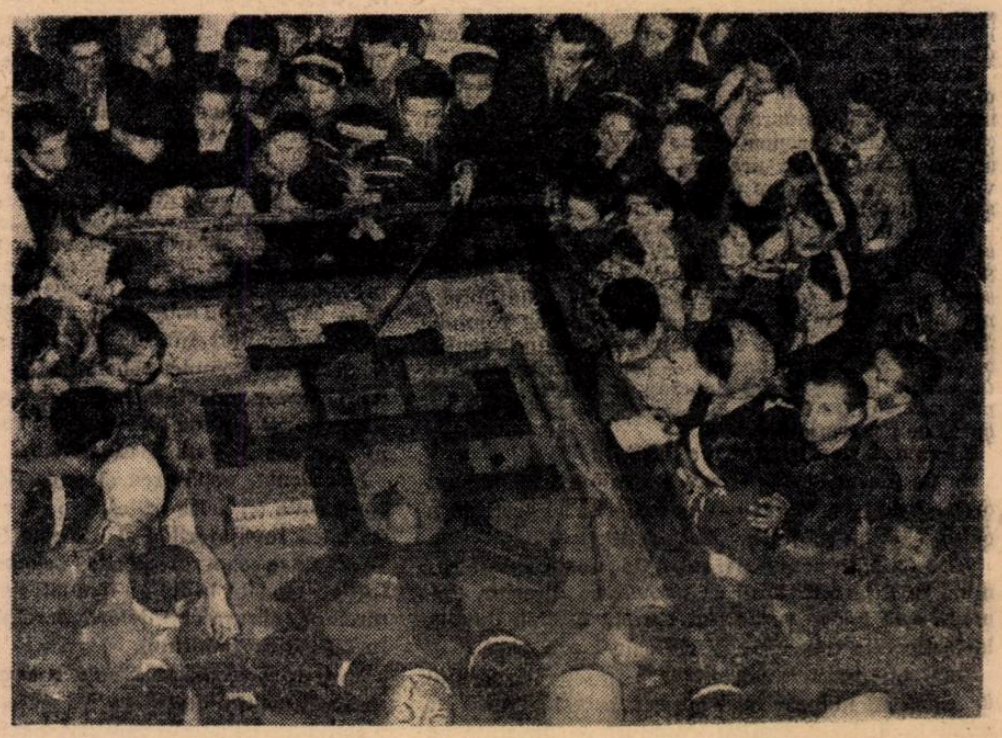

Pionierii din raionul Titu, regiunea București în vizită la Muzeul de istorie a partidului

ACTUALITATEA ÎN PSIHOLOGIA PEDAGOGICĂ

Etapa inițială de însușire a geometriei

Dezvoltarea impetuoasă a științei și tehnicii, noile condiții create omului de construcția socialismului în patria noastră fac necesară reconsiderarea structurii procesului de instruire și educare în diversele sale sectoare, atît în ceea ce privește conținutul cît și în privința metodelor folosite. Într-adevăr, în cunoștințele predate elevilor trebuie neapărat să fie oglindite cuceririle științifice, progresele tehnicii din ultimele decenii, ca și noile valori ale culturii noastre socialiste, noile aspecte ale vieții noastre sociale. Totodată, se pune problema dezvoltării personalității elevului în conformitate cu idealurile superioare ale socialismului, a formării caracterului lui, a îndrumării pe o linie justă a vieții lui afective etc. Toate aceste cerințe ridică o serie de probleme majore și, în primul rînd, problema modernizării sistemului cunoștințelor predate. Aceasta presupune introducerea unor noțiuni noi și modificarea modului de explicare a altora, dar și o operație de selecție pentru a se elimina ceea ce este perimat sau a devenit mai puțin important.

Lucrurile nu se pot reduce însă la o simplă modificare a programei școlare. Este în primul rînd necesar să cunoaștem receptivitatea copilului — în funcție de vîrstă — pentru diferite cunoștințe sau procedee pe care dorim să le introducem, ca și succesiunea optimă în predarea unor cunoștințe și sistematizările cele mai favorabile. Evident, aceste considerente sînt valabile pentru ansamblul cunoștințelor școlare, nu numai pentru cele noi, dar necesitatea de a se întreprinde anumite modificări accentuează actualitatea întregii discuții.

De aci ajungem în mod logic la capitolul metodelor de predare. Un conținut împrospătat, modernizat obligă și la cercetarea metodelor și procedeelor de trasmitere a cunoștințelor respective. Pe de altă parte, progresele însăși ale psihologiei științifice — în special ale psihologiei copilului — ne relevă aspecte noi, legități noi ale evoluției psihice a acestuia. Practica pedagogică, la rîndul ei reprezintă un izvor nesecat de idei, de sugestii pentru îmbunătățirea conținutului celor predate și a metodelor folosite.

Cerințele, ipotezele, sugestiile sosite din toate aceste direcții nu-și pot da însă roadele în cadrul procesului pedagogic decît în baza unor cercetări psihologice, sistematice, special adaptate, a unor cercetări de psihologie pedagogică deci. Bineînțeles, în ultimă instanță cuvîntul hotărîtor îl are practica pedagogică, care urmează să aplice întîi sub formă experimentală rezultatele investigațiilor.

Cercetările trebuie astfel orientate încît să nu rămînă la simpla constatare, ci să dezvăluie și posibilitățile de dezvoltare în cadrul unor activități adecvate. Este în esența psihologiei pedagogice științifice de a vedea capacitățile copilului nu ca invarianți față de care trebuie să ne supunem necondiționat, ci ca momente ale unei evoluții ce depinde de condițiile instructiv-educative create. Este în esența psihologiei științifice de a vedea copilul nu ca un receptor pasiv al unor influențe externe, ci ca o entitate activă, care reacționează intelectual și afectiv la solicitările noastre, care se formează și se dezvoltă **în activitate** — în activitatea declanșată de procesul instructiv-educativ. **De aceea este foarte importantă buna cunoaștere de către profesor a efectelor determinate de munca lui în rîndurile copiilor — iar aceasta nu e posibil decît dacă el dispune de cunoștințe suficiente de psihologia copilului și de psihologie pedagogică.**

În sfîrșit, necesitatea unei economisiri a forțelor pentru a se putea face față solicitărilor crescînde creează obligația unei analize minuțioase a structurii procesului pedagogic în așa fel încît fiecare etapă a lui să poată da roadele cele mai bune, pentru a-i elibera pe elevi și profesori de eforturi inutile și a lărgi posibilitățile de dezvoltare a capacității de muncă independentă, de inițiativă, de creație a copiilor. Toate acestea se realizează pe baza unor cercetări sistematice, în cadrul cărora psihologiei pedagogice îi revine un rol foarte important.

Prezentăm în pagina de față unele rezultate ale cercetărilor privitoare la etapa inițială de însușire a geometriei.

La lecția experimentală de geometrie

Sînt cunoscute dificultățile întîmpinate de copii în însușirea geometriei. Ele se explică prin caracterul abstract al domeniului, prin structura axiomatică (mai mult sau mai puțin respectată) a expunerii, prin posibilitățile foarte reduse de algoritmizare a operațiilor de rezolvare a problemelor. Faptul că geometria, la nivelul programului școlar, operează cu figuri nu simplifică lucrurile. Figurile geometrice nu sînt obiecte materiale, ci reflectări mintale abstracte ale proprietăților spațiale, reflectări pe care le concretizăm în desene sau în alte modele materiale. Deși au proprietățile conceptelor (sînt abstracții idealizate, reflectă aspecte esențiale ale unor categorii de lucruri, sînt invariante în cursul unui raționament, etc.) figurile geometrice păstrează totuși elemente intuitive, în speță faptul de a fi imagini spațiale. Așa, de exemplu, intersectarea unui cerc cu o dreaptă nu poate fi considerată o operație cu concepte pure, dar nici o operație cu obiecte materiale sau cu reprezentări brute ale acestora. Ea este o operație efectuată cu imagini spațiale abstractizate, conceptualizate, cu *concepte figurale*. Și în alte domenii raționăm servindu-ne de imagini abstractizate (ceea ce permite realizarea mintală a unor experiențe idealizate). Caracteristic pentru geometrie este faptul că avem de a face cu imagini cvasi-total conceptualizate, inserabile deplin într-un raționament logic deductiv. Aceasta a făcut posibilă axiomatizarea geometriei.

Aceste considerente relevă faptul că dezvoltarea gîndirii geometrice a elevului prezintă anumite aspecte specifice, care, într-o anumită măsură, deosebesc acest proces de formarea gîndirii științifice în alte domenii (ca de exemplu cel al științelor naturale). Elevul trebuie învățat treptat să opereze mintal cu imagini spațiale abstractizate, să efectueze translații, rotații, suprapuneri, intersectări, secționări, combinări de figuri, operații care însă să fie permanent controlate logic de sistemul învățat de axiome, definiții, teoreme.

În mod obișnuit, ceea ce se predă în prezent în școală este în mare măsură o geometrie a foii de hîrtie. Aceasta nu are nici rigoarea unei expuneri strict axiomatice dar nici nu păstrează un contact suficient cu practica, pentru a o putea servi. Elevul, chiar cînd știe geometrie — în sensul că a reținut teoremele și demonstrațiile din manual — are dificultăți mari cînd trebuie să rezolve el însuși o problemă și dificultăți și mai mari atunci cînd problema de geometrie se prezintă sub forma unei situații concrete.

Pe baza acestor considerente, pe baza datelor obținute în cercetările noastre anterioare (expuse în special în volumul „Conceptele figurale" — 1963) și a datelor obținute de alți cercetători, noi am ajuns la concluzia necesității de a se începe predarea geometriei cu două etape pregătitoare. În prima etapă, pe care o putem numi *obiectuală* (în clasele a II-a și a III-a), copilul este pus în situația de a cerceta activ, senzorial și prin operații mintale, *proprietăți spațiale ale obiectelor concrete*, servindu-se pentru exprimare de descrieri verbale și de desen. Într-o a doua etapă, care nu are decît un rol tranzitoriu, desenul urmează să treacă pe primul plan, dar nu ca obiectivare a unor abstracții elaborate, ci ca o treaptă pentru elaborarea acestor abstracții (clasele IV—V). În etapa a treia (în clasa a VI-a), se trece treptat la punctul de vedere propriu zis geometric, în care conceptele figurale constituie entitățile de bază ale raționamentului geometric.

În cele ce urmează, vrem să ne referim la prima etapă, care a format obiectul unor cercetări sistematice întreprinse de colectivul de psihologie pedagogică de la Institutul de psihologie al Academiei R.P.R. (M. Livezeanu, V. Radu, N. Mînzat și autorul acestui articol). Spațiul limitat de care dispunem nu ne permite decît expunerea sumară a unor aspecte principale, datele complete fiind expuse într-o lucrare în curs de apariție.

Obiectivele primei etape sînt următoarele: a) Copilul trebuie să se familiarizeze cu cunoașterea proprietăților spațiale ale lucrurilor în spirit geometric. El trebuie să învețe să *desprindă* din complexul material al obiectului componentele spațiale — de pildă suprafețe, muchii, vîrfuri, formele și dimensiunile acestora. b) Se dezvoltă capacitatea elevului de a-și reprezenta mintal cît mai corect aceste proprietăți. Imaginile obținute se subordonează treptat unui sistem de noțiuni. c) Copilul învață să opereze cu aceste imagini, să construiască mintal combinații noi, dar *în același timp învață să dea un sens logic acestor construcții* și rezultatelor obținute. d) Copilul învață să confrunte construcțiile sale mintale — redate grafic — cu rezultatele operațiilor efectiv realizate pe obiecte materiale. În esență, e vorba deci de faptul ca elevul, pornind de la obiectele reale, să învețe să opereze independent, productiv și pe considerente logice cu imagini spațiale corespunzătoare.

Ceea ce se consideră, din perspectiva adultului, a fi simplu, elementar în structura geometriei — punctul, dreapta, planul — nu este simplu și elementar din punctul de vedere al copilului. Simplu și elementar este *obiectul* cu proprietățile sale spațiale, pe care copilul învață să le desprindă mintal și să le analizeze.

Noi am efectuat atît experiențe individuale (cu elevi din clasele a II-a și — pentru comparație — cu elevi din clasele a IV-a), cît și experimente cu caracter pedagogic, sub forma unor lecții predate în patru clase a doua (în colaborare cu tov. C. Prichea din Ministerul Învățămîntului). Lecțiile au fost ținute de învățătoarele E. Roman, A. Preoteasa și E. Chiriac.

Ne-am ocupat de desprinderea și numărarea elementelor unui cub (fețe, muchii, vîrfuri), de secționări transversale, longitudinale și prin plane diagonale în cub și paralelipiped, de desfășurarea cilindrului și de secționarea longitudinală și transversală a cilindrului. Pentru verificarea celor reținute de copii în cursul lecțiilor s-au dat, după circa 4 săptămîni, lucrări de control atît la clasele respective cît și la patru clase-martor din alte școli.

Scopul principal al lecțiilor experimentale a fost acela de a dezvolta la copii capacitatea de a opera logic cu reprezentări spațiale (și numai în al doilea rînd de a-i înzestra cu cîteva cunoștințe speciale). De pildă, în ceea ce privește numărul elementelor, ceea ce interesa nu era atît cîte fețe, muchii sau vîrfuri are cubul, cît mai ales însușirea operației de numărare sistematică a acestora fără repetiții sau omisiuni. În ceea ce privește secționările noi am cerut copiilor ca, privind obiectul, să-și imagineze figura ce s-ar putea obține („fața dinăuntru") dacă obiectul ar fi tăiat într-un anumit mod „cu un cuțit" sau „cu un fierăstrău". Acest procedeu a întîmpinat, la început, opoziția colegilor noștri învățători. „Copilul trebuie întîi să vadă, pe urmă să descrie ce a văzut". Or, avînd în vedere obiectivul fixat, noi ceream copiilor să efectueze mintal o construcție (în principiu realizabilă cu datele de care dispuneau), urmînd ca abea apoi s-o verifice printr-o acțiune practică.

Rezultatele obținute au scos în evidență marea receptivitate a copiilor pentru acest gen de activitate. De la o etapă la alta a experimentului individual (care a avut și un caracter instructiv), de la o lecție la alta, copiii făceau progrese vădite în ceea ce privește capacitatea lor de a opera logic cu imagini mintale. Ceea ce ne interesa, cum spuneam, nu era faptul ca atare de a memora o denumire, un număr, o formă, ci capacitatea de a beneficia de *experiența anterioară în situații noi*. De aceea ceream, de pildă, copiilor să numere elementele unui paralelipiped — după ce au învățat să le numere pe cele ale unui cub — să-și imagineze secțiuni noi — după ce și-au imaginat și au verificat altele. În același scop le cerem *să verifice* fiecare răspuns dat, să confrunte, stabilind corespondențe, elementele figurii desenate cu cele ale obiectului real sau ale secțiunii imaginate pe obiectul real. Am avut sentimentul, în cursul investigațiilor, că dăm literalmente peste o comoară — o comoară de disponibilități, de capacități insuficient valorificate și cultivate.

Înțelegerea oarecum îngustă a principiului intuiției ne face adeseori să uităm că în afară de mobilarea minții copilului cu diverse cunoștințe, este necesară mai ales dezvoltarea posibilităților lui reale de a opera independent și productiv, prin solicitarea sistematică a eforturilor sale creatoare în toate direcțiile (ceea ce, bineînțeles, nu exclude, ci presupune însușirea temeinică a cunoștințelor și deprinderilor din domeniul respectiv). Capacitatea de a opera logic cu reprezentări nu este necesară numai în geometrie. Gîndirea științifică se servește foarte frecvent de modele mintale intuitive în rezolvarea problemelor. De aceea, discuția noastră depășește cu mult hotarele predării geometriei. Important este faptul că această capacitate, ca atîtea altele, nu se dezvoltă de la sine, ci trebuie cultivată, stimulată sistematic — și aceasta începînd chiar din primele clase ale școlii elementare. Elevul din școala medie are în general dificultăți în manipularea independentă a imaginilor abstractizate în cadrul raționamentului științific (de pildă la fizică, la trigonometrie, la geometrie, mai ales la geometria în spațiu etc.). Și aceasta, în special, pentru că nu a existat o preocupare sistematică în această direcție încă din primii ani de școală.

La dezvoltarea operării cu reprezentări spațiale pot contribui din primele clase și alte discipline, dacă sînt orientate în acest sens (desenul, lucrările practice, geografia etc.) și reciproc: dezvoltarea gîndirii geometrice este extrem de utilă altor domenii (fizica, geografia, desenul etc.). Dar această întrepătrundere eficientă a disciplinelor, servind atît practicii cît și progresului intelectual al elevului, poate fi realizată numai dacă geometria însăși este astfel predată încît să poată contribui activ la cunoașterea realității și la acțiunea asupra ei. Ideea de a se începe predarea geometriei cu o „etapă obiectuală" nu înseamnă de loc intuitivizarea excesivă a învățămîntului geometriei. Rostul acestei etape este acela de a crea un fond suficient de mijloace intelectuale pentru ca, mai tîrziu, elevul să poată opera independent și productiv cu imagini conceptualizate, în cadrul unui raționament riguros matematic, reducîndu-se la minimum revenirile la ilustrările intuitiv-concrete.

E. FISCHBEIN
șeful colectivului de psihologie pedagogică din Institutul de psihologie al Academiei R.P.R.

Materialul didactic ocupă un loc important în predarea cu succes a lecțiilor de agricultură. Iată de ce se impune ca, ținînd seama de posibilitățile locale, toate școlile generale de 8 ani de la sate să-și organizeze laboratoare agricole, astfel încît să aibă totdeauna la îndemînă întreaga gamă de materiale necesare ilustrării noțiunilor științifice transmise la lecții.

Materialele didactice agricole care se pot conserva și strînge pe plan local pot fi clasificate după modalitățile de conservare sau după tematica programelor școlare. După procedeele de conservare deosebim grupa materialelor conservate în stare naturală (probe de sol, colecții de semințe și agroalimentare), a celor conservate în stare naturală modificată (materiale conservate în lichid sau prin uscare, insectare) și materiale artificiale (îngrășăminte, amendamente, substanțe farmaceutice, instrumente mici din lemn etc.). După tematica programelor școlare, clasificarea este următoarea : materiale necesare cunoașterii proprietăților solului, a morfologiei plantelor, a dăunătorilor și bolilor criptogamice, precum și materiale necesare pentru studierea procesului de producție în agricultură.

Pe lîngă materialul didactic enumerat mai sus și care se poate strînge pe plan local se mai adaugă planșele cu caracter agricol (pentru lecțiile de zootehnie și horticultură, pentru cunoașterea problemelor legate de ameliorările agrosilvice și cultura mare), diverse schițe (privind organizarea unităților agricole, asolamentele, aplicarea îngrășămintelor etc.), mulaje și aparate (stație meteorologică, trusă topografică, aparate de analiză a proprietăților solului, ph-metru, microscop etc.) — care se pot obține prin comandă de la Ministerul Învățămîntului. De asemenea, este indicat ca laboratorul agricol să dispună și de material didactic conservat prin împăiere.

În cele de mai jos ne vom ocupa în mod special de materialele didactice care pot fi strînse și conservate cu ușurință de către elevi sub conducerea directă a cadrelor didactice.

MATERIAL DIDACTIC PENTRU

Eșantioanele de sol (probele de sol) ajută mult elevilor să cunoască proprietățile fizice și chimice ale pămîntului care contribuie la sporirea producției agricole (structura, textura, porozitatea, fertilitatea etc.). Întrucît probele de sol sînt caracteristice pentru diferitele unități morfologice existente în gospodăria agricolă, este necesar să se adune cele mai tipice soluri din localitate.

Pentru adunarea acestor probe se cere să se studieze întîi profilul de sol. În acest scop se va săpa o groapă adîncă de 0,80—3 m. Orizonturile se delimitează pe peretele din față al gropii, după culoare, textură, structură, capacitate etc.

În mod practic, probele se iau de pe o adîncime de 10—20 cm din fiecare orizont, de pe peretele din fața gropii, pe care s-au însemnat limitele ce sînt cuprinse între 0—20 cm, 38—54 cm, 54—70 cm și mai jos de 70 cm. După aceasta se detașează bucăți de sol din fiecare strat.

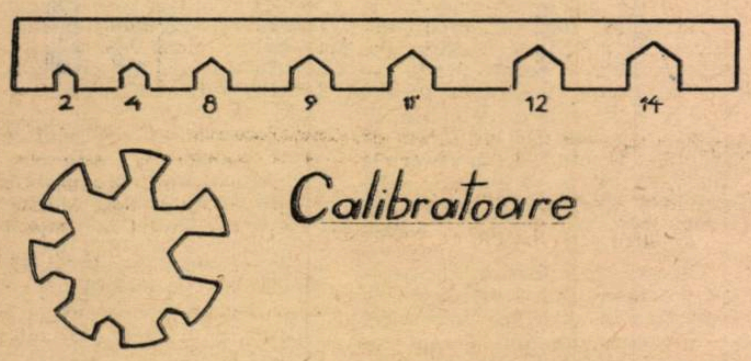

Probele de sol colectate se așează într-o lădiță din lemn cu capac de sticlă, avînd o lungime de 1,10 m, înălțimea de 0,20 cm și latura de 0,20 cm. Între probele de sol se pot așeza pereți despărțitori, din sticlă. Pentru păstrarea însușirilor fizice ale probelor, acestea se umezesc periodic.

★

Colecții. O grupă mai mare de material didactic o reprezintă colecțiile de produse agricole care, pentru a fi cît mai utile, trebuie să urmărească un scop didactic bine conturat, să fie sugestive și să răspundă temelor din programa școlară.

Pe plan local se pot face colecții de semințe, de plante întregi, de organe fructifere, ca și colecții agro-industriale și de materiale folosite în agricultură. Toate materialele alese pentru colecție trebuie să fie tipice, sănătoase și purificate. Unele din ele trebuie schimbate anual.

Colecțiile de semințe, care se pot strînge cu ușurință, nu trebuie să lipsească din nici o școală. Dacă în localitate nu se găsesc toate semințele cultivate în zona respectivă se pot organiza schimburi între școlile din același raion.

Colecțiile se fac pe grupe mari de plante agricole, în tuburi de sticlă, eprubete, pungi de celofan sau masă plastică. Tuburile de sticlă și eprubetele se astupă cu dopuri de plută sau vată, iar pungile se leagă cu ață. Tuburile și eprubetele vor avea etichete lipite la exterior, iar pungile în interior, pe un perete lateral. Toate se prind pe planșe din carton, placaj sau lemn sau se păstrează în cutii de carton speciale.

În ceea ce privește colecțiile de semințe din grupa cerealelor, se va pune desigur un accent deosebit pe strîngerea cerealelor care alcătuiesc specificul gospodăriei sau al zonei respective, acordîndu-se atenție grîului, orzului, ovăzului, secarei și porumbului. Înainte de a fi introduse în colecție, semințele vor fi selecționate prin înlăturarea corpurilor străine. Spre deosebire de celelalte cereale, colecțiile de porumb se vor face pentru aceeași varietate în boabe și în știuleți.

Dintre soiurile de grîu care se cultivă în țara noastră nu trebuie să lipsească din colecție, în funcție de regiunea unde este situată localitatea, soiurile **Concho, Triumph, Wichita, Ponca, nr. 301, Horrach, San Pastore, Cluj 650, Odesa 16, Bezostaia 1 și 4 și Scorospelka.**

Ca soi principal de orz se indică **Cenad 345,** pentru secară soiul **Petkus** ameliorat, iar pentru ovăz soiul **Cenad 309.**

O importanță deosebită trebuie acordată și alegerii semințelor de porumb. Pe lîngă soiurile locale **(Hanganesc, Ciucantin, soiul portocaliu de Tg. Frumos** etc.), este bine să se colecteze semințe de porumb hibrid, care a luat o largă răspîndire în producție.

În grupa colecțiilor de semințe de leguminoase pentru boabe se colectează semințe de fasole **(Micigan),** mazăre **(Victoria și Strube),** soia **(Mandarin, Iași 3),** lupin și bob. Colecțiile de semințe din grupa plantelor uleioase și textile cuprind floarea-soarelui **(Wniimk 8931, Smena),** in de ulei **(Deta, I.C.A.R. 32, I.C.A.R. 44),** in de fuior **(Concurent, I.C.A.R. 6),** cînepă, ricin. Colecțiile de semințe de legume, cuprinzînd varză, roșii, ardei, castraveți, spanac, ridichi, vinete etc. se pot strînge în cutiuțe, deoarece semințele sînt mici și greu de procurat în cantități mari. În sfîrșit, colecțiile de semințe de plante furajere vor cuprinde semințe de plante furajere cultivate și din flora spontană (pășuni și fînețe naturale). Dat fiind că și aceste semințe sînt în majoritatea lor mici se recomandă a se conserva în cutiuțe de carton. În această grupă se adună mei, măzăriche, trifoi, lucerna albastră, lucerna galbenă, sparceta etc.

Pe lîngă orice școală trebuie să existe și colecții de plante întregi. Păstrate în dulapuri cu geamuri sau pe rafturi special amenajate, ele ajută elevilor să vadă plantele în ansamblu, să cunoască înălțimea lor, să vadă cum sînt dispuse organele etc.

Se pot aduna atît plante cu rădăcini cît și plante fără rădăcini, culese în perioade avansate de vegetație sau după coacerea deplină. Și aici trebuie să se urmărească alegerea celor mai tipice exemplare.

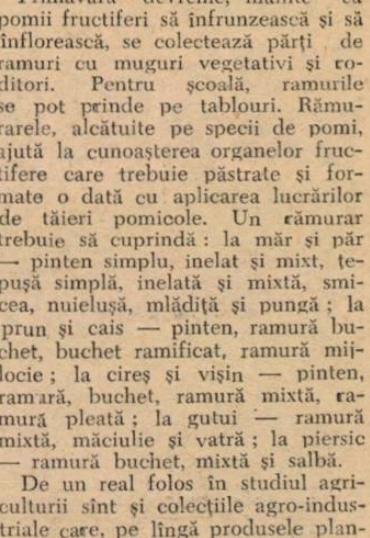

În această grupă de colecții se numără snopi de cereale, plante întregi de porumb, puieți înrădăcinați, pomi din anul III, butași de viță altoită, butuci întregi de vie etc. Plantele anuale se schimbă de la o recoltă la alta și se păstrează în locuri mai umede și mai întunecoase.

În colecțiile de organe cu muguri vegetativi și fructiferi vom conserva plante din grupa rădăcinoaselor (morcov, varietăți de sfeclă, ridiche, cartofi etc.) și din pomicultură.

Primăvara devreme, înainte ca pomii fructiferi să înfrunzească și să înflorească, se colectează părți de ramuri cu muguri vegetativi și roditori. Pentru școală, ramurile se pot prinde pe tablouri. Rămurarele, alcătuite pe specii de pomi, ajută la cunoașterea organelor fructifere care trebuie păstrate și formate o dată cu aplicarea lucrărilor de tăieri pomicole. Un rămurar trebuie să cuprindă : la măr și păr — pinten simplu, inelat și mixt, țepușă simplă, inelată și mixtă, smicea, nuielușă, mlădiță și pungă ; la prun și cais — pinten, ramură buchet, buchet ramificat, ramură mijlocie ; la cireș și vișin — pinten, ramură, buchet, ramură mixtă, ramură pleată ; la gutui — ramură mixtă, măciulie și vatră ; la piersic — ramură buchet, mixtă și salbă.

De un real folos în studiul agriculturii sînt și colecțiile agro-industriale care, pe lîngă produsele plantei, înfățișează și aspecte din utilizarea lor industrială. Așa, de exemplu, alături de semințele de floarea-soarelui, ricin sau in de ulei, se prezintă în tuburi de sticlă și ulei ; alături de sămînța de muștar alb se va pune și făina de muștar folosită în farmacie etc.

La rîndul lor, colecțiile de materiale folosite în agricultură prezintă elevilor îngrășăminte chimice, amendamente, substanțe fitofarmaceutice, ierbicide etc., păstrate în tuburi de sticlă fixate pe tablouri speciale.

Evident, se pot realiza și colecții cu alte tematici (colecții de nutrețuri, colecții de probe de lînă etc.).

★

Materiale conservate în lichid. Întrucît nu toate produsele agricole se pot conserva prin procedeele expuse mai sus, este necesar să se recurgă și la conservarea în lichid. Pe această cale se conservă fructe atacate de diverși dăunători, rădăcini cu nodozități produse de bacteriile fixatoare de azot cu care leguminoasele trăiesc în simbioză, ca și unele animale și insecte greu de păstrat pe altă cale.

Conservarea se face în borcane speciale, de formă cilindrică, cu capace transparente. Se pot folosi în acest scop și borcane pentru miere, acoperite cu capace de gelatină, de tablă căptușită cu cauciuc sau material plastic.

Pentru conservarea în lichid se aleg cele mai reprezentative exemplare. Materialul de conservat se introduce întîi provizoriu într-un borcan peste care se toarnă încet alcool de 40°—90°, pînă este complet acoperit. Se lasă așa pînă se impregnează cu alcool (între 10—100 zile). Trebuie urmărit ca materialul să nu rămînă niciodată în contact cu aerul, prin evaporarea alcoolului. După impregnare materialul va fi mutat ușor în borcanul unde urmează să rămînă, turnîndu-se peste el alcool de 90°, la care se adaugă, pentru exemplarele colorate, și 5% alaun pulverizat. Materialul se fixează în interior pe un ax din lemn prins de capac. Apoi se completează cu alcool, se pune capacul și se cerușește cu parafină.

În loc de alcool se pot folosi la conservare și formolul (formalina) în soluție de 2—5%, acidul acetic în soluție de 10—15% (pentru ciuperci) sau 1—5% (pentru flori), soluții arsenicale și altele. Foarte lesne se realizează conservarea în saramură (sare în apă clocotită pînă la saturație), la care se adaugă puțin acid boric sau acid salicilic.

Putem conserva în lichid produsele atacate de boli. De asemenea, se pot conserva animalele din grupa reptilelor, exponate care să prezinte dezvoltarea prin metamorfoză a broaștei, precum și alți dăunători. Dacă vrem să prezentăm metamorfoza unor animale, așezăm fiecare fază a acesteia pe o sticlă așa ca să fie vizibile pe ambele părți.

★

Insectare. Foarte folositoare lecțiilor de agricultură sînt și insectarele, alcătuite după o anumită tematică. Pentru insectare confecționăm o cutie din lemn cu capac de sticlă, avînd dimensiunile de 40 cm × 30 cm × 7 cm sau 27 cm × 17 cm × 4,5 cm. În fundul cutiei așezăm plută sau turbă, pentru a putea prinde ușor acele cu gămălie fixatoare.

Insectele, care se procură în tot timpul anului, se prind în mod diferit : fluturii cu plasa de prins, iar celelalte adunîndu-le cu mîna și punîndu-le în borcane în care se află o bucățică de vată îmbibată cu eter sau cloroform. Insectele cu carapace tare se omoară în alcool, iar cele gingașe în vase cu cianură de potasiu sau lăsîndu-le să moară de foame. În acest scop se împung cu un ac de gămălie și se prind pe o planșă provizorie. La insectele mici, nu se fac disecții. La cele mari (cărăbuș, rădașce etc.), disecțiile se fac astfel : se ridică aripile și se extrag din corp toate părțile moi. La fel, se extrage tot interiorul insectelor umede (păianjeni, omizi etc.). Pentru aceasta introducem omida într-o sticluță care se închide bine. Punem apoi sticluța într-un vas cu apă fierbinte. După cîteva minute o scoatem, o

În seră

așezăm pe o foaie de hîrtie sugativă și apăsăm cu un tampon de vată de la cap spre coadă sau invers, eliminînd conținutul. Cu un pai introdus în orificiul prin care s-a făcut evacuarea suflăm aer, astfel ca insecta să ia forma de mai înainte.

Insectele cu aripi se pregătesc separat, cu ajutorul unei prese de îndreptat aripile. În lipsa unei prese, aripile se acoperă cu carton subțire și se prind cu ace, îndepărtîndu-se de corp. După uscare se scot acele și bucățile de carton. Acul de fixare se înfige perpendicular între torace și abdomen.

Insectele mici se lipesc pe carton subțire. Insectele grase se introduc în prealabil în benzină, pentru eliminarea esterilor.

Printre principalii dăunători care interesează sectorul agricol și care trebuie grupați în insectare se numără gîndacul roșu al lucernei, gîndacul pămîntiu, lăcusta migratoare, lăcusta marocană, cărăbușul cerealelor, gărgărița sfeclei, gărgărița grîului, gîndacul roșu al rapiței, gîndacul pocnitor, gîndacul păros,

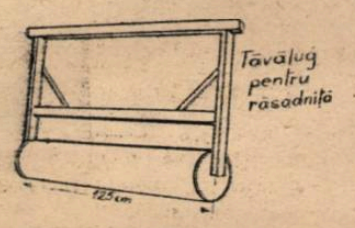

ploșnița verzei, gărgărița mazărei, lăcusta italiană.

★

Ierbare. Nu vor lipsi, bineînțeles, din laboratorul agricol, nici ierbarele. Este bine să alcătuim ierbare tematice, pe grupe de plante sau combinate cu diferite organe ale plantelor: ierbare cu caracter agricol-industrial, cu plante toxice din pășuni și fînețe, cu plante de nutreț și melifere, ierbare cu plante atacate de boli criptogamice, ierbare ampelografice, ca și ierbare speciale. Dacă utilizăm timpul în mod rațional, alcătuirea unui ierbar general, cu principalele specii de care avem nevoie la lecții, se realizează aproape concomitent cu procurarea și pregătirea ierbarelor speciale.

Pentru recoltarea plantelor și pentru pregătirea lor în vederea conservării este nevoie să avem la îndemînă un deplantator și un cuțitaș pentru scoaterea părților subterane ale plantelor, un ferăstrău și foarfece de pomi pentru alcătuirea ierbarelor pomicole, o cutie sau o mapă de ierborizare pentru păstrarea materialului recoltat pînă la aplicarea operațiilor de presare și uscare.

Plantele vor fi uscate cu ajutorul preselor, care pot fi portabile, cu lanț, cu stinghii sau șuruburi. Pentru un număr mai mic de plante se poate improviza o presă din două bucăți de scîndură peste care se așează greutăți (cărămizi, pietre).

Plantele verzi se colectează pe timp călduros, de obicei dimineața la ora 10 sau seara între 5—6 (cu excepția plantelor care au florile deschise numai dimineața). Ele trebuie ferite de vînt și soare, iar florile se așează bine pentru a se păstra întregi. Menținerea coloritului plantei se realizează prin introducerea cotorului lor într-o soluție de piatră acră 65 g, apă 300 g, nitrat 8 g. După ce stau o zi sau două în această soluție, se usucă. Pentru urgentarea uscării, plantele se pot afunda timp de 1—5 minute (în afară de flori) în apă fierbinte, după care se lasă să se usuce sau se așează pe o plită încălzită ușor. Le putem afunda și în soluție de clor (acid clorhidric 2—5%) peste care se adaugă cîteva grame de benzină (1000 g soluție de clor + 10 g benzină), în alcool sau în formol (15—20 minute). În același scop putem folosi vata în care se așează planta la presare sau fierul de călcat (se așează peste plante sugativă și apoi se calcă cu fierul nu prea încins).

Pentru lecțiile de agricultură ne interesează îndeosebi inflorescența, fructul și frunzele (forma, poziția și dispunerea lor pe tulpină), iar la unele plante și rădăcinile.

La recoltarea materialelor pentru ierbare vom ține seama de faptul că cerealele cu talie înaltă trebuie presate și recoltate în stadiul de vegetație, imediat după însămînțare. De la pomii fructiferi se recoltează, în lunile aprilie și mai, ramuri cu frunze și flori, precum și porțiuni de scoarță. De exemplu, la soiul de măr „Astrahan alb" se recoltează porțiuni de ramuri cu frunze de culoare verde deschis și cu forma ovală, porțiuni de scoarță de culoare cenușie-roșietică, cu crăpături longitudinale. Legumele, în majoritatea cazurilor, se conservă în faza răsad.

Ierbarele ampelografice, pentru lecțiile de viticultură, vor cuprinde soiuri de viță folosite ca port-altoi. De la acestea se vor recolta lăstari cu frunze și cîrcei verzi și lăstari uscați. Se vor face de asemenea colecții de frunze și lăstari din diferite soiuri de viță de vie. De exemplu, de la soiul **Perla de Csaba** se colectează frunze cu adînciturii mici, cu fața superioară încrețită și de culoare verde închis; de la soiul **Chasselas doré**, lăstari cu frunze cu cinci lobi și cu sinusurile laterale lungi, cu fața superioară lipsită de peri, cu dinți lați, rotunzi și cu cîrcei puternic ramificați.

Pornind de la faptul că un criteriu de bază în determinarea multor plante agricole îl constituie forma frunzelor, este necesar să se întocmească ierbare speciale care să evidențieze diversitatea lor din acest punct de vedere. Vom prezenta astfel frunze lanciolate, oblonge, eliptice, rotunde, ovate, obovate, cordate, ca și diverse frunze compuse.

Se pot alcătui ierbare și pentru evidențierea bolilor criptogamice, care trebuie grupate după agentul patogen și după plantele atacate. Momentul de recoltare trebuie stabilit în funcție de ciclul evolutiv al bolii, în așa fel încît să recoltăm plante atacate cît mai tipice. De asemenea, este necesar să se evidențieze toate organele atacate de aceste boli.

După uscare plantele se așează pe coli albe de hîrtie, unde se fixează cu benzi gumate. Cînd planta este mai mare, se taie pe jumătate și se așează amîndouă jumătățile pe aceeași coală. Plantele mici se pot grupa mai multe pe aceeași hîrtie. Semințele, puse în plicuri de celofan, se vor lipi pe aceeași coală cu planta. Eticheta, pe care vom nota familia plantei, denumirea ei științifică și cea populară, localitatea și data recoltării, precum și cine a colectat-o, va fi fixată jos, în dreapta.

Instrumente ajutătoare. Este necesar ca laboratorul să cuprindă și modele de instrumente ajutătoare pentru lucrările agricole, care pot fi confecționate cu elevii.

Un asemenea instrument este, de exemplu, brazdometrul, cu ajutorul căruia se verifică adîncimea de lucru la executarea arăturilor adînci. El se confecționează din lemn și se compune dintr-un braț lung de 0,50 m., gradat din 5 în 5 cm. de la 10 cm. în sus (10 cm, 15, 25, 30, 35, 40 cm). La unul din capetele brațului se fixează o talpă care face un unghi de 90°. Pe acest braț culisează un alt braț, tot din lemn, de aceeași lungime, prevăzut cu un arătător. Așezînd talpa la suprafața brazdei și lăsînd brațul mobil să alunece spre fundul acesteia, se indică pe brațul gradat adîncimea realizată la arat.

Alt instrument, calibratorul, confecționat din bucăți de scîndură, se utilizează la sortarea puieților și a butașilor de viță altoită. Există calibratoare riglă, circulare etc. Pe una din laturile scîndurii se scobesc găuri cu lățime și adîncime diferită — de 2 cm, 4 cm, 8 cm, 9 cm, 11 cm și 12 cm. Încercăm dacă materialul de calibrat intră în deschizătura făcută. Apoi, ținînd seama de diametru, îl așezăm în grămezi separate.

Cu ajutorul plantatoarelor, instrumente confecționate de asemenea din lemn, se plantează răsadul de legume, puieții, butașii etc. Și plantatoarele sînt de mai multe tipuri, după forma lor: plantatorul simplu, un țăruș lung de 60 cm și cu diametrul de 5 cm; cel curbat — de aceleași dimensiuni ca primul, dar avînd capul superior curbat în formă de T și cu călcîi, în care caz este mai lung (de cca 1 m), avînd prevăzut, la o înălțime de 30 cm, un prag (călcîi), pentru a se ușura împingerea lui în sol cu ajutorul piciorului. Prin apăsarea plantatorului se deschide în sol o gaură în care se introduce răsadul de plantat, iar prin împingerea lui laterală și aproape de groapa inițială, puțin oblic, se adună pămîntul lîngă răsad, aducîndu-se plantatorul din poziția oblică în poziția dreaptă.

Pentru marcarea rîndurilor de semănat în răsadnițe se confecționează, din lemn, marcatoare portabile. Un asemenea marcator se compune din mai multe rigle fățuite sub formă de prisme triunghiulare, care se prind una de alta pe două rigle orizontale cu vîrful triunghiului în sus, în așa fel încît să se realizeze între vîrfurile triunghiurilor un spațiu liber de 6 cm. Un marcator are lungimea egală cu 1,25 m, iar lățimea de 48 cm (baza triunghiului de la fiecare riglă este tot de 6 cm).

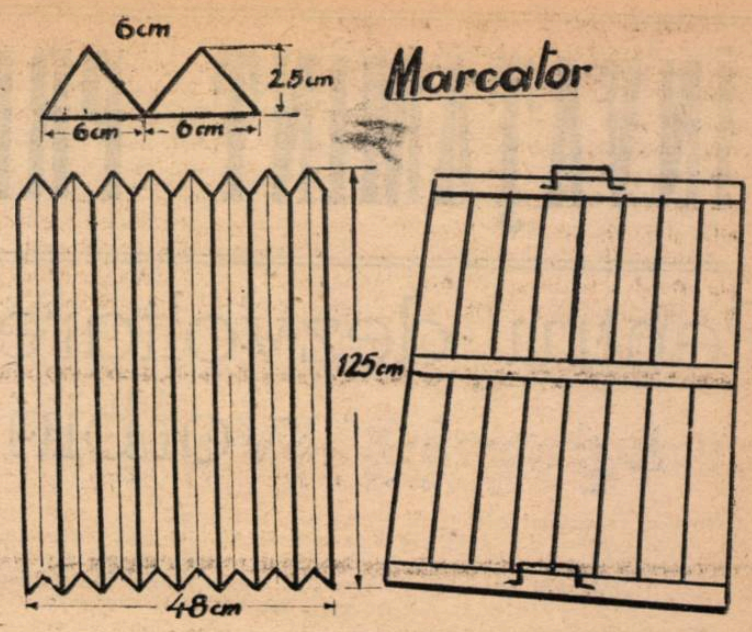

Pentru asigurarea tasării pămîntului în răsadniță după semănat se folosesc tăvălugi mici din lemn. Dintr-un buștean rotund și curățat de coajă se poate pregăti cu ușurință un asemenea tăvălug. La capetele bușteanului se bat două cuie mari, de care se prind liber două brațe laterale, consolidate la cap de o stinghie orizontală și o contrafișă. Lățimea de lucru a tăvălugului nu trebuie să fie mai mare de 1,25 m.

Putem confecționa cu elevii și rame tipar pentru ghivecele nutritive. Ele se compun din trei părți și anume: o planșă pătrată cu latura de 50 cm, o ramă pătrată cu latura de 41,8 cm, despărțită în interior de rigle longitudinale și transversale la distanțe de 8 cm între ele (prin îmbinarea acestora se realizează pătrate mici cu latura de 8 cm) și o planșă, pe care se prind cuie de lemn astfel încît prin suprapunere să cadă pe mijlocul pătratelor mici din interiorul ramei. Pămîntul pregătit dinainte și umectat puțin se așează pe planșeta simplă. Apoi se așează rama cu pătrate și se presează, pentru ca pămîntul să se taie în pătrate mici. Peste ramă se pune planșa a treia, cu cuie de lemn, pentru a se realiza gaura de plantare la fiecare ghiveci pregătit. Apoi se trece la demontarea ramei. Vom avea grijă ca întotdeauna părțile active ale ramei să fie umezite.

Utile lecțiilor de agricultură sînt și echerul culisant pentru efectuarea unor măsurători la animale, compasul de măsurat în cîmp și rama metrică. Echerul culisant se compune dintr-o riglă lungă de 1,70x2 m, gradată metric, pe care culisează un braț perpendicular și care face un unghi de 90°. Compasul agricol e alcătuit din două rigle prinse la intersecția superioară; prin deschidere se realizează o lățime de lucru de 2 m. La mijloc se fixează cu o riglă transversală. Rama metrică este un pătrat cu latura de 50 cm, de 75 cm sau de 100 cm, care se utilizează în mod special la evaluarea producțiilor la hectar și la determinări în loturile semincere.

★ ★ ★

O atenție deosebită trebuie acordată păstrării materialelor conservate, pentru a nu se degrada. De aceea, este necesar ca în fiecare școală să se rezerve un spațiu special pentru depozitarea lor, fiecare material avînd locul său separat de păstrare. Periodic vom dezinfecta și deratiza spațiul de depozitare, deoarece insectele și șoarecii sînt principalii dăunători ai materialului didactic.

De asemenea, trebuie să ferim materialul didactic de locurile umede și igrasioase, pentru a evita mucegăirea plantelor sau ruginirea acelor din insectare. În cutiile de insectare vom introduce periodic naftalină în plicuri de tifon.

Materialul didactic trebuie să fie inventariat, etichetat și aranjat pe cît posibil în ordinea temelor din programa școlară, pentru a nu pierde vremea atunci cînd trebuie să-l folosim pentru lecție.

În același timp, ținînd seama că unele substanțe conservante sînt toxice (de exemplu formolul), este necesar să se ia unele măsuri de prevenire a accidentelor. Astfel, substanțele conservante se vor ține într-un dulap încuiat, care nu va fi deschis decît de profesor. Ambalajul substanțelor va fi etichetat și va purta un semn distinctiv, cu mențiunea „otravă". Nu vom permite elevilor să lucreze cu substanțe toxice fără a pregăti înainte concentrația indicată, iar după lucru vom asigura ca ei să se spele pe mîini.

Materialul colecționat sau confecționat prin mijloace locale de către elevi, sub îndrumarea cadrelor didactice, trebuie utilizat împreună cu planșele, aparatele sau diafilmele primite prin secția de învățămînt, creîndu-se în acest fel condiții pentru înțelegerea cît mai temeinică a cunoștințelor predate. El poate fi folosit atît la transmiterea cunoștințelor și fixarea lor, ca și la lecțiile de recapitulare, unde, fără a se opri asupra amănuntelor, profesorul va urmări dacă elevii pot sintetiza caracterele generale ale materialelor prezentate.

La multe lecții se poate utiliza materialul distributiv (pungi sau cutii cu semințe, mai multe cutiuțe cu aceeași insectă, mai multe ierbare, rămurare sau insectare cu aceeași tematică), ceea ce permite să se lucreze frontal cu toată clasa, să se scoată în evidență anumite caracteristici pe baza observării directe de către fiecare elev a materialului studiat.

În cadrul lecțiilor de recapitulare este bine să se utilizeze mai multe feluri de materiale (de exemplu planșe și ierbare, material distributiv și diapozitive, prezentarea unui film și a unor colecții etc.). Nu vom da însă în aceeași lecție prea multe materiale, pentru a nu dispersa atenția elevilor.

M. VLĂDUȚ
și
M. ADLER
îndrumători principali
în Direcția pedagogică
din Ministerul Învățămîntului

LABORATORUL AGRICOL

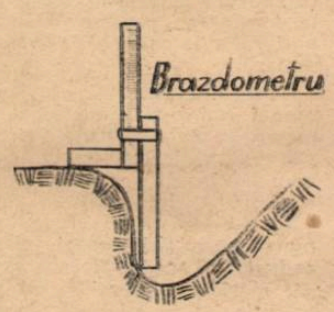

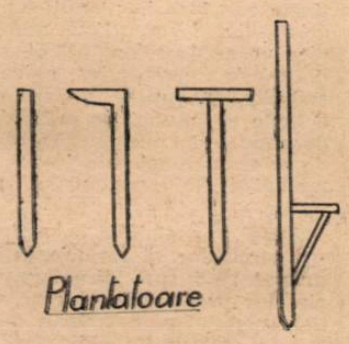

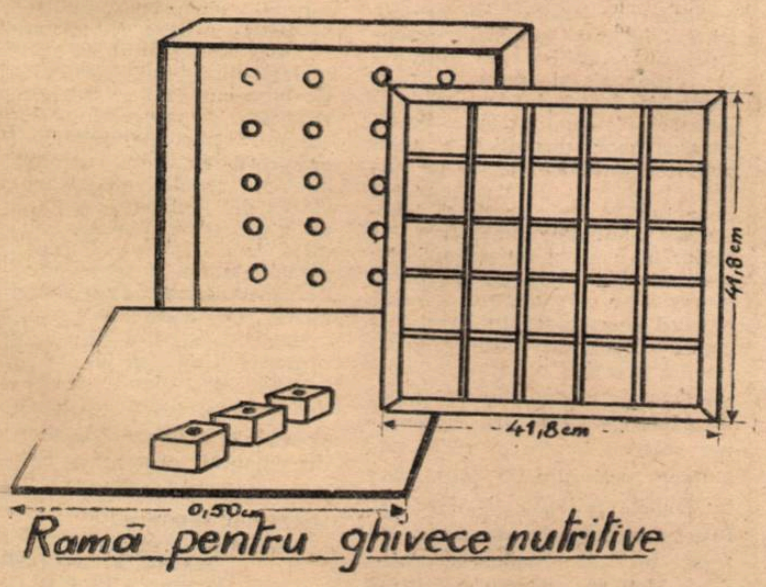

Ramă pentru ghivece nutritive

ÎNVAŢĂMÎNT PREŞCOLAR

Pentru dezvoltarea vorbirii copiilor

Aplicarea programei activităţii instructiv-educative din grădiniţa de copii a ridicat o serie de probleme în legătură cu conducerea activităţilor menite să contribuie la dezvoltarea vorbirii copiilor. Una din aceste probleme este legată de metodica organizării convorbirilor după imagini, care prezintă elemente noi atît din punctul de vedere al denumirii (în programele anterioare, un tip asemănător de activitate era denumit „lectura după imagine") cît mai ales din punct de vedere al structurii.

În practica curentă „lectura după imagine" era o activitate în care li se cerea copiilor să descrie imaginea fie în ansamblu, fie pe părţi, folosindu-se întrebarea: „Ce vezi?" sau „Spune ce se vede în partea aceasta!" etc. Înlocuirea denumirii în noua programă n-a fost o simplă schimbare de terminologie. Multe educatoare au înţeles în mod just că s-a schimbat însăşi structura acestei activităţi, care se bazează acum pe o mai largă folosire a metodei conversaţiei. De asemenea, ele au înţeles că sarcina didactică a convorbirilor după imagini este de a fixa şi preciza cunoştinţele spre deosebire de sarcina activităţilor în care copiii iau contact pentru prima oară cu unele lucruri prin intermediul tabloului — de exemplu activităţile cu tema „Munca în fabrici sau uzine", „În Capitala patriei noastre" etc.

În cadrul convorbirilor după imagini majoritatea educatoarelor urmăresc în mod just exersarea vorbirii copiilor atît sub aspectul îmbogăţirii bagajului lexical, cît şi sub aspectul corectitudinii şi coerenţei. Totuşi s-a constatat în unele locuri tendinţa de a reduce întreaga activitate la întrebări şi răspunsuri, ceea ce frînează independenţa copiilor în exprimare şi le înăbuşă spiritul de observaţie. Dacă un număr mai mare de întrebări îşi au justificare la începutul anului şcolar, atunci cînd copiii nu ştiu încă să deosebească elementele esenţiale de cele de amănunt, în schimb, în partea a doua a anului şcolar, conţinutul descrierii nu trebuie fărîmiţat prin întrebări multiple — principale şi ajutătoare — prin intervenţii care să-i pună pe copii în situaţia de a-şi limita răspunsul la un singur amănunt.

Asistînd într-una din zilele trecute la convorbirea după imagine cu tema „Munca oamenilor în ateliere" condusă de tov. educatoare Dumitra Mocanu de la grădiniţa nr. 94 din Bucureşti, am putut constata un exemplu pozitiv de aplicare în practică a metodei conversaţiei. După cum se ştie, convorbirea cu această temă are scopul de a consolida cunoştinţele copiilor despre munca croitorului, cizmarului şi a tîmplarului, de a activiza vocabularul lor în legătură cu denumirea uneltelor şi de a-i obişnui să descrie în mod independent conţinutul celor înfăţişate în tablou. După ce i-a solicitat pe copii să intuiască tablourile, să enumere elementele existente în ele, tov. Mocanu le-a arătat cum se va desfăşura activitatea, ce vor avea de făcut. În indicaţiile date ea a introdus principalele întrebări pe care urma să se axeze descrierea tabloului şi anume: „Ce face fiecare muncitor din tablou?" şi „De ce are nevoie muncitorul ca să poată lucra?. Formulate în acest fel şi aduse la cunoştinţa copiilor încă înainte de a începe analiza tablourilor, întrebările le-au dat acestora posibilitatea de a realiza descrieri destul de amănunţite, fără să fie nevoie de prea multe întrebări ajutătoare. Copiii au reţinut uşor cele două întrebări şi, atunci cînd li se cerea să vorbească, nu neglijau răspunsul la nici una din ele. Descriind activitatea celor patru croitori prezentaţi în tablou copiii au vorbit despre operaţia de croire a unei haine, de coasere la maşina de cusut, de probare a hainei şi de călcare a ei, indicînd şi denumirea uneltelor şi materialelor folosite: stofă, masă, tipar, centimetru, foarfecă, aţă, maşină de cusut, fier de călcat, pînză etc. După descrierea amănunţită a fiecărui element din tablou, educatoarea a intervenit cu o serie de întrebări care au activizat gîndirea copiilor şi i-au ajutat să interpreteze conţinutul tabloului. Astfel, ea le-a cerut să arate ce au terminat de lucrat croitorii (pornind de la un cuier din planul doi pe care erau expuse obiecte de îmbrăcăminte: un palton, un pantalon, o haină şi o rochie), cum se numesc într-un cuvînt toate aceste lucruri, (pentru a obţine cuvîntul generalizator „îmbrăcăminte"), pentru cine a fost lucrată îmbrăcămintea (cu scopul de a fixa cuvîntul „îmbrăcăminte" şi a arăta utilitatea muncii croitorului), unde lucrează croitorii din tablou (pentru a preciza noţiunea de atelier de croitorie), de ce lucrează mai mulţi croitori la o haină, cui foloseşte munca croitorului şi de ce trebuie păstrată cu grijă îmbrăcămintea.

O întrebare care a înviorat mult grupa de copii a fost aceea care le-a cerut să-şi amintească dacă au fost la atelierul de croitorie şi să povestească despre ceea ce au văzut acolo. În acest fel s-a apelat pe de o parte la experienţa lor de viaţă, iar pe de altă parte s-au sintetizat toate elementele tabloului într-o expunere concisă. Apoi educatoarea a completat expunerea copiilor cu următoarele idei: muncitorii sînt veseli, deoarece au un atelier curat şi luminos şi deoarece au lucrat repede şi frumos hainele comandate; ei se ajută unii pe alţii ca să facă haine cît mai frumoase şi să le termine în timp scurt.

În acelaşi mod s-a procedat şi cu celelalte tablouri, cerîndu-se copiilor să le analizeze independent imaginile pornind de la acţiunea fiecărui cizmar şi tîmplar. Apoi, prin întrebările puse, din care unele aveau caracter generalizator, copiii au fost îndrumaţi să interpreteze tablourile şi să facă o sinteză a celor descrise, valorificînd experienţa lor de viaţă, impresiile dobîndite în cursul plimbărilor sau în familie etc.

Procedeul folosit de tov. Mocanu prezintă deci o serie de avantaje: se bazează pe un număr redus de întrebări, asigură condiţii pentru a economisi timpul şi pentru a continua activitatea într-un ritm mai vioi, antrenează un număr foarte mare de copii la discuţii, creîndu-le posibilitatea de a se exprima coerent şi independent, îmbină în mod just analiza cu sinteza celor observate, activează intens gîndirea şi creează condiţii pentru exprimarea clară a gîndurilor în fraze închegate.

Preocupîndu-se, în conducerea activităţilor de convorbire după imagini, de stimularea vorbirii corecte din punct de vedere gramatical, pe baza participării intense a gîndirii copiilor, educatoarele sînt chemate să se orienteze spre alegerea şi folosirea acelor procedee şi metode care îi pun pe copii în situaţia de a descrie independent cele văzute, să sesizeze singuri unele relaţii, să valorifice experienţa lor anterioară.

MARIA TAIBAN
inspector în Ministerul Învăţămîntului

O zi la grădiniţă

Pe „orarul" grupei mijlocii de la grădiniţa Combinatului poligrafic „Casa Scînteii" sînt înscrise lunea trei activităţi: numărat şi socotit, educaţia fizică şi jocuri distractive.

În jurul unei mese pitice, aşezaţi pe scăunele şi mai pitice, stau vreo 15 copii. A început „ora" de numărat şi socotit. Masa e plină de tot felul de lucruri viu colorate, care fură privirile tuturor: iepuraşi, veverite roşcate, beţişoare, năsturaşi, morcovi portocalii, precum şi un şorţuleţ căruia nu i s-au cusut încă nasturi. Cu ajutorul acestui bogat „material didactic", educatoarea Antonia Berescu şi-a propus să predea copiilor din grupa mijlocie numărul 8. Nicuşor, un băieţel oacheş cu o fundă mare, roşie, la gît, spune „lecţia" învăţată data trecută. Unu, doi, trei... porneşte el cu curaj, mîndru de ceea ce ştie, numărînd pînă la 7. Se numără pe 7 beţişoare, sînt cusuţi 7 nasturi pe şorţuleţ, iepuraşii primesc „de mîncare" 7 morcovi.

— Doina, mai coase un nasture pe şorţuleţ! — cere educatoarea unei fetiţe. Şi, după ce nasturele a fost prins, o întreabă: Cîţi nasturi sînt acum?

O clipă de gîndire şi fetiţa răspunde fără ezitare: „Opt". Iepuraşii mai primesc un morcov, în brad mai sare o veveriţă. Din nou glasurile copiilor umplu camera: 1..2..3. — pînă la 8. Şi iată, acum „lecţia" este bine învăţată de fiecare. Ca la şcoală...

Cînd activitatea de numărat şi socotit s-a terminat, grupa mijlocie a ieşit împreună cu educatoarea afară, în curte. Exerciţiile de educaţie fizică se desfăşoară de obicei în aer liber. E mai plăcut, mai reconfortant.

Astăzi copiii învaţă un exerciţiu nou: să arunce mingea înainte, de jos, cu ambele mîini alternativ. Şi curtea se umple în cîteva clipe de veselie, de larmă.

Iată-ne acum la ultima activitate de astăzi — jocul distractiv, îndeletnicirea cea mai îndrăgită de copii. Într-un colţ al camerei s-a deschis un mare „şantier". Materialul de construcţie — zeci de beţişoare, cercuri, cuburi multicolore, cartonaşe. Curînd pe „şantier" s-au ridicat primele construcţii. Florian a ajuns la al doilea etaj al blocului pe care îl clădeşte. Alături, Dănuţ se străduieşte să „zidească" nişte coloane la teatrul său.

Dar ce se întîmplă? S-au terminat cărămizile... „Sandule, vino mai repede cu camioanele!" — strigă nerăbdători constructorii. La doi paşi de „şantier", Sandu se zoreşte să încarce cu „cărămizi" cîteva „camioane". Dinspre garajul construit de Radu sosesc altele spre a fi încărcate.

Copiii îşi privesc fericiţi construcţiile, mîndri de isprava lor: „Ale mele sînt ca cele de pe Griviţa"... „Al meu seamănă cu cel din Piaţa Romană"...

Şi jocul continuă sub ochii atenţi şi sub îndrumarea nesimţită, dar prezentă a educatoarei. Este şi el, în felul lui, o „lecţie". O lecţie din care cei mici învaţă că cea mai mare bucurie a omului e munca, e fapta pusă în slujba tuturor.

M. VERDEŞ

Marile bucurii ale celor mici

La cercurile pedagogice ale educatoarelor

Pentru a spori contribuţia cercurilor pedagogice la îmbunătăţirea muncii cadrelor didactice din învăţămîntul preşcolar, I.P.C.D.-Cluj în colaborare cu secţiile de învăţămînt, a urmărit să le asigure o activitate judicios planificată, variată, bogată în conţinut, în măsură să permită studierea sistematică a unor probleme teoretice şi practice.

Încă de la începutul anului au fost organizate la Cluj, Oradea, Baia Mare, Bistriţa, Huedin şi Turda consfătuiri cu responsabilele cercurilor pedagogice şi inspectorii metodişti din învăţămîntul preşcolar. La aceste consfătuiri au fost dezbătute obiectivele cuprinse în planul tematic orientativ al cercurilor pedagogice pe anul şcolar 1963/64 şi în planul de perspectivă, obiective stabilite în funcţie de cerinţele actuale ale muncii în grădiniţele de copii, de propunerile făcute de educatoare şi de inspectorii metodişti din învăţămîntul preşcolar.

Astfel, s-a stabilit ca activitatea cercurilor să fie orientată în primul rînd spre discutarea cerinţelor programei şi spre analiza modului cum trebuie desfăşurate activităţile obligatorii, în vederea alcătuirii orarelor lunare şi calendaristice. Pentru următoarele şedinţe, organizate trimestrial, s-a prevăzut dezbaterea unor probleme de psihologie, pedagogie şi de metodică a specialităţii care interesează majoritatea educatoarelor, desfăşurarea unor discuţii şi a unor activităţi practice legate de aceste probleme, ca şi recenzarea unor lucrări apărute de pedagogie şi psihologie preşcolară. De pildă, la o serie de cercuri din regiunile Cluj, Crişana şi Maramureş s-au prezentat referate privind dezvoltarea limbajului la copiii preşcolari şi s-au organizat lucrări practice pe această temă (bunăoară, conducerea unor jocuri didactice pentru dezvoltarea vorbirii la grupa mică sau a unor activităţi de observare la grupele mijlocie şi mare. Au fost prezentate, de asemenea, referate privind metodele şi procedeele folosite pentru însuşirea număratului şi socotitului, pentru realizarea sarcinilor educaţiei muzicale în grădiniţa de copii etc., urmate de activităţi practice pe aceste teme.

În planul de perspectivă s-a prevăzut studierea şi aprofundarea unor probleme privitoare la organizarea şi îndrumarea jocurilor — în cadrul cărora se vor lua în dezbatere aspecte ale jocurilor de creaţie, ale jocurilor de mişcare, ale jocurilor didactice şi ale jocurilor muzicale — la formarea şi educarea deprinderilor igienico-sanitare şi de comportare civilizată, a deprinderilor motrice de bază, a deprinderilor intelectuale etc. ca şi la formarea reprezentărilor şi noţiunilor la copiii de vîrstă preşcolară.

Ţinînd seama de faptul că numai stabilirea tematicii ce urmează să fie dezbătută în cercurile pedagogice nu poate asigura, prin ea însăşi, succesul muncii desfăşurate de acestea, I.P.C.D.-Cluj s-a preocupat şi de îndrumarea activităţii propriu-zise din cadrul lor, aşa ca fiecare şedinţă să clarifice anumite probleme teoretice şi practice, să înarmeze pe educatoare cu un stil de muncă ştiinţifică, să contribuie realmente la perfecţionarea lor profesională. O mare atenţie se acordă elaborării referatelor, pentru ca acestea să se realizeze pe baza unui studiu sistematic al materialului bibliografic, ca şi pe baza analizei şi interpretării ştiinţifice a materialului faptic adunat într-o perioadă mai îndelungată de timp, să cuprindă exemple concludente şi semnificative de aplicare creatoare a unor procedee metodice în lumina teoriei şi practicii pedagogice înaintate, să ofere un model de generalizare a experienţei pozitive. De asemenea, cercurile pedagogice au fost îndrumate să organizeze cu grijă activităţile practice, aşa încît acestea să demonstreze ideile susţinute în referat şi să ofere educatoarelor un exemplu concret de aplicare adecvată a unor metode şi procedee noi, interesante.

MARIA V. NICOARĂ
Lector la I.P.C.D.-Cluj

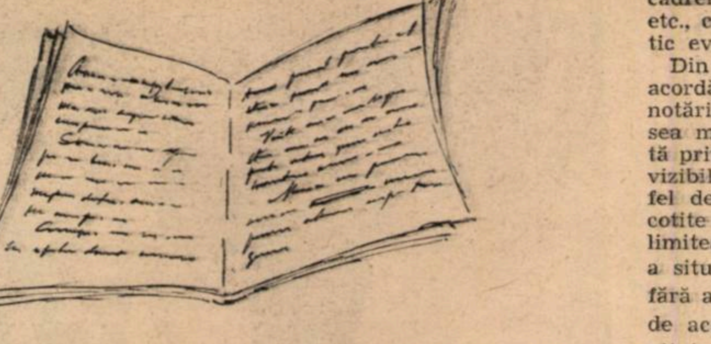

Care este rolul caietului dirigintelui în munca educativă ? Asupra acestei probleme există, în rîndurile diriginților, păreri diferite. De aici și modalitățile diferite de alcătuire a caietelor, ca și de folosire a lor în activitatea educativă.

Trecînd în revistă cîteva dintre cele mai frecvente poziții și soluții întîlnite în această direcție, vom încerca să le subliniem pe cele care ni se par a răspunde cel mai bine cerințelor privitoare la conținutul acestui important auxiliar al muncii educative și la modul de a-l alcătui.

caietul dirigintelui

Ce să cuprindă caietul dirigintelui ?

În fața acestei întrebări, un profesor care dusese l.. absolvire multe serii de elevi n-a șovăit deloc, răspunzînd cu aerul firesc al omului sigur de sine :

— Tot ! Adică — a explicat el — toate datele necesare dirigintelui ca să aibă evidența muncii și perspectiva ei.

După aceste criterii s-a orientat și conducerea Școlii medii nr. 1 „N. Bălcescu" din Craiova, indicînd structurarea materialului cuprins în caietul dirigintelui în trei categorii mari de probleme. Să ne oprim la fiecare din ele, deoarece o asemenea organizare a caietului dirigintelui, întîlnită și în alte școli, s-a dovedit a răspunde în mare măsură cerințelor.

Prima parte a caietului oglindește situația generală a colectivului clasei, rezultatele la învățătură și disciplină centralizate pe trimestre și ani de studii. Experiența a arătat însă că în consemnarea datelor care prezintă situația generală a clasei trebuie operată o selecție, că este contraindicat a transforma caietul dirigintelui într-o înșiruire de tabele cu caracter statistic, nesemnificative sub aspect educativ.

Partea a doua cuprinde planurile trimestriale și săptămînale, planurile orelor de dirigenție, notări de la asistențele dirigintelui la lecții, din procese verbale ale diferitelor adunări (cu colectivul didactic al clasei, cu părinții), de la convorbirile cu părinții la orele de consultații sau din timpul vizitelor la domiciliu.

În sfîrșit, ultima parte a caietului dirigintelui (care uneori este dată în anexă), cuprinde fișe individuale cu observații și caracterizări ale elevilor, concluzii cu privire la munca educativă ce trebuie dusă cu fiecare elev în parte.

Elementul hotărîtor: conținutul celor notate

Sigur că simpla alcătuire a caietului dirigintelui așa ca el să cuprindă cele trei părți la care ne-am referit mai sus nu este suficientă. Important este conținutul lor, important este ca fiecare lucru notat în caiet să răspundă unei necesități și să ajute la rezolvarea problemelor educative.

Faptul că formele planificării și evidenței sînt comune tuturor școlilor asigură, în special celei de-a doua părți din caietele diriginților, o oarecare unitate. În acest cadru unitar se manifestă însă, în mod firesc, o mare varietate de probleme legate de conținutul și metodele educației, varietate izvorîtă din concepția dirigintelui despre munca lui, din stilul său personal de a-și organiza și desfășura activitatea.

Planurile gîndite, raportate în mod judicios la condițiile specifice ale colectivului de elevi, ale școlii, ale raionului, vorbesc despre înțelegerea muncii educative ca un sistem în care fiecare etapă, fiecare acțiune și fiecare măsură este concepută ca o parte dintr-un întreg și se află în strînsă legătură cu celelalte, completîndu-le, întărindu-le.

Este semnificativ, pentru acest mod de a organiza munca educativă, locul ocupat de orele de dirigenție. În multe caiete ale diriginților de la Școala de 8 ani nr. 5 din București, bunăoară, temele acestor ore nu apar izolat, într-o anexă a planului trimestrial, ci sînt încadrate în acesta, ca un mijloc de realizare a diferitelor obiective. Așa, de pildă, ora de dirigenție în care li s-a lămurit elevilor „Cît pierdem dacă nu venim o zi la școală" a completat alte măsuri, înglobate în cuprinzătorul obiectiv „Încadrarea elevilor în regimul școlar, stimularea interesului și a dragostei lor pentru învățătură", după cum discutarea temei „Prietenul la nevoie se cunoaște" se înglobează în obiectivul „Organizarea și educarea colectivului clasei". Caietele unor diriginte cum sînt Alexandrina Dinulescu și Ecaterina Handruș arată și faptul că munca educativă este înțeleasă ca un proces continuu, ele prevăzînd acțiuni nu numai pe perioada trimestrelor școlare, ci și în vacanțe.

Alcătuirea planurilor săptămînale nu constituie o obligație pentru diriginți. Totuși, faptul că multe din caietele diriginților studiate de noi cuprind asemenea planuri demonstrează că ei simt necesitatea de a-și organiza munca și pe intervale mai mici, nu numai în cadrul trimestrului. Notînd pe scurt acțiunile săptămînii, ei dobîndesc siguranța că nu le scapă din atenție lucruri importante și că valorifică timpul cît mai bine luînd măsurile operative necesare.

Ne-a fost evidentă justețea acestei poziții citind de exemplu, în caietul dirigintei Elena Olteanu de la Școala de 8 ani nr. 5 din București, planul unei săptămîni. Acesta cuprindea o întreagă varietate de aspecte care, fără o judicioasă planificare, s-ar fi pierdut desigur, cum se spune, pe drum. Era vorba aici de controlarea notelor luate de copii, a modului cum își îndeplinesc sarcinile elevii de serviciu, a punctualității în venirea la școală, de asistențe la lecții, de supravegherea recreațiilor, de consultații pentru părinți, de vizionarea cu elevii a unui film etc.

Atenția și minuțiozitatea caracterizează și modul cum sînt întocmite în multe școli fișele individuale. Diriginții pricepuți, pătrunși de o adevărată pasiune pentru munca lor, știu să alcătuiască astfel fișele încît numai citindu-le, fără a fi intrat vreodată în clasă, ai impresia că îi cunoști pe elevii de care îți vorbesc, că înțelegi chiar raporturile țesute între ei în viața colectivului.

„Secretul" unei bune cunoașteri a elevilor — și deci al unor bune caracterizări — îl dețin acei diriginți care notează în ordine cronologică și, bine înțeles, selectiv fapte desprinse din observarea activității elevilor în diferite împrejurări, constatări în urma convorbirilor cu ei, cu cadrele didactice, cu părinții etc., care urmăresc deci sistematic evoluția elevilor.

Din păcate, nu toți diriginții acordă aceeași grijă conținutului notărilor din caietele lor. Adesea mai întîlnim încă în această privință, manifestări destul de vizibile de formalism. Cum altfel decît formale ar putea fi socotite acele caracterizări care se limitează la copierea din catalog a situației elevilor la învățătură fără a o motiva ? Nu e de mirare de aceea, că planurile de activitate educativă alcătuite pe baza unor asemenea caracterizări sînt de obicei sărace, generale, neeficiente.

Se remarcă, de asemenea, întocmirea superficială a planului astfel încît din acesta lipsesc întregi domenii de activitate a dirigintelui : colaborarea cu organizația de pionieri sau U.T.M., cu părinții elevilor și — mai ales — cu colectivul didactic al clasei, preocuparea pentru educația estetică, pentru organizarea activității elevilor în afara clasei etc.

Destule exemple de formalism se întîlnesc în fișele individuale alcătuite de unii diriginți, fișe în care locul caracterizărilor serioase, bazate pe o reală cunoaștere a elevilor, îl iau „etichetele". Într-adevăr, nu o dată poți citi în fișe asemenea „caracterizări" telegrafice, care nu spun nimic : „Bun la învățătură, disciplinat, bun coleg, cu condiții bune acasă". Dar cum poți afla, de aici, care sînt particularitățile individuale ale elevului respectiv, cum a crescut și s-a dezvoltat el, cum trebuie îndrumat mai departe ?

Se întîlnesc, apoi, și caracterizări de felul : „Slab la învățătură, element de dezordine, cu preocupări nesănătoase" — formulă ce închide orice perspectivă de îndreptare, pecetluind o soartă de om.

Dar faptele pe care se întemeiază constatările ? Dar măsurile luate și rezultatele lor ? Nu le putem afla din însemnările diriginților cu stil telegrafic și adesea nici ei nu ne pot spune mai mult, căci nu se pot păstra toate în minte și, dacă n-au fost notate la timp...

Așadar, atenție nu numai la ceea ce scriem în caiet, dar și la modul *cum* scriem !

Continuitate și perspectivă

Să lucreze cîțiva ani cu o serie de elevi, să-și poată eșalona munca beneficiind de realizările obținute, îmbogățindu-le continuu, să se apropie etapă cu etapă de atingerea unui obiectiv din ce în ce mai complex — iată unul din dezideratele oricărui diriginte.

La Școala medie nr. 1 din Craiova, asigurarea continuității dirigintelui la seria „sa" de elevi constituie un element de adevărată tradiție. De aceea, aici și caietul dirigintelui ajunge să aibă „vechime", fiind proiectat de la început pentru mai mulți ani.

Avantajul oferit de acest procedeu este dublu : nu numai că se evită ca an de an să se întocmească noi liste și tabele cu numele elevilor, date personale etc., dar — ceea ce este mai important — se poate urmări mai ușor evoluția colectivului de elevi.

În luptă cu scriptologia!

Iată un subtitlu care ar părea, la prima vedere, în contradicție cu cele spuse pînă acum. După atîtea îndemnuri la notări minuțioase ne ridicăm împotriva scrisului ? Nu-i nici o contradicție, ci doar o problemă de măsură.

Unii diriginți ajung să se simtă copleșiți de sarcina de a-și ține la zi caietul pentru că își complică singuri munca, fie întocmind nenumărate tabele, fie prezentînd pe larg, cu explicații inutile, orice măsură, fie relatînd cu amănunte nesemnificative fapte de minimă importanță: „Am să mă străduiesc ca tuturor elevilor din clasa mea să le fie clar Regulamentul de ordine interioară, prelucrîndu-l în întregime" — notează un diriginte în caiet ; dar nu se oprește aici, ci copiază rînd pe rînd, regulile pe care le va lua în discuție. La ce bun ?

Impresia de inutil, de încărcat o ai și cînd întîlnești în caietul dirigintelui observații și notări atît de elementare, de la sine înțelese, încît nu mai era necesar să fie consemnate : criteriile după care vor fi așezați elevii în bănci, de exemplu, sau cele după care li se vor repartiza sarcinile, indicațiile ce se vor da pentru păstrarea rechizitelor și manualelor, cum se va pregăti sala de clasă pentru adunarea cu părinții etc.

Atare risipă de energie, deși, ce-i drept, destul de rar întîlnită, trebuie combătută — fără a cădea însă în cealaltă extremă, mai frecventă, care constă în notații sărace, generale, eliptice, adesea neinteligibile.

Această grabă de a trece „cu discreție" peste elementul concret, esențial se întîlnește, din păcate, tocmai acolo unde ar fi mai multă nevoie de precizări — și anume, în legătură cu indicarea acțiunilor, a măsurilor educative. „Voi asigura disciplina conștientă a elevilor" notează unii diriginți, sau : „Le voi forma concepția materialist-dialectică". sau : „Voi realiza unitatea de acțiune în cadrul frontului educativ". Asupra modului în care au de gînd să acționeze pentru atingerea acestor obiective ei păstrează însă o tăcere care lipsește documentul respectiv de caracterul concret și în același timp împiedică desfășurarea unei munci continue, sistematice, de adîncime.

Să folosim caiete-tip ?

În virtutea principiului economiei de eforturi, o serie de școli au introdus tipizarea caietelor diriginților, fără să țină seama că aici este vorba de un domeniu care, prin specificul său complex, nu se pretează deloc la uniformizare și șabloane.

— Dar caietul tip nu dă decît cadrul, rubricile mari, lăsînd liberă creația — pot obiecta partizanii acestui sistem.

— Da — vom răspunde noi — dar acest cadru poate fi ușor fixat și fără să tipărim caiete speciale. În plus, într-un caiet „obișnuit" avem și avantajul că putem distribui diferitelor părți atît cît apare necesar.

Așadar, dacă este vorba de o simplă economie a timpului pe care ni l-ar lua linierea și rubricația, caietul tip nu compensează pierderea posibilității de a-l folosi „după nevoie". Dacă acest caiet aduce ceva în plus, el este cu atît mai de combătut, pentru că stînjenește manifestarea unei atitudini diferențiate în munca educativă, potrivit deosebirilor ce izvorăsc din specificul fiecărui colectiv de elevi.

Pe prim plan — activitatea nemijlocită cu elevii

Faptul că ne ocupăm în mod special de caietul dirigintelui, ar putea lăsa să se creadă că acest document școlar trebuie situat ca importanță pe prim plan, de valoarea sa intrinsecă depinzînd și calitatea muncii dirigintelui. Știm bine că, deși există în principiu corespondență între activitatea efectivă cu elevii și consemnarea acestei activități în caietul dirigintelui, excepțiile nu sînt excluse : întîlnim diriginți care acordă o minimă atenție întocmirii caietului, dar lucrează cu entuziasm și succes în clasă, după cum nu rari sînt diriginții care înregistrează conștiincioși fapte în caiet, dar sînt mai puțin pricepuți în stabilirea contactului cu elevii.

Totuși trebuie să scoatem în evidență un adevăr care se impune : munca educativă desfășurată în cadrul unei planificări bine întocmite, în mod organizat, pe baza consemnării principalelor ei jaloane și a rezultatelor obținute este mai eficientă, are perspectivă, contribuie la realizarea unui proces educativ ascendent. Sigur că ceea ce contează în primul rînd este activitatea educativă directă cu elevii, sînt rezultatele ei. Dar, în măsura în care caietul dirigintelui este un ghid și o oglindă a acestei activități, în măsura în care el arată dirigintelui obiectivele activității lui și mijloacele de atingere a acestor obiective — necesitatea unui asemenea caiet apare clară.

★

Socotim că ar fi de un real folos popularizarea experienței diriginților care și-au întocmit caiete bune, adică au ajuns să-și planifice astfel munca și să consemneze astfel rezultatele ei încît au satisfacția succesului în activitatea educativă. O asemenea popularizare ar trebui începută la nivelul fiecărei școli, prin luarea în discuție în comisiile diriginților a celor mai bune caiete — aparținînd, bineînțeles, diriginților cu cele mai bune rezultate în educarea elevilor — și continuată apoi în cercurile pedagogice, în consfătuirile cu diriginții etc.

LUMINIȚA GHIVIRIGĂ
șeful sectorului de educație în procesul de învățămînt de la Institutul de științe pedagogice

Din activitatea organizațiilor sindicale

Modalități variate, folosite creator

Se știe că organizația sindicală din fiecare școală este chemată să aducă o contribuție însemnată la ridicarea nivelului activității instructiv-educative, mobilizînd pe învățători și profesori să muncească mereu mai bine, să valorifice în cea mai mare măsură toate capacitățile lor creatoare la lecții, la orele de dirigenție, în cadrul muncii metodice — cu un cuvînt, în toate formele activității din școală și din afara ei.

Ce trebuie să înțelegem însă prin „a mobiliza" cînd este vorba de munca sindicală?

Unii sînt înclinați să creadă că sarcinile organizației sindicale în această direcție se limitează la un aspect pur administrativ: a veghea ca toți membrii de sindicat să vină regulat la lecții, la ședințe etc. După ei, în practică lucrurile s-ar petrece cam așa, de exemplu: după anunțarea datei la care se ține o ședință profesională (în cadrul comisiei metodice, al consiliului pedagogic și așa mai departe), organizatorul sindical are grijă să-i mai anunțe încă o dată pe cei care trebuie să participe la ședința respectivă și, cel mult, să-i lămurească asupra necesității de a fi prezenți. Este clar că o asemenea înțelegere a noțiunii de mobilizare pornește dintr-o optică cu totul inacceptabilă, că ea golește conținutul muncii de tot ceea ce este viu, creator.

Experiența celor mai bune organizații sindicale, rezultatele obținute de acestea în activitatea lor, arată convingător că prin mobilizarea cadrelor didactice la lupta pentru ridicarea nivelului muncii profesionale din școală se înțelege, în primul rînd, stimularea lor la o participare activă la toate acțiunile legate de bunul mers al procesului de învățămînt, de cunoașterea, studierea și valorificarea experienței pedagogice înaintate.

Cum se realizează practic aceasta? Nu există oare aici primejdia de a se ajunge la un paralelism obositor și lipsit de eficacitate? Atunci cînd munca este bine organizată, cînd fiecare acțiune este concepută în mod just, sîntem feriți de această primejdie căci, în realitate, departe de a se suprapune muncii profesionale, acțiunile inițiate în acest scop pe linie sindicală pot folosi numeroase modalități, specifice, începînd cu dezbaterile din ședințele obișnuite de organizație și sfîrșind cu munca directă de la om la om.

Iată cîteva exemple concludente.

Comitetul sindicatului de la școala medie „Gh. Lazăr" din Capitală dă un sprijin activ muncii metodice desfășurate de profesori. El nu se mulțumește, desigur, să anunțe datele la care au loc ședințele comisiilor pe specialități, ci ajută efectiv, folosind propriile sale căi de activitate, la buna lor pregătire și organizare. De exemplu, președintele comitetului prezintă propuneri pentru fixarea tematicii ce urmează să se dezbată în consiliile metodice — propuneri alcătuite, firește, pe baza consultării tuturor membrilor comitetului, în funcție de specialitatea fiecăruia. În continuare, comitetul contribuie la cît mai buna pregătire a referatelor și comunicărilor ce urmează a fi expuse în ședințe, a discuțiilor din cadrul lor, îngrijindu-se să pună la dispoziția cadrelor didactice un bogat material documentar. Ca urmare, ședințele comisiilor metodice de la această școală prilejuiesc într-adevăr un viu schimb de opinii și de experiență pedagogică.

Alte organizații sindicale, ca cea de la Școala medie nr. 1 din Ploiești, îi mobilizează pe membrii lor la ridicarea nivelului muncii profesionale și prin stimularea morală a celor care obțin rezultate bune în muncă. În ședințele sindicale de la această școală sînt evidențiate cu regularitate cadrele didactice cu o activitate meritorie.

Există, desigur, și alte căi specifice prin care organizația sindicală poate sprijini munca profesională a membrilor ei. Unul dintre organizatorii sindicali dintr-o școală din Capitală ne-a relatat, nu de mult, un „caz" interesant. Era vorba despre o tînără profesoară, abia ieșită din facultate. Cum era și firesc, ea și-a început munca cu multă pasiune. Greutățile începutului, lipsa de experiență au dus-o însă, curînd, la o anumită descurajare. Începuse să-și facă lecțiile mai mult formal, convinsă că elevii sînt de vină de rezultatele nemulțumitoare pe care le obținea. De aici pînă la pierderea interesului pentru muncă nu era mult. Organizația sindicală a intervenit însă la timp. A apelat la cîțiva dintre profesorii cu cea mai bogată experiență, organizînd cu ajutorul lor o discuție pe tema „Începuturile muncii noastre". Fără referate, fără rapoarte. Profesori care obțin astăzi succese cunoscute de toți au vorbit despre greutățile întîmpinate de ei în primii ani de muncă, de modul cum le-au rezolvat. Întreaga discuție s-a desfășurat pe un ton colegial, prietenesc. Și rezultatele n-au întîrziat să se arate. În scurt timp, tînăra profesoară, care a înțeles că nu trebuie să dezarmeze în fața primelor piedici, și-a regăsit încrederea în forțele ei. Acum, rezultatele pe care le obține sînt în măsură să-i creeze tot mai mari satisfacții, s-o stimuleze la noi și noi eforturi.

Modalitățile care stau la îndemîna organizațiilor sindicale din școli pentru a-i mobiliza pe membrii lor la continua îmbunătățire a procesului instructiv-educativ sînt deosebit de bogate și variate. Folosindu-le cu pricepere, într-un mod eficient, creator, vom izbuti să aducem o contribuție tot mai valoroasă la îndeplinirea principalei sarcini încredințate celor ce muncesc în școli — temeinica instruire și educare a tineretului, buna lui pregătire pentru viață.

C. RĂDOI

În comisia profesorilor de matematică și fizică

Perfecționarea continuă a metodelor și procedeelor de învățămînt este o cerință de bază a ridicării eficienței procesului instructiv-educativ. Pornind de la cunoașterea acestui adevăr, comisiile metodice își propun obiective a căror realizare este menită să îmbunătățească munca profesorilor la fiecare obiect de studiu.

Aspecte interesante am întîlnit în activitatea comisiei metodice de matematică-fizică de la Școala medie din Cugir, regiunea Hunedoara, al cărei responsabil este tovarășul Viorel Lula. Această comisie și-a propus să studieze, în decursul întregului an școlar, formarea deprinderilor de calcul mintal și rezolvarea problemelor de matematică și fizică în strînsă legătură cu practica, defalcînd această temă pe sarcini corespunzătoare fiecărui trimestru.

Paralel cu preocuparea de a lărgi mereu informarea științifică a cadrelor didactice din școală, este urmărită răspîndirea experienței pozitive, a metodelor valoroase, eficiente folosite de fiecare profesor. În acest scop, în planul de muncă al comisiei este prevăzută — pe lîngă lecțiile deschise și interasistențe — organizarea unor discuții tematice privind metodica lecțiilor de rezolvare a problemelor de matematică și fizică.

Pozitive sînt preocupările comisiei pentru a orienta activitatea fiecărui profesor spre îmbinarea cît mai strînsă a cunoștințelor teoretice transmise elevilor cu aspectele practice. Astfel, pe linia realizării unor sarcini ale educației intelectuale a elevilor, a înarmării lor cu bazele concepției materialist-dialectice despre lumea înconjurătoare, li se dau spre rezolvare probleme pe care ei să le poată verifica „pe viu" în cadrul practicii în producție. De asemenea, elevii sînt puși deseori în situația de a rezolva exerciții și probleme în care se folosesc date privind procesele tehnologice cunoscute de ei. La fel de eficientă ni se pare preocuparea de a-i stimula pe elevi, îndeosebi pe cei din clasele mari, să compună ei înșiși probleme noi, originale.

Este demn de relevat faptul că activitatea comisiei se orientează nu numai spre probleme metodice generale, ci și spre rezolvarea unor probleme concrete, impuse de modul cum se desfășoară activitatea elevilor. S-a accentuat astfel, în discuțiile din comisia metodică, asupra necesității de a-i înarma cu deprinderea de a lucra cu manualul, s-a urmărit asigurarea unui control sistematic al efectuării temelor, s-a discutat — potrivit specificului fiecărei lecții — despre cel mai potrivit moment în care să se dea temele pentru acasă, împreună cu explicațiile necesare.

În activitatea comisiei apare mai puțin preocuparea de a dezbate și rezolva problemele metodice în funcție de elementele specifice care diferențiază munca la clasele mici și la cele mari. Există însă posibilități pentru ca acest neajuns să fie înlăturat, întrucît conducerea școlii, în frunte cu directorul acesteia, tovarășul Constantin Georgescu, se preocupă îndeaproape de îmbunătățirea activității comisiilor metodice, de a lega cît mai strîns această activitate de cerințele actuale care stau în fața procesului instructiv-educativ.

ACULIN CAZACU
cercetător la Institutul de științe pedagogice

La cercul de pictură de la Palatul pionierilor din Capitală.

Expoziția de desene a copiilor și tineretului școlar

În întîmpinarea zilei de 1 Iunie, Ziua internațională a copilului, Ministerul Învățămîntului organizează și în anul acesta, ca în fiecare an, o expoziție de desene a copiilor și tineretului școlar — acțiune care a devenit o frumoasă tradiție în viața școlilor noastre.

Printre temele expoziției din acest an se numără „Casa părintească", „Viața în familie", „Frumusețile naturii ținutului natal", „Orașul", „Satul", „Cartierul", „Uzina", „Șantierul", „Gospodăria agricolă colectivă", „Școala", „Viața noastră nouă", „Oamenii din orașul (satul) natal", „Drumețiile și excursiile", „Viața copiilor și pionierilor în tabere și colonii", „Jocurile", „Peisaje noi în țara noastră" etc.

La expoziție pot participa copii preșcolari și elevi pînă la vîrsta de 17 ani inclusiv. Ei își pot alege orice tehnică de realizare a lucrărilor: cretă, pastel, tempera, acuarelă, ulei, creion etc., dar trebuie să prezinte lucrări în care nu a intervenit mîna adulților. Formatul minim este de 20×30 cm fără ramă. Pe verso, desenele trebuie să aibă însemnate citeț titlul lucrării, numele și prenumele copilului, vîrsta, clasa, școala (grădinița sau instituția) și localitatea.

Desenele vor fi trimise la Ministerul Învățămîntului după o selecționare prealabilă la nivelul școlilor, al secțiilor de învățămînt raionale și regionale. Din comisiile de selecționare din cadrul școlilor vor face parte directorul, profesorii de desen și responsabilul comisiei diriginților. Comisia de selecționare din cadrul secției de învățămînt raionale va fi alcătuită din șeful secției, responsabilul cercului pedagogic raional de desen și trei profesori de desen cu o valoroasă experiență profesională, iar cea din cadrul secției de învățămînt regionale din șeful secției, inspectorul metodist care răspunde de această muncă în cadrul secției și trei profesori de desen cu experiență.

Lucrările vor fi trimise de către școli la secțiile raionale pînă la 1 aprilie a.c., de către secțiile raionale la regiune pînă la 15 aprilie a.c., iar de către secțiile regionale la minister pînă la 1 mai 1964. Aici ele vor fi triate de un juriu numit de Ministerul Învățămîntului.

Se vor acorda următoarele premii:

— grupa 3—7 ani: un premiu I, două premii II, trei premii III, 20 de mențiuni;

— grupa 8—11 ani: un premiu I, două premii II, trei premii III, 20 de mențiuni;

— grupa 12—14 ani: un premiu I, două premii II, trei premii III, 20 de mențiuni;

— grupa 15—17 ani: un premiu I, două premii II, trei premii III, 20 de mențiuni;

CONCURS

Institutul de mine din Petroșani anunță scoaterea la concurs a următoarelor posturi didactice:

1) Conferențiar, poziția 4, catedra de lucrări miniere și economie de ramură, disciplina economie, organizarea și planificarea întreprinderilor miniere.

2) Conferențiar, poziția 2, catedra de geologie, disciplina mineralogie, petrografie și cristalografie.

3) Conferențiar, poziția 2, catedra de matematică, disciplina algebră și analiză matematică, matematici speciale.

4) Conferențiar, poziția 2, catedra mecanică și rezistență, disciplina rezistența materialelor.

5) Lector, poziția 8, catedra de matematică, disciplina geometrie analitică și diferențială, algebră și analiză matematică.

6) Șef de lucrări, poziția 2, catedra de termotehnică și hidraulică, disciplina termotehnică, hidraulică și mașini de forță.

Persoanele care doresc să participe la concurs vor depune, în termen de o lună de la apariția prezentului anunț, la rectoratul institutului, o cerere însoțită de următoarele acte în dublu exemplar: copie legalizată de pe diploma de stat sau de pe actul echivalent de studii superioare; copie legalizată de pe diploma de doctor sau de candidat în științe; copie legalizată de pe atestatul de profesor sau de conferențiar; lucrările științifice ale candidatului, într-un exemplar; certificatul de caracterizare a activității profesionale și sociale a candidatului, eliberat de instituția (întreprinderea) în care acesta își are funcția de bază; memoriu de activitate didactico-științifică, semnat de candidat; autobiografia.

Concursul va avea loc după două luni de la apariția anunțului, la Institutul de mine din Petroșani, str. Institutului nr. 20.

Informații suplimentare se pot primi de la secretariatul institutului.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Piața Scînteii nr. 1 Telefon 17.60.10. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii voluntari din unitățile de învățămînt. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii, Piața Scînteii București.

40 132

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Gazeta ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Anul XV nr. 745 | vineri 6 martie 1964 | 8 pagini 25 bani

OMAGIU DE 8 MARTIE

Prețuire, dragoste, respect — iată sentimentele cu care sînt privite cele peste 95 000 de învățătoare și profesoare ce muncesc în școlile de toate gradele din satele și orașele de pe întreg cuprinsul patriei noastre.

Întrebați-le pe aceste țărănci maramureșene, sau pe cele din satele de lîngă Suceava, sau pe cele dintr-o comună de pe întinsul Bărăganului sau din oricare alt colț al țării ce părere au despre profesoarele care au venit și muncesc în mijlocul lor și al copiilor lor. Vă vor spune numai cuvinte de laudă pentru felul cum se ocupă de instruirea și educarea tinerelor vlăstare, pentru munca lor pe tărîm cultural și obștesc.

Prezența lor vie se face simțită pretutindeni, în cele mai diferite împrejurări: în mijlocul colectivului de elevi, dînd răspuns primelor întrebări despre viață și înaripînd avînturile gîndului spre înălțimile științei și culturii, în mijlocul părinților, sfătuindu-i cu înțelepciune și tact, în activitatea social-culturală, participînd la rezolvarea unor importante treburi obștești sau îndrumînd activitatea colectivelor artistice amatoare.

Pretutindeni, neobosite, învățătoarele și profesoarele își aduc contribuția lor de neprețuit. De aceea acum, de 8 martie, mii și mii de catedre vor purta podoaba buchetelor de ghiocei, a florilor dăruite de copii și de părinți — mesaje simbolice ale dragostei lor pline de căldură.

ÎN SUMAR

- EDUCATOARE ALE TINEREI GENERAȚII — pag. 2-a
- ȘCOALA COLECTIVEI — pag. 2-a
- STABILITATEA PERSONALULUI DIDACTIC — pag. 3-a
- DIN ACTIVITATEA ORGANIZAȚIILOR SINDICALE — pag. 7-a
- CĂRȚI — EXPOZIȚII — pag. 8-a

AGRICULTURA SOCIALISTĂ A PATRIEI

Istorica plenară a C.C. al P.M.R. care a avut loc cu 15 ani în urmă, la 3—5 martie 1949, a elaborat, pe baza raportului prezentat de tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej, un program vast și complex pentru transformarea fundamentală a agriculturii țării, a condițiilor de viață ale satului. Sarcinile puse de partid în lupta pentru întărirea alianței clasei muncitoare cu țărănimea muncitoare, pentru transformarea socialistă a agriculturii, s-au înfăptuit cu succes.

Înfăptuind perseverent politica de industrializare socialistă a țării, partidul a asigurat înzestrarea agriculturii cu tehnica modernă. În întreaga sa activitate de conducere a procesului de transformare socialistă a agriculturii partidul a urmărit îndeaproape rezolvarea unor sarcini primordiale cum sînt: crearea unei puternice baze tehnice multilaterale de producție în agricultură, desfășurarea largă a revoluției culturale la sate, formarea cadrelor de specialiști necesari agriculturii socialiste, întărirea continuă a rolului S.M.T.-urilor și al gospodăriilor agricole de stat, folosirea judicioasă a acelor forme de cooperare care au înlesnit trecerea țărănimii la gospodăria colectivă, întărirea sistematică din punct de vedere economico-organizatoric a gospodăriilor colective pe măsură ce se formau, aplicarea consecventă a măsurilor de cointeresare materială a producătorilor în creșterea producției agricole.

Plenara C.C. al P.M.R. din martie 1949 a indicat ca obiectiv principal trecerea de la agricultura extensivă la cea intensivă prin folosirea celor mai perfecționate tractoare și mașini agricole, a îngrășămintelor naturale și chimice, prin introducerea metodelor cultivării pămîntului după datele cele mai avansate ale agrotehnicii.

Încheiată cu succes în 1962, cu cîțiva ani mai devreme decît prevăzuse Congresul al III-lea al P.M.R., colectivizarea agriculturii a însemnat triumful deplin al politicii înțelepte, clarvăzătoare a partidului de transformare socialistă a satului, politică la baza căreia a stat respectarea cu strictețe a principiului liberului consimțămînt al trecerii țărănimii la gospodăria colectivă, desfășurarea unei sistematice și răbdătoare activități politice de masă pentru convingerea țărănimii asupra superiorității muncii în comun.

Caracterul științific și profund creator al politicii partidului nostru de construire a socialismului în Romînia se reflectă și în faptul că transformarea socialistă a agriculturii a avut loc în condițiile întăririi permanente a alianței muncitorești-țărănești și ale creșterii neîntrerupte a producției agricole.

O dată cu încheierea colectivizării, agricultura noastră a pășit într-o nouă etapă a dezvoltării sale. Ansamblul de măsuri luate de Sesiunea Extraordinară a Marii Adunări Naționale din aprilie 1962 privind reorganizarea conducerii agriculturii, redistribuirea cadrelor de specialiști, îmbunătățirea învățămîntului agricol, răspîndirea largă a cunoștințelor agrozootehnice contribuie la valorificarea superioară a resurselor agriculturii noastre socialiste.

Corespunzător politicii consecvente a partidului de dotare tehnică a agriculturii noastre socialiste, aceasta dispune în prezent de circa 65 000 de tractoare, 62 000 semănători mecanice, peste 32 000 de combine pentru cereale, precum și de alte mașini agricole. Agrotehnica modernă a căpătat o largă extindere; producția de îngrășăminte chimice sporește de la an la an. În același timp, partidul nostru a urmărit neabătut folosirea rațională a pămîntului și lărgirea continuă a suprafețelor arabile, prin lucrări de hidroameliorație, desecări, îndiguiri. Numai în 1963 au fost redate agriculturii în lunca inundabilă a Dunării 97 000 hectare.

Dezvoltarea tuturor ramurilor agriculturii și asigurarea unei structuri raționale a producției agricole potrivit cerințelor dezvoltării economiei naționale și nevoilor de consum ale populației reprezintă una din preocupările centrale ale partidului în domeniul agriculturii. Partidul se preocupă în mod deosebit de creșterea producției de cereale, de grîu și porumb.

Justețea politicii partidului de dezvoltare intensivă și multilaterală a agriculturii, de stimulare materială a țărănimii este confirmată de creșterea permanentă a producției agricole. Edificator în această privință este faptul că anul trecut, deși condițiile climaterice au fost nefavorabile în multe regiuni ale țării, s-a obținut o producție de cereale de 10,4 milioane tone, cu 700 000 tone mai mult decît în 1962; în același timp a crescut considerabil și efectivul de animale.

Realizările obținute pînă în prezent, sarcinile mobilizatoare prevăzute în continuare reprezintă un imbold în munca desfășurată sub conducerea partidului pentru a ridica agricultura la nivelul condițiilor create în etapa desăvîrșirii construcției socialiste.

La această muncă sînt hotărîte să-și aducă cu cinste contribuția și cadrele didactice atît prin pregătirea temeinică în școală a viitorilor colectiviști cît și prin intensa activitate social-culturală desfășurată în rîndurile țărănimii.

EDUCATOARE ALE TINEREI GENERAȚII

PREȚUITĂ DE ÎNTREGUL COLECTIV

Nu este prea îndepărtat timpul cînd tînăra care vorbește acum de la catedra acestei clase a Școlii medii nr. 3 din Ploiești era încă o studentă conștiincioasă a facultății de fizică și matematică.

S-a străduit să facă o lecție bună, interesantă, atractivă. La un moment dat a simțit că ceva nu merge, că nu toată clasa este captată de expunerea ei. Căutînd parcă un sprijin, privește din cînd în cînd spre banca din fund unde directoarea școlii, tovarășa Georgeta Preotesoiu, notează ceva într-un caiet. Îi prinde privirea caldă, încurajatoare — și capătă parcă noi puteri. Pornește înviorată să efectueze o experiență și simte că acum întreaga clasă o urmărește cu cea mai mare atenție, cu cel mai mare interes.

După lecție, cînd directoarea școlii poartă obișnuita discuție cu tînăra ei colegă, toate problemele se lămuresc. Directoarea știe întotdeauna să sesizeze lacunele esențiale ale unei lecții, să arate calea înlăturării lor pe viitor. De repetate ori cadre tinere ca Georgeta Stoica sau Valeria Popa și chiar profesori mai vîrstnici au avut prilejul să învețe, după asistențele la lecții, din îndrumările competente date cu grijă și cu tact de directoarea lor.

Astfel de îndrumări, calmul și promptitudinea cu care rezolvă numeroasele probleme ce se ivesc în viața școlii, munca ei conștiincioasă, pasionată, dedicată bunei desfășurări a procesului didactic, sînt numai cîteva însușiri ale acestei directoare stimate și iubite de întreg colectivul de profesori, elevi și părinți al Școlii medii nr. 3 din Ploiești.

O MUNCĂ PLINĂ DE SATISFACȚII

Ora a început de cîteva minute. În clasă este liniște perfectă. Toate privirile sînt îndreptate spre un singur punct: lîngă fereastră. De acolo, profesoara Silvia Petrescu de la Școala medie nr. 7 din Capitală lămurește clasei sensul adînc al unei poezii de Arghezi. Vocea ei caldă, nuanțată, umple încăperea. Elevii o urmăresc cu atenție, cu un interes concentrat.

Profesoara Silvia Petrescu este prețuită de întreaga școală pentru interesantele și frumoasele lecții pe care le predă, pentru prietenia cu care se apropie de fiecare elev. Sute și sute de tineri au prins dragoste pentru literatură, pentru cărți datorită pasiunii cu care profesoara le-a sădit în suflet această înclinare.

După ultima oră de curs, tovarășa Petrescu se îndreaptă grăbită spre secția de învățămînt a raionului 30 Decembrie. De cîțiva ani ea desfășoară aici o activitate bogată, eficientă. Împreună cu membrii colectivelor metodice ale secției raionale, își aduce contribuția la popularizarea metodelor înaintate de predare, la cunoașterea și extinderea celei mai bune experiențe din munca instructiv-educativă.

Sarcinile pe care le avea de rezolvat azi Silvia Petrescu în colectivul metodic al secției de învățămînt au fost duse la îndeplinire, dar ziua ei de muncă încă nu s-a încheiat: trebuie să revadă

consultația ce o va ține în fața profesorilor care se prezintă la examenul de definitivat. În curînd și această consultație, pregătită din vreme, este pusă la punct.

Am vorbit doar despre o zi de muncă a profesoarei fruntașe Silvia Petrescu. Fiecare zi este însă, pentru ea, la fel de plină, fiecare îi aduce noi și noi satisfacții.

MEREU ÎN MIJLOCUL COPIILOR

Pe tovarășa Stela Bonciu o întîlnești zilnic în mijlocul copiilor. Prietenoasă, apropiată îi înconjoară pe toți cu dragoste părintească, pregătind din rîndurile lor generații și generații de fruntași ai clasei I.

Rezultatele pe care le obține se datoresc faptului că această educatoare care lucrează de aproape 30 de ani în grădinițele de copii, își îndrăgește nespus de mult profesiunea. A reușit să deslușească sufletul copiilor, să se apropie de ei, să pătrundă în minunata lume a copilăriei.

Bogata experiență pe care a acumulat-o o ajută pe tovarășa Bonciu să desfășoare cu preșcolarii o activitate bogată, variată, care contribuie din plin la educarea, la formarea copiilor, la înzestrarea lor cu cunoștințele de bază necesare în școală, cu deprinderi de activitate ordonată. Preocupîndu-se și de felul cum se comportă foștii preșcolari ca elevi tov. Bonciu ține o legătură permanentă cu școlile unde învață ei, se interesează îndeaproape de felul cum învață, cum se poartă. Constatările sînt de fiecare dată îmbucurătoare: copiii pe care i-a educat ea sînt elevi buni, cu note mari, disciplinați. Poate, cu adevărat, să fie mîndră de ei!

Grădinița de copii nr. 1 a Ministerului de Finanțe unde tovarășa Bonciu este directoare de cîțiva ani, se numără printre grădinițele fruntașe din orașul București. Mesuțele, scaunele, dulăpioarele, sutele de jucării care împodobesc grădinița — multe din ele lucrate de tovarășa Bonciu — totul este amenajat aici cu mult gust și fantezie, de o mînă harnică și pricepută, de mîna unei educatoare în adevăratul înțeles al cuvîntului.

Căci o asemenea educatoare

este Stela Bonciu, pe care nenumărate generații de tineri și-o amintesc cu drag de pe cînd le îndruma primii pași în viață.

ACTIVISTĂ NEOBOSITĂ PE TĂRÎM CULTURAL

La amiază, cînd vin sau pleacă din schimb, zeci și zeci de muncitori ai uzinelor „Tractorul" din Brașov o salută prietenește pe profesoara Maria Orfanu, care se îndreaptă spre școală pentru a-și ține orele sau, poate, pentru a

conduce o repetiție a brigăzii artistice sau o ședință a cercului literar. Mulți, foarte mulți tineri muncitori ai uzinei „Tractorul" au avut-o ca profesoară în școala care se înalță chiar în fața porților uzinei.

Și mai mulți sînt cei care au cunoscut-o datorită activității ei de neobosită animatoare a vieții cultural-artistice din cartierul uzinei. Într-adevăr, pe lîngă faptul că îndrumă grupa celor ce alcătuiesc texte pentru brigada artistică a școlii — brigadă care, de patru ani neîntrerupt, a cîștigat premiul I la concursurile artistice organizate în cadrul regiunii Brașov — tovarășa Orfanu conduce și una din secțiile universității populare.

„Bucuria activității puse în slujba răspîndirii tot mai largi a culturii în rîndul elevilor ca și ale celor mai vîrstnici — ne spune profesoara Maria Orfanu — îmi dau simțămîntul tinereții neîntrerupte". Și într-adevăr, prin întreaga ei activitate entuziastă, profesoara din orașul de la poalele Tîmpei ne apare, deși are o îndelungată activitate în învățămînt, nespus de tînără.

Școala colectivei

Hotărît lucru, problemele alcătuite de Ionel Mehedinți, proaspăt absolvent al facultății de matematică repartizat în toamna trecută la școala medie din Pechea, nu sînt niște simple aplicații cu date din producție ale regulilor de trei simplă sau compusă. Sînt dacă vreți — așa cum le caracteriza, cu oarecare maliție pentru strădania reporterului de a depista imagini de sinteză, o tînără profesoară de literatură, — adevărate monografii istorico-economice, alcătuite cu maximă concizie matematică. Prezentăm, pentru convingere, două dintre ele. Iată-le:

„La înființarea sa, în anul 1949, gospodăria agricolă colectivă „11 iunie" din satul nostru dispunea de 380 hectare de pămînt, nouă boi, două vaci și cîteva animale mici. În planul de producție pe anul 1964 este prevăzută cultivarea cu cereale a 1290 ha de grîu și 1680 ha de porumb, iar numărul taurinelor va fi de 1433 capete, dintre care 490 vaci cu lapte. Cu cît este mai mare acum numai suprafața însămînțată cu plante cerealiere față de întreaga suprafață a gospodăriei din anul 1949 și cu cît la sută a crescut sectorul taurinelor?". Răspunsul calculat a reprezentat un asemenea procent impresionant, încît mulți dintre școlarii profesorului Mehedinți au refăcut de trei ori calculele de teamă să nu fi greșit cumva. Judecați de altfel: o creștere de peste 780% la suprafață (iar calculul s-a făcut raportînd sectorul cerealier la întreg terenul existent anterior) și o creștere de 13.000% a sectorului zootehnic!

A doua problemă: În anul 1950 învățau în comuna Pechea 1200 de elevi, iar în anul acesta învață 2155 de elevi. Tot în 1950 locuitorii din Pechea și-au construit 100 de case noi, și-au cumpărat 24 de biciclete și o motocicletă — în timp ce pînă în 1963 numărul caselor noi înălțate în sat a fost de 1200, numărul bicicletelor 1600, iar al motocicletelor 18. Să se calculeze procentele creșterii".

Este cuprinsă în aceste enunțuri ale unor simple probleme o adevărată istorie a creșterii satului în anii socialismului, a făuririi vieții noi. Martorii acestei vertiginoase creșteri împlinesc limbajul cifrelor cu imaginea plastică a faptelor. Stăm de vorbă cu tovarășii Filimon Iordache, președintele sfatului popular comunal și cu profesorul Alexandru Drăghici, care se aflau în sat și acum 15 ani, în acele luni de răscruce în viața lui.

„Se deschidea pe atunci un drum nou, necunoscut încă în țara noastră, și oamenii chibzuiau de zeci de ori înainte de a lua hotărîrea menită să dea alt curs vieții lor. De mare ajutor ne-au fost învățătorii și profesorii care lucrau la singura școală existentă pe vremea aceea în comună. Oamenii îi cunoșteau bine din campania de alfabetizare, îi știau ca dascăli pricepuți ai feciorilor și fetelor de vîrsta școlii și le ascultau sfatul care îi îndemna să pășească pe calea deschisă de partid".

Așa au pornit la drum, uniți în rîndurile colectivei „11 Iunie", primii 110 țărani muncitori, dispunînd de averea la care se referea prima problemă a profesorului Mehedinți. De atunci, satul a mers mereu înainte, cu pașii uriașului din poveste.

— La noi în școală — ne spune tovarășul Drăghici — s-a întocmit o lucrare, un fel de istorie a satului. A ostenit la ea un colectiv de profesori de geografie și istorie (da, acum există la noi colective de profesori pe discipline). Răsfoiți-o, sînt în ea lucruri interesante.

Avea dreptate tovarășul Drăghici, istoria aceasta e plină de lucruri interesante. Scrie în ea că aici, pe valea Suhurluiului, au găsit oștile turcești, într-una din expedițiile lor de jaf și cotropire, „apă bună" — și i-au dat așezării acest nume, adică Pechea. Mai tîrziu, pe la 1780, și-a statornicit în acest loc sat de iobagi pe moșie, Dimitrie Moruzzi. Stătea în cerdacul conacului și dădea porunci, storcînd fără milă pe cei ce munceau zi după zi la cîmp sau trudeau fără răgaz în portul Galaților. Mai scrie în monografie — ne permitem să facem un salt peste un veac și jumătate — că în 1940, la Pechea, 17 boieri mai mari sau mai mici stăpîneau 4481 hectare, în timp ce 313 familii de țărani nu aveau nici un petec de pămînt. Deci într-un veac și jumătate starea țăranilor de aici, de pe malul Suhurluiului, nu numai că nu a devenit mai bună, dar chiar s-a înrăutățit.

...Și iată cîte s-au făcut numai într-un deceniu și jumătate, de cînd oamenii din sat și-au unit puterile și nădejdile în cadrul colectivei! Le vezi în întreaga viață a satului, le afli din istoricul alcătuit de colectivul de profesori de la școala din Pechea, le găsești consemnate și la școală, pe un mare panou afișat în cancelarie. Și îți dai seama, cercetînd cifrele lui, că dezvoltarea învățămîntului și a vieții culturale a satului se împletește strîns cu viața colectivei, ținînd pasul cu ritmul impetuos al creșterii ei. Se află înscris aici că venitul anual al colectivei va fi în 1964 de peste nouă milioane și jumătate de lei, că sectorul viticol se va extinde la 190 de hectare, că va crește sectorul zootehnic și că se va crea o adevărată „fabrică" de pui, datorită folosirii incubatoarelor electrice. Și tot de aici afli că în locul singurei școli care funcționa în comună acum 15 ani funcționează acum patru școli, dintre care una medie, al cărei local modern a fost dat în folosință chiar în acest an, că de la o mînă de cadre didactice s-a ajuns acum la un colectiv pedagogic puternic, format din 72 de învățători și profesori.

Școala medie din Pechea e o școală tînără, dar a și început să aibă o tradiție. O dovadă vie o constituie profesorul Mehedinți despre care vorbeam la începutul reportajului nostru. Cînd a luat ființă colectiva în sat, actualul profesor se remarca prin răspunsurile bune pe care le dădea la „tabla înmulțirii": era prin clasa a treia. Apoi a făcut parte din prima promoție de absolvenți ai școlii medii, înființată în 1954 și tot în prima promoție se află și acum, printre intelectualii crescuți aici în sat și care s-au reîntors să aducă mai multă lumină în viața lui. Asemenea lui mai sînt și profesorii Maria Serea, Constantin Trandafir și Ecaterina Buruiană, precum și numeroși învățători.

Proiectele de viitor ale școlii sînt mari, pe măsura renumelui cîștigat de colectivă. Gîndiți-vă numai: Ion Negoiță, președintele colectivei, e Erou al Muncii și deputat în Marea Adunarea Națională, Filimon Iordache, celălalt președinte, al sfatului, e decorat cu Ordinul Muncii și a fost de mai multe ori în delegație peste hotare, unde a dus faima colectivei din satul lui.

La rîndul ei, școala se străduiește să-i pregătească cît mai bine pe harnicii muncitori, colectiviști și intelectuali de mîine. Condus de profesorul de agricultură cercul agrotehnic al elevilor a început să efectueze o serie de interesante cercetări de specialitate; membrii cercului de fizică au construit o serie de aparate de concepție originală, tinerii istorici și geografi au strîns date pentru alcătuirea istoricului comunei. Și tot prin strădania școlii, viața culturală a satului are o staqiune permanentă: prezintă alternativ programe cele două coruri, taraful, echipa de dansuri, formația de teatru și brigada artistică. Nivelul întregii activități artistice, conduse de instructori voluntari din rîndul profesorilor și învățătorilor, se apropie de acel al formațiilor profesioniste.

★

Adie primele vînturi de primăvară peste întinsul cîmpiei dunărene. Soli văzuți și nevăzuți anunță adîncile prefaceri ale naturii. Sînt altele în ultimii 15 ani primăverile. Sînt primăverile colectivei, primăverile vieții socialiste. Nou și luminos e acum tot ce ține de traiul oamenilor, noi și luminoase năzuințele puilor de om care sorb lumină în școli și ale celor care le călăuzesc pașii — învățătorii și profesorii.

MIRCEA HERIVAN

Instantaneu

E o clipă de mare încordare: întrebarea adresată întregii clase de abia și-a stins ecoul. Irina, de bună seamă că așa o cheamă, scapără de nerăbdare. Nările îi palpită, gura și-a întins colțurile ca să oprească buzele să scape singure răspunsul. Cele două degete ridicate, cornițe care împung aerul, dau semn că, sub fruntea aceea boltită, a sclipit înțelegerea. Ce amețitoare sînt sclipirile celor dintîi înțelegeri! Pare calmă, Irina știe să se stăpînească, dar e încordată ca un arc. Nu numai că a învățat, dar a priceput unde bate acum întrebarea tovarășei profesoare. Asta nu stă în carte. Degeaba caută în cartea, repede deschisă, Liliana, colega ei de la spate. Pe pupitrul Irinei, cartea și caietul, poate vedea și tovarășa profesoară, stau închise și frumos rînduite...

N-o vede tovarășa profesoară? Irina așteaptă cu degetele ridicate. Așteaptă și tovarășa profesoară. Iată pe Popescu, mai în fund, în celălalt rînd de bănci, stă țeapăn ca la muștru și habar n-are. Sandu, în față, a întors capul la vecin și-i face semn să-i sufle...

Bine, dar numai Irina știe? pare a se întreba tovarășa profesoară, ocolind-o cu ochii. Irina e șefa clasei, un copil inteligent și sîrguitor, dichisită ca o păpușă, cu părul strîns de cordeaua lată și cu un fluture alb înnodat la gît. Îi stă bine, dar ea nu se gîndește la asta. Fruntea ei bombată, ca de tăuraș, e amenințătoare. A ridicat degetele ca să dea drumul lecției și să tragă după ea și pe ceilalți. Nu simte, însă, în juru-i zvon de mîini ridicate, nici frămîntare în bănci. N-au învățat și nu sînt atenți. O să le zică în pauză vreo două, de s-o ține minte! Irina e fată bună dar mult nu glumește. În răspunderea ei stau toți!...

Dacă ar avea timp să viseze, tovarășa profesoară s-ar lăsa dusă de gînduri. Fruntea bombată a Irinei va da mult de furcă, în viitor, oamenilor din generația ei: va fi o muncitoare aprigă, dar fruntașă, o intelectuală ascuțită și combativă și, poate, mai știi: o academiciană; Liliana va bucheri pînă în ultima clipă? Popescu va sta, va aștepta să-i vină toate de-a gata și va rămîne întotdeauna în coadă? Sandu, deștept dar leneș, va trage cu ochiul în dreapta și în stînga, va șterpeli o idee și pînă să se muncească ceilalți, va ieși el înainte?... Nu, nu, nu — clatină din cap, iar profesoara, trezită din gînduri. Nu se poate, nu trebuie să rămînă așa! Va lucra cu fiecare în parte. E în căderea ei să schimbe, să le croiască o față nouă de oameni adevărați.

Irina stă cu degetele ridicate... Cu ea e ușor: e de la început cîștigată. Numai fruntea aceea de tăuraș trebuie nițel îmblînzită.

Tovarășa profesoară își plimbă ochii peste capetele întoarse spre ea cu ochii împietriți. De ce tăcerea asta grea în clasă? N-a pus ea întrebarea cum trebuie? Doar s-a gîndit bine înainte de a o pune... Da, dar vezi că Liliana tot caută în carte și nu găsește ce caută. Sandu se foiește și dă din colț în colț, iar Popescu stă smirnă, într-o liniște de piatră.

Ehei, întrebările... întrebările! Hai, tovarășă profesoară, te rog eu, mai pune o dată întrebarea și... ceva mai altfel...

Nu e drept ca numai Irina să țină degetele ridicate...

PETRE DRĂGOIESCU
profesor emerit

O condiție a succesului muncii instructiv-educative

Stabilitatea personalului didactic

Hotărîrile de partid și de stat au pus în fața învățămîntului noi și importante sarcini, corespunzătoare etapei actuale de dezvoltare a țării noastre. Pentru traducerea lor în viață, Ministerul Învățămîntului a luat numeroase măsuri menite să contribuie la creșterea calitativă a activității instructiv-educative.

Unele dintre aceste măsuri se referă îndeosebi la asigurarea stabilității în posturi, pe o durată cît mai îndelungată, a personalului didactic de predare din învățămîntul de cultură generală, profesional, tehnic, pedagogic și preșcolar. Așa cum se arată în cuvîntarea rostită de tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej la Conferința Organizației orășenești P.M.R. București, stabilitatea cadrelor în funcții dă posibilitatea acestora de a cunoaște cît mai bine domeniul de activitate și problemele de care se ocupă, de a-și însuși o experiență cît mai bogată, întărind simțul răspunderii lor personale pentru rezolvarea sarcinilor încredințate.

Ocupîndu-se nemijlocit de numirea, transferarea și eliberarea din muncă a personalului didactic, Ministerul Învățămîntului a elaborat o serie de acte normative care reglementează problemele de personal, permit rezolvarea unitară a acestora, înlăturâ posibilitatea unor practici greșite care au existat în acest domeniu în trecut și tind să asigure stabilitatea și continuitatea la locul de muncă — nu numai în aceeași localitate și la aceeași școală, ci chiar la aceiași elevi — a învățătorilor, profesorilor și diriginților, pe toată durata școlarității într-un anumit ciclu. În acest fel se realizează o temeinică cunoaștere de către cadrele didactice a elevilor și a posibilităților lor de dezvoltare, a mediului lor familial, ca și o mai strînsă legătură între membrii colectivului pedogogic. Continuitatea muncii instructiv-educative și social-obștești creează în același timp condiții prielnice pentru folosirea eficientă a calităților profesionale și cetățenești ale cadrelor didactice și sporește răspunderea acestora față de rezultatele obținute în activitatea lor.

Înțelegînd în mod just aceste cerințe și aplicîndu-le în mod consecvent, unele secții de învățămînt regionale au obținut rezultate pozitive. Așa stau lucrurile în regiunea Maramureș, de exemplu, unde mișcările de cadre sînt judicios analizate, iar stabilitatea personalului este o problemă care se află în centrul atenției organelor de învățămînt regionale. Tot așa se prezintă situația și în regiunile: Argeș, Mureș-Autonomă Maghiară, București și altele, unde s-au înregistrat de asemenea, rezultate pozitive în această privință și unde transferările personalului didactic, efectuate potrivit indicațiilor în vigoare, dau posibilitatea de a se îmbina interesele personale, atunci cînd ele sînt pe deplin justificate, cu interesele învățămîntului.

Din păcate, există încă la unele cadre didactice tendința nejustificată de a solicita transferarea de la o școală la alta și dintr-o localitate în alta, uneori și după încheierea lucrărilor de transferare sau în timpul anului școlar, ceea ce creează perturbări în desfășurarea procesului de învățămînt.

La mărirea artificială a numărului cererilor de transferări contribuie și faptul că unele secții de învățămînt regionale sau raionale nu asigură respectarea instrucțiunilor Ministerului Învățămîntului cu privire la încadrarea în specialitate și formarea catedrelor. Mai sînt secții de învățămînt raionale și mai ales directori de școli care, la formarea catedrelor, se conduc după criterii subiective, nu țin seama de planul de școlarizare în perspectivă, și fac modificări în structura catedrelor de la un an la altul. Așa se explică faptul că mai întîlnim cazuri cînd profesori de o anumită specialitate predau alte specialități sau au catedra formată din obiecte grupate arbitrar. De exemplu, la școala medie din Recaș, regiunea Banat, orele de agricultură sînt repartizate nu numai profesorului de specialitate (inginer agronom), care predă 19 ore, ci și unor profesori de matematică-fizică sau istorie-geografie, deși exista posibilitatea ca restul orelor să fie date peste normă profesorului de specialitate și celui de științe naturale. Greșit a procedat și conducerea Școlii de 8 ani nr. 78 din București care, în loc să dea cele două ore de chimie peste normă profesorului respectiv, le-a atribuit unui profesor de altă specialitate. Asemenea exemple se mai întîlnesc și în alte școli.

Existența unor astfel de situații se explică și prin insuficienta îndrumare dată de unele organe locale de învățămînt în legătură cu aplicarea întocmai a actelor normative emise de minister în acest sens. S-a constatat din practica anului școlar trecut că unele secții de învățămînt raionale dau cu ușurință avize de transferare pentru motive neîntemeiate sau nejustificate cu actele necesare, propun transferări sau schimbări în conducerile unităților școlare fără să analizeze suficient utilitatea și oportunitatea acestora. Așa de exemplu, secția de învățămînt a orașului Oradea, a orașului Craiova, a raionului Vînjul Mare, a raionului Hîrlău, a raionului Focșani și altele, în preajma începerii anului școlar curent, au efectuat numeroase mișcări de cadre didactice fără a se îngriji de stabilitatea și continuitatea lor în muncă. Era necesar ca secțiile de învățămînt regionale să preîntîmpine asemenea situații.

Fără îndoială că acest stil defectuos de muncă în ce privește cadrele didactice duce la instabilitate, creînd greutăți procesului de învățămînt.

Pentru asigurarea stabilității în posturi a personalului didactic este necesar ca secțiile de învățămînt să analizeze din timp și cu toată răspunderea nevoile de încadrare ale unităților școlare — fără a neglija perspectivele de dezvoltare ale acestora — în așa fel încît să nu mai fie necesare mișcări de personal timp îndelungat. Numai în acest fel se va putea obține continuitatea în muncă și, implicit, o cunoaștere mai temeinică și mai cuprinzătoare a calităților politice, profesionale și morale a celor ce acționează în procesul de instruire și educare a tineretului, de culturalizare a maselor de oameni ai muncii.

Este necesar ca secțiile de învățămînt, prin organele de îndrumare și control, să aplice cu mai multă temeinicie ordinele și instrucțiunile Ministerului Învățămîntului, să asigure cunoașterea acestora de către întregul personal didactic și să realizeze, de pe poziții partinice, o politică de cadre principială, care să creeze condițiile pentru creșterea eficienței activității corpului didactic, în scopul pregătirii unui tineret multilateral dezvoltat.

GHEORGHE GHIȚESCU
Director în Ministerul Învățămîntului

Din nou despre programa examenului de maturitate

Studiind cu atenție programa examenului de maturitate din acest an, am constatat cu satisfacție că la o serie de obiecte, în deosebi la limba latină și la limbile moderne și, în parte, la fizică și istorie, profesorii și elevii pot lua cunoștință în mod precis de problemele ce vor constitui obiectul examinării.

M-a surprins însă faptul că la limba română și matematică programa cuprinde numai indicații generale, care nu sînt de prea mare folos nici viitorilor candidați la examen, nici celor care-i pregătesc. În cazul acestor obiecte — la care se va examina și din materia studiată în anii precedenți (la limba română din materia claselor VIII—XI, iar la matematică din materia claselor X—XI) trebuie luate în seamă și reducerile și modificările operate în programă. Evident, profesorii pot afla ce se cere la examen confruntînd reducerile efectuate la începutul anului școlar 1963—1964 cu programele din anii precedenți. Confruntarea aceasta poate duce însă adesea la greșeli din care vor avea de suferit, bine înțeles, candidații. Și nu numai atît. La examenul de maturitate din sesiunea iunie 1964 se vor prezenta, în afară de absolvenții din acest an, restanțierii sesiunilor antecedente. De unde să afle ei ce reduceri s-au efectuat, de unde să-și procure vechile programe, ca să le confrunte cu reducerile survenite ?

Dar nici președinții comisiilor de maturitate din sesiunile iunie și august 1964 nu vor reuși în aceste condiții să cunoască bine programele tuturor obiectelor de studiu. Or, se știe cîtă răspundere au ei în ce privește verificarea conținutului biletelor. Această verificare trebuie să fie cît se poate de riguroasă, ca să nu se strecoare în bilete întrebări din materia redusă — în cazul limbii române, de exemplu, din operele indicate pentru caracterizarea generală ori din cele recomandate ca lectură suplimentară.

Se impune deci, după părerea noastră, tipărirea *în extenso* și pe specialități a programei examenului de maturitate. Aceasta ar fi de mare folos atît elevilor, care, cunoscînd-o din timp, s-ar putea pregăti mai temeinic, cît și cadrelor didactice care predau la clasa a XI-a și tuturor membrilor comisiilor examenului de maturitate, organelor de control, părinților etc.

Prof. VLADIMIR DOGARU

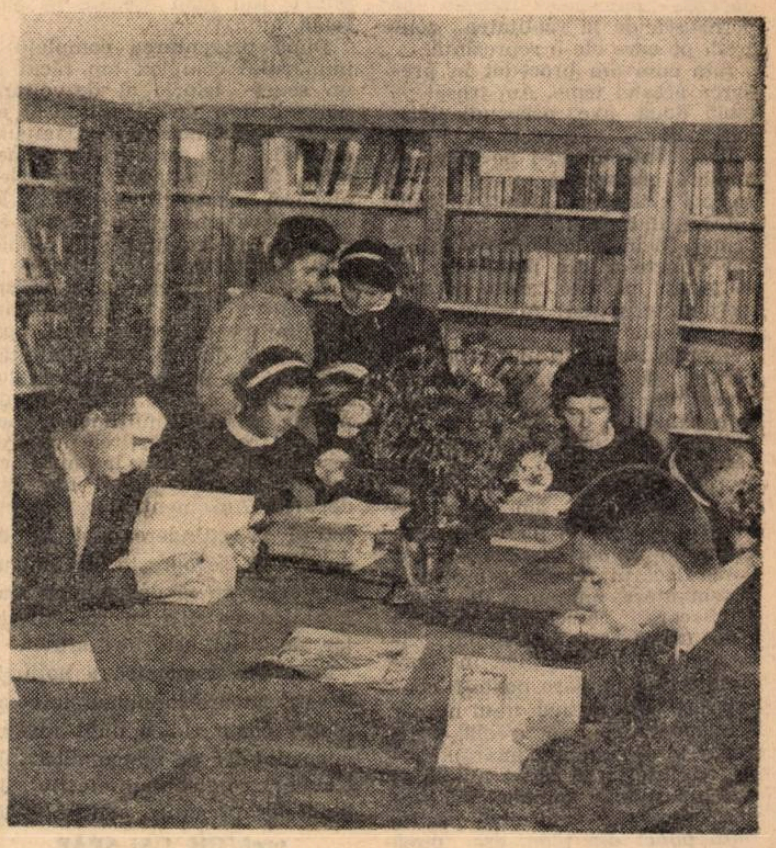

În bibliotecă

MATEMATICĂ

O lecție de matematică la Școala medie nr. 1 din Beiuș

Introducerea numerelor complexe

În școala medie, introducerea numerelor complexe constituie ultima generalizare a noțiunii de număr. Socotesc însă că felul cum se predă numărul complex în școala medie nu este pe deplin satisfăcător. Este drept că elevii clasei a XI-a cunosc în general bine definițiile și operațiile cu numere complexe, că memorează toate formulele privitoare la acestea. Totuși, cel mai adesea ei văd în numerele complexe numai simboluri matematice fără conținut.

Manualul de clasa a X-a prevede introducerea numărului complex cu ajutorul algebrei, ca urmare a necesității de a se găsi o soluție și pentru ecuația de gradul II cu discriminant negativ. Definind sub acest aspect numărul complex, manualul trece apoi la interpretarea geometrică a acestuia. Consider că o astfel de ordine în predare este departe de a fi cea mai bună. Experiența mi-a arătat că e mai bine să se plece de la realitatea concretă pe care o oglindesc numerele complexe, explicîndu-li-se elevilor că mulțimea numerelor reale nu mai este suficientă pentru exprimarea acestei realități. Astfel elevii vor putea înțelege și necesitatea introducerii numerelor complexe.

Dacă procedăm așa cum ne indică ordinea expunerii din manual, ajungem, ce-i drept, ca ei să înțeleagă numărul complex, însă există primejdia ca ei să considere interpretarea sa geometrică ca ceva derivat, secundar. Iată de ce apreciez că introducerea numerelor trebuie să pornească de la realitatea concretă pe care ele o reprezintă.

Iată cum am procedat în predarea acestei teme. Am trasat pe tablă două axe perpendiculare, axa x-ilor — axă reală — și axa y-ilor. Întrebîndu-i pe elevi ce numere corespund punctelor de pe axa x-ilor, am primit răspunsul imediat: numerele reale. A urmat, în mod logic, întrebarea: dar punctelor din plan care nu se găsesc pe axa reală, ce numere le corespund? Aceasta a permis elevilor să înțeleagă clar că numerele reale nu sînt suficiente pentru a determina oricare punct din plan și că, de aceea, este necesară o generalizare a noțiunii de număr prin introducerea unor numere noi — numerele complexe.

În continuare am arătat că fiecărui punct din plan îi putem atașa un număr complex și invers, fiecărui număr complex îi putem atașa un punct din plan, că fiecare pereche de numere reale (x, y) care determină poziția unui punct din plan în coordonate rectangulare poate fi considerată ca imaginea unui număr Z (x se ia pe axa reală, y pe axa y y' — axa imaginară). Elevii au înțeles că acest număr Z este un număr complex, că fiecare număr Z determină poziția unui punct din plan, așa după cum fiecare număr real determină poziția unui număr pe o dreaptă.

Determinîndu-i pe elevi să privească numerele complexe ca o reprezentare a mulțimii cu totul reale a tuturor punctelor din plan, am făcut să dispară din ochii lor caracterul misterios al acestora.

Le-am explicat că denumirea lor de numere „imaginare" este o moștenire veche, care exprimă concepțiile vechilor matematicieni asupra lor. Le-am vorbit totodată, pe scurt, despre istoria destul de complicată pe care au avut-o numerele complexe, arătîndu-le că Gauss a fost cel care a propus înlocuirea termenului „imaginar" cu termenul de „complex". În acest fel noțiunea de număr complex a căpătat claritate deplină pentru elevi.

În continuare le-am explicat că unui punct de pe axa reală îi corespunde un număr de forma Z = (a, o), care este un număr real, că unui punct de pe axa imaginară îi corespunde un număr de forma Z = (o, b), care este un număr pur imaginar, iar punctelor din plan și în afara axelor le corespund numerele de forma Z = (a, b). Ca unitate imaginară, care se notează cu simbolul i, se ia numărul pur imaginar (o,1). Deci: i = (0,1) exprimă punctul unitate de pe axa ox. A devenit astfel evident pentru elevi că, pentru axa reală, punctul unitate real este de forma (1,0). De aici ei au dedus că numerele reale sînt un caz particular al numerelor complexe, lor corespunzîndu-le puncte din plan așezate pe axa reală.

După prezentarea completă a numărului complex am făcut și un scurt istoric al dezvoltării noțiunii de număr, arătînd că această dezvoltare a fost impusă de activitatea practică a oamenilor, de dezvoltarea geometriei, algebrei, mecanicii și analizei. În continuare am arătat elevilor că extinderea noțiunii de număr este rezultatul încercărilor de a face posibile operațiunile inverse pentru toate numerele unei mulțimi pe care o anumită operație, zisă directă, este definită: scăderea în mulțimea numerelor naturale a extins noțiunea de număr, apărînd mulțimea numerelor întregi, împărțirea numerelor întregi a dus la mulțimea numerelor raționale și așa mai departe. Am menționat totodată faptul că extinderea noțiunii de număr nu se oprește aici, întrucît dovedește că dezvoltarea matematicii, ca și a tuturor științelor de altfel, este fără sfîrșit.

Însușirea temeinică a noțiunilor referitoare la numerele complexe, poate ridica mult nivelul cunoștințelor de matematică ale elevilor, contribuind efectiv la buna lor pregătire pentru viață.

prof. GH. CALAPĂR
Școala medie nr. 1 Tîrnăveni

Probleme de amestec și aliaj

Tema „Probleme de amestec și aliaj", care se studiază în clasa a VII-a în cadrul capitolului „Mărimi direct și invers proporționale" prezintă o deosebită importanță, deoarece prin conținutul ei dă posibilitatea revederii și aprofundării multor cunoștințe învățate anterior.

Sistematizînd problemele pe care le predau cu prilejul studierii acestei teme, arăt elevilor că acestea se împart în trei grupe după natura substanțelor care se amestecă: în probleme de amestec propriu-zise, în care substanțele pot fi dintre cele mai variate (fructe, furaje, combustibil cu diferite puteri calorice, îngrășăminte chimice etc.), probleme de amestec referitoare la lichide (în care substanțele pot fi alcool, soluții, acizi etc.) și probleme de aliaj. De asemenea am ținut seama de faptul că toate aceste grupe de probleme se încadrează într-un tipar matematic comun, potrivit căruia se deosebesc două tipuri (genuri) de probleme. Primului tip îi aparțin acele probleme în care se dau cantitățile și calitățile substanțelor ce se amestecă și se cere calitatea amestecului, iar celui de al doilea tip — problemele în care se dau calitățile substanțelor ce se amestecă, precum și calitatea amestecului, cerîndu-se să se afle raportul dintre cantitățile substanțelor care intră în amestec. În practică, această întrebare poate fi integrată în probleme mai complexe, cum ar fi aflarea cantităților substanțelor ce se amestecă, aflarea cantității unei substanțe din componența amestecului ș. a.

Predînd astfel de probleme, atrag atenția elevilor asupra faptului că, în general, calitatea substanțelor și a amestecului poate fi exprimată prin prețul per unitate (cînd substanțele ce se amestecă sînt fructe, bomboane, biscuiți, vin ș.a.), prin tărie (în cazul alcoolului), prin concentrație (pentru soluții și acizi), prin titlu (pentru aliajele metalelor prețioase). Totodată, îi pun în situația să observe că, deseori, calitățile substanțelor ce se amestecă sînt mărimi exprimate prin raportul a două mărimi de același fel (de exemplu concentrația unei soluții este raportul dintre cantitatea de substanță dizolvată și cantitatea de soluție, titlul unui aliaj este raportul dintre greutatea metalului prețios și greutatea aliajului), prima fiind de obicei mai mică decît a doua. Ca urmare, calitățile acestor substanțe se exprimă prin numere fracționare subunitare, căpătînd astfel o dublă semnificație. De exemplu, concentrația de 20% a unei soluții arată pe de o parte cîte procente din cantitatea de soluție reprezintă cantitatea de substanță dizolvată, iar pe de altă parte cîte părți de substanță dizolvată sînt conținute în 100 părți de soluție.

Pentru a înlătura dificultățile întîmpinate de elevi în rezolvarea problemelor de amestec și aliaj, în care intervin noțiuni și relații destul de complexe, este bine să le explicăm cît mai clar aceste noțiuni și relații, pornind de la faptul că orice substanță se caracterizează prin două numere: unul care exprimă cantitatea și celălalt care exprimă calitatea.

Astfel, la problemele de primul tip, fixăm întîi notațiile stabilind că Ai este numărul care exprimă cantitatea dintr-o substanță ce intră în amestec, iar ai numărul ce arată calitatea. El poate fi un raport cu numitorul 1 (prețul per unitate) sau 100 (concentrație de 5%), sau 1000 (titlu de 850 ‰), sau 24 (titlu de 18 carate, adică metalul prețios este 18/24 din aliaj) etc. În continuare stabilim că vom nota cu n numărul substanțelor care intră în amestec și cu a numărul care exprimă calitatea amestecului. Se poate constata ușor că, în toate cazurile, produsul Ai.ai exprimă calitatea corespunzătoare, cantității Ai care intră în amestec. De exemplu, costul a 3 kg de mere cu 4 lei kilogramul este 3.4 (lei), metalul prețios conținut în 3 kg de aliaj cu titlul de 0,700 este 3.0,700 (kg) etc. Deci, calitatea amestecului va fi dată de raportul:

$$\frac{A_1a_1+A_2a_2+\ldots\ldots+A_na_n}{A_1+A_2+\ldots\ldots+A_n}=\frac{\sum_{i=1}^{n}A_ia_i}{\sum_{i=1}^{n}A_i}$$

Această formulă își găsește aplicații în cele mai variate domenii — în industrie, agricultură, în tehnică etc. (de exemplu pentru a calcula prețul per unitate, procentajul de substanță dizolvată dintr-o soluție, numărul de unități nutritive la tona de furaj, puterea calorică a unui amestec de combustibili, necesarul energetic al alimentelor ș. a. m. d.)

Învățîndu-i pe elevi să rezolve astfel de probleme, menționez și faptul că, în cazul cînd cantitățile ce se amestecă sînt egale, numărul care exprimă calitatea amestecului se află prin calcularea mediei aritmetice a numerelor corespunzătoare calităților substanțelor ce se amestecă.

În ceea ce privește problemele de tipul al doilea se poate arăta că, dacă se amestecă două substanțe și dacă se notează cu a_1, a_2 numerele corespunzătoare calității superioare, respectiv calității inferioare și cu a numărul care exprimă calitatea amestecului, putem scrie următoarele inegalități:

$$a_1 > a_2 \Rightarrow a_2 < a < a_1$$

Pentru o mai bună sistematizare a notațiilor, se poate da și tabelul care este înfățișat mai jos.

	numărul care exprimă cantitatea	numărul care exprimă calitatea	diferența dintre calitatea unei unități din amestec și calitatea unei unități din substanță
Substanța de calitate superioară	A_1	a_1	$a_1 - a$
Substanța de calitate inferioară	A_2	a_2	$a - a_2$

Pe baza acestor notații, elevii observă ușor că prin amestecul a două substanțe de calități diferite, exact ceea ce se pierde la cantitatea de calitate superioară se cîștigă la cantitatea de calitate inferioară, așa încît avem compensație și deci $A_1(a_1 - a) = A_2(a - a_2)$ sau, scriind această egalitate sub forma unei proporții avem: $A_1 : A_2 = (a - a_2) : (a_1 - a)$. Această formulă, la care s-a ajuns pe baza unui raționament destul de simplu, servește la rezolvarea problemelor de tipul al doilea, care au ca scop principal determinarea raportului $A_1 : A_2$ dintre cantitățile substanțelor ce se amestecă, cunoscînd a_1, a_2 și a.

În cadrul acestui tip de probleme, în manualul în uz pentru clasa a VII-a se propun spre rezolvare și probleme mai complicate în care se cunosc a_1, a_2, a, $A_1 + A_2 = A$ și se cere A_1 și A_2. Aceste probleme pot fi rezolvate pe mai multe căi: fie cu ajutorul proporției derivate cu termeni schimbați, fie prin împărțirea numărului A în părți proporționale cu $a - a_2$ și $a_1 - a$ sau prin împărțirea numărului A în părți invers proporționale cu $a_1 - a$ și $a - a_2$ pentru a afla numerele A_1, respectiv A_2, fie prin metoda ipotezelor.

Se știe că cerințele practicii impun deseori mărirea sau micșorarea titlului unui aliaj de metal prețios. Pornind de la acest fapt, și manualul dă asemenea probleme, a căror rezolvare se bazează pe semnificația titlului unui aliaj și apoi a aflării numărului cînd se cunoaște valoarea unei fracții din el. De fapt, astfel de probleme se încadrează în problemele de amestec de tipul al doilea, dacă se consideră metalul prețios ca un aliaj cu titlul 1 și metalul neprețios ca un aliaj cu titlul 0.

Studierea problemelor de amestec și aliaj este binevenită în cadrul școlii generale de 8 ani atît pentru importanța practică a amestecurilor și aliajelor cît și pentru faptul că rezolvarea unor probleme de acest fel contribuie la dezvoltarea gîndirii matematice a elevilor și la însușirea temeinică a multor chestiuni din cadrul aritmeticii. În plus, ele lărgesc sfera cunoștințelor elevilor, ducînd la aprofundarea noțiunii de raport în condiții concrete noi, familiarizîndu-i cu noțiuni importante în viața practică — în agricultură, în industrie etc.

Avînd în vedere cele de mai sus, consider că, în cadrul programei școlare, numărul de ore afectat pentru tratarea acestei teme (2—4 ore) este prea mic. De asemenea, deoarece, așa cum am mai arătat, caracterizarea substanțelor ce alcătuiesc un amestec prin două numere conduce la o tratare generală a problemelor de amestec, cred că ar fi utilă reluarea lor în cadrul algebrei, care, folosind calculul literal, permite aflarea unei soluții generale.

Prof. MARIA DRĂGUȚ
Școala nr. 49 București.

Un aspect al lecţiilor de compunere

În orele de compunere predate în şcoala generală de 8 ani avem datoria să-i învăţăm pe elevi şi cum să aşeze cele scrise pe pagina caietului în funcţie de cerinţele exprimării logice şi de cerinţele estetice. Cunoscînd şi aceste norme ale scrierii, obişnuindu-se să le respecte, elevii se vor convinge că ideile apar mai bine conturate şi mai clare cînd cel ce le aşterne pe hîrtie nu o face la întîmplare. Este necesar, de aceea, ca ei să fie conduşi încă din clasele mici spre sesizarea ordinii ce există în fiecare pagină scrisă. Mai distinct se impune să ne ocupăm de această problemă începînd din clasa a V-a.

Pentru a-i orienta pe elevi în privinţa dispunerii celor scrise de ei mă folosesc de unele pagini din carte în care sînt reproduse texte din operele scriitorilor. Alegînd cu grijă asemenea pagini, mă opresc asupra acelora al căror conţinut este cunoscut de către elevi, care au alineate aproximativ egale, în care ideea principală este delimitată cu claritate de celelalte idei din aliniatele învecinate. În prima etapă prefer pagina fără dialog, căci în felul acesta pot explica mai uşor noţiunea de aliniat.

Am folosit, de exemplu, o pagină de manual în care este inserată lectura „Iarna" de M. Sadoveanu. Elevii au fost stimulaţi să facă observaţii mai întîi asupra titlului — să remarce conciziunea lui, corespondenţa dintre titlu şi conţinutul textului, mărimea literelor din titlu în comparaţie cu cea a literelor din cuprinsul lecturii, aşezarea titlului pe pagină etc. În încheierea discuţiei despre titlu am precizat modalitatea scrierii lui ca element menit să anunţe şi să sublinieze conţinutul.

Observaţiile elevilor au fost îndreptate apoi asupra textului. Li s-a atras atenţia asupra spaţiului alb de la marginea foii, asupra spaţiului dintre titlu şi primul rînd al textului, asupra faptului că nu toate rîndurile încep din acelaşi punct. Privind toată pagina, elevii au văzut că primul rînd al textului şi alte cîteva rînduri din cuprinsul lui încep mai din dreapta decît altele, că de cele mai multe ori, înainte de astfel de rînduri rămîne un spaţiu alb şi la sfîrşitul rîndului precedent şi că, datorită acestor spaţii albe, rîndurile scrise se grupează, formînd parcă nişte pachete. Citind şi analizînd una după alta grupările de rînduri, elevii şi-au dat seama că fiecare din aceste grupări, delimitate prin spaţiile albe, exprimă cîte o idee de sine stătătoare. În felul acesta ei şi-au format noţiunea de aliniat.

În concluzia cu privire la dispunerea textului pe pagină, am arătat că aşezarea rîndurilor în aliniate nu e arbitrară, ci este determinată de necesitatea de a contura mai bine ideea, fiind o manifestare concretă a organizării textului şi că numărul aliniatelor este în funcţie de numărul ideilor mai importante pe care autorul ţine să le comunice cititorului.

Problema dimensiunii aliniatelor (care e în funcţie de complexitatea ideilor), depăşind sfera de preocupări ca şi puterea de înţelegere a elevilor din clasa a V-a, am tratat-o în orele de compunere din clasele mai mari. La aceste clase se poate vorbi, de exemplu, şi despre dependenţa dintre numărul şi mărimea aliniatelor pe de o parte şi stilul autorului pe de altă parte, arătîndu-se că la scriitorii cu un stil analitic numărul aliniatelor se înmulţeşte în detrimentrul mărimii lor, pe cînd la cei care au un stil sintetic aliniatele se împuţinează, crescînd însă în extindere.

Nu am valorifica toate posibilităţile pe care ni le oferă pagina model dacă nu i-am ajuta pe elevi să vadă şi caracteristicile ei estetice. Ca să-i ajut pe elevi să dobîndească deprinderea de a-şi dispune şi ei scrisul după criterii logice şi estetice, le cer să copieze o parte din pagina care a fost intuită anterior. Pentru aceasta pun cîteva întrebări, ale căror răspunsuri trebuie să constituie o rememorare a principiilor diriguitoare în dispunerea rîndurilor pe pagină şi alcătuiesc pe tablă un grafic al paginii pe care elevii o vor realiza pe caiet prin copiere. În timp ce lucrează îi supraveghez atent pentru a preîntîmpina încălcarea regulilor stabilite. Într-adevăr, se întîmplă ca unii elevi, manifestînd tendinţa de a lua în seamă rîndurile din carte, să caute să înceapă şi ei rîndul cu acelaşi cuvînt cu care începe modelul şi în acest fel să înmulţească nejustificat spaţiile albe de la dreapta paginii de caiet. În ora următoare de compunere, dacă elevii şi-au însuşit normele privînd aspectul grafic şi estetic al paginii, trec la o dictare, oprindu-mă asupra fiecărui element din aspectul paginii.

Orele următoare duc la formarea deplină a deprinderilor de alcătuire judicioasă şi estetică a paginii. Elevii redactează în clasă compuneri după plan, dezvoltînd fiecare idee în aliniate diferite. Obligaţia de a respecta dispunerea scrierii în aliniate sporeşte nevoia lor de a sistematiza ideile şi de a le ordona cu grijă.

Cărui profesor nu i s-a întîmplat să vadă elevi privind din diferite poziţii pagina scrisă de ei şi radiind de satisfacţie pentru logica şi frumuseţea cu care şi-au expus ideile? Este aceasta o dovadă a faptului că elevii gîndesc cînd scriu, că încearcă să-şi ordoneze ideile după criterii logice, o dovadă a capacităţii lor de a aprecia frumosul.

Prof. HORIA STAMATIN
Comuna Boghăneşti, raionul Bîrlad

Pregătind lecţiile

La clasa I

O dată cu trecerea la manualul de limba romînă, munca de predare la clasa I impune utilizarea unor noi metode şi procedee. Amintesc, dintre acestea, analiza ortografică, dictările, copierile, expunerile, compunerile etc.

Efectuînd analiza ortografică încep prin a prezenta elevilor un text scurt scris de mine pe tablă. După ce textul este citit de către ei analizez fiecare propoziţie şi le cer să precizeze de ce am scris cu literă mare, de ce am pus punct, de ce am folosit semnul întrebării etc.

Pînă acum elevii clasei I întrebuinţau liniuţa de unire ajutaţi de memoria vizuală. În această a doua etapă, ţinînd seama de puterea lor de înţelegere, le dau unele explicaţii în legătură cu ea. Pentru a-i deprinde şi pe ei să scrie corect, îi pun în situaţia să citească mai des asemenea grafii ca „m-am dus", „s-a uitat", „ne-am văzut", „le-am luat" etc. In acelaşi scop scriu asemenea expresii şi pe planşe pe care le afişez pe pereţii clasei.

Dintre variantele dictării întrebuinţez mai mult în această etapă dictarea fonetică. Dictez o propoziţie, elevii o scriu în caiet, apoi unul dintre ei o scrie la tablă, iar ceilalţi controlează dacă au greşit. Pentru a-i deprinde să scrie corect după auz, fără să omită litere sau cuvinte, mai ales cuvinte a căror pronunţie diferă de scriere, întrebuinţez dictarea cu explicaţii prealabile. Mă opresc în acest scop asupra unui text din carte. De exemplu: „La semănat. E dimineaţă. Soarele răsare. Bate un vînt călduţ. Ce albastru e cerul!" (pag. 32). Cer elevilor să-l citească, apoi să analizeze fiecare propoziţie. Abia apoi, după ce cărţile au fost închise, se scrie textul după dictare.

Pentru a-i învăţa pe copii să scrie cu literă mare numele de persoane şi de animale întrebuinţez dictarea creatoare. Elevii spun nume proprii: Maria, Gheorghe, Elena, Gherghina, Cecilia, Grivei, Joiana — pe care le scriu pe tablă. Cer elevilor să formeze cu fiecare din aceste nume cîte o propoziţie. De exemplu: „Maria scrie frumos", „Gheorghe citeşte" etc. Propoziţiile sînt apoi dictate şi scrise de elevi atît pe tablă cît şi în caiete.

Dacă în timpul dictărilor observ că se fac greşeli de ortografie, mă opresc pentru a le îndrepta. De exemplu, cînd am dictat propoziţia „Ghiţă se dă pe gheaţă", am observat că unii elevi au scris cuvîntul gheaţă cu „ghi" în loc de „ghe". Am reluat atunci planşele pe care sînt scrise cuvinte ce conţin grupele de litere „ghe" şi „ghi" şi le-am fixat pe tablă. Am arătat copiilor ilustraţii care reprezintă obiecte ca ghiozdan, ghem, ghiocel, ghete, ghindă, gherghef, lighean şi le-am cerut să pronunţe aceste cuvinte.

In scopul de a-i pregăti pe elevi pentru scrierea independentă întrebuinţez aşa-numita autodictare fonetică. In acest caz procedez astfel: citesc şi analizez cu elevii două propoziţii dintr-un text din carte. De exemplu: „Trenul aleargă printre dealuri. Sandu stă la geam şi priveşte afară". Apoi elevii îl memorizează, repetîndu-l de cîteva ori şi după aceea îl scriu din memorie. Pentru acest fel de scriere independentă întrebuinţez şi versuri sau ghicitori scurte. La primele autodictări am analizat textul cu o zi înainte de a le cere elevilor să-l scrie şi tot cu o zi înainte ei l-au copiat în caiete. In ziua respectivă ei l-au mai citit o dată şi abia apoi l-au scris din memorie.

Un alt exerciţiu folositor de scriere este cel utilizat la lecţiile de gramatică, la care le dau elevilor propoziţii de unde lipsesc anumite cuvinte, cerîndu-le să le completeze: „Soarele străluceşte...", „Tractoriştii ies..." etc. Elevii găsesc cuvintele potrivite şi completează propoziţiile.

Un rol important în formarea scrierii corecte îl au compunerile. Pentru ca ideile din compuneri să fie logic sistematizate, pentru a-i obişnui pe elevi să scoată în evidenţă esenţialul, obişnuiesc să fac cu ei un plan. Desigur, în clasa I planurile sînt simple. Folosesc adesea compunerile după ilustraţii. De exemplu, în predarea lecţiei „Puişorul şi bobocul de gîscă" le-am prezentat elevilor ilustraţii de păsări, apoi am citit întrebările de sub fiecare ilustraţie, lăsîndu-i pe ei să dea răspunsuri cît mai multe şi mai variate. Cel mai bun răspuns a fost scris de către elevi pe caiete. In alte cazuri, după citirea întrebării, răspunsurile sînt date în scris de către fiecare elev în parte. In felul acesta se evită alcătuirea uniformă a compunerilor.

Mă preocup îndeaproape şi de corectarea lucrărilor elevilor. Obişnuiesc ca, după fiecare temă scrisă, să trec într-un tabel de evidenţă greşelile sesizate în dreptul numelui elevului care le-a comis, indicînd şi felul greşelii. Pe baza acestei evidenţe am posibilitatea să cunosc golurile din cunoştinţele elevilor şi să urmăresc, la lecţiile de sistematizare şi fixare, înlăturarea lor.

EUGENIA ODOBESCU
învăţătoare la Şcoala de 8 ani nr. 2 din Vaslui

Scrierea corectă

Fiecare din noi ştie că este mult mai greu să îndrepţi o greşală decît să o previi. Anevoios se corijează, de exemplu, greşelile de ortografie statornicite în ani şi ani de scriere incorectă, de muncă sub îndrumarea unui învăţător sau profesor prea puţin exigent. Şi ce impresie neplăcută produce scrisul presărat cu erori de această natură! Un astfel de scris îl recomandă din capul locului pe autor ca un om deficitar în ceea ce priveşte cultura lui generală. Şi, bineînţeles, nu numai ea.

Iată de ce este îndreptăţită preocuparea pentru formarea frontului comun al cadrelor didactice în vederea însuşirii temeinice de către toţi copiii a normelor ortografice, stăruinţa cu care învăţătorii şi profesorii de limba romînă îi învaţă pe elevi să scrie corect, să se exprime frumos.

Căi pentru aceasta sînt, desigur, multe. Iată cîteva din cele amintite în scrisorile sosiste la redacţie. Profesorul *D. Dionisie* din Bucureşti ne spune că de la orele lui — fie ele de gramatică, ori de literatură — nu lipseşte aşa numitul „moment ortografic". În ce constă acesta? În timp ce elevul este examinat oral din lecţia predată în ora trecută, profesorul se uită în caietul lui de teme pentru acasă, observîndu-i ortografia. După ce şcolarul a terminat răspunsul oral, îi cere să scrie la tablă, după dictare, un text cuprinzînd construcţii gramaticale pe care elevul le-a scris greşit în caiet. Dacă de data aceasta a scris corect, profesorul îl întreabă cum a scris în caiet şi cere să lămurească de ce a scris pe tablă aşa şi nu altfel. Dacă şcolarul a greşit şi la tablă şi nu poate să se corecteze nici după ce i se spune *cîte* greşeli are, profesorul face apel la clasă. Acest procedeu, foarte stimulator pentru întregul colectiv, ne scrie profesorul D. Dionisie, îi pune pe elevi — şi nu numai pe cei de la tablă — în situaţia să se verifice pe ei înşişi în ceea ce priveşte corectitudinea scrisului, îi ajută să cunoască şi să stăpînească normele ortografice, îi determină să fie mai atenţi.

Profesorul *M. Gheorghe* care lucrează la Şcoala medie din Comăneşti, regiunea Bacău, ne scrie că pentru formarea deprinderii elevilor de a scrie corect a folosit cu multă eficienţă verificarea şi corectarea temelor din caiete. Acest lucru îl face sistematic de 2-3 ori pe trimestru pentru întreaga clasă. Citind caietele, profesorul notează pe marginea paginilor greşelile. La sfîrşitul lucrării atrage atenţia asupra lor, precum şi asupra aspectului grafic al temei, asupra ţinutei caietului. Temele sînt discutate în ore anume planificate pentru aceasta. Discuţiile se poartă nu asupra fiecărui caiet, ci pe categorii de greşeli, menţionîndu-se elevii care fac greşelile respective. După aceasta profesorul distribuie lucrările, lăsînd 5-6 minute pentru ca elevii să şi le recitească şi să ceară lămuriri asupra corecturilor. Apoi este scos la tablă un elev, de obicei unul din cei care au cele mai multe din greşelile tipice pentru clasă. Acestuia i se cere să scrie corect ceea ce a greşit în caiet şi apoi, cu ajutorul întregului colectiv, se justifică grafia corectă. Copiii primesc note pentru lucrări, ceea ce îi determină să privească cu toată seriozitatea problema temelor pentru acasă.

Profesorul ţine evidenţa golurilor pe care le-a constatat cu prilejul corectării periodice a temelor date în cursul trimestrului. Această evidenţă se completează permanent, căci elevii, ajutaţi astfel, reuşesc să înlăture între timp greşelile. În schimb profesorul poate constata la ei altele noi, pe care trebuie să şi le noteze pentru a le putea avea în vedere în munca sa la clasă.

D. PETRESCU

LIMBI STRAINE

O ultimă revizuire a cunoştinţelor înainte de începerea orei.

O cale sintetică de predare

Învăţînd o limbă străină, elevii trebuie să-şi însuşească atît posibilitatea de a se exprima în mod curgător, oral şi în scris, în limba respectivă, cît şi posibilitatea de a citi curent şi de a înţelege cele vorbite de alţii.

În ceea ce priveşte metodele pedagogice prin care se poate ajunge la atingerea acestui scop, distingem două orientări importante : una care preconizează însuşirea limbii străine prin exercitarea utilizării ei directe în procesul comunicării, prin analogie cu însuşireâ limbii materne şi o alta, care susţine învăţarea „tehnică" a limbii prin memorarea sistematică a regulilor gramaticale, a lexicului şi a particularităţilor fonetice. Aplicarea exclusivă şi unilaterală fie a uneia, fie a alteia din aceste modalităţi de predare a dus, în general, la insuccese. Există de aceea în prezent tendinţa unei sinteze care să pună în valoare elementele pozitive ale ambelor orientări. O asemenea cale sintetică este utilizată mai ales în perioada orală pregătitoare. Folosind-o în munca mea de predare a limbii engleze în şcoala generală de 8 ani m-am convins de rezultatele sale bune.

Perioada pregătitoare la care mă refer a durat, în clasa a VI-a, cinci săptămîni. Mi-am planificat să predau cîte cinci-şase cuvinte noi în fiecare lecţie, repetînd în permanenţă cuvintele învăţate anterior. Întrucît în această perioadă elevii nu aveau nimic de scris şi nu ştiau să citească, munca lor s-a limitat la cele învăţate în clasă.

De la prima lecţie le-am predat acele sunete care intrau în componenţa primelor cuvinte ce urmau să fie învăţate. Sunetul respectiv a fost pronunţat de mine de mai multe ori, după aceea l-au rostit toţi elevii în cor şi, în sfîrşit, fiecare elev în parte. După ce m-am asigurat că elevii pronunţă corect sunetele care alcătuiesc structura unor cuvinte („Pete", „busy" etc.) am trecut la pronunţarea integrală a cuvintelor. Din prima lecţie am urmărit să-i învăţ acele cuvinte cu ajutorul cărora vor putea forma propoziţii. De pildă „Pete is busy", „Pete is in" etc. Propoziţiile au fost, de asemenea, pronunţate de către elevi în cor şi individual. Cuvintele care desemnau obiecte existente în clasă sau care puteau fi recunoscute după ilustraţii nu le traduceam, ci arătam elevilor obiectul sau imaginea obiectului respectiv. Am remarcat, după cîteva lecţii, că elevii memorau cu uşurinţă pe această cale cuvintele auzite în clasă.

De la primele lecţii am folosit întrebări în care am inclus şi cuvinte ce n-au fost învăţate în prealabil de către elevi. Uneori nici nu le ceream să pronunţe cuvîntul nou, ci numai să-l înţeleagă. După ce repetam întrebarea de 4-5 ori, ei prindeau sensul şi reuşeau să răspundă. În general, nu le-am cerut să traducă nici întrebarea, nici răspunsul. Am făcut aceasta numai cînd intonaţia răspunsului sau inexactitatea lui îmi dădeau îndoieli asupra justeţii cu care elevii au interpretat întrebarea. Totodată am încercat să-i determin pe elevi să dea răspunsurile într-un interval de timp scurt, pentru a înlătura posibilitatea traducerilor mintale din limba maternă.

La început elevii au învăţat structurile gramaticale ca atare, fără explicaţii teoretice. Au învăţat, de exemplu, să spună : „I am here", „I am a pupil", „I am a girl", „I am a pioneer" etc. Numai după ce au folosit de repetate ori forma „I am" le-am arătat că aceasta e o formă specifică pentru persoana I singular. La fel am procedat pentru a-i ajuta pe elevi să-şi însuşească terminaţia persoanei a III-a singular. De asemenea, formele interogative şi negative realizate cu verbele „to have" şi „to be" au fost însuşite mai întîi practic şi abia pe urmă am insistat asupra regulii privind formarea lor. După aproximativ 8—9 lecţii am introdus întrebări cu verbul „to do". Fără să dau vreo explicaţie asupra acestei forme de interogaţie am folosit-o din ce în ce mai frecvent. Am urmărit să obişnuiesc auzul elevilor cu această nouă construcţie, pentru ca atunci cînd o vor învăţa să le fie familiară.

Cuvintele şi elementele de gramatică predate oral au fost în aşa fel eşalonate încît, atunci cînd am trecut la scriere şi citire, elevii îşi însuşiseră deja cuvintele cuprinse în lecţiile respective din manual. Înainte de a-i învăţa cum se scrie un cuvînt l-am folosit în conversaţie, m-am asigurat că toţi copiii şi-l amintesc şi abia apoi l-am scris pe tablă alături de transcrierea lui fonetică, fără să-l mai traduc.

Nici lecţiile din manual pe care le-am parcurs oral cu elevii n-au mai fost traduse. Bineînţeles însă că am controlat prin întrebări referitoare la text sau, uneori, prin traducerea unei propoziţii mai grele, dacă elevii au înţeles textul. În cazuri mai rare, cînd aveam vreo îndoială în legătură cu unii elevi, ceream traducerea parţială a lecţiei.

Cînd am trecut la a doua etapă a predării, în care am introdus scrierea şi citirea, am continuat să-i învăţ pe elevi unele cuvinte pe cale orală. Acestea formau fondul de cuvinte a căror pronunţie şi al căror sens ei trebuiau să le cunoască în momentul cînd treceam la redarea lor grafică.

Rezultatele obţinute pînă acum pe această cale mă îndreptăţesc să sper că, la sfîrşitul anului şcolar, elevii vor înregistra rezultate bune în însuşirea limbii engleze.

H. FISCHBEIN
Şcoala de 8 ani nr. 62 Bucureşti

Pe baza comparaţiei cu limba romînă

În lecţiile de limba rusă pe care le predau elevilor mei apelez şi la cunoştinţele lor de gramatică a limbii romîne, întrucît acest lucru le facilitează mult înţelegerea noţiunilor studiate.

La clasa a V-a, de exemplu, folosesc, încă de la predarea primelor noţiuni de gramatică a limbii ruse exemple din limba romînă, menţionînd deosebirile dintre categoriile gramaticale din ambele limbi. Bunăoară, explicînd elevilor că în limba rusă nu există articol am luat ca exemplu substantivul „kniga", pe care l-am tradus în variantele sale articulate şi nearticulate (carte, cartea, o carte). De asemenea, am cerut elevilor să traducă din limba romînă în limba rusă substantive nearticulate sau articulate cu articol hotărît şi nehotărît (elev, elevul, un elev — „ucenik"), subliniind că toate aceste forme articulate şi nearticulate din limba romînă în limba rusă au o singură formă.

În predarea genurilor substantivelor din limba rusă, le arăt elevilor că aceste substantive se grupează într-unul din cele trei genuri în funcţie de terminaţia pe care o au la cazul nominativ singular. şi că nu întotdeauna genul din limba rusă corespunde celui din limba romînă. Am apelat în acest scop la exemple ca „uşa" — feminin în limba romînă, dar de genul masculin în limba rusă (dveri), „scaun", neutru în limba romînă dar masculin în limba rusă (stol) etc. urmărind ca elevii să nu stabilească în mod întîmplător genul substantivului analizat.

O problemă pe care am întîlnit-o frecvent, mai ales în clasa a V-a, priveşte topica. Se ştie, de exemplu, că în limba rusă adjectivele de formă lungă sînt situate înaintea substantivelor. Deseori elevii sînt înclinaţi să folosească la traducere aceeaşi construcţie. Astfel, ei traduc „novoia kniga" prin noua carte, „interesnîi jurnal" prin interesantă revistă etc., deşi în limba romînă, în afara cazurilor cînd vrem să subliniem însuşirea exprimată de adjective locul acestora este după substantiv. De aceea stărui mult aici asupra comparaţiei cu limba romînă, atît teoretic, menţionînd locul adjectivului faţă de substantiv, cît şi practic, dînd elevilor exemple de propoziţii în ambele limbi.

Multe probleme ridică însuşirea cazului instrumental, inexistent în limba romînă. Predînd acest caz, le demonstrez elevilor în prima lecţie, pe baza unor exemple concrete, că de obicei, instrumentalul fără prepoziţie arată instrumentul acţiunii şi se traduce în limba romînă cu ajutorul cazului acuzativ cu prepoziţia „cu". (On rabotatet tractorom" — El lucrează *cu tractorul*). Într-o altă lecţie elevii învaţă cazul instrumental cu prepoziţia „s", care arată asocierea şi se traduce în limba romînă tot cu ajutorul cazului acuzativ cu prepoziţia „cu" (otet s docikoi" — Tatăl cu fiica). Pînă aici totul decurge normal. Dar dacă, după un timp, dăm elevilor o traducere în care se cere folosirea cazului instrumental, de exemplu „El desenează cu creionul", constatăm că traduc „On risuet s karandaşom", sub influenţa prepoziţiei CU din limba romînă. Consider că numai prin exerciţii şi, mai ales, revăzînd periodic cu elevii o serie de chestiuni de gramatică ce constituie particularităţi ale limbii ruse şi aplicîndu-le practic, putem înlătura astfel de dificultăţi.

Chiar şi din exemplele amintite nu e greu de înţeles că în clasele mai mici apelul la limba maternă este frecvent numai pînă la cunoaşterea şi consolidarea principalelor noţiuni de gramatică. După aceea — şi cu atît mai mult în clasele mari — apelul la gramatica limbii romîne trebuie să fie dozat cu o grijă din ce în ce mai mare, căci numai aşa vom da treptat elevilor posibilitatea să se exprime în limba rusă, respectînd particularităţile şi legile ei gramaticale specifice.

De ce natură sînt totuşi, la clasele mai mari, cazurile în care trebuie să apelăm la gramatica limbii romîne, să stabilim comparaţii între limba noastră şi limba rusă ? Un exemplu concludent în acest sens îl oferă lecţiile în care se predă aspectul perfectiv şi cel imperfectiv al verbului, folosite în limba rusă pentru a reda diferite nuanţări în timp ale acţiunii exprimate de verb.

Pentru elevi, categoria aspectului reprezintă una dintre cele mai dificile probleme. De aceea, în primele lecţii în care predau această categorie recurg la exemple de propoziţii cu verbe de aspect imperfectiv alături de alte propoziţii cu aceleaşi verbe la aspectul perfectiv. La traducerea lor subliniez formele timpului din limba romînă corespunzătoare verbelor de aspect perfectiv şi imperfectiv. De exemplu : „Rabocie stroili novîe kvartali" — Muncitorii construiau cartiere noi ; „Rabocie postroili novîe kvartali" — Muncitorii au construit cartiere noi. După ce elevii şi-au însuşit temeinic categoria aspectului şi o folosesc corect în exprimarea curentă, cunoscînd posibilităţile trecerii unui verb de la un aspect la celălalt, apelul la limba romînă nu mai constituie o necesitate.

Priceperea profesorului de a apela la ajutorul limbii materne numai atunci cînd este strict necesar constituie o condiţie însemnată pentru a dobîndi rezultatele dorite.

Prof. OLGA MIHĂIŢĂ
Şcoala de 8 ani din Azuga, regiunea Ploieşti

Folosind discurile şi magnetofonul

Începînd din anul trecut am recurs în predarea limbii franceze la utilizarea discurilor şi a magnetofonului, care s-au dovedit un auxiliar preţios pentru temeinica însuşire a cunoştinţelor de către elevi.

Studiind conţinutul discurilor şi al benzilor de magnetofon pe care le-am avut la dispoziţie, am planificat de la început folosirea lor, pentru a preciza locul ce îl ocupă în diferite lecţii de limba franceză ţinute la clasele a VI-a, a VII-a, a VIII-a şi a IX-a.

La clasa a VI-a, de pildă, după primele lecţii introductive, după ce elevii şi-au însuşit cîteva din regulile de pronunţare şi stăpîneau un minim de cunoştinţe, am utilizat în cadrul lecţiei „Les objets de l'élève" înregistrări pe disc care conţin sunetele limbii franceze şi exerciţii de conversaţie introductivă. Am procedat în felul următor : am scris pe tablă traducerea cuvintelor necunoscute din textul ce urma să fie ascultat, apoi am citit cu voce tare textele înregistrate şi i-am avertizat pe elevi că, după ce vor audia înregistrarea, le voi cere să citească şi ei aceleaşi texte. După aceasta am trecut la audierea discului. Cînd, după ce au ascultat înregistrarea, elevii au citit la rîndul lor textele respective, mi-a venit uşor să-i fac să înţeleagă diferenţele dintre modul cum pronunţau ei şi pronunţarea corectă. Mai tîrziu, la aceeaşi clasă am cerut elevilor să citească mai întîi textele şi abia după aceea să asculte înregistrările pe bandă. Această nouă modalitate are avantajul de a le da elevilor posibilitatea să-şi verifice singuri greşelile.

De o deosebită utilitate s-a dovedit audierea discurilor şi a benzilor de magnetofon în clasele a VII-a şi a VIII-a, unde acest procedeu i-a familiarizat pe elevi cu intonaţiile frazei franceze. Am folosit în acest scop îndeosebi înregistrări de texte dialogate. Audierea repetată a discului la lecţia „On téléphone", de pildă, m-a ajutat să-i învăţ pe elevi să intoneze corect diferite întrebări şi răspunsuri în limba franceză.

În clasa a IX-a am făcut cu elevii exerciţii de recunoaştere, în fragmentele audiate, a unor termeni şi expresii învăţate în lecţiile anterioare. Ascultînd înregistrări pe bandă de magnetofon ei şi-au notat cuvintele cunoscute, reuşind apoi, pe baza lor, să descifreze ideile formulate în fragmentul respectiv.

Folosirea discurilor şi a înregistrărilor pe bandă de magnetofon m-a ajutat să dau un caracter mai atractiv, mai interesant şi activităţii de la cercul de limba franceză, unde elevii avansaţi, din clasele mai mari, au ascultat înregistrări din „Le Cid" de Corneille, „Vol de nuit" de St. Exupéry etc.

Experienţa acumulată pînă în prezent mi-a dat certitudinea că utilizarea mijloacelor moderne în predare reprezintă un auxiliar preţios pentru munca profesorilor

Prof. M. R. MURSA
Zimnicea

Aspect din activitatea cercului de aeromodele de la Casa pionierilor din Făgăraș

Din activitatea organizațiilor sindicale

Soluții concrete, eficiente

Este greu de apreciat care sînt domeniile de activitate în care Sindicatul învățămînt din Sibiu a obținut cele mai bune realizări. Latura de activitate în care și-a concentrat cel mai mult preocupările comitetul sindicatului învățămînt este însă cea referitoare la propaganda profesională. Iată, bunăoară, cîteva din acțiunile întreprinse de acest comitet pentru a sprijini perfecționarea profesională a cadrelor didactice.

La sfîrșitul primului trimestru al acestui an școlar, comitetul sindicatului a fixat, în colaborare cu inspectorii metodiști de la secția de învățămînt a orașului, o serie de teme de actualitate în munca instructiv-educativă, care vor forma obiectul unor conferințe. Aceste conferințe urmează să fie ținute de specialiști cu înaltă calificare, cadre didactice din învățămîntul superior. Astfel, în săptămînile care urmează se vor ține conferințele: „Legarea teoriei de practică în învățămînt" de prof. univ. D. Tudoran, „Formarea gîndirii matematice la elevi" de prof. univ. I. Radu, și conferința prof. univ. Eugen Pora, membru al Academiei R.P.R., despre cercetările efectuate în Oceanul Indian de expediția de pe vasul sovietic „Viteaz", la care a participat.

O altă formă de sprijinire a perfecționării profesionale a cadrelor didactice folosită de comitetul sindicatului învățămînt din Sibiu se referă la valorificarea experienței pedagogice înaintate. Se știe că în multe școli există cadre didactice care obțin rezultate deosebite în munca lor. Deseori însă această experiență este cunoscută în amănunt doar de cadrele didactice din școala respectivă. Necesitatea valorificării operative și a extinderii experienței pedagogice înaintate în toate școlile orașului a condus pe membrii comitetului la ideea editării a două gazete de perete volante care să circule din școala în școală. Secția de învățămînt a orașului a îmbrățișat cu căldură inițiativa sindicatului. Gazetele volante care prezintă experiența unor învățători și profesori în ceea ce privește legarea cunoștințelor teoretice de practică, predarea unor capitole mai dificile, activitatea educativă etc. au fost întîmpinate cu un deosebit interes de toate cadrele didactice și în special de cadrele didactice tinere. Pentru lunile care urmează, tematica acestor gazete prevede 12 articole, care se vor ocupa de concordanța dintre lecțiile de matematică, fizică chimie și lucrările practice la aceste obiecte, de educația estetică a elevilor etc.

Acestea sînt doar cîteva aspecte privind preocupările comitetului sindicatului învățămînt din Sibiu pentru sprijinirea concretă a profesorilor în domeniul ridicării nivelului activității lor profesionale. Comitetul acestui sindicat îndrumă totodată organizațiile sindicale din școli să-și folosească toată capacitatea lor de mobilizare în vederea sprijinirii membrilor lor în ceea ce privește perfecționarea profesională.

★

Organizația sindicală de la Școala generală de 8 ani Nr. 12 din Constanța acordă cadrelor didactice, prin mijloacele ei specifice, un sprijin susținut în rezolvarea concretă a problemelor muncii instructiv-educative. Iată un exemplu concret în această privință.

În decursul trimestrului I unii elevi ai școlii veneau la lecții cu temele nefăcute. Nivelul lor de cunoștințe era sub cerințele programei. E adevărat că numărul lor nu era mare. Această situație umbrea însă rezultatele frumoase obținute de majoritatea elevilor școlii. Cercetîndu-se cauzele pentru care elevii respectivi veneau nepregătiți la lecții și cu temele nefăcute, s-a constatat că cea mai mare parte din ei nu pot fi supravegheați și ajutați în familie deoarece ambii părinți lucrează în producție. Conducerea școlii a luat măsuri ca învățătorii și profesorii să aibă în vedere acest lucru în timpul lecțiilor, antrenîndu-i mai mult la lecții, verificîndu-le mai des cunoștințele, dînd lecțiilor un caracter cît mai accesibil.

La rîndul ei, organizația sindicală, în dorința de a sprijini procesul de învățămînt, a luat inițiativa de a mobiliza pe membrii de sindicat pentru ca elevii cărora le lipsește sprijinul familiei în pregătirea lecțiilor să fie ajutați, după orele de curs, în școală. La apelul biroului grupei sindicale au răspuns toți cei 32 membri de sindicat. S-a găsit și o sală potrivită și încă de la începutul trimestrului II elevii în cauză au început să-și pregătească lecțiile și temele chiar la școală, sub supravegherea cadrelor didactice.

Rezultatele n-au întîrziat să se arate. Pe trimestrul II notele obținute de acești elevi oglindesc o simțitoare creștere a interesului lor pentru învățătură.

C. RĂDOI

Ecouri la materialele publicate

Televiziunea și școala

Articolele cuprinse în pagina intitulată „Televiziunea și școala", care a apărut în numărul 743 din 21 februarie 1964 al „Gazetei învățămîntului", au stîrnit mult interes în rîndurile cadrelor didactice. Preocupați de problemele ridicate în această pagină, numeroși învățători și profesori au ținut să împărtășească redacției punctele lor de vedere. Publicăm, în cele ce urmează, cîteva extrase din scrisorile lor.

Unul dintre personajele care și-au cîștigat cea mai largă simpatie în rîndurile elevilor din școlile întregii țări este căpitanul Val Vîrtej. Cel puțin în școala noastră, aventurile echipajului condus de vestitul căpitan sînt urmărite cu atîta pasiune, încît sînt reeditate în multiple variante în jocurile elevilor. Aproape în fiecare clasă avem cîte un Val Vîrtej și un Paganel (aceștia se numără întotdeauna printre elevii cei mai buni la învățătură) — cîte un baron Münchhausen (al cărui interpret se străduiește să scape cît mai repede de porecla nu prea plăcută) etc. Am urmărit de cîteva ori jocul școlarilor și am avut impresia că asist la un procedeu ideal pentru verificarea cunoștințelor de istorie, de geografie, de științe naturale, de fizică.

Doresc celorlalte cicluri de emisiuni, care uneori plătesc tribut didacticismului, același succes statornic.

MAGDALENA Z. PĂUN
Director adjunct
la Școala de 8 ani nr. 3
din Pitești

★

Ca pedagog, ca telespectator și ca autor de lucrări de popularizare științifică și de povestiri științifico-fantastice urmăresc cu multă atenție conținutul și forma de realizare a unor emisiuni, în special a celor cu caracter tehnico-științific.

Consider deosebit de interesante filmele despre viața animalelor și a plantelor, care îi familiarizează pe școlari cu problemele de bază ale teoriei evoluționiste. Cred că studiourile noastre de televiziune și de filme documentare au posibilități mult mai largi decît cele utilizate pînă în prezent pentru a realiza filme de acest gen, prezentînd fauna și flora specifică din țara noastră. Filmele despre Delta Dunării sînt un exemplu elocvent în această privință.

Inițierile de la Muzeul tehnic sînt de asemenea o inițiativă valoroasă pe linia dezvoltării interesului pentru tehnică al tineretului din școli. Păcat că acest ciclu nu este completat de un șir de emisiuni paralele, care să prezinte istoria științei și tehnicii românești.

O remarcă în legătură cu forma de realizare a unor emisiuni: elevii urmăresc cu multă atenție desfășurarea lor, sancționînd orice inadvertență. Dacă, de pildă, așa cum s-a întîmplat de curînd, autorul aventurilor echipajului Val Vîrtej uită că acestuia i-a fost răpit avionul și-l pune să continue călătoria cu același mijloc de locomoție, el stîrnește o mare supărare micilor telespectatori. Și dacă „profesorul" care efectuează diferite experiențe științifice dă greș în vreunul dintre cazuri, iar demonstrația văzută pe ecran nu corespunde explicațiilor, supărarea e și mai mare...

Prof. DINU MOROIANU
Școala medie
Gh. Șincai București

★

Programele pentru copii și tineret ale televiziunii au acum spectatori în toată țara. La căminul cultural din satul nostru, de pildă, la vizionările colective pentru elevi, sala în care se află televizorul devine neîncăpătoare.

Emisiunile ce se adresează tineretului școlar ne sînt de mare ajutor nouă, profesorilor, ele prezentînd elevilor o serie întreagă de cunoștințe cu mijloace de care pînă în prezent nu dispuneau decît cadrele didactice din marile orașe. Mă refer, de exemplu, la medalioanele literare, la emisiunile de la Muzeul tehnic sau la cele înfățișînd opere de artă, care contribuie foarte mult la lărgirea orizontului cultural al elevilor.

Cred că posibilitățile televiziunii îi permit să aducă o contribuție mai substanțială la orientarea profesională a elevilor noștri către acele profesii de care are mai multă nevoie economia noastră națională. Și aș vrea, de asemenea, să mai semnalez un lucru: pentru că acum există telespectatori în toate colțurile țării, nu numai la orașe, ci și la sate, să dăm copiilor din întreaga țară satisfacția să se vadă din cînd în cînd și ei, nu numai cei din Capitală, în postură de interpreți la televiziune.

GH. ENACHE
Directorul Școlii de 8 ani
din Furculești,

„Căpitanul Val-Vîrtej" — unul din personajele care și-au cîștigat cea mai largă simpatie în rîndurile elevilor

CONCURSURI

Institutul agronomic „Nicolae Bălcescu" din București anunță scoaterea la concurs a unui post didactic de profesor, poziția XII/1, catedra de economie politică, pendinte de Facultatea de horticultură.

Cei care doresc să participe la concurs vor depune, în termen de o lună de la apariția prezentului anunț, la rectoratul institutului, următoarele acte în dublu exemplar: copie legalizată de pe diploma de stat sau de pe actul echivalent de studii superioare; copie legalizată de pe diploma de doctor sau de candidat în științe; copie legalizată de pe atestatul de profesor sau conferențiar; lucrările științifice ale candidatului, într-un exemplar; certificatul de caracterizare a activității profesionale și sociale a candidatului, eliberat de instituția (întreprinderea) în care acesta își are funcția de bază; memoriu de activitate didactico-științifică, semnat de candidat; autobiografie.

Concursul va avea loc după două luni de la apariția anunțului, la Institutul agronomic „Nicolae Bălcescu" din București, Bd. Mărăști nr. 59, de la rectoratul căruia se pot obține zilnic, între orele 9—14, informații suplimentare.

★

Institutul agronomic „T. Vladimirescu" din Craiova anunță scoaterea la concurs a următoarelor posturi:

1) postul de conferențiar la catedra de genetică și ameliorarea plantelor, poziția XI/2, de la Facultatea de horticultură;

2) postul de conferențiar la catedra de protecția plantelor, poziția XII/1, de la Facultatea de horticultură.

Pentru participarea la concurs, cei interesați urmează să înainteze, în termen de o lună de la publicarea prezentului anunț, o cerere adresată Institutului agronomic „T. Vladimirescu" din Craiova, însoțită de următoarele acte: copie legalizată de pe diploma de stat sau de pe actul echivalent de studii superioare; copie legalizată de pe diploma de doctor sau de candidat în științe; copie legalizată de pe atestatul de profesor sau de conferențiar; lucrările științifice ale candidatului, într-un exemplar; certificatul de caracterizare a activității profesionale și sociale eliberat de instituția (întreprinderea) în care își are funcția de bază; memoriul de activitate didactico-științifică semnat de candidat; autobiografia.

Concursul se va desfășura în localul institutului din Str. Al. I Cuza nr. 31, Craiova. Data desfășurării concursului se va anunța ulterior concurenților.

ION POPESCU

LECTURA ELEVILOR

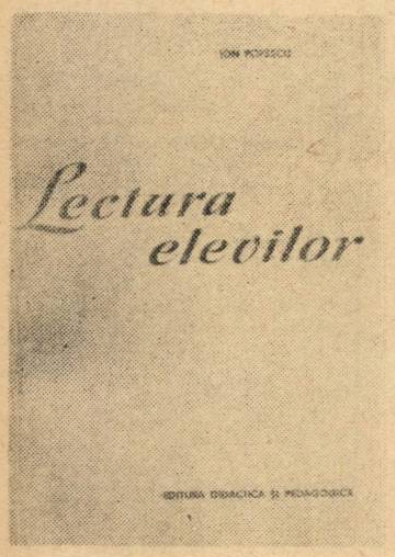

Ilustrînd o îndelungată și prodigioasă experiență personală, precum și o serioasă documentare teoretică, lucrarea „Lectura elevilor" de prof. I. Popescu, apărută recent în Editura didactică și pedagogică, constituie o valoroasă contribuție la elucidarea unor probleme privind cultivarea gustului elevilor pentru citit.

Deși relativ redusă ca volum, lucrarea abordează unele aspecte esențiale legate de lectura obligatorie, suplimentară și extrașcolară, de necesitatea îndrumării ei, de formarea interesului și a gustului pentru lectură, de preferințele elevilor în alegerea cărților etc.

Reținem ca interesante, îndeosebi, capitolele care se ocupă de selectarea cărților, de modul cum citesc elevii și cum trebuie îndrumați să citească, de rolul școlii, al familiei și al organizațiilor de tineret în formarea gustului pentru lectură.

Pornind de la premisa că în îndrumarea lecturii nu se pot fixa rețete rigide, autorul se oprește asupra cîtorva metode, precizînd că la utilizarea lor trebuie să se recurgă nu mecanic, ci ținîndu-se seama de condițiile particulare în care lucrează pedagogul. Sînt comentate astfel metoda expunerii conținutului cărților, recomandată îndeosebi pentru clasele mici, metoda conversației ca mijloc de a cunoaște preferințele elevilor și de a-i orienta spre cele mai bune cărți, metoda excursiilor, demonstrația, exercițiul etc.

Referindu-se aproape în permanență la exemple concrete, la experiențe și observații efectuate în școala în care lucrează și reușind să ajungă pe această bază la generalizări teoretice pe care le considerăm, în general, juste, lucrarea profesorului Ion Popescu constituie un îndreptar prețios atît pentru profesorii de limba română și pentru bibliotecarii școlari, cît și pentru toți cei pe care îi preocupă problemele formării gustului literar al elevilor.

B. OCTAVIAN

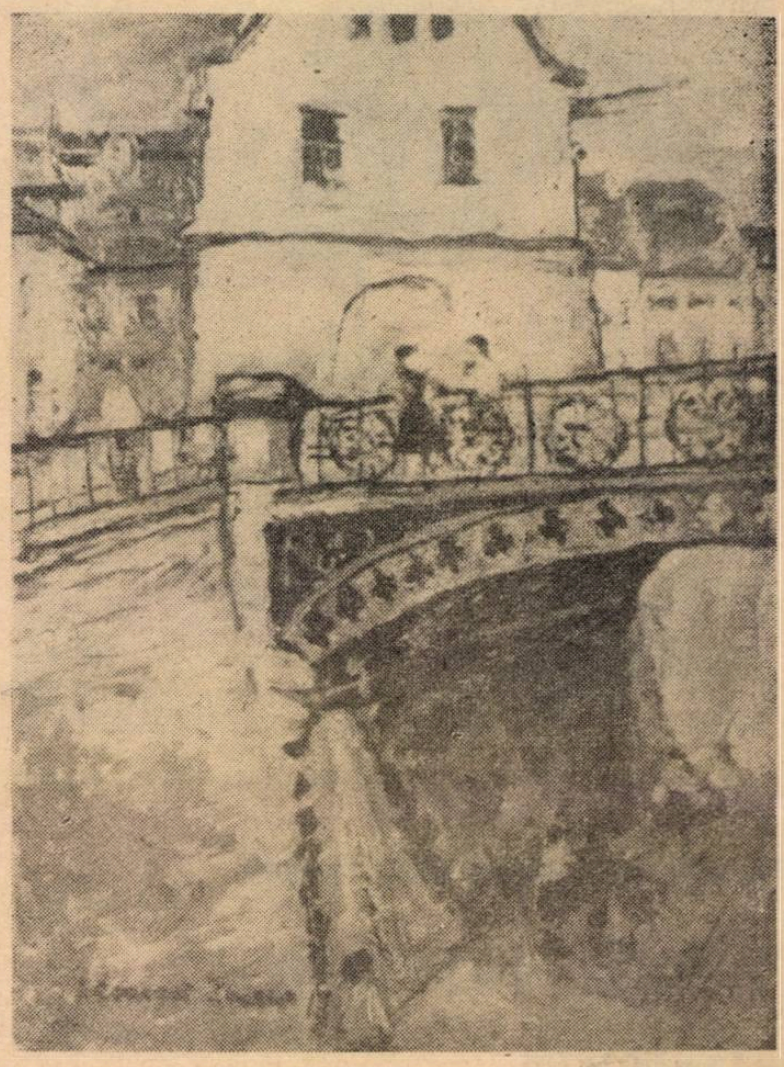

Aurelia Cononov Ionescu: *Podul de fontă din Sibiu*

FLORIN MUGUR

Serile din sectorul nord

Jurnal al vieții unui tînăr intelectual de astăzi, al unui pedagog plecat de pe băncile facultății să lucreze într-o așezare tupilată printre dealurile argeșene mustind de bogăția aurului negru, „Serile din sectorul nord" au un prim și esențial merit în faptul că dau răspuns multor întrebări majore care frămîntă pe cei ce și-au închinat strădaniile înfloririi culturale a satului socialist. Notațiile, cu toată aparența lor spontaneitate de însemnări zilnice, au fost selectate cu grijă, pentru a dezvălui aspecte cît mai multilaterale ale vieții, pentru a contura cît mai deplin cîteva figuri — oameni ai școlii, copii, elevi de la „seral".

Prin construcție literară și prin tematică, volumul de însemnări al lui Florin Mugur apare ca o replică contemporană a cunoscutului jurnal al doctorului Ulieru. Faptul că și din punct de vedere geografic aria de desfășurare a faptelor narate este aproximativ aceeași, impune și mai mult comparația unor realități pe care nu le despart în timp decît trei decenii, dar care reprezintă, din punct de vedere istoric, două epoci esențial diferite. Lectorul cărții lui Ulieru pătrunde într-o lume îmbîcsită de o înspăimîntătoare ignoranță, de superstiție, dominată de sărăcie groaznică, de boli, condusă de legea bunului plac al reprezentanților cîrdășiei guvernante burghezo-moșierești. Cei cîțiva intelectuali — printre care și învățători — care încearcă să aprindă o luminiță în acest întuneric își consumă zadarnic eforturile sub privirile indiferente și adesea direct ostile ale autorităților.

Pentru Florin Mugur, problemele cu care lupta din greu doctorul Ulieru nu se pun nici o clipă, pentru că ele, pur și simplu, au dispărut cu desăvîrșire din viața satului de astăzi. Înaintarea pe calea belșugului, năzuința spre cultură, setea de cunoaștere, iată ce determină atmosfera luminoasă, plină de optimism de care sînt pătrunse „Serile din sectorul nord".

Dincolo de însemnările privind faptele și gîndurile autorului, volumul cuprinde o suită de portrete surprinse în cîteva trăsături esențiale. Bine prinse sînt de pildă chipurile unor elevi ca Nicolae Avram și Doban sau „seraliștii" Dulgheru, Gheorghiad și Sică. Din păcate în volum nu este inclus aproape nici un portret cu adevărat remarcabil de pedagog, cu înalte calități; paginile care-l prezintă pe învățătorul Petrică Ionescu sau pe profesorul de chimie sînt — deși realizate în modalități diferite — simple fișe biografice, cu caracter tipic fără îndoială, dar fără să-i surprindă pe eroi în acțiune, în desfășurarea activității lor de educatori.

În ansamblul lor, „Serile din sectorul nord" pot constitui un adevărat „ghid" de orientare a tinerilor absolvenți ai universităților și institutelor pedagogice asupra condițiilor în care-și vor desfășura activitatea: le arată ce probleme li se vor pune, cu cîtă solicitudine și simpatie vor fi întîmpinați, le prezintă aspecte semnificative din viața de fiecare zi a satului, din munca și sărbătorile lui, le relatează chiar cum se rezolvă propriile treburi gospodărești (care nu sînt chiar atît de grele, mai ales atunci cînd sar în ajutor cu plăcere, chiar nechemați, vecinii și elevii).

Desigur, în însemnările sale Florin Mugur nu are nici o clipă pretenția de a crea un „poem pedagogic" (de altfel, o asemenea pretenție ar face notă discordantă cu vîrsta și experiența didactică a autorului). Dar într-o carte despre școală, scrisă de un om al școlii, nu se poate ca problemele educative să nu constituie principalul material epic al însemnărilor. În concepția și forma de prezentare a acestor fapte coexistă principalele virtuți și slăbiciuni ale cărții tînărului autor. Pătrunderea în universul sufletesc complex al lui Nicolae Avram, de exemplu, elev categorisit „incorigibil" de opacitatea unui om străin de dificila și complexa activitate pedagogică, se petrece gradat, cu o subtilitate în urmărirea etapelor, a reacțiilor, în care simbioza între profesor și scriitor se vădește deplină, rodnică. Uneori, însă, surprinzător pentru cei care-l cunosc și pe poetul Florin Mugur, pedagogul își impune punctul de vedere cu autoritate oarecum didacticistă. Găsește soluții pentru toate cazurile, nu dă greș în aprecieri, îndreaptă cu măiestrie ceea ce au greșit alții și, mai ales, etichetează cam prezumțios pozițiile unora dintre eroi. „Despre Pascu, Gheorghiad și Dulgheru, inginerul nu știa nimic — și era convins că nu are ce afla". Așa, în două rînduri, este expediată definitiv caracterizarea unui coleg de cancelarie de la „seral", inginerul Stavrache. Și încă ceva: numai rareori transpare din însemnările lui Florin Mugur acțiunea colectivului pedagogic ca educator unitar, ca forță principală a procesului instructiv-educativ. Este, credem, deficiența de bază în concepția arhitectonică a „Serilor din sectorul nord".

Proza de notație a lui Florin Mugur are evidente calități literare — umor, lirism concentrat (aici poetul nu s-a dat uitării), stil alert. Noul său volum constituie o confirmare elocventă, într-un nou domeniu literar, a calităților recunoscute pe tărîmul creației lirice.

AL. CIUCĂ

DUMITRU ALMAȘ

„Vînătoarea lui Dragoș"

„Era în 1352. Toamna îngălbenea frunza, poleind codrii cu aur. Între culmile Carpaților, plaiul Prislopului se întindea larg și luminos, un pod al lumii.

Lîngă izvor, sub o stîncă, aproape de un brad înalt, trăsnit și uscat de mult, poposea ceata de viteji a lui Dragoș Voevod de la Maramureș".

Micilor cititori le-a devenit familiar, de mai mulți ani încoace, stilul acesta concis, vioi, colorat, prin care scriitorul și istoricul Dumitru Almaș reușește să reînvie în pagini de literatură momente dramatice din trecutul poporului.

De data aceasta, el prezintă copiilor „Vînătoarea lui Dragoș", episod de la începuturile istoriei noastre, pe care îl înfățișează îmbinînd cu finețe momente ale realității cu elemente de domeniul legendei.

S-ar părea că este vorba de un basm, de un Făt-Frumos care a plecat în urmărirea zimbrului și pe drum s-a întîlnit cu Ogotai Becr, căpetenia tătarilor. După mai multe peripeții Făt-Frumos înfrînge în luptă dreaptă pe Ogotai, eliberînd-o astfel pe Ileana Cosînzeana și salvînd poporul din Moldova de asupritori.

Pe de altă parte, însă, autorul strecoară în acest basm elemente cu caracter strict istoric, cunoștințe despre situația poporului asuprit, despre rolul voevodului maramureșean în întemeierea Moldovei ca o țară slobodă și de sine stătătoare.

Însoțită de o ilustrație dinamică, bogată, sugestivă, deși nu întotdeauna suficient de îngrijită, semnată de C. Baciu, povestirea lui D. Almaș constituie pentru copii o lectură pe cît de plăcută pe atît de instructivă.

O. VICTOR

Lucrări de autentică originalitate

Prezent mereu în expozițiile colective organizate de cenaclul de artă plastică „Ion Andreescu", prof. Alex. Drăgoi desfășoară de mai bine de 15 ani o rodnică activitate în domeniul creației plastice. Recent, la Clubul sindicatelor din învățămînt el a expus 62 de interesante lucrări — desene, acuarele, tablouri lucrate în tempera etc.

Expoziția, vizitată de numeroși profesori și elevi, se remarcă de la prima privire prin orizontul tematic larg al lucrărilor. Un loc important îl ocupă lucrările pe teme școlare, ce vădesc înțelegerea cu care sondează prof. Drăgoi universul sufletesc al școlarilor. „După ora de curs", de pildă, arată bucuria copiilor, încrederea lor în viitorul ce-i așteaptă. „A obținut o notă rea" redă încordarea, frămîntarea unui adolescent într-un moment de criză sufletească. Pe figura lui se vede bine însă cum naște hotărîrea, voința de-a învinge obstacolul. Pline de un optimism convingător sînt lucrările pe teme din agricultură, ca și peisajele din care citățm: „Odihnă", „Treieratul", „Pe rîul Vilsan", „Toamna la Băneasa". Pictorul se arată a fi preocupat și de peisajul urban, cu tendința de a valorifica ansamblurile de artă feudală existente în țara noastră. Multe din lucrările ce prezintă aspecte din Sighișoara și Sibiu pun în relief arta meșterilor romîni în sculptură și construcții.

Coloritul armonios, desenul cu linii sigure, ferme dau lucrărilor lui Alex. Drăgoi, alături de selecționarea temelor și de alegerea unghiurilor celor mai potrivite, o viziune personală, o autentică originalitate.

R. CONSTANTIN

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București. Piața Scînteii nr. 1 Telefon 17.60.10. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii voluntari din unitățile de învățămînt. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii. Piața Scînteii București.

40 132

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Gazeta ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Anul XV nr. 746 | vineri 13 martie 1964 | 8 pagini 25 bani

LECTURILE PEDAGOGICE

În condițiile actuale, cînd oamenii muncii își înmănunchiază eforturile în vederea traducerii în viață a sarcinilor trasate de partid pentru desăvîrșirea construcției socialiste, crește însemnătatea răspîndirii experienței pozitive a muncii din școală, chemată să contribuie la rezolvarea cu succes a problemelor legate de educația în spirit comunist a tinerei generații, de făurirea omului nou. Conștiente de acest fapt, numeroase cadre didactice se preocupă de studierea, popularizarea și generalizarea celei mai bune experiențe din activitatea instructiv-educativă prin „lecturile pedagogice", organizate de Institutul de științe pedagogice, de institutele de perfecționare și secțiile de învățămînt regionale.

An de an „lecturile pedagogice" au devenit tot mai mult un mijloc de antrenare a lucrătorilor din domeniul învățămîntului în munca de cercetare științifică, ajungîndu-se ca la sesiunile regionale care se pregătesc în prezent în vederea celei de a V-a sesiuni centrale să se înscrie circa 1700 de cadre didactice din întreaga țară. În același timp, de la o sesiune la alta lucrările prezentate la „lecturi" au fost tot mai complete, mai analitice, o bună parte din ele impunîndu-se printr-o temeinică cercetare a problemelor, prin valoarea concluziilor obținute, printr-un nivel științific ridicat.

Temele lucrărilor ce vor fi prezentate la sesiunile regionale din acest an sînt axate, în general, pe cele mai importante probleme ale învățămîntului : probleme de educație, de didactică, probleme privind legarea școlii de viață, de producție, cercetări privitoare la predarea pe obiecte la clasele mici, la valorificarea moștenirii pedagogice progresiste din țara noastră etc. În regiunea Banat, de exemplu s-au înscris la sesiune 410 cadre didactice, ale căror lucrări abordează teme interesante. Bunăoară, prof. Crizantema Nițu pregătește un studiu experimental privind dezvoltarea gîndirii și a imaginației în cadrul lecțiilor de compunere la clasele mici, învățătoarea Aurelia Bodai cercetează experiența diriginților de la clasele I—IV, iar profesoara Ileana Ștefănescu se ocupă de formarea noțiunilor științifice prin predarea concentrică a științelor naturii.

Teme variate au fost luate în studiu, în vederea sesiunilor din acest an, și de cele 323 de cadre didactice din București înscrise la „lecturile pedagogice". Acestea se preocupă îndeosebi de probleme de didactică și de educație în școala de masă, în școlile speciale și în grădinițele de copii. De exemplu, profesoara Maria Drăiculescu pregătește o lucrare intitulată „Formarea la elevi a noțiunilor de materialism dialectic, bază a însușirii temeinice a marxism-leninismului", profesorul V. Datz studiază căile de ridicare a eficienței predării matematicii în școala de cultură generală, tov. Olimpia Vișan cercetează tema „Comunicarea verbală la copiii hipoacuzici", iar tov. Alexandrina Lovinescu se ocupă de organizarea activităților de confecții în instituțiile preșcolare.

O tematică bogată, privind aspecte variate ale procesului instructiv-educativ și probleme legate de valorificarea moștenirii pedagogice progresiste, abordează și cei 187 de pedagogi din regiunea Cluj înscriși la „lecturi". Astfel, învățătoarea Maria Candale pregătește monografia școlii din Poiana Ilvei, profesorul Ion T. Buzdugan elaborează lucrarea „Contribuția comisiei diriginților la asigurarea unității pedagogice în școli", tov. Vasile Ianovici se ocupă de organizarea și metodica muncii independente a elevilor în cadrul predării simultane, tov. Emil Cozma studiază tema „Formarea noțiunilor gramaticale la elevii din clasele I—VIII prin predarea concentrică", iar profesoara Larisa Anton tema „Problemele de transfer și interferență în predarea limbilor străine".

În regiunea Bacău, unde s-au înscris la lecturile pedagogice 66 de cadre didactice, se pregătesc lucrări referitoare la modernizarea predării matematicii în școala medie (prof. C. Borș), la munca educativă în casele de copii (tov. Maria Văideanu), la caracterizarea psiho-pedagogică a elevilor (prof. Victor Moise) ș.a.m.d.

Și în temele abordate de cadrele didactice din alte regiuni — Iași, Mureș-Autonomă Maghiară, Maramureș, Argeș, Oltenia, Dobrogea etc. se vădește interesul oamenilor școlii pentru dezbaterea unor probleme actuale ale învățămîntului, cum sînt folosirea metodelor audio-vizuale în predarea diferitelor obiecte, educarea elevilor în spiritul dragostei și al interesului pentru muncă, educația ateistă, predarea la clasele I—IV în cadrul școlii de 8 ani, contribuția matematicii la legarea învățămîntului de practică, raportul dintre însușirea temeinică a cunoștințelor și activitatea practică, dezvoltarea gîndirii elevilor în cadrul predării diferitelor obiecte etc.

După cum se poate vedea chiar și la o sumară trecere în revistă a tematicii lucrărilor, majoritatea acestora răspund cerințelor actuale ale școlii și au în vedere, în general, probleme importante privind ridicarea eficienței muncii de instruire și educare a elevilor. Mai întîlnim însă și unele teme mult prea generale sau foarte complexe, greu de tratat în mod concret în cuprinsul unei lucrări prezentate la „lecturi". De asemenea, în unele regiuni nu s-a asigurat o suficientă varietate a temelor alese spre tratare. Se constată astfel în unele locuri o preferință exagerată pentru problemele de didactică în dauna celor care privesc legarea învățămîntului de viață, de producție, mo-

M. TIMOFTE și P. BĂRBULESCU
șefi de secție la Institutul de științe pedagogice,

(Continuare în pag. a 2-a)

Anul 1975! Uimire, surprindere, entuziasm! O lume întreagă a ascultat cu emoție relatările savanților. Vom fi oare martorii unei cotituri radicale în domeniul chimiei? Ce rol va juca această nouă substanță în viața omenirii? Fenomene obișnuite pînă în prezent, forțe ale naturii încă nezăgăzuite vor fi canalizate și supuse de voința umană datorită fenomenalei forțe a noii substanțe.

Cercetările continuă... Ziariștii, radio-ul, televiziunea răspîndesc știri senzaționale în legătură cu desfășurarea cercetărilor, urmăresc cu pasiune minunile care se săvîrșesc acolo, în sălile tăcute și liniștite ale laboratoarelor, acolo, în giganticul institut unde oamenii în halate albe, concentrați deasupra aparatelor și retortelor, smulg miraculoasele taine ale materiei pentru a le dărui oamenilor...

...Pe căi înaripate visul alb zboară departe, în viitor, peste ani. Sala de clasă obișnuită, modesta retortă de laborator școlar, experiența simplă pentru ilustrarea procesului distilării devin, aureolate de culorile fanteziei, elementele indispensabile ale unei munci grave, pline de răspundere.

În chipul acestei eleve care urmărește concentrată și pasionată miracolul din retortă, în întreaga ei înfățișare, în visul pe care-l nutrește, descifrăm căile pe care merge profesorul său spre a-i trezi dragostea pentru studiul chimiei.

RAIDUL NOSTRU

timpul

Unul din factorii de care depinde buna desfășurare a procesului de învățămînt, precum și rezultatele obținute în instruirea și educarea elevilor îl constituie judicioasa utilizare a timpului afectat muncii în școală.

Un raid întreprins de redacția noastră la cîteva școli din Capitală în legătură cu această problemă a relevat unele fapte semnificative, pe care le prezentăm în pagina de față.

Roadele bunei organizări

În cabinetul directorului Școlii medii „Dr. Petru Groza" este afișată la loc vizibil o schiță care oglindește riguroasa repartizare a sarcinilor corpului profesoral și a întregului personal al școlii. Grijii pentru această problemă îi corespunde și o atentă distribuire a timpului de muncă. Începînd cu punctualitatea directorului și a celor doi adjuncți ai săi — care vin la școală cu o jumătate de oră înainte de a se suna de intrare și pleacă la o jumătate de oră după ultimul sunet de clopoțel — și sfîrșind cu respectarea strictă a recreațiilor, întreaga muncă din această școală se desfășoară pe baza unei judicioase folosiri a timpului.

La începutul fiecărei săptămîni, cei trei directori ai școlii se întîlnesc într-o scurtă ședință pentru a programa activitatea ce urmează să se desfășoare în cursul săptămînii respective. Avînd în vedere obiectivele planului general de muncă, directorii se opresc la acele chestiuni a căror soluționare se impune în săptămîna respectivă, fixînd cine va răspunde de ele, astfel încît să se asigure timp pentru îndeplinirea tuturor sarcinilor. De exemplu, în săptămîna în care am vizitat noi școala, tov. Teodor Burcescu, directorul ei, avea de urmărit situația absențelor și întîrzierilor pe întreaga școală, cauzele care le generează, măsurile ce se impun pentru evitarea lor pe viitor. În ceea ce privește asistențele la lecții, tovarășul Burcescu trebuia să urmărească în mod deosebit problemele predării economiei politice și ale socialismului științific, insistînd îndeosebi asupra metodelor și procedeelor utilizate în predarea noilor cunoștințe și în fixarea lor. Unul dintre directorii adjuncți, tov. C. Dogăroiu, urma să se îngrijească de organizarea discuției privind rămînerea în urmă la învățătură și notarea elevilor, iar în cadrul asistențelor la lecții să urmărească problemele predării lecțiilor de chimie, în special în legătură cu lucrările practice de laborator. Celălalt director adjunct, tov. M. Popescu, avea de controlat munca la clasele I—IV și, îndeosebi, de făcut observații asupra modului cum se dau temele pentru acasă la lecțiile de limba romînă și matematică.

Încadrînd astfel fiecare grup de probleme în spațiul unei săptămîni, cei trei directori de la Școala medie „Dr. Petru Groza" reușesc să realizeze toate obiectivele mari stabilite în planul general al școlii.

Grija conducerii școlii pentru judicioasa utilizare a timpului se reflectă și în modul cum sînt distribuite sarcinile între profesorii școlii. S-a ținut seama în această privință ca munca să fie repartizată echitabil pe întreg colectivul didactic, astfel ca fiecare profesor să dispună de timp suficient și pentru a-și pregăti temeinic lecțiile și pentru a se ocupa de perfecționarea lui profesională și pentru a-și îndeplini sarcinile obștești.

Din păcate, cei care coordonează activitatea cadrelor didactice (și ne referim aici nu numai la directori, ci și la secțiile de învățămînt) nu manifestă întotdeauna aceeași preocupare pentru utilizarea rațională, cu maximum de folos, a timpului. La Școala de 8 ani nr. 74 avem ca exemplu în această privință cazul a doi profesori. În vreme ce profesorul de limba romînă H. Mihăilescu s-a ocupat de conducerea practicii pedagogice a studenților, a ținut două referate la cercul pedagogic, un referat în consiliul pedagogic și încă unul în cadrul comisiei metodice, fiind obligat ca în același timp să se ocupe și de predarea unor cursuri destinate pregătirii învățătorilor care vor da examenul de definitivat, profesorul de desen C. Mavrodin, tînăr absolvent al Institutului de arte plastice, nu a avut nici o altă sarcină în afara obligațiilor stricte de catedră. Această deosebire de regim nu este de admis.

Timp irosit

Se întîmplă uneori să întîlnim în școli oameni care nu văd în dezbaterile colective organizate cu cadrele didactice un mijloc de a elucida problemele acute legate de activitatea școlii, de munca de instruire și educare a elevilor, ci mai degrabă un bun prilej de exerciții oratorice, prin care se consumă inutil timpul.

În alte școli întîlnim alte aspecte. De pildă, la Școala de 8 ani nr. 74, unde am urmărit, printre altele, problema bunei organizări a ședințelor, tovarășul director Dumitru Anastasiu, ne-a mărturisit că de la începutul anului și pînă în prezent s-au ținut nu mai puțin de șapte ședințe de consiliu pedagogic. Remarcăm că dintre aceste ședințe una a fost destinată analizării muncii desfășurate pe trimestrul I (analiză care a durat patru ore), iar într-o alta s-a prezentat planul de muncă pe trimestrul al II-lea (două ore). Ne întrebăm dacă în acest caz nu avem de-a face cu un consum de timp care putea fi evitat prin condensarea celor două ședințe într-una singură, cu atît mai mult cu cît sarcinile și planul de muncă pe trimestrul al II-lea trebuiau să decurgă din problemele ridicate de analiza muncii pe trimestrul I.

În legătură cu aceasta, considerăm necesar să abordăm și problema duratei ședințelor. Sînt profesori care mai socotesc că rezultatele unei ședințe depind de lungimea ei. A devenit aproape „legendar" în rîndurile corpului profesoral din București cazul unui inspector care, după efectuarea inspecției într-o școală, proceda la organizarea unor ședințe de analiză ce durau șapte, opt și chiar zece ore. Dar este clar că nu lungimea ședințelor determină eficiența lor, ci caracterul judicios al dezbaterilor, măsurile concrete care se stabilesc aici și rezultatele practice pe care le dau.

Durata lecțiilor

La Școala de 8 ani nr. 56 am urmărit problema modului cum este utilizat timpul afectat lecțiilor. După cum se știe, ora de curs constituie un volum de timp de primă însemnătate pentru munca școlii. Despre folosirea judicioasă a acestui timp, despre greșelile ce pot fi săvîrșite și despre căile înlăturării lor ne-a vorbit, referindu-se la propria ei experiență, tovarășa Maria Bobancu, învățătoare la această școală.

„Necesitatea încadrării stricte a lecției în durata afectată — ne arăta tovarășa Bobancu — rezultă din aceea că numai astfel se poate asigura însușirea cunoștințelor într-un ritm normal, fără a solicita peste măsură puterea de înțelegere a elevilor.

În propria mea activitate la catedră am observat că sînt îndeosebi cîteva împrejurări mai însemnate care pot determina depășirea duratei unei lecții.

Nu o dată, risipa de timp este determinată de lipsa de claritate a profesorului în formularea scopului lecției. Nefiind decis să urmărească și să pună îndeosebi în evidență un anumit aspect al lecției, nereușind să hotărască ce urmărește prin predarea cunoștințelor respective, profesorul cheltuiește un timp inutil schimbînd de cîteva ori pe parcursul orei centrul de greutate al lecției.

Și atmosfera pe care o creăm în clasă — a continuat tovarășa Bobancu — constituie în bună măsură cauza irosirii timpului. Dacă elevii nu sînt captați de munca din oră, dacă ei sînt pasivi și ezită să ne dea răspunsurile cerute, sîntem nevoiți să pierdem un timp prețios solicitîndu-le în mod artificial interesul, pe care nu am reușit să-l cîștigăm pe căile firești ale desfășurării lecției.

Am constatat că, în general, pentru a asigura o bună utilizare a timpului afectat lecțiilor este necesară în primul rînd, întocmirea judicioasă a planificării calendaristice pe baza studierii programei și manualului. De asemenea, în funcție de întinderea și importanța lecției, de specificul ei, trebuie să alegem și modalitățile de predare cele mai adecvate. Astfel, o lecție de citire de o mai mare extindere ținută la clasa a IV-a s-a desfășurat fără ca ideile principale care au fost desprinse cu participarea elevilor să fie scrise pe tablă. Ele au fost reproduse de elevi, din memorie, în caietele de teme pentru acasă, în timpul studiului individual. Am adoptat această formulă tocmai pentru că dimensiunile lecției erau prea mari și timpul unei ore nu mi-au permis să notez ideile pe tablă.

La o lecție de istorie mai dificilă am folosit următorul procedeu. Am alcătuit de la început un plan al lecției pe care l-am scris pe tablă. În cursul povestirii, planul s-a întregit cu date și denumiri pe care elevii și le-au consemnat în caietele lor. Prin planul constituit anticipat, am dirijat atenția elevilor în cursul expunerii și am reușit să evit irosirea de timp pe care ar fi impus-o sistematizarea lecției prin alte mijloace.

Problemele pe care le-am abordat aici — a încheiat tovarășa Maria Bobancu — sînt departe de a epuiza multitudinea de aspecte de care este legată judicioasa utilizare a timpului afectat unei lecții. M-am oprit însă asupra lor pentru că le-am socotit revelatoare pentru greșelile pe care sînt datori să le evite cei ce predau".

În recreație

Preocupări

Deși reprezintă un răgaz de timp limitat, recreațiile își au în cadrul procesului de învățămînt însemnătatea lor, atît pentru elevi cît și pentru cadrele didactice. La Școala de 8 ani nr. 19 conducerea școlii se preocupă ca în timpul recreațiilor învățătorii să rămînă în mijlocul copiilor. Rămînînd printre copii, învățătoarea Florica Popescu, de pildă, reușește să se apropie de ei, și constituie în mijlocul lor o prezență cu atît mai necesară cu cît este vorba de elevi foarte mici.

Observații asemănătoare în legătură cu modul cum privesc timpul afectat recreațiilor putem face și cu privire la învățătoarele Ecaterina Pace și Elisabeta Atanasiu de la Școala de 8 ani nr. 166 din raionul 16 Februarie. De altfel, în general, problema justei utilizări a timpului este privită la această școală cu multă seriozitate. Tovarășul Ion Georgescu, directorul școlii, ne arăta răsfoind condica de procese verbale ale ședințelor de consiliu pedagogic că, aproape în fiecare ședință a fost tratată printre altele și această problemă. „Atunci cînd s-au ivit manifestări de nepunctualitate — ne arăta tovarășul Georgescu, — ele au fost criticate în ședința de consiliu pedagogic, ceea ce a dus la înlăturarea lor".

★

Fie că este vorba de judicioasa organizare a lecțiilor, fie că este vorba de justa distribuire a sarcinilor, de riguroasa planificare a ședințelor, de modul cum își petrec elevii și profesorii recreațiile, timpul constituie un element important care își pune amprenta — ca pretutindeni — asupra întregii activități școlare. Aspectele la care ne-am referit ne relevă necesitatea de a drămui cu grijă minutele rezervate muncii noastre, pentru că chibzuita lor folosire joacă un rol hotărîtor asupra rezultatelor pe care le vom obține.

OCT. BUZESCU

LECTURILE PEDAGOGICE

(Urmare din pag. 1)

dernizarea predării unor obiecte cum sînt matematica, fizica, chimia, biologia, predarea pe obiecte la clasele mici etc. În prea mică măsură sînt abordate teme legate de activitatea desfășurată în grădinițele de copii, în învățămîntul seral ș.a.m.d.

Dacă majoritatea secțiilor regionale de învățămînt desfășoară o muncă susținută în vederea pregătirii sesiunilor trebuie menționat și faptul că în unele locuri nu se constată aceeași preocupare. Așa stau lucrurile, de exemplu, în regiunea Galați, care nu a făcut cunoscută pînă acum Institutului de științe pedagogice tematica lucrărilor pe care le elaborează cei 31 de învățători și profesori înscriși la sesiune. Nu poate fi apreciată ca mulțumitoare nici situația din regiunea Ploiești. Din cele peste 11.000 cadre didactice care lucrează în școlile acestei regiuni s-au înscris pentru „lecturi" numai 7 tovarăși. La fel de puțin satisfăcătoare este situația din regiunea București, care pînă în prezent nu a anunțat comisiei centrale a „lecturilor pedagogice" nici numărul participanților la sesiune, nici tematica abordată în lucrările ce urmează să fie prezentate.

O deosebită importanță pentru buna pregătire a sesiunilor regionale o are îndrumarea muncii de cercetare a celor ce elaborează lucrări. Experiența sesiunilor trecute a arătat că nu este suficient să se asigure un număr mare de lucrări și o tematică judicios aleasă. Realizarea unor lucrări de calitate necesită eforturi susținute din partea autorilor lor și o temeinică îndrumare a acestora de către secțiile de învățămînt și institutele de perfecționare. Această îndrumare trebuie să se desfășoare, pe cît posibil, cu fiecare autor în parte, mai cu seamă pentru acei care participă pentru prima dată la „lecturi". Numai o astfel de îndrumare concretă și susținută va duce la realizarea unor lucrări corespunzătoare, care să determine noi pași înainte în îmbunătățirea procesului instructiv-educativ, în promovarea noului în școala noastră socialistă.

Sesiunile regionale vor avea loc în a doua jumătate a lunii mai, iar cea de a V-a sesiune centrală, în primele zile ale lunii iulie, concomitent cu sesiunea științifică a Institutului de științe pedagogice. Desfășurîndu-se în preajma aniversării a 20 de ani de la eliberarea patriei, eveniment deosebit de important în viața poporului nostru, sesiunile din acest an ale „lecturilor pedagogice" trebuie să fie o mărturie a dragostei corpului didactic pentru partid, pentru clasa muncitoare, o mărturie a devotamentului lui pentru școala socialistă, pentru pregătirea în spirit comunist a tinerei generații.

La recenta conferință a organizației de partid a orașului București, tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej, apreciind activitatea plină de abnegație și devotament desfășurată de cadrele didactice, spunea: „Avem certitudinea că membrii corpului profesoral își vor consacra și de acum înainte toată capacitatea, talentul și puterea de muncă pentru a ridica necontenit eficacitatea și prestigiul științific al învățămîntului de toate gradele". De bună seamă că și sesiunile din acest an ale „lecturilor pedagogice" vor demonstra hotărîrea oamenilor școlii de a răspunde acestei încrederi.

Poezia în școală

O PLEDOARIE? NU, UN APEL!

Întrebarea pe care mi-o puneți privitor la opinia mea asupra problemelor legate de predarea „poeziei" în școală mă găsește, ca să spun așa, într-un moment prielnic. Nu numai că am reflectat recent la raporturile atît de gingașe între școală și poezie, respectiv între pedagogie și estetic — dar mă aflu încă în plin experiment creator, trăind în toată acuitatea ei această complexă problematică. Vreau să spun că poeziile pe care le scriu acum, pentru copii, mi-au prilejuit nenumărate constatări, ba chiar... descoperiri (la vîrsta mea!) în domeniul de care se ocupă „Gazeta învățămîntului"...

O să pară, poate, paradoxal, dar volumul de versuri la care lucrez în ultimele săptămîni nu e destinat școlarilor, ci preșcolarilor, și încă celor mai mici dintri ei, fermecătorii analfabeți din primul an de „grădiniță". Dar însuși faptul că problema predării (aproape aș sublinia, adăugînd „și a preluării") poeziei în școală se pune cu mai multă rigoare cu cît avem de-a face cu copii mai mici, recentul meu cîmp de activitate, constituie o sursă de observații concludente, ele fiind făcute oarecum la limită.

Cel a cărui inteligență și sensibilitate trebuie să le ating prin „mesajul" minusculelor poeme pe care i le dedic posedă un bagaj de cunoștințe extrem de redus, un vocabular adesea nedepășind cîteva zeci de cuvinte. Cu aceste noțiuni și cu aceste cuvinte sînt silit să operez. Dar dificultatea rezidă în altceva, și anume, în strădania de a face, cu asemenea mijloace, totuși POEZIE.

Iată-mă, cred, în miezul preocupării noastre; se afirmă de către unii profesori că „în genere" copiii din clasele elementare și chiar din cele medii nu îndrăgesc poezia... Precizarea pe care încerc să o aduc e aceasta: nu îndrăgesc poezia... atunci cînd nu este poezie (din vina autorului!) sau nu e înfățișată ca atare de către dascăl. Firește, hoțul cu un păcat și păgubașul cu multe! Dar eu îmi îngădui să vorbesc despre poeziile bune, realizate, și care totuși sînt uneori tratate ca niște bucăți de proză, diminuate la „subiectul" lor, sau chiar, vai, la anecdota pe care o cuprind. Frumusețea formei, bogăția limbii, originalitatea metaforelor, sensibilitatea specifică a unui poet sau a altuia (fie că e vorba de clasici, fie că e vorba de poezia noastră, realist-socialistă) sînt, ce e drept, analizate — dar la rece, la un mod didactic... în sensul rău al cuvîntului.

Mai mult decît pentru lucrările în proză, atunci cînd este vorba de poezie rolul profesorului este hotărîtor. El poate, cu discreție, cu îndemînare, să creeze ambianța necesară, climatul propice, premizele receptivității poetice a învățăceilor, a tinerilor săi prieteni...

Poezia este un limbaj — și ca orice limbaj se învață; o „acumulare cantitativă" lentă, anevoioasă pe alocuri, urmată de saltul calitativ al descifrării, al revelației (aici termenul nu are nimica mistic în el!), al încîntării și al desfătării la lectura sau la audiția unui poem, adeseori a unei singure strofe. Mult dezbătuta problemă a „accesibilității" se pune aici, iertați-mi încumetarea, ca și în alte urcușuri: poetul a jalonat itinerariul, dar aportul unei călăuze experimentate asigură și „accesul" pînă la succesivele altitudini, și cuprinderea peisajului care se desfășoară... Mă simt dator cu o lămurire: nici prin gînd nu îmi trece să-i îmbiu pe tovarășii profesori la performanțe turistice — și pedagogice — peste rîpile și prăpăstiile poeziei proaste. Dimpotrivă, intră în menirea lui de ghid să ocolească asemenea capcane, să-i abată pe cei care-i sînt încredințați de la ele. Și, pentru a păstra imaginea, remarcați că locurile cele mai... plate se deghizează în vertiginoase, greu „accesibile" culmi, amețitoare numai prin beția de cuvinte!

Sufletul pur al copilului e dornic de frumos; sufletul frămîntat al adolescentului de asemenea. Fiecare generație reface, de la început, drumul folclorului, căutînd în poezie și prin poezie expresia propriilor simțăminte. De la cele mai simple la cele mai complexe, de la cele mai manifeste la cele mai tăinuite. Nu întîmplător evoc aici folclorul, care — mai cu osebire în versuri — a păstrat, a sporit și a transmis de-a lungul veacurilor, o dată cu istoria poporului, și comorile limbii, atît de frumos vorbită încă de pe cînd nu începuse a fi scrisă... Vreau să spun că prin mijlocirea textelor de poezie se poate atinge un alt țel de primă însemnătate al învățămîntului: îmbogățirea lexicului pe care îl vehiculează școlarii, diferențierea și nuanțarea acestuia, adecuarea termenilor proprii, structurarea unei rostiri în spiritul limbii.

În special sub unghiul de vedere al acestei preocupări — al transmiterii, al „predării" unui grai limpede și frumos — lupta cu o anumită indiferență a copiilor față de poezie se impune ca un comandament cu adevărat major în cadrul educației lor patriotice, al educației lor comuniste.

Am adesea ocazia, pe cît de plăcută pe atît de fructuoasă pentru mine, de a sta de vorbă cu profesori, cu învățători, mergînd „pe teren", în școli, în casele de pionieri, sau întîlnindu-i la reuniuni sindicale (așa cum a fost spre pildă cea de la Timișoara, în cadrul „Săptămînii poeziei"). Știu că problema „poeziei în școală" nu îi preocupă numai o săptămînă pe an și doar în cadrul unor asemenea tovărășești schimburi de păreri și de experiență. Credința mea este că ei pot și trebuie să regăsească filonul ascuns al sensibilității la poezie a tineretului, de la cei mai mărunți pînă la cei „mari". Profesorii, care sînt adesea și părinți, cunosc marea doză de disimulare a copilului, refuzul lui îndărătnic de a te lăsa să pătrunzi în lumea lui de gînduri, pe care o apără mimînd „insensibilitatea", bravînd orice „imixtiune" cu atitudini ostentative care merg pînă la aparent cinism...

Poezia — repet, poezia bună — este și rămîne una dintre căile de acces la această viață lăuntrică, o punte zvîrlită către ea, pe care copilul își angajează pașii, la început sfielnici și șovăitori, apoi din ce în ce mai fermi și mai siguri. Pledez oare pro domo? Nicidecum. Noi înșine, poeții, sîntem „angajați" pe această punte, care duce de la viața însingurată la aceea a obștii întregi, de la vis la realitate, de la intuiții la conștiință. Ca și domniile voastre! Ne puteți da un prețios, un esențial ajutor în muncă, tovarăși profesori!

M. BRESLAȘU

Caldă și vibrantă, patetică și aspră, delicată și intimă, cerebrală și filozofică, lirică și profundă, dramatică sau luminoasă, meditativă sau melancolică, dură și brutală sau mîngîietoare și suavă ca parfumul florilor POEZIA continuă de milenii să încînte sufletul uman, să-l înaripeze și să-l înnobileze. În clipe de reverie sau de veghe oamenii s-au aplecat dintotdeauna cu emoție asupra versurilor, căutînd în farmecul cuvintelor potrivite ecoul propriilor lor idealuri și visuri și simțăminte.

Dintotdeauna între poezie și sufletul cititorilor de poezie a existat o strînsă legătură de condiționare și influență reciprocă. Izvorîtă din sensibilitatea umană poezia s-a întors asupra oamenilor pentru a le amplifica simțămintele, pentru a-i face mai buni, mai profunzi, mai sensibili, mai nobili.

Dacă este firesc ca frumusețile acestei minunate arte să nu fie pătrunse deopotrivă de toți, este nefiresc, este păcat ca unii să nu le înțeleagă de loc, căci nu poate fi vorba de lipsa de receptivitate la frumusețile diamantine ale versurilor, de anumite înclinații și predispoziții deosebite, ci doar de o anumită limitare a înțelegerii comorilor condensate în imagini poetice pe care o determină un minus în educație.

La fel ca și ascultătorul de muzică, cititorul de poezie are nevoie de un ghid atent care să-i îndrume primii pași pe drumul ce-i duce către înțelegerea splendorilor poetice, să-i deschidă primele porți, să-i descifreze cu gingășie și pricepere primele taine ale abecedarului poetic. Și, acest ghid, atent, plin de bunăvoință și înțelegere, oamenii îl găsesc încă din anii copilăriei, anii celei mai receptive sensibilități, în învățătoarea care le citește primele versuri din cartea de citire, în profesorul de limba romînă, care încearcă primul să-i introducă în zbuciumul creației eminesciene. Chipul cum acești oameni — cei dintîi dintre îndrumătorii noștri pe căile spre minunile din universul poeziei — își vor face datoria este hotărîtor pentru receptivitatea cititorului de versuri. Lor, educatorilor, li se adresează în pagina de față poeții Nina Cassian și Marcel Breslașu împărtășindu-și părerile despre cum este mai bine să-i faci pe alții să îndrăgească poezia și s-o înțeleagă.

Să ne apropiem de poezie

Vreau să spun, din capul locului, că îmi dau seama de cîtă calificare și abnegație are nevoie un profesor pentru a-și face elevii să îndrăgească și să înțeleagă dificila disciplină a poeziei.

Înclinația naturală a copilului către ritmurile vioaie și cantabilitatea versurilor urmează să fie cultivată în așa fel încît să poată să se transforme, o dată cu trecerea anilor, în interes și pasiune pentru caracterul concentrat, sintetic al poeziei, pentru puterea ei de sugestie și vraja ei revelatoare.

În străbaterea acestei traiectorii, îndrumarea școlară joacă un rol extrem de important. Cunosc oameni care se refuză poeziei pentru că în anii școlii le-a fost prezentată în chip neatrăgător, didacticist și schematic, după cum alții s-au apropiat de ea prin intermediul unui profesor atent, sensibil și convingător.

Nu sînt specialistă în problemele atît de complexe ale educației, dar mi-aș permite cîteva observații în legătură cu felul în care se predă poezia în școală, cu convingerea că nu e vorba de un domeniu oarecare de cunoștințe, ci de o adevărată necesitate psihică, de un instrument de șlefuire a sensibilității și conștiinței, de un excelent mijloc de cunoaștere a lumii și de innobilare interioară.

Principalul cusur al modului în care poezia apare în manualele școlare îl constituie, cred, faptul că se insistă excesiv asupra a ceea ce exprimă poezia și prea puțin asupra felului în care exprimă. Accentul pe *ce*, în dauna lui *cum* are ca efect estomparea pînă la dispariție a specificului poetic. Dacă majoritatea poeziilor sînt analizate exclusiv din punct de vedere al conținutului, considerat mai ales tematic și anecdotic, elevul — și, mai tîrziu, cititorul matur — se va întreba, pe bună dreptate, întrucît are el nevoie de această ciudată formă versificată, cînd poate afla aceleași lucruri, mai pe larg, mai atractiv, mai spectaculos, într-un roman bun, de pildă.

Sistemul de a nara o poezie, de a o repovesti în proză nu numai că nu constituie o aprofundare, dar duce chiar, adeseori, la deformarea ei.

De altfel, predilecția nejustificată pentru poezia „care se poate povesti" explică numărul abuziv de poezii anecdotice din manualele școlare, în dauna poeziei lirice. Dacă acest lucru este firesc, în anumite limite, pentru clasele I-IV, avînd în vedere nivelul de înțelegere și preferințele copiilor la acea vîrstă, pentru clasele mai mari el devine o piedică în calea savurării unei poezii mai complexe și mai adînci. (Dealtminteri — alt fenomen curios — numărul poeziilor, în loc să crească în manualele pentru clasele superioare, scade simțitor).

Firește că nu e ușor să faci analiza unei poezii lirice în care, aparent, „nu se întîmplă nimic", în care epica exterioară este înlocuită de o epică mai subtilă, a sentimentului. Analiza imaginii poetice, cu sau fără tropi evidenți, este o operație care cere din partea profesorului multă putere de pătrundere, sensibilitate, imaginație și capacitate de formulare. Totuși, fără acest efort, poezia, în adevăratul ei înțeles, îi va rămîne străină elevului.

O problemă mai lesne de rezolvat rămîne aceea a selectării mai judicioase a autorilor prezenți în manuale, precum și grija pentru caracterul reprezentativ al bucăților alese.

Cred de asemenea că ar fi foarte indicat să se emită unele judecăți de valoare în legătură cu poeții luați în studiu, așa ca elevii să nu-i egalizeze mecanic, ci să fie ajutați la stabilirea unei ierarhii utile (cu prilejul mai multor consfătuiri, am auzit părerea că Topîrceanu este egal cu Eminescu, ba chiar îl întrece!).

Ar mai fi desigur destule de spus. De pildă, în legătură cu oglindirea fenomenului poetic contemporan de la noi, care, așa cum apare în manuale, nu stîrnește în suficientă măsură interesul elevilor pentru poeții actuali.

Întrucît problema în discuție este dintre cele mai dificile, aș sugera să se organizeze cît mai multe dezbateri, la care să participe cadre didactice și poeți, pentru a se încerca o clarificare a specificului poeziei și a procesului de creație.

Sînt încredințată că merită să depunem toate străduințile pentru a îmbogăți sufletul omenesc cu acest diamant multifațetat capabil să concentreze lumina lumii, care este Poezia.

NINA CASSIAN

Meditații, consultații

Una din preocupările de seamă ale colectivelor didactice este aceea de a ajuta pe elevi să știe tot mai mult, să se depășească mereu pe ei înșiși. Pe această linie s-au încetățenit unele metode de muncă, prin care elevii rămași în urmă sînt ajutați să țină pasul cu întreaga clasă, iar cei buni sînt ajutați să aprofundeze mai mult cunoștințele, să lărgească sfera lor. Am stat de vorbă cu mai multe cadre didactice în legătură cu formele — ca să spunem așa — suplimentare de ajutorare a elevilor la învățătură. Împărtășim cîteva din păreri și unele aspecte din experiența lor în această direcție.

Tovarășa prof. I. Mușat, directoarea Școlii generale de 8 ani nr. 11 din București a fost întrebată *ce părere are despre meditațiile cu elevii rămași în urmă la învățătură și cum le-a organizat în școala pe care o conduce.*

Răspuns: Fiecare învățător și profesor trebuie să muncească așa ca elevii lui să plece din clasă cu lecția măcar în linii mari învățată. Cu toate acestea am constatat chiar la cadre didactice bune existența unor copii pe care, cu toate eforturile depuse la lecție, nu reușesc să îi aducă la același nivel cu clasa. Am constatat că adeseori acești elevi rămîn în urmă din pricina golurilor pe care le au în volumul cunoștințelor căpătate anterior, goluri determinate de măsura în care învățătorii și profesorii lor din clasele precedente nu au reușit să le asigure o pregătire la fel de temeinică la toate disciplinele.

Noi am organizat ajutorarea elevilor în funcție de golurile pe care le au și atît timp cît le au. Pentru aceasta profesorii au analizat cu atenție pregătirea fiecărui elev (prin lucrări de control, cu ajutorul examinărilor orale etc.). Încă de la începutul anului școlar ei și-au făcut o evidență a lipsurilor. Apoi au constituit grupe de elevi după tipul de greșeli pe care le fac. Meditațiile se organizează separat pe grupe și în unele cazuri sînt chiar individuale. În cursul acestor ore suplimentare se pune un mare accent pe exercițiile orale și scrise.

Colectivul cu care se lucrează nu este mereu același, căci elevii sînt chemați la aceste ore pînă se pun la punct cu problemele. În schimb, pe parcurs, profesorul poate constata la alții o serie de goluri și atunci aceștia sînt chemați la meditații.

Organizînd în felul acesta ajutorarea elevilor rămași în urmă la învățătură, am reușit să-i aducem pe cei mai mulți la nivelul general al colectivelor din care fac parte. Unii din ei reușesc în prezent să ia note bune și chiar foarte bune.

★

Ne-am adresat tov. J. Christu, directoarea Școlii medii, „Zoia Kosmodemianskaia" din București, pentru a ne arăta *cum a organizat supravegherea și ajutorarea elevilor interni.*

Răspuns: O organizare justă a studiului individual, îmbinată cu o îndrumare competentă și un control riguros, constituie premisele unei temeinice pregătiri a elevilor interni.

În internatul școlii noastre meditațiile încep cu un moment organizatoric în care se includ: apelul, revederea orarului din ziua care urmează și precizarea temelor la fiecare obiect. În încheierea momentului organizatoric, învățătoarea sau pedagoga indică elevilor succesiunea cea mai bună a materiilor în cursul pregătirii lecțiilor. De exemplu, se recomandă învățarea prin alternare a matematicii cu o limbă străină, cu geografia sau cu fizica etc.

Tot înainte de a se trece la studiul individual pedagoga reamintește și recomandă ca învățarea regulilor gramaticale sau a celor de matematică să preceadă neapărat scrierii temelor respective. Învățarea se bazează în primul rînd pe studiul individual căci prin acesta se formează cele mai trainice deprinderi de muncă independentă. În cazul în care după încercări repetate elevul nu-și poate face singur tema este ajutat de învățătoare sau de pedagoge. Acestea au grijă să controleze riguros pe toți elevii asupra efectuării temelor. Dar o atenție deosebită dau mai ales elevilor care au rămas în urmă la învățătură. În clasa a V-a, de pildă, pedagoga de internat are în grijă periodic cîteva eleve slabe pe care le îndrumează îndeaproape cum să-și efectueze temele. Procedeul este foarte bun. De asemenea elevii mai slabi sînt puși să învețe lîngă cei mai buni. Aceasta îi stimulează la o activitate mai intensă.

La clasele mici (I — III) pedagogele — învățătoare — lucrează și cu întregul colectiv pentru fixarea cunoștințelor. Pentru aceasta ele pun întrebări recapitulative, dau scurte dictări, exerciții de calcul mintal, fac excursii imaginare cu copiii, concursuri „Cine știe, răspunde".

Pentru elevii din clasele VIII—XI ajutorul constă mai mult în supravegherea respectării riguroase a regimului zilnic, a efectuării sistematice a temelor.

Se pot obține rezultate bune și foarte bune în pregătirea elevilor numai dacă cerințele pe care le pune învățătorul sau pedagogul de internat în fața colectivului sînt identice cu cerințele învățătorului și profesorului clasei. Pentru a organiza o colaborare strînsă între acești factori, cadrele didactice ajutătoare și cele din școală țin o permanentă legătură. Conducerea școlii noastre a cuprins în comisiile metodice toate pedagogele din internat pentru a le ține la curent cu cerințele instruirii și educării comuniste a elevilor. În plus acestea participă activ și la consiliile pedagogice, asistă la orele de curs. La rîndul lor profesorii și învățătorii școlii vin deseori în internat interesîndu-se de munca elevilor, de comportarea lor.

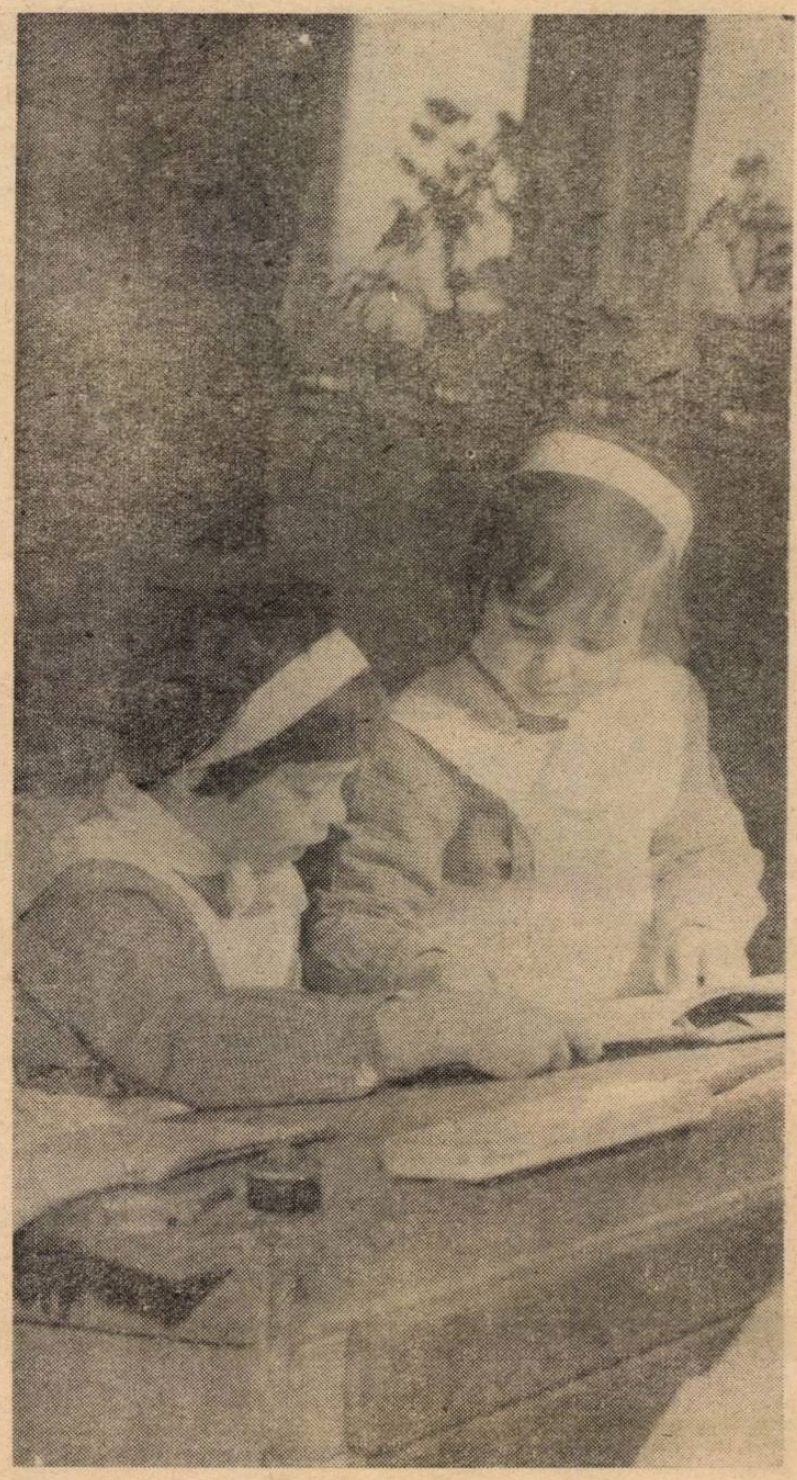

Verificarea reciprocă a modului cum au fost rezolvate temele pentru acasă constituie un ajutor colegial, care fără să răpească timp în plus școlarilor, se dovedește deseori foarte eficace pentru buna pregătire a lecțiilor

Elev și... totodată profesor

Ștefan lasă condeiul din mînă absorbit de minunea fulgilor pufoși de zăpadă ce cad osteniți din înalturi.

— Vin de departe — gîndește băiatul — de aceea au și ajuns atît de tîrziu la noi. Au sosit o dată cu primăvara!

Cîțiva s-au oprit molcom în fereastră și s-au topit, brăzdînd-o cu lungi șiroaie limpezi.

— Uite cum plîng! zîmbește copilul. Plîng că s-a cam dus vremea lor. Nu sînt nici două ceasuri de cînd tot la această fereastră rîdea, cald, soarele...

— Ei! Ce faci? îi reteazăscurt firul gîndurilor vocea subțire a colegului la care a venit să învețe. Eu îți dictez, ba mi-am și scris tot fragmentul, iar tu te uiți pe fereastră. Unde ai rămas?

— „Nu știu alții cum sînt, dar eu".

— „...cînd mă gîndesc la locul nașterii mele...".

A terminat și Ștefan de scris textul pe care l-au avut de analizat. Satisfăcut, pune un punct apăsat la urmă. Și o dată cu el... o pată mare de cerneală!

— Ce-ai făcut? — se necăjește colegul. Acum trebuie să rupem foaia!

Așa că Ștefan ia totul de la capăt, scriind încet ca să nu mai greșească. Andrei, premiantul clasei și de mai multă vreme „profesorul" său, are destulă răbdare și-l așteaptă.

— Cîte propoziții are fraza aceasta? încearcă Andrei să-și „antreneze" elevul la lecție, așa cum l-a învățat tovarășul profesor.

Ștefan se uită și iar se uită la cele scrise, apoi:

— Nu, nu știu. Nici în clasă nu mă descurc cînd e vorba de propoziții, de fraze.

— Cum nu te descurci! Nu știi ce este, de exemplu, o propoziție?

— Ba știu.

— Atunci, ce este?

— Știu, dar nu pot să mă exprim. Mai bine spune tu.

Andrei definește propoziția, apoi fraza, și-l pune pe „elevul" său să repete.

— Acum, să vedem cîte propoziții sînt în această frază. Cum putem afla aceasta?

— Nu înțeleg întrebarea! caută să cîștige timp colegul.

— Cum putem afla din cîte propoziții se compune fraza pe care am scris-o în caiet?

— Aaa! își aduce aminte ca prin vis școlarul certat cu gramatica. După numărul subiectelor.

— Nu-i adevărat. După numărul predicatelor.

Ștefan strîmbă nedumerit din nas:

— După numărul predicatelor?!

— Acum să mergem mai departe — hotărăște Andrei.

„Mai departe". Dar cum, cînd Ștefan nu poate deosebi pe text verbele predicative de cele nepredicative și-i este totuși imposibil să delimiteze corect propozițiile? Micul său „profesor" încearcă să-l ajute. Cum se pricepe. Îl pune să repete după dînsul, iarăși și iarăși, ce este aceea o propoziție, ce sînt verbele predicative, cum putem afla din cîte propoziții se compune o frază, de cîte feluri sînt propozițiile, în ce raport se pot afla ele — doar, doar va izbuti Ștefan să facă singur tema. Și cum acesta nu izbutește, iar timpul trece uimitor de repede, Andrei devine mai... operativ, efectuînd el analiza gramaticală pe care au avut-o pentru acasă. Nu, nu singur: sub privirile „atente" și mulțumite ale colegului său. Apoi verifică în caietul acestuia dacă totul a fost transcris corect, dacă totul este în ordine.

★

— Problema aceasta este o aplicare la lecția pe care am învățat-o amîndoi adineauri. Poți să spui cum se rezolvă?

Colegul tace, uitîndu-se îndelung la enunț și ridicînd din sprîncene a profundă meditare...

— ?!

— Ce teoremă trebuie să aplicăm înainte de toate?

— Aplicăm teoria...

— Nu teoria: teorema!

— Teorema, se corectează Ștefan cu un ton care înseamnă că lui îi sînt perfect egale amîndouă. Teorema...

— Teorema lui Pitagora. O știi pe dinafară?

— Asta da. O știu. Ipotenuza este egală cu suma celor două catete.

— Nu, nu e bine — se îngrijorează Andrei. Pătratul ipotenuzei este egal cu suma pătratelor catetelor.

— Dar de ce e mai bine așa?

Andrei încearcă să-și reamintească din anul trecut cum vine povestea cu pătratele catetelor și cu cel al ipotenuzei, pentru a-i demonstra lui Ștefan că nu e tot una. Nu izbutește însă și renunță, explicînd supărat colegului:

— Pentru că așa este corect și așa ne-a spus tovarășul profesor. Care din datele problemei le folosim pentru a afla ipotenuza?

Ștefan stă și se gîndește. Poate n-a înțeles bine problema, poate nu-și amintește care este ipotenuza și se jenează să i-o spună colegului, poate...

Dar de unde să intuiască micul lui „profesor" toate acestea? El așteaptă și iar așteaptă un răspuns care întîrzie. Și în cele din urmă se hotărăște din nou pentru operativitate... Mai ales că mai au de învățat și la istorie o lecție destul de grea și, mi se pare, și la naturale.

★

S-a înserat de mult. Copiii și-au terminat lecțiile. Ca împinși de un resort, Ștefan sare în picioare și, înveselit deodată, răsuflă ușurat.

— Gataaa! Acum să ne jucăm, frățiilor! Haide afară! Cred că încă mai ninge.

În timp ce-și expune pledoaria în favoarea unui joc „foarte, foarte interesant" pe care-l știe, îl trage de mînă pe Andrei, spre ușă. Dar acesta e plictisit și fără chef. Sau, mai bine zis, obosit. A muncit din greu pentru ca mîine Ștefan să se prezinte cu toate temele scrise. A muncit din greu, dar dacă stă să se gîndească bine, el însuși nu este îndeajuns de bine pregătit. Nu a avut timp și pentru el.

Și oarecum nemulțumit de constatare, își trage mîna din strînsoarea colegului cu chef de joacă:

— Nu, nu vreau să mă joc. Nu te supăra.

— Andrei, băiatule, ai terminat lecțiile? — intră pe ușă mama. S-a făcut seară! Să știi că am hotărît să nu mai mergem astăzi la cinematograf. E prea tîrziu. Dar lasă, duminică o să ai mai mult timp. Acum du-te și te spală. Ești și foarte obosit.

★

Și uite așa, de cînd tovarășul diriginte i-a dat în grijă pe Ștefan, Andrei e zi de zi obosit și mereu obligat să renunțe la joacă, la cinematograf, la o carte citită în tihnă, la o discuție prietenească cu părinții. Și măcar de ar face-o cu folos pentru „elevul" său. Dar nici măcar despre așa ceva nu poate fi vorba, deoarece ați văzut: de la priceperea pedagogică a... copilului și de la competența lui, fie el chiar premiantul clasei, și pînă la priceperea și competența profesorului este o distanță ca de la cer la pămînt.

După o zi de muncă încordată Andrei e trist. E supărat pe el că n-a reușit să-i explice totul lui Ștefan, că n-a reușit nici pentru el să facă totul ca să știe bine, ca altădată, lecțiile.

E supărat pe el... în loc să fie supărat pe cel care i-a cerut mai mult decît poate un copil!

STELA PREDESCU

A FI DIRECTOR

A fi director este, desigur, o mare răspundere. Căci de tine, de felul tău de a munci depind multe în şcoală, dacă nu chiar totul. Nu ştii să pătrunzi în afundurile vieţii tumultuoase din colectivul de profesori şi de elevi pe care îl conduci? Nu-i înţelegi pulsurile şi acţionezi în contratimp cu cerinţele realităţilor din şcoală? Nu reuşeşti să organizezi activitatea aşa ca ea să se desfăşoare cu precizie şi siguranţa maşinăriei ceasornicului? Atunci colectivul de care răspunzi va bate pasul pe loc sau, în cel mai bun caz, va merge în zigzag spre ţelurile propuse.

Am vizitat zilele trecute Şcoala medie „Spiru Haret" din Capitală. Directoarea şcolii, prof. A. Teodorescu, tocmai înfiripase o discuţie cu secretara organizaţiei U.T.M.

— Clasa aceasta se va îndrepta — îi spunea acesteia tovarăşa directoare. Totul este să perseverăm în controlul riguros al pregătirii zilnice a elevilor, în controlul temelor lucrate acasă, pentru a-i obişnui cu studiul individual, cu munca.

— Şi în ce priveşte disciplina mai sînt multe de făcut aici — adăugă cu nemulţumire interlocutoarea tovarăşei Teodorescu.

— Da, ai dreptate. Sînt multe de făcut şi trebuie să le facem, deoarece îmbunătăţirea comportării elevilor, întărirea disciplinei vor rezolva o seamă de probleme legate de nivelul la învăţătură al acestei clase. Dacă am izbuti să formăm un nucleu puternic de elevi care să susţină măsurile educative luate de colectivul pedagogic ar fi desigur bine. Dar în clasa aceasta se pare că adeseori Mihaela rămîne singură, şi singură nu poate răzbi.

— Aşa şi este! întăreşte colega mai tînără.

Ceva mai tîrziu discutam cu tovarăşa directoare despre cauzele rămînerii în urmă la învăţătură.

— Noi am cercetat aceste cauze. Ele sînt foarte diferite. Iată, de exemplu, eleva aceasta din clasa a IX-a. Are destule note slabe. Dar să vedeţi: ea citeşte mult. La bibliotecă are fişa cea mai încărcată. Ce citeşte însă? Nimic din lista cărţilor indicate de programă, cerute de profesorii ei. Deşi, într-un fel, lectura o ajută să se dezvolte din punct de vedere intelectual, să se cultive — prin faptul însă că nu este aleasă astfel încît să o sprijine direct în însuşirea cunoştinţelor cerute de programă — lectura a constituit şi o cauză a rămînerii ei în urmă. La fel şi cu alţi elevi.

Şi explicaţiile amănunţite continuă.

Ne-am întrebat — în timp ce o ascultam pe tovarăşa directoare înfăţişîndu-ne diferite aspecte din viaţa şcolii, a claselor, a elevilor — cum reuşeşte să fie prezentă pretutindeni în şantierul acesta care modelează suflete şi creşte oameni noi.

Nu este uşor, desigur, să pătrunzi atît de adînc în realităţile şcolii. Dar este o necesitate. Din faptele cotidiene, adeseori mărunte, „se conturează" — cum obişnuieşte să spună tov. Teodorescu — rînd pe rînd un anumit aspect, un anumit fenomen. El trebuie cunoscut de la origine pentru a se putea lua la timp măsurile cele mai potrivite de îndreptare a neajunsurilor.

Aşadar, directorul să cunoască adînc ceea ce se petrece zi de zi în şcoală. Dar să nu-şi facă din aceasta un scop în sine, pierzîndu-se în amănunte, fărîmiţîndu-se, căci atunci „corabia" pe care o conduce rămîne în fapt fără căpitan. Să cunoască totul sau cît mai mult pentru a putea desprinde — aşa cum face şi tovarăşa Teodorescu — liniile spre care tinde activitatea în fiecare moment.

Directorul se informează asupra realităţilor din şcoală adeseori prin cadrele didactice. În discuţiile cu acestea, el află multe lucruri despre desfăşurarea lecţiilor, despre activitatea şi comportarea elevilor. Dar el trebuie să caute şi căi pentru cunoaşterea nemijlocită a acestor realităţi. Posibilităţi sînt numeroase. Începînd cu observarea nemijlocită a elevilor în timpul pauzelor, pe stradă, în clasă şi continuînd cu asistenţele la lecţii, cu studierea lucrărilor scrise date de profesori, prin lucrări scrise date de director, prin controlul oral direct şi indirect etc.

Iar toate aceste căi trebuie astfel folosite încît să nu ştirbim autoritatea profesorului în faţa clasei (deşi mai sînt cazuri în care este nesocotită această cerinţă atît de importantă a muncii pedagogice).

Este indicat ca directorul să-şi noteze cu atenţie cele constatate, să sublinieze lucrurile importante, care solicită o rezolvare urgentă. Altfel — fiind atît de multe şi de diverse problemele într-o şcoală — uşor va putea uita chiar unele din aspectele cele mai însemnate, mai concludente.

Nu este deajuns desigur ca directorul să îşi organizeze bine numai propria muncă. Obţin rezultate bune şcolile în care directorul se îngrijeşte ca şi personalul didactic şi cel administrativ să lucreze organizat, operativ şi în funcţie de ceea ce scoate la iveală şi cere viaţa şcolii.

Tovarăşul Gh. Sireteanu, inspector metodist la secţia de învăţămînt a raionului Hîrlău, este de părere, cu deplin temei, că statornicirea unui anumit sistem de muncă în şcoală nu înseamnă de loc încetăţenirea rutinei, nedepăşirea unui anumit cadru al experienţei. Că, dimpotrivă, aceasta presupune căutarea necontenită a noului, îmbogăţirea experienţei acumulate cu forme noi, mai eficiente. În multe şcoli (ca de exemplu Şcoala medie „Mihail Sadoveanu" şi Şcoala generală de 8 ani nr. 61 din Bucureşti, Şcoala medie din comuna Belceşti, Şcoala generală de 8 ani din comuna Şipote, raionul Hîrlău, şi altele) colectivele didactice, sub conducerea directorilor, cercetează cu atenţie unele aspecte de muncă pentru a reţine şi generaliza ceea ce este înaintat şi a aduce mai multe foloase activităţii.

Experienţa bună a colectivelor pedagogice a arătat cît de mult înseamnă pentru formarea unui sistem de lucru în şcoală stăruinţa directorului de a obişnui întregul personal cu operativitatea, cu analizarea după criterii ştiinţifice a faptelor şi fenomenelor în vederea unor măsuri asupra cărora să nu fie nevoie să se revină, de a statornici de sus şi pînă jos (mergînd pînă la elevi chiar), concordanţa deplină între vorbă şi faptă.

Un ajutor preţios poate primi conducătorul şcolii, din acest punct de vedere, din partea organizaţiei de sindicat. Preocuparea pentru disciplina în muncă a membrilor de sindicat, cultivarea răspunderii comuniste în toată activitatea lor şi alte probleme de acest gen, care cad şi în seama organizaţiilor de masă, au desigur greutate în străduinţile pentru statornicirea unui sistem de muncă în colectivul de profesori şi elevi.

Este apreciată iniţiativa unor secţii de învăţămînt de a instrui pe directori în probleme de conducere, de a organiza schimburi de experienţă între ei. Asemenea acţiuni au iniţiat, de exemplu, secţiile de învăţămînt ale raioanelor Zalău, Piatra Neamţ, Urziceni, Lipova, Bîrlad, Zimnicea, Timişoara, Brăila, ale oraşelor Iaşi, Reşiţa ş.a. Este necesar ca acţiunile acestea să fie foarte bine gîndite, ca schimburile de experienţă să aibă loc la şcolile cele mai bune, astfel încît participanţii să nu-şi irosească timpul în zadar şi să preia o experienţă valoroasă. Impletind asemenea iniţiative cu preocuparea inspectorilor de a îndruma la faţa locului pe fiecare director, secţiile de învăţămînt vor contribui la mai buna desfăşurare a muncii din fiecare unitate şcolară.

Am înfăţişat doar cîteva aspecte din munca atît de complexă şi plină de răspundere a directorului cu intenţia de a îndemna la dezbaterea şi clarificarea mai în profunzime a problemelor pe care le implică activitatea de conducere a şcolii.

I. PETRESCU

Şcolari în biblioteca din comuna Pianu de Sus, regiunea Hunedoara.

Centru al muncii metodice

— Cabinetul pedagogic —

Munca instructiv-educativă la nivelul cerinţelor actuale impune învăţătorilor şi profesorilor o necontenită informare asupra noilor realizări în domeniul ştiinţei, o permanentă preocupare pentru elaborarea unor metode şi procedee de muncă înaintate.

Generalizarea şi popularizarea experienţei pozitive, stimularea acţiunilor meritorii în domeniul activităţii metodico-pedagogice constituie una din principalele sarcini ale secţiilor de învăţămînt. Preocupată de cunoaşterea şi selecţionarea celor mai eficiente metode de muncă, de generalizarea acestora în toate şcolile raionului, secţia de învăţămînt a sfatului popular al raionului V. I. Lenin din Capitală a avut cîteva iniţiative în ce priveşte activitatea cabinetului pedagogic raional.

Pentru cunoaşterea celor mai bune metode de predare a lecţiilor, cabinetul pune la dispoziţia învăţătorilor şi profesorilor planuri calendaristice pe obiecte la diferite clase, întocmite de cele mai bune cadre didactice, planuri de muncă ale comisiilor metodice pe specialităţi, planuri model pentru predarea unor teme din programă pe baza unui sistem de lecţii, planuri pentru diferite tipuri de lecţii (de matematică, de fizică, de chimie, de ştiinţe naturale, de geografie etc. pentru cl. I—XI), planuri pentru orele de dirigenţie, cu teme diferite, planuri ale muncii educative — toate acestea fiind în prealabil temeinic studiate şi selecţionate de colective de specialişti. Aceste materiale conţin şi indicaţiile necesare pentru utilizarea lor, scheme, planşe etc.

Metodiştii cabinetului pedagogic stau în unele din zilele lor libere la dispoziţia cadrelor didactice, prin rotaţie, pentru consultaţii în diverse probleme, pentru instructaje asupra efectuării experienţelor practice de laborator, asupra mînuirii în lecţii a unor materiale audio-vizuale cum ar fi pikup-ul, magnetofonul, filmul sau diafilmul, pentru ajutor în alcătuirea planurilor de muncă şi de lecţii.

Spre a veni în sprijinul cadrelor tinere şi al celor cu mai puţină practică în învăţămînt, activul cabinetului pedagogic a repartizat fiecărui profesor metodist un număr de cadre didactice pe care să-i ajute îndeaproape în munca lor la catedră. Aceste cadre participă la orele ţinute de profesorii metodişti sau sînt asistaţi la lecţii de către metodişti, pentru ca sprijinul să fie cît mai direct. Metodişti ca tov. Bînă Olimpia — la fizică, Teodorescu Constanţa — la ştiinţe naturale, Alger Paul — la matematică, Faur Aspasia — la limba română şi alţii, obţin rezultate deosebit de bune în activitatea lor de îndrumători.

Pe lîngă ajutorul direct acordat cadrelor tinere, cabinetul pedagogic raional prezintă profesorilor de specialitate unele materiale menite a stimula acţiunea de confecţionare a materialului didactic prin mijloace locale, unele inovaţii în predare etc.

Activitatea de cercetare ştiinţifică şi metodico-pedagogică din raion este, de asemenea, în atenţia cabinetului pedagogic. Aci pot fi găsite o serie de manuale şcolare alcătuite de profesorii şcolilor din raionul V. I. Lenin (A. Ganea, C. Teodorescu, O. Bînă, I. Popescu), sau lucrările cu caracter ştiinţific şi pedagogic ale cadrelor didactice din raion. De asemenea, cabinetul pedagogic raional prezintă lucrările ştiinţifice de diferite specialităţi, cele cu caracter pedagogic şi metodic precum şi unele lucrări de critică literară, lingvistică etc. scrise de profesori din acest raion.

O preocupare de seamă în activitatea cabinetului pedagogic o constituie îndrumarea comisiilor metodice din cadrul şcolilor. În acest scop, sub îndrumarea secţiei de învăţămînt au fost organizate schimburi de experienţă între responsabilii comisiilor metodice ale diriginţilor de clasă precum şi între responsabilii comisiilor metodice de matematică, fizică, limbă română, limbi străine.

Cabinetul pedagogic raional este preocupat şi de cunoaşterea rezultatelor obţinute de învăţători şi profesori în munca lor cu elevii. Printr-o serie de lucrări de sondaj date la diferite şcoli, cabinetul pedagogic a putut urmări atît nivelul de cunoştinţe al elevilor cît şi unele probleme speciale legate de scrierea corectă a elevilor din clasele I—IV, greşelile tipice săvîrşite de elevi în diferite clase la o serie de obiecte, dezvoltarea gîndirii logice prin lecţii de matematică. Lucrările constituie subiectul unor dezbateri în cadrul cercurilor pedagogice, cu care prilej se realizează şi un schimb de experienţă între cadrele didactice.

Fără îndoială că un loc central în activitatea cabinetului pedagogic îl ocupă îndrumarea muncii cercurilor pedagogice pe specialităţi. Acestea au primit indicaţii referitoare la tematica legată de cele mai actuale probleme ce interesează cadrele didactice. Urmărind eficienţa acestor forme de muncă colectivă, metodiştii de specialitate acordă sprijinul lor în prezentarea noutăţilor ştiinţifice, a metodelor şi procedeelor indicate în predarea unor teme sau capitole, asigurînd întărirea legăturii şcolii cu viaţa, cu producţia, o justă orientare ideologico-politică, un caracter profund educativ al lecţiilor. Profesorilor de diferite specialităţi li se prezintă în cadrul cercurilor pedagogice unele expuneri susţinute de oameni de ştiinţă, profesori în învăţămîntul superior, cercetători ştiinţifici, academicieni etc. Pentru învăţători au fost organizate expuneri legate de cunoaşterea particularităţilor psiho-pedagogice ale elevilor şi întocmirea fişei individuale, conferinţe privind metodica predării limbii române etc.

În prezent, cabinetul pedagogic se preocupă de crearea unor cabinete în şcoli medii considerate ca centre puternice de generalizare a experienţei pozitive. Aceste cabinete vor atrage în sfera lor de activitate şcolile de 8 ani vecine, pe care le vor stimula în crearea unor cabinete proprii. Vor avea în curînd cabinete pedagogice şcolile medii nr. 27 şi „Gh. Lazăr", care dispun de suficiente mijloace pentru realizarea lor.

Activitatea cabinetului pedagogic din raionul Lenin este încă la început. Mai sînt multe lucruri de făcut pentru ca acţiunile lui să constituie un puternic stimulent pentru îmbunătăţirea muncii tuturor învăţătorilor şi profesorilor din raion. O problemă care frămîntă în prezent colectivul de conducere al cabinetului raional este aceea a antrenării cadrelor didactice în discutarea publică a experienţei lor căci, deşi multe din ele au iniţiative lăudabile, se lasă greu convinse să-şi expună în scris sau public metodele lor. Iniţiativa luată de secţia de învăţămînt de a organiza consfătuiri pentru prezentarea lucrărilor ştiinţifico-pedagogice la nivelul şcolilor medii şi al celor de 8 ani va constitui un puternic stimulent pentru cadrele didactice în a-şi împărtăşi experienţa pozitivă şi celorlalţi tovarăşi de muncă. Îndrumînd cu grijă elaborarea lucrărilor pentru aceste consfătuiri, directorii de şcoli şi metodiştii raionului vor dezvolta în rîndul cadrelor didactice încrederea în eficienţa acestui mijloc de răspîndire a metodelor înaintate.

Cunoaşterea şi generalizarea experienţei pozitive este obiectivul principal al activităţii cabinetului pedagogic raional. Sîntem hotărîţi să-l realizăm la un nivel tot mai bun prin străduinţa de a găsi căile cele mai drepte care să ne ducă la el.

Prof. C. PRISECARU
responsabilul cabinetului pedagogic al raionului V. I. Lenin-Bucureşti

MANUALE

Fizica pentru clasa a VIII-a

Mecanica poate fi studiată numai ca un tot, cuprinzînd cauzele, formele şi consecinţele mişcării. Totuşi actualul manual al clasei a VIII-a nu ţine integral seamă de această cerinţă esenţială şi prezintă diversele capitole ale mecanicii fără legătură între ele. De exemplu, statica este prezentată ca un element aparte, spunîndu-se doar în treacăt că „se ocupă cu studiul corpurilor în echilibru sub acţiunea forţelor" pentru ca apoi la compunerea forţelor, să nu se studieze echilibrul, ci mişcarea de fapt (cap. II §17).

Considerăm că studiul mişcării trebuie să pornească de la stabilirea în prealabil a cauzei care o determină, să prezinte apoi formele de mişcare guvernate de legile dinamicii şi abia la urmă „statica" privită ca repaos relativ, respectiv ca un moment al mişcării.

In cadrul staticii manualul conţine paragraful „cîteva noţiuni despre vectori", foarte sumar, deşi aici ar fi mult mai indicat să se vorbească despre compunerea vectorilor în general, noţiuni care apoi să fie particularizate la forţă şi viteză, decît să fie repetate la cap. III §47 cînd se prezintă noţiunea de viteză ca vector.

In ceea ce priveşte cinematica, capitol de care depinde înţelegerea, mai tîrziu, a tuturor mişcărilor, considerăm că manualul vorbeşte foarte sumar fără să explice suficient unele noţiuni principale cum sînt cele de origine a spaţiului şi timpului (pag. 77).

Este ştiut faptul că dacă urmărim ca elevului să-i rămînă clară esenţa fenomenelor, particularizarea se face mai uşor. De aceea ar fi fost mult mai bine ca în manual să fie prezentate mişcările uniform variate în general, iar în relaţii să apară semnele plus sau minus care reprezintă particularizarea. Aceeaşi observaţie o vom face şi în privinţa prezentării forţei de frecare (§68) cînd autorii manualului înfăţişează mai întîi concluzia :

$$F = \mu Fn$$

şi pe urmă aplică procedeul descompunerii greutăţii în două componente.

Procedeul respectiv de expunere, puţin recomandabil, e utilizat şi cînd e definit lucrul mecanic ca fiind numeric egal cu F 1 (§100), pentru ca apoi să se afirme că în cazul în care forţa şi direcţia de mişcare fac un unghi, relaţia se modifică.

Pentru acceleraţia centripetă se dă formula

$$a = \frac{v^2}{r}$$

fără să se arate de unde a apărut, cum s-a ajuns la ea.

La legile dinamicii manualul introduce noţiunea de „sistem de referinţă inerţial", deşi elevilor încă nu li s-a clarificat anterior noţiunea de sistem de referinţă. Pentru clasa a VIII-a noţiunea e mult prea pretenţioasă şi, oricum, rămîne neînţeleasă, constituind parcă un adaos.

Socotim absolut necesar ca într-un manual, în afară de prezentarea materiei de la simplu la complex şi într-o succesiune logică şi problemele să fie eşalonate după acelaşi principiu. In manualul de fizică pentru clasa a VIII-a, pe lîngă faptul că sînt probleme prea puţine, ele au succesiune defectuoasă. Astfel după două, trei probleme simple, urmează probleme grele pe care elevii le pot rezolva foarte dificil, întrucît nu se dau şi unele probleme „de trecere".

Manualul prezintă desigur şi calităţi, dar prezentul articol urmăreşte scoaterea în evidenţă a unor greşeli serioase, care trebuie evitate pe viitor, în vederea prezentării materiei astfel încît înţelegerea ei de către elevi să fie clară, bazată pe legături trainice între fenomene.

Prof. CONSTANŢA — SIMONA CHIRIŢESCU
Şcoala medie nr. 34
Bucureşti

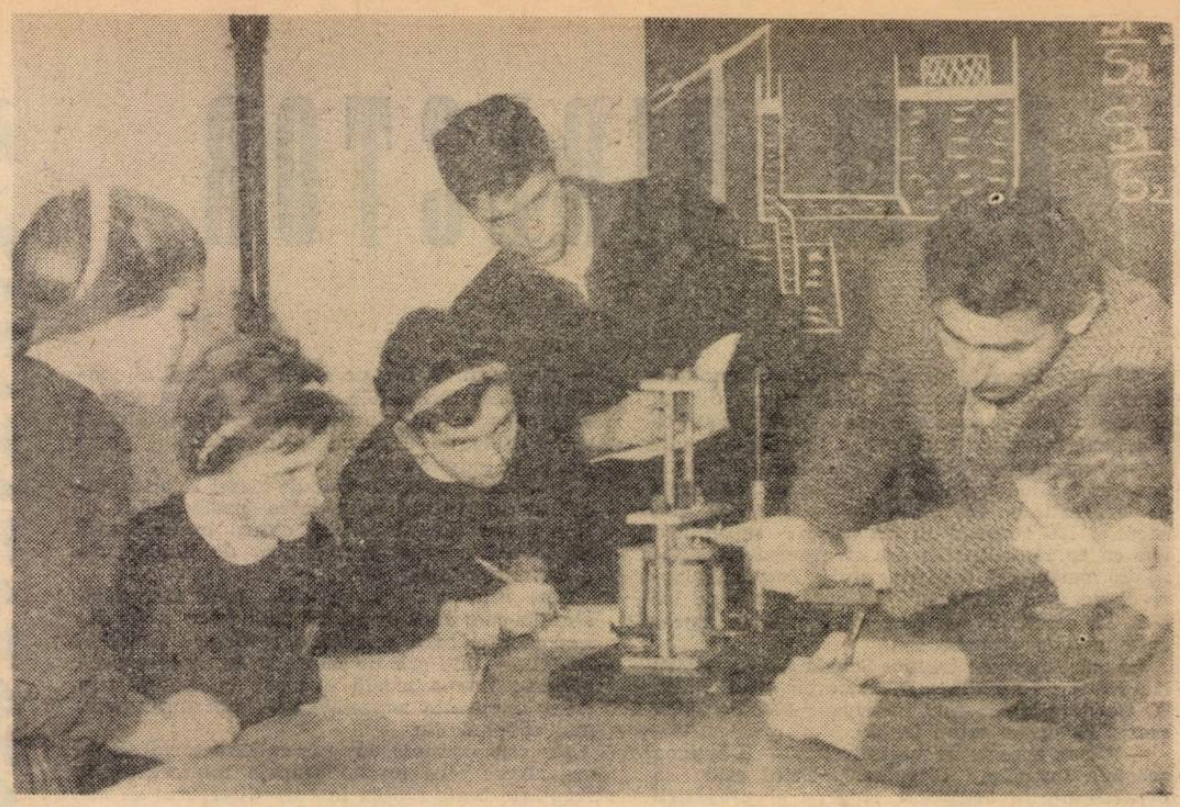

Lecţii în laboratorul de fizică al Şcolii medii nr. 3 din Baia Mare

Mai multă atenţie definiţiilor

Eforturile ce se fac pentru a îmbunătăţi conţinutul învăţămîntului, pentru a-i spori eficacitatea şi pentru a-l pune în concordanţă cu cerinţele vieţii noi le simţim cu toţii parcurgînd programele şcolare, manualele, planurile de învăţămînt şi celelalte materiale de specialitate tot mai bune ce ne stau la îndemînă. Aceasta şi explică faptul că an de an, şi în predarea limbii şi literaturii romîne în şcolile de cultură generală s-au făcut progrese însemnate.

Problemele pe care le voi discuta în cele ce urmează vizează unele aspecte negative privitoare la predarea limbii şi literaturii în şcolile noastre. Pentru că, deşi s-au făcut progrese, este loc pentru şi mai mult.

Am rămas foarte mirat cînd, întrebîndu-l pe un elev de clasa a VII-a care este deosebirea dintre limbă şi literatură, el mi-a răspuns că nu-i nici o deosebire. Din curiozitate, am întrebat acelaşi lucru şi pe un elev de clasa a XI-a şi pe alţii. Am primit acelaşi răspuns.

Faptul mi-a dat de gîndit şi m-a determinat să caut cauzele care creează o asemenea confuzie în mintea elevilor. In prezent sînt convins că, printre altele, şi manualele sînt acelea care alimentează asemenea confuzii.

Pe copertele unora din cărţile de romînă stă scris : „Limba romînă pentru clasa..." iar pe prima pagină : „Limba romînă — lecturi literare şi gramatică". Prin urmare, din capul locului copiii sînt conduşi să includă în sfera noţiunii de limbă romînă şi textele literare (aici am vrea să arătăm şi o altă greşeală : autorii scriu „lecturi literare" gîndindu-se la „texte literare"; or, „lectură" înseamnă acţiunea de a citi un text scris). Cred de aceea, că mult mai corect ar fi ca pe copertele manualelor amintite să scrie : „Limba şi literatura romînă, manual pentru clasa..." şi că e necesar ca în interiorul lor să se facă distincţia dintre limbă şi literatură pe de o parte, şi dintre lectură şi operă literară (text beletristic) pe de altă parte.

O altă greşeală pe care o fac deobicei elevii : aceea de a include în sfera gramaticii fonetica — compartiment deosebit al limbii. Vinovaţi de această greşeală nu sînt în primul rînd elevii, ci autorii manualelor de romînă, căci la capitolul gramatică al manualelor ei plasează şi noţiunile de fonetică. Este drept că acolo, unde se vorbeşte despre gramatică şi părţile ei, autorii precizează că „în sprijinul gramaticii vine fonetica" şi că „studierea gramaticii este înlesnită de cunoaşterea foneticii" (cl. VII-a), sau chiar că ea „nu este o parte a gramaticii" (cl. V-a). Totuşi confuzia se creează şi se înrădăcinează prin faptul că an de an elevii găsesc în cadrul părţii rezervate pentru gramatică trei capitole distincte : fonetica, morfologia şi sintaxa, ca şi prin faptul că la sfîrşit, în „cuprins", manualele prezintă fonetica de aşa manieră încît apare tot ca o parte a gramaticii, la fel cu morfologia şi sintaxa.

Incă mai există neconcordanţe între manuale, care pur şi simplu îi derutează pe elevi. In clasa a cincea ei învaţă din manualul scris de Aura Bedeleanu, Florica Popescu, Ion Popescu, că limba romînă are 7 vocale şi 18 consoane, adică în total 25 de sunete. Dar în clasa a VII-a află din manualul semnat de Alexandrina Tutoveanu şi Ion Popescu că are 7 vocale şi 20 de consoane, în total 27 de sunete.

Este nevoie să se revadă şi unele definiţii din cărţile de romînă, fiindcă, după părerea mea, nu sînt întrutotul ştiinţifice şi îndeajuns de clare pentru a fi deplin înţelese de elev şi pentru a-l orienta perfect. Bunăoară, manualul de romînă pentru clasa a cincea dă articolului următoarea definiţie : „Partea de vorbire care se aşază înaintea sau în urma unui substantiv pentru a-l determina" (p. 138). Această definiţie are cel puţin două cusururi. Mai întîi ştim că un adjectiv poate sta înaintea sau în urma substantivului pentru a-l determina : Băiatul *meu* învaţă bine, *Acel* băiat învaţă bine. Cuvîntul *„meu"* din prima propoziţie este adjectiv posesiv şi determină substantivul *„băiatul"*, iar cuvîntul *„acel"* din a doua propoziţie este adjectiv demonstrativ şi determină substantivul *„băiat"*. Apoi ştim cu toţii că şi alte părţi de vorbire pot fi articulate, nu numai substantivul. Iată cîteva exemple: Mănoasa cîmpie a rodit mult (adjectiv calificativ), Unsprezecele romîn s-a comportat bine în meciul cu bulgarii (numeral cardinal substantivat), Ştefan cel Mare a fost domnul Moldovei între anii 1457 şi 1504 (adjectiv), Al doilea elev a ştiut bine (numeral ordinal), Creionul meu e albastru, al tău e roşu (pronume posesiv). Prin urmare trebuie găsită altă definiţie pentru articol, una care să nu vizeze şi alte părţi de vorbire.

In toate manualele de romînă se dă morfologiei următoarea definiţie : „Partea gramaticii care stabileşte regulile modificării formei cuvintelor în vorbire". La prima vedere, s-ar părea că definiţia este corectă. Dar, după cum se ştie, nu toate cuvintele se modifică în decursul vorbirii. Adverbul, prepoziţia, conjuncţia şi interjecţia nu se modifică din care cauză ele se şi numesc neflexibile şi sînt explicate ca atare elevilor. In manuale această precizare se face chiar imediat ce s-a arătat că morfologia stabileşte regulile *modificării* cuvintelor în vorbire. Intrucît aceste contradicţii pun în derută pe elev, cred că este absolut necesar să se renunţe la definiţia morfologiei, aşa cum este ea dată mereu în manuale şi să se găsească alta mai exactă, mai edificatoare pentru elevi.

Şi alte definiţii prezente în manualele şcolare sînt deficiente după părerea mea, căci nu conduc pe elev direct la concluziile cu care trebuie să rămînă. Propoziţia principală, de exemplu, este — pe bună dreptate — definită astfel : „Propoziţia al cărei înţeles nu depinde de înţelesul altei propoziţii dintr-o frază" (cl. VI-a, VII-a) sau „Propoziţia dintr-o frază care are singură un înţeles deplin" (cl. V-a). Pe de altă parte, însă, definiţia propoziţiei coordonate concluzive şi chiar şi a celorlalte principale coordonate creează în mintea elevului ideea subordonării. Prin urmare şi definiţia propoziţiei coordonate ar trebui revăzută.

Unele capitole ale gramaticii din manuale nu dau lămuriri în probleme pe care le întîlnesc zi de zi elevii. De exemplu credem necesar ca manualele să dea explicaţii şi în legătură cu subiectul multiplu sau unic exprimat prin mai multe cuvinte atît de des întîlnite în vorbire.

Unele din observaţiile mele privesc greşeli care s-au încetăţenit de mult în manuale. Ce-ar fi dacă le-am revizui atent şi ne-am gîndi la formulări noi, mai bune?

Prof. CLEMENT ANTONOVICI
Suceava

Observaţii la manualul de anatomie pentru clasa a X-a

Noul manual de anatomie pentru clasa a X-a deşi este în general, judicios întocmit şi completat cu date ştiinţifice noi, bazate pe ultimele cercetări ştiinţifice, mai prezintă, după părerea mea, unele lipsuri care mi-au fost relevate în cadrul predării şi la care mă voi referi în cele ce urmează.

La capitolul care se ocupă de studiul celulei, în manual se afirmă că membrana celulară prezintă atît spre exterior cît şi spre interior numeroase expansiuni. Ar fi fost absolut necesar ca această afirmaţie să fie susţinută printr-un desen al membranei celulare, pentru ca astfel ea să fie cu uşurinţă înţeleasă de elevi.

Lecţiile despre sistemul muscular ar trebui completate cu o figură în care să se prezinte structura unei miofibrile striate şi un desen reprezentînd formarea plăcii motorii, precum şi felul cum se termină fibra nervoasă motorie şi senzitivă în muşchi. In manual sînt foarte bine explicate procesele chimice din muşchi avînd ca urmare contracţia musculară, apariţia oboselii, cauzele înlăturării oboselii, căldura musculară. Consider că era însă bine dacă în continuare se vorbea şi despre relaxarea musculară, fenomen care are un biochimism specific.

In prezentarea sistemului nervos se vorbeşte despre dezvoltarea ontogenetică a sistemului nervos. Ar fi fost însă necesar aici şi o comparaţie pentru a se evidenţia deosebirea dintre dezvoltarea filogenetică şi ontogenetică, consolidîndu-se mai bine în acest fel noţiunile respective. Fig. 45 de la pagina 63 redă fazele de dezvoltare ontogenetică a sistemului nervos, care explică, după cum se ştie, originea ectodermică a sistemului nervos. Fenomenul nu poate fi observat clar din figura respectivă, deoarece dunga neagră reprezentînd ectodermul nu apare ca un strat de celule diferenţiate, care se îngroaşă prin alungire, formînd placa neurală.

Remedierea acestor deficienţe ca şi a celor semnalate anterior va ridica, fără îndoială, nivelul conţinutului şi prezentării grafice a manualului de anatomie pentru clasa a X-a.

Prof. M. COPĂCEANU

Despre unele „revizuiri" din abecedar

Editura de stat didactică şi pedagogică se îngrijeşte de îmbunătăţirea continuă a manualelor şcolare, lucru uşor de constatat în ediţiile noi ale acestora. Şi în Abecedar se simte intenţia de a pune la îndemîna copiilor lucrări mereu mai bune. Cu atît mai mare ne este mirarea cînd constatăm că unele îndreptări s-au făcut aşa încît să se creeze alte neajunsuri.

De exemplu, la pag. 57 din Abecedarul ediţia 1962, ilustraţia şi textul au fost înlocuite cu altele în ediţia din 1963. Dar de astă dată între ilustraţie şi text nu există concordanţă. In text este redată convorbirea dintre „tata" şi „tovarăşul Ilie", dar în ilustraţie, lîngă tata — care toarnă grîu în semănătoare, în loc de tovarăşul Ilie, este o colectivistă !

In plus textul are cuvinte cu litera „ş" (tovarăşul), pe care elevii n-au învăţat-o.

Consider că este necesar să se remedieze aceste lipsuri în ediţia următoare.

FLOREA POPESCU
învăţător
comuna Siliştea, raionul Videle

NOI REALIZĂRI PRIVIND MATERIALUL DIDACTIC

● Sortimente ale producției I. M. D ● Catalogul sortimentelor care vor fi livrate școlilor ● Aparate realizate cu mijloace locale

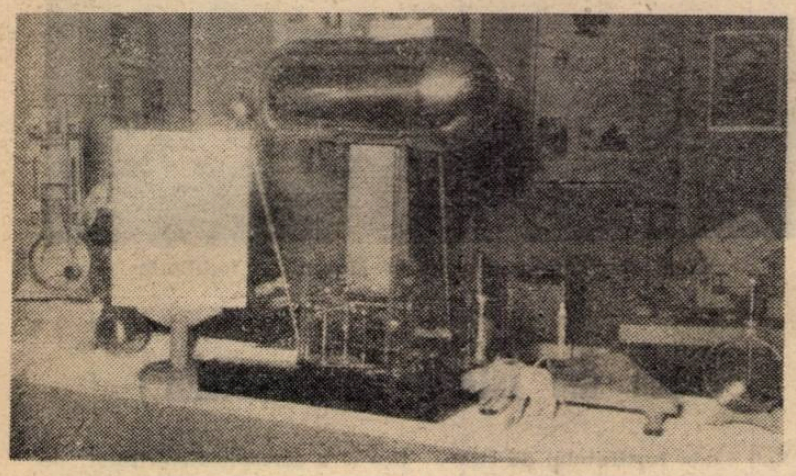

Unul dintre noile aparate prezentate de I.M.D. în cadrul expoziției de material didactic.

Expoziție

În unul din numerele trecute, am prezentat în ansamblu expoziția de material didactic produs de I.M.D. Revenim în acest număr asupra aceleiași expoziții, pentru a înfățișa mai amănunțit cîteva aparate și instrumente intrate recent în producția de serie, care permit efectuarea unor experiențe legate de teme noi introduse în programele școlare ca urmare a avîntului general al științei.

Trusa pentru experiențe de electronică permite efectuarea unor experiențe variate în legătură cu punerea în evidență a curentului continuu și a curentului alternativ, cu frecvența în curentul rețelei de alimentare și cuplarea condensatorilor în circuit. De asemenea, trusa pentru experiențe de electronică permite efectuarea unor vaste observații asupra încărcării și descărcării condensatorilor, influenței rezistențelor chimice asupra condensatorilor, bobinelor de inducție și curenților de inducție, diodelor, emisiilor electronice, triodelor, becurilor cu neon, tuburilor electronice, receptoarelor cu reacție și detecția pe grilă, celulelor fotoelectrice și transformării luminii în sunet, principiului cinematografului sonor. Această trusă care cuprinde un ansamblu de 69 de piese, inclusiv un difuzor, permite parcurgerea pe cale experimentală a unui număr mare de teme din domeniul electronicii.

Tot pentru aprofundarea acelorași fenomene științifice poate fi folosită, *celula fotoelectrică demonstrativă*. Cu ajutorul ei predarea noțiunilor de optică fotonică, a fenomenelor fotoelectrice și aplicațiilor lor în practică devine mult mai accesibilă, mai intuitivă. În general, instalația produsă de I.M.D. funcționează ca o celulă fotoelectrică avertizoare obișnuită. În cazul cînd fasciculul luminos este obturat, închiderea circuitului anodic al tubului electronic se traduce printr-un semnal optic și acustic. Apare evident că acest dispozitiv permite o prezentare amplă a posibilităților de utilizare a fenomenului fotoelectric în industrie.

Cercetările experimentale efectuate într-o serie de școli arată importanța deosebită pe care o are în cadrul predării lecțiilor de fizică *termoelectromagnetul* produs recent de I.M.D. Aparatul care permite demonstrarea clară a producerii curentului termoelectric este compus dintr-un termoelement, un miez de fier și o armătură mobilă.

Trusa și aparatele prezentate în rîndurile de față, ca și numeroase alte aparate și instrumente, cum sînt de pildă, dinamul mașină, aparatul pentru demonstrarea rezonanței electrice etc. întregesc gama variată de sortimente produse de I.M.D. Fără îndoială că o vizită a profesorilor, indiferent de specialitatea pe care o predau, la expoziția I.M.D., le va sugera multe idei valoroase în legătură cu îmbogățirea dotației școlilor cu material didactic și cu găsirea unor noi forme intuitive de predare.

Pentru lucrările frontale de laborator

Este cunoscută importanța deosebită a lucrărilor de laborator pentru consolidarea cunoștințelor însușite de elevi, pentru dezvoltarea spiritului lor de observație, a răbdării, perseverenței și simțului de organizare a muncii.

Experiența mea personală și realizările altor colegi mi-au dovedit că asigurarea condițiilor necesare efectuării cu eficiență a unor lucrări frontale de laborator este posibilă în toate școlile noastre, cu ajutorul unor aparate și al utilajelor confecționate cu mijloace locale. Aparate didactice utile pot fi confecționate în școli și pentru demonstrațiile în cadrul lecțiilor.

În cercurile de elevi — radiotehnic și electrotehnic — și cu sprijinul întreprinderilor din apropiere și al profesorilor-maiștri de practică, am reușit să realizăm astfel o serie de aparate interesante. Printre acestea se numără, de pildă, un aparat pentru verificarea legilor lui Ohm și Kirchhoff și a factorilor de care depinde rezistența conductoarelor. Aparatul este montat pe un panou din material izolant (pertinax, textolit) de dimensiunile 40/25 cm (fig. 1). Între bornele aa', bb', cc' — sînt prinse conductoare de nichelină cu Ø = 0,3 mm, între bornele dd' — un fir de nichelină cu Ø = 0,6 mm iar între ee' un fir de manganin de Ø = 0,3 mm. Bornele 1—1' ; 2—2' ; 3—3' sînt legate în paralel și servesc la stabilirea legăturii cu sursa de alimentare, cu voltmetrul, cu ampermetrul și conductoarele de pe panou, în succesiunea cerută de lucrare. Fișele cu patru legături, confecționate din sîrmă izolată cu material plastic, sînt prevăzute cu banane, permițînd astfel manevrarea cu ușurință a instalației (fig. 1 B, C). Ca generator electric folosim acumulatoare, redresoare sau chiar baterii de lanternă. Cînd a fost necesar am făcut montajul potențiometric al generatorului pentru a permite reglarea tensiunii între limitele menționate ; pentru această operație sînt potrivite aparatele de măsură confecționate de I.M.D. sau milia

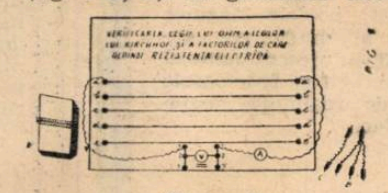

Figura 1

ampermetrele pentru valoarea de 5 A produse de uzinele „Electromagnetica".

Am confecționat zece asemenea instalații — fiecare avînd tot utilajul necesar, inclusiv șurubelniță și cleste ascuțit. Cu acestea, în timp de o oră, elevii dispunînd anterior de cunoștințele cerute și avînd instrucțiuni scrise, pot efectua verificarea relației

$$R = \rho \frac{e}{s}$$

— a legii lui Ohm și a legilor lui Kirchhoff.

O altă instalație, larg folosită la lecțiile de fizică, pe care am construit-o cu mijloace locale, permite compararea efectului reactantei capacitive și al rezistenței ohmice, într-un circuit alimentat la curent alternativ. Folosind montajul din fig. 2 se poate aprecia creșterea curentului și cu creșterea capacității, prin luminozitatea becului instalat în circuitul în care se află instalate patru condensatoare ce pot fi conectate în mod succesiv. In paralel cu acest circuit se află instalate o rezistență și alt bec a cărui luminozitate scade pe măsură ce crește rezistența ohmică. Instalația este montată pe o planșetă de lemn de dimensiunile 60/40 cm.

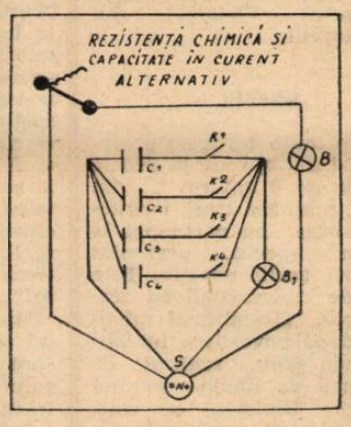

Figura 2

O instalație pentru proiectarea spectrului magnetic al curentului linear și circular a fost construită tot în cadrul școlii. Pe suportul confecționat din plexiglas sau din sticlă am montat două cadruri dreptunghiulare, iar în locul spirelor am construit cîte un multiplicator alcătuit din cîte 26 înfășurări de sîrmă izolată. Pentru a lăsa impresia — la prima vedere — că este un singur conductor, am înfășurat aceste multiplicatoare cu bandă izolatoare de material plastic, marcînd prin săgeți colorate sensul curentului.

Presărînd pilitură de fier și proiectînd cu ajutorul unei lămpi de proiecție spectrul magnetic pe tavan, elevii pot urmări forma liniilor de forță — cercuri concentrice, ce se distanțează pe măsură ce se depărtează de conductor.

Pentru stabilirea sensului liniilor de forță în funcție de sensul curentului, am confecționat acele magnetice necesare tăind în prealabil romburi de mărimea dorită din oțel de arc pentru ceasornice, lipindu-le cu adezin pe o plăcuță subțire de plexiglas și aplicînd apoi, după o centrare perfectă, direct pe oțel — tot cu adezin — o mărgea de sticlă. După ce totul s-a uscat, am magnetizat acele confecționate, am marcat cu tuș polii N și S și, folosindu-mă de un ac de cusut fixat tot pe un suport transparent, am susținut acele magnetice în cîmpul cercetat. Elevii au putut astfel urmări schimbările sensului liniilor de cîmp, atunci cînd se schimbă sensul curentului. Și în cazul acestui aparat se poate folosi ca generator electric o baterie de lanternă de 4,5 volți.

Asemenea aparate, ca și multe altele executate tot în cadrul cercurilor, permit îmbogățirea substanțială a lecțiilor de laborator, lărgirea continuă a gamei de experiențe menite să asigure o mai strînsă legătură a predării cunoștințelor de fizică cu diferitele aplicații practice ale acestora.

Prof. OLIMPIA BÎNĂ
Școala medie nr. 22
Gh. Lazăr — București

Pentru lecțiile de istorie

Căutînd procedee noi de prezentare intuitivă a cunoștințelor de istorie am confecționat împreună cu elevii o serie de hărți suprapuse.

Asemenea hărți am folosit de pildă în predarea lecției de istorie modernă cu subiectul „Unificarea Italiei". În cadrul lecției am utilizat harta politică înfățișînd Europa în perioada respectivă, în care se vedea Italia cu numeroasele ei state, fiecare dintre ele colorat sau hașurat diferit.

Materialul pentru suprapunere este alcătuit din șabloane decupate din carton sau hîrtie groasă, fiecare șablon avînd forma unui stat păstrînd exact dimensiunile acestuia de pe harta murală. Pe ele se afla scris numele statului și anul cînd a fost alipit. Statele alăturate care s-au unit în aceeași perioadă pot fi puse împreună fără să mai fie decupate separat.

La începutul expunerii cînd am vorbit despre regatul Sardiniei (Piemontul), am suprapus concomitent pe hartă șablonul respectiv, prins cu un ac cu gămălie. Apoi, în cursul expunerii am suprapus statele corespunzînd fiecărei etape de unificare — Lombardia (1859) ; Italia de sud (Regatul celor două Sicilii) (1860) ; statele din nordul și centrul Italiei (1859—1861). Astfel elevii au putut vedea că la data proclamării regatului Italiei (1861) numai Veneția și Statul Papal nu erau alipite.

Prezentînd în mod asemănător etapele fenomenului istoric respectiv am reușit să subliniez succesiunea evenimentelor, legătura între ele și trăsăturile lor esențiale, asigurînd participarea activă a elevilor și realizînd astfel o lecție mai interesantă.

Procedeul devine și mai folositor dacă în locul hărții murale se folosește o planșă mărită, care să fie desenată în culori pe coli mari de carton, peste care se pot aplica șabloanele.

Asemenea hărți și planșe suprapuse am confecționat pentru temele : „Cucerirea Orientului de către greco-macedoneni", „Marile cuceriri romane" (Războaiele punice), „Marele califat arab", „Cruciadele", „Formarea marelui cnezat al Moscovei", „Formarea imperiului lui Napoleon I", „Unificarea Germaniei", „Formarea imperiului colonial-britanic" și altele.

Șabloanele confecționate le păstrez în plicuri purtînd denumirea lecției la care vor fi folosite.

Prof. DOREL SAVU
Școala de 8 ani Cărpiniș,
raionul Sebeș, reg. Hunedoara

CATALOGUL PRODUSELOR I. M. D.

Catalogul de material didactic apărut recent — o adevărată expoziție volantă — prezintă produsele realizate de Întreprinderea de material didactic, Editura didactică și pedagogică, Industria optică română, studioul „Al. Sahia", întreprinderile „Precizia", „Electrecord", „Mecano-chimica" din Bacău, numeroase alte întreprinderi producătoare de material didactic, precum și o serie de școli specializate în producția de serie a unor materiale didactice cum sînt Grupul școlar al Ministerului Învățămîntului din București și școlile de meserii din Bacău, Craiova etc.

Materialele prezentate în catalog sînt sistematizate în cadrul diferitelor discipline — geografie, matematică, fizică, științe naturale —, precum și în funcție de specificul materialului respectiv — grafic, material de proiecție, discuri etc.

Prezentările din catalog indică la început indexul de recunoaștere pentru efectuarea comenzilor, cuprind scurte notații asupra domeniilor de folosire, datele tehnice de construcție și sînt însoțite, la principalele materiale, de fotografii sau scheme. Catalogul cuprinde de asemenea, în partea finală, un index alfabetic al tuturor materialelor didactice produse, cu indicația paginii unde se află prezentarea fiecărui material.

Avînd o prezentare grafică deosebită — ilustrații policromice la materialul didactic pentru preșcolari, planșe în culori etc. —, catalogul de material didactic constituie o lucrare de deosebită utilitate pentru toți cei care doresc să-și îmbogățească continuu mijloacele cu ajutorul cărora efectuează predarea lecțiilor.

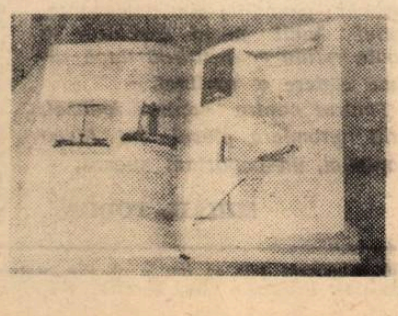

CORESPONDENȚA

DUPĂ ORELE DE CURS

Ce fac elevii în timpul liber? Iată o problemă interesantă la care ne răspund multe din corespondențele sosite în ultimul timp la redacție. Răsfoindu-le, ne-am dat seama încă o dată că organizarea timpului liber într-un mod cît mai plăcut, mai instructiv, antrenarea elevilor în acțiuni variate și interesante preocupă în mod permanent fiecare școală, pe fiecare pedagog.

Cîmpulung-Muscel

O corespondență sosită din Cîmpulung Muscel și semnată de profesorul *Ion Popescu* ne povestește despre interesanta excursie pe care au făcut-o de curînd un grup de elevi și profesori de la Școala medie „Dinicu Golescu" pe șantierul hidrocentralei „16 Februarie" de pe Argeș.

„Drumul ne poartă la început printre muscele și depresiuni înfățișîndu-ne tuturor un minunat peisaj de iarnă. De la Curtea de Argeș cotim spre nord, către inima munților, înaintînd tot mai mult în mijlocul șantierului. De o parte și de alta a șoselei de curînd asfaltată se ridică noile construcții pentru muncitori, parcul auto, ateliere de reparații. La nord de Căpățîneni, la ieșirea Argeșului din chei, se construiește undeva, în adîncuri, centrala subterană. Urcăm apoi pe un drum săpat în peretele muntelui, trecem peste viaducte, peste poduri suspendate, străbatem mici tunele. La capătul drumului ne aflăm suspendați cu două sute de metri deasupra locului unde a început să se construiască barajul. Elevii privesc cu uimire transformările petrecute aici, transformări rezultate din munca sutelor de muncitori de pe șantier. Tot ce văd în jurul lor constituie încă o dovadă concretă a forței omului, a voinței sale. Apoi elevii primesc explicații interesante de la ingineri, de la muncitori, care le vorbesc despre viitoarea hidrocentrală, despre uriașa sa putere. Toți ascultă, notează".

În afară de vizitarea șantierului, excursia a prilejuit elevilor și dobîndirea unor cunoștințe de istorie, de geografie. Ruinele cetății seculare a lui Vlad Țepeș, aninate pe vîrful muntelui le-au reamintit o interesantă pagină din istorie. De asemenea elevii au ascultat cu interes explicațiile profesorului de geografie referitoare la geneza și formarea cheilor Argeșului.

Rîmnicu-Sărat

Interesant, plăcut, își petrec timpul liber și elevii Școlii medii nr. 1 din Rîmnicu-Sărat. În planul comun de activități extrașcolare al școlii și al organizației U.T.M., ne scrie corespondentul nostru *Vasile N. Uță*, sînt stabilite numeroase acțiuni extrașcolare. De multă popularitate se bucură, bunăoară, numeroasele vizionări în colectiv a unor filme sau spectacole de teatru la care participă elevii școlii. În ultima vreme, de pildă, elevii au vizionat filmul romînesc „Tudor", spectacolul de teatru „Băiat bun.. dar cu lipsuri", de Nicuță Tănase, după care s-au organizat discuții pe clase. Frumoase, instructive au fost și serile literare organizate cu concursul profesorilor de romînă, cum au fost cele cu temele „Maiakovski — poet al revoluției" și „Imnuri de slavă patriei". Interesantă a fost și seara de chimie organizată recent de elevii claselor a X-a „A" și a X-a „B", în care s-a discutat despre viața și opera savantului romîn Petre Poni.

Proiecte, care mai de care mai interesante, se fac de pe acum și pentru vacanța de primăvară. Bunăoară, însoțiți de profesori, elevii vor vizita o gospodărie agricolă colectivă din raion, fabrica de țigarete din oraș și casa memorială „Alexandru Vlahuță" din Dragoslovenî.

Gherla

Nu de mult, ne scrie profesoara *Irina Roșu*, de la Școala generală de 8 ani nr. 2 din Gherla, regiunea Cluj, locuitorii din oraș au participat la un frumos spectacol prezentat de elevii școlii noastre. Este vorba de spectacolul cu dramatizarea „Dumbrava minunată" după povestirea lui Mihail Sadoveanu, realizat de profesorul de limba romînă Gheorghe Breharu, cu concursul celorlalți profesori din școală.

Istoria micuței orfane Lizuca, care alungată de mama sa vitregă își găsește refugiul la țară, la bunicii săi, i-a captivat deopotrivă și pe interpreți și pe spectatori. Acțiunea spectacolului a fost intercalată cu interludii muzical-coregrafice, transformîndu-se astfel într-o frumoasă poveste feerică. În decorul plastic al spectacolului, interpreții — școlari între 7 și 13 ani — au întruchipat cu mult farmec personaje de vîrsta lor, precum și o serie de personificări. Minuțioasa pregătire a rolurilor și a dansurilor a contribuit la succesul spectacolului.

Cu acest frumos spectacol elevii Școlii de 8 ani nr. 2 vor face în vacanța de vară o serie de „turnee" în raion și în regiune.

Șimleul Silvaniei

Numeroși elevi de la Școala medie din Șimleul Silvaniei, ne scrie profesorul *Gheorghe Boșca*, își petrec timpul liber activînd în numeroasele cercuri ce funcționează în școală. Unul din aceste cercuri este și cel al fotografilor amatori, care a luat ființă la începutul acestui an școlar. Cum era și firesc, cercul a atras numeroși participanți din toate clasele. La înzestrarea sa cu toate cele necesare și-a adus o substanțială contribuție și comitetul de părinți. Astfel, au fost puse la dispoziția fotografilor amatori o cameră obscură cu tot aparatajul necesar. Ședințele cercului, la care participă profesorii de fizică și de chimie, constituie pentru elevi o minunată posibilitate de a pune în practică cunoștințele dobîndite la lecțiile de fizică și chimie. În cinstea celei de a 20-a aniversări a Eliberării patriei noastre, cercul desfășoară o susținută activitate. Membrii cercului și-au propus, bunăoară, să alcătuiască un album al școlii cu aspecte din activitatea școlară și extrașcolară a elevilor. În momentul de față se lucrează și la albumul cu tema „Orașul natal — ieri și azi". În vederea realizării acestui album, membrii cercului se deplasează „pe teren" spre a realiza imagini ale orașului de la poalele Măgurii. Imaginile albumului vor cuprinde atît pitorescul natural al orașului, cît și frumoasele realizări ale regimului democrat popular.

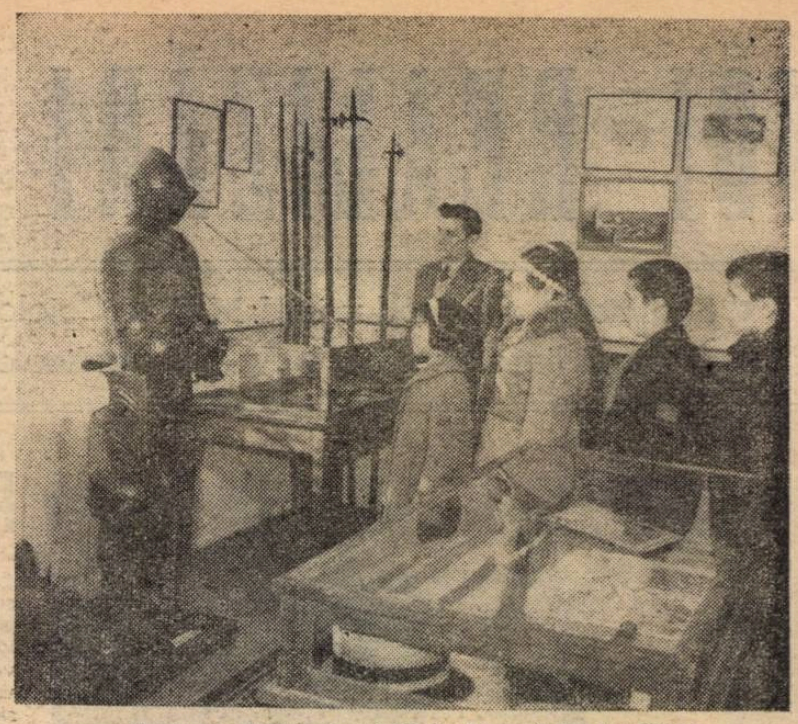

Elevi din Slatina în vizită la Muzeul din localitate

Pagini din istoria învățămîntului*)

Sub egida Institutului de științe pedagogice a apărut recent, în Editura didactică și pedagogică, lucrarea „Contribuții la studiul legislației romînești. Legea instrucției publice din 1864" de prof. Ilie Popescu-Teiușan.

Volumul apărut, avînd o amplă și competentă documentare, reprezintă o importantă contribuție la promovarea cercetărilor științifice privitoare la istoria învățămîntului și legislației școlare, întrucît lucrarea cuprinde în mod sistematic și unitar aspecte ale legislației școlare între anii 1859-1899.

În capitolul introductiv, se face o succintă trecere în revistă a legislației și dezvoltării învățămîntului pînă la legea instrucției publice din 1864. Autorul arată apoi, pe larg în primul și în al doilea capitol, condițiile social-economice și politice în care s-a pregătit reforma școlară din 1864 și starea școlilor în anii premergători legii instrucției publice din 1864, prima lege școlară unitară pentru ambele Principate Romîne. Se desprinde limpede faptul că această lege, care se referă la învățămîntul de toate gradele (elementar, secundar și superior) și la toate categoriile de școli — gimnazii, licee, școli profesionale — răspunde în primul rînd necesităților ridicate de stadiul de dezvoltare economică a Principatelor la mijlocul secolului al XIX-lea, că a fost concepută de pe poziții democratice și a corespuns spiritului de înnoire dorit de intelectualitatea progresistă, însuflețită de țelurile politice ale revoluției de la 1848. Autorul analizează amănunțit, alături de elementele noi conținute de legea din 1864, și elementele conservatoare, retrograde, ale acesteia.

Capitolele III, IV, V ale lucrării se referă concret la întocmirea legii instrucției din 1864, respectiv la principiile și dispozițiile de bază ale acesteia, la organizarea administrativ-didactică a învățămîntului. Capitolele următoare înfățișează, în lumina caracterului lor de clasă, încercările de schimbare a legii din 1864 efectuate timp de peste 30 de ani, autorul reușind să scoată puternic în evidență tendințele tot mai reacționare în domeniul învățămîntului pe care le manifestau guvernanții burghezo-moșierimii.

Lista proiectelor și legilor de organizare a învățămîntului între anii 1859-1899 și amplele note bibliografice de la sfîrșit sînt, alături de întreaga lucrare, deosebit de utile cercetătorilor în domeniul istoriei învățămîntului, precum și cadrelor didactice în general.

VICTORIA POPOVICI

*) **Ilie Popescu Teiușan: Contribuții la studiul legislației romînești; Legea instrucției publice din 1864 (București, E.D.P.).**

„Nu prea albă ca zăpada..." și motanul descălțat" — la Teatrul pentru copii

Alecu Popovici și-a intitulat noua sa piesă destinată spectatorilor de vîrstă școlară, „comedie cu muzică". Și, într-adevăr, este o cuceritoare lucrare dramatică cu cîntece, plină de entuziasm și veselie, dar mai ales plină de învățăminte.

Folosind o formulă de teatru pentru copii complet inedită și modernă, autorul piesei „Nu prea albă ca zăpada.." nu urmărește să dea o replică actuală basmelor, atît de îndrăgite de copii. Piesa lui Alecu Popovici este o feerie modernă pentru copii (și adesea și pentru părinți) care pune la încercare direct sensibilitatea specifică micului spectator. Autorul nu-și construiește piesa după vechea formulă a spectacolelor care scoteau din recuzita unor povești mai mult sau mai puțin clasice cocoșei, ursuleți, vulpile etc. El preia unele personaje din lumea basmelor cu adevărat clasice, le poartă printre cei cîțiva eroi contemporani cu care se interferează și astfel se naște basmul modern care capătă — datorită vervei și fanteziei lui Al. Popovici — semnificative înțelesuri asupra vieții de zi cu zi a micilor spectatori.

Comedia este o înșiruire plină de haz de peripeții nostime ale celor doi eroi principali, Cristina și Radu, care vor să se refugieze în lumea basmului pentru a găsi „țara lui Nu-i muncă". Prin modul în care autorul își desfășoară acțiunea, înseși basmele vor sparge mirajul acestei false credințe. Cristina, de pildă, se vrea „Albă ca zăpada", dar nu reușește să fie, deoarece — în poveste — micuța eroină era foarte harnică, ținînd casa celor 7 pitici curată ca un pahar. Astfel basmul în care se refugiase Cristina se rupe, se spulberă, lăsînd ca învățămintele să le desprindă singuri copiii. Nimic ostentativ în prezentarea moralei, nimic didacticist.

Un rol de seamă în realizarea noului spectacol de la Teatrul de copii îl are regizorul D. D. Neleanu. El a pornit de la formula inedită a textului, dezvoltînd-o cu inventivitate, fantezie și sensibilitate într-o punere în scenă deosebit de atrăgătoare. D. D. Neleanu dă dovadă de o subtilă înțelegere a copilului din ziua de astăzi, accentuînd cu finețe — acolo unde era nevoie — ideile educative ale piesei, sau dînd frîu liber imaginației — acolo unde textul o cere.

Sub „bagheta" lui, colectivul de actori care a lucrat la spectacol a obținut creații pline de gingășie și bun gust.

În primul rînd trebuie amintit „recitalul" Silviei Chicoș care face un comperaj spiritual, plin de umor și finețe. Mariana Oprescu și Genoveva Preda au avut de interpretat „partitura" cea mai întinsă: Radu și Cristina. Cuplul este excelent, autenticitatea celor doi copii — remarcabilă, iar gingășia personajelor de basm — de un înalt nivel artistic.

Creații deosebit de savuroase, realizează și Gheorghe Angheluță (Pompierul, Piticul și Omul din lună) și Maria Moraru (Împăratul, Baronul Münhhausen). În aceeași notă se încadrează și Doina Șerban (o modernă și frumoasă vrăjitoare), Gh. Vrînceanu (Un Făt-Frumos nu numai frumos), și Ion-Ilie Ion (Un vîrcolac).

O mențiune generală pentru muzica compusă de Vasile Veselovschi: melodiile sînt antrenante, astfel încît micul spectator le poate reține cu ușurință după ultima cădere a cortinei.

Teatrul pentru copii a realizat, prin premiera piesei lui Alecu Popovici, un important succes.

MIHAIL TODEA

BIBLIOGRAFIE

A apărut revista, NATURA, seria Geografie-Geologie, nr. 1, ianuarie-februarie 1964.

În sumar:

STUDII ȘI NOTE

I. Iordan, I. Velcea, Gh. Iacob, Al. Ghenovici: Harta economică a R. P. Romîne.

Gh. Tănase, D. Alexandru: Dezvoltarea industriei R. P. Romîne în prima jumătate a șesenalului.

Cl. Giurcăneanu: Repartiția pe zone de altitudine a populației și așezărilor pe teritoriul R.P.R.

N. Al. Rădulescu: Considerațiuni geografice asupra fenomenelor de secetă din R. P. Romînă.

I. Costea: Importanța microfosilelor în lucrările de prospecțiune și explorare.

Gr. Posea: Defileul Dunării.

M. Nicolescu: Apele minerale de la Tușnad-Băi.

METODICA

M. Gingaciu: Metodica predării lecției „Dezvoltarea economiei R.P.R.".

C. Micu: Predarea orală la lecțiile de geografie.

I. Voichin: În vizită la școala de 8 ani nr. 14 „Iohann Gutenberg" din Erfurt.

I. Supuran: Folosirea colectivului clasei pentru actualizarea lecțiilor de geografie.

A. Ionescu: Colțul geografic al raionului și regiunii.

*****:** Aparate necesare în predarea geografiei.

SĂ NE CUNOAȘTEM PATRIA

I. Ciungu: București.

*****:** Excursii documentare pentru membrii S.S.N.G.

*****:** Realizări economice în R.P.R.

PE HARTA LUMII

Al. Tetea: Basutoland.

*****:** Patagonia (pag. 82); Noutăți geografice (pag. 84).

Calendar. Cronică Recenzii.

CONCURS

Institutul de mine din Petroșani anunță ocuparea prin concurs a postului didactic de profesor de la catedra de organe de mașini și tehnologie, poziția 3 din statul de funcțiuni, disciplina tehnologie mecanică, mecanisme și organe de mașini și tehnologia construcției și repararea utilajului minier.

Cererile de înscriere se vor depune la rectoratul Institutului de mine din Petroșani în termen de o lună de la data apariției prezentului anunț și vor fi însoțite de următoarele acte: copie legalizată de pe diploma de stat sau de pe actul echivalent de studii superioare; copie legalizată de pe diploma de doctor sau de candidat în științe; copie legalizată de pe atestatul de profesor sau conferențiar; lucrările științifice ale candidatului, într-un exemplar; certificatul de caracterizare a activității profesionale și sociale a candidatului, eliberat de instituția în care acesta își are funcția de bază; memoriul de activitate didactico-științifică, semnat de candidat; autobiografia.

Informații suplimentare se pot lua de la secretariatul rectoratului, Petroșani, str. Institutului nr. 20.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Piața Scînteii nr. 1 Telefon 17.60.10. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii voluntari din unitățile de învățămînt. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii, Piața Scînteii București.

40 132

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Gazeta ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Anul XV nr. 747 | vineri 20 martie 1964 | 8 pagini 25 bani

Noului — drum larg

Critica este un element absolut indispensabil progresului pentru că ajută la înlăturarea a ceea ce e vechi, perimat, dăunător, creînd condiții dezvoltării noului, promovării a ceea ce este înaintat, folositor. Munca noastră presupune un permanent apel la arma criticii. Multitudinea metodelor și procedeelor utilizate în procesul predării, diversitatea de căi folosite în munca instructiv-educativă, impune folosirea criticii pentru selecționarea și ierarhizarea lor, pentru înlăturarea acelora care nu ajută dezvoltării. Critica ne-a ajutat să purtăm lupta împotriva metodelor și procedeelor învechite, să înlăturăm ceea ce era nejust și perimat și să afirmăm noul, ceea ce este pozitiv și valoros. Critica a contribuit din plin la succesele repurtate de școala noastră pînă în prezent.

Roadele sînt pe măsura modului cum știm să folosim acest mijloc de îmbunătățire a muncii noastre. Dacă am discuta, de pildă, cu profesorul Dumitru Păunescu, directorul Școlii de 8 ani nr. 1 din orașul Lupeni, am afla desigur că cea mai mare parte a succeselor repurtate de învățători și profesori, pe linia lichidării rămînerii în urmă la învățătură a elevilor, se datoresc judicioasei folosiri a criticii. Numeroase asistențe și interasistențe, schimburi de experiență urmate de analize critice aprofundate, le-au dat posibilitatea să vadă ce este pozitiv și ce nu în munca lor, să găsească cele mai potrivite căi pentru a asigura elevilor o mai bună pregătire. Rezultatele obținute în predare de profesori ca Nicolae Andronache sau Ioana Zărnescu de la Școala de 8 ani din comuna Lăpușata, raionul Horezu sînt, de asemenea, rodul atenției ce se dă în această școală discutării critice a metodelor și procedeelor folosite de către fiecare membru al colectivului didactic. Profesorul Rusalin Negru, directorul Școlii medii nr. 2 din Reșița, a acumulat, după o îndelungată activitate în munca de director, o bogată experiență în baza căreia se străduiește să mențină mereu treaz în rîndurile colectivului de cadre cu care lucrează, spiritul critic, socotindu-l drept unul din principalele mijloace pentru a asigura muncii didactice un permanent progres. Exemple asemănătoare ne oferă și alte numeroase școli.

Trebuie să recunoaștem însă că nu întotdeauna știm să folosim critica în modul cel mai just, să culegem efectele pozitive pe care ni le poate asigura ea. Se mai pot întîlni în școli cazuri cînd o insuficientă cunoaștere sau o greșită înțelegere a rolului criticii face ca aceasta să nu fie utilizată cu real folos.

Unul din aspectele relativ frecvente îl constituie ocolirea criticii. Să zicem că un profesor a asistat la una din lecțiile colegului său de aceeași disciplină. Sînt amîndoi profesori bine pregătiți, conștiincioși și se stimează reciproc. În vreme ce lecția se desfășoară, profesorul care asistă, își notează o sumedenie de observații. Desigur, este firesc ca după ce lecția a luat sfîrșit, să aibă loc o discuție sinceră, tovărășească, între cei doi profesori, astfel încît cel care a predat-o să-și afle lipsurile, să afle ce greșeli a făcut și cum va trebui să procedeze pe viitor pentru ca munca lui să fie mai rodnică.

Colegul său însă, nu are astfel de intenții. „Ce rost are să-l supăr? se gîndește el. Așa că trece de o parte foaia cu observații critice. În locul analizei sincere, omul nostru pune mîna pe cădelniță și-i dă! Măgulit, oarecum jenat, autorul lecției primește laudele cu adînci dar nemărturisite satisfacții, protestînd de convenință: „Lasă, lasă am și lipsuri...". Dar colegul și „prietenul" protestează hotărît. „Da de unde. Dacă aș fi văzut ceva, ți-aș fi spus-o. Ai experiență, știi să cîștigi clasa, știi să stimulezi atenția elevilor..." etc., etc.

Cu ce a ajutat deci asistența aceasta la lecție? Discutarea deschisă a lipsurilor ar fi fost un mijloc de a îmbunătăți munca pe viitor. Așa cum s-au întîmplat lucrurile însă, profesorul a cărui lecție trebuia să fie analizată, va persista în greșelile sale ignorîndu-le. S-a pierdut timpul degeaba, deși nu este exclus ca această asistență să fie enumerată printre acțiunile pozitive, la analiza muncii din școală. Așa se întîmplă desigur în școlile în care numărul interasistențelor nu constituie decît o cifră în sine fără să fie legată de necesitatea ridicării calității muncii.

Cu prilejul unui schimb de experiență organizat de secția de învățămînt a orașului Reșița, mai mulți directori au subliniat referindu-se la exemple ca cel de mai sus, cît de dăunătoare este această atitudine față de critică, demonstrînd pe baza unor fapte luate din propriile lor școli, unde poate duce cocolosirea lipsurilor.

Întîlnim în școli și situații în care înțelegerea greșită a criticii duce la negarea totală a oricăror realizări fără să propună în schimb nimic. Este vorba de cazuri diametral opuse celui de mai sus. Ne aflăm, de pildă, într-o ședință de consiliu pedagogic în care se analizează activitatea întregului colectiv de cadre didactice. Tocmai o astfel de ședință constituie un bun prilej pentru a înlătura, folosind arma criticii, metodele învechite, pentru a lichida deficiențele și pentru a hotărî utilizarea pe viitor a unor mijloace de muncă mai valoroase, mai eficiente. Uitînd însă rolul real al criticii și socotind-o doar un bun prilej pentru a lichida litigii personale, cu totul exterioare muncii profesionale, un profesor ia cuvîntul și enumeră lipsurile unuia din colegii săi argumentîndu-le cu patimă. Le-a notat grijuliu vreme de un trimestru întreg. Acum le expune cu satisfacție: nu se pregătește cu suficientă seriozitate pentru lecție, nu este punctual, în clasa lui sînt opt elevi nepromovați, nu folosește procedee adecvate lecțiilor, nu respectă programa. Urmările? Le bănuim cu ușurință. Atmosferă încordată, demobilizare în muncă și teren pentru înmulțirea lipsurilor.

Adevărata critică nu neagă doar ceea ce este perimat ci ne arată și drumul înainte. Fiind o negare, critica trebuie să fie în același timp și o afirmare. Afirmare nu numai în sensul reținerii a ceea ce este pozitiv ci și în sensul indicării procedeelor de învingere a lipsurilor. Așa se procedează pretutindeni unde se obțin succese.

ÎNCEPE VACANȚA

Îl auziți? Din strînsoarea metalului auriu, clinchetul a țîșnit cu o zvîcnitură și a săgetat liniștea. Cîteva clipe și sunetele jucăușe au umplut culoarele, clasele, întreaga școală.

Fiecare clinchet este parcă o chemare, fiecare pare că strigă o bucurie: „A sosit vacanța!...", „Vine primăvara!..."

Scuturîndu-și de pe umeri ultimele rămășițe ale iernii, munții, pădurile și poienile se pregătesc să-și întîmpine oaspeții. Vor fi mulți, tare mulți în vacanța aceasta. Cîteva sute, printre care și cei de la școlile din București, Iași, Onești, Cîmpina și-au anunțat de mult sosirea.

Două săptămîni, aceștia și încă mulți alții vor colinda munții, hăulind prin pădurile mustind încă de apă, prin poienile albite de ghiocei, adunînd în suflet și în minte neasemuite frumuseți.

Haină nouă, albă și strălucitoare îmbracă și orașele. În zilele vacanței ele vor fi străbătute și admirate de alte sute și mii de școlari. În confortabile autobuze sau pe jos, vor merge pe bulevardele și străzile largi, prin cartierele noi, prin parcurile cu miros de iarbă proaspăt încolțită. Elevi din aproape toate raioanele Dobrogei vor pleca să viziteze orașele de pe traseul Constanța, Urziceni, Buzău, Mărășești, Bacău, Piatra Neamț, Bicaz. Peste 900 de elevi din Timișoara, Lugoj, Caransebeș, Orșova vor vizita Capitala și apoi își vor continua drumul cu autocarele prin Ploiești, Cîmpina și Doftana. Exemplele ar putea continua, pentru că în această vacanță toate orașele țării vor fi împînzite de elevi.

Spectatori noi și mai mulți, așteaptă teatrele, cinematografele. Pentru elevi ele au pregătit noi programe, spectacole și filme. La Teatrul pentru tineret și copii din Capitală vor avea loc zilnic în această perioadă spectacole pentru elevi, iar numeroase cinematografe vor prezenta filme cu subiecte din viața tinerilor, a elevilor.

...Pline vor fi și stadioanele. Mingile așteaptă să fie zvîrlite cu putere în plasă. Pe afișe lipite la vedere, s-au programat pasionante meciuri de volei, de baschet, de fotbal. Jucătorii freamătă, sînt gata pentru a începe primele partide...

Și clinchetul impetuos, copleșitor nu mai conține, împletindu-se pînă în ultimile sale acorduri cu urările pe care învățătorii și profesorii le fac elevilor lor pentru zilele vacanței și cu îndemnurile pe care, ca educatori, au uitat să le dea.

La Şcoala „Alexandru Ioan Cuza"

Deşi am mers în mai multe rînduri în fosta capitală a Moldovei — de fiecare dată avînd şi prilejul de a cunoaşte dascăli şi şcoli — despre Şcoala medie „Alex. Ioan Cuza", mi-a vorbit pentru prima dată, cu cîteva zile în urmă, şeful adjunct al secţiei regionale de învăţămînt.

Trebuia să stabilim împreună şcoala pe care urma s-o înfăţişăm cititorilor drept reprezentativă prin rezultatele ei pentru întreaga regiune. Aşa cum se întîmplă deobicei în astfel de împrejurări alegerea dă naştere la discuţii. O şcoală se distinge într-un domeniu, alta este foarte bună în alte privinţe etc., etc. Fără nici o ezitare colectivul secţiei regionale de învăţămînt a recomandat Şcoala „Alex. Ioan Cuza" „cu bune rezultate în toate domeniile muncii şcolare".

Mă aşteptam să ne oprim la o şcoală care să asocieze în trecutul ei nume glorioase ale istoriei Moldovei. Atîtea evenimente de cultură naţională cîte însumează Iaşul şi atîtea valori culturale pe care le-a înscris el în istoria literaturii noastre nu pot desigur să nu-ţi aprindă imaginaţia atunci cînd, cercetînd viaţa de azi a şcolii, îţi lărgeşti perimetrul investigaţiei în trecut, pentru a înlănţui tradiţii, a stabili legături între istoria de azi şi cea de ieri a unei instituţii de educaţie şi cultură. Or, la şcoala propusă de secţia de învăţămînt drept una dintre cele mai bune din regiune nu putea fi vorba de un trecut cu astfel de implicaţii. Pentru simplul motiv că vîrsta ei nu depăşeşte un deceniu.

Vîrsta şcolii nu asociază aşadar decenii. Printre profesorii şi elevii ei nu figurează numele strălucite ale trecutului patriei noastre. Faptele m-au convins însă că ea merită să fie prezentată printre şcolile de frunte ale regiunii Iaşi. Un merit cîştigat prin entuziasmul şi priceperea colectivului de învăţători şi profesori care a reuşit să creeze şcolii în care lucrează cea mai rîvnită dintre tradiţii — aceea de a da promoţii întregi de absolvenţi bine pregătiţi, care să-şi continue învăţătura pentru specializare în şcoli tehnice şi universităţi.

Dar, să ne întoarcem cu nouă ani în urmă, în 1955, data la care este înregistrat actul de naştere al şcolii. Au intrat atunci în clasa a VIII-a 40 de elevi veniţi din şcoli diferite. Închegarea colectivului de elevi şi călăuzirea lui pe drumul unei munci perseverente nu-i sarcină uşoară. Dar rîvna cu care s-a muncit a adus după patru ani primul mare succes. 32 din cei 33 absolvenţi ai şcolii (7 s-au transferat pe parcurs la alte şcoli) au candidat la examenul de admitere în învăţămîntul superior. Toţi au fost admişi, mulţi dintre ei producînd surprize prin temeinicia pregătirii. Astăzi cei 32 de absolvenţi ai şcolii din prima ei promoţie sînt în ultimul an ai Universităţii sau al Institutului politehnic din Iaşi.

Cea de a doua promoţie a mers pe acelaşi drum. Cei 34 absolvenţi au devenit studenţi sau elevi ai unor şcoli tehnice de înaltă calificare. S-ar fi putut crede că şi-au dat concursul un complex fericit de împrejurări. Şi nu au lipsit, desigur, cei care au socotit astfel. Dar promoţiile următoare au creat tradiţia. Cei 205 absolvenţi ai ultimilor trei ani au intrat cu succes în învăţămîntul superior, sau şi-au continuat pregătirea în şcoli tehnice, remarcîndu-se prin pregătirea şi rîvna lor.

★

În cei zece ani de existenţă şcoala a fost dotată cu tot ce este necesar pentru realizarea unui învăţămînt de calitate. Laboratoarele au fost înzestrate cu aparatură modernă, biblioteca a fost dotată cu mii de volume din cele mai variate domenii de activitate. Profesorii şcolii nu s-au mulţumit însă ca toate să le vină de-a gata. Fiecare în specialitatea sa, a contribuit la crearea de noi tipuri de material didactic care să le permită realizarea unor lecţii tot mai bune. În această privinţă stăruinţa şi perspectiva creatoare a profesorilor, le-a permis să înfăptuiască lucruri demne de reţinut.

Am vizitat laboratorul de ştiinţe naturale. Poate nicăieri nu apare mai evidentă munca pasionată, creatoare care însufleţeşte pe dascălii şcolii ca aici, în acest laborator. În forma în care există el astăzi, laboratorul este creaţia profesorului Ioan Dumitru. Mii de exponate au fost adunate cu grijă de profesorul de ştiinţe naturale. Ele ilustrează unele fenomene biologice ca variabilitatea şi ereditatea, demonstrate cu ajutorul exponatelor de fructe la juglandaceae, de scoici şi de seminţe. Soiurile de grîu şi de porumb de mare productivitate, semincerii de morcov — care cresc acolo ca în mediul lor natural — relevă activitatea practică de transformare a naturii în mod dirijat, sau etapele selecţiei artificiale. Totodată fenomenele de selecţie naturală sînt subliniate prin exponate de înflorescenţe de plante (papură, păpădie), care subliniază tendinţa organismelor de a se înmulţi nelimitat.

Relaţiile complexe din natură sînt ilustrate prin diorame care reliefează, în primul rînd, biocenozele din regiunile limitrofe oraşului Iaşi (biocenoză de pădure, de iaz, fîneţuri). Ele arată şi legăturile de hrănire (trofice) din cadrul biocenozei şi adaptările organismelor. S-au mai confecţionat insectare, acvarii, probe de sol, ierbare, în ajutorul unei mai bune înţelegeri a lecţiilor de botanică, zoologie, biologie. Toate aceste exponate sînt aşezate în vitrine speciale. Este greu însă să redai impresia pe care ţi-o produce laboratorul în ansamblul său. Este clar că acolo nu e vorba de o simplă muncă de organizare, care cere desigur pricepere şi osteneală. Laboratorul de ştiinţe naturale al şcolii „Alexandru Ioan Cuza" din Iaşi presupune o adevărată muncă de creaţie ştiinţifică.

În activitatea de cercetare ştiinţifică sînt antrenaţi mulţi profesori ai şcolii. La lecturile pedagogice din acest an vor prezenta comunicări şapte cadre didactice. Pe lîngă aceasta, E. Mocanu, profesoara de socialism-ştiinţific, Ion Cosma, profesor de istorie, M. Moise, profesor de desen şi caligrafie, Traian Cohal profesor de matematică, cercetează diferite aspecte ale metodicii predării obiectelor respective, pentru elaborarea unor lucrări pe care doresc să le publice în revistele de specialitate sau la Editura didactică şi pedagogică.

★

De pe colina pe care se întinde cartierul Tătăraşi, clădirea

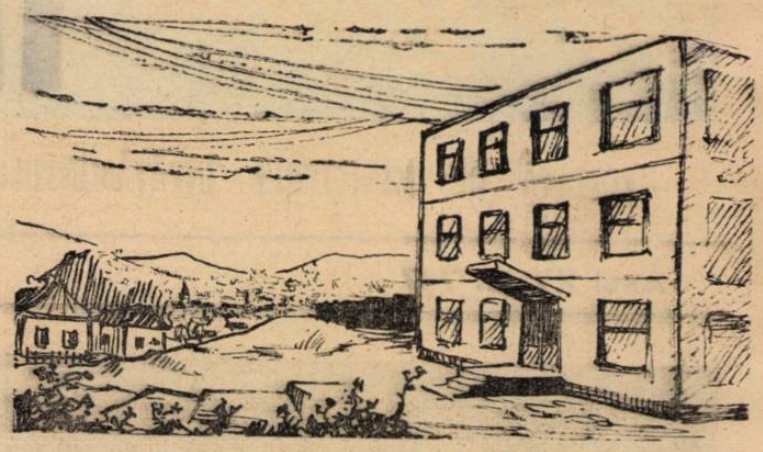

şcolii domină împrejurimile pînă departe, spre altă extremitate a Iaşului, unde se află Universitatea şi, alături de ea, renumita grădină a Copoului. Parfumul teilor care a înmiresmat poeziile lui Eminescu nu ajunge pînă la şcoala din Tătăraşi. În schimb liliacul din sutele de grădini ale împrejurimilor colorează, în fiecare primăvară, cu lumini albe şi violete zidurile locuinţelor din preajma şcolii, adăugînd un farmec aparte, patinei care şi-a pus pecetea anilor pe case. De la ultimul etaj al şcolii poţi contempla în toată măreţia ei opera de modernizare a oraşului. Noaptea, blocurile din centru şi noile cartiere le recunoşti după mulţimea şi geometria becurilor electrice. Deocamdată, aici în Tătăraşi, şcoala este un pionier al viitoarei înfăţişări a cartierului. Şi, după cum arată rezultatele obţinute de ea, este un pionier care sondează şi vesteşte viitorul pe multiple planuri.

CONST. RĂDOI

Tineri vizitatori într-o fabrică tînără

Parcă au trecut doar cîteva zile de atunci. La început, zvonul ocolise oraşul şi se oprise în pragurile porţilor. Cei mai curioşi, mai nerăbdători au fost ei, şcolarii.

Apoi, pe neaşteptate, dinspre şoseaua Buzăului au început să apară, însoţite de un huruit asurzitor, camioane încărcate cu fel de fel de materiale, escavatoare cît nişte namile, macarale uriaşe.

Zvonul începuse să prindă viaţă. În Focşani se construia una din cele mai mari fabrici de mobilă din ţară...

Pe atunci, elevii Şcolii generale de 8 ani nr. 4 din Focşani care se plimbă acum prin halele mari ale fabricii, erau doar printr-a patra, iar unii chiar mai mici.

Şantierul a crescut sub ochii lor. Aproape zilnic, în ceasurile libere, veneau la şantier. Fabrica ce se înălţa aici intrase în viaţa lor, în preocupările de fiecare zi. Stăteau şi urmăreau cu interes cum buldozerele sfredelesc pămîntul, cum gurile uriaşe ale escavatoarelor lărgesc şi adîncesc gropile pentru fundaţii. Îşi roteau privirile în sus, urmărind plini de uimire drumul aerian al macaralelor. La început nu îndrăzneau să întrebe nimic, pe nici unul din sutele de muncitori care mişunau pe şantier. Urmăreau cu admiraţie siguranţa cu care mînuiau maşinile, sprinteneala cu care se căţărau pe schele. Apoi, încetul cu încetul, au prins curaj. Şi vorbele au început să se lege. Muncitorii, mai ales cei tineri, le răspundeau cu drag la întrebările pline de curiozitate.

De toate acestea şi de multe altele îşi aduce aminte aproape fiecare din grupul mare de elevi de la Şcoala generală nr. 4 care păşeşte acum prin secţiile fabricii. Totul aici (deşi de cînd nu l-au mai văzut s-au schimbat multe) li se pare cunoscut, familiar, apropiat. „Uite pe locul acesta — îşi aminteşte Sandu — unde acum duduie maşinile acestea moderne, încărcau camioanele pămînt". „Dincolo, pe locul unde stau înşirate stivele de scînduri — Georgică ştie bine lucrul acesta — era instalată macaraua"...

Iată-i acum păşind încîntaţi în prima hală de maşini. „Totul este automatizat şi mecanizat aici", le explică un inginer. Fluxul tehnologic, după cum observă şi ei, este condus de un număr restrîns de muncitori. De altfel, liniile albe de demarcaţie, coridoarele şi săgeţile indicatoare trasate îi ajută să urmărească cu destulă uşurinţă „metamorfoza" lemnului în elegante garnituri de mobilă.

Explicaţiile inginerului sînt clare, pe înţelesul lor. Toţi ascultă şi notează cu interes. Multe din cele ce li se spune le-au învăţat la lecţiile de fizică, de chimie, de naturale; dar cele mai multe pentru ei sînt lucruri noi. Elevii află cum ajunge materia primă — cheresteaua — pînă la aspectul şi forma în care se confecţionează mobila.

„Alegerea furnirului — le spune inginerul — este o muncă migăloasă care cere o înaltă calificare".

Şi elevii fac cunoştinţă cu cei care au sarcina să efectueze această muncă. Sînt, spre surprinderea lor, doi tineri care de curînd au absolvit Şcoala tehnică de maiştri, Florica Smărăndoiu şi Dumitru Crişan. „Adevăraţi artişti în meseria lor", aşa i-a recomandat inginerul.

De fapt aceştia nu au fost singurii tineri pe care elevii i-au cunoscut, căci nu numai fabrica de mobilă este tînără, dar şi oamenii care muncesc aici sînt în proporţie de 70% tineri, vîrsta medie fiind în jur de 22 de ani. Majoritatea actualilor muncitori sînt absolvenţi ai şcolilor profesionale şi şcolilor tehnice şi tehnice de maiştri. De la ei elevii au aflat multe lucruri interesante despre frumuseţea acestei profesiuni, despre rezultatele pe care le obţin în muncă, despre străduinţa fiecăruia de a da mobilă cît mai frumoasă şi de cît mai bună calitate.

Explicaţiile despre fabricarea mobilei continuă. Înaintea furniruirii şi după aceasta — spune inginerul — bucăţile de lemn aleargă disparate, dar în ordine perfectă, de la o maşină la alta. Încheierea, rindeluirea, găurirea, decupările (cîte operaţii pînă iese un scaun sau un şifonier, gîndesc cu mirare vizitatorii!) se fac la maşini cu un înalt grad de tehnicitate.

„Priviţi — le atrage atenţia specialistul care-i însoţeşte — aceste maşini execută trei pînă la zece operaţii într-o singură trecere a materialului".

Ultima operaţie: finisajul mobilei. Acesta se realizează cu lacuri pe bază de poliesteri, cu însuşiri calitative superioare din punct de vedere al luciului şi al rezistenţei. Din secţia de finisare grupul de elevi a ajuns la ultimul punct al vizitei: hala mare unde mobilele lucioase şi cu miros pătrunzător de eter aşteaptă să fie expediate. Zeci şi zeci de şifoniere în culori închise sau pastelate, scaune şi fotolii în zeci şi zeci de nuanţe, mese de diferite forme. Totul este lucrat cu adevărată artă, de mîinile pricepute ale celor pe care elevii i-au cunoscut cu cîteva clipe mai înainte. Şcolarii sînt plini de admiraţie pentru noii lor prieteni. Şi în acelaşi timp sînt mîndri că mobila aceasta, care va înfrumuseţa sute de locuinţe din întreaga ţară, este lucrată într-o fabrică modernă din oraşul lor natal.

MONICA ROBEA

Societatea de ştiinţe naturale şi geografie

Informare ştiinţifică

In biroul conducerii se discută în amănunţime ordinea de zi a şedinţei Consiliului de conducere al S.S.N.G., care va avea loc în curînd şi la care se vor stabili obiectivele principale ale activităţii din perioada următoare.

În acelaşi timp, într-un birou alăturat se expediau, la filiale şi la corespondenţii voluntari din întreaga ţară, scrisori privitoare la modul cum va fi organizată, în vara acestui an, cea de a VI-a serie a taberelor-curs cu profesorii de biologie şi geografie. În perioada iulie-august vor funcţiona, în diferite regiuni ale ţării, şapte tabere-curs ai căror participanţi vor avea prilejul să asculte o serie de expuneri din domeniul biologiei şi geografiei, să efectueze aplicaţii pe teren.

Iată şi alte plicuri — de data aceasta adresate geobotaniştilor. In vederea celei de a V-a consfătuiri de geobotanică, care se va desfăşura peste puţin timp, ei sînt informaţi asupra comunicărilor, referatelor şi aplicaţiilor pe teren din cadrul consfătuirii.

Pe o masă alăturată sînt desfăşurate hărţi, itinerarii de excursii. Ele vorbesc de preocuparea societăţii pentru organizarea unor excursii de studiu în ţară şi peste hotare, pentru a oferi profesorilor o documentare interesantă şi utilă.

Revenim în biroul conducerii unde se discută acum despre pregătirea pentru tipar a unora din publicaţiile neperiodice ale societăţii. Este vorba de lucrările „Să ne cunoaştem patria", „În ajutorul profesorului de geografie", „Bibliografia geografică românească în anii 1944—1964" etc. Alături cîteva noi cereri: numeroşi profesori din diferite sate şi oraşe doresc să devină membri ai societăţii.

Şi iată că, asistînd cîteva ceasuri la lucrările curente ale conducerii şi secretariatului S.S.N.G., am pătruns de fapt în centrul preocupărilor acesteia.

Numeroase şi cuprinzătoare sînt acţiunile prin care Societatea de ştiinţe naturale şi geografie contribuie la ridicarea nivelului ştiinţific şi metodic al profesorilor de specialitate.

Iată, bunăoară, conferinţele organizate de aceasta. Ţinute de oameni de ştiinţă, de profesori din învăţămîntul superior, ele ne permit să cunoaştem mai bine numeroase probleme ştiinţifice de actualitate, să fim la curent cu ceea ce este nou în domeniul disciplinelor pe care le predăm. Conferinţe cu teme ca „Date noi şi probleme actuale în domeniul geografiei fizice", „Anul internaţional al Soarelui calm", „Zborul în Cosmos — o luptă fără precedent cu natura" şi altele ne-au ajutat să îmbogăţim şi să adîncim cunoştinţele transmise elevilor, să le dăm un caracter mai interesant şi mai strîns legat de practică.

Deosebit de utile pentru noi sînt şi aplicaţiile pe care le efectuăm pe teren, sub conducerea cadrelor universitare de specialitate, în cadrul taberelor-curs organizate de societate în diferite regiuni ale ţării. De exemplu, în ceea ce mă priveşte, cercetările la care am participat în Depresiunea Maramureşului mi-au dat posibilitatea să ridic considerabil nivelul lecţiilor referitoare la munţii din nordul ţării noastre, la aspectele noi ale economiei din regiunea respectivă. Bunăoară, am putut da elevilor o descriere mai amplă şi mai precisă a munţilor vulcanici din nord în care predomină conurile şi craterele distruse de eroziune, făcîndu-i atenţi în acelaşi timp că în culmile dinspre sud — în Munţii Ţibleş şi în Satra Pintei — predomină nekurile vulcanice, ridicate cu cîteva sute de metri din masa sedimentară cutată.

De asemenea, pe baza observaţiilor pe care le-am efectuat pe teren în regiunea Maramureş, am putut explica cu claritate elevilor structura geologică destul de complicată a Munţilor Rodnei şi a Munţilor Maramureşului unde, cu toate că predomină rocile cristaline întîlnim uneori şi masive complet calcaroase, cum sînt Piatra Albă, Piatra Rea, Ciarcănul etc., sau nekuri vulcanice Toroiaga, Tarcăul ş.a.m.d. Lecţia a fost cu atît mai convingătoare pentru elevi cu cît am putut însoţi predarea cunoştinţelor de prezentarea unui bogat material colectat pe teren.

Ca urmare a faptului că am văzut eu însumi în mod nemijlocit, lucrările despre care le-am vorbit elevilor în lecţie, am putut da acesteia un caracter mult mai viu şi mai colorat decît în cazul în care aş fi folosit numai manualul şi materialul documentar. De aceea, pe elevi i-au interesat în mod deosebit relatările mele despre exploatările aurifere moderne de pe valea Săsarului şi a Firizei, despre lacul de baraj construit în anul trecut pe rîul Firiza pentru captarea energiei electrice necesare industriei de pe văile Firizei şi Săsarului, despre numeroasele mine noi şi despre modernizarea minelor existente în această regiune bogată în metale neferoase, despre crescătoriile de păstrăvi şi lostriţe pe valea Vaserului, despre staţiunile de odihnă de la lacul Mogoşea (Bodi) şi Igaiş etc.

Pe lîngă îmbunătăţirea conţinutului lecţiilor, activitatea din tabăra-curs din Maramureş mi-a permis să ridic şi calitatea muncii mele metodice. Am putut astfel să-mi adun un bogat material didactic — minereuri de cupru, plumb, zinc, bentonită, roci vulcanice, calcare marmuriere, gresii de Borşa, marne etc. — precum şi numeroase plante culese din zona subalpină sau alpină a munţilor Maramureşului: genţiane, campanule, strugurii ursului ş. a.

În sfîrşit, experienţa dobîndită îmi va permite să organizez mai bine, în cadrul excursiilor pe care le voi face cu elevii, o serie de observaţii accesibile lor care să-i orienteze asupra fenomenelor caracteristice pentru regiunile vizitate.

Pentru îmbunătăţirea activităţii taberelor-curs pe viitor consider că ar fi bine ca taberele ştiinţifice să fie profilate pe secţii separate de geografie şi geologie.

Aplicaţiile pe teren ar fi mai eficiente dacă li s-ar da o extindere mai mare, iar pentru buna lor desfăşurare este necesar ca taberele să fie cît mai bogat înzestrate cu aparate şi hărţi topografice.

Prof. ION SUCITU
Şcoala medie nr. 3 Bucureşti

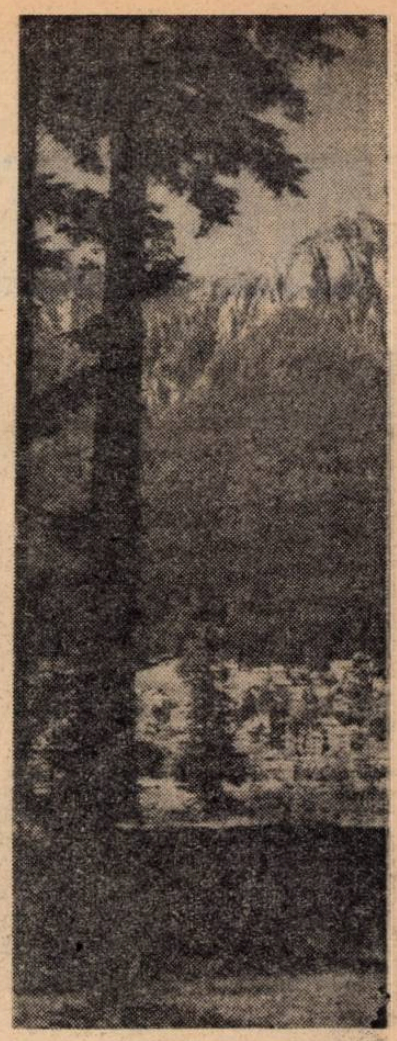

O iniţiativă folositoare

Este bine cunoscut rolul important pe care îl joacă materialul didactic în predarea geologiei, geografiei, a agriculturii şi a ştiinţelor naturale. De aceea, profesorii care predau aceste discipline, sînt bucuroşi de faptul că S.S.N.G. îi sprijină şi în această direcţie, permiţîndu-le să completeze materialele primite de la I.M.D. sau procurate prin mijloace locale cu noi colecţii geologice, geografice şi biologice, să-şi organizeze terenuri geografice etc. Cu deosebire sînt ajutate pe această linie şcolile nou înfiinţate.

O iniţiativă foarte folositoare au luat, la sugestia S.S.N.G., filialele acestela din centrele Baia Mare, Cîmpulung - Moldovenesc, Hunedoara şi Piteşti. Astfel, acestea au alcătuit fiecare cîte 4 colecţii geologice cu materiale locale şi din alte locuri, cuprinzînd cîte 30—40 de eşantioane de roci şi minerale. Trei colecţii au fost trimise în schimb reciproc celorlalte filiale, iar una păstrată. În urma acestui schimb, fiecare din cele patru filiale dispune acum de circa 150 probe de minerale, roci şi fosile din ţară şi chiar de peste hotare. Colecţiile sînt date în folosinţa şcolilor din centrele respective, venind astfel nemijlocit în sprijinul predării, întrucît toate eşantioanele au o largă utilitate didactică. Astfel, mostrele de andezit, riolit, calcită, granit de Albeşti ş.a. înlesnesc predarea capitolului referitor la roci magmatice; eşantioanele de magnetit, gneiss ocular de Cozia, siderit de la Ghelar, marmură albă, biotit ş.a. ajută elevilor să înţeleagă mai bine cunoştinţele despre rocile metamorfice; probele de marnocalcare sideritice şi de calcare cu numuliţi uşurează însuşirea noţiunilor privitoare la rocile sedimentare, iar fosilele colectate în diferite puncte fosilifere contribuie la mai buna înţelegere a unor lecţii de geologie generală, de geologie istorică sau biologie.

Pe linia sprijinirii şcolilor în vederea îmbogăţirii colecţiilor de material didactic desigur că s-ar mai putea organiza şi alte acţiuni care să nu se limiteze numai la colectarea mostrelor de geologie-geografie. De exemplu, filialele Societăţii de ştiinţe naturale şi geografie ar putea antrena cadrele didactice şi elevii în acţiuni de colectare şi conservare a materialului didactic pentru lecţiile de botanică, zoologie, anatomie şi biologie, în executarea unor planşe, în organizarea unor proiecţii etc.

Sub îndrumarea ştiinţifică şi tehnică pe care o pot asigura filialele societăţii, acţiunile de acest fel ar putea da roade dintre cele mai bune lărgind şi aprofundînd sprijinul acordat profesorilor de specialitate.

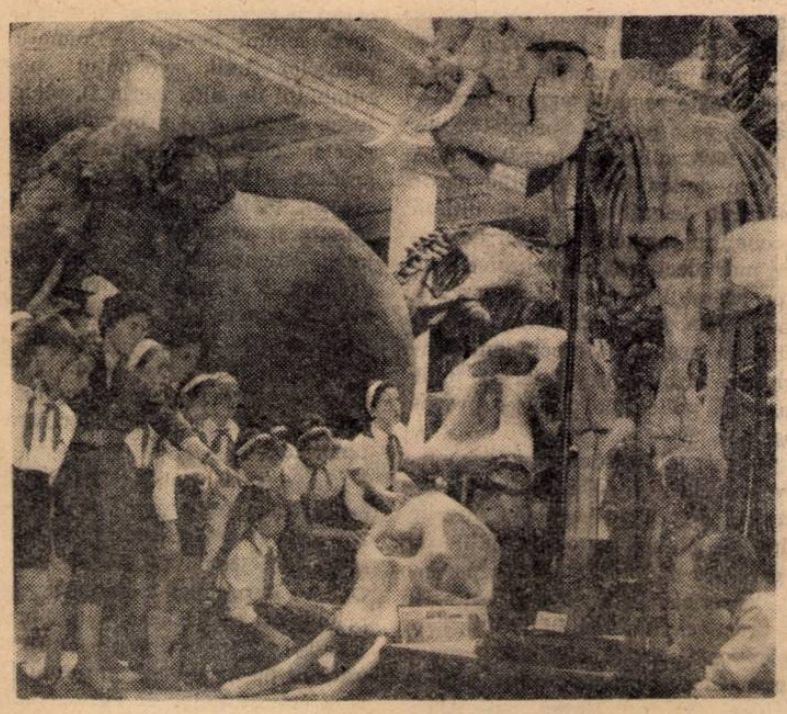

Şcolari din Capitală în vizită la Muzeul de ştiinţe naturale „Grigore Antipa"

PROPUNERI

Referatele prezentate în şedinţele lunare organizate de Societatea de ştiinţe naturale şi geografie cuprind întotdeauna lucruri interesante, care vin nemijlocit în sprijinul muncii noastre de predare a acestor discipline. Iată de ce socotesc că ar fi de dorit prezenţa la aceste şedinţe a unui număr cît mai mare de profesori naturalişti şi geografi.

Desigur, profesorii de specialitate ar putea fi mobilizaţi la audierea referatelor printr-o mai largă popularizare a acestora, a scopului lor. Socotesc însă că numai atît nu este suficient. Ar fi necesară în primul rînd o îmbunătăţire a însuşi conţinutului referatului. Mă gîndesc, în acelaşi timp, la necesitatea ca ele să fie alcătuite după o tematică de mai mare actualitate în sensul reducerii decalajului dintre apariţia unor noutăţi ştiinţifice şi difuzarea lor prin referate.

Cred, de asemenea, că interesul cadrelor didactice pentru cele expuse în referate ar spori dacă acestea n-ar mai fi citite, cum se întîmplă în prezent, ci prezentate în mod liber.

GH. TEODORESCU
Şcoala medie nr. 20 „Gh. Şincai" Bucureşti

Pentru profesorii de ştiinţe naturale şi geografie, publicaţiile Societăţii de ştiinţe naturale şi geografie — revista „Natura", cu seriile ei „Geografie-Geologie" şi „Biologie", ca şi buletinele de comunicări ştiinţifice — constituie un ajutor preţios în ridicarea nivelului ştiinţific şi metodic.

Socotesc însă că revistele şi buletinele de comunicări ale societăţii pot face încă şi mai mult pe linia informării ştiinţifice a profesorilor. Mi se pare necesară, de exemplu, tratarea şi mai pe larg a unor probleme privitoare la cibernetică, la folosirea izotopilor radioactivi în biologie etc.

Cred că s-ar putea îmbunătăţi şi articolele pe probleme de metodică, menite să sprijine în modul cel mai concret munca noastră cu elevii. Este drept că o serie de articole, apărute în cursul anului trecut, cum ar fi „Folosirea lecţiei-excursie în predarea botanicii la clasa a VIII-a", „Cîteva lucrări efectuate cu elevii pe terenul experimental" şi altele ne-au folosit mult în predare. Am simţi însă şi nevoia unor indicaţii metodice privind studiul unor capitole mai dificile din diferite ramuri ale ştiinţelor naturii.

IRINA VOICHIU
Şcoala medie nr. 4 Ploieşti

Se ştie că vizitele şi excursiile constituie pentru profesorii de ştiinţe naturale şi de geografie un important mijloc de a-şi îmbogăţi cunoştinţele de specialitate şi deprinderile de a organiza aplicaţii cu elevii lor. De aceea, S.S.N.G. a dat adesea membrilor săi posibilitatea de a participa la vizite şi excursii. Totuşi, consider că ceea ce s-a făcut pînă acum nu este tot ce se poate face.

În primul rînd cred că numărul excursiilor ar putea fi sporit, aşa ca să participe la ele cît mai multe cadre didactice. De asemenea, cred că înseşi obiectivele lor ar putea fi mai variate. De exemplu, de ce n-am vizita şcoli care au realizări interesante — bunăoară staţii meteorologice sau terenuri geografice bine organizate, loturi experimentale cultivate cu pricepere etc.? S-ar putea efectua cred, pe această cale, şi un schimb de experienţă foarte valoros.

Aş vrea să fac o propunere şi în legătură cu taberele-curs. Anume, cred că ar fi necesar să se organizeze asemenea tabere şi în regiunile de cîmpie, pentru că şi cîmpia ridică probleme de geografie deosebit de interesante.

GH. C. FLOREA
Şcoala medie din Călăraşi

LUCRĂRI AGRICOLE DE PRIMĂVARĂ

PE OGOARELE COLECTIVEI

La Şcoala de 8 ani din comuna Dobroeşti, pregătirile în vederea lucrărilor practice agricole de primăvară sînt în plină desfăşurare. Ţinînd seama în organizarea lor de programa şcolară, de calendarul agricol şi de condiţiile concrete din gospodăria colectivă din localitate, profesorii de specialitate au trecut în plan lucrări reprezentative pentru acest anotimp care necesită un grad destul de ridicat de tehnicitate şi se încadrează în sistemul complex al procesului de producţie agricolă. O parte din lucrări vor fi organizate frontal cu toţi elevii (de exemplu repicatul răsadurilor sau plivitul buruienilor) în timp ce altele se vor desfăşura sub formă de demonstraţii la care elevii vor asista şi vor primi explicaţii. De pildă, se vor organiza demonstraţii în legătură cu funcţionarea maşinilor agricole, cum ar fi bunăoară, aratul, grăpatul, semănatul mecanic etc. În timp ce unele lucrări sînt organizate pe clase, conform indicaţiilor programei şcolare, sînt prevăzute şi lucrări comune pentru toate clasele, ca de exemplu, arăturile, lucrările de mărunţire şi afînare a solului, de administrare a îngrăşămintelor, de semănat, lucrări legate de protecţia plantelor etc. Astfel, lucrarea de pregătire a patului germinativ în vederea semănatului se încadrează şi în prevederile programei pentru clasa a V-a (sistemul lucrărilor pentru însămînţările de primăvară), dar şi în programa clasei a VI-a (sistemul lucrărilor solului pentru cultura legumelor). În cadrul ei elevii participă în comun la o serie de aplicaţii efectuînd lucrări cu cultivatorul, cu grapa sau cu tăvălugul, dar şi la lucrări specifice fiecărei clase în parte. Elevii clasei a V-a, de pildă, vor efectua lucrările solului pentru semănatul ovăzului, florii-soarelui sau porumbului, în timp ce elevii clasei a VI-a vor participa la pregătirea solului pentru semănatul legumelor în grădină.

O cerinţă didactică specifică predării agriculturii este îndrumarea elevilor în efectuarea observaţiilor cu caracter ştiinţific asupra mersului vegetaţiei în funcţie de climă şi de agrotehnica aplicată, ca şi în interpretarea acestor observaţii. La şcoala din Dobroeşti s-a ţinut seama de această cerinţă, planificîndu-se aplicaţii practice prin care să se stabilească corelaţii între acestea şi practica agricolă curentă. În acest scop, s-au înscris în plan lucrări privind controlul semănăturilor de toamnă, care au avut loc la începutul lunii martie, recunoaşterea tinerelor plante de cereale pe baza deosebirilor dintre specii, controlul mugurilor vegetativi şi de rod la pomii fructiferi, recunoaşterea speciilor de pomi neînfrunziţi după caracterele botanice specifice, controlul calităţii nutreţurilor şi produselor agricole depozitate etc. În efectuarea acestor aplicaţii elevii nu sînt numai îndrumaţi să observe starea în care se află plantele la un moment dat, dar li se cere şi să explice şi să motiveze ştiinţific cauzele situaţiilor găsite, să tragă învăţăminte practice în legătură cu acestea.

Alături de lucrările prin care se dezvoltă spiritul de observaţie şi se stimulează interesul pentru cercetare al elevilor, la şcoala din Dobroeşti se pune accentul pe lucrările care, ocupînd un loc important în desfăşurarea procesului de producţie, contribuie în acelaşi timp la formarea priceperilor şi deprinderilor de muncă. Aşa sînt lucrările de semănat, de recunoaştere şi combatere a bolilor şi dăunătorilor plantelor cultivate, de producere a materialului săditor în legumicultură, de alegere şi pregătire a seminţelor pentru semănat, de tăiere la pomii fructiferi şi la viţa de vie, de plantări, de administrare a îngrăşămintelor, de întreţinere a culturilor, de calculare a raţiilor alimentare în zootehnie, de preparare a nutreţurilor şi de hrănire a animalelor etc.

Astfel în a doua jumătate a lunii martie elevii clasei a V-a de la şcoala din Dobroeşti vor participa la o serie de lucrări cu caracter demonstrativ cum sînt: semănatul mecanizat al ovăzului, cunoaşterea maşinii de semănat S.U. 29, pregătirea amestecului de sămînţă de ovăz şi de măzăriche pentru borceag, semănatul borceagului şi al sfeclei pentru nutreţ, semănatul plantelor timpurii în colecţia didactică a terenului experimental şcolar etc. Elevii clasei a VI-a vor participa, conduşi de profesorul lor, la îngrijirea răsadurilor de legume (udat, plivit etc.), la confecţionare de ghivece nutritive, la repicarea legumelor timpurii, la plantarea de seminceri de varză, morcovi, sfeclă, ridichi etc., la plantarea arpagicului, la lucrări de amenajare a terenului pentru irigat, la diferite semănături timpurii în grădină (salată, spanac, rădăcinoase) etc.

În luna aprilie elevii din clasele a V-a şi a VI-a vor participa la unele lucrări specifice acestei perioade cum ar fi pregătirea solului pentru semănatul plantelor tîrzii, semănatul porumbului de siloz (seria I), plantarea cartofilor şi a butaşilor de sfeclă, semănatul legumelor în grădină (ridichi, castraveţi, dovlecei), plantatul răsadurilor de tomate şi ardei în culturile timpurii, amenajarea terenului din grădina de legume pentru irigat etc. În general, în perioada de sfîrşit a practicii de primăvară, centrul de greutate al preocupărilor se va deplasa spre aplicaţiile practice privind îngrijirea plantelor.

Datorită atenţiei şi priceperii cu care au fost organizate lucrările practice agricole din acest sezon, la Şcoala de 8 ani din Dobroeşti practica agricolă de primăvară se desfăşoară în bune condiţii, constituind un mijloc eficient de însuşire şi aprofundare a cunoştinţelor de agricultură, de formare a priceperilor şi deprinderilor de muncă practică.

PETRE STĂNCULESCU

Terenul experimental şcolar

Predarea lecţiilor teoretice în cadrul obiectului „Agricultura" este indisolubil legată de activităţile practice, care oferă posibilitatea consolidării şi îmbogăţirii cunoştinţelor, a formării priceperilor şi deprinderilor utile viitorilor colectivişti. Aceste activităţi practice trebuie organizate, în funcţie de specificul lor, pe terenul gospodăriei agricole colective sau pe terenul experimental al şcolii. Muncind alături de colectivişti în condiţiile aplicării mecanizării, chimizării şi a altor elemente de progres, elevii îşi creează priceperi şi deprinderi la nivelul tehnicii actuale. Pe terenul gospodăriilor însă, elevii nu au posibilitatea, datorită specificului pedoclimatic, să participe la cultura tuturor plantelor pe care le studiază teoretic. De aceea este deosebit de important ca restul plantelor care nu se cultivă în localitate, dar care conform programei şcolare trebuie să fie cunoscute de către elevi, să le cultivăm pe terenul experimental şcolar.

Practica mi-a dovedit că terenul experimental şcolar joacă un rol important în lărgirea orizontului de cunoştinţe al elevilor, oferindu-le posibilitatea să cunoască principalele plante agricole studiate, să se convingă de avantajele raionării plantelor, observînd comportarea diferitelor soiuri de plante în raport cu condiţiile de climă şi de sol prin efectuarea unor experienţe didactice simple, care stimulează interesul şi preocuparea lor pentru cercetarea ştiinţifică. Din cauza suprafeţelor mici de teren şi a diversităţii culturilor care necesită aplicarea unei mecanizări diferenţiate, terenul şcolii prezintă dezavantajul de a nu putea fi lucrat mecanizat. Acest neajuns este însă compensat prin activitatea practică în cadrul gospodăriei colective, unde elevii au prilejul să participe la lucrările mecanizate ale diferitelor culturi. Există desigur posibilităţi de aplicare a mecanizării şi pe terenul şcolar, la lucrări cum ar fi cele de arat, grăpat şi aplicare a îngrăşămintelor.

Pentru ca terenul experimental să-şi atingă scopul didactic trebuie ca în stabilirea planului de cultură să se ţină seama de corelarea indicaţiilor din programa şcolară, cu planul de cultură al G.A.C., cît şi cu cele mai importante probleme actuale şi de perspectivă din agricultură. Ţinînd seama de aceste considerente în organizarea terenului experimental al şcolii medii din comuna Călugăreni, raionul Giurgiu, am considerat necesar ca terenul să cuprindă un sector al colecţiei de plante şi altul pentru experienţe didactice.

Suprafaţa de teren destinată colecţiei de plante cuprinde parcele pe care se cultivă diferite cereale, plante leguminoase pentru boabe, plante uleioase, textile, plante rădăcinoase şi cu tuberculi, plante furajere, plante aromatice şi medicinale, alese dintre principalele soiuri indicate în programă. Această colecţie este deosebit de necesară studiului teoretic deoarece în localitatea noastră nu se cultivă în mod curent toate aceste soiuri de plante; deci ele trebuie să existe în colecţia şcolii iar elevii să aibă posibilitatea de a le cunoaşte, cultivîndu-le. De asemenea, pentru ca elevii să cunoască şi alte soiuri decît cele raionate, în cadrul colecţiei, pe parcelele destinate diferitelor culturi, am prevăzut şi alte soiuri de grîu realizate în staţiunile I.C.A.R., precum şi soiurile Skorospelka, Triumph, Bulgaria 301, San-Pastore etc. Colecţia de cereale o vom completa cu soiuri diferite de orz, secară, ovăz etc., iar sectorul repartizat leguminoaselor pentru boabe, vom cultiva mazăre din soiurile Express, Ceres, Victoria, galbenă timpurie etc., fasole de Banat, ouşoară de Moldova, linte, bob, soia, năut, lupin cu soiurile lor mai importante. În sectorul repartizat plantelor uleioase vom cultiva diferite soiuri de floarea soarelui, în de ulei, ricin, rapiţă, muştar alb, mac şi susan, în sectorul plantelor textile — in, cînepă şi bumbac — iar la plantele rădăcinoase cu tuberculi, diferite soiuri de cartof şi sfeclă de zahăr.

Ţinînd seama de faptul că elevii clasei a VII-a studiază în cadrul zootehniei, plantele furajere, am rezervat şi acestor plante o porţiune de teren în cadrul colecţiei.

Întrucît în predarea cunoştinţelor legate de plantele aromatice şi medicinale am întîmpinat în trecut greutăţi din lipsa materialului didactic adecvat am hotărît ca pe terenul experimental să completăm colecţia plantelor de cîmp şi cu plante aromatice şi medicinale. În această colecţie vom cuprinde cultura anasonului, coriandrului, feniculului, chimionului, levănţicăi, valerianei etc.

Lotul pentru experienţele didactice constituie un alt sector al terenului nostru experimental. Experienţele noastre didactice urmăresc să îmbine prevederile programei şcolare cu cele mai noi probleme ale ştiinţei agricole. Ţinînd seama de faptul că în condiţiile actuale se pune accentul pe sporirea producţiei agricole prin introducerea chimizării şi folosirea irigaţiilor, vom face şi noi astfel de experienţe pe terenul nostru experimental. Astfel vom organiza o experienţă pentru cultura porumbului, împărţind terenul rezervat în mai multe parcele. Pe o parcelă vom aplica toate regulile agrotehnice — inclusiv irigaţiile, pe o parcelă apropiată vom efectua irigaţii fără aplicarea îngrăşămintelor, pe alta vom aplica toate regulile agrotehnice excluzînd irigaţiile, iar o ultimă parcelă va constitui martorul. Astfel de experienţe vom mai efectua şi pentru sfecla de zahăr, floarea soarelui, legume şi plante furajere. De asemenea, în cadrul terenului experimental ne-am propus să amenajăm o livadă, o pepinieră şi o plantaţie de vie, unde elevii vor efectua aplicaţiile practice prevăzute de programă.

Organizat în acest fel în terenul experimental şcolar va îndeplini un rol complex, înzestrînd laboratorul agricol al şcolii cu diferite specii şi soiuri de plante în toate stadiile de dezvoltare, care vor fi folosite atît în predarea lecţiilor teoretice cît şi în desfăşurarea activităţilor practice din timpul iernii. Totodată el va îmbogăţi gama activităţilor practice desfăşurate în condiţii favorabile, stimulîndu-i pe elevi în cercetarea ştiinţifică, oferindu-le posibilitatea să cunoască cele mai noi şi mai actuale probleme ale agriculturii.

Prof. POPA VICTORIA şi L. ROTARU

TEHNICA MODERNĂ

în predare

Pentru a informa corpul didactic asupra introducerii mijloacelor tehnicii moderne în procesul instructiv-educativ, „Gazeta învățământului" va publica o suită de articole care să prezinte stadiul actual, pe scară mondială, al perfecționării mijloacelor de predare.

I. CELE PATRU „GENERAȚII" DE MATERIAL DIDACTIC

II. TELE-PEDAGOGIE

III. AUTOINSTRUIREA PROGRAMATĂ ȘI MAȘINILE DE ÎNVĂȚAT

IV. LABORATOARELE LINGVISTICE

V. CIBERNETICA IN ÎNVĂȚĂMINT

VI. PROFILUL PROFESORULUI DIN DECENIILE VIITOARE

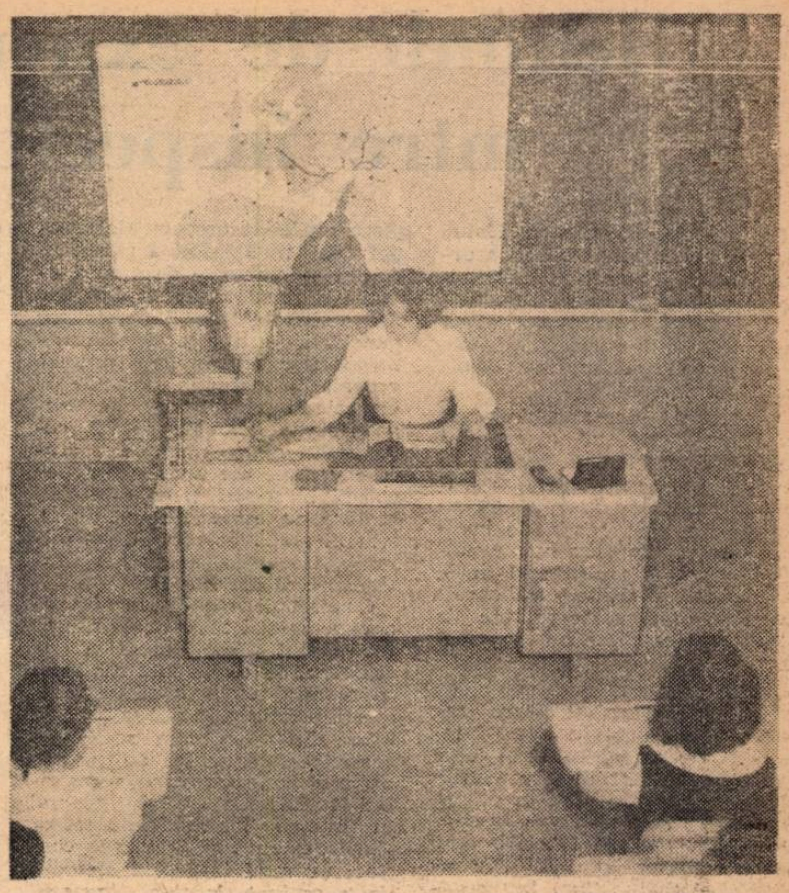

Indicația dată de profesoară pe harta desfășurată pe catedră este proiectată de aparat pe ecranul prins în mijlocul tablei

I. CELE PATRU „GENERAȚII" DE MATERIAL DIDACTIC

Necesitatea obiectivă a introducerii noilor cuceriri ale științei și tehnicii în procesul de învățămînt a impus nu numai reconsiderarea planurilor și programelor școlare, ci și căutarea și găsirea unor forme noi, moderne de transmitere a cunoștințelor, adecvate conținutului acestora. Astfel, știința și tehnica își impun prezența în școală și ca un auxiliar de frunte al predării, determinînd reconsiderarea amplă a metodelor și procedeelor de studiu.

Un număr tot mai mare de pedagogi și psihologi din întreaga lume afirmă în ultima vreme că sîntem în pragul unei adevărate revoluții în domeniul metodelor de învățămînt, în rîndul cărora vor căpăta preponderența mijloacele tehnice audio-vizuale și programarea studiului pe baza mașinilor.

★

Am putea spune că pînă astăzi învățămîntul a cunoscut patru „generații" succesive de mijloace audio-vizuale.

Prima „generație" o constituie tablourile, planșele, hărțile, graficele, manuscrisele, diferite exponate și modele, tabla, dramatizările etc. Aceste mijloace, dintre care multe sînt la fel de vechi ca însuși învățămîntul, se caracterizează prin aceea că atît realizarea cît și folosirea lor nu necesită în mod obligatoriu existența vreunei mașini.

A doua „generație" a mijloacelor auxiliare folosite în predare o constituie manualele, culegerile de texte și diferitele fișe imprimate, a căror utilizare începe după anul 1450, adică după introducerea tiparului.

Mijloacele din a treia „generație" își fac apariția către sfîrșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea, atunci cînd devine posibilă utilizarea unor principii și mașini noi în procesul de comunicare a cunoștințelor, mai întîi separat pe cale vizuală și pe cale auditivă și apoi concomitent, pe cale audio-vizuală. Aceasta a permis folosirea în școală a fotografiilor, a diapozitivelor, a diafilmelor și a filmelor, a discurilor și a radioului, iar în ultima perioadă a înregistrărilor pe bandă de magnetofon și a televiziunii.

În sfîrșit, cea de a patra „generație" care ia naștere și se dezvoltă chiar în epoca noastră, cuprinde autoinstruirea programată, utilizarea laboratoarelor lingvistice și a mașinilor electronice de calcul.

★

Evident, în cazul materialului didactic termenul de „generație" nu înseamnă determinarea unei limite finale de timp. Majoritatea elementelor cuprinse în prima și a doua generație de material didactic s-au perfecționat continuu, fiind folosite și astăzi, cu mult succes în predare. Prezentarea lor se încadrează într-o metodică bine fundamentată și larg popularizată, cunoscută de majoritatea cadrelor didactice.

Verificarea benzilor cu imprimări în limbi străine, în cadrul pregătirii noii lecții

De aceea ne vom referi la mijloacele tehnice audio-vizuale din a treia și a patra generație de material didactic, a căror utilizare se fundamentează din punct de vedere psiho-pedagogic acum, în zilele noastre, paralel cu răspîndirea lor tot mai largă.

Unul din mijloacele tehnice audio-vizuale a cărui folosire a luat o mare extindere în prezent în vederea transmiterii cunoștințelor este radioul. În ansamblu, emisiunile radiofonice cu specific de învățămînt se prezintă în trei forme : emisiunile pentru copii și tineret, care transmit programe menite să întregească sfera cunoștințelor însușite de ei în cadrul procesului instructiv-educativ din școală (așa cum sînt, de pildă, emisiunile „Vreau să știu" și „Roza vînturilor", transmise de radiodifuziunea din țara noastră), emisiunile pentru lărgirea orizontului cultural-științific în general, care se adresează adulților, și emisiunile de tip utilitar, concepute pentru desfășurarea studiului la domiciliu al elevilor adulți, care dau o serie de instrucțiuni în ceea ce privește desfășurarea studiului sau formularea probleme și exerciții. Asemenea emisiuni s-au bucurat, după cum arată statisticile UNESCO, de rezultate remarcabile în campania împotriva analfabetismului, desfășurată în unele țări ca Brazilia, Camerun, Nigeria. În Italia, emisiunile-lecții transmise prin radio se desfășoară de trei ori pe săptămînă timp de cîte treizeci de minute și sînt audiate regulat de peste 40.000 de persoane în curs de alfabetizare.

Un mijloc tehnic nou venit, care tinde să-și impună tot mai mult prezența în învățămînt, este magnetofonul. Într-o primă perioadă, imprimarea pe bandă a fost folosită în școli paralel și într-un cadru similar cu imprimarea pe disc, în special pentru audierea unor concerte și a unor piese de teatru interpretate de artiști renumiți, sau a unor imprimări model în vederea demonstrării pronunției corecte a limbilor străine. Curînd a devenit însă evident că avantajele imprimării pe bandă de magnetofon — ținînd seama de posibilitatea pe care o oferă magnetofoanele moderne de a realiza patru imprimări paralele pe aceeași bandă, ca și de ușurința de a șterge o anumită imprimare și de a refolosi banda — deschid perspective mult mai largi pentru învățămînt. Ca urmare, s-au și elaborat o serie de procedee metodice privind utilizarea magnetofonului, în special pentru predarea limbilor străine. Astfel se recomandă ca textele audiate să nu dureze mai mult de cinci minute, ca prezentarea lor să se efectueze întîi în ritm încetinit și apoi în tempo-ul vorbirii normale, ca textul model să fie citit de o persoană care are ca limbă maternă limba ce urmează să o învețe elevii etc.

În ultimul timp, datorită radioficării școlilor, magnetofonul a început să fie folosit atît independent cît și în cadrul emisiunilor locale de radio, combinarea acestor două mijloace auditive întărind mult eficacitatea lor. Astfel, se organizează tot mai larg emisiuni școlare locale, care retransmit, atunci cînd este necesar pentru procesul predării, programe cu caracter didactic transmise de posturile centrale de radio, imprimate în prealabil pe bandă de magnetofon. Folosind același procedeu, stațiile locale înregistrează și unele lecții model pe care le transmit ulterior sau lecții deschise a căror analiză se poate efectua, în acest fel, mai amplu, reluîndu-se ori de cîte ori este necesar un pasaj sau altul.

Multe școli medii din țara noastră au primit în ultimii ani magnetofoane și au fost radioficate, ceea ce le-a deschis largi posibilități pentru utilizarea conjugată a acestor două mijloace tehnice audiitive în cadrul desfășurării procesului instructiv-educativ. Apare în momentul de față necesitatea tot mai stringentă ca specialiștii și cadrele didactice să fundamenteze metodica utilizării emisiunilor locale de radio și a imprimărilor pe bandă de magnetofon, astfel ca ele să poată fi generalizate în toate școlile care au fost dotate în acest scop sau care vor fi dotate în viitorul apropiat. Acest fapt este cu atît mai important cu cît resursele utilizării semnalelor sonore combinate sînt departe de a fi epuizate, iar acum se studiază intens posibilitatea stabilirii unor legături bilaterale, atît de la stația de emisie sau de la profesori spre clasă, cît și de la fiecare elev către stația de emisie — ceea ce va face să se îmbunătățească nu numai condițiile de predare, ci și condițiile de verificare a cunoștințelor.

Diapozitivele, diafilmele și în special filmele documentare, sînt larg utilizate astăzi în toate formele învățămîntului. În țara noastră, aceste importante auxiliare ale procesului de învățămînt au cunoscut în ultimii ani o tot mai mare răspîndire, numărul aparatelor de proiecție cu care sînt înzestrate școlile, ca și producția de diapozitive, diafilme și filme didactice crescînd necontenit.

Așa cum arată cercetările de specialitate, cea mai mare eficiență în predare o au filmele didactice de scurt metraj care nu depășesc o sută de metri de peliculă, respectiv cîteva minute de proiecție, și sînt însoțite în timpul prezentării, fie de un comentariu sonor, fie de explicațiile profesorului.

Se aduc totodată îmbunătățiri în domeniul utilizării proiecțiilor realizate acum cu ajutorul epidiascopului, al diascopului etc. Se știe că utilizarea acestor aparate în timpul lecțiilor necesită deplasarea repetată a profesorului de la catedră sau de la tablă pînă la locul de unde se efectuează proiecția, ceea ce tulbură desfășurarea normală a predării. De asemenea, se pierde destul de mult timp cu manevrarea perdelelor menite să asigure obscuritatea în sala unde are loc proiecția. În momentul de față, se impune tot mai mult o serie de aparate de o construcție relativ simplă care, avînd mărci de fabricație diferite, folosesc în general același principiu : textul sau imaginile ce urmează să fie proiectate sînt plasate pe o peliculă specială, iar printr-un sistem de oglinzi și lentile aparatul proiectează imaginea în spatele profesorului, către mijlocul tablei, unde se află un ecran tratat special, astfel încît să permită o vizionare perfectă chiar la lumina zilei. Pe lîngă imaginile pregătite înainte de lecție, profesorul poate proiecta și un text pe care îl scrie, chiar în momentul predării, pe pelicule de dimensiunea colii de hîrtie și care poate fi șters imediat după proiecție. De asemenea în unele cazuri aparatul poate fi folosit și pentru verificarea cunoștințelor unui anumit elev, fără ca profesorul să întrerupă activitatea cu întreaga clasă, așa cum se întîmplă uneori atunci cînd se efectuează verificarea elevilor la tablă.

★

Se socotește că folosirea largă a mijloacelor tehnice audio-vizuale va necesita, pe lîngă reconsiderarea metodelor de învățămînt și o revizuire a duratei lecției, întrucît ele solicită o mult mai intensă concentrare a elevilor, ceea ce în cadrul unei lecții de cincizeci de minute poate duce la oboseală. De aceea se consideră că durata unei lecții predate cu ajutorul mijloacelor audio-vizuale moderne poate fi redusă la circa treizeci de minute sau chiar mai puțin. De altfel și emisiunile radiofonice școlare de tip „lecție" au, în general, o durată care nu depășește o jumătate de oră.

Pătrunderea în procesul de învățămînt a celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii pune probleme complexe, pasionante, pentru soluționarea cărora colaborează strîns specialiști din cele mai diferite domenii — fizicieni alături de lingviști, matematicieni și psihologi, electrotehnicieni și pedagogi, ingineri radiofoniști, profesori de științe naturale etc., etc. Despre aceste probleme vom relata în numerele viitoare.

Prezentare de M. HERIVAN

Schimb de experienţă între inspectori

Secţia de învăţămînt a Sfatului popular regional Bacău a organizat nu de mult un schimb de experienţă la care au participat, pe lîngă colectivul secţiei regionale, şefii secţiilor raionale şi orăşeneşti şi unii inspectori metodişti raionali.

Organizînd acest schimb de experienţă, al cărui obiect l-a constituit modul cum trebuie să se desfăşoare controlul şi îndrumarea activităţii instructiv-educative din şcoli, secţia de învăţămînt a regiunii Bacău a urmărit să pună în evidenţă formele cele mai eficiente, mijloacele cele mai valoroase care stau la dispoziţia inspectorilor în acest scop.

Participanţii la schimbul de experienţă au audiat cîteva referate interesante pe această temă : „Cum am controlat şi cum am îndrumat activitatea instructiv-educativă din şcoli în primul trimestru ; rezultatele obţinute" (prezentat de tov. Gh. Diaconu, şeful secţiei de învăţămînt a raionului Adjud), „Cum îmi organizez activitatea şi cum lucrez cu directorii de şcoală de pe teritoriul de care răspund" (prezentat de tov. Mihai Cruceanu, inspector metodist) şi „Cum conduce secţia de învăţămînt munca învăţătorilor şi profesorilor pentru temeinica lor pregătire profesională şi ideologică" (prezentat de tov. Ştefan Spulber, inspector metodist). De asemenea, ei au avut posibilitatea să studieze unele documente ale secţiei de învăţămînt a raionului Adjud — planurile de muncă anuale şi trimestriale şi planurile de activitate ale inspectorilor metodişti, graficele şi planurile inspecţiilor efectuate, procese verbale de inspecţie alcătuite de inspectorii metodişti şi de brigada secţiei raionale, planul colectivului metodic raional, procese verbale ale unor şedinţe cu colectivul secţiei şi cu directorii şcolilor, rapoarte de activitate, situaţii statistice privind şcolarizarea, frecvenţa, nivelul la învăţătură al elevilor etc.

Cunoscînd organizarea interioară a muncii secţiei raionale de învăţămînt, cei prezenţi la schimbul de experienţă au putut vedea apoi, cu prilejul unor inspecţii efectuate în cîteva şcoli de 8 ani din raion, cum se desfăşoară această muncă de îndrumare şi control pentru a contribui la ridicarea nivelului general al muncii instructiv-educative. Astfel, ei au participat, sub conducerea unui inspector metodist de la regiune, la cinci inspecţii cu caracter demonstrativ care au avut în vedere pregătirea cadrelor didactice pentru lecţie, puritatea ideologică a lecţiilor şi a conţinutului activităţilor în afară de clasă şi extraşcolare, legarea cunoştinţelor teoretice de practică, realizarea conţinutului educativ al predării, realizarea unităţii de acţiune a cadrelor didactice pentru formarea deprinderilor de exprimare corectă orală şi scrisă. Asistînd la lecţii, participînd la discutarea acestora cu cadrele didactice care le-au condus şi la consiliile pedagogice în care s-au comunicat concluziile inspectorilor asupra muncii din şcoala vizitată, cercetînd procesele verbale de inspecţie etc., participanţii la schimbul de experienţă au avut prilejul unei ample verificări a propriei lor experienţe.

Schimbul de experienţă a pus un accent deosebit pe pregătirea inspectorului — pe pregătirea lui în general, ca şi pe pregătirea specială în vederea controlului în şcoală. În acelaşi timp, el le-a dat prilejul să facă un rodnic schimb de păreri în problemele inspecţiei şcolare, să-şi împărtăşească reciproc metodele bune de muncă.

În încheierea schimbului de experienţă au luat cuvîntul tovarăşii Maria Vicol, şefa secţiei de învăţămînt a regiunii Bacău, şi Virgil Filimon, vicepreşedinte al Comitetului executiv al Sfatului popular regional Bacău, care au subliniat concluziile desprinse din această acţiune şi sarcinile care revin secţiilor de învăţămînt în vederea creşterii competenţei inspectorilor şi a ridicării nivelului general al muncii din şcoli.

IULIAN GHIŢĂ
Inspector metodist, Bacău

Oră de geografie la Şcoala medie din Govora, raionul Rîmnicu Vîlcea.

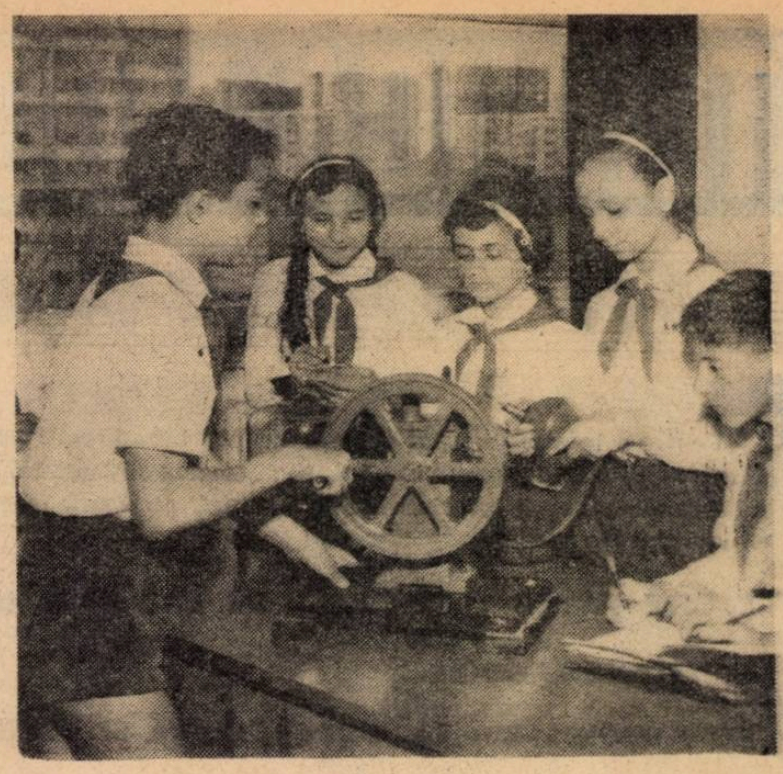

La o lecţie de fizică în clasa a VI-a la Şcoala de 8 ani nr. 75 din Capitală

RĂSPUNDEM CELOR CE NE-AU SCRIS

Multe din scrisorile sosite la redacţia noastră în ultimul timp ne cer părerea în probleme ale activităţii şcolare zilnice : „Cum să fac pentru a nu greşi ?", „Am procedat bine în aceste împrejurări ?", „Cum să lucrez în continuare ?".

În rubrica de faţă răspundem la întrebările de acest fel.

Prof. Ştefan Covrig — Tîrnăveni.

Excursiile, întrunirile, participarea la concerte, spectacole teatrale şi alte manifestări de acest gen sînt forme eficiente de influenţare a elevilor. Ele nu pot lipsi dintre mijloacele de care se foloseşte şcoala pentru educarea comunistă a copiilor, pentru creşterea volumului de cunoştinţe al acestora şi adîncirea pregătirii lor.

Colectivul didactic este interesat ca fiecare elev să se depăşească mereu pe sine însuşi şi să dispună de o pregătire şcolară tot mai bună. A folosi mijloacele extraşcolare pe care le avem la îndemînă numai în cazul elevilor cu rezultate bune şi foarte bune la învăţătură — cum arătaţi dvs., numai în cazul elevilor cu note peste 7 — înseamnă a-i ajuta numai pe aceştia să realizeze noi progrese. Nimeni nu ne dă însă dreptul să-i lăsăm de o parte tocmai pe aceia care au nevoie de mai mult ajutor. Dimpotrivă, ni se cere să sporim numărul şi intensitatea influenţelor educative bune asupra acestor elevi, pentru a-i ajuta să ştie mai mult, să se comporte mai frumos.

Aşa dar, din punct de vedere pedagogic este o greşeală să admitem ca numai elevii cu note peste 7 să ia parte la excursii, spectacole şi alte acţiuni de felul acesta — foarte atractive pentru orice şcolar şi foarte folositoare muncii de educare şi instruire.

Unele cadre didactice îi opresc pe elevii cu note mici de la asemenea activităţi sub motivul că astfel le lasă timp să-şi pregătească lecţiile. Ca şi cînd ar avea garanţia că în timpul liber ei se vor ocupa neapărat şi numai de efectuarea temelor pentru a doua zi !... Şi apoi, copiii cu note bune nu au şi ei nevoie de un asemenea timp ? Tuturor şcolarilor trebuie să le creăm condiţii pentru buna pregătire a lecţiilor. De aceea, activităţi de felul celor pe care le discutăm trebuie programate mai ales sîmbăta şi duminica, astfel încît să nu-i împiedicăm pe elevi de a-şi face temele pentru a doua zi şi să asigurăm participarea întregului colectiv la ele.

N. Munteanu — Şcoala generală de 8 ani nr. 18 din Sibiu.

Şedinţele consiliului pedagogic trebuie să dezbată problemele cele mai importante ale muncii din şcoală, care interesează pe toţi membrii colectivului ei. Nu este recomandabil, de aceea, să formeze obiectul unei şedinţe a consiliului pedagogic prezentarea şi discutarea materialului didactic ce se foloseşte la fiecare obiect de învăţămînt în parte. Aceasta duce la irosirea timpului învăţătorilor şi profesorilor, deoarece îi reţine pe toţi pentru probleme care interesează numai pe unii din ei.

O asemenea temă intră însă în sarcina comisiilor metodice pe specialităţi.

Adrian Aleşa — Şcoala generală de 8 ani din comuna Prisăcani, raionul Iaşi.

Ne întrebaţi dacă este corectă expresia „educaţia cunoştinţelor căpătate de elevi". Educaţia este o acţiune care se exercită asupra individului. A educa înseamnă a influenţa în mod intenţionat, sistematic şi organizat dezvoltarea intelectuală, morală şi fizică a **copiilor** şi **tineretului** sau, prin extensiune, a oamenilor, a societăţii. Iată de ce nu poate fi vorba de o „educaţie a cunoştinţelor".

M. Serbescu — Şcoala medie comuna Hotarele, raionul Oltenita.

Nota nu se acordă în raport cu nivelul de pregătire al clasei în care se află elevul, ci în raport cu nivelul de cunoştinţe cerut de programă. Firesţe, nu este drept să „iertăm" un elev, dacă nu ştie lecţia, pentru a nu-i strica media. De asemenea, nu este corect să atribuim nota la limită unui elev slab pregătit doar pentru ca el să poată promova.

A. C.

Succesul cu prea multe „chei"

— Interesantă expunerea din şedinţa de ieri a consiliului nostru pedagogic : „Buna pregătire pentru lecţie — cheia succeselor în activitatea cu elevii".

— Da, interesantă — întăreşte colegul, vădit dispus pentru o conversaţie într-o „fereastră". De cîtăva vreme am asistat de altfel la multe acţiuni folositoare. Adu-ţi aminte de schimbul de experienţă organizat în raion pe tema : Frontul comun al cadrelor didactice — „cheia succeselor întregii munci din şcoală". Ţii minte ce mobilizator a fost ?

— Numai dezbaterea despre „Colaborarea şcolii cu familia — cheia succeselor la învăţătură" — din şedinţa cu părinţii n-a prea fost la înălţime.

— Da, aşa este. De altfel, şi în anul trecut am mai ratat unele din şedinţele noastre. Ţi-aduci aminte de aceea în care am ascultat referatul „Munca metodică de calitate — „cheia succeselor în activitatea instructiv-educativă", sau „Folosirea justă a sistemului de notare — cheia... cheia cui ?"

— Tot cheia succesului în activitatea instructiv-educativă.

— Da, exact. De altfel ca şi „Utilizarea materialului didactic la lecţie" despre care s-a discutat în comisia metodică.

— A propos — se amestecă un al treilea în discuţie. Ştiţi că am primit noi truse pentru experienţele de fizică ? Veniţi cu mine la laborator, să vi le arăt. Acum ne putem declara mulţumiţi în ceea ce priveşte înzestrarea şcolii noastre cu material didactic. Avem tot ce e necesar pentru a ilustra cît se poate de bine fiecare capitol din programă.

— Avem deci în mînă „cheia succesului", ca să ne exprimăm în stilul referatelor despre care vorbeam adineaori.

— Cum o să stea „cheia" succesului — intervine un altul, care pînă acum nu a asistat la discuţie — doar în folosirea materialului didactic la lecţie? Căci dacă numai el asigură acest succes atunci putem lăsa deoparte buna noastră pregătire pentru lecţie, permanenta documentare în specialitate, organizarea judicioasă a lecţiei şi a tuturor activităţilor cu elevii, alegerea cu discernămînt a metodelor de lucru cu copiii, lupta pentru un front comun al învăţătorilor şi profesorilor în munca didactică şi educativă, aplicarea unor cerinţe unice faţă de elevi şi atîtea altele despre care nu s-ar putea spune că nu au importanţă. Şi încă ce importanţă !

— Sigur că au, fiecare importanţa lor — recunoaşte profesorul de fizică. Am vorbit de „cheie" tocmai ca să subliniez exagerările — ca să nu spunem altfel — conţinute în unele referate prezentate la şedinţele noastre. Desigur, sînt exagerări izvorîte din dorinţa autorilor de a scoate în evidenţă importanţa temei tratate: importanţa materialului didactic în predare, a sistemului de notare, a pregătirii lecţiilor şi aşa mai departe.

— Eşti de acord însă cu mine — intervine din nou profesorul care a făcut obiecţia — că una este locul important pe care îl ocupă un element în sistemul de lucru din care face parte şi alta este locul cheie. Şi că nu este indiferent dacă referatele despre care aţi discutat au pledat pentru locul important sau pentru locul cheie în legătură cu fiecare din problemele enumerate. Căci, judecînd mai atent lucrurile, ne dăm seama că succesul activităţii cu elevii nu poate fi asigurat numai printr-o muncă metodică de calitate, sau numai prin buna pregătire pentru lecţii, numai prin notarea judicioasă sau numai prin strînsa legătură cu părinţii. Cheia succeselor stă în efectuarea exemplară a întregii munci pe care sîntem chemaţi să o desfăşurăm, în realizarea cu conştiinciozitate a tuturor sarcinilor didactice şi pedagogice. Stă, deci, în toate la un loc, făcute în mod exemplar. Căci degeaba eşti profesor erudit dacă atunci cînd e absolută nevoie, vii fără material didactic la lecţie sau foloseşti metode inadecvate de lucru cu clasa. Degeaba predai ireproşabil dacă nu te interesează studiul individual al elevilor, dacă nu-i ajuţi să înlături greutăţile întîmpinate în pregătirea pentru lecţii ş.a.m.d.

Aşadar, cînd vrem să subliniem cu două linii importanţa unui aspect al activităţii — atenţie ! Să ne gîndim bine la locul lui real în ansamblul muncii, al problemelor.

S. PREDESCU

În concurs

Agenda culturală a organizațiilor sindicale este dedicată cu prioritate pregătirilor pentru cel de-al VII-lea concurs al formațiilor artistice de amatori. Ca și la concursurile anterioare etapele pregătitoare consemnează o substanțială întărire a activității artiștilor amatori din rîndul cadrelor didactice atît sub aspectul calitativ, cît și în privința sporirii numărului de formații, de spectacole.

Referindu-se la îmbogățirea repertoriului corului cadrelor didactice din Sibiu, tovarășul Inocențiu Mihu, responsabilul comisiei culturale a comitetului Sindicatului Învățămînt din acest oraș, ne relata că au fost pregătite noi lucrări valoroase, inspirate din viața de azi a oamenilor muncii, multe din ele fiind scrise de compozitori sibieni ca Ilie Micu, Gheorghe Șoima, Vicențiu Fîntînă. În repertoriu figurează lucrările „Din lupta partidului" de Gh. Bazavan, „Republica mea dragă" de Ilie Micu, „Cîntec despre partid" de Gh. Șoima și altele. Față de concursurile anterioare merită să fie subliniat ca un element nou și faptul că piesele din repertoriu care vor reflecta în marea lor majoritate marile prefaceri înfăptuite sub îndrumarea partidului în anii care au trecut de la eliberarea țării, vor fi acompaniate de orchestră, ceea ce va da mai multă amploare și melodicitate interpretării corale.

Preocupări similare manifestă și comitetele sindicatelor învățămînt din Piatra-Neamț, Galați, București, Satu-Mare ca și multe altele. La București participă în concurs și formații corale noi, înființate în perioada actualului concurs, ca de pildă, corul de voci egale, sau corul de copii ale clubului sindicatelor.

În legătură cu pregătirea formațiilor artistice ale membrilor de sindicat din Capitală se înregistrează însă un fapt curios. Deși s-a stabilit să se mențină corul mixt al cadrelor didactice pe Capitală, unele sindicate raionale au retras din cor unii învățători și profesori din raionul respectiv sub pretextul că vor să-și organizeze formații proprii. În fapt n-au reușit să facă acest lucru, sau dacă l-au făcut corurile organizate au dus numai o activitate sporadică. Credem că nu e cazul să se renunțe la o formație cu o bogată activitate și cu largi posibilități ci, dimpotrivă, să se ia măsuri pentru dezvoltarea ei și în viitor

Este de asemenea de neînțeles de ce formații de cor altădată fruntașe pe țară și-au diminuat activitatea pînă într-atît încît este problematică promovarea lor după faza raională. Ne amintim, de pildă, cît entuziasm stîrnea în fazele superioare ale concursurilor anterioare corul cadrelor didactice din Iași. Să nu mai existe oare în Iași cadre didactice în măsură să fie cuprinse într-un cor de valoare? Sau mai degrabă, s-a diminuat interesul celor care răspund de îndrumarea muncii culturale a sindicatului? Situații mai mult sau mai puțin asemănătoare celei a corului din Iași se mai întîlnesc și în alte localități cum ar fi la Brăila, la Tecuci, la Pitești.

Printre formațiile artistice de amatori ale cadrelor didactice care se pregătesc cu sîrguință pentru etapele următoare ale concursului se numără și orchestrele de cameră și semisimfonice. Repertoriul lor îmbogățit de asemenea cu noi piese valoroase cunoaște o mai mare varietate de teme muzicale și, spre deosebire de anii precedenți, abordează mai mult lucrări contemporane.

Din veștile primite la redacție se pare însă că și de astădată, ca și în concursurile anterioare, unele comitete ale sindicatelor din învățămînt nu se preocupă suficient de organizarea unor formații artistice diferite ca gen. Și este curios că scapă din vedere tocmai acele genuri care se bucură de o largă popularitate cum sînt brigăzile artistice de agitație, formațiile de dansuri populare etc.

Comitetele sindicatelor din învățămînt pot și trebuie să ia măsuri ca în perioada concursului munca artistică de amatori sub toate aspectele ei să devină tot mai puternică, să ia ființă noi formații, să se organizeze cît mai multe spectacole.

R. CONSTANTIN

În cercul radio-amatorilor

Logopedia și învățămîntul de cultură generală

Logopedia, cea mai tînără disciplină pedagogică a defectologiei, stabilește mijloacele și metodele de prevenire a defectelor și tulburărilor de vorbire și scris-citit existente la unii copii, se ocupă de depistarea și corectarea acestora. Ea s-a dezvoltat la noi în țară încă din 1948, cînd au fost înființate cabinete logopedice în cadrul serviciilor de neuropsihiatrie infantilă din policlinicile pentru copii. Începînd cu anul școlar 1961—1962, funcționează în toate raioanele din Capitală, ca și în unele orașe din țară, centre logopedice interșcolare deservite de profesori logopezi proveniți din rîndurile personalului didactic. Spre deosebire de cabinetele logopedice ale Ministerului Sănătății, centrele logopedice interșcolare își desfășoară activitatea în cadrul școlilor de cultură generală.

În principal, activitatea centrelor logopedice interșcolare se axează pe corectarea defectelor și tulburărilor de vorbire și citit-scris pe care le manifestă unii elevi din școlile de cultură generală (de pildă, imposibilitatea de a pronunța anumite sunete sau pronunțarea greșită a acestora, bîlbîiala, vorbirea nazonată, greșelile frecvente de citire sau scriere etc.), folosind în acest scop o tehnică specială și metode adecvate.

Necesitatea amenajării acestor centre s-a făcut simțită ca urmare a faptului că deficiențele și tulburările de vorbire îngreunează participarea copiilor la activitatea școlară, determinînd insuccesul la învățătură, iar pe de altă parte, existența unor copii cu deficiențe de vorbire tulbură desfășurarea normală a muncii din școală. Înlăturînd astfel de deficiențe, activitatea logopedică contribuie la crearea unor condiții cît mai bune pentru procesul instructiv-educativ.

Teoretic și mai ales practic, împletirea între activitatea logopedică și activitatea didactică generală este foarte strînsă. De aceea se impune realizarea unei legături permanente și existența unui continuu ajutor reciproc între logoped și profesori, cu atît mai mult cu cît materialul folosit pentru corectarea sunetelor deficitare este chiar materialul din manualele de școală ale elevului. Colaborarea logopedului cu cadrele didactice este cerută și de faptul că în cazul multora dintre copiii deficienți se produc, ca o consecință a deficienței, diverse modificări ale personalității, ceea ce face necesară o acțiune de reeducare generală, bazată pe psihoterapia individuală și de grup.

Se știe, de exemplu, că o parte din elevii claselor I—IV comit în timpul citirii și scrisului greșeli dese, care se repetă în mod constant și uniform. Din punct de vedere logopedic, aceste greșeli sînt manifestările unei tulburări a proceselor de sinteză și diferențiere corticală, numite disgrafie și dislexie. Pentru a corecta asemenea tulburări se recurge la un complex de influențări medicale, fizioterapice, psihoterapice etc., care se aplică paralel cu metodele aplicate în clasă. Dar, dacă influențarea logopedică nu este continuată de către profesor, ea rămîne multă vreme fără efect. De asemenea, tot profesorul este chemat să consolideze, după reeducarea copilului, noile lui deprinderi de citit-scris.

Dacă în relațiile interșcolare logopedul găsește în permanență stimul și condiționări pozitive datorită modului de organizare a procesului de învățămînt, în mediul familiar se întîlnesc adesea factori de influențare negativă asupra vorbirii sau asupra stării de echilibru neuro-psihic al copilului. De aceea părinții trebuie să fie antrenați și ei în munca de corectare a deficiențelor și instruiți asupra modului cum trebuie să desfășoare această muncă, așa încît să poată continua în afara școlii acțiunea reeducativă de factură logopedică. În timp ce munca de dirijare a ajutorului logopedic revine logopedului, antrenarea și convingerea părinților aparține influenței colectivului didactic.

Iată așadar, încă un factor care impune cu necesitate legătura cadrelor didactice cu activitatea logopedului.

Centrele interșcolare logopedice desfășoară — deși în momentul de față încă timid — și o activitate de prevenire a tulburărilor de vorbire prin contactul direct cu părinții, conferințe, lectorate etc. Activitatea profilactică revine în mare măsură Centrului experimental logopedic din București, care are preocupări științifice mai largi și dispune de mijloace adecvate. În cursul acestui an școlar centrul experimentează aplicarea tratamentului complex al bîlbîielii — una dintre cele mai rebele forme ale tulburării de vorbire. Rezultatele obținute pînă acum sînt foarte promițătoare.

Munca de corectare a deficiențelor de vorbire constituie un proces dificil și de durată relativ lungă (între 2 și 6 luni), datorită faptului că la baza deficiențelor sau tulburărilor stau cauze diverse și multiple și că, la vîrsta școlară, aceste deficiențe sau tulburări sînt destul de trainic fixate. Iată de ce se proiectează ca într-o etapă viitoare munca logopezilor să cuprindă în special copiii de vîrstă preșcolară, în așa fel încît copilul să nu mai pătrundă în școală cu deficiențe, cu tulburări de vorbire.

CONSTANTIN PĂUNESCU
Conducătorul centrului experimental logopedic

Îmbunătățirea caietelor școlare

Preocuparea pentru îmbunătățirea continuă a calității rechizitelor puse la dispoziția elevilor se reflectă și în măsurile luate recent în legătură cu formatul și calitatea caietelor școlare.

Astfel, STAS 2019—62, a cărui aplicare urmează să aibă loc efectiv de la 1 septembrie 1964, prevede introducerea unui format mai mare al caietelor liniate — categoria de caiete cel mai larg folosită în învățămînt. În locul formatului existent în prezent, de 148 x 210 mm, se vor introduce caiete cu formatul de 170 x 210 mm, deci cu circa 20 mm mai lat.

Acest format prezintă o serie întreagă de avantaje, atît din punct de vedere didactic cît și economic. Într-adevăr, desfășurarea scrisului pe un rînd mai lung oferă elevului posibilitatea unei mai bune prezentări a temei, ca și o mai mare comoditate la scris, așa cum a arătat experimentarea caietelor cu format mare confecționate de fabrica „Steaua roșie" și difuzate în principalele orașe din țară.

În același timp, scrisul va fi ușurat ca urmare a îmbunătățirii calității hîrtiei din care sînt executate caietele. Tipurile speciale de hîrtie standardizate pentru caiete tip Ib și tip IIb se caracterizează prin netezime și printr-o bună încleiere, ceea ce asigură alunecarea mai lesnicioasă a peniței și înlătură formarea petelor de cerneală.

Pentru caietele cu liniatură oblică, folosite de elevii începători, care scriu tot cu tocul de lemn cu peniță, s-a prevăzut numai hîrtie velină (tip Ib) și de grosime mai mare (80 g/m² în loc de 63 g/m²).

Pentru caietele cu liniatură orizontală (de dictando) sau cu pătrățele (de aritmetică), se prevede și o linie verticală de margine, care va fi tipărită de preferință în roșu. Locul liniei de margine va fi la 25—30 mm de la marginea laterală stîngă a caietelor. În acest fel pierderea din suprafața utilă a paginii de caiet este cu circa 3 la sută mai mică decît la caietul cu format de 148 x 210 mm. La caietele „dictando" s-a micșorat și distanța dintre linii, de la 9 mm la 8 mm.

În sfîrșit, s-a prevăzut o gamă mai mare de filaje, pe lîngă caietele de 48 de file și cele de 100 de file introducîndu-se și caiete cu 64 de file.

Trebuie arătat că în prezent unele întreprinderi producătoare de caiete determină ele însele risipa de material. Un exemplu în această privință îl constituie caietele de teză cu formatul 170 x 210 mm, produse de fabrica „Steaua roșie" din Bacău. Este adevărat că aceste caiete excelează prin calitatea execuției, dar introducerea a două file de hîrtie sugătoare — una la începutul și alta la sfîrșitul caietului — constituie o mare risipă de hîrtie sugătoare, deoarece, dat fiind filajul redus al caietelor, aceasta rămîne nefolosită. De asemenea, mai întîlnim în librării caiete școlare cu un număr redus de file avînd copertele executate din hîrtii și cartoane de calitate superioară, cu tipar în două sau chiar mai multe culori. Chiar dacă aceste caiete sînt produse în cantități mici, ele reprezintă o irosire de material și manoperă, care conduce la scumpirea caietelor fără să se contribuie cu ceva la îmbunătățirea calității lor.

Toate măsurile luate pentru îmbunătățirea calității caietelor își vor da roadele numai dacă învățătorii și profesorii îi vor îndruma pe elevi în folosirea cît mai rațională a acestora. Astfel, elevii trebuie orientați asupra alegerii filajului caietelor în raport cu volumul temelor de scris, oarecum cunoscut din experiența anilor anteriori, înlăturîndu-se tendința de a se folosi caiete groase în orice condiții, chiar atunci cînd nu sînt necesare. Ar fi indicat totodată ca, o dată cu controlul efectuării temelor de către elevi, profesorii să observe și modul cum au fost scrise acestea și să dea îndrumările necesare pentru folosirea rațională a suprafeței utile a caietelor, astfel încît, fără să fie neglijată prezentarea corespunzătoare a temelor sub aspectul clarității și organizării lor logice, să se asigure și economia de spațiu.

Ing. MIRCEA ZAMFIRESCU

ACTUALITATEA

„Sîntem impresionaţi de avîntul învăţămîntului din R. P. Romînă"

De curînd, la invitaţia Ministerului Învăţămîntului a vizitat ţara noastră o delegaţie din R. P. Polonă formată din Stanislaw Dobosiewicz, director general în Ministerul Învăţămîntului, conducătorul delegaţiei, Miecsystaw Okolwicz, director adjunct în acelaşi minister. Delegaţia a vizitat Capitala, regiunile Bucureşti şi Braşov, documentîndu-se asupra organizării, conţinutului şi formelor de desfăşurare a procesului instructiv-educativ şi a purtat discuţii cu cadre de conducere ale învăţămîntului din ţara noastră.

După încheierea vizitei, înainte de a pleca din ţară, membrii delegaţiei au acordat unui redactor al „Gazetei învăţămîntului", interviul pe care-l publicăm mai jos :

— Care sînt impresiile cu caracter general despre vizita în ţara noastră ?

— Deşi a fost axat în special asupra problemelor specifice învăţămîntului, programul vizitei noastre în Republica Populară Romînă ne-a permis să cunoaştem aspecte diverse ale economiei şi culturii socialiste, ale frumuseţilor şi bogăţiilor ţării dv. Ştiam dinainte că Romînia este o ţară foarte bogată, în general. Vizita noastră ne-a convins că sînteţi şi mai bogaţi prin calităţile oamenilor, prin ataşamentul lor faţă de cauza desăvîrşirii construcţiei socialismului. Felicităm pe constructorii oraşelor Bucureşti şi Braşov, pe arhitecţii şi inginerii proiectanţi care au ştiut să făurească linia arhitectonică atît de modernă a noilor construcţii, felicităm pe locuitorii acestor oraşe care le întreţin şi le îngrijesc cu dragoste.

— Ce aspecte privind învăţămîntul din ţara noastră v-au reţinut în mod deosebit atenţia ?

— Alcătuindu-ne o primă sistematizare a impresiilor din acest domeniu putem afirma că ne-au impresionat în mod deosebit cinci probleme : în primul rînd, am urmărit cu deosebită atenţie experimentul care se desfăşoară în momentul de faţă cu privire la predarea cu specialişti la clasele I—IV şi pe care l-am putut studia, în condiţiile specifice ale unei vizite, la Şcoala de 8 ani nr. 111 din Bucureşti. Constatările noastre personale, discuţiile cu cadrele didactice, cu elevii şi cu părinţii acestora ne-au dovedit că se poate lucra — în ciuda unor idei preconcepute — cu mai mulţi profesori, începînd chiar de la clasa I. Considerăm că dacă concluziile experimentului vor fi pozitive, aşa cum ele se prefigurează de acum, el va avea un răsunet nu numai în ţara dv., ci şi pe plan internaţional. Noi înşine vom urmări în continuare, cu deosebit interes, desfăşurarea experimentului.

A doua problemă care ne-a impresionat în mod deosebit a fost munca plină de abnegaţie pe care o desfăşoară oamenii şcolii din ţara dv. în vederea asigurării tuturor condiţiilor pentru generalizarea învăţămîntului de opt ani. Am avut o întîlnire, la Făgăraş, cu inspectorii secţiilor de învăţămînt din regiunea Braşov care se ocupă de problema generalizării acestui învăţămînt şi ne-am dat seama de munca uriaşă care s-a desfăşurat în acest domeniu, de atenţia acordată tuturor factorilor care concură la rezolvarea cu succes a problemei, ceea ce ne-a demonstrat în mod elocvent buna organizare administrativă a învăţămîntului din Romînia.

În strînsă legătură cu problema generalizării învăţămîntului de opt ani s-au desfăşurat observaţiile noastre cu privire la institutele pedagogice de trei ani pentru pregătirea profesorilor. La Bucureşti şi la Braşov am putut vedea construcţiile şcolare complexe puse la dispoziţia acestor instituţii de învăţămînt, am discutat cu cadrele didactice care muncesc în condiţii, excelente.

Entuziasmul, activitatea plină de abnegaţie a cadrelor didactice ne-au apărut evidente pretutindeni, fie că am vizitat Şcoala medie din apropierea uzinei braşovene „Tractorul", fie că am vizitat Şcoala medie „Nicolae Bălcescu" din Bucureşti. Am constatat cu satisfacţie buna pregătire în domeniul ştiinţific şi tehnic pe care au primit-o elevii acestor şcoli.

Ca o concluzie generală, ţin să subliniez că sîntem impresionaţi de avîntul dezvoltării învăţămîntului din R. P. Romînă. Aş vrea să închei această scurtă relatare a impresiilor, urînd prietenilor romîni succes deplin în iniţiativele lor creatoare, în rezolvarea nouă a unor probleme de mare importanţă din domeniul învăţămîntului.

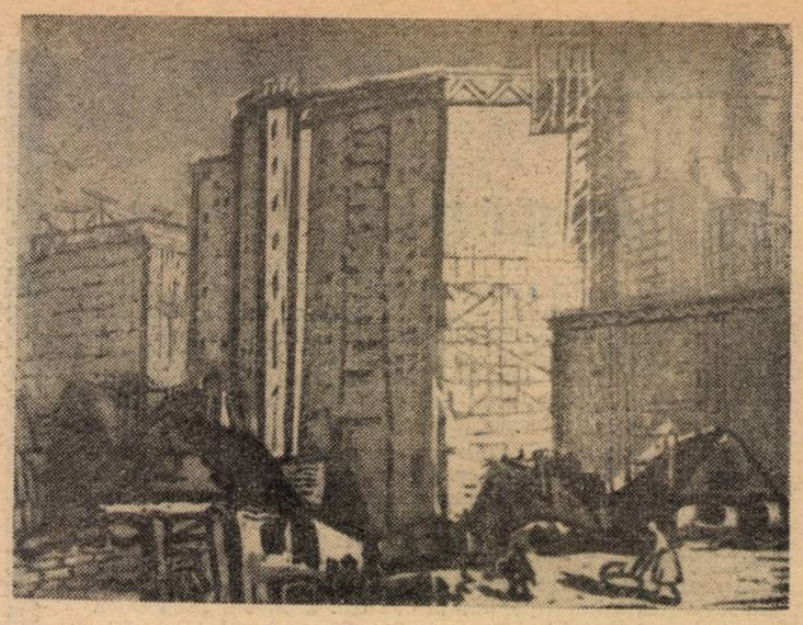

Prof. Alexandrina Zberea : *Nou şi vechi.*

Prof. Eugenia Brateş : *Intrarea la preventoriul Predeal.*

Expoziţie colectivă de pictură

Actuala expoziţie a cenaclului de artă plastică „Ion Andreescu" din Bucureşti — al cărui vernisaj a avut loc recent la clubul sindicatelor din învăţămînt — înscrie un record de participare. Peste 30 de profesori expun aproape 100 de lucrări de pictură şi grafică. Este un record ce se cuvine reţinut căci fără îndoială pentru a învăţa pe alţii arta liniilor şi a culorii se cere mai întîi s-o stăpîneşti tu însuţi.

Se întîlnesc în actuala expoziţie a profesorilor-pictori două tendinţe. Una pe care am numit-o tradiţională şi în care se încadrează cei mai mulţi dintre expozanţi şi tendinţa de a căuta formule noi, moderne. Deşi aceasta din urmă este încă timid afirmată în lucrările lui Ion Cîrdei, Eugenia Brateş, Paul Chichişan şi alţi cîţiva se cuvine a fi reţinută ca un început promiţător care va avea desigur în viitoarea activitate a membrilor cenaclului o rezonanţă mai mare. Lucrările în care tendinţa de a căuta căi noi de expresie plastică apare mai evidentă se intitulează „În parcul Herăstrău" şi „Alee spre lacul Floreasca" semnate de Ion Cîrdei. Este vorba, după cum rezultă din însuşi titlul lucrărilor, de două peisaje. Dar cîtă deosebire între acestea şi maniera peisagistică din trecut a lui Cîrdei. În „Parcul Herăstrău" e sugerat „miracolul" renaşterii naturii. Vegetaţia se înalţă spre lumină, cu forţa şi îndrăzneala tinereţii. Peisajul are prin idee şi plasticitatea transpunerii ei o certă valoare. În uleiul „Alee spre lacul Floreasca" tot printr-un simbol peisagistic este redat un moment de încercare, dramatic în felul său, pentru lumea plantelor. Mergînd pe aceleaşi căi, în peisajele sale de iarnă Eugenia Brateş recurge la simplificarea desenului, la stilizare, în scopul reliefării cu mai multă forţă a ideilor plastice.

Lucrări izbutite semnează în expoziţia de la club Nina Stuparu, Alexandrina Sberea — care abordează acum cu succes şi linogravura colorată — Maria Frînculescu, Dumitru Hlihor, Nic. Nicolescu, Marin Mihai, Alex. Drăgoi, Maria Palade, Dumitru Martinaş şi alţii. Din păcate destul de mulţi se „refugiază" încă în lumea florilor, ceea ce îngustează tematica. De aceea, îndemnul nostru de încheiere este ca pe lîngă tendinţa spre căi noi, să se înscrie în preocupările cenaclului şi necesitatea îndrumării membrilor săi spre izvoare de inspiraţie legate mai puternic de activitatea umană, constructivă.

C. R.

O lucrare necesară tuturor profesorilor

Apariţia celei de a doua ediţii, revăzută şi adăugită, a *Gramaticii limbii romîne* [1]) se înscrie pe linia unor realizări ştiinţifice remarcabile în domeniul studiului limbii. Pentru cei care se străduiesc zi de zi să înveţe tinerele generaţii să scrie şi să vorbească corect limba romînă, apariţia acestei lucrări are o însemnătate deosebită. Într-adevăr, consultarea ei constituie o necesitate imperioasă atît pentru învăţători, cît şi pentru profesorii de limba romînă — desigur nu pentru ca lecţiile lor să fie la nivelul tratatului (aşa ceva nu e cu putinţă în cadrul cursului elementar şi mediu), ci pentru ca predarea noţiunilor şi regulilor de gramatică să se realizeze, în ce priveşte conţinutul ştiinţific, în spiritul principiilor stabilite de Academie. Cunoaşterea normelor cuprinse în Gramatică constituie, de asemenea, o datorie a fiecărui profesor indiferent de obiectul pe care îl predă, căci oricare profesor trebuie să servească elevilor, permanent, un model de vorbire.

Normele gramaticale pe care le găsim în lucrare sînt rezultatul a numeroase studii, mai vechi şi mai noi, întreprinse asupra limbii vii a poporului şi asupra limbii scrise de cei mai buni dintre scriitorii noştri clasici şi contemporani.

Lucrarea reflectă preocuparea precizată în prefaţă de acad. Al. Graur (care a participat la coordonarea lucrărilor şi la efectuarea ultimei revizii a gramaticii) de a arăta direcţia în care evoluează limba, de a identifica trăsăturile care au tendinţa să se dezvolte, de a le diferenţia de cele care constituie numai rămăşiţe ale modului mai vechi de exprimare. Bunăoară, multe din notele cuprinse în lucrare se referă la aspectul fonetic al unor cuvinte — la acele „dublete" actuale ale cuvintelor — a căror scriere corectă nu s-a definitivat încă şi care din această cauză, ridică pentru profesori probleme uneori greu de rezolvat. Cum este corect, de exemplu, să spunem (şi ca atare să şi scriem) : „clasa întîi" sau „clasa întîia"? Gramatica tradiţională şi dicţionarele normative condamnă formula *clasa întîia*, pentru motive de ordin istoric. Situîndu-se pe poziţia principiului adoptat, acad. Al. Graur precizează că, întrucît sub presiunea celorlalte numerale ordinale (a doua, a treia) se spune tot mai mult clasa întîia, sîntem siliţi să recunoaştem că, în adevăr, ne aflăm în prezenţa unui proces de unificare a flexiunii numeralelor ordinale şi că, mai curînd sau mai tîrziu, această formulă se va generaliza.

Călăuzindu-se după principiul formulat mai sus, autorii *Gramaticii limbii romîne* au înlăturat din lucrare multe rămăşiţe ale modului mai vechi de exprimare, ca în cazul conjugării verbelor la mai mult ca perfectul indicativ (se spune : *cîntaseră, tăcuseră, făcuseră, povestiseră*, fără concurenţă cu formele mai vechi : *cîntase, tăcuse, făcuse, povestise* pe care, în consecinţă, trebuie să le evităm). În general, notele de la capitolul „Verbul" (vol. I) sînt foarte interesante şi de un real folos în predare (ne referim de exemplu, la note cum sînt cele privitoare la prezentul conjunctiv, care precizează că formele de persoana a III-a *să aibă* şi *să aivă* nu sînt corecte, că forma *să aibi* este învechită etc.).

O dificultate întîmpinată adesea la lecţiile de limba romînă o constituia scrierea substantivelor compuse. Noua ediţie a gramaticii, care dă indicaţii precise în ce priveşte scrierea substantivelor compuse de tipul *„pierde-vară"*, *„nu-mă-uita"*, *„lasă-mă-să-te-las"* etc. ne ajută să înlăturăm această dificultate, să dăm explicaţii clare atît în predarea gramaticii la clasele I-VII cît şi în cadrul predării literaturii la clasele VIII-XI.

Tot atît de folositoare sînt şi notele din volumul II al Gramaticii.

Orice educator, indiferent de munca pe care o îndeplineşte în şcoală, nu trebuie să piardă din vedere că a învăţa tineretul să scrie şi să vorbească corect limba maternă este o datorie imperioasă şi că, de aceea, studierea celor două volume ale Gramaticii constituie o necesitate de prim ordin.

Prof. VLADIMIR DOGARU

[1]) Editura Academiei R.P.R., vol. I şi II, ediţia a doua, revăzută şi adăugită, Bucureşti 1963.

Bibliografie

A apărut revista NATURA seria **Biologie**, nr. 1 ianuarie—februarie 1964

În sumar :

STUDII

I. F. Dumitru : Sinteza clorofilei în laborator şi importanţa ei practică şi teoretică.
V. Soram : Autoradiografia şi aplicaţiile sale în biologie.
I. Hodişan : Prin Havana şi grădinile sale botanice.
V. Gheţie : Evoluţia aparatului locomotor.
V. Derlogea : Grupele sanguine la animale şi importanţa lor pentru zootehnie.

AGRICULTURĂ

N. Teodoreanu, S. Timaru: Merinosul de Palas.
L. Rotaru : Organizarea unui laborator sau colţ agricol la şcolile de 8 ani din mediul sătesc (II).
Fl. Lupescu : Lucrări de primăvară în pepiniera de pomi.

METODICA

I. Voiculescu : Rolul materialului didactic modern în fixarea cunoştinţelor (filmul).
Tr. Treţiu : Contribuţia disciplinelor biologice la educaţia estetică a elevilor.
I. Voichin : Demonstraţii şi experienţe folosind materialul viu la lecţiile de zoologie (II).
D. Munteanu : Asupra posibilităţilor de valorificare ştiinţifică a colecţiilor muzeale.

NOTE, CRONICĂ, INFORMAŢII, RECENZII, CALENDAR, DIN ACTIVITATEA S.S.N.G.

Concurs

Institutul de construcţii din Bucureşti anunţă scoaterea la concurs a postului didactic de profesor la disciplina evidenţă contabilă, poziţia 6 din statul de funcţiuni al catedrei de organizare, planificare şi economia construcţiilor.

Persoanele care doresc să participe la concurs vor înainta, în decurs de o lună de la publicarea prezentului anunţ, o cerere adresată rectorului Institutului de construcţii din Bucureşti, însoţită de următoarele acte : copie legalizată de pe diploma de stat sau de pe actul echivalent de studii superioare, copie legalizată de pe diploma de doctor sau candidat în ştiinţe, copie legalizată de pe atestatul de profesor sau conferenţiar, lucrările ştiinţifice ale candidatului într-un exemplar, certificatul de caracterizare a activităţii profesionale şi sociale a candidatului, eliberat de instituţia în care acesta îşi are funcţia de bază, memoriu de activitate didactico-ştiinţifică, semnat de candidat, autobiografie.

Cei ce funcţionează într-o instituţie de învăţămînt superior sînt obligaţi să comunice în scris rectoratului înscrierea la concurs.

Orice informaţie suplimentară se poate cere la rectoratul Institutului de construcţii.

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA : Bucureşti, Piaţa Scînteii nr. 1 Telefon 17.60.10. Abonamentele se fac la oficiile poştale, factorii poştali şi la difuzorii voluntari din unităţile de învăţămînt. Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii, Piaţa Scînteii Bucureşti.

40 132

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Gazeta ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Anul XV nr. 748 | vineri 27 martie 1964 | 8 pagini 25 bani

Vacanță de primăvară în Parîngul încă înzăpezit

Prezența educatorului în vacanță

Am cunoscut, în primele zile ale acestei vacanțe, un grup de vreo treizeci de elevi: toată clasa a XI-a „C" de la Școala medie nr. 28 din București. Plecau, conform tradiției statornicite din primii ani de școală, în excursie. De data aceasta ținta era Valea Prahovei, Brașov, Bran.

În autobuzul mare, confortabil, s-au urcat sprinten fetele, apoi băieții (politețea se impune în orice împrejurare) și în cîteva clipe toate locurile s-au ocupat. Nu lipseau, firește, nici rucsacurile doldora de pachete, nici schiurile, nici aparatele de fotografiat, nimic din toate cele necesare unei adevărate excursii.

Un huruit înăbușit și mașina a pornit...

De pe scaunul său, diriginta clasei, tovarășa Matilda Butioi, își privește elevii. Cum s-au așezat? Cine cu cine stă? Pare, acesta, un lucru neînsemnat, dar ea știe că, în realitate, are adesea însemnătatea lui. Iat-o pe Gabriela, fruntașa clasei. Este o fată veselă, plăcută, prietenoasă. O iubesc și o stimează toți colegii. Stă alături de Dan. „Sînt prieteni buni" — îmi spune diriginta, zîmbind cu subînțelesuri. Iată-l și pe Dinu, antrenat într-o aprigă dispută cu Mihai, pe Iulia și pe Magda, pe Bogdan, pe Adina, pe Sandu... A îndrăgit chipurile acestea tinere, luminoase, s-a atașat de fiecare încă de acum trei ani, de cînd le este dirigintă.

...Autobuzul înghite kilometru după kilometru. Șoseaua se întinde netedă, îmbietoare.

— Priviți termocentrala! strigă Bogdan. Privirile se întorc la ferestre, spre dantelăria de rețele și conducte a termocentralei de la Brazi. Au văzut-o de multe ori, dar de fiecare dată cînd trec pe lîngă ea o privesc cu același interes.

În cîteva clipe se încinge o discuție despre viitoarea profesiune. Se mărturisesc sincer dorințele, visurile, năzuințele.

— Încă nu m-am putut hotărî: să aleg electrotehnica sau metalurgia? Parcă mă atrag mai mult furnalele...

— Eu v-am spus dorința mea de mult. A rămas aceeași, merg la arhitectură. Proiectezi orașe noi, teatre, săli de sport, stadioane. E minunat, nu? — se entuziasmează Adina.

— Proiectele cer cunoștințe temeinice de matematică și tu nu prea ai învățat trimestrul acesta — îi atrage atenția diriginta. Adina roșește puțin și recunoaște că așa este. Dar sigur: după vacanță, în ultimul trimestru, are să obțină note mult mai mari.

Chimia, electrotehnica, automatica, construcțiile... Fiecare face proiecte care mai de care mai îndrăznețe, mai frumoase. Diriginta îi ascultă pe toți. Pe unii îi aprobă: gîndesc cu maturitate, își cunosc posibilitățile, sînt hotărîți. Altora le atrage atenția, printr-un cuvînt prietenesc, să-și facă așa cum se cuvine datoria de elevi, pentru că de aceasta depinde în mare parte viitorul lor. A fost o discuție firească, nu căutată, nu programată, născută spontan. Diriginta însă a făcut din ea un prilej de a sublinia încă o dată o problemă serioasă, de cea mai mare actualitate pentru elevii ei.

De la viitoarea profesiune, discuțiile au trecut apoi la cărți, la ultimele noutăți literare, la spectacole de teatru, la filme. Toată lumea vorbea aprins, cu însuflețire. Numai într-un colț, lîngă fereastră, un băiat continua să citească, absorbit. Am aflat de la dirigintă că este unul din cei mai buni elevi ai clasei, dar că, în ciuda faptului că toți colegii îl simpatizează, este foarte retras și timid. Firește, Alexandru nu trebuia lăsat în afara discuțiilor celorlalți. Și diriginta a găsit soluția: Gabriela a fost rugată (în taină) să-l „deranjeze", adică să-l provoace la o discuție. De multe ori Gabriela, secretara U.T.M. a clasei, i-a fost de mare ajutor în soluționarea unor astfel de probleme. Și acum lucrurile s-au petrecut la fel. Așezîndu-se lîngă Alexandru, ea a început să vorbească despre eroii cărții pe care o citea acesta. Tentația a fost mare, așa că s-a lăsat „prins". În cîteva clipe au fost înconjurați de alți colegi și discuția, devenită colectivă, a continuat pînă la sfîrșitul drumului cu participarea vie a lui Alexandru.

„Ura! Am ajuns la Cioplea". O smucitură scurtă și autobuzul se oprește. Pe zăpada afînată sar unul după altul 30 de perechi de bocanci.

Revederea cu munții a produs o explozie de nestăvilită bucurie. Pădurea răsună de vuietele elevilor. Se dau de-a dura prin zăpadă, aleargă prin pădure. După vreun sfert de ceas, diriginta i-a chemat să restabilească ordinea: trebuie pus la punct itinerariul ce va fi străbătut în continuare, trebuie planificat cît mai bine timpul de popas în fiecare localitate. Și elevii nu s-au lăsat rugați: ei știu din celelalte vacanțe că reușita oricărei excursii depinde în mare măsură de buna organizare, de disciplină.

Băieții, mai ales cei mai voinici, au luat bagajele (nici o dată în excursii fetele nu sînt lăsate să poarte bagajele) și au pornit primii pe poteca ce șerpuia prin pădure. Îi aștepta o zi frumoasă, cu soare primăvăratic. Îi așteptau, în următoarele zile ale excursiei, noi și noi bucurii, noi și noi prilejuri de a-și îmbogăți cunoștințele. Alături de ei diriginta le întregea bucuriile cu experiența ei de pedagog competent, de adevărat îndrumător al celor tineri.

M. VERDEȘ

Comoara de talente

Episodul întîlnirii dintre Franz Liszt și Barbu Lăutaru în care marele pianist și compozitor încearcă o uimitoare revelație în fața talentului strălucit al unui umil violonist de taraf popular este atît de cunoscut, încît nu are rost să-l mai repovestim. În egală măsură este cunoscută, din însemnările lui Alexandru Vlahuță, descoperirea cu totul întîmplătoare a micului ucenic zugrav devenit mai tîrziu pictorul Nicolae Grigorescu, cel mai mare artist plastic al Romîniei. Ceea ce reține atenția și îndeamnă, ca și în alte prilejuri, la meditație este raritatea, caracterul aproape miraculos al faptelor care au dus în trecut la desprinderea din anonimat doar a cîtorva nestemate din uriașa comoară de talente a poporului nostru.

Cît de dureroasă apare, în lumina unor asemenea întîmplări, pierderea în anonimat, datorită politicii nefaste a guvernanților burghezo-moșierimii, a unor talente care puteau ilustra istoria culturală a țării!

Atmosfera în care ne aflăm impune de la sine asemenea scurte secvențe retrospective: participăm, în eleganta sală „Dalles", la unul din recitalurile de muzică instrumentală prezentat de școlile de artă în cadrul celui de-al VI-lea Festival republican al școlilor și institutelor de artă.

Larga și continua valorificare a talentelor artistice din toate regiunile țării pe care o constituie festivalul școlilor și institutelor de artă, ca și diferitele concursuri artistice amatoare cu caracter republican evidențiază munca migăloasă, pasionată, a celor cărora li s-a încredințat formarea viitorilor artiști. Ne povestea profesorul uneia dintre cele mai tinere școli de artă, școala din Tîrgoviște, despre adevăratele „prospecțiuni" pe care le efectuează în fiecare vară, împreună cu colegii săi, pentru a descoperi în școlile sătești copii talentați în diferite domenii ale artei. Mijloace multiple, unele pline de ingeniozitate — cum sînt de pildă scurtele recitaluri de balet organizate la sate de școala de coregrafie din Cluj — sînt utilizate de toate școlile de artă, ai căror profesori colindă toate drumurile țării, din Maramureș pînă în Deltă, în căutarea celor capabili să urce spre culmile artei.

Apoi, de-a lungul anilor, se desfășoară în școli și mai departe, în institutele de artă, o muncă stăruitoare de șlefuire a talentelor, de formare a măiestriei, de educare a concepțiilor artistice. Obiectivul propus: nici un talent să nu se piardă, toate să înflorească în climatul cel mai potrivit.

Succesele tot mai numeroase, afirmarea tot mai puternică a artei românești în lumea întreagă, valoarea unor tineri deosebit de înzestrați sînt dovezi incontestabile ale realizării acestui obiectiv.

Festivalul tinerelor talente

Ne aflăm în plină desfășurare a celui de al VI-lea Festival republican al școlilor de artă. În studioul de concerte al Radioteleviziunii, în sala mică a Palatului R.P.R., în sălile de concert și de expoziție de la „Dalles", în sala Teatrului C.C.S., precum și în alte trei săli de spectacole din Capitală avem prilejul să vedem realizările celor mai valoroase elemente pe care le formează în prezent școlile și institutele de artă. Însuși acest fapt, ca și ansamblul măsurilor luate pentru asigurarea desfășurării în cele mai bune condiții a manifestărilor festivalului (inclusiv ambianța specifică marilor concerte sau vernisaje), scot puternic în evidență grija și atenția care se acordă formării viitorilor muzicieni, artiști plastici și balerini.

Una dintre principalele caracteristici ale festivalului republican al școlilor și institutelor de artă o constituie faptul că ele reprezintă un mijloc amplu de relevare a unor noi și viguroase talente artistice. Un mare număr de artiști tineri care s-au afirmat în ultimii ani în viața noastră artistică au fost remarcați pentru prima oară cu prilejul desfășurării edițiilor trecute ale festivalului. Ștefan Ruha și Daniel Podlovski, laureați ai unor concursuri și festivaluri muzicale internaționale, Varujan Cosighian, prim concert-maistru al Filarmonicii de stat „George Enescu", balerinele Cristina Hanel, solistă a Teatrului de operă și balet. Valeria Căpraru, solistă la Opera de stat din Cluj, foarte tinerii balerini Lăcrămioara Stan și Moise Dan, ca și mulți alți artiști cu mari perspective s-au relevat în cadrul primelor ediții ale festivalurilor școlilor și institutelor de artă. La fel, în cadrul bienalei de artă plastică, precum și la recentele expoziții de pictură, sculptură și grafică se află mulți expozanți din rîndul tinerilor artiști care și-au expus pentru prima oară operele în sălile de expoziții ale Festivalurilor republicane ale școlilor și institutelor de artă. Desigur, calea însușirii deplinei măiestrii în domeniul artelor plastice este mai îndelungată, însă fără îndoială că mulți dintre acești tineri o vor străbate cu succes, înscriindu-și treptat numele în cartea de aur a plasticii românești.

Important este, fără îndoială, și caracterul de masă al actualului festival republican. La el participă cei mai valoroși tineri, selecționați din rîndul miilor de elevi ai celor 49 de școli de artă din întreaga țară. Ei s-au pregătit temeinic în cadrul orelor de curs și de studiu individual, sub conducerea profesorilor de specialitate, pentru a demonstra pregătirea multilaterală pe care au primit-o. Căci în aceasta constă principala caracteristică a festivalurilor republicane ale școlilor și institutelor de artă: departe de a fi o simplă demonstrație de virtuozitate a unor tineri talentați, ele constituie o verificare amplă a școlii artistice românești, un prilej pentru profesorii școlilor de muzică, de artă plastică și coregrafie de a analiza critic rezultatele muncii pe care au desfășurat-o.

În ultimii ani, învățămîntul artistic din țara noastră a înregistrat importante progrese pe calea îmbunătățirii conținutului și metodelor de predare. S-au făcut serioși pași înainte către lărgirea orizontului de cultură muzicală a elevilor, către întărirea caracterului științific al predării. Au fost editate valoroase lucrări metodice, bazate pe experiența cadrelor didactice fruntașe și a studierii tehnicii marilor virtuoși din fiecare domeniu al artei, s-au organizat rodnice schimburi de experiență între școlile de artă, în care s-au urmărit pregătirea de specialitate a elevilor. O contribuție însemnată la ridicarea nivelului artistic general al școlilor de artă a adus-o popularizarea, în cadrul unor consfătuiri comune și al unor spectacole și expoziții, a experienței acumulate de unele școli de artă cu tradiție mai veche cum sînt, de pildă, școlile de muzică de 12 ani nr. 1 și nr. 2 din București, școlile de muzică din Timișoara, Cluj, Iași și Tg. Mureș, școlile de arte plastice din București, Iași și Cluj, școlile de coregrafie din Cluj și București.

Procesul instructiv-educativ desfășurat în școlile de artă s-a îmbogățit în ultimii ani cu unele forme specifice, așa cum sînt de pildă audițiile și expozițiile publice organizate periodic, turneele artistice desfășurate în cadrul regiunii respective etc.

Rezultatele pozitive ale tuturor acestor strădanii se vădesc puternic în cuprinsul manifestărilor celui de-al VI-lea Festival republican al școlilor și institutelor de artă. Am asistat miercuri, în sala „Dalles" și în sala Școlii medii de muzică nr. 2, la primele audiții publice din cadrul actualului festival, prezentate de elevii școlilor de 8 ani și medii din Bacău, Roman, Baia Mare, Deva, Caransebeș, Piatra Neamț, Sibiu, Cîmpulung Muscel, Petroșeni, Hunedoara, Tîrgoviște, Tg. Jiu etc. Acestea sînt, în general, școli create recent, în localități care nu au cunoscut în trecut o bogată viață artistică. Strădania, munca entuziastă a cadrelor didactice din școlile respective au determinat în majoritatea cazurilor o bună pregătire a elevilor, înțelegerea de către aceștia a conținutului lucrărilor prezentate și o frumoasă ținută interpretativă. Aceeași remarcă este valabilă și pentru majoritatea lucrărilor de artă plastică prezentate în cadrul expoziției din sala „Dalles". Deși este prematur să desprindem concluzii, se pare că această creștere calitativă a pregătirii elevilor din școlile de artă recent înființate constituie una dintre principalele trăsături pozitive ale actualului Festival al școlilor și institutelor de artă.

În zilele ce urmează vom avea prilejul să asistăm la recitalul prezentat în sala „Dalles" de către elevii Școlii medii de muzică nr 2 din București și ai școlilor medii de muzică din Timișoara și Brașov, iar în sala Teatrului C.C.S. la un spectacol de balet susținut de elevii școlilor medii de coregrafie din București și Cluj. Va fi fără îndoială interesant de urmărit în ce măsură au reușit aceste școli, ai căror elevi s-au afirmat puternic cu prilejul edițiilor anterioare ale festivalurilor, să-și păstreze prestigiul cîștigat. Judecînd după rezultatele obținute de ele pînă acum, se pare că personalul didactic al fiecăreia din ele a muncit temeinic pentru pregătirea elevilor, fiind în măsură să reziste asaltului întreprins de valoroșii reprezentanți ai școlilor recent înființate.

Desfășurîndu-se în climatul specific al acestor manifestări tradiționale, în care se îmbină entuziasmul și emoția manifestate de participanți, de profesorii care i-au pregătit și de public, cel de al VI-lea Festival republican al școlilor și institutelor de artă va înscrie, fără îndoială, un nou progres în domeniul pregătirii viitorilor artiști.

AL. CIUCĂ

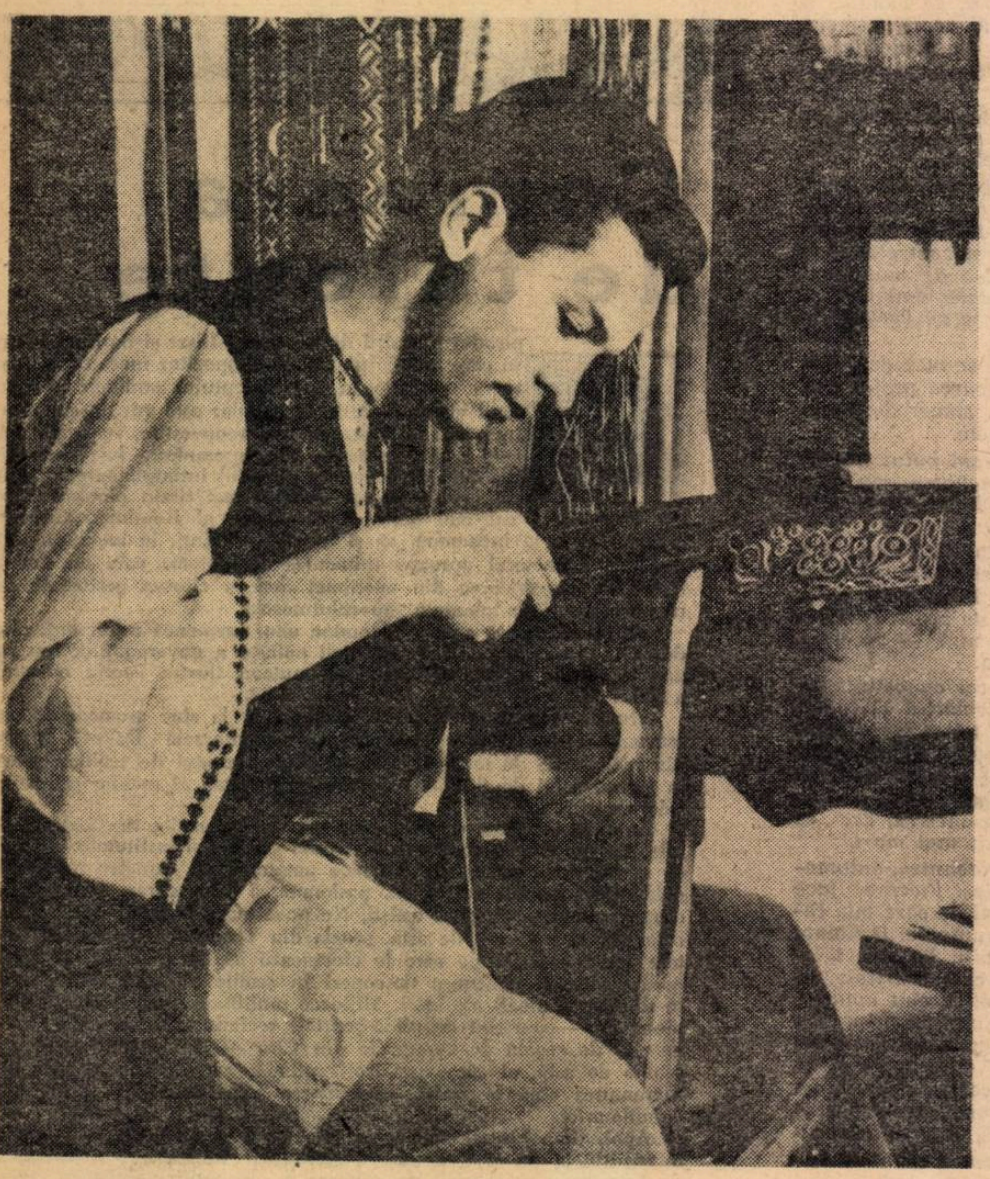

...geniul artistic al poporului romîn constituie, desigur, pentru fiecare dintre noi, pedagogii, motiv de mîndrie și totodată îndemn de a cultiva în sufletul elevilor noștri dragostea pentru creația artistică populară...

Muzeul de artă populară

Arta noastră populară a primit nu de mult, la Cairo, o strălucită confirmare a valorii ei, a locului de frunte pe care-l ocupă în cadrul artei populare universale. Expoziția românească deschisă cu prilejul primului festival internațional de folclor a fost o revelație pentru participanții la festival, mulți dintre ei specialiști de prestigiu în acest domeniu. Critici de artă și ziariști au înscris în unanimitate, în articolele lor, cele mai elogioase aprecieri. „Popor eminamente de artiști, românii au creat o întreagă gamă de forme și culori", scrie revista „Images", în timp ce „Le journal d'Egypte" apreciază arta populară din patria noastră ca avînd „extraordinare posibilități artistice", care „indică o frumoasă ambianță populară de bucurie a vieții".

Am relatat numai cîteva din numeroasele ecouri ale artei populare a patriei noastre la festivalul de la Cairo. Prețuirea de care se bucură geniul artistic al poporului romîn constituie desigur, pentru fiecare dintre noi, pedagogii, motiv de mîndrie și totodată îndemn de a cultiva în sufletele elevilor noștri dragostea pentru creația artistică populară, în care se oglindește frumusețea de simțire și gîndire a poporului.

Muzeul de artă populară al R. P. Române, organizatorul expoziției amintite, a deplasat însă la Cairo doar o mică parte din piesele de adevărat tezaur artistic pe care le-a achiziționat în destul de îndelungata lui existență (58 de ani). În sălile de expoziție ale muzeului, ca și în depozitele lui, se află peste 30.000 de piese etnografice cu caracter artistic (ceramică, textile de casă, port, lemn, fier, os, pictură pe lemn și sticlă, artizanat etc.), reprezentînd creația artistică populară din toate regiunile țării. Fiecare din colecțiile muzeului cuprinde sute, uneori mii de piese, toate de o incontestabilă valoare etnografică și artistică. Și fiecare din aceste piese, care însumează nenumărate ceasuri de migală, te farmecă prin bogăția și varietatea culorilor, prin eleganța liniei, prin finețea cu care a fost lucrată.

Colecția de costume populare — cea mai bogată din muzeu, cuprinzînd circa 10.000 de piese — ne înfățișează portul de sărbătoare al țăranilor noștri, cel de lucru, portul de vară și iarnă. Dar fie că privești costumul de eleganță sobră din zona Sibiului — în care domină negrul și albul, fie că te reține cel din zona Lugojului — care-ți ia parcă ochii prin culori și prin bogăția ornamentului, fie că rămîi uimit de armonia cromatică a costumului oltenesc, nu poți să nu te gîndești la gustul înnăscut al creatorilor populari.

Colecția de covoare cuprinde peste 2.000 de piese de mare valoare artistică, unele din ele datate din prima jumătate a secolului al XIX-lea. Se află aici piese cu motive decorative de o mare diversitate din regiuni vestite în arta țesutului — Oltenia, Moldova, Maramureș, Banat. Covoarele oltenești îmbină în cele mai reușite piese decorul geometric cu cel floral și zoomorf. Adesea apar și oameni în costumele timpului, sau chiar scene istorice, de mare valoare documentară pentru cercetările etnografice și istorice.

Colecția de obiecte artistice populare conține piese de mobilier împodobite cu sculpturi, crestături, pirogravuri, împletituri, unelte de muncă, instrumente muzicale care atestă vechi tradiții de cultură populară în patria noastră, ca și piese de ceramică, de artizanat, cornuri de vînătoare etc.

Muzeul posedă și o colecție de artă populară de peste hotare, realizată prin schimburi cu instituții similare din U.R.S.S., R. P. Bulgaria, R.D.G., R. D. Vietnam, R. P. Chineză etc., precum și o bibliotecă de specialitate, o fototecă și o colecție de gravuri, stampe și desene, care cuprinde peste 20.000 de piese.

Lucrătorii științifici ai muzeului selecționează și valorifică creația de artă populară, mijlocesc cunoașterea unora dintre cele mai importante valori ale patrimoniului nostru cultural, activitate cu multiple implicații educative.

Am răsfoit documentele privind activitatea dusă de muzeu pentru popularizarea artei noastre populare în rîndurile elevilor. Sălile sale au primit adesea excursioniști din școlile Capitalei și ale întregii țări. Dar numărul lor poate fi mult mai mare. Cunoașterea de către elevi a artei populare va lăsa urme adînci în universul lor sufletesc.

C. RĂDOI

Se vorbi cu diriginți

La redacția noastră a avut loc recent o convorbire cu diriginți din cîteva școli ale Capitalei, pe probleme legate de ora de dirigenție. Relatăm părerile susținute cu acest prilej.

Ceea ce asigură o bună desfășurare a orelor de dirigenție și înlătură în bună parte neclaritățile privind conținutul și organizarea lor este precizarea rostului pe care-l au aceste ore, stabilirea a ceea ce le este propriu, deosebindu-le de lecții și de alte forme de activitate școlară. De aceea discuțiile noastre s-au oprit în primul rînd la acest punct.

Ora de dirigenție — a spus tovarășul Constantin Manolescu, diriginte la clasa a XI-a în Școala medie „Dimitrie Cantemir" — este ca o activitate de laborator care urmărește să valorifice pe linie educativă cunoștințele primite de elevi în orele de curs, elementele pe care le oferă viața, mediul în care trăiesc, societatea cu tot ce le pune ea, în mod obișnuit, la dispoziție. Intr-adevăr, copiii citesc, văd filme, asistă la întîmplări, aud comentarii, discuții, află multe prin diverse surse, pe diferite căi. Materialul acesta de viață vast, complex, trebuie lămurit în mintea elevului, pentru a-l ajuta să-și formeze caracterul, să-și întregească personalitatea. Iată unde intervine rolul dirigintelui, al orei de dirigenție. Dirigintele, mai mult și mai bine decît profesorii la lecțiile de curs, poate să îndeplinească această sarcină în ora de dirigenție, a cărei menire este să lege strîns într-un tot, elementele educative ale lecțiilor, ale întregii activități școlare și extrașcolare a copiilor, a tinerilor.

Munca dirigintelui presupune — după cum a arătat în cursul discuției tovarășa Marghit Dascălu, profesoară la Școala generală de 8 ani nr. 73 — multă răspundere, investirea unei mari cantități de capital afectiv. Dirigintelui îi este necesar un plus de potențial afectiv față de ceilalți profesori. De plusul acesta depinde gradul de eficiență a orelor sale, pentru că prin el se asigură o legătură mai strînsă cu elevii. Deci dirigintele este ales dintre profesori ținînd seama de acest important criteriu.

Tovarășul Manolescu a ținut să sublinieze însemnătatea pe care o are cunoașterea elevilor, continuitatea muncii cu aceiași elevi și a apreciat măsurile pe care Ministerul Invățămîntului le-a luat pe linia aceasta în ultimul timp. El s-a referit la legătura care trebuie să se creeze între diriginte și clasa lui, subliniind necesitatea ca natura acestei legături să creeze terenul pentru respect și apropiere, pentru sinceritate și încredere reciprocă, deoarece numai astfel se pot stabili relații care să excludă reținerile, ascunzișurile. Elevii spun deschis tovarășului Manolescu, în discuțiile colective sau individuale pe care le organizează adesea, despre felul cum văd o problemă, ce cred despre un fapt oarecare. „Ce crezi tu despre colegele tale de clasă, despre posibilitățile lor intelectuale" ? — a întrebat o dată dirigintele pe unul din elevi căruia trebuia să i se înlăture unele concepții greșite în această direcție. Cu altul a vorbit o dată în legătură cu ceea ce crede el despre unele materii de învățămînt pe care le neglija cu totul. Părerile elevilor, expuse cu sinceritate, l-au ajutat pe diriginte să aducă o contribuție mai directă, mai eficientă la educarea lor. Pentru aceste discuții era creat terenul sincerității prin întreaga comportare obișnuită a dirigintelui. Sinceritatea elevilor a putut duce la realizarea scopului pe care și-l propusese dirigintele.

A crea deci teren pentru sinceritate, a deschide toate căile spre sufletul elevului. Dar cum ? „Dacă îmi dau seama că fără sancțiune rezolv mai mult, renunț la ea în unele cazuri" — a spus, de exemplu, tovarășul Manolescu. „Elevul să vadă că tot ceea ce faci este din dorința de a-l ajuta pe el, nu din dorința de a-i arăta că ești mai puternic, că poți dispune, că vrei să pedepsești — a adăugat colegul lui, tovarășul Gheorghe Șovu de la Școala medie nr. 39. Nu discut orice abatere în colectiv — a continuat acesta. Nu o dată s-a întîmplat să obțin într-o discuție individuală angajamente mai mari — și să asigur respectarea acestor angajamente — în schimbul înțelegerii pe care elevul simte că i-am arătat-o".

Tovarășa Marcela Teodoru, profesoară la Școala medie nr. 34, s-a referit la trăsăturile care trebuie să caracterizeze pe un diriginte: nici sever, nici „bun", ci drept, exigent și ferm, cu exigența și fermitatea omului care iubește mult pe elevi, considerîndu-i „ai săi" și știind că este răspunzător de ceea ce vor deveni. „Am amînat uneori — a spus tov. Teodoru — discutarea unei abateri, dacă am socotit că în cazul respectiv obțin pe această cale un rezultat mai bun. Cred că e necesar să dai uneori timp elevului să încerce singur o îndreptare, să-și dovedească voința și hotărîrea. Și încă ceva: am uneori „taine" cu cîte unul din elevii mei. Știm numai noi doi ce angajamente s-au luat pentru îndreptare. Ne înțelegem din ochi și merge foarte bine așa. Uneori, chiar, copiii ajung la îndreptare mai repede decît mă așteptam. Încrederea acordată elevului care a făgăduit că se va îndrepta a venit astfel de multe ori înapoi dublă".

Problema care s-a impus discuțiilor noastre îndată după ce s-au precizat cîteva din principalele elemente definitorii pentru ora de dirigenție a fost forma pe care o îmbracă ea, modul cum se desfășoară pentru a avea maximă eficiență. A reieșit că baza acestor ore trebuie să fie discuția etică condusă de diriginte. Au fost și apărători ai referatelor. Tovarășa Ligia Barna, dirigintă la Școala medie nr. 4, a dat exemple pentru a arăta că atunci cînd sînt bine pregătite, cînd elevii sînt ajutați să le alcătuiască, referatele pot fi un bun punct de pornire a discuțiilor etice. Dar și tovarășa Barna a fost de acord cu multe din rezervele manifestate față de referate de ceilalți participanți la convorbire. Cît mai rar referate, au spus unii. De loc referate, au spus alții. Argumentele cu care s-a pledat pentru aceste puncte de vedere au fost multe: referatele antrenează de obicei doar unul sau cîțiva elevi; ele reprezintă cel mai adesea o temă, o temă grea, pe care elevii nici nu o pot îndeplini așa cum s-ar cere; în cele mai multe cazuri sînt alcătuite pe baza unor materiale publicate, din care se extrag la întîmplare formulări sau chiar paragrafe întregi care se pun cap la cap fără a contribui la înțelegerea problemelor ; și în sfîrșit, chiar în cazul cînd nici unul din aceste păcate n-ar fi întrunite, totuși prezentarea referatelor menține în clasă o atmosferă de pasivitate, adesea chiar de neatenție, de plictiseală, ora căpătînd un conținut neinteresant, neatrăgător, cu slabe rezultate. Dacă referatele sînt urmate de discuții, abia din momentul cînd se înfiripă acestea ora se înviorează și începe să exercite asupra elevilor influența educativă intenționată de diriginte.

Diriginți ca tovarășii Manolescu, Dascălu, Șovu au argumentat cu multă fermitate părerea că discuția etică este aceea care duce la formarea convingerilor, dacă este pregătită în prealabil și condusă cu pricepere de diriginte, dacă se desfășoară în mod firesc, fără nici un fel de regizare, de artificiu, lăsînd loc spontaneității, inițiativei. Deci aprecieri unanime pentru discuția etică și rezerve pentru referat.

Tovarășa Marghit Dascălu a arătat că discuțiile sînt de preferat referatului chiar și în cazul orelor în care se analizează situația la învățătură. Se pot organiza discuții cu teme ca acestea — „Sînt mulțumit de rezultatele mele la învățătură pe acest trimestru ?", sau „Am contribuit prin notele mele la prestigiul clasei ?" Ora va fi astfel mult mai interesantă, pentru că elevii vor fi puși în situația de a-și privi munca, de a judeca, de a cîntări rezultatele proprii obținute.

Tovarășa Barna a adăugat că în discuțiile etice e bine să se facă referiri la cărți și filme, la întîmplări semnificative din viața eroilor clasei muncitoare, a personalităților istoriei, a oamenilor de știință, să se folosească citate, reproduceri etc. Altfel, dacă ne limităm doar la exemple din viața clasei, conținutul discuțiilor ar fi mai sărac. Dar, a atras atenția tov. Barna, folosirea acestor materiale nu trebuie să întrerupă firul discuției etice, ci s-o ilustreze în ideile ei esențiale. Această subliniere a fost întărită de tovarășa Teodoru, ca și de alți participanți la convorbire.

Nu există — spunea tovarășul Șovu — discuție etică în sine. Nu putem vorbi despre frumusețea muncii, despre necesitatea de a fi buni tovarăși, de a avea grijă față de bunul obștesc în general, fără a ne referi la aspectele pe care le are în această privință viața clasei respective. Discuția etică pe tema „Munca cere voință și perseverență", organizată de tovarășul Șovu, a fost strîns legată de felul cum gîndeau și cum se comportau elevii săi sub acest aspect. Dirigintele a ținut seamă de faptul că, deși elevii săi erau în majoritate buni, sîrguincioși, le lipsea perseverența, hotărîrea. Pentru a-i convinge, pentru a le arăta însemnătatea hotărîtoare a acestor însușiri, i-a întrebat „Ce ar fi dacă un inginer nu și-ar duce pînă la capăt proiectul, dacă un medic n-ar persevera în găsirea unui diagnostic ?" Elevii au înțeles cît de mult greșesc atunci cînd lasă lucrurile la jumătate, cînd nu se străduiesc să le ducă la bună îndeplinire.

In argumentarea acestei poziții a venit cu cîteva sublinieri și profesorul Manolescu. El a arătat că specificul clasei determină nu numai tematica discuției etice, ci și modul de a o desfășura, subliniind prin aceasta nevoia de a adapta discuția la vîrsta elevilor. Problemele legate de educarea spiritului colectiv — a spus el — se discută și cu elevii din clasele a XI-a și cu cei din clasele a VII-a, dar în timp ce în discuția cu primii te referi la elemente care să finiseze munca educativă desfășurată în școală, cu ultimii trebuie să iei problema aproape de la începutul său.

Deși a intervenit de multe ori pe parcurs în discuție, tovarășa Marghit Dascălu și-a rezervat exemplele și argumentele îndeosebi pentru un aspect al problemei — elementul atrăgător în desfășurarea orelor de dirigenție. Se pare că problema o interesează foarte îndeaproape, căci a vorbit cu pasiune despre ea, pentru a susține că elementul atractiv este absolut indispensabil unei ore de dirigenție. „El este acela care dă viață orei, care netezește drumul spre convingerea elevilor, căci se adresează nemijlocit sensibilității lor. Iar folosirea lui poate să înceapă chiar înainte de desfășurarea orei propriu-zise, din momentul cînd se anunță tema ce urmează să fie discutată. Multe teme au puterea să capteze interesul elevilor, să-i mobilizeze, să le creeze preocupări pe linia scopului educativ pe care și l-a propus dirigintele, realizînd astfel cu anticipație o parte din acest scop".

Sînt diriginți care consideră că o oră de dirigenție menită discutării situației la învățătură, oricît ar fi de bine organizată, nu poate fi la fel de atractivă ca una în care se discută, de pildă, despre prietenie, despre orașul natal sau despre alte asemenea teme. Așa să fie oare? — se întreba tovarășa Dascălu. Argumentele pe care le-a adus, exemplul dat, au răspuns la această întrebare. Iată cum a organizat cu elevii clasei a VII-a o discuție despre situația la învățătură. La începutul trimestrului, la o oră de dirigenție, a cerut elevilor săi să arate în scris cu ce medie doresc să încheie trimestrul. O săptămînă întreagă s-au gîndit copiii și apoi au adus răspunsul scris. Erau indicate și medii mari, și medii mai mici; fiecare elev a arătat ce a crezut el că va putea să dea. Insăși această cerință a dirigintei, acest răspuns solicitat, a creat elevilor săi frămîntări, le-a pus la încercare voința și sinceritatea, le-a verificat capacitatea de a se aprecia pe sine cu obiectivitate. Răspunsurile au spus multe dirigintei despre elevii săi, au ajutat-o să-i cunoască mai bine. S-a asigurat o mobilizare pentru întregul trimestru. Cînd a venit ziua analizei situației la învățătură, la bază au stat angajamentele luate de elevi. „Cum mi-am îndeplinit angajamentul luat" — aceasta a fost tema orei de dirigenție. S-a văzut că majoritatea elevilor au luptat cu toate puterile să obțină mediile propuse, unii chiar să le depășească. Au fost și cîțiva care și-au propus cu ușurință mediile și nu le-au realizat. In această oră dirigintele și clasa au judecat ușurința lor și faptul că nu s-au străduit îndeajuns. Critica a avut efectul așteptat. Pe trimestrul al doilea elevii și-au privit cu mai mult spirit de răspundere munca lor zilnică.

★

In convorbirea noastră diriginții au subliniat în mod deosebit grija cu care trebuie pregătite orele de dirigenție organizate cu prilejul unor zile festive, combătînd tendința de șablon, obiceiul de a le desfășura după un anumit tipic — referat, cîntece, poezii. Chiar de curînd, la 8 Martie, se pare că au fost ore de dirigenție al căror întreg conținut a constat în citirea unor articole pline de date și cifre — cîte femei medici sînt în țară, cîte ingineri, cîte sînt cuprinse în organizațiile de femei etc. etc. Cu cît mai interesante, mai eficiente, au fost orele în care s-a discutat cu elevii despre modul cum înțeleg să-și arate respectul și prețuirea pentru mama lor, despre felul cum se comportă cu colegele lor de clasă ! Acestea au fost discuții apropiate de elevi, în care în mod firesc, s-a vorbit și despre grija pe care o are statul nostru pentru promovarea femeilor, pentru problemele lor de viață, despre respectul și considerația care li se dă.

S-a discutat și despre programa muncii educative, pe care o așteaptă unii diriginți ca pe sprijinul indispensabil al muncii lor. Problema a fost însă adusă pînă la urmă la adevăratele ei proporții. Programa va fi, fără îndoială, un ghid al muncii diriginților, mai ales al celor cu mai puțină experiență, dar nu se poate spune că lipsa ei împiedică să se stabilească obiectivele pe care le are de atins munca educativă și să se găsească drumurile ce duc la realizarea lor.

★

S-au luat în discuție în convorbirea noastră aspecte variate, căci variate sînt și aspectele pe care le implică munca dirigintelui. Participanții la convorbire au reprezentat bine pe diriginți în ceea ce trebuie să le fie caracteristic — interes pentru problemele muncii educative, dorința de a căuta soluții și capacitatea de a le găsi.

Natura legăturii cu clasa cu elevii, să creeze terenul pentru discuții deschise, sincere, fără ascunzișuri, fără rețineri. **(Constantin Manolescu).**

Munca dirigintelui presupune investirea unei mari cantități de capital afectiv. **(Marghit Dascălu).**

E necesar uneori să dai posibilitate elevului să încerce singur o îndreptare, mai ales atunci cînd el însuși o cere. **(Marcela Teodoru).**

Nu există discuție etică în sine. Ea trebuie să fie strîns legată de viața clasei. **(Gheorghe Șovu).**

Firul discuției etice să fie întărit prin exemple care să-i emoționeze și să-i convingă pe elevi. **(Ligia Barna).**

ISTORIE

Exigenţe specifice

În răgazul acestei vacanţe dau o atenţie deosebită pregătirii lecţiilor de istorie pe care le voi preda în ultimul trimestru elevilor din clasa a XI-a, ce se vor prezenta, în vară, la examenul de maturitate. După cum se ştie, la acest examen ei vor fi verificaţi şi în ceea ce priveşte cunoştinţele de istoria Romîniei, pe care le studiază în acest an la clasă. Iată de ce lecţiile de istorie — şi în special cele din ultimul trimestru, care includ şi recapitularea materiei, impun profesorului anumite exigenţe specifice.

Vorbind despre aceste exigenţe am în vedere bineînţeles, în primul rînd, necesitatea de a asigura însuşirea riguroasă, temeinică a principalelor noţiuni de istorie a R.P.R. Îmi propun să nu trec cu vederea nici o lacună, nici o manifestare de superficialitate. Ori de cîte ori voi observa că elevii nu au înţeles suficient de bine o anumită problemă, că nu au memorat cu exactitate datele importante ce trebuie reţinute, că nu cunosc desfăşurarea unui anumit eveniment însemnat voi reveni insistînd pînă la fixarea deplină şi definitivă a cunoştinţelor.

Aş putea spune însă că aceasta este exigenţa minimă pe care o am în vedere în pregătirea elevilor de clasa a XI-a. Şi aceasta, deoarece ştiu că examenul de maturitate va solicita elevilor ceva mai mult decît cunoştinţele incluse în cuprinsul lecţiilor din manual. Ei vor trebui să dovedească cu acest prilej nu numai că ştiu care au fost, de pildă, bătăliile lui Ştefan cel Mare şi unde s-au purtat ele, sau care a fost situaţia economică a Ţărilor Romîne în preajma Revoluţiei de la 1848. Dincolo de acest bagaj de cunoştinţe faptice ei vor trebui să dovedească şi capacitatea de a le interpreta, de a stabili relaţii între diferitele elemente ale dezvoltării sociale, de a explica raporturile de cauzalitate care leagă între ele diversele fenomene istorice. Tocmai această capacitate este, după părerea mea, trăsătura definitorie a „maturităţii" elevilor clasei a XI-a.

În lumina acestor cerinţe mi-am propus să-mi pregătesc lecţiile pe care le voi preda în trimestrul al III-lea. Aşa, bunăoară, atunci cînd voi preda tema „Crearea Partidului Comunist din Romînia" voi apela, ca şi cu alte prilejuri, la cunoştinţele de socialism ştiinţific şi economie politică ale elevilor, cunoştinţe care mă ajută în cea mai largă măsură să-i fac să înţeleagă esenţa fenomenelor istorice şi raporturile dintre ele. Voi insista îndeosebi, firește, asupra problemelor care au cea mai mare însemnătate. Mă voi opri, de exemplu, la sublinierea faptului că crearea Partidului Comunist din Romînia a constituit o victorie istorică a leninismului împotriva oportunismului şi reformismului în mişcarea muncitorească din Romînia, că prin crearea lui proletariatul şi-a făurit partidul său revoluţionar, forţă politică capabilă să-l conducă în lupta pentru apărarea independenţei naţionale, pentru răsturnarea regimului burghezo-moşieresc şi instaurarea dictaturii proletariatului, că Partidul Comunist din Romînia a continuat şi a dezvoltat cele mai glorioase tradiţii de luptă ale poporului nostru, pe care mişcarea muncitorească le-a ridicat pe o treaptă superioară. Ţinînd seama de nivelul în general ridicat al pregătirii elevilor din clasa a XI-a, consider că este indicat să apelez şi la anumite materiale bibliografice. În studierea temei pe care am menţionat-o, de exemplu, voi folosi unele documente din istoria P.C.R.

De asemenea, atunci cînd voi preda tema „Luptele eroice ale muncitorilor ceferişti şi petrolişti din anul 1933, organizate şi conduse de Partidul Comunist din Romînia" voi insista asupra unor elemente cheie cum este, bunăoară, faptul că aceste lupte au reprezentat o mişcare socială de mare amploare împotriva exploatării capitaliste, desfăşurată în condiţiile cînd pe arena internaţională statele capitaliste pregăteau războiul antisovietic iar unele din ele treceau pe faţă la dictatura fascistă. Înţelegerea conţinutului acestei lecţii cît şi a raportului dintre evenimentele despre care tratează ea obligă la o predare cît mai sistematică. De aceea mi-am alcătuit încă de pe acum un plan de predare amănunţit avînd în vedere elementele principale. Voi stărui astfel, în primul rînd, mai ales asupra cauzelor economice, sociale şi politice ale luptelor duse de ceferişti şi petrolişti. Mă voi opri apoi asupra programului acestor lupte, asupra forţelor care au participat la ele, asupra formelor în care s-a manifestat lupta revoluţionară, asupra desfăşurării evenimentelor. În sfîrşit, la concluzii voi vorbi despre urmările interne ale luptelor duse de ceferişti şi petrolişti şi despre însemnătatea lor pe plan internaţional. În cursul întregii lecţii, voi scoate în evidenţă rolul conducător al Partidului Comunist din Romînia care, călăuzindu-se după hotărîrile adoptate de Congresul al V-lea al P.C.R., a mobilizat proletariatul la lupta revoluţionară şi a condus nemijlocit această luptă.

În încheierea lecţiei voi face cunoscute elevilor cuvintele tovarăşului Gheorghe Gheorghiu-Dej care a arătat că prin înaltul lor nivel de organizare, prin amploarea şi spiritul lor revoluţionar, luptele ceferiştilor şi petroliştilor au marcat un moment de cotitură în dezvoltarea partidului şi a întregii mişcări muncitoreşti.

În acelaşi mod, insistînd îndeosebi asupra înţelegerii evenimentelor istorice, voi preda şi alte teme cum ar fi „Insurecţia armată de la 23 August 1944", „Revoluţia populară în ţara noastră", „Politica externă a R.P.R." etc.

Ţin să precizez că, insistînd asupra înţelegerii temeinice a cunoştinţelor din lecţiile la zi, nu voi pierde niciodată prilejul să mă refer, atunci cînd lucrul acesta este posibil, la cunoştinţele asimilate anterior de elevi. Mă voi strădui astfel ca, pe lîngă orele speciale de recapitulare, să ţin mereu proaspete în memoria elevilor şi pe această cale cunoştinţele pe care vor trebui să le dovedească la examenul de maturitate.

Prof. P. V. GRIGORIU

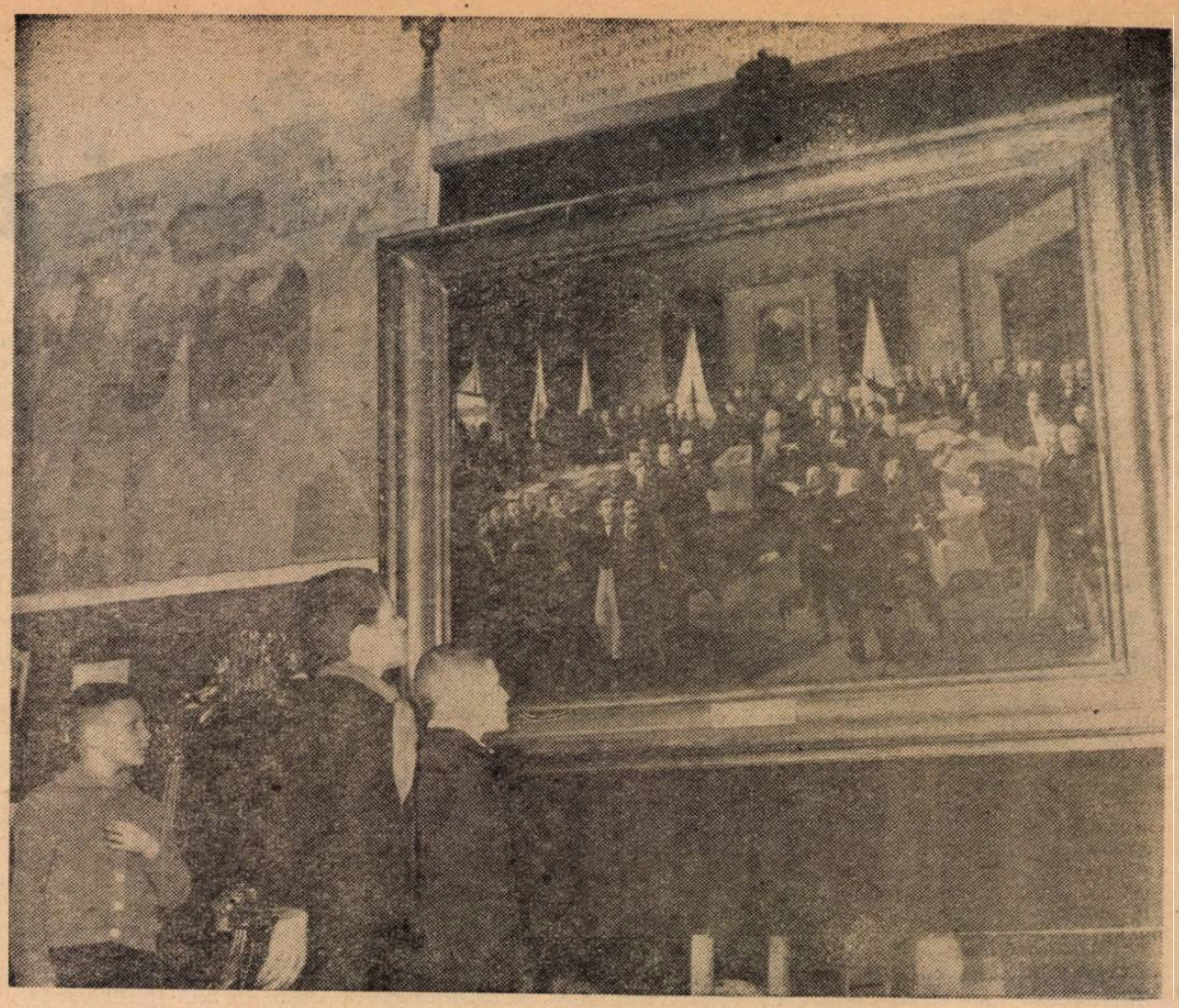

Şcolari din Capitală în vizită la Muzeul Militar Central

Utilizînd elemente de istorie locală

În formarea şi consolidarea noţiunilor de istorie, un rol important îl are folosirea elementelor de istorie locală ca primă treaptă de cunoaştere a faptelor istorice. Iată de ce profesorii de istorie de la Şcoala medie „Aurel Vlaicu" din Orăştie utilizează larg în lecţiile lor asemenea elemente.

După cum se ştie, raionul Orăştie, ca şi întreaga regiune Hunedoara, de altfel, sînt foarte bogate în urme istorice care vorbesc despre evoluţia poporului nostru pe aceste meleaguri începînd cu orînduirea comunei primitive şi pînă în vremurile recente. De exemplu, tratînd despre orînduirea comunei primitive, profesorii le vorbesc elevilor despre urmele de la Ohaba-Ponor, de la Cioclovina sau de la Turdaş, unde s-au descoperit numeroase obiecte datînd din neolitic. Elevii au avut, de asemenea, prilejul să viziteze şantierele arheologice din localităţile Deva, Simeria, unde au fost găsite obiecte din epoca bronzului, ca şi cetăţile Costeşti, Grădiştе, Blidaru, Piatra Roşie, bogate în urme ale culturii materiale din statul sclavagist dac. La rîndul lor, lecţiile despre epoca sclavagismului clasic au fost ilustrate prin referiri la Germisara (Geoagiu), Apullum (Alba Iulia) etc. exploatate de romani pentru bogăţiile lor.

Însuşi oraşul lor, Orăştie, le-a furnizat elevilor nenumărate mărturii despre trecutul poporului. Ei au cunoscut, la faţa locului, meleagurile unde se întindea vechea aşezare a oraşului şi au cercetat apoi bogatul material existent la muzeul din localitate. Aici au găsit, bunăoară, documente impresionante despre răscoala de la 1526, condusă de Ivan Ţarul, pornită din Banat şi care a ajuns pînă la Orăştie, sau despre răscoala din 1784, care reprezintă cea mai puternică ridicare a iobagilor din Transilvania pentru înlăturarea feudalismului. Aceste documente le-au dat posibilitatea să înţeleagă mai adînc cauzele care au dus la izbucnirea răscoalelor antifeudale, caracterul răscoalelor etc. Tot atît de impresionantă a fost pentru elevi cunoaşterea unor documente care vorbesc despre istoria mişcării muncitoreşti pe meleagurile hunedorene.

Metodele şi procedeele de utilizare a elementelor locale în predarea istoriei patriei sînt variate. Unii profesori, de pildă, au prezentat date despre istoria locală în expunerea noilor lecţii, făcînd apel la cunoştinţele elevilor despre raion şi regiune. Alţii au citit documente sau fragmente din literatura beletristică privitoare la istoria ţinutului natal. Şi mai eficiente s-au dovedit excursiile la monumentele istorice şi vizitele la muzeele şi expoziţiile din regiune, ca şi lecţiile ţinute la muzeul din Orăştie, cu sprijinul directorului acestuia, profesorul Ioachim Rodeanu.

În general, profesorii de la Şcoala medie „Aurel Vlaicu" din Orăştie ţin o legătură strînsă cu conducerea muzeului raional. Ei cercetează cu regularitate fondul documentar al muzeului, oprindu-se asupra tuturor materialelor importante pentru îmbogăţirea cunoştinţelor elevilor şi pentru întărirea muncii de educare patriotică a acestora.

Pe de altă parte, profesorii, cu ajutorul elevilor, au început să colecteze obiecte care vor alcătui un muzeu istoric şcolar. La colectarea acestor materiale sînt folosite excursiile ce se organizează în cadrul raionului, al regiunii, ca şi în alte localităţi din ţară, de unde achiziţionează obiecte reprezentative şi documente ce atestă momente din istoria patriei.

Prof. RADU VASILE
Orăştie

DE LA CUNOSCUT LA NECUNOSCUT

Cunoaşterea faptelor şi fenomenelor istorice îi ajută pe elevi să înţeleagă trecutul şi prezentul societăţii, evoluţia ei progresivă sub aspect economic, social, politic şi cultural. Printre elementele de care depinde înţelegerea aprofundată a cunoştinţelor de istorie prezentate în lecţii, un loc de frunte îl ocupă măsura în care profesorul ştie să pornească de la fapte apropiate, cunoscute elevilor pentru ca pe baza lor să facă accesibile problemele noi, necunoscute.

În clasele I—IV, aplicarea principiului de la cunoscut la necunoscut în transmiterea cunoştinţelor de istorie nu comportă dificultăţi. La clasa I, de pildă, programa prevede (în cadrul lecţiilor de citire) predarea unor cunoştinţe privind realizările de seamă ale regimului nostru democrat-popular, cunoştinţe pe care învăţătorii le fac accesibile pornind de la exemplificări din mediul înconjurător, înfăţişînd realizările obţinute în satul sau oraşul respectiv. În clasa a II-a se formează primele reprezentări despre trecutul istoric prin intermediul legendelor, uşor accesibile elevilor dată fiind similitudinea lor cu basmele şi poveştile. Cunoştinţele de istorie se îmbogăţesc în clasa a III-a, unde elevii se familiarizează cu cele mai importante episoade din istoria poporului romîn. În clasa a IV-a, noţiunile de ţară, popor, limite geografice însuşite în primele ore de geografie, precum şi reprezentările istorice deja create în clasele anterioare oferă o bază suficientă pentru însuşirea lecţiilor sistematice de istorie a patriei.

Cum stau lucrurile însă în clasele V—VII? Ce cunoştinţe au elevii clasei a V-a, de exemplu, despre Egiptul antic sau Roma antică? Ce ştiu ei despre istoria acestor ţări? Nimic sau aproape nimic.

În mod curent, profesorul se rezumă la prezentarea aşezării Egiptului antic sau a Romei antice şi apoi, fără nici o tranziţie, prezintă elevilor unele întîmplări istorice de acum multe milenii. Îndeobşte, acest uriaş salt în timp, în lumi îndepărtate, despre care elevii nu au nici un fel de reprezentări, pe care nu le pot lega de nimic cunoscut, este greu realizat de ei. Foarte dificilă este, în aceste cazuri, şi localizarea evenimentelor istorice, pentru că prima hartă politică a lumii este prezentată în clasa a V-a de un profesor de istorie, care în mod obişnuit n-are vreme să se ocupe de noţiunile geografice ale elevilor.

O cale pe care o putem folosi în acest caz este aceea de a porni de la evenimente contemporane referitoare la poporul a cărui istorie o studiem.

Cred, de asemenea, că orele puse la dispoziţia profesorului, pot fi folosite în clasa a V-a, la începutul fiecărui trimestru, pentru orientarea elevilor pe harta istorică şi pe harta politică a lumii, cu referire specială la statele a căror istorie o vom preda în trimestrul respectiv.

Desigur că, pentru a putea să pornească de la evenimentele contemporane, profesorul de istorie trebuie să fie mereu la curent cu aceste evenimente.

Numai pornind de la cunoscut la necunoscut îi vom face pe elevi să înţeleagă perspectiva istorică a faptelor şi fenomenelor istorice, relaţiile de cauzalitate ce există între ele, să-şi dea seama că istoria omenirii este istoria luptei maselor împotriva asupritorilor, pentru libertate şi independenţă, pentru o lume lipsită de exploatare.

Prof. EUGEN COROAMĂ
Şcoala medie nr. 1
Dorohoi-Suceava

TEHNICA MODERNA

în predare

În cadrul mijloacelor tehnice moderne de predare, cu uriașe perspective de utilizare, televiziunea ocupă un loc de frunte.

Apariția termenului „tele-pedagogie" și recunoașterea de către majoritatea specialiștilor din întreaga lume a realității pe care o desemnează acest termen înseamnă implicit că în acest caz nu mai avem de-a face cu anumite modificări în tehnica și metodica predării, ci cu un capitol nou, bine conturat, al pedagogiei. De altfel, începînd cu utilizarea televiziunii în scopuri didactice, pătrundem în domenii noi ale psihologiei pedagogice și pedagogiei, al căror fundament științific și ale căror principii se află în plin proces de elaborare.

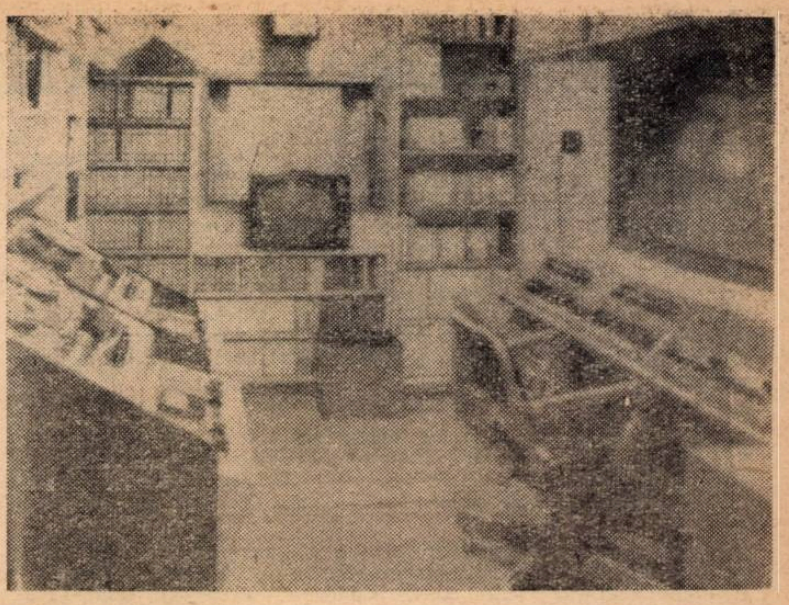

Studioul de sunet al unui centru local de televiziune experimental pe lîngă instituții de învățămînt

II. TELE-PEDAGOGIA

Introducerea televiziunii în procesul de învățămînt are o istorie foarte recentă dar foarte frămîntată. Specialiștii — și nu numai ei — au purtat și poartă încă numeroase discuții asupra rolului televiziunii în cadrul procesului instructiv-educativ, asupra ponderii și modalităților utilizării sale în cadrul acestui proces. Alături de numeroși adepți înflăcărați, care văd în televiziune un mijloc puternic de modernizare a procesului de învățămînt, au existat și mai există încă adversari înverșunați ai televiziunii, a căror opoziție a luat chiar, în unele locuri, forma unor veritabile „răscoale împotriva mașinii". Fapt cert este că, în ciuda acestei adversități declarate, **ideea utilizării televiziunii ca modalitate de instruire și educație cîștigă teren, cucerind incontestabile victorii în lumea întreagă.**

Primele emisiuni de televiziune pentru învățămînt și-au făcut apariția în Europa de abia în anul 1952. După o perioadă de aproximativ cinci ani, în care nu s-au semnalat în această direcție progrese prea însemnate, urmează, începînd din anul 1957, un veritabil asalt al emisiunilor școlare televizate în programele majorității studiourilor de televiziune. Este etapa cînd și în țara noastră se acordă o tot mai mare atenție emisiunilor televizate pentru elevi (despre care, de altfel, „Gazeta învățămîntului" a publicat de curînd o pagină specială).

Principalele tipuri de emisiuni televizate în scopuri instructiv-educative sînt aceleași ca și în domeniul radiofonic: emisiuni pentru lărgirea orizontului cultural-științific, emisiuni de tip utilitar, pentru pregătirea școlară a adulților prin cursuri fără frecvență (merită relevată, de exemplu, contribuția televiziunii cubane la campania de lichidare a analfabetismului) și emisiunile cu caracter didactic pentru tineretul de vîrstă școlară. Stațiile care recepționează emisiunile cu caracter didactic pot fi amplasate chiar în școli, pentru a deservi, fiecare, treizeci pînă la cincizeci de elevi. În această privință părerile specialiștilor sînt încă împărțite: unii susțin că grupurile elevilor telespectatori pot să depășească numărul de 50—60, în timp ce majoritatea opinează pentru grupuri mult mai reduse, cu 15—35 de ascultători.

Eficacitatea învățămîntului prin televiziune este strîns legată de condițiile tehnice ale recepției, în primul rînd de claritatea imaginii și lizibilitatea textelor. Inginerii specialiști în domeniul televiziunii studiază în acest scop diferite metode, dintre care cea mai larg susținută în momentul de față este proiectarea imaginii printr-un obiectiv special pe un ecran de cinematograf. Aceasta impune însă întunecarea sălii de proiecție, implicînd o serie de dificultăți caracteristice proiecțiilor cinematografice. Soluția cea mai rentabilă în prezent, cînd ecranele televizoarelor nu depășesc 54 de cm, ar putea fi folosirea unui aparat receptor la fiecare grupă de 15 pînă la 20 de elevi. Prin sistemul coviziunii receptoarele pot fi simplificate și alimentate printr-un cablu pornind de la receptorul central. Unii specialiști socotesc că în acest fel s-ar da posibilitatea ca emisiunile-lecții să fie vizionate într-o singură sală, de pildă un amfiteatru, de către 120—200 de elevi.

Ca în toate celelalte domenii didactice, și în tele-pedagogie se conturează, pe baza experimentelor efectuate de specialiști, forme specifice de aplicare a principiilor de învățămînt. Se subliniază în primul rînd faptul că lecția televizată ar putea lua asupra ei o parte însemnată din ponderea predării, orientîndu-i pe elevi să gîndească științific, să rezolve probleme, să-și însușească cunoștințe și noțiuni noi și să le generalizeze. În același timp, ea poate realiza unele aplicații practice și dă posibilitatea de a se îndeplini unele sarcini educative ale predării. **Aceasta nu înseamnă însă că lecțiile televizate vor putea înlocui integral pe profesor, întrucît ele nu creează nici un fel de posibilități de comunicare directă între cel ce predă lecția și elevi.**

Se consideră că orizontul de cunoștințe al elevilor poate fi lărgit dacă lecția televizată este asociată cu alte activități școlare și, mai ales, dacă este încorporată în ansamblul procesului instructiv-educativ. Profesorul va putea prezenta astfel în prealabil datele necesare înțelegerii emisiunii care urmează, va putea înfățișa în mare conținutul ei, va putea organiza discuții în legătură cu cele vizionate, precum și alte activități complimentare.

Eficiența lecțiilor televizate va fi cu atît mai mare cu cît cei ce le vizionează vor îndeplini ei înșiși un rol activ pe parcursul ei, fiind puși în situația să aplice cunoștințele nou însușite pe măsură ce le sînt prezentate, să răspundă unor întrebări formulate de profesorul care prezintă emisiunea, să repete unele cunoștințe ce li se transmit, să rezolve probleme etc. și, în același timp, dacă li se va crea posibilitatea să verifice, cu ajutorul profesorului de specialitate care îi îndrumă, exactitatea rezultatelor obținute.

Pregătirea celor ce vor studia cu ajutorul televiziunii va putea deveni mai temeinică dacă lecția televizată va prezenta faptele în mod ilustrativ, pe baza a numeroase exemple și dacă va repeta demonstrațiile în forme variate. **Valoarea instructivă a unei lecții televizate va fi cu atît mai mare cu cît exemplele folosite vor fi mai numeroase,** cu condiția ca acestea să nu-i obosească pe elevi sau să nu le provoace plictiseala prin monotonia expunerii.

Totodată, pentru a asigura sublinierea a ceea ce este esențial în lecție, se impune folosirea mijloacelor telegenice specifice. Specialiștii care vor transmite emisiunile vor trebui să aleagă, pe parcursul acestora, cele mai potrivite distanțe focale, să varieze conform necesităților lărgimea cîmpului, să dozeze, în funcție de importanța fiecărei probleme, volumul indicațiilor verbale și al materialului vizual și sonor, folosind în același timp, prin procedeul supraimprimării, săgeți indicatoare și unele unghiuri particulare de luat vederi. Se impune de asemenea asigurarea unui ritm și a unei ordini de prezentare a materialului care să dea elevilor posibilitatea de a înțelege complet cunoștințele transmise. În această privință joacă un rol deosebit de important și luarea în seamă a experienței anterioare a școlarilor ca telespectatori. În lumina progreselor înregistrate în ultimul timp, se pare că emisiunile „în direct", adică transmise chiar în momentul luării vederii, vor fi înlocuite treptat cu emisiuni filmate în prealabil, care prezintă avantajul repetării secvențelor pînă la obținerea unor imagini optime.

Aceste trăsături specifice ale aplicării principiilor de învățămînt în tele-pedagogie au fost determinate în urma unor numeroase experiențe efectuate în cadrul stațiilor de recepție ale unor centre experimentale de predare. Eficacitatea lecțiilor televizate a fost verificată atît în urma rezultatelor obținute de elevi la examenele finale cît și prin diferite probe orale, scrise și practice efectuate pe parcurs. Statisticile arată că, în cadrul experimentelor, la peste 30 la sută din cazuri s-au obținut rezultate superioare celor dobîndite prin formele clasice de învățămînt, în 60 la sută din cazuri rezultate egale și doar în 7 la sută din cazuri rezultate inferioare.

Experiențele cu privire la eficacitatea învățămîntului prin televiziune efectuate în rîndurile unor elevi de diferite vîrste i-au determinat pe psiho-pedagogi să ajungă la concluzia că în prezent această formă de predare ar fi mai indicată în primele șapte sau opt clase, ai căror elevi s-au familiarizat de la o vîrstă mai mică cu emisiunile de televiziune. În același timp, ei socotesc că este bine ca școlarii să fie obișnuiți cu lecțiile televizate încă din prima clasă. Dificultăți mai mari și deci o eficacitate oarecum mai scăzută ar prezenta utilizarea lecțiilor televizate la nivelul școlii medii sau al învățămîntului superior, elevii mari și studenții fiind obișnuiți cu discuții ample în clasă sau în sala de cursuri.

Specialiștii acordă o atenție deosebită posibilităților pe care le oferă emisiunile pentru predarea limbilor străine, la care combinarea semnalelor auditive și vizuale ar permite elevilor telespectatori să vadă cum este modelat sunetul în momentul emiterii lui. De asemenea, lecțiile televizate de limbi străine ar favoriza îmbinarea studiului cu educația estetică prin prezentarea, după lecție, a unor fragmente de spectacole interpretate în limba predată.

Este evident însă că **rolul cel mai important al emisiunilor didactice televizate constă în dezvăluirea desfășurării fenomenelor și proceselor din domeniul științelor exacte și al tehnicii, unde intuiția joacă un rol predominant în însușirea cunoștințelor.** Într-adevăr, o emisiune televizată poate asigura, în această privință, observarea unor aspecte pe care nu le înfățișează nici o altă formă de predare. Un experiment efectuat în rîndurile unor elevi care se pregăteau pentru examenul de maturitate a arătat că în circa 15 ore de emisiune ei și-au consolidat un volum de cunoștințe pentru care ar fi avut nevoie, în cadrul lecțiilor clasice de recapitulare, de peste o sută de ore de studiu.

Experiențele privind învățămîntul prin televiziune au relevat și unele probleme privind elaborarea unor programe și manuale adecvate, pregătirea personalului didactic de specialitate etc.

Cu referire la manuale specialiștii preconizează editarea unor lucrări ajutătoare bogat ilustrate, cuprinzînd exemplificări și scurte explicații referitoare la principalele teme predate, care au drept scop rememorarea datelor esențiale ale lecțiilor și facilitarea efectuării unor teme și lucrări practice. Crearea pe lîngă centrele didactice experimentale ale studiourilor de televiziune a unor colective largi de colaboratori din rîndul profesorilor de specialitate ar putea ajuta la stabilirea structurii specifice a acestor manuale. Unii cercetători propun ca primele manuale ajutătoare, cu caracter experimental, să fie difuzate sub forma unor broșuri, cuprinzînd fiecare cîte o temă distinctă.

De asemenea, în unele locuri se preconizează măsuri pentru formarea, prin cursuri speciale, a personalului didactic necesar — profesori care urmează să predea lecțiile televizate și care să utilizeze în școli aceste lecții. Este evident că acestor profesori — și îndeosebi celor care predau lecțiile televizate — le vor fi necesare o mulțime de cunoștințe și deprinderi noi (la această problemă ne vom referi mai pe larg în cuprinsul capitolului „Profilul profesorului din deceniile următoare", pe care îl vom publica într-un număr viitor).

În prezentarea de față ne-am referit exclusiv la perspectivele emisiunilor cu caracter didactic transmise de stațiile centrale de televiziune, așa numitele „emisiuni în circuit liber". Alături de acestea vor lua însă o tot mai mare amploare „emisiunile în circuit închis", realizate de stații de televiziune locale. Acestea se organizează mai ales pe lîngă unele instituții de învățămînt superior (așa este de pildă, în țara noastră, studioul de televiziune al Institutului medico-farmaceutic din București), sau pe lîngă unele centre metodico-pedagogice interșcolare. Avantajele acestor emisiuni sînt determinate de faptul că ele se pot adapta mult mai precis specificului condițiilor locale de învățămînt.

Resursele utilizării televiziunii în învățămînt par să fie nebănuit de largi. Să ne gîndim numai la faptul că specialiștii preconizează și experimentează transmiterea unor emisiuni-lecții în culori și chiar — poate nu peste multă vreme — în relief. Perspective și mai ample în ceea ce privește utilizarea televiziunii în învățămînt va deschide dezvoltarea colaborării pe plan mondial în folosirea sateliților pentru telecomunicații, datorită cărora se va realiza participarea elevilor ca spectatori la unele evenimente principale ale istoriei contemporane.

Prezentare de M. HERIVAN

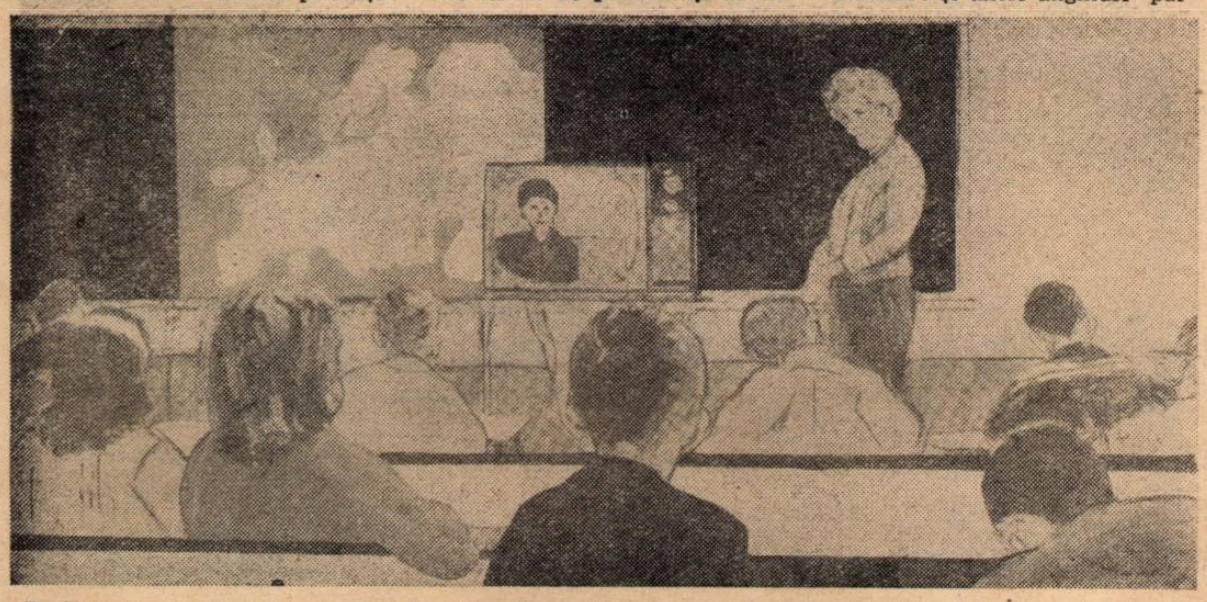

Desfășurarea unei lecții experimentale televizate, combinată cu prezentarea altor tipuri de material didactic

Cabinetele Şcolii medii „Emil Racoviţă"

Căutînd căi pentru continua ridicare a eficienţei lecţiei, Şcoala medie „Emil Racoviţă" din Bucureşti a organizat în mod experimental, cu sprijinul secţiei de învăţămînt a Sfatului popular al Capitalei, predarea disciplinelor de învăţămînt în cabinete de specialitate. În acest scop, pe lîngă cabinetele de fizică, chimie, ştiinţe naturale existente în şcoală, s-au amenajat cabinete pentru predarea matematicii, literaturii, istoriei, geografiei, desenului şi muzicii, care au fost dotate cu un material didactic bogat şi variat, ce include pe lîngă aparate, planşe, mulaje etc., numeroase mijloace audio-vizuale moderne : filme şi diafilme, benzi de magnetofon etc.

Să ne oprim, de exemplu, în cabinetul de literatură. Portretele şi citatele cu care sînt împodobiţi pereţii acestuia creează o atmosferă prielnică studiului literaturii, dezvoltă interesul elevilor pentru cunoaşterea operei scriitorilor noştri clasici şi contemporani.

Într-una din vitrinele cabinetului, consacrată literaturii vechi, se află reproduceri după paginile unor manuscrise slavone — Evangheliarul lui Ştefan Rareş, Codicele Voroneţean, Codex Negoianus, Psaltirea în versuri a lui Dosoftei — precum şi o pagină din „Alexandria". Tot aici elevii pot vedea o reproducere după scrisoarea lui Neacşu din 1521, ca şi numeroase alte materiale care înlesnesc şi fac mai interesant studiul literaturii vechi. Vitrina privitoare la literatura romînă modernă conţine materiale în legătură cu creaţia marilor clasici ai literaturii noastre. Iată fotocopia unei pagini din „Moftul romîn", alături de care se găseşte pamfletul lui Caragiale „1907 din primăvară pînă-n toamnă". În aceeaşi vitrină se află diferite ediţii ale clasicilor noştri, sau unele studii despre aceştia. Cea de a treia vitrină, care se referă la literatura actuală conţine, printre altele, şi manuscrise originale ale unor scriitori ca Victor Eftimiu, Maria Banuş, Nicolae Labiş etc.

Foarte util pentru instruirea temeinică a elevilor s-a dovedit a fi şi cabinetul de istorie Pentru înzestrarea acestuia, pe lîngă hărţile istorice editate de Ministerul Învăţămîntului s-au folosit şi hărţi confecţionate cu mijloace locale, cu ajutorul elevilor şi al părinţilor. Aşa sînt harta Greciei antice, harta coloniilor greceşti, harta Europei în sec. XVI, Europa după pacea westfalică etc. S-au procurat de asemenea albume istorice şi s-au confecţionat panouri cu fotografii grupate pe teme, care înfăţişează monumente ale trecutului.

Un loc important în acest cabinet îl ocupă piesele muzeistice referitoare la istoria patriei noastre. Printre acestea se numără, de exemplu, obiecte din epoca neolitică, un album paleografic etc. Deosebit de interesante pentru lecţiile de istorie sînt diafilmele şi imaginile reprezentînd momente importante din lupta clasei noastre muncitoare, sub conducerea partidului, împotriva orînduirii capitaliste, pentru construirea socialismului şi desăvîrşirea construcţiei socialiste.

În prezent colectivul profesorilor de istorie alcătuieşte cu ajutorul elevilor, o mică colecţie numismatică.

Se îmbogăţeşte mereu şi materialul cu care este înzestrat cabinetul de geografie al şcolii, întrucît complexitatea problemelor pe care le abordează studiul geografiei reclamă o mare diversitate de hărţi, tablouri, ilustraţii, colecţii etc.

În mobilierul special confecţionat cu care a fost dotat cabinetul de geografie se păstrează numeroase planşe cu caracter geografic lucrate de elevi. În vitrine sînt expuse albume, mulaje, mostre de roci. Un loc de frunte îl ocupă între materialele didactice cu care este înzestrat cabinetul de geografie, numeroase hărţi orînduite pe teme, printre care de o deosebită utilitate este harta în relief a Republicii Populare Romîne.

O contribuţie deosebit de importantă la buna pregătire a elevilor o aduce cabinetul de matematică, înzestrat îndeosebi cu materiale menite a ajuta elevilor să intuiască forma, mărimea şi proprietatea figurilor geometrice, să înţeleagă relaţiile dintre ele, să-şi dezvolte imaginaţia spaţială. În acest cabinet se află numeroase modele executate în carton, lemn, sîrmă, material plastic etc., datorită cărora elevii îşi însuşesc mai uşor şi mai adînc o serie întreagă de cunoştinţe de geometrie — de exemplu cunoştinţele privitoare la teorema celor trei perpendiculare, teorema lui Desargues, la problemele legate de proiecţii, de simetrii ş.a.m.d. Aceluiaşi scop îi servesc şi numeroasele planşe expuse în cabinet, care reprezintă secţiuni în corpurile geometrice sau exemplifică probleme cu caracter practic.

De mare utilitate sînt şi modelele pentru studiul trigonometriei, care arată cum se poate calcula înălţimea unui coş de fabrică, a unui far, suprafaţa acoperişului unei clădiri.

Cabinetul posedă, de asemenea, o vitrină cu material intuitiv necesar înţelegerii lecţiilor de astronomie.

Condiţii bune de pregătire a elevilor, corespunzătoare cerinţelor actuale în acest domeniu, au fost realizate prin înfiinţarea cabinetului de desen al şcolii. Acesta este dotat cu mese la care se pot adapta uşor planşele de desen, precum şi cu truse de lucru pentru fiecare elev în parte. În dulapurile-vitrină se află un bogat material didactic pentru desenul artistic — mulaje, piese de ceramică, planşe demonstrative, reproduceri după lucrările celor mai buni artişti plastici ai ţării noastre — precum şi pentru desenul tehnic : modele de suprafeţe plane, de corpuri geometrice, piese utilizate în industrie ş.a.m.d.

Trebuie să vorbim în sfîrşit despre cabinetul de muzică al şcolii, care contribuie mult la dezvoltarea educaţiei estetice a elevilor În sala destinată acestui cabinet se află un pic-up, un magnetofon şi un pian care dau profesorilor de specialitate posibilitatea ca, după expunerea teoretică a lecţiilor, să organizeze audiţii ce sporesc interesul elevilor pentru cunoştinţele predate şi le trezesc gustul pentru frumos, înlesnind în acelaşi timp lărgirea orizontului lor de cultură generală. Cabinetul este dotat cu o discotecă cuprinzînd compoziţiile clasicilor muzicii universale, precum şi lucrări ale compozitorilor noştri.

Organizarea — pe lîngă cabinetele de fizică, chimie şi ştiinţe naturale existente dinainte în şcoală — a unor cabinete pentru studiul celorlalte materii de învăţămînt, desfăşurarea lecţiilor în aceste cabinete, care dispun de un material didactic variat şi bogat, a făcut să crească accesibilitatea cunoştinţelor, a dat lecţiilor un caracter mai atractiv, mai viu şi mai interesant. Toate acestea se răsfrîng asupra calităţii cunoştinţelor elevilor, care au devenit mai precise şi mai temeinice. În acelaşi timp, a crescut curiozitatea lor ştiinţifică, interesul lor pentru cercetare şi studiu.

Prof. ALEXANDRU IORDACHE

Cabinetul de matematică este înzestrat cu valoroase materiale pentru predarea geometriei, trigonometriei, astronomiei etc.

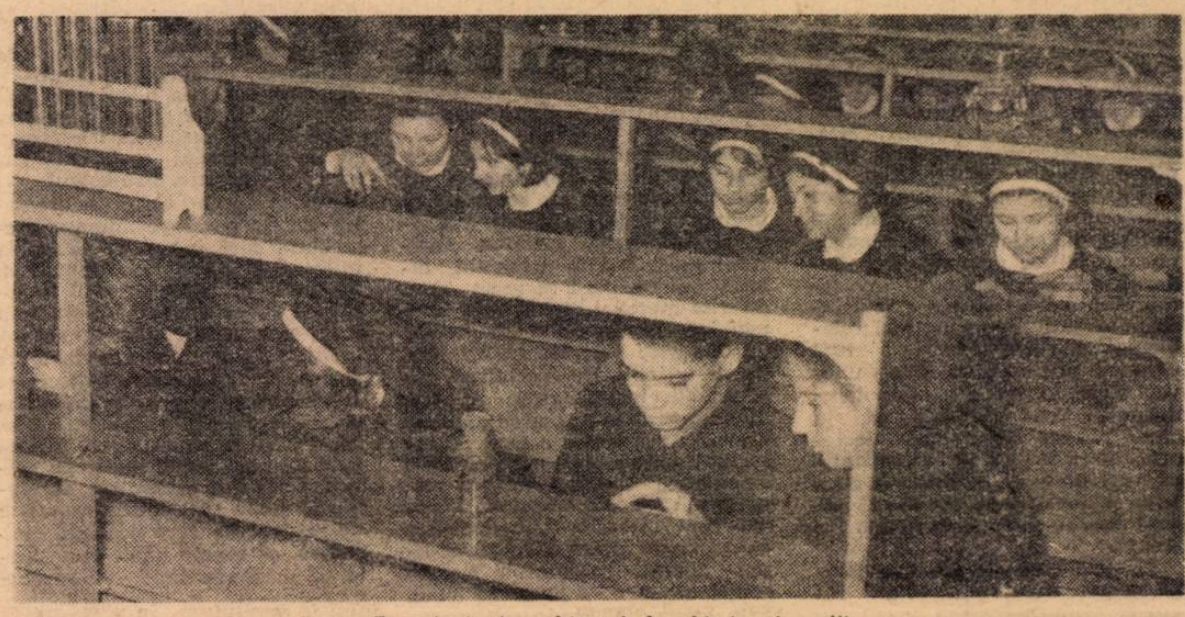

Experienţe în cabinetul de chimie al şcolii

În cabinetul de ştiinţe naturale

O parte din materialul didactic folosit la lecţiile predate în cabinetul de geografie

CORESPONDENȚA

Scrisorile – una cîte una...

În rubrica de față ne propunem să întîrziem puțin asupra scrisorilor primite în redacție, prezentîndu-le mai întîi una cîte una și privindu-le apoi în ansamblu.

În legătură cu munca pentru îmbunătățirea modului cum se exprimă elevii în scris și prin viu grai, profesorul **I. Andran** din Cluj ne scrie despre un simpozion care s-a organizat în orașul său cu profesorii de limba romînă. La acest simpozion s-au discutat numeroase aspecte ale problemei, dintre care amintim: „Organizarea lecțiilor de ortografie", „Frontul comun pentru formarea deprinderilor de exprimare corectă", „Metode și procedee specifice de predare a limbii romîne în secțiile cu limbă de predare maghiară", „Îndreptarea greșelilor de limbă din compozițiile elevilor".

Preocupări legate de aceeași problemă a ridicării nivelului de cunoștințe gramaticale ale elevilor ne semnalează și tov. **Florentin Cațan**, de la Școala medie „Alex. Ioan Cuza" din Alexandria. Discutînd într-o ședință a comisiei metodice succesele dobîndite în această direcție cît și lacunele care se mai manifestă încă în cunoștințele de limbă ale elevilor, profesorii din Alexandria au stabilit cauzele deficiențelor și modalitățile prin care se poate ajunge la înlăturarea lor.

Învățătoarea **Doina Mărghitaș** de la Școala de 8 ani din Poieni, raionul Huedin, ne împărtășește într-o scrisoare recentă cîteva din preocupările sale legate de însușirea normelor ortografice de către elevii din clasele I—IV. Ea se referă la diversele procedee utilizate în corectarea caietelor (observații verbale sau în scris pe marginea temelor lucrate de elevi), la organizarea momentului ortografic", la „tabla ortografică" pe care a înființat-o în clasă și unde sînt afișate săptămînal exemple ilustrînd problemele ortografice recent studiate.

Tovarășa **Elisabeta Rădulescu**, învățătoare la Școala nr. 29 din București, ne scrie despre unele „artificii" prin care le-a făcut cunoscute elevilor ei din clasele I—IV problemele de gramatică pentru a-i ajuta să-și însușească pe cale empirică o serie de norme ortografice. Ea se referă, astfel la o sumedenie de exemple care demonstrează că în condițiile predării la clasele mici sînt de un real folos omonimiile fonetice. Apelînd la acestea, li se pot explica elevilor, pe baza deosebirilor semantice, diferențierile de grafie.

Subordonate aceluiași scop al cultivării exprimării elevilor sînt și preocupările profesorului **Iancu Popescu** de la Școala de 8 ani din comuna Bărbătești, raionul Gilort, care arată în scrisoarea sa că pentru a îmbogăți vocabularul elevilor nu se rezumă numai la explicarea cuvintelor necunoscute, ci îi determină să le și folosească în contexte care îi dau certitudinea înțelegerii lor depline.

Plecînd de la problema modului în care se exprimă elevii, același profesor se referă la felul în care ei reproduc conținutul de idei al operelor literare învățate arătînd că unii elevi, deși cunosc bine conținutul operelor studiate, îl redau în fraze plate, banale. Iată de ce tov. Popescu pledează pentru necesitatea de a-i obișnui pe elevi cu formulări complexe, literare.

Tratînd aceeași problemă dintr-un alt punct de vedere, învățătoarea **Margareta Cortun**, de la Școala de 8 ani din comuna Traian, raionul Turnu Măgurele, se referă îndeosebi la problema memorării mecanice a lecțiilor în clasele I—IV și la necesitatea ca ea să fie înlocuită cu reproducerea ideilor pe baza înțelegerii logice a conținutului lor. „În această privință — scrie tov. Cortun — sîntem de multe ori vinovați și noi, învățătorii, care dăm nu o dată unui elev ce reproduce lecția „pe de rost" note mari, în timp ce altuia care, folosind mijloace de exprimare proprii, vorbește mai lent, mai greoi, îi punem o notă mai mică. O astfel de apreciere a cunoștințelor îi împinge adesea pe elevi către memorarea mecanică". În continuare tov. Cortun enumeră și cîteva din procedeele folosite de ea pentru a împiedica formarea acestei proaste deprinderi, subliniind utilitatea întrebărilor logice menite să întrerupă șirul expunerilor papagalicești, necesitatea de a da teme care să-i ajute pe elevi la înțelegerea conținutului lecției etc.

Un alt corespondent, profesorul **Chifiac Teodosie** din Tîrgoviște, ne relatează în scrisoarea sa o „metodă" cu totul deosebită de cele la care ne-am referit mai sus. Reproducem un fragment din această scrisoare.

„Vorbind copiilor despre oamenii de știință, profesoara, entuziasmată ea însăși de tema discuției exclamă, adresîndu-se întregii clase:

— Să fiți la fel ca Edison! Să nu rămîneți necunoscuți și oameni de rînd, căci va fi o rușine mare!..

Profesoara triumfa,. ochii îi scînteiau de mulțumire. Dar... un elev din prima bancă a ridicat mîna.

— Poftim! — l-a invitat profesoara, radioasă.

— Dar dumneavoastră de ce nu v-ați făcut Edison?

Un moment de așteptare încordată, plină de curiozitate. Profesoara a pălit. A răspuns la întîmplare.

— Eu, copii, sînt la o vîrstă înaintată.

— Dar ați fost tînără...

— N-am avut posibilități materiale...

— Dar parcă Edison a avut? Comentariile sînt de prisos".

★

O bună parte din scrisorile primite la redacție abordează probleme ale muncii educative.

Profesorul **Marin Nedelcu**, de la Școala de 8 ani din comuna Chișineu-Criș, raionul Criș, se referă la modalitățile folosirii recompenselor și pedepselor în școală. Pornind de la un fapt concret, el ia în discuție oportunitatea unei sancțiuni în cazul unei abateri de la disciplina școlară. „Elevii uneia dintre clasele a XI-a — povestește tovarășul Nedelcu — au săvîrșit o abatere de la regulamentul în vigoare pentru școlile de cultură generală din țara noastră. Abaterea nu era gravă în sine, dar întreaga clasă a refuzat cu încăpățînare să-și recunoască vinovăția. Chiar doi elevi care nu participaseră la fapta respectivă s-au alăturat colegilor lor, susținîndu-le nevinovăția. În acest caz consiliul pedagogic a socotit sancțiunea foarte potrivită cu atît mai mult cu cît, dacă abaterea ar fi fost trecută cu vederea, li s-ar fi dat elevilor un prost exemplu".

Luînd în dezbatere sarcinile muncii educative, profesorul diriginte **Ioan Toderiță** de la Școala de 8 ani din comuna Secuieni, raionul Bacău, se oprește în deosebi la rolul acesteia în combaterea rămînerii în urmă la învățătură. El pune un accent deosebit pe legătura școlii cu familia ca una din căile importante pe care le poate folosi dirigintele pentru a asigura ridicarea nivelului la învățătură. În urma unor vizite repetate în familiile elevilor, a unor discuții aprofundate purtate cu părinții — arată el — a reușit să afle cauzele rămînerii în urmă la învățătură ale unor elevi și să le înlăture.

...și în ansamblu

Numeroasele scrisori care sosesc în redacția noastră vorbesc despre eforturile învățătorilor și profesorilor din toate colțurile patriei pentru ridicarea nivelului la învățătură al elevilor, pentru asigurarea unei calități din ce în ce mai ridicate a procesului de învățămînt. Din rîndurile acestor scrisori desprindem de multe ori dorința pasionată de a descoperi noi metode și procedee, o permanentă tendință spre căutarea căilor menite să asigure muncii pedagogice o eficiență din ce în ce mai mare.

După cum s-a văzut din scrisorile prezentate, acestea oglindesc, în marea lor majoritate, preocupările învățătorilor și profesorilor, dorința lor de a-și îmbunătăți activitatea, dezvăluie căutările lor creatoare. Însuși faptul că profesorii simt nevoia să comunice ceea ce îi preocupă constituie o dovadă a atașamentului lor față de muncă, o manifestare a dorinței lor de a contribui la progresul învățămîntului nostru.

Aspect de la o repetiție a echipei de dansuri populare a Școlii Nr. 165 din Capitală

Citind din basmele populare (Casa pionierilor din Roman)

„Cartea prin poștă"

LIBRĂRIA „CARTEA PRIN POȘTĂ"

din București, str. Biserica Enei nr. 16

oferă profesorilor și învățătorilor din întreaga țară posibilitatea de a-și procura următoarele lucrări apărute:

EDITURA POLITICĂ

x x x Dicționar enciclopedic romîn — vol. I. (A-C) 75,00 lei

EDITURA ACADEMIEI

x x x Îndreptar ortografic, ortoepic și de punctuație 6,35 „

EDITURA DIDACTICĂ

NES T.: Confecționarea materialului didactic cu mijloace proprii — vol. II — Fizică și Chimie 13,60 „
STAMATE I.: Culegere de probleme de algebră (pentru învățămîntul mediu) 6,80 „
x x x Atlas geografic școlar 28,00 „
x x x Dicționar pedagogic — I — red. princ. I. A. Kairov 32,50 „

CURSURI UNIVERSITARE

SĂVULESCU O.: Fitopatologie — Note de curs — partea I-a 11,35 „

EDITURA ȘTIINȚIFICĂ

ANDRIEȘ GH. M.: Italia (Colecția „Pe harta lumii") 16,50 „
BĂDESCU A.: Gramatica limbii engleze 28,00 „
KRIVELIOV I. A.: Legendele evanghelice și semnificația lor ed. II. 3,35 „
NIESE G.: Mica fizică 11,00 „
PĂDURELEANU M.: Marea Britanie (Colecția „Pe harta lumii") 12,00 „
x x x Etica marxistă — Crestomație 12,50 „
x x x Etnografia continentelor — studii de etnografie generală — II — Partea a II-a, partea asiatică a U.R.S.S. — sub red. lui S. P. Tolstov 14,30 „
x x x Istoria filozofiei — vol. IV — red. M. A. Dinnik și alții 28,50 „

EDITURA TEHNICĂ

BUZATU C.: Culegere de probleme de fizică — ed. III 14,00 „
STEINHAUS H.: Caleidoscop matematic 11,20 „

Pentru a obține lucrările care îi interesează, învățătorii și profesorii se pot adresa printr-o simplă carte poștală librăriei „Cartea prin poștă", care le va trimite la adresa indicată de ei, plata făcîndu-se la primire. De asemenea, profesorii și învățătorii pot comanda și alte lucrări ce le sînt necesare. În acest scop, la cerere, se expediază gratuit material bibliografic cu lucrări apărute și în curs de apariție din toate domeniile.

CONCURS

Institutul Agronomic „T. Vladimirescu" din Craiova anunță scoaterea la concurs a următoarelor posturi didactice:

1) postul de conferențiar la disciplina ameliorarea plantelor, catedra de genetică și ameliorarea plantelor, poziția XI/1, Facultatea de horticultură;

2) postul de conferențiar la disciplina fitopatologie, catedra de protecția plantelor, poziția XII/1, Facultatea de horticultură.

Pentru participarea la concurs, cei interesați urmează să înainteze, în termen de o lună de la publicarea prezentului anunț, o cerere adresată Institutului agronomic „T. Vladimirescu" din Craiova, însoțită de următoarele acte: copie legalizată de pe diploma de stat sau de pe actul echivalent de studii superioare; copie legalizată de pe diploma de doctor sau de candidat în științe; copie legalizată de pe atestatul de profesor sau de conferențiar; lucrările științifice ale candidatului, într-un exemplar; certificatul de caracterizare a activității profesionale și sociale a candidatului eliberat de instituția (întreprinderea) în care își are funcția de bază; memoriul de activitate didactico-științifică, semnat de candidat; autobiografia.

Concursul se va desfășura în localul institutului din Craiova, Str. Al. I. Cuza nr. 31. Data desfășurării lui se va anunța ulterior concurenților.

ACTUALITATEA

Consfătuire privind predarea mecanicii

Societatea de ştiinţe matematice organizează la Bucureşti, în zilele de 30 şi 31 martie a.c., o consfătuire cu tema „Predarea mecanicii în şcoala de 12 ani".

La această consfătuire, care se va desfăşura în localul Şcolii medii „Gh. Lazăr", vor participa profesori din toate regiunile ţării. În cadrul ei se vor prezenta referate alcătuite de profesorii de fizică, mecanică şi matematică din învăţămîntul superior şi de cultură generală şi se vor purta discuţii privind căile de îmbunătăţire a lecţiilor de mecanică în şcoala de 12 ani.

La etapa regională a olimpiadei de fizico-chimice

În sala Filarmonicii din Ploieşti a avut loc de curînd festivitatea de premiere a concurenţilor reuşiţi la etapa regională a olimpiadei de fizico-chimice.

Anul acesta s-au prezentat la etapa locală a olimpiadei un număr de peste 4.500 de elevi din toate centrele regiunii. Pentru etapa finală pe ţară au fost selecţionaţi peste 30 dintre elevii participanţi.

Curs pentru instructorii sportivi

A devenit cunoscut în întreaga lume înaltul nivel de măiestrie atins de handbaliştii din ţara noastră, care au cucerit în ultimii ani trei campionate mondiale şi s-au situat mereu pe primul plan al întrecerilor la care au luat parte.

În cadrul măsurilor întreprinse pentru a asigura pregătirea la un nivel ridicat al schimbului de mîine al handbalului romînesc se înscrie şi recenta iniţiativă a organelor de învăţămînt şi de specialitate din regiunea Iaşi de a pregăti, din rîndul elevilor din ultimul an al şcolii pedagogice din Bîrlad, cadre de instructori sportivi care vor iniţia pe elevii din şcolile de 8 ani în practicarea acestei pasionante discipline sportive.

De curînd a avut loc, la Complexul şcolar din Bîrlad, examenul de încheiere a cursului de instructori sportivi urmat de 61 de elevi ai şcolii pedagogice din localitate.

Majoritatea cursanţilor s-au prezentat bine pregătiţi, răspunzînd cu competenţă întrebărilor privind regulamentul jocului de handbal. Ei au făcut totodată o amplă analiză a jocurilor din cadrul campionatului mondial de handbal de la Praga, văzute la televizorul şcolii, precum şi a unor jocuri la care au luat parte direct.

În mod deosebit s-au remarcat la examen membrele echipei feminine de handbal a şcolii pedagogice, echipă care timp de 4 ani a cîştigat etapa pe regiune a campionatului şcolilor medii şi care a cucerit de curînd primul loc în faza regională a campionatului republican de junioare.

Cursanţii şi-au luat angajamentul ca, paralel cu munca lor instructiv-educativă, să contribuie la pregătirea sportivă a elementelor tinere, popularizînd în rîndurile lor handbalul, disciplină sportivă de frunte.

„Descoperiţi-l pe N" — o interesantă piesă de teatru pentru pionieri

Teatrul pentru copii prezintă în sala „Vasile Alecsandri" piesa de debut a foarte tînărului scriitor Al. Adrian, „Descoperiţi-l pe N".

Lucrarea lui Al. Adrian este o interesantă pătrundere în lumea purtătorilor cravatei roşii. Ei sînt copiii pe care îi întîlnim în fiecare zi în noile cartiere răsărite peste noapte pe hărţile oraşelor, copiii care trăiesc din plin realitatea contemporană, realitate oglindită în ideile şi sentimentele lor, în concepţiile lor despre frumos, adevăr şi dreptate.

„Descoperiţi-l pe N" înfăţişează, prin situaţii antrenante şi construite cu umor, urmărirea în stil „detectiv" a lui „N" (sau „Ghiara de urs") care zgîrie cu iniţiala lui scoarţa copacilor abia sădiţi de copii. „Detectivii" sînt pionierii cartierului care pornesc să dezlege taina lui „N", însufleţiţi de inedit-ul acestei trebi dar, mai ales, de un dezvoltat simţ al colectivităţii, al răspunderii tuturor pentru faptele unuia dintre ei — trăsătură specifică copiilor educaţi în şcoala socialistă. Urmărirea lui „N" capătă astfel în piesa lui Adrian implicaţiile unei adevărate lupte pentru cinstea pionierească.

Datorită modului cum este ţesută intriga şi mai ales prin felul dibaci în care autorul a ştiut să evite didacticismul sec, piesa ţine trează, pe mai tot parcursul ei, atenţia micilor spectatori — spectatorii cei mai receptivi şi mai sensibili, lipsiţi de orice politeţe de circumstanţă, care îşi arată lăţiş dezinteresul cînd o piesă îi plictiseşte, dar aclamă cu însufleţire atunci cînd ceea ce se petrece pe scenă îi „prinde", îi captivează.

La rîndul lor, realizatorii spectacolului „Descoperiţi-l pe N" s-au străduit să transmită într-o formă artistică mesajul educativ al piesei lui Al. Adrian. Puternica „echipă" de actriţe specialiste ale rolurilor în travesti ne-a prezentat nişte pionieri fireşti, veridici, simpatici. Mariana Oprescu l-a înzestrat pe agitatul „detectiv" Mişu cu întreaga ei fantezie artistică, Luluca Bălălău a sesizat pînă la cele mai mici amănunte hazul din seriozitatea lui Andrei, Tatiana Tereblecea a dat o firească şi nesablonardă întruchipare timidităţii lui Nicolae. Cuvinte de laudă se pot aduce şi Tatianei Popa (Gigi), Luizei Derderian Marcoci (Fănel), Elenei Pop (Dănuţ), Margaretei Papazian (Marina) care, împreună cu ceilalţi interpreţi, au dat spectacolului ambianţa etică în care cresc şi sînt educaţi copiii zilelor noastre.

Regizorul Constantin Dinescu a urmărit o linie cît se poate de simplă, de firească în conducerea intrigii piesei, care se desfăşoară într-un sugestiv şi aerat decor semnat de Ion Mitrici.

MIHAI TODEA

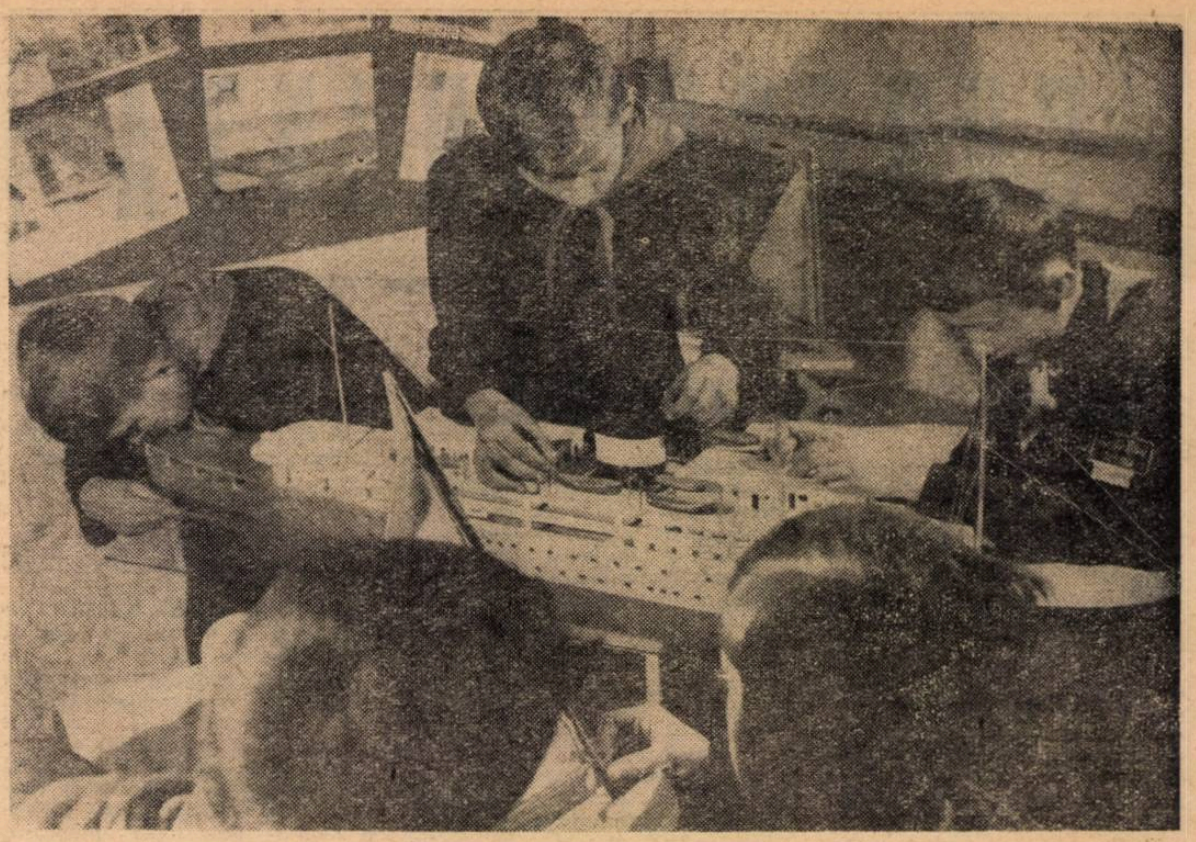

Viitorii constructori de nave

Obiective turistice

REGIUNEA OLTENIA

Oltenia, una din cele mai întinse regiuni ale ţării, şi-a cîştigat în anii puterii populare o binemeritată faimă şi peste hotare, unde au devenit larg cunoscute, pe lîngă renumitele scoarţe olteneşti, şi perfecţionatele maşini electrice construite la Craiova. Drumeţul care străbate meleagurile Olteniei nu se va osteni fără folos: are ce vedea.

Oltenia zilelor noastre este rezultatul evoluţiei de la provincia prin excelenţă „eminamente agrară" la regiunea amplu industrializată a prezentului, cu fabrici şi uzine moderne care se dezvoltă într-un ritm deosebit de rapid. La Craiova s-a înălţat uzina „Electroputere", cea mai mare întreprindere din ţară pentru fabricarea utilajului necesar industriei energiei electrice. Tot în anii noştri s-au ridicat şi Combinatul chimic de la Craiova, cel de la Preajba, unde se prelucrează lemnul, sau Combinatul „Oltenia" de la Podari, care produce zahăr şi uleiuri vegetale. Vechea fabrică Brătăşanu, cu ateliere strîmte şi incomode, a devenit astăzi importanta uzină de maşini agricole „7 Noiembrie". Şantierele navale din Turnu-Severin, unde s-au construit primele vapoare fluviale din ţară, sînt acum mari şi moderne unităţi productive, cu o bogată înzestrare tehnică.

Pretutindeni în regiune te întîmpină exploatările care valorifică bogăţiile subsolului: Bîltenii şi Ţiclenii Gorjului sînt centre petroliere importante; Rovinarii, un bazin minier relativ nou pe harta acestei regiuni, a devenit o importantă sursă de lignit a ţării, în timp ce la Schela şi Baia de Fier se exploatează antracitul şi minereul de grafit.

Toate aceste modificări pe harta Olteniei au adus şi schimbări radicale în viaţa oamenilor, odinioară obidiţi şi exploataţi, astăzi stăpîni ai acestor uriaşe construcţii ale socialismului.

Regiunea este deosebit de interesantă şi datorită vechilor ei monumente şi numeroaselor locuri istorice, datorită privelиştilor ei pitoreşti. În apropierea Craiovei, de exemplu, unul din cele mai vechi oraşe din regiune, se află urmele unei mari fortăreţe datînd din vremea turcilor şi ruinele de la Pelendava. O mărturie a trecutului vechiului tîrg al Craiovei o constituie şi casa băniei, situată pe frumoasa terasă ce domină privelиştea spre Valea Jiului. În imediata apropiere se află hanul Horezului, construit la 1700. Alături de vechile construcţii — printre care are o deosebită valoare clădirea în stil romînesc a arhitectului romîn Ion Mincu, s-a ridicat oraşul nou de azi, cu blocuri impunătoare care atrag în mod deosebit atenţia vizitatorilor. Craiova se mîndreşte pe drept cuvînt şi cu instituţiile sale culturale — Teatrul naţional cu o veche tradiţie, Biblioteca centrală, Muzeul de artă, unde sînt expuse pînze semnate de Theodor Aman, de N. Grigorescu, de Tonitza şi alţii, Institutul agronomic, Institutul pedagogic etc. Parcul oraşului şi lunca Jiului, amenajate pentru odihnă şi recreere, constituie şi ele importante puncte de atracţie pentru turişti.

Pe vizitatorii regiunii Oltenia îi atrage cu deosebire şi Turnul-Severin, oraş reconstruit în întregime în anii noştri. Pornind de aici cu vaporul, pe Dunăre, excursioniştii pot face o deosebit de interesantă plimbare pînă la vestitele „Porţi de fier", cu un popas în pitoreasca „Cetate a Insulei" — Ada-Kaleh, unde se mai află încă urmele vechii cetăţi din care turcii controlau navigaţia pe Dunăre şi o veche moschee străjuită de un minaret svelt, în interiorul căreia e aşternut un preţios covor oriental, cîntărind o jumătate de tonă.

Călătorind în sus, pe Valea Jiului, toţi excursioniştii se opresc la Tîrgul Jiu, inima Gorjului. Aşa cum arată şi numele lui, oraşul s-a dezvoltat dintr-un vechi tîrg unde avea loc schimbul de mărfuri între locuitorii regiunii de munte şi cei de la şes. Aici se află minunatele opere de artă ale sculptorului Constantin Brîncuşi — imensa coloană din partea de nord a oraşului, portalul şi aşa numita „masă a eroilor" din parcul oraşului.

Satele din împrejurimi, ca toate satele Gorjului, sînt interesante prin arhitectura caselor şi portul oamenilor, iar bisericile de aici sînt singurele din ţară pe pereţii cărora sînt zugrăviţi, alături de chipurile de sfinţi, ţărani muncind la cîmp sau ascultînd lăutarii.

Drumeţii care pleacă din Tîrgul Jiu sînt întovărăşiţi în toate direcţiile de un minunat peisaj de munte şi pot admira, din trenul care îi duce la Petroşeni, linia ferată Bumbeşti-Livezeni, poduri masive, viaducte ce traversează prăpăstii ameţitoare, tunele săpate în munte.

Spre nord-est, drumul duce de la Tg. Jiu la Novaci, sat de ciobani cu veche tradiţie, care a căpătat şi el, în aceşti ani, o înfăţişare cu totul nouă. Plină de pitoresc este şi localitatea Polovraci cu vechea ei mînăstire şi cu vestita sa peşteră.

Nu mai puţin atrăgătoare pentru turist sînt privelиştile Băii de Fier, ca şi mina de grafit, staţia de flotaţie sau funicularul de pe muntele Cătălinul.

Mai departe drumul duce spre mînăstirea Tismana, cenuşie, severă, cu turnuri crenelate şi ferestre înguste. Nu departe de Tismana, spre Turnul Severin, se întîlneşte o minune a naturii: podul de la Ponoare — de fapt portalul unei peşteri prăbuşite cîndva sub povara unor stînci.

Şi alte localităţi ale regiunii constituie atrăgătoare puncte turistice. Aşa sînt de pildă Cîmpia Padeşului, unde şi-a citit Tudor Vladimirescu proclamaţia către ţară sau comuna Vladimiri, locul de baştină al „domnului Tudor".

Un popas la Caracal oferă excursioniştilor prilejul de a cunoaşte acest oraş vechi de peste 400 de ani, vremelnică reşedinţă de scaun în timpul lui Mihai Viteazu şi, mai tîrziu, al lui Matei Basarab, cu un muzeu de istorie şi cu un muzeu de artă, cu interesante mărturii ale trecutului — Podul de pămînt, turnul Hotăreni, casa lui Iancu Jianu — şi cu grăitoare dovezi ale noului — blocurile cu arhitectură modernă, care determină caracterul actual al oraşului.

Obiectivele industriale, monumentele istorice şi frumuseţile naturale sînt elemente care conlucrează pentru a făuri faima regiunii Oltenia, odinioară înapoiată din punct de vedere economic şi cultural, în plin avînt astăzi.

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: Bucureşti. Piaţa Scînteii nr. 1 Telefon 17.60.10. Abonamentele se fac la oficiile poştale, factorii poştali şi la difuzorii voluntari din unităţile de învăţămînt. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii. Piaţa Scînteii Bucureşti.

40 132

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Gazeta ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Anul XV nr. 749 — vineri 3 aprilie 1964 — 8 pagini 25 bani

Tineri oaspeți ai orașelor țării

În zilele acestea frumoase de vacanță, orașele țării au nenumărați oaspeți, sosiți să le viziteze întreprinderile, să le admire noile cartiere, să le cunoască monumentele.

Iată un grup vesel de elevi pe străzile largi ale Galațiului. Au venit acum cîteva ceasuri din satele regiunii și nu se mai satură privind. Au ce să vadă! În față, la dreapta, la stînga, numai blocuri înalte, zvelte, care strălucesc în soare. Unu, trei, cinci, nouă — numără ei etajele.

Profesorii care îi însoțesc le vorbesc despre istoria orașului, despre starea de ruină în care a rămas după război, despre hărnicia cu care au muncit locuitorii lui spre a-l înfrumuseța. „Aici erau, cu cîțiva ani în urmă, niște cocioabe dărăpănate. Dincolo, în vale, unde este parculețul, locul era acoperit de ruine. Aici, unde se află policlinica aceasta modernă, jucau mai ieri copiii mingea". Elevii privesc în jurul lor cu interes. „Ce minuni poate face omul cu mîinile sale!" — gîndesc ei cu admirație.

Excursia prin Galați a avut și cîteva popasuri. Primul a fost la Muzeul de științe naturale, în sălile spațioase ale căruia, în fața acvariilor și dioramelor, profesorul de specialitate a organizat o adevărată lecție de zoologie. Apoi, spre amiază, tinerii oaspeți au coborît în port. Au cercetat vasele, șalupele, au poposit în mijlocul constructorilor de cargouri, au văzut vapoare încărcate cu mărfuri care așteptau să plece sau care abia sosiseră.

Spre seară, grupul de peste 500 de copii s-a pregătit de plecare. Fiecare părăsea orașul cu o puternică impresie despre tot ce văzuse, fiecare era încîntat de excursia făcută.

Multe alte orașe ale țării găzduiesc, în zilele acestei vacanțe oaspeți din școli. La Reșița au sosit 100 de elevi din Timișoara. Întreprinderile și monumentele Clujului au fost vizitate de aproape 600 de elevi din Tîrnăveni și din comunele Bahnea, Adămuș și Jidovei. Numeroși alți elevi au prilejul să cunoască Iașul, Aradul, Hunedoara, Ploieștiul etc. Cu sacul de excursie în spate, ei aduc pretutindeni o notă de voioșie, de prospețime și tinerețe.

Micii grădinari

Soarele a învăluit satul într-o lumină albă, pură. Din curți se împrăștie peste case, peste uliți, miros de pămînt reavăn, proaspăt săpat, de frunze și vreascuri arse. Peste tot se simte intens, tulburător, primăvara.

În curtea Școlii generale de 8 ani din comuna Traian, regiunea București, forfotă mare: grădinari harnici, elevii se pregătesc să planteze puieți. Sînt aici din primele ceasuri ale dimineții. Au venit cu hîrlețe, cu sape, cu toate cele necesare unor adevărați grădinari. Acum, pregătirile se apropie de sfîrșit. Profesorul de științe naturale i-a împărțit pe grupe de cîte 2—3 elevi și le-a repartizat parcelele pentru săpat.

Se trece la măsurarea distanțelor dintre puieți, la dimensionarea gropilor. Matematicienii au de lucru, nu glumă. Măsoară cu o sfoară, apreciază distanțele, adună, scad. Vezi că e bine să știi matematică? La toate, la toate îți trebuie. Bravo lui Ion Miu! Nu degeaba are el notele cele mai mari din clasă la matematică.

Măsurătoarea s-a terminat. Elevii încep să sape. În cîteva clipe, între grupe se naște o adevărată întrecere. Cine sapă mai bine, cine face cele mai multe gropi? Care grupă va ieși fruntașă? Curînd de tot vine și răspunsul la aceste întrebări: grupa lui Florea Petcu. Stimulați de succesul colegului lor, toți elevii zoresc să termine treaba. Primul pui de pom a fost înfipt în pămînt. O tulpină firavă, cu cîțiva muguri, din care vor rodi mere rumene.

— În ce clasă voi fi cînd va crește mare pomulețul ăsta? — încearcă Aurelia Dimancea să facă repede o socoteală. Poate că voi termina școala pînă atunci. Am să-l îngrijesc tot timpul.

— Eu aș vrea să-mi sap numele, ca să se știe, peste ani, cine l-a plantat — își exprimă dorința Aurel Dăbulean.

Una după alta, tulpinițele firave sînt împlîntate cu grijă în pămînt. După cîteva ore, treaba e gata. În curtea școlii îți încîntă ochiul peste 150 de tulpinițe care se vor transforma în umbroși meri, peri, caiși și vișini. Școlarii îi privesc fericiți, mîndri. I-au plantat cu mîna lor și tot cu mîna lor îi vor îngriji. Au și început să se gîndească la primele roade. Dar profesorii care i-au îndrumat în acțiunea de plantare știu că primele roade au și apărut: sînt roadele îmbinării studiului cu activitatea practică, roadele educării copiilor în spiritul dragostei pentru muncă.

În excursie

MOMENTE DE VACANȚĂ

Cîntec, joc și voie bună

În sala casei raionale de cultură din Sighet s-a strîns astăzi o mulțime de lume. A venit să-i vadă pe elevii din toate școlile orașului, care se întrec în cadrul tradiționalului concurs de cîntece și dansuri.

Rînd pe rînd urcă pe scena spațioasă, în frumoase și pitorești costume maramureșene, micii artiști amatori. Iată-i pe membrii corului Școlii generale de 8 ani nr. 3, care interpretează o suită de cîntece populare inspirate din folclorul local. Își face apoi apariția brigada artistică de agitație de la Școala generală de 8 ani nr. 2. Cu multă vioiciune, copiii din brigadă dau viață pe scenă, unor imagini din activitatea școlii, îi laudă pe fruntașii la învățătură, îi satirizează pe codași.

Pe scenă urcă acum o fetiță care se îndreaptă spre microfon. Este Felicia Ciplea, o recitatoare vestită în oraș. Urmează apoi soliști vocali, soliști instrumentiști, dansatori. Aplauzele pe care le stîrnesc micii artiști dovedesc că publicul apreciază strădania cu care aceștia, îndrumați de profesori și învățători, s-au pregătit pentru concurs.

La sfîrșit, în emoția tuturor, juriul anunță fruntașii care urmează să se prezinte la faza raională a concursului. Este vorba de corul Școlii generale de 8 ani nr. 3, de brigada artistică de agitație de la Școala generală de 8 ani nr. 2 și de o serie de soliști vocali și instrumentiști. Cîștigătorii își primesc, în aplauzele sălii, premiile. Toți sînt fericiți și mîndri că strădaniile lor au fost încununate de succes.

Peste tot, în toate satele și orașele patriei, vacanța oferă elevilor nenumărate bucurii, multiple prilejuri de a-și îmbogăți cunoștințele, de a-și manifesta talentele, de a-și împrospăta forțele pentru noul trimestru.

Cu gîndul la noua etapă de muncă

Pentru elevi vacanța înseamnă odihnă. Dar pentru educatorii lor? Pentru învățători și profesori vacanța de primăvară este timpul cînd se pregătesc condițiile de desfășurare a activității din ultimul trimestru, cea mai grea etapă din munca anului școlar.

Am intrat la Școala medie „Unirea" din Turnu Măgurele cu dorința de a cunoaște preocupările existente în această direcție. Liniștea nu ne-a surprins de loc. Știam că freamătul obișnuit al școlilor cu multe clase și mulți elevi nu-l putem întîlni acum, în zilele vacanței. Nici curățenia și ordinea exemplară nu ne-au mai surprins după ce am văzut fațada frumos aranjată a școlii, cu straturi de trandafiri proaspăt săpate. Impresia plăcută, prospețimea, ordinea și curățenia care ne-au întîmpinat în poarta școlii ne-au însoțit pe culoare, în cancelarie, în sălile de clasă, în laboratoare. Bunul gust, spiritul gospodăresc vorbeau, în liniștea aceea deplină, despre meritele conducătorilor acestei școli.

În cancelarie erau prezenți tovarășa Elena Bogdan, directoarea școlii și tovarășul Mihai Bulic, directorul adjunct. Am stat de vorbă împreună despre problemele pe care și-au propus să le rezolve în aceste zile pentru întărirea muncii și sporirea succeselor acestui an școlar.

Conducerea școlii consideră că instruirea și educarea elevilor trebuie să se ridice la un nivel tot mai înalt și prin folosirea largă a materialului didactic, a mijloacelor moderne de predare. De aceea s-au luat măsuri pentru sporirea zestrei școlare. Se vor procura diafilme noi pentru cele șase aparate de proiecție și pentru aparatul de filmat de care dispun laboratoarele. Va crește și numărul discurilor didactice pentru predarea literaturii și a limbilor străine.

Se alcătuiește în aceste zile un tablou sinoptic care va înfățișa rezultatele la învățătură obținute în trimestrele I și II de fiecare clasă, la toate materiile de învățămînt. El va fi așezat în cancelarie în atenția profesorilor, bineînțeles după ce în prealabil va fi analizat, comentat, discutat cu profesorii. Analiza pe care o determină alcătuirea tabloului a și scos în lumină unele trăsături caracteristice anumitor clase și a reliefat ordinea în care vor trebui să se țină ședințele colectivelor de profesori pe clase, de îndată ce va începe trimestrul al treilea. S-a constatat, de pildă, că de primă urgență este discuția profesorilor clasei a XI-a „C". La clasa aceasta va fi necesar un efort susținut al educatorilor pentru întărirea disciplinei, deoarece indisciplina este principala cauză care a plasat clasa aceasta pe locul din urmă la învățătură în raport cu celelalte clase ale școlii. La majoritatea claselor colectivele de profesori vor trebui să se ocupe de organizarea atentă a meditațiilor, de supravegherea lor, de participarea la ele a tuturor elevilor care au nevoie de ajutor în pregătirea lecțiilor.

Școala este preocupată și de întărirea legăturii cu familiile elevilor, în special cu părinții care nu locuiesc în localitate și ai căror copii sînt găzduiți în internat. S-a programat deplasarea în aceste zile a profesorilor în comune, unde se organizează adunări ale părinților cu participarea președinților sfaturilor populare. Se fixase pînă atunci programul deplasărilor în comunele Slobozia, Traian, Segarcea-Vale, Beciu, Lița, Riioasa și altele. Părinții vor afla ce probleme pune buna pregătire a copiilor lor în ultimul trimestru al anului, care trebuie să fie contribuția lor la rezolvarea acestor probleme.

În zilele acestea de vacanță se definitivează și planurile de muncă pentru trimestrul al treilea. Conducerea școlii a citit aceste planuri în prima lor formă și discută pe rînd, cu fiecare profesor în parte, observațiile. Pînă acum s-a discutat cu profesorii de istorie, limba română, desen, muzică, științe naturale. Îmbunătățirile ce se aduc planurilor au scopul de a rezerva mai mult loc recapitulării materiei, lecțiilor-excursii etc.

În liniștea zilelor de vacanță, gîndurile care caută găsesc cu ușurință căile ce duc la roade bogate. Condiția este să cauți și, găsind căile, să perseverezi pe ele. Prima condiție este împlinită la Școala medie „Unirea" din Turnu Măgurele. Cea de-a doua condiție se va împlini, desigur, în cursul trimestrului trei.

MONICA MARINESCU

Festivalul şcolilor de artă

Graţie şi măiestrie

Cu prilejul celui de-al V-lea Festival republican al şcolilor şi institutelor de artă, elevii şcolilor de coregrafie din Bucureşti şi Cluj au dat un recital de balet.

Programul, destul de bogat, s-a axat pe o tematică foarte variată care defineşte mai puţin realizările anilor respectivi de studiu şi tinde să concureze cu primele noastre scene de balet. În foarte rare cazuri elevii, selecţionaţi pe un asemenea criteriu, au fost puşi la nivelul posibilităţilor adecvate de studii şi antrenament. E drept că, în acest gen de şcoli, prezenţa talentului, care sare peste etape, dă curaj partenerilor să abordeze indiferent ce temă şi oricît de subtilă ar fi problematica ei, dar trebuie să mărturisim că, în desfăşurarea programului, nu ne-am simţit siguri dacă participarea elevului sau elevei manifesta zborul unei inspiraţii personale, trăirea intensă a unei experienţe de viaţă, gîndirea matură şi stăpînirea conştientă şi liberă a mijloacelor de expresie — sau numai o reflectare disciplinată a stilului maestrului coregraf. Ne gîndim, spre exemplificare, la cele două idile şcolăreşti („În excursie" — şcoala din Bucureşti şi „Idilă şcolărească" — şcoala din Cluj), vag conturate, rezolvate în cîteva momente idealizate de naivitate, gingăşie şi graţie, dar lipsite de intensitatea unei probleme vitale pentru adolescenţi. Bineînţeles că ne aflăm în faţa unor exerciţii de şcoală şi intervenţia profesorului e indispensabilă, dar nu pînă într-atît încît, manechinul tipic fiind tehniceşte realizat, să pună în umbră personalitatea artistică vie a elevului, care ea, în primul rînd, ne interesează.

Cîţiva elevi şi cîteva eleve, printre care Ileana Cătineanu, Mariana Sachs, Florin Mateescu (Bucureşti) Silvia Humăilă şi Ion Logrea (Cluj) ne-au impresionat prin prezenţa de netăgăduit a unei personalităţi artistice, *in nuce*, bineînţeles, dar bine marcată, ceea ce dovedeşte că şcolile respective urmăresc cu simţ de răspundere această problemă.

Revelatoare pentru noi, din acest punct de vedere, a fost voinţa manifestă de afirmare a şcolii de coregrafie din Cluj, care a dat elevilor o vervă plastică, apreciată şi de public, la scenă deschisă, cu aplauze furtunoase şi chiar cu ovaţii. Adagio, variaţii şi coda din baletul „Flăcările Parisului" (prof. Larisa Şerban) executate spontan, degajat, cu elan, fără să plarâă din graţie sau să influenţeze siguranţa mişcărilor, accentul temperamental din dansul Esmeraldei (aceeaşi profescară) „Balada haiducească" (prof. Octavian Stroia), executată într-un stil meditativ, pătrunsă de o poezie gravă, de un colorit subtil, ca o planşă de Szatmary, „Lăsaţi-ne", încordat şi plin de patetism, „La mare", dans linear întrucîtva, dar cu destulă luminozitate (prof. Zoltan Szabotai) constituie momente culminante ale avîntului artistic ce caracterizează, astăzi, şcoala coregrafică din Cluj. Nivelul înalt al tematicii, seriozitatea studiului, interpretarea sugestivă, în general, elanul în muncă al elevilor şi al profesorilor situează această şcoală în rîndul primelor noastre instituţii de artă.

Şcoala coregrafică din Bucureşti îşi menţine liniile sculpturale, nivelul său de gust, măsura care temperează, dar dă, în acelaşi timp, siguranţă, prestanţă mişcărilor. Stilul sobru, concentrat, aş zice intelectualizat, dar vibrînd de o poezie subtilă, de un farmec senin al prof. Tilde Urseanu, în „Pescarul şi ondina" şi, mai ales, în gingaşul medalion intitulat vag „Stampă romînească" în care învie, într-o formă elevată, vraja basmului cu cele trei fete de împărat sau a legendei celor trei zîne şi a ciobănaşului, „Preludiul şi bourée" (prof. Vasile Marcu), de o vie şi tinerească expresivitate, bijuteria plastică intitulată „Păpuşi din Oaş" şi mai ales scena de un farmec misterios, ale prof. Clara Volini sînt mărturii ale exigenţei şi concepţiei superioare de artă ce domină la această şcoală.

În ce priveşte stilizarea dansului nostru popular, urmărită cu perseverenţă de ambele şcoli, socotim că, deşi întrevedem perspective îmbucurătoare ca la „Stampă romînească", (prof. Tilde Urseanu) şi la „Joc" şi „Dans muntenesc", (prof. Octavian Stroia), rămîn încă bogate resurse neexplorate pentru o stilizare curajoasă şi atentă.

Colectivele de profesori din şcolile noastre de coregrafie sînt nu numai organe de execuţie ale unei programe şcolare, dar, totodată, iniţiatori de metode noi, căutători de formule inedite, organe de concepţie şi de teoretizare în domeniul coregrafiei.

În ce priveşte reflectarea actualităţii contemporane în preocupările şcolilor noastre coregrafice, aşteptăm paşi mai hotărîţi.

PETRE DRĂGOIESCU

Irina Brecher — Bucureşti

Magda Sîrbu — Iaşi

Recitalurile muzicale

Cele 47 de şcoli medii şi de 8 ani de muzică din ţară au fost reprezentate, la cel de-al VI-lea Festival republican al şcolilor şi institutelor de artă, de peste 230 de elevi. Cu adevărat masivă, după cum se vede, participarea la festival a fruntaşilor din şcolile de muzică ale ţării, atît a celor din centrele mari cît şi a celor din localităţile mici şi îndepărtate, a avut, în general, şi un nivel remarcabil, relevîndu-se judicioasa alegere a repertoriului şi grija pentru o interpretare valoroasă.

Festivalul a permis remarcarea a numeroase talente care, continuîndu-şi munca sub îndrumarea unor pedagogi competenţi, pot deveni reprezentanţi de frunte ai artei noastre muzicale în concursurile naţionale şi internaţionale. Numărul mare de premii şi menţiuni acordate elevilor şi şcolilor — au fost premiaţi 26 elevi şi au primit diplome de onoare 62 de elevi şi 21 de şcoli de 8 ani şi medii de muzică — sînt o dovadă convingătoare a faptului că învăţămîntul nostru muzical se află în plin progres.

S-au afirmat ca adevărate talente elevi ca Ştefan Kerekeş (cl. a VIII-a vioară, Şcoala medie de muzică din Tg. Mureş), Magda Sîrbu (cl. a II-a vioară, Şcoala medie de muzică din Iaşi), Valentin Hîrsu (cl. a X-a cello), Rodica Doroftei (cl. a VI-a vioară) şi D. Ilinca (cl. a V-a pian) — toţi de la Şcoala medie de muzică nr. 1 din Bucureşti, Silvia Oprişan (cl. a V-a vioară, Şcoala medie de muzică nr. 2 din Bucureşti), Tiberiu Szasz (cl. a IX-a pian) şi Teodora Coman (cl. a XII-a xilofon) — ambii de la Şcoala medie de muzică din Cluj, Angela Gadilă (cl. a X-a vioară) şi Cornelia Vasile (cl. a VIII-a vioară) — ambii de la Şcoala medie de muzică din Timişoara.

Aprecierea acordată de juriu participanţilor la festival a avut drept criteriu principal interpretarea realistă, expresivă şi emoţionantă a conţinutului de idei şi sentimente a lucrărilor prezentate. Pe această linie s-a remarcat mai ales calitatea deosebită a interpretării elevilor Tiberiu Szasz, Valentin Hîrsu şi Angela Gadilă.

Au existat şi elevi foarte dotaţi, cu reale posibilităţi artistice, dar care au fost îndrumaţi spre o interpretare de strălucire exterioară, neglijîndu-se astfel aprofundarea conţinutului muzical. Ar fi fost de dorit ca în îndrumarea acestora să se îmbine mai armonios formarea gîndirii muzicale cu dezvoltarea posibilităţilor de exprimare tehnică-instrumentală, pentru dezvoltarea lor multilaterală.

Deşi criteriile de selecţie a repertoriului au fost mai judicioase decît în trecut, socotim totuşi că nu a existat o suficient de variată reprezentare a muzicii clasice şi preclasice. Într-o serie de cazuri alegerea s-a oprit asupra unor piese nesemnificative, care n-au putut pune în valoare calităţile interpretative ale elevilor. În alte cazuri au fost alese piese mai grele decît posibilităţile de execuţie şi înţelegere ale acestora. Se ştie însă că nu este recomandabil să se dea piese prea dificile nici elevilor excepţional dotaţi, căci chiar dacă ei le-ar putea realiza din punct de vedere tehnic, nu au suficientă maturitate pentru a le înţelege conţinutul.

Programele celor şase recitaluri au relevat faptul că este necesar să se pună la dispoziţia şcolilor de muzică mai multă literatură autohtonă pentru diferitele trepte de dezvoltare muzicală, precum şi pentru instrumente de coarde, suflători şi formaţii de muzică de cameră.

ION DRAGOMIR
inspector principal în Ministerul Învăţămîntului

Expoziţia de artă plastică

La sala Dalles s-au prezentat numeroase lucrări ale elevilor din şcolile de 8 ani şi medii de artă plastică, dînd astfel o imagine amplă a muncii desfăşurate în cadrul acestor şcoli.

Dintre cele aproximativ 240 de lucrări expuse se relevă în mod deosebit cele ale elevilor din şcolile medii de artă din Bucureşti, Tg. Mureş, Constanţa, Iaşi, ca şi ale celor din şcolile de 8 ani de artă din Giurgiu, Roman, Bacău, Arad şi Petroşani. Îndrumaţi cu grijă de profesorii lor de specialitate, aceşti elevi au prezentat la expoziţie lucrări cu o tematică bogată, inspirată din viaţa nouă a patriei noastre socialiste, din trecutul glorios de luptă al poporului, din folclorul romînesc sau din povestirile ştiinţifico-fantastice.

Cu aproape 40 de ani în urmă, vorbind despre desenele executate de copii, pictorul N. Tonitza acuza cu vehemenţă lipsa de îndrumare sănătoasă a desenului practicat de aceştia. Expoziţia de desen şi pictură din cadrul celui de al VI-lea Festival republican al şcolilor şi institutelor de artă confirmă schimbarea radicală intervenită în acest domeniu, ca rezultat firesc al creării în ultimii 15 ani a unui număr însemnat de şcoli de arte plastice, răspîndite în 35 de oraşe ale ţării. Astăzi nu mai întîlnim în expoziţie asemenea „condamnabile exerciţii" despre care Tonitza vorbea cu atîta mîhnire. Elevii şcolilor de arte plastice reflectă în lucrările lor realitatea vie pe care o întîlnesc zi de zi, redînd-o cu un deosebit simţ artistic şi, în acelaşi timp, cu multă spontaneitate. Semnificative în acest sens sînt lucrările intitulate „Spre ogoare" de Sorin Dumitrescu, „Floarea soarelui" — imitaţie de vitraliu — realizată de M. Dumitrescu şi M. Simionescu, „La vînătoare" — compoziţie de mari dimensiuni a lui Marin State, „Termocentrala Grozăveşti" de Alexandru Bălan, „La expoziţie" de Daniela Schobel, „Atleţii" de Dumitru Pătruică, „Peisaj citadin" de Constantin Darovici, toţi elevi ai Şcolii medii de arte plastice din Bucureşti. De asemenea, se remarcă prin tematică şi realizare lucrările „Treieriş", compoziţie de Istvan Petrovits, „Uzina" de Tibor Fazakas, „Complex industrial" de Karoly Kadar, elevi la Şcoala medie de artă din Tg. Mureş, „Pregătiri pentru 1 Mai" de Irina Dascălu (Bacău), „Culesul porumbului" de Maria Chirilov (Tulcea), „Cules de fructe" de Mihaela Ghelmez (Giurgiu), „Construcţii noi în oraşul meu" de Gheorghe Mazilu (Tr. Severin), „Bărci pescăreşti" de Delia Beiu (Iaşi), „Peisaj de iarnă" de Petru Diaconu (Iaşi), „Peisaj în port" de Cornel Radu (Galaţi), ţa), „Oţelarul", sculptură de Dumitru Cuşa (Constanţa), „Filatoarea", sculptură de Antoaneta Dumitru (Constanţa), „Peisaj în port" de Cornel Radu (Galaţi), „Copilărie fericită" de Doina Stancu (Timişoara).

Privind expoziţia în ansamblu se poate afirma cu certitudine că din punct de vedere al conţinutului tematic şi al nivelului artistic lucrările expuse sînt net superioare celor prezentate în cadrul festivalurilor precedente. Se constată totuşi existenţa în continuare a unor deficienţe în domeniul dezvoltării artelor decorative şi aplicate, care sînt încă insuficient reprezentate.

Sîntem convinşi că observaţiile juriului, ca şi schimbul de experienţă între profesori prilejuit de cel de al VI-lea festival vor determina curînd un şi mai puternic avînt al activităţii în şcolile de arte plastice.

Lector univ.
NICOLAE FILOTEANU

Anton Diaconu — Iaşi

Silvia Oprişan — Bucureşti

Alex. Haralambie — Galaţi

Mariana Ioniţă — Bucureşti

Silvia Humăila — Cluj

Răspuns la unele obiecţii şi cîteva propuneri

In ultimul timp, în presă au început să fie dezbătute o serie de probleme referitoare la concordanţa între programa şcolii medii de cultură generală şi cerinţele concursului de admitere în învăţămîntul superior. Problema mi se pare deosebit de interesantă şi actuală şi pentru specialitatea în care lucrez — chimia — întrucît experienţa pe care am acumulat-o asistînd la numeroase examene de maturitate şi concursuri de admitere în învăţămîntul superior mi-a arătat că şi în acest domeniu există încă destule carenţe.

Se obiectează uneori că la concursul de admitere de la facultăţile de chimie industrială, de pildă, candidaţii sînt examinaţi în mod prea detailat asupra celor învăţate în şcoala medie, că li se cere foarte mult. Sînt însă de părere că fără o asemenea examinare nu este posibilă o selecţionare corespunzătoare nevoilor învăţămîntului superior şi, în ultima instanţă, cerinţelor meseriei pentru care vor fi pregătiţi viitorii studenţi.

Pentru ca absolvenţii şcolii medii să poată face faţă tuturor cerinţelor, este necesar ca cel puţin în ultima clasă a şcolii medii ei să fie orientaţi spre un studiu mai adîncit al cunoştinţelor de chimie. Se poate presupune cu destulă siguranţă că un candidat la concursul de admitere în facultatea de chimie industrială s-a hotărît pentru profesiunea respectivă datorită faptului că are oarecari înclinări pentru studiul chimiei. Rolul profesorului de specialitate este să cultive şi să încurajeze cu pricepere aceste înclinări, orientîndu-l pe elevul respectiv să consulte culegeri de probleme şi cărţi care se adresează acestei categorii de absolvenţi de şcoală medie. Aşa, de pildă, în Editura didactică şi pedagogică a apărut, în 1963, o culegere de probleme de chimie pentru şcoala medie care mi se pare corespunzătoare cerinţelor concursului de admitere. De asemenea, chimia generală de A. Marinescu şi alţii mi se pare utilă candidaţilor facultăţilor tehnice cu profilul chimie. În pregătirea viitorilor studenţi trebuie să se ţină seama şi de faptul că chimia foloseşte — şi va folosi şi mai larg în viitorul apropiat — un aparat fizic şi matematic foarte dezvoltat. De aceea, candidaţilor li se cere să cunoască deopotrivă aceste trei discipline — temelia pe care se sprijină întreaga pregătire a inginerului chimist.

Privind lucrurile prin prisma acestei necesităţi, aş vrea să semnalez şi cîteva neajunsuri ale programei concursului de admitere. Bunăoară, cunoştinţele din partea introductivă a programei nu sînt corelate cu cunoştinţele de fizică. În primul aliniat de exemplu se prevede „noţiunea de element chimic în concepţia chimiei moderne“ (broşura M.I., 1963, pag. 168). Nu văd aici locul potrivit al acestei chestiuni deoarece, atît timp cît nu se cunoaşte noţiunea de izotop, nu se poate da o definiţie directă noţiunii de element chimic. De asemenea, uneori se constată încălcări ale logicii şi orînduirii fireşti a cunoştinţelor. De pildă, cunoştinţele privitoare la structura atomului figurează la sfîrşitul capitolului de chimie anorganică a programei, în timp ce în prima parte a acestui capitol sînt incluse elementele cu caracter metalic şi caracter metaloidic.

E de mirare, apoi, că deşi manualele de şcoală medie dau noţiuni despre nomenclatura şi simbolistica chimică, programa de concurs nu rezervă nici un loc acestor noţiuni, care reprezintă de fapt alfabetul chimistului.

Cred că, în legătură cu teoria atomo-moleculară, ar trebui să se prevadă în programă şi legea proporţiilor echivalente ca şi noţiunea de echivalent gram, întrucît fără aceste noţiuni nu pot fi înţelese legile electrolizei, mai ales legea a doua, care stă la baza rezolvării tuturor problemelor de electroliză.

De asemenea, socotesc că programa nu asigură o succesiune logică în prezentarea sistemului periodic, a valenţei şi a calculelor chimice. În mod normal, noţiunea de valenţă (în forma ei iniţială), şi calculul chimic, ca şi structura atomilor, de altfel, ar trebui să fie prezentate înaintea sistemului periodic. Faptul că în programă lucrurile nu stau aşa determină alte neajunsuri. Mă întreb, de exemplu, cum vor putea face candidaţii legătura dintre proprietăţile şi structura diferitelor elemente şi combinaţii din moment ce studiază capitolul despre structura atomului şi nucleului de-abia la sfîrşitul materiei. Rezultă clar că, în situaţia existentă, structura atomului se studiază ca un scop în sine şi nu ca un instrument de cunoaştere a proprietăţilor elementelor şi a combinaţiilor chimice.

Toate aceste neajunsuri îngreunează mult pregătirea candidaţilor pentru concursul de admitere. De aceea consider că programa actuală de concurs trebuie îmbunătăţită şi, firesc, mai strîns corelată cu programa de fizică.

Conf. ing. V. T. MĂRCULEŢIU
Prodecan al Facultăţii de chimie industrială de la Institutul politehnic din Bucureşti

Experienţe de chimie efectuate în laboratorul Şcolii nr. 110 din Capitală.

Tot în legătură cu predarea mişcării oscilatorii

Într-unul din numerele trecute ale „Gazetei învăţămîntului“, în articolul „La fizică, în clasa a XI“-a, de St. Fătulescu, se propunea ca în predarea ecuaţiei mişcării oscilatorii armonice să se pornească de la înregistrarea grafică a acesteia, pentru a se ajunge apoi la expresia ei analitică.

Firesc, este bine ca legile generale ale fenomenelor să fie deduse din observarea nemijlocită a realităţii — bineînţeles cu condiţia ca aceasta să ne permită stabilirea certă şi univocă a acestor legi. Trebuie să constatăm însă că metoda propusă în articolul la care ne referim nu ne dă certitudinea că elongaţia în mişcarea oscilatorie a pendulului este dată, în adevăr, de relaţia $y = A \sin Kt$. Curba înregistrată în felul arătat reprezintă desigur o sinusoidă, dar certitudinea că aşa este o avem nu din experienţa descrisă, ci din faptul că relaţia $y=A \sin Kt$ a fost demonstrată anterior prin raţionament matematic. Dacă n-am fi dobîndit anterior această certitudine, n-am fi putut să scriem — numai ţinînd seama de forma curbei înregistrate — ecuaţia de mai sus, căci nu orice curbă avînd aproximativ forma celei obţinute prin înscrierea oscilaţiilor pendulului este neapărat o sinusoidă. Metoda descrisă în articol este deci bună ca mijloc de verificare aproximativă în laborator, ea nu poate însă înlocui demonstraţia raţională, care este, în cazul de faţă, singurul mijloc de a stabili în mod incontestabil adevărul.

Pe de altă parte, autorul articolului citat greşeşte, după părerea mea, atunci cînd atribuie manualului de fizică pentru clasa a XI-a „vina“ de a deduce mişcarea oscilatorie armonică din proiectarea pe diametrul cercului a unei mişcări circulare uniforme. Acest procedeu n-a fost „inventat“ de autorul manualului, ci e folosit în toate lucrările elementare de fizică pentru determinarea legilor mişcării oscilatorii armonice. Şi desigur că nu e nici o greşeală aici : deşi este o ştiinţă eminamente experimentală, fizica foloseşte deopotrivă şi raţionamentul matematic pentru a demonstra cu certitudine legile anumitor fenomene. Este adevărat că, deducîndu-se prin calcul relaţia $y=A \sin \omega t$, sensul fizic al pulsaţiei nu apare tocmai clar în cazul oscilaţiei pendulului. Dar perioada oscilaţiei este o noţiune foarte uşor de înţeles şi legarea pulsaţiei de perioadă face ca şi aceasta să poată fi înţeleasă.

Desigur că ar fi foarte binevenită o metodă care să ne ducă la găsirea legilor mişcării armonice pornind de la observarea directă a fenomenului, cu condiţia însă ca metoda respectivă să nu păcătuiască din punctul de vedere al rigorii ştiinţifice. Nici un considerent cu caracter metodic nu poate justifica însă o lipsă în precizia demonstraţiei.

Şi cred că ar mai fi de făcut şi altă observaţie. În articolul la care ne-am referit, ca şi în alte articole cu aceeaşi temă, se foloseşte termenul „mişcare oscilatorie“, deşi fenomenele despre care este vorba în aceste articole nu sînt mişcări oscilatorii oarecare, ci un anumit fel de mişcări oscilatorii şi anume mişcări oscilatorii armonice. Se vădeşte aici nu propriu-zis o greşeală ştiinţifică, ci o lipsă de precizie : se face uz de un termen corespunzător unei noţiuni cu sfera mai largă decît cea a noţiunii luate în discuţie. Această insuficientă precizie ar trebui pusă în legătură, cred, cu o oarecare lipsă de precizie a manualului de clasa a XI-a. E drept că manualul face distincţie între noţiunea de mişcare oscilatorie şi cea de mişcare armonică şi dă definiţia fiecăreia din ele. Totuşi, din textul manualului nu rezultă precis care este raportul dintre sferele celor două noţiuni ; dacă profesorul nu le-ar da explicaţii lămuritoare, elevii nu s-ar putea lămuri cîtuşi de puţin dacă, în afară de mişcările armonice, mai există şi alte mişcări oscilatorii şi care sînt, măcar în principiu, caracteristicile acestora. Ar fi deci de dorit ca manualul să consacre măcar o pagină oscilaţiilor nearmonice. S-ar putea da ca exemplu oscilaţiile scoarţei pămînteşti în timpul unui cutremur sau mişcarea unui piston de maşină termică, s-ar putea prezenta înregistrările grafice realizate cu aparatele pentru electrocardiograme, care exprimă grafic variaţia în funcţie de timp a elongaţiei într-o oscilaţie nearmonică ş.a.m.d. Această lipsă a manualului, ca şi lipsa corespunzătoare a programei de învăţămînt, pot fi însă uşor înlăturate la o viitoare ediţie.

★

Problemele discutate mai sus fac să se nască şi alte întrebări. De exemplu : este oare indicată, din punct de vedere metodic, tratarea în clasă a unor teme din fizică — sau din alte materii — în mod original, cu totul independent de modul de tratare folosit de manual ?

Dacă fiecare profesor ar trata diferitele teme din programa de învăţămînt fără să ţină seama de manual, atunci care mai e utilitatea manualului ? Pe de altă parte, dacă se recomandă respectarea ordinei şi a modului de tratare din manual, înseamnă aceasta că profesorul este obligat să nu se abată niciodată de la ele ? Iată cîteva întrebări care ar merita să fie discutate mai pe larg.

Desigur, profesorul este obligat să respecte cît mai fidel programa de învăţămînt. Abaterile sînt permise numai în anumite împrejurări, foarte bine cîntărite. De exemplu, profesorul îşi poate îngădui să neglijeze unele pagini din manual dacă acestea tratează chestiuni de detaliu, lipsite de importanţă, a căror studiere ar răpi un timp ce s-ar putea folosi mai bine pentru adîncirea unor probleme de bază. Profesorul are obligaţia de a completa manualul cînd constată că acesta nu lămureşte suficient o problemă. De asemenea, el poate simplifica modul de tratare a temei pe care o predă, desigur însă că fără a reduce cu nimic rigoarea ştiinţifică. În sfîrşit, profesorul e obligat să se abată de la textul manualului, şi chiar să atragă atenţia elevilor asupra acestui fapt, dacă e convins că în manual s-a strecurat o eroare ştiinţifică. Bunăoară, în manualul de fizică pentru clasa a X-a fluxul magnetic este definit ca totalul liniilor de forţă ce străbat o suprafaţă perpendiculară pe direcţia liniilor de forţă. Cuvîntul „perpendiculară“ este greşit introdus : el îngustează în mod necorect sfera noţiunii de flux, căci fluxul străbate şi suprafeţe care sînt oblice faţă de liniile de forţă.

În general, însă, scopul pentru care se tipăresc manuale — şi în prezent se pun în mîna elevilor manuale tot mai bine întocmite — nu este atins dacă profesorii îl ignorează. Mai sînt profesori care în tratarea unei teme importante, ce necesită raţionamente mai complicate, adoptă o metodă de expunere cu totul diferită de cea a manualului, fără ca aceasta să constituie o simplificare substanţială a celei din manual. Cum este şi firesc, în asemenea împrejurări elevii sînt derutaţi : aflîndu-se în faţa a două expuneri diferite — una în manual şi alta pe maculator, notată de ei după explicaţiile profesorului — nu ştiu pe care din două s-o folosească. Adesea unii se decid să le studieze pe amîndouă şi, deci, munca lor e dublă.

Discuţiile care se desfăşoară tot mai larg în prezent cu privire la conţinutul şi metodele predării au tocmai menirea să clarifice o serie de lucruri încă neclarificate, ele ducînd la concluzii care vor putea folosi atît elaborării noilor programe şi manuale, cît şi profesorilor în munca lor la clasă.

Prof. J. HIRŞZON
Bacău

Din activitatea directorului

Cu profesorul la lecţie

Te întîmpină, de cum intri în şcoală, priviri respectuoase de copii, o atmosferă serioasă de muncă ? Îţi atrag luarea aminte lecţiile vii şi atractive, de o ţinută ştiinţifică ireproşabilă, laboratoarele atent organizate, mecanismul bine pus la punct al activităţii întregului colectiv de elevi şi profesori ? Atunci, fii sigur : şcoala este condusă de o mînă pricepută şi harnică, de un pedagog competent şi pasionat pentru problemele, pe cît de complexe pe atît de frumoase, ale instruirii şi educării tineretului. Căci în primul rînd de felul de a munci al directorului depinde calitatea procesului de învăţămînt din şcoală.

Sînt multe căile prin care cadrele de conducere din şcoli pot cunoaşte viaţa din unităţile lor în toată plinătatea ei, pot controla şi îndruma cu eficacitate pe cei chemaţi să se ocupe de educaţia şi instruirea elevilor.

Participarea la lecţii — bun mijloc de control, de îndrumare

Fiecare director este obligat, după cum se ştie, să asiste săptămînal la un anumit număr de lecţii. Participarea la lecţii îi pune la dispoziţie un bogat material faptic care îl ajută să cunoască bine conţinutul activităţii profesorilor şi, pornind de la această cunoaştere, să dirijeze străduinţile colectivului pedagogic pe făgaşul cel mai bun.

Stă în putinţa directorului să controleze în muncă pe fiecare membru al colectivului, să dea indicaţii concrete în orice compartiment al activităţii la clasă ? Într-o scrisoare adresată redacţiei noastre, un cititor din Rm. Sărat se declară sceptic în acest sens, exprimîndu-şi convingerea că directorul nu poate avea competenţa necesară unui control de calitate asupra predării tuturor obiectelor de învăţămînt. Avînd o anumită specialitate, cel mult două — scria acest cititor — directorul va putea să facă aprecieri numai în cazul colegilor de aceeaşi pregătrie cu dînsul. Precum se vede, cititorul nostru a pierdut din vedere mai multe elemente esenţiale în această problemă. Dintre ele am vrea să amintim, în primul rînd, obligaţia directorului de **a se pregăti minuţios** pentru orice lecţie la care intenţionează să asiste. Pentru că, aşa cum profesorul nu poate intra în clasă fără să reflecteze asupra celor ce are de predat, nici directorul nu poate proceda la un control fără să se fi pus mai dinainte în temă, fără să se fi familiarizat cu problemele lecţiei.

Ce i se cere pentru aceasta ? Cum e şi firesc, înainte de toate să cunoască subiectul lecţiei. Planul calendaristic pentru obiectul şi clasa care îl interesează îl vor ajuta să tragă concluzii despre ritmul în care este parcursă materia, să stabilească întîrzierile sau depăşirile. Este de la sine înţeles că directorul este obligat să cunoască şi cerinţele programei în legătură cu lecţia la care îşi propune să asiste, ale capitolului în care se încadrează ea. Foarte important este ca directorul să citească din manual lecţia „la zi" şi cea care urmează a se preda (şi la nevoie lecţiile cu care acestea se înlănţuie). Consultarea metodicilor, care îl introduc în problemele predării obiectului respectiv este de asemenea, de dorit. Desigur că, atunci cînd asistă la lecţiile unui profesor, directorul trebuie să aibă o idee generală privind situaţia la învăţătură a elevilor acestuia.

În şcolile mai mari, directorul este ajutat în munca sa de directorii adjuncţi. De obicei, sînt numite în colectivul de conducere cadre didactice de specialităţi diferite. Atunci cînd directorul crede că lecţia la care va asista ridică probleme mai grele decît cele pe care le-ar putea sesiza singur, cu toată pregătirea prealabilă pentru asistenţă, poate intra în clasă împreună cu directorul adjunct care este în specialitate, sau cu responsabilul comisiei metodice. Astfel el poate să asigure permanent un control calificat, îndrumarea poate fi adîncită pe baza unei chibzuinţe colective.

Nu este bună orientarea acelor directori care se socotesc răspunzători numai de modul cum decurge predarea la disciplinele înrudite cu specialitatea lor şi în consecinţă asistă numai la aceste obiecte, celelalte fiind trecute în seama directorilor adjuncţi în funcţie de specialitatea acestora. Acest punct de vedere îl pune pe director în situaţia să „cunoască" numai din auzite ceea ce se petrece la anumite ore, să aprecieze munca unor pedagogi din constatările altora, din punctul acestora de vedere. Numai controlul direct, cunoaşterea nemijlocită a muncii la clasă vor da directorului posibilitatea să cunoască bine activitatea colectivului, să aprecieze just meritele învăţătorilor şi profesorilor, pentru a-i putea aşeza fără greş la locul meritat în scara valorilor din şcoală.

Pe de altă parte este privită uneori superficial obligaţia directorului adjunct de a ajuta la controlul şi îndrumarea procesului instructiv-educativ, secondînd pe director la unele lecţii şi efectuînd singur un număr de asistenţe. La Şcoala medie din Predeal, de exemplu, directorul adjunct Ion Strat nu a făcut nici o asistenţă la clasă în tot trimestrul I, pe motiv că s-a ocupat numai de rezolvarea unor probleme administrative. Faptul a fost pe drept cuvînt criticat de secţia de învăţămînt.

Alături de celelalte forme de control — cum sînt chestionarea orală (ce se realizează de obicei în primele zece minute ale lecţiei, în înţelegere cu învăţătorul sau profesorul clasei), lecţiile speciale de control (organizate de director pentru verificarea cunoştinţelor dintr-un anumit capitol), studierea materialului documentar (de exemplu, a caietelor de teme pentru acasă ale unui grup de elevi sau ale întregii clase, a extemporalelor, tezelor, caietelor de notiţe), etc. asistenţele la lecţii asigură cunoaşterea în fond a muncii la clasă. Tocmai de aceea ele nu pot lipsi din sistemul de lucru al directorului şi trebuie privite cu toată răspunderea.

Se întîmplă însă nu o dată să auzi pe cîte un director spunînd, înainte de a suna de intrare : „La ce profesor să merg ? Poate la Ionescu. Nu, am mai fost la el. Poate la Popescu. Nu, şi la el am fost de curînd. Poate la Petrescu... A ! La dumneata am să asist" — îl scoate pe director din încurcătură prezenţa mai apropiată a unui coleg şi sunetul ascuţit al clopoţelului. Ce dovedeşte aceasta ? Că directorul nu a reflectat cît de cît în prealabil asupra asistenţelor pe care le are de făcut. De aceea, nici nu e de mirare că după oră, la „analiza" pe care o face lecţiei, nu se opreşte decît la unele probleme de metodică — şi anume, la cele valabile pentru toate obiectele de învăţămînt — că expediază totul prin cîteva consideraţii superficiale şi îngăduitoare.

Scena aceasta — pe care nu o dată am întîlnit-o în şcoli — mai arată şi faptul că directorul îşi face asistenţele la întîmplare. De ce nu este bună această practică ? Realităţile muncii din şcoală cer ca în unele perioade directorul să urmărească în mod deosebit munca anumitor cadre didactice (bunăoară, a celor tinere sau nou venite în şcoală), anumite aspecte ale predării unor discipline (de exemplu, cum se realizează educaţia comunistă a elevilor în predarea unor obiecte de învăţămînt). În acelaşi timp, fiecare profesor şi învăţător trebuie vizitat la clasă de cîteva ori pe trimestru. Unii din ei la intervale mai scurte (în funcţie de lipsurile pe care le au), alţii la intervale mai lungi. Este limpede că improvizaţia, inspiraţia de moment nu pot duce la împlinirea acestor cerinţe. De aceea se recomandă o planificare atentă a asistenţelor la clasă. Se cere ca în fiecare trimestru directorul să stabilească **obiectivele,** problemele mari pe care le va urmări în controlul procesului instructiv-educativ şi, în funcţie de aceasta, să fixeze disciplinele ce vor sta în primul plan al atenţiei lui, profesorii la care va asista mai mult. Un plan săptămînal al asistenţelor, o evidenţă a lor pe profesori, pe obiecte de învăţămînt şi pe clase îl vor ajuta pe director să controleze în amănunţime predarea, ţinînd seama de realităţile din şcoala lui.

Caietul de asistenţe

Între filele scrise cu grijă ale caietului în care directorul consemnează observaţiile lui la lecţii găseşti înserate, în toată autenticitatea lor, aspecte din cele mai semnificative ale activităţii profesorilor.

Răsfoim caietul de asistenţă al tovarăşei Ioana Irimie, directoarea Şcolii generale de 8 ani nr. 5 din Braşov. Aici directoarea notează de fiecare dată ziua în care a efectuat asistenţa, clasa, disciplina şi profesorul, subiectul lecţiei şi obiectivul urmărit în cursul asistenţei. Urmează apoi comentariile pe marginea desfăşurării lecţiei : observaţii privind conţinutul acesteia şi metodele folosite de profesor, concluziile ce se desprind în legătură cu activitatea lui, sarcinile ce sînt de îndeplinit în vederea generalizării în şcoală a metodelor bune sau în vederea lichidării lipsurilor. Din loc în loc, sublinieri cu roşu. În dreptul unora, cîte o însemnare scurtă : „Pentru darea de seamă".

— Caietul de asistenţe — ne spune tovarăşa Irimie — este o adevărată oglindă a muncii din şcoală. Fără el mi-ar fi imposibil să analizez în detaliu lecţiile la care asist şi deci să ajut în mod substanţial cadrele didactice. Şi încă ceva : revederea lui cu prilejul analizelor de sfîrşit de trimestru, sau de sfîrşit de an, îmi este absolut necesară. Cum aş putea altfel să ilustrez cu fapte vii, convingătoare, afirmaţiile pe care le fac ?

În felul lui caietul de asistenţe al directorului este şi o oglindă a modului cum se orientează el însuşi în munca lui, arătînd ce probleme îi reţin cu deosebire atenţia. Foarte edificator în acest sens este caietul tovarăşei Maria Săvulescu, directoarea Şcolii medii „Ion Creangă" din Bucureşti. Ce-şi notează şi, deci, ce urmăreşte în cursul asistenţelor ei directoarea acestei şcoli ? În primul rînd, dacă a fost asigurat caracterul ştiinţific al predării, dacă profesorul a fost preocupat de formarea concepţiei materialist dialectice, a gîndirii marxiste a elevilor. Apoi, dacă atît în verificare cît şi în predarea cunoştinţelor noi sînt subliniate problemele importante ale lecţiei, dacă se acordă atenţia necesară fixării, dacă aceasta este o repetare a noilor cunoştinţe sau o evidenţiere a esenţialului. Notele din caietul de asistenţe al tov. Săvulescu dovedesc grija ei pentru modul în care profesorii cultivă gîndirea logică a elevilor, pentru metodele prin care sînt ajutaţi aceştia să **înţeleagă** problemele (şi aceasta în cazul tuturor lecţiilor, chiar şi al acelora de desen), să evite însuşirea mecanică, bucheristă a cunoştinţelor.

Instrument preţios de muncă pentru director şi de verificare a calităţii îndrumărilor pe care acesta le dă, a sensului în care orientează el procesul instructiv-educativ, a măsurii în care se preocupă de activitatea la clasă etc. — caietul de asistenţă trebuie completat cu grijă şi privit ca un document important al activităţii din şcoală.

★

„Directorul nu poate asigura un control de calitate — remarca tov. Elena Georgescu, şefa secţiei de învăţămînt a oraşului Braşov — îndrumări valoroase, o bună orientare procesului instructiv-educativ, decît dacă este un bun cunoscător al problemelor pedagogice. Iată de ce dăm o atenţie deosebită pregătirii cadrelor conducătoare din unităţile noastre de învăţămînt, de ce ne preocupăm cu stăruinţă de informarea directorilor asupra experienţei înaintate din şcoli".

Un plan anume întocmit al secţiei de învăţămînt prevede felurite acţiuni în sprijinul directorilor : schimburi de experienţă, referate pe cele mai diverse probleme ale muncii de conducere (un accent deosebit punîndu-se pe controlul şi îndrumarea procesului instructiv-educativ), analiza unor caiete de asistenţe, a unor planuri de muncă şi a altor documente. O asemenea preocupare poţi găsi şi la alte secţii de învăţămînt. Schimburile de experienţă şi dezbaterile pe probleme privind metodica organizării şi desfăşurării asistenţelor la ore sau măsurile ce trebuie luate de directori pentru ridicarea nivelului la învăţătură, organizate în regiunile Iaşi, Hunedoara, Ploieşti etc. au ajutat la mai buna orientare a colectivelor de conducere, la îmbunătăţirea stilului lor de muncă.

Este necesar ca acţiunile organizate în sprijinul directorilor de şcoli să fie cît mai bine organizate : schimburile de experienţă să le dea prilejul de a cunoaşte şcolile cu cele mai bune rezultate, materialele documentare ce li se indică spre consultare să fie cu adevărat valoroase, iar studierea lor să fie urmată de o analiză în colectiv, cu prilejul căreia inspectorii să sublinieze elementele demne de reţinut, de preluat. O deosebită atenţie trebuie dată referatelor ce se susţin în şedinţele cu cadre conducătoare din şcoli, aşa încît acestea să popularizeze adevărata experienţă înaintată din raion sau din oraş, să o explice în lumina tezelor pedagogiei ştiinţifice. Şi încă ceva : nu aduc prea mari foloase — de fapt nu aduc nici un folos — referatele care discută în general problemele, care irosesc timp şi forţe pentru a demonstra lucruri de toţi ştiute, care nu vizează decît tangenţial sarcinile directorilor sau tratează teme ce intră în competenţa consiliului pedagogic, a comisiilor metodice sau a cercurilor pedagogice. E foarte îndoielnic, de exemplu, ca directorii să cîştige ceva în urma audierii unor referate ca : „Importanţa şi sarcinile activităţii metodice în munca de instruire şi educare a tinerei generaţii" sau „Colaborarea cu familia — cheia succeselor la învăţătură" şi altele de acest gen prezentate în unele şedinţe cu personalul de conducere din şcoli.

Este însă limpede că directorul nu se poate limita doar la ajutorul pe care îl primeşte de la secţia de învăţămînt, cu prilejul inspecţiilor sau al şedinţelor la care este invitat. **Studiul individual** este pentru director — ca şi pentru profesori şi învăţători — de o necesitate vitală, el oferind posibilităţi largi pentru adîncirea problemelor, pentru o informare mai amplă, mai variată, la zi. Să nu treacă o zi în care directorul să nu lucreze „cu cartea". Să nu-i scape nici o lucrare nou apărută de literatură pedagogică, să fie la curent cu tot ce este nou în domeniul beletristicii şi al ştiinţei.

Aprofundarea cărţilor cere desigur timp, pe care directorul îl poate dobîndi dacă îşi planifică atent munca din şcoală, dacă ştie să folosească bine timpul liber. Secţiile de învăţămînt îl pot ajuta, de asemenea, solicitîndu-i serviciile în afara şcolii cu mai mult discernămînt, avînd grijă să nu-l încarce cu sarcini.

Director de şcoală trebuie să fie un om cult şi bine pregătit, pentru că numai un asemenea om va putea să orienteze just întreaga activitate din şcoală, se va putea face stimat şi apreciat de întreg colectivul cu care lucrează.

STELA PREDESCU

Tov. Maria Săvulescu, directoarea Şcolii medii „Ion Creangă" din Capitală, discută cu prof. Nicolae Negulescu, responsabilul comisiei metodice de istorie, calitatea unei lecţii.

TEHNICA MODERNĂ

în predare

III. AUTOINSTRUIREA PROGRAMATĂ ȘI MAȘINILE DE ÎNVĂȚAT

Organizarea cît mai rațională a procesului instructiv-educativ așa încît să ducă la dezvoltarea maximă a capacităților intelectuale ale fiecărui elev a constituit și continuă să constituie una din preocupările de frunte ale învățămîntului. Se știe că în această direcție succesele sînt cu atît mai mari cu cît se realizează o individualizare mai accentuată a metodelor de pregătire a elevilor.

În sfera experimentelor pentru găsirea celor mai eficiente mijloace în vederea individualizării căilor de însușire a cunoștințelor în raport cu cerințele puse de dezvoltarea capacităților fiecărui elev se înscriu și cercetările privind autoinstruirea programată și folosirea mașinilor de învățat.

Care sînt caracteristicile autoinstruirii programate? Ce sînt mașinile de învățat și cum pot fi folosite ele în școală? Iată principalele întrebări la care vom căuta să răspundem în cuprinsul prezentării din acest număr.

Autoinstruirea programată și mașinile de învățat urmăresc aplicarea în procesul instructiv-educativ, respectiv în munca profesorului, a avantajelor pe care le oferă activității productive diviziunea muncii prin folosirea mijloacelor tehnice perfecționate. Se consideră că datorită lor, profesorul poate cîștiga mult timp prin înlăturarea rutinei migăloase a exersării și repetării cunoștințelor, iar elevul poate dobîndi un „colaborator" care să-l stimuleze și să-l controleze permanent în etapa pregătirii individuale. De asemenea, se socotește că prin folosirea mașinilor de învățat se înlesnește controlul „randamentului" elevilor, pot fi reduse examinările efectuate de profesor prin mijloacele tradiționale și, în același timp, se asigură informarea acestuia asupra nivelului cunoștințelor fiecărui elev în parte și, deci, posibilitatea organizării în mod corespunzător a procesului de instruire.

O a doua premisă de la care s-a pornit în experimentele privind introducerea mașinilor de învățat este faptul că acestea pot fi adaptate la ritmul în care își însușește cunoștințele fiecare elev. Într-adevăr, ritmul de lucru al mașinii, care poate fi și foarte rapid, încetinește atunci cînd este nevoie, ea dînd dovadă de o „răbdare" inepuizabilă și repetînd în funcție de necesități prezentarea noțiunilor insuficient înțelese.

Primele încercări de a introduce mașinile de învățat datează încă de la începutul deceniului al treilea al secolului nostru, fiind anterioare experiențelor privind introducerea televiziunii în școală. Faptul este explicabil dacă ținem seama că aceste prime mașini de învățat — al căror principiu de construcție este folosit într-o măsură și la unele tipuri experimentate recent — nu erau decît niște dispozitive mecanice de genul mașinilor simple de calculat, a căror construcție nu comportă deosebite greutăți. După cîțiva ani mașinile de învățat au fost însă părăsite, datorită rezultatelor contradictorii obținute și marelui procent de cazuri în care dădeau greș. Timp de aproape trei decenii s-a considerat că nu există vreo perspectivă de a mai fi utilizate în procesul de învățămînt.

În ultimi zece ani însă — cînd, datorită pătrunderii largi a metodelor matematice în domeniul majorității celorlalte științe, s-a pus problema programării învățămîntului — s-a revenit la ideia utilizării mașinilor de învățat, de data aceasta în cadrul procesului de autoinstruire programată.

Primele mașini de învățat de construcție mecanică, a căror utilizare — în modele bineînțeles perfecționate — este susținută și astăzi de cîțiva reputați psihologi, nu comportă dificultăți deosebite de construcție. În fapt, mașina este astfel alcătuită încît permite mișcarea mai rapidă sau mai încetinită, cu ajutorul unor butoane, a unui cilindru prin fața a două ferestre paralele. Într-una dintre ferestre apar succesiv fișe pe care sînt notate în scris noțiunile ce trebuie învățate și întrebările de verificare. În cealaltă fereastră se mișcă, concomitent cu fișele, o bandă pe care elevii își scriu răspunsurile. Mașina continuă să funcționeze numai după înscrierea răspunsului elevului, concomitent cu care apare și soluția corectă, cel ce învață avînd astfel posibilitatea să verifice dacă cele scrise de el corespund acestei soluții. Avantajul acestui dispozitiv față de utilizarea unor simple foi la care partea cuprinzînd răspunsurile este acoperită și dezvăluită treptat îl constituie faptul că se împiedică sărirea peste unele întrebări sau consultarea anticipată a răspunsurilor. Totuși, fără perfecționările aduse în ultimul timp, dintre care esențială este înlocuirea fișelor cu texte prin proiectarea unor microfilme, dispozitivul descris mai sus nici nu poate fi considerat propriu-zis ca o mașină.

Experiențele privind utilizarea acestui dispozitiv, desfășurate în ultimul timp într-o serie întreagă de țări, printre care și țara noastră, dau uneori rezultate spectaculoase, asigurînd un ritm rapid în însușirea de către elevi a anumitor cunoștințe. Ele sînt însă limitate de doi factori esențiali pentru fundamentarea științifică a oricărei metode de instruire. Se pune în primul rînd problema dificultăților privind elaborarea unui program judicios de studiu cu ajutorul mașinilor și, mai ales se resimte lipsa unei fundamentări psiho-pedagogice a procesului de studiu în aceste condiții.

În ceea ce privește prima problemă, căutările actuale urmăresc în mod deosebit găsirea celei mai potrivite forme de programare a disciplinelor, a domeniului de pregătire în care autoinstruirea programată dă cel mai mare randament. Se află încă în stadiul de presupuneri și experimentare problema numărului de greșeli admisibile în timpul desfășurării programului de autoinstruire. (Dacă elevul ar face prea multe greșeli există riscul ca el să se obișnuiască cu răspunsurile eronate, iar dacă întrebările ar fi la un nivel prea scăzut, așa încît el să nu facă aproape nici o greșală, ar putea să scadă interesul pentru studiu). Nu s-au găsit încă soluții la care să adere în unanimitate psiho-pedagogii nici în alte probleme: gradarea dificultății între două verigi diferite ale aceleiași cunoștințe, dacă este mai bine (și în ce cazuri anume), ca răspunsurile să fie redactate integral de către elevi sau să fie alese dintr-un număr de cîteva răspunsuri redactate în prealabil, cum pot fi diversificate programele astfel încît să permită elevului trecerea rapidă peste cunoștințele pe care și le-a însușit și adîncirea celor pe care nu le cunoaște prea temeinic. În sfîrșit, se pune problema tipului de stimuli care trebuie folosiți în fiecare din cazurile date. În funcție de toate aceste probleme, pentru care s-au propus adesea rezolvări cu caracter contradictoriu, s-au conturat actualele direcții pe tărîm experimental privind autoinstruirea programată și construcția mașinilor de învățat.

Fără îndoială că, dacă se poate vorbi de o revoluție în procesul instructiv-educativ determinată de apariția mașinii de învățat, aceasta se bazează mai puțin pe aparatura tehnică și mai mult pe transpunerea în învățămînt a principiului programării, aplicat larg pînă acum doar în domeniul producției industriale.

Cum se aplică, în funcționarea mașinii de învățat, principiile programării? Majoritatea psihopedagogilor care susțin utilizarea mașinilor în procesul de însușire a cunoștințelor pornesc de la concepția că acest proces se efectuează cu atît mai rapid și mai temeinic cu cît elevul este informat mai operativ asupra rezultatului străduințelor sale. După părerea unor specialiști, această formă de verificare a însușirii cunoștințelor este mult mai stimulativă decît aprecierea lor tradițională, pe care profesorul o face de obicei mult prea tîrziu față de momentul cînd au fost însușite.

Tipul de program adaptat la mașina de învățat cu cilindru, poartă denumirea de „programare lineară", întrucît îl conduce pe elev — prin prezentarea materiei într-o ordine logică și într-un grad crescînd de dificultate — în etape foarte mici, spre găsirea soluției fiecărei probleme. Schematic, programarea lineară cuprinde patru etape principale, de la prezentarea unei anumite noțiuni pînă la verificarea corectitudinii însușirii. Întîi se prezintă informarea pe baza căreia urmează să se însușească o nouă noțiune; urmează apoi prezentarea întrebării; cea de a treia etapă constă în formularea în scris, de către elev, a răspunsului, iar cea de a patra în compararea acestui răspuns cu soluția justă, prezentată de mașină. Cel care utilizează mașina poate afla astfel imediat dacă și-a însușit sau nu corect noțiunea respectivă.

Metoda specifică folosită în programarea lineară — prezentarea informărilor și solicitarea răspunsurilor din aproape în aproape — permite majorității elevilor să răspundă corect la cel puțin 95 la sută din probleme. În legătură cu aceasta se ridică principalele obiecții și luări de poziții critice la adresa metodei programării lineare. Este adevărat — afirmă adversarii acestei metode — că programarea lineară a cunoștințelor a determinat reducerea duratei de studiu, mai ales pentru elevii mai puțin dotați (este vorba de o reducere în proporție de 50—75 la sută). Se pune însă întrebarea: o asemenea programare nu conduce la însușirea mecanică a cunoștințelor în dauna dezvoltării capacităților de gîndire creatoare ale elevului?

Se ridică apoi, în legătură cu folosirea mașinilor de învățat, destul de multe dificultăți în alcătuirea programelor. Oricît ar fi de perfecționată mașina din punct de vedere tehnic (și vom avea ocazia să vorbim despre asemenea mașini atunci cînd vom prezenta problemele pătrunderii ciberneticii în procesul de predare), ea rămîne fără valoare dacă programele pe care se bazează sînt deficiente. Se poate spune că în prezent numărul programelor experimentale elaborate în întreaga lume este foarte redus și nu îmbrățișează majoritatea disciplinelor de învățămînt. Teoretic, cîmpul de aplicare al programării în învățămînt parte foarte întins — începînd cu matematica și gramatica, trecînd la fizică, la logică etc. Majoritatea programelor elaborate pînă acum privesc domeniile matematicii și științelor naturale. Din păcate, însă, experimentarea unora dintre ele nu a dat rezultatele scontate. Dacă ne gîndim la faptul că alcătuirea fiecărui program necesită folosirea multor forțe — specialiști în domeniul disciplinei care urmează să fie programată, al pedagogiei, al psihologiei, al tehnicii — la marele consum de ore de muncă (programarea predării științelor naturale pentru o singură clasă, de exemplu, a necesitat uneori peste 12 000 de ore de muncă), la extrema claritate pe care o cere fiecare formulare, ne dăm seama de amploarea dificultăților existente încă în experimentare.

Se pare că unele din aceste dificultăți pot fi evitate cu ajutorul mașinilor de învățat construite pe baza tehnicii electronice, care sînt mult mai perfecționate decît cele din primul tip. Acestea au, ca principale subansamble, un aparat de proiecție și un dispozitiv pentru comenzi electronice. Programul care urmează a fi predat este înregistrat pe o peliculă. Aceasta cuprinde aproximativ zece mii de imagini și se proiectează pe un ecran, atît în direcția desfășurării normale a bobinei cît și revenind, în funcție de comenzile electronice, la oricare din imaginile proiectate anterior. Pe parcursul desfășurării programului mașina formulează diferite întrebări la care elevul poate răspunde apăsînd pe cîteva butoane. (Întrebările sînt puse însă la etape mai mari decît în cazul primului tip de programare). **Concepția programării se bazează la aceste mașini pe răspunsuri date selectiv și pe prezentarea de informații suplimentare, numite programe secundare, care îl conduc pe elev pas cu pas către soluția justă. Legată de sistemul mai perfecționat al mașinii folosite, autoinstruirea programată prin această metodă, denumită a „programelor ramificate", este mai complexă.** Astfel, după ce elevul este informat asupra noțiunii pe care trebuie să și-o însușească, urmează întrebarea, iar după un scurt timp de gîndire pe ecranul mașinii sînt înfățișate 3—4 răspunsuri posibile, dintre care el urmează să aleagă, prin apăsare pe un buton, răspunsul considerat corect. Dacă răspunsul este într-adevăr corect, imaginea următoare de pe ecran îl confirmă, repetîndu-i pentru a-l fixa mai temeinic. Apoi dispozitivul de comandă electronică permite proiecției să se desfășoare mai departe, prezentînd informarea necesară însușirii unei alte noțiuni. Dacă însă răspunsul dat a fost incorect dispozitivul electronic determină proiectarea unei imagini care cuprinde o informare suplimentară, pentru ca elevul să se poată corecta.

Obiecțiile aduse acestui al doilea tip de autoinstruire programată cu ajutorul mașinilor de învățat sînt formulate mai ales de psihologi. Ei susțin — și unele experimente mai îndelungate le dau dreptate — că prin proiectarea pe ecran a cîtorva răspunsuri, dintre care doar unul este corect, se fixează în memoria elevilor și unele dintre răspunsurile greșite.

*

După cum se vede, randamentul și limitele utilizării mașinilor de predat sînt raportate mai ales la cunoașterea încă insuficientă a procesului complex pe care îl presupune activitatea cu caracter intelectual, desfășurarea gîndirii fiecărui elev pe drumul găsirii răspunsului corect la o anumită întrebare. În momentul de față experiențele arată că mașinile de învățat dau randament mai ales în însușirea cunoștințelor și deprinderilor care cer o exersare și o repetare intensivă. În al doilea rînd apare evident că utilizarea mașinilor de învățat cere o mult mai intensă și mai continuă concentrare a atenției elevilor.

Perspectivele și posibilitățile de viitor ale utilizării mașinilor de învățat în cadrul procesului instructiv-educativ se raportează direct la găsirea unor soluții fundamentate științific pentru importantele probleme pe care le prezintă actualul stadiu al experimentărilor.

prezentare de M. HERIVAN

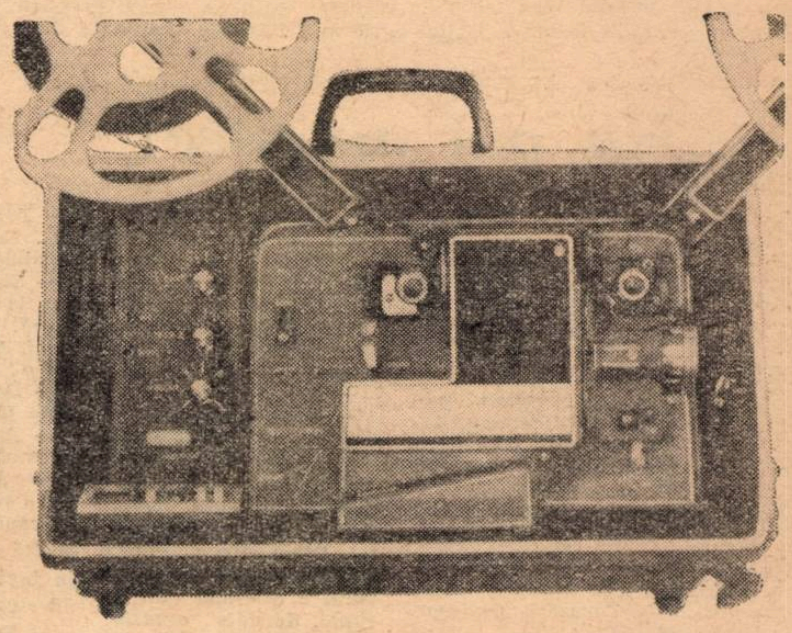

Aparat de proiecție, cuplat cu un dispozitiv electronic, folosit în cadrul autoinstruirii cu programare ramificată

Educarea elevilor în spiritul disciplinei conştiente *)

În procesul de pregătire a elevilor pentru viaţă un rol deosebit de important revine educării lor în spiritul disciplinei conştiente, înţeleasă ca o manifestare a întregii lor personalităţi, bazată pe convingere şi legată indisolubil de toate trăsăturile moralei comuniste : de atitudinea nouă, înaintată, faţă de muncă şi de avutul obştesc, de spiritul colectiv etc.

Se ştie că educarea elevilor în spiritul disciplinei conştiente şi al comportării civilizate nu se poate realiza prin acţiuni izolate, sporadice, ci constituie rezultatul unui întreg sistem de măsuri la care îşi dau concursul, în cadrul aceluiaşi front comun, toţi factorii educativi.

Înţelegînd acest lucru, numeroase şcoli din regiunile Iaşi şi Oltenia au reuşit să asigure o bună corelare a influenţelor educative exercitate de colectivul pedegogic, de organizaţiile U.T.M. şi de pionieri, de familiile elevilor. Aşa s-a procedat, de exemplu, la Şcoala medie nr. 7 din Iaşi sau la Şcoala medie „Fraţii Buzeşti" din Craiova. Aici, marea majoritate a lecţiilor se desfăşoară cu cele mai bune rezultate : elevii dau răspunsuri corecte, competente, dovedind o pregătire conştiincioasă, temeinică, aşa cum o arată de altfel şi notele bune şi foarte bune din cataloage. În general la aceste şcoli te impresionează deosebit de plăcut curăţenia şi ordinea elevilor, ţinuta lor îngrijită, atmosfera sănătoasă de muncă ce se desprinde din toată comportarea lor.

Fără să vrei te întrebi : ce „secrete" stăpînesc aceste colective pedagogice încît obţin asemenea rezultate ? Cum au asigurat transformarea cerinţelor exterioare în motive ale disciplinei interioare ? O cercetare atentă arată că „secretele", dacă poate fi vorba de aşa ceva, constau în întregul complex de măsuri educative luate de conducerile şcolilor respective îndrumate de organizaţiile de partid cu sprijinul comitetelor U.T.M., al organizaţiilor de pionieri şi al părinţilor, măsuri care laolaltă, închegate într-un sistem, au asigurat o unitate de cerinţe şi de acţiune care se observă la fiecare pas : în desfăşurarea lecţiilor, a lucrărilor practice, în convorbirile purtate cu cadrele didactice şi activele U.T.M. şi de pionieri din şcoală, în îndrumarea părinţilor. Iar măsurile luate nu se bazează pe constrîngere, nu se limitează la interdicţii, la prescripţii, ci pun în faţa elevilor cerinţe pozitive, care stimulează atitudinea activă şi iniţiativa acestora.

Este bine cunoscut faptul că bazele educării elevilor în spiritul disciplinei conştiente se pun în procesul de învăţămînt, în cadrul predării fiecărui obiect de studiu. De aceea, majoritatea profesorilor acordă o atenţie deosebită atît pregătirii temeinice a materialului ce trebuie predat, cît şi desfăşurării lecţiei conform cerinţelor pedagogice pe care le impun particularităţile clasei respective, specificul şcolii, al obiectului de studiu şi al temei, locul subiectului tratat în sistemul de lecţii. La orele profesorilor S. Rădoi, A. Stoleru, E. Mocanu, Tr. Cohal, B. Moisea de la Şcoala medie nr. 7 din Iaşi, la acelea ale învăţătorului A. Butoi, ale profesoarei L. Nicolau şi ale altor profesori de la Şcoala medie „Fraţii Buzeşti" din Craiova, de la şcolile medii nr. 1 din Tg. Jiu şi Tr. Severin, de la şcolile medii nr. 1 şi nr. 2 din Huşi, de la Şcoala medie din Paşcani etc. se întîlneşte o grijă deosebită pentru desfăşurarea unor lecţii de calitate. Exigenţa pe care cadrele didactice de la aceste şcoli o manifestă faţă de propria lor pregătire pentru lecţie, pentru desăvîrşirea lor pedagogică exercită o puternică înrîurire asupra elevilor, contribuind mult la educarea lor în spiritul disciplinei conştiente. Lecţiile de matematică ale profesorului Gh. Herghelegiu de la Şcoala medie din Paşcani, de exemplu, captează atenţia elevilor, le stimulează interesul şi dorinţa de a obţine succese în studiul obiectului respectiv, tocmai prin competenţa şi dragostea pe care le manifestă profesorul faţă de specialitatea sa, prin felul cum leagă el cunoştinţele predate de viaţă, de producţie. Lecţiile se desfăşoară cu participarea activă a întregii clase. Freamătul ce se produce în clasă după formularea fiecărei întrebări este expresia atitudinii active a tuturor elevilor pe întregul parcurs al lecţiei. Ei sînt mereu stimulaţi să-şi valorifice cunoştinţele şi gîndirea matematică, li se creează posibilitatea de a aplica cunoştinţele dobîndite la noi şi noi cazuri. Cerinţele profesorului sînt dozate diferit şi exprimă o exigenţă în continuă creştere faţă de fiecare elev în parte, o concepţie pedagogică optimistă, sănătoasă. Elevii îi urmează cu dragoste exemplul şi de aceea în clasa lui efectuarea corectă a temelor şi pregătirea riguroasă, zi de zi, a fiecărei lecţii de către elevi nu constituie o problemă.

Rezultatul acestei atitudini exemplare a profesorilor faţă de muncă, faţă de principala lor datorie patriotică se resimte din plin în viaţa elevilor, în punctualitatea lor la ore, în pregătirea sistematică a temelor şi a lecţiilor, în urmărirea atentă a explicaţiilor, în studiul individual temeinic, în obţinerea unor rezultate bune şi foarte bune la învăţătură, la sfîrşitul trimestrului. Astfel, procentul de promovabilitate la multe din clasele Şcolii medii „Fraţii Buzeşti" din Craiova, ale Şcolii medii nr. 1 din Turnu Severin ale Şcolii medii nr. 7 din Iaşi se ridică la 90 la sută.

●

Educarea elevilor în spiritul disciplinei conştiente şi al comportării civilizate se realizează însă nu numai la lecţii, ci prin întreaga activitate din şcoală şi din afara ei. Iată de ce, la şcolile la care ne referim, rezultatele obţinute pe linia disciplinei în cadrul lecţiilor sînt întărite prin măsuri care privesc toate celelalte forme ale muncii în rîndurile elevilor.

Un loc important îl ocupă, printre aceste măsuri, folosirea unor multiple metode de convingere a elevilor asupra necesităţii de a respecta regulamentul de ordine interioară, regulile de purtare în şcoală şi în afară de şcoală, regulile stabilite pentru vizite, excursii şi alte acţiuni. La şcolile medii din Paşcani şi din Hălăuceşti, bunăoară, ca şi la multe alte şcoli din regiunile Iaşi şi Oltenia, regulamentul de ordine interioară şi regulile de purtare au fost discutate cu elevii în cadrul orelor de dirigenţie, al adunărilor U.T.M. şi de pionieri, au fost afişate în clase, pe coridoare, în dormitoare etc. Fiecare profesor se interesează de respectarea cerinţelor stabilite de şcoală în cadrul lecţiilor, în recreaţii şi în alte împrejurări.

Întrucît atitudinea faţă de muncă este strîns legată de respectul faţă de avutul obştesc, în multe şcoli din regiunile amintite s-au luat valoroase iniţiative pentru educarea elevilor în spiritul dragostei şi respectului faţă de proprietatea socialistă.

Iată, bunăoară, o asemenea iniţiativă, luată la Şcoala medie „Fraţii Buzeşti" din Craiova. Ea a pornit de la o întîmplare mai mult sau mai puţin frecventă în viaţa şcolilor : unul din elevii clasei a V-a „A" a stricat o bancă. Fapta aceasta a determinat pe dirigintele clasei să organizeze, cu ajutorul activului pionieresc, o adunare la care s-a discutat atitudinea elevului. Adunarea a izbutit să lămurească de ce este necesară păstrarea avutului obştesc dar, pentru a da acestei cerinţe o mai mare forţă de convingere, dirigintele a organizat, tot cu sprijinul activului pionieresc, o vizită la întreprinderea „8 Iunie", unde elevii au putut urmări întregul proces de muncă pentru confecţionarea băncilor. Concluziile trase de ei în urma acestei vizite, concluzii subliniate de diriginte şi de instructorul superior de pionieri, au arătat cîtă muncă şi cîte valori materiale sînt necesare pentru confecţionarea unei bănci, scoţînd în evidenţă în mod convingător necesitatea păstrării avutului obştesc. Avînd o puternică influenţă pozitivă asupra elevului care a greşit, măsurile iniţiate de diriginte cu sprijinul organizaţiei de pionieri au influenţat în acelaşi timp întreaga clasă. Ca urmare, grija pentru bunul obştesc a crescut mult în rîndurile elevilor ei.

Mijloacele folosite în vederea educării elevilor în spiritul grijii pentru avutul obştesc sînt variate. De exemplu, la Şcoala medie din oraşul Paşcani s-a organizat o întrecere între clase privind menţinerea ordinei şi curăţeniei în şcoală. Mobilizaţi de colectivul pedagogic al şcolii, de organizaţia U.T.M. şi de pionieri, elevii au primit cu însufleţire această întrecere.

Comportarea disciplinată a elevilor presupune şi grija pentru uniforma şcolară, ca şi ţinuta îngrijită în toate împrejurările. De aceea numeroase şcoli, cum sînt, de exemplu, şcolile medii nr. 1 şi nr. 2 din oraşul Huşi, acordă multă atenţie şi acestui aspect al educării elevilor în spiritul disciplinei. Acum, pentru fiecare din elevii acestor şcoli, purtarea uniformei, a emblemei şcolii la care învaţă reprezintă o adevărată mîndrie.

●

Măsurile educative luate de şcoală duc la rezultate durabile, la formarea unor deprinderi şi obişnuinţe de comportare civilizată atunci cînd la transpunerea lor în viaţă participă în mod activ şi familia. Conştiente de acest lucru, cadrele didactice din multe şcoli ale regiunilor Oltenia şi Iaşi acordă, în cadrul propagandei pedagogice desfăşurate în rîndul părinţilor, o deosebită atenţie problemei educării elevilor în familie în spiritul disciplinei conştiente şi al comportării civilizate. La lectoratele pentru părinţi din aceste şcoli s-a discutat pe larg despre importanţa pe care o are, pentru sănătatea şi dezvoltarea armonioasă a copilului, respectarea unui regim raţional de muncă şi odihnă. La Şcoala medie nr. 7 din Iaşi, de exemplu, asemenea discuţii, organizate separat, după grupele de vîrstă şcolară cărora le aparţin copiii, s-au purtat cu toţi părinţii.

De o îndrumare atentă se bucură în multe şcoli părinţii elevilor din clasa I, întrucît pentru copiii din această clasă introducerea în munca şcolară are o deosebită importanţă. Ţinînd seama de faptul că trecerea de la joc la învăţătură, la un regim raţional de muncă şi odihnă se realizează mai uşor pentru copii atunci cînd părinţii cunosc cerinţele formulate de şcoală şi creează condiţii favorabile pentru respectarea lor, o serie de şcoli, ca de exemplu Şcoala generală de 8 ani nr. 1 din Turnu Severin, au prezentat în cadrul lectoratului pentru părinţi astfel de teme : „Clasa I, etapă nouă în viaţa copilului", „Despre regimul de muncă şi odihnă de acasă", „Educarea copiilor în spiritul unei comportări civilizate la şcoală, acasă şi pe stradă" etc.

Multe cadre didactice au atras familiile în educarea copiilor în spiritul unei atitudini juste, sănătoase faţă de muncă, în educarea acestora în spiritul unei atitudini pline de grijă faţă de avutul obştesc. Astfel, la Craiova, în cartierele noi ridicate, s-au organizat consfătuiri pe blocuri cu copii şi tineri, cu părinţii lor, unde profesorii au arătat felul cum trebuie respectate normele de convieţuire socialistă, grija care trebuie manifestată pentru păstrarea locuinţelor, a tuturor dependinţelor, au subliniat valoarea morală, patriotică pe care o are participarea elevilor la amenajarea şi înfrumuseţarea spaţiilor verzi. Asemenea măsuri au exercitat o influenţă pozitivă asupra disciplinei şi comportării elevilor.

Ocupîndu-se de îndrumarea părinţilor, secţia de învăţămînt a oraşului Craiova se interesează şi de modul cum sînt educaţi copiii care locuiesc la gazde. Astfel, din iniţiativa acestei secţii s-a organizat, cu sprijinul comitetelor de părinţi din şcoli, al comitetelor de bloc şi al comitetelor de stradă, o acţiune largă de vizitare a gazdelor pentru cunoaşterea condiţiilor în care trăiesc elevii. Cu acest prilej s-au dat îndrumări gazdelor şi, în cazurile cînd s-a constatat că acestea nu asigură îndeplinirea cerinţelor privitoare la munca şi odihna copiilor, la convieţuirea socială, s-au luat măsuri ; elevii respectivi fiind repartizaţi în familii care oferă garanţia unei bune dezvoltări a celor pe care îi găzduiesc

Experienţa multor şcoli din regiunile Oltenia şi Iaşi confirmă adevărul cunoscut că educarea elevilor în spiritul disciplinei conştiente se rezolvă în cele mai bune condiţii acolo unde elevii sînt antrenaţi într-o activitate şcolară vie, ritmică şi susţinută, unde conţinutul lecţiilor şi al activităţilor practice, al muncii educative în afară de clasă şi extraşcolară este interesant, unde se foloseşte intens ajutorul organizaţiilor de tineret şi al familiei. Aspectele prezentate mai sus constituie dovada vie a rezultatelor ce se pot obţine pe baza acţiunii organizate şi just orientate a frontului comun al factorilor de bază ai educaţiei.

*) Unele aspecte din constatările a două brigăzi ale Ministerului Învăţămîntului care au controlat modul cum se realizează educarea elevilor în spiritul disciplinei conştiente într-o serie de şcoli din regiunile Iaşi şi Oltenia.

În recreaţii, ca şi în timpul orelor de curs, elevii Şcolii de 8 ani din Ţi ieşti, reg. Galaţi, dau dovadă de deosebită disciplină

Nu mă amestec!

E pauză. Zîmbind unui gînd ascuns, profesorul Popescu se plimbă pe coridor. În răstimpuri, tusea lui sparge liniştea ce s-a aşternut aici de cîteva minute.

În curte, vuietul caracteristic recreaţiilor. Deodată, un elev cu o mină serioasă aleargă pe coridor, aducînd cu sine zumzetul de afară.

— Ce e, Butnarule ? — întreabă profesorul, oarecum deranjat.

— Tovarăşe profesor, Georgescu e de serviciu pe clasă şi nu vrea să-şi facă datoria. Eu i-am spus, dar degeaba...

— Şi de ce-mi spui mie astea ?

— Păi, să vedeţi, tovarăşa dirigintă...

— Exact ! Caut-o pe dînsa !

— Dar dînsa...

— Tocmai ! Dînsa e diriginta voastră şi ei trebuie să i te adresezi.

Şi paşii începură din nou să măsoare, tactícos, lungimea coridorului. După cîteva clipe, însă, meditaţia profesorului e din nou întreruptă, de data aceasta de o fetiţă cu ochii în lacrimi.

— Tovarăşe profesor... Co... Corina... mi-a dat o palmă...

— Şi ce vrei acuma de la mine ? — se apără, enervat, profesorul. Ţi-a dat-o, ţi-a dat-o !

— Da, dar eu nu i-am făcut nimic...

— Asta s-o lămurească tovarăşul diriginte Du-te le el !

Nu reuşi să-şi reia de la capăt gîndurile, căci o altă elevă, pătrunzînd în fugă pe coridor, i se adresează :

— Tovarăşe profesor...

— Ce vreţi de la mine ? strigă profesorul, înfuriat de-a binelea. Ce sînt eu ? Nici dirigintele vostru nu e aici ?

— Nu, să vedeţi...

— Şi atunci veniţi cu toţii pe capul meu ? Eu nu mă amestec în treburile altuia, înţelegi ? Nu mă a-mes-tec... auziţi ? Nu mă amestec ! Nu mai poate avea omul o clipă de linişte !

Şi, supărat foc, pătrunse în cancelarie...

VASILE CIOBANU

Precizări privind materia din care vor fi examinaţi candidaţii la examenul de maturitate

In legătură cu programa pentru examenul de maturitate din anul 1964, publicată în „Gazeta învăţământului" nr. 739 din 24 ianuarie 1964, au fost adresate redacţiei unele întrebări, s-au primit articole cu observaţii şi propuneri.

Adresîndu-ne Ministerului Învăţământului spre a putea da lămuririle necesare, ni s-au făcut următoarele precizări cu privire la materia din care vor fi examinaţi candidaţii, la unele obiecte, la examenul de maturitate din acest an şcolar :

I. LA LITERATURA ROMÎNĂ candidaţii vor fi examinaţi din materia studiată în clasele VIII—XI (VIII—XII în şcolile de artă), conform programelor şcolare în vigoare şi indicaţiilor date în „Gazeta învăţământului" nr. 739 din 24. I 1964. Se va ţine seama de instrucţiunile de reducere a programelor şi manualelor şcolare valabile în anul 1963/1964, difuzate în toate şcolile de cultură generală.

II. LA MATEMATICĂ se vor da spre rezolvare exerciţii şi probleme din materia prevăzută în programa claselor VIII—XI şi demonstraţii numai din materia prevăzută în programa claselor X—XI. Nu se vor cere demonstraţii din capitolele : şiruri, puteri şi logaritmi, simboluri $+\infty$ şi $-\infty$ din programa clasei a XI-a.

III. LA FIZICĂ, candidaţii secţiei reale vor fi examinaţi după programa examenului de maturitate publicată în „Gazeta învăţământului". Candidaţii secţiei umaniste vor fi examinaţi din următoarele teme :

A. Electromagnetismul.

1. Electromagneţii şi aplicaţiile lor.

2. Forţa electromagnetică şi aplicaţiile ei.

3. Inducţia electromagnetică (fără explicarea electronică a inducţiei).

4. Inducţia într-o spiră care se roteşte uniform într-un cîmp magnetic omogen.

5. Generatorul de curent alternativ — principii de construcţie şi funcţionare.

6. Dinamul şi motorul de curent continuu. Reversibilitatea lor.

7. Transformarea curentului alternativ. Transformatorul.

8. Electrificarea. Centrale termo şi hidroelectrice.

B. Oscilaţii şi unde electromagnetice.

1. Descărcarea oscilatorie a condensatorului ; circuit oscilant ; perioada şi frecvenţa oscilaţiilor electrice.

2. Cîmp electromagnetic. Unde electromagnetice. Circuit oscilant deschis. Antena.

3. Tuburi electronice. Dioda. Trioda. Funcţiunile triodei.

4. Radioemisia şi radiorecepţia. Transistoare.

C. Structura atomului (în întregime)

IV LA NOŢIUNI DE MARXISM-LENINISM, candidaţii ambelor secţii — reală şi umanistă — vor fi examinaţi din următoarele teme studiate în clasele X şi XI :

A. Din materia clasei a X-a.

1. Criza generală a capitalismului.

Ce este criza generală a capitalismului. Manifestările crizei generale a capitalismului în etapa actuală.

2. Victoria socialismului în ţara noastră.

Congresul al III-lea al P.M.R. despre victoria socialismului în ţara noastră.

Succesele obţinute de poporul nostru sub conducerea P.M.R. în domeniul industrializării socialiste. Dezvoltarea industriei în etapa desăvîrşirii construcţiei socialiste.

Încheierea colectivizării agriculturii.

Clasele sociale existente în ţara noastră în etapa actuală : clasa muncitoare şi rolul ei conducător, clasa ţărănimii colectiviste. Formarea intelectualităţii noi, socialiste.

3. Proprietatea socialistă asupra mijloacelor de producţie — baza relaţiilor de producţie socialiste.

Relaţiile de producţie în socialism. Superioritatea lor faţă de relaţiile de producţie capitaliste.

Formarea proprietăţii socialiste. Cele două forme ale proprietăţii socialiste : proprietatea de stat şi proprietatea cooperatist-colectivistă. Asemănările şi deosebirile dintre ele. Necesitatea apărării şi întăririi proprietăţii socialiste.

4. Scopul producţiei sociale în socialism.

Ridicarea continuă a bunăstării oamenilor muncii — scopul producţiei sociale în socialism. Preocuparea permanentă a partidului şi guvernului pentru dezvoltarea continuă a producţiei socialiste în vederea creşterii nivelului de trai al celor ce muncesc.

5. Munca socială şi productivitatea muncii în socialism.

Caracterul muncii în socialism. Noua atitudine faţă de muncă. Dreptul la muncă şi îndatorirea de a munci. Disciplina socialistă a muncii.

Ce se înţelege prin productivitatea muncii şi care sînt căile de creştere a acesteia în socialism. Progresul tehnic — factor de bază al sporirii productivităţii muncii.

6. Salariul în socialism.

Formele salarizării în socialism. Congresul al III-lea al P.M.R. despre creşterea salariului real al muncitorilor, inginerilor, tehnicienilor, funcţionarilor şi a veniturilor reale ale ţăranilor.

7. Sistemul economic socialist mondial.

Apariţia şi dezvoltarea sistemului socialist mondial.

Rezultatele obţinute de ţările sistemului socialist mondial în domeniul economiei, ştiinţei şi culturii.

B. Din materia clasei a XI-a.

1. Problema fundamentală a filozofiei.

Problema fundamentală a filozofiei. Materialismul şi idealismul, două linii fundamental opuse în filozofie.

2. Materialitatea lumii.

Caracterul material al lumii. Definiţia marxist-leninistă a materiei şi însemnătatea ei.

3. Învăţătura marxist-leninistă despre partidul revoluţionar al clasei muncitoare.

Necesitatea creării partidului marxist-leninist al clasei muncitoare. Rolul partidului clasei muncitoare în organizarea şi conducerea luptei clasei muncitoare pentru răsturnarea capitalismului şi făurirea societăţii comuniste.

Centralismul democratic, principiu fundamental de organizare a partidului clasei muncitoare.

Partidul Muncitoresc Romîn, partid marxist-leninist forţa conducătoare a poporului în opera de construire a socialismului în patria noastră.

4. Învăţătura marxist-leninistă despre revoluţia socială.

Ce se înţelege prin revoluţie socială.

Revoluţia socialistă. Rolul alianţei clasei muncitoare cu ţărănimea muncitoare în revoluţia socialistă.

Revoluţia populară în ţara noastră.

5. Învăţătura marxist-leninistă despre dictatura proletariatului. Statul de democraţie-populară — formă a dictaturii proletariatului.

Ce este dictatura proletariatului. Sarcinile statului de dictatură a proletariatului. Republica Populară Romînă — stat al dictaturii proletariatului. Rolul statului nostru democrat-popular în desăvîrşirea construcţiei socialiste, în dezvoltarea economiei, ştiinţei şi culturii.

Rolul conducător al P.M.R. în statul nostru democrat-popular.

6. Învăţătura marxist-leninistă despre patrie şi patriotism.

Ce se înţelege prin patrie şi patriotism. Patriotismul socialist. Cum se manifestă patriotismul socialist al oamenilor muncii în construcţia socialistă.

Unitatea indisolubilă dintre patriotismul socialist şi internaţionalismul proletar.

7. Învăţătura marxist-leninistă despre război şi pace.

Cauzele şi caracterul războaielor în imperialism.

Posibilitatea preîntîmpinării războiului mondial în epoca contemporană. Coexistenţa paşnică a statelor cu orînduiri sociale diferite.

Contribuţia R.P.R. la menţinerea şi apărarea păcii.

V. LA BIOLOGIA GENERALĂ, candidaţii ambelor secţii vor fi examinaţi din următoarele teme :

Lumea vie şi caracteristicile ei.

Dezvoltarea ştiinţelor biologice în sec. al XVIII-lea şi prima jumătate a sec. al XIX-lea.

Importanţa lucrărilor lui C. Linné.

Lamarckismul, prima teorie evoluţionistă.

G. Cuvier şi importanţa lucrărilor lui.

Teoria evoluţionistă a lui Ch. Darwin.

Dovezi în sprijinul teoriei evoluţiei furnizate de diferite ramuri ale biologiei (paleontologia, anatomia şi fiziologia comparată, embriologia).

Variabilitatea, ereditatea şi selecţia (artificială şi naturală) ca factori ai evoluţiei.

Lupta pentru promovarea darwinismului de către biologii progresişti ai timpului.

Principalele doctrine biologice care deviază de la darwinism (weismannismul, mutaţionismul, mendelo-morganismul).

Miciurinismul — etapă superioară în dezvoltarea darwinismului — concepţia biologică a lui I. V. Miciurin.

Transformarea ereditaţii plantelor sub influenţa condiţiilor de mediu (metoda aclimatizării, zdruncinarea ereditaţii în primul stadiu de dezvoltare).

Transformarea ereditaţii plantelor prin îmbinarea sexuată şi vegetativă (încrucişarea soiurilor nordice cu cele sudice, încrucişarea formelor îndepărtate din punct de vedere geografic, încrucişarea formelor îndepărtate din punct de vedere genetic).

Metode : apropierea vegetativă prealabilă, metoda intermediarului, metoda amestecului de polen, alegerea şi educarea hibrizilor.

Transformarea ereditaţii şi a variabilităţii la animale.

Oameni de ştiinţă romîni care au contribuit la crearea de noi soiuri de plante şi animale, precum şi la dezvoltarea agriculturii în patria noastră.

Adaptarea organismelor la mediu.

Originea şi evoluţia lumii vii.

Dezvoltarea ştiinţelor biologice în ţara noastră.

În laboratorul Institutului pedagogic din Baia Mare

Însemnări bibliografice

Monografii de istorie literară

În ultimul timp, Editura pentru literatură a publicat cîteva monografii de istorie literară, menite să pună în lumină tot mai multe aspecte din viaţa unor mari personalităţi ale literaturii noastre clasice şi contemporane şi să contribuie, totodată, la o mai adîncă înţelegere a activităţii lor creatoare.

În rîndul acestor monografii se situează, între altele, **Momentul Caragiale** de Silvian Iosifescu, **Ion Creangă** de Zoe Dumitrescu-Buşulenga, **Mihail Sadoveanu** de Savin Bratu, **Cezar Petrescu** de Mihail Gafiţa şi **Camil Petrescu** de B. Elvin. Înmănunchind, în prezentări sintetice, o seamă de date şi aprecieri privind opera scriitorilor respectivi, aceste monografii nu pot să nu stea în atenţia oamenilor şcolii.

Silvian Iosifescu, în **Momentul Caragiale**, încadrîndu-l pe marele nostru clasic alături de fruntaşii literaturii progresiste a timpului nu numai din ţara noastră, ci din întreaga Europă, caracterizează cu competenţă opera lui, scoţînd în evidenţă marile ei valori.

Zoe Dumitrescu-Buşulenga depune un efort susţinut în monografia consacrată lui **Ion Creangă** pentru a descoperi tainele artei povestitorului, de uimitoare originalitate. În mod deosebit pune în lumină autoarea clasicismul folcloric şi realismul popular care caracterizează opera lui Creangă. Direcţiile de cercetare ale lucrării tind a stabili, de pe poziţii ştiinţifice, modul cum anumite teme şi personaje folclorice tradiţionale sînt valorificate în mod creator de viziunea laică despre lume a scriitorului, ca şi modul în care basmul popular este interpretat de un temperament satiric.

Savin Bratu, în monografia sa consacrată lui **Mihail Sadoveanu** (este vorba de primul volum), tinde către o descripţie exactă a uriaşei opere sadoveniene, realizînd o strînsă corelaţie între epocă, biografie şi operă. În mod deosebit se opreşte lucrarea asupra rădăcinilor folclorice ale creaţiei lui Sadoveanu, subliniind caracterul de confesiune a sufletului colectiv al poporului în opera lui.

Studiul lui Mihai Gafiţa despre **Cezar Petrescu** pune problema vieţii şi operei acestui scriitor care se formează şi evoluează într-o epocă plină de contradicţii — primele patru decenii ale veacului nostru. Autorul monografiei scoate în evidenţă faptul că Cezar Petrescu se afirmă, mai cu seamă în perioada dintre cele două războaie mondiale, ca unul dintre scriitorii care caută să promoveze marile tradiţii realiste ale prozei noastre clasice.

B Elvin, în studiul său consacrat lui **Camil Petrescu**, caută un echilibru între analiză şi sinteză, între detaliu şi generalizare, prezentînd o serie de concluzii interesante cu privire la opera scriitorului.

În general, studiile monografice la care ne-am referit au o incontestabilă valoare informativă şi documentară, aduc unele elemente noi, necunoscute pînă acum, în legătură cu viaţa şi opera scriitorilor respectivi, conţin suficiente jaloane de orientare în ce priveşte stabilirea locului pe care îl ocupă ei în contextul literaturii noastre clasice sau contemporane. Ele pot fi astfel de un real folos profesorilor şi elevilor.

FĂNICĂ N. GHEORGHE

Revista de pedagogie

Nr. 2, februarie 1964

În sumar :

STUDII ŞI CERCETĂRI

I. Berca, V. Bunescu, P. Popescu-Neveanu şi M. Vişan : Problemele psihopedagogice ale modernizării învăţămîntului matematicii în şcoala de cultură generală.
Petre Bărbulescu, Aculin Cazacu şi Anton Vasilescu : Contribuţia organizaţiei U.T.M. la formarea profilului moral-politic al elevilor.
Ştefan Linul, Ioan Vonica şi Aurel Latiş : Instruirea practică în producţie a elevilor strungari.
Victor Ţîrcovnicu : Damschin Bojînică, pedagog iluminist.

CONSULTAŢII — DISCUŢII — CRONICĂ

Mira Babici : Unele aspecte ale cunoaşterii naturii în timpul iernii de către copiii din grupa mare.
Petre Stănculescu : Condiţii ale practicii agricole în şcoala de 8 ani.
Alexandru Caraman şi Lucia Măescu-Caraman : Probleme privind formarea vorbirii după principiul comunicării verbale la elevii cu deficienţe de auz.
Ştefan Pop, Gheorghe Atanasiu, Romeo Dăscălescu, Gore Dumitru : Cerinţe ale abecedarului pentru orbi.
Ştefan Bîrsănescu : Adunarea generală a Academiei R.P.R.

DE PESTE HOTARE

Iosif Antohi şi Vintilă Panduru : Unele probleme actuale ale învăţămîntului din America Latină.
B. M. Ţimerinov : Metodica compunerilor pe baza experienţei de viaţă a elevilor din şcoala serală.

CRITICĂ ŞI BIBLIOGRAFIE

C. A. : „Să le dezvoltăm copiilor dragostea pentru frumos"
A. V. : Cu privire la educaţia copilului unic în familie.

Limba romînă

Nr. 1/1964

În sumar :

I. Dănăilă şi Toma Pavel : Formalizarea — valoarea ei gnoseologică şi aplicarea ei în cercetarea lingvistică.

Acad. Tudor Vianu : Expresia juvenilului la Eminescu.
Valeria Guţu-Romalo : „Cultismul".
N. Pădurariu : Asupra unor „forme aberante" introduse de marinari în limbă.

Mircea Seche : Schiţă de istorie a lexicografiei romîne. XI. Activitatea lexicografică a lui A. T. Laurian şi I. Massim. 4. Analiza dicţionarului lor (continuare).

N. A. Ursu : Gramatica romînească a lui Ioan Alboteanu.

Acad. Iorgu Iordan : Mai multă gramatică !
Vasile Ştirbu : Sensul adjectivelor ordinale.
Marius Sala : Cu privire la unele determinative din toponimia romînească.
Th. Hristea : Contribuţii etimologice.
Vladimir Drimba : Contribuţii etimologice.
Procopie Jitariu : Glosar regional. Regiunea Suceava (raionul Gura Humorului, comuna Berchişeşti).

CORESPONDENȚA

Multe din scrisorile sosite recent la redacție ne relatează aspecte legate de activitatea cadrelor didactice în domeniul muncii culturale de masă. Majoritatea acestor scrisori arată că,la sate conținutul activităților culturale răspunde în primul rînd cerințelor privitoare la întărirea economico-organizatorică a gospodăriilor agricole colective, urmărind totodată lărgirea orizontului de cultură generală al colectiviștilor.

● De exemplu, tov. **Anghel Ștefan** din comuna Dîrova, raionul Lugoj, vorbește în scrisoarea pe care ne-a trimis-o despre contribuția cadrelor didactice din această comună la buna funcționare a cursurilor agrozootehnice, despre strădania lor ca aceste cursuri să ducă efectiv la ridicarea nivelului profesional, a pregătirii celor care le urmează. De asemenea, după cum ne scrie tov. Anghel Ștefan, învățătorii și profesorii din comuna Dîrova au ținut în fața colectiviștilor o serie de conferințe cu caracter agricol, ca și numeroase expuneri pe teme științifice — „Omul a descătușat puterea atomică", „Urmările dăunătoare ale superstițiilor" etc. La aceste conferințe și expuneri, urmate, de regulă, de programe artistice au participat de fiecare dată peste 500 de colectiviști.

Un deosebit accent pun cadrele didactice din comună și pe informarea politică a locuitorilor acesteia. Astfel, ele țin săptămînal, în fața membrilor colectivei din localitate, cîte o expunere asupra celor mai însemnate evenimente interne și externe.

Nu este neglijată, în același timp, nici activitatea artistică. Acum, cînd ne găsim în preajma etapei a II-a a celui de al VII-lea concurs pe țară al formațiilor de artiști amatori, cadrele didactice din Dîrova dau o deosebită atenție reactivizării și întăririi formațiilor de cor, de dansuri, a brigăzii artistice de agitație. Formația de cor, de exemplu, care numără peste 120 de membri are în repertoriul sau cîntece patriotice și de masă ca „Te cînt partid", „Patrie biruitoare", „Satul meu" ș.a. Brigada artistică de agitație, compusă din 16 tineri, a pregătit și prezentat cu mult succes programul intitulat „Sfatul nostru popular", popularizînd o serie de realizări obținute în comuna Dîrova care în anul precedent a obținut premiul I pe regiunea Banat, iar anul acesta premiul I pe raionul Lugoj pentru acțiunile patriotice de înfrumusețare și bună gospodărire.

Cu sprijinul cadrelor didactice s-a organizat și o formație de dansuri. La fel cu celelalte formații artistice din comună, și formația de dansuri s-a prezentat cu succes la faza intercomunală a celui de al VII-lea concurs artistic.

O activitate rodnică desfășoară și echipele de teatru. Formația de teatru a tinerilor, de exemplu, care a luat ființă de curînd a pregătit cu ajutorul cadrelor didactice din comună piesele „Pumnul de fier", „Ultimul" și „Neamurile". Prin conținutul lor educativ legat de viața țăranilor colectiviști, spectacolele echipelor de teatru contribuie la ridicarea conștiinței socialiste a colectiviștilor.

● De la Bistrița, profesoara **Lucia Igna** ne scrie despre o seară literară organizată de elevii și cadrele didactice din localitate, cu tema „Momente din viața și opera marelui poet George Coșbuc".

Montajul literar prezentat la serata literară, la care și-au dat concursul pionieri și elevi, a cuprins multe din cele mai semnificative poezii ale marelui poet. La reușita acestei manifestări o contribuție importantă a adus și orchestra școlii, compusă din 20 de pionieri și elevi.

In planul de activitate culturală a cadrelor didactice din Bistrița este prevăzut și un montaj literar închinat împlinirii a 75 ani de la moartea luceafărului poeziei românești, Mihail Eminescu. Montajul închinat lui Eminescu va fi prezentat în cursul acestei luni.

● O scrisoare sosită de la Cristur și semnată de tov. **Gheorghe Șendreanu** ne relatează despre o „duminică cultural-sportivă" organizată la Căminul cultural din această localitate cu sprijinul activ al învățătorilor și profesorilor.

A avut loc, cu acest prilej, un simpozion cu tema „Lucrările agricole de primăvară", la care s-au dat numeroase îndrumări practice privind bunul mers al muncii colectiviștilor.

Programul artistic prezentat în cadrul duminicii cultural-sportive a cuprins frumoase dansuri românești și maghiare, cîntece, un concert prezentat de orchestra căminului cultural, un spectacol al brigăzii artistice de agitație etc.

De asemenea, s-a bucurat de multă apreciere expoziția plastică amenajată într-una din sălile căminului, care cuprindea portretele unor colectiviști din comună, executate de către tov. Nicola Adam, de la Casa de creație regională.

In sfîrșit programul sportiv, care a întrunit elogii unanime, a cuprins exerciții de gimnastică, sărituri meciuri de tenis de masă etc.

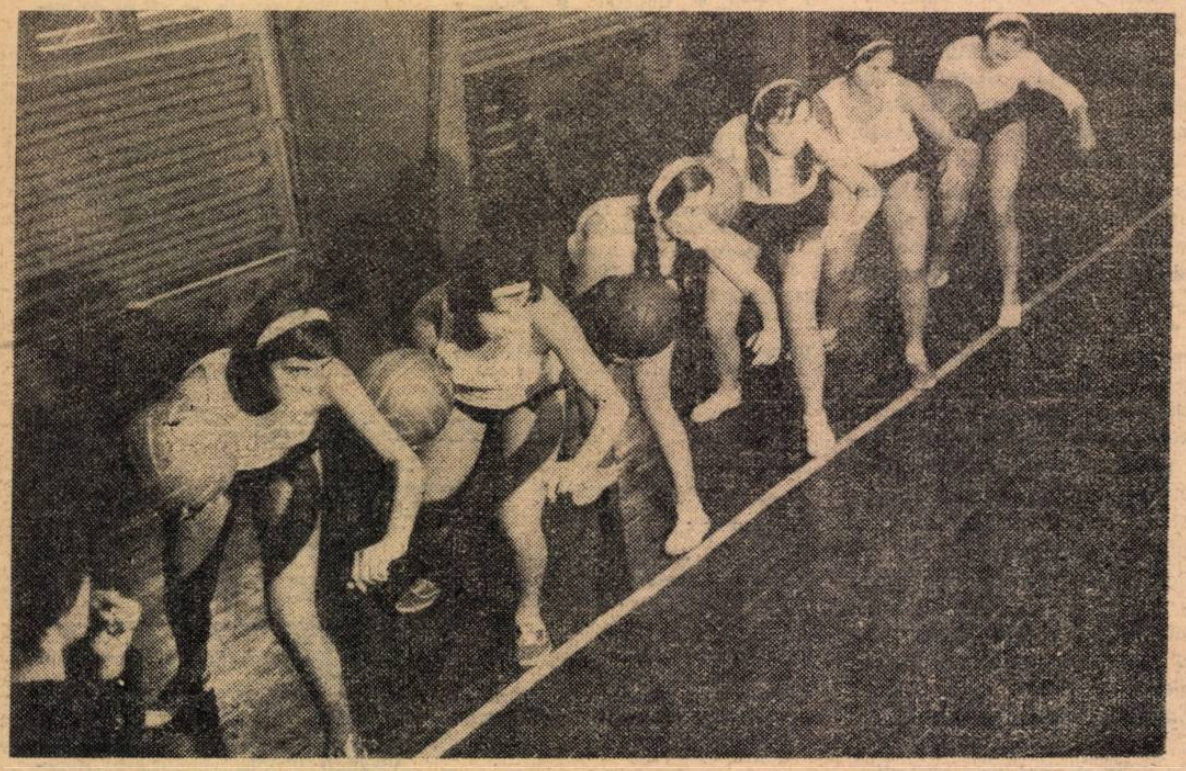

In sala de sport a Școlii medii nr. 35 din Capitală

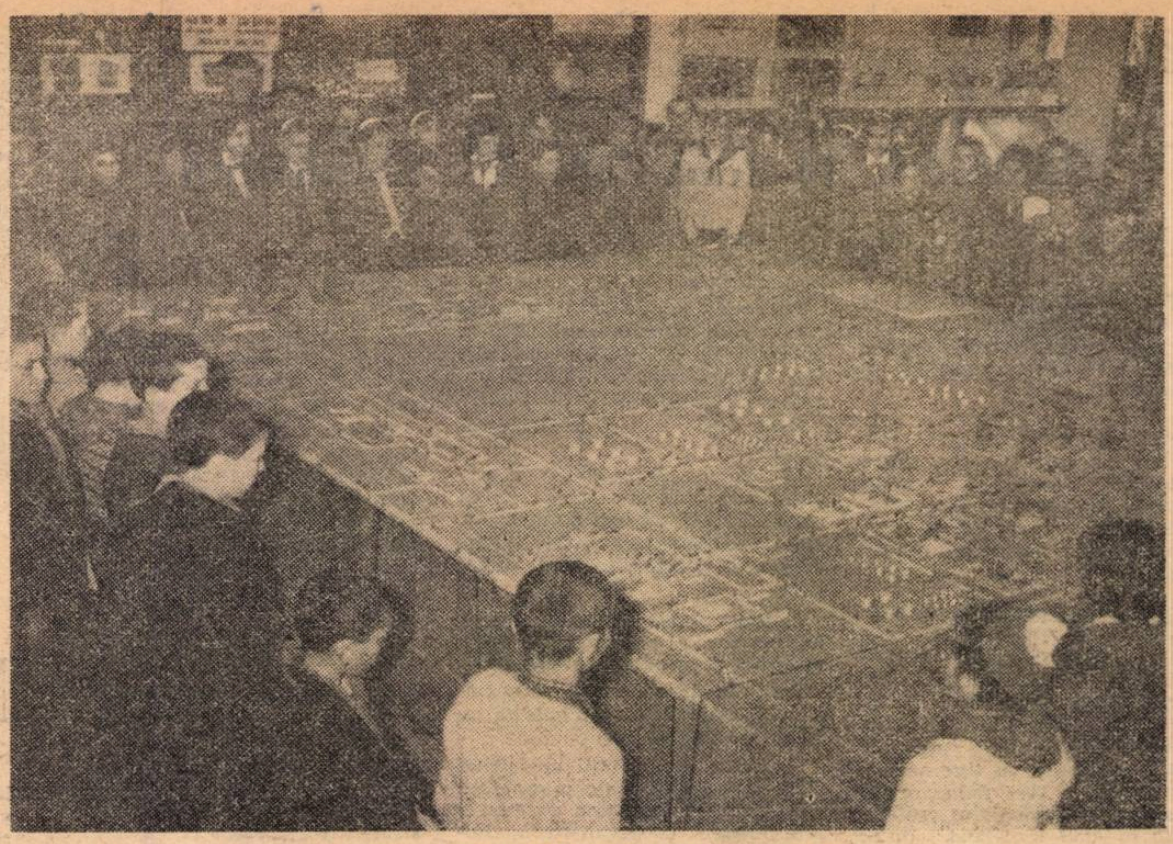

Școlari în vizită la Muzeul de istorie a partidului

ACTUALITATEA

O discuție despre patosul muncii pedagogice

Recent, secția de învățămînt a Capitalei și Comitetul orășenesc București al U.T.M. au invitat pe profesori la o discuție cu tema „Patosul muncii pedagogice". La această discuție, care s-a desfășurat în sala Teatrului pentru copii și tineret, a participat un mare număr de profesori din școlile Capitalei, atrași de caracterul deosebit de interesant al temei, care privește esența însăși a muncii instructiv-educative.

În cuvîntul lor, cei trei vorbitori — profesorii emeriți Petre Drăgoiescu și Margareta Ailincăi și prof. Teodor Burcescu, directorul Școlii medii „Dr. Petru Groza" — au relatat participanților aspecte semnificative din experiența pe care au acumulat-o în îndelungata lor activitate de educatori ai tinerelor generații.

Lecția este o mică operă de artă — spunea tov. Petre Drăgoiescu. Profesorului i se cere nu numai pregătire temeinică și multilaterală, ci și talent, așa cum li se cere actorilor de teatru sau, poate, mai mult decît lor. O scenă e și clasa — și pe această scenă profesorii interpretează în fiecare zi, în fiecare oră, problemele științei și culturii, ale școlii, ale vieții. Ei n-au voie să le interpreteze decît foarte bine, fiindcă greșelile de pe scena clasei pot avea urmări foarte grave în viața spectatorilor... din bănci. Școala e un teatru, rămînînd totuși școală, după cum teatrul e o școală, rămînînd totuși teatru. Răspunderea pentru fiecare cuvînt spus elevilor, pentru felul în care le-a fost spus, pentru fiecare gest făcut în fața lor, pentru fiecare privire aruncată peste chipurile lor trebuie să stea în atenția permanentă a slujitorilor școlii. Stilul de muncă și de viață al profesorului, al clasei, al școlii își pune adînc pecetea pe sufletul copilului.

Pentru toți participanții la întîlnire, aceste cuvinte — ca și tot ceea ce s-a spus în cadrul ei — au însemnat o reală mobilizare la o cît mai atentă și mai rodnică muncă în rîndurile elevilor.

Prof. GH. SOVU

Acțiuni sportive

În aceste zile, pe terenurile Centrului de antrenament nr. 2 din Capitală se dispută întrecerile pentru Cupa Sfatului popular al Capitalei la tenis, rezervată elevilor. La această competiție, aflată la cea de a III-a ediție, participă peste 200 de elevi, reprezentînd paisprezece asociații și cluburi din orașele Tg. Mureș, Craiova, Hunedoara, Brașov, Cluj, Cîmpia Turzii și București. Ea are ca scop ridicarea performanțelor tinerilor tenismeni precum și verificarea la început de sezon a stadiului de pregătire al concurenților.

Sub conducerea cadrelor de specialitate elevii luptă cu dîrzenie pentru victorie. Se remarcă îndeosebi, printre pretendenții la primele locuri, elevii Viorel Marcu, Dan Dimache, Andrei Balog, Agneta Kun, Vera Radov, Felicia Bucur și alții.

În vacanța aceasta elevii au posibilitatea să participe la numeroase acțiuni cu caracter sportiv.

La Oradea, bunăoară, s-a desfășurat recent cea de a IV-a ediție a concursului de atletism. Gazdele — elevii Școlii sportive din localitate — s-au întrecut cu atleți și atlete din București, Ploiești, Constanța, Iași etc. La Timișoara au avut loc meciuri de baschet iar la București meciuri de handbal. Zilele acestea au loc și competiții de gimnastică sportivă (la Ploiești), de volei (la Tg. Mureș) și de scrimă (la Satu Mare).

Sute de elevi de toate vîrstele își petrec timpul liber învățînd la bazinul de la Sala Floreasca înotul. Împărțiți pe grupe de vîrstă, ei execută, îndrumați de profesori de specialitate, nenumărate exerciții, de la cele mai simple mișcări de susținere la suprafața apei pînă la săriturile la trambulină mică.

Comportarea elevilor arată că munca depusă de antrenori, de profesorii de educație fizică, dă roade frumoase. Mulți dintre micii sportivi promit de pe acum a fi speranțe ale înotului românesc.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA : București. Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii voluntari din unitățile de învățămînt. Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii. Piața Scînteii București.

40 132

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Gazeta ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Anul XVI nr. 750 | vineri 10 aprilie 1964 | 8 pagini 25 bani

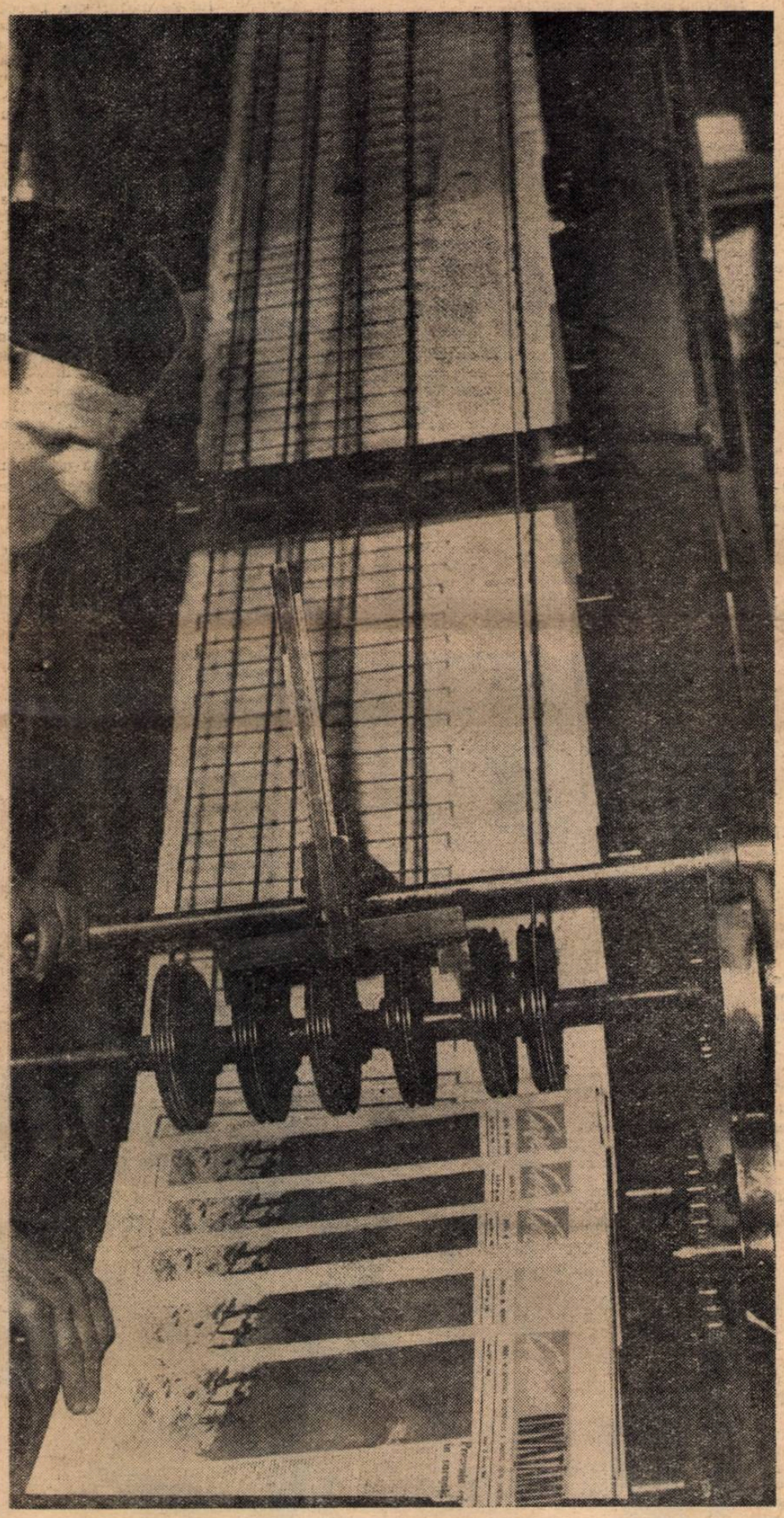

Din rotativă pleacă un nou tiraj spre zecile de mii de cititori. Urcușul acesta al gazetelor pe bandă are parcă semnificații de simbol.

Sînt 15 ani de cînd a văzut lumina tiparului primul număr al „Gazetei învățămîntului". Au pornit de atunci 750 de tiraje spre locurile unde învățătorii și profesorii desfășoară pasionanta și nobila muncă educativă.

Mulțumim miilor de corespondenți și colaboratori ale căror scrisori și articole, sugestii, propuneri și păreri au ajutat gazetei să-și înfăptuiască menirea — aceea de a sluji dezvoltării învățămîntului nostru.

TRIMESTRUL III

Colectivele pedagogice ale școlilor sînt intens preocupate în această etapă a muncii școlare de a întregi volumul de cunoștințe al elevilor, de a le consolida temeinic și de a da acestor cunoștințe profunzimea cerută de o bună pregătire. Eforturile generale se concentrează acum înspre creșterea numărului de promovați, de elevi cu note bune, prin măsuri care să înlăture cauzele rezultatelor nesatisfăcătoare.

Pe această linie, la Școala medie nr. 2 din Capitală, atenția colectivului pedagogic, sub conducerea direcțiunii, s-a îndreptat în primul rînd spre îmbunătățirea calității lecțiilor, prin folosirea mai largă a mijloacelor de activizare a elevilor atît în verificarea cunoștințelor cît și în explicarea lecției noi și în fixare.

Pentru a putea da o îndrumare cît mai concretă, direcțiunea școlii și-a propus să analizeze situația la învățătură a elevilor prin lucrări de sondaj la principalele obiecte, prin examinări orale pe baza unor bilete alcătuite cu sprijinul comisiilor metodice de specialitate. Concluziile la care se va ajunge în urma acestui studiu vor fi discutate cu profesorii și se vor stabili sarcinile în vederea îndreptării grabnice a neajunsurilor. Conducerea școlii va discuta și cu elevii constatările făcute și problemele principale pe care le ridică buna lor pregătire.

În cadrul predării, o deosebită importanță au lecțiile de recapitulare prin care cunoștințele elevilor se consolidează și se așează la locul cuvenit în sistemul general de cunoștințe. Secția de învățămînt a raionului Tr. Severin își propune să trimită tuturor școlilor o scrisoare metodică în legătură cu recapitularea la principalele obiecte de învățămînt. Experiența a arătat că recapitularea este mai rodnică atunci cînd se aleg teme care sintetizează cele învățate după criterii care cer un efort de gîndire în plus decît atunci cînd s-au revăzut lecțiile una cîte una. La Școala generală de 8 ani nr. 12 din București comisiile metodice și-au propus să studieze planurile alcătuite de fiecare pedagog pentru acest trimestru spre a vedea locul pe care îl acordă revederii materiei și să ia în discuție subiectele alese pentru lecțiile de recapitulare spre a sprijini pe învățători și profesori în desfășurarea lor. Indicațiile date de către directorul școlii arată grija ca în lecțiile de recapitulare cadrele didactice să apeleze continuu la judecata logică a elevilor, să-i pună în situația de a face asociații noi, de a privi problemele din altă perspectivă pentru a le înțelege astfel mai profund.

Școlile dovedesc acum grija ca la formele de ajutorare a elevilor rămași în urmă la învățătură să participe toți elevii care au nevoie de ajutor suplimentar, numai ei și atîta vreme cît au lacune în pregătire. Înlăturarea deficiențelor din pregătirea elevilor nu este lăsată numai pe seama orelor de meditații. La Școala generală de 8 ani nr. 76 din București se folosesc în acest scop întrebările speciale adresate la lecție acestor elevi, temele speciale pentru acasă al căror conținut diferă după necesitatea adîncirii unora sau altora dintre capitolele programei.

O problemă care stă pe prim plan în mai toate școlile în această perioadă este și aceea a ajutorării viitorilor absolvenți în vederea susținerii examenului de maturitate. În unele școli pregătirea aceasta a început din primele luni ale anului școlar. În altele a început abia acum, după vacanță. Este necesar să se ia măsuri grabnice pentru organizarea pregătirii în vederea examenului de maturitate, astfel încît pînă la sfîrșitul anului elevii claselor a XI-a să poată parcurge toată materia indicată de programa acestui important examen. În cursul orelor dedicate pregătirii colective se va stărui desigur asupra aspectelor importante, asupra interpretării marxist-leniniste a faptelor și fenomenelor, punîndu-i pe tineri în situația să judece și să aprecieze independent feluritele probleme. Revederea în acest mod și în ritmul cerut se poate face dacă, pe lîngă pregătirea organizată de școală, elevii vor fi îndrumați pentru munca proprie ce o vor duce acasă, singuri. De aceea în această perioadă trebuie să punem un deosebit accent pe îndrumarea elevilor — și nu numai a celor din clasa a XI-a — spre studiul individual, element de o deosebită importanță în buna însușire a materiei. Să-i învățăm pe elevi să învețe, să-și organizeze bine studiul individual, să lucreze sistematic, zi de zi; să verificăm sistemul lor de lucru acasă, să ne asigurăm că toți studiază cu atenție și după orele de curs.

Problemele etapei finale a anului școlar fac de multă vreme obiectul preocupărilor secțiilor de învățămînt. Pentru a da îndrumări concrete în acest sens și în conformitate cu cerințele izvorîte din realitățile școlare locale, unele secții au studiat atent la sfîrșitul trimestrului II situația la învățătură și disciplină, cauzele defecțiunilor existente în pregătirea elevilor. Așa, de exemplu, secția de învățămînt a raionului Orăștie a întreprins o cercetare privind pregătirea elevilor de la clasele V—VII la principalele obiecte de învățămînt. În acest scop, pe lîngă inspecțiile efectuate în mod obișnuit, în care colectivul de inspectori s-a informat asupra realităților din școli, s-au dat lucrări de control cu subiecte unice — subiecte astfel formulate încît să conducă pe cei ce vor citi lucrările la concluzii clare privind exactitatea și volumul cunoștințelor acumulate de elevi. Studiind lucrările, secția de învățămînt a putut vedea ce școli și ce profesori nu au reușit să dea elevilor o pregătire la nivelul cerințelor, în ce domenii trebuie să se insiste la lecțiile curente și cu prilejul recapitulărilor pentru ca pînă la sfîrșitul anului pregătirea școlară a copiilor să nu lase de dorit. Concluziile la care a ajuns secția de învățămînt, precum și măsurile socotite de ea ca necesare au fost comunicate directorilor de școală într-o ședință anume organizată. Ele vor fi prelucrate și în cercurile pedagogice de specialitate, devenind sarcini obligatorii pentru fiecare profesor. O asemenea acțiune — extinsă la toate clasele — este desigur recomandabilă.

În ce stadiu se află învățătorii și profesorii în parcurgerea programei de învățămînt? De ce calitate sînt lecțiile? Cum sînt ajutați elevii să ajungă, în ceea ce privește pregătirea, la nivelul cerințelor programei? Sînt ei scutiți de sarcini care le-ar răpi din timpul necesar studiului? Profesorilor li s-au creat condiții pentru buna pregătire a lecțiilor, pentru a ajuta pe elevi să termine anul școlar cu rezultate mulțumitoare? — asemenea probleme e necesar să facă în această etapă obiectul preocupărilor colectivelor de inspectori ale secțiilor de învățămînt.

Etapa sfîrșitului de an capătă o pondere deosebită în însușirea materiei, în pregătirea elevilor, ea trebuind să aducă încununarea succeselor dobîndite prin eforturi susținute în întregul an școlar. Cum fiecare moment din această etapă este prețios, trebuie să organizăm atent totul, astfel încît munca să se desfășoare în ritm susținut, fără poticneli, cu randamentul cel mai mare. Secțiile de învățămînt, cadrele conducătoare din școli, toți profesorii și învățătorii sînt chemați să muncească în mod cît mai organizat, cu dorința de a face ca fiecare elev să promoveze pe merit, iar situația la învățătură și disciplină a colectivelor să fie cea solicitată de sarcinile mari ale viitorului.

Candidaţi la examenul de maturitate

Ne aflăm aproape de sfîrşitul anului şcolar. O dată cu el va părăsi şcoala o nouă generaţie de absolvenţi, actualii elevi ai claselor a XI-a. Trecînd prin verificarea examenului de maturitate ei vor păşi în viaţă purtînd cu ei alături de diplomă rezultatele muncii profesorilor lor, sezisabile în întreaga lor conduită, în gesturi şi în fapte, în cuvinte, în gînduri, în păreri, în atitudinea faţă de viaţă. Este momentul să vedem, acum, după ce i-am învăţat şi i-am educat vreme de unsprezece ani, cînd i-am adus în pragul maturităţii ce reprezintă aceşti elevi, ce sînt ei, ce îi defineşte. Caracterizarea lor constituie un calificativ dat propriei noastre munci.

Evident, o fişă cu notele din catalog şi cu menţiuni relevînd riguroasa respectare a disciplinei şcolare, sau o listă a abaterilor de la disciplină ar fi o cale mecanică şi doar parţial concludentă pentru investigaţia pe care ne-am propus-o. Am socotit, de aceea, mai potrivită şi mai edificatoare o discuţie cu cîţiva elevi. Prin ideile pe care le formulează, prin atitudinea pe care o manifestă într-o anumită problemă, oamenii se caracterizează deseori tot atît de bine ca şi prin fapte. Aşa s-au născut discuţiile pe care le vom relata mai jos. Din capul locului am încercat să găsim pentru a verifica personalitatea tinerilor cu care am stat de vorbă o problemă cheie, un subiect grav, subtil şi revelator.

ASTROFIZICA

Facem cunoştinţă mai întîi cu o elevă. Degajată, calmă, sigură pe sine, poate prea sigură, răspunde la întrebări precis şi laconic atîta vreme cît acestea se menţin în sfera aspectelor concrete.

— Ce note ai ?

— În general bune. Opt, nouă, zece. Am şi un trei.

— Cum s-a întîmplat ?

— Indisciplină.

— !?

— Sînt foarte voluntară. Atunci cînd nu sînt de acord cu ceva nu ezit să-mi spun imediat părerea. După cîte se vede, în împrejurarea în cauză m-am pripit.

Am putea să ne oprim la această problemă. A spune ceea ce gîndeşti atunci cînd e potrivit, a trece totul prin prisma propriei tale opinii, a avea personalitate, iată unul din unghiurile prin care s-ar putea verifica maturitatea de peste cîteva luni. Socotim totuşi acest criteriu unilateral şi mergem mai departe.

— Se apropie examenul de maturitate.

— Nu mi-e teamă. Chiar dacă mai am lacune la unele discipline ştiu că le pot lichida învăţînd. Voinţa şi munca sînt mijloace prin care poţi înfrînge orice piedici. Aş putea să promit încă de pe acum că voi lua examenul.

— Şi după aceea, ce proiecte de viitor ai ?

— În privinţa asta sînt hotărîtă încă din clasa a V-a.

— La ce anume ?

— Astrofizica.

— N-ai să te răzgîndeşti?

— Sînt categorică. Au încercat să-mi schimbe părerea părinţii, colegii...

— De ce ?

— Sînt în echipa de teatru a şcolii. Se spune că am talent. Părinţii mei sînt artişti şi ar dori probabil să continui o tradiţie de familie.

— Poate că ai într-adevăr talent...

Afirmaţia declanşează o întreagă teorie care se vede că a fost gîndită vreme îndelungată.

— S-ar putea, dar pentru mine este mai potrivit să las pe planul al doilea ocupaţiile de natură artistică.

— Nu poţi fi în acelaşi timp un bun astrofizician şi un bun actor...

— Un om limitat la cadrul restrîns al profesiei sale nu va reuşi să creeze nimic valoros. Arta te înaripează, te ajută să visezi.

BAIEŢII

Sînt cam de aceeaşi statură. Unul brunet, celălalt blond. Amîndoi sportivi. Blondul e handbalist, brunetul practică luptele libere. Blondul e mai rezervat, mai tăcut, poate şi puţin timid. Brunetul mai îndrăzneţ, mai degajat. Începem discuţia cu el pentru a-i da celuilalt răgaz să se acomodeze. La început, subiectul se învîrteşte de asemenea în jurul viitoarei profesii.

— Îmi plac foarte mult maşinile spune el. Ca să fiu sincer, nu m-am gîndit la o profesie anume. Sînt foarte diverse domeniile în care mi-ar place să lucrez. Oriunde e mecanică, acolo e de mine.

— Bine, dar ar cam fi timpul să te decizi.

— Mi s-a spus de mai multe ori asta. Într-un fel m-am decis. Aş vrea să lucrez în petrol, la instalaţii petroliere. Dacă vreo piedică neprevăzută o să mi se aşeze în cale am un criteriu de orientare sigur în rezervă — mă duc acolo unde e mai multă nevoie de oameni.

Deşi realist, dacă ţinem seama de secţia pe care a urmat-o, blondul are în vedere, în alegerea viitoarei profesii şi criterii oarecum romantice.

— Mi-ar place să lucrez în domeniul electronicii, spune el. Este o profesie a viitorului. Mi-aş mai dori să nu am o muncă sedentară, ci să umblu, să mă ocup, de pildă, de instalarea magistralelor electrice şi acolo unde voi lucra să fie mulţi oameni.

De la oameni, discuţia ajunge la probleme privind raporturile de prietenie.

— Este un lucru important să ştii ce înseamnă adevărata prietenie — spune elevul. Un prieten este un om căruia îi acorzi toată încrederea ta, dar în acelaşi timp un om căruia nu îi ierţi nici o greşeală şi care ştie să fie intransigent cu tine.

— Eu dintr-un prieten mi-am făcut un duşman, intervine celălalt.

— De ce ?

— Pentru că mă înşelasem asupra lui. Nu l-am cunoscut îndeajuns. I-am împărtăşit o taină şi nu a ştiut să mi-o păstreze. M-am convins că este un palavragiu şi un om de nimic. Nu l-am iertat.

— Poate că nu a făcut-o dinadins.

— Ba nu, am verificat. Nu te decizi cu uşurinţă să-ţi îndepărtezi un prieten de care te-ai simţit legat şi nu ai dreptul să condamni un om decît după ce te-ai convins de vinovăţia lui.

POEZIE ŞI MEDICINĂ

La discuţia următoare participă două fete. Întrebări indirecte le fac să se pronunţe ele însele asupra propriei lor maturităţi. O socotesc ca pe un lucru firesc.

— De acum nu mai sîntem copii — spune prima dintre ele. Trebuie să avem conştiinţa faptului că intrăm în viaţă, că vom deveni oameni cu răspunderi sociale, oameni în care societatea va avea încredere. Socotesc că mijlocul cel mai important prin care noi ne putem dovedi maturitatea este modul cum ne vom alege locul în această societate, măsura în care vom şti să nu-i înşelăm aşteptările, să ne facem utili şi să nu trăim în zadar. Eu scriu versuri şi mi se pare că aceasta este o îndeletnicire foarte frumoasă şi foarte plăcută. Nu ştiu însă dacă sînt o poetă autentică. Poate nu este de vină decît vîrsta. De aceea m-am hotărît să-mi aleg o meserie de care sînt sigură că atîta vreme cît voi munci cu conştiinciozitate nu mă va trăda. M-am hotărît să lucrez în domeniul sanitar, să-i ajut pe oameni să lupte împotriva bolilor. Între timp voi putea face şi poezii. Discutînd cu cineva despre profesia pe care am ales-o m-a întrebat dacă m-am interesat ce venituri o să-mi asigure. Consider că acesta este un mod obtuz, limitat de a privi problemele de viaţă. Un om care şi-a ales o profesie după asemenea considerente, nu va fi un specialist de valoare în meseria lui. Înainte de toate trebuie să-ţi iubeşti profesia, apoi să ai aptitudini pentru ea, apoi să ştii să munceşti. Veniturile vor fi doar o consecinţă firească.

— Totul este să te pasioneze munca ta, intervine colega ei, să te simţi legat de ea. Eu mi-am propus să devin pedagog, să mă ocup de educaţia copiilor. Găsesc că nu este nimic mai pasionant, mai frumos, decît să porţi răspunderea educării unor generaţii întregi de copii, să duci undeva, într-un sat îndepărtat, flacăra culturii.

PROFESORII LOR

Convorbirile cu elevii au alunecat pe marginea unor subiecte diverse, oprindu-se cu deosebire la ceea ce vor face mîine la locul pe care-l vor ocupa în viaţă. Şi totuşi, fiece idee, fiecare din problemele asupra cărora am întîrziat în cursul acestor discuţii au pus în evidenţă cîte una din laturile personalităţii elevilor, ale modului lor de a gîndi şi de a privi viaţa.

„Arta te înaripează, te învaţă să visezi, îţi dă imbold în muncă" spunea una dintre eleve şi fără doar şi poate era pe deplin convinsă că acestea sînt în exclusivitate propriile ei gînduri. Dar, cîndva, într-o lecţie anume, aceeaşi idee, poate întrucîtva modificată, poate cu alte cuvinte a fost spusă de profesorul diriginte.

„Mi-ar place să lucrez în domeniul electronicii pentru că este o profesie a viitorului, o profesie a comunismului" spunea unul dintre colegii ei încerdinţat de asemenea că formule o idee strict person Este greu să-ţi amint întotdeauna împrejură precise în care s-a născ anumită idee. Dar dacă sta să cerceteze adînc tainiţele memoriei şi-a minti poate de expune caldă, pasionantă, pe i-a făcut-o un prof vorbind despre perspe vele electrificării, des însemnătatea energiei e trice pentru patria noa în viitor. Atunci prob pentru întîia oară s-a ripat în mintea lui ger nele unui gînd care a venit mai apoi o hotă precisă şi stabilă.

★

Mai sînt doar cîteva tămîni pînă ce tinerii care i-am prezentat vor trece pragul exame lui de maturitate. Deoc dată ei mai sînt încă el Exigenţele răspunderii dagogice ne îndeamnă s aplecăm încă odată asu acestor tineri, să af totul despre ei, pentru căpăta certitudinea că ne vor desminţi aşteptă Vom observa poate, cu cest prilej, că o ideie, sentiment, un mod d privi problemele de vi concretizează abateri d ţelurile pe care le-am mărit în educarea lor. U desleagă cu prea multă şurinţă o prietenie, a subapreciază ştiinţele u niste, un altul şi-a for o optică deformată asu anumitor profesii.

Opera noastră de edu tori, creaţia noastră care este acest tînăr în gul maturităţii — trel şlefuită pînă în ultimul ment. Mai avem un s răgaz. Să-l folosim din fără a uita că măsura s daniilor noastre sînt MENII.

OCTAVIAN BUZESC

Probleme ale predării mecanicii

Mecanica, cea mai veche ştiinţă a naturii, cunoaşte în epoca noastră o nouă înflorire, ea aflîndu-se la baza tuturor celorlalte ştiinţe, ca şi a tehnicii, întrucît orice formă de mişcare superioară a materiei cuprinde în mod necesar şi formele de mişcare cele mai simple, care fac obiectul mecanicii. Studiind deplasarea reciprocă a corpurilor materiale de dimensiuni uzuale şi forţele care produc această deplasare, o modifică sau apar în cursul desfăşurării ei, mecanica a luat naştere din problemele practice ale construirii clădirilor, ale transportului pe uscat şi pe apă etc.

Mecanica s-a dezvoltat simultan cu analiza matematică, progresele uneia din aceste discipline antrenînd progresele celeilalte şi reciproc. Mecanica fiind printre ştiinţele naturii cea care utilizează în cel mai înalt grad instrumentul de cercetare matematic, dezvoltarea ei a constituit din acest punct de vedere un model pentru dezvoltarea altor ştiinţe ale naturii, ca fizica, chimia, biologia. În acelaşi timp, mecanica utilizează ca instrument de investigaţie şi experienţa. Ea caută să deducă, ţinînd seama de principiile newtoniene, ecuaţiile diferenţiale sau cu derivate parţiale de bază ce descriu fenomenele mecanice, precum şi condiţiile de limită potrivite pentru studiul lor calitativ şi cantitativ.

Aspectele semnalate mai sus fac oarecum de înţeles concepţia care mai persistă încă în unele locuri după care mecanica ar fi doar un capitol al matematicii sau un capitol al fizicii. Lucrurile nu stau însă aşa, deoarece mecanica se dezvoltă nu numai prin deducerea de consecinţe matematice din cele trei legi celebre enunţate de Newton, ci şi pe bază experimentală. Pe de altă parte, fizica studiază formele de mişcare moleculară şi atomică ale materiei, cu specificul lor propriu, diferit de acela al mecanicii, dar care se bazează pe forma de mişcare mecanică.

Mecanica nu trebuie de asemenea considerată nici ca o ştiinţă pur tehnică, deoarece la fel ca fizica, ea se ocupă cu cercetarea fundamentală, căutînd să degajeze legi ale mişcării care-şi vor găsi apoi aplicaţia în tehnică.

Cercetarea fundamentală în mecanică cunoaşte astăzi în numeroase ţări (U.R.S.S., S.U.A., Franţa, Anglia, R. P. Chineză, R. P. Polonă, R. S. F. Iugoslavia etc.) ca şi în ţara noastră o dezvoltare impresionantă, ca urmare a problemelor puse în tehnica modernă a construcţiilor civile, hidrotehnice, de maşini, a prelucrării materialelor, transporturilor pe uscat, pe apă sau în aer, în cosmos. În ultimii 10—15 ani au apărut capitole noi ale mecanicii — balistica cosmică, termoaerodinamica, aerodinamica mediilor rarefiate, magneto-aerodinamica, reologia etc. — şi numeroşi oameni de ştiinţă întreprind cercetări în aceste noi domenii. În lumea întreagă s-au înfiinţat noi institute de cercetare în mecanică, cu numeroase laboratoare; în universităţi, în institutele tehnice de învăţămînt superior şi în institutele de proiectare lucrează zeci de mii de specialişti în mecanică de formaţie universitară sau tehnică, ajutaţi de o armată de cadre medii auxiliare. Apar zeci de reviste de mecanică, sute de alte reviste de matematică, fizică sau tehnică au rubrici speciale pentru mecanică. În articolele publicate se abordează, de pe poziţii diferite, din punct de vedere teoretic şi experimental, numeroase probleme ale acestei ştiinţe fundamentale.

În ţara noastră, ca urmare a dezvoltării continue a învăţămîntului în anii puterii populare, s-au format o serie de cadre cu pregătire superioară specializate în hidrodinamică, aerodinamică, hidrogazodinamică subterană, dinamica rîurilor, turbulenţă, teoria stratului limită, teoria elasticităţii, teoria plasticităţii, teoria plăcilor curbe subţiri, reologie etc. În special universitatea şi institutele tehnice superioare din Bucureşti au dat absolvenţi specialişti în mecanică, care activează în învăţămîntul superior sau în institutele de cercetare. În anul 1962, în scopul unei cît mai bune pregătiri a cadrelor de specialişti în mecanică, s-au înfiinţat facultăţi de matematică şi mecanică.

Învăţămîntul de cultură generală nu poate să nu ţină seama de acest avînt pe care îl înregistrează mecanica astăzi, în epoca zborurilor supersonice şi a cosmonauticii.

Ţinînd seama de acest fapt, Societatea de ştiinţe matematice şi Societatea de ştiinţe fizice şi chimice din R.P.R. au organizat, în cursul recentei vacanţe de primăvară, o consfătuire cu tema „Predarea mecanicii în şcoala de 12 ani", la care au participat numeroşi profesori de matematică şi fizică din Capitală, ca şi membri ai filialelor regionale ale acestor societăţi.

La consfătuire au fost prezentate o serie de referate deosebit de interesante: referatul unui colectiv de profesori de mecanică şi matematică din universităţi şi şcoli medii (conf. univ. S. Popp, conf. univ. St. I. Gheorghiţă, prof. G. Cernica), referatul unui colectiv de profesori din institute tehnice şi şcoli medii (prof. univ. Al. Stoenescu, prof. univ. R. Woinaroski, prof. univ. Radu Voinea, prof. Iacob Crişan, prof. C. Ionescu Ţiu), referatul filialei din Piteşti a Societăţii de matematică (prof. E. Morţun, prof. Gh. Petrescu), precum şi un referat al profesorilor de fizică V. Atanasiu şi Marius Gall, autori ai manualului de mecanică pentru clasa a VIII-a.

Referatele au analizat în detaliu situaţia predării mecanicii în şcoala de cultură generală în trecut şi în prezent, pledînd pentru introducerea lecţiilor de mecanică în clasa a XII-a, la un nivel corespunzător pregătirii matematice a elevilor şi propunînd proiecte de programă pentru cursul respectiv.

Discuţiile asupra referatelor au fost ample. Ele au pus în evidenţă fapte de care va fi necesar să se ţină seamă în viitor în activitatea Societăţii de ştiinţe matematice, mai ales în legătură cu o mai bună informare ştiinţifică generală privitoare la stadiul actual de dezvoltare a mecanicii cît şi la realizările bogate obţinute în acest domeniu în ţara noastră.

Participanţii la discuţii au subliniat şi ei necesitatea introducerii unui curs de mecanică teoretică în clasa a XII-a, în care cele studiate în clasa a VIII-a să fie adîncite pe baza aparatului matematic (algebră, geometrie, trigonometrie, analiză matematică) stăpînit efectiv de elevi. S-a arătat cu acest prilej că, pe lîngă avantajul legăturii mai strînse cu practica, introducerea lecţiilor de mecanică va permite o largă ilustrare şi sintetizare a cunoştinţelor de matematică predate în clasele anterioare, asigurînd absolvenţilor şcolii de 12 ani o bună pregătire generală, care le va da posibilitatea să facă faţă cu succes studiului în universităţi, în institute tehnice superioare sau în şcoli tehnice speciale, ca şi problemelor din producţie. Mulţi vorbitori au insistat asupra contribuţiei pe care ar putea s-o aducă la buna pregătire a elevilor referirile şi aplicaţiile de mecanică făcute de profesori încă din clasele precedente, la lecţiile de matematică sau de fizică. În acest fel studiul mecanicii ar putea fi reluat în clasa a XII-a ca un tot închegat şi unitar, fiind tratat cu metodele calculului vectorial.

S-a făcut, cu acelaşi prilej, propunerea de a se alcătui un manual de mecanică. De asemenea numeroase catedre de la diferite institute de învăţămînt superior din ţară au trimis propuneri concrete sau sugestii utile în vederea introducerii lecţiilor de mecanică în ultima clasă a şcolii medii.

Prof. univ. Radu Voinea, membru corespondent al Academiei R.P.R., a ţinut în cadrul consfătuirii o conferinţă cu tema „Metodica predării unor noţiuni de mecanică".

Participanţii la consfătuire au vizitat laboratoarele de aerodinamică de la Institutul de mecanică aplicată „Traian Vuia" al Academiei R.P.R., unde au asitat la demonstraţii experimentale făcute la tubul de şoc, la sufleria subsonică şi la sufleria supersonică. Au fost vizitate de asemenea laboratoarele de mecanică generală şi de rezistenţa materialelor de la Institutul de petrol şi gaze.

Schimbul de idei realizat cu ocazia consfătuirii va permite o mai bună cunoaştere a problemelor ridicate de predarea mecanicii în şcolile noastre, va contribui la cît mai buna rezolvare a acestor probleme.

Acad. prof. CAIUS IACOB

Din activitatea societăţilor ştiinţifice ale cadrelor didactice

Consfătuire despre predarea structurii atomului

De curînd, Societatea de ştiinţe fizice şi chimice a organizat la Galaţi o consfătuire cu tema „Predarea structurii atomului în şcoala medie".

În cadrul acestei consfătuiri, la care au participat numeroşi profesori de fizică din întreaga ţară, precum şi reprezentanţi ai Ministerului Învăţămîntului, ai Editurii didactice şi pedagogice şi ai unor instituţii de învăţămînt superior din Bucureşti, Iaşi, Timişoara şi Cluj, au fost prezentate două referate: „Consideraţii asupra predării învelişului electronic al atomului" şi „Predarea structurii nucleului atomic".

Referatele au ridicat o serie de probleme privitoare la necesitatea de a se introduce în programa şcolară, într-un mod cît mai accesibil, noile cuceriri ale ştiinţei, la cele mai potrivite procedee care ar putea asigura o însuşire conştientă şi temeinică a cunoştinţelor. De asemenea, s-a propus o nouă succesiune a materialului prevăzut de programă, aşa încît să asigure o înlănţuire logică şi o interpretare cauzală a fenomenelor fizice studiate de elevi.

În referate, ca şi în discuţiile purtate pe marginea lor, s-a scos în evidenţă faptul că tema „Structura atomului", prevăzută în programa clasei a XI-a a şcolii medii, trebuie predată la un nivel mai ridicat, mai corespunzător stadiului actual de dezvoltare a ştiinţei, specificîndu-se în acelaşi timp că aceasta nu trebuie să se realizeze prin supraîncărcarea elevilor, ci prin adîncirea problemelor importante. S-a arătat, astfel, că este necesară o mai bună sistematizare a predării cunoştinţelor despre învelişul electronic al atomului. Participanţii la consfătuire au fost de părere că este necesar să li se prezinte elevilor modelele atomice în evoluţia lor istorică, arătîndu-se în ce constă modelul lui Thomson şi care sînt deficienţele lui, trecîndu-se la modelul lui Rutherford şi subliniindu-se în mod deosebit faptul că electronul, în mişcarea sa pe aşa-numitele orbite electronice, are o anumită energie care depinde de distanţa la care se află orbita faţă de nucleu. S-a cerut, de asemenea, ca introducerea postulatelor lui Bohr să fie făcută mai clar şi pornind de la cele două deficienţe ale modelului atomic al lui Rutherford.

Cu privire la predarea structurii nucleului atomic s-a propus ca aceasta să se predea înaintea legilor dezintegrării radioactive, pentru că aceasta ar contribui la înţelegerea noţiunii de dezintegrare şi la interpretarea legii deplasării. S-a subliniat de asemenea că, vorbindu-li-se elevilor despre structura nucleului atomic, este necesar să li se prezinte, în cadrul unui sistem închegat de lecţii, descoperirea nucleonilor, forţele nucleare, energia de legătură, defectul de masă, variaţia energiei de legătură pe nucleon cu creşterea numărului de nucleoni şi creşterea raportului dintre numărul de neutroni şi protoni cu cît înaintăm în tabelul lui Mendeleev. Acestea ar asigura o interpretare cauzală, fără reveniri forţate, a fenomenelor ce urmează a fi studiate de elevi. S-a precizat totodată că în scrierea ecuaţiilor reacţiilor nucleare nu trebuie să se folosească semnul de egalitate, deoarece altfel s-ar împiedica introducerea în aceste ecuaţii a unei serii de alte particule elementare care intră în joc şi chiar a energiei ce însoţeşte reacţia.

În acelaşi timp, au subliniat participanţii la consfătuire, la aplicaţiile izotopilor radioactivi se impune o anumită sistematizare, arătîndu-se că izotopii radioactivi pot fi folosiţi ca surse de radiaţii — în care caz aplicaţiile se bazează pe proprietăţile de ionizare şi penetrabilitate a radiaţiilor emise de ei — sau pentru identificarea prezenţei lor — în care caz aplicaţiile se bazează pe metoda atomilor marcaţi. S-a arătat însă că diferitele aplicaţii prezentate în manual nu sînt suficient de clare, în sensul că nu se indică în ce constă o anumită metodă folosită, manualul rezumîndu-se mai mult la enumerare sau la prezentări de suprafaţă. Ar fi bine — s-a spus în consfătuire — să li se facă cunoscute elevilor şi unele rezultate concrete obţinute în această direcţie de cercetătorii din ţara noastră, ca şi faptul că încă din 1960 izotopii radioactivi se folosesc la furnalele din Hunedoara, ca şi la Combinatul metalurgic din Reşiţa, în unele domenii din agricultură etc. În sfîrşit, s-a cerut ca elevii să fie familiarizaţi cu stadiul în care se află în prezent cercetările în domeniul fuziunii nucleare.

Concluziile trase în urma discuţiilor purtate de participanţii la consfătuire vor fi desigur utile la întocmirea programei de fizică, precum şi la reeditarea manualului de fizică pentru clasa a XI-a.

Programul consfătuirii a cuprins şi două conferinţe de informare ştiinţifică: „Ciclotronul românesc" şi „Particule elementare". Acestea au făcut cunoscute profesorilor obiectivele cercetărilor actuale în domeniile respective, precum şi realizările obţinute în aceste domenii în ultimii ani.

Referatele şi conferinţele de informare ştiinţifică au fost urmate de vizite la Şantierul naval din Galaţi, la Combinatul de celuloză de la Brăila etc.

Prin programul ei bogat, prin problemele interesante pe care le-a pus în discuţie, consfătuirea organizată la Galaţi de S.S.F.C. a fost de un real folos profesorilor de fizică, punîndu-i la curent cu ceea ce este nou în domeniul specialităţii lor şi ajutîndu-i să lege mai strîns cunoştinţele teoretice comunicate elevilor de practica desăvîrşirii construcţiei socialiste în ţara noastră.

PETRU VIERU
asistent la Institutul pedagogic de 3 ani din Galaţi

La ora de matematică

AGRICULTURA: Lucrări practice de primăvară

Lecție practică de pomicultură, pe terenul demonstrativ

Sericicultura în școală

Lucrările practice de sericicultură — care, pe lîngă caracterul lor instructiv, contribuie și la educarea elevilor în spiritul muncii utile pentru societate — pot începe chiar din clasa a IV-a a școlii de 8 ani Un loc special se rezervă însă acestor lucrări în programa clasei a VII-a, care prevede predarea unor cunoștințe teoretice despre viermii de mătase (biologia și creșterea lor), precum și lucrării de pregătire a localului de creștere.

Prin organizarea unor asemenea lucrări se asigură și un bogat material didactic necesar lecțiilor. Astfel, se pot colecta și conserva larve de diferite vîrste, se pot păstra diferite materiale de îngogoșat, ca și diferite categorii de gogoși, sortate pe calități, care pot constitui un material distributiv deosebit de util predării cunoștințelor de sericicultură.

Pentru ca munca de creștere a viermilor de mătase să se desfășoare cu succes este necesar ca ea să fie cît mai bine organizată, asigurîndu-se un plan bine întocmit de activitate, care să prevadă sarcini concrete și termene stabilite cu precizie. Roade deosebit de bune dă această activitate atunci cînd în desfășurarea ei sînt atrase și organizațiile de pionieri, cu ajutorul cărora se pot înființa în școli cercuri sericicole.

Pregătirea teoretică a elevilor pentru activitatea practică de creștere a viermilor de mătase se realizează în orele prevăzute de programa școlară în acest scop.

La rîndul ei și activitatea practică se va desfășura conform prevederilor programei.

Această activitate începe, îndeobște cu identificarea duzilor care vor furaja viermii de mătase și cu procurarea larvelor (de la centrul sericicol din comună sau prin incubarea seminței în cadrul școlii). O deosebită grijă trebuie acordată pregătirii semințelor pentru incubat, incubării propriu-zise și creșterii larvelor pînă la stadiul de gogoși.

Incubarea se poate realiza într-o clasă sau într-o încăpere special destinată acestui scop (pentru 10 grame sămînță este necesară o încăpere de 4x4 m). În ambele cazuri trebuie asigurate condiții cît mai bune de incubare. Chiar dacă incubarea și creșterea viermilor în primele vîrste au avut loc într-o clasă, este totuși necesar să se pregătească o încăpere unde aceștia să se dezvolte pînă la îngogoșare.

Materialele necesare pentru creștere sînt: hîrtie și dezinfectant, (de obicei, formol preparat conform instrucțiunilor date de organele tehnice de specialitate), paturi sau mese și, desigur frunze de dud. Este bine ca operațiile de strîngere a frunzelor și de creștere a larvelor să se desfășoare pe grupe și pe clase, conform unei planificări prealabile.

Crescînd viermii de mătase, elevii vor trebui să asigure temperatura și umiditatea necesare, să se îngrijească de aerisirea încăperii, de igiena ei. Pentru ca lucrările să se desfășoare cît mai bine, este indicat ca ele să fie trecute zilnic pe un tabel ce va fi afișat în camera de creștere. În acest tabel, pe orizontală se vor trece vîrstele larvelor și somnurile, iar pe verticală durata fiecărei vîrste sau somn, indicîndu-se temperatura optimă, umiditatea aerului, spațiul necesar, modul în care se face hrănirea în funcție de vîrstă (cantitatea de frunză, numărul de rații, intervalele la care se aplică rația și modul de administrare a frunzei — tăiată mărunt, tăiată cu lăstari și crenguțe), precum și igiena pe vîrste (răritul schimbarea așternutului, aerisirea).

Tot cu ajutorul elevilor se vor efectua și lucrările de strîngere, pregătire și așezare a materialului de îngogoșat sau chiar confecționarea lui (grătare duble de lemn sau pur și simplu evantaie din hîrtie groasă și poroasă). În cadrul unor excursii cu caracter botanic elevii pot recunoaște și aduna plante ce pot servi ca material de îngogoșat — tufe de mușțar sălbatic, de măturică, crenguțe de stejar cu frunze etc. — care vor fi uscate apoi la umbră.

Recolta de gogoși de mătase se culege la 7 zile de la îngogoșarea în masă pentru rasele albe și la 8 zile de la îngogoșarea în masă pentru rasele galbene. Ea va fi predată la DCA „crudă" (adică fără omorîrea crisalidei).

Pentru scopuri didactice gogoșile se păstrează fie separat, fie pe materialul de îngogoșat.

În cadrul lucrărilor practice cu întreaga clasă, conform programei, activitatea va începe printr-o discuție prealabilă cu privire la biologia fluturelui de mătase și va continua cu pregătirea lucrării, anunțîndu-se fiecare etapă în parte. Apoi profesorul va demonstra modul de lucru, pentru a se putea trece la activitatea practică propriu-zisă cu elevii, pe grupe. Fiecărei grupe i se va repartiza un număr de paturi de creștere. În încheiere se vor face observații critice asupra lucrării și aprecieri asupra modului în care s-a lucrat.

Bineînțeles că în cazul cînd gospodăriile agricole colective din localitate au un sector sericicol dezvoltat, activitatea sericicolă prevăzută în programă, ca și activitatea din cerc se pot desfășura aici, asigurîndu-se astfel participarea elevilor la procesul de producție sericicolă.

Activitatea de creștere a viermilor de mătase organizată în școală constituie una din formele eficiente de legare a teoriei de practică.

P. DABIJA
și N. MATEI

Terenul experimental

În această perioadă, cînd munca practică a elevilor pe terenul școlar capătă o amploare deosebită se impune să dăm o atenție deosebită organizării terenului școlar, ținînd seama de cerințele programei, de condițiile concrete din localitate, precum și de necesitatea de a asigura posibilități cît mai bune desfășurării activităților practice.

Experiența anilor trecuți a arătat că dau bune rezultate terenurile compartimentate pe loturi bine conturate. Astfel, pe o suprafață de circa 2 ha se pot organiza următoarele compartimente: lotul botanic (10 la sută din suprafața totală), pepiniera de pomi (15 la sută), grădina de legume (10 la sută), lotul demonstrativ și lotul experimental (cîte 22 la sută), lotul floricol (6 la sută), plantația de vie și pomi sub forme palisate (10 la sută). Căile de acces vor ocupa restul de 5 la sută.

Lotul botanic, familiarizîndu-i pe elevi cu plantele ce compun flora livezilor și pășunilor, cu felurite plante industriale, medicinale etc., reprezintă o mică „grădină botanică" unde ei pot studia caracterele, modul de cultură și întrebuințarea plantelor respective.

Pentru amenajarea acestui lot îi vom antrena pe elevi întîi la lucrările de pregătire a terenului: desfundarea acestuia cu casmaua, mărunțirea, nivelarea și împărțirea lui în fîșii de însămînțare. Cu prilejul însămînțării elevii vor învăța că protejarea plantelor contra frigului și a secetei se realizează prin însămînțarea sub o plantă protectoare. Ca plantă protectoare putem folosi ovăzul, însămînțat mai rar. Apoi pămîntul se grăpează. Ulterior, pe timp liniștit și cînd pămîntul este reavăn vom însămînța prin împrăștiere sau în linie plantele pe care dorim să le introducem pe lotul botanic. După însămînțare tăvălugim pămîntul pentru prima oară, iar cînd pe întreaga suprafață au apărut toate plantele, se tăvălugește a doua oară. În timpul vegetației elevii vor participa la lucrările de întreținere a plantelor cultivate.

Pepiniera este utilă îndeosebi elevilor din clasa a VI-a, care pot învăța, datorită ei, cum se efectuează lucrările de altoire și de îngrijire a pomilor pînă la plantarea lor definitivă.

Întreaga suprafață rezervată pepinierei pomicole trebuie desfundată la două rînduri de casma.

După desfundat, terenul se mărunțește și se nivelează, apoi se parcelează în sectoarele componente ale pepinierei — marcotiera, școala de semințe și cîmpurile de formare a pomilor.

În marcotieră școlarii vor învăța să producă pe cale vegetativă portaltoi — în special portaltoi din grupa speciei de meri cu talie mică (Dusen și Paradis) selecționați în 19 tipuri ca și portaltoii de gutui pentru altoirea perilor a căror valoare constă în faptul că imprimă o creștere moderată și o rodire timpurie a pomilor.

De asemenea, lucrînd în cadrul școlii de semințe, elevii vor învăța să picheteze terenul, să însămînțeze semințele stratificate și să lucreze în tot timpul vegetației pentru a produce puieți de portaltoi viguroși.

La rîndul lor, cîmpurile de formare vor servi la demonstrarea practică a metodelor de pichetare. Elevii au posibilitatea să învețe practic și alte metode de altoire (în triangulație, prin copulație, prin despicătură, sub coajă etc.).

Printre lucrările mai importante de formare a pomilor altoiți la care pot participa școlarii amintim scoaterea la cep a portaltoiului rămas deasupra punctului de altoire și lucrările de tăiere și formare a coroanei. Cu acest prilej ei se vor familiariza cu metodele moderne folosite azi în pepiniere — producerea de material săditor cu talie mică folosind portaltoi vegetativi, proiecția coroanei sub formă de palmetă regulată cu ramură înclinată etc. — metode ce permit înființarea de livezi pomicole intensive, cu mare randament economic.

Un sector important al terenului agricol școlar îl reprezintă grădina de legume care dă elevilor posibilitatea să-și însușească numeroase cunoștințe și deprinderi privind cultura principalelor legume, metodele de producere a răsadului și procedeele de forțare a legumelor timpurii și semitimpurii.

Terenul grădinii va fi împărțit în răzoare — straturi dispuse regulat, cu dimensiuni variind în funcție de plantele ce urmează a fi cultivate. De exemplu, pentru usturoi, ceapa de arpagic și lăptuci vom rezerva straturi cu lățimea de 1,30 m, avînd între ele poteci de 0,30 m.

Semănatul se execută prin aruncarea semințelor în linie (pe rînduri) sau în cuiburi, pe timp uscat și liniștit. După însămînțare, semințele se acoperă cu un strat de pămînt. Adîncimea și epoca de semănat variază în funcție de legumele pe care urmează să le cultivăm.

Pe lotul didactic demonstrativ al terenului agricol vom cultiva diferite plante care se găsesc în țară dar nu se cultivă în localitate sau nu sînt introduse în cultura mare.

Pentru fixarea unor cunoștințe mai complexe, vom organiza un lot experimental. Aici se pot organiza, de exemplu, experiențe asupra acțiunii celor trei elemente (N.P.K.) date singure sau cu gunoi de grajd, experiențe comparative a culturii rapace fără întrebuințare de îngrășăminte verzi, încercări cu diferite soiuri, încrucișări și hibridări, rotații și asolamente. Este bine, de asemenea, ca pe acest lot să se organizeze experiențe preliminare sau orientative, în cadrul cărora factorii se studiază într-un număr de variante, pe parcele mici. În acest caz parcelele vor fi așezate după metoda perechilor

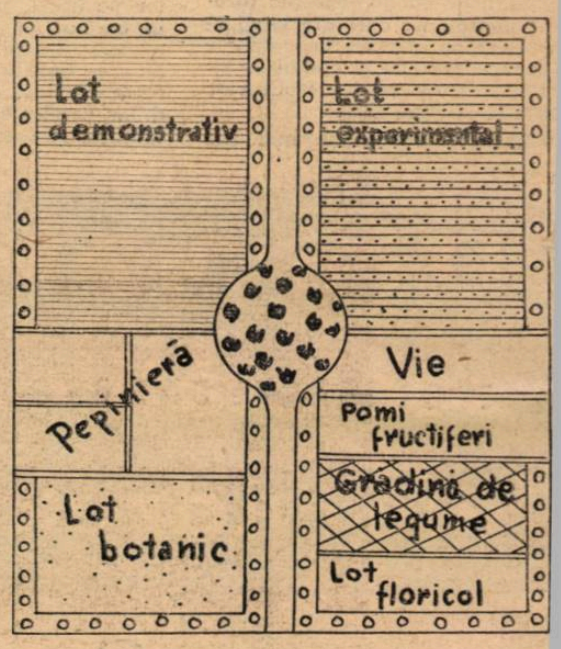

Planul terenului didactic și experimental școlar

fiecare pereche fiind însoțită de martori. Este indicat ca la verificarea rezultatelor acestor experiențe să se dea atenție comportării plantelor la intemperii, boli și dăunători, ca și interpretării comparative a rezultatelor producțiilor obținut

Multe școli organizează, în cadrul terenului, un cîmp floricol unde elevii se familiarizează cu măsurile agrotehnice aplicate culturii florilor.

Deoarece nu în toate zonele agricole se cultivă pomi și viță de vie, este bine ca pe terenul școlar să se rezerve un spațiu și pentru cultura acestora.

Desigur se vor alege soiurile care sînt aclimatizate cu condițiile de mediu din regiunea unde se află școala.

Efectuînd lucrări la plantațiile de vie și pomi elevii vor avea posibilitatea să învețe tehnica tăierii de formare și fructificare și să pună în practică cunoștințele căpătate în clasa a VI-a.

Desfășurarea activităților practice cu elevii pe terenul agricol școlar îi ajută mult pe aceștia să cunoască mai complex problemele practice ale agriculturii. Iată de ce școlile care nu și-au organizat pînă acum asemenea terenuri trebuie să se ocupe de organizarea lor, cerînd în acest scop ajutorul unităților agricole locale.

Ing. MIRCEA VLĂDUȚ

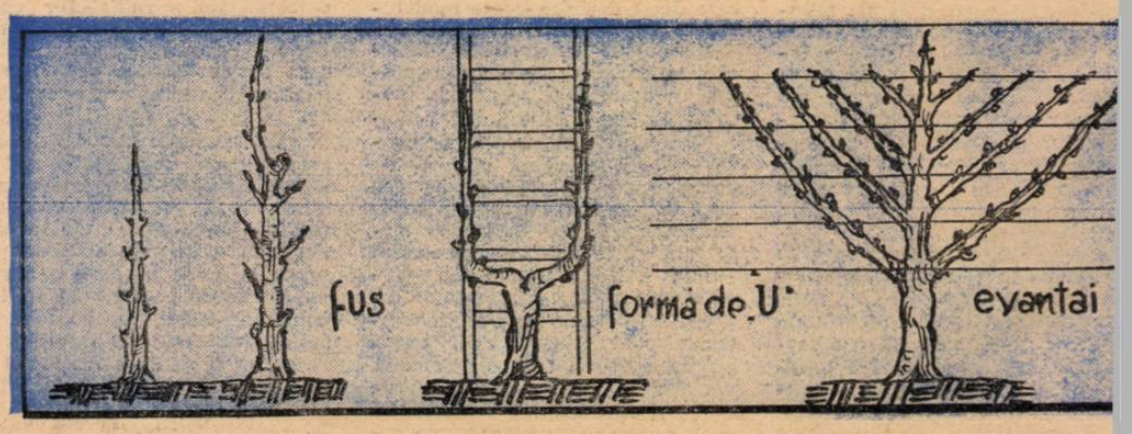

Tăierea și formarea coroanei la pomii fructiferi.

TEHNICA MODERNĂ
în predare

IV. LABORATOARELE LINGVISTICE

Cunoaşterea temeinică a uneia sau a două limbi străine — esenţială pentru formarea intelectuală a unui om de cultură în epoca noastră — implică nu numai lectura şi scrierea corectă în limbile respective, ci şi pronunţarea corectă, folosirea curentă a acestor limbi în comunicarea verbală. În această privinţă sînt de o deosebită utilitate mijloacele variate ale tehnicii audiovizuale moderne — lecţii radiodifuzate, audiţii de discuri, imprimări pe bandă de magnetofon — care creează largi posibilităţi pentru a prezenta elevilor modele corecte de pronunţie.

A dispune de un model bun în studiul pronunţării corecte a unei limbi înseamnă, desigur, mult — dar nu totul. Este necesar ca paralel cu audierea modelului, elevul să facă el însuşi exerciţii de pronunţare corectă, să poată compara — sub îndrumarea unui profesor de specialitate — pronunţarea lui cu pronunţarea-model, aşa încît să-şi înlăture greşelile şi să poată vorbi din ce în ce mai bine. Tocmai acest lucru se realizează cu ajutorul laboratoarelor lingvistice.

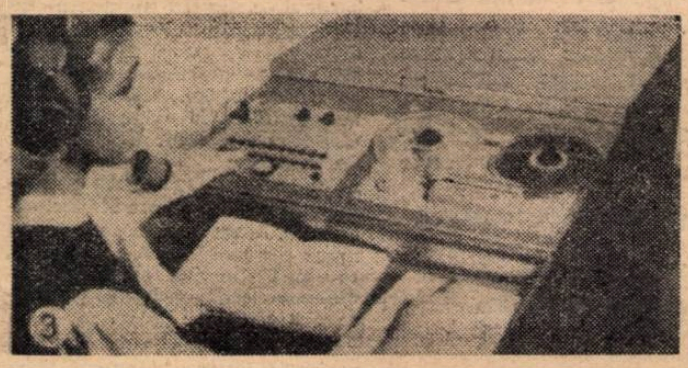

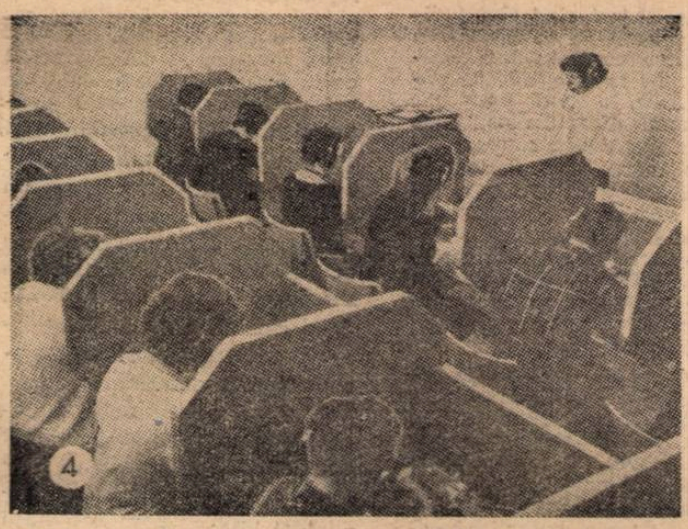

1. Laborator lingvistic cu comenzi simple utilizat pentru predarea la o grupă de elevi mici ; 2. Înregistrarea pronunţării corecte a limbii în cadrul unei activităţi de cerc la Casa pionierilor din Baia Mare ; 3. Tabloul de comandă al unui laborator lingvistic complex; 4. Aspect din timpul desfăşurării unei lecţii experimentale.

Una dintre concepţiile dominante în didactica contemporană cu privire la predarea limbilor străine este aceea că predarea unei limbi străine trebuie să înceapă cu o perioadă destul de lungă în care elevul să asculte doar cum se vorbeşte limba respectivă şi să încerce să o vorbească el însuşi, fără să se ocupe deocamdată de lectură şi scriere. Tot mai mulţi psihologi care efectuează studii în acest domeniu susţin această teorie, pornind de la faptul că elevul a învăţat şi limba sa maternă mai ales ascultînd felul cum ea este vorbită şi că, deci, există aptitudini umane speciale pentru învăţarea limbilor în special pe cale auditivă.

Laboratorul lingvistic are menirea să furnizeze elevilor asemenea modele de vorbire înregistrate pe bandă de magnetofon, pentru a-i orienta în pronunţarea limbii străine. Astfel, în loc să exerseze pronunţarea limbii străine o dată sau de două ori în timpul unei ore de curs, aşa cum se întîmplă atunci cînd limbile străine se predau cu ajutorul mijloacelor obişnuite, elevul poate auzi materialul lingvistic nou şi în acelaşi timp îl poate pronunţa în tot timpul orei de studiu. Laboratorul lingvistic cuprinde, de obicei, un magnetofon cu cel puţin două piste de imprimare, un microfon şi o cască pentru audiţii. După cum se vede, nu e vorba de instalaţii prea costisitoare şi de aceea, numeroase şcoli medii din ţara noastră care au fost înzestrate în ultimii ani cu magnetofoane perfecţionate îşi pot organiza laboratoare lingvistice. Desigur, există şi laboratoare de mai mare amploare care necesită instalaţii mai complexe pentru audiţii, exerciţii şi înregistrare, care să poată fi utilizate concomitent de 25 pînă la 40 de persoane. Asemenea instalaţii se află, pentru moment, la îndemîna unor instituţii de învăţămînt mari, aşa cum sînt facultăţile de specialitate din cadrul institutelor de învăţămînt superior.

In esenţă, laboratorul lingvistic se organizează cu scopul de a permite elevilor să audă limba pe care o învaţă aşa cum este ea vorbită în ţara respectivă, în condiţii care să-i permită concentrarea atenţiei asupra a ceea ce aude. Pentru realizarea unor astfel de condiţii se preconizează folosirea unor căşti de ascultare, care elimină influenţele unor colegi de clasă ce ar putea aduce o perturbare în desfăşurarea obişnuită a studiului şi, în acelaşi timp, permit să se audă, aparent din imediata apropiere, vocea profesorului. În forme mai complexe de organizare, laboratorul lingvistic permite fiecărui elev nu numai să asculte vorbind pe profesorul de specialitate, să pronunţe el însuşi fraze sau propoziţii, cuvinte sau foneme în limba străină studiată, ci în acelaşi timp să imprime pe o bandă de magnetofon propria sa pronunţare, astfel încît aceasta să poată fi comparată cu cea a profesorului. Asemenea laboratoare lingvistice se pot organiza după modelul sălilor de studiu ale unor biblioteci, care au pereţi despărţitori între locurile individuale, pentru ca nici vizual atenţia celor ce studiază să nu fie distrasă. Laboratoarele mari pot dispune de un sistem central de control al benzilor de exerciţiu şi de legături directe între aparatajul manipulat de profesor şi aparatajele aflate la dispoziţia fiecărui elev în parte. În acest caz, rolul profesorului ar fi nu numai acela de a conduce studiul şi de a-i ajuta la nevoie pe elevi, ci şi de a pregăti fiecare şedinţă de lucru, determinînd modul de folosire a timpului şi veghind ca materialul disponibil să fie utilizat în mod judicios.

In funcţie de condiţiile de studiu pe care le pot oferi, se pot organiza trei tipuri de laboratoare: pentru audiţie, pentru audiţie şi exerciţii şi pentru audiţie, exerciţii şi înregistrări. Deosebit de utile în studiul limbilor străine pot fi în special ultimele două tipuri, întrucît obiectivul esenţial al acestora este acela de a permite fiecărui elev efectuarea de exerciţii fără interferenţe exterioare.

Utilizarea laboratoarelor lingvistice cuprinde două etape distincte, dar cu o pondere la fel de mare pentru calitatea şi rapiditatea deprinderii elevilor cu vorbirea curentă a unei limbi străine. Este vorba, în primul rînd, de desfăşurarea orelor de curs, adică a predării propriu-zise a materialului lingvistic de către profesor; în al doilea rînd, este vorba de perioada în care elevul aprofundează acest material prin exerciţii individuale.

Se preconizează în prezent ca, pe lîngă utilizarea lor la lecţii, laboratoarele lingvistice să fie utilizate şi pentru alte forme de activitate: cercuri pentru studierea limbilor străine sub îndrumarea profesorilor de specialitate, prezentarea sau imprimarea unor lucrări literare sau a unor cîntece în limba respectivă etc.

Majoritatea experimentelor efectuate în domeniul predării limbilor străine cu ajutorul laboratoarelor lingvistice demonstrează că lecţia cu cea mai mare eficacitate este aceea care durează aproximativ 25 de minute, adică jumătate dintr-o oră de curs. Mai ales atunci cînd este vorba de efectuarea unor exerciţii, lecţia cu o durată mai lungă devine obositoare pentru elevi, care nu mai pot da randamentul dorit.

Activitatea din laboratorul lingvistic se poate desfăşura cu rezultate superioare atunci cînd acesta dispune nu numai de înregistrări foarte bune, ci şi de înregistrări bine programate. Cea mai simplă programare (la un laborator de audiţie şi exerciţii) este programarea lineară. O bandă programată în acest fel ar cuprinde următoarea succesiune a înregistrărilor: în prima etapă se înregistrează o frază pronunţată de profesor. Urmează o porţiune de bandă liberă pe care elevul va înregistra propriile sale exerciţii de pronunţie, pentru a le asculta; apoi se înregistrează iar fraza pronunţată de profesor. În sfîrşit, pe porţiunea de bandă lăsată iniţial liberă, se imprimă aceeaşi frază, pronunţată de elev.

Atunci cînd elevul urmează să răspundă la unele întrebări, programarea va avea, desigur, o structură mai complexă. În prima etapă profesorul formulează problema la care cere răspuns: urmează o porţiune de bandă liberă, în care elevul îşi va înregistra răspunsul, apoi profesorul pronunţă enunţul corect al răspunsului, după care se desfăşoară o nouă porţiune de bandă liberă, pe care se va înregistra răspunsul absolut corect, de data aceasta pronunţat de către elev.

Evident, în cazul magnetofoanelor cu două sau mai multe piste de înregistrare, exerciţiile efectuate de elevi vor fi înregistrate pe a doua pistă, astfel încît ştergerea lor ulterioară să nu afecteze imprimarea-model.

Experienţele au arătat că este indicat ca aproximativ 60 la sută din timpul lecţiei să fie repartizat predării materialului lingvistic nou, 8 la sută din timp — pronunţării de către profesor a unor propoziţii care să cuprindă acest material, 15 la sută din timp — alternării audiţiilor cu exerciţii efectuate de elevi, 7 la sută audiţiilor şi înregistrărilor făcute de elevi, ca şi comparării lor cu cele ale profesorului, 10 la sută din timp — recapitulării, analizei critice a felului cum s-au desfăşurat exerciţiile şi indicării lucrărilor personale care urmează a fi efectuate.

Cum se va desfăşura, deci o lecţie ţinută în laboratorul lingvistic? Ea va începe cu prezentarea materialului lingvistic nou, înregistrat pe banda de magnetofon — fie după un disc unde materialul a fost pronunţat de un vorbitor din ţara a cărei limbă se studiază, fie în pronunţia profesorului, cu condiţia ca aceasta să fie foarte corectă şi nuanţată. Materialul va fi prezentat fie printr-o lectură obişnuită, fie sub forma unor modele de dialoguri, a unor fragmente de scenetă, a unor discuţii între mai mulţi vorbitori, fie chiar sub forma unor cîntece sau recitări, care aduc în procesul de instruire şi elemente cu caracter emoţional. În acest timp, elevii aşezaţi la mese speciale şi despărţiţi prin pereţi care depăşesc cu puţin înălţimea capetelor, vor asculta în căşti lecţia şi vor urmări în acelaşi timp pe manual sau pe fişe speciale (dacă este vorba de elevi aflaţi într-o etapă mai înaintată de studiu) textul lecţiei respective. În continuare, acelaşi vorbitor bine exersat va prezenta modele lingvistice — anume propoziţii, cuvinte, foneme — mai întîi într-o formă încetinită iar apoi în ritm normal, pentru ca elevii să obţină o reprezentare auditivă trainică. Am ajuns în momentul cînd se poate trece la efectuarea exerciţiilor. Acum, banda va prezenta din nou modelul lingvistic, iar fiecare elev, în microfonul său, va repeta pronunţarea. **Profesorul, avînd în faţă un mic tablou de comandă, înzestrat cu un număr de butoane egal cu numărul elevilor cu care lucrează, va intra în contact cu ei, pe rînd, apăsînd pe butonul ce reglează legăturile respective. Astfel, el va putea asculta pronunţarea fiecărui elev şi îl va putea corecta pe parcurs, fără a întrerupe activitatea celorlalţi.** Cîştigul de timp este şi mai apreciabil dacă ţinem seama de faptul că profesorul va putea să controleze, după desfăşurarea lecţiei, şi înregistrările cuprinzînd pronunţarea fiecărui elev, pe care le va putea analiza critic în lecţia următoare.

In afara orelor de curs, activitatea laboratorului se va asemăna cu munca desfăşurată într-o bibliotecă de studiu. Elevii vor primi din partea profesorului de serviciu banda de care au nevoie (în rafturi cu benzi se află clasate benzile cu înregistrări corespunzătoare etapei de pregătire în care se află fiecare elev) şi vor efectua exerciţii cu ajutorul ei timp de 20—25 de minute. În cazul cînd vor considera necesar, vor putea solicita ajutorul profesorului pentru verificarea înregistrării finale.

Pentru desfăşurarea cu succes a lecţiilor în laboratoarele lingvistice va fi necesar, desigur, să se elaboreze definitiv principiile metodice privind utilizarea lor, astfel încît controlul studiului efectuat de către elevi să se realizeze în cel mai scurt timp posibil. Se conturează de pe acum, în acest domeniu, tendinţa de a se utiliza mecanisme care să confirme sau să infirme imediat corectitudinea pronunţiei elevului, ceea ce va determina, desigur, un progres şi mai rapid în desfăşurarea studiului.

prezentare de MIRCEA HERIVAN

FLORI DE CIREŞ

Flori ca de nea au dat vestmînt nou cireşilor din livadă. Zumzet surd de albine, somnoroase încă, împunge liniştea dimineţii de april. In aer, iz de iarbă crudă.

O adiere căldicică mîngîie fruntea lui Mihai. Îi mîngîie părul, hainele. Îi mîngîie mîna care, uite! — stă întinsă să rupă creanga cea mai încărcată cu flori. Cea mai frumoasă.

Şi mîna tînărului se încordează, frînge viaţa ce pîlpîia în zeci de luminiţe galbene, ascunse între petalele albe de cireş.

— Ce faci?! îl loveşte pe umăr cineva. Cum ţi-a dat prin cap să faci una ca asta? Nu te gîndeşti că eşti în grădina şcolii? Nu te gîndeşti că ai nimicit atîtea flori care puteau da roade, un ram care ar fi înflorit an de an?

— A! Mă scuzaţi, tovarăşe diriginte — se întoarce Mihai, văzînd încurcat.

— Nici o scuză nu încape aici, Văleanule! Tu eşti băiat mare. Intr-a X-a. Ar cam trebui să ştii ce e bine şi ce nu. De ce distrugi pomii?

— Dar vedeţi, tovarăşe profesor, erau atît de frumoase... Şi... Şi voiam să le dau cuiva. Nu le luam pentru mine — explică elevul, neîndrăznind să ridice ochii.

— Cui voiai să le dai?

— Unei colege — mărturiseşte vinovatul după o îndelungă ezitare.

— Distrugi pomii şcolii ca să dai flori colegelor? Frumos! Să ştii că de astă dată am să te pun în discuţia clasei. Să vedem ce vor spune colegii tăi, cum îţi vor aprecia faptele.

— Nu, vă rog, tovarăşe profesor, sare deznădăjduit elevul scăpînd din mînă floarea de cireş. Să nu spuneţi nimănui nimic. Vă promit că nu se va mai întîmpla niciodată. Niciodată. Fiţi sigur!

Indignat că pînă în clasa a X-a un elev nu a putut să înveţe că a rupe pomii este un act de neîngăduit, profesorul nu cedează.

Mihai rămîne descumpănit. De ce să mă pună în discuţia clasei — gîndeşte el — cînd mi-am dat singur seama că am greşit? De ce nu mă crede cînd îi spun că nu voi mai repeta acest lucru? Doar de astă dată i-am promis. I-am făgăduit cu lacrimi în ochi.

Se şi vede în faţa clasei, explicînd... Explicînd ce? Că pentru el Ileana este... Şi că niciodată nu şi-a închipuit dar mai potrivit pentru ea decît... Că a pierdut din vedere, nici dînsul nu ştie cum, latura cealaltă a faptei lui... Dar va putea oare să spună toate asta, să vorbească colegilor despre prietenia dintre el şi Ileana, cînd ar fi fost în stare să dea orice pentru ca nimeni, nimeni să nu le afle simţămintele? Apoi — ştie el — în prima pauză vor începe glumele pe socoteala acestei prietenii. Şi instinctiv — cu un gest de apărare parcă — îşi închide mai tare cămaşa la gît ca şi cînd s-ar fi simţit dezgolit cu sila în ochii tuturor. Apoi, ca alungîndu-şi propriile gînduri, dă din cap: „Nu, nu, asta nu se poate. Am să-l rog din nou pe tovarăşul diriginte".

O uşoară lumină trece pe chipul tînărului, ca aprinsă de o speranţă vagă...

Dar peste cîteva zile se află în faţa clasei: pedagogul nu şi-a călcat cuvîntul.

De atunci Mihai, e drept, nu s-a mai atins de pomi şi nici în grădina şcolii n-a mai călcat. Dar îi este deajuns să vadă flori albe de cireş ca sufletul să i se întunece, răscolit de o durere. Şi de fiecare dată cînd se întîlneşte cu cel care l-a tratat cu atîta cruzime, care nu i-a acordat încrederea cerută şi nu l-a înţeles ca un adevărat prieten mai mare — îşi pleacă în pămînt privirile.

STELA PREDESCU

Grijă pentru înfrumuseţarea clasei (Şcoala de 8 ani nr. 122 din Bucureşti).

Preocupări actuale ale educatorilor din casele de copii

La iniţiativa secţiei de învăţămînt a Sfatului popular al regiunii Mureş-Autonomă Maghiară, s-au luat în discuţie în cadrul unei consfătuiri organizate la Cristur, cîteva probleme de bază ale muncii în casele de copii: necesitatea studierii ştiinţifice a particularităţilor de vîrstă şi individuale ale elevilor din aceste case, educarea lor în spiritul unei atitudini pozitive faţă de munca intelectuală şi fizică, formarea deprinderilor de conduită civilizată, organizarea judicioasă a vacanţelor. Discutarea acestor probleme s-a împletit cu preocuparea educatorilor de a crea o atmosferă de cămin părintesc în casele de copii şi cu alte aspecte majore ale activităţii în aceste instituţii. În cadrul articolului de faţă ne vom ocupa în mod special de două dintre problemele discutate.

PENTRU O ATITUDINE POZITIVĂ A ELEVILOR FAŢĂ DE MUNCA INTELECTUALĂ ŞI FIZICĂ

Pe primul plan al activităţii caselor de copii în perioada actuală trebuie să stea ridicarea nivelului general la învăţătură. Pe bună dreptate spunea un educator: „Promovabilitatea în sine nu este un succes atît timp cît ascunde în ea mediocritatea". Dintr-o analiză judicioasă făcută de directorul casei de copii din Cristur a reieşit că mediile pe clase la sfîrşitul trimestrului al II-lea, deşi bune (7,56 la clasele I—IV şi 7,08 la clasele V—VIII) nu sînt satisfăcătoare dacă situaţia este privită prin prisma obiectelor dificile — matematică, limba romînă, fizică etc. Astfel, din cele 22 medii de 5 şi de 6, pe care le au elevii clasei a V-a, 20 sînt la limba romînă. Situaţii asemănătoare se întîlnesc şi la alte clase. Ele arată că la obiectele din programa concursurilor de admitere pentru şcolile medii sau profesionale elevii nu sînt încă suficient de bine pregătiţi. Discuţiile vii care s-au purtat au relevat hotărîrea tuturor participanţilor de a duce o muncă fără preget pentru lichidarea acestei rămîneri în urmă.

S-a constatat că, atunci cînd elevii încep să trăiască bucuria succeselor la învăţătură, atitudinea lor se transformă vizibil. În acest scop, colectivele de educatori din Casele de copii caută să ţină seama de fiecare efort depus, chiar cînd rezultatele par neînsemnate. Pe panoul fruntaşilor de la casa de copii din Miercurea Ciuc este subliniat fiecare pas înainte al elevilor. Pedagogii aceleiaşi case de copii au introdus experimental, la elevii din cîteva clase, programarea studiului individual chiar în ziua predării diferitelor cunoştinţe. Rezultatele favorabile ale acestui experiment, care a reuşit să le formeze elevilor deprinderea de a-şi împărţi mai judicios timpul, de a-şi însuşi un ritm mai viu de muncă, au arătat utilitatea extinderii acestui procedeu, începînd din anul şcolar viitor, la toţi elevii claselor V-VIII. Metodele folosite de pedagogii casei de copii din Miercurea Ciuc au avut drept urmare ridicarea la nivelul fruntaşilor chiar şi a unor elevi care în trecut refuzaseră să meargă la şcoală.

De zece ani, la casa de copii din Cristur se prezintă, la sfîrşitul fiecărei zile, raportul activităţii desfăşurate. Asistînd în cîteva seri la prezentarea raportului, cercetînd numărul impresionant de registre în care sînt consemnate acestea, am putut avea o imagine amplă a întregii vieţi a unităţii. Stabilirea mediilor săptămînale pentru fiecare clasă şi comunicarea lor în cadrul careului au dat de asemenea rezultate bune în înlăturarea rămînerii în urmă la învăţătură.

La Miercurea Niraj, pedagogii casei de copii au pus un accent deosebit pe realizarea unui sistem de cerinţe unice, care să pună de acord planul de muncă al educatorului cu al diriginţelui (învăţătorului), iar la Zau de Cîmpie, educatorii casei de copii nou înfiinţate, au pus un accent deosebit pe munca individuală cu copiii şi pe folosirea permanentă a caietului de corespondenţă cu diriginţii şi învăţătorii.

Preocuparea pentru obţinerea succeselor la învăţătură s-a împletit cu grija pentru educarea atitudinii pozitive faţă de munca fizică. S-a arătat că elevii din casele de copii iubesc orice muncă dacă văd rezultatele ei bune. Întrucît succesele muncii fizice se văd mai repede, perspectivele sînt mai uşor înţelese. Pe acest temei, directorii şi educatorii se preocupă ca elevii să privească şi învăţătura cu încrederea creată de rezultatele bune obţinute în munca fizică. Astfel, la Cristur, unde anul trecut un număr relativ mare de elevi ai clasei a VI-a nu aveau rezultate satisfăcătoare la învăţătură, s-a făcut propunerea de a chema la întrecere toate clasele a VI-a din oraş pentru înfrumuseţarea şi îngrijirea parcului. Elevii s-au preocupat de alcătuirea chemării la întrecere, au trimis delegaţii în şcoli, au muncit cu rîvnă în timpul lor liber şi au cîştigat întrecerea — fapt confirmat de către preşedintele comitetului executiv al sfatului popular local. Acest prim succes colectiv a fost începutul dezvoltării atitudinii active şi faţă de învăţătură. Astăzi, această clasă ocupă primul loc pe şcoală la învăţătură.

ORGANIZAREA JUDICIOASĂ A VACANŢELOR

Folosirea eficientă a timpului liber constituie una din problemele cele mai importante ale muncii în casele de copii. Şi de modul cum este întrebuinţat timpul liber în fiecare zi, dar mai ales în perioada vacanţelor, depinde într-o măsură mare dezvoltarea orizontului ideologic-politic şi de cultură generală al elevilor.

La Cristur s-au obţinut în această privinţă rezultate valoroase datorită modului interesant în care au fost organizate cele două serii ale taberei cu corturi din timpul vacanţei de anul trecut, precum şi datorită desfăşurării atractive a activităţilor culturale, sportive şi a excursiilor.

Preocuparea pentru dezvoltarea personalităţii elevilor, pentru educarea lor multilaterală şi cu prilejul vacanţelor a devenit o tradiţie la casa de copii din Miercurea Ciuc. Pentru a cunoaşte cît mai profund realizările ţării noastre în diferite regiuni, la această şcoală se efectuează în ultimii trei ani schimburi de elevi în timpul vacanţei cu casa de copii din Tîrgovişte, iar în momentul de faţă se poartă discuţii pentru organizarea unui asemenea schimb de elevi şi cu casa de copii din Piatra Neamţ. Elevii au participat la excursii pentru vizitarea Doftanei, a centralelor de la Doiceşti şi Bicaz etc. Tot în vacanţe, prin munca patriotică a elevilor şi a cadrelor didactice, s-au realizat un bazin mare de înot, o seră, un parc, terenuri sportive etc., asigurîndu-se condiţii optime de petrecere a timpului liber.

În general, casele de copii din regiunea Mureş-Autonomă Maghiară au căutat să asigure copiilor o activitate cît mai variată în timpul liber. Mulţi copii, în urma dezvoltării de către educatori a gustului pentru citit, şi-au îmbunătăţit şi situaţia la învăţătură, muncesc mai sîrguincios şi se comportă cu simţ de răspundere în diferite ocazii. Cu deosebit interes participă elevii la activitatea cercurilor foto, existente în toate casele de copii din regiune, şi a altor cercuri cu caracter tehnic şi ştiinţific.

Concluziile consfătuirii au arătat că antrenarea directorilor de şcoli, a învăţătorilor, a profesorilor şi a diriginţilor la discutarea problemelor activităţii în casele de copii pe baza unei cercetări minuţioase cu caracter ştiinţific sporesc mult eficienţa muncii acestor instituţii.

IOANA IONESCU
I.P.C.D. Bucureşti

Sesiune de comunicări şi referate

Săptămîna trecută a avut loc la Şcoala medie nr. 32 din Bucureşti o sesiune de comunicări şi referate ale profesorilor şi învăţătorilor. Sesiunea a evidenţiat interesul deosebit al cadrelor didactice din şcoală pentru problemele pedagogice actuale, pentru lărgirea cunoştinţelor de specialitate.

Un loc important l-au ocupat, în lucrările prezentate la sesiune, problemele legate de educaţia comunistă a elevilor.

Astfel, referatul cu titlul „Atitudinea profesorului faţă de problemele generale ale şcolii" prezentat în plenară de către prof. Elena Cazan, subliniind misiunea de educator a profesorului, a arătat că înfăptuirea acesteia implică iscusinţa de a descoperi nu numai interesele specifice vîrstei elevilor, ci şi interesele specifice fiecărui elev în parte pentru ca, pe baza cunoaşterii lor, să li se poată cultiva aptitudinile, posibilităţile creatoare.

Cu multă acuitate s-a pus problema tratării individuale a elevilor în referatul „Şcoala şi familia" prezentat de dr. Silviu Rapiţescu, tatăl unei eleve, care evidenţiind faptul că fiecare copil are particularităţile sale, a subliniat necesitatea unei tratări individualizate a acestora. Interesantă a apărut recomandarea tov. dr. Rapiţescu ca pedagogii să studieze şi cunoştinţe de psihopatologie infantilă, astfel încît să poată rezolva la vreme, în colaborare cu medicul, cazuri ce pot evolua regretabil.

Necesitatea de a se pune un accent deosebit, în rezolvarea sarcinilor educative, pe observaţiile asupra fiecărui elev înscrise în caietul diriginţelui, a fost argumentată convingător în comunicarea prof. Maria Mihăileanu, privind „Rezultatele obţinute în aplicarea programei muncii educative". De aci se desprinde concluzia că în cadrul obiectivelor educative stabilite în funcţie de vîrsta elevilor se pot contura variante care să ţină seama de particularităţile individuale, de aptitudinile anumitor categorii de elevi, ceea ce deschide perspective largi pentru aplicarea specifică a programei muncii educative. Această concluzie îi va ajuta pe profesorii şcolii să aplice în mod creator indicaţiile din programa muncii educative.

Un alt aspect care s-a desprins din lucrările pe teme educative prezentate la sesiune priveşte căutarea unor metode şi procedee menite să contribuie la dezvoltarea posibilităţilor creatoare ale elevilor. Astfel, participînd la discuţiile purtate pe marginea referatului expus de tov. Rodica Sepeţeanu, cu tema „Dezvoltarea gîndirii logice şi independente în învăţămînt la clasele I—IV", învăţătoarele V. Bălan şi J. Călugăru au făcut cunoscute unele procedee eficiente pe care le-au folosit pentru dezvoltarea gîndirii logice şi creatoare a elevilor, cum sînt orientarea acestora către descoperirea condiţiilor care produc fenomenele, către compararea continuă a faptelor şi fenomenelor.

Un deosebit interes a suscitat comunicarea profesorului Florin Frazzei, intitulată „Drumeţia ca mijloc de educaţie a elevilor". Ilustrînd lucrarea cu exemple din propria experienţă, tov. Frazzei a arătat cum contribuie excursiile, atunci cînd sînt judicios organizate, la concretizarea şi întregirea cunoştinţelor căpătate de elevi la geografie, la ştiinţe naturale, la fizică etc.

În general discuţiile pe teme educative purtate la sesiune, reliefînd adevărul binecunoscut că în practica şcolară diversele laturi ale educaţiei comuniste se împletesc şi se condiţionează reciproc, au scos în evidenţă cerinţa de a se folosi căile cele mai eficiente pentru coordonarea întregii munci educative într-un sistem bine închegat.

Participînd la dezbaterile sesiunii de referate şi comunicări, colectivul de cercetători de la Institutul de ştiinţe pedagogice care desfăşoară la Şcoala medie nr. 32 din Bucureşi un experiment privind stabilirea caracterului de sistem al muncii educative a avut încă o dată prilejul să beneficieze de roadele colaborării cu colectivul didactic din această şcoală.

TIA MUREŞ
cercetător principal la Institutul de ştiinţe pedagogice

„Lecturile pedagogice"

Sesiunile regionale

Așa cum s-a mai anunțat, cea de-a V-a sesiune centrală a „lecturilor pedagogice" va avea loc, în acest an, în cadrul sesiunii științifice a Institutului de științe pedagogice în zilele de 2, 3 și 4 iulie. Întrucît, deci, data desfășurării „lecturilor" a fost avansată cu cîteva luni față de data la care se țineau ele de obicei, este necesar ca atît învățătorii și profesorii înscriși la „lecturi" cît și secțiile de învățămînt, institutele de perfecționare și Institutul de științe pedagogice să-și intensifice eforturile — primii în vederea realizării la timp a comunicărilor, iar ultimii pentru o cît mai bună îndrumare științifică a acestora.

De pe acum trebuie acordată toată grija pregătirilor pentru sesiunile regionale ale „lecturilor pedagogice", care vor avea loc în a doua jumătate a lunii mai. În acest scop, secțiile de învățămînt regionale trebuie să primească lucrările pînă cel mai tîrziu la 20 aprilie. Ținînd seama de numărul lucrărilor primite și de conținutul lor, secțiile vor organiza apoi comisii pe specialități, alcătuite din cadre didactice fruntașe, de preferință cu experiență în munca de cercetare (cadre care au pregătit comunicări la sesiunile anterioare, care au o oarecare activitate publicistică etc.). Studierea lucrărilor în comisii și întocmirea referatelor pentru fiecare lucrare în parte trebuie să se încheie pînă la 5 mai a.c. Lucrările care necesită mai mult timp pentru refacere vor fi restituite de către secțiile de învățămînt autorilor, împreună cu referatele respective. Ele vor fi puse la punct și prezentate din nou secțiilor de învățămînt regionale pînă la 15 mai.

În selecționarea lucrărilor pentru sesiunile regionale ale „lecturilor pedagogice" este necesar să se țină seama, în primul rînd, de modul în care autorii au asigurat conținutul științific și ideologic al acestora, de măsura în care ele pornesc de la situația reală din școli, de măsura în care au fost verificate în practică, precum și de caracterul lor de generalizare. Vor fi selecționate acele lucrări care au o fundamentare științifică corespunzătoare, rezultată dintr-o documentare serioasă. Dacă tema a mai fost cercetată, autorul trebuie să arate la ce stadiu au ajuns cercetările anterioare, ce concluzii se desprind din ele și cum au fost luate acestea în seamă. Comisiile de selecționare vor urmări în același timp dacă din lucrare se desprind clar obiectivele acesteia și metodica cercetării, dacă sînt precizate rezultatele la care s-a ajuns prin investigații experimentale sau prin analiza activității proprii, dacă s-au formulat concluzii. Bineînțeles, se vor lua în seamă acele lucrări care tratează teme importante pentru dezvoltarea învățămîntului nostru.

Pentru ca sesiunile regionale să prilejuiască un eficient schimb de experiență, pentru ca pe marginea lucrărilor prezentate în cadrul lor să se poarte discuții interesante, este necesar ca secțiile de învățămînt să asigure participarea la ele a cadrelor didactice cu o experiență bogată, cu preocupări susținute în domeniul îmbunătățirii metodelor muncii instructiv-educative.

Lucrările cele mai valoroase, care vor întruni aprecierea unanimă a participanților la sesiunile regionale, vor fi îmbunătățite conform observațiilor făcute de aceștia. Apoi, restrînse de către autori la cel mult zece pagini dactilografiate și însoțite de referatele secțiilor de învățămînt, vor fi înaintate Institutului de științe pedagogice cel mai tîrziu pînă la 10 iunie, în vederea studierii și selecționării lor pentru sesiunea științifică a Institutului de științe pedagogice și pentru cea de-a V-a sesiune centrală a „lecturilor pedagogice".

Prezentînd rezultatele activității științifice desfășurate de către cercetătorii Institutului de științe pedagogice și ale cercetărilor întreprinse de cadrele didactice, sesiunea științifică a institutului și cea de-a V-a sesiune centrală a „lecturilor pedagogice" vor contribui la îmbunătățirea muncii instructiv-educative, astfel încît ea să se ridice la nivelul cerințelor puse de desăvîrșirea construcției socialismului în patria noastră.

Prof. MIHAI TIMOFTE
șef de secție la Institutul de științe pedagogice

La biblioteca Școlii medii „Gh. Lazăr" din Capitală

Orarul școlii

Alcătuirea orarului nu este desigur o muncă prea ușoară, ea implicînd respectarea riguroasă a unor anumite principii în condițiile concrete de lucru ale colectivului din școală.

De cele mai multe ori, cadrele didactice care întocmesc orarul se folosesc de o coală mare de hîrtie pe care însemnează cu creionul distribuirea orelor pe clase, zile și profesori. Operația cere însă multe încercări, multe variante pe care nu le putem efectua dacă nu avem asupra lucrării o vedere de ansamblu. De aceea, credem că mult mai ușoară va fi munca celor ce alcătuiesc orarul dacă vor folosi o tablă specială de felul celei despre care vom vorbi mai jos. Noi o numim „tablă orar" și este confecționată din placaj, carton presat, prespan sau alte asemenea materiale. Pe ea marcăm în verticală clasele, iar pe orizontală zilele săptămînii și, în cadrul lor orele. Pentru marcarea fiecărui obiect folosim cîte o figură geometrică (de exemplu pătrat, cerc, pentagon) din același material cu tabla. Pentru fiecare profesor colorăm figurile într-o anumită culoare. Figurile sînt prevăzute cu un ac cu care se fixează în tablă în așa fel încît să poată fi ușor mișcate din loc. În partea de jos a tablei punem legenda.

Această tablă ora simplifică mult munca Ea înlocuiește operațiile de scris și șter prin mișcarea figurilo și dă perspectiva re partiției corecte a ore lor. De aceea o recomandăm colegilor noș tri.

Înainte de a încheia am vrea să atragem atenția asupra unui lucru: odată terminat orarul școlii trebui văzut și de responsabilii cabinetului și comisiilor metodice di școală în vederea îmbunătățirii lui în raport cu cerințele bune desfășurări a procesu lui instructiv-educativ

Prof. A. COSTAȘ
Prof. I. HADÎRCĂ
Breaza

În legatura cu manualele de limba romînă
pentru clasele V–VII

Manualele de limba romînă pentru clasele V—VII s-au bucurat de atenția multor cadre didactice. Pe baza observațiilor făcute de acestea, în edițiile 1963 și 1964 s-au făcut unele retușări considerate ca necesare. La îmbunătățirea ediției 1964 a contribuit mult și apariția recentă a Gramaticii Academiei (ed. a II-a). Din păcate, în manualul de clasa a VI-a nu s-au putut face rectificările cuvenite, deoarece, la data apariției Gramaticii Academiei, manualul era reeditat. Aceasta ne obligă ca, la începutul anului școlar 1964—1965, să indicăm capitolele la care va fi nevoie de unele mici modificări.

Unul dintre capitolele mult discutate a fost cel referitor la articol. Reținerea noastră, a autorilor de a nu introduce în definiția articolului noțiunea de „individualizare" s-a dovedit justificată, deși acest lucru a fost cerut în mai multe rînduri.

In noua ediție a Gramaticii Academiei, această notă definitorie a fost limitată numai la articolul nehotărît (v. vol. I, p. 108). Pentru articol în general s-a adoptat o definiție mai ușoară și mai cuprinzătoare: „Articolul este partea de vorbire care se declină și însoțește substantivul, avînd rolul de a arăta în ce măsură obiectul denumit prin substantivul respectiv este cunoscut vorbitorilor (vol. I, p. 97). Fiind mult mai adecvată decît cea din manualele pentru cl. V — VII, am introdus-o, cu mici modificări în manualele de clasa a V-a și a VII-a, urmînd ca la clasa a VI-a să o dăm abia la reeditarea pentru anul 1965.

Pe lîngă sugestiile interesante date de cadrele didactice de specialitate, făcut cite odată și unele observații eronate, care merită totuși să fie clarificate pentru restabilirea adevărului. Intre alții, prof. Clement Antonovici, în articolul său „Mai multă atenție definițiilor" (Gazeta învățămîntului cu nr. 746, din 13 martie 1964), face cîteva observații pripite. Astfel, el afirmă că în manualul de limba romînă pentru clasa a V-a s-ar fi dat 7 vocale și 18 consoane, iar în cel de clasa a VII-a (autori Al. Tutoveanu și Ion Popescu, deci nu altă ediție) ar fi 7 vocale și 20 de consoane. Am numărat de mai multe ori noi și am rugat și pe alții să numere cel puțin de două ori. Rezultatul? In ambele manuale sînt: 7 vocale și 18 consoane — enumerate numai, fără indicarea cifrică a numărului lor.

Și în legătură cu această problemă este necesară o mică precizare. In manualele școlare nu este posibilă o enumerare a tuturor consoanelor, ca în tratatele de fonetică. De aceea am considerat necesar să menționăm numai cele 18 consoane cunoscute de elevi din clasele precedente. Pentru sunetele marcate de consoanele prepalatale *c g* și palatalele *k* și *g* ne-am folosit de exemple concrete, pentru a-i obișnui pe elevi să le deosebească de consoanele *k* și *g*, fără ca primele patru să fie incluse între cele 18 consoane.

La observațiile sus-menționate se adaugă unele păreri personale, formulate adesea ca adevăruri absolute. Astfel de păreri nu pot fi luate în considerație atît din cauza caracterului lor subiectiv, cît și din cauza lipsei de concordanță cu Gramatica Academiei, lucrare normativă și obligatorie pentru autorii manualelor școlare.

Din categoria aceasta face parte și propunerea cu privire la definiția morfologiei. Prof. Clement Antonovici susține că definiția morfologiei dată în manualele școlare ca „parte a gramaticii care stabilește regulile modificării formei cuvintelor în vorbire" n-ar fi decît aparent corectă, deoarece „nu toate cuvintele se modifică în cursul vorbirii" — de exemplu: adverbul, prepoziția, conjuncția și interjecția, care sînt neflexibile și, deci, tratate ca atare.

Autorul cere o definiție „mai exactă, mai edificatoare pentru elevi". Nu știu exact la ce se gîndește el. Probabil că, la fel cu o serie de alți profesori, ar dori ca morfologia să fie definită ca acea parte a gramaticii care se ocupă de părțile de vorbire, deoarece formele cuvintelor și modificările lor în vorbire sînt studiate pe părți de vorbire. Dar cei ce susțin acest punct de vedere nu iau în seamă tocmai scopul morfologiei. Or, se știe că aceasta se ocupă de forma cuvintelor și de modificarea acesteia în vorbire pentru a putea stabili diferite raporturi sintactice, fără de care exprimarea ideilor ar fi, dacă nu imposibilă, în orice caz lipsită de sens și de claritate. Cuvintele, cu formele lor din dicționare, nu pot exprima decît noțiuni, nu și idei. Forma cuvintelor se modifică după anumite reguli stabilite care formează obiectul de studiu al morfologiei.

Dacă profesorul reușește să convingă pe elevi că modul, timpul, numărul, persoana, cazul, genul sînt forme ale cuvintelor, niște categorii gramaticale necesare organizării și coordonării materialului lexical în vorbire, morfologia se învață ușor și rațional. Plecînd de la exemple simple de felul acesta: Am citit *o carte frumoasă*; Lectura unei *cărți frumoase* este plăcută — profesorul poate să facă pe elevi să înțeleagă că substantivul *carte* cu funcțiune de complement direct și-a schimbat forma în *cărți* cînd a devenit atribut, după care și adjectivul *frumoasă* s-a schimbat în *frumoase* în baza regulii acordului, deși din punct de vedere lexical sensul lor nu s-a schimbat, iar gramatical au rămas tot substantive și adjective. Trecînd apoi verbul *a citi* la diferite moduri și timpuri: *citesc, voi citi, aș citi, să citesc, citește* (în exemple ca: *Citesc* o carte frumoasă; *Voi citi* o carte frumoasă; *Aș citi* o carte frumoasă etc.) va face pe elevi să observe modificările formei verbului a citi în vorbire după intenția autorului și plasarea în timp a acțiunii. Dacă însă va pierde din vedere acest lucru, învățarea morfologiei se va baza pe buchiseală și va plictisi pe elevi.

Am ținut să subliniez care este obiectul de cercetare al morfologiei, deși chiar etimologia cuvîntului exprimă clar aceasta (gr. „morphe" însemnînd formă, nu parte de vorbire sau altceva).

Obiecția că adverbul, prepoziția, conjuncția și interjecția nu-și schimbă forma nu este convingătoare. Oricine știe că și gruparea în flexibile și neflexibile este arbitrară, deoarece pînă la un punct și adverbul își modifică forma la comparativ și superlativ. De altfel, studierea lor în opoziție cu părțile de vorbire flexibile este necesară și pentru considerentul că, nemodificîndu-și forma, unele dintre ele devin niște simple instrumente gramaticale (prepoziția și conjuncția). O cercetare a lucrărilor de specialitate poate fi edificatoare pentru oricine în privința aceasta.

Intrucît ne propunem să revenim în legătură cu problema definiției propoziției principale și a clarificării pentru elevi a noțiunilor de limbă și literatură, considerăm necesară o ultimă precizare: subiectul multiplu nu s-a inclus în manualele școlare pentru clasele V—VII deoarece programa școlară prevede studierea lui în clasa a VIII-a.

Prof. ION POPESCU

CONCURS

Institutul de mine din Petroșan anunță scoaterea la concurs a următoarelor posturi:

1) **două posturi de șefi de laborator, catedra de exploatări miniere;**
2) **un post de preparator, catedra de exploatări miniere;**
3) **un post de șef de laborator, catedra de științe sociale, de mecanică și rezistență;**
4) **un post de șef de laborator, catedra de lucrări miniere;**
5) **trei posturi de preparatori, catedra de geologie;**
6) **un post de șef de laborator, catedra de chimie-fizică;**
7) **două posturi de preparator, catedra de chimie-fizică;**
8) **două posturi de șefi de laborator, catedra de electrotehnică;**
9) **două posturi de șef de laborator, catedra de mașini miniere;**
10) **un post de șef de laborator, catedra de termotehnică și hidraulică;**
11) **un post de șef de laborator, catedra de organe de mașini și tehnologie;**
12) **un post de șef de laborator, catedra de mecanică și rezistență;**
13) **un post de preparator, catedra de mecanică și rezistență;**
14) **două posturi de preparator, catedra de științe socialc.**

La concurs se pot prezenta șefi de laborator și preparatori care funcționează în instituțiile de învățămînt superior și posedă diploma de examen de stat într-o specialitate corespunzătoare catedrei la care solicită postul.

Informații suplimentare se pot lua de la secretariatul institutului, din str. Institutului nr. 20, Petroșani.

ACTUALITATEA

Concurs de material didactic

În cursul acestui an, Ministerul Învăţămîntului organizează, ca şi în anii precedenţi, un concurs privind confecţionarea materialului didactic necesar predării.

Concursul are următoarea tematică :

Trusă de aparate pentru prepararea unor substanţe importante în chimie **(hidrogen, oxigen, clor, amoniac, acid azotic etc.)** ; Aparat demonstrativ de hidrogenare catalitică **uleiuri vegetale, hidrocarburi nesaturate)** ; Aparat demonstrativ pentru prezentarea proceselor de saponificare ; Aparat demonstrativ pentru prepararea acidului sulfuric ; Trusă pentru experienţe privind cinematica ; Aparate pentru studierea legilor gazelor ; Aparat pentru demonstrarea lichefierii gazelor ; Trusă pentru punerea în evidenţă a cîmpului magnetic al curentului ; Trusă de aparate de măsurat electrice **(pentru curent continuu şi alternativ, 3—350 V, 3 mA—5A, clasa de precizare 2,5)**; Generator electronic de audiofrecvenţă **(tip didactic : 20—200 Hz ; 200—1200 Hz ; 1200—4800 Hz)** ; Generator ultrasonic şi trusă pentru studiul proprietăţilor ultrasunetelor ; Oscilograf catodic de joasă frecvenţă **(tip didactic)** ; Aparat demonstrativ pentru studiul microundelor cu aplicaţie la televiziune.

Pentru aceste lucrări se acordă premii şi menţiuni de la 500 la 5000 lei.

La concurs pot participa cadre didactice, muncitori, tehnicieni sau ingineri din întreprinderile ce produc material didactic sau din alte întreprinderi, precum şi alte persoane. Participarea poate fi individuală sau colectivă. Se vor lua în considerare numai lucrările originale.

Lucrările vor fi depuse — ambalate şi notate cu un motto ales de participant — la registratura Ministerului Învăţămîntului (str. Spiru Haret Nr. 12), sau se vor trimite prin poştă pînă la data încheierii concursului. Întrucît numele participanţilor nu trebuie să fie cunoscut decît după acordarea premiilor, semnarea lucrărilor cu numele autorilor are drept urmare scoaterea acestora din concurs. O dată cu lucrarea se va depune un plic închis, care va purta acelaşi motto cu lucrarea şi care va conţine : numele şi prenumele participantului, profesia, adresa, telefonul, titlul lucrării depuse la concurs.

Lucrările premiate rămîn în proprietatea Ministerului, pentru a fi popularizate sau date în producţie.

La solicitarea întreprinderii care introduce în fabricaţie lucrarea premiată, autorii sînt obligaţi să dea asistenţa tehnică şi lămuririle necesare.

Acordarea premiilor în cadrul concursului nu privează pe autori, în cazul introducerii în producţie, de drepturile de autor sau inovator.

Lucrările nepremiate se restituie concurenţilor.

Concursul se închide la 1 octombrie 1964.

Participanţii la concurs pot cere lămuriri suplimentare la Ministerul Învăţămîntului, serviciul instruirii practice şi material didactic, str. Nuferilor nr. 30 (tel. 14.39.00).

La IMD se retuşează un nou lot de hărţi în relief

Teatrul „Ţăndărică" la 15 ani

Teatrul „Ţăndărică" a împlinit zilele acestea 15 ani. Sînt ani în care teatrul de păpuşi a cunoscut la noi în ţară o deosebită înflorire atît ca amploare (există peste 15 teatre de păpuşi, cu săli special amenajate, cu artişti-mînuitori profesionişti, cu regizori calificaţi), cît şi în conţinut — un conţinut care contribuie la educarea comunistă a copiilor şi adesea chiar la cea a părinţilor. În mod special păpuşarii de la „Ţăndărică" au dovedit cu prisosinţă că spectacolul pentru cei mici poate constitui o cale de descoperire a adevărului şi frumosului, de educare într-un mod original a sensibilităţii copiilor.

„Pe sfori" sau „pe mînă", repertoriul pentru cei mici a cuprins fabule, dramatizări ale unor povestiri populare, întîmplări cu animale, a prezentat copiilor eroi populari ca Harap Alb, Păcală sau „naşul" teatrului, „Ţăndărică".

Jucînd concomitent pe două scene, „Ţăndărică" a prezentat an de an premiere care s-au înscris ca incontestabile succese, o serie de spectacole ale lui fiind consacrate cu premii. Astfel, „Mîna cu cinci degete" de Mircea Crişan şi Al. Andy a primit în 1958 Marele Premiu al Festivalului internaţional al teatrelor de păpuşi şi marionete de la Bucureşti, iar „Cartea cu Apolodor" de Gelu Naum — diploma Ministerului Culturii şi Artei din R. P. Polonă la Festivalul internaţional de la Varşovia din 1962. Dar mai presus de diplome şi premii, munca plină de dăruire a celor care dau viaţă păpuşilor îşi primeşte recompensa zi de zi prin dragostea cu care miile de copii înconjoară teatrul. Aplauzele lor sincere sînt minunate flori ce se adaugă la cununa celor 15 ani de succese.

Înaintea unor confruntări internaţionale deosebit de importante — ca cel de-al III-lea Festival al păpuşarilor ce va avea loc în Bucureşti anul acesta — să-i urăm lui Ţăndărică „la mulţi ani" şi mereu noi şi noi izbînzi în ţară şi în străinătate.

MIHAI TODEA

Intrecerea tinerilor gimnaşti

Cîţiva dintre participanţii fruntaşi la concurs : Ileş Stela Cilla (Cluj), Petre Mihaiuc (Bucureşti), Ion Ciobanu (Rîmnicul Vîlcea), Sabina Şerbănescu (Bucureşti)

Timp de două zile, sîmbătă şi duminică, cei mai buni elevi ai şcolilor medii cu program special de educaţie fizică s-au întrecut în sala „Dinamo" din Capitală, în cadrul tradiţionalului concurs republican de gimnastică.

Modul cum s-au comportat elevii a arătat că ediţia 1964 a concursului marchează un progres vizibil în domeniul gimnasticii şcolare de performanţă, în special la băieţi, la care în anii trecuţi se constatase o anumită rămînere în urmă.

Şcolarii bucureşteni nu s-au dezminţit nici de data aceasta. Adrian Stoica, Petre Potcovaru, Petre Mihaiuc s-au impus aproape la fiecare aparat. Dar, fapt îmbucurător, ei nu mai sînt singurii. Fraţii Blaj din Braşov, Constantin Barbălată şi Romeo Moşneguţu din Iaşi, Ion Ciobanu din Rm. Vîlcea, Victor Petrescu din Galaţi, Marcel Benea din Timişoara şi alţii au dovedit că în rîndurile tinerilor gimnaşti se numără multe elemente valoroase.

La rîndul lor, fetele care au îmbrăţişat acest sport al graţiei, îndemînării şi supleţei au reuşit să ne convingă de realul lor talent. S-au remarcat, în primul rînd, cele mai mici dintre gimnaste — Sabina Şerbănescu, Cristina Ungureanu, Adina Popescu, Maria Măcicăşan, Cilla Ileş, Viorica Moglan, Gabriela Loghin. A surprins însă nesiguranţa în exerciţii a elevelor care au concurat la categoria „maestre". Profesoara Barbara Dumitrescu, specialistă de necontestat în materie de detectare a tinerelor talente este de părere că rezultatele slabe obţinute în acest domeniu s-ar datora arbitrajelor excesiv de severe. Prof. Gh. Simionescu, însă, directorul Şcolii medii nr. 35, căutînd să explice acelaşi fenomen, se referă la o anumită scădere a intensităţii în procesul de pregătire, ceea ce, credem, se apropie mai mult de adevăr.

În general însă, cu toate observaţiile critice făcute, concursul republican de gimnastică al elevilor din şcolile medii cu program special de educaţie fizică merită un calificativ din cele mai ridicate.

TIBERIU STAMA

Din presa de peste hotare

• EXPOZIŢIE DE DESENE EXECUTATE DE COPII. La Galeriile de artă „Yurindo" din oraşul Yokohama a fost deschisă expoziţia internaţională de desene executate de copii, organizată de Comitetul de educaţie al prefecturii Kanagawa împreună cu Comisia U.N.E.S.C.O. din aceeaşi prefectură. În cadrul expoziţiei au fost expuse lucrări executate de copii din 22 de ţări, printre care şi R. P. Romînă. Lucrările copiilor din R. P. Romînă au mai fost expuse anterior în oraşele Fukuoka, Kita, Kiusu, Kurume şi alte localităţi din prefectura Kanagawa.

• LIPSA CADRELOR DIDACTICE, care se resimte în multe ţări capitaliste, a constituit obiectul unei cercetări întreprinse de Organizaţia internaţională a muncii, care a convocat la Geneva o reuniune pentru a studia, în colaborare cu U.N.E.S.C.O. şi cu Biroul internaţional de educaţie, situaţia social-economică a personalului didactic primar şi secundar. Experţii au precizat că lipsa de cadre didactice competente şi experimentate se datoreşte în primul rînd condiţiilor grele de viaţă şi de muncă, precum şi perspectivelor reduse pe care le oferă această profesie în raport cu alte profesii. Spre a se remedia această stare ar fi necesar să li se creeze cadrelor didactice o poziţie socială corespunzătoare rolului lor cultural şi social şi să li se asigure printr-un statut condiţii mai bune de muncă, în raport cu calificarea şi responsabilităţile lor.

• O ŞCOALĂ TEHNICĂ ÎN ETIOPIA. În Etiopia, la Bohr Dar, funcţionează prima şcoală tehnică deschisă în această ţară. Pentru început au fost admişi 250 de elevi. Disciplinele de învăţămînt sînt : electrotehnica, fizica, chimia, industria lemnului, industria textilă, agricultura.

• GENERALIZAREA GRATUITĂŢII ÎNVĂŢĂMÎNTULUI ÎN REPUBLICA ARABĂ UNITĂ, care a fost decretată cu începere din anul şcolar 1962—1963, se aplică la toate gradele de învăţămînt (preşcolar, primar, secundar şi superior). Decretarea gratuităţii învăţămîntului a dus la o sensibilă mărire a creditelor bugetare alocate pentru educaţie.

• ACTIVITATEA DE CRUCE ROŞIE ÎN ŞCOLILE DIN CEHOSLOVACIA se realizează cu concursul medicilor. Elevii sînt iniţiaţi în problemele de securitate a jocurilor, iar în cercurile de Cruce Roşie îşi însuşesc o serie de deprinderi simple de prim ajutor. În timpul recreaţiilor, posturile sanitare, deservite de elevi din clase mai mari, dau celor mici exemplu de prudenţă şi de disciplină pe drum şi pe terenul de sport.

• STUDIUL LIMBILOR STRĂINE LA GRĂDINIŢA DE COPII. De cîţiva ani, un profesor de limba engleză din capitala Tadjikistanului (U.R.S.S.) predă experimental la 4 grupe de copii dintr-o grădiniţă cîte 4 lecţii de limba engleză pe săptămînă. Lecţiile, care încep prin predarea sistematică a unor cunoştinţe, se termină cu jocuri şi cu spectacole de marionete, spre a menţine interesul copiilor şi a evita oboseala. Se afirmă că experienţa a avut succes deplin. Ca urmare, ea a fost extinsă la 12 grupe de copii.

• ORELE PE CARE LE PETREC ELEVII LA ŞCOALĂ ÎN DIFERITE ŢĂRI. O anchetă întreprinsă de Institutul Gallup asupra numărului de ore petrecute la şcoală de elevii din diferite ţări a arătat următoarele : elevii francezi între 10 şi 14 ani petrec la şcoală 1683 de ore pe an, colegii lor englezi 1357 de ore, cei norvegieni 1242 de ore şi cei americani 1236 de ore.

În ceea ce priveşte temele date pentru acasă, ele iau elevului francez 12 ore săptămînal, celui englez 11 ore, celui american 6 ore, celui norvegian 4 ore.

• INIŢIEREA ÎN ŞTIINŢĂ A ELEVILOR DE CURS PRIMAR constituie obiectul unei experienţe întreprinse de un fizician de la Universitatea din California. Astfel elevii au fost familiarizaţi cu unele noţiuni despre structura atomului, despre energie etc. Experienţa porneşte de la ideia că iniţierea ştiinţifică ar trebui să înceapă cînd copilul manifestă încă o curiozitate naturală pentru fenomene, deoarece mai tîrziu el este înclinat să accepte drept adevăr tot ceea ce citeşte sau aude, în loc de a descoperi el însuşi adevărurile.

A. L.

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA : Bucureşti. Piaţa Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poştale, factorii poştali şi la difuzorii voluntari din unităţile de învăţămînt. Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii. Piaţa Scînteii Bucureşti.

40 132

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Gazeta ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Anul XVI nr. 751 | vineri 17 aprilie 1964 | 8 pagini 25 bani

Comoara de la Herăstrău

Ingreuiate de povara mugurilor gata să plesnească, sălciile își pleacă crengile mlădioase mîngîind oglinda lacului. Din pămîntul negru țîșnesc spre lumină milioane de firicele plăpînde, învelind aleile, pajiștile, straturile într-o spumoasă, proaspătă haină verde. Lacul s-a trezit din lungu-i somn de iarnă și acum își joacă în soare apele-i limpezi. Peste tot, în Parcul Herăstrău întîlnești primăvara...

Ținîndu-se de mînă, cei trei prieteni — Cristian Cocina, Costin Popovici și Cristian Marin, elevi în clasa a III-a — străbat aleile parcului, privind uimiți la haina nouă cu care pe neașteptate s-a înveșmîntat.

— Uite ce floare minunată!

— Apleacă-te spre copăcelul ăsta, să vezi ce miros frumos are.

Fermecați de atîtea frumusețe, copiii străbat aleile, se apleacă asupra florilor, se minunează. Apoi, într-un tîrziu, cînd dorința de joacă le-a dat ghes, s-au oprit într-un colț al parcului unde erau depozitate niște grămezi de pietriș și ciment.

— Hai să construim ceva!

— Eu vreau o casă...

— Eu vreau un pod...

— Eu un stadion...

În cîteva clipe copiii s-au așezat pe treabă serioasă. Au început să care cu mîinile pietriș, să scormonească pămîntul cu bețe. Ce mai vorbă, șantier în toată regula!

Deodată, privirile lui Cristian au fost atrase de un bolovan mare ce sta răsturnat la cîțiva pași. „Ar fi grozav pentru podul meu" — și-a zis, îndreptîndu-se spre el. A încercat să urnească bolovanul dar, cu toate eforturile lui, acesta nu se mișca din loc. Atunci și-a chemat prietenii. Împreună au reușit să-l miște. L-au luat pe brațe dar, cînd să ajungă la „șantierul" lor, le-a scăpat din mîini și a căzut pe o piatră, spărgîndu-se în cîteva bucăți.

Dar ce să vezi? Minune! Copiii privesc fără să-și creadă ochilor. Din bolovanul mare s-au revărsat pe pămînt zeci de monezi lucitoare. Ca în povești, nu altceva.

— Bani vechi!, au exclamat nedumeriți și uimiți copiii... Ce facem cu ei?!

— Să-i ducem la școală, pentru muzeu! — și-au amintit ei de sfaturile tovarășei învățătoare ca, ori de cîte ori găsesc obiecte vechi, să le ducă la școală.

— Trecem întîi pe acasă să-i lustruim — au hotărît ei.

În cîteva minute copiii au fost cu comoara acasă la Cristian să o... lustruiască.

Părinții săi și-au dat imediat seama despre ce este vorba. Fără să stea o clipă pe gînduri, s-au dus cu copiii la locul cu pricina, unde au mai găsit numeroase monezi. Apoi, tot împreună, au plecat să anunțe organele de miliție, școala, și să predea comoara găsită.

Felicitările și mulțumirile aduse de organele de miliție școlii, celor trei elevi, au fost nu numai pentru valoarea comorii găsite, cît mai ales pentru valoarea faptei lor.

M. VERDEȘ

Colegi de școală

Cuvîntul și fapta dirigintelui

Toate forțele din școală se concentrează acum în scopul organizării cît mai judicioase a muncii din ultimul trimestru, astfel încît anul școlar să se încheie cu succes.

Diriginții, prietenii mai mari și sfătuitorii cei mai apropiați ai școlarilor, se află acum mereu printre ei. Le studiază situația la învățătură, le ascultă doleanțele, iau legătura cu ceilalți profesori în vederea unor măsuri eficiente, care să asigure însușirea temeinică a tuturor cunoștințelor prevăzute în programe și în manuale. Cu aceeași grijă veghează diriginții ca elevilor lor să li se creeze toate condițiile pentru a se ocupa în această perioadă în principal de studiu, de adîncirea materiei, să nu primească sarcini care i-ar putea supraîncărca, i-ar putea obosi și împiedica de a munci mai mult și mai bine cu cartea. În mod special se preocupă de această problemă diriginții claselor a XI-a, așa încît elevii acestei clase, care vor trebui să se prezinte în curînd la examenul de maturitate, să nu fie anagajați în nici o activitate extrașcolară, pentru a se putea pregăti cît mai temeinic.

În discuțiile cu școlarii, cei mai buni diriginți îi sfătuiesc cum să-și organizeze studiul, cum să-și împartă timpul de care dispun în afara orelor de curs, îi învață să lucreze ritmic, perseverent. Și munca lor nu se oprește doar la îndrumări. Ea include și vizite la domiciliu — pentru a verifica dacă părinții acționează la unison cu școala, dacă elevii își desfășoară așa cum trebuie studiul individual, dacă nu cumva își pierd prea mult timp cu joaca și dedică prea puține minute învățăturii, dacă pun în aplicare indicațiile primite în școală cu privire la modul cum trebuie să lucreze acasă — după cum include și luarea măsurilor care se impun acolo unde se constată lipsuri pe această linie.

Am asistat deunăzi la o asemenea scenă:

— Tovarășe diriginte, sînt aproape sigură că n-am să iau examenul de maturitate...

— De ce vorbești așa, Irina? Doar ai note destul de bune: 7, 8...

— Da, dar la examenul acesta vor veni mulți elevi mai buni decît mine. Față de ei, eu voi părea desigur prost pregătită. Știți, e deajuns să mă gîndesc la lucrul acesta ca să nu mai am nici o dorință de a mă pregăti, de a persevera...

Dar cîți tineri nu-și pun în această etapă asemenea probleme? Cîți nu se îndoiesc de posibilitățile lor? Un diriginte cu urechea atentă la tot ce spun elevii, la tot ce vibrează în sufletul lor în aceste momente, nu poate trece cu indiferență pe lîngă astfel de situații. El este acela care, cel dintîi, este chemat să-i încurajeze pe copii, să le cultive încrederea în forțele proprii, să ia legătura cu ceilalți profesori pentru ca și dînșii să-i trateze cu atenție, să se străduiască a convinge pe fiecare elev că poate să facă față cerințelor școlii în general și ale examenului de maturitate în special dacă va munci cu seriozitate, cu simț de răspundere.

În zilele acestea auzi cîte o dată, în clasele a XI-a, discuții de felul acesta:

— Și dacă ici examenul de maturitate, încotro vrei să mergi?

— Nu știu, deocamdată să-mi iau acest examen.

Un asemenea răspuns arată că unii elevi nu au reflectat cu seriozitate mai de mult, ajutați de diriginte și profesori, asupra înclinațiilor lor, asupra pregătirii lor la diferitele obiecte de învățămînt, pentru a se decide pentru o anumită profesie în funcție de acestea și de nevoile societății noastre. Iată de ce acolo unde se mai întîlnesc asemenea cazuri, diriginții claselor de viitori absolvenți au datoria să-și intensifice munca de orientare a acestora spre profesiunile cele mai potrivite cu aspirațiile, cu pregătirea și aptitudinile lor, cu cerințele economiei și culturii. Ora de dirigenție închinată acestei teme, discuțiile individuale în jurul ei, mai pot ajuta elevilor clasei a XI-a să rezolve just această problemă atît de serioasă a vieții lor.

Există în unele școli tendința de a slăbi exigența față de elevi în ultimele luni de școală. Profesori care la începutul anului erau „sperietoarea" elaselor pentru notele date cu prea multă zgîrcenie, acum sînt generoși peste măsură, dînd note mai mari decît ar îndreptăți pregătirea școlarilor. Aceasta numai pentru a-i „ajuta" pe elevi să promoveze, pentru a nu avea corijenți. Dirigintele trebuie să sprijine pe director în strădaniile lui de a încetăți în școală o exigență bine înțeleasă. Îndemnul la calitate — căci aceasta aduce și notele mari — trebuie să fie ajutorul pe care dirigintele îl dă colegilor săi de la clasa de care răspunde, în ceea ce privește îmbunătățirea situației la învățătură a școlarilor.

Mai mult decît oricînd acum se simte nevoia prezenței mai îndelungate a dirigintelui în școală, printre elevi, printre profesori. Sfatul lui, faptele lui, cuvîntul de îmbărbătare pe care-l rostește, măsura indicată, luată la vreme vor aduce desigur multe foloase colectivelor de elevi aflate în toiul muncii din ultima etapă a anului școlar.

Corespondenţii şi colaboratorii scriu gazetei

Numele care se întîlnesc în această pagină sînt cunoscute de mult cititorilor gazetei noastre. Scrisorile ce poartă aceste nume, ca şi scrisorile celorlalţi colaboratori şi corespondenţi cu care se mîndreşte gazeta noastră, aduc întotdeauna fapte pline de seva activităţii vii, creatoare, desfăşurată în şcoli. Ele oglindesc în cuprinsul lor preocupările majore ale corpului didactic, ale oamenilor cărora partidul le-a încredinţat sarcina formării şi dezvoltării intelectuale, etice, estetice şi fizice a tinerei generaţii de constructori ai socialismului şi comunismului.

Primirea unor asemenea scrisori este întotdeauna un prilej de bucurie pentru redacţie, o garanţie că va putea prezenta cititorilor aspectele cele mai semnificative, cele mai bogate în conţinut din viaţa învăţămîntului. Ce noutăţi aduc corespondenţii, cum văd ei o anumită problemă, asupra căror aspecte ne atrag ei atenţia — sînt primele întrebări pe care şi le pune colectivul redacţional la alcătuirea fiecărui nou sumar al gazetei. Este de la sine înţeles de ce îi considerăm pe toţi colaboratorii şi corespondenţii drept prieteni dragi şi apropiaţi. Îi stimăm şi îi apreciem pentru entuziasmul cu care sînt angajaţi în ridicarea spre noi culmi a învăţămîntului, pentru profunzimea şi simţul de răspundere de care dau dovadă în selectarea faptelor, în analiza diferitelor fenomene din viaţa şcolii. Prin corespondenţii săi se realizează prezenţa gazetei în fiece moment, pretutindeni, în orice colţ al ţării, în şcoli, în clasele în care profesorii şi învăţătorii muncesc cu pasiune şi dragoste la plămădirea caracterelor.

Colectivul de redacţie al „Gazetei învăţămîntului" este pe deplin convins că cele mai însemnate realizări ale sale în cei 15 ani care au trecut de la apariţia primului număr se datoresc legăturii strînse cu zecile de mii de profesori, învăţători, educatoare din întreaga ţară, pe care-i caracterizează dorinţa fierbinte de a contribui la continua ridicare a calităţii învăţămîntului.

Despre munca lor, despre activitatea desfăşurată în şcolile de pe întreg cuprinsul patriei noastre ne-au scris corespondenţi activi ca Aurora Ardeleanu din Oradea, Ion Bădică din Constanţa, Constantin Boboc din Gîrleni-Buhuşi, Gh. Baron din Giurgiu, Petre Bucşa din Cluj, Angela Buhăescu din Sibiu, Ion Călin din Craiova, Gh. Călugăriţă din Bucureşti, Ion Covrig din Tîrnăveni, Vladimir Dogaru din Bucureşti, Andrei Deac din Carei, Ion Drăgan din Timişoara, I. Dragu din Bucureşti, Ion Dumitrescu din Craiova, Ion Dina din Frînceşti-Vîlcea, Petre Lenghel Izanu din Sighet, Gheorghe Nechita din Fălticeni, Valeriu Oros din Baia Mare, Ion Penteş din Strehaia, Florea Popescu din Siliştea-Videle, Traian Popescu din Ploieşti, Paul Pteancu din Carei-Maramureş, Vasile Radu din Orăştie, Virgil Radulian din Bacău, Patiţa Silvestru din Braşov, Gheorghe Sireteanu din Hîrlău, P. Stănculescu din Bucureşti, Ion Suteu din Sighet, Ion Tatomir din Reşiţa, Gheorghe Ungureanu din Slatina, Gheorghe Vărzaru din Costişa-Buhuşi, Francisc Wild din Timişoara şi mulţi alţii.

La aniversarea unui deceniu şi jumătate de viaţă a „Gazetei învăţămîntului" strîngem cu căldură mîna tuturor corespondenţilor, colaboratorilor şi cititorilor, mulţumindu-le din toată inima pentru sprijinul preţios pe care ni l-au acordat şi îi rugăm să vină tot mai mult alături de redacţie pentru ca împreună să scriem, prin oglindirea faptelor, istoria dezvoltării şcolii noastre datorită muncii plină de încredere şi avînt cu care oamenii şcolii păşesc uniţi pe drumul indicat de partid.

În pas cu viaţa

Nici nu ştiu cînd au trecut cincisprezece ani. Ştiu însă că în şcoală, acum cincisprezece ani, cadrele didactice aveau nevoie, imperioasă nevoie de un sprijin în munca lor instructiv-educativă. Că se impunea crearea unui organ de presă care să le ajute să dea muncii lor o nouă orientare, revoluţionară, marxist-leninistă, să ducă în inima şcolii cuvîntul înalt şi luminos al partidului.

Îmi amintesc de primele consfătuiri ale gazetei cu cititorii. Şi trăiesc şi azi acel sentiment de conlucrare, de colaborare cu colegii din şcolile de pe tot cuprinsul republicii, acea infuzie de certitudine că „Gazeta învăţămîntului" este a cadrelor didactice, este a şcolii, este un instrument din ce în ce mai util, mai indispensabil în munca didactică şi educativă.

Cine vrea să cunoască problemele ivite şi rezolvate în şcoala noastră timp de o decadă şi jumătate nu poate s-o facă fără ajutorul „Gazetei învăţămîntului". Cine vrea să urmărească saltul impresionant pe care l-am făcut, din 1949 şi pînă azi, în domeniul învăţămîntului găseşte în gazetă un adevărat material de istorie, cu care-i legitim să ne mîndrim.

Îmi îngădui, ca unul dintre cei dintîi colaboratori ai „Gazetei învăţămîntului", s-o felicit pentru modul cum se străduieşte continuu să-şi îmbunătăţească şi conţinutul şi forma, pentru felul cum sesizează problemele cele mai importante ale terenului în fiecare etapă, pentru legătura ei tot mai strînsă cu masele de învăţători şi profesori.

Cînd vizitez şcolile şi mă numesc în ziua de apariţie a „Gazetei învăţămîntului" particip, totdeauna, la discuţii interesante, inspirate de articolele şi de reportajele ei, de materialul mereu mai interesant, mereu mai legat de viaţă pe care îl publică. Şi adesea m-am bucurat auzind: „Am citit despre experienţa asta, despre metoda asta în gazeta noastră"; „Am încercat şi eu sistemul folosit de colegul de la Suceava şi publicat în gazetă. Dă rezultate. I-am adus îmbunătăţiri. O să le comunic gazetei noastre"...

Urarea pe care o adresez acum gazetei este să îmbine munca din redacţie cu realităţile de pe teren, ca ritmul dezvoltării învăţămîntului să ţină pas cu impetuoasa dezvoltare a vieţii noastre.

Conf. univ. DUMITRU ALMAŞ

Noi şi tradiţiile succese

Sînt unul din cititorii permanenţi ai „Gazetei învăţămîntului", încă de la primul ei număr. Săptămînă de săptămînă, în decursul celor 15 ani de cînd apare gazeta, am găsit în paginile ei multe îndrumări preţioase menite să ne ajute pe noi, cadrele didactice, în munca desfăşurată pentru îmbunătăţirea continuă a învăţămîntului pe linia indicată de partid. Îmi amintesc cu cîtă înfrigurare aşteptam apariţia fiecărui număr la începutul carierei mele didactice, cît de folositoare mi-au fost articolele publicate de gazetă pentru însuşirea unei bune pregătiri pedagogice şi de specialitate.

Un ajutor tot atît de însemnat l-am primit prin coloanele gazetei şi în munca mea de activist sindical. Multe din articolele publicate au ajutat pe membrii comitetului sindicatului din oraşul nostru să orienteze activitatea oganizaţiilor sindicale din şcoli în spre sprijinirea procesului instructiv-educativ, să sprijine cadrele didactice în ridicarea măiestriei lor profesionale,

Aniversarea a 15 ani de la apariţia primului număr al gazetei ne găseşte angajaţi în munca ce o desfăşoară acum toţi oamenii învăţămîntului pentru încheierea cu succes a acestui an şcolar, care este anul celei de-a XX-a aniversări a eliberării patriei noastre. Pentru a dobîndi noi realizări în activitatea instructiv-educativă, pentru a ridica necontenit nivelul muncii lor, oamenii şcolii cer gazetei să-i sprijine şi mai larg, de acum înainte, în munca lor. Sîntem încredinţaţi că ea ne va da acest sprijin, că va ajuta din plin cadrelor didactice să pregătească tineretul şcolar la nivelul aşteptat de partid şi de poporul nostru. Îi urăm din toată inima noi şi trainice succese în munca ei de viitor.

ALEX. VOICU
preşedintele comitetului
sindicatului învăţămînt-Sibiu

Pe măsura aşteptărilor

Lucrez în şcoală din anul în care a apărut „Gazeta învăţămîntului". Primii mei paşi au fost călăuziţi de sfaturile ei, iar cînd am început să descifrez tîlcul şi frumuseţea muncii mele, tot ei i-am împărtăşit bucuria, cu slove încă stîngace, dar pline de entuziasm. Aşa i-am devenit corespondent. Şi an după an am continuat să-i scriu, făcînd cunoscute, prin paginile ei, roadele strădaniei cadrelor didactice din şcolile regiunii noastre.

Multe fişe de lucru, axate pe o largă gamă de probleme, mi-am extras mereu din materialele publicate de-a lungul anilor în paginile gazetei. Cu ajutorul lor îmi ilustrez adesea lecţiile, conferinţele, consultaţiile şi discuţiile despre munca dirigintelui, despre combaterea formalismului în predare sau în educaţie, despre activitatea metodică din şcoală şi din afara ei, despre munca în cercurile de elevi sau în rîndurile părinţilor.

Deoarece preţuiesc conţinutul materialelor publicate de gazeta noastră, aş vrea să fac şi unele propuneri de cititor, pentru lărgirea şi îmbunătăţirea activităţii ei. Aşteptăm mai multe articole despre modernizarea învăţămîntului şi sporirea eficienţei procesului instructiv-educativ — domeniile în care se simte nevoia celei mai largi publicităţi. Dorim să întîlnim în paginile viitoare cît mai multe condeie ale oamenilor noştri de seamă: academicieni, scriitori, profesori sau învăţători emeriţi. Ar putea să apară periodic o pagină care să prezinte medalioane ale unor cadre fruntaşe, arătînd aportul lor la realizarea unui învăţămînt de calitate.

Gazeta noastră a împlinit 15 ani. Alţi ani vor trece. Dar — sînt sigură — ea va rămîne mereu tînără prin forţa şi capacitatea de a reflecta viaţa nouă a şcolii.

Urez gazetei noastre o activitate rodnică, pe măsura aşteptărilor celor mai exigenţi cititori.

PAŢITA SILVESTRU
lector universitar
Institutul Pedagogic Braşov

Prieten şi sfătuitor apropiat

Aş putea spune că am cunoscut istoria „Gazetei învăţămîntului" de la naşterea ei şi pînă la cel de al 750-lea număr, care a coincis cu aniversarea celor 15 ani de la apariţia ei.

Eram învăţătoare de mai mulţi ani atunci cînd am luat în mînă numărul 1 al gazetei şi nu o dată simţisem nevoia unei publicaţii speciale care să ni se adreseze nouă, învăţătorilor şi profesorilor, care să trateze numai problemele noastre de muncă, atît de specifice şi de complexe. Cu atît mai mare mi-a fost bucuria şi emoţia atunci cînd dorinţa aceasta s-a împlinit. De atunci săptămînă de săptămînă gazeta mi-a fost, ca şi tuturor colegilor mei, un prieten, un sfătuitor apropiat care m-a însoţit de-a lungul întregii activităţi desfăşurate în şcoală.

Gazeta ne-a ajutat să cunoaştem experienţa colegilor noştri de la alte şcoli din ţară şi să împărtăşim propria noastră experienţă. Am citit întotdeauna cu interes numeroasele articole care au tratat despre particularităţile specifice muncii la clasele I—IV, despre modernizarea predării matematicii la aceste clase, despre predarea limbii romîne, despre cultivarea scrierii corecte a elevilor, despre abecedar etc.

Felicitînd „Gazeta învăţămîntului" cu prilejul celor 15 ani pe care i-a împlinit acum, îi urez să ducă mai departe realizările sale de pînă acum.

Inv. MARGARETA CORTUN
comuna Traian raionul T. Măgurele

O contribuţie largă, valoroasă

Popasul festiv al aniversărilor cheamă întotdeauna la reflecţie, la trecerea în revistă a celor petrecute de-a lungul anilor. La o asemenea trecere în revistă am fost îndemnat de gîndul că s-au împlinit 15 ani de la apariţia primului număr al gazetei. Şi mi-am dat mai bine seama, cu acest prilej, cît de mult s-a lărgit, în acest răspas de timp, orizontul de preocupări al cadrelor didactice de la sate, în rîndul cărora mă număr.

În această privinţă „Gazeta învăţămîntului" a fost şi ne este o călăuză de mare preţ. Punînd în discuţie problemele cele mai importante ale învăţămîntului în diferite etape, analizînd conţinutul şi metodica predării diferitelor discipline înfăţişînd în toată complexitatea ei activitatea de educare comunistă a tinerei generaţii, ea ne ajută să ne organizăm tot mai bine activitatea în şcoală, la catedră.

Aş dori, în calitate de corespondent şi cititor fidel al gazetei, să-i fac acum, cu prilejul aniversării sale, şi cîteva sugestii. M-ar bucura, bunăoară, să fie continuată rubrica „Din experienţa directorilor de şcoli" inaugurată cu cîţiva ani în urmă. Bine ar fi ca gazeta să facă loc mai larg experienţei şcolilor fruntaşe, experienţei cadrelor didactice care obţin cele mai bune rezultate.

Urez „Gazetei învăţămîntului" să sporească necontenit valoroasa şi larga ei contribuţie la dezvoltarea învăţămîntului în patria noastră.

TEODOR HARDON
directorul Şcolii de 8 ani din Rînzeşti-Bîrlad

IN PRAGUL EXAMENULUI DE MATURITATE

Lecţii, recapitulări, sinteze

La examenul de maturitate, absolvenţilor clasei a XI-a li se va cere să dovedească nu numai că şi-au însuşit conţinutul lecţiilor predate de-a lungul anilor de şcoală, dar şi că, pe baza cunoştinţelor asimilate, pot să se orienteze singuri în probleme noi, că au dobîndit suficientă maturitate de gîndire pentru a delimita esenţialul de ceea ce este secundar, pentru a abstractiza şi a generaliza. Spre o asemenea pregătire a elevilor lor îşi orientează în prezent munca profesorii claselor a XI-a, atît în timpul orelor obişnuite de curs cît şi în orele de pregătire şi consultaţii. Ei ţin seama, în această privinţă, de experienţa dobîndită în anii trecuţi, de observaţiile şi concluziile formulate de comisiile examenelor de maturitate anterioare.

Iată ce ne-au spus cîţiva profesori de la Şcoala medie nr. 13 din Bucureşti în legătură cu modul cum şi-au organizat munca în lumina acestor cerinţe.

Tov. Ion Stănciulescu (profesor de chimie) : La începutul trimestrului am recapitulat cunoştinţele despre acizi organici, acizi graşi şi zaharide. Avînd de predat în continuare, conform programei, combinaţiile organice cu azot şi sinteze organice, m-am limitat numai la lecţiile propriu-zise, urmînd ca în a doua jumătate a trimestrului trei să recapitulez cu elevii temele „Hidrocarburi" şi „Funcţii organice".

În perioada rezervată sintezelor mă voi ocupa îndeosebi de rezolvarea unor probleme de tipul celor ce se dau în mod obişnuit la examenul de maturitate, cum ar fi de pildă problemele privind funcţiile organice, combinaţiile cu azot şi sintezele organice. Am prevăzut de asemenea două lucrări frontale în legătură cu combinaţiile organice cu azot şi, ca în toţi anii, o vizită la una din rafinăriile din Ploieşti, Teleajen sau Brazi unde, în faţa instalaţiilor, elevii vor putea înţelege mai deplin desfăşurarea proceselor tehnologice şi o serie de procedee folosite în chimia organică.

Există printre elevii mei unii care nu cunosc suficient utilizările practice ale compuşilor organici şi reacţiile caracteristice folosite pentru identificarea lor, fac confuzii în prezentarea unor reacţii cum ar fi de pildă reacţiile de esterificare sau reacţia de nitrare, iar unii, deşi cunosc destul de bine o serie de probleme dificile, au totuşi lacune în ceea ce priveşte unele noţiuni elementare de chimie cum ar fi valenţele sau notarea ecuaţiilor chimice. Firește, în timpul care ne-a mai rămas pînă la examenul de maturitate îmi voi concentra toată atenţia asupra înlăturării acestor lipsuri în pregătirea elevilor mei.

Tov. Anton Chevorchian (profesor de limba romînă) : De la începutul trimestrului al doilea am trecut în revistă, în timpul orelor de pregătire, materia clasei a IX-a, reuşind să o termin la sfîrşitul trimestrului. Am organizat de asemenea ore de consultaţii în care am discutat, la cererea elevilor, cîteva probleme esenţiale de teoria literaturii. Acum, în ultimul trimestru, intenţionez să recapitulez problemele de bază din materia clasei a X-a, iar în perioada rezervată pregătirii examenului de maturitate voi trece în revistă materia clasei a XI-a, pe baza unor teme generale cum ar fi : „Drama intelectualului în literatura dintre cele două războaie", „Ţăranul român în opera lui Mihail Sadoveanu", „Evoluţia poeziei argheziene de la «Testament» la «Cîntare omului»", „Chipul omului nou oglindit în dramaturgia actuală", „Tematica poeziei după 23 August", „Lupta poporului pentru construirea socialismului oglindită în proza de după 23 August".

Tov. Brîndușa Bulgaru (profesoară de matematică) : La examenele de maturitate din anii anteriori am constatat că, în general, candidaţii cunoşteau mai bine materia de clasa a XI-a, deşi în cele mai multe cazuri aceasta este mai dificilă, decît cea din clasele precedente. Mi-am dat seama, analizînd acest fenomen, că este necesar să stărui serios şi asupra materiei din clasele precedente. Iată de ce, încă de la începutul anului şcolar, am făcut sondaje pentru a afla ce goluri au elevii în pregătirea anterioară şi, bazîndumă pe datele obţinute în acest mod, am insistat asupra cunoştinţelor deficitare.

Aşa, de pildă, cînd am predat probleme de maxim şi minim, unde sînt necesare cunoştinţe de geometrie şi trigonometrie studiate în clasele a IX-a şi a X-a, le-am cerut elevilor să repete ariile plane şi ariile şi volumele corpurilor geometrice, ca şi ecuaţiile trigonometrice. La fel, cînd am predat şirurile convergente şi operaţiile cu acestea, am recapitulat cu elevii calculul rădăcinilor, adică teoria ecuaţiilor din clasa a X-a. Astfel am revăzut capitolele de teoria ecuaţiilor, fără să recurg la ore speciale de recapitulare. În felul acesta, pînă la încheierea studierii materiei de clasa a XI-a va fi trecută în revistă şi o bună parte din materia claselor VIII — X.

În orele de recapitulare şi sinteză mă voi ocupa pe larg, între altele, de adîncirea cunoştinţelor de geometrie analitică, în special pe calea rezolvării de probleme. Vom rezolva, probleme de tangenţă, de loc geometric, probleme cu aplicaţii ale derivatelor şi integralelor etc.

Tov. Mircea Baldovin (profesor de ştiinţe naturale) : Am început de multă vreme munca pentru pregătirea examenului de maturitate. De exemplu, am şi ţinut cîteva ore de pregătire pentru a-i ajuta pe elevi să-şi coordoneze cunoştinţele căpătate în clasele anterioare. Am discutat cu ei, cu acest prilej, despre lupta dintre materialism şi idealism în domeniul biologiei, despre concepţiile lui Linné, Lamarque, Cuvier şi Darwin, despre injustiţeea tezelor weismanist-morganiste etc.

Întrucît studiul biologiei constituie prin el însuşi o sinteză a cunoştinţelor căpătate la botanică, anatomie, zoologie, folosesc şi lecţiile curente pentru a recapitula cele predate în clasele a IX-a şi a X-a.

Preocupările despre care ne-au vorbit profesorii de la Şcoala medie nr. 13 dovedesc că examenul de maturitate, în pragul căruia se află elevii claselor a XI-a, constituie o problemă care se bucură de o deosebită atenţie. Considerînd că rezultatele pe care le vor înregistra elevii la examenul de maturitate depind nu numai de pregătirea pe care au căpătat-o ei în şcoala medie începînd din clasa a VIII-a şi pînă în prezent, ci şi de munca depusă acum, în ultimele săptămîni de şcoală, profesorii se străduiesc să-şi organizeze în aşa fel activitatea încît prin lecţiile obişnuite, prin lecţii de recapitulare şi sinteză, prin ore de consultaţii şi de pregătire să asigure un nivel de cunoştinţe cît mai ridicat viitorilor absolvenţi.

S. PETREANU

Încredere în viitor

Studiul individual

Desigur că toate eforturile profesorilor de a-şi organiza cît mai bine lecţiile de recapitulare şi sinteză, de a sistematiza cunoştinţele viitorilor absolvenţi ai clasei a XI-a, de a le reîmprospăta în memorie tot ceea ce este important în materia studiată vor putea duce la rezultatele scontate numai dacă elevii înşişi depun şi ei un efort real în vederea propriei lor pregătiri.

Tocmai de aceea, paralel cu grija manifestată faţă de propria lor muncă, profesorii claselor a XI-a acordă în această perioadă o atenţie sporită modului cum se pregătesc elevii în vederea examenului. Bineînţeles, nu se mai poate pune acum problema de a-i învăţa în general pe elevi să înveţe. De-a lungul anilor de şcoală ei au deprins metodica studiului individual şi fiecare din ei şi-a format în această privinţă un anumit stil de muncă. Dar pregătirea pentru examenul de maturitate presupune totuşi o îndrumare specială în această direcţie, date fiind exigenţele specifice ale acestui examen şi ţinînd seama de faptul că elevii au de revăzut acum un mare volum de cunoştinţe.

Îndrumarea studiului individual trebuie înţeleasă, în acest caz, în primul rînd ca un ajutor pe care îl dăm elevilor în vederea unei cît mai bune organizări a muncii de pregătire. Aceasta se leagă strîns de modul cum planificăm lecţiile de recapitulare şi de sinteză. Avînd în vedere faptul că elevii sînt obligaţi nu numai să-şi însuşească temeinic cunoştinţele predate în acest an, ci şi să le revadă pe cele asimilate în anii precedenţi, lecţiile noastre trebuie să fie astfel eşalonate în timp încît să le dea răgazul să reia, pe capitole mari, problemele a căror aprofundare este necesară.

Este foarte potrivit ca în vederea lecţiilor de recapitulare şi de sinteză să le dăm elevilor schiţe şi punctaje cuprinzînd problemele esenţiale din materia pe care urmează să o revadă, pentru ca acestea să le servească drept ghid în timpul studiului individual. Ele îi vor ajuta nu numai la recapitularea sistematică a cunoştinţelor, ci şi la selectarea a ceea ce este esenţial.

Pe de altă parte, se impune să urmărim îndeaproape modul în care învaţă elevii, măsura în care ei reuşesc să-şi însuşească materia ce o au de recapitulat. Verificînd volumul de cunoştinţe acumulate prin studiul individual avem posibilitatea să vedem ce au reuşit să înveţe, în ce domenii mai au lacune, ce probleme le sînt confuze. Putem interveni astfel la vreme, în mod eficient.

O sarcină importantă revine, în îndrumarea studiului individual, profesorilor diriginţi, care au datoria să ţină o legătură strînsă cu părinţii elevilor ce se vor prezenta la examenul de maturitate, astfel încît acestora să li se creeze şi în familie condiţii optime de învăţătură.

Mobilizînd toate forţele pentru stimularea studiului individual al elevilor claselor a XI-a, manifestînd grijă pentru îndrumarea şi pentru buna desfăşurare a acestui studiu, vom avea garanţia că ei se vor pregăti cu seriozitate în vederea examenului.

V. OCTAVIAN

Nici o zi pierdută

La Şcoala medie din comuna Novaci, raionul Gilort, a avut loc de curînd o întîlnire între absolvenţii de anul trecut ai şcolii şi elevii care se vor prezenta anul acesta la examenul de maturitate. Întîlnirea a avut, printre altele, şi rostul de a prilejui un schimb de experienţă privind pregătirea pentru examenul de maturitate.

Una dintre problemele asupra căreia au insistat cei ce au luat cuvîntul a fost aceea a necesităţii de a folosi cu cît mai multă grijă timpul care a rămas pînă la examen.

Într-adevăr, pregătirea pentru examenul de maturitate este strîns legată de utilizarea economică a timpului, de folosirea cu maximum de randament a fiecărei zile. Profesorii ştiu că aceasta depinde în bună măsură de ei şi de aceea caută să-şi planifice în aşa fel atît lecţiile în curs de predare cît şi lecţiile recapitulative, încît ele să fie parcurse la vreme. Dar justa folosire a timpului presupune şi asigurarea orelor de care au nevoie elevii pentru studiu. Se mai întîmplă, pe alocuri, ca unele colective didactice să organizeze acţiuni cu caracter extraşcolar care nu sînt de primă utilitate pentru elevii claselor a XI-a şi care nu constituie pentru aceştia decît o irosire de vreme în detrimentul studiului individual. Este necesar să înţelegem cu toţii că în această perioadă munca elevilor din clasele a XI-a trebuie să fie subordonată în primul rînd pregătirii în vederea examenului.

Problema justei utilizări a timpului se leagă şi de modul cum elevii înşişi preţuiesc valoarea zilelor care le-au mai rămas pînă la examen. Iată de ce este necesară îndrumarea lor şi pe această linie. Dirigintele clasei a XI-a „B" de la Şcoala medie nr. 5 din Ploieşti, de pildă, colaborînd cu biroul U.T.M. al clasei, a reuşit să elimine definitiv absenţele nemotivate şi întîrzierile, i-a convins pe elevi de necesitatea de a folosi la maximum fiecare zi pentru studiu.

Organizînd cu pricepere şi cu grijă timpul de muncă, mai ales timpul rezervat studiului individual al elevilor, îngrijindu-ne totodată ca nici o sarcină şi nici o acţiune străină preocupărilor lor de bază din acest moment să nu-i sustragă de la pregătirea pentru examen, vom rezolva una din cele mai importante probleme legate de activitatea elevilor din clasele a XI-a.

I. MIHĂILESCU

PREDAREA STRUCTURII ATOMULUI

Ce cunoştinţe dăm absolvenţilor şcolii medii?

Problema predării structurii atomului este mult prea vastă pentru a o putea epuiza în cadrul unui articol de gazetă. Ca atare, ceea ce voi spune mai jos este numai o părere pur personală în legătură cu această importantă şi actuală problemă.

Aş porni de la întrebarea : cu ce cunoştinţe despre materie, despre structura acesteia, se prezintă absolventul şcolii medii la examenul de maturitate şi, mai apoi, la concursurile de admitere în facultăţi ? Aşa cum stau lucrurile acum, aceste cunoştinţe sînt nesatisfăcătoare. Elevii clasei a XI-a primesc unele cunoştinţe parţiale despre structura materiei numai atunci cînd studiază capitolul „Structura atomului". Se ştie însă că structura atomului nu este echivalentă cu structura materiei. Înţelegerea noţiunii de materie, a unităţii structurii ei şi totodată a formelor ei de manifestare atît de variate, cunoaşterea acestor forme se pot realiza, după părerea mea, numai prin căi duale, care să oglindească atît dialectica perechilor-categorie (parţialul şi întregul, forma şi conţinutul), cît şi unitatea noţiunii filozofice de materie şi definiţia fizică a acesteia.

E drept că, din punct de vedere didactic, e mai uşor — şi, deci, recomandabil — ca unele capitole să fie predate în mod de sine stătător, izolate de altele. De exemplu, este indicat să se trateze astfel stările de agregare — solidă, lichidă şi gazoasă — a materiei, ca şi proprietăţile lor, fără să se facă o analiză mai amănunţită a structurii acestora. Este însă greşit să nu se mai revină ulterior nicăieri la aceste stări, căci în cazul acesta elevul nu va şti, bunăoară, de ce nu curge cristalul, de ce se lichefiază gazul în anumite condiţii etc. Nu mai vorbim de faptul că astăzi se cunosc nu trei stări de agregare a materiei, ci cel puţin cinci, căci s-a dovedit existenţa antimateriei şi a plasmei, aceasta din urmă începînd să fie folosită de pe acum în scopuri industriale.

Este just şi faptul că elevii studiază modulul de elasticitate în cadrul caracteristicilor corpului solid, dar nu e bine dacă profesorul nu pomeneşte despre laserul de rubin atunci cînd se referă la fenomenele legate de structura materiei. O situaţie asemănătoare se iveşte şi în legătură cu noţiunea de moleculă, studiată în cadrul chimiei, deşi din punct de vedere structural ar fi tot atît de îndreptăţită studierea ei în capitolul privitor la structura materiei.

La defalcarea atît de rigidă a studiului problemelor de fizică în şcoala medie nu ne îndreptăţeşte nimic în afară de inerţia istorică. Şi tot aceasta a dus la risipirea cunoştinţelor despre structura materiei în diferite capitole ale fizicii şi chimiei. În această privinţă, exemplul cel mai elocvent îl dau paragraful despre natura luminii şi lecţia despre lumina corpusculară, ca şi întregul capitol referitor la optică. Se tratează într-un loc natura ondulatorie şi cea corpusculară a luminii, pentru ca mult mai tîrziu să se declare că lumina este concomitent şi undă şi corpuscul (afirmaţie care astăzi este şi ea depăşită), fără să se fi pomenit vreodată despre felul cum ia naştere lumina, despre cauza acestui fenomen. Doar spre sfîrşitul studiului fizicii în şcoala medie, în cadrul capitolului despre structura materiei, se vorbeşte în treacăt despre aceste lucruri, privite mai mult ca o problemă de energie pentru explicarea liniilor spectrale. Elevii ar putea considera deci că lumina se obţine de la soare, de la stele, sau din surse de pe pămînt — şi atît. Poate că exagerez, dar în esenţă aceasta este situaţia. Într-adevăr, cum ar putea înţelege ei efectul fotoelectric dacă nu ştiu ce este electronul, de unde provine fotonul şi ce relaţii există între electron şi foton ? Adevărul este că nu înţeleg şi că, cel mult, memorează ceea ce le spune profesorul.

Deşi cunoştinţele despre structura materiei sînt prevăzute în programa examenului de maturitate, manualul de fizică pentru clasa a XI-a nu cuprinde un capitol care să trateze aceste cunoştinţe în ansamblul lor, profesorul fiind nevoit să le adune din capitolele unde sînt risipite. În total, acestea reprezintă circa 50—60 de pagini şi 11 ore de curs. În acelaşi timp, pentru optica geometrică şi pentru alte capitole ale opticii, care nu intră în programa examenului de maturitate, se dau în manual cel puţin 100 de pagini, pentru studierea cărora sînt prevăzute 20—22 de ore. Este oare justă aceastâ proporţie ? Desigur că nu. Firesc, trebuie să pornim de la concret spre abstract şi nu invers, dar se impune să luăm în considerare şi celălalt aspect al problemei, adică să ne întoarcem de la abstract la practică şi să mergem întotdeauna de la cauză la efect.

Care sînt noţiunile din domeniul fizicii care, după părerea mea, trebuie să fie neapărat cunoscute astăzi de absolvenţii şcolilor medii ?

Înainte de toate, noţiunea de particulă elementară. E uimitor, dar această noţiune fundamentală a fizicii teoretice contemporane nu se studiază în şcoala medie. Despre unele particule elementare se pomeneşte ici-colo, dar despre particula elementară ca atare nu, deşi fără aceasta nu se poate vorbi despre structura materiei. Dacă la începutul secolului nostru figura centrală a fizicii teoretice a fost atomul, în jurul lui grupîndu-se toate problemele referitoare la structura materiei, dacă mai tîrziu a fost la ordinea zilei nucleul, astăzi nu este cu putinţă să se vorbească despre structura materiei fără a se lua în seamă particula elementară.

N-aş vrea să fiu greşit înţeles. Nu propun să se demonstreze în şcoala medie ecuaţia lui Dirac, cu toate consecinţele ei. Cred însă că, aşa cum se studiază la chimie tabelul lui Mendeleev, în cadrul studierii structurii materiei, căreia se impune să i se acorde toată atenţia cuvenită, se poate şi trebuie să se studieze cele 32 de particule calculate de Dirac, astăzi demonstrate şi pe cale experimentală. Desigur, nu este cazul să se trateze separat fiecare particulă, dar elevii trebuie să afle că există asemenea particule, trebuie să ştie de unde provin şi ce relaţii există între ele.

Cred de asemenea că elevii şcolii medii ar trebui să dobîndească o imagine mai precisă a mişcării şi transformării continue a particulelor din care este construită materia, să înţeleagă că unele particule elementare se transformă necontenit în altele, că permanent se nasc particule noi şi dispar cele care au existat înainte, astfel încît numai media statistică pare macroscopic stabilă. Ar fi indicat, în acelaşi timp, să li se arate că în natură nu există un element ultim de structură, că materia nu se epuizează cu nucleul şi învelişul electronic, ci că şi dincolo de acestea se află ceva, un element încă necunoscut, care nu reprezintă însă nici el faza ultimă a materiei.

Dacă li se poate vorbi elevilor despre natura duală — ondulatorie şi corpusculară — a luminii, atunci de ce nu s-ar putea introduce şi noţiunile duale de substanţă şi cîmp, dacă nu altfel, măcar în legătură cu fenomenele electromagnetice şi gravitaţionale ? Iar fotonul (fie că este vorba de cuanta gama, de razele Röntgen, de spectrul vizibil sau de cuanta de lumină corespunzătoare spectrului infraroşu), ca şi perechea electron-pozitron, ar putea fi prezentate ca fiind cvante ale stării cîmpului excitant.

Cred că elevii ar înţelege mult mai uşor noţiunea de materie dacă s-ar porni de la imaginea ei unitară — de exemplu, de la obiectele care ne înconjoară — solide, fluide şi gazoase — prin a căror divizare succesivă am ajunge la particule din ce în ce mai mici. Li s-ar putea arăta elevilor pînă la ce punct sînt utilizabile, în acest proces, mijloacele mecanice, cînd intervine schimbarea calitativă (adică pînă cînd păstrează particula caracterele întregului), cînd se impune în mod necesar folosirea metodelor chimice şi cum, din momentul cînd moleculele sînt separate în atomii unui element, trebuie folosite metodele fizico-chimice, iar apoi mijloace pur fizice, pentru fisiunea nucleară şi dezintegrare. Dacă se urmează în mod consecvent această cale şi nu se pierde din vedere dialectica părţii şi a întregului, elevii pot ajunge foarte lesne la noţiunea de transformare reciprocă a particulelor elementare. Putem include în această imagine atît cunoştinţele despre semiconductori şi despre procesele de electron-gol ce se petrec în interiorul lui, ca şi cunoştinţele despre fisiunea nucleară, despre fuziunea termonucleară sau despre reacţiile nucleare care iau naştere în urma rafalei de mezoni din radiaţia cosmică.

Aş merge însă şi mai departe, căci socotesc că numai într-o astfel de imagine complexă a materiei se pot include în mod consecvent razele vizibile, razele Röntgen şi razele calorice, undele radio şi radiaţia gama (ca regiuni specifice ale spectrului electromagnetic continuu), ca şi imaginea electronului excitat cu perechea lui pozitronul prin emisiunea termoelectronică, sau luminoasă. Elevii pot înţelege procesul parţial numai dacă au şi o viziune de ansamblu asupra întregului proces, după cum şi structura întregului le devine clară numai prin cunoaşterea proceselor parţiale.

Imaginea ar rămîne însă incompletă dacă nu s-ar pomeni şi despre plasmă — ca despre a cincea stare de agregare — atunci cînd se studiază nucleul lipsit de ioni şi de învelişul electronic.

La fel, elevii vor înţelege ce este mulţimea particulelor elementare dacă le vom cuprinde în imaginea unitară a materiei şi antimateriei, nemaivorbind de faptul că fără aceste două noţiuni sînt de neînţeles noile procese moderne de producere a energiei de fusiune şi a energiei de anihilare. Dacă vom proceda în felul acesta, cea de-a patra şi cea de-a cincea stare de agregare a materiei nu le vor apărea elevilor ca simple curiozităţi, ci vor fi înţelese de ei ca dovezi ale structurii unice a materiei, fără de care nu se poate concepe o imagine a lumii corespunzătoare datelor fizicii moderne.

Aş dori să mai subliniez încă un aspect pe care îl socotesc de mare importanţă. Este vorba de condiţiile concrete, de mediul înconjurător şi de problema sistemului de referinţă. Nu se poate vorbi despre structura materiei, nici despre un fenomen sau un proces oarecare făcînd abstracţie de mediu, de condiţiile concrete, de sistemul de referinţă, după cum nu putem vorbi nici despre existenţa în natură a unor fenomene absolute. Cred că în şcoala medie nu este indicat să se facă studii ample în domeniul relativităţii. Este însă necesar, după părerea mea, ca elevilor să li se prezinte concepţia relativităţii ca atare, scoţîndu-se în evidenţă viteza luminii, caracterul specific al sistemelor de inerţie etc.

În încheiere aş dori să fac cîteva propuneri. Nu consider că volumul actual al cunoştinţelor referitoare la structura materiei, risipite în prezent ici-colo, ar trebui mărit în mod substanţial. Socotesc însă neapărat necesară introducerea noţiunilor mai sus amintite — în primul rînd a noţiunii de particulă elementară — ca şi regruparea materiei în vederea realizării consecvente a unităţii între parţial şi întreg, între formă şi conţinut. Mai precis, consider că trebuie să prezentăm elevilor structura materiei dintr-un punct de vedere unitar, pornind de la întreg, de la starea de agregare, spre particulă, şi apoi să refacem invers această cale, pornind de la problemele de legătură şi ajungînd la principiile de conservare.

Aş dori să accentuez că toate acestea nu cer supraîncărcarea elevilor cu noţiuni ca hiperon, barion sau lepton. Trebuie să le dăm numai acele cunoştinţe care le sînt necesare pentru ca, atunci cînd ajung la examenul de maturitate, să nu susţină cu convingere că materia se compune din protoni, neutroni şi electroni invariabili.

Conf. univ.
ANDREI WEISSMANN
Universitatea „Babeş-Bolyai"-Cluj

O legătură strînsă între noţiuni

Capitolul privitor la fizica atomică, prin studiul căreia viitori absolvenţi ai şcolii medii se familiarizează cu structura materiei şi problemele legate de aceasta, este, desigur, unul din cele mai importante capitole ale cursului de fizică din clasa a XI-a. Dacă asigurăm însuşirea conştientă a noţiunilor din acest capitol, îi ajutăm pe elevi să înţeleagă mai bine fenomenele naturii, să pătrundă mai adînc în tainele structurii materiei.

Experienţa anilor trecuţi mi-a arătat că, pentru desfăşurarea cu succes a lecţiilor privitoare la structura materiei, la energia nucleară trebuie să stărui, între altele, şi asupra problemelor legate de fizica fotonică, probleme a căror cunoaştere este neapărat necesară, după părerea mea, pentru înţelegerea aprofundată a nivelelor energetice ale atomului. (Aş vrea să spun cu acest prilej că mi se pare nefiresc faptul că programa şi manualul clasei a XI-a prezintă problemele fizicii fotonice separat, rupîndu-le de problemele structurii materiei şi de folosirea în practică a maserului şi a laserului).

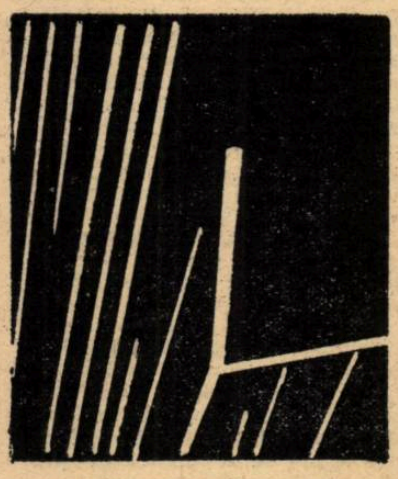

Traiectoriile particulelor alfa la transmutarea azotului în oxigen

Desigur că manualele nu pot înfăţişa întotdeauna ultimele realizări ale ştiinţei şi tehnicii. Noi profesorii, însă, avem la dispoziţie multiple modalităţi de a ne documenta asupra lor şi este de datoria noastră să le facem cunoscute şi elevilor, desigur pe măsura înţelegerii lor.

În predarea cunoştinţelor legate de structura atomului insist mult asupra însuşirii temeinice de către elevi a noţiunilor de fizică fotonică şi cvantică, astfel încît ei să înţeleagă interdependenţa existentă între fenomenele spectrale şi nivelele energetice ale atomului excitat. Atrag îndeosebi atenţia elevilor asupra faptului că în cazul tranzacţiei electronului de pe un nivel pe celălalt, el absoarbe sau emană cuante de energie în funcţie de apropierea sau depărtarea lui de nucleu. Le arăt, astfel, că în cazul cînd electronul sare de pe un nivel energetic superior (mai depărtat) pe unul mai inferior (mai apropiat), emană cuante de energie cărora le corespunde un spectru oarecare a cărui frecvenţă este bine determinată. Atrag totodată atenţia elevilor asupra faptului că intensitatea luminoasă a liniilor spectrale depinde de numărul electronilor care sar între aceleaşi nivele energetice şi amintesc, cu acest prilej, principiul funcţionării laserului şi maserului.

O atenţie deosebită acord şi cunoştinţelor legate de presiunea luminii, studierii relaţiei dintre schimbarea de energie şi schimbarea masei care se află în mişcare cu o viteză foarte mare. Caut să fac pe elevi să-şi dea seama că unei variaţii de energie a unui corp îi corespunde o variaţie de masă şi invers (în cazul cînd acesta se mişcă cu o viteză ce se apropie de viteza luminii), deoarece astfel ei vor înţelege mai lesne că în cazul fisiunii sau în cazul integrării nucleului se degajă şi respectiv se absoarbe o energie nucleară bine determinată.

Experienţa mi-a arătat că tratînd în acest mod o serie de noţiuni legate de structura materiei, acestea sînt însuşite mai uşor de către elevi, devin mai adînci şi mai trainice.

prof. ELENA TULIPANT

TEHNICA MODERNĂ
în predare

„Să învățăm a gîndi" — iată una dintre preocupările cele mai vechi ale filozofilor. Întreaga orientare a învățămîntului progresist din ultimele veacuri și mai ales din epoca noastră urmărește în mare măsură realizarea acestui obiectiv. Mijloacele tehnice puse recent la dispoziția învățămîntului și în special programarea procesului de instruire au drept scop principal tocmai însușirea de către elevi a unui mod creator de gîndire.

Se impune acum, pe prim plan, întrebarea: cum se desfășoară procesul gîndirii? Este un lucru pe care nici cel mai puternic microscop electronic, nici aparatele Röentgen perfecționate, nici utilizarea atomilor marcați nu ni-l poate dezvălui. Cîțiva dintre cei mai mari fizicieni ai lumii afirmă însă în ultimul timp, dînd probe tot mai concludente, că utilizarea ciberneticii în învățămînt ne va ajuta să dezvăluim pe deplin și această taină.

În această pagină vom prezenta cîteva dintre primele experiențe privind utilizarea ciberneticii în învățămînt, care se situează adeseori la granița între realitate și povestirea științifico-fantastică.

V. CIBERNETICA ÎN ÎNVĂȚĂMÎNT

O serie de mari institute de cercetări în domeniul ciberneticii din lume, printre care și Institutul de fizică atomică din țara noastră, organizează experimente pe linia utilizării calculatoarelor electronice — „mașini care gîndesc" — și pentru rezolvarea unor probleme din domeniul învățămîntului.

Două sînt principalele direcții în care se desfășoară cercetările în domeniul utilizării mașinilor electronice, a ciberneticii, ca auxiliar al învățămîntului.

Întîi, ca auxiliar al profesorului, ca și al omului de știință, aceste mașini pot fi utilizate pentru informare rapidă, ceea ce reprezintă un aspect extrem de important al studiului cu caracter științific efectuat în epoca noastră, cînd în multe domenii faptele și datele par să se acumuleze la nesfîrșit. În momentul de față este posibil ca mașinile electronice să fie dotate cu o „memorie" capabilă să înmagazineze toate datele privitoare la un anumit domeniu de cercetare sau la o anumită disciplină. În același timp, datorită ciberneticii, există metode ultrarapide pentru a desprinde, din toate aceste date, elementele care conduc către dezvăluirea esenței fenomenelor. Ultimele progrese înregistrate în domeniul construcției mașinilor electronice de calcul, în rîndul cărora se înscriu, ca realizări deosebit de remarcabile seriile mașinilor CIFA și MECIPT, realizate în țara noastră de Institutul de fizică atomică și respectiv de Institutul politehnic din Timișoara, permit înmagazinarea în „memoria" acestor mașini a unui milion de documente pe o suprafață de aproximativ 35 de cm pătrați, cu adîncimea de 5 cm. Dezvoltarea continuă a ciberneticii va pune pe viitor la îndemîna oamenilor de știință și a profesorilor asemenea memorii electronice cuprinzînd în spații foarte reduse datele esențiale a mii de volume aflate actualmente în biblioteci.

A doua direcție pe care o urmărese experiențele privind utilizarea mașinilor electronice de calculat și a ciberneticii în școală se referă la adaptarea acestora pentru învățămîntul programat. În sfera acestor preocupări se circumscrie și urmărirea desfășurării, etapă cu etapă, a procesului de gîndire, de care ne vom ocupa în mod special în prezentarea noastră.

Să pătrundem, deci, într-unul din laboratoarele de cibernetică în care se desfășoară o asemenea experiență. Pe un panou luminos din fața noastră este înscrisă o frază „PE UNDE RĂZBISERĂ ACUM CAPRELE NEGRE NICI NU SE SINCHISEAU DE EI".

— Sarcina elevului pe care l-am adus astăzi în laborator — ne spune fizicianul care conduce experiența, prezentîndu-ne „subiectul" acesteia — este de a stabili dacă în fraza dată este sau nu necesară o virgulă și unde anume trebuie pusă aceasta.

În fața elevului se află un mic aparat de culoare verzuie, asemănător în parte cu o mașină de scris, dar cam de două ori mai mare decît o asemenea mașină.

— Ceea ce ne interesează — ne atrage în continuare atenția experimentatorul — nu este atît răspunsul pe care îl va da elevul, cît procesul de gîndire pe baza căruia ajunge să-și formuleze răspunsul.

În acest scop, mașina cibernetică de învățat, este pusă să „analizeze" în prealabil ea însăși fraza respectivă. Fraza este scrisă pe o fișă dreptunghiulară care cuprinde în partea sa inferioară cîteva găuri dispuse într-o simetrie ciudată. Fișa este introdusă în mașină și, datorită felului cum sînt dispuse găurile respective, care reprezintă codificarea problemei în discuție, „creierul electronic" află structura gramaticală a frazei de analizat.

Elevul începe apoi, la rîndul său, analiza frazei. La început stabilește predicatele și apasă pe butoanele corespunzătoare ale mașinii. Mașina „face" — deci analiza a fost, pînă aici, corectă. Mai departe elevul stabilește dacă predicatele se referă la același subiect. Nu, predicatul „războiră" nu se referă la subiectul „caprele negre", deci virgula trebuie pusă după cuvîntul „acum". Becul verde care se aprinde în acest moment arată că răspunsul este corect, iar mașina acordă elevului nota zece.

— În mașină era prevăzută soluția optimă, ne spune experimentatorul, întrucît ea „avea încredere" că elevul va rezolva corect problema.

— Ce s-ar fi întîmplat însă dacă greșea?

— Să luăm, de pildă, acest caz — ne spune experimentatorul zîmbind și, în același timp, apasă pe butoanele care arată că predicatele „războiră" și „se sinchiseau" se referă la același subiect. Imediat se aprinde un bec roșu: Stop, ai greșit!

— Să ne închipuim — ne explică în continuare experimentatorul — că ne aflăm într-o clasă. Elevul cu care am făcut experiența a primit să scrie fraza respectivă, s-a gîndit puțin și apoi a pus virgula. A scris deci corect, dar în ce mod? S-a bazat pe cunoașterea regulilor gramaticale, sau a procedat la întîmplare? Iar dacă a pus virgula conștient care a fost procesul logic desfășurat în mintea lui? Cum a gîndit? În elucidarea acestei probleme nu ne poate veni în ajutor elevul, pentru că preocuparea lui principală este aflarea răspunsului și nu procesul de gîndire prin care se ajunge la acesta. Psihologii știu însă că procesul gîndirii este format dintr-o serie de operații efectuate într-o anumită succesiune. Aceasta înseamnă, evident, că noi, cibernetic ienii, trebuie să stabilim cu ajutorul mașinilor electronice operațiile pe baza cărora se poate rezolva în mod logic o problemă și să-i învățăm pe elevi să gîndească în succesiunea logică a acestor operații.

În general, în studierea geometriei și gramaticii, care după părerea psihologilor și în lumina experimentelor cibernetice efectuate pînă în prezent implică dificultățile cele mai mari, problemele care se pun sînt cam de aceeași natură: elevii cunosc de obicei regulile pe baza cărora trebuie să rezolve o anumită problemă, dar nu știu întotdeauna să le aplice sistematic, în înlănțuirea logică a operațiilor. Specialiștii în cibernetică au reușit să elaboreze, împreună cu psihologii, instrucțiunile de principiu sau, cum le spun matematicienii, „algoritmii" pentru anumite operații din domeniul gramaticii sau al geometriei, prevăzînd ordinea perfect logică în care trebuie desfășurate aceste operații. În mașinile electronice special construite pentru studiul „tehnicii învățării" s-au introdus apoi fișe care cereau rezolvarea unor probleme de gramatică și geometrie pe baza algoritmilor stabiliți. Mașinile au dat răspunsurile cele mai profunde și mai minuțios „gîndite". Verificarea ulterioară în școală a demonstrat că, atunci cînd elevii și-au însușit algoritmii în ordinea indicată de mașinile electronice, asimilează de două-trei ori mai repede cunoștințele din domeniul gramaticii sau geometriei decît în cazul unui studiu efectuat prin mijloace obișnuite. Experimente efectuate, de exemplu, cu o serie de copii rămași în urmă la învățătură care studiau geometria de doi ani, dar nu știau încă să rezolve probleme, au dat rezultate deosebit de concludente. După trei luni de la începerea studiului pe baza algoritmilor ce le-au fost indicați anterior acești elevi au reușit să rezolve problemele la fel de repede și de corect ca și colegii lor cei mai buni la geometrie.

Iată, așadar, un prim rezultat al aplicării ciberneticii în școală: lecția se transformă dintr-un moment al însușirii într-un mod oarecare a cunoștințelor, într-o etapă din procesul continuu al deprinderii elevilor cu procesul logic al gîndirii.

Dar să presupunem că un elev, deși cunoaște algoritmii, a greșit atunci cînd a încercat să-i aplice. Pe ce treaptă a procesului gîndirii a deviat raționamentul lui și din ce pricină? Pentru aflarea răspunsului corect la această întrebare este necesară existența unui sistem continuu de legături în dublu sens, asemănător celor pe care le asigură în corpul uman sistemul nervos. Se știe că și cea mai simplă deprindere a omului, cu caracter de automatizare, se desfășoară pe baza unui asemenea sistem de legătură în dublu sens. Să luăm, de pildă, acțiunea de a tăia firele unei cărți. De la creier spre mușchi pornește comanda: „Ia cuțitul și cartea în mîini". Mîinile apucă cele două obiecte, în timp ce prin canalele legăturii inverse se transmit creierului semnale cu privire la felul cum este efectuată această mișcare. Creierul comandă mai departe: „Introdu cuțitul între filele fiecărei coale și ține-l paralel cu poziția cărții", iar mîna efectuează mișcarea. De îndată ce cuțitul este ținut oblic sau este introdus greșit între filele cărții, o nouă comandă a creierului îndreaptă mișcarea.

În exemplul dat a fost vorba de o deprindere din cele mai simple. Cu atît mai necesară, mai indispensabilă, este asigurarea unei asemenea legături permanente în dublu sens în desfășurarea activității intelectuale, în munca de instruire.

Mașina electronică de calcul nu numai că rezolvă cu cea mai mare precizie orice problemă pe baza algoritmilor stabiliți, dar în același timp asigură permanent legăturile inverse, uneori chiar cu o rapiditate mai mare decît o poate efectua sistemul nervos în cazul unor deprinderi simple.

Teoretic, complexitatea programului „creierului electronic" este nelimitată. Dacă în cazul mașinilor mecanice simple de învățămînt sistemul de legături „întrebare-răspuns" urmează o anumită schemă fixă, mașina electronică de calcul se poate „orienta" și adapta celor mai diverse situații, găsind întotdeauna metoda de lucru care să ducă pe calea cea mai scurtă la însușirea trainică a cunoștințelor. Și nu este vorba numai de simpla rezolvare a unei anumite probleme, de analiza unei anumite fraze, de însușirea unor anume cunoștințe. Mașina electronică poate furniza orice fel de informații dintr-o anumită ramură științifică.

În prezent, în unele laboratoare de fizică atomică s-a trecut la construirea unui dispozitiv cibernetic „memorator" care, fixat la mașina electronică, va „memora" greșelile elevului ce lucrează la ea, sistematizîndu-le pe diferite categorii (greșeli tipice, greșeli întîmplătoare etc.), ceea ce va permite mașinii să stabilească un program optim în vederea corectării și prevenirii greșelilor.

Vorbind despre randamentul actual al creierului uman în calitatea sa de „mașină de învățat" și despre aportul ciberneticii la îmbunătățirea acestui randament, conducătorii marilor laboratoare cibernetice, printre care se numără cîțiva fizicieni cu renume mondial acuză desele întreruperi în procesul de însușire a cunoștințelor, subliniind că după unele calcule timpul efectiv de lucru intens al creierului este doar de 10% din totalitatea timpului în care lucrează. Cum s-ar spune, creierul uman se află pe aceeași treaptă de randament cu mașinile cu aburi... Utilizarea programării cu ajutorul mașinilor electronice poate ridica teoretic randamentul creierului uman pînă la nivelul randamentului dat de transformatoarele electrice, respectiv pînă la peste 90%.

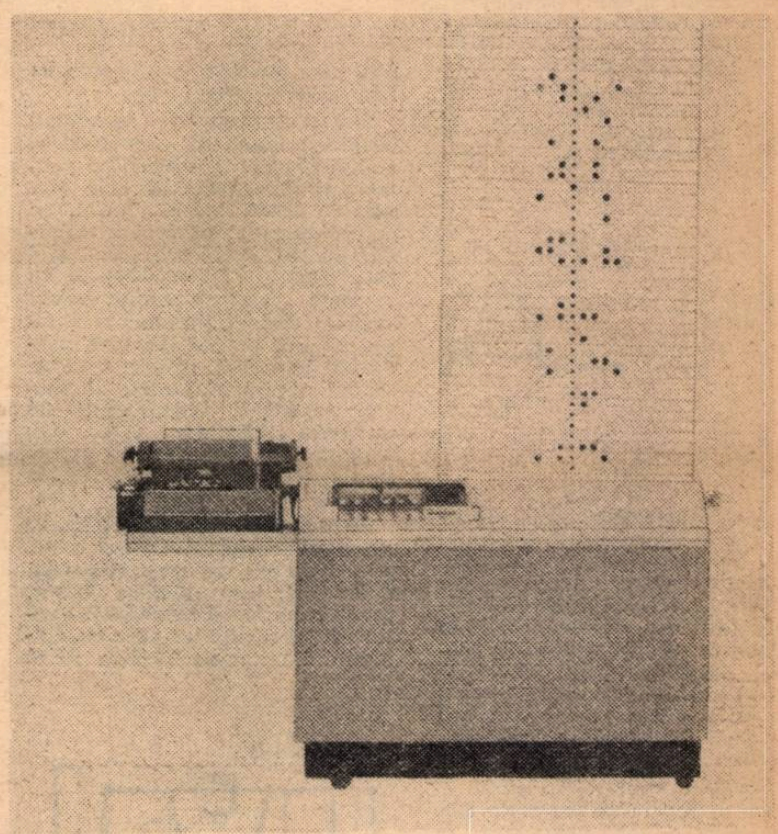

În clișeu: Imaginea unei mașini electronice de calculat de tipul celor folosite în mod curent pentru experimente în domeniul învățămîntului. În partea de sus se poate vedea o fișă perforată, cuprinzînd algoritmii de programare

În sistemul de învățămînt clasic, profesorul are posibilitatea să afle cum și-au însușit elevii materia numai atunci cînd verifică cunoștințele lor la lecție sau prin intermediul lucrărilor de control (este știut că această verificare a cunoștințelor fiecărui elev poate fi efectuată de cel mult patru-cinci ori pe trimestru). Cu atît mai redusă este posibilitatea profesorului de a verifica procesul propriu-zis al gîndirii elevului și, deci, de a transmite „comenzile de reglaj" în vederea îndreptării unei anumite greșeli în gîndire.

Calculele efectuate de o serie de psihologi cu renume din întreaga lume demonstrează că pentru a asigura însușirea tuturor noțiunilor predate în timp de douăzeci de minute sînt necesare aproximativ 150 de comenzi de reglaj pe baza legăturilor inverse. Presupunînd că într-o clasă sînt 30 de elevi, rezultă că într-un singur minut profesorul ar trebui să emită aproximativ 225 de comenzi de reglaj, ceea ce, nu numai practic, dar și teoretic, este absolut imposibil.

Iată unde poate interveni din nou cibernetica. **Mașina electronică de calcul nu numai că rezolvă cu cea mai mare precizie orice problemă pe baza algoritmilor stabiliți, dar în același timp asigură permanent legăturile inverse, uneori chiar cu o rapiditate mai mare decît o poate**

După unele calcule timpul efectiv de lucru intens al creierului este doar de 10% din totalitatea timpului în care lucrează. Cum s-ar spune, creierul uman se află pe aceeași treaptă de randament cu mașinile cu aburi... Utilizarea programării cu ajutorul mașinilor electronice poate ridica teoretic randamentul creierului uman pînă la nivelul randamentului dat de transformatoarele electrice, respectiv pînă la peste 90%.

Pentru început, specialiștii în cibernetică și psihopedagogii care efectuează cercetări în domeniul utilizării mașinilor electronice în procesul de învățămînt se mulțumesc cu creșterea de 3-4 ori a acestui randament. Experimentele lor urmăresc ca, în decurs de cîteva decenii, să se ajungă la folosirea generală în procesul de învățămînt a mașinilor electronice, așa încît întregul tineret să-și poată însuși temeinic bazele tuturor științelor, în stadiul de dezvoltare pe care îl vor atinge atunci.

Ce rol va avea activitatea profesorului în perspectiva acestui viitor destul de apropiat? Despre aceasta vom vorbi în numărul viitor al gazetei noastre, în care vom încheia ciclul de materiale intitulate „Tehnica modernă în predare".

prezentare de M. HERIVAN

Să amenajăm cît mai multe baze sportive simple

O dată cu venirea primăverii, cînd educaţia fizică şi sportul şcolar trebuie să se desfăşoare cu deosebire în aer liber, pentru a împleti munca de educaţie fizică din şcoală cu acţiunile sportive din cadrul „Spartachiadei republicane", este necesar să fie atras un număr tot mai mare de elevi pe terenurile de sport, manifestîndu-se bineînţeles toată grija ca activităţile sportive să fie subordonate procesului instructiv-educativ, să nu răpească elevilor din timpul necesar pentru învăţătură. Realizarea acestui important obiectiv impune folosirea cît mai judicioasă a bazelor sportive şcolare existente pe lîngă şcoli, ca şi amenajarea cît mai multor terenuri simple. Pentru aceasta există pretutindeni posibilităţi, în multe locuri încă nefolosite. Prin instrucţiunile comune ale M. I., C.C. al U.T.M. şi U.C.F.S. din aprilie 1963, şcolile de 8 ani, şcolile medii, şcolile pedagogice, profesionale, de meserii şi tehnice de maiştri au primit sarcina de a amenaja baze sportive simple, care să asigure posibilitatea organizării lecţiilor de educaţie fizică şi a activităţii sportive în aer liber. Directorii de şcoli, profesorii de educaţie fizică, pot aduce la îndeplinire aceste acţiuni în bune condiţii, solicitînd sprijinul activ al organizaţiilor U.T.M. şi al comitetelor de părinţi, pentru a antrena elevii în acţiuni de muncă patriotică, pentru a folosi din plin resursele locale, amenajînd cu cheltuieli minime terenuri de sport şi locuri de joacă pentru elevi în curţile şcolilor.

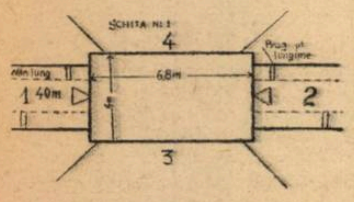

Pentru a veni în sprijinul acestei acţiuni, indicăm căile cele mai simple de amenajare în curţile şcolilor a unor mici baze sportive simple pentru practicarea exerciţiilor fizice în aer liber

1. Amenajări pentru atletism.

a) Cea mai simplă pistă pentru alergări se realizează fără amenajări deosebite. Se va alege o fîşie de teren lată de minimum 2.50 m (două culoare), de preferat de-a lungul gardului opus intrării în curtea şcolii, unde, de obicei, circulaţia elevilor în recreaţii şi, în special, a vehiculelor este redusă. Lungimea pistei se va stabili în funcţie de suprafaţa disponibilă aflată în curtea şcolii. Întreaga suprafaţă se va curăţa, iar pămîntul se va nivela şi bătători bine.

În cazul cînd solul respectiv nu are suficientă permeabilitate şi elasticitate, întreaga suprafaţă se va săpa la o adîncime de cca 15 cm. Pămîntul astfel săpat şi greblat bine va fi amestecat cu nisip în proporţie de maximum 40 la sută (pentru a-i mări permeabilitatea) şi pămînt argilos (pentru a-l lega mai bine şi a-l face mai puţin sfărîmicios). Compoziţia se va stabili în funcţie de natura solului şi de materialele ce se pot procura. Urmează apoi bătătorirea cu maiul sau tăvălugirea repetată şi, în sfîrşit, trasarea şi eventual marcarea cu var a culoarelor.

b) Putîndu-se amenaja pe un spaţiu relativ restrîns şi cu mijloace materiale modeste, amplasamentele pentru sărituri sînt la îndemîna fiecărei şcoli. Ele necesită un teren de elan, amenajarea unor gropi şi cîteva materiale (pragul la lungime şi stîlpii pentru înălţime).

Terenul de elan pentru lungime constă dintr-un culoar lat de 1,25 m şi lung de 30—40 m. Întrucît solul acestui teren trebuie să aibă o compoziţie identică cu cea de la pista de alergări, însăşi această pistă este folosită şi pentru sărituri, groapa de nisip fiind amplasată la una din margini. Rămîne doar să se amenajeze un loc de elan pentru săritura în înălţime, în vederea căreia este necesar un sector cu raza de cel puţin 15 m.

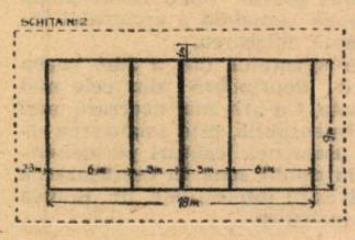

Ţinînd seama de specificul curţilor şcolare, se recomandă să se amenajeze un singur loc pentru groapă şi pista de elan (aşa cum se arată în schiţa nr. 1, în care s-au notat cu 1 şi 2 elanurile pentru lungime şi cu 3 şi 4 cele pentru înălţime). Întrucît nu în toate curţile şcolilor există spaţiu suficient pentru amenajarea tuturor pistelor de elan prevăzute în schiţă, pistele de elan se pot realiza în funcţie de spaţiul existent, combinînd de exemplu 1+2, sau 2+3, sau 1+2+3 etc. Dimensiunile gropii şi ale pistelor sînt indicate în schiţă.

c) Sectorul pentru aruncarea greutăţii trebuie să fie amenajat, pe cît posibil, pe un teren fără denivelări, din pămînt bătut, acoperit cu iarbă sau zgură. Spaţiul de elan este un cerc cu diametrul interior de 2,135 m. El se marchează cu var sau praf de cretă, banda avînd 5 cm lăţime.

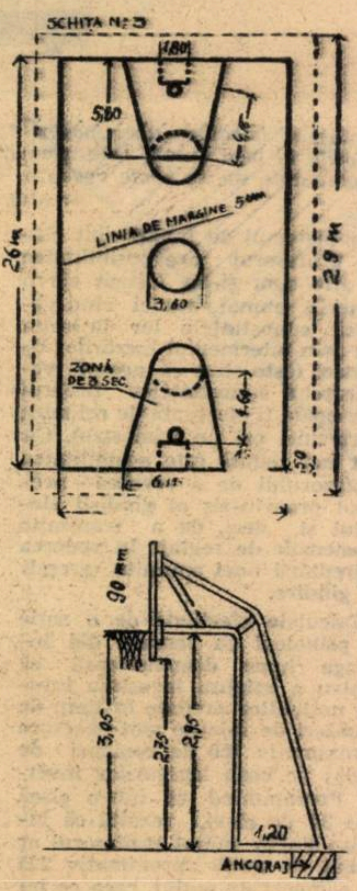

În direcţia aruncării se marchează zona de aterizare a greutăţii, care este un sector de cerc cu raza de cel puţin 12 m, ce porneşte din centrul cercului de aruncare sub un unghi de 65°. Peste acest spaţiu, din metru în metru, începînd de la distanţa de 7 m., se trasează arce de cerc. Acolo unde există posibilitatea, cercul de aruncare va fi confecţionat din metal, iar spaţiul de elan va fi betonat.

2. Amenajări pentru jocuri sportive.

a) Terenul de volei. Amenajarea unui teren de volei se poate realiza într-un timp relativ scurt şi cu cheltuieli minime. În vederea reducerii volumului de muncă, se recomandă ca terenul ales să fie cît mai accesibil, cu o suprafaţă plană, fără gropi, bolovani, arbori sau rădăcini. După curăţire, terenul se pregăteşte pentru amenajare pe baza aceloraşi criterii ca pista de atletism.

Suprafaţa necesară terenului este dreptunghiulară, avînd lungimea de 22—24 m şi lăţimea de 13—15 m. Pe această suprafaţă se trasează terenul de joc propriu-zis, cu dimensiunile de 9X18 m (vezi schiţa nr 2).

Stîlpii se vor monta pe direcţia axului mic al terenului, la 1 m. distanţă de delimitarea spaţiului de joc. Înălţimea totală a stîlpilor va fi de 3,60 m, un metru fiind îngropat în pămînt. Stîlpii se pot confecţiona din lemn sau din ţeavă (cu diametrul de 12—14 cm). Plasa se fixează pe cîrligele instalate pe stîlpi, la înălţimea de 2,10 m pentru elevii din şcolile de 8 ani şi de 2,24 m

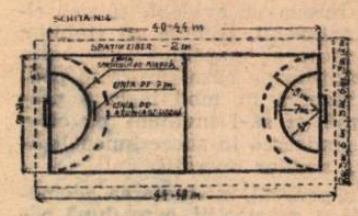

(fete) şi 2,43 m (băieţi) pentru elevii din şcolile medii.

Pentru a uşura marcajul terenului se recomandă ca la intersecţia liniilor de marcaj să se bată ţăruşi coborîţi la 1 cm faţă de nivelul terenului. Banda de marcaj are o lăţime de 5 cm. şi se execută cu var sau praf de cretă.

b) Terenul de baschet. Pentru amenajarea unui teren de baschet este necesară o suprafaţă de teren drept, fără denivelări, cu dimensiuni minime de 17X29 m. Terenul de joc are dimensiunile de 14X26 m şi poate fi realizat din pămînt bătut, argilă cu nisip sau zgură. Dacă există posibilitatea realizării terenului pe o suprafaţă asfaltată, avantajele sînt deosebit de mari atît în privinţa amenajării, cît şi a întreţinerii.

Terenul de joc va fi marcat cu linii groase de 5 cm. Panourile se vor executa din scînduri de 2,5 cm grosime, aşezate vertical. Suporţii panourilor pot fi din stîlpi de lemn, metal sau beton armat, cu dimensiunile indicate în schiţa nr. 3.

Coşul se compune dintr-un inel metalic (de 1,5—2 cm grosime), cu diametrul interior de 45 cm şi plasă cilindrică fără fund.

c) Pentru handbal în 7 se va alege un teren cît mai drept, fără denivelări, lipsit de umezeală şi cît mai departe de surse de fum. Pregătirea terenului (săparea, amestecul, nivelarea şi apoi baterea sau tăvălugirea) se face ca la pista de atletism. Liniile de marcaj au o lăţime de 5 cm şi se realizează cu var sau praf de cretă (schiţa nr. 4).

Porţile — fixe sau mobile — avînd dimensiunile din schiţă, vor fi prevăzute cu plase din sfoară, cu ochiuri de 8X8 cm.

prof. V. SIMIONESCU
inspector în Ministerul Învăţămîntului

Mingea — tovarăş drag de joacă

POSTA redacţiei

MĂNESCU ELENA — Tîrgovişte: Absolvenţii din învăţămîntul superior fără frecvenţă din anii 1961 şi următorii au dreptul la un singur concediu de studii plătit, cu durata de 30 de zile calendaristice, în vederea prezentării la examenul de stat. Acest concediu se poate acorda la oricare din sesiunile de examen cuprinse în termenul de 2 ani şi jumătate de la terminarea facultăţii.

Cît priveşte pe absolvenţii seriilor anterioare care nu şi-au trecut examenul de stat, inclusiv cei care s-au prezentat şi nu au promovat, ca şi cei care se prezintă ulterior, pe baza unei aprobări speciale, nu pot beneficia decît de concediu fără plată. De asemenea se acordă concediu fără plată şi absolvenţilor din învăţămîntul superior — cursuri de zi — încadraţi în producţie, care se prezintă la examenul de stat.

VANCEA VICTORIA — Timişoara: Indemnizaţia de instalare — egală cu un salar lunar — se acordă numai acelor absolvenţi ai instituţiilor de învăţămînt superior sau ai şcolilor pedagogice ce sînt numiţi în învăţămînt într-o altă localitate decît cea în care au domiciliat, indiferent dacă au fost încadraţi la unităţi şcolare situate în mediul rural sau urban. Dacă nu v-aţi schimbat şi domiciliul în urma repartizării în învăţămînt, nu aveţi dreptul la plata indemnizaţiei de instalare, chiar dacă funcţionaţi într-o altă localitate decît cea în care aveţi domiciliul legal.

CUMPĂTĂ I. — Bucureşti: Directorul unei unităţi de învăţămînt care are calitatea de ordonator de credite (şcoli medii, speciale, sportive, profesionale, tehnice, case de copii, case de pionieri), are dreptul să angajeze, să transfere şi să elibereze din funcţie întregul personal administrativ-gospodăresc al unităţii. Numai în cazuri speciale cînd directorul nu are această calitate, angajarea personalului administrativ-gospodăresc se face de către comitetul executiv al sfatului popular în subordinea căruia se află unitatea.

POP VASILICA — educatoare: Dacă aţi absolvit cursurile fără frecvenţă ale şcolii, vi se acordă pentru prezentarea la examenul de maturitate un concediu de studii fără plată. Numai absolvenţii cursurilor serale pot primi — o singură dată — un concediu plătit de 30 de zile calendaristice, care să nu depăşească 1.000 lei lunar.

PINTEA MARIA — Tulcea: Atîta timp cît sînteţi, temporar, în incapacitate de muncă (concediu medical sau pensionare temporară de invaliditate pe 6 luni sau un an) vi se rezervă catedra pînă la revenirea în funcţie. Nu beneficiază de această dispoziţie cei care prezintă o invaliditate ireversibilă sau au împlinit limita de vîrstă pentru acordarea pensiei de bătrîneţe.

CONCURS

INSTITUTUL DE CONSTRUCŢII DIN BUCUREŞTI, anunţă scoaterea la concurs a următoarelor posturi didactice:

1) **profesor** la disciplinele canalizări, hidraulică şi lucrări edilitare, poziţia 1 din statul de funcţiuni al catedrei de alimentări cu apă şi canalizări;

2) **profesor** la disciplina topografie, poziţia 2 din statul de funcţiuni al catedrei de topografie;

3) **conferenţiar** la disciplinele chimie generală — materiale de construcţii, poziţia 7 din statul de funcţiuni al catedrei de chimie şi materiale de construcţii.

Persoanele care doresc să participe la concurs vor înainta, în decurs de o lună de la publicarea prezentului anunţ, o cerere adresată rectorului Institutului de construcţii din Bucureşti, însoţită de următoarele acte: copie legalizată de pe diploma de stat sau de pe actul echivalent de studii superioare; copie legalizată de pe diploma de doctor sau candidat în ştiinţe; copie legalizată de pe atestatul de profesor sau conferenţiar; lucrările ştiinţifice ale candidatului, într-un exemplar; certificatul de caracterizare a activităţii profesionale şi sociale a condidatului, eliberat de instituţia în care acesta îşi are funcţia de bază; memoriu de activitate didactico-ştiinţifică, semnat de candidat; autobiografia.

Cei ce funcţionează într-o instituţie de învăţămînt superior sînt obligaţi să comunice în scris, rectorului, înscrierea la concurs. Orice informaţie suplimentară se poate cere la rectorat.

Din activitatea organizaţiilor sindicale

Sprijin încheierii cu succes a anului şcolar

În perioada care a trecut de la deschiderea anului şcolar în curs, organizaţiile sindicale au iniţiat numeroase acţiuni menite să sprijine îndeplinirea planului general de muncă al şcolilor, să mobilizeze şi să stimuleze pe membri de sindicat la o activitate didactică susţinută, ritmică.

La Şcoala medie nr. 1 din Tecuci, organizaţia sindicală a iniţiat, de pildă, în trimestrul II al anului şcolar un simpozion privind „Etica profesiunii noastre" în care un loc central l-a ocupat discutarea modului cum sînt îndeplinite obligaţiile profesionale ce rezultă din planul general de muncă al şcolii. S-a arătat cu acest prilej, pe baza unor exemple concrete, cum se reflectă în munca la clasă pregătirea conştiincioasă a profesorului, dorinţa lui de a căuta mijloace şi căi noi în vederea ridicării nivelului predării. Ecoul acestei acţiuni a îndemnat şi alte organizaţii sindicale din şcolile oraşului Tecuci să iniţieze asemenea discuţii.

O contribuţie importantă la mobilizarea cadrelor didactice în vederea îndeplinirii planului general de muncă al şcolii aduc şi şedinţele organizaţiilor sindicale în care se dezbat probleme privind munca profesională a membrilor organizaţiei respective. Asemenea şedinţe, care au dat rezultate dintre cele mai bune s-au ţinut la multe şcoli din raioanele Răcari, Slatina, din raionul 16 Februarie al oraşului Bucureşti etc. Analizînd modul în care membrii de sindicat s-au achitat de sarcinile ce le reveneau din planul şcolii, popularizînd cele mai bune metode obţinute de învăţători şi profesori, adunările respective au constituit şi un mijloc de stimulare şi mobilizare a tuturor participanţilor la o activitate cît mai rodnică.

În perioada pe care o străbatem acum, organizaţiile sindicale sînt chemate să-şi aducă larg contribuţia la îndeplinirea acelor sarcini din planul general de muncă al şcolii care sînt legate nemijlocit de încheierea cu succes a cursurilor. Ele se străduiesc în primul rînd să ajute la buna organizare a tuturor activităţilor iniţiate în acest scop, la atragerea întregului colectiv pedagogic în aceste acţiuni la crearea unui climat favorabil canalizării tuturor energiilor spre o cît mai temeinică pregătire a tuturor elevilor şi îndeosebi a celor ce urmează să se prezinte la examenul de maturitate.

Organizaţia sindicală de la Şcoala medie „Garabet Ibrăileanu" din Iaşi, de exemplu, a prevăzut în planul său de muncă pe ultima perioadă a anului şcolar să sprijine comisiile metodice din şcoală în privinţa acţiunilor legate de buna organizare a recapitulării finale a materiei. În acest scop s-a popularizat experienţa bună acumulată în anii trecuţi, a fost procurat material documentar pe tema recapitulării din lucrările apărute la E.D.P. şi în presa pedagogică, cadrele cu experienţă îndelungată şi rodnică au fost solicitate să sprijine cadrele tinere. Ca urmare a acestui sprijin, planurile întocmite de cadrele didactice în ce priveşte organizarea recapitulării finale a materiei prevăd ca aceasta să se desfăşoare pe baza unei sistematizări sintetice, prin parcurgerea celor mai însemnate probleme ale disciplinelor predate. Astfel, în recapitularea materiei se acordă o mare grijă revederii celor mai importante probleme studiate. Pentru recapitularea la limba romînă, de exemplu, s-au fixat teme ca : „Eroismul poporului oglindit în literatura noastră clasică", „Critica societăţii burghezo-moşiereşti în operele realist critice studiate" ş.a. La clasele a XI-a se dă o atenţie deosebită recapitulării a ceea ce este esenţial în creaţia scriitorilor noştri contemporani, caracteristicilor literaturii din cei 20 de ani care au trecut de la eliberarea patriei noastre.

Mobilizaţi de organizaţia sindicală, şi învăţătorii Şcolii medii „Garabet Ibrăileanu" din Iaşi. se ocupă cu toată grija de consolidarea cunoştinţelor pe care le-au predat în cursul anului, astfel încît elevii lor să fie cît mai bine pregătiţi. Astfel, pentru sistematizarea cunoştinţelor de aritmetică, ei au prevăzut să sublinieze legăturile dintre cele patru operaţii, să stăruie asupra măsurării lungimilor, a suprafeţelor, a volumelor, greutăţii şi timpului.

Contribuţia organizaţiilor sindicale la traducerea în viaţă a măsurilor luate în vederea încheierii cu succes a anului şcolar vizează îndeaproape şi problema justei repartizări a sarcinilor. Aşa cum s-a mai arătat şi cu alte prilejuri, pe alocuri se mai întîmplă ca unii profesori să fie antrenaţi în activităţi metodice şi social-culturale mai multe decît ar avea posibilitatea să îndeplinească, în mod firesc, în bune condiţiuni. Chiar dacă aceştia caută să nu-şi neglijeze obligaţiile de catedră, nu se poate ca supraîncărcarea să nu se oglindească în munca lor de pregătire şi desfăşurare a lecţiilor. Or, o asemenea situaţie poate primejdui obţinerea unor rezultate bune mai ales acum, în ulitmul trimestru. Iată de ce organizaţiile sindicale se preocupă în această perioadă, cu toată atenţia, de înlăturarea supraîncărcării cadrelor didactice. Măsurile energice luate pe această linie cu ajutorul organizaţiei sindicale la Şcoala medie nr. 32 din Capitală, de exemplu, n-au întîrziat să-şi arate roadele. Aici sarcinile cultural-obşteşti sînt acum repartizate unui număr mult mai mare de cadre didadctice decît în trecut şi acestea s-au dovedit tot atît de capabile să le ducă la îndeplinire ca şi predecesorii lor suprasolicitaţi. Printr-o asemenea organizare a muncii toţi profesorii dispun acum de mai mult timp liber pentru pregătirea lecţiilor, a orelor de consultaţii etc.

Desigur că există numeroase alte aspecte care oglindesc preocupările organizaţiilor sindicale din şcoli în această etapă, premergătoare încheierii anului şcolar. Fiind alături de conducerea şcolilor, mobilizînd şi stimulînd activitatea în această direcţie a membrilor de sindicat, ele îşi împlinesc una din importantele sarcini trasate de Plenara C.C.S. din iunie 1963.

C. RĂDOI

MANUALE

Manualul de agricultură pentru clasa a VII-a

Manualul de agricultură pentru clasa a VII-a este în general izbutit, atît din punct de vedere al conţinutului, cît şi ca formă de prezentare. În redactarea lui s-a depus o grijă deosebită pentru asigurarea unor formulări precise din punct de vedere ştiinţific, ca şi a unui stil atrăgător.

Cu toate acestea, folosirea în predare a manualului scoate la iveală şi unele scăderi, în special în ceea ce priveşte concordanţa cu programa, ca şi în ceea ce priveşte calitatea unor ilustraţii.

De exemplu, tema privind „Hrănirea raţională a animalelor", din capitolul „Zootehnia generală" (pag. 35—89) este insuficient explicată. La pag. 86 este dat tabelul privind necesarul de hrană (norma alimentară) a animalelor. Ar fi fost însă nevoie ca acest tabel să includă şi o serie de date referitoare la raţiile alimentare pentru speciile de animale care sînt prevăzute în programa clasei a VII-a şi să se ţină seama de vîrstă, greutatea corporală şi producţia pe care o dau animalele. În acest mod elevii ar fi avut la dispoziţie modele concrete de raţii alimentare, care să indice cîte unităţi nutritive conţine o anumită cantitate de albumine digestibile, o anumită cantitate de zaharide etc. şi care este necesarul pentru fiecare specie în raport cu procentul de creştere în greutate, cu vîrsta şi cu producţia pe care o dă.

La rîndul său, tabelul de la pag. 89 ar fi trebuit să cuprindă, pe lîngă conţinutul de nutreţuri de origină vegetală şi de origină animală, şi nutreţuri de origină minerală.

Astfel de completări, pe care le socotesc deosebit de necesare, nu vor încărca prea mult manualul, constituind în schimb un sprijin real pentru profesor şi elevi.

Prezintă neclarităţi şi unele figuri din manual. De exemplu, schema din figura 5 (pagina 12), intitulată „Mersul bolului alimentar în stomacul rumegătoarelor", îngreuiază înţelegerea de către elevi a noţiunilor prezentate în text, ei neputînd urmări clar pe figură drumul parcurs de bolul alimentar.

În legătură cu aspectul grafic al manualului, cred că ar fi necesar ca acesta să cuprindă pe lîngă figuri şi scheme şi unele ilustraţii colorate în care să se prezinte diferitele rase de animale studiate.

Observaţiile pe care le vor face profesorii de specialitate pe marginea manualului de agricultură pentru clasa a VII-a vor contribui, desigur, la îmbunătăţirea lui în noua ediţie, conform cerinţelor predării acestui obiect.

Prof. NEDA ŞTEFAN
comuna Redea, raion Caracal

Fizica pentru clasa a VI-a

Cînd li s-au distribuit cărţile de către diriginte la începutul anului şcolar, elevii clasei a VI-a au manifestat o deosebită curiozitate pentru manualul de fizică. Şi pe bună dreptate. Era obiectul cu care făceau cunoştinţă pentru prima dată, care avea să le dezlege o seamă de probleme şi să-i facă să înţeleagă multe fenomene din natură.

Fiind chemat să-i introducă pe elevi în studiul fenomenelor fizice, fenomene atît de variate şi cu atît de multe aplicaţii în viaţă, manualul de fizică pentru clasa a VI-a trebuie lucrat cu o atenţie deosebită respectîndu-se principiile didactice, astfel încît elevii să înţeleagă uşor noţiunile, definiţiile, experienţele, concluziile etc., să capete interes şi dragoste pentru studiul fizicii. În bună parte, manualul existent acum în şcoli corespunde acestor cerinţe. Vrem să atragem însă atenţia şi asupra cîtorva chestiuni prezentate deficitar, asupra cărora autorii pot să revină cu uşurinţă la viitoarea ediţie.

Bunăoară, noţiunea de **corp**, aşa cum reiese din exemplele date la pag. 3, poate de naştere la confuzii, deoarece elevii pot trage uşor concluzia greşită că în natură numai solidele şi lichidele ocupă locuri în spaţiu. Credem că, pentru concretizarea noţiunii, ar fi fost bine să se fi prezentat şi exemple de corpuri gazoase. În acest caz desigur că elevii ar fi putut da răspunsuri corecte şi la tema nr. 1 de la pag. 11 : „Daţi exemple de corpuri".

Autorii au procedat just din punct de vedere metodic pornind, în tratarea temelor, de la prezentarea unei experienţe, dar concluziile nu sînt întotdeauna pe de-a întregul satisfăcătoare. De pildă formularea definiţiei densităţii (pag. 25) este greoaie. Socotim că, pornind de la experienţa descrisă, definiţia ar fi devenit mai inteligibilă dacă s-ar fi formulat, de exemplu, astfel : Densitatea unui corp este dată de masa unităţii de volum a respectivului corp. Pe baza unei asemenea definiţii elevii şi-ar putea da seama mai uşor că densitatea lemnului, bunăoară, este de 0,7, deoarece masa unui centimetru cub de lemn cîntăreşte 0,7 g.

Credem că dacă unele note sînt necesare pentru înţelegerea textului, este mai bine ca ele să fie incluse în text decît în subsolul paginii. De pildă, nota de la pagina 93 în legătură cu soluţiile şi concentraţiile lor ar trebui să capete mai multă amploare, deoarece fără cunoaştere clară a acestor noţiuni elevii nu vor putea înţelege rostul gradaţiilor de pe tijele areometrelor.

Ar fi fost poate necesar ca, atunci cînd vorbeşte despre folosirea kilogramului-forţă ca unitate de măsură (la tema „Măsurarea forţelor"), manualul să specifice că această unitate nu va mai fi folosită în continuare, întrucît în noul sistem de măsuri — Sistemul Internaţional — unitatea de măsură pentru forţă este newtonul.

Mărimile invers proporţionale (pag. 70) sînt, după părerea noastră, prea puţin analizate şi exemplificate. Credem că era bine să se fi dat mai multe exemple şi să se fi folosit şi date numerice.

La reeditarea manualului ar trebui îmbunătăţite, credem, şi fotografiile. Fotografia de la pag. 53, de exemplu, care prezintă diferite dinamometre, nu are valoarea instructivă deoarece îi lipseşte claritatea.

În general însă, cu toate aceste lipsuri — care, după cum am spus, pot fi uşor remediate într-o nouă ediţie — manualul de fizică pentru clasa a VI-a este un manual bun, care vine efectiv în sprijinul profesorilor şi elevilor.

Prof. I. POPESCU
Roşiori de Vede

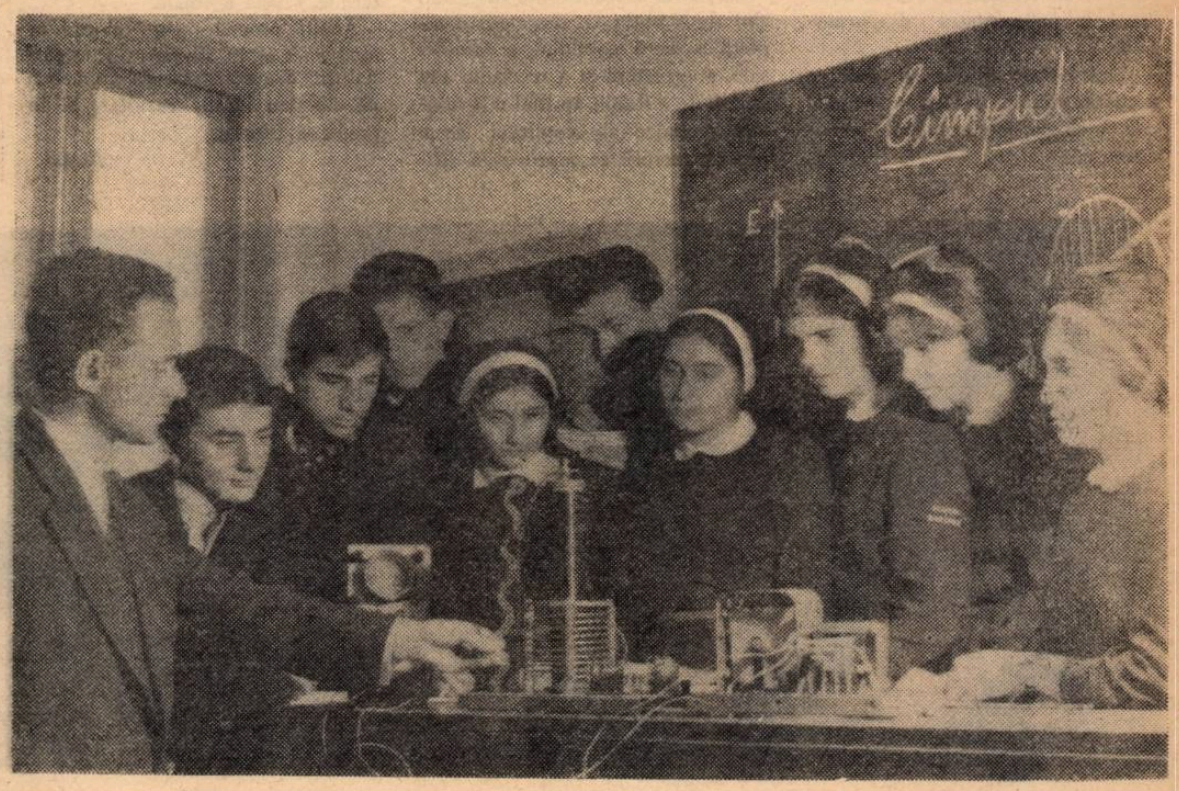

O oră de fizică la Şcoala medie din Baia Sprie, regiunea Maramureş

Elevi la Biblioteca orășenească din Mediaș

Din PRESA de peste hotare

• PUBLICAȚIA PEDAGOGICĂ „DEUTSCHE LEHRERZEITUNG“ DIN R.D.G. A ÎMPLINIT UN DECENIU DE EXISTENȚĂ. În toți acești ani de dezvoltare și de luptă pentru o școală socialistă, „Deutsche Lehrerzeitung“ a desfășurat o activitate importantă. În centrul activității sale publicistice au stat sarcinile trasate de P.S.U.G. cu prilejul conferințelor școlare, introducerea instrucției și educației politehnice, discuția largă cu masele pentru pregătirea legii învățămîntului etc. În viitor „Deutsche Lehrerzeitung“ își propune să se preocupe în special de problemele de perspectivă ale pregătirii tineretului în școli, de realizarea educației în spiritul dragostei de muncă, de îmbunătățirea predării matematicii și științelor naturii, de familiarizarea elevilor cu tehnica modernă de producție și cu problemele tehnologiei.

• CURSURI PENTRU ELEVII CU ÎNCLINAȚII SPRE ANUMITE DISCIPLINE. Spre a da elevilor din clasa a XII-a secundară care au înclinații speciale pentru anumite discipline posibilitatea de a le studia în raport cu interesele lor, comisia școlară din orașul Edmonton (Canada) a organizat o serie de cursuri și lucrări practice. Acestea se desfășoară seara, după lecții, la universitatea din localitate.

Printre specialitățile predate se numără chimia, fizica, matematicile, biologia, engleza, limbile moderne etc.

• TELEVIZIUNEA ȘCOLARĂ POATE ÎNLOCUI MUNCA DE PREDARE A PROFESORULUI? Unii pedagogi consideră că televiziunea ar putea, într-un viitor nu prea îndepărtat, să înlocuiască lecțiile predate de profesori. Universitatea din Queenland (Australia) a organizat, în colaborare cu Comisia australiană de radiodifuziune, o experiență în acest sens.

Experiența a urmărit să consemneze și apoi să studieze reacțiile elevilor din mai multe școli în timpul emisiunilor televizate. În acest scop au fost instalate aparate de televiziune în 17 școli și au fost transmise 4 programe televizate pe săptămînă, privind engleza, matematicile, științele naturale etc.

Cu tot interesul pe care-l prezintă aceste lecții, ele nu pot înlocui — conchid experimentatorii — lecțiile predate de profesor. Învățămîntul televizat poate fi de mare folos doar ca o completare a procesului de învățămînt obișnuit.

• CENTRU DE STUDIERE A PERSONALITĂȚII COPILULUI. Cu concursul Departamentului sănătății, în Bengalul apusean (India) s-a organizat un centru de studiere a personalității copilului. Centrul dispune de un personal calificat, compus dintr-un psiholog școlar consultant, un psihiatru, un pediatru și un număr de colaboratori specialiști în munca socială.

Scopurile esențiale ale centrului sînt de a obține o descriere completă a vieții copilului, a familiei sale, a eredității și a mediului său social, de a stabili aptitudinile mintale și fizice ale copilului, de a preciza factorii care provoacă dificultățile constatate, de a elabora un progam de muncă pentru îndepărtarea piedicilor care împiedică dezvoltarea copilului, de a urmări cazurile prin vizite regulate în familie.

• REFORMA ȘCOLARĂ DIN POLONIA. Noua reformă școlară din Polonia prevede organizarea școlii elementare de 8 ani și a școlii medii de cultură generală de 4 ani. Reforma a început să se aplice progresiv. Clasa a VIII-a a școlii, de 8 ani, nou înființată, va funcționa pentru prima dată în anul școlar 1966—1967.

• CINEMATOGRAFUL ÎN ȘCOALĂ. În urma unor cercetări întreprinse în școlile din U.R.S.S. s-a ajuns la stabilirea unor procedee variate de folosire a cinematografului în școli, așa încît acesta să dea rezultate cît mai bune.

Astfel, o dată cu prezentarea filmelor, li se pun elevilor întrebări pregătite în prealabil de profesori. Întrebările pot fie să preceadă, fie să urmeze demonstrației unui film sau a unui fragment de film.

După o mai îndelungată pregătire, li se cere elevilor înșiși să dea explicațiile necesare înțelegerii filmului. Profesorii îi îndrumă să nu se mărginească a descrie ceea ce văd, ci să sublinieze fenomenele care prezintă o aplicare a cunoștințelor studiate de ei.

În timpul explicațiilor filmele sînt rulate încetinit, iar pentru fixare în viteză normală.

Aceste procedee sînt folosite în mod special în studierea științelor naturii. S-a constatat de asemenea că ele dau bune rezultate și în predarea istoriei.

A. L.

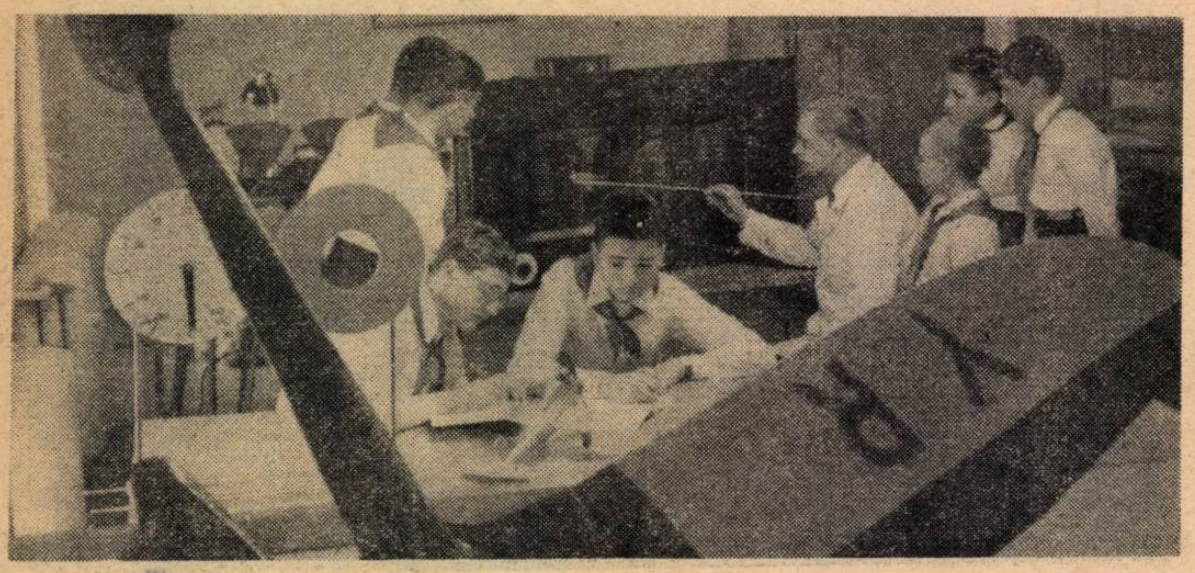

Aeromodeliști

CORESPONDENȚA

Prin numărul lor mereu sporit, prin varietatea problemelor abordate, scrisorile pe care le primește zi de zi redacția noastră dau o imagine amplă a multitudinii preocupărilor pe care le au profesorii și învățătorii de pe întreg cuprinsul țării.

Iată cîteva spicuiri din corespondența sosită în ultimul timp.

Apoldul de Jos - Sebeș

• Sub titlul „Impresii de la o sesiune de comunicări științifice“, prof. *Anton Turcașiu* analizează cîteva din principalele probleme puse în discuție cu prilejul sesiunii de comunicări științifice organizate la stațiunea experimentală horticolă din Geoagiu de către filiala din Orăștie a Societății de științe naturale și geografie. El scrie, printre altele: „În cele două zile de activitate pe secții (științe naturale, geografie, geologie, fitogeografie) numeroși profesori din învățămîntul de cultură generală au prezentat o serie de lucrări, dintre care amintim: „Aplicarea învățăturii miciuriniste în predarea lecțiilor de științe naturale“, „Metode folosite în crearea soiurilor de pomi“, „Contribuție la studiul geografic al industriei regiunii Hunedoara“, „Geologia Văii Mureșului“, „Unele aspecte ale educării ateist-științifice a elevilor prin predarea capitolului „Pămîntul, corp ceresc“, „Lucrări practice de geografie fizică“, „Cîteva probleme metodice ale predării geografiei la clasa a III-a“ ș.a.

Discuțiile purtate pe marginea comunicărilor și referatelor au contribuit la îmbogățirea cunoștințelor de specialitate ale profesorilor participanți la sesiune“.

Curtea de Argeș

• Prof *Luca I. Ionescu* prezintă, în corespondența pe care ne-a trimis-o, preocupările cercului pedagogic al cadrelor didactice care predau agricultura în școlile din raionul Curtea de Argeș.

„De curînd acest cerc — scrie corespondentul nostru — a organizat un schimb de experiență între cadrele didactice de specialitate din raion și cele din raionul Pitești. Cu acest prilej s-au prezentat două referate și anume: „Rezultatele experiențelor obținute pe terenul școlar experimental al Școlii medii din comuna Domnești“ și „Materiale didactice de agricultură confecționate cu mijloace locale“. Participanții la schimbul de experiență au vizitat cu acest prilej și terenul experimental al Școlii de 8 ani din Tifești, raionul Curtea de Argeș, ca și laboratorul de agricultură al școlii amintite.

Schimbul de experiență a constituit un imbold în activitatea membrilor cercului nostru, determinînd extinderea organizării unor laboratoare de agricultură unde să se desfășoare lucrările practice cu caracter de cercetare.

Tot în cadrul cercului s-au organizat și lecții deschise de legumicultură, pomicultură, viticultură, zootehnie etc.“.

Urziceni

• Prof.*Gheorghe Gheorghiu* ne scrie despre inițiativa profesorilor de științe naturale și geografie din Urziceni care au construit cu mijloace locale o seră în suprafață de 25 m.p. unde se aplică în mod practic cunoștințele teoretice de științe naturale și agricultură. Aici sînt cultivate legume și zarzavaturi timpurii și diferite varietăți de flori.

În cadrul orelor de agricultură s-au putut organiza cu elevii în seră lecții practice interesante, ca de pildă: „Combaterea bolilor criptogamice la plante“, „Lucrările de repicare la roșii“ etc.

Elevii din clasa a VI-a, care anul acesta studiază legumicultura, au desfășurat lucrări practice de întreținere și de îngrijire a răsadurilor din seră. În scurt timp, îndrumați de profesori, ei vor trece la lucrările de plantare a răsadurilor timpurii în cîmp.

Botoșani

• Școala medie „Mihail Eminescu“ din Botoșani — arată în corespondența sa prof. *Eufrosina Vicoveanu* — și-a procurat de la Arhiva națională de filme din București filmele didactice „Circulația sîngelui“, „Compoziția și proprietățile sîngelui“, „Studiul funcționării organelor digestive“.

Proiecția filmelor a fost urmărită cu deosebită atenție de elevii claselor a X-a, care au înțeles astfel mai bine o serie de cunoștințe din domeniul anatomiei. Proiecțiile i-au familiarizat pe elevi și cu unele probleme de fiziologie, ca „metoda fistulelor digestive“ a lui Pavlov, experințele referitoare la „prînzul fictiv“ și „micul stomac“ — în care au putut observa influența sistemului nervos asupra activității organelor digestive — etc.

Cadrele didactice și-au putut da încă o dată seama de importanța folosirii și valorificării la lecție a mijloacelor tehnice noi puse la dispoziția învățămîntului.

Turnu Măgurele

• După cum ne relatează corespondentul nostru, prof *Anastasie Bogdan*, comisia metodică a profesorilor diriginți de la liceul „Unirea“ din Turnu Măgurele a reușit să asigure în acest an ședințelor sale un conținut bogat, abordînd printre altele numeroase probleme legate de educarea ateist-științifică a elevilor.

Recent, prof. Leontina Petrescu a expus un referat intitulat „Rolul dirigintelui în educarea ateist-științifică a elevilor“. După referat a avut loc o oră de dirigenție, ținută la clasa a IX-a, cu tema „Rolul științei în construirea vieții noi, socialiste“. În continuare s-au purtat discuții interesante, care au scos în evidență rezultatele obținute de fiecare diriginte în munca de educare ateist-științifică a elevilor.

Sighișoara

• Educarea comunistă a tinerei generații este o preocupare de zi cu zi a Casei pionierilor din Sighișoara — ne scrie prof. *Mircea Băltescu*. Colectivul pedagogic care lucrează aici a creat, prin acțiunile politice de masă ce le organizează, un climat educativ prielnic rezolvării cu succes a sarcinilor educației comuniste.

Prin forme variate și intuitive Casa pionierilor din Sighișoara urmărește să-i familiarizeze pe pionieri cu minunatele tradiții de luptă revoluționară ale poporului nostru, să sădească în sufletele lor patriotismul fierbinte, devotamentul față de patria socialistă, de cauza partidului, dragostea față de muncă și respectul față de cei ce muncesc. Pe această linie se înscriu montajul muzical literar „Pagini glorioase din lupta clasei muncitoare din țara noastră“, adunările tematice „Măreț pămînt al patriei iubite“, „Amintiri despre Doftana“, „Să fim mereu în frunte“.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București. Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii voluntari din unitățile de învățămînt. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii. Piața Scînteii București.

40 132

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Gazeta ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Anul XVI nr. 752 — vineri 24 aprilie 1964 — 8 pagini 25 bani

NOTELE

Notele — care exprimă aprecierea dată de pedagog pregătirii elevilor — trebuie să arate la sfîrșitul anului, cît mai aproape de realitate, în ce măsură și-au însușit cunoștințele prevăzute în programă, cum au răspuns, trimestru după trimestru, cerințelor ei.

Mai ales acum, în lunile sfîrșitului de an, poți auzi însă nu o dată, în cancelarie, convorbiri ca acestea :

— Știi, tovarășă dirigintă, Marcela m-a dezamăgit astăzi. Am luat-o prin surprindere și mi-a răspuns cel mult de șapte. Dar nu i-am pus nota în catalog. Nu voiam să-i stric media : are numai de zece la obiectul meu...

Sau :

— Cum se mai prezintă Popescu ? Crezi că va putea promova la romînă ? Mă interesează problema deoarece, dacă nu capătă notă de trecere nici la romînă, voi avea un repetent în clasa la care sînt diriginte. Și, bineînțeles, nu-mi convine.

— Ca să spun drept, este destul de slăbuț. Se descurcă cu mare greutate. Dar am să-l trec pînă la urmă. Am să încerc să scot ceva de la el, ca să-i pot da media și să nu rămînă repetent din pricina mea.

— Te rog ! Dacă se rezolvă problema lui, n-o mai am decît pe aceea a lui Georgescu. Nu, nu la dumneata. La geografie. Auzi, el are note de trecere la toate obiectele, și încă nu la limită. Numai la geografie este amenințat să cadă. Apoi spune dumneata : nu-i păcat să rămînă băiatul la un singur obiect, și încă la geografie ?

Către sfîrșitul trimestrului al treilea poți fi martor și la situații de acestea :

— Tovarăși profesori — spune directorul — vă rog să ascultați pe elevii cu note mici, ca să-și îndrepte mediile.

Iar profesorii îi anunță pe acești elevi ca în zilele următoare să-și învețe lecțiile „bine, bine", pentru că li se dă posibilitatea să-și îndrepte mediile și vor fi ascultați.

Așa se face că — să zicem — alături de cei doi de patru la oral și unul la teză, luați pe merit în cursul trimestrului, asemenea elevi primesc și un zece salvator, care îi scapă de corigență ! Dar nu-i scapă pe merit, fiindcă din toate lecțiile pe care au trebuit să le învețe în cursul anului nu știu decît una sau două.

Ce denotă toate acestea ? Un mod îngust de a privi rostul sistemului de notare, de a înțelege îndatorirea pe care o are pedagogul de a-l ajuta pe elev să cunoască materia prevăzută de programă.

Și asta nu este totul. Ce se întîmplă cînd închidem ochii și trecem un elev fără să merite ? E lesne de știut : dăm societății un tînăr slab pregătit, un om superficial, cu o mentalitate care-l îndeamnă să caute mereu să se strecoare în viață prin indulgența altora. Iar noi, ca profesori, pierdem stima clasei, pentru că elevii văd că sîntem lipsiți de o exigență justă, de fermitate. Și nu-i de mirare dacă unii din ei vor căuta să profite de slăbiciunile noastre : noi înșine îi vom fi împins la aceasta.

Să ne ferim, prin urmare, de astfel de situații. Elevii să fie examinați în tot cursul trimestrului și să fie notați pe merit, pentru ca nota să reflecte în adevăr modul cum au muncit, măsura în care stăpînesc problemele. Să nu abdicăm o clipă de la principialitate și să ținem seama că ne aflăm în perioada sfîrșitului de an, în perioada cînd în școală „se numără bobocii". In același timp însă să sporim eforturile pentru a-i ajuta pe elevi să înlăture golurile care le-ar face imposibilă promovarea în altă clasă, să manifestăm atenție și grijă pentru ei, să le insuflăm încredere în puterile proprii pentru a putea munci cu mai mult spor.

In intenția lor bună de a verifica mai des pe elevi, astfel încît ei să se simtă mereu controlați și deci să învețe permanent, unii profesori notează foarte mulți elevi — chiar 8 sau 10 — într-o oră. Un asemenea procedeu însă duce de obicei la o verificare în fugă, deloc concludentă pentru pregătirea elevului. Alteori examinarea prea multor elevi la o lecție presupune prelungirea cu mult peste limitele admise a momentului verificării cunoștințelor, în dauna explicării lecției noi. Pentru a evita astfel de aspecte defavorabile muncii, directorii de școală trebuie să cerceteze cît mai des cataloagele și să atragă atenția și asupra necesității de a verifica temeinic și cu răbdare pe elevi, de a nu da note decît celor asupra pregătirii cărora sîntem deplin edificați.

Aceasta nu înseamnă că la ascultarea lecției pregătite acasă nu trebuie să antrenăm toată clasa. Nu! Insă dintre toți cei întrebați, doar 2—3 vor fi puși în situația să răspundă la întrebări mai grele și de mai multe ori. Sînt cei pe care ne-am hotărît să-i notăm. De asemenea, dacă din ceilalți elevi unii dau răspunsuri care impresionează — fie prin cunoașterea adîncită a problemelor, prin posibilitatea de a interpreta just și independent faptele și fenomenele etc., fie prin necunoașterea unor probleme-cheie — aceste răspunsuri trebuie de asemenea notate. Mai ales în ultima etapă a anului școlar, ascultîndu-i pe elevi, urechea noastră trebuie să fie foarte atentă la ceea ce știe cu adevărat fiecare din ei, căci aceasta ne va ajuta să hotărîm mai bine la sfîrșit cine poate fi declarat pe drept promovat și cine lăsat corigent, pentru a-și completa pregătirea.

Sînt mulți directori care acordă o deosebită atenție modului cum se realizează în școala pe care o conduc verificarea cunoștințelor elevilor, aprecierea pregătirii lor. Prof. Gh. Nechita, directorul Școlii medii nr. 2 din Fălticeni, de exemplu, este cu deosebire preocupat de ritmul în care se dau note. El urmărește periodic cîți elevi sînt ascultați de profesori într-o oră și, cînd constată că numărul acestora este prea mare sau prea mic, atrage atenția că aceasta îl va pune pe pedagog în situația ca, la sfîrșitul trimestrului, să aibă o cunoaștere superficială a pregătirii copiilor, să le încheie medii care nu vor arăta adevăratul volum și calitatea cunoștințelor.

In unele școli se organizează discuții colective în problema aprecierii cunoștințelor elevilor. De exemplu, la Școala generală de 8 ani din comuna Petrești, raionul Gilort, constatîndu-se încălcări ale normelor pedagogice privind notarea elevilor, s-a pus în discuția cadrelor didactice tema „Aplicarea justă a sistemului de notare", ceea ce a contribuit la înlăturarea defecțiunilor. Adeseori chiar secțiile de învățămînt ajută școlile în îmbunătățirea muncii din acest punct de vedere. Secția de învățămînt a raionului Zalău a organizat un schimb de experiență între directori în problema sarcinilor acestora pentru buna orientare a cadrelor didactice în vederea unei juste aprecieri a activității elevilor și pentru folosirea corectă a sistemului de notare. Cu acest prilej directorii de școală au primit sarcina să mobilizeze comisiile metodice și consiliile pedagogice în acțiuni care să asigure aplicarea justă a sistemului de notare, punîndu-se accentul pe valoarea stimulativ-educativă a notei.

In fiecare etapă a anului școlar, dar mai ales acum, cînd trebuie să luăm decizii finale, avem datoria să fim foarte atenți în aprecierea cunoștințelor elevilor, în asigurarea unui ritm al notării care să permită verificarea reală a cunoștințelor, să respectăm cu stricteță normele pedagogice în aplicarea sistemului de notare, astfel încît el să aibă eficiență, să reflecte cît mai fidel roadele muncii fiecărui elev și, prin aceasta, și roadele muncii noastre, ale celor care îi instruim și educăm.

La lecție

Centrul de documentare bibliografică pentru cadrele didactice, organizat la Sibiu cu sprijinul secției de învățămînt din localitate, dă învățătorilor și profesorilor un ajutor important în desfășurarea muncii lor în școală, ca și în activitatea de cercetare științifică. Ei găsesc aici, afara unor lucrări de specialitate și a diferitelor publicații pedagogice, tematici ale celor mai importante aspecte din munca instructiv-educativă, cu indicarea întregii bibliografii necesare, avînd posibilitatea să se documenteze asupra tuturor problemelor care îi interesează.

Activitatea desfășurată de centrul de documentare bibliografică din Sibiu constituie în acest mod un sprijin însemnat în munca învățătorilor și profesorilor.

prof. TRAIAN OPINCARU
Sibiu

Recent a luat ființă la Tg. Jiu un cabinet pedagogic. Incluzînd cîteva secții, în care lucrează 18 profesori de specialitate, cabinetul sprijină cadrele didactice în ridicarea măiestriei lor profesionale, popularizînd cele mai bune metode folosite în școli, organizînd schimburi de experiență, expoziții de material didactic, dînd consultații în vederea alcătuirii lucrărilor pentru lecturile pedagogice, pentru examenele de grad etc. Învățătorii și profesorii folosesc larg, în munca lor, materialele puse la dispoziția lor de cabinet.

prof. GH. FOMETESCU
Tg. Jiu

Cadrele de conducere din școlile raionului Făget primesc un sprijin larg din partea secției învățămînt, care organizează în acest scop acțiuni interesante, eficiente. Nu de mult, de exemplu, secția a organizat pentru cadrele de conducere din școli consfătuiri la care s-au prezentat referate și au avut loc dezbateri pe teme ca „Îndrumarea și controlul sistemului de lucru al cadrelor didactice", „Cum asigurăm realizarea în procesul de învățămînt a principiului însușirii conștiente și temeinice a cunoștințelor", „Activitatea comisiilor metodice" etc. Materialele prezentate, precum și discuțiile purtate pe marginea lor au în genere o ținută științifică riguroasă, ele contribuind la justa orientare a muncii școlilor.

Datorită acțiunilor organizate în rîndurile lor de către secția de învățămînt, directorii școlilor din raionul Făget își îmbunătățesc continuu munca, asigurînd o mai temeinică îndrumare și un control mai competent al activității cadrelor didactice din școlile pe care le conduc.

prof. ION ENĂȘESCU
Făget

Instructori de pionieri

O nouă promoție de pionieri în cinstea zilei de 1 Mai.

Pentru fiecare instructoarea găsește un îndemn, un sfat

Școala medie nr. 2 din Ploiești numără peste 400 de pionieri. Am întîlnit zilele trecute în curtea ei, vreo 10-15 dintre aceștia. O așteptau pe instructoarea lor superioară, tovarășa Elena Mihăilescu. Aveau de rezolvat probleme importante cu ea. Cei mici voiau să-i ceară ajutor în alegerea unui spectacol pe care să-l vizioneze împreună. Cei mari, din clasa a VI-a, voiau să-i ceară părerea într-un caz pe care îl socoteau grav. (Nu de mult, la un meci de fotbal între clasele „A" și „B", președintele detașamentului celor de la „A" a trecut în echipa adversă, care era mai slabă, pentru a o întări. Un gest frumos. Totuși, fiind în situația de a trage un gol, a ezitat. Clasa din care făcea el parte a ieșit pînă la urmă învingătoare. Este sau nu acesta vinovat? Iată ce voiau să stabilească ei acum.

Instructoarea ascultă pe fiecare cu răbdare, cu atenție. Și pentru fiecare găsește un îndemn, un sfat.

Din primele zile cînd i s-a încredințat frumoasa sarcină de instructoare superioară — sînt de atunci aproape trei ani — tovarășa Elena Mihăilescu a fost îndrăgită de pionieri. Le-a cîștigat încrederea, s-a apropiat de ei. Pedagog priceput, bun psiholog, ea a știut să-i însuflețească pe copii, să-i antreneze în acțiuni interesante, atractive.

La începutul activității sale a ascultat sfaturile pedagogilor mai vîrstnici, a urmărit atentă cum lucrează aceștia cu elevii, le-a cerut părerea. Apoi, cu încetul, a început să se descurce singură. Astăzi, activitatea sa, a întregii organizații de pionieri, constituie pentru colectivul didactic al Școlii medii nr. 2 un ajutor de mare preț. Și ajutorul acesta se simte mai ales în ceea ce privește procesul instructiv-educativ. Alături de fiecare profesor, de fiecare diriginte este prezentă, în lupta pentru obținerea unor rezultate tot mai bune la învățătură, și organizația de pionieri.

Iată cîteva fapte petrecute de curînd, care sînt semnificative în această privință.

— Aurel, tu ai fost un elev foarte bun în clasa a IV-a. Ce s-a întîmplat cu tine anul ăsta? Uite cîte note slabe sînt în catalog în dreptul numelui tău!

Aurel, elevul din clasa a V-a căruia i s-a adresat instructoarea superioară, tace. Tace și plînge.

Cum n-a putut să afle nimic de la el, peste cîteva zile instructoarea l-a vizitat acasă. Acolo, a chibzuit ea, o să-i vină poate mai ușor să afle ce s-a întîmplat cu Aurel de nu mai învață. L-a nimerit tocmai cînd își „terminase" lecțiile pentru a doua zi.

— Hai să discutăm despre ceea ce ai învățat — i-a propus instructoarea.

Dar n-au avut ce să discute, pentru că Aurel nu învățase mai nimic. Tovarășa Mihăilescu a deschis atunci ea singură manualele de pe masă și a început să-l ajute pe Aurel să învețe. Întîi la geografie. Apoi la istorie, la științe naturale, la gramatică. A mers destul de repede și bine, pentru că ajunge să-i explici lui Aurel ideea de bază a lecției și el înțelege cu ușurință restul.

— De ce ai asemenea note daca poți să înveți atît de lesne?

După cîteva minute de tăcere jenantă, Aurel începe să-i destăinuiască instructoarei taina lui: îi plac motoarele de automobil și îndrăgește mașinile ca pe niște ființe vii. Le identifică de la distanță, după caroserie și chiar după zgomotul motorului. E și firesc... Tatăl lui este șofer și el tot șofer vrea să devină. Ba chiar vrea să inventeze un motor perfecționat. La școală gîndul lui e tot la motoare. N-are răbdare să asculte lecțiile. Și n-are răbdare nici acasă, cînd trebuie să învețe. Are mai curînd chef să fugă lîngă tatăl său, să-l ajute la meșteritul vreunui motor...

E rîndul instructoarei să vorbească. „Vrei să inventezi motoare perfecționate? Foarte bine — îi spune ea. Numai că pentru așa ceva trebuie să știi carte, nu glumă: să cunoști la perfecție matematica, fizica. Și toate acestea nu se pot învăța decît la școală".

Aurel tace, ascultă preocupat. Da, gîndește el, așa spuneau și tovarășa diriginte și profesorul de fizică. Se vede că așa este. Ca să ajungă ce vrea el, trebuie să devină întîi un elev bun...

Și iată cum Aurel, care a fost corigent pe primul trimestru la patru materii, pe trimestrul II a reușit să obțină la toate materiile medii de trecere, iar acum a și dobîndit cîteva note mari...

...De astă dată este vorba de clasa a VII-a „A", clasă — problemă a școlii. În cancelarie un grup de profesori, diriginta și instructoarea superioară discută despre situația la învățătură a elevilor dintr-a șaptea.

„Mi-au spus, cînd am stat de vorbă cu ei, că nu pot să rețină toate datele, formulele, denumirile și celelalte cîte trebuie învățate — relatează instructoarea superioară. Dar eu am observat, continuă ea, că nu-i nici un efort pentru dînșii să rețină zeci și zeci de date și denumiri legate de rezultatele și clasamentele din cadrul campionatului de fotbal. Și foarte ușor reține și versurile recitate de brigada artistică de agitație. Mai mult chiar: fac și ei înșiși versuri pentru brigadă...

Spunînd acestea, instructoarea rămîne cîtva timp pe gînduri. Ce-ar fi, chibzuiește ea, dacă... Și își continuă cu voce tare gîndul:

— Ce-ar fi dacă le-am propune elevilor dintr-a VII-a „A" să pregătească un simpozion despre poezia lui Mihail Eminescu? I-am atrage astfel pe toți într-o activitate organizată și le-am dezvolta interesul pentru studiul literaturii române...

Simpozionul a avut loc și rezultatele lui au răspuns pe deplin așteptărilor. Dar lucrurile nu s-au oprit, desigur, aici. Din discuțiile purtate de instructoarea superioară cu diriginta clasei a VII-a „A" și cu profesorii acestei clase s-au născut multe inițiative care au dus la ridicarea nivelului la învățătură al elevilor, la crearea în rîndurile lor a unei opinii sănătoase față de învățătură. Știind din munca de organizație care sînt interesele și înclinațiile fiecărui elev în parte, tovarășa Mihăilescu le-a făcut cunoscute profesorilor, dirigintei și împreună cu ei, canalizînd în mod just aceste înclinații, a obținut rezultate foarte bune. De exemplu, unul din elevi, filatelist pasionat, avea note slabe la istorie și științe naturale. Pornind de la mărcile pe care sînt înfățișate chipurile eroilor din trecut, sau exemplare de faună și floră, instructoarea superioară, împreună cu diriginta și profesorii de specialitate, l-au îndrumat atît de bine, încît astăzi are 9 la istorie și 10 la științe naturale. Altui elev foarte talentat la desen, instructoarea i-a dat ca sarcină să alcătuiască un album pentru camera pionierilor, cu condiția să nu mai deseneze niciodată în timpul orelor. Azi acesta îi concurează la învățătură pe cei mai buni elevi ai clasei.

Foarte apropiată de pionieri, tovarășa Mihăilescu organizează adesea cu ei acțiuni care nu numai că-i atrag prin caracterul lor interesant, dar în același timp îi instruiesc și îi educă, îi influențează pozitiv, trezindu-le dorința să devină oameni adevărați. Așa au fost, de pildă, montajul muzical literar intitulat „Popoarele lumii luptă pentru pace", întîlnirea cu un inginer de la institutul de proiectări al orașului care le-a vorbit pionierilor despre felul cum va arăta în viitor orașul lor natal și multe alte acțiuni asemănătoare.

Nu-i de mirare, de aceea, că pionierii se simt atît de legați de instructoarea lor, că vin întotdeauna să-i povestească succesele, să-i împărtășească micile lor griji, să-i ceară sfatul, părerea în orice împrejurare. Ei știu că succesele lor o bucură, știu că va fi întotdeauna alături de ei, că e gata oricînd să-i ajute, cu sfatul și cu fapta.

M. GRECU

Acțiuni pe măsura vîrstei copiilor, a entuziasmului lor

Am în față planul comun de acțiuni cultural-sportive al școlii și organizației de pionieri pe trimestrul al III-lea. Dincolo de liniatura exactă a coloanelor în care sînt prevăzute sarcini, termene, responsabilități, parcă văd chipurile pline de mulțumire, privirile satisfăcute ale pionierilor antrenați în activități în care își găsesc împlinire dorințele, preocupările lor...

N-a fost deloc ușor, în trimestrul acesta, să ne fixăm nici asupra numărului acțiunilor pe care urma să le organizăm, nici asupra tematicii lor. Întîi de toate a trebuit să ținem seama că ne aflăm în ultimul trimestru cînd copiii au nevoie de mai mult timp pentru studiu, căci trebuie să recapituleze tot ce au învățat în timpul întregului an școlar. Dar pionierii noștri, entuziaști ca întotdeauna, aveau propuneri cu zecile: vizite în întreprinderi și muzee, cît mai multe excursii, adunări, serbări, meciuri, întîlniri cu oameni de seamă — toate într-o lună sau chiar într-o săptămînă, dacă se poate. E drept, erau propuneri interesante, semnificative pentru preocupările copiilor noștri. Pionierii au înțeles totuși că săptămîna are numai șapte zile și că în filele manualelor au mai rămas multe taine de aflat, multe cunoștințe de adîncit. Urma deci operația cea mai grea, operația de selecție, în care trebuia să biruie bisturiul logicii.

Apoi planul a fost confruntat și completat cu acțiunile prevăzute de tovarășii diriginți, cu cel al direcției școlii, astfel încît să fie într-adevăr un plan comun, izvorît dintr-o privire de ansamblu, care ține seama de cele mai importante aspecte ale muncii din școală.

Planul nostru comun nu este deci nici de astă dată o simplă înșiruire de acțiuni cultural-sportive, ci — așa cum este și firesc — a fost subordonat etapei în care ne aflăm, obiectivelor pe care le urmărește, în strînsă colaborare, școala și organizația de pionieri. De aceea nu ni se va mai putea întîmpla așa cum ni s-a întîmplat de cîteva ori în anii trecuți, să surprindem privirea mirată a pionierului care marți era chemat de diriginte să viziteze un muzeu, iar ziua următoare, miercuri, îl chema la același muzeu organizația de pionieri. Colaborînd cu școala în realizarea planului nostru am putut înlătura supraîncărcarea pionierilor cu diferite sarcini, paralelismul unor acțiuni, planurile formale care, oricît ar fi de atractive pe hîrtie, se dovedesc inaplicabile în practică.

Care sînt deci acțiunile cultural-sportive prevăzute de noi în acest trimestru? Cîteva din ele sînt legate de întîmpinarea sărbătorilor de la 1 Mai — Ziua solidarității internaționale a celor ce muncesc — și 2 Mai — Ziua tineretului. Sînt prevăzute de asemenea cîteva excursii, legate de capitolele studiate sau repetate de elevi în trimestrul al treilea. De pildă, o parte dintre pionieri — cei mai mici — vor vizita o fabrică de produse zaharoase, iar alții mai mari vor vizita fie Combinatul poligrafic „Casa Scînteii", fie Uzinele „23 August". Acestor acțiuni li se adaugă pregătirea unei serbări cu tema „Anul XX al patriei noastre", pregătirea unor jocuri distractive și a unui program artistic pentru ziua de 1 Iunie, vizionarea a două spectacole pentru copii la Teatrul de operă și balet și o întîlnire cu un tînăr cercetător, fost pionier, care lucrează azi la unul din institutele Academiei R.P.R.

După cum se vede, colaborarea între școală și organizația de pionieri s-a arătat binevenită atît în ceea ce privește numărul acțiunilor programate cît și tematica lor. Dar este suficient atît? La aceasta se reduce oare noțiunea de „plan comun"?

După părerea mea și, desigur, a celor mai mulți instructori, aceasta înseamnă a te opri la jumătatea drumului. Trebuie să mărturisesc că, de cîte ori organizez cu pionierii o acțiune, îmi pun întrebarea: va răspunde această acțiune, prin felul cum se desfășoară ea, preocupărilor generale ale școlii, poartă ea amprenta elanului, inventivității, atractivității care trebuie să caracterizeze orice acțiune a organizației pionierilor? Este ea cu adevărat corespunzătoare vîrstei copiilor, entuziasmului lor?

Să ne oprim, bunăoară, la una din acțiunile propuse în plan: vizita la Combinatul poligrafic „Casa Scînteii". Această acțiune este folosită în scopuri educative și de către profesorii care îi vor însoți pe elevi, ca și de noi. Ce vor face profesorii? Profesoara de fizică, bunăoară, îi va îndruma spre lărgirea unor cunoștințe cu privire la legile mecanicii pe care le vor putea urmări în funcționarea unor complexe de mașini, le va vorbi despre istoricul tiparului. Profesorul de română le va vorbi despre tirajul operelor lui Eminescu, Creangă sau Caragiale în trecut, comparîndu-l cu tirajele și edițiile din zilele noastre.

Organizația de pionieri va folosi această acțiune îndrumîndu-i pe pionieri să urmărească drumul lung și plin de peripeții pe care îl are de străbătut coala de hîrtie ce pleacă din redacția editurii și pînă la cartea frumos legată pe care o găsesc în rafturile librăriilor, mirosind a cerneală proaspătă. Ei vor înțelege mai bine ce înseamnă eroismul muncii de fiecare zi, văzînd acest imens angrenaj în care fiecare om își are aportul său bine stabilit. Acesta va fi un prilej în plus de a face o călătorie în domeniul tehnicii înaintate, în care omul guvernează mașina. În sfîrșit, ne-am gîndit ca vizita aceasta să dea prilej copiilor să vadă cum se tipărește gazeta ce li se adresează — „Scînteia pionierului".

Exemplul pe care l-am dat poate arăta, într-o măsură, cum urmărim noi să adîncim, în colaborare cu școala, conținutul educativ al fiecărei acțiuni întreprinse. Ne străduim să lărgim cît mai mult granițele acestei colaborări pentru a ne atinge laolaltă scopul — educarea unei tinere generații capabile să răspundă sarcinilor mari pe care i le vor pune țara, poporul.

VIORICA PĂTRAȘCU
instructoare superioară de pionieri la Școala generală de 8 ani nr. 73 din Capitală

Forme atractive de activitate

— Ce vești ne mai aduci, nene Luță?

De fiecare dată cînd îl înconjoară pionierii de la Școala generală de 8 ani din Vlăsinești, regiunea Suceava, factorul poștal le înmînează zeci de plicuri sosite pe adresa lor. Odată erau în aceste plicuri fotografii înfățișînd realizări ale regimului democrat-popular și monumente istorice din orașul Deva, expediate de pionierii Școlii de 8 ani nr. 1 din acest oraș. Altă dată erau scrisori de la pionierii unei școli din Sulina și vederi din Delta Dunării. Au sosit pe adresa pionierilor și fotografii din Salonta, Piatra Neamț, Constanța etc.

Cum au ajuns să aibă pionierii din Vlăsinești atîția prieteni în toate colțurile țării?

Totul pornește de la dorința lor de a cunoaște cît mai bine orașele și satele țării, de a afla despre transformările care s-au petrecut peste tot în anii regimului democrat-popular. Dorința aceasta a fost încurajată de instructorul superior de pionieri, tovarășul Eugen Haleschi, care, alături de diriginți și profesori și în colaborare cu ei, se preocupă îndeaproape de dezvoltarea la elevi a dragostei pentru realizările regimului nostru.

Prin activitățile inițiatice în acest scop, afară de schimburile de scrisori și fotografii, se numără călătoriile imaginare prin țară. O astfel de călătorie a întreprins de curînd detașamentul clasei a V-a. Iată unde și-au găsit o minunată întrebuințare scrisorile și fotografiile primite de pionieri.

Instructorul superior de pionieri organizează pentru copii și alte acțiuni interesante, atractive, bogate în conținut, menite să contribuie la educarea lor în spiritul dragostei față de patrie. Așa au fost, de pildă, adunările pe teme ca: „Ce înseamnă a-ți iubi patria", „File de istorie", „Regiunea noastră, azi", vizitele la gospodăria agricolă colectivă din comună, acțiunile de muncă obștească pentru înfrumusețarea exteriorului școlii, pentru amenajarea unui parc etc.

Toate aceste activități, organizate prin grija instructorului superior de pionieri și în colaborare cu învățătorii și profesorii, au o puternică influență pozitivă asupra copiilor, contribuind la pregătirea lor ca cetățeni vrednici ai patriei noastre.

AURELIA CĂRUNTU
Suceava

Clasa a XI-a

ETAPĂ FINALĂ ÎN ORIENTAREA PROFESIONALĂ

Trăsături specifice ale ultimei perioade de îndrumare a elevilor pentru alegerea drumului în viață • O condiție importantă — acordul deplin cu părinții • Factori de care trebuie să se țină seama • Rolul exemplului concret

Apropierea examenelor de maturitate și a concursurilor de admitere în școlile tehnice sau în învățămîntul superior fac să devină extrem de actuală — pentru elevii clasei a XI-a și, deci, și pentru școală — problema orientării lor profesionale. Este firesc, de aceea, ca pretutindeni acțiunile întreprinse pe linia ridicării nivelului general de pregătire a viitorilor absolvenți să se întrepătrundă strîns cu intensificarea activității educative menite să determine într-un mod cît mai științific alegerea de către ei a viitorului drum în viață.

Apreciind importanța și actualitatea problemei orientării profesionale a viitorilor absolvenți, redacția gazetei noastre a solicitat, în cadrul unei discuții, părerea în această privință a unor diriginți de la școlile medii din Capitală.

În prima parte a discuției noastre am căutat să definim trăsăturile specifice ale acestei etape cu caracter final și hotărîtor pentru orientarea profesională a viitorilor absolvenți.

„Marea majoritate a elevilor mei — ne spune prof. **Alexandru Tomescu**, diriginte al uneia din clasele a XI-a de la Școala medie „Aurel Vlaicu" — au hotărît încă din anul școlar trecut spre ce domenii de activitate se vor îndrepta. Acum, în ultimele

ALEXANDRU TOMESCU

săptămîni de școală, mai sînt însă printre ei unii care șovăie. O parte din aceștia nu sînt pe deplin siguri că alegerea făcută este cea mai potrivită. Alții, deși rămîn constanți la domeniul pentru care s-au fixat, ezită în ceea ce privește profesiunea propriu-zisă. Și, în sfîrșit, există cîțiva care nu s-au putut hotărî încă în nici un fel. În rîndurile tuturor acestora îmi desfășor acum munca de orientare profesională, colaborînd îndeaproape, bineînțeles, cu organizația U.T.M. și familia".

În unanimitate profesorii diriginți pe care i-am consultat au apreciat că în această perioadă forma cea mai eficientă de activitate în vederea orientării profesionale o constituie discuțiile purtate cu fiecare elev în parte și cu părinții lui. În felul acesta se stabilește o atmosferă mai caldă, mai prietenească, în care sfatul dirigintelui este privit nu ca o indicație oarecum administrativă, ci ca îndemnul unui prieten mai vîrstnic și cu mai multă experiență. Asemenea convorbiri individuale ridică însă exigențe multiple, căci în cadrul lor dirigintele nu are dreptul să eludeze nici una din problemele care i se pun. Tuturor acestor probleme el trebuie să le găsească o rezolvare — și nu o rezolvare „în general", ci una cît mai concretă care să meargă pînă la amănunt.

De pildă, foarte mulți elevi ai secțiilor reale doresc să se înscrie la școlile tehnice din domeniul electro-mecanicii sau la Institutul politehnic. Ei obișnuiesc să-i întrebe pe diriginții lor, cu prilejul discuțiilor individuale, către ce ramură anume să-și îndrepte pașii. Dirigintele are deci datoria să cunoască bine de tot profilul școlilor și al facultăților tehnice, să știe ce secții noi au luat ființă, ce perspective deschid acestea, ce însemnătate au ele pentru dezvoltarea economiei naționale și, ținînd seama de posibilitățile și preferințele manifestate de elevi, să-i ajute să se îndrepte spre acele domenii în care se resimte o nevoie deosebită de cadre și care au perspectivele cele mai mari de dezvoltare în viitor.

Un exemplu ni s-a părut deosebit de semnificativ în această privință. Tov. **Luciana Trandafir**, profesoară de științe naturale și diriginte a uneia dintre clasele a XI-a ale Școlii medii nr. 38, ne relata că una dintre elevele sale cu preocupări deosebite pentru studiul disciplinelor biologice și-a exprimat întro vreme dorința de a urma la Facultatea de geologie din cadrul Institutului de petrol, gaze și geologie. „Într-o discuție personală pe care am avut-o cu ea — ne-a spus tov. Trandafir — am în-

LUCIANA TRANDAFIR

demnat-o să chibzuiască mai bine înainte de a lua hotărîrea definitivă. Am procedat așa pentru că eleva respectivă este destul de slăbuță. I-am făcut cunoscute mai larg condițiile de muncă din domeniul prospecțiunii geologice, care cer adesea eforturi fizice și o constituție robustă și am sfătuit-o să aleagă mai curînd facultatea de biologie. Argumentele mele au convins-o, și eleva s-a hotărît acum pentru această din urmă facultate".

Desigur, și acțiunile cu caracter colectiv, bine organizate, dau rezultate pozitive. În general, diriginții cu care am discutat au organizat asemenea acțiuni sub forma unor discuții avînd ca temă problema alegerii drumului în viață. Elevii claselor a XI-a au arătat, cu acest prilej, spre ce profesiuni doresc să se îndrepte, ca și motivele pentru care înclină spre profesiunile respective. Acum, în ultimul trimestru, în discuțiile colective se apreciază îndeosebi în ce măsură rezultatele obținute de fiecare elev la învățătură îi asigură acestuia posibilitatea de a fi admis să se pregătească pentru profesiunea pe care dorește să o îmbrățișeze. Concluziile trase după asemenea discuții au un puternic caracter stimulativ, făcînd să crească simțul de răspundere al elevilor și mobilizîndu-i la o activitate serioasă, susținută.

În multe școli se folosește pe larg, în forme întrucîtva asemănătoare, metoda verificată a vizitelor în întreprinderi cu diferite profile de producție, în institute de învățămînt superior și în școli tehnice, la centre de cercetare științifică, în instituții culturale. Socotim interesantă și demnă de subliniat forma folosită la Școala medie „Aurel Vlaicu", pe care ne-a relatat-o tov. Alexandru Tomescu. Conducerea acestei școli, în colaborare cu activul U.T.M., a organizat vizite pe grupe de viitori absolvenți avînd aceleași înclinații. În felul acesta a crescut interesul elevilor pentru cele văzute, iar vizitele nu le-au răpit prea mult din timpul atît de necesar acum pentru recapitularea și sistematizarea cunoștințelor.

Cele relatate de interlocutorii noștri au scos la iveală faptul că, în general, clasele reale pun mai multe probleme privind orientarea profesională a elevilor. Tov. **Mihai Rațiu**, diriginte la Școala medie „Emil Racoviță" s-a oprit în mod deosebit, în cadrul discuției noastre, asupra acestor probleme. „Elevii din secțiile reale ale școlilor din București — spunea el — sînt uneori derutați de posibilitățile largi de alegere create de existența în Capitală a unui mare număr de întreprinderi cu profil diferit. Am discutat cu colegi diriginți la unele școli medii din provincie. Acolo, la majoritatea claselor există o orientare omogenă. La Reșița, la Hunedoara sau la Brașov, de pildă, cei mai mulți dintre elevi se hotărăsc ferm pentru profesiile din sectorul metalurgic. Aici, în Capitală, unde au contact cu foarte multe profesii interesante, ademenitoare, unii elevi trec de la o hotărîre la alta destul de repede, avînd adesea criterii subiective. Și — de ce n-am spune lucrurilor pe nume — asemenea oscilații dăunătoare unei orientări hotărîte a elevilor vădesc, din păcate, chiar unii părinți".

MIHAI RAȚIU

Prin aceasta s-a abordat, de fapt, una din temele cele mai amplu discutate: necesitatea absolută a ralierii părinților la punctul de vedere obiectiv, just, exprimat de școală. Desigur, cei mai mulți dintre părinți au același punct de vedere cu școala, ca urmare a colaborării pe care au statornicit-o cu ei diriginții în toată perioada cît au lucrat în mijlocul copiilor lor. Nu-i însă mai puțin adevărat că sînt și părinți care nu țin seama de indicațiile școlii, orientîndu-și copiii spre profesiuni pentru care n-au nici înclinații, nici pregătirea necesară. Iar părerea lor îi influențează nu odată și pe elevi.

„Părinții unei eleve din clasa mea — ne-a relatat tov. Luciana Trandafir — țineau morțiș, pînă de curînd, ca fiica lor să dea examen de admitere la Institutul de arhitectură, deși aceasta urma secția umanistă. Am discutat îndelung cu ei arătîndu-le că talentul la desen artistic, pe care fără îndoială eleva îl are, nu-i este nicidecum suficient ca să ajungă un bun arhitect. Se cer, pentru aceasta, cunoștințe solide de matematică — or la matematică pregătirea ei lasă de dorit. Am stat de vorbă și cu profesorul de desen al școlii și am ajuns împreună la concluzia că cel mai bine ar fi pentru eleva respectivă să dea examen de admitere la Institutul de artă plastică. Le-am arătat părinților cum stau lucrurile cu fiica lor și, argumentele mele — notele la matematică — fiind destul de „tari", am reușit să-i conving".

Există și cazuri în care elevii se orientează către o profesie potrivită capacității lor, în timp ce părinții greșesc. Iată de pildă, un asemenea „caz", relatat de tov. Alexandru Tomescu.

„Am în clasă o elevă cu evidente aptitudini sportive, confirmate de rezultatele pe care le-a obținut la numeroase concursuri de gimnastică, unele chiar cu caracter republican. Mergînd pe linia acestei înclinații, eleva dorește să se înscrie la I.C.E.F. Părinții, însă, îi cer să urmeze Facultatea de limba și literatura română, deși ea nu are note prea bune la aceste discipline. „Nu avem prejudecăți — susțin ei, — dar fata este prea debilă pentru a face o carieră pe tărîm sportiv". Am organizat o întîlnire cu ei la care am chemat și pe medicul școlii, pentru a-și spune părerea de specialist în această privință. Medicul a argumentat foarte convingător că fata se dezvoltă normal și că nu pot exista nici un fel de temeri cu privire la rezistența ei în condiții de efort intens. Cînd ne-am despărțit, părinții elevei încă nu păreau a fi pe deplin convinși și de aceea îmi propun să urmăresc cu perseverență rezolvarea pozitivă a acestei situații".

Majoritatea școlilor medii acordă toată importanța realizării unei legături strînse și permanente cu părinții în această etapă hotărîtoare pentru drumul în viață al copiilor lor. La școala „Gheorghe Șincai", după cum ne-a spus tov. **Maria Brăescu**, tematica lectoratelor pentru părinții elevilor din clasa a XI-a se referă în mare măsură la problemele orientării profesionale a viitorilor absolvenți. La școala „Aurel Vlaicu", ne-a relatat tov. Tomescu, li se dau părinților și consultații individuale pe această temă. În anumite zile oricare părinte îl poate găsi în școală pe dirigintele copilului său pentru a-i împărtăși ceea ce îl frămîntă, pentru a-i cere sfatul competent.

MARIA BRĂESCU

O ultimă problemă importantă în jurul căreia s-a desfășurat discuția noastră cu diriginții a fost aceea a rolului pe care îl au în orientarea profesională a elevilor întîlnirile acestora cu oameni ai muncii din diferite domenii de activitate — muncitori fruntași în întrecerea socialistă, tehnicieni, ingineri, oameni care muncesc în domeniul științelor și artei. Datorită bunelor rezultate pe care le dau asemenea întîlniri—ne-au spus diriginții cu care am stat de vorbă — ele s-au generalizat în aproape toate școlile. O influență deosebită pare a avea în munca de orientare profesională a elevilor și întîlnirile cu absolvenții din seriile anterioare, care studiază acum în diferite școli tehnice sau în învățămîntul superior, ca și cu cei care și-au început munca direct în producție. Prof. **Ana Mihăilă**, dirigintă la Școala medie nr. 25, ne-a povestit că, de curînd, conducerea școlii unde lucrează a organizat o asemenea întîlnire cu absolvenții din ultimii trei

ANA MIHĂILĂ

ani. Această întîlnire, pe lîngă faptul că i-a lămurit pe elevii clasei a XI-a asupra profilului actual al diferitelor instituții de învățămînt, i-a determinat să reflecteze adînc asupra activității pe care vor trebui să o desfășoare în cazul cînd vor trece cu succes pragul examenului de admitere. Actualii studenți și elevi ai școlilor tehnice le-au arătat deschis, fără reticențe, ce probleme vor întîmpina odată cu începerea studiului într-o instituție de învățămînt de grad superior, le-au înfățișat unele exemple concrete de tineri care, datorită tratării superficiale a obligațiilor școlare, a muncii în asalt, s-au găsit în situații grele, ajungînd chiar să piardă un an de studii.

Pornind de la cele relatate de tov. Mihăilă am solicitat participanților la discuție să-și spună părerea asupra eficacității pe care o are în munca de orientare profesională utilizarea, pe lîngă exemplele pozitive, și a unor exemple care demonstrează consecințele uneori foarte grave ale superficialității în alegerea profesiunii. Răspunsurile pe care le-am primit au subliniat faptul că și asemenea exemple, utilizate cu pricepere, în momente potrivite, au darul de a-i determina pe viitorii absolvenți să gîndească serios asupra pasului pe care îl fac.

Discuția noastră a relevat o serie de căi și procedee care, raportate la specificul fiecărei școli și fiecărei clase în parte, pot determina o bună îndrumare a absolvenților școlii medii din actuala promoție, îmbinînd în alegerea pe care o vor face ei înclinațiile fiecăruia cu cerințele dezvoltării țării noastre pe drumul desăvîrșirii construcției socialismului și al construirii comunismului.

Legea periodicităţii elementelor

În ultimul trimestru, elevii clasei a IX-a studiază, la chimie, legea periodicităţii şi sistemul periodic al elementelor — piatra de fundament pe care se vor clădi cunoştinţele de chimie ce vor fi studiate de ei ulterior. Ajutîndu-i pe elevi să înţeleagă în adîncime legea periodicităţii şi sistemul periodic al elementelor îi vom face să-şi dea seama mai clar de interdependenţa dintre structura materiei şi proprietăţile ei, de legătura reciprocă dintre toate elementele chimice — dovadă peremptorie a unităţii materiale a lumii. În acelaşi timp, studiind sistemul periodic al elementelor pe baza celor învăţate anterior cu privire la structura atomului, elevii vor înţelege mai profund legea periodicităţii şi, în strînsă legătură cu cunoştinţele despre existenţa particulelor care intră în structura atomului, îşi vor completa noţiunile despre elementele chimice, despre proprietăţile caracteristice determinante ale fiecărui element în parte şi despre structura învelişului electronic al atomului. La fel de important este faptul că lecţiile despre legea periodicităţii şi despre sistemul periodic al elementelor îi ajută pe elevi să-şi sistematizeze cunoştinţele despre proprietăţile elementelor şi despre combinaţiile acestora, studiate de ei în cursul anului. Legăturile existente între elemente şi combinaţiile lor devin acum mai evidente pentru elev, iar elementele chimice care vor fi predate ulterior (cu proprietăţile lor caracteristice) vor putea fi înserate în sistemul periodic al elementelor.

Predarea capitolului „Legea periodicităţii şi sistemul periodic al elementelor" poate începe cu deducerea sistemului periodic pe baza cunoaşterii structurii atomului. Cu acest prilej se pot repeta cunoştinţele predate în clasa a VIII-a asupra grupei elementelor halogene, bineînţeles punîndu-le în legătură cu structura atomilor acestor elemente. Vom vorbi astfel elevilor despre grupa metalelor alcaline, ca şi despre celelalte grupe principale ale sistemului periodic, încheind cu grupele secundare.

În continuare este indicat să ne referim la variaţia proprietăţii elementelor în perioadele şi grupele stabilite pe baza structurii atomului, despre schimbarea periodică a valenţei, despre legătura valenţei cu numărul grupei. Tot cu acest prilej putem lămuri mai amplu noţiunile de metale şi nemetale, putem explica formarea cationilor şi anionilor diferitelor elemente etc. Ne vom referi apoi la includerea în sistemul periodic a gazelor inerte şi a altor elemente descoperite ulterior, la corectarea unor greutăţi atomice, vom explica cele trei inversiuni pe care le cuprinde sistemul periodic. Un loc important îl vor ocupa în lecţie enunţarea legii periodicităţii descoperită de Mendeleev şi concluziile asupra importanţei sistemului periodic.

Pentru a face cît mai accesibilă elevilor concepţia lui Mendeleev potrivit căreia a fost alcătuit sistemul periodic, este bine să scriem pe tablă primele 20 de elemente, reprezentînd prin puncte configuraţia electronică a acestora pe ultimul strat. Schema va fi astfel prezentată încît pe verticală să fie aşezate unul sub altul elementele cu aceeaşi configuraţie electronică (cu excepţia heliului şi a celorlalte gaze inerte), aşa cum se indică în figură.

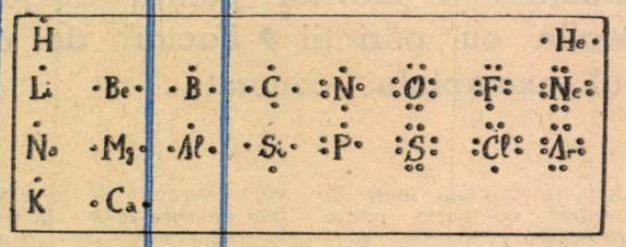

Procedînd în acest mod vom putea atrage atenţia elevilor asupra faptului că după fiecare opt elemente, conform legii periodicităţii, structura învelişului exterior se repetă în aceeaşi ordine. Ei vor înţelege că un rînd orizontal cuprins între două gaze inerte formează o perioadă, în timp ce şirurile verticale formează grupele şi subgrupele.

Folosind cunostinţele lor despre structura atomului, putem face cunoscută elevilor semnificaţia numărului de ordine, a numărului grupei şi a perioadei din care fac parte elementele în cadrul sistemului periodic. Le vom explica, deci, că numărul de ordine reprezintă numărul sarcinilor pozitive ale nucleului atomic şi, în acelaşi timp, numărul sarcinilor negative, egal cu numărul sarcinilor pozitive, ceea ce asigură neutralitatea electrică a atomului. De asemenea, se impune să insistăm asupra explicării legăturii dintre numărul grupei, numărul electronilor de pe ultimul strat electronic şi valenţa elementului respectiv. Vom încheia această parte a lecţiei arătînd elevilor care este relaţia dintre numărul perioadei şi numărul învelişurilor electronice ale diferiţilor atomi.

Pentru a exemplifica cele predate ne putem referi la halogeni, care sînt cunoscuţi elevilor din lecţiile anterioare. Astfel, le putem demonstra practic că într-o coloană verticală sînt elementele care au o structură atomică asemănătoare, de aici rezultînd asemănarea între proprietăţile elementelor şi combinaţiile lor. Cu acest prilej putem lămuri problema valenţei, a formării sărurilor, anionilor, a uşurinţei de reacţie ş.a.m.d. — toate grupate în jurul structurii atomului. Rezultatele pot fi reprezentate sugestiv printr-un tabel în care înscriem în coloane verticale denumirea elementelor, numărul electronilor de valenţă, valenţa faţă de O_2 şi H_2, combinaţiile cu hidrogenul, soluţia apoasă a acestor combinaţii, săruri, anioni frecvenţi.

Noţiunea de grupă de elemente poate fi aprofundată şi prin exemplificarea variaţiei proprietăţilor în cadrul grupei metalelor alcaline, care sînt, de asemenea, cunoscute elevilor.

Este bine să procedăm în acelaşi mod cu toate grupele principale ale sistemului periodic, urmărind în cadrul grupei greutatea atomică, starea de agregare, culoarea, reactivitatea chimică a fiecărui element în parte. O dată cu aceasta le vom arăta elevilor că se întîlnesc şi o serie de elemente care nu sînt incluse în grupele principale, ele formînd grupele secundare.

Se poate trece în această etapă la predarea legii care stă la baza sistemului periodic. Le vom lămuri elevilor schimbările periodice ale diferitelor proprietăţi ale elementelor şi combinaţiilor lor, ceea ce îi va ajuta să deducă ei înşişi, cu uşurinţă, legea periodicităţii.

Elevii vor cunoaşte cu acest prilej legătura între structura atomului şi valenţă, o proprietate periodică a elementelor chimice. E important să se sublinieze variaţia periodică a proprietăţilor metalice şi nemetalice, trecerea elementelor de la electropozitivitate la electronegativitate, ca şi schimbarea caracterului bazic şi acid al oxizilor.

După ce, printr-un şir de exemple, vom arăta schimbările periodice ale proprietăţilor, vom putea trece la generalizare şi la formularea legii.

În continuare este indicat să vorbim despre modul cum a ajuns Mendeleev la descoperirea legii, făcînd un scurt istoric, comparînd lucrările lui Mendeleev cu acelea ale înaintaşilor săi. Vom sublinia faptul că precizarea locului pe care îl ocupă astăzi în sistemul periodic unele elemente încă necunoscute pe vremea lui Mendeleev confirmă justeţea legii periodicităţii şi a concepţiei pe baza căreia s-a întocmit sistemul periodic al elementelor.

Subliniez că pentru predarea cu succes a lecţiilor cuprinse în capitolul „Legea periodicităţii şi sistemul periodic al elementelor" este bine să însoţim expunerea cu unele experienţe demonstrative asupra variaţiei proprietăţilor elementelor. De exemplu, putem efectua experienţe legate de arderea în oxigen a sodiului, magneziului, sulfului şi fosforului trăgînd concluzii referitoare la comportarea oxizilor. La fel, putem stabili experimental variaţia proprietăţii elementelor din grupa VII prin prepararea apei de clor şi deslocuirea bromului şi iodului din sărurile alcaline.

Procedînd în acest fel vom asigura înţelegerea şi însuşirea unor cunoştinţe care ocupă un loc deosebit de important în predarea chimiei în şcoala medie.

conf. VASILE MATEI
Institutul de perfecţionare a cadrelor didactice Iaşi

CHIMIE

Formulele structurale

Se ştie că pentru scrierea corectă a formulei chimice a unei substanţe este necesar să se cunoască elementele chimice care o compun şi valenţa lor.

Însuşirea acestor cunoştinţe care se predau pentru prima dată în clasa a VII-a este, după cum se ştie, destul de dificilă, deoarece elevii întîmpină unele dificultăţi în ceea ce priveşte raţionamentul şi calculul necesar scrierii formulelor chimice. De aceea, căutînd un mijloc care să înlesnească şi să facă mai accesibilă înţelegerea mecanismului de alcătuire a formulelor chimice, m-am gîndit să folosesc şi formulele structurale ale moleculelor. În acest mod, avînd la dispoziţie reprezentarea grafică a combinării atomilor din molecula luată în studiu, elevii pot ajunge mai uşor la înţelegerea mecanismului de combinare a atomilor pentru a forma molecule.

Pentru aceasta, în prealabil, am atras atenţia elevilor asupra faptului că în mod convenţional numărul valenţelor poate fi reprezentat pe tablă prin nişte liniuţe.

Am luat ca exemplu apa, substanţa cea mai cunoscută elevilor din clasa a VII-a. După ce am stabilit cu ei care sînt elementele componente ale apei — oxigenul şi hidrogenul — cît şi valenţele lor, am trecut la realizarea formulei structurale, cu ajutorul căreia am scris formula chimică a apei. Astfel, oxigenul, care este bivalent, a fost reprezentat cu două liniuţe de valenţă, satisfăcute de valenţele a doi atomi de hidrogen, care este monovalent. Elevii au putut alcătui ei înşişi schema formulei apei, din care rezultă că o moleculă de apă este formată din doi atomi de hidrogen şi un atom de oxigen. Pentru ei a devenit astfel foarte clar faptul că formula apei este H_2O şi le-a fost lesne să memoreze această formulă.

La fel am procedat cînd am studiat formula clorurii de aluminiu. Am stabilit întîi că elementele care compun clorura de aluminiu sînt aluminiul şi clorul. Am înfăţişat pe tablă atomul de aluminiu trivalent, cu cele trei valenţe reprezentate prin liniuţele de valenţă.

Atomul de clor fiind monovalent, le-am explicat elevilor că trei atomi de clor vor satisface cele trei valenţe ale atomului de aluminiu.

Ei au înţeles astfel că molecula de clorură de aluminiu este formată din trei atomi de clor şi un atom de aluminiu, respectiv $AlCl_3$.

Am procedat în acelaşi fel şi pentru explicarea unor formule mai complicate, la alcătuirea cărora participă atomi ai unor elemente bi şi trivalente. De exemplu, cînd am studiat oxidul de fier, care este alcătuit din atomi de oxigen bivalent şi atomi de fier trivalent, mi-am început explicaţia prin a prezenta pe tablă cei doi atomi de fier cu valenţele lor, satisfăcute cu valenţele libere ale atomilor de oxigen. Elevii şi-au dat seama, astfel, că molecula oxidului de fier este formată din doi atomi de fier şi trei atomi de oxigen (Fe_2O_3).

Avînd în vedere că elevii clasei a VII-a nu cunosc sistemul periodic al elementelor şi, prin urmare, nici valenţele elementelor chimice, am căutat în primul rînd să-i familiarizez cu unele elemente mai cunoscute cum ar fi: sodiu, potasiu, calciu, magneziu, aluminiu, fier, oxigen, hidrogen şi altele. Apoi le-am cerut să scrie pe tablă formulele structurale ale unor compuşi mai simpli formaţi din două sau trei elemente, orientîndu-se după exemplele date de mine. Elevii au reuşit să scrie cu uşurinţă formulele oxidului de magneziu, oxidului de cupru, a hidroxidului de sodiu, acidului clorhidric şi altele.

Pentru consolidarea la elevi a acestei metode de scriere corectă a formulelor chimice, am folosit o serie de exerciţii, cerînd elevilor să scrie formulele unor acizi, oxizi, baze sau săruri mai cunoscute.

Învăţînd să reprezinte structura formulelor, elevii se deprind să scrie formulele — şi, mai tîrziu, ecuaţiile chimice — bazîndu-se pe un raţionament ştiinţific şi nu pe memorarea mecanică, ceea ce îi ajută mult în însuşirea conştientă a cunoştinţelor de chimie.

prof. I. POPESCU
comuna Tecuci, raionul Roşiorii de Vede

TEHNICA MODERNĂ
în predare

Mijloacele noi pe care ştiinţa şi tehnica le vor pune la îndemîna procesului instructiv-educativ, metodele moderne care vor pătrunde în şcoală o dată cu folosirea acestor mijloace ridică o serie întreagă de probleme privitoare la rolul pe care îl va ocupa în viitor profesorul, la profilul şi sarcinile lui. Acestor probleme le este închinată prezentarea noastră din acest număr, care închide ciclul articolelor publicate sub titlul general „Tehnica modernă în predare".

VI. PROFILUL PROFESORULUI DE MÎINE

Să începem cu întrebarea cheie : introducerea în şcoală a unor mijloace tehnice perfecţionate poate anula rolul conducător al profesorului în procesul instructiv-educativ ? Participînd la experimentele iniţiate cu ajutorul mijloacelor noi de predare, în vederea introducerii în învăţămînt a ultimelor cuceriri ale ştiinţei şi tehnicii, **specialiştii afirmă categoric că, oricît de perfecţionate ar fi instrumentele pedagogice puse la dispoziţia şcolii, profesorul rămîne de neînlocuit.** Desigur însă, adaugă ei, că **profesorul va trebui să ţină seama de existenţa noilor mijloace tehnico-ştiinţifice, să-şi restructureze munca în sensul impus de utilizarea lor, întrucît conţinutul în continuă înnoire al instruirii şi educaţiei trebuie să-i corespundă forme moderne, metode şi mijloace tehnice de predare tot mai perfecţionate.**

Am arătat în prezentările din numerele anterioare ale gazetei noastre în ce măsură va fi uşurată munca profesorilor prin utilizarea ciberneticii şi cum anumite sarcini tradiţionale care revin în momentul de faţă profesorului vor putea fi preluate în viitor de către emisiunile radiotelevizate — în ceea ce priveşte predarea — şi de către maşinile de învăţat şi laboratoarele lingvistice — în ceea ce priveşte fixarea şi verificarea cunoştinţelor. Toate aceste evidente uşurări ale activităţii didactice desfăşurate astăzi în şcoală nu vor determina însă o diminuare a rolului profesorului, ci, dimpotrivă vor duce la creşterea considerabilă a acestui rol.

În determinarea profilului viitor al profesorului, a conţinutului şi formelor activităţii pe care el o va desfăşura în deceniile următoare trebuie să pornim atît de la cerinţele care vor sta în acea perioadă în faţa învăţămîntului cît şi de la condiţiile materiale în care se va desfăşura activitatea în şcoli.

Există chiar în momentul de faţă posibilităţi tehnice de a realiza în şcoală, bineînţeles pe cale experimentală, un sistem de comunicare pe care l-am putea denumi complet. Într-adevăr, ştiinţa şi tehnica pot pune de pe acum la dispoziţia şcolilor mijloacele care permit emiterea de imagini şi sunete din orice punct al şcolii în alt punct al aceleiaşi şcoli prin sisteme de legături bilaterale. De asemenea, se poate realiza o legătură bilaterală între şcoală şi un centru local de radioteleviziune care să emită programe adecvate procesului de învăţămînt. La aceste emisiuni poate fi antrenată participarea elevilor indiferent de numărul lor, începînd cu elevul care lucrează individual în cabina unui laborator lingvistic pînă la efectivul complet al şcolii reunit într-o sală mare. Acest sistem complex de folosire a mijloacelor tehnice poate beneficia de programări cu caracter general şi particular, de posibilităţi nelimitate pentru efectuarea demonstraţiilor şi lucrărilor practice şi poate fi conectat la o maşină electronică de calcul care să „memoreze" principalele fapte şi date şi să găsească soluţiile cele mai judicioase în rezolvarea anumitor probleme controversate. La aceste mijloace se vor adăuga, în viitor, programele televizate transmise cu ajutorul sateliţilor construiţi special în scopul telecomunicaţiei. (Este semnificativ în această privinţă faptul că prima emisiune experimentală efectuată în vederea transmiterii programelor viitoarei Olimpiade de la Tokio a cuprins, printre altele, o discuţie între cîţiva renumiţi oameni de ştiinţă reuniţi zilele acestea în capitala Japoniei pentru dezbaterea problemelor de perspectivă ale „tele-pedagogiei"). De asemenea, savanţii şi inginerii electronişti se află în pragul definitivării construcţiei „video-magnetofonului", aparat care va imprima pe bandă atît sunetele cît şi imaginile, ceea ce va permite utilizarea lecţiilor radiotelevizate fără a mai fi necesară adaptarea deplină a orarului la programul emisiilor, întrucît ele vor putea fi înregistrate şi transmise în funcţie de cerinţele orarului fiecărei şcoli.

Toate aceste înnoiri, uşurînd considerabil munca pe care o desfăşoară în prezent profesorul şi dîndu-i în acelaşi timp o mult mai mare eficienţă, vor putea fi puse în practică în condiţiile asimilării depline de către pedagogi a metodelor corespunzătoare bazate pe o temeinică fundamentare ştiinţifică.

Dar tehnica modernă va uşura şi în alt chip munca profesorului. **Se conturează astfel ca certă, în perspectiva viitoarelor decenii, utilizarea maşinilor electronice de calculat în elaborarea documentelor şcolare fundamentale — planurile de învăţămînt şi programele şcolare. Iată aşadar că mijloacele tehnice nu vor influenţa numai sfera didacticii, a metodelor de predare, ci vor putea fi larg utilizate şi în vederea perfecţionării conţinutului învăţămîntului, a modernizării continue a acestuia.**

Cum poate interveni cibernetica în stabilirea conţinutului planurilor de învăţămînt şi a programelor şcolare ? Dacă ţinem seama că în prezent maşinile electronice de calcul dirijează plasarea pe orbită şi traiectoriile navelor cosmice, că pot conduce cele mai complicate procese automatizate de producţie sau pot stabili diagnosticul unei boli, chiar făcînd abstracţie de perfecţionările care fără îndoială le vor fi aduse în viitor, ne putem lămuri asupra modului cum vor fi folosite în vederea modernizării programelor de învăţămînt. Să ne închipuim o dezbatere pe această temă. Specialiştii, profesorii ce predau diferite discipline, vor face propuneri privind cunoştinţele a căror introducere în predare este impusă de către noile descoperiri ştiinţifice, de valorile certe care s-au adăugat istoriei materiale şi culturale a popoarelor. În acelaşi timp, aşa cum se întîmplă şi acum, vor fi unii care vor argumenta imposibilitatea eliminării din programe a unora dintre cunoştinţele studiate anterior, astfel încît materialul propus pentru a fi predat va depăşi cu mult, ca volum, posibilitatea însuşirii lui în numărul de ore repartizat pentru disciplina respectivă. În condiţiile actuale, problema aceasta se rezolvă prin eliminarea anumitor teme pe baza unor aprecieri mai mult sau mai puţin arbitrare sau, ceea ce este mai grav, în unele cazuri nu se rezolvă de loc, ducînd la supraîncărcarea elevilor. În viitor, însă, învăţămîntul va dispune de un arbitru total obiectiv şi lucrînd la cel mai înalt nivel ştiinţific : maşina electronică de calculat. Primind principalele date — materialul propus pentru a fi predat, numărul de ore de predare şi volumul mediu de cunoştinţe ce pot fi însuşite de elevi în unitatea de timp — creierul electronic va indica în cel mai scurt timp care este ierarhia precisă a cunoştinţelor propuse şi deci ce anume cunoştinţe trebuie eliminate din programă fără a afecta unitatea acesteia.

Totuşi, **problemele hotărîtoare ale instruirii şi educării elevilor vor continua să fie rezolvate şi în viitor de către profesor. Lui îi va reveni sarcina să stabilească, în funcţie de elementele specifice fiecărei categorii de elevi şi de noile date ale psihologiei şi pedagogiei, structura tuturor emisiunilor şcolare televizate, programele maşinilor de învăţat şi ale laboratoarelor lingvistice şi în acelaşi timp să furnizeze fiecărui elev sfaturile şi orientarea care să permită individualizarea cît mai accentuată a procesului de pregătire şcolară.** Profesorii vor fi chemaţi în acelaşi timp să stabilească combinaţia optimă, într-un ansamblu coordonat, a tuturor resurselor tehnico-materiale de care vor dispune şcolile pentru desfăşurarea procesului instructiv-educativ, în funcţie de capacităţile şi aptitudinile fiecărui elev. Va fi, deci, necesară o specializare mult mai precisă decît aceea de care dispun astăzi cadrele didactice.

Se poate prevedea de asemenea, după cum arată unele experienţe efectuate pînă în prezent, că se va realiza şi predarea „în echipă". Dintr-o „echipă de predare" vor face parte, probabil, profesori specializaţi în domenii diferite — unul în domeniul învăţămîntului televizat, altul în cel al învăţămîntului programat, iar al treilea în conducerea generală a procesului instructiv-educativ. Oricare va fi compoziţia ei, „echipa didactică" pare a fi chemată să joace pe viitor un rol important în învăţămînt datorită diversităţii sarcinilor şi funcţiilor care vor reveni fiecărui profesor.

Alături de posibilitatea trecerii la predarea cu ajutorul unor echipe de profesori şi de individualizare cît mai deplină a pregătirii elevilor — şi ca o consecinţă logică a acestora — psihopedagogii prevăd şi posibilitatea de a se varia efectivele de elevi din diferite clase.

Desigur, atît elementele noi ale conţinutului învăţămîntului cît şi noile forme ale acestuia vor fi supuse, în prealabil, unor experienţe variate, unei minuţioase verificări ştiinţifice, prin dezbateri ample pe plan naţional şi internaţional.

Noul care-şi face drum tot mai larg în învăţămînt cere de pe acum profesorului să dovedească spirit de cercetare creatoare, să înlăture rutina, să reconsidere critic elementele pedagogiei tradiţionale fără a le privi ca fetişuri. Va fi necesară studierea continuă, perseverentă, aprofundată a tot ceea ce este actual în învăţămîntul mondial şi preluarea critică a elementelor pozitive, mai ales în domeniul dotării tehnico-materiale a şcolii şi a metodelor privind utilizarea noilor mijloace.

De pe acum se profilează unele trăsături esenţiale în legătură cu modernizarea conţinutului învăţămîntului. Un experiment bogat în perspective, efectuat chiar în ţara noastră, de către specialiştii Institutului de ştiinţe pedagogice, cercetează, de exemplu, posibilităţile coborîrii limitei de vîrstă la care se poate începe predarea în şcoală a cunoştinţelor de algebră şi geometrie.

Realizarea înnoirilor de conţinut necesită, repetăm, adoptarea unor mijloace, metode şi forme noi de predare. Dintre acestea, **televiziunea şcolară şi învăţămîntul programat par să fie cele mai apropiate de înfăptuire. O dată cu realizarea condiţiilor materiale pentru experimentarea lor largă în şcoală şi eventuala lor generalizare se impune o temeinică pregătire a profesorilor chemaţi să le introducă în predare, căci numai o pregătire multilaterală poate da certitudinea rigurozităţii ştiinţifice în obţinerea rezultatelor. Privit prin această prismă, apare evident faptul că profilul profesorului din deceniile următoare începe să se schiţeze încă din zilele noastre.**

prezentare de M. HERIVAN

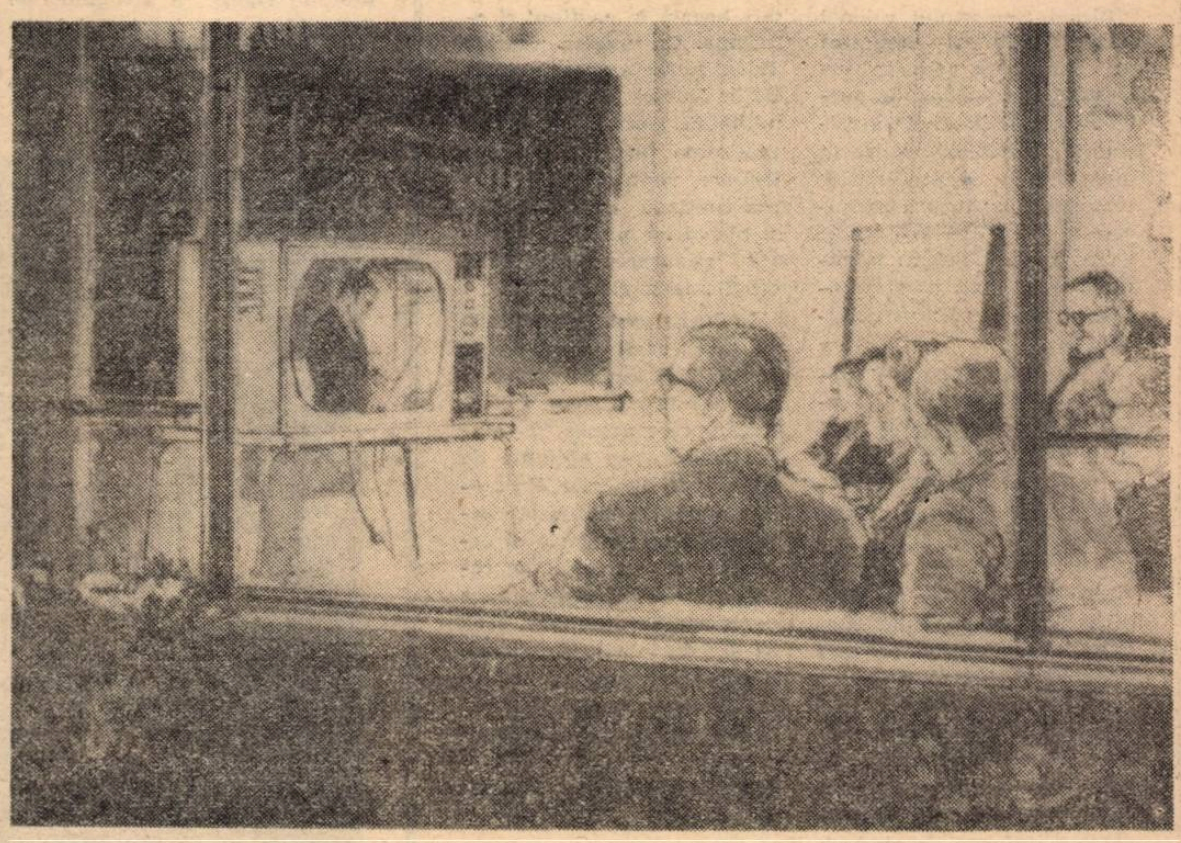

Acest desen încearcă să înfăţişeze cum va arăta un curs de pregătire a profesorilor în vederea introducerii predării lecţiilor prin televiziune. După cum se vede, specialiştii din sală urmăresc etapele demonstraţiei efectuate de profesorul din studio, în timp ce pe tablă se înscriu formulele principale care urmează a fi reţinute. Asemenea cursuri vor constitui, probabil, şi un mijloc pentru îmbunătăţirea metodicii de desfăşurare a lecţiilor transmise din studiourile staţiilor de televiziune.

În cercurile de învățămînt ideologic

Dezbateri folositoare

Ca propagandist al unui cerc de filozofie anul II am putut constata că, pentru majoritatea cursanților — cadre didactice din școlile orașului Brăila — temele puse în dezbatere au făcut obiectul unui studiu serios, ei pregătindu-se cu grijă pentru seminar, străduindu-se să pătrundă în esența problemelor, să găsească toate posibilitățile de a-și orienta activitatea la catedră pe baza cunoștințelor însușite la învățămîntul ideologic.

Una dintre problemele de materialism istoric care au făcut obiectul unor ample discuții în seminar a fost aceea a creșterii funcției cultural-educative a statului nostru democrat-popular în perioada desăvîrșirii construirii socialismului. Legînd în mod just accentuarea acestei funcții de necesitatea îndeplinirii măreților obiective economice și social-culturale ale planului de șase ani, de necesitatea dezvoltării conștiinței socialiste a tuturor oamenilor muncii din patria noastră, cursanții au pus în mod firesc problema sarcinilor concrete ce revin cadrelor didactice în această privință. Ei au vorbit astfel despre problemele muncii de educare în spirit comunist a elevilor, despre mijloacele prin care pot fi combătute manifestările negative în comportarea și ținuta lor, în felul de a-și înțelege obligația lor de bază — învățătura etc. În felul acesta dezbaterile au venit în ajutorul pedagogilor nu numai pentru a înțelege mai bine anumite probleme teoretice dar și în vederea orientării muncii proprii în lumina celor discutate.

O latură pozitivă a activității cercului nostru o constituie faptul că mulți cursanți se străduiesc să ilustreze problemele discutate prin exemple din domeniul disciplinelor pe care le predau. Așa, de pildă, cu prilejul discutării problemei „Rolul maselor și al personalității în istorie", tov. Florica Miron, profesoară de istorie la Școala medie nr. 3, pentru a sublinia rolul hotărîtor al maselor în istorie, a făcut printre altele o scurtă incursiune în istoria domniei lui Ștefan cel Mare, arătînd că victoriile lui asupra dușmanilor țării s-au datorat forței maselor pe care el s-a bizuit.

Tovarășul Ștefan Mircescu, profesor de limba romînă la Școala medie „Nicolae Bălcescu", a subliniat faptul că masele populare își exercită rolul hotărîtor și asupra personalității scriitorilor, că o personalitate literară este puternică numai în măsura în care opera sa oglindește cele mai înalte năzuințe ale maselor largi de oameni ai muncii din epoca respectivă. Eminescu, Caragiale, Coșbuc și alții, a spus tov. Mircescu, sînt scriitori de mare valoare, prețuiți și îndrăgiți de popor, tocmai pentru faptul că operele lor, realizate la un înalt nivel artistic, sînt ecoul aspirațiilor poporului.

Profesorul Aurel Leoveanu de la secția serală a Școlii medii nr. 3 — a cărui activitate se desfășoară în rîndul muncitorilor — a subliniat creșterea rolului maselor muncitoare în desăvîrșirea construcției socialiste, în conducerea treburilor statului nostru democrat popular. El a ilustrat cu o serie de date, cifre și fapte, avîntul creator al oamenilor muncii sub conducerea partidului, larga mișcare de inovații și raționalizări, însuflețirea cu care se desfășoară întrecerile socialiste etc.

Majoritatea cursanților din cercul nostru și-au însușit pe deplin cunoștințele studiate în seminarii și le folosesc în mod firesc, la rîndul lor, în predare. Profesorul Timotei Petridi, de exemplu, care predă limba romînă la Școala medie „N. Bălcescu", a insistat cu prilejul predării nuvelei „Hagi Tudose" — ajutat de discuțiile din seminar — asupra faptului că acest personaj nu reprezintă un caz patologic, așa cum încerca să-l înfățișeze critica literară burgheză, ci un rezultat concret, un produs de cea mai înaltă autenticitate al dezvoltării capitalismului în țara noastră în secolul al XIX-lea, un exemplu tipic de formă barbară a acumulării pentru acumulare. Învățămîntul ideologic îi ajută pe cursanți să combată mai bine, cu exemple mai concludente, diferitele concepții idealiste în interpretarea fenomenelor naturii și societății.

Dezbaterile din cercul de filozofie lărgesc orizontul științific al pedagogilor, posibilitățile de interpretare materialist-dialectică a faptelor și fenomenelor. Ele oferă cadrelor didactice posibilitatea de a-și desfășura la un nivel din ce în ce mai înalt activitatea instructiv-educativă cu elevii.

prof. M. TRUFAȘU
Brăila

COMUNIȘTII ÎN FRUNTE

Biroul comitetului raional P.M.R. Bacău a organizat de curînd o adunare cu membri și candidați de partid din școli în vederea discutării sarcinilor ce revin învățătorilor și profesorilor comuniști în buna desfășurare a activității în școlile generale de 8 ani, în asigurarea unui înalt nivel științific al procesului instructiv-educativ.

În consfătuire au fost prezentate informări ale secretarilor organizațiilor de bază de la școlile de 8 ani din comunele Bistrița, Răcăciuni, Traian și Prăjești cu privire la munca lor în aceste domenii. Informările, precum și discuțiile purtate pe marginea lor, au subliniat contribuția importantă pe care o aduc învățătorii și profesorii comuniști la buna desfășurare a muncii din fiecare școală. Bunăoară, organizația de bază de la Școala de 8 ani din Răcăciuni are o mare influență în rîndurile cadrelor didactice, pe care le mobilizează la o activitate bogată în conținut și eficientă. Ca urmare, cadrele didactice de la această școală, în frunte cu comuniștii, militează permanent pentru realizarea planului de școlarizare, pentru îmbunătățirea continuă a conținutului și metodelor predării, pentru asigurarea disciplinei conștiente a elevilor etc.

În încheierea consfătuirii a luat cuvîntul tovarășa Tinca Gălățeanu, secretară a Comitetului raional P.M.R. Bacău, care a scos în evidență succesele obținute de colectivele didactice din școlile raionului, mobilizate activ de către organele și organizațiile de partid, de către comuniști. Vorbitoarea a cerut comuniștilor din școli să acorde în viitor o și mai mare atenție muncii politico-educative în rîndul cadrelor didactice, creșterii nivelului de pregătire științifică al învățătorilor și profesorilor.

I. CHIRILOIU
Directorul Cabinetului raional P.M.R. Bacău

Consfătuirea gazetei noastre

La Clubul sindicatului învățămînt din București a avut loc recent o consfătuire a gazetei noastre cu corespondenți, colaboratori și cititori.

Organizată la scurt timp după aniversarea a 15 ani de la apariția primului număr al „Gazetei învățămîntului", consfătuirea a prilejuit o largă trecere în revistă a activității desfășurate de redacție în decursul celor 15 ani și discuții legate de dezvoltarea pe mai departe a gazetei, pentru ca ea să răspundă sarcinilor actuale ale învățămîntului și exigențelor sporite ale cititorilor.

Făcînd aprecieri asupra ajutorului substanțial pe care gazeta l-a dat învățătorilor și profesorilor în munca lor de instruire și educare a tinerelor generații și subliniind pașii mari pe care i-a realizat ea în decursul anilor, atît pe linia conținutului cît și a aspectului grafic, vorbitorii au făcut totodată propuneri privind tematica de viitor a gazetei. Ei și-au manifestat dorința ca aceasta să cuprindă mai larg, sub aspecte mai variate, probleme privitoare la modernizarea învățămîntului, la problemele școlii de 12 ani, la cuceririle din domeniul cercetării pedagogice, la conținutul și formele activității educative și altele.

În cadrul consfătuirii redacția a evidențiat pe cei mai activi dintre corespondenți și colaboratori mulțumindu-le pentru sprijinul pe care l-au dat gazetei. A urmat apoi un program artistic.

Discuții cu bibliotecari și cu scriitori pentru copii

De curînd s-au întîlnit, într-o consfătuire organizată de secția de învățămînt a orașului Ploiești în colaborare cu Biblioteca regională locală, cadre didactice care predau la clasele I—IV, specialiști în probleme de pedagogie, bibliotecari și scriitori, pentru a discuta împreună probleme legate de îndrumarea lecturii elevilor și de conținutul literaturii pentru copii, pentru a face un schimb de păreri cu privire la căile cele mai bune de educare a tinerei generații prin intermediul și cu ajutorul literaturii.

Baza de discuții au constituit-o referatul „Importanța instructiv-educativă a literaturii pentru copii", prezentat de secția de învățămînt, la care s-au adăugat referatul Bibliotecii regionale intitulat „Cîteva probleme privind lectura elevilor din clasele I—IV la biblioteca regională Ploiești" și comunicarea tov. prof. Ilie Stanciu despre „Semnificația și sensul literaturii pentru copii".

Referatul prezentat de Secția de învățămînt, bogat ilustrat cu multe date concrete, a scos în evidență rolul învățătorului în procesul de formare a gustului pentru lectură la elevii din clasele I—IV, faptul că, avînd o bună cunoaștere a particularităților de vîrstă, a nivelului de dezvoltare, a intereselor și înclinațiilor copiilor și cunoscînd în același timp cerințele programei, învățătorul poate stabili cel mai bine ce lecturi sînt mai indicate pentru ei. În referat au fost citate numeroase cadre didactice cu o bogată experiență în acest domeniu, care au știut să îndrume cu pricepere lectura elevilor astfel încît cele citite să aibă o puternică influență educativă asupra lor, să le lărgească orizontul, să le îmbogățească cunoștințele și vocabularul, să-i ajute în formarea unei exprimări corecte orale și scrise.

Din referatul prezentat de Biblioteca regională a reieșit că la finele anului 1963 au fost înregistrați 3 058 cititori copii, care au citit peste 61 000 de cărți. Numai în primul trimestru al acestui an, cititorii copii au împrumutat 24 954 cărți. Referatul a arătat că cei ce lucrează la secția de copii a Bibliotecii regionale, convinși de rolul bibliotecii în procesul instructiv-educativ, au căutat să-și orienteze întreaga activitate spre satisfacerea cerințelor care reies din programele școlare.

Discuțiile purtate au scos în evidență importanța instructiv-educativă a literaturii pentru copii, faptul că lectura trebuie să devină un ajutor prețios pentru munca la clasă, iar învățătorul trebuie să organizeze, să îndrume și să cerceteze în mod judicios lectura copiilor. Învățătorii Plăeșeanu Ecaterina, Mateescu Nicolaie, Munteanu Aurora și alții au prezentat date și fapte concrete din munca lor cu copiii, au făcut propuneri prețioase pentru îmbunătățirea lecturii elevilor, pentru îmbunătățirea conținutului și a ilustrațiilor cărților pentru copii.

O contribuție de seamă la succesul consfătuirii au adus-o în cuvîntul lor scriitorii Mioara Cremene, care a abordat problema cultivării talentelor literare ale copiilor, Gica Iuteș, care a vorbit despre legătura dintre scriitor și învățător, și Octav Pancu-Iași, care s-a referit la conținutul cărților pentru copii și la modul cum trebuie apreciate aceste cărți.

În încheiere, tov. D. Andreescu, șeful secției de învățămînt a orașului Ploiești, care a condus lucrările consfătuirii, a tras o serie de concluzii practice, făcînd cadrelor didactice recomandări în ceea ce privește îndrumarea lecturii copiilor.

Consfătuirea a fost urmată de o întîlnire a scriitorilor Gica Iuteș, Mioara Cremene și Octav Pancu-Iași cu cititorii elevi.

G. MAKSUTOVICI

Într-o bibliotecă pentru copii.

Din activitatea organizaţiilor sindicale

Organizaţia sindicală de la Şcoala medie „Mihai Viteazul" din Turda se preocupă cu stăruinţă de ajutorarea cadrelor didactice în vederea încheierii cu succes a anului şcolar. Măsurile luate în acest scop de către conducerea şcolii, acţiunile organizate de comisiile metodice, de profesori şi diriginţi, sub îndrumarea organizaţiei de partid, sînt sprijinite larg de organizaţia sindicală, care foloseşte larg în această direcţie variatele posibilităţi ce-i stau la dispoziţie.

În şedinţele de grupă sindicală care se ţin în această perioadă, ca şi prin munca de lămurire de la om la om profesorii sînt mobilizaţi la o cît mai bună pregătire a lecţiilor curente şi a orelor de recapitulare, astfel încît acestea să fie cît mai atractive şi interesante, pentru a capta atenţia tuturor elevilor şi pentru a contribui în cea mai mare măsură la completarea şi consolidarea cunoştinţelor, la sistematizarea lor.

În acelaşi timp, organizaţia sindicală se preocupă de ajutorarea cadrelor tinere, ca şi de înlăturarea supraîncărcării profesorilor cu sarcini în afara şcolii, aşa ca ei să dispună de timpul necesar pregătirii temeinice a lecţiilor din ultimul trimestru.

prof. OLIMPIA POP
Turda

★

Îmbogăţind formele muncii cultural-educative pe care o desfăşoară în rîndurile cadrelor didactice, comitetul sindicatului învăţămînt din raionul T. Vladimirescu al oraşului Bucureşti a organizat recent o excursie în regiunile Banat şi Oltenia, la care au participat 84 de învăţători şi profesori din raion. Excursioniştii au vizitat Băile Herculane şi împrejurimile acestora (Grota Haiducilor şi stînca Şapte Izvoare din Valea Cernei), insula Ada-Kaleh, Porţile de Fier, ca şi oraşele T. Severin şi Craiova.

Cu interes deosebit au urmărit participanţii la excursie, cu prilejul vizitării uzinelor „Electroputere" din Craiova, realizările dobîndite de această mare întreprindere, creată în anii puterii populare. De asemenea, excursia a dat cadrelor didactice prilejul să se documenteze asupra unor probleme de istorie, de geologie şi hidrogeologie, să cunoască instituţii de cultură şi monumente de artă etc.

Contribuind la lărgirea orizontului învăţătorilor şi profesorilor, la îmbogăţirea cunoştinţelor lor, excursia iniţiată de Comitetul sindicatului învăţămînt din raionul T. Vladimirescu a constituit în acelaşi timp, pentru toţi cei care au participat la ea, şi un important mijloc de a-şi îmbunătăţi lecţiile, ilustrîndu-le cu exemple concrete văzute de ei la faţa locului.

prof. ANDREI PARON

★

Înţelegînd utilitatea excursiilor, şi organizaţia sindicală de la Şcoala medie „Unirea" din T. Măgurele a iniţiat, pentru membrii ei, o excursie interesantă. De data aceasta a fost vorba de o excursie turistică şi de documentare în R. P. Bulgaria.

Unul din obiectivele principale ale excursiei l-a constituit vizitarea localităţilor legate de luptele trupelor romîne în războiul de independenţă. Astfel, participanţii la excursie au vizitat Griviţa şi Plevna, unde au văzut monumentele şi mausoleele ridicate în memoria luptătorilor de la 1877, precum şi medalioanele soldatului Melinte Ion, căpitanului Valter Mărăcineanu şi maiorului Suţu.

Au fost vizitate de asemenea oraşul Tîrnovo, fostă capitală a imperiului romîno-bulgar, portul Ruse, precum şi oraşul Sofia.

Excursia în Bulgaria a lăsat participanţilor impresii bogate.

I. IONESCU
T. Măgurele

O minunată punte spre viitor : mulţi dintre cei veniţi să viziteze modernele instalaţii ale Rafinăriei de la Brazi vor purta în inimă dorinţa de a deveni specialişti în domeniul petrochimiei

CONCURS

Institutul politehnic din Iaşi anunţă ocuparea prin concurs a următoarelor posturi :

1. — Conferenţiar la Facultatea de electrotehnică, catedra electrotehnică, disciplina electrotehnică şi instalaţii electrice ;
2. — asistent la Facultatea de mecanică, catedra de rezistenţa materialelor.

Cererile de înscriere se vor înainta în decurs de o lună de la publicarea prezentului anunţ, la rectoratul Institutului politehnic din Iaşi, Calea 23 August Nr. 11, însoţite de următoarele acte :

Pentru postul de conferenţiar : copie legalizată de pe diploma de doctor sau de candidat în ştiinţe ; copie legalizată de pe diploma de stat sau de pe actul echivalent de studii superioare ; copie legalizată de pe atestatul de profesor sau conferenţiar ; lucrările ştiinţifice ale candidatului, într-un exemplar ; certificatul de caracterizare a activităţii profesionale şi sociale, eliberat de instituţia (întreprinderea) în care acesta îşi are funcţia de bază ; memoriul de activitate didactico-ştiinţifică, semnat de candidat ; autobiografia.

Pentru postul de asistent : copie legalizată de pe actele de studii ; lucrările ştiinţifice ale candidatului, într-un exemplar ; certificatul de caracterizare a activităţii profesionale şi obşteşti, eliberat de instituţia (întreprinderea) la care acesta îşi are funcţia de bază sau recomandarea şefului de catedră, în cazul cînd candidatul funcţionează în învăţămînt ; certificatul de vechime în muncă, eliberat de unitatea în care lucrează ; memoriul de activitate didactico-ştiinţifică, semnat de candidat ; autobiografia.

Recreaţie în soare, înaintea unei noi ore de curs.

Ce şi cum le povestim copiilor

„A fost odată ca niciodată...".

Şi basmul, care începe cu această tradiţională formulă, se deapănă uşor, plin de farmec. Copiii ascultă ţinîndu-şi răsuflarea. Din cînd în cînd întrerup lectura cu exclamaţii de bucurie sau de părere de rău şi negrăită le este încîntarea cînd află, la sfîrşit, că eroul a biruit toate piedicile, iar dreptatea şi adevărul au învins.

Dar, pentru ca lucrurile să se petreacă aşa, pentru ca povestea să placă, să poată menţine interesul copiilor, să stimuleze şi să dezvolte sensibilitatea lor, trebuie satisfăcute o serie de cerinţe ridicate atît de conţinutul celor povestite cît şi de forma în care sînt expuse ele.

Atunci cînd pornesc la alegerea unei povestiri îmi îndrept cea dintîi grijă asupra fondului ei. Ţinînd seama de particularităţile copiilor din grădiniţă mă opresc adesea la poveşti despre animale şi păsări, pentru care ei simt o deosebită atracţie. De exemplu, „Capra cu trei iezi", „Punguţa cu doi bani", „Ursul păcălit de vulpe", „Oul năzdrăvan" etc., pe care le-am prezentat copiilor în anul acesta, i-au captivat datorită acţiunilor lor liniare, datorită conflictelor simple, datorită personajelor caracterizate prin una sau două trăsături specifice. Experienţa mi-a arătat că basmele lungi, cu numeroase elemente fantastice, cu acţiune şi conflicte complexe nu-i atrag pe copiii de 4—5 ani, pentru că aceştia nu le pot înţelege prea bine.

În expunerea istorioarelor şi poveştilor folosesc lectura cu glas tare, povestirea, diafilmele şi discurile. Caut să citesc sau să povestesc cît mai expresiv, pe un ton potrivit, ferindu-mă de tonul şoptit care îi oboseşte pe copii cerîndu-le o mare concentrare ca şi de tonul ridicat, care împrăştie atenţia ascultătorilor. Pentru a înlătura monotonia caut să adecvez intonaţia momentelor povestirii, dramatizînd, iar uneori împletesc povestirea cu imagini vizuale realizate cu ajutorul diafilmelor. Deosebit de atractive au fost de pildă pentru copii diafilmele „Ridichea uriaşă", „Turtiţa", „Doi iepuraşi", „Păţaniile lui Fulguşor".

Un alt procedeu care a dat rezultate bune, făcîndu-i pe copii să trăiască intens fiecare moment al povestirii, a fost audierea discurilor „Electrecord" pe care sînt imprimate poveşti şi povestiri. „Iedul şi aritmetica", „Cutia cu scrisori", „Maimuţa judecător", „Ursul păcălit de vulpe", „Capra cu trei iezi", „Albă ca zăpada şi cei şapte pitici" — iată numai cîteva din înregistrările ce au fost ascultate cu viu interes.

Timpul ce-l repartizez pentru fiecare din procedeele amintite este de 25—30 minute, pentru a nu obosi atenţia copiilor. Ca să uşurez înţelegerea conţinutului povestirii le pun întrebări, le cer să reproducă întîmplările auzite sau văzute. În acest fel ei capătă şi deprinderea de a se exprima corect şi curgător, îşi îmbogăţesc vocabularul. Folosesc atunci cînd este posibil şi dramatizarea, interpretarea de către copii a personajelor povestirii. Aleg în acest scop, desigur, povestirile cele mai accesibile, pe care le prezint în prealabil amănunţit astfel încît copiii să cunoască îndeaproape personajele.

Firesc, există numeroase procedee menite să trezească interesul copiilor pentru poveşti. Pentru aceasta este necesar ca noi, educatoarele, să avem cît mai multă fantezie şi măiestrie, să ne apropiem atunci cînd povestim de sufletul copiilor, de înţelegerea lor.

ANGELA VĂDUVA
educatoare în comuna Bălceşti, raionul Oltenu

BIBLIOGRAFIE

A apărut NATURA
nr. 2, martie—aprilie 1964
În sumar :

STUDII ŞI NOTE

I. Şandru : Geografia economică. Obiect, metodă şi istoric.
A. Rădoi : Realizări în geografia transporturilor R.P.R.
I. Băncilă : Investigaţii geologo-tehnice pentru sistemul hidroenergetic şi de navigaţie „Porţile de Fier".
M. Lemne, I. Tepac : Vîrsta absolută a pămîntului.
M. Iancu : Formaţiuni periglaciare pleistocene în Depresiunea Braşovului.
V. Trufaş : Tăul fără fund de la Paroşeni.
M. Ionescu : Grotele din Piatra Ogrinului.
S. Iana, Fl. Badea : Răspîndirea castanului bun (Castanea vesca Gärtn) în Subcarpaţii dintre Jiu şi Olteţ.
Gh. Varvara : Lacul Hînsarului.
V. Ardeleanu, I. Petreanu, Gh. Lăzărescu : Observaţii meteorologice ale studenţilor.

METODICĂ

Gh. Taşcov : Corelaţia dintre geografie şi ştiinţele sociale.
M. Gingaciu : Metodica predării temei „Dezvoltarea economiei R.P.R." (II).
I. Diaconu : Metodica predării lecţiei cu tema „Acţiunea apei marine, tipuri de ţărmuri" la clasa a VII-a.
B. Vulcu : Conţinutul şi mijloacele de realizare a lecţiilor despre ape la clasa a III-a.
Să ne cunoaştem patria ; Pe harta lumii ; Recenzii ; Din activitatea S.S.N.G.

★

A apărut

GAZETA MATEMATICA
Seria A, nr. 1—2/1964

În sumar :

Al. Roşu : Aspecte geometrice în teoria jocurilor.
R. Miron : Asupra sistemului complet de invarianţi al unei familii de direcţii tangente unei suprafeţe.
S. Marcus : Două probleme de analiză din American Mathematikal Monthley.
V. P. Avanesov : Generalizarea metodei lui Ermacov.
I. Stan : Stilul scriitorilor şi matematica.
A. Hollinger : Despre necesitatea unor precizări.
C. Meghea : Despre calculul diferenţial şi integral în şcoala medie.
El. Stroiescu : Asupra problemelor de distanţă din geometria analitică în plan.
*** * *** : Ştiri din lumea întreagă.
*** * *** : Acad. Gh. Mihoc despre modernizarea învăţămîntului matematic.
L. Bal : Prof. dr. Vraclav Pleskot : Nomografie. S.N.T.L., Praha 1963 (244 pagini).
T. Roman : Dezbateri rodnice în vederea modernizării învăţămîntului matematicii în şcoala medie.
Victor Daimaca : Fenomene cereşti în luna martie 1964.

Elevi din Govora lucrînd la înfrumusețarea parcului școlii medii din orașul lor

Din PRESA de peste hotare

● **În Grecia se desfășoară o intensă campanie pentru dezvoltarea învățămîntului.** Profesori și oameni de cultură au prezentat guvernului un memoriu care poartă un mare număr de semnături, cerînd ca 15 la sută din bugetul total al statului să fie destinat educației naționale. Guvernul a făgăduit că va realiza o reformă a învățămîntului care să asigure gratuitatea totală a școlii, că va întreprinde construcții pentru localuri de școli, că va înființa o nouă universitate etc.

● **Un raport al Biroului Internațional al Muncii** relevă lipsa acută de cadre didactice ce se resimte în multe țări capitaliste. Astfel, raportul apreciază că în S.U.A., pentru acoperirea necesităților ar fi necesari încă circa 200 000 de pedagogi. În Turcia, Spania, Portugalia, ca și în numeroase țări latino-americane, ar fi necesari, pentru școlarizarea tuturor copiilor, sute de mii de învățători și profesori.

● **Ultimul raport anual dat publicității de Ministerul Educației al Etiopiei** menționează că mai bine de 305 000 de elevi și studenți urmează cursurile a 1 362 de școli de diverse grade. Numărul elevilor și studenților a crescut în anul 1964 cu 6,5 la sută față de anul precedent. Din același raport reiese că procentajul fetelor cuprinse în învățămînt este în continuă creștere. În prezent, 25,4 la sută din numărul celor încadrați în școli și universități sînt eleve și studente.

● **Au trecut 15 ani** de la adoptarea legii cu privire la lichidarea analfabetismului în Polonia. Acum, fiecare al patrulea cetățean din R. P. Polonă învață Cele 27 000 de școli elementare cuprind în prezent 5 100 000 de copii. Școlile de cultură generală și școlile tehnice de diferite profiluri sînt urmate de aproape 800 000 de tineri. În afară de aceasta 100 000 de persoane urmează cursurile fără frecvență. Cele peste 70 de instituții de învățămînt superior din Polonia numără 185 000 de studenți.

● **Colonialiștii portughezi,** care fac atîta zarvă în legătură cu „misiunea civilizatoare" ce o desfășoară în Angola, trec sub tăcere obscurantismul în care trăiește populația băștinașă din care 99,3 la sută este analfabetă. Dintre cei 88 000 de copii angolezi de vîrstă școlară, învață în prezent doar 3,3 la sută — lucru explicabil pentru o țară unde învățămîntului i se alocă doar 1 la sută din buget.

● **Pregătirea unor muncitori polivalenți (cu mai multe meserii).** Începînd din anul școlar 1962—1963, în cadrul învățămîntului tehnic din Madagascar s-a trecut la pregătirea de muncitori care să cunoască mai multe meserii. Pregătirea acestora a fost impusă de nevoia de meseriași la sate, unde meseria unitehnică nu are suficient cîmp de aplicare. Formarea de muncitori polivalenți pentru sate, care nu împiedică formarea muncitorilor specialiști necesari la orașe, se realizează în decurs de 4 ani. După un anumit stagiu de pregătire complimentară, muncitorii cu această calificare pot să se îndrepte spre activități profesionale mai specializate.

● **În tinerele state independente din Africa învățămîntul face progrese.** Clișeul de mai jos prezintă un aspect dintr-o școală în aer liber din Nigeria. În prezent, la școala normală superioară din Lagos, capitala Nigeriei, se pregătesc zeci de viitori învățători — în timpul dominației coloniale neexistînd nici o preocupare pentru formarea de cadre didactice din rîndurile nigerienilor.

CORESPONDENȚA

Scrisorile pe care ni le trimit corespondenții noștri arată că, în cadrul fiecărei școli, al fiecărei secții de învățămînt, se face tot mai mult vădită preocuparea de a adînci continuu problemele muncii instructiv-educative, de a cuprinde această muncă în toate aspectele ei.

SIBIU

● La Sibiu, ne scrie corespondenta noastră **Ana Jimon,** a avut loc nu de mult, din inițiativa secției de învățămînt, o consfătuire pe tema „Educația prin muncă în unitățile preșcolare". Participanții la consfătuire au discutat despre importanța muncii în viața copilului preșcolar, despre conținutul și formele muncii pe care trebuie s-o desfășoare el, despre îndrumarea acesteia de către educatoare.

Referatul expus cu acest prilej a cuprins numeroase exemple concrete din practica instituțiilor preșcolare. La rîndul lor, discuțiile purtate au arătat care sînt formele de muncă independentă accesibile copiilor preșcolari și au subliniat că aceștia trebuie să primească sarcini pe măsura priceperii și a puterii lor fizice, pe care să le ducă la îndeplinire sub îndrumarea și controlul educatoarelor. Participanții la consfătuire au scos în evidență și numeroasele posibilități pe care le au educatoarele de a colabora cu părinții copiilor în vederea educării acestora în spiritul dragostei de muncă.

Nivelul ridicat al expunerii și al discuțiilor, exemplele concludente date în cadrul lor, ca și expoziția interesantă și atrăgătoare prezentată cu prilejul consfătuirii, înfățișînd imagini din munca desfășurată de copii, au făcut ca aceasta să-și atingă pe deplin scopul.

BUCUREȘTI

● Tov. **Ion Enache,** de la Școala medie „Gh. Șincai" din Capitală, ne relatează, printre altele, într-o scrisoare pe care ne-a trimis-o de curînd că, în dorința de a crea elevilor condiții cît mai bune de dezvoltare în familie, conducerea acestei școli a organizat o discuție cu părinții despre relațiile care trebuie să domnească între ei. Discuția a pornit de la un caz concret în care, din cauza relațiilor nejuste existente între părinți, au avut mult de suferit copiii. Ea a contribuit la întărirea simțului de răspundere morală și socială al părinților față de propriii lor copii, la sporirea străduințelor acestora de a da copiilor o educație cît mai bună.

BRAȘOV

● Prof. **Livia Mureșan** ne scrie despre preocupările cercului pedagogic al profesorilor de lucru manual din Brașov, care s-a străduit în acest an să asigure ședințelor sale o tematică interesantă, legată strîns de conținutul programei școlare.

Bunăoară, la una din ședințele cercului, care s-a ținut la Școala generală de 8 ani nr. 11, s-a prezentat referatul: „Funcția tiparului în predarea croitului". Bine conceput, clar, temeinic documentat, referatul a abordat probleme privind tehnica croitului, a arătat legătura strînsă care trebuie stabilită în predarea lecțiilor de croitorie între cunoștințele de specialitate și cunoștințele studiate de eleve la geometrie și desen. Într-un mod interesant au fost puse și problemele alegerii materialelor pentru croit, ale conturării și croitului propriu-zis, subliniindu-se că pregătirea din timp a lecției și verificarea ei practică în faza premergătoare predării sînt condiții esențiale pentru reușita lecțiilor.

În încheiere s-a ținut o lecție practică organizată cu o grupă de eleve din clasa a VII-a. Aceasta s-a dovedit deosebit de interesantă prin felul cum a fost organizată și prin faptul că în cadrul ei s-a folosit un material didactic corespunzător, ales cu grijă.

Discuțiile purtate au contribuit la îmbunătățirea activității didactice a membrilor cercului, la stimularea inițiativei lor.

CREAȚA-URZICENI

● Prof. **V. Rădulescu** ne scrie despre preocuparea comisiei metodice de la Școala de 8 ani din comuna Creața, raionul Urziceni, pentru îmbogățirea materialului didactic necesar lecțiilor de științe naturale din școală. În ultima perioadă, de exemplu, a fost amenajat un acvariu cu ajutorul căruia se pot studia protozoarele, celenteratele, viermii, moluștele sau peștii. Totodată, acvariul furnizează și materiale necesare lucrărilor de laborator — ca de pildă o serie de viețuitoare monocelulare microscopice — precum și materiale pentru studiul vegetației acvatice. Bunăoară, Lămîiul de apă, Myryophyllum (peniță), Ludviga palustris, Apogenatonul, Cryptocarinul, Valisneria, Cerathopterisul, înlesnesc studiul tulpinei și frunzei, al înmulțirii vegetative etc.

Organizat cu grijă și pricepere, acvariul școlii constituie astfel un mijloc eficient de îmbunătățire a lecțiilor de științe naturale.

LIPOVA

● Corespondentul nostru **Francisc Wild** ne scrie despre faptul că de curînd la Lipova a fost înființată o filială a Societății de științe naturale și geografie din R.P.R. La adunarea de constituire au participat numeroși profesori de științe naturale și geografie de la școlile generale de 8 ani și medii din orașul și raionul Lipova, care și-au exprimat dorința de a deveni membri ai acestei societăți.

Ca președinte al filialei a fost ales tov. Victor Bleahu, profesor la Școala medie din Lipova.

STREHAIA

● Elevii Școlii medii din Strehaia, îndrumați de profesorii de limba romînă și de diriginți, au organizat, după cum ne scrie profesorul **C. A. Protopopescu,** un festival închinat lui George Coșbuc, cu prilejul împlinirii a 75 de ani de la apariția poemului „Nunta Zamfirei". Festivalul, prezentat la Casa raională de cultură din Strehaia și la Casa de cultură din Filiași s-a bucurat de un deosebit succes.

În prezent elevii Școlii medii din Strehaia pregătesc un festival închinat luceafărului poeziei romînești, pe care îl vor prezenta între 5—15 iunie.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București. Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii voluntari din unitățile de învățămînt. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii, Piața Scînteii București.

40 132

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Gazeta ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Anul XVI nr. 753 | marți 28 aprilie 1964 | 8 pagini 25 bani

SĂRBĂTOAREA CELOR CE MUNCESC

ONIȚA GLIGOR
președinte al Comitetului Uniunii Sindicatelor din Instituțiile de Învățămînt și Cultură

A devenit o tradiție a celor două decenii de viață nouă pe care le vom aniversa în curînd de a trece în revistă an de an, la sărbătoarea zilei de 1 Mai — sărbătoarea cu cele mai vechi rădăcini în inima clasei muncitoare din întreaga lume — succesele dobîndite de sutele de milioane de oameni ai muncii de pe tot globul, uniți prin năzuințele lor, prin lupta lor pentru pace, democrație și socialism.

Pe mai mult de un sfert din suprafața globului, pe meleagurile pe care vor răsuna liber, la sărbătoarea de 1 Mai a acestui an, acordurile „Internaționalei", popoarele țărilor socialiste întîmpină măreața sărbătoare a muncii cu noi și impresionante succese pe calea dezvoltării economiei și culturii. Producția industrială a tuturor țărilor socialiste, luate la un loc, a crescut în ultimii cinci ani cu peste 70 la sută, în timp ce producția țărilor capitaliste a crescut numai cu 25 la sută.

Poporul patriei noastre, alături de popoarele tuturor țărilor socialiste, a obținut, în ultimul an, victorii de însemnătate istorică pe drumul desăvîrșirii construcției socialiste, al cărei program a fost elaborat de Congresul al III-lea al Partidului Muncitoresc Romîn. „În anul celei de-a 20-a aniversări a eliberării — **arăta de curînd tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej, în cuvîntarea rostită la Conferința organizației de partid a orașului București** — Romînia socialistă se înfățișează ca o țară în continuu progres, cu o economie complexă și o cultură înfloritoare, puse pe de-a întregul în slujba creșterii bunăstării celor ce muncesc". **În perioada anilor 1960—1963 producția industrială a țării a sporit într-un ritm mediu de 15 la sută față de 13 la sută, cît era prevăzut. Aceasta a făcut posibil ca în 1963 producția industriei noastre să fie pe ansamblu cu 74 la sută mai mare decît în 1959.**

Se dezvoltă necontenit și agricultura socialistă a patriei noastre, care dispune în prezent de circa 65.000 de tractoare, 62.000 de semănători mecanice, 32.000 de combine pentru păioase, precum și alte mașini agricole.

Ritmul înalt de dezvoltare a economiei naționale, proporțiile ei mereu lărgite asigură creșterea continuă a bunăstării oamenilor muncii. În cursul anului care a trecut salariul real a sporit cu 4,6 la sută. Noi blocuri de locuințe se ridică lună de lună în toate orașele țării. Satele au căpătat o înfățișare nouă. Crește necontenit baza materială a învățămîntului, culturii și ocrotirii sănătății.

Toți oamenii muncii din țara noastră, indiferent de sectorul în care își desfășoară activitatea, se prezintă la marea sărbătoare de la 1 Mai mîndri de bilanțul rodnic al activității pe care au desfășurat-o. Alături de muncitorii, tehnicienii și inginerii pe pieptul cărora strălucesc însemnele de fruntași în întrecerea socialistă, acordate recent pentru merite deosebite în munca desfășurată pe întreg parcursul anului 1963, alături de harnicii colectiviști, alături de toți oamenii muncii, vor păși la manifestație învățătorii și profesorii — cel mai numeros detașament al intelectualității din țara noastră, a cărui activitate a înscris în acest an școlar noi succese însemnate în educarea tinerei generații. A fost îndeplinită cu un an mai devreme decît prevedeau hotărîrile Congresului al III-lea al P.M.R. sarcina încheierii generalizării învățămîntului de 7 ani și a trecerii la învățămîntul general de 8 ani. La rîndul lor, școlile medii cuprind an de an tot mai mulți elevi. Față de anul școlar 1938/1939, cînd existau 211 licee cu 29.004 elevi, în acest an funcționează 551 de școli medii, cu 376.620 elevi. În cele 15 centre universitare ale țării învață peste 112.000 de studenți, care dispun de minunate condiții de studiu — laboratoare modern înzestrate, complexe sociale etc.

Marile succese repurtate de poporul nostru în opera de desăvîrșire a construcției socialismului reprezintă o însemnată contribuție la întărirea sistemului mondial socialist. Forța și vitalitatea socialismului apar tot mai puternic în evidență, în contrast cu situația din țările în care dictează monopolurile imperialiste. Contradicțiile de neîmpăcat ale capitalismului se adîncesc tot mai mult în cadrul crizei generale a acestui sistem, determinînd intensificarea luptei politice a oamenilor muncii, în frunte cu partidele comuniste și muncitorești. Grevele, demonstrațiile, acțiunile milioanelor de muncitori din țările capitaliste urmăresc nu numai satisfacerea revendicărilor economice, ci și cucerirea drepturilor democratice pentru cei ce muncesc, dobîndirea independenței și suveranității pentru toate popoarele, apărarea păcii. În Italia, în R. F. Germană, în Anglia, în Japonia, în Franța, în țările Americii Latine, de exemplu, acțiunile întreprinse în ultima perioadă de oamenii muncii au îmbinat lupta pentru îmbunătățirea condițiilor de muncă, pentru mărirea salariilor, cu lupta politică împotriva monopolurilor imperialiste, pentru pace și democrație. Din nou s-a făcut auzit, în ultimul timp, glasul eroicii muncitorimi spaniole, dovedind o dată mai mult că zilele stăpînirii fascistului Franco sînt numărate.

În Angola, în Rhodesia, în Republica Sud-Africană, țări în care popoarele gem încă sub jugul colonialiștilor sau al discriminărilor rasiale, se intensifică tot mai mult acțiunile hotărîte de luptă ale maselor largi ale populației.

Tot mai strînse și mai puternice devin, în întreaga lume, rîndurile luptătorilor pentru apărarea păcii, care susțin activ — prin demonstrații, marșuri ale păcii, acțiuni îndreptate împotriva amplasării de arme atomice, împotriva bazelor militare etc. — programul dezarmării generale și totale preconizat de U.R.S.S. și susținut de celelalte țări socialiste și de alte state iubitoare de pace.

Țara noastră militează intens, alături de celelalte țări socialiste, pentru rezolvarea pe cale pașnică a problemelor internaționale litigioase, pentru colaborare politică, economică și culturală cu toate statele, în numele menținerii și consolidării păcii. Partidul și guvernul nostru promovează cu consecvență politica de întărire a unității și frăției marii familii a țărilor socialiste, a coeziunii mișcării comuniste și muncitorești internaționale sub steagul marxism-leninismului — chezășia victoriei în lupta pentru cauza socialismului și păcii.

Pentru oamenii muncii din patria noastră, sărbătoarea zilei de 1 Mai constituie un nou prilej de a-și afirma solidaritatea cu oamenii muncii de pretutindeni, hotărîrea de a lupta neostenit pentru înflorirea patriei, de a sprijini lupta proletariatului din întreaga lume pentru pace, democrație și socialism. Aceleași sentimente îi însuflețesc pe cei ce muncesc în școli. Îndrumați de partid, mobilizați de sindicate, învățătorii și profesorii patriei noastre sînt hotărîți să desfășoare tot mai bine, tot mai larg lupta pentru pregătirea temeinică a tinerei generații, pentru educarea ei în spiritul patriotismului socialist și al internaționalismului proletar, în spiritul luptei pentru triumful cauzei socialismului și păcii.

Anii de școală

— *E mai bine?*

— *Parcă.*

— *Stai liniștit.*

— *Cel mai mult mă neliniștesc ochii. Nu văd. Am impresia că în jur totul e alb și că nu sînt deplin lucid.*

— *Stai liniștit, nu vorbi.*

Băiatul tăcu. Își mișcă încet degetele de la mîna dreaptă. Simți pătura moale și ușoară. Dreapta nu avea nimic. Doar stînga n-o mai simțea. Stînga și ochii. Rămase o vreme liniștit, ascultînd. Cineva vorbea în șoaptă. Dar nu reuși să înțeleagă ce spune. Apoi auzi pași ușori îndepărtîndu-se în grabă. De ce trebuia să stea așa, încremenit? Ar fi vrut să vorbească. Femeia aceasta are un timbru plăcut. Rostește cuvintele calm, cu voce scăzută, și felul ei de a vorbi e foarte plăcut. Bineînțeles că este îmbrăcată în alb. Aici totul este alb. Probabil că de aici vin și senzațiile vizuale. Impresia asta de lumină albă, orbitoare, parcă seamănă cu ceva...

...Era la mare. Cînd? Acum trei ani sau acum doi ani? În fiecare an au fost la mare. Și de fiecare dată cu „Apolon". Oare Apolon o fi știind că l-au botezat așa? Chiar dacă ar afla nu s-ar supăra. Ar rîde cu rîsul lui frumos, care îi luminează fața bronzată, și-ar trece amuzat mîna peste părul tăiat scurt și dintr-o dată ar striga sever, bătînd din palme:

— Adunarea, leilor! Mai repede, mai repede! Aoleu, Cristescule, asta-i fugă? La loc comanda!

Ce om minunat! De la el a învățat știința mișcărilor rapide și precise, arta de a se stăpîni, de a acționa imediat. El l-a învățat crawl și brasse, și schi și handbal, și baschet și... dar parcă poți să ți le amintești pe toate? În ziua aceea au făcut exerciții de salvare. Datcu simula înecul. Trebuia să fii tot timpul cu ochii pe el. Niciodată nu știai cînd se „înecă" și trebuia să sări imediat, pentru că se dădea la fund și nu-l mai puteai găsi. De două ori erau să-l piardă și s-au ales cu o morală zdravănă pentru că Apolon nu permitea nimănui să viseze treaz. Era plăcut să stai în soare, pe plajă, să bați mingea și să-l supraveghezi pe Datcu. Lumina ardea și erai nevoit să-ți strîngi ochii ca să vezi mingea care se ridica tot mai sus, spre cerul albit de soare. Îi era sete. Tuturora le era sete. Dar nimeni nu se ducea la apă. Și acum îi ardeau buzele. Dar acum nu era obligat să se stăpînească. Sau poate nu avea voie?

— Aș vrea puțină apă, șopti băiatul răgușit.

Umbra albă de lîngă el se mișcă tăcută. Auzi clinchetul paharului. O mînă i se strecură sub cap, ridicîndu-l, iar cealaltă îi apropie paharul de buze. Sorbi lacom, apoi își lăsă capul la loc pe pernă.

Unui invalid îi vine greu să se descurce, se gîndi el. Oare n-o să trebuiască să-mi aleg o altă meserie? Dacă n-o să mai pot citi, adio facultate! La maturitate poate mă descurc cu ce știu. Să renunț? Dacă m-ar auzi Antoniu...

...Asta s-a întîmplat într-a VIII-a, cînd i-a declarat lui Antoniu că nu are talent la matematică. Pe atunci îl intimidau ochelarii și vocea lui aroasă.

— Tinere, să ții minte, a mormăit el, nu există „nu pot". Există numai „vreau" sau „nu vreau". Cu ce știi, în trei luni ai timp să te pui la punct. Să te vedem.

Interesant. Dacă nu era Antoniu, n-ar fi visat acum la electronică. Tot datorită lui știe sigur că orice s-ar întîmpla n-o să-și schimbe niciodată meseria, că n-o să-și trădeze niciodată idealul, că va găsi întotdeauna în el însuși suficiente resurse de energie pentru a-și înfăptui hotărîrile. I-a fost diriginte în toți anii de școală medie. Vine deseori pe la ei pe-acasă. Stă cîteva minute, ascultă, pune o întrebare-două, mormăie ceva și pleacă. Vorbește puțin și dă sfaturi și mai puține. Dar ce-ți spune, nu uiți. Chiar în momentul accidentului i-a răsunat în urechi una din rarele lui povețe:

— Nu trăiești numai pentru tine, tinere!

A știut din prima clipă că riscă. Nu a avut vreme să cugete. Dar a gîndit just. Nu exista decît o singură cale. O ezitare de o fracțiune de secundă și copilul ar fi fost pierdut. L-ar fi văzut strivit sub roțile imense ale camionului. N-ar fi putut să-l uite niciodată. I-ar fi văzut mereu, așa cum îi vede și acum, trotineta roșie, breteaua ruptă, ochii frumoși, măriți de groază. Cu deosebirea, doar, că această amintire nu i-ar fi dat bucuria care îl umple de căldură acum, de a fi salvat un om, ci i-ar fi chinuit mereu conștiința.

...„Conștiința"... Cînd a auzit pentru prima dată acest cuvînt? Își amintește bine. Nu era decît în clasa a II-a. Pe atunci nu vorbea așa. Nu spunea încă „Am promis și mă țin de cuvînt", nici „Lucrul cel mai important este să nu trăiești în zadar, să te faci util semenilor tăi" și nici măcar „Sînt sigur că acesta este adevărul". Pe atunci purta șorțuleț pepit, iar gîndurile, toate scurte, se învîrteau într-un univers îngust. Cum o chema oare pe fetița din banca a doua, care a întrebat? Ana și mai cum? Nu-i mai ține minte pe toți. În schimb, pe învățătoare n-o s-o uite niciodată. Și mai ales povestea cu conștiința.

— Uite, de exemplu, spunea ea, Toma vine la școală cu lecțiile nefăcute. Asta înseamnă că el nu are încă o conștiință.

Toma, roșu la față ca para, stătea în picioare gata să plîngă și ar fi plîns dacă, nu cu mult înainte, n-ar fi învățat că „bărbații" nu plîng. Nu prea pricepuse bine cum devine cazul cu conștiința, dar înțelesese că lipsa ei e ceva foarte urît...

— Soră, copilul a scăpat?

— Da.

— N-a pățit nimic?

— Nu, i s-a stricat doar trotineta.

— Or să-i cumpere alta...

— Or să-i cumpere.

...El cînd a avut o trotinetă? Abia începuse școala și nu ajungea pînă la ghidon. Era cel mai mic dintre toți și se temeau că va rămîne scund. Dar s-a lungit dintr-o dată. Se juca în spatele școlii. Pe atunci locul acela era viran și părea mohorît. Merii i-au sădit mult mai tîrziu, cu profesorul Dinulescu. Au crescut surprinzător de repede. Anul acesta vor da rod. Au tulpinele încă subțiri și crenguțele fragile. Dar sînt drepți, sănătoși și robuști. Lîngă fiecare din ei străjuiește, ocrotitor, cîte un arac puternic. Dacă n-ar fi aracii, merii s-ar strîmba, s-ar chirci sub bătaia vînturilor, a ploii, a zăpezii. Dar așa, prezența lor permanentă, protectoare și viguroasă, i-a ajutat să crească drepți și frumoși. Lui Dinulescu îi plac mult. Ar putea spune că îi iubește la fel cum îi iubește pe elevi. În fond, Dinulescu e un visător. E îndrăgostit de soare, de pomi, de iarbă, de flori, de natură. Cu el au fost mereu în excursii. Au colindat aproape toată țara. „Să nu visezi treaz" — spunea Apolon. „Să știi să visezi" — spunea Dinulescu. Și amîndoi aveau dreptate. Sufletul celui care nu poate visa este uscat, găunos, lipsit de sensibilitate. Lumea lui e mică, prozaică și zgîrcită. Dar visătorul copleșit de fantasme își pierde simțul realității, nu se mai poate struni și uită să acționeze.

A trecut printre aceste extreme fără să se piardă. Dar a plătit tribut fiecăreia. Era o vreme cînd devenise aspru și egoist. Atunci i-a furat caietul de teme Asului, pentru că Asul era cel mai bun din clasă și el voia să-i ia locul. Asul a umblat o săptămînă ca mort. Lui, însă, nu-i păsa. Își propusese un țel și avea să și-l atingă cu orice preț. Puteau să fie și trei ași. Îi va înlătura pe toți.

Dar pînă la urmă s-a aflat. Bătrînul Antoniu, ca de obicei, n-a vorbit mult. A organizat un tribunal cu „judecător", „asesori" și „avocați" recrutați din clasă. După cincizeci de minute de dezbateri se simțise stors ca și cum ar fi participat la un proces real. Îi este rușine și acum, cînd își amintește.

Dacă nu ar fi fost întotdeauna alături de el învățătoarea, Apolon, Dinulescu, Antoniu, toți aceștia oameni grijulii...

...Și cu poezia cum a fost? Altă trăzneală. Ñ-ar trebui să se gîndească acum la toate astea. Dar a trecut atît de multă vreme...

Amintirile par a veni desprinse de el, ca ale altui om, ale unui adolescent hărțuit de fel și fel de idei năstrușnice, nestăpînit și nestatornic, gata să se lase vrăjit de falsa strălucire a unei aparențe și gata s-o părăsească înainte de a o cunoaște pentru alta, menită de asemenea trădării.

Bineînțeles că nu avea talent. Dar totul i se părea foarte interesant. Să fii boem, să nu-ți mai pese de nimic, să nu fii obligat să înveți pentru că pur și simplu nu mai vrei, să fii doar un „neînțeles" și să te simți înălțat deasupra tuturor preocupărilor banale și prozaice...

Multă bătaie de cap le-a dat atunci. Devenise o enigmă. Nimeni nu putea să înțeleagă ce fenomen ciudat se petrece cu el. Ajunseseră să-l creadă bolnav. Dacă nu i-ar fi arătat profesoarei de română versurile, ar mai fi durat cine știe cît. Sau, poate, îl simțise dinainte. O s-o întrebe. Acum ar putea să-i spună...

De ce chiar pe el l-a oprit atunci, după lecție? Oamenii aceștia au, probabil, un al șaselea simț cu care pătrund în sufletul elevilor. Trebuie să ai multă abilitate ca să provoci o astfel de discuție și, mai ales, să determini confidențe fără să pari nici un moment că le dorești. Și pe urmă, pornind de la ele, arătîndu-te mereu indiferent — ca și cum nici n-ai avea intenția să convingi pe cineva — să ajungi să demonstrezi cît de ridicolă și cît de searbădă este o închipuire înfumurată, fără temei, ce consecințe triste poate să aibă ea.

Neapărat trebuie să vorbească odată cu profesoara de română, să-i mulțumească, să-i spună că atunci n-a înțeles-o, că multă vreme i-a fost ciudă pe ea, dar că acum își dă seama cît îi datorează. Neapărat o să-i vorbească. Numai de-ar scăpa de aici...

— Spuneți-mi, o să mă țină mult?

— Ia te uită, ești grăbit?

— Nu, dar vreau să știu.

— Te-am rugat să nu vorbești.

—Cam cît credeți?

— Oh, ce copil! Nu poți să ai puțină răbdare?

Da, era mai bine să stea liniștit. Poate că ar putea încerca să doarmă.

De departe, ca venind dintr-o lume vagă, ireală, simțea respirația largă, profundă și monotonă a orașului. Ajungea pînă aici uniformă, confuză, estompată, ca printr-un perete de vată.

...Băiatul nu auzi nici un zgomot, dar simți ca prin vis că de patul său s-a mai apropiat cineva. Erau două sau mai multe persoane. Pe una din ele o recunoscu după glas. Era medicul.

— Cum merge eroul? întrebă el.

— E bine, răspunse sora. Se teme de ochi.

— Nici o grijă. Peste trei ore îi trece.

— Nu e grav, doctore, nu-i așa? — întrebă o voce groasă, care băiatului îi era foarte cunoscută.

— Ni-l lăsați o săptămînă și vi-l restituim integral — răspunse doctorul rîzînd. Cu brațul o să avem puțină bătaie de cap. În rest nu sînt decît contuzii ușoare.

— O săptămînă nu e mult. Mă gîndeam la maturitate. E un băiat foarte bun.

— Bun? Este strașnic. Din partea mea, toată stima pentru cine crește astfel de oameni.

— Ei, gîndiți-vă, mormăi celălalt încurcat, au fost doar atîția ani de școală, unsprezece ani...

Băiatul recunoscu în sfîrșit, în această voce, timbrul jos, plin de o căldură reținută, al profesorului Antoniu.

OCTAVIAN BUZESCU

Primăvară, tinereţe, optimism

ZIUA TINERETULUI DIN REPUBLICA POPULARĂ ROMÎNĂ

Sărbătorim cu toţii, la 2 mai, Ziua Tineretului din Republica Populară Romînă, expresie a înaltei preţuiri aduse muncii şi luptei pe care o desfăşoară tînăra generaţie a ţării noastre, a dragostei şi a grijii cu care este înconjurată de întregul popor.

În anul acesta, cel de al douăzecilea an al noii sale istorii, Romînia socialistă prezintă tabloul însufleţitor al unei ţări cu o economie şi o cultură înfloritoare, puse în slujba creşterii bunăstării poporului muncitor.

La marile victorii obţinute de poporul nostru muncitor, sub conducerea partidului, pentru înfăptuirea luminosului program al desăvîrşirii construcţiei socialiste stabilit de Congresul al III-lea, şi-a adus din plin contribuţia şi tineretul patriei, căruia partidul şi guvernul îi asigură condiţii din ce în ce mai bune pentru a-şi înfăptui năzuinţele creatoare, pentru a-şi împlini idealurile. Profund devotat politicii partidului nostru, întregul tineret din fabrici, de pe ogoare, din şcoli, din facultăţi, mobilizat de organizaţiile U.T.M., răspunde grijii deosebite cu care este înconjurat prin muncă entuziastă, prin numeroase succese. Aşa cum arăta tovarăşul Gheorghe Gheorghiu-Dej, „tineretul ţării noastre, chezăşie de nădejde a viitorului republicii, îşi pune cu însufleţire întreaga energie creatoare în slujba orînduirii socialiste".

Tinerii din fabrici şi uzine, participînd la întrecerea socialistă, obţin succese remarcabile în îndeplinirea planului de stat, în creşterea productivităţii muncii şi reducerea preţului de cost, în îmbunătăţirea calităţii produselor. Numai în anul care a trecut, peste 126 000 dintre cei mai merituoşi tineri participanţi la întrecerea socialistă au fost declaraţi evidenţiaţi, iar zilele acestea cîteva zeci de mii de tineri au primit steluţa de fruntaşi. La sate, tinerii muncesc cu hărnicie şi dragoste pentru dezvoltarea şi întărirea gospodăriilor colective, a tuturor unităţilor socialiste, pentru creşterea producţiei vegetale şi animale, pentru înfăptuirea sarcinilor puse de partid cu privire la dezvoltarea sectorului zootehnic şi la exploatarea raţională a parcului de maşini şi tractoare.

Tinerele cadre didactice care muncesc în şcolile patriei aduc o contribuţie de seamă la instruirea şi educarea elevilor, îmbunătăţind necontenit conţinutul şi metodele predării, crescîndu-i pe copii în spiritul dragostei pentru partid, pentru cauza clasei muncitoare, pentru patria noastră socialistă, pregătindu-i să răspundă cu cinste cerinţelor pe care le va pune în faţa lor poporul nostru muncitor. Plini de entuziasm, învăţătorii şi profesorii tineri desfăşoară, pe lîngă munca lor în şcoală, o amplă activitate social-culturală, dînd o importantă contribuţie la răspîndirea în mase a cunoştinţelor ştiinţifice, la înflorirea culturală a satelor. La rîndul lor, elevii şcolilor noastre îşi dăruiesc toate eforturile pentru a se pregăti temeinic, pentru a deveni muncitori şi specialişti cu o calificare superioară, capabili să rezolve problemele complexe ale construcţiei economice şi culturale, să aducă o contribuţie activă oriunde va fi nevoie de munca şi priceperea lor.

Întîmpinînd Ziua Tineretului din R.P.R., tinerii participă la numeroase acţiuni menite să-i ajute în mai buna cunoaştere a trecutului de luptă al partidului şi al Uniunii Tineretului Comunist. Au loc, de asemenea, manifestări artistice, întreceri sportive şi numeroase festivităţi cu caracter educativ, la care iau parte sute de mii de tineri din fabrici, de pe ogoare, tinere cadre didactice, pionieri şi elevi.

Sărbătorirea Zilei Tineretului din R.P.R. înseamnă pentru tînăra generaţie din ţara noastră un prilej de a-şi manifesta încă o dată devotamentul neclintit şi dragostea fierbinte faţă de Partidul Muncitoresc Romîn, un prilej de a-şi înnoi angajamentul său solemn că va lupta cu toată energia, cu tot entuziasmul pentru înflorirea patriei noastre socialiste.

OAMENII DE MÎINE

...Mă aflam în clasa a XI-a a unei şcoli din Baia Mare cînd un elev rezolva, la tablă, o complicată problemă de matematică. Siguranţa cu care desfăşura păienjenişul ordonat de cifre şi semne dezvăluiau o pregătire remarcabilă. Auzisem întîmplător că doar cu cîţiva ani în urmă elevul acesta dădea multă bătaie de cap profesorilor lui. Cum se petrecuse această transformare? Răspunsul mi l-a dat elevul însuşi: „M-au ajutat să înţeleg la vreme frumuseţea muncii şi a unui ideal în viaţă. M-au ajutat profesorii, dirigintele, organizaţia U.T.M. Din clipa cînd am înţeles, totul a venit de la sine".

...Ţin minte bine chipul unei eleve din Constanţa. La urma urmei, nimeni n-o văzuse atunci cînd a spart aparatul acela de laborator. Dar a spus tuturor că ea l-a spart. Am citit atunci în ochii ei senini că simţămîntul cinstei, al sincerităţii, o vor determina întotdeauna să pună adevărul mai presus de orice.

...Sau altă dată, la Bacău. Intrebasem pe un elev din clasa a IX-a cum învaţă, care îi sînt proiectele. Dar de fiecare dată întrebările mele se loveau mereu de aceleaşi cuvinte cu care începea orice răspuns: „La noi în clasă..." Simţămîntul colectivului era la acest elev atît de puternic, încît nu putea înţelege că ar putea vorbi despre sine fără să se refere şi la colegii lui.

Asemenea trăsături noi, minunate, caracterizează azi milioanele de elevi care reprezintă viitorul patriei, cadrele ei de mîine.

R. S.

Tineri învăţători şi profesori

Îi întîlneşti în toate şcolile patriei. În Maramureş, în Dobrogea, în Ţara Moţilor, la oraşe, la sate — peste tot acolo unde se învaţă, unde se cere pasiune şi entuziasm. Atributul lor cel mai de preţ este tinereţea. Şi-o poartă cu mîndrie în priviri, în inimi, în fiecare gest. Întreaga lor atitudine, întreaga lor muncă sînt pline de voioşie, de optimism.

Fiecare a păşit la catedră cu încredere, dornic să contribuie la creşterea şi educarea tinerei generaţii, fiecare a pornit în munca sa cu dorinţa de a-şi pune în slujba şcolii, a învăţămîntului, toate capacităţile, toată priceperea. Au mers în cătune îndepărtate de munte, în satele de pe întinsele cîmpii unde în anii regimului democrat-popular pătrunde din ce în ce mai mult lumina. Pentru fiecare, acest lucru a constituit o datorie de onoare, o chemare la care au răspuns cu promptitudine şi dragoste.

Primii lor paşi în munca nobilă de educatori au fost adesea timizi, şovăielnici. I-a însufleţit însă în muncă organizaţia U.T.M. şi au întîlnit pretutindeni privirea încurajatoare a profesorilor comunişti, a pedagogilor cu experienţă. Ajutorul a venit din prima zi. Ajutor de tovarăş, de prieten mai mare, de sfătuitor priceput, încercat. Apoi, încetul cu încetul, timiditatea, şovăiala au cedat tot mai mult locul încrederii în forţele proprii, încrederii în puterea colectivului de profesori.

Am cunoscut nu de mult un asemenea pedagog tînăr. Deşi abia în anii uceniciei, Gheorghe Carabin este director de şcoală. A dorit, de cînd era el însuşi elev, să-i înveţe carte pe copiii din Deltă. Greutăţile nu l-au speriat. A părăsit Caransebeşul, locul lui natal, şi a venit în comuna Crişan, în inima Deltei. Aici a întîlnit un colectiv tînăr ca şi el. După un an a devenit director. Cine vede acum şcoala din Crişan îşi dă seama că este condusă de o mînă de gospodar, cu dragoste de muncă. Îngrijită, luminoasă, şcoala oferă copiilor condiţii dintre cele mai bune de studiu.

În Ţara Oaşului, la Şcoala generală de 8 ani din Tîrşolţ, lucrează tînărul Teodor Mîndruţ. Oşan get-beget, Teodor Mîndruţ a hotărît după ce şi-a terminat studiile, să se întoarcă pe meleagurile natale pentru a răspîndi aici învăţătura şi lumina. Şi despre Teodor Mîndruţ se spune acum că este unul din cei mai buni pedagogi din raion

La vîrsta tinereţii, a entuziasmului sînt şi colegii săi, fraţii Ardeleanu. Gheorghe Ardeleanu este directorul Şcolii de 8 ani din comuna Certeza, iar Ion Ardeleanu — învăţător în comuna Huta. Dascăli harnici şi pricepuţi, ei sînt preţuiţi de toţi cei care îi cunosc — colegi, elevi, părinţi ai elevilor.

Magdalena Oprea, profesoară de matematică la Şcoala medie de 8 ani din comuna Răduleşti, raionul Urziceni sau Oprica Keskerian, profesoară de ştiinţe naturale la Şcoala de 8 ani din comuna Padoleni, raionul Oltenita, au păşit abia în acest an şcolar la catedră. Şi acum mai par nişte adolescente cînd le întîlneşti în afara şcolii. La catedră însă, în faţa clasei, sînt cu totul altfel. Mature, pline de seriozitate, preocupate, atente la fiecare cuvînt pe care-l rostesc în faţa elevilor.

Şi s-ar putea da sute şi sute de exemple de tinere cadre didactice din toate colţurile ţării, care, alături de pedagogii vîrstnici, se străduiesc să crească oameni temeinic pregătiţi, oameni demni de marea noastră epocă.

Numărul lor creşte an de an. An de an păşesc spre catedră tot mai mulţi tineri îndrăgostiţi de profesiunea lor, plini de visuri îndrăzneţe, dornici să slujească cu devotament şcoala, poporul muncitor.

MONICA VERDEŞ

Tînăra profesoară le arată elevilor ei, la muzeu, imagini emoţionante din trecutul de luptă al uteciştilor.

RECAPITULAREA

Matematică

După cum se știe, la examenul de maturitate li se va cere elevilor să dovedească în ce măsură și-au însușit demonstrațiile studiate în clasele X—XI.

Această hotărîre este, după părerea mea, foarte binevenită. Ea va avea, printre altele, darul de a înviora atenția elevilor din aceste clase în timpul predării teoriei, de a spori interesul lor pentru demonstrații.

În prezent, după cum au putut constata mulți profesori de matematică, mai sînt elevi care — bazîndu-se pe faptul că demonstrațiile nu se pretindeau la examenul de maturitate — nu-și dădeau osteneala să fie atenți atunci cînd erau predate acestea, nici să le studieze cu suficientă seriozitate în timpul pregătirii individuale, acasă. Situația aceasta a dus, în cazurile respective, la însușirea mecanică a unor importante noțiuni de matematică și, deci, la un nivel scăzut de pregătire a elevilor.

Urmările puteau fi constatate adesea de către profesori, cu prilejul examinării curente sau la examene. Astfel, fiecare din noi am avut elevi care făceau greșeli destul de mari în reproducerea formulelor, întrucît nu asimilaseră teoria în mod conștient. De exemplu, reproducînd formula derivării cîtului a două funcții, cu ocazia folosirii ei la un exercițiu propus spre derivare, o serie de elevi erau tentați să scrie la numărător semnul plus în loc de minus. Această situație denota în mod cert că definiția derivatei într-un punct al unei funcții nu a fost temeinic însușită, că nu se cunoștea expresia raportului R (X) și nici proveniența lui.

Nesiguranța în scrierea semnului corect s-a putut constata nu numai cu ocazia rezolvărilor de exerciții la capitolul „Derivate". Și la geometria analitică s-au petrecut fenomene asemănătoare. De exemplu, cerîndu-i unui elev care și-a pregătit superficial lecția de geometrie analitică să scrie ecuația cercului cu patratele strînse, el n-a știut dacă în paranteze este x + a, y + b, sau x — a, y — b. De asemenea nu și-a reamintit nici dacă ultimul termen al ecuației cercului este + p sau — p. Un alt elev, care a fost solicitat să scrie ecuația tangentei într-un punct A (xo, yo) al cercului, nu a putut preciza semnul din parantezele ce se găsesc în cuprinsul formulei citate.

Faptul că la examenul de maturitate se pretinde în prezent și cunoașterea demonstrațiilor studiate în clasele a X-a și a XI-a îi va determina în mod cert pe elevi să adîncească mai serios noțiunile predate, să nu se mulțumească doar cu enunțarea pe de rost a unei formule sau cu aplicarea ei mecanică într-un exercițiu oarecare.

De altfel, comunicarea în clasă a faptului că la examenul de maturitate se vor cere și demonstrații a avut tocmai acest efect. Înțelegînd că trebuie să adîncească studiul, elevii au urmărit cu mai mult interes predarea lecției noi, disciplina lor a fost mai bună. În același timp, elevii au intensificat și studiul individual în această direcție, preocupîndu-se în mod stăruitor, în timpul pregătirii lecțiilor, să-și însușească temeinic demonstrațiile ce le-au fost predate în clasă.

Desigur, în timpul care a mai rămas pînă la încheierea anului școlar, în orele de recapitulare, voi căuta să nu fac abuz de teorie și demonstrație, ci să păstrez o cumpănă cît mai echilibrată între revederea teoriei și rezolvarea de exerciții și probleme, avînd însă grijă ca aplicarea formulelor să se realizeze în mod conștient, nu mecanic.

Cred că demonstrațiile prea lungi din materia de algebră a clasei a X-a nu pot fi revăzute, în totalitatea lor, în ultimele săptămîni din anul școlar. De asemenea, nici demonstrațiile prea complicate din geometria în spațiu și din trigonometrie. Mă voi opri în aceste condiții, numai la demonstrațiile cele mai importante, căutînd să asigur însușirea lor conștientă de către toți elevii.

În ceea ce privește materia clasei a XI-a voi urmări în mod special, în timpul lecțiilor de recapitulare și sistematizare, acea parte a teoriei care se referă la noțiunea de funcție, noțiunea de funcție inversă, noțiunea de limită a unei funcții într-un punct și pe un interval. Mai ales în a doua parte a analizei sînt numeroase teoreme foarte necesare pentru însușirea conștientă a cunoștințelor. Așa este, de exemplu, teorema care privește derivabilitatea unei funcții într-un punct și continuitatea ei în acel punct. De asemenea, socotesc necesar să fie revăzute cunoștințele privind interpretarea geometrică a derivatei, a diferențialei, a derivatei funcției inverse etc., ca și cunoștințele privind calculul algebric prin care se stabilește derivata într-un punct al funcției logaritmice.

Geometria analitică are și ea teoremele ei specifice, care trebuie revăzute și consolidate înainte de examen. Printre acestea se numără, de exemplu, teoremele privitoare la locul geometric al punctelor din plan de unde se pot duce tangente perpendiculare la cerc, la eclipsă etc. Voi recapitula cu elevii și cunoștințele referitoare la stabilirea ecuațiilor acestor curbe pe baza definițiilor lor ca locuri geometrice, întrucît aceste cunoștințe dezvoltă raționamentul elevilor și consolidează deprinderile lor de calcul analitic. Lărgirea cunoștințelor elevilor prin revederea proprietăților generale și particulare ale acestor curbe, folosite mult în practică (propietățile lor focale, traiectoria unui punct material supus la acțiunea gravitației) întărește legătura cu viața a studiului matematicii, contribuie mult la pregătirea elevilor pentru munca în producție.

În general în timpul recapitulării voi căuta să dau cît mai multă atenție legării cunoștințelor de viață de producție, să-i ajut pe elevi să-și consolideze deprinderile de a aplica practic cele studiate de-a lungul anilor de școală.

Întrucît recapitularea temeinică a demonstrațiilor predate cere mai mult timp decît acela de care dispunem în orele propriu-zise de pregătire, voi îndruma cu atenție pe elevi și în vederea unui studiu individual realizat cu seriozitate. În acest scop le voi da indicații amănunțite, care se vor referi nu numai la volumul cunoștințelor ce trebuie recapitulate, ci și la metodele de studiu, la modul cum trebuie să se desfășoare acesta.

Cred că, urmărind cu atenție desfășurarea pregătirii elevilor din clasa a XI-a în timpul care a mai rămas pînă la încheierea anului școlar, îmbinînd în chip judicios recapitularea teoriei, a demonstrațiilor, cu partea aplicativă, îi vom ajuta să obțină la matematică, în cadrul examenului de maturitate, rezultate mai bune decît în anii precedenți.

L. MĂNESCU
Profesor emerit
R. Vîlcea

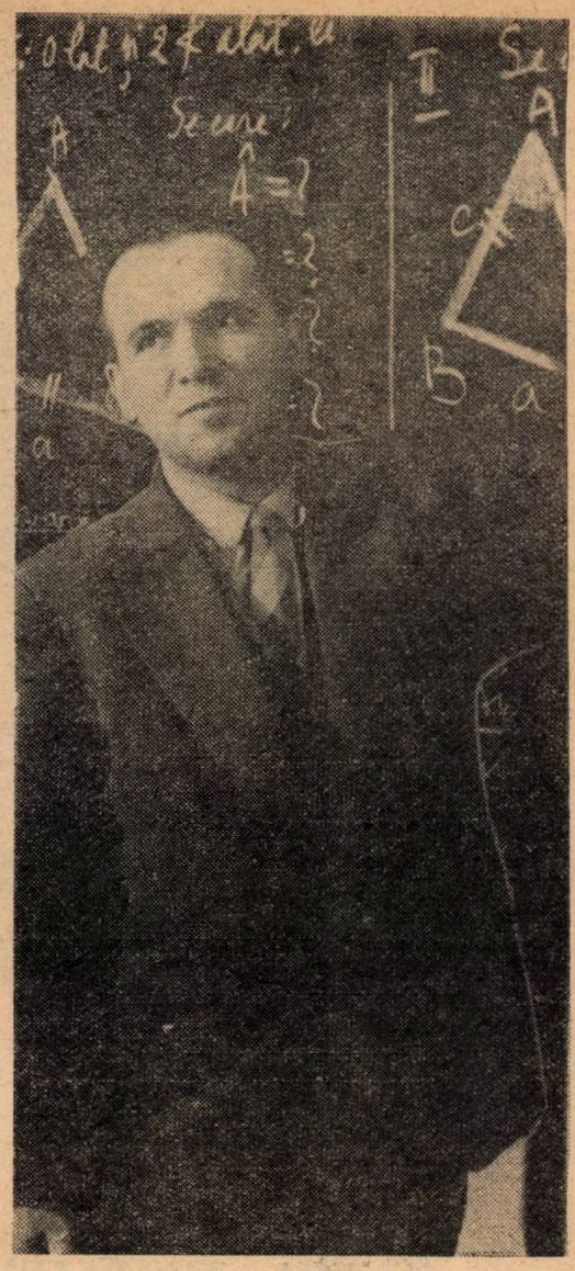

Recapitularea celor mai importante demonstrații, ca și rezolvarea unor probleme tipice acum, în etapa încheierii anului școlar, urmărește să consolideze cunoștințele elevilor, să dezvolte gîndirea lor matematică. Numeroși profesori de specialitate utilizează cu succes în acest scop rezolvarea unor probleme cu date din producție, alcătuite de cercurile pedagogice. Valoarea instructivă și educativă a acestor probleme este cu atît mai mare cu cît ele sînt de tipuri cît mai variate, prezentate în forme diferite față de problemele studiate cu prilejul predării cunoștințelor respective.

Un accent deosebit pun profesorii de matematică pe recapitularea cunoștințelor în clasa a XI-a, aj cărei elevi se află în pragul examenului de maturitate. Lucrînd sistematic cu viitorii absolvenți, punîndu-i în situația de a aplica cele studiate, ei îi ajută să se pregătească temeinic în vederea trecerii cu succes a examenului menit să verifice volumul și calitatea muncii pe care au desfășurat-o de-a lungul anilor de școală.

Literatură

În clasa a IX-a se parcurge o întinsă perioadă din istoria literaturii noastre — de 400 de ani — în timpul căreia ea cunoaște o ascensiune considerabilă. Acest proces evolutiv, determinat de evoluția însăși a societății, trebuie să le rămînă deosebit de clar elevilor din clasa a IX-a, în liniile lui esențiale, la finele anului școlar.

Din cauza multitudinii și diversității problemelor, din cauză că elevii din clasa a IX-a, datorită nivelului înțelegerii lor, întîmpină încă unele greutăți în cuprinderea acestor probleme într-un tot, recapitularea trebuie să se desfășoare după un plan cît mai sistematic cu putință, care să sublinieze ceea ce este mai caracteristic, mai semnificativ.

Fără îndoială că, într-o asemenea situație, temele de sinteză trebuie sprijinite pe figurile reprezentative ale literaturii, pe operele cele mai importante. Sarcina este ușurată de faptul că avem de a face cu epoci bine conturate (literatura veche religioasă, vechea istoriografie, școala ardeleană etc.), cu probleme specifice fiecărei epoci. Desigur însă că simpla trecere în revistă a materiei pe scriitori și opere, fără interpretările și sublinierile necesare, este contraindicată. Totul trebuie cuprins în esențialitatea lui, sub unghiul semnificațiilor și al valorii artistice.

Cred că ar fi bine să se înceapă cu o problemă mai largă — și anume cu problema formării limbii române și a evoluției limbii literare pînă în pragul secolului al XIX-lea. O a doua temă peste care cred că nu se poate trece ar fi însemnătatea literaturii vechi, cu caracteristicile ei, cu conținutul său de idei (mă refer aici la istoriografie, inclusiv Cantemir), cu problemele pe care le ridică cronicarii sub raportul orientării lor ca scriitori și cetățeni.

Școala ardeleană, moment important în dezvoltarea literaturii și culturii românești, cu cele trei laturi esențiale ale sale — filologică, istorică și literară — va forma de asemenea tema unei ore de recapitulare. Ar fi util să se vorbească pe scurt, cu acest prilej, și despre urmările școlii ardelene, despre aberațiile latinizanților de mai tîrziu și despre reacția marilor noștri scriitori clasici.

Dincolo de școala ardeleană problema recapitulării se complică întrucîtva, ea putînd urma mai multe căi. O primă cale ar fi aceea a fragmentării pe epoci a literaturii întregului secol. Aceasta este însă un procedeu inoperant, deoarece unii scriitori, ca Alecsandri, de exemplu, au o activitate ce se întinde pe largi răstimpuri. M-aș gîndi de aceea la o altă cale, mai organizată și, poate, mai didactică — și anume, la urmărirea dezvoltării literaturii pe sectoare literare. Procesul evolutiv ar apărea astfel mai pregnant, iar relevarea valorilor ar fi, de asemenea, mai evidentă.

Bunăoară, o lecție despre presa românească pînă la 1860 ar ajuta mult la fixarea punctelor nodale în dezvoltarea literaturii epocii. Eliade, Asachi și Kogălniceanu ar fi văzuți astfel sub latura lor cea mai valoroasă, de îndrumători ai literaturii noastre din prima jumătate a secolului al XIX-lea. Elevii și-ar da seama că publicații cum au fost „Curierul românesc", „Albina românească" și, mai cu seamă, „Dacia literară" au marcat momente importante în literatura română, cu urmări hotărîtoare pentru destinul ei în viitor, ar înțelege rolul presei din timpul revoluției de la 1848 și de mai tîrziu, în coloanele căreia s-au publicat opere de valoare.

Cum totuși nu se poate trece peste epoca lui 1848, care a lăsat urme foarte adînci în conștiința și activitatea literară a scriitorilor contemporani, cred că e neapărat necesar să se consacre o temă trăsăturilor caracteristice acestei epoci literare, subliniindu-se condițiile social-politice din timpul respectiv, întrucît ele generează conștiința scriitorilor și conținutul de idei al operelor timpului.

Ar fi posibilă apoi o recapitulare pe cele trei sectoare literare: poezie, proză, dramaturgie. Cu excepția lui Alecsandri, epoca ne oferă — sau mai bine zis, prin operele pe care le indică pentru studiu, programa prevede numai poeți, numai prozatori sau numai dramaturgi. Dacă s-ar urmări, bunăoară, poezia, de la Văcărești pînă la Alecsandri s-ar studia: Eliade, Cîrlova, Grigore Alexandrescu, Anton Pann, Cezar Bolliac, Bolintineanu etc. Sau, dacă s-ar urmări proza, ar putea fi ușor urmăriți C. Negruzzi, Al. Odobescu (intervertesc ordinea pentru stabilirea legăturilor dintre cei doi nuveliști), Bălcescu, Russo, I. Ghica. Dramaturgia, în afara unor începuturi timide, care constau mai mult din traduceri ale lui I. Heliade Rădulescu și Asachi, s-ar reduce la Alecsandri și Hașdeu. Recapitularea în acest mod a materiei studiate în clasa a IX-a ar ajuta, cred, elevilor să privească literatura în devenirea ei, în dezvoltarea ei, să înțeleagă că fără Alexandrescu și Alecsandri Eminescu n-ar fi atins culmile pe care le atinge, după cum, fără teatrul lui Alecsandri, Caragiale n-ar fi ajuns la crearea capodoperelor pe care le cunoaștem.

Mai mult poate decît la oricare clasă, predarea literaturii române în clasa a IX-a reclamă o organizare minuțioasă a predării, deoarece temele, de largi proporții, cuprind un material documentar bogat, din care esențialul trebuie ales cu multă măiestrie. Vor fi binevenite de aceea schemele alcătuite cu elevii în timpul discuțiilor, ca și recomandările în legătură cu modul cum trebuie folosit manualul, cum trebuie revăzute numeroasele opere trecute în revistă în atît de puține ore. Socotesc totodată că se impune o lecție de concluzii asupra epocilor literare studiate. Aceasta și pentru a stabili legătura cu etapele literare următoare, ce se studiază în clasa a X-a.

La rîndul ei, recapitularea cunoștințelor de literatură română în clasa a X-a trebuie să urmărească coordonatele majore ale dezvoltării acestei literaturi în epoca studiată — ultimele trei decenii ale secolului trecut și primele două decenii ale secolului nostru. Aceste coordonate nu se pot defini decît în perspectiva luptei dintre realism și antirealism, între scriitorii devotați intereselor poporului și aceia care încercau să abată literatura de la misiunea ei socială, de la reflectarea adevărului vieții.

Biologie

Numeroşi profesori de ştiinţe naturale au alcătuit de pe acum tematica şi planul recapitulării cunoştinţelor de biologie generală, prevăzute de programa examenului de maturitate.

Iată, de pildă, ce teme şi-a propus să recapituleze cu elevii ei tovarăşa Aurelia Cîrjeu, profesoară la Şcoala medie nr. 22 din Capitală : „Situaţia ştiinţelor biologice în perioada predarwinistă" ; „Darwinismul, baza ştiinţifică a biologiei" şi „Miciurinismul, etapă superioară în biologie".

Locul cel mai important îl ocupă în planul de recapitulare ultima problemă — „Miciurinismul, etapă superioară în biologie" — deoarece tratarea ei presupune o sinteză a tuturor cunoştinţelor de biologie. Ţinînd seama de acest fapt, profesoara a stabilit din vreme planul amănunţit al desfăşurării lecţiei, ca şi materialul didactic pe care îl va folosi în cadrul ei, ca de pildă planşe reprezentînd metodele de zdruncinare a ereditătii, metodele de educare cu ajutorul mentorului, obţinerea grîului „Frumoasa Nordului" etc.

Lecţia va începe cu definirea miciurinismului ca teorie biologică, scoţîndu-se în evidenţă faptul că apariţia miciurinismului marchează o etapă nouă în ştiinţele biologice, un pas înainte în dezvoltarea acestor ştiinţe. Se va cere elevilor ca, în explicaţiile ce le vor da cu privire la începuturile miciurinismului, să se oprească asupra condiţiilor economice şi social-politice în care a apărut această teorie care, avînd la bază concepţia filozofică marxist-leninistă, rezolvă unele probleme ce n-au putut fi rezolvate de teoria darwinistă şi dă o lovitură hotărîtoare concepţiilor idealiste, neştiinţifice în biologie.

În mod deosebit se va stărui, în cadrul lecţiei recapitulative, asupra principiilor fundamentale ale miciurinismului, asupra elementelor noi cu care acesta a îmbogăţit şi dezvoltat în mod creator darwinismul. De exemplu, va fi scoasă în evidenţă concepţia lui Miciurin cu privire la variabilitate şi ereditate, subliniindu-se în special ce a adus ea nou prin introducerea noţiunilor de variaţii adecvate şi adaptive în comparaţie cu noţiunea de variaţii nedefinite. La rîndul lor, referirile la ereditate vor avea rolul de a sublinia caracterul contradictoriu al însuşirii de ereditate a organismelor, care este conservatoare şi variabilă în funcţie de factorii de mediu.

Accentuînd asupra caracterului materialist al variabilităţii şi ereditătii, profesoara le va cere elevilor să arate relaţia dintre factorii de mediu, metabolism şi variabilitate şi să explice procesul transmiterii caracterelor ereditare, transmitere care este o proprietate a întregii materii vii, nu numai a cromozomilor din nucleul celulelor. În acest fel ea va putea să verifice dacă elevii înţeleg concepţia miciurinistă asupra variabilităţii şi ereditătii, asupra adaptării organismelor ca un rezultat al contradicţiei dintre ereditate şi variabilitate, dacă sînt în stare să combată teoriile idealiste şi neştiinţifice, să argumenteze inconsistenţa lor. În acelaşi timp tov. Cîrjeu va urmări dacă elevii au înţeles unitatea dintre teoria şi practica miciurinistă, dacă ştiu cum sînt folosite mijloacele ştiinţifice ale încrucişării pentru dirijarea naturii organismelor în sensul dorit.

În continuare lecţia se va opri asupra unui alt principiu fundamental al miciurinismului — unitatea dintre organism şi mediu — asupra metodelor de zdruncinare a ereditătii prin modificarea condiţiilor de mediu, prin hibridare şi prin educarea tinerelor organisme.

Lecţia recapitulativă se va încheia cu concluzii asupra miciurinismului în comparaţie cu etapa anterioară, darwinismul, şi cu o serie de exemple de aplicaţii practice ale miciurinismului în agricultura şi zootehnia din ţara noastră. Aici se va rezerva un spaţiu mai larg trecerii în revistă a celor mai noi realizări obţinute la noi în domeniul ştiinţelor biologice, care au avut ca rezultat obţinerea unor rase noi de animale cum sînt oaia merinos de Palas, porcul de carne de Ruşeţu, ca şi o serie de specii noi de plante (grîul Cenad şi A 15, porumbul de Tg. Frumos şi Studina etc.) care s-au dovedit a fi mai bine adaptate, mai rezistente şi mai productive.

Procedînd în acest fel profesoara va căuta să asigure aprofundarea de către elevi a unui capitol important din biologie, să-i ajute în înţelegerea ştiinţifică a principalelor procese biologice.

C. DEMETRESCU

Harta, un auxiliar preţios în recapitularea lecţiei de geografie

Geografie

Pentru a asigura însuşirea temeinică de către elevii clasei a VII-a a capitolului „Acţiunea forţelor externe asupra scoarţei Pămîntului", profesoara Aurelia Ionescu de la Şcoala de 8 ani nr. 29 din Capitală îşi pregăteşte din timp lecţia recapitulativă cu care va încheia studiul acestui capitol important.

Lecţia recapitulativă va avea scopul de a-i face pe elevi să-şi consolideze cunoştinţele referitoare la influenţa aerului care, datorită variaţiilor de temperatură, umidităţii şi vînturilor are asupra scoarţei Pămîntului o acţiune mecanică cu rezultate ce se concretizează prin sfărîmarea rocilor, prin erodarea şi transportarea materialului dislocat. Vor fi revăzute, cu acest prilej şi cunoştinţele despre dune, barcane şi loessuri, folosindu-se planşe şi scheme.

Planul întocmit de tov. Ionescu pentru repetarea capitolului „Acţiunea forţelor externe asupra scoarţei Pămîntului" prevede şi aprofundarea cunoştinţelor privind acţiunea apei sub cele trei stări de agregare în care se găseşte în natură. Vor fi recapitulate astfel cunoştinţele legate de acţiunea mecanică şi chimică — de erodare şi dizolvare — a apei de infiltraţie, de fenomenele geografice rezultate din această acţiune : alunecările de teren, formarea dolinelor, a podurilor naturale şi a grotelor cu formaţiunile lor calcaroase specifice — stalactite şi stalagmite. Se va stărui de asemenea, în legătură cu apa de la suprafaţă ca agent distrugător al scoarţei Pămîntului, asupra acţiunii de eroziune a apelor torenţiale, fluviale şi maritime, ca şi a gheţurilor.

Tov. Ionescu îşi propune să reprezinte, printr-o schemă simplă, un torent cu bazinul său de alimentaţie, cu canalul de scurgere şi conul de depunere, pentru a da elevilor posibilitatea să adîncească noţiunea de torent şi să recapituleze cunoştinţele despre acţiunea torenţilor asupra scoarţei terestre. Paralel cu acţiunea torenţilor va fi recapitulată şi eroziunea fluvială, făcîndu-se o comparaţie între torent şi fluviu.

În cadrul discuţiei despre fluvii şi eroziunea scoarţei determinată de acestea se va insista asupra eroziunii verticale şi a celei laterale, cerîndu-li-se elevilor să se refere la baza de eroziune, la eroziunea regresivă în sensul invers cursului normal al fluviului, la formarea meandrelor, a teraselor aluvionare, a albiei majore şi a albiei minore a fluviilor, ca şi la lacurile de baraj. Cu acest prilej profesoara va cere elevilor să exemplifice cele expuse prin referiri la barajul de pe Bistriţa. Ea le va pune la dispoziţie, totodată, o serie de ilustraţii sugestive, cu ajutorul cărora vor putea înţelege mai bine caracteristicile lacului de baraj.

În continuare, tratîndu-se acţiunea de eroziune a apei în mişcare, se vor face referiri la formele de relief care apar în urma acestui fenomen — repezişurile, cascadele, pragurile, cataractele, cheile şi defileurile. Şi în această parte a lecţiei se va folosi material ilustrativ, care va prezenta astfel de forme existente pe teritoriul patriei noastre.

Vor fi revăzute în lecţie şi cunoştinţele referitoare la acţiunea apei în stare solidă, discutîndu-se despre eroziunea glaciară, despre morene şi despre acţiunea de depozitare a gheţurilor.

Lecţia recapitulativă despre acţiunea apei asupra scoarţei Pămîntului se va încheia prin lămurirea noţiunii de abraziune specifică eroziunii marine, prin prezentarea schematică a tipurilor de ţărm, de insule şi peninsule, folosindu-se şi de data aceasta o serie de planşe. Se va vorbi de asemenea şi despre acţiunea apei marine de transportare şi depozitare a materialelor erodate, acţiune care se manifestă prin formarea lagunelor. Se vor trage apoi concluzii asupra principalelor modificări ale reliefului ţării noastre sub influenţa agenţilor externi, cum sînt de pildă lacurile de baraj, defileurile şi grotele mai cunoscute elevilor.

T. CREŢU

RECAPITULAREA

Fără îndoială că, ţinînd seama de numărul de ore afectat prin programă recapitulării finale a materiei, profesorul de specialitate trebuie să distingă, din multitudinea problemelor atît de importante existente în epoca literară respectivă, pe acelea care sînt esenţiale, care contribuie la conturarea unei imagini cît mai complete şi mai veridice a acestei epoci. Configuraţia, profilul perioadei literare respective prinde contur pentru elevi dacă în mintea lor cele două aspecte ale literaturii — realistă şi antirealistă — capătă un înţeles deplin.

Practic, recapitularea se poate realiza — şi este bine să se realizeze — nu numai în cele cîteva ore rezervate în acest scop în ultimele 10-12 zile de la sfîrşitul anului şcolar, ci şi pe parcurs, pe baza unor subiecte fixate din timp.

Se pot distinge, în clasa a X-a, cîteva teme majore, cu caracter de sinteză, care au capacitatea de a zugrăvi sugestiv peisajul literaturii vremii. Se pot alege, de asemenea, şi teme cu caracter mai limitat, cu scopul de a adînci studierea unor aspecte din activitatea vreunui scriitor.

Există clase ale căror elevi cunosc temeinic opera fiecărui scriitor în parte şi au o viziune clară, reală a valorilor literare. În acest caz se poate recurge la teme de sinteză, care să lărgească orizontul elevilor, să le dea perspectiva dezvoltării literaturii române. Sînt însă şi clase unde elevii nu au dovedit în timpul anului suficient interes pentru analiza operelor studiate şi, deci, pregătirea lor este lacunară sub acest raport. În asemenea caz este necesar să se formuleze în vederea recapitulării şi subiecte cu o sferă mai restrînsă, în scopul adîncirii, relevării, sublinierii unor idei ori trăsături caracteristice activităţii unor scriitori.

Procedeele bucheresti nu au ce căuta în procesul recapitulării materiei. Aceasta nu trebuie să ne împingă însă, desigur, spre discuţii purtate la modul cel mai general, ci să ne îndrepte atenţia spre ceea ce este esenţial, spre desprinderea unor concluzii generale, fundamentate pe datele esenţiale din activitatea scriitorilor, din conţinutul operelor literare. O asemenea recapitulare va contribui la dezvoltarea gîndirii elevilor, îi va deprinde să discearnă esenţialul de neesenţial. Şi aceasta se impune cu atît mai mult cu cît manualul actual, destul de învechit, îi împinge pe elevi spre istorism literar.

Conţinutul epocii literare studiate în clasa a X-a ne obligă însă să avem în vedere, în timpul recapitulării, anumite probleme esenţiale indiferent de nivelul clasei. Căci sînt unele probleme fără cunoaşterea temeinică a cărora nu se poate trece mai departe.

O problemă esenţială, fundamentală, ce se cere temeinic clarificată în timpul orelor de recapitulare, este aceea a definirii şi înţelegerii depline a realismului critic în literatura română. Se ştie că în această privinţă manualele au o serie de deficienţe. În manualul pentru clasa a IX-a, de exemplu, se semnalează unele elemente realist-critice în operele scriitorilor studiaţi, dar fără o definire prealabilă a noţiunii respective. În manualul pentru clasa a X-a, realismul critic este prezentat, teoretizant şi simplist, într-un capitol foarte sumar, din care elevii nu înţeleg complet trăsăturile realismului critic în literatura română, după cum nu înţeleg nici procesul de trecere de la faza realistă a literaturii noastre la aceea a realismului critic. Iată de ce se impune cu necesitate ca una din orele de recapitulare la această clasă să fie consacrată problemei realismului critic, pentru ca elevii să-i înţeleagă exact semnificaţia pe plan estetic, caracterele, ca şi spre a putea înţelege mai uşor, în clasa următoare, esenţa realismului socialist, fază superioară a literaturii realiste.

În procesul recapitulării, ca metodă, e util să se aibă în vedere perspectiva şi să se sublinieze cu atenţie laturile ce au contribuit la dezvoltarea continuă a literaturii. Este cazul ca în discutarea acestor probleme să se precizeze faptul că în sînul vechii calităţi (literatura realistă) au apărut elementele noii calităţi (realismul critic), care s-au conturat ca etapă nouă o dată cu apariţia dramaturgiei.

O problemă pe care elevii o înţeleg mai anevoie şi pe care, de aceea, o tratează uneori sub nivelul corespunzător, o constituie curentele antirealiste de la începutul secolului XX. Iată de ce originea acestor curente, caracterele lor, aprecierea ce li s-a dat sînt aspecte care se cer serios adîncite cu ocazia recapitulării. De exemplu, este necesară clarificarea contradicţiei între conţinutul reacţionar al politicii poporaniste şi realismul literaturii promovate de curentul poporanist (şi aceasta cu atît mai mult cu cît manualul nu elucidează problema).

Un subiect de sinteză ce merită toată atenţia în timpul recapitulării finale este şi lupta antijunimistă a unor scriitori, îndeosebi a lui Gherea şi a scriitorilor de la „Contemporanul". E foarte necesar ca elevii clasei a X-a să înţeleagă temeinic acest proces al luptei dintre ideologia socialistă şi cea junimistă, cu toate urmările ei viitoare, prin tendinţele ce se vor manifesta pe două planuri în primele patru decenii ale secolului XX în dezvoltarea criticii noastre literare. Trebuie bine înţelese de elevi, în toată semnificaţia lor ideologico-literară, unele noţiuni care circulă atît de frecvent în discuţiile din clasă, ca artă pentru artă, artă cu tendinţă, tezism şi tendenţionism în artă.

Se pot stabili, desigur, şi alte cîteva teme de ordin mai general, după cum este recomandabil ca, întrucît în timpul anului au fost studiaţi mari scriitori — Eminescu, Caragiale, Creangă, Coşbuc, Slavici etc. — să se consacre integral cîteva ore pentru recapitularea aspectelor esenţiale ale operelor unora dintre ei.

Socotesc că recapitularea trebuie să se extindă cu toată grija şi asupra problemelor ce privesc măiestria artistică a scriitorilor. Şi-ar găsi un loc foarte potrivit în recapitulare, de exemplu, o lecţie consacrată sublinierii mijloacelor artistice folosite de Eminescu, Caragiale, Creangă. Trebuie evitată, acolo unde se manifestă, interpretarea sociologist-vulgară a conţinutului operelor unor asemenea culmi ale literaturii noastre.

Perioada care urmează pînă la finele anului şcolar este suficientă pentru a stabili din timp problemele pe baza cărora să se purceadă la recapitularea materiei, astfel încît să nu se recurgă la metoda comodă dar neştiinţifică şi nepedagogică a simplei treceri în revistă a scriitorilor, unul după altul şi a memorării unor date biografice, titluri şi rezumate de opere. Vom da elevilor o pregătire solidă, temeinică, numai dacă vom viza esenţialul în relevarea caracteristicilor epocii literare, în sublinierea conţinutului de idei al operelor studiate, dacă-i vom ajuta să sesizeze frumuseţea acestor opere, valoarea lor artistică.

prof. AL. BOJIN

Instantaneu

Acum ce facem ? Primăvara a venit de mult, împletind în ramuri horbota frunzelor şi a florilor. Tare-i frumos primăvara ! Nu mai sînt nămeţi şi nimeni nu mai spune „Stai în casă, c-ai să răceşti !“ sau „Ia-ţi şi fularul !“ Ba şi căciula, şi bocancii şi paltonul gros care îţi leagă mişcările, îţi fac fuga greoaie şi mersul încet.

Acum e plăcut să stai afară şi, dimpotrivă, eşti invitat să ieşi din casă, să te duci să te plimbi, să alergi, să te joci. Acum soarele te îmbie cu lumina lui caldă la fel cum te îmbie aerul plin de miresmele pomilor înfloriţi şi cerul albastru, fără pic de nor.

Da, dar acum, cînd echipa s-a descompletat, cînd din grupul format lipseşte unul singur, jocul nu mai are nici un haz. Cum să te apuci să te joci ? Ce chef ai ? Asta ar fi cam aşa : „Stai tu acolo, închis în casă, poţi să te şi uiţi la noi cum alergăm, cum rîdem, cum chiuim, poate să-ţi pară rău, poţi să mori de ciudă şi să-ţi vină chiar să plîngi — ce ne pasă ? Dacă ai avut ghinion, acum plăteşte“. Nu nu. Nu poţi să-ţi trădezi prietenii cu atîta uşurinţă... Am putea să ne apucăm de joacă, dar nici nu ne gîndim.

Mingea ca mingea. Ar merge şi fără ea. Parcă pînă nu-şi luase el minge nu ne jucam ? Ce s-ar mai potrivi acum un „de-a v-aţi ascunselea“ ! Să stai la perete şi, în vreme ce numeri cu voce tare, să auzi în spatele tău zdupăitul grăbit al paşilor care se îndepărtează în fugă şi exclamaţiile şoptite, din ce în ce mai rare. Iar cînd ai terminat de numărat să te întorci şi să nu-i vezi nicăieri... Dar ştii că ei sînt undeva pe aici, pe aproape, şi te urmăresc cu inima cît un purice. Stai şi aştepţi, poate vreunul se trădează. Umbli încet şi păzeşti peretele pentru că, dacă nu eşti atent, cel care s-a ascuns mai aproape a şi ţîşnit prin spatele tău, a şi ajuns ! Dar dacă stai şi te gîndeşti bine, dacă priveşti cu atenţie pînă la urmă vezi iţindu-se de după un colţ, dintr-un ungher, un cap ciufulit, o jumătate de nas, un genunchi julit. Te apropii binişor, cu ochii în altă parte, prefăcîndu-te că nu l-ai zărit. Şi dintr-o dată, pac . „Te-am prins !“.

Da, ar fi frumos. Dar numai noi, singuri, fără el ? N-ar avea nici un haz...

Ghinionul putea să fie al oricăruia din noi. În fond, cine se aştepta ca şutul să fie aşa de puternic şi ca mingea să lovească chiar în fereastră ? De acum, gata.

Părinţii nu iartă prea uşor poznele copiilor. Cum ar fi putut să ierte tocmai o boroboaţă ca asta ?

Păcat ! Ne jucam atît de frumos ! I-a gîndiţi-vă, poate că găsim o soluţie. Oricum, nu are rost să stăm aşa, fără să facem nimic. Uite, dacă ne-am duce tiptil, tiptil, am urca pînă la etajul opt — ştim unde este apartamentul lui — ne-am strecura binişor în hol, am pune mîna pe cheie, i-am deschide şi, fuit !, pe aici ţi-e drumul !

Nu, nu prea merge. Asta ar însemna colac peste pupăză. După o poznă, încă una.

Altceva ne-ar trebui. Să ne ducem fiecare pe acasă şi să aşteptăm pînă cînd îl iartă. Da, dar acum sînt cele mai potrivite ceasuri de joacă... De ce să le pierdem aşa ? La urma urmei, geamul o să fie pus la loc. Ce mare lucru e un geam !

Ah ! Am găsit ! Asta este ideia cea mai bună : mergem cu toţii şi batem frumos la uşă. Am să vorbesc eu, pentru că eu sînt cel mai mare şi am să le spun părinţilor lui aşa : „Vă rugăm frumos să-l iertaţi. Toţi sîntem vinovaţi că s-a spart geamul. Dar vă făgăduim că n-o să se mai întîmple. Uite, pe cuvîntul nostru de onoare“.

Aşa este foarte bine ! Vă spun sigur. Ştiţi ce o să facă mama lui ? O să rîdă şi o să spună : „Ah, copii, copii ! Uite, îl las, dar să ştiţi că dacă se mai întîmplă...“ Apoi o să se ducă şi o să-i dea drumul, ba chiar o să-i aducă şi mingea !

Nu, ce ziceţi ? Eu cred că ar fi cea mai bună soluţie. Doar şi părinţii sînt oameni înţelegători. Dacă le explicăm cum se cuvine şi le promitem că nu se mai întîmplă, o să ne ierte. Ba, s-ar putea să ne dea chiar şi dulceaţă. N-are nici un rost să mai stăm.

Aşa facem ! Hai să mergem !

V. OCTAVIAN

Pasiunea muncii

Pe raft — cărţi de toate felurile : beletristică, pedagogie, agricultură. Predomină cele de pedagogie. Pe masă — de asemenea multe cărţi. Unele din ele desfăcute, cu sublinieri şi notaţii pe margine, altele avînd cîte un semn. Pe pereţi — tablouri în culori domoale (o marină, o cinegetică, o natură moartă).

La masă lucrează, adînc preocupat de studiu, un om despre care nu-i greu să ghiceşti, după şuviţele argintii de la tîmple, că e aproape de hotarul celor cinci decenii de viaţă. Privirea limpede, mişcările pline de neastîmpărul cercetării, vioiciunea cu care lucrează profesorul Emil Scurtu, directorul Şcolii de 8 ani din comuna Tudor Vladimirescu, raionul Bujor, sînt însă o dovadă că tinereţea nu are vîrstă cînd în inimă clocoteşte pasiunea muncii.

Gîndeşte, preocupat, la treburile şcolii : „Am discutat şi vom mai discuta. S-au făcut paşi înainte, dar nu cît trebuie. Şi cadrele tinere au nevoie de mai mult sprijin...“

Gîndurile au pornit să prindă contur în cîteva propoziţii lapidare, înscrise în carnetul personal. Aşa s-a obişnuit de mulţi, de foarte mulţi ani, să-şi noteze gîndurile, impresiile, problemele care-l preocupă. Şi alături să aştearnă însemnări privind modul de a le rezolva.

...Era prin 1944 cînd l-au purtat paşii în comuna aceasta pitită printre dealuri.

A consemnat în acele vremuri, în carnetul lui : „Comună mare, frumoasă. Oamenii par buni şi vrednici, dar sărăcia nu le-a părăsit încă ogrăzile. Şcoala-i aparent trainică, dar ca bradul lovit: roasă, veştejită, cu obrajii pătaţi. 240 de copii sînt înscrişi în scripte. La şcoală vin numai vreo 160. Mulţi, tare mulţi repetenţi. Cadrele-s doar şapte...“

In viaţa lui Emil Scurtu se deschidea, în acele luni, un nou capitol. Capitolul ce începea în viaţa generaţiei de truditori a anului 1944

Pe atunci, în faţa ţării stăteau multe şi grele sarcini. La înfăptuirea lor partidul a chemat întregul popor muncitor. Au răspuns cu însufleţire, la chemarea lui, braţele zdravene care ştiau ce-i munca, sufletele cinstite şi minţile dornice de lumină. Emil Scurtu s-a încadrat fără preget acestui efort colectiv. Dorea să pună şi el umărul la zămislirea vieţii noi, la înlăturarea urmelor negre ale trecutului.

Ţinea bine minte : cînd a terminat şcoala normală, prin '34, nişte domni cu ţilindru, monoclu şi lanţ de aur pe pîntecul arătos, au rostit cuvinte răsunătoare despre „renaşterea învăţămîntului“ şi „sfînta misiune a apostolilor trimişi la sate“. In zece ani de umblet prin şcolile satelor, Emil Scurtu a avut nenumărate prilejuri să vadă cîte parale au făcut aceste vorbe. Acum, însă, chemarea partidului era însoţită de măsuri, de acţiuni concrete, de înfăptuiri. Şi la aceste acţiuni şi înfăptuiri dorea şi el, cu pasiune, să-şi aducă contribuţia.

Statisticele, se spune, sînt reci. Cifre şi iar cifre. Treci, însă, dincolo de înfăţişarea lor aridă — şi lumea ţi se descoperă, prin ele, în semnificaţii adînci, revelatoare.

Opt sute cincizeci. Cifra, luată ca atare, nu spune nimic. Adaugă-i însă cîteva cuvinte — 850 de analfabeţi într-o singură comună, reprezentînd o treime din totalul locuitorilor ei — şi vei avea în faţă imaginea zguduitoare a situaţiei care a determinat neştiinţa de carte.

Mobilizaţi de partid, învăţătorii comunei, în frunte cu comunistul Emil Scurtu, au dat piept cu această hidă urmă a trecutului şi au reuşit curînd să-i şteargă pînă şi amintirea.

Nu de mult, la biblioteca comunală, răsfoind fişele de cititori, am dat de un nume şi o vîrstă : Cojocaru Ion — 50 de ani.

— A ştiut înainte carte?

— N-a ştiut.

N-a ştiut carte colectivistul Cojocaru Ion. Dar acum ştie. Şi nu numai că ştie, dar a şi îndrăgit-o. Sadoveanu şi Şolohov, Marin Preda şi Mark Twain. Fiecare carte nou citită este o fereastră deschisă spre lumină — spunea un mare scriitor. Dar pînă a citi o carte trebuie să ştii a descifra înţelesul fiecărui semn din care e zămislită. Semnele acestea le-a desluşit Cojocaru Ion — asemeni multor alţi foşti neştiutori de carte din comună — simţind mereu alături sfatul şi îndemnul lui Emil Scurtu, al acestui om dăruit pasiunii de a răspîndi lumina culturii, de a educa.

— Bună ziua, tovarăşe director !

— Bună ziua, tovarăşe profesor !

Bineţe date din inimă, cu preţuire şi respect. Învăţătorii şi profesorii mai în vîrstă, dintre care unii îi sînt prieteni şi tovarăşi de muncă de 20 de ani, află în Emil Scurtu acelaşi om atent la nevoile şcolii şi la preocupările fiecăruia. Cele tinere au în el exemplul pedagogului devotat misiunii lui, neobosit în a căuta noul, în a învăţa. (Dovadă că, la o vîrstă cînd alţii se resemnează cu anii, învăţătorul Emil Scurtu şi-a obţinut calificarea de profesor de limba romînă).

Şcoala, care nu peste mult timp va împlini 100 de ani de existenţă, n-a avut niciodată atîţia elevi şi atîtea cadre didactice ca acum. Aproape 500 de copii învaţă aici să fie oameni de nădejde, să-şi aplice în viaţă cunoştinţele, să păşească de pe acum pe un drum sănătos. Ei sînt instruiţi de 21 de profesori şi învăţători. In anul trecut, numeroşi absolvenţi ai şcolii au reuşit cu succes la concursurile de admitere în şcoli medii şi profesionale, adăugîndu-se celor 220 de feciori de colectivişti care au intrat, în ultimii ani, în învăţămîntul mediu şi superior

Această scurtă istorie contemporană a şcolii din comuna Tudor Vladimirescu n-ar fi completă dacă n-am aminti de un fapt deosebit de semnificativ pentru timpul nostru. O bună parte din învăţătorii şi profesorii şcolii — 12 din ei — s-au născut chiar aici, în comună, sînt foşti elevi ai lui Emil Scurtu. Gheorghe Nica, Maria Ilie, Ion Sîrbu, Elena Mitrofan şi alte cadre tinere simt astăzi, pentru el, şi altceva decît sentimentul de respect al fostului elev faţă de fostul profesor. Ei simt alături umărul mai încercat al profesorului cu experienţă, care îi ajută să păşească tot mai ferm pe drumul măiestriei pedagogice.

Şi pe bună dreptate se poate mîndri tovarăşul Scurtu şi cu ceilalţi oameni pe care i-a crescut, i-a educat, şi care acum muncesc cu pricepere în alte colţuri de ţară : Ioana Budăi, medic de circumscripţie sătească, Manole Comănici, inginer la o gospodărie agricolă de stat, Dumitru Nica, inginer constructor în Bucureşti, Niculina Samoilă, profesoară la Ploieşti şi nenumăraţi alţii.

La sfatul popular, cineva întreabă de directorul şcolii.

— A fost aici pînă mai adineauri. Chiar acum a plecat, s-a îndreptat spre cămin.

La şcoală, la sfat, la colectivă, la cămin... Astea sînt drumurile lui Emil Scurtu, veşnic prezent în viaţa comunei. La sfatul popular discută cu deputaţii problemele şcolii ; la colectivă, stabileşte împreună cu consiliul de conducere cum să se desfăşoare munca practică pe ogoare a elevilor ; la căminul cultural îşi îndeplineşte sarcinile de instructor al brigăzii artistice de agitaţie. Nimic nu-l lasă indiferent şi toate îl preocupă în egală măsură. Constituirea gospodăriei colective şi mai apoi întărirea ei, noile amenajări de la şcoală (sălile de laborator, biblioteca etc.), ridicarea dispensarului şi a magazinului universal, electrificarea comunei sînt înfăptuiri la realizarea cărora comunistul şi pedagogul Emil Scurtu a adus o contribuţie însemnată.

Intr-un anume loc al bibliotecii personale a tovarăşului Scurtu se află o mică casetă. In ea, pe catifeaua ca purpura, străluceşte o decoraţie — „Ordinul Muncii“, clasa a III-a — înaltă preţuire a unei munci neobosite. Ei i se adaugă şi medalia „Încheierea colectivizării agriculturii“.

Cînd apropiindu-se de raft ca să scoată cîte o carte, zăreşte caseta, tovarăşul Scurtu rămîne o clipă pe gînduri. Îşi aminteşte cum, cu mulţi ani în urmă, venise la Bucureşti împreună cu alte sute de învăţători, pentru a-şi cere drepturile. Au fost alungaţi atunci de la minister cu apă rece din tulumbele pompierilor...

Lucrurile acestea le spune adesea copiilor „săi“, copiilor din şcoala pe care o conduce. Ca să ştie, ca să înveţe să preţuiască frumuseţea vieţii noastre socialiste. S-o preţuiască şi să muncească cu rîvnă pentru a o face tot mai frumoasă, tot mai bogată în roade.

VAL STOIU
Galaţi

CĂRȚI CĂRȚI

O carte mereu tînără*)

În cuvîntul introductiv la lucrarea sa biografică „Viața lui Eminescu", apărută în 1914, Gala Galaction spunea că opera mare și definitivă, care să-l înfățișeze pe Eminescu în atitudinea splendidă, revelatorie, a unei statui de Rodin, încă nu apăruse. El aștepta pe „artistul biograf" care va reuși cîndva să redea pe Eminescu în toată sclipirea personalității lui.

Artistul acela învăța pe atunci, străIucind ca elev la un liceu din București. Mai tîrziu avea să fie cunoscut sub numele de G. Călinescu. An după an, el a cules tot ce documentele eminesciene îi ofereau mai esențial, parcurgîndu-le pe toate cu minuțiozitatea pe care și-o formase ca cercetător arhivist în timpul anilor de specializare petrecuți la Roma. În 1932 apărea *Viața lui Mihai Eminescu*, ajunsă în 1938, după șase ani de la apariție la ediția a III-a

Intervalul de timp care desparte data apariției ediției a III-a de actuala ediție a necesitat unele revizuiri și retușări. Ele însă nu au modificat viziunea justă și originală în care, cu mai bine de trei decenii în urmă, a fost concepută și scrisă cartea, ci țin de domeniul documentației biografice și literare. Dintre acestea menționăm corectarea datei morții Ralucăi Eminovici: 13 august 1876, în loc de 15 august 1876. Corectarea este făcută după Augustin Z. N. Pop („Contribuții documentare la biografia lui Mihai Eminescu", p. 93), pe care G. Călinescu nu-l citează la locul respectiv, dar despre care, în capitolul „Bibliografie eminesciană: „Viața" (p. 367), spune: „necitat de noi, dar folosit în unele detalii".

Justețea punctului de vedere din care G. Călinescu a conceput încă din 1932 „Viața lui Mihai Eminescu" se confirmă, între altele, prin capitolul „Eminescu și Junimea", problemă atît de controversată, care a fost rediscutată și în cursul anului 1963, printr-o serie de articole și studii publicate în „Viața românească" și în alte reviste literare. N-a lipsit, firește, nici intervenția lui G. Călinescu. Că biograful a redat într-un spirit de incontestabilă justețe raporturile dintre Eminescu și „Junimea", precum și pe cele dintre Eminescu și Maiorescu, ne-o confirmă următorul pasaj, scris în 1932 și nesupus nici unui fel de revizuiri: „Este prin urmare principial absurd să ne închipuim că Eminescu a putut să privească cu antipatie și silă pe singurul om care l-a înțeles cît putea să-l înțeleagă de la început, pe unul din puținii oameni cu care putea avea un dialog pe toată întinderea vieții sale spirituale și de aceea credem că Eminescu, om cu deosebire superior, va fi fost în stare de porniri de iritație și ură împotriva criticului său, de dispreț însă niciodată". „Oricît de obtuză i se va fi părut lui Eminescu atmosfera de la Junimea — spune într-un alt loc Călinescu — oricîte nemulțumiri și amărăciuni răsuflă din hîrtiile sale, seara de sîmbătă a societății îl atrăgea către ea ca un loc de relativă potolire a zbuciumelor vieții și de năzuințl contemplative".

G. Călinescu este singurul dintre biografii poetului care a acordat atenția cuvenită activității lui de profesor, sesizînd principiile pedagogice înaintate folosite de Eminescu atît în pregătirea, cît și în predarea lecțiilor, faptul că el dădea elevilor teme diferențiate, după aptitudini („Viața lui Mihai Eminescu", p. 203).

Referitor la activitatea de profesor a lui Eminescu la Institutul academic din Iași ne îngăduim să aducem următoarea completare, bazată pe date neobservate de nici unul din biografii poetului: autorul poeziei *Împărat și proletar* n-a suplinit numai ore de logică (în noiembrie 1874) sau de germană (în semestrul al doilea al anului școlar 1874-1875), ci și ore de istorie și limba română, fapt atestat prin însemnarea făcută de mîna lui pe fila 71 a manuscrisului 2269, unde și-a notat programul orelor de istorie și limba română pentru clasa a treia inferioară: „marți 3—4 *limba română*, 4—5 *istoria*, vineri 4—5 *istoria*", precum și prin unele notițe (filele 17, 62, 70), făcute în vederea predării lecțiilor de istorie și limba română.

Lucrarea lui G. Călinescu, „biograful artist" al lui M. Eminescu, îl prezintă pe poet luminos și măreț, așa cum a fost. Punînd la îndemîna cititorului o largă și interesantă informare asupra vieții și personalității geniului poeziei românești, ea este o carte mereu tînără, care nu trebuie să lipsească din biblioteca nici unui învățător sau profesor.

Prof. VLADIMIR DOGARU

*) G. Călinescu, **Viața lui Mihai Eminescu**, București, 1964, ed. IV revăzută.

DE LA MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

În legătură cu încheierea cursurilor în acest an școlar la școlile de cultură generală, pedagogice și de artă se fac următoarele precizări:

În general, se respectă datele fixate cu privire la structura anului școlar 1963/1964, aprobată prin ordinul ministrului învățămîntului nr. 768/1963. Datorită faptului că s-a renunțat la efectuarea practicii continue în producție de două săptămîni, iar școlile din mediul urban au efectuat în cursul trimestrului I această practică timp de numai o săptămînă sau nu au efectuat-o de loc, cursurile claselor V—X ale școlilor de cultură generală (clasele V—XI ale școlilor de artă) din mediul urban se vor încheia la data de 13 iunie, după ultima oră de curs (în loc de 24 iunie). Serbarea de sfîrșit de an pentru aceste clase va avea loc în după amiaza zilei de 18 iunie.

La școlile pedagogice de învățători, de educatoare și la institutele pedagogice de învățători se respectă datele stabilite și comunicate anterior.

Se menționează în același timp că la școlile pedagogice de învățători și educatoare, concursul de admitere în anul I se va ține într-o singură sesiune: 15—25 iunie 1964.

La școlile de artă, examenele de sfîrșit de an la obiectele de specialitate prevăzute în planurile de învățămînt se vor ține astfel:

— cl. I—IV, de la 1 la 5 iunie;
— cl. V—XI, de la 14 la 16 iunie.

La școlile medii de arte plastice, practica de specialitate se va desfășura între 14—27 iunie 1964.

În lumea cărților

SESIUNE ȘTIINȚIFICĂ

În zilele de 25 și 26 aprilie a.c. a avut loc sesiunea de comunicări științifice ale cadrelor didactice de la Institutul pedagogic de 3 ani din Capitală.

Lucrările sesiunii au fost deschise de prof. dr. Anghel Manolache, rectorul institutului.

În continuare, au fost prezentate comunicări științifice în secțiile de limba și literatura română (prezidată de acad. prof. **Iorgu Iordan**), limbi și literaturi străine (prezidată de prof. dr. **Nicolae Condeescu**), matematică (prezidată de acad. prof. **Caius Iacob**), fizică și chimie (prezidată de acad. prof. **Eugen Angelescu**), științe naturale și științe agricole (prezidată de prof. dr. **Traian Ștefureac**), geografie, istorie și economie politică (prezidată de conf. **Constantin Herbst**), pedagogie și psihologie (prezidată de prof. dr. **Anghel Manolache**), educație fizică (prezidată de conf. dr. **Adrian Ionescu**).

CORESPONDENȚA

VĂLENII DE MUNTE

Referindu-se la mai multe întîlniri care au dat în ultimul timp elevilor din Vălenii de Munte prilejul să cunoască o serie de scriitori și artiști, profesoara **Viorica Zosin-Palade**, de la Școala medie din localitate, subliniază, într-o scrisoare pe care ne-a trimis-o recent, rolul pe care l-au jucat aceste întîlniri în cultivarea interesului pentru literatură și artă al elevilor, ea și în îmbogățirea cunoștințelor lor literare și artistice. Cunoștințele pe care le-au dobîndit elevii cu prilejul întîlnirilor cu scriitori și oameni de artă au fost folosite larg de profesori în timpul lecțiilor ținute în clasă, ceea ce a dat acestor lecții un caracter deosebit de atractiv și de interesant.

REȘIȚA

Nu de mult, profesorii de la școlile din orașul Reșița și din localitățile învecinate au inițiat o acțiune comună, menită să contribuie la cultivarea exprimării corecte a elevilor. După cum ne scrie corespondentul nostru **Ioan Bettish**, inspector la secția de învățămînt a orașului Reșița, pe baza unui plan de măsuri alcătuit cu minuțiozitate profesorii de la Școala medie nr. 2 din Reșița, de la Școala medie din Bocșa, de la Școala medie din Anina și de la alte școli aplică un sistem de măsuri menit să înlăture greșelile din exprimarea orală și scrisă a elevilor, să-i deprindă cu folosirea unui limbaj îngrijit. Astfel, ei explică cuvintele noi, necunoscute elevilor, corectează cu grijă lucrările scrise ale acestora, nu numai din punctul de vedere al conținutului științific, ci și al formei lor de exprimare etc.

BOTOȘANI

Vorbind în scrisoarea pe care ne-a trimis-o de curînd despre necesitatea hărților istorice, profesorul de istorie **Aurel Dorcu**, de la Școala medie „A. T. Laurian" din Botoșani, ne face cunoscut faptul că profesorii acestei școli au lucrat, cu ajutorul elevilor, numeroase hărți științifice, care sînt utilizate cu succes în predarea lecțiilor. Alcătuirea și folosirea hărților îi ajută pe elevi să-și reprezinte mai concret unele cunoștințe de istorie, să le asimileze mai lesne și să le păstreze mai mult timp în memorie.

TÎRGU JIU

După cum ne comunică profesorul **Gheorghe Fometescu**, în orașul Tg. Jiu a avut loc un interesant schimb de experiență organizat de subfiliala Societății istorice și filologice din localitate, în colaborare cu filialele din București și Craiova și cu subfiliala Caracal. Cu acest prilej au fost prezentate cîteva comunicări valoroase, dintre care corespondentul nostru citează „Lupta țăranilor din Baia de Fier împotriva exploatării feudale în secolele XVI—XIX", „Despre valorificarea la lecții a cercetărilor de istorie locală" și altele.

REMETEA

Profesorul **Ioan Popa**, tînăr absolvent al Institutului pedagogic, ne scrie despre sprijinul pe care l-a primit de la colegii săi mai vîrstnici de la Școala de 8 ani din comuna Remetea, raionul Turda, pentru a se familiariza cu problemele muncii la catedră. „Sfaturile celor mai vîrstnici — afirmă profesorul Popa — m-au ajutat să obțin în predarea limbii și literaturii române rezultate care devin, de la o zi la alta, tot mai bune.

PANCIU

Secția de învățămînt a raionului Panciu — ne scrie tov. **T. Preotesei** — caută să dea îndrumări cît mai concrete directorilor de școală în vederea îmbunătățirii activității lor. Nu de mult, de exemplu, ei au fost invitați să asiste la o lecție de matematică ținută la Școala generală de 8 ani din comuna Străvane, după care au avut posibilitatea să asculte analiza acesteia, făcută de directorul școlii respective. Din asemenea acțiuni participanții — directori tineri și mai vîrstnici — au mult de cîștigat, putînd să-și împărtășească reciproc experiența, să cunoască metodele bune de îndrumare a procesului instructiv-educativ.

TÎRGU MUREȘ

Prof. **Alexandru Munteanu**, de la Școala medie nr. 4 din Tg. Mureș, ne scrie despre modul cum valorifică resursele educative pe care le oferă disciplina ce o predă — limba latină. Referindu-se la diferite lecții predate în clasa a XI-a, tov. Munteanu arată că lecții cum ar fi acelea privind opera lui Lucrețius, privind Eneida, Bucolicele și Georgicele au constituit pentru el un prilej de a dezvolta dragostea elevilor față de natură, ura față de războaie, respectul față de muncă și disprețul față de lene, față de minciună și ipocrizie. Aceleași lecții — subliniază corespondentul nostru — au contribuit și la dezvoltarea educației estetice a elevilor.

CONSTANȚA

Corespondentul nostru **Eugen Marinescu** din Constanța ne scrie că pentru a se crea condiții mai favorabile instruirii și educării copiilor țăranilor colectiviști, pentru a se asigura desfășurarea normală a procesului de creștere și dezvoltare a acestora, secția de învățămînt, în colaborare cu secția sănătate a Sfatului popular Constanța se preocupă de buna amenajare a tuturor localurilor destinate grădinițelor sătești.

De curînd, o brigadă formată din inspectori ai celor două secții, din reprezentanți ai sfaturilor populare comunale și ai conducerilor G.A.C. au stabilit măsuri concrete pentru îmbunătățirea condițiilor de funcționare la fiecare grădiniță în parte. Astfel, la grădinița din comuna Ovidiu s-a hotărît reamenajarea cantinei, înzestrarea dormitoarelor cu lenjerie nouă etc.

În același timp, pentru îmbunătățirea muncii instructiv-educative în grădinițele de la sate secția de învățămînt a organizat un schimb de experiență între educatoarele care lucrează în aceste grădinițe. Schimbul de experiență, care a avut ca obiectiv discutarea modului cum se aplică programa activității din instituțiile preșcolare, a constituit un sprijin serios în munca educatoarelor.

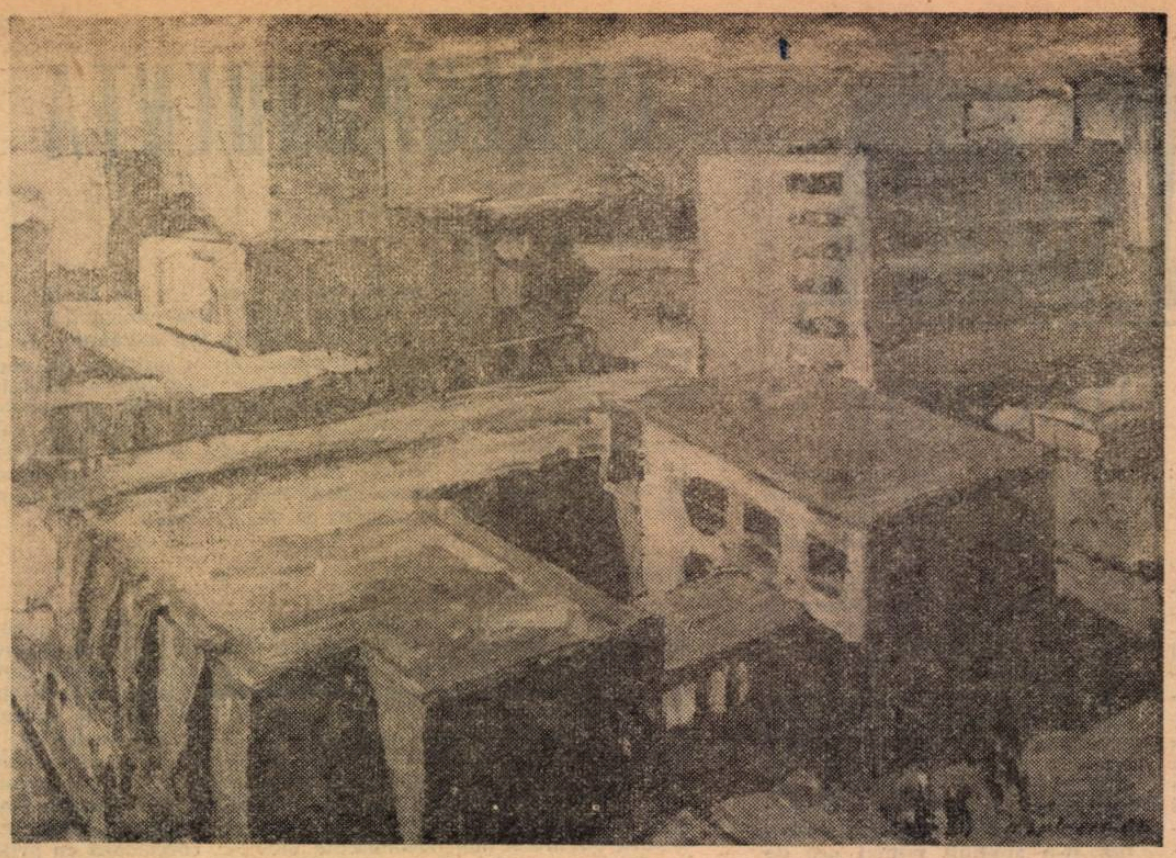

Prof. Nicolae Spirescu : *Cartierul Tiglina din Galaţi*

ÎNTÎI MAI

Întîi Mai, zi ca o stea,
Scrisă eşti în inima mea,
Scrisă eşti, cu sînge şi soare,
În inima lumii, din zare în zare.

Întîi Mai ! Zi luminoasă !
Cînd cei ce muncesc în întreaga lume
Îşi şterg mîinile lor mari şi bune
De var, de pămînt, de cărbune,
Şi pornesc cu zîmbete mii
Şi cu flori
Să te-ntîmpine-n zori...

TEODORA STĂNESCU

Chemarea unui cîntec

În stratul cîntecului
Sădesc cea mai frumoasă floare.
Un pas spre ţel,
Un vis,
O răsuflare.

Şi ca nişte petale
Ieşite din aceeaşi tulpină,
În zare, coloane
Irump în lumină.

Şi strunele firelor de soare
Zbucnesc cu sclipiri
De cîntec,
În sărbătoare

Avem un singur ţel,
O răsuflare,
Şi toţi
Răspundem la aceeaşi chemare.

prof. MARIA BOCA

CONSTRUCTOR

Constructor sînt ! Dar ce construiesc oare ?
Pe schele nu mă urc ca să zidesc
Şi nici tractor nu mînuiesc pe ogoare,
Maşini în fabrici eu nu mînuiesc.

Nu sînt poet să zămislesc din liră
Nici iambii suitori şi nici trohei,
Atîtea cîte-n faţă mi se-nşiră
Nu le pot spune pe-al viorii stei.

Cărbuni n-am smuls peretelui din mină
Pe Bistriţa cu pluta n-am umblat,
Ca apelor să le impun lumină
Eu zid hidrocentralei n-am durat.

Atîta am făcut — sădii o floare
Să crească vie-n inimi de copii
Şi ca Icar aripi le dau să zboare
Spre culmile ştiinţei aurii.

prof. PETRU D. POPESCU

RÎDE LUNA MAI

Versurile : **Stelian Filip** Muzica : **Gheorghe Carp**

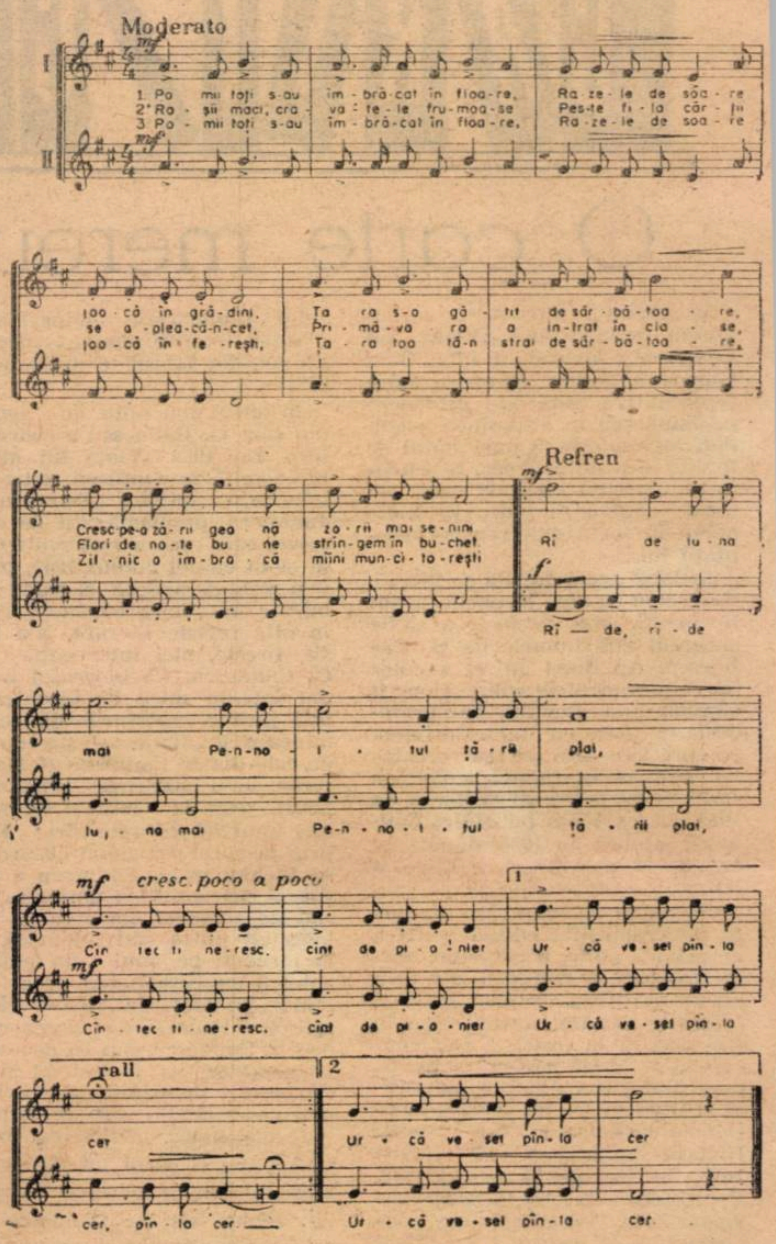

Pomii toţi s-au îmbrăcat în floare,
Razele de soare joacă în grădini.
Ţara s-a gătit de sărbătoare,
Cresc pe-a zării geană zorii mai senini.

Ride, rîde luna mai
Pe-nnoitul ţării plai,
Cîntec tineresc, cînt de pionier
Urcă vesel pîn-la cer.

Roşii maci, cravatele frumoase
Peste fila cărţii se apleacă-ncet.
Primăvara a intrat în clase,
Flori de note bune strîngem în buchet.

Pomii toţi s-au îmbrăcat în floare,
Razele de soare joacă în ferești,
Ţara toată-n strai de sărbătoare
Zilnic o îmbracă mîini muncitoreşti

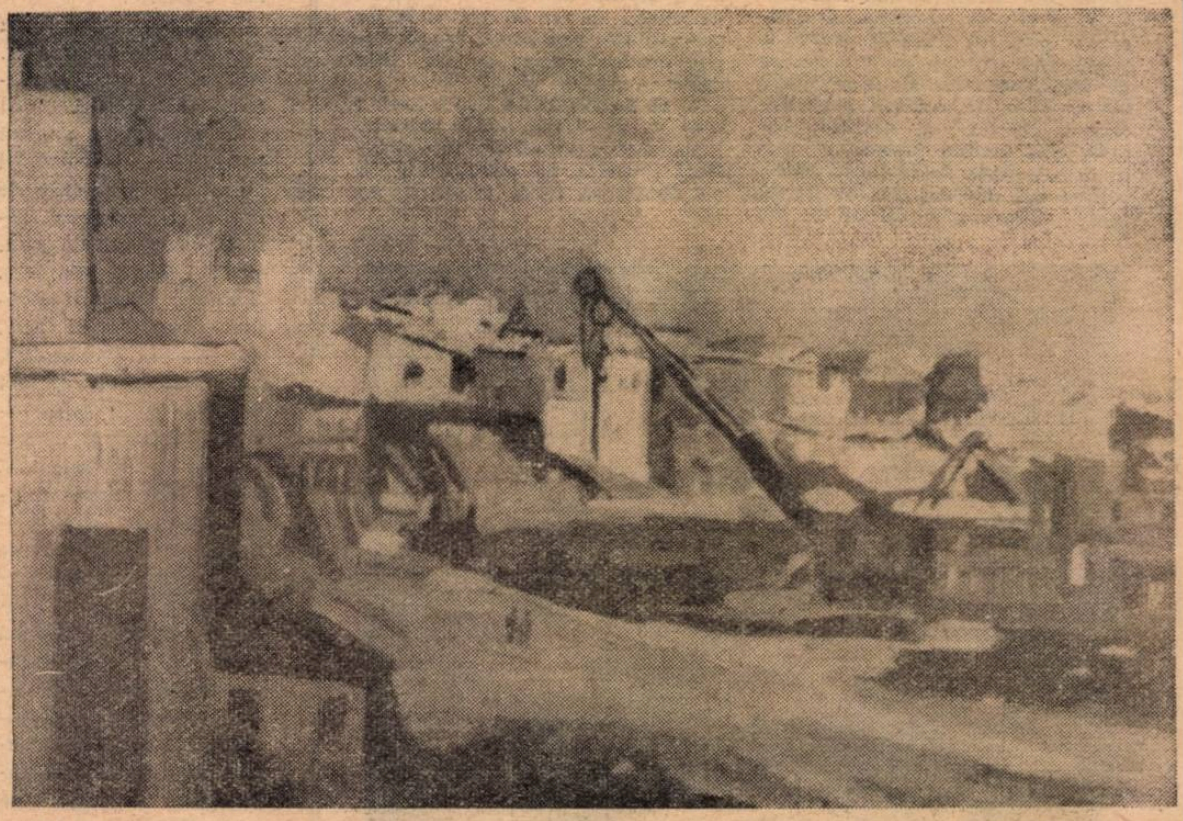

Prof. Ana Frînculescu : *Portul Tomis*

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA : Bucureşti. Piaţa Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poştale, factorii poştali şi la difuzorii voluntari din unităţile de învăţămînt. Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii, Piaţa Scînteii Bucureşti.

40132

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Gazeta ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Anul XVI nr. 754 | vineri 8 mai 1964 | 8 pagini 25 bani

Astronomia este din ce în ce mai îndrăgită de cei ce trăiesc și învață în secolul cuceririi cosmosului

INSPECTORUL în ultimul trimestru

Doar cîteva săptămîni ne mai despart de ziua în care elevii și profesorii încheie un an de muncă. Cîteva săptămîni în care eforturile se intensifică pe măsura sarcinilor și răspunderilor mai mari pe care le implică etapa sfîrșitului de an pentru întreg colectivul școlii. Și nu numai pentru el. Căci, dacă ne gîndim la necesitatea ca învățătorii, profesorii, directorii de școală să fie îndeaproape sprijiniți pentru împlinirea în condiții optime a sarcinilor ce le revin acum, atunci este evident că inspectorii secției de învățămînt se află și ei într-o perioadă de muncă încordată și plină de răspunderi.

In fiecare etapă a anului școlar, în fiecare zi, în centrul atenției celor ce se ocupă de pregătirea pentru viață a elevilor stă calitatea lecțiilor, nivelul predării. Acum, însă, trebuie sudate și închegate într-un singur tot cunoștințele pe care le-au căpătat ei trimestru de trimestru, trebuie verificată întreaga lor pregătire pentru a vedea dacă răspunde cerințelor programei, trebuie luate măsuri pentru înlăturarea lacunelor care mai există, eventual, în această pregătire. Și — lucru deosebit de important — toate acestea trebuie făcute în condiții în care zilele „sînt numărate", cînd nu ne putem permite nici o lecție nereușită, căci nu mai există posibilitatea să se revină asupra ei. Iată, dar, că acum se impune o și mai atentă pregătire a profesorului pentru lecție, o și mai mare grijă în alegerea metodelor de muncă cu clasa.

Ce răspundere are inspectorul în aceasta? Desigur, să se ocupe cu stăruință și în primul rînd de predare, de valoarea lecțiilor. De aici decurg și obiectivele pe care sînt chemați să le urmărească în primul rînd inspectorii în această perioadă, în controlul de fond al procesului predării: calitatea cunoștințelor însușite de elevi, măsura în care profesorul s-a ocupat și se ocupă de dezvoltarea gîndirii lor logice, măsura în care îi învață să privească faptele și fenomenele studiate în înlănțuirea lor cauzală, în care folosește resursele lecției pentru a-i educa în spiritul comunismului.

În toată activitatea pe care o vor desfășura în această direcție inspectorii sînt chemați să-i îndrume în mod concret pe învățători și profesori, ținînd seama de constatările pe care le-au făcut cu privire la munca lor în cursul anului. Așa, bunăoară, dacă asistînd în primele trimestre la orele de fizică, de chimie, de matematică, de științe naturale sau de agricultură inspectorul a constatat că unii profesori nu au folosit atît cît trebuie experiențele, demonstrațiile practice, observațiile nemijlocite în natură și în laborator, va urmări dacă ei au înlăturat pe parcurs caracterul pur teoretic, rupt de viață al predării și dacă au luat măsuri pentru ca lecțiile recapitulative să fie legate cît mai strîns de problemele producției. La istorie este necesar ca profesorii să fie mai stăruitor îndrumați în a le cere elevilor să nu rămînă doar la descrierea faptelor istorice, ci să le și interpreteze, să le considere în înlănțuirea lor cu alte fapte și fenomene, în tot complexul vieții din epocile studiate. Trebuie intensificată preocuparea de a prezenta cunoștințele de istorie a patriei în ansamblul istoriei universale, subliniindu-se contribuția adusă de poporul romîn, în decursul veacurilor, la dezvoltarea progresivă a societății omenești. Un rol deosebit în formarea pregătirii de cultură generală a elevului are studiul limbii și literaturii romîne. Aici colectivele de control și îndrumare vor urmări îndeosebi exprimarea corectă — scrisă și orală — a elevilor, măsura în care a fost aprofundată literatura noastră și pătrunsă întreaga ei bogăție de idei. Nu va fi lipsit de utilitate din acest punct de vedere dacă inspectorii vor cerceta modul cum au studiat elevii operele literare indicate de programă, dacă nu cumva ei s-au rezumat în acest studiu doar la... rezumate luate din reviste sau din caietele colegilor.

Se înțelege că vor fi foarte binevenite acum, în etapa recapitulărilor parțiale și generale, îndrumările inspectorilor în legătură cu metodica pregătirii și desfășurării lecțiilor dedicate revederii materiei. Este necesar să se insiste ca recapitularea să nu însemne — nici chiar la clasele mici — reluarea lecțiilor predate, reascultarea — pagină cu pagină — a ceea ce este scris în carte și în maculatoare. Inspectorul este chemat să acorde un sprijin concret, efectiv, profesorilor în organizarea cît mai bună a lecțiilor recapitulative, așa ca repetarea cunoștințelor însușite în cursul anului să se facă din unghiuri noi de vedere, în combinații noi, care să solicite aportul intelectual personal, original al elevului.

In această etapă inspecției școlare îi revine sarcina de a urmări modul în care este apreciată, evaluată — ca să spunem așa — pregătirea elevilor. Se știe că, mai ales acum, există la unii profesori tendința de a da note mai mari decît merită elevilor slabi (pentru a nu lăsa corigenți) sau chiar celor mai buni (pentru a nu le „strica" mediile). De aceea inspectorul trebuie să controleze cu seriozitate rigurozitatea cadrelor didactice în folosirea sistemului de notare, în aprecierea cunoștințelor elevilor, să urmărească dacă aceștia sînt ascultați ritmic și dacă verificarea pregătirii lor nu se amînă de pe o săptămînă pe alta, pentru ca în final să se facă în asalt și, bineînțeles, superficial. Este vorba aici, desigur, nu numai de control, dar și de îndrumare, inspectorul fiind chemat să-i ajute pe profesori, să-i orienteze spre examinarea curentă oră de oră, a elevilor, spre însușirea unei atitudini pline de exigență just înțeleasă, spre aprecierea cît mai obiectivă a cunoștințelor.

Și tot inspectorului îi revine rolul de a da un ajutor concret directorului de școală în îndeplinirea sarcinilor atît de complexe pe care i le pune în față sfîrșitul de an școlar. Organizarea recapitulării trimestriale și finale, a perioadei lucrărilor scrise, verificarea în bune condiții a nivelului de pregătire a elevilor și încheierea situației lor școlare, organizarea ajutorului suplimentar pentru elevii rămași în urmă la învățătură și pentru viitorii candi-

(Continuare în pag. 8-a)

Citiți în acest număr:

9 MAI — pagina 2
DRUMURI — pagina 2
JUCĂRII ȘI JOCURI DIDACTICE — pagina 3
RECAPITULAREA — CÎT MAI APROAPE DE CERINȚELE PRACTICII — paginile 4 și 5
ȘCOALA ȘI FAMILIA — pagina 6
DIN ACTIVITATEA ORGANIZAȚIILOR SINDICALE — pagina 7

Pornite toate de sub marginile vastului cerc al orizontului și adunate în matca largă a șoselei, sinuoase sau drepte, trecînd printre lanuri bogate sau pe sub umbră de pădure, împiedicate de o mlaștină sau de o neregularitate de teren, dar învingîndu-le de fiecare dată cu un pod sau cu un ocol și continuîndu-se, hotărîte, către ținta finală, drumurile satului se aseamănă într-un fel cu destinele copiilor lui.

Sînt multe amintirile școlii care se leagă de drumuri. Uite, dacă intrăm în clasa a VII-a, dacă trecem printre bănci, dacă ne oprim la unul din elevi — nu acela ocheș care surîde mereu parcă ar fi gata să spună ceva, ci cel de lîngă dînsul, mai mic de statură, mai timid și mai visător — dacă-i punem mîna pe umăr și, începînd cu obișnuitul „Ce te faci cînd ai să fii mare?“, îl întrebăm ce note are, o să ne bucurăm aflînd că ele nu trec niciodată mai jos de șapte. E îmbucurător, dar situația este recentă. Cataloagele din urmă cu un an sau doi au o memorie buclucașă și ele își amintesc de multele absențe, de notele mici și de problemele pe care și le puneau pe atunci profesorii în legătură cu acest elev. Iată una dintre ele. Ajuns la o răspîntie, în drum către școală cu ghiozdanul într-o mînă, s-a oprit nehotărît, cumpănind ispitele și primejdiile. „Ce o să fie după aceea? Poate că se află... Dar poate nu se află...“. De-o parte se desfăcea drumeagul îngust care se strecoară printre case ducînd către întinderile însorite ale cîmpului. Acolo erau lanurile înalte și bogate în care se putea pierde ca într-o mare. Putea să-și pună ghiozdanul sub cap și să privească ore întregi cerul pe care alunecau scamele norilor albi sau săgeta din cînd în cînd cîte o pasăre necunoscută. Acolo era și pădurea plină de taine în care putea hoinări îndelung, se putea cățăra în pomi sau putea scormoni în scorburi, descoperind minuni și frumuseți pe lîngă care alții treceau fără să le bage în seamă. Celălalt drum, șoseaua asfaltată, trece chiar prin fața școlii. La capătul lui aștepta clopoțelul care numai peste cîteva minute avea să sune de intrare. N-ar fi fost nimic, dar se mai adăugau lecțiile nefăcute la romînă, la matematică, profesorii care aveau să se încrunte și să ceară explicații... Pînă la urmă, ispita a învins și o zi s-a irosit fără folos. Cînd alți copii se întorceau de la școală și cînd și el trebuia să la drumul casei, a simțit ca o greutate și ca o nemulțumire apăsătoare pentru timpul pierdut în zadar. La vîrsta lui, cînd chiar deosebirea dintre rău și bine nu e o treabă simplă, i-a fost greu să se înțeleagă și să găsească singur o soluție. Minciuna cu boala, pe care a pregătit-o pentru a doua zi, i s-a părut nevinovată. Numai că drumul pe care și l-a ales îl putea rătăci undeva, printre hățișuri de spini și mărăciniș, și dacă nimeni nu l-ar fi îndreptat la vreme, ar fi putut să se înfunde în locuri de unde calea cea bună este greu de regăsit.

Din fericire, nu a fost lăsat să meargă pe această cale plină de primejdii. În scurtă vreme pe urmele lui a pornit un om — profesorul diriginte. Îl observa de cîtăva vreme și nu reușea să înțeleagă. S-au întors cumva zile mai vechi și mai neplăcute, cînd fratele mai mare — ajuns acum tractorist, tînăr așezat și stimat în gospodăria colectivă — nu era lăsat de părinți să vină la școală? „Ce-i trebuie școală?“ — spuneau ei. L-am trimis cu vitele. Lasă-l să se învețe cu munca. Ce atîta carte! Noi n-am mai învățat atîta și uite, trăim“. Dar astfel de discuții nu se mai duc de mult în sat aici, în Ghermănești, cum nu se mai duc nicăieri în țară. De multă vreme școala satului trimite la secția de învățămînt raională rapoarte cu aceeași frază tip: „Frecvența realizată în proporție de sută la sută“. „Nu, neîndoielnic, cauza trebuie să fie în altă parte“. Și în sfîrșit, acasă, după obișnuita introducere protocolară, adevărul a ieșit la suprafață.

— Ce-i cu cel mic?

— Ce să fie, e bine!

— De ce nu-l mai lăsați la școală?

— Cine nu-l lasă? I-auzi, Tică, ia vino încoace. S-o fi plîns el, că-i cam place.

— Nu, nu s-a plîns — dar lipsește.

— Cum lipsește, că pleacă o dată cu mine?

O anchetă sumară a fost edificatoare. Tatăl, înfuriat, era gata să treacă la represalii. L-a oprit mîna calmă, liniștitoare a profesorului. De atunci înainte, firele adevărului mărturisit printre lacrimi de ciudă și de căință s-au dezlegat ușor. Iar cînd au aflat de unde vin necazurile, profesorilor le-a fost ușor să le înlăture. O săptămînă, două, trei, la început mai poticnit, apoi din ce în ce mai ieșne, copilul a ajuns să înțeleagă că nici matematica și nici romîna nu sînt obiecte atît de grele, ba chiar că poți găsi în ele frumuseți mai mari ca cele pe care ți le oferă hoinăreala fără folos. Absențele au dispărut. Între timp notele au crescut și ele și elevului de acum nu-i mai este rușine să ți le spună.

Sînt și alte drumuri cunoscute și îndrăgite atît de profesori cît și de copii. Unul dintre ele duce nu tocmai departe, la sediul gospodăriei colective. Acolo pionierii au — pe lîngă părinți, pe lîngă frați, surori și veri — și alte sumedenii de „neamuri“, prieteni și cunoscuți apropiați. Se simt, în mijlocul colectiviștilor, ca în propria lor familie. Știu bine cum îl cheamă pe murgul înalt și pintenog, cu stea în frunte, ce năravuri are roibul care îi stă alături și care nu vrea să bea apă decît dintr-o anumită găleată, cînd s-a născut „Bălana“ și cîți „copii“ are, îți pot spune pe de rost cu cît a crescut „fondul“ în ultimii ani, cam cît o să iasă la hectar „pe vale“ în vara aceasta și de ce cantitate de îngrășăminte o să fie nevoie la toamnă. Nu numai că au învățat și știu bine rosturile gospodăriei, dar nu o dată dau chiar o mînă de ajutor pe care colectiviștii nu o socotesc de disprețuit. Chiar în primăvara aceasta terenurile noii livezi au fost „invadate“ de pionieri care au ajutat la plantarea pomilor.

Dar cele mai îndrăgite dintre muncile din gospodăria colectivă sînt cele pe care le efectuează mecanicii și tractoriștii. Mulți dintre elevi nu-și pot imagina că vor fi altceva în viață decît tractoriști „ca nea Costea“, lîngă care își petrec nu o dată ore în șir, străduindu-se să înțeleagă complicatele mecanisme ale motorului.

Încercînd să descifrezi complicatele fire ale drumului pe care l-a parcurs pasiunea elevilor pentru munca pe ogoarele gospodăriei colective îi găsești începuturile în laboratorul agricol al școlii, îngrijit cu grijă și îndelungată migală de unul dintre profesorii ei, în lecțiile ținute în laboratorul de fizică, unde copiii au aflat pentru prima dată tainele motorului cu explozie, în multele vizite pe care le-au făcut pe ogoare sub conducerea profesorilor sau în numeroasele manifestări culturale organizate împreună cu tinerii colectiviști.

Ar mai trebui poate să vorbim despre drumurile pe care le fac profesorii și învățătorii, lunar, la ședințele cercurilor pedagogice, unde se întîlnesc cu colegii lor din alte sate mai mult sau mai puțin îndepărtate, despre dezbaterile aprinse pe care le poartă acolo și despre soluțiile pe care le găsesc „pentru a îndrepta scrisul elevilor“, „pentru a le dezvolta judecata logică“, „pentru apropierea învățămîntului de viață“, despre hotărîrile și învățătura cu care se întorc în școala lor. Dar toate acestea se răsfrîng în cele din urmă tot asupra copiilor și căile pe care au pornit ei acum, la începutul vieții, în anii de școală, ne dezvăluie felul cum muncește întregul colectiv de învățători și profesori de aici.

La care dintre elevii lor să ne oprim mai întîi? Constantin Marin, zece la toate obiectele, Ioana Dragomir, media zece, Niculina Ion, zece pe linie, Dana Grigoriță, numai zece. Sînt cu toții 225 de elevi și dintre ei toți doar 9 ale căror note îi îngrijorează pe profesori. Pentru a afla ce se va întîmpla cu ei este de ajuns să ne gîndim la alți elevi care numai cu un trimestru în urmă constituiau „problemele“ și care sînt acum promovați la toate obiectele.

Sînt 225 de elevi, 225 de drumuri diferite — dar toate se adună, ca într-un mănunchi, într-unul singur, care este drumul către viitorul de aur al patriei.

V. OCTAVIAN

9 MAI

În fiecare an, la 9 mai, oamenii muncii din Republica Populară Romînă aniversează două evenimente de o deosebită importanță: proclamarea independenței de stat a Romîniei (1877) și Ziua Victoriei asupra fascismului hitlerist (1945). Ambele evenimente au o profundă semnificație pentru istoria patriei noastre și sărbătorirea lor în aceeași zi constituie un minunat prilej de manifestare a entuziasmului și sentimentelor patriotice ale oamenilor muncii de la orașe și sate. În conștiința poporului romîn, constructor al socialismului, ziua de 9 mai a devenit simbolul unor episoade înălțătoare din lupta sa de veacuri pentru libertate, independență națională, pentru pace, pentru o viață mai bună.

Prin jertfa de sînge, săvîrșită eroic cu 27 de ani în urmă, ostașii romîni au pus capăt unei lungi perioade de amestec străin în treburile interne ale Romîniei, au adus patriei mult așteptata independență. Alături de armata rusă și de patrioții bulgari, trupele romîne au înscris pagini de glorie în istoria luptei de eliberare națională a popoarelor balcanice. Plevna, Smîrdan, Rahova și numeroase alte localități din sudul Dunării au cunoscut elanul vitejesc al dorobanților, călărașilor și roșiorilor romîni care, o dată cu cucerirea libertății pentru poporul nostru, apărau interesele vitale ale popoarelor asuprite de către imperiul otoman.

Țăranii și orășenii romîni, fie că se aflau sub zidurile redutelor turcești sau în tranșeele sfîrtecate de șrapnele, fie că treceau peste Dunăre convoaiele de provizii ale armatei sau își încordau eforturile pe ogoare și în ateliere, făcînd posibilă ducerea la bun sfîrșit a războiului, știau că se jertfesc pentru o cauză dreaptă; în conștiința lor lupta pentru înlăturarea jugului străin, pentru apărarea suveranității naționale era strîns legată de aspirațiile spre drepturi și libertăți democratice, spre progres social. Faptul că burghezia și moșierimea, ignorînd idealurile înaintate ale poporului și jertfele aduse de oamenii muncii pentru înfăptuirea lor, și-au însușit fără sfială roadele acestor jertfe, că au profitat de independența națională pentru a-și consolida propriile poziții de clasă, că au ajutat monopolurile străine să pună mîna pe bogățiile țării, a făcut ca lupta poporului romîn să continue cu aceeași fermitate pentru răsturnarea exploatatorilor interni și a noilor asupritori externi. Steagul luptei pentru adevărata independență națională, pentru libertatea și fericirea celor ce muncesc a fost ridicat tot mai sus de către clasa noastră muncitoare și de către partidul ei marxist-leninist.

Independența și suveranitatea — cauză pentru care s-au sacrificat generații de-a rîndul — au devenit o realitate ca urmare a eliberării Romîniei de sub jugul fascist și a instaurării puterii politice a oamenilor muncii. Revoluția populară inaugurată prin insurecția armată din august 1944, organizată și condusă de către Partidul Comunist Romîn, a ridicat țara noastră în rîndul țărilor cu o economie și o cultură înfloritoare, în rîndul țărilor stăpîne pe propria lor soartă.

Un moment hotărîtor în drumul spre victoria socialismului în Romînia l-a constituit întoarcerea armelor împotriva Germaniei hitleriste, alăturarea armatei romîne coaliției antihitleriste și continuarea războiului alături de armatele aliate. Luptînd cot la cot cu puternica Armată Sovietică, trupele romîne, sprijinite de către întregul nostru popor, au izgonit pe hitleriști de pe teritoriul patriei și au continuat lupta dincolo de hotarele ei, pînă la înfrîngerea definitivă a fascismului german.

Aportul poporului romîn la victoria asupra dușmanului comun este oglindit în cifre impresionante. În decursul celor 260 de zile în care trupele romîne, alături de trupele sovietice, au luptat împotriva armatei hitleriste, s-au aflat pe front, în permanență, 15 divizii românești. Ele au străbătut peste 1000 de kilometri, de la Mureș pînă în Boemia, au eliberat peste 3800 de localități, dintre care 50 de orașe, luînd peste 100 000 de prizonieri și capturînd o mare cantitate de material de război. În campania pentru alungarea ocupanților din țara noastră, precum și pentru eliberarea Ungariei și Cehoslovaciei, armata romînă a pierdut aproape 170 000 de oameni — morți, răniți și dispăruți. Cheltuielile Romîniei pentru susținerea frontului antihitlerist s-au ridicat la suma de 470 miliarde de lei. Prin efectivele cu care a participat la operațiile militare, prin jertfele aduse în luptă, prin eforturile materiale susținute, Romînia a adus o contribuție remarcabilă în cadrul coaliției antihitleriste, primind pentru aceasta o înaltă apreciere din partea aliaților.

Vor rămîne mereu în amintirea popoarelor faptele de eroism săvîrșite de către armatele sovietice care, purtînd principala povară a războiului, desfășurînd bătălii gigantice ca cele de la Leningrad, împrejurimile Moscovei, Volgograd, Kursk și numeroase altele au zdruncinat din temelii capacitatea de luptă a agresorului fascist, apropiind cu pași repezi ziua capitulării lui. Înfrîngînd rezistența înverșunată a hitleriștilor în bătălia pentru Berlin, ostașilor sovietici le-a revenit cinstea să înalțe steagul roșu pe cupola Reichstagului și să marcheze, astfel, victoria finală a armatelor aliate asupra Germaniei hitleriste.

9 Mai 1945 a devenit simbolul victoriei și al păcii în Europa, simbolul speranței că forțele militariste, agresive, nu vor mai fi niciodată în stare să pună în pericol securitatea, viața popoarelor. Sărbătorind această zi, oamenii muncii din țara noastră, ca și cei din alte țări care au avut de suferit de pe urma mașinii de război hitleriste, își exprimă hotărîrea de a împiedica dezlănțuirea unui nou război mondial, de a lupta consecvent pentru apărarea și consolidarea păcii în lume. Prin eforturile unite ale comunității țărilor socialiste, ale clasei muncitoare din țările capitaliste, ale mișcării de eliberare națională, ale țărilor care și-au cîștigat recent independența, ale mișcării partizanilor păcii, acest țel va putea fi atins. Așa cum se subliniază în Declarația cu privire la poziția Partidului Muncitoresc Romîn în problemele mișcării comuniste și muncitorești internaționale, din aprilie a. c., „mobilizarea tuturor acestor forțe, unirea lor în cel mai larg front, lupta lor hotărîtă fac ca imperialismul să nu mai poată acționa după bunul său plac pe arena internațională, pot zădărnici încercările cercurilor imperialiste de a arunca omenirea într-un nou război mondial, pot impune și consolida pacea“.

Republica Populară Romînă, alături de celelalte țări socialiste, menținînd nestinsă vigilența față de acțiunile cercurilor militariste, agresive, luînd măsurile necesare pentru asigurarea securității lagărului socialist, militează pentru destinderea încordării în relațiile internaționale, înlăturarea urmărilor celui de-al doilea război mondial, lichidarea colonialismului și a oricăror forme de asuprire națională, înfăptuirea dezarmării generale și totale, pentru instaurarea unor relații trainice de prietenie și colaborare multilaterală între popoarele lumii.

CORNEL ALMĂȘAN

O discuție cu pedagogi, părinți, tehnicieni și lucrători din comerț despre:

Jucării și jocuri didactice

Jocul este o formă de activitate deosebit de importantă, care contribuie la dezvoltarea mutilaterală a copiilor. Prin joc ei învață să cunoască lumea înconjurătoare, li se dezvoltă procesele psihice de reflectare directă și mijlocită a realității. Iată de ce trebuie să se acorde o atenție specială conținutului și formei de prezentare a jucăriilor și jocurilor puse la îndemîna copiilor.

Evident, în ultimii ani există numeroase realizări pozitive în această direcție. Întreprinderi întregi, cum sînt de pildă fabricile „Bucuria copiilor" din București, „Viitorul" — Oradea au fost profilate aproape exclusiv pentru producția de jucării și jocuri, iar altele, ca de pildă, I.M.D. „Ambalajul metalic" din Timișoara, Întreprinderea poligrafică din Timișoara, cooperativa „Arta lemnului" din Capitală ș.a. au secții specializate în realizarea de jucării și jocuri didactice. Pentru a se asigura caracterul instructiv-educativ al jucăriilor și jucăriilor, pe lîngă Ministerul Învățămîntului a fost constituită o comisie formată din pedagogi, reprezentanți ai Ministerului Industriei Ușoare, ai Uniunii artiștilor plastici, ai organelor comerțului de stat, ai poligrafiei, cooperației etc. Ca urmare a măsurilor luate pentru îmbunătățirea continuă a producției de jucării și jocuri didactice s-au creat în acest sector zeci și zeci de sortimente valoroase din punct de vedere educativ, cu un aspect atrăgător, de o construcție robustă.

Se simte însă nevoia ca producția de jucării să se ridice la nivelul cerințelor actuale, să folosească mai deplin posibilitățile tehnicii moderne.

Pentru a cunoaște stadiul actual și perspectivele de viitor în domeniul realizării de jucării și jocuri didactice, am solicitat părerile unor specialiști în acest domeniu ca și ale unor părinți, care au fost în același timp purtătorii de cuvînt ai exigențelor „consumatorilor" între 2 și 12 ani.

Am dorit să aflăm, la început, punctul de vedere al comisiei de jucării din Ministerul Învățămîntului. Primul interlocutor — tovarășa Stela Zincă, secretarul metodist al comisiei — ne-a vorbit despre modul în care își desfășoară activitatea comisia respectivă.

— În funcție de numărul prototipurilor prezentate, — ne-a spus tov. Zincă — comisia de jucării din cadrul Ministerului Învățămîntului se întrunește bilunar sau lunar, luînd în discuție, sub toate aspectele, lucrările propuse. Pentru ca discuțiile din cadrul comisiei să fie cît mai concrete, înaintea fiecărei ședințe prototipurile sînt examinate și experimentate cu ajutorul unui număr însemnat de colaboratori voluntari — educatoare, metodiști, profesori, cercetători în domeniul pedagogiei, tehnicieni cunoscători ai proceselor tehnologice de fabricare a jucăriilor și jocurilor, lucrători din comerț. În felul acesta, exigența în aprecierea lucrărilor crește neîncetat. Cu atît mai îmbucurător apare în aceste împrejurări faptul că în ultimul timp au putut fi aprobate cu calificative înalte numeroase lucrări, cum sînt „Trenul de manevră" o jucărie mecanizată realizat la „Ambalajul metalic", foarte utilă pentru formarea la copii a unor deprinderi tehnice, ingenioasa jucărie „Elefantul jongler" (realizat de „Bucuria copiilor") jocul de construcție intitulat „Combino", ca și jocurile „Șalupă demontabilă" și „Ciocan muzical", (înzestrat la capete cu mici armonici din material plastic) toate produse de întreprinderea „Viitorul" din Oradea, reușita mașină de cusut mecanică produsă de „Bucuria copiilor" cu ajutorul căreia fetele vor putea obține încă de la vîrsta preșcolară prețioase îndemînări, sau păpușile de mînuit reprezentînd diferite personaje cunoscute din basme și povești (coop. „Arta lemnului").

Alături de aceste lucrări valoroase, executate cu grijă și pricepere, au fost prezentate însă comisiei și unele jucării sau jocuri urîte, greoaie așa cum au fost automacaraua demontabilă, autobetoniera, autoforestierul și roaba — toate executate de cooperativa „Arta lemnului", precum și greșit conceput din punct de vedere instructiv, „tăbliță școlară". Firește că, în asemenea condiții, comisia a fost nevoită să respingă prototipurile propuse.

— Care sînt în momentul de față problemele centrale ale producției și utilizării jucăriilor și jocurilor didactice?

— M-aș referi, în această direcție, la trei probleme — două cu caracter tehnic și una cu caracter educativ. Este vorba, în ceea ce privește tehnica, de gabaritul și finisajul unor jucării — mai ales al celor din lemn și metal unde trebuie să se facă pași serioși înainte — ca și de necesitatea de a se asigura o mai bună construcție a jucăriilor mecanizate. La rîndul ei, problema cu caracter educativ se referă la orientarea părinților către alegerea unor jucării și jocuri corespunzătoare vîrstei copiilor. Comisia a constatat că, datorită insuficientei orientări a părinților în această direcție, unele produse cu deosebită valoare instructivă pentru copiii de vîrstă mică — de pildă piramida din rotițe sau trusele „Micul mecanic" — sînt prea puțin solicitate. În schimb, se pun la dispoziția copiilor unele jucării care fie că depășesc nivelul vîrstei lor, fie că rămîn în urma acestui nivel. Cred că este necesar ca educatoarele, învățătorii, lectoratele pentru părinți organizate în școlile de 8 ani să aducă o contribuție mai largă la orientarea părinților în ceea ce privește cumpărarea unor jucării potrivite pentru copiii lor.

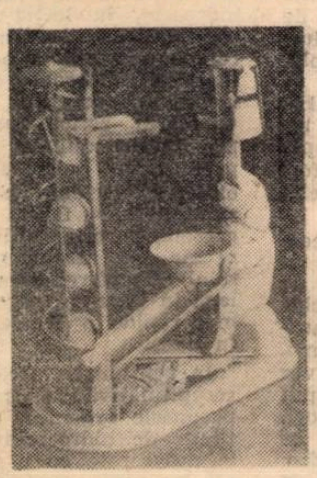

„Elefantul jongler" produs la întreprinderea „Bucuria copiilor"

Reprezentanții unităților din comerț și cooperație au insistat în mod deosebit asupra acestui aspect.

— Nu putem contracta jucării sau jocuri care nu se cer — afirmă ei — părinții vădesc în general preferință pentru jucăriile mecanizate, indiferent de vîrsta copiilor. De aceea și comerțul solicită întreprinderilor producătoare mai ales asemenea jucării.

Animale din pluș realizate la fabrica „Botoșani"

Aparent, poziția pe care se situează reprezentanții comerțului în reținerea lor la contractarea anumitor produse, este justificată. Este adevărat că destul de mulți părinți nu au ochi decît pentru jucăriile mecanizate, chiar dacă fiii lor sînt la vîrsta cînd de abia au trecut de la mersul de-a bușilea la mersul în picioare. Se impune, deci, o mai bună orientare a lor în alegerea jucăriilor și jocurilor, — și în această privință au un rol însemnat educatoarele din instituțiile preșcolare, învățătorii și chiar unii profesori (în cazul jocurilor de construcții mecanice sau instalații electrice). Dar nu numai cuvîntul acestora poate acționa pozitiv asupra părinților. Mai sînt și alți factori care ar putea juca un rol important în această privință dacă ar fi și ei, la rîndul lor, îndrumați în prealabil. Ne referim, anume, la vînzătorii din raioanele de jucării ale magazinelor. Se achită ei de această sarcină? Drept răspuns, iată un instantaneu surprins de noi la „Magazinul copiilor" din Capitală:

În fața raionului de jucării, afluență de părinți și de copii. Privesc, discută între ei, fără ca cei doi vînzători specialiști să-i „deranjeze" cu vreo întrebare. Într-un tîrziu:

Vînzător: Ce doriți dumneavoastră?

Părinte I: Aș vrea să aleg o jucărie...

Vînzător (placid): Alegeți... Dar dumneavoastră ce doriți?

Părinte II: Un joc instructiv pentru un copil de 2-3 ani.

Vînzător: Care v-ar fi pe plac?

Părinte II: Nu știu, nu le cunosc...

Vînzător (fără să arate nimic): Poate vreți niște cuburi?

Părinte II: Nu, cuburi are...

Vînzător: Atunci „Jocul umbrelor" sau jocul acesta (în sfîrșit se hotărăște să arate un joc cu pioni și zaruri care se adresează unor copii de cel puțin 5-6 ani).

Părinte II: Altceva nu aveți? Atunci iau mașina aceea cu cheie...

Scene asemănătoare se petrec la multe alte magazine cu raioane specializate pentru vînzarea jucăriilor. Cît privește magazinele cooperativelor, unde nu sînt vînzători specialiști... Ar fi bine, de aceea, să se organizeze cursuri de calificare și de ridicare a nivelului pregătirii profesionale a vînzătorilor din magazinele ce vînd jucării la care să fie invitați să facă expuneri și specialiști în pedagogie, care le-ar putea da multe indicații valoroase pentru mai buna desfășurare a muncii lor.

Și acum „audiatur et altera pars" — să dăm cuvîntul chiar cumpărătorilor, părinți ai copiilor.

Mulți părinți au ținut să sublinieze că în ultimul timp au găsit în magazine un număr tot mai mare de jucării și jocuri instructive, bine executate, care fac cu adevărat „bucuria copiilor". N-au lipsit însă nici observațiile critice. Astfel, un părinte de profesie inginer se arăta nemulțumit de soluția tehnică necorespunzătoare a aerodinamului electric, a cărui construcție provoacă trepidații și „deraieri" repetate. Un părinte tehnician, făcea o remarcă foarte interesantă în legătură cu limuzina produsă de întreprinderea „Bucuria copiilor". „Printre primele deprinderi pe care trebuie să le formăm copiilor — spunea el — este și aceea

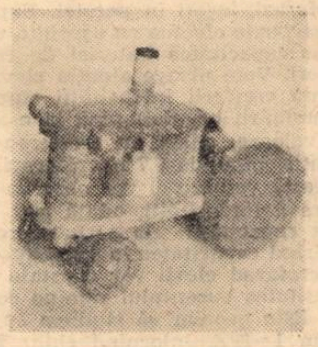

Tractor din lemn produs de cooperativa „Arta populară" din Cluj

că un arc, un șurub, un robinet se strîng de la stînga spre dreapta și se desfac în sens invers. Realizatorii limuzinei au plasat însă în așa fel mecanismul ei, încît răsucirea cheii se face în sens invers. Am putut constata că această neglijență, aparent mică, a izbutit să zdruncine la fiul meu siguranța unui gest devenit reflex. Cît privește sistemul de conducere a mașinii prin bușonul radiatorului, nu îmi pare nici el o soluție dintre cele mai fericite".

Mulți dintre părinții cu care am stat de vorbă erau nemulțumiți de calitatea finisajului, de culorile terne și nearmonizate folosite la unele jocuri și la pseudo-abecedarul realizat de întreprinderea poligrafică „Banatul", a căror realizare artistică lasă de dorit (desene stîngace, culori greșit suprapuse etc.).

Obiecții întemeiate s-au făcut cu privire la rezistența unora dintre jucării, la calitatea angrenajelor etc. Foarte mulți părinți, care au copii de vîrstă școlară, au propus să se introducă în planul de producție al întreprinderilor specializate unele jocuri complexe de construcții mecanice și jocuri electrice instructive, cu tematici din domeniul istoriei, geografiei, științelor naturale etc.

Pentru a afla ce părere au în legătură cu toate aceste probleme cei care răspund de producția de jocuri și jucării, ca și pentru a cunoaște perspectivele de viitor ale acestei producții,

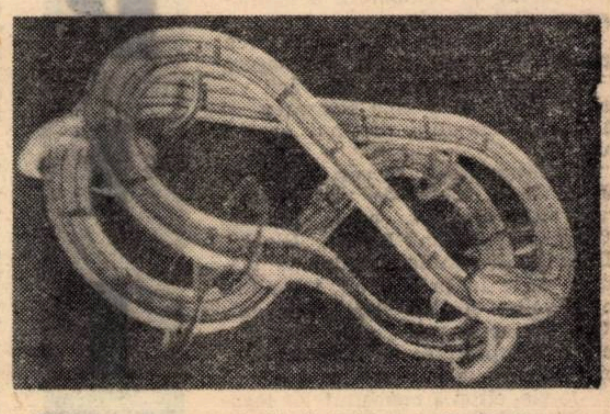

Tobogan cu vagonete (Ambalajul metalic Timișoara)

ne-am adresat direcției generale de resort din Ministerul Industriei Ușoare. Tovarășii Stan Dumitru, director tehnic și ing. Eugen Sorescu, șeful producției, ne-au informat că în ultimul timp direcția generală a manifestat o preocupare sporită pentru îmbunătățirea calității producției de jucării. Dintre acțiunile întreprinse pe această linie merită a fi menționată consfătuirea organizată în luna februarie a.c., în legătură cu calitatea jucăriilor produse la întreprinderea „Bucuria copiilor". La această consfătuire au participat, alături de delegați ai întreprinderilor comerciale, pedagogi și părinți care au făcut numeroase propuneri, binevenite pentru îmbunătățirea jucăriilor. Colectivul întreprinderii și specialiștii direcției generale au studiat fiecare din aceste propuneri, iar multe dintre ele au și fost introduse în procesul tehnologic de fabricație. De exemplu, la noile serii ale jucăriei „Auto-minune" — al cărei mecanism se deregla lesne înainte din cauză că îmbinarea șasiului cu carcasa era foarte puțin trainică — s-a introdus între carcasă și șasiu un distanțier care întărește rezistența mașinii. De asemenea, în urma propunerilor făcute s-au introdus modificări în sistemul de fixare al boghiului și în modul de executare a șinelor aerodinamului electric, la telefonul cu sonerie carcasa metalică a fost înlocuită cu o carcasă din material plastic etc.

Acestor măsuri care vizează sortimentele aflate în producție de mai multă vreme, li se adaugă măsurile cu caracter general privind îmbunătățirea în perspectivă a producției de jucării și jocuri. Recent, direcția generală a elaborat un plan de creație privind realizarea de jucării moderne, complexe, care să dezvolte gîndirea tehnică a copiilor. În proiectarea noilor jucării se utilizează soluții constructive noi, ca de pildă schimbarea profiluiui danturii la roțile dințate și la pinioanele de angrenare a mecanismelor, ceea ce va determină creșterea duratei de funcționare și evitarea blocărilor. De asemenea s-a trecut la tipizarea reperelor de mecanisme, creîndu-se astfel condițiile unei producții de serie mare. Se iau în același timp măsuri care să asigure o mai îngrijită finisare a jucăriilor prin folosirea unor lacuri și vopsele ce permit executarea litografiilor în culori vii și mai bine armonizate, precum și prin înlocuirea unor repere vopsite cu cele litografiate, mult mai estetice.

După cum au subliniat interlocutorii noștri, direcția generală își propune să realizeze o legătură mai strînsă cu pedagogii, cu cadrele didactice, atît în ceea ce privește verificarea eficienței pe plan instructiv și educativ a noilor produse, cît și în ceea ce privește sugerarea de teme pentru jucării și jocuri didactice cît mai interesante, care să fie introduse în procesul de fabricație.

★

Cadrele didactice, interesate în cea mai mare măsură de felul cum se joacă copiii și de calitatea jucăriilor și jocurilor ce sînt puse la îndemîna acestora, pot acorda pe viitor un sprijin mai substanțial atît în îmbunătățirea producției din acest sector cît și, mai ales, în găsirea unor forme cît mai rodnice pentru orientarea părinților în alegerea jucăriilor pe care le cumpără pentru copiii lor.

M. HERIVAN

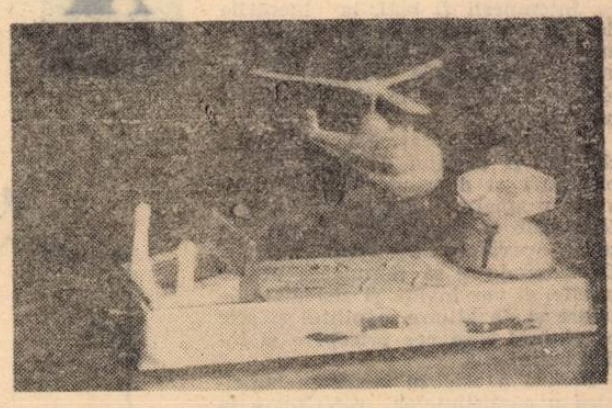

„Elicopter cu radar" („Bucuria copiilor")

RECAPITULAREA

CÎT MAI APROAPE

O lecţie pe teren

Elevii mei din clasa a VI-a au studiat în acest an o serie de importante cunoştinţe de viticultură. Pentru a-i ajuta să-şi consolideze aceste cunoştinţe, să le verifice pe teren şi să le aplice în practică, am planificat pentru această perioadă o lecţie recapitulativă care se va desfăşura în sectorul viticol al Institutului de cercetări pentru cultura cerealelor şi a plantelor tehnice de la Fundulea.

Căutînd să pregătesc din timp lecţia recapitulativă, am discutat cu specialiştii de la institut şi am planificat cu ajutorul lor activităţile practice care urmează a fi efectuate de elevi, aşa încît aceştia să participe la principalele lucrări de întreţinere a viţei de vie, să cunoască o serie de soiuri noi de viţă nobilă cultivate în cadrul institutului, să participe la principalele lucrări de combatere a dăunătorilor viţei de vie.

Lecţia va începe cu prezentarea principalelor lucrări de amenajare a terenului în vederea cultivării viţei de vie — şi anume terasarea şi taluzarea terenului destinat acestei culturi.

În continuare li se vor prezenta principalele soiuri de viţă cultivate aici, printre care soiurile „Cardinal", „Regina Mera". „Black". „Rose". „Sf. Emilian", „Regina viilor", unele în primul an, iar altele în al doilea şi al treilea an de cultură. Cu acest prilej vom face şi o scurtă recapitulare a cunoştinţelor privind organele componente ale viţei de vie, cît şi a cunoştinţelor legate de modul cum rodeşte această plantă care trăieşte mai mulţi ani.

Fiind vorba de butuci de viţă în primul, al doilea şi al treilea an, elevii vor putea cunoaşte lucrările specifice pentru fiecare stadiu de vegetaţie diferenţiate după vîrsta plantaţiei. La butucii de viţă din primul an, de pildă — desfacerea muşuroiului din jurul butucului, legarea lăstarilor de pichet, primul copcit, combaterea bolilor şi a unor dăunători cum sînt mana, făinarea şi cărăbuşul de mai. Ei înşişi vor participa la stropirile cu zeamă bordeleză şi la pulverizările cu „Carbadin" şi „Cuprosan", substanţe mult utilizate în viticultură şi pomicultură. De asemenea, sub îndrumarea specialiştilor de la institut elevii vor participa la o serie de lucrări importante efectuate la butucii aflaţi în anul al doilea, ca de pildă lucrarea de tăiere a coardelor pentru formarea butucilor de rod, lăsîndu-se o coardă cu 5-8 ochi, lucrarea de susţinere a coardelor pe araci, completarea golurilor, legatul lăstarilor etc.

Butucilor în al treilea an li se aplică în această perioadă lucrări de montare a spalierilor, de legare a lăstarilor de spalier, de polenizare suplimentară etc., lucrări pe care elevii le vor putea cunoaşte prin observaţii, ca şi prin participarea directă la desfăşurarea lor.

Paralel cu efectuarea acestor lucrări vom recapitula cunoştinţele referitoare la cerinţele viţei de vie din punct de vedere al climei şi solului, la rezistenţa plantelor faţă de intemperii şi boli, la lucrările de întreţinere a viţei în primii trei ani, la efectul diferitelor îngrăşăminte, la metodele de înmulţire şi altoire a viţei, la îngrijirea viilor pe rod.

Lecţia recapitulativă le va oferi elevilor şi prilejul de a-şi forma priceperi şi deprinderi de mînuire a unor unelte simple cum sînt foarfecele şi fierăstrăul de vie, cosorul, aparatele de stropit şi altele. Deprinzîndu-se să mînuiască aceste unelte, ei vor învăţa şi sistemele de tăiere şi de altoire, copilitul şi alte operaţiuni care cer pricepere şi îndemînare.

Pentru a asigura însuşirea temeinică a cunoştinţelor referitoare la bolile şi dăunătorii viţei de vie îmi propun să-i atrag pe elevi în colectarea şi conservarea unor organe de dăunători, ca şi în colectarea unor dăunători care, conservaţi în formol, vor constitui un important material didactic pentru lecţiile teoretice.

Cred că, pregătită cu grijă, lecţia recapitulativă care se va desfăşura în sectorul viticol al institutului din Fundulea va da elevilor mei din clasa a VI-a posibilitatea să-şi consolideze deprinderile însuşite, să-şi lărgească sfera cunoştinţelor cu date noi.

Prof. ALEXANDRU IONESCU
Şcoala de 8 ani din Tămădău
raionul Lehliu

Experienţe interesante în laboratorul de fizică

Studiul curentului alternativ constituie o componentă importantă a cursului de fizică, asupra căruia este bine să se revină în cadrul recapitulării finale, pentru a da elevilor posibilitatea să-şi aprofundeze cunoştinţele din tema respectivă şi să cunoască mai îndeaproape aplicaţiile lor în tehnică.

Circuitele de curent alternativ se pot recapitula într-o lecţie în care discuţiile asupra fenomenelor fizice să pornească de la efectuarea unor experienţe, pentru a se trece apoi la desfăşurarea unei lucrări de laborator.

O primă experienţă se poate referi de exemplu la studiul circuitului cu reactanţă capacitivă, a cărui schemă este dată în fig. 1. Le vom arăta elevilor că, dacă mărim capacitatea condensatorului, va creşte şi intensitatea curentului în circuit. Vom închide pe rînd întrerupătoarele K_1, K_2, K_3 etc., dovedind acest lucru. Introducîndu-se în circuit o capacitate de 0,4 microfarazi, elevii vor observa o înroşire slabă a filamentului becului. La o capacitate de 0,5 microfarazi (la închiderea întrerupătorului K_5) vor observa o înroşire mai puternică, pentru ca la 0,6 microfarazi becul să lumineze în mod normal.

Efectuarea experienţei va trebui să-i orienteze pe elevi spre scoaterea în evidenţă a cauzei defazării intensităţii curentului înaintea tensiunii, datorită energiei cîmpului electric care se concentrează periodic între armăturile condensatorilor. Le vom cere, de asemenea, să interpreteze relaţia care exprimă legea lui Ohm în cazul circuitului dat pentru diferitele valori ale capacităţii.

Cazul circuitului cu rezistenţă, inductanţă şi capacitate poate fi analizat în general, insistîndu-se însă şi asupra cazurilor particulare. Vom alcătui un circuit dintr-un bec electric, o bobină de 12 000 de spire şi o baterie de 10 condensatori de cîte 0,1 microfarazi, legaţi în paralel. Experienţa se poate efectua cu uşurinţă variind doar capacitatea bateriei de condensatori. Vom atrage atenţia elevilor asupra creşterii intensităţii curentului (iluminării becului) pînă la o anumită valoare, odată cu creşterea capacităţii pînă la 0,7 microfarazi. După această valoare ei vor observa o scădere a intensităţii, odată cu creşterea capacităţii la 0,8 microfarazi. Mărind capacitatea la 0,9 şi apoi la un microfarad elevii vor constata că intensitatea curentului rămîne constantă. Este necesar să studiem cu ei relaţia $I=E/Z$, înlocuind chiar în formulă valorile C, R, L, ω şi diferitele valori date lui C.

Putem discuta următoarele situaţii: a) Pentru valorile mici ale lui C, impedanţa Z este încă mare, deci intensitatea curentului este mică. Pe măsură ce capacitatea bateriei de condensatori creşte, creşte şi intensitatea curentului electric (becul va lumina tot mai puternic). b) Intensitatea curentului devine maximă în circuit pentru valoarea dată lui C, aşa ca să avem pentru rezistenţa inductivă şi cea capacitivă aceeaşi valoare, în care caz relaţia $I=E/Z$ devine $I=E/R$, adică valoarea curentului devine maximă (fenomenul de rezonanţă). c) Mărind şi mai mult capacitatea bateriei de condensatori (prin închiderea întrerupătoarelor K_8, K_9, K_{10}, .), dîndu-i valori de 0,8, microfarazi, 0,9 microfarazi, un microfarad etc., reactanţa capacitivă se va micşora, iar cînd capacitatea C tinde către infinit intensitatea curentului electric va tinde asimptotic spre valoarea ce ar avea-o în cazul cînd în circuit am avea numai rezistenţă ohmică şi inductanţă.

Le vom arăta desigur în mod concret elevilor în ce constă fenomenul de rezonanţă şi importanţa deosebită a studierii lui, datorită multiplelor aplicaţii pe care le are în electronică şi electrotehnică.

La rîndul ei, lucrarea de laborator va da elevilor posibilitatea să determine intensitatea maximă din circuit pe baza variaţiei capacităţii bateriei de condensatori. Vom porni de la C=O, care se consideră atunci cînd avem toate întrerupătoarele deschise (acest caz se poate asemăna cu un condensator plan cu armăturile situate la infinit). Introducem în circuit diferitele capacităţi prin închiderea întrerupătoarelor K_1, K_2, K_3,... K_{10} şi citim valoarea curentului de fiecare dată. Pe baza datelor obţinute elevii vor putea trasa graficul $I=f(C)$ şi vor interpreta cazurile studiate pe baza graficului.

Aprofundînd studiul circuitelor de curent alternativ vom contribui la îmbogăţirea cunoştinţelor elevilor cu noi elemente importante pentru pregătirea lor practică.

Lector univ. ILIE GAVRILĂ
Institutul pedagogic de 3 ani, Braşov

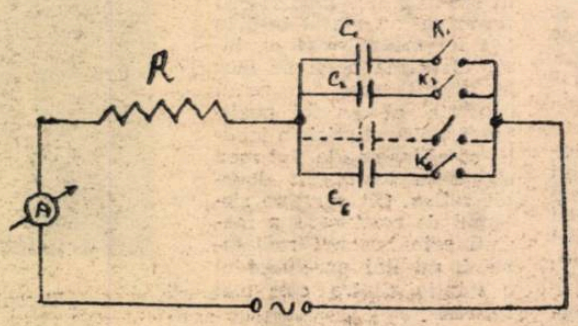

Figura 1

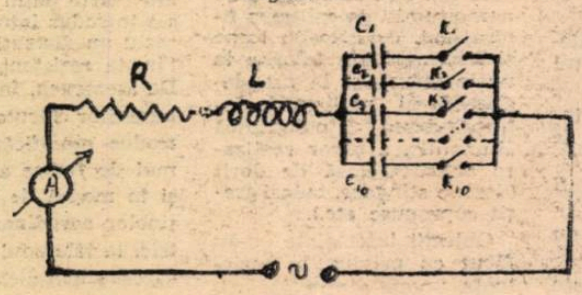

Figura 2

Hidrocarburile şi utilizarea lor în producţie

Pregătind recapitularea cunoştinţelor de chimie organică predate elevilor din clasa a XI-a, profesoara Casandra Apostolescu de la Şcoala medie din Brăneşti, raionul Lehliu, a stabilit cîteva teme mari care cuprind ceea ce este esenţial în cunoştinţele predate în decursul întregului an. O atenţie deosebită va acorda tov. Apostolescu în tratarea acestor teme sublinierii legăturilor între noţiunile teoretice studiate de elevi şi practica industrială. Iată, de exemplu, cum îşi propune ea să trateze capitolul „Hidrocarburi", care se referă la cele mai simple substanţe organice, formate din două elemente.

Desigur, lecţia recapitulativă va începe cu lămurirea noţiunii de hidrocarbură şi cu clasificarea hidrocarburilor după forma catenei. De asemenea, se vor lămuri de la început noţiunile de omologi, izomeri şi radicali. Apoi, pe grupe de hidrocarburi, se va trece la prezentarea principalilor compuşi cu o importanţă practică, industrială. Se va stărui, de exemplu, asupra celei mai simple hidrocarburi — metanul care face parte din grupa parafinelor şi are o largă aplicare practică. Profesoara le va cere elevilor să se oprească în special asupra principalelor întrebuinţări ale metanului la fabricarea cauciucului sintetic, a negrului de fum folosit în industria cernelurilor şi a pigmenţilor, la fabricarea hidrogenului, a gazului de sinteză, a derivaţilor halogenaţi folosiţi ca solvenţi şi agenţi frigorifici, a nitrometanului folosit la sintezele organice şi la alte produse importante pentru industrie. De asemenea, li se vor cere referiri la cercetările din domeniul industrializării şi chimizării gazului metan, a cărui întrebuinţare s-a extins la sinteza sulfurii de carbon, la obţinerea alcoolilor superiori, a acidului cianhidric, a metacrilatului de metil, a nitritului acrilic etc.

Din grupa olefinicelor — hidrocarburi nesaturate cu o dublă legătură — se va trata îndeosebi, în lecţia recapitulativă, etilena, compus organic important cu numeroase întrebuinţări practice. Se va stărui, astfel, asupra folosirii etilului la producerea alcoolului etilic, a eterului, etc., subliniindu-se faptul că cercetările din ultima vreme au demonstrat rolul atmosferei de etilenă în vederea coacerii mai rapide a fructelor în seră.

În continuare, lecţia recapitulativă va trata produsele organice obţinute de hidrocarburile nesaturate cu o triplă legătură care au ca bază de fabricare acetilena. Se va discuta, în legătură cu aceasta, despre întrebuinţările acetilenei la iluminat şi la obţinerea temperaturilor înalte şi, îndeosebi, despre utilizarea ei în industria maselor plastice, subliniindu-se rolul derivaţilor cloruraţi şi vinilici din seria alchinelor şi al tuturor derivaţilor din seria alcanilor în procesul tehnologic de fabricare a substanţelor plastice organice. Se vor face, de asemenea, referiri la larga întrebuinţare a acetilenei în obţinerea cauciucului sintetic din clor. Nu vor fi omise în planul de recapitulare al hidrocarburilor nici terpenele — în legătură cu care se va vorbi despre folosirea camforului în industria materiilor colorante, ca dezinfectant etc. — şi nici hidrocarburile aromatice, în special benzenul şi omologii lui, întrebuinţaţi în industria lacurilor şi a vopselelor, ca dizolvanţi pentru cauciuc, în industria medicamentelor şi a coloranţilor, precum şi drept carburanţi. Dintre substanţele organice incluse în grupa hidrocarburilor aromatice polinucleare profesoara va stărui asupra naftalinei şi antracenului, utilizate în industria materiilor colorante. De asemenea, ea va cere elevilor să se refere şi la distilarea uscată a lemnului, proces care constituie sursa principală de hidrocarburi aromatice şi în care, la diferite trepte de temperatură, se obţin diverse produse organice ce conţin asemenea hidrocarburi.

Un loc important în planul de recapitulare a fost rezervat cunoştinţelor despre petrol, produs natural format dintr-un amestec de hidrocarburi, avînd un rol de hotărîtoare însemnătate în obţinerea unor produse organice cu extrem de largi întrebuinţări industriale, cum sînt benzina, motorina, păcura, uleiurile, parafina, asfaltul.

Alcătuindu-şi în acest mod planul de recapitulare, tov. Apostolescu îşi propune să îmbine cunoştinţele teoretice despre hidrocarburi cu cunoştinţe despre întrebuinţarea practică a acestora, punînd în mod deosebit accentul pe legătura dintre teorie şi practică.

T. CREŢU

DE CERINŢELE PRACTICII

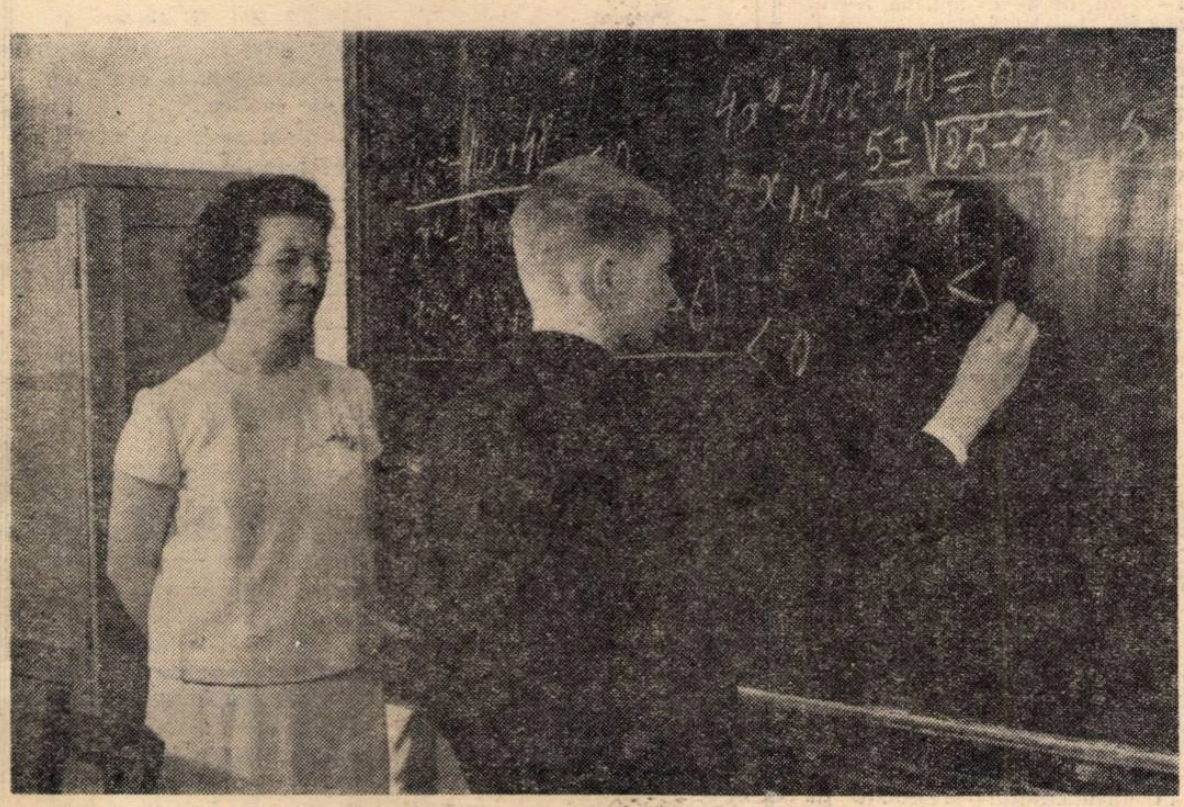

La o oră de matematică

Probleme cu conţinut practic

Legarea studiului matematicii de activitateta practică, de aplicaţiile ei multiple constituie o preocupare permanentă a comisiei metodice a profesorilor de matematică din şcoala noastră. Este deci firesc faptul că, acum, în preajma încheierii anului şcolar, comisia metodică a atras atenţia membrilor ei asupra necesităţii de a folosi şi recapitularea finală pentru a evidenţia legătura cu practica a cunoştinţelor studiate în cursul anului şcolar.

După cum este ştiut, recapitularea finală îşi atinge scopul numai dacă se desfăşoară pe baza unei tematici care asigură abordarea chestiunilor esenţiale şi permite realizarea legăturii între diferite capitole ale unei discipline matematice sau între mai multe discipline ale acestei ştiinţe, dezvăluind astfel, în faţa elevilor aspecte noi, neaşteptate. Rezolvarea unor probleme cu conţinut practic poate aduce o contribuţie însemnată în această direcţie, ea lărgind în acelaşi timp cunoştinţele elevilor cu privire la aplicarea matematicii în cele mai variate domenii. Bine înţeles, alegerea problemelor cu conţinut practic trebuie făcută ţinîndu-se seama de tematica recapitulării finale, de necesitatea reluării chestiunilor esenţiale parcurse în timpul anului.

În cadrul comisiei metodice din şcoala noastră au fost analizate în acest scop o serie de probleme pentru fiecare disciplină a matematicii. De exemplu, pentru recapitularea geometriei la clasa a IX-a, unde este important să se revadă în această perioadă cunoştinţele referitoare la asemănarea figurilor, la relaţiile metrice într-un triunghiu, la arii etc., s-au ales o serie de probleme cu conţinut practic care vor constitui pentru elevi un bun prilej de a-şi aplica cunoştinţele. Astfel, la recapitularea asemănării figurilor vom rezolva cu elevii probleme referitoare la determinarea distanţei dintre două puncte despărţite printr-un obstacol, a unor înălţimi, probleme în care se consideră un mecanism format din mai multe bare, care serveşte la şlefuit etc.

Pentru recapitularea cunoştinţelor despre compararea ariilor s-au ales, între altele, probleme care cer aplicarea noţiunilor despre reducerea la scară, despre procente ş.a.m.d. La rîndul lor, cunoştinţele cu privire la relaţiile metrice într-un triunghi vor fi consolidate prin probleme care cer, de exemplu, să se determine, la un mecanism bielă-manivelă, distanţa capătului bielei pînă la un capăt al cursei rectilinii în cazul cînd manivela este perpendiculară pe direcţia cursei rectilinii şi apoi cînd face un unghi de 45 de grade cu aceasta. Rezolvarea unei probleme de acest fel dă elevilor posibilitatea să stabilească o legătură între cunoştinţele de matematică şi cele de fizică şi le cere, în acelaşi timp, aplicarea unor noţiuni de desen tehnic.

Pentru recapitularea relaţiilor metrice într-un triunghi dreptunghic s-a ales, printre altele, o problemă care îi pune pe elevi în situaţia să stabilească raza unui cerc din care face parte o piesă metalică în formă de segment circular. Elevii au avut prilejul nu o dată să vadă astfel de piese în timpul vizitelor făcute în producţie. De asemenea, pentru recapitularea cercului au fost alese probleme privind transmiterea mişcărilor circulare prin roţi dinţate, curele de transmisie etc.

În mod analog s-a procedat şi la alegerea problemelor pentru recapitularea celorlalte discipline matematice. De exemplu, pentru recapitularea cunoştinţelor de analiză matematică alegerea s-a oprit asupra unor interesante probleme cu privire la stabilirea ariilor unor figuri plane, a volumelor de rotaţie, a centrelor de greutate — care cer aplicarea cunoştinţelor despre integrale — ca şi asupra unor probleme de maxim, minim etc.

Pentru consolidarea noţiunii de continuitate se va propune elevilor să rezolve următoarea problemă: Fie x cantitatea de energie elctrică consumată, y costul ei, şi m costul unui kilowat oră. Pentru a se stimula economisirea energiei electrice fie m tariful numai pentru un consum mai mic sau egal cu a, iar m+n tariful pentru un consum x mai mare ca a. Să se studieze dependenţa dintre y şi x. Această problemă dă elevilor posibilitatea să-şi fixeze cunoştinţele despre funcţii, despre mărimi direct proporţionale — $y = mx$ pentru $x \leqslant a$ şi $y = (m+n)x$ pentru $x > a$ — ca şi a celor despre funcţie definită pe o reuniune de intervale, despre continuitate, grafic etc. şi le cere, de asemenea, să facă legătura cu unele cunoştinţe de geometrie analitică.

Deşi în timpul anului au fost rezolvate probleme de maxim şi minim, şi în etapa recapitulării finale se va insista asupra acestora tocmai datorită varietăţii domeniilor în care se aplică. Ne-am propus astfel să rezolvăm acum cu elevii problema clasică legată de practica căilor ferate: Fie AB o cale ferată rectilinie, C un punct situat la distanţa d de AB, D cel mai apropiat punct de C de pe AB. În ce punct de pe AB trebuie aduse încărcăturile pentru a fi transportate în vagoane la o anumită distanţă D de pe AB pentru ca cheltuiala să fie minimă, ţinîndu-se seama de costul transportului pe un kilometru cu autocamionul şi pe calea ferată?

Probleme interesante au fost alese şi pentru recapitularea geometriei analitice, a trigonometriei, a geometriei în spaţiu etc.

PROF. M. SCHEIN
Şcoala medie „Mihail Eminescu“
Bucureşti

Importanţa cunoştinţelor de zoologie

Încheind studiul mamiferelor, profesorul Valentin Ciobanu de la Şcoala medie nr. 5 din Braşov îşi propune să organizeze cu elevii din clasa a IX-a o lecţie recapitulativă în care, pe lîngă consolidarea noţiunilor generale despre mamifere şi clasificarea acestora, să se scoată în evidenţă importanţa practică a cunoştinţelor cuprinse în capitolul respectiv.

Lecţia recapitulativă va trata, în prima parte, morfologia externă şi anatomia unui mamifer tipic, pentru a da elevilor posibilitatea să-şi consolideze cunoştinţele referitoare la caracterele generale şi specifice ale clasei mamiferelor. In continuare se vor aborda probleme referitoare la clasificarea mamiferelor, stăruindu-se asupra ordinelor mai importante şi asupra caracteristicilor specifice animalelor incluse în aceste ordine.

Bunăoară, în legătură cu ordinul monotremelor şi al marsupialelor se va insista asupra caracterului de primitivitate al indivizilor din aceste ordine care fac legătura între clasele inferioare şi clasa mamiferelor.

Trecînd la studiul celorlalte ordine, profesorul îşi propune să scoată în mod special în evidenţă importanţa practică a studierii diferiţilor lor reprezentanţi. Astfel, în legătură cu reprezentanţii ordinului insectivorelor îi va îndruma pe elevi să arate foloasele şi pagubele aduse agriculturii de cîrtiţă de exemplu. În acelaşi mod va fi tratat ordinul rozătoarelor pirntre ai cărui reprezentanţi se numără castorul sau biberul, un mamifer foarte apreciat pentru blana sa.

La recapitularea ordinului carnivorelor se vor scoate în evidenţă foloasele aduse omului de animalele din familiile felide, canide şi mustelide, care constituie bogăţia pădurilor noastre, vînatul cel mai important.

O deosebită importanţă industrială o prezintă reprezentanţii ordinului cetacee şi proboscidienii. De aceea elevii vor fi solicitaţi să vorbească despre industrializarea produselor obţinute din carnea, grăsimea şi dinţii de balenă ca şi despre prelucrarea fildeşului de elefant.

Ordinul paricopitatelor fiind un ordin mai cuprinzător şi mai important sub raportul însemnătăţii lui practice, va ocupa în lecţia recapitulativă un loc deosebit. După ce se va vorbi despre unii reprezentanţi ai acestui ordin, cum sînt lama şi cămila, care au fost domesticite şi folosite pentru transport, ca şi pentru părul lor, se va trece la paricopitatele crescute şi în ţara noastră. Se va sublinia că omul a creat pentru nevoile lui rase noi de paracopitate şi a ameliorat rasele existente pentru a le face mai productive, mai corespunzătoare scopului pentru care sînt crescute. În acelaşi timp se va scoate în evidenţă faptul că animalele din acest ordin furnizează importante materii prime pentru diferite ramuri industriale. Partea din lecţie referitoare la ordinul paracopitatelor se va încheia cu trecerea în revistă a realizărilor obţinute în ţara noastră în sectorul zootehnic.

În sfîrşit, lecţia recapitulativă se va opri şi asupra ordinului primatelor, pentru a pregăti argumentarea unei teme importante — originea animală a omului. Întrucît studiul acestui ordin prezintă o deosebită importanţă în formarea concepţiei ştiinţifice a elevilor despre orginea omului, i se va rezerva în lecţie un loc de frunte.

Sistematizînd cunoştinţele elevilor asupra clasei mamiferelor, lecţia recapitulativă le va da astfel, în acelaşi timp, posibilitatea să înţeleagă mai bine importanţa practică a animalelor pe care le cuprinde această clasă.

C. DEMETRESCU

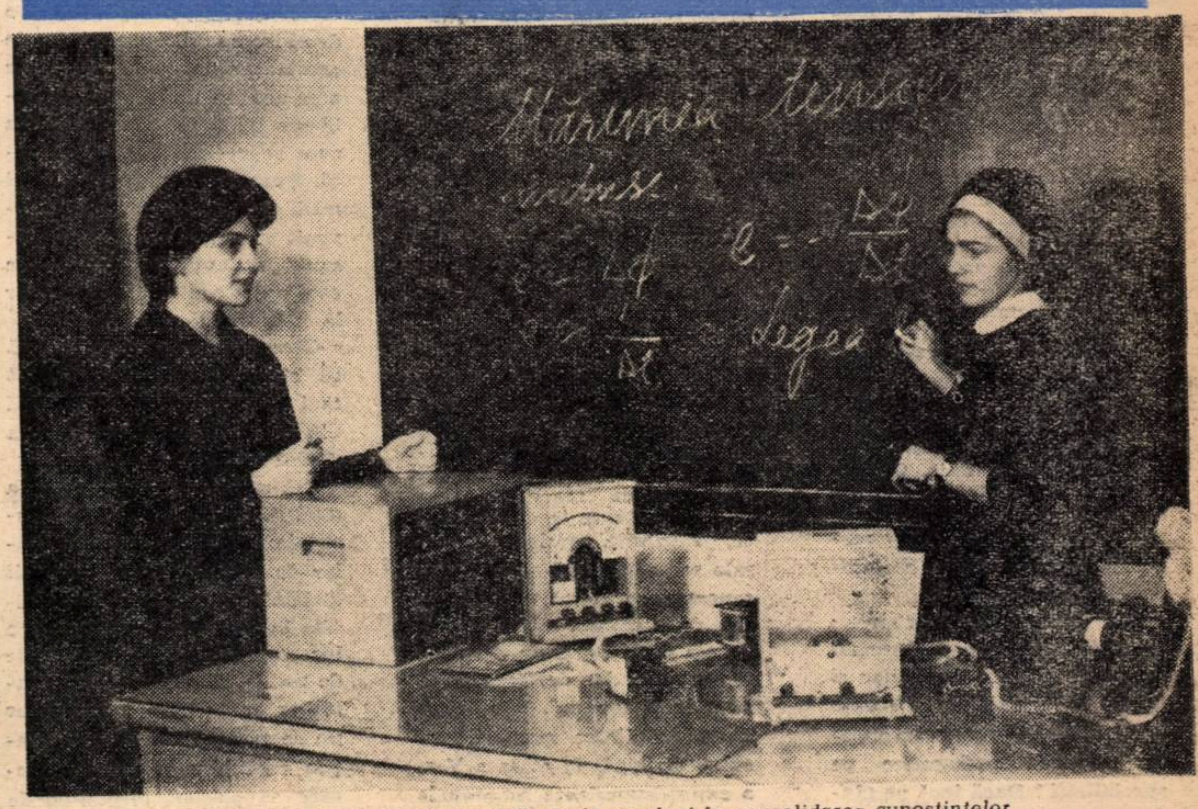

Experienţele de fizică îi ajută mult pe elevi în consolidarea cunoştinţelor

Şcoala şi familia

Este un adevăr unanim admis că legătura strînsă şi continuă între şcoală şi familie are o însemnătate deosebită. Această legătură se realizează, după cum se ştie, prin forme variate — şedinţe cu părinţii pe clase, vizite ale învăţătorilor sau diriginţilor la domiciliul elevilor, lectorate pentru părinţi etc. — care contribuie mult la înarmarea pedagogică a părinţilor şi îi ajută în mod eficient în munca lor de educare a copiilor. Dar rezultatele obţinute pe această linie ar putea fi şi mai bune, după părerea noastră, dacă legătura cu părinţii ar începe mai de timpuriu.

În prezent, activitatea de îndrumare pedagogică a părinţilor începe îndeobşte cînd copilul este înscris în clasa I sau, în parte, atunci cînd el intră la grădiniţă. Pînă la această dată, influenţa educativă şi mijloacele cu care este realizată de familie — influenţă şi mijloace ce pot facilita sau îngreuia buna dezvoltare a copilului — nu sînt dirijate de cadre specializate, ci rămîn exclusiv pe seama aparinţilor. Or, experienţa pedagogică a multor părinţi se formează spontan, sub semnul necesităţilor momentului, şi pierde din vedere dezvoltarea ulterioară a copilului. Lipsită de îndrumare pedagogică, dar sub nevoia presantă a educării copilului, familia aplică în asemenea cazuri procedeele pe care le consideră bune, dar care nu întotdeauna se potrivesc cu cele pe care le recomandă pedagogia ştiinţifică.

Urmările se constată mai tîrziu, la grădiniţă şi mai ales la şcoală, unde o serie de copii vin cu deprinderi negative gata formate. Se ştie că anihilarea unor asemenea deprinderi şi înlocuirea lor cu altele, corespunzătoare, nu se produce lin, fără tulburări, chiar dacă în această acţiune sînt atraşi şi părinţii.

Iată un exemplu, din practica Şcolii de 8 ani nr. 1 din Bacău. S-a constatat, la o anchetă, că mulţi copii nu respectau în familie, regimul indicat de şcoală. Cercetînd cauzele, ne-am dat seama că o bună parte din părinţii elevilor nu organizaseră pentru copiii lor, înainte ca aceştia să devină elevi, un regim al vieţii în familie. Ei au pornit la organizarea unui asemenea regim abia după ce au primit indicaţii amănunţite în această direcţie din partea cadrelor didactice. Dar, după cum s-a văzut, şi acum regimul nu era respectat integral, ci numai în următoarele proporţii : 45 la sută la somn, 25 la sută la gimnastică, 37 la sută la joc în aer liber. Interesant este că toţi părinţii întrebaţi cunoşteau bine însemnătatea regimului şi necesitatea ca el să fie respectat — la şcoală li se explicase clar acest lucru — dar le lipsea deprinderea de a-l aplica. Faptul se explică uşor dacă ne gîndim că, pînă la şcolarizarea copiilor, cei mai mulţi dintre ei n-au fost obişnuiţi să-l aplice.

Cel mai adesea, familiile ai căror copii frecventează grădiniţa reuşesc, cu ajutorul educatoarelor, să-şi formeze o anumită cultură psiho-pedagogică cu consecinţe pozitive imediate, ele izbutind să se deprindă cu aplicarea unor metode ştiinţifice de educaţie, cu urmărirea regimului de zi etc. Ce se întîmplă însă cu celelalte familii, ai căror copii nu frecventează grădiniţa şi care nu primesc, deci, o asistenţă pedagogică calificată ? (dintr-un număr de 420 de familii anchetate de noi, îşi dăduseră copiii la grădiniţă numai 237, pe cînd restul, din diferite motive, reţinuseră copiii acasă pînă la vîrsta de 7 ani).

Opinii

În momentul de faţă, propaganda pedagogică este realizată de şcolile de cultură generală, de secţiile de învăţămînt sau de comitetele locale de artă şi cultură, de comitetele de femei. Colaborarea între aceste instituţii ar trebui să fie mai largă, aşa încît să-şi cunoască reciproc planurile de muncă şi să se sprijine în realizarea lor.

Socotim că scopul colaborării şcolii cu familia — de a dezvolta la părinţi un înalt spirit de răspundere pentru educaţia copiilor, de a-i înarma cu un minim de cunoştinţe psiho-pedagogice, de a le forma priceperi şi deprinderi de muncă educativă — va putea fi atins cu atît mai uşor cu cît părinţii vor fi cuprinşi mai devreme — chiar îndată după venirea copilului pe lume — în acţiunea de propagandă pedagogică. La rîndul ei, această acţiune va fi cu atît mai eficientă cu cît se va desfăşura mai diferenţiat, pe perioade stabilite în funcţie de vîrsta copilului (de pildă, pentru părinţii copiilor de 1—3 ani, de 3—7 ani, de 7—11 ani, de 11—14 ani etc).

S-ar putea organiza, credem, comisii formate din cadre didactice, reprezentanţi ai secţiilor de învăţămînt şi ai altor organe locale care să ţină, pe circumscripţii, o evidenţă a tuturor copiilor, începînd cu cei în vîrstă de 10 luni. Ar fi bine să se întocmească pentru fiecare copil cîte o fişă care să indice numele şi prenumele copilului şi părinţilor, profesia şi studiile acestora din urmă, numărul membrilor familiei, date privind dezvoltarea psihofizică a copilului şi măsurile educative recomandate pe parcurs.

Ar fi bine de asemenea ca părinţii să fie vizitaţi regulat de către aceste comisii la domiciliu, unde să primească sfaturi care să pornească de la situaţia concretă existentă în familia lor, să fie ajutaţi să descopere particularităţile individuale ale copiilor şi să ia măsuri educative care să ţină seama de aceste particularităţi. Pentru perioada 3—7 ani vizitarea familiilor va fi făcută de cadrele care au lucrat cu ele în prima perioadă — dacă copiii nu frecventează grădiniţa — şi de educatoare dacă copiii sînt incluşi în învăţămîntul preşcolar. În continuare, desigur, părinţii vor fi vizitaţi de învăţătorii şi diriginţii copiilor lor.

Cît despre lectorate, socotim că acestea trebuie să cuprindă pe toţi părinţii, fiind însă neapărat organizate — aşa cum prevăd de altfel şi indicaţiile Ministerului Învăţămîntului — în funcţie de vîrsta copiilor şi de problemele specifice fiecărei vîrste. Pentru părinţii care au copii la şcoală lectoratele se pot organiza pe clase.

Credem că printr-o asemenea organizare a muncii cu părinţii, se poate ajunge la o importantă îmbunătăţire a legăturii şcolii cu familia, asigurîndu-se de la început unitatea mijloacelor educative, precum şi sporirea posibilităţii şcolii de a interveni oportun în procesul educării copilului în familie. Într-un cuvînt, se va putea realiza conjugarea planificată şi timpurie a influenţelor educative a şcolii şi familiei, primei revenindu-i rolul conducător.

prof. D. BARABAŞ
Bacău

Din cauza cui?

— Alexa !

— Prezent.

— Barbu !

— Prezent.

— Berdan !

— Prezent.

— A !... Ai venit, Berdane ? !... Dar ieri de ce ai absentat de la şcoală ?

— Am fost... Am fost bolnav, tovarăşă dirigintă...

— Bolnav... ? Dar parcă te-am văzut aseară la magazin...

— M-a trimis mama după pîine...

— Dar parcă spuneai că ai fost bolnav ? ! !

— Am fost, tovarăşă dirigintă...

— Atunci... ?

— ...Dar pînă seara mi-a trecut.

— Măi, Berdane, tu nu eşti un copil serios. Ba eşti bolnav, ba îţi trece... Nu e bine, Berdane !

— Dar am fost bolnav, tovarăşă dirigintă.

— Ei, gata, destul !... Bine, bine... Hai, stai jos că am pierdut destul timp cu tine ! Să terminăm apelul : Cioară !

— Prezent.

— Cioflica !

— Prezent.

— Să nu mai umbli seara, după ora şase, pe stradă Cioflica, auzi ?

— Dar eu n-am umblat, tovarăşă dirigintă.

— Cum n-ai umblat ? !... Alaltăieri seara ce căutai pe lîngă cinematograf ? Sau nu erai tu ? !

— ? ? ! !

— Atunci era altcineva. Bine, bine, stai jos că pierdem timpul... Aoleu, au trecut douăzeci de minute !... Copii, astăzi vom vorbi despre... Bine că mi-am amintit : David am de vorbit cu tine ceva. Ia spune, David, ce ai făcut azi la ora de chimie ? Hai, fii sincer şi spune totul.

— Să vedeţi, la ora de chimie eu... eu...

— Te-ai jucat cu praştia din fir de elastic, nu ?

— Da...

— Şi e frumos, David ?

— ? ? ?...

— Spune, e frumos ?

— Nu... Nu e frumos.

— Vezi ? Recunoşti şi tu că nu e frumos. Pe viitor să nu mai faci aşa, ai înţeles ?

— Da, tovarăşă dirigintă.

— Nu uita că spui acest lucru în faţa clasei, David. Auzi ?... Ce repede trece timpul !... Copii, astăzi vom vorbi despre adverb... De ce nu e cretă la tablă ? Cine e elev de serviciu ?... Dar bine, Florian, tu de ce nu-ţi faci datoria ? ! Cum crezi tu că ne putem face lecţiile fără cretă ? ! Nu-mi place, să ştii... Ei, hai, dă o fugă şi adu o cretă ! Păunescule, tu de ce nu ai grijă de problemele astea mărunte ? De ce nu controlezi, că doar tu răspunzi, din partea colectivului clasei, de aceste probleme ? ! Să fii mai activ, Păunescule... Ai adus, Florian ? Bine... Astăzi, după cum am mai spus, vom vorbi despre adverb. Adverbul este partea de vorbire neflexibilă care... Ce, sună ?... E imposibil !... Ba nu, sună la timp... Vedeţi ce păţesc din cauza voastră ? ! Greu e să fii dirigintă la voi, copii ! ! !...

Prof. VASILE CIOBANU
Şcoala de 8 ani din Budila
raionul Sf. Gheorghe

Activitatea metodică a diriginţilor

În anii trecuţi, comisiile metodice ale diriginţilor din raionul Beiuş îşi limitau activitatea doar la acţiunile organizate în mod izolat, în cadrul fiecărei şcoli în parte. Desigur că, în aceste condiţii, posibilităţile unei informări ample, a unui schimb larg de experienţă, a cunoaşterii şi răspîndirii practicii avansate, erau îngrădite. Nu se putea crea un front comun de cercetare, cu eforturi colective, a fenomenului educativ, contactul între diriginţi şi stabilirea unor sarcini comune în această direcţie fiind inexistente. De asemenea, era foarte redusă posibilitatea de a cunoaşte rezultatele muncii diriginţilor şi de a o îndruma nemijlocit. Iată de ce s-a simţit nevoia unor forme noi de activitate, care să favorizeze o colaborare amplă pe această linie. Ca urmare s-a iniţiat în raion o formă nouă de activitate metodică — cercul pedagogic al responsabililor comisiilor metodice ale diriginţilor.

S-ar putea naşte întrebarea : de ce întruneşte cercul numai pe responsabilii comisiilor şi nu pe toţi diriginţii din şcolile raionului, aşa cum se întîmplă la cercurile pedagogice pe specialităţi ? Dacă însă ne gîndim că în raion se numără cîteva sute de diriginţi, devine clar că un cerc care i-ar cuprinde pe toţi ar putea organiza cel mult conferinţe, dar nu şedinţe de lucru. Pe de altă parte, s-ar ajunge şi la supraîncărcarea diriginţilor, care sînt, ca profesori, şi membri ai comisiilor metodice şi ai cercurilor pedagogice de specialitate. S-a hotărît, de aceea, ca în cerc să fie incluşi numai responsabilii comisiilor metodice ale diriginţilor. Cum în raion există 25 asemenea comisii, întîlnirea celor 25 responsabili se realizează uşor, iar activitatea cercului este eficientă, bazîndu-se pe participarea activă a tuturor membrilor săi.

Cercul este conceput ca o şcoală a responsabililor — în marea lor majoritate cadre tinere. Dezbaterile din cadrul lui urmăresc elucidarea problemelor teoretice ale muncii educative, ca şi clarificarea modului în care tezele teoretice, principiile, sarcinile generale se adaptează condiţiilor concrete, se aplică diferenţiat. Aşa de exemplu, în luna martie s-a dezbătut tema „Metode şi procedee de desfăşurare a orei de dirigenţie". Cu acest prilej unul dintre membrii cercului, diriginte la clasa a V-a, a expus experienţa sa proprie în ceea ce priveşte aplicarea principiilor pedagogice generale la situaţia concretă a clasei lui. A fost luată în discuţie şi activitatea în această direcţie a comisiei conduse de referent şi s-au organizat ore deschise de dirigenţie. Toate acestea au dat posibilitatea de a se analiza multilateral problema luată în discuţie, aşa cum se prezintă ea în practică. Desfăşurîndu-se în acest mod, şedinţele cercului au devenit treptat tot mai interesante, mai vii, mai pline de conţinut, contribuind efectiv la îmbunătăţirea muncii.

Cercul pedagogic tinde însă să stabilească o legătură cît mai strînsă cu toţi diriginţii din raion, deşi nu-i numără în rîndul membrilor săi.

Prima cale de realizare a unei asemenea legături o constituie activitatea responsabililor de comisii, care transmit diriginţilor experienţa dobîndită la cerc şi îndrumă munca lor conform indicaţiilor date de acesta. Contactul responsabililor cu membrii comisiilor nu se rezumă numai la şedinţele comisiilor metodice. Fiecare responsabil, dispunînd de o zi liberă pe săptămînă poate asista la orele de dirigenţie, avînd astfel o legătură nemijlocită cu diriginţii.

Pe de altă parte, însuşi planul după care lucrează comisiile metodice este desprins din planul cercului. De exemplu, în perioada în care cercul s-a ocupat de problema întăririi colectivelor de elevi, comisiile metodice au stăruit şi ele asupra căilor de întărire a colectivelor în fiecare clasă. La fel s-au petrecut lucrurile cînd au fost dezbătute problemele privitoare la desfăşurarea orelor de dirigenţie, la căile cunoaşterii şi caracterizării elevilor etc. Astfel, într-o perioadă dată, atît cercul pedagogic şi comisiile metodice, cît şi toţi diriginţii urmăresc aceleaşi aspecte ale muncii educative, pe care de bună seamă le tratează în mod diferenţiat în funcţie de cerinţele concrete ale fiecărei clase.

O a treia formă de contact a cercului cu diriginţii constă în desfăşurarea şedinţelor acestuia, pe rînd, la diferite şcoli din raion. De exemplu, şedinţa din luna decembrie a avut loc la şcoala din Nucet, unde comisia diriginţilor a pregătit referatul privitor la căile cunoaşterii elevilor. În luna martie şedinţa cercului s-a desfăşurat la Şcoala medie nr. 1 din Beiuş.

În sfîrşit, legătura cercului cu diriginţii se realizează şi prin contactul direct pe care îl are cu aceştia conducerea lui — responsabilul şi cei trei metodişti voluntari. Ei vizitează lunar comisiile metodice, asistă la şedinţele lor şi dau îndrumările necesare.

Modul cum este organizată în prezent munca metodică a diriginţilor din şcolile raionului Beiuş se reflectă pozitiv în conţinutul acestei munci. Demn de relevat este mai ales faptul că a fost părăsită practica tratării abstracte a temelor abordate, că activitatea cercului, a comisiilor şi a fiecărui diriginte în parte a fost orientată spre înlăturarea formalismului, spre interpretarea ştiinţifică a faptelor.

Rezultatele acestei activităţi metodice vor putea fi apreciate mai larg într-o primă etapă, la sfîrşitul anului şcolar. Se vădeşte însă de pe acum, cu destulă claritate, că s-au făcut paşi serioşi înainte în îmbogăţirea reală a conţinutului muncii diriginţilor.

S. CUREŞ
Responsabilul cercului
pedagogic al diriginţilor
din Beiuş

R. MIHALEVICI
Lector la I.P.C.D. — Cluj

In biblioteca Școlii medii nr. 3 din Sibiu

Hotărîrile adunării generale — ghid al muncii

De la adunarea generală pentru dare de seamă și alegeri sindicale care a avut loc la Școala medie „I. L. Caragiale" din Capitală au trecut numai cîteva luni. O perioadă relativ scurtă. Dar cîte acțiuni importante nu pot fi întreprinse și în cîteva luni atunci cînd se muncește cu tragere de inimă, cînd oamenii sînt animați de dorința de a răspunde cu cinste sarcinilor încredințate?

Cum e firesc, întreaga activitate a comitetului sindicatului este axată pe îndeplinirea obiectivelor stabilite de hotărîrea adoptată de adunarea generală cu prilejul alegerilor sindicale. Ea orientează munca sindicatului spre ceea ce e esențial : sprijinirea îmbunătățirii continue a procesului instructiv-educativ, mai buna desfășurare a muncii organizatorice, culturale, de asigurări sociale.

Acest lucru reiese deosebit de pregnant din planurile de muncă lunare ale comitetului sindicatului. De pildă, una din sarcinile prevăzute de hotărîre cerea comitetului să se ocupe mai atent, cu mai multă perseverență, de instruirea birourilor grupelor sindicale și a comisiilor pe probleme. Printre primele obiective ale planului de muncă în dreptul cărora s-a trecut cuvîntul „realizat" se numără și cel privind instruirea birourilor grupelor sindicale asupra principalelor sarcini ce le revin. Evident, comitetul sindicatului nu consideră că prin instruirea făcută după alegeri a dat activului sindical toate cunoștințele necesare. În lunile viitoare pentru instruire se vor folosi și alte forme eficiente, cum sînt schimburile de experiență, discuțiile în cadrul cărora organizatorii de grupă realeși vor răspunde la întrebări etc.

Roadele muncii desfășurate de comitetul sindicatului pentru instruirea birourilor grupelor sindicale n-au întîrziat să se arate. Bunăoară, grupa sindicală nr. 1, a cărei organizatoare este profesoara de geografie Elena Aldea, acordă un sprijin susținut cadrelor didactice tinere și celor care întîmpină unele greutăți. Iată cîteva exemple în acest sens. Profesoara de limba română Elvira Moraru a predat în acest an pentru prima oară la clasa a VIII-a. Animată de dorința unui debut corespunzător, ea a cerut sprijinul grupei sindicale. Ajutorul a fost acordat cu operativitate. La lecțiile Elvirei Moraru au asistat, datorită măsurilor luate de conducerea școlii, la propunerea comitetului sindicatului, cadre didactice cu experiență, care au adus o contribuție prețioasă la ridicarea nivelului calitativ al muncii desfășurate de colega lor. Un sprijin prețios pe linia ridicării măiestriei pedagogice au primit din partea biroului grupei sindicale, pe aceeași cale, cadrele tinere, cu mai puțină experiență. În felul acesta prinde viață și un alt obiectiv al hotărîrii adoptate de adunarea generală : sprijinirea cadrelor didactice în ridicarea nivelului lor profesional.

DIN ACTIVITATEA ORGANIZAȚIILOR SINDICALE

Hotărîrea adunării generale de dare de seamă și alegeri sindicale, reflectînd preocupările multilaterale ale cadrelor didactice, a stabilit o serie de sarcini importante și în domeniul muncii cultural-educative. Primele acțiuni organizate pe această linie s-au soldat cu rezultate bune. Cadrele didactice au posibilitatea să obțină bilete la spectacolele pe care doresc să le vizioneze, își pot petrece într-un mod plăcut și instructiv timpul liber la manifestările organizate de clubul sindicatelor din învățămînt, participă la formațiile artistice ale clubului. Pe linia muncii artistice din școală, comitetul sindicatului a înfăptuit prevederea cuprinsă în hotărîre privind reorganizarea brigăzii artistice de agitație. În prezent se pregătește un montaj literar pe tema : „Poeții noștri slăvesc partidul". Tabloul activității desfășurate pe linia îmbunătățirii muncii cultural-educative n-ar fi complet dacă n-am aminti despre vizitele colective la expoziții sau despre medalionul organizat cu prilejul împlinirii a 400 de ani de la nașterea lui Shakespeare.

Comitetul sindicatului manifestă o grijă deosebită și pentru îndeplinirea sarcinilor cuprinse în hotărîrea adunării generale privind îmbunătățirea muncii de asigurări sociale. În primele patru luni ale anului au fost trimiși la odihnă și tratament un număr de cinci tovarăși. Se fac mai des vizite la cei bolnavi. Poate fi citată ca exemplu, pentru munca pe care o depune pe această linie, responsabila cu asigurările sociale, tov. Margareta Stancu.

Experiența dovedește că oricît de bune ar fi hotărîrile, oricît de precise ar fi obiectivele și domeniile la care se referă, rezultatele sînt pe măsura așteptărilor numai dacă se urmărește sistematic înfăptuirea lor. Rezultatele obținute pînă acum în activitatea comitetului sindicatului de la Școala medie „I. L. Caragiale" constituie o confirmare a faptului că analiza și controlul asupra îndeplinirii hotărîrii stimulează eforturile întregului activ sindical, contribuie la întărirea simțului său de răspundere față de sarcinile ce-i revin. Iată de ce comitetul sindicatului desfășoară un control sistematic pentru a asigura îndeplinirea integrală și la datele stabilite a fiecărei sarcini cuprinse în hotărîre.

M. PAVEL

RĂSPUNDEM LA ÎNTREBĂRILE CITITORILOR

Un grup de profesori de la Școala medie din Bicaz ne întreabă dacă este indicat ca directorul sau cei ce doresc să asiste la lecție să intre după ce ora a început — și anume în minutele în care socotesc că se desfășoară acea parte a lecției care îi interesează. De asemenea, în scrisoare se pun întrebări în legătură cu cunoașterea prealabilă de către director a planului orelor de dirigenție și a subiectelor pentru teză, precum și cu corigențele elevilor.

Răspuns :

— Este necesar ca cei ce asistă la lecție să intre o dată cu profesorul, pentru că altfel îi sustrag pe elevi de la preocupările create în cursul lecției și se pierde un timp prețios din oră pînă atenția lor se va concentra din nou. Apoi, nici calitatea muncii profesorului nu poate fi apreciată cu justețe dacă se ia în considerare numai un fragment al ei.

Unii justifică intrarea la lecție după ce aceasta a început prin necesitatea de a verifica dacă profesorul se „încadrează în timp" cu toate momentele lecției. Dar pierderile sînt mult prea mari în raport cu ceea ce se cîștigă în schimb.

În școlile noi, înzestrate cu utilaj modern, s-au înlăturat neajunsurile create, în general, de prezența la lecție a unei persoane străine, care oricum pune pe elev în condiții psihologice de muncă noi. În astfel de școli asistența la lecție se realizează de la distanță, respectiv din cancelaria directorului. O simplă apăsare pe un buton — acela al clasei la care vrei să asiști — din tabloul unui sistem radiofonic ce leagă fiecare sală de curs de cabinetul directorului îți dă posibilitatea să asculți fie lecția în întregime, fie o parte a ei.

Nu este rău dacă directorul insistă pentru întocmirea și prezentarea planului *orei* de dirigenție (și nu *lecției*, cum se spune în scrisoare) cu cîtva timp înainte ca ea să aibă loc. Acest lucru îi dă posibilitatea să se asigure că ora a fost bine pregătită și, în caz de nevoie, să dea indicațiile necesare.

În ce privește subiectele pentru teză, este recomandabil ca acestea să se stabilească printr-o consultare cu membrii comisiei metodice. Directorul poate cere profesorilor lămuriri în legătură cu ele, pentru a ajuta la justa lor alegere și formulare.

Bineînțeles, nu se poate fixa dinainte un procent admis de corigenți pe clase. Dar dirigintele și toți profesorii trebuie să lupte pentru ca numărul celor cu note slabe să fie cît mai mic. Și aceasta nu trecînd cu vederea carențele existente în pregătirea elevilor și dîndu-le note de trecere fără să merite, ci muncind temeinic pentru mai buna pregătire a fiecăruia din ei.

Prof. Valeria Ijac din Tg. Mureș cere lămuriri în legătură cu procesul-verbal încheiat în urma inspecției de grad.

Răspuns :

Procesul-verbal trebuie cunoscut de profesorul în cauză. Aprecierile inspectorilor se trec în registrul de procese-verbale al școlii. Secțiile de învățămînt, organizațiile sindicale, directorii de școală sînt datori să sprijine pe cei care s-au înscris la examenul de grad și să îndemne cît mai multe cadre didactice să se înscrie la acest examen, care contribuie mult la perfecționarea pregătirii lor.

CONCURSURI

Institutul de mine din Petroșani anunță scoaterea la concurs a următoarelor posturi didactice :

1) conferențiar la catedra lucrări miniere și economie de ramură, poz. 6, disciplina prepararea substanțelor minerale utile, bazele preparării ;

2) conferențiar la catedra matematici, poz. 4, disciplina matematici speciale, geometrie analitică și diferențială ;

3) conferențiar la catedra de geometrie descriptivă și desen, poz. 2, disciplina geometrie descriptivă și proiectivă ;

4) șef de lucrări la catedra de geologie, poz. 3, disciplina mineralogie-petrografie ;

5) lector la catedra de matematici, poz. 6, disciplina algebră și analiză matematică, matematici speciale ;

6) șef de lucrări la catedra organe de mașini și tehnologie, poz. 8, disciplina tehnologia materialelor și mașini unelte ;

7) asistent la catedra lucrări miniere și economie de ramură, poz. 11, disciplina prepararea substanțelor minerale utile ;

8) asistent la catedra lucrări miniere și economie de ramură, poz. 15, disciplina prepararea substanțelor minerale utile, bazele preparării;

9) asistent la catedra lucrări miniere și economie de ramură, poz. 14, disciplina topografie generală și minieră ;

10) asistent la catedra de matematici, poz. 15, disciplina algebră și analiză matematică.

— trei posturi de asistent la catedra de mecanică și rezistență, pozițiile 10, 14 și 15, disciplina rezistența materialelor ;

— trei posturi de asistent la catedra de mecanică și rezistență, pozițiile 16, 17 și 18, disciplina mecanică.

Persoanele care doresc să participe la concurs vor înainta rectoratului o cerere, în termen de o lună de la data apariției prezentului anunț, însoțită de următoarele acte: copie legalizată de pe diploma de stat sau de pe actul echivalent de studii superioare (2 exemplare) ; lucrările științifice, într-un exemplar ; certificatul de caracterizare a activității profesionale și sociale, eliberat de instituția (întreprinderea) în care își au funcția de bază (2 exemplare) ; certificat de vechime în muncă (2 exemplare) ; memoriu de activitate didactico-științifică (2 exemplare) ; autobiografia.

Informații suplimentare se pot lua de la rectoratul Institutului de mine din Petroșani, str. Institutului nr. 20.

*

Institutul agronomic din Timișoara anunță ocuparea prin concurs a postului de profesor la catedra de genetică și ameliorarea plantelor, disciplina genetică, poziția IV/1 din statul de funcțiuni.

Doritorii vor înainta în termen de o lună de la data publicării prezentului anunț o cerere către rectoratul Institutului agronomic din Timișoara, însoțită de următoarele acte : copie legalizată de pe diploma de stat sau de pe actul echivalent de studii superioare ; copie legalizată de pe diploma de doctor sau candidat în științe ; copie legalizată de pe atestatul de profesor sau conferențiar ; lucrările științifice ale candidatului, într-un exemplar ; certificatul de caracterizare a activității profesionale și sociale a candidatului, eliberat de instituția în care acesta își are funcția de bază, sau recomandarea șefului de catedră, dacă funcționează în învățămîntul superior ; certificatul de vechime în muncă ; memoriu de activitate didactico-științifică ; autobiografia.

Data concursului se va anunța ulterior.

Informații suplimentare se primesc la rectoratul institutului, telefon : 14953.

BIBLIOGRAFIE

A apărut **REVISTA DE PEDAGOGIE** nr. 3, martie 1964

În sumar :

STUDII ȘI CERCETĂRI

Vasile Bunescu și Valentina Vișan : Instruirea practică în producție, formă de organizare a procesului de învățămînt în școala de cultură generală.

Gheorghe Zapan : Aspecte teoretice și practice ale procesului de rezolvare a problemelor de matematici.

T. Truțer, D. Gîtlan, L. Damian, A. Boureeanu : Cerințele contemporaneității și dezvoltarea continuă a școlii de cultură generală.

Tia Mureș : Despre perceperea estetică a imaginii literare redate prin figuri de stil, la ciasele V—VI.

T. Ghițan și I. Naghiu : Despre o veche școală românească.

CONSULTAȚII—DISCUȚII

Ion Vilciu și Ion Dumitrescu : Probleme ale organizării și desfășurării orei de dirigenție.

Patița Silvestru : Considerații privind pregătirea orelor de dirigenție.

Haralambie Sepețeanu : Unele constatări în legătură cu rezultatele obținute în experimentarea sistemului de predare pe obiecte de către profesori diferiți la clasele I—IV.

Alexandrina Lovinescu : Cum i-am învățat pe copii să-și distribuie singuri sarcinile în cadrul lucrărilor colective.

Clara Bindiu : Despre perceperea vizuală a limbajului oral la elevii surzi.

DE PESTE HOTARE

Ștefan Birsănescu și Anatolie Chircev : Teme actuale în cercetarea pedagogilor și psihologilor sovietici.

Ion Berca și Gheorghița Fleancu : Probleme ale cercetării pedagogice din R. D. Germană.

*

A apărut **„GAZETA MATEMATICA"**, seria A nr. 3, martie 1964

În sumar :

STUDII ȘI NOTE

C. Iacob : Galileo Galilei (1564—1642).

ÎNVĂȚĂMÎNT

A. Haimovici : Despre predarea noțiunii de funcție.

A. Holinger : Despre problemele de maxim și minim.

RECENZII—BIBLIOGRAFIE

E. Rusu : E. Fischbein, Conceptele figurale.

VIAȚA SOCIETĂȚII, SPICUIRI, DATE ASTRONOMICE, PROBLEME DE CONCURS, PROBLEME PROPUSE.

CONCURS

de creaţii literare

În scopul stimulării creaţiei literare a membrilor corpului didactic, Ministerul Învăţămîntului prin „Gazeta învăţămîntului" organizează între 15 mai—15 sept. 1964 un concurs de lucrări în proză — schiţe, povestiri, reportaje literare.

Se vor acorda următoarele premii şi menţiuni :

- **— un premiu I — în valoare de lei 3 500**
- **— un premiu II — în valoare de lei 2 000**
- **— două premii III — a cîte 1 000 lei**
- **— cinci menţiuni a cîte 500 lei.**

Lucrările prezentate la concurs vor avea ca temă viaţa din şcoală, cu multiplele ei aspecte ; vor oglindi munca ce se desfăşoară în învăţămîntul nostru pentru a educa tînăra generaţie în spiritul comunismului, pentru a o pregăti să participe activ la desăvîrşirea construcţiei socialismului şi la construirea societăţii comuniste ; vor scoate în lumină frumuseţea muncii de educator, devotamentul şi pasiunea cu care muncesc oamenii şcolii ; vor reliefa profilul moral al omului crescut şi educat în şcoala noastră nouă.

Lucrările vor avea între cinci şi zece pagini şi vor fi inedite.

Pot participa la concurs membri ai corpului didactic.

Manuscrisele vor fi trimise la redacţia „Gazetei învăţămîntului", Bucureşti, Piaţa Scînteii, cel mai tîrziu pînă la data de 15 septembrie 1964.

Fiecare manuscris va fi însoţit de următoarele specificări : numele şi prenumele autorului, şcoala la care lucrează, localitatea unde domiciliază, strada şi numărul.

Lucrările considerate mai valoroase vor fi publicate în „Gazeta învăţămîntului" pe măsura sosirii lor. Ministerul Învăţămîntului va putea include aceste creaţii în manualele şcolare.

Din presa de peste hotare

- **Un mare institut de educaţie** a fost inaugurat de curînd în Cuba, într-o regiune muntoasă, la Sierra Maestra. Clădirile şi instalaţiile acestui institut, care ocupă o suprafaţă de 67 ha. cuprind săli de studiu, biblioteci, laboratoare, dispensar, săli de mese, locuinţe pentru profesori etc. Astfel de instituţii şcolare funcţionează şi în alte regiuni şi s-a constatat că dau bune rezultate.

- **La ultima conferinţă anuală a Federaţiei internaţionale de documentare,** care a avut loc la Stockholm şi la care au participat reprezentanţi a 6 organizaţii internaţionale, inclusiv U.N.E.S.C.O., s-a propus să se elaboreze o lucrare de mare însemnătate pentru asigurarea unei mai bune documentări în domeniul pedagogiei. Este vorba, anume, de revizuirea celei de a 37-a clase din sistemul de clasificare zecimală, care cuprinde întreaga tematică privitoare la ştiinţele pedagogice şi care s-a dovedit a avea numeroase insuficienţe.

- **De ce doresc să fiu inteligent?** — este tema unei interesante anchete organizate în rîndurile unor copii de 8 şi 10 ani de către Laboratorul de psihologia copilului de la Şcoala practică de înalte studii din Paris. Copiii au fost întîi iniţiaţi asupra înţelesului pe care-l poate avea noţiunea de inteligenţă. Apoi li s-a dat o listă cuprinzînd 13 aprecieri diferite despre inteligenţă, din care ei trebuiau să aleagă una. Menţionăm cîteva: doresc să fiu inteligent pentru a face plăcere părinţilor ; pentru a reuşi la examen ; pentru a înţelege şi a cunoaşte multe lucruri; pentru a avea mai tîrziu o meserie bună; pentru a fi apreciat de profesori ; pentru a putea face mai tîrziu lucruri interesante; pentru a fi mai tîrziu folositor altora etc.

  Anchetatorii au tras concluzia că la opt ani copiii apreciază inteligenţa pentru succesele pe care le pot obţine de îndată, în viaţa şcolară, pe cînd copiii de 10 ani încep să aprecieze inteligenţa ca mijloc de reuşită în viitor.

- **Literatura pentru copii** este tema unei conferinţe internaţionale care va avea loc în acest an în Cehoslovacia. Conferinţa va dezbate în special probleme privitoare la imaginea copilului în literatura pentru copii şi în cea pentru adulţi, la influenţa ideilor pedagogice asupra literaturii pentru copii, la temele mai importante ale acestei literaturi.

  Se vor lua în discuţie şi probleme referitoare la colaborarea internaţională în domeniul literaturii pentru copii şi tineret, la elaborarea în comun, de către scriitori din diferite ţări, a unor cărţi pentru copii şi tineret, la revistele pentru copii şi tineret etc.

  Cu prilejul conferinţei va fi organizată o expoziţie internaţională de cărţi şi reviste pentru copii.

- **Pentru apărarea sănătăţii tineretului şcolar** s-a creat în anul trecut, în Franţa, o asociaţie formată dintr-un grup de profesori universitari, de medici şi părinţi, sub preşedenţia lui Marcel Bataillon, administratorul înaltei instituţii Collège de France. În manifestul asociaţiei se fixează scopurile ei : apărarea de surmenaj a elevilor prin reducerea orarului şcolar, uşurarea programelor de învăţămînt, adaptarea metodelor de învăţămînt trebuinţelor vitale ale elevilor şi îmbunătăţirea condiţiilor în care se desfăşoară munca acestora, pentru a se obţine o calitate superioară a studiilor.

  De obicei, autorităţile şcolare franceze se arată nepăsătoare faţă de astfel de revendicări, sprijinindu-se pe rezistenţa specialiştilor care, închistaţi în disciplina lor, nu acceptă să li se încalce domeniul. Se invocă, pe lîngă aceasta, lipsa de credite, de profesori calificaţi, de localuri şcolare, de instalaţii etc. Asociaţia recent creată luptă pentru înlăturarea acestor stări de lucruri, încercînd să schimbe mentalitatea autorităţilor şcolare şi a profesorilor retrograzi prin studii de igienă şi de pedagogie ştiinţifică. Asociaţia speră ca planul său de reformă să înceapă a fi aplicat chiar din anul şcolar 1964-1965.

CORESPONDENŢA

GHERLA

În raionul Gherla, ne scrie corespondentul nostru *A. Aurel*, s-au luat din timp o serie de măsuri organizatorice în vederea încheierii cu succes a anului şcolar.

Recent, de pildă, secţia de învăţămînt raională a organizat un schimb de experienţă între directori, care a avut ca scop să lămurească o serie de probleme în legătură cu munca acestora în trimestrul III. Directorii şcolilor din Borşa, Vultureni, Gădălin şi Căian au arătat cum au asigurat rezolvarea cu succes a sarcinilor specifice etapei sfîrşitului de an.

În acelaşi timp, secţia de învăţămînt raională a trimis tuturor unităţilor şcolare din raion o scrisoare metodică privind organizarea în bune condiţii a recapitulării finale, problemă deosebit de importantă pentru această etapă.

TIMIŞOARA

Tov. *M. Herodek*, directoarea Şcolii de 8 ani din comuna Vrani, raionul Oraviţa, ne scrie că I.P.C.D. Timişoara a organizat nu de mult un curs cu directorii şcolilor de 8 ani din regiunile Hunedoara, Oltenia şi Banat. La curs au participat peste 100 de directori, în majoritate noi în această muncă.

Cu un deosebit interes au fost audiate de către cursanţi referatele despre principiile de bază ale muncii de conducere a şcolii, despre planificarea activităţii instructiv-educative şi despre rolul directorului în îndrumarea procesului de învăţămînt. În vederea înlesnirii schimbului de experienţă între directori au fost organizate vizite la şcolile de 8 ani nr. 1 şi nr. 3 din Timişoara, ca şi la Şcoala de 8 ani din comuna Giarmata. În mod deosebit i-a interesat pe cursanţi experienţa dobîndită la Şcoala de 8 ani nr. 1 din Timişoara în domeniul folosirii în procesul de învăţămînt a mijloacelor moderne audio-vizuale : magnetofonul, discurile, diafilmele, diapozitivele, radioul şi televiziunea.

TURNU MĂGURELE

Într-o scrisoare pe care ne-a trimis-o de curînd, prof. *A. Bogdan* din Turnu Măgurele vorbeşte despre atenţia pe care o acordă colectivul didactic al şcolii medii din localitate, activităţii din cercurile de elevi.

Pe larg se opreşte corespondentul nostru asupra activităţii desfăşurate la cercul de ştiinţe naturale. Membrii acestui cerc, ne relatează el, au ascultat o serie de expuneri atractive, cum au fost de pildă cele intitulate „Ce trebuie să ştim despre inimă" sau „Şapte întrebări şi şapte răspunsuri despre scoarţa Pămîntului". De asemenea, ei au participat la multe lucrări practice interesante : observaţii la microscop, disecţii, activităţi pe teren etc.

Activitatea cercului de ştiinţe naturale — se spune în încheierea scrisorii — contribuie astfel din plin la lărgirea orizontului de cunoştinţe al membrilor lui şi la înarmarea lor cu deprinderi practice.

GHEORGHIENI

Zilele trecute, ne scrie corespondentul nostru *Laurenţiu Modval*, şcolile medii din Gheorghieni şi Ditrău au organizat cu sprijinul secţiei de învăţămînt şi al comitetului U.T.M. din raionul Gheorghieni o întîlnire a elevilor din clasele a XI-a, viitori absolvenţi, cu specialişti din întreprinderi şi instituţii. Elevii au ascultat cu acest prilej cele spuse de ingineri, agronomi, medici etc., care le-au vorbit despre dezvoltarea continuă a întreprinderilor industriale din raion, a gospodăriilor agricole colective etc.

Întîlnirea a dat elevilor posibilitatea să aprecieze frumuseţea diferitelor profesiuni, i-a determinat să se gîndească mai profund asupra căii pe care vor păşi în viaţă.

FOCŞANI

Secţia de învăţămînt regională, ne scrie tov. *E. Veres*, educatoare la Grădiniţa nr. 3 din Focşani, a organizat recent un interesant schimb de experienţă între educatoarele din oraşele Focşani şi Tecuci, în scopul generalizării celor mai bune metode şi procedee de muncă în rîndurile copiilor preşcolari.

În cadrul schimbului de experienţă au fost dezbătute teme privind educaţia muzicală a copiilor preşcolari şi importanţa folosirii literaturii pentru copii pentru lărgirea orizontului de cunoştinţe al preşcolarilor şi pentru educarea lor estetică.

Educatoarele au ascultat expuneri pe aceste teme, au purtat discuţii pe marginea lor, au asistat la activităţi practice. De asemenea, cu ocazia schimbului de experienţă, ele au vizitat o serie de unităţi preşcolare fruntaşe.

Inspectorul în ultimul trimestru

(Urmare din pag. 1)

daţi la examenul de maturitate — iată doar cîteva din aceste sarcini. Ele reclamă pe ansamblu o muncă organizatorică de calitate, care să asigure întregii activităţi instructiv-educative din această perioadă intensitate, eficienţă. Stă în răspunderea directorului să organizeze în aşa fel munca încît totul să se desfăşoare ca un mecanism bine pus la punct şi tocmai de aceea cu rezultate rodnice. Nu este desigur, aceasta, o treabă uşoară. Tocmai de aceea directorul are nevoie de ajutor şi acest ajutor i-l poate da inspectorul care cunoaşte experienţa bună din acest punct de vedere din alte şcoli, ba chiar din alte raioane, ştie care sînt măsurile organizatorice care dau cele mai bune rezultate şi îl poate feri pe director de greşeli. Iată de ce este necesar ca, în vizitele pe care le fac în şcoli, inspectorii să se intereseze de măsurile luate de directori, să vadă dacă nu cumva aceştia lasă totul în „voia soartei". Acolo unde nu s-a întreprins nimic pentru organizarea în cele mai mici detalii a activităţii din şcoală se vor indica măsurile ce trebuie luate imediat în vederea bunei desfăşurări a muncii în săptămînile de intensă activitate care au mai rămas pînă la sfîrşitul anului.

Din preocupările colectivelor de inspecţie nu poate lipsi în această etapă nici problema perfecţionării cadrelor didactice. Se impune ca în discuţiile cu învăţătorii şi profesorii, cu directorii, organele de îndrumare şi control să se intereseze dacă pedagogii sînt la curent cu tot ceea ce este nou în domeniul specialităţii lor, cu problemele pe care le abordează în prezent ştiinţa şi tehnica. O mare atenţie trebuie acordată ajutorării profesorilor care nu au calificare pentru obiectul pe care îl predau, dîndu-li-se îndrumări amănunţite despre felul cum se pot rezolva multiplele sarcini ridicate de încheierea cu succes a anului şcolar.

De pe acum colectivele de inspecţie sînt chemate să mobilizeze pe membrii corpului didactic în vederea participării lor la cursurile de perfecţionare ce vor avea loc în timpul verii, la consfătuirile în care se va arăta ce probleme se pun în domeniul fiecărei specialităţi şi cum trebuie rezolvate ele.

Ne-am referit aici doar la cîteva din numeroasele probleme care fac în această perioadă obiectul preocupărilor celor ce au sarcina de a controla şi îndruma activitatea desfăşurată în şcoli. Rezolvarea lor în bune condiţii nu se poate asigura, de bună seamă, din birou ; ea reclamă prezenţa permanentă a inspectorului în şcoală, participarea lui activă la ceea ce se petrece acolo. Cît mai puţin în birou şi cît mai mult în şcoală, alături de învăţători, de profesori, de directori, care au nevoie de sprijinul competent al inspectorului şi îl aşteaptă cu încredere.

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA : Bucureşti. Piaţa Scînteii nr. 1. Telefon 17.00.20. Abonamentele se fac la oficiile poştale, factorii poştali şi la difuzorii voluntari din unităţile de învăţămînt. Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii. Piaţa Scînteii Bucureşti.

40132

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Gazeta ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Anul XVI nr. 755 — vineri 15 mai 1964 — 8 pagini 25 bani

CONSTRUCȚIILE ȘCOLARE

Anul școlar care va începe după sărbătorească aniversare a zilei de 23 August va marca un moment deosebit de însemnat pentru învățămîntul nostru, acela al primului an în care școlile de 8 ani vor funcționa și cu cea de a opta treaptă. Desigur, aceasta presupune o pregătire largă, multilaterală a activității ce va începe să se desfășoare o dată cu redeschiderea cursurilor, activitate în cadrul căreia un loc dintre cele mai importante îl ocupă lucrările pentru terminarea în termen și în cele mai bune condiții a noilor construcții școlare.

Secțiile de învățămînt ale sfaturilor populare regionale și raionale folosesc, pe această linie, mijloace dintre cele mai eficiente. La loc de frunte printre acestea se numără verificarea continuă, la fața locului, a mersului lucrărilor de construcție a noilor obiective. Experiența pozitivă în acest domeniu evidențiază utilitatea constituirii în acest scop a unor brigăzi comune, formate din reprezentanți ai secțiilor de învățămînt și din tehnicieni ai întreprinderilor de construcții, care să verifice periodic, pe teren, desfășurarea lucrărilor printr-o confruntare strictă cu graficul propus și aprobat inițial. Acolo unde se constată rămîneri în urmă este necesar să se intervină de îndată pentru luarea unor măsuri corespunzătoare în vederea grăbirii ritmului lucrărilor, astfel încît la 15 septembrie cursurile să poată începe în toate clădirile noi planificate pentru a fi date în folosință în anul școlar 1964—1965, iar amenajarea și dotarea acestora, să permită desfășurarea în cele mai bune condiții a procesului instructiv-educativ. În același timp secțiile de învățămînt și conducerile noilor școli sînt chemate să ia legătura din timp cu întreprinderile furnizoare de mobilier școlar, astfel încît întreaga dotare a școlii să fie livrată fără întîrziere, o dată cu terminarea lucrărilor de construcție. Veștile primite din multe colțuri ale țării semnalează, în această privință, o situație îmbucurătoare. În regiunea Suceava, de exemplu, lucrările de pe șantierele școlilor din Liteni, Poiana Mărului, Tudora, Sarafinești, Leorda, Iurești etc., se desfășoară conform graficului stabilit. Se înalță văzînd cu ochii școli noi, moderne și spațioase la Cluj, Turda, Dej și Bistrița. În aceste locuri, ca și în nenumărate alte localități din toate regiunile țării, organele locale de învățămînt, cadrele didactice, colaborează îndeaproape cu întreprinderile de construcții în vederea cît mai bunei desfășurări a lucrărilor. Directorii de școli, învățătorii și profesorii, membrii comitetelor de părinți din localitățile în care clădirile se înalță din contribuție locală, se preocupă ei înșiși și îi mobilizează pe cetățeni la asigurarea aprovizionării ritmice a șantierelor, stimulînd grăbirea lucrărilor prin prezența lor permanentă pe teren.

Cadrele didactice pot aduce o contribuție importantă și la adoptarea unor soluții constructive corespunzătoare, mai ales în amenajarea interioarelor sălilor de clasă, a laboratoarelor etc. Desigur că aceasta impune existența unei legături strînse, nemijlocite între conducerea fiecărei școli în construcție și întreprinderile de construcții sau șeful de șantier care conduce efectuarea lucrărilor.

O sarcină importantă, care revine în cea mai mare măsură corpului didactic, în colaborare cu organizațiile de tineret, o reprezintă de asemenea antrenarea elevilor în amenajarea căilor de acces și a împrejurimilor noilor localuri școlare. Aspectului sărbătoresc al clădirii școlare trebuie să-i corespundă o ambianță primitoare, care să se facă simțită încă de la primii pași în curtea noii școli. În această privință profesorii de științe naturale, conducători ai cercurilor de tineri naturaliști, pot organiza acțiuni cu mare valoare educativă, care să contribuie la realizarea unui decor menit să pună pe deplin în valoare silueta arhitecturală svelță a noilor școli.

În această perioadă, deosebit de favorabilă lucrărilor pe șantierele de construcții, fiecare zi trebuie folosită cît mai intens.

Aproape în fiecare zi, după terminarea orelor de curs, profesorii și învățătorii Școlii de 8 ani din Nușfalău, raionul Șimleu, se duc să dea o mînă de ajutor la construirea noii clădiri a școlii lor. Munca plină de pricepere și tragere de inimă a harnicilor constructori, contribuția neprecupețită a locuitorilor satului și în primul rînd a cadrelor didactice au determinat un ritm deosebit de susținut al lucrărilor, astfel încît astăzi noua școală este aproape gata, strălucind în roșul cărămizilor smălțuite de soare. Pînă la 23 August, la sărbătoarea celei de-a XX-a aniversări a eliberării patriei, clădirea va fi gata pentru începerea cursurilor, ridicîndu-se mîndră în mijlocul parcului amenajat de elevi.

Sînt zeci și sute de exemple asemănătoare. În nenumărate localități organele de învățămînt, profesorii și învățătorii, antrenați în acțiunile pentru încheierea cu succes a actualului an școlar, pregătesc în același timp deschiderea noului an cu inaugurarea unor construcții școlare noi, moderne, bine utilate.

Contribuind la asigurarea unui ritm susținut al lucrărilor pe șantierele construcțiilor școlare, propunînd măsuri pentru înlăturarea defecțiunilor acolo unde s-au constatat rămîneri în urmă, oamenii școlii își vor da aportul la predarea în termen a tuturor obiectivelor prevăzute în planul construcțiilor școlare pe anul 1964. Susținerea prin toate mijloacele a realizării acestei importante sarcini va constitui încă o contribuție de seamă a corpului didactic la tezaurul de realizări valoroase cu care toți oamenii muncii din țara noastră întîmpină cea de-a XX-a aniversare a eliberării patriei.

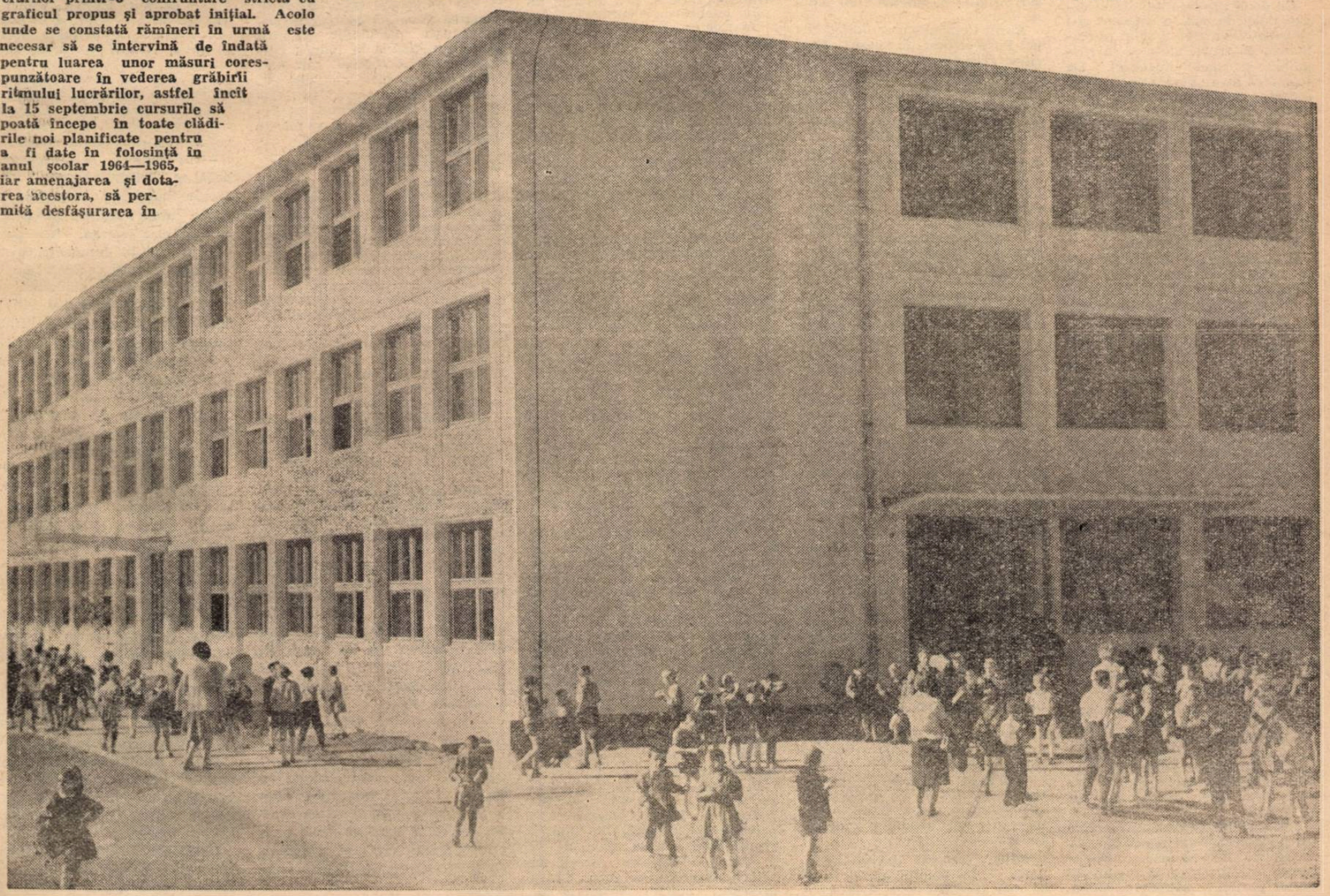

O nouă școală de 8 ani construită recent în orașul Sibiu

C. S. I. DAT

A apărut de curînd cel de al doilea volum al romanului „Învățătorii" de Șerban Nedelcu. Cartea continuă să urmărească destinele personajelor din primul volum în eroicii ani care au urmat eliberării patriei noastre de sub jugul fascist, viața, problemele, munca și lupta învățătorilor de la sate, contribuția lor la construirea societății socialiste. Reproducem mai jos extrase din ultimul capitol al cărții.

Adina ședea alături de Caterina Bădulescu, pe un scaun din rîndul întîi. Cu toate că în sală era năbușeală mare, simțea că tremură. Aștepta cu nerăbdare începutul ședinței.

Cu două zile înainte, biroul organizației de bază o chemase și-i spusese că va trebui să-și povestească, pe scurt, viața și să răspundă la unele întrebări. De teamă să nu se piardă și să nu se încurce, ea scrisese totul pe o hîrtie. Acuma se gîndea : „Desigur că-mi vor pune-ntrebări în legătură cu Nisipaș. Îmi vor cere să spun ce cred despre el. Mă vor întreba și despre textele acelea de brigadă, și despre toată povestea cu excluderea din învățămînt". Încercă să ghicească ce alte întrebări i se vor pune și pregăti în gînd răspunsurile.

Prin geamuri se vedea asfințitul soarelui, în dosul zidului de cărămidă al școlii noi. Pe uliță trecu o mașină, lăsînd în urmă un nor subțire de praf alburiu. În tavanul boltit al sălii se aprinseră becurile. Florile din glastrele de pe masă deveniră parcă și mai roșii și mai frumoase. Adina își aminti de concursul echipelor artistice la care luase parte și ea în fiecare an. „Am muncit mult să pregătesc corul și dansul. Și ăsta e un lucru care mă îndreptățește să fiu primită-n partid". În minte îi reveni emoția prin care trecuse în ziua cînd i se înmînase premiul și insigna de învățător fruntaș. Parcă și acum îi răsună în urechi aplauzele colegilor. Îi stăruia în minte mai ales clipa aceea cînd Mircea Coman îi dăruise un trandafir și-i spusese :

— Te felicit pentru distincție și îți urez noi succese !

De la masa prezidiului, acoperită cu pînză roșie, se ridică Marin Bădulescu. Făcu semn cu mîna să înceteze murmurul.

— Dragi tovarăși și tovarășe ! Deschidem ședința lărgită a organizației noastre de bază. La ordinea de zi propunem un singur punct : discutarea cererii de primire a învățătoarei Adina Condrea în rîndurile candidaților de partid.

...Marin Bădulescu dădu cuvîntul lui Aurel Comănescu. Acesta începu să citească cererea. Era o cerere scurtă, adresată organizației de partid. În încheiere, Adina scria :

— Doresc din toată inima să fiu nu numai alături de partid, ci chiar în rîndurile lui. Făgăduiesc că voi fi soldat devotat. Asigur partidul că voi face totul pentru a justifica încrederea de a fi primită în rîndurile lui. Adina Condrea.

Aurel Comănescu se opri o clipă. Puse cererea pe masă și dădu citire recomandărilor. Cînd veni rîndul referatului întocmit de birou, Adina își ciuli urechea și privi cu atenție hîrtia din mîna lui Comănescu. Referatul făcea o scurtă biografie a Adinei.

— Adina Condrea a muncit cu devotament și entuziasm. Chiar atunci cînd a fost exclusă două luni din învățămînt, ea și-a continuat activitatea, la cursurile de meditație. A muncit și la căminul cultural. Ansamblul de dansuri, condus de ea, a luat premiul întîi pe regiune. Pentru toate acestea, biroul organizației de bază o recomandă pe tovarășa Adina Condrea să fie primită în rîndurile candidaților de partid.

— Are cuvîntul tovarășa Adina Condrea, zise Marin Bădulescu aruncîndu-i o privire încurajatoare.

Adina se ridică de pe scaun, ținînd în mînă hîrtia pe care-și scrisese cuvîntarea. Ochii îi fură acoperiți parcă de o pînză de pianjen. Își formulase în gînd cîteva fraze prin care ruga adunarea să-i îngăduie a-și citi cuvîntarea. De emoție, uită totul. Găsind anevoie cuvintele, amuțind uneori, repetînd adesea unele vorbe, izbuti cu greu să-și exprime dorința. Adunarea încuviință și Adina începu să citească cu glas pierdut. De teamă să nu creadă oamenii că are de gînd să ascundă unele din greșelile sale, stărui mai mult asupra lor.

Întreaga adunare o privea cu mirare și nedumerire ; ce se întîmplase cu învățătoarea ? Cînd ea ajunse aproape de sfîrșitul vorbirii, Mitu Cazacu o întrerupse :

— Ai vorbit numai de fapte negative. Spune ceva și despre cele pozitive.

— Așa e... Ți-ai pus cenușă-n cap ! Dacă ne-am lua după ce ai citit acum, ar trebui să nu te primim în partid, răsună o voce din fundul sălii.

Adina întoarse hîrtia pe o parte și pe cealaltă, vrînd parcă să mai găsească ceva scris acolo. Bîlbîi cîteva cuvinte și se opri. „Ce-am făcut ? Mă vor respinge ?" Simți că totul se clatină în jurul ei. Încercă să-și aducă aminte : ce anume făcuse bun în toată viața ? Dar povesti doar despre lucruri neînsemnate. Se opri iarăși din vorbă. Se uită în fundul sălii, la colectiviști, care-i zîmbeau ca s-o încurajeze, și încercă din nou să enumere cîteva din „faptele pozitive".

...Despre faptele pozitive ce să mai spun ? Știți dumneavoastră destul de bine. Am făcut și eu ce-am putut ca să-mi îndeplinesc datoria.

Se sprijini cu o mînă de umărul Caterinei și se așeză. Sala rămase tăcută și nu se auzi decît vocea lui Marin Bădulescu :

— Cine vrea să pună întrebări ?

Tăcere.

Secretarul organizației de bază era gata să spună : „Trecem la discuții. Cine se-nscrie la cuvînt ?", cînd din fundul sălii se auzi o voce :

— Eu, Fane Blidaru.

— Stoiana Pîndaru.

Se mai înscriseră încă vreo cinci. Voinic și negricios la față, tuns chilug, și jucîndu-și ochii, Fane Blidaru, vînzător la bufetul cooperativei, se ridică de pe scaun.

— N-am decît patru întrebări.

— Numai atît ? glumi cineva.

— Atît, răspunse Blidaru cu seriozitate. Rog să ne spună tovarășa : de ce a făcut abia acum cerere de intrare-n partid ?

— Tu de ce nu te-ai înscris în gospodărie ? strigă o voce groasă.

— Asta a fost prima-ntrebare, continuă Blidaru. Acum a doua : e adevărat că în toamna anului 1944, din vina ei, a fost ruptă logodna cu Mircea Coman ? Dacă-i adevărat, să spună aci : de ce s-a despărțit de un comunist și s-a căsătorit cu Vasile Nisipaș, național-țărănist ? Să explice care e poziția ei de-acum față de comportarea de-atunci ? A treia întrebare : după ce s-a despărțit de Nisipaș, de ce n-a luat atitudine ? De ce n-a divulgat la timp banditismele lui ?

În sală se stîrniră cîteva murmure...

— A patra întrebare și ultima: Să ne spună tovarășa Adina ce crede azi despre atitudinea negativistă de care a dat dovadă ? Acestea sînt întrebările.

.., Se ridică apoi Stoiana Pîndaru.

— Eu n-am decît o întrebare : Să ne spună tovarășa Adina : are încredere în oameni ? Crede, adică, în cuvîntul lor ? În faptele lor ?

— Eu am tot o întrebare, spuse Smaranda lui Mihai Crevedeanu.

...Mie mi se pare că învățătoarea noastră trăiește fără bucurie. De multă vreme n-am mai văzut-o rîzînd. Ea nu se duce la nunți și la baluri. Nu-i place să petreacă. Ce e în sufletul ei ? Să ne spună și nouă, ca s-o putem ajuta.

Femeia șezu. În sală se lăsă iarăși tăcerea. Adina cerceta cu ochii umezi rîndurile pe care și le notase pe o hîrtie de caiet. Literele jucau și nu le putea desluși. I se dădu cuvîntul să răspundă la întrebări. Făcu un efort să se liniștească și cuprinse sala cu o privire tulbure.

— N-am făcut cerere pînă acum, din mai multe motive. La început, n-am înțeles ce este partidul și mi-a fost teamă să mă apropii. O vreme, am zis că învățătorii nu trebuie să facă politică. Credeam că ei trebuie să-și vadă de școală, și atît. Mai tîrziu, cînd am înțeles, n-am mai îndrăznit să fac cerere, spunîndu-mi că nu sînt demnă să fiu primită. După cum știți și dumneavoastră, am muncit din toată inima. Pe cît mi-a stat în putere, am pus și eu umărul, iar de-acum înainte voi căuta să muncesc și mai bine.

În legătură cu a doua întrebare : e-adevărat, eu am rupt logodna cu Mircea Coman. Cît privește pe Nisipaș, am spus-o și altă dată, o spun și-acum : el a avut mule păcate. A fost un rătăcit. A crezut că toată lumea greșește, numai el merge pe drumul bun. Îngîmfarea și poate că și carierismul... N-a fost un bandit... Pentru greșelile lui, a suportat consecințele... Recunosc că și eu sînt vinovată. Dacă aș fi avut mintea de-acum, aș fi fost mai dîrză și poate că nu l-aș fi lăsat să alunece-n prăpastie. Cu înțelegerea mea de atunci, l-am părăsit, lăsîndu-l să ajungă la disperare... Ce m-a îndemnat să înaintez cererea de inscriere în partid ? Tot ce-a făcut partidul pentru școală și pentru învățători, pentru țară... În oameni, ce să spun, am încredere...

Adina se opri. Un nod i se puse parcă în gît și-o împiedica să vorbească. Cu mare greutate continuă :

— Mi-a plăcut și mie să petrec. Am fost veselă. Dar...

Privi cu sfială peste capetele mulțimii, mai rămase cîteva clipe-n picioare. Oamenii se uitau la ea mișcați. Unii îi cunoșteau durerea și le era milă de ea.

— Urmează discuțiile, anunță secretarul organizației de bază. Cine se-nscrie ?

Se înscriseră vreo zece bărbați și femei. Mitu Cazacu își făcu loc printre oameni, spre masa prezidiului. Privi semeț pe deasupra adunării.

— Trebuie să recunoaștem, măi tovarăși, că organizația noastră de bază n-a dat atenția cuvenită muncii de atragere a femeilor în partid. De aceea, numărul femeilor membre de partid din Murgeni e mic.

— Așa e !

— Și-avem în sat destule femei care merită să intre-n partid, continuă Cazacu. Una dintre ele este învățătoarea noastră, tovarășa Adina Condrea. D-aia zic, biroul organizației de bază s-a orientat bine cînd a pus-o azi în discuția adunării generale. Dar referatul nu prea-mi place. N-a scos suficient în evidență calitățile ei. Și nu sînt de acord nici cu vorbele tovarășei Adina. De ce s-a descris în culori așa de întunecate ? Ia să analizăm noi un pic cîteva aspecte ale problemei. Este tovarășa Condrea devotată cu trup și suflet cauzei partidului nostru ? Este. S-a distins în munca culturală și obștească, sau nu ? După părerea mea, s-a distins...

Îndată ce se așeză Mitu Cazacu, i se dădu cuvîntul lui Fane Blidaru. „Ăsta o să-mi fie împotrivă. E convins că din cauza mea nu mai e președinte de sfat", cugetă Adina.

— L-am ascultat aici pe Mitu Cazacu și-mi pare rău că trebuie să-l contrazic. De altfel, lui Mitu Cazacu îi cam place să umble cu cădelnița plină cu tămîie. Știe să spună multe vorbe frumoase și-i place să se asculte. Eu fac apel la toți membrii organizației să discute cu seriozitate problema primirii candidaților de partid. Declar de la început că nu sînt mulțumit de răspunsurile pe care le-a dat tovarășa învățătoare. O spun aici, de față cu toată lumea. Tovarășa Adina e nesinceră.

...Consider că Adina Condrea nu merită să fie primită-n partid și declar că voi vota contra.

După Fane Blidaru veni la cuvînt un țăran înalt și slab, cu o chică mare în cap, care la înfățișare contrasta în mod ciudat cu Mitu Cazacu, însă avea o voce la fel ca a lui. Țăranul o lăudă pe Adina.

Vorbi și Ilinca a lui Niculaie Pieleanu. Îndîrjită împotriva lui Fane Blidaru, femeia strigă :

— Cînd te arde o ciorbă grasă, mai treacă-meargă ! Dar cînd te atinge una de urzici, îți vine rău de tot. Tocmai tu te-ai găsit să vorbești de cinste și de sinceritate, Fane ?

— El e cinstit. Pune apă în țuică, se auzi o voce.

— Ce-oi crede tu despre noi ? Crezi că am uitat cîrdășia cu Butoigol ? Că ai fost președintele Sfatului și ți-ai făcut de cap ? Vii aci să te lauzi că aperi partidul ? Dacă vrei să dovedești că ții la partid, intră în gospodărie...

— Așa e. Ce caută Fane Blidaru-n partid ? Ar trebui dat afară ! răsună o voce din sală.

— Pe Adina o cunosc la fel ca pe copilul meu, adăugă Ilinca, schimbînd brusc tonul. Nu sînt în partid, dacă aș fi aș vota și eu pentru primirea ei. Și pe mine m-a-nvățat patru clase primare la bătrînețe. Și eu sînt datoare să-i mulțumesc că mi-a luat un văl de pe ochi. Am aproape șaizeci de ani, și dacă aș fi mai tînără aș face și eu cerere să intru-n partid...

Ochii Ilincăi scăpărau. Fața-i strălucea, și de sub cimberul negru ieșise o șuviță de păr argintiu. Simți atîtea priviri ațintite asupra ei. Nu se emoționă, și continuă :

— Nu-i adevărat ce-a spus Fane Blidaru. Pentru Adina, eu sînt gata să vîr mîna-n foc ! Vorbele ei sînt scoase de la inimă.

...Mai luară cuvîntul cîțiva. Toți declarară că vor vota pentru primirea Adinei în partid. La urmă vorbi Tudor Călin. Îndreptîndu-și umerii, președintele gospodăriei colective părăsi scaunul și porni sprinten spre masa prezidiului, cu toate că avea aproape șaizeci de ani. Se opri cu fața la adunare.

— Am aici o listă destul de mare de colectiviști. Mulți au fost convinși de tovarășa Adina să intre în gospodărie. Eu socotesc că cererea ei de intrare-n partid a fost dată încă din patruzeci și nouă, cînd a adus primele cereri de intrare în colectivă. Faptele ei o îndreptățesc să fie primită în rîndurile candidaților de partid. Așa că...

Vorbele lui fură aprobate printr-un ropot de aplauze. Mai vorbiră încă vreo doi. Învățătorul Stelian Călin trecu lîngă masa prezidiului și începu :

— Precum știți, în satul nostru sînt astăzi douăzeci și nouă de învățători și profesori. Cei mai mulți dintre ei sîntem tineri. Cînd ne-am luat munca în primire nu am avut experiență. Tovarășa Adina Condrea ne-a ajutat pe toți. Pentru meritele sale pe tărîmul școlii și în munca obștească, guvernul a învestit-o cu titlul de învățătoare fruntașă...

Fu pusă la vot propunerea biroului, și Adina fu primită în rîndurile candidaților de partid, cu o sută douăzeci și șapte de voturi pentru și unul contra.

— În numele organizației de bază, te felicit, tovarășă ! zise Marin Bădulescu strîngînd călduros mîna Adinei. Și cu asta am încheiat ședința. Sau poate vrei să spui și dumneata ceva ?

Adina nu știa ce să facă. De bucurie, uitase să gîndească la acest lucru. Se uită mai întîi la Marin Bădulescu, apoi la Tudor Călin și nu zise nimic.

— Vorbește ! Mulțumește oamenilor că te-au primit în partid ! o îndemnă Caterina.

Parcă trezită dintr-un vis, Adina se întoarse spre mulțime, care rămăsese pe scaune:

— Vă mulțumesc. Mulțumesc pentru încredere... șopti ea abia mișcînd buzele. Clipi des, vru să mai spună ceva, și nu izbuti. Tudor Călin îi strînse mîna și o felicită :

— Să porți cu cinste titlul de comunistă !

O felicitară și alții. Ioniță Maria, solista corului, îi dădu un buchet mare de trandafiri roșii.

— Din partea corului, a echipei de dans și a brigăzii artistice de agitație. Vă urăm să fiți fericită, tovarășă învățătoare !

Adina zîmbi. Buchetul înmînat de solistă o făcu să-și amintească din nou de trandafirul pe care i-l dăduse, în vară, Mircea Coman.

În mintea ei reveniră întrebările pe care și le pusese atunci, și toată căldura inimii îi năvăli în obraji.

Tezele

Lucrările scrise trimestriale sînt un mijloc important de verificare a pregătirii elevilor, a măsurii în care cunoştinţele căpătate lecţie de lecţie s-au asimilat şi s-au consolidat ; totodată, tezele îl ajută pe profesor să se edifice asupra capacităţii elevului de a se folosi de cele învăţate, asupra măsurii în care cunoştinţele dobîndite în cursul trimestrului au devenit pentru şcolar instrumente curente de activitate intelectuală. Avînd în vedere toate acestea, nota obţinută la teză are o pondere deosebită în stabilirea mediei elevului.

De aceea profesorul trebuie să fie atent şi la subiectul pe care îl alege pentru teză, şi la felul în care sînt tratate problemele creînd toate condiţiile pentru ca nota obţinută să reflecte munca elevului, pregătirea lui şi numai a lui.

Aportul personal al elevilor

„Uite cîte amănunte ştie — se gîndeşte profesorul în timp ce citeşte teza lui Mihăilescu — cu privire la domnia lui Ştefan cel Mare. Nimic nu e greşit din ceea ce spune el aici, nici o dată, nici un detaliu. Să cunoască toate acestea a însemnat pentru elev muncă, nu glumă".

Şi totuşi, cînd să dea nota pe lucrare, profesorul se opreşte. Ceva îl face să ezite. Merită zece Mihăilescu ? Profesorul simte că tezei îi lipseşte ceva. A, da : un element important, mai ales cînd este vorba de un elev din clasele superioare. Ce ? Mihăilescu — îşi răspunde sieşi profesorul — s-a oprit la amănunte, la descrierea faptelor, dar nu interpretează aceste fapte, nu arată, cu mijloace proprii, raportul cauzal care a existat între fenomenele istorice la care s-a referit, aşa ca să văd şi eu că a înţeles lucrurile — nu în chip îngust — ci profund şi în toată complexitatea lor, că le-a trecut prin propria lui gîndire. Nu, nu, nu pot să-i dau zece, nici chiar nouă. Şi trebuie neapărat să-i explic de ce".

În teza lui P. Anghel se vede din capul locului că elevul se fereşte de date precise, că „uită" unele amănunte semnificative care, împreună, conduc la concluzia finală cu privire la domnia lui Ştefan cel Mare. Bunăoară, el susţine în fraze largi, fără economie de vorbe, că Ştefan cel Mare era un bun organizator, abil diplomat, priceput conducător de oşti şi om cu vederi largi, dar nu poate să arate şi pe ce îşi întemeiază afirmaţia.

Profesorul se opreşte îndelung şi acum, cînd termină de citit teza lui P. Anghel. „Ea exprimă idei juste — gîndeşte pedagogul — dar acestea nu sînt susţinute cu fapte. Elevul nu caută — fiindcă nu le cunoaşte sau nu se pricepe să le aleagă — faptele care pot veni în sprijinul afirmaţiilor, pentru ilustrarea lor cît mai precisă, pentru justificarea ideilor emise. Un asemenea elev se va obişnui ca în viaţă să spună numai generalităţi — fie ele şi juste — fără a se osteni să aprofundeze lucrurile şi prin asta să convingă. Este tot atît de importantă în formarea intelectuală a omului — îşi continuă profesorul firul gîndurilor — exercitarea lui pentru a se ridica de la particular la general ca şi de a se coborî de la general la particular. Dacă lui Mihăilescu nu i-am putut da nota mare fiindcă nu a întrunit prima condiţie, nici lui Anghel nu-i voi da, fiindcă nu a întrunit-o pe cea de a doua.

Ajutorul profesorului

În clasă e linişte. Elevii scriu de zor, cei mai mulţi încă roşii la faţă după emoţiile încercate pînă li s-a anunţat subiectul.

Profesorul se plimbă printre bănci, uitîndu-se ici colo prin caiete.

— Se descurcă, se descurcă în general bine — gîndeşte el. Şi o mulţumire imensă îi inundă sufletul.

De cîteva minute însă — un cap ridicat. Iliescu stă şi se gîndeşte. Parcă s-a poticnit. Profesorul se duce la el, se uită în caiet. Da, s-a poticnit. Nu poate să hotărască dacă subordonata aceasta este circumstanţială de loc sau atributivă. Profesorul îi pune cîteva întrebări care să-l orienteze.

Pedagogul se plimbă în continuare printre bănci, uitîndu-se în caiete.

— Bagă de seamă, Mureşanu ! Bagă de seamă ! — şopteşte el. Acolo nu eşti în prezenţa unui raport de coordonare. Gîndeşte-te bine !

Mureşanu se mai gîndeşte. Nu adînc, deoarece, dacă nu este vorba de un raport de coordonare, sigur că este vorba de unul de subordonare. Şi, bucuros, îndreaptă în caiet greşeala.

— Dar oare aşa cum am scris eu o fi bine ? — se întreabă alţi elevi. — S-ar putea să nu fie. Nouă, însă, nu vine să ne arate.

Şi privesc supăraţi spre profesor.

— Andrei, fii atent cum scrii „parcă-mi saltă inima" — se aude din nou vocea profesorului.

Cîteva capete se ridică de pe caiete şi se întorc spre Andrei. Aşteaptă parcă răspunsul acestuia, apoi se pleacă din nou pe filele scrise cu îngrijire, continuînd să lucreze la teză. Dar firul se reînnoadă greu. Ideea, ideea aceea bună, a zburat o dată cu liniştea spartă de vorba profesorului.

— Şi numai din vina lui... Andrei — gîndesc copiii.

Mai are motive profesorul să se mire, atunci cînd corectează tezele, de ce totuşi expunerea elevilor nu este suficient de legată, de ce au sărit de la o idee la alta ? Să i se pară firesc a nota pe Mureşan sau pe Iliescu la fel cu cei care singuri au stabilit corect raporturile dintre propoziţiile frazei sau felul subordonatelor ?

Pe două rînduri ?

— Eu dau subiectele la teză pe două rînduri.

— Eu nu.

— Află că nu faci bine. Mai întîi, pentru că nu ai siguranţa că unii din elevi nu-şi fac lucrarea în colaborare cu vecinii.

— Nu am astfel de surprize, căci permanent caut să-i educ pe elevi în spiritul cinstei şi adevărului, le arăt cît de nedemn este pentru un om să-şi însuşească ceea ce nu-i aparţine, să înşele. Apoi, în timpul lucrării sînt, firește, atent la ceea ce se petrece în clasă. Am grijă ca nimeni să nu converseze, să nu se uite în caietul colegului. Mă ajută în aceasta şi activul organizaţiei de tineret.

— Şi dacă, cu toate acestea...

— Cu greu, deoarece subiectul îl stabilesc în aşa fel încît să solicite cu deosebire gîndirea elevului, aportul lui personal, modalităţi proprii de mînuire a unui material ce se cere bine stăpînit. În cazul acesta ce-ar putea să ia de la vecin ? În cel mai bun caz una sau două date, cîteva amănunte...

— Poate să redea cu vorbele lui ceea ce scrie colegul.

— Aceasta cere mult timp, îi cere să se uite permanent şi îndelung în caietul vecinului şi este imposibil să nu prind „mişcarea". Apoi, la corectarea tezelor — pe care le strîng pe bănci — îmi dau lesne seama dacă este vorba de o parafrazare. Şi chiar după cine este făcută ! Ce mai, doar sîntem pedagogi! Apoi nu ne cunoaştem elevii? Ce şi cît ştie fiecare din ei ? Dar stai să-ţi pun eu o problemă. Fixînd două subiecte, ai de fiecare dată certitudinea că ele au prezentat acelaşi grad de dificultate, că, deci, nu ai nedreptăţit o parte din clasă ? Nu ţi se întîmplă ca la corectarea tezelor să vezi singur că, de exemplu, elevii de la nr. 1 s-au descurcat mai bine în subiect decît cei de la nr. 2 ?

— Ba da. Dar nu din motivele pe care le pretinzi dumneata. Eu formulez subiectele întotdeauna cu mare grijă, astfel încît ele să pună în faţa elevilor aceleaşi greutăţi. Cred însă că notele mai bune pe care le ia totuşi uneori un grup de elevi, faţă de celălalt, se datoreşte faptului că anumite lecţii sau capitole au fost înţelese de către întreaga clasă mai bine, iar altele mai slab, atunci cînd le-am predat.

— Sînt de acord cu dumneata. Să fie aceasta cauza. Atunci nu punem totuşi într-o situaţie defavorabilă acea jumătate din clasă care a avut „nenorocul" să primească subiectul insuficient lămurit la orele de curs? Cît despre cealaltă problemă — aceea a egalităţii între subiecte din punct de vedere al dificultăţilor şi al naturii problemelor pe care le pune în faţa elevilor — se mai poate discuta. Personal cred că, în cele mai multe cazuri, e greu să nu greşim din acest punct de vedere. Şi de aceea nu dau teze pe două rînduri.

Elevi care copiază

— Popescu, arată-mi ce ai pe sugativă.

— Nimic, tovarăşe profesor.

— Totuşi am văzut sub sugativa ta o hîrtie pe care era scris ceva.

— Da, dar nu în legătură cu subiectul.

— Să văd şi eu.

După alte insistenţe ale profesorului, şcolarul se hotărăşte să-i arate biletul de sub sugativă, nu fără a mormăi fel de fel de scuze.

Vasăzică este vorba chiar de rezolvarea problemei pe care ai primit-o la teză. Frumos ! De două ori ai minţit. Îţi dai seama, Nu ? Pune condeiul jos şi ieşi afară.

— Dar să vedeţi, tovarăşe profesor...

— Ce a fost de văzut am văzut. Acum ieşi afară şi nu mai deranja clasa.

Profesorul ia caietul lui Popescu, îi ataşează corpul delict, trage o linie sub ceea ce e scris şi adaugă mare „nota 1 pentru fraudă".

Îndreptîndu-se spre uşă, elevul începe să plîngă. Ştie ce-l aşteaptă : cu nota de la teză îi iese numai bine media 4. Pentru că la oral are numai 7.

Cînd se analizează în consiliul pedagogic situaţia corijenţelor pe clase şi elevi, toţi profesorii care îl cunosc pe Popescu se miră.

— Popescu are 4 la matematică ? Bine, dar el este un elev destul de bun. Are mai mult şapte şi opt în catalog. Cum de pe trimestrul acesta a ajuns să ia 4 la matematică ? S-a dovedit atît de slab pregătit ?

— Nu — explică profesorul. În general ştie materia de 7-8, dar a copiat la teză şi a primit pentru asta nota 1. Aşa că, vedeţi...

— Dar în acest caz media nu reflectă adevărata lui pregătire la matematică — protestează dirigintele.

— Nu, însă sînteţi de acord cu mine că trebuie să pedepsim exemplar pe acei elevi care caută să ne inducă în eroare. Dvs. nu i-aţi fi dat unu ?

— Eu i-aş fi anulat teza şi i-aş fi dat un alt subiect. Dacă era timp — să-l trateze în aceeaşi oră, dacă nu — în proxima oră de matematică. Astfel aş fi putut verifica totuşi măsura în care el cunoaşte materia. Pentru că, sigur, nu e pregătit de unu.

— Şi cu fapta cum rămîne ?

— Bine înţeles, fapta rămîne faptă, în toată gravitatea ei. Dar ea implică probleme de educaţie, de etică. Aşa că măsurile de sancţionare priveau capitolul „purtare" şi nu numai în cazul celui care a copiat, dar şi a celui care i-a dat fiţuica.

Şi dirigintele, pe bună dreptate a şi propus scăderea notei la purtare a celor doi elevi şi admonestarea lor în faţa întregii şcoli.

Forma lucrării scrise

— Priveşte, colega, o teză. Dacă îmi era permis, i-aş fi dat 11 acestui elev. Domnule, cunoaşte acesta o fizică de rămîi înmărmurit. Dar şi munceşte. Cu pasiune şi interes !

Interlocutorul ia teza. În adevăr, nici o însemnare cu roşu, nici o greşeală.

— Şi totuşi — începe el cu glas domol — eu nu i-aş fi dat nici măcar zece.

— ?!!

— Nu i-aş fi dat pentru că uite ce lucrare neîngrijită ţi-a prezentat : fără introducere, fără încheiere, cu un scris parcă azvîrlind în dispreţ literele, cu greşeli elementare de ortografie. Ca să nu mai vorbim şi de alte semne ale neglijenţei şi — eu zic — ale lipsei de respect faţă de profesor, faţă de şcoală...

Profesorul de fizică ia caietul, se mai uită o dată prin el.

— Da, am văzut unele greşeli de ortografie, dar astea ţin de materia predată la limba romînă, nu la fizică. Are, în adevăr, un scris greu lizibil şi nu respectă regulile compoziţiei. Dar defecţiunea nu porneşte, cred eu, de la lipsa de cunoştinţe în domeniul fizicii, ci de la orele de caligrafie şi de romînă. Aşa că de ce să-i scad nota la fizică pentru ceea ce nu ştie la alte obiecte ?

— Trebuie să-ţi dau aici dreptate : de ce să-i scazi nota la fizică pentru lipsuri în domeniul altor discipline şcolare ? Totuşi socotesc că nici dumneata nu vezi lucrurile în totalitatea lor destul de just.

— De ce ?

— De ce ? Pentru că te socoteşti scutit de a activa în frontul comun al corpului didactic pentru formarea deprinderilor de scriere şi exprimare corectă. Faptul că nu ai îndreptat greşelile de ortografie, că la sfîrşitul tezei nu ţi-ai scris observaţiile cu privire la forma lucrării — mă îndreptăţeşte să cred aceasta.

Da altfel, cred că n-ar strica să fim obligaţi a trece în caietele de teză, alături de nota pentru lucrare, şi o apreciere cu privire la formă, iar directorii de şcoli să analizeze cu prilejul încheierii fiecărui trimestru şi problemele acestea.

Am dat cîteva exemple în legătură cu cele ce se petrece uneori la teze — în intenţia de a-i ajuta pe profesori să evite situaţii care îi împiedică să-şi facă o idee justă asupra adevăratei pregătiri a elevilor, să reflecte această pregătire în notele acordate cu atenţie şi discernămînt.

ANA COSMIN

In clasa a VIII-a a Şcolii medii nr. 2 din oraşul Bacău

LA FIECARE

Prof. unit. I. Byck
DESPRE STUDIUL GRAMATICII

La fiecare început de an şcolar, profesorii facultăţilor de limba şi literatura romînă deschid larg braţele, ca să primească o nouă serie de studenţi. Ei sînt fericiţi că dintre absolvenţii şcolilor medii se desprind sute de tineri dornici să se consacre studiului limbii şi literaturii, spre a răspîndi, la rîndul lor, în masele largi de elevi, învăţătura pe care şi-au însuşit-o, sau spre a îngroşa rîndurile cercetărilor destinaţi să întreţină flacăra ştiinţei. Pătrunderea în facultate nu se produce însă fără dificultăţi şi, dat fiind raportul dintre numărul relativ mic de locuri şi numărul mare de candidaţi, se desfăşoară o luptă din care ies biruitori cei mai bine pregătiţi. Deoarece măsura în care cineva stăpîneşte cunoştinţele privitoare la limba şi literatura ţării e unul dintre criteriile de recunoaştere a calităţilor unui viitor student, de indiferent ce specialitate, aceste discipline figurează printre materiile examenului de admitere şi în alte facultăţi decît cele filologice. Experienţa a dovedit că măsura e binevenită ; ea a dat roadele aşteptate.

Dacă nivelul de pregătire al multora dintre candidaţi e capabil să ofere satisfacţii, slaba prezentare a altora procură amărăciune şi dă de gîndit. E surprinzător că se prezintă la examenul de admitere în facultăţi, ba chiar la examenele de maturitate, tineri cărora le sînt străine unele cunoştinţe elementare de literatură şi mai ales de limbă. Ignoranţa acestora se oglindeşte atît în felul lor de a scrie, cît şi în modul de exprimare orală. Iată doar cîteva observaţii care, deşi puţine ca număr, au calitatea de a scoate în evidenţă erori destul de răspîndite.

Dintre greşelile de pronunţare citez accentuarea **aidòma**, cu accentul pe **o**, în loc de **aídoma**, cu accentul pe **i** ; **racílele**, cu accentul pe **i**, în loc de **râcilele**, cu accentul pe **a** ; **anapòda**, cu accentul pe **o**, în loc de **anapoda**, cu accentul pe al doilea **a** ; **îndeosebi**, cu accentul pe un **i**, final, care nu există în corectul **îndeosebi** scris cu **i** dar terminat cu **b** palatalizat şi accentuat pe al doilea **e**.

Unele dintre greşelile de pronunţare se reflectă şi în scris. Întîlnim destul de des scrierea şi rostirea **alcol** în loc de **alcool** ; **afectos, aspectos, respectos**, în loc de **afectuos, aspectuos, respectuos** ; **astrigent, delievent** în loc de **astringent, delincvent**.

O pronunţare greşită, cu atît mai gravă cu cît am observat-o şi la unii profesori, graţie cărora eroarea are şanse să se eternizeze, este aceea a numelui **Păsări-Lăţi-Lungilă** prezent în „Povestea lui Harap Alb“ de Ion Creangă. Originea acestui nume se află în împreunarea a trei elemente : **Păsărilă, Lăţilă, Lungilă.** Fenomenul cunoscut sub denumirea de „haplologie“ a dus la dispariţia lui **-lă** de la sfîrşitul lui **Păsărilă** şi **Lăţilă** (din cauza întîlnirii silabelor **-lă** + **Lă-**, **-lă** + **Lu-**) al căror corp fonetic s-a redus la **Păsări** cu trei silabe şi **Lăţi** cu două silabe, cu accentul pe **i** final întreg. E greşită deci pronunţarea **Pă-sări** bisilabic şi **Lăţi** monosilabic, cuvîntul întreg avînd opt silabe : **Pă-să-ri- Lă-ţi-Lun-gi-lă.**

Morfologia suferă şi ea în vorbirea şi scrierea neglijentă. Subliniem doar din domeniul verbului un fapt mai frecvent şi mai supărător : schimbarea conjugării. Citim şi auzim de multe ori : **scrim, vom scri** în loc de **scriem, vom scrie,** sau **va scade** în loc de **va scădea, mi-ar place** în loc de **mi-ar plăcea.**

Dintre greşelile descoperite în analizele sintactice, reţinem două situaţii. Una este în legătură cu prezenţa adverbelor relative **unde, cînd, cum** în fruntea unor propoziţii subordonate, considerate ca circumstanţiale de loc, de timp sau mod, cînd în realitate ele sînt consecutive directe. Iată exemplele : **„Nu ştiam unde mi-e capul“, „Mi-a spus cînd să viu“, „Mama ne-a arătat cum să ne purtăm“.**

Cealaltă situaţie se referă la greşita despărţire a unei fraze în propoziţii. Prin deplasarea necorectă a unei părţi din propoziţia regentă în propoziţia subordonată, se ajunge şi la greşita calificare a acesteia. Astfel, fraza : „M-am îndreptat către el, ştiind că o să-i facă plăcere“, e despărţită în : 1. **M-am îndreptat către el,** propoziţie principală, şi 2. **Ştiind că o să-i facă plăcere,** propoziţie circumstanţială de cauză. Soluţia corectă este : 1. **M-am îndreptat către el, ştiind,** propoziţie principală şi 2. **că o să-i facă plăcere,** propoziţie completivă directă. Cuvîntul **ştiind** e circumstanţial de cauză în prima propoziţie, iar subordonata e o complinire a lui **ştiind.**

Lucrurile trebuie remediate şi, fiindcă ne aflăm în perioada recapitulării finale a materiei, profităm de ocazie spre a da cîteva sugestii legate de modul cum ar trebui să lucreze în această perioadă profesorii de limba romînă.

În măsura în care mai e posibil acum, şi ferindu-se de a-i supraîncărca pe elevi, să dea o mai mare atenţie compoziţiei. Grija de a compune după un anumit plan supune gîndirea elevilor unei discipline care-şi face loc în desfăşurarea întregii lor existenţe intelectuale.

Să transforme gramatica limbii romîne dintr-o materie moartă într-o disciplină legată de viaţa unei limbi ce creşte în jurul elevilor şi pe buzele lor. Să scoată în evidenţă rolul gramaticii în însuşirea deprinderilor ortografice, făcîndu-i pe elevi să înţeleagă că exprimarea defectuoasă şi scrierea greşită sînt semne ale lipsei de cultură; că dacă acestea pot avea justificare la oamenii fără şcoală de altădată, ele nu se pot ierta celor pentru care astăzi statul nostru pune atîta grijă şi cheltuieşte atîţi bani.

Să plaseze în adevărata lumină rosturile învăţămîntului gramaticii, care, pe lîngă aspectul teoretic, are o mare importanţă practică. Să pună accentul mai cu seamă pe analiza sintactică, adevărată gimnastică a gîndirii şi excelent mijloc de deprindere a meşteşugului de construire a frazelor. O perioadă din Odobescu ne dă nu numai prilejul de a descoperi tot felul de situaţii sintactice, ci şi imaginea unei construcţii demne de imitat.

Dar în orele de limbă profesorul nu se mărgineşte la problemele de gramatică ; el are în vedere şi studiul vocabularului. Analiza cuvintelor îi dă prilejul să urmărească evoluţia sensului lor, explicînd împrejurările în care s-au produs schimbările de sens, ca şi cele în care s-au împrumutat ori s-au format cuvintele. El poate să alcătuiască tabloul familiei fiecărui cuvînt, ca şi pe acela al sinonimelor, cu punerea în lumină a nuanţelor semantice ale fiecăruia.

Problemele de stil nu trebuie neglijate nici atunci cînd se fac analize gramaticale, nici cînd se interpretează vocabularul. Trebuie scoasă în evidenţă valoarea stilistică a cutărei forme gramaticale sau construcţii sintactice, a cutărui cuvînt sau cutărei locuţiuni, punîndu-se faţă în faţă diversele posibilităţi gramaticale sau lexicale şi efectele stilistice produse de fiecare situaţie. Această analiză constituie nu numai un mijloc de cercetare a procedeelor artistice ale scriitorilor, ci şi un preţios exerciţiu pentru elevii care, trebuie să se deprindă cu tainele scrisului frumos şi corect. Ea contribuie, în special la îmbogăţirea vocabularului şi la înlăturarea stîngăciilor dovedite mai ales în folosirea cuvintelor noi.

Deşi programa şcolilor medii nu mai prevede studiul gramaticii în ultimii ani de şcolaritate, profesorii au prilejul să facă incursiuni lingvistice şi stilistice de tot felul atunci cînd fac analize literare. Ei ar putea ca, acum, în ajunul examenelor de maturitate, să îndrepte o atenţie deosebită faţă de cei care şi-au afirmat dorinţa de a se înscrie la facultăţile filologice.

Exigenţa examinatorilor din comisiile examenelor de maturitate ar constitui un serios ajutor pentru comisiile de admitere de la facultăţi, prin aceea că nota obţinută la limba romînă ar arăta drumul pe care trebuie să-l urmeze candidatul. Această exigenţă se poate manifesta cu atît mai bună justificare, cu cît însăşi programa prevede examinarea la gramatică a acelor candidaţi care dau dovadă de deficienţe în materie de compoziţie şi de ortografie.

La cercul literar de la şcoala medie Aurel Vlaicu din Capitală

Conf. dr. Al. Piru
DESPRE STUDIUL LITERATURII

Se ştie că la examenul de maturitate, ca de altfel şi la examenele de admitere în facultăţi, se cere o cunoaştere generală a dezvoltării literaturii romîne în esenţă, nu în amănunt, cu atenţie specială asupra acelor date şi fapte care prezintă o însemnătate reală în istoria progresului exprimării artistice a ideilor şi sentimentelor.

Neajunsurile principale ale răspunsurilor pe care unii candidaţi le dau la examenele de maturitate sau la concursurile de admitere în învăţămîntul superior se pot rezuma mai ales la faptul că operele literare nu sînt definite întotdeauna clar sub raport tematic şi ideologic, nu sînt încadrate în seria lor istorică şi nu sînt caracterizate în semnificaţia lor artistică, în funcţie de epoca apariţiei şi de curentul în care se încadrează. În locul tuturor acestor lucruri, unii elevi ne fac, fie că este vorba de o scriere în proză, fie de o poezie, un rezumat, o povestire stereotipă a conţinutului, din care nu se poate trage nici o concluzie. Clişeele verbale de tipul „redă“, „oglindeşte“, „atacă“, „biciuie“ duc la uniformizarea atît a fondului tuturor operelor cît şi a formei lor, încît un poet ca Eminescu nu mai poate fi deosebit de Vlahuţă, iar un scriitor ca Rebreanu se confundă cu toţi prozatorii care zugrăvesc lumea satului. Din aceleaşi motive, poeţii romantici, mai ales cînd sînt protestatari, devin automat realişti şi chiar realişti critici, cu mult înainte de momentul apariţiei istorice a metodei realist-critice.

În foarte multe cazuri elevii posedă şi cunoştinţe şi capacitatea de a analiza, totuşi întîmpină dificultăţi în răspunsuri pentru că n-au fost obişnuiţi să aplice practic noţiunile învăţate la teoria literaturii şi nu li s-au explicat treptele analizei literare a unui text, comentariul critic multilateral, estetic, psihologic şi sociologic al unei opere.

Trecînd în revistă acum, în perioada recapitulărilor, cunoştinţele de literatură prevăzute în programa de învăţămînt se cuvine să se stăruie, firește, asupra a ceea ce este esenţial în aceste cunoştinţe.

La perioada veche, bunăoară, fenomenul literar trebuie desprins mai bine din cel cultural, asupra căruia este chemat să insiste mai mult profesorul de istorie (data cînd s-a scris întîi la noi romînește, data cînd s-a tipărit prima carte romînească, data cînd s-a introdus limba romînă în actele de cancelarie şi în biserică sînt probleme de istorie curată). Profesorul de romînă trebuie să urmărească arta povestirii, a portretului, a descrierii şi stilul cronicarilor, începuturile poeziei la Dosoftei, începuturile literaturii epice şi de idei la Cantemir, arta elocvenţei la Varlaam şi Antim Ivireanu.

La perioada de tranziţie interesează ecoul filozofiei luminilor la reprezentanţii Şcolii ardelene, la Văcăreşti, Goleşti şi C. Conachi. Este bine ca profesorul să scoată în evidenţă că Budai-Deleanu şi Dinicu-Golescu nu sînt scriitori „realişti“ ci, ca şi Văcăreştii şi Conachi, clasici întîrziaţi care fac critica regimului feudal de pe platforma ideologică a iluminismului, influenţaţi de clasicismul antic sau de neoclasicismul secolului al XVIII-lea, deloc epigonic, din moment ce începe cu Voltaire.

La perioada modernă este necesar să se acorde mai multă importanţă lui Eliade Rădulescu, poeziei (care nu se reduce la *Sburătorul)* ca şi prozei. Momentul *Daciei literare,* care marchează întîia îndrumare către literatura de conţinut şi expresie naţională, trebuie scos mai pregnant în evidenţă. La Bălcescu trebuie subliniată strălucirea stilului, cu o influenţă considerabilă asupra dezvoltării prozei artistice romîneşti. La Alecsandri, Ghica, Odobescu, Hasdeu trebuie arătată contemporaneitatea lor cu marii clasici, apartenenţa nu numai la epoca paşoptistă şi postpaşoptistă, cînd accentul a căzut asupra luptei de emancipare naţională şi socială, dar şi la epoca de după 1870, cînd se constituie fondul de aur al creaţiei artistice romîneşti.

Recapitularea într-un spirit just a cunoştinţelor cere desigur, din partea profesorului în primul rînd, cunoaşterea cît mai precisă a rezultatelor la care a ajuns în ultimul timp cercetarea în domeniul istoriei literaturii. Într-un foarte documentat articol din *Viaţa romînească* (1963, nr. 12), Paul Georgescu a reexaminat problema Junimii, a revistei *Convorbiri literare* şi a operei lui Titu Maiorescu în special. S-a arătat că polemica Gherea — Maiorescu n-a avut nici amploarea, nici influenţa care i s-au atribuit asupra scriitorilor contemporani. Direcţia pe care Titu Maiorescu voia s-o imprime literaturii romîne nu poate fi redusă la apărarea formulei „artă pentru artă“. El rămîne un partizan al autonomiei esteticului, dar în anumite condiţii, în cadrul luptei împotriva prostului gust şi a literaturii mediocre.

Şi reexaminarea scriitorilor de la *Contemporanul* — al căror merit stă în îmbogăţirea tematicii literaturii şi a lărgirii cîmpului de observaţie, mai puţin în ceea ce priveşte expresia artistică — a valorii artistice a operei lui Alexandru Macedonski, a contribuţiei lui Duiliu Zamfirescu la dezvoltarea romanului realist-critic, în fine a creaţiei unor scriitori din perioada dintre cele două războaie mondiale, trebuie să preocupe pe profesori în lecţiile recapitulative.

Experienţa ne arată că, datorită unor condiţii obiective, elevii cunosc mai bine, şi prin lectură directă, literatura contemporană, predată în ultima clasă. Aceasta nu înseamnă însă de fel că în recapitulare nu mai trebuie să se stăruie asupra literaturii actuale, care se impune a fi cercetată cu o specială grijă asupra realizării artistice. La scriitorii care şi-au scris o mare parte din operă înainte de 23 August 1944 (M. Sadoveanu, Tudor Arghezi, Camil Petrescu, G. Călinescu) se vor evidenţia progresele realizate în cadrul metodei realist-socialiste şi al noului umanism, fără să se diminueze creaţia anterioară. O creştere ascendentă poate fi identificată la prozatori şi poeţi care au debutat în cadrul altor orientări, opuse celei de azi, ca Zaharia Stancu, Geo Bogza, Eugen Jebeleanu. La generaţia nouă se va prezenta nuanţat faza căutărilor, în funcţie de procesul de formare a societăţii noi şi de evoluţia concepţiei despre viaţă, apoi se vor explica succesele care sînt o urmare a edificării ideologice şi a exigenţelor conştiinţei estetice.

Numai o repartiţie a volumului de cunoştinţe care respectă triplul criteriu : estetic, ideologic şi istoric de însuşire a literaturii romîne are toate şansele de a oferi viitorilor candidaţi la examenele de maturitate şi de admitere în învăţămîntul superior o pregătire ireproşabilă.

MATERIE ESENȚIALUL

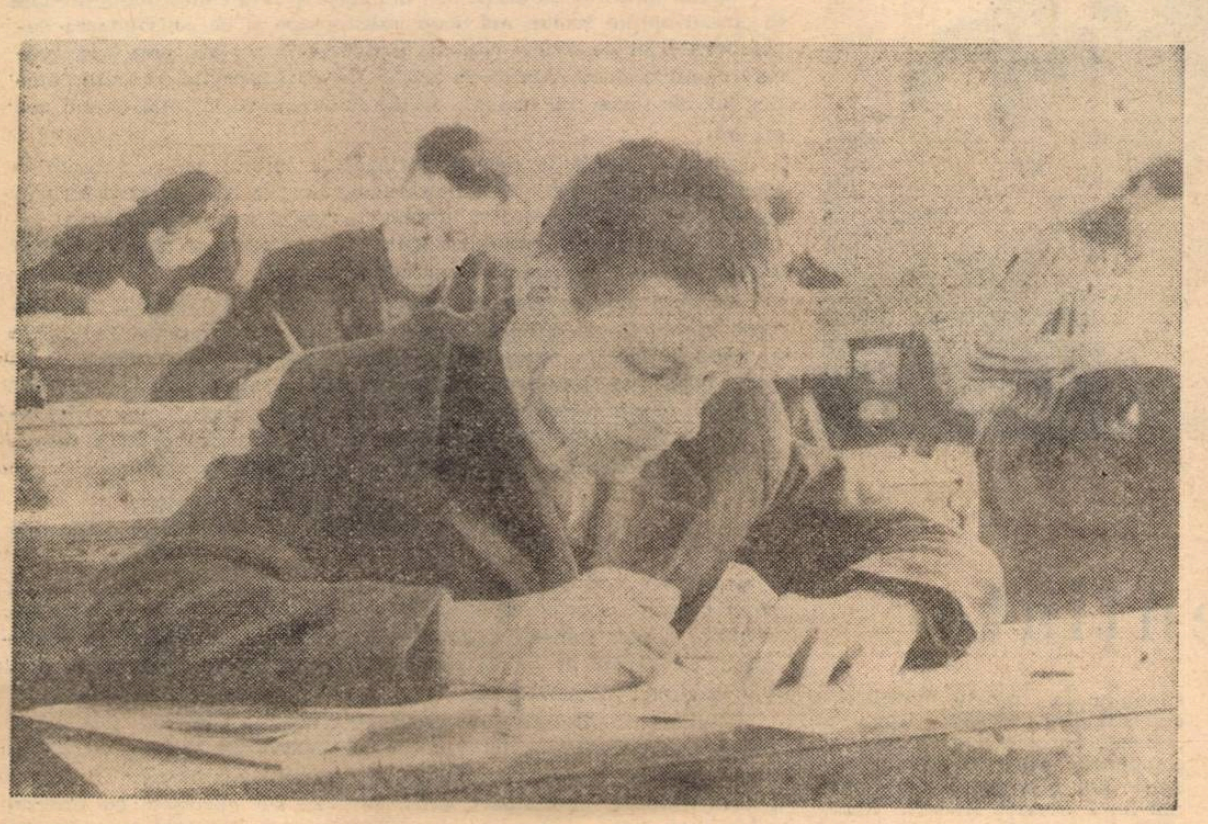

Lucrare scrisă

Conf. univ. A. Hollinger
DESPRE STUDIUL MATEMATICII

Recapitularea materiei contribuie în același timp la fixarea cunoștințelor și la o înțelegere mai profundă a disciplinei respective. Cu privire la această activitate sînt astăzi unanim recunoscute, în legătură cu organizarea recapitulării, două reguli: 1) recapitulare nu este repetare, la recapitulare nu se parcurge din nou toată materia 2) recapitularea trebuie să aducă elemente noi (nu fapte noi). Ea trebuie să împrospăteze cunoștințele dobîndite în cursul anului și, totodată, să le pună într-o lumină nouă. În cele ce urmează voi încerca să prezint cîteva mijloace de a traduce în fapte aceste reguli la matematică.

În învățămîntul matematic din școala medie se pot deosebi două direcții: a) formarea unor tehnici, cum ar fi calculul algebric, mînuirea formulelor de trigonometrie, calcularea derivatelor ș.a. și b) cunoașterea propriu zisă a unor teorii matematice, cunoașterea și înțelegerea teoremelor și a demonstrațiilor.

În ceea ce privește prima direcție, se poate face prea puțin la recapitulare, căci deprinderile se formează prin exercițiu îndelungat, nu în cîteva ore. Totuși, există un tip de exerciții care trebuie să-și găsească locul la recapitulare datorită faptului că adesea elevi care stăpînesc bine un anumit gen de calcule în cadrul unui capitol sau în cadrul unei discipline sînt mai stîngaci cînd trebuie să facă aceleași calcule în cadrul unui alt capitol sau al unei alte discipline. Deprinderile lor de calcul, destul de bune, sînt uneori compartimentate. Pentru a înlătura pereții care despart aceste compartimente se pot rezolva la recapitulare, exerciții ca următoarele: a) Ecuații în care intervin fracții etajate sau expresii complicate cu radicali. b) Ecuații și sisteme de ecuații cu coeficienți iraționali sau în care coeficienții sînt expresii trigonometrice. De exemplu: să se rezolve sistemul: $x\sqrt{2}-y\sqrt{2}=\sqrt{3}+\sqrt{2}$, $(x+y)\sqrt{3}=\sqrt{3}-\sqrt{2}$; să se rezolve ecuația $x^2\sqrt{3}-2x\sqrt{5}+\sqrt{3}=0$; să se rezolve ecuația $x^2 \sin a - 2x \cos a - \sin a = 0$; c) Exerciții de calculare a derivatelor în care intervine un calcul algebric mai puțin obișnuit sau o transformare trigonometrică, cum ar fi: să se deriveze funcția $(x+\sqrt{x^2-1}) / (x-\sqrt{x^2-1})$; se amplifică cu conjugata numitorului; să se deriveze identitățile $\cos 2x = \cos^2 x - \sin^2 x$, $\sin (x+a) \sin x \cos a + \cos x \sin a$ ș.a. (se obțin identități cunoscute din trigonometrie).

Aceste salturi de la o disciplină la alta, aceste schimbări subite ale direcției în care este îndreptată atenția contribuie la unificarea, la cimentarea cunoștințelor.

La disciplinele matematice în care predomină calculul este neapărat necesar să se revadă demonstrațiile, puține la număr, care se uită de obicei.

Cu aceasta am intrat în ceea ce am numit mai sus direcția b. Aici activitatea poate deveni mai profundă și mai interesantă.

Sigur, nu este cazul să se revadă în clasă toată materia, fiecare teoremă cu demonstrația ei. Exagerînd puțin, aș spune: să se facă o tablă de materii analitică a manualului, să se revadă ce capitole conține și cum sînt legate capitolele între ele, precum și care sînt temele principale din fiecare capitol. În mod sporadic, se pot face unele demonstrații complet. Într-o clasă bună este posibil să nu se desfășoare toate raționamentele; este suficient să se arate care este ideea principală (se folosește asemănarea triunghiurilor cutare, se aplică teorema lui Pitagora în triunghiul cutare ș.a.m.d.). Iau un exemplu la întîmplare: geometria din clasa a IX-a. La primul capitol — segmente proporționale — trebuie arătat că cele mai multe teoreme, inclusiv teorema lui Tales, sînt de fapt niște leme; acest capitol este o pregătire pentru studiul asemănării.

Capitolele II și III — figuri asemenea și relații metrice — sînt cele mai importante din acest manual. La capitolul II ar fi bine să se refacă demonstrațiile celor trei cazuri de asemănare și, trecînd la asemănarea poligoanelor, să se pună în evidență faptul că mai toate teoremele din această temă se bazează pe asemănarea triunghiurilor, iar la capitolul III s-ar putea trece mai repede peste teorema catetei și teorema înălțimii, dar trebuie neapărat să se insiste asupra teoremei lui Pitagora. Trecînd la relațiile metrice într-un triunghi oarecare, este necesar să se arate — eventual refăcînd efectiv unele demonstrații — că ele se bazează pe această teoremă. Capitolul IV — segmente proporționale în cerc — conține numai o singură noțiune nouă, puterea unui punct față de un cerc. El se reduce de fapt la niște aplicații ale asmănării triunghiurilor. La capitolul V — poligoane regulate — este suficient să se refacă teoremele de bază referitoare la poligoanele regulate și la împărțirea cercului în părți egale; tot restul sînt simple aplicații ale teoremei lui Pitagora. Peste capitolul VI — lungimea cercului — se poate trece (ca și peste aria cercului), deoarece aici intervine noțiunea de limită, care oricum nu se poate lămuri în această clasă; este suficient ca elevii să rămînă cu formulele respective. În sfîrșit, la capitolul VII — arii plane — ar fi util să se scoată în evidență cum toate formulele se deduc din formula pentru aria dreptunghiului prin descompunere în triunghiuri. Trec peste capitolul VIII. Așa dar, se arată că, din cele 8 capitole, primul este pregătitor, capitolele II și III sînt fundamentale, capitolele IV și V sînt în mare măsură aplicații ale capitolelor II și III, iar capitolul VII este independent. În felul acesta se dă o viziune de ansamblu asupra materiei întregi, iar la fiecare capitol se scot în evidență teoremele principale. Un lucru analog se poate face la fiecare disciplină matematică în orice clasă. Prin acest procedeu se produce o ierarhizare a cunoștințelor, teoremele și metodele importante sînt scoase în relief, elevii devin deplin conștienți de ceea ce știau înainte în mod vag, ceea ce le dă o satisfacție deosebită.

În cadrul acestei forme de recapitulare se pot pune în evidență trăsăturile comune mai multor demonstrații (de exemplu, toate cazurile de asemănare se demonstrează după aceeași schemă; pentru a demonstra că triunghiul T_1 este asemenea cu triunghiul T_2, se folosește un triunghi T_3 egal cu T_1 și asemenea cu T_2) și se pot pune în paralel capitole asemănătoare (de exemplu, progresiile aritmetice și cele geometrice, elipsa și hiperbola).

Un alt procedeu util la recapitularea teoriei este următorul (folosit de un tînăr profesor din Iași): Ne oprim asupra unei teoreme convenabile, o demonstrăm și notăm toate teoremele care intervin în demonstrație; apoi demonstrăm fiecare dintre aceste teoreme, notăm din nou ce teoreme intervin în aceste demonstrații și le demonstrăm pe toate ș.a.m.d. Reprezentînd fiecare teoremă printr-o figură mică, se poate face o schemă ramificată (un „arbore genealogic"), care dă o viziune frumoasă asupra construcției sistematice a geometriei.

În sfîrșit, un mijloc în care se îmbină ambele direcții — cu pivire la tehnică și la teorie — sînt problemele combinate: probleme de geometrie plană sau în spațiu combinate cu algebră sau trigonometrie; probleme de geometrie rezolvate pe cale elementară și prin geometrie analitică; probleme de maxim sau de minim rezolvate prin mijloacele analizei și pe cale elementară ș.a.m.d. Datorită acestor probleme elevii învață să treacă de la o disciplină la alta

Conf. univ. A. Petric
DESPRE STUDIUL ISTORIEI

În pregătirea științifică-ideologică a elevilor, în formarea gîndirii materialist-dialectice a acestora un rol deosebit revine studiului istoriei. Această constatare — cu toate consecințele ce decurg din ea — trebuind să călăuzească activitatea profesorului de istorie de-a lungul tuturor lecțiilor și al celorlalte activități desfășurate cu elevii, capătă o importanță și mai mare la lecțiile de sistematizare și fixare a cunoștințelor. În rîndurile ce urmează ne vom referi la cîteva probleme — pe care le considerăm de bază — ridicate de recapitularea istoriei la clasa a XI-a. Examenele de maturitate și concursurile de admitere în învățămîntul superior, au arătat îndeobște, că elevii dispun de un volum suficient de cunoștințe — uneori chiar de prea multe detalii — dar natura acestora și îndeosebi explicarea lor nu se ridică întotdeauna la un nivel corespunzător; este vorba de faptul că uneori probleme importante sînt insuficient fixate în mintea elevilor, atît sub raportul plasării în timp, care oferă posibilitatea corelării cu alte evenimente, cît și, mai ales, sub raportul explicării cauzale a fenomenelor vieții social-politice. Așa, spre exemplu, unii candidați la examene reproduc cu ușurință și chiar cu lux de amănunte date biografice și unele acțiuni privind pe Mihai Viteazul sau pe Tudor Vladimirescu, dar cunosc prea puțin țelurile luptei lor, programul, forțele social-politice participante la acele acțiuni. Desigur, aceasta ține pînă la un loc de anumite particularități ale vîrstei elevilor, de caracterul predominant concret al gîndirii lor, dar profesorul trebuie să facă eforturi continue de a îndruma și ajuta pe elevi să vadă, dincolo de faptele de amănunt, forțele reale care determină transformările istorice și esențialul acestor transformări, întrucît elevii clasei a XI-a au capacitatea de a le înțelege. Sub acest raport, lecțiile de recapitulare finală oferă posibilități în plus față de lecțiile curente și de recapitularea parțială.

O a doua constatare se referă la faptul că uneori temele de istorie modernă și contemporană a Romîniei sînt mai puțin cunoscute decît cele de istorie veche și medie. Considerăm de aceea că în cadrul lecțiilor de recapitulare finală trebuie să se acorde atenția principală temelor de istorie modernă și contemporană — cu precădere problemelor privind desfășurarea revoluției populare.

Această din urmă temă ar putea fi mai bine tratată în cadrul unei lecții de recapitulare urmărindu-se problemele „pe verticală" — și anume:

1) *Cucerirea puterii politice de către clasa muncitoare în alianță cu țărănimea muncitoare:* a) insurecția armată din august 1944 — început al cuceririi puterii politice; b) instaurarea puterii populare la 6 martie 1945, sub forma dictaturii revoluționar-democratice a proletariatului și a țărănimii; c) cucerirea întregii puteri politice din mîna claselor exploatatoare și instaurarea dictaturii proletariatului în alianță cu țărănimea muncitoare la 30 decembrie 1947; d) crearea organelor puterii de stat; statul socialist și rolul său în construirea socialismului; e) Partidul Muncitoresc Romîn — forța conducătoare în opera de făurire a societății noi, socialiste (Congresul de constituire a P.M.R.; întărirea partidului prin lichidarea grupului fracționist și trădător; Congresul II și Congresul III al P.M.R.; întărirea rolului conducător al partidului în etapa de desăvîrșire a construcției socialiste; poziția patriotică și internaționalistă a Partidului Muncitoresc Romîn în principalele probleme ale vieții contemporane).

2) *Refacerea economică a țării și făurirea economiei socialiste:* a) măsuri de refacere economică în prima etapă a revoluției populare; b) actul revoluționar al naționalizării și trecerea la economia planificată (cele două planuri anuale de stat; primul plan cincinal; planul de electrificare a țării; planul economic pe 1956—1960; planul de șase ani 1960—1965) și importanța sa în opera de desăvîrșire a construcției socialiste; c) transformarea socialistă a agriculturii și importanța deosebită a acestui act; d) politica P.M.R. și a statului nostru de dezvoltare continuă a economiei naționale pe baza folosirii în primul rînd a tuturor posibilităților interne ale țării și pe baza relațiilor de colaborare și întrajutorare dintre țările socialiste, cu respectarea strictă a independenței și suveranității naționale, a egalității în drepturi și avantajului reciproc.

3) *Transformări în viața socială:* a) lichidarea ca clasă a moșierimii, a burgheziei și chiaburimii și desființarea oricărei forme de exploatare a omului de către om în țara noastră; b) transformarea proletariatului în clasă muncitoare și formarea clasei țărănimii colectiviste; transformări în viața și mentalitatea intelectualității noastre; c) făurirea și consolidarea unității moral-politice și ideologice a întregului nostru popor, a tuturor oamenilor muncii fără deosebire de naționalitate.

4) *Desfășurarea revoluției culturale* ca parte integrantă a revoluției socialiste: a) ideologia marxist-leninistă — temelia revoluției culturale; b) dezvoltarea învățămîntului de toate gradele; c) dezvoltarea științei și legarea sa tot mai strînsă de nevoile practice ale construcției socialiste; d) înflorirea literaturii și artelor — bun al maselor celor mai largi.

Lecțiile de recapitulare trebuie să cuprindă și alte teme importante, ca lupta de independență împotriva jugului otoman și habsburgic; lupta de clasă și formele ei de manifestare în timpul orînduirii feudale; revoluțiile din anul 1848 în țările romîne etc. În cadrul lor pot fi subliniate mai mult decît s-a putut face la lecțiile curente unele idei de bază, cum sînt caracterul autohton și continuitatea poporului nostru pe teritoriul Romîniei; strînsele legături economice și politice și unitatea de interese, de limbă și cultură a întregului popor romîn pe deasupra separării sale în cele trei state feudale; masele populare — adevăratul făuritor al istoriei, purtătorul luptei pentru independență și progres etc.

Abordarea unor teme majore și urmărirea reliefării unor astfel de idei sînt de natură să transforme lecțiile de sistematizare și fixare nu numai într-un prilej de rememorare a cunoștințelor, ci și într-un prilej de dezvoltare a gîndirii materialist-istorice și de educare patriotică a elevilor.

PROBLEME METODICE ALE RECAPITULARII

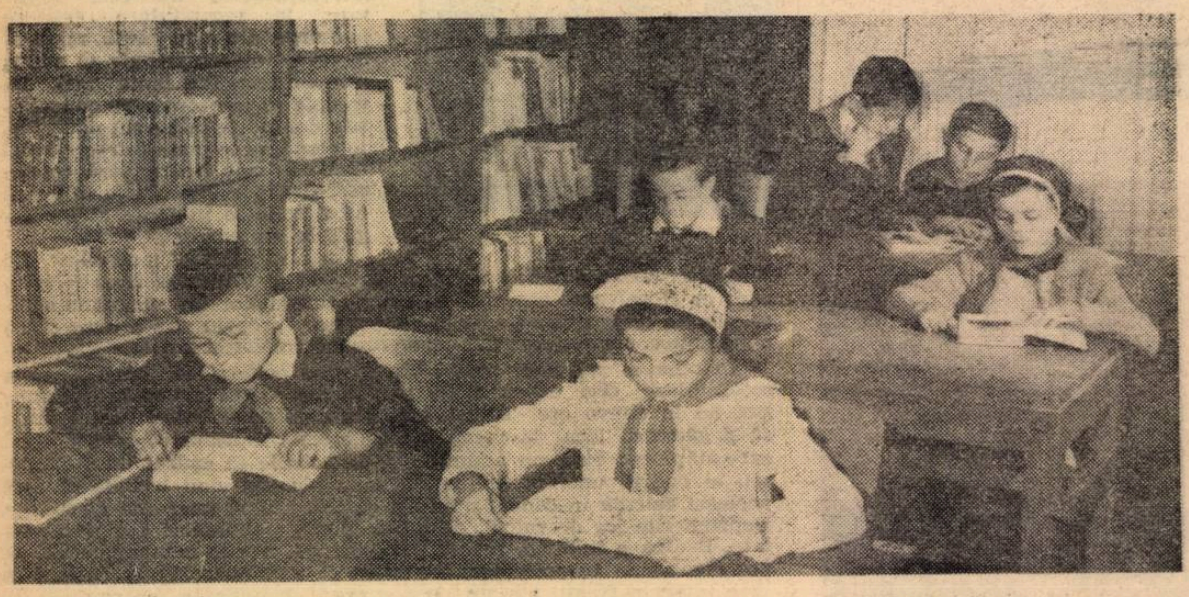

Lectură în bibliotecă

Procedee diferenţiate

Ţinînd seama de volumul mare al cunoştinţelor ce se cer la examenul de maturitate, pregătirea elevilor din clasa a XI-a ridică numeroase probleme metodice, diferenţiate în funcţie de forma de organizare a recapitulării — în cadrul orelor de pregătire specială, care se desfăşoară după cum se ştie, în afara orelor de curs sau în cadrul lecţiilor curente.

Voi expune cîteva procedee şi metode care, după părerea mea, pot fi folosite în repetarea materiei la literatura romînă.

Obişnuiesc să indic elevilor, în ordine cronologică, anumite capitole ori teme cu caracter general (de exemplu, „Contribuţia operelor cronicarilor la dezvoltarea literaturii romîne", „Preţuirea şi folosirea în mod creator a folclorului de către scriitorii de la 1848", „Aspecte ale dezumanizării în operele scriitorilor din a doua jumătate a secolului al XIX-lea" etc.), dimpreună cu bibliografia adecvată (accentul cade pe bibliografia recentă). Apoi discutăm temele stabilite anterior.

Discuţiile noastre sînt însoţite întotdeauna de însemnarea pe tablă a ideilor principale (sub formă de schemă). În cursul lor insist asupra interpretării operelor literare prin raportarea lor la condiţiile economico-sociale care le-au determinat. O deosebită atenţie acord cu această ocazie felului cum trebuie dezvoltat un subiect la examenul de maturitate, unde problemele se cer tratate în esenţa lor (ceea ce necesită cunoaşterea în adîncime a operelor literare) şi, pe cît se poate, într-un mod original, care să reflecte personalitatea candidatului.

Socotesc că profesorul de literatură trebuie să folosească nu numai orele de pregătire specială, ci şi lecţiile din clasa a XI-a, pentru a relua materia din anii precedenţi. Acest lucru este facilitat, de altfel, de strînsa legătură ce există între diferite opere literare. De exemplu, studiul curentelor decadente dintre cele două războaie mondiale îngăduie şi în acelaşi timp necesită reluarea — în formă sintetică, firește — a curentului simbolist ; discuţiile asupra realismului socialist trebuie să pornească neapărat de la cunoştinţele elevilor cu privire la realismul critic ; predarea romanelor lui Liviu Rebreanu este de neconceput fără o scurtă incursiune în evoluţia anterioară a romanului romînesc.

Pe de altă parte, în cadrul lecţiilor din clasa a XI-a se ivesc numeroase prilejuri de a repeta şi multe din noţiunile de teorie a literaturii, cum sînt cele referitoare la schiţă, nuvelă, roman, pastel, pamflet, reportaj, poem şi alte specii literare, la personajele pozitive şi negative, la mijloacele de caracterizare a personajelor, caracterul popular şi caracterul partinic al literaturii etc.

O problemă care trebuie să stea neapărat în atenţia noastră, a profesorilor, în perioada recapitulării materiei studiate în clasele VIII-X este aceea de a alege astfel procedeele şi metodele de muncă încît să nu se ajungă nici la supraîncărcarea elevilor şi nici la stînjenirea parcurgerii programei clasei a XI-a.

De obicei, încep pregătirea recapitulării în cadrul lecţiei noi, cînd, prin întrebări puse elevilor, caut să fac chiar cu ajutorul lor unele comparaţii cu operele studiate în anii precedenţi. La sfîrşitul orei, recomand elevilor ce anume capitole sau opere (uneori chiar numai caracterizarea unui singur personaj) să repete — evident în linii mari. La ora următoare, în cadrul verificării cunoştinţelor pun una sau două întrebări referitoare la cunoştinţele recapitulate (care, precizez, au o legătură organică cu lecţia la zi, de multe ori fiind indicate chiar de programă). De exemplu, în cadrul verificării cunoştinţelor despre romanul „Setea", cer elevilor să facă o comparaţie între dezumanizarea Anei Moţ şi a Marei din romanul lui I. Slavici. Alteori, întrebările au în vedere probleme mai largi (ca de pildă rolul maselor în opera lui D. Zamfirescu, Rebreanu, Z. Stancu şi Marin Preda).

Am grijă însă să nu oblig pe elevi la prea multe şi nici la prea dese recapitulări ale materiei din clasele VIII-X şi nici să ajung la recapitulare pentru recapitulare. Totul este dictat de necesitatea de a asigura înţelegerea celor studiate.

Procedînd aşa, în perioada lecţiilor de pregătire specială pentru examenul de maturitate multe din temele recapitulative sînt în parte sau chiar în întregime cunoscute de elevi. În plus, se evită supraîncărcarea muncii lor şi se asigură sistematizarea şi aprofundarea cunoştinţelor.

Prof. VLADIMIR DOGARU

In clasele I-IV

• Recapitulînd cu elevii mei din clasa a IV-a cunoştinţele predate în cursul anului şcolar, mă ocup îndeaproape şi de consolidarea deprinderilor lor de scriere corectă. Urmăresc în acelaşi timp în ce măsură respectă elevii regulile de ortografie, cît şi aspectul scrisului, estetica lui, dînd exerciţii speciale acelor elevi care scriu incorect sau neglijent.

În mod special în această perioadă a anului şcolar folosesc în aprecierea scrisului elevilor, metoda comparaţiei. Rînd pe rînd îi chem pe elevi cu toate caietele şi însemn în caietul meu de observaţii temele din ziua în care am dat calificative, pentru ca la un nou control să ştiu de unde anume să urmăresc scrierea.

Pe baza observaţiilor am programat teme recapitulative diferenţiate în funcţie de deficienţele ce se impun a fi corectate. Indicaţiile pe care le dau ţin seama de specificul fiecăreia dintre aceste deficinţe, astfel ca fiecare elev să primească un ajutor cît mai concret. În felul acesta recapitularea constituie pentru elevi şi un prilej de a-şi întări deprinderi importante de scriere, de care vor avea nevoie în toată perioada de şcolarizare ca şi mai tîrziu, în viaţă.

NICOLINA P. BĂDICI
învăţătoare la Şcoala nr. 1 din Tr. Măgurele

• Am lucrat în acest an şcolar, cu elevii clasei I „D". Ei ştiu acum să citească, să socotească, şi-au însuşit un cerc destul de larg de cunoştinţe despre lumea înconjurătoare. Cum este şi firesc, în aceste ultime săptămîni de şcoală recapitulez cu ei tot ceea ce le-am predat în cursul întregului an.

Lecţiile recapitulative de citire, de exemplu, îmi dau nu numai prilejul să consolideze deprinderile lor în domeniul citirii corecte şi expresive, dar şi să-i ajut în sistematizarea unor cunoştinţe despre şcoală, familie, anotimpuri, oraş, sat etc. De exemplu, cu prilejul lecturii textelor pe care le-am grupat în capitolul „Şcoala", voi discuta cu elevii mei despre grija partidului, a statului nostru faţă de copii, despre condiţiile care le sînt create pentru învăţătură, despre şcolile noi, frumoase şi luminoase care se construiesc pretutindeni. La tema „Anotimpuri" voi apela la cunoştinţele elevilor despre fiecare anotimp în parte, voi face împreună cu ei caracterizarea fiecăruia, aşa ca să înţeleagă legătura dintre ele.

Cît priveşte lecţiile de recapitulare cu tema „Oraşul nostru" ele se vor desfăşura pe baza unui bogat material didactic cu imagini din Capitală, ca şi a vizitării cartierului Floreasca în care se află şcoala noastră. La lecţii mă voi baza şi pe cunoştinţele elevilor dobîndite în urma vizitării unor expoziţii, a vizitelor făcute prin Capitală.

În organizarea lecţiilor de recapitulare la aritmetică, voi urmări în primul rînd ca elevii să înţeleagă în mod conştient operaţiunile aritmetice. În acest scop voi efectua cu ei, pe lîngă problemele din carte, şi probleme din viaţa practică, alcătuite special pentru lecţiile recapitulative.

GHEORGHE POPESCU
Şcoala de 8 ani nr. 10 din Bucureşti

Rezolvare experimentală

În recapitularea cunoştinţelor de fizică poate fi folosită cu succes metoda rezolvării unor probleme care dau elevilor posibilitatea să aplice practic cele studiate în decursul întregului an.

Pentru ca metoda rezolvării problemelor să dea rezultate bune, este necesar să-i orientăm pe elevi să nu le privească drept simple probleme de exercitare, ci să pornească de la analiza fenomenelor fizice expuse în enunţul lor. De aceea, atunci cînd dăm elevilor o problemă spre rezolvare, trebuie să ne asigurăm în primul rînd dacă au înţeles-o, dacă şi-au format o imagine clară asupra fenomenelor la care se referă ea şi să nu ne mulţumim doar cu cunoaşterea mărimilor date şi a celor care trebuie aflate.

Problemele de fizică date elevilor spre rezolvare în această etapă în care are loc recapitularea finală a materiei nu trebuie să fie în nici un caz probleme de simplă aplicare a unor formule, ci probleme mai dificile, care solicită executarea unor desene sau schiţe. Este indicat ca, atunci cînd este posibil, problemele să fie însoţite şi de o rezolvare experimentală. O asemenea rezolvare cer de exemplu o serie de probleme mai dificile de compunere şi descompunere a forţelor paralele, sau cele în care se aplică cunoştinţele referitoare la momentul forţelor. O problemă de acest fel este bunăoară în clasa a VIII-a problema care, prezentînd un dispozitiv de pîrghii cu ajutorul căruia se poate smulge din pămînt un pilot şi indicînd că forţa de smulgere a pilotului trebuie să fie de 5 tf, cere să se afle forţa F ce trebuie aplicată pentru a smulge pilotul şi apăsarea suportată de reazimul dispozitivului. Această problemă poate fi rezolvată experimental micşorînd proporţional dimensiunile pîrghiei şi luînd în locul forţei de smulgere de 5 tf o forţă de smulgere de 0,5 kgf.

În mod asemănător pot fi rezolvate experimental şi alte probleme, de exemplu, o problemă de genul acesteia: „Poarta unui stăvilar se găseşte în echilibru sub acţiunea următoarelor forţe: greutatea proprie G = 1 000 kgf, apăsarea apei $Q = 3\,000 \cdot \sqrt{2}$ kgf şi a contragreutăţii P. Ştiind că stăvilarul cu lungimea OA = = 3 m face un unghi de 45° cu orizontala şi că suportul forţei Q se găseşte la distanţa de 1 m faţă de O, să să afle valoarea contragreutăţii P." Problema aceasta la care elevul întîmpină greutăţi chiar şi în înţelegerea desenului, poate fi rezolvată experimental micşorînd proporţional forţele indicate şi înlocuind forţa de apăsare a apei cu una produsă prin destinderea unui dinamometru.

La clasa a IX-a este indicată folosirea aceluiaşi procedeu în cadrul problemelor referitoare la legea lui Arhimede. La fel, în clasa a X-a putem folosi metoda rezolvării experimentale a problemelor pentru consolidarea cunoştinţelor despre reţele electrice, despre legile lui Ohm şi ale lui Kirchhoff, care vor fi mai bine înţelese de către elevi dacă se rezolvă experimental unele probleme avînd ca date elementele unor circuite realizate în faţa lor. Acest procedeu cere o pregătire minuţioasă din partea profesorilor, pentru ca rezultatele obţinute pe ambele căi să ne dea valori atît de apropiate, încît să nu creăm în mintea elevilor motive de îndoială.

Rezolvarea experimentală a problemelor consumă mai mult timp decît rezolvarea prin simplu calcul. De aceea ne vom putea ocupa, firește, doar de rezolvarea experimentală a unui mic număr de probleme în clasă. Este însă foarte indicat să le folosim în recapitulare întrucît în acest fel consolidăm mult cunoştinţele şi deprinderile practice ale elevilor şi le creăm o bază solidă pentru munca lor independentă.

În ceea ce priveşte metodica propriuzisă a rezolvării problemelor de fizică, ar trebui să se aibă în vedere, după părerea mea, următoarele momente: citirea problemei, asigurîndu-se înţelegerea ei de către toţi elevii din clasă; rezolvarea calitativă a problemei fie de către elevul scos la tablă, fie cu concursul clasei (în funcţie de dificultatea ei şi de nivelul de pregătire a elevului); stabilirea sistemului de unităţi, de preferinţă sistemul internaţional, întrucît manualele şi culegerile nu exprimă încă toate mărimile fizice în acest sistem; stabilirea relaţiilor pe baza unor raţionamente prealabile (şi nu scrierea pe tablă a tuturor relaţiilor cunoscute de elevi, din care apoi să se aleagă cele necesare); aflarea rezultatului pe baza tuturor calculelor care se impun; comentarea rezultatului obţinut; confruntarea valorii obţinute pentru mărimea aflată cu datele cunoscute din practică; aproximarea rezultatului, indicîndu-se cînd se pot neglija zecimalele şi la a cîta zecimală trebuie să ne oprim în scrierea rezultatului, ca şi motivarea alegerii unei singure soluţii atunci cînd problema a condus la o ecuaţie de gradul II, cum este cazul determinării unei durate la cinematică şi interpretarea ambelor soluţii în alte cazuri, dacă ele au sens fizic.

PETRU VIERU
asistent la Institutul Pedagogic de 3 ani din Galaţi

Cu fiecare elev în parte

Fiecare zi lăsată în urmă ne aduce tot mai aproape de 13 iunie. Pentru lumea şcolară, această dată s-a înscris pe calendarul atenţiei cu litere mari. În fiecare zi, milioane de elevi şi, împreună cu ei, dascălii lor, privesc dincolo de cele cîteva săptămîni, spre 13 iunie, măsurînd, de fiecare dată, distanţa rămasă de parcurs. Nu e greu de înţeles cu ce fel de sentimente se împlineşte această scrutare în viitorul foarte apropiat: pe toţi îi însufleţeşte dorinţa de a încheia anul şcolar cu rezultate cît mai bune.

★

...„Îmi place să învăţ... şi totuşi nu învăţ cum ar trebui; în fiecare zi plec de-acasă cu hotărîrea de a contribui şi eu la creşterea prestigiului clasei... şi de multe ori mă întorc rememorînd observaţiile primite din partea tovarăşilor profesori pentru nereguli în comportarea şi ţinuta mea în timpul orelor; am promis de-atîtea ori, în discuţiile pe care le-am avut cu tovarăşul diriginte, că nu voi mai fi în situaţia ca atunci cînd se uită spre colţul în care mă aflu să-mi plec privirile... şi totuşi nu de puţine ori a trebuit încă să le plec"...

Toate acestea le spunea una din elevele mele din clasa a X-a D, într-un „colocviu cu mine însumi... în faţa clasei". Aceasta a fost tema cîtorva ore de dirigenţie din trimestrul al III-lea la clasa mea. Şi trebuie să mărturisesc că o asemenea temă a prilejuit discuţii deosebit de interesante şi utile atît pentru elevi, cît şi pentru mine, dirigintele lor.

Elevii cărora le-am cerut să ţină asemenea „colocvii" n-au fost aleşi la întîmplare: sînt tocmai elevii care prezintă „probleme". Ei şi-au dat mai bine seama, analizînd propria lor comportare, că nu e destul să doreşti, să-ţi propui sau chiar să hotărăşti ceva; pe lîngă aceasta e neapărată nevoie de voinţă spre a împlini, biruind chiar greutăţi, ceea ce ţi-ai propus, e nevoie de perseverenţă, de străduinţe continuă, toate luminate de un anumit ţel final. Eleva la care m-am referit mai sus — Mariana, cum îi spun colegii — a fost lăudată de aceştia, după „colocviu", pentru unele iniţiative valoroase, pentru maturitatea cu care analizează, de multe ori, problemele, pentru curajul cu care-şi susţine părerile. Dar ei i-au arătat, în acelaşi timp, că superficialitatea îşi pune adeseori pecetea pe munca sa, că dezinteresul faţă de unele obiecte a dus-o în situaţia de a primi note slabe şi la ameninţarea de corigenţă, că lipsurile dese de la şcoală, cu motivare sau fără, i-au îngreuiat asimilarea temeinică a cunoştinţelor.

În urma unei asemenea dezbateri, pentru Mariana, ca şi pentru ceilalţi cîţiva elevi „eroi" ai unor colocvii asemănătoare s-au conturat foarte clar direcţiile asupra cărora trebuie să stăruie spre a încheia, totuşi, cu bine anul şcolar. Toţi au ieşit mai înarmaţi din aceste discuţii, s-au simţit mai strîns legaţi de colegi, de şcoală în general, au înţeles mai adînc cît de puternic poate fi colectivul cînd acţionează unit. Şi, pentru toate acestea, au înţeles precis ce au de făcut acum, la sfîrşit de an şcolar.

Am relatat procedeul folosit la unele ore de dirigenţie pentru a scoate în evidenţă o cale de antrenare conştientă a clasei în bătălia pentru încheierea cu succes a anului şcolar. Să nu uităm însă nici migăloasa muncă zilnică a dirigintelui cu fiecare dintre elevii care au nevoie acum de un sprijin special. În clasa al cărei diriginte sînt se află, fireşte, asemenea elevi asupra cărora îmi îndrept acum în mod deosebit atenţia. Iată, de pildă, o elevă care a lipsit cam mult, fiind bolnavă. Ea întîmpină greutăţi în special la economia politică. Pierzînd o serie de lecţii, n-a mai reuşit să le înţeleagă pe celelalte, deşi învaţă destul de mult. Am sesizat acest lucru colegului meu care predă economia politică, spre a fi atent la felul în care o examinează şi spre a organiza şi cîteva ore de consultaţii pentru ea şi pentru alţi elevi.

Mă ocup îndeaproape acum de unul din elevii mei care are o situaţie specială în familie. Rămas fără tată, cu o mamă bolnavă şi cu o soră mai mică decît el, băiatul e nevoit să se ocupe el însuşi de majoritatea treburilor gospodăreşti. Acest lucru a avut urmări nefavorabile asupra rezultatelor la învăţătură. Am căutat să găsesc soluţii pentru ca măcar în această ultimă perioadă el să se poată ocupa intens de şcoală şi să promoveze clasa. Discutînd cu rudele lui, am aranjat aşa încît să poată rămîne în fiecare zi, după lecţii, două sau trei ore la şcoală pentru a-şi pregăti aici lecţiile.

Iată şi alt „caz", de data aceasta al unei eleve care repetă clasa. Anul trecut n-a putut promova din cauza prea multor absenţe de la şcoală şi a dezinteresului faţă de învăţătură. La începutul acestui an a venit hotărîtă să nu reediteze situaţia. Şi a început-o bine în primul trimestru. Eforturile au mers însă în descreştere. O traiectorie similară a înregistrat şi interesul manifestat de familie faţă de situaţia elevei. Deşi m-a preocupat permanent situaţia ei, deşi am discutat cu părinţii, rezultatele în momentul de faţă nu sînt cele aşteptate deoarece, cu toate insistenţele şcolii, dezinteresul părinţilor a rămas neclintit şi el s-a transmis şi elevei. Starea în care se află mai poate fi schimbată totuşi, în bine. În această direcţie se îndreaptă străduinţile mele. Vom chema pe părinţi la şcoală, în cabinetul directorului şi, în prezenţa cîtorva din membrii colectivului de părinţi, vom sta de vorbă cu ei, arătîndu-le cu toată seriozitatea situaţia fiicei lor, căreia încă un an de şcoală pierdut îi poate compromite viitorul. Împreună cu profesorii de specialitate, am organizat pentru această elevă ore speciale de meditaţii, ca să-i dăm posibilitatea să recupereze ceea ce nu a învăţat la timp în trimestrul al doilea şi în prima parte a trimestrului III. Pregătirea pentru teze ne este în această direcţie de mare folos.

Am ales doar cîteva exemple dintr-o clasă de 40 de elevi şi menţionarea lor a dat expresie unei infime părţi a frămîntărilor de profesor diriginte înaintea sfîrşitului de an şcolar. Succesele la care ne conduc asemenea frămîntări ne dau satisfacţii de nepreţuit.

Prof. GH. ŞOVU
Şcoala medie Nr. 39 Bucureşti

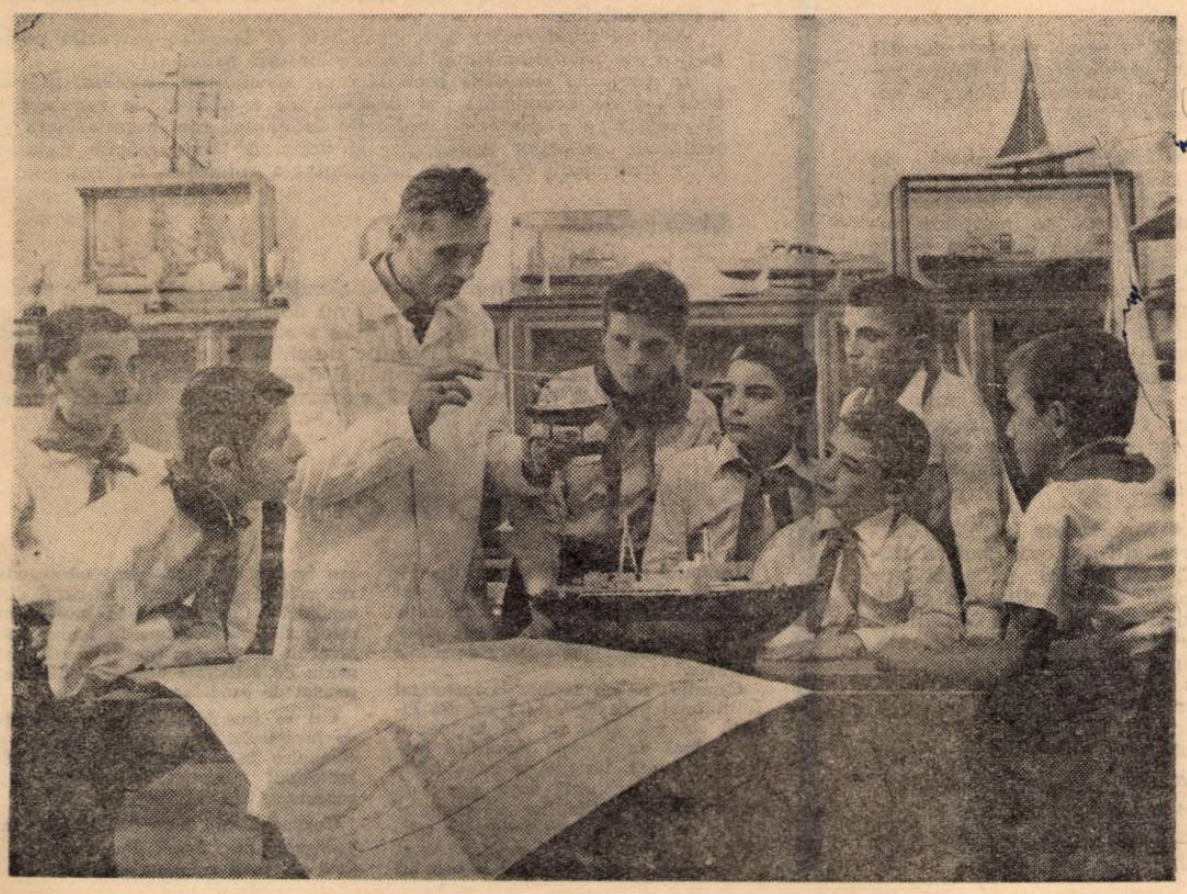

La cercul de navomodele de la Palatul pionierilor din Capitală

Visul devine faptă

Cu patru ani în urmă, cînd a început să lucreze ca diriginţă la clasa a VIII-a „B" a Şcolii medii nr. 3 din Bacău, tovarăşa profesoară Tiberia Stan îşi nota într-un caiet rezultatele unei anchete: Miron Mariana — energetician, Stoica Florin — inginer, Lungu Constantin — profesor de română, Rusu Cornelia — naturalistă, Creţu Alecu — agronom, Gurău Marian — geolog.

Erau deocamdată vise, dar elevii ştiau să viseze frumos.

I-a urmărit, apoi, an de an. La cursuri în activităţile extraşcolare, acasă. A observat cum se pregătesc, cum răspund la lecţii, cum îşi însuşesc cunoştinţele de care vor avea nevoie în profesiunea aleasă. A stat de vorbă, adeseori, şi cu părinţii lor. Şi de fiecare dată a stimulat pasiunea elevilor, le-a insuflat încredere în forţele lor. An de an însemnările privitoare la fiecare elev se îmbogăţeau cu observaţii noi, care conturau tot mai precis profilul viitorilor absolvenţi.

... Oră de dirigenţie la clasa a XI-a „B". Se discută despre intensificarea pregătirilor în scurtul timp care a mai rămas pînă la examenul de maturitate, despre drumurile pe care vor merge cei 30 de elevi ai clasei. E o discuţie cu adevărat pasionantă: fiecare susţine, cu „argumente zdrobitoare" că profesiunea lui e „cea mai frumoasă".

Pentru cîteva momente, diriginta e furată de amintiri. Gîndul o poartă cu patru ani în urmă. „Acum elevii mei sînt şi mai hotărîţi decît erau în clasa a VIII-a, căci acum şi-au verificat înclinaţiile, şi-au dat mai bine seama de posibilităţile lor" — îşi spune ea. Şi încearcă un îndreptăţit sentiment de mîndrie că ea i-a ajutat să păşească ferm pe drumul care le este cel mai potrivit. Cu un gest uşor scoate din mapă un caiet cu coperte îngălbenite de vreme. Iată, Stoica Florin va urma politehnica, Lungu Constantin filologia, Rusu Cornelia e şi mai pasionată pentru ştiinţele naturale, iar Creţu Alecu, băiatul acesta vioi, care păstrează încă în surîs voioşia copilăriei petrecute în satul natal, va urma agronomia.

Toţi cei 30 de elevi şi-au făurit visuri frumoase şi, în curînd, vor porni pe calea transformării visurilor în fapte.

A. ION

Răspunderi comune

Era într-o după amiază, acum vreo două luni, spre sfîrşitul trimestrului al doilea. La Şcoala medie nr. 2 „Fraţii Buzeşti" din Craiova sunase clopoţelul, vestind încheierea zilei de muncă. În cancelaria rămasă pustie, un singur profesor — Marian Dricu, dirigintele clasei a IX-a „B" — stătea aplecat asupra unei foi de hîrtie; o scrisoare pe care o scria tatălui a doi din elevii lui.

„Stimate tovarăşe Ciucă — suna scrisoarea — cei doi fii ai dv., elevii mei, mă nemulţumesc. Sînt capabili, dar nu muncesc îndeajuns. Am nevoie şi de sprijinul dv..." Şi scrisoarea continua relatînd situaţia la învăţătură a fraţilor Ion şi Titu Ciucă, informîndu-l pe părinte ce note au, la ce discipline sînt mai slab pregătiţi.

Curînd se prezentă la şcoală mama fraţilor Ciucă, colectivistă la Melineşti, lîngă Craiova.

— Da, am primit scrisoarea, dar... ştiţi, tovarăşe profesor, o medie sau două sub nota de trecere prezintă chiar aşa un pericol?

Dirigintele a stat mai mult de vorbă cu tovarăşa Ciucă, explicîndu-i că o medie care nu asigură promovarea este rezultatul notelor proaste luate de-a lungul unui întreg trimestru. Ceea ce înseamnă că un trimestru întreg băieţii ei au neglijat însuşirea unor materii şi că aceste goluri se recuperează greu. Părea că a convins-o.

Dar nu peste mult timp, pe adresa şcolii a sosit şi o scrisoare din partea tovarăşului Ciucă, muncitor zootehnist la o gospodărie de stat. Îşi cerea scuze că nu poate veni personal: nu-şi putea părăsi locul de muncă nici pentru cîteva ceasuri. Dar îşi arăta nedumerirea că nu fusese informat despre felul în care învaţă copiii săi.

Aşadar, iată cum stăteau lucrurile: mama, mai îngăduitoare, ascundea tatălui activitatea şcolară a copiilor. Iar ei, simţindu-se „înţeleşi", nu-şi făceau cum trebuie datoria. Dirigintele n-a putut rămîne nepăsător. De atunci, corespondenţa sa către părinţii fraţilor Ciucă a fost făcută, ca să spunem aşa, în dublu exemplar: o scrisoare mamei şi alta tatălui. La rîndul lor, cu sprijinul dirigintelui, părinţii s-au pus de acord şi au stabilit o unitate de cerinţe faţă de copiii lor, în care îngăduinţa nu şi-a mai găsit loc. Avînd sprijinul părinţilor, profesorului i-a fost mai uşor să-şi îndrepte elevii.

Profesorul Marian Dricu a învăţat din propria lui experienţă că sprijinul părinţilor este indispensabil în munca cu elevii. El şi-a dat seama nu o dată că rezultatele pe care le obţin copiii la învăţătură, ca şi comportarea lor, nu dovedesc numai propriile lor străduinţi (sau lipsa acestora), ci şi exigenţa sau lipsa de exigenţă a părinţilor faţă de fiii lor, concordanţa dintre cerinţele lor şi cele ale şcolii.

Iată, de pildă, situaţia elevei Gheorghiţa Breşteanu. Ce s-ar fi făcut dacă n-ar fi găsit înţelegerea părinţilor?

Gheorghiţa, care îi este elevă din clasa a VIII-a, a fost multă vreme fruntaşă la învăţătură. Şi, dintr-o dată, au început să se adune în catalog, în dreptul numelui ei, note mai slabe. Ce se întîmplase? Cercetînd mai în amănunt situaţia, dirigintele a aflat: schimbase gazda la care stătuse înainte. Acum, la noua gazdă, locuia împreună cu alte cinci eleve. Şi după amiaza, cînd se adunau, aveau loc adevărate petreceri: se cînta, se spuneau glume, se făcea „schimb de experienţă" în materie de modă. Cînd să mai înveţe? Vizitînd-o la gazdă, dirigintele, care nimerise în toiul unei asemenea „petreceri" îşi dădu seama că situaţia aceasta primejduieşte serios pregătirea elevelor. Atunci apelă la părinţi. La început se lovi de o oarecare împotrivire: gazda era aproape de şcoală, avantajoasă din punct de vedere material. Dirigintele însă insistă. În special acum, în ultimul trimestru, Gheorghiţa avea nevoie de liniştе pentru a recapitula materia, pentru a absolvi clasa la nivelul la care se prezentase în anii precedenţi. Argumentele fiind puternice, dirigintele îi convinse pe părinţi.

Dar cîte situaţii nu se prezintă în colectivul unei clase? Cei aproape 40 de elevi ai tovarăşului Dricu sînt la vîrsta cînd îşi formează personalitatea, cînd întîmpină numeroase probleme cărora trebuie să le dea o rezolvare. Uneori părinţii nu-i ajută în această direcţie, alteori iau măsuri arbitrare, care jignesc sensibilitatea tinerilor. Toate acestea se oglindesc imediat în comportarea elevilor, au repercusiuni asupra felului în care învaţă aceştia. Cunoaşterea unor asemenea situaţii, prevenirea sau îndreptarea lor sînt de aceea preocupări permanente ale dirigintelui. El discută deseori, în şedinţele cu părinţii, despre aceste aspecte ale educării copiilor şi trebuie spus că părinţii îl ascultă întotdeauna cu interes şi îi urmează sfatul.

Acum, cînd se apropie încheierea anului şcolar, dirigintele a convocat din nou o şedinţă cu părinţii. La ordinea de zi: recapitularea materiei, organizarea judicioasă a timpului liber. Discuţiile n-au fost purtate în general. Unii părinţi au fost sfătuiţi să limiteze copiilor lor timpul afectat sportului, alţii, dimpotrivă, să vegheze ca elevii să nu înveţe cît e ziua de lungă, ci şi să se recreeze. Sfaturile au fost date pornindu-se de la cunoaşterea fiecărui elev în parte, de la situaţia lui reală. La şedinţă au fost invitaţi toţi profesorii care predau la clasa a IX-a „B". Fiecare din ei a făcut cunoscute şi părinţilor îndrumările date elevilor în vederea recapitulării, pentru ca aceştia să ştie cum să le supravegheze studiul. Rezultatele şedinţei au şi început să se arate: majoritatea elevilor învaţă cu seriozitate pentru teze, se prezintă bine pregătiţi la cursuri.

M. ANDREI

CONCURS
DE CREAŢII LITERARE

În scopul stimulării creaţiei literare a membrilor corpului didactic, Ministerul Învăţămîntului prin „Gazeta învăţămîntului" organizează între 15 mai—15 sept. 1964 un concurs de lucrări în proză — schiţe, povestiri, reportaje literare.

Se vor acorda următoarele premii şi menţiuni :

- **— un premiu I — în valoare de lei 3 500**
- **— un premiu II — în valoare de lei 2 000**
- **— două premii III — a cîte 1 000 lei**
- **— cinci menţiuni a cîte 500 lei.**

Lucrările prezentate la concurs vor avea ca temă viaţa din şcoală, cu multiplele ei aspecte ; vor oglindi munca ce se desfăşoară în învăţămîntul nostru pentru a educa tînăra generaţie în spiritul comunismului, pentru a o pregăti să participe activ la desăvîrşirea construcţiei socialismului şi la construirea societăţii comuniste ; vor scoate în lumină frumuseţea muncii de educator, devotamentul şi pasiunea cu care muncesc oamenii şcolii ; vor reliefa profilul moral al omului crescut şi educat în şcoala noastră nouă.

Lucrările vor avea între cinci şi zece pagini şi vor fi inedite.

Pot participa la concurs membri ai corpului didactic.

Manuscrisele vor fi trimise la redacţia „Gazetei învăţămîntului", Bucureşti, Piaţa Scînteii, cel mai tîrziu pînă la data de 15 septembrie 1964.

Fiecare manuscris va fi însoţit de următoarele specificări : numele şi pronumele autorului, şcoala la care lucrează, localitatea unde domiciliază, strada şi numărul.

Lucrările considerate mai valoroase vor fi publicate în „Gazeta învăţămîntului" pe măsura sosirii lor. Ministerul Învăţămîntului va putea include aceste creaţii în manualele şcolare.

Sesiune ştiinţifică

Recent, cu prilejul împlinirii a 10 ani de activitate, filiala din Orăştie a Societăţii de Ştiinţe Naturale şi Geografie din R.P.R. a organizat o interesantă şi reuşită sesiune ştiinţifică de comunicări şi referate. Au participat profesori din regiunea Hunedoara, specialişti de la Staţiunea experimentală horticolă din Geoagiu, de la Trustul minier Deva, de la Direcţia regională a economiei forestiere Deva, cadre didactice universitare din Cluj, Timişoara şi Bucureşti.

În plenară s-au prezentat lucrări referitoare la realizările ştiinţelor biologice, geologice şi geografice din ţara noastră în anii puterii populare. Au urmat apoi comunicări şi referate pe secţii, pe probleme de biologie, agrobiologie, ecologie, fiziologie vegetală şi animală, precum şi de geologie, geofizică, geografie fizică şi economică. De asemenea, s-au prezentat comunicări şi referate asupra diferitelor aspecte ale predării ştiinţelor naturale, agriculturii şi geografiei în şcoală.

Acad. prof. Eugen Pora, membru în consiliul de conducere a S.S.N.G., care a condus lucrările sesiunii, a prezentat o comunicare pe marginea cercetărilor expediţiei hidrobiologice pe vasul „Viteaz", la care a participat anul trecut.

Pentru toţi participanţii la sesiune lucrările acesteia au constituit un prilej de bogată şi variată informare ştiinţifică, stimulîndu-le interesul pentru munca de cercetare ştiinţifică pe probleme de specialitate şi metodice.

La plantarea puieţilor

Din lagăr de peste hotare

• *Reforma şcolară în Algeria* a adus o nouă organizare a şcolilor şi noi programe de învăţămînt. Se urmăreşte să se înlăture urmele colonialismului şi să se pregătească noile generaţii într-un spirit algerian. În acest scop, ca primă măsură s-a hotărît înlocuirea limbii franceze, ca limbă de predare, cu limba arabă. Limba franceză se învaţă ca limbă străină. În lipsă de profesori care să cunoască limba arabă, s-a făcut apel la celelalte ţări arabe. Noile şcoli normale din Algeria vor pregăti în cîţiva ani personalul didactic necesar de origină algeriană. La cultura franceză nu se renunţă, dar se urmăreşte să se dezvolte la elevi acele calităţi permanente şi valabile ale culturii franceze care s-au evidenţiat la scriitorii progresişti din secolul al XVIII-lea pînă în zilele noastre, şi anume simţul logicii şi ideilor clare, probitatea intelectuală şi gustul pentru frumos.

• *Biblioteca pedagogică din Danemarca* a fost întemeiată în 1887, odată cu muzeul pedagogic al acestei ţări. La început biblioteca achiziţiona orice fel de cărţi necesare instruirii profesorilor. Din 1929 ea a căpătat un caracter strict pedagogic, achiziţionînd toate cărţile şi revistele de pedagogie, psihologie pedagogică, psihologia copilului şi a tineretului. Astăzi, biblioteca are un fond de 150 000 de volume, printre care şi cărţi străine. De asemenea, biblioteca primeşte anual 550 de periodice străine.

• *Alfabetizarea populaţiei din Ecuador* a fost prevăzută, — ca şi alfabetizarea populaţiei din alte ţări foste colonii — în programul de activitate al U.N.E.S.C.O.-ului. În Ecuador 30 la sută din populaţia adultă este total analfabetă. La aceasta se adaugă un număr ridicat din populaţie cu o cultură elementară submediocră. Campania de alfabetizare întreprinsă de U.N.E.S.C.O. se va desfăşura în mod sistematic, timp de zece ani.

• *Bugetul învăţămîntului din Argentina* a fost redus în anul 1963 cu 28 milioane de dolari, ceea ce a provocat un vehement protest din partea profesorilor, care au arătat în ce stare precară se găseşte învăţămîntul. Reducerea bugetului în acest an este cu atît mai gravă cu cît el fusese redus la minimum încă din octombrie 1962.

• *Învăţători şomeri în Mexic.* Cu toată nevoia de cadre didactice, în Mexic există totuşi 15 000 de învăţători şomeri. Această cifră va creşte la sfîrşitul anului la 21 000, deoarece din cei 11 000 de absolvenţi ai şcolilor normale numai 5 000 vor putea să capete posturi. Somajul învăţătorilor se explică prin lipsa de şcoli, în timp ce milioane de copii rămîn neşcolarizaţi. Şcolile rurale nu funcţionează decît cu două şi trei clase.

• *Comisia de igienă a Universităţii din San Paolo* a stabilit că 200 000 de copii mor anual în Brazilia din cauza lipsei de hrană şi a condiţiilor de trai cu totul insuficiente. Din pricina aceasta, frecvenţa în şcoli este foarte redusă, iar învăţămîntul stagnează. Corpul didactic a semnalat autorităţilor şcolare această stare şi a propus măsuri de remediere spre a se asigura formarea unor generaţii sănătoase şi instruite.

CORESPONDENŢA

BRAD

• În vederea orientării profesionale a elevilor de clasa a XI-a, colectivul didactic al Şcolii medii din Brad organizează diverse acţiuni interesante, instructive. Bunăoară, nu de mult, după cum ne scrie corespondentul nostru **E. Toma,** viitorii absolvenţi s-au întîlnit cu Eroul Muncii Socialiste, oţelarul Ştefan Tripşa, care le-a vorbit despre munca entuziastă a oţelarilor de la Hunedoara, despre rezultatele pe care le dobîndesc aceştia, despre angajamentele pe care şi le-au luat în cinstea marii sărbători de la 23 August. Întîlnirea cu Eroul Muncii Socialiste i-a făcut pe elevi să înţeleagă mai profund frumuseţea muncii în producţie.

BUCUREŞTI

• Corespondentul nostru **O. Ioniţă,** ne scrie că pedagogii Şcolii de 8 ani nr. 75 din Capitală au intensificat acum, în ultima etapă a anului de învăţămînt, legătura cu părinţii. La lectoratele cu părinţii, organizate pe grupe de clase paralele, s-au prezentat în această perioadă teme cum sînt : „Cum să ne ajutăm copiii la învăţătură", „Frecvenţa regulată a elevilor, ajutor de bază în ridicarea nivelului la învăţătură" etc.

GALAŢI

• Pentru a veni în sprijinul maiştrilor care lucrează în şcolile medii — ne scrie tov. **C. Ungureanu** — cercul pedagogic în care sînt cuprinşi aceştia organizează acţiuni specifice muncii lor. Astfel, membrii cercului au putut urmări lecţii demonstrative, din care au desprins o serie de procedee valoroase, menite să asigure o mai mare eficienţă predării.

DAGÎŢA-NEGREŞTI

• Tov. **Ioan Trifon,** directorul Şcolii din satul Piscul Rusului, ne informează că printre temele care au făcut obiectul dezbaterilor din cadrul unei şedinţe de lucru organizate cu profesorii din comuna Dagîţa se numără problema deosebit de actuală a organizării excursiilor şi vizitelor. Discutarea ei i-a ajutat pe participanţii la şedinţă să vadă ce măsuri trebuie să ia încă de pe acum pentru reuşita excursiilor şi vizitelor care vor fi efectuate cu elevii în timpul vacanţei, ce condiţii pedagogice trebuie avute în vedere pentru sporirea eficienţei lor.

RÎNZEŞTI-BÎRLAD

• Într-o scrisoare în care ne arată pe larg cum se preocupă colectivul didactic al Şcolii generale de 8 ani din această comună de ridicarea nivelului la învăţătură al elevilor, tov. **Teodor Hardon** ne relatează unul din procedeele folosite în vederea cît mai bunei cunoaşteri de către directorul şcolii a vieţii colectivelor de elevi. Este vorba, anume, de „ora directorului", în care acesta stă de vorbă periodic cu elevii cîte unei clase despre activitatea şi preocupările lor. Din aceste discuţii directorul nu numai că reuşeşte să-i cunoască mai bine pe elevii şcolii, dar află şi ce greutăţi au ei în muncă, putînd determina astfel măsuri de înlăturare a rămînerii în urmă la învăţătură.

LIPOVA

• În această perioadă — ne scrie prof. **Romulus Şiclovan** — în atenţia colectivului secţiei de învăţămînt a raionului Lipova stă problema încheierii cu succes a anului şcolar. În acest sens în raion s-au desfăşurat o serie de acţiuni metodice colective prin care directorii şcolilor şi cadrele didactice au primit îndrumări în vederea desfăşurării muncii în ultima etapă a cursurilor.

Astfel, în ziua de 5 mai 1964, la Şcoala generală de 8 ani din comuna Alioş a avut loc o şedinţă cu directorii şcolilor generale de 8 ani şi ai şcolii medii din raion în care s-au dezbătut temeinic problema recapitulării materiei şi sarcinile directorilor pentru îndrumarea cadrelor didactice în acest domeniu. Participanţii au putut cerceta o serie de planuri privind recapitularea finală a materiei, au asistat la lecţii deschise de repetare şi sistematizare a cunoştinţelor.

Acţiuni similare au fost organizate şi de către cercurile pedagogice ale învăţătorilor şi profesorilor din raion.

În prezent, comisiile metodice pe specialităţi stabilesc măsuri concrete de organizare şi desfăşurare a muncii de repetare şi sistematizare a materiei, valorificînd experienţa popularizată în şedinţele cercurilor pedagogice şi aplicînd îndrumările date de către inspectorii secţiei de învăţămînt a raionului Lipova.

TIMIŞOARA

• În comuna Gelu din raionul Sînnicolaul Mare, ne scrie profesorul **L. Dunajecz,** s-a desfăşurat nu de mult un schimb de experienţă între diriginţi. Cu acest prilej s-au purtat discuţii însufleţite şi a avut loc o oră de dirigenţie deschisă la clasa a VII-a de la Şcoala de 8 ani din Gelu. Schimbul de experienţă a fost util, dînd participanţilor posibilitatea să cunoască metode bune de muncă educativă.

CONCURS

Institutul pedagogic de 3 ani din Piteşti anunţă scoaterea la concurs a postului de conferenţiar, poziţia 2 din statul de funcţiuni, disciplina fiziologia plantelor şi microbiologie, catedra de ştiinţe naturale.

Cererile se vor înainta la rectoratul Institutului pedagogic de 3 ani din Piteşti, str. Gh. Doja nr. 41, în termen de o lună de la data publicării prezentului anunţ, însoţite de următoarele acte : copie legalizată după actele de studii ; lucrările ştiinţifice ale candidatului ; certificat de caracterizare a activităţii profesionale şi obşteşti, eliberat de instituţia (întreprinderea) la care îşi are funcţia de bază, sau recomandarea şefului de catedră în cazul cînd candidatul funcţionează în învăţămînt; certificatul de vechime în muncă, eliberat de unitatea în care lucrează ; memoriu de activitate didactico-ştiinţifică, semnat de candidat.

Cei ce funcţionează într-o instituţie de învăţămînt superior sînt obligaţi să comunice în scris, rectorului sau directorului acesteia, înscrierea la concurs.

Concursul va avea loc la Institutul pedagogic de 3 ani din Piteşti, la o dată ce va fi anunţată ulterior.

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA : Bucureşti. Piaţa Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poştale, factorii poştali şi la difuzorii voluntari din unităţile de învăţămînt. Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii, Piaţa Scînteii Bucureşti.

40132

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Gazeta ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Anul XVI nr. 756 | vineri 22 mai 1964 | 8 pagini 25 bani

Seriozitate, concentrare — expresia elevului din fotografie este o imagine a atitudinii pe care o manifestă întreg tineretul școlar din țara noastră, îndrumat de cadrele didactice, în aceste zile hotărîtoare ale sfîrșitului de an.

Prima fișă de cititor

Săltîndu-se pe vîrfuri, Călin deschide ușa mare a bibliotecii. Intră într-o sală dar, descumpănit, nu știe încotro s-o apuce. E o sală mare, plină de cărți, cum n-a mai văzut niciodată. Pînă la urmă, își ia inima în dinți și pornește printre culoarele înguste. Dar iat-o și pe bibliotecară. Se tot uită la titlurile unor volume și tot scrie ceva într-un registru.

— Tovarășă bibliotecară — începe Călin — vreau o carte.

— Dar știi să citești? — îl întreabă bibliotecara, zîmbind, pe noul cititor.

— Eu ? Sigur că da. Aproape că am terminat cartea de citire.

Curînd, bibliotecara completează prima fișă de cititor a lui Călin și înscrie pe ea prima carte. In aceeași zi, în sala plină de cărți, biblioteca Școlii medii din Tîrgu Lăpuș a fost vizitată de alți și alți elevi din clasa I.

Iar într-una din zile, la școală s-a organizat o serbare închinată „primei fișe de cititori" a școlarilor din clasa I, intrați acum, după ce au învățat tainele slovelor, în rîndurile prietenilor cărții. De data aceasta, pe scenă erau numai „artiști" din prima clasă. In culise, emoționate ca și micii artiști, învățătoarele. Iar în sală — elevi din celelalte clase, profesori și părinți.

Serbarea a început.

— Voi citi povestirea „Cioc, cioc", de Emil Gîrleanu — anunță deodată un prichindel de pe scenă. Și pornește, la început cu glas sugrumat, apoi din ce în ce mai sigur, să citească. Se descurcă bine: nu mai lungește silabele, nu se mai poticnește, așa cum se poticnea, cu cîteva luni în urmă, cînd citea doar o propoziție sau o frază. Totul i se pare acum simplu, ușor. Din cînd în cînd aruncă spre culise cîte o privire, „Merge bine, bravo!" îl încurajează de acolo învățătoarea.

Apoi, rînd pe rînd, în sală se aud alte și alte povești îndrăgite de toți copiii: „Harap Alb", „Cenușăreasa", „Albă ca zăpada", „Capra cu trei iezi" și multe poezii.

Serbarea „primei fișe de cititor" n-a constituit numai o trecere în revistă a succeselor dobîndite pînă acum de micii iubitori ai cărții, ci și un îndemn pentru ei de a nu se depărți niciodată de acest prieten de nădejde.

M. R.

În sprijinul încheierii cu succes a anului școlar

Convorbire cu tov. C. Paraschivoiu, președintele Comitetului sindicatului lucrătorilor din învățămînt-Petroșani

Ultima lună a primăverii aduce în școli, an după an, efervescența legată de pregătirea încheierii cursurilor. Elevi, profesori, inspectori, părinți — toți sînt preocupați de problemele încununării cu succes a muncii desfășurate de-a lungul celor trei trimestre.

La bunul mers al activității școlilor în această ultimă și atît de importantă etapă a anului școlar aduc o contribuție de seamă sindicatele lucrătorilor din învățămînt, care mobilizează pe membrii lor la o muncă însuflețită, bogată în roade, dîndu-le în același timp un ajutor concret în cît mai buna organizare a recapitulării, în pregătirea viitorilor absolvenți

Pentru a afla ce acțiuni organizează în această etapă, în sprijinul pedagogilor, comitetul sindicatului lucrătorilor din învățămînt din Petroșani, un redactor al gazetei noastre a purtat o convorbire cu tovarășul Constantin Paraschivoiu, președintele acestui comitet.

Intrebare : Care sînt principalele obiective spre care și-a concentrat atenția în etapa actuală comitetul sindicatului ?

Răspuns: Ținînd seama de faptul că principala sarcină care stă în prezent în fața școlilor o constituie intensificarea tuturor eforturilor pentru ca rezultatele încheierii anului școlar să fie cît mai bune, comitetul sindicatului nostru a orientat activitatea birourilor grupelor sindicale în direcția sprijinirii conducerii școlilor pentru realizarea unor obiective cum sînt parcurgerea la timp a întregii materii prevăzute în programele școlare, însușirea temeinică a cunoștințelor de către elevi, pregătirea minuțioasă a orelor de recapitulare, a lecțiilor de sinteză etc. În cele mai multe școli aceste sarcini importante sînt realizate cu succes. Recapitularea materiei, de pildă, a fost bine organizată, profesorii preocupîndu-se de asigurarea revederii sintetice a materiei, formulînd subiecte care cer din partea elevilor cunoștințe de fond, o judecată clară și profundă. Lecțiile recapitulative leagă cunoștințele teoretice de nevoile vieții, ale producției, au un bogat conținut educativ.

Intrebare : Ce acțiuni au întreprins birourile grupelor sindicale în vederea sprijinirii cadrelor didactice ?

Răspuns : O experiență bună în acest domeniu există la Școala generală de 8 ani nr. 1. Aici, biroul grupei sindicale a sprijinit conducerea școlii în organizarea unei consfătuiri pentru răspîndirea metodelor folosite de cadrele didactice cu mai multă experiență. Pe baza rezultatelor bune obținute în munca instructiv-educativă ca efect al acestei acțiuni, comitetul sindicatului a indicat și altor birouri ale grupelor sindicale folosirea unor asemenea forme. La Școala generală de 8 ani nr. 4, bunăoară, profesorii de lucrări practice, de desen, de educație fizică și de muzică, mobilizați de grupa sindicală, au sprijinit învățătorii prin ținerea unor lecții deschise la clasele I și a IV-a.

La Școala medie, biroul grupei sindicale a antrenat activ cadrele didactice în vederea pregătirii examenului de maturitate. În acest scop s-au organizat comunicări pentru profesorii de limba romînă, de matematică, de biologie etc., așa ca aceștia să poată rezolva cu succes problemele legate de buna pregătire a elevilor pentru examenele de maturitate și de admitere în învățămîntul superior.

Intrebare : Cum se preocupă comitetul în această perioadă de îmbunătățirea condițiilor de muncă ale membrilor lui ?

Răspuns : Birourile grupelor sindicale au primit indicația să dea o deosebită atenție problemelor legate de înlăturarea supraîncărcării cadrelor didactice. În acest sens, încă de la începutul trimestrului al III-lea au fost revizuite sarcinile obștești ale membrilor de sindicat. Comitetul urmărește ca măsurile luate pe această linie să fie respectate întocmai la fiecare școală. Această acțiune a dat rezultate bune. Cadrele didactice au dobîndit posibilitatea de a acorda un timp mai mare pregătirii lecțiilor. Acest lucru s-a răsfrînt în mod pozitiv asupra nivelului calitativ al predării și, cum e firesc, a făcut să crească numărul elevilor cu note bune și foarte bune.

Intrebare : Cum ajută comitetul sindicatului cadrele didactice care se prezintă la examenele de definitivat și la cele de grad ?

Răspuns : Concomitent cu sprijinirea conducerii școlilor în vederea încheierii cu succes a anului școlar, comitetul sindicatului a acționat, prin mijloacele ce-i stau la dispoziție, și în această direcție. Astfel, biblioteca sindicatului a pregătit bibliografii și a pus la dispoziția cadrelor didactice înscrise la aceste examene materialele necesare. De asemenea, au fost organizate unele discuții cu prilejul cărora cadrele cu bogate cunoștințe didactice au împărtășit experiența lor colegilor înscriși la examene. De asemenea, birourile grupelor sindicale din fiecare școală se preocupă de crearea unor condiții bune pentru învățătorii și profesorii ce urmează să se prezinte la examene, așa ca aceștia să se poată pregăti temeinic.

În perioada scurtă care a mai rămas pînă la sfîrșitul anului, comitetul sindicatului va intensifica și mai mult sprijinul pe care îl acordă membrilor săi, pentru ca rezultatele cu care se va încheia acest an școlar să constituie succese demne de mărețul eveniment pe care îl întîmpină întregul nostru popor — cea de a XX-a aniversare a eliberării patriei.

Condiţii bune de studiu

La fel cu întregul nostru învăţămînt, învăţămîntul din Dobrogea, desfăşurîndu-se în strînsă legătură cu intensa activitate socială, politică şi economică ce are loc în regiune, a cunoscut în anii puterii populare o înflorire fără precedent. Aici funcţionează 34 de şcoli medii (faţă de 5 cîte existau înainte de 1948) şi 413 şcoli generale de 8 ani. Corespunzător cerinţelor privind pregătirea profesorilor necesari acestei vaste reţele de şcoli, în continuă dezvoltare, în anul 1961 a fost înfiinţat la Constanţa Institutul pedagogic de 3 ani, care numără în prezent, în cadrul celor patru facultăţi ale sale (de matematică, de fizică-chimie, de ştiinţe naturale şi agricole, de filologie) 765 de studenţi înscrişi la cursurile de zi şi la secţiile fără frecvenţă. La sfîrşitul acestui an universitar, institutul va da prima promoţie de absolvenţi.

Încă de la început o preocupare de căpetenie a conducerii institutului a fost de a asigura studenţilor condiţii cît mai bune de studiu. Eforturilor noastre li s-a adăugat sprijinul substanţial al organelor locale de partid şi de stat şi al Ministerului Învăţămîntului. E destul să spunem în acest sens că numai pentru dotarea localului cu mobilier şi utilaje, aparate etc. s-au alocat peste 2 300 000 lei.

Ca urmare a grijii manifestate pentru dotarea institutului, în cadrul acestuia s-au creat condiţii dintre cele mai bune pentru pregătirea studenţilor. Catedra de fizică a Facultăţii de fizică-chimie, de exemplu, dispune de 9 laboratoare cu secţii de specialitate, în care se pot efectua lucrări de mecanică, acustică, aplicaţii termo-mecanice, de electricitate şi electronică, de optică şi spectroscopie, de fizică atomică şi moleculară. Catedra de chimie dispune de 3 laboratoare pentru efectuarea lucrărilor de chimie organică, anorganică, biochimie, chimie fizică, chimie industrială şi chimizarea agriculturii.

La rîndul ei, Facultatea de ştiinţe naturale şi agricole pune la dispoziţia studenţilor săi 8 laboratoare cu secţii de specialitate. În laboratorul de geologie şi paleontologie s-a adunat o colecţie bogată de roci, minerale, fosile şi tipuri de soluri, dintre care unele deosebit de valoroase prin raritatea lor. La acestea se adaugă un mare număr de planşe şi fotografii originale, care reprezintă diferite fenomene geologice din ţară şi străinătate. Laboratorul de botanică, aflat încă în curs de dotare, posedă de pe acum un ierbar bogat în care este cuprinsă şi preţioasa colecţie „Flora exiccata" a Romîniei. Au fost montate sub sticlă alge marine, licheni, raritaţi floristice, plante caracteristice diferitelor medii de viaţă şi principalii componenţi ai florei rezervaţiilor naturale dobrogene. În curînd laboratorul va primi din partea botaniştilor ieşeni o colecţie de 6 000 plante indigene şi exotice şi va începe schimburi de material cu cîteva instituţii botanice din străinătate. Plantele vii necesare lucrărilor practice şi pentru diferite demonstraţii sînt cultivate în sera afectată laboratorului.

În vitrinele, devenite neîncăpătoare, ale laboratorului de zoologie sînt depozitate mai bine de 1 500 de exponate, conservate în borcane sau naturalizate, precum şi o colecţie alcătuită din aproape zece mii de insecte. Astfel, studenţii pot studia reprezentanţi caracteristici ai faunei acvatice şi terestre din toate regiunile globului, începînd cu cele polare şi sfîrşind cu cele ecuatoriale. Acest bogat şi variat material didactic a fost colectat şi preparat de personalul didactic care lucrează în cadrul laboratorului, de studenţi şi laboranţi. Un aport preţios au dat un grup de marinari din flota noastră comercială şi de pescuit prin donaţii de piese exotice, colecţionate în călătoriile lor. Ne-am bucurat, de asemenea, de sprijinul Muzeului „Gr. Antipa" din Capitală. În sfîrşit, parte din material a fost obţinut, prin schimb, de la instituţii de specialitate de peste hotare. Existenţa atelierului de naturalizare, înfiinţat recent pe lîngă laboratorul de zoologie, va contribui, desigur, la îmbogăţirea colecţiilor.

Se află în plină organizare cîteva laboratoare pentru disciplinele agricole, în care studenţii efectuează lucrări practice de agrofitotehnie, horti-viticultură şi zootehnie. Ei au, de asemenea, posibilitatea de a lucra în secţiile Staţiunii experimentale Dobrogea.

Anul acesta a luat fiinţă în cadrul institutului nostru un laborator de anatomie şi fiziologie a omului, care se va dezvolta împreună cu laboratorul de microbiologie. Se va completa în curînd şi dotarea laboratorului de fiziologie vegetală.

O importantă contribuţie o aduc la buna pregătire a studenţilor instalaţiile de cineficare existente la institut, cu ajutorul cărora se pot proiecta filme normale şi de 16 mm. Laboratorul de foto-cineficare a fost dotat cu întreaga aparatură necesară efectuării lucrărilor practice ale studenţilor şi confecţionării dispozitivelor care sînt folosite la ilustrarea cursurilor. El posedă mijloacele tehnice ce se cer pentru turnarea filmelor didactice de scurt metraj şi pentru înfiinţarea unui cineclub studenţesc. Institutul dispune, de asemenea, de două staţii de amplificare şi de un număr suficient de magnetofoane folosite în predarea limbilor străine, la prezentarea montajelor documentare de diapozitive şi la dublarea în versiune romînească a filmelor ştiinţifice obţinute din străinătate.

În scopul îmbogăţirii cunoştinţelor de specialitate şi al formării unei temeinice culturi generale, se organizează cu regularitate, sub auspiciile Asociaţiei Studenţilor şi organizaţiei U.T.M. conferinţe cu teme variate ţinute de specialişti de prestigiu din localitate şi din alte centre universitare, precum şi de specialiştii de peste hotare care vizitează institutul.

Biblioteca institutului cuprinde azi 35 000 de volume. În sala de lectură studenţii Facultăţii de filologie fişează bibliografia recomandată la cursuri, îndrumaţi de către cadrele didactice, care se află permanent în mijlocul lor. Aici, ca şi în laboratoare, se găsesc numeroase tratate de specialitate, prelegerile prezentate la cursuri multiplicate în fascicole şi o bogată literatură documentară.

Conducerea institutului s-a străduit să asigure şi baza necesară pentru activitatea de practică pedagogică, prin dotarea cabinetului pedagogic cu lucrări de specialitate şi material didactic. Programată în ultimii doi ani de studii, practica pedagogică a fost în aşa fel organizată încît să cuprindă toată bogata gamă de activităţi pe care profesorul trebuie să le desfăşoare în şcoală şi în afara ei.

În felul acesta, temeinica dotare materială a procesului de învăţămînt pentru fiecare disciplină, la nivelul ştiinţei şi tehnicii contemporane, asigură viitorilor profesori condiţiile cele mai bune pentru însuşirea unei serioase culturi de specialitate.

prof. univ. PAUL BORCEA
rectorul Institutului pedagogic
de 3 ani din Constanţa

În vizită la Grădina botanică din Capitală

PREGĂTIREA VIITORILOR PROFESORI

Practica în şcolile săteşti

Anul acesta institutul nostru va da prima serie de absolvenţi, profesori pentru clasele V—VIII ale şcolilor generale de 8 ani din regiunea Maramureş şi din alte regiuni ale ţării. Ţinînd seama de faptul că ei îşi vor desfăşura munca îndeosebi la sate, cadrele didactice ale institutului s-au străduit să le asigure, pe lîngă pregătirea teoretico-ştiinţifică de nivel universitar, şi o orientare şi pregătire pedagogică pentru activitatea în condiţiile satului nostru socialist.

Desfăşurarea procesului de învăţămînt a fost axată, ca urmare, pe cerinţele materiale şi culturale ale satului. Exemplificările de la cursuri şi seminarii, în majoritatea lor, au fost luate din mediul rural; practica în producţie s-a efectuat în cea mai mare parte în gospodăriile agricole de stat şi colective, precum şi în S.M.T.-uri, iar cursul „Activitatea culturală de masă" a fost adaptat condiţiilor specifice ale satelor maramureşene.

Pentru a-i ajuta pe viitorii profesori să cunoască mai bine realităţile satului, realităţi de care majoritatea lor nu sînt, de altfel străini, o parte din practica pedagogică — perioada de practică continuă — s-a desfăşurat în mediul rural. Studenţii de la facultatea de ştiinţe naturale şi agricole au efectuat perioada de practică continuă în comunele Tăuţi-Măgheruş şi Recea, sub îndrumarea competentă a cadrelor didactice. Cu acest prilej ei au putut cunoaşte îndeaproape specificul şcolilor săteşti, cerinţele acestora în ceea ce priveşte procurarea şi folosirea materialului didactic, muzeologic, de laborator etc., precum şi sfera de cunoştinţe ce trebuie predate elevilor. Folosind cunoştinţele şi deprinderile dobîndite la cursul practic de preparare a materialului didactic la ştiinţe naturale şi agricole, studenţii s-au obişnuit să-şi confecţioneze singuri o parte din materialul didactic pentru lecţiile practice, material pe care apoi l-au donat şcolii. Au învăţat cum să-şi organizeze lecţia şi cum să o adapteze la nivelul de cunoştinţe al elevilor, pentru a putea obţine cele mai bune rezultate, cum să lege conţinutul ei de realităţile concrete ale satului nostru nou, socialist.

Practica în producţie a studenţilor de la facultatea de ştiinţe naturale şi agricole s-a desfăşurat la G.A.S. Seini, la Staţiunea experimentală agricolă Livada, la S.M.T. Satulung. Cu această ocazie studenţii au putut cunoaşte condiţiile de muncă şi problemele actuale ale satului colectivizat. Ei au participat la efectuarea tuturor lucrărilor agricole, începînd de la prăşitul culturilor, îngrijitul pomilor şi viţei de vie, pînă la planificarea şi organizarea producţiei agricole. De asemenea, ei au participat la activităţi patriotice, lucrînd alături de ţăranii colectivişti la plantatul şi îngrijitul pomilor, la recoltatul porumbului, al cartofilor, al fructelor şi la alte munci agricole. Cu prilejul acestor activităţi, au putut să înveţe o serie întreagă de lucruri privitoare la modul cum trebuie gospodărit şi păstrat avutul obştesc, cum se pot evita pierderile şi degradările produselor agricole, cum se însilozează şi se păstrează recoltele etc.

În vederea cunoaşterii în conţinut a activităţilor culturale de masă de la sate, cu sprijinul Asociaţiei Studenţilor, în institutul nostru s-a organizat un cor mixt de 120 de tineri, o echipă de dansuri, care a avut un mare succes la recentul concurs al brigăzilor artistice studenţeşti din Bucureşti, o echipă de teatru şi o brigadă de agitaţie. Cu un program cultural-artistic bine selecţionat, însoţit de cîte o scurtă conferinţă, s-au organizat manifestări care s-au bucurat de succes în satele Negreşti, Tg. Lăpuş etc., fiind mult apreciate de publicul sătesc.

Dragostea faţă de profesia aleasă este una din condiţiile esenţiale pentru ca absolvenţii institutelor pedagogice să devină factori activi în făurirea noii vieţi a satelor noastre, pentru ca ei să vadă în profesia lor nu un simplu mijloc de asigurare a existenţei materiale, ci o vocaţie, o misiune înaltă — aceea de a forma şi de a educa generaţia de mîine. În acest sens, s-au organizat cu studenţii anului III simpozioane în care cadre didactice de prestigiu şi cu îndelungată experienţă didactică le-au vorbit despre însemnătatea şi frumuseţea sarcinilor ce le vor sta în faţă după intrarea în şcoală, în ceea ce priveşte munca didactică, politico-ideologică şi cultural-artistică. Li s-a arătat totodată viitorilor absolvenţi că munca lor de pregătire şi de formare profesională nu se poate termina odată cu absolvirea institutului, ci că vor trebui să studieze în continuare, să-şi îmbogăţească mereu cunoştinţele şi să ţină pas cu progresele ştiinţei. Ne bucură mult atitudinea studenţilor noştri faţă de muncă, interesul lor deosebit pentru problemele activităţii pedagogice pentru şcoală, dorinţa pe care şi-o manifestă de pe acum de a contribui la dezvoltarea ei. De exemplu, studenţii de la facultatea de ştiinţe naturale urmează în unanimitate cursul de preparare a materialului didactic, deşi este un curs facultativ, datorită faptului că doresc ca, o dată intraţi în învăţămînt, să-şi dea aportul la îmbogăţirea bazei didactico-materiale a şcolilor săteşti.

Am arătat doar unele aspecte din activitatea bogată şi complexă care se desfăşoară în învăţămîntul nostru, sub îndrumarea organizaţiei de partid şi cu sprijinul organizaţiilor U.T.M. şi Asociaţiei Studenţilor în scopul bunei pregătiri de specialitate, pedagogice şi ideologico-politice a viitorilor profesori de limbă romînă, matematică şi de ştiinţe naturale şi agricole pe care îi pregăteşte institutul pentru şcolile de 8 ani. Sîntem convinşi că roadele efortului nostru vor fi din plin oglindite într-o muncă entuziastă şi competentă dusă de tinerii profesori pregătiţi la Baia Mare.

prof. univ. ANDREI BOGDAN
rectorul Institutului pedagogic
de 3 ani din Baia Mare

Temeinice cunoştinţe de specialitate şi pedagogice

PREGĂTIREA VIITORILOR PROFESORI

Desăvîrşirea construcţiei socialiste şi trecerea la comunism este de neînchipuit fără pregătirea unei armate de specialişti cu înaltă calificare în toate domeniile economiei, ştiinţei şi culturii, fără ridicarea necontenită a nivelului cultural al întregului popor, fără educarea omului capabil să muncească şi să trăiască în chip socialist. Sarcina de mare răspundere de a forma asemenea oameni revine în primul rînd şcolii, cadrelor didactice. Munca instructiv-educativă a profesorilor stă la temelia pregătirii tuturor specialiştilor, asigură formarea trăsăturilor care caracterizează profilul moral al omului societăţii noastre. Tocmai de aceea partidul şi statul au acordat şi acordă o atenţie şi o grijă deosebită pregătirii cadrelor didactice.

O reţea largă de instituţii de pregătire a personalului didactic asigură satisfacerea nevoilor de cadre ale şcolii de toate gradele şi de toate categoriile. Pentru pregătirea profesorilor necesari şcolii de 8 ani au luat fiinţă institute pedagogice cu durata de şcolarizare de 3 ani. Universităţile dau an de an învăţămîntului contingente sporite de profesori. Astăzi, numai pentru clasele V—VIII ale învăţămîntului general de 8 ani, echivalente ale gimnaziului de altădată, numărul de cadre didactice este de 56 000, faţă de cele 9 700 cadre didactice de care dispuneau laolaltă, în 1938, învăţămîntul gimnazial, învăţămîntul liceal de toate categoriile (licee teoretice, industriale şi comerciale) şi învăţămîntul pedagogic.

Planurile şi programele de învăţămînt pentru instituţiile de pregătire a cadrelor didactice sînt alcătuite după criterii ştiinţifice, iar cursurile şi manualele care se pun la îndemîna studenţilor contribuie mult la pregătirea corespunzătoare a acestora. Instituţiile de învăţămînt pedagogic dispun de construcţii moderne, de săli de cursuri, laboratoare, biblioteci, material didactic la nivelul tehnicii înaintate, de cămine şi cantine. Cadre didactice competente lucrează cu entuziasm pentru buna pregătire a viitorilor profesori.

Creaţie a regimului nostru democrat-popular, institutele pedagogice de 3 ani, menite să dea cadre didactice necesare şcolii generale de 8 ani, s-au dezvoltat şi s-au afirmat cu repeziciune, deşi istoria lor este de dată recentă. În prezent ele şcolarizează peste 19 000 de studenţi, cuprinşi în 65 de facultăţi, care îi pregătesc pentru toate disciplinele prevăzute în planurile de învăţămînt ale şcolii de 8 ani. Institutul pedagogic de 3 ani din Bucureşti cuprinde, în 8 facultăţi, cca. 5 000 de studenţi, care vor deveni profesori de limba şi literatura romînă, de limbi străine, de istorie-geografie, de matematică-fizică, de chimie, de cunoştinţe industriale şi activităţi practice, de ştiinţe naturale, de agricultură, desen, caligrafie, educaţie fizică şi muzică.

Copiii şi tinerii care învaţă astăzi în şcoli vor deveni profesionişti cu înaltă calificare peste 15 şi chiar mai mulţi ani, vor munci în producţie în anul 2000, ceea ce înseamnă că, de fapt, noi formăm astăzi omul epocii comunismului. Este deci firesc şi necesar să privim în perspectivă, să căutăm şi să găsim răspuns şi soluţii juste la întrebarea „la ce înălţime trebuie să fie profesorul căruia i se cere să ducă la îndeplinire aceste sarcini?“ Ce cunoştinţe de specialitate, ce deprinderi şi ce calităţi pedagogice trebuie să aibă acest profesor? Cum să-l pregătim? Cum să se lucreze şi care să fie climatul în instituţiile care pregătesc profesori? Cum să fie pregătite şi cum să lucreze cadrele didactice din aceste instituţii pentru a forma profesori capabili să răspundă cerinţelor ce le vor sta în faţă?

Una din problemele fundamentale ale pregătirii profesorului este deci cea privitoare la cunoştinţele şi deprinderile pe care acesta trebuie să le posede, cu alte cuvinte pregătirea de specialitate şi pedagogică. Rezolvarea acestei probleme îşi află expresia în primul rînd în profilul mai larg sau mai îngust de pregătire, în volumul de cunoştinţe şi deprinderi pe care viitorul profesor trebuie să-l primească în domeniul specialităţii, în domeniul ideologic-politic şi în domeniul pedagogic, precum şi în modul cum e format.

În institutele pedagogice de 3 ani, la început, ţinîndu-se seama îndeosebi de posibilităţile de încadrare a absolvenţilor la şcolile cu un singur rînd de clase, s-a aplicat principiul pregătirii în trei specialităţi, două obligatorii, iar a treia, facultativă (o disciplină artistică: muzică, desen, educaţie fizică). Experienţa a arătat că, în condiţiile dezvoltării ştiinţei şi creşterii cerinţelor faţă de pregătirea profesorilor, profilul mai larg nu asigură un nivel corespunzător de pregătire, se realizează în detrimentul aprofundării specialităţii şi în dauna pregătirii pedagogice şi metodice — teoretice şi practice. De altfel, dificultăţi însemnate ridică şi problema îmbinării specialităţilor. De multe ori pregătirea în mai multe specialităţi devine practic inutilă, deoarece în numeroase cazuri la locul de muncă absolvenţii sînt puşi în situaţia să predea altă specialitate decît cea de-a doua sau a treia pentru care s-au pregătit în timpul studiilor. De aceea s-a renunţat la aplicarea formală a acestui principiu. În prezent, pregătirea studenţilor în facultăţile universităţilor are loc după principiul specialităţii unice, iar în facultăţile institutelor pedagogice de 3 ani se aplică principiul specializării unice la disciplinele la care în şcoala de 8 ani se pot constitui catedre numai din orele unei specialităţi. Fac excepţie facultăţile de fizică-chimie, istorie-geografie şi ştiinţe naturale-agricultură, discipline la care în şcoala de 8 ani catedra se constituie din cele două specialităţi îmbinate.

În planurile de învăţămînt ale facultăţilor s-au introdus îmbunătăţiri substanţiale în sensul adîncirii pregătirii de specialitate, punerii ei de acord cu cerinţele şcolii de 8 ani din mediul sătesc şi întăririi legăturii învăţămîntului cu practica şcolară.

Disciplinele de specialitate ocupă între 68—73 la sută din numărul total de ore. La facultăţile de fizică-chimie şi ştiinţe naturale-agricultură s-a asigurat o corelaţie mai justă între cele două grupuri de discipline, o mai raţională eşalonare a acestora pe ani de studii şi semestre, o mai corectă dozare a studiului teoretic şi activităţilor practice. La fizică s-a introdus un curs de energie atomică şi au fost create laboratoare de specialitate. S-a lărgit, totodată, volumul cunoştinţelor tehnico-agricole, de mecanizare, electrificare şi chimizare a agriculturii, de zootehnie şi horticultură. Metoda folosirii comisiilor mixte — formate din cadre didactice de la institutele pedagogice, universităţi şi institutele agronomice — a ajutat mult la elaborarea unor programe corespunzătoare. La facultatea de matematică s-a acordat atenţie atît matematicilor superioare, pentru a da viitorilor profesori buna pregătire ştiinţifică de specialitate, cît şi aprofundării matematicilor elementare la un nivel ştiinţific ridicat. La facultăţile de filologie s-a pus accent pe compunere şi analiză literară, necesare profesorului mai ales în activitatea cu elevii claselor mici, pentru a-i deprinde cu scrierea corectă şi înţelegerea textelor literare.

Se acordă atenţie deosebită deprinderii studenţilor de a folosi observaţiile şi experienţele de fizică, chimie, ştiinţe naturale, agricultură etc., de a folosi sistematic în lecţii material didactic variat şi de a-l confecţiona. Cursul practic de fotocinematografie şi laboratoarele îi înarmează pe studenţi cu cunoaşterea şi folosirea mijloacelor tehnice audio-vizuale moderne în procesul de învăţămînt în mod diferenţiat, după specificul fiecărei facultăţi. În cadrul unui curs nou, „Organizarea, conţinutul şi metodica activităţilor culturale de masă“, viitorii profesori dobîndesc cunoştinţele necesare realizării multiplelor sarcini pe care le vor avea în cadrul acestor activităţi. De asemenea, la facultăţile de muzică şi de arte plastice se predă şi un curs de estetică.

Un loc important în pregătirea profesorilor de orice specialitate îl ocupă cunoştinţele de psihologie, pedagogie şi metodică şi deprinderile practice de muncă pedagogică. Acestea au o greutate specifică apreciabilă, constituind o parte organică a pregătirii lor ca pedagogi care realizează atît munca instructivă cît şi munca educativă de formare a omului nou. Se urmăreşte ca pregătirea pedagogică şi metodică — teoretică şi practică — a viitorilor profesori să corespundă cerinţelor mereu crescînde pe care societatea noastră socialistă le pune în etapa actuală în faţa şcolii. Pe această linie este foarte binevenită preocuparea unor specialişti, academicieni şi profesori universitari din ţara noastră şi din alte ţări socialiste, de a moderniza predarea diferitelor discipline — matematica, fizica, limbile etc. — ceea ce, în esenţă, înseamnă fundamentarea pedagogică a conţinutului disciplinelor, a metodelor de predare, a folosirii mijloacelor şi materialelor didactice, a modului de predare etc., pentru a realiza eficienţa maximă în procesul de învăţămînt.

Pregătirea teoretică în domeniul psihologiei, pedagogiei şi metodicii constituie suportul pregătirii pedagogice practice. Acestea, împreună cu pregătirea de specialitate şi ideologică-politică, asigură viitorilor profesori o pregătire complexă, multilaterală, le dă capacitatea de a rezolva problemele pe care le ridică munca pedagogică, creează premisele măiestriei pedagogice.

Primul indiciu al unei bune pregătiri pedagogice teoretice şi practice îl dă locul pe care îl ocupă disciplinele pedagogice şi practica pedagogică a studenţilor în planul de învăţămînt şi în programe. În acest sens, în planurile de învăţămînt ale facultăţilor din institutele pedagogice au fost introduse unele îmbunătăţiri. De exemplu, în cursul de pedagogie generală s-a prevăzut un capitol special intitulat „Şcoala şi organizaţia U.T.M. şi de pionieri“, deoarece o mare parte din activitatea educativă a profesorului se desfăşoară în legătură cu aceste organizaţii. O dată cu introducerea acestui capitol a sporit numărul orelor de curs afectate pedagogiei. De asemenea, a sporit numărul seminariilor la disciplinele psihologia pedagogică şi psihologia copilului. Disciplinele pedagogice şi practica pedagogică reprezintă astfel 12—17 la sută din totalul orelor prevăzute în planurile de învăţămînt.

Concentrîndu-şi atenţia asupra pregătirii ştiinţifice de specialitate, cadrele didactice din institutul nostru nu subapreciază pregătirea pedagogică, teoretică şi practică a viitorilor profesori, se străduiesc să formeze specialişti care să fie buni profesori. Laolaltă cu personalul didactic din toate institutele pedagogice, ei pun baza unei tradiţii specifice şi îşi fac o mîndrie din a forma nu numai specialişti, dar şi pedagogi buni, făcînd din institutele pedagogice adevărate pepiniere de pregătire a profesorilor pentru toate disciplinele cuprinse în planul de învăţămînt al şcolii de 8 ani. Profesorii, conferenţiarii, lectorii ţin seamă de faptul că buna pregătire profesională în domeniul specialităţii este condiţia fără care nu ne putem imagina un profesor bun. Ei nu pierd însă din vedere în acelaşi timp că numai asigurarea acestei condiţii nu poate duce la formarea unui profesor bun, că ea trebuie dublată de o bună pregătire pedagogică.

Astăzi nu ne mai putem mulţumi cu vechile forme ale muncii pedagogice. Urmărim scopuri mai mari. Profesorul trebuie să facă faţă unor exigenţe pedagogice ridicate. Sarcina pregătirii pedagogice este să pună la timp bazele teoretice ale pregătirii pedagogice şi metodice a viitorilor profesori şi să le formeze deprinderi sigure pentru a desfăşura o muncă pedagogică creatoare.

În institutele pedagogice pregătirea de specialitate, ideologică şi pedagogică formează un singur tot. Concentrîndu-şi atenţia asupra pregătirii temeinice de specialitate a viitorilor profesori, cadrele didactice din institutele pedagogice nu subapreciază în nici un fel însemnătatea pregătirii pedagogice.

Fiecare latură a pregătirii de specialitate, ideologică, pedagogică trebuie să urmărească îndeplinirea sarcinilor pentru formarea profesorilor de orice specialitate. Pentru atingerea acestui ţel, în institutele pedagogice nu numai că s-a lărgit locul ştiinţelor pedagogice şi al practicii pedagogice în planurile de învăţămînt, dar s-a şi reorganizat întregul proces de pregătire a profesorului, se caută forme de organizare, metode de lucru şi ambianţe corespunzătoare formării profesorului.

Munca didactică, activitatea ştiinţifică şi munca educativă de orice fel constituie un tot organic şi unitar, orientat spre formarea profesorului. Cursul de pedagogie caută să realizeze o legătură strînsă cu obiectul de învăţămînt pe care îl vor preda profesorii. Metodica urmăreşte tot mai mult caracterul de pedagogie aplicată, studiază aplicarea în mod concret a legilor pedagogice la procesul de predare a obiectului respectiv, la educarea elevilor prin predarea acestuia şi prin întreaga muncă de educaţie. Puternic ancorate în practica şcolii socialiste şi folosind larg cercetările pedagogice legate de aceasta, metodica şi practica pedagogică se unesc şi colaborează strîns pentru a contribui efectiv la formarea profesorului capabil să realizeze o activitate pedagogică creatoare.

În institutele pedagogice, munca de formare a unui profesor bun nu este considerată ca o sarcină care revine numai pedagogilor şi metodicienilor, ci şi o sarcină a matematicienilor, fizicienilor, filologilor, istoricilor, naturaliştilor etc., a personalului didactic de orice specialitate. Se urmăreşte ca la pregătirea viitorilor profesori să colaboreze organic toate disciplinele, să lucreze împreună, într-un efort pedagogic sistematic şi stăruitor, cadrele didactice de orice specialitate, pentru că profesorul pe care îl formăm şi care va preda limba romînă, matematica, fizica, geografia, muzica etc., va trebui să realizeze sarcinile legate de formarea omului nou atît prin predarea specialităţii sale, cît şi prin munca de educaţie pe care o va desfăşura.

Alte şi alte forme de activitate, mijloace şi metode de lucru, vin în sprijin pentru atingerea acestui scop important. De exemplu, folosirea justă a practicii pedagogice. În practica pedagogică, la cele 56 şcoli de bază şi 112 grupe de studenţi, alături de pedagogi, psihologi şi metodicieni sînt antrenate cadre didactice de toate specialităţile. Se lărgeşte contactul studenţilor cu şcoala, cu profesorii din şcoli, cu activitatea organizaţiilor U.T.M. şi de pionieri, cu activitatea extraşcolară. Se caută ca şcolile de bază să fie transformate în adevărate centre de cercetare pedagogică. Au fost înfiinţate la fiecare facultate cabinete pedagogice, laboratoare de psihologie şi cabinete metodice pentru cunoaşterea şi popularizarea experienţei pozitive a şcolii şi cadrelor didactice. Se întăreşte influenţa institutelor pedagogice asupra şcolilor de bază, prin participarea cadrelor didactice ale facultăţilor la consfătuiri, analize de lecţii etc.

Un rol important în pregătirea studenţilor îl joacă şi organizarea practicii pedagogice la scoli sătesti. Toţi studenţii anului III din cele 8 facultăţi ale institutului nostru şi-au efectuat practica în asemenea şcoli. Este de menţionat că la îndrumarea acestei practici au participat cadre didactice de toate specialităţile.

Factorul principal al reorganizării întregului proces de formare a studenţilor ca viitori profesori este personalul didactic din aceste facultăţi, care aplică în practică orientarea, conţinutul şi metodele de lucru menite să ducă la buna pregătire a studenţilor. În această direcţie, în institutul nostru s-a desfăşurat în ultimii ani o activitate susţinută. Tematica şedinţelor de lucru ale colectivelor de catedră, a consiliilor ştiinţifice ale facultăţilor şi tematica muncii de cercetare ştiinţifică reflectă această orientare. La cele două sesiuni de comunicări ştiinţifice ale cadrelor didactice din institutul nostru (din anii 1963 şi 1964), lucrările cu caracter pedagogic şi metodic au ocupat un loc important şi semnificativ.

Fără îndoială că îndeplinirea sarcinilor care ne stau în faţă este un lucru complicat şi de lungă durată. Însemnătatea acestor sarcini de mare răspundere ne mobilizează însă permanent. Căutăm să descifrăm mai limpede problemele care ni se pun în momentul de faţă şi în perspectivă, să clarificăm profund sarcinile legate de pregătirea profesorilor, să acţionăm cît mai organizat şi mai sistematic pentru rezolvarea lor justă şi la timp, spre a da şcolii noastre cadre didactice cu o temeinică pregătire de specialitate şi pedagogică.

prof. univ. dr. ANGHEL MANOLACHE
rectorul Institutului pedagogic de 3 ani din Bucureşti

RECAPITULARE

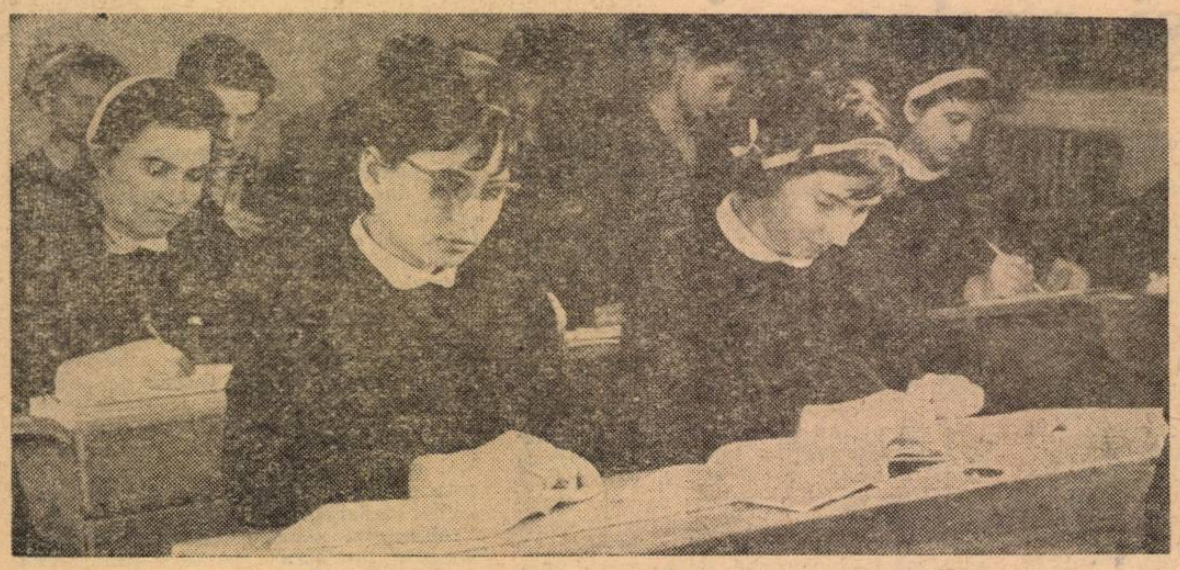

În clasa a XI-a a Școlii medii nr. 36 din Capitală

În preajma examenului de maturitate

Programa examenului de maturitate publicată anul acesta de către Ministerul Învățămîntului, făcînd o sinteză a materiei predate în decursul anilor de studiu la obiectele cele mai importante, stabilește noțiunile-cheie, principiile generale, cunoștințele teoretice și practice fundamentale din fiecare domeniu științific a căror cuncaștere, dublată de o gîndire matură și pătrunzătoare, va da tînărului absolvent posibilitatea de a se orienta în diverse domenii și a-și alege în mod conștient profesiunea.

Programa arată că cei ce își termină studiile medii de cultură generală trebuie să stăpînească, în sinteza lui superioară, un sistem închegat de cunoștințe, priceperi și deprinderi care le vor fi necesare toată viața, indiferent de specialitatea pe care o vor îmbrățișa. De aceea, și pregătirea candidaților la examenul de maturitate trebuie să se desfășoare în acest sens. Fiind o verificare a maturității pregătirii generale pentru viață și muncă, a dezvoltării gîndirii logice, examenul de maturitate cere candidaților răspunsuri care să dovedească pătrunderea esenței fenomenelor, înțelegerea corelațiilor dintre ele, posibilitatea de a interpreta semnificația faptelor. Pregătirea candidaților în așa fel încît să satisfacă acest deziderat (a cărui importanță nu se rezumă la examen ca atare, ci are rezonanțe mai profunde), ar trebui să rețină în mod deosebit atenția cadrelor didactice.

O analiză sumară a modului cum s-au prezentat circa 2 500 de candidați la examenul de maturitate din anul trecut permite să se tragă, în această privință, cîteva concluzii interesante. Ne vom opri în articolul de față numai asupra unor aspecte.

Din analiza lucrărilor și a răspunsurilor orale date de candidați, ca și din cercetarea a peste 60 de rapoarte prezentate de comisiile de maturitate, se constată, în general, o pregătire temeinică, corespunzătoare a absolvenților școlii medii de cultură generală. Se vădește însă, în același timp, că unii din ei, deși posedă multe cunoștințe faptice, nu știu să le interpreteze, să le coreleze. Această deficiență ar putea fi prevenită în bună parte dacă metodica lecțiilor de recapitulare și sinteză ar fi mai mult orientată spre înțelegerea de către elevi a structurii fiecărui obiect de învățămînt în strînsă legătură cu celelalte obiecte, pentru a se asigura însușirea sistemului de noțiuni, legi, principii, teze care formează bazele științelor, precum și spre dezvoltarea capacității de a raționa la nivelul cunoștințelor asimilate. Dacă la majoritatea lecțiilor predate în anii de studiu s-a folosit calea inductivă — de la particular la general, de la concret la abstract — acum, nevoia stringentă de generalizare a cunoștințelor, de așezare a lor pe osatura teoretică care le susține, face necesară folosirea cu precădere a căii deductive. Pentru concretizare și exemplificare trebuie alese numai faptele și datele care servesc în cel mai înalt grad la înțelegerea teoriei și care, în același timp, au o largă aplicare practică.

Organizarea în acest fel a lecțiilor din ultimul trimestru este impusă și de un alt considerent. Calea deductivă, pe lîngă faptul că asigură într-o măsură mai mare sistematizarea profund conștientă a cunoștințelor, reduce considerabil efortul și timpul necesar pentru aceasta, lucru foarte important în scurta perioadă ce ne mai desparte de examen.

TREI ASPECTE

Un alt aspect ce trebuie relevat este acela că o serie de candidați cunosc impresionant de multe amănunte la cîte un obiect, dar se prezintă sub nivelul cerințelor minime la alte obiecte. De exemplu, unii absolvenți se prezintă bine la matematică dar săvîrșesc încă greșeli gramaticale, alții dau răspunsuri bune la literatură dar confundă fluxul magnetic cu cîmpul magnetic, alții cunosc în amănunțime problemele de biologie dar prezintă, atunci cînd li se cere analiza literară a unei opere, un rezumat stîngaci al acesteia. Pregătirea superficială la un obiect nu poate fi justificată de faptul că elevul respectiv are aptitudini speciale pentru alte obiecte sau de faptul că el se îndreaptă spre domenii de activitate care îi cer aprofundarea altor discipline. Nu este just nici ca, în numele pregătirii elevilor în vederea continuării cu succes a studiilor, profesorii să le ceară în special acum, la sfîrșit de an, să învețe după cursuri și lucrări universitare, fără să țină seama că le răpesc timpul pentru recapitularea celorlalte obiecte.

Examenul de maturitate nu este un examen al capacității de absorbție a memoriei candidatului, ci al capacității lui de a judeca, de a face transferul cunoștințelor dobîndite. Candidatul trebuie să dea dovadă că stăpînește și știe să aplice în practică ceea ce este fundamental, esențial pentru dezvoltarea lui multilaterală, pentru formarea concepției lui științifice despre natură și societate. Avînd baza necesară, el își va putea lesne însuși, ulterior, oricît de multe amănunte care vor intra în sfera specialității sale. Mai mult decît atît : însăși direcția în care se dezvoltă tehnica contemporană presupune stăpînirea unor cunoștințe de matematică, fizică, chimie, biologie etc. în unitatea lor. Aceasta înseamnă că folosul pe care viitorul absolvent îl va aduce societății prin munca sa va fi determinat într-o măsură tot mai mare de pregătirea lui multilaterală și variată în ramuri diferite ale științelor, nu numai într-un domeniu îngust. Este de cea mai mare importanță ca absolvenții școlii de cultură generală să-și însușească concepția marxist-leninistă despre natură și societate. Și nu este de conceput că se poate numi om cult cel care nu stăpînește pe deplin limba poporului, literatura, istoria patriei. De aici și răspunderea cadrelor didactice pentru asigurarea unei asemenea pregătiri, pentru stabilirea legăturii organice între diferite discipline de învățămînt.

În sfîrșit, cel de-al treilea aspect asupra căruia dorim să ne oprim în acest articol privește modul cum sînt formulate răspunsurile candidaților. Dacă cei mai mulți dintre ei își expun cunoștințele, oral și în scris într-o formă corectă, îngrijită, frumoasă, sînt și unii care nu răspund cerințelor existente pe această linie. Faptul că o serie de candidați nu sînt în stare să dezvolte pînă la capăt o problemă, că se descurcă greu fără întrebări ajutătoare, atestă capacitatea scăzută a acestora de a-și ordona cunoștințele, de a opera cu ele în corelații noi și a le folosi în mod creator. În multe cazuri un asemenea mod de a se prezenta al candidatului este consecința stilului de muncă al unor profesori cu elevii mari. Conducerea prea strînsă a elevului în timpul ascultării la lecție, impunerea unei anumite scheme a răspunsului (aidoma cu planul expunerii), ca și cerința de a o respecta întocmai, întreruperea elevului atunci cînd încearcă o altă înlănțuire a problemelor în lecție îi imprimă acestuia neîncredere și nesiguranță, creîndu-i o stare de permanentă așteptare. Elevul nu merge mai departe dacă profesorul nu i-a sancționat măcar printr-un gest fiecare afirmație făcută. Acest lucru se resimte și mai puternic în fața unui examinator necunoscut.

Revizuirea unor asemenea procedee de ascultare, folosirea unor metode care să acorde mai multă independență elevilor, punerea acestora în situația de a gîndi și a opera cît mai variat cu cunoștințele pe care le au, de a răspunde la un nivel care să depășească ținuta pur școlărească trebuie să constituie obiectul unei preocupări speciale în această perioadă.

Conlucrarea strînsă a profesorilor care predau la clasa a XI-a, conjugarea eforturilor lor pentru a realiza unitatea necesară în ceea ce privește conținutul și stilul de muncă cu viitorii candidați la examenul de maturitate vor fi numai spre folosul acestora și spre cinstea școlii în care au învățat.

V. FILIPESCU
cercetător principal la Institutul de științe pedagogice.

Sistematizarea cunoștințelor de fizică

Recapitularea temeinică a cunoștințelor de fizică din clasa a X-a este importantă din mai multe puncte de vedere. Pe de-o parte, cu ocazia împrospătării cunoștințelor legate de cîmpul electric și cîmpul magnetic ni se oferă un bun prilej de a dezvolta concepția științifică a elevilor despre materie și despre structura acesteia. Pe de altă parte, le putem forma o imagine clară despre curent ca formă a energiei și despre multiplele folosiri ale energiei electrice în cele mai variate domenii, scoțînd în evidență rolul ei important în mecanizarea și automatizarea producției.

În lecțiile recapitulative pe care le voi ține cu elevii mei din clasa a X-a voi insista, firește, asupra cunoștințelor esențiale, prin adîncirea cărora ei vor dobîndi posibilitatea să înțeleagă principalele probleme de fizică legate de electricitate.

În timpul anului școlar elevii mei și-au însușit destul de bine cunoștințele de electrostatică și electrocinetică. De aceea acum, cu prilejul recapitulării, voi trata simultan fenomenele electrice legate de sarcinile electrice stabile și în mișcare, subliniind că în jurul sarcinilor stabile se formează un cîmp electric, iar în jurul celor în mișcare un cîmp magnetic. În același timp voi insista asupra naturii de vector care caracterizează atît intensitatea cîmpului electric, cît și intensitatea cîmpului magnetic.

Avînd în vedere că o parte însemnată a materiei din clasa a XI-a — și anume producerea oscilațiilor electromagnetice și propagarea undelor electromagnetice — se bazează pe cunoștințele legate de cîmpul electric și cel magnetic, mă voi opri la noțiunile de potențial, diferență de potențial (tensiune), ca și asupra noțiunilor legate de cîmpul magnetic (intensitatea cîmpului, inducția magnetică, fluxul magnetic) și voi urmări înțelegerea clară a transformării energiei potențiale a unui cîmp electric în energia cîmpului magnetic și invers. Elevii își vor da astfel seama de faptul că atît cîmpul electric cît și cîmpul magnetic sînt forme de manifestare a materiei — și anume forma continuă a ei.

Pornind de la faptul că în clasa a IX-a, ca și acum, în clasa a X-a, elevii au învățat și la fizică și la chimie despre structura corpusculară a materiei, le voi putea arăta că materia apare sub două forme — sub formă corpusculară (cînd în spațiul pe care îl ocupă există goluri) și sub formă de cîmp (cînd umple în mod continuu spațiul pe care îl ocupă). Cunoașterea acestui adevăr științific contribuie mult la înțelegerea justă a naturii materiei și a structurii ei.

O altă temă a cărei revedere mi se pare deosebit de importantă în cadrul recapitulării o constituie inducția electromagnetică. În tratarea acestei teme voi acorda multă atenție producerii curentului prin inducție și fenomenului de autoinducție, ținînd seama de însemnătatea lor în producerea industrială a curentului continuu și alternativ și în explicarea fenomenelor de defazaj în circuitul alternativ care conține diferite rezistențe.

Mă voi opri în timpul recapitulării și la larga folosire a curentului electric în cele mai diferite domenii. Mi-am propus să discut această problemă sub două aspecte : folosirea efectelor magnetic, caloric, chimic etc. și folosirea energiei electrice (a curentului electric continuu și alternativ). Discutarea primului aspect va scoate în evidență rolul efectelor magnetic și caloric în automatizarea proceselor de producție desfășurate în flux, iar discutarea celui de al doilea aspect este menită să consolideze cunoștințele privitoare la generatoarele de curent continuu și de curent alternativ mono și trifazat, să scoată în evidență avantajele curentului trifazat față de cel monofazat.

Voi trece apoi la tratarea reversibilității generatoarelor, adică la cunoștințele legate de motoarele electrice de curent continuu și de curent alternativ mono și trifazat. Voi discuta aceste probleme bazîndu-mă în special pe cunoștințele practice obținute de elevi cu prilejul efectuării experiențelor și al vizitelor în fabrici și uzine, fără a neglija explicarea teoretică a pricipiilor de funcționare ale generatoarelor și motoarelor.

În legătură cu aspectul energetic al curentului electric mă voi opri și la problemele care privesc transportul acestuia, la transformatori și la principiul lor de funcționare.

Experiența anilor trecuți mi-a arătat că elevii se pregătesc în mod temeinic dacă sînt informați în prealabil asupra problemelor esențiale ce vor fi recapitulate. De aceea obișnuiesc să le indic chiar înaintea începerii perioadei de recapitulare care vor fi temele ce vor fi revăzute în lecțiile recapitulative. Bineînțeles că în timpul recapitulării anunț la fiecare sfîrșit de oră planul orei viitoare. Atrag de asemenea atenția elevilor asupra necesității de a se pregăti pentru rezolvarea unor probleme complexe de fizică, menite să-i ajute în îmbinarea cunoștințelor teoretice cu cele practice.

Cu ocazia orelor recapitulative folosesc larg metoda verificării frontale, pentru a mobiliza cît mai mulți elevi la o participare activă în desfășurarea lecțiilor.

prof. ELENA TULIPANT
Școala medie nr. 9 din București

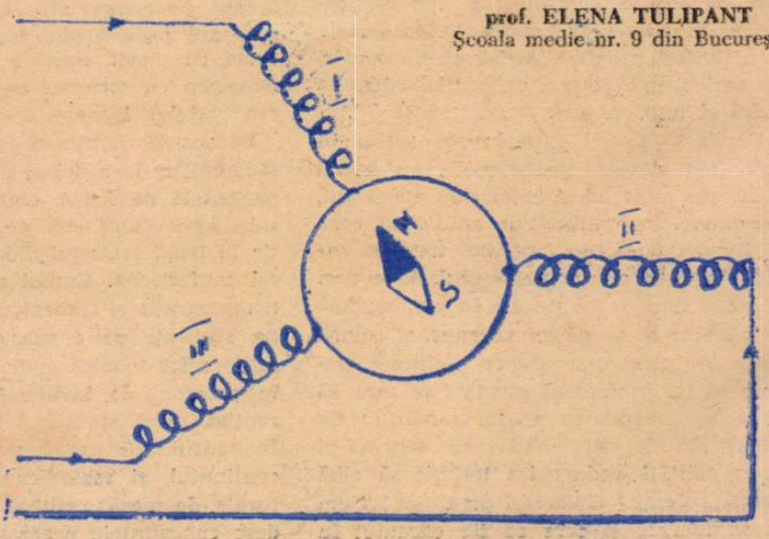

Un raport judicios

Acum, la sfîrşitul anului şcolar, cadrele didactice au de îndeplinit sarcini mai numeroase decît în perioadele anterioare ale muncii lor, au de rezolvat o serie de probleme mai complexe.

Nu de mult mi s-a cerut părerea despre legătura dintre recapitulare şi notare. La rîndul meu, am întrebat cadrele didactice ale unei şcoli medii din oraşul Cluj dacă obişnuiesc să noteze răspunsurile date de elevi la orele de recapitulare finală. Din 31 de profesori întrebaţi au răspuns afirmativ 22. Deci, balanţa înclină spre cei care obişnuiesc să dea note. Argumentele acestora pot fi clasificate astfel: unii notează răspunsurile elevilor la orele recapitulative pentru a-i stimula la o activitate mai susţinută şi mai eficientă; alţii vor să ia în considerare, la încheierea mediei pe trimestrul III, cunoştinţele generale; mulţi susţin că perioada de recapitulare este pentru elevi un bun prilej de a-şi corecta unele note mai slabe obţinute în timpul anului şi, în sfîrşit, alţii consideră necesară notarea pentru a scoate la iveală, în ultimul moment, cazurile de cunoştinţe multilaterale sau de ignoranţă ascunsă care le-au rămas eventual necunoscute în timpul anului. La rîndul lor, cei 9 profesori care au declarat că nu dau note în timpul orelor de recapitulare finală consideră că scopul acestor ore nu este notarea, ci sistematizarea şi consolidarea cunoştinţelor predate.

Cine are dreptate — cei care dau note la recapitularea finală sau cei care nu dau? Ce concluzii putem trage din răspunsurile lor?

În mod just s-a subliniat, în răspunsurile primite de noi, că la sfîrşitul anului şcolar atît consolidarea cunoştinţelor cît şi verificarea lor capătă o importanţă mai mare decît în timpul lecţiilor obişnuite. Se pare însă că nu toţi profesorii îşi dau seama de strînsa legătură dintre aceste două aspecte ale muncii şcolare şi, de aceea, le privesc oarecum mecanic: unii sînt adepţii superstiţiei pedagogice conform căreia la sfîrşitul anului fiecare răspuns oral sau fiecare lucrare scrisă a elevului trebuie să fie neapărat notată, pe cînd alţii exclud cu totul, în mod rigid, posibilitatea notării.

Cerinţa de a consolida şi sistematiza, la sfîrşitul anului şcolar, cunoştinţele predate în tot decursul lui este determinată de necesitatea ca elevii să reţină în memorie toate aceste cunoştinţe în mod organizat, înţelegînd legăturile şi interdependenţa dintre ele. Numai o dată cu parcurgerea sistematică a întregii materii în ceea ce are ea esenţial devine conştient elevul de acel imens schelet de susţinere pe care se construieşte întregul material studiat, cu toate secţiunile sale.

Se pune însă, la sfîrşitul anului şcolar, şi sarcina de a verifica cunoştinţele elevilor, întrucît nu avem la îndemînă alte forme de control — de pildă colocvii sau examene. Nici nu avem de altfel nevoie de asemenea forme, dacă organizăm raţional lecţiile recapitulative finale.

Cum putem organiza o astfel de verificare? După părerea noastră, la clasele mici este bine să alcătuim un sistem de lecţii recapitulative în care consolidarea şi verificarea cunoştinţelor se realizează în momente separate ale aceleiaşi ore sau în tipuri de

CONSOLIDARE NOTARE

lecţii diferite. În acea parte a lecţiei pe care am destinat-o consolidării şi sistematizării cunoştinţelor vom discuta cu elevii tema planificată, atrăgînd la această discuţie întreaga clasă. Apoi vom trage concluzii şi vom face generalizări (pe care nu le-am făcut în timpul anului). Aşadar, îi vom pregăti pe elevi în vederea studiului individual asupra temei respective acasă. În asemenea cazuri nu avem dreptul să le cerem răspunsuri care să fie apreciate cu note. Este necesar ca notele să fie date în partea lecţiei destinată în mod special examinării elevilor, examinare pentru care ei s-au pregătit dinainte şi la care avem tot dreptul să le cerem cunoaşterea precisă a materiei parcurse.

Să vedem cum se realizează toate acestea în practică. Să luăm, de exemplu, orele de recapitulare la lectura literară în clasa a VII-a, unde putem organiza un sistem de cinci lecţii recapitulative. La prima lecţie, a cărei temă ar putea fi, de pildă, „Poezia populară" ne vom putea ocupa numai de consolidarea cunoştinţelor. În ora a doua, care ar putea avea tema „Critica societăţii burghezo-moşiereşti în opera scriitorilor noştri", putem organiza o lecţie de verificare a cunoştinţelor din tema recapitulată anterior şi de consolidare şi sistematizare a cunoştinţelor din tema la zi. Vom proceda la fel în cea de a treia şi cea de a patra lecţie (cu temele „Problemele construcţiei socialismului oglindite în literatura noastră" şi respectiv „Scriitorii noştri despre lupta pentru pace"), pentru ca ultima lecţie s-o consacrăm pe de-a întregul verificării cunoştinţelor. După cum se vede, în cadrul unei asemenea organizări a recapitulării sarcina consolidării şi sistematizării cunoştinţelor se realizează integral într-o lecţie şi parţial în alte trei lecţii. La rîndul ei verificarea cunoştinţelor are de asemenea loc parţial în trei lecţii şi integral într-o lecţie. Credem că sistemul acesta este indicat la clasele mai mici, întrucît la aceste clase materia repartizată pentru a fi recapitulată într-o oră nu este atît de mare încît să nu ne rămînă şi puţin timp pentru verificare.

În clasele mai mari situaţia se schimbă, căci aici va trebui să parcurgem într-o oră mai multă materie. Nu vom putea organiza deci lecţii de tip combinat, ci numai tipuri speciale de lecţie. De exemplu, pentru recapitularea cunoştinţelor de istorie a literaturii putem rezerva 11 ore. În primele trei ne vom ocupa numai de consolidare, ora a patra o putem consacra pe de-a-ntregul verificării, în următoarele trei ore ne vom ocupa, de asemenea, de consolidare, pentru ca cea de a opta oră să fie din nou rezervată verificării. În sfîrşit, în orele a noua şi a zecea vom consolida şi sistematiza cunoştinţele din ultimele două teme pe care ni le-am propus în plan, iar în ora a 11-a ne vom ocupa de verificarea modului cum au fost însuşite ele de elevi. Dacă dispunem de mai puţine ore recapitulative — de pildă de trei ore — atunci organizăm o singură oră specială de verificare; dacă dispunem de mai multe, atunci putem organiza două sau trei.

Spuneam mai sus că în acea parte a lecţiei recapitulative care este destinată consolidării şi sistematizării cunoştinţelor nu avem dreptul să cerem elevilor răspunsuri care să fie notate. Aceasta nu înseamnă însă că nu putem aprecia în nici un caz prin note contribuţia elevilor la desfăşurarea lecţiei. Dimpotrivă, putem da note mari pentru justa rezolvare a unor probleme, pentru executarea în bune condiţii a lucrărilor de laborator, pentru formularea unui punct de vedere nou sau pentru participarea substanţială la discutarea unei teme. Asemenea note stimulează întreaga clasă la o muncă mai intensă.

Asigurînd în lecţiile de recapiturale finală un raport just între consolidarea şi sistematizarea cunoştinţelor pe de o parte şi verificarea lor pe de altă parte, vom da elevilor posibilitatea să-şi lărgească şi să-şi adîncească mai mult cunoştinţele, întrucît vor reveni în două rînduri asupra lor.

conf. dr. AL. DEBRECZY
Cluj

În scopul desfăşurării cu succes a lecţiilor de recapitulare, secţia de învăţămînt a raionului Tr. Măgurele a organizat un rodnic schimb de experienţă între directorii şcolilor din raion. Cu acest prilej a fost prezentat referatul „Cum trebuie organizate şi îndrumate lecţiile de recapitulare finală la disciplinele care se predau în şcoala de 8 ani" şi s-au efectuat asistenţe la 6 lecţii recapitulative.

prof. C. D. CÎRJAN
T. Măgurele

Ţinînd seama de faptul că recapitularea finală trebuie să dea elevilor o perspectivă de ansamblu asupra materiei parcurse, am ales pentru lecţiile recapitulative de gramatică pe care le ţin cu elevii mei din clasa a IV-a, teme care să le înlesnească înţelegerea legăturii dintre cunoştinţele studiate în timpul anului. Astfel de teme sînt, de exemplu, „Genul şi numărul părţilor de vorbire", „Persoana, numărul şi timpul verbului", „Persoana şi numărul pronumelui, legătura dintre ele", „Părţile de propoziţie", „Felurile propoziţiei", „Fraza" etc., care grupează materialul din programă în altă sistematizare decît la repetările curente şi periodice.

În orele afectate pentru recapitularea finală organizez cu elevii şi analize gramaticale complete. Textele pentru analiză sînt în aşa fel alese încît să includă şi semne de punctuaţie cît mai variate.

SANDU I. ŞTEFAN
învăţător
Săveni, regiunea Suceava

Comisiile metodice de la Şcoala de 8 ani din comuna Tecuci, raionul Roşiorii de Vede, au organizat de curînd o interesantă dezbatere în legătură cu problemele desfăşurării lecţiilor de recapitulare finală.

Hotărîrile luate cu acest prilej au fost concretizate în planurile de recapitulare pe clase şi obiecte, planuri care ţin seama de particularităţile de vîrstă ale elevilor fiecărei clase. Astfel, caracterul temelor recapitulative la clasele I-IV este mai puţin abstract, dat fiind caracterul concret al gîndirii elevilor din aceste clase.

Preocuparea serioasă pentru problemele recapitulării şi atmosfera de încredere în forţele elevilor, care îi mobilizează la un studiu serios şi aprofundat, constituie o garanţie că la Şcoala de 8 ani din comuna Tecuci vor fi îndeplinite în condiţii bune sarcinile legate de încheierea cu succes a anului şcolar.

prof. I. POPESCU
responsabilul comisiei metodice

Elevi la practică la Staţiunea experimentală horticolă din Miniş

Accentul principal pe latura practică

Recapitularea finală a cunoştinţelor de agricultură în perioada de sfîrşit de an ridică o serie de probleme specifice, în funcţie mai ales de caracterul practic al acestui obiect de studiu. Este important ca lecţiile menite să consolideze cunoştinţele de agricultură predate de-a lungul întregului an şcolar să-i ajute pe elevi să includă aceste cunoştinţe într-un sistem închegat, privit în strînsă legătură cu cele mai înaintate metode agrotehnice, cu accent pe mecanizarea agriculturii, pe chimizarea ei (aplicarea îngrăşămintelor, ierbicidelor, insectofungicidelor), pe irigaţia culturilor, pe folosirea soiurilor de înaltă productivitate etc.

În cadrul lecţiilor recapitulative, indiferent de clasa la care se desfăşoară, trebuie asigurată aprofundarea cunoştinţelor teoretice prin aplicarea lor directă în practică, astfel încît elevii să dobîndească o imagine unitară a procesului de producţie agricolă. La lecţiile desfăşurate pe ogoarele G.A.C. elevii vor putea efectua, alături de colectivişti, numeroase lucrări interesante. În acelaşi timp, munca pe teren va da elevilor posibilitatea să colecţioneze material pentru lecţiile din anul viitor, să-l sistematizeze conform unei tematici ştiinţifice.

Pentru exemplificare, indicăm cîteva teme de lecţii recapitulative pe clase. Bunăoară, în clasa a V-a, pentru recapitularea cunoştinţelor despre sol şi fertilitatea lui, se poate organiza în gospodăria colectivă o lecţie în care să se stabilească cu elevii tipul de sol, să se aprecieze însuşirile lui şi să se arate sarcinile trasate de partid şi de stat cu privire la sporirea fertilităţii solului. Este bine ca în cadrul acestei lecţii elevii să facă observaţii asupra lucrărilor menite să sporească fertilitatea solului (aplicarea îngrăşămintelor şi irigaţia) şi să se organizeze demonstraţii privitoare la modul de folosire a îngrăşămintelor şi la studiul reţelei de canale de irigaţie din cîmp. Se va discuta în continuare despre necesitatea de a se practica culturile succesive şi intercalate în condiţiile unei agriculturi intensive, elevii fiind solicitaţi să identifice aceste culturi. În partea finală a lecţiei elevii pot fi antrenaţi în efectuarea unei lucrări legate de sporirea fertilităţii solului (administrarea îngrăşămintelor organice sub formă de mraniţă, de exemplu) sau de practica culturilor succesive (de exemplu, recolta culturii I sau primele lucrări pentru cultura a II-a, cum ar fi plantatul).

În clasa a VI-a se poate desfăşura o lecţie recapitulativă privitoare la metodele de sporire a producţiei legumicole sau pomicole. În desfăşurarea acestei lecţii este necesar să se insiste asupra căilor de sporire a producţiei

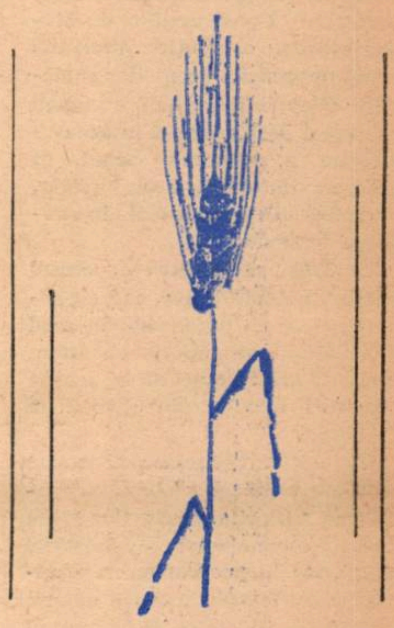

legumicole sau pomicole prin extinderea suprafeţelor cultivate, conform directivelor celui de al treilea Congres al P.M.R. (extinderea culturii pomilor acolo unde nu pot fi cultivate alte plante, extinderea cultivării legumelor în jurul oraşelor şi centrelor muncitoreşti, schimbarea raportului dintre specii în favoarea speciilor mai valoroase etc.), ca şi prin aplicarea metodelor agrotehnice avansate. Dacă, din cauza timpului nefavorabil, lecţia se desfăşoară în clasă, fiecare metodă va fi ilustrată cu materiale demonstrative.

Pentru elevii clasei a VII-a se poate organiza o lecţie recapitulativă de zootehnie cu titlul „Importanţa sectorului zootehnic în întărirea economico-organizatorică a gospodăriei din localitate". În cadrul ei se va pune accentul pe aplicarea directivelor de partid şi de stat cu privire la dezvoltarea sectorului zootehnic al gospodăriei, pe dinamica creşterii sectorului zootehnic în ultimii ani şi perspectivele de viitor în acest domeniu. Este bine ca lecţia să se oprească asupra speciilor şi raselor ce sînt crescute în gospodărie, asupra condiţiilor de adăpostire şi hrănire a acestora, asupra valorificării produselor zootehnice, asupra bazei furajere a gospodăriei, asupra corelaţiei zootehniei cu celelalte ramuri de producţie agricolă din gospodărie.

În felul acesta elevii îşi vor forma reprezentări de ansamblu legate de disciplinele agricole studiate în timpul anului şcolar, îmbinînd cunoştinţele teoretice şi practice într-un tot unitar.

conf. univ. CONSTANTIN MATEI
şi
ing. PAUL DABIJA

RECAPITULARE

Forme eficiente de pregătire profesională

Aproximativ 40 000 de elevi se pregătesc în acest an în școlile profesionale, tehnice și tehnice de maiștri din sectorul industriei construcțiilor de mașini, pentru a deveni specialiști în această ramură-cheie a economiei noastre socialiste. Etapa recapitulării finale și a examenelor de sfîrșit de an constituie faza de încheiere într-un tot unitar a cunoștințelor, priceperilor și deprinderilor acumulate de ei, de verificare a pregătirii lor pentru munca în producție.

Se știe că nivelul pregătirii profesionale a cadrelor de muncitori și tehnicieni are o deosebită influență asupra rezultatelor economice ale întreprinderilor, în special asupra productivității muncii și a calității producției. Tocmai de aceea profesorii și maiștrii care lucrează în școlile Ministerului Industriei Construcțiilor de Mașini acordă o atenție deosebită bunei pregătiri a ucenicilor și elevilor. O parte însemnată a muncii pe care o desfășoară ei în această direcție o constituie acum, în preajma încheierii anului școlar, organizarea recapitulării în vederea examenelor.

Căutînd să asigure succesul lecțiilor recapitulative, cadrele didactice le-au organizat în mod diferențiat, în raport cu tipul școlii. O grijă deosebită se acordă pregătirii elevilor din ultimul an de studii.

Un fapt îmbucurător, constatat în toate unitățile școlare, este acela că majoritatea elevilor și-au însușit principalele cunoștințe prevăzute în programe, ca rezultat al activității rodnice depuse de cadrele didactice și de activul U.T.M., îndrumate îndeaproape de organizațiile de partid.

Conducerile școlilor au fost orientate ca, în această perioadă, să acorde principala atenție sistematizării celor studiate în cursul anului, corelării disciplinelor și lichidării rămînerilor în urmă la învățătură, fără a scădea, bineînțeles, exigența față de volumul și calitatea cunoștințelor prevăzute în programe. În acest scop s-au prevăzut acțiuni pentru sprijinirea profesorilor-ingineri care nu au experiență didactică, așa încît și ei să poată organiza în condiții bune lecțiile de recapitulare. În ajutorul lor au loc schimburi de experiență, în cadrul cărora profesorii cu activitate mai îndelungată își împărtășesc metodele de muncă, prezintă planuri de lecții recapitulative și fac demonstrații privind procedeele folosite la aceste lecții.

Probleme deosebite ridică activitatea desfășurată în această perioadă în școlile de maiștri și în școlile tehnice de personal tehnic, unde trebuie să se pună un accent deosebit pe întocmirea diferențiată a lucrărilor și proiectelor de diplomă, în funcție de sarcinile de producție pe care le vor primi viitorii absolvenți ai acestor școli, care sînt pregătiți pentru conducerea unor sectoare de producție.

Conducerile școlilor tehnice de maiștri au primit indicații să asigure ca ponderea principală a lucrărilor de diplomă să fie acordată analizei tehnico-economice a aspectelor legate de organizarea producției, pe baza căreia se stabilește tehnologia de fabricație și măsurile pe care trebuie să le adopte maistrul care conduce activitatea respectivă. În școlile tehnice de personal tehnic cu durata de 3 ani, proiectele de diplomă ale viitorilor absolvenți se vor ocupa îndeosebi de problemele tehnologice, de normarea muncii și de controlul calitativ, precum și de analiza tehnico-economică a diferitelor variante ale procesului tehnologic. În școlile profesionale și tehnice de muncitori, unde crește în prezent numărul orelor de practică în producție, ca și la școlile tehnice, unde la unele specialități se desfășoară în această perioadă practica continuă, cadrele didactice se străduiesc să valorifice cît mai larg experiența cîștigată în ultimii ani și sugestiile primite de la specialiștii din producție, astfel încît să asigure folosirea cît mai deplină în producție a cunoștințelor teoretice însușite de elevi. S-au luat măsuri ca elevii ultimului an al școlilor profesionale să lucreze independent sau în echipe, chiar pe locul de muncă unde vor fi repartizați după absolvire, pentru a fi cît mai larg familiarizați cu condițiile de muncă pe care le vor avea în viitor și să poată da un randament maxim.

Pentru ca elevii să se poată pregăti cu seriozitate pentru examen și pentru lucrările de diplomă, bibliotecile școlare au fost aprovizionate cu toate materialele necesare și s-au amenajat săli speciale de studiu unde se află în permanență cadre didactice, care dau pe loc, în mod operativ, consultații elevilor care au unele nelămuriri.

Pentru valorificarea mai largă a posibilității elevilor din școlile profesionale de a-și însuși temeinic profesia aleasă și pentru a le dezvolta dragostea față de aceasta, este în plină desfășurare cea de a VII-a ediție anuală a concursului pe meserii. Acest concurs s-a dovedit deosebit de eficient în școlile din sectorul construcțiilor de mașini și a contribuit la ridicarea nivelului de pregătire practică a absolvenților, stimulînd adevărate întreceri între elevii aceleeași școli și între școli. Pregătirea desfășurării concursului se îmbină strîns cu activitatea generală a școlilor, mobilizînd pe elevi la o pregătire temeinică, ca să se poată prezenta la un nivel ridicat în concurs. La buna lor pregătire în această direcție contribuie și activitatea cercurilor tehnice, al căror principal obiectiv este în prezent finisarea materialelor didactice create în cadrul lor. Cele mai izbutite dintre acestea vor fi selecționate pentru expozițiile de sfîrșit de an ale școlilor și pentru expoziția ce se organizează anual în Capitală.

Avem convingerea că în anul celei de a XX-a aniversări a eliberării colectivele didactice din școlile profesionale și tehnice, sub îndrumarea organizațiilor de partid și cu sprijinul organelor de îndrumare și control, vor reuși să obțină rezultate valoroase pe linia pregătirii temeinice a viitorilor absolvenți, a formării unor cadre muncitorești și tehnice stăpîne pe tehnica nouă, în stare să contribuie din plin la desăvîrșirea construirii socialismului în țara noastră.

ing. CLAUDIU BEIU
director adjunct în Ministerul Industriei Construcțiilor de Mașini

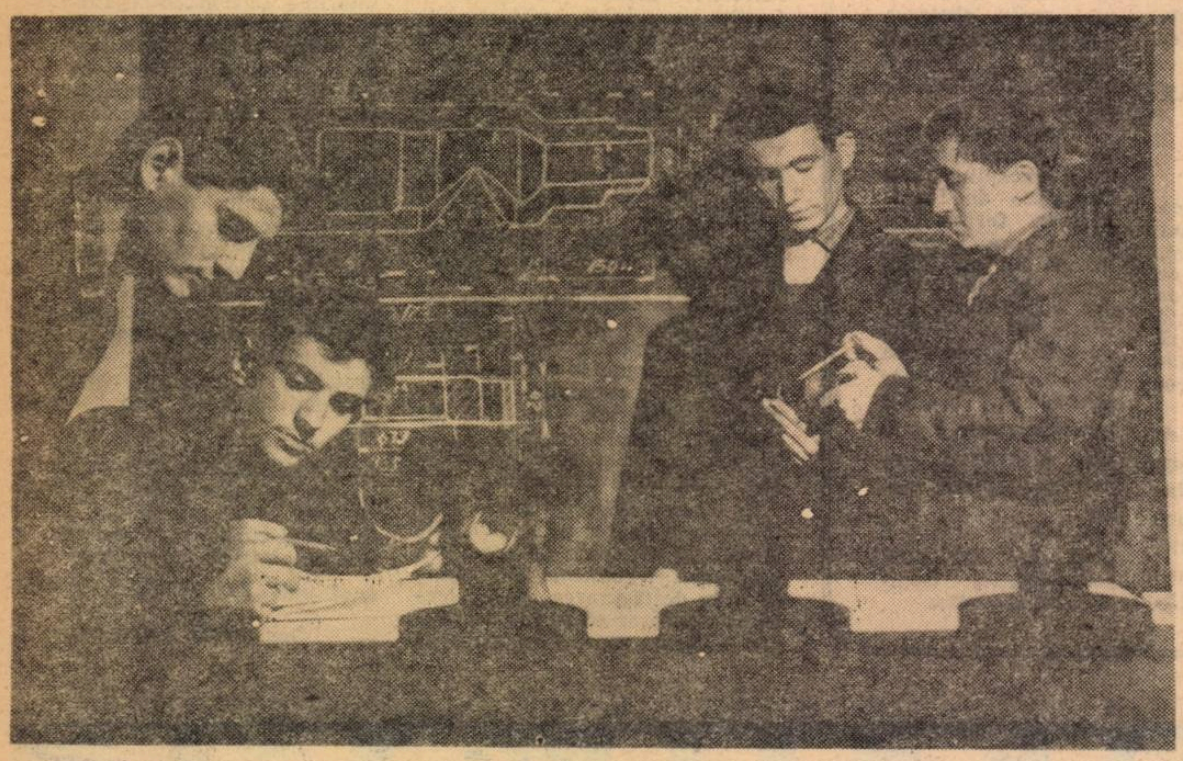

În cabinetul tehnic al Școlii profesionale de ucenici „Griviția Roșie" din Capitală

La o oră de desen tehnic la Școala profesională de ucenici de pe lîngă Uzinele de motoare electrice din Capitală

CENTENAR

Tradițiile mineritului în regiunea Maramureș se pierd în negura veacurilor. Judecînd după dovezile arheologice, se pare că primele exploatări miniere au fost efectuate aici încă de pe vremea dacilor.

Intensificarea exploatării bogățiilor subsolului la începutul veacului al XIX-lea a determinat crearea în aceste locuri a primei școli pentru formarea minerilor. Astfel a luat ființă la Baia Mare, în anul 1864, prima școală de mineri din țara noastră.

În arhiva școlii, ca și în micul muzeu al acesteia se păstrează interesante mărturii cu privire la ucenicia minerilor în anii regimului burghezo-moșieresc, se pot vedea utilajele rudimentare cu care se extrăgea în acea perioadă minereul și sînt înfățișate condițiile de cruntă exploatare la care erau supuși în acea vreme, alături de toți minerii, tinerii care urmau cursurile școlii de ucenici din Baia Mare. În același timp, arhiva școlii păstrează la loc de cinste prețioase mărturii ale luptelor revoluționare la care au participat în trecut, sub conducerea partidului, foștii elevi ai școlii.

Astăzi, continuatorii tradițiilor întemeiate de ucenicii primei școli de mineri din țara noastră sînt cei circa 1 300 de elevi ai puternicului grup școlar minier din Baia Mare, care cuprinde o școală profesională, o școală tehnică de personal tehnic și o școală tehnică de maiștri. Alături de sălile de clasă, organizate în mare măsură sub forma unor cabinete școlare pentru disciplinele de specialitate, școlile din cadrul grupului dispun de laboratoare moderne și de ateliere de practică dotate cu utilaje complexe. Practica elevilor se desfășoară în cele mai moderne secții ale întreprinderilor cu profil minier, ca și în cadrul echipelor de geologi pornite să descopere noi și noi bogății ale adîncurilor.

Absolvenții grupului școlar minier din Baia Mare se bucură pretutindeni, în locurile unde au fost repartizați în producție, de o deosebită apreciere, consecință a bunei pregătiri primite din partea celor 87 de cadre didactice ale școlii, în majoritate ingineri și geologi cu înaltă calificare.

Îmbunătățindu-și necontenit munca, grupul școlar minier din Baia Mare se numără în rîndul școlilor profesionale și tehnice, fruntașe din țara noastră.

A. M.

Festivalul tinerilor tipografi

De curînd la Grupul școlar poligrafic „Dimitrie Marinescu" din București s-a desfășurat cea de a VI-a ediție a festivalului tineretului din această școală — acțiune cu un puternic caracter educativ, la care au participat peste 600 de elevi.

Ideea organizării festivalului s-a născut cu ani în urmă, cu ocazia unei serbări cultural-artistice dată de elevii școlii, care a scos în evidență existența unor reale talente. Aceasta a determinat luarea hotărîrii de a se organiza în fiecare an un festival al tineretului, festival devenit în prezent o tradiție care îmbogățește viața colectivului școlii, contribuie la dezvoltarea cunoștințelor profesionale și de cultură generală ale viitorilor tipografi.

În acest an, festivalul a fost consacrat celei de a XX-a aniversări a eliberării patriei noastre de sub jugul fascist. Cu prilejul deschiderii festivalului, care a avut loc la Casa de cultură a raionului 1 Mai, tov. Ilie Diaconescu, secretar al Comitetului P.M.R. din raionul 1 Mai, a vorbit elevilor despre condițiile în care munceau ucenicii în timpul regimului burghezo-moșieresc și despre dezvoltarea învățămîntului profesional și tehnic în cei 20 de ani care au trecut de la eliberarea patriei. Elevii au prezentat apoi un frumos program artistic.

Ziua a doua a festivalului a fost rezervată manifestațiilor sportive. Au avut loc cu acest prilej întreceri de volei, gimnastică artistică și acrobatică, demonstrații ale unor sportivi fruntași etc. Activitățile din ziua a treia s-au desfășurat pe tema „Poeții cîntă patria socialistă". În mijlocul elevilor au poposit poeți și actori, care au recitat versuri închinate partidului și patriei. „București, ieri și azi", a fost tema zilei următoare, cu care prilej, după ce elevii au vizitat Muzeul de istorie a orașului București, ei au făcut o excursie în jurul Capitalei. În cea de a cincea zi închinată tehnicii poligrafice, tov. Constantin Ciurea, directorul general al Trustului de industrie poligrafică, le-a vorbit elevilor despre perspectivele de dezvoltare a acestei industrii. De asemenea, elevii au vizionat filmul documentar „Noutăți în poligrafie", realizat de cinefilii clubului de pe lîngă Combinatul poligrafic „Casa Scînteii" și au participat la un simpozion pe tema „Istoria scrisului și poligrafiei".

Cel de al VI-lea festival al tineretului de la Grupul școlar „Dimitrie Marinescu" s-a încheiat cu „Ziua prieteniei". În această zi elevii școlii s-au întîlnit cu absolvenții din anii trecuți, dintre care mulți sînt fruntași în producție, maiștri, tehnicieni sau ingineri.

La organizarea și desfășurarea festivalului, a cărui pregătire a avut loc pe tot parcursul anului școlar, o contribuție de seamă au adus-o profesorii și maiștrii instructori Maria Zalea, A. Hașcal, V. Budescu, N. Bejan, A. Comănici și alții.

Îmbrăcînd forme originale, legate strîns de viața școlii, festivalul a constituit și în acest an un minunat prilej pentru elevi de a-și îmbogăți cunoștințele de specialitate și de cultură generală și de a-și lărgi orizontul.

GH. D. MATEIANU

Ce profesie își vor alege elevii

Pregătirea și îndrumarea elevilor în vederea alegerii unei profesiuni este o problemă de permanentă actualitate, pe care o impune realitatea însăși. Cu toții sîntem de acord că această problemă nu poate fi rezolvată doar printr-o „campanie" la sfîrșit de an școlar. De aceea, profesorii școlii noastre (Școala medie „Unirea" din Brașov) se preocupă pe tot parcursul anului de învățămînt de orientarea profesională a tuturor elevilor, ținînd seama, bineînțeles, de specificul vîrstei lor. Iată cîteva fapte concludente pe această linie.

Făcînd la începutul anului școlar o anchetă în rîndurile elevilor din clasa a X-a F, am constatat că ei cunosc un număr prea restrîns de profesiuni. Situația ne-a părut îngrijorătoare, cu atît mai mult cu cît în clasa a X-a, cînd elevii trebuie să se decidă pentru secția umanistă sau cea reală, ei trebuie să cunoască toate posibilitățile pe care le au, pentru a nu fi îngrădiți în alegere. De aceea, prin vizite în producție, lecturi, filme etc., am căutat să facem cunoscute elevilor cît mai multe și mai variate profesiuni din toate domeniile.

În același timp, din discuțiile pe care le-am avut cu elevii și cu părinții lor, ne-am dat seama că unii din ei nu erau lămuriți în privința faptului că profesiunile se găsesc într-o continuă înnoire, că pe măsură ce se crează noi ramuri ale producției apar noi profesiuni, că progresul rapid al științei și tehnicii, perfecționarea unor mașini și utilaje fac ca profesiunile să-și schimbe mereu fața. Am arătat toate acestea elevilor și părinților, subliniind că și profesiunile existente își schimbă în prezent conținutul, că introducerea unor instrumente noi, folosirea unor metode avansate, creșterea complexității muncii sau mărirea exigențelor față de calitatea produselor respective aduc modificări în natura acestor profesiuni, determină creșterea conținutului intelectual al muncii, sporirea coeficientului ei de automatizare și mecanizare.

Pornind de la această situație, am analizat, împreună cu familia, interesul elevilor pentru anumite ramuri profesionale, ne-am ocupat de stimularea înclinațiilor și aptitudinilor lor, orientîndu-i spre acele profesiuni care prezintă o perspectivă de viitor și care răspund principalelor cerințe ale societății noastre în etapa desăvîrșirii construirii socialismului.

Discuțiile cu elevii și cu părinții lor ne-au făcut conștienți și de faptul că la unii din ei mai persistă mentalitatea burgheză potrivit căreia numai unele profesiuni sînt considerate „bune", pentru că se exercită la oraș sau sînt mai bine plătite. I-am lămurit, în unele cazuri prin discuții purtate de la om la om, în altele prin discuții colective, că o asemenea apreciere este incompatibilă cu o concepție sănătoasă despre muncă, le-am explicat că valoarea fiecărei profesiuni depinde de utilitatea ei socială, de contribuția pe care o aduce la progresul social. Înainte de a combate prejudecata unor părinți și a copiilor lor că unele profesiuni sînt „superioare" și altele „inferioare", că unele sînt „bune" și altele „rele" n-am putut îndruma judicios pregătirea elevilor spre anumite ramuri ale producției.

În pregătirea elevilor noștri pentru alegerea viitoarei profesiuni un loc de seamă l-a ocupat orientarea justă a intereselor lor. Se știe, că, în general, aceste interese se diferențiază destul de mult: unele au o stabilitate relativă, altele devin treptat axa în jurul căreia se organizează toate preocupările pe care le au. Prezența unor interese stabile și orientate într-o anumită direcție pregătește terenul pentru dezvoltarea ulterioară a înclinațiilor și aptitudinilor în domeniile respective. Interesul pe care-l manifestă tînărul, de exemplu, pentru studiul anumitor discipline, pentru unele cercuri la care participă, precum și anumite interese speciale, trădează înclinații care pot constitui cu succes punctul de plecare pentru alegerea profesiunii. Căutînd să cunoaștem cît mai bine aceste interese, am putut combate tendința spre alegerea întîmplătoare a profesiunii.

În referatele susținute la ședințele consiliilor pedagogice, cu prilejul unor consfătuiri, ca și în articolele apărute în publicațiile noastre de specialitate s-a accentuat adeseori faptul că munca de îndrumare profesională este o muncă de durată, complexă și de mare răspundere. Mai puțin s-a insistat însă asupra faptului că activitatea întreprinsă de școală în vederea orientării profesionale trebuie să aibă un caracter de sistem, să fie eșalonată în timp, îndeplinirea fiecărei sarcini la un anumit moment fiind în funcție de particularitățile de vîrstă și individuale ale elevilor. Experiența personală ne-a arătat că sistemul de măsuri luate în vederea orientării profesionale ar putea fi repartizat pe perioade de vîrstă după cum urmează: în clasele I—IV — educarea atitudinii juste față de muncă și stimularea înclinațiilor și aptitudinilor individuale. În clasele V—VII trebuie desfășurată o acțiune pe care am numi-o de preorientare profesională, adică de orientare prealabilă spre grupe de profesiuni, menită să dea elevilor o privire de ansamblu asupra ramurilor profesionale, să le prezinte caracterele lor generale și să sublinieze locul lor în ansamblul vieții economice și sociale. În clasa a VIII-a această acțiune trebuie adîncită și precizată, întrucît mulți dintre absolvenții acestei clase se vor îndrepta spre învățămîntul profesional. O activitate asemănătoare se va desfășura în clasele IX—XII. În clasa a XI-a cel mai tîrziu este indicată alegerea propriu-zisă a profesiunii de către elevii școlii medii, ca rezultat al diferențierii, specializării și stabilizării interesului profesional.

Fără îndoială, alegerea justă a profesiunii este determinată și de respectarea unor particularități ale tînărului cum sînt particularitățile atenției, gîndirii, trăsăturilor de caracter și voinței, temperament. Toate acestea trebuie să ocupe un loc important în alegerea drumului în viață, deoarece ele pot compensa uneori absența unor aptitudini deosebite, iar alteori pot stimula dezvoltarea acelor aptitudini care nu s-au manifestat încă.

Experiența didactică ne-a arătat că o colaborare rodnică a familiei cu profesorul diriginte trebuie să se încheie cu o recomandare unică făcută elevului cu privire la viitoarea sa profesiune.

prof. dr. J. SZIKSZAY
Brașov

Rezultate bune la olimpiade

Intrate în tradiția școlilor, olimpiadele de matematică, fizică și chimie au antrenat în acest an un număr mare de elevi. Bunăoară, la olimpiada de matematică au participat peste 32 000 de elevi, cu 3 000 mai mulți decît anul trecut. Acest fapt dovedește că studiul matematicii a devenit astăzi o preocupare de frunte a elevilor, aceștia înțelegînd că buna ei cunoaștere este indispensabilă formării viitorului specialist în orice domeniu. Un mare număr de elevi, circa 33 000, au participat și la olimpiada de fizică și chimie.

Recent, în Capitală a avut loc festivitatea de înmînare a premiilor, la care au fost de față 350 de elevi participanți la faza republicană a olimpiadelor. Elevii premiați și evidențiați au primit, în aplauzele celor prezenți la această festivitate, felicitări și distincții.

Pentru rezultate foarte bune obținute la olimpiada de matematică au fost premiați și evidențiați 65 de elevi, 40 de elevi au fost premiați la ultima fază a olimpiadei de fizică, iar la cea de chimie juriul a evidențiat 38 de elevi.

Rezultatele frumoase obținute de participanții la olimpiadă, sînt o mărturie a bunei pregătiri pe care aceștia au căpătat-o în școală, demonstrează că eforturile profesorilor sînt încununate de roade bogate.

Expoziție de grafică

Pentru a doua oară, profesoara Constanța Manolescu prezintă la Clubul sindicatelor din învățămînt din Capitală o expoziție de acuarelă ce înfățișează interesante peisaje din țară și străinătate, portrete și flori. Pasionată pentru acuarelă, pictorița și-a însușit o tehnică avansată, reușind ca, prin trăsături largi, variat nuanțate să surprindă esențialul din subiectul propus. Demne de remarcat în acest sens sînt peisajele „Vedere din Predeal", „Înserare pe Dunăre la Tulcea", Tulcea nouă", „Primăria din Eisenach" etc. Echilibrul cromatic este urmărit cu atenție în toate lucrările, iar acordurile sînt fericit alese, remarcîndu-se în mod deosebit transparența și acuratețea culorii.

Cu deosebită sensibilitate sînt tratate portretele de copii, pentru care profesoara Constanța Manolescu manifestă mult interes, apropiindu-se de cei mici cu dragoste firească de educator. „Primul din clasă", „Cartea cu povești" și „Flori de primăvară" sînt doar cîteva exemple din lucrările de acest gen prezentate în actuala expoziție.

Expoziția de la club cuprinde și cîteva interesante lucrări ale profesorului Marin Mihai — desene, gravuri și acuarele, în care figura umană deține primul loc. Reducînd totul la esențial, artistul construiește cu linii sigure ceea ce își propune, impresionînd prin laconismul limbajului său. Se remarcă îndeosebi, printre lucrările sale, „Portret de tractorist", „Colectivistă", „În fața cuptorului". „Portret de copil".

prof. ALEXANDRU DRĂGOI

La cercul de radio de la Palatul pionierilor din București

Extrase din scrisori

● Harta este unul din materialele didactice cel mai frecvent folosite. Avînd în vedere uzura relativ rapidă a materialului din care se confecționează în prezent hărțile, propun să se experimenteze realizarea lor din material plastic. Acest material ar putea fi utilizat de altfel cu real succes și la confecționarea tablelor școlare. În școala noastră am experimentat înlocuirea obișnuitelor table de lemn care se înbibă cu cretă și se curăță greu cu o foaie neagră de polivinil. Pe această tablă se scrie ușor și creta poate fi ștearsă fără să lase urme albicioase.

prof. MARIA ZAHARIA
Școala medie nr. 3, Tîrgoviște

● Pentru ca asistențele să nu fie privite, așa cum se mai întîmplă în unele școli, doar ca un scop în sine, pentru ca ele să contribuie mai larg la îmbunătățirea procesului predării, socotesc necesar ca inspectorii care controlează munca directorilor să nu ia în considerație doar numărul lecțiilor la care au asistat aceștia, ci să verifice de fiecare dată cu exigență, pornind de la însemnările din caietul directorului, calitatea acestora, să aprecieze observațiile efectuate, îndrumările date de directori după asistențele făcute la lecții.

prof. PAUL PETROVAN
Com. Recaș, Timișoara

● În prezent mai sînt încă școli în care problema întîrzierii elevilor la ore nu este privită cu suficientă exigență. Elevii întîrziați sînt lăsați să intre la ore, considerîndu-se că altfel pregătirea lor ar suferi din cauza faptului că n-au asistat la predare. Însă intrarea lor în oră după ce s-a sunat duce la perturbarea lecțiilor și are consecințe negative nu numai asupra propriei lor pregătiri, ci și a tuturor elevilor clasei. De aceea consider că orice întîrziere a elevilor la oră, oricît de mică, trebuie să ducă la interzicerea de a asista la lecția respectivă și la sancționare cu absențe nemotivate. Asemenea sancțiuni vor determina, desigur, înlăturarea mai rapidă a întîrzierilor.

prof. VASILE CIOBANU
Școala de 8 ani din Budila, raionul Sf. Gheorghe

DE LA MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Pentru a da absolvenților școlilor pedagogice care au promovat cursul complet al acestor școli dar nu au promovat examenul de stat (de diplomă), posibilitatea să-și completeze studiile, Ministerul Învățămîntului a aprobat organizarea în cursul anului 1964 a unei sesiuni de examene de stat — de lichidare — pentru absolvenții școlilor pedagogice de învățători și educatoare din serii mai vechi (începînd din anul 1950), dacă nu au susținut niciodată acest examen sau l-au susținut de cel mult trei ori pînă în prezent.

Examenul de stat se va desfășura în perioada 26 august — 5 septembrie a.c. și va fi organizat în centre stabilite de Ministerul Învățămîntului.

Înscrierea la examenul de stat se va face pe baza foii matricole din care să rezulte absolvirea școlii pedagogice. Obiectele de învățămînt la care se va da examen vor fi cele stabilite pentru școlile pedagogice de învățători și educatoare cu durată de șase ani.

Din de peste hotare

• **În anul 1962, cînd a avut loc revoluția yemenită,** peste 90 la sută din populația țării era analfabetă. Una din primele griji ale guvernului revoluționar al Republicii Arabe Yemen a fost aceea de lichidarea analfabetismului. Ministerul Educației a elaborat în acest scop un plan de zece ani care prevede construirea unui însemnat număr de școli și pregătirea cadrelor didactice necesare. Urmează de asemenea să ia ființă cîte un institut pedagogic și un institut tehnic în fiecare regiune a țării.

• **La Londra se desfășoară în prezent Conferința internațională a teatrelor pentru copii și tineret,** organizată de Asociația britanică a teatrelor pentru copii. Conferința a fost deschisă de Edward Boyle, ministrul educației al Marii Britanii.

La lucrări participă delegați din circa 40 de țări, printre care și Margareta Bărbuță, critic de teatru, secretara Comitetului național romîn pentru institutul internațional de teatru.

• **In R. P. Ungară sînt încadrați în diferite forme de învățămînt** 2,2 milioane de cetățeni. In anul școlar 1963—1964 au fost înscriși în școlile de cultură generală 1 468 683 elevi. Inainte de eliberarea țării, peste 20 la sută din copiii de vîrstă școlară (aproximativ 300 000) nu au putut urma cursurile cu regularitate. Caracteristic pentru setea de cultură a tinerilor din R. P. Ungară este faptul că între anii 1960—1963 numărul elevilor din școlile medii a crescut cu 140 000.

• **„Absolvenții școlilor tehnice superioare din Spania constituie o castă închisă"** — scrie ziarul austriac „Die Presse" într-un comentar consacrat învățămîntului din această țară. Potrivit ziarului, „un tînăr care dorește să se dedice unui studiu tehnic are de întîmpinat atîtea greutăți, încît practic acest studiu a devenit o rezervație pentru cei bogați". Corespondentul ziarului vede o legătură între această situație și lipsa generală de interes manifestată de guvernul spaniol pentru problemele învățămîntului și educației.

• **La Abidjan (Coasta de Fildeș) a avut loc recent sub auspiciile U.N.E.S.C.O. o conferință** care a reunit pe miniștrii învățămîntului din țările Africii. Cu acest prilej a fost aprobat un plan care prevede generalizarea învățămîntului elementar în Africa pînă în anul 1980. Trecînd în revistă situația existentă în momentul de față, conferința a stabilit că numărul elevilor din școlile elementare se ridică în anul școlar 1963—1964 la 6 024 000, ceea ce înseamnă 73,2 la sută din populația de vîrstă școlară. Pentru sporirea acestui procentaj se pevede creșterea cheltuielilor bugetare alocate necesităților învățămîntului.

• **In Ecuador bugetul învățămîntului prevede anul acesta 30 sucre (mai puțin de doi dolari) pe locuitor.** In schimb, pentru fiecare cal al armatei au fost alocați 1000 sucre (aproximativ 50 dolari). In aceste condiții nu este de mirare că în această țară peste 50 la sută din populație este analfabetă. Numai în acest an 400 000 de copii de vîrstă școlară nu vor putea frecventa cursurile din cauza lipsei localurilor de școală și a cadrelor didactice necesare.

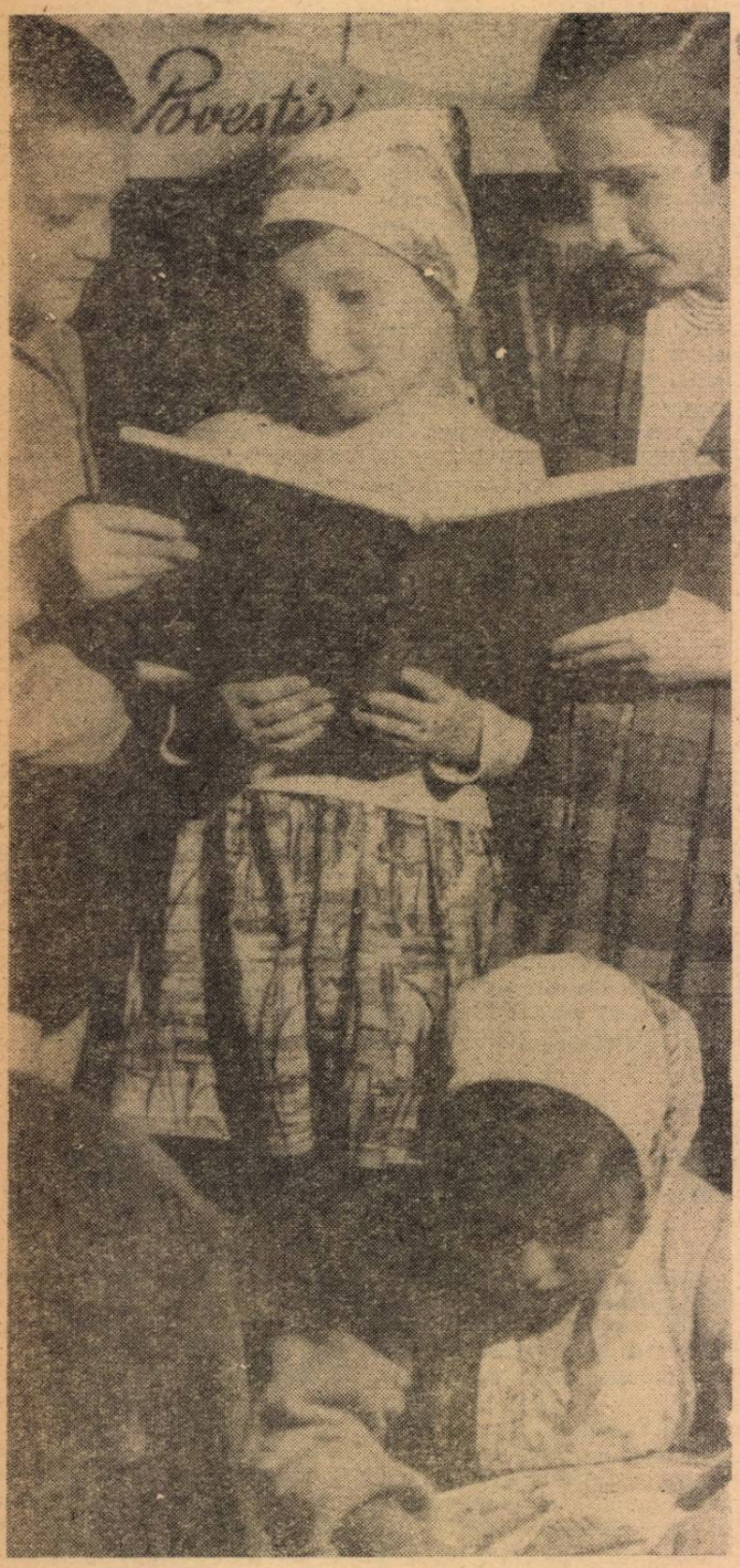

În secția pentru copii a Bibliotecii Centrale de stat

Tabere-curs pentru naturaliști și geografi

Și în vara acestui an Societatea de științe naturale și geografie din R.P.R. va organiza tabere-curs în diferite regiuni ale țării. Programele acestor tabere cuprind acțiuni variate și interesante.

De exemplu, programul taberei-curs din regiunea Oltenia, condusă de prof. univ. dr. *Al. Buia,* cercetător științific *L. Badea* și lector univ. *N. Camalesa,* va cuprinde o serie de vizite și aplicații pe teren în sudul și sud-vestul regiunii, ca și aplicații pe teren în regiunile de deal și de munte din nordul acesteia, în cadrul cărora se vor face și ascensiuni pe masivele muntoase.

Programul taberei-curs din regiunea Hunedoara, condusă de conf. univ. *E. Molnar,* lector univ. *Ersilia Iacob* și prof. *B. Vulcu* va cuprinde aplicații cu caracter geografic și biologic în diferitele unități morfologice din regiune, ca și ascensiuni în munții Apuseni sau Retezat. De asemenea, vor fi vizitate principalele centre industriale și interesantele monumente istorice ale regiunii.

Profesorii care doresc să participe la aceste două tabere-curs pot obține informații mai detaliate adresîndu-se, pînă la data de 10 iunie a.c., Societății de științe naturale și geografie din R.P.R. (București, Bd. Schitu Măgureanu nr. 9, telefon 14.75.26).

Erată

În articolul „Prof. univ. J. Byck despre studiul gramaticii" apărut în „Gazeta învățămîntului" nr. 755 din 15 mai 1964, rîndul 13 din col. I se va citi „a îngroșa rîndurile cercetătorilor", iar rîndul 45 din col. II se va citi „ele sînt completive directe".

CORESPONDENȚA

BUCUREȘTI

Multe din orele de dirigenție care au loc acum în școlile Capitalei, ne scrie profesorul *V. Munteanu,* sînt legate de marea sărbătoare pe care se pregătește să o întîmpine întreg poporul nostru, cea de a XX-a aniversare a eliberării patriei. Comisia metodică a diriginților de la Școala generală de 8 ani nr. 75, de exemplu, a ajutat pe membrii săi să pregătească ore de dirigenție pe teme cum sînt „Cîntăm primăvara vieții noi", „Eroii uteciști în lupta pentru libertate și socialism", „Ce a adus ziua de 23 August poporului nostru", „Chipuri de eroi căzuți pe frontul antihitlerist", „Mărețele realizări ale regimului nostru democrat-popular", „Frumusețile și bogățiile patriei noastre" etc.

Pentru ca orele de dirigenție să-și poată atinge în întregime scopul, profesorii diriginți folosesc metode și procedee variate: prezentarea unor filme, a unor diapozitive, emisiuni la stația de radio-amplificare, înregistrări la magnetofon, discuri, albume, fotografii.

CLUJ

La Școala generală de 8 ani nr. 1 din Cluj, se desfășoară o intensă activitate în vederea încheierii cu succes a cursurilor — ne spune în scrisoarea sa tov. *Albert Iszlai,* directorul adjunct al școlii. Direcția școlii a sporit numărul de asistențe la ore. Pentru legarea teoriei de practică și pentru consolidarea cunoștințelor se vor efectua excursii și vizite, așa fel însă încît acestea să nu stînjenească activitatea claselor și studiul individual al elevilor.

Un ajutor prețios vor da școlii în această etapă organizația de pionieri și comitetul de părinți. Astfel, se va urmări cum respectă elevii regimul zilnic în această etapă importantă a anului școlar. În cadrul lectoratului cu părinții se va discuta despre sarcinile familiei în etapa recapitulării materiei și în organizarea vacanței de vară a elevilor.

PITEȘTI

Tema „Sarcinile școlii și familiei pentru încheierea cu succes a anului școlar", discutată recent la lectoratul pentru părinți de la Școala de 8 ani nr. 1 Pitești, ne comunică tov. *Steliana Stănescu,* s-a bucurat de un deosebit interes din partea participanților. Discuțiile purtate de aceștia au arătat ce măsuri sînt indicate pentru ca în perioada actuală elevii să aibă un regim rațional acasă, așa ca să le rămînă cît mai mult timp pentru studiu. Printre aceste măsuri se numără, de exemplu, limitarea vizionării programelor prezentate la televizor, înlăturarea unor sarcini gospodărești etc. In continuare membrii colectivul didactic au făcut părinților o serie de recomandări în legătură cu asigurarea regimului de muncă și de odihnă al elevilor.

TÎRGU-JIU

Profesorul *Vasile Arjoca* ne informează că, pentru a cunoaște frumusețile patriei și realizările regimului de democrație populară, un număr de peste 76 de elevi ai Școlii medii nr. 1 „T. Vladimirescu" din Tg. Jiu au participat de curînd, însoțiți de profesorii lor, la două interesante excursii. Acestea le-au dat prilejul să cunoască frumoasele văi ale Oltului și Prahovei, localitățile Călimănești, Căciulata, Predeal, Sinaia, să străbată pasul Bran printre munții Piatra Craiului și Bucegi, să admire măreția arhitectonică a mînăstirii Curtea de Argeș, muzeele Bran, Peleș și Doftana. Un deosebit interes au dovedit elevii în timpul vizitelor la șantierul hidrocentralei „16 Februarie" de pe valea Argeșului, la Combinatul de aluminiu de la Slatina, la Combinatul chimic de la Ișalnița.

SIGHET

Cercul literar al elevilor din clasele V—VII de la Școala generală de 8 ani nr. 3 din orașul Sighet, ne scrie profesorul *L. Petre,* a organizat sub îndrumarea profesorilor de limba romînă o frumoasă seară literară dedicată poetului George Coșbuc. În prezent cercul se pregătește să sărbătorească printr-un program festiv comemorarea a 75 de ani de la moartea lui Mihai Eminescu.

CÎMPULUNG-MUȘCEL

Recent, după cum ne face cunoscut tov. *Al. Bunescu,* la Cîmpulung-Muscel, a avut loc o consfătuire cu toți diriginții din raion, la care s-a discutat despre rolul dirigintelui în rezolvarea problemelor de bază ale procesului instructiv-educativ. Pe baza discuțiilor purtate în consfătuire secția de învățămînt a alcătuit, cu ajutorul cabinetului pedagogic, două scrisori metodice cuprinzînd indicații privitoare la tematica orelor de dirigenție și la căile de cunoaștere a particularităților individuale ale elevilor. De asemenea, s-au organizat cîteva ore deschise de dirigenție, conduse de diriginți cu experiență.

Aceste măsuri au contribuit la mai buna cunoaștere de către diriginți a problemelor practice ale muncii educative, la găsirea unor soluții adecvate pentru aceste probleme, la asigurarea unui caracter mai unitar al muncii diriginților.

LUGOJ

În vederea îmbunătățirii calității activităților desfășurate la casele de copii, s-au organizat la Sinaia cursuri de îndrumare pentru directorii acestora și pentru educatorii care lucrează în cadrul lor. La aceste cursuri, ne informează tovarășa *Ana Meleru,* participă cca. 140 cadre didactice din întreaga țară. Programul cuprinde lecții de pedagogie, schimburi de experiență, activități practice, expuneri de referate axate pe munca specifică a educatorilor.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii voluntari din unitățile de învățămînt. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii, Piața Scînteii București.

40132

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Gazeta ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Anul XVI nr. 757 | vineri 29 mai 1964 | 8 pagini 25 bani

Gînduri de 1 iunie

— Bună dimineața, zi frumoasă de 1 Iunie, bun venit sărbătoare a copilăriei.

An de an tot mai mulți copii te salută cu condeiul în mînă. Ei învață să scrie și să citească, iar printre primele cuvinte pe care le așternе pe hîrtie se află cuvîntul LIBERTATE!

Copiii noștri te-au așteptat cu nerăbdare. Ți-au făcut daruri. Băiețelul care a primit în dar o cutie cu creioane colorate a desenat un soare roșu, arzător, apoi a colorat cerul cu albastru. Din zece linii a făcut un bloc și l-a împădurit cu antene de televiziune.

— E blocul în care stăm noi — explică el. Alături e școala la care învăț. Îți place?

E mare și luminoasă. A colorat-o cu albastru ca și cerul. Așa o vede el. S-a gîndit puțin unde să așeze celelalte elemente ale desenului său. A construit o clădire mare, mare de tot, mai mare decît blocul, cu multe ferestre și cu un coș cît toate zilele.

— Aici lucrează tata — explică el.

I-a mai venit o idee. O așterne în extrema foii de hîrtie. Tobogganul, roata mare, leagănele, avioanele. La hotarul parcului, pe o margine îngustă a desenat cu albastru cîteva unde ale lacului.

— Aș vrea să desenez și tabăra, cu cabanele și brazii, dar nu mai am loc — spune el necăjit.

Universul lui! Al unui copil născut sub cerul patriei noastre, sub grija nețărmurită a partidului.

Mă gîndisem să-i povestesc băiețelului despre copilăria fără copilărie din trecut. Despre sărăcie, mizerie, foamete. Despre năzuințe neîmplinite. Dar l-am lăsat pe Nicolaie Moromete închis acolo, în trecut, între paginile cărții. Afară e soare, e cer albastru. E 1 Iunie!

IN PRAGUL VACANȚEI

In școli domnește acum atmosfera de efervescență caracteristică încheierii ultimului trimestru. Profesorii și învățătorii verifică, cu exigență sporită, nivelul de cunoștințe al fiecărui elev, pregătesc cu atenție temele și lecțiile de sinteză pentru recapitularea finală, organizează meditații și consultații. In acest ritm viu de muncă sînt antrenați și elevii. Fiecare învață mai cu sîrguință pentru a fi mai bine pregătit, pentru a-și îndeplini sau depăși angajamentele luate față de sine și față de profesori. Sfîrșitul anului școlar mobilizează pe toți la noi eforturi susținute.

Dar, în timpul liber, privirile cată tot mai des spre copacul înverzit din fața ferestrei, iar gîndurile zboară spre potecile și pădurile munților, spre poienile înflorite, spre litoralul însorit. Aceste imagini visate își au și ele contribuția lor la sporirea puterilor de muncă.

Vacanța nu este numai visată. Ea este stăruitor și atent pregătită. Se poate spune că pregătirile pentru vacanță au depășit de multă vreme faza de început. Folosind experiența pozitivă a anilor precedenți, Ministerul Învățămîntului și C.C. al U.T.M. au elaborat un plan comun de măsuri, care să asigure elevilor bucuriile așteptate.

Vara aceasta aduce întregului nostru popor marea sărbătoare a împlinirii a două decenii de la eliberarea patriei. Acțiunile cultural-educative și sportive organizate în cadrul taberelor și excursiilor, în cadrul cluburilor, vor face parte integrantă din grandiosul program prin care poporul nostru sărbătorește această măreață zi, vor fi închinate acestei zile. Vacanța trebuie să constituie mai mult ca pînă acum, un prilej pentru cunoașterea mai largă de către elevi a trecutului de luptă al poporului, al clasei muncitoare, pentru cunoașterea minunatelor realizări ale regimului democrat-popular, pentru a face mai vie dragostea elevilor față de patria noastră socialistă, față de Partidul Muncitoresc Romîn.

S-a alcătuit comandamentul central de organizare a vacanței format din reprezentanți ai Ministerului Învățămîntului, ai C.C. al U.T.M., ai C.C.S., ai Consiliului Național al Femeilor, ai Crucii Roșii, ai U.C.F.S. etc. Se formează acum comandamentele regionale, raionale și orășenești. Comandamentele acestea trebuie să vegheze asupra bunei desfășurări a vacanței, să coordoneze activitatea de vacanță. De aceea este bine ca în comandamente să fie antrenați oameni pricepuți, cu experiență, operativi, inventivi, care să alcătuiască planuri interesante și să aibă grijă ca ele să se desfășoare în bune condiții, să contribuie la educarea elevilor. Buna desfășurare a tuturor acțiunilor prevăzute pentru perioada vacanței depinde în cea mai mare măsură de modul cum sînt ele organizate și pregătite, de oamenii care participă la organizarea acestor acțiuni.

In zilele acestea se alcătuiesc programele care vor umple zilele vacanței, care vor aduce elevilor bucuriile zilelor de vară. La alcătuirea lor sînt chemați să vină cu contribuția, cu experiența lor cei mai buni pedagogi. Să-și spună acum din plin cuvîntul fantezia creatoare, priceperea măiestria pedagogică, bunul gust, să se vadă în propunerile, în sugestiile făcute pentru program că educatorii sînt hotărîți să folosească cele mai atrăgătoare căi pentru a îmbogăți cunoștințele elevilor, pentru a le stimula dragostea față de frumos.

In toate centrele regionale, raionale și orășenești, precum și în alte importante centre economice și culturale se vor înființa baze turistice pentru găzduirea elevilor veniți în excursie. Acestea se vor amenaja în localuri de școli și internate. La București, bunăoară, se organizează baze turistice cu o capacitate de aproximativ 2 000 de locuri. Tot în școli vor fi organizate și tabere de zi pentru pionieri, cluburi. Secțiile de învățămînt trebuie să se preocupe din vreme de pregătirea acestor localuri, asigurînd condiții igienice optime, o ambianță atrăgătoare, material sportiv bogat, în așa fel ca fiecare bază turistică, tabără sau club, să constituie pentru elevi un punct de atracție, un loc în care să vină cu plăcere.

La activitățile din vacanță sînt antrenate un număr mare de cadre didactice, instructori de pionieri, toți pedagogi cu dragoste de muncă. Aceasta însă nu-i de ajuns. Este necesar ca secțiile de învățămînt să acorde o deosebită atenție pregătirii și îndrumării cadrelor didactice care vor conduce excursiile, sau care vor răspunde de activitatea taberelor și cluburilor, să ajute la întocmirea de itinerarii turistice interesante, corespunzătoare particularităților de vîrstă, care să contribuie la cunoașterea de către elevi a celor mai importante obiective economice și culturale, a frumuseților și bogățiilor patriei.

O problemă importantă către care trebuie să-și îndrepte atenția secțiile de învățămînt este aceea a popularizării pe căi cît mai largi în rîndurile elevilor a activităților ce se organizează în zilele vacanței, pentru ca aceștia să le cunoască din vreme, să participe la ele în număr cît mai mare.

Peste tot pregătirile pentru vacanță sînt în toi. Cu grijă, cu dragoste, zeci și zeci de pedagogi muncesc, se străduiesc să asigure elevilor după un an de muncă, odihna binemeritată, zile frumoase, bogate în bucurii.

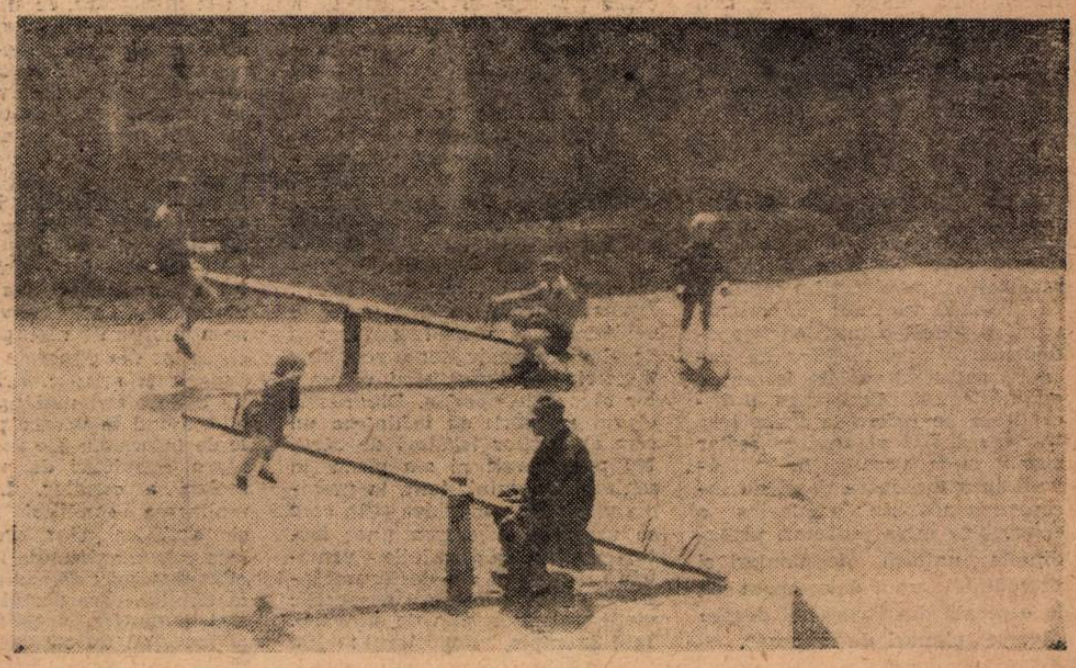

Bunicul și nepotul

ÎNVĂŢĂTORII

de Serban Nedelcu

Primul volum al romanului *Învățătorii* de Șerban Nedelcu era conceput polemic, ca o replică la romanul *Apostol* al lui Cezar Petrescu. Altele sînt obiectivele autorului în cel de-al doilea volum al său. Urmărind aici destinele personajelor din primul volum „în anii făuririi și consolidării regimului de democrație populară (acțiunea cărții începe în anul 1944, imediat după eliberarea țării de sub jugul fascist și se termină în preajma încheierii procesului de colectivizare), romancierul e preocupat să oglindească procesul complex de transformare a intelectualității sătești de veche formație. De aceea el va acorda atenție principală nu lui Mircea Coman, învățătorul comunist care, încă de mult, eliberîndu-se de prejudecăți, se deprinsese să privească lucid realitățile și dobîndise o înțelegere adecvată despre rolul învățătorului în viața socială și pe care acum îl întîlnim în postura de activist de partid. Interesul autorului se îndreaptă mai ales spre personajele cu o evoluție sinuoasă, adesea neașteptată, care înaintează un pas și apoi revin pe poziția inițială sau chiar pe una mai înapoiată, care nu cutează să se smulgă trecutului, privesc înfricoșați sau indiferenți schimbările, dar care vor sfîrși prin a se integra noii vieți și a deveni chiar militanți activi ai ei. În centrul romanului se află personajele nu îndeajuns sau deloc pregătite sufletește și intelectualicește pentru noile vremuri. Ele devin de aceea, nu o dată, eroii unor puternice drame, pe care însă, pînă la urmă, le vor depăși, găsindu-și un echilibru. Un astfel de erou este Vasile Nisipaș, fostul coleg și prieten al lui Mircea Coman, fire onestă, excelent învățător, curajos luptător antifascist, dar impulsiv peste măsură, de un orgoliu bolnăvicios și de o totală naivitate politică. O astfel de eroină este și Adina Condrea, fosta logodnică a lui Mircea Coman.

Un prim merit al autorului e acela că nu simplifică datele acestui complicat proces, că se străduiește — și cu bune rezultate — să-i dezvăluie implicațiile multiple, să ofere o imagine cît mai exactă cu putință a eroilor săi, pe cît de contradictorii pe atît de diferiți. Șerban Nedelcu a avut nobila ambiție de a evita drumurile lesnicioase, de a le căuta, intenționat parcă, pe cele dificile.

Autorului nu i s-ar fi cerut un efort deosebit dacă l-ar fi înzestrat pe Nisipaș cu alt destin. Totul părea doar să-l fi pregătit pe acesta pentru a se înrola sub steagul partidului. Șerban Nedelcu și-a propus însă un țel mai greu de realizat: acela de a arăta că, într-o epocă de structurale prefaceri, istoria îl poate depăși cu mult și să-l transforme într-o victimă a ei, chiar pe un om onest care, într-o perioadă fusese destul de avansat în raport cu semenii săi; să arate în același timp, cum societatea socialistă recuperează pînă la urmă și valorifică la maximum tot ce e valoros în acești oameni, să oglindească dialectica regenerării lor. De aceea autorul a rezistat tentației de a-l transforma pe Nisipaș într-un comunist; l-a pus în situația de a acționa, cînd din orgoliu, cînd din naivitate, alături de oameni cu care n-avea, în fond, nimic comun — vechii politicieni țărăniști unși cu toate alifiile — împotriva comuniștilor cu care pe vremuri luptase cot la cot și pe care, de fapt, continuă să-i simpatizeze; l-a făcut să suporte consecințele dureroase ale faptelor sale nesăbuite, alungîndu-l undeva în afara vieții și numai după aceea i-a permis să reintre în viață, căreia i se integrează însă printr-un îndelungat și chinuitor proces.

Considerații asemănătoare se pot face, de asemenea, în legătură cu evoluția Adinei Condrea sau, ca să luăm un personaj de o cu totul altă factură, a lui Gheorghe Diaconu, poreclit butoi-gol. Cîți dintre cititorii primului volum al romanului *Învățătorii* și-ar fi putut închipui că Adina, care-l iubise atît pe Mircea Coman, care îl așteptase răbdătoare ani în șir și care continuă să-l iubească, se va despărți de el chiar în clipa reîntoarcerii sale, pentru a se căsători cu Nisipaș? Cine s-ar fi așteptat ca Adina, femeie cu convingeri politice ferme, influențabilă și onestă, să nu fi îmbrățișat ideile înaintate și juste ale logodnicului tocmai într-o vreme cînd aceste idei exercitau o mare atracție asupra maselor? Despărțirea Adinei de Coman, căsătoria cu Nisipaș, ca și rezerva ei, foarte pronunțată la început, față de comuniști, evoluția ei politică lentă și întortochiată, nu contrazic însă personajul. Resortul adînc al acestor acțiuni și atitudini neașteptate se află în prejudecățile apolitice ale eroinei, în timiditatea ei funciară, în dorința de a-și aranja o viață comodă, în concepția ei îngustă despre fericire în genere și despre fericirea conjugală, îndeosebi. Comportarea Adinei se explică, de asemenea, printr-o serie de factori obiectivi, cum ar fi aparenta tărie a forțelor reacționare, care o determină să fie prudentă și peste măsură de îngrijorată de viitorul lui Coman, și o fac să creadă că rămînînd alături de el, ar opta ea, ființă însetată de liniște, pentru o existență agitată, primejdioasă. Adina va plăti scump aceste erori; le va plăti cu prețul propriei sale fericiri personale. Pe plan social însă, asemeni tuturor oamenilor cinstiți, ea se va realiza, în cele din urmă, deplin.

Demagogul și versatilul, prețiosul dar găunosul Gh. Diaconu, pentru care școala a însemnat totdeauna doar o vacă de muls și care, în trecut, i-a slujit pe toți cu același zel, trăgînd foloase din orice împrejurare, pare, la început, a se adapta foarte ușor noilor vremuri: se înscrie la social-democrați, face uz și abuz de lozinci și citate răstălmăcite din operele clasicilor marxism-leninismului; dobîndește funcții înalte, are răspunderi obștești, devine membru al P.M.R. În fond însă, adaptarea sa e numai aparentă, fostul informator al siguranței continuînd să rămînă un om vechi, care exploatează în continuare munca străină, se sustrage îndatoririlor sale profesionale, slujește camuflat forțele reacționare și va sfîrși prin a fi aruncat, asemeni unei măsele stricate, tocmai cînd se aștepta mai puțin.

Oglindind destinul acestor personaje pe fundalul amplu al luptelor politice care se desfășurau în acea perioadă, Șerban Nedelcu zugrăvește cu un acut simț al realului, frămîntările din viața satului, munca învățătorilor în școală și în afara școlii, preocupările lor, conflictele dintre învățători de formații diferite, dintre ei și unii factori administrativi ce încearcă să-i împovăreze cu sarcini străine pregătirii lor. Prin ele, el reflectă cîteva aspecte ale revoluției culturale.

Paginile zugrăvind acțiunile învățătorilor pentru școlarizarea tuturor copiilor, orele de clasă, munca lor la căminul cultural, activitatea lor politică etc., etc., sînt de o mare autenticitate. Mult mai bine construit decît primul, cel de-al doilea volum al romanului *Învățătorii*, oglindind o problematică atît de vastă și de interesantă, constituie un cert succes al autorului, căruia i-am putea reproșa numai faptul că putea să acorde o importanță sporită învățătorilor comuniști (lui Aurel Comănescu, bunăoară, care exceptînd scena lămuririi țăranilor pentru a-și trimite copiii la școală, e mai mult o prezență nominală), să oglindească mai pregnant rolul pe care l-au avut învățătorii în procesul de transformare socialistă a agriculturii și să dovedească o mai mare grijă pentru acurateța stilistică a cărții sale, în genere, bine gîndită și de o reală utilitate.

EUGEN LUCA

RECENZII

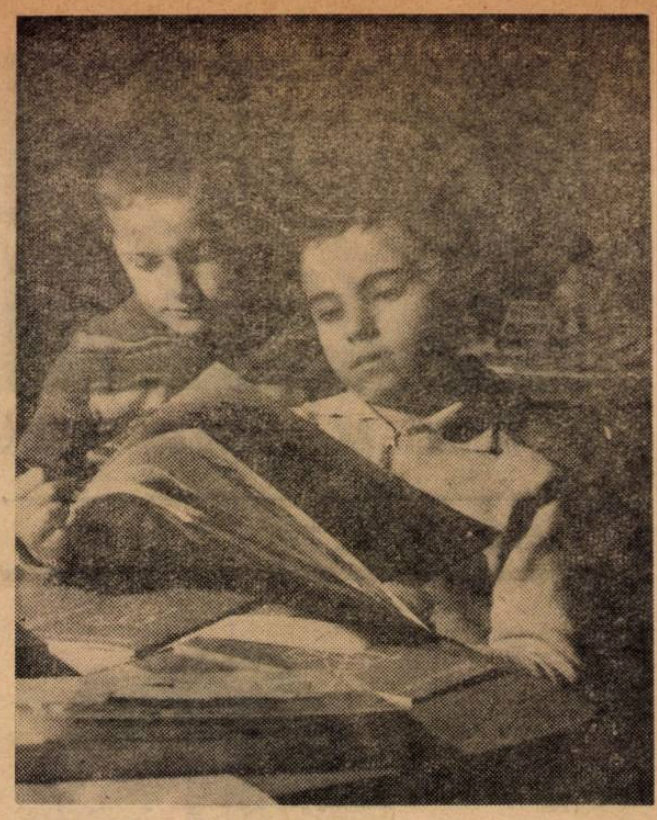

În secția pentru copii a Bibliotecii regionale Argeș.

Ansamblul artistic al cadrelor didactice

În preocupările de zi cu zi ale cadrelor didactice din orașul Brăila, activitățile cultural-educative și artistice ocupă de fiecare dată un loc de cinste, îmbinîndu-se strîns și completînd preocupările de ordin profesional.

Am revăzut de curînd — într-un spectacol care a avut loc în sala Teatrului muzical din Galați — ansamblul artistic al cadrelor didactice din Brăila, care cuprinde un cor cu peste 100 de membri, o echipă de teatru — care intră în spectacol cu a treia piesă, „Escu...", comedie de Tudor Mușatescu, o brigadă artistică de agitație, 22 de instrumentiști alcătuind o orchestră semisimfonică și soliști vocali. Repertoriul acestor formații tinde în special spre lucrările de actualitate, prioritate avînd lucrările muzicale și teatrale aparținînd compozitorilor și scriitorilor noștri contemporani. Un exemplu în acest sens îl constituie „Suita de jocuri populare" și „Joc de fete" în aranjamentul lui Nicușor Predescu, prezentate în ultimul spectacol.

Am aflat cu ocazia aceluiași spectacol că, numai în anul trecut, orchestra semisimfonică și soliștii vocali — dintre care relevăm în mod deosebit pe educatoarea Buzatu Chira, Stan Doina, elevă în clasa a X-a, precum și pe Boantă Dumitru, profesor de muzică — au prezentat un număr de peste 20 de spectacole muzicale, vizitînd cu aceste ocazii, printre altele, comunele Măxineni, Corbu și Urleasca (raionul Brăila), iar din raionul Făurei, pe țăranii colectiviști din Balta Albă și Băile, care le-au făcut o frumoasă primire. Demnă de menționat pe această linie este și vizita făcută la Combinatul chimic de la Brăila, unde artiștii amatori au prezentat în fața muncitorilor un frumos program muzical.

DUMITRU SANDU

Emisiunile radiofonice pentru copii și tineret

Emisiunile adresate copiilor și tineretului totalizează săptămînal 700 de minute, repartizate în 28 de „spații" radiofonice. Sînt foarte variate, adresîndu-se unele vîrstelor mici, altele adolescenților; unele vizînd mai mult latura intelectuală a educației, altele mai mult pe cea morală sau pe cea estetică. Cîteva sînt rezervate în primul rînd problemelor educației în școală ori altor probleme apropiate: *Școala și viața, Salut voios de pionier* etc.

Emisiunea *Salut voios de pionier*, care e zilnică, este și cea mai sensibilă în raport cu toate evenimentele cotidiene ale vieții școlărești și pionierești a copiilor. În perioada vacanței de primăvară ea a fost o mică enciclopedie sonoră a ocupațiilor de vacanță, sugerînd variate forme de odihnă activă. Emisiunea a început să se refere la încheierea trimestrului II al anului școlar curent și la vacanța de primăvară încă dinaintea datei de începere a acesteia: a cuprins o convorbire între redactor, președintele unității de pionieri și președintele unui detașament de la o școală din București despre diverse „planuri de vacanță".

În toate zilele vacanței, emisiunile de care vorbim și-au dat silința să se conformeze specificului vieții elevilor în timpul acesteia — sfătuindu-i, deschizîndu-le perspective pentru petrecerea plăcută și instructivă a timpului liber, dîndu-le știri despre ceea ce fac în vacanță diferite grupuri de elevi din toată țara și încercînd să-i distreze. Merită apreciată fantezia utilizată în cadrul *Clubului voioșiei* la 5 aprilie a.c.: un elev, cititor pasionat, adoarme pe cîteva cărți preferate, aparținînd unei biblioteci de împrumut și toate maltratate în focul lecturii. Se visează provocat la duel de d'Artagnan și de cei trei mușchetari. Ajuns pe locul duelului, care e biblioteca, se vede înconjurat și de alte personaje, toate revoltate împotriva tratamentului volumelor cărora le aparțin. Dimineața, elevul e hotărît să înființeze un cerc al micilor legători de cărți. Nu prea reușit ni s-a părut în schimb „interviul" luat, în preajma vacanței, unei eleve și în care se urmărea sugerarea unor lecturi pentru săptămînile următoare. Interviul s-a desfășurat într-un stil impropriu, nespecific vieții școlarilor, plin de stîngăcii. Iată exemple. Reporterul: „Se pare că, tocmai acum ai sosit acasă". Eleva: „Da". Reporterul: „Și cu ce te ocupai?" Eleva: „Mi-am dezbrăcat uniforma..." sau: Reporterul: „Nu mă îndoiesc că ești o pionieră fruntașă la învățătură, ca și în acțiunile pionierești. În privința acțiunilor pionierești, faptul că ești președintă de detașament vorbește de la sine". Eleva: „Iar în ce privește activitatea școlară, carnetul meu de note vă stă la dispoziție". Această din urmă frază — ca mai toate replicile elevei — a fost debitată pe un ton afectat și în afara oricărei modestii firești.

În general, dacă tematicile tuturor emisiunilor de care vorbim, ni s-au părut mulțumitoare, ne-a mulțumit mai puțin realizarea lor din punct de vedere pedagogic și artistic. Prima condiție e de altfel mai ușor realizabilă, avînd în vedere posibilitățile de informare ale redacțiilor asupra activității de pionieri și școlari a copiilor. Lipsurile în realizarea condiției pedagogice și artistice sînt, credem, mai ales cele manifestate în interviul citat mai sus: de ordinul stilului, al tonului, care destul de des nu sînt autentice, veridice, convingătoare, au un caracter „actoricesc" de calitate îndoielnică. Uneori semnalul înviorător, ilustrația muzicală sugestivă, se întovărășesc de o afectare a genului copilăresc în pronunțare și în intonare. Alteori personajele-copii iau un aer cochet, caracteristic răsfățaților, pentru a „colora" un text nu totdeauna fericit. Poți auzi din gura unui personaj dat drept pozitiv, simpatic, expresii ca aceasta: „Am impresia că e *soni*..."(!) etc. Citeodată, dimpotrivă, se afectează o „simplitate" o „sobrietate" de asemenea nefirești, sau înfățișarea lucrurilor devine cam anostă, neatrăgătoare. Aceste nereușite artistice sînt totodată și pedagogice, deoarece pot îndepărta copiii de audierea unor emisiuni care din punct de vedere al tematicii sînt importante pentru educația lor, sau îi pot molipsi de o afectare nepotrivită educației comuniste.

Conținutul emisiunilor e și el uneori sărac, schematic, stereotip. E cît se poate de valoroasă ideea de a recomanda, mai cu seamă în timpul vacanței, cărți copiilor; dar mărginirea, timp de peste două săptămîni, la cîteva indicații: Amintirile lui Creangă (de ce nu și poveștile?), poeziile lui Topîrceanu și încă numai trei-patru, nu servește decît prea puțin ideii de a recomanda elevilor cărți. Alegerea și dramatizarea basmelor emise copiilor, nu e nici ea totdeauna nimerită. În 27 martie a.c. s-a radiodifuzat dramatizarea basmului „Doi frați" de Mihail Lungianu. Cel puțin așa cum a fost prezentat, materialul era lipsit și de logica proprie fantasticului, în lipsa căreia efectul artistic e zădărnicit, și de logica morală, lipsuri care dăunează, evident, efectului pedagogic.

Pentru ca intențiile și eforturile într-adevăr pozitive ale redacțiilor la care ne referim să se realizeze mai egal ca valoare pedagogică și estetică, se impune urmărirea unei calități tot mai înalte a conținutului textelor și a regiei de emisie, în sensul înlăturării unor efecte ca cele sesizate mai sus. Credem că ar fi foarte utilă mărirea numărului de înregistrări pe bandă de magnetofon a unor aspecte *spontane* din viața elevilor și montarea, conform diferitelor scopuri educative, a acestor materiale; emisiunile ar cîștiga mult, pe această cale, în naturalețe și putere de convingere.

TUDOR ȚOPA

OPINII

Formarea concepţiei de ansamblu — pe primul plan

Elevii clasei a XI-a, profesorii şi părinţii elevilor încearcă starea de spirit specifică din preajma examenului de maturitate. Mulţi din ei se gîndesc cu grijă şi seriozitate şi la apropiatele examene de admitere în institutele de învăţămînt superior. Maturitatea încheie o activitate de patru ani în şcoala medie, examenul de admitere deschide porţile unei activităţi noi, la nivel superior. Ministerul Învăţămîntului a publicat din timp programa disciplinelor cuprinse în examenul de maturitate iar, mai recent, a adus unele precizări. Ne propunem, în cele ce urmează, să dăm cîteva sugestii de cum trebuie făcută pregătirea pentru aceste examene şi să încercăm să înlăturăm unele interpretări greşite din partea candidaţilor, ale prevederilor din programe, interpretări care ar putea periclita rezultatul unor tineri la aceste examene.

Cercetînd programa pentru maturitate la fizică ca şi la celelalte materii se constată că la majoritatea lor temele cuprinse fac apel şi la cunoştinţele căpătate de candidaţi anterior clasei a X-a, în clasele a VIII-a şi a IX-a ; la fizică se prevede însă numai parţial materia respectivă. Examinarea superficială a programei ar putea îndemna pe cei care în mod obişnuit merg pe linia de minim efort, să creadă că, această programă vrea să transforme examenul de fizică la maturitate, într-un fel de examen de sfîrşit de an, cu un volum aparent redus de cunoştinţe. În adevăr volumul general al capitolelor corespunzătoare problemelor prevăzute în programă la fizică, totalizează numai 200 pagini faţă de 300 pagini cît are doar manualul de clasa a XI-a.

Motivul apare limpede pentru orice specialist şi trebuie să fie la fel de clar şi pentru fiecare candidat. Programa nu pomeneşte nimic despre unele teme cuprinse în materia predată în clasele a VIII-a şi a IX-a, de pildă despre electrostatică, electrocinetică, oscilaţii şi unde, nu pentru că acestea nu trebuie cunoscute ci, dimpotrivă pentru că nu se poate concepe ca cineva să cunoască bazele electromagnetismului, ale undelor electromagnetice şi ale structurii atomului, fără temeinice cunoştinţe de mecanică, căldură, electrostatică, electrocinetică, optică sau fizică moleculară. Cum putem crede că un candidat va putea răspunde inteligibil unei întrebări privitoare la energia atomică dacă el nu ştie ce este energia, sau va putea vorbi despre „neutroni termici" fără să cunoască fizica moleculară ? Va vorbi despre camera Wilson fără să ştie ce sînt vaporii saturaţi ? Despre contorul Geiger-Muller fără noţiuni de descărcări în gaze sau despre numărul lui Faraday fără să cunoască electroliza ? etc. etc.

Examenul de maturitate nu poate şi nu trebuie să cuprindă în sine nici un element formal, nimic care să ceară candidaţilor răspunsuri cu fraze învăţate pe de rost, desprinse de ansamblul cunoştinţelor însuşite de ei. Examenul de maturitate, aşa cum ne arată şi numele lui, este menit să stabilească în ce măsură fostul elev al şcolii medii s-a maturizat, a învăţat să lege între ele cunoştinţele căpătate la diferitele discipline şi, implicit, la diversele capitole şi pe diversele trepte de înţelegere ale aceleiaşi discipline, să constate în ce măsură absolventul şcolii medii şi-a putut forma o concepţie ştiinţifică unitară despre natură şi societate.

Dacă aşa stau lucrurile, problema principală care frămîntă pe cei ce pregătesc acest examen este următoarea : ce trebuie repetat şi cum trebuie repetat. Desigur, an de an, rezultatele la examenul de maturitate, ca şi la cel de admitere în învăţămîntul superior sînt din ce în ce mai bune, ceea ce dovedeşte progresele reale pe care le-a înregistrat învăţămîntul nostru mediu. Pe de altă parte însă, cerinţele din ce în ce mai mari ale învăţămîntului superior impun o creştere generală a nivelului absolvenţilor de şcoală medie. Experienţa noastră din anii trecuţi ne-a arătat că nu toţi candidaţii la examenul de admitere în învăţămîntul superior şi-au însuşit în şcoala medie un mod de gîndire ştiinţific. Mai sînt încă printre ei unii care învaţă pe de rost şi care utilizează în expunere cuvinte al căror înţeles nu-l cunosc pe deplin. Unii candidaţi chiar, rezolvă problemele propuse mecanic, aplicînd formule şi nu judecîndu-le logic. Rezolvarea problemelor devine astfel un fapt întîmplător sau o deprindere limitată, iar nu rezultatul unei analize conştiente.

Să revenim deci la întrebarea iniţială : care sînt problemele asupra cărora să se insiste şi care sînt confuziile curent întîlnite ? În ordinea prevăzută în programă atragem atenţia asupra cîtorva fapte. Unii elevi nu-şi dau seama suficient de deosebirea între cîmpul magnetic (de excitaţie) şi cîmpul de inducţie magnetică. Chiar manualul confundă la un moment dat — şi aceasta din cauza sistemului confuz de unităţi de măsură folosit (cgs-electromagnetic) cîmpul de inducţie magnetică cu cîmpul de magnetizare. Cîmpul magnetic în vid produs de curenţi electrici excită substanţa, magnetizînd-o (de aceea şi tendinţa actuală ca acesta să fie numit cîmp de excitaţie magnetică). Compunînd amperspirele macroscopice ale curenţilor macroscopici cu amperspirele microscopice ale curenţilor moleculari, se obţine un cîmp rezultant — cîmpul de inducţie magnetică, care intervine în formula forţei. Cred că nu se insistă suficient asupra noţiunii de flux şi candidaţii nu-şi dau seama că ea nu are sens decît asociată cu noţiunea de cîmp. De asemenea de foarte multe ori se vorbeşte de curenţi induşi şi prea puţin de t.e.m. induse confundîndu-se legătura cauzală şi se ajunge ca destul de mulţi candidaţi să nu ştie că tensiunea la bornele unei surse este egală cu t.e.m. mai puţin căderea de tensiune interioară.

Să desprindem totodată concluziile care se impun din faptul că programa insistă asupra curentului alternativ şi asupra transformatorilor mult mai mult ca înainte. Este esenţial pentru toate acestea ca în perioada care precede examenul de maturitate profesorii să caute ca, la fiecare răspuns, să lămurească sensul tuturor noţiunilor folosite. Să dăm un exemplu : Profesorul repetă cu elevii curentul alternativ. Unul dintre elevi descrie experienţa din manual : „în circuitul unei lămpi electrice L se leagă în serie o baterie de condensatori C legaţi în paralel. Bateria are 8—12 microfarazi". Cu această ocazie profesorul trebuie să verifice dacă viitorul candidat ştie ce înseamnă legătură în serie şi paralel, dacă cunoaşte noţiunea de capacitate electrică, semnificaţia prefixului micro, unitatea de măsură „farad". Elevul continuă descrierea experienţei : „Dacă se conectează circuitul la reţeaua de 110 V curent continuu lampa nu luminează, adică prin condensatori nu se stabileşte un curent continuu. Dacă se leagă circuitul la reţeaua de curent alternativ, lampa lucrează, ceea ce dovedeşte stabilirea curentului alternativ prin condensator". Cu această ocazie profesorul va verifica dacă elevul cunoaşte definiţia tensiunii electrice şi a curentului alternativ şi continuu. Va întreba „De ce luminează lampa cînd e străbătută de curent ?" Va verifica cunoaşterea legii Joule-Lenz şi emisia luminoasă ca urmare a excitaţiei termice a atomilor din filamentul lămpii. Va verifica cunoaşterea condiţiei ca într-un circuit electric să se stabilească un curent continuu. În continuare profesorul va verifica cunoaşterea deosebirii dintre izolant şi condensator. Mai departe elevul va explica : „Din cauza energiei acumulate în cîmpul electric al condensatorului tensiunea U este defazată în urma curentului I". Profesorul va putea întreba : „Cum se defineşte intensitatea curentului în curent continuu ?" şi va cere efectuarea unei comparaţii cu mărimile ce caracterizează curentul electric alternativ. Apoi va verifica dacă elevul ştie ce se înţelege prin energie şi de cine depinde energia unui condensator şi va remarca că energia condensatorului este maximă cînd intensitatea curentului e minimă şi că energia nu depinde de sensul curentului. La aceeaşi temă profesorul poate face legătura cu cele învăţate de candidaţi din capitolul oscilaţii şi unde cu privire la amplitudine, frecvenţă, pulsaţie, valoare instantanee.

Procedînd astfel profesorul învaţă pe viitorul candidat să-şi verifice continuu cunoştinţele, să nu folosească cuvinte al căror sens îi scapă, să facă legătura între diferitele părţi ale aceleiaşi discipline, şi dintre diferitele discipline, iar candidatul îşi va da singur seama de maturitatea la care a ajuns.

conf. univ. I. C. MOISIL

La o lecţie de fizică

Pregătirea la biologie a viitorilor absolvenţi

Prin studiul biologiei generale în ultimul an de învăţămînt mediu, s-a urmărit sintetizarea faptelor şi fenomenelor studiate la botanică, zoologie, anatomia şi fiziologia omului şi geologie, interpretate prin prisma principiilor biologiei materialiste şi ale ideilor teoriei evoluţioniste, astfel încît absolvenţii şcolii medii care se orientează spre învăţămîntul superior, sau spre învăţămîntul tehnic, precum şi cei care vor intra direct în producţie, să aibă fundamentată concepţia biologică materialistă care să se încadreze în gîndirea lor generală despre lume.

În lumina acestor cerinţe iată cum considerăm că ar trebui să decurgă o consultaţie sau o lecţie de sinteză cu tema „Proprietăţile materiei vii, principiile biologiei generale şi problemele teoriei evoluţioniste". Materialul didactic ce-l recomandăm să se folosească la aceasta va fi format din planşe şi exponate. Planşele vor reprezenta sistemul planetar — tabelul geocronologic al Pămîntului, clasificarea regnului vegetal şi animal, schema divergenţei caracterului, rase de animale şi soiuri de plante, adaptări ale plantelor şi animalelor, dovezi ale evoluţiei, schiţa comparativă cu privire la problemele teoriei evoluţioniste şi concepţiile unor mari biologi, iar exponatele — dovezi embriologice şi paleontologice ale evoluţiei, şi variabilitatea individuală (de exemplu la lamelebranhiate).

În prima parte a discuţiei cu caracter de sinteză, considerăm necesar să ne ocupăm de evoluţia materiei în univers şi de diferenţierea ei în materie anorganică şi materie organică vie. Este neapărat necesar să subliniem din nou că între aceste două forme ale materiei sînt relaţii de geneză, ceea ce înseamnă că materia organică s-a format din materia anorganică şi să explicăm asemănările dintre cele două forme ale materiei prin prisma acestor relaţii. Se impune în continuare o prezentare succintă a mişcării materiei în Univers unde, tot în cadrul unui proces istoric de transformare, s-au diferenţiat formele de mişcare mecanică, fizică, chimică, biologică, socială şi să insistăm asupra faptului că între primele trei forme ale mişcării şi ultimele două forme sînt relaţii de geneză, aşa cum sînt şi între materia anorganică şi organică.

Tabloul sinoptic pe care îl putem alcătui va cîştiga mult în profunzime ştiinţifică dacă vom schiţa apoi asemănările şi deosebirile esenţiale între materia anorganică şi materia vie, concretizate în special prin proprietăţile specifice ale acesteia din urmă. Vom arăta astfel că metabolismul este proprietatea fundamentală a materiei vii şi reprezintă schimbul de substanţe şi energie dintre mediul intern şi extern al organismului şi că izvorul mişcării biologice rezidă în lupta dialectică de contrarii dintre anabolism şi catolicism. Candidaţii vor fi astfel înarmaţi să răspundă la una dintre problemele care li se par cele mai dificile şi anume de ce metabolismul reprezintă baza biochimică a tuturor fenomenelor biologice, cum sînt creşterea şi dezvoltarea, sensibilitatea şi excitabilitatea, înmulţirea, reproducerea, adaptabilitatea, variabilitatea şi ereditatea, structura coloidală.

Tot pentru fundamentarea gîndirii ştiinţifice a elevilor este mai bine să revenim pe scurt asupra faptului că materia vie şi mişcarea biologică sînt studiate de biologie în cadrul a numeroase discipline — botanică, zoologie, anatomie şi fiziologie, biochimie, paleontologie, genetică etc. şi că biologia materialistă îşi bazează cercetările pe cinci principii fundamentale, enumerîndu-le şi arătînd în ce constau ele.

Trecînd la evoluţia propriu-zisă a plantelor şi animalelor, de-a lungul timpului geologic, vom arăta că aceasta reprezintă un fenomen biologic complex care se desfăşoară de la forme simple la forme complexe, de la forme inferioare la forme superioare, în anumite condiţii de mediu, într-un anumit timp, într-o anumită succesiune şi grad de înrudire între formele biologice mai apropiate sau mai îndepărtate. Vom sublinia că teoria evoluţionistă elaborată prin operele tuturor biologilor materialişti şi progresişti a pus bazele explicării esenţei şi mecanismelor procesului de evoluţie şi că această teorie s-a afirmat în lupta permanentă cu orientarea idealistă din biologie.

Este necesar să se pună un accent special asupra problemelor teoriei evoluţioniste în raport de care putem judeca o epocă din istoria biologiei sau opera biologică a unui naturalist, arătînd importanţa lor prin interpretarea lucrărilor unui anume naturalist (de exemplu Lamarck). Vom începe cu dovedirea realităţii procesului de evoluţie pe baza faptelor oferite de paleontologie, anatomie, morfologie, ecologie, biogeografie, fiziologie etc., apoi vom vedea care sînt forţele motrice ale evoluţiei — variabilitatea, ereditatea, supravieţuirea celui mai adaptat în cadrul luptei.

În sfîrşit ne vom ocupa de poziţia adoptată cu privire la originea adaptărilor, la evoluţia lor şi la dovedirea posibilităţilor de dirijare a procesului de evoluţie.

În concluzie vom relua ideile de bază, precizîndu-le.

După părerea noastră, asemenea explicaţii axate pe coordonatele materialismului dialectic vor duce la închegarea gîndirii ştiinţifice în domeniul biologiei a viitorilor candidaţi, eliminînd în bună măsură caracterul fragmentat, lipsit de perspectivă, al însuşirii cunoştinţelor în acest domeniu, constatat cu prilejul unor verificări anterioare.

Prof. univ. DUMITRU CĂRĂUŞ
Prof. VASILE GHENCIU
Iaşi

IN CENTRUL

Lecţiile de sinteză

În ceea ce reprezintă esenţa şi trăsăturile lor definitorii, lecţiile de sinteză sînt în general asemănătoare. Toate au drept scop principal să dea elevilor o privire de ansamblu asupra cunoştinţelor acumulate de-a lungul unui întreg an şcolar, oprindu-se cu deosebire la elementele principale, care au constituit baza fiecărei lecţii şi eliminînd aspectele secundare, neesenţiale. Toate, sub raportul formei de organizare metodică, se desfăşoară după un plan dinainte stabilit, cunoscut elevilor şi alcătuit cu aportul acestora şi, de asemenea, toate solicită cu deosebire participarea lor activă — fie prin răspunsuri la întrebările profesorului, fie prin soluţionarea de probleme, fie prin experienţe de laborator de-a lungul întregii lecţii. Dincolo de aceste trăsături generale asemănătoare, fiecare disciplină imprimă lecţiilor de sinteză şi anumite particularităţi specifice, izvorîte din înseşi particularităţile conţinutului lor. Pentru a pune în evidenţă cîteva dintre aceste particularităţi ne-am adresat unor profesori, de diferite specialităţi, de la Şcoala medie „Gh. Lazăr" din Bucureşti care ne-au vorbit despre modul cum au conceput organizarea lecţiilor de recapitulare la clasele la care predau.

Redăm în articolul de faţă problemele mai importante la care s-au referit profesorii în cursul discuţiei purtate.

MATEMATICĂ — Prof. Nicolae Prisăciuc

Disciplina matematicii, oferă posibilitatea de a sintetiza un mare grup de cunoştinţe prin rezolvarea problemelor.

E necesar să stimulăm şi să dezvoltăm forţele, aptitudinile şi interesele intelectuale ale elevilor şi să le formăm capacitatea de a dobîndi cunoştinţe complete, printr-o împletire reciprocă între adevăruri. Pentru ca recapitularea să-şi atingă scopul este indicat ca întreaga materie să fie grupată în jurul cîtorva teme esenţiale, elevii putînd astfel să capete o privire de ansamblu, să ierarhizeze ideile şi să ajungă la generalizări.

Profesorului nu-i rămîne decît să-şi organizeze în aşa fel lecţiile şi să-şi aleagă în aşa fel problemele încît prin soluţionarea lor să parcurgă în mod sistematic şi într-o ordine logică cele mai importante capitole studiate. În alegerea problemelor noi ţin seama de necesitatea ca problemele să cuprindă elemente din algebră, geometrie şi trigonometrie şi să asigur în oră o densitate maximă.

Mă opresc, de pildă, la rezolvarea unei probleme cu o piramidă ale cărei elemente sînt scoase dintr-un sistem de ecuaţii. Făcîndu-se în această piramidă o tăietură cu un plan paralel cu baza, apar figuri asemenea — am posibilitatea să aplic teorema lui Pitagora, a lui Tales, raportul ariilor, trigonometrie etc. Sînt în matematică unele adevăruri care formează coloanele de reazim ale edificiului şi acestea trebuie repetate mereu. In altă problemă cu un con circumscris unei sfere, dîndu-se unghiul de la vîrf şi raza sferei voi recapitula conul şi sfera — punînd anumite condiţii ca aria laterală a conului să fie egală cu aria sferei — voi rezolva şi discuta ecuaţii trigonometrice etc.

Deci în lecţiile de recapitulare revăd materia, completez unde sînt goluri dar accentuez asupra elementelor esenţiale, le urmăresc şi le explic prin probleme caracteristice.

LITERATURĂ ROMÎNĂ — Prof. Adriana Niculiu

Criteriul după care reordonăm lecţiile de sinteză la clasa a X-a ţine de domeniul teoriei literaturii. Deşi în această clasă nu putem vorbi de studierea teoriei literaturii ca un obiect în sine, ea ne serveşte în organizarea lecţiilor de sinteză nu numai pentru a le privi dintr-un punct de vedere nou, într-o asamblare deosebită de cea pe care a determinat-o ordinea din programa şcolară, ci şi pentru a pune accentul, pe lîngă memorarea fenomenelor de istoria literaturii, pe interpretarea şi justa lor înţelegere.

În linii mari sînt două probleme importante de teoria literaturii pe osatura cărora vom recapitula cunoştinţele privind scriitorii studiaţi. Una este aceea a metodei de creaţie în care se încadrează fiecare din ei iar alta o constituie particularităţile stilistice. Referindu-ne, la Eminescu, la Creangă, la Delavrancea etc. vom face delimitări între elementele romantice şi cele care ţin de metoda realist-critică, vom sublinia care dintre elementele diferitelor opere se subordonează uneia sau alteia dintre aceste metode, în ce măsură se poate vorbi despre împletirea dintre ele. Vom urmări de asemenea, apelînd la comparaţii şi stabilind filiaţii între diferite opere, evoluţia stilurilor în literatura romînă.

CHIMIE — Prof. Rodica Sterian

Lecţiile de sinteză la chimie permit profesorului să recapituleze cunoştinţele pe anumite teme care traversează mai multe capitole, să ia din ele numai anumite probleme subordonate temei respective, urmînd ca celelalte să fie reluate în cadrul altor teme. Astfel, în cadrul temei „Fenomênul de oxidoreducere" la clasa a X-a voi apela la cunoştinţele elevilor privind capitolele în care am tratat despre electroliză, despre procedee de obţinere a metalelor, despre proprietăţile chimice ale metalelor etc. Sau, la clasa a IX-a, vom urmări „Variaţia proprietăţilor în perioade şi grupe în cadrul sistemului periodic al elementelor, cunoştinţele elevilor asupra grupei halogenilor, a grupei I, a perioadei a III-a etc.

GEOGRAFIE — Prof. Elvira Popescu

Consider că modul cum mi-am conceput lecţiile de sinteză la geografie la clasa a VIII-a poate fi ilustrativ pentru ce înseamnă esenţial şi secundar în acest gen de lecţii.

Astfel, în cadrul unei teme, cum ar fi acţiunea forţelor exogene şi endogene ca modificatori ai scoarţei terestre nu mai tratăm probleme de interes secundar cum ar fi de pildă, din ce se compune un torent, cum se desfăşoară acţiunea lui de erodare, ci vom insista numai asupra modificărilor pe care le determină el în scoarţa pămîntului. De asemenea, la acţiunea apelor curgătoare nu vom mai insista asupra problemelor privind profilurile sau crearea de bazine prin captare, despre care am vorbit la lecţii şi ne oprim numai la efectul apelor curgătoare în erodarea scoarţei terestre. Important mi se pare pentru lecţiile de sinteză ca elevii să cunoască esenţa fenomenului iar de elementele de amănunt nu mă slujesc decît pentru a ilustra prin exemple concrete — fără intenţia de a le epuiza pe toate — acest fenomen.

★

Aprecierile pe care le-am enumerat aici ni se par demne de reţinut, acum cînd lecţiile de sinteză constituie una din problemele de mare actualitate ale şcolilor, pentru că ele atrag atenţia asupra unui fapt important — acela că dincolo de exigenţele generale cărora trebuie să le răspundă acestea, reuşita lor presupune şi o anumită organizare determinată de specificul fiecărei discipline.

Consultaţiile pentru candidaţii la maturitate

Elevii clasei a XI-a au intrat în perioada sintezelor, care ţine aproximativ două săptămîni. În cele mai multe şcoli, munca se desfăşoară acum după un orar anume, cuprinzînd numai obiectele prevăzute pentru examenul de maturitate, cu numărul de ore de care profesorul socoteşte că are nevoie în fiecare săptămînă pentru a revedea în formă sintetică întreaga materie.

În comisiile metodice, profesorii de specialitate au stabilit împreună o serie de subiecte pentru discuţiile ce au loc la lecţiile de sinteză, au găsit căile de cel mai mare randament în recapitulare. Unii din ei s-au gîndit şi la forme prin care să-i obişnuiască pe elevi cu sistemul examinării la maturitate, alcătuind în acest scop bilete cu subiecte pe care tinerii să le dezvolte liber, cu propriile forţe.

În acelaşi timp, pentru elevii claselor a XI-a sînt programate şi ore de consultaţii. În perioada 8-13 iunie, destinată studiului individual, ele se vor intensifica. Formă eficientă pentru a-i ajuta pe elevi să adîncească şi să-şi precizeze anumite cunoştinţe, să umple lacunele pe care le mai au, consultaţiile preocupă în această etapă pe mai toţi profesorii care predau la clasa a XI-a obiectele ce se cer la examenul de maturitate.

Cum trebuie programate consultaţiile? Ce caracter să aibă ele? La ce probleme să ne oprim în explicaţiile noastre? Trebuie să fie prezenţi toţi elevii la consultaţii? Iată doar cîteva aspecte care îi preocupă pe profesori şi pe directorii de şcoală în etapa aceasta ce ne apropie de zilele în care vom folosi cu intensitate orele de consultaţii.

★

Orele de consultaţii sînt puse de către şcoală la dispoziţia acelor elevi care doresc să afle mai mult, să cunoască mai bine o problemă sau alta, să verifice justeţea punctelor de vedere. Pentru ca ele să fie frecventate de cît mai mulţi tineri este necesar să fie anunţate mai dinainte, să nu coincidă cu alte activităţi. Un program afişat al consultaţiilor este desigur necesar.

„Ce socotiţi că ar asigura eficienţa acestor ore?" a fost întrebarea cu care ne-am adresat unor cadre didactice şi unor conducători de şcoli.

— În primul rînd — ne-a răspuns unul din interlocutorii noştri — este necesar ca ele să fie bine gîndite mai dinainte. Pentru aceasta nu ar strica dacă am cere elevilor să ne dea cu cîtva timp înainte pe bileţele (care nu este absolut nevoie a fi semnate) — problemele în care doresc lămuriri suplimentare. Sigur că aceasta este o sabie cu două tăişuri, deoarece dacă nu vom explica şcolarilor de ce le cerem aceasta, ei vor crede că nu sîntem atît de pregătiţi încît să putem răspunde pe loc la întrebările lor, ceea ce, desigur, ar şterbi prestigiul nostru. Va trebui de aceea să explicăm neapărat elevilor că aceasta se face pentru economia lecţiei, că profesorul, cunoscînd mai dinainte întrebările, va putea să-şi ordoneze mai bine explicaţiile, să le cuprindă într-un singur tot şi va avea timp să reflecteze mai adînc asupra celor ce are de spus, astfel încît totul să fie cît mai bine ilustrat, într-o formă sintetică şi cît mai clară.

Este bine ca atunci cînd se pregăteşte pentru consultaţii, profesorul să aleagă întrebările asemănătoare ca şi cele care ţin de acelaşi capitol, pentru ca prin aceeaşi expunere să poată răspunde unui număr cît mai mare de elevi. Avem în faţă un teanc de bilete cu problemele pe care absolvenţii unei clase a XI-a le doresc elucidate de către profesorul de specialitate. Alături de întrebări care privesc probleme largi sînt şi din acelea care vizează chestiuni mai de amănunt — întrebări din variate capitole ale programei şcolare. Am cerut tovarăşului profesor să ne arate cum îşi va organiza explicaţiile, în cursul orei de consultaţii.

— Studiind bileţelele — ne-a spus el — am constatat că de fapt sînt trei probleme care necesită discuţii mai largi. Fiecare din ele afectează şi unele din întrebările cuprinse în celelalte bilete. Voi concepe aşadar, în principal, trei expuneri de 15-25 de minute (după nevoie), pe problemele — ca să spun aşa — de greutate; pe parcurs, la momentul potrivit, voi da răspuns şi la celelalte întrebări — oprindu-mă mai mult sau mai puţin la ele, în funcţie de explicaţiile pe care le necesită. Întrebările care nu se leagă în nici un fel cu cele astfel grupate de mine vor primi separat răspuns. În nici un caz nu voi lăsa fără răspuns întrebările elevilor, oricît de simple ar fi ele. Şi voi avea grijă ca, fie înainte, fie după ce dau explicaţiile cerute, să arăt şi întrebările la care am răspuns. Dacă socotesc că în afară de problemele indicate de elevi mai este nevoie şi de elucidarea altora (lecţiile de sinteză mă pot orienta foarte bine asupra a ceea ce mai trebuie încă aprofundat) îmi voi axa expunerea mea şi pe aceste aspecte.

Din discuţiile purtate cu unele cadre didactice am constatat că sînt profesori care obişnuiesc să răspundă la întrebările puse cu prilejul consultaţiilor, cu ajutorul elevilor eminenţi. Sistemul trebuie folosit cu mult discernămînt. Avînd puţin timp la dispoziţie şi multe probleme mai dificile la care trebuie răspuns este clar că numai profesorul va putea să rezolve totul cu economie de timp, să explice în termenii cei mai clari şi mai competenţi. Oricît de bun ar fi, elevul nu are nivelul profesorului şi priceperea didactică pentru a putea răspunde succint şi clar, cu rigurozitatea ştiinţifică cerută. Numai la întrebările foarte simple, care nu au nevoie de explicaţii prea largi şi nu sînt de o subtilitate deosebită, putem folosi pe elevii foarte buni.

După fiecare problemă dezbătută profesorul trebuie să se intereseze dacă a fost înţeles — fie întrebînd direct pe elevi dacă le-a fost totul clar, fie punîndule cîteva întrebări în legătură cu chestiunile tratate.

Experienţa din anii trecuţi arată că în etapa dinaintea examenului de maturitate cei mai mulţi candidaţi sînt tentaţi să se „închidă în casă" şi să înveţe şi iar să înveţe, astfel încît în ziua examenului sînt complet extenuaţi. La aceasta contribuie şi părinţii care îi obligă să muncească intens zi şi noapte. În perioada dinaintea examenelor foarte puţini tineri lasă cartea ca să vină la şcoală pentru consultaţii, pierzînd astfel prilejul de a-şi clarifica lucrurile pe care singuri nu le pot elucida. De aceea, este necesar ca acum, în perioada sintezelor, să îndrumăm pe elevi şi pe părinţi în vederea bunei organizări a studiului individual, astfel încît în 6 iunie copiii să fie cu toată materia parcursă şi adîncită. Săptămîna care îi desparte de examen să fie rezervată doar pentru o trecere în revistă a problemelor şi pentru mai buna precizare a lor cu ajutorul consultaţiilor organizate, cu mare atenţie, de către şcoală.

I. PETRESCU

Experienţa de chimie în laborator.

Probele practice de control în învăţămîntul agricol

Elevii din întregul învăţămînt tehnic agricol au încheiat în perioada actuală practica continuă în producţie şi sînt pregătiţi pentru examenele de diplomă prin discuţii recapitulative, atît asupra ciclurilor de producţie cît mai ales asupra organizării şi conducerii muncilor agricole.

În cadrul acestor discuţii, cadrele didactice împreună cu reprezentanţii întreprinderilor agricole din comisiile pentru îndrumarea şi controlul practicii, îi vor pune pe elevi în situaţia de a munci independent în cadrul unor lucrări curente din planul de producţie, pentru care şi-au pregătit documentaţia tehnică în legătură cu importanţa economică a culturii respective în cadrul ansamblului producţiei agricole, cu condiţiile pedoclimatice favorabile raionării, cu tehnica şi gradul de mecanizare a lucrării, cu problemele de chimizare şi combatere a dăunătorilor, cu organizarea şi planificarea producţiei agricole etc.

Fiecare lucrare executată de elevi va fi observată, discutată şi notată de către comisie.

Experienţa pozitivă acumulată pînă în prezent pe această linie dovedeşte că esenţial în cadrul verificării din această perioadă este să creăm condiţiile unei munci cu caracter ştiinţific. De exemplu, la sfîrşitul ultimei etape anuale de practică a elevilor din şcolile horticole este bine să cerem viitorilor tehnicieni să vorbească despre ciclul biologic al viţei de vie, despre tehnica lucrărilor şi a operaţiilor tehnice legate de înmugurire — respectiv dezgropatul, legatul, săpatul şi mai ales cercuitul etc. Aici vom insista pentru ca elevul respectiv să lege, în mod ştiinţific, de practică cunoştinţele botanice despre înmugurire şi fiziologia mugurelui la plante, despre rolul mugurilor în dezvoltarea ulterioară a florilor şi plantelor, în lumina indicaţiei de bază a specialiştilor potrivit căreia cel mai important element, determinant în asigurarea unor recolte mari, este asigurarea efectuării tuturor lucrărilor în condiţii optime, care să satisfacă în gradul cel mai înalt cerinţele biologice ale plantelor respective.

Am constatat în trecut că, în unele cazuri, elevii nu puteau urmări şi explica operaţiile tehnologice în mod sistematic, pe capitole şi pe cicluri, sau făceau serioase confuzii. Astfel, voind să arate fenofazele viţei de vie, o elevă le-a confundat cu condiţiile de viaţă (clima, condiţii pedologice etc.). De asemenea, întrucît nu îşi pot sistematiza observaţiile efectuate într-o perioadă mai îndelungată privind anumite trăsături biologice ale plantelor în anumite faze de dezvoltare, unii elevi au tendinţa să apeleze numai la cunoştinţele teoretice. Iată de ce socotim necesar ca acum, în perioada care precede examenele de diplomă, cadrele didactice să insiste în mod special asupra acestor laturi ale pregătirii elevilor.

Izvorul unor asemenea deficienţe considerăm că îl constituie ponderea insuficientă acordată aplicaţiilor practice în legătură cu predarea anumitor capitole şi lecţii. Se poate obiecta, pentru unele cazuri (de pildă la probleme privind selecţia şi protecţia plantelor), că în perioada în care lecţia s-a realizat, profesorul nu avea posibilitatea să demonstreze practic aceste cunoştinţe. Dar am constatat că nici în cadrul practicii continue, unii profesori, ingineri, maiştri sau tehnicieni, nu au atras atenţia elevilor asupra problemelor dezvoltării plantelor, mai ales în legătură cu capitolele la care nu au fost efectuate demonstraţii chiar în momentul predării.

Este bine ca acum, cu prilejul recapitulării cunoştinţelor în practică, să punem un special accent asupra unor asemenea probleme, revenind la ele prin noi aplicaţii practice. Desigur că acolo unde recapitulările s-au realizat în mod sistematic, pe capitole, trimestrial, anual sau la sfîrşitul ciclurilor teoretice şi practice de şcoală, elevii vor reuşi în cele mai bune condiţii să utilizeze toate cunoştinţele tehnice în sprijinul producţiei.

În perioada practicii, elevii trebuie să-şi continue preocupările privind studiul teoretic, căci altfel, după un anumit timp, încep să întîmpine greutăţi în orientarea asupra problemelor producţiei. Se impune deci ca, în discuţiile de pregătire a examenelor ce au loc în această perioadă, profesorii să pună un accent deosebit asupra problemelor ştiinţifice, în scopul sudării observaţiilor din timpul practicii, de ceea ce cunosc elevii de la lecţiile teoretice.

Am întîlnit cazuri destul de numeroase cînd elevii, puşi în faţa unor probleme generale cu caracter tehnico-economic, se descurcau mai greu, nu cunoşteau unde şi cum să aplice anumite cunoştinţe şi ce anume să selecţioneze din ele. Cauza unor asemenea deficienţe o constituie faptul că, cei ce răspund de îndrumarea şi conducerea practicii nu motivează întotdeauna cunoştinţele şi acţiunile practice ale elevilor pe baza corelării ştiinţei respective cu ştiinţele sociale. Este o sarcină primordială a comisiilor pentru verificarea acestor cunoştinţe şi mai ales a profesorului de specialitate, de a nu-i lăsa pe elevi să se limiteze în răspunsuri la unele aspecte înguste — teoretice sau practice —, ci de a purta discuţii cît mai largi asupra problemelor practicii în producţie, obişnuindu-i pe tineri să sistematizeze ceea ce cunosc şi să integreze în dezbaterea problemelor aspectele economice.

Cuprinzînd în cadrul discuţiilor de încheiere a practicii asemenea probleme, care se referă direct la volumul cunoştinţelor şi la gradul de calificare profesională a viitorilor absolvenţi, vom putea face o caracterizare cuprinzătoare a componentelor pregătirii lor ca viitori tehnicieni ai agriculturii noastre socialiste în plină înflorire.

DIMITRIE D. ROMAN
cercetător principal la Institutul de ştiinţe pedagogice-Bucureşti

Lecţie practică de altoire a viţei de vie la centrul şcolar agricol din Brăila.

Legătura între discipline

ACTUALITĂŢII

In cadrul orelor de consultaţie pentru examenul de maturitate o problemă importantă o constituie întărirea corelaţiei între diferite obiecte, mai ales în domeniul în care cunoştinţele predate în timpul anului au fost decalate şi corelaţia nu s-a putut stabili imediat. La bazele marxism-leninismului, de pildă, cînd s-a predat materialitatea lumii, lămurindu-se printre altele mişcarea ca formă de existenţă a materiei, elevii au întîmpinat dificultăţi suplimentare datorită faptului că, la începutul anului şcolar în clasa a XI-a, ei nu posedau încă suficiente cunoştinţe de fizică. Acum, la sfîrşitul anului, elevii posedă însă aceste cunoştinţe dar, din păcate, profesorii de fizică neglijează uneori adîncirea interpretării filozofice a legilor naturii. Astfel se explică faptul că la examenul de maturitate o parte din elevi nu mînuiesc cu siguranţă noţiunile filozofice şi nu pot să le explice cu ajutorul cunoştinţelor însuşite la ştiinţele naturii. În această ordine de idei trebuie în special atrasă atenţia asupra structurii cîmpului electromagnetic, care nu reprezintă altceva decît o altă formă a materiei constituită din fotoni şi posedînd, după ipoteza lui Einstein, o forţă de energie bine determinată. Trebuie atrasă atenţia asupra expresiei „defect de masă" nu tocmai fericit aleasă în sensul că legătura dintre masă şi energie nu trebuie în nici un caz înţeleasă în sensul dispariţiei materiei. Se va preciza că ceea ce a dispărut este numai înţelesul clasic al noţiunii newtoniene de masă. Credem de asemenea că profesorii de fizică trebuie să conlucreze strîns cu profesorul de ştiinţe sociale, pentru a adînci şi mai mult în această perioadă, educaţia materialist-dialectică a elevilor, bazată pe cunoaşterea legilor naturii.

prof.
ALEXANDRU IOSIF MATHE
Şcoala medie Simleul Silvaniei

Notele finale

Cînd am intrat în biroul tovarăşului director, discuţia era în toi:

— Bine, dragă, ce pot să-ţi fac? Uite pe trimestrul I ai media 3 la matematică, pe al doilea ai tot 3. Acum pe trimestrul al treilea ai luat la răspuns un 4 şi un 3, iar la teză 4. Cum crezi că ai putea promova?

— Dar tovarăşa profesoară mi-a promis că mă va trece.

— Cum? Nu văd cum!

— Mi-a spus că mă va asculta de mai multe ori în zilele acestea şi dacă voi lua numai note mari am şanse să trec.

— Dar dacă tu, în tot anul, nu ai putut să iei măcar o dată un cinci, acum crezi că ai să poţi lua de aici înainte numai note mari? Mai ales că sîntem în perioada recapitulărilor finale, cînd vrînd-nevrînd te întîlneşti la tot pasul cu probleme pe care nu ţi le-ai însuşit la timpul respectiv. Cum vei putea să le înveţi peste noapte pe toate?

O soluţie a existat totuşi: profesoara a lăsat subit exigenţa la o parte şi a întrebat pe elevă numai chestiuni simple, intervenind, pentru a o ajuta, la tot pasul. Aşa că notele 3 şi 4 de la răspuns şi din teză s-au completat cu trei de opt, luaţi unul după altul în interval de şase zile, tocmai bine ca eleva să poată promova.

Întîmplarea ne-a îndemnat să deschidem cîteva cataloage în mai multe şcoli şi ne-a fost dat să constatăm destule situaţii similare — adică şcolari care în tot anul şi chiar în trimestrul III au învăţat numai de note sub 5, prin minune, în ultimele zile de şcoală au primit multe note, şi numai mari, ca să promoveze la rînd cu cei silitori.

„Salvatorii" de genul acesta sînt convinşi oare, în adevăr, că fac un bine elevului?

A. C.

Mobilizare la muncă intensă

Plecînd de la faptul că activitatea politico-organizatorică a organizaţiilor sindicale din învăţămînt trebuie să se îndrepte în primul rînd spre obiectivul central — calitatea procesului instructiv-educativ — comitetul sindicatului învăţămînt din oraşul Craiova a stabilit un plan special de muncă pentru această etapă finală a anului şcolar.

Pe primul plan în activitatea organizaţiilor sindicale se află preocuparea de a asigura desfăşurarea în condiţii bune a recapitulării finale şi pregătirea elevilor pentru examene. Organizatorii de grupă sindicală au fost instruiţi în legătură cu modul cum trebuie să muncească în această perioadă pentru a nu se ajunge la paralelism în activitate.

Spre a da posibilitatea cadrelor didactice să se pregătească cît mai temeinic pentru lecţiile de recapitulare, comitetul sindicatului a alcătuit un tabel bibliografic cu lucrările care tratează tema recapitulării. Acest tabel a fost trimis tuturor organizaţiilor sindicale, iar organizatorii de grupe au popularizat aceste lucrări în rîndul cadrelor didactice.

În acelaşi scop, biblioteca sindicatului învăţămînt a organizat un „colţ cu lucrări" care se referă la problema recapitulării.

În dorinţa de a veni şi mai mult în sprijinul cadrelor didactice în această etapă de muncă, s-a alcătuit un documentar cu planuri de lecţii de recapitulare finală, întocmite de cadre didactice cu o bună pregătire profesională şi cu bogată experienţă în învăţămînt, care vor servi ca material orientativ.

În unele şcoli, aşa cum sînt şcolile de 8 ani nr. 1, nr. 2, nr. 3, nr. 10, nr. 12, nr. 18, s-au organizat discuţii pe tema recapitulării finale şi se confecţionează material didactic pentru a-l folosi în această etapă de muncă.

Organizaţiile sindicale mobilizează pe membrii de sindicat să participe activ şi creator la întreaga muncă pe care o presupune încheierea cu bune rezultate a anului şcolar.

ŞTEFAN ION
preşedintele Comitetului sindicatului învăţămînt din Craiova

ÎN ÎNTÎMPINAREA LECTURILOR PEDAGOGICE

Sesiunea lecturilor pedagogice din acest an a antrenat un mare număr de învățători și profesori, care s-au înscris să prezinte comunicări privind experiența muncii lor în școală sau rezultatele unor cercetări legate de procesul de învățare.

Orientarea generală a lucrărilor trebuie s-o constituie cercetarea concretă, datele realității, singurele care pot dezvălui adevăratele probleme ce se cer rezolvate și singurele pe care se pot baza concluzii științifice solide.

Publicăm un articol care prezintă problemele ce-și propune să trateze, în lucrarea sa pentru lecturile pedagogice, un cercetător al Institutului de științe pedagogice. Considerăm că publicarea lui ar putea veni într-o măsură în ajutorul celor care pregătesc acum lucrările lor pentru apropiata sesiune.

Semnificația notelor pentru elevii mici

La prima vedere, se pare că nota constituie unul din motivele cele mai puternice ale activității școlare. O cercetare mai analitică ne arată însă că nota are semnificații multiple pentru elevii diverselor clase, ca și pentru fiecare elev în parte, constituind, nu un motiv al activității de învățare, ci un factor condițional de bază, care generează motive — scopuri ale învățării.

Afirmația noastră se bazează pe datele unor discuții individuale și dintr-o anchetă cuprinzînd 400 de subiecți. din clasele I—IV, date care formează un cadru de probleme, ce presupun o rezolvare practică imediată în școală.

În general, cînd se vorbește de rolul notelor în școală, se privește din punctul de vedere al profesorului care urmărește și sancționează rezultatele la învățătură și disciplină, nota reprezentînd mai ales criteriul promovării elevilor care îndeplinesc sarcinile școlare și respectă normele de conduită școlară.

Pe noi ne-a interesat punctul de vedere al elevului care este notat și efectul pe care îl produce nota asupra formării atitudinii acestuia față de învățătură.

Din noianul de date înregistrate, vom prezenta, în limitele îngăduite de spațiul de care dispunem, numai unele aspecte ale problemei și anume :

I. nota în semnificația ei globală, de sancționare a rezultatelor activității de învățare ;

II. nota ca mediator al relațiilor copii-părinți ;

III. nota — criteriu de apreciere a indivizilor dintr-un colectiv și normă de acordare a unor roluri în colectiv ;

IV. funcția reală a notei în desfășurarea activităților de învățare.

I. Încă în perioada preșcolarității copiii sînt informați din mediul social în care se dezvoltă că la școală se pun note „dacă înveți și dacă ești cuminte". Cu aceste reprezentări obținute pe calea informației copilul tinde să se integreze în situația de școlar, să-și concretizeze dorința de a obține note bune și a fi un bun școlar. Pentru el nota constituie aprecierea globală a activității de învățare, răsplata efortului de a îndeplini activitățile executorii. Selecționînd relatările elevilor în această privință pe tipuri de răspunsuri considerate după frecvența lor, am obținut date care ne arată că în clasele I—III elevii sînt preocupați de notele obținute, le urmăresc în procent de 100 la sută. Înțelesul notării este exprimat, în esență, la același nivel : „Notele se dau dacă știi sau nu știi... înseamnă măsura străduințelor mele... îmi arată cît am învățat, cum am învățat și cît pot". În clasa a IV-a elevii nu mai relatează în prim plan această semnificație globală a notei, chiar dacă exprimă generalizat noțiunea de notă : „Notele sînt un fel de rezultat al muncii elevului" (100 la sută). Considerăm important însă, faptul că este sesizată esența noțiunii : „Notele se dau pentru cunoștințele pe care le-ai dobîndit învățînd" (46 la sută).

Desprindem de aici o primă concluzie practică, și anume, că în școală trebuie să existe preocuparea de a-i face pe elevi nu numai să-și propună scopul însușirii cunoștințelor transmise, ci să aibă în vedere și efectul însușirii și asimilării conștiente a acelor cunoștințe care devin bunuri ale personalității și care dezvoltă capacitatea de a interpreta realitatea conform unei concepții despre lume și viață. Procentul de 46 la sută ne îndreptățește să presupunem că o acțiune sistematică dusă în acest sens poate condiționa capacitatea elevilor din clasele I—IV de a fi conștienți de sensul învățării în școală.

O astfel de direcționare a semnificației notelor în școală, deschide și calea apariției intereselor de cunoaștere care, așa cum se știe, determină, în mare măsură, calitatea activității de învățare. Căci atîta vreme cît semnificația notelor, nu capătă o asemenea profunzime, chiar dacă va avea un efect dinamic, determinîndu-l pe elev să-și propună în mod conștient scopul de a trece clasa, ori să se străduiască să dea răspunsurile cerute de profesor pentru o notă bună, notarea nu-l ajută pe elev să caute și căile de însușire a cunoștințelor transmise pentru a-și realiza un stil de muncă intelectuală propriu și nici să înțeleagă că însușirea și transmiterea neîntreruptă a unor cunoștințe este necesară.

II. O altă semnificație a notelor pentru elevi este aceea de a stabili, prin intermediul acestora, un anumit tip de relații între ei și părinți. Evoluția acestei semnificații este clară : de la trebuința de a avea aprobarea și lauda părinților și obținerea unor avantaje materiale, la sentimentul de recunoștință, respect, reversibilitate afectivă etc. Exprimate în procente și tipuri de răspunsuri, datele sînt acestea : 100 la sută pentru cl. I („Vreau să iau note mari căci am văzut că se bucură părinții și mă iubesc... îmi cumpără un cadou... mă ceartă și mă pedepsesc pentru notele rele)", 82 la sută pentru cl. II („Mi-a spus mama să fiu prima ca să se mîndrească cu mine... învăț să trec clasa ca să nu se supere părinții"), 62 la sută pentru cl. III („Lupt pentru note ca să se bucure părinții"), 62 la sută pentru cl. IV („Învăț să iau note bune să trec clasa, să răsplătesc grija și munca părinților pentru mine").

Chiar cu imperfecțiunile cunoscute ale felului cum unii părinți îi stimulează pe copii să învețe, autoritatea familială este un factor condițional de care trebuie să ținem seama în înregistrarea constelației de motivări pentru care copilul învață. În colaborarea școlii cu familia rămîne să se sublinieze necesitatea ca și părinții să insiste asupra semnificației reale a notelor deoarece, de obicei, aceștia controlează rezultatele ca atare și mai puțin creșterile de ordin intelectual, afectiv și moral, adică efectul învățării în școală.

III. Pentru elevi, nota mai înseamnă și unitatea de măsură după care își apreciază colegii sau este apreciat de aceștia, atît pentru felul cum își însușește cunoștințele, cît și pentru atitudinea față de școală.

În general, sancționarea prin notă constituie criteriul de triere a acțiunilor individuale și colective. Plecînd de la aprecierea celor care îi dirijează dezvoltarea, copilul ajunge la autoaprecierea și aprecierea critică, principială, a faptelor sale și ale altora. Tocmai acest aspect educativ al notării activității școlare impune grija deosebită a cadrelor didactice pentru modul cum acordă notele și mai ales cum reușesc să-i facă pe elevi să înțeleagă de ce au fost sancționați cu o notă sau alta. Semnificația notelor pentru elev, ca apreciere individuală față de un colectiv dat, ne arată că, în general, copilul tinde să se pună în acord cu grupul social respectiv, exprimînd nevoia de aprobare, de competiție și evidențiere, de împlinire, dorința de a obține avantajele succesului etc. Iată răspunsurile pe baza cărora facem aceste aprecieri : „Învăț să iau premiu, să mă laude tov. profesor... să nu rămîn repetent,... mi-e rușine de copii,... dacă întreabă care sînt elevi buni să zică de mine,... să întrec pe x, y, z,... vreau să iau note bune pentru că numai cei care iau note bune sînt făcuți «pionieri»" (74 la sută pentru cl. I — 64 la sută pentru cl. II). Un stadiu superior de înțelegere a semnificației respective îl prezintă clasele III—IV, unde raportul *eu-colectiv* este mai complex și se îndreaptă spre criterii de ordin superior : „Nota mă ajută să știu cum sînt față de colegii din clasă și cum este clasa mea față de altele... e o cinste pentru mine față de ceilalți colegi dacă sînt evidențiat... doresc note bune ca să cinstesc cravata de pionier... mi-e rușine de tovarășul profesor și de colegii mai buni ca mine" (92 la sută pentru cl. III — 96 la sută pentru cl. IV).

Dacă prima semnificație a notării în școală ar fi înțeleasă așa cum arătam, și semnificația notei pentru raportul eu-colectiv ar avea o importanță mai mare. Pretenția personală față de sine, sau nivelul exigențelor autoimpuse sînt, desigur, tot social condiționate. Este cunoscut faptul că elevii care obțin un timp anumite rezultate care le asigură aprecierea corespunzătoare se străduiesc în continuare să mențină aprecierea respectivă cînd aceasta este bună ; dacă însă aprecierea exprimă un nivel necorespunzător cerințelor școlare, iar pentru elevi nu există altă motivare decît notele tendința de îmbogățire a notației școlare este foarte puțin marcată și într-un caz și în altul, aprecierea rezultatelor în sine prezintă pericolul formării spiritului de apreciere și autoapreciere pe criterii care nu corespund esenței fenomenului de învățare și anume cel formativ-educativ.

IV. Apreciem ca cea mai importantă problemă pe care o evidențiază datele noastre asupra semnificației notării în școală pentru elev ceea ce am numit, convențional, funcțiile notei. După părerea noastră, acest aspect al notării ar trebui accentuat, întregit, urmărit în mod conștient atît de profesor cît și de elev. Abia acest aspect al notării constituie un mijloc de reglare eficientă a activității de învățare, de apreciere conștientă a posibilităților individuale și de stabilire a unor nivele de exigențe corespunzătoare, în acord cu cerințele școlii, prin mijlocirea căilor și procedeelor proprii. Dintre funcțiile notei care sînt la început aflate și sesizate de elev, enumerăm cîteva :

a) Nota — criteriu de autoafirmare : „Cînd primesc o notă rea învăț mai bine ca să mă îndrept și să mă laude tov. profesor... să mă facă și pe mine pionier... notele mari mă fac să am ambiție să le iau mereu așa, ca să mă iubească tovarășul profesor și colegii" (24 la sută pentru cl. I — 64 la sută pentru cl. II — 75 la sută pentru cl. III — 79 la sută pentru cl. IV.)

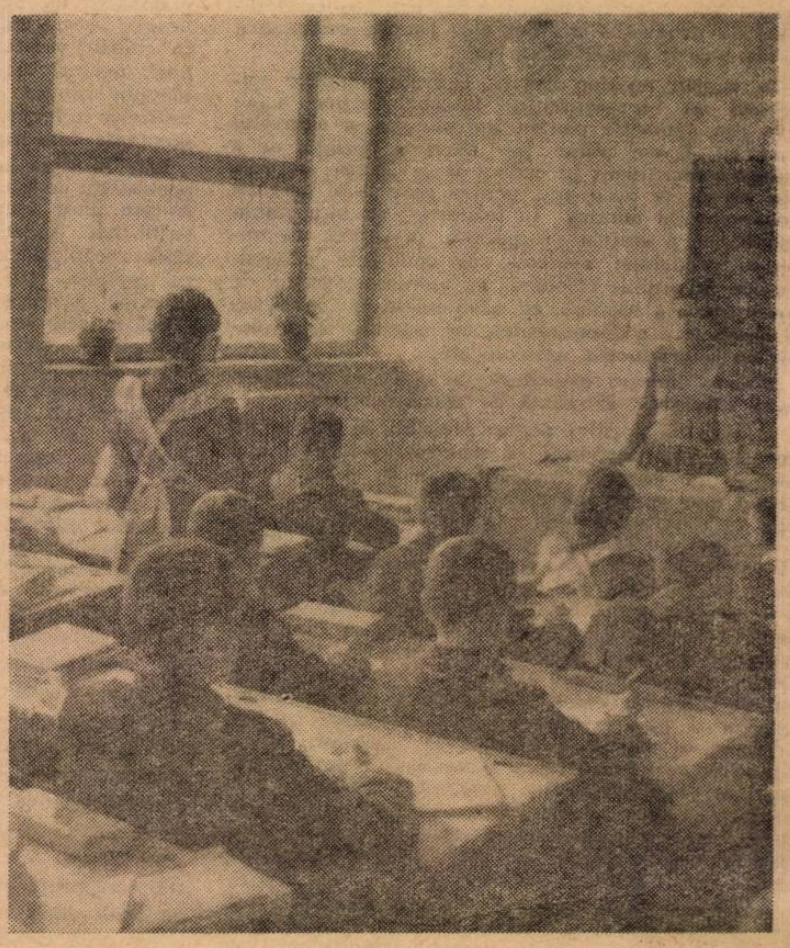

Lecție la clasa a IV-a

b) Nota — criteriu de reglare a efortului de distribuire a energiei : „Am văzut că dacă învăț mai mult iau notă bună (18 la sută cl. I)... în ziua în care iau notă mică la o materie învăț întîi la aceea" (21 la sută cl. II) Din cl. a III-a vedem cum nota poate să-l ajute pe elev să facă distincție între memorare și înțelegere : „După notă văd dacă prind repede ce-mi spune în clasă, ori dacă știu fiindcă am învățat mult acasă" (52 la sută cl. III — 67 la sută cl IV). Acest lucru trebuie accentuat prin motivarea notelor.

c) Aprecierea prin notă drept criteriu de autodeterminare și autoapreciere a posibilităților, acordarea lor cu normele muncii de învățare : „Cînd am luat notă mică n-am zis nimic pentru că a fost adevărat... am depășit liniuțele și nu este voie ... am legat greșit literele (32 la sută cl. I)... îmi dă notă rea cînd am ceva de învățat pe dinafară.., acolo merge greu... dacă mă gîndesc la altceva în timpul orei și mă întreabă tov. profesor, nu știu și-mi pune notă rea" (42 la sută cl. II — 48 la sută cl. III — 53 la sută cl. IV).

d) Nota — ca acceptor al acțiunii: „Vreau să-mi pună mereu note căci numai după ele știu dacă am făcut bine" (89 la sută cl. I)... dacă într-o problemă știi ce operații să faci, adică dacă ai judecat bine dar ai greșit operațiile, îți pune notă mai bună decît dacă știi să faci socoteli dar nu știi să judeci ce trebuie să faci" (64 la sută cl. II — 67 la sută cl. III — 67 la sută cl. IV)

e) Nota — criteriu de autoeducare : „Cînd am văzut că iau note mici am încercat și cum este mai bine (18 la sută cl. I — ...îmi pune notă rea dacă nu spun despre ce este vorba într-o lecție cu cuvintele mele... dacă n-am fost atentă încerc să mă concentrez mai mult (62 la sută cl. II) ... am dovada că pot unele lucruri și altele nu, așa că mă străduiesc să înlătur lipsurile (64 la sută cl. III) ...vreau să-mi pună notă pe ce am învățat și nu mă supăr dacă iau notă rea pe drept căci arată ce n-am făcut bine" (74 la sută cl. IV)

Vedem dar că nota ar trebui să fie, în primul rînd, factorul prin care copilul să poată stabili raportul cel mai corespunzător dintre posibilitățile sale și exigențe. Prin mijlocirea notei, atunci cînd este acordată științific și motivată pentru ca copilul să înțeleagă ce s-a apreciat și ce nu, elevul confruntă diferitele rezultate cu normele stabilite. Pe această bază sînt reglate conștient diversele procese psihice, adică se elaborează o schemă funcțională care reflectă, în ultimă instanță, structura activității. Ajuns la acest nivel, se poate considera că elevul poate să desfășoare o reală activitate independentă, cunoscînd măsura posibilităților sale și a procedeelor intelectuale prin care poate realiza scopurile propuse.

Subliniem, încă o dată, că din semnificațiile pe care le are nota pentru elevii claselor cercetate de noi, cadrele didactice trebuie să orienteze urmărirea principalelor funcții ale notei (care sînt mai numeroase decît cele prezentate aici) și determinarea unei aprecieri conștiente de către elevi a acestor funcții pe căile cunoscute din practica școlară și din lucrările de specialitate care se ocupă de notarea activității de învățare.

În același timp, este necesar, ca fiecare profesor să întreprindă discuții și anchete, pentru a se informa care sînt opiniile elevilor despre felul cum sînt notați, ce semnificații au notele pentru elevii clasei pe care o conduc, pentru ca, pe o bază reală, să poată orienta atenția elevilor către acele aspecte ale notării care generează interesele cognitive, spiritul de inițiativă și independență, autoeducarea și autodeterminarea posibilităților reale.

MARIA VOICU
cercetător principal
la Institutul de științe pedagogice

PROGRAMA

de marxism-leninism pentru examenele de definitivat

(educatoare, învățători și profesori — sesiunea iulie 1964)

1. — MARXISM-LENINISMUL, TEORIA REVOLUȚIONARĂ A CLASEI MUNCITOARE.

— Condițiile istorice ale apariției marxismului.
— Obiectul științei marxist-leniniste.
— Izvoarele și părțile constitutive ale marxism-leninismului.
— Marxism-leninismul, teoria revoluționară a clasei muncitoare.
— Caracterul revoluționar, combativ și creator al teoriei marxist-leniniste.
— Marxism-leninismul, baza teoretică a politicii P.M.R.

2. — MATERIALISMUL DIALECTIC ȘI MATERIALISMUL ISTORIC — SINGURA CONCEPȚIE ȘTIINȚIFICĂ DESPRE LUME — FUNDAMENTUL TEORETIC AL COMUNISMULUI.

— Filozofia — concepție generală despre lume. Problema fundamentală a filozofiei. Materialismul și idealismul, două linii fundamentale opuse în filozofie.
— Esența revoluției săvîrșită de marxism în filozofie.
— Unitatea indisolubilă dintre teoria materialistă și metoda dialectică.
— Materialismul istoric, știința celor mai generale legi ale dezvoltării societății.
— Caracterul creator al filozofiei marxiste.

3. — ÎNVĂȚĂTURA MARXIST-LENINISTĂ DESPRE PARTIDUL REVOLUȚIONAR AL CLASEI MUNCITOARE.

— Necesitatea creării partidului marxist-leninist al clasei muncitoare.
— Rolul partidului clasei muncitoare în organizarea și conducerea luptei clasei muncitoare pentru răsturnarea capitalismului și făurirea societății comuniste.
— Centralismul democratic, principiul fundamental de organizare a partidului clasei muncitoare.
— P.M.R., partid marxist-leninist, forța conducătoare a poporului în opera de construire a socialismului în patria noastră.

4. — CRIZA GENERALĂ A CAPITALISMULUI

— Ce este criza generală a capitalismului. Manifestările crizei generale a capitalismului în etapa actuală.

5. — ÎNVĂȚĂTURA MARXIST-LENINISTĂ DESPRE REVOLUȚIA SOCIALISTĂ.

— Ce se înțelege prin revoluție socială. Revoluția socialistă.
— Rolul alianței clasei muncitoare cu țărănimea muncitoare în revoluția socialistă.
— Declarația Comitetului Central al P.M.R. din aprilie 1964, despre căile de înfăptuire a revoluției socialiste.
— Partidul Comunist Romîn, inițiatorul, organizatorul și conducătorul insurecției armate victorioase din august 1944.
— Insurecția armată din august 1944, începutul revoluției populare în țara noastră. Desfășurarea revoluției populare.
— P.M.R., forța conducătoare în înfăptuirea și desăvîrșirea sarcinilor revoluției socialiste.

6. — ÎNVĂȚĂTURA MARXIST-LENINISTĂ DESPRE DICTATURA PROLETARIATULUI, STATUL DE DEMOCRAȚIE POPULARĂ — FORMĂ A DICTATURII PROLETARIATULUI.

— Ce este dictatura proletariatului.
— Sarcinile statului de dictatură a proletariatului.
— R.P.R., stat al dictaturii proletariatului.
— Rolul statului nostru democrat-popular în desăvîrșirea construirii socialismului, în dezvoltarea economiei, științei și culturii.
— Rolul conducător al P.M.R. în statul nostru democrat-popular.

7. — VICTORIA SOCIALISMULUI ÎN ȚARA NOASTRĂ.

— Congresul al III-lea al P.M.R. despre victoria socialismului în țara noastră.
— Succesele obținute de poporul nostru sub conducerea P.M.R. în domeniul industrializării socialiste. Dezvoltarea industriei în etapa desăvîrșirii construcției socialiste. Introducerea tehnicii noi în toate ramurile economiei și aplicarea în practică a cuceririlor științei moderne.
— Încheierea colectivizării agriculturii. Dezvoltarea multilaterală și intensivă a agriculturii socialiste. Dezvoltarea alianței dintre clasa muncitoare și țărănimea muncitoare în etapa actuală.
— Clasele sociale existente în țara noastră în etapa actuală. Clasa muncitoare și rolul ei conducător, clasa țărănimii colectiviste. Formarea intelectualității noi, socialiste.

8. — PROPRIETATEA SOCIALISTĂ ASUPRA MIJLOACELOR DE PRODUCȚIE — BAZA RELAȚIILOR DE PRODUCȚIE SOCIALISTE.

— Relațiile de producție în socialism. Superioritatea lor față de relațiile de producție capitaliste.
— Formarea proprietății socialiste. Cele două forme ale proprietății socialiste: proprietatea de stat și proprietatea cooperatist-colectivistă. Asemănările și deosebirile dintre ele.
— Necesitatea apărării și întăririi proprietății socialiste.

9. — SCOPUL PRODUCȚIEI SOCIALE ÎN SOCIALISM.

— Ridicarea continuă a bunăstării oamenilor muncii — scopul producției sociale în socialism.
— Preocuparea permanentă a partidului și guvernului pentru dezvoltarea producției socialiste, pentru creșterea continuă a nivelului de trai al celor ce muncesc.

10. — MUNCA SOCIALĂ ȘI PRODUCTIVITATEA MUNCII ÎN SOCIALISM.

— Caracterul muncii în socialism. Noua atitudine față de muncă. Dreptul la muncă și îndatorirea de a munci. Disciplina socialistă a muncii.
— Ce se înțelege prin productivitatea muncii și căile de creștere a acesteia în socialism.
— Progresul tehnic, factor de bază al sporirii productivității muncii.

11. — ÎNVĂȚĂTURA MARXIST-LENINISTĂ DESPRE PROBLEMA NAȚIONALĂ ȘI NAȚIONAL-COLONIALĂ. REZOLVAREA MARXIST-LENINISTĂ A PROBLEMEI NAȚIONALE ÎN R.P.R.

— Marxism-leninismul despre națiune. Condițiile istorice ale apariției națiunii. Apariția mișcării naționale și național-coloniale.
— Programul marxist-leninist de rezolvare a problemei naționale.
— Rezolvarea marxist-leninistă a problemei naționale în R.P.R.
— Mișcarea de eliberare națională a popoarelor — parte integrantă a procesului revoluționar mondial. Rolul mișcării de eliberare națională în cadrul procesului revoluționar mondial.

12. — ÎNVĂȚĂTURA MARXIST-LENINISTĂ DESPRE PATRIE ȘI PATRIOTISM.

— Ce se înțelege prin patrie și patriotism.
— Patriotismul socialist.
— Cum se manifestă patriotismul socialist al oamenilor muncii în construcția socialismului.
— Unitatea indisolubilă dintre patriotismul socialist și internaționalismul proletar.
— Rolul școlii și al cadrelor didactice în educarea elevilor în spiritul patriotismului socialist.

13. — REVOLUȚIA CULTURALĂ — PARTE INTEGRANTĂ A REVOLUȚIEI SOCIALISTE. POLITICA P.M.R. DE ÎNFĂPTUIRE A REVOLUȚIEI CULTURALE ÎN ȚARA NOASTRĂ.

— Revoluția culturală — lege generală a construirii socialismului. Esența și sarcinile revoluției culturale.
— Politica P.M.R. de înfăptuire a revoluției culturale în țara noastră.
— Trăsăturile noii culturi socialiste. Leninismul despre moștenirea culturală. Caracterul de clasă al culturii.
— Formarea noii intelectualități — sarcină importantă a revoluției culturale.
— Succesele politicii P.M.R. de înfăptuire a revoluției culturale.
— Sarcinile cadrelor didactice în formarea conștiinței socialiste a elevilor.

14. — SISTEMUL MONDIAL SOCIALIST, FACTOR DETERMINANT AL DEZVOLTĂRII ISTORICE.

— Apariția și dezvoltarea sistemului mondial socialist — proces legic al dezvoltării societății.
— Trăsăturile fundamentale ale sistemului mondial socialist.
— Ritmul rapid de dezvoltare a economiei și culturii țărilor socialiste. Creșterea ponderii sistemului mondial socialist în producția industrială mondială.
— Transformarea sistemului mondial socialist în factorul hotărîtor al dezvoltării societății omenești — principala trăsătură distinctivă a timpurilor noastre.
— Declarația C.C. al P.M.R. din aprilie 1964 despre principiile care stau la baza relațiilor de tip nou dintre țările socialiste, despre natura relațiilor de colaborare economică dintre toate țările socialiste, despre sarcinile și rolul C.A.E.R. (Consiliul de ajutor economic reciproc).

15. — ÎNVĂȚĂTURA MARXIST-LENINISTĂ DESPRE RĂZBOI ȘI PACE. POSIBILITATEA PREÎNTÎMPINĂRII RĂZBOIULUI MONDIAL ÎN EPOCA ACTUALĂ.

— Cauzele și caracterul războaielor în imperialism.
— Posibilitatea preîntîmpinării războiului mondial în epoca actuală.
— Principiul leninist al coexistenței pașnice între țările cu sisteme sociale diferite.
— Dezarmarea generală și totală, obiectiv important al luptei pentru pace.
— Declarația C.C. al P.M.R. din aprilie 1964, despre politica externă a R.P.R.

BIBLIOGRAFIE

K. Marx și Fr. Engels — Manifestul Partidului Comunist în Marx-Engels, Opere alese vol. II, ed. 1955.
K. Marx — Prefață la cartea „Contribuții la critica economiei politice" în K. Marx-Fr. Engels. Opere alese, vol. I, ed. 1955.
K. Marx — Critica programului de la Gotha — în K. Marx și Engels. Opere alese, vol. II ed. 1955.
V. I. Lenin — Trei izvoare și trei părți constitutive ale marxismului. Opere vol. 19.
V. I. Lenin — Falimentul internaționalei a II-a în Opere, vol. 21.
V. I. Lenin — Imperialismul — stadiul cel mai înalt al capitalismului în Opere, vol. 22, ediția 1952, pag. 261; 278—280; 293—299.
V. I. Lenin — Despre stat, în Opere, vol. 29.
V. I. Lenin — Statul și revoluția, în Opere, vol. 25, pag. 297—388; 452—467.
V. I. Lenin — Sarcinile imediate ale Puterii Sovietice, în Opere, vol. 27.
V. I. Lenin — Despre cooperație în Opere alese, vol. II.
*** * * — Declarația consfătuirii reprezentanților partidelor comuniste și muncitorești care a avut loc la Moscova în noiembrie 1960.**
*** * * — Rezoluția plenarei C.C. al P.M.R. din 3—5 martie 1949.**
*** * * — Declarație cu privire la poziția P.M.R. în problemele mișcării comuniste și muncitorești internaționale, adoptată de plenara lărgită a C.C. al P.M.R. din aprilie 1964.**
Gh. Gheorghiu-Dej — Raportul C.C. al P.M.R. — prezentat la cel de al III-lea Congres al partidului.
Gh. Gheorghiu-Dej — Raport prezentat la sesiunea extraordinară a Marii Adunări Naționale din aprilie 1962.
Gh. Gheorghiu-Dej — Cuvîntare rostită la Conferința organizației București a P.M.R. — februarie 1964.

*

Acestea sînt indicații de bibliografie minimă. Se recomandă cadrelor didactice să studieze articolele care apar în presa de partid — „Scînteia", „Lupta de clasă" — și materiale care apar în Editura Politică.

Recapitulînd o temă de optică — în laboratorul de fizică al Școlii medii nr. 2 din orașul Bacău.

Impresii despre ţara noastră

De curînd, tovarăşul Wolfgang Kurth, redactorul şef al gazetei „Deutsche Lehrerzeitung" din R. D. Germană, a făcut o vizită în ţara noastră. Înainte de plecare el ne-a relatat cîteva din impresiile cu care pleacă din Republica Populară Romînă.

„Citisem şi auzisem multe lucruri — ne-a spus tov. Wolfgang Kurth — cu privire la frumuseţile şi bogăţiile Republicii Populare Romîne. Dar văzînd acum cu proprii ochi armonia estetică a reliefului ţării dumneavoastră, varietatea bogăţiilor, sînt în stare să le înţeleg şi să le apreciez încă şi mai bine. Toate aceste bogăţii se contopesc pe deplin în noua şi uriaşa bogăţie pe care a dăruit-o Romîniei orînduirea socialistă. Mi-am putut da seama continuu, în tot timpul vizitei mele, că poporul de aici are ca ţel primordial socialismul şi că prin fiecare acţiune se străduieşte să-l desăvîrşească".

Tov. Kurth s-a referit apoi la ritmul şi amploarea construcţiilor de locuinţe care l-au impresionat în mod deosebit. Am văzut pretutindeni — spune el — clădiri moderne, spaţioase, atît blocuri de locuinţe cît şi obiective industriale şi construcţii social-culturale.

„Ca pedagog, ca ziarist — îşi relatează în continuare impresiile oaspetele din R. D. Germană — am căutat să cunosc oamenii, munca pentru formarea lor morală, intelectuală, fizică. Am vizitat şcoli din Capitala ţării şi şcoli săteşti, purtînd discuţii apropiate cu cadrele didactice, am stat de vorbă cu muncitori petrolişti pe Valea Prahovei. HĂRNICIE ŞI ENTUZIASM—iată cuvintele prin care aş încerca să sintetizez impresiile care mi-au rămas în urma acestor vizite şi discuţii. Desigur că acestea sînt principalele elemente dinamice care au determinat succesul în toate sectoarele construcţiei socialiste din Republica Populară Romînă — în industrie, în agricultură, pe tărîm social-cultural".

„Ţin să remarc — ne-a spus el în aceeaşi ordine de idei — rîvna şi priceperea pe care le arată profesorii şi învăţătorii pe linia stimulării dragostei elevilor pentru învăţătură şi a susţinerii efortului lor de a-şi ridica necontenit nivelul cunoştinţelor. Aceste probleme şi aspecte interesează în largă măsură şi cadrele noastre didactice, care sînt angajate cu acelaşi entuziasm într-o activitate creatoare pe linia educării comuniste a tinerei generaţii".

„Este pe deplin îndreptăţit — a spus în încheiere tov. Wolfgang Kurth — sentimentul mîndriei pe care îl încearcă romînii pentru bogăţiile şi frumuseţile patriei lor, pentru tezaurele şi tradiţiile lor culturale şi istorice, pentru marile înfăptuiri din anii regimului democrat-popular.

„Plec înapoi în Republica Democrată Germană îmbogăţit nu numai cu impresii de neuitat, ci şi cu roadele experienţei înaintate a şcolii romîneşti în domeniul dezvoltării dragostei elevilor pentru învăţătură şi muncă şi al cercetărilor creatoare desfăşurate de cadrele didactice pentru perfecţionarea procesului instructiv-educativ.

Voi căuta să împărtăşesc, cît mai larg, învăţătorilor şi profesorilor din ţara mea tot ceea ce am cunoscut despre R. P. Romînă şi despre învăţămîntul din această republică frăţească".

Explicaţiile unui succes

Nu de mult a fost desemnată, în întrecerile pe Capitală ale Spartachiadei republicane, drept echipă campioană masculină de baschet formaţia Şcolii medii „I. L. Caragiale". Deşi deplin meritată, victoria tinerilor baschetbalişti a stîrnit multe comentarii întrucît, cu mici excepţii, echipa campioană a Capitalei este alcătuită din sportivi puţin cunoscuţi. Puţin cunoscut era şi antrenorul echipei, profesorul Ion Oprescu.

Cum se explică, în aceste condiţii, succesul obţinut?

In primul rînd explicaţia constă în faptul că la Şcoala medie „I. L. Caragiale" există de ani de zile o tradiţie sportivă, la atletism, la gimnastică, la volei, la nataţie, la handbal. Deşi în trecut baschetul s-a situat pe un loc mai modest, se poate totuşi spune că, datorită pregătirii sportive de ansamblu a elevilor, profesorul Ion Oprescu a găsit venind în şcoală un teren bătătorit, avînd posibilitatea de a face o riguroasă selecţie. Antrenorul şi-a fixat dintr-un început un lot de tineri sportivi, elevi conştiincioşi, tenaci şi mai ales fruntaşi la învăţătură, cu care a început antrenamentele în condiţii relativ modeste. Desprindem de aici un mare adevăr: pentru a deveni campioni nu este neapărat nevoie, cum pretind unii profesori, de „condiţii excepţionale"...

A fost nevoie, în schimb, de un colectiv unit, omogen. In această direcţie s-au îndreptat primele eforturi ale antrenorului şi preocuparea pentru omogenitatea sufletească a echipei nu l-a părăsit în nici o clipă. Omogenitatea aceasta a fost înţeleasă într-un mod foarte larg. Ea a însemnat pentru antrenor şi cunoaşterea situaţiei şcolare a fiecărui elev, şi vizionări de spectacole în comun, şi discuţii cu părinţii despre modul de comportare al elevilor în afara şcolii, în familie. Cînd această unitate sufletească a fost împlinită pregătirea tehnică sportivă a făcut şi ea un uriaş pas înainte. Rezultatele s-au văzut: victorii în serie în faţa tuturor echipelor pretendente la titlu.

TIBERIU STAMA

Cîntăm

Concurs de trotinete între pionieri şi şcolari.

POŞTA REDACŢIEI

Văcaru Mioara, Călăraşi. — Numai suplinitorii care funcţionează de la 15 septembrie 1963 au dreptul la un concediu de odihnă egal cu durata vacanţei de vară (1 iulie—31 august). Întrucît funcţionaţi numai de la 10 octombrie 1963, veţi primi un concediu de odihnă de 32 zile lucrătoare (cîte 4 zile pentru fiecare lună servită). În restul timpului pînă la 31 august a.c., dacă prestaţi muncă în şcoală, veţi primi salariul tarifar cuvenit.

Paraschiv Gheorghe, Piteşti. — Numai instructorii de practică cu şcoală medie şi calificare recunoscută în meserie, care erau încadraţi la categoria I de studii pînă la 1 ianuarie 1962, beneficiază de menţinerea acestei încadrări. Deoarece aţi fost angajat după această dată, nu puteţi fi salarizat decît ca instructor de practică categoria II, deşi aveţi examen de maturitate şi calificare în meserie.

Prin „calificare recunoscută în meserie" se înţelege orice act de calificare (carte de meşter, şcoală de calificare, practică îndelungată în meserie etc.).

Marinescu Gheorghe, Iaşi. — Întrucît aţi suplinit la o normă incompletă, fiind salarizat cu ora, nu puteţi beneficia de plata indemnizaţiei pentru concediul de odihnă, fiind retribuit numai pentru orele efectiv predate în perioada cursurilor.

Căpitanu Georgeta, Bucureşti. — Deoarece urmaţi cursurile fără frecvenţă ale învăţămîntului superior, puteţi obţine concediu de studii plătit în perioada 15—30 iunie, pentru prezentarea la lucrările din perioada de pregătire de la facultate. În luna iulie, sînteţi considerată însă în concediu de odihnă.

CORESPONDENŢA

BUCUREŞTI

De curînd — ne scrie *prof. Gh. Herescu* — profesorii de matematică din Capitală au participat la un simpozion organizat de secţia de învăţămînt a oraşului. Cu acest prilej ei au audiat referatele: „Dezvoltarea matematicii în ţara noastră în ultimii 20 de ani", „Realizarea legăturii cu viaţa, cu practica în lecţiile de matematică", „Unele probleme ale modernizării predării matematicii". De asemenea, participanţii au vizitat expoziţia de material didactic pentru predarea matematicii organizată în vederea simpozionului şi au vizionat filmele documentare de scurt metraj: „Matematica pe ecran" şi „Tangenta la curbă".

VALEA LUI MIHAI-MARGHITA

Directorii şcolilor din raionul nostru — ne scrie *prof. Ioan Lungu*, într-o recentă scrisoare — au discutat într-o consfătuire organizată de către secţia de învăţămînt, problemele închiderii anului şcolar. Ei au fost orientaţi în legătură cu parcurgerea întregii materii, cu organizarea recapitulării finale, cu problema întăririi legăturilor cu familia, cu activitatea comisiilor metodice în această etapă, cu controlul muncii efectuate de către director, ca şi măsurile privind deschiderea noului an şcolar.

În consfătuirile ce se vor mai organiza cu directorii se vor dezbate şi probleme legate de felul cum trebuie să se desfăşoare discuţia directorului cu profesorul la care a asistat, cum să se noteze în caietul de observaţii de la lecţii, despre planul de muncă săptămînal al directorului etc.

LĂPUŞATA-HOREZU

O sarcină principală a tuturor cadrelor didactice şi în special a profesorilor diriginţi este, în această perioadă, asigurarea timpului liber pentru pregătirea lecţiilor de către elevi.

Pentru a rezolva cu succes aceste probleme — ne informează *tovarăşul Ilie Petrăchioiu* — cadrele didactice de la Şcoala generală de 8 ani din Lăpuşata au intensificat legătura cu familiile elevilor, evidenţiind ajutorul ce trebuie să-l dea acestea copiilor.

Paralel cu asemenea acţiuni, colectivul didactic de la această şcoală, împreună cu organizaţia de sindicat şi de U.T.M., se îngrijesc de pregătirea serbărilor de sfîrşit de an şcolar şi de asigurarea unei vacanţe plăcute celor aproape 400 de elevi din comună.

ŞIMLEU

Zilele trecute — ne comunică *educatoarea Elena Fati* — s-au întîlnit într-un schimb de experienţă la Beiuş un grup de educatoare din raionul Şimleu, regiunea Crişana.

Pe lîngă unităţile preşcolare din oraşul Beiuş au participat şi cele din Vaşcău, Nucet, Dr. Petru Groza, Remetea şi Meziad. Iată cîteva teme discutate în cadrul acestui schimb de experienţă: „Cum se organizează munca cu copiii dimineaţa, la sosirea lor în grădiniţă", „Ce material din natură se pune la dispoziţia copiilor în această etapă", „Calitatea lucrărilor executate de copii la desen, aplicaţii, confecţii, modelaj etc.", „Ce material didactic folosesc educatoarele pentru realizarea sarcinilor din programe".

Educatoarele participante la acest schimb de experienţă şi-au împărtăşit reciproc metodele şi procedeele folosite, au confruntat materialele didactice şi planurile de activitate.

STOENEŞTI-PLOIEŞTI

În vederea închiderii anului şcolar cu rezultate cît mai bune, colectivul didactic de la Şcoala de 8 ani din Stoeneşti-Tg. Nou, raionul Ploieşti, i-a antrenat larg pe părinţii elevilor în activitatea ce se desfăşoară în această perioadă în şcoală.

Recent, ne informează *tovarăşa Maria Nicolescu*, s-au organizat şedinţe pe clase şi pe şcoală arătîndu-li-se părinţilor cum trebuie să-şi ajute copiii în această etapă de muncă. La discuţii au participat numeroşi părinţi, care fie că au arătat cum procedează pentru a realiza un judicios regim de muncă elevilor, fie că au cerut lămuriri în diverse probleme privind ajutorul pe care trebuie să-l acorde şcolii. La sfîrşitul fiecărei şedinţe directorul şcolii şi profesorii diriginţi au dat părinţilor îndrumările şi lămuririle cerute.

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: Bucureşti, Piaţa Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poştale, factorii poştali şi la difuzorii voluntari din unităţile de învăţămînt. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii. Piaţa Scînteii Bucureşti.

40132

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Gazeta ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Anul XVI nr. 758 | vineri 5 iunie 1964 | 8 pagini 25 bani

PÎNĂ LA ULTIMA ORĂ DE CURS

Cu cercul...

Era în ultima oră de științe naturale, în cea din urmă zi de școală a clasei a XI-a. Ca de obicei, profesoara a intrat în clasă cu catalogul sub braț, imediat ce clopoțelul a anunțat începutul lecției. Și ora a început, cînd ușa clasei s-a deschis, iar în cadrul ei a apărut o elevă înălțuță, ținînd în mîini cîteva caiete.

— Ce este, Stanciu? Pentru ce ai întîrziat?

Eleva a murmurat ceva în legătură cu pregătirea banchetului de adio.

Profesoara însă a ținut să-i reamintească, cu glasul ei domol, că există datorii a căror încălcare nu poate fi de nimic scuzată.

Au trecut ani, dar și astăzi fosta elevă își aduce aminte de dojana primită în ultima zi de curs pentru că și-a permis să încalce o normă a disciplinei din școală. Și cînd se întîmplă să întîrzie undeva, parcă îi sună în urechi din nou mustrarea profesoarei.

Întîmplarea ne-au adus-o în minte zilele acestea ale sfîrșitului de an, care pentru cele mai multe cadre didactice înseamnă pînă în ultima oră de curs strădanii și eforturi pătrunse de aceeași exigență față de ele însele și față de elev ca și în timpul întregului an școlar. Și pe bună dreptate Programa de învățămînt prevede activități și obligații pentru profesori pînă în ultimele ceasuri de școală — atît în ce privește instrucția, cît și în ce privește educația. Unii își vor încreți fruntea a mirare: „Cum, doar eu am făcut și recapitularea finală, doar am ținut și ultima lecție prevăzută în programă! De ce să nu-i las puțin mai liberi pe elevi? Oricum peste cîteva zile iau vacanță — și atunci...“

Lucrurile nu stau tocmai așa. Și în ultimele zile de școală, și chiar în ultima oră de curs, mai avem ce să-i învățăm pe elevi. Să ne gîndim numai la datoria pe care o avem de a verifica dacă șirul lung al cunoștințelor predate lecție de lecție s-a sudat bine, dacă a căpătat — în urma recapitulării finale — unitatea cerută și dacă toate noțiunile s-au integrat la locul potrivit în ansamblul cunoștințelor și experienței acumulate de elevi în anii anteriori de școală. Să ne gîndim că, făcînd această verificare, vom mai găsi și goluri în pregătirea unor elevi, confuzii, cunoștințe eronate. De ce să nu folosim ceasurile pe care le mai avem pînă cînd clopoțelul decretează sfîrșitul anului școlar pentru a desăvîrși pregătirea elevilor?

Și încă o față a problemei. Aceea privind educația elevilor. După cît se știe, nu există pauză în munca educativă. Nici chiar vacanța nu trebuie și nu poate să însemne o asemenea pauză (și în timpul ei educatorul va fi permanent prezent alături de copii, în tabere, în excursii etc.). Cu atît mai mult acum, cît sîntem încă la școală. Unii vor zice: „Dar ce pot să mai fac? Am încheiat mediile și, știind asta, elevii se simt oarecum dezlegați de îndatoririle școlare“. Dacă se simt așa, înseamnă că tu, educator, ai socotit întotdeauna că nota este singurul argument pentru îndreptarea elevului, cînd de fapt acest argument trebuie să fie în primul rînd sfatul tău, atitudinea și comportarea ta, exemplul tău. Intri în clasă tîrziu, pentru că tot sîntem în ultima zi de școală? Vii nepregătit pentru lecție în zilele de încheiere a activității și cauți să improvizezi ceva? Dai semne că nu te mai interesează dacă sala de clasă e curată sau nu, dacă elevele mai poartă cordeluță, dacă nu cumva elevii au schimbat uniforma pe un costum de alt gen? Atunci, ia seama! Copiii vor învăța de la tine că disciplina, respectul față de colectiv și față de școală nu este o necesitate, ci o convenință, o convenință la care pot renunța atunci cînd le vine bine.

Am avut prilejul să întîlnim în perioada închiderii cursurilor la clasele I—IV și la clasa a XI-a unele cazuri în care cadrele didactice nu numai că au uitat de exigența față de elevi, dar și de aceea față de ele însele. Unele nici nu mai veneau la ore, lăsîndu-i pe elevi să facă ce vor în clasă. Dezordinea alimentată astfel s-a propagat apoi în pauză și la alți elevi, astfel încît ultimele zile de școală au fost zile de program neîndeplinit. Aceasta înseamnă, de fapt, o dezertare a profesorilor de la datoria lor.

Atragem atenția în mod deosebit asupra ultimei ore de curs la fiecare materie. Este ora în care, după un an de muncă, elevii se despart de cel ce i-a condus cu grijă părintească în lumea minunată a științei. Este ora în care copiii, cu toții, trăiesc mai limpede realitatea că au mai crescut cu un an.

Ultima oră de curs trebuie să se țină, firește, în aceeași atmosferă de seriozitate în care s-au desfășurat lecțiile în timpul anului școlar. Dar, în plus, profesorii au datoria să o facă mai frumoasă, să-i dea rezonanțe afective mai mari. Cu aceeași grijă trebuie să le vorbească școlarilor despre drumul pe care l-au străbătut într-un an de zile, ajutîndu-i să-și facă o reprezentare de ansamblu asupra a ceea ce au dobîndit în decursul lui și arătîndu-le ce vor studia în continuare în anul care vine și poate chiar și mai tîrziu. Și, pentru că urmează o despărțire de cîteva luni, elevii vor primi desigur, de la profesorul lor, și sfaturi pentru felul cum să-și organizeze vacanța, cum să-și petreacă timpul astfel încît să se și recreeze, dar să și cîștige ceva în pregătirea intelectuală, cum să se comporte chiar în condițiile în care nu sînt controlați. De bună seamă că profesorul va ura în încheiere elevilor lui o vacanță plăcută și reconfortantă, dorindu-le să se întoarcă în toamnă, la școală, veseli și sănătoși, dornici de muncă.

Așadar, pînă în ultima oră de curs, profesorul are sarcini de îndeplinit, are îndatoriri față de elevi. Nimic nu justifică slăbirea muncii instructive și educative în ultimele zile și ore de școală. Secțiile de învățămînt, directorii trebuie să asigure desfășurarea cu rigurozitate a programului zilnic, tratarea cu simț de răspundere a îndatoririlor pe care le au cadrele didactice pînă în ultima oră de curs. Organizațiile sindicale pot sprijini în această acțiune pe directori, intensificînd munca de educare a membrilor lor în spiritul unei discipline ferme, al conștiinciozității, astfel încît despre fiecare pedagog să se poată spune la sfîrșitul anului școlar că și-a îndeplinit cu prisosință datoria.

Eminescu profesor

Activitatea desfăşurată de Eminescu în calitate de profesor este încă prea puţin cunoscută. Dintre biografi, singur G. Călinescu i-a acordat atenţia cuvenită (în Viaţa lui Mihai Eminescu *— apărută de curînd în ediţia a IV-a revăzută). În urma cercetărilor pe care le-am întreprins, bazîndu-ne îndeosebi pe unele însemnări găsite într-unul din caietele păstrate la Biblioteca Academiei R.P.R. (ms. 2269), socotim că există suficiente indicii din care să se poată trage concluzia că Eminescu a avut — pentru vremea lui — o concepţie pedagogică înaintată (ne referim aici nu la învăţămîntul primar — în această privinţă concepţia pedagogică a poetului este îndeobşte cunoscută — ci la învăţămîntul liceal), multe din ideile lui în acest domeniu fiind extrem de interesante şi de actuale.*

Poetul a funcţionat, după cum se ştie, ca profesor suplinitor la Institutul academic din Iaşi, înfiinţat în 1866 ca şcoală particulară, avînd curs primar, gimnazial şi liceal, de profesorii N. Culianu, I. Melik, Titu Maiorescu, Petre Poni, I. Ciurea, P. Paicu şi D. Quinezu. În rîndurile corpului didactic se numărau şi Grigore Cobălcescu, E. Caudella, A. D. Xenopol, St. Vîrgolici, A. Naum, Samson Bodnărăscu, V. Burlă, Gavril Muzicescu, P. Missir ş.a. Mulţi din aceştia au fost nu numai dascăli cu renume, dar şi oameni de ştiinţă. Elevii, recrutaţi în majoritate din rîndurile familiilor bogate, aveau însă o mentalitate specifică feciorilor de bani gata. În romanul autobiografic Dinu Millian, *C. Mille, care a fost timp de 7 ani elevul Institutului academic, a descris amănunţit această mentalitate şi a arătat că elevii lipsiţi de mijloace materiale — nu mulţi la număr — erau primiţi în institut ca bursieri sau semibursieri numai cu scopul ca patronii „să-şi facă reclamă de oameni binevoitori....". Evident însă că printre elevii institutului erau şi elemente merituoase, tineri care au devenit mai tîrziu intelectuali de vază.*

Eminescu începe să funcţioneze ca profesor de logică la Institutul academic în toamna anului 1874, după cum reiese dintr-o scrisoare adresată de el lui Ion Samurcaşi — secretarul agenţiei diplomatice a Rominiei la Berlin. Ţinînd seama însă de faptul că însemnările din ms. 2269 referitoare la pregătirea lecţiilor de logică sînt reduse ca întindere (cîteva file), putem deduce că Eminescu nu l-a suplinit prea mult timp pe A. D. Xenopol. El a început, probabil, această activitate pe la sfîrşitul lunii octombrie, dacă nu chiar de la 1 noiembrie 1874.

În ceea ce priveşte suplinirea lui Bodnărăscu la cursul de limba germană, ştirile sînt mai bogate şi ele ne îngăduie să fixăm aproape cu exactitate durata acesteia. Eugen Vincler, fost elev al institutului, menţionează că l-a avut pe Mihai Eminescu profesor de limba germană „în semestrul al II-lea al anului şcolar 1874—1875..." (E. Vincler: în Albumul serbării de revedere dintre foştii elevi ai Institutului academic din Iaşi... Buzău, 1914, p. 6). *Reiese deci că Eminescu a suplinit cursul de limba germană întreg semestrul al II-lea al anului şcolar 1874-1875, care va fi început, de bună seamă, la o săptămînă — două după 1 ianuarie 1875 şi se va fi terminat pe la mijlocul lunii iunie, acelaşi an.*

Din cercetarea însemnărilor păstrate în ms. 2269 (un caiet de mărime obişnuită, de 78 file, 16 cm X 20 cm, copertat cu negru) aflăm că Eminescu a predat limba germană la clasele a III-a inferioară şi la clasele I şi a II-a superioare. Poetul şi-a notat — în afara componenţei claselor — şi programul săptămînal (filele 71—73). La clasa a III-a inferioară făcea marţi şi vineri gramatică şi traducere, iar miercuri citire şi exerciţii; la clasa I superioară — marţi gramatică şi exerciţii de traducere, joi citire, iar sîmbătă gramatică şi exerciţii din manualul lui Ahn; în sfîrşit, la clasa a II-a superioară, unde avea lecţii luni şi sîmbătă, traducea cu elevii texte din Ahn şi „Wilhelm Tell" de Schiller.

Ţinînd seama de însemnările din ms. 2269 (filele 17, 62, 70, 71) socotim că există suficiente argumente care ne îndreptăţesc să afirmăm că Eminescu a suplinit, nu la Institutul academic, ci la altă şcoală din Iaşi, şi ore de limba romînă şi de istorie. Pe fila 71 a ms. 2269 poetul şi-a notat, sub titlul „A treia inferioară", alături de orarul săptămînal de limba germană, următorul orar suplimentar: „marţi 3—4 limba romînă, 4—5 istoria, vineri 4—5 istoria". Întocmai ca în cazul pregătirii lecţiilor de logică şi de limba germană, poetul — conştiincios şi minuţios cum era — şi-a pregătit şi cîteva lecţii de limba romînă şi de istorie. Astfel, pe fila 70 el a alcătuit două texte în vederea predării unor lecţii de gramatică. Primul text are următorul conţinut: „El ar fi devenit învăţat, dacă ar fi lucrat mai mult". Deasupra verbului „ar fi devenit" Eminescu a scris „condiţional perf.", iar deasupra verbului „ar fi lucrat" menţiunea „per. (f). condiţional" — de unde reiese că textul acesta a fost compus în vederea predării unei lecţii de morfologie — poate despre modul condiţional-optativ. Textul al doilea — mai dezvoltat decît primul, sună astfel: „Ca el să fi avut noroc, se cere ca să fi fost mai înţelept, să fi devenit mai lucrător, să fi onorat consiliul (= sfatul n.n.) bun. Ei vor avea cultură dacă vor fi învăţat şi vor fi ascultat deşi ziseseră că n-au avut avere pentru a se cultiva". La începutul textului, deasupra, poetul a scris: „prop. sub." (= propoziţie sau propoziţii subiective). E limpede că şi acest text îi va fi servit lui Eminescu la predarea unei lecţii de gramatică — în speţă de morfologie, despre modurile perso... (ori poate la predarea unei lecţii de sintaxă a frazei — respectiv a propoziţiei subiective ?).

Tot atît de concludente — de data aceasta în ce priveşte suplinirea orelor de istorie — sînt şi însemnările de pe fila 62 şi verso care se referă la Mihnea, Matei Basarab şi Constantin Şerban Basarab. Referitor la Spătarul Ioan Cantacuzino, poetul îşi propune să culeagă ştiri din „Magazin istoric pentru Dacia — tom. I, p. 187—206". Să nu fie oare nici o legătură între aceste însemnări şi orarul de pe fila 71 ? Pentru cine altcineva a putut face Eminescu însemnările referitoare la pregătirea unor lecţii de istorie şi de limba romînă dacă nu pentru el însuşi ?

După părerea noastră, şcoala la care Eminescu a predat ore de limba romînă şi de istorie este Şcoala normală „Vasile Lupu", unde era director prietenul său Samson Bodnărăscu. Faptul este confirmat de următoarea mărturie a poetului, din scrisoarea pe care o trimite la 18 iunie 1875 lui Titu Maiorescu: „La scrisoarea d-voastră din 15 l.c. — scrie el — am onoarea a răspunde că primesc bucuros funcţia de revizor şcolar peste districtele Iaşi şi Vaslui, nu că prin asta aş adăuga ceva la bună-starea mea materială, căci în faptă cîştig pe loc cu lecţiile de la Institutul academic şi Şcoala normală împreună (subl. ns.) 367 l. (ei) n. (oi), astfel încît adaosul nu este considerabil în vederea cheltuielelor, ce le-aş avé cu drumul..." (I. E. Torouţiu: Studii şi documente literare, *v.p. 121).*

Dacă pînă în prezent se ştia că Eminescu a funcţionat ca profesor şi la Şcoala normală „Vasile Lupu", nici un biograf n-a arătat însă ce anume obiecte de studiu a predat acolo. Ţinînd seama de orarul de pe fila 71 şi de schemele de lecţii de gramatică şi de istorie de pe fila 62 şi verso a ms. 2269, socotim că aceste obiecte de studiu au fost, indubitabil, limba romînă şi istoria.

Pe de altă parte, cercetarea amănunţită a ms. 2269, îndeosebi a filelor 9 şi 17, ne sugerează ideea că Eminescu va fi suplinit, tot la Şcoala normală din Iaşi, în primăvara anului 1875, şi ore de matematică. Pe fila 9 a ms. 2269 poetul a notat titlurile a 4 lecţii de matematică: 1) Multiplicarea fracţiilor zecimale ; 2) Împărţirea numerelor zecimale ; 3) Fracţii comune ; 4) Multiplicaţii. *Sub fiecare titlu este redat, schematic, conţinutul lecţiei, iar două din scheme se termină prin teme pentru acasă. În cadrul schemei pentru lecţia „Fracţii comune", după ce rezolvă ca model, un exerciţiu, Eminescu notează şi regula pe baza căreia se poate rezolva acesta. Nu dovedesc oare astfel de însemnări că poetul a predat — pentru o perioadă de timp ale cărei limite nu le putem preciza — şi ore de matematică ?*

Pe fila 71 Eminescu şi-a notat: „Etimologia şi sintaxa / fracţii comune / pînă la Mihai". Prin „etimologia şi sintaxa" — se referă, desigur, la o lecţie de gramatică, cuvintele „fracţii comune" la una de matematică, iar ultimele „pînă la Mihai", la o lecţie de istorie, încît nota de mai sus trebuie înţeleasă ca un memento didactic referitor la o zi de şcoală a profesorului Eminescu.

Încheiem seria precizărilor privitoare la obiectele de studiu pe care le-a predat Eminescu prin a aminti că, un deceniu mai tîrziu (de la 1 oct. 1884 la 1 sept. 1885), poetul a suplinit ore de geografie şi statistică la Şcoala particulară de comerţ din Iaşi, înfiinţată în 1880 prin stăruinţa lui V. Conta.

Profesor suplinitor de logică, de limba germană, de limba romînă, istorie şi matematică — iată în ce constă activitatea didactică a lui Eminescu.

Convingerea că omul este o fiinţă educabilă şi că fiecare generaţie poate şi trebuie să-şi asimileze cultura şi civilizaţia umană îl stăpînea efectiv pe Eminescu încă din momentul cînd a început să funcţioneze ca profesor. Civilizaţia omenească — afirma el într-un articol din „Timpul" (6 august 1876) — se începe oarecum din nou şi din fundament cu orice generaţie nouă, care dacă nu e silită a repeta anevoioasele cercetări făcute de părinţi, totuşi trebuie să-şi cîştige prin proprie memorie şi judecată cunoştinţele lor".

Însemnările din ms. 2269, deşi fragmentare, reflectă în plus şi cîteva din principiile pedagogice după care se călăuzea Eminescu în activitatea de la clasă.

În ms. 2269, pe filele 78—77 (scris intors), poetul şi-a notat — cu cerneală — cuprinsul unei (sau unor) lecţii de logică, referitoare la modurile silogistice şi la alte capitole din cursul de logică, partea de la început. Scrisul e caligrafic, fără ştersături — ceea ce-nseamnă că notele au fost transcrise după vreo ciornă (pentru cursul de logică pe care-l preda nu exista manual tipărit), alcătuită în urma consultării unor tratate de specialitate (desigur, majoritatea în limba germană).

Extrem de interesante concluzii se pot trage din cercetarea amănunţită a însemnărilor de pe filele 71—73, în ce priveşte modul cum îşi pregătea lecţiile, cum îi examina pe elevi, cum dădea temele pentru acasă. Astfel, cei 18 elevi din clasa a III-a inferioară sînt împărţiţi în general în trei categorii: „slabi", „mijlocii" şi „buni". Acelaşi procedeu de împărţire a elevilor după nivelul lor de cunoştinţe îl găsim şi în catalogul clasei I superioare. Elevul Dimitriu (cel din cauza căruia a pornit demonstraţia de protest din mai 1875), Frigato şi Mitache sînt notaţi cu calificativul „buni". Alţi elevi trebuie să fi fost consideraţi „slabi", de vreme ce poetul a scris în dreptul lor: „cu Mitache" (adică să-şi facă temele cu Mitache), care era „bun". Tot „slabi" trebuie să fi fost consideraţi şi elevii în dreptul cărora e scris: „cu Albu" (adică, la fel, să-şi facă temele cu Albu).

Fiecare elev era urmărit îndeaproape de profesor; găsim însemnări ca: „War krank" ori „ist krank gewessen" („a fost bolnav"). În dreptul elevului Cernătescu este scris: „verbul haben" (a avea), iar în dreptul elevului Milicescu: „la ora viitoare L" (vreun paragraf din „Lesebuch" — culegere de texte). De altfel, în dreptul tuturor elevilor se află notate paragrafe din „Lesebuch", ceea ce-nseamnă că profesorul ştia precis din ce anume trebuie să-i examineze. Elevii clasei a II-a superioare sînt împărţiţi tot în trei grupe şi tot după criteriul nivelului de cunoştinţe, întrebuinţîndu-se însă o denumire diferită: „slabi" „mai înaintaţi", „şi mai înaintaţi". Celor „slabi" şi celor „mai înaintaţi", le dădea teme din Ahn, partea I; celor „şi mai înaintaţi", din Ahn, partea a II-a şi traduceri din „Wilhelm Tell" al lui Schiller.

Deşi a funcţionat ca profesor suplinitor de limba germană numai un semestru, Eminescu reuşise să cunoască foarte bine nivelul pregătirii elevilor lui (condiţie esenţială a unui bun profesor). Împărţirea lor în trei grupe — după gradul cunoaşterii limbii germane — şi străduinţa de a-i îndrepta pe unii şi de a-i perfecţiona pe alţii prin teme diferite ca grad de dificultate e un alt aspect pozitiv al scurtei activităţi didactice a lui Eminescu. Principiul pedagogic folosit în această privinţă de poet este astăzi foarte actual în predarea tuturor obiectelor de studiu. Pe deasupra, ţinînd seama de multele paragrafe din „Lesebuch" ori de alte scurte însemnări trecute în dreptul fiecărui elev, rezultă că Eminescu îşi interoga foarte des elevii şi că ţinea ca aceştia să înveţe ceea ce constatase că nu ştiuseră.

Deosebit de frumoase, de atrăgătoare, trebuie să fi fost lecţiile de istorie ale lui Eminescu. Vibra de bună seamă în ele aceeaşi dragoste pentru trecut şi acelaşi patriotism ca în Scrisoarea III. Să nu uităm că întîia perioadă de activitate didactică a lui Eminescu coincide cu creşterea interesului său pentru trecutul istoric al poporului: „Trecutul m-a fascinat întotdeauna — scria el la 8 noiembrie 1874 către Veronica Micle. Cronicele şi cîntecele populare formează în clipa de faţă un material din care culeg fondul inspiraţiunilor..." (I. O. Torouţiu: op. cit.). De altfel, încă din vremea cînd era elev la Cernăuţi, Eminescu dovedise aptitudini speciale pentru istorie (obiect de studiu preferat, alături de limba romînă). „În ce priveşte istoria naţională — îşi amintea mai tîrziu Teodor Ştefanelli, colegul său de la gimnaziul din Cernăuţi — nici nu ne puteam asemăna cu dînsul... Pe lîngă aceasta avea şi un dar deosebit pentru a istorisi" (Teodor V. Ştefanelli: Amintiri despre Eminescu, *Buc. 1914, p. 25, 26). Dotat cu astfel de calităţi, fără îndoială că Eminescu a reuşit mai tîrziu, ca profesor suplinitor de istorie, să-şi atragă elevii.*

Tot atît de frumoase şi de atrăgătoare trebuie să fi fost şi lecţiile de limba romînă, la care poetul va fi predat nu numai gramatica, ci şi literatura.

Pentru perioada a doua a activităţii didactice a lui Eminescu, cînd a funcţionat ca profesor de geografie şi statistică la Şcoala comercială din Iaşi, ne lipsesc datele (un caiet din această perioadă cu însemnări didactice, de felul ms. 2269, nu ni s-a păstrat). Poetul era, în vremea aceea, lovit grav de boala izbucnită în iulie 1883. Cu toate acestea, însă, el a muncit şi acum conştiincios, după vechiul său obicei. Şi elevii, şi întregul corp profesoral al şcolii, l-au apreciat mult. Colegii de cancelarie au subscris o sumă importantă şi l-au trimis, în vara anului 1885, la băi, la Odesa. Înapoiat în ţară, în septembrie acelaşi an, Eminescu nu se mai simte în stare să solicite din nou catedra de geografie şi statistică. Cu aceasta, cariera lui didactică încetează definitiv.

Aripile luceafărului poeziei romîneşti au filfîit cîndva şi deasupra catedrei. Pentru învăţătorii şi profesorii de astăzi, Eminescu, deşi a fost profesor numai temporar constituie, totuşi, un exemplu dintre cele mai luminoase de muncă şi abnegaţie pentru educarea tineretului.

prof. VLADIMIR DOGARU

Fragmente dintr-un studiu cu acelaşi titlu.

PROIECTELE ŞI LUCRĂRILE DE DIPLOMĂ

In numeroase secţii ale uzinelor, mai ales acolo unde se utilizează maşini sau agregate noi, cu comenzi program şi prin coordonate, în posturile de bază ale benzilor de fabricaţie lucrează muncitori tineri. La locurile de muncă ale multora dintre ei se găsesc, ca o confirmare a unor merite recunoscute, drapelele de evidenţiaţi în întrecerea socialistă şi nu puţini sînt aceia pe al căror piept străluceşte distincţia de fruntaş în întrecerea socialistă.

Inginerii, şefii de secţii şi de sectoare vorbesc cu dragoste şi admiraţie despre aceşti tineri, care numai cu puţin timp în urmă erau încă elevi ai şcolilor tehnice de muncitori calificaţi. Aprecierile lor sînt tot atîtea mărturii elogioase cu privire la modul de organizare şi la conţinutul muncii instructiv-educative a cadrelor didactice care i-au învăţat pe elevi să desfăşoare în producţie o activitate rodnică, creatoare.

Pornind de la nivelul de pregătire anterioară al elevilor — absolvenţi cu diplomă de maturitate ai şcolilor medii — profesorii le-au orientat activitatea către studierea documentaţiei moderne de producţie. Prima lor lucrare cu caracter inovator aplicată în producţie a fost însăşi lucrarea pentru diploma de absolvire, în care au fost solicitaţi să adapteze la locul lor de muncă dispozitive de înaltă productivitate, elemente de mecanizare complexă a procesului de producţie.

Lucrările şi proiectele de diplomă alcătuite în această perioadă de încheiere a anului şcolar constituie fără îndoială cea mai amplă verificare a cunoştinţelor şi orientării tehnico-economice a tinerilor pregătiţi în şcolile tehnice şi tehnice de maiştri. Am urmărit de curînd aspectele esenţiale ale activităţii pentru alcătuirea acestor lucrări şi proiecte în cadrul cîtorva mari unităţi şcolare. Iată, în pagina de faţă, cîteva din constatările făcute.

Lucrări premergătoare proiectelor de diplomă la Şcoala tehnică de arhitectură şi sistematizarea oraşelor din Capitală.

Se ştie că proiectele şi lucrările de diplomă, în a căror elaborare trebuie să se realizeze cea mai deplină îmbinare între munca fizică în producţie şi activitatea intelectuală cu caracter tehnic, sînt determinante în aprecierea profilului viitorilor muncitori, tehnicieni şi maiştri.

În ultimii ani s-au înregistrat importante progrese pe calea legării strînse a tematicii şi a modalităţilor de rezolvare tehnică a proiectelor de diplomă de cerinţele concrete ale producţiei. Printre şcolile care au vădit o asemenea orientare se numără, la loc de frunte, şcoala tehnică de muncitori calificaţi din cadrul grupului şcolar „Steagul Roşu". Colectivul didactic al acestei şcoli, în colaborare cu inginerii din producţie, foloseşte un procedeu de alegere a temelor pentru lucrările de absolvire care în cursul anilor a căpătat, în practică, confirmarea deplinei eficacităţi. Astfel, încă din primul trimestru al ultimului an de şcoală li se cere viitorilor absolvenţi să aleagă dintre fişele de inovaţii aflate la cabinetul tehnic al uzinei un anumit dispozitiv sau o tehnologie nouă de fabricaţie a căror utilizare poate fi extinsă în procesul de producţie al secţiei unde îşi desfăşoară ultima perioadă de practică şi în care urmează să fie repartizaţi după absolvire. Elevii studiază aceste teme, calculează dispozitivele în funcţie de caracteristicile specifice ale maşinilor la care urmează să fie aplicate, le proiectează, le experimentează în practică şi alcătuiesc un memoriu asupra eficacităţii tehnico-economice a utilizării lor.

Ţinîndu-se seama de specificul producţiei moderne a uzinei „Steagul Roşu", tematica lucrărilor de absolvire a fost orientată în proporţie dominantă către rezolvarea unor probleme ale tehnologiei în serii mari şi în flux continuu. O pondere însemnată ocupă, printre temele acestor lucrări, proiectarea şi executarea unor dispozitive adaptate la strunguri, freze şi alte maşini-unelte automate de înaltă productivitate, întrucît îndeplinirea lor implică folosirea unor cunoştinţe, multiple — de tehnologia meseriei şi a materialelor, de organe de maşini, de desen tehnic — ca şi a unor deprinderi practice de producţie, toate raportate la nivelul şi cerinţele tehnicii moderne.

Faptul că temele lucrărilor de absolvire sînt legate strîns de producţie a determinat şi sporirea sprijinului acordat viitorilor muncitori de înaltă calificare de către colectivele din secţiile de producţie — ingineri, maiştri, tehnicieni, fruntaşi în întrecerea socialistă. Apreciind valoarea temelor de proiectare, aceştia dau elevilor indicaţii preţioase pe tot parcursul muncii de elaborare a lucrărilor şi de verificare a lor în practică, bineînţeles cu grija ca aceste indicaţii să nu se transforme în contribuţii directe la definitivarea lucrărilor, ceea ce ar putea duce la o apreciere deformată a posibilităţilor reale ale viitorilor absolvenţi.

Referindu-se la avantajele pe care le creează acest mod de a elabora lucrările de absolvire, tovarăşul Petre Puni, directorul grupului şcolar „Steagul Roşu", relevă două aspecte pozitive de bază: „In primul rînd viitorii muncitori de înaltă calificare sînt antrenaţi într-o activitate de concepţie strîns legată de aplicaţiile în producţie ale tehnicii moderne, iar în al doilea rînd ei văd finalitatea străduniilor lor dincolo de rezultatul examenelor de absolvire, îndeosebi prin prisma aplicativităţii lor în producţie. „Şi, ca o confirmare a celor spuse de el, tov. Puni ne-a relatat că în anul şcolar trecut şi-au găsit deplină aplicare în practică 70 la sută dintre lucrări şi conducerea şcolii crede că în anul curent acest procent va fi depăşit.

Şi la grupul şcolar „Unirea" din Capitală rezolvarea unor cerinţe directe ale producţiei constituie criteriul pe baza căruia a fost stabilită tematica proiectelor şi lucrărilor de diplomă. În fixarea temelor pentru lucrările ce urmau să fie elaborate de elevii şcolii tehnice de muncitori, de pildă, au fost consultaţi specialiştii serviciilor de proiectare ale întreprinderilor „Vulcan", „Griviţa Roşie", „Electronica", „23 August", Uzinele de maşini electrice „Bucureşti", unde elevii şi-au efectuat practica. Pe baza recomandărilor primite s-au ales ca teme pentru lucrările de absolvire probleme privind realizarea unor organe de maşini, utilaje etc., necesare întreprinderilor respective, practica de diplomă a viitorilor muncitori, fiind orientată astfel spre preocupările întreprinderilor în care ei vor munci după absolvire. La rîndul lor, proiectele de diplomă ale elevilor şcolii tehnice cu durată de 3 ani din cadrul acestui grup şcolar au ca temă probleme tehnico-economice privind analiza diferitelor variante ale procesului tehnologic, normarea muncii, controlul calităţii produselor etc.

Ţinînd seama de rolul pe care vor trebui să-l îndeplinească maiştrii din întreprinderile industriale în îmbunătăţirea continuă a muncii, pentru obţinerea unor rezultate tot mai eficiente din punct de vedere economic, conducerea şcolii tehnice de maiştri din cadrul grupului şcolar „Unirea", în strînsă colaborare cu serviciile tehnice din întreprinderile de unde provin elevii şi în care vor lucra din nou după absolvire, acordă un sprijin deosebit practicii documentare pentru lucrarea de diplomă şi întocmirii acesteia. În totalitatea lor, temele pe care le tratează elevii răspund unor probleme complexe legate de organizarea şi desfăşurarea procesului de producţie, abordînd aspecte esenţiale ale activităţii maiştrilor în calitatea lor de conducători ai sectoarelor de muncă încredinţate. De asemenea, în stabilirea temelor pentru lucrările de diplomă s-a avut în vedere ca acestea să solicite iniţiativa creatoare a elevilor în găsirea şi aplicarea celor mai eficiente soluţii tehnico-economice, menite să ducă la realizarea sarcinilor de plan la toţi indicii, la introducerea tehnicii noi, la creşterea continuă a calităţii producţiei, la reducerea preţului de cost etc.

Aceste cerinţe cu caracter general se raportează, pentru fiecare elev în parte, la profilul uzinei în care va lucra, la perspectivele de viitor ale producţiei acesteia. De pildă, un elev provenit de la uzinele „Semănătoarea", specializată în maşini agricole, şi-a ales ca temă proiectarea unei maşini cu tracţiune animală pentru cosit nutreţul, care urmează să fie folosită pe terenurile în pantă cu o înclinaţie de peste 40^0 şi în livezile cu pomi, unde nu pot fi folosite tractoarele. Un elev provenit de la uzina de pompe „Bucureşti" proiectează o pompă „Sadu" 50 R-7 S-1 multietajată (cu şapte rotoare), montată printr-un cuplaj elastic direct la motor, astfel încît să poată ridica atît apa rece cît şi apa caldă la o înălţime de 50 m. Alt elev, provenit de la uzinele „Timpuri Noi", a conceput, la propunerea serviciului tehnic al acestei uzine, proiectul unei benzi rulante de montare a motorului S-15, folosit în exploatările forestiere.

Proiecte strîns legate de practică se elaborează şi la Centrul şcolar tehnic şi tehnic de maiştri pentru industria alimentară din Capitală. Colectivul didactic al acestuia a organizat astfel activitatea instructiv-educativă, încît se poate spune că pregătirea lucrărilor de diplomă ale elevilor-maiştri şi a proiectelor de diplomă ale elevilor tehnicieni începe chiar din primul an de studii. Într-adevăr sesiunile anuale de referate şi lucrări ale elevilor, devenite o tradiţie în activitatea din ultimul timp a şcolii, îi pregătesc pe viitorii maiştri şi tehnicieni pentru industria alimentară cu disciplina ştiinţifică specifică elaborării unor lucrări asemănătoare cu cele pe care le vor susţine pentru obţinerea diplomelor. Acest fapt prezintă importanţă şi prin aceea că alegerea cu mult timp înainte a temelor de lucrări permite sporirea gradului de dificultate al acestora, propunîndu-se spre rezolvare variante noi de organizare a producţiei şi de desfăşurare a procesului tehnologic la principalele fabrici de ulei, zahăr etc. din ţară, precum şi teme privind sporirea producţiei printr-o mai judicioasă distribuire a utilajului în cadrul utilizării aceloraşi capacităţi industriale.

Una dintre principalele preocupări ale cadrelor didactice din şcolile tehnice şi tehnice de maiştri este în această perioadă pregătirea elevilor în vederea susţinerii lucrărilor. Atenţia sporită cu privire la acest aspect al examenelor de absolvire porneşte de la constatarea făcută în anii şcolari trecuţi că unii viitori maiştri şi tehnicieni, deşi executaseră lucrări şi proiecte valoroase, se pierdeau, în timpul susţinerii acestora, în tot felul de amănunte neesenţiale, conturînd destul de greu o privire de ansamblu asupra problemelor principale. Pentru lichidarea acestei deficienţe profesorii conducători de proiecte şi lucrări de la grupul şcolar „Unirea" din Capitală îi îndrumă pe viitorii absolvenţi să se orienteze în egală măsură, în susţinerea examenului final, asupra laturii tehnice a proiectelor — dotarea cu utilaje a secţiilor, cunoaşterea parametrilor de funcţionare a maşinilor şi agregatelor, posibilităţile de modernizare a utilajelor, indicaţii tehnologice de fabricaţie etc. — cît şi asupra laturii economice — planul de producţie al secţiei, corelarea fondului de salarii cu productivitatea muncii, aprovizionarea tehnico-materială, preţul de cost, întocmirea devizelor şi a documentelor de evidenţă, eficacitatea investiţiilor etc.

Multiplele posibilităţi de îmbunătăţire a pregătirii elevilor pe care le cuprinde activitatea de elaborare şi definitivare a proiectelor şi lucrărilor de diplomă sînt luate cu seriozitate în consideraţie şi valorificate în majoritatea şcolilor tehnice şi tehnice de maiştri. Căci, dincolo de aprecierea prin calificative a acestor lucrări, ele înseamnă o verificare multilaterală a posibilităţilor profesionale ale viitorilor absolvenţi, a familiarizării lor cu sarcinile specifice care le vor reveni în producţie şi reprezintă deseori soluţii valoroase, cu aplicativitate imediată şi deplină în procesul de producţie.

GHEORGHE ALEXANDRU

ÎN CENTRUL

Recapitulare

În aceste zile, profesorii de fizică din şcolile de 8 ani recapitulează cu elevii lor materia predată în cursul anului şcolar.

Ţinînd seama de scopul predării fizicii în clasele VI-VII ale şcolii de 8 ani, clase în care se pun bazele studiului sistematic al acestui obiect, ca şi de numărul de ore afectat de programe recapitulării, prof. ing. **M. Filipoiu**, inspector metodist la secţia de învăţămînt a raionului N. Bălcescu din Capitală, propune un plan de recapitulare care să cuprindă următoarele teme : 1) „Mărimi şi unităţi", 2) „Fenomene, legi, principii", 3) „Mecanisme, maşini, instrumente", urmate de 2 sau 3 ore de rezolvări de probleme recapitulative. Această grupare a cunoştinţelor favorizează abordarea celor studiate anterior dintr-un unghi nou de vedere, ceea ce suscită interesul elevilor şi le creează în acelaşi timp posibilitatea de a căpăta o privire de ansamblu asupra cunoştinţelor, de a sesiza toate legăturile dintre ele, în vederea încadrării lor într-un sistem logic închegat.

In tratarea fiecărei teme, sinteza se poate realiza scoţînd în evidenţă şi fixînd ceea ce este esenţial, caracteristic, general. Aşa, bunăoară, în tratarea primei teme, „Mărimi şi unităţi", este necesar să se pună accentul pe înţelegerea noţiunii de mărime ca tot ce se poate măsura şi a procesului de măsurare a mărimilor, subliniindu-se că unităţile de măsură sînt şi ele tot mărimi. În acest scop este necesară analizarea unor exemple de mărimi şi unităţi de măsură, menţionîndu-se că de exemplu metrul, unitatea de măsură a lungimii, este el însuşi o lungime, gramul, unitatea de măsură a masei, este el însuşi o masă, amperul, unitatea de măsură a intensităţii curentului electric, reprezintă el însuşi o anumită intensitate etc. După fundamentarea teoretică a acestei teme se poate trece la enumerarea, denumirea şi definirea mărimilor şi unităţilor, ca şi la notarea simbolurilor respective în tabele în care este bine să se înscrie şi formulele de calcul ale mărimilor.

Şi în tratarea temei „Fenomene, legi, principii" este necesară, la început, o fundamentare teoretică cu privire la definiţia fenomenelor fizice, la cauzele şi efectele acestora, la categoriile de fenomene, la interdependenţa şi conexiunea lor, la legile care guvernează diferitele fenomene fizice, ca şi la aplicaţiile lor practice. Desigur, toate discuţiile purtate cu elevii se vor sprijini pe exemple şi se vor alcătui, de asemenea, tabele sinoptice în care vor fi cuprinse principalele fenomene şi legi fizice învăţate. Este indicat să se sublinieze cu acest prilej că unele mărimi caracterizează chiar fenomene, ca de exemplu intensitatea unui fenomen, durata lui etc.

In ceea ce priveşte tema „Mecanisme, maşini, instrumente", se poate porni de la prezentarea acestora (este de dorit ca lecţia să se desfăşoare în laborator sau sub forma unei vizite în producţie) şi de la definirea lor, subliniindu-se în acelaşi timp principiile teoretice pe baza cărora au fost construite şi funcţionează.

Întrucît la lecţiile din clasă dispunem de un timp destul de scurt în raport cu volumul de cunoştinţe cuprins în fiecare temă, se impune ca în oră să se stăruie mai ales asupra a ceea ce este esenţial şi să li se dea elevilor şi teme pentru acasă. Aşa, de exemplu, la tema „Mărimi şi unităţi" li se poate cere elevilor să găsească, acasă mărimi studiate dar netratate în lecţia recapitulativă şi să le treacă în tabel, completînd toate rubricile acestuia.

Orele destinate rezolvării de probleme recapitulative pot contribui la dezvoltarea judecăţii elevilor, la înarmarea lor cu deprinderi de calcul şi de mînuire a instrumentelor şi aparatelor de laborator, la înţelegerea aprofundată a fenomenelor fizice şi a utilităţii acestora pentru viaţa practică şi pentru producţie dacă se vor aborda în special probleme cu date culese sau înregistrate de elevi prin observaţii proprii, măsurători directe şi calcule efectuate în prealabil de ei înşişi. Astfel de probleme se pot referi de exemplu, la calculul unei mărimi în funcţie de alte mărimi, acestea din urmă găsite prin măsurare (calculul densităţii unui corp măsurînd volumul şi masa acestui corp, suprafaţa unei plăci dreptunghiulare măsurînd cele două dimensiuni ale ei, intensitatea curentului electric măsurînd tensiunea şi rezistenţa etc.). Le putem cere, de asemenea, elevilor calculul unei mărimi cu folosirea pe de o parte a tabelelor, a nomogramelor, a diagramelor etc., iar pe de altă parte a măsurătorilor (de exemplu, calculul masei unui corp cunoscînd materialul din care e alcătuit corpul şi măsurînd volumul, calculul cantităţii de electricitate cunoscînd soluţia prin care trece curentul electric şi cîntărind, la finele procesului, catodul voltmetrului etc.).

Un asemenea mod de a organiza şi desfăşura recapitularea finală la fizică în clasele a VI-a şi a VII-a răspunde, în bună măsură cerinţelor de sistematizare, adîncire şi consolidare a cunoştinţelor.

★

Considerînd că eficienţa însuşirii cunoştinţelor de zoologie, ca şi trăinicia lor, nu pot fi asigurate numai prin memorarea unor noţiuni şi a unor termeni ştiinţifici, prof. **Casandra Apostolescu** de la Şcoala medie din Brăneşti, foloseşte perioada lecţiilor recapitulative pentru a-i ajuta pe elevi să sistematizeze şi să generalizeze cele învăţate în timpul anului şcolar, să aplice în practică cunoştinţele teoretice. Ea utilizează, printre altele, în acest scop, demonstraţiile şi experienţele.

De exemplu, cu prilejul recapitulării temei „Evoluţia sistemului nervos şi a organelor de simţ în seria animală", i-a antrenat pe elevi în efectuarea unei lucrări practice foarte interesante privind elaborarea de reflexe condiţionate la peşti. Supunînd peştii, în timpul administrării hranei în acvariu, la excitaţii diverse şi repetate (ciocănitul în geam, sunetul unui clopoţel, aprinderea unui bec), elevii au constatat că, la un moment dat, la apariţia unui semnal dintre cele menţionate mai sus, peştii înotau repede spre locul unde de obicei li se dă de mîncare. După 2-3 zile în care s-au produs semnale fără a se mai da mîncare, reflexele s-au stins. Elevii au ajuns la concluzia că reflexele create la peşti se sting foarte repede dacă nu sînt întărite în permanenţă prin excitantul necondiţionat.

O altă experienţă, efectuată la aceeaşi temă, a pus în evidenţă rolul auzului în hrănirea şopîrlei cenuşii. În apropierea unei şopîrle a fost aşezat un vas mare de sticlă, în care au fost introduşi gîndaci. Cu toate că prin mişcarea lor gîndacii ar fi putut atrage atenţia şopîrlelor, acestea nu s-au apropiat de vas. In acelaşi timp, într-o cutie de chibrituri au fost puşi alţi gîndaci, care, prin mişcarea lor, produc un zgomot caracteristic. Şopîrlele s-au îndreptat imediat spre cutia de chibrituri.

Pentru a lămuri elevilor structura deosebită a organelor de simţ, profesoara a organizat cu ei discuţii în cadrul cărora au studiat urechea internă a porumbelului, cele trei pleoape ale ochiului acestuia — pleoapa superioară, cea inferioară şi cea transversală, semitransparentă, membrană aşezată în unghiul intern al ochiului.

În cadrul recapitulării temei „Evoluţia aparatului respirator şi circulator în seria vertebratelor", prof. Apostolescu a organizat o demonstraţie privind completarea respiraţiei pulmonare cu respiraţia cutanee. Acoperind o broască cu pastă groasă de amidon, care aderă la piele, elevii au observat că după scurt timp broasca a murit, deşi a respirat tot timpul, înghiţind aerul.

Pentru tema „Diferite adaptări ale vertebratelor la condiţiile de mediu", profesoara şi-a propus demonstraţii menite să pună în evidenţă cele două caracteristici principale ale păsărilor : organizaţia corpului adaptată la zbor şi apariţia temperaturii constante datorită existenţei sîngelui cald. Ea va efectua de asemenea cu elevii lucrări referitoare la evoluţia nevertebratelor (ca de pildă disecţia unui cărăbuş sau a unui moluscoid cum este melcul), la adaptarea acestora la diferite condiţii de mediu (studierea la microscop a aripilor de diptere, coleoptere, himenoptere, hemiptere, sau a aparatului bucal la lepidoptere şi himenoptere etc.).

Alegînd, din multitudinea de lucrări practice şi demonstraţii care se pot efectua la fiecare capitol din zoologie, lucrările cele mai caracteristice, care îi pot lămuri cel mai bine pe elevi, tov. Apostolescu s-a îngrijit în acelaşi timp de asigurarea condiţiilor pentru reuşita lor.

Caracterizări

Una din problemele principale care îi preocupă pe diriginţi în această etapă este aceea a întocmirii caracterizării fiecărui elev, pe baza însemnărilor făcute, săptămînă de săptămînă, în „caietul dirigintelui".

Înţelegînd necesitatea judicioasei întocmiri a acestui document, profesorul **Valeriu Vasilache**, de la Şcoala medie „Cuza Vodă" din Huşi, acordă multă atenţie întocmirii lui.

Prof. Vasilache s-a ferit de caracterizările cu formulări generale, de felul „este un elev bun", „îşi ajută colegii" etc. — care nu spun nimic despre elevul respectiv şi nu pot folosi, prin urmare, nimănui. El a căutat să întocmească, dimpotrivă, caracterizări cuprinzătoare şi substanţiale care, deşi au o formulare concentrată, pot spune despre cei în cauză lucruri revelatoare şi pot fi astfel utile în munca ulterioară de educare.

Pornind la întocmirea caracterizărilor, dirigintele a sintetizat materialul adunat de el cîţiva ani la rînd cu privire la fiecare din elevii săi şi a făcut, pe baza acestui material, o apreciere a personalităţii şi a trăsăturilor lor de caracter, arătînd tendinţele de dezvoltare a fiecăruia. Desigur că, pentru a reuşi în această activitate, a început-o cu mult înainte de încheierea anului şcolar.

Iată problemele pe care le-a urmărit dirigintele Valeriu Vasilache în alcătuirea caracterizării elevilor. În prima parte — date generale despre elev (date biografice, influenţa mediului familial, preocupările şi relaţiile elevului în afară de şcoală, starea sănătăţii şi dezvoltarea lui fizică). În partea a doua — aspecte principale ale activităţii şi conduitei elevului în şcoală — sînt incluse rezultatele obţinute la învăţătură (insistîndu-se asupra factorilor care motivează aceste rezultate), aprecieri cu privire la stilul de muncă al elevului, la atitudinea lui faţă de învăţătură, la atitudinea şi comportarea elevului faţă de colectivul clasei, la locul pe care îl ocupă în cadrul acestuia, la părerea pe care şi-au format-o asupra lui colegii.

Partea a treia a caracterizării scoate în evidenţă trăsăturile principale ale personalităţii elevului, şi anume : interesul şi aptitudinile sale pentru o anumită disciplină, stabilitatea acestui interes, cum se manifestă el. dacă concordă cu profesiunea pe care şi-a ales-o ; temperamentul elevului, trăsăturile sale de caracter şi de voinţă, opiniile şi ideile sale despre muncă, despre oameni, despre societate, unitatea dintre cuvînt şi faptă, dintre conştiinţă şi activitate.

În ultima parte a caracterizării — care reprezintă, de fapt concluziile educative ale acesteia — dirigintele a indicat cîteva măsuri educative mai importante ce s-au întreprins pentru fiecare elev în parte, rezultatul lor, modul în care elevul a reacţionat la aceste măsuri, ca şi măsurile pe care le socoteşte necesare în viitor.

Întocmind în mod conştiincios şi cu simţ de răspundere caracterizările elevilor, dirigintele Valeriu Vasilache a socotit că îşi îndeplineşte una din îndatoririle principale de educator.

Maturitate

Secţia de învăţămînt a regiunii Bacău a îndrumat cu atenţie, încă din prima parte a acestui an şcolar, felul cum s-a organizat pregătirea elevilor din clasele a XI-a în vederea examenului de maturitate, mobilizîndu-i în acelaşi timp pe profesori la o muncă plină de exigenţă şi conştiinciozitate, aşa ca toţi elevii să se prezinte la acest examen cu un nivel de cunoştinţe cît mai ridicat.

În munca de îndrumare şi control desfăşurată la şcolile din regiune, ne scrie tov. **Iulian Ghiţă**, inspector la secţia de învăţămînt a regiunii Bacău, lucrătorii secţiei au verificat în primul rînd calitatea pregătirii elevilor care îşi încheie în acest an studiile medii. Ţinîndu-se seama de situaţia concretă din fiecare şcoală, profesorii care predau la clasa a XI-a au fost îndrumaţi să organizeze şi consultaţii, meditaţii, precum şi ore speciale de pregătire, menite să vină cît mai mult în sprijinul candidaţilor la examenul de maturitate.

Ca urmare, majoritatea profesorilor au organizat pregătirea acestui examen pe baza unui program bine chibzuit, care a cuprins temele şi capitolele esenţiale din materia predată în clasele VIII-XI şi a ţinut seama, totodată, de nivelul şi particularităţile elevilor. Aşa au procedat, bunăoară, profesorii de la şcolile medii din Oneşti, Bacău, Adjud şi Moineşti. Profesorii de limba romînă Simion Gheorghe şi Constantin Militaru de la Şcoala medie nr. 1 din Oneşti, Ion Croitoru de la Şcoala medie din Adjud, Stan Tiberia de la Şcoala medie nr. 3 din Bacău şi alţii au discutat pe larg, cu elevii lor, teme privitoare la formarea limbii romîne, la cultura şi literatura romînă în secolele XIV-XVIII, la valoarea literară a cronicilor, la Şcoala ardeleană, la primii noştri poeţi, la contribuţia adusă de scriitorii paşoptişti la dezvoltarea limbii şi literaturii romîne, la operele marilor noştri scriitori clasici, la lupta între realism şi antirealism în literatura interbelică. O deosebită atenţie s-a dat discutării problemelor esenţiale ale literaturii realist-socialiste. „Construcţia socialismului în proza actuală", „Creaţiile poeţilor noştri în cele două decenii de viaţă liberă", „Succese ale dramaturgiei realist-socialiste" — iată cîteva din temele pe baza cărora s-au desfăşurat interesante lecţii recapitulative. În cadrul temelor de istoria literaturii romîne numeroşi profesori au discutat cu elevii lor şi probleme privind teoria literaturii, studiată în clasa a VIII-a, pentru a-i ajuta în efectuarea analizei literare a diferitelor opere prevăzute în programa claselor IX-XI.

Şi în prezent, în cadrul pregătirii individuale a elevilor pentru examenul de maturitate, mulţi profesori le acordă un ajutor susţinut prin consultaţii. Aşa procedează de exemplu, pe lîngă cei indicaţi mai sus, tovarăşii Rodica Răşcanu de la Şcoala medie din Tg. Ocna, Constantin Ciobanu de la Şcoala medie nr. 2 din Oneşti, Petre Ciobanu de la Şcoala medie nr. 2 din Bacău şi alţii.

Sînt însă şi profesori care s-au rezumat în bună parte, în cadrul pregătirii elevilor lor pentru examen, la parcurgerea succesivă a materiei, fără a sublinia cele mai importante probleme, fără a sistematiza suficient cunoştinţele predate, fără a face legături noi între acestea, aşa încît elevii să le înţeleagă în interdependenţa lor. O serie de profesori, cum este bunăoară profesorul Dumitru Zgăvîrlici de la Şcoala medie din Tg. Ocna, au început cu întîrziere pregătirea elevilor din clasa a XI-a pentru examenul de maturitate. Cu prilejul inspecţiilor efectuate la şcolile respective astfel de profesori au primit indicaţii precise în vederea remedierii lipsurilor din munca lor şi, ca urmare, în aceste şcoli s-au organizat ore speciale de pregătire.

Puţinele zile cîte au mai rămas pînă la data începerii examenului de maturitate sînt folosite acum în mod judicios de majoritatea profesorilor din şcolile medii ale regiunii Bacău pentru a da un ultim şi eficient sprijin pregătirii temeinice a candidaţilor la examenul de maturitate.

ACTUALITĂŢII

CĂI VARIATE DE CALIFICARE SUPERIOARĂ

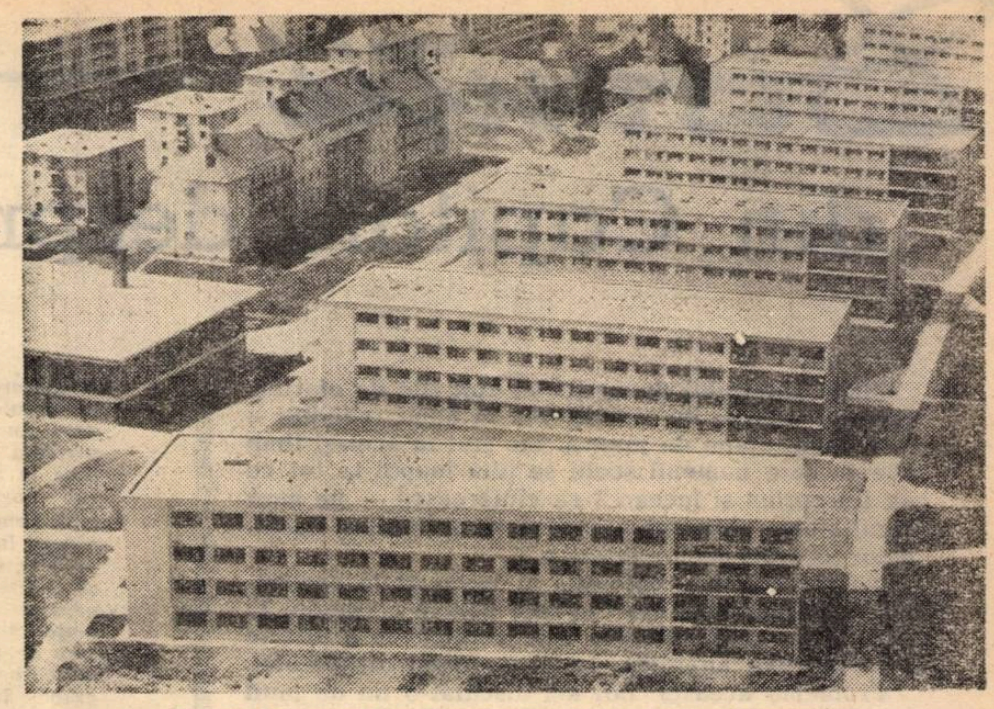

Vedere de ansamblu a Complexului studențesc din Timișoara

Nu există realizare importantă din domeniul tehnicii industriale moderne al cărei act de naștere să nu fi fost parafat în dogoarea furnalelor, a cuptoarelor Siemens-Martin, în rostogolirea incandescentă a laminatelor.

Oameni de cea mai înaltă calificare — topitori, furnaliști, oțelari, laminatori — au în grijă mînuirea și supravegherea diferitelor sectoare ale agregatelor care tăinuiesc fascinanta geneză și transformare a fontei și oțelului. Pretutindeni la posturile de comandă ale furnalelor, oțelăriilor și laminoarelor veghează, asemeni unor comandanți încercați, inginerii metalurgiști. La comanda lor pornește o nouă șarjă, ei stabilesc compoziția unui nou tip de oțel înnobilat sau a unei fonte cu caracteristici superioare.

Nenumărați tineri, absolvenți ai școlilor medii, dornici să pătrundă și să stăpînească tainele tehnicii moderne, și-au manifestat hotărîrea de a se prezenta la concursul de admitere în facultățile de metalurgie din cadrul institutelor politehnice. Indrumările primite în această direcție de la sfătuitorii lor dragi din anii de școală se asociază imaginilor vii, de neuitat, pe care le-au cules în întreprinderile metalurgice vizitate în timpul studiilor medii. Iar acum, după apariția în presă a disciplinelor ce vor fi cerute la concursurile de admitere, numeroși profesori atrag atenția viitorilor candidați asupra faptului că în acest an, pentru o mai bună verificare a aptitudinilor fiecărui tînăr în raport cu specificul facultății pe care dorește s-o urmeze, probele de concurs sînt mult mai diferențiate decît în trecut. Astfel, de pildă, la facultatea de metalurgie se vor da probe scrise și orale la matematică (algebră, trigonometrie, geometrie plană și în spațiu) și fizică (căldura, mecanica și structura atomului), precum și o probă scrisă la chimia anorganică.

■

Să aruncăm o privire, ca din zborul avionului, asupra ogoarelor patriei, a holdelor belșugului viitor, asupra viilor de chihlimbar, a livezilor cu mere ionatane, cu piersici imperiale și prune brumării. Toate prevestesc o recoltă de aur. Două elemente, ținînd de știința și agrotehnica înaintată, se află la baza dezvoltării neîntrerupte a producției agriculturii noastre socialiste — mecanizarea și chimizarea. Iată de ce inginerul specialist în mecanică agricolă, figura centrală a uzinelor de reparații a mașinilor agricole, conducătorul atelierelor mecanice din S.M.T.-uri și gospodării agricole de stat se bucură, printre maiștrii recoltelor bogate, de o înaltă stimă și apreciere.

Fără îndoială că o asemenea profesie, care îmbină armonios activitatea industrială cu activitatea în marile unități ale agriculturii socialiste, exercită o puternică atracție asupra tineretului. Cadrele didactice pot aduce o ultimă și hotărîtoare contribuție la orientarea profesională a viitorilor absolvenți popularizînd în mijlocul lor facultățile de mecanică agricolă care ființează de puțină vreme în cadrul institutelor politehnice. Amploarea și volumul cunoștințelor transmise în cadrul facultății de mecanică agricolă se vădesc chiar și din simpla cercetare a disciplinelor cerute la concurs: probe scrise și orale de algebră, trigonometrie, calcul diferențial, probe scrise și orale de fizică (mecanică, căldură, electricitate, structura atomului), ca și probe scrise de geometrie plană și în spațiu.

Tinerilor atrași de frumusețea muncii pe ogoare le stau la dispoziție și alte facultăți care le pot da o pregătire de înalt nivel pentru această muncă. La institutele agronomice, de pildă, membrii celei mai tinere promoții a școlilor medii își vor putea continua studiile devenind ingineri agronomi și ingineri specialiști în horticultură, precum și medici veterinari. Și aici probele pentru examenele de admitere sînt diferențiate în funcție de specificul viitoarei profesii: la facultățile de agricultură și horticultură candidații vor trebui să susțină probe scrise și orale la botanică și la chimie, precum și probe scrise la matematică (algebră, trigonometrie, geometrie plană); la facultățile de medicină veterinară concursul de admitere va consta în probe scrise la zoologie și probe scrise și orale la anatomia și fiziologia omului și la chimia organică.

■

Se schimbă, devenind mereu mai frumoasă, înfățișarea fiecărei regiuni a patriei noastre. Intineresc vechile orașe și sate, cresc, asemeni voinicilor din poveste, noi așezări urbane, legate de marile cetăți industriale prevăzute în planurile de perspectivă ale economiei socialiste, concepute de partid și înfăptuite de talentatul nostru popor. Uzinele și blocurile din oțel, sticlă și beton capătă contur mai întîi în imaginația arhitecților din institutele de proiectări. Asemenea institute ființează astăzi în toate regiunile țării. Va fi o mîndrie îndreptățită a fiecăreia dintre ele să aibă arhitecți talentați chiar din rîndul tinerilor din regiunile respectivă, dornici să contribuie cu toată priceperea lor la înflorirea locurilor natale. Activitatea de orientare profesională desfășurată acum de profesori poate să contribuie la înfăptuirea deplină a acestei cerințe, arătînd absolvenților perspectivele pe care le deschide facultatea de arhitectură și urbanism și făcîndu-le cunoscute probele de concurs: probe scrise și orale la matematică (algebră, trigonometrie, geometrie plană și în spațiu), probe orale la fizică (mecanică, căldură, electricitate), precum și două probe eliminatorii de desen.

Tinerilor cu înclinații spre munca didactică sau spre activitatea de cercetare științifică în domeniul științelor naturii le deschide ample perspective studiul în facultățile de matematică-mecanică, de fizică și chimie din cadrul universităților, ca și pregătirea efectuată la facultățile de matematică și fizică-chimie ale institutelor pedagogice de 3 ani.

■

Poporul nostru numără în rîndurile sale, în fiecare generație, elemente deosebit de înzestrate artistic. Indrumarea acestora spre deplina realizare a talentului lor constituie nu numai o îndatorire, ci și un prilej de mari satisfacții viitoare pentru toți profesorii care au descoperit asemenea tineri înzestrați.

Anul acesta, în raport cu dezvoltarea continuă a întregii noastre vieți cultural-artistice, au luat amploare, în cadrul Institutului de teatru, secțiile de regie și operatorie de film, ca și secții de teatrologie și filmologie. Probele de concurs pentru admiterea în aceste secții urmăresc verificarea multilaterală a aptitudinilor tineretului pentru aceste specialități. De pildă, la facultatea de regie pentru film candidații vor avea de susținut, pe lîngă proba de limba și literatura romînă — scris și oral — probe practice privind analiza artistică a unei lucrări din repertoriul de concurs și o improvizație pe o temă propusă de comisie, lectura artistică a unui fragment indicat de aceasta, o povestire din literatura contemporană sau clasică, controlul auzului și memoriei muzicale, al mișcării și comportării scenice. Probe practice asemănătoare vor susține candidații la secția de operatorie de film, care vor fi examinați, de asemenea, la limba și literatura romînă și la fizică (mecanică, electricitate și optică).

■

In ajutorul candidaților ce se vor înscrie la concursurile de admitere s-a adoptat în acest an o formă mai eficientă, menită să înlesnească trecerea de la studiul școlar la studiul universitar. S-au prevăzut în acest scop, în locul cursurilor la care se repetă, în fapt, materia efectuată în școală, consultații la care candidații vor primi îndrumări concrete asupra felului cum trebuie adîncite anumite cunoștințe. Aceste consultații, care se vor desfășura în săptămînile premergătoare examenelor, sub îndrumarea unor cadre didactice din institutele de învățămînt superior, vor da răspuns întrebărilor formulate de candidați și le vor orienta studiul spre aprofundarea problemelor esențiale în raport cu cerințele fiecărei facultăți. Centrul de greutate al pregătirilor pentru concursurile de admitere va deveni deci, așa cum este și firesc, studiul individual, sprijinit atît pe manualele școlare cît și pe unele lucrări de specialitate de nivel mai înalt. Desigur, cunoștințele acumulate în școala medie i-au înarmat pe viitorii candidați pentru desfășurarea unei asemenea forme superioare de pregătire. Este bine ca în organizarea pregătirilor de concurs, viitorii candidați să primească — în această perioadă și după examenele de maturitate — și sprijinul profesorilor care au lucrat cu ei pînă acum. Indrumările acestora îi pot ajuta mult în desfășurarea studiului disciplinat și serios cerut de probele din cadrul concursurilor de admitere în învățămîntul superior. Multă atenție trebuie acordată pregătirii candidaților pentru lucrările scrise, al căror număr este, la toate facultățile, superior numărului de probe orale, întrucît asigură o selecție mai judicioasă.

■

Multiple sînt drumurile pe care pot păși absolvenții școlilor medii. Noi, pedagogii care i-am instruit și educat în anii lor de școală, avem datoria să-i ajutăm în alegerea drumului care răspunde cel mai bine înclinațiilor și intereselor lor, cerințelor economiei și culturii noastre naționale. Succesele pe care le vor dobîndi mai tîrziu în producție, în viață, vor însemna încununarea deplină a muncii desfășurate de noi, a strădaniilor noastre de a-i crește ca cetățeni demni ai patriei socialiste.

AL. CIUCĂ

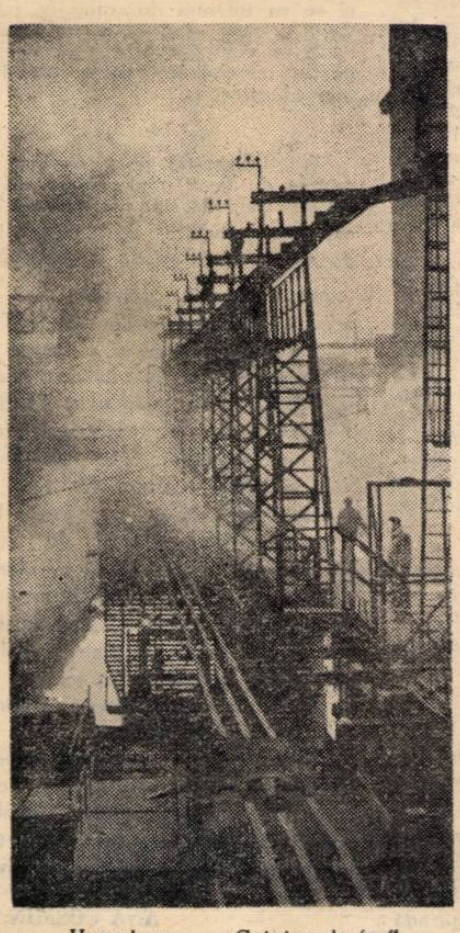

Hunedoara — „Cetatea de foc"

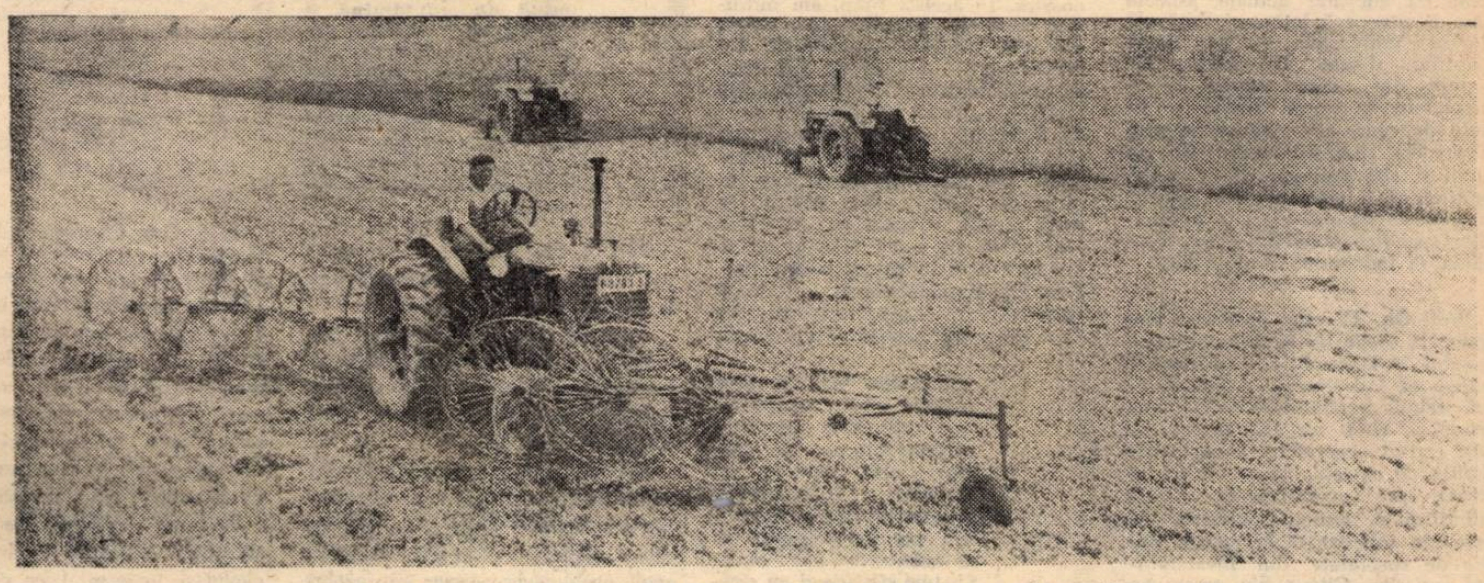

Aspect de la strînsul mecanizat al lucernei la G.A.S. Dudu — regiunea București.

Discuții — cu inspectori din Capitală despre munca dirigintelui

Zilele sfîrșitului de an școlar sînt zile de eforturi intense, cerute de încheierea în bune condiții a unei lungi etape de muncă. Ele sînt în același timp zile în care oamenii școlii se uită înapoi la tot ce au întreprins și încearcă să cîntărească — pe baza rezultatelor obținute — valoarea acțiunilor, metodelor și procedeelor folosite.

Ne-am dus în aceste zile în mijlocul inspectorilor și metodiștilor din Capitală pentru a-i invita la o discuție, ca să spunem așa, publică, la o privire retrospectivă analitică asupra muncii dirigintelui.

Problema aceasta noi am discutat-o nu de mult — după cum își amintesc desigur cititorii noștri — cu diriginții înșiși. De data aceasta ne-am adresat celor ce le îndrumează activitatea.

Discuția cu cadrele de îndrumare și control, care a avut loc la secția de învățămînt a orașului București, a conturat o seamă de realizări bune, de preocupări și inițiative care pot interesa și, mai ales, pot arăta direcții spre care să se îndrepte atenția pedagogilor în perioada de pregătire a noului an școlar.

Spicuim cîteva din acestea.

R. Știm că secțiile de învățămînt din Capitală au o bună experiență în ceea ce privește ajutorul dat diriginților. Ce acțiuni mai deosebite ați organizat în acest domeniu și ce concluzii puteți trage privitor la eficiența lor acum, la sfîrșit de an școlar?

Prof. Jenița Matei, inspector metodist la secția de învățămînt a raionului 16 Februarie. Întrucît am constatat că profesorii nu agreează prea mult conferințele teoretice (pentru că, de obicei, ceea ce cuprind ele poate fi găsit în revistele de specialitate), ne-am orientat în ultima vreme îndeosebi spre îndrumarea concretă. Pentru aceasta studiem în școli accesoriile de lucru ale dirigintelui — planul lui de muncă și planul comisiei metodice a diriginților, planul unor ore de dirigenție, caietul dirigintelui etc. Cele mai bune dintre aceste documente le popularizăm în primul rînd prin cabinetul raional, punîndu-le la dispoziția cadrelor didactice pentru a fi consultate. Am întocmit și un punctaj după care să se orienteze diriginții în caracterizarea elevilor din clasa a XI-a. Ne preocupăm de întocmirea unor fișe bibliografice în vederea studiului unor probleme de pedagogie, de psihologie etc.

R. Credeți oare că îndrumarea concretă, la fața locului, face inutile expunerile teoretice?

Prof. C-ța Florescu, inspector metodist la secția de învățămînt a raionului 23 August. Părerea mea este că acestea pot să completeze informația pe care o fac revistele de specialitate. Personal am constatat însă că expunerile îi interesează pe diriginți dacă tratează teme cu adevărat actuale, aspecte care îi preocupă intens și dacă ele dezbat problemele la un nivel științific ridicat. De pildă, diriginții din raionul nostru au apreciat foarte mult expunerile ținute de cadre universitare pe probleme ale preadolescenței. Ei au cerut și alte expuneri de acest fel, arătînd că îi interesează în special procedeele de înlăturare a tulburărilor specifice preadolescenței. Vom căuta să îndeplinim dorința lor.

Prof. Gh. Herescu, inspector metodist la secția de învățămînt a raionului 30 Decembrie. Și eu sînt de părere că îndrumarea la fața locului, trebuie împletită cu îndrumarea teoretică, altfel nu vom putea depăși cadrul experienței unui număr limitat de oameni. Și noi ne-am orientat spre conferințe de ținută științifică și teoretică ridicată pe care am solicitat să le susțină cadre de specilitate din învățămîntul superior. Cîteva din aceste expuneri au avut un succes deosebit (de exemplu, cea despre tulburările de comportament la elevii de vîrstă școlară sau cea despre caracterizarea psihopedagogică a elevilor etc.).

Prof. Teodor Novac, inspector metododist la secția de învățămînt a raionului Griviția Roșie. În ce ne privește, am socotit util și să instruim periodic, respectiv trimestrial, pe diriginți în problemele curente ale muncii lor. De exemplu, în urma unui studiu efectuat în mai multe școli, am găsit necesar să dăm indicații asupra sarcinilor legate de educarea morală a copiilor. Un alt instructaj s-a referit la sprijinul pe care trebuie să-l dea diriginții elevilor pentru ridicarea nivelului lor la învățătură. Am constatat că aceste instructaje asigură o unitate de acțiune pe întregul raion în rezolvarea unor probleme însemnate ale muncii de educație.

R. Am dori să ne vorbiți și despre măsurile luate pentru înlăturarea supraîncărcării diriginților, așa ca ei să dispună de timp pentru a se putea dedica muncii de educație a colectivului de elevi, pentru a putea să studieze profund problemele pedagogice și de psihologie, să-și îmbogățească pregătirea de cultură generală.

Prof. Nina Ceaicovschi, inspector metodist la secția de învățămînt a raionului 1 Mai. În organizarea acțiunilor cu diriginții am avut în vedere să nu-i supraîncărcăm, pentru a le da posibilitatea să lucreze mai mult cu clasa, să se documenteze continuu. Acțiuni mai puține dar eficiente, conferințe scurte însă de un nivel științific superior — cam acesta a fost criteriul în munca noastră. În același timp, am îndrumat comisiile metodice să pună la dispoziția diriginților materiale documentare — modele de fișe pentru caracterizarea psihopedagogică a elevilor, fișe cu teme pentru orele de dirigenție, pentru ședințele cu părinții, variate materiale ilustrative ce se pot folosi în unele ore de dirigenție etc. — pentru a nu-și pierde vremea cu căutarea lor. Totuși în unele raioane nu se are în vedere îndeajuns timpul profesorului, organizîndu-se — după părerea mea — prea multe acțiuni în detrimentul muncii vii cu elevul.

R. Vreți să spuneți desigur că în organizarea acțiunilor privind perfecționarea diriginților este necesar să cîntărim întotdeauna pentru cît timp îi solicită pe participanți și ce rezultate vor avea. Sîntem de acord cu dvs. O conferință slabă sau pe probleme arhicunoscute, un schimb de experiență care merge pînă la studierea fiecărui document școlar, indiferent dacă în el găsești lucruri bune ori proaste, un număr mare de asistențe făcute la oricine și oricum — toate necesitînd, după cum se știe extrem de mult timp — mai degrabă încetinesc progresul în perfecționarea muncii diriginților decît îl stimulează.

Ne-ar interesa să aflăm în continuare ce probleme mai importante ridică — după dvs. — munca dirigintelui?

Prof. Paula Chițimia, metodist voluntar la secția de învățămînt a raionului 16 Februarie. Toți tovarășii invitați la această discuție sînt, cred, de acord cu mine că munca dirigintelui închide în ea frumuseți deosebite și că acestea se dezvăluie numai aceluia care o înțelege și o duce cu pasiune. Din păcate, însă, ea nu este înțeleasă întotdeauna așa cum trebuie, fiind redusă de unii doar la ceea ce se face în orele de dirigenție. Or, se știe că munca de educare se desfășoară și în afara clasei și nu numai de către diriginte. În ceea ce-l privește pe acesta din urmă el este chemat să pătrundă adînc în viața elevilor săi, în lumea preocupărilor și gîndurilor lor, pentru a-i cunoaște în toată autenticitatea lor. Aceasta îi cere să se dăruie colectivului de elevi, să petreacă alături de copii multe ceasuri din săptămînă pentru a avea timp să-și exercite influența. I se cere deci să fie împreună cu ei nu numai în orele de dirigenție sau la orele de curs, dar și în pauză, la joacă, iar cîteodată și pe stradă, acasă, la cinematograf. Să fie împreună cu cei mici nu ca profesor, ci ca un apropiat prieten mai mare cu care copiii să poată discuta deschis tot ceea ce îi preocupă.

Prof. Nina Ceaikovski. Tocmai pentru că influența pedagogului asupra elevilor este mai mare în condițiile în care nu predomină nota oficială, cred că este bine ca și ora de dirigenție să aibă un caracter mai puțin rigid decît cel care i se dă de obicei, să nu fie un fel de colocviu între catedră și clasă. O povestire caldă, privind întîmplări (alese, nu la întîmplare) ori diafilme, filme sau înregistrări pe bandă ș.a. plac elevilor și îi influențează mult mai mult decît zece discuții teoretice despre necesitatea disciplinei, a perseverenței în muncă sau mai știu eu despre ce. Am constatat că orele de dirigenție concepute în modul acesta, sînt dorite, cerute de elevi — dovadă certă a succesului lor.

R. În fiecare clasă sînt de rezolvat săptămînă de săptămînă o seamă de probleme curente. Dedicînd întreaga oră unor activități de felul celor arătate de dv. — care, trebuie să recunoaștem, sînt foarte bune — cînd le vom rezolva pe cele curente?

Prof. P. Chițimia. Noi le-am rezervat cîteva minute la începutul sau la sfîrșitul orei de dirigenție.

Prof. Gh. Popescu, inspector metodist la secția de învățămînt a raionului Lenin. Dar ele presupun și destulă mustruluială care strică efectul întregii ore!

Prof. T. Novac, inspector metodist la secția de învățămînt a raionului Griviția Roșie. Cred și eu că ele strică efectul orei. Dar în unele școli problemele acestea se rezolvă fie în pauză, fie reținînd pe elevi după ore, sau aducîndu-i mai devreme într-o zi din săptămînă.

R. Cu alte cuvinte, mai adăugînd încă ceva la ceea ce admite planul de învățămînt. Acest lucru nu ne este permis. Iar problemele curente ale clasei trebuie totuși puse la punct. Dar nu pe apucate, în pauză (de ce să răpim elevilor recreația?), ci în clasă și în prezența întregului colectiv. Așa încît soluția tov. Chițimia ni se pare cea mai rațională. Atîta doar că cele cîteva minute ar fi bine să fie rezervate la sfîrșitul orei de dirigenție pentru ca discuția să nu se poată prelungi. Și apoi, ele să nu însemne minute de mustruluială. Putem doar discuta cu copiii și în alt fel!

Prof. N. Ceaikovski. În legătură cu ceea ce spuneam la începutul intervenției mele aș vrea să mai subliniez că asemenea ore, care se bazează în bună parte pe inedit și firesc trebuie totuși foarte bine pregătite. Dacă nu sînt gîndite atent sîntem nevoiți să facem improvizații care le scad nivelul și care sînt imediat sesizate de elevi.

Prof. Gh. Herescu. Pregătirea să nu însemne **regizare**, pentru că altfel distrugem caracterul emoțional al orei.

Prof. M. Filipoiu, inspector metodist la secția de învățămînt a raionului N. Bălcescu. Cred că succesul orelor de dirigenție desfășurate în acest fel este asigurat numai atunci cînd dirigintele are un asemenea orizont de cultură generală încît să poată conduce liber discuțiile, să le imprime un caracter variat și interesant, fără banalități, de un nivel intelectual superior. Iată de ce socotesc că diriginte bun, dirijor iscusit al conversațiilor cu elevii, poate fi numai acel profesor care își cultivă necontenit spiritul, care este la curent cu tot ceea ce este nou în domeniul culturii. În același timp, succesul muncii de diriginte este asigurat și de o bună pregătire pedagogică, realizată nu numai pe baza experienței proprii, dar și printr-un studiu temeinic, la zi, al problemelor de pedagogie și, firește, de psihologie a copilului. Se pare însă că unii din colegii noștri uită aceste cerințe și, dacă sînt de acord cu necesitatea bunei lor orientări în activitatea cu elevii, nu se gîndesc în primul rînd la obligația proprie de a studia permanent, ci mai ales la aceea a secțiilor de învățămînt de a le veni în ajutor. Trebuie înțeles însă că oricît ar întreprinde acestea în sprijinul diriginților ca și al celorlalți profesori de altfel, studiul individual rămîne de neînlocuit.

R. Unii din dv. s-au referit la necesitatea de a ne apropia copiii pentru a-i cunoaște, „în toată autenticitatea lor" și deci pentru a-i putea influența cît mai larg. Ce socotiți mai util: „a însemna în minte" — cum spunea cineva — tot ceea ce aflăm despre copil, sau a însemna pe hîrtie?

Prof. C-ța Florescu. A-l cunoaște foarte bine pe elev nu-l scutește pe diriginte de a-și nota într-un caiet o serie de aspecte privind întreaga lui dezvoltare. Aceasta și fiindcă multe lucruri — poate concludente în anumite privințe — se uită, îi pot scăpa profesorului; dar și pentru că oricine vrea să cunoască evoluția unui elev trebuie să găsească undeva sintetizată toată această evoluție.

Se pune problema ce să notăm din cele observate în legătură cu elevul și, în general, ce să cuprindă caietul nostru în această privință. Și cînd spun aceasta mă gîndesc la faptul că unii profesori își trec în caiet fel de fel de lucruri, nu neapărat necesare. De exemplu își notează multe mărunțișuri despre purtarea și felul de a fi al elevilor și copiază chiar catalogul, cu toate rubricile și cu ceea ce cuprind ele în cazul fiecărui elev, săptămînă de săptămînă. Ce muncă grea, și cît de inutilă! Sînt alții care, dimpotrivă, se mulțumesc cu o caracterizare șablon, repetată de la elev la elev și confecționată de obicei cînd se aude că vine o inspecție. Personal, socotesc că dirigintele trebuie să-și noteze observațiile permanent și nu numai o dată pe an. Dar nu toate observațiile făcute pe parcurs, ci numai cele mai importante, mai semnificative pentru stadiul de dezvoltare al școlarului.

R. Ce probleme ridică, după dv., munca dirigintelui cu părinții?

Prof. Elena Pătrașcu, inspector metodist la secția de învățămînt a raionului Tudor Vladimirescu. Și aici trebuie să declarăm război formalismului, pentru că el se mai manifestă destul de des. Să luăm, de exemplu, consultațiile sau orele de convorbiri cu părinții pe care dirigintele le are periodic. În destul de multe cazuri acestea se reduc la comunicarea notelor pe care le-a luat elevul. Nu este suficient acest lucru — și nici întotdeauna absolut necesar, avînd în vedere că notele sînt comunicate părinților prin intermediul carnetului de elev. Mai utile și mai necesare sînt discuțiile despre ce arată — să spunem — o notă bună urmată a doua zi de una proastă, sau o anumită atitudine a elevului, ori o vorbă spusă de el. Sînt necesare și discuțiile cu un caracter teoretic, pe probleme pedagogice și de psihologie infantilă, pornite de la faptele atît de diverse ale copiilor.

R. Cineva propunea să se alcătuiască planuri tematice pentru consultațiile cu părinții, ce aveți de spus în legătură cu această propunere?

Prof. Gh. Popescu. Nu este bine să se facă astfel de planuri, deoarece ceea ce este valabil la un moment dat pentru un părinte poate să nu fie pentru altul. Pregătirea pedagogului pentru consultații este necesară și poate fi asigurată dacă el se va interesa din timp ce părinte va veni să discute cu dînsul, dacă va cunoaște bine problemele pe care copilul acestuia le pune în fața educatorului.

★

Discuția noastră ne-a convins că secțiile de învățămînt ale raioanelor din Capitală sînt preocupate de calitatea activității desfășurate de diriginți, că ele caută să cunoască temeinic această activitate, să o adîncească, pentru a descoperi adevăratele ei probleme și pentru a o putea orienta pe coordonatele care îi asigură rezultate rodnice. Foarte binevenite și s-au părut sublinierile interlocutorilor noștri cu privire la ținuta riguros științifică a conferințelor pentru pedagogi, la necesitatea stringentă ca diriginții să studieze individual, să aprofundeze tezele teoretice din domeniul pedagogiei și al psihologiei, să se cultive permanent, precum și sublinierile cu privire la caracterul și structura orei de dirigenție, a consultațiilor pentru părinți.

Preocupările și inițiativele aduse în lumină de discuția noastră cu inspectori metodiști din Capitală pot fi desigur avute în vedere în organizarea muncii pentru viitorul an școlar.

ANA COSMIN

EXPOZIȚII

Bunica mea — *Ligi Gabriel Mihai, Școala de 8 ani nr. 152 București*

În mină — *Angela Bontea, Școala medie nr. 1 Mediaș*

Pe neașteptate, parcul a fost inundat de lumină și soare. Împrospătat de belșugul ploilor, covorul verde așternut printre straturi și alei a căpătat luciri de smarald. Lujerele suple s-au înălțat mîndre expunînd soarelui bogăția și frumusețea florilor. Lacul și-a topit cenușiul în adîncuri, poleindu-și oglinda cu albastrul cerului.

De cîteva zile decorul acesta nou al Parcului Herăstrău este completat de un altul. La fel de nou, de proaspăt, de luminos și încîntător. La crearea lui și-au adus contribuția, venind cu talentul, cu gingășia, cu tinerețea, cu entuziasmul și fantezia lor, cîteva sute de copii și școlari din toate colțurile țării.

Este vorba de expoziția națională de desene a copiilor și tineretului școlar, organizată de Ministerul Învățămîntului și Comitetul Central al Uniunii Tineretului Muncitor.

Devenită tradiție în viața școlii noastre, această acțiune atrage an de an tot mai mulți copii și școlari talentați care, îndrumați și ajutați cu stăruință și grijă de profesori, pășesc cu tot mai multă siguranță și îndrăzneală să caute, să descopere frumosul din lumea care-i înconjoară.

Adăpostită într-o clădire înconjurată de copaci umbroși, expoziția cuprinde 520 de desene, selecționate din cele peste 5 000 care i-au fost trimise.

În ziua deschiderii, parcul s-a umplut de larmă și voie bună. Pe aleea pietruită ce duce spre pavilionul „C" (locul expoziției) treceau șiruri, șiruri de școlari, primii vizitatori ai expoziției. Fiecare intra în sălile răcoroase nerăbdător, curios, dornic să cerceteze, să aprecieze ceea ce a creat colegul său din București, Baia Mare, Tîrgul Mureș, Iași sau Timișoara.

În fața fiecărui vizitator a apărut, reprezentată în sute de imagini, întreaga lume în care trăiesc ei, școlarii, cu bucuriile și frumusețile sale. Ochii încearcă să cuprindă totul dintr-o privire. Dar nu, nu se poate. Trebuie să poposească îndelung în fața fiecărui tablou, pentru că fiecare vorbește despre altceva, fiecare are o frumusețe aparte, fiecare are personalitatea sa.

În prima încăpere, pe aproape doi pereți, sînt expuse creațiile (da, da, sînt cu adevărat creații) celor mici. Vîrsta autorilor este de trei pînă la șapte ani. Pe pereții aceștia regăsești minunata lume a copilăriei: grădinița cu jucăriile sale, păpușa, ursulețul, stropitoarea și căldărușa, parculeț din fața casei, blocul înalt cu zeci de ferestre, vaporul, avionul pe care îl construiesc la grădiniță din carton sau plastilină. Cu gîndul la această lume, de care nu-i despart prea mulți ani, școlarii privesc desenele cu încîntare dar și cu aer de condescendență.

În fața unui tablou mare, în ulei, intitulat „Bunica mea", executat de elevul Ligi Gabriel Mihai (premiul I) s-au oprit doi elevi.

— Îmi place foarte mult coloritul.

— Mie expresia feței. Uite cîtă blîndețe izvorăște din priviri.

— Dar ce zici de tabloul de alături? Parcă vezi aevea totul, parcă asiști la munca entuziastă de pe un șantier de construcții.

În fiecare sală se aud comentarii, aprecieri, exclamații de entuziasm. Ca niște adevărați critici de artă obiectivi și imparțiali, școlarii se opresc în fața fiecărui desen.

— Mie mi-au plăcut mai mult portretele în creion executate de Călina Vandele.

— Recunoști peisajul acesta? Am trecut vara trecută pe aici. Este pe la Lacul Roșu.

— Vino să-ți arăt unul grozav. De fapt a și luat premiu... Reprezintă o imagine dintr-o mină.

Sînt însă și vizitatori care poposesc în fața desenelor și le privesc în tăcere. Ba se depărtează, ba se apropie, ba își schimbă unghiul de vedere. Abia la sfîrșit figura lor exprimă mulțumire, încîntare.

Pentru ca să poposești în fața fiecărui desen îți trebuie cîteva ore. Căci pe cît de numeroase sînt desenele pe atît de variate sînt temele lor, pe atît de bogată este sursa de inspirație. Micii artiști surprind în desenele lor minunatele frumuseți ale patriei, clocotul muncii din uzine și fabrici, de pe șantiere și de pe întinsele lanuri ale gospodăriilor colective, chipuri dîrze de muncitori, de țărani, mărețele construcții ale socialismului. Viața lor plină de bucurii o reprezintă prin școala nouă în care învață, prin biblioteca plină de cărți, prin imagini din excursiile la mare și la munte. Ghicești în fiecare din desenele expuse ceasuri întregi de muncă perseverentă, de migală, de căutări înfrigurate pentru a reda cît mai fidel, mai autentic realitatea. Ghicești însă privindu-le și chipul pedagogului aplecat cu grijă asupra ucenicului spre a corecta o linie, o nuanță de culoare.

Expoziția națională de desene ale copiilor și tineretului este rodul muncii, al efortului și căutărilor comune ale profesorilor și elevilor, este un omagiu adus frumuseții vieții noastre.

MONICA VERDEȘ

■

Am poposit zilele trecute într-o școală a fanteziei și bunului gust. Este vorba de Școala de meserii-confecții din Capitală, o clădire mare învelită în veșmînt verde de iederă. Frumosul își spune cuvîntul încă de la intrarea în grădina mare, amenajată de o mînă pricepută și harnică de gospodar, în straturi mari, rotunde, tivite cu iarbă și încărcate de trandafiri în floare.

Florile împodobesc și interiorul clădirii: pe mese, în colțuri, pe etajere. Aici însă natura nu mai are nici un amestec. Ba, era să greșesc. Are. Ea a constituit sursa de inspirație, a oferit originalul. Copiile, zecile de buchete de flori de diferite nuanțe, nu sînt mai prejos. În confecționarea petalelor gingașe, a codițelor suple, creatoarele lor, elevele școlii, s-au luat la întrecere cu natura.

La această școală își fac ucenicia peste 600 de tinere. Pornind de la „alfabetul" cusutului, ele învață, îndrumate de cadre de specialitate bine pregătite, tot ceea ce se cere de la un bun lucrător în sectorul confecțiilor.

Ca întotdeauna la sfîrșit de an școlar, și în anul acesta a fost organizată aici o expoziție cu lucrări practice ale elevelor — rod al muncii, al hărniciei lor, al grijii cu care au fost instruite și educate.

Amenajată cu gust după aceleași legi ale frumosului, expoziția cuprinde confecții pentru copii și femei. Zeci și zeci de șorțulețe, de rochițe, în fel de fel de culori, pe care sînt brodate cu migală și răbdare, flori sau ursulești, chipuri de copii poznași, imagini din lumea copilăriei. Cu mult gust și pricepere, într-o linie simplă și plăcută sînt executate și confecțiile pentru femei: rochii ușoare de vară, elegante rochii de seară, costume, pardesie. Fantezia și-a spus și aici din plin cuvîntul. O garnitură pusă la locul ei, o cusătură sau un tighel bine executat, o cută folosită într-un loc potrivit, un accesoriu (floare, nastur, cataramă) dau modelelor o notă de originalitate, de bun gust.

Întreaga expoziție dovedește măiestrie și pricepere, calități pe care colectivul didactic le-a format și se străduiește să le dezvolte la fiecare din elevele școlii.

M. R.

Un curs pentru cadrele didactice din casele de copii

În cadrul I.P.C.D. București s-a desfășurat recent, la Sinaia, un curs central de perfecționare a cadrelor didactice din casele de copii. Cursul a avut ca temă centrală lămurirea sarcinilor ce revin acestor cadre didactice în calitatea lor dublă de educatori care continuă activitatea instructiv-educativă a școlii și de părinții chemați să creeze o atmosferă de familie socialistă grupelor de copii ce le-au fost încredințate.

S-au prezentat, cu acest prilej, lecții și consultații în legătură cu sarcinile actuale ale învățămîntului în țara noastră, cu educația ideologică-politică a elevilor, cu problemele principale ale însușirii limbii romîne și matematicii la clasele I—VIII, ale studierii limbilor străine cu ajutorul mijloacelor audio-vizuale moderne, cu îndrumarea și controlul muncii de către directorul casei de copii etc. De asemenea, s-au discutat multilateral cauzele rămînerii în urmă la învățătură a unor elevi din casele de copii și măsurile specifice de prevenire și înlăturare a acestora.

Deosebit de utilă a fost, pentru perfecționarea pregătirii cursanților, participarea la un ciclu de activități desfășurate la Casa de copii din Bușteni. La începutul anului școlar, din cei 35 de copii ai acestei case înscriși în clasa I, 19 aveau tulburări de vorbire, iar 10 erau repetenți veniți de la alte școli (deci 82,88% cazuri grele). Asistînd, în perioada de încheiere a anului școlar, la lecții, la efectuarea temelor pentru acasă, la activitățile desfășurate în timpul liber, cursanții și-au dat seama că aproape toți acești copii au învățat să citească, să scrie și să socotească la nivelul programei, că sînt activi și se comportă bine. În ce măsură a contribuit la obținerea acestor rezultate munca unită a învățătoarei și a educatoarei de la casa de copii au înțeles a doua zi, cînd au ascultat, în cadrul comisiei metodice, referatul „Activitatea comună a educatorului și învățătorului pentru prevenirea și înlăturarea rămînerii în urmă la învățătură în clasa I". Cu acest prilej s-a prezentat vorbirea copiilor la începutul anului, înregistrată pe bandă de magnetofon de specialiști ai I.P.C.D. București, s-a arătat ce deficiențe de vorbire îi caracterizau pe aceștia (cazuri de pararotacism, de dislalie polimorfă, de sigmatism etc.), ca și măsurile luate pentru corectarea acestor deficiențe, pentru folosirea specifică a metodei fonetice analitico-sintetice. A fost audiată apoi o înregistrare făcută după 6 luni de corectare asiduă a vorbirii, care i-a convins pe participanții la curs, alături de lecțiile la care asistaseră anterior, de ce forță dispun învățătorul și educatorul casei de copii dacă lucrează unit, pe baza unei concepții științifice asupra muncii educative.

În discutarea temei „Educarea atitudinii comuniste față de muncă", atenția participanților la curs a fost orientată în special asupra colaborării dintre educator și diriginte pentru a asigura înțelegerea conștientă de către copii a importanței muncii, a formării deprinderilor și obișnuințelor de muncă. Concluziile trase după discutarea acestei teme, ilustrate cu o serie de grafice, au scos în evidență faptul că sublinierea în fața copiilor a însemnătății muncii de învățătură și a semnificației sale sociale a determinat creșterea ritmică a numărului de elevi buni și foarte buni, apariția unor clase fără repetenți și fără corijenți.

Între problemele discutate la curs, necesitatea de a crea în casele de copii o atmosferă de familie socialistă a ocupat un loc de seamă. A fost prezentată pe larg experiența pozitivă dobîndită în această direcție la unele case de copii, stăruindu-se îndeosebi asupra realizărilor de la Casa de copii din Prundul Bîrgăului. S-a arătat astfel că, datorită chibzuirii atente a sarcinilor și obiectivelor pe care le pune în fața copiilor și datorită grijii de a pune de acord planul propriu cu planul dirigintelui, educatorul copiilor din clasa a VI-a „E" de la Casa de copii din Prundul Bîrgăului a reușit să se apropie foarte mult de cei în mijlocul cărora lucrează. Aici s-au amenajat un colț cu jocuri atrăgătoare și un colț al cercului de filatelie, s-au pus la dispoziția copiilor materiale de traforaj, păpuși etc. Educatorul spune tuturor copiilor pe numele mic, poartă cu ei discuții apropiate, le deschide orizontul spre probleme noi, interesante, veghează zilnic asupra comportării lor.

Un accent deosebit s-a pus în cadrul cursului și pe munca din casele de copii preșcolari, discutîndu-se amplu o serie de probleme privitoare la pregătirea acestor copii pentru școală.

Cursul s-a încheiat cu o sesiune de referate care a contribuit la lărgirea schimbului de experiență privind munca în casele de copii. Au fost prezentate cu acest prilej interesante lucrări cu caracter metodic, ca de pildă „Munca independentă a elevilor din clasele V-VII în cadrul predării matematicii" (Casa de copii din Beiuș), „Metode și procedee folosite în asigurarea eficienței lecțiilor și orelor de meditație", „Importanța instructiv-educativă a excursiei" și „Munca în cercul tinerilor naturaliști" (Buzău), „Predarea aritmeticii la clasa I" (Prundul Bîrgăului). Particularitățile dezvoltării procesului de cunoaștere la copiii de 3—4 ani (Sibiu) etc. Cu mult interes au fost primite o serie de referate cu pronunțat caracter de cercetare științifică — „Dezvoltarea spiritului de investigație al elevilor în cadrul cercului de împăiere a animalelor (Prundul Bîrgăului), „Pregătirea lecțiilor pentru acasă în ziua predării" (Cluj), „Înlăturarea greșelilor în scrierea copiilor din clasa a II-a" (Sibiu), „Contribuția cercului literar la educația estetică a elevilor" (Casa de copii nr. 2 București) etc.

Sesiunea de referate a fost însoțită de o expoziție care a cuprins peste 1 000 de piese. S-au distins dioramele prezentate de cercul de împăiere din Prundul Bîrgăului, materialele lucrate de cercurile de radio-emisiune și electrotehnică ale Casei de copii din Piatra Neamț, de cercul de gospodărie din Buzău, de numeroase cercuri „mîini îndemînatice" și cercuri „foto" (Constanța, București, Lugoj, Brăila).

IOANA IONESCU

La o repetiție a orchestrei elevilor de la Casa de copii din Buzău

În lume de peste hotare

Tinerii cosmonauți

Succesele cosmonauților au îndemnat 130 de copii din Leningrad să se pregătească sistematic pentru a porni și ei cîndva să cucerească cosmosul. Sub prezidența de onoare a lui I. Gagarin, primul cosmonaut, și cu ajutorul unor aviatori, astronomi, fizicieni, matematicieni, medici și atleți, ei au fondat un club a cărui faimă a trecut cu mult de limitele orașului lor.

Programul clubului este foarte variat: pentru cei mai tineri membri, în vîrstă de 12 ani, se organizează cursuri de fizică și matematică, expuneri asupra celor mai noi realizări în domeniul zborurilor spațiale, ca și studiul boltei cerești cu ajutorul telescopului. Elevii mai mari participă, pe lîngă cursurile teoretice, la exerciții practice: sărituri catapultate, „zboruri de antrenament" pe modele de avioane cu reacție etc.

Numeroși membri ai clubului au absolvit cursurile de pregătire organizate în cadrul acestuia. Desigur, nu vor deveni cu toții cosmonauți. Dar toți, fără excepție, și-au ales profesiuni legate strîns de cercetările spațiale — unii vor urma cursurile școlilor de zbor, alții vor studia matematica, fizica și astronomia la Universitatea din Leningrad.

Împotriva analfabetismului

O mie de tineri bolivieni participă în prezent la o mare campanie împotriva analfabetismului, inițiată de Confederația universitară boliviană. Încă în 1961, 400 de studenți bolivieni au organizat cursuri de alfabetizare în regiunile rurale. Circa 1 500 de adulți au putut învăța astfel să citească și să scrie.

Studiul comparativ al manualelor de geografie

Sub auspiciile U.N.E.S.C.O. are loc în prezent un studiu comparativ al manualelor școlare de geografie din țările Europei și Americii latine. În cadrul acestui studiu, cinci țări europene — Danemarca, Spania, Franța, Polonia și R.F.G. — au trimis manualele utilizate în școlile respective specialiștilor din patru țări ale Americii latine: Argentina, Brazilia, Chile și Mexic. La rîndul lor, țările latino-americane vor trimite specialiștilor din cele cinci țări europene manualele de geografie folosite în propriile lor școli. Rezultatele acestui studiu comparativ vor face obiectul unui raport prezentat la adunarea editorilor de manuale școlare, convocată în cadrul activității U.N.E.S.C.O. pentru aprecierea reciprocă a valorilor culturale din orient și occident.

O școală pentru ocrotirea naturii

Parcul național de la Albion Hills (Canada), situat la 25 km. spre vest de Toronto, este cunoscut pentru diversitatea florei și faunei sale. Colinele lui nisipoase, puțin favorabile culturilor, pădurile sale dese constituie un adevărat laborator în aer liber. În aceste locuri sălbatice au creat recent serviciile canadiene de ape și păduri prima școală de ocrotire a naturii și de studiere a resurselor naturale.

Grupe de elevi ai liceelor canadiene petrec cîte o săptămînă sau două la această școală pentru a urma cursuri de istorie naturală și a se iniția asupra măsurilor de ocrotire a naturii. La dispoziția elevilor se află personalul parcului național, asistat de studenți.

Stadiul de dezvoltare a învățămîntului audio-vizual

Sub acest titlu, U.N.E.S.C.O. a reunit, într-o broșură de 60 de pagini, o serie de articole care ilustrează noile orientări ale teoriei și practicii folosirii materialului didactic audio-vizual și ale aplicării lor în învățămînt. Patru articole, semnate de Paul Heimann, Charles F. Hoban, Henri Dieuzeide și Michel Tardy, trec în revistă diferite probleme tehnice, psihologice și pedagogice ale folosirii filmului și televiziunii în învățămînt. Mabel A.L. Schulthorp și John W. Blyth dezbat probleme referitoare la laboratorul lingvistic și la „mașina de învățat". Broșura cuprinde de asemenea trei expuneri de ansamblu asupra televiziunii școlare în Anglia, U.R.S.S. și Japonia.

Încheierea concursului de literatură pentru elevi

De curînd s-a încheiat la București faza republicană a tradiționalului concurs de literatură română, organizat în rîndurile elevilor de Societatea de științe istorice și filologice în colaborare cu Ministerul Învățămîntului și Comitetul Central al U.T.M. Concursul, la care au participat mii de elevi ai școlilor medii, pedagogice și profesionale din întreaga țară, a prilejuit o largă trecere în revistă a cunoștințelor dobîndite de ei în lecțiile de literatură română, a posibilității lor de a valorifica creator aceste cunoștințe. Marea majoritate a participanților la concurs au dovedit o foarte bună pregătire, rezultat al competenței și priceperii cu care au fost îndrumați în școală. În tratarea subiectelor — închinate îndeosebi celei de a XX-a aniversări a eliberării patriei și operei Luceafărului poeziei românești, Mihai Eminescu — elevii au vădit o profundă cunoaștere a problemelor de istoria literaturii române și de teoria literaturii, capacitatea de a le prezenta într-un chip propriu, original, de a le trata într-o formă îngrijită, interesantă.

Toate aceste calități au fost subliniate, în cuvîntul rostit la festivitatea închiderii concursului, de către acad. Petre Constantinescu-Iași, președintele Societății de științe istorice și filologice din R.P. Română, care i-a felicitat pe elevi și profesori pentru succesele dobîndite în munca școlară. Elevii și profesorii au fost de asemenea felicitați de reprezentanți ai Ministerului Învățămîntului și ai C.C. al U.T.M.

În încheierea festivității s-au înmînat 34 de premii și mențiuni. Premiul I a fost acordat elevilor Ion Peleanu din clasa a VIII-a a Școlii medii nr. 22 „Gh. Lazăr" din București, Monica Dumitrescu din clasa a IX-a a Școlii medii nr. 3 din Craiova și Rodica Popescu, din clasa a IX-a a Școlii medii nr. 1 din Buzău.

DE LA MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

În legătură cu desfășurarea cursurilor de perfecționare care se vor organiza pe plan central, regional și interregional, precum și cu examenele pentru gradul definitiv, se fac următoarele precizări:

I. — Pentru sprijinirea cadrelor didactice înscrise la examenele de grade, cursurile se organizează după cum urmează:

a) pentru educatoarele din grădinițele cu orar normal înscrise la examenul de definitivat și gradul II, în perioada 25 iunie — 15 iulie a. c. vor avea loc cursuri la institutele interregionale de perfecționare din București, Iași, Brașov, Cluj și Timișoara;

b) pentru învățătorii înscriși la examenul de definitivat, precum și pentru cei înscriși la gradul II, cursurile vor avea loc la regiuni, în perioada 25 iunie — 15 iulie a. c.;

c) pentru profesorii înscriși la examenul de definitivat și de gradul II, între 2 iulie — 21 iulie a. c. la institutele de perfecționare a cadrelor didactice.

II. — Examenele de definitivat pentru educatoare și învățători vor avea loc între 18 — 26 iulie a. c. în centrele unde s-au desfășurat cursurile, **iar pentru profesori între 23 iulie — 31 iulie a. c.** la institutele de perfecționare.

Probele scrise se vor da după cum urmează:

— Limba și literatura română — pentru învățători și educatoare, în ziua de 18 iulie orele 9;

— Matematica — pentru învățători, în ziua de 19 iulie orele 9;

— Limba maternă — pentru învățătorii și educatoarele din școli cu limbi de predare ale minorităților naționale, în ziua de 20 iulie orele 9;

— Lucrările scrise la toate specialitățile — pentru profesori, în ziua de 24 iulie orele 9.

III. — Cursurile de perfecționare pe plan central, interregional și regional, se vor desfășura astfel:

1. Cursurile centrale.

a) cursul cu profesorii care predau economia politică și socialismul științific în școlile medii de cultură generală, profesionale și tehnice, se va desfășura la Cîmpulung Muscel, în localul școlii pedagogice, între 2 iulie — 12 iulie;

b) cursurile cu responsabilii cercurilor pedagogice și cu profesorii care predau limba română, limba rusă, limba germană, limba franceză și limba engleză în școlile de cultură generală se vor desfășura la Predeal, în localul Complexului școlar preventorial, în perioadele: 15 iulie — 29 iulie limba română, și 13 iulie — 2 august limbile străine;

c) cursurile cu profesorii din școlile speciale și cele cu maiștrii din școlile speciale (de hipoacuzici), se vor desfășura în București, între 15 iunie — 29 iunie.

2. Cursuri interregionale.

Cursurile cu responsabilii cercurilor pedagogice ale educatoarelor se vor desfășura între 25 iunie — 8 iulie, la institutele de perfecționare din București, Iași, Cluj, Timișoara, Brașov.

3. Cursuri regionale.

a) Cursurile pentru cadrele didactice care predau obiectul „Agricultura" se vor desfășura la nivelul regiunilor, în perioada 2 VII — 23 VII;

b) Cursurile cu responsabilii cercurilor pedagogice ale învățătorilor se vor desfășura la fiecare regiune, între 25 iunie — 8 iulie.

Orice alte informații — cu privire la centrele în care se vor desfășura cursurile, la condițiile de cazare, hrană etc. — vor fi primite de cei interesați, prin secțiile de învățămînt regionale și prin institutele de perfecționare a cadrelor didactice.

Răspundem cititorilor

O întîmplare cu tîlc

Un grup de cadre didactice din comuna Arbore, raionul Rădăuți, ne semnalează următoarea situație: un profesor voind să participe la o lecție în cadrul interasistențelor — a fost refuzat, și încă în fața clasei, de către colegul care urma să țină ora. De asemenea, se relatează că unul din profesori nu a voit să părăsească clasa cînd i s-a refuzat asistența la lecție și atunci colegul și-a luat elevii și a trecut în altă încăpere unde și-a văzut liniștit de oră.

Este regretabil că sînt pedagogi care fac să se petreacă asemenea lucruri, și încă în fața clasei. Ele denotă, pe de o parte, o proastă organizare a muncii metodice și o lipsă de răspundere a profesorilor pentru educația pe care sînt chemați să o dea elevilor în primul rînd prin exemplul personal.

Se știe că interasistențele sînt puse la îndemîna cadrelor didactice pentru a le da prilejul să învețe unii din experiența celorlalți. Ele nu se pot face la inspirația fiecăruia, ci trebuie stabilite și organizate de către comisia metodică de așa manieră, încît profesorii mai noi la catedră sau cu rezultate mai slabe în folosirea uneia sau alteia dintre metodele muncii instructiv - educative să asiste la lecțiile profesorilor cu experiență valoroasă, care folosesc cu bune rezultate metodele respective și reușesc să-și pregătească bine elevii. Comisia metodică organizează asistențe reciproce la ore și între cadrele didactice cu rezultate deopotrivă de bune, deoarece fiecare din acestea mai pot găsi ceva de preluat din experiența celorlalți.

Este bine ca interasistențele să se planifice numai acolo și atît cît este nevoie, pentru a nu crea obligații în plus cadrelor didactice și pentru a nu tulbura prea des lecțiile prin prezența unor persoane străine în clasă.

Planul interasistențelor este aprobat în ultima instanță de către director, căruia îi revine sarcina de a-l îmbunătăți întrucît cunoaște cel mai bine meritele și realizările, ca și defecțiunile muncii tuturor profesorilor din școala lui. În felul acesta planul devine un document în care nu se pot face modificări decît cu aprobarea conducătorului școlii și pe care este obligat să-l respecte fiecare învățător și profesor. În afara lui, la ore nu pot asista decît directorul și inspectorii, profesorul fiind liber să refuze vizitele oricărui alt coleg. Bineînțeles, nu în fața copiilor, ci în cancelarie, căci acolo vizitatorul trebuie să-și anunțe asistența și să discute ce este de discutat în legătură cu ea.

De aici încep greșelile de ordin pedagogic în cazul relatat de profesorii din comuna Arbore. Unul intră-n oră peste voința profesorului care o ține. Ce l-a îndemnat să riște o ripostă în fața elevilor? Altul se încăpățînează să nu-l primească, servind copiilor o mostră de „stimă" față de colegi. Și împreună le-au dat școlarilor un model viu de... conflict între pedagogi! Este limpede pentru oricine cît de mult s-au compromis amîndoi.

Asemenea lucruri se petrec acolo unde comisiile metodice și directorii de școală nu organizează interasistențele în funcție de ceea ce recomandă munca la catedră a fiecărui învățător și profesor. Și — de ce n-am spune-o? — acolo unde cadrele didactice ar trebui să mai pună mîna pe cărțile de pedagogie...

S. P.

BIBLIOGRAFIE

A apărut „Revista de pedagogie" nr. 4, aprilie, 1964.

În sumar:

Studii și cercetări

Clara Georgeta Chiosa: Concepții și metode noi în predarea limbilor străine.

Dumitru Salade: Orientarea profesională a elevilor din clasa a XI-a.

Anastasia Turovțev și Maricica Chișu: Activizarea elevilor în procesul de învățămînt prin munca independentă.

Marin Călin și Ion Florea: Cu privire la baza teoretică a didacticii științifice.

Isidor Cremer: Din istoricul dezbaterii temei predării pe specialități la clasele mici, în țara noastră.

Consultații — Discuții

Virgil Radulian: Despre munca dirigintelui pentru îmbunătățirea situației la învățătură a elevilor.

Paul V. Grigoriu: Sugestii privind pregătirea la istorie pentru examenul de maturitate.

Arcadie Szanto: Contribuții metodice privind predarea lecțiilor de fizică.

Magdalena Ursu: Din experiența predării muzicii în clasele I—II ale școlii de 8 ani.

Aurel Vițu: Formarea deprinderilor profesionale la elevii orbi.

Critică și Bibliografie

Valdemar Popa: N. K. Krupskaia — „Lenin și partidul".

Constanța Sorik: Ștefania Alexandrescu — „Să le dezvoltăm celor mici dragostea pentru carte".

S. Marcus și I. Minzat: — Ursula Schiopu — „Curs de psihologia copilului".

CONCURS

Institutul politehnic din Iași anunță ocuparea prin concurs a postului de asistent cu normă de cercetare științifică, poziția 9 din statul de funcțiuni, la catedra de motoare termice de la Facultatea de mecanică.

Cererile de înscriere se vor înainta, în decurs de o lună de la publicarea prezentului anunț la rectoratul Institutului politehnic din Iași, Calea 23 August nr. 11, însoțite de următoarele acte:

— copie legalizată de pe actele de studii;

— lucrările științifice ale candidatului, într-un exemplar

— certificatul de caracterizare a activității profesionale și obștești a candidatului eliberat de instituția (întreprinderea) la care acesta își are funcția de bază sau recomandarea șefului de catedră, în cazul cînd candidatul funcționează în învățămînt;

— certificatul de vechime în muncă, eliberat de unitatea în care lucrează;

— memoriul de activitate didactică-științifică, semnat de candidat;

— autobiografia

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii voluntari din unitățile de învățămînt. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii. Piața Scînteii București.

40132

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Gazeta ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Anul XVI nr. 759 — vineri 12 iunie 1964 — 12 pagini 25 bani

EMINESCU

În școlile din întreaga țară au loc, în prezent, numeroase manifestări închinate memoriei lui Mihail Eminescu.

Membrii cercului pedagogic al profesorilor de limba română din raionul Horez, regiunea Argeș, de pildă, au participat recent la o festivitate în cadrul căreia a fost prezentată expunerea „Mihail Eminescu, luceafărul poeziei românești". A urmat apoi un program de recitări și cîntece pe versurile lui Mihail Eminescu.

Și colectivul didactic al Școlii medii „Mihail Sadoveanu" din București a inițiat un plan bogat de acțiuni închinate sărbătoririi marelui nostru poet. Printre altele, s-a organizat un concurs pe tema „Viața și opera lui Mihail Eminescu", care s-a desfășurat în mai multe faze. De curînd a avut loc ultima fază a concursului, la care, într-un cadru festiv, cîștigătorii au primit din partea școlii felicitări și premii.

Numeroși elevi din orașul Iași poposesc în aceste zile în sala „Victoria" din Piața Unirii, unde s-a deschis o bogată expoziție consacrată marelui nostru poet. Expoziția cuprinde manuscrise eminesciene și ediții din operele poetului, fotografii și picturi cu aspecte din viața și activitatea sa, documente din perioada copilăriei și studenției, din perioada cînd a fost bibliotecar și revizor școlar. Expoziția oferă elevilor un bun prilej de a-și completa și îmbogăți cunoștințele despre viața și opera genialului poet.

La rîndul lor, elevii Școlii generale de 8 ani din comuna Satchinez, raionul Sînnicolaul Mare, îndrumați și ajutați îndeaproape de către profesori, au organizat ei înșiși o expoziție consacrată lui Mihail Eminescu. Expoziția, instalată în holul școlii, cuprinde volume de versuri și proză eminesciană, studii despre Mihail Eminescu, fotografii, facsimile, ilustrații. În școală s-a pregătit și un simpozion Eminescu, la care s-a prezentat dramatizarea poemului „Luceafărul".

Zilele acestui început de vară au fost închinate, în țara noastră, lui Mihail Eminescu, cel mai strălucit exponent, în artă, al vieții poporului romîn, al luptei și năzuințelor sale, „sfîntul prea-curat al ghiersului românesc", cum i-a spus Tudor Arghezi.

Opera eminesciană vine direct de la izvoarele populare, profundul ei caracter popular constituind una din calitățile cele mai importante ale creației lui Eminescu. Nimeni nu a valorificat mai deplin decît el comorile literaturii populare, nimeni n-a știut încă să dea, asemenea lui, valorilor inspirate din arta anonimă a poporului o mai înaltă expresie artistică. Atît de puternic a pătruns Eminescu în inima poporului nostru, încît nu puține dintre poeziile lui au trecut în rîndurile cîntecelor populare, alături de creațiile de geniu ale poporului însuși.

Sprijinindu-se pe literatura populară românească de pretutindeni, pe folclor în primul rînd, aprofundînd trecutul istoric, social și cultural al poporului, pe care-l cunoștea ca puțini alții, Eminescu este, în același timp, un artist al vremii sale, poezia lui exprimînd, în forme de înaltă perfecțiune artistică, revolta împotriva nedreptăților acelei vremi, împotriva exploatării și a desconsiderării adevăratelor valori sociale. Patriotismul lui Eminescu este patriotismul omului legat de marile mase populare, urînd asuprirea de oriunde ar veni ea, urînd pe asupritori. Poezia lui este expresia dragostei lui profunde de țară, pe care a știut ca nimeni altul s-o transpună în magistralele sale versuri, cu sobrietate, dar și cu avîntată și răscolitoare căldură.

Atitudinea de puternică revoltă a poetului față de vremea lui nedreaptă, dragostea lui pentru popor, pentru trecutul țării și pentru înaintași izvorăsc din profunda lui încredere în posibilitățile strălucite ale poporului nostru, în viitorul luminos al acestuia. Eminescu nu-și întoarce privirile în trecut, înspre vremurile lui Mircea cel Bătrîn, Alexandru cel Bun și Vlad Țepeș pentru că ar fi vrut să trăiască în acele vremuri, ci pentru a le pune în contrast cu epoca lui, pentru a da cîrmuitorilor contemporani cu el lecții de adevărat, de adînc patriotism. Cîntăreț al celei mai autentice naturi românești, simbolizată prin plaiurile Ipoteștilor în care și-a trăit copilăria, poet genial ale cărui sentimente umanitare sînt rodul dragostei lui fierbinți de patrie și al urei față de exploatatori, Eminescu spulberă, peste decenii, mitul făurit de aceia care au ținut să-l prezinte drept un poet al disperării, un pesimist iremediabil.

Pesimismul eminescian, este un pesimism polemic, provocat de epoca de acute contradicții sociale în care a trăit. Poeziile lui sociale și filozofice—de la „Junii corupți" și „Ai noștri tineri" pînă la „Viața" și „Împărat și proletar", de la „Epigonii" pînă la inegalabilele „Scrisori" — în care găsim exprimată cu fermitate, cu o artă desăvîrșită atitudinea poetului față de viață, față de societate, față de trecut și față de contemporaneitatea sa, sînt nu ale unui poet atemporal, ale unui poet dezabuzat, cu aripile frînte de plumbul gîndurilor negre, ci ale unui revoltat conștient, ale unui visător activ, ale unui genial luceafăr luminînd puternic din înălțimi amețitoare o lume pe care o dorea mai bună, mai frumoasă, mai luminoasă.

Eminescu oferă în același timp un exemplu strălucit de muncă neobosită în cercetarea minuțioasă a izvoarelor, o pildă rar întîlnită de șlefuitor atent și migălos, exigent cu sine însuși ca nimeni altul în dăltuirea și redăltuirea unei opere monumentale, rezultantă a unei imense munci de laborator, pe care poetul n-a dezvăluit-o niciodată și pe care numai manuscrisele sale, cu numeroasele variante ale uneia și aceleiași poezii, o trădează. Dar ceea ce este hotărîtor în cazul poetic al lui Eminescu este caracterul atît de lucid și activ al creației lui, marea lui putere de selecție în imensul material al motivelor și inspirațiilor care i s-au prezentat.

Făuritor de limbă poetică de o mare frumusețe, Eminescu a întreprins o acțiune excepțional de valoroasă în vederea îmbogățirii limbii noastre literare, a studiat în profunzime posibilitățile multilaterale de punere în valoare a gîndirii pe care le oferă limba poporului și a reușit în mod strălucit să-și realizeze năzuința de-a turna „în formă nouă limba veche și-nțeleaptă". El a știut să dea limbii românești o sonoritate nouă, de aur fin. Niciodată graiul nostru n-a răsunat mai frumos decît în armonioasa, muzicala limbă eminesciană. Miracolul eminescian constă mai ales în această izbîndă a poetului, rezultat al unei trudnice munci de faur neobosit asupra manuscriselor, care a creat pînă la urmă minunea de limbă poetică unică eminesciană, limbă în același timp nouă și proaspătă, în care se topește armonia fără de egal a cîntecului luceafărului poeziei noastre.

Opera lui, care oglindește cele mai profunde sentimente și năzuințe ale poporului, a fost îndrăgită de popor, însușită de acesta ca un bun de mare preț al propriului său geniu. Poeziile de dragoste ale lui Eminescu sau acelea care cîntă natura, cu accentele atît de specifice creației eminesciene, ca și poeziile lui de atitudine socială au avut un răsunet adînc în rîndurile poporului încă din timpul vieții lui, al cărei sfîrșit atît de tragic a zguduit nespus sufletele oamenilor simpli, care au văzut în Eminescu un poet al lor, un cîntăreț al durerii și al speranțelor lor.

Această tradiție a oamenilor din popor a fost continuată cu strălucire de partidul nostru, care, prețuind marile valori culturale ale trecutului național, potrivit învățăturii marxist-leniniste cu privire la moștenirea culturală, dă o înaltă apreciere operelor eminesciene, socotind-o drept una dintre cele mai însemnate bogății spirituale ale poporului nostru. Cerînd învățătorilor și profesorilor să cultive interesul și dragostea elevilor pentru cele mai de seamă opere ale trecutului, tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej îl așeza pe Eminescu, cel mai de seamă reprezentant al spiritualității românești, în fruntea marilor creatori de valori naționale.

Astăzi, comemorarea lui Eminescu a căpătat semnificația unui mare eveniment cultural. În toată țara — la orașe și sate, în întreprinderi și instituții, în școli, în căminele culturale, cluburi și case de cultură — se desfășoară numeroase manifestări — simpozioane, conferințe, seri literare, recitaluri din opera poetului, șezători etc. Au loc de asemenea numeroase manifestări pe plan republican. Academia R.P.R. l-a comemorat pe marele poet, în colaborare cu Uniunea Scriitorilor, printr-o

(continuare în pag. 3-a)

ŞCOALA DE LA IPOTEŞTI

Localul în care a funcţionat prima şcoală primară din Ipoteşti

Nepăsarea regimului burghezo-moşieresc faţă de cultura maselor populare şi prelungita dezinteresare vinovată faţă de amintirea poetului mort în 1889 se pot urmări şi în istoria şcolii din satul Ipoteşti.

În entuziasmul romantic al congresului studenţesc început la Botoşani în 10 septembrie 1890, sub auspiciile „Asociaţiei Generale a Studenţilor din Romînia", tot atunci cînd s-a inaugurat şi bustul poetului în faţa şcolii Marchian, s-a luat, printre altele, hotărîrea să se sprijine înfiinţarea unei şcoli primare la Ipoteşti.

La 1 noiembrie 1890, secţiunea ieşeană a „Asociaţiei Studenţilor Universitari" se adresa prefecturii Botoşani şi-i cerea informaţii asupra satului natal al poetului, asupra şcolii locale (dacă există în acest sat şi de cine este întreţinută), asupra salariului învăţătorului şi asupra cifrei elevilor ce o frecventează :

„Studenţii Romîni întruniţi la Botoşani în septembrie a.c., după ce au ridicat bustul nemuritorului fiu al Romîniei, Mihail Eminescu, în Capitala districtului ce o ocîrmuiţi, în entuziasmul ce-i caracterizează au hotărît a face o şcoală cu numele „Mihail Eminescu" în satul lui natal, pentru eternizarea memoriei aceluia care a cristalizat limba romînească şi fiindcă nu sînt în poziţiune de a cunoaşte exact următoarele puncte, vă rog să binevoiţi a ne răspunde la ele, cît se va putea mai neîntîrziat, pentru a ne putea pune pe lucru şi a fini sarcina ce ne este dată.

Iată acele puncte : „care e satul natal al lui Eminescu ? dacă se află şcoală în acel sat ? ; de cine este întreţinută ? ; ce salar se plăteşte învăţătorului ? ; cîţi elevi frecventează şcoala ?".

În haosul învăţămîntului burghezo-moşieresc, pe care Eminescu îl înfierase în rapoartele sale de revizor şcolar, inspectoratul de învăţămînt de pe lîngă prefectură adresă la rîndu-i, nedispunînd de datele necesare, întrebări oficiale subprefectului plăşii Miletin, V. Tăzlăuanu, care nu întîrzie să raporteze că în Ipoteşti nu există şcoală şi nici fusese vreodată. Funcţiona una, insalubră, în cătunul Cătămăreşti, frecventată de 40—50 elevi, cărora le preda un învăţător plătit cu 83 de lei pe lună. Subprefectul propunea prefecturii Botoşani, în această circumstanţă, ca postul să fie mutat la Ipoteşti.

Spre rezultat oficiei de sub Nr. 6145 în privinţa satului natal al defunctului poet Mihail Eminescu,

Am onoare cu respect a Vă pune în cunoştinţă că după încredinţările luate de la primarul Comunei Cucoreni prin raportul Nr. 3408 şi după lămuririle luate de noi de la locuitorii din acea comună, Mihail Eminescu se zice a fi născut şi singur crescut încă de la alăptarea lui în cotuna Ipoteşti din Comuna Cucoreni, la proprietatea părintelui său, parte din moşia Ipoteşti. Şcoală nu-i în cotuna Ipoteşti, dar este în cotuna Cătămăreşti, ce este mai populată, cu destinaţiune a servi şi pentru Ipoteşti. Şcoala este întreţinută de Judeţ ; învăţătorul plătit cu salar de 83 lei pe lună, elevi sînt 40—50 ce frecventă. Localul este al sătenilor în condiţiuni puţin igienice. Însă cînd urmează a se face şcoală în eternizarea memoriei lui Eminescu, care cred că va fi pusă sub o faţă cu totul nouă în interesul de dezvoltare a generaţiunii, se poate ca acea din Cătămăreşti să se stabilească reşedinţa acestei actuale, aflată în Ipoteşti ; mai ales că în Cătămăreşti este lipsă de local. [1])

Prefectura, drept răspuns, rezumă datele primite şi-şi însuşi formal propunerile din raportul subprefectului.

O delegaţie împuternicită a studenţilor s-a deplasat pentru aceasta la Botoşani la 28 martie 1891. Cei doi studenţi care formau delegaţia au luat înţelegere cu autorităţile locale administrative, s-au sfătuit cu ziaristul Scipione Bădescu şi au mers apoi pe vreme ploioasă la Ipoteşti, întovărăşiţi de revizorul şcolar, de înginerul judeţean şi de subprefect, înfruntînd „un drum impracticabil". Studenţii au stat de vorbă acolo cu bătrînii satului asupra familiei Eminescu, interesîndu-se mai ales asupra datei şi locului de naştere al poetului. Au vizitat „casele părinteşti", care la această dată erau golite de mobilier, au trecut în coasta istoricei locuinţe, s-au oprit sub „legendarii tei ai familiei Eminescu" şi, străbătînd cătunul, au discutat cu ţăranii asupra dorinţei tineretului studenţesc al ţării de a se construi prima şcoală în cătunul unde copilărise Eminescu, precum şi asupra locului unde urma să se clădească.

Reportajele vremii [2]) nu uitau să adauge că la masa servită s-a băut vin „din însăşi via din localitate sădită de părinţii lui Eminescu", iar seara s-a redactat următoarea încheiere :

Botoşani, 30 Martie 1891

Subsemnaţii, în urma cercetărilor făcute spre a se afla cu siguranţă localitatea în care s-a născut poetul Mihail Eminescu — localitate în care urmează a se construi de către „Asociaţia generală a studenţilor universitari din Romînia" un local de şcoală, în conformitate cu rezoluţia luată la congresul universitar din Botoşani — am constatat cele ce urmează :

a) Din mărturisirile mai multor persoane din Botoşani, între care dl. Scipione Bădescu, ziarist şi fost revizor şcolar al judeţelor Botoşani şi Dorohoi, vechi amic al poetului, dl. Grigore Chiriţă, posesorul moşiei Ipoteşti, precum şi după spusele unui mare număr de locuitori din satul Ipoteşti, care, între altele, au afirmat că ştiu aceasta şi de la fosta moaşe a comunei, o femeie de peste una sută ani — Mihail Eminescu s-ar fi născut în Ipoteşti, în casele cu legendarii tei, ocupate actualmente de dl. Grigore Chiriţă şi lîngă care case, în ţintirimul satului, se află mormintele părinţilor şi a mai multor fraţi şi rude ale poetului.

b) După mărturisirile, însă, a altor persoane din Botoşani şi judeţ, între care dl. Gheorghe Cerchez, prefectul judeţului dl. I. Franc, preşedintele Comitetului permanent, maica Fevronia de la mînăstirea Agafton, rudă de aproape a poetului, preotul Dimitrie de la biserica catedrală „Uspenia", din a cărei mitrică de naştere şi botez începînd cu anul 1832, rezultă că poetul s-a născut la 15 Ghenarie şi s-a botezat la 21 Ghenarie în zisa biserică domnească : după mărturisirile acestor persoane şi aceste probe aduse, reiese că Mihail Eminescu s-ar fi născut în chiar oraşul Botoşani.

Rîmîne, dar, ca „Asociaţia generală a studenţilor universitari din Romînia", pe temeiul acestor cercetări sau şi al altora ulterioare, să decidă localitatea unde va fi a se construi edificiul de şcoală proiectat şi menit a perpetua memoria marelui Eminescu.

Pentru care am alcătuit acest de faţă proces-verbal, scris în două exemplare dintre care unul se va înmîna d-lui prefect al judeţului Botoşani, iar celălalt se va păstra în arhiva „Asociaţiunii generale a studenţilor universitari".

Pentru a adormi ardoarea tineretului studios, dornic să ducă lumina învăţăturii în cătunul poetului şi, totodată, pentru a face publicitate din promisiuni mincinoase, moşierii locului anunţau cu emfază în coloanele ziarului botoşenean, că „văzînd lipsa de local de şcoală în centrul acelei comune, au luat lăudabila iniţiativă a formării unui comitet, din care fac parte d. C. Dimitreanu, preotul Ursache, învăţătoarea Ec. Stănescu şi învăţătorul I. Vasiliu pentru adunarea de ofrande prin subscripţiuni, spre a clădi un local potrivit cu destinaţiunea. Pîn-acum, apelul acestui comitet a produs peste 300 lei" [3])

Din toate trîmbiţările, nimic. Astfel încă mai bine de 28 de ani satul lui Eminescu a continuat să nu aibă şcoală. Abia în 1919 a început să funcţioneze cea dintîi clasă elementară la Ipoteşti, într-o cameră insalubră, cu cubaj neîncăpător, închiriată la săteanul Costache Gh. Munteanu. Primul învăţător a fost Dumitru Clocotici.

În 1931, statul burghez neplătind la vreme chiria, firava instituţie cu băncile cioplite de ţărani a fost evacuată în uliţă. Peste cîteva luni, şcoala din Ipoteşti s-a redeschis, tot cu existenţă nesigură şi numai pentru un an, acasă la Vasile C. Munteanu. Între 1932—1934 o găsim sub streaşina lui Gheorghe Artin. În anul de învăţămînt următor e iarăşi între zidurile lui Vasile C. Munteanu. Între 1935—1937 o adăposteşte Gheorghe Nichifor şi între 1937—1938 funcţionează din nou la Vasile C. Munteanu.

Graficul analfabeţilor în 1938 este de 49,46 la sută din întreaga populaţie ipoteşteană. Nici o femeie între 50—90 de ani nu ştia carte şi din acest barem de vîrstă numai 3 bărbaţi din 48 cunoşteau cititul şi să semneze [4])

Abia în 1936, la iniţiativa personală a învăţătorului Cristea din Cocorăni, care trăieşte şi acum, s-au pornit colecte pentru construirea şcolii din Ipoteşti. În 1940 se fac planurile arhitecturale, după ce, prin acte de schimb cu locuitorii Dumitru D. Gireadă şi cu soţii Anica şi Dumitru Creţu, în 1935 şi în 1939, se dobîndeşte terenul necesar, în suprafaţă de 4 000 m pentru clădire şi curtea înconjurătoare [5]). Şcoala a putut funcţiona numai după al doilea război mondial în noua şi actuala ei clădire, aşezată la drumul principal şi pe cota cea mai ridicată a satului, învecinîndu-se cu locul fostei case părinteşti a lui Eminescu.

În anii puterii populare şcoala din Ipoteşti îşi îndeplineşte cu adevărat misiunea ei instructivă şi educativă. Dispune de clase spaţioase, cu multă lumină, igienice, avînd mobilier modern, table mari, material intuitiv-experimental şi cancelarie bine utilată.

Purtînd numele copilului de altădată al Ipoteştilor, din vremea cînd statul burghez ţinea în ignoranţă masele largi populare şi, deci, şi pe fiii de ţărani cu care viitorul poet a zburdat acolo şi a ascultat literatura populară, şcoala „Mihai Eminescu" din Ipoteşti îşi îndeplineşte în anii puterii populare misiunea ei culturală în mijlocul colectiviştilor din gospodăria agricolă de stat „Mihai Eminescu". Şi aşa cum cablul de înaltă frecvenţă electrică ce străbate acum dinspre Cocorăni către Cătămăreşti cătunul copilăriei marelui nostru poet aduce lumina în casele colectiviştilor, tot aşa şcoala locului răspîndeşte lumina culturii în rîndurile ipoteştenilor de astăzi şi ale celor din generaţia de mîine.

Prof. AUGUSTIN Z. N. POP

[1]) Ambele hîrtii la Arhivele Statului Iaşi, Transport 1840, op. 2104, Dos. nr. 8.

[2]) Curierul Romîn, an 6, nr. 41, din 5 dec. 1891, p. 3.

[3]) Idem.

[4]) Dr. Valeriu Tîrziu, Ipoteşti, Monografie, p. 51—57.

[5]) Formularul de răspunsuri la Chestionarul referitor la bunurile imobiliare aparţinînd Comunelor, Ţinuturilor şi Statului — 16 martie 1940 (Arhiva Sfat. Pop. Cucorăni).

ÎN MEMORIA POETULUI

La o răspîntie, acolo unde din şosea se desprinde un drumeag pietruit de ţară, coborînd spre vîlceaua Ipoteştilor, străjuieşte un monument de pe care priveşte, peste întinderile domol unduite ale locului, chipul lui Eminescu.

O undă de emoţie îţi străbate inima. De pe aceste meleaguri simple, dintre puţinele căsuţe răspîndite în vale a ţîşnit cîndva luceafărul care a luminat întregul trecut şi viitor al literaturii noastre. Drumurile, cîmpul, pădurile şi dealurile din zare, locurile toate îţi vorbesc parcă de poet.

Foarte aproape este reşedinţa ţinutului Botoşanilor. Aici a organizat în aceste zile Societatea de ştiinţe istorice şi filologice din R.P.R. o sesiune ştiinţifică Mihail Eminescu, închinată comemorării poetului în cel de al 75-lea an de la trecerea sa din viaţă. Numeroşi profesori de la Iaşi, de la Cluj, de la Bucureşti, din toate părţile ţării au venit aici pentru a aduce cu pietate mărturia preţuirii lor marelui astru de la Ipoteşti.

În eleganta sală a teatrului local, care poartă numele poetului, s-au adunat, alături de profesori cercetători în domeniul literaturii, critici literari, numeroşi iubitori ai operei eminesciene. Cuvîntul de început a fost rostit de tov. C. Moroşan, secretar al Comitetului orăşenesc de partid din Botoşani. Din partea organelor locale a vorbit de asemenea prof. Constantin Răţoi, vicepreşedinte al Sfatului popular al regiunii Suceava. A luat apoi cuvîntul dr. I. Berca, director general în Ministerul Învăţămîntului şi conf. univ. E. Boldan, secretar general al Societăţii de ştiinţe istorice şi filologice.

Comunicările prezentate în cadrul sesiunii au constituit pentru profesori un prilej de a-şi aduce contribuţia la o mai multilaterală şi profundă cunoaştere a personalităţii artistice a poetului, un prilej de a-şi împărtăşi unii altora rodul cercetărilor lor pe diferite direcţii şi dimensiuni ale creaţiei eminesciene. Aşa, de pildă prof. univ. Mihai Pop din Bucureşti s-a oprit, în expunerea sa la problema locului pe care îl ocupă folclorul în opera lui Eminescu, insistînd îndeosebi asupra preocupărilor folcloristice ale poetului. Satira eminesciană a constituit obiectul unei comunicări aparţinînd conf. univ. Al. Piru. Comunicare remarcabilă prin ţinuta ei ştiinţifică, prin ineditul unor interesante observaţii asupra operei poetului. Cu deosebit interes au ascultat participanţii la lucrările sesiunii comunicarea lector univ. George Munteanu pe tema „Semnificaţia sublimului în opera lui Eminescu", temă care a prilejuit autorului o incursiune de o reală subtilitate în sfera aspiraţiei poetului către desăvîrşire. Rod al unei valoroase munci de exeget, ca şi al unei profunde înţelegeri a esenţei particularităţilor creaţiei eminesciene, comunicarea „Posteritatea literară a lui Eminescu" susţinută de tînărul critic literar Eugen Simion a captivat de asemenea atenţia auditorului.

Aspectele şi problemele abordate în sesiune au fost extrem de diverse. S-au prezentat 23 de comunicări şi fiecare din ele a încercat să îndrepte, dintr-un unghi deosebit, un fascicol de lumină asupra strălucirii poetului. Însăşi citarea titlurilor comunicărilor este edificatoare pentru diversitatea temelor şi problemelor tratate. Conf. univ. Eugen Todoran din Timişoara s-a oprit asupra naturii ca univers poetic în poezia lui Eminescu, prof. Ion Serdeanu din Cluj a tratat problema dorului în creaţia eminesciană, Ştefan Munteanu, profesor din Timişoara a vorbit despre Eminescu şi limba poetică, profesoara Emilia Şt. Milicescu din Bucureşti despre natură şi dragoste în creaţia poetului, profesorul Al. Husar din Iaşi despre caracterul patriotic şi educativ al operei eminesciene.

După încheierea lucrărilor, participanţii la sesiune au vizitat Ipoteştii, au contemplat îndelung facsimilele, manuscrisele, ilustraţiile adunate în casa memorială „Mihail Eminescu" — preţioase amintiri menite să reînvie şi să reconstituie în imaginaţia contemporanilor frînturi din viaţa poetului — au văzut mormintele părinţilor şi fraţilor lui. Aici, pe locurile unde a copilărit Eminescu, ansamblul „Ciprian Porumbescu" din Suceava a prezentat un bogat program artistic. Alături de melodii inspirate de versurile poetului, cei veniţi la comemorare au ascultat cîntece populare, dintre care, neîndoielnic, multe au luminat cîndva şi sufletul marelui Eminescu.

STUDIUL OPEREI EMINESCIENE IN ŞCOALĂ

„Zilele Eminescu", prilejuite de împlinirea a 75 de ani de la moartea genialului poet, se află în plină desfăşurare. Pretutindeni, pe toată întinderea ţării, sînt evocate personalitatea şi opera celui mai mare şi mai iubit scriitor al nostru, contribuţia sa la dezvoltarea liricii româneşti şi universale.

În vasta acţiune de popularizare a operei eminesciene se înscriu ediţiile de masă publicate în anii puterii populare (totalizînd peste un milion cinci sute de mii de exemplare) — ultimele trei volume din monumentala ediţie critică îngrijită de acad. Perpessicius, studiile, în primul rînd cele semnate de acad. G. Călinescu, introducerile la noile ediţii, articolele din presa literară, comunicările din cadrul sesiunilor ştiinţifice etc. Opera lui Eminescu este astfel din ce în ce mai bine cunoscută. Rolul principal în popularizarea creaţiei sale îl deţine însă, de bună seamă, învăţămîntul de cultură generală.

Elevii încep să-l cunoască pe Eminescu încă din primii ani de şcoală. În clasa a IV-a ei află, prin intermediul povestirii **Din viaţa lui Mihai Eminescu** (după Cezar Petrescu), cîteva date biografice — despre anii copilăriei petrecuţi în sînul naturii de la Ipoteşti, despre existenţa amară de mai tîrziu a poetului, despre prietenia lui cu Ion Creangă. În clasele următoare biografia se reia, amplificîndu-se treptat, astfel încît, atunci cînd termină şcoala generală de 8 ani, elevii au o imagine destul de clară a vieţii poetului.

Tot din primii ani de şcoală încep ei să cunoască şi opera eminesciană. **Călin** (File din poveste), **Freamăt de codru, Scrisoarea III, La mijloc de codru..., Mai am un singur dor** — iată cîteva din poeziile aflate în manualele de limba română ale claselor V—VIII. Ţinînd însă seama de faptul că tînăra generaţie trebuie familiarizată cît mai larg cu marile valori spirituale create de popor în trecut şi astăzi, sîntem de părere că studiul creaţiei eminesciene în primele opt clase ale şcolii de cultură generală poate şi trebuie să fie extins. Aflăm în opera marelui poet destule versuri potrivite cu vîrsta şi posibilităţile de înţelegere ale fiecărei clase. Ce şcolar, chiar de clasa I, nu ar putea pricepe şi memora versuri ca cele din **Ce te legeni**... sau din **Revedere ?** În celelalte clase (II—VIII), ar putea fi introduse integral sau parţial, ţinîndu-se bineînţeles seama de vîrsta elevilor, antume ca **Somnoroase păsărele, Trecut-au anii, Veneţia, Afară-i toamnă, Singurătate, Şi dacă...** ş.a., ca şi postumele **Fiind băiet păduri cutreieram, Ai noştri tineri, Viaţa, Stelele-n cer** etc. În modul acesta elevii ar avea, la absolvirea şcolii generale de 8 ani, cunoştinţe mai ample despre marele nostru creator şi ar fi mai bine pregătiţi pentru studiul monografic ce-l vor întreprinde în clasa a X-a.

La rîndul lui, şi studiul monografic se cuvine a fi mai mult adîncit. Ar fi necesar, după părerea noastră, ca în expunerea biografiei să se stăruie asupra excepţionalei culturi însuşite de poet în ţară şi străinătate (la Viena şi la Berlin), asupra prieteniei cu I. Slavici (ale cărui preţioase **Amintiri** luminează o bună parte din activitatea poetului), cu I. Creangă şi I. L. Caragiale. Colaborarea la **Convorbiri literare**, revista care şi-a cîştigat merite incontestabile în cultura românească, relaţiile cu Junimea şi cu Titu Maiorescu trebuie discutate în spiritul ultimelor cercetări şi cu respectarea adevărului istoric.

Este recomandabil ca studiul operei lui Eminescu să înceapă cu precizarea concepţiei lui despre literatură, oglindită în **Epigonii, Scrisoarea II, Criticilor mei, Icoană şi privaz.** Apelînd la postuma **Eu nu cred nici în Jehova**, cu versul ei declarativ: „Eu rămîn ce-am fost : romantic", putem arăta de la început elevilor că Eminescu este, prin excelenţă, un scriitor romantic, unul dintre cei mai valoroşi romantici din literatura universală. Tumultul interior, nemărginita sete de cunoaştere, aspiraţia către absolut, trăirea cu maximă intensitate a sentimentelor, patosul demascator (cînd este vorba de clasele parazitare), reliefarea aspectelor negative de viaţă prin mijlocirea contrastelor violente, spargerea tiparelor clasiciste ale prozodiei — iată cîteva dintre trăsăturile romantismului activ eminescian.

În analiza poemului **Împărat şi proletar** ar trebui să se pună accentul, credem, pe primele trei părţi, create într-o perioadă de efervescenţă revoluţionară, cînd mişcarea muncitorească internaţională înregistrează o victorie de rezonanţă mondială — Comuna din Paris — şi să se atragă atenţia elevilor asupra faptului că scepticismul ce se degajă din partea finală, în contrast izbitor cu conţinutul celorlalte părţi, se explică prin starea de deprimare sufletească a poetului, provocată de înfrîngerea celui dintîi stat de dictatură a proletariatului. Mai multă atenţie socotim că trebuie acordată şi studiului **Scrisorii III**, poem romantic cu elemente realist-critice, care înfierează — pe baza confruntării dintre trecutul eroic şi epoca în care a trăit poetul — lipsa de patriotism a politicienilor burghezi.

Trecînd la tema dragostei şi naturii, este necesar să se sublinieze locul predominant pe care îl ocupă poezia erotică în ansamblul liricii eminesciene, să li se arate elevilor că sentimentele iubirii şi naturii sînt continuu prezente în opera lui, îngemănate în creaţii romantice de un farmec neegalat. Ei vor înţelege astfel mai bine că tema iubirii fericite, setea de viaţă exprimată în numeroase poezii, demonstrează, alături de versurile protestatare, netemeinicia afirmaţiilor unor critici burghezi, după care Eminescu ar fi fost pesimist prin naştere, un cîntăreţ al nimicniciilor existenţei — şi că pesimismul unora din poeziile sale este, în fapt, expresia nemulţumirii poetului faţă de vremea lui în raport cu aspiraţiile sale către realităţi superioare, este consecinţa dezamăgirii pricinuite de rînduielile societăţii capitaliste.

Abordînd unul dintre cele mai însemnate capitole ale studiului monografic, anume „Folclorul, izvor de inspiraţie în opera lui M. Eminescu", se impune să arătăm elevilor că poetul, continuînd pe scriitorii patruzecioptişti, s-a îndreptat spre folclorul literar cu interesul cercetătorului care descoperea în acest domeniu un vast material de studiu, dar şi cu pasiunea artistului, care recunoştea în popor pe nemuritorul său maestru şi care socotea creaţia artistică populară un „izvor curat ca lamura şi mai preţios ca aurul". Analiza capodoperei **Luceafărul**, născută din bogatul material folcloric cules de poet, îi va conduce pe elevi spre concluzia că acest poem este o sinteză a creaţiei eminesciene, înmănunchind aspectele majore ale gîndirii sale artistice — valorificarea în cele mai înalte forme a folclorului, cugetarea social-filozofică, dragostea şi natura văzute în dimensiunile lor incomensurabile.

Din prezentarea monografică nu poate fi omisă nici proza literară, interesantă prin problematica şi factura ei romantică, după cum nu pot fi omise nici articolele politice. În ce priveşte activitatea gazetărească, este necesar, credem, să li se arate elevilor că, deşi redactor la periodice conservatoare, Eminescu a dus mai departe tradiţia de luptă a generaţiei de la 1848, pentru obţinerea de drepturi şi libertăţi sociale şi naţionale. El însuşi s-a declarat continuatorul acelor luptători cinstiţi, „adevăraţi apostoli ai libertăţii, (...) romîni pătrunşi de conştiinţa demnităţii noastre naţionale, care doreau libertatea şi egalitatea numai ca nişte înlesniri pentru dezvoltarea poporului. Noi sîntem — sublinia scriitorul — urmaşii acelor oameni".

Fiecare analiză a versurilor eminesciene va scoate desigur în evidenţă măiestria artistică a poetului — privind deopotrivă conţinutul de idei şi modalităţile de expresie. Socotim însă necesară şi o lecţie specială, în care să se tragă concluziile în legătură cu arta cuvîntului la Eminescu, să se arate că inovaţiile sale lingvistice şi prozodice ridică poezia sa pe înălţimi încă neatinse. O asemenea lecţie ar fi şi un bun prilej de a face cunoscut elevilor faptul că Eminescu — cel care se socotea, aşa cum însuşi spune în **Icoană şi privaz**, „...copilul nefericitei secte, / Cuprins de-adînca sete a formelor perfecte" — a lucrat la unele poezii ani de zile, îndreptînd, şlefuind, dînd versurilor o strălucire nemaiîntîlnită.

Ridicat pe o treaptă superioară, la nivelul etapei actuale de dezvoltare a învăţămîntului nostru, studiul vieţii şi operei lui M. Eminescu în şcoala de cultură generală este chemat să contribuie tot mai larg, prin valoarea lui artistică şi educativă, la pregătirea multilaterală a tinerei generaţii.

Prof. C. BOROIANU

Şcolari în vizită la Muzeul „Mihai Eminescu" din Ipoteşti

EMINESCU

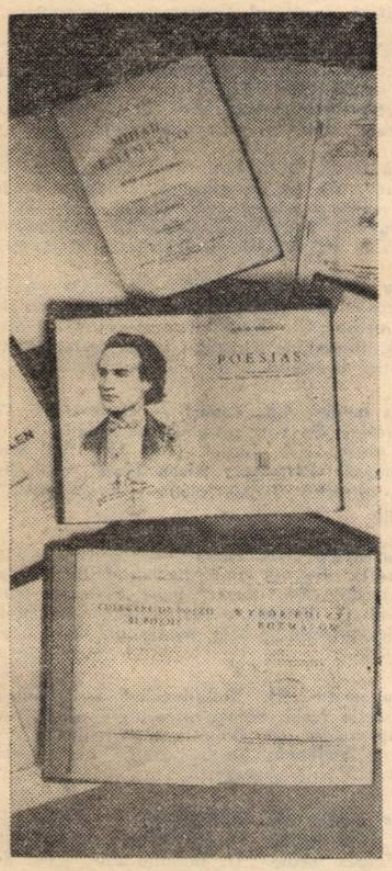

Cîteva din traducerile în limbi străine a operelor lui Mihai Eminescu (Din colecţia Bibliotecii Academiei R.P.R.)

(Urmare din pag. 1)

sesiune festivă, la care au participat personalităţi de seamă ale culturii noastre şi oaspeţi de peste hotare. La Muzeul de artă al R.P.R. s-a deschis o expoziţie care cuprinde manuscrise ale lui Eminescu, fotografii, cărţi în limba română şi în multe alte limbi în care s-a tipărit opera eminesciană ori s-a scris despre genialul nostru poet. Radioteleviziunea transmite un cuprinzător program de emisiuni închinate poetului, iar editurile ne-au dat noi ediţii ale operei eminesciene, după cum publicaţiile din întreaga ţară răspîndesc în rîndurile milioanelor de cititori articole şi studii cu privire la personalitatea şi opera poetului. La rîndul lor, un mare număr de profesori de literatură au participat, pe lîngă manifestările desfăşurate în şcoli, la sesiunea ştiinţifică pe ţară „Mihail Eminescu" organizată de Societatea de ştiinţe istorice şi filologice la Botoşani, între 7 şi 9 iunie a.c.

Toate acestea constituie expresia cea mai vie a dragostei cu care-l înconjoară poporul nostru pe marele poet, a admiraţiei fără de margini pe care o nutresc toţi fiii acestei ţări pentru poetul cel mai legat de poporul nostru prin limba, sentimentele şi gîndurile sale.

Fiind, aşa cum arăta Tudor Arghezi, un poet „foarte romîn", Eminescu este — tocmai de aceea — şi un poet universal. Contribuţie de preţ la tezaurul literaturii progresiste universale, opera eminesciană cunoaşte astăzi o largă difuzare peste hotare. Această operă a fost editată în sute de mii de exemplare în numeroase ţări, ai căror cititori pot lua acum cunoştinţă de geniala creaţie eminesciană şi o pot preţui în adevăratele ei sensuri. Pînă astăzi, opera lui Eminescu a fost tălmăcită în nu mai puţin de 31 de limbi : de la traducerile în limbile latină, arabă şi chineză pînă la cele în limbi neolatine, ca italiana, franceza, spaniola ; de la traducerile în limbi germanice — germana, engleza, suedeza — la cele în limbi slavice — rusa, ucraineana, bulgara, polona, sîrba, ceha, slovaca, sau în limbile japoneză, maghiară, albaneză, greacă, armeană, gruzină etc. Au fost editate peste hotare şi studii valoroase, ample, închinate marelui nostru poet, ca acela, recent, intitulat „Geneza interioară a poeziilor lui Eminescu" — carte impunătoare, de aproape 500 de pagini, format mare, apărută la Paris, aparţinînd profesorului Alain Guillermou. Lucrări de minuţioasă cercetare a operei lui Eminescu sînt şi acelea datorate eminescologului maghiar Galdi László de la Budapesta, cercetătorului grec Antónis Mistakidis etc. Pentru profesorul Alain Guillermou Eminescu oferă imaginea unui „giuvaergiu, care, printr-un asamblaj original de nestemate îndelung purtate, ne dă senzaţia unui giuvaer cu totul nou" ; pentru poeţii de limbă spaniolă Rafael Alberti şi Maria Tereza Leon, excelenţi traducători ai poeziei eminesciene, Eminescu e „un poet uriaş", pe care îl socotesc alături de cei mai buni poeţi de azi „prin multa dragoste, prin comuniunea cu poporul patriei sale, prin înţelepciunea poetică". L. Galdi vorbeşte de „universalitatea din ce în ce mai recunoscută a operei eminesciene", în timp ce pentru cehul Wilem Zavada în Eminescu „a fost întruchipat totul : tinereţe, dragoste, viaţă, moarte, om şi societate, Romînia şi lumea întreagă". Cercetătorul grec Antónis Mistakidis socoteşte că „Eminescu a fost mintea cea mai autohtonă şi, în acelaşi timp, cea mai universală care s-a născut vreodată pe pămîntul românesc", iar o traducătoare a lui Eminescu în limba polonă, Kazimire Illakowicz, îl socoteşte un „geniu vrăjitor".

Ceea ce este dominant în opera acestui geniu, ceea ce este determinant în creaţia lui artistică în proză, în scrierile lui politice şi, cu deosebire, în creaţia poetică propriu-zisă, care rămîne un tezaur unic al literaturii noastre — este caracterul patriotic şi democratic al acestei opere, dragostea imensă a poetului pentru popor. Într-o vreme de răscruce în care, după înfrîngerea revoluţiei paşoptiste şi înaintea afirmării noii forţe revoluţionare, proletariatul, domina în politică, în viaţa socială crunta reacţiune a coaliţiei dintre burghezie şi moşierime, Eminescu a pus în valoare în opera sa frumuseţea morală a poporului, însuşirile de o deosebită vigoare spirituală ale acestuia, încrederea lui în posibilitatea creării unei lumi mai drepte, mai bune, mai fericite.

Preţuindu-l pentru puternicele lui creaţii, pentru îndrăzneala şi profunzimea cugetării lui, pentru măiestria lui genială de făuritor al unei limbi unice, personale, clădită pe temelia limbii vii şi dulci a poporului, pentru marea dragoste de ţară care răsună în toată opera lui şi care apare azi ca un îndemn fierbinte la noi înfăptuiri puse în slujba maselor, poporul nostru muncitor cinsteşte în Mihail Eminescu pe unul din cei mai mari dintre creatorii săi de valori artistice, pe cel mai de seamă poet pe care l-a avut vreodată.

conf. univ. EMIL BOLDAN

CENTRELE ŞI PREŞEDINŢII COMISIILOR EXAMENULUI DE MATURITATE

Printr-un Ordin al ministrului învăţământului s-au stabilit centrele şi preşedinţii comisiilor pentru examenele de maturitate de la şcolile medii de cultură generală şi de la şcolile medii de artă, precum şi pentru examenele de stat de la şcolile pedagogice de învăţători şi educatoare din sesiunea iunie 1964.

Examenele încep în toată ţara în ziua de 15 iunie 1964, orele 9 dimineaţa, cu proba scrisă la limba şi literatura romînă. În vederea pregătirii lucrărilor examenului, preşedinţii comisiilor se vor prezenta la centrele la care au fost numiţi în dimineaţa zilei de 14 iunie a.c.

Se menţionează mai jos centrele unde vor funcţiona comisiile, şcolile care vor prezenta candidaţi la fiecare centru, precum şi preşedinţii comisiilor.

ORAŞUL BUCUREŞTI

Şcoala medie „N. Bălcescu" — Comisia nr. 1 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „N. Bălcescu" (curs de zi). Preşedinte **Tudor Ionescu,** prof. univ. fizică, Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie „N. Bălcescu" — Comisia nr. 2 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „N. Bălcescu" (curs de zi). Preşedinte **Dragomir Virgil,** conf. univ. matematici Institutul de Construcţii Bucureşti.

Şcoala medie „N. Bălcescu" — Comisia nr. 3 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „N. Bălcescu" (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Nicolescu Miron,** prof. univ. matematici, Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie „N. Bălcescu" — Comisia nr. 4 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „N. Bălcescu" (curs fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Sandu Răutu,** conf. univ. matematici Institutul Construcţii Bucureşti.

Şcoala medie „N. Bălcescu" — Comisia nr. 5 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „N. Bălcescu" (cursuri serale şi fără frecvenţă). Preşedinte **Zamfirescu Ion,** conf. univ. filologie, Inst. pedagogic de 3 ani Bucureşti.

Şcoala medie „N. Bălcescu" — Comisia nr. 6 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „N. Bălcescu" (curs seral). Preşedinte **Stoka Marius,** conf. univ. matematici, Institutul pedagogic de 3 ani, Bucureşti.

Şcoala medie „N. Bălcescu" — Comisia nr. 7 secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „N. Bălcescu" (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Apostolescu Maria,** conf. univ. şt. naturale I.P.C.D. Bucureşti.

Şcoala medie „T. Vladimirescu" — Comisia nr. 8 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „T. Vladimirescu" (curs de zi). Preşedinte **Moisil Gheorghe,** conf. univ. fizică, Institutul Politehnic Bucureşti.

Şcoala medie „T. Vladimirescu" — Comisia nr. 9 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „T. Vladimirescu" (cursuri de zi, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Mocanu Constantin,** conf. univ. fizică Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie „T. Vladimirescu" — Comisia nr. 10 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „T. Vladimirescu" (cursuri serale şi fără frecvenţă). Preşedinte **Rădulea Gheorghe,** prof. istorie, Şcoala medie „N. Bălcescu", Bucureşti.

Şcoala medie „T. Vladimirescu" — Comisia nr. 11 secţie mixtă cu lb. de predare romînă şi germană. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „T. Vladimirescu" şi Şcoala medie nr. 21 (cursuri de zi şi fără frecvenţă). Preşedinte **Thaiss Victor,** lector univ. lb. germană, Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie „Ion Neculce" — Comisia nr. 12 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „Ion Neculce" (curs de zi). Preşedinte **Zapan Mihai,** prof. univ. chimie, Institutul Petrol Gaze şi Geologie Bucureşti.

Şcoala medie „Ion Neculce" — Comisia nr. 13 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „Ion Neculce" (cursuri de zi, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Stancu Emil,** prof. pedagogie, director Şcoala medie „Matei Basarab", Bucureşti.

Şcoala medie „Ion Neculce" — Comisia nr. 14 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „Ion Neculce" (curs seral şi restanţieri). Preşedinte **Constantinescu Victor,** conf. univ. matematici, Institutul Construcţii, Bucureşti.

Şcoala medie „Ion Neculce" — Comisia nr. 15 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „Ion Neculce" (curs fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Petricu Constantin,** prof. şt. naturale, director Şcoala medie nr. 37, Bucureşti.

Şcoala medie „A. Vlaicu" — Comisia nr. 16 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „A. Vlaicu" (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Mihăilă Niculae,** conf. univ. matematici, Institutul de Ştiinţe Economice „V. I. Lenin", Bucureşti.

Şcoala medie „A. Vlaicu" — Comisia nr. 17 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „A. Vlaicu" (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Georgescu Florin,** lector univ. socialism ştiinţific, Institutul de Cultură Fizică, Bucureşti.

Şcoala medie „A. Vlaicu" — Comisia nr. 18 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „A. Vlaicu" (curs de zi, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Ciurea Constantin,** prof. matematici, director Şcoala medie „T. Vladimirescu", Bucureşti.

Şcoala medie „M. Sadoveanu" — Comisia nr. 19 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „M. Sadoveanu" (curs de zi). Preşedinte **Dobrescu Andrei,** prof. univ. matematici Institutul Construcţii, Bucureşti.

Şcoala medie „M. Sadoveanu" — Comisia nr. 20 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „M. Sadoveanu" (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Roşculeţ Marcel,** prof. univ. matematici, Institutul Politehnic, Bucureşti.

Şcoala medie „M. Sadoveanu" — Comisia nr. 21 secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „M. Sadoveanu" (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Drăgulescu Constantin,** conf. univ. filologie, Institutul de perfecţionare, Bucureşti.

Şcoala medie „M. Sadoveanu" — Comisia nr. 22 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „M. Sadoveanu" (curs seral). Preşedinte **Tănăsescu Ilinca,** prof. matematici, director, Şcoala medie nr. 15, Bucureşti.

Şcoala medie nr. 6 — Comisia nr. 23 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 6 (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Rizescu Gheorghe,** prof. matematici director Şcoala medie nr. 34.

Şcoala medie nr. 6 — Comisia nr. 24 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 6 (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Hanganu Sanda,** conf. univ. matematici Institutul Construcţii, Bucureşti.

Şcoala medie nr. 6 — Comisia nr. 25 secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 6 (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Bojin Alexandru,** prof. l. romînă, director, Şcoala medie nr. 38, Bucureşti.

Şcoala medie nr. 6 — Comisia nr. 26 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 6 (cursuri serale şi restanţieri). Preşedinte **D. Gheorghe,** conf. univ. matematici, Inst. Politehnic Bucureşti.

Şcoala medie „I. L. Caragiale" — Comisia nr. 27 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „I. L. Caragiale" (curs de zi). Preşedinte **Ionescu Haralambie,** prof. univ. matematici, Institutul Politehnic, Bucureşti.

Şcoala medie „I. L. Caragiale" — Comisia nr. 28 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „I. L. Caragiale" (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Bogdanov Zlate,** prof. matematici, Şcoala medie „N. Bălcescu" Bucureşti.

Şcoala medie „I. L. Caragiale" — Comisia nr. 29 secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „I. L. Caragiale" (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Moruzi Constanţa,** conf. univ. şt. naturale, Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie „I. L. Caragiale" — Comisia nr. 30 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „I. L. Caragiale" (curs seral şi restanţieri). Preşedinte **Ilie Ion,** prof. gr. II matematici, Şcoala medie „M. Viteazul" Bucureşti.

Şcoala medie „I. L. Caragiale" — Comisia nr. 31 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „I. L. Caragiale" (curs fără frecvenţă). Preşedinte **Iordan Marioara,** prof. matematici, director Şcoala medie nr. 39 Bucureşti.

Şcoala medie „Emil Racoviţă" — Comisia nr. 32 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „Emil Racoviţă" (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Ivanov Igor,** conf. univ. matematici, Institutul Construcţii Bucureşti.

Şcoala medie „Emil Racoviţă" — Comisia nr. 33 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „Emil Racoviţă" (curs seral şi fără frecvenţă). Preşedinte **Danielescu Nicolae,** prof. pedagogie, director Şcoala medie nr. 6 Bucureşti.

Şcoala medie „Zoia Kosmodemianskaia" — Comisia nr. 34 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „Z. Kosmodemianskaia" şi Grupul şcolar M.I. (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Sudan Gabriel,** prof. univ. matematici, Institutul de Arhitectură „Ion Mincu" Bucureşti.

Şcoala medie „D. Cantemir" — Comisia nr. 35 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „D. Cantemir" (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Palade Gheorghe,** prof. univ. fizică, Institutul Petrol Gaze şi Geologie.

Şcoala medie „D. Cantemir" — Comisia nr. 36 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „D. Cantemir" (cursuri serale şi fără frecvenţă). Preşedinte **Dinescu Radu,** conf. univ. chimie, Institutul Politehnic Bucureşti.

Şcoala medie „D. Cantemir" — Comisia nr. 37 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „D. Cantemir" (examene de diferenţă). Preşedinte **Dumitrescu Marin,** conf. univ. matematici, Institutul Politehnic Bucureşti.

Şcoala medie „D. Cantemir" — Comisia nr. 38 secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „D. Cantemir" (examene de diferenţă). Preşedinte **Almaş Ailincăi Dumitru,** conf. univ. istorie, Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie „Spiru Haret" — Comisia nr. 39 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „Spiru Haret" (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Cosma Ioana,** prof. istorie, director, Şcoala medie „N. Bălcescu", Bucureşti.

Şcoala medie „Spiru Haret" — Comisia nr. 40 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „Spiru Haret" (cursuri serale şi fără frecvenţă). Preşedinte **Isopescu Alexandru,** conf. univ. matematici, Institutul de Ştiinţe Economice „V. I. Lenin", Bucureşti.

Şcoala medie „Spiru Haret" — Comisia nr. 41 secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii „Spiru Haret", „D. Cantemir" şi „Zoia Kosmodemianskaia" (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Bistriţeanu Alexandru,** conf. univ. filologie, Inst. pedagogic de 3 ani Bucureşti.

Şcoala medie „Mihai Viteazul" — Comisia nr. 42 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „M. Viteazul" (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Burcescu Teodor,** prof. geografie, director Şcoala medie „Dr. Petru Groza", Bucureşti.

Şcoala medie „Mihai Viteazul" — Comisia nr. 43 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „M. Viteazul" (curs de zi). Preşedinte **Fait Ioan,** conf. univ. matematici, Institutul Construcţii Bucureşti.

Şcoala medie „Mihai Viteazul" — Comisia nr. 44 secţie mixtă cu lb. de predare romînă şi greacă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „M. Viteazul" şi de la Şcoala medie nr. 14 (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Coteanu Ion,** prof. univ. filologie, Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie „Mihai Viteazul" — Comisia nr. 45 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „M. Viteazul" (curs fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Olivotto Ivanca,** prof. matematici, Şcoala medie „N. Bălcescu" Bucureşti.

Şcoala medie „Mihai Viteazul" — Comisia nr. 46 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „Mihai Viteazul" (curs seral şi restanţieri). Preşedinte **Disescu Constantin,** prof. univ. fizică, Institutul Agronomic „N. Bălcescu", Bucureşti.

Şcoala medie nr. 15 — Comisia nr. 47 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 15 (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Bender Constantin,** conf. univ. pedagogie Institutul Agronomic „N. Bălcescu" Bucureşti.

Şcoala medie nr. 15 — Comisia nr. 48 secţie reală cu lb. de predare romînă şi maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 15 şi Şcoala medie nr. 9 (curs de zi). Preşedinte **Munteanu George,** lector univ. filologie, Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie nr. 15 — Comisia nr. 49 secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 15 şi medie „Emil Racoviţă" (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Iacob Mihai,** lector univ. şt. naturale, Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie nr. 15 — Comisia nr. 50 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 15 (curs seral şi restanţieri). Preşedinte **Antoci Elena,** prof. geografie, director adjunct Şcoala medie „Gh. Lazăr" Bucureşti.

Şcoala medie nr. 15 — Comisia nr. 51 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 15 (curs fără frecvenţă). Preşedinte **Giurgea Maria,** conf. univ. pedagogie, Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie „G. Coşbuc" — Comisia nr. 52 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii „G. Coşbuc" şi „Matei Basarab" (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Ion Constantin,** prof. univ. fizică, Institutul Agronomic „N. Bălcescu", Bucureşti.

Şcoala medie „G. Coşbuc" — Comisia nr. 53 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „G. Coşubc" (cursuri serale, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Utto Iulius,** prof. soc. ştiinţific, director Şcoala medie „M. Sadoveanu" Bucureşti.

Şcoala medie „Matei Basarab" — Comisia nr. 54 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „Matei Basarab" (curs de zi). Preşedinte **Nicolau Aurel,** prof. univ. fizică Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie „Matei Basarab" — Comisia nr. 55 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „Matei Basarab" (curs seral). Preşedinte **Teodorescu Ileana,** prof. istorie, dir. Şcoala medie „D. Cantemir" Bucureşti.

Şcoala medie „Matei Basarab" — Comisia nr. 56 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „Matei Basarab" (cursuri de zi şi fără frecvenţă). Preşedinte **Barbălat Ion,** prof. univ. matematici, Institutul Construcţii, Bucureşti.

Şcoala medie „Matei Basarab" — Comisia nr. 57 secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii „Matei Basarab" şi medie nr. 39 (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Cristu Jana,** prof. lb. latină, director Şcoala medie „Z. Kosmodemianskaia" Bucureşti.

Şcoala medie „M. Eminescu" — Comisia nr. 58 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „M. Eminescu" (curs de zi). Preşedinte **Ştefănescu Dan,** conf. univ. matematici, Institutul Politehnic, Bucureşti.

Şcoala medie „M. Eminescu" — Comisia nr. 59 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „M. Eminescu" (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Aniţei Gheorghe,** prof. pedagogie, director Şcoala medie „D. Bolintineanu", Bucureşti.

Şcoala medie „M. Eminescu" — Comisia nr. 60 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „M. Eminescu" (cursuri de zi, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Vasiliu Mihai,** prof. şt. sociale, director Şcoala medie nr. 36 Bucureşti.

Şcoala medie „M. Eminescu" — Comisia nr. 61 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „M. Eminescu" (cursuri serale, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Călugăriţa Gheorghe, prof. gr. II** matematici, Şcoala medie „T. Vladimirescu" Bucureşti.

Şcoala medie „Ion Creangă" — Comisia nr. 62 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „Ion Creangă" (curs de zi). Preşedinte **Ţilenschi Silviu,** conf. univ. chimie, Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie „Ion Creangă" — Comisia nr. 63 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „Ion Creangă" (curs de zi, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Petrescu Maria,** prof. geografie, director Şcoala medie nr. 33 Bucureşti.

Şcoala medie „Gh. Şincai" — Comisia nr. 64 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „Gh. Şincai" (curs de zi). Preşedinte **Petrea Ion,** conf. univ. fizică Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie „Gh. Şincai" — Comisia nr. 65 secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „Gh. Şincai" (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Moldoveanu Constantin,** prof. lb. latină, Şcoala medie „N. Bălcescu" Bucureşti.

Şcoala medie „Gh. Şincai" — Comisia nr. 66 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „Gh. Şincai" (curs fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Sava Marieta,** prof. chimie, Şcoala medie „M. Sadoveanu" Bucureşti.

Şcoala medie „Gh. Şincai" — Comisia nr. 67 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „Gh. Şincai" (curs seral şi restanţieri). Preşedinte **Bărbulescu Dumitru,** prof. lb. romînă, director Şcoala medie nr. 24 Bucureşti.

Şcoala medie „Gh. Lazăr" — Comisia nr. 68 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „Gh. Lazăr" (curs de zi). Preşedinte **Gheorghiu Constanţa,** conf. univ. chimie, Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie „Gh. Lazăr" — Comisia nr. 69 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „Gh. Lazăr" (curs de zi). Preşedinte **Vieroşeanu Iuliu,** conf. univ. chimie, Institutul de Ştiinţe Economice „V. I. Lenin", Bucureşti.

Şcoala medie „Gh. Lazăr" — Comisia nr. 70 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „Gh. Lazăr" (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Naumescu Mircea,** conf. univ. fizică Institutul Construcţii Bucureşti.

Şcoala medie „Gh. Lazăr" — Comisia nr. 71 secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „Gh. Lazăr" (curs de zi). Preşedinte **Săvulescu Maria,** prof. lb. latină, director Şcoala medie „I. Creangă" Bucureşti.

Şcoala medie „Gh. Lazăr" — Comisia nr. 72 secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 36 şi „Gh. Lazăr" (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Antonescu Constantin,** prof. univ. şt. naturale Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie „Gh. Lazăr" — Comisia nr. 73 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „Gh. Lazăr" (cursuri serale şi restanţieri). Preşedinte **Cristian Liviu,** lector univ. matematici Institutul Politehnic Bucureşti.

Şcoala medie „Gh. Lazăr" — Comisia nr. 74 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „Gh. Lazăr" (curs fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Alecu Viorel,** prof. lb. romînă, director Şcoala medie „E. Racoviţă", Bucureşti.

Şcoala medie „Gh. Lazăr" — Comisia nr. 75 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „Gh. Lazăr" (curs fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Maftei Gheorghe,** prof. geografie, director Şcoala medie nr. 40, Bucureşti.

Şcoala medie „D. Bolintineanu" — Comisia nr. 76 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „D. Bolintineanu" (curs de zi). Preşedinte **Ştefănoiu Vasile,** conf. univ. soc. ştiinţific, I.P.C.D. Bucureşti.

Şcoala medie „D. Bolintineanu" — Comisia nr. 77 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „D. Bolintineanu" (curs de zi). Preşedinte **Tugulea Andrei,** conf. univ. fizică Institutul Politehnic, Bucureşti.

Şcoala medie „D. Bolintineanu" — Comisia nr. 78 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „D. Bolintineanu" (curs de

(continuare în pag. 5-a)

(urmare din pag. 4-a)

zi). Președinte **Dragu Ion,** prof. istorie, director Școala medie „I. Neculce", București.

Școala medie „D. Bolintineanu" — Comisia nr. 79 secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie „D. Bolintineanu" (curs de zi și restanțieri). Președinte **Costea Mihai,** prof. soc. științific, director Școala medie „Mihai Viteazul", București.

Școala medie „D. Bolintineanu" — Comisia nr. 80 secție umanistă. Se vor prezenta candidați de la Școala medie „D. Bolintineanu" (curs de zi). Președinte **Moisescu Vasile,** lector univ. filologie, Institutul de Artă teatrală „I. L. Caragiale", București.

Școala medie „D. Bolintineanu" — Comisia nr. 81 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Școala medie „D. Bolintineanu" (cursuri de zi, serale și restanțieri). Președinte **Dobroiu Eugen,** lector univ. filologie Universitatea București.

Școala medie „D. Bolintineanu" — Comisia nr. 82 secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie „D. Bolintineanu" (curs fără frecvență). Președinte **Mocanu Constantin,** lector univ. geografie, Institutul de Științe Economice „V. I Lenin", București.

Școala medie nr. 25 — Comisia nr. 83 secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școlile medii nr. 25 și medie 31 (curs de zi și restanțieri). Președinte **Rădulescu Maria,** conf. univ. filologie, Universitatea București.

Școala medie nr. 25 — Comisia nr. 84 secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 25 (curs seral și restanțieri). Președinte, **Murariu Constantin,** prof. gr. II lb. romînă, Școala medie nr. 39 București.

Școala medie nr. 25 — Comisia nr. 85 secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 25 (curs seral și restanțieri). Președinte **Gogălniceanu Sergiu, conf.** univ. chimie Institutul Agronomic „N. Bălcescu", București.

Școala medie nr. 25 — Comisia nr. 86 secție umanistă. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 25 și medie 31 (curs de zi). Președinte **Rădulescu Silvia,** prof. gr. II șt. naturale, Școala medie „Dr. Petru Groza", București.

Școala medie „Al. I. Cuza" — Comisia nr. 87 secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie „Al. I. Cuza" (curs de zi și restanțieri). Președinte **Flexi Sofia, conf.** univ. matematici, Institutul Politehnic București.

Școala medie „Al. I. Cuza" — Comisia nr. 88 secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie „Al. I. Cuza" (cursuri de zi și serale). Președinte **Stan Aurelian,** conf. univ. matematici, Institutul Politehnic, București.

Școala medie „Al. I. Cuza" — Comisia nr. 89 secție umanistă. Se vor prezenta candidați de la Școlile medii „G. Coșbuc" și medie „Al. I. Cuza" (curs de zi și restanțieri). Președinte **Cozmița Ana,** prof. filozofie, director Școala medie nr. 27 București.

Școala medie nr. 27 — Comisia nr. 90 secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 27 (curs de zi). Președinte **Nisirius Pascal,** prof. soc. științific, director Școala medie „G. Coșbuc", București.

Școala medie nr. 27 — Comisia nr. 91 secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 27 (curs de zi și restanțieri). Președinte **Bucur Florica,** lector univ. matematici, Institutul Construcții București.

Școala medie nr. 27 — Comisia nr. 92 secție umanistă. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 27 (curs de zi și restanțieri). Președinte **Blideanu Elena,** prof. gr. II șt. sociale, Școale medie „Matei Basarab" București.

Școala medie nr. 27 — Comisia nr. 93, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 27 (curs seral și restanțieri). Președinte **Șerbănescu Constantin,** prof. șt. naturale, director adjunct Școala medie „M. Sadoveanu" București.

Școala medie „Dr. Petru Groza" — Comisia nr. 94, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie „Dr. Petru Groza" (curs de zi). Președinte **Petrescu Gheorghe,** prof. univ. fizică, Universitatea București.

Școala medie „Dr. Petru Groza" — Comisia nr. 95, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Școala medie „Dr. Petru Groza" (curs de zi și restanțieri). Președinte **Zoe Dumitrescu-Bușulenga,** conf. univ. filologie, Universitatea București.

Școala medie „Dr. Petru Groza" — Comisia nr. 96, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie „Dr. Petru Groza" (curs seral și restanțieri). Președinte **Creangă Constantin,** prof. univ. chimie, Inst. petrol, gaze și geologie București.

Școala medie „Al. Sahia" — Comisia nr. 97, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie „Al. Sahia" (curs de zi și restanțieri). Președinte **Armeanu Virgil,** prof. univ. chimie, Institutul de Științe Economice „V. I. Lenin" București.

Școala medie „Al. Sahia" — Comisia nr. 98, secție umanistă. Se vor prezenta candidați de la Școlile medii „Al. Sahia" și medie nr. 38 (curs de zi și restanțieri). Președinte **Piru Alexandru,** conf. univ. filologie, Universitatea București.

Școala medie „Al. Sahia" — Comisia nr. 99, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie „Al. Sahia" (curs seral și restanțieri). Președinte **Constantinescu Cristian** prof. șt. naturale director adjunct Școala medie „D. Cantemir" București.

Școala medie Nr. 30 — Comisia Nr. 100 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 30 (cursuri de zi, serale și restanțieri). Președinte **Herman Gheorghe,** conf. univ. șt. naturale Institutul de Medicină și Farmacie București.

Școala medie nr. 32 — Comisia nr. 101, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 32 (curs de zi). Președinte **Ivan Lucia,** șef lucrări chimie, Universitatea București.

Școala medie nr. 32 — Comisia nr. 102, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 32 (curs de zi și restanțieri). Președinte **Teodorescu Aurelia,** prof. istorie, director Școala medie „Spiru Haret" București.

Școala medie nr. 32 — Comisia nr. 103, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 32 (curs seral și restanțieri). Președinte **Munteanu Elena,** prof. filozofie, director Școala medie nr. 9 București.

Școala medie nr. 32 — Comisia nr. 104, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școlile medii nr. 32, medie nr. 35 (program special de educație fizică), (cursuri de zi, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Drăgoiescu Petre,** prof. emerit București.

Școala medie „C. A. Rosetti" — Comisia nr. 105 secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie „C. A. Rosetti" (curs de zi). Președinte **Ailincăi Margareta** prof. emerit fizică Școala medie „Dr. Petru Groza" București.

Școala medie „C. A. Rosetti" — Comisia Nr. 106 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Școala medie „C. A. Rosetti" (cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Sipoș Florica,** lector univ. șt. naturale, catedra de metodică, Universitatea București.

Școala medie „C. A. Rosetti" — Comisia nr. 107 secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie „C. A. Rosetti" (cursuri serale și fără frecvență). Președinte **Mancaș Mircea,** prof. univ. filologie, Institutul de Artă teatrală și cinematografică „I. L. Caragiale" București.

Școala medie nr. 36 — Comisia nr. 108, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 36 (curs de zi și restanțieri). Președinte **Mihăilescu Eugen,** conf. univ. matematici, Universitatea București.

Școala medie nr. 36 — Comisia nr. 109, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 36 (curs fără frecvență și restanțieri). Președinte **Dabija Alexandru,** prof. șt. naturale, dir. adj. Școala medie „N. Bălcescu" București.

Școala medie nr. 36 — Comisia nr. 110, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 36 (curs seral și restanțieri). Președinte **Zapan Gheorghe,** prof. univ. psihologie, Universitatea București.

Școala medie nr. 36 — Comisia nr. 111, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 36 (curs seral și restanțieri). Președinte **Petre Victor,** prof. lb. romînă, director Școala medie „Gh. Șincai" București.

Școala medie nr. 37 — Comisia nr. 112, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 37 (curs de zi și restanțieri). Președinte **Ifrim Mihai,** șef lucrări matematici, Institutul de Construcții București.

Școala medie nr. 37 — Comisia nr. 113, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 37 (curs de zi și restanțieri). Președinte **Grigorescu Ion,** prof. șt. naturale, director Școala medie serală de cultură generală București.

Școala medie nr. 38 — Comisia nr. 114, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 38 (curs de zi și restanțieri). Președinte **Boldan Emil,** conf. univ. filologie, Universitatea București.

Școala medie Nr. 38 — Comisia Nr. 115 secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie Nr. 38 (curs de zi). Președinte **Bughici Ana** prof. istorie director Școala medie Nr. 32 București.

Școala medie nr. 38 — Comisia nr. 116, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 38 (curs seral și restanțieri). Președinte **Bulgaru Brîndușa,** prof. matematici, dir. adj. Școala medie „Mihai Viteazul" București.

Școala medie nr. 39 — Comisia nr. 117, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 39 (curs de zi). Președinte **Popovici Virginia,** prof. lb. romînă, director Școala medie nr. 25 București.

Școala medie nr. 39 — Comisia nr. 118, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 39 (cursuri serale și fără frecvență). Președinte **Grigorescu Victor,** lector univ. șt. economice, Institutul Medico Farmaceutic București.

Școala medie nr. 40 — Comisia nr. 119, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 40 (curs seral). Președinte **Stăncescu Dumitru,** prof. lb. romînă, director Școala medie „Al. I. Cuza" București.

Școala medie nr. 40 — Comisia nr. 120, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 40 (curs seral). Președinte **Pisoschi Valeriu,** lector univ. filologie Institutul Pedagogic de 3 ani București.

Școala medie nr. 40 — Comisia nr. 121, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 40 (curs seral). Președinte **Teodorescu Georgeta,** șef lucrări chimic, Institutul Agronomic „N. Bălcescu" București.

Școala medie „Grupul școlar M.I." — Comisia nr. 122, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie „Grupul școlar M.I." (Galvani Tei) (curs de zi) Președinte **Floroiu Cornelia,** prof. geografie, director „Școala medie „A. Vlaicu" București.

Școala medie de muzică nr. 1 — Comisia nr. 123 secția umanistă. Se vor prezenta candidați de la Școlile medii de muzică nr. 1 și nr. 2 (curs de zi și restanțieri). Președinte **Toboșaru Ion,** conf. univ. filologie, Inst. Artă teatrală și cinematografică „I. L. Caragiale" București.

Școala medie de arte plastice — Comisia nr. 124 secția umanistă. Se vor prezenta candidați de la Școala medie de arte plastice și coregrafie (curs de zi). Președinte **Brădățeanu Virgil,** conf. univ. Institutul de Artă teatrală și cinematografică „I. L. Caragiale" București.

Școala medie serală de cultură generală — Comisia nr. 125, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie serală de cultură generală (curs seral). Președinte **Iliescu Victor,** prof. matematici, director Școala medie „Gh. Lazăr" București.

Școala medie serală de cultură generală — Comisia nr. 126, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie serală de cultură generală (curs seral). Președinte **Țițeica Gabriela,** conf. univ. matematici Institutul Politehnic București.

Școala medie serală de cultură generală — Comisia nr. 127, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie serală de cultură generală (curs seral). Președinte **Vasilescu Toma,** conf. univ. filologie Universitatea București.

Școala medie serală de cultură generală — Comisia nr. 128, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie serală de cultură generală (curs seral). Președinte **Claudian Virgil,** prof. univ. matematici Institutul Agronomic „N. Bălcescu" București.

Școala medie serală de cultură generală — Comisia nr. 129, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie serală de cultură generală (curs seral și restanțieri). Președinte **Dobrescu Andrei,** conf. univ. matematici, Universitatea București.

Școala medie serală de cultură generală — Comisia nr. 130, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie serală de cultură generală (curs fără frecvență). Președinte **Popescu Maria,** prof. geografie, dir. adj. Școala medie „Dr. Petru Groza" București.

Școala medie serală de cultură generală — Comisia nr. 131, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie serală de cultură generală (curs fără frecvență și restanțieri). Președinte **Ionescu Haralambie,** conf. univ. matematici Institutul de Științe Economice „V. I. Lenin" București.

Școala medie nr. 10 „Z. Kosmodemianskaia" — Comisia nr. 132, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 10 „Z. Kosmodemianskaia" București (examene de diferență). Președinte **Ionescu Bujor Constantin,** prof. univ. matematici, Inst. Politehnic București.

Școala medie nr. 10 „Z. Kosmodemianskaia" — Comisia nr. 133, secție umanistă. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 10 „Z. Kosmodemeanskaia" București (examene de diferență). Președinte **Nicuță Constantin,** prof. univ. soc. științific, Universitatea București.

Școala medie nr. 10 „Z. Kosmodemianskaia" — Comisia nr. 134, secție umanistă. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 10 „Z. Kosmodemianskaia" București (examene de diferență). Președinte **Petric Aron,** conf. univ. istorie, Universitatea București.

REGIUNEA ARGEȘ

Școala medie nr. 1 Pitești, — Comisia nr. 1, secței reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 1 Pitești (curs de zi). Președinte **Bărbulescu Nicolae,** conf. univ. chimie, Universitatea București.

Școala medie nr. 1 Pitești — Comisia nr. 2, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 1 Pitești (curs de zi și restanțieri). Președinte **Stroescu Gheorghe,** prof. gr. II filozofie, Școala medie nr. 2 Rm. Vîlcea.

Școala medie nr. 1 Pitești — Comisia nr. 3, secție umanistă. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 1 Pitești (curs de zi și restanțieri). Președinte **Farcașiu Viorica,** lector univ. filologie Institutul pedagogic de 3 ani Pitești.

Școala medie nr. 1 Pitești — Comisia nr. 4, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 1 Pitești (curs seral). Președinte **Dragomirescu Gheorghe,** lector univ. filologie, Institutul pedagogic de 3 ani Pitești.

Școala medie nr. 1 Pitești — Comisia nr. 5 secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 1 Pitești (curs fără frecvență și restanțieri). Președinte **Tomescu C.,** lector univ. chimie Universitatea București.

Școala medie nr. 2 Pitești — Comisia nr. 6 secție umanistă. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 2 Pitești (curs de zi și restanțieri). Președinte **Iliescu Emilia,** conf. univ. șt. naturale, Universitatea București.

Școala medie nr. 2 Pitești — Comisia nr. 7, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 2 Pitești (curs de zi și restanțieri). Președinte **Ferarini Veronica,** lector univ. fizică, Universitatea București.

Școala medie nr. 2 Pitești — Comisia nr. 8, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școlile medii nr. 2 și nr. 3 Pitești (curs de zi). Președinte **Ceaușescu Ion,** prof. gr. II, director Școala medie nr. 1 Rm. Vîlcea.

Școala medie nr. 2 Pitești — Comisia nr. 9, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 2 Pitești (curs fără frecvență). Președinte **Diaconu Ion,** prof. șt. naturale, director Școala medie Drăgănești-Olt.

Școala medie nr. 3 Pitești — Comisia nr. 10, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școlile medii nr. 2 și nr. 3 Pitești (curs seral). Președinte **Todor Ion,** prof. univ. șt. naturale, Institutul Pedagogic de 3 ani Pitești.

Școala medie nr. 3 Pitești — Comisia nr. 11, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 3 Pitești (curs de zi și restanțieri). Președinte **Negoiță Gheorghe,** prof. șt. naturale, director Școala medie nr. 2 Rm. Vîlcea.

Școala medie nr. 3 Pitești — Comisia nr. 12, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școlile medii nr. 3 și nr. 2 Pitești (curs fără frecvență și restanțieri). Președinte **Achimescu Elena,** prof. șt. naturale dir. adjunct, Școala medie Slatina.

Școala medie nr. 3 Pitești — Comisia nr. 13, secție umanistă. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 3 Pitești (curs de zi și restanțieri). Președinte **Cotar Gheorghe,** prof. pedagogie, director Școala medie nr. 2 Slatina.

Școala medie serală Ștefănești — Comisia nr. 14, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie serală Ștefănești (curs seral și restanțieri). Președinte **Frîncu Paul,** șef lucrări matematici, Institutul Politehnic București.

Școala medie Costești — Comisia nr. 15, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școlile medii Costești și Vedea (cursuri de zi, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Hadarag Elena,** șef lucrări chimic Inst. Agronomic „N. Bălcescu", București.

Școala medie Curtea de Argeș — Comisia nr. 16, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie Curtea de Argeș (curs de zi și restanțieri). Președinte **Costa Traian,** lector univ. filologie, Universitatea București.

Școala medie Curtea de Argeș — Comisia nr. 17, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Școala medie Curtea de Argeș (curs de zi, seral, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Oiță Ion,** lector univ. filologie, Universitatea București.

Școala medie nr. 1 Slatina — Comisia nr. 18, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 1 Slatina (curs de zi). Președinte **Maria Iliescu,** prof. geografie, Școala medie nr. 2 Rm. Vîlcea.

Școala medie nr. 1 Slatina — Comisia nr. 19, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 1 Slatina (curs de zi și seral). Președinte **Slavic Desdemona,** prof. geografie, director Școala medie nr. 2 Pitești.

Școala medie nr. 1 Slatina — Comisia nr. 20, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 1 Slatina (curs fără frecvență). Președinte **Vrabie Gheorghe,** conf. univ. filologie, Institutul pedagogic de 3 ani Pitești.

Școala medie nr. 1 Slatina — Comisia nr. 21, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școlile medii nr. 1 Slatina și medie Drăgănești (curs de zi, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Mazilu Marin,** prof. lb. romînă, dir. Școala medie Horezu.

Școala medie nr. 1 Slatina — Comisia nr. 22, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 1 Slatina (curs de zi și restanțieri). Președinte **Iuracec Alexandru,** conf. univ. șt. naturale, Institutul pedagogic de 3 ani Pitești.

Școala medie Drăgășani — Comisia nr. 23, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Școala medie Drăgășani (curs de zi și restanțieri). Președinte **Gabrea Iosif,** prof. univ. consultant, Institutul pedagogic de 3 ani Pitești.

Școala medie Drăgășani — Comisia nr. 24, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie Drăgășani (curs seral, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Augustin Z. N. Pop,** lector univ. filologie, Institutul pedagogic de 3 ani Pitești.

Școala medie Găești — Comisia nr. 25, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Școala medie Găești (curs de zi și restanțieri). Președinte **Luca Constantin,** lector univ. chimie, Universitatea București.

Școala medie Topoloveni — Comisia nr. 26, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie Topoloveni (curs de zi, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Apostol Rozica,** lector șt. economice, I.P.C.D. București.

Școala medie nr. 1 Cîmpulung — Comisia nr. 27, secție umanistă. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 1 Cîmpulung (curs de zi și restanțieri). Președinte **Mihăilescu Mihaela,** prof. lb. latină, Școala medie nr. 2 Pitești.

Școala medie nr. 1 Cîmpulung — Comisia nr. 28, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 1 Cîmpulung (curs de zi). Președinte **Licescu Ștefan,** prof. filozofie, director Școala medie Găești.

Școala medie nr. 1 Cîmpulung — Comisia nr. 29, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 1 Cîmpulung (curs de zi). Președinte **Arsenescu Gheorghe,** prof. filozofie, director Școala medie Topoloveni.

Școala medie nr. 1 Cîmpulung — Comisia nr. 30, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 1 Cîmpulung (curs seral și restanțieri). Președinte **Enescu Nicolae,** prof. istorie, director Școala medie Costești.

Școala medie nr. 1 Cîmpulung — Comisia nr. 31, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 1 Cîmpulung (curs fără frecvență și restanțieri). Președinte **Lupu Ion,** lector univ. pedagogie, Institutul pedagogic de 3 ani București.

Școala medie nr. 1 Cîmpulung — Comisia nr. 32, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școlile medii nr. 1 și Școala tehnică specială Cîmpulung (curs de zi și seral). Președinte **Chelărescu Gheorghe,** prof. gr. II matematici, director Școala medie Drăgășani.

Școala medie nr. 1 Rm. Vîlcea — Comisia nr. 33, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 1 Rm. Vîlcea (curs de zi). Președinte **Dinu Ion,** prof. lb. romînă, director Școala medie nr. 3 Pitești.

Școala medie nr. 1 Rm. Vîlcea — Comisia nr. 34, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școlile medii nr. 1 Rm. Vîlcea și Școala medie Brezoi (curs de zi și restanțieri). Președinte **Popa Gheorghe,** prof. șt. naturale, director Școala medie Brezoi.

(Continuare în pag. 6-a)

(urmare din pag. 5-a)

Şcoala medie nr. 1 Rm. Vilcea — Comisia nr. 35, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Rm. Vîlcea (curs seral şi restanţieri). Preşedinte **Teleman Silviu,** lector univ. matematici, Institutul pedagogic de 3 ani Piteşti.

Şcoala medie nr. 2 Rm. Vilcea — Comisia nr. 36, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 2 Rm. Vîlcea (curs de zi). Preşedinte **Pleşu Vasile,** prof. geografie, director, Şcoala medie nr. 1 Cîmpulung.

Şcoala medie nr. 2 Rm. Vilcea — Comisia nr. 37, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 2 Rm. Vîlcea (curs fără frecvenţă). Preşedinte **Buhuşi Paul,** şef lucrări matematici, Institutul Politehnic Bucureşti.

Şcoala medie nr. 2 Rm. Vilcea — Comisia nr. 38, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 2 Rm. Vîlcea (curs seral, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Nicolaescu Nicolaie,** prof. filozofie, director Şcoala pedagogică Cîmpulung.

Şcoala medie nr. 2 Rm. Vilcea — Comisia nr. 39, secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 1 şi nr. 2 Rm. Vîlcea (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Bera Alexandru,** lector univ. şt. naturale, Institutul pedagogic de 3 ani Piteşti.

Şcoala medie Băbeni — Comisia nr. 40, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Băbeni (curs de zi, seral şi restanţieri). Preşedinte **Bulacu Ion,** prof. gr. II geografie, Şcoala medie nr. 1 Cîmpulung.

Şcoala medie Horezu — Comisia nr. 41, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Horezu (curs de zi, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Păunescu Marin,** prof. pedagogie, director adjunct, Şcoala medie nr. 1 Piteşti.

REGIUNEA BACAU

Şcoala medie Adjud — Comisia nr. 1, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Adjud şi Podul Turcului (curs de zi, seral, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Macovei Vasile,** lector univ. chimie, Universitatea „Al. I. Cuza" Iaşi.

Şcoala medie nr. 1 Bacău — Comisia nr. 2, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Bacău (curs de zi). Preşedinte **Carp Eugenia,** lector univ. chimie, Universitatea „Al. I. Cuza" Iaşi.

Şcoala medie nr. 1 Bacău — Comisia nr. 3, secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Bacău (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Gafiţeanu Dumitru,** prof. univ. filologie, Universitatea „Al. I. Cuza" Iaşi.

Şcoala medie nr. 2 Bacău — Comisia nr. 4, secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 2 Bacău (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Cîrlan Eugenia,** lector univ. filologie, Inst. Pedagogic de 3 ani Bacău.

Şcoala medie nr. 2 Bacău — Comisia nr. 5, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 2 Bacău (curs de zi). Preşedinte **Haimovici Mendel,** prof. univ. matematici, Universitatea „Al. I. Cuza" Iaşi.

Şcoala medie nr. 2 Bacău — Comisia nr. 6, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 2 Bacău (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Florea Vasile,** prof. istorie dir. Şcoala medie Borca.

Şcoala medie nr. 2 Bacău — Comisia nr. 7, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 2 Bacău (curs seral şi restanţieri). Preşedinte **Calinicenco Nicolaie,** prof. univ. fizică, Inst. Politehnic Iaşi.

Şcoala medie nr. 2 Bacău — Comisia nr. 8, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 2 Bacău (curs seral). Preşedinte **Cirillo Adrian,** şef lucrări fizică, Inst. Politehnic Iaşi.

Şcoala medie nr. 2 Bacău — Comisia nr. 9, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 2 Bacău (curs fără frecvenţă). Preşedinte **Riemer David,** lector univ. matematici, Univ. „Al. I. Cuza" Iaşi.

Şcoala medie nr. 3 Bacău — Comisia nr. 10, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 3 Bacău (curs de zi). Preşedinte **Ion Gugiuman,** prof. univ. geografie, Univ. „Al. I. Cuza" Iaşi.

Şcoala medie nr. 4 Bacău — Comisia nr. 11, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 4 Bacău (curs seral şi restanţieri). Preşedinte **Zota Aurel,** prof. matematici, dir. Şcoala medie Tg. Ocna.

Şcoala medie Bicaz — Comisia nr. 12, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Bicaz şi medie Borca (curs de zi, seral şi restanţieri). Preşedinte **Ionescu Stela,** lector univ. filologie, Inst. pedagogic de 3 ani Bacău.

Şcoala medie Buhuşi — Comisia nr. 13, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Buhuşi şi medie Roznov (curs de zi, seral, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Grigoriu Geta,** prof. lb. franceză dir. Şcoala medie nr. 2 Piatra Neamţ.

Şcoala medie Comăneşti — Comisia nr. 14, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Comăneşti (curs de zi şi fără frecvenţă). Preşedinte **Carpov Maria,** lector univ. filologie, Univ. „Al. I. Cuza" Iaşi.

Şcoala medie Comăneşti — Comisia nr. 15, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Comăneşti şi Şcoala serală Boiştea (curs de zi, seral, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Popescu Petre,** prof. istorie, director Şcoala medie nr. 1 Bacău.

Şcoala medie Moineşti — Comisia nr. 16, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Moineşti (curs de zi). Preşedinte **Căşeriu Cezar,** lector univ. şt. naturale, Inst. pedagogic de 3 ani Bacău.

Şcoala medie Moineşti — Comisia nr. 17, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Moineşti şi Şcoala serală Zemeş (curs de zi, seral, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Brebeanu Constantin,** prof. gr. II şt. sociale, Şcoala medie nr. 2 Piatra Neamţ.

Şcoala medie nr. 1 Oneşti — Comisia nr. 18, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Oneşti (curs seral şi fără frecvenţă). Preşedinte **Popovici Ioan,** prof. lb. romînă, Şcoala medie nr. 2 Bacău.

Şcoala medie nr. 1 Oneşti — Comisia nr. 19, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 şi nr. 2 Oneşti (curs de zi, seral şi restanţieri). Preşedinte **Ţiculescu Dumitru,** conf. univ. şt. naturale, Inst. pedagogic de 3 ani Bacău.

Şcoala medie nr. 2 Oneşti — Comisia nr. 20, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 2 şi nr. 1 Oneşti (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Ambruş Alexandru,** prof. fizică, director Şcoala medie nr. 1 Piatra Neamţ.

Şcoala medie nr. 1 Piatra Neamţ — Comisia nr. 21, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Piatra Neamţ (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Vadana Mihai,** prof. geografie, dir. Şcoala medie Tg. Neamţ.

Şcoala medie nr. 1 Piatra Neamţ — Comisia nr. 22, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Piatra Neamţ (curs seral şi fără frecvenţă). Preşedinte **Gabrea Maria,** lector univ. filologie, Inst. pedagogic de 3 ani Bacău.

Şcoala medie nr. 2 Piatra Neamţ — Comisia nr. 23, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 2 Piatra Neamţ (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Stoian Iorgu,** conf. univ. istorie Univ. Bucureşti.

Liceul Roman — Comisia nr. 24, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul Roman (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Savin Leontina,** lector univ. şt. nat., Inst. pedagogic de 3 ani Bacău.

Liceul Roman — Comisia nr. 25, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul Roman (curs de zi). Preşedinte **Rucinschi Eugenia,** lector univ. chimie, Univ. „Al. I. Cuza" Iaşi.

Liceul Roman — Comisia nr. 26, secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul Roman (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Oprea Panait,** prof. emerit geografie, Şcoala medie nr. 1 Bacău.

Liceul Roman — Comisia nr. 27, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul Roman (curs seral şi fără frecvenţă). Preşedinte **Vlad Constantin,** prof. lb. romînă, dir. Şcoala medie nr. 4 Bacău.

Şcoala medie Tg. Neamţ — Comisia nr. 28, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Tg. Neamţ (curs de zi, seral, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Mancaş Mihai,** prof. lb. romînă, dir. Şcoala medie Bicaz.

Şcoala medie Tg. Ocna — Comisia nr. 29, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Tg. Ocna (curs de zi, seral, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Bucur Alexandru,** prof. lb. rusă, dir. Şcoala medie Comăneşti.

REGIUNEA BANAT

Şcoala medie Pecica — Comisia nr. 1, secţie reală cu lb. de predare romînă şi slovacă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 1 Pecica şi medie Nădlac (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Cristici Borislav,** conf. univ. matematici, Institutul Politehnic Timişoara.

Şcoala medie nr. 1 Caransebeş — Comisia nr. 2, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Caransebeş (curs de zi şi seral). Preşedinte **Drecin Gheorghe,** lector univ. matematici, Universitatea din Timişoara.

Şcoala medie nr. 1 Caransebeş — Comisia nr. 3, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Caransebeş (curs fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Cornea Iustin,** prof. matematici gr. II, Şcoala medie nr. 3 Arad.

Şcoala medie nr. 2 Caransebeş — Comisia nr. 4, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 2 Caransebeş (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Pricop Maria,** prof. şt. naturale, director Şcoala medie nr. 7, Timişoara.

Şcoala medie Oţelul Roşu, raionul Caransebeş, — Comisia nr. 5, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Oţelul Roşu (curs de zi, seral şi restanţieri). Preşedinte **Bocşa Minerva,** lector univ. matematici, Universitatea Timişoara.

Şcoala medie Deta — Comisia nr. 6, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii Deta şi Ciacova (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Aron Ioan,** prof. gr. II matematici, Şcoala pedagogică Arad.

Şcoala medie Gătaia — Comisia nr. 7, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii Gătaia şi Buziaş (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Călţun Maria,** prof. pedagogie, director Şcoala medie Sînnicolaul Mare.

Şcoala medie Lipova — Comisia nr. 8, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Lipova (curs de zi, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Daba Cornelia,** prof. şt. naturale, director adjunct Şcoala medie nr. 1 Reşiţa.

Şcoala medie Oraviţa — Comisia nr. 9, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii Oraviţa şi Moldova Nouă (curs de zi, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Munteanu Ştefan,** lector univ. filologie, Universitatea Timişoara.

Şcoala medie Oraviţa — Comisia nr. 10, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii Oraviţa şi Bozovici (curs de zi, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Atanasiu Virgil,** conf. univ. fizică, Institutul de perfecţionare a cadrelor didactice Bucureşti.

Şcoala medie Orşova — Comisia nr. 11, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Orşova (curs de zi, seral, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Călinescu Raul,** prof. univ. geografie, Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie Sînnicolaul Mare — Comisia nr. 12, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Sînnicolaul Mare (curs de zi, seral, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Ştefan Constantin,** şef lucrări fizică, Institutul Politehnic Timişoara.

Şcoala medie Jimbolia — Comisia nr. 13, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Jimbolia (curs de zi, seral şi restanţieri). Preşedinte **Şchiopu Ana,** prof. istorie, director adj. Şcoala medie Orşova.

Şcoala medie nr. 1 Arad — Comisia nr. 14, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Arad (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Bociort Ignat,** lector univ. filologie, Universitatea Timişoara.

Şcoala medie nr. 1 Arad — Comisia nr. 15, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Arad (curs seral). Preşedinte **Firan Alexandru,** prof. matematici, dir., Şcoala medie Jimbolia.

Şcoala medie nr. 1 Arad — Comisia nr. 16, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 1 şi nr. 3 Arad (curs seral). Preşedinte **Creţa Gavril,** conf. univ. fizică, Institutul Politehnic Timişoara.

Şcoala medie nr. 1 Arad — Comisia nr. 17, secţie mixtă cu lb. de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 1 Arad şi medie Pecica (curs de zi, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Kardoş Dalma,** prof. lb. romînă gr. II, Şcoala medie nr. 1 Timişoara.

Şcoala medie nr. 2 Arad — Comisia nr. 18, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 2 Arad (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Novac Ioan,** conf. univ. fizică, Institutul Politehnic Timişoara.

Şcoala medie nr. 2 Arad — Comisia nr. 19, secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 1 şi nr. 2 Arad (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Petcu Trifu,** prof. lb. romînă, director Şcoala medie Ciacova.

Şcoala medie nr. 2 Arad — Comisia nr. 20, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 2 Arad (curs seral). Preşedinte **Manciu Gheorghe,** lector univ. filologie, Institutul pedagogic de 3 ani Timişoara.

Şcoala medie nr. 3 Arad — Comisia nr. 21, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 3 Arad (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Becherescu Dumitru,** conf. univ. chimie, Institutul Politehnic Timişoara.

Şcoala medie nr. 3 Arad — Comisia nr. 22, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 3 Arad (curs fără frecvenţă). Preşedinte **Popescu Gheorghe,** prof. gr. II matematici, Şcoala medie nr. 1 Lugoj.

Şcoala medie nr. 3 Arad — Comisia nr. 23, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 3 Arad (curs de zi, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Crişan Ion,** lector univ. filologie, Universitatea Timişoara.

Şcoala medie nr. 3 Arad — Comisia nr. 24, secţie mixtă cu lb. de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 3 Arad (curs de zi, seral şi restanţieri). Preşedinte **Mozer Ştefan,** prof. lb. maghiară, dir. adj. Şcoala medie nr. 1 Arad.

Şcoala medie nr. 4 Arad — Comisia nr. 25, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 4 Arad, medie Curtici şi Pîncota (curs de zi). Preşedinte **Sălăgeanu Ion,** conf. univ. matematici, Institutul Politehnic Timişoara.

Liceul nr. 1 Lugoj — Comisia nr. 26, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 1 Lugoj (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Bîtea Elvira,** prof. gr. II lb. romînă, Şcoala medie nr. 1 Timişoara.

Liceul nr. 1 Lugoj — Comisia nr. 27, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 1 Lugoj (curs seral, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **May Rudolf,** prof. matematici, dir. adj., Şcoala medie nr. 2 Timişoara.

Liceul nr. 1 Lugoj — Comisia nr. 28, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile Făget, Buziaş şi Nădrag şi Liceul nr. 1 Lugoj (curs de zi, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Blaga Lucia,** prof. matematici, dir. Şcoala medie nr. 2 Timişoara.

Şcoala medie nr. 1 Lugoj — Comisia nr. 29, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Lugoj (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Mihai Francisc,** conf. univ. chimie, Institutul Politehnic Timişoara.

Şcoala medie Anina — Comisia nr. 30, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Anina (curs de zi, seral şi restanţieri). Preşedinte **Rehan Iosif,** prof. chimie, dir. Şcoala medie nr. 3 Arad.

Şcoala medie Bocşa — Comisia nr. 31, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Bocşa (curs de zi, seral şi restanţieri). Preşedinte **Roz Alexandru,** prof. istorie, dir. adj. Şcoala medie nr. 3 Arad.

Şcoala medie nr. 1 Reşiţa — Comisia nr. 32, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Reşiţa (curs de zi). Preşedinte **Heler Avram,** şef lucrări fizică, Institutul Politehnic Timişoara.

Şcoala medie nr. 1 Reşiţa — Comisia nr. 33, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Reşiţa (curs seral). Preşedinte **Streian Tatiana,** prof. gr. II matematici, Şcoala medie nr. 1 Lugoj.

Şcoala medie nr. 1 Reşiţa — Comisia nr. 34, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Reşiţa (curs seral). Preşedinte **Nistor Petru,** prof. gr. II geografie, Şcoala medie nr. 1 Arad.

Şcoala medie nr. 1 Reşiţa — Comisia nr. 35, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 1 Reşiţa şi medie Bocşa (curs de zi, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Loziciu Constanţa,** prof. gr. II matematici, Şcoala medie nr. 3 Timişoara.

Şcoala medie nr. 1 Reşiţa — Comisia nr. 36, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Reşiţa (curs fără frecvenţă). Preşedinte **Popescu Mircea,** şef lucrări fizică, Institutul Politehnic Timişoara.

Şcoala medie nr. 1 Timişoara — Comisia nr. 37, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Timişoara (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Mureşanu Pompei** prof. univ. chimie, Institutul Agronomic Timişoara.

Şcoala medie nr. 1 Timişoara — Comisia nr. 38, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala nr. 1 Timişoara (curs seral). Preşedinte **Stoianov Sima,** prof. matematici, director Şcoala medie Deta.

Şcoala medie nr. 1 Timişoara — Comisia nr. 39, secţie mixtă cu lb. de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Timişoara, Liceul nr. 1 Timişoara şi Liceul nr. 1 Lugoj (curs de zi, seral şi restanţieri). Preşedinte **Toro Tiberiu,** lector univ. fizică, Universitatea Timişoara.

Şcoala medie nr. 2 Timişoara — Comisia nr. 40, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 2 Timişoara (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Stoiculescu Cornel** prof. gr. II istorie, Şcoala medie Lipova.

Şcoala medie nr. 2 Timişoara — Comisia nr. 41, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 2 Timişoara (curs seral). Preşedinte **Krupoviatkin Efimie,** prof. matematici dir. adjunct Şcoala medie nr. 1 Lugoj.

Şcoala medie nr. 2 Timişoara — Comisia nr. 42, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 2 Timişoara şi Liceu nr. 1 Timişoara (curs seral şi restanţieri). Preşedinte **Bîtea Ion,** conf. univ. matematici, Universitatea Timişoara.

Şcoala medie nr. 2 Timişoara — Comisia nr. 43, secţie reală cu lb. de predare germană. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 2 Timişoara şi medie Jimbolia (curs de zi, seral şi restanţieri). Preşedinte **Wolf Ion,** lector univ. filologie, Univeristatea Timişoara.

Şcoala medie nr. 2 Timişoara — Comisia nr. 44, secţie mixtă cu lb. de predare germană. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 2 Timişoara, medie nr. 4 Arad şi Liceele nr. 1 Lugoj şi nr. 1 Timişoara (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Nanu Ioan,** prof. univ. chimie, Institutul Politehnic Timişoara.

Şcoala medie nr. 3 Timişoara — Comisia nr. 45, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 3 Timişoara (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Silaş Constantin,** prof. univ. matematici Institutul Politehnic Timişoara.

Şcoala medie nr. 3 Timişoara — Comisia nr. 46, secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 1 şi nr. 3 Timişoara (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Vlad Elena,** prof. lb. romînă, director Şcoala medie nr. 2 Caransebeş.

Şcoala medie nr. 3 Timişoara — Comisia nr. 47, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 2 şi nr. 3 Timişoara (curs seral). Preşedinte **Iovănescu Maria,** prof. gr. II lb. romînă, Şcoala medie nr. 2 Arad.

Şcoala medie nr. 5 Timişoara — Comisia nr. 48, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 4 şi nr. 5 Timişoara (curs de zi, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Gropşianu Zeno,** prof. univ. chimie, Institutul Politehnic Timişoara.

Şcoala medie nr. 5 Timişoara — Comisia nr. 49, secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 2 şi nr. 5 Timişoara (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Groza Ioan,** prof. pedagogie, dir. Şcoala medie Oţelul Roşu.

Şcoala medie nr. 5 Timişoara — Comisia nr. 50, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 5 şi nr. 7 Timişoara (curs seral). Preşedinte **Toma Ion,** conf. univ. chimie, Institutul politehnic Timişoara.

Şcoala medie nr. 8 Timişoara — Comisia nr. 51, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 8 Timişoara (curs fără frecvenţă). Preşedinte **Cernescu Ileana,** prof. gr. II lb. romînă, Şcoala medie nr. 4 Timişoara.

Şcoala medie nr. 8 Timişoara — Comisia nr. 52, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 8 Timişoara (curs fără frecvenţă). Preşedinte **Bogoevici Nicolae,** conf. univ. fizică, Institutul Politehnic Timişoara.

Şcoala medie nr. 8 Timişoara — Comisia nr. 53, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 8 Timişoara (curs fără frecvenţă). Preşedinte **Crişan Elena,** prof. gr. II lb. romînă Şcoala medie nr. 1 Timişoara.

Liceul nr. 1 Timişoara — Comisia nr. 54, secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 1 Timişoara (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Cornea Ion,** conf. univ. chimie Inst. politehnic Timişoara.

Liceul nr. 1 Timişoara — Comisia nr. 55, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 1 Timişoara (curs de zi şi restan-

(Continuare în pag. 7-a)

(Urmare din pag. 6-a)

ţieri). Preşedinte **Ghibedea Vasile,** conf. univ. geografie, Institutul pedagogic de 3 ani Timişoara.

Liceul nr. 1 Timişoara — Comisia nr. 56, secţie reală cu lb. de predare romînă şi sîrbă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 1 Timişoara (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Jivcovici Mirco,** conf. univ. filologie, Universitatea Bucureşti.

Liceul nr. 1 Timişoara — Comisia nr. 57, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 1 Timişoara (curs seral). Preşedinte **Gruescu Aurel,** prof. pedagogie, dir. Şcoala medie Făget.

Şcoala medie de muzică Timişoara — Comisia nr. 58, secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii de muzică şi medie nr. 4 Timişoara (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Popeangă Vasile,** prof. pedagogie, director Şcoala pedagogică Arad.

REGIUNEA BRAŞOV

Şcoala medie nr. 1 Făgăraş — Comisia nr. 1, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 1 şi nr. 2 Făgăraş şi medie Agnita (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Precup Nicolae,** conf. univ. şt. naturale, Inst. Politehnic Braşov.

Şcoala medie nr. 2 Făgăraş — Comisia nr. 2, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 1 şi nr. 2 Făgăraş şi medie Oraşul Victoria (curs de zi). Preşedinte **Grosu Stelian,** prof. lb. romînă, dir. Şcoala medie nr. 2 Braşov.

Şcoala medie nr. 1 Făgăraş — Comisia nr. 3 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 1 Făgăraş, medie Oraşul Victoria şi medie Agnita (curs seral). Preşedinte **Rişcuţă Sabin,** şef lucrări chimie, Inst. Politehnic Braşov.

Şcoala medie nr. 2 Făgăraş — Comisia nr. 4, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 1 şi nr. 2 Făgăraş, medie Oraşul Victoria şi medie Agnita (curs fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Demetrescu Aurora,** prof. lb. romînă, dir. Şcoala medie nr. 3 Sibiu.

Şcoala medie Blaj — Comisia nr. 5 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Blaj (curs de zi, seral, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Gavrilă Ilie,** şef lucrări fizică, Inst. pedagogic de 3 ani Braşov.

Şcoala medie nr. 1 Sighişoara — Comisia nr. 6, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Sighişoara (curs de zi şi seral). Preşedinte **Barna Vasile,** prof. lb. romînă, dir. Şcoala medie nr. 1 Mediaş.

Şcoala medie nr. 2 Sighişoara — Comisia nr. 7, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 2 Sighişoara (curs de zi şi fără frecvenţă). Preşedinte **Sasu Constanţa,** şef lucrări chimie, Inst. Politehnic Braşov.

Şcoala medie nr. 2 Sighişoara — Comisia nr. 8, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 1 şi nr. 2 Sighişoara şi medie Rupea (curs de zi, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Bobiţan Ion,** prof. pedagogie, dir. Inst. pedagogic de învăţători Blaj.

Şcoala medie nr. 2 Mediaş — Comisia nr. 9, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 2 Mediaş, medie Blaj şi medie Dumbrăveni (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Roman Ion,** lector univ. filologie, Inst. pedagogic de 3 ani Braşov.

Şcoala medie nr. 1 Mediaş — Comisia nr. 10, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 1 şi nr. 2 Mediaş (curs de zi). Preşedinte **Bodea Gheorghe,** prof. mat.-fizică, dir. adj. Şcoala medie nr. 1 Sibiu.

Şcoala medie nr. 1 Mediaş — Comisia nr. 11, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Mediaş (curs seral). Preşedinte **Moarcăş Constantin,** prof. lb. romînă, dir. Şcoala medie nr. 4 Braşov.

Şcoala medie nr. 2 Mediaş — Comisia nr. 12, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 1 şi nr. 2 Mediaş şi medie Copşa Mică (curs seral, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Ciurea Rodica,** prof. matematici, Şcoala medie nr. 5 Braşov.

Şcoala medie nr. 1 Sf. Gheorghe — Comisia nr. 13, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 1 şi nr. 2 Sf. Gheorghe, medie Lunca Calnicului şi medie Covasna (curs de zi, seral, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Marinescu Rareş,** prof. lb. romînă, dir. Şcoala medie nr. 5 Braşov.

Şcoala medie nr. 1 Braşov — Comisia nr. 14, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Braşov (curs de zi). Preşedinte **Russu Aurel,** prof. univ. matematici, Inst. Politehnic Braşov.

Şcoala medie nr. 1 Braşov — Comisia nr. 15, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Braşov (curs seral). Preşedinte **Oneţiu Lia,** prof. mat.-fizică, dir. adj. Şcoala medie nr. 3 Sibiu.

Şcoala medie nr. 1 Braşov — Comisia nr. 16, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Braşov (curs seral şi restanţieri). Preşedinte **Cruţiu Gheorghe,** şef lucrări fizică, Inst. Politehnic Braşov.

Şcoala medie nr. 1 Braşov — Comisia nr. 17, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Braşov şi medie Săcele (curs fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Mocanu Petre,** conf. univ. matematici, Universitatea „Babeş-Bolyai" Cluj.

Şcoala medie nr. 1 Braşov — Comisia nr. 18 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Braşov (curs seral), Preşedinte **Aldea Margareta,** prof. lb. romînă, dir. adj. Şcoala medie Predeal.

Şcoala medie nr. 3 Braşov — Comisia nr. 19, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 2 şi nr. 3 Braşov (curs de zi). Preşedinte **Rapcea Constantin,** prof. gr. II şt. naturale, dir. adj. Complexul şcolar preventorial Predeal.

Şcoala medie nr. 3 Braşov — Comisia nr. 20, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 3 Braşov (curs seral). Preşedinte **Fanache Marai,** prof. gr. II lb. romînă, Şcoala medie nr. 1 Sibiu.

Şcoala medie nr. 3 Braşov — Comisia nr. 21, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 3 Braşov (curs fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Iacobescu Gheorghe,** şef lucrări matematici, Inst. Politehnic Bucureşti.

Şcoala medie nr. 4 Braşov — Comisia nr. 22, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 4 Braşov (curs de zi). Preşedinte **Suciu Olimpiu,** prof. lb. romînă-istorie, dir. Şcoala medie Agnita.

Şcoala medie nr. 4 Braşov — Comisia nr. 23, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 4 Braşov (curs de zi şi seral). Preşedinte **Tacorian Tacor,** şef lucrări matematici, Inst. Politehnic Bucureşti.

Şcoala medie nr. 4 Braşov — Comisia nr. 24, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 4 Braşov (curs seral). Preşedinte **Albu Cornelia,** prof. istorie, dir. adj. Şcoala medie nr. 3 Braşov.

Şcoala medie nr. 4 Braşov — Comisia nr. 25, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 4 Braşov (curs fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Mastero Sanda,** şef lucrări fizică, Inst. Politehnic Bucureşti.

Şcoala medie nr. 5 Braşov — Comisia nr. 26, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 5 Braşov (curs de zi). Preşedinte **Morariu Iuliu,** prof. univ. şt. naturale, Inst. Politehnic Braşov.

Şcoala medie nr. 5 Braşov — Comisia nr. 27, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 5 Braşov (curs seral). Preşedinte **Drăgan Nicolae,** prof. istorie, Şcoala medie nr. 1 Mediaş.

Şcoala medie nr. 5 Braşov — Comisia nr. 28, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 5 Braşov (curs fără frecvenţă). Preşedinte **Popovici Remus,** prof. lb. romînă, dir. Şcoala medie nr. 1 Făgăraş.

Şcoala medie Codlea-Braşov — Comisia nr. 29, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Codlea-Braşov (curs de zi, seral, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Popa Ion,** şef lucrări şt. economice, Inst. Politehnic Braşov.

Şcoala medie Rîşnov — Comisia nr. 30, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Rîşnov (curs de zi, seral, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Leoveanu Toma,** prof. ec. politică, dir. Şcoala medie nr. 1 Braşov.

Şcoala medie Predeal — Comisia nr. 31, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii Predeal şi Săcele (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Zamfirescu Ion,** conf. univ, matematici, Inst. Politehnic Bucureşti.

Şcoala medie Zărneşti — Comisia nr. 32, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii Zărneşti şi Săcele (curs seral şi restanţieri). Preşedinte **Racotă Tuliu,** prof. lb. romînă, dir. Şcoala medie nr. 2 Sighişoara.

Şcoala medie Cisnădie — Comisia nr. 33, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii Cisnădie şi Tălmaciu (curs de zi, seral şi restanţieri). Preşedinte **Marinescu Constantin,** lector univ. matematici, Inst. pedagogic de 3 ani Braşov.

Şcoala medie nr. 4 Braşov — Comisia nr. 34, secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 1, nr. 3 şi nr. 4 Braşov (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Cucu Silvia,** lector univ. filologie, Inst. de artă teatrală şi cinematografică, „I. L. Caragiale" Bucureşti.

Şcoala medie nr. 5 Braşov — Comisia nr. 35, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 5 Braşov (curs de zi şi seral). Preşedinte **Achim Nicolae,** prof. geografie, dir. Şcoala medie nr. 1 Sibiu.

Şcoala medie nr. 1 Sibiu — Comisia nr. 36, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Sibiu (curs de zi). Preşedinte **Drăgulănescu Aurel,** conf. univ. matematici, Inst. politehnic Braşov.

Şcoala medie nr. 1 Sibiu — Comisia nr. 37 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Sibiu (curs seral şi fără frecvenţă). Preşedinte **Serdeanu Ion,** lector univ. pedagogie, I.P.C.D. Bucureşti.

Şcoala medie nr. 2 Sibiu — Comisia nr. 38 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 2 şi nr. 3 Sibiu (curs de zi). Preşedinte **Bogdan Aurelia,** prof. lb. romînă dir. adjunct. Şcoala medie Victoria.

Şcoala medie nr. 3 Sibiu — Comisia nr. 39 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 3 Sibiu (curs de zi). Preşedinte **Firoiu Constantin,** şef lucrări chimie, Inst. Politehnic Bucureşti.

Şcoala medie nr. 3 Sibiu — Comisia nr. 40 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 3 Sibiu (curs seral). Preşedinte **Giurgiu Emil,** prof. gr. II lb. romînă, dir. Şcoala medie nr. 1 Sighişoara.

Şcoala medie nr. 3 Sibiu — Comisia nr. 41, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 3 Sibiu (curs seral şi restanţieri). Preşedinte **Cosma Gheorghe,** conf. univ, fizică, Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie nr. 2 Sibiu — Comisia nr. 42, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 1 şi nr. 2 Sibiu, medie Avrig şi medie Săliste (curs de zi, seral şi restanţieri). Preşedinte **Iosipescu Maria,** lector univ. şt. economice, Inst. de Ştiinţe Economice „V. I. Lenin" Bucureşti.

Şcoala medie nr. 1 Sibiu — Comisia nr. 43, secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 1 şi nr. 2 Sibiu (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Raica Laurian,** prof. pedagogie, director Şcoala medie Blaj.

Şcoala medie nr. 3 Sibiu — Comisia nr. 44, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 3 Sibiu şi Săliste (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Georgescu Valentin,** prof. geografie, director Şcoala medie nr. 3 Braşov.

Şcoala medie nr. 2 Sighişoara — Comisia nr. 45, secţie mixtă cu limba de predare germană. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 2 Sighişoara, medie nr. 2 Medias, medie Agnita şi Şcoala medie Bistriţa, regiunea Cluj (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Faksch Gheorghe,** prof. matematici, director Şcoala medie nr. 2 Sibiu.

Şcoala medie nr. 1 Braşov — Comisia nr. 46, secţie mixtă cu limba de predare germană. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Braşov (curs de zi, seral, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Nichifor Natalia,** lector univ. lb. germană, Inst. de Medicină şi Farmacie Bucureşti.

Şcoala medie nr. 2 Sibiu — Comisia nr. 47, secţie mixtă cu limba de predare germană. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 1 şi nr. 2 Sibiu (curs de zi, seral şi restanţieri). Preşedinte **Kloss Andrei,** prof. lb. germană, director adjunct Şcoala medie nr. 2 Mediaş.

Şcoala medie nr. 1 Sighişoara — Comisia nr. 48, secţie reală cu limbă de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 1 Sighişoara şi medie nr. 3 Sibiu (curs de zi). Preşedinte **Albert Ernest,** prof. lb. maghiară, director Şcoala medie Sf. Gheorghe.

Şcoala medie nr. 1 Sf. Gheorghe — Comisia nr. 49, secţie mixtă cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 1 Sf. Gheorghe şi medie Baraolt (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Danco Irina,** prof. geografie-şt. naturale, director adjunct Şcoala medie nr 5 Braşov.

Şcoala medie nr. 2 Sf. Gheorghe — Comisia nr. 50, secţie mixtă cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 2 Sf. Gheorghe (curs de zi, seral, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Tempfli Margareta,** prof. geografie, director adjunct Şcola medie Tg. Secuiesc.

Şcoala medie Tg. Secuiesc — Comisia nr. 51, secţie reală cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii Tg. Secuiesc şi Covasna (curs de zi). Preşedinte **Söni Paul,** conf. univ, filologie, Universitatea „Babeş-Bolyai" Cluj.

Şcoala medie Tg. Secuiesc — Comisia nr. 52, secţie mixtă cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii Tg. Secuiesc şi Covasna (curs de zi, seral, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Stugran Bogdan,** şef lucrări şt. naturale, Universitatea „Babeş-Bolyai" Cluj.

Şcoala medie nr. 5 Braşov — Comisia nr. 53, secţie mixtă cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 5 Braşov (curs de zi, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Kiss Ladislau,** prof. lb. latină, director Şcoala medie Tg. Secuiesc.

Şcoala medie nr. 5 Braşov — Comisia nr. 54, secţie reală cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 5 Braşov şi Săcele (curs de zi, seral, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Saal Carol,** conf. univ. fizică, Institutul Politehnic Braşov.

REGIUNEA BUCUREŞTI

Şcoala medie Alexandria — Comisia nr. 1, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii Alexandria şi Zimnicea (curs de zi). Preşedinte **Miu Ion,** conf. univ. matematici, Institutul Politehnic Bucureşti.

Şcoala medie Alexandria — Comisia nr. 2, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii Alexandria şi Zimnicea (curs seral, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Matei Constantin,** prof. istorie, director, Şcoala medie Urziceni.

Şcoala medie Alexandria — Comisia nr. 3, secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii Alexandria şi Zimnicea (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Eliade Irina,** lector univ. Bucureşti.

Şcoala medie Călăraşi — Comisia nr. 4, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Călăraşi (curs de zi). Preşedinte **Rotaru Ion,** lector univ. filologie, Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie Călăraşi — Comisia nr. 5, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Călăraşi (curs de zi, seral, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Lungu Constantin,** prof. ped. dir. Şcoala medie Lehliu.

Şcoala medie Călăraşi — Comisia nr. 6, secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Călăraşi (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Donoica Ştefan,** lector univ. şt. economice, Inst. de Ştiinţe Economice „V. I. Lenin" Bucureşti.

Şcoala medie Feteşti — Comisia nr. 7, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Feteşti (curs de zi, seral, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Matei Constantin,** lector univ. pedagogie, Inst. pedagogic de 3 ani Bucureşti.

Şcoala medie Giurgiu — Comisia nr. 8 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Giurgiu (curs de zi). Preşedinte **Mihăilescu Vasile,** şef lucrări matematici, Inst. Politehnic Bucureşti.

Şcoala medie Giurgiu — Comisia nr. 9, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Giurgiu (curs de zi şi seral). Preşedinte **Dinu Mihail,** prof. filozofie, director, Şcoala medie Roşiorii de Vede.

Şcoala medie Giurgiu — Comisia nr. 10, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Giurgiu (curs de zi, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Ionel Constantin,** prof. filozofie, director Şcoala medie Călăraşi.

Şcoala medie Brăneşti — Comisia nr. 11, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Brăneşti (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Sandu Constantin,** lector univ. pedagogie, Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie Lehliu — Comisia nr. 12, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Lehliu (curs de zi, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Bogdan Elena,** prof. şt. naturale, director Şcoala medie Turnu Măgurele.

Şcoala medie Oltenita — Comisia nr. 13, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Oltenita (curs de zi şi fără frecvenţă). Preşedinte **Păun Octavian,** lector univ. filologie, Inst. pedagogic de 3 ani Bucureşti.

Şcoala medie Oltenita — Comisia nr. 14, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Oltenita (curs de zi, seral şi restanţieri). Preşedinte **Geleleţu Mihail,** prof. lb. romînă, dir. adj. Şcoala medie Alexandria.

Şcoala medie Răcari — Comisia nr. 15, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Răcari (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Creţia Petre,** lector univ. filologie Univ. Bucureşti.

Şcoala medie Snagov — Comisia nr. 16, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii Snagov şi Buftea (curs de zi, seral, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Ghevontian Maiac,** prof. geografie, dir. Şcoala medie Feteşti.

Şcoala medie Roşiori — Comisia nr. 17, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Roşiori (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Bucur Constantin,** lector univ. matematici, Inst. Politehnic Bucureşti.

Şcoala medie Roşiori — Comisia nr. 18, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Roşiori (curs de zi, seral, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Micläu Paul,** lector univ. filologie, Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie Slobozia — Comisia nr. 19, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Slobozia (curs de zi, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Grigorescu Mihail,** prof. istorie, dir. Şcoala medie Oltenita.

Şcoala medie Titu — Comisia nr. 20, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Titu (curs de zi, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Vlaicu Petre** — prof. istorie, dir. adj. Şcoala medie Giurgiu.

Şcoala medie Bolintin Vale — Comisia nr. 21, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Bolintin Vale (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Raianu Mircea,** prof. gr. II, matematici, Şcoala medie Buftea.

Şcoala medie Turnu Măgurele — Comisia nr. 22, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Turnu Măgurele (curs de zi şi fără frecvenţă). Preşedinte **Filimon Ion,** conf. univ, matematici. Inst. Construcţii Bucureşti.

Şcoala medie Turnu Măgurele — Comisia nr. 23, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Turnu Măgurele (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Petrescu Trandafira,** prof. lb. romînă, dir. adj. Şcoala medie Răcari.

Şcoala medie Urziceni — Comisia nr. 24, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Urziceni (curs de zi, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Mihalache Ilie,** prof. matematici, dir. adj. Şcoala medie Roşiorii de Vede.

Şcoala medie Videle — Comisia nr. 25, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii Videle şi Olteni (curs de zi). Preşedinte **Popescu Grigore,** lector univ. istorie, Inst. pedagogic de 3 ani Bucureşti.

Şcoala medie Videle — Comisia nr. 26, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii Videle şi Drăgăneşti (curs de zi, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Miulescu Vasile,** prof. matematici, dir. adj. Şcoala medie Alexandria.

REGIUNEA CLUJ

Şcoala medie „A. Iancu" Aiud — Comisia nr. 1, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „A. Iancu" Aiud (curs de zi, seral, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Helgiu Iulian,** conf. univ. fizică, Inst. pedagogic de 3 ani Cluj.

Şcoala medie „A. Iancu" Aiud — Comisia nr. 2, secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „A. Iancu" Aiud şi Şcoala medie Ocna Mureş (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Mureşan Ioan,** prof. lb. rusă, dir. Şcoala medie Dej.

Şcoala medie Ocna Mureş, raionul Aiud — Comisia nr. 3, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Ocna Mureş (curs de zi, seral şi restanţieri). Preşedinte **Budnaru Dumitru,** prof. lb. romînă, dir. Şcoala medie nr. 1 Aiud.

Şcoala medie nr. 2 Aiud — Comisia nr. 4, secţie mixtă cu lb. de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 2 Aiud şi Şcoala medie „M. Viteazul" Turda (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Gall Dionisie,** prof. şt. naturale dir. Şcoala medie nr. 7, Cluj.

Şcoala medie Bistriţa — Comisia nr. 5, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Bistriţa (curs de zi, seral şi restanţieri).

(continuare în pag. 8-a)

(Urmare din pag. 7-a)

Președinte **Cimpeanu Ioan,** prof. istorie, dir. Școala medie nr. 15, Cluj.

Școala medie Bistrița — Comisia nr. 6, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Școala medie Bistrița (curs de zi, fără precvență și restanțieri). Președinte **Periu Teodosie,** șef lucrări, șt. naturale, Inst. Agronomic „Dr. Petru Groza" Cluj.

Școala medie „Horia, Cloșca și Crișan" Abrud — Comisia nr. 7, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școlile medii Abrud și Cîmpeni (curs de zi, seral, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Țăranu Eugen,** prof. matematici, dir. Școala medie nr. 5 Cluj.

Școala medie Baia de Arieș, raionul Cîmpeni — Comisia nr. 8, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie Baia de Arieș (curs de zi, seral și restanțieri). Președinte **Dărăbanțu Alexandru,** prof. economie politică, dir. Școala medie nr. 9 Cluj.

Școala medie Dej — Comisia nr. 9, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Școala medie Dej (curs de zi și restanțieri). Președinte **Moldovan Nicolae,** prof. pedagogie, dir. Școala medie nr. 4 Cluj.

Școala medie Dej — Comisia nr. 10, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie Dej (curs seral, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Găzdac Grigore,** prof. pedagogie, dir. Școala medie nr. 1 Năsăud.

Școala medie Beclean — Comisia nr. 11, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie Beclean (curs de zi, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Both Nicolae,** șef lucrări filologie, Inst. pedagogic de 3 ani Cluj.

Școala medie Dej — Comisia nr. 12, secție reală cu lb. de predare maghiară. Se vor prezenta candidați de la Școlile medii din Dej și Bistrița (curs de zi, seral, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Székely Francisc,** prof. chimie, dir. Școala medie nr. 11 Cluj.

Școala medie „Petru Maior" Gherla — Comisia nr. 13, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie „Petru Maior" Gherla (curs de zi, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Brînzei Vasile,** prof. istorie, dir. Școala medie nr. 8 Cluj.

Școala medie „Ana Ipătescu" Gherla — Comisia nr. 14, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școlile medii „A. Ipătescu" Gherla și medie „Petru Maior" Gherla (curs de zi, seral și restanțieri). Președinte **Cioara Petru,** lector univ. fizică, Universitatea „Babeș-Bolyai" Cluj.

Școala medie „Ana Ipătescu" Gherla — Comisia nr. 15, secție umanistă. Se vor prezenta candidați de la Școala medie „Ana Ipătescu" și medie „Petru Maior" Gherla (curs de zi și restanțieri). Președinte **Florea Cornel,** prof. șt. naturale, dir. Școala medie nr. 12 Cluj.

Școala medie Huedin — Comisia nr. 16, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Școala medie Huedin (curs de zi, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Petică Petru,** prof. geografie, dir. Școala medie Jibou.

Școala medie Huedin — Comisia nr. 17, secție reală cu lb. de predare maghiară. Se vor prezenta candidați de la Școlile medii Huedin și medie „Petru Maior" Gherla (curs de zi și restanțieri). Președinte **Miklossy Dionisie,** prof. istorie, dir. adj. Școala medie nr. 1 Cluj.

Școala medie „G. Coșbuc" Năsăud — Comisia nr. 18, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie „G. Coșbuc" Năsăud (curs de zi, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Ceteanu Ion,** lector univ. chimie, Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj.

Școala medie nr. 2 Năsăud — Comisia nr. 19, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Școlile medii nr. 2 Năsăud și medie „G. Coșbuc" Năsăud (curs de zi și restanțieri). Președinte **Fărcaș Vasile,** prof. pedagogie, dir. Școala medie Zălău.

Școala medie „Mihai Viteazul" Turda — Comisia nr. 20, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie „Mihai Viteazul" Turda (curs de zi, seral și restanțieri). Președinte **Cosma Maria,** lector univ. chimie, Inst. pedagogic de 3 ani Cluj.

Școala medie „Mihai Viteazul" Turda — Comisia nr. 21, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie „Mihai Viteazul" Turda (curs seral și restanțieri). Președinte **Pulbere Ion,** lector univ. filologie, Universitatea Babeș-Bolyai Cluj.

Școala medie nr. 2 Turda — Comisia nr. 22, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școlile medii nr. 2 Turda și medie „Mihai Viteazul" Turda (curs de zi și restanțieri). Președinte **Oanță Iosif,** prof. pedagogie, dir. Școala pedagogică Cluj.

Școala medie nr. 2 Turda — Comisia nr. 23, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școlile medii nr. 2 Turda și medie „Mihai Viteazul" Turda (curs de zi, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Zaciu Mircea** conf. univ. filologie, Univ. „Babeș-Bolyai" Cluj.

Școala medie Cîmpia Turzii — Comisia nr. 24, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie Cîmpia Turzii (curs de zi, seral și restanțieri). Președinte **Valeriu Mare** lector univ. pedagogie, Univ. „Babeș-Bolyai" Cluj.

Școala medie Cîmpia Turzii — Comisia nr. 25, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Școala medie Cîmpia Turzii (curs de zi, seral și restanțieri). Președinte **Salade Dumitru** conf. univ. pedagogie, Univ. „Babeș-Bolyai" Cluj.

Școala medie Zălău — Comisia nr. 26, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Școala medie Zălău (curs de zi). Președinte **Munteanu Georgeta** conf. univ. filologie, Univ. „Babeș-Bolyai" Cluj.

Școala medie Zălău — Comisia nr. 27, secție reală. Se vor prezenta candidați de la școlile medii Zălău și medie Jibou (curs de zi, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Clamba Aurel,** prof. matematici, dir. Școala medie nr. 1 Turda.

Școala medie Zălău — Comisia nr. 28, secție mixtă cu lb. de predare maghiară. Se vor prezenta candidați de la Școala medie Zălău (curs de zi fără frecvență și restanțieri). Președinte **Izmail Ladislau,** prof. istorie, dir. Școala medie nr. 2 Aiud.

Școala medie „Ady-Șincai" Cluj — Comisia nr. 29, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie „Ady-Șincai" Cluj (curs de zi, seral și restanțieri). Președinte **Moraru Tiberiu,** prof. univ .geografie, Univ. „Babeș-Bolyai" Cluj.

Școala medie „Ady-Șincai" Cluj — Comisia nr. 30, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie „Ady-Șincai" Cluj (curs seral și restanțieri). Președinte **Bodi Alexandru,** lector univ. fizică, Univ. Babeș-Bolyai Cluj.

Școala medie „Ady-Șincai" Cluj — Comisia nr. 31, secție reală cu lb. de predare maghiară. Se vor prezenta candidați de la Școlile medii „Ady-Șincai" Cluj și medie nr. 10 Cluj (curs de zi, seral și restanțieri). Președinte **Debreczi Alexandru** conf. univ. pedagogie, Univ. „Babeș-Bolyai" Cluj.

Școala medie „G. Coșbuc" Cluj — Comisia nr. 32, secție umanistă. Se vor prezenta candidați de la Școlile medii „G. Coșbuc", „Ady-Șincai" și „E. Racoviță" Cluj (curs de zi și restanțieri). Președinte **Mureșanu Camil** conf. univ. istorie, Univ. „Babeș-Bolyai" Cluj.

Școala medie nr. 3 Cluj — Comisia nr. 33, secție umanistă cu lb. de predare maghiară. Se vor prezenta candidați de la Școlile nr. 3, „Ady-Șincai" și nr. 7 Cluj (curs de zi și restanțieri). Președinte **Pop Victor,** prof. univ. șt. naturale Univ. „Babeș-Bolyai" Cluj.

Școala medie nr. 3 Cluj — Comisia nr. 34, secție reală cu lb. de predare maghiară. Se vor prezenta candidați de la Școlile medii nr. 3, „N. Bălcescu" și nr. 12 Cluj (curs de zi și restanțieri). Președinte **Csapó M. Iosif,** prof. univ. chimie, Inst. Agronomic „Dr. Petru Groza" Cluj.

Școala medie „E. Racoviță" Cluj — Comisia nr. 35, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școlile medii „E. Racoviță" și „G. Coșbuc" Cluj (curs de zi și restanțieri). Președinte **Racoveanu Ilie,** conf. univ. filologie, Univ. „Babeș-Bolyai" Cluj.

Școala medie „Gh. Barițiu" Cluj — Comisia nr. 36, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școlile medii „Gh. Barițiu" și „E. Racoviță" Cluj (curs seral, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Anghel Cecilia,** lector univ. chimie, Univ. „Babeș-Bolyai" Cluj.

Școala medie „Gh. Barițiu" Cluj — Comisia nr. 37, secție umanistă. Se vor prezenta candidați de la Școlile medii „Gh. Barițiu" și „M. Eminescu" Cluj (curs de zi și restanțieri). Președinte **Mare Călina,** conf. univ. soc. științific, Universitatea „Babeș-Bolyai" Cluj.

Școala medie nr. 7 Cluj — Comisia nr. 38, secție reală cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 7 Cluj (curs de zi, seral și restanțieri). Președinte **Toth Alexandru,** conf. univ. socialism științific, Universitatea „Babeș-Bolyai" Cluj.

Școala medie nr. 7 Cluj — Comisia nr. 39, secție reală cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 7 Cluj (curs fără frecvență și restanțieri). Președinte **Ványolos Ana,** lector univ. chimie, Univ. „Babeș-Bolyai" Cluj.

Școala medie „N. Bălcescu" Cluj — Comisia nr. 40, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școlile medii „N. Bălcescu" și „Gh. Barițiu" Cluj (curs de zi și restanțieri). Președinte **Chircev Anatolie,** prof. univ. pedagogie, Univ. „Babeș-Bolyai" Cluj.

Școala medie „N. Bălcescu" Cluj — Comisia nr. 41, secție umanistă. Se vor prezenta candidați de la Școlile medii „N. Bălcescu" medie nr. 12 și Școala specială de orbi Cluj (curs de zi și restanțieri). Președinte **Aluaș Ioan,** conf. univ. soc. științific, Univ. „Babeș-Bolyai" Cluj.

Școala medie „M. Eminescu" Cluj — Comisia nr. 42, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școlile medii „M. Eminescu" și medie nr. 6 Cluj (curs de zi, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Pascu Ștefan** prof. univ. istorie, Univ. „Babeș-Bolyai" Cluj.

Școala medie nr. 10 Cluj — Comisia nr. 43, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școlile medii nr. 10 și nr. 12 Cluj (curs de zi, seral și restanțieri). Președinte **Onișor Teodor,** conf. univ. geografie, Univ. „Babeș-Bolyai" Cluj.

Școala medie nr. 11 Cluj — Comisia nr. 44, secție reală, cu lb. de predare maghiară. Se vor prezenta candidați de la Școlile medii nr. 11 și nr. 14 Cluj (curs de zi și restanțieri). Președinte **Puskás Francisc,** șef lucrări fizică, Univ. „Babeș-Bolyai" Cluj.

Școala medie nr. 11 Cluj — Comisia nr. 45, secție umanistă cu lb. de predare maghiară. Se vor prezenta candidați de la Școlile medii nr. 11, nr. 12 și „N. Bălcescu" Cluj (curs de zi și restanțieri). Președinte **Peterfi Ștefan** prof. univ. șt. naturale, Univ. „Babeș-Bolyai" Cluj.

Școala medie nr. 12 Cluj — Comisia nr. 46, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 12 Cluj (curs de zi și seral). Președinte **Radu Vasile,** prof. univ. șt. naturale, Univ. „Babeș-Bolyai" Cluj.

Școala medie nr. 12 Cluj — Comisia nr. 47, secție reală cu lb. de predare maghiară. Se vor prezenta candidați de la Școlile medii nr. 10, nr. 12, și nr. 14 Cluj (curs seral și restanțieri). Președinte **Manok Francisc,** lector univ. chimie, Univ. „Babeș-Bolyai" Cluj.

Școala medie nr. 14 Cluj — Comisia nr. 48, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 14 Cluj (curs de zi, seral și restanțieri). Președinte **Ciobanu Augusta,** prof. lb. română, dir. Școala medie nr. 2 Cluj.

Școala medie de arte plastice Cluj — Comisia nr. 49, secție umanistă cu lb. de predare română și maghiară. Se vor prezenta candidați de la Școlile medii de artă plastică, muzică și coregrafie Cluj (curs de zi și restanțieri). Președinte **Pîrvu Nicolae,** conf. univ. pedagogie, Conservatorul de muzică „Gh. Dima" Cluj.

REGIUNEA CRIȘANA

Școala medie nr. 1 Oradea — Comisia nr. 1, secție reală. Se vor prezenta cnadidați de la Școala medie nr. 1 Oradea (curs de zi și restanțieri). Președinte **Pîrvu Ion,** conf. univ. chimie, Inst. pedag. de 3 ani Cluj.

Școala medie nr. 1 Oradea — Comisia nr. 2, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 1 Oradea (curs le zi și restanțieri). Președinte **Ramonteanu Livia,** prof. filozofie, dir. Școala medie nr. 1 Beiuș.

Școala medie nr. 1 Oradea — Comisia nr. 3, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 1 Oradea (curs seral). Președinte **Botiș Valeriu,** lector univ. filologie, Inst. pedagogic de 3 ani Oradea.

Școala medie nr. 1 Oradea — Comisia nr. 4, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie Aleșd (curs fără frecvență). Președinte **Rațiu Honoriu,** șef lucrări șt. naturale, Univ. „Babeș-Bolyai" Cluj.

Școala medie nr. 2 Oradea — Comisia nr. 5, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 2 Oradea (curs de zi și restanțieri). Președinte **Gheorghe Ion,** lector univ. filologie, Univ. „Babeș-Bolyai" Cluj.

Școala medie nr. 2 Oradea — Comisia nr. 6, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școlile medii nr. 2 Oradea și medie Vad (curs seral). Președinte **Trandafoiu Nicolae,** lector univ. soc. științ., Inst. de Medicină și Farmacie Cluj.

Școala medie nr. 4 Oradea — Comisia nr. 7, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 4 Oradea (curs de zi și restanțieri). Președinte **Grecu Ion,** lector univ. soc. științific, Inst. de Medicină și Farmacie Cluj.

Școala medie nr. 4 Oradea — Comisia nr. 8, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 4 Oradea (curs de zi și restanțieri). Președinte **Albu Nicolae,** lector univ. șt. naturale, Inst. pedagogic de 3 ani Cluj.

Școala medie nr. 1 Beiuș — Comisia nr. 9, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 1 Beiuș (curs de zi și restanțieri). Președinte **Drănceanu Irina,** lector univ. soc. științif., Inst. pedagogic de 3 ani Oradea.

Școala medie nr. 2 Beiuș — Comisia nr. 10, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 2 și nr. 1 Beiuș (curs de zi, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Vicaș Petru,** prof. șt. naturale, dir. — Școala medie Vadul Crișului.

Școala medie orașul „Dr. Petru Groza" — Comisia nr. 11 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Școala medie orașul „Dr. Petru Groza" (curs de zi, seral și restanțieri). Președinte **Greavu Emilia,** prof. geografie, dir. adj., Școala medie nr. 4 Oradea.

Școala medie Chișineu Criș — Comisia nr. 12, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie Chișineu Criș (curs de zi, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Copil Maria,** prof. filologie, dir., Școala medie nr. 2 Oradea.

Școala medie Sebiș — Comisia nr. 13, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie Sebiș (cursuri de zi, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Boc Nicolae,** prof. filologie, dir., Școala medie nr. 2 Beiuș.

Școala medie Ineu — Comisia nr. 14, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie Ineu (curs de zi, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Has Teodor,** prof. matematici, dir, adj., Școala medie Marghita.

Școala medie Marghita — Comisia nr. 15, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școlile medii Marghita și Săcuieni (curs de zi, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Roșu Vasile,** prof. matematici, dir., Școala medie nr. 1 Oradea.

Școala medie Salonta — Comisia nr. 16, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Școala medie Salonta (curs de zi, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Roșca Gheorghe,** prof. geografie, dir., Școala medie Șimleu.

Școala medie Simleu — Comisia nr. 17, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Școala medie Șimleu (cursuri de zi, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Rusu Coriolan,** lector univ. fizică. Inst. pedagogic de 3 ani Oradea.

Școala medie nr. 2 Oradea — Comisia nr. 18, secție mixtă cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 2 Oradea (curs de zi și restanțieri). Președinte **Buzetcki Anton,** prof. șt. naturale, dir., Școala medie Marghita.

Școala medie nr. 3 Oradea — Comisia nr. 19, secție reală cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 3 Oradea (curs de zi și restanțieri). Președinte **Balazs Martin,** lector univ. matematici, Inst. pedagogic de 3 ani Cluj.

Școala medie nr. 3 Oradea — Comisia nr. 20, secție reală cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 3 Oradea (curs seral și restanțieri). Președinte **Blajovici Traian,** lector univ. filologie, Instit. pedagogic de 3 ani Oradea.

Școala medie nr. 3 Oradea — Comisia nr. 21, secție reală cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 3 Oradea (curs fără frecvență și restanțieri). Președinte **Mager Sorin,** lector univ. chimie, Instit. pedagogic de 3 ani Cluj.

Școala medie nr. 4 Oradea. — Comisia nr. 22, secție reală cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 4 Oradea (curs de zi și restanțieri). Președinte **Vițelaru Liviu,** lector univ, chimie, Inst. pedagogic de 3 ani Cluj.

Școala medie nr. 4 Oradea — Comisia nr. 23, secție umanistă cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidați de la Școlile medii nr. 4 și nr. 3 Oradea (curs de zi și restanțieri). Președinte **Boroș Ladislau,** prof. filologie, dir., Școala medie Salonta.

Școala medie Săcuieni — Comisia nr. 24, secție reală cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidați de la Școlile medii Săcuieni și Marghita (curs de zi, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Kovacs Ludovic,** prof. filologie, dir., Școala medie nr. 5 Oradea.

Școala medie Salonta — Comisia nr. 25, secție mixtă cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidați de la Școala medie Salonta (curs de zi, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Todor Adalbert,** prof. filologie, director, la Școala medie nr. 3 Oradea.

Școala medie Șimleu — Comisia nr. 26, secție mixtă cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidați de la Școala medie Șimleu (curs de zi și restanțieri). Președinte **Kali Adalbert,** prof. filologie, dir. adj., Școala medie nr. 2 Oradea.

REGIUNEA DOBROGEA

Școala medie Hîrșova — Comisia nr. 1, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie Hîrșova (curs de zi, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Dumitrescu Enacu Anghel,** lector univ. matematici, Institutul pedagogic de 3 ani Constanța.

Școala medie Babadag — Comisia nr. 2, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școlile medii Babadag și Cogealac (curs de zi, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Tudorache Dumitru,** profesor limba română, dir. Școala medie Hîrșova.

Școala medie Măcin — Comisia nr. 3, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Școala medie Măcin (curs de zi, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Stoian Emilia,** prof. geografie, dir. adj. Școala medie Cernavodă.

Școala medie Cernavodă — Comisia nr. 4, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Școlile medii Cernavodă și Băneasa (curs de zi, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Puiu Enache,** lector univ. filologie, Inst. pedagogic de 3 ani Constanța

Școala medie nr. 1 Medgidia — Comisia nr. 5, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 1 Medgidia (curs de zi). Președinte **Petrișor Marin,** lector univ. filologie, Inst. pedagogic de 3 ani Constanța.

Școala medie nr. 1 Medgidia — Comisia nr 6, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 1 Medgidia (curs seral). Președinte **Constantinescu Gheorghe** conf. univ. matematici, Inst. politehnic București.

Școala medie nr. 1 Medgidia — Comisia nr. 7, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 1 Medgidia (curs fără frecvență și restanțieri). Președinte **Voicu Georgeta,** prof. geografie, dir. adj. Școala medie Babadag.

Școala medie Negru Vodă — Comisia nr. 8, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școlile medii Negru Vodă și Cobadin (curs de zi, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Dima Virginia,** prof. matematică, dir Școala medie nr. 1 Tulcea.

Școala medie nr. 1 Tulcea — Comisia nr. 9, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Școlile medii nr. 1 și nr. 2 Tulcea (curs de zi, seral, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Petrea Vasile,** lector univ. științe naturale Univ. București.

REGIUNEA GALAȚI

Școala medie nr. 6 Galați — Comisia nr. 1, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 1 Galați (curs de zi). Președinte **Totoescu Dumitru,** conf. univ. chimie, Institutul pedagogic de 3 ani Galați.

Școala medie nr. 6 Galați — Comisia nr. 2, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 1 Galați (curs seral). Președinte **Andrei Mircea,** director Școala medie nr. 4 Brăila.

Școala medie nr. 6 Galați — Comisia nr. 3, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 1 Galați (curs seral și restanțieri). Președinte **Robescu Gheorghe,** director adjunct Școala medie nr. 2 Brăila.

Școala medie nr. 3 Galați — Comisia nr. 4, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 1 Galați (curs fără frecvență). Președinte **Ailoaie Gheorghe,** șef lucrări fizică, Institutul Politehnic Galați.

Școala medie nr. 3 Galați — Comisia nr. 5, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 1 Galați (curs fără frecvență). Președinte **Vasiliu George,** șef lucrări fizică, Institutul Politehnic Galați.

Școala medie nr. 3 Galați — Comisia nr. 6, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 2 Galați (curs de zi și seral). Președinte **Lupu Ciobotaru Victoria,** director Școala medie nr. 2 Tecuci.

Școala medie nr. 1 Galați — Comisia nr. 7, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școlile medii nr. 2 Galați, medie Pechea și medie Tudor Vladimirescu (curs de zi, seral și restanțieri). Președinte **Atanasiu Ionel,** director Școala medie Odobești

(continuare în pag. 9-a)

(Urmare din pag. 8-a)

Şcoala medie nr. 1 Galaţi — Comisia nr. 8, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 3 Galaţi (curs de zi). Preşedinte **Gavriliuc Angela,** lector univ. chimie, Institutul pedagogic de 3 ani Galaţi.

Şcoala medie nr. 1 Galaţi — Comisia nr. 9, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 3 şi nr. 5 Galaţi (curs de zi, seral, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Tomozei Ştefan,** lector univ. filologie Institutul pedagogic de 3 ani Galaţi

Şcoala medie nr. 5 Galaţi — Comisia nr. 10, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 4 Galaţi şi medie Bujor (curs de zi, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Hutanu Gheorghe,** lector univ. fizică, Institutul pedagogic de 3 ani Galaţi.

Şcoala medie nr. 5 Galaţi — Comisia nr. 11, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr 5 Galaţi (curs seral şi restanţieri). Preşedinte **Stavrache Aurora,** prof. gr. II lb. română, Şcoala medie „Al. I. Cuza" Focşani.

Şcoala medie nr. 2 Galaţi — Comisia nr. 12, secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Galaţi (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Popovici Alexandru,** prof. univ. şt. naturale Institutul Politehnic Galaţi.

Şcoala medie nr. 2 Galaţi — Comisia nr. 13, secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 2, nr. 3 şi nr. 4 Galaţi (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Niculescu Andrei,** director Şcoala medie nr. 3 Brăila.

Şcoala medie nr. 4 Brăila — Comisia nr. 14, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii Ianca şi Făurei. (curs de zi, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Cîrlan Ion,** lector univ. filologie, Institutul pedagogic de 3 ani Galaţi.

Şcoala medie nr. 4 Brăila — Comisia nr. 15, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 4 Brăila şi medie Însurăţei (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Rentea Maria,** director Şcoala medie nr 3 Galaţi.

Şcoala medie nr. 3 Brăila — Comisia nr. 16, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Brăila (curs seral). Preşedinte **Simionescu Ion,** lector univ. matematici Institutul pedagogic de 3 ani Galaţi.

Şcoala medie nr. 3 Brăila — Comisia nr. 17, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Brăila (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Culea Dumitru,** lector univ. fizică, Institutul pedagogic de 3 ani Galaţi.

Şcoala medie nr. 3 Brăila — Comisia nr. 18, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr 2 Brăila (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Ciulacu Ion,** director Şcoala medie Panciu.

Şcoala medie nr. 2 Brăila — Comisia nr. 19, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 2 Galaţi (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Băjan Nicolae,** lector univ. filologie Institutul Politehnic Galaţi.

Şcoala medie nr. 2 Brăila — Comisia nr. 20, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 3 Brăila (curs de zi). Preşedinte **Mereuţă Niculina,** director Şcoala medie nr. 2 Galaţi.

Şcoala medie nr. 2 Brăila — Comisia nr. 21, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 3 Brăila (curs seral). Preşedinte **Popovici Maria,** director Şcoala medie nr. 1 Tecuci.

Şcoala medie nr. 2 Brăila — Comisia nr. 22, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 3 Brăila (curs seral şi restanţieri). Preşedinte **Davidescu Constantin,** profesor gr. II Şcoala medie „Unirea" Focşani.

Şcoala medie nr. 1 Brăila — Comisia nr. 23, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 3 Brăila (curs fără frecvenţă). Preşedinte **Vrabie Aristide,** director adjunct Şcoala medie nr. 1 Galaţi.

Şcoala medie nr. 1 Brăila — Comisia nr. 24, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr 3 Brăila (curs fără frecvenţă). Preşedinte **Plugaru Dumitru,** director Şcoala medie Vidra.

Şcoala medie nr. 1 Brăila — Comisia nr. 25, secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 1 Brăila şi medie Ianca (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Bota Mircea,** lector univ. şt. economice, Institutul pedagogic de 3 ani Iaşi.

Şcoala medie nr. 1 Brăila — Comisia nr. 26, secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 2, 3 şi 4 Brăila (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Diculescu Leon** conf. univ. filologie Institutul de arhitectură „Ion Mincu" Bucureşti.

Şcoala medie nr. 1 Tecuci — Comisia nr. 27, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii Mărăşeşti şi Panciu (curs de zi, seral, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Sendrea Elena,** prof. director Şcoala medie „Al. I. Cuza" Focşani.

Şcoala medie nr. 1 Tecuci — Comisia nr. 28, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Tecuci (curs de zi, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Petroni Gheorghe,** dir. Şcoala medie „Unirea" Focşani.

Şcoala medie nr. 2 Tecuci — Comisia nr. 29, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 1 şi nr. 2 Tecuci (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Dogăroiu Emanoil,** director adjunct Şcoala medie nr. 1 Brăila.

Şcoala medie nr. 2 Tecuci — Comisia nr. 30, secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 1 şi nr. 2 Tecuci (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Dumitrescu Constantin,** lector univ. şt. naturale Institutul pedagogic de 3 ani Galaţi.

Şcoala medie nr. 2 Focşani — Comisia nr. 31, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii Odobeşti şi Vidra (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Silişteanu Vasile,** director Şcoala medie nr. 4 Galaţi.

Şcoala medie nr. 2 Focşani — Comisia nr. 32, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Focşani (curs fără frecvenţă). Preşedinte **Burlui Niculina,** director Şcoala medie nr. 6 Galaţi.

Şcoala medie nr. 1 Focşani — Comisia nr. 33, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 1 şi nr. 2 Focşani, medie Gugeşti şi medie Odobeşti (curs seral şi restanţieri). Preşedinte **Stroia Emanuela,** director Şcoala medie nr. 4 Galaţi.

Şcoala medie nr. 1 Focşani — Comisia nr. 34, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 şi nr. 2 Focşani (curs de zi). Preşedinte **Chiricuţă Gheorghe,** prof. gr. II Şcoala medie nr. 1 Galaţi.

Şcoala medie nr. 1 Focşani — Comisia nr. 35, secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 1 şi nr. 2 Focşani (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Paulopol Elena,** lector univ. şt. naturale, Institutul pedagogic de 3 ani Galaţi.

REGIUNEA HUNEDOARA

Şcoala medie „Horia, Cloşca şi Crişan" Alba Iulia — Comisia nr. 1, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „Horia, Cloşca şi Crişan" Alba Iulia (curs de zi). Preşedinte **Gonţeanu Aurel,** şef lucrări chimie Institutul de Mine Petroşani.

Şcoala medie „Horia, Cloşca şi Crişan" Alba Iulia — Comisia nr. 2, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „Horia, Cloşca şi Crişan" Alba Iulia şi Şcoala medie Zlatna (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Ciolan Anatolie,** prof. matematici, dir. Şcoala medie nr. 1 Hunedoara.

Şcoala medie „Horia, Cloşca şi Crişan" Alba Iulia — Comisia nr. 3, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „Horia, Cloşca şi Crişan" Alba Iulia (curs seral, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Ristici Iosif,** şef lucrări chimie, Institutul Politehnic Timişoara.

Şcoala medie „Horia, Cloşca şi Crişan" Alba Iulia — Comisia nr. 4, secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „Horia, Cloşca şi Crişan" Alba Iulia (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Ciortea Ironim** prof. lb. română, dir. adj. Şcoala medie Teiuş.

Şcoala medie Teiuş — Comisia nr. 5, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii Teiuş şi Zlatna (curs de zi, seral şi restanţieri). Preşedinte **Gheorghiu Mircea,** lector universitar filologie, Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie „Avram Iancu" Brad — Comisia nr. 6, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „Avram Iancu" Brad (curs de zi). Preşedinte **A. Chiţei Gheorghe,** prof. gr. II matematică, Şcoala pedagogică Deva.

Şcoala medie „Avram Iancu" Brad — Comisia nr. 7, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „Avram Iancu" Brad (curs de zi, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Ardeleanu Victor,** conf. univ. geografie, Inst. pedagogic de 3 ani Timişoara.

Şcoala medie Gurabarza — Comisia nr. 8, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii Gurabarza şi Şcoala medie „Avram Iancu" Brad (curs seral şi restanţieri). Preşedinte **Părăianu Simion,** prof. filozofie, dir. adj. Şcoala medie Petroşani.

Şcoala medie Ilia — Comisia nr. 9, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Ilia (curs de zi, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Toma Virgil,** şef lucrări şt. naturale Universitatea „Babeş-Bolyai" Cluj.

Şcoala medie Haţeg — Comisia nr. 10, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Haţeg (curs de zi, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Banfi Maria,** prof. filozofie, dir. Şcoala medie Gurabarza.

Şcoala medie „Aurel Vlaicu" Orăştie — Comisia nr. 11 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „Aurel Vlaicu" Orăştie (curs de zi şi seral). Preşedinte **Vera Călin,** conf. univ. filologie, Univ. Bucureşti.

Şcoala medie „Aurel Vlaicu" Orăştie — Comisia nr. 12 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „Aurel Vlaicu" Orăştie (curs de zi, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Groza Traian,** prof. şt. naturale dir. Şcoala medie Simeria.

Şcoala medie Cugir — Comisia nr. 13, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Cugir (curs seral şi restanţieri). Preşedinte **Buta Iuliu** şef lucrări geografie, Universitatea „Babeş-Bolyai" Cluj.

Şcoala medie Cugir — Comisia nr. 14, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Cugir (curs de zi, seral şi restanţieri). Preşedinte **Bădău Victor** prof. filozofie dir. Şcoala medie Petroşani.

Şcoala medie Sebeş — Comisia nr. 15, secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Sebeş (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Scorţea Ion,** prof. matematici dir. Şcoala medie Zlatna.

Şcoala medie Sebeş — Comisia nr. 16, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Sebeş (curs zi, seral, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Minges Roland,** şef lucrări chimie, Institutul Politehnic Timişoara.

Şcoala medie Sebeş — Comisia nr. 17, secţie reală cu lb. de predare română şi germană. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii : Sebeş şi Şcoala specială nr. 12 Sebeş (curs de zi, seral şi restanţieri). Preşedinte **Dick Iosif,** prof. univ. chimie, Institutul Politehnic Timişoara.

Şcoala medie Călan — Comisia nr. 18, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Călan (curs de zi, seral şi restanţieri). Preşedinte **Rancea Viorica,** prof. chimie, director Şcoala medie Teiuş.

Şcoala medie nr. 1 Hunedoara — Comisia nr. 19, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Hunedoara (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Săteanu Cornel,** lector univ. filologie, Univ. „Babeş-Bolyai" Cluj.

Şcoala medie nr. 1 Hunedoara — Comisia nr. 20, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Hunedoara (curs seral). Preşedinte **Lascu Tit Liviu,** prof. lb. română, director Şcoala medie Alba Iulia.

Şcoala medie nr. 1 Hunedoara — Comisia nr. 21, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Hunedoara (curs seral). Preşedinte **Precup Octavian,** şef lucrări şt. naturale, Universitatea „Babeş-Bolyai" Cluj.

Şcoala medie nr. 1 Hunedoara — Comisia nr. 22, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Hunedoara (curs de zi şi seral). Preşedinte **Susan Dumitru,** prof. lb. română, director Şcoala medie „Decebal" Deva.

Şcoala medie nr. 2 Hunedoara — Comisia nr. 23, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 2 Hunedoara (curs fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Blendea Vasile,** prof. şt. naturale, director Şcoala medie Ilia.

Şcoala medie Petroşani — Comisia nr. 24, secţie reală cu lb. de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii Petroşani şi medie „Decebal" Deva (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Szabo Iosif,** lector univ. şt. naturale, Universitatea „Babeş-Bolyai" Cluj

Şcoala medie Petroşani, — Comisia nr. 25, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Petroşani (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Petraşcu Ion,** lector univ. şt. naturale, Inst. pedagogic de 3 ani Timişoara.

Şcoala medie Petroşani — Comisia nr. 26, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Petroşani (curs seral şi restanţieri). Preşedinte **Bogdan Titus,** prof. filozofie, director Şcoala medie Sebeş.

Şcoala medie Petroşani — Comisia nr. 27, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Petroşani (curs de zi, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Huszar Andrei,** lector univ. socialism ştiinţific, Universitatea „Babeş-Bolyai" Cluj.

Şcoala medie Vulcan — Comisia nr. 28, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Vulcan (curs de zi, seral şi restanţieri). Preşedinte **Tăndău Augustin,** prof. matematici, dir. adj. Şcoala medie nr. 1 Hunedoara.

Şcoala medie Lupeni — Comisia nr. 29, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Lupeni (curs seral, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Timar Zorica,** prof. şt. naturale, director adjunct Şcoala medie Simeria.

Şcoala medie Petrila — Comisia nr. 30, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii Petrila şi Lupeni (curs de zi, seral şi restanţieri). Preşedinte **Ocolişan Pavel,** prof. istorie, director Şcoala medie Călan.

Şcoala medie „Decebal" Deva — Comisia nr. 31, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „Decebal" Deva (curs de zi). Preşedinte **Dobrescu Eugen,** prof. univ. matematici, Institutul de Mine Petroşani.

Şcoala medie „Decebal" Deva — Comisia nr. 32, secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „Decebal" Deva (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Lăncrăjan Gheorghe,** prof. lb. română, director adjunct, Şcoala medie „Horia, Cloşca şi Crişan" Alba Iulia.

Şcoala medie „Decebal" Deva — Comisia nr. 33, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „Decebal" Deva şi medie Simeria (curs seral şi restanţieri). Preşedinte **Dancu Virginia,** lector univ. filologie, Institutul de Mine Petroşani.

Şcoala medie „Decebal" Deva — Comisia nr. 34, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „Decebal" Deva (curs seral, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Niţă Ioan,** şef lucrări fizică, Institutul Politehnic Timişoara.

Şcoala medie Simeria — Comisia nr. 35, secţia mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Simeria (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Neamţu Emil,** prof. şt. naturale, Şcoala medie Orăştie.

REGIUNEA IAŞI

Complexul şcolar Bîrlad — Comisia nr. 1, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Complexul şcolar Bîrlad (curs de zi). Preşedinte **Bogdan Elena,** conf. univ. chimie, Universitatea „Al. I. Cuza" Iaşi.

Complexul şcolar Bîrlad — Comisia nr. 2, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Complexul şcolar Bîrlad (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Ciobanu Mihai,** prof. lb. română, dir. Şcoala medie „Cuza Vodă" Huşi.

Complexul şcolar Bîrlad — Comisia nr. 3, secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Complexul şcolar Bîrlad (curs de zi). Preşedinte **Platon Gheorghe,** lector univ. istorie, Universitatea „Al. I. Cuza" Iaşi.

Complexul şcolar Bîrlad — Comisia nr. 4, secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Complexul şcolar Bîrlad (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Mititelu Dumitru,** lector univ. şt. naturale, Inst. pedagogic de 3 ani Iaşi.

Complexul şcolar Bîrlad — Comisia nr. 5, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Murgeni (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Buruiană Nicolae,** prof. lb. română, dir. Şcoala medie „C. Burcă" Paşcani.

Şcoala medie nr. 2 Bîrlad — Comisia nr. 6, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 2 Bîrlad (curs seral). Preşedinte **Asandei Nicolae,** conf. univ. chimie, Inst. Politehnic Iaşi.

Şcoala medie nr. 2 Bîrlad — Comisia nr. 7, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 2 Bîrlad (curs seral şi restanţieri). Preşedinte **Navroţeanu Elisabeta,** prof. lb. română, dir. Şcoala medie „I. Pintilie" Iaşi.

Şcoala medie nr. 2 Bîrlad — Comisia nr. 8, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 2 Bîrlad (curs fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Harea Vasile,** conf. univ. filologie, Univ. „Al. I. Cuza" Iaşi.

Şcoala medie „M. Kogălniceanu" Vaslui — Comisia nr. 9, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „M. Kogălniceanu" Vaslui (curs de zi, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Vălu Florin,** conf. univ. chimie, Inst. Politehnic Iaşi.

Şcoala medie „M. Kogălniceanu" Vaslui — Comisia nr. 10, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii „M. Kogălniceanu" Vaslui şi medie Negreşti (curs de zi şi fără frecvenţă). Preşedinte **Trocin Dumitru,** lector univ. filologie, Universitatea „Al. I. Cuza" Iaşi.

Şcoala medie „Ştefan cel Mare" Vaslui — Comisia nr. 11, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii „Ştefan cel Mare" Vaslui şi medie Negreşti (curs de zi, seral, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Ionescu Grigore,** prof. matematici, dir. Complexul şcolar Bîrlad.

Şcoala medie „Cuza Vodă" Huşi — Comisia nr. 12, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii „Cuza Vodă" şi „M. Kogălniceanu" Huşi (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Ifrim Savel,** lector univ. chimie, Inst. pedagogic de 3 ani Iaşi.

Şcoala medie „Mihail Kogălniceanu" Huşi — Comisia nr. 13, secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii „Mihail Kogălniceanu" şi „Cuza Vodă" Huşi (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Cosma Vasile,** conf. univ. şt. economice, Univ. „Al. I. Cuza" Iaşi.

Şcoala medie „Cuza Vodă" Huşi — Comisia nr. 14, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „Cuza Vodă" Huşi (curs fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Tugulea Vasile,** prof. gr. II, matematici, Complexul şcolar Bîrlad.

Şcoala medie „C. Burcă" Paşcani — Comisia nr. 15, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „C. Burcă" Paşcani, Şcoala medie Hîrlău şi medie Tg. Frumos (curs de zi). Preşedinte **Munteanu Octavian,** conf. univ. fizică, Institutul Politehnic Iaşi.

Şcoala medie „C. Burcă" Paşcani — Comisia nr. 16, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii „C. Burcă" Paşcani şi medie Hîrlău (curs de zi, seral, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Ion Dumitru,** prof. gradul II, şt. naturale, Şcoala medie „Al. I. Cuza" Iaşi.

Şcoala medie „Mihail Sadoveanu" Iaşi — Comisia nr. 17, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „Mihail Sadoveanu" Iaşi (curs de zi şi seral). Preşedinte **Cernătescu Aurel,** prof. univ. matematici, Inst. Politehnic Iaşi.

Şcoala medie „Mihail Sadoveanu" Iaşi — Comisia nr. 18, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii „Mihail Sadoveanu" şi „G. Ibrăileanu" Iaşi (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Necrasov Olga,** prof. univ. şt. naturale, Univ. „Al. I. Cuza" Iaşi.

Şcoala medie „Mihail Eminescu" Iaşi — Comisia nr. 19, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „Mihail Eminescu" Iaşi (curs de zi). Preşedinte **Hogaş Mihai,** prof. lb. română, dir. Şcoala medie nr. 2 Huşi.

Şcoala medie „Mihail Eminescu" Iaşi — Comisia nr. 20, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „Mihail Eminescu" Iaşi (curs fără frecvenţă). Preşedinte **Munteanu Emanuel,** prof. univ. Inst. Politehnic Iaşi.

Şcoala medie „Mihail Eminescu" Iaşi — Comisia nr. 21, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „Mihail Eminescu" Iaşi (curs de zi, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Răvăruţ Mihai,** prof. univ. şt. naturale, Inst. agronomic „Ion Ionescu de la Brad" Iaşi.

Şcoala medie „C. Negruzzi" Iaşi — Comisia nr. 22, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii „C. Negruzzi" şi „G. Ibrăileanu" Iaşi (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Cîmpan Florica,** conf. univ. matematici, Univ. „Al. I Cuza" Iaşi.

Şcoala medie „G. Ibrăileanu" Iaşi — Comisia nr. 23, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii „G. Ibrăileanu" şi medie „C. Negruzzi" Iaşi (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Hrib Vasile,** prof. istorie, dir. Şcoala medie „V. Alecsandri" Iaşi.

Şcoala medie „Ilie Pintilie" Iaşi — Comisia nr. 24, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii „I. Pintilie" şi „D. Cantemir" Iaşi (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Alexandrescu Dumitru,** prof. lb. română, director Şcoala medie „Al. I. Cuza" Iaşi.

(Continuare în pag. 10-a)

(urmare din pag. 9-a)

Şcoala medie „V. Alecsandri" Iaşi — Comisia nr. 25, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „V. Alecsandri" Iaşi (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Pavelcu Vasile**, prof. univ. psihologie, Univ. „Al. I. Cuza" Iaşi.

Şcoala medie „V. Alecsandri" Iaşi — Comisia nr. 26, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „V. Alecsandri" Iaşi (curs de zi şi seral). Preşedinte **Alexa Gheorghe**, prof. univ. chimie, Institutul Politehnic Iaşi.

Şcoala medie „V. Alecsandri" Iaşi — Comisia nr. 27, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „V. Alecsandri" Iaşi (curs seral). Preşedinte **Tufescu Florica**, prof. matematici, dir. Şcoala medie „G. Ibrăileanu" Iaşi.

Şcoala medie „V. Alecsandri" Iaşi — Comisia nr. 28, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „V. Alecsandri" Iaşi (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Miron Victor**, conf. univ. fizică, Institutul pedagogic de 3 ani Iaşi.

Şcoala medie „D. Cantemir" Iaşi — Comisia nr. 29, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „D. Cantemir" Iaşi (curs de zi şi seral). Preşedinte **Cotruţ Gheorghe**, prof. univ. chimie, Inst. Politehnic Iaşi.

Şcoala medie „D. Cantemir" Iaşi — Comisia nr. 30, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „D. Cantemir" Iaşi (curs seral). Preşedinte **Antonescu Elisabeta**, prof. lb. română, dir. Şcoala medie „M. Eminescu" Iaşi.

Şcoala medie „D. Cantemir" Iaşi — Comisia nr. 31, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „D. Cantemir" Iaşi (curs seral şi restanţieri). Preşedinte **Borş Constantin**, conf. univ. matematici, Univ. „Al. I. Cuza" Iaşi.

Şcoala medie de muzică şi arte plastice „O. Băncilă" Iaşi — Comisia nr. 32, secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii de muzică şi arte plastice „O. Băncilă" şi Şcoala medie „Al. I. Cuza" Iaşi (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Dimitriu Cornelia**, lector univ. psihologie, Univ. „Al. I. Cuza" Iaşi.

REGIUNEA MARAMUREŞ

Şcoala medie Carei — Comisia nr. 1, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii Carei şi Tăşnad (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Pop Ioan**, prof. matematici, dir. Şcoala medie Tg. Lăpuş.

Şcoala medie Carei — Comisia nr. 2, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii Carei şi Tăşnad (curs de zi, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Răzvan Givulescu**, conf. univ. geologie. Inst. Pedagogic de 3 ani Baia Mare.

Şcoala medie Carei — Comisia nr. 3, secţie mixtă cu lb. de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii Carei şi Tăşnad (curs de zi şi seral). Preşedinte **Szabo Iuliu**, prof. pedagogie, dir. Şcoala medie nr. 2 Satu Mare.

Şcoala medie Carei — Comisia nr. 4, secţie mixtă cu lb. de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii Carei şi Tăşnad (curs de zi, seral, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Sink Benedek**, prof. lb. germană, dir. adj. Şcoala medie nr. 1 Baia Mare.

Şcoala medie Tg. Lăpuş — Comisia nr. 5, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Tg. Lăpuş (curs de zi, seral, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Oros Gheorghe**, prof. gr. II pedagogie, Şcoala medie Carei.

Şcoala medie Sighet — Comisia nr. 6, secţie mixtă. Se vor prezenţa candidaţi de la Şcoala medie Sighet (curs de zi, seral, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Barla Vasile**, prof. şt. naturale, dir. Şcoala medie Şomcuţa.

Şcoala medie Vişeu de Sus — Comisia nr. 7, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii Vişeu de Sus şi medie Borşa (curs de zi, seral, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Roman Vasile**, prof. matematică, fizică, dir. Şcoala medie Carei.

Şcoala medie nr. 1 Baia Mare — Comisia nr. 8, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Baia Mare (curs seral). Preşedinte **Sălăjan Vasile**, prof. socialism ştiinţific, dir. adjunct Şcoala medie Satu Mare.

Şcoala medie nr. 1 Baia Mare — Comisia nr. 9, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 1 şi nr. 2 Baia Mare (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Palaghiţă Valeriu**, lector univ. filologie, Inst. pedagogic de 3 ani Baia Mare.

Şcoala medie nr. 1 Baia Mare — Comisia nr. 10, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 2 Baia Mare, medie Baia Sprie şi medie Seini (curs de zi, seral şi restanţieri). Preşedinte **Olteanu Dumitru**, lector univ. matematici, Inst. pedagogic de 3 ani Baia Mare.

Şcoala medie nr. 1 Baia Mare — Comisia nr. 11, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii Cehul Silvaniei, Şcoala medie Somcuţa (curs de zi, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Moldovan Ion**, lector univ. şt. naturale, Inst. pedagogic de 3 ani Baia Mare.

Şcoala medie nr. 1 Baia Mare — Comisia nr. 12, secţie mixtă cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Baia Mare (curs de zi, seral şi restanţieri). Preşedinte **Varga Carol**, prof. lb. maghiară, dir. Şcoala medie Sighet.

Şcoala medie nr. 3 Baia Mare — Comisia nr. 13, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 3 Baia Mare (curs fără frecvenţă). Preşedinte **Cosma Gheorghe**, prof. matematici, dir. Şcoala medie „M. Eminescu" Satu Mare.

Şcoala medie nr. 3 Baia Mare — Comisia nr. 14, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 1 şi nr. 3 Baia Mare (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Botezatu Sebastian**, prof. pedagogie, dir. Şcoala medie Tăşnad.

Şcoala medie nr. 3 Baia Mare — Comisia nr. 15, secţie mixtă cu lb. de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 3 Baia Mare şi Şcoala medie Cehul Silvaniei (curs de zi, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Deutsch Rudolf**, conf. univ. fizică, Inst. pedagogic de 3 ani Baia Mare.

Şcoala medie nr. 3 Baia Mare — Comisia nr. 16, secţie mixtă cu lb. de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii Sighet şi Baia Sprie (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Neamţu Gheorghe**, lector univ. pedagogie, Inst. pedagogic de 3 ani Cluj.

Şcoala medie nr. 1 Satu Mare. — Comisia nr. 17, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii Negreşti şi Ardud (curs de zi, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Varhaniovschi Lucia**, prof. istorie, dir. Şcoala medie Sighet.

Şcoala medie nr. 1 Satu Mare — Comisia nr. 18, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 1 şi nr. 2 Satu Mare (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Mocanu Augustin**, prof. limba romînă, dir. Şcoala medie Cehul Silvaniei.

Şcoala medie nr. 1 Satu Mare — Comisia nr. 19, secţie reală cu limba de predare maghiaă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 1 şi nr. 2 Satu Mare şi Şcoala medie Ardud (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Man Ştefan**, lector univ. fizică, Inst. pedagogic de 3 ani Cluj.

Şcoala medie nr. 2 Satu Mare — Comisia nr. 20, secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 1 şi nr. 2 Satu Mare (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Potra Ioan**, prof. pedagogie, dir. adjunct, Şcoala medie nr. 1 Baia Mare.

Şcoala medie nr. 2 Satu Mare — Comisia nr. 21, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 1 şi nr. 2 Satu Mare (curs seral, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Fliu Mihai**, prof. limba romînă, dir. Şcoala medie nr. 2 Baia Mare.

Şcoala medie nr. 2 Satu Mare — Comisia nr. 22, secţie reală cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 1 şi nr. 2 Satu Mare (curs de zi, fără frecvenţă). Preşedinte **Bîrsan Gheorghe**, lector univ. socialism ştiinţific, Inst. pedagogic de 3 ani Cluj.

Şcoala medie nr. 2 Satu Mare — Comisia nr. 23, secţie umanistă cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 1 şi nr. 2 Satu Mare (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Berţi Livia**, prof. şt. naturale, dir. adj. Şcoala medie nr. 2 Baia Mare.

REGIUNEA MUREŞ-AUTONOMĂ MAGHIARĂ

Şcoala medie „Papiu Ilarian" Tg. Mureş. — Comisia nr. 1 secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii „Papiu Ilarian", medie „Bolyai" şi medie nr. 4 Tg. Mureş (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Seridon Gavril**, conf. univ. filologie, Inst. pedagogic de 3 ani Tg. Mureş.

Şcoala medie „Bolyai Farcaş" Tg. Mureş — Comisia nr. 2 secţie umanistă cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii „Bolyai Farcaş", medie „Papiu Ilarian" şi nr. 4 Tg. Mureş (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Szabo Zoltan**, conf. univ. filologie, Inst. pedagogic de 3 ani Tg. Mureş.

Şcoala medie de muzică şi arte plastice Tg. Mureş — Comisia nr. 3 secţie umanistă cu lb. de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţii de la Şcoala medie de muzică şi arte plastice Tg. Mureş (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Nahlik Zoltan** conf. univ. pedagogie Univ. „Babeş-Bolyai" Cluj.

Şcoala medie „Papiu Ilarian" Tg. Mureş. — Comisia nr. 4 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii „Papiu Ilarian" şi „Unirea" Tg. Mureş (curs de zi, seral şi restanţieri). Preşedinte **Enăchescu Iulia**, lector univ. filologie, Inst. pedagogic de 3 ani Tg. Mureş.

Şcoala medie „Papiu Ilarian" Tg. Mureş. — Comisia nr. 5 secţie reală cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii nr. 5 şi medie „Papiu Ilarian" Tg. Mureş (curs de zi, seral şi restanţieri). Preşedinte **Izsak Iosif**, conf. univ. filologie, Inst. pedagogic de 3 ani Tg. Mureş.

Şcoala medie „Bolyai Farcaş" Tg. Mureş — Comisia nr. 6 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la şcoala medie „Bolyai Farcaş" Tg. Mureş (curs de zi şi fără frecvenţă). Preşedinte **Oproiescu Petre**, prof. lb. romînă, dir. Şcoala medie 1 Tîrnăveni.

Şcoala medie „Bolyai Farcaş" Tg. Mureş — Comisia nr. 7 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii nr. 4, nr. 5 şi medie „Bolyai Farcaş" Tg. Mureş (curs seral şi restanţieri). Preşedinte **Zamfir Dorina** prof. geografie, dir. Şcoala medie nr. 1 Reghin.

Şcoala medie nr. 4 Tg. Mureş — Comisia nr. 8 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 4 Tg. Mureş (curs de zi şi seral). Preşedinte **Veza Samson**, lector univ. geografie, Univ. Babeş-Bolyai Cluj.

Şcoala medie „Bolyai Farcaş" Tg. Mureş — Comisia nr. 9 secţie reală cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „Bolyai Farcaş" Tg. Mureş (curs de zi şi fără frecvenţă). Preşedinte **Cozonac Samson** lector univ. fizică Univ. „Babeş-Bolyai" Cluj.

Şcoala medie „Bolyai Farcaş" Tg. Mureş — Comisia nr. 10 secţie reală cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „Bolyai Farcaş" Tg. Mureş (curs de zi, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Szasz Iuliu**, prof. filozofie, dir. Şcoala medie Nr. 2 Reghin.

Şcoala medie „Unirea" Tg. Mureş — Comisia Nr. 11 secţie reală cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii Nr. 4 şi medie „Unirea" Tg. Mureş (curs de zi). Preşedinte **Mesaroşiu Ion**, conf. univ. soc. ştiinţific Univ. „Babeş-Bolyai" Cluj.

Şcoala medie Nr. 4 Tg. Mureş — Comisia Nr. 12 secţie reală cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Nr. 4 Tg. Mureş (curs seral şi restanţieri). Preşedinte **Andrei Tittel**, lector univ. filologie, Inst. pedagogic de 3 ani Tg. Mureş.

Şcoala medie Miercurea Ciuc — Comisia Nr. 13 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii Miercurea Ciuc şi medie Gheorghieni (curs de zi, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Gherman Vasile**, prof. filozofie, dir. adj. Şcoala medie Nr. 1 Tîrnăveni.

Şcoala medie Miercurea Ciuc — Comisia Nr. 14 secţie reală cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Miercurea Ciuc (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Goldenberg Samoilă**, lector univ. istorie Univ. „Babeş-Bolyai" Cluj.

Şcoala medie Miercurea Ciuc — Comisia Nr. 15 secţie mixtă cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii Miercurea Ciuc şi medie Sînmărtin (curs de zi, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Fejer Mihai**, prof. l. latină, dir. Şcoala medie „Dr. Petru Groza" Odorhei.

Şcoala medie Gheorghieni — Comisia Nr. 16 secţie mixtă cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Gheorghieni (curs de zi, seral şi restanţieri). Preşedinte **Nagy Ernö**, lector univ. filologie, Inst. pedagogic de 3 ani Tg. Mureş.

Şcoala medie Gheorghieni — Comisia Nr. 17 secţie reală cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii Gheorghieni, medie Ditrău şi medie Topliţa (curs de zi, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Mora Zoltan**, prof. lb. romînă, dir. Şcoala medie „Bolyai Farkaş" Tg. Mureş.

Şcoala medie Topliţa — Comisia Nr. 18 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Topliţa (curs de zi, seral, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Micu Augustin**, prof. geografie, director Şcoala medie Luduş.

Şcoala medie Nr. 1 Reghin — Comisia Nr. 19 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Reghin, curs de zi, seral, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Văsieş Simion**, prof. geografie, dir. Şcoala medie „Al. Papiu Ilarian" Tg. Mureş.

Şcoala medie Nr. 2 Reghin — Comisia Nr. 20 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii Nr. 1 şi Nr. 2 Reghin (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Boldişor Irina**, prof. emerit şt. naturale, dir. adj. Şcoala medie Nr. 4 Tg. Mureş.

Şcoala medie Nr. 1 Reghin — Comisia Nr. 21 secţie mixtă cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii Nr. 1, Nr. 2 Reghin (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Györgyicze Vilhelm** prof. şt. naturale, dir. Şcoala medie Dăneşti.

Şcoala medie Nr. 2 Reghin — Comisia Nr. 22 secţie reală cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii Nr. 1 şi Nr. 2 Reghin (curs de zi, seral şi fără frecvenţă. Preşedinte **Barabas Vilmoş**, prof. lb. germană, dir. Şcoala medie Cristur.

Şcoala medie Luduş — Comisia Nr. 23 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii Luduş şi Sărmaş (curs de zi, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Mihu Vasile** prof. istorie, dir. Şcoala medie Jidvei.

Şcoala medie Tîrnăveni — Comisia Nr. 24 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Nr. 1 Tîrnăveni (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Popescu Constantin**, lector pedagogie I.P.C.D. Bucureşti.

Şcoala medie Tîrnăveni — Comisia Nr. 25 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Nr. 1 Tîrnăveni (curs de zi, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Bîlcu Margareta**, prof. şt. naturale, dir. Şcoala medie nr. 5 Tg. Mureş.

Şcoala medie „Dr. Petru Groza" Odorhei — Comisia Nr. 26 secţie reală cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „Dr. Petru Groza" Odorhei (curs de zi, seral şi restanţieri). Preşedinte **Csiki Alexandru** prof. matematici, dir. Şcoala medie Ditrău.

Şcoala medie „Dr. Petru Groza" Odorhei — Comisia Nr. 27 secţie mixtă cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „Dr. Petru Groza" Odorhei şi medie Vlăhiţa (curs de zi, seral şi fără frecvenţă). Preşedinte **Gaspar Ioan**, prof. matematici, dir. Şcoala medie Nr. 4 Tg. Mureş.

Şcoala medie Cristur — Comisia Nr. 28 secţie mixtă cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Cristur (curs de zi, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Hatoş Samuilă**, prof. limba maghiară, dir. Şcoala medie Sîngeorgiu de Pădure.

Şcoala medie Sîngeorgiu de Pădure — Comisia Nr. 29 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii Sîngeorgiu de Pădure şi medie „Dr. Petru Groza" Odorhei (curs de zi, seral, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Crăciun Gheorghe** lector univ. soc. ştiinţific Inst. Medico-Farmaceutic Tg. Mureş.

Şcoala medie Sîngeorgiu de Pădure — Comisia Nr. 30 secţie reală cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii Sîngeorgiu de Pădure şi medie Tîrnăveni (curs de zi, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Torro Akos**, prof. şt. naturale, dir. Şcoala medie Vlăhiţa.

Şcoala medie Sovata — Comisia Nr. 31 secţie reală cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii Sovata şi Miercurea Niraj (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Veigh Maria**, lector univ. matematici, Inst. pedagogic de 3 ani Tg. Mureş.

REGIUNEA OLTENIA

Şcoala medie „N. Bălcescu" Craiova — Comisia Nr. 1 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „N. Bălcescu" Craiova (curs de zi). Preşedinte **Scărlătescu Nicolae**, prof. univ. chimie, Inst. Agronomic „T. Vladimirescu" Craiova.

Şcoala medie „N. Bălcescu" Craiova — Comisia Nr. 2 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „N. Bălcescu" şi medie Nr. 3 Craiova (curs de zi). Preşedinte **Ion Lupescu**, prof. univ. fizică, Inst. politehnic Timişoara.

Şcoala medie „N. Bălcescu" Craiova — Comisia Nr. 3 secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii „N. Bălcescu" Craiova şi medie Filiaşi (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Rădulescu Nicolae**, conf. univ. geografie, Inst. pedagogic de 3 ani Craiova.

Şcoala medie „Fraţii Buzeşti" Craiova — Comisia Nr. 4 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „Fraţii Buzeşti" Craiova (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Zara Florea**, conf. univ. matematici, Inst. Politehnic Bucureşti.

Şcoala medie „Fraţii Buzeşti" Craiova — Comisia nr. 5, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „Fraţii Buzeşti" Craiova (curs de zi). Preşedinte **Alexandrescu Cornel**, prof. lb. romînă, dir. Şcoala medie nr. 1 Tg. Jiu.

Şcoala medie „Fraţii Buzeşti" Craiova — Comisia nr. 6, secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „Fraţii Buzeşti" Craiova (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Pisoschi Gabriela**, lector univ. filologie, Inst. pedagogic de 3 ani Craiova.

Şcoala medie „Fraţii Buzeşti" Craiova — Comisia nr. 7, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „Fraţii Buzeşti" Craiova (curs seral şi restanţieri). Preşedinte **Diaconu Constantin**, prof. matematici, dir. Şcoala medie Calafat.

Şcoala medie nr. 3 Craiova — Comisia nr. 8, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 3 Craiova (curs de zi). Preşedinte **Petreana Ion**, prof. univ. chimie, Inst. Agronamic „T. Vladimirescu" Craiova.

Şcoala medie nr. 3 Craiova — Comisia nr. 9, secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 3 Craiova (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Catan Dumitru**, prof. istorie, dir. Şcoala medie nr. 2 Turnu Severin.

Şcoala medie nr. 3 Craiova — Comisia nr. 10, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr 3 Craiova (curs seral şi restanţieri). Preşedinte **Vancea Marin**, conf. univ. chimie, Institutul pedagogic de 3 ani Craiova.

Şcoala medie nr. 3 Craiova — Comisia nr. 11, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 3 Craiova (curs seral şi restanţieri). Preşedinte **Pătru Crăciun**, prof. lb. romînă, dir. Şcoala medie nr. 1 Caracal.

Şcoala medie nr. 3 Craiova — Comisia nr. 12, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 3 şi medie „Nicolae Bălcescu" Craiova (curs seral, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Bădescu Gheorghe**, conf. univ. matematici, Inst. Agronomic „T. Vladimirescu" Craiova.

Şcoala medie nr. 4 Craiova — Comisia nr. 13, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 4 Craiova (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Haţegan Ion**, conf. univ. Institutul Agronomic „T. Vladimirescu" Craiova.

Şcoala medie nr. 4 Craiova — Comisia nr. 14, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 4 Craiova (curs de zi). Preşedinte **Anton Alexandru**, prof. lb. romînă, dir. Şcoala medie Strehaia.

Şcoala medie nr. 4 Craiova — Comisia nr. 15, secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 4 Craiova (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Mihăilescu Ion**, prof. univ. şt. naturale, Inst. Agronomic „T. Vladimirescu" Craiova.

Şcoala medie nr. 5 Craiova — Comisia nr. 16, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 5 Craiova (curs seral şi restanţieri). Preşedinte **Cîrstoiu Cornel**, prof. lb. romînă, dir. Şcoala medie nr. 1 Tg. Jiu.

Şcoala medie „T. Vladimirescu" Tg. Jiu — Comisia nr. 17, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „Tudor Vladimirescu" Tg. Jiu (curs de zi). Preşedinte **Piscati Constantin**, lector univ. matematici, Inst. pedagogic de 3 ani Craiova.

Şcoala medie „Tudor Vladimirescu" Tg. Jiu — Comisia nr. 18, secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „Tudor Vladimirescu" Tg. Jiu (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Eliescu Maria**, prof. lb. franceză, dir. adj. Şcoala medie nr. 1 Craiova.

Şcoala medie „Tudor Vladimirescu" Tg. Jiu — Comisia nr. 19, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „Tudor Vladimirescu" Tg. Jiu şi Şcoala medie Valea Sadului (curs seral, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Vraciu Gheorghe**, lector univ. matematici, Inst. Agronomic „Tudor Vladimirescu" Craiova.

Şcoala medie nr. 2 Tg. Jiu — Comisia nr. 20, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 2 Tg. Jiu (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Mihai Sebastian**, prof. matematici, dir. Şcoala medie nr. 3 Craiova.

Şcoala medie nr. 2 Tg. Jiu — Comisia nr. 21, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 2 Tg. Jiu şi Şcoala medie nr. 1 „Tudor Vladimirescu" Tg. Jiu (curs de zi, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Stoica Marin**,

(continuare în pag. 11-a)

(Urmare din pag. 10-a)

lector univ. pedagogie, Inst. pedagogic de 3 ani Craiova.

Şcoala medie nr. 1 Turnu Severin — Comisia nr. 22, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 1 şi nr. 3 Tr. Severin (curs de zi şi fără frecvenţă). Preşedinte **Andrei Nicolae**, prof. lb. romînă, istorie, dir. Şcoala medie nr. 1 Craiova.

Şcoala medie nr. 1 Turnu Severin — Comisia nr. 23, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Turnu Severin (curs seral şi restanţieri). Preşedinte **Boldescu Petre**, lector univ. matematici, Inst. Agronomic „T. Vladimirescu" Craiova.

Şcoala medie nr. 2 Turnu Severin — Comisia nr. 24, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 2 Turnu Severin, şi Şcoala medie Vînju Mare (curs de zi, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Georgescu Aurel**, prof. gr. II filozofie, Şcoala medie nr. 2 Caracal.

Şcoala medie nr. 2 Turnu Severin — Comisia nr. 25, secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 1, 2 şi 3 din Turnu Severin (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Nicolescu Eugen**, lector univ. geografie, Inst. pedagogic de 3 ani Craiova.

Şcoala medie nr. 3 Turnu Severin — Comisia nr. 26, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr 3 Turnu Severin (curs de zi, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Romanescu Vasile**, prof. matematică-fizică, dir. Şcoala medie nr. 2 Tg. Jiu.

Şcoala medie Balş — Comisia nr. 27, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Balş (curs de zi, seral, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Ţărăscu Ion**, prof. pedagogie, dir. Şcoala medie nr. 5 Craiova.

Şcoala medie Băileşti — Comisia nr. 28 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Băileşti (curs de zi, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Tudor Marin**, lector univ. fizică, Inst. Agronomic „T. Vladimirescu" Craiova.

Şcoala medie Calafat — Comisia nr. 29, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii Calafat, Poiana Mare şi Plenita (curs de zi, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Ceachir Nicolae**, lector univ. istorie, Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie Cetate — Comisia nr. 30, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii Cetate. Cujmir şi Plenita (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Nică Florea**, prof. matematică-fizică, dir. Şcoala medie nr. 1 Turnu Severin.

Şcoala medie nr. 1 Caracal — Comisia nr. 31, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 1 şi nr. 2 Caracal (curs de zi, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Zamfir Maria**, prof. matematici, dir. adj. Şcoala medie nr. 5 Craiova.

Şcoala medie nr. 2 Caracal — Comisia nr. 32, secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 1 şi nr. 2 Caracal (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Stănoiu Ion**, lector univ. şt. naturale, Institutul pedagogic de 3 ani Craiova.

Şcoala medie Corabia — Comisia nr. 33, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Corabia (curs de zi, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Sîrbulescu Marin**, lector univ. chimie, Inst. Agronomic „T. Vladimirescu" Craiova.

Şcoala medie Corabia — Comisia nr. 34, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii Corabia şi Bechet (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Demetrescu Aurelia**, prof. lb. romînă, dir. Şcoala medie nr. 4 Craiova.

Şcoala medie Filiaşi — Comisia nr. 35, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii Filiaşi şi Melineşti (curs de zi, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Trăistaru Ion**, lector univ. filologie, Inst. pedagogic de 3 ani Craiova.

Şcoala medie Tîrgu Cărbuneşti — Comisia nr. 36, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii Tîrgu Cărbuneşti şi Novaci (curs de zi, seral şi restanţieri). Preşedinte **Costea Achim**, prof. istorie, Şcoala medie nr. 2 Craiova.

Şcoala medie Tîrgu Cărbuneşti — Comisia nr. 37 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii Tîrgu Cărbuneşti şi Novaci (curs de zi, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Stoica Dumitru**, lector univ. pedagogie, Inst. pedagogic de 3 ani Craiova.

Şcoala medie Bălceşti — Comisia nr. 38, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Bălceşti (curs de zi, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Coleş Nicolae**, lector univ. şt. naturale, Inst. Agronomic „T. Vladimirescu" Craiova.

Şcoala medie Segarcea — Comisia nr. 39, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Segarcea (curs de zi, seral şi restanţieri). Preşedinte **Popescu Constantin**, lector univ. şt. naturale, Inst. pedagogic de 3 ani Craiova.

Şcoala medie Strehaia — Comisia nr. 40, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii Strehaia şi Baia de Aramă (curs de zi, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Ene Florea**, lector univ. şt. naturale, Inst. Agronomic „T. Vladimirescu" Craiova.

REGIUNEA PLOIEŞTI

Şcoala medie nr. 1 Buzău — Comisia nr. 1, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Buzău (curs de zi). Preşedinte **Ionescu Stela**, conf. univ. matematici, Institutul de Construcţii Bucureşti.

Şcoala medie nr. 1 Buzău — Comisia nr. 2, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Buzău (curs de zi). Preşedinte **Tănăsescu Basile**, lector univ. filologie, Institutul pedagogic de 3 ani Piteşti.

Şcoala medie nr. 1 Buzău — Comisia nr. 3, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 1 şi nr. 2 şi secţia serală Berca (curs seral şi restanţieri). Preşedinte **Vasiliu Aspazia**, prof. lb. romînă, dir. Şcoala medie nr. 1 Ploieşti.

Şcoala medie nr. 2 Buzău — Comisia nr. 4, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 2 Buzău (curs de zi). Preşedinte **Preoţesoiu Georgeta**, prof. filozofie, dir. Şcoala medie nr. 3 Ploieşti.

Şcoala medie nr. 2 Buzău — Comisia nr. 5, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 şi nr. 2 Buzău (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Ionescu Ion**, prof. lb. romînă, dir. Şcoala medie Slănic.

Şcoala medie nr. 2 Buzău — Comisia nr. 6, secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 2 Buzău (curs de zi). Preşedinte **Georgian Lucia**, lector istorie, I.P.C.D. Bucureşti.

Şcoala medie nr. 2 Buzău — Comisia nr. 7, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 2 şi medie Pogoanele (curs fără frecvenţă). Preşedinte **Sarivan Ştefan**, prof. matematici, dir. adj. Şcoala medie nr. 5 Ploieşti.

Şcoala medie nr. 2 Buzău — Comisia nr. 8, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 2 Buzău, medie Beceni şi medie Pogoanele (curs de zi). Preşedinte **Popescu Paul**, prof. istorie, Şcoala medie nr. 1 Ploieşti.

Şcoala medie Pătîrlagele, raionul Cislău — Comisia nr. 9, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Pătîrlagele (curs de zi). Preşedinte **Crăciun Dumitru**, prof. lb. latină dir adj. Şcoala medie nr. 1 R. Sărat.

Şcoala medie Pătîrlagele, raionul Cislău — Comisia nr. 10, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Pătîrlagele (curs fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Cîrciumaru Aurel**, prof. lb. romînă, dir. adj. Şcoala medie nr. 3 Ploieşti.

Şcoala medie Buşteni — Comisia nr. 11, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Buşteni (curs de zi, seral şi restanţieri). Preşedinte **Nichita Mihai**, lector univ. filologie, Univ. Bucureşti.

Şcoala medie Sinaia — Comisia nr. 12, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Sinaia (curs de zi şi fără frecvenţă). Preşedinte **Popa Ion**, conf. univ. fizică, Institutul Politehnic Bucureşti.

Şcoala medie Sinaia — Comisia nr. 13, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Sinaia şi secţia serală Azuga (curs seral şi restanţieri). Preşedinte **Comaniciu Traian**, prof. lb. romînă, dir. Şcoala medie nr. 2 Ploieşti.

Şcoala medie Băicoi — Comisia nr. 14, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Băicoi (curs de zi, seral, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Mihail Emilian**, prof. matematici, dir. Şcoala medie Buşteni.

Şcoala medie Moreni — Comisia nr. 15, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii Moreni şi medie Filipeşti de Pădure (cursuri de zi şi seral). Preşedinte **Ionescu Victoria**, prof. lb. romînă, dir. adj. Şcoala medie nr. 4 Ploieşti.

Şcoala medie Moreni — Comisia nr. 16, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Moreni, secţia serală Floreşti şi Şcoala medie Filipeşti de Pădure (curs seral fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Onicescu Petre**, prof. geografie, dir. Şcoala medie Pucioasa.

Şcoala medie nr. 1 Cîmpina — Comisia nr. 17, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Cîmpina (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Voichin Irina**, prof. şt. naturale, dir. Şcoala medie nr. 4 Ploieşti.

Şcoala medie nr. 1 Cîmpina — Comisia nr. 18, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 1 şi nr. 2 Cîmpina (curs seral). Preşedinte **Apostolescu Nicolae**, şef lucrări matematici, Institutul Politehnic Bucureşti.

Şcoala medie nr. 1 Cîmpina — Comisia nr. 19, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Cîmpina (curs fără frecvenţă). Preşedinte **Gaspar Marin**, prof. lb. romînă, dir. Şcoala medie nr. 5 Ploieşti.

Şcoala medie nr. 2 Cîmpina — Comisia nr. 20, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 2 Cîmpina şi medie Breaza (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Manolache Petruş**, prof. lb. romînă, dir. Şcoala medie Sinaia.

Şcoala medie nr. 2 Cîmpina — Comisia nr. 21, secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 2, nr. 1 Cîmpina şi Şcoala medie Breaza (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Bănulescu Valeria**, prof. şt. naturale, dir. Şcoala medie nr. 1 Tîrgovişte.

Şcoala medie Mizil — Comisia nr. 22, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Mizil (cursuri de zi, seral şi fără frecvenţă). Preşedinte **Milica Gheorghe**, prof. lb. romînă, Şcoala medie nr. 1 Ploieşti.

Şcoala medie Urlaţi — Comisia nr. 23, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Urlaţi şi secţia serală Valea Călugărească (curs seral şi restanţieri). Preşedinte **Tomescu Ion**, prof. istorie, dir. adj. Şcoala medie nr. 3 Tîrgovişte.

Şcoala medie nr. 1 Ploieşti — Comisia nr. 24, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Ploieşti (curs de zi). Preşedinte **Dănilă Nicolae**, conf. univ. matematici, Inst. Politehnic Bucureşti.

Şcoala medie nr. 1 Ploieşti — Comisia nr. 25, secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Ploieşti (curs de zi). Preşedinte **Adrian Colan**, lector univ. geografie. Inst. de Ştiinţe Economice „V. I. Lenin" Bucureşti.

Şcoala medie nr. 1 Ploieşti — Comisia nr. 26, secţia reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Ploieşti (curs seral). Preşedinte **Enache Ion**, şef lucrări matematici, Inst. Politehnic Bucureşti.

Şcoala medie nr. 1 Ploieşti — Comisia nr. 27, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Ploieşti (curs fără frecvenţă). Preşedinte **Mihăilescu Emilia**, prof. lb. romînă, dir. Şcoala medie nr. 2 Rm. Sărat.

Şcoala medie nr. 2 Ploieşti — Comisia nr. 28, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 2 Ploieşti (curs de zi). Preşedinte **Puia Ilie**, lector univ. şt. economice, Inst. de Ştiinţe Economice „V. I. Lenin" Bucureşti.

Şcoala medie nr. 2 Ploieşti — Comisia nr. 29, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 2 Ploieşti (curs de zi). Preşedinte **Constantinescu Clotilda**, prof. şt. naturale, dir. Şcoala medie nr. 2 Buzău.

Şcoala medie nr. 2 Ploieşti — Comisia nr. 30, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 2 Ploieşti şi secţia serală Boldeşti (curs seral). Preşedinte **Damian Cosma**, conf. univ. matematici, Inst. de Construcţii Bucureşti.

Şcoala medie nr. 3 Ploieşti — Comisia nr. 31, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 3 Ploieşti (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **State Natalia**, prof. filozofie, dir. Şcoala medie nr. 3 Buzău.

Şcoala medie nr. 3 Ploieşti — Comisia nr. 32, secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 3 Ploieşti (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Paştea Eugen**, conf. univ. şt. naturale, Inst. Agronomic „N. Bălcescu" Bucureşti.

Şcoala medie nr. 3 Ploieşti — Comisia nr. 33, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 3 şi medie nr. 2 Ploieşti (curs fără frecvenţă). Preşedinte **Mincu Valentin**, lector univ. chimie, Univ. Bucureşti.

Şcoala medie nr. 4 Ploieşti — Comisia nr. 34, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 4 Ploieşti şi medii nr. 1 şi 2 Ploieşti (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Dumitrescu Nicolae**, prof. lb. romînă, dir. Şcoala medie Pătîrlagele.

Şcoala medie nr. 4 Ploieşti — Comisia nr. 35, secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 4 Ploieşti şi medii nr. 1 şi 2 Ploieşti (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Poalelungi Gheorghe**, lector univ. filologie, Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie nr. 4 Ploieşti — Comisia nr. 36, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 4 Ploieşti şi medie Plopeni (curs seral). Preşedinte **Florescu Stelian**, prof. istorie, dir. Şcoala medie Văleni.

Şcoala medie nr. 4 Ploieşti — Comisia nr. 37, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 4 Ploieşti şi medie Plopeni (curs fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Pîrvan Victoria**, prof. şt. nat., dir. adj. Şcoala medie Comarnic.

Şcoala medie nr. 5 Ploieşti — Comisia nr. 38, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 5 Ploieşti şi medie nr. 1 Ploieşti (curs de zi). Preşedinte **Grosu Teodora**, conf. univ. fizică, Univ. Bucureşti.

Şcoala medie nr. 5 Ploieşti — Comisia nr. 39, secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 5 Ploieşti (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Negoiu Ion**, lector univ. istorie, Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie nr. 5 Ploieşti — Comisia nr. 40 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 5 Ploieşti şi medie nr. 1 Ploieşti (curs seral). Preşedinte **Marineanu Traian**, prof. geografie, dir. adj. Şcoala medie nr. 1 Tîrgovişte.

Şcoala medie nr. 6 Ploieşti — Comisia nr. 41, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 6 Ploieşti (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Grigore Elena**, lector univ. chimie Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie nr. 6 Ploieşti — Comisia nr. 42, secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 6 Ploieşti (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Apostol Eugenia**, prof. lb. latină, dir. Şcoala medie nr. 2 Tîrgovişte.

Şcoala medie nr. 6 Ploieşti — Comisia nr. 43, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 6 Ploieşti (curs seral). Preşedinte **Gruia Leon**, conf. univ. matematici, Inst. Politehnic Bucureşti.

Şcoala medie nr. 1 Rm. Sărat — Comisia nr. 44, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 1 şi nr. 2 Rm. Sărat (curs de zi). Preşedinte **Mihăilescu Eugen**, prof. şt. naturale Şcoala medie nr. 2 Ploieşti.

Şcoala medie nr. 1 Rm. Sărat — Comisia nr. 45, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 1 şi nr. 2 Rm. Sărat (curs seral, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Vulpescu Mihai**, prof. lb. romînă, director Şcoala medie nr. 6 Ploieşti.

Şcoala medie nr. 2 Rm. Sărat — Comisia nr. 46, secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 2 şi nr. 1 Rm. Sărat (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Vicu Mîndra**, lector univ. filologie, Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie Văleni — Comisia nr. 47, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Văleni (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Bungărdeanu Marcela**, prof. lb. latină, director Şcoala medie nr. 2 Cîmpina.

Şcoala medie Văleni — Comisia nr. 48, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii Văleni şi medie Slănic (curs de zi, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Clara Chiosa**, conf. univ. filologie, Univ. Bucureşti.

Şcoala medie Pucioasa — Comisia nr. 49, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Pucioasa (curs de zi). Preşedinte **Popescu Nicolae**, prof. şt. naturale, dir. adj. Şcoala medie de muzică şi arte plastice Ploieşti.

Şcoala medie Pucioasa — Comisia nr. 50, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii Pucioasa, secţia serală Fieni şi secţia serală Doiceşti (curs fără frecvenţă, seral şi restanţieri). Preşedinte **Tiberiu Roman**, conf. univ. matematici, Inst. de petrol gaze şi geologie Bucureşti.

Şcoala medie nr. 1 Tîrgovişte — Comisia nr. 51, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Tîrgovişte (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Teodoru Irina**, lector univ. soc. ştiinţific, Inst. Agronomic „N. Bălcescu" Bucureşti.

Şcoala medie nr. 2 Tîrgovişte — Comisia nr. 52, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 2 Tîrgovişte (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Mateescu Adelaida**, şef lucrări fizică, Inst. Politehnic Bucureşti.

Şcoala medie nr. 2 Tîrgovişte — Comisia nr. 53, secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 2 şi nr. 3 Tîrgovişte (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Ana Ciobanu**, şef lucrări şt. naturale, Inst. agronomic „N. Bălcescu" Bucureşti.

Şcoala medie nr. 2 Tîrgovişte — Comisia nr. 54, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 2 şi nr. 3 Tîrgovişte (curs seral). Preşedinte **Tache Voicu**, şef lucrări matematici, Inst. Politehnic Bucureşti.

Şcoala medie nr. 3 Tîrgovişte — Comisia nr. 55, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 3 Tîrgovişte (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Petrescu Adrian**, şef lucrări matematici, Inst. Politehnic Bucureşti.

Şcoala medie nr. 3 Tîrgovişte — Comisia nr. 56, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 3 Tîrgovişte (curs seral şi fără frecvenţă). Preşedinte **Neagu Mihai**, lector univ. matematici, Inst. Politehnic Bucureşti.

Liceul militar Breaza — Comisia nr. 57, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la liceul militar Breaza (curs de zi). Preşedinte **Petrescu Ştefan**, prof. univ. matematici, Inst. de Construcţii Bucureşti.

Liceul militar Breaza — Comisia nr. 58, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul militar Breaza (curs de zi). Preşedinte **Dinculescu Nicolae**, conf. univ. matematici, Univ. Bucureşti.

Liceul militar Breaza — Comisia nr. 59, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul militar Breaza (curs de zi). Preşedinte **Ştefan Gheorghiţă**, conf. univ. matematici. Univ. Bucureşti.

Liceul militar Breaza — Comisia nr. 60, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul militar Breaza (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Cristescu Niculae**, conf. univ. matematici. Univ. Bucureşti.

REGIUNEA SUCEAVA

Şcoala medie nr. 1 Suceava — Comisia nr. 1, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Suceava (curs de zi, seral, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Calistru Elena**, conf. univ. chimie, Institutul Politehnic Iaşi.

Şcoala medie nr. 1 Suceava — Comisia nr. 2, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Suceava (curs de zi, seral, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Papuc Dan**, conf. univ. matematici, Inst. Pedagogic de 3 ani Suceava.

Şcoala medie nr. 2 Suceava — Comisia nr. 3, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 2 Suceava (curs de zi, seral, fără frecvenţă şi restanţieiri). Preşedinte **Rusu Ilie Gheorghe**, lector univ. fizică, Univ. „Al. I. Cuza" Iaşi.

Şcoala medie nr. 1 Botoşani — Comisia nr. 4, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Botoşani (curs de zi, seral, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Lazăr Ion**, lector univ. filologie, Institutul pedagogic de 3 ani Suceava.

Şcoala medie nr. 1 Botoşani — Comisia nr. 5, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Botoşani (curs de zi, seral, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Cişmaş Ion**, lector univ. şt. economice, Institutul pedagogic de 3 ani Iaşi.

Şcoala medie nr. 1 Botoşani — Comisia nr. 6, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Botoşani (curs de zi, seral, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Nimiţan Ion**, lector univ. matematici, Institutul pedagogic de 3 ani Suceava.

Şcoala medie nr. 2 Botoşani — Comisia nr. 7, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 2 Botoşani (curs de zi, seral, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Dumitrescu Ion**, şef lucrări matematici, Institutul Politehnic Iaşi.

Şcoala medie nr. 2 Botoşani — Comisia nr. 8, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la

(Continuare în pag. 12-a)

(urmare din pag. 11-a)

Şcoala medie nr. 2 Botoşani (curs de zi, seral, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Onofrescu Nicolae,** prof. şt. naturale, Şcoala medie nr. 1 Fălticeni.

Şcoala medie Truşeşti — Comisia nr. 9, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Truşeşti (curs de zi, seral, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Saca Simion,** prof. lb. franceză, Şcoala medie nr. 2 Dorohoi.

Şcoala medie „Dragoş Vodă" Cîmpulung — Comisia nr. 10, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „Dragoş Vodă" Cîmpulung (curs de zi, seral, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Obadă Alexandru,** prof. lb. română, director Şcoala medie nr. 1 Suceava.

Şcoala medie „Dragoş Vodă" Cîmpulung — Comisia nr. 11, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „Dragoş Vodă" Cîmpulung (curs de zi, seral, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Furnică Mihai,** lector univ. chimie, Univ. „Al. I Cuza" Iaşi.

Şcoala medie nr. 1 Dorohoi — Comisia nr. 12, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Dorohoi (curs de zi, seral, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Mincu Vanda,** prof. geografie, director Şcoala medie nr. 2 Rădăuţi.

Şcoala medie nr. 2 Dorohoi — Comisia nr. 13, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 2 Dorohoi (curs de zi, seral, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Pavel Mihai,** prof. istorie, Şcoala medie „Dragoş Vodă" Cîmpulung.

Şcoala medie Darabani — Comisia nr. 14, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Darabani (curs de zi, seral, şi fără frecvenţă). Preşedinte **Ştefan Constantin,** prof. lb. română, director Şcoala medie nr. 1 Botoşani.

Şcoala medie nr. 1 Fălticeni — Comisia nr. 15, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Fălticeni (curs de zi, seral şi fără frecvenţă). Preşedinte **Arcadie Pata,** prof. lb. română, director adj. Şcoala medie Vatra Dornei.

Şcoala medie nr. 1 Fălticeni — Comisia nr. 16, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Fălticeni (curs de zi, seral, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Vicoveanu Eufrosina,** prof. şt. naturale, director Şcoala medie nr. 2 Botoşani.

Şcoala medie nr. 2 Fălticeni — Comisia nr. 17, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 2 Fălticeni (curs de zi, seral, şi fără frecvenţă). Preşedinte **Miclescu Silvia,** prof. geografie, Şcoala medie nr. 2 Suceava.

Şcoala medie nr. 2 Fălticeni — Comisia nr. 18, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 2 Fălticeni (curs de zi, seral, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Ariton Veronica,** prof. lb. română, director adjunct Şcoala medie nr. 2 Dorohoi.

Şcoala medie Gura Humorului — Comisia nr. 19, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Gura Humorului (curs de zi, seral, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Marici Gheorghe,** prof. şt. naturale, director adjunct Şcoala medie Siret-Rădăuţi.

Şcoala medie nr. 1 Rădăuţi — Comisia nr. 20, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Rădăuţi (curs de zi, seral, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Jemna Maria,** lector univ. istorie, Universitatea „Al. I. Cuza" Iaşi.

Şcoala medie nr. 1 Rădăuţi — Comisia nr. 21, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Rădăuţi (curs de zi, seral, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Dan Gheorghe,** prof. geografie, director adjunct Şcoala medie nr. 2 Fălticeni.

Şcoala medie nr. 2 Rădăuţi — Comisia nr. 22, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 2 Rădăuţi (curs de zi, seral, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Ştefan Dragomir,** prof. istorie, director adjunct Şcoala medie nr. 1 Botoşani.

Şcoala medie Siret-Rădăuţi — Comisia nr. 23, secţie mixtă cu lb. de predare română şi ucraineană. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii Siret-Rădăuţi şi medie nr. 1 Sighet reg. Maramureş (curs de zi, seral, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Pavliuc Nicolae,** lector univ. filologie, Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie Săveni — Comisia nr. 24, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Săveni (curs de zi, seral, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Suhan Hortenzia,** prof. geografie, director adjunct Şcoala medie „Dragoş Vodă" Cîmpulung.

Şcoala medie Vatra Dornei — Comisia nr. 25, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Vatra Dornei (curs de zi, seral, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Poppel Emanuel,** conf. univ. chimie, Institutul politehnic Iaşi.

Şcoala medie Vatra Dornei — Comisia nr. 26, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Vatra Dornei (curs de zi, seral, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Banu Florentina,** lector univ. istorie, Institutul pedagogic de 3 ani Iaşi.

Liceul militar „Ştefan cel Mare" Cîmpulung — Comisia nr. 27, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul militar „Ştefan cel Mare" Cîmpulung (curs de zi). Preşedinte **Ursescu Gheorghe,** prof. univ. Institutul Politehnic Iaşi.

Liceul militar „Ştefan cel Mare" Cîmpulung — Comisia nr. 28, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul militar „Ştefan cel Mare" Cîmpulung (curs de zi). Preşedinte **Drăgan Corneliu,** conf. univ. matematici, Institutul Politehnic Iaşi.

Liceul militar „Ştefan cel Mare" Cîmpulung — Comisia nr. 29, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul militar „Ştefan cel Mare" Cîmpulung (curs de zi). Preşedinte **Valerian Popovici,** conf. univ. istorie, Universitatea „Al. I. Cuza" Iaşi.

Liceul militar „Ştefan cel Mare" Cîmpulung — Comisia nr. 30, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul militar „Ştefan cel Mare" Cîmpulung (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Petrovanu Magda,** conf. univ. chimie, Universitatea „Al. I. Cuza" Iaşi.

ORAŞUL CONSTANŢA

Şcoala medie nr. 1 Constanţa — Comisia nr. 1, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Constanţa (curs de zi). Preşedinte **Lelescu Gheorghe,** conf. univ. matematici, Inst. politehnic Bucureşti.

Şcoala medie nr. 1 Constanţa — Comisia nr. 2, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Constanţa (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Zaharia Ion,** prof. matematici, dir. Şcoala medie nr. 4 Constanţa.

Şcoala medie nr. 1 Constanţa — Comisia nr. 3, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Constanţa (curs seral şi restanţieri). Preşedinte **Popescu Iulian,** lector univ. filozofie, Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie nr. 1 Constanţa — Comisia nr. 4, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Constanţa (curs fără frecvenţă). Preşedinte **Stănescu Valentina,** prof. limba română, dir. adjunct Şcoala medie nr. 2 Constanţa.

Şcoala medie nr. 1 Constanţa — Comisia nr. 5, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Constanţa (curs fără frecvenţă). Preşedinte **Atanasiu Traian,** şef lucrări matematici, Inst. Politehnic Bucureşti.

Şcoala medie nr. 1 Constanţa — Comisia nr. 6, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 1 Constanţa şi medie Năvodari (curs seral, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Dumitrescu Florica,** prof. geografie, dir. Şcoala medie nr. 5 Constanţa.

Şcoala medie nr. 2 Constanţa — Comisia nr. 7, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 2 Constanţa (curs de zi). Preşedinte **Teodorescu Petre,** prof. geografie, dir. Şcoala medie nr. 7 Constanţa.

Şcoala medie nr. 2 Constanţa — Comisia nr. 8, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 2 Constanţa şi medie Năvodari (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Raicopol Petre,** prof. matematici, Şcoala medie nr. 1 Constanţa.

Şcoala medie nr. 2 Constanţa — Comisia nr. 9, secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 1 şi nr. 2 Constanţa (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Hristea Teodor,** lector univ. filologie, Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie nr. 2 Constanţa — Comisia nr. 10, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 1 şi nr. 2 Constanţa şi medie Mangalia (curs seral). Preşedinte **Lungu Ion,** prof. gr. II istorie. Şcoala medie nr. 6 Constanţa.

Şcoala medie nr. 2 Constanţa — Comisia nr. 11, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 2 Constanţa (curs seral). Preşedinte **Robu Vladimir,** lector univ. filologie, Inst. pedagogic de 3 ani Constanţa.

Şcoala medie nr. 2 Constanţa — Comisia nr. 12, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii nr. 2 Constanţa şi Şc. tehnică specială nr. 17 Constanţa (curs seral şi restanţieri). Preşedinte **Fusu Elena,** prof. filozofie, dir. adj. Şcoala medie nr. 1 Constanţa.

Şcoala medie nr. 3 Constanţa — Comisia nr. 13, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 3 Constanţa (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Pantelie Florica,** prof. şt. naturale, dir. Şcoala medie nr. 6 Constanţa.

Şcoala medie nr. 3 Constanţa — Comisia nr. 14, secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 3 şi nr. 4 Constanţa (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Buiuc Vartanezian M. Maria,** prof. limba franceză, dir. adj. Şcoala medie nr. 2 Constanţa.

Şcoala medie nr. 3 Constanţa — Comisia nr. 15, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 4 Constanţa, medie Eforie Sud şi medie Mangalia (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Bădică Ion,** lector univ. pedagogie, Inst. ped. de 3 ani Constanţa.

Examenul de stat la şcolile pedagogice

Şcoala pedagogică Bacău — Comisia nr. 1. Se vor prezenta candidaţii de la şcolile pedagogice de educatoare şi învăţători Bacău, Bîrlad şi Suceava şi Institutele pedagogice de învăţători Bacău, Bîrlad şi Suceava (cursurile de zi, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Ştefan Bîrsănescu,** prof. univ. pedagogie Universitatea „Al. I. Cuza" Iaşi.

Şcoala pedagogică cu limba de predare germană Sibiu — Comisia nr. 2. Se vor prezenta candidaţii de la şcoala pedagogică de învăţători şi educatoare cu limba de predare germană Sibiu. Şcoala pedagogică de învăţători Blaj (cursuri de zi, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Binder Ştefan,** conf. univ. filologie, Universitatea Timişoara.

Şcoala pedagogică Cluj — Comisia nr. 3. Se vor prezenta candidaţii de la Şcolile pedagogice de învăţători şi educatoare Cluj şi Arad, Şcolile pedagogice de învăţători şi educatoare cu limba de predare maghiară Aiud. Institutele pedagogice de învăţători Cluj, Arad şi Baia Mare şi institutele pedagogice de învăţători cu limba de predare maghiară Aiud şi Odorhei (cursuri de zi, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Maximilian Bendorfeanu,** conf. univ. filologie Inst. perfecţionare a cadrelor didactice Cluj.

Şcoala pedagogică Galaţi — Comisia nr. 4. Se vor prezenta candidaţii de la şcolile pedagogice de învăţători şi educatoare Galaţi şi institutul pedagogic de învăţători Galaţi (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Şafran Oişie,** conf. univ. pedagogie, Univ. Bucureşti.

Şcoala pedagogică Carei — Comisia nr. 5. Se vor prezenta candidaţii de la şcolile pedagogice de învăţători şi educatoare Sighet şi Carei, secţiile pedagogice de învăţători şi educatoare cu limba de predare ucraineană Sighet (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Maximilan Boroş,** lector univ. Baia Mare.

Şcoala pedagogică Bucureşti — Comisia nr. 6. Se vor prezenta candidaţii de la şcolile pedagogice de educatoare şi învăţători Bucureşti, Constanţa, Buzău, Cîmpulung Muscel şi Craiova şi institutele pedagogice de învăţători Bucureşti, Constanţa şi Craiova (cursuri de zi, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Tamara Dobrin** conf. univ., Inst. de arte plastice Bucureşti.

Din activitatea organizaţiilor sindicale

SPRIJIN LARG ORIENTĂRII PROFESIONALE

Muncind sub îndrumarea organizaţiilor de partid, şcolile din oraşul Caransebeş au dobîndit în ultimii ani o preţioasă experienţă în orientarea profesională a elevilor. Ele au trimis şcolilor profesionale şi tehnice, instituţiilor de învăţămînt superior, unităţilor economice din localitate, tineri de nădejde, temeinic pregătiţi, orientaţi de profesorii lor spre ramurile în care dau cel mai bun randament.

La desfăşurarea în acest domeniu a unei munci ştiinţifice, în care să se îmbine interesele dezvoltării viitoare a absolvenţilor şi interesele economice şi culturale ale patriei, îşi aduce o contribuţie însemnată şi comitetul sindicatului. Prin birourile grupelor sindicale, comitetul sindicatului acordă un ajutor preţios conducerilor de şcoli, mobilizînd cadrele didactice la o activitate judicioasă de orientare profesională, pe baza cunoaşterii amănunţite a cerinţelor existente în regiune în domeniul economiei şi culturii, ca şi pe baza cunoaşterii nivelului de pregătire al elevilor la diferite discipline, a aptitudinilor şi intereselor lor. Profesorii din Caransebeş se simt mîndri pentru faptul că la uzinele „Oţelul Roşu", la Depozitul C.F.R., la IPROFIL Balta Sărată şi în alte întreprinderi, în rîndurile fruntaşilor în întrecerea socialistă, ale inginerilor şi tehnicienilor, sînt mulţi absolvenţi ai şcolilor din localitate.

Legătura cu unităţile sindicatelor lucrătorilor din industrie, cu sindicatele din unităţile agricole ale oraşului şi raionului, legătură care s-a întărit pe baza sprijinului acordat de Consiliul local al sindicatelor, se soldează an de an cu rezultate tot mai bune. Vizitînd întreprinderile, elevii realizează un contact nemijlocit cu muncitori şi colectivişti, cu ingineri şi tehnicieni, văd faptele lor pline de eroism pentru îndeplinirea sarcinilor de plan, cunosc perspectivele dezvoltării industriei şi agriculturii şi în felul acesta îşi aleg viitoarea profesie nu în mod întîmplător, ci în cunoştinţă de cauză.

În regiunea Banat au apărut, în ultimii ani, noi şi puternice obiective economice legate de tehnica şi tehnologia cea mai modernă, de electrificarea, mecanizarea şi automatizarea proceselor de producţie. Pedagogii din Caransebeş au fost mobilizaţi de comitetul sindicatului să popularizeze larg în rîndurile elevilor noile profesii, ca şi şcolile tehnice care pregătesc cadre pentru acestea. În acelaşi timp, mobilizaţi de sindicat, profesorii desfăşoară o largă activitate de lămurire a părinţilor. În şedinţele cu părinţii, la lectoratele pentru părinţi se fac recomandări concrete în legătură cu orientarea profesională a elevilor, se difuzează prospectele şcolilor tehnice şi ale instituţiilor de învăţămînt superior.

Cu sprijinul sindicatelor, cadrele didactice din Caransebeş folosesc cu deosebită eficienţă, pentru orientarea profesională a elevilor, întîlniri între absolvenţi şi tineri muncitori cu înaltă calificare, cu tineri tehnicieni şi ingineri, care le vorbesc despre succesele obţinute de întreprinderile unde lucrează, despre importanţa şi frumuseţea profesiei pe care şi-au ales-o. Tot pe această linie se înscrie şi ciclul de conferinţe ţinute de profesori universitari de la institutele de învăţămînt superior din Timişoara, care au vorbit elevilor despre automatizarea proceselor de producţie, despre maşinile electronice de calcul.

Sprijinind în permanenţă conducerile de şcoli în acţiunea de orientare profesională a elevilor, comitetul sindicatului aduce o contribuţie mereu sporită la înfăptuirea acestui obiectiv important, ajutînd la îndrumarea unui număr tot mai mare de absolvenţi spre profesiile de care are nevoie economia noastră naţională.

M. PAVEL

Lectură

Cursuri de vară pentru profesorii de matematică

Societatea de ştiinţe matematice din R.P.R. organizează şi în vacanţa din acest an, ca şi în în vacanţele din anii trecuţi, cursuri pentru profesorii de specialitate.

În cadrul acestor cursuri se vor prezenta conferinţe de informare ştiinţifică şi se vor dezbate probleme ale predării matematicii în şcoala de cultură generală. De asemenea, se vor organiza excursii la unităţi industriale, la monumentele istorice, în locuri pitoreşti ale ţării. Astfel, la cursul organizat la Cîmpulung Moldovenesc între 6 şi 26 iulie vor prezenta conferinţe academicieni şi cadre universitare din Iaşi şi Bucureşti şi va avea loc un simpozion despre predarea geometriei în şcoala de 12 ani. Acţiuni asemănătoare se vor desfăşura şi la cursurile organizate în alte centre.

Pentru înscrieri, ca şi pentru informaţii suplimentare, cadrele didactice se pot adresa tuturor filialelor şi subfilialelor Societăţii sau la sediul acesteia din Bucureşti, str. Academiei nr. 14 pînă la data de 15 iunie a.c.

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA : Bucureşti, Piaţa Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20 Abonamentele se fac la oficiile poştale, factorii poştali şi la difuzorii voluntari din unităţile de învăţămînt. Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii, Piaţa Scînteii Bucureşti.

40132

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Gazeta ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Anul XVI nr. 760 | vineri 19 iunie 1964 | 8 pagini 25 bani

IN ZILELE VACANȚEI

Așteptată cu nerăbdare de sute și sute de mii de școlari, vacanța s-a instalat de cîteva zile pe deplin în drepturile sale. În curțile inundate de lumină ale școlilor i-a găsit pe elevi veseli, ca la fiecare sfîrșit de an școlar, sărbătorind în cîntec, vers și joc rezultatele obținute la învățătură, mulțumind partidului pentru condițiile de viață și de studiu ce le-au fost create, profesorilor și învățătorilor pentru dragostea cu care i-au ajutat să-și sporească cunoștințele, să se pregătească temeinic pentru viață.

În locul manualelor, care acum se odihnesc în rafturile bibliotecilor, școlarii au început să răsfoiască marea și minunata carte a vacanței. Pe fiecare pagină a ei sînt înscrise zeci și zeci de acțiuni interesante, variate, atrăgătoare, care vor alcătui bucuriile zilelor de vară. Și fiecare dintre ele este rodul grijii pline de căldură și al experienței pedagogilor, care și în zilele vacanței le vor călăuzi pașii, îi vor înconjura cu atenție și dragoste.

La loc de cinste în cartea vacanței sînt înscrise acțiunile închinate măreței sărbători de la 23 August. Alături de întregul nostru popor, școlarii — de la cei care se află la prima lor vacanță pînă la cei mai mari — își vor manifesta, prin aceste acțiuni, dragostea și recunoștința față de partid, față de oamenii muncii, pentru viața luminoasă și fericită pe care o trăiesc. Și, pentru a cunoaște cît mai bine înfăptuirile regimului democrat-popular, aproape două milioane de elevi vor străbate țara în lung și în lat, însoțiți de profesori și instructori de pionieri. Șase mii de elevi din Dobrogea vor porni prin orașele și satele regiunii lor spre a-i admira frumusețile și bogățiile, după care vor poposi în Capitală. Trei mii de elevi din Baia Mare vor vizita Capitala, litoralul, regiunile Banat și Hunedoara. Peste o mie de elevi din Deva, după ce-și vor vizita ținutul natal, se vor îndrepta și ei spre Capitală. Itinerarii bogate îi așteaptă și pe elevii din regiunea Argeș : ei vor vizita hidrocentrala „16 Februarie", vor străbate Valea Oltului și Valea Prahovei. S-au pregătit de drum și elevii din regiunea Bacău — care vor cutreiera toate plaiurile Moldovei, de la Suceava pînă la Dunăre — și cei din Timișoara, din Oltenia sau Cluj — într-un cuvînt, din toate regiunile patriei. Pentru a putea participa în număr cît mai mare la excursii, li s-au creat numeroase avantaje : reduceri pînă la 50 la sută din costul transportului pe C.F.R., mari reduceri la cazare, la transportul cu autocarul etc.

Considerînd excursiile drept un minunat mijloc de educare a tineretului în spiritul dragostei față de patrie, pedagogii care îi vor însoți pe elevi își îndreaptă atenția în primul rînd spre cunoașterea de către aceștia a marilor construcții ale socialismului : combinatele de la Onești, Hunedoara, Reșița, Galați, Iași, uriașa construcție de la Bicaz etc. Ei ș-au propus de asemenea să-i facă pe elevi să cunoască noua geografie a patriei — orașele răsărite în ultimii ani, minunatele cartiere care împodobesc azi vechile așezări ale țării. În același timp, excursiile constituie pentru pedagogi un excelent prilej de a înfățișa tinerilor, prin imagini concrete, crîmpeie din trecutul poporului, din lupta plină de eroism a clasei muncitoare. Ei vor poposi cu elevii la Muzeul de istorie a partidului, la Doftana, îi vor conduce la Grivița Roșie, la Lupeni — peste tot unde s-au desfășurat marile bătălii de clasă ale proletariatului nostru, se vor opri cu ei în fața monumentelor, la casele memoriale etc.

Experiența a arătat că excursiile cele mai izbutite, care contribuie în modul cel mai larg la educarea comunistă a elevilor, sînt acelea ale căror itinerarii sînt stabilite din vreme, cu toată atenția, dacă se poate chiar pe o anumită temă (de pildă, „Pe locurile insurecției armate de la 23 August", „Înflorirea industriei grele în anii puterii populare" ș.am.d.) — și pentru care cadrele didactice se pregătesc serios dinainte, punîndu-le la punct în toate amănuntele.

Se înțelege de la sine că cei ce îi conduc pe elevi trebuie să fie ei înșiși foarte bine lămuriți asupra obiectivelor ce urmează a fi vizitate și, de bună seamă, turiști pricepuți, oameni care îndrăgesc drumeția și știu s-o practice. Firește, nu se poate ca profesorul care-i conduce în excursie să ofere elevilor o informare aproximativă, redusă la ceea ce ei știu de mult, de la lecții. Și ce impresii vor aduna copiii din drumeție dacă cei care-i vor călăuzi vor trece indiferenți pe lîngă locuri însemnate prin trecutul sau prin frumusețea lor ? Iată de ce se cere ca cei care conduc excursiile elevilor să fie nu numai oameni bine informați, dar și oameni entuziaști, care să știe să dezvăluie elevilor semnificația celor văzute și trăite în drum, să-i facă să se entuziasmeze pentru înfăptuirile poporului muncitor, să le trezească aspirații mari, să le întă-

(continuare în pag. 7-a)

EMOȚIILE ȘI SEMNIFICAȚIILE UNUI EXAMEN

Cunoașteți psihoza examenului?

Pentru toți ceilalți, dimineața zilei de 15 a acestei luni nu a fost decît o dimineață însorită dintr-o zi obișnuită de iunie. Pentru ei, însă atunci a sunat gongul de alarmă al unui moment de care își vor aminti întreaga viață, cu umbra unei nostalgii, ca de un moment de răscruce. Multă, multă vreme le vor rămîne în memorie toate amănuntele, fie cît de neînsemnate, ale acelei dimineți: cafeaua cu lapte uitată pe colțul mesei, nodul de la cravată desfăcut și refăcut mereu, eticheta sticlei de cerneală în care și-au înmuiat stiloul, culoarea cerului în ceasul acela matinal, cartea sau maculatorul răsfoite cu înfrigurare la nu știu ce capitol, pentru lichidarea unei ultime incertitudini. Și, mai ales, simțămîntul confuz de înfrigurare, de nesiguranță și hotărîre pe care îl dă febra examenului, senzația că „am uitat tot" asociată cu aceea că „nu se poate să nu știu"...

Tatăl, chipurile calm și indiferent, răsfoia ziarul încercînd să citească, pe deasupra ochelarilor, nu rîndurile din coloane, ci miracolul din privirile strălucitoare ale acestui tînăr care se pregătea pentru verificarea oficială a maturității. Iar mama, poate cea mai emoționată dintre toți, încerca să înghesuie alandala, într-un sfert de oră, toate povețele de rigoare: să fii atent, să stai să te gîndești, să nu te pripești, să ai grijă la ortografie, să expui logic, să nu faci vreo confuzie...

Și dacă acasă emoția și-a instaurat tirania asupra întregii familii, pentru a o stăpîni pînă la data afișării rezultatelor, în școli domnește cu atît mai aprigă. Ca pretutindeni, la Școala medie nr. 15 din București ea s-a făcut simțită cu mult înainte de ora cînd membrii comisiilor au pătruns în clase. Directoarea, tovarășa Eleonora Popescu, și-a făcut apariția pe la ceasurile 6 (n-am putea jura că n-a fost vorba și de o leacă de insomnie la mijloc). Peste 400 de candidați aveau să inunde în scurt timp școala. Pentru a-i primi, șaptesprezece săli mari au fost pregătite în cele mai mici amănunte — în astfel de împrejurări amănuntele merg pînă la ultimul fir de praf. Ușile secundare închise, portari amplasați în posturile-cheie au completat pregătirile, pentru a stăvili năvala de curiozitate și îngrijorare concretizată în părinți, frați, surori și prieteni.

Între orele șapte și opt, pe poarta principală și-au făcut apariția, pe rînd, membrii și președinții comisiilor. În cancelarie, fac cunoștință între ei și schimbă primele păreri și impresii. Opiniile asupra exigențelor (deocamdată teoretice, dar vor fi curînd traduse în limbajul precis și implacabil al notelor) diferă în aspectele lor formale, dar sînt absolut identice în conținut. Pot fi sintetizate în cîteva propoziții: examenul de maturitate fiind o verificare a cunoștințelor de cultură generală acumulate de-a lungul celor 11 ani de școală, criteriul notării elevilor îl constituie măsura în care ei posedă sau nu aceste cunoștințe. Dar dacă un elev este excelent la o singură disciplină și foarte slab la celelalte? Dacă alt elev dovedește o excepțională memorie a amănuntelor și insuficientă capacitate de a sintetiza, de a stabili legături? Sau, dimpotrivă, dacă un al treilea vădește putere de raționament dar n-a reținut datele? Președinții nu ezită să-și formuleze părerile, fără să le socotească o abdicare de la principiul de bază:

Maria Giurgea: *Îmi place ca elevii, ca și studenții pe care îi examinez, să știe nu numai buchea cărții, să se ridice chiar deasupra celor pe care le-au aflat de la profesorii lor și să aducă o notă personală, nota propriei lor gîndiri în răspunsurile pe care le dau*

George Munteanu: *Personal, regret nespus de mult atunci cînd un elev dovedește o pregătire solidă la o anumită disciplină și este slab la celelalte. Se știe doar că în nici un domeniu nu poți merge prea departe fără cunoștințe de cultură generală în toate celelalte domenii. Orice specialist are nevoie de ele.*

Elena Antoci: *Între un elev care știe să raționeze și altul care se bazează doar pe ce a memorat îl prefer pe... al treilea, pe cel care întrunește ambele însușiri.*

Dincolo de aceste discuții — căci nivelul exigențelor, de multă vreme stabilit pentru toți examinatorii are infailibilitate de lege — fiecare așteaptă, cu o nerăbdare deosebită doar prin formele ei de manifestare de nerăbdarea elevilor repartizați acum în clase, ritualul desfacerii plicurilor cu subiecte.

În sfîrșit, în liniștea deplină care s-a așternut în cancelarie, dreptunghiul de hîrtie a fost desfăcut și în fața profesorilor au fost citite subiectele pentru lucrarea scrisă la limba română. Cum era și de așteptat, urmează o avalanșă de comentarii:

— Bine, dar la primul subiect au de scris colosal de mult...

— E drept, dar s-ar putea face o sinteză.

— Și al doilea este un subiect vast.

— Gîndește-te, însă, că au trei ore la dispoziție.

— Mă așteptam la ceva nou. Seamănă prea mult cu subiectele date în alți ani...

Peste cinci minute va fi ora 9. Profesorii sînt invitați să intre în clase. Înaintea lor, de pe la colțurile cîte unui coridor, zvîcnește în fugă silueta unui elev care se năpustește în clasă șoptind precipitat — ultimă amintire a ghidușiilor de școlar — „Vine! Vine!".

În atmosfera solemnă a începutului de examen, membrii comisiilor împărtășesc candidaților marea taină a subiectelor — pe care și ei înșiși abia le-au aflat, apoi le transcriu caligrafic pe tablă.

Examenul a început! În fața colilor albe de hîrtie, la aceeași oră, mii și mii de elevi din toată țara au dat prima probă a maturității lor. Însăși titulatura examenului obligă la spirit de răspundere. Dar candidații, în imensa lor majoritate, i-au înțeles semnificația. Ce altceva a însemnat mulțimea de recapitulări, consultații, sinteze, studiu individual — și iarăși recapitulări, sinteze, studiu individual, decît ilustrarea deplinei înțelegeri a acestei semnificații? Ajutați zi de zi de școală, de profesori, îndrumați necontenit cu grijă și căldură, candidații de astăzi s-au pregătit de mult să obțină rezultate pe măsura însemnătății examenului.

Dincolo de pragul lui se deschid larg porțile de aur ale vieții și răspunderilor cetățenești. Din școală pornește acum o nouă generație, dăruită cu optimismul, cu forța și puritatea care constituie atributele primei tinereți.

Cum se va manifesta în viață acest nou detașament? Este el pe măsura îndatoririlor la care îl cheamă patria? Nu ne pripim dacă răspundem, fără ezitare, afirmativ. Chiar din prima oră a examenului, văzîndu-i pe candidații la titlul de oameni maturi cum s-au aplecat concentrați deasupra colilor de hîrtie, temîndu-se ca timpul să nu le răpească posibilitatea de a arăta tot ce știu, am căpătat temei pentru această convingere. Ea a devenit certitudine după amiază, cînd lucrările anonime, cu colțul îndoit, au fost citite, multe din ele cu repetate exclamații admirative, de către membrii comisiilor. Și impresia schițată la început se confirmă cu fiecare nouă etapă a examenului, cu fiecare lucrare care dovedește cunoștințele solide ale majorității candidaților.

În majoritate, lucrările dezvăluie însușiri grăitoare. Cunoștințe sigure, ample, dobîndite, în cazul matematicii, printr-o serioasă aprofundare a teoriei și prin numeroase și variate exerciții aplicative, iar în cazul literaturii nu numai prin intermediul lecțiilor, ci din lectura directă a operelor autorilor studiați (citatele, amănuntele cu care mulți candidați și-au împînzit lucrările scrise sînt, în această privință, dovezi incontestabile).

Apoi, o orientare precisă în cuprinsul unui material vast, din care cei mai mulți știu să desprindă osatura elementelor menite să se subordoneze cu rigurozitate temei (abaterile de la această cerință provin, vizibil, atunci cînd le întîlnim, dintr-o scuzabilă dorință de a arăta „cît de multe știm").

Nu o dată candidații dovedesc un mod îndrăzneț de a formula și o părere personală care, chiar dacă nu este caracterizată întotdeauna printr-o reală valoare științifică, are calitatea de a dovedi personalitatea celui examinat, spiritul lui de cercetare originală.

Pe bună dreptate poate da școala, acestor tineri, certificate de maturitate. Ei le merită din plin.

O. BUZESCU

Printre cei care-și dobîndesc diploma de maturitate

CU GÎNDUL LA MAREA SĂRBĂTOARE

Alături de toți oamenii muncii, slujitorii școlii întîmpină cu noi succese marea sărbătoare a poporului nostru, cea de-a XX-a aniversare a eliberării. Prin eforturi sporite ei au încheiat cu rezultate deosebite anul școlar, ridicînd la un nivel mai înalt munca de instruire și educare a tinerei generații, iar acum, o dată cu organizarea vacanței elevilor, pregătesc cu însuflețire școlile pentru o nouă etapă de activitate, cea care va începe în toamnă.

Pretutindeni în școlile patriei învățătorii și profesorii socotesc măreața sărbătoare a poporului ca un minunat prilej de întărire a educației comuniste a elevilor. În toate școlile raionului Carei, de pildă, după cum ne scrie tov. A. Deac, li s-au făcut cunoscute elevilor în forme variate și atractive, realizările regimului democrat-popular și perspectivele dezvoltării social-economice a țării. S-a organizat de asemenea, între elevii celor două școli medii din raion, un concurs „Cine știe cîștigă" pe această temă. Marii sărbători de la 23 August i-au fost consacrate și expozițiile cuprinzînd obiecte confecționate de elevii școlilor din Carei și Tășnad în orele de lucrări practice, ca și expoziția de material didactic organizată la Școala de 8 ani nr. 1 din Carei.

Acum, în lunile de vacanță, peste 8.000 de elevi din raion vor participa la excursii și drumeții care le vor da prilejul să cunoască nemijlocit marile înfăptuiri ale anilor noștri liberi. De asemenea, pentru a-și arăta prin fapte dragostea față de ținutul natal, față de patrie, numeroși elevi vor participa, sub îndrumarea cadrelor didactice, la acțiuni patriotice cum sînt plantarea pomilor, înfrumusețarea cartierelor și parcurilor etc.

Cu entuziasm întîmpină sărbătorirea celei de-a XX-a aniversări a eliberării patriei noastre dragi și cadrele didactice de la Școala generală de 8 ani din Săcele. Printre acțiunile organizate la această școală, ne informează tov. Ludovic Zatyi, se numără excursiile menite să facă mai bine cunoscut tuturor elevilor, începînd de la cei mai mici, orașul natal, creat în anii puterii populare, vizitele în întreprinderi și la gospodăriile agricole colective din apropiere, la muzeul de istorie din localitate și la muzeul din Brașov.

Foarte interesante sînt și acțiunile organizate pe clase în întîmpinarea sărbătorii. Astfel, elevii din clasa a III-a strîng date care ilustrează cum s-a schimbat viața familiilor lor în aceste două decenii, cei din clasa a IV-a date despre activitatea muncitorilor fruntași și a inovatorilor din orașul lor, cei din clasa a V-a despre produsele industriale și agricole obținute la Săcele. Colegii lor din clasa a VI-a colectează fotografii și ilustrate pentru întocmirea unui album care să oglindească bogățiile și frumusețile patriei, iar elevii clasei a VII-a se preocupă de dezvoltarea industrială și agricolă a orașului lor de la eliberare și pînă în zilele noastre.

O scrisoare trimisă de tov. N. Achim de la Școala medie „Gheorghe Lazăr" din Sibiu ne relatează că la această școală a fost organizată, în cinstea celei de-a XX-a aniversări a eliberării, o frumoasă expoziție care ilustrează roadele muncii profesorilor și elevilor în cursul anului încheiat.

Pot fi văzute aici numeroase piese executate în cadrul orelor de lucrări practice, în cercurile de radio-tehnică, de chimie, de foto. De asemenea, au fost confecționate mari panouri care prezintă situația la învățătură a fiecărei clase, chipurile elevilor fruntași la studii și în activitatea obștească, grafice care vorbesc despre vizitele în întreprinderi organizate de școală, despre realizările dobîndite în munca patriotică etc.

CONVORBIRE PE O TEMĂ ACTUALĂ

În vacanță o organizare tot atît de precisă ca și în cursul anului școlar • Cîntece fără lecții de muzică și botanică fără lecții de științe naturale • Recrearea nu înseamnă numai joacă • Pot conviețui zburdălnicia cu disciplina? • Ceva despre exemplul pedagogului

Zile cît mai senine, mai bogate în impresii, mai pline de voioșie și zburdălnicie pentru toți copiii patriei — aceste gînduri mobilizează acum, cînd bilanțul activității din anul școlar a fost încheiat, eforturile și preocupările cadrelor didactice pentru o nouă etapă de muncă, aceea a organizării vacanței elevilor. Gîndurile lor stăruie în căutarea de noi și noi forme de activitate, în stabilirea, pe baza experienței din anii trecuți, a celor mai bune căi de lucru, astfel încît la toamnă școala să constate că elevii au crescut și la trup și la minte, că sînt mai sănătoși, mai vioi și mai disciplinați.

Am stat de vorbă recent cu cîțiva tovarăși din raionul Urziceni care se ocupă de organizarea vacanței elevilor sau care se vor afla în mijlocul lor în tabere, la cluburi etc. Discuția a reliefat o serie de probleme care vor stîrni, credem, interesul cititorilor.

■

Foarte mulți directori de școală, învățători și profesori din raionul nostru — ne-a spus prof. *Mircea Dumitriu*, inspector la secția de învățămînt a raionului Urziceni — consideră activitatea cu elevii din timpul verii deosebit de însemnată și, ca atare, se pregătesc pentru ea cu cea mai mare atenție. Noi am căutat să-i sprijinim în această direcție, ocupîndu-ne de o planificare rațională a concediilor, dîndu-le indicații și sugestii în legătură cu trimiterea copiilor în excursii, în taberele de la munte și de la mare cu alegerea locurilor unde vor fi plasate taberele locale ca și, bineînțeles, cu conținutul activităților de vacanță. Ca urmare, munca în cursul verii va fi permanent asigurată cu cadre — care știu ce au de făcut. Marea majoritate a taberelor locale vor funcționa nu în școală și nici măcar în curtea ei, ci afară: în pădure, la marginea rîurilor, în parcurile naturale. Vrem să-i aducem pe copii la tabere nu obligîndu-i, ci atrăgîndu-i prin programe care să le placă. De exemplu, le vom da posibilitatea să practice cele mai variate și mai îndrăgite jocuri sportive (fotbalul va fi cap de listă în această privință — care din ei nu se autoidentifică acum cu Pîrcălab sau cu Nunweiller?), să participe la întreceri și concursuri din cele mai variate — începînd cu cele de șah și terminînd cu cele de prins pești — să cînte și să zburde în luminișurile pădurilor, în lunci, în poiene.

An de an a crescut experiența noastră în ceea ce privește conținutul activităților de vară — ne-a spus tov. M. Dumitriu — an de an cadrele didactice au venit cu noi inițiative, au găsit noi forme de muncă, astfel încît începem activitatea în tabere avînd de unde să alegem ceea ce poate fi mai mult gustat de către copii.

Dar aceasta nu este totul pentru a asigura succesul. Căci degeaba ne propunem să organizăm cu copiii, de pildă, jocuri cu mingea, dacă nu vom pregăti tot ce trebuie pentru ele: nu numai să aducem mingile, dar să cunoaștem bine regulile fiecărui joc, să știm cu cîți copii odată și pe cît timp se poate desfășura el, astfel încît copiii să nu obosească sau să nu se plictisească; să știm și ce vor face în acest timp elevii necuprinși în joc și așa mai departe. Ni se pune deci, ca și la lecții, sarcina de a ști precis ce avem de făcut și de a ne organiza activitatea ceas cu ceas, în cele mai mici amănunte.

Precizarea tov. M. Dumitriu ni s-a părut utilă. Pentru că, din păcate, mai sînt învățători și profesori care se cred scutiți, în acele săptămîni de vară în care nu se află în concediu, de efortul de a munci — și încă bine — odată ce elevii sînt în vacanță. Și, ca urmare, nu se pregătesc pentru zilele cînd au activități cu copiii, lasă totul pe seama inspirației de moment, a improvizației. De aceea, ceasurile petrecute cu elevii sub „conducerea" unor astfel de pedagogi sînt ceasuri de hărmălaie obositoare, sau de o liniște deosebit de plictisitoare.

Așa dar, cerința de a lucra în vacanță tot atît de bine și de organizat ca și în cursul anului trebuie să fie reținută și respectată de fiecare pedagog ca o condiție de bază pentru succesul activității.

■

Bine s-au orientat cadrele de la Școala generală de 8 ani din comuna Patru-Frați unde — după cîte ne-a spus tov. *Andrei Cazan* — în alcătuirea programului zilelor de tabără s-a ținut seama și de dorințele copiilor, de sugestiile lor. Dacă ai curiozitatea să cercetezi planurile întocmite în acest fel, vei constata abundența cîntecelor și jocurilor, a plimbărilor și drumețiilor. Și este foarte bine așa dacă pedagogul nu uită că, din toate, elevul trebuie și să cîștige cîte ceva — în ceea ce privește sănătatea fizică și morală ca și în ceea ce privește dezvoltarea intelectuală.

Nu o dată, unii pedagogi, dornici să asigure această eficiență, mută în tabere orele de curs din timpul anului școlar. Învățatul cîntecelor se transformă astfel în adevărate lecții de muzică (și să nu ne mirăm dacă au loc chiar între cei patru pereți ai unei încăperi), vizitarea muzeelor — în lecții de istorie și cunoștința cu pădurea — în adevărate lecții de botanică. Firește, copiii pot învăța multe din toate acestea. Dar de ce să uităm că ei sînt *în vacanță*, și că deci nu trebuie să-i supunem la eforturile din timpul anului. Este adevărat, elevul nu trebuie să treacă pe lîngă nimic fără să observe ce e necesar pentru a-și îmbogăți cunoștințele, dar pentru aceasta nu este nevoie să reeditățm orele de curs, orele de muncă din timpul școlii.

Așa dar, elevii să afle lucruri noi, dar nu obligîndu-i să urmărească în pădure, la muzeu sau pe marginea mării adevărate lecții, ci atrăgîndu-le atenția la cele ce se află în jurul lor, dîndu-le și lămuriri acolo unde ei simt nevoia și unde se simte nevoia, în măsura impusă de necesitatea reconfortării intelectuale și fizice a elevului și fără a uita că sînt în vacanță.

■

Jocul își are, desigur, rolul său în dezvoltarea copilului, în recrearea lui. În plus, el este și foarte agreat de către cei mici. Tocmai de aceea, mai ales acum, în vacanță, trebuie să le dăm copiilor prilejul să se joace. Avînd în vedere aceasta, destui părinți și unele cadre didactice ajung să exagereze în folosirea jocului, socotindu-l ca unicul mijloc de recreare în cursul vacanței. Or, jocul trebuie alternat și cu alte acțiuni tot atît de recreative și folositoare. Așa este de pildă lectura. Adeseori, se trece însă cu vederea, de exemplu, faptul că unii școlari, odată cu ultimul manual închis în ultima zi de școală, nu mai deschid în vacanță nici o altă carte, dedicîndu-se tot timpul jocului. Noi, pedagogii — ne-a spus pe bună dreptate prof. *Dumitru Stoian* de la Școala medie din Fierbinți — trebuie să corectăm acest neajuns, să-i ajutăm pe elevi să se recreeze și prin lectură, nu numai prin joacă.

L-am întrebat pe tov. Stoian ce socotește util să întreprindă școlile în perioada de vară în vederea dezvoltării dragostei copiilor pentru lectură, astfel încît cărțile să devină pentru ei tot atît de dragi ca și jocul, prieteni preferați pentru clipele de destindere, odihnă și recreere.

În primul rînd — ni s-a răspuns — este necesar ca biblioteca școlii să fie deschisă și peste vară. Biblioteca noastră, de exemplu, va funcționa în tot timpul vacanței. La plecarea în concediu, bibliotecarul poate da în primire unui profesor un număr anumit de cărți (toată biblioteca este greu de predat), care să fie puse la îndemîna copiilor în cele 2—3 săptămîni cît lipsește el, asigurîndu-se astfel o permanență în funcționarea bibliotecii. În plus, biblioteca trebuie să anunțe regulat elevilor ce are ea mai interesant, ce a primit nou etc, punînd la tabără și în holurile școlii afișe mari, viu colorate, eventual ilustrate prin desene pe gustul copiilor. Nu este rău dacă la tabără se organizează standuri de cărți — din fondul bibliotecii (pentru împrumut), sau aduse de la librărie (pentru cumpărare).

Experiența anilor trecuți arată că gustul pentru citit poate fi cultivat de către profesori și prin discuții cu copiii despre eroii preferați dintr-o carte citită de unii. Cei ce nu au citit cartea vor fi desigur curioși să afle și ei întîmplările care au făcut din anumite personaje eroi preferați ai colegilor lor. Același efect se obține prin povestirea sau citirea unor fragmente care să le stîrnească interesul pentru cunoașterea întregii cărți.

Tovarășul *Const. Tuță*, secretar cu problemele de școli și pionieri la Comitetul raional U.T.M. Urziceni, ne-a relatat că organizațiile de pionieri și școlile au avut grijă ca și în cursul verii elevii să se aboneze la presa pentru copii. Cum însă ei nu vin tot timpul la școală, în unele locuri s-au luat măsuri ca factorul poștal să ducă abonamentele la domiciliu. Dar aceasta încă nu este o garanție că presa va fi permanent citită de către copii. De aceea se pune problema popularizării în tabără a celor mai interesante articole, a celor mai frumoase creații literare, astfel încît copiii să fie tentați să le citească.

În același timp se cere — ne-a spus tov. Tuță — ca și redacțiile publicațiilor pentru copii să se preocupe de înviorarea revistelor, să aducă unele elemente noi în ilustrarea lor, pentru a atrage atenția.

■

Zburdălnicia poate conviețui cu disciplina — ne-a asigurat tov. Andrei Cazan. În tabără trebuie să existe o atmosferă de veselie și zburdălnicie copilărească, de bucurie generală. Dar toate atît cît să nu însemne geamuri sparte, straturi cu flori distruse, vacarm. Așa dar, exuberanță și voioșie de copii civilizați, care știu să respecte avutul public, munca altora, colectivul din care fac parte.

Vor fi desigur, printre cei veniți în tabără, și unii care vor fi tentați să nu asculte pe profesori. Cum vom proceda în caz că munca de lămurire nu dă roade? Îi vom pedepsi? Dar pedeapsa cam strică cheful — și al celui pedepsit, și al colegilor lui, și al pedagogilor chiar. Renunțăm atunci la ea? Nici aceasta nu se poate, deoarece ar însemna să admitem în tabără copii turbulenți, care deranjează și odihna și activitatea. Credem că, dacă în cazul unui școlar munca de lămurire nu dă roade, îl putem totuși pedepsi, pentru că altfel va repeta actele de indisciplină și va antrena și pe alții în comiterea lor. În aplicarea pedepselor însă — mult tact și simț pedagogic. Evident, a pedepsi copilul prin a-l lipsi într-o zi de desert a-l jigni, sau brusca este greșit și înseamnă de fapt nepricepere pedagogică din partea profesorului. Dar a nu-i mai acorda cinstea să recite o poezie în cadrul serbării ce se pregătește în tabără, cînd el dorește foarte mult aceasta, a-l elimina dintr-un concurs, a-i lua o responsabilitate la care ține iar în cazul taberelor centrale, chiar a-l trimite acasă, dacă este vorba de un elev mai mare și abaterea este foarte gravă — sînt măsuri indicate care contribuie la educarea justă a copiilor.

Tov. inspector M. Dumitriu este de părere că un efect deosebit pentru întărirea disciplinei și evitarea abaterilor în taberele de orice fel l-ar putea avea și obiceiul ca, la sfîrșitul fiecărei zile, să se treacă în revistă, în prezența tuturor copiilor, modul cum s-a desfășurat activitatea, arătîndu-se ce a fost bun și ce nu din tot ceea ce s-a petrecut în ziua aceea.

■

Pedagogul să rămînă tot pedagog și în vacanță — a subliniat în încheierea discuției noastre tov. *Pavel Voicu*, director adjunct la Școala generală de 8 ani din comuna Moara Săracă. Desigur, nu le putem cere elevilor să fie disciplinați dacă noi înșine nu sîntem, nu le putem pretinde să vorbească frumos și să aibă o ținută îngrijită dacă noi înșine le vorbim într-un mod care îi jignește, dacă folosim expresii urîte și dacă nu ne îngrijim de ținuta noastră.

De aceea, dacă profesorul vrea ca elevii să respecte programul fiecărei zile, să-l respecte și el cu cea mai mare strictețe, dacă vrea ca elevii să aibă o conduită civilizată, să fie mai întîi el atent la felul cum vorbește, cum tratează pe copii și pe colegi, cum se îmbracă.

De aici decurge pentru directorii taberelor, ai școlilor sarcina de a cunoaște modul în care cadrele didactice își fac datoria, cum îi tratează pe copii, cum se prezintă în fața lor, dacă prestigiul lor este permanent asigurat în fața colectivului de școlari. Și bineînțeles, să ia măsuri de înlăturare a neajunsurilor.

Înainte sau după concediu, în săptămînile cît se află în școală, cadrele didactice sînt chemate să rezolve problemele specifice legate de vacanța elevilor. Ca și în timpul anului, se cere și acum aceeași grijă pentru organizarea muncii, pentru conținutul ei, se cere ca pedagogii să nu slăbească influența lor asupra celor mici, străduindu-se să folosească din plin condițiile create pentru recreerea completă a copiilor, pentru fortificarea lor fizică, pentru cultivarea minții și caracterului lor — într-un cuvînt, pentru educarea lor comunistă.

I. PETRESCU

VOLUMUL ŞI CALITATEA CUNOŞTINŢELOR

Lecţiile recapitulative ţinute recent în şcolile de cultură generală au fost revelatoare în ceea ce priveşte volumul şi calitatea cunoştinţelor dobîndite de elevi în cursul anului încheiat şi, implicit, în ce priveşte munca celor care i-au pregătit. Trecînd în revistă, în cadrul acestor lecţii, problemele esenţiale studiate la fiecare disciplină, elevii au arătat în ce măsură au înţeles sensul acestora, legăturile cauzale existente între ele, utilitatea lor practică.

În acest mod recapitularea finală a avut calitatea de a reflecta, aproape la fel ca un examen, pregătirea elevilor şi, nu mai puţin, roadele activităţii învăţătorilor şi profesorilor.

În marea lor majoritate, rezultatele vădite în cursul lecţiilor recapitulative sînt bune, demonstrînd că anul şcolar încheiat recent a însemnat un pas mai departe în munca şcolii, în instruirea şi educarea elevilor. Despre acest lucru vorbesc şi articolele publicate în pagina de faţă, care relatează aspecte de la cîteva lecţii recapitulative de limba romînă şi de istorie.

Lecţiile de recapitulare finală la istoria literaturii romîne, ţinută de profesoara Ecaterina Popovici la clasa a IX-a „C" de la Şcoala medie „Mihail Eminescu" din Botoşani ne-au permis să facem observaţii cu privire la nivelul de cunoştinţe ale elevilor în două ipostaze a căror existenţă a fost determinată de modul cum a conceput profesoara organizarea recapitulării.

Rezervîndu-şi printr-o planificare judicioasă a materiei şi prin riguroasa ei respectare un număr destul de mare de ore pentru acest tip de lecţii, tov. Popovici a consacrat un volum de timp considerabil alcătuirii planurilor pentru lecţiile recapitulative, planuri care au constituit în bună măsură baza eficienţei acestora. Ora la care ne referim a cuprins, în prima ei parte, ultimul punct din planul temei recapitulative precedente — „Oglindirea trecutului istoric în operele scriitorilor studiaţi" — iar în cea de a doua parte schiţarea cuprinsului unei teme noi — „Elemente de critică în operele scriitorilor studiaţi". Ni s-a oferit astfel prilejul să observăm atît măsura în care elevii cunosc problemele de istoria literaturii pe care le-au revăzut în scopul recapitulării, cît şi pe cele în vederea cărora nu au efectuat o pregătire propriu-zisă, şi pe care le-au discutat numai pe baza elementelor reţinute în timpul orelor obişnuite de curs.

La prima problemă, analizînd piesa lui Haşdeu „Răzvan şi Vidra" elevii au dovedit o bună cunoaştere a intrigii acesteia, au relatat chiar amănunte privitoare la diferitele momente şi personaje, s-au referit la împărţirea piesei în cînturi şi la raţiunea lor etc. Mai important ni se pare însă faptul că din spusele lor a rezultat nu numai cunoaşterea acţiunii, ci şi înţelegerea problematicii, a semnificaţiei unuia sau altuia din episoade „Ce a determinat-o pe Vidra să se apropie de Răzvan ?", „Cum explicaţi aspiraţiile spre mărire ale lui Răzvan ?", „Prin ce aspecte se conturează peisajul social al epocii ?", „Prin ce se caracterizează Vidra şi cu ce personaje din operele cunoscute o puteţi compara ?", „În ce măsură autorul a respectat adevărul istoric şi cum explicăm inadvertenţele din această dramă ?" — astfel de întrebări i-au permis profesoarei să se oprească deseori, pe parcursul lecţiei, în domeniul atît de important al îndrumării elevilor spre depăşirea acelui nivel al cunoştinţelor care ţine doar de virtuţiile memoriei pentru ca, slujindu-se de ele, să dezvăluie capacitatea lor de a analiza, de a interpreta şi înţelege. A fost remarcabil, în această primă parte a lecţiei, felul cum şi-a formulat profesoara exigenţele faţă de elevii clasei a IX-a la sfîrşitul anului şcolar, după cum remarcabil a fost şi faptul că ei au ştiut să răspundă acestor exigenţe.

După cum am arătat, cea de a doua parte a lecţiei a fost afectată schiţării cuprinsului temei următoare. Interesant şi demn de reţinut ni se pare faptul că la alcătuirea acestei schiţe a fost larg solicitată contribuţia elevilor. Aceasta înseamnă că, chiar fără o pregătire prealabilă, fără să revadă materia, ei stăpînesc elementele esenţiale din lecţiile studiate.

Înainte de a trece la discutarea scriitorilor şi a operelor profesoara le-a cerut elevilor să schiţeze tabloul social al epocilor în care au trăit aceştia, să definească raporturile dintre clasele sociale ale vremii şi influenţa exercitată de către ele asupra literaturii ca fenomen de suprastructură. Discuţia introductivă a constituit astfel, am putea spune, cheia întregului plan care a fost desfăşurat mai apoi pe tablă. Pornind de la ea elevii au explicat, de fiecare dată, elementele de critică socială existente în operele scriitorilor studiaţi. Au început de la Antim Ivireanu cu ale sale „Didahii", subliniind moravurile şi ipocrizia boierilor feudali împotriva cărora îşi îndreaptă mînia autorul. În legătură cu reprezentanţii Şcolii ardelene, discuţia s-a oprit îndeosebi asupra „Ţiganiadei" lui Ion Budai Deleanu, elevii făcînd aprecieri şi comentarii atît asupra elementelor de critică socială şi asupra direcţiilor în care se îndreaptă satira scriitorului, cît şi asupra formulelor metaforice utilizate de el. Zugrăvind tabloul ţărănimii exploatate, a mizeriei în care trăia aceasta în vremea lui Dinicu Golescu, elevii au citat aspecte semnificative din „Însemnare a călătoriei mele", comparînd apoi cu ele, cînd au trecut la Nicolae Filimon, o serie de scene din „Ciocoii vechi şi noi". În decursul lecţiei elevii au făcut referiri interesante la fabulele lui Grigore Alexandrescu, la celebra „Stare socială a muncitorilor plugari" a lui Nicolae Bălcescu, ca şi la discursurile privind îmbunătăţirea situaţiei ţăranilor rostite de Mihail Kogălniceanu.

Evident, fiind vorba doar de alcătuirea unei schiţe de plan, această ultimă parte a lecţiei nu a revelat amănunte privind cunoştinţele elevilor. Dar exemplele pe care le-au dat ei, aspectele la care s-au referit pentru a ilustra tema recapitulativă, unele fapte aduse în discuţie au demonstrat că la sfîrşitul anului şcolar atît volumul cît şi calitatea cunoştinţelor elevilor din clasa respectivă sînt mulţumitoare şi se află, în genere, la nivelul exigenţelor învăţămîntului nostru.

OCTAV SPĂTARU

■ ■ ■

Asistînd la lecţiile de istorie ţinute, în perioada recapitulării finale, la cîteva şcoli din Braşov, am constatat că, în general, profesorii care predau această disciplină au asigurat o bună pregătire a elevilor obţinînd rezultate frumoase în muncă.

Ar fi greşit să se creadă că eficacitatea recapitulării finale poate fi judecată în sine, desprinsă de stilul muncii din anul întreg. Numai raportată la întreaga activitate anterioară îşi găseşte justa apreciere. De acest lucru ne-au convins încă odată lecţiile recapitulative ţinute de profesoara Magdalena Nistor de la Şcoala medie nr. 2. Am asistat de pildă, în clasa a VI-a a acestei şcoli, la dezbaterea temei „Lupta împotriva exploatării feudale". În întreaga desfăşurare a lecţiei s-a stăruit îndeosebi asupra cauzelor care au generat nesupunerea la muncă, fuga de pe moşie, haiducia şi răscoalele şerbilor. Amintind principalele războaie ţărăneşti, elevii s-au oprit asupra războiului condus de Gheorghe Doja la 1514 şi au citat cu obidă vorbele aruncate de nemeşi „regelui ţăranilor" pe „scaunul de foc". Prezentînd cauzele înfrîngerii ţăranilor, elevii au subliniat în acelaşi timp că lupta lor n-a rămas fără urmări, ci a zdruncinat din temelii orînduirea feudală.

Cînd profesoara a construit pe tablă, antrenînd şi pe elevi, schema noii lecţii de recapitulare, ne-am dat seama că sursa ideilor clare şi sistematice ale şcolarilor săi se află în priceperea cu care îi ajută ea să reţină şi să aprofundeze ceea ce este esenţial în cunoştinţele predate. Răsfoind apoi cîteva caiete de notiţe, am înţeles că în tot timpul anului şcolar tov. Nistor a urmărit să le formeze elevilor un stil eficace de muncă intelectuală. Fiecare lecţie era prinsă, în aceste notiţe, în esenţa sa, într-un mod strict logic, cu concluzii parţiale şi finale concise, dar de o mare preciziune.

Acelaşi lucru l-am constatat şi la clasa a VII-a, la lecţia recapitulativă în care s-a discutat despre revoluţiile burgheze din Anglia şi Franţa şi despre trăsăturile care deosebesc radical revoluţia socialistă de revoluţia burgheză. Dovedind o bună cunoaştere a problemelor puse în discuţie, elevii au arătat că în timp ce revoluţia burgheză a făcut ca puterea să treacă din mîna unei clase exploatatoare în mîinile altei clase exploatatoare, revoluţia socialistă înlătură cu desăvîrşire exploatarea omului de către om. Numeroasele referiri făcute de ei în decursul lecţiei recapitulative la istoria universală şi la istoria patriei noastre arată că profesoara le-a format acel orizont istoric care determină înţelegerea procesului de dezvoltare ascendentă a societăţii omeneşti şi a aportului poporului nostru la istoria mondială.

Este de semnalat în acelaşi timp faptul că tov. Nistor a utilizat permanent procedeul recapitulării asociative, astfel încît problemele, reluate la epoci diferite, au fost adîncite şi consolidate temeinic. Îndeosebi s-a stăruit în acest mod asupra unor noţiuni cum sînt clasele şi lupta de clasă, statul, revoluţia, rolul maselor şi al personalităţii în istorie, războaie drepte şi nedrepte etc.

Lecţiile de recapitulare de la sfîrşitul acestui an şcolar au demonstrat astfel o dată mai mult măiestria pedagogică a profesoarei Magdalena Nistor, buna pregătire pe care o asigură aceasta elevilor ei.

Rezultate bune în munca de instruire a elevilor au scos la iveală şi lecţiile recapitulative ţinute la Şcoala generală de 8 ani nr. 12 de profesoara Matilda Macarovici. Răspunsurile sigure şi precise date de elevii ei din clasa a VII-a în legătură cu principalele caracteristici economice, sociale şi politice ale perioadei de formare a orînduirii capitaliste, de pildă, au dovedit că profesoara a stăruit oră de oră, în cursul anului, asupra fixării ideilor esenţiale din lecţiile studiate. Pentru ca aceste idei să nu se şteargă din mintea elevilor, tov. Macarovici a folosit, printre altele, şi următorul procedeu : de fiecare dată, după verificarea lecţiei curente, cerea elevilor să răspundă şi la cîte o întrebare importantă din temele precedente. Nu e de mirare, de aceea, că la recapitularea finală elevii nu numai că au dovedit o bună cunoaştere a materiei, dar au ştiut să stabilească în acelaşi timp corelaţii juste între evenimentele unei epoci sau între istoria diferitelor popoare. Bunăoară, vorbind de înflorirea comerţului în perioada de formare a orînduirii capitaliste, ei au prezentat Olanda capitalistă în comparaţie cu Flandra medievală. În acelaşi timp, uşurinţa cu care au fixat elevii pe hartă locuri istorice şi confiniile statale ne-au întregit încrederea în buna lor pregătire.

Procedee bune de consolidare a cunoştinţelor elevilor a folosit în cursul acestui an şcolar, după cum au arătat lecţiile recapitulative, şi profesoara Eugenia Palaghian de la Şcoala generală de 8 ani nr. 3. De altfel, ea a apelat la asemenea procedee şi în cadrul recapitulării. De exemplu, înainte de discutarea temei de sinteză „Orînduirea feudală", tov. Palaghian a vizitat cu elevii claselor a VI-a castelul Bran, unde se află numeroase exponate care vorbesc despre această orînduire. De asemenea, profesoara a prezentat elevilor cîteva imagini ale Braşovului feudal, reprezentînd turnuri, porţi, bastioane ale acestuia, ca şi o fotografie a groapei de depozitat cereale, în formă de pară, descoperită recent pe locul actualei pieţe „23 August". Lecţia a evidenţiat faptul că elevii au cunoştinţe temeinice despre fenomenele economice, sociale şi politice caracteristice feudalismului. Astfel, ei au dat răspunsuri complete şi juste — rod al gîndirii şi nu al simplei memorări mecanice — cu privire la organizarea domeniului feudal, la treptele ierarhiei feudale, la formele luptei de clasă în fiecare etapă a orînduirii feudale, la cauzele care au determinat menţinerea fărîmiţării politice în Germania şi Italia etc.

Cunoştinţele temeinice, clare, însuşite în mod conştient, un orizont istoric larg, un vocabular precis, ştiinţific, sentimente profunde de dragoste de patrie, de respect pentru istoria şi cultura altor popoare — iată cîteva din trăsăturile ce caracterizează pregătirea elevilor celor trei profesoare amintite în articolul de faţă, aşa cum a reieşit din lecţiile recapitulative.

SILVESTRU PATIŢA
lector la Institutul pedagogic
de 3 ani din Braşov

CONSTRUCTORII

Există aici, pe uriașul șantier de blocuri din Drumul Taberei, un limbaj tehnic caracteristic în care intervin foarte des termeni inaccesibili unui nespecialist. Iar acești termeni sînt folosiți frecvent nu numai la „postul de comandă" al șantierului sau de către maiștri și șefi de echipe, ci și de toți ucenicii constructori care se află în practică pe șantier. Și, cum am putut verifica destul de repede, nu e vorba, la acești ucenici, de simpla însușire mecanică a unui limbaj profesional; cele spuse de ei relevă cunoștințe temeinice, multilaterale. O discuție purtată cu inginerul Grigore Sandu, șeful sectorului instalații al șantierului și în același timp profesor de tehnologie la școala profesională de construcții, ne-a confirmat această impresie. „Se poate spune — ne-a încredințat tov. Sandu — că ucenicii care vor absolvi în acest an școlile profesionale de construcții cunosc unele probleme de tehnică și tehnologie care, cu cîțiva ani în urmă, nu erau nici la îndemîna unor specialiști cu studii superioare.

Participînd chiar și cîteva ore numai la viața de astăzi a unui mare șantier de construcții începi prin a-ți revizui unele imagini despre ceea ce înseamnă a înălța o clădire — dulgheri executînd cofrajele pentru stîlpii de beton ai fiecărui etaj, brigăzi de zidari punînd cărămidă lîngă cărămidă, instalatori spărgînd zidurile și prinzînd alături segmente mici de țeavă etc., etc. — și termini prin a înțelege de ce băieții de 17 ani, unii veniți de la țară, care în urmă cu trei ani nu cunoșteau din tehnica construcțiilor decît cel mult cum se așează căpriorii acoperișurilor cu olane ale unor case de sat, te uimesc acum prin cunoștințele lor de specialitate. Aici, în Drumul Taberei — ca de altfel și pe multe alte șantiere moderne din țara noastră — blocurile se construiesc astăzi pe bandă. Remorci uriașe aduc în „flux continuu", de la întreprinderea de prefabricate, panouri mari — viitoarele ziduri — iar în atelierele de instalații se asamblează zeci de kilometri de țevi, ce sînt montate apoi în lăcașurile dinainte stabilite ale zidurilor.

Cei cîțiva ucenici instalatori cu care stăm de vorbă ne povestesc că pe șantier are loc o însuflețită întrecere între cei care lucrează la loturile P + 4 și P + 7 și cei care lucrează la blocurile turn cu cofraje glisante. Cu acest prilej avem ocazia să ne completăm cunoștințele, aflînd că enigmaticii P + 4 și P + 7 sînt în fapt grupe de blocuri din panouri mari prefabricate cu 4 și respectiv 7 etaje. Plini de entuziasm, ucenicii ne arată și perfecționările tehnice aduse, pe parcursul întrecerii, noilor metode de ridicare a construcțiilor. Pare surprinzător să vezi tineri care nici n-au ieșit încă de pe băncile școlii vorbind cu competență nu numai despre meseria lor, ci despre majoritatea meseriilor exercitate pe acest șantier cu înaltă mecanizare.

Lucrînd la blocurile cu cofraje glisante ca și la cele din prefabricate, ucenicii sînt colaboratorii cei mai apropiați și apreciați ai constructorilor. Specialiști cu experiență, fruntași în întrecerea socialistă, așa cum sînt maiștrii Marin Sima și Gheorghe Ciocoiu sau șefii de brigăzi și de echipe Ion V. Ionescu, Ioan Senp și Gheorghe Voichiță, au multe cuvinte de laudă la adresa unor viitori absolvenți asemeni lui Istrate Tănase, Vasile Hilea și Gheorghe Ghiță, care dau un randament aproape egal cu instalatorii încercați. „Și nu la lucrări simple — ne asigură șeful de echipă Ion V. Ionescu — ci la operații de înaltă tehnicitate.

Colectivul didactic al școlii se preocupă nu numai de pregătirea profesională a viitorilor muncitori, ci și de educarea lor ca oameni cu dragoste de muncă, harnici și conștiincioși. Iată un exemplu semnificativ. Cîțiva ucenici din echipele de montare a instalațiilor nu dovedeau suficientă atenție la îmbinări. Conducerea școlii a cerut ca acești elevi să fie mutați, înainte de termenul prevăzut pentru rotație, la echipele de remanieri. În felul acesta ei au putut vedea ce dificultăți pot crea neglijențele, asemeni celor pe care le dovediseră ei. „Lecția și-a atins scopul". Acum, ucenicii aceștia lucrează la fel ca marea majoritate a colegilor lor, cu cea mai mare atenție și minuțiozitate.

Șantierul modern în care „secțiile în aer liber" — blocurile ce se înalță văzînd cu ochii — alternează cu atelierele mecanice și de montaj, îndrumarea dată de ingineri și maiștri care îmbină în persoana lor două funcții de bază — aceea de oameni ai producției moderne, pasionați pentru tehnica nouă și aceea de pedagogi, de profesori — constituie factori principali care determină buna pregătire profesională a viitorilor constructori. Școala în care învață ei nu se limitează, astfel, doar la clădirea cu clase mari și luminoase din șoseaua Mihai Bravu, ci se extinde departe, cuprinzînd numeroase șantiere moderne, unde ucenicii au cele mai bune condiții de a-și însuși tehnica nouă. Caietele lor de practică sînt în această privință o mărturie dintre cele mai prețioase. Găsești în ele zeci de referiri la metode de cea mai înaltă tehnicitate însoțite de schițe tehnice executate cu multă pricepere, găsești note privind eficacitatea economică a lucrărilor sau însemnări despre angajamentele luate și despre felul cum s-au îndeplinit.

Sînt prefigurate astfel aici rezultatele examenelor pe care viitorii constructori le dau în această perioadă, permițîndu-ne să anticipăm că schimbul de mîine al șantierelor va fi la înălțimea noilor sarcini pe care le va avea de îndeplinit.

AL. CIUCĂ

Lucrări practice în preajma examenelor de calificare ale viitorilor muncitori ai uzinei „Semănătoarea"

O nouă promoție de muncitori calificați

Viitoarea profesie

Ritmul viu al dezvoltării industriei noastre chimice, uriașele combinate, complexe și uzine petrochimice dotate cu utilajul tehnic cel mai modern, complet automatizat, care au fost înălțate în ultimul timp în diferite regiuni ale țării, impun formarea unui număr tot mai mare de cadre pregătite în domeniul chimiei.

Pentru pregătirea lor au fost create, în ultimii ani, numeroase grupuri școlare pe lîngă marile obiective industriale — Complexul petrochimic de la Onești, Combinatul chimic de la Craiova, Combinatul de celuloză de la Brăila. Alături de școlile de specialitate existente anterior, cum sînt cele de la București, Tîrnăveni sau Ocna Mureșului, noile grupuri școlare de petrol-chimie pregătesc an de an mii de muncitori de înaltă calificare și tehnicieni din rîndul absolvenților școlii medii.

Marea majoritate a meseriilor școlarizate în aceste școli tehnice se referă la activitatea sectoarelor cele mai moderne ale industriei noastre chimice. Deosebit de interesante sînt de pildă meseriile operatorilor chimiști pentru sinteze organice și extracte, pentru chimizarea țițeiului și gazelor naturale, pentru fabricarea maselor plastice, cauciucului și fibrelor sintetice, meseriile electrometalurgiștilor din industria aluminiului, tehnicienilor petroliști, tehnicienilor chimiști pentru metalurgia neferoasă etc.

Pentru a se asigura însușirea la un înalt nivel a acestor cunoștințe, grupurile școlare de petrol-chimie au fost dotate cu laboratoare bine utilate, cu cabinete tehnice școlare care cuprind machete demonstrative, planșe, subansamble secționate etc. Tot în același scop practica elevilor în producție a fost organizată astfel încît aceștia să cunoască procedeele tehnologice cele mai moderne sub îndrumarea unor specialiști de înaltă calificare.

Vizitele în școlile care pregătesc cadre pentru sectorul petrol-chimie, cunoștințele anterioare privind viața marilor cetăți ale petrochimiei, îmbinate strîns cu sfatul și îndrumarea diriginților și ale celorlalți profesori ai școlilor medii, vor determina și în acest an pe mulți absolvenți ai școlilor medii să pornească pe drumul calificării ca muncitori de înaltă calificare sau tehnicieni în acest sector de mare importanță al economiei noastre naționale.

Profesorii și maiștrii din învățămîntul profesional și tehnic întîmpină cea de-a XX-a aniversare a eliberării de sub jugul fascist dînd patriei peste 50.000 de muncitori calificați, cadre cu o temeinică pregătire teoretică și practică, capabile să contribuie cu succes la realizarea măreților obiective economice trasate de partid în etapa desăvîrșirii construirii socialismului.

Deosebit de concludente în ceea ce privește calitatea pregătirii viitorilor muncitori la nivelul tehnicii moderne sînt examenele practice de calificare care sînt în curs de desfășurare.

Pentru ca aceste examene, care se dau chiar la locul de muncă al viitorilor muncitori, să aibă loc în bune condiții și să ofere elevilor posibilitatea de a-și dovedi cunoștințele, conducerea grupului școlar de pe lîngă Combinatul siderurgic din Reșița a luat din timp toate măsurile necesare. Recapitulările finale la disciplinele de specialitate au fost axate pe problemele esențiale studiate în cursul anului, în strînsă legătură cu procesele tehnologice de producție. S-au organizat din timp consultații, date de specialiști de înaltă calificare de la combinatul siderurgic. S-a stabilit de asemenea, în colaborare cu fiecare secție de producție a combinatului, cum se va desfășura examenul de calificare. Astfel secțiile au avut posibilitatea de a pregăti din timp materialele necesare și locurile de muncă.

Au fost luate în același timp și alte măsuri menite să asigure o cît mai bună pregătire pentru examenul de calificare dat de viitorii absolvenți.

Astfel, conducerea grupului școlar din Reșița a repartizat în preajma examenelor de calificare, ca instructori de practică, maiștri ai școlii pe lîngă elevii anului III din fiecare sector de producție. Aceștia, împreună cu șefii sau adjuncții șefilor de sectoare și cu un normator, au stabilit temele practice ale examenului pentru fiecare elev în parte sau pe echipe de elevi, acolo unde locul de muncă nu permitea o probă practică individuală, ca de exemplu la furnale și oțelării.

Temele au fost elaborate în așa fel încît să reflecte procedeele moderne de lucru, specificul producției din fiecare sector și în același timp să verifice cît mai amplu nivelul cunoștințelor și deprinderilor profesionale ale elevilor. De exemplu, la uzina constructoare de mașini, secția locomotive diesel electrice, au fost pregătite teme specifice și în același timp suficient de largi pentru ca viitorul muncitor să poată lucra cu ușurință și în alte secții. Temele privind executarea unor lucrări la mașinile de frezat, bunăoară, cer din partea elevilor cunoștințe privind frezarea contururilor, a tijelor, a planurilor de separație etc. Fiecare din aceste operații implică numeroase cunoștințe privind frezarea arborelui cotit, pistoanelor etc. Pentru viitorii topitori, oțelari și furnaliști s-au fixat teme privind elaborarea unor șarje de oțel sau fontă. Elevii, repartizați pe echipe, urmăresc anumite faze sau operații de elaborare a șarjei — turnarea metalului, pregătirea oalelor de turnare, pregătirea ansamblelor pentru turnare etc.

Primele rezultate ale examenelor dovedesc că noii absolvenți și-au însușit temeinice cunoștințe teoretice și deprinderi practice de muncă. Remarcabile sînt, de pildă, în această privință, rezultatele înregistrate de tineri ca N. Costescu și N. Murgu, care au obținut recent calificarea de furnaliști, sau ca oțelarii I. Sandu și I. Moriz, care au primit la probele practice calificative dintre cele mai înalte.

GH. D. MATEIANU

O LECȚIE

Festivitate închinată lui N. Bălcescu

Zilele trecute, curtea Școlii medii nr. 1 din București, s-a umplut de profesori și elevi, de oaspeți. Au asistat cu toții la o festivitate emoționantă: dezvelirea bustului celui al cărui nume îl poartă școala, Nicolae Bălcescu.

Luînd cuvîntul la festivitate, tov. Ioana Cosma, directoarea școlii, a evocat personalitatea marelui luptător democrat-revoluționar și gînditor progresist care și-a închinat întreaga viață luptei pentru cauza poporului. Școala, întregul colectiv didactic — a spus vorbitoarea — cinstesc memoria lui Nicolae Bălcescu prin străduința permanentă de a obține rezultate cît mai frumoase în munca de instruire și educare a elevilor. La rîndul lor, aceștia caută să învețe mereu mai bine, să se pregătească temeinic pentru viață.

În continuare a luat cuvîntul tovarășul Constantin David, președintele comitetului executiv al sfatului popular al raionului 16 Februarie. Apoi, într-o profundă liniște, bustul a fost dezvăluit, și în fața participanților a apărut impresionantul chip al lui Nicolae Bălcescu.

În încheierea festivității oaspeții au fost invitați să viziteze expoziția deschisă în școală și un spectacol cu piesa „Bălcescu" de Camil Petrescu, interpretată de elevi.

M. R.

Inițiativa aparține, se pare, orașului Timișoara. Aici s-au gîndit mai întîi profesorii să utilizeze teatrul ca pe o tribună de răspîndire a ideilor pedagogice în rîndul părinților. Ca orice idee cu rezultate pozitive, inițiativa nu a întîrziat să se răspîndească. Într-o expunere care a avut loc la I.P.C.D. — București și în care se recomandau soluții pentru a stimula contribuția părinților la munca educativă, s-a amintit de experiența profesorilor din Timișoara. Nu a trecut multă vreme și directoarea Școlii de 8 ani nr. 76 din București a propus secției de învățămînt a Capitalei să se organizeze, pentru părinții elevilor, vizionarea în colectiv a piesei „Este vinovată Corina?" de Laurențiu Fulga, al cărei subiect ridică în fața spectatorilor însemnate probleme de ordin educativ. Propunerea a găsit un larg ecou și în scurtă vreme teatrul „C. I. Nottara" a început o serie de spectacole dedicate părinților.

Nu ne propunem să judecăm, în acest articol, virtuțile și scăderile artistice ale piesei. Menționăm doar că ea are meritul de a prezenta dezbaterea dramatică a unui proces de conștiință — cazul elevei Corina și al tuturor acelora care au contribuit la trista ei experiență.

Reprezentațiile la care au fost invitați părinții elevilor — nu atît ca spectatori cît ca martori ai primejdiilor ce îi pot pîndi pe propriii lor copii în eventualitatea că nu le-ar acorda la vreme atenția cuvenită — au constituit continuarea pe scenă, în domeniul ficțiunii dramatice, a unor probleme concrete, reale. La fiecare dintre reprezentații, profesori diriginți au relatat în fața părinților cazuri întîlnite în propria lor activitate, în școlile unde predau.

„La noi în școală — a povestit o profesoară de la Școala medie „Mihai Viteazul", a venit în acest an, în clasa a VIII-a, o elevă care la examenul de admitere a dat răspunsuri frumoase și a obținut note foarte bune. În trimestrul I a dovedit sîrguință, dragoste de învățătură. În trimestrul al doilea, însă, s-a întîmplat un fenomen curios: a început să absenteze. O zi venea, alta nu, venea apoi cîteva zile la rînd, pentru ca după aceea să absenteze iarăși. Am stat de vorbă cu mama elevei, dar n-am putut afla de la început despre ce este vorba. În cele din urmă, cum frecvența neregulată a determinat și o simțitoare scădere a notelor, iar la sfîrșitul celui de-al doilea trimestru eleva era corijentă la două obiecte, i s-a arătat mamei că situația se agravează, fiica ei fiind în primejdie să piardă anul. Atunci am aflat că tatăl elevei se poartă extrem de aspru cu ea, că în mare parte din această cauză eleva s-a îmbolnăvit de astenie, dar nu poate fi tratată cum trebuie, deoarece tatăl socotește că boala e doar un „capriciu" trecător. În aceste condiții mama încerca să-și menajeze copilul cum se pricepea — după cum s-a văzut, însă, fără folos. Abia după ce școala a lămurit această situație și, stînd de vorbă cu tatăl elevei, a intervenit cu sfaturile sale competente, aceasta a fost supusă unui regim și unui tratament eficace.

Citînd mai departe cazul unei eleve din clasa a X-a care a fost îndrăgostită (și, după cum arăta profesoara întîmpinînd zîmbetele părinților, nici la această vîrstă dragostea nu este o problemă minoră și nu trebuie ignorată, ci tratată cu atenție și delicatețe), sau al unei eleve care a trecut printr-o zguduitoare criză de conștiință atunci cînd o nefericită întîmplare a făcut să i se zdruncine încrederea în integritatea morală a tatălui său, profesoara a subliniat că viața de familie ridică numeroase, variate și complicate probleme, care exercită asupra copiilor o însemnată influență — uneori mai însemnată decît ne-am putea închipui — și că tocmai de aceea este absolut necesar ca în munca educativă părinții să ceară ajutorul școlii, să se consulte cu profesorii și să le urmeze sfaturile.

Ilustrarea vie a acestei necesități, piesa „E vinovată Corina?" a adus în fața părinților unul din momentele cruciale din viața unei familii dezmembrate. Mihai Serafim, tatăl Corinei, abdică de la îndatoririle sale față de familie, atras de mirajul unei pasiuni superficiale. Consecințele sînt dureroase nu numai în ceea ce privește propria lui persoană ci, aspect mult mai grav, pentru întreaga familie. Punctul nevralgic în care ele se concentrează însă cu cea mai mare acuitate este viața Corinei, mezina familiei, copil de o mare puritate morală pînă în momentul cînd asupra ei se abat în chip dezastruos efectele nesănătoaselor tribulații sentimentale ale părinților și consecințele criminale ale cinismului și perfidiei unui cuceritor de profesie ca Ruddy Holban. „Judecătoarea", purtătoarea simbolică a conștiinței fiecăruia din personaje, care supune unui aspru rechizitoriu conduita acestora și le comentează gesturile cu luciditate, cu înțelegere caldă, cu accente de dureros regret, cu ironie sau cu sarcasm, încearcă să desprindă din ghemul conflictului firele care conduc către vinovatul principal. Sînt acuzați pe rînd tatăl care și-a pierdut echilibrul moral, Diana Basarab, obiectul pasiunii lui, care atunci cînd este părăsită se insinuează în viața familiei cu hotărîrea de a se răzbuna îmbiind-o pe Corina să repete tragica ei experiență, Maria Serafim, mama Corinei, care încearcă să întrețină echilibrul familiei pe temelia unor amăgitoare iluzii, Ruddy Holban, purtătorul unei mentalități subumane și chiar Corina, care nu găsește în ea însăși suficientă tărie pentru a naviga neabătută de-a lungul acestor ape tulburi.

Discuțiile care au precedat spectacolele, ca și cele purtate ulterior cu părinții în școli, au subliniat faptul că, ori de cîte ori în viața copiilor se ivește începutul unei crize, trebuie solicitat cu îndrăzneală, fără reticențe, ajutorul școlii. Școala, profesorii, pot înțelege în cea mai largă măsură psihologia complexă, fragilă a copiilor și de aceea ei constituie pentru părinți un ajutor prețios, care nu poate și nu trebuie să fie ignorat. În munca de educație a copiilor intervenția școlii este salutară în cele mai dificile situații.

Și a reieșit în același timp, din discuțiile cu părinții, că spectacolul „Este vinovată Corina?" a avut pentru ei valoarea unei lecții — a unei lecții despre efectele nefaste pe care le poate avea asupra copiilor lipsa de echilibru în viața de familie.

TEODOR STAN

CĂUTĂRI

Este întotdeauna demn de interes să cunoști munca unor profesori care nu se mulțumesc să repete formule comode, dar adesea lipsite de eficiență, ci caută neîncetat căi noi, deosebite de activitate, nu pentru a cultiva ineditul în sine, ci din dorința de a obține rezultate cît mai valoroase. Experiența anului școlar care se încheie acum a scos la iveală multe asemenea inițiative.

Una din acestea este, de pildă, aceea văzută în orele de dirigenție ținute la clasa a V-a B de la Școala medie nr. 40 din București, de profesoara Ana Borca. Indiferent de tema orelor de dirigenție, indiferent de scopurile pe care urmărea să le atingă în cadrul lor, tovarășa Borca a încercat de fiecare dată să găsească formule noi, menite să asigure nu numai o desfășurare interesantă a orei, dar și un efect educativ maxim.

Iată, de exemplu, cum a fost organizată ora festivă închinată realizărilor agriculturii noastre socialiste. Departe de a se mulțumi să prezinte elevilor, pe această temă, un referat (după cum se știe, din cauza formei lor, nepotrivite cu vîrsta elevilor, referatele nu stîrnesc în rîndurile acestora prea mult interes), nemulțumindu-se nici cu un montaj literar — în general larg practicat și poate tocmai de aceea banalizat — diriginta a ales o cale cu totul deosebită. Ea a cerut elevilor să se adreseze prin scrisori colegilor din două sate îndepărtate și să-i roage să le relateze fapte din activitatea gospodăriilor colective în care muncesc părinții lor, să le vorbească despre schimbările care s-au petrecut în viața satului în ultimii ani, despre propria lor viață de școlari. Răspunsurile nu au întîrziat să sosească. În limbajul cald, plin de spontaneitate al răspunsurilor primite erau înfățișate sumedenie de amănunte care constituiau o ilustrare concretă a uriașului salt înregistrat de către țărănimea muncitoare din țara noastră în cei 15 ani care au trecut de la plenara din 3—5 martie 1949. Fără doar și poate că lectura acestor scrisori, discuțiile înfiripate pe marginea lor au fost mult mai convingătoare decît orice referat.

Am asistat nu de mult la o altă oră de dirigenție condusă de tov. Borca, al cărei scop a fost acela de a dezvolta dragostea elevilor pentru orașul în care trăiesc, pentru oamenii lui. Și de data aceasta diriginta a recurs la o formulă originală și eficientă: a organizat o acțiune asemănătoare în bună măsură cu un joc pe gustul copiilor din clasa a V-a. „Să ne închipuim, le-a spus ea, că a venit vacanța, că a venit deci vremea excursiilor, și că în orașul nostru au început să sosească turiștii. Printre ei vor fi, fără doar și poate, mulți copii de vîrsta voastră. Dornici să cunoască frumusețile Capitalei, ei și-ar propune să vadă, desigur, tot ce este demn de văzut. Unde i-ați conduce și ce le-ați arăta mai întîi?" Și, pentru a-i ajuta să răspundă cît mai „documentat" la aceste întrebări, diriginta le-a dat un răgaz să se pregătească. A împărțit clasa în cîteva grupe, urmînd ca fiecare din ele să se ocupe de anumite obiective. O parte din elevi au vizitat marile întreprinderi, alții noile construcții, alții muzeele, alții monumentele istorice, alții parcurile. Au văzut astfel că locuri cu care se obișnuiseră și pe lîngă care altă dată treceau indiferenți, ascund o întreagă bogăție de frumuseți. Carnețelele micilor „ghizi turistici" s-au umplut cu nenumărate date. Fiecare din ei era dornic să poată arăta presupușilor oaspeți ai Capitalei lucrurile cele mai frumoase din orașul lor. Nu știau că, înainte de aceștia, ei înșiși sînt cei care înțeleg și îndrăgesc cu adevărat comorile Capitalei.

Astfel, cînd a sosit ora de dirigenție propriu-zisă, scopul ei era pe jumătate realizat. Ora, care s-a desfășurat ca un fel de repetiție generală a micilor ghizi de ocazie, a prilejuit în fapt un foarte interesant și atrăgător schimb de impresii între copii. Ei și-au povestit unii altora ce au văzut în orașul natal, pe unde ar fi potrivit să-și plimbe oaspeții. „Eu i-aș conduce la Uzinele Griviția Roșie, la „Electronica" la „23 August", la „Semănătoarea", la „Republica", le-aș arăta ce se produce aici și le-aș face cunoștință cu muncitorii...". „Eu le-aș arăta Sala Palatului, construcțiile noi, Circul de stat, complexele sociale studențești...". „Ar fi foarte impresionați, cred eu, dacă ar vizita Muzeul de artă, Muzeul de științe naturale, grădina botanică"... Fiecare avea sumedenie de propuneri, de lucruri de povestit, toți vorbeau cu însuflețire, emoționați de bogăția de frumuseți pe care o văzuseră și cu care se mîndreau nespus.

Ar mai trebui poate, descriind această oră, să vorbim despre uimitoarele amănunte pe care le adunaseră elevii — date istorice, cifre privind productivitatea întreprinderilor, dimensiunile edificiilor sau numărul fluturilor din colecția de la „Antipa" — despre priceperea cu care profesoara a condus discuțiile, restrîngîndu-le pe spațiul unei ore fără să stîrbească nimic din elanul elevilor, despre faptul că, pentru a spori caracterul atractiv al convorbirii, a prezentat cîteva piese rare — daruri și medalii primite de orașul București la aniversarea a 500 de ani de existență și a organizat audiția, la pik-up, a unui cîntec închinat Bucureștiului. Esențial este însă faptul că toate aceste procedee vii, variate, atractive au fost subordonate, cu grijă și cu deplin succes, aceluiași scop — cultivării simțămîntului patriotic al elevilor. Iar rezultatele atinse au constituit nu numai o răsplată, ci și un stimulent pentru profesoara care nu se mulțumește să umble pe căi bătătorite, ci caută continuu, cu perseverență, metode și procedee noi, tot mai valoroase.

B. OCTAVIAN

Experiențe în laboratorul de chimie al școlii

ÎNSEMNĂRI BIBLIOGRAFICE

O lucrare originală despre conștiința socialistă

A apărut de curînd lucrarea *Profilul spiritual al clasei muncitoare în socialism*, elaborată de un grup de cercetători de la Institutul de filozofie al Academiei R.P.R., sub redacția unui colegiu alcătuit din H. Cazacu, M. Cernea, candidat în științe filozofice, Gh. Chepeș, C. Vlad. Această lucrare, la baza căreia stau cercetări sociologice sistematice în întreprinderi industriale, analizează procesul formării conștiinței socialiste a omului nou, conținutul de idei, convingeri, sentimente etc. al acesteia, mecanismul și direcțiile sale de dezvoltare. Cadrele didactice pot găsi astfel, în această lucrare, răspunsuri la numeroase probleme pe care le ridică munca de educare și formare a omului nou.

Una din temele principale abordate de autori este aceea a influenței ideologiei socialiste și a teoriei economice marxiste asupra ansamblului conștiinței socialiste a oamenilor — în mod direct asupra ridicării nivelului lor ideologic și asupra dezvoltării gîndirii lor economice. Analiza mecanismului dobîndirii cunoștințelor politice și economice, a rolului lor în construirea unei concepții unitare, subliniază atît importanța acestor cunoștințe, cît și condițiile transformării lor în convingeri, în norme de conduită. Problemele abordate în acest sens în volum prezintă interes și în legătură cu predarea cunoștințelor de socialism științific și economie politică în școală.

Lucrarea *Profilul spiritual al clasei muncitoare în socialism* arată de asemenea că o parte integrantă a conștiinței omului înaintat al zilelor noastre este pregătirea sa profesională și nivelul său de cultură generală, dobîndite pe diferite și multiple căi, între care o deosebită importanță are învățămîntul de stat. Se demonstrează în lucrare că elementele științifice cu care se îmbogățește pe această cale conștiința oamenilor muncii influențează profund și gîndirea lor politică și morală, gustul lor estetic etc.

Ultimele capitole se referă la faptul că formarea conștiinței socialiste a oamenilor implică cunoașterea specificului pe care îl are, în etapa actuală, lupta dintre nou și vechi în acest domeniu, ca și la contribuția substanțială pe care opinia publică, opinia colectivului o au în promovarea noului pe plan spiritual, în stigmatizarea a tot ceea ce este vechi.

Lucrarea, în ansamblul ei, își propune să contureze profilul spiritual al muncitorului de tip nou și tocmai de aceea ea prezintă mult interes pentru cei ce se ocupă de instruirea și educarea tineretului.

Un valoros tratat de chimie generală

Apariția recentă a celei de-a II-a ediții a „Chimiei generale" de acad. *C. D. Nenițescu* pune la îndemîna tuturor celor interesați un tratat la curent cu ultimele descoperiri din domeniul acestei științe.

Tematica și gruparea materialului împart lucrarea în trei părți: „Noțiuni de chimie fizică", „Descrierea elementelor și combinațiilor lor după sistemul periodic" și „Teoriile moderne ale structurii materiei". Ținînd seama de legătura indisolubilă dintre chimie, fizică și chimia fizică, prima parte este consacrată teoriilor moderne ale chimiei fizice. După o introducere în structura materiei, în care se expun noțiuni de mecanică cuantică cu aplicațiile respective la structura atomilor, se tratează capitolele de bază ale chimiei fizice: cinetica, termochimia, electrochimia. Modul de abordare și tratare a capitolelor „Echilibre ionice", „Cinetica chimică", „Mecanisme de reacție", „Acizi și baze" prezintă multă originalitate.

Partea a doua a lucrării, care descrie elementele și combinațiile lor, are ca plan de bază sistemul periodic. Ca și în prima parte, problemele sînt tratate la un înalt nivel științific și se bazează pe ultimele descoperiri. Se prezintă compușii cei mai reprezentativi din fiecare clasă, descriindu-se nu numai proprietățile lor fizice, dar și structura lor electronică și, acolo unde este cazul, și configurația sferică. Sînt prezentate combinațiile gazelor inerte — descoperire făcută în 1962 — precum și rezultatele obținute în chimia combinațiilor complexe care, datorită importanței lor, sînt grupate într-un capitol separat. Aceste capitole devin deosebit de atractive și accesibile prin faptul că autorul îmbină armonios teoria cu practica prin prezentarea interesantă a chimismului celor mai importante procedee industriale.

Partea a treia a lucrării descrie nucleele atomilor, radioactivitatea, elementele radioactive naturale, izotopii stabili ai elementelor, dezintegrarea artificială a nucleelor, structura și energetica nucleelor atomice. Acest bogat material apare complet refăcut în lumina celor mai noi teorii.

Lucrarea acad. C. D. Nenițescu, remarcabilă și prin claritatea cu care sînt expuse problemele, prin stilul ei limpede, de înaltă ținută științifică, este de un real folos nu numai pentru specialiști sau pentru studenți, ci și pentru profesorii de chimie, reprezentînd pentru ei o bogată sursă de informare, menită să-i ajute considerabil în modernizarea predării obiectului lor.

Într-o expoziție

Am intrat, în acest început de vacanță, într-una din tradiționalele expoziții școlare. Frumoase, bogate, expozițiile de acest fel oglindesc preocupările unui an întreg, roadele lui. Fiecare lucru expus ascunde în el o mică istorie, are o semnificație a lui. Și în toate laolaltă se află cîte ceva din personalitatea celor care le-au creat și, de bună seamă, a celor care le-au îndrumat munca.

Expoziția la care ne referim este a școlilor din raionul V. I. Lenin din Capitală — una din sutele de expoziții de acest fel deschise zilele acestea peste tot în țară. În fața noastră, unul din exponate: un album, unul din sutele de asemenea albume prezentate vizitatorilor. Îl răsfoim, atrași de titlul care îi împodobește coperta: „Primul an în școală nouă".

Școala despre care vorbesc micii autori ai albumului este Școala generală de 8 ani nr. 144. Iat-o: pe pagina următoare a albumului — datată 16 sept. 1963 — ea ne apare într-o fotografie, albă, luminoasă, curată. Întoarcem pagina: un pionier, cu fața toată numai zîmbet și brațele încărcate de cărți. Dedesubt, o explicație laconică: „O puternică mărturie a grijii partidului pentru copii — manuale gratuite".

Fiecare pagină, fiecare imagine reprezintă un moment din viața școlii. Obiectivul fotografic a pătruns peste tot: în sălile de clasă mari și luminoase, în laborator, în sălile de lucrări practice, în bibliotecă, în sala de gimnastică, în cabinetul medical. Iată-i pe cei mai mici elevi în fața socotitorului sau caligrafiind prima literă, sub îndrumarea atentă a învățătoarei. Iată-i pe cei mai mari, la o oră de geografie sau la una de botanică, făcînd o experiență în laborator sau citind o carte în biblioteca școlii. Ultimele pagini au rămas necompletate, dar o inscripție ne lămurește: „Și acum... imagini din vacanță".

...Un album obișnuit, dintr-o expoziție cum sînt multe. Cei care l-au alcătuit sînt înșiși elevii, cei care poartă astăzi la gît cravatele roșii. Peste ani și ani, cînd vor veni, ca vizitatori, la o expoziție cu lucrări ale urmașilor lor, îl vor găsi din nou pe standurile ei, ca un document de mare preț și îl vor răsfoi cu emoție. Istoria școlii lor a început în anul al XX-lea de la eliberare și viața ei este minunată, asemeni zilelor pe care le trăiesc...

AL. I. V.

ÎN ZILELE VACANȚEI

(Urmare din pag. 1)

rească voința, să le sporească dragostea pentru partid, pentru cei ce muncesc.

În curînd, cele mai frumoase stațiuni climaterice ale țării vor răsuna de tinerețe și voioșie. 80.000 de școlari din toate colțurile patriei vor fi oaspeții taberelor de odihnă amenajate în aceste stațiuni. Zilele pe care le vor petrece copiii aici vor fi toate pline de bucurii. Cu sacul de drum în spinare școlarii, mici și mari, vor porni să descopere frumusețile munților, se vor desfăta în fața poienelor înverzite. Ca în fiecare vacanță vor organiza în pădurile umbroase concursuri de orientare turistică — prilej de a-și dovedi agerimea, spiritul de orientare. Concursurile de alpinism le vor pune la încercare curajul, îndrăzneala. Neuitate vor fi și plimbările pe litoral, popasurile în fața blocurilor înalte și suple care împînzesc stațiunile lui, ceasurile petrecute pe nisipul fierbinte și fin, baia în apa răcoroasă. Nu vor lipsi, firește, nici tradiționalele focuri de tabără, care vor face munții și plajele să răsune de cîntec și veselie.

Acțiunile ce se pot organiza în tabere sînt nenumărate. Frumusețea lor, puterea lor educativă depinde de fantezia creatoare a celor care vor lucra în mijlocul elevilor, de priceperea lor, de tragerea lor de inimă. Și, cum în rîndurile cadrelor didactice sînt nenumărați asemenea oameni, este neîndoielnic că săptămînile petrecute în tabără vor însemna, pentru toți cei ce vor participa la ele, o adevărată sărbătoare.

O parte a vacanței — înainte sau după plecarea în excursie sau la tabără de odihnă—va fi petrecută de copii în orașul sau satul natal. Dar și pentru acest timp sînt înscrise, în cartea cuprinzătoare a vacanței, tot felul de surprize. Se organizează și în acest an, continuîndu-se o tradiție statornicită de multe veri, cluburi ale elevilor pe lîngă întreprinderi, case de cultură, baze sportive. Conducerile școlilor, în colaborare cu organizațiile U.T.M., amenajează tabere locale pentru pionieri în cele mai frumoase locuri din orașe sau sate, pe malurile rîurilor și lacurilor, în parcuri.

La alcătuirea programelor pentru cluburi și tabere locale își vor spune din plin cuvîntul fantezia creatoare, spiritul inventiv, astfel încît acțiunile organizate aici să fie cît mai bogate în conținut, cît mai atractive, cît mai potrivite cu vîrsta și preocupările copiilor. Vor fi, în cinstea marii sărbători de la 23 August, adevărate întreceri între cluburi, între tabere, pentru pregătirea unor programe artistice cît mai frumoase, cu cîntece, dansuri populare și versuri despre patrie, despre partid, cu montaje muzical-literare și scenete. Vor fi întîlniri cu activiști, cu muncitori fruntași, cu oameni de cultură, vizite în întreprinderi, la muzee, la expoziții, vizionări de piese de teatru și filme, audiții muzicale, simpozioane literare, seri de poezie, de basm, șezători organizate în jurul tradiționalului foc de tabără.

Cea mai mare parte a timpului elevii și-o vor petrece însă, firește, în aer liber. Zilele vacanței sînt cele mai potrivite pentru organizarea unor antrenante întreceri sportive și competiții de înot, pentru jocurile sportive atît de îndrăgite de elevi — volei, handbal fotbal, baschet — care le dezvoltă armonios fizicul, le întărește sănătatea, le creează bună dispoziție.

Iată dar cîte acțiuni pline de farmec înscrie, în paginile sale, marea carte a vacanței. Pedagogii care vor lucra cu copiii în timpul verii sînt chemați să facă din aceste acțiuni tot atîtea prilejuri de bucurii, de destindere și recreere, de educare în spirit comunist.

A apărut

REVISTA DE PEDAGOGIE

Nr. 5/1964

În sumar:

STUDII ȘI CERCETĂRI

Vasile Bunescu, George Beldescu, Maria Eliza Ionescu-Miciora și Ștefania Popescu: Instruirea programată și posibilitățile ei de aplicare în școala noastră.

Steliana Năstăsescu: Despre necesitatea îndrumării muncii de autoeducație la adolescenți.

Veronica Ferarini și Marin Vișan: Importanța studiului compușilor macro-moleculari în școala medie.

Ion Dimitriu și Ioana Tufoi: Corelația dintre obiectele de învățămînt în instruirea practică a elevilor din școlile tehnice veterinare.

CONSULTAȚII-DISCUȚII

Luminița Ghivirigă: Convorbiri etice la orele de dirigenție.

Jenița Matei și Gheorghe Fleancu: Din experiența Cabinetului pedagogic raional „16 Februarie" — București.

Constantin Prisecaru: Organizarea și desfășurarea recapitulării finale.

Mihai Nițescu și Ana Zaharia: Aportul lecturii în aprofundarea cunoștințelor și în dezvoltarea personalității elevilor.

Gheorghe Radu și Virgil Sfetcu: Unele cerințe ale lecției în școala ajutătoare.

DE PESTE HOTARE

Silvia Cernikevici: Pedagogia neotomistă și critica ei.

CRITICĂ ȘI BIBLIOGRAFIE

Ștefania Golopență: Ion Popescu — „Lectura elevilor".

Lucia Popovici: A. Papadopol — „Confecționarea materialului didactic pentru științele naturale.

*** * * Probleme ale învățămîntului nostru în presa pedagogică de peste hotare.**

A apărut:

GAZETA MATEMATICA

seria A

Nr. 4/1964

În sumar:

M. Nicolescu: Figuri de matematicieni romîni

S. Marcus: Două probleme de teoria mulțimilor și a funcțiilor din „American mathematical Monthly"

R. Iordănescu: Asupra unei probleme de tangență

O Pălăcianu: Cîteva probleme cu caracter tehnic

*** * *:** Un exemplu de folosire a metodei euristice

*** * *:** O școală specială de fizică și matematică

M. Haimovici: Simion Sanielevici

În cinstea „Zilei învățătorului"

Se apropie „Ziua învățătorului" — tradiționala sărbătoare a celor ce muncesc în școli. În acest an, cel de-al XX-lea an de la eliberarea patriei, cadrele didactice o întîmpină cu o însuflețire deosebită.

Clubul sindicatelor lucrătorilor din învățămînt din Capitală a pregătit, în întîmpinarea sărbătorii școlilor, numeroase și interesante acțiuni. Astfel, zilele trecute a avut loc aici o conferință cu tema „Dezvoltarea învățămîntului în anii puterii populare", ținută de conf. univ. dr. I. Berca, director general în Ministerul Învățămîntului. Interesantă a fost și întîlnirea cu scriitorul Șerban Nedelcu, care le-a prezentat cadrelor didactice volumul II, recent apărut, al romanului său „Învățătorii". La 29 iunie clubul va prezenta un spectacol festiv la care își vor da concursul corul de copii, orchestra de muzică populară a cadrelor didactice și formația lor de teatru.

Intense pregătiri se fac în întîmpinarea „Zilei învățătorului" și la Focșani. Aici va avea loc, de pildă, o frumoasă festivitate cu prilejul căreia vor fi trecute în revistă realizările dobîndite de profesorii și învățătorii din oraș în acest an școlar. Se organizează de asemenea, pentru cadrele didactice din raion, o interesantă excursie pe meleagurile patriei.

În cinstea sărbătorii lor, cadrele didactice de la Școala generală de 8 ani nr. 2 din comuna Fieni — Berevoiești, raionul Tîrgoviște, s-au angajat să termine înainte de termenul fixat toate lucrările necesare începerii noului an școlar. Cu ajutorul comitetului de părinți a fost încheiată de pe acum curățenia generală în interiorul și exteriorul școlii. A fost efectuat de asemenea recensămîntul copiilor care urmează să intre în clasa I, au fost completate la zi matricolele școlare și s-au întocmit listele de înscriere. În același timp, conducerea școlii a întocmit și trimis comanda pentru manuale. În ultimele zile profesorii și învățătorii, ajutați de elevi, au completat și recondiționat materialul didactic, au pavoazat școala.

Datorită interesului și dragostei de muncă manifestate de colectivul didactic, Școala generală de 8 ani din Fieni — Berevoiești va fi în curînd gata pentru începerea noului an școlar.

Primele lecturi din vacanță...

Cursuri de vară pentru profesorii de fizică și chimie

Societatea de Științe fizice și chimice din R.P.R. organizează în vacanța de vară, pentru profesorii de specialitate, un curs de fizică (la București) și un curs de chimie (la Timișoara).

În cadrul acestor cursuri, care se vor desfășura între 2—12 iulie a.c., se vor prezenta conferințe de informare științifică, urmate de lucrări de laborator și vizite la institutele de cercetări, se vor organiza excursii.

Pentru înscrieri, ca și pentru informații suplimentare, cadrele didactice se pot adresa la S.S.F.C. București, str. Academiei nr. 14 tel. 27 12 25, pînă la data de 22 iunie a.c.

Se menționează că profesorii participanți la cursuri sînt considerați a se afla, în această perioadă, în activitatea școlară, concediul lor de odihnă nefiind astfel afectat.

Vizita ministrului educației naționale din Republica Mali

La invitația Ministerului Învățămîntului, săptămîna trecută a sosit în Capitală dr. Abdoulaye Singare, ministrul educației naționale din Republica Mali. Pe aeroportul Băneasa, oaspetele a fost întîmpinat de Ștefan Bălan, ministrul învățămîntului, Costin Nădejde, adjunct al ministrului învățămîntului, și funcționari superiori din același minister.

Vineri, 12 iunie, oaspetele a fost primit de Ștefan Bălan, ministrul învățămîntului. La întrevedere, la care s-au discutat probleme de învățămînt și educație, au mai participat Costin Nădejde, adjunct al ministrului învățămîntului, și funcționari superiori din același minister. Oaspetele a vizitat apoi complexul de cămine studențești din cartierul Grozăvești, Palatul Pionierilor și a făcut o plimbare prin orașul București.

Sîmbătă dimineața, dr. Abdoulaye Singare a fost oaspetele Universității București. Aici el a fost primit de acad. Gh. Mihoc, rectorul universității, și de cadre didactice cu care a discutat aspecte ale organizării învățămîntului superior. În cursul după-amiezii, oaspetele a plecat pe litoralul Mării Negre.

În continuarea călătoriei pe care a întreprins-o în țara noastră, dr. Abdoulaye Singare a vizitat regiunea Dobrogea: stațiunile de pe litoral, Institutul pedagogic de 3 ani din orașul Constanța și G.A.S. Murfatlar. Înapoindu-se în Capitală, oaspetele s-a întîlnit la Casa universitarilor cu studenți ai țării sale, care se află la studii în R.P. Română. De asemenea, oaspetele a făcut o vizită pe Valea Prahovei.

Miercuri, 17 iunie, ministrul educației naționale din Republica Mali a fost primit de prim-vicepreședintele Consiliului de Miniștri, Gh. Apostol. La întrevedere, care s-a desfășurat într-o atmosferă cordială, au luat parte Ștefan Bălan, ministrul învățămîntului, și Eduard Mezincescu, adjunct al ministrului afacerilor externe.

MAȘINĂ DE ÎNVĂȚAT

O nouă mașină electronică, capabilă să-i învețe pe elevi regulile gramaticii, este experimentată în U.R.S.S. Mașina, reacționează deocamdată numai la greșelile comise individual de elevi. Se proiectează însă dotarea ei cu o „memorie" care va indica ce cunoștințe nu au fost bine asimilate de elevi și va da posibilitatea să se găsească cauzele unei întregi serii de greșeli.

Mașina a fost pusă la punct de profesorul de matematică Lev Landa, specialist în studierea procesului de însușire a cunoștințelor.

PE ZĂPEZILE DE PE KILIMANDJARO

Zece elevi ai liceului „S-ta Maria" din Tabora (Tanganika), întovărășiți de profesorii lor, au realizat o ascensiune pe cel mai înalt vîrf al continentului african, Muntele Kilimandjaro. Echipa a fost aleasă, prin selecție, dintr-un mare număr de voluntari. Apoi ea s-a pregătit îndelung și cu seriozitate pentru această acțiune.

După o perioadă de antrenament riguros, în cursul căreia elevii au făcut marșuri lungi, purtînd cu ei o încărcătură de peste 10 kg, expediția a pornit la drum. Călătorind cu trenul și autocarul, tinerii alpiniști au ajuns în localitatea Moshi, la poalele Muntelui Kilimandjaro, unde și-au stabilit baza.

Întovărășiți de doi ghizi, au început ascensiunea făcînd aproximativ 50 de km. de teren muntos în trei zile. În cea de a patra zi au atins cîmpurile de zăpadă și au ajuns pe platou. Frigul intens și altitudinea au încetinit ritmul înaintării, dar elevii au perseverat, ajungînd destul de repede pe culme, unde s-au fotografiat în fața plăcii care celebrează independența statului Tanganika. La întoarcere fiecare elev a primit tradiționala ghirlandă de flori ce recompensează, conform unei vechi tradiții, orice acțiune demnă de luat în seamă.

NOI CONSTRUCȚII ȘCOLARE ÎN CAMBODGIA

Recent în Cambodgia s-au luat măsuri în vederea construirii unor noi clădiri școlare pentru toate gradele de învățămînt, ca și în vederea reamenajării și modernizării localurilor existente.

Constructorii noilor școli sînt îndrumați să respecte normele arhitecturii moderne.

MODERNIZAREA PREDĂRII MATEMATICII ÎN UGANDA

Introducerea tehnicii moderne în învățămîntul matematicii în școlile primare și secundare ale Ugandei este stimulată de crearea la Entbbe a unui laborator de matematică. Pe de altă parte, metodele moderne de studiere a aritmeticii la nivelul școlii elementare formează obiectul experiențelor în diverse centre pedagogice din țară.

CORESPONDENȚA

CÎMPINA

Zilele acestea — ne scrie prof. *G. Megelea* — a luat sfîrșit, în întreg raionul Cîmpina, învățămîntul ideologic al cadrelor didactice. Seminariile recapitulative au constituit un bun prilej de adîncire a problemelor, au ilustrat capacitatea cursanților de a înțelege fenomenele sociale și politice. Numeroși învățători și profesori, cum sînt de exemplu cei din comunele Secăria, Trăisteni și Teșila, au manifestat o intensă preocupare pentru studiul adîncit al bibliografiei, pentru clarificarea tuturor problemelor.

Este de subliniat că în cursul anului directorii de școli și-au trecut în planul lor de muncă și urmărirea modului în care cadrele didactice aplică în predare cele studiate în învățămîntul ideologic, a orientării ideologice-politice pe care o dau lecțiilor lor. Constatările făcute au arătat că studiul organizat al învățăturii marxist-leniniste a fost de un real folos în ridicarea nivelului științific al lecțiilor, ajutînd cadrelor didactice să asigure interpretarea marxist-leninistă a faptelor și fenomenelor din cele mai variate domenii ale disciplinelor școlare.

PITEȘTI

Creșterea calității muncii didactice, perfecționarea metodelor și procedeelor pedagogice de lucru, ridicarea nivelului științific al predării — ne scrie prof. *Gh. Zamfira* — sînt principalele obiective ce au stat în acest an școlar la baza activității cercului pedagogic al profesorilor de marxism-leninism din regiunea Argeș. Aceste obiective au fost realizate prin prezentarea unor referate și a unor informări pe teme științifice, prin lecții deschise, prin expoziții de material didactic, ca și prin vizite organizate în diferite întreprinderi.

Au fost susținute astfel referate privitoare la realizarea legăturii dintre cunoștințele de marxism-leninism și cele primite la celelalte discipline, la recapitularea periodică și finală, au fost prezentate informări privind realizările obținute în economia regiunii Argeș în anii puterii populare etc. De un real folos au fost lecțiile deschise cu teme ca „Împărțirea plusvalorii între capitaliști", „Opoziția ireductibilă dintre știință și religie", „Întărirea economico-organizatorică a G.A.C.". În repetate rînduri la ședințele cercului au fost invitați să participe specialiști din alte domenii de activitate, care au prezentat diferite expuneri. Astfel, membrii cercului au ascultat o expunere în care au fost combătute unele teorii biologice neștiințifice, ceea ce le-a furnizat un interesant material faptic suplimentar pentru lecțiile de filozofie. La rîndul lor, vizitele organizate în producție — la I.C.H.V. Drăgășani și la I.C.I.L. Rm. Vîlcea — le-au dat posibilitatea să studieze diferite probleme de economie concretă. O mare atenție a fost acordată în cerc și confecționării materialului didactic. S-au realizat planșe, scheme, grafice, albume etc.

Experiența acumulată pînă în prezent arată că există toate condițiile pentru ca profesorii de marxism-leninism din regiunea Argeș să obțină rezultate mereu mai bune în înarmarea elevilor cu concepția științifică despre lume și viață.

CONSTANȚA

Într-o scrisoare pe care ne-a trimis-o recent, tov. *P. Ciurtin* ne relatează cîteva date în legătură cu desfășurarea sesiunii de lecturi pedagogice din regiunea Dobrogea și orașul Constanța.

În anul acesta, se arată în scrisoare, au fost prezentate la sesiune 15 comunicări. Alcătuite pe baza unui studiu amănunțit al problemelor abordate, acestea au interesat îndeaproape pe cei peste 400 de participanți. Printre comunicările care au reținut cu deosebire atenția sînt amintite „Metode și procedee pentru sporirea eficienței lecției", „Rolul literaturii în educația estetică a elevilor", „Metode și procedee pentru predarea predicatului verbal și a predicatului nominal", „Activizarea gîndirii elevilor din clasele I—IV la lecțiile de matematică", „Cîteva contribuții la formarea concepției materialist-dialectice a elevilor prin lecțiile de botanică", „Monografia orașului Măcin".

SIBIU

Recent, după cum ne relatează tov. *Ana Jimon*, la Sibiu a avut loc un schimb de experiență între educatoarele din raionul Sighișoara și cele din orașul Sibiu. Au fost dezbătute cu acest prilej o serie de probleme referitoare la realizarea educației muzicale a copiilor în învățămîntul preșcolar.

Referatul, discuțiile purtate pe marginea lui, ca și prezentarea unor activități practice înregistrate pe bandă de magnetofon au înarmat pe educatoare cu o serie de noi metode și procedee de educație estetică a copiilor.

FRÎNCEȘTI-RÎMNICU VÎLCEA

În comuna Frînceşti din raionul Rm. Vîlcea — ne scrie tov. *Ion Dina* — au început lucrările de construire a unui nou local de școală. Meseriașii comunei și-au luat angajamentul să efectueze voluntar întreaga manoperă. O echipă de zidari-betoniști conduce lucrările de turnare a betonului la temelie, lucrare care se apropie de sfîrșit. O altă echipă va înălța zidăria, iar echipa de lemnari pregătește lemnăria pentru acoperiș.

Pe șantierul noii școli poți întîlni zilnic pe președintele sfatului popular, pe directorul școlii, pe învățători și profesori, care se interesează de procurarea materialelor necesare și întocmesc planuri concrete de acțiune pentru ca noul local să fie terminat în cinstea celei de a XX-a aniversări a eliberării patriei noastre.

TÎRGU-FRUMOS

Cu sprijinul Teatrului Național din Iași, un colectiv de elevi și profesori ai Școlii medii din Tg. Frumos, ne informează prof. *C. Merișca*, a interpretat cu deosebit succes, pe scenele căminelor culturale din comunele Războieni, Tg. Frumos și Hîrlău, piesa „Nota zero la purtare" de Virgil Stoenescu și Octavian Sava.

La Tg. Frumos spectacolul a fost reluat la cererea publicului de trei ori, sala fiind de fiecare dată plină pînă la refuz.

DE LA MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

În broșura „Admiterea în învățămîntul superior", ediția 1964, pag. 89, rîndul 14 de sus, se va citi „chimie **anorganică**" în loc de „chimie **organică**".

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București. Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii voluntari din unitățile de învățămînt. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii. Piața Scînteii București.

40132

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Gazeta ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Anul XVI nr. 761 | duminică 28 iunie 1964 | 8 pagini 25 bani

SALUTUL
adresat cadrelor didactice de acad. ȘTEFAN BĂLAN ministrul învățămîntului

A devenit o tradiție în viața școlii noastre noi sărbătorirea Zilei învățătorului. Ca în fiecare an, această sărbătoare prilejuiește o caldă manifestare a dragostei și prețuirii pe care întregul popor le poartă slujitorilor școlii, acelora care și-au dedicat întreaga activitate nobilei îndeletniciri de a instrui și educa tineretul țării.

În anii care s-au scurs de la eliberarea patriei de sub jugul fascist, eveniment de însemnătate istorică în viața poporului nostru, învățămîntul — sub conducerea partidului și a guvernului — a obținut importante succese. Continuînd tradițiile progresiste ale școlii românești, întregul învățămînt a fost așezat pe baze noi, realist-științifice, și s-a dezvoltat potrivit cu cerințele economiei și culturii socialiste. Școlile și-au deschis larg porțile pentru fiii oamenilor muncii. În învățămîntul de toate gradele sînt cuprinși, în prezent, peste 3 800 000 de copii și de tineri, față de cca. 1 780 000 cîți erau în 1938.

În viața personalului didactic, ale cărui rînduri au sporit an de an, au intervenit, de asemenea, schimbări esențiale. Învățătorul sau profesorul de altădată, amenințat de șomaj, bătînd drumurile la București în căutarea drepturilor sale și nu o dată îndurînd umilința, este astăzi altul; anii liberi i-au înălțat fruntea, redîndu-i demnitatea și garantîndu-i dreptul la muncă și la un trai îndestulător. Dezvoltarea impetuoasă a școlii a asigurat fiecărui pedagog postul în învățămînt, spulberînd pentru totdeauna din viața lui nesiguranța zilei de mîine. Paralel, prin grija partidului și guvernului, a crescut continuu nivelul de trai al personalului didactic. Recenta Hotărîre a Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Romîn și a Consiliului de Miniștri al Republicii Populare Romîne cu privire la majorarea salariilor este o dovadă grăitoare a acestei preocupări.

Măsurile pe linia îmbunătățirii condițiilor de trai ale învățătorilor și profesorilor au fost însoțite și de grija pentru condițiile lor de muncă. Localuri sănătoase, laboratoare și săli de curs bine înzestrate, un variat material didactic, manuale și lucrări de specialitate le înlesnesc activitatea, o fac mai rodnică.

Munca entuziastă și devotată pe care o desfășoară educatoarele, învățătorii și profesorii a adus celor mai merituoși dintre ei numeroase distincții, ordine și medalii — expresie a înaltei aprecieri pe care o dau partidul și guvernul activității lucrătorilor din învățămînt, a dragostei pe care le-o poartă întregul popor.

Răspunzînd grijii și prețuirii pe care partidul și guvernul le acordă personalului didactic, învățătorii și profesorii muncesc cu pasiune; în școala nouă elevii își însușesc temeinice cunoștințe despre natură și societate, capătă deprinderi sănătoase de muncă, sînt educați în spiritul înaltelor idei ale marxism-leninismului, al dragostei față de popor și recunoștinței fierbinți față de Partidul Muncitoresc Romîn, în spiritul ideilor păcii și prieteniei dintre popoare.

Bilanțul activității din acest an, încheiat nu de mult, este bogat și grăitor. Succesele în activitatea educatoarelor, învățătorilor și profesorilor se adaugă realizărilor cu care oamenii muncii de pretutindeni cinstesc marea noastră sărbătoare — aniversarea a douăzeci de ani de la eliberarea patriei de sub jugul fascist.

Dragi educatoare, învățătoare, și învățători, profesoare și profesori, cu prilejul Zilei învățătorului, în numele Ministerului Învățămîntului, vă felicit călduros pentru realizările obținute în activitatea dv. și vă urez sănătate și noi și importante succese în îndeplinirea sarcinilor de mare răspundere de a instrui și educa tineretul, de a răspîndi cultura pînă în cele mai îndepărtate colțuri ale țării noastre.

Fruntași ai muncii din școală

Cu prilejul „Zilei învățătorului" din acest an, printr-un ordin al ministrului învățămîntului s-au acordat titlurile de „Profesor fruntaș" și „Învățător fruntaș" unui mare număr de cadre didactice din învățămîntul de cultură generală, profesional și tehnic, care au desfășurat o activitate îndelungată în domeniul învățămîntului și care s-au distins în munca instructiv-educativă și obștească.

Publicăm în paginile IV, V și VI numele profesorilor, învățătorilor și educatoarelor cărora li s-au acordat insigna și diploma de „fruntaș".

COMUNICAT

In ziua de 24 iunie 1964 a avut loc plenara lărgită a Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Romîn.

La plenară au luat parte membrii și membrii supleanți ai Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Romîn, miniștrii, conducători ai unor instituții centrale și organizații de masă, primii secretari ai comitetelor regionale P. M. R., șefii secțiilor C. C. al P. M. R., redactori șefi ai ziarelor centrale, alte cadre de partid și de stat.

Plenara C. C. al P. M. R. a examinat propunerile Biroului Politic al C. C. al P. M. R. privind majorarea salariilor la toate categoriile de salariați, reducerea unor cote ale impozitului pe salarii, creșterea plafoanelor de salarii în funcție de care se acordă alocația de stat pentru copii și a adoptat hotărîri corespunzătoare.

HOTĂRÎREA
Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Romîn și a Consiliului de Miniștri al Republicii Populare Romîne cu privire la majorarea salariilor la toate categoriile de salariați, reducerea unor cote ale impozitului pe salarii și creșterea plafoanelor de salarii în funcție de care se acordă alocația de stat pentru copii

Succesele de seamă obținute de oamenii muncii din țara noastră, sub conducerea Partidului Muncitoresc Romîn, în dezvoltarea economiei naționale creează condiții pentru luarea unor măsuri de sporire a veniturilor tuturor categoriilor de salariați.

Înfăptuind politica partidului de industrializare socialistă a țării, de dezvoltare a agriculturii socialiste, muncitorii, inginerii, tehnicienii, țăranii colectiviști și ceilalți oameni ai muncii au obținut realizări importante în toate domeniile economiei noastre naționale. În perioada 1960—1963 producția industrială a sporit într-un ritm mediu anual de 15 la sută, ceea ce a făcut posibil ca în anul 1963 producția industrială să fie, pe ansamblu, cu 74 la sută mai mare decît în anul 1959. Calitatea și nivelul tehnic al produselor s-au îmbunătățit simțitor.

Față de anul 1959, productivitatea muncii în industrie a sporit în anul 1963 cu 37 la sută, iar prețul de cost a fost redus în măsură însemnată; numai în anul 1963 au fost obținute economii de aproape 700 milioane lei peste sarcina planificată de reducere a prețului de cost.

Ca urmare a măsurilor de majorare a salariilor, luate de partid și guvern în anii 1960—1962, veniturile salariaților au sporit în anul 1963 cu aproape 5 miliarde lei, în afară de fondurile de salarii alocate pentru creșterea numărului de salariați.

În vederea ridicării în continuare a nivelului de trai al oamenilor muncii, Comitetul Central al Partidului Muncitoresc Romîn și Consiliul de Miniștri al R.P.R. au hotărît să pună în aplicare noi măsuri de majorare eșalonată a salariilor, de reducere a unor cote ale impozitului pe salarii, precum și de creștere a plafoanelor în funcție de care se acordă alocația de stat pentru copii.

Pentru aducerea la îndeplinire a acestor măsuri, Comitetul Central al Partidului Muncitoresc Romîn și Consiliul de Miniștri al Republicii Populare Romîne

HOTĂRĂSC:

I. Cu privire la majorarea salariilor la toate categoriile de salariați:

1. Se vor majora salariile muncitorilor în medie cu 10 la sută. Pentru a se asigura o mai justă corelare a salariilor, creșterile se vor acorda diferențiat pe ramuri și categorii de calificare, între 8 și 12 la sută.

2. Se vor majora salariile personalului tehnic, ingineresc, economic, administrativ precum și ale personalului de proiectare, în medie cu 10 la sută.

3. Se vor majora salariile tarifare ale personalului de specialitate după cum urmează:

— ale cadrelor didactice în medie cu 10 la sută; pentru învățători creșterea va fi în medie de 13 la sută, majorarea salariilor urmînd a fi mai accentuată pentru cadrele cu vechime mai mare în învățămînt;

— ale cadrelor medico-sanitare în medie cu 10 la sută; pentru cadrele medii sanitare creșterea va fi în medie de 13 la sută, majorarea salariilor urmînd

(Continuare în pag. a II-a)

Prim-secretar al Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Romîn,
GHEORGHE GHEORGHIU-DEJ

Președintele Consiliului de Miniștri al Republicii Populare Romîne,
ION GHEORGHE MAURER

Hotărîrea partidului și guvernului primită

cu vie însuflețire de cadrele didactice

Un îndemn puternic pentru noi succese în muncă

Deși elevii au intrat în vacanță, majoritatea învățătorilor și profesorilor continuă să se strîngă în aceste zile în cancelarii. Îi adună aici nu numai ultimele probleme ale anului școlar, nu numai grija pentru organizarea vacanței elevilor sau pentru pregătirea noii etape de muncă ce va începe la 15 septembrie, dar și dragostea pe care o poartă școlii.

Ne aflam în rîndurile profesorilor de la Școala medie nr. 32 în dimineața zilei de 25 iunie, cînd își împărțeau „Scînteia" în care a fost publicată Hotărîrea C.C. al P.M.R. și a Consiliului de Miniștri cu privire la majorarea salariilor la toate categoriile de salariați, reducerea unor cote ale impozitului pe salarii și creșterea plafoanelor de salarii în funcție de care se acordă alocația de stat pentru copii. Ca pretutindeni în țară, această Hotărîre, care demonstrează încă o dată grija partidului și guvernului pentru ridicarea continuă a nivelului de trai al celor ce muncesc, a fost primită și aici cu bucurie și entuziasm.

Citind și recitind cu mare atenție paragrafele Hotărîrii, învățătorii și profesorii de la Școala medie nr. 32 nu încetau să-și manifeste mulțumirea în legătură cu fiecare dintre precizările ei, recunoștința față de grija partidului și a statului nostru, dorința de a răspunde acestei griji cu noi succese în muncă.

— Noi învățătorii — spunea tovarășa Smaranda Cristescu — ne aflăm printre categoriile de oameni ai muncii cărora partidul și guvernul le acordă o atenție, o grijă deosebită. Iată cîte avantaje ni se creează prin această Hotărîre: sporirea salariilor în medie cu 13 la sută, reducerea impozitelor, alocația de stat pentru copii este acordată acum în condiții și mai avantajoase.

— Aceste măsuri ale partidului și guvernului — adaugă tovarășa Elena Danielescu — sînt desigur un rezultat al succeselor obținute în dezvoltarea întregii economii naționale, în creșterea productivității muncii, un rezultat al muncii harnice a întregului nostru popor pentru înfăptuirea sarcinilor trasate de partid. An de an am avut posibilitatea să vedem, concretizate în școlile noi, moderne, spațioase care s-au ridicat pretutindeni asemeni școlii noastre, în înlesnirile care s-au făcut învățătorilor și profesorilor, în manualele care se distribuie gratuit copiilor, în materialele cu care sînt dotate laboratoarele noastre, grija partidului față de învățămînt. Ne bucurăm acum, alături de toate categoriile de salariați, de o nouă sporire de salarii care vine la scurtă vreme, doar la trei ani după ce salariile noastre au cunoscut o simțitoare creștere. Nu pot decît să-mi exprim bucuria de a trăi într-o țară unde grija față de nivelul de trai al oamenilor muncii se face atît de evident simțită. Toate acestea sînt pentru noi un puternic imbold în muncă.

— La fel cu întregul corp didactic din școlile țării — adăugă tovarășa Constanța Popescu — și pedagogii din colectivul nostru s-au străduit în timpul anului școlar care s-a încheiat acum să obțină rezultate cît mai bune în munca de instruire și educare a elevilor — și în bună măsură au reușit. Noua Hotărîre a partidului și guvernului ne face să medităm însă cu și mai multă exigență la răspunderea noastră de educatori ai copiilor țării. Încăptuirilor și grijii partidului trebuie să-i răspundem și noi cu rezultate pe măsura însemnătății lor. Ne vom strădui ca rezultatele pe care le vom obține în anul școlar viitor să fie și mai frumoase. Vom face tot ce ne va sta în putință pentru ca elevii să învețe cît mai bine, să fie cît mai temeinic pregătiți, le vom cultiva în suflete dragostea fierbinte față de patrie, față de partidul nostru drag.

Citind ziarele, discutînd între ei, fiecare dintre învățătorii și profesorii pe care i-am întîlnit în cancelaria Școlii medii nr. 32 leagă prevederile Hotărîrii de propria lor muncă, de condițiile lor de viață, asupra cărora acestea se vor răsfrînge direct.

— Am peste 30 de ani de cînd lucrez în învățămînt — arăta tov. Florica Panaitescu — eu sînt deci printre cei care se vor bucura și de avantajele de vechime. Mă bucur mult că străduințile noastre sînt cu atîta grijă răsplătite. Cîtă deosebire între situația tristă de ieri a învățătorului și situația lui de azi!

Tovarășa Floreta Ciobotaru, directoarea adjunctă a școlii, traducînd gîndurile întregului colectiv, a subliniat că acesta a fost nu numai entuziasmat de prevederile Hotărîrii, dar și însuflețit, mobilizat pentru a obține noi succese în munca de instruire și educare a viitoarelor generații.

Pretutindeni în școlile din țară învățătorii și profesorii, asemeni tuturor oamenilor muncii, au primit cu entuziasm Hotărîrea partidului și guvernului. La Cluj, la Brașov sau la Constanța, în școlile de la orașe și sate ei s-au adunat în cancelarii în jurul ziarelor, manifestîndu-și bucuria și hotărîrea de a răspunde grijii partidului prin noi succese în muncă.

B. OCTAVIAN

HOTĂRÎREA

Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Romîn și a Consiliului de Miniștri al Republicii Populare Romîne cu privire la majorarea salariilor la toate categoriile de salariați, reducerea unor cote ale impozitului pe salarii și creșterea plafoanelor de salarii în funcție de care se acordă alocația de stat pentru copii

(Urmare din pag. 1)

a fi mai accentuată pentru cadrele cu vechime mai mare în munca sanitară;

— ale personalului de cercetare științifică în medie cu 13 la sută;

— ale personalului din presă și edituri în medie cu 10 la sută;

— ale personalului din justiție și procuratură, în medie cu 10 la sută;

— ale personalului din domeniul culturii, artei și din alte sectoare, în medie cu 10 la sută.

4. Se vor majora salariile cadrelor militare și militarizate din Ministerul Forțelor Armate și Ministerul Afacerilor Interne, în medie cu 18—19 la sută, ținîndu-se seama că salariile acestor cadre nu au crescut cu prilejul majorărilor de salarii efectuate în ultimii ani.

5. Aplicarea majorării salariilor tuturor categoriilor de salariați se va face eșalonat, începînd cu data de 1 august 1964 și încheindu-se în cursul trimestrului IV/1965.

Pînă la sfîrșitul anului 1964 se vor majora salariile în următoarele ramuri și activități:

— În industria alimentară de la 1 august;

— În industria ușoară de la 1 septembrie;

— În învățămînt, pentru cadrele didactice din învățămîntul preșcolar și elementar (clasele I—IV) de la 1 septembrie;

— În industria materialelor de construcții, gospodăria comunală și prestările de servicii de la 1 octombrie;

— În unitățile sanitare, pentru cadrele sanitare medii și inferioare de la 1 noiembrie;

— În silvicultură și industrializarea lemnului de la 1 decembrie.

Aplicarea majorărilor de salarii pentru celelalte ramuri și activități se va face în cursul anului 1965 pe baza unui grafic ce se va aproba de către Consiliul de Miniștri, începînd cu ramurile în care nivelul salariilor este mai redus în comparație cu alte ramuri.

II. Cu privire la reducerea unor cote ale impozitului pe salarii:

1. Se vor micșora cotele impozitului pentru salariile cuprinse între 800 și 1 700 lei lunar.

Reducerea cotelor impozitului pe salarii însumează, la nivelul unui an întreg, 340 milioane lei.

În întreaga țară, profesorii și învățătorii au citit cu bucurie noua Hotărîre a partidului și guvernului.

III. Cu privire la creșterea plafoanelor de salarii în funcție de care se acordă alocația de stat pentru copii:

1. Plafoanele de salarii tarifare în funcție de care se acordă alocația de stat pentru copii se majorează astfel:

— salariații cu salarii tarifare de pînă la 2 000 lei lunar vor primi alocația pentru toți copiii;

— salariații cu salarii tarifare între 2 001—2 500 lei lunar vor primi alocația începînd de la al doilea copil;

— salariații cu salarii tarifare între 2 501—3 000 lei lunar vor primi alocația începînd de la al treilea copil;

— salariații cu salarii tarifare între 3 001—3 500 lei lunar vor primi alocația începînd de la al patrulea copil.

2. Creșterea plafoanelor de salarii în funcție de care se acordă alocația de stat pentru copii se va efectua cu începere de la 1 august 1964, eșalonat pe ramuri și sectoare de activitate, concomitent cu majorarea salariilor.

IV. Punerea în aplicare a măsurilor arătate se va face pe bază de hotărîri ale Consiliului de Miniștri

★

Ca urmare a aplicării măsurilor hotărîte, veniturile salariaților vor spori cu circa 400 milioane lei în anul 1964 și cu 3,8 miliarde lei în anul 1965; la nivelul unui an întreg, sporul de venituri va fi de 6,8 miliarde lei.

Traducerea în viață a acestor hotărîri de sporire a veniturilor salariaților cere tuturor ministerelor, organelor centrale economice și întreprinderilor să asigure măsurile necesare pentru a realiza:

— depășirea prevederilor planului de stat pe 1964 la producția industrială și agricolă și obținerea în continuare a unui ritm susținut de creștere a producției în anul 1965, pentru a crea în economie un volum sporit de mărfuri — mijloace de producție și bunuri de consum, de calitatea și în sortimentele cerute de piața internă și la export;

— creșterea continuă a productivității muncii și mobilizarea cît mai completă a rezervelor în domeniul reducerii prețului de cost al produselor, astfel încît îmbunătățirea salarizării să aibă loc concomitent cu creșterea acumulărilor statului și a posibilităților sale de a dezvolta în continuare economia națională în ansamblul său;

— continuarea acțiunii de ridicare a calității produselor, element hotărîtor pentru satisfacerea cerințelor consumatorilor interni și pentru asigurarea de condiții competitive pe piața externă.

Comitetul Central al Partidului Muncitoresc Romîn și Consiliul de Miniștri al Republicii Populare Romîne își exprimă convingerea că muncitorii, personalul tehnic-ingineresc, economic și administrativ, precum și cadrele de specialiști din toate întreprinderile și instituțiile republicii noastre vor întîmpina aceste măsuri de ridicare a veniturilor lor intensificîndu-și eforturile pentru realizarea sarcinilor planului de stat în toate domeniile, sporirea producției și a productivității muncii, îmbunătățirea calității produselor, reducerea prețului de cost.

Organelor și organizațiilor de partid, sindicale și de U.T.M. le revine îndatorirea de a desfășura o intensă muncă organizatorică și politică în rîndurile oamenilor muncii, pentru a obține noi succese în înfăptuirea politicii partidului și a guvernului de dezvoltare a economiei naționale, de ridicare continuă a nivelului de trai material și cultural, pentru înflorirea patriei noastre socialiste.

UN LOC DE CINSTE IN SOCIETATEA NOASTRA SOCIALISTA

Florile respectului, dragostei și recunoștinței

Sărbătorim la 30 iunie pe acela care și-a închinat viața și idealurile misiunii nobile de a învăța și de a educa pe copiii patriei, de a-i pregăti să devină constructori de nădejde, devotați operei mărețe pe care o clădește cu mîini harnice poporul, sub îndrumarea înțeleaptă a partidului.

Sărbătorim pe ÎNVĂȚĂTOR.

Pe noi, oamenii maturi de astăzi, cuvîntul acesta ne duce adeseori cu gîndul la anii copilăriei, cînd, de mînă cu învățătorul, am cucerit pas cu pas universul cărților și am sorbit din fiecare rînd al lor adevăr și înțelepciune pentru toată viața. Lăsînd la o parte grijile și necazurile pe care regimul burghezo-moșieresc i le hărăzea cu nemiluita, el deschidea de fiecare dată senin ușa clasei și ne vorbea cu pasiune, îmbrățișîndu-ne cu priviri calde, pline de dragoste. Și de fiecare dată îl durea sufletul cînd afla de elevii care iar nu puteau veni la școală pentru că nu au ce îmbrăca, pentru că sînt bolnavi și flămînzi, sau pentru că părinții au fost nevoiți să-i trimită la lucru. Îl durea sufletul și de copiii care niciodată n-au știut ce este acela abecedar și caiet de caligrafie sau care trebuiau să întrerupă școala. Copii din aceștia erau mulți în anii aceia de tristă amintire. Ne-o arată chiar documentele vremii. „Se poate spune cu oarecare aproximație — scria sociologul Dimitrie Gusti, ministru al instrucțiunii, cultelor și artelor în anii 1932—33 — că în școlile primare de stat numai o treime ajung să promoveze clasa a IV-a. O altă treime rămîne în urmă în clasele II—IV, iar cea din urmă nu izbutește să promoveze nici măcar clasa I". Încă un fapt care vine să completeze imaginea a ceea ce însemna în trecut școlarizarea copiilor de vîrstă școlară: în perioada 1927—1933 au absolvit ciclul complet al claselor primare numai 1,1% din numărul elevilor înscriși în clasa I!

Dorința oamenilor școlii de a face lecții cît mai frumoase, mai vii, mai atractive era altădată cel mai adesea umbrită de sărăcia în care se aflau școlile. Puține materiale didactice, puține manuale, mobilier uzat și nu o dată săli de curs improprii. La toate acestea se adăugau și situația precară a cadrelor didactice, nesiguranța lor în ceea ce privește ziua de mîine. Căci sute și mii de învățători și profesori căutau ani în șir posturi în învățămînt. Numai în 1933 erau în această situație 7 000 de cadre didactice, 7 000 de șomeri cu diplome universitare!

„Mai multe școli, mai multe săli de clasă, manuale pentru copii, un salariu mai bun" — cereau adesea învățătorii și profesorii în ziare, în petiții adresate Ministerului Instrucțiunii Publice. Dar glasul lor nu răzbătea prin ușile capitonate ale cabinetelor celor care ar fi trebuit să-i audă. Și an de an situația școlii, a profesorilor și a elevilor rămînea neschimbată.

În asemenea condiții de lucru, greu de realizat un învățămînt de calitate. Dar dragostea pentru fiii poporului, atașamentul față de nobila misiune de slujitor al școlii, l-au îndemnat pe învățător să facă eforturi mari în slujba școlii, i-au mobilizat energia și capacitatea de muncă. Luptînd cu lipsurile materiale, punînd în munca lui o adevărată măiestrie pedagogică, învățătorul s-a străduit să realizeze, totuși, lecții instructive, atrăgătoare, să-i facă pe copii să vină cu drag la școală. Și de cele mai multe ori a izbutit. Pentru munca dusă cu atîta tragere de inimă în condițiile deosebit de grele ale trecutului, poporul îi poartă o caldă recunoștință, o vie admirație.

Și elevii de astăzi își vor aduce desigur aminte, în viitor, de învățătorii lor. Chipuri luminoase de oameni a căror demnitate nu a fost de nimic știrbită vor da farmec amintirilor din anii de școală. Sînt chipurile slujitorilor entuziaști ai școlii noi, care își desfășoară activitatea în cu totul alte condiții decît în trecut și care ocupă un loc de cinste în societatea socialistă.

Cită deosebire între învățătorul din trecut și cel de astăzi, între munca lui de atunci și cea de astăzi, între viața lui de ieri și cea de acum!

Învățătorul din anii noștri nu mai este timorat de spectrul șomajului. Dezvoltarea pe care o cunoaște învățămîntul de toate gradele a sporit considerabil în țara noastră necesarul de cadre didactice. În prezent, toți cei calificați pentru munca în școală își au asigurat postul în învățămînt. Dar nu numai atît: statul nostru a luat măsuri pentru sporirea numărului de cadre didactice și prin pregătirea de noi pedagogi în institutele de învățămînt superior. Institutele pedagogice, diferitele facultăți din cadrul universităților trimit an de an în școală mii de tineri profesori. Ca urmare a acestor condiții, de la 48 254 în anul 1938—1939, numărul învățătorilor și profesorilor din învățămîntul de cultură generală a crescut la 140 000 în anul 1963—1964. Astfel, șomajul care îi amenința adeseori în trecut pe oamenii școlii a fost cu desăvîrșire și pentru totdeauna alungat.

Creînd învățămîntului, personalului didactic și elevilor condiții din cele mai bune de muncă, de studiu, partidul și guvernul au luat an de an măsuri pentru întărirea bazei didactico-materiale a școlilor. În nenumărate sate în care lăcașurile de învățămînt erau odinioară magherniță întunecate, mizere, se ridică azi clădiri școlare mari, luminoase, moderne, înzestrate cu tot ce este necesar bunei pregătiri a elevilor. Numai între anii 1959—1963 s-au ridicat aproape 18 000 săli noi de clasă, construcția acestora continuînd într-un ritm mereu mai sporit. Numeroase aparate de laborator, hărți, planșe și alte materiale didactice pentru predarea diferitelor discipline iau mereu drumul școlilor. Ele îi ajută pe învățători și profesori să-și ilustreze bine lecțiile, să predea conform cerințelor învățămîntului modern, ceea ce se resimte pozitiv în pregătirea elevilor, al căror nivel de pregătire depășește cu mult nivelul elevilor de acum 20-30 de ani.

Desigur însă că nu numai condițiile materiale asigură temeinica instruire și educare a tineretului. Aceste condiții sînt puse în valoare de priceperea și hărnicia cu care muncesc învățătorii și profesorii pentru a-i pregăti cît mai bine pentru viață pe elevi, pentru a-i înarma cu concepția științifică despre natură și societate, cu bogate cunoștințe și deprinderi de muncă practică.

Partidul nostru a căutat mereu să pună la îndemîna cadrelor didactice instrumente bune de lucru, pentru a le ușura munca și a le-o face mai rodnică. Astfel, s-au luat continuu măsuri de a îmbunătăți planurile și programele de învățămînt, de a le pune tot mai mult în concordanță cu progresele ce au loc în domeniul științei și culturii, de a le face să răspundă mai deplin cerințelor societății noastre socialiste. Efortului depus de cadrele didactice pentru ridicarea nivelului la învățătură al elevilor i s-a adăugat și aportul lor prețios la îmbunătățirea manualelor, a planurilor și programelor școlare, întemeiat pe concluziile furnizate de experiența muncii la catedră. Cu ajutorul învățătorilor și profesorilor, al celor ce lucrează nemijlocit cu copiii, s-au făcut rectificări și adăugiri însemnate atît la cărțile școlare cît și la planurile și programele de învățămînt.

Paralel cu activitatea dusă pentru buna pregătire a tineretului școlar, pentru desfășurarea învățămîntului la înălțimea sarcinilor care îi stau în față, învățătorii, profesorii și educatoarele din toate colțurile țării muncesc cu entuziasm și pentru traducerea în viață a hotărîrilor privind răspîndirea largă a științei și culturii în mase. Prezenți cu trup și suflet în toate acțiunile obștești, slujitorii devotați ai școlii și-au cucerit admirația și stima populației de la orașe și sate.

Profesori ca Nina Ceaicovschi din București, Radu Gh. Constantin din Unghenii-Iași, Aspazia Vasiliu din Ploiești, Petrinca Gh. din Hațeg, Andrei Ioan Mureșan din Dej etc., învățători ca Elena I. Popescu din Oravița, Vasile Țigău din Brăila, Paula Negruț din Craiova, Elena Zaharescu din București și mulți alții sînt oameni cu care școala se mîndrește pentru bunele lor rezultate în munca la catedră și în activitatea obștească, pentru devotamentul cu care își îndeplinesc sarcinile de orice natură. Sînt cadre pe care elevii și părinții, cetățenii din localitățile în care lucrează îi iubesc și îi respectă pentru dăruirea de sine cu care înțeleg să muncească atît pe tărîmul școlii cît și pe acela al răspîndirii culturii în mase.

Poporul își manifestă mereu recunoștința față de aceia care pregătesc schimbul de mîine și poartă făclia culturii în cele mai îndepărtate colțuri de țară. Despre aceasta ne vorbește faptul că mulți din ei au fost aleși ca deputați în sfaturile populare, în Marea Adunare Națională. Titlurile de „Profesor emerit" și „Învățător emerit", de „Profesor fruntaș" și „Învățător fruntaș", decorațiile primite grăiesc de la sine despre înalta apreciere pe care o dau partidul și statul, întregul popor muncitor, contribuției corpului didactic la dezvoltarea învățămîntului și la culturalizarea maselor, despre marea prețuire cu care sînt priviți oamenii școlii în patria noastră.

Grija pe care o poartă partidul celor ce slujesc învățămîntul se vede și în măsurile luate pentru a le ridica nivelul de trai. Începînd din anul 1951, salariile învățătorilor și profesorilor au fost sporite în patru rînduri.

Recenta Hotărîre a Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Romîn și a Consiliului de Miniștri al Republicii Populare Romîne cu privire la majorarea salariilor aduce creșteri substanțiale și în ce-i privește pe învățători și profesori. Astfel, salariile lor vor spori în medie cu 10 la sută; pentru învățători, creșterea va fi în medie cu 13 la sută, majorarea urmînd să fie mai accentuată pentru cadrele cu vechime mai mare în învățămînt. Mai mult. Cadrele didactice din învățămîntul preșcolar și elementar (clasele I—IV) se numără printre primele categorii de salariați cărora li se aplică prevederile Hotărîrii, urmînd să primească sporurile respective de la 1 septembrie a.c.

Alte sporuri vin să se adauge la veniturile cadrelor didactice: indemnizațiile celor ce lucrează în localități de munte sau din deltă, alocațiile de stat pentru copii, premiile speciale etc. Măsurile cu caracter general ce s-au aplicat în țara noastră — reducerea prețurilor, desființarea taxelor școlare, acordarea fără plată a manualelor pentru elevii din clasele I—VIII, asistența medicală gratuită, acordarea de locuințe în noile blocuri și multe altele, contribuie și ele la îmbunătățirea continuă a nivelului de trai al oamenilor școlii.

În același timp, pentru a veni în ajutorul cadrelor didactice în îndeplinirea datoriei lor de a se pregăti permanent, statul nostru le-a pus la îndemînă un larg sistem de perfecționare. Cursurile IPCD, cercurile pedagogice, comisiile metodice, consiliile pedagogice dezbat probleme de un real folos pentru informarea învățătorilor și profesorilor de orice specialitate, pentru îmbogățirea experienței lor cu elemente noi. Totodată se tipăresc lucrări pedagogice și de specialitate și s-au luat măsuri pentru difuzarea acestor lucrări pînă în cele mai îndepărtate sate, astfel încît să ajungă la îndemîna fiecărui lucrător din învățămînt.

Acțiunile inițiate de sindicatele din învățămînt în vederea răspîndirii experienței pedagogice înaintate, ajută oamenilor școlii să-și ridice continuu nivelul pregătirii profesionale, să înfăptuiască politica partidului în domeniul pregătirii cadrelor necesare economiei și culturii noastre. Sporindu-și continuu rolul mobilizator, sindicatele lucrătorilor din instituțiile de învățămînt se preocupă îndeaproape de îmbunătățirea condițiilor de muncă și de viață ale învățătorilor și profesorilor și desfășoară în același timp, în rîndurile membrilor lor, o largă activitate cultural-educativă, care contribuie la creșterea conștiinței socialiste a celor chemați să instruiască și să educe tineretul patriei.

„Ziua învățătorului", devenită o adevărată tradiție, capătă astăzi, în cel de al XX-lea an de la eliberarea patriei noastre, o deosebită strălucire. Făcînd acum, la sărbătoarea lor, bilanțul muncii pe care au desfășurat-o în anul școlar încheiat recent, cadrele didactice trec în revistă și toate marile realizări pe care le-a cunoscut învățămîntul nostru în aceste două decenii de viață liberă. Și ei constată, cu justificată mîndrie, că roadele activității lor, însuflețite și îndrumate de cuvîntul partidului, pot sta cu cinste alături de strălucitele roade dobîndite de întregul popor în făurirea vieții noi, socialiste a patriei. Iar bucuria pe care le-o dă acest fapt îi mobilizează la noi și noi eforturi pentru înflorirea pe mai departe a școlii, a învățămîntului.

Ca în fiecare an „Ziua învățătorului" prilejuiește și în anul acesta o amplă manifestare de dragoste și prețuire față de cei ce îndeplinesc nobila misiune de educatori ai tinerei generații. Elevii și părinții, oamenii muncii îl sărbătoresc pe învățător exprimîndu-și recunoștința pentru munca lui minunată în rîndul copiilor, pentru ceasurile nenumărate în care, aplecat deasupra micilor pupitre de lemn, îi învață să devină oameni pe cei ce mîine vor prelua opera începută de vîrstnici.

Urăm zecilor de mii de învățători, profesori și educatoare din patria noastră ani mulți de viață fericită și o muncă încununată de roade tot mai frumoase, tot mai bogate.

FRUNTAŞI AI MUNCII DIN ŞCOALĂ

Profesori fruntaşi

REGIUNEA ARGEŞ

Rădulescu T. Elisabeta, Curtea de Argeş, **Mălăcea Stelian,** Curtea de Argeş, **Cîmpeanu Elena,** Şerbăneşti-Drăgăneşti, **Susanu Gheorghe,** Uşurei-Drăgăşani, **Perşu Elena,** Drăgăşani, **Sava N. Vasile,** Găeşti, **Tudose D. Ion,** Horezu, **Serb N. Ana,** Cîmpulung Muscel, **Bunescu Alexandru,** C. Lung Muscel, **Ababi Maria,** Rm. Vîlcea, **Vişinescu Mihai,** Rm. Vîlcea, **Tăbăcuţa I. Elena,** Ciineni, Rm. Vîlcea, **Popa Gheorghe,** Rm. Vîlcea, **Popescu Alexandru,** Slatina, **Cosma Ştefan,** Slatina, **Stanca S. Maria,** Poporu-Vedea, **Matei Iulian,** Piteşti, **Toma Gheorghe** Piteşti, **Ştefănescu Stela,** Piteşti, **Dicu Paul** Piteşti, **Ghindescu Marin** Piteşti, **Bărăscu Maria** Piteşti, **Mitulescu Nicolae** Piteşti, **Fotolescu Emil** Piteşti, **Huştea Milică** Piteşti, **Simion Sorin,** Piteşti.

REGIUNEA BACĂU

Bucşe I. Afrodita Bacău, **Stan D. Tiberia** Bacău, **Cepreagă D. Maria** Bacău, **Vlad I. Constantin** Bacău, **Zavate C. Constantin** Bacău, **Vanghelovici St. Nicolae** Bacău, **Zaharia Gh. Dumitru** Bacău, **Lupaşcu I. Marta** Oneşti, **Manole V. Vasile** Piatra Neamţ, **Brebeanu D. Constantin** Piatra Neamţ, **Ciobanu I. Eugenia** Roman, **Niţă A. Maria** Roman, **Asalomeia Gh. Victor** Sascut-Tîrg Adjud, **Apostol I. Gheorghe** Sascut-Tîrg Adjud, **Tiron V. Teodor** Prejeşti-Bacău, **Moise C. Nicolae** Săuceşti-Bacău, **Bîrlădeanu D. Maria** Buhuşi, **Bucur N. Alexandru** Comăneşti-Moineşti, **Agache I. Lucian** Comăneşti-Moineşti, **Tobăneanu Gh. Marin** Ghineş-Moineşti, **Almăşanu Gh. Maria** Moineşti, **Tăranu V. Alexandru** Borca-Piatra Neamţ, **Gheorghiu Gh. Emilia** Bicaz-Piatra Neamţ, **Harvici C. Nicolae** Săboani-Roman, **Guia I. Dumitru** Roman, **Ilincă C. Nicolae** Tupilaţi-Tg. Neamţ, **Constantinescu C. Aurora** Tg. Neamţ, **Radu Gh. Maria** Pergăreşti-Tg. Ocna, **Grama C. Constantin** Plopana-Bacău, **Vlădescu N. Gheorghiţa** Oneşti, **Cruceanu S. Mihai** Adjud, **Florea D. Vasile** Borca-Piatra Neamţ, **Conache N. Ion** Cîrligi-Roman, **Iacob I. Vasile** Piatra Neamţ.

REGIUNEA BANAT

Gherase V. Claudia Caransebeş, **Stanca Nicolae** Lugoj, **Schmadl Gheorghe** Nitohdorf-Lugoj, **Mageru I. Iosif** Moldova Nouă, **Cominic C. Constantin** Oraviţa, **Mageru I. Florica** Orşova, **Cecan A. Maria** Sînnicolau, **Messmer I. Matei** Lenauheim-Sînnicolau, **Cristea A. Iuliana** Becicherec-Timişoara, **Dumitru I. Gheorghe** Timişoara, **Galea P. Pavel** Arad, **Cornea D. Iustin** Arad, **Ciobanu V. Olimpia** Lugoj, **Popescu G. Dan** Lugoj, **Larionescu A. Octavian** Lugoj, **Perian V. Iudita** Bocşa-Reşiţa, **Idoreanu S. Mircea,** Timişoara, **Loziciu Camil Constanţa** Timişoara, **Slimac D. Volga** Timişoara, **Istodorescu M. Ilie** Banat, **Tatalovici M. Duşan** Banat, **Incop Maria** Timişoara.

REGIUNEA BRAŞOV

Hening Heinnrich Gerda Agnita, **Berger A. Erika** Agnita, **Mihu I. Ilie** Agnita, **Bucur N. Nicolae** Sura Mare-Sibiu, **Negoescu Gh. Eufrosina** Făgăraş, **Amzea N. Rodica** Făgăraş, **Schulleri Julius Wilhelm Carol,** Bazna-Mediaş, **Handrea S. Florin,** Blaj-Mediaş, **Szentannai N. Moise** Sighişoara, **Bukowschi C. Carol** Sighişoara, **Tănăsescu Julieta** Sighişoara, **Montseh Halmut** Dumbrăveni-Sighişoara, **Grecu Livia** Sighişoara, **Szöke Emeric Imre** Sf. Gheorghe, **Zsuffa Eugen Zoltan** Covasna-Tg. Secuesc, **Mogoş A. Aurel** Zagon-Tg. Secuesc, **Popescu D. Gheorghe** Mediaş, **Munteanu M. Petre** Sibiu, **Bozovici N. Ştefan** Sibiu, **Corneciuc Alexe** Braşov, **Balint Al. Maria** Braşov, **Nistor L. Magdalena** Braşov, **Nascov I. Sergiu** Ucea de Sus-Făgăraş.

REGIUNEA BUCUREŞTI

Georgescu Nedelea Gheorghe Alexandria, **Popa Gh. Ion.** Alexandria, **Anghel S. Florea** Alexandria, **Druk Vladimir Emilia** Călăraşi, **Marcu A. Valeria** Călăraşi, **Ruse I. Emil** Chiriacu-Drăgăneşti Vlaşca, **Dimache E. Ludmila** Feteşti, **Comănescu Gh. Petre** Feteşti, **Tudor V. Ilie** Giurgiu, **Ciovlică Paula** Brăneşti-Lehliu, **Păun A. Traian** Oltenita, **Dragomir D. Traian** Budeşti-Oltenita, **Tecucianu V. Ion** Roşiori, **Văcaru Constantin** Butimanu-Răcari, **Tănăsescu I. Constantin** Titu, **Voicu I. Pavel** Moara Săracă-Urziceni, **Ilie Apostol** Tîntava-Videle, **Mardare C. Alexandru** Zimnicea, **Costea St. Ştefan** Secţia înv. reg. Bucureşti, **Rască Marin Lucian** Secţia înv. reg. Bucureşti, **Tăgîrţă M. Virgil** Secţia înv. reg. Bucureşti, **Rusu Gh. Petre** Călăraşi, **Anghelache P.** Lehliu, **Bucur N. Nicolae** Urziceni.

REGIUNEA CLUJ

Boldor I. Roman Ocna Mureş-Aiud, **Florescu St. Atanasie** Bistriţa, **Florian P. Petru** Dej, **Mureşan Andrei Ioan** Dej, **Rusu V. Grigore** Călianul Mic-Dej, **Mureşan S. Irina** Soimeni-Gherla, **Kiss Grigore Iulia** Săvădisla-Turda, **Antal Emil** Pecei-Zalău, **Pati Vasile** Jibou-Zalău, **Iepure Avram Pamfilimon** Turda, **Nemeş N. Ioachim** C. Turzii-Turda, **Capătă V. Silvia** Cluj, **Runcu V. Vasile** Cluj, **Socol Teodosia Victoria** Cluj, **Matei I Augustin** Cluj, **Kovacs Victor** Cluj, **Grecu Luca Ioan** Cluj.

REGIUNEA CRIŞANA

Enache Ioan Janel Aleşd, **Gligor V. Petru** Beiuş, **Vesa V. Petru** Beiuş, **Martin I. Gheorghe** Gurahonţ, **Preda Vasile Lucia** Ineu, **Gustuş Mihai Traian** Marghita, **Bokor I. Iosif** Marghita, **Sidea Ioan Vasile** Ceica-Oradea, **Novac Gh. Ilie** Sititelec-Oradea, **Simon Emeric Alexandru** Salonta, **Cosma Gh. Alexandru** Cefa-Salonta, **Grăjdeanu Gh. Maria** Simleu, **Toro Iosif Iosif** Oradea, **Horea I. Carolina** Oradea, **Costin Nicolae Titus Horaţiu** Crişana-Oradea, **Blaga I. Emil** — Oradea.

REGIUNEA DOBROGEA

Breazu Dumitru Băneasa-Adamclisi, **Căpăţînă Constantin** Topologu-Hîrşova, **Ilie Grigore,** Hîrşova, **Stîrner Constanţa** Cernavoda-Medgidia, **Chirilă Dumitru** Medgidia, **Cane Ion** Măcin, **Zamfir Corneliu** Secţia înv. reg. Dobrogea.

REGIUNEA GALAŢI

Soitu D. Dumitru Galaţi, **Giuvelic M. Cristina** Galaţi, **Teodorescu S. Ioan** Galaţi, **Udrea V. Victor** Galaţi, **Ionescu T. Traian** Brăila, **Palade Cuprian Larisa** Brăila, **Obreja I. Victor** Brăila, **Claustian Sarchis Satinica** Focşani, **Constantinescu Gavril Cecilia** Focşani, **Grecu P. Valentina** Movila Miresii-Brăila, **Donţu Ion Natalia** Bujor, **Timiraş Gh. Constantin** Ianca-Făurei, **Bordeianu Vladimir Niculae** Focşani, **Plugaru I. Dumitru** Vidra-Focşani, **Bartolomeu Gh. Elena** Mărăşeşti-Panciu, **Verdeş C. Elena** Mărăşeşti-Panciu, **Niţu I. Polixenia** Tifeşti-Panciu, **Orşivschi Dima Georgeta** Tecuci, **Negrea C. Aurica** Tecuci, **Petică T. Aristotel** Galaţi, **Nejneru D. Tănase** Galaţi, **Moca T. Gheorghe** Galaţi, **Cadă D. Ion** Galaţi, **Chiprianov I. Maria** Bucesti-Galaţi.

REGIUNEA IAŞI

Tufescu N. Florica Iaşi, **Dumitrache C. Vasile** Bîrlad, **Răşcanu D. Constantin** Bîrlad, **Coşescu C. Dumitru** Cuza Vodă-Huşi, **Ignat P. Alexandru** Prisăcani-Iaşi, **Radu Gh. Constantin** Ungheni-Iaşi, **Herghelegiu V. Gheorghe** Paşcani, **Petrescu Gh. Virgil,** Vaslui, **Mocanu Mihalache** Huşi.

REGIUNEA HUNEDOARA

Dărămuş Iosif Ioan Alba Iulia, **Rancea D. Viorica** Teiuş-Alba, **Lăpăduş N. Ana** Alba Iulia, **Rişcuţa Sabin Voicu** Brad, **Popa G. Zamfirache** Brad, **Petrinca Gh. Andrei** Haţeg, **Duică Ion Maria** Haţeg, **Stoichitoiu I. Maria** Gurasada Ilia, **Berian Gh. Ioan** Cugir-Orăştie, **Ciugudeanu Gh. Gheorghe** Alba, **Stoican I. Elena** Petroşani, **Ocolişan I. Ioan** Hunedoara, **Tăndău Gh. Augustin** Hunedoara, **Cotescu Gh. Ion** Lupeni-Petroşani.

REGIUNEA MUREŞ-AUTONOMĂ MAGHIARĂ

Vale I. Irina Miercurea Ciuc-Tg. Mureş, **Hatos S. Samuilă** Sîngeorzul de Pădure-Tg. Mureş, **Vanczel Iosif Ladislau** Odorhei, **Onose N. Hristache** Odorhei, **Pap A. Andrei** Odorhei, **Simon St. Petru** Tg. Mureş, **Strautnic M. Niculina** Tîrnăveni, **Mihu T. Teodor** Jidvei-Tîrnăveni, **Dorotea A. Maria** Reghin, **Szabo Paul Zoltan** Reghin, **Cotta V. Ovidiu** Reghin, **Palfi P. Andrei** Gheorghieni, **Laczko A. Agneta** Remetea-Gheorghieni, **Sticlaru I. Gheorghe** Luduş, **Gyori Sigismund Iuliu** Beşineu-Luduş, **Moraru T. Aurel** Topliţa, **Titea I. Ioan** Tîrnăveni.

REGIUNEA MARAMUREŞ

Moceanu V. Valeriu Carei, **Suceveanu P. Paul** Carei, **Bogati S. Alexandru** Carei, **Ardelean V. Iosif** Carei, **Chiafaşi D. Leontin** Carei, **Sabău N. Gavril** Carei, **Demian I. Zamfira** Lăpuş, **Roşu Gh. Nicolae** Negreşti-Oaş, **Schwarczkopff A. Ioan** Beltiug Satu Mare, **Poşta M. Mihai** Apa-Satu Mare, **Holdiş Gh. Grigore** Sighet, **Rădulea A. Petru** Sighet, **Maruscese F. Fedor** Sighet, **Murgan P. Aurel** Lăpuşel-Somcuta, **Barla Gh. Vasile** Somcuta, **Huciu Gh. Constanţa** Vişeu de Sus-Vişeu, **Daraban I. Iosif** Satu Mare, **Bagi L. Ladislau** Satu Mare, **Petra Gh. Ioan** Baia Mare, **Silaghi Dumitru** Baia Mare, **Covaci I. Iosif** Baia Mare, **Pop A. Eleonora** Baia Mare, **Vereş Francisc** Baia Mare, **Moca Emil** Carei-Maramureş, **Pop N. Ion** Lăpuş.

REGIUNEA OLTENIA

Vancea N. Stefan Craiova, **Cancer T. Numitor** Tg. Jiu, **Cîrstoiu G. Cornel** Tg. Jiu, **Păsărescu G. Aristide** Tr. Severin, **Guruiescu C. Petre** Tr. Severin, **Surcel P. Valeriu** Tr. Severin, **Vucea L. Aurelia** Balta-Baia de Aramă, **Columbeabu P. Petre** Baia de Aramă, **Predescu S. Elisabeta** Iancu Jianu-Balş, **Urziceanu M. Marin** Băileşti, **Dascălu C. Aurelia** Băileşti, **Mihai Gheorghe** Caracal, **Rădulescu M. Dumitru** Caracal, **Radomirescu I. Matei** Caracal, **Ursu D. Alexe** Bechet-Corabia, **Mîrzan I. Ilie** Craiova, **Mihai I. Ion** Filiaşi, **Popescu I. Elvira** Cărbuneţi-Gilort, **Pociump A. Stelia** Novaci-Gilort, **Suditu I. Petronie** Bărbăteşti-Gilort, **Matecescu M. Ştefan** Bălceşti-Oltetu, **Bădescu S. Dumitru** Strehaia, **Firescu S. Ştefan** Poenari-Segarcea, **Raita R. Radu** Băleşti-Tg. Jiu, **Vlădică I. Florian** Tg. Jiu, **Iordache A. Dumitru** Oltenia, **Marinescu D. Ion** Grădiştea-Oltetu **Ghiţescu Gh. Gheorghe** Strehaia, **Diaconu D. Constantin** Calafat, **Sitaru I. Nina** Balta-Baia de Aramă, **Surcel I. Constantin** Băileşti, **Popescu C. Emilia** Băileşti.

REGIUNEA PLOIEŞTI

Soare Ecaterina Padina-Buzău, **Stanciu I. Stelian** Bălăneşti-Cislău, **Popescu Gh. Ion** Pîrscov-Cislău, **Pîrvan I. Victoria** Comarnic-Cîmpina, **Gheorghiade Constantin** Breaza-Cîmpina, **Mănoiu Constantin** Azuga-Cîmpina, **Dumitrescu Alexandru** Ciorani-Mizil, **Soare Ana** Săbăteni-Mizil, **Nicolae D. Gheorghe** Tariceni-Ploieşti, **Mereuţă Cristea** Rm. Sărat, **Mocanu M. Platon** Drajna de Jos-Teleajen, **Gherman Gheorghe** Teleajen, **Forescu I. Stelian,** Văleni-Teleajen, **Soare Vasile** Tîrgovişte, **Bogdan M. Stan** Pucioasa Tîrgovişte, **Mihai C. Elena** Gura Ocniţei-Tîrgovişte, **Păunel S. Ion** Buzău, **Alexe F. Costache** Buzău, **Dinculescu Elena** Cîmpina, **Marinescu Maria** Cîmpina, **Uţă Ion** Cîmpina, **Moisescu Elena** Cîmpina, **Mărgărit C. Gheorghe** Ploieşti, **Negrea Mircea** Ploieşti, **Popescu D. Paul** Ploieşti, **Mihăilescu Eugenia** Ploieşti, **Năduf M. Anica** Tîrgovişte, **Focşăneanu M. Traian** Tîrgovişte, **Tudose Matei** Ploieşti, **Alexiu Cristina** Mizil-Ploieşti, **Pigulea F. Traian** Cojasca-Ploieşti, **Sava E. Virgil** Ploieşti, **Mănucă Gh. Octavian** Ploieşti, **Boboc Visarion** Cîmpina, **Vasiliu Aspazia**-Ploieşti.

REGIUNEA SUCEAVA

Motelica D. Gheorghe Botoşani, **Murariu I. Aureliu** Botoşani, **Ştefan V. Constantin** Botoşani, **Turtoiu M. Teodor** Botoşani, **Lupuşor I. Victor** Călăraşi-Botoşani, **Fedehiu V. Domnica** Cîmpulung, **Belci A. Samoilă** D. Vodă-Cîmpulung, **Popa V. Vladimir** Cîmpulung, **Drafta V. Wilhelmina** Dorohoi, **Stino D. Aurel** Fălticeni, **Ciobanu G. Octavian** Reuşeni-Fălticeni, **Soroceanu A. Ştefan** Gura Humorului, **Simionescu G. Veronica** Gura Humorului, **Galan A. Traian** Rădăuţi, **Dracinschi V. Viorica** Suceava.

Vă felicit, tovarăşă profesoară!

Răţoi C. Aurelia Suceava, **Filip M. Elisabeta** Suceava, **Cristea N. Aurelia** Suceava, **Rădăşanu M. Stela** Suceava, **Traicu I. Mihai** Broşteni-Vatra Dornei, **Alexandru R. Radu** Suceava, **Tintilă I. Lutica** Suceava.

ORAŞ BUCUREŞTI

Hagiac A. Felicia rn. 30 Decembrie, **Grigorescu I. Stana** rn. 30 Decembrie, **Mora D. Sulamita** rn. 23 August, **Ilie Ion** rn. 23 August, **Ispas Elena Dobroeşti** rn. 23 August, **Săvulescu Dumitru** rn. 1 Mai, **Ceaicovschi Nina** rn. 1 Mai, **Cernica G. Iosefina** rn. 1 Mai, **Ivanciu G. Panait** rn. N. Bălcescu, **Aitel F. Jenica** rn. N. Bălcescu, **Teodorescu I. Constanţa** rn. Lenin, **Racoviţă M. Gheorghe** rn. Lenin, **Pop V. C. Mircea** rn. 16 Februarie, **Liiceanu N. Ioan** rn. 16 Februarie, **Georgescu I. Maria** rn. 16 Februarie, **Bărbătescu Mihai** rn. 16 Februarie, **Anghel Virginia** rn. Griviţa Roşie, **Teleman N. Angela** rn. Griviţa Roşie, **Coster Virginia** rn. Griviţa Roşie, **Ghica N. Gheorghe** rn. 30 Decembrie, **Pop V. Olga** rn. 30 Decembrie, **Stancu M. Emil** rn. T. Vladimirescu, **Popescu G. Natalia** rn. 23 August, **Moţoc O Maria** rn. 16 Februarie, **Barbu A. Lucreţia** rn. T. Vladimirescu, **Constantinescu G. Cristea** rn. 1 Mai, **Rusu Lucian** rn. Lenin, **Ciuchindel Constantin** rn. Lenin, **Novicov Floarea** Palatul pionierilor.

ORAŞUL CONSTANŢA

Ticăloiu M. Valentina Constanţa, **Datcu T. Gheorghe** Constanţa, **Prepeliţă E. Atanase** Constanţa, **Lăzărescu I. Aurelia** Constanţa, **Radovici M. Viorica** Constanţa, **Tabas A. Mihai** Constanţa, **Buciu P. Alexandru** Eforie-Sud-Constanţa, **Floarea M. Alexandru** Constanţa, **Albu V. Victor** Constanţa, **Locuţia G. Magdalena** Mangalia.

MINISTERUL ÎNVĂŢĂMÎNTULUI ŞI UNITĂŢI ANEXE

Sorescu T. Octavian Dir. gen. înv. prof. şi tehnic, **Năstase Paraschiva** Inspector, **Mogoş Alexandru** Inspector, **Pîrvu Constantin** Inspector, **Onofrei Vladimir** Dir. gen. înv. cult. gen., **Popescu Gheorghe** Dir. gen. înv. cult gen., **Bura Cornelia** Dir. gen. înv. cult. gen., **Ivanciu Maria** Dir. gen. înv. cult. gen. **Tîrnoveanu Mihai**, Dir. gen. înv. cult. gen., **Muşat Ion**, Dir. gen. înv. cult. gen., **Duţă Scarlat**, Dir. gen. înv. cult. gen. **Radu Tudor**, Dir. gen. înv. cult. gen.

Mocanu B. Costică Cabinet metodic Bucureşti, **Laslău A. Emil** Grup şc. M. I. Bucureşti, **Nicolescu A. Aurel** Grup şc. M. I. Bucureşti, **Popescu Constantin** I.P.C.D. Bucureşti, **Teodorescu Teodor** I.P.C.D. Bucureşti, **Serdeanu Ion** I.P.C.D. **Bucureşti, Dron Virgil I.P.C.D.** Bucureştit, **Consantin A. Sabina** I.P.C.D. Cluj, **Nicoară I. Valeria** I.P.C.D. Cluj, **Creangă I. Melania** I.P.C.D. Braşov, **Foriş I. Gyula** I.P.C.D. Braşov, **Şuţu G. Marin** I.P.C.D. Braşov, **Hazgan I. Aristide** I.P.C.D. Iaşi, **Faifer I. Laurenţiu** I.P.C.D. Iaşi, **Gaiu G. Emil** I.P.C.D. Iaşi, **Drăgănel G. Teodor** I.P.C.D. Iaşi, **Matei Vasile** I.P.C.D. Iaşi, **Botez V. Teofana** I.P.C.D. Timişoara, **Cosma M. Simion** I.P.C.D. Timişoara, **Polenciuc Gertrude** Ed. did. şi pedagogică, **Popescu Ştefan** Ed. did. şi pedagogică, **Marin C. Nicolae** Ed. did. şi pedagogică, **Nicolescu Nadia** Ed. did. şi pedagogică, **Chivirigă Marieta** Ed. did. şi pedagogică, **Popescu Vasile** Ed. did. şi pedagogică, **Abager Zenovia**, Ed. did. şi pedagogică, **Pantelimon Eugenia** Ed. did. şi pedagogică, **Ştefănescu Jeana**, Ed. did. şi pedagogică, **Lay Mihai** Ed. did. şi pedagogică, **Călinescu Alexandra** I.P.C.D. Bucureşti, **Ştefănoiu Vasile** I.P.C.D. Bucureşti, **Artin Ion**, I.P.C.D. Bucureşti, **Varzari Elena**, I.P.C.D. Bucureşti.

MINISTERUL INDUSTRIEI CONSTRUCŢIILOR DE MAŞINI

Şerban N. Profira Cîmpulung, **Ceapă C. Vasile** Galaţi, **Pascal I. Felix** Bucureşti, **Săvulescu I. Ion** Bucureşti, **Vania I. Ion** Cluj, **Crişan R. Ana** Timişoara, **Ştefănescu G. Petre** Braşov.

MINISTERUL INDUSTRIEI PETROLULUI ŞI CHIMIEI

Albu N. Nicolae Slatina, **Gravu T. Ion** Or. Victoria-Făgăraş, **Racolţ G. Ion** Dej, **Constantinescu N. C. Gheorghe** Ploieşti, **Tuturea V. Tulia** Făgăraş, **Uţiu S. Ion** Ocna Mureş, **Iacob G. Ion** Ocna Mureş.

MINISTERUL TRANSPORTURILOR ŞI TELECOMUNICAŢIILOR

Niculina G. Gheorghe Cluj, **Ciohaţ V. Gheorghe** Timişoara, **Lupu S. Pandele** Oradea, **Cazan I. Costică** Buzău.

MINISTERUL MINELOR ŞI ENERGIEI ELECTRICE

Teodorescu I. Ion Bucureşti, **Andrei D. Nicoliţă** Brad-Hunedoara, **Gheorghiu G. Victoria** Zlatna.

MINISTERUL INDUSTRIEI CONSTRUCŢIILOR

Ionescu G. Ilie Bucureşti, **Vicol D. Alexandru** Săcele, **Lintie C. Ion** Bucureşti, **Chirculescu B. Liliana** Bucureşti, **Lambadarie S. Petre** Bucureşti.

MINISTERUL ECONOMIEI FORESTIERE

Sipoş I. Zoltan Giurgiu, **Nicolescu I. Dumitru** Bucureşti, **Kellner F. Ernest** Caransebeş.

MINISTERUL INDUSTRIEI UŞOARE

Penciu I. Grigore Bucureşti, **Iosef T. Pasica** Bucureşti.

MINISTERUL COMERŢULUI INTERIOR

Buzatu I. Aurelian Ploieşti, **Haşeganu D. Gheorghe** Braşov, **Balteş P. C. Iuliana** Bucureşti, **Niţulescu G. H. Iuliana** Bucureşti.

MINISTERUL FINANŢELOR

Barna I. Olimpiu Cluj, **Niţulescu I. Ion** Bucureşti, **Stoica S. Ştefan** Timişoara.

MINISTERUL SĂNĂTĂŢII ŞI PREVEDERILOR SOCIALE

Căpraru G. Ion Cluj, **Atanasiu I. Gheorghe** Timişoara, **Pop V. Ştefan** Bucureşti, **Anton G. Cristica** Bucureşti.

MINISTERUL FORŢELOR ARMATE ALE R.P.R.

Costeş A. Sofia Breaza, **Hadirca T. Iacob** Breaza, **Cojoc M. Gheorghe** Cîmpulung Mold., **Bejeneru D. Mihai** Cîmpulung Mold., **Bejeneru M. Ana** Cîmpulung Mold., **Armăşescu Gh. Ştefania** Cîmpulung Mold., **Leu C. Paul** Cîmpulung Mold., **Terzi P. Mihail** Bucureşi.

UNIUNEA CENTRALĂ A COOPERATIVELOR DE CONSUM

Mihai F. Vasile Bucureşti, **Babin V. Dumitru** Oradea, **Onuţiu C. Nicolae** Buzău, **Rusu I. Ion** Buzău.

UNIUNEA CENTRALĂ A COOPERATIVELOR MEŞTEŞUGĂREŞTI

Aspriţoiu I. Constantin Craiova, **Grigorescu M. Anghel** Ploieşti, **Ianusevschi A. L. Antoaneta** Timişoara, **Ionaşiu R. G. Aurora** Timişoara.

CONSILIUL SUPERIOR AL AGRICULTURII

Miu P. Badea Bucureşti, **Cealcovschi F. Victor** Drăgăşani, **Balog P. Ion** Salonta, **Herbet I. Petru** Tg. Mureş, **Pătraşcu Gh. Nicolae** Tg. Mureş, **Trofin I. Gheorghe** Roman, **Petrişor T. Liviu**, Sibiu, **Bergher I. Constantin** Tîrgşorul Nou, **Iacob Julieta Ana Carmen** Drăgăşani, **Bokoni M. Elisabeta** Timişoara, **State P. Victor** Miroslava, **Turcu M. Ion** Buzău, **Calistru C. Valeriu** Pomîrla-Suceava, **Andrei C. Dionisie** Oradea, **Doboşi I. Flaviu** Sibiu, **Drăganciu Gh. Anatolie** Recea-Slatina, **Keresteşi Wilhelm Ladislau** Sf. Gheorghe, **Perju C. Eliza** Huşi, **Ispas S. Sebastian** Alba Iulia, **Manolescu Eufrosina** Frumuşica-Iaşi, **Iezdici Jirco David** Sînnicolaul Mare-Banat.

COMITETUL DE STAT PENTRU CONSTRUCŢII, ARHITECTURĂ ŞI SISTEMATIZARE

Niculescu I. Andrei Bucureşti, **Gusti M. Corina** Bucureşti, **Prodan I. Anatolie** Bucureşti, **Roşu C. Ion** Bucureşti, **Făinaru L. Jean** Bucureşti, **Chiţulescu V. Georgeta** Bucureşti.

ŞCOLI SPECIALE ŞI CASE DE COPII

Mîntescu Florin Braşov, **Mihu Inocenţiu** Sibiu, **Popovici Maria** Sibiu, **Lipovan Emil** Cluj, **Lungu Şerban** Cluj, **Frîncu Dumitru** Cluj, **Condel Emil** Vaslui, **Stoianovici Olga** Rm. Vîlcea, **Nicolau Pătraşcu Elena** Bucureşti, **Burlan Florica** Bucureşti, **Grigore Victoria** Bucureşti, **Mazilu Maria** Bucureşti, **Musu Ionel** Bucureşti, **Bocociu Ioan** Beiuş-Crişana, **Braga Constantin** Buzău, **Minea Maria** Bucureşti.

Zaharescu Aneta, Piteşti, **Mihalache Filofteia**, Piteşti.

REGIUNEA BACĂU

Ciuchi Ştefan Anica, Bacău, **Danciu C. Maria**, Bacău, **Filimon Gh. Aurelia**, Bacău, **Covăceanu D. Eugenia**, Oneşti, **Popa I. Emilia**, Oneşti, **Iliescu Gh. Maria**, P. Neamţ, **Nedelcu I. Elena**, P. Neamţ, **Trifan M. Maria**, Roman, **Ionaşcu S. Elena**, Cordun-Roman, **Munteanu V. Dumitru** Horia 14-Roman, **Jalbă Gh. Florica**, Adjud, **Iftimie I. Octaviana**, Tarniţa-Bacău, **Năforniţă V. Vasile**, Gloduri-Bacău, **Zudor S. Atila**, Lespezi-Buhuşi, **Leahu I. Maria**, Balcani-Buhuşi, **Condurat I. Constantin**, Bahna-Buhuşi, **Oprea Gh. Pompiliu**, Moineşti, **Botez Gh. Viorica**, Moineşti, **Comănescu I. Ion**, Moineşti, **Ciobanu V. Elena**, Gîrcina-P. Neamţ, **Chiriac Gh. Ortansa**, Bicaz-P. Neamţ, **Petrescu V. Mihai**, Mădei-Borca-P. Neamţ, **Popovici P. Valeria**, Dăneşti-Girov-P. Neamţ, **Bogza Al. Elena**, Sagna-Roman, **Cotun I. Gheorghe**, Butnăreşti-Roman, **Iovu C. Vasile**, Marginea-Tg. Neamţ, **Sandu Gh. Dumitru**, Filioara-Tg. Neamţ, **Ciubaru N. Ion**, Ghindăoani-Tg. Neamţ, **Matei Gh. Elena**, Poiana Sărată Hîrja- Tg. Ocna, **Nica V. Ion**, Ştefan cel Mare-Tg. Ocna, **Vişan V. Gheorghe**, Fătăciuni-Adjud, **Zisu R. Panaite**, Rădăcineşti-Adjud.

REGIUNEA BANAT

Rusu Gh. Nicolae, A. Sagguna-Arad, **Semlecon T. Arcadie**, Macea-Arad, **Suck I. Vendelin**, Sîmpetru-Arad, **Crîsnic Gh. Ioan**, Seitin-Arad, **Achim D. Mircea**, Bozovici, **Bogănescu N. Alexandru**, Ohaba Mîtnic-Caransebeş.

Banda A. Grigore, Slatina Timiş-Caransebeş, **Roşu V. Octavian**, Bacul-Caransebeş, **Vîrman Dumitru Lazăr**, Banloc-Deta, **Buda D. Dumitru**, Bătaia-Deta, **Mesarovici P. Elisabeta**, Deta, **Olaru I. Iosif**, Ciacova-Deta, **Jivănescu M. Maria**, Balinţ-Lugoj, **Sfetcu I. Ioan**, Bucova-Lugoj, **Dimitriu Aurelia**, Herendeşti-Lugoj, **Ică Marin**, Jdioara-Lugoj, **Ieremici Gh. Mihai**, Liubcova-Moldova Nouă, **Enache V. Lenuţa**, Coronini-Moldova Nouă, **Malinovschi Gr. Sergiu**, Moldova Nouă, **Drăghici I. Maria**, Berzasca-Moldova Nouă, **Popescu I. Elena**, Oraviţa, **Măgărin Em. Iosif**, Jam-Oraviţa, **Enea C. Petru**, Verendin-Orşova, **Triestaru D. Maria**, Jupalnic-Orşova, **Pătrăscioiu Cristian Gheorghe**, Orşova, **Kaufmann I. Barbara**, Simpetru Mare-Sînnicolau Nou, **Comloşan Petru**, Sînnicolau Nou, **Kiefer I. Margareta**, Tomantic-Sînnicolau Nou, **Hartman I. Francise**, Giarmata Timişoara, **Tudose Gh. Ioan** Arad, **Deliţoiu Gheorghe**, Arad, **Năsăudeanu Gr. Maria**, Arad, **Patrulescu St. Eliza**, Lugoj, **Mureşan N. Veturia**, Lugoj, **Negru R. Rusalin**, Reşiţa, **Isvan D. Nicolae**, Reşiţa, **Moise Gh. Maria**, Reşiţa, **Popovici T. Aurelia**, Timişoara, **Iohanes Fr. Mariana**, Timişoara, **Petrică S. Emilia**, Timişoara, **Ungureanu I. Vasile**, Timişoara, **Pătraşcu I. Maria**, Timişoara.

REGIUNEA BRAŞOV

Müller Samoil Herman Agnita, **Creţu H. Alexandru** Vecerad-Agnita, **Bucur O. Petre** Hosman-Agnita, **Damian P. Aurelia** Agnita, **Pîrvu Rea Silvia** Făgăraş, **Blendea M. Virginia** Cîrţa-Făgăraş, **Comşoiu N. Viorica** oraş Victo-

(Continuare în pag. 6)

Invăţători fruntaşi

REGIUNEA ARGEŞ

Mocanu P. Gheorghe, Şerbăneşti-Costeşti, **Sandu I. Niculina**, Teiu Vale-Costeşti, **Cristescu V. Ana**, Mîrghia-Costeşti, **Oancea I. Ana**, Curtea de Argeş, **Preda I. Ion**, Curtea de Argeş, **Florescu M. Ion**, Cîmpeni-Drăgăneşti, **Voicu P. Florica**, Drăgăneşti, **Tarbalescu Viorica**, Drăgăneşti, **Tănăsescu N. Eliza**, Găeşti, **Anton C. Ion**, Priboeni-Găeşti, **Burcea N. Petre**, Cojocaru-Găeşti, **Drăghici Maria**, Lăpuşata-Horezu, **Gîrban I. Nicolae**, Horezu, **Nicolescu N. Viorica**, C. Lung-Muşcel, **Bratu D. Ion**, C. Lung-Muşcel, **Sia Ion**, C. Lung-Muşcel, **Popescu Cornelia**, C. Lung-Muşcel, **Teodorici M. Aurora** Davideşti-Piteşti, **Constantinescu N. Emil**, Deduleşti-Piteşti, **Băjan G. Ion**, V. Nandrei-Piteşti, **Vădulescu D. Felicia**, Bujoreni-Rm. Vîlcea, **Coban Ioana**, P. Măglaşi-Rm. Vîlcea, **Şerbana C. Ioana**, Suica Scor-Slatina, **Florescu I. Vera**, Vedea, **Anca I. Maria**, Piteşti, **Toader Gh. Maria**, Piteşti,

O veşnic nouă fotografie tradiţională...

(Urmare din pag. 5)

ria-Făgăraș, **Chichernea S. Veronica** Făgăraș, **Radu T. Vasile** Mediaș, **Făgărășan Maria** Sighișoara, **Buhăescu C. Angela** Ocna Sibiului, **Cocan B. Zachiu** Făgăraș, **Dănilă N. Iulian** Blaj, **Negulici N. Nistor** Hălchiu-Sf. Gheorghe, **Fazecaș S. Ion** Sînzieni-Tg. Secuesc, **Goța Ana** Sighișoara, **Popescu T. Ion** Vinători-Sighișoara, **Plesca D. Vicențiu** Ocna Sibiului, **Szász S. Vilma** Tîrlungeni-Sf. Gheorghe, **Umberaht G. Ion** Prejmer-Sf. Gheorghe, **Forro Gh. Dezideriu** Tg. Secuesc-Sf. Gheorghe, **Osia A. Arcade** Brateș-Sf. Gheorghe, **Keresztes B. Viorica** Tg. Secuesc, **Istvan I. Ilona** Tg. Secuesc, **Luca I. Difta** Mediaș, **Schmidt I. Eduard** Mediaș, **Giurgiu P. Maria** Mediaș, **Ioniță V. Elena** Sibiu, **Machedon E. Olga**, Sibiu, **Sulică Paraschiva** Brașov, **Stauble Virginia** Brașov, **Moldovan Maria** Brașov, **Socaciuc Hariclea** Vulcani-Brașov, **Stoica T. Viorica** Veneția de jos-Făgăraș, **Chișu I. Aurelia** Cața-Rupea, **Șerban V. Alexandru** Mediaș.

REGIUNEA BUCUREȘTI

Mohor I. Niță Ulmeni-Alexandria, **Martoc S. Nicolae** Mavrodin-Alexandria, **Crailiu C. Aurelia** Călărași, **Focșăneanu I. Maria** Călărași, **Radu I. Nicolae** Călărași, **Marinescu V. Maria** Călărași, **Saramet I. Ilie** Găureni-Drăgănești, **Focșăneanu V. Penelopia** Țăndărei-Fetești, **Nica Constantin** Fetești, **Mihalcea V. Natalia** Călugăreni-Giurgiu, **Voicu G. Costică** Singureni-Giurgiu, **Sîrbu G. Teodora** Giurgiu, **Busuioc A. Ion** Giurgiu, **Giurăescu D. Victor** Radu Vodă-Lehliu, **Răducanu M. Mihai** Bănești-Lehliu, **Dobre Eugenia** Radovani-Oltenița, **Mîndruț G. Gheorghe** Curcani-Oltenița, **Pătrașcu I. Georgeta** Peretu-Roșiori, **Săndulescu F. Ion** Scrioștea-Roșiori, **Drăgan F. Ana** Snagov-Răcari, **Moldoveanu R. Elena** Bueștii-Slobozia, **Stănculescu A. Georgeta** Traian-Slobozia, **Locusteanu Nicolae** Bolentin-Titu, **Duncă I. Victor** Cîrlomanu-Tr. Măgurele, **Popa Gh. Florica** Slobozia-Mîndra-Tr. Măgurele, **Stănescu L. Valeria** Ologi-Tr. Măgurele, **Rădulescu I. Constantin** Secara-Tr. Măgurele, **Petre I. Vatina** Adîncata-Urziceni, **Radu A. Maria** Coșoaia-Videle, **Brîndușa I. Elena** Cervenia-Zimnicea, **Rădulescu A. Maria** Plătărești-Fetești, **Grigore P. Elena** Slobozia.

REGIUNEA CLUJ

Szakacs A. Iosif Lopadia Nouă-Aiud, **Orbeanu I. Ana** Aiud, **Coman N. Zacheu** Aiud, **Fonagea E. Nicolae** Joseni Dorg-Bistrița, **Biriș S. Maria** Bistrița, **Iancu N. Augustin** Cărpiniș-Cîmpeni, **Popa S. Vasile** Lupșa-Cîmpeni, **Șerban V. Valeria** Cîmpeni, **Guran V. Viorel** Bucium-Cîmpeni, **Baniaș V. Ilie** Gîlgău-Dej, **Pop N. Gavrilă** Gherla, **Rusu I. Irina** Gherla, **Deac S. Gheorghe** Jucul de Mijloc-Gherla, **Cosma S. Gheorghe** Căpuși-Huedin, **Bugnaru V. Teodor** Dragu-Huedin, **Năstase T. Nicolae** Călata-Huedin, **Ambruș I. Ileana** Aghireș Fabrici-Huedin, **Grapini T. Septimiu** Șanț-Năsăud, **Marțian V. Gheorghe** Năsăud, **Daczo E. Andrei** Bădeni-Turda, **Sofian S. Elena** Frata-Turda, **Moldoveanu D. Elisabeta** Ocoliș-Turda, **Sanca Viorel** Gîlgău-Zalău, **Corla M. Emilia** Turda, **Gherman O. Lucreția** Turda, **Todor N. Ana** C. Turzii, **Crihălmeanu I. Iosif** Turda, **Stănescu O. Constanța** Cluj, **Pop Gh. Florentina** Cluj, **Trozner I. Paraschiva** Cluj.

REGIUNEA CRIȘANA

Deme T. Eleana Borod-Aleșd, **Bibocoș F. Aurel** Găloșeni-Aleșd, **Buteri S. Valeria** Borod-Aleșd, **Berinde I. Maria** Beiuș, **Ungur T. Teodor** Roșia-Beiuș, **Peca N. Constantin** Hinchiric-Beiuș, **Putici A. Tiberiu** Crănicel-Criș, **Căruntu S. Elena** Sîntana-Criș, **Iva P. Cornelia** Gurahonț, **Dașcău T. Filip** Almaș-Gurahonț, **Flueraș N. Ecaterina** Ineu, **Roșca I. Florea** Cernei-Ineu, **Valea P. Lidia** Ineu, **Durius I. Ștefan** V. Cerului-Marghita, **Vovca D. Petru** Popești-Marghita, **Varga E. Elisabeta** Săcăeni-Marghita, **Gal V. Gheorghe** Suplai-Marghita, **Bako A. Francisc** Biharia-Oradea, **Jobagy I. Eva** Biharia-Oradea, **Ruja A. Livia** Ghiriș-Oradea, **Sabău B. Ana** Salonta, **Vișan M. Veturia** Talpaș-Salonta, **Pal A. Iosif** Gireta-Salonta, **Petran V. V. Angela** Simleu, **Portan G. Emilia** Simleu, **Buzuloiu T. Hortensia** Oradea, **Bondar L. Eva** Oradea, **Antal A. Iuliana** Oradea.

REGIUNEA DOBROGEA

Minciu Maria Băneasa-Adamclisi, **Iordache Constantin** Canlia-Adamclisi, **Băjenaru Ion** Hîrșova, **Zaharcu Olga** Hîrșova, **Zonezei Pelaghia** Jurilofca-Istria, **Chincu Ecaterina** Fintinele-Istria, **Sascu Metacșula** Pecineaga-Măcin, **Miron Dumitru M.** Vodă, Măcin, **Gheorghe Maria** Măcin, **Trașcu Victoria** Medgidia, **Albu Ion** Cuza Vodă, Medgidia, **Răutu Lucia Osmancea** Negru Vodă, **Bitan Elena** 2 Mai-Negru Vodă, **Iliescu Petre** Poșta-Tulcea, **Strutinschi Spiridon** Ada Marinescu-Tulcea, **Popescu Valeria** Băneasa-Adamclisi, **Epure Valentina** Bondan-Horșova, **Zechieru Gheorghe** Ratu-Horșova, **Tudor Aurel** Moresu-Horșova, **Cosciug Georgeta** Medgidia, **Agale F. Abdulhmut** Bărăganu-M.Vodă, **Ioneu Nicolae** Topraisar-M. Vodă, **Stoica Lucia** Viișoara-M. Vodă.

REGIUNEA GALAȚI

Stoenescu V. Maria Galați, **Dimaftache C. Dorina** Galați, **Vlădulescu Gh. Mitrița** Galați, **Casu V. Lucretia** Galați, **Tăbăcaru I. Eliza** Brăila, **Coman Gh. Maria** Brăila, **Iacob Gh. Maria** Brăila, **Tigău Gh. Vasile** Brăila, **Ghinea A. Dumitru** Focșani, **Bălteanu Gh. Ion** Focșani, **Alexandrescu P. Leonte** Focșani, **Tăzlăoanu Gh. Paraschiva** Focșani, **Mogoș R. Paraschiva** Tufești-Brăila, **Mustățea M. Ionel** Cioara Doicești-Brăila, **Bădescu I. Georgeta** Însurăței-Brăila, **Cristian C. Gheorghe** Gropeni-Brăila, **Turturică N. Constantin** Zîmniceni-Brăila, **Chiricuță N. Maria** Nazîru-Brăila, **Dumitru L. Constanța** Romanu-Brăila, **Ciucă C. Caliopia**, Bujor, **Balaban Gh. Eugen** Puricani-Bujor, **Lepădatu I. Stela**, Brăila, **Bourceanu T. Gheorghe** Gănești-Bujor, **Nistor I. Nicolae** Crăești-Bujor, **Scurtu E. Elisabeta** T. Vladimirescu-Bujor, **Tacu I. Marița** Smulți-Bujor, **Negrea N. Petrica** Făurei, **Băcanu A. Mircea** Filipești-Făurei, **Drăgulia O. Dorina** Făurei, **Davidescu N. Sanda** Focșani, **Danțiș N. Natalia** Tălmaciu-Focșani, **Georgescu N. Tănase** Terchești-Focșani, **Susșu C. Anica** Paltin-Poduri-Focșani, **Bitcă P. Eugenia** Vulturi-Focșani, **Dumitrache P. Paraschiv** Nămoloasa sat-Galați, **Gheorghe P. Dumitru** Frumușița-Galați, **Solomon I. Maria** Nanu Conachi-Galați, **Roșca D. Niculina** Independența-Galați, **Dumitrache A. Florica** Nămoloasa Tîrg-Galați, **Busuioc N. Mihai** Trifești-Sîrbi-Panciu, **Pahoncea Gh. Lidia** Crucea de Jos-Panciu, **Crăciun S. Ion** Ciușlea-Panciu, **Flueraru Constantin** Tecuci, **Sorcaru I. Eugenia** Tecuci, **Oancea C. Elvira** Brăhășești-Tecuci, **Ifrim S. Gheorghe** Nicorești-Tecuci, **Scumpu D. Maria** Priponești-Jos-Tecuci.

REGIUNEA HUNEDOARA

Goția S. Zamfira Alba Iulia, **Hinza D. Iuslina** Crican-Alba, **Lupea N. Ioan** Tărăței-Brad, **Săvescu I. Pompiliu** Sălașul Inferior-Hațeg, **Coceu I. Ioan** Dobra-Ilia, **Breteanu N. Dragomir** Zam-Ilia, **Iuga A. Terezia** Harău-Ilia, **Cazan I. Maria** Orăștie, **Nicoară N. Irina** Cugir-Orăștie, **Păcurar A. Florin** Drasov-Sebeș, **Paur D. Dumitru** Căpîlna-Sebeș, **Ștefani M. Ion** Pianul de Jos-Sebeș, **Mihet N. Cornel** Blajeni-Brad, **Stamatciu Șt. Elisabeta** Lupeni-Petroșeni, **Cacheci G. Vasile** Uricani-Petroșeni, **Popescu I. Elena** Hunedoara, **Florian I. Margareta** Orăștie, **Popovici P. Iustina** Beriu-Orăștie, **Vischi Arpad** Eljdat-Hunedoara, **Laszlo Margareta** Hunedoara.

REGIUNEA IAȘI

Procupencu N. Eufrosina Iași, **Miron Gh. Ștefania** Iași, **Secară V. Aurelia** Bîrlad, **Stan T. Iordache** Bîrlad, **Blejoiu I. Vasile** Bîrlad, **Simion N. Natalia** Bîrlad, **Nichita D. Elena** Bîrlad, **Luca D. Viorica** Focuri-Hîrlău, **Chebea I Ioan** Vlădeni-Hîrlău, **Lupu C. Vasile** Berosoaia-Hîrlău, **Mistreanu I. Mihai** Averești-Huși, **Bărbuț P. Geta** Ivănești-Huși, **Nica I. Gheorghe** Moșna-Huși, **Amatersei I. Silvestru** Popești-Huși, **Cojocaru D. Elena** Negrești, **Ciobanu Th. Lizica** Dumbrăveni-Negrești, **Fărîmă Gh. Constantin** Negrești, **Costăchescu L. Gheorghe** Horni-Pașcani, **Tănase Gh. Vasile** Tătărași-Pașcani, **Amancei Luca** Cotîrgaci-Pașcani, **Giurgea I. Constantin** Vaslui, **Odobescu S. Eugenia** Vaslui, **Alistar Constanța** Vaslui, **Istrate G. Sonia** Vaslui, **Nestor Valentin** Banca-Bîrlad.

REGIUNEA MUREȘ-AUTONOMĂ MAGHIARĂ

Pali Beniamin Irma Miercurea Niraj-Tg. Mureș, **Rusu S. Miron** Morești-Tg. Mureș, **Bucur S. Alexandru** Bărdești-Tg. Mureș, **Gyarmati I. Ion** Călești-Tg. Mureș, **Keresztes Nicolae** Odorhei, **Toro A. Irina** Ulieșul-Odorhei, **Boroș B. Sara** Lueta-Odorhei, **Bot T. Lucreția** Tg. Mureș, **Dosa S. Elena** Curteni. Tg. Mureș, **Ghetmănet T. Zinaida** Tg. Mureș, **Cotuțiu C. Eva** Tîrnăveni, **Coțop V. Vasile** Cetatea de Baltă-Tîrnăveni, **Patakfalvi I. Edit** Dîmbău-Tîrnăveni, **Lungu C. Cezar** Reghin, **Sabados M. Otto** Aluniș Reghin, **Borda I. Ion** Urișiul de Sus-Reghin, **Cotîrlan G. Olga** Tulgheș-Gheorghieni, **Gyorgypal L. Iosif** Suseni-Gheorghieni, **Kollo G. Margareta** Suseni-Gheorghieni, **Tamaș F. Francisc** Gheorghieni, **Fanea I. Letiția** Gheja-Luduș, **Vlasuc G. Ecaterina** Luduș, **Urzică I. Laura** Subcetate-Toplița, **Duiu P. Maria** Deda Bistra-Toplița, **Teslovan G. Ileana** Toplița, **Urszuly F. Gizela** Tușnad Sat-Ciuc, **Both G. Ștefan** Lunca de Sus-Ciuc, **Tamaș F. Benjamin** Harghita-Ciuc, **Martin M. Suzana** M. Ciuc.

REGIUNEA MARAMUREȘ

Moise G. Silvia Sîncrai-Carei, **Dan M. Silvia** Ariniș-Cehu Silvaniei, **Harghitai M. Maria** Cehu Silvaniei, **Cuceu Gh. Irina** Cehu Silvaniei, **Fălăuș G. Aurel** Băsești-Cehu Silvaniei, **Zugravu Gh. Aristotel** Cehu Silvaniei, **Robu M. Vasile** Cehu Silvaniei, **Pop Gh. Ileana** Copalnic-Lăpuș, **Puțiu D. Gheorghe** Plopiș-Lăpuș, **Tătar I. Maria** Livada- Oaș, **Pop L. Teodor** Negrești-Oaș, **Strîmbeanu N. Niconor** Trip Băi-Oaș, **Șerban Gh. Gheorghe** Negrești-Oaș, **Cădaru Leontina** Sătmărel-Satu Mare, **Bodnar Rozalia** Botiz-Satu Mare, **Moraru Ludovic** Doba-Satu Mare, **Pal Gh. Florica** Amati-Satu Mare, **Vișan Aurel** Satu Mare, **Babineț I. Șarlota** Crăciunești-Sighet, **Buzuloiu I. Gheorghe** Deseși-Sighet, **Dunca I. Vasile** Strîmtura-Sighet, **Span Ludovic** Poiana Codrului-Șomcuta, **Vălean A. Augustin** Cărbunari-Șomcuta, **Mihalte A. Ana** Vișeu, **Bogdan D. Dumitru** Dragomirești-Vișeu, **Stețiu G. Olivia** Satu Mare, **Terebeși D. Ștefan** Satu Mare, **Banysz C. Ileana** Satu Mare, **Pintea Cornelia** Satu Mare, **Isaiu F. Gabriela** Baia Mare, **Micle D. Maria** Baia Mare, **Petruțiu A. Eugenia** Baia Mare, **Pitiriteanu Z. Gavril** Baia Mare, **Miele V. Adelaida** Baia Mare.

REGIUNEA OLTENIA

Negruț G. Paula Craiova, **Popescu O. G. Sofia** Craiova, **Marinescu M. Ioana** Craiova, **Ștefănescu A. Maria** Tg. Jiu, **Tîrveanu C. Mândița** Tg. Jiu, **Dumitrescu M. Vasile** Tg. Jiu, **Moacă I. Ana** Tr. Severin, **Bănculescu V. Cornel** Padeș-Baia de Aramă, **Stanciu I. Daniel** Floreș-Baia de Aramă, **Drăgan V. Nicolae Cerna** Vîrf-Baia de Aramă, **Balaban D. Marcela** Balș, **Cismaru I. Gheorghe** I. Jianu-Balș, **Bucățea R. Alexandra** Galicea M.-Băilești, **Stancu S. Dumitru** Trochești-Băilești **Gheorghe O. Maria** Caraula-Băilești, **Iordache V. Anastasia** Calafat, **Mărinaș C. Petre** Gîrla Mare-Calafat, **Mihilă Gh. Elena** Grădinile-Caracal, **Mihalache C. Ecaterina** Caracal, **Pietroi I. Ioan** Cilieni-Corabia, **Mitrică I. Marin** Grăjdebad-Corabia, **Sălceanu I. Cristache** Grăjdebad-Corabia, **Iancu M. Ion** Leu, Craiova, **Procopie A. Constantin** Plopșoru-Filiași, **Bobelniceanu I. C-tin.** Ceplea-Broșteni-Filiași, **Drăguț Sabin** Vladimir-Gilort, **Sărdaru N. Ion** Polovragi-Gilort, **Peia N. Ilie** Slavița-Olteț, **Diaconu M. Aurelia** Bălcești-Olteț, **Șerban M. Aurelia** Pîriceni-Olteț, **Crișu I. Florian** Ostroveni-Segarcea, **Vîlcea C. Ilie** Măceșu de Jos-Segarcea, **Iordăchescu S. Natalia** Bîrca-Segarcea, **Răceanu S. Grigore** Ciochința-Strehaia, **Barbonie I. Elena** Cîlnic-Tg. Jiu, **Pătrașcu I. Nicolae** Curtișoara-Tg. Jiu, **Peștișanu C. Gheorghe** Peștișani-Tg. Jiu, **Oană G. Petre** Severinești-Tr. Severin, **Adam N. Ioan** Severinești-Tr. Severin, **Șerbănescu C. Alexandru** Receavînju Mare, **Gheorghiță N. Maria**, Flămînda-Vînju Mare, **Burci A. Mihai** Vînju Mare, **Epingeac S. Vasile** Craiova, **Cazacu L. Constantin** Craiova, **Petrache I. Stelian** Dobrosloveni-Caracal. **Almariei N. Gheorghe** Strehaia, **Mohora D. Năstase** Strehaia, **Mișcoci V. Nicolae** Olteț.

REGIUNEA PLOIEȘTI

Iordache Victoria Stîlpu-Buzău, **Stănescu Aristide** Gheroseni-Buzău, **Popescu Ion** Movila Oii-Buzău, **Dumitru Elena** Cislău, **Cojocaru I. Aristița** Brătilești-Cislău, **Ghenoiu Dumitru** Băicoi-Cîmpina, **Grecea Ștefan** Cîmpina, **Moga Petre** Dițești-Cîmpina, **Dobrea Alexandru** Ghioșești-Cîmpina, **Crăcium Dumitru** Moreni-Cîmpina, **Gugu Niculina** Mizil-Mizil, **Ioniță Lucia** Glod Siliștea-Mizil, **Uncu D. Olga** V. Călugărească-Ploiești, **Candrea A. Grigore** Colțul de Vale-Ploiești, **Georgescu G. Vasilica** Puc. Moșneni-Ploiești, **Paraschiv Sevastița** Slimnic-Rm.-Sărat, **Cambușteanu G. C-tin** Boldu-Rm.Sărat, **Oană G. Eremia** Boldu-Rm. Sărat, **Roșca I. Aurelian** Bălțați-Rm. Sărat, **Tomacu Paraschiva** Rîmnicu Sărat, **David G. Alexandrina** Olteni-Teleajen, **Vlad V. Maria** Pucioasa-Tîrgoviște, **Oproiu G. Margareta** Doicești-Tîrgoviște, **Oprea N. Teodora** Petroșița-Tîrgoviște, **Medaru I. Livia** Buciumeni-Tîrgoviște, **Burdujel I. Victor** Brajna de Jos-Tîrgoviște, **Angelescu Dumitru** Tîrgoviște, **Teodorescu G. Maria** Buzău, **Toma D. Grigore** Buzău, **Georgescu C. Elena** Buzău, **Schwart Arig-Diana** Buzău, **Dumitru Vasile** Cîmpina, **Hanganu Maria Constantinescu Ștefania** Cîmpina, **Măiță Dragomir** Cîmpina, **Sorescu Constantin** Ploiești, **Vasilescu A. Ion** Blejoi-Ploiești, **Munteanu Aurora** Ploiești, **Neagu I. Lucia** Ploiești, **Drăgan Natalia** Ploiești, **Georgescu Florica** Ploiești, **Mihăescu I. Virginia** Tîrgoviște, **Ilie T. Elena** Tîrgoviște, **Bejenaru C. Alexandrina**, Tîrgoviște, **Ciobanu C. Cecilia** Tîrgoviște,

REGIUNEA SUCEAVA

Harasim G. Dumitru Botoșani, **Apetrei G. Profira** Botoșani, **Babiuc O. Olga** Vlădeni-Botoșani, **Diaconu T. Ilie** Rona de Jos-Botoșani, **Volintiru T. Maria** Ștefănești-Botoșani, **Ifrim T. Tatiana** Dubrăveni-Botoșani, **Broscăteanu Olga** Pleșani-Botoșani, **Ulian T. Elisabeta** Pojorîta-Cîmpulung, **Andrei I. Gheorghe** Argeș-Cîmpulung, **Casian V. Ștefania** Botuș-Cîmpulung, **Colescu V. Elena** Barabani-Dorohoi, **Lebădă V. Vasile** Dorohoi, **Jacotă Gh. Constantin** Lupeni-Dorohoi, **Balaban C. Ion** Boroaia-Fălticeni, **Nistor Gh. Dumitru** Secția înv. Fălticeni, **Irimescu D. Vasile** Lomășești-Fălticeni, **Butiacu I. Elena** Gura Humorului, **Frincu C. Paraschiva** Zaharești-Gura Humorului, **Năstase Gheorghe** Rădăuți, **Filip F. Traian** Vicovul de Jos-Rădăuți, **Simion V. Petru** Băinet-Rădăuți, **Vicoveanu Ioan** Vicovul de Jos-Rădăuți, **Avasilicăi I. Dumitru** Odăseni-Săveni, **Ciopec V. Galina** C. Vodă-Bivol-Săveni, **Nichita V. Constantin** T. Vladimirescu-Săveni, **Chiriac D. Maria** Iacobeni-Săveni, **Cojocaru M. Dumitrița** Suceava, **Gafița D. Elena** Suceava, **Cîrligeanu C. Paraschiva** Iacobeni-Vatra Dornei, **Iordache C. Dumitru** Gestina-Vatra Dornei, **Ojog C. Petru** Santa Maria-Botoșani, **Apetrei C. Octavian** Văculești-Dorohoi, **Eslaru D. Ion** Mihălășeni-Săveni, **Asaftei Gr. Grigore** Negotești-Fălticeni.

ORAȘUL BUCUREȘTI

Goia Maria raionul 30 Decembrie, **Zaharescu I. Elena** raionul 30 Decembrie, **Roman T. Eufimia** raionul 23 August. **Iordăchescu V. Maria** raionul 23 August. **Norocea Elena** raionul 1 Mai, **Sachelarie R. Elena** raionul T. Vladimirescu, **Marian M. Nina** raionul N. Bălcescu, **Petrescu I. Maria** raionul N. Bălcescu. **Rădulescu Levinie** raionul Lenin, **Cătănoiu M. Victoria** raionul Lenin, **Diaconescu Ioana** raionul Lenin, **Dincă Ecaterina** raionul Lenin, **Tiron V. Ecaterina** raionul 16 Februarie, **Poteraș N. Alexandrina** raionul 16 Februarie, **Nechita P. Victoria** raionul Griviția Roșie, **Drăgătoiu Ioana** raionul Griviția Roșie, **Capagea Elena** raionul Griviția Roșie, **Cărciulescu I. Alexandrina** raionul 16 Februarie, **Motrescu I. Vasile** raionul 16 Februarie, **Ionescu C. Elena** raionul Griviția Roșie, **Cristea Adriana** rn. 30 Dec., **Serdeanu I. Larisa** rn. 30 Dec., **Almăjan Stela** rn. 1 Mai, **Demetriad Maria** rn. 1 Mai, **Negruțiu I. Cornelia** rn. 23 August, **Dima Adriana** rn. 23 August, **Vasiliu N. Maria** rn. N. Bălcescu, **Popescu V. Tarsița** rn. N. Bălcescu, **Bușilă A. Maria** rn. Lenin, **Popescu M. Sofia** rn. Lenin, **Filip I. Maria** rn. Griviția Roșie, **Birsan V. Elena** rn. N. Bălcescu, **Husăreascu Niculina** rn. N. Bălcescu, **Petrescu Paraschiva** rn. Lenin, **Costea Elisabeta** rn. Lenin, **Iacovișac Didina** Palatul pionierilor.

ORAȘUL CONSTANȚA

Velehorschi I. Ștefania Constanța, **Grosu D. Elena** Constanța, **Cinati Maria** Constanța, **Popescu Gh. Elena** Constanța, **Șerban M. Margareta** Constanța, **Anghel N. Rada** Constanța, **Tirse T. Florica** Constanța, **Izvernariu D. Ilinca** Constanța.

UNITĂȚI ANEXE ALE MINISTERULUI ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Mărgău Ion Editura didactică și pedagogică.

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII ȘI PREVEDERILOR SOCIALE

Cosma I. Ion Cîmpeni.

ȘCOLI SPECIALE ȘI CASE DE COPII

Bulboacă Florica Lugoj, **Popescu Nadejda** Lugoj, **Stroie Miron** P. Neamț, **Nițaș Gh.** Satu Mare, **Ionescu D. Constantin** Sighet, **Frîncu Maria** Cisnădie, **Cioară Elisabeta** Arad, **Salaru Elisabeta** Fălticeni, **Rusnac Vasile** Alexandria, **Dragu Elena** rn. 1 Mai București, **Pamfil Vasile** rn. N. Bălcescu-București, **Ivan Victoria** Făgăraș-Brașov, **Dima Nicolae** rn. N. Bălcescu-București.

— EXAMENE —

Nivelul de pregătire al absolvenţilor şcolii medii

Examenul de maturitate s-a încheiat. Ca de fiecare dată, el a constituit un prilej de temeinică verificare a nivelului de pregătire a absolvenţilor şcolii medii, ca şi a eficienţei metodelor şi procedeelor utilizate de profesori în procesul predării.

În general, examenul a scos la iveală buna pregătire pentru viaţă a tinerilor din promoţia acestui an, faptul că ei merită, pe drept cuvînt, „certificatul de maturitate". Au ieşit în evidenţă însă, cu prilejul acestui examen, şi lipsurile existente încă în pregătirea unor absolvenţi — e drept, puţini la număr. Analizînd cu atenţie cauzele acestor lipsuri, cadrele didactice vor putea lua, încă de la începutul anului şcolar viitor, măsuri care să ducă la înlăturarea lor, la tot mai buna înarmare a elevilor cu temeinice cunoştinţe teoretice şi practice.

Ne-am adresat preşedinţilor unor comisii de examinare, solicitîndu-i să împărtăşească cititorilor noştri impresiile lor în legătură cu nivelul pregătirii candidaţilor la examenul de maturitate. Iată, în cele ce urmează, răspunsurile lor.

Prof. univ. A. RUSSU, preşedintele comisiei nr. 14 a examenului de maturitate din oraşul Braşov:

Nivelul cunoştinţelor de matematică ale candidaţilor de la Şcoala medie nr. 1 din Braşov s-a dovedit a fi, în general, ridicat. Mulţi candidaţi au dovedit o pregătire temeinică, solide deprinderi de calcul. Aceştia au arătat, în lucrările scrise, că ştiu să interpreteze logic rezultatele obţinute pe parcurs, să conducă calculele cu siguranţă.

În cele mai multe cazuri, candidaţii au ştiut să aplice cunoştinţele de matematici la rezolvarea unor probleme practice în general şi ale celor de fizică în special. Ei folosesc bine limbajul matematic ca mijloc de exprimare concisă a unor legi din electromagnetism sau fizica atomică. Cunoştinţele de trigonometrie, ca şi cele de calcul vectorial, au fost de asemenea destul de bine folosite la reprezentarea grafică a variaţiei t, e, m sau a curentului alternativ trifazat, la reducerea vectorului de amplificare a triodei, la adunarea geometrică a tensiunilor într-un circuit de curent alternativ cu rezistenţă, inductanţă şi capacitate, la adunarea vectorială a componentelor cîmpului magnetic învîrtitor etc.

S-au prezentat însă, în faţa comisiei noastre, şi unii candidaţi cu pregătire matematică nesatisfăcătoare, care nu au putut rezolva corect problemele. Iată cîteva dintre greşelile mai frecvente în lucrările scrise: (ne referim la subiectul „A", ales de majoritatea candidaţilor). Nu s-au dus întotdeauna pînă la capăt problemele de loc geometric. Avînd cele două relaţii care cuprind parametri variabili, unii elevi nu au urmărit eliminarea lor pentru a obţine ecuaţia locului geometric. Alţii nu au interpretat tabloul efectuat pentru găsirea graficului funcţiei, sau nu au tras concluziile ce se impuneau în diferite etape de calcul: au calculat derivata I, s-au oprit în faţa celei de a II-a şi nu au observat că funcţia nu are punct de extremă.

În concluzie se poate afirma însă că marea majoritate a candidaţilor are o bună pregătire. Pentru ca toţi să se ridice pe viitor la acest nivel ar fi necesar, credem, să se acorde mai multă atenţie dezvoltării gîndirii independente a elevilor şi, în acelaşi timp, să se efectueze cu ei mai multe exerciţii.

Lector univ. VICU MÎNDRA, preşedintele comisiei nr. 46 a examenului de maturitate din regiunea Ploieşti:

Pe măsura adîncirii studiului literaturii române în învăţămîntul mediu, capacitatea elevilor de a-şi sintetiza cunoştinţele din acest domeniu a crescut considerabil. Ca urmare, cei mai mulţi dintre ei au trecut dincolo de învăţarea disparată a lecţiilor, obţinînd o viziune de ansamblu asupra istoriei literaturii române. Subiectele lucrărilor scrise de literatură date la examenul de maturitate au oferit un bun prilej de încercare a forţelor în această direcţie. O serie de lucrări prezentate la comisia noastră de candidaţii de la Şcolile medii „Al. Vlahuţă" şi „Ştefan cel Mare" din oraşul Rîmnicu Sărat arată că au şi început să se vadă succesele.

Un alt fenomen îmbucurător îl constituie folosirea cunoştinţelor de istoria literaturii la studiul altor discipline, printr-o întrepătrundere care anunţă formarea viitorilor oameni de cultură. Candidaţii au relevat astfel, în mai multe rînduri, posibilitatea de a ilustra cu referiri la unele opere literare evenimente din istoria poporului nostru. Ar putea fi citate, de pildă, acele răspunsuri la examenul oral în care versurile lui Arghezi au fost folosite în cadrul analizei ştiinţifice a răscoalei din 1907. De asemenea, problemele dezvoltării conştiinţei sociale au fost nu o dată analizate cu ajutorul unor exemple sugestive din operele scriitorilor noştri contemporani.

Am observat, în altă ordine de idei, că elevii cu o bună informare literară au răspuns tot atît de bine la ştiinţele cele mai exacte. Vechea despărţire artificială dintre pasiunea pentru literatură şi interesul pentru ştiinţă este, în chip vădit, depăşită.

Pe de altă parte, ni se pare necesar să subliniem că analiza mijloacelor artistice de expresie este, la unii candidaţi, încă nemulţumitoare. În legătură cu această problemă ar trebui să se depună, credem, un efort suplimentar, ca şi, de altfel, în privinţa însuşirii de către elevi a limbajului de specialitate. Unele lipsuri care se vădesc în pregătirea candidaţilor pun problema studierii mai atente a stilisticii şi a gramaticii în ultimele clase ale şcolii medii. Se cere de asemenea o îmbunătăţire a pregătirii în domeniul literaturii universale, tocmai pentru a se reliefa mai bine trăsăturile originale ale literaturii noastre şi participarea efectivă a acesteia la mişcarea literară mondială.

Am dori să subliniem, în încheierea acestor observaţii fugare, însemnătatea participării cadrelor didactice universitare la examenele de maturitate. Este acesta un excelent prilej de întîlnire cu marele interes pe care elevii îl poartă literaturii şi ştiinţei şi, totodată, un îndemn la meditare pentru cei care pregătesc în facultăţi pe dascălii viitoarelor generaţii de elevi.

Prof. emerit MARGARETA AILINCĂI, preşedinta comisiei nr. 105 a examenului de maturitate din Bucureşti:

Examenul de maturitate la fizică a dovedit că majoritatea absolvenţilor şcolii medii posedă la această materie o pregătire serioasă, corespunzătoare cerinţelor. Ei cunosc nu numai fenomenele fizice, dar şi generalizarea lor — legile şi relaţiile matematice care le reflectă — ca şi aplicaţiile lor practice.

Cei mai mulţi candidaţi prezentaţi la comisia noastră au ştiut să sesizeze cu rapiditate fenomenele fizice prezentate în enunţurile problemelor şi să găsească cu precizie relaţiile cantitative ce trebuiau folosite pentru rezolvarea lor. De asemenea, ei au ştiut să dezvolte complet şi logic subiectele propuse şi să folosească scheme şi grafice pentru a demonstra unele teme cum sînt legea lui Ohm în curent alternativ, forţa electromagnetică, forţa electrodinamică etc. La unii candidaţi s-a observat chiar şi o pregătire ce depăşeşte cerinţele programei, pasiunea pentru problemele fizicii nucleare îndeosebi.

În acelaşi timp, însă, s-au prezentat la examenul de maturitate şi candidaţi a căror pregătire are încă o serie de lacune. Unii din aceştia nu ştiu să interpreteze cele afirmate, să le încadreze în lumina celor mai generale legi ale fizicii. De exemplu, deşi pot să scrie o reacţie nucleară, calculînd corect suma numerelor de masă şi de ordine a particulelor, nu ştiu în baza cărei legi fac această însumare. Sau, deşi pot enumera aplicaţiile forţei electromagnetice, deşi descriu exact electromotorul, ampermetrul etc., nu ştiu să explice de ce dispozitivele respective sînt o aplicaţie a forţei electromagnetice. La fel, pot să descrie dioda, trioda şi aplicaţiile lor, dar dau o interpretare incompletă a fenomenelor.

Lipsurile acestea se datoresc mai ales faptului că, programa de maturitate neprevăzînd studiul energiei mecanice sau al oscilaţiilor elastice, elevii nu au repetat aceste capitole şi, ca atare, nu au fost stăpîni pe materialul care le-ar fi putut permite generalizările şi sintezele necesare.

În general, însă, candidaţii s-au prezentat bine pregătiţi la fizică, majoritatea luînd note bune şi foarte bune.

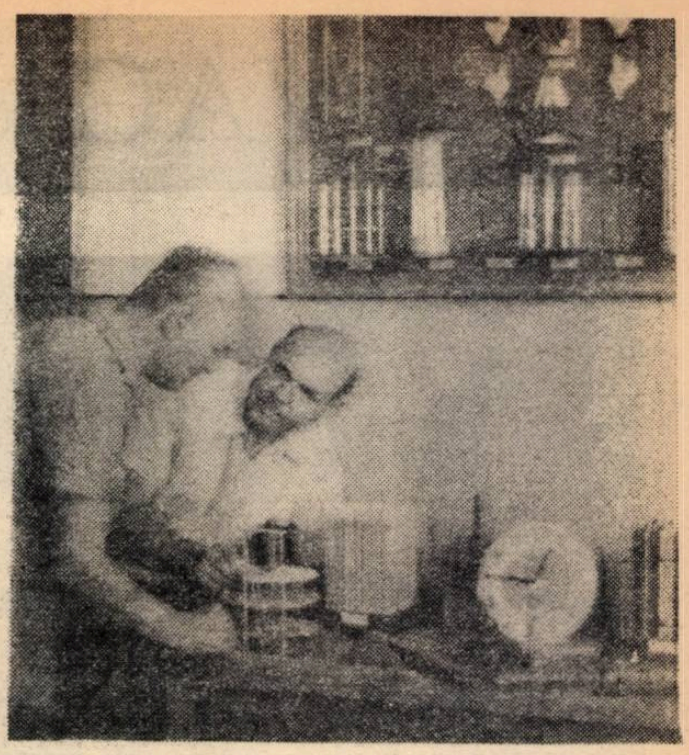

Aspect de la expoziţia şcolilor din raionul Nicolae Bălcescu

EXPOZIŢII

A devenit o tradiţie ca, la sfîrşitul fiecărui an de învăţămînt, să se organizeze expoziţii în care să fie prezentate principalele realizări ale şcolilor. De data aceasta, expoziţiile au un caracter festiv, fiind închinate marii sărbători a celei de a XX-a aniversări a eliberării patriei noastre de sub jugul fascist.

La expoziţiile din Capitală, organizate pe raioane, învăţămîntul preşcolar este prezentat prin variate materiale didactice executate de educatoare, ca şi prin lucrări ale copiilor. Clasele I—IV prezintă, la rîndul lor, multe exponate interesante — lucrări din hîrtie, carton sau lînă, obiecte lucrate la traforaj, împletituri şi cusături pe motive româneşti etc.

Obiectele prezentate în expoziţii de elevii claselor mai mari oglindesc, cum este şi firesc, preocupări mai largi. Reţin atenţia îndeosebi materialele didactice, între care nu se numără numai lucrări simple — echere, raportoare, compase pentru tablă etc. — ci şi aparate şi instrumente necesare predării fizicii, chimiei, matematicii, ştiinţelor naturale. Este demn de semnalat faptul că, dorind să întîmpine sărbătoreşte aniversarea Eliberării, elevii claselor V-VII au executat, îndrumaţi de profesorii lor, un număr sporit de exemplare din fiecare aparat sau instrument, aşa încît să poată fi îmbogăţite nu numai laboratoarele şcolilor proprii, dar şi laboratoarele altor şcoli, îndeosebi de la sate.

Nu s-au lăsat mai prejos nici elevii şcolilor medii, care au executat valoroase planşe, grafice, machete, piese şi instrumente, materiale privind predarea geografiei, a agriculturii ş.a.m.d.

Mult interes stîrnesc în rîndul vizitatorilor şi lucrările executate în cadrul cercurilor de tineri fizicieni, de tineri naturalişti etc., ca şi reuşitele clişee prezentate de micii fotografi amatori.

Am poposit zilele trecute la expoziţia din raionul Nicolae Bălcescu, amenajată la Şcoala generală de 8 ani. nr. 119. De la prima vedere această expoziţie te impresionează prin bogăţia ei, prin aspectul lucrărilor prezentate. Fiecare sală de clasă s-a transformat într-un mic muzeu, plin de roadele unui an de muncă desfăşurată cu migală, cu pasiune de zeci şi zeci de cadre didactice, de nenumăraţi elevi.

Expoziţia este organizată pe cabinete: de limba română, istorie şi limbi străine, de matematică, fizică şi chimie, de geografie, ştiinţe naturale şi agricultură, un cabinet tehnic şi un cabinet al învăţămîntului preşcolar.

Să poposim, împreună, prin cîteva din sălile expoziţiei.

La cabinetul de limba română, istorie şi limbi străine sînt expuse numeroase caiete ale elevilor, care vorbesc despre temeinica pregătire dobîndită de ei în şcoală, despre dragostea pe care le-au insuflat-o profesorii pentru limba, pentru literatura şi pentru istoria patriei, despre interesul lor pentru cunoaşterea istoriei şi culturii universale.

Lucrările prezentate în cabinetul de matematică, fizică şi chimie, ca şi în cel de ştiinţe naturale şi agricultură, îl lasă pe vizitator uimit de ceea ce sînt în stare să realizeze elevii şcolilor de astăzi. Aparatele, piesele, mulajele, planşele şi desenele lucrate cu măiestrie şi migală dovedesc nu numai cunoaşterea unora dintre cele mai noi cuceriri ale ştiinţei şi tehnicii, ci şi o reală pricepere de aplicare practică a cunoştinţelor, faptul că acestea au fost însuşite în strînsă legătură cu viaţa, cu producţia.

Pe unul din culoarele şcolii îţi atrage atenţia o hartă uriaşă, care ilustrează, pe regiuni, bogăţia şi frumuseţea portului românesc. Harta, adevărată lucrare de artă, a fost executată cu măiestrie de elevii de la Casa de copii nr. 7, din piese de placaj pictate.

Expoziţia şcolilor din raionul Nicolae Bălcescu oferă vizitatorilor şi imagini din bogata activitate cultural-artistică şi sportivă a elevilor. Într-o sală mare sînt prezentate, de pildă, itinerariile turistice străbătute de elevi cu prilejul excursiilor, voluminoase albume cu vederi din ţară, panouri cu imagini din activitatea echipelor artistice, a cercurilor literare, a cercurilor de fotoamatori etc. Nu lipsesc, de asemenea, nici trofeele sportive, mărturii concrete ale succeselor repurtate pe acest tărîm de elevii din raion.

Este greu să vorbim despre toate materialele prezentate în cadrul expoziţiei pentru că sînt nenumărate şi, pe cît de multe, pe atît de interesante. La fel cu materialele prezentate în toate celelalte expoziţii deschise acum în şcolile din oraşele şi satele patriei, la fel cu mediile anuale ridicate înscrise, în ultima zi de şcoală, în cataloage, ele sînt o puternică mărturie a roadelor tot mai frumoase pe care le culege învăţămîntul nostru.

I. DINU

▪ VACANȚA ▪ VACANȚA ▪

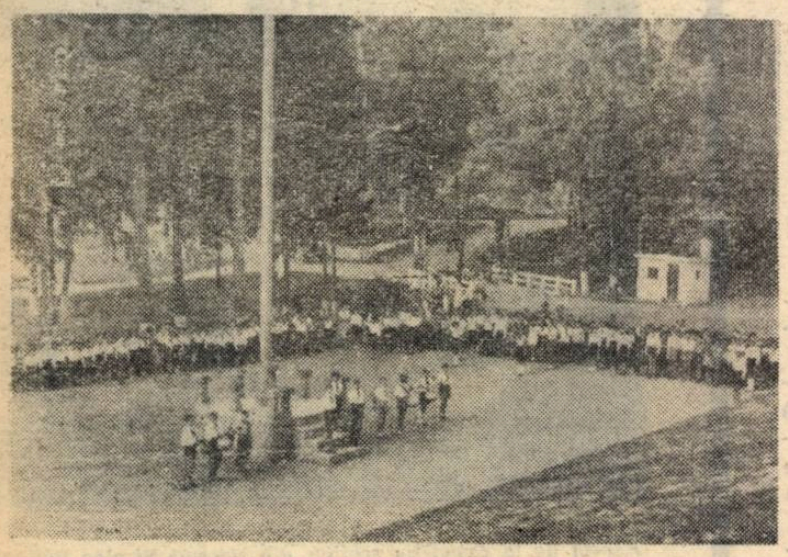

Începe o nouă zi de activitate în tabăra de la Snagov

„Veniți să vizitați regiunea noastră“

Dorind să asigure elevilor, în vacanță, bucurii tot mai multe, pedagogii din Tg. Jiu caută forme noi de organizare a unor acțiuni prin care să le facă cunoscute frumusețile și bogățiile patriei, realizările dobîndite de popor, sub conducerea partidului, să le dezvolte dragostea pentru patrie, să le îmbogățească cunoștințele. Iată de exemplu ce forme se folosesc în acest scop la Școala generală de 8 ani nr. 4 din Tg. Jiu.

Cu cîteva săptămîni în urmă diriginta clasei a VI-a „A“ de la această școală a discutat cu elevii ei despre realizările regimului democrat-popular și despre frumusețile și bogățiile țării noastre, despre locurile pitorești ale patriei pe care le-au cunoscut cu prilejul excursiilor anterioare. Atunci, fiecare elev și-a mărturisit dorința de a cunoaște cît mai multe regiuni ale patriei, de a vizita noi orașe și sate. Așa s-a născut ideia de a se organiza o corespondență cu elevii unor școli din țară, solicitîndu-le să descrie satul, orașul în care trăiesc. „Sîntem elevi în clasa VI-a — au scris ei colegilor lor din țară — și dorim nespus ca în vacanță să facem cît mai multe excursii interesante. Pentru a ne putea hotărî asupra itinerarului, vă rugăm să ne descrieți localitatea voastră. Realizările din țara noastră sînt multe și frumoase. Noi nu avem posibilitatea să le cunoaștem nemijlocit pe toate. Scrisorile voastre, însoțite de vederi, vor răspunde dorinței noastre de a cunoaște aceste realizări“. Apoi, pe cîteva pagini, elevii clasei a VI-a vorbeau despre orașul lor, despre frumusețile lui, despre noile lui construcții, invitîndu-i cu căldură pe colegii lor să-l viziteze.

Scrisorile au fost trimise la 30 de școli din țară — în centre industriale, culturale, în localități însemnate în istoria patriei noastre sau acolo unde s-au născut scriitori, poeți, oameni de seamă.

Cîteva zile școlarii clasei a VI-a au așteptat nerăbdători poștașul. Ne vor răspunde? Cum vor primi scrisorile noastre? Și iată că, în curînd, au început să sosească răspunsurile — scrisori lungi, însoțite de vederi din Iași, Cluj, Tg. Mureș, Rîmnicu Vîlcea, Focșani etc. Fiecare scrisoare avea specificul ei, noutatea ei, din fiecare se desprindea mîndria autorilor de a face cunoscut elevilor din Tg. Jiu ceea ce orașul sau satul natal are mai frumos, mai deosebit: „In orașul nostru se află cea mai mare fabrică de mobilă din țară“, „Veniți să vizitați orașul, regiunea noastră. Veți întîlni priveliști minunate, unele clădite de natură, altele de mîna omului“, „Satul nostru se află la poalele munților. E verde și înflorit, ca o grădină. S-au construit multe case, o școală frumoasă, un cămin cultural“.

Fiecare scrisoare a stîrnit interesul elevilor. (Trebuie adăugat că inițiativa luată în clasa a VI-a s-a extins aproape în toate școala). Ilustratele primite au fost grupate și îndrumați de profesori, elevii au alcătuit albume.

Fiecare scrisoare primită a stîrnit discuții vii: „Să mergem în regiunea Banat“, „Hai mai întîi prin Moldova, uite ce frumos ne descriu meleagurile lor elevii din Bacău“.

Propunerile, dorințele lor, elevii le-au mărturisit profesorilor. La alcătuirea programului pentru vacanță, scrisorile primite, propunerile elevilor au avut întîietate.

Acum, elevii Școlii generale de 8 ani din Tg. Jiu se pregătesc pentru prima excursie. Deocamdată ei răspund invitației elevilor din regiunea Banat, pornind, călăuziți de profesori, pe meleagurile ei.

prof. ELENA BARDAN
Tg. Jiu

DE LA MINISTERUL INVATAMINTULUI

În urma propunerilor făcute de unele cadre didactice și secții de învățămînt raionale și regionale, Ministerul Învățămîntului a aprobat ca tema care se va dezbate la consfătuirile raionale ale cadrelor didactice din luna septembrie a.c. să fie: **„Sporirea eficienței lecției, mijloc principal pentru ridicarea nivelului activității instructiv-educative în școala de cultură generală“.**

Se recomandă cadrelor didactice să studieze această temă cu toată atenția și, pe baza experienței lor la catedră, să se pregătească pentru a participa la dezbaterile ce se vor purta pe marginea referatelor prezentate în ședințele pe secții ale consfătuirilor raionale.

În articolul „O lecție“, apărut în numărul 760 al „Gazetei învățămîntului“, în loc de „directoarea Școlii de 8 ani nr. 76“ se va citi „directoarea Școlii de 8 ani nr. 18“.

Concursul cultural-artistic al pionierilor și școlarilor

Sute și mii de pionieri, de elevi ai școlilor medii, pedagogice și profesionale, se pregătesc în aceste zile de vacanță pentru faza finală a concursului cultural artistic al pionierilor și elevilor. Sălile de spectacole din școli, estradele, căminele culturale, poienile, răsună de cîntecele și jocurile pe care le repetă ei. Sub îndrumarea atentă, plină de grijă, a profesorilor de limba romînă, de muzică, de educație fizică, formațiile de cor și dansuri, brigăzile artistice de agitație, orchestrele de muzică populară și ușoară, soliștii vocali și instrumentiști și recitatorii clasați pe primele locuri la faza regională a concursului, fac ultimile pregătiri, își șlefuiesc și își perfecționează programul.

Devenit tradiție în viața școlilor, concursul cultural artistic, al pionierilor și elevilor, organizat de Ministerul Învățămîntului în colaborare cu C.C. al U.T.M. antrenează de la an la an un număr tot mai mare de elevi. Anul acesta, la faza pe țară a concursului, vor participa 2142 de pionieri și 2720 de elevi din școlile medii, pedagogice și profesionale. Concursul se va desfășura în Capitală, la Palatul pionierilor în zilele de 15 și 16 iulie pentru formațiile de pionieri și 18 și 19 iulie pentru formațiile elevilor. Formațiile cîștigătoare la concurs vor prezenta în ziua de 20 iulie un spectacol de gală la Sala Palatului R.P.R.

Reuniunea internațională de experți în problemele educării tineretului

Timp de o săptămînă, între 18—24 iunie, s-a desfășurat la Casa Universității din București Reuniunea internațională de experți în problemele educării tineretului, convocată la inițiativa Comisiei naționale Romîne pentru UNESCO. La această reuniune au participat specialiști în problemele educației tineretului din Republica Arabă Unită, Cehoslovacia, Franța, Iran, Iugoslavia, Liban, Maroc, Romînia, Senegal, Tunisia, Uniunea Sovietică, delegați ai Federației Mondiale a Tineretului Democrat și ai Uniunii Internaționale a Studenților, precum și reprezentanți ai Oficiului European al O.N.U. și UNESCO.

Discuțiile experților s-au axat în jurul celor trei teme mari propuse de inițiatorii Reuniunii: „Tineretul în fața marilor probleme ale contemporaneității“, „Activitățile educației extrașcolare în slujba înțelegerii internaționale“ și „Măsuri destinate să promoveze în rîndurile tinerilor idealurile păcii, respectului reciproc și înțelegerii între popoare“. În mod deosebit s-a insistat în cadrul discuțiilor asupra faptului că educația tineretului trebuie să fie strîns legată de situația generală a lumii contemporane, în special de lupta pentru pace, de acțiunile organizate în sprijinul înțelegerii și cooperării internaționale, relevîndu-se rolul care revine în această privință școlii, organizațiilor de tineret și familiei.

Printre concluziile importante care s-au desprins în legătură cu temele puse în discuție s-a evidențiat faptul că, în funcție de însemnătatea factorilor de ordin economic, social și psihologic care influențează acțiunea de înțelegere și cooperare internațională între tineri, educatorilor le revine sarcina primordială de a studia atent acțiunea acestor factori și de a înlătura ceea ce constituie un obstacol în promovarea respectului, prieteniei și colaborării între tineri. Experții participanți la Reuniune au făcut un larg tur de orizont al activității educative pentru promovarea idealurilor păcii în rîndurile tineretului în general și în rîndurile tineretului școlar în special, prezentînd stadiul actual al acțiunilor întreprinse în acest scop atît pe plan național cît și pe plan internațional. O atenție deosebită a fost acordată problemei cunoașterii de către tineri a tezaurului științei și culturii mondiale, a aportului tuturor popoarelor la îmbogățirea acestui tezaur, pentru dezvoltarea respectului reciproc și a prieteniei. S-au subliniat sarcinile care revin în această privință atît procesului instructiv-educativ desfășurat în limitele planurilor de învățămînt și ale programelor școlare în vederea îmbogățirii cunoștințelor științifice și culturale ale elevilor, cît și diferitelor acțiuni cu caracter extrașcolar — cluburi, cercuri culturale, științifice și artistice ale tineretului școlar, schimburi de scrisori între tinerii din diferite țări, acțiuni cu caracter editorial. De asemenea, s-a subliniat importanța activităților sportive internaționale pentru cunoașterea și înțelegerea între tinerii din lumea întreagă și s-au făcut numeroase propuneri în legătură cu dezvoltarea schimburilor turistice internaționale și cu organizarea taberelor comune ale tineretului școlar din diferite țări.

Toți participanții la Reuniune au apreciat inițiativa Comitetului Național Romîn pentru UNESCO, precum și acțiunile multilaterale desfășurate în Republica Populară Romînă pe linia educării tineretului în spiritul păcii, relevînd meritele țării noastre ca inițiatoare a declarației cu privire la măsurile destinate să promoveze în rîndurile tinerilor idealurile păcii, respectului reciproc și înțelegerii între popoare adoptată de Adunarea Generală a O.N.U. la cea de a 18-a sesiune a sa.

În încheierea lucrărilor Reuniunii au fost adoptate o serie de concluzii și recomandări. Reuniunea și-a exprimat în unanimitate acordul cu rezoluțiile Organizației Națiunilor Unite referitoare la adoptarea, la cea de-a 19-a sesiune a O.N.U. din toamna viitoare, a unei Declarații internaționale cu privire la promovarea în rîndurile tineretului a idealurilor de pace, respect reciproc și înțelegere între popoare.

Reuniunea s-a pronunțat, de asemenea, în favoarea continuării de către Organizația Națiunilor Unite și pe viitor, după adoptarea Declarației, a unor acțiuni privind educarea tineretului.

O serie de recomandări adoptate de grupul de experți s-au referit la activitățile de tineret prevăzute de U.N.E.S.C.O. în programul său pe exercițiul 1965—1966 și cel de perspectivă. Participanții au recomandat, printre altele, extinderea acestor activități de educație extrașcolară puse în slujba înțelegerii și colaborării internaționale; intensificarea schimburilor și relațiilor internaționale ale tineretului în domeniul activităților culturale, științifice, sportive și turistice; folosirea tuturor mijloacelor de informare pentru promovarea în rîndurile tineretului a idealurilor de pace, respect reciproc și înțelegere între popoare; sprijinirea de către U.N.E.S.C.O. a tuturor întîlnirilor internaționale menite să slujească cauzei înțelegerii internaționale și apropierii tinerilor din toate țările lumii; colaborarea cu marile organizații de tineret din lume care au ca scop promovarea țelurilor de pace și prietenie.

În ședința de închidere, participanții la Reuniune au exprimat mulțumiri Comisiei naționale romîne pentru U.N.E.S.C.O. care, traducînd în fapt inițiativele țării noastre la O.N.U. și la UNESCO, a convocat această reuniune internațională.

Reprezentantul directorului general U. N. E. S. C. O., Pierre François, a subliniat, de asemenea, însemnătatea concluziilor și recomandărilor formulate de grupul de experți pentru activitățile de tineret ale Organizației Națiunilor Unite pentru educație, știință și cultură (U.N.E.S.C.O.).

Reuniunea a hotărît ca documentele finale să fie comunicate Conferinței internaționale despre educația tineretului care va fi organizată de U.N.E.S.C.O. la Grenoble (Franța) în acest an, în luna august.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20 Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii voluntari din unitățile de învățămînt. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii. Piața Scînteii București.

40132

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Gazeta ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Anul XVI nr. 762 | vineri 10 iulie 1964 | 12 pagini 25 bani

PRETUIRE

Ziua învățătorului. În marea sală de marmoră din clădirea Consiliului de Stat, cei mai merituoși învățători și profesori de pe tot cuprinsul patriei salută cu îndelungi și puternice aplauze intrarea înalților demnitari ai țării. Este o clipă solemnă și emoționantă.

Vremurile pe care le-au visat odinioară oamenii școlii, alături de miile de obidiți ai societății, vremurile pentru care mulți dintre ei au luptat cot la cot cu cei mai înaintați fii ai clasei muncitoare, au ridicat pe învățători și profesori, prețioasa lor trudă, la locul ce li se cuvine. Munca de dascăl, hulită și disprețuită cîndva, a devenit o misiune nobilă, înălțătoare.

Acum, în cel de al douăzecilea an de la eliberarea țării; de „Ziua învățătorului", educatorii tinerei generații au urcat treptele celui mai înalt for al țării. Învățătorii și profesorii au ascultat citirea decretelor privind conferirea titlurilor de „Învățător emerit al Republicii Populare Romîne", „Profesor emerit al Republicii Populare", „Ordinul Muncii" și „Medalia Muncii", au primit înaltele distincții care le-au fost înmînate de către însuși președintele Consiliului de Stat. Cum s-ar putea descrie emoția celor mai buni dintre slujitorii școlii în acele clipe de înaltă apreciere a nobilei lor profesii? În cuvinte simple dar pline de căldură adresate conducerii de partid și de stat, tovarășului Gheorghe Gheorghiu-Dej personal, ei au încercat să exprime măcar o parte din sentimentele de adîncă bucurie și recunoștință pe care le-au simțit.

Din partea Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Romîn, a Consiliului de Stat și a Consiliului de Miniștri, tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej a felicitat călduros pe învățătorii și profesorii cărora le-au fost conferite distincții. **„Cine nu-și amintește cu emoție** — a spus tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej — **de învățătorul care i-a pus întîia oară condeiul în mînă, l-a învățat să scrie și să citească, îndreptîndu-i primii pași pe calea științei de carte. Desigur, părinților le este plăcut să se mîndrească cu copiii lor. Dar acela care duce greul, acela care întîl-**

(Continuare în pag. a 2-a)

CUVÎNTUL ROSTIT DE ACAD. ȘTEFAN BĂLAN, ministrul învățămîntului, la adunarea festivă din Capitală consacrată „Zilei învățătorului"

Sărbătorim astăzi „Ziua învățătorului", ziua în care ne exprimăm dragostea și respectul față de acei cărora partidul le-a încredințat nobila misiune de a instrui și educa copiii și tineretul patriei noastre. Prin importanța și semnificația ei, această sărbătoare devenită tradițională, dedicată celui mai numeros detașament al intelectualității noastre, depășește sfera vieții școlare. Ea reprezintă nu numai o expresie a prețuirii de care se bucură slujitorii școlii din partea conducerii partidului și a statului nostru, a dragostei pe care le-o poartă întregul nostru popor, ci și un prilej de a face bilanțul progreselor remarcabile pe care le înregistrează continuu învățămîntul din patria noastră socialistă.

Anul acesta sărbătorim „Ziua învățătorului" în atmosfera de pregătiri intense care se fac, pe întreg cuprinsul țării, pentru a cinsti împlinirea a 20 de ani de la eliberarea Romîniei de sub jugul fascist, eveniment care a schimbat radical cursul istoriei poporului nostru, deschizîndu-i drumul spre socialism. „Ziua învățătorului" capătă astfel o semnificație deosebită. Ea dă prilejul de a trece în revistă, pe această perioadă, realizările dobîndite prin străduințile miilor de învățători, profesori și educatoare — realizări care stau cu cinste alături de celelalte înfăptuiri cu care harnicul nostru popor întîmpină marea lui sărbătoare.

În anii puterii populare, în țara noastră s-au petrecut transformări profunde în toate sectoarele de activitate. Călăuzindu-se după învățătura marxist-leninistă, după interesele vitale ale poporului, Partidul Muncitoresc Romîn a concentrat energia creatoare a oamenilor muncii în direcții hotărîtoare pentru înflorirea economică a Romîniei, pentru victoria socialismului. O deosebită atenție a fost acordată creării și dezvoltării bazei tehnice materiale a socialismului. Dezvoltîndu-se cu precădere industria grea, în Republica Populară Romînă s-au înregistrat, într-un timp relativ scurt, succese remarcabile în toate ramurile industriei și îndeosebi în făurirea unei puternice industrii constructoare de mașini. Producția industrială a țării noastre este astăzi de cca. 7,5 ori mai mare decît cea din anul 1938, socotit ca an de „vîrf" pentru întreaga dezvoltare a vieții economice și culturale a Romîniei burghezo-moșierești. Importante succese au fost obținute și în dezvoltarea agriculturii. Încheierea colectivizării agriculturii cu aproape 4 ani înainte de termenul prevăzut în Directivele Congresului al III-lea al P.M.R. constituie încununarea unei uriașe activități desfășurate sub conducerea partidului. A crescut producția la hectar, s-a îmbogățit sortimentul plantelor cultivate, s-a îmbunătățit agrotehnica, a luat amploare mecanizarea agriculturii. Aplicînd creator, la condițiile țării noastre, planul cooperatist leninist, partidul a organizat și a condus profundele transformări revoluționare din viața satului în condițiile dezvoltării întregii economii naționale pe o linie ascendentă.

Realizările remarcabile obținute în Republica Populară Romînă în toate domeniile economiei au determinat creșterea continuă a nivelului de trai material și cultural al oamenilor muncii, bunăstarea și fericirea poporului muncitor fiind țelul suprem al politicii partidului nostru. Arătînd că în perioada 1951—1960 venitul național a crescut în Romînia cu peste 10% anual, Buletinul economic pentru Europa al O.N.U. apreciază că acest ritm reprezintă unul dintre cele mai înalte ritmuri de creștere din cîte au fost înregistrate, după război, în Europa. Iar cea mai mare parte a venitului național, peste 3/4, este folosită pentru satisfacerea necesităților materiale și culturale ale poporului muncitor.

Statul democrat-popular aplică un vast sistem de măsuri menite a ridica necontenit nivelul de trai al poporului. Recenta Hotărîre a Comitetului Central al P.M.R. și a Consiliului de Miniștri al R.P.R. cu privire la majorarea salariilor la toate categoriile de salariați, reducerea unor cote ale impozitului pe salarii și creșterea plafoanelor de salarii în funcție de care se acordă alocația de stat pentru copii — despre care întregul popor a luat cunoștință cu bucurie și entuziasm — constituie o dovadă elocventă a grijii partidului și guvernului pentru bunăstarea oamenilor muncii. După cum vă este bine cunoscut, prin această hotărîre au primit sporuri substanțiale de salarii și învățătorii și profesorii noștri. Prevederile recentei Hotărîri se înscriu în ansamblul de măsuri pe care partidul și guvernul le-au luat an de an pentru îmbunătățirea continuă a nivelului de trai al tuturor oamenilor muncii.

Pe drumul succeselor obținute în anii regimului democrat popular de poporul nostru, un mare avînt au luat învățămîntul, știința, cultura. Ca urmare a transformărilor revoluționare care au avut loc de-a lungul ultimelor două decenii, învățămîntul a cunoscut o continuă dezvoltare, corespunzătoare sarcinilor impuse de schimbările social-economice din țara noastră. Fiind pîrghia principală a revoluției culturale, școala a adus o importantă contribuție la acțiunea de răspîndire a culturii în mase, de formare a conștiinței noi, socialiste, de pregătire a cadrelor necesare economiei și culturii în plin avînt.

Continuînd tradițiile progresiste ale școlii românești, regimul nostru a așezat învățămîntul pe baze noi, realist-științifice și l-a pus în slujba intereselor poporului, în slujba construcției socialiste. În anii noștri au fost create, pentru prima dată, condițiile necesare ca toți copiii țării să poată urma școala, să se bucure de binefacerile științei și culturii. Statul nostru a alocat an de an sume tot mai importante pentru învățămînt. A crescut numărul de unități școlare, s-au construit localuri și săli de clasă noi; s-au desființat toate taxele școlare ; s-au creat internate, cămine și cantine ; s-au acordat manuale gratuit, burse și alte înlesniri, care au venit în sprijinul elevilor și al părinților. Numai între anii 1960—1963 s-au construit pentru învățămîntul de cultură generală 15.250 săli de clasă, depășindu-se astfel, încă din anul trecut, numărul de clase prevăzut pe tot șesenalul, iar pînă la finele acestui an vor mai fi date în folosință încă 4.600 noi săli de clasă. Toate acestea constituie o expresie grăitoare a aplicării integrale a dreptului efectiv la învățătură care este înscris în Constituția țării — astfel pe deplin asigurat de statul nostru democrat-popular pentru toți copiii țării, fără nici o deosebire de naționalitate, sex etc.

Dacă obligativitatea învățămîntului primar a fost înscrisă încă acum 100 de ani în Legea instrucțiunii publice din anul 1864, ea n-a putut fi realizată niciodată în regimurile trecute, din cauza bazei materiale slabe a învățămîntului, a taxelor școlare mari, a condițiilor grele de trai ale celor mai largi pături de oameni ai muncii.

Vă rog să-mi permiteți să vă relatez un fapt semnificativ pentru starea de lucruri din trecut. Vizitînd școala în care am învățat primele clase, o școală primară veche din regiunea Galați, directorul ei mi-a înmînat o copie după foaia matricolă personală, nr. 24 din 28 iulie 1923.

(Continuare în pag. a 3-a)

Aspect de la festivitatea înmînării înaltelor distincții acordate cu prilejul „Zilei învățătorului"

Oameni de frunte ai şcolii

Pentru activitate îndelungată şi merite deosebite, precum şi pentru contribuţia adusă în dezvoltarea învăţămîntului de cultură generală şi învăţămîntului profesional şi tehnic, s-a conferit:

Titlul de „ÎNVĂŢĂTOR EMERIT AL REPUBLICII POPULARE ROMÎNE" tovarăşilor:

Grigore Asaftei — Şcoala de 8 ani Negoteşti-Fălticeni; **Augustin Ardelean** — Şcoala de 8 ani Sanislău-Carei; **Petre Brînză** — Şcoala de 8 ani nr. 10 Constanţa; **Ion Birghilă** — Şcoala de 8 ani Curcani-Olteniţa; **Ana Bojiţă** — Şcoala de 8 ani nr. 2 — Sebeş; **Teodor Bolea** — Şcoala de 8 ani nr. 20 — Galaţi; **Florica Bratu** — Şcoala de 8 ani Armeni-Sibiu; **Iosif Bertalan** — Şcoala de 8 ani nr. 1 — Timişoara; **Vasile Bratu** — Şcoala de 8 ani Poenari Apostoli-Ploieşti; **Ion Bildea** — Şcoala Medie-Simeria; **Gh. Ciocîrlău** — şeful secţiunii învăţămînt — Hîrşova; **Constantin Chiaţă** — Şcoala Elementară de Muzică şi Artă — Tg. Jiu; **Alexandrina Costea** — Şcoala de 8 ani Başcov-Piteşti; **Constantin Cronţ** — Şcoala de 8 ani nr. 2 — Dorohoi; **Vasile Coţoc** — Şcoala de 8 ani Cetatea de Baltă-Tîrnăveni; **Petre Ciurtin** — Şcoala de 8 ani nr. 12 — Constanţa; **Gheorghe Chivulescu** — inspector secţiunea învăţămînt reg. Braşov; **Gavril Ciatariş** — Şcoala de 8 ani Oarţa de Jos — Cehul Silvaniei; **Dumitru Deroftei** — Şcoala de 8 ani Borduşelu-Slobozia; **Chiril Florescu** — Şcoala de 8 ani Curmătura-Segarcea; **Ion Falcan** — Şcoala de 8 ani Danceu-Vînjul Mare: **Teodor Goia** — Şcoala de 8 ani Bucium-Zalău; **Victor Giurescu** — Şcoala de 8 ani Radu Vodă-Lehliu; **Nicolae Gama** — Şcoala de 8 ani Ţînţaru-Filiaşi; **Rubin Gligor** — Şcoala de 8 ani Arieşeni-Cîmpeni; **Ioan Iovan** — Şcoala de 8 ani Lazuri-Beiuş; **Constanţa Ilieseu** — Şcoala de 8 ani nr. 26 — Bucureşti; **Florica Iordache** — Şcoala de 8 ani nr. 179 — Bucureşti; **Constantin Jianu** — Şcoala de 8 ani Prăvăleni-Brad: **Margareta Kolo** — Şcoala de 8 ani Ciumani-Gheorghieni; **Ion Leahu** — Şeful secţiunii învăţămînt Cîmpeni; **Mihai Leonte** — Şcoala de 8 ani Perieni-Iaşi; **Vasile Lugojan** — Şcoala de 8 ani Conop-Lipova; **Eugenia Măruţeanu** — Şcoala de 8 ani Plopu-Dărmăneşti-Moineşti; **Aneta Mirea** — Şcoala de 8 ani Mălădeni-Roşiori de Vede; **Alexandrina Mihăilescu** — Şcoala de 8 ani nr. 2 — Bîrlad; **Maria Marin** — Şcoala de 8 ani Mărceşti-Tîrgovişte; **Stanca Marincovici** — Şeful secţiunii învăţămînt — Moldova Nouă; **Cornel Marinescu** — Şcoala medie Ţîndărei; **Gh. Mureşan** — Şcoala de 8 ani Mărişelu-Bistriţa; **Dumitru Nistor** — inspector general Ministerul învăţămîntului; **Aurel Negru** — Şcoala de 8 ani Tranişu-Huedin; **Pantelimon Nicolescu** — pensionar Stereşti-Tg. Jiu; **Ion Nicolae** — şef adjunct secţiunea învăţămînt reg. Ploieşti; **Elena Nicolau** — Casa de copii nr. 1 — Botoşani; **Maria Popescu** — Şcoala medie „Papiu Ilarian" Tg. Mureş; **Nicolae Pertache** — Şcoala medie nr. 5 — Constanţa; **Eliza Paveliu** — Şcoala de 8 ani nr. 215 — Bucureşti; **Tihon Pleşca** — Şcoala de 8 ani Vilcele-Tg. Ocna; **Emilia Peterfy** — Institutul de perfecţionare a cadrelor didactice — Cluj; **Nicolae Pruncu** — Şcoala de 8 ani Zamoştea-Rădăuţi; **Ion Porumb** — Secţiunea învăţămînt reg. Maramureş; **Nicolae Ramba** — Şcoala de 8 ani Comana de Jos-Rupea; **Ştefan Radu** — Şcoala de 8 ani Moreni-Cîmpina; **Aglaia Radu** — Şcoala de 8 ani nr. 21 — Galaţi; **Constantin Rău** — Şcoala de 8 ani Boghiş-Satu Mare; **Maria Ruja** — Şcoala de 8 ani — Sighet; **Dumitru Radu** — Şcoala medie — Blaj; **Emilia Rişcuţă** — inspector secţiunea învăţămînt — Brad; **Petre Radu** — inspector secţiunea învăţămînt reg. Braşov; **Zoltan Rostaş** — inspector secţiunea învăţămînt raion Tg. Mureş; **Gherghina Stancu** — Şcoala medie nr. 33 — Bucureşti; **Florea State** — Şcoala de 8 ani Galeşu-Curtea de Argeş; **Gh. Sireteanu** — inspector secţiunea învăţămînt — Hîrlău; **Lucian Secoşan** — Şcoala de 8 ani Jdioara-Lugoj; **Cornel Stîngu** — Şcoala de 8 ani Comlăuş-Criş; **Constanţa Stănescu** — Şcoala de 8 ani nr. 7 — Cluj; **Ruxandra Teodoru** — Şcoala de 8 ani nr. 14 — Galaţi; **Sebastiana Turcu** — Şcoala de 8 ani nr. 25 — Galaţi; **Eugenia Tutilă** — Şcoala de 8 ani Ploştina-Baia de Aramă; **Mihai Tudorache** — şeful secţiunii învăţămînt — Paşcani; **Sabin Ţîrău** — Şcoala de 8 ani Almaşu-Huedin; **Dionisie Toth** — Şcoala de 8 ani nr. 4 — Cluj; **Ecaterina Teodorescu** — Şcoala de 8 ani Vîlcelele-Negru Vodă; **Laura Urzică** — Şcoala medie Subcetate-Topliţa; **Dumitru Vişinescu** — inspector secţiunea învăţămînt — Găeşti; **Ioan Vărzaru** — Şcoala de 8 ani Heci-Paşcani; **Nicolae Văcăroiu** — Şcoala de 8 ani nr. 2 Alexandria; **Olimpia Zezeanu** — Şcoala de 8 ani nr. 73 — Bucureşti.

Titlul de „PROFESOR EMERIT AL REPUBLICII POPULARE ROMÎNE" tovarăşilor:

Elisabeta Antonescu — Şcoala medie nr. 2 — Iaşi; **Otilia Anghel** — metodist în Ministerul Învăţămîntului; **Ladislau Arkoşi** Şcoala medie Bolyai Farkaş — Tg. Mureş; **Iancu Badea** — Şcoala de 8 ani Dor Mărunt — Lehliu; **Constantin Boncu** — Şcoala medie nr. 5 — Ploieşti; **Vasile Brînzei** — Şcoala medie „N. Bălcescu" — Cluj; **Teodor Burcescu** — Şcoala medie nr. 28 — Bucureşti; **Nicolae Colibaba** — Şcoala medie nr. 3 — Iaşi; **Gh. Chiricuţă** — Şcoala medie nr. 1 — Galaţi; **Achim Costea** — Şcoala medie nr. 1 — Tr. Severin; **Ana Cosma** — Şcoala de 8 ani nr. 11 — Baia Mare; **Clotilda Constantinescu** — Şcoala medie nr. 2 — Buzău; **Anita Cărăpănceanu** — Centrul şcolar industrie textilă — Timişoara; **Gh. Diaconu** — Şcoala profesională Uzinele Griviţa Roşie — Bucureşti; **Ion Dragomirescu** — director în Ministerul Învăţămîntului; **Gheorghe Datcu** — Şcoala medie nr. 1 — Constanţa; **Dimitrie Goga** — pensionar — Bucureşti; **Ion Grigore** — Şcoala medie nr. 1 — Ploieşti; **Geta Grigoriu** — Şcoala medie Piatra Neamţ; **Vasile Gherman** — Şcoala medie nr. 1 — Tîrnăveni; **Steliana Manolescu** — Şcoala medie nr. 10 — Bucureşti; **Nicolae Mihăilescu** — vicepreşedinte al Comitetului executiv al Sfatului popular reg. Argeş; **Ion Modoran** — Institutul de Ştiinţe pedagogice Bucureşti; **Vanda Mincu** — Şcoala medie nr. 2 — Rădăuţi; **Constantin Măreulescu** — Şcoala medie nr. 15 — Bucureşti; **Ion Mihăilescu** — inspector secţiunea învăţămînt reg. Ploieşti; **Constantin Maftei** — ing. Centrul şcolar Muntenia — Bucureşti; **Teodor Neş** — pensionar — Bucureşti; **Aurelia Nicolau** — Şcoala medie nr. 17 — Bucureşti; **Gh. Oros** — Şcoala medie — Carei; **Victor Păşteanu** — şeful secţiunii învăţămînt — Alba; **Crăciun Pătru** — Şcoala medie nr. 1 — Caracal; **Vasile Popeangă** — Şcoala pedagogică — Arad; **Ioan Popovici** — Şcoala medie nr. 2 — Bacău; **Silvia Rădulescu** — Şcoala medie nr. 28 — Bucureşti; **Ion Stoia** — Şcoala medie nr. 1 — Braşov; **Duşa Sablici** — Liceul nr. 1 — Timişoara; **Vasile Suciu** — pensionar — Bucureşti; **Emanuela Stroie** — Şcoala medie nr. 4 — Galaţi; **Emil Sanielevici** — pensionar — Bucureşti; **Ion Ştefănescu** — Şcoala medie nr. 1 — Suceava; **Ladislau Vencsel** — Şcoala pedagogică Odorhei; **Ion Vicol** — Şcoala medie nr. 13 — Bucureşti; **Dorina Zamfir** — Şcoala medie nr. 1 — Reghin; **Ion Zaharia** — Şcoala medie nr. 4 — Constanţa; **Lazăr Zavaschi** — Şcoala pedagogică Oradea.

Prin acelaşi decret au fost decoraţi cu „Ordinul Muncii", clasa III-a, 76 de tovarăşi şi cu „Medalia Muncii" 120 de tovarăşi.

ANUL XX

De cîteva zile, în cancelaria Şcolii generale de 8 ani nr. 3 din Mediaş a fost instalat un panou mare, cu ramă aurită. Aici sînt înscrise cu litere mari, caligrafiee, angajamentele cu care profesorii şi învăţătorii din şcoală şi-au propus să întîmpine aniversarea eliberării patriei noastre de sub jugul fascist.

Iată cîteva din aceste angajamente: dornici să-şi perfecţioneze metodele de muncă, să predea lecţii de cît mai bună calitate, care să intereseze şi să atragă pe elevi, profesorii de limba romînă din şcoală au hotărît să studieze organizat, în lunile de vacanţă, o serie de materiale de specialitate menite să le folosească în predare; profesorii de geografie şi ştiinţe naturale îi vor însoţi în zilele vacanţei pe elevi în numeroase excursii şi drumeţii prin ţară, vor poposi cu ei în regiunile cele mai frumoase şi mai bogate; alţi profesori vor lucra la alcătuirea unui muzeu al şcolii

Colectivul didactic de la Şcoala generală de 8 ani din comuna Pîncești, raionul Negreşti-Iaşi, se pregăteşte să întîmpine marea sărbătoare a poporului nostru cu noi şi frumoase succese în muncă.

În zilele acestea pe şantierul noii şcoli din comună se desfăşoară o vie activitate. Din primele ceasuri ale dimineţii îi întîlneşti aici nu numai pe muncitori, ci şi pe directorul şcolii, pe profesori, pe învăţători, care urmăresc cu atenţie mersul lucrărilor şi contribuie, prin muncă voluntară, la grăbirea lor. La construcţia şcolii participă de asemenea, cu multă dragoste, numeroşi cetăţeni din comună şi elevi din clasele mai mari. Pînă acum ei au efectuat zeci de ore de muncă patriotică, realizînd în felul acesta numeroase economii. Noua şcoală modernă, luminoasă, spaţioasă, care va oferi elevilor din Pîncești condiţii bune de studiu, va fi terminată în preajma zilei de 23 August.

În cinstea marii sărbători, colectivul didactic va fi gata şi cu pregătirile necesare începerii noului an şcolar. Bunăoară, conducerea şcolii a şi făcut comenzile de manuale necesare anului şcolar viitor, iar recent au fost încheiate lucrările pregătitoare legate de asigurarea cuprinderii în clasele I—VIII a tuturor copiilor în vîrstă de 7—15 ani.

Şedinţele plenare ale Comitetelor Uniunilor pe ramuri de producţie ale sindicatelor

În zilele de 1—4 iulie a.c. au avut loc şedinţele plenare ale Comitetelor Uniunilor pe ramuri de producţie ale sindicatelor.

Plenarele au dezbătut activitatea desfăşurată de sindicate pentru mobilizarea oamenilor muncii la îndeplinirea şi depăşirea sarcinilor de plan şi a angajamentelor luate în întrecerea socialistă în cinstea celei de-a XX-a aniversări a eliberării patriei noastre şi sarcinile ce revin sindicatelor din Hotărîrea Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Romîn şi a Consiliului de Miniştri al Republicii Populare Romîne cu privire la majorarea salariilor la toate categoriile de salariaţi, reducerea unor cote ale impozitului pe salarii şi creşterea plafoanelor de salarii în funcţie de care se acordă alocaţia de stat pentru copii.

Participanţii la plenare au subliniat bucuria şi recunoştinţa cu care oamenii muncii au primit noile măsuri stabilite de partid şi guvern pentru ridicarea continuă a nivelului de trai al celor ce muncesc şi entuziasmul cu care s-au angajat să răspundă prin fapte grijii partidului, desfăşurînd tot mai larg întrecerea socialistă în scopul îndeplinirii exemplare a angajamentelor luate în cinstea celei de-a XX-a aniversări a eliberării patriei noastre.

Plenarele Comitetelor Uniunilor pe ramuri de producţie ale sindicatelor au trimis Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Romîn, tovarăşului Gheorghe Gheorghiu Dej, telegrame prin care participanţii la plenare, în numele sindicatelor şi al tuturor oamenilor muncii din întreprinderi şi instituţii, se angajează să lupte din toate puterile pentru descoperirea şi punerea în valoare a noi rezerve interne care să ducă la continua ridicare a producţiei şi productivităţii muncii, pentru îmbunătăţirea calităţii produselor, reducerea preţului de cost şi sporirea beneficiilor, căi sigure ale creşterii bunăstării poporului şi înfloririi patriei noastre.

PREŢUIRE

(Urmare din pag. 1-a)

neşte şi e chemat să modeleze caractere atît de diferite, firi atît de deosebite, este învăţătorul. Partidul şi guvernul, care au preţuit întotdeauna activitatea dumneavoastră didactică — a spus în continuare tovarăşul Gheorghe Gheorghiu-Dej — **au convingerea că şi în viitor cadrele didactice îşi vor îndeplini nobila lor misiune: de a pregăti omul de mîine, omul societăţii socialiste, omul societăţii comuniste. Nu mă îndoiesc că veţi fi la înălţimea acestei misiuni. Încă o dată, din toată inima, vă felicit".**

Cu cîtă căldură, cu cît entuziasm au primit învăţătorii şi profesorii aceste cuvinte de înaltă apreciere! Mulţi din cei de faţă au trăit umilinţele şi nedreptăţile la care erau supuşi slujitorii şcolii odinioară, indiferenţa cu care era privit învăţămîntul în trecut. Cu atît mai mult ei pot să aprecieze atenţia şi stima de care se bucură astăzi. „Mă uit — spunea învăţătorul emerit Teodor Boldea din Galaţi — la şirul lung al celor 40 de ani care au trecut de cînd păşeam pentru prima dată pragul şcolii în care urma să lucrez, şcoală de ţară, improvizată, cu pămînt pe jos, avînd doar o singură clasă. Am găsit aici o mînă de copii slabi şi prost îmbrăcaţi, dar avînd în ochi licărul inteligenţei sănătoase, al dorinţei de a învăţa carte. Astăzi, eu şi colegii mei din regiunea Galaţi, ca şi cei de pe întregul cuprins al patriei noastre, lucrăm în condiţii cu totul noi. Localuri sănătoase, clase spaţioase, laboratoare şi atîtea altele, ne stau la dispoziţie. Asemenea condiţii de muncă, precum şi condiţiile de trai ce ne sînt asigurate prin grija partidului, faptul că astăzi învăţătorul se bucură de stimă şi apreciere sporesc elanul şi pasiunea sa în îndeplinirea nobilei sale misiuni".

Arătînd că altădată mulţi dintre tinerii absolvenţi băteau drumurile în căutarea unui post în învăţămînt şi, cînd îl găseau, aveau de luptat cu nenumărate greutăţi, profesorul emerit Vasile Popeangă de la Şcoala pedagogică din Arad spunea, printre altele: „Astăzi, absolvenţii institutelor şi şcolilor pedagogice au locul asigurat în învăţămînt, sînt aşteptaţi în şcoli cu căldură şi dragoste, sînt sprijiniţi să muncească şi să-şi înjghebeze viaţa în condiţii pe care noi, cei mai vîrstnici, în trecut nici nu le-am visat".

Înalta preţuire prin care de „Ziua învăţătorului" au fost răsplătite strădaniile lor constituie pentru slujitorii şcolii un nou imbold în muncă.

Învăţătorii şi profesorii au înălţat în această minunată zi de sărbătoare cupele de şampanie alături de conducătorii de partid şi de stat, au aplaudat cu entuziasm călduroasele urări ale tovarăşului Gheorghe Gheorghiu-Dej.

În aceeaşi zi, educatoare, învăţători şi profesori din întreaga ţară au participat în Bucureşti la o adunare festivă consacrată deasemenea „Zilei Învăţătorului". Tov. Ştefan Bălan, ministrul învăţămîntului, a adresat oamenilor şcolii cuvinte pline de căldură, le-a vorbit despre răspunderea care revine cadrelor didactice în educarea viitoarelor generaţii de constructori ai socialismului şi comunismului, despre noblețea misiunii de educator. Cu acest prilej, mai multor educatoare, învăţători şi profesori li s-a înmînat „Medalia Muncii".

În cuvintele participanţilor la festivitate, în telegrama pe care aceştia au adresat-o Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Romîn, tovarăşului Gheorghe Gheorghiu-Dej, s-a oglindit profunda lor recunoştinţă pentru grija acordată şcolii, pentru preţuirea deosebită de care se bucură membrii corpului didactic.

Pretutindeni în ţară au avut loc în aceeaşi atmosferă de entuziasm manifestări consacrate sărbătoririi „Zilei învăţătorului", sărbătoare tradiţională nu numai a slujitorilor şcolii, dar şi a întregului popor, simbol al preţuirii de care se bucură astăzi învăţătorii şi profesorii, educatorii tinerelor generaţii.

CUVÎNTUL ROSTIT DE ACAD. ŞTEFAN BĂLAN,

MINISTRUL ÎNVĂŢĂMÎNTULUI, LA ADUNAREA FESTIVĂ DIN CAPITALĂ CONSACRATĂ „ZILEI ÎNVĂŢĂTORULUI“

(Urmare din pag. 1)

Pe această foaie figura un lucru care m-a impresionat profund. Pe formularul tipărit, în dreptul inscripţiei care trebuia să indice persoana ce trimitea copilul la şcoală, era scris : părinte, tutore, stăpîn. Iată deci că, în anul 1923, era oficial recunoscută existenţa unui număr de copii de vîrstă şcolară care slujeau la stăpîn. E destul şi numai un astfel de detaliu ca să-ţi dai seama de situaţia materială grea în care se aflau mulţi dintre copiii ţării în acele vremuri.

Această situaţie, la care trebuie adăugată indiferenţa regimurilor trecute faţă de problemele învăţămîntului, explică de ce în 1945 se ajunsese la peste 4.000.000 de analfabeţi. Numai campania puternic susţinută împotriva analfabetismului — campanie condusă de partidul şi guvernul nostru — a făcut ca moştenirea aceasta ruşinoasă din trecut să fie practic lichidată pînă în 1956.

Condiţiile materiale create în anii noştri au permis cuprinderea la cursuri a tuturor copiilor de vîrstă şcolară. Astăzi, şcoala pe care o urmează toţi copiii din ţara noastră este şcoala generală de 8 ani, una din marile înfăptuiri ale regimului democrat-popular în domeniul învăţămîntului. Faţă de anul şcolar 1938/1939, cînd în şcolile primare şi în gimnazii erau cuprinşi 1.575.477 de elevi, în toamna anului 1964, cînd se va încheia generalizarea învăţămîntului de 8 ani, vor învăţa în clasele I—VIII aproape 3.000.000 de elevi.

Un ritm intens de creştere a cunoscut şi învăţămîntul mediu, care altădată era greu accesibil fiilor de oameni ai muncii. Au fost create şcoli medii în centrele muncitoreşti, în comunele rurale cu populaţie numeroasă, în localităţi unde înainte abia dacă exista o şcoală primară de 4 ani ; de la 211 şcoli, cîte erau în anul şcolar 1938/1939, numărul şcolilor medii a crescut la 551 în anul şcolar 1963/1964, iar numărul elevilor, de la 29.000 la 263.639 numai la cursurile de zi.

Dezvoltarea continuă a economiei socialiste în ţara noastră a făcut necesară pregătirea unui număr tot mai mare de muncitori calificaţi şi de cadre medii tehnice, capabile să mînuiască cu pricepere utilajele şi aparatele moderne cu care sînt înzestrate întreprinderile noastre socialiste. De aceea, partidul şi guvernul au acordat, în cei 20 de ani de la eliberare, o mare atenţie dezvoltării şi îmbunătăţirii continue a învăţămîntului care pregăteşte muncitori calificaţi şi cadre medii tehnice. Numărul elevilor din învăţămîntul profesional şi tehnic a crescut an de an. În acest învăţămînt sînt pregătiţi elevi în peste 500 de meserii şi specialităţi. Au absolvit pînă acum acest învăţămînt aproape 695.000 tineri, la care trebuie să mai adăugăm aproape 1.550.000 persoane care au urmat cursuri de scurtă durată sau cursuri de specializare şi de perfecţionare de pe lîngă fabrici, uzine şi mari şantiere.

De asemenea, prin cursurile serale şi fără frecvenţă ale învăţămîntului de cultură generală au fost create pentru oamenii muncii largi posibilităţi să-şi completeze studiile, să-şi lărgească orizontul de cultură generală, putînd astfel să obţină rezultate mai bune la locul de muncă şi să participe mai intens la activitatea obştească şi culturală. În anul şcolar trecut au urmat cursurile serale şi fără frecvenţă circa 175.000 tineri.

Sînt concludente pentru dezvoltarea învăţămîntului de cultură generală şi profesional şi tehnic datele privind chiar numai oraşul Bucureşti. Dacă între anii 1837—1944 şcolile au ajuns să funcţioneze cu cel mult 1.318 săli de clasă, numai în cei 20 de ani care s-au scurs de la eliberare s-au construit încă peste 2.000 săli de clasă noi.

În concordanţă cu cerinţele impuse de înfăptuirea industrializării socialiste a ţării, de transformarea socialistă a agriculturii şi de revoluţia culturală, în anii puterii populare s-au dezvoltat şi perfecţionat de asemenea reţeaua şi profilul instituţiilor de învăţămînt superior. În prezent avem 47 de instituţii de învăţămînt superior cu 171 de facultăţi şi 211 secţii de specializare, repartizate în 15 centre universitare, faţă de numai 16 instituţii cu 33 de facultăţi, existente în 4 centre universitare, în anul 1938. Numărul studenţilor a înregistrat o creştere vertiginoasă, ajungînd în anul şcolar 1963/1964 la 112.600 faţă de 26.480 cît era în 1938. Numai în Bucureşti avem azi mai mulţi studenţi decît erau în toată Romînia veche.

Merită să subliniem că astăzi în întregul învăţămînt sînt cuprinşi peste 3.800.000 de copii şi de tineri, educaţi şi instruiţi de aproape 170.000 de educatoare, învăţători şi profesori. În toamna acestui an, numărul copiilor şi tinerilor din toate instituţiile de învăţămînt va depăşi 4.000.000. În raport cu populaţia ţării, aceste cifre, precum şi sumele corespunzătoare alocate, ne situează printre primele ţări din lume în ceea ce priveşte învăţămîntul.

Extinderea reţelei şcolilor de toate gradele şi cuprinderea unui număr tot mai mare de elevi şi studenţi au fost însoţite de ridicarea continuă a nivelului ştiinţific al învăţămîntului. Orientat în spiritul înaltelor idei ale marxism-leninismului, avînd un conţinut realist-ştiinţific şi dezvoltîndu-se în concordanţă cu sarcinile complexe ale construcţiei socialiste, învăţămîntul are menirea de a pregăti temeinic cadrele necesare economiei şi culturii, de a forma oameni cu un larg orizont de cunoştinţe, educaţi în spiritul patriotismului socialist şi al internaţionalismului proletar, participanţi activi la opera de desăvîrşire a construcţiei socialiste, militanţi pentru pacea între popoare.

Folosind experienţa valoroasă a şcolii noastre şi consultînd permanent personalul didactic, Ministerul Învăţămîntului a îmbunătăţit planurile de învăţămînt şi programele şcolare astfel încît acestea să răspundă într-o tot mai mare măsură cerinţelor puse de fiecare etapă a dezvoltării economiei şi culturii. S-au elaborat, cu concursul larg al celor mai merituoşi învăţători şi profesori, noi manuale şcolare. Astfel, în ultimii 10 ani au fost editate numai pentru învăţămîntul de cultură generală şi profesional şi tehnic 4.339 de titluri, într-un tiraj de zeci de milioane de manuale anual. Din acestea, peste 20.000.000 volume se oferă anual, gratuit, elevilor din clasele I—VIII.

Eforturi pentru îmbunătăţirea conţinutului învăţămîntului se fac continuu, cu scopul de a da cît mai multă temeinicie pregătirii şcolarilor. Începînd din anul şcolar 1964/65 se va trece la aplicarea treptată a noilor planuri de învăţămînt pentru şcoala generală de 8 ani şi pentru şcoala medie. Acestea vor întregi pregătirea elevilor prin adîncirea studiului limbii şi literaturii romîne, ştiinţelor naturii, ştiinţelor sociale, limbilor şi literaturilor moderne, istoriei şi geografiei patriei, precum şi prin introducerea unor noi obiecte de învăţămînt, cum sînt biologia generală, istoria literaturii universale. Vor fi îmbogăţite cu probleme noi unele capitole ale matematicilor, fizicii, chimiei ; se va da o mai mare atenţie lucrărilor de laborator la fizică şi chimie, legării învăţămîntului teoretic de problemele practicii. În acelaşi timp, noile planuri de învăţămînt asigură o mai judicioasă repartizare a materiilor pe cei 12 ani de studii.

Cei care sînt chemaţi să dea viaţă planurilor şi programelor de învăţămînt sînt însă învăţătorii şi profesorii noştri. Ei au în faţa lor un cîmp larg de activitate. Pentru ca să obţină roade bogate trebuie să cunoască tot ce apare nou în ştiinţă şi tehnică, în artă şi cultură, în pedagogie, trebuie să aplice metode moderne, creatoare, de transmitere a cunoştinţelor. Ei trebuie să fie stăpîni pe materia pe care o predau pentru a îmbunătăţi calitatea pregătirii elevilor, pentru a le dezvolta dragostea pentru studiu şi pentru frumuseţile ascunse în slovele cărţilor, pentru a-i educa în spiritul înaltelor idei ale comunismului.

Există în trecutul învăţămîntului nostru un filon progresist neîntrerupt care străbate cu vigoare de-a lungul anilor, în pofida vicisitudinilor sociale la care au fost supuşi oamenii muncii. Gîndul ne poartă cu respect către dascălii care au pus primele pietre la temelia învăţămîntului romînesc. Fiindcă, după cum se ştie, şcoli au existat în ţara noastră din cele mai vechi timpuri, în tîrguri şi în oraşe, la sate. Astfel, o cronică constată şcoli în nordul Moldovei în secolul al XV-lea, alta menţionează, în 1495, existenţa unei şcoli la Scheii Braşovului, un cronicar vorbeşte despre şcoala din satul Rădăşeni (raionul Fălticeni), în care, la sfîrşitul secolului al XVI-lea, a învăţat Ştefan Tomşa pe cînd — cum spune cronicarul — „era copil mic şi sărac“. Poporul era dornic de cultură, de carte, de frumos — aşa cum atît de bine arată bogatul folclor de pe tot cuprinsul ţării noastre. Treptat, treptat au fost înfiinţate şcoli tot mai multe şi mai înalte.

Mulţi dintre slujitorii acestor şcoli au muncit cu pasiune, răspîndind flacăra culturii în rîndurile poporului. Continuă să rămînă vii în memoria noastră cîteva nume proeminente, ale unor oameni care au pus bazele tradiţiei progresiste a şcolii româneşti. Printre ei se situează la loc de frunte Gheorghe Lazăr, care a iniţiat predarea în limba română a matematicii, trigonometriei, a acelor aşa-numite „ştiinţe folositoare“, a demonstrat însemnătatea şi necesitatea lucrărilor practice şi a insuflat învăţătorilor înflăcărate idei patriotice ale luptei pentru dreptate. Nu pot fi uitate numele unor dascăli ca Gheorghe Asachi, Petrache Poenaru, Simion Bărnuţiu, Eliade Rădulescu, care şi-au împletit munca didactică cu activitatea de luminare a poporului.

Învăţămîntul nostru păstrează o vie recunoştinţă unor oameni de cultură ca Grigore Cobălcescu, Victor Babeş, Petre Poni, care n-au încetat nici un moment să lupte pentru cultivarea celor mai frumoase tradiţii ale şcolii româneşti. În tezaurul experienţei pedagogice a învăţămîntului nostru se situează la loc de frunte modesta muncă de dascăl, de autor de manuale şi metodici a lui Ion Creangă, munca de profesor conştiincios a lui Calistrat Hogaş, judicioasele procese verbale de inspecţie şi rapoartele scrise de Mihai Eminescu — adevărate rechizitorii la adresa rînduielilor şcolii burgheze — sau sarcastica demascare a racilelor ei cuprinsă în opera lui I. L. Caragiale, îndemnurile la cultivare în sufletul elevilor a iubirii de ţară pe care le-a rostit Alexandru Vlahuţă.

Născute din împletirea muncii didactice cu lupta poporului, tradiţiile progresiste ale şcolii noastre au căpătat o nouă strălucire odată cu crearea Partidului clasei muncitoare. Partidul Comunist din Romînia, plămădit în focul marilor lupte de clasă, a îndrumat cu grijă părintească lupta învăţătorimii pe singurul drum care putea duce spre înflorirea şcolii : drumul luptei revoluţionare, alături de clasa muncitoare, pentru răsturnarea regimului burghezo-moşieresc şi construirea societăţii noi, socialiste. În lupta sa împotriva burgheziei, Partidul Comunist din Romînia a sprijinit doleanţele juste ale învăţătorilor şi profesorilor, fie atunci cînd erau lăsaţi fără slujbe sau nu li se plăteau salariile, fie atunci cînd nu li se creau condiţii pentru a-şi îndeplini nobila lor muncă.

În anii regimului de democraţie populară, învăţătorilor şi profesorilor le-au fost create condiţii optime pentru a-şi îndeplini sarcinile ; iar ei şi-au concentrat eforturile pentru ridicarea necontenită a nivelului de pregătire a tineretului nostru şcolar şi pentru răspîndirea culturii în masele populare. Prin munca lor de zi cu zi, plină de devotament şi de meticulozitate — cu multe eforturi dar şi cu bucurii care înalţă sufletul — învăţătorii şi profesorii noştri, prin lecţii şi diferite alte activităţi şcolare, sădesc în mintea elevilor cunoştinţe trainice despre natură şi societate, le trezesc pasiunea pentru muncă şi spiritul explorativ în ştiinţă, tehnică şi cultură, le cultivă înălţătorul sentiment al dragostei şi respectului faţă de patrie, popor şi partid.

Îndrumînd primii paşi ai copiilor către carte şi formîndu-i ca viitori cetăţeni ai patriei socialiste, slujitorii şcolii trebuie să fie pătrunşi de marea răspundere ce le revine faţă de poporul care le încredinţează copiii pentru a-i instrui şi educa. Şi cetăţenii azi mai în vîrstă — foştii şcolari de acum un număr de ani — îşi amintesc cu drag de învăţătorii şi profesorii lor. De aici izvorăsc dragostea şi stima faţă de dascălii noştri — dar şi marea lor răspundere.

An de an nivelul de pregătire al elevilor a crescut, fapt confirmat de rezultatele lor la învăţătură. Învăţătorii şi profesorii şi-au adus din plin contribuţia la pregătirea unui număr mare de muncitori calificaţi, de tehnicieni şi ingineri, medici şi alte categorii de specialişti care contribuie prin munca lor la înflorirea patriei noastre socialiste. Avem un tineret minunat, studios, harnic şi entuziast ; din rîndurile lui se recrutează cadre de nădejde pentru diferitele sectoare ale economiei şi culturii. Acest tineret constituie mîndria şcolii noastre noi.

Ne mîndrim că în şcolile noastre se desfăşoară o activitate creatoare. Profesori ca Manolescu Steliana de la şcoala medie nr. 10 din Bucureşti, Colibaba I. Nicolae de la şcoala medie „Costache Negruzi“ din Iaşi, Brînzei Vasile de la şcoala medie „N. Bălcescu“ din Cluj, Nicolau Aurelia de la şcoala medie nr. 17 din Bucureşti, Zamfir Dorina de la şcoala medie din Reghin, Roşescu Emil de la şcoala medie nr. 1 din Oradea, Arcoşi Ladislau de la şcoala medie din Tg. Mureş şi alţii ; învăţători ca Dinu P. Dumitru, de la şcoala de 8 ani din comuna Chitila — Bucureşti, Bîrghilă Ion de la şcoala de 8 ani din comuna Curcani, raionul Oltenita, regiunea Bucureşti, Ardelean Augustin de la şcoala de 8 ani din Sanislău, raionul Carei, regiunea Maramureş, Kollo Margareta de la şcoala de 8 ani din Ciumeni, raionul Gheorghieni, regiunea Mureş-Autonomă Maghiară, State Florea de la şcoala de 8 ani din Galeşi-Brăduleţ, regiunea Argeş, Gligor Rubin de la şcoala de 8 ani din Arieşeni, raionul Cîmpeni, Stancu Gherghina de la şcoala medie nr. 33 din Bucureşti şi mulţi alţii desfăşoară la catedră o activitate competentă şi multilaterală pentru instruirea şi educarea a numeroase generaţii de elevi.

În anii care au trecut de la eliberare — ani de victorii şi înfăptuiri măreţe — învăţătorii, profesorii şi educatoarele din toate colţurile patriei au desfăşurat şi o bogată activitate culturală de masă, răspunzînd din inimă la chemările partidului, participînd activ şi cu înflăcărare la propagarea cuvîntului lui în mase, la răspîndirea ştiinţei şi culturii, la organizarea activităţii cultural-artistice. O contribuţie deosebită au adus slujitorii şcolii la opera de lichidare a analfabetismului ; ei au participat cu dragoste şi elan şi la transformarea socialistă a agriculturii, iar azi contribuie la ridicarea nivelului cultural şi tehnic al ţărănimii, activînd în căminele culturale, luînd parte la organizarea cursurilor agrozootehnice şi la atîtea alte manifestări de masă.

Partidul Muncitoresc Romîn şi guvernul Republicii Populare Romîne, întregul popor, au dat întotdeauna o înaltă preţuire muncii rodnice pe care au dus-o şi o duc cu modestie şi însufleţire zecile de mii de învăţători şi profesori din patria noastră. „Aceasta este cu adevărat o misiune frumoasă şi înaltă, care cinsteşte şi înnobilează pe acela căruia îi este încredinţată — spunea tovarăşul Gheorghe Gheorghiu-Dej în cuvîntarea rostită la Congresul Învăţătorilor din 1952. Este o mare satisfacţie morală şi mare fericire să dai societăţii, ţării tale, elemente valoroase, culte, luminate, capabile de fapte de ispravă“.

O expresie puternică a preţuirii pe care partidul şi guvernul o manifestă faţă de învăţători şi profesori o constituie şi titlurile înalte, ordinele şi medaliile, numeroasele premii acordate celor mai merituoşi dintre ei. În întreaga ţară au primit pînă acum titlul de fruntaş 5.065 de învăţători şi profesori, au fost distinşi cu ordine şi medalii ale Republicii Populare Romîne 476 persoane, iar 221 au primit titlul de învăţător sau profesor emerit. Pe drept cuvînt se mîndresc şcolile noastre cu cei care au primit distincţii cu ocazia „Zilei învăţătorului“ din acest an : 840 de învăţători fruntaşi, 460 de profesori fruntaşi ; 80 de învăţători emeriţi, 47 de profesori emeriţi ; 200 de profesori şi învăţători decoraţi cu ordine şi medalii, 180 de diferite alte evidenţieri. Ne bucură faptul că un număr atît de mare de educatoare, învăţători şi profesori au primit distincţii cu prilejul sărbătorii din acest an şi îi felicităm călduros. Aceasta este expresia preţuirii pe care partidul şi guvernul o acordă întregului personal didactic din ţara noastră. La Conferinţa organizaţiei de partid a oraşului Bucureşti din acest an, tovarăşul Gheorghe Gheorghiu-Dej a spus : „Munca plină de abnegaţie şi devotament a cadrelor didactice, dragostea şi seriozitatea cu care îşi îndeplinesc nobila lor misiune, merită o înaltă apreciere din partea partidului şi guvernului, a tuturor oamenilor muncii“. Aceste calde cuvinte de dragoste, de preţuire şi de înaltă încredere constituie pentru întreg corpul didactic un îndemn în muncă pentru a obţine succese tot mai mari în îndeplinirea nobilei misiuni ce le-a fost încredinţată de partid. Sîntem convinşi că slujitorii şcolii noastre noi vor răspunde acestor dovezi de apreciere şi de dragoste, activînd — sub conducerea partidului şi guvernului — cu o şi mai neobosită stăruinţă pentru pregătirea şi educarea noilor generaţii în spiritul marilor idealuri care călăuzesc poporul nostru pe drumul deschis cu două decenii în urmă.

Cu prilejul „Zilei învăţătorului“, în numele Ministerului Învăţămîntului şi al meu personal, vă felicit călduros pe dv. şi prin dv. pe toţi slujitorii şcolii — educatoare, învăţătoare şi învăţători, profesoare şi profesori — pentru realizările obţinute în munca dv. şi vă urez sănătate şi noi succese în îndeplinirea sarcinilor de mare răspundere încredinţate de partid, de a instrui şi educa tineretul, de a răspîndi cultura pînă în cele mai îndepărtate colţuri ale patriei noastre iubite, Republica Populară Romînă.

LUMINOASELE TRADIȚII

Pregătindu-ne pentru celebrarea celor două decenii de libertate și neîntrecute înfăptuiri — printre care se înscrie și uimitoarea creștere și transformare a școlii — ne simțim îndemnați să poposim o clipă cu gîndul printre cei ce au tăiat potecă acolo unde se deschid azi drumurile largi ale învățămîntului românesc.

Au fost mulți. Să faci apelul lor nu-i cu putință: ar fi un catalog cu file nenumărate, pe care multe nume s-au acoperit de colbul vremii. Poți evoca doar cîteva din aceste nume, purtătoare de mari tradiții din care sorbim și azi puteri.

Se desprinde mai întîi, din ceața trecutului, chipul dascălului avrigean despre care documentele spun că se afla „în supravegherea autorității polițienești", datorită învățăturilor sale „răscolitoare". Este Gheorghe Lazăr. În Valahia cea cîrmuită atunci de slugile padișahului a dat ființă, prin neostenită strădanie, primei școli în care, spre bucuria unora și furia altora, s-a dovedit că „aritmetica matematicească", „trigonometria cea dreaptă" și întreaga „înțenerie" pot fi predate în „limba maicii noastre". Se născtea o tradiție: predarea în românește a cunoștințelor științifice, și o a doua tradiție : a lucrărilor practice, pe care elevii cei „de toată starea" le realizau prin construcții „mecanicești" sau întocmind planuri topometrice, din care și azi mai descoperim unele prin arhive. Numai că dascălul nu-i pregătea ca „geometri" pentru hotărnicit moșiile boierești, așa cum poruncise Vodă Caragea, ci ca ostași ai răscoalei, care să împartă clăcașilor aceste moșii. Bucureștiul se afla sub teroarea iataganelor, dar în chiliile de la Sf. Sava erau înfierate „barbariile privilegiaților" și se slăvea vitejia țăranilor care au învins la Rovine și la Călugăreni. Nu existau încă manuale de istorie, dar predarea istoriei era îndemn direct la luptă. De aceea, cînd au venit pandurii, toți elevii, în frunte cu dascălul lor, au trecut în tabăra de la Cotroceni, punînd învățătura în slujba răscoalei armate. Drept care, după ce a căzut capul lui Tudor, Gheorghe Lazăr a trebuit să se întoarcă în satul lui de peste munți, purtînd în căruță, ca unică avere, vraful manualelor sale nepublicate.

Dascălul izgonit, școala risipită, cărțile rămase în manuscris; stăpînii credeau că au învins. Uitau slovele întipărite în conștiința elevilor: în ele stă, mai presus de toate, măreția muncii dăscălești. Pe cînd făclia lui Lazăr se stingea în vînturile Făgărașului, zeci de alte făclii erau aprinse, prin satele și orașele patriei, de urmașii săi: Petre Poenaru, Eliade Rădulescu, Grigore Pleșoianu și alții. Firul tradițiilor învățămîntului românesc nu se rupsese; se depăna mai departe. Dascăli noi aprindeau scînteia înțelegerii științei în privirile unei noi generații de elevi. Din nou istorisirea trecutului servea drept mijloc de educație patriotică. Și dacă la 1821 un singur dascăl își conducea elevii în focul luptei, la 1848 au fost zeci de învățători și profesori care și-au împletit munca didactică cu activitatea revoluționară. Bălcescu îi numea „organe fidele ale libertății" și-i trimitea prin sate drept „comisari de propagandă", pentru a răspîndi ideile proclamației de la Islaz. S-au păstrat numeroase mărturii ale curajului și priceperii cu care și-au îndeplinit învățătorii, la 1848, nobila sarcină. După înfrîngerea revoluției, unii au fost izgoniți din țară, alții întemnițați și cercetați „cu cele mai iscusite mijloace", iar alții, bănuiți că ar continua să militeze pentru ideile revoluției, supuși la o „deaproape polițienească priveghere". Pentru mai multă siguranță, școlile s-au închis pentru trei ani — dar chiar după acest soroc luminători ai satelor ridicați dintre clăcași, ca Tănase Constantin de exemplu, erau urmăriți de pomojnici și zapcii pentru vina de a-și fi exercitat activitatea învățătorească.

Au urmat apoi anii entuziaști ai Unirii. Înființarea universităților. O nouă lege a școlii. Speranțe noi. Care nu se împlinesc, însă, toate, căci „monstruoasa coaliție" are grijă de apărarea intereselor sale înguste de clasă și nu de luminarea poporului.

Vin vremuri grele pentru școală. Imensa pasăre de pradă de pe stema hohenzollernilor își aruncă umbra și peste învățămîntul românesc. Misticismul, șovinismul, educația în spiritul supunerii față de cîrmuitori — astfel de „tradiții pedagogice" vor să statornicească în școli căpeteniile burghezo-moșierimii. Dar, în plină reacțiune, se petrece unul din cele mai minunate fenomene ale culturii noastre: se ridică un adevărat front al apărării școlii. Învățători neînfricați, scriitori de talent, cercetători care alcătuiau floarea științei românești, tot ce avea mai bun cultura noastră se ridică împotriva racilelor școlii. Sute de memorii și proteste umplu arhivele. Problemele școlii devin o temă majoră a literaturii. Geologul Grigore Cobălcescu, fizicianul Em. Bacaloglu, bacteriologul Victor Babeș, toți sînt preocupați de destinele școlii, critică programele oficiale, fac propuneri și, mai ales, se străduiesc să predea știința adevărată.

Într-o școală ieșeană, în hainele-i simple de șiac, un învățător cu trup greoi și minte sprintenă dezvăluie copiilor frumusețea basmelor populare și lupta poporului pentru un trai mai bun: Ion Creangă povestește „Moș Ion Roată și Unirea". Iar după cursuri, lucrînd ore nesfîrșite împreună cu învățătorii V. Răceanu, Gh. Ienăchescu și C. Grigorescu, scrie manuale și metodici menite să scoată școala din „hăugașul cel învechit și vicios".

Pe drumul de costișe al Vasluiului, înainte de a fi trecut sergentul lui Alecsandri, trece un tînăr revizor școlar care socotește că, în școală copiii trebuie să învețe „a gîndi și a simți românește". Este Mihai Eminescu, ale cărui procese-verbale de inspecție constituie un adevărat îndrumar pedagogic și ale cărui rapoarte sînt un puternic act de acuzare împotriva mizeriei și dogmatismului din școala timpului său. Descriind situația grea a învățătorilor, neplătiți și batjocoriți de autorități, Eminescu arată că aceștia se aflau „izolați în lucrarea și tendințele lor ca o frunză pe apă". Și totuși, remarca el, creația didactică se dezvoltă „prin munca comună a întregului corp învățătoresc". Un alt revizor școlar, I. L. Caragiale, dezvăluind suferințele învățătorilor cinstiți, avea să facă în același timp rechizitoriul rostoganilor servili, corupți și inculți care educau „românii verzi". Iar un al treilea revizor îi îndemna pe învățători să împărtășească elevilor „cîntecele de vitejie, legendele, doinele în care iubirea de țară și de neam se rostește în versuri calde, limpezi, ușor de înțeles". Era Alexandru Vlahuță.

Cum poate fi scoasă școala din impas, cum poate ea ajuta poporul aflat în mizerie? Mulți învățători dibuiau, căutînd soluții. Ioan Pop Reteganul sădește grădini și livezi pe plaiuri ardelene. Alții, urmîndu-l pe Spiru Haret, înființează bănci populare și cooperative, pentru a constata mai tîrziu, cu dureroasă mirare, că nu a profitat de ele decît chiaburimea.

Există însă și învățători care înțeleg drumul istoriei. Ei se strecoară pe poarta unei vechi căsuțe de pe dealul Sărăriei din Iași, cu riscul de a fi notați de gardianul postat s-o supravegheze. Acolo este sediul cercului socialist și redacția „Contemporanului". În „Contemporanul", ca și în publicațiile cercurilor muncitorești și socialiste din București, Galați, Brăila, Roman, încep a se oglindi poziții noi, preocupări noi ale învățătorilor și profesorilor. Critica necruțătoare a manualelor pline de „monstruozități" reia tradiția luptei pentru un învățămînt științific. Se militează pentru însușirea conștientă a cunoștințelor pornind de la experiența practică, pentru legarea școlii de viață. Se protestează împotriva metodelor de predare pe care le profesau „bătăușii" și „călăii tinerimii". Numai că, de data aceasta, prin condamnarea învățămîntului burghez se condamnă însuși regimul social care generează acest învățămînt și se cere educarea unor cetățeni care „să nu plece spinarea înaintea tuturor împilărilor". Astfel, începuturile mișcării muncitorești în țara noastră cunosc o vie participare a cadrelor didactice. Ceea ce nu-i putea lăsa indiferenți pe miniștrii învățămîntului, liberali sau conservatori, care arestau și alungau din învățămînt pe învățători, profesorii și elevii legați de mișcarea socialistă.

La 1888 era purtat în lanțuri un învățător socialist: Mihail Timuș. La 1907, învățătorii purtați în lanțuri au fost sute. Proveniți din rîndul țărănimii și cunoscîndu-i nevoile, ducîndu-și munca în localuri insalubre, cu elevi nemîncați și zdrențuiți, persecutați de autoritățile reacționare, cei mai mulți dintre oamenii școlii au fost cu trup și suflet de partea țărănimii răsculate. Ei au contribuit la pregătirea răscoalei nu numai prin educația în spirit revoluționar dată elevilor, dar și organizînd întruniri secrete, redactînd manifeste. Atunci cînd a sunat ceasul luptei s-au aflat în fruntea țăranilor, iar cînd stăpînirea a pornit război cu tunurile împotriva bordeielor, printre cei schingiuiți și împușcați au fost numeroși învățători. Ziarul „Cronica" din 1. IV. 1907 descrie „convoiul trist al învățătorilor" care „trece, cu spinarea încovoiată sub durerea loviturilor de bici și de trăgători, ca să înfunde pușcăriile" Ioan Mihail din Băiești a fost torturat în fața elevilor săi care încercau să-l apere; la fel Ion Iliescu din Poroschia, Constantin Poenaru din Balș, Ghețu Stancu din Corlatele și nenumărați alții. Și totuși, chiar în zilele represiunii, învățătorii au rămas credincioși cauzei poporului, îndemnînd soldații să fraternizeze cu răsculații, ascunzîndu-i pe cei urmăriți, protestînd împotriva ororilor săvîrșite. Învățătorul Ion Petrescu din Țigănești, activ participant la răscoală, a intrat în mulocul soldaților trimiși în gara Leordeni, convingîndu-i să nu îndeplinească criminalul ordin de a trage în țărani. Școala din Orbeasca de Jos poartă cu mîndrie numele lui Alexandru Stroiescu erou al răscoalei de la 1907.

Cumplitul măcel nu a strivit lupta învățătorimii. Ca și lupta țărănimii, ea avea să-și găsească conducătorul firesc odată cu înființarea partidului clasei muncitoare.

Iată o coloană de demonstranți pășind în rînduri strînse. Sînt învățători șomeri care cer posturi, lichidarea analfabetismului, școli mai multe și mai bune, democratizarea învățămîntului. Îi întîmpină baionetele jandarmilor și tulumbele pompierilor, răsună împușcături. De ce atîta înverșunare împotriva pașnicilor demonstranți? Fiindcă pe pancartele lor se înscrie și protestul împotriva pregătirii unui nou război imperialist, împotriva fascizării țării. Vechea luptă s-a ridicat pe o treaptă nouă: îndrumată cu părintească grijă de Partidul Comunist din Romînia, ea se împletește acum cu lupta clasei muncitoare pentru răsturnarea pe cale revoluționară a regimului interesat în întunecarea maselor, a regimului de exploatare și asuprire a poporului.

În gloriosul an 1933, „Scînteia" ilegală scria : „Lupta profesorilor și învățătorilor săraci pentru revendicări zilnice nu poate fi dusă decît în strînsă legătură cu lupta împotriva teroarei fasciste și a războiului imperialist". În același an, din adîncă ilegalitate, partidul ne trimitea broșura „Către învățătorii și institutorii șomeri ! Către toți membri săraci ai corpului didactic", adevărat program de acțiune învățătorească.

Așa s-a făcut că, în anii cînd oficialitățile învățămîntului se orientau, după vînt, spre pedagogia „marelui străjer", a „căpitanului" sau a „conducătorului", masa învățătorimii manifesta pe străzi, alături de muncitori. În timp ce apologeții crimei slăveau pedagogia „Mein Kampf"-ului, profesorii progresiști educau luptători pentru transformarea revoluționară a societății, militau pentru apărarea învățămîntului științific, pentru sindicalizarea celor ce munceau în școli. În plină teroare antonesciană, în aprilie 1944, un memoriu de protest împotriva războiului și politicii fasciste este semnat de 69 de profesori ai universităților din București, Cluj și Iași. Pe bună dreptate, în ultima broșură pe care partidul a editat-o în condițiile ilegalității se putea vorbi despre „minunate figuri de profesori care au înțeles de mult că libertatea și cultura sînt nedespărțite", se putea arăta că „intelectualitatea românească este produsul acestui popor de muncitori și plugari".

Au urmat apoi anii noștri: anii luptei în condițiile libertății, anii construirii socialismului, anii trecerii de la școala veche, burgheză, la școala socialismului victorios.

Înfloresc mereu, în condițiile socialismului, luminoasele tradiții, cu rădăcini adînci în trecut, ale participării învățătorimii la lupta pentru bunăstarea întregului popor, pentru înfrățirea dreptă și înțelepte, tradițiile unui învățămînt la cel mai înalt nivel al științei, ale legării școlii de viață, ale unor metode care apelează la gîndirea independentă a elevilor, ale educării tinerei generații în spiritul dragostei pentru poporul muncitor, al muncii pentru înflorirea patriei. Și rămîne mereu vie tradiția pasiunii pentru minunata noastră muncă învățătorească, prețuită azi ca niciodată. Astfel de tradiții stau la temelia școlii vremurilor noi, a cărei ridicare depășește nu numai ceea ce au realizat, dar și ceea ce au visat cei mai buni dintre dascălii trecutului. La aceștia dascăli ne gîndim azi cu dragostea cu care Poenaru își amintea de Gheorghe Lazăr, cu care Creangă își amintea de bădița Vasile, cu care Sadoveanu își amintea de domnu' Trandafir.

...Și marile fluvii au undeva, departe, izvoare firave. La izvoarele învățămîntului nostru se află lupta îndelungată a învățătorilor înaintați, parte a luptei pe care a dus-o poporul pentru eliberare socială și națională. Amintirea acestor dascăli, trup din trupul poporului, cuget din cugetul poporului, va rămîne pe veci înscrisă în conștiința învățătorimii române. Căci printre tradițiile pe care le prețuim este și cea a prețuirii tradițiilor.

prof. MIRCEA ȘTEFAN

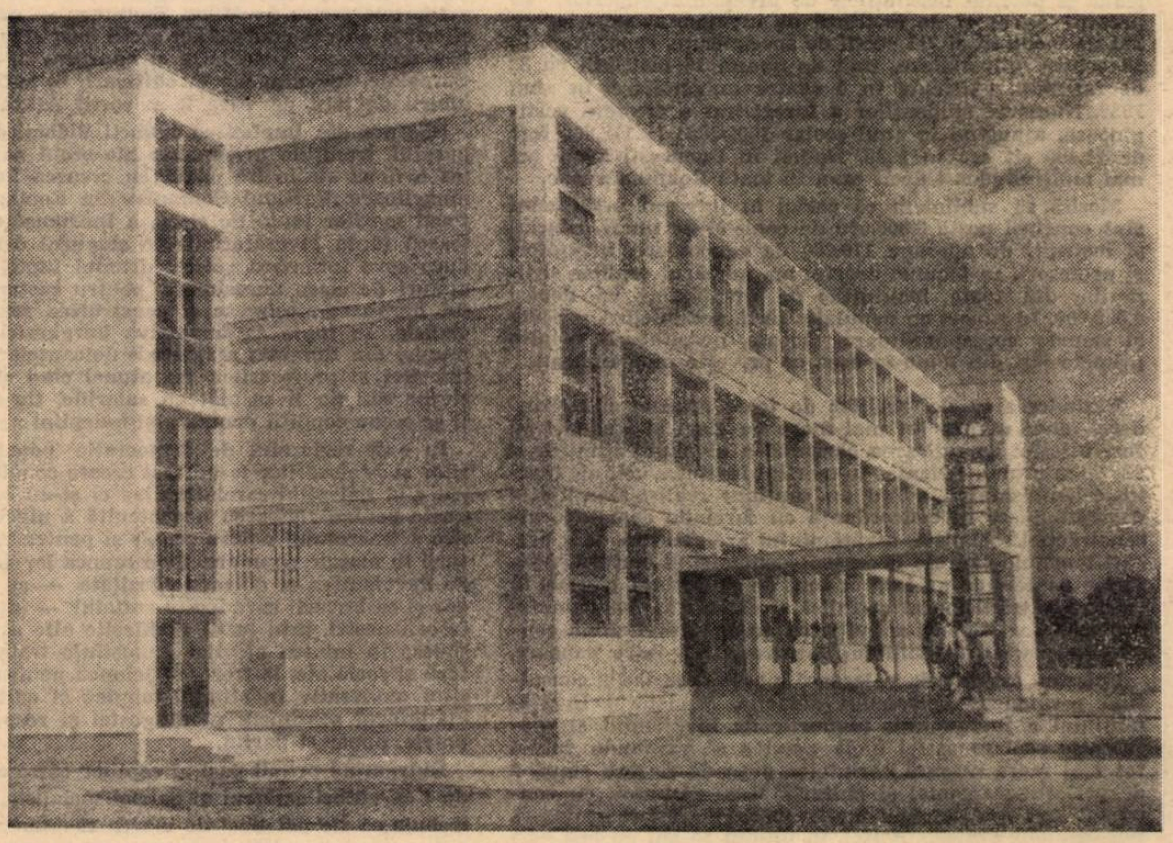

Tradițiile luminoase ale școlii și-au adus contribuția la înflorirea și dezvoltarea actuală a învățămîntului nostru.

AMPLOAREA REVOLUȚIEI CULTURALE ÎN ROMÎNIA

Avîntul neîntrerupt al forțelor de producție și ridicarea bunăstării materiale a oamenilor muncii în anii făuririi socialismului în patria noastră au fost însoțite de impresionante transformări în viața spirituală a poporului. Îndeplinind cu perseverență politica de industrializare a țării, de socializare a agriculturii, Partidul Muncitoresc Romîn a acordat o permanentă atenție frontului ideologic, a militat pentru asigurarea condițiilor necesare înfăptuirii unei profunde revoluții culturale.

Realizările remarcabile obținute în domeniul construcției culturale în cei douăzeci de ani care s-au scurs de la 23 August 1944 constituie o strălucită demonstrație a faptului că revoluția socialistă, pe baza relațiilor de producție cărora le dă naștere, determină înnoirea întregului ansamblu de relații sociale, a întregii suprastructuri. Evident, transformările socialiste pe tărîmul culturii nu s-au produs de la sine, ca o reflectare automată a schimbărilor în viața politică și economică a Romîniei. Aceste transformări — avînd ca bază și cauză directă consolidarea politică și economică a noii orînduiri — sînt în același timp rezultatul activității multilaterale desfășurate planic de către partid în direcția dezvoltării învățămîntului, științei, artei. Experiența țării noastre a confirmat întrutotul că înfăptuirea revoluției culturale în spiritul ideologiei marxist-leniniste, al principiilor organizatorice socialiste, sub conducerea partidului de avantgardă al clasei muncitoare, este o lege general-valabilă a trecerii de la capitalism la socialism.

Pornind de la constatarea gradului de înapoiere culturală în care se află proletariatul, masele muncitoare largi, în majoritatea țărilor capitaliste, o serie de teoreticieni au ajuns să susțină că păturile exploatate ale poporului trebuie să-și ridice mai întîi nivelul cultural, să-și pregătească o numeroasă armată de intelectuali și numai după aceea să înfăptuiască revoluția socialistă. În numele unor astfel de teoreticieni vorbește Albert Gazier pronunțîndu-se pentru ridicarea, la nivel universitar, a gradului de pregătire a tuturor cetățenilor apți pentru studiu, printr-o reformă radicală a învățămîntului, ca „etapă esențială" în vederea trecerii la socialism (Le Rassemblement des démocrates de gauche, *„La revue socialiste"*, Mars, 1963). Ca și în alte țări socialiste, în Romînia asemenea teze au fost infirmate de faptele concrete care au demonstrat convingător că accesul nelimitat al maselor la tezaurul culturii este posibil numai atunci cînd ele dețin în mîinile lor puterea politică și mijloacele de producție a bunurilor societății. Fără să dispună de baza materială pentru dezvoltarea culturii, aspirațiile spre emanciparea intelectuală rămîn un simplu deziderat.

Atît timp cît capitaliștii și moșierii romîni au dispus de soarta țării, lipsa de cultură, ignoranța erau considerate drept cea mai bună pavăză în calea dezvoltării simțului politic al maselor, a ridicării lor la lupta pentru o viață omenească. Dacă a existat, interesul guvernanților pentru instruirea poporului se mărginea la bruma de cunoștințe necesare pentru a face munca truditorilor de la orașe și sate mai productivă. Așa se explică de ce în fiecare an rămîneau în afara școlii zeci de mii de copii, de ce în învățămîntul mediu și, mai ales, superior pătrundeau un infim număr de fii de muncitori și țărani, de ce misticismul, superstițiile, își făceau loc cu ușurință în păturile largi ale populației. Ignoranța milioanelor de oameni era în izbitor contrast cu marile realizări ale științei și culturii naționale progresiste.

Situația s-a schimbat radical în zilele noastre. Ca urmare a revoluției culturale desfășurate sub conducerea și îndrumarea partidului, milioane de oameni au fost ridicați din mizerie și întuneric la creația conștientă în domeniul vieții de stat, economice și culturale. Lichidînd analfabetismul, reprezentat de circa 4 000 000 de neștiutori de carte, existenți la instaurarea sa, regimul democrat-popular a deschis drumul unei ascensiuni impetuoase a maselor populare spre culmile luminoase ale științei și artei, a pus la îndemîna lor întregul tezaur al culturii universale, toate cuceririle geniului uman. Asemenea constatări l-au făcut pe René Maheu, directorul general al UNESCO, să declare, în 1962, cu ocazia unei vizite în R.P.R. : „Din punct de vedere cultural, rezultatele obținute de Romînia în ce privește lichidarea analfabetismului și dezvoltarea culturii populare pot constitui și pentru alte țări — care nu au același sistem politic și social — experiențe umane perfect valabile" (*„Gazeta literară"*, 23 Aug. 1962).

Afluența cititorilor în mii de biblioteci — o imagine reprezentativă pentru avîntul cultural al întregului popor.

An de an s-a mărit numărul școlilor de toate gradele, a crescut numărul profesorilor și al învățătorilor, s-au îmbunătățit condițiile materiale ale procesului de învățămînt. Accesul oamenilor muncii la toate formele de învățămînt este asigurat prin gratuitatea învățămîntului, prin numeroase burse acordate de către stat elevilor și studenților merituoși, prin extinderea rețelei de cămine, cantine, biblioteci. prin acordarea gratuită a manualelor pentru elevii școlilor de 8 ani, prin înlesnirile acordate oamenilor aflați în producție care urmează învățămîntul seral sau fără frecvență. În anii puterii populare s-au schimbat din rădăcini conținutul și sarcinile învățămîntului ; școala a primit la baza activității sale teoria marxist-leninistă, și-a pus toate resursele educative în serviciul construirii socialismului.

Dezvoltarea multilaterală a învățămîntului — factor hotărîtor al progresului cultural general, al procesului de pregătire a cadrelor necesare economiei și culturii noastre — constituie o parte integrantă a politicii partidului și guvernului de construire a noii societăți. Datorită eforturilor mari depuse de statul socialist s-a ajuns ca în prezent rețeaua de învățămînt să cuprindă peste 3 800 000 de elevi, față de aproximativ 1 780 000 cîți erau în 1938. La aceasta trebuie adăugat că în anul de învățămînt 1963—1964 au urmat cursurile 112 600 de studenți. Încă din 1954 Romînia avea cinstea să se numere printre cele 11 țări de pe glob cu învățămînt elementar de 7 ani. Mai mult decît atît, în țara noastră s-a generalizat învățămîntul de 8 ani și în viitorul cel mai apropiat fiecare tînăr va avea studii echivalente cu gimnaziul de altădată.

Făurirea noilor relații sociale a determinat un puternic avînt al cercetării științifice, care a încetat să mai fie o chestiune particulară a unor genii izolate sau a unor sprijinitori entuziaști. Știința se bucură de sprijinul neprecupețit al statului, avînd la dispoziția sa o impresionantă bază materială. Suma alocată în buget pentru subvenționarea dezvoltării științifice se ridica, în anul 1962, la aproape un miliard de lei.

Răspunzînd atenției și prețuirii de care se bucură din partea poporului, a partidului clasei muncitoare, oamenii de știință și-au orientat cercetările spre probleme de însemnătate teoretică și practică fundamentală, care deschid științei, culturii și economiei naționale largi perspective de dezvoltare, „Rezultatele activității de cercetare — arăta academicianul I. Murgulescu, președintele Academiei R.P.R., — își au izvorul în legătura strînsă dintre cuceririle științei înaintate și practica construcției economiei și culturii socialiste. Interacțiunea dintre știință și producție se vădește în condițiile socialismului, ale făuririi bazei tehnice materiale a noii societăți, ca o forță de prim ordin a progresului lor". (*„Scînteia"*, 21 iunie 1963). Fundamentul de granit al științei, chezășia sigură în îndeplinirea măreților sarcini pe care le are de rezolvat, este călăuzirea ei neabătută după ideologia marxist-leninistă, după metoda de cercetare materialist-dialectică.

Baza materială a culturii, extinsă an de an, datorită eforturilor susținute ale statului socialist, a dat puteri înzecite creatorilor de artă. Prin munca lor neobosită ei au făurit numeroase valori spirituale cu care s-a îmbogățit tezaurul cultural al patriei noastre, contribuind din plin la dezvoltarea noii culturi — socialistă în conținut, națională în formă. Îndrumarea permanentă de către partid a frontului creației artistice și literare a asigurat atît puritatea ideologică a operelor de artă și legătura strînsă cu aspirațiile și nevoile poporului, cît și transformarea lor într-un bun de preț al tuturor oamenilor muncii. În această ordine de idei, academicianul G. Călinescu sublinia cu îndreptățită satisfacție : „Știința înfățișează azi, pentru noi, mijlocul de a atinge maxima exploatare a bunurilor naturii și de a îmbunătăți viața omului iar arta — țelul superior de a ferici pe acest om nou prin frumos. Străduința noastră nu poate să fie, în fond, decît de a contribui la patrimoniul universal prin descoperiri științifice și mari creații artistice". (*„Lupta de clasă"*, nr. 12, 1962).

Eliberarea Romîniei de sub dominația burghezo-moșierească a făcut posibilă nu numai proclamarea drepturilor și libertăților cetățenești elementare, ci și înfăptuirea lor în practică. O dată cu înscrierea în constituție a libertății cuvîntului, poporul a primit în mîinile sale tipografiile, fabricile de hîrtie, radioul, sălile de conferințe. Politica editorială a P.M.R. a urmărit cu perseverență sporirea continuă a numărului de ziare, reviste și publicații pentru masele largi, crearea de edituri cu un profil care să satisfacă cerințele multilaterale ale tuturor categoriilor de oameni ai muncii. În anul 1963, de exemplu, s-au tipărit 127 de titluri de ziare cu un tiraj total de 1 044 000 000 exemplare. Numărul titlurilor revistelor apărute a fost, în același an, de 297 iar tirajul lor — 89 000 000 de exemplare. În anii construirii socialismului edituriile au trimis în librării și biblioteci sute de milioane de cărți. Numai în 1963 totalul titlurilor cărților și broșurilor apărute s-a ridicat la 3 268, iar tirajul lor — la 57 000 000 de exemplare.

Element deosebit de important pe frontul revoluției culturale îl constituie rețeaua de radio și televiziune. Dacă în 1938 existau în țară două posturi de radioemisie cu 250 000 de abonați, în anul 1963 numărul posturilor de radioemisie se ridica la circa 20, iar al abonaților la rețeaua de radio și televiziune, la 2 794 000.

Au căpătat o largă dezvoltare numeroasele așezăminte de culturalizare a maselor de la orașe și sate. Față de cele 3 500 de cămine culturale și case de citit, 16 teatre dramatice, două opere și 338 cinematografe existente în Romînia în 1938, la sfîrșitul anului 1963 funcționau 12 038 de cămine culturale și case se citit, 174 de case raionale și orășenești de cultură, circa 4 800 de cluburi și colțuri roșii sindicale, 42 de teatre dramatice, 22 de teatre de păpuși, 13 teatre muzicale, de operetă și estradă, 5 opere, 5 083 cinematografe. O mențione deosebită necesită activitatea miilor de ansambluri artistice de amatori care valorifică talentele a sute de mii de oameni ai muncii din fabrici și de pe ogoare. Nu putem uita rețeaua vastă a bibliotecilor și bogăția fondului lor de cărți. Numărul bibliotecilor publice, de exemplu, existente în 1961 era de 13 595, iar fondul lor total — de 33 929 000 volume. Statul a alocat anual sume importante pentru organizarea și întreținerea expozițiilor și muzeelor. În anul 1961 funcționau în R.P.R. 210 muzee, frecventate de milioane de oameni ai muncii.

Pentru a completa imaginea de ansamblu, am vrea să amintim fondurile cu adevărat uriașe alocate an de an din bugetul de stat pentru subvenționarea învățămîntului, științei, culturii. Cifrele de plan pe 1964 indică la acest capitol suma de 7 876 000 000 de lei, adică peste 8% din totalul cheltuielilor bugetare pe anul în curs.

O sarcină dintre cele mai importante a revoluției culturale în Romînia a constituit-o crearea intelectualității socialiste. Experiența istorică a țării noastre a infirmat teoriile reacționare după care proletariatul și țărănimea nu ar fi capabile să ridice din rîndurile lor cadrele necesare dezvoltării economiei, statului și culturii. Statul socialist și-a crescut, în mod planificat, o adevărată armată de specialiști, ținînd seama de nevoile tuturor domeniilor de activitate, de perspectivele de dezvoltare în viitor, de progresul științei și tehnicii. La începutul anului 1963 numărul inginerilor și tehnicienilor din industrie era de 91 659, iar al celor din agricultură — 20 000. Medicina, care în trecut a dat țării eminenți practicieni și savanți dar prea puțină alinare suferințelor maselor s-a întărit, în anii care au trecut, cu mii de noi tinere cadre. A crescut numărul cadrelor didactice, economiștilor, juriștilor, istoricilor, filosofilor, precum și al artiștilor, muzicienilor, literaților.

Condiția hotărîtoare a desfășurării cu succes a revoluției culturale o constituie conducerea ei de către partidul clasei muncitoare. Îndrumarea permanentă de către P.M.R. a operei de făurire a noii culturi, a noii conștiințe, a asigurat și asigură repartizarea corespunzătoare a sarcinilor în fiecare domeniu, triumful ideologiei marxist-leniniste în viața societății socialiste. Munca politico-ideologică multilaterală desfășurată de către organizațiile de partid în rîndurile oamenilor de știință și artă, ale slujitorilor culturii, a jucat un rol important în clarificarea ideologică a vechii intelectualități, în apropierea ei de cauza socialismului, precum și în promovarea noii intelectualități ieșită din sînul poporului.

Acum, în pragul celei de-a 20-a aniversări a eliberării Romîniei, poporul nostru poate constata cu îndreptățită mîndrie că progresul realizat sub conducerea Partidului Muncitoresc Romîn în dezvoltarea economică și culturală a făcut să apară și mai clar perspectivele desăvîrșirii construcției socialiste și ale trecerii treptate a țării spre comunism.

CORNEL ALMĂȘAN

BILANȚ

In anul școlar care s-a încheiat, întreaga activitate a cadrelor didactice s-a desfășurat sub semnul aniversării a 20 de ani de la eliberarea patriei noastre de sub jugul fascist. In cinstea mărețului eveniment pe care îl vom sărbători la 23 August, învățătorii și profesorii de pe întreg cuprinsul patriei au muncit cu eforturi sporite pentru ca rezultatele anului școlar să fie dintre cele mai frumoase. In toate lecțiile predate ei s-au străduit să-i înarmeze pe elevi cu cunoașterea legilor care guvernează dezvoltarea naturii și a societății clădind, pe această bază profund științifică, întreaga pregătire pentru viață a tineretului.

Folosind din plin ajutorul organizațiilor de tineret și al familiei, oamenii muncii din școli au realizat în anul încheiat recent noi și însemnate succese în formarea idealurilor și convingerilor comuniste ale elevilor, în dezvoltarea sentimentelor lor de adîncă dragoste pentru patrie, pentru partid, pentru poporul muncitor.

Fiecare succes a fost dobîndit printr-o muncă îndelungată, migăloasă și perseverentă, care le oferă acum pedagogilor satisfacția unui bilanț bogat în realizări.

Studenți ai institutelor pedagogice la practică în agricultură

Noi pași înainte

Anul școlar care s-a încheiat recent a marcat și la Școala medie „Dr. Petru Groza" din Capitală, ca și la majoritatea școlilor din țară, un nou pas însemnat înainte în realizarea sarcinilor legate de temeinica pregătire pentru viață a tinerei generații. O dovadă grăitoare a succeselor obținute pe această linie o constituie faptul că, din totalul absolvenților școlii prezentați la sesiunea din iunie a.c. a examenului de maturitate, procentul celor reușiți a fost de 97%.

La baza obținerii rezultatelor bune a stat munca rodnică a cadrelor didactice, larg sprijinită de comisiile metodice. Căutînd să îndrume munca profesorilor spre adîncirea și îmbogățirea procesului instructiv-educativ, aceste comisii au organizat interasistențele într-un mod nou, orientîndu-le spre urmărirea sistematică, în funcție de anumite probleme, a unui șir de lecții ținute de aceiași profesori sau spre schimbul de experiență între profesori de aceeași specialitate care predau la clase paralele, în legătură cu temele cele mai dificile din programă.

O preocupare intensă a manifestat corpul didactic al școlii și pentru modernizarea metodelor de predare, în scopul de a da mai multă eficiență procesului de învățămînt. Pe această linie se înscrie, de pildă, folosirea în predare a mijloacelor audio-vizuale. Filmul, diafilmul, magnetofonul au ajutat profesorilor să ilustreze, să clarifice și să facă mai accesibile numeroase cunoștințe de fizică, chimie sau biologie, de istorie, de literatură sau de limbi străine. Același rol l-au avut excursiile în producție, vizitele la muzee, la expoziții etc.

Extinzîndu-și preocupările legate de activitățile extrașcolare, cadrele didactice de la Școala „Dr. Petru Groza" au folosit multe din aceste activități în scopul ridicării necontenite a calității cunoștințelor și deprinderilor însușite de elevi. Pe această linie se înscrie, de exemplu, grija profesorilor pentru o tot mai rodnică muncă în cadrul cercurilor de elevi. Tinerii matematicieni, bunăoară, au studiat în cadrul cercului lor, sub conducerea profesorilor de specialitate, o serie de noțiuni de algebră vectorială. O activitate intensă de aprofundare a studiului literaturii române a desfășurat și cenaclul literar al elevilor, care poartă numele „Hanul Ancuței".

Întreaga activitate desfășurată la lecții și în afara lor a adus o contribuție importantă la educarea comunistă a elevilor. În același timp, cadrele didactice ale școlii au organizat și numeroase acțiuni speciale în vederea întăririi muncii educative. La loc de frunte se numără de exemplu, printre aceste acțiuni, vizitele organizate cu elevii în Capitală la locurile legate de trecutul de luptă al partidului clasei muncitoare. Un puternic caracter educativ au avut și cele 6 excursii organizate în cursul acestui an în diferite regiuni din țară, excursii care au dat elevilor prilejul să cunoască numeroase realizări ale regimului nostru democrat-popular.

Activitatea multilaterală desfășurată de elevii Școlii medii „Dr. Petru Groza" în anul 1963/1964 s-a încheiat printr-un original concurs organizat în cinstea celei de a XX-a aniversări a eliberării patriei noastre. Fiecare clasă a prezentat, în cadrul acestui concurs, un program de cîntece și poezii închinate partidului, realizărilor dobîndite, sub conducerea lui, de oamenii muncii din patria noastră.

Acestea sînt cîteva din căile pe care le-au folosit învățătorii și profesorii școlii pentru a obține rezultate cît mai bune în instruirea și educarea elevilor. Acum, în vacanță, ei chibzuiesc la noi modalități de ridicare a nivelului muncii didactice, pentru ca viitorul an școlar să însemne un prilej de noi realizări, și mai importante decît cele dobîndite pînă acum.

Ș. F.

Cu succese cît mai mari

Încă de la începutul anului școlar — an care a îmbrăcat o însemnătate deosebită, fiind cel de al XX-lea de la eliberarea patriei — colectivul secției noastre de învățămînt a ținut ca el să fie marcat și prin succese deosebite, să ridice pe o treaptă mai înaltă munca de instruire și educare a elevilor.

Pentru atingerea acestui țel, am căutat cu stăruință să întărim sprijinul acordat colectivelor de pedagogi din școli. Numai în trimestrul III, de exemplu, lucrătorii secției noastre au efectuat peste 40 de inspecții speciale și, ajutați de metodiștii voluntari ai cabinetului pedagogic raional, au cercetat activitatea fiecărei școli.

Un efect stimulatoriu deosebit l-au avut sondajele organizate la clasele I—IV de la toate școlile din raion, prin lucrări scrise cu subiecte unice, la limba română și la matematică. Inițiate pentru a se putea cunoaște comparativ roadele muncii învățătorilor, nivelul pregătirii elevilor în raport cu cerințele programei și exigența reflectată în notare, aceste sondaje au determinat măsuri concrete de înlăturare a neajunsurilor și de îmbunătățire continuă a predării.

Totodată, pe lîngă îndrumarea directă, la clasă, a majorității cadrelor didactice, secția de învățămînt a elaborat, cu concursul cabinetului pedagogic raional, scrisori metodice care au fost difuzate în școli, a orientat activitatea cercurilor pedagogice spre problemele cele mai importante ale muncii instructiv-educative, a organizat o serie de expoziții cu conținut metodic, a pus la dispoziția cadrelor didactice planuri de lecții, lucrări metodice, le-au dat îndrumări și recomandări menite să le îmbunătățească munca. De un real folos a fost, de exemplu, îndrumarul privind predarea noțiunilor de geografie a raionului Craiova, alcătuit cu concursul unui colectiv format din cadre didactice cu multă experiență — învățătoarele Maria Barbu din comuna Plopșor, Maria Mihai din comuna Gogoșița și Elena Nicolae din comuna Coșoveni.

Sistematic, colectivul de inspectori al secției noastre a urmărit parcurgerea ritmică a materiei la fiecare disciplină școlară. In inspecțiile efectuate s-a urmărit și ca predarea capitolelor sau lecțiilor cu care cadrele didactice au rămas în urmă să nu se facă superficial.

Condiții mereu mai bune de lucru pentru elevi și cadre didactice — acesta este unul din obiectivele care stau insistent în atenția secției acum, în perioada care precede marea sărbătoare națională a poporului nostru. Pe această linie s-au luat măsuri de lărgire a spațiului de școlarizare pentru a se putea da în folosință, pînă la 15 august, 23 săli noi de clasă, iar la Coșoveni se construiește un nou local de școală, ale cărui lucrări sînt destul de avansate. Școlile din raion au primit pînă în prezent, pentru noul an școlar, 900 de bănci, 64 de table și 64 de catedre, precum și numeroase materiale didactice.

Acestea sînt doar cîteva spicuiri din bilanțul realizărilor noastre în întîmpinarea marii sărbători ce se apropie, sărbătoare la care fiecare colectiv de muncă vrea să se prezinte cu succese cît mai mari.

Prof. H. V. STOICULESCU
șeful secției de învățămînt a raionului Craiova

Rezultate bune

Mediile cu care este încheiată situația școlară a elevilor la sfîrșitul anului oglindesc, în ultimă analiză, calitatea și volumul muncii desfășurate de profesorii lor de-a lungul celor trei trimestre. Profesorii de la școlile din orașul Bacău și-au propus încă din primul trimestru să muncească în așa fel încît situația mediilor de la sfîrșitul anului școlar să fie dintre cele mai bune. În acest scop, pe lîngă îmbunătățirea continuă a calității predării, ei au acordat o deosebită atenție muncii educative.

Este demnă de remarcat, de pildă, intensa și variata muncă educativă desfășurată de către diriginți ca Marin Cornescu, Florin Danciu și Elena Lascăr de la Școala medie nr. 2, sau Alexandru Crîmpei și Florinel Popa de la Școala medie nr. 3. Astfel de diriginți au inițiat diverse acțiuni menite să stimuleze puternic dragostea de învățătură a elevilor și interesul acestora pentru disciplinele studiate, pentru însușirea lor. De asemenea, le-au îndrumat direct învățătura, arătîndu-le cum să-și alcătuiască un program judicios de studiu, cum să-și lămurească problemele neclare etc. Astfel de acțiuni, îmbinate cu exigențele manifestate în munca de predare de către ceilalți profesori, au făcut ca absolut toți elevii din clasele a VIII-a E, a VIII-a F, a IX-a F etc. de la Școala medie nr. 2, sau a VIII-a B și a IX-a F de la Școala medie nr. 3, să promoveze anul școlar, mulți din ei cu rezultate bune și foarte bune.

Rezultate la fel de îmbucurătoare au obținut și profesorii altor școli din Bacău. Așa stau lucrurile la Școala de 8 ani nr. 5. Și aici trebuie să relevăm activitatea unor diriginți ca Maria Isăcescu, Aurelia Tudoran și Ion Bîrjoveanu, care au acordat o atenție sporită stabilirii unor cerințe ferme, unitare, față de elevii lor. Urmărind îndeaproape situația la învățătură a acestora la toate disciplinele ei s-au îngrijit de fiecare dată să discute cu profesorii respectivi cînd au observat că unii elevi întîmpină greutăți și împreună, au reușit să găsească soluții menite să asigure un nivel de pregătire în general ridicat.

Fie că a fost vorba de calitatea lecțiilor sau de munca educativă, cadrele didactice din Bacău nu și-au precupețit nici un moment eforturile. De aceea ele au acum, la sfîrșitul anului școlar, satisfacția de a se mîndri cu bunele rezultate la învățătură obținute de elevii lor.

B. M.

OPINII

Din nou despre mişcarea oscilatorie armonică

Problema metodicii predării cunoştinţelor despre mişcarea oscilatorie armonică la clasa a XI-a îi preocupă îndeaproape pe profesorii de specialitate. Această preocupare s-a reflectat şi în coloanele „Gazetei învăţămîntului", în care profesorii Şt. Fătulescu, Gh. Vieroşeanu, N. Rădulescu şi J. Hirschsohn, şi-au expus opiniile privind modalităţile de a preda tema respectivă. Au fost formulate, în acest fel, două căi, două metode diferite.

Metoda formulată de tov. Vieroşeanu nu insistă suficient, după părerea noastră, asupra fenomenului fizic în sine. Deducerea vitezei şi acceleraţiei prin proiectarea mişcării circulare apare elevilor întrucîtva artificială. Ei îşi dau seama că o asemenea mişcare oscilatorie este posibilă, dar faptul că mişcarea astfel obţinută este chiar mişcarea oscilatorie armonică pe care profesorul şi-a propus s-o analizeze nu rezultă decît din proporţionalitatea între elongaţie şi acceleraţie.

Prof. Şt. Fătulescu (în articolul din nr. 719 al „Gazetei învăţămîntului") porneşte în studiul mişcării oscilatorii armonice de la un fapt experimental: trasarea dependenţei elongaţiei de timp. Străduindu-se să evite deducerea ocolită, artificială, a vitezei şi acceleraţiei folosită în manual, tov. Fătulescu încearcă să inverseze metoda, proiectînd mişcarea oscilatorie pe cerc. Procedeul, ingenios, nu este dus însă pînă la capăt cu suficientă rigurozitate, întrucît relaţia $v' = 2\pi R/T$ este valabilă numai dacă mişcarea mobilului pe cerc este uniformă. În acest stadiu al demonstraţiei elevii nu ştiu însă nimic despre viteza mobilului în mişcarea oscilatorie şi deci nici despre viteza mobilului pe cerc. Afirmaţia, chiar nemărturisită explicit, că mişcarea mobilului pe cerc e uniformă este deci neîntemeiată.

Mai just ni se pare ca, pornind ca şi tov. Fătulescu de la trasarea experimentală a legăturii funcţionale dintre elongaţie şi timp, folosind o bilă care oscilează pe un ax orizontal între două resoarte, să trasăm pe acelaşi grafic şi o sinusoidă, folosind o tabelă de sinusuri. Compararea celor două grafice ne duce la concluzia că variaţia elongaţiei cu timpul în mişcarea oscilatorie armonică poate fi descrisă cu suficientă aproximaţie, printr-o funcţie sinusoidală de forma $Y = A \sin \omega t$. Vom arăta apoi necesitatea introducerii factorului omega pentru a face argumentul sinusului un număr abstract. Folosind periodicitatea funcţiei sinusoidale, vom deduce legătura între pulsaţie şi perioadă.

Vom analiza apoi desfăşurarea fenomenului fizic. Pentru a obţine mişcarea oscilatorie am deplasat bila de poziţia de echilibru pe o distanţă egală cu A, comprimînd sau întinzînd resoartele. Admiţînd că deformarea resoartelor se face în limita de aplicabilitate a legii lui Hooke, bila, care la început era în echilibru, e supusă, în tot timpul deplasării, la o forţă proporţională cu deplasarea, care se opune deplasării. La sfîrşitul deplasării această forţă are valoarea $F_2 = -kA$. Sistemul bilă-resort a căpătat o energie de poziţie, potenţială, pe care o putem calcula ţinînd seama de lucrul mecanic efectuat pentru deplasarea bilei. Cum forţa nu a fost constantă, dar am admis că este în permanenţă proporţională cu deplasarea, vom folosi la calculul lucrului mecanic valoarea medie a forţei.

În momentul cînd eliberăm bila, ea se pune în mişcare şi capătă o energie cinetică pe care o putem calcula la un moment dat, aplicînd principiul conservării energiei. Comparînd expresia cunoscută a energiei cinetice cu expresia acestei energii la un moment dat, obţinută de noi prin calcul, obţinem expresia vitezei: $v = A\sqrt{k/m} \cdot \sqrt{1-y^2/A^2}$. Comparaţia făcută la început între graficul elongaţiei şi sinusoidă ne permite să scriem $y/A = \sin \omega t$. Rezultă că viteza $v = \sqrt{k/m}\, A \cos \omega t$. Să notăm radicalul cu Ω şi să cerem elevilor să observe că dimensiunile lui sînt dimensiunile inversului unui timp. Acceleraţia mişcării oscilatorii o aflăm folosind legătura dintre forţă şi elongaţie şi pe cea dintre forţă şi acceleraţie. Rezultă $a = -\omega^2 A \sin \omega t$. În relaţiile astfel deduse elevii vor observa că A reprezintă o lungime şi că Ω reprezintă inversul unui timp, fiind invers proporţional cu perioada mişcării.

Pentru a stabili legătura între mişcarea oscilatorie armonică pe o dreaptă şi mişcarea uniformă de rotaţie pe un cerc, atragem atenţia elevilor asupra faptului că expresiile deduse pentru y, v şi a pot fi considerate proiecţiile pe o dreaptă ale unor mărimi $y' = A$, $v' = \Omega A$ şi $a' = -\Omega^2 A$, dintre care y' şi a' au aceeaşi direcţie dar semne contrarii, proiecţia lor făcîndu-se prin sinus, iar v' are o direcţie perpendiculară pe direcţia lui y' şi a', proiecţia lui v' făcîndu-se prin cosinus. Dar în expresiile lui y', v' şi a' elevii vor recunoaşte raza, viteza şi acceleraţia în mişcarea uniformă de rotaţie, cu viteză unghiulară Ω, pe un cerc de rază A. Pentru a demonstra că mişcarea oscilatorie armonică pe o dreaptă se obţine prin proiecţia mişcării circulare uniforme va trebui să arătăm că $\Omega = \omega$, deoarece poziţia mobilului pe cerc la un moment dat este dată de arcul Ωt. Egalitatea $\Omega = \omega$ se poate stabili experimental, măsurînd perioada de oscilaţie.

Acum putem generaliza: prin proiecţia unei mişcări circulare uniforme pe un plan oarecare căpătăm o mişcare oscilatorie armonică. Mişcarea oscilatorie armonică pe o dreaptă este numai un caz particular, corespunzător situaţiei în care planul mişcării circulare şi planul de proiecţie sînt perpendiculare.

conf. I. C. MOISIL

OPINII

Elevii şi stilul criticii literare

Alături de literatura noastră beletristică, pe care caută să o cunoască tot mai în adîncime, elevii din clasele superioare ale şcolilor medii manifestă un interes mereu mai larg pentru critica literară. Opera critică a lui George Călinescu, Perpessicius, Tudor Vianu, ca şi lucrările unor critici din generaţia mai nouă — Paul Georgescu, Dumitru Micu, Ov. S. Crohmălniceanu etc. — îi ajută să pătrundă mai bine valoarea scriitorilor studiaţi, să înţeleagă multilateral semnificaţia creaţiei lor. În acest fel, ultima temă din programa clasei a XI-a, „Critica literară", reprezintă de fapt ultima treaptă în drumul început încă din clasa a VIII-a — drum neindicat de programă, dar indispensabil pentru ca cea din urmă lecţie din cursul de literatură să nu se reducă la memorarea mecanică a unor nume şi titluri, ci să constituie sfîrşitul unui proces de generalizare, pornit de la contactul direct cu elementul concret al criticii literare.

Cercetarea de către elevi a studiilor critice are numeroase rezultate pozitive, care se vădesc atît în răspunsurile date de ei la lecţii, cît şi în lucrările realizate la examene sau la concursurile literare pentru tineretul şcolar. Contactul direct cu aceste studii lărgeşte mult orizontul elevilor, le formează gustul, îi familiarizează cu categoriile şi terminologia esteticii marxiste.

Din păcate, însă, îi influenţează pe elevi — de data aceasta în mod negativ — şi lectura unor lucrări de critică literară care uzează de un vocabular pseudoştiinţific, de o exprimare pretenţioasă, dar lipsită de claritate. Iată de ce nouă, profesorilor de literatură, ni se pare bine venită discuţia care s-a purtat recent în paginile „Gazetei literare" pe tema stilului criticii literare. Cîteva extrase din lucrările unor elevi din Capitală sînt, credem, convingătoare în ceea ce priveşte influenţa negativă pe care un anumit mod de expresie al criticii literare îl exercită asupra scrisului tinerilor în formare: „Lipsa de scrupule nu lasă intelectului timp de gîndire; de aci superficialitatea, potenţialul intelectual redus, impotenţa afectivă a celor săraci în discuţii cu conştiinţa lor, dar bogaţi în pungi"; „După cum genunea prevesteşte lumina şi scînteia naşte foc, apusul e prologul răsăritului şi răsăritul finalizează într-un apus, acumulările cantitative totdeauna au generat salturi calitative, a căror materialitate îşi transpare consistenţa şi pe plan suprastructural"; „Literatura adevărată şi-a verificat unda autenticităţii de la izvor prin confruntarea permanentă cu viaţa însăşi, concordîndu-şi pulsul după al ei... De aceea, epoci de mult apuse renasc din vechi pagini şi viaţa îşi urmează nestingherită complexitatea-i ascendentă a mersului din neutralitatea îmbinării penei cu hîrtia". Menţionăm că aceste extrase sînt scoase din lucrările unor elevi, cu un interes real pentru fenomenul literar.

Criticii literari sînt tocmai aceia la şcoala cărora elevii cei mai buni trebuie să-şi facă ucenicia şi care trebuie să le amintească sensul celebrului îndemn, rămas mereu actual: „Avant donc que d'écrire, apprenez à penser".

VIORICA FĂRCAŞIU

OPINII

Biografia scriitorilor

Asistînd la numeroase lecţii de istorie a literaturii, ţinute în cursul anului încheiat ne-am putut da seama că studiul vieţii şi creaţiei scriitorilor, care precede de obicei studiul analitic al operei lor, ar putea să devină mult mai viu şi mai interesant şi, prin aceasta, mai eficace în formarea şi educarea elevilor.

Cum stau lucrurile pînă în prezent în această direcţie? Destul de des profesorul se mulţumeşte să transmită o serie de date seci şi de generalităţi — adeseori valabile pentru mai mulţi scriitori — cu privire la etapele mai importante ale vieţii şi creaţiei unuia sau altuia din ei. Datorită predării şablon, lipsite de forţa prezentării vii, complexe, a personalităţii scriitorului, informaţiile comunicate astfel se uită lesne. Se mai petrece, apoi, şi un alt fenomen. Încă din clasele V—VIII elevii iau contact, în linii generale, cu biografia scriitorilor clasici, cu ocazia studierii lecturilor literare. Dacă la orele de istorie a literaturii romîne ne vom mărgini să tratăm viaţa scriitorilor ca şi la clasele mai mici, îmbogăţind doar informaţiile cu cîteva date şi titluri noi, nu le vom stîrni, de bună seamă, nici un interes.

În clasele IX-XI elevii sînt mai maturi, posedă cunoştinţe temeinice despre istoria patriei şi astfel pot cuprinde într-o privire mai largă şi mai adîncită ambianţa politică şi culturală a epocii, pot înţelege mai complex problemele literaturii. Iată de ce credem că este necesar să se pună în lumină mai multilateral personalitatea scriitorului, prin referiri concrete la fapte de viaţă semnificative. Marii noştri scriitori fiind cel mai adesea personalităţi care au trăit viaţa cu deosebită intensitate, făcîndu-se interpreţii celor mai înaintate aspiraţii ale epocii, faptele din viaţa lor — fie că sînt mărturisite direct (în amintiri, în opere cu caracter autobiografic, în corespondenţă etc.), fie că sînt povestite de contemporani — dobîndesc însemnătatea şi puterea exemplului viu, avînd asupra elevilor o reală influenţă educativă.

În clasa a X-a, de pildă, vorbind elevilor despre viaţa şi opera lui Mihail Eminescu (capitol căruia i se acordă de obicei două ore), putem exemplifica dragostea lui pentru natură şi pentru folclor citind cu elevii poeziile „Trecut-au anii", „O, rămîi", sau „Fiind băiet", care oferă o destăinuire tîrzie a poetului despre anii fericiţi ai copilăriei. În legătură cu anii adolescenţei, ai peregrinărilor lui Eminescu prin ţară, o mărturie emoţionantă ne-o oferă, în schiţa sa „În Nirvana", Caragiale, care descrie prima sa întîlnire cu Eminescu, angajat de curînd în trupa lui Iorgu Caragiale. Informaţii detaliate despre Eminescu pot găsi elevii în „Amintirile" lui Slavici — prieten apropiat al poetului — referitoare mai cu seamă la anii studenţiei de la Viena.

Şi cu prilejul studierii vieţii şi operei altor scriitori e bine să ne oprim puţin, cu toată economia de timp pe care trebuie s-o facem, asupra unor pagini literare revelatoare cu privire la personalitatea acestora. Bunăoară, citirea cîtorva pagini din scrierea „Peste 50 de ani" va pune în lumină veneraţia cu care Caragiale îl evocă pe învăţătorul său Bazil Drăgoşescu, care a avut o mare influenţă asupra formării sale ca scriitor.

Pentru formarea elevilor ca cetăţeni are o mare însemnătate exemplul patriotismului fierbinte care i-a însufleţit pe cei mai buni dintre scriitorii noştri, dragostea lor adîncă pentru popor. Pagini întregi din corespondenţa lui N. Bălcescu, din „Scrisorile" lui Ghica, din numeroase scrieri despre marii reprezentanţi ai literaturii noastre vorbesc convingător despre aceasta. De o deosebită importanţă pentru formarea cetăţenească a elevilor sînt şi paginile autobiografice sau amintirile scriitorilor noştri contemporani, cu atît mai mult cu cît se referă adesea la evenimente recente din viaţa patriei noastre.

Un aspect instructiv asupra căruia se poate insista cu folos în lecţiile consacrate vieţii şi operei scriitorilor este şi cel legat de procesul de elaborare a operei de artă. Le putem arăta, bunăoară, ce muncă intensă a stat la baza elaborării romanului „Un om între oameni" pentru care Camil Petrescu a consultat numeroase surse istorice, scrisori din epocă, referiri indirecte, umplînd cu însemnări 36 de caiete.

Împreună cu alte materiale ilustrative — reproduceri după manuscrise, ediţii vechi, portrete ale scriitorilor etc. — materiale ca cele la care ne-am referit mai sus — folosite cu măsură, pentru a rămîne în limitele timpului prescris de programa şcolară şi pentru a nu ştirbi unitatea şi claritatea lecţiei — pot contribui mult la colorarea expunerii unei biografii, ca şi la caracterizarea operelor studiate, stimulînd atenţia şi interesul elevilor pentru problemele literaturii.

ZORINA REGMAN
metodist
în Ministerul Învăţămîntului

Puncte de vedere

Examenul de maturitate

Examenul de maturitate trebuie să însemne o mărturie a capacității de gîndire a tinerilor candidați, o manifestare a convingerilor lor, baze de comportare conștientă în viață, o dovadă a nivelului de pregătire în stăpînirea științei și a culturii, în general. În foarte multe cazuri, aceste împliniri s-au reflectat în numărul mare de aprecieri elogioase pe care rezultatele examenului le-a înregistrat.

Sînt, însă, și unele aspecte care nu ne pot lăsa indiferenți. Mă refer la cîteva impresii de la examenul de maturitate la care am participat. Fără îndoială că aceste impresii pot fi amplificate sau reduse la proporții neglijabile, în funcție de climatul special în care s-a desfășurat examinarea, și la alte comisii. Nu ne îndoim, totuși, că aspecte asemănătoare sînt în măsură să ridice probleme de o mai largă extindere și de nu mai mică importanță.

Ceea ce m-a izbit în cursul examinării a fost nesiguranța unor candidați în conducerea problemelor de știință, șovăiala lor în răspunsurile la literatura română, la istorie, biologie și marxism-leninism. Lăsați la propriile puteri, adoptau uneori în raționamentele lor căi greșite, se opreau mirați în fața unor dificultăți pe care singuri și le creaseră, nu vedeau clar în complexul problemelor. Ciudat mi se părea faptul că acești candidați nu erau străini de multe cunoștințe și, dacă li se atrăgea luarea aminte, se întorceau îndată pe drumul cel bun, dar desele, prea desele intervenții din partea examinatorilor erau un semn că aceste cunoștințe nu fuseseră asimilate în așa măsură încît să le inspire încredere. O continuă îndoială îi silea să ridice mereu ochii la examinatori, așteptînd cu emoție aprobarea sau dezaprobarea. Nu în conștiința lor găseau verificarea celor ce pretindeau că știu, ci în calmul sau nemulțumirea celor ce îi examinau.

Cauzele e bine să fie căutate în faptul că, fără să țină seama de volumul din ce în ce mai mare de cunoștințe cu care sînt încărcate programele, unii profesori precipită lecțiile noi, nu știu să găsească timp pentru exerciții și recapitulări. Astfel de profesori nu se preocupă să înlesnească sedimentarea cunoștințelor, organizarea acestora în sisteme, pentru a deveni suporturi stabile și la îndemînă oricînd în gîndirea elevului. Elevii lor înghit nemestecat, digeră anevoios, procesul de asimilare fiind mereu stingherit în lenta lui consolidare. Unii candidați ne-au mărturisit că unele din cunoștințele pe care nu le aveau clare le primiseră la repezeală, către sfîrșitul anului.

Convingerea noastră este că și munca individuală a elevilor nu este întotdeauna destul de ferm dirijată. Există încă profesori care nu pun preț, în această muncă, pe exerciții din inițiativă proprie, pe revenire la lecțiile trecute, pe mijloace personale de sistematizare a ideilor, pe eforturi repetate de gîndire logică. Ei transmit diferite științe, dar nu dau nici timp, nici prilej elevilor de a gîndi științific, îi învață istorie, biologie, literatură, marxism-leninism, dar nu caută să ridice în conștiința elevilor probleme pe care să le rezolve singuri. Compozițiile care ar stimula gîndirea și ar facilita afirmarea personalității elevilor sînt în unele școli rare și puțin dezbătute în colectivele claselor. O serie de profesori se ocupă mult de ce dau ei elevilor și foarte puțin de ce pot elevii prin ei înșiși. Problemele capacității și normelor adecvate de asimilare a cunoștințelor pentru asigurarea unei culturi temeinice, în variate condiții de volum și de particularități de vîrstă, s-au studiat, pînă acum, cu puțină eficiență.

Ca o consecință care subliniază efectele unor atari condiții este împrejurarea că de la unii candidați nu poți obține decît cu greu manifestarea unei poziții proprii față de probleme, existența unor convingeri cu care pornesc în viață, determinate de cultura pe care și-au însușit-o. Întrebări ca: Ce părere ai despre concepția despre care ai vorbit ? ; Cum vezi aplicarea ei în viață ? ; Ești hotărît personal s-o aplici consecvent ? — sau : Îți place personal opera despre care vorbești, și de ce ? ; Nu ne interesează să repeți textul sau pe profesor, ci cum gîndești personal — provocau, la unii elevi, serioase nedumeriri. Aceasta dovedește că profesorii lor au accentuat prea mult pe înregistrarea fidelă, cît mai fidelă a cunoștințelor și mai puțin pe formarea unor personalități care să opereze conștient și liber cu valorile științei și ale culturii asimilate.

În strînsă legătură cu cele de mai sus, semnificativ ni se pare și un alt aspect al examinărilor. Unii membri examinatori din comisii, cadre didactice capabile și bine pregătite, nu adoptă, cu prilejul examenelor de maturitate, o modalitate mai generală și mai degajată de interogații și de aprecieri, alta decît aceea cu care sînt deprinși în clasele lor. Menținîndu-și cu tenacitate stilul personal, acești examinatori așteptau să primească de la candidați nu un răspuns în general just, ci (se simțea aceasta din felul cum corectau pe candidați) stereotipul de răpuns practicat cu elevii proprii. În acest caz, examinarea se transforma într-o confruntare de limbajuri — esențial nu prea diferite — în care examinatorii, făcînd aproape lecții, tindeau să-și impună termenii lor. Multe din rezultatele cu care se soldează examenele se datorează și acestor obsedante confruntări.

Sperăm că în instrucțiunile viitoare privind examenele de maturitate și în atenția președinților de comisii se va prinde și acest aspect nu lipsit de importanță.

PETRE DRĂGOIESCU
profesor emerit

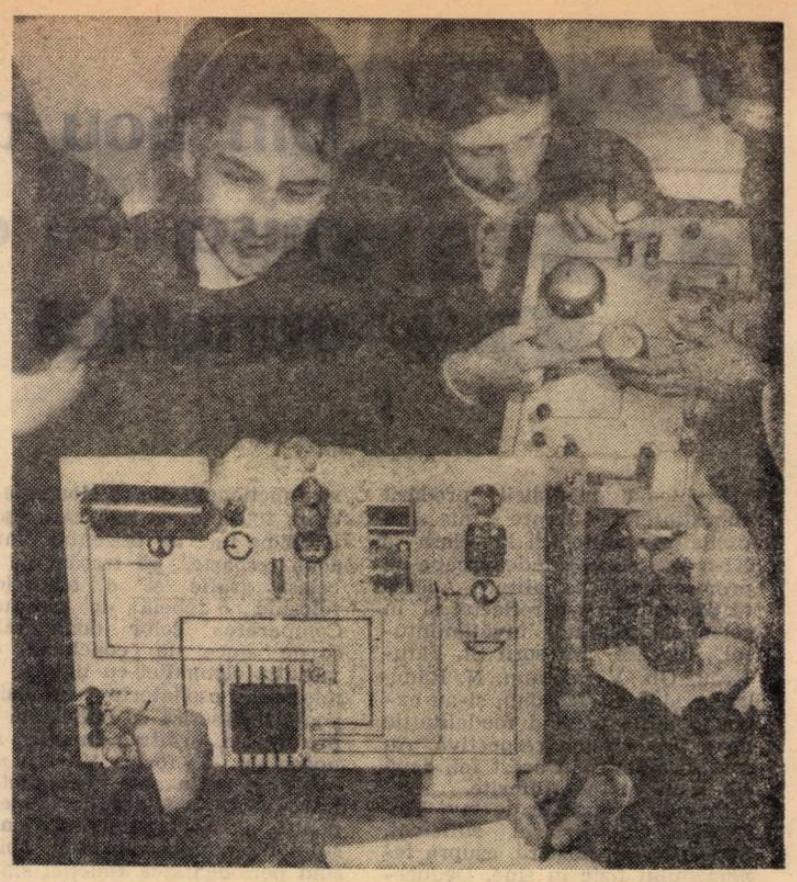

Majoritatea lucrărilor prezentate la expozițiile școlare au fost executate de elevi în cadrul cercurilor tehnice și constituie materiale didactice prețioase

EXPOZIȚII

Oglindă a realizărilor pozitive

O frumoasă expoziție s-a organizat nu de mult la Școala generală de 8 ani nr. 2 din Carei. Ea cuprinde numeroase caiete ale elevilor, care oglindesc rezultatele pozitive obținute de ei la învățătură, ca și materiale didactice lucrate de elevi (instrumente de fizică, corpuri geometrice, hărți etc), obiecte lucrate în lemn, exemplare de plante cultivate pe terenul școlar, cusături, desene ș.a.m.d.

În centrul expoziției se află o mare hartă fizică și economică a Republicii Populare Romîne. Semne convenționale indică vizibil centrele industriale ale țării, stațiunile de odihnă și balneoclimaterice etc. În dreptul orașelor mai mari, pe hartă apar fotografii care înfățișează aspecte caracteristice ale acestora. O rețea electrică ingenios construită împînzește harta, astfel încît, dacă profesorul dorește să vorbească despre industria petrolieră, de exemplu, la apăsarea pe un buton se aprind toate becurile care arată locurile de extracție și prelucrare a petrolului. Harta poate fi folosită nu numai la lecțiile de geografie, ci și la cele de științe naturale, precum și în cadrul concursurilor de tip „drumeții veseli". Pentru realizarea ei au lucrat, sub conducerea profesorilor și cu sprijinul organizației de pionieri, numeroși elevi din toate clasele. Lucrările legate de electrificarea hărții au fost efectuate de elevii claselor a VII-a.

ANDREI DEAK

La nivelul tehnicii moderne

Localul Grupului școlar de petrol-chimie din București găzduiește în aceste zile expoziția de materiale didactice confecționate de elevii școlilor care pregătesc viitori muncitori, tehnicieni și maiștri pentru industria petrolului și chimiei. Îndrumați de profesorii lor, acești elevi au realizat, după cum arată expoziția, lucrări deosebit de valoroase, reprezentînd utilaje și instalații petrochimice din cele mai diverse, expresie a ultimelor realizări în domeniile respective.

Vizitatorii se opresc îndelung, de exemplu, în fața complexei machete funcționale reprezentînd instalații de foraj 3 DH-200 A, realizată de elevii Grupului școlar de petrol-chimie din Tîrgoviște. Tot atît de interesantă este și macheta în stare de funcționare a troliului 4 LD-150, executat la scara 1/5 la școala profesională din Cîmpina. De o deosebită valoare didactică sînt machetele reprezentate în secțiune — coloana de rectificare, schimbătorul de căldură multitubular, filtrul ciclon etc.

Este interesant de subliniat faptul că, îndrumați de profesori, elevii școlilor petrochimice nu au ilustrat, la expoziția lor, numai instalații aflate acum în funcțiune, ci și machete ale unor instalații în curs de realizare. Din această categorie fac parte, bunăoară, cuva pentru electroliza aluminiului, de tipul celor care vor fi folosite la Combinatul din Slatina, actualmente în construcție, sau instalația pentru polimerizarea etilenei la presiune medie, care urmează să fie montată la Brazi.

Atrag, de asemenea, atenția vizitatorilor machetele prezentînd instalația de cracare catalitică în pat fluidizat, instalația de fabricare a formaldehidei prin dehidrogenarea alcoolului metilic în prezența catalizatorilor de argint, pompa electromagnetică ș.a.

În ansamblul ei, expoziția pe țară a școlilor aparținînd Ministerului Industriei Petrolului și Chimiei ilustrează înaltul nivel al pregătirii teoretice și practice pe care o primesc viitorii muncitori și tehnicieni din acest sector al industriei noastre socialiste.

S. FĂTULESCU

ACTUALITATEA

Acordarea gradului I în învățămînt

În anul acesta, în urma inspecțiilor speciale și a analizei activității didactice, științifice și social-culturale a unor cadre didactice, printr-un ordin al ministrului învățămîntului s-a acordat gradul I unui număr de 66 educatoare, învățători și profesori. Acordarea gradelor face parte din sistemul de perfecționare a cadrelor didactice și constituie, pe lîngă o recunoaștere a muncii și devotamentului acestora pentru educarea comunistă a tinerei generații, și un stimulent moral și material.

Publicăm mai jos numele educatoarelor, învățătorilor și profesorilor cărora li s-a acordat gradul I.

EDUCATOARE

Grigoriev Magdalena — Cluj ; *Belei Maria* — Brașov ; *Ionescu Alexandrina* — R. Vîlcea ; *Zaharescu Elena* — Pitești ; *Dobrescu Aristița* — Dragodana, reg. Argeș : *Petrescu Cornelia* — București.

ÎNVĂȚĂTORI

Ganea Alexandrina ; Iliescu Constanța ; Iordache Florica ; Niculescu Vasile ; Pace Ecaterina, Satmare Aurelia (toți din București) ; *Arsene C. Constantin* — Pitești ; *Arsene C. Maria* — Pitești ; *Bratu D. Ion* — Cîmpulung Muscel, reg. Argeș ; *Calciu Dumitru* — Bărăști de Vede, reg. Argeș ; *Stămulescu Constantin* — Ocnele Mari-Slătioara, reg. Argeș; *State T. Florea* — Curtea de Argeș ; *Brînză Petre* — Constanța ; *Duda Ion* — secția de învățămînt a regiunii Dobrogea ; *Stoica Ștefan* — secția de învățămînt a regiunii Dobrogea ; *Avădanei Ana* — Iași ; *Dumitru Niculae* — Iași ; *Filimon V. Aurelia* — Bacău; *Grigoriu Dumitru* — Iași ; *Lupu Victor* — Galați ; *Pistol Constantin* — Botoșani ; *Popa Niculae* — Dorna-Foresta, reg. Suceava ; *Cazacu Constantin* — Craiova ; *Cazacu Victoria* — Craiova ; *Dijmănescu Ana* — Timișoara ; *Johannes Marianne* — Timișoara ; *Nițu Crizantema* — Timișoara ; *Boca Maria* — Sibiu ; *Oancea Elena* — Sibiu.

PROFESORI

Matematică

Bogdanov Zlate ; Călugărița Gheorghe ; Florescu Sanda ; Hortopan Smaranda ; Ilasievici Ilie ; Ionescu Țiu Ana (toți din București) ; *Popescu M. Gheorghe* — Lugoj ; *Vișa Eugen* — Timișoara.

Pedagogie

Popeangă Vasile — Arad ; *Dumitrescu St. Ioan* — Craiova ; *Oanță Iosif* — Cluj ; *Sepețeanu Haralambie* — București ; *Stanciu Ilie* — București.

Istorie

Bocu Maria — Cluj ; *Sufrin Iosub* — București ; *Simache I.* — Ploiești ; *Poira Gh.* — București.

Fizico-Chimice

Manolescu Stela — București ; *Codreanu Maria* — București.

Desen

Tătaru Avram — Oradea.

Muzică

Ionescu Motora Ana — București.

Șt. Naturale

Dabija Alexandru — București ; *Nana Felicia* — Cluj.

Limba română

Cîrlan Ion — Galați ; *Desmireanu Ion* — Cluj ; *Andrei Nicolae* — Craiova ; *Hențiu Ioan* — Arad ; *Goraș Oltea* — Iași ; *Tănase Gherghina* — Moinești, reg. Bacău ; *Tutoveanu Alexandra* — București.

Limba engleză

Țăranu Mariana — București.

ECOURI

la materialele publicate

Emisiunile radio pentru școlari

Emisiunile pentru pionieri și școlari ale radiodifuziunii ocupă un loc important în ansamblul acțiunilor cu caracter extrașcolar menite să contribuie la întărirea muncii de instruire și educare a elevilor. Este firesc, de aceea, interesul pe care ele le suscită în rîndurile oamenilor școlii.

Nu de mult în „Gazeta învățămîntului" a apărut un articol de analiză a acestor emisiuni, semnat de tov. Tudor Topa („Emisiunile radiofonice pentru copii și tineret", nr. 757 din 29 mai 1964). Articolul se referea în mod special la emisiunea zilnică „Salut voios de pionier", concepută sub forma unei gazete vorbite și adresîndu-se școlarilor între 9 și 14 ani. Am citit cu multă atenție acest articol întrucît noi, cadrele didactice, considerăm emisiunea „Salut voios de pionier" drept un „coleg" cu multă experiență, cu ajutorul căruia îi putem antrena pe elevi în dezbaterea unor interesante probleme legate de viața și activitatea lor. Am fost întrutotul de acord cu aprecierea făcută în prima parte a analizei amintite, potrivit căreia emisiunea „Salut voios de pionier" este considerată „o mică enciclopedie sonoră" a variatelor ocupații pe care le au copiii. Am remarcat și eu nu o dată că materialele prezentate în cadrul acestei emisiuni, stimulează pasiunea copiilor pentru învățătură, le lărgesc orizontul de cunoștințe, îi ajută să înțeleagă și să accepte în mod conștient disciplina școlară, le dezvoltă sentimentul de dragoste pentru colectiv, pentru locul natal, pentru patrie, pentru poporul muncitor. Varietății tematice îi corespunde o mare varietate a formelor radiofonice — radioreportaje, instantanee, montaje, scenete, cuplete satirice, foiletoane, convorbiri, rubrica „Sfatul profesorului de limba română" sau luările de poziție ale diriginților fruntași în diferite probleme educative. Datorită acestui fapt emisiunea „Salut voios de pionier" este de cele mai multe ori vie, atractivă. Nu e de mirare, de aceea, că o serie de reportaje reușite, asemeni celui intitulat „Am îndrăgit chimia", sau de discuții cum a fost cea intitulată „De ce e Dana supărată ?" au un ecou deosebit în rîndurile elevilor, dintre care mulți își împărtășesc, prin scrisori trimise redacției emisiunii, părerea lor în problemele ridicate.

Consider că unele observații critice formulate în articolul semnat de tov. Tudor Topa cu privire la stilul literar sau la lipsa de naturalețe a unor momente din cadrul emisiunilor se referă la deficiențe de ordin minor căci, în general, materialele transmise au ca trăsături dominante vioiciunea, spontaneitatea. Cele mai recente dintre aceste deschid perspectiva activității pe care o va desfășura redacția în vacanță însoțindu-i pe școlari în tabere, în excursii, la cluburi, îndrumîndu-le lectura și jocurile.

Socotesc important să subliniez cu acest prilej și contribuția pe care o aduc la lărgirea orizontului de cunoștințe cultural-științifice ale elevilor, la educarea lor, emisiunile „Roza vînturilor", „Vreau să știu", „Radioracheta pionierilor", „Teatru la microfon pentru pionieri și școlari" etc., care în special acum, în timpul vacanței, contribuie într-o formă atrăgătoare, interesantă, la asigurarea continuității procesului de pregătire a tinerei generații. Se dovedește de asemenea de o deosebită utilitate pe linia colaborării școlii cu familia, emisiunea „Părinți și copii" în care la fel ca și în celelalte emisiuni, sînt prezentate în această perioadă probleme specifice vacanței elevilor.

GH. ENACHE
directorul școlii de 8 ani din Furculești regiunea București

Despre caietele elevilor

Într-unul din numerele trecute ale „Gazetei învățămîntului" (nr. 747) am citit articolul „Îmbunătățirea caietelor școlare" de ing. M. Zamfirescu.

Consider că modificările despre care se vorbește în articolul menționat, atît în ceea ce privește formatul cît și în ceea ce privește calitatea hîrtiei, sînt foarte oportune. Dar mai este de făcut, după părerea mea, un lucru important: noi, pedagogii, să formăm o opinie de masă în rîndurile elevilor pentru utilizarea caietelor școlare numai în scopul pentru care au fost create. Cîți dintre noi nu știm că foile caietelor zboară uneori ca... avioane, sau că sînt rupte pentru că elevul a greșit ceva cînd a scris o temă ? Propun de aceea ca filele caietelor de tip școlar să fie numerotate, urmînd ca noi, învățătorii și profesorii, să-i deprindem pe elevi să nu rupă foi din caiete sub nici un motiv.

Mai este o problemă: unii elevi schimbă des caietele pentru a ascunde lipsa anumitor teme. Dacă filele ar fi numerotate, s-ar asigura mai lesne înlocuirea caietelor numai după terminarea lor, cerîndu-se elevilor să prezinte caietul terminat și vizîndu-li-se altul nou. N-ar fi o mare greutate !

Ar fi bine ca toate caietele să aibă un format mai mare, tip „Steaua Roșie"-Bacău și de aceeași calitate pentru toate clasele, inclusiv clasele I și II, înlocuindu-se actualele caiete cu paginile din hîrtie lustruită, care au neajunsul că penița, rupînd fața lustruită, provoacă scămoșări și pete de cerneală. Ar fi indicat, de asemenea, după părerea mea, ca liniatura caietelor să fie roșie și nu albastră, pentru că elevii se pot ghida astfel mai ușor. Personal am experimentat un caiet liniat cu roșu. Copiii au scris mai corect, iar greșelile au apărut mai evidente, îndu-le posibilitatea să se corecteze mai ușor.

înv. GH. ȘTEFĂNESCU
Școala medie Nr. 24 București

CORESPONDENȚĂ

La succesele dobîndite în cursul acestui an școlar a adus o contribuție de preț activitatea desfășurată în cadrul cercurilor pedagogice ale învățătorilor și profesorilor. Numeroase scrisori sosite în redacție de la cititorii gazetei vorbesc despre ajutorul pe care l-au primit aceștia participînd la activitatea cercurilor pedagogice, asistînd la lecții deschise, luînd cuvîntul la dezbaterile purtate pe marginea lor, făcînd schimb de experiență cu colegii de aceeași specialitate etc.

BAIA DE ARAMĂ

Cu sprijinul secției de învățămînt, cercurile pedagogice din raionul Baia de Aramă — ne scrie cititorul nostru N. Popescu — și-au orientat tematica, în anul școlar încheiat, spre unele din cele mai importante probleme ale instruirii și educării elevilor. Astfel, în ședințele cercului învățătorilor din raion au fost supuse dezbaterii colective teme cum sînt „Folosirea abecedarului pentru a le forma elevilor primele deprinderi de citire conștientă, curentă și expresivă", „Formarea deprinderilor de muncă în orele de lucru manual și activități practice", „Problemele psihologice ale organizării muncii educative", „Dezvoltarea spiritului de inițiativă al școlarilor" etc. Toate referatele au fost însoțite de lecții practice, menite să concretizeze metodele expuse. De pildă, referatul „Cum folosim abecedarul pentru a forma elevilor primele deprinderi de citire conștientă, curentă și expresivă" a fost însoțit de o lecție de citit-scris la clasa I-a, iar referatul „Formarea deprinderilor de muncă în orele de lucru manual și activități practice" a fost însoțit de o lecție de lucrări practice pe lotul școlar.

FĂGET

Referindu-se de asemenea la creșterea nivelului activității cercurilor pedagogice, tovarășii Gheorghe Grama, *inspector în raionul Făget și* Ion Enășescu, *profesor la una din școlile acestui raion ne relatează că, în anul care a trecut, s-a dat o atenție deosebită aprofundării caracterului științific al întregii munci din cadrul acestor cercuri, ca și valorii ei practice.*

De exemplu, la unele cercuri pedagogice, cum este cercul învățătorilor din centrul Curtea, au fost invitați să facă expuneri și demonstrații profesori de diferite specialități. Astfel profesorii cei mai experimentați de limba română au făcut o serie de expuneri pe probleme de lingvistică și gramatică, profesori fruntași de științe naturale au demonstrat metodele de predare a zoologiei la clasa a IV-a etc.

La cercurile profesorilor, pe lîngă expunerile și demonstrațiile făcute de către profesorii fruntași, au fost invitați să vorbească și o serie de specialiști din producție. Bunăoară, membrii cercului de științe naturale-agricultură au ascultat expuneri legate de problemele dezvoltării agriculturii socialiste în raionul Făget și despre modul de organizare a muzeelor școlare cu posibilități proprii.

La un nivel mai ridicat decît în anii trecuți s-a desfășurat și activitatea practică din cercuri. Merită subliniate, în această privință, realizările cercului de științe naturale-agricultură care, pe lîngă lecțiile deschise, a organizat demonstrații privind efectuarea unor lucrări de laborator — observații la microscop, disecții etc. — a unor lucrări practice la colțul naturii vii și pe parcela de experiență și a dat membrilor săi multe indicații folositoare în legătură cu folosirea desenului schematic, întocmirea ierbarului, determinarea plantelor, conservarea animalelor etc. Cadrele didactice au apreciat valoarea informațiilor primite în cercuri și au căutat să folosească experiența și îndrumările căpătate în cursul ședințelor.

Alegerea jucăriilor

În „Gazeta învățămîntului" nr. 754, prin articolul intitulat „Jucării și jocuri didactice", se subliniază încă o dată importanța pe care o are jocul în dezvoltarea multilaterală a copiilor. Totodată se arată însemnătatea care se dă astăzi controlului jucăriilor înainte de a intra în procesul de fabricație, control care se efectuează prin comisia de jucării de pe lîngă Ministerul Învățămîntului, constituită din metodiști, pedagogi, profesori, educatoare și alți specialiști care își dau avizul competent — după o prealabilă examinare și experimentare a prototipurilor — cu privire la caracterul instructiv și educativ al acestor produse precum și la realizarea lor tehnică și estetică.

Se spune printre altele, în articolul la care ne referim, că uneori cumpărătorii întîmpină greutăți în alegerea jucăriilor sau a jocurilor potrivite pentru copiii de o anumită vîrstă sau cu anumite înclinații, datorită indicațiilor insuficiente care însoțesc aceste produse. Observația aceasta e pe deplin îndreptățită. Aș dori să semnalez însă că, chiar atunci cînd există indicații mai ample, ele sînt concepute într-o formă îngust comercială, cu fraze greoaie, înțelegerea lor presupunînd dezlegarea unor adevărate șarade chiar de către oameni maturi, și cu atît mai mult cînd e vorba de copii.

Cred că problema aceasta ar putea fi rezolvată în spirit pedagogic dacă comisia de jucării din cadrul Ministerului Învățămîntului — care examinează jucăriile din toate punctele de vedere — ar aviza asupra vîrstei la care este indicat să se folosească fiecare jucărie și asupra aptitudinilor pe care le dezvoltă ea. Pe baza acestui aviz și a memoriului însoțitor ar putea fi apoi alcătuite și vizate de comisie indicațiile respective.

O măsură simplă de organizare ar putea aduce și ea o contribuție utilă la mai buna difuzare, prin comerț, a jucăriilor. Anume, dacă acestea ar fi clasate, în rafturile magazinelor, pe categorii de vîrste, înscrise la loc vizibil, cred că lucrurile ar merge mult mai bine. Bineînțeles că jucăriile ar trebui să conțină chiar pe ambalaj indicații cu privire la vîrsta de folosire.

ION IASCU

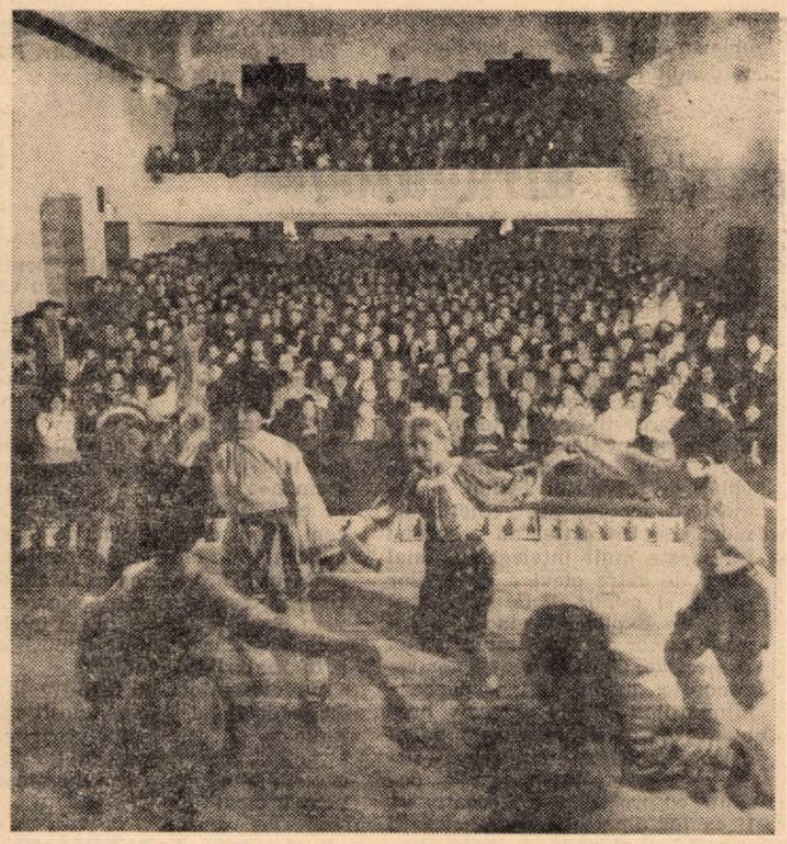

Se apropie finala concursului cultural-artistic al elevilor și pionierilor. Echipele participante se pregătesc cu asiduitate. Iată un aspect de la un spectacol prezentat de elevii din Tîrgoviște pe scena casei de cultură din localitate

Concurs

Direcția Învățămîntului militar anunță scoaterea la concurs a următoarelor posturi didactice pentru Școala militară superioară de ofițeri „Nicolae Bălcescu" din Sibiu și Școala militară superioară de ofițeri din Pitești :

La Școala militară superioară de ofițeri „N. Bălcescu" Sibiu

— un post conferențiar geometrie analitică ;
— un post lector matematici aplicate în economie ;
— două posturi lectori desen tehnic.

La Școala militară superioară de ofițeri din Pitești

— un post conferențiar analiză matematică ;
— un post conferențiar geometrie analitică și diferențială ;
— un post conferențiar matematici speciale.

Cei care doresc să participe la concurs vor depune în termen de 30 de zile, la Școala militară superioară de ofițeri „Nicolae Bălcescu" din Sibiu, respectiv la Școala militară superioară de ofițeri din Pitești, o cerere la care se vor anexa următoarele acte :
— copie legalizată după diploma de examen de stat sau după actul echivalent de studii superioare ;
— copie legalizată după diploma de doctor sau candidat în științe ;
— copie legalizată după atestatul de conferențiar ;
— lucrările științifice ale candidatului într-un exemplar ;
— certificatul de caracterizare a activității profesionale și sociale a candidatului, eliberat de instituția (întreprinderea) în care acesta își are funcția de bază ;
— memoriu de activitate didactică științifică semnat de candidat.

Orice informații suplimentare se pot obține la telefon 2021 Sibiu și telefon 2320 Pitești.

ASPECTE ALE PREDĂRII MUZICII

Un experiment încununat de succes

Experimentarea predării muzicii pe noi baze ştiinţifice începînd din clasa I — aşa cum prevede actuala programă de învăţămînt — dovedind accesibilitatea muzicii pentru şcolarii de vîrstă mică şi eficienţa ei educativă, a arătat în acelaşi timp necesitatea adaptării metodelor şi procedeelor de predare la specificul vîrstei elevilor.

Munca de început în această direcţie n-a fost uşoară, cu atît mai mult cu cît experienţa anterioară legată de predarea cîntecului la clasele I—IV ne-a oferit prea puţine rezultate pozitive. Cu trei ani în urmă, circa 80 la sută dintre elevii mei din clasa I „B" cîntau, la începutul anului şcolar, la voia întîmplării. Doar cîţiva reuşeau să cînte scurte fragmente de cîntece, de cele mai multe ori greşit învăţate.

I-am învăţat cîteva cîntece cu texte vioaie, menite să-i atragă şi, chiar după cîteva lecţii, vocile lor au început să capete intonaţii din ce în ce mai luminoase şi mai cristaline. Apoi, împletind cîntarea cu jocul şi cu diferite exerciţii de cultură vocal-auditivă, am căutat să le dau posibilitatea de a-şi exersa şi dezvolta organul vocal-auditiv în mod organizat, după cele mai noi criterii psiho-pedagogice.

Interesul neobişnuit pe care copiii l-au manifestat pentru lecţiile de muzică pe tot parcursul acestor trei ani de şcoală mi-a dat posibilitatea nu numai să realizez întru totul cerinţele programei de învăţămînt, dar şi s-o depăşesc. Astfel, orientîndu-mă după nivelul de dezvoltare muzicală a elevilor şi după interesul lor pentru descoperirea noilor elemente muzicale din cîntece, am trecut cu uşurinţă la însuşirea pe cale oral-intuitivă a sunetelor muzicale încă din clasa a II-a, pe la jumătatea celui de-al doilea trimestru. Dat fiind că reflexelele vizuale de cîntare pe note nu se pot crea decît pe baza reflexelor auditive de intonaţie, am simţit nevoia să depăşesc prevederile programei, în sensul pregătirii pe cale oral-intuitivă atît a elementelor ritmice cît şi a celor melodice, asigurînd astfel trecerea firească la cititul muzical în clasa a III-a. Pentru a-i ajuta pe elevii din clasa a II-a să-şi însuşească sunetele muzicale în mod oral-intuitiv am utilizat solmizaţia orală a cîntecelor, prin care am realizat atît fixarea intonaţiei sunetelor cît şi acordarea şi omogenizarea tuturor vocilor.

O altă latură a educaţiei muzicale de care m-am preocupat îndeaproape — paralel cu cultivarea vocii şi a auzului muzical — a fost aceea de a-i orienta pe elevi către perceperea conştientă a elementelor ritmico-melodice, dinamice, agogice etc. prevăzute pentru fiecare clasă în parte. Pe elevii din clasele I şi a II-a i-am introdus în cunoaşterea pe cale intuitivă a unor elemente ritmice şi melodice din ce în ce mai complexe, prin organizarea unor activităţi muzicale desfăşurate sub formă de joc, în centrul cărora a stat întotdeauna cîntecul. Utilizarea limbajului ritmic convenţional indicat de programă i-a ajutat mult pe elevi în însuşirea duratelor sunetelor muzicale — pătrimi, optimi, doimi, şaisprezecimi, nota întreagă, pauza, pătrimea cu punct în diferite combinaţii şi formule ritmice, inclusiv anacruza — în cadrul măsurilor de 2, 3 şi 4 timpi, efectuate sub formă de dirijat intuitiv.

Pentru a le dezvolta simţul ritmic le-am cerut ca atunci cînd cîntă să bată din palme sau cu degetele pe bancă, să meargă ritmic în coloană sau în cerc, să dirijeze etc. Interesul elevilor pentru aceste activităţi a înlăturat orice indisciplină. Nu m-am temut nici de zgomotul tamburinelor, pentru că eram convinsă de faptul că, atunci cînd acestea sînt utilizate ca instrumente de percuţie, prin care se bate conştient şi organizat ritmul cîntecelor, zgomotul se transformă într-un acompaniament artistic. Foarte atractivă a fost pentru elevi lecţia despre măsura de 3 timpi, la care timpul I s-a bătut accentuat pe o tobă mică, iar timpii doi şi trei, neaccentuaţi, pe clopoţei, în timp ce ei mergeau în cerc sau în coloană, în pas de vals, sau dansau valsul în perechi. Desfăşurate în felul acesta, lecţiile de muzică au constituit momente de adevărată bucurie, în cadrul cărora elevii şi-au însuşit fără efort conţinutul programei de învăţămînt.

În clasa a III-a lărgind sfera de educaţie muzicală a elevilor, am trecut la predarea scris-cititului muzical. Elevii au învăţat cu uşurinţă să noteze la început ritmul cîntecelor şi apoi relaţiile melodice, pornind de la notele sol-mi, scrise pe două linii, trecînd apoi treptat la notele la, do^1, re, fa, do^2, şi ajungînd la portativul de 5 linii. Pentru a-i ajuta să reţină în mod conştient semnele legate de durata sau de înălţimea sunetelor şi să înţeleagă aceste semne ca o expresie a elementelor muzicale, am luat întotdeauna ca punct de plecare un cîntec sau scurte motive ritmice ori melodice, orientîndu-i să sesizeze elementele respective cu auzul, pe cale directă, să şi le însuşească pe cale practică, prin cîntare sau ritmare şi apoi să le scrie prin nota corespunzătoare. Acest procedeu m-a ajutat să înlătur greutăţile pe care le întîmpină în general elevii, chiar în clasa a V-a, în etapa de scriere şi intonare a notelor muzicale. Pe baza reflexelor auditive de intonaţie dobîndite în clasa a II-a mi-a fost uşor să le creez elevilor mei reflexe vizuale de cîntare pe note. Ca urmare, ei au început încă din trimestrul I al clasei a III-a să solfegieze pe abecedarul de educaţie muzicală pentru clasa I a şcolilor speciale de muzică. Le-am format astfel, în mod treptat, deprinderi practice de solfegiere şi de scriere după dictare muzicală şi i-am ajutat să-şi însuşească măsurile de 3 şi 4 timpi, prevăzute în programa clasei a IV-a.

În luna aprilie a acestui an, în prezenţa membrilor cercului pedagogic experimental de muzică din Capitală, am ţinut o lecţie deschisă a cărei temă a fost însuşirea măsurii de 4 timpi. Am pornit de la cunoştinţele şi deprinderile de dirijare a cîntecelor în 4 timpi însuşite de elevi în clasa a II-a. Ei au cîntat astfel, după auz, cîntecul „La moară". Le-am cerut apoi să afle, prin dictare orală, sunetele şi duratele pe care le cuprinde acest cîntec, urmînd ca, pe baza sesizării accentelor din patru în patru timpi, să-l împartă în măsuri. Depăşind prevederile mele, elevii au scris cîntecul pe caiete direct în măsura de patru timpi, fără să mai parcurgă calea pe care le-o propusesem — să arate oral şi în scris mai întîi accentele şi apoi, pe baza acestora, să împartă cîntecul în grupe de cîte patru timpi. În continuare ei au solfegiat cu uşurinţă în măsura de patru timpi, deoarece cunoşteau de multă vreme această măsură. Elevii au dovedit de asemenea că pot să efectueze în mod curent dictări muzicale şi improvizaţii orale ritmice, melodice şi ritmico-melodice.

Rezultatele experimentului pe care l-am întreprins arată astfel că muzica este accesibilă tuturor copiilor şi că predarea ei în clasele I—IV pe baze ştiinţifice, după actuala programă de învăţămînt, se poate realiza în condiţii din ce în ce mai bune, contribuind larg la dezvoltarea multilaterală a elevilor.

prof. ANA MOTORA IONESCU
Şcoala generală de 8 ani nr. 111 din Capitală

Repetiţie la Şcoala de muzică şi artă plastică din Constanţa

De la melodie la armonie

Pentru ca elevii să dorească a-şi însuşi cunoştinţele de muzică predate în şcoala de cultură generală şi pentru ca ei să înţeleagă aceste cunoştinţe este necesar ca profesorul să-i atragă, să le deştepte interesul, conducîndu-i cu pricepere, la început cu ajutorul sunetelor melodice, apoi cu ajutorul celor armonice, spre pătrunderea frumuseţii şi sensului muzicii. Drumul acesta de la melodie la armonie nu este prea lesnicios, dar el poate fi străbătut cu succes de elevi dacă profesorul ştie cum să-i conducă aşa încît să nu întîmpine greutăţi pe care să nu le poată rezolva.

Şi azi mai întîlnim însă, din păcate, cazuri cînd educaţia muzicală se realizează după principii vechi, cu procedee neadecvate, care pun accentul pe latura vizuală, abstractă (note, portativ etc.), fără să se ţină seama de faptul că notele, fiind semne convenţionale, nu au efect asupra începătorului. Educaţia muzicală nu trebuie începută, desigur, de la note— care sînt folosite ca mijloc şi nu ca scop — ci de la sunet, care are un caracter concret şi îl impresionează nemijlocit pe executant. Numai după ce le vom fi format elevilor priceperea de a asculta, de a reproduce, putem trece la latura vizuală. În acest fel ei vor sesiza legătura dintre sunetele melodice şi cele armonice şi relaţiile dintre instrumentele muzicale, ajungînd la ceea ce numim înţelegerea muzicii.

Socotesc necesar de asemenea ca, încă din clasele mici, aşa cum se familiarizează cu operele unora dintre marii noştri scriitori — Eminescu, Creangă, Caragiale, Sadoveanu etc. — elevii să fie familiarizaţi şi cu creaţia muzicienilor noştri — G. Enescu, C. Porumbescu, M. Jora, Ion Dumitrescu etc. — într-o formă care să ţină seama, bineînţeles, de vîrsta şi de posibilităţile lor de înţelegere (de exemplu, sub forma lecturilor sau a povestirilor).

În ceea ce priveşte formele muzicale, se impune, după părerea mea, ca ele să fie prezentate elevilor în cel puţin două etape — prima etapă, reprezentînd-o clasele I—VIII (în care vom studia cu ei formele muzicale cele mai evoluate ce sînt folosite şi create azi), iar a doua etapă, superioară, clasele IX—XII (în care vom studia apariţia şi dezvoltarea acestor forme).

După părerea mea, programa de muzică pentru şcoala generală de 8 ani ar putea să prevadă, pentru primii patru ani, educaţia ritmică, educaţia organelor vocale şi auditive şi educaţia auditivă şi vocală (la clasa I), cultivarea vocii, deprinderea respiraţiei, fixarea intonaţiei juste a sunetelor, fixarea tuturor sunetelor şi în special a sunetelor principale prin exerciţii şi vocalize, însuşirea elementelor de bază ale scris-cititului muzical şi exerciţii de citire ritmică cu doimi, pătrimi şi optimi (la clasa a II-a), fixarea sunetelor do^2 şi do^3 pe portativ, măsura de doi timpi, pauze corespunzătoare, coroana, semne de repetiţii, prima şi secunda voltă (la clasa a III-a) şi gama do major şi la minor natural, nota cu punct, măsurile de trei şi patru timpi, note mai sus de do^2 şi mai jos de do^1, lecturi despre marii compozitori romîni (la clasa a IV-a).

În ceea ce priveşte programa pentru clasele V—VIII, socotesc că aici ar trebui să se studieze, în cîte două ore pe săptămînă, gama minoră cu cele trei variante, trioletul, sincopa, contratimpul, anacruza, măsura de şase timpi, gamele sol major şi mi minor cu cele trei variante şi instrumentele din orchestra populară (la clasa a V-a), gamele fa major, re major, la major şi bemol major şi mi bemol major cu relativele lor, modurile populare şi instrumentele din orchestra simfonică (la clasa a VI-a), alte game majore şi minore, jocuri şi dansuri romîneşti, doina, imnul, corul, marşul, cîntecul de masă, forme polifonice simple, liedul, balada, cantata şi oratoriul, precum şi compozitorii romîni care au scris astfel de forme muzicale (la clasa a VII-a) şi, în sfîrşit, genurile scenice, formele muzicale instrumentale şi compozitorii reprezentativi ai acestor forme (la clasa a VIII-a).

prof. N. HINTEA
Şcoala generală de 8 ani nr. 181, Bucureşti

Lecţii interesante, atrăgătoare

Lecţiile de muzică îşi pot atinge scopul numai dacă sînt interesante şi atrăgătoare, dacă au un adevărat caracter emoţional. Aceasta cere ca materialul muzical folosit pentru lecţie să fie valoros din punct de vedere artistic, iar metoda de lucru să ţină seama de particularităţile de vîrstă ale elevilor, să urmărească permanent trezirea interesului lor.

Am avut, în cursul anului şcolar încheiat, prilejul de a asista la o serie de lecţii de muzică ţinute în şcolile raionului „Griviţa Roşie" din Capitală şi mi-am putut da astfel mai bine seama de caracterul imperios al cerinţei de a folosi, la asemenea lecţii, metode adecvate.

Să luăm un exemplu. Bunăoară, lecţia de muzică cu tema „Gama minor cu cele trei variante". Dacă lecţia va începe cu întrebări — Ce înţelegem prin „major" şi „minor"? ; Între care trepte se află semitonurile în gama minoră? ; etc. — elevii îşi vor putea însuşi, eventual, unele cunoştinţe teoretice, dar nu vor putea deosebi modul major de cel minor.

Cu totul altfel vor sta lucrurile dacă vom începe lecţia cu un cîntec ales din repertoriul cîntecelor obligatorii prevăzute în programa de învăţămînt. În felul acesta vom introduce în clasă, chiar la începutul lecţiei, o atmosferă cu adevărat emoţional-muzicală. Un astfel de procedeu înlesneşte mult înţelegerea mai clară de către elevi a modurilor major şi minor. Este indicat să începem explicaţia sonoră a gamei minor în tonalitatea gamei respective. Cîntînd, elevii vor recunoaşte modul minor pe baza intonaţiilor minore. Fiecare problemă de teorie muzicală va fi dezlegată astfel cu mijloace auditive. Aceasta nu înseamnă, desigur, că procedeul interogativ va fi exclus din lecţia de muzică. Îl vom folosi şi pe el, de bună seamă, dar numai după folosirea procedeului auditiv.

Ca material ilustrativ pentru predarea gamei în minor cu cele trei variante ale ei, în clasa a VIII-a, poate fi ales, exemplul cîntecului „Despărţire". După solfegierea lui cu clasa, pe note şi cu cuvinte, elevii vor putea răspunde la toate întrebările cu mare uşurinţă. Fără îndoială că, pentru a obţine un asemenea rezultat, avem datoria să chibzuim atent la felul cum vom folosi cunoştinţele de teorie muzicală ale elevilor la învăţarea cîntecului propus, ca şi la cunoştinţele teoretice noi pe care le vom preda pe baza lui, la modul cum vom lărgi aceste cunoştinţe prin materialul auditiv.

Cu cît materialul auditiv la o lecţie de muzică este folosit mai judicios, cu atît lecţia va fi mai atractivă, mai interesantă, mai accesibilă şi mai convingătoare pentru elevi.

prof. T. BORDEIANU
Şcoala medie nr. 26 „Al. Ion Cuza"-Bucureşti

CONCURSUL NOSTRU LITERAR

Un sat și o școală

-reportaj-

Cobor din mașina liniei 5 pe nodul străzilor Bucovinei, Maior Ignat, Neculai Iorga. O iau încet la vale. Nu durează mult și dau în șesul Dresleucii.

Urc dealul pe drum pietruit, de curînd ieșit la iveală de sub troian gros de zăpadă. Pe dreapta îmi ies înainte cîteva case curate, răsărite ca din pămînt, căci nu-mi amintesc să le fi văzut ultima dată cînd am făcut acest drum.

Cînd mă simt înfierbîntat și gîndesc să mă lipsesc de căciulă, dar o salt numai pe ceafă, văd bine Curteștii.

Cînd eram băiețandru de 12-13 ani, Curteștii era un sătuc fără nimic semnificativ și de remarcat, ars de soare vara, cu drumuri colboase, liniște apăsătoare, cu lume obidită. Îmi croiam atunci, singur cuc, cu un curaj de care mă minunez și acum, drum de-a dreptul prin inima pădurilor, pe sub umbra umedă a arinilor seculari, prin amărîta așezare de oameni închingați în nevoi ce era Balta Arsă, să ajung în Corni, deasupra Siretului, unde mă aștepta un prieten drag. Însă, mult înainte de aceasta, trebuia să mă strecor prin Curtești, pe sub o casă mare, cu acoperiș cocoțat de dranița putredă, ce se uita cu ferestre strîmbe, hîd, asupra satului copleșit de monotonie, drept din teul drumurilor colboase.

Hardughia aceea era școala din Curtești. Pe poarta ei am văzut o dată, de două ori, ieșind cîțiva copii sărăcăcios îmbrăcați, fără dor de zbenguială, ca albine din stup bezmetic. Auzisem, ca unul ce purtam în cap planul să mă fac învățător, ca diaconul Ion Alunică, dar să nu bat copiii ca el, că școala din Curtești, școala-hardughie, avea un singur învățător care era și director.

Acum, în 1964, cînd sînt om cu visul copilăriei amărîte realizat, ajung iar în teul drumurilor, în fața hardughiei care a primit, prin ani, unele îmbunătățiri și stă aici, întîrzie anume parcă pentru a fi oricui termen de comparație între aceea ce a fost și ceea ce se vede...

Se vede, alături de ea, o clădire nouă, pe temelii de beton, cu pereți din cărămidă, albă, strălucind în soare de frumoasă și curată. Poteci asfaltate duc pînă la intrarea ei. Cînd mă apropii, ies pe ușă un roi de elevi iuți în mișcări, aprinși la vorbă. Cei mai mulți discută despre o lucrare scrisă la romînă, în care era vorba despre viața țărănimii colectiviste oglindită în literatura noastră.

Îmi port privirea prin lumina blîndă a soarelui, străpunsă de adieri umede, înmiresmate, pe chipurile lor vesele. Mă uimește vioiciunea ciocnirii de păreri, pe care unii le apără cu pasiune. Îmi dau seama că s-a destrămat și s-a spulberat, în curentul înnoitor al anilor construirii socialismului, imaginea umilă a satului Curtești. A dispărut elevul timid, bîlbîit de sfială și teamă, cu mintea întunecată de credințe nesănătoase.

În satul reîntinerit, cu lumină electrică, cu rețea de radioficare, sînt rînduite, pe aceeași stradă dreaptă și largă, sediul gospodăriei agricole colective, clădiri impunătoare pe cîteva hectare de livadă tînără, școala nouă ca în orașe, căminul cultural, punctul sanitar, magazinul pentru desfacerea mărfurilor.

La școala de 8 ani învață aproape 200 elevi, călăuziți de învățători și profesori. Tovarășa învățătoare Valentina Ungureanu numai ce s-a întors de la centrul de colectare a laptelui, unde a ținut, cu elevii clasei a VII-a, o lecție despre compoziția laptelui. Alt profesor controlează socotelile privind difuzarea cărților în luna cărții la sate.

— Ce s-a cerut mai mult? îl întreb cînd termină controlul.

— Cărți și broșuri despre organizarea agriculturii, despre modul cum se pot obține recolte bogate ș.a. Dar știți, la dispoziția sătenilor nu stau numai cărțile difuzate pe această cale. Sînt în sat, la cercurile de citit, biblioteci cît se poate de bine aprovizionate cu ultimele noutăți literare, științifice, ideologice. Se răspîndesc, prin responsabilii harnici, sub formă de împrumut, multe volume. Cartea pătrunde acum în fiecare casă de colectivist.

Aflu în scurt timp că satul are aproape 10 000 cărți. Munca de răspîndire a cărții a contribuit la ridicarea nivelului de conștiință al colectiviștilor și-i ajută la rezolvarea problemelor care se pun acum în agricultura socialistă.

Satul are șase cercuri de citit. Colectiviștii tineri, ca Didina Păduraru sau Aurel Gh. Chiriac, iau lunar 25—30 volume și le răspîndesc în rîndurile membrilor cercului de citit de care răspund. Printre cititorii de frunte se numără Verona Alupului, care, la vîrsta de 60 ani, nu s-ar da înlături dacă ar fi provocată la întrecere pe linia cititului de către utemista Constanța Hojma, purtătoare a insignei „Prieten al cărții". Printre alți mulți cititori pasionați îl descopăr și pe Vasilache Gh., conductor de atelaje, membru de partid. Acesta, cu familia lui, numai de la 1 ianuarie a.c. pînă la mijlocul lui februarie, a citit 16 cărți.

— Cum să nu citesc tovarășe? — mă întreabă el, răspunzînd uimirii mele. — Fiecare rînd de carte îmi vine în ajutor. Uite, acum urmez cursul agrozootehnic și trebuie să citesc.

Roadele cititului și acțiunea școlii în viața satului Curtești se văd bine. Grupul de colectiviști pe care-l observ mergînd în spre sediul G.A.C. e plin de viață, cu vorbă hotărîtă și spor în treburi bine chibzuite. Gh. Vasilache e fruntaș în G.A.C., Constanța Hojma e activistă cu deosebit talent în brigada artistică de agitație a căminului cultural, Verona Alupului desfășoară cu însuflețire și putere de convingere munca de îndrumare a colectivistelor tinere.

Viața satului Curtești de acum seamănă cu un curs luminos de apă, care adună debit și forță din izvor sănătos și aleargă înspre confluența altor cursuri, ce formează laolaltă marele fluviu al țărănimii noi, colectiviste, care, îndrumată de partid, poartă marea răspundere de a asigura pîinea întregului popor muncitor din scumpa noastră patrie.

VASILE IOAN POPA
învățător la Școala generală de 8 ani nr. 5 Botoșani

Despărțire

— rînduri despre elevii mei —

Parc-a fost ieri...

Pe mulți dintre voi vă știu din perioada șorțului „pepit", a fundiției roșii și a lui „Bunăziuaaa!" cînd, ca niște omuleți acolo — vă frîngeați gîtul pentru a ne privi în ochi. Pe cei mai mulți v-am cunoscut însă cînd, băieți mari (într-a VIII-a!) „călcați" mereu regulamentul școlar pentru un smoc de freză; iar voi, fetele, cîte „probleme" nu puneați tovarășelor profesoare așezînd panglicuțele „un pic" mai pe frunte sau „nițel" mai pe creștet, deși — vai — uniformele vă erau prea largi și călcați cam din pod din cauza pantofilor cumpărați de părinții grijulii cu un număr mai mare („cresc și copiii ăștia...!").

...Pe urmă a venit perioada lui „dar dacă...", sau „oare nu s-ar putea și altfel?", ori „părerea mea este...", ba, uneori, chiar și „eu nu sînt de această părere...!"

Parc-a fost ieri...

Și iată-vă acum, în ședință festivă, luîndu-vă rămas bun de la noi, predînd „albumul fruntașilor școlii" celor dintr-a zecea și urîndu-le ca ei să lipească îndoit și întreit mai multe poze în acest album. Din vorbele voastre se desprinde căldură, sinceritate și convingere.

Iată-vă, așadar, în prag de maturitate. Așadar, părăsiți școala nu pentru două săptămîni sau două luni — ci pentru totdeauna.

Și acum un an a părăsit școala o serie de elevi; și acum doi ani; și acum zece ani... Totuși, mă simt la fel sau parcă mai tulburat acum decît anul trecut, decît acum doi sau zece ani. Și nu numai eu: colega de matematici își trece — discret — batista pe la ochi (și nu numai ea...).

Ne simțim tulburați, dragii noștri, fiindcă abia acum ne dăm seama că, deși ne-am văzut ani în șir, aproape n-am avut timp „să stăm de vorbă". Paradoxal, nu? Mai aveam atîtea să vă spunem.... Și — așa simt eu — și voi nouă. Nu-i așa? Îmi dau seama că nu v-am cunoscut atît cît doream să vă cunoaștem. Și nu v-am dat atît cît doream să vă dăm. Și n-am reușit să răspundem atîtor întrebări nemărturisite pe care le citeam în atîția ochi — jar viu și neastîmpărat — care ne-au urmărit fiece gest zi de zi, ani în șir...

N-am reușit fiindcă e atît de bogată, și plină, și frumoasă, și complexă viața zilelor de azi...

Noi ne-am străduit să vă aprindem, în cugete și inimi, cîteva luminițe modeste în drumul complicat al vieții; și ne-am mai străduit să vă învățăm să deprindeți mînuirea celei mai de preț unelte: munca. Adică v-am dat ceva din căldura ființei, a inimii noastre. Iar voi ne-ați dat apa vie a tinereții; noi vă mulțumim din inimă pentru acest dar neprețuit.

Să nu ne uitați: să veniți să mai stăm de vorbă. Veți vedea că „rigidul" vostru dascăl, de istorie să zicem, e, de fapt, un mare șugubăț și că „ursuzul" profesor — de fizică de exemplu — e un temperament foarte sensibil (și cîntă din flaut...); iar „glumețul" vostru învățăcel de franțuzește, care vă mima pe Harpagon cînd vă citea din Molière, e un fel de visător.

Să veniți să mai stăm de vorbă. Să vedeți cîte vom avea să ne spunem. Iar de nu veți avea vreme să stăm de vorbă, scrieți-ne din cînd în cînd. Dacă nu veți găsi timp să ne scrieți, amintiți-vă și de noi, uneori. Și dacă n-aveți cînd să vă gîndiți uneori și la noi, nu-i nimic. Noi ne vom aminti de voi. Întotdeauna. Și întotdeauna cu dragoste părintească: voi sînteți și mîngîierea și mîndria trudei noastre.

...Și mi se pare că în șuvoiul apelor ce le veți struni, în mașinile complicate pe care le veți făuri, în tainele firii pe care le veți cuceri ori în cărțile pe care le veți scrie despre viața minunată pe care ne-o făurim și o trăim, va bate puțin — cu sau fără știrea voastră — și inima noastră — modești îndrumători ai celei mai tinere tinereți a voastre.

Succes, dragii noștri flăcăi și fete!

prof. FLORIN ANGHEL
Școala medie nr. 2 — Pitești

Clasa a III-a C

AZI a venit un nou bolnav în salonul meu. M-a izbit blîndețea ochilor căprui și coama albă care-i lumina fața.

Suferea de astm.

M-am împrietenit cu el, îngrijindu-l. Am avut mult de lucru, pînă ce criza grea a bolii a fost înlăturată; apoi, ne făcusem un obicei, și eu și celelalte surori, ca atunci cînd ieșea afară, la soare, să ne așezăm în jurul lui roată și să-i ascultăm povestirile. Spunea întîmplări din viață cu o voce sfătoasă și ton ușor de glumă, totul înmuiat de accentul lui moldovenesc. Atunci, un zîmbet palid îi lumina ochii și îi înfoia mustața stufoasă. Curios fapt: el ne însenina pe noi, în loc ca noi să-i ușurăm zilele de spital. Căuta clipa cea mai potrivită ca să ne spună cu glasul acela care nu-și ridica tonul cîte o istorisire plină de miez, de ne ușura inima atunci cînd, în luptă cu moartea și boala, ne simțeam înfrînte. Avea un fel al lui de a privi, cînd ne vedea frunțile destul de tinere încreștite de griji, și numai ce-l auzeam: „Ia să vă povestesc eu ceva din larga lume". Și larga lume era, mai cu seamă, Moldova lui dragă. Una dintre noi îi spusese în glumă „unchește Creangă", și așa i-a rămas numele; că-l chema Pamfil, asta scria numai pe foaia de observație.

Știam că este învățător, dar despre meseria lui nu ne pomenise niciodată; ne-a spus numai că era de felul lui din nordul Moldovei, unde avea nevastă și copii mari. Fusese mutat de puțin timp în orașul nostru și era cam singuratec.

Vremea trecea spre folosul lui și temerea mea, ca singurătatea să nu-i influențeze în mod negativ mersul boalei, se dovedise neîntemeiată.

În plimbările lui se oprea adesea în fața pavilionului de copii. M-am gîndit că-l duce acolo dorul de ai săi. L-am întrebat cîți copii are. Mi-a răspuns:

— Așa... la vre-o patruzeci!

— Mari? — am dus eu gluma mai departe.

— Ba nu... Gîlcilici cu ochi de mărgele și nasuri de nasture. Cu niște fluturi de cravate mai mari decît ei — încheiase el imaginea, în vreme ce ochii i se umplură de o lumină de dor după ceva, ce se vede că-i lipsea.

— Și unde-i ceata de prichindei?

— Pe aici, pe aproape.

— Și nu vin să vă vadă? — l-am necăjit eu în glumă.

— Dacă nu știu unde mă aflu! — îmi întoarse el vorba.

Într-o joi eram de serviciu la camera de informații, la ora de intrare a oaspeților. Priveam pe fereastră, cînd văd cum se dă jos din tramvai un șir de pionieri, mici între mici. Să fi fost vre-o zece-cincisprezece. În urma lor, o tînără ce părea a fi instructoare. Scoțînd bani din funduri de buzunare de uniformă, s-au adunat ca puii asupra chioșcului de răcoritoare de unde au luat biscuiți, bomboane, pe care, spre mirarea mea, le puseră cuminți în buzunare. Apoi veni un alt tramvai și din el coborîră îmbujorate, cu aripioarele șorțuleților umflate de vîntul de primăvară, cu bucheții de ghiocei în mînă, un șir de fetițe care se îndreptă înspre ceata de băieți din dreptul chioșcului. Privindu-i pe toți, îmi veniră în minte cuvintele moldoveanului meu: — „Ochi de mărgele, nasuri de nasture și cravate..." Nu cumva aceștia erau prichindeii despre care îmi pomenise mie?

Tocmai atunci se îndreptă spre mine o fetiță cu ochii albaștri și două codițe țepene, de o parte și de alta a capului, potrivindu-și bretelele șorțulețului alb ce ședea țeapăn de atîta scrobit. În mîna-i grăsulie ținea cu grijă un buchet de albăstrele sălbatice.

— Vă rog, spuneți-ne, unde-i tovarășul învățător al nostru, tovarășul Pamfil?

— De unde știți că e aici?

— Am întrebat la școală. Deabia ieri ne-au spus, că noi veneam mai de mult, dacă știam... Fetița tăcu cu ochii în ochii mei. Apoi adăogă: „E și tovarășa instructoare cu noi. Ne duceți la el, nu e așa?".

— Vă duc, drăguța mea, dar — și mă uitam cam îngrijorată, văzînd bulucul de copii care se îmbulzeau înspre intrare — nu cumva o să fiți cam mulți?

Copiii mă înconjuraseră și, auzind cuvintele mele, se posomorîseră de teamă că nu vor intra.

— Nu sîntem mulți — îmi răspunse un băiețel de lîngă ușă. Cum să fim? E numai clasa a treia C.

— Trebuie să fiți cuminți. Învățătorul vostru a fost greu bolnav, și mai este încă".

— O să fim cuminți! — făgăduiră prichindeii.

Totuși, am rugat o colegă să-mi țină pentru o jumătate de oră locul și m-am dus cu ei, în fruntea cetei gureșe de copii. Au mers destul de liniștiți, sub privirile curioase ale oamenilor din curte. Dar, cînd au ajuns, nu i-am mai putut stăpîni. Au năvălit asupra patului ca un stol de vrăbii pe crengile unui stejar și fiecare căuta să-l atingă, pe învățător, să-i spună cîte o vorbă. Pătura se acoperise de floricele, dintre care unele se stîlciseră, și de biscuiți sfărmați. Ochii bolnavului se umpluseră de lumină, de bucurie. Medicul de gardă, atras de freamătul neobișnuit, se oprise năucit, în ușa încăperii.

— Ce e aici? — întrebă el.

Fetița cu ochii limpezi îi răspunse cu gîlgîirile bucuriei în glas:

— Sîntem noi, clasa a III-a C.

Peste ochii și capetele copiilor, privirile mi se întîlniră cu ale tovarășului Pamfil, care-mi mulțumeau, și noi efluvii de viață clocotitoare se revărsau în încăpere.

prof. LOLA CHIRACU

O ENTUZIASTĂ MANIFESTARE SPORTIVĂ

Elevii noştri şi-au desemnat de curînd, campionii pe acest an. Ultimele etape ale „republicanelor" şcolare s-au desfăşurat în Bucureşti, într-o atmosferă însufleţită, specifică întrecerilor tinereşti.

Anul acesta, finalele marii competiţii sportive a elevilor, ajunsă la cea de a 15-a ediţie a sa, au avut o semnificaţie deosebită. Desfăşurate în ambianţa pregătirilor pentru întîmpinarea sărbătorească a zilei de 23 August, finalele s-au încadrat în prima spartachiadă republicană închinată celei de a XX-a aniversări a eliberării patriei. Plini de caldă recunoştinţă faţă de partid pentru condiţiile minunate ce li s-au creat, cei aproape 1 900 de finalişti (reprezentanţii a peste 300 000 de elevi care au luat startul, în toamnă, la prima etapă a campionatelor), s-au străduit să obţină rezultate dintre cele mai bune.

Pe temeiul calităţii finalelor se pot face, desigur, multe şi interesante comentarii. Suita nesfîrşită a rezultatelor înregistrate ne permite — de acord cu specialiştii — să atribuim acestor întreceri calificativul de „cele mai valoroase". Ne oprim doar la cîteva rezultate, la cele care au stîrnit în mod cu totul special admiraţia spectatorilor.

Atletismul, ramura sportivă cu cea mai largă reprezentare la finale (600 de concurenţi, cifră fără precedent în istoria sportului şcolar), ne-a dat prilejul să consemnăm prezenţa printre campionii anului 1964 a unor elevi deosebit de dotaţi ca F. Purghel (Braşov), I. Şerban (Bucureşti), Gh. Lucian (Constanţa), Gh. Costache (Bucureşti), Ana Maria Vitalios (Braşov), Gabriela Rădulescu (Bucureşti), Mihaela Prodan (Bucureşti), Mihaela Peneş (Bucureşti) etc.

Gimnastica (450 de participanţi), a fost şi de data aceasta la înălţime. La strălucirea ei au contribuit o serie de autentice talente, ca de pildă Rodica Apăteanu, Elena Solomon, Mioara Popescu, Petre Mărcuţiu, Cornel Bălan şi Aurel Bunescu, la fel ca şi echipele Şcolii medii nr. 1 din Lugoj (fete) şi Grupului şcolar profesional „23 August" Bucureşti (băieţi).

Nataţia s-a afirmat şi ea prin valoroasele rezultate realizate de C. Georgescu, Vl. Moraru, Al. Bota ,Cristina Balaban (toţi din Bucureşti), Maria Klosz (din Tg. Mureş) ş. a.

Buna pregătire fizică generală şi specifică, dublată de însuşirea unui larg bagaj de procedee tehnice, a determinat un nivel ridicat şi în majoritatea partidelor la jocurile sportive. S-au remarcat îndeosebi echipele şcolilor medii din Sibiu, Timişoara, Rm. Vîlcea, Constanţa şi Braşov.

Nu putem încheia aceste rînduri fără să menţionăm aportul pe care l-au adus la buna pregătire a tinerilor sportivi numeroşi profesori de educaţie fizică, pentru care sportul a constituit un prilej de stimulare a elevilor către învăţătură, către o comportare cît mai demnă în şcoală, în familie, în societate. Se poate afirma cu deplin temei că bilanţul campionatelor şcolare, ediţia 1964, constituie un prilej de mîndrie şi pentru elevi şi pentru profesori.

TIBERIU STAMA

Vacanţa

ÎN TABĂRĂ LA SNAGOV

Incetul cu încetul, discul roşietic coboară spre asfinţit proiectînd ca dintr-un uriaş reflector, pe luciul apei şi pe frunzişul copacilor, jerbe de lumină purpurie. Apoi, deodată, dispare. S-a cufundat parcă în adîncul lacului sau al pădurii.

Plaja se goleşte. Pe drumeagul pietruit se înşiruie una după alta maşini, motociclete, biciclete. Insfîrşit, s-a topit şi ecoul ultimului claxon. S-ar parea că Snagovul a rămas pustiu. Dar nu-i aşa. Intr-un colţ pădurea freamătă mai departe de voie bună, de veselie.

Pe colţul acesta au pus stăpînire, de cîtva timp, două sute de şcolari din Capitală. S-au instalat aici, în tabăra care le-a fost pusă la dispoziţie, ca să-şi petreacă în aer liber, pe malul lacului şi în mijlocul pădurii umbroase, o parte din vacanţă. Alţii şi alţii le vor urma în curînd, schimbîndu-se pe serii, pînă la începutul noului an şcolar.

Cu un sunet prelung, goarna anunţă sfîrşitul zilei de tabără. Disciplinaţi (şi în vacanţă este necesară disciplina), şcolarii se adună pentru ceremonialul coborîrii drapelului taberei. Dintre ei se desprinde un prichindel care rosteşte cu glas subţirel:

— Salut voios de pionier! Detaşamentul nr. 1 este gata pentru darea raportului!

Rînd pe rînd se prezintă apoi la „raport" toţi conducătorii de detaşamente. Raportul este foarte concis: „am făcut plajă", „am luat lecţii de înot", „ne-am jucat", „ne-am plimbat prin pădure". Dar fiecare cuvînt înseamnă, de fapt, ore întregi de veselie, de haz, de nenumărate peripeţii.

După coborîrea drapelului urmează program la libera alegere. Fiecare îşi petrece timpul, pînă la culcare, după pofta inimii. Intr-un luminiş, aşezaţi pe scaune pitice, cîteva zeci de copii privesc atenţi imaginile de la televizor. Nu-i deranjăm. Mai încolo, un alt grup. S-au înşiruit unul după altul, în jurul unei căscioare cu pereţi de sticlă. Este biblioteca taberei, iar cei care bat la uşa ei — nelipsiţii prieteni ai cărţii. In faţa ferestrei deschise se saltă, ca să poate semna într-un caiet gros, un băieţaş. Este un proaspăt absolvent al clasei I. Prietenia lui cu cartea a început de timpuriu.

După el vine la rînd un cititor mai experimentat. Bucuros că a găsit ce căuta, întoarce cu nerăbdare paginile volumului pe care i l-a încredinţat bibliotecara.

— Este grozavă cartea asta — ne informează el încîntat. Ştiţi, e vorba de viaţa balenelor şi a pinguinilor...

Anca şi Gabriela se află la prima lor vacanţă de vară. Tabăra, cu corturile ei împodobite cu tablouri multicolore, le pare un adevărat oraşel de basm. In prima zi au privit totul cu uimire. Apoi s-au obişnuit. Astăzi au fost la lecţia de înot. Profesorul de educaţie fizică le-a lăudat pentru progresele făcute. Acum, comentează fericite evenimentul.

La clubul taberi (ce club frumos, construit din material plastic în culori pastelate!) iubitorii şahului îşi dispută întîietatea în partide antrenante. Din cînd în cînd ridică înciudaţi privirile spre colţul din dreapta, de unde se aud chiote de veselie. Acolo, în faţa unori numeroşi şi entuziaşti spectatori, se desfăşoară un meci de volei. Mingea zboară dintr-o mînă în alta, punctele se înscriu unul după altul.

— Bravo, Ionele!

— Trage, Radule!

— Nu te lăsa, Dorine!

Pădurea răsună, ecoul se aude pînă departe, peste lac.

... Intr-un cort spaţios, în jurul unei mese se poartă discuţii aprinse. Sînt pedagogii taberei — profesorii care îndrumă activitatea şcolarilor, instructorii de pionieri. Pentru ei, programul „la libera alegere" înseamnă cu totul altceva decît pentru copii. In fiecare seară se adună aici pentru ceasuri întregi. Uneori, copiii dorm de mult, obosiţi de joaca de peste zi, dar în cort lumina continuă să ardă. Se sfătuiesc, discută, caută bucurii noi pentru copii.

— Oare am procedat bine aşa? solicită unul sfatul celorlalţi. Şi el relatează că, pentru a întări disciplina în grupa celor mici, a ales, pentru a le citi cu aceştia, cîteva fragmente dintr-o povestire despre vacanţă ilustrative din acest punct de vedere.

— Sînt unii copii retraşi, timizi, intervine altul. Cum să-i atragem, cum să-i facem să se încadreze în colectiv?

— Mă gîndesc la un concurs de orientare turistică pentru cei mici — propune un al treilea.

Fiecare pedagog vine cu propriceperea sa, cu fantezia sa, fiecare caută să rezolve cu tact pedagogic, cu grijă, problemele ce se ivesc. Este aceeaşi frămîntare pe care o întîlnim în rîndurile lor în lunile de şcoală. Numai că, acum, e pusă în slujba vacanţei copiilor, ca s-o facă plăcută, frumoasă, de neuitat.

M. VERDEŞ

Fază de joc de la finala întrecerii la volei din cadrul Spartachiadei elevilor

Concediul cadrelor didactice

Zilele de vară au adus profesorilor şi învăţătorilor, tuturor acelora care în cursul unui an şcolar au muncit cu devotament şi pasiune pentru a oferi elevilor cunoştinţe bogat solide şi trainice, o binemeritată odihnă. Ei au prilejul să se bucure acum de răcoarea şi umbra munţilor, de frumuseţile însoritului litoral, să colinde minunata noastră patrie, să-şi îmbogăţească mintea şi sufletul cunoscînd frumuseţile şi bogăţiile ei.

Tineri sau vîrstnici (setea de frumuseţe, dragostea pentru natură nu au limite de vîrstă), mii şi mii de pedagogi îşi pregătesc cu aceeaşi nerăbdare şi emoţie ca şi şcolarii ruksakul, ca să pornească pe drumurile patriei. Mai deunăzi, un tînăr profesor de istorie ne spunea într-o scrisoare că va porni în drumeţie împreună cu un coleg al său prin Apuseni, pentru a cunoaşte nemijlocit meleagurile unde s-a desfăşurat lupta lui Horia, Cloşca şi Crişan. Alţii pornesc spre noile oraşe industriale ale Moldovei, spre Deltă sau spre minunata Capitală a patriei.

Fie că se pregătesc de drumeţie, fie că doresc să se odihnească într-una din frumoasele staţiuni balneo-climaterice ale ţării, cadrele didactice se bucură de cele mai bune condiţii pentru a-şi petrece concediul. Secţiile de învăţămînt, organizaţiile sindicale s-au preocupat din vreme de această problemă.

Bunăoară, secţia de învăţămînt a oraşului Galaţi şi comitetul sindicatului din acest oraş s-au îngrijit încă dinaintea închiderii anului şcolar de planificarea concediilor în aşa fel încît toate cadrele didactice să-şi poată efectua în întregime concediul pînă la începutul noului an şcolar. O atenţie deosebită au acordat secţia de învăţămînt şi comitetul sindicatului şi asigurării unor condiţii bune de odihnă pentru cadrele didactice. Astfel, anul acesta creşte simţitor numărul profesorilor şi învăţătorilor care vor primi bilete pentru odihnă sau tratament în staţiunile balneo-climaterice.

În mod plăcut îşi vor petrece concediul şi cadrele didactice din oraşul Piteşti. Continuînd o tradiţie din anii trecuţi, secţia locală de învăţămînt, în colaborare cu comitetul sindicatului, organizează şi în această vară excursii pentru cadrele didactice. La excursia care va avea loc pe litoral şi în Deltă, bunăoară, vor participa un număr mare de profesori, în special de geografie şi ştiinţe naturale. În afară de aceasta, peste 100 de profesori şi învăţători vor primi bilete de odihnă pentru staţiunile de la munte şi de pe litoral, iar peste 50 bilete de tratament.

M. R.

FAPTE, CIFRE, INIŢIATIVE

● Elevii din oraşul Constanţa vor desfăşura în zilele de vară o bogată activitate turistică. Bunăoară, peste 2 000 de pionieri vor porni în drumeţie. Ei vor vizita staţiunile de pe litoral şi gospodării agricole colective din raion.

Excursiile regionale de 3—5 zile vor antrena 10 000 de pionieri şi şcolari, care vor vizita localităţile Istria, Basarabi, Tulcea, precum şi obiectivele importante istorice şi industriale din regiune.

200 de elevi din şcolile medii şi profesionale din oraşul Constanţa vor fi oaspeţii Capitalei. Pentru elevii din oraş, funcţionează 26 de tabere locale şi 6 cluburi.

● Casa pionierilor din Brăila sprijină larg activitatea taberelor locale. În fiecare săptămînă, cîte o zi de tabără este organizată cu mijloacele Casei pionierilor şi pe baza programului întocmit de aceasta. Taberele locale au iniţiat, pentru vacanţa elevilor, numeroase acţiuni interesante, printre care un loc de frunte îl ocupă excursiile. Astfel, elevii vor vizita staţiunea balneară Lacul Sărat, staţiunea experimentală ICAR precum şi Combinatul de celuloză şi hîrtie din Brăila. Un număr mare de elevi vor pleca într-o excursie prin ţară cu itinerariul: Braşov, Făgăraş, Sibiu, Arad, Timişoara, Herculane. De asemenea, „Navromul" va oferi elevilor brăileni frumoase plimbări de agrement pe Dunăre.

● Acum cîteva zile un grup de 180 de pionieri şi şcolari din oraşul Turnu Măgurele, conduşi de profesorii lor, au vizitat Capitala. Ei au fost oaspeţii Palatului pionierilor, au poposit în frumosul cartier Floreasca, la grădina zoologică de la Băneasa şi în alte locuri interesante ale Bucureştiului.

● Zilele de vară oferă şi preşcolarilor nenumărate bucurii. Propunîndu-şi să facă cunoscute copiilor locurile natale, grădiniţele de copii din Ocnele Mari şi Ocniţa au pornit în excursie prin împrejurimi. Cu acest prilej copiii au luat parte şi la un concurs de trotinete.

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: Bucureşti, Piaţa Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poştale, factorii poştali şi la difuzorii voluntari din unităţile de învăţămînt. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii, Piaţa Scînteii Bucureşti.

40132

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Gazeta ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Anul XVI nr. 763 | vineri 24 iulie 1964 | 12 pagini 25 bani

ÎNVĂȚĂMÎNTUL NOSTRU URCĂ O NOUĂ TREAPTĂ

Anul școlar 1964/1965 va rămîne consemnat în istoria școlii românești drept moment al încheierii procesului de generalizare a învățămîntului obligatoriu de 8 ani. Prin această realizare Romînia se înscrie printre statele cu cel mai ridicat nivel al dezvoltării învățămîntului general.

Asigurarea unei activități rodnice tuturor școlilor de 8 ani, ridicarea pe o treaptă mai înaltă a pregătirii primei promoții de absolvenți a 8 clase impun sarcini complexe, de mare răspundere, implicînd întreaga sferă a problemelor vieții școlare — conținutul învățămîntului, completarea numărului de cadre didactice necesare, dezvoltarea bazei materiale, acțiunile organizatorice ce se impun, îmbunătățirea formelor educației comuniste și a metodicii predării diferitelor discipline.

Cîteva cifre sînt deosebit de semnificative pentru amploarea acțiunilor în curs de desfășurare. În anul școlar 1964/1965 numărul elevilor școlii generale de 8 ani va ajunge aproape de impresionanta cifră de trei milioane. Numai în clasele a opta ale tuturor școlilor va intra un contingent de aproximativ 353 000 de elevi.

Un vast program de măsuri a fost adoptat, încă din anul 1961, pentru ca sporirii duratei de școlarizare să-i corespundă o creștere substanțială a nivelului de cunoștințe a elevilor și o mai justă sistematizare a cunoștințelor în cadrul structurii unitare a școlii de 8 ani, în special în vederea familiarizării cît mai ample a elevilor cu progresele științei și tehnicii moderne și a desfășurării procesului de învățămînt în strînsă legătură cu practica.

Ținînd seama de scopul urmărit de școala generală de 8 ani și pe baza concepției caracterului unitar al acestei școli, obiectele de învățămînt au fost eșalonate gradat pe ansamblul claselor I—VIII, asigurîndu-se continuitatea și succesiunea predării pe întreaga durată a școlarității. Împărțirea disciplinelor în 4 grupe mari : studii realiste, studii umaniste, grupa prin care se realizează educația estetică și fizică și grupa obiectelor care contribuie la pregătirea practică a elevilor, acordarea unei ponderi deosebite obiectelor din prima grupă vor contura un orizont cultural mai larg și mai profund absolvenților școlii generale de 8 ani, în raport cu cel al absolvenților a 7 clase. Astfel, pentru formarea gîndirii matematice a elevilor, cunoștințele de aritmetică, geometrie plană și în spațiu sînt predate în strînsă legătură cu aplicațiile lor practice, cu ajutorul unor materiale intuitive originale, recent produse, care aduc o întărire substanțială a caracterului aplicativ al lecțiilor. Noțiunile de algebră și în general de calcul rapid predate în școala de 8 ani au devenit mai dense, mai substanțiale, asigurîndu-se astfel în mai mare măsură valorificarea lor ulterioară. În cadrul predării fizicii se urmărește ca elevilor să le devină cunoscute mai profund cele mai importante fenomene fizice, legile care guvernează aceste fenomene și modul cum sînt folosite ele în producția modernă. Studiul chimiei în școala generală de 8 ani va asigura absolvenților acesteia o cunoaștere mai profundă a concepțiilor înaintate din domeniul teoriei atomo-moleculare, precum și a noțiunilor în legătură cu proprietățile fizice și chimice ale elementelor și compușilor lor, cu metodele de preparare și întrebuințările acestora. O mai vastă oglindire a dezvoltării gîndirii biologice contemporane caracterizează și studiul științelor naturale, care va lămuri mai temeinic elevilor cauzele marii diversități a lumii vegetale și animale, legate de condițiile mediului. De asemenea, în studiul geografiei elevii școlii generale de 8 ani găsesc în mai mare măsură, posibilitatea de a-și forma o concepție științifică asupra Universului și să înțeleagă, pe baza datelor cele mai recente, situația social-politică și economică a tuturor țărilor de pe glob. Împletirea predării cunoștințelor la disciplinele realiste cu demonstrații și lucrări frontale, efectuate în laboratoare și săli speciale de lucrări, precum și vizitele organizate în întreprinderile industriale și agricole, vor asigura în mai mare măsură fundamentul pregătirii pentru viață a elevilor.

Studiul disciplinelor din grupa științelor umaniste și în special al limbii și literaturii române, istoriei patriei și istoriei universale vor familiariza în mai mare măsură pe elevi cu evoluția fenomenelor societății și cu oglindirea acestora în literatură. În același timp, prin prelungirea duratei de școlarizare, și implicit a timpului de studiu, s-a urmărit realizarea pentru elevi a unui regim zilnic de activitate cît mai rațional.

În prezent sînt în curs de distribuire în școli, sau se află în ultima fază de tipărire, toate cele 27 de programe școlare pe baza cărora se va preda în clasa a VIII-a. Un efort deosebit cu rezultate apreciabile l-au depus lucrătorii Editurii didactice și pedagogice în vederea asigurării unui conținut corespunzător și unor condiții grafice superioare celor 245 de titluri de manuale necesare școlii generale de 8 ani. Aceste manuale, care însumează un tiraj total de peste 20.000.000 de exemplare cu valoare de 103.000.000 lei vor fi distribuite gratuit, ca un dar prețios făcut școlilor de către partid și guvern. Numai pentru clasa a VIII-a a școlii generale se editează 48 de titluri de manuale, cu un tiraj de peste 4.500.000 de exemplare și a căror valoare se ridică la aproximativ 25 de milioane lei. Este necesară intensificarea strădaniilor în această direcție, pentru ca toate manualele să apară în timp util, astfel încît la data deschiderii cursurilor ele să se afle pe băncile fiecărei școli, la toate clasele, în mîna fiecărui elev. Centrele de librării și difuzarea cărții, cu sprijinul secțiilor de învățămînt, vor lua toate măsurile pentru ca manualele distribuite gratuit să ajungă în cele mai bune condiții la destinație.

Desfășurarea procesului instructiv-educativ la nivelul cerut de această nouă etapă de dezvoltare a școlii generale și de conținutul mai înalt al programelor școlare depinde într-o măsură hotărîtoare de activitatea corpului didactic. De aceea o direcție principală a eforturilor depuse de organele de învățămînt o constituie încadrarea în posturi a unor cadre didactice corespunzătoare și continua lor perfecționare pedagogică și de specialitate.

În anul școlar viitor, ca urmare a încheierii trecerii la învățămîntul general și obligatoriu cu durata de 8 ani, sporește substanțial și numărul catedrelor didactice. O parte însemnată dintre acestea va fi acoperită prin repartizarea în învățămînt a noii promoții de absolvenți ai institutelor pedagogice de 3 ani. Pentru acoperirea necesarului de profesori determinat de această creștere avem datoria de a acorda în continuare toată atenția, prin măsuri bine chibzuite, atragerii în învățămînt a unui număr cît mai mare de cadre cu pregătire de specialitate, care lucrează în prezent în sectoare unde nu-și pot valorifica pe deplin aceste cunoștințe, a unor pensionari apți de muncă și care doresc să lucreze acolo unde este nevoie de ei.

În ceea ce privește cursurile și celelate forme de ridicare a pregătirii pedagogice și de specialitate organizate cu cadrele didactice care predau agricultura, cu cei înscriși la examenele de definivat, ca și la cursurile de limbi moderne, s-au dat indicații speciale pentru ca în cadrul lor să se pună un accent deosebit asupra predării cunoștințelor nou introduse în programele școlii generale de 8 ani, prin metode adecvate, cu ajutorul unor mijloace cît mai moderne și în strînsă legătură cu cerințele diferitelor sectoare de activitate în această etapă a desăvîrșirii construcției socialiste. Întrucît în vara acestui an la cursurile de perfecționare vor fi cuprinse aproximativ 18.000 cadre didactice, institutele de perfecționare a cadrelor didactice, societățile științifice de specialitate care organizează asemenea cursuri au sarcina de a urmări neabătut transpunerea în viață a acestor indicații.

ION BERCA
director general al Direcției generale a învățămîntului de cultură generală din Ministerul Învățămîntului

(Continuare în pag. 4-a)

ANUL XX

Îndrumați de profesorii lor, membrii cercului literar de la Școala medie nr. 4 din Tîrgu Mureș au organizat de curînd o șezătoare închinată marii sărbători de la 23 August. Rînd pe rînd, membrii cercului au citit la șezătoare creațiile proprii pe care le-au dedicat acestei sărbători. În fiecare poezie, în fiecare schiță ei au cîntat realizările dobîndite de poporul nostru, sub conducerea partidului, în anii luminoși ai regimului democrat-popular, și-au manifestat dragostea și recunoștința față de partid pentru viața fericită pe care o trăiesc.

În orașul Galați, pregătirile pentru marea serbare ce va avea loc în cinstea zilei de 23 August pe stadionul „Dunărea" sînt în toi. La aceste pregătiri participă intens și elevii din oraș.

Bunăoară, elevii școlilor generale de 8 ani pregătesc o frumoasă suită de dansuri de pe plaiurile moldovene. Elevii școlilor medii vor prezenta la serbare un bogat program de gimnastică.

Deosebit de interesant va fi programul ce-l pregătesc cei 580 de elevi ai Școlii medii nr. 7. Exercițiile lor de gimnastică vor simboliza strînsul recoltei. Îmbrăcați în costume de culoarea spicelor aurii sau în frumosul nostru port național, elevii vor închipui tablouri care vor ilustra toate muncile ce se desfășoară pentru strînsul recoltei, pentru obținerea unor roade tot mai bogate. Programul de gimnastică prezentat de elevii celorlalte școli medii va reprezenta toate sporturile pe care le practică tineretul din patria noastră.

Vacanță în mijlocul naturii...

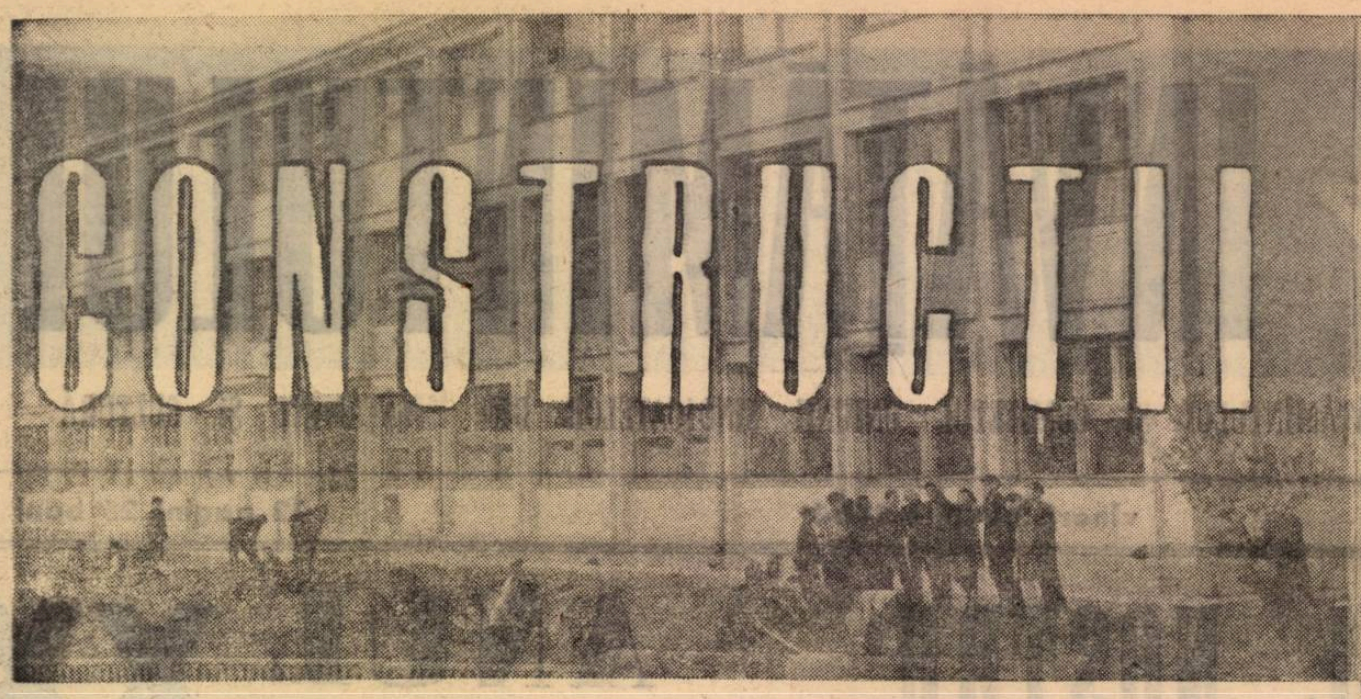

CONSTRUCȚII ȘCOLARE

Atunci, la 23 August 1944, în izbucnirea de nemărginită bucurie visurile poporului au început să capete contururi precise.

Acum, după douăzeci de ani de realizări în toate domeniile vieții sociale, printre fenomenele care caracterizează politica școlară a regimului, atestînd amploarea lor ca dimensiuni, dar și ca profunzime a conținutului, numărăm, nu fără justificată mîndrie, și construcția de clădiri școlare. Dacă socotim că din 1948 s-au construit cîteva mii de școli cu aproape 30 000 de săli de clasă și că în fiecare sală de clasă pot învăța 40 de elevi, ajungem la concluzia că 1 200 000 de școlari învață în școli noi, construite de puterea populară. Acum nu există localitate în care să nu găsești cel puțin o școală nouă. Despre ritmul tot mai accelerat în care se lucrează în domeniul construcției de școli vorbesc cît se poate de edificator datele ultimilor ani. Potrivit directivelor Congresului al III-lea al Partidului Muncitoresc Romîn în anii șesenalului trebuiau să se construiască 15 000 săli de clasă. Dintre acestea s-au construit în 1960 — 3 223, în 1961 — 3 862, în 1962 — 3 965, în 1963 — 4 216 iar în anul 1964 se vor da în folosință peste 4 600 săli noi de clasă. Așadar a fost cu mult depășită sarcina de plan.

Setea de cultură a poporului și-a găsit pe deplin împlinirea pentru că fiecărui cetățean al patriei i s-a asigurat accesul și posibilitatea frecventării învățămîntului pînă la cele mai înalte grade ale lui, în clădiri demne de epoca noastră, în condiții științifice la nivelul celor mai moderne cerințe.

SUTE DE NOI ȘCOLI GATA PÎNĂ LA 23 AUGUST

Avem în față tot mai aproape perspectiva deschiderii noului an școlar. Cu fiecare zi care trece ne apropiem de data cînd ne vom întîlni din nou cu elevii noștri, cînd școala va primi o nouă generație de școlari. Pregătirile care se fac, începînd din birourile Ministerului Învățămîntului și pînă la satele cele mai îndepărtate de Capitală, într-un ritm tot mai ridicat, vestesc apropierea lui septembrie-școlar, mărturisind totodată grija pentru ca acesta să însemne încă un pas înainte pe drumul asigurării bazei materiale a învățămîntului nostru.

Avîntul cu care întregul nostru popor întîmpină cea de a XX-a aniversare a eliberării patriei se exprimă și pe noile șantiere școlare. În cea mai mare parte noile construcții școlare, care urmează să fie date în folosință la începutul lui septembrie, sînt în faza ultimelor lucrări de finisare. În regiunile Dobrogea, Iași, Brașov, Oltenia, Cluj s-au început chiar lucrările de împodobire într-un număr de peste 200 școli noi.

■ ■

„Noile construcții școlare din regiunea Argeș — ne spunea recent profesorul emerit Nicolae Mihăilescu, vicepreședinte al Sfatului popular al regiunii — vor fi gata să-i primească pe elevi și profesori încă de la 23 August".

Pînă acum, din cele 290 săli de clasă cîte se construiesc în regiunea Argeș, 21 au fost terminate, 190 sînt cu lucrările la finisajul de interior, iar restul de 74 se găsesc în faza de lucrări la acoperiș. Sfatul popular a luat măsuri pentru ca lucrările să se desfășoare în condiții bune, asigurînd asistența tehnică cu specialiști calificați, materialele de construcții etc.

Problema aprovizionării șantierelor cu materiale de construcție, în rezolvarea căreia se întîmpinau unele greutăți în anii precedenți, a fost rezolvată din timp de sfaturile populare.

Cimentul pentru construcții s-a asigurat chiar din regiunea Argeș cu sprijinul sfatului popular regional, cărămizile cu sprijinul sfaturilor populare comunale și raionale, iar materialul lemnos cu ajutorul Ministerului Construcțiilor și Materialelor de Construcții atît pentru clădirile școlare realizate din fond central cît și pentru cele construite prin contribuția voluntară și la care statul a contribuit cu 4 150 000 lei în credite rambursabile.

Organele de învățămînt ca și sfaturile populare comunale și orășenești au urmărit în permanență mersul lucrărilor pe șantierele școlare, luînd măsuri și intervenind pentru buna lor desfășurare.

Datorită acestei preocupări, localurile cu 16 săli de clasă din orașele Curtea de Argeș, Cîmpulung-Muscel, Pitești, ca și clădirea, cu 24 săli de clasă din orașul Pitești se găsesc în faza de finisaj. În același stadiu se află și localuri construite cu sprijin din fond cenrtal din Horezu și Rucăr.

În multe localități, datorită noilor construcții școlare, cursurile se vor desfășura numai în prima jumătate a zilei, ceea ce va permite o mai bună organizare a întregului proces de învățămînt.

CONSTRUCȚII PESTE PLAN

„În multe localități sătești din regiunea Argeș, ne spunea tov. N. Mihăilescu, am întîlnit șantiere de construcții școlare peste cele planificate". În comuna Optași, din raionul Slatina, la Sîrbi, la Măgura din raionul Costești, la Valea Mare-Pravăț din raionul Muscel se construiesc cîte 2, 3 și 4 săli de clasă din inițiativa organelor locale respective și a cetățenilor care și-au procurat materialele, au organizat munca fără să solicite nici un fel de sprijin din partea regiunii. Inițiativa lor vorbește de dragostea pentru școală dar și de munca dusă în această privință de către cadrele didactice, directorii de școli.

Am găsit în sondajul făcut în regiunea Argeș și Oltenia cadre didactice prezente de dimineață pînă seara pe șantierele de construcții, sau pe cele în care se fac amenajări și reparații la clădirile existente, îndrumînd și ajutînd pe constructori, ca tov. C. Dumitrescu, directorul Școlii de 8 ani din Optași, D. Popa, directorul Școlii medii din Ovesel, raionul Olteț, I. Brîndușoiu, directorul Școlii de 8 ani din Lădești, raionul Horezu etc.

LUCRĂRI ÎN RITM VIU

În situația privind construcțiile școlare din regiunea Argeș, situație destul de recentă, în dreptul raionului Rm. Vîlcea era pus un semn de întrebare. Față de celelalte raioane, raionul Rîmnicul Vîlcea era oarecum rămas în urmă. Mersul lucrărilor la unele construcții progresa prea încet. La data cînd am ajuns în acest raion, aproximativ o săptămînă după întocmirea situației de la regiune, lucrările avansaseră atît de mult încît semnul de întrebare a trebuit să fie șters. La Berislăvești, Cîineni, Rîureni sălile de clasă planificate a fi date în folosință pentru 15 septembrie vor fi gata cu mult înainte.

CERINȚELE ESTETICE

Sînt frumoase noile clădiri școlare pentru că proiectele au ținut seama nu numai de cerințele practice ci și de exigențe estetice. Liniile verticale și orizontale se suprapun și se îmbină armonios. Culorile sînt vesele, optimiste ca și viitorii locatari. Se impunea însă și un amplasament potrivit : loc central, cu spații largi. Așa a și fost rezolvată problema în majoritatea localităților unde s-au construit școli. În comuna Cîineni din raionul Rm. Vîlcea gospodarii au pierdut însă din vedere această cerință. Noua școală care se construiește în această comună, cu 8 săli de clasă, dispuse la parter și etaj este plasată într-un loc cu totul nepotrivit, la cîțiva metri sub nivelul șoselei care trece prin fața ei. Lăsăm la o parte faptul că gospodarii din această comună nu au avut în vedere armonia cerută de amplasarea unei asemenea construcții în cadrul naturii impresionant de frumoase a localității. Ei nu s-au gîndit însă nici la unele cerințe de ordin strict gospodăresc pentru că apa de ploaie se adună deseori în jurul zidurilor școlii.

■ ■

Școala lasă în memoria fiecărui om amintiri de neuitat. De ea este legată copilăria, cu visurile ei, cu primele experiențe mai semnificative de viață. Care dintre noi nu simte fiorul acestor amintiri cînd după ani și ani se reîntîlnește cu școala în care a învățat ? Cine nu-și aduce aminte de ziua în care a pășit pentru prima oară în școală și apoi de fiecare început de an școlar ? Pentru generațiile de școlari din vremea noastră regimul democrat popular s-a îngrijit ca viitoarele amintiri să fie tot atîtea prilejuri de a retrăi bucuria pe care o trăiesc la fiecare 15 septembrie. Iar nouă, educatorilor, ne revine sarcina de a nu neglija nici un amănunt pentru ca bucuriile școlarilor noștri să fie mai depline. Și, pe măsură ce noile construcții școlare sînt predate educatorilor de către constructori, să trecem la împodobirea lor cu tot ce știm că asigură o atmosferă de muncă plăcută.

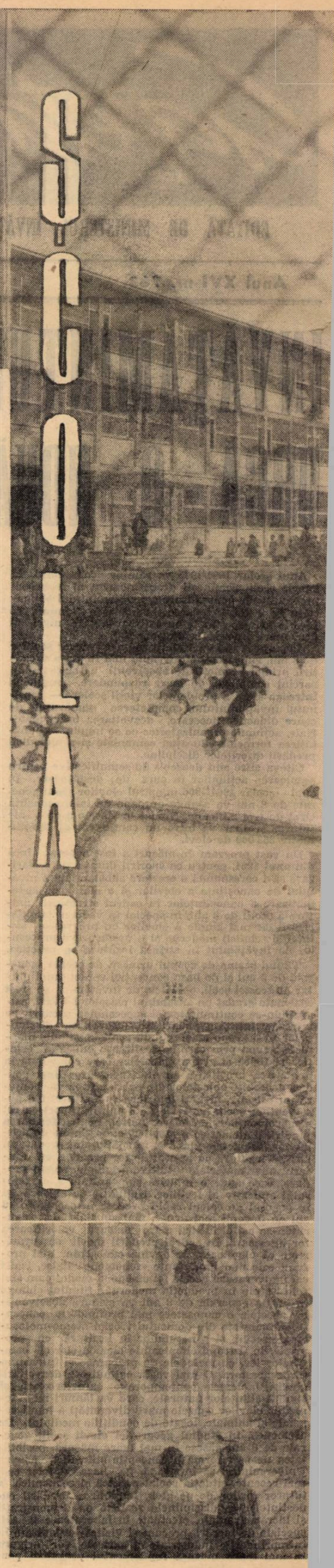

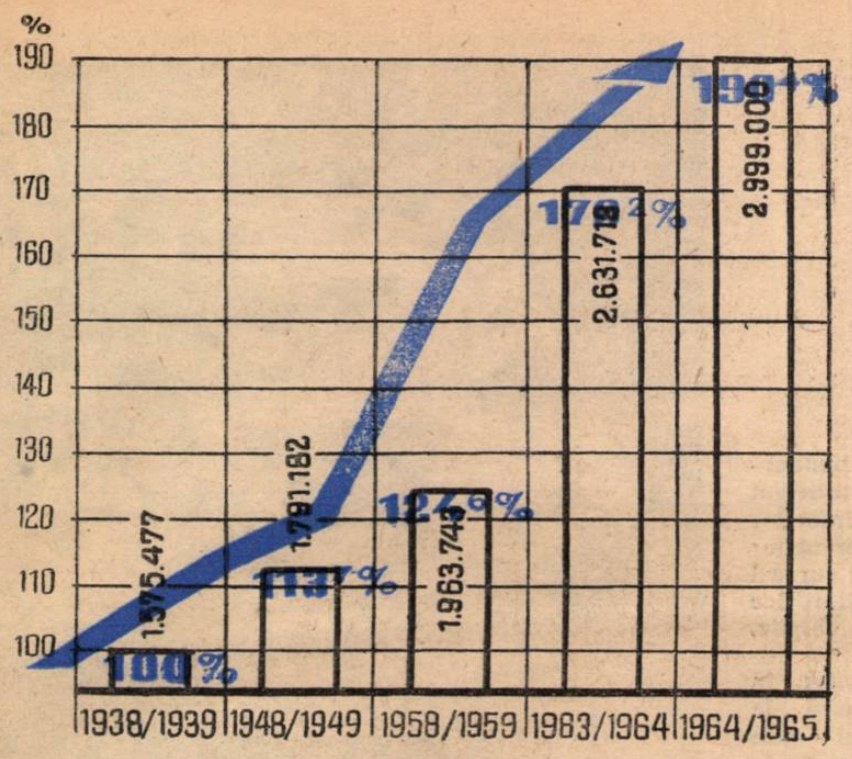

Elevii cuprinşi în clasele I—VII (VIII)

TOŢI COPIII PATRIEI ÎNVAŢĂ

Am în faţă un grafic. Pe un panou, de dimensiuni obişnuite, o săgeată înscrisă în tuş, însoţită pe alocuri de cifre care indică în procente înălţimi.

Privit de aproape, panoul comunică sugestiv, în limbaj statistic, o parte din istoria învăţămîntului. Privit de la o anumită distanţă săgeata ia semnificaţii alegorice, sugerînd zborul spre cer al albatrosului. Porneşte mînată de o mare sete de lumină.

Zborul spre lumină al unui întreg popor are drept contururi precise argumentele de nedezminţit ale cifrelor. Ce înălţimi indică altimetrul statistic al învăţămîntului nostru? Să citäm: **„În anul şcolar 1963—1964 toţi copiii de vîrstă şcolară au fost cuprinşi în şcoala generală de 8 ani".**

Este evidentă spectaculara răsturnare de situaţii! Nici un copil de vîrstă şcolară n-a rămas cu aripile strînse în jurul său. Nici o aripă nu s-a mai frînt. Mai miră aceasta pe cineva, cînd în fiecare comună există azi cel puţin o şcoală de 8 ani, cînd o armată de învăţători şi profesori sînt angajaţi în acest imens front al luminii? Cît de obişnuită ne pare nouă, celor care am trăit zi de zi, timp de douăzeci de ani, triumful unei asemenea creaţii!

Dar, e momentul să răsfoim documentele ca să ne explice ele, drumul parcurs.

Pe filele îngălbenite de vreme

Iată o gazetă de acum douăzecişiopt de ani. Are filele îngălbenite de vreme. Pe una din pagini un titlu cu litere groase atrage atenţia: „Şcoli sau pacoste!". Cum se poate? Şcoala este doar o oază de lumină. O oază menită să răcorească buzele arse de setea cunoaşterii! Cum poate să fie o pacoste ne spune, în articolul citat, Ion al Saftei, ţăran sărac de pe malul Oltului. El şi alte douăzeci de familii de ţărani săraci n-au putut să-şi trimită iarna copiii la şcoală. I-a împiedicat mizeria. Copiii nu aveau haine, încălţăminte. O pereche de opinci era rînduită la cîte 4—5 fraţi. Atît cît ţinea. Nu mai vorbim de cărţi, caiete etc. Cum puteau să-i trimită la şcoală? Dar bugetul ţării avea nevoie de venituri. Şi, sursa a fost găsită. Ion al Saftei şi cei douăzeci trebuiau să plătească în amendă „dreptul" de a nu putea să-şi trimită copiii la şcoală. Cu amenda lucrurile se rezolvau. Nu era atît de necesar să meargă copiii la şcoală, să se creeze condiţii pentru aceasta... Pentru guvernanţii de atunci era destul şi chiar mai bine ca Ion al Saftei şi alţii ca el să plătească amenda.

Ion al Saftei din Almăjel şi cei douăzeci de ţărani nu sînt un caz izolat. Nu. „Istoria" lui Ion al Saftei este istoria a milioane de familii de muncitori şi ţărani. O afirmă însăşi oficialitatea burgheză. D. Gusti, fost ministru al Instrucţiei, Cultelor şi Artelor, referindu-se la situaţia din 1932—1933, arăta că un număr de 371 875 de copii de vîrstă şcolară, au rămas neînscrişi în şcoala primară, — că o bună parte dintre cei înscrişi în şcoala primară nu frecventau cursurile. Tot D. Gusti ne furnizează date minuţios calculate, arătîndu-ne că dintre copiii înscrişi la şcolile din sate, absentează de la cursuri aproape 1/3. Aşadar peste 370 000 de copii rămîneau neînscrişi la şcoală. Alte zeci de mii, deşi înscrişi, nu frecventau cursurile. Anii adăugau acestor cifre altele, iar vălul întunericului minţii se întindea peste generaţii întregi. Existenţa, la data eliberării, acum 20 de ani, a peste patru milioane de neştiutori de carte n-a mirat pe nimeni.

Cîte greutăţi, cîte eforturi au fost apoi depuse pentru a reda acestor patru milioane de oameni aripile frînte în copilărie, pentru a-i învăţa apoi ca, umăr la umăr cu întregul popor, să zboare spre limpezimile nevisate ale unei vieţi de stăpîni pe soarta lor!

Răsfoiesc mai departe prin documente. Sînt multe, rafturi şi biblioteci întregi de mărturii. Sute şi mii de articole în presa vremii. Sute şi mii de acte de acuzare.

In ciuda adevărului, guvernanţii „istorici", pe rînd, au încercat să acrediteze ideea că ţăranul romîn este refractar faţă de cultură. Tocmai el, care a luminat orizontul poeziei noastre cu un tezaur de uimitoare strălucire şi sensibilitate! El, făuritorul unei „Mioriţe", al unei „Ciocîrlii" care sînt ascultate cu răsuflarea oprită de emoţie!

Presa muncitorească şi progresistă a demascat caracterul formal al măsurilor luate „pentru" şcoală, de burghezie. Ea a arătat cauzele pentru care obligativitatea învăţămîntului primar era în fapt o iluzie — mizeria materială în care trăiau masele muncitoare, lipsa de şcoli, de cadre didactice. Sînt demascate metodele prin care vechile regimuri împiedicau pe fiii de ţărani şi muncitori de la cultură. Iată cîteva titluri: **„Exploatarea copiilor", „Măsuri nedrepte", „Sărăcimea nu mai poate învăţa carte", „Anul şcolar cu mizeriile lui se apropie"** etc.

Cu fiecare an care trecea, numărul neştiutorilor de carte devenea mai mare. Zborului sugrumat spre cultură al maselor populare i se adăugau la fiecare 30 iunie sau 1 septembrie alte zeci şi sute de mii de aripi frînte. Lipseau oare învăţătorii necesari? Nu! Învăţătorii nu lipseau atît cît s-a încercat să se mistifice adevărul. Ei îngroşau rîndurile şi aşa destul de numeroase ale cerşetorilor în haine negre. Citim în Clopotul (1933): **„In întreaga ţară s-au desfiinţat 5 000 de posturi de învăţători. Această situaţie jalnică ilustrează că vom figura şi de azi înainte în fruntea statisticilor de analfabeţi".**

In articolul **„Demonstraţiile de stradă ale învăţătorilor"** din august 1931, **„Tînărul leninist"** scria: **„După ce au stat cîteva zile pe străzi, nedormiţi şi nemîncaţi, cei 7 000 de învăţători şomeri, chemaţi de guvern în capitală pentru distribuirea între ei a posturilor vacante, două treimi dintre ei neprimind nici un post, tinerii învăţători şomeri au ieşit în masă în stradă să demonstreze pentru muncă şi pîine. Ei au fost primiţi cu bastoane de cauciuc, cu baionete din partea cordonului de jandarmi".**

A vibrat în inimi o chemare răscolitoare

Vă amintiţi desigur de acel august 1944? Cuvîntul partidului a pătruns în inimile unui întreg popor. O chemare caldă şi răscolitoare a vibrat în piepturile a milioane de oameni. Rezonanţe miraculoase au răsunat ridicînd la o muncă şi la o viaţă nouă pe truditorii de mai-nainte ai maşinilor şi pămîntului.

Legile făurite de puterea populară proclamau dreptul lor la fericire, iar cultura a devenit o pîrghie, dintre cele mai viguroase, în împlinirile acestui drept. Învăţătura a devenit o realitate pentru toţi fiii poporului.

La un an numai după reforma învăţămîntului, presa noastră scria: **„Şcoala de 7 ani a obţinut un prim şi important succes. În anul şcolar 1948—1949 au funcţionat 3 332 şcoli cu clasele V—VII, avînd un efectiv de 284 450 elevi".**

Cu fiecare an documentele privind succesul noii şcoli înregistrează realizări impresionante.

Şi de data aceasta documentele sînt multe. Articole, scrisori în care oamenii muncii aduc mulţumiri partidului pentru posibilităţile create copiilor lor de a studia, de a obţine o calificare înaltă, o pregătire multilaterală. Răsfoiesc din nou ziarele, revistele. Însăşi titlurile articolelor sînt semnificative: **„Marile succese ale ştiinţei şi culturii în patria noastră", „Sînt mîndră că voi fi educatoare", „Pentru o cît mai înaltă calificare a cadrelor didactice", „A fost lichidat analfabetismul", „Asigurăm un înalt nivel de pregătire elevilor".** Iată şi un articol care sintetizează o întreagă politică de stat: **„Pentru fericirea copiilor patriei".** Aşadar, şcoala — pacoste pentru copiii şi părinţii de altădată — a devenit o pîrghie de fericire pentru copiii de azi.

Dar să trecem în revistă pe scurt cîteva etape ale impetuoasei ofensive a învăţămîntului:

Începînd din anul şcolar 1955—1956, învăţămîntul de 7 ani a devenit general şi obligatoriu în oraşe, centre muncitoreşti şi în localităţile reşedinţă de raion funcţionînd 4 417 şcoli cu 408 820 elevi la cursurile de zi, iar în anul şcolar 1958—1959, cînd s-a trecut la generalizarea învăţămîntului de 7 ani şi în localităţile din mediul rural (comune şi sate) care aveau astfel de şcoli, au funcţionat 4 491 unităţi cu clasele V—VII cuprinzînd 501 260 elevi la cursurile de zi.

Cel de-al III-lea Congres al P.M.R. (din anul 1960) a trasat sarcina încheierii generalizării învăţămîntului de 7 ani şi a trecerii treptate la învăţămîntul general de 8 ani. Îndeplinindu-se această sarcină procesul generalizării învăţămîntului de 7 ani a fost încheiat încă din anul 1961—1962, cînd au funcţionat 6 940 şcoli cu 943 659 elevi la cursurile de zi.

În anul şcolar 1963—1964 au funcţionat 7 374 şcoli de 8 ani cu 1 056 569 elevi la cursurile de zi ale claselor V—VII, toţi absolvenţii claselor I—IV fiind astfel cuprinşi în şcoala generală de 8 ani.

Înainte de 1944 Romînia ocupa unul din primele locuri între ţările cu cel mai mare număr de neştiutori de carte.

Azi, spun documentele UNESCO, Romînia se situează printre primele 11 ţări din lume cu învăţămîntul general, obligatoriu şi gratuit de 8 ani.

Un zbor pe care nimeni nu-l mai poate frînge

In 1964 se împlinesc 100 de ani de la legiferarea învăţămîntului primar obligatoriu. Era atunci o atmosferă furtunoasă. Marii potentaţi ai pămîntului se temeau. Îi înspăimîntau două proiecte ale domnitorului Alex. Ioan Cuza — proiectul de lege agrară şi proiectul de lege pentru organizarea învăţămîntului. Pămînt şi carte pentru cei mulţi. Era prea de tot, căci pămîntul ar fi însemnat putere, iar cartea tot putere. O putere a robilor smulsă din puterea stăpînilor. Au apărut după această lege multe alte legi. Legi care înscriau pe hîrtie dreptul la carte. Marii potentaţi nu s-au mai neliniştit căci învăţaseră un secret „miraculos" — elaborau legi care rămîneau literă moartă.

A trebuit să treacă aproape 100 de ani, a trebuit ca soarta ţării să fie luată în mîinile viguroase ale clasei muncitoare pentru ca dreptul la carte să devină realitate.

Astăzi, întîrzierea venirii la şcoală a unui singur copil încă din primele zile ale anului şcolar, devine o problemă care constituie obiect de preocupare pentru organele de învăţămînt. Îmi amintesc cu cîtă uimire şi cît de mîhnit privea acum cîţiva ani un şef de secţie regională de învăţămînt la o situaţie statistică privind frecvenţa şcolară. La rubricile care indicau absenţe erau înscrise cifre de ordinul unităţilor. Şi cîtă „revoluţie" au stîrnit aceste cifre în aparatul de inspectori ai secţiei regionale! „Semnale de alarmă" au chemat pe inspectorii de la raioane, pe directorii de şcoli, sfaturile populare comunale, să cerceteze cauzele absentării, să ia măsurile necesare, căci partidul a hotărît — **toţi copiii patriei să înveţe carte.** Această lege a noastră nu admite nici o excepţie.

Două milioane şase sute treizeci şi una de mii şapte sute nouăsprezece elevi au frecventat în acest an cursurile şcolare ale şcolii de cultură generală de 8 ani. Sute de mii de alţi elevi au frecventat cursurile şcolii medii, ale şcolilor de artă, tehnice, profesionale etc. O sută patruzeci şi două de mii o sută patruzeci şi şapte de învăţători şi profesori le călăuzesc paşii. Statul a luat toate măsurile ca să nu existe nici o piedică în luminosul lor drum. Mii de şcoli noi, laboratoare, biblioteci îi primesc în fiecare an cu tot ce ştiinţa are mai modern pentru însuşirea celei mai avansate culturi.

★

Privesc săgeata care simbolizează zborul spre lumină a milioane de oameni. Ţîşneşte irezistibil spre cer şi parcă simţi înapoia ei zvîcnirea inimilor tinerei generaţii. Un zbor impetuos şi sigur spre înălţimi pe care nimeni nu-l mai poate frînge.

CONST. RĂDOI

PERFECŢIONAREA CADRELOR DIDACTICE

Mii de profesori îşi petrec timpul liber în biblioteci, aprofundînd pr studiu lucrările de specialitate

Cunoaşterea metodelor moderne

Ridicarea continuă a nivelului pregătirii de specialitate, ideologice şi pedagogice a cadrelor didactice constituie o preocupare de frunte în statul nostru democrat-popular. Mai cu seamă lunile de vară sînt larg folosite în acest scop. In prezent, de pildă, se desfăşoară numeroase cursuri de perfecţionare şi informare ştiinţifică, organizată atît de institutele de perfecţionare a cadrelor didactice cît şi de societăţile ştiinţifice ale corpului didactic, cursuri în care sînt cuprinşi peste 18 000 de profesori, învăţători şi educatoare.

Pe plan central şi în toate regiunile au loc cursuri cu profesorii de agricultură, de limba romînă, de limbi străine, de pedagogie, cu cei care dau examenul de definitivat şi de gradul II, cu responsabilii cercurilor pedagogice de la clasele I-IV şi ai cercurilor pedagogice de educatoare, precum şi cursuri speciale organizate de societăţile ştiinţifice cu profesorii de matematică, fizică, chimie, ştiinţe naturale şi geografie.

Nivelul de desfăşurare al cursurilor, în acest an, participarea intensă şi activă la acestea dovedesc dorinţa întregului corp didactic ca în cinstea marii sărbători de la 23 August să-şi ridice nivelul măiestriei profesionale, astfel încît în noul an şcolar, învăţămîntul nostru să urce o nouă treaptă calitativă.

Specificul muncii profesorilor de pedagogie reclamă o amplă informare în problemele pedagogice care se cercetează azi cu privire la creşterea eficienţei învăţămîntului. Organizînd cursul de perfecţionare cu profesorii de pedagogie, I.P.C.D.-Bucureşti a urmărit actualizarea cunoştinţelor de specialitate de care dispun aceştia, informarea lor amplă asupra desfăşurării celor mai noi cercetări, astfel încît atît cadrele care predau disciplina respectivă cît şi cele care lucrează în şcoli de cultură generală, case de copii, şcoli profesionale etc., să devină propagandişti activi, în rîndul masei cadrelor didactice, ai problemelor actuale din domeniul educaţiei, predării şi însuşirii cunoştinţelor.

În lumina acestor obiective cursul pentru profesorii de pedagogie a urmărit dezbaterea unor importante probleme de marxism-leninism, psihologie pedagogică, pedagogie generală şi istoria pedagogiei.

O temă care a captat atenţia cursanţilor a fost eficienţa şi activizarea lecţiei. Această temă s-a dezbătut în cadrul programei de istoria pedagogiei, dar mai cu seamă în legătură cu stadiul mondial actual al discuţiilor pedagogice.

Analiza pe plan vertical a eficienţei şi activizării lecţiei s-a referit la cele mai importante momente din istoria educaţiei privite în lumina tezelor leniniste despre valorificarea moştenirii culturale progresiste şi a documentelor Plenarei C.C. al P.M.R. din aprilie 1964. Astfel s-a subliniat rolul lui I. A. Komenski în formularea principiilor şi rezolvarea unor probleme ale organizării învăţămîntului, ale conţinutului şi metodelor acestuia, care au dus la creşterea eficienţei învăţămîntului în raport cu cerinţele dezvoltării societăţii din acea vreme. În cadrul cursului au fost analizate totodată şi limitele sistemului pedagogic al lui Komenski, atît în domeniul didactic cît şi în ce priveşte educaţia morală. În acelaşi mod s-au scos în evidenţă latura pozitivă şi limitele concepţiei altor pedagogi clasici (Rousseau, Pestalozzi, Uşinski ş.a.). Discuţiile s-au referit în continuare la tradiţiile progresiste din trecutul şcolii noastre — preocupările lui Eminescu, ca profesor suplinitor de multiple discipline, de a obţine o eficienţă sporită prin legarea problemelor de conţinut şi metodă de nivelurile diferite de dezvoltare ale elevilor săi. De asemenea, a fost dat ca exemplu de critică principială a lipsei de eficienţă care caracteriza învăţămîntul din trecut, poziţia P.C.R. în problemele învăţămîntului între cele două războaie mondiale.

Un loc central în cadrul cursului a fost acordat tratării marxist-leniniste a problemei eficienţei lecţiei în lumina unor legităţi, cum sînt dependenţa educaţiei de relaţiile sociale şi legătura dintre dezvoltarea forţelor de producţie şi rezolvarea corespunzătoare a problemelor învăţării, pentru formarea omului corespunzător înaltei productivităţi a muncii cerute de societatea socialistă.

Tratarea problemelor de istoria pedagogiei s-a împletit cu o serie de variate activităţi practice, printre care a stîrnit un deosebit interes vizitarea expoziţiei „Din istoria literaturii didactice romîneşti".

Toate temele de istoria pedagogiei au fost însoţite de prezentarea unor materiale — culegeri de legi şcolare, programe din trecutul învăţămîntului nostru, opere ale pedagogilor studiaţi — pentru a se surprinde cît mai viu ideile cu valoare de actualitate.

Discutării pe plan orizontal a eficienţei şi activizării lecţiei i s-a dat, cum era şi firesc, o şi mai mare amploare. Cursanţii şi-au putut lărgi orizontul cunoştinţelor cu privire la numeroasele probleme ce se dezbat în sfera pedagogiei socialiste, cu privire la formarea omului unei înalte pregătiri ştiinţifice şi tehnice, corespunzător nivelului de azi şi de mîine al dezvoltării forţelor de producţie şi, în legătură cu aceasta, la alegerea judicioasă a conţinutului disciplinelor şi valorificarea maximă a timpului de şcolarizare. Pe acest plan sînt puse din nou sub semnul întrebării modul concentric sau liniar de predare, precum şi modul spiral despre care vorbesc unii pedagogi, sînt analizate, în lumina cuantumului de eficienţă, diferitele tipuri şi variante de lecţii şi posibilităţile pe care le includ fiecare din ele, folosirea deplină a tuturor elementelor pozitive ale metodelor clasice pentru activizarea frontală a elevilor, deplasîndu-se în acelaşi timp centrul de greutate asupra gîndirii şi muncii independente a elevilor.

Introducerea din ce în ce mai activă a metodelor moderne de predare caracterizează preocupările pedagogice de azi, în vederea rezolvării contradicţiei dintre volumul actual imens de cunoştinţe ştiinţifice şi tehnice şi posibilităţile de însuşire a acestora. Cursanţilor li s-a demonstrat modul cum este folosit, pentru predarea limbilor străine, complexul pedagogic — film fix însoţit de bandă de magnetofon, film pe o temă dată, diapozitive şi discuri — explicîndu-li-se cum se îmbină acest complex cu folosirea manualului. Au fost subliniate avantajele obţinute şi prin alte procedee — de exemplu, prin folosirea semicabinelor etc. — prezentîndu-se în această problemă materialul bibliografic necesar profesorilor de pedagogie în înţelegerea mai profundă a unor consecinţe pedagogice pe linia creşterii eficienţei învăţămîntului, cum sînt rolul formaţiunii reticulare în tonificarea scoarţei cerebrale, posibilităţile largi de control şi autocontrol pe care le prezintă folosirea adecvată a materialelor audio-vizuale etc.

Introducerea ciberneticii în pedagogie a fost discutată, de asemenea, pe larg. S-a arătat, în primul rînd, specificul acesteia ca metodologie a cercetărilor ştiinţifice, subliniindu-se posibilităţile largi pe care le oferă în acest domeniu şi prezentîndu-se, spre ilustrare, cercetările începute de Institutul de ştiinţe pedagogice cu privire la învăţarea programată, fără maşini, a unor teme din domeniul formării deprinderilor de citire şi scriere la clasa I şi de analiză sintactică la clasa a V-a.

Profesorii de pedagogie participanţi la curs au putut studia rolul ciberneticii şi al teoriei informaţiei şi în cadrul predării lecţiei „Metodele de predare". Discutarea problemelor predării pe bază de program, cu sau fără maşini, le-a deschis dorinţa de a cerceta rolul şi consecinţele a numeroase probleme psihologice şi pedagogice, cum este de exemplu aferentaţia inversă. În legătură cu aceasta s-a exemplificat cum, în procesul predării citit-scrisului, sau în cadrul altor procese de predare, învăţătorul sau profesorul se găseşte în imposibilitate de a întări întreaga înaintare, treaptă cu treaptă, secvenţă cu secvenţă, a fiecărui copil din cei 30—40 pe care-i are în clasă. În acelaşi timp elevul nu poate, în general, să-şi sancţioneze singur etapele şi rezultatele activităţii de învăţare şi chiar atunci cînd o face, într-o măsură, el nu are totdeauna încredere nici în propria aferentaţie orientativă, nici în cea de sancţionare — mai ales la o vîrstă şcolară mică — ci aşteaptă, de fiecare dată, cuvîntul de întărire al învăţătorului. Privit prin această prismă, sistemul comenzii şi controlului pe baza programului — cu sau fără maşină — rezolvă o mare dificultate în învăţare. Cu viu interes a fost cercetat de cursanţi standul cu lucrări care tratează această problemă: volumele „Problemele teoretice ale cibernetici" şi „C bernetica", seria de articole „Gazeta învăţămîntului", cîte numere din „Revista de peda gie" şi „Revista de psiholog etc.

Un loc deosebit în cad cursului l-au ocupat problem educării multilaterale a elevi Discuţiile au fost centrate în rul proiectului programei mu educative. Cercetarea ace programe în cadrul cursului, ţelegerea profundă a perspecti lor pe care ea le deschide în d voltarea planificată a muncii educaţie, a rolului profesoru de pedagogie în transpunerea în viaţă, studierea materialu bibliografic în care se exp experimentarea programei m cii educative în şcoli au pro cel mai viu interes.

Activităţile programate în drul cursului, cu multiple val ţe pe linia îmbunătăţirii proce lui instructiv-educativ au c — aşa cum au arătat, în repet prilejuri, numeroşi particip — condiţii ca profesorii de pe gogie să participe cu mai m competenţă la propagarea no în învăţămînt.

IOANA IONESC

Învăţămîntul nostru urcă o nouă treapt

(Urmare din pag. 1)

Pentru desfăşurarea cît mai eficientă a predării cunoştinţelor, atît în clasele a VIII-a cît şi pe ansamblul şcolii generale, s-a prevăzut de asemenea realizarea, în special în cadrul Întreprinderii de material didactic, a unor noi sortimente şi tipuri de materiale didactice — care să asigure un mai puternic caracter intuitiv procesului instructiv-educativ. Colectivul Întreprinderii de material didactic are toate posibilităţile de a arăta măsura deplină a maturităţii sale, realizînd aceste sarcini sporite cantitativ la un nivel calitativ superior.

Pentru orientarea întregii activităţi menite să asigure pe plan material deschiderea în condiţiile cele mai bune a noului an şcolar, Ministerul Învăţămîntului a efectuat, încă în cursul anului 1963, în toate regiunile ţării, un studiu privind problemele bazei materiale şi a necesarului de cadre în perspectivă. În lumina acestui studiu orientativ au fost date indicaţii corespunzătoare pentru mobilizarea tuturor forţelor şi resurselor atît pe plan central cît şi în cadrul fiecărei regiuni şi al fiecărui raion. Astfel, în anul 1964 este planificată construirea a 4.603 săli de clasă dintre care peste 4.200 urmează a fi date în folosinţă, conform angajamentului constructorilor, pînă la începutul anului şcolar, iar restul vor fi terminate în trimestrul IV/1964. Succesul acestei acţiuni, cu o pondere deosebită în ansamblul pregătirilor pentru noul an şcolar, cere o muncă stăruitoare din partea organelor locale de învăţămînt, care sub îndrumarea directă a Ministerului Învăţămîntului, să urmărească şi să grăbească, acolo unde este necesar, ritmul lucrărilor pe fiecare dintre şantierele de construcţii şcolare, să concentreze contribuţia voluntară şi participarea la activităţile cu caracter patriotic pentru înălţarea noilor şcoli a milioane de oameni ai muncii, prin mobilizarea acestora de către corpul didactic.

Organele Ministerului Învăţămîntului, ale secţiilor de învăţămînt din cadrul sfaturilor populare regionale, raionale şi orăşeneşti se preocupă intens de problema dotării tuturor şcolilor generale de 8 ani cu mobilierul necesar bunei desfăşurări a cursurilor. Cifrele indică şi în acest caz amploarea acţiunii în curs de desfăşurare: pentru sălile de clasă ce urmează a fi amenajate sînt necesare 120.000 de bănci şcolare, 6.400 de table şi 6.600 de catedre. Întrucît această sarcină depăşea capacitatea întreprinderilor specializate s-au luat măsuri pentru difuzarea documentaţiei tehnice a noilor tipuri de mobilier şcolar la sfaturile populare regionale pentru întreprinderile locale, astfel ca acţiunea dotării şcolilor cu mobilier să fie terminată la timp. Se impune însă ca toate secţiile de învăţămînt ale sfaturilor populare să urmărească cu atenţie respectarea graficului de producţie de către întreprinderile care au pr comenzi de mobilier şcolar.

Deschiderea în cele mai b condiţii a noului an de învă mînt, presupune şi desfăşur unei minuţioase munci ed tive atît în rîndurile elevilor şi în rîndul părinţilor, pentru din prima zi de şcoală, de la ma oră de curs, lecţiile să desfăşoare intens în clase c fective complete. În acest cadrele didactice vor fi larg s jinite prin introducerea în şc a noului regulament care re mentează şi aspecte import ale muncii educative. Experi acumulată de corpul nostru dactic pe linia desfăşurării acţiuni eficiente pentru asig rea frecvenţei depline a ele înscrişi, colaborarea strînsă comitetele de părinţi, sînt fa a căror valorificare largă se pune şi în această vară. Să făşurăm neobosit o vastă act de convingere colectivă şi i viduală a părinţilor şi ele pentru ca toţi să înţeleagă deplin importanţa generali şcolii de 8 ani şi să sprijine tinuu această acţiune. Astfel putea raporta cu mîndrie p dului şi guvernului că toţi e care au absolvit clasa a V au început, din prima zi, cu rile în clasa a VIII-a. Aceast fi şi o încununare a străda întregului nostru corp did pentru generalizarea învăţă tului de 8 ani, contribuţia tră la marile succese ale gului popor, înfăptuite în celei de a XX-a aniversări berării patriei.

O întrebare binevenită în aceste zile. Timpul ne permite să citim mai mult pentru a răspunde unui imperativ al muncii de educator — acela de a fi la curent cu noutățile în specialitatea pe care o predăm. Iată cîteva răspunsuri :

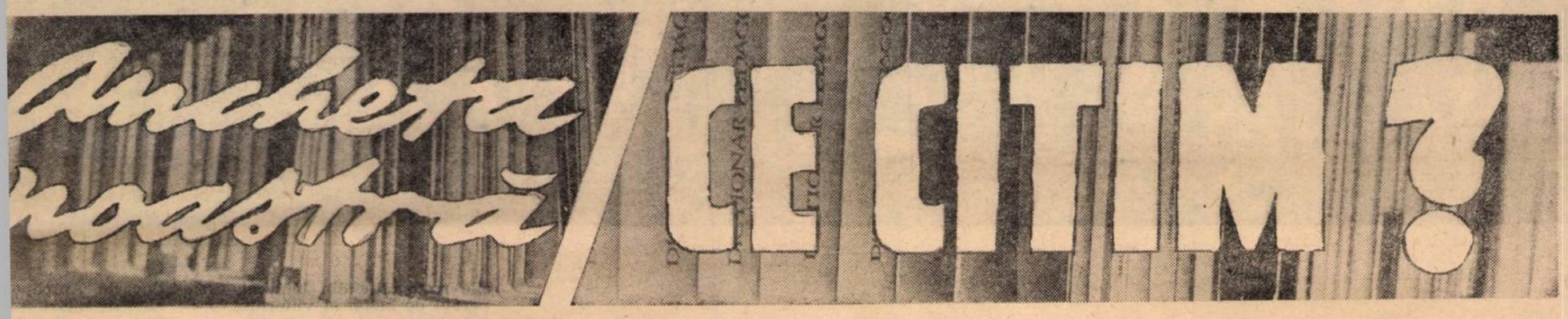

Al. Bojin,

profesor de limba romînă Școala medie nr. 38 din Capitală

...nii din urmă au îmbogă- considerabil patrimoniul ...ței noastre literare cu ...lii despre scriitorii veacu- ...al XIX-lea și al XX-lea, ...cum și cu bine îngrijite ...ții din operele multor ...itori. Încerc să selectez cî- ...a din lucrările mai recent ...rute, care sînt de un real ...s cadrelor didactice de ...cialitate, pentru aprofun- ...ea problemelor de litera- ... română ce se predau în ...lă.

...rintre altele, mi se pare ...venită apariția **Cursului ...istoria literaturii romîne ...e cele două războaie ...diale** (1920—1944), par- ...ntîi, editat de Ovid S. ...mălniceanu. Manualul ...ent pentru clasa a XI-a, ...a lucrare care pînă în ...nt sintetiza problemele ...ii literare respective, ca- ...noi perspective și înțele- ...alături de acest curs. ...unii critici literari l-au ...it cu rezerve sau chiar ...biecții totuși cursul, cu- ...înd admirabile sinteze a- ... prozatorilor mai de ...ă din perioada respecti- ...ste de un real folos și ...sorilor din învățămîntul ...u, nu numai studenților ...nul IV, cărora le este ...nat. Așteptăm cu interes ...tea a doua a cursului, ...va cuprinde, așa cum a- ... autorul în prefața pri- ...părți : poeții, dramatur- ... criticii literari din a- ... perioadă.

... plan național, comemo- ...a 75 de ani de la moar- ...ai Eminescu a fost mar- ...prin numeroase acte de ...re a memoriei genialu- ...oet, precum și printr-o ...ă literatură de prezen- ...n presa de specialitate. ...gă numerele omagiale ...turor revistelor literare, ... care semnalăm, îndeo- ...ar. 4—5 din „Viața ro- ...că" —, lucrarea acad. ... Călinescu despre ... lui Eminescu", reluare ...iului său studiu, rămîne ...ecută în definirea uriașei ...alități a marelui poet.

Volumul de proză literară de Eminescu, editat anul acesta de Eugen Simion și Flora Șuteu, cu un studiu introductiv de Eugen Simion, se înscrie ca o reală contribuție în domeniul studiilor despre Eminescu. Și studiul lui Ion Massoff, intitulat „Eminescu și teatrul", bogat documentat, aduce lumini noi în cunoașterea aprofundată a activității lui Eminescu.

În ultimii doi ani, mulți scriitori de valoare au constituit obiectul unor ample cercetări în cadrul procesului de prelucrare critică a moștenirii noastre literare. Studiul lui G. C. Nicolescu despre V. Alecsandri, studiul lui B. Elvin despre Camil Petrescu, acela al lui Al. Săndulescu despre Barbu Delavrancea, al lui N. Gheran despre Gh. Brăescu și multe altele demonstrează intensele preocupări ale criticilor literari pentru valorificarea moștenirii noastre literare. Prin acestea învățămîntul de cultură generală primește, în mod direct, un prețios sprijin.

În 1963, Silvian Iosifescu a reluat, în cadrul lucrării „Momentul Caragiale" unele laturi din activitatea marelui dramaturg, despre care a publicat o monografie cu peste 12 ani în urmă, aducînd prețioase clarificări în ce privește raporturile lui Caragiale cu Junimea. Despre același clasic, semnalăm o lucrare mai aparte, o bibliografie de recomandare, alcătuită de Petrică Marin, în care sînt trecute studiile și articolele publicate după 1948 despre Caragiale, cu unele referiri la conținutul lor. Studiul critic amplu, alcătuit de Zoe Dumitrescu-Bușulenga despre Ion Creangă, depășește prin valoarea lui multe din lucrările publicate anterior. Alături de lucrarea lui G. Călinescu tipărită cu aproximativ 26 de ani în urmă despre povestitorul humuleștean, această carte constituie un moment semnificativ în dezvoltarea științei noastre literare.

În afara studiilor de istorie și critică literară, din care am semnalat doar pe cele de mai sus, editurile au publicat în ultimii ani, în condiții grafice excelente, unele ediții din operele lui Eminescu, Arghezi și alții. Considerăm un succes literar apariția recentă a celui de-al IV-lea volum al operelor lui N. Bălcescu, sub îngrijirea lui G. Zane. Volumul cuprinde 183 de documente, unele inedite, care au darul să ne introducă mai adînc în epoca pașoptistă, în relațiile dintre conducătorii revoluției de la 1848 din Muntenia.

Mi se pare foarte necesar să semnalez și volumul „Shakespeare", antologie bilingvă — alcătuită de Dan Duțescu și Leon Levitski, editat foarte recent, cu prilejul aniversării a patru sute de ani de la nașterea scriitorului. Din cele 37 de piese ale autorului, au fost alese și publicate fragmentele cele mai semnificative, restul operei fiind prezentată în rezumat. Textele fragmentelor alese sînt date și în limba engleză. Prin forma ei, lucrarea este accesibilă și elevilor, mai ales că în final sînt trecute numele personajelor, cu indicații precise privind pronunțarea corectă a acestora.

Merită să fie semnalate și consultate cîteva lucrări și ediții de folclor, recent apărute. În condiții tehnice optime, au fost editate cele trei volume „Balade populare românești", 1964, sub îngrijirea lui Al. I. Amzulescu, precedate de un studiu introductiv. Tot în domeniul literaturii populare, a apărut și volumul „Cu cît sînt, atîta sînt", antologie a liricii populare, cu un prețios studiu introductiv semnat de Ovidiu Papadima.

Revistele : „Limbă și literatură" și „Studii de literatură universală", ale Societății de științe istorice și filologice din R.P.R., apărute în ultima lună, se impun prin studii valoroase de literatură românească și universală.

Am ținut să atrag atenția doar asupra cîtorva din lucrările apărute nu de mult în sectorul literar, care vin în sprijinul cadrelor didactice ce predau istoria literaturii române. Apariția unor asemenea lucrări îmbogățește știința literară românească, care a căpătat un mare avînt în anii de după eliberare.

Vintilă Florescu,

profesor de fizică. Școala medie „I. L. Caragiale" din București

În planul meu de lectură pentru această perioadă și pentru lunile care urmează figurează în special cărți care aprofundează latura filozofică a obiectului ce-l predau — fizica.

Din lucrările de acest fel, recent apărute, am citit pînă acum **„Metodologia generală a științelor particulare", „Materialismul dialectic și științele contemporane ale naturii" vol. IV** și **„Problema cauzalității în fizica modernă"**.

Primul volum reprezintă o încercare de alcătuire a unei monografii despre materialismul dialectic ca metodologie generală a științelor speciale. Teme ca „abstracția științifică", „inducția și deducția", „teoria și practica în știință", care interesează în general profesorii de științele naturii, sînt întregite cu multe capitole care privesc îndeosebi pe profesorii de fizică cum sînt de pildă cele care se referă la „Unele aspecte ale ridicării de la abstract la concret în fizică" sau „Unele aspecte ale caracterului dialectic ale metodei fizicii contemporane". În acest ultim capitol se subliniază faptul că pătrunderea fizicii atomice în domeniul subatomic impune necesitatea adoptării unui nou limbaj, pe lîngă nevoia creării unei noi teorii fizice. Expresia folosită în text de „existență virtuală", cred că ar putea fi introdusă în vocabularul elevilor. Aceasta, deoarece pe de o parte noțiunea amintită descrie mai adecvat fenomenele subatomice, iar pe de altă parte ea înlătură tendința elevilor de a concepe particulele elementare ca fiind construite din componente, conform reprezentărilor din fizica clasică. Importanța cunoașterii materialismului dialectic de către profesorul de fizică este scoasă și mai bine în relief atunci cînd este citat cazul fizicianului March. Acesta, lipsit de o justă orientare filozofică, a încercat să demonstreze că particulele elementare nu sînt decît forme pure, structuri asubstanțiale, descrise în mod exhaustiv numai cu ajutorul noțiunilor matematice. Originea confuziunilor lui March constă în aceea că el nu vede tendința dialectică a cunoașterii științifice care, cu cît pătrunde mai mult în profunzimea materiei, cu atît devine mai abstractă, și că însăși complexitatea mereu crescîndă a fenomenelor studiate de fizică determină în mod necesar creșterea imensă a rolului abstracțiilor matematice.

Lucrarea **„Materialismul dialectic și științele contemporane ale naturii"** prezintă și ea un bogat material informativ din care reținem în mod special studiul acad. Remus Rădulet, intitulat „Noile progrese ale științelor fizico-chimice și categoria de lege". Acest studiu este extrem de util, deoarece printre altele, el face o clasificare completă a categoriei de lege, clasificare ce poate fi folosită la sistematizarea cunoștințelor ce le predăm elevilor. Ar fi interesant de văzut în ce măsură s-ar putea introduce în școală limbajul susținut de autor și anume, plecîndu-se de la noțiunea primară de eveniment, fenomenul, de pildă, să fie definit ca o mulțime a evenimentelor ordonate în timp, iar situația ori starea să fie definite drept mulțime a evenimentelor simultane. De asemenea, se reține ca foarte rațională clasificarea legilor în două mari categorii : legi de desfășurare și legi de stare.

Ultima lucrare, **„Problema cauzalității în fizica modernă"**, demonstrează felul cum întreaga dezvoltare a științei s-a desfășurat sub semnul principiului cauzalității. În carte se expune pe larg rolul principiului cauzalității în cunoașterea naturii, legătura dintre legile de conservare și determinarea cauzală, relația dintre legile dinamicii și legile staticii în fizică etc. Ultimele două capitole sînt închinate unei probleme de mare actualitate, respectiv problema cauzalității în fizica cuantică.

Gh. Tomescu,

ing. prof. la Grupul școlar metalurgic „Unirea"-București

În timpul acestei vacanțe mi-am propus să adîncesc unele probleme privind dezvoltarea tehnicii în sectoarele electrotehnică și construcții de mașini, studiind o serie de lucrări de specialitate recent apărute.

Lucrarea **„Tabele și nomograme pentru calculul conductelor"** de E. Racotă pe care am revăzut-o de curînd mă va ajuta în predarea calculului rețelelor de distribuție a electricității, căci prin exemplele numerice pe care le cuprinde elimină o serie de calcule laborioase în pregătirea lecțiilor și permite citirea rezultatului în tabele sau monograme. Tot pe linia efectuării unor aplicații practice legate de producție, esențiale în cadrul predării electrotehnicii pentru înțelegerea fenomenelor și pentru obținerea deprinderii de calcul, o lucrare valoroasă este **„Culegerea de probleme de electrotehnică și electromagnetică"** de Mircea Popa și Marin Ene.

În ultimii ani, a luat în țara noastră un avînt deosebit fabricarea sculelor așchietoare. Pregătirea elevilor, atît pentru producția de scule cît și pentru utilizarea cu maximum de randament a acestora, impune cunoașterea de către profesorii care predau tehnologia meseriei a celor mai noi procedee de lucru și a materialelor utilizate. Deosebit de utilă în această privință este lucrarea **„Tehnologia sculelor așchietoare"** de D. Dragu și M. Simionescu, care prezintă pe larg tehnologia de fabricare a sculelor așchietoare, noțiunile și principiile tehnologice generale de care e necesar să se ține seama în rezolvarea problemelor de fabricație a sculelor și dă indicații privitoare la materialul pentru scule și tratamentul termic al acestora. O atenție deosebită se acordă în aceeași lucrare funcționării și reglării utilajelor, dispozitivelor și aparatelor folosite în sculărie. Tot în acest domeniu merită evidențiat volumul **„Alegerea și tratamentul termic al oțelurilor de scule"** de T. Dulămiță, care conține un material aproape complet, extinzîndu-se asupra tuturor grupelor de oțeluri indicate pentru fabricarea sculelor.

Una dintre problemele tehnice mereu actuală și în continuă dezvoltare se referă la organele de mașini. O serie întreagă de lucrări constituie un sprijin prețios pentru documentarea aprofundată în această problemă a profesorilor din învățămîntul profesional și tehnic. Pentru lămurirea tuturor aspectelor problemei angrenajelor voi relua lectura în noua ediție a lucrării **„Angrenaje"** de E. Botez, lucrare sistematică și completă, care se referă atît la proiectarea cît și la diferitele aspecte ale fabricării roților dințate cilindrice, elicoidale, cu melc, conice etc. Dimensionarea justă a organelor de mașini, problemă care preocupă continuu pe specialiști, este în strînsă legătură cu oboseala materialelor. St. Nădășan, B. Horovitz, Al. Bernath și V. Safta tratează în lucrarea **„Oboseala materialelor"** factorii ce influențează rezistența la oboseală și mijloacele constructive, tehnologice, de exploatare și preventive pentru mărirea rezistenței la oboseală. Lucrarea se ocupă de asemenea de tehnica încercărilor la oboseală, ținînd seama că în curînd standardele noastre vor prevedea și caracteristica de oboseală a materialelor.

Pentru cunoașterea aprofundată a reductoarelor care se utilizează pe o scară tot mai largă în construcția de mașini, lucrarea **„Reductoare și variatoare de viteză"** de B. Horovitz este deosebit de utilă. Calculele efectuate privind randamentul transmisiilor, oferă numeroase exemple pentru a demonstra la lecții posibilitățile de reducere a cheltuielilor de exploatare și deci a prețului de cost al produselor realizate cu agregatele respective.

Bogăția de lucrări tehnice, în majoritate deosebit de valoroase, caracteristică activității editoriale din ultimii ani, ne ajută să fim continuu la curent cu cele mai noi realizări ale tehnicii și să ne pregătim pentru lărgirea și adîncirea orizontului lecțiilor pe care le vom preda în viitorul an școlar.

Munca educativă în Vacanță

1. Vizită la izvoarele luminii
2. Poftiți într-o tabără locală
3. „Examen" pentru titlul de inotător
4. În satul dintre văi
5. O mică societate „pilot"

1

Din șoseaua asfaltată care leagă Curtea de Argeș cu marele șantier al Hidrocentralei „16 Februarie", se desprinde un drum îngust ce pornește pieptiș spre pădure. Drumeagul pare a te îndepărta mereu de frămîntarea șantierului, iar făgașurile adînci săpate de camioanele uriașe care gem sub greutatea poverii, îți spun că acolo, undeva, în mijlocul pădurii, oamenii luptă cu natura. Într-adevăr după vreun kilometru încep să apară semnele cunoscute ale șantierului: bărăci, ateliere, mașini, turla metalică a ascensorului, siluetele macaralelor care se plimbă maiestoase peste vîrfuri.

Din autobuz, 50 de glasuri fac să răsune pădurea.

— Am ajuns! Uite șantierul!

— Privește la dreapta! Ce zid uriaș de piatră!

— De-am ajunge mai repede acolo sus!

Entuziasmul celor 50 de excursioniști — elevi de la Școala generală de 8 ani nr. 10 din București — nu mai cunoaște margini. Excursia aceasta a așteptat-o fiecare cu multă nerăbdare. „Veți vizita unul din cele mai mari șantiere ale țării", le-au spus înainte de plecare profesorii, vorbindu-le apoi despre marea bătălie cu natura a constructorilor de pe Argeș, despre importanța uriașă a șantierului. Înarmați de la școală și din citirea ziarelor, cu multe cunoștințe despre viitoarea hidrocentrală, școlarii abia așteptau acum să le confrunte cu măreția realității.

Dar iată-i, au ajuns la șantier. Ochii privesc uimiți la totul din jur: la uriașele agregate, la stîncile rostogolite din înălțimi, la pereții de beton ai viitorului baraj, dar mai ales la oameni — la făpturile acestea îmbrăcate în mantale și căști de cauciuc care par mici în comparație cu uriașii de piatră înconjurători, dar care țin sub puterea lor munții, întreaga natură.

„De la centrala subterană, după ce vor fi trecut prin vîrtejul turbinelor, apele Argeșului vor intra într-un tunel lung de 12 km și vor ieși apoi la lumină departe, la Oiești, reintrînd în albia mamă" — le explică excursioniștilor — numai ochi și urechi — un inginer de pe șantier. Apoi școlarii află despre fapte nemaipomenite, despre hărnicia constructorilor, despre curajul și dîrzenia lor, despre dorința fierbinte a fiecăruia de a grăbi ceasul cînd lumina va porni din centrala subterană spre orașele și satele patriei.

...Afară este o lumină blîndă și aer curat, răcoritor. Într-o poiană cu iarbă deasă și moale, excursioniștii au făcut un popas.

Au părăsit de aproape un ceas șantierul, dar emoțiile, imaginile sale stăruie încă vii, puternice.

Aici, la umbra pădurii, se desfășoară una din cele mai frumoase, mai autentice lecții despre patriotism. Profesorii și elevii vorbesc despre frumusețea de nebănuit a muncii, despre eroismul oamenilor în lupta lor cu natura, despre forța de nebiruit a omului, despre nesecata lor fantezie creatoare. Școlarii își amintesc despre vizitele făcute în anii trecuți la Hidrocentrala de la Bicaz, despre modernele construcții de la Săvinești și Onești, vorbesc despre zveltele blocuri care împînzesc orașele, toate rodul muncii poporului nostru. Și inima li se umple de adîncă mîndrie și bucurie, de dragoste fierbinte pentru țara ai căror fii sînt.

...Autobuzul își face loc pe drumeagul îngust, claxonînd puternic la fiecare cotitură. Înăuntru, elevii cîntă, de se aude pînă hăt departe. Aproap
sute de metri s
nuă lupta titan
luptă care sim
nemăsurată a c
perea, știința ș
puse în slujba

2

*În toiul jocu
mingea baltă,
ma intrare a
— Mamă, vi
țătoare, a înce
gălăgios încă
Surprinsă, n
ba și a ieșit la
tovarășa Elen
rea lui Dore
trepte.
„De ce vine
încheiat de m
vacanță. Clas
bine. O fi fă
știu", se întrel
ma, trecîndu
felul de gîndu
Peste cîteva
femei, pedag
stăteau de vo
cum stătuseră
lunile de școa
— De ce nu
bără? L-am
duminică.
— Păi, îl
Doar e vacan
se odihnească
pe lîngă min
— Dar în t
face, nu se
nește, nu se
pregătit atîte
țiuni frumoa
Și învățăto
vorbească m
pre bogatul
tate al tabe
fesorii și în
străduit să-l
a oferi elev
cută. I-a po*

...a cîteva
...conti-
...nuntele,
...puterea
...l price-
...ău sînt
...e mari.

...a lăsat
...pre pri-

...a învă-
...anunțe

...at trea-
...adevăr,
...păţătoa-
...primele

...ala s-a
...este în
...ut-o cu
...i eu nu
...tă ma-
...nte tot

...e două
...ărintele,
...ește, așa
...ori în

...el la ta-
...i ieri și

...e-acasă.
...oace, să
...stea și

...edeți că
...e odih-
... Le-am
...ițea ac-
...e.
...put să-i
...rel des-
...e activi-
...ei, pro-
...lii, s-au
... pentru
...ață plă-
...drume-

ția pe care au făcut-o zilele trecute în cîmp, unde elevii au cîntat, au jucat mingea și s-au simțit atît de bine, despre întrecerile sportive, despre vizita la muzeul de științe naturale, despre focul de tabără, despre toate cîte se vor organiza în zilele vacanței la tabără.

— E adevărat, acasă nu are atîtea posibilități de distracție, dar copii de joacă, are destui.

— I-am văzut. Și adineauri jucau mingea în stradă. În focul jocului nu mai țineau cont că poate să-i calce o mașină, o căruță, că pot da peste oameni. Ba, cînd unuia nu-i convenea un șut, sau o hotărîre a arbitrului, se mai și luau la harță. Dumneata, ceilalți părinți, prinși de treabă, nu-i puteți supraveghea.

— Da, da, într-o zi mi-a venit zgîriat și cu cămașa ruptă.

— În tabără nu se poate întîmpla așa ceva. Sîntem noi, care, ca și în timpul anului, îi îndrumăm, îi supraveghem.

Discuția a durat aproape un ceas. Pînă la urmă învățătoarea a reușit să o convingă pe Maria Onofrei că procedează greșit ținînd copilul numai acasă, că în tabără, alături de pedagogi, în mijlocul colectivului de colegi și prieteni, va avea de învățat numai lucruri frumoase.

S-ar putea da multe exemple de astfel de discuții, pentru că ele se poartă ori de cîte ori se ivesc situații asemănătoare cu cea a lui Dorel.

Pedagogii Școlilor generale de 8 ani nr. 4 și nr. 7 din orașul Focșani, despre care este vorba, n-au socotit, odată cu încheierea anului școlar, întreruptă legătura cu părinții, vizitele la domiciliu, discuțiile. Numai că acum s-a schimbat tema lor. În locul situației la învățătură, în locul problemelor privind asigurarea regimului de studiu, sau frecvenței, se discută cu părinții probleme mai largi, privind educarea patriotică a elevilor, educarea estetică, civică, toate problemele pe care le ridică dezvoltarea multilaterală a școlarilor.

Discuțiile acestea au fost deosebit de rodnice. Părinți care, ca și Maria Onofrei, își țineau copiii pe lîngă casă, îi trimit acum la tabără în toate cele trei zile ale săptămînii cînd se desfășoară programul.

Zilele trecute, bunăoară, curtea școlii generale de 8 ani nr. 7 era plină de elevi. Nu lipsea fireşte dintre ei nici Dorel. Veniseră de dimineață pentru o treabă foarte importantă: să îngrijească și să înfrumusețeze parcul școlii, cu care, pe bună dreptate, se mîndrește fiecare. Trebuie spus că școala este nouă, spațioasă, plină de lumină și școlarii au create aici condiții optime de studiu. Nu se putea deci ca unei astfel de școli să-i lipsească un parc, care să-i completeze frumusețea. Spațiu era destul, așa că de cum a fost dată în folosință, elevii s-au pus pe treabă și îndrumați de profesorii de științe naturale, într-o primăvară au și amenajat parcul. De-atunci ei îl îngrijesc cu dragoste. Au aranjat straturi în fel și fel de forme, au pietruit aleile, au sădit iarbă, au plantat pomi și flori. Cunosc o mulțime de varietăți de flori, de arbuști și, ca niște naturaliști pasionați, vor să le experimenteze pe toate. În cinstea marii sărbători a eliberării patriei ei și-au propus ca atît școala cît și parcul să strălucească de curățenie, de frumusețe. Și fiecare elev vrea să-și aducă contribuția la realizarea acestui angajament.

În număr mare participă la activitatea taberei, ca urmare a muncii educative desfășurată de pedagogi, și elevii școlii de 8 ani nr. 4. Duminica trecută profesorii i-au anunțat că la unul din cinematografele din oraș se organizează un matineu pentru elevi. La ora 10 sala a fost plină. Au răspuns invitației profesorilor zeci de elevi.

Asemenea exemple sînt multe. Și fiecare în parte sînt rodul muncii plină de tact pedagogic, de dragoste, pe care profesorii și învățătorii o desfășoară și acum în zilele vacanței pentru educarea elevilor.

3

Puțini trecători știu că pe bulevardul ce duce la Casa Scînteii, la cîteva sute de metri de stația „strandului" se află, împrejmuit de castani maiestuoși, un adevărat colț de rai.

In primul moment ai impresia că te afli într-una din minunatele stațiuni de la munte. O adevărată pădure, cu copaci mari și umbroși, cu pajiști de iarbă moale și proaspătă, stropită cu flori, se întinde cît vezi cu ochii. Dar cînd ajungi la capătul pădurii, impresia ți se schimbă. Parcă un tren nevăzut, te-ar fi adus pe nesimțite de la munte la mare. Descătușat de umbra copacilor, soarele se răsfață în oglinda limpede și verzuie a apei. Să fie un colțișor din Mamaia? Să fi nimerit din greșeală la Eforie sau la Mangalia, la Costinești sau la Năvodari? Nici una, nici alta. Aici, unde muntele își dă mîna cu marea, unde umbra se ia la întrecere cu soarele, se află Centrul de învățare a înotului pentru copiii din cadrul Complexului sportiv al tineretului din București. Acum, în zilele de vară, colțul acesta de rai a devenit o împărăție a copiilor. De dimineață pînă seara, parcul, pajiștile, plaja și apa sînt pline de școlari. Totul răsună de veselie, strălucește de tinerețe, de frumusețe.

Cîteva cifre. Centrul de înot va găzdui pînă la 15 septembrie (de la 1 iunie) 9000 de copii pe 5 serii, în cicluri de 15 zile.

Seria aceasta, bunăoară, numără peste 1000 de copii de la 5 la 14 ani. Incă de la primele ceasuri ale dimineții, ei umplu strada ce duce la Complex. Ii întîlnim în fiecare dimineață în tramvai, în autobuz sau troleibuz (sînt printre cei mai disciplinați pasageri) și le privim de fiecare dată chipurile sănătoase, bronzate, cu dragoste și admirație.

Indemnați încă din lunile de școală de profesori, de diriginți, școlarii își petrec aici cîteva ceasuri pe zi pentru a învăța înotul, sport care, așa cum le-au spus și le spun pedagogii, le fortifică sănătatea, le dezvoltă armonios trupul.

Cincisprezece zile, împărțiți pe grupe, ei învață să desluşească tainele acestui frumos sport. Și învață, așa cum se învață la școală: pornind de la abecedar, de la primele noțiuni, primele mișcări, pînă la stilurile de înot. Și, la fel ca la școală, sînt ajutați și îndrumați cu grijă și cu dragoste de pedagogi. La centrul de învățare a înotului există peste 60 de profesori de educație fizică bine pregătiți, cu experiență, care muncesc cu multă pasiune. (De fapt, așa cum ne spunea Radu Tovoneanu — un om entuziast, un priceput pedagog, directorul și gospodarul acestui centru — pasiunea este principala cerință în activitatea cu școlarii. Fără ea, nu se poate face nimic).

In ziua în care am poposit noi, școlarii făceau ultimile pregătiri în vederea examenului (da, da, se dă examen cu note, ca la școală) care le conferă titlul de înotători. La sfîrșitul examenelor, înotătorii fruntași, vor prezenta pentru părinți și invitați un frumos spectacol, în care-și vor demonstra măiestria.

Dar, centrul de învățare a înotului, nu oferă școlarilor numai prilejul de a face sport, ci el este și o școală în care copiii sînt educați din toate punctele de vedere. Profesorii de sport sînt în același timp și instructori și pedagogi. Aici școlarii învață să fie mai disciplinați — i-am admirat cum merg la intrare și la ieșire, în rînd, liniștiți, cum se comportă pe plajă, în apă; învață să fie îngrijiți — fiecare își aranjează, într-o ordine perfectă lucrurile pe plajă, și nici unul nu lasă, după ce-a terminat programul, nici o hîrtie sau resturi de mîncare pe plajă; sînt deprinși să fie punctuali — foarte rar se întîmplă ca un școlar să lipsească de la lecția de înot, și nu se întîmplă niciodată ca vreunul să întîrzie pentru că nu mai este primit de către profesorul respectiv. (În fiecare dimineață, ca la clasă, se strigă catalogul, se pun absențe).

Și tot la această școală a înotului, elevii învață să fie curajoși, hotărîți, îndrăzneți, să aibă încredere în forța lor, să aibă voință.

4

Mașina ne poartă pe lîngă întinse podgorii, care se răsfață în arșița soarelui. Apoi coteşte la dreapta și străbate uliţe largi cu case clădite gospodărește, inundate în verdeață și flori. Ne aflăm în Popești — regiunea Galați — comună mare, cu o istorie de peste 600 de ani.

La ceasurile dimineții tabăra locală organizată la școala de 8 ani, unde am făcut primul popas, era pustie.

— Sînt împrăștiați prin comună. Și profesorii și elevii. Astăzi este zi de muncă patriotică — ne lămurește secretara școlii.

La cîteva sute de metri de școală întîlnim un mic șantier. Munca-i în toi. Peste tot, forfotă mare. Se ridică o nouă clădire pentru Sfatul popular. Printre meșteri, printre cetățenii care lucrează, sînt zeci de școlari. Însoțiți de un profesor, au venit aici, dis de dimineață. Cară voinicește nisip, cărămizi, amestecă varul. Alte grupuri au pus stăpînire pe șanțuri, pe părculețul din fața căminului cultural, pe terenurile virane. Înarmați cu sape, cu greble, cu hîrlețe, smulg din rădăcini buruienile, nivelează pămîntul și pietrișul, plivesc florile.

Cu cîteva ceasuri înainte, cîteva zeci de alți școlari au plecat împreună cu profesorul de științele naturale să lege lăstarii la vie.

— Tovarăşe profesor, pînă unde să văruiesc tulpina pomului?

— Eu îmi amintesc de la lecțiile de agricultură cum trebuie legați lăstarii și de ce este necesară această operație.

— Ce spuneți de porțiunea de șanț pe care am curățat-o?

Întrebările, discuțiile, exploziile de bucurie cînd treaba merge bine, mîndria la cuvintele de laudă ale profesorilor, n-au margini.

Micii gospodari sînt pe cît de harnici, pe atît de entuziaști, de dornici să contribuie, acum cînd întreaga țară se pregătește să întîmpine marea sărbătoare a patriei, la înfrumusețarea comunei.

Dragostea fierbinte pentru satul natal, pentru regiunea lor, pentru patrie, le-a fost și le este sădită de pedagogii școlii, an de an, oră de oră. Acum în vacanță, fiecare acțiune care se organizează urmărește acest scop. Mai zilele trecute, profesorul de istorie le-a vorbit despre trecutul comunei, scoțînd în evidență viața grea pe care au trăit-o în anii burghezo-moșierimii părinții, bunicii și străbunicii lor.

Într-o zi au fost oaspeții gospodăriei agricole colective. Inginerul agronom i-a plimbat pe tarlalele întinse, printre șirurile de viță de vie, pe la grajdurile moderne, vorbindu-le cu mîndrie despre bogățiile gospodăriei, despre hărnicia cu care muncesc părinții lor, colectiviștii.

Pentru a cunoaște și împrejurimile comunei, cu încîntătoarele lor frumuseți, școlarii din Popești au pornit-o deseori, acum în zilele vacanței, în drumeții. Deunăzi, bunăoară, au fost la pădurea și cabana de la cîțiva kilometri de comună pe drumul forestier de curînd amenajat, unde la umbra deasă a pădurii, pe pajiștea verde au cîntat, au jucat, au spus poezii.

Orice școlar din Popești îți vorbește, și pe bună dreptate, cu mîndrie despre comuna sa.

— Ați văzut cinematograful nostru? L-am construit cu doi ani în urmă. Are o sală grozavă. (În vacanță, de cîteva ori pe săptămînă, sala cinematografului este plină de elevi).

— Dar sălile noi de clasă? Avem și lumină de neon!

Da, am trecut și prin sălile noi de clasă, prin toată școala din Popești, care strălucind de curățenie, așteaptă deschiderea noului an. Au dat ajutor și elevii.

— Să treceți neapărat și pe la căminul cultural. Așa o clădire mare și frumoasă mai rar o să întîlniți.

I-adevărat. Și au dat ajutor la construirea sa și școlarii din comună. Acum în sălile răcoroase ale căminului ei sînt oaspeți zilnici: privesc încîntați emisiunile la televizor, citesc în biblioteca înțesată de cărți (nu-i zi în care pe ușa bibliotecii să nu intre zeci de cititori), joacă șah sau tenis de masă, fac repetiții în sala spațioasă de festivități. (Chiar în aceste zile ei s-au prezentat la concursul cultural-artistic pe țară).

Mașina trece din nou pe uliți, pe lîngă case, pe lîngă vii. Comuna ne pare acum mai frumoasă, mai bogată. La frumusețea peisajului se adaugă o alta, de neprețuit: frumusețea morală a tinerei generații, a celor 400 de școlari din Popești care, educați de pedagogii lor, vor deveni constructori harnici ai vieții noastre noi.

5

Jos, în vale, zgomotele s-au topit de mult. Obosiți de zbenguiala de peste zi, oaspeții taberei de odihnă de la Șanțuri, regiunea Brașov, dorm — în susurul odihnitor al ploii — duși.

Doar la o singură cabană, nimeni nu s-a culcat. Ferestrele sînt larg deschise, luminile aprinse. În încăperea spațioasă, în jurul unei mese, vreo 19 persoane discută, se sfătuiesc.

— Ce facem cu Iuliana? De cînd a venit stă retrasă, parcă-i e teamă să se apropie de colectiv.

Privindu-și pe rînd noii colegi cu care muncește în tabără, profesoara Florica Oprea așteaptă o părere, un sfat. Este pe bună dreptate îngrijorată de atitudinea Iulianei. Ar vrea să se apropie de ea să o schimbe; a încercat, dar pînă acum n-a reușit. Poate n-a găsit singură calea spre sufletul acestui copil.

— Am urmărit-o și eu. Cred că trebuie să procedăm cu foarte mult tact cu fetița asta, cu foarte multă răbdare, a intervenit Elena Nicolaescu. Să lăsăm colectivul să intervină mai mult, să acționăm prin intermediul colectivului. Să nu simtă că o urmărim, că ne îngrijorează, să nu ne ținem de capul ei pentru că se îndepărtează mai mult. Am avut și eu astfel de copii. Și numai cu ajutorul colectivului i-am schimbat.

Părerea tovarășei Nicolaescu este ascultată cu multă atenție. Are multă experiență, este un pedagog priceput, care muncește cu copiii, de peste 30 de ani.

În seara aceea discuțiile au continuat încă multă vreme. Colectivul de-abia format, societatea aceasta „pilot" (în plin experiment de formare pe plan educativ), cu aproape 400 de membri, ridică celor 19 pedagogi nenumărate probleme de educație. Pedagogii s-au apropiat de fiecare școlar, pe fiecare l-au studiat, l-au urmărit din prima zi de tabără pentru a-i putea cunoaște bine pe toți de la început și a putea lua cu fiecare măsurile potrivite. Unii, cum a fost cazul Iulianei Todoruțiu, erau timizi. Sprijinindu-se pe colectiv, încredințîndu-le prin acesta o serie de sarcini care îi atrăgeau (bunăoară la un carnaval Iuliana a trebuit să reprezinte cea mai frumoasă floare), profesoara Florica Oprea a reușit să-i apropie mult de noii lor colegi de tabără. Alții erau prea „îndrăzneți". Fără să-și cunoască forțele posibilitățile, fără să țină seama de oboseală, doreau să participe la toate acțiunile. La un concurs sportiv Adrian Nițu, unul dintre „îndrăzneți" a dorit să participe la toate probele, deși i se cereau doar trei. Profesorul de sport l-a lăsat, dar, cum era și firesc, spre sfîrșitul concursului n-a mai putut da nici un rand. Cazul lui Adrian și al altora ca el a fost un bun prilej pentru pedagogi de a-i învăța pe școlari să-cunoască realele posibilități, să nu facă lucruri care-i depășesc.

Unii școlari se dezvăluiau în fața pedagogilor acum, în tabără, în alt mod de cum îi cunoscuseră la școală, la clasă. Bunăoară, Cornel Cristea era la școală o elevă cumin te, disciplinată, iar în tabără se numără printre cei nedisciplinați. Pentru fosta sa dirigintă, comportarea Corneliei în tabără a fost o surpri și totodată un prilej de a se apropia mai mult de ea, de a o ajuta să încadreze în disciplina colectivului.

Alții, se închideau în cabană și stăteau toată ziua fără să îmbine în mod armonios cititul cu activitatea în aer liber. Cîțiva s-au dovedit egoiști, unii lipsiți de curaj. Fiecare caz în parte a prilejuit discuții îndelungi, în „consiliile pedagogice" organizate aproape seară de seară.

Tabăra de odihnă a oferit pedagogilor cel mai bun prilej de a cunoaște elevii. Stînd în mijlocul lor 12—14 ore, deci încă o dată pe cît stăteau la școală, ei au avut posibilitatea să desfășoare în acest interval de timp o largă și bogată activitate educativă, începînd de la problemele mai minore pînă la problemele complexe ale formării caracterului.

Activitatea educativă desfășurată de pedagogii taberei de la Șanțuri nu s-a încheiat însă o dată cu plecarea primei serii de copii (despre care a fost vorba mai sus). Fiecare pedagog are notat într-un caiet toate problemele pe care le-a ridicat fiecare elev în parte. Acestea vor fi aduse la cunoștința școlilor unde învață elevii, a diriginților, spre a fi și aceștia în noul an, măsurile ce vor veni.

Pagini realizate de **M. ROBE**

...DIN ...EXPERIENŢA ...ANULUI ...NCHEIAT

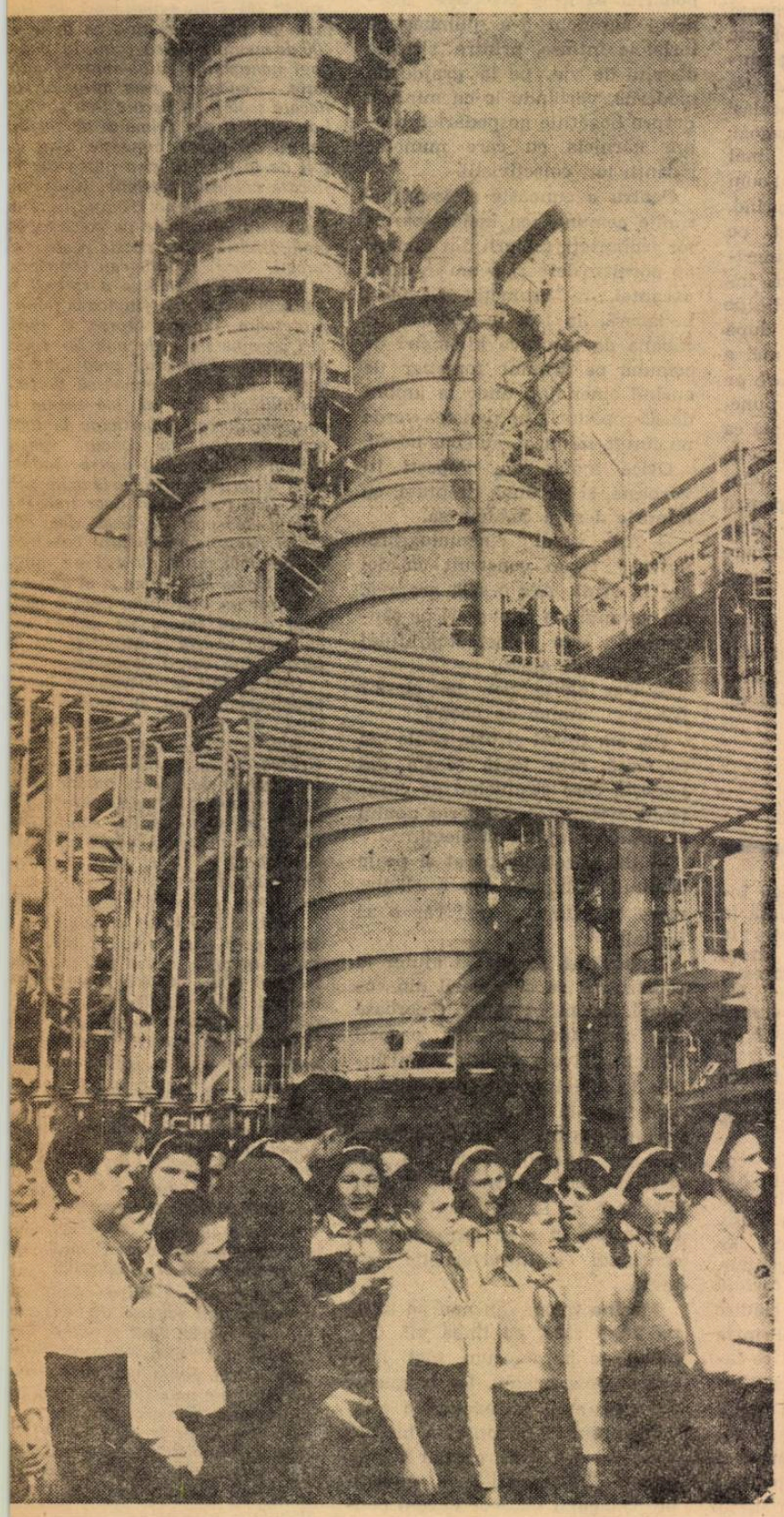

Lecţie-excursie la Rafinăria de la Brazi.

Limba romînă

Din

EXPERIENŢA PREDĂRII LIMBII ROMÎNE ÎN CLASELE V—VII MI-A ARĂTAT CĂ PENTRU A-I ÎNVĂŢA PE ELEVI SĂ STABILEASCĂ ÎN MOD CORECT PROPOZIŢIILE ÎN CADRUL FRAZEI, ESTE NECESAR SĂ LI SE ASIGURE TEMEINICE CUNOŞTINŢE MORFOLOGICE referitoare la modurile personale şi nepersonale ale verbului, ca şi la predicatul nominal. Fiecare dintre noi ne-am putut da seama că, dacă nu sesizează deosebirea dintre modurile personale şi cele nepersonale, elevii fie că stabilesc un număr mai mare de propoziţii decît cel real, considerînd drept predicate şi unele verbe la moduri nepersonale, fie că reduc numărul real al propoziţiilor, neluînd în considerare unele forme, mai ales compuse, ale verbelor la moduri personale. De exemplu, într-o frază ca „Însă prins fiind de către oamenii lui Alexandru, el fu adus la Bucureşti, unde domnul cătrănit de mînie îl învinovăţi de trădător şi rebel şi îl închise în puşcărie spre a fi pus la cale şi apoi ucis“ (N. Bălcescu), elevii care nu au suficiente cunoştinţe despre moduri pot considera pe „prins fiind“, „a fi pus“ sau „ucis“ drept predicate, delimitînd greşit propoziţiile.

Pentru a preveni asemenea greşeli, destul de grave, obişnuiesc să stărui în mod deosebit asupra deosebirii dintre modurile personale şi cele nepersonale, insistînd asupra funcţiilor sintactice ale verbelor la moduri nepersonale, astfel încît elevii să vadă în acestea subiecte, atribute sau complemente.

În cazul predicatelor verbale exprimate prin verbe la diateza pasivă, sînt situaţii cînd auxiliarul se subînţelege şi nu apare decît verbul la participiu, ca în fraza „Sînt date la o parte şi *stivuite* în curţi“ (P. Anghel). Elevii ar fi gata să afirme că „stivuite“ nu este un predicat, motivînd că verbele la moduri nepersonale nu formează predicate. De aceea le dau explicaţiile necesare începînd chiar din clasa a VI-a, cînd se învaţă diateza pasivă, mai ales că nu este vorba de o problemă care să depăşească puterea lor de înţelegere.

Pentru a-i ajuta să sesizeze predicatele cu auxiliare neexprimate, pornesc de la un exemplu de felul acesta, bunăoară : „Grîul a fost plivit, porumbul prăşit şi via, stropită la timp“. Elevii pot sesiza înţelesul celor două predicate, dacă se apelează la predicatul primei propoziţii, „a fost plivit“, dîndu-şi seama că fraza poate apare în forma : „Grîul a fost plivit, porumbul a fost prăşit şi via a fost stropită la timp“.

Le arăt de asemenea elevilor că auxiliarul poate lipsi şi în cazul diatezei active, pentru verbele la un timp compus, ca în exemplul: „Aţi închis toate cărţile ?“, „Închis !“ Şi în această situaţie îi fac atenţi asupra faptului că trebuie să aibă în vedere înţelesul logic al verbului lipsit de

Matematică

Din

CRED CĂ NU GREŞESC DACĂ AFIRM CĂ PROBLEMELE DE LOCURI GEOMETRICE SÎNT CELE MAI FRUMOASE PROBLEME DE GEOMETRIE, fie ea sintetică sau analitică. Cu toate acestea este îndeobşte constatat că uneori elevii întîmpină greutăţi în rezolvarea acestor probleme sau în cazul cînd le rezolvă, nu ştiu precis de unde au plecat şi unde au ajuns.

Din experienţa căpătată în decursul a mulţi ani de învăţămînt, am ajuns la concluzia că e bine ca acest capitol să fie predat mai tîrziu, după ce elevii s-au familiarizat cu studiul geometriei analitice şi sînt în acelaşi timp destul de avansaţi la analiză în ce priveşte studiul funcţiunilor. Mi-am fixat astfel primele lecţii din acest capitol după ce am terminat de predat „Cercul“ şi nu după capitolul „Dreapta“, aşa cum se procedează în mod obişnuit.

Prima lecţie am rezervat-o exclusiv clarificării noţiunilor, începînd prin a întreba şi obţine de la elevi obişnuita definiţie a locului geometric.

În continuare, am arătat că se poate da şi o definiţie cinematică : el este drumul descris de un punct mobil obligat să respecte anumite condiţii în tot timpul mişcării. Am folosit exemplele cunoscute ce-mi fuseseră date de elevi, ca răspuns la prima întrebare — cercul, mediatoarea unui segment, bisectoarea unui unghi etc. — şi le-am arătat că în loc să ne gîndim de exemplu, la mulţimea punctelor egal depărtate de două puncte fixe A şi B, ne putem imagina un punct mobil M. care în mişcarea sa nu are voie să se apropie mai mult de A decît de B. Elevii şi-au dat seama că acest punct e obligat să rămînă tot timpul pe mediatoare, deci el *descrie* mediatoarea.

Am discutat apoi despre determinarea punctului în geometria analitică. Cum era şi firesc, elevii au răspuns că poziţia unui punct este dată de coordonatele sale, de exemplu *P (2; 3)*.

Am arătat apoi că, în cazul problemelor de loc geometric, vom considera punctul ca intersecţia a două linii şi vom spune că poziţia lui este definită de *două ecuaţii* (ecuaţiile celor două linii). Astfel, în loc de P (2; 3) vom spune că ecuaţiile punctului *P* sînt $x-2=0$ şi $y-3=0$, deoarece punctul se află la intersecţia dreptelor date de aceste ecuaţii. Tot astfel, ecuaţiile $x+y-4=0$; $2x-y+1=0$ definesc un punct oarecare Q.

Cum apare punctul *mobil* în geometria analitică ? Care este elementul care imprimă mobilitatea unui punct ? La aceste întrebări am obţinut cu uşurinţă răspunsul elevilor : dacă în ecuaţiile punctului

Notarea

Din

Ce înseamnă „a fi stăpîn pe notă“

OBSERVAŢIILE EFECTUATE ASUPRA MODULUI CUM SE DESFĂŞOARĂ PROCESUL INSTRUCTIV-EDUCATIV mi-au demonstrat că părerea unor învăţători şi profesori, potrivit căreia verificarea şi aprecierea cunoştinţelor n-ar fi o sarcină didactică, ci mai degrabă o obligaţie profesională, este nejustă. Consider că această optică deformată este alimentată uneori chiar de felul cum se desfăşoară activitatea de îndrumare şi control a directorului de şcoală. Sînt directori care se limitează doar la a trage la răspundere pe profesori pentru numărul insuficient de note din catalog.

Sînt învăţători şi profesori care exagerează în ideea că „profesorul este stăpîn pe notă“, considerîndu-se îndreptăţiţi să folosească notarea cum cred de cuviinţă. „Nu-i dau notă mai mare (adică nota meritată) ca să-l am în mînă“ — spun ei, sau „Am să văd cum o să înveţe mai tîrziu şi atunci o să-l trec“ sau : „Nu-i dau notă mare pe primul trimestru fiindcă nu mai învaţă în trimestrele următoare“ etc. A fi „stăpîn pe notă“ înseamnă, după mine, cu totul altceva, şi anume : a acorda elevului — indiferent de orice alte considerente — nota pe care o merită, în funcţie de volumul şi calitatea cunoştinţelor lui.

Am auzit — şi nu o dată — învăţători şi profesori spunînd : „Este un elev de zece“, „Este un elev de patru“ etc. Sau, ceea ce este aproximativ acelaşi lucru : „Este un elev foarte bun“, „Este un elev mediocru“ etc. Deseori, faptul că un elev „de patru“ reuşeşte să răspundă bine — printr-o muncă încordată, este considerat de către asemenea pedagogi „o întîmplare“ pe care o trec uşor cu vederea, fără a-şi da seama că acest lucru duce la demobilizarea elevului. Nu există însă elevi numai de nota zece sau elevi numai de nota patru ! Există doar elevi care pot să ia tot atît de bine nota zece cît şi nota patru. Aceasta depinde atît de volumul cunoştinţelor cît şi de măsura în care le adîncesc.

MAXIMILIAN BOROŞ
lector la Institutul pedagogic de 3 ani din Baia Mare

Elevii să nu înveţe pentru notă

Am observat că uneori elevii care au deja notă nu mai învaţă în mod consecvent, dacă ştiu că le va veni rîndul să fie ascultaţi numai după ce toţi elevii clasei vor fi căpătat şi ei notă. De aceea socot greşită practica acelor profe-

auxiliar, apelînd la forma completă a aceluiași verb din propoziția precedentă.

În unele texte predicatele nu sînt exprimate, iar indicele de predicație este intonația. În această situație elevii sînt dispuși să repartizeze grupuri întregi de cuvinte, care de fapt alcătuiesc propoziții, la alte propoziții, întrucît nu sesizează predicatul de care acestea aparțin. Experiența mi-a dovedit că, începînd cu clasa a VII-a, elevii pot sesiza asemenea predicate dacă se insistă în mod serios, apelîndu-se la conținutul logic al comunicării analizate. Așa, de exemplu, în fața textului : „Lîngă el, doi plopi cu frunze care tremurau" elevii pot înțelege că lîngă el erau doi plopi și, în funcție de acest predicat, pot stabili prima propoziție, necomițînd greșeala de a reduce fraza la o propoziție.

O greșeală de fond frecventă este separarea semiauxiliarelor de verbele cu care alcătuiesc un singur predicat și considerarea lor ca predicate aparte. Folosirea unor comunicări de tipul „Pot să învăț", „Trebuie să muncim" sau „Începe să scrie" este destul de frecventă. Dar mulți elevi, chiar din clasele mari, consideră de exemplu pe „pot" din comunicarea „Pot să învăț" drept predicat, separat de „să învăț", pe care îl iau aparte tot ca predicat, interpretînd astfel propoziția ca pe o frază. Pentru ca asemenea greșeli să fie lichidate, stărui mult, începînd cu clasa a VII-a a școlii de 8 ani, asupra însușirii celor mai importante semiauxiliare.

In cazul predicatelor nominale, sînt situații cînd copula nu este exprimată, dar se subînțelege din context : „— Ai fost cuminte?" „— Cuminte, dar de ce întrebi ?" La început elevii tind să neglijeze propoziția „cuminte...", dar, citind cu atenție textul, pot deduce că de fapt „cuminte" înseamnă „Am fost cuminte" și că este deci un predicat nominal. Pentru a-i ajuta să determine copulativul subînțeles, îi deprind să apeleze la copulativul din propoziția precedentă.

Sînt și predicate nominale cu nume predicative subînțelese, ca în exemplul : „— Este frumoasă cartea ?" „— *Este*, sigur că *este*". In astfel de situații elevii sesizează propozițiile, dată fiind forma personală a verbelor, care e evidentă, dar dacă nu se clarifică rolul acestor verbe, ele vor fi considerate în mod greșit, drept verbe predicative. Iată de ce trebuie să-i ajutăm să înțeleagă că ele formează predicate nominale cu nume predicative subînțelese, deci verbe copulative.

Pentru delimitarea propozițiilor în frază este absolut necesară însușirea temeinică a tuturor părților de propoziție, a raporturilor dintre ele. După stabilirea corectă a predicatelor, atenția trebuie îndreptată asupra cuvintelor care se află în apropierea limitelor propozițiilor pentru a se defini precis locul acestora. Iată cum procedez, de exemplu, cînd întîlnesc un text de felul următor : „Cîntă veselă, mulțumită de vocea pe care o are". Datorită pauzei marcate de virgulă, elevii ar înclina spre delimitarea incorectă a propozițiilor : „Cîntă veselă, [1]) mulțumită de vocea pe care o are [2])". Pentru a preveni o astfel de greșeală, stabilesc cu ei cuvintele care se grupează în jurul predicatelor de care aparțin. Elevii își dau astfel seama de faptul că „mulțumită" lămurește direct predicatul „cîntă" (cum cîntă ? — mulțumită), deci face parte din propoziția cu acest predicat, anume propoziția I. Analiza ulterioară îi face să înțeleagă că și cuvîntul „vocea" este legat de predicatul „cîntă", fiind complementul cuvîntului „mulțumită", legat de acest predicat. Deci și complementul „de vocea" face parte din prima propoziție, care va fi delimitată acum corect : „Cîntă mulțumită de vocea".

Dificultăți în determinarea unor propoziții mai apar și cu ocazia textelor în care elementele unor propoziții se introduc între elementele altor propoziții, fără să facă însă parte din acestea. In asemenea situații, interpretarea gramaticală, strîns legată de înțelesul logic al fiecărei propoziții, necesită o participare intensă, o atenție deosebită din partea elevilor. In exemplul : „...ș-apoi [1]) după ce au văzut [2]) că dușmanii și-au luat drumul spre țara lor [3]) au apucat de-a dreptul peste codri [1])", dacă elevii nu sînt suficient de atenți, repartizează complementul „apoi" la propoziția predicatului „au văzut". Ei trebuie ajutați să constate însă că acest cuvînt este legat de predicatul propoziției principale.

Un mare rol în clarificarea unor astfel de situații îl joacă și cuvintele de legătură. De aceea insist asupra cunoștințelor despre conjuncții, locuțiuni conjuncționale, pronume relative sau adverbe relative.

Pe măsură ce studiul morfologiei și al sintaxei părților de propoziție capătă, trecînd de la clasele mai mici la cele mai mari, un caracter tot mai complex, cunoștințele însușite vor oferi posibilități de interpretare din ce în ce mai bogate. Avînd în vedere că principiul accesibilității cunoștințelor nu presupune a se merge pînă la simplificare, că elevul trebuie pus în fața unor dificultăți pe care să le învingă prin apel la cunoștințele însușite anterior, consider că analizînd cu elevii cazuri de felul celor expuse mai sus, le oferim posibilitatea de a folosi cunoștințele însușite anterior, în vederea sesizării unor noi fenomene, de a interpreta în mod științific textul gramatical, înlăturînd foarte multe din greșelile de analiză gramaticală.

prof. MIHAIL OPRESCU
Drăgășani

ai fost cuminte = pred. nominal

experiența anului încheiat • Din experiență

apare un parametru, punctul este mobil. Am completat spusele lor, arătîndu-le că în anumite cazuri pot fi doi sau chiar mai mulți parametri, dînd cîteva exemple.

Am continuat discuția punînd întrebarea : ce condiție trebuie să îndeplinească un punct mobil pentru a descrie o *linie* oarecare (o curbă) ? Pentru că n-am obținut imediat răspunsul, am intervenit cerîndu-le elevilor să se gîndească nu numai la cele studiate la geometria analitică, ci și la analiză. În cele din urmă am obținut răspunsul dorit : un punct mobil descrie o curbă — deci un loc geometric — dacă între coordonatele lui există o relație de forma $y=f(x)$ sau $F(x,y)=0$, relație care este în fond ecuația locului geometric căutat.

Am arătat apoi că, dacă un punct depinde de un singur parametru, el descrie un loc geometric, deoarece se poate stabili o relație între coordonatele lui. Pentru aceasta am luat un caz simplu, cazul punctului M (t—1 ; 2t+3). Ecuațiile lui sînt : $x=t-1$; $y=2t+1$. Am afirmat că valoarea lui y depinde de cea a lui x. În adevăr, dînd lui x o valoare oarecare $x=a$ se obține pentru parametru valoarea $t_0 = a + 1$, deci valoarea parametrului este condiționată de valoarea lui x, iar parametrul condiționează valoarea lui $y = b = 2t_0 + 3 = 2(a + 1) + 3$

Am considerat cazul general, cînd ecuațiile punctului sînt de forma $g(x,y,t,)=0$; $h(x,y,t)=0$ și am arătat că, prin eliminarea parametrului t între cele două ecuații, se obține o relație de forma $y=f(x)$ sau $F(x,y)=0$.

Prin cîteva exemple simple i-am ajutat pe elevi să înțeleagă cum se efectuează eliminarea parametrului și deci cum se obține ecuația locului geometric. În cazul punctului M de mai sus se obține $y=2(x+1)+3$.

Mai departe am stabilit că, dacă punctul mobil depinde de doi parametri independenți, el nu descrie un loc geometric, deoarece se poate mișca liber în plan, adică poate ocupa orice poziție. Pentru a le dovedi acest lucru am făcut următoarea demonstrație : fie, de exemplu, punctul R de ecuații $x=\frac{2m+t-1}{3}$; $y=\frac{m-t}{2}$, unde m și t sînt parametri. Dacă dăm lui x și y valori arbitrare, independente una de alta, obținem un sistem de ecuații în m și t care determină valorile acestor doi parametri, deci punctul R poate ocupa orice poziție în plan. Dacă însă cei doi parametri nu sînt independenți, ci legați printr-o relație de condiție, punctul R va depinde — în ultimă analiză — de un singur parametru și deci va descrie un loc geometric.

Să presupunem, în cazul considerat mai sus că cei doi parametri sînt obligați să satisfacă relația $m+\frac{t}{2}=5$, în acest caz $m=5-\frac{t}{2}$ Introducînd această valoare în ecuațiile lui R, acesta va depinde numai de t.

Generalizînd, am tras concluzia că de fiecare parametru în plus este necesară o nouă relație de condiție.

În încheierea primei lecții am precizat că în orice problemă de loc geometric va apare un punct mobil și că prima dificultate de învins va fi aceea de a exprima, cu un parametru convenabil ales, condițiile de mișcare impuse de enunț. Cu alte cuvinte, această primă dificultate constă în *stabilirea ecuațiilor* punctului, ecuații care trebuie să conțină unul sau mai mulți parametri.

A doua dificultate constă în eliminarea parametrului sau a parametrilor respectivi între ecuațiile punctului. Am lăsat să se înțeleagă că — deși în exemplele date eliminarea parametrilor s-a efectuat cu destulă ușurință — de multe ori această dificultate va fi destul de greu de învins.

Deși în cursul primei ore nu am rezolvat nici o problemă, am propus totuși ca temă pentru acasă, o problemă simplă : „Se dă punctul A (4,0) și o dreaptă variabilă (D) ce trece prin acest punct. Să se determine locul geometric al piciorului perpendicularei din origine pe dreapta (D)".

În ora următoare am avut satisfacția să constat că elevii au rezolvat cu ușurință problema dată ca temă, și au înțeles toate problemele noi ce le-am lucrat în clasă.

Abia ulterior am făcut diferențierea între cele două categorii de locuri geometrice : cele rezultate din relații geometrice și cele rezultate din intersecții, și am arătat că ambele categorii se încadrează perfect în metoda generală de rezolvare stabilită pînă acum. În cazul locurilor geometrice rezultate din relații geometrice punctul depinde de doi parametri, iar relația de condiție este dată tocmai de relația geometrică impusă de enunțul problemei.

Țin să precizez că în tot timpul rezervat acestor probleme, locurile geometrice la care am ajuns nu au fost numai drepte sau cercuri, adică am căutat să nu las impresia că aceste probleme ar fi legate de anumite capitole de geometrie analitică. În multe cazuri locul geometric a fost o curbă ce s-a studiat cu ajutorul metodelor puse la dispoziție de analiză.

prof. COSTACHE SĂNDULACHE
Școala medie din Negrești-Iași

experiența anului încheiat • Din experiență

sori care ascultă numai pe elevii care nu au încă notă.

Unul din colegii mei, pentru a preîntîmpina acest neajuns, deschide la întîmplare catalogul și verifică elevii din pagina la care s-a oprit. Acest procedeu implică însă un alt neajuns : vor exista elevi care vor lua prea multe note și alții care nu vor avea nici una, deoarece catalogul poate să nu se deschidă niciodată la pagina lor. Apoi, în acest fel rămîn în afara atenției profesorului elevii care nu sînt prea consecvenți în muncă și care ar trebui verificați mai des, pentru a-i face să se pregătească mereu.

În clasa a VIII-a „B", la care am fost în anul trecut dirigintă, s-a manifestat un alt aspect. În tot cursul primului trimestru a lipsit un elev care și-a fracturat mîna. Colegii lui au observat că unii profesori ascultă doar pe cei înscriși în catalog în jurul ultimului absent, de obicei elevul acesta, al cărui nume începe cu litera P. O bună perioadă cei de la începutul catalogului au știut precis că la unele materii nu vor fi ascultați și au învățat numai la sfîrșitul trimestrului, cînd știau că oricum vor trebui notați și ei.

Uneori elevii ascultați sînt separați de restul clasei, fiind „scoși la tablă". Cei rămași în bancă respiră ușurați, știind că după ce profesorul s-a fixat asupra cîtorva elevi și i-a trecut în fața clasei, cei din bancă au scăpat și de răspuns și de notă și-și găsesc alte ocupații. De aceea, cred că elevii pot fi separați de clasă numai la obiectele la care este neapărată nevoie (de exemplu la geografie, pentru a arăta la hartă, la matematică sau gramatică pentru rezolvarea problemelor și exercițiilor la tablă etc.). Și în aceste cazuri este bine să fie scos cîte un singur elev, nu mai mulți deodată, iar din cînd în cînd să fie adresate întrebări și elevilor din bancă, solicitîndu-i mai cu seamă pe cei mai puțin atenți.

În ceea ce mă privește, folosesc la obiectul meu — literatura română — mai ales verificarea frontală. Mă fixez din timp asupra cîtorva elevi care trebuie să fie notați. Desigur, cer să răspundă cît mai mulți elevi, dar am grijă să verific cu mai multă atenție cunoștințele acelor elevi care vor obține nota. De cele mai multe ori dau note și unor elevi asupra cărora nu m-am fixat anterior, dacă au reușit să răspundă la întrebări mai grele. In felul acesta toți sînt atenți, așteptîndu-se în fiecare moment la o întrebare pentru care pot lua notă.

Mai greu se poate menține atenția elevilor în orele în care se verifică o lucrare efectuată acasă. În aceste cazuri, le cer să-și ia notițe după care să poată face o critică folositoare atît celui care a citit lucrarea cît și celorlalți. Pentru această critică notez cîțiva dintre elevi și astfel îi oblig pe toți să urmărească atent lucrarea citită și să facă observații pe marginea ei.

prof. DOINA MACARIE
Cernavodă

Să ne apropiem de copiii

Cadrul în care se face ascultarea și se pun notele creează o distanță destul de mare între catedră și cel ascultat. Nu odată elevii se pierd în fața unor profesori care-i fixează cu priviri reci, care confundă exigența cu asprimea și lipsa de considerație față de cel ascultat.

Un coleg îmi povestea nu de mult că, student fiind, s-a întîlnit pe stradă cu unul din profesorii lui — mare personalitate culturală — în fața căruia și-a ridicat pălăria cu tot respectul. Acesta l-a oprit, l-a întrebat cînd dă examen la obiectul său, apoi l-a luat de braț și a pornit cu el o discuție prietenească, în care au fost atinse și multe probleme din materia examenului respectiv. Încurajat de atitudinea profesorului, tînărul a întreținut o frumoasă discuție liberă. La despărțire, cărturarul i-a spus : „Du-te liniștit. Te-am cunoscut foarte bine și văd că stăpînești materia mea. Dacă te ascultam de la distanța catedrei sînt sigur că nu erai același". Nu pledăm, prin acest exemplu, ca elevii să fie examinați la braț cu învățătorul sau profesorul lor. Voim să arătăm însă că, reducînd distanța dintre catedră și cel examinat, rezultatele sînt altele.

În discuțiile apropiate purtate în recreații sau serbări, în excursii, manifestări sportive și în alte ocazii, mai puțin oficiale, am descoperit la elevi cunoștințe pe care nici nu le bănuiam. Sînt convins de aceea că valoarea unui elev nu este numai cea pe care o constatăm în examinări oficiale și că, pentru a-l cunoaște cu adevărat, trebuie să ne străduim să ne apropiem de el cu căldură.

Cînd eram elev aveam un profesor de franceză. Nu știam niciodată cînd ne ascultă pentru notare. Apropiat de noi, își presăra spusele cu vorbe de duh care ne stimulau la discuții plăcute, ca între prieteni. Rezultatul a fost acela că absolut toți elevii săi au învățat limba lui Voltaire cu temei și plăcere. Din acest exemplu, ca și din altele asemănătoare am înțeles că profesorul trebuie să reducă cît mai mult distanța dintre el și elev, să fie apropiat de copii și modest, păstrîndu-și în același timp demnitatea de pedagog, că trebuie să împletească exigența cu înțelegerea, făcînd ca notele să exprime precis realitatea în legătură cu însușirea cunoștințelor de către fiecare elev.

D. CONSTANTINIDI
Predeal

CONCURSUL NOSTRU LITERAR

Scrisoarea unui tată

Cu pelerina aruncată peste umeri, toamna se plimba liniştită prin „ţara" Făgăraşului. Ajunsese într-un sat aşezat la talpa Negoiului şi deodată cu ea venise şi un profesor tînăr, care se opri la şcoală. Pînă atunci profesorul Cîmpeanu Pavel nu mai văzuse aceste meleaguri. Venea din Cîmpia Transilvaniei, lipsită de păduri şi ape, cu oameni potoliţi şi visători ca şi el. Înainte de a intra în sat, trecu peste apa Oltului, gata să iasă din matcă. Pe malurile lui se vedeau bulumacii spălaţi de mînia apelor. Simţi aerul rece, tare şi proaspăt al muntelui care-l primea prietenos. Oamenii din sat erau mai sprinteni la vorbă şi la mers decît cei din locurile de unde venea el. Toate i se păreau altfel decît în satul lui din Cîmpia Transilvaniei.

La o săptămînă după ce începuse şcoala, profesorul Cîmpeanu Pavel observă această deosebire şi la elevi, mai cu seamă la elevii clasei a cincea la care era diriginte. O clasă numeroasă şi zgomotoasă, greu de stăpînit. Simţea cum elevii îi alunecă printre degete, ca argintul viu. Mintea lui era frămîntată de aceleaşi gînduri şi întrebări prin care trece orice începător: „Sînt eu prea tînăr, prea puţin ferm şi ei prea vioi?".

Da. Profesorul Cîmpeanu era tînăr, abia ieşit din facultate, dar setos de muncă, asemenea unui tractorist care cuprindea zarea cu ochii dornic să lase în urma lui o cîmpie înnegrită de brazde. Şcoala era nouă, luminoasă şi îmbietoare, ca o seră de flori.

Dar, de cîte ori intra pe poarta şcolii, era întîmpinat de cei care aveau reclamaţii împotriva elevilor săi. „Clasa dumitale nu se comportă cum trebuie", spuse într-o zi un coleg. „Elevul Codrea Gheorghe trebuie supravegheat cu multă atenţie. Azi l-am găsit jucînd rişca", îi spuse în altă zi profesoara de limba română. „Ar fi bine să luaţi legătura cu învăţătorul Beraru, care i-a avut în anul trecut", intervine directorul şcolii.

Abia acum îşi dădea seama profesorul Cîmpeanu că a fi dascăl nu este un lucru tocmai atît de uşor precum îşi închipuise atunci cînd se înscrisese la facultate. Era greu de frămîntat acest aluat viu. Într-o zi stătu de vorbă şi cu învăţătorul Beraru.

— Am multă bătaie de cap cu elevii educaţi de dumneavoastră — îi spuse el învăţătorului. Fac fel de fel de năzdrăvănii, primesc mereu plîngeri...

— Este o clasă puţin cam dificilă, e drept, spuse învăţătorul Beraru. Ei trec peste un prag ciudat, adică de la un singur educator la mai mulţi. Ei încep să facă pe grozavii, mai cu seamă în faţa celor mici. Trebuie să ţineţi o legătură strînsă cu părinţii, pentru ca să cunoaşteţi viaţa lor.

Într-o zi după ce termină cele două ore pe care le avea, profesorul Cîmpeanu porni de la şcoală pe un drum care ducea pe deasupra satului. Şcoala se vedea jos ascunsă ca într-un găvan uriaş. Era îngîndurat. Se opri să privească întinderile. Din urmă îl ajunse un unchiaş, care în ciuda vîrstei, urca în pas vioi.

— Buna ziua drumeţule! Incotro?

— Bună ziua moşule! Am ieşit puţin la plimbare.

— Din care părţi eşti? — că nu te-am văzut pînă acum pe la noi.

— Eu sînt profesor aici la şcoala dumneavoastră şi am venit din Cîmpia Transilvaniei.

— Se vede şi după vorbă şi după mers. În tinereţe am fost cu oile pe acolo. Cunosc şi cîmpia cea mare a Bărăganului. Pe unde n-am umblat! Şi cum zici că te împaci cu copiii noştri?

— Aşa şi aşa. Ca toţi copiii, şi buni şi răi.

— Neastîmpăraţi. Copiii pe la noi domnule, sînt ca şi noi, că doar noi i-am făcut. Iuţi şi arţăgoşi. Muntele şi codrul te înnăspreşte şi te iuţeşte. Peste cîtva timp şi dumneata vei fi ca noi, pentru că trăieşti aici, munceşti aici. Atunci vei şti mai bine să ne cunoşti, să ne înţelegi. Acum te las cu bine că eu mă duc la o fiică măritată aici după deal.

Tînărul profesor petrecu din ochi mersul destul de sprinten al unchiaşului, pînă cînd acesta se pierdu după o cotitură a drumului şi apoi îşi continuă gîndurile. Toţi îi spuneau aproape acelaşi lucru.

La sfîrşitul primului trimestru, profesorul Pavel Cîmpeanu cunoştea bine pe toţi părinţii. Într-una din primele zile de vacanţă i-a convocat la şcoală. Avea multe de discutat cu ei. Avea nevoie de sprijinul lor. Îndreptase multe, dar mai erau încă multe de îndreptat cu ajutorul lor.

Cu catalogul sub braţ, profesorul Cîmpeanu se-ndreptă spre clasa a cincea. Uitînd că în clasă este aşteptat de părinţii elevilor şi nu de elevi, cînd deschise uşa clasei rămase pentru un moment surprins. Îşi reveni însă repede şi-i privi cu speranţă şi încredere. Îi cunoştea şi-i înţelegea. Era sigur că împreună vor merge spre buna împlinire a celor ce erau de făcut pentru educarea elevilor lui. La marginile băncilor stăteau în picioare cîţiva bărbaţi care nu încăpeau în bănci. Înalţi şi groşi, păreau ca nişte trunchiuri puternice din codru. Toţi erau încinşi cu şerpare late strălucitoare. În neastîmpărul ochilor de vultur ai bărbaţilor şi pe feţele blînde ale femeilor profesorul îşi regăsi pe rînd elevii clasei.

— Mult aş da să am o clasă de elevi liniştiţi ca dumneavoastră, spuse profesorul, dînd glas gîndurilor sale. Niciodată n-am crezut că în această clasă ar putea să fie atîta linişte ca acuma. Dar cum ei vă seamănă, trebuie să credem că vor fi în viitor aşa. Numai că viitorul acela trebuie să-l apropiem. Acest lucru să-l încercăm noi.

— O fi sătul de ei tovarăşul profesor, pînă peste cap, că sînt răi ca dracii, spuse o nevastă îmbrăcată într-o ie albă ca zăpada.

— Tot aşa am fost şi noi, spuse alta, numai că am uitat prea repede copilăria, de parcă nici n-a mai fost.

Profesorul se aşeză la catedră şi începu:

— Dragi părinţi, am străbătut o perioadă destul de grea a acestui an, trimestrul întîi, care s-a încheiat cu rezultate bune la învăţătură, însă nu tot atît de bune la purtare...

După ce termină de expus situaţia la învăţătură şi la purtare a elevilor, profesorul închise catalogul şi aşteptă ca cei de faţă şi doritori să vorbească, să-şi spună părerile. Primul care s-a anunţat la cuvînt a fost tatăl unuia din elevii care obţinuse nota opt la purtare. Vorba lui era de tunet, iar privirea lui mohorîtă ca a cerului acoperit de nori.

— Tovarăşe diriginte, eu sînt tatăl elevului Codrea Gheorghe. Băiatul meu a venit acasă cu note mari la învăţătură ca şi în anii trecuţi, dar la purtare, mi-a adus nota opt. Aş vrea să ştiu pentru care motiv a primit această notă la purtare.

Profesorul Cîmpeanu stătu cîteva clipe la îndoială, în care timp prin faţa ochilor săi trecu elevul Codrea Gheorghe, cu toate năzdrăvăniile săvîrşite în primul trimestru, apoi a dat un răspuns, la care nimeni dintre cei de faţă nu se aştepta.

— Şi eu cînd eram de vîrsta copilului dumitale, am avut nota opt la purtare.

Tatăl elevului Codrea se uită cu nedumerire la profesor, apoi curiozitatea îl făcu nerăbdător şi întrebă:

— Dacă nu se supără tovarăşul profesor, aş îndrăzni să întreb pentru care motiv aţi primit nota scăzută la purtare cînd eraţi de vîrsta copilului meu?

Profesorul începu a se dezvinovăţi întocmai ca un elev găsit în defecţiune şi răspunse tot aşa de repede cum fusese întrebat.

— Am jucat rişca cu alţi elevi pe maidanul de lîngă şcoală, în timpul orelor de clasă, tocmai cum a făcut şi băiatul dumitale.

Bărbatul cel trunchios şi falnic, parcă îndemnat de gîndurile celorlalţi părinţi din clasă, mai întrebă cu vocea pe jumătate:

— Şi ce să mai fac eu acuma cu băiatul meu, tovarăşe profesor, că de dat i-am dat o sfîntă de bătaie, de nu-i mai trebuie rişcă şi nici să-i audă de nume.

Profesorul, care se aştepta la o astfel de întrebare, îi răspunse scurt:

— Ceea ce a făcut şi tatăl meu cu mine.

— Dacă tovarăşul profesor ne spune ce a făcut tatăl dumisale, eu nu mai am nimica de întrebat şi fac cum îmi spuneţi că e mai bine.

— Tatăl meu nu m-a bătut cu băţul, aşa cum vă gîndiţi cei mai mulţi dintre dumneavoastră, spuse profesorul liniştit. Tatăl meu mi-a trimis o scrisoare care nici nu începea cu „dragă" nici nu se termina cu „te sărut". Bătaia lui a fost această scrisoare, pe care dacă aveţi răbdare, aş putea să v-o citesc.

Şi profesorul Cîmpeanu începu să citească rar şi apăsat:

Băiete!

Eu am puţină ştiinţă de carte faţă de tine şi nu m-am gîndit ca tu să mai poţi învăţa ceva de la mine. Îmi vine greu de tot. M-ai pus într-o mare încurcătură. Am întrebat şi am aflat de la alţii că notele la purtare s-ar da pînă la nota zece. Să-mi scrii şi mie dacă este adevărat. Eu nu cred.

Cîmpeanu Ion
brigadier silvic

— Această scrisoare a fost cea mai plină de învăţăminte bătaie pe care mi-a dat-o tatăl meu. Am păstrat-o în caietul meu de elev. O păstrez şi astăzi în caietul acesta de dirigenţie. Mă ajută şi ea în munca mea de educator.

prof. CRISTEA VIRGILIU
Bucureşti

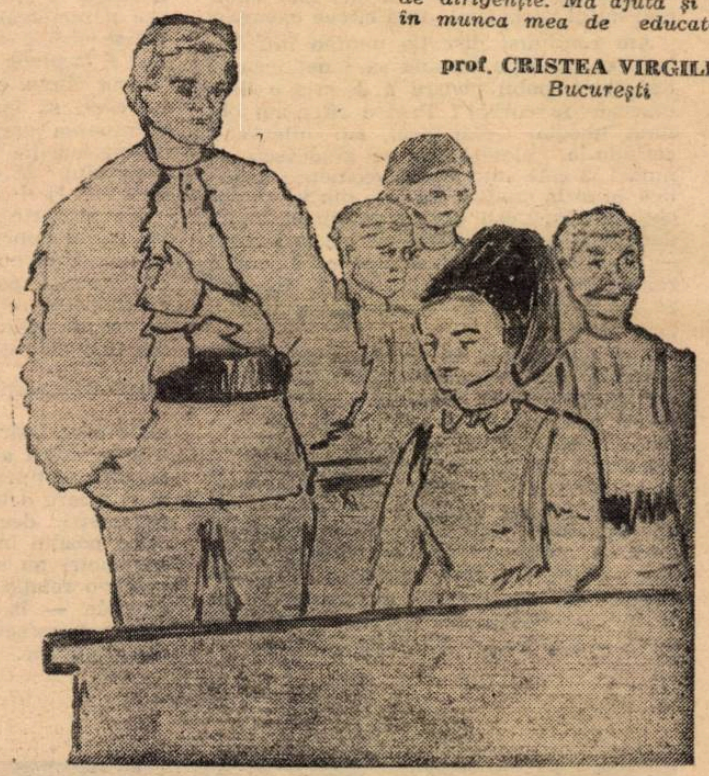

Învăţătorul pe care l-am îndrăgit

Cu douăzeci de ani în urmă, într-un sat din munţi, toamna îşi răspîndea luminile ruginii de-a lungul pajiştilor, prin livezile încărcate de rod, peste nucii care îşi scuturau frunzele în marginea drumului. Noi, elevi în clasa a IV-a primară, eram la ora de istorie. Ca pretutindeni, se simţeau şi în satul nostru îndepărtat speranţele născute din noile căi ale evenimentelor. Nu scotea nimeni o vorbă. Învăţătorul tînăr, pe care îl îndrăgisem atît de mult, ne cuprinsese într-o privire pe toţi şi, în necunoaşterea noastră de atunci, aşteptam parcă nu o poveste despre ce a fost, ci una adevărată — despre viitorul nostru, despre ceea ce aveam să fim în anii de înnoire care urmau să vină. Îl priveam aşa cum privesc copiii, dar în ochi ne plutea umbra unui început de nefirească maturizare, născută din încrîncenarea zilelor prin care trecuse prima noastră copilărie. Priveam la el şi aşteptam, înfioraţi de nădejdi, povestea despre viitor.

De-atunci au trecut ani şi ne-am risipit. Copiii au ajuns muncitori, constructori, ingineri, agronomi, profesori. Unii lucrează acum la Bicaz sau la Oneşti, alţii sporesc belşugul ogoarelor, alţii au devenit ei înşişi dascăli şi-i învaţă carte pe copiii care n-au cunoscut acei ani. Dar toţi, în oricare colţ de ţară ne-am afla, ne amintim cu drag de învăţătorul care ne-a călăuzit primii paşi pe drumul vieţii.

Mi-am adus din nou aminte de el în săptămînile din preajma tradiţionalei sărbători a şcolilor. Am pornit să-l caut, să-i mulţumesc. Nu-l mai văzusem de-atunci şi nici nu ştiam unde este. Ştiam însă că am să-l găsesc.

...Un sat de munte, pe Valea Someşului. O şcoală nouă, construită încă de mult, de la înfiinţarea primei gospodării colective. Dacă e aici, îmi ziceam, învăţătorul meu trebuie să fie tot la clasa a IV-a. Au trecut doar, de atunci, cinci generaţii de cîte patru clase. Erau ultimele zile ale anului şcolar. Am intrat în şcoală şi am întrebat de învăţătorul clasei a IV-a. L-am găsit la o oră de geografie, în care discuta cu elevii despre bogăţiile ţării şi făcea cu ei o plimbare pe hartă. Semăna cu cel de demult. Anii îl încărunţiseră şi vocea îi era mai domoală, dar în preajma lui simţeai acea căldură a părintelui care îşi iubeşte copiii, acea siguranţă a întrebării care, fără greş, îşi află răspunsul potrivit. Era o lecţie simplă, care a însumat cifre oglindind faţa nouă a ţării. Copiii erau bucuroşi şi mîndri de învăţătorul lor. Învăţătorul era fericit şi avea altă tinereţe decît cea de-atunci.

...L-am căutat şi în alte locuri la Sohodol, la Bistra, la Avram Iancu. Aici l-am găsit tînăr şi entuziast. Biografia lui se împletea cu aceea a şcolilor noi, cu aceea a moţilor statorniciţi într-o viaţă nouă, a minerilor de la Baia de Arieş, a celor de la Roşia Montană sau Abrud, a pionierilor care străbat în fiecare vară patria ca să-i cunoască munţii, marea, cîmpiile, oraşele.

...L-am căutat la cîmpie şi l-am întîlnit la Triteni, la Mociu, la Lunca Mureşului. L-am căutat la clasele mici, dar şi la cele mari, ştiind că mulţi învăţători s-au specializat de-atunci, urmînd cursurile învăţămîntului superior. L-am găsit la lecţii de limba română, vorbind cu tonul lui cald şi apropiat despre măiastra limbă a lui Neculce, despre Eminescu, Caragiale, Creangă şi Rebreanu, despre marile înfăptuiri ale literaturii contemporane. L-am găsit la lecţii de istorie sau de matematică, urmărit de chipuri care îi sorbeau cuvintele. L-am ascultat stînd de vorbă cu muncitorii care învaţă „la serat", dîndu-le îndrumări pentru organizarea studiului lor, l-am întîlnit conducîndu-şi elevii în uzine şi pe ogoare, l-am văzut pe scenele căminelor culturale, am fost împreună cu el la seminariile din învăţămîntul ideologic, la consfătuiri şi la cursurile de perfecţionare.

...L-am căutat şi în alte părţi. L-am căutat peste tot şi l-am întîlnit pretutindeni. Era învăţătorul meu, pe care l-am îndrăgit şi înaintea căruia mă plec întotdeauna cu respect şi cu stimă.

VALERIU VARVARI
director al Şcolii generale de 8 ani nr. 13 Cluj

Expoziția

„DIN ISTORIA LITERATURII DIDACTICE ROMÎNEȘTI"

Criterii de apreciere a nivelului dezvoltării culturale dintr-o țară, cărțile literare, activitatea editorială în ansamblul ei, constituie, privite prin prisma evoluției lor de-a lungul deceniilor și veacurilor, mărturii dintre cele mai prețioase cu privire la istoria materială și spirituală a popoarelor. În mod deosebit literatura didactică cuprinde indici de neprețuit în aprecierea dezvoltării istorice a învățămîntului, îmbrățișînd aproape integral sferele noțiunilor de instrucție și educație și în mod special evoluția conținutului lor de-a lungul anilor.

Privită prin această prismă, expoziția „Din istoria literaturii didactice românești" deschisă într-una din sălile Muzeului pedagogic din Capitală de pe lîngă Institutul de științe pedagogice reprezintă o contribuție însemnată la cunoașterea tradițiilor progresiste ale pedagogiei românești, justificînd din plin afluența publicului format în special din cadre didactice și din studenți ai universității și institutelor pedagogice.

Expoziția îmbrățișează o arie largă, sintetizînd pe panouri și vitrine distincte, evoluția literaturii didactice de la primele ei începuturi, situate în secolul al XVI-lea, odată cu apariția la lumină de sub teascurile tiparniței a „Învățăturilor lui Neagoe Basarab către fiul său Teodosie", din care este reprodusă pe un panou o fotocopie a paginii de gardă, însoțită de reproducerea cunoscutei fresce înfățișîndu-l pe Neagoe Basarab în mijlocul familiei sale.

Panoul următor aduce mărturii cu privire la începuturile învățămîntului în limba poporului din cele trei țări române. Este înfățișată, în primul rînd, coperta „Bucoavnei ce are în sine deprinderea învățăturii copiilor la carte, primul manual școlar tipărit în limba română pe teritoriul patriei noastre, apărut la Bălgrad în 1699 prin strădania lui Ieștvanovici tipograful, discipol și prieten al lui Antim Ivireanul — care, precum se știe, a format o pleiadă de tipografi ce au desfășurat o activitate editorială rodnică, pînă departe dincolo de hotarele țării românești. Printre lucrările originale deosebit de valoroase ale expoziției sînt prezentate, în vitrina aceluiași panou „Bucoavna pentru învățătura pruncilor" apărută la Rîmnic în 1749, ca primă carte pentru învățarea citirii în limba română a școlarilor din Muntenia și „Bucvari sau începere de învățătură", editat la Iași în 1755, ca primă lucrare de acest gen apărută în Moldova. Iată alături și o mărturie prețioasă a preocupărilor pentru formarea și dezvoltarea unui învățămînt primar în Transilvania ale învățatului Școlii ardelene Gheorghe Șincai. Este vorba de „A.B.C. sau alphavit pentru folosul și procopseala școalelor celor normalești neamului românesc" apărut la Blaj într-o ediție bilingvă. Lucrările citate vădesc o continuitate a eforturilor în aceeași direcție, fiind de fapt continuarea și amplificarea primei bucoavne apărute la 1699. Aceasta evidențiază larga circulație a acestor cărți de învățătură în toate țările românești, inclusiv Ardealul, în pofida hotarelor politice din acea vreme, subliniind încă o dată unitatea spirituală și culturală a întregului popor român.

În ordine cronologică, panoul următor dă posibilitatea vizitatorilor să urmărească începuturile primelor școli de grad superior din Moldova și Țara Românească — Academiile domnești din București și Iași. După cum se știe acestea au luat ființă în Țara românească la 1694, în timpul domniei lui Constantin Brîncoveanu, și în Moldova în anul 1714. Într-o vitrină, se află numeroase fotocopii și unele originale ale cursurilor după care se predau diferitele materii de învățămînt. Demn de remarcat este, în legătură cu aceasta, faptul că unii dintre profesorii vremii s-au orientat către predarea cunoștințelor bazate pe ultimele descoperiri științifice ale epocii și cu puternică substanță materialistă. De pildă „Fizika" lui Theotokis prezentată în cadrul expoziției printr-un exemplar original înfățișează, printre altele, o planșă reprezentînd structura discontinuă a materiei, fenomen care abia începea a fi discutat în epoca respectivă.

În continuarea turului de orizont prilejuit de expoziția „Din istoria literaturii didactice românești", vizitatorii au prilejul de a cunoaște primele încercări privind elaborarea unor manuale didactice de nivel superior în limba română. Într-una din vitrine este înfățișat, de pildă, originalul ediției de la 1795 a lucrării „De obște geografie pe limba moldovenească" elaborată de Amfilohie Hotiniul, care continuînd drumul deschis de vestita lucrare „Descriptio moldaviae a lui Dimitrie Cantemir cuprinde o amplă și documentată prezentare monografică a acestei țări. O vastă activitate pe linia elaborării unor manuale originale au desfășurat majoritatea învățaților Școlii ardelene. În vitrina cu lucrări originale elaborate de ei se află expuse „Istoria pentru începuturile românilor în Dacia" a lui Petru Maior, „Elementa linguae daco-romanae sive valahicae" a lui Samuil Micu și Gh. Șincai — una dintre primele gramatici ale limbii române — „Îndreptare către artimetică" a lui Gh. Șincai precum și alte cîteva lucrări de circulație mai restrînsă.

Portretele unora dintre întemeietorii învățămîntului românesc de grad superior din Țara Românească și Moldova anunță sectorul în care sînt expuse lucrările didactice elaborate de aceștia. Cercetăm cu atenție originalul unei ediții a „Algebrei" lui Gh. Asachi, purtînd mențiunea — Iași 1 837 — și fotocopiile paginilor de gardă ale aritmeticii și trigonometriei lui Gh. Lazăr, redactate la București în 1821. Aceste prime manuale de matematică originale au în același timp meritul de a fixa pentru prima oară o terminologie științifică de specialitate în limba română. Printre celelalte lucrări expuse, rod al neobositei activități pe tărîmul învățămîntului desfășurat de cărturari asemeni lui Ion Eliade Rădulescu, Eufrosin Poteca și Petrache Poenaru, reține atenția, „gramatica românească" a lui Eliade, ca primă lucrare de acest fel alcătuită pentru a fi folosită ca manual școlar. Tot în acest sector al expoziției vizitatorii au prilejul de a cunoaște „Abecedarul înlesnitor pentru învățătura copiilor", editat în 1828 de Grigore Pleșovanu în tiparnițele Craiovei care, deschizînd seria abecedarelor ce indică utilizarea în predarea scris-cititului a metodei fonetice, este în același timp una din primele lucrări de acest fel ilustrată.

În continuare, panourile și vitrinele expoziției înfățișează contribuția unor mari oameni de știință ai patriei noastre la elaborarea unor lucrări de mare valoare destinate școlii. Sînt prezentate manualele „Lecțiuni de aritmetică pentru clasele primare" redactate de savantul matematician Ștefan C. Michăilescu, „Elementele de geologie" ale lui Grigore Cobălcescu, „Elemente de fizică", lucrare elaborată de Petre Poni, cursul de trigonometrie al lui Spiru Haret, „Elemente de fizică" de Emanuel Bacaloglu, „Lecțiuni elementare de agricultură" de Ion Ionescu de la Brad. Printre manualele vremii s-a bucurat de o deosebită și îndelungată celebritate „Cursul metodic de chimie și mineralogie" elaborat de dr. C. I. Istrati și G. G. Longinescu care s-a tradus în numeroase limbi străine, a fost utilizat de pildă în școlile franceze în întreaga perioadă dintre anii 1895 și 1913. Și după intensificarea preocupărilor în domeniul pedagogiei este ilustrată în expoziție prin prezentarea „Pedagogiei" de Simion Bărnuțiu, apărută la Iași în 1870, și a „Elementelor de pedagogie și metodologie teoretică și practică" elaborate în 1868 de I. P. Eliade.

Dînd zbor larg imaginației lor creatoare, mulți dintre marii noștri scriitori clasici au împletit preocupările artistice cu cele din domeniul didactic, contribuind direct la propășirea Școlii românești, mai ales prin elaborarea sau participarea determinantă la elaborarea unor manuale școlare. Astfel, în vitrina consacrată clasicilor literaturii, expoziția de la Muzeul pedagogic reunește exemplarele originale ale „Metodei de scriere și citire" elaborată de Ion Creangă, a cărții de citire pentru clasa a II-a redactată de Al. Odobescu în colaborare cu V. Gh. Borgovanu, a istoriei universale de Ion Slavici, a cărții de citire la elaborarea căreia a participat și G. Coșbuc etc.

Panourile și vitrinele consacrate avîntului literaturii didactice în anii regimului democrat-popular înfățișează succint, dar cît se poate de grăitor, uriașul salt înainte efectuat în acest domeniu, în ultimele două decenii. Cîteva cifre conturează puternic succesele continue înregistrate în acest domeniu : 1951— 215 titluri de lucrări didactico-pedagogice cu un tiraj total de 5.949.000 exemplare ; 1960 — 517 titluri de lucrări cu un tiraj de 15.905.000 exemplare ; 1963 — 850 titluri cu un tiraj de 24 380.000 exemplare. Tot aci două vitrine înfățișează dezvoltarea studiilor și cercetărilor cu caracter pedagogic, prezentînd cele mai reprezentative dintre lucrările apărute în acest domeniu între anii 1952—1964.

Prin valoarea exponatelor, prin sistematizarea lor științifică, expoziția „Din istoria literaturii didactice românești" izbutește să prezinte, în scurtul răstimp al vizitării ei, un tablou clar al acestui important sector din istoria școlii românești. Ea sădește în același timp o dorință puternică de a reveni și stărui mai îndelung, într-o cercetare amănunțită, asupra lucrărilor prezentate.

AL. CIUCĂ

CORESPONDENȚA

PLOIEȘTI

Profesoara de romînă și diriginta clasei a X-a D de la Școala medie nr. 2 din Ploiești — ne scrie tovarășa **Virginia Ionescu** — a organizat recent cu clasa sa o excursie cu tema „Pe urmele scriitorilor studiați".

Pregătită cu mult înainte, excursia a avut itinerariul Ploiești — Brașov — Onești — Bacău — Suceava — Voroneț — Tg. Neamț — Bicaz — Piatra Neamț — Roznov — Săvinești — Bacău — Mărășești — Ploiești.

Iată-i așadar pe elevi la drum pe Valea Prahovei, unde au vizitat casele memoriale Hașdeu și Grigorescu la Cîmpina. De la Brașov, prin Tg. Săcuiesc și Pasul Oituzului, elevii au ajuns la Onești — noul oraș apărut de curînd pe harta țării — cu blocurile lui zvelte, zugrăvite în culori pastelate — plin de tinerețe și voie bună ca și locuitorii lui, harnicii muncitori ai Combinatului de la Borzești. Pe frumoasa vale a Trotușului, apoi pe cea a Siretului, elevii au întîlnit la Bacău, căsuța pierdută în verdeață a lui George Bacovia, casa lui Vasile Alecsandri la Mircești și a lui Calistrat Hogaș la Piatra Neamț.

La Suceava, au mers pe urmele „slăvitului Ștefan" din piesa lui Barbu Delavrancea „Apus de soare" studiată de ei, anul acesta.

De la Voroneț, unde au făcut următorul popas, elevii au intrat în căsuța modestă a „stropșitului de Ion" — Nică a lui Ștefan a Petrei din Humulești. Mai departe, au admirat picturile lui Grigorescu la Agapia și au trecut pe lîngă „pădurea de argint" în care a visat Eminescu frumosul poem „Călin" și s-au întors acasă, mulțumiți și fericiți că au avut posibilitatea de a colinda minunatele meleaguri ale patriei, de a căpăta noi și prețioase cunoștințe.

TURNU MĂGURELE

Zilele acestea — ne comunică profesorul **Anastasie Bogdan** — formația de muzică ușoară a Școlii medii „Unirea" din Turnu Măgurele, compusă din 24 de membri și grupul de soliști vocali au prezentat în fața unui numeros public format din elevi, cadre didactice și părinți, un concert de muzică ușoară românească și populară.

La spectacolul prezentat și pe scena căminelor culturale din comunele Lița și Slobozia Mîndra, au participat numeroși colectiviști.

CRAIOVA

Printre formațiile artistice sindicale din orașul Craiova — ne comunică **Ștefan Ion**, președintele sindicatului învățămînt — se numără și corul sindicatului învățămînt.

Înființat cu douăzeci de ani în urmă, corul a reușit ca în această lungă perioadă de timp să desfășoare o bogată activitate culturală.

Corul a participat la toate concursurile organizate și a ocupat mereu locuri fruntașe. La ultimul concurs, al VII-lea, a ocupat locul I la faza orășenească și la faza regională și va participa la faza republicană.

Spectacolele prezentate în ultimul timp în fața colectiviștilor din comuna Işalnița, Simnic, Segarcea, la casa de cultură din Filiași din Balș, din Strehaia, au fost de asemenea apreciate în mod deosebit.

În prezent corul numără 130 de membri și are pregătit un bogat și variat repertoriu pe care-l interpretează cu multă pricepere sub conducerea dirijorului profesor Radu Alexandru.

Noile modele de uniforme școlare

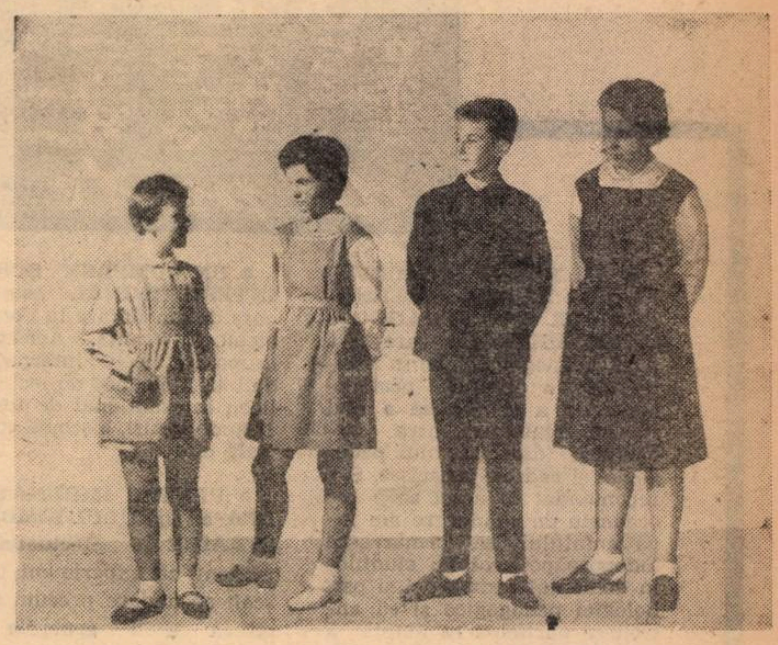

FRUMOASE, PRACTICE, COMODE, REZISTENTE.
Se pot cumpăra și cu plata în rate.

De la Biblioteca centrală pedagogică

În perioada 20 iulie—15 august sălile de lectură ale Bibliotecii centrale pedagogice din str. Zalomit nr. 12 vor fi deschise numai dimineața între orele 8 și 15 (din cauza unor lucrări de reorganizare). În acest timp împrumuturile de cărți în Capitală și în provincie se suspendă. După data de 15 august activitatea se va desfășura în mod normal.

Concursul cultural-artistic al pionierilor și elevilor

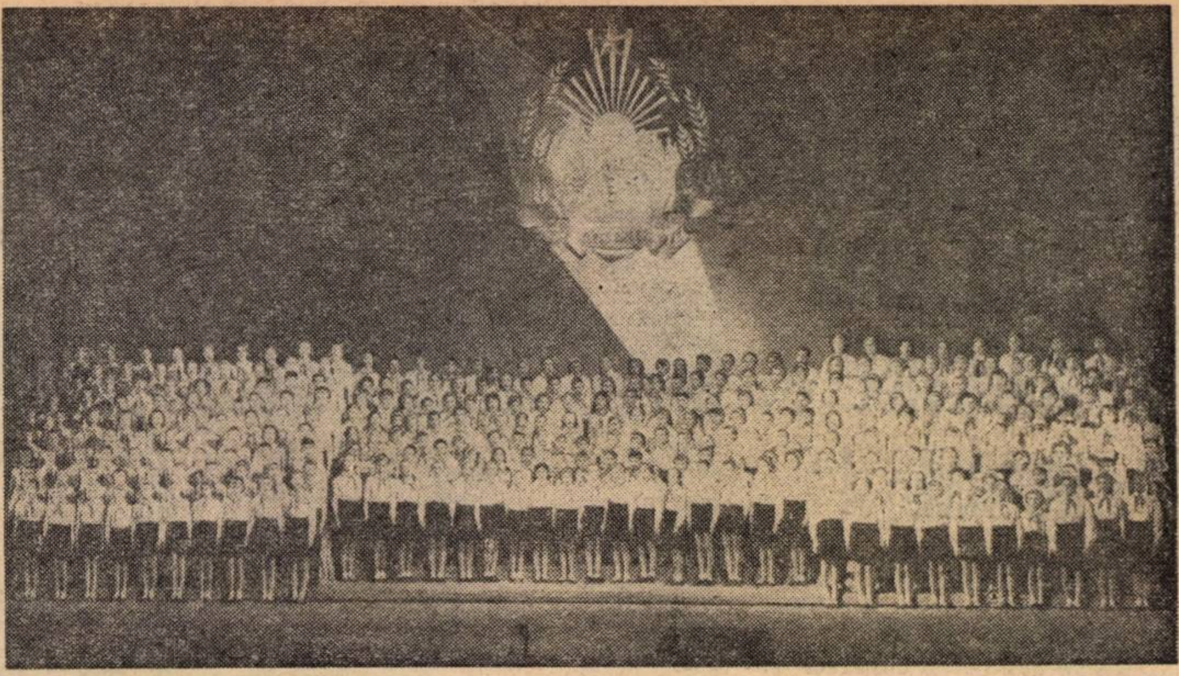
Aspect de la spectacolul de gală prezentat de laureații concursului

Întrecerea tradițională a celor mai bune formații artistice din școlile generale, medii și profesionale al cărei act final — spectacolul festiv al laureaților — s-a desfășurat recent pe scena Teatrului de Operă și Balet, a depășit cu mult, atît în ceea ce privește participarea cît și conținutul, varietatea repertoriului, nivelul artistic de interpretare, toate edițiile precedente ale concursului artistic al pionierilor și elevilor. Cei 5 000 de artiști amatori care au evoluat pe scenele concursului republican sînt reprezentanții cei mai buni a peste 800 000 de membri ai formațiilor artistice școlare care s-au întrecut în fazele raionale, orășenești și regionale ale concursului. Ei au venit în Capitală să exprime, și pe calea unei ample manifestări artistice, adînca recunoștință față de partid pentru copilăria și tinerețea lor fericită, închinîndu-și talentul celei de a 20-a aniversări a eliberării patriei.

Numeroase mărturii ale publicului, ale unor oameni consacrați în domeniul artei și culturii, membrii juriului fazei republicane a concursului, vin să ateste, alături de nivelul artistic ridicat al acestei manifestări, calitatea înaltă a muncii celor care i-au pregătit pe coriști și pe dansatori, pe membrii brigăzilor artistice de agitație și ai orchestrelor școlare, pe soliștii vocali, instrumentiști și pe recitatori — profesorii de muzică, de limba romînă, de educație fizică, care și-au consacrat întreaga activitate dezvoltării multilaterale a tinerei generații.

Artistul emerit D. D. Botez, declara în această privință presei: „Emoționant prin tot ce l-a caracterizat — dăruire entuziastă, spontaneitate, sensibilitate — acest concurs al celor mai tineri îndrăgostiți de artă s-a impus și printr-o impresionantă varietate a repertoriului. De la Mozart, Schubert, Enescu, pînă la investigațiile atît de rodnice în folclorul local, repertoriul a acoperit o zonă vastă, demonstrînd un stadiu ridicat al educației artistice în școlile noastre. Aplaudînd pe micii interpreți, ne exprimăm în același timp prețuirea pentru profesorii și instructorii care i-au pregătit... Am simțit tot timpul roadele unei educații artistice cu caracter permanent și, fără îndoială, secretul succesului ea l-a determinat. Concursul s-a prezentat ca un rezultat al unei stăruitoare și migăloase munci de creație. Ascultînd, de pildă, corul pionierilor constănțeni, sau taraful vasluienilor nu pot să nu remarc că încîntătoarele lor evoluții se datoresc nu numai unei îndelungi «șlefuiri», ci unui proces complex de educație muzicală. Este, după mine, una din concluziile cele mai însuflețitoare, aceea că arta muzicală a pătruns în școli, în viața tineretului, pe poarta principală, că ea nu mai figurează doar ca un obiect secundar în programa școlară, ci s-a infiltrat adînc, ca un element inseparabil în educația multilaterală a elevilor".

Fiind în deplin acord cu aceste observații și completîndu-le cu referiri concrete la problemele specifice ale concursului celor mai bune formații de dansuri, maestra coregrafă Tamara Cap spunea: ‚Toate formațiile participante la concurs au atins un nivel artistic înalt: din acest punct de vedere juriul a fost pus în mare încurcătură pentru că interpretarea a atins aproape nivelul formațiilor profesioniste.

Apreciez faptul că fiecare formație s-a străduit să prezinte cele mai frumoase dansuri din regiune. Brașovul — o suită foarte interesantă pentru băieți, Suceava — frumoasele dansuri Ciobănașul, Hora și Bătuta, Timișoara — o suită de dansuri bănățene...

Socotesc că în școli trebuie să se continuie atragerea în formațiile artistice a elementelor celor mai valoroase, echipele de dansuri, împreună cu celelalte formații artistice, să prezinte mai multe spectacole în fața colegilor și părinților, cîștigînd astfel siguranță, dorința de a-și îmbogăți repertoriul...".

Artistul poporului, Costache Antoniu, membru în juriile a nenumărate concursuri la care luau parte artiști profesioniști de valoare, își mărturisește cu emoție impresia puternică pe care i-au produs-o recitatorii, prin sensibilitatea și profunzimea interpretării, și brigăzile artistice de agitație cu textele lor pline de vervă, care le-au dat parcă spectatorilor de orice vîrstă posibilitatea să trăiască în atmosfera vieții școlare. „Am trăit alături de elevi — spune maestrul Costache Antoniu — bucuria pentru școlile frumoase, încăpătoare, în care învață, pentru fericirea de a avea profesori buni, adevărați părinți, colegi care învață și obțin rezultate foarte bune la învățătură... I-am aplaudat și pe îndrumătorii lor, tovarășii profesori, care îi călăuzesc și în activitatea artistică cu aceeași grijă cu care le călăuzesc pașii la învățătură."

Cei mai buni dintre cei mai buni, sute și sute de membri ai corurilor pionierești și corurilor din școlile medii și profesionale, ai orchestrelor și brigăzilor artistice de agitație, ai formațiilor de dansuri, soliști dansatori, instrumentiști și vocali, recitatori, au fost distinși cu premii și mențiuni pentru talentul lor, pentru strădaniile lor în realizarea unei interpretări cît mai valoroase din punct de vedere artistic. Desigur că această răsplătire va determina un și mai înalt avînt al muncii artistice în școlile respective, va stimula și mai mult activitatea profesorilor — îndrumători ai diferitelor formații artistice. În același timp învățămintele concursului, pe diferitele trepte ale desfășurării sale, vor aduce, fără îndoială, o înflorire mai amplă a vieții cultural-artistice din școli, împletirea organică a acesteia cu întreg procesul instructiv-educativ.

AL. C.

Alcătuirea unei colecții de mărci poștale

Vacanța oferă printre altele și posibilitatea organizării colecției de mărci poștale, atît de către filateliștii avansați cît și mai ales, de către începători. Din capul locului, trebuie subliniat faptul că la filateliștii începători se manifestă o tendință de acumulare generală de mărci, fără nici un criteriu. Astfel, se adună mărci poștale din toate țările și ștampilate și neștampilate. O asemenea acumulare de mărci, nu poate fi considerată în nici un caz o colecție.

Să arătăm deci elevilor că filatelie înseamnează, printre altele, ordine și îmbogățire a cunoștințelor și că pentru ca mărcile pe care le are un filatelist începător să poată constitui o colecție, ele trebuie aranjate după anumite criterii.

Primul lucru asupra căruia trebuie să se hotărască filatelistul începător este ce fel de colecție va face: tematică sau pe țări. După aceea, ce fel de mărci va colecționa, ștampilate sau neștampilate. Acest lucru este indispensabil, întrucît este imposibil ca cineva să poată alcătui o colecție filatelică cu toate mărcile din lume, iar adunarea unor mărci disparate, nu are nici o valoare filatelică.

Ce înseamnează o colecție tematică? Această denumire desemnează adunarea timbrelor pornind de la un subiect central, cum ar fi, spre exemplu, fauna sau flora în filatelie, cucerirea cosmosului, sportul etc.

Colecția pe țări cuprinde, în ordine cronologică, toate mărcile apărute într-o țară. O indicație este imperioasă: este bine ca orice filatelist să colecționeze mărcile țării sale. În acest fel, colecția lui va fi o adevărată enciclopedie a patriei, deosebit de valoroasă din punct de vedere educativ.

Filatelistul începător, trebuie să se mai îngrijească, de la început și de procurarea așa-ziselor accesorii filatelice: un clasor sau album, pensetă, odontometru, lupă etc. — care se pot obține cu cheltuieli reduse de la orice magazin specializat.

LUCIAN BELCEA
din Consiliul de conducere
al Asociației filateliștilor
din R.P.R.

Din PRESA de peste hotare

• **AL XI-LEA COLOCVIU AL ASOCIAȚIEI INTERNAȚIONALE DE PEDAGOGIE EXPERIMENTALĂ**, care s-a ținut la Liège (Belgia) în martie 1964, a discutat posibilitățile de a se realiza o mai strînsă colaborare între cercetătorii din domeniul pedagogiei și cadrele didactice. S-a recomandat în acest scop ca organele de conducere ale învățămîntului să urmărească îndeaproape evoluția studiilor în domeniul pedagogiei și psihologiei pedagogice și să antreneze participarea amplă a cercetătorilor la elaborarea noilor programe școlare, a orariilor etc. Recomandările adoptate prevăd, de asemenea, ca profesorii și învățătorii care predau diferitele discipline să ia parte la lucrările de cercetare, fie în cadrul unor colective de muncă, fie prin participarea la ședințele de comunicări științifice.

• **UN COMPLEX ȘCOLAR INTERNAȚIONAL** este în curs de amenajare la Fontainbleau, în Franța. Acesta va grupa un liceu internațional de băieți cu 1500 de locuri, un liceu internațional de fete cu 1400 de locuri, o școală comercială etc.

• **PENTRU ÎMBUNĂTĂȚIREA STUDIULUI LIMBILOR STRAINE** se efectuează în prezent un experiment la 14 școli secundare precum și la cîteva școli generale din Cehoslovacia. În cadrul experimentului, anumite discipline (istoria, geografia ș.a.) se predau într-o limbă străină, oferindu-se astfel posibilitatea elevilor de a-și îmbogăți vocabularul și a folosi mult mai larg limba respectivă în cadrul comunicării vii.

• **ÎN DANEMARCA EXISTĂ O ȘCOALĂ EXPERIMENTALĂ-ORAȘ ÎN MINIATURA**, în care adolescenții se inițiază în cunoașterea și practica vieții sociale. Școala-oraș oferă tinerilor posibilitatea cunoașterii unei variate game de profesiuni. Întreaga viață economică, administrativă, culturală este organizată și condusă aici numai de elevi (orășelul are primărie, mici întreprinderi și ateliere, poștă, sală de spectacol, cinematograf, bancă, cofetărie, restaurant etc.).

• **O ȘCOALĂ-INTERNAT PENTRU ELEVII CU DEOSEBITE APTITUDINI PENTRU MATEMATICA ȘI FIZICA** se construiește în prezent la Moscova. Ea va cuprinde 360 elevi din ultimele clase ale învățămîntului mediu, selecționați din întreaga Uniune Sovietică de către o comisie compusă din profesori universitari. Școala-internat va dispune de 12 laboratoare de fizică, iar profesorii de matematică și fizică vor fi cei ai Universității din Moscova. Asemenea școli-internat vor fi construite și la Leningrad, Novosibirsk și Kiev.

• **LA „OPERAȚIA SKY-WATCH", INIȚIATĂ DE OFICIUL METEOROLOGIC PARTICIPĂ ELEVII DIN 200 DE ȘCOLI** ale statelor Virginia și Maryland (S.U.A.). Acțiunea respectivă se desfășoară în cadrul activității satelitului meteorologic Tiros VII. Acest satelit, lansat în iulie 1963, îndeplinește o revoluție completă în jurul globului la fiecare 100 de minute. Tiros VII este prevăzut cu aparate destinate să fotografieze norii și alte fenomene meteorologice. În anumite condiții însă, fotografiile lui nu sînt suficient de clare. Elevii meteorologi contribuie la remedierea acestei carențe. O echipă de asemenea elevi se află în stare de alarmă ori de cîte ori Tiros VII poate fi văzut și observațiile lor completează datele culese de satelit. Elevii înregistrează îndeosebi profilul norilor, viteza și direcția vînturilor, temperatura, umiditatea etc.

• **CONFERINȚA ORGANIZAȚIEI MONDIALE PENTRU EDUCAȚIA PREȘCOLARĂ**, care se va ține la Stockholm de la 12—18 august 1964, va dezbate următoarele probleme: „Copilul într-o lume în rapidă transformare"; „Copilul în marile centre populate"; „Modificări în structura familiei".

A. L.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București. Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii voluntari din unitățile de învățămînt. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii, Piața Scînteii București.

40132

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Gazeta ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Anul XVI nr. 764 — vineri 7 august 1964 — 12 pagini 25 bani

ANUL XX

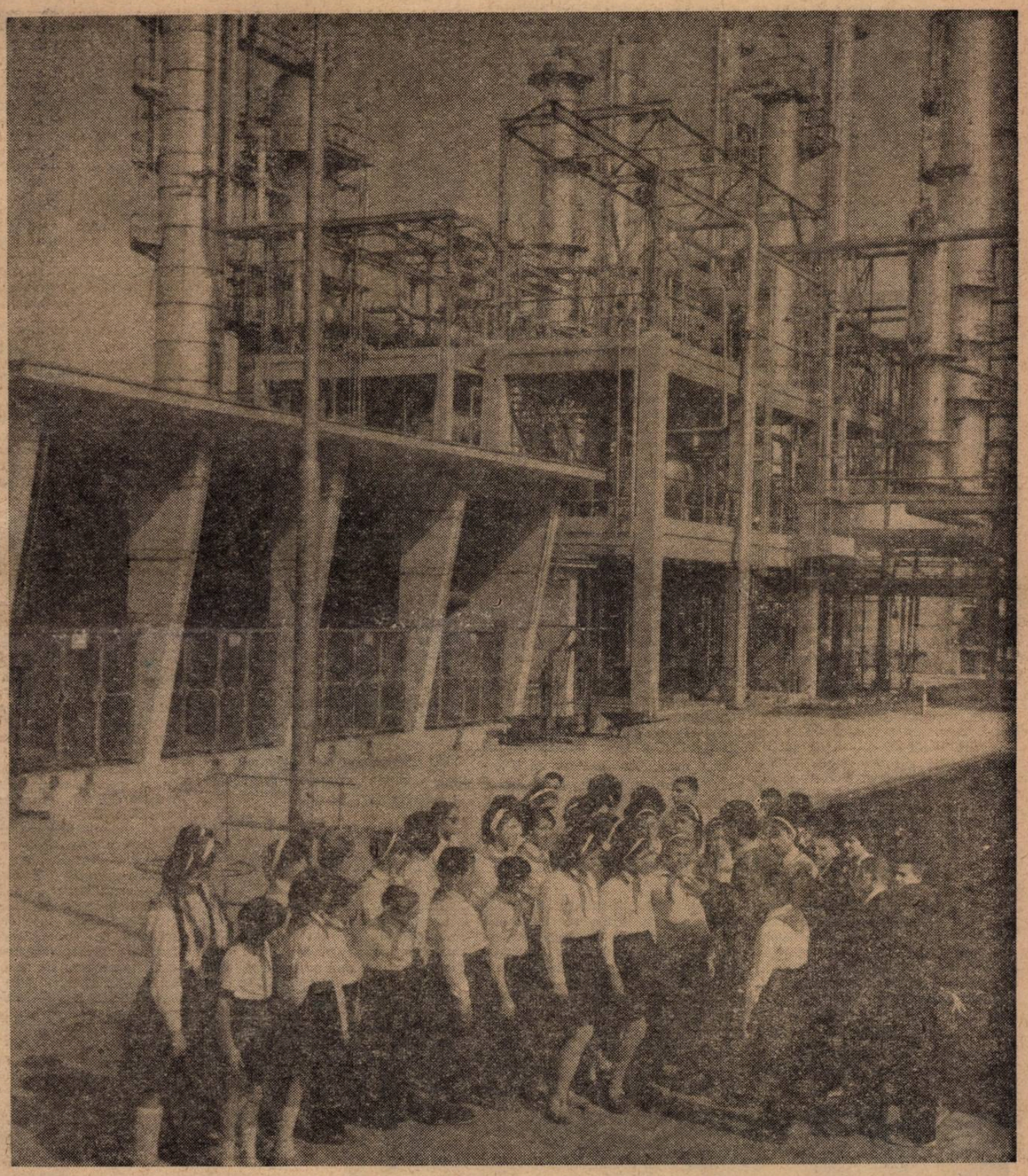

Vizitele în întreprinderi — un important mijloc instructiv-educativ

Numeroși elevi din raionul 23 August își petrec zilele vacanței în imediata apropiere a Bucureștiului, în noua și frumoasa tabără care a fost construită anul acesta în pădurea Pustnicul. Aici, profesorii și instructorii de pionieri organizează interesante acțiuni închinate zilei de 23 August.

Chiar pe locul unde este situată tabăra și în împrejurimi s-au purtat, în august 1944, o parte din luptele care au dus la eliberarea patriei noastre. Copiii aflați în tabără reconstituie acum cu emoție imaginea acestor lupte. Cu deosebită însuflețire se pregătesc elevii și pentru focul de tabără închinat zilei de 23 August — manifestare festivă pe care toți o doresc cît mai reușită. La spectacolul organizat cu acest prilej își vor da concursul cei mai talentați „artiști" din rîndurile elevilor și pionierilor. Tot în cadrul acțiunilor sărbătorești vor avea loc concursuri de cîntece și poezii închinate patriei și partidului.

Cine vede astăzi pentru prima dată cartierul Grigorescu din Cluj, cu școala, copiii și viața lui clocotitoare nu-și poate imagina că acesta a fost cîndva altfel. Șoseaua asfaltată care însoțește valea Someșului pînă la parcul „V. Babeș", noul lac pentru canotaj, blocurile turn, spațiul verde aranjat cu mult simț artistic dau astăzi cartierului un aer modern.

În urmă cu trei ani s-a dat aci în folosință un local nou de școală, avînd 16 săli de clasă, laboratoare. Pe măsura condițiilor create, rezultatele la învățătură ale copiilor din cartier s-au îmbunătățit în fiecare an. Tot mai mulți elevi învață bine și foarte bine, ocupă locuri fruntașe la diferite concursuri și olimpiade. Părinții sînt nelipsiți de la toate acțiunile organizate de școală : la munca voluntară pentru amenajarea terenului sportiv sau pentru întreținerea localului și a parcului școlii, la organizarea excursiilor, la pregătirea serbărilor etc.

În anul acesta s-au luat măsuri de construire a unui nou local de școală pentru copiii din cartierul Grigorescu. El va fi dat în folosință în cinstea celei de a XX-a aniversări a eliberării patriei noastre. În anul școlar care va începe, cei 1 400 de elevi români și maghiari din cartier, vor avea la dispoziție două noi localuri de școală, moderne, pe măsura cerințelor actuale ale învățămîntului nostru.

Elevii și cadrele didactice, care își desfășoară astfel activitatea în condiții optime, sînt conștienți că școala, cartierul viața nouă pe care o trăiesc sînt rezultate ale activității creatoare desfășurată de poporul nostru, sub înțeleapta conducere a partidului, în anii luminoși de după eliberare. Ei sînt hotărîți să răspundă acestor condiții minunate care le-au fost puse la dispoziție intensificîndu-și eforturile pentru a ridica la un nivel cît mai înalt întregul proces instructiv-educativ.

În cinstea celei de a XX-a aniversări a eliberării patriei noastre s-a deschis la Casa raională de cultură din orașul Botoșani expoziția de artă plastică a prof. D. Hlihor din București.

Cele mai multe din tablourile expuse au ca tematică munca eroică desfășurată pe șantierele hidrocentralei de la Bicaz; în prim plan este omul zilelor noastre, constructor al socialismului. O serie de tablouri înfățișează frumusețea blocurilor ridicate în ultimii ani pe meleagurile patriei, a noilor școli, a litoralului etc., iar altele prezintă viața nouă din Delta Dunării, ca și noile realizări din orașul Botoșani — „Școala generală de 8 ani nr. 6", Teatrul de stat „Mihail Eminescu", Cabana „Rediu", fabrica de zahăr „Siretul" de la Bucecea, casa în care s-a născut luceafărul poeziei românești, Mihail Eminescu, casa din Humulești a lui Ion Creangă. Sînt expuse de asemenea peisajele „Oltul la Căciulata", „Aleea spre casa lui George Enescu", „Lacul Tei", „Debarcaderul Floreasca", „Stînă la Brădet" etc.

Expoziția se bucură de un deosebit succes, fiind vizitată cu interes de către numeroși locuitori din Botoșani, precum și de grupuri de elevi însoțiți de profesorii lor.

Alături de munca pe care o depun zi de zi în școală, cu copiii țăranilor din sat, învățătorii și profesorii de la Școala generală de 8 ani din comuna Cătrunești, raionul Urziceni, desfășoară și o intensă activitate culturală. Numeroși colectiviști au fost atrași în diferite colective artistice organizate de către profesori. Unii dintre ei fac parte din echipa de teatru, alții au fost cuprinși în echipa de dansuri și cei mai mulți în corul care, clasîndu-se al doilea pe raion la faza raională a concursului echipelor artistice de amatori, constituie mîndria artistică a comunei.

În momentul de față toate aceste echipe artistice se pregătesc în vederea serbării ce va avea loc în cinstea aniversării a 20 de ani de la eliberarea patriei. Deseori, seara, profesori ca Gheorghe Enache, Mihai Codrescu sau Vasile Popescu pot fi văzuți printre artiștii amatori ai comunei, repetînd împreună cu ei cîntecele sau dansurile care vor figura în programul serbării.

EXPOZIŢIILE
şcolilor profesionale şi tehnice

Larg cuprinzătoare, mai bogate ca niciodată, expoziţiile realizărilor din şcolile profesionale şi tehnice care pregătesc cadre pentru diferite sectoare ale economiei noastre socialiste, oferă, într-o perspectivă amplă, imaginea activităţii entuziaste desfăşurată în anul şcolar precedent de colectivele acestor şcoli. Caracterul practic dominant, în strînsă legătură cu tehnica, al muncii de instruire a viitorilor muncitori, tehnicieni şi maiştri este pe deplin oglindit în lucrările prezentate în cadrul expoziţiilor, care permit o apreciere multilaterală atît a realizărilor din acest an şcolar, cît şi a nivelului general de dezvoltare a învăţămîntului profesional şi tehnic din ţara noastră.

Manifestări valoroase, desfăşurate sub semnul întîmpinării celei de a XX-a aniversări a eliberării, aceste expoziţii stau chezăşie înaltei pregătiri de specialitate pe care au primit-o absolvenţii din ultima promoţie, care chiar în aceste zile au păşit la activitatea calificată în producţie.

În ansamblul lor, lucrările expuse în cadrul diferitelor expoziţii — machete în stare de funcţiune, procese tehnologice sau produse finite — arată că elevii şcolilor profesionale şi tehnice cunosc realizările economiei noastre socialiste, în cadrul căreia activitatea creatoare se îmbină tot mai mult cu utilizarea tehnicii moderne la nivel mondial, dovedesc că pregătirea acestor elevi se realizează la nivelul cerinţelor dezvoltării actuale şi de perspectivă a industriei şi agriculturii noastre.

Prezentăm în această pagină trei dintre cele mai reprezentative expoziţii ale şcolilor profesionale şi tehnice.

Realizările viitorilor constructori de maşini

Macheta unei maşini moderne utilizată în industrie cuprinde sute şi mii de piese reduse uneori la scară miniaturală, dar executate cu precizie de sutimi de milimetri şi uneori chiar de microni. În expoziţia şcolilor din sectorul construcţiilor de maşini sînt zeci de asemenea machete selecţionate din sutele de lucrări executate la practică de elevi.

Iată, de pildă, un întreg sector al maşinilor pentru prelucrarea metalelor. Strungul-paralel executat de elevii şcolii profesionale „Semănătoarea" se învecinează cu „caruselul" realizat de viitorii muncitori de la „Unio" din Satu Mare, cu maşina de găurit purtînd marca şcolii profesionale „1 Mai" din Ploieşti şi maşina de rabotat prezentată de grupul şcolar „Electroputere" din Craiova. Acţionezi butoanele şi fiecare din aceste maşini execută toată gama operaţiilor, întocmai ca şi modelele în mărime naturală pe care le poţi întîlni în uzine. Aceleaşi calităţi caracterizează şi macheta fierăstrăului cu panglică realizat de elevii şcolii profesionale de pe lîngă Întreprinderea metalurgică din Roman, instalaţia de pompe triple pentru sondele petroliere executată la şcoala profesională „1 Mai" din Ploieşti sau motorul Diesel miniatural cu performanţa de 6 000 turaţii pe minut, executat la şcoala profesională a uzinelor „Tractorul" din Braşov.

Cîteva exponate polarizează însă în mod special atenţia vizitatorilor. La loc de frunte se situează printre ele realizările exprimînd ultimul cuvînt al tehnicii moderne, cum este macheta agregatului de găurit şi filetat flanşa arborelui cotit instalat de curînd la uzinele „Steagul Roşu". La fel cu acest agregat, macheta executată de elevii de la şcoala uzinelor execută simultan, pe baza unor comenzi electronice, şase găuri. Ea este construită din elemente tipizate, care se pot asambla în forme diverse pentru realizarea altor agregate. Redusă la scara 1/5 şi cîntărind doar 2,5 tone, macheta execută cu precizie toată gama de operaţii a maşinii originale.

În aceeaşi categorie de modele în miniatură ale unor maşini şi agregate care reprezintă ultima expresie a tehnicii mondiale se numără şi maşina pentru încercarea metalelor în fluaj cu o capacitate de efectuare a probelor pînă la 320 kgf şi o temperatură de 800 grade, realizată de elevii grupului şcolar „Unirea" din Capitală. Lucrări cu totul remarcabile sînt şi modelul maşinii de lepuit bile, care printr-o mişcare centrifugă permite obţinerea unor suprafeţe perfect sferice (realizată la şcoala profesională „1 Mai" Ploieşti) sau convertizorul pentru sudură electrică automat de tipul cel mai modern (expus de elevii şcolii profesionale a Uzinei de maşini electrice din Bucureşti).

Mult interes prezintă şi numeroasele lucrări de diplomă aflate în expoziţie. De pildă, lucrările absolvenţilor şcolii de maiştri din cadrul grupului şcolar „Steagul Roşu", orientate către problemele tehnicii actuale ale diferitelor întreprinderi, prezintă soluţii originale care, aplicate în producţie, au determinat sporirea substanţială a productivităţii muncii şi reducerea preţului de cost. La rîndul lor, absolvenţii grupului şcolar „Unirea" au construit în cadrul lucrărilor de absolvire machete în stare de funcţiune ale unor aparate pentru demonstraţii cu caracter ştiinţific, dintre care atrag în mod special atenţia dispozitivul pentru determinarea defecţiunilor la maşinile de curent continuu, tabloul de comandă de la distanţă al electromotoarelor şi cuptorul cu rezistenţă pentru tratamente termice. Executate pe baza tehnicii noi utilizate în industrie, aceste lucrări, instalate în cabinetele şcolii, vor deveni auxiliare preţioase pentru efectuarea demonstraţiilor şi predarea intuitivă a cunoştinţelor.

Expoziţia ne permite să cunoaştem şi preocupările ştiinţifico-pedagogice ale cadrelor didactice care lucrează în şcolile profesionale şi tehnice din sectorul construcţiilor de maşini. Sînt expuse, de pildă, diferite piese şi aparate lucrate de profesorii de mecanică şi de rezistenţa materialelor de la grupul şcolar „Steagul Roşu", aparate pentru experienţe de fizică şi alte materiale didactice realizate de profesorii de specialitate de la grupul şcolar „23 August" şi de la şcoala profesională „Electroaparataj" din Bucureşti, de la şcoala profesională „Unio" din Satu Mare etc. În mod deosebit se evidenţiază lucrările efectuate de profesorii grupului şcolar „Steagul Roşu" în domeniul fizicii experimentale şi generatorul electric realizat la Şcoala profesională „Unio".

AL. CIUCĂ

Îmbinare strînsă între tehnică şi estetică

Producţia modernă a industriei uşoare contemporane se caracterizează printr-o largă întrepătrundere între elementele tehnicii şi cele din domeniul esteticii. Expoziţia şcolilor profesionale şi tehnice aparţinînd Ministerului Industriei Uşoare arată că în pregătirea viitoarelor cadre din sectorul respectiv se ţine seamă îndeaproape de această caracteristică.

Exponatele, instalate în standuri corespunzătoare fiecăreia din principalele ramuri de producţie din domeniul industriei uşoare, satisfac atît din punctul de vedere al calităţii cît şi din punctul de vedere al exigenţelor bunului gust, al acurateţii de execuţie a produselor. Standul produselor de pielărie realizate de elevii de la şcoala profesională „Dîmboviţa" şi de la Centrul şcolar din Timişoara, de pildă, care cuprinde o gamă largă de modele elegante şi originale de pantofi, executaţi din piele prelucrată în forme din cele mai diferite, geamantane, haine de piele, mănuşi etc. — poate rivaliza cu vitrina unui magazin model de marochinărie. Acest stand prezintă şi o valoroasă realizare didactică a Centrului şcolar din Cluj: este vorba de un material prezentînd procesul tehnologic al execuţării încălţămintei. Rînd pe rînd, o suită de patruzeci de secţii în miniatură demonstrează clar acest proces. Fiecare secţie cuprinde fotografia în culori a operaţiei respective, schiţa tehnologică şi rezultatul operaţiei propriu-zise.

Standul produselor din domeniul textilelor şi confecţiilor este ilustrat în special de lucrările elevilor şcolii profesionale de pe lîngă întreprinderea F.R.B. executate în atelierele şcolii şi în diferite întreprinderi specializate, sub conducerea inginerilor profesori şi a maiştrilor instructori. Poţi vedea aici numeroase modele de ţesături, imprimate în culori vii prin tehnologii perfecţionate, tricotaje, ciorapi, lenjerie fină cu broderii etc. Se bucură de multă apreciere, pentru bunul gust cu care sînt realizate, şi covoarele expuse de elevii Şcolii profesionale textile din Cisnădie, ştofele realizate de elevii şcolilor profesionale textile din Buhuşi şi Timişoara, confecţiile executate în şcolile întreprinderilor de industrie uşoară din Arad, Sibiu, Timişoara şi Bucureşti.

Una dintre încăperile expoziţiei este rezervată prezentării machetelor în funcţiune ale unor instalaţii şi utilaje folosite în industria uşoară. Vizitatorii au prilejul să vadă ţesînd un război modern cu gabarit doar de cîteva zeci de centimetri, modelele miniaturale în funcţiune ale unor maşini de bobinat, ale unor maşini Jacquard, a unui ring, a unui mecanism de control el firului şi a unei instalaţii de vopsire şi uscare — toate executate de către elevii din sectoarele mecanice ale şcolilor profesionale pentru industria uşoară din Bucureşti, Sighişoara, Timişoara, Braşov şi Cluj.

Domeniul unde expoziţia şcolilor din sectorul industriei uşoare are cele mai multe puncte de contact cu arta este fără îndoială standul şcolilor ce pregătesc cadre pentru ramura sticlăriei şi ceramicii. Dincolo de anumite dibuiri inerente începutului, majoritatea lucrărilor expuse la acest stand sînt pline de bun gust, de eleganţă şi fineţe. Remarcabile sînt îndeosebi vasele de sticlă cu incluziuni de pirite colorate în degradeuri şi alternanţe de culori, paharele cilindrice cu picior din cristal gravat şi farfuriile decorative realizate de elevii şcolilor profesionale pentru industria sticlei din Mediaş şi Turda, ceramica colorată şi în special statuetele stilizate executate la şcolile profesionale de specialitate din Sighişoara şi Cluj.

F. MIRCEA

Creaţii originale de material didactic

Vizitarea expoziţiei de materiale didactice realizate în şcolile profesionale şi tehnice din întreaga ţară este deosebit de convingătoare în ceea ce priveşte dezvoltarea pe care a luat-o folosirea mijloacelor intuitive în acest sector de învăţămînt şi nivelul tehnic ridicat al materialelor respective.

La standul şcolilor din sectorul industriei miniere este expusă, de pildă, o machetă deosebit de interesantă înfăţişînd abatajul frontal mecanizat al unei mine de cărbune. Întreaga construcţie a machetei — începînd cu sistemul de susţinere cu stîlpi metalici hidraulici, continuînd cu havezele de lucru şi terminînd cu transportorul dotat cu rachete — reprezintă ultima expresie a tehnicii miniere. Tot în cadrul acestui stand poate fi văzută şi macheta unei baterii de şteampuri, folosite în exploatările aurifere.

Şcolile care pregătesc cadre pentru şantierele de electrificare şi întreprinderile de maşini şi aparataj electric au selecţionat pentru expoziţie machetele unor transformatoare de diferite tipuri, bobine de inducţie, panouri cu diferite montaje electrice şi scheme de generatoare. Se remarcă, printre acestea, schema unui generator de audio-frecvenţă prevăzut cu tub electronic oscilator şi lampă indicatoare cu neon, care se aprinde în ritmul frecvenţei oscilatorului.

Standul şcolilor de petrol şi chimie dă impresia unui combinat miniatural reproducînd cîteva din agregatele cele mai moderne utilizate în această ramură de producţie. Astfel, putem urmări în plină activitate macheta unei instalaţii de polimerizare a unei maşini pentru deshidratare utilizată în procesul fabricării celulozei din stuf, a unei instalaţii de pompare pentru sonde etc.

Machete în funcţiune ale utilajelor folosite pe şantierele de construcţie şi ale unor elemente de construcţie reprezintă în chip sugestiv sectorul rezervat şcolilor din domeniul construcţiei şi arhitecturii. Un interes deosebit suscită macheta unui castel de apă construit prin metoda cofrajelor glisante. Tot aici se află panouri cuprinzînd diferite tipuri de zugrăveli speciale, precum şi machetele unor clădiri industriale şi social-culturale care prezintă, pe cîţiva metri pătraţi veritabile scheme urbanistice.

În standul şcolilor aparţinînd Consiliului superior al agriculturii vizitatorii pot vedea machetele unor tractoare moderne, mulaje anatomice precum şi un set prezentînd, în succesiunea predării, întreg materialul didactic necesar unei anumite discipline.

La fel de bogat reprezentate sînt şi şcolile din sectoarele industriei constructoare de maşini, economiei forestiere, geologiei, industriei alimentare, cooperaţiei, şcolile din sectorul sanitar şi prevederi sociale etc.

ing. TH. NIŢULESCU

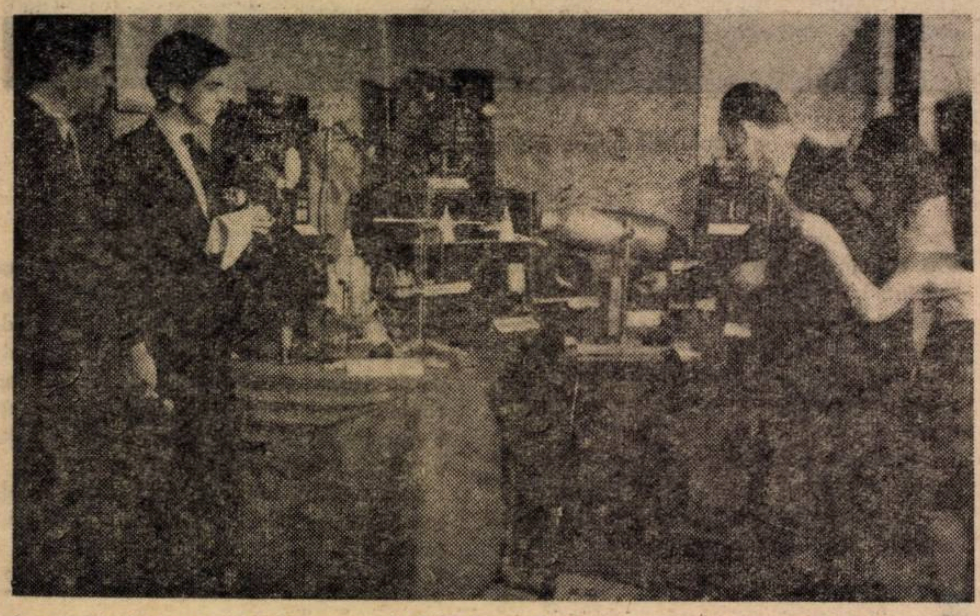

Aspect de la expoziţia de material didactic realizat în şcolile profesionale şi tehnice

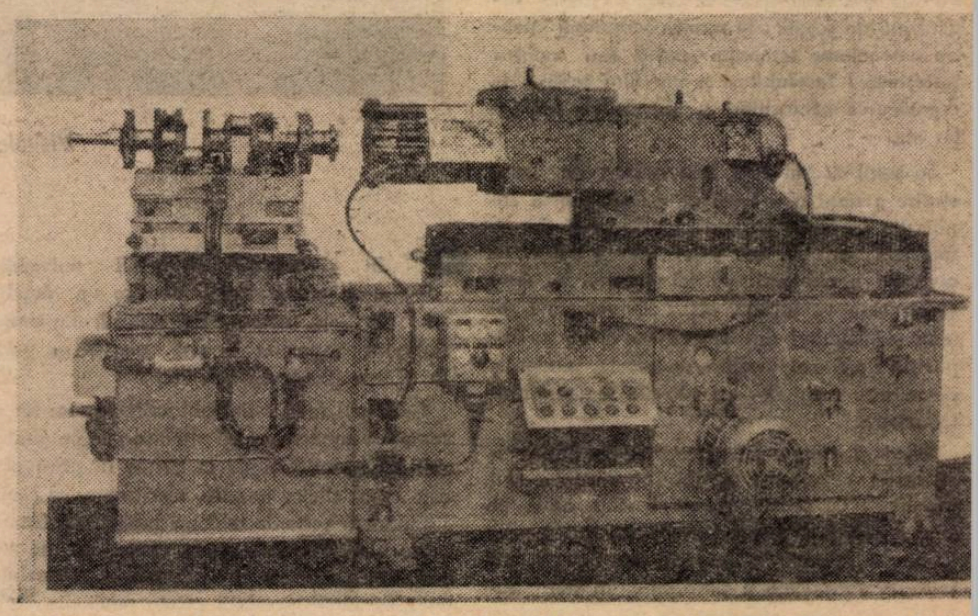

Una dintre cele mai interesante lucrări din cadrul expoziţiei şcolilor din sectorul construcţiilor de maşini: agregatul de găurit şi filetat flanşa arborelui cotit

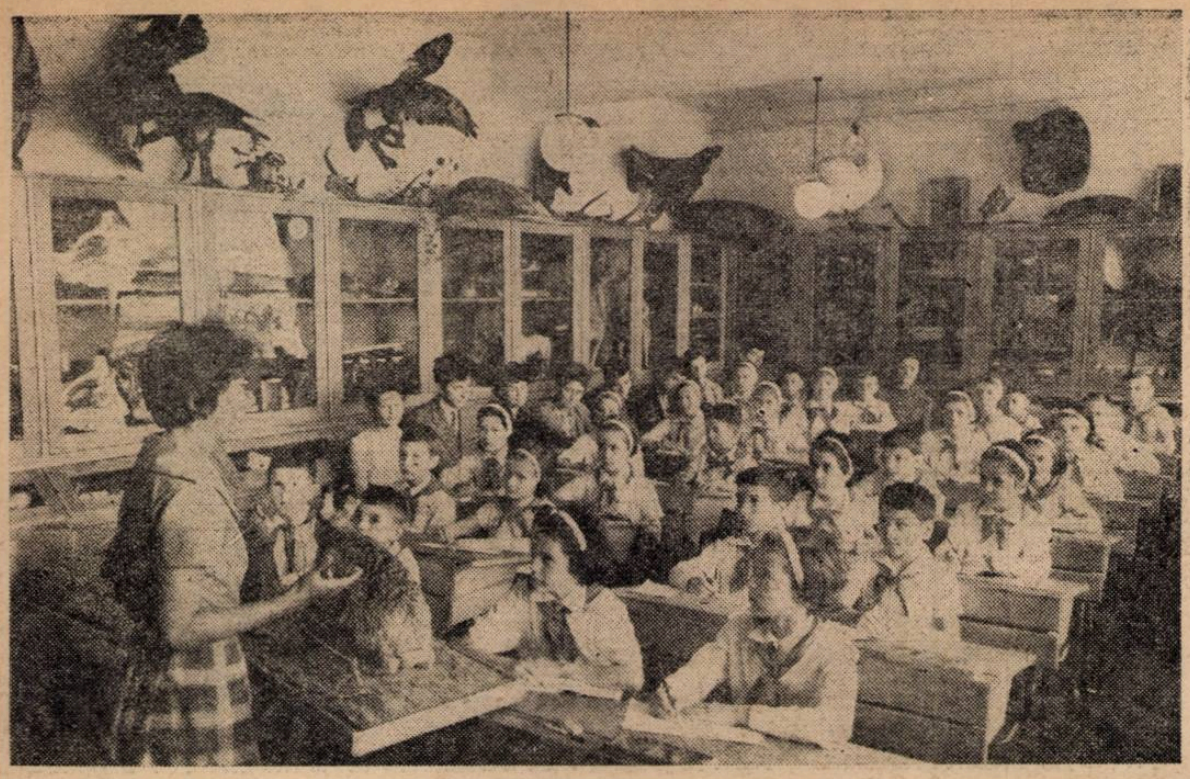

ELEVILOR UN LARG ORIZONT CULTURAL ŞTIINŢIFIC

Profundele transformări revoluţionare în domeniul vieţii politice, sociale şi economice înfăptuite sub conducerea partidului în anii puterii populare au asigurat progresul continuu al ştiinţei, culturii şi tehnicii în ţara noastră, au dat învăţămîntului baze realist-ştiinţifice, legîndu-l de viaţă, de practica construcţiei socialiste.

Conţinutul nou al instrucţiei şi educaţiei este asigurat în primul rînd prin planurile şi programele şcolare. Paralel cu transformările adînci social-economice care s-au petrecut în ţară şi pe baza directivelor partidului nostru în domeniul învăţămîntului, acestor documente şcolare li s-au adus necontenit îmbunătăţiri, pentru ca ele să poată răspunde cerinţelor mereu crescînde ale construcţiei socialiste.

Un pas important în această direcţie a fost făcut după Congresul al II-lea al P.M.R., care a trasat sarcina realizării învăţămîntului general obligatoriu de 7 ani. În raport cu cerinţele care se puneau în faţa şcolii în etapa respectivă au fost luate măsuri concrete pentru îmbunătăţirea planurilor şi programelor de învăţămînt şi pentru elaborarea de noi manuale şcolare, menite să ridice nivelul ştiinţific al învăţămîntului de cultură generală, să ducă la întărirea legăturii lui cu viaţa, cu practica construcţiei socialiste, la intensificarea muncii de educaţie comunistă a tineretului şcolar.

Cerinţe noi, deosebit de importante, au adus pentru învăţămînt hotărîrile Congresului al III-lea al partidului, care a marcat trecerea ţării noastre la etapa desăvîrşirii construcţiei socialismului. Congresul al III-lea a trasat sarcina trecerii treptate la şcoala generală de 8 ani, învăţămîntul de cultură generală realizîndu-se astfel pe o durată de 12 ani. Ca urmare, s-au impus şi măsuri pe linia îmbunătăţirii conţinutului muncii în şcoli: elaborarea planurilor şi programelor de învăţămînt pentru şcoala generală de 8 ani ca şi revizuirea programelor şcolii medii de 11 ani, care trebuiau să stea la baza noilor planuri şi programe de învăţămînt ale şcolii de cultură generală de 12 ani. Prelungirea duratei şcolii generale cu un an, a permis o mai justă eşalonare a disciplinelor în planul de învăţămînt, o distribuire mai raţională a cunoştinţelor în programe. S-a putut trece astfel la descongestionarea programelor, la eliminarea din cuprinsul lor a elementelor perimate sau mai puţin importante pentru pregătirea temeinică a elevilor şi la introducerea unor cunoştinţe legate de recentele cercetări ştiinţifice din domeniul fiecărui obiect de studiu.

În acest an şcolar — primul an în care toţi elevii din învăţămîntul general au studiat după sistemul şcolii de 8 ani — au fost întreprinse noi acţiuni pentru continua perfecţionare a conţinutului învăţămîntului, pentru ca el să răspundă tot mai bine cerinţelor actuale şi de perspectivă ale ştiinţei, tehnicii şi culturii socialiste, să asigure, la un nivel tot mai înalt, educaţia moral-politică a tineretului. În atenţia Ministerului Învăţămîntului au stat din acest punct de vedere, în primul rînd, definitivarea noilor planuri de învăţămînt ale şcolii generale de 8 ani şi ale şcolii medii (clasele IX—XII) şi îndeosebi elaborarea noilor programe pentru şcoala de cultură generală de 12 ani.

Nu putem să nu relevăm sprijinul larg şi competent pe care l-au dat acestei acţiuni cadrele didactice din toate colţurile ţării. Articolele semnate de cei mai competenţi profesori în „Scînteia" şi în presa pedagogică, scrisorile trimise Ministerului Învăţămîntului şi Edituri didactice şi pedagogice, dezbaterile din cadrul unor şedinţe special organizate pe plan regional şi central au adus numeroase propuneri şi sugestii preţioase pentru îmbunătăţirea planurilor, programelor şi manualelor şcolare. Ca trăsătură comună, din ansamblul observaţiilor făcute de cadrele didactice s-a desprins exigenţa lor sporită în acest domeniu. Îmbunătăţirile aduse ca urmare a propunerilor lor au mers pe linia întăririi caracterului ştiinţific al programelor şi manualelor, a punerii conţinutului acestora în concordanţă cu noile cuceriri ale ştiinţei şi tehnicii, cu noile înfăptuiri în domeniul culturii. Contribuţia cadrelor didactice a fost substanţială în ce priveşte realizarea accesibilităţii programelor şi manualelor, asigurarea corelaţiei şi continuităţii dintre disciplinele din aceeaşi grupă, a succesiunii şi sistematizării în repartizarea materiei pe lecţii, capitole şi clase, în eliminarea repetărilor, a detaliilor nesemnificative etc. Ţinîndu-se seama de toate observaţiile făcute, programele şi manualele au fost revăzute cu atenţie. Astfel, s-a căutat să se elimine pe cît posibil paralelismele din programele şi manualele de istoria literaturii, să se renunţe la o serie de date de amănunt care îi supraîncărcau pe şcolari etc. Programele şi manualele actuale de fizică şi chimie reflectă progresele realizate de ştiinţele respective, înfăţişînd acele fenomene care îi ajută mai bine pe elevi la înţelegerea, în primul rînd, a dezvoltării industriei din ţara noastră, în principalele ei ramuri — energetică, metalurgică, constructoare de maşini, extractivă, chimică etc. — şi s-a insistat asupra capitolelor care conţin probleme cu largi aplicaţii în practica industrială şi în alte domenii importante, ca agricultura, medicina, biologia etc. Programele şi manualele de fizică au în vedere adîncirea studiului structurii substanţei, al electricităţii şi semiconductorilor, al motorului Diesel. Mergînd pe aceeaşi linie, programele şi manualele de chimie prevăd unele cunoştinţe despre elementul germaniu, folosit în tehnica semiconductorilor, dau elevilor o orientare generală asupra posibilităţilor de valorificare pe cale chimică a metanului şi ţiţeiului, asupra procedeelor tehnologice moderne folosite în industria celulozei şi a caucicului, asupra maselor plastice sintetice fabricate în ţara noastră, includ cunoştinţe mai ample despre aliaje şi în general despre realizările chimiei moderne.

În ce priveşte matematica, s-au introdus determinanţii de ordinul doi şi trei, care au aplicaţii imediate în studiul sistemelor de ecuaţii lineare şi în geometria analitică. Avînd în vedere locul important pe care îl ocupă în ştiinţă, în tehnică şi în economie calculul probabilităţilor, statistica matematică şi programarea lineară, s-a proiectat introducerea acestor noţiuni din domeniul disciplinelor matematice în programele respective ale şcolii de 12 ani.

Paralel cu acţiunea de îmbunătăţire a programelor şi manualelor în vigoare, se lucrează la elaborarea programelor pentru şcoala de 12 ani, al cărei plan de învăţămînt prevede bifurcarea studiului începînd din clasa a X-a. Colectivele constituite în acest scop — formate din metodişti din Ministerul Învăţămîntului, cadre didactice universitare, cercetători ai Institutului de ştiinţe pedagogice şi profesori cu experienţă din învăţămîntul de cultură generală — au sarcina să stabilească volumul de cunoştinţe pe care trebuie să-l cuprindă noile programe, să hotărască ce trebuie eliminat pentru a face loc în programe cunoştinţelor moderne legate de progresele ştiinţei, tehnicii şi culturii, potrivit cu posibilităţile de înţelegere a elevilor, să stabilească corelaţia între disciplinele care au contingenţă şi între programele şcolii medii cu cele ale învăţămîntului superior. Pe scurt, aceste comisii au sarcina să precizeze nivelul de pregătire cerut unui absolvent al şcolii de 12 ani pentru a putea răspunde exigenţelor învăţămîntului superior sau necesităţilor producţiei.

Proiectele de programe aduc unele elemente noi în structura şi în conţinutul ştiinţific al acestora. Astfel, din programele de istorie a literaturii romîne au fost eliminate repetările, iar consideraţiile istorico-sociale au fost restrînse la strictul necesar, pentru a se putea accentua asupra măiestriei artistice a fiecărui scriitor, pentru a se analiza mai pe larg forma şi limba operelor literare. Noua repartizare a materiei pe ani de studii asigură analiza adîncită, în ultima clasă a şcolii de 12 ani, a literaturii de după 23 August 1944 şi a unor probleme de istorie şi teorie literară, ca şi recapitularea temeinică a materiei pe baza unor teme indicate. La clasa a IX-a au fost prevăzute în programă 30 de ore de gramatică, necesare revederii cunoştinţelor de limbă.

Proiectele programelor de fizică şi chimie respectă o nouă succesiune şi sistematizare a materiei, asigură o corelaţie mai judicioasă între noţiunile de matematică, fizică, chimie şi o mai deplină adîncire a unor cunoştinţe moderne. Au fost introduse teme noi, cerute de realităţile contemporane, ca de exemplu noţiunile despre plasmă şi aplicaţiile ei în tehnica actuală, noţiuni de electronică cu extinderea studiului semiconductoarelor, al microscopului electronic, al motorului asincron etc. A fost prevăzut un capitol nou de încheiere a cursului de fizică, despre structura substanţei precum şi despre spectroscopie şi analiza spectrală. S-a adoptat o nouă succesiune şi în studiul mecanicii la clasa a IX-a, care începe cu cinematica. La aceeaşi clasă s-au introdus şi noţiuni de rezistenţă a materialelor şi de hidro-aeromecanică, mai accesibile elevilor decît mişcarea circulară şi mişcarea de rotaţie, care se vor studia în clasa a X-a (înaintea oscilaţiilor şi undelor electrice). În programa de chimie au fost introduse noţiuni despre echilibrul chimic în analiza chimică ca şi cunoştinţe mai ample despre industria chimică din ţara noastră. Pentru a se accentua latura practică şi experimentală a predării s-au prevăzut de exemplu, în programa de fizică la clasele X-XI, 33 de ore pentru lucrările practice, iar în programa de chimie la clasa a XII-a, pe lîngă lucrările practice prevăzute la fiecare capitol, încă 10 ore pentru lucrări de analize chimice.

Şi proiectele programelor de matematici prezintă substanţiale îmbunătăţiri, în primul rînd ca urmare a distribuirii mai raţionale a disciplinelor matematice. Aceasta a permis introducerea unor capitole noi, ca de exemplu cele privind elementele de calcul ale probabilităţilor şi statistico-matematice (clasa a XII-a), noţiunile de calcul vectorial (clasa a XII-a, secţia reală) etc.

Îmbunătăţiri legate de structură şi de volumul cunoştinţelor prezintă şi proiectele programelor de biologie, care includ şi ele o serie de elemente noi. De exemplu, la clasa a IX-a se prevede studiul structurii diferitelor organe în legătură cu sistematica plantelor, se dau date noi în legătură cu agricultura, accentuîndu-se noţiunile despre cultura plantelor pe baze ştiinţifice, se subliniază legăturile filogenetice între diferitele grupe de plante etc. La clasa a X-a au fost introduse unele lecţii de anatomie şi fiziologie comparată, de ecologie şi biologie, se prevede studiul unor grupe de animale care pun mai bine în evidenţă legăturile filogenetice în dezvoltarea regnului animal.

S-au adus îmbunătăţiri în programele tuturor obiectelor de studiu prevăzute în planul de învăţămînt al şcolii de 12 ani. Ele sînt în măsură să ridice nivelul ştiinţific al învăţămîntului, să asigure o pregătire tot mai bună a elevilor.

Înainte de a fi definitivate, proiectele noilor programe vor fi puse în discuţia unor colective de profesori, a cercurilor pedagogice de specialitate, a consfătuirilor organizate în acest scop de către societăţile ştiinţifice ale cadrelor didactice, a Consiliului superior al învăţămîntului de cultură generală. Sîntem siguri că observaţiile şi propunerile pe care le vor face profesorii vor fi de natură să contribuie mult la îmbunătăţirea acestor proiecte, astfel încît forma definitivă a planurilor şi programelor şcolare să corespundă deplin exigenţelor actuale, sarcinilor mari pe care le pune în faţa şcolii etapa desăvîrşirii construcţiei socialismului. În acelaşi timp, ridicarea nivelului ştiinţific al planurilor şi programelor de învăţămînt, adînca lor ancorare în realităţile contemporane, vor ajuta şi la elaborarea manualelor pentru şcoala de 12 ani.

Sîntem siguri că, sporindu-ne eforturile şi folosind ajutorul pe care corpul didactic ni-l oferă cu însufleţire, vom reuşi să dăm şcolii noastre de 12 ani instrumente de lucru valoroase, în stare să asigure învăţămîntului conţinutul ştiinţific cerut de partid.

prof. ION DRAGOMIRESCU
directorul Direcţiei pedagogice din Ministerul Învăţămîntului

GATA PENTRU DESCHIDEREA NOULUI AN ŞCOLAR

A început difuzarea manualelor şcolare. In fotografie un instantaneu de la librăria „M. Eminescu" Capitală

Ne aflăm încă în toiul vacanţei de vară, dar în şcoli şi la secţiile de învăţămînt domneşte de pe acum atmosfera specifică săptămînilor din preajma deschiderii noului an. Pretutindeni pregătirile pentru acest eveniment important al învăţămîntului au intrat în ultima fază.

Ştirile care au sosit în ultimele zile la redacţia gazetei noastre arată că, în general, aceste pregătiri se desfăşoară în bune condiţii, că ritmul lor este accelerat. In multe locuri, datorită preocupărilor organelor locale, ale secţiilor de învăţămînt şi directorilor de şcoli aceste pregătiri au fost terminate încă de la începutul lunii august. Angajamentele luate de colectivele de învăţători şi profesori ca în cinstea celei de a XX-a aniversări a eliberării patriei noastre şcolile să fie gata pentru un nou an de muncă sînt înfăptuite peste tot cu o deosebită însufleţire.

Pentru a afla unele amănunte legate de felul cum sînt rezolvate problemele legate de pregătirea deschiderii noului an şcolar, redacţia noastră s-a adresat Editurii didactice şi pedagogice, unor secţii de învăţămînt şi unor directori de şcoli. Iată ce ni s-a comunicat :

Tovarăşul MIHAI ROMAN, redactor-şef al Editurii didactice şi pedagogice.

Editura noastră a avut de rezolvat pentru pregătirea viitorului an şcolar o serie de probleme deosebite de cele care s-au pus în anii precedenţi. Este mai întîi vorba de pregătirea manualelor pentru clasa a VIII-a a şcolii generale de 8 ani. De asemenea, pe baza sarcinilor trasate de partid şi de guvern, editura a avut sarcina să îmbunătăţească, atît în privinţa conţinutului cît şi în cea a formei grafice, toate manualele şcolare, începînd cu cele destinate şcolilor de cultură generală şi şcolilor pedagogice şi sfîrşind cu cele adresate elevilor din şcolile profesionale şi tehnice.

Datorită sprijinului permanent primit din partea organelor de partid, a Ministerului Învăţămîntului, lucrătorii editurii au reuşit să elaboreze toate manualele necesare viitorului an şcolar. Astfel, au fost pregătite din timp 514 titluri dintre care multe sînt originale, altele revizuiri şi reeditări. In total în această toamnă vor fi puse la dispoziţia elevilor din şcolile de cultură generală, profesionale şi tehnice, peste 24 500 000 exemplare de manuale. Pentru a ne da mai bine seama de volumul mare de lucrări cerut de tipărirea lor nu este, cred, lipsit de interes să arătăm că acest tiraj este de 3 ori mai mare decît cel al manualelor editate în peste 40 de ani în regimul burghezo-moşieresc. Cifra aceasta atestă desigur amploarea dezvoltării învăţămîntului nostru în anii puterii populare.

După cum se ştie, elevii claselor I—VIII primesc în mod gratuit toate manualele de care au nevoie. Pentru noul an şcolar, în care se încheie procesul de generalizare a învăţămîntului de 8 ani, se vor difuza gratuit aproape 20,8 milioane manuale, în valoare de peste 100 milioane lei. Editura a acordat o mare atenţie atît întocmirii cît şi tipăririi lor. Multe din ele sînt cartonate sau îmbrăcate în material plastic. Acum se desfăşoară operaţiile de difuzare a acestor manuale în şcoli.

La 1 august a şi început, în toate librăriile din ţară, desfacerea manualelor pentru elevii claselor IX—XI. Informaţiile primite de noi pînă în prezent arată că difuzarea se desfăşoară în condiţii bune. In multe librării s-a amenajat pentru această acţiune un cadru deosebit, atrăgător, au fost întocmite seturi complete de manuale pe clase şi au fost expuse în standuri şi lucrările ştiinţifice şi literare recomandate elevilor de programele şcolare.

Tovarăşul VICTOR PĂŞTEANU, profesor emerit, şeful secţiei de învăţămînt a raionului Alba Iulia.

Anul şcolar 1964—1965 se pregăteşte în condiţii deosebite faţă de anii precedenţi. Este anul în care se încheie trecerea la şcoala generală de 8 ani, îndeplinindu-se sarcina trasată de cel de al III-lea Congres al P.M.R. Iată de ce, pe lîngă pregătirile obişnuite ce se fac pentru începutul fiecărui an şcolar, de data aceasta stau în faţa noastră şi o serie de sarcini deosebite.

Lucrătorii secţiei de învăţămînt, conducerile şcolilor şi cadrele didactice din raionul Alba Iulia, îndrumate şi sprijinite de organele de partid şi de stat au luat din timp măsurile menite să asigure deschiderea noului an şcolar în cele mai bune condiţii. In centrul atenţiei, în această perioadă, a stat asigurarea spaţiului de învăţămînt cerut de şcolarizarea celor circa 1400 de elevi care vor urma cursurile clasei a VIII-a şi de creşterea generală a numărului de elevi din şcoli. Pe baza unui studiu întocmit cu doi ani în urmă, în raionul nostru s-a început o puternică acţiune de construcţii şi amenajări de noi săli de clasă. Din contribuţia voluntară a cetăţenilor şi din creditele rambursabile puse la dispoziţie de stat se construiesc în acest an în raionul Alba Iulia aproape 60 săli de clasă în mediul rural. Construcţiile pe care le realizăm nu numai că asigură înfăptuirea integrală a planului de şcolarizare, dar permit şi realizarea într-un singur schimb a învăţămîntului la majoritatea şcolilor de 8 ani. In comunele Cricău, Sard, Sîntimbru se construiesc localuri noi cu cîte 9 săli de clasă. In satele Ighiel, Metes, Bărăbanţ, Mihalţ, Cistei, Galda, Pîclişa şi altele se construiesc cîte 2—4 săli de clasă. Cele mai multe din aceste construcţii sînt aproape terminate, urmînd să fie definitiv gata pentru a fi date în folosinţă în cinstea zilei de 23 August.

O acţiune importantă legată de pregătirea deschiderii anului de învăţămînt o constituie repararea, zugrăvirea şi curăţirea tuturor localurilor şi sălilor de clasă existente. Majoritatea lucrărilor ce se efectuează în acest scop vor fi terminate pînă la data de 15 august. Şcolile de 8 ani nr. 1, 2 şi 3 din Alba Iulia, şcolile medii din Teiuş, Zlatna, Alba Iulia, şcolile de 8 ani din Intregalde, Valea Dosului, Tăuţi, Stremţ, Oarda şi altele sînt gata de pe acum pentru deschiderea anului şcolar.

Secţia de învăţămînt a raionului a urmărit, de asemenea, ca toate şcolile de 8 ani să primească mobilierul necesar efectivului sporit de elevi şi numărului de săli de clasă nou construite sau amenajate. Astfel, s-au repartizat pînă acum 450 de bănci, 30 de dulapuri, 40 de table şi s-a trecut la verificarea şi repararea întregului mobilier existent pentru a putea fi utilizat în cît mai bune condiţii.

In cursul lunii iunie, în toate şcolile, cadrele didactice şi elevii s-au ocupat de repararea materialului didactic. De exemplu, la Şcoala de 8 ani din Cistei toate planşele au fost căşerate pe cartoane sau pe plăci aglomerate, la Şcoala medie din Zlatna s-au verificat şi s-au pus în stare de funcţiune toate aparatele de fizică, la şcolile de 8 ani din Vinţul de Jos, Benic, Mihalţ, Teiuş şi altele s-au amenajat frumoase expoziţii de materiale destinate predării agriculturii.

Acum se lucrează la inventarierea bibliotecilor şi s-au organizat acţiuni pentru înfrumuseţarea localurilor de şcoală şi a curţilor şi grădinilor ce le împrejmuiesc.

Secţia raională de învăţămînt s-a preocupat îndeaproape de încadrarea tuturor şcolilor cu personal didactic.

Sîntem siguri că, folosind din plin sprijinul organizaţiilor de partid şi de stat, vom reuşi să îndeplinim toate sarcinile ce ne revin pentru deschiderea anului şcolar în condiţii cît mai bune.

Tovarăşul DUMITRU TĂTARU, directorul Şcolii generale de 8 ani din comuna Petreşti, raionul Bacău.

In comuna noastră pregătirea pentru deschiderea anului şcolar a început imediat după încheierea cursurilor, adică la sfîrşitul lunii iunie a.c. Incă de atunci s-au efectuat lucrările de reparaţii, de amenajări, de curăţenie după care sălile de clasă au fost cît mai frumos împodobite. Au fost organizate, de asemenea, o serie de lucrări pentru revizuirea şi recondiţionarea materialului didactic. La aceste lucrări efectuate de profesorii şi învăţătorii şcolii şi-au dat concursul elevii şi chiar unii părinţi ai acestora.

S-au încheiat şi lucrările pentru aprovizionarea cu combustibilul necesar lunilor de iarnă. S-au transportat în total 23 tone lemne de foc, 400 litri de motorină, 200 litri de petrol. Acum, sîntem gata pentru începerea noului an şcolar.

In aceeaşi perioadă s-au rezolvat şi alte probleme legate de buna desfăşurare a cursurilor încă din primele zile ale deschiderii lor. Astfel, s-a dat o deosebită atenţie recensămîntului copiilor care urmează să fie primiţi în clasa I. Propaganda pedagogică pe care o desfăşurăm acum, în timpul vacanţei, se axează pe linia legată de viitorul an şcolar. Învăţătorii care vor preda la clasele I au stat de vorbă cu părinţii viitorilor lor elevi, dîndu-le primele indicaţii privitoare la pregătirea piilor pentru primele zile şcoală. Propaganda pedagogi cuprins în sfera sa şi pe pă ţii celorlalţi elevi. De curînd ţinut, de pildă, o conferinţă tema „Şcoala generală de 8 şi importanţa ei pentru pr tirea tinerei generaţii" în s-a subliniat printre altele portanţa frecvenţei regulate din primele zile de şcoală. Ex plele concrete cu privire la lul cum s-a oglindit frecvenţ situaţia şcolară a unor elevi trezit un mare interes în rîn rile părinţilor.

Am primit şi continuăm primim în întreaga muncă pregătire a noului an şcolar drumări şi un preţios ajutor partea comitetului de partid comună şi a sfatului pop comunal. Aceasta este pentru o reală garanţie că anul şc pe care îl vom începe în cu va însemna un nou şi impor pas înainte în munca de ins ire şi educare a elevilor.

Noile modele de uniforme şcolare

Frumoase, practice, comode, rezistente. Se pot procura şi cu p în rate

NOUL ÎN EDITAREA MANUALELOR ŞCOLARE

În ultimul timp, strădaniile pentru realizarea unei prezentări grafice cît mai noi, mai moderne a manualelor şcolare înregistrează succese tot mai vădite. În legătură cu realizările şi perspectivele de viitor în acest domeniu, am solicitat părerile cîtorva specialişti. Reproducem mai jos punctele de vedere exprimate.

La nivelul tehnicii moderne

Asigurarea unei prezentări estetice a manualelor la nivelul tehnicii poligrafice moderne constituie una dintre preocupările centrale ale colectivului Editurii didactice şi pedagogice. Bunăoară, în editarea manualelor şcolii de cultură generală pentru anul şcolar 1964-1965, a fost sporit la 44 numărul lucrărilor tipărite în două culori, cel al manualelor apărute în 4-6 culori a ajuns la 25 titluri, iar la un număr de 99 titluri avem planşe şi hărţi colorate.

Dintre manualele tipărite în mai multe culori ies în evidenţă Chimia pentru cl. a VIII-a, Fizica pentru cl. a VIII-a, Istoria pentru cl. a VI-a, Agricultura pentru clasa a VIII-a, Geografia pentru clasa a V-a, Geografia pentru clasa a III-a (oraşul Bucureşti), Anatomia pentru clasa X etc.

În privinţa manualelor pentru învăţămîntul profesional şi tehnic s-au obţinut de asemenea în acest an îmbunătăţiri substanţiale. Menţionăm, de pildă, că 12 titluri au apărut pe hîrtie velină, iar restul pe semivelină, ceea ce a permis editarea unora dintre manuale cu planşe în culori, care îmbunătăţesc prezentarea artistico-grafică. Dintre cele mai reuşite lucrări din punctul de vedere al prezentării grafice menţionăm, de pildă, lucrările „Tehnologia conservelor", „Tehnologia produselor ceramice" etc.

Pentru anul şcolar 1965-1966, deşi nu s-a întocmit planul de prezentare grafică, putem afirma că numărul manualelor ce se vor tipări la 2-4-6 culori va creşte faţă de anul 1964. De asemenea, se vor folosi noi materiale de legătorie mai atractive şi cu un colorit mai variat, iar manualelor ce urmează să fie reeditate li se vor aduce îmbunătăţiri din punct de vedere al paginaţiei, ilustrării şi copertelor.

ION TEODORESCU
şeful tehnoredacţiei
la Ed. didactică şi pedagogică

Material ilustrativ de cea mai bună calitate

Ilustraţia de carte, ca o componentă a graficii, nu mai este în concepţia modernă a genului o anexă a textului ci un act de creaţie artistică autentică. Ilustratorul este dator să interpreteze creator textul şi să se oprească asupra sensului esenţial, înlesnind înţelegerea acestuia. Cu alte cuvinte, se impune adecvarea imaginii plastice la psihologia copilului.

Grija deosebită pentru prezentarea grafică a manualelor şcolare se reflectă în succesele obţinute în producţia generală a Editurii didactice şi pedagogice care a reuşit să realizeze manuale frumoase ca ilustraţie şi imprimare. Prezenţa manualelor noastre şcolare la diferite competiţii în ţară şi străinătate s-a bucurat de succes din acest punct de vedere.

Pentru ridicarea continuă a nivelului artistic al materialului ilustrativ au fost antrenaţi unii dintre cei mai buni artişti plastici ilustratori. Urmărind cu grijă prezentarea artistico-grafică a fiecărei file, noi graficienii căutăm ca manualele să devină tot mai plăcute, mai atractive şi mai interesante pentru şcolari. Îndeosebi, ultimele ediţii ale manualelor de geografie, ştiinţe naturale, aritmetică şi geometrie au rezolvări artistice de valoare, în care s-a ţinut seama de posibilităţile mari pe care le oferă în momentul de faţă dotarea tehnică a sectorului poligrafic.

Planul editorial prevede în viitorul apropiat o campanie largă de înnoire a manualelor şcolare. În această acţiune, artiştii plastici vor depune cu dragoste tot efortul pentru a crea material ilustrativ de cea mai bună calitate. Socotesc deosebit de oportun ca Editura didactică şi pedagogică, împreună cu conducerea Trustului industriei poligrafice, să găsească forme cît mai eficiente pentru documentarea graficienilor în legătură cu condiţiile actuale de reproducere a ilustraţiilor prin tipărire, în lumina modernizării continue a producţiei noastre de carte.

NICHI POPESCU
grafician

Estetica manualelor — component al calităţii lor didactice

În ultimii ani s-au înregistrat succese însemnate în ceea ce priveşte prezentarea artistico-grafică şi calitatea execuţiei poligrafice a cărţii şcolare.

Cu toate realizările obţinute, consider că atît în editură cît şi în întreprinderile poligrafice există încă suficiente posibilităţi neutilizate îndeajuns în domeniul îmbunătăţirii artistico-grafice şi al creşterii calităţii execuţiei poligrafice a manualelor şcolare.

Consider, de pildă, că unele formate de cărţi şi de text trebuie revizuite şi îmbunătăţite, mai ales în sensul de a se realiza o unitate a formatelor în funcţie de nevoile gradului de învăţămînt şi ale disciplinelor. „Aritmetica" pentru clasa a IV-a a apărut în anul 1963 la un format (Z-6) diferit de toate celelalte manuale de matematică. La fel şi manualul de chimie pentru clasa a VIII-a. În general formatul amintit mai sus (Z-6) — în unele cazuri economic — este în privinţa manualelor, datorită spaţiilor albe mici de pe pagină, incomod şi obositor pentru studiu şi nu contribuie la obţinerea unui aspect grafic mulţumitor. Tot astfel, abecedarele, Limba romînă pentru clasa I şi Aritmetica pentru clasa I care, deşi bogat ilustrate şi colorate, au totuşi din cauza formatului prea mic un aspect îmbîcsit, neaerisit. Credem că pentru manualele de clasa I ar fi bine să se renunţe la formatul 16/70×100 deoarece acesta nu permite o combinare prea fericită între ilustraţie şi text. Mult mai multe posibilităţi oferă în această privinţă formatul 8/54×84 cm.

În ceea ce priveşte paginaţia, trebuie să asigurăm manualelor o unitate din punct de vedere al simetriei şi al asimetriei, fără a se folosi în cadrul aceluiaşi manual ambele sisteme, aşa cum s-a procedat, de pildă, în paginile „Istoriei pentru clasa a IX-a". Totodată în paginarea clişeelor se impune utilizarea în cadrul unui anumit manual fie a clişeelor îngropate în diagonală, fie a celor pe verticală, fie a ilustraţiilor în semitonuri, fie a celor liniare.

Ilustraţia şi culoarea reprezintă elemente de bază ale prezentării manualelor şcolare. Din punct de vedere editorial trebuie dusă o luptă pentru eliminarea ilustraţiilor lipsite de o valoare artistică reală, nesugestive şi insuficient de semnificative (aşa cum au fost, după părerea noastră, ilustraţiile la manualele de Limba romînă pentru clasele II, III şi IV).

Pentru înlăturarea unor neajunsuri privind calitatea reproducerii ilustraţiilor ar fi indicat să se renunţe la fotografiile în semitonuri şi tente în manualele care se imprimă pe hîrtie tipar obişnuită. La astfel de manuale, ar fi mai raţională întrebuinţarea desenelor liniare executate cu peniţa sau prin gravură, evitîndu-se liniile prea fine sau prea dure pe care cerneala şi hîrtia le denaturează.

Socotim necesar ca manualele didactice să conţină mai multe reproduceri de artă, portrete, hărţi în culori care să fie tipărite pe hîrtie de calitate superioară. Alegerea culorilor trebuie să fie făcută cu discernămînt, renunţînd la folosirea lor abuzivă pe care o „remarcăm" în „Agricultura pentru clasa a VII-a", „Biologia generală", „Limba rusă clasa a V-a" şi care denaturează caracterul didactic al manualelor, dîndu-le un aspect de almanah şi difuzînd atenţia elevilor în loc să o polarizeze asupra esenţialului.

În ceea ce priveşte tiparul, rezultate bune se pot obţine prin folosirea mai amplă a procedeului de imprimare plan, pentru manualele în mai multe culori şi pentru reproducerea planşelor colorate — şi a procedeului de tipar adînc pentru imprimarea ilustraţiilor monocrome în semitonuri.

Referitor la coperte şi supracoperte trebuie arătat că se impune şi o mai amplă folosire a culorii calde, luminoase, pastelate. Menţionez totodată că există posibilităţi practice mult mai mari pentru lăcuirea şi celofanarea copertelor de carte, ceea ce ar ridica mult aspectul manualelor. Pentru lucrările cartonate este recomandabilă folosirea unor motive ornamentale tematice, executate în culori care îmbogăţesc aspectul artistic al manualului (cum s-a procedat de exemplu în cazul manualelor de chimie pentru clasa a XI-a).

Calitatea execuţiei poligrafice a manualelor şcolare depinde în mare măsură de calitatea materialelor întrebuinţate — hîrtia, cartonul, cerneala, pînza etc. În această privinţă este necesar să se obţină cerneluri cu o mai mare intensitate cromatică şi în special cerneluri negre pentru toate procedeele de imprimare. De asemenea, se impune realizarea unei calităţi superioare la hîrtia semivelină şi la cartonul velin, foarte utilizate în producţia de manuale.

Cooperarea cît mai amplă a celor care contribuie la realizarea de manuale va determina creşterea calităţii estetice a acestora şi deci obţinerea unei calităţi didactice mereu sporite.

ing. VICTOR CRISTEA
şeful serviciului producţie al Trustului
industriei poligrafice

Posibilităţi actuale şi de perspectivă

Producţia de manuale şcolare, mai ales aceea pentru învăţămîntul general şi pentru învăţămîntul mediu, poate fi caracterizată din punct de vedere industrial-poligrafic ca o producţie complexă şi de mare serie. În funcţie de aceste caracteristici se impune ca în prezentarea manualelor şcolare să se găsească şi să se aplice soluţii artistico-grafice, respectiv soluţii tehnologice perfect adecvate.

Pentru noi, specialiştii în poligrafie, este evident că există multiple posibilităţi, oferite de mijloacele tehnice în funcţiune sau de care vom dispune în perspectiva unui viitor apropiat, să îmbunătăţim manualele din punct de vedere grafic-artistic. Astfel, textul manualelor ce se imprimă la tipar plan şi tipar adînc va putea fi îmbunătăţit prin aplicarea procedeului modern de fotoculegere. În cadrul Combinatului poligrafic „Casa Scînteii" există o maşină de tipul „MONOFOTO" cu ajutorul căreia se execută fotoculegeri. Pe măsura extinderii tehnicii respective, tot mai multe manuale şcolare vor fi culese în acest procedeu ce se situează la nivelul tehnic cel mai înalt atins pe plan mondial.

De asemenea, pentru manualele ce se imprimă la tiparul plan va fi instalată şi dată în folosinţă, în curînd, o maşină construită special pentru imprimarea într-o culoare. În acest mod se va asigura o concentraţie şi o uniformitate îmbunătăţită a cernelii pentru textele şi imaginile liniare, atît alb-negru cît şi în alte culori.

În privinţa tiparului policrom, a fost dată în funcţiune o maşină care imprimă coale în patru culori. (Manualul de botanică pentru clasa a V-a, este parţial imprimat la această maşină). S-a creat astfel o bază tehnică modernă pentru realizarea manualelor în culori, pornind de la diapozitive color originale, cu calităţi superioare originalelor realizate prin alte metode (superioritatea se referă la posibilitatea reproducerii poligrafice). În acest fel manualele de geografie, botanică, zoologie etc. vor putea fi ilustrate în culori, cu imagini obţinute pe cale fotografică, realizîndu-se o apreciabilă îmbunătăţire atît din punct de vedere ştiinţific, cît şi didactic.

Este, de asemenea, în intenţia noastră să înlocuim actualele coperţi din material plastic pe care imaginile şi textul sînt doar presate, cu coperţi tot din material plastic dar cu imaginile imprimate în culori. Primele probe, realizate în cursul acestui an, au dat rezultate promiţătoare.

Socotim că în aceste strădanii prezente şi de perspectivă vom primi tot sprijinul atît din partea Editurii didactice şi pedagogice cît şi din partea întreprinderilor care ne furnizează hîrtia şi cerneala. Acestea au dovedit, prin succesele obţinute în ultimul timp, vastele posibilităţi de perfecţionare de care dispun pe această linie.

NICOLAE IORDĂCHESCU
inginer şef al Combinatului poligrafic
„Casa Scînteii"

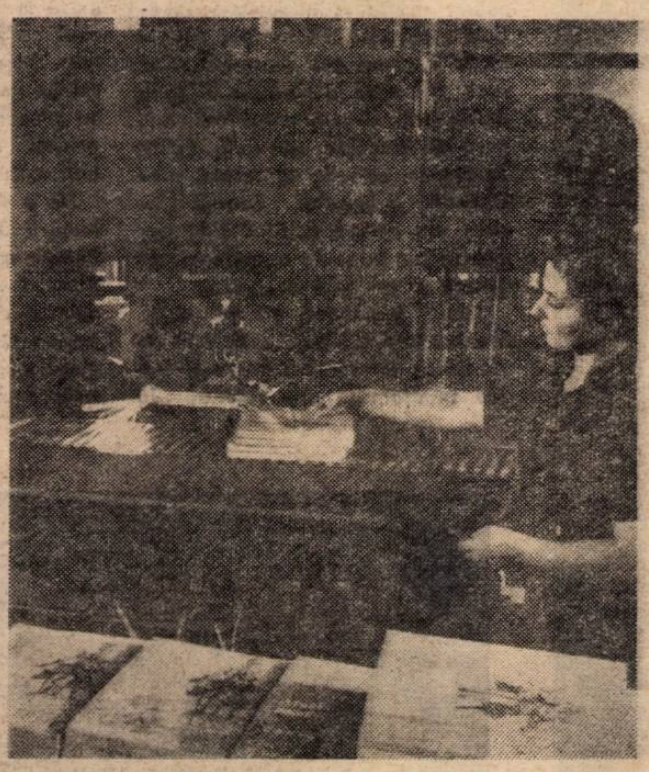

Sus: Una dintre maşinile moderne cu care este înzestrat Combinatul poligrafic „Casa Scînteii" — maşina de ştanţat şi tipărit în trei culori; jos: la legătorie se finisează încă un lot de noi manuale

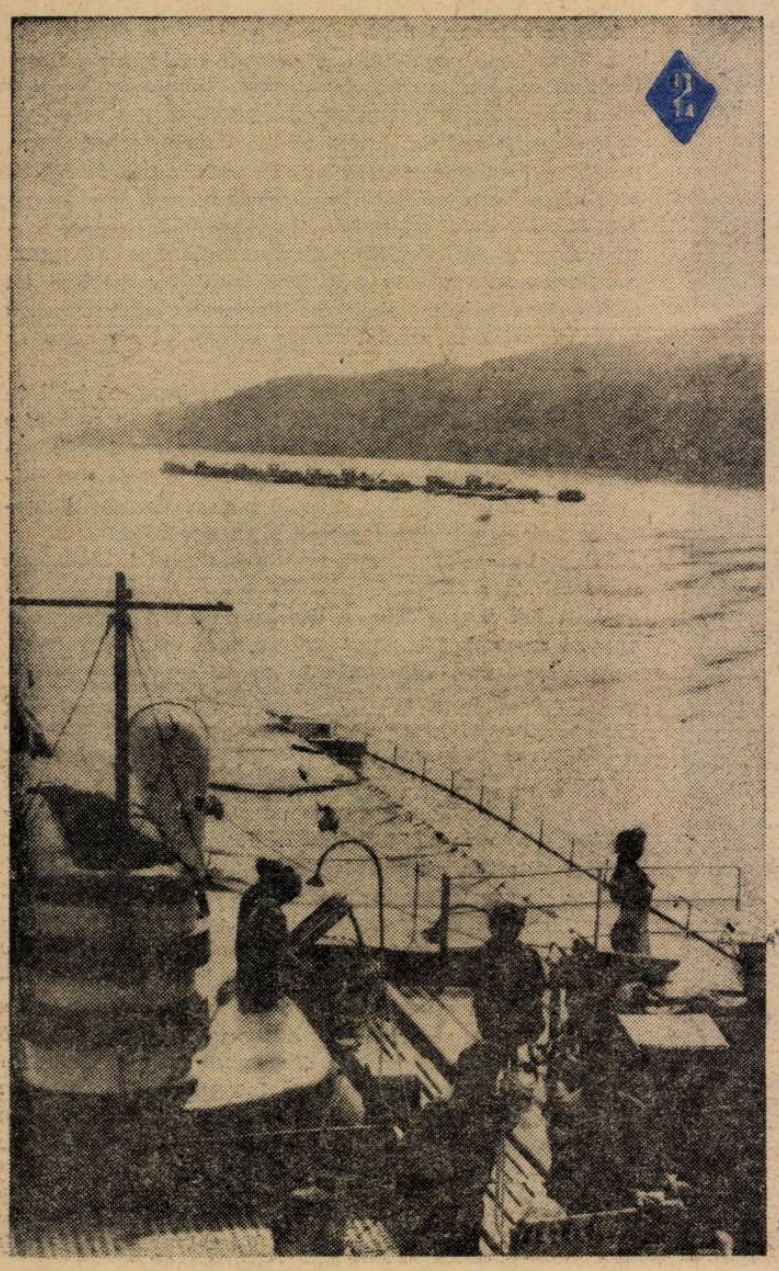

Vacanța corpului didactic

Prețuit cum n-a fost în trecut niciodată, corpul didactic ocupă azi, în țara noastră, un loc de mare cinste în rîndurile celor ce muncesc. Așa cum spunea tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej, „PARTIDUL ȘI GUVERNUL NOSTRU DAU O ÎNALTĂ APRECIERE MUNCII RODNICE PE CARE O DUC CU MODESTIE ȘI ABNEGAȚIE ZECILE DE MII DE ÎNVĂȚĂTORI RĂSPÎNDIȚI PE TOT ÎNTINSUL ȚĂRII NOASTRE".

An de an, înalta apreciere a partidului și a guvernului s-a manifestat printr-o necontenită și atentă grijă față de condițiile de muncă și de viață ale cadrelor didactice. Din 1951 și pînă în prezent salariile învățătorilor și profesorilor au fost sporite de 4 ori. Recenta hotărîre a C. C. al P.M.R. și a Consiliului de Miniștri aduce substanțiale creșteri de salariu pentru cei ce muncesc în școli, învățătorii numărîndu-se în același timp printre primele categorii de salariați cărora prevederile hotărîrii li se aplică de la 1 septembrie a.c. Indemnizații pentru cei ce lucrează în localități de munte sau în Deltă, premii speciale etc. adaugă alte sporuri la veniturile corpului didactic. Titluri, ordine și medalii, răsplătesc de asemenea, munca neobosită a celor ce obțin cele mai bune rezultate în activitatea profesională și social-obștească.

O grijă sporită a fost acordată an de an și odihnei celor ce muncesc în învățămînt. Zeci și zeci de mii de educatoare, învățători și profesori își petrec în fiecare an o bună parte a vacanței de vară străbătînd în excursii, meleagurile patriei sau poposind în stațiunile balneo-climaterice, unde au la dispoziție condiții la care altădată nici măcar nu îndrăzneau să viseze.

Pe minunatele meleaguri ale patriei

La sediile sindicatelor din învățămînt întîlnești oricînd, de-a lungul întregului an, multe cadre didactice. In timpul lunilor de școală, cei care vin cu treburi aici sînt de obicei grăbiți, căci gîndul la lecții, la programul de muncă le îndreaptă deseori privirile îngrijorate spre cadranul ceasului. In aceste săptămîni de vară, însă, nu se resimte nici un fel de grabă. Dimpotrivă: oamenii sînt amatori de discuții. Se schimbă impresii, se rostesc glume. E firesc: ne aflăm în vacanță.

Intîlnești totuși, la sindicate, și oameni grăbiți, care au de rezolvat multe și importante probleme curente, ce nu pot aștepta în nici un caz amînare. Sînt activiștii care distribuie biletele de odihnă și tratament balnear, care organizează excursii, vizite la muzee, seri de agrement, manifestări culturale. Pentru fiecare din aceste acțiuni sînt necesare tot felul de demersuri, de ample și serioase pregătiri.

Iată, bunăoară, cît de multă treabă a fost — și mai este — de făcut la Comitetul sindicatului învățămînt din raionul „16 Februarie" al Capitalei. Pînă acum, comitetul a trimis în stațiunile de odihnă și tratament peste 250 de cadre didactice, cu bilete primite din partea Consiliului Central al Sindicatelor sau procurate de la O.N.T. La fel stau lucrurile la comitetele sindicatelor din raioanele „Lenin" și „30 Decembrie", care au dat, de asemenea, unui mare număr de oameni ai școlii posibilitatea să-și petreacă o parte din vacanță în stațiunile balneo-climaterice, beneficiind de tratamentele medicale dorite.

Multe bilete pentru cele mai frumoase stațiuni au fost distribuite și învățătorilor și profesorilor care lucrează în mediul sătesc. Sute de cadre didactice din satele regiunii Galați, de pildă, au plecat în diferite stațiuni pentru odihnă sau tratament balneo-curativ.

De o deosebită popularitate se bucură în rîndurile cadrelor didactice excursiile pe care le organizează sindicatele. Cadrele didactice din Capitală, bunăoară, apreciază îndeosebi aceste excursii care le dau prilejul să cunoască mai bine minunatele meleaguri ale patriei, haina nouă pe care a îmbrăcat-o ea în anii noștri liberi. Mulți dintre profesorii bucureșteni au pornit de curînd pe traseul Orșova-Adakaleh-Reșița-Timișoara-Arad-Oradea-Cluj-Alba Iulia-Hunedoara - Simeria - Craiova - București. Alte trasee i-au plimbat pe învățătorii și profesorii din Capitală în Delta Dunării, la marile construcții ale socialismului ridicate în ultimii ani pe plaiurile Moldovei, la locurile unde au trăit și pe care le-au descris în operele lor marii noștri scriitori etc.

Artiștilor amatori din învățămînt, dispunînd acum de suficient timp liber, comitetele sindicatelor le-au oferit condiții să-și afirme înclinațiile artistice, organizînd pentru ei turnee care le-au adus, pe lîngă satisfacțiile legate de succesele obținute, și nenumărate prilejuri de recreere. Așa au procedat, de pildă, comitetele sindicatelor din învățămînt din orașele Craiova și Rm. Vîlcea. Învățătorii și profesorii care fac parte din formațiile de teatru sau din orchestra semisimfonică din Rm. Vîlcea s-au deplasat susținînd spectacole în stațiunile de pe Valea Oltului, la Călimănești, Olănești, Govora. Ei au făcut apoi plimbări prin defileul Oltului sau pe valea Lotrului.

O inițiativă demnă de menționat a luat-o cenaclul de artă plastică de pe lîngă clubul sindicatelor învățămînt din Capitală. Membrii acestui cenaclu, profesori de desen în școlile bucureștene, își petrec o parte din luna august la tabăra de creație organizată pentru ei la Vatra Dornei. Lucrările pe care le vor realiza acolo vor fi expuse la expoziția din toamnă a profesorilor de desen.

...Intr-adevăr, activiștii comitetelor sindicatelor din învățămînt au motive să fie grăbiți: la fel ca și în timpul anului școlar, ei au și acum mult de lucru. Și, la fel ca în lunile de școală, acțiunile pe care le organizează, deși au în aparență, un obiectiv diferit, servesc aceluiași scop: a asigura educatorilor tinerei generații condiții mereu mai bune de trai și de muncă, a-i ajuta să-și îndeplinească mereu mai bine nobila lor misiune și a le face viața mereu mai plină, mai frumoasă.

C. RĂDOI

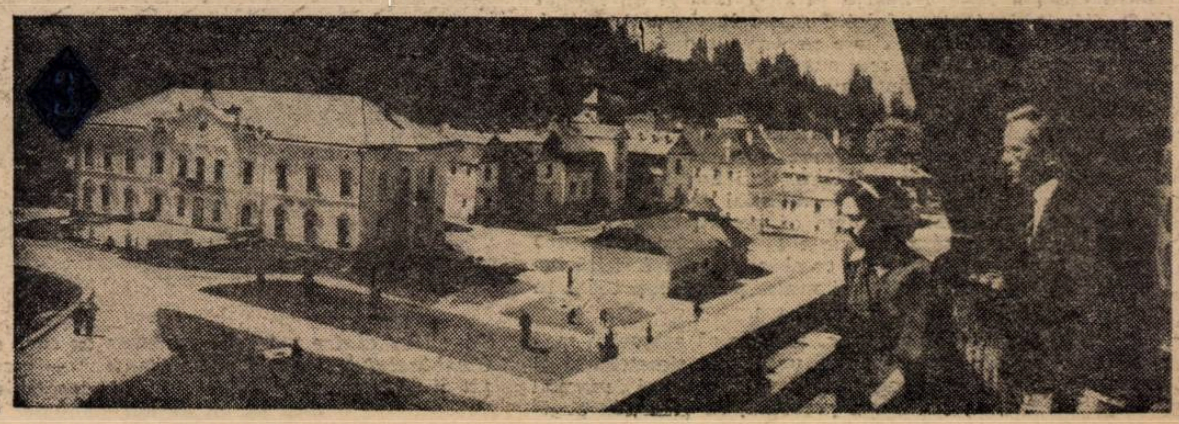

„2000 de kilometri prin zece regiuni"

Așa își intitulează învățătorul Vasile Stănescu, director al Școlii generale de 8 ani din comuna Rășești, raionul Giurgiu, scrisoarea pe care a trimis-o recent redacției. „Pentru cunoașterea realizărilor regimului nostru, a frumuseților și bogățiilor patriei, — ne spune în scrisoarea sa corespondentul nostru — secția de învățămînt din Giurgiu a organizat în cursul lunii iulie o excursie prin țară la care au participat numeroși învățători și profesori. Itinerariul excursiei: București-Ploiești-Brașov-Gheorghieni-Lacul Roșu-Bicaz-Piatra Neamț-Tg. Neamț-Suceava-Vatra Dornei-Cluj-Sibiu-Curtea de Argeș-Pitești-București-Giurgiu. Au fost vizitate importante obiective industriale: Uzinele de utilaj petrolier din Ploiești, uzinele „Tractorul" din Brașov, Hidrocentrala de pe Bistrița, Combinatul de industrializare a lemnului de la Gheorghieni etc. Un obiectiv important al excursiei l-a constituit șantierul hidrocentralei „16 Februarie", unde a fost vizitat barajul care va stăvili apele Argeșului. In carnetele de note ale excursioniștilor s-au adunat însemnări privind dezvoltarea producției industriale, valorificarea resurselor naturale ale patriei, profiluri de muncitori fruntași, date vorbind despre abnegația și hărnicia cu care poporul nostru, profund atașat politicii partidului, participă la traducerea în viață a directivelor menite să ducă la desăvîrșirea construcției socialismului în țara noastră. Din note nu lipsesc nici referirile la obiectivele și monumentele istorice vizitate în Suceava unde, după ce au vizitat locurile care amintesc de vechea și glorioasa cetate de scaun a lui Ștefan cel Mare, cadrele didactice au putut cunoaște cu admirație marile realizări ale socialismului. Toate datele cuprinse în însemnările învățătorilor și profesorilor din Giurgiu vor îmbogăți lecțiile pe care le vor ține ei în viitorul an școlar".

In multe localități din țară se organizează acum, în vacanță, excursii pentru oamenii școlii. „Învățătorii și profesorii de la Școala generală de 8 ani din Strehaia — ne scrie prof. I. Penteș — s-au oprit mai îndelung, după o vizită în numeroase locuri din țară, în București. Astfel, după ce au avut prilejul să vadă minunatele priveliști ale Munților Neamțului sau ale Bărăganului au putut să cunoască marile construcții care au dat o fizionomie cu totul nouă Capitalei patriei noastre".

Corespondentul nostru a ținut să exprime în mod special, în scrisoarea pe care ne-a trimis-o, mulțumirile colegilor săi din Strehaia pentru primirea deosebit de călduroasă pe care le-au oferit-o gazdele bucureștene.

„Numeroși profesori și învățători de la diferite școli din Capitală — scrie tov. I. Penteș — nu și-au precupețit timpul pentru a face cît mai plăcută și mai utilă vizita noastră. Ei ne-au însoțit în timpul excursiei, dîndu-ne explicații asupra diferitelor obiective de importanță istorică și economică. In același timp, prietenii noștri din școlile bucureștene ne-au oferit prilejul vizitării unora dintre aceste școli. Schimbul de experiență realizat în cadrul discuțiilor purtate cu această ocazie ne-a dat posibilitatea să desprindem o serie de învățăminte prețioase pe care le vom aplica în noul an școlar".

Asemenea scrisori ca acelea ale tovarășilor Vasile Stănescu sau I. Penteș aduc în redacție informații despre zeci de grupuri de excursioniști dintre membrii corpului didactic, care străbat în aceste zile plaiurile patriei.

M. DUMITRESCU

Excursii peste hotare

In fața Ateneului R.P.R. a oprit, într-un scurt popas, unul din autocarele O.N.T.-ului. Aflăm de la pasageri că abia a sosit dintr-o vizită în Bulgaria și că se îndreaptă spre destinație — orașul Pitești. Printre pasageri recunoaștem cîteva cadre didactice din orașul de pe Argeș.

— Am făcut timp de mai multe zile o excursie în R. P. Bulgaria — ne spune tovarășa Maria Vlad, profesoară de științe naturale. Ne-au plăcut îndeosebi Sofia și frumoasa Vale a trandafirilor.

Anul acesta, după cum am aflat de la O.N.T., agențiile de turism au fost solicitate ca niciodată de cadrele didactice pentru excursii peste hotarele patriei. Mulți învățători și profesori au vizitat Leningradul, Moscova, Kievul și alte orașe din U.R.S.S., cele mai frumoase localități turistice din Cehoslovacia, Ungaria, Polonia, unde au luat cunoștință de realizările popoarelor respective în făurirea unei vieți noi, au văzut minunate monumente de artă, au vizitat muzee și pinacoteci vestite.

— După un an de muncă încordată — continuă tovarășa Maria Vlad — vacanța ne-a oferit o reconfortantă relaxare, dar și un tezaur de frumuseți de neuitat. Și mai avem încă destule zile de vacanță.

— Cum intenționați să vă petreceți restul concediului de odihnă?

— Mai întîi, un scurt popas la Cîmpulung-Muscel, unde mă atrag împrejurimile: Rucărul, Dîmbovicioara, defileul Branului. Apoi voi pleca pentru cură într-una din stațiunile de pe Valea Oltului și-mi voi încheia concediul în munții Gorjului, avînd ca obiectiv vizitarea Peșterii Muierii și pe cea a Polovragilor.

— După cîte știm sînteți profesoară de științe naturale. La fixarea itinerariului ați avut în vedere și considerente profesionale?

— M-a atras în primul rînd pitorescul, frumusețea localităților pe care le-am vizitat sau le voi vizita. Un naturalist însă nu poate să nu fie îndemnat în asemenea împrejurări și de curiozitatea, de interesul pe care i le imprimă specialitatea.

T. CONSTANTIN

Pasiuni recreative

Deseori îi poți întîlni grăbind la ore matinale, pe drumurile ce duc spre lacuri sau rîuri, pe pescarii amatori. In Capitală sînt înscriși la asociațiile respective și cîteva sute de cadre didactice. Alte mii se numără în localitățile așezate de-a lungul unor rîuri bogate în pește.

Cînd nu stau cu undița în apă, pescarii sînt veseli, vorbăreți și oricînd gata să dea explicații, să dezvăluie și altora farmecul pasiunii lor.

„Pentru mine — ne spunea recent un profesor din Galați — nu există o altă activitate mai reconfortantă ca cea legată de pescuitul în bălțile Dunării. Acolo, pe malul apei, întîlnești peisaje de nebănuită frumusețe".

Am cunoscut în aceste zile de vacanță și alți profesori cu pasiuni asemănătoare. Profesorul de matematică Gh. Oprea din comuna Dăești, raionul Horezu, sau profesorul de muzică N. Nicolescu din comuna Ovesel, raionul Olteț, sînt vestiți apicultori. Fiecare din ei posedă stupii și aparatura necesară și sînt convinși că, alături de celelalte bucurii pe care le oferă vacanța, activitatea în mijlocul florilor și a albinelor este reconfortantă.

De asemenea numeroși profesori și învățători sînt pasionați grădinari, cultivînd varietăți rare de flori și plante ornamentale.

Timpul liber de care dispun în vacanță oferă tuturor acestor cadre diactice posibilitatea de a se dedica mai mult activităților care îi pasionează, prilejuindu-le, alături de săptămînile petrecute în stațiunile balneo-climaterice sau în excursii, o odihnă activă reconfortantă.

R. CRISTIAN

1. **Cheile Bicazului, cu minunatele lor frumuseți naturale, constituie unul dintre obiectivele turistice înscrise pe itinerariile de excursie ale multor cadre didactice**

2. **Neuitat va rămîne în amintirea excursioniștilor acest răsărit de soare pe Dunăre.**

3. **Cunoscuta stațiune balneo-climaterică Borsec a primit în acest an, printre vizitatorii săi obișnuiți, numeroși profesori și învățători.**

4. **Vedere panoramică a uneia dintre perlele Mării Negre — Mangalia.**

5. **La cabana Babele... Cine nu cunoaște acest vestit loc de popas al celor care cutreeră munții?**

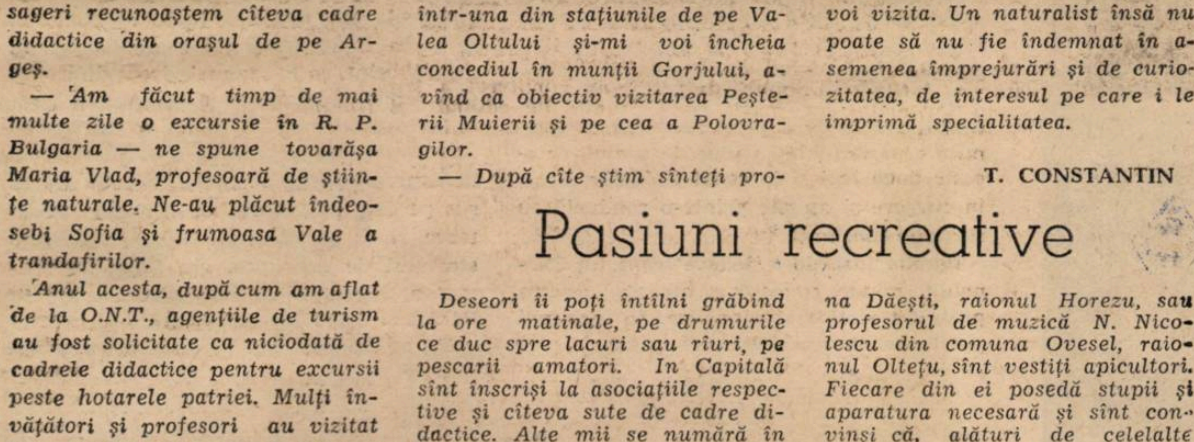

DIN EXPERIENŢA ANULUI ÎNCHEIAT

Metode eficiente

Activitatea clasei

O sarcină deosebită revine directorului de şcoală în ce priveşte controlul nivelului de cunoştinţe al elevilor. Conducerea şcolii nu trebuie numai să ţină evidenţa notării, ci şi să verifice conţinutul pregătirii şcolarilor, să vadă dacă ea corespunde notelor pe care profesorul le-a dat elevilor. În anul acesta am organizat o serie de acţiuni — prin comisiile metodice — pentru a constata nivelul de cunoştinţe al copiilor. Lucrările de sondaj, controlul caietelor de teme pentru acasă, al tezelor, controlul notiţelor etc. — m-au ajutat desigur în aceasta. Constatările le-am discutat cu cadrele didactice, cărora le-am sugerat să înceapă verificarea cunoştinţelor întrebuinţînd şi alte procedee decît cele folosite frecvent pînă acum. De exemplu, le-am sugerat ca în timpul rezervat pentru ascultare, să scrie pe tablă cîteva întrebări care să vizeze cîte o problemă importantă şi să necesite un apel şi la cunoştinţele anterioare, căpătate atît prin lecţii cît şi prin activităţile extraşcolare (vizite, excursii şcolare, filme etc.). Le-am recomandat să insiste ca toţi elevii să gîndească asupra răspunsurilor pentru a putea răspunde în cazul că ar fi întrebaţi şi pentru a putea completa răspunsurile colegilor, contribuind astfel la clarificarea eventualelor impreciziuni. Am mai indicat ca după fiecare problemă dezbătută, profesorul să tragă concluziile şi să noteze răspunsurile.

Pentru a se da elevilor posibilitatea ca toţi să gîndească şi să lucreze şi în prima etapă a verificării, am recomandat ca, mai ales la clasele mari, să fie puşi să formuleze independent, în maculatoare, exemple din cele cerute la tablă. De asemenea, am arătat că e bine ca profesorul să analizeze şi cîteva din aceste exemple făcînd apel şi la cunoştinţele anterioare ale elevilor, apoi să noteze răspunsurile. În felul acesta elevii se deprind să lucreze independent, participă activ la lecţie chiar în etapa verificării, nu urmăresc pasivi activitatea de la tablă, adîncindu-şi necontenit cunoştinţele însuşite.

prof. E. POPESCU
Şcoala generală de 8 ani
nr. 166 Bucureşti

Pentru o exprimare corectă

Încă de la începutul anului şcolar trecut am căutat să aflu toate lacunele şi

Sistematizare

Supraîncărcarea elevilor se poate evita nu doar prin simple reduceri de paragrafe sau teme, ci şi printr-o mai bună sistematizare şi corelare a cunoştinţelor.

În ce mă priveşte am încercat în acest scop, să aduc unele îmbunătăţiri în succesiunea temelor din unele părţi ale fizicii, ca de exemplu aceea privind mecanica fluidelor. În consecinţă am început acest capitol cu hidrodinamica, în loc de hidrostatica. Acest fapt mi-a permis să prezint încă de la început legea lui Bernoulli astfel încît legea lui Pascal şi a vaselor comunicante să poată fi deduse imediat, ca nişte cazuri particulare ale celei dintîi.

În raport cu demonstraţiile din manual, modul acesta de a privi lucrurile ne permite o posibilitate în plus de a extinde aceste două legi şi în cazul fluidelor aflate în curgere şi anume printr-o conductă cu secţiune constantă.

Înainte însă de a deduce legea lui Bernoulli, mi-am concentrat atenţia asupra presiunii statice şi dinamice. În manual presiunea statică e definită ca fiind „presiunea ce se poate măsura cu ajutorul unui manometru". Dar cu manometrul se măsoară şi presiunea hidrostatică; de aceea, pentru a elimina posibilitatea oricărei confuzii, presiunea statică am definit-o anterior legii lui Bernoulli, în legătură cu necesitatea de a explica suspendarea mercurului în tubul lui Toricelli, ceea ce-i asigură o mai bună înţelegere.

În ceea ce priveşte noţiunea de presiune dinamică am crezut mai potrivit a ajunge la ea tocmai în urma analizei la care am supus legea lui Bernoulli şi să nu o prezint, ca în manual, drept diferenţa dintre presiunea totală şi cea statică, ceea ce e doar un mod de calcul, şi nu o definire. Apoi, din nevoia de a explica de ce în expresia forţei ce acţionează de jos în sus pe faţa inferioară a corpurilor plutitoare, se ia ca adîncime tocmai înălţimea stratului de deasupra, am făcut de asemenea legătura cauzală între legea lui Pascal şi legea lui Arhimede.

De asemenea, am inversat ordinea din

Educaţie fizică

Programa de educaţie fizică fixează probe de control la atletism fără însă a preciza un standard normal sau minimal — pe clase, în raport cu vîrsta şi sexul.

În anul şcolar trecut mi-am propus să experimentez şi să analizez în cadrul probelor de săritură în lungime şi alergări de viteză, care este valoarea normală a probelor de control pentru un grup omogen de băieţi (din aceeaşi clasă). Astfel pentru stabilirea indicilor fizici am mers pe linia analizării unui număr de subiecţi, prin metoda statistică.

La prima vedere s-ar părea că procedeul cel mai just şi totodată cel mai simplu este stabilirea mediei aritmetice, prin împărţirea sumei tuturor unităţilor statistice, respectiv a măsurătorilor la numărul cazurilor. Am socotit însă că, în acest fel, rezultatul exprimă doar cazurile „normale", fără a ne determina limitele extreme, iar în ansamblu procedeul nu este susceptibil de interpretări. De aceea am adoptat ca metodă de cercetare, statistica pe unităţi mici de măsură, apropiate ca valoare. (Spre exemplu un elev care sare 4 m l-am considerat cam de aceeaşi valoare cu unul care a obţinut 4,10 m însă evident inferior unui săritor de 4,60 m şi superior unuia care sare numai 3,50 m).

Luînd drept unitate pentru săritura în lungime valoarea de 25 de centimetri, iar pentru alergări — 3/10 de secundă, am analizat frecvenţa cazurilor dintr-o grupă de subiecţi omogeni — elevii de aceeaşi vîrstă — care obţin performanţe de valori asemănătoare.

Rezultatele cercetării statistice sînt cu atît mai reale cu cît numărul cazurilor cercetate este mai mare şi cu cît grupa acestor subiecţi este mai omogenă (în cazul nostru clasa de elevi de aceeaşi vîrstă). Probabilitatea concluziei — sau gradul de siguranţă — depinde de numărul cazurilor observate şi variază de la O la 1. (O = imposibilitate şi 1 = siguranţă deplină). Numărul subiecţilor cercetaţi în experimentul nostru depăşeşte în general 50 cazuri şi deci probabilitatea concluziei din punct de vedere statistic este 0,94.

Experimentul l-am efectuat cu elevi din clasele a VIII-a, a IX-a, a X-a şi a XI-a în condiţiile unui teren acoperit cu zgură roşie, în care alergările s-au efectuat cu pantofi de tenis. Am analizat săritura în lungime prin ghemuire şi alergarea de vite-

Experienţă în laboratorul de fizică al Şcolii medii „Mihail Sadoveanu" din Iaşi

greutățile pe care le au elevii în însușirea cunoștințelor gramaticale. M-am folosit pentru aceasta de sistemul lucrărilor de control, al chestionarelor, al discuțiilor colective sau individuale. Am urmărit chiar și discuțiile libere ale elevilor — în recreații, pe stradă etc. M-am mai folosit și de informările ce mi le dădeau colegii care lucrau la clasele mele — a VIII-a și a IX-a.

Concluzia la care am ajuns a fost aceea că unii elevi au încă un vocabular sărac, cunoștințe gramaticale — mai ales ortografice — insuficiente, că nu întotdeauna au capacitatea de a interpreta fenomenele de limbă și de istorie literară, că exprimarea literară a unora este încă destul de defectuoasă etc.

În vederea înlăturării acestor neajunsuri am pus un accent deosebit în primul rînd pe lectură, pe controlul ei, cerînd elevilor caiete de rezumate, ducînd cu ei convorbiri colective și individuale, ținînd evidența cărților citite de ei, organizînd concursuri literare etc.

Caietul vocabular, pe care am ținut să și-l alcătuiască toți elevii, s-a îmbogățit zi de zi; în cazul copiilor de altă naționalitate, el s-a îmbogățit zilnic și cu cîte 10 cuvinte noi indicate de mine pe care am cerut să le învețe. Am cerut elevilor totodată să folosească aceste cuvinte în temele lor pentru acasă, scoțînd în evidență necesitatea practică de a cunoaște cît mai multe cuvinte.

Pentru asigurarea cunoștințelor gramaticale și mai ales ortografice am folosit îndeosebi orele de gramatică rezervate prin programă; după părerea mea însă, aceste ore au fost prea puține; în consecință am fost nevoit să pun mai mult accentul pe problema „greșelilor tipice" atît ale clasei cît și ale elevilor luați în parte. M-a ajutat, desigur, la înlăturarea greșelilor evidența acestora, pe care am ținut-o nu numai eu, dar și elevii. Acest lucru a venit să trezească și mai mult interesul școlarilor pentru exprimarea corectă.

Pentru a mări capacitatea elevilor de a interpreta fenomenele de limbă și literatură am pus, încă din primul trimestru, un accent deosebit pe studierea, în cadrul ședințelor de cerc literar sau în diferite ore, a unor materiale de critică literară. Ar fi fost foarte bine dacă aș fi pus accent și pe cunoașterea de către elevi a „Gazetei literare".

Pentru anul ce se apropie mi-am propus a lărgi și consolida măsurile care au dat rezultate bune în anul școlar trecut, a le adînci, astfel încît nu numai să nu mai am nici un corigent la obiectul meu (ca în anul acesta), dar și să reușesc a mări procentul elevilor cu note bune și foarte bune.

prof. VASILE CICA
comuna Zelint, raionul Lugoj

Însușirea vocabularului și înțelegerea textului în învățarea limbilor străine

Dușmanul profesorului în acest domeniu este traducerea mecanică a textului. Lipsa de preocupare pentru înlăturarea lui creează multe neajunsuri pentru întreg procesul de învățare a oricărei limbi străine.

Literatura de specialitate este pe bună dreptate împotriva metodelor care îl fac pe elev pasiv în procesul însușirii limbilor străine, punîndu-i la dispoziție de exemplu traducerile gata făcute. Aceasta face ca elevul să depună eforturi intelectuale minime, căci soluțiile îi sînt gata oferite de către profesor; îndată ce este pus în situația să traducă singur și să rezolve independent o problemă, el nu se mai poate descurca.

Traducerea trebuie să rezulte din munca elevului. Cînd reușim ca școlarii să facă aceasta fără dificultate, atunci putem considera că au și cunoștințe de lexic, de gramatică etc.

Ușurăm mult înțelegerea unui text în limba străină, dacă insistăm asupra folosirii deducției, a intuirii sensului cuvintelor din context. Personal, am dat o deosebită atenție și explicării cuvintelor noi și chiar fixării momentului din lecție cînd are loc aceasta. De obicei am comunicat lexicul înainte de lectura model. Prin aceasta am dat elevilor mai multe posibilități să înțeleagă textul citit, încă de la prima lui lectură.

Comunicarea cuvintelor noi am făcut-o prin încadrarea lor în unități logice, folosind un vocabular cunoscut de elevi. În felul acesta am sporit participarea elevilor la lecție, exersîndu-i în folosirea vechilor cunoștințe și ușurîndu-le însușirea noilor cuvinte. În general am căutat să sporesc participarea elevilor și în domeniul cunoașterii conținutului cuvintelor noi, pentru că astfel eram sigur că ei vor putea învăța mai ușor limba vie.

prof. M. NICULESCU
Ploiești

experiența anului încheiat • Din experiența

manual și în cazul capitolului proprietățile lichidelor. Anume mi s-a părut mai firesc a începe cu prezentarea fenomenului de capilaritate pentru ca din nevoia de a-l explica să fie luată ulterior în considerație curbura suprafeței libere. La rîndu-i, tensiunea superficială intervine ca un factor în stare să motiveze acțiunea menisculei de a ridica sau coborî nivelul lichidului în vase capilare.

În afara unei mai raționale sistematizări care să permită o substanțială economie de timp în predare — mi-am îndreptat atenția, pentru o mai bună înțelegere a materiei de către elevi, și spre conținutul definițiilor. De exemplu, am căutat pentru mărimile fizice asemenea definiții încît acestea să redea nu numai aspectul cantitativ, ci în primul rînd pe cel calitativ, propriu științei fizicii. Uneori justa definire a unor noțiuni a cerut și modificări în succesiunea cunoștințelor preconizate de programă. Astfel am inversat ordinea din manual în ceea ce privește tratarea lucrului mecanic și a energiei. Am procedat tocmai invers — predînd mai întîi energia și apoi lucrul mecanic — din două motive : mai întîi pentru că așa cum este prezentat în manual, lucrul mecanic nu este definit — indicîndu-se doar măsura lui — și ca urmare o mărime așa de importantă ca energia este de fapt introdusă cu ajutorul unei noțiuni în esență nedefinite. În al doilea rînd, am ținut seama de faptul că lucrul mecanic, fiind în concepția actuală o formă de transmitere a energiei, nu putea fi definit înaintea energiei însăși. Practic am procedat astfel : am definit energia ca fiind măsura generală a mișcării, urmînd ca de la un tip de mișcare la altul ea să aibă anume expresii concrete, iar lucrul mecanic l-am definit ca un proces de transmitere a energiei, măsurabil prin variația acesteia.

De asemenea, am făcut atenți pe elevi că, întrucît materia e indisolubil legată de mișcare — și măsura ei, energia, reprezintă totodată o apreciere a cantității de materie. În continuare, am precizat că energia aseamenî masei — și în egală măsură cu aceasta — poate fi un mijloc de măsurare a cantității de materie.

Pentru a înlătura eventualele neînțelegeri ce se nasc atunci cînd se afirmă pe de o parte că masa se conservă, iar pe de altă parte că ea se modifică în funcție de viteză, am arătat elevilor că schimbarea vitezei implică în mod necesar existența unui al doilea corp, care să provoace accelerația respectivă în conformitate cu cel de al doilea principiu al mecanicii. Considerînd, de pildă, sistemul combustibil-rachetă, masa rachetei crește pe seama masei combustibilului, astfel că masa sistemului de corpuri care dă naștere mișcării accelerate, rămîne constantă.

În fine, o altă noțiune asupra căreia am insistat a fost aceea de presiune. Autorii manualului de fizică pentru clasa a IX-a confundă măsura unei mărimi cu mărimea însăși, atunci cînd afirmă despre presiune că ea se măsoară prin raportul dintre apăsare și suprafață. Pentru a evita și în acest caz confundarea măsurii unei mărimi, cu mărimea însăși, le-am atras atenția elevilor că diversele interacțiuni pot conduce de la caz la caz, fie la apariția unei accelerații sau la transmiterea mișcării, fie la producerea unei deformații. Plecînd de la această idee, am definit presiunea ca acea mărime fizică prin care caracterizăm faptul că acțiunea unei forțe nu depinde numai de ea însăși, ci și de suprafața pe care este repartizată.

Procedînd ca mai sus am încercat să înlătur neajunsurile unor definiții mai vechi care nu reflectă întotdeauna unitatea dintre calitate și cantitate.

În felul acesta am eliminat acele cazuri în care elevi, capabili să rezolve probleme grele din punct de vedere matematic, nu știu cum să se orienteze în fața unor probleme relativ simple, dacă diferitele condiții fizice se abăteau de la șablon.

prof. ȘT. FĂTULESCU
București

experiența anului încheiat • Din experiența

că pe 60 m cu start de jos, din start-block, notînd cazurile pe tabele speciale alcătuite, în care fiecare pătrat corespundea cazurilor din limitele unităților stabilite. (De pildă de la 275 la 300 cm, de la 300 la 325 cm etc.).

La săritura în lungime am înregistrat frecvențele între limita inferioară de 275 cm și limita superioară de 550 cm, iar la alergarea de viteză pe 60 m plat au fost stabilite performanțe cuprinse între 7,8—12 sec.

Pe baza analizei tabelelor am conchis în ceea ce privește săritura în lungime, că pentru clasa a XI-a valoarea cu frecvența cea mai mare este cuprinsă între 4 și 4,25 m, iar valoarea „normală" o putem considera între 3,76 m — 4,50 m. În ceea ce privește clasa a X-a frecvența cea mai mare este între 375—400 cm, iar valoarea „normală" — între 375—450 cm, iar la clasa a IX-a frecvența cea mai mare se află cuprinsă ca și la clasa a X-a între 375—400 mc, în schimb valoarea normală e cuprinsă pe o zonă mai întinsă între 325—450 cm. În sfîrșit pentru clasa a VIII-a frecvența cea mai mare e cuprinsă între 376—400 cm iar valorile normale — între 325—400 cm, deci pe o zonă mai restrînsă decît la clasa a IX-a.

Din examinarea tabelului privind probele de alergări rezultă că pentru clasa a XI-a frecvența cea mai mare corespunde performanțelor între 8,8—9 sec., iar valoarea normală este cuprinsă între 8,5—9,6 sec., pentru clasa a X-a frecvența cea mai mare — 9,1—9,3 sec. iar valoarea normală se află cuprinsă între 8,5—9,6 sec. Cronometrările indică pentru clasa a IX-a frecvența cea mai mare între 8,8—9 sec. iar zona „normalului" — de la 8,5 m la 10,2 sec, iar pentru clasa a VIII-a cea mai mare frecvență între valorile 9,7—10,2 sec iar „normalul" de la 8,8 la 10,5 sec.

În funcție de aceste rezultate se impun cîteva interpretări și concluzii practice. Astfel, în ceea ce privește limitele extreme inferioare putem afirma că aici sînt cuprinși în general elevi care prezintă total sau parțial fenomene ale unui sindrom endocrin, îndeosebi obezitate, în timp ce limitele extreme superioare se întîlnesc în general la elevii care s-au specializat în sportul respectiv în cadrul unor cluburi sau asociații sportive, precum și la cei care practică curent o altă ramură de sport.

Apare deosebit de interesant faptul că valoarea fizică a elevilor, apreciată prin probe de control este asemănătoare la clasele a X-a și a XI-a, în timp ce la clasa a IX-a zona în care putem socoti valorile normale este foarte întinsă, pornind de la valorile inferioare ale clasei a VIII-a și ajungînd la valorile superioare ale clasei a X-a.

Aceasta ne arată că la vîrsta elevilor de clasa a IX-a sînt foarte puternice fenomenele caracteristice epocii pubertare și că unele valori antropometrice se modifică cantitativ simțitor în intervale de timp scurte (numai în cîteva luni). De altfel și atunci cînd privim pe elevii acestei clase adunați „în linie pe un singur rînd", ne izbesc diferențele de înălțime, căci unii elevi s-au dezvoltat mai rapid, iar alții de abia își încep dezvoltarea. Aceste fenomene trebuie să orienteze activitatea profesorului de educație fizică, în dozarea eforturilor cerute elevilor respectivi și aprecierea rezultatelor.

Socotesc de asemenea că tabelele ne ajută să apreciem în mod științific valoarea probelor de control. În aceasta, bineînțeles, vom ține seama de diferențierile ca valoare fizică din epoca pubertară cît și de deosebirile antropometrice provenite din ereditate. (Este normal ca un elev înalt, cu picioare lungi, să aibă, la săritura în lungime printr-o simplă pășire un rezultat superior unui elev mic de statură). De aceea, în aprecierea gradului de însușire a deprinderilor motrice de către elevi vom ține seama atît de performanță, cît și de modul cum elevul și-a însușit corect tehnica. În general — de exemplu — săritura în lungime folosind procedeul „prin ghemuire" este ușor de învățat de către elevi. În schimb, tehnica săriturii în lungime prin extensie este mai greu de însușit și necesită o muncă mai susținută de asimilare, la fel de dificilă cu însușirea corectă a startului de jos.

Alegînd asemenea criterii științifice și stabilindu-mi, în funcție de ele obiectivele dezvoltării deprinderilor motrice ale elevilor și de aprecierea pregătirii lor fizice, am reușit să obțin, într-un singur an, rezultate superioare în munca de predare a lecțiilor de educație fizică.

prof. Fl. FRAZZEI

Dezvoltarea spiritului creator în procesul de activitate artistică a elevilor

În acest articol prezentăm pe scurt cîteva aspecte ale unei cercetări mai ample care are drept scop să verifice prevederi din „Programa muncii educative pentru școala de 8 ani" recent elaborată în Institutul de științe pedagogice. Aceste prevederi — făcînd parte din capitolul de educație estetică al programei — se cer, cu precădere, experimentate, deoarece ele vin să completeze programele de învățămînt din ciclul estetic, privitor la dezvoltarea posibilităților de redare a ideilor și impresiilor personale în lucrările independente cu caracter creator, la cultivarea capacității de a crea în domeniul artei. Oportunitatea și eficacitatea unor asemenea prevederi se cuvine în consecință a fi demonstrată. Aceasta cu atît mai mult cu cît se mai remarcă la unele cadre didactice tendința de a nu aprecia întotdeauna la justa valoare potențialitatea de declanșare a forțelor creatoare ale elevilor mici și mijlocii în îndeletnicirile lor artistice. Aplicînd respectivele prevederi la elevii din școala de 8 ani, în anul școlar care a trecut, cercetarea noastră s-a oprit, din necesitățile pe care le impune orice experiment psiho-pedagogic, la a urmări îndeaproape un număr restrîns de clase din Școala medie nr. 32 București, școlile medii nr. 1 „Petru Rareș" și nr. 2 din Piatra Neamț.

Intervenția noastră activă la clasele cuprinse în cercetare s-a bazat pe aplicarea unor probe-procedee în cadrul activității artistice independente cu dublu scop: în primul rînd, să contribuim la dezvoltarea gîndirii și imaginației creatoare a elevilor; în al doilea rînd să stabilim particularitățile elevilor mici și mijlocii de a reda ideile și impresiile personale în realizările plastice și literare, să găsim variante de dezvoltare ale elevilor din punctul de vedere urmărit. Spre a putea ajunge la o conturare mai clară a respectivelor particularități la elevii mici spre deosebire de cei mijlocii și invers, am introdus în metodica noastră de cercetare procedeul de a compara sistematic între ele rezultatele probelor aplicate la clasele I-a și a V-a. În același scop am aplicat pe parcurs și cîteva probe la unele clase a III-a din școlile unde am desfășurat cercetarea.

Dat fiind spațiul restrîns ne vom referi în acest articol doar la unele aspecte ale temei privind procesul de dezvoltare a spiritului creator prin activitatea plastică a elevilor.

Ținînd seama de faptul că posibilitățile de exprimare pe calea scrisului sînt încă îngrădite la elevii din primele clase, redarea ideilor și impresiilor personale prin desen la elevii de clasa I-a a ocupat în cercetarea noastră un loc deosebit. Pentru aceasta a fost nevoie să înlăturăm un fenomen negativ în predarea desenului, fenomen care a persistat încă în faza constatativă a cercetării și asupra evitării căruia se atrage atenția în capitolul de educație estetică al programei. Este vorba despre reducerea aproape cu exclusivitate a orelor de desen la redarea așa zis „corectă" de către elevi, a unor obiecte simple în dauna exprimării gîndurilor și sentimentelor proprii. De asemenea a fost nevoie să evităm executarea unor astfel de desene din imaginație a căror tematică să fie lăsată la libera alegere a elevilor. Desenele cu indicația învățătoarei: „Desenați ce vreți" efectuate la o clasă a I-a, tot în faza constatativă, au dat rezultate slabe. Lipsiți de orientare într-o anume direcție, majoritatea elevilor (20 din 26) au luat calea minimului efort desenînd obiectele cele mai lesne de redat plastic (casă, pomi etc).

În consecință am realizat cu elevii clasei I-a B a Școlii medii nr. 32 din București — conform celor prevăzute de noi în programă — desene-scrisoare către cei apropiați. Așa au fost, de pildă, desenele-scrisoare către mama cu ocazia Zilei femeii sau desenele-scrisoare către copiii din clasa I-a a Școlii medii nr. 2 din Piatra Neamț, date cu indicația ca fiecare elev să comunice, prin desen în loc de cuvinte, cîte ceva din viața lui, din cele trăite de el. La aceste desene — ca de altfel la toate probele-desene pe care le-am aplicat în cercetarea noastră — li s-a cerut elevilor să precizeze pe foaia desenată prin cuvinte ce anume au intenționat să deseneze.

Dintre desenele-scrisoare, cele către copiii din Piatra Neamț s-au dovedit deosebit de variate și de interesante, majoritatea din ele exprimînd idei și sentimente personale. Astfel desenul unei eleve cu explicația: „Eu am desenat despre București" reprezintă pe planul din fund blocuri și un troleibuz în mers, pe planul din față o femeie care ține într-o mînă un pachet și în cealaltă flori. La întrebarea noastră: „Pe cine ai desenat?" eleva a răspuns: „Pe mama care se întoarce acasă cu bunătăți și flori". Apoi este desenul unui elev pe care scrie: „Venim la voi la munte" și pe care se poate distinge o potecă sugerînd urcușul spre munți: vile, flori, iarbă și prin iarbă copii care dansează; unul cîntă din chitară. În cadrul explicației pe care ne-a dat-o oral elevul a spus: „Vom petrece acolo, așa cum am petrecut eu vara trecută tot la munte". Altele dintre aceste desene-scrisoare evocă direct amintiri din vacanța de vară. Astfel sînt desenele pe care s-au dat asemenea explicații: „Eu am vrut să desenez cum am petrecut vacanța la mare" sau „Eu am povestit cum este la țară la bunica".

Din analiza unor astfel de desene-scrisoare ale elevilor din clasa I-a se poate lesne observa apelul copilului la amintirile sale, la imaginația sa reproductivă. Este de remarcat puternica participare afectivă mai ales la acei elevi care au realizat desene pe baza unor amintiri proaspete culese din realitatea înconjurătoare.

În general, elevii apelează rar în realizările lor plastice la scene imaginate din cele auzite. Totuși s-au înregistrat și excepții. Ne-au surprins de exemplu deosebit de plăcut desenele-scrisoare redînd o scenă din lucrarea simfonică cu program „Petrică și lupul" de Procofiev, pe care elevii din această clasă au ascultat-o în cadrul unei audiții organizate de noi în afara clasei. De altfel eleva care a executat acest desen dovedind posibilități de redare plastică peste limitele vîrstei respective, ca și alți cîțiva elevi de clasa I-a studiați de noi și cuprinși în aceeași categorie, confirmă necesitatea aplicării unor variante educative pe această linie.

Bunele rezultate obținute prin desenele-scrisoare pe bază de memorie ne-au hotărît ca pe marginea celor prevăzute în programă cu privire la dezvoltarea imaginației prin desen, să experimentăm la elevii de clasa I-a efectuarea unor desene tematice care să apeleze la memoria lor, la imaginația lor reproductivă. Astfel am realizat la aceeași clasă I-a desenele cu tema: „O scenă dintr-un joc de iarnă". Cele 32 desene s-au deosebit vădit între ele. Sprijinîndu-se pe datele din memorie în ceea ce privește diferitele jocuri de iarnă, imaginația elevilor a lucrat. Interesantă apare la aceste desene confruntarea între cele redate plastic și cuvintele explicative scrise de elevi. Astfel un elev scrie: „Doi copii fac un om de zăpadă", dar desenează în plus încă trei copii: unul în picioare, ceilalți pe sanie. Altul care a desenat un om de zăpadă și patru copii —doi în centru bătîndu-se cu zăpadă, unul în sanie întors cu spatele și altul lîngă omul de zăpadă cu fața spre noi și care scrie: „Am făcut doi copii bătîndu-se cu zăpadă" răspunde la întrebarea noastră: „Copilul de lîngă om și copilul din sanie nu vor să se uite la cei care se bat". Se pare că explicația acestei inconcordanțe între desen și cuvintele scrise își are o explicație: elevii și-au fixat un subiect al desenului, cu eroi principali în acțiune, restul considerat de ei simplu cadru nu-l mai pun la socoteală. Iată încă o confirmare a acestei presupuneri. Pe un desen scrie: Doi școlari se dau cu sania" și sînt desenați trei — doi care cad de pe sanie, rostogolindu-se și unul care alunecă mai departe nestingherit. La un alt desen cu această temă, aceeași inconcordanță între cuvinte și realizarea plastică are un substrat mai adînc. Astfel pe foaie scrie: „Doi băieți se bat cu zăpadă. Un băiat face un bulgăre", dar în mijlocul desenului se mai vede un copil. La întrebarea noastră elevul care a desenat răspunde: „Cel din mijloc sînt eu și rîd de ei". Prin urmare el, ca spectator la subiectul realizat, nu s-a socotit, dar s-a desenat ca să exteriorizeze cumva participarea sa afectivă la propria-i realizare plastică.

Intensa contribuție a imaginației la desenele-scrisoare pe bază de amintiri și în general la desenele tematice din memorie ale elevilor de clasa I-a a dovedit eficiența lor din punct de vedere educativ. În ciuda inconcordanței dintre realizarea plastică și explicația prin cuvinte, am putea spune, chiar datorită acestei inconcordanțe, că desenele tematice ale elevilor de clasa I-a se relevă în mod frecvent printr-o notă personală.

Anumite particularități de exprimare prin desen ale elevilor de clasa I-a, ale elevilor mici în general au apărut mai conturat prin aplicarea probelor de desen la clasele a III-a și a V-a, rezultatele tuturor probelor privindu-se în comparație. După cum arată probele-desen aplicate la clasele a III-a din școlile în care se desfășoară cercetarea noastră, mai mult de 50% din elevii de această vîrstă își axează încă realizările plastice pe amintiri din viața lor, pe date din memorie. Puși în situația de a realiza un desen din imaginație pe baza lecturii prealabile a unei povestiri sau poezii cu conținut narativ, numai un procentaj de 30% dintre ei izbutesc să îndeplinească fericit sarcina. Așa de pildă la aplicarea în clasa a III-a A de la Școala medie nr. 52 București, a probei-desen cu tema „Iarna pe uliță" de George Coșbuc — în cadrul căreia elevii au avut ca sarcină să-și aleagă un moment preferat din respectiva poezie citită de noi în prealabil întregii clase și să motiveze în scris pe spatele foii de desen alegerea făcută, 20 de elevi din 36 nu s-au oprit la nici o scenă din poezie și s-au mărginit la a reda scene din jocurile copiilor, iarna. Motivații ca acestea „Mie mi-a plăcut această scenă" pentru că în ea se arată jocurile de iarnă ale copiilor la sate" se repetă frecvent în diferite variante. Uneori în asemenea motivații apelul la amintiri din viața proprie apare direct. Astfel o elevă scrie: „Mie mi-a plăcut acest moment pentru că-mi amintește cum am învățat să merg cu sania și să mă bat cu zăpadă" iar o altă elevă: „Mie mi-a plăcut această scenă pentru că mi-a amintit întîmplările petrecute în vacanța de iarnă și frumusețile peisajului de iarnă" (desenul respectiv denotă într-adevăr sensibilitate pentru frumusețile naturii percepute anterior de elevă). În sfîrșit pe unele desene găsim explicații referitoare la scene din poezie. De exemplu: „Mie mi-a plăcut cum baba apără pe micul Barbă Cot de strengarii aceia de copii și de aceea am ales această scenă". Uneori asemenea explicații vădesc sensibilitate pentru expresiile colorate din poezie ca „au sub dînsa șapte sate adăpost" sau „gură fac ca roata morii". Însă nici unul din desenele respective nu concordă cu explicația prin cuvinte: toate înfățișează, invariabil aproape, copii jucîndu-se într-un cadru de iarnă.

La ora de desen

Prin urmare înclinarea în realizările plastice cu temă spre desenele din memorie pare a fi valabilă și pe această treaptă de dezvoltare a elevilor mici. O explicație a acestei constatări pare să fie însă și lipsa de exercițiu a imaginației elevilor la orele de desen în anii școlari parcurși. De altfel comparînd desenele elevilor de clasa a III-a cu cele din clasele I-a la care am aplicat de la început probele noastre — procedee, am constatat că deși în realizarea tehnică izbutește la clasa a III-a un procentaj mai mare de elevi, în special în redarea mișcării, a coloritului natural, desenele elevilor de clasa I-a apar uneori mai variate din punct de vedere al subiectelor tratate în cadrul aceleiași teme. Este, fără îndoială, și aceasta o consecință a grijii exagerate pentru redarea „corectă" în dauna educației artistice în cadrul activității plastice independente.

Referindu-ne acum la cele constatate prin analiza probelor la elevii din clasa a V-a cuprinși în cercetare, putem arăta că unii elevi care vădesc în compuneri o deosebită forță a imaginației creatoare, în desene nu izbutesc să-și exprime impresiile în cazul în care știu că nu pot îmbina posibilitățile plastice cu cele expresive. Această reținere — care nu se manifestă la elevii mici — se explică desigur prin creșterea autocontrolului în realizările artistice. Dar atunci cînd preadolescenții de clasa a V-a sînt înarmați cu o anumită îndemînare tehnică pentru desen, ei arată o deosebită predilecție pentru exprimarea pe cale plastică a trăirilor personale intense specifice vîrstei. În acest caz se observă frecvent la preadolescenții de clasa a V-a tendința de a însoți compunerile libere cu desene. Astfel de desene au însoțit multe din compunerile elevilor din clasa a V-a de la Școala medie „Petru Rareș" din Piatra Neamț (de pildă compunerea avînd subiectul „Cum va arăta orașul meu într-un viitor apropiat" sau compunerea în care elevii au avut de realizat descrierea unei picturi.

Aplicarea probelor sub formă de desene-tematice la elevii de clasa a V-a ne-a dovedit încă o dată deosebita eficacitate educativă la această vîrstă a desenelor cu conținut etico-social. Astfel relevăm desenele elevilor din clasa a V-a de la Școala nr. 2 Piatra Neamț cu tema: „Orașul nostru înflorește". Remarcăm la aceste desene în care se oglindesc puternic Săvineștii, noile construcții ale orașului pe fundalul măreț al Cernegurei și al celorlalți munți locali străjuiți de Ceahlău, împletirea imaginației creatoare cu impresiile vii culese din viață, din realitatea înconjurătoare în plină construcție socialistă. Tot analiza probelor-desene arată că elevii din clasa a V-a care au îndemînare la desen arată înclinație pentru desenele din imaginație inspirate de opere literare. Astfel unii elevi din aceeași clasă la care ne-am referit mai sus au izbutit să creeze desene impresionante după poezia „Freamăt de codru" a lui Mihai Eminescu.

Explicația prin cuvinte cerută de noi și la clasele a V-a este realizată frecvent la această vîrstă în stil colorat. Astfel o elevă scrie: „Freamăt de codru... O zi însorită în pădure. Păsărelele cîntă. Este un adevărat concert printre ramuri. Ce bine e la răcoare, în pădure, pe marginea lacului!" În deplină concordanță cu acest stil, culorile desenului exprimă echilibrul, seninătatea sufletească. De altfel se observă frecvent la desenele din imaginație ale elevilor de clasa a V-a un simț precis al culorii (însușire care lipsește la elevii mici, cu unele excepții la cei dotați).

În desenele tematice ale elevilor de clasa a V-a se observă frecvent nu numai varietatea subiectelor alese, dar și o vădită expresivitate a figurilor omenești, a naturii personificate. O astfel de expresivitate găsim în desenul unui elev din clasa a V-a a Școlii medii nr. 32 din București, la care explicația în cuvinte: „Bucuria soarelui la vederea veseliei pe pămînt", concordă pe deplin cu imaginea luminoasă a soarelui personificat de acel elev.

Ținem să subliniem că procedeul de a se cere elevilor să precizeze prin cuvinte pe foaia de desen ce anume au intenționat să realizeze plastic s-a dovedit a fi eficient nu numai din punct de vedere al metodicii de cercetare — în măsura în care relevă concordanța între intențiile elevilor și cele realizate prin desen — dar și din punct de vedere al influenței educative, deoarece acest procedeu îi ajută pe elevi să completeze pe calea exprimării prin cuvînt tendințele de redare a ideilor și impresiilor personale.

Menționăm în încheiere că datele comunicate prin acest articol au caracter preliminar, ele urmînd a fi verificate și împlinite în viitoarele etape ale cercetării.

PETRE BĂRBULESCU
TIA MUREȘ

CONCURSUL NOSTRU LITERAR

Profesor la sat

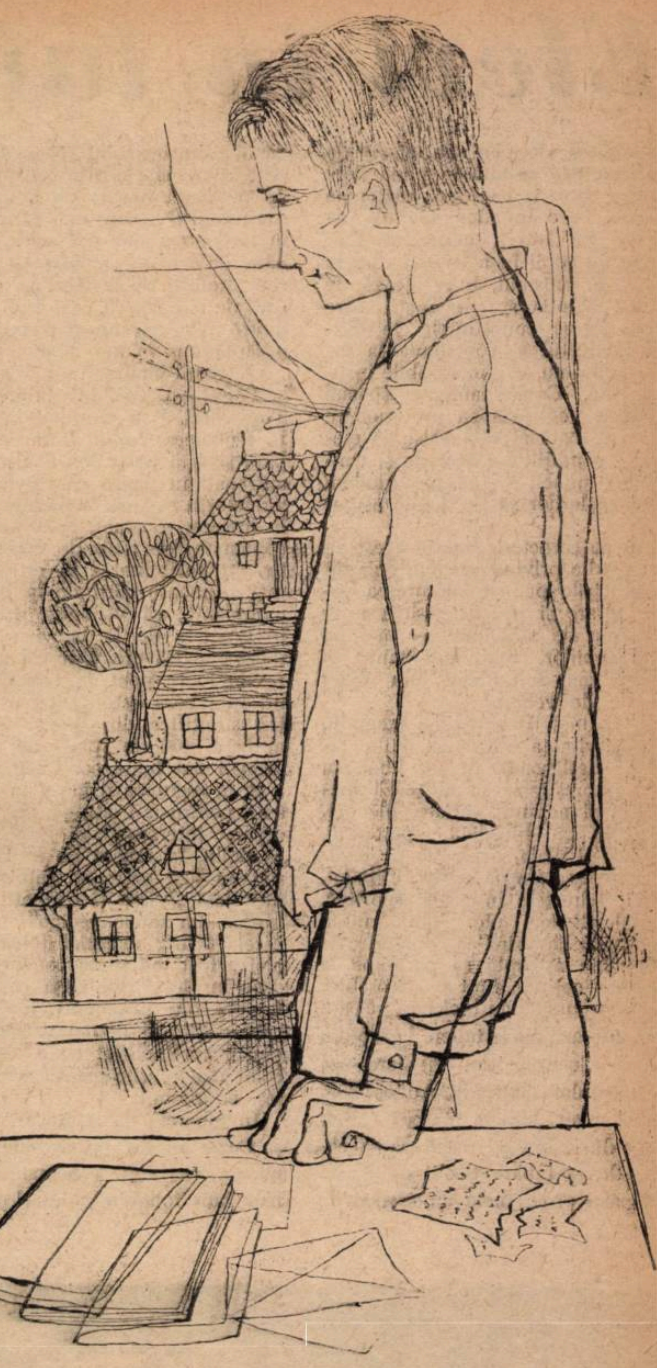

Trenurile treceau rar și neregulat. Porneau grăbite din stații ca să încetinească în plin cîmp, în apropierea pădurilor în construcție.

În mersul agale al trenului personal, dintr-un compartiment de clasa a III-a, Teofil urmărea melancolic rănile încă deschise, ale războiului în care participase și el, luptînd pentru eliberarea meleagurilor spre care se îndrepta acum cu numirea de profesor în buzunar. De la un timp, panta abruptă a dealurilor aride de pe malul stîng al Arieșului îl absorbi cu totul.

La o cotitură, se ridică și deschise geamul. Își simți inima accelerîndu-și bătăile. Recunoscu locul unde căzuse rănit după ce trecuse, în fruntea plutonului său de pușcași, acest curs de apă repede. Lipit de geam a revăzut în minte, multă vreme încă, întreaga operație pînă în cele mai mici amănunte...

★

Cînd trenul s-a oprit în gara de destinație, tînărul profesor și-a luat geamantanul, a coborît hotărît, ca un om care știe ce vrea. În fața gării mici, mai mult o haltă, se aflau adunați grup o mulțime de săteni îmbrăcați în albul lor port ardelenesc. În mijlocul lor un bărbat între două vîrste, în salopetă cenușie, le vorbea cu însuflețire. La apropierea străinului s-a oprit privindu-l binevoitor, dar totodată scrutător și curios.

După ce le-a dat bună ziua, Teofil le-a cerut informații despre școala de 7 ani din comuna lor. Un țăran în vîrstă, voinic și cu mustața tunsă scurt, s-a crezut cel mai îndreptățit să i le dea:

— Ține d-ta numai drumul drept înainte, că te scoate singur la școală; dar școala noastră n-are decît două săli de clasă, așa că nu știu ce fel de școală de 7 ani cauți d-ta la noi. Ești cumva numit învățător în satul acesta?!

— Da, sînt numit la școala dumneavoastră, profesor.

— Profesor?!... s-au mirat, într-un glas, sătenii.

— Atunci să știi că e o greșeală la mijloc — a continuat bătrînul — că noi nu avem în sat profesori.

— Nu este nici o greșeală, tovarăși. Dumneavoastră aveți în sat o școală de șapte ani și eu voi fi profesor la această școală.

— Așa este, tovarăși, încuviință omul care le vorbise pînă atunci sătenilor și care se și oferi să-l conducă pe Teofil. Era secretarul organizației de bază din comună.

— Lasă că are să fie bine aici la noi — îi spuse el lui Teofil. Avem să facem treabă frumoasă împreună cu dumneata și cu ceilalți colegi ai dumitale, profesori, care vor mai veni.

— Dacă nu te superi, dumneata unde ai terminat facultatea?

— La București.

— La București? Și vei rămîne la noi?

Răspunzînd afirmativ, Teofil i-a relatat, pe scurt, motivele care l-au determinat să-și ceară singur repartizarea la o școală sătească de 7 ani de pe plaiurile acestea.

Viața la sat nu-i era necunoscută. S-a născut și el în sat. A terminat școala normală și a funcționat înainte de 1944, cinci ani, ca învățător prin diferite sate de pe cuprinsul țării. Se atașase sufletește de copii, care la lecții îi sorbeau cuvintele cu sete și suferea alături de ei și de părinții lor cînd piedicile materiale le barau drumul mai departe, spre școli mai înalte. A trăit cu intensitate tragedia talentelor și capacităților condamnate să rămînă în întuneric, neafirmate.

Asemenea realități îl puseseră pe gînduri și-l frămîntau, cînd a părăsit lumea satului și a plecat să-și facă studiile universitare. Au urmat destule greutăți. Înainte de masă era învățător la școala de aplicație, după-amiază pedagog la școala normală, iar seara, după ce se stingea ultimul bec din dormitoarele elevilor, student. O dată cu absolvirea facultății a uitat toate greutățile întîmpinate și, cînd a luat cunoștință de înființarea școlilor de 7 ani, a cerut să i se dea un post într-un sat de pe meleagurile de care-l legau și suferințele războiului și amintirile anilor de învățător.

Dumitrescu, un coleg de facultate, îi propusese un post de bibliotecar la Biblioteca universității, unde el reușise să se încadreze. Cînd a auzit că și-a cerut repartizarea la o școală de 7 ani dintr-un sat ardelenesc l-a mustrat cu strășnicie și l-a ironizat în toate chipurile. L-a slăbit numai după ce Teofil l-a asigurat că se duce pentru scurt timp și că îi va scrie cînd e cazul să-i facă cerere de angajare la bibliotecă.

★

Secretarul, văzîndu-l absorbit atît de mult de propriile-i gînduri, nu l-a mai întrebat nimic mult timp. Mergeau alături unul de altul, în tăcere. Împrejur calmul toamnei de septembrie, stăpînea o liniște cum numai la sat o întîlnești și care lui Teofil îi facea nespus de bine.

Pe stînga drumului, pînă departe, se întindea cîmpia pe care se profilau un canton și niște case.

— E un sat care ține de comuna noastră. Și de acolo au să vă vină elevi — a ținut să mai lege vorba tovarășul secretar.

Pe dreapta, era un parc impunător ai cărui copaci bătrîni își fremătau ușor frunzișul. În mijlocul lui se vedea, solitar, fostul conac boieresc.

— Ce zici, tovarășe profesor, este potrivit pentru local de școală?

— Potrivit, dar păcat că nu este al școlii.

— Va fi. Are paisprezece camere. Înainte, copiii din comuna noastră nu îndrăzneau nici măcar să privească prin gardul de sîrmă ghimpată.

Au ajuns în fața școlii: o clădire mică, gîrbovită de vreme, acoperită cu șindrilă; semăna cu un vagon uzat, scos din inventar. I-a întîmpinat directorul școlii care a vorbit noului profesor despre sat și săteni, despre elevi. L-a condus apoi la o gazdă care i-a oferit o cămăruță mică, dar curată și îngrijită.

★

În săptămîna următoare, cu ajutorul sătenilor care au venit la muncă voluntară, fostul conac s-a transformat într-un local de școală cu 7 clase. Pe tînărul profesor îl găseai de dimineața pînă seara printre lucrători ba dînd un sfat, ba o mînă de ajutor, ca un veritabil șef de șantier. Sătenii l-au îndrăgit văzîndu-l atît de harnic și priceput.

Spre sfîrșitul săptămînii sosi și o profesoară de matematică. O chema Ana. Înălțuță, subțire, blondă, cu ochi de cicoare, numai zîmbet și voie bună.

Cursurile începură în a doua săptămînă. Copiii celor trei sate se dovediră la înălțimea prezentării făcute de directorul școlii. Totul era plăcut la ei: și vioiciunea, voioșia, dar, mai cu seamă, silința lor la învățătură. Ei l-au legat și mai mult pe Teofil de satul acela. Cei doi profesori veneau foarte bine pregătiți la lecții. Fruntea lui Teofil, de obicei înnourată, se înseninа în compania tinerei lui colege. Păcat că erau amîndoi permanent ocupați. Ana asista însă uneori la lecțiile lui Teofil, care avea mai multă experiență pedagogică decît ea. Își pregăteau împreună lecțiile.

Cu cît trecea timpul lucrurile toate din jur, mediul întreg le devenea mai familiar, mai al lor. Munca în școală le dădea satisfacțiile visate în anii cînd se pregăteau să devină profesori.

Într-o după amiază, cînd se aștepta mai puțin, Teofil primi o scrisoare. Era de la colegul lui, Dumitrescu. Îi trimitea numirea la Biblioteca universității. În clipa aceea Teofil a avut cea mai zguduitoare imagine. S-a văzut înconjurat parcă de toți elevii lui care-l priveau întrebători, fără să spună o vorbă, fără să schițeze un gest, atenți la ce avea să decidă el. Și Ana era printre ei. Și Ana îl privea tot atît de stăruitor, ba mai stăruitor și mai atent ca elevii, într-o încordare mai puternică. În ochii ei luceau discret lacrimi care nu puteau fi stăpînite.

Teofil a rupt cu gest hotărît numirea de bibliotecar.

Elevii și Ana n-au știut însă nimic.

LEON FETTI
Bistrița

MINICA

Locuim în același bloc.

Tatăl lui este zugrav, mama lucrează zidărie, la blocurile ce răsar, mereu, în jurul nostru, așa ca peste noapte.

Liota de copii zburdă în jurul giganților din cărămidă, beton armat și fier. Minică, pe lîngă macaraua enormă ce rîde în soare întocmai ca în cîntec pare o musculiță rătăcită în fața unui elefant.

„Macarale,
Macarale
Rîd în soare!
Macarale!..."

Atît știe și Minică. Și-i zice, și îi tot zice pînă răgușește.

În localitate nu avem încă un cămin de zi. Avem doar două grădinițe și Minică va merge abia la toamnă la grădiniță. Pînă atunci, rămîne în grija noastră, „a blocului". Participă la toate jocurile copiilor. El este „elevul dintr-a întîia".

De la geam urmăresc jocul de-a „învățătoarea și elevii".

O fetiță, într-a patra pare-mi-se, este „învățătoarea". Și-a făcut rost de pe undeva de-o ramă de ochelari și privește încruntată prin ea la cei 7-8 „elevi". În față, are un caiet — catalogul.

— Ionescu Angela!

— Prezent! răspunde o mogîldeață stîrbă, cu funde mari roșii și rochiță în picățele.

— Să ne spui tu cît fac doi ori doi?

— Patru!

— Bine! Dar trei ori trei?

— Nouă!

— Foarte bine!

Și așa, elevii și elevele dau răspunsuri care merită nota zece.

Minică este lăsat la urmă mai totdeauna.

— Tovarășă învățătoare, se aude un glăscior subțire, pe Minică nu l-ați ascultat astăzi.

— Daa! se încruntă ușor învățătoarea — da, să-l ascultăm și pe Minică.

Elevii îl îmbulzesc mai în față și Minică, intimidat, se apropie sfios de „tovarășa învățătoare". E negricios tare la față, și părul lui e numai cîrlionți; are ochi rotunzi, lucitori ca smoala pe care o toarnă parchetarii în blocul cel nou, un nas cît un năsturel și gura mică, roșie și plină. Din pantalonii de doc îi scapă mereu un colț de cămașă, pe care cîte o fetiță grijulie i-l vîră iar la loc.

— Ei, Minică! rostește rar „tovarășa învățătoare". Să numeri pînă la zece!

Și Minică începe:

— Unu, doi, trei, șapte, nouă...

— Nu-i bine! se aude glasul cam aspru al învățătoarei. Ai greșit! Ia-o de la început!

Și Minică începe iar cu tremur în glas:

— Unu, doi, trei, șase...

— Iar ai greșit!

Dar pe Minică îl îneacă plînsul.

— Nu știi lecția! Ai să stai la arest! Tu Nicușor rămîi cu el să-l înveți să numere pînă la zece!

O fetiță, cu șorțuleț alb și părul în vînt, colegă se pare de-a „tovarășei învățătoare", o ia cam repede:

— Așa ai văzut tu că face tovarășa învățătoare a noastră? Rămîi cu el la meditație!

„Tovarășa învățătoare" rămîne pe gînduri cîteva clipe, apoi răspunde:

— Da! Dar ce? Eu nu-s învățătoare de adevărat!

...Și cîrdul de copii o ia la goană spre macara. Nicușor, bineînțeles, uitînd de sarcina trasată, își lasă „învățăcelul" și fuge pe urmele celorlalți.

Minică a rămas singur. Am coborît la el:

— Ce-i cu tine, Minică? mă fac că nu știu cele întîmplate mai înainte.

— Sînt la arest!

— Da? Și pentru ce?

Nodulețul de om oftează lung:

— N-am știut să număr și ei au plecat la macara...

E gata-gata să plîngă.

— Hai la mine să te învăț eu!

Mi-a prins degetele ca într-un clește micuț și fierbinte și am intrat amîndoi în casă.

După ce i-am spălat mîinile și fața, i-am dat ceva de mîncare, apoi i-am adus zece bomboane, pe care Minică le-a mîncat pe rînd, zdrobindu-le între dinți, cu ronțăieli de șoricuț. Și pe fiecare a numărat-o tare, așa ca să nu uite cîte a mîncat.

— Îți pare bine că ai să mergi la grădiniță, Minică?

— Da! a răspuns el. Și ochii lui au lucit mai tare, de parcă smoala lor s-ar fi aprins.

— Și pentru ce îți pare bine? l-am iscodit mai departe.

— Așa! Am să mă joc, am să învăț poezii și cîntece. Mi-a spus mie Marinela. Și-am să fiu cu copii mulți... da' nu mari. Tot așa ca mine! Și ne dă și plastilină la grădiniță...

— Și ce ai să faci tu cu plastilina?

— Am să fac flori și mașini... și blocuri...

— Îți place să faci blocuri, Minică?

— Da! a sărit Minică de pe scaun. Da! Cînd o să fiu mare am să fac numai blocuri. Multe, multe!...

Am rămas amîndoi cu privirea la macaraua ce ridică acum, ca pe un fulg, un pilon de beton.

— Mă duc! a spus Minică.

I-am dat drumul și peste cîteva clipe l-am zărit lîngă macara.

Dar glasurile subțiri m-au smuls gîndurilor. Ținîndu-se de mîini, ceata de copii, avîndu-l pe Minică în mijloc, cîntă jucînd în jurul namilei de metal:

„Macarale,
Macarale,
Rîd în soare!
Macarale..."

GRAZIELA NICOLAESCU
Comănești

Elevi în tabere

Activitatea de vară cu elevii de toate vîrstele se află în plină desfăşurare. Tabere centrale, regionale şi locale, baze turistice, cluburi organizate pe întreg cuprinsul ţării reunesc pe copii în activităţi care le fortifică organismul, îi recreează, le dirijează atenţia spre ocupaţii care le îmbogăţesc cunoştinţele, le dezvoltă intelectul şi contribuie la înzestrarea lor cu cele mai nobile însuşiri umane. Comandamente special organizate veghează ca pretutindeni să se dea toată atenţia vacanţei elevilor — condiţiilor materiale şi conţinutului muncii — ca pretutindeni odihna şcolarilor să fie deplin asigurată.

Ceea ce caracterizează în acest an preocupările privind vacanţa de vară sînt căutările pentru înlăturarea vechilor tipare şi pentru găsirea unor noi forme de activitate — mai pe gustul copiilor, mai antrenante şi totodată mai folositoare din toate punctele de vedere.

În regiunea Braşov, de exemplu, unde activitatea celor mai multe tabere se desfăşoară în aer liber, în locuri pitoreşti, se organizează manifestări şi acţiuni variate, plăcute. Excursiile cu bicicleta, pescuitul, scăldatul şi plaja, drumeţia pe cărările umbroase ale pădurilor, fotbalul, voleiul, feluritele întreceri sportive, cultural-artistice etc. fac inutilă „munca de lămurire" a copiilor, căci ei de abia aşteaptă să participe la asemenea acţiuni. Sînt cu deosebire gustate excursiile cu bicicleta pe care le organizează unele tabere locale din Mediaş, jocurile de orientare ca acela intitulat „Slăvit fii, August 23", care a avut loc în parcul „Sub Arini" din Sibiu cu participarea copiilor de la tabăra Şcolii de 8 ani nr. 5, sau programele umoristice de genul celui cu titlul „Haz alături de pescari", desfăşurat în cadrul taberei de pe lîngă Şcoala de 8 ani nr. 3 din Sibiu. De mare trecere se bucură în rîndul copiilor din acest oraş tabăra de corturi, amplasată în locurile pitoreşti de la Păltiniş, unde, în serii de cîte 40, cei mai buni la carte dintre pionierii oraşului petrec cîte o săptămînă în aer liber.

O tabără similară s-a organizat şi la Pădurea-Bazoş, în împrejurimile Timişoarei. Aşa cum ne scrie prof. L. Dunajecz, copiii de la această tabără situată pe malul Timişului, sînt antrenaţi în jocuri colective şi individuale, la excursii în pădure, la baie, în întreceri de înot, polo, pescuit, în concursuri de tenis de masă sau de tir, au posibilitatea să citească cele mai frumoase cărţi de la biblioteca ambulantă, să vizioneze filmele şi programele de la televizor, să audieze muzică etc. Dar cel mai interesant lucru pentru fiecare elev venit în tabără este vizitarea rezervaţiei ştiinţifice din Bazoş, care are aproape 400 de specii de arbori şi arbuşti din toate continentele lumii.

Şi în regiunea Argeş s-au luat măsuri pentru a-i atrage pe copii în acţiuni interesante şi atractive. De exemplu, în tabăra de la Lotru copiii au fost antrenaţi într-o acţiune intitulată „Viaţa şi ocupaţiile locuitorilor din satele vecine", în cadrul căreia strîng material folcloric. Tot aici a fost iniţiat un concurs de desene inspirate din viaţa petrecută în tabără, din pitorescul locurilor în care copiii îşi petrec vacanţa. Concursul s-a încheiat cu o expoziţie a celor mai reuşite creaţii şi, bineînţeles, cu premii.

În taberele de la Rucăr, Păuleasa şi Cozia au dat un deosebit farmec zilelor vacanţei concursurile „Cel mai bun înotător", „Cel mai bun alergător", întrecerile de orientare turistică, jocurile dinamice sub formă de ştafetă ş.a.

Pe aceeaşi linie a căutării unor forme cît mai atractive de muncă cu copiii în cursul vacanţei se înscriu iniţiativele luate în regiunea Dobrogea, unde au loc jocuri pionereşti pe plajă şi în tabere, lecţii de înot pentru începători, cursuri de învăţare corectă a dansului (organizate în tabăra de la Năvodari cu ajutorul elevilor de la Şcoala de coregrafie din Bucureşti), simpozioane cu teme ca „Muzica uşoară şi tineretul" (organizat în aceeaşi tabără cu concursul elevilor de la o şcoală de muzică), carnavaluri ale pionierilor etc.

Precum se vede — pretutindeni preocupări pentru a da zilelor vacanţei cît mai mult farmec, un bogat conţinut instructiv şi educativ, un pronunţat caracter reconfortant. Desigur, aceste preocupări nu înseamnă totul. Li se adaugă o grijă atentă pentru problemele de organizare, pentru respectarea cerinţelor pedagogice, pentru asigurarea materialelor necesare bunei desfăşurări a acţiunilor îndrăgite de copii, pentru popularizarea largă şi vie a acestora, astfel încît toţi copiii să ia cunoştinţă de ele şi să se simtă, din capul locului, atraşi de conţinutul lor. În multe regiuni s-a luat măsura de a se afişa din vreme, la locuri vizibile programul din tabere, de a-l anunţa prin staţiile de amplificare locale. Se manifestă o preocupare stăruitoare pentru modul în care se organizează munca de vară cu elevii şi, bineînţeles, grija de a desemna pentru această activitate buni organizatori, buni pedagogi, oameni cu dragoste pentru copii şi animaţi de dorinţa de a le face zilele vacanţei de neuitat.

Joc pionieresc în tabăra de la Mogoşoaia

CORESPONDENŢA

SINAIA

În viitorul an şcolar — ne scrie directorul Şcolii medii din Sinaia — profesorii de ştiinţe naturale şi elevii şcolii vor dispune de o seră experimentală pe o suprafaţă de 132 m.p. şi un teren pentru răsadniţe de peste 100 m.p.

Ideea construirii unei asemenea sere a pornit de la necesitatea didactică a aplicării diferitelor cunoştinţe de ştiinţe naturale pe toată perioada anului şcolar. Devizul estimativ, întocmit de un tehnician, membru al comitetului de părinţi, s-a ridicat la suma de 60.000 lei. Folosindu-se resursele locale şi munca patriotică s-au obţinut economii faţă de deviz de 45.000 lei.

DEJ

Colectivul de cadre didactice de la Şcoala medie din Dej — ne comunică profesorul **Gavril Galea** — s-a străduit să iniţieze forme din ce în ce mai eficace în activitatea cu părinţii.

De un mare interes s-a bucurat în rîndurile părinţilor activitatea lectoratului pedagogic. Iată cîteva din temele prelucrate în cadrul lectoratului : Educarea atitudinii comuniste faţă de muncă ; Rolul exemplului în educaţie ; Cum să pregătim copiii pentru viaţă ; Ce este preadolescenţa şi cum se manifestă ea ; Rolul părinţilor în cultivarea vorbirii corecte a copiilor ; Educaţia copiilor nervoşi ; Recompense şi pedepse ; Contribuţia familiei la formarea bazei concepţiei ştiinţifice la copii ; Colaborarea familiei cu şcoala şi organizaţiile de tineret în educarea ştiinţifico-ateistă a elevilor etc.

De obicei, conferinţele au fost urmate de programe artistice sau de diafilme ca : „Educaţia copilului în familie", „Grija partidului nostru pentru educarea comunistă a tineretului", „Actualitatea în imagini" etc.

Colectivul şcolii a acordat o atenţie deosebită şi lectoratului cu părinţii elevilor din internat şi ai celor care făceau naveta.

NEGREŞTI-IAŞI

Copiii colectiviştilor din comuna Pîncreşti, raionul Negreşti — ne scrie tovarăşul **Ioan Trifan** — vor începe anul şcolar 1964—1965 într-un nou local. Noua şcoală a fost de curînd terminată fiind compusă din patru săli de clasă, cancelarie, dependinţe etc. La ridicarea noii construcţii au contribuit şi părinţii elevilor, care au efectuat prin muncă patriotică lucrările ce nu necesitau calificare. Ei au realizat o economie de peste 20.000 lei.

ARAD

Şcoala pedagogică din Arad — ne aduce la cunoştinţă prof. **Gh. Crep** — a organizat de curînd, pentru absolvenţii anului V, o instructivă excursie. Primul obiectiv a fost Oradea, unde am realizat un preţios schimb de experienţă cu şcoala pedagogică soră, după care am vizitat băile „Victoria" şi „1 Mai", apoi pîrîul Peţea, spre a cunoaşte nufărul de apă termală (*Nimphaea lotus termalis*), declarat monument al naturii.

Pătrunzînd spre Munţii Apuseni, autobuzele ne duc la un alt monument al naturii — peştera Meziad — cu vestitele şi impresionantele sale formaţiuni de stalagmite şi stalactite, cu resturile de fosile ale unor străvechi animale etc.

În oraşul Cluj a impresionat cromatica vie şi atrăgătoare a şirurilor noi de blocuri, renumita grădină botanică, cu impunătoarele ei sere, cuprinzînd tot felul de raritaţi exotice.

Obiectivul principal la Turda a fost fabrica de sticlă, unde elevii au putut urmări procesul tehnologic pentru obţinerea acestor produse în sortimente variate.

Trecînd prin Cîmpia Turzii, vizităm locul unde în anul 1601, a fost decapitat mişeleşte Mihai Viteazul, apoi, înaintînd în bazinul hidrografic al Arieşului, cercetăm impresionantul monument al naturii — Cheile Turzii, dăltuit în calcar timp de milenii, de către pîraiele Haşdatelor şi Turenilor. Exemplarele de roci şi plante rare adunate de aci vor îmbogăţi colecţiile şcolii.

Multe au avut de învăţat tinerii excursionişti şi din vizitarea Muzeului etnografic sătesc din comuna Lupşa, unic în ţară, conţinînd obiecte lucrate exclusiv de moţi, din timpuri imemorabile şi pînă astăzi, cetatea din Alba-Iulia cu celula în care a fost încarcerat Horia, muzeul Bruckenthal din Sibiu, muzeul arheologic de la Sarmisegetuza cu valoroasele obiecte datînd din epoca romană, ca şi parcul din Tg. Jiu cu unele din cele mai valoroase lucrări ale lui Brîncuşi.

Precum se vede, viitorii învăţători au avut multe de învăţat din excursia lor.

CONCURSURI

INSTITUTUL DE CONSTRUCŢII BUCUREŞTI anunţă scoaterea la concurs a postului didactic de **conferenţiar** la disciplinele Hidrologie şi meteorologie, Maşini hidraulice şi staţii de pompare — poziţia 4 din statul de funcţiuni al Catedrei de hidraulică şi construcţii hidrotehnice, pe anul 1964/1965.

Persoanele care doresc să participe la concurs vor înainta în decurs de o lună de la publicarea prezentei, o cerere adresată rectorului Institutului de construcţii Bucureşti, b-dul Republicii nr. 176, raionul 23 August, însoţită de următoarele acte :

- Copie legalizată de pe diploma de stat sau de pe actul echivalent de studii superioare ;
- Copie legalizată de pe diploma de doctor sau candidat în ştiinţe ;
- Copie legalizată de pe atestatul de profesor sau conferenţiar ;
- Lucrările ştiinţifice ale candidatului într-un exemplar ;
- Certificatul de caracterizare a activităţii profesionale şi sociale a candidatului, eliberat de instituţia în care acesta îşi are funcţia de bază ;
- Memoriu de activitate didactico-ştiinţifică, semnat de candidat ;
- Autobiografie.

Cei ce funcţionează într-o instituţie de învăţămînt superior sînt obligaţi să comunice în scris rectorului, înscrierea la concurs.

Orice informaţie suplimentară se poate cere la rectorat.

★

INSTITUTUL PEDAGOGIC DE 3 ANI DIN CONSTANŢA anunţă concurs pentru ocuparea unui post de conferenţiar la catedra de ştiinţe naturale, disciplina morfologia şi fiziologia plantelor, poziţia 4.

Pentru înscrierea la concurs, candidaţii vor prezenta la rectoratul institutului, în termen de o lună de la publicarea prezentului anunţ, următoarele acte (în dublu exemplar) : copie legalizată după diploma de stat sau actul echivalent de studii superioare ; copie legalizată după diploma de doctor în ştiinţe sau candidat în ştiinţe ; copie legalizată după atestatul de profesor sau conferenţiar ; certificatul de caracterizare a activităţii profesionale şi sociale a candidatului, eliberat de instituţia (întreprinderea) la care acesta îşi are funcţia de bază ; memoriul de activitate didactico-ştiinţifică semnat de candidat ; lucrările ştiinţifice ale candidatului.

La concurs pot participa persoanele care posedă titlul de doctor în ştiinţe, de candidat în ştiinţe sau gradul didactic de conferenţiar, precum şi persoane care, deşi nu au titlurile superioare mai sus-menţionate, sînt specialişti de înaltă valoare, cu vechime în producţie sau în aparatul de stat, care posedă studii superioare de specialitate (diplomă de examen de stat, licenţă) şi au lucrări în domeniul de specialitate a disciplinei pentru care se instituie concursul.

Data concursului se va comunica direct candidaţilor.

Informaţii suplimentare se pot obţine de la secretariatul institutului, b-dul V. I. Lenin 124, Constanţa, telefon 43.60.

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA : Bucureşti, Piaţa Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poştale, factorii poştali şi la difuzorii voluntari din unităţile de învăţămînt. Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii, Piaţa Scînteii Bucureşti.

40132

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Gazeta ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Anul XVI nr. 765 | vineri 21 august 1964 | 12 pagini 25 bani

TRĂIASCĂ 23 AUGUST!

ȘCOALA ÎN ANII PUTERII POPULARE

Poporul romîn sărbătorește într-o atmosferă de puternic entuziasm împlinirea a 20 de ani de la eliberarea țării de sub jugul fascist. Cu două decenii în urmă, la 23 August 1944, prin insurecția armată inițiată, organizată și condusă de eroicul partid al comuniștilor, a fost răsturnată dictatura militară-fascistă.

Actul revoluționar de la 23 August 1944 a deschis o eră nouă în istoria Romîniei. Marcînd începutul revoluției populare, insurecția armată a deschis calea unor adînci transformări revoluționare, care au culminat cu victoria deplină și definitivă a socialismului în patria noastră.

În anul celei de-a XX-a aniversări a eliberării, Romînia socialistă se înfățișează ca o țară în continuu progres, cu o economie complexă și o cultură înfloritoare, puse pe de-a întregul în slujba creșterii bunăstării celor ce muncesc.

Însuflețiți de victoriile istorice obținute în construirea socialismului, oamenii muncii de la orașe și sate sînt și mai strîns uniți în jurul partidului, al Comitetului său Central în frunte cu tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej. Poporul nostru vede în Partidul Muncitoresc Romîn pe conducătorul său ferm și încercat, capabil să-l călăuzească spre noi succese pe drumul victorios al socialismului și comunismului.

Aplicînd cu consecvență învățătura marxist-leninistă, P.M.R. a elaborat și a pus în aplicare programul de industrializare socialistă a țării, acordînd prioritate industriei grele, cu pivotul ei construcția de mașini, capabilă să asigure mijloacele tehnice moderne tuturor ramurilor industriei, transporturilor, agriculturii. Ca urmare a politicii ferme, științifice a partidului de industrializare socialistă a țării, producția industrială a crescut în 1963 de 7,4 ori față de anul 1938. Roadele industrializării socialiste demonstrează cu deosebită putere de convingere de ce înfăptuiri măreț este în stare un popor cu adevărat liber și stăpîn pe soarta sa, pe bogățiile țării, pe viitorul său luminos. Uriașe sînt transformările înnoitoare care au avut loc la sate. Pe temelia de granit a alianței cu clasa muncitoare, clasa conducătoare în stat, țărănimea a trecut la marea agricultură socialistă. Colectivizarea agriculturii s-a realizat concomitent cu sporirea producției agricole, cu ridicarea bunăstării materiale a populației. Rezultatele obținute în industrie și agricultură, creșterea venitului național au creat condiții trainice în vederea înfăptuirii obiectivului fundamental al politicii partidului: ridicarea nivelului de trai material și cultural al celor ce muncesc.

Conducînd opera de făurire a socialismului, partidul nostru s-a preocupat cu stăruință de desfășurarea pe scară largă a revoluției culturale, de formarea și dezvoltarea conștiinței maselor, de educarea omului nou al epocii socialiste. În anii puterii populare au fost larg deschise maselor căile spre cultură, știință și artă, a luat o mare dezvoltare învățămîntul de toate gradele.

De la înălțimea la care ne-am ridicat în acești 20 de ani liberi să aruncăm o privire retrospectivă asupra evenimentelor trecute, asupra realizărilor în sectorul învățămîntului.

În cadrul revoluției culturale școlii de toate gradele i-a revenit un rol deosebit de important, fiind chemată să contribuie la răspîndirea științei și culturii în masele largi ale poporului, să asigure pregătirea cadrelor necesare economiei și culturii în plin avînt.

Primul obiectiv pe care a trebuit să și-l propună în domeniul învățămîntului noua orînduire democratică instaurată de popor l-a constituit lichidarea neștiinței de carte, moștenire tristă a trecutului. Ca rezultat al unei ample acțiuni patriotice, la care au participat cu însuflețire zeci de mii de cadre didactice și oameni din afara învățămîntului, în 1955 analfabetismul a fost lichidat.

(Continuare în pag. a 2-a)

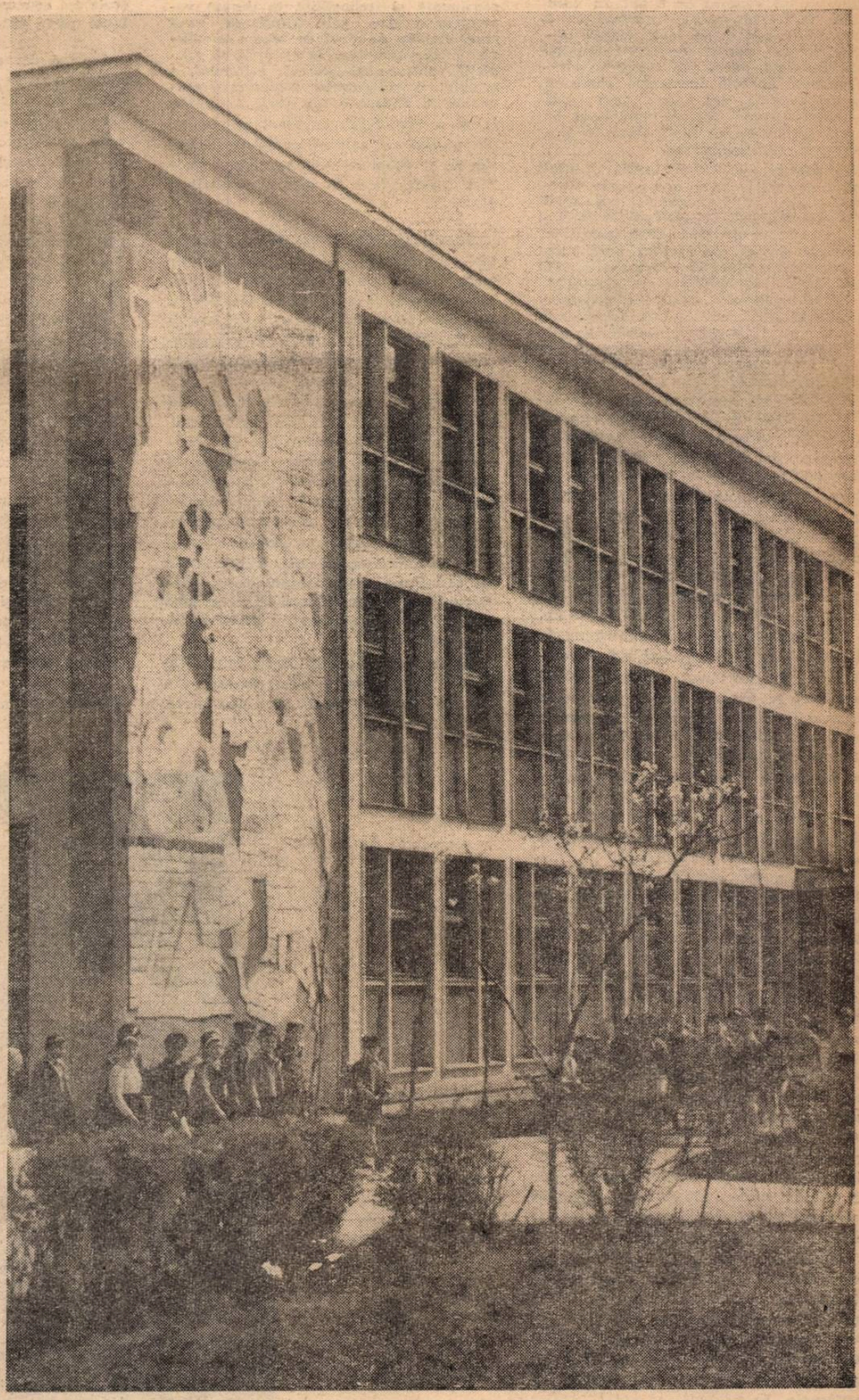

Construcția modernă a Școlii medii nr. 32 din Capitală

XX
1944-1964

ŞCOALA ÎN ANII PUTERII POPULARE

(Urmare din pag. 1-a)

Dezvoltarea şcolii româneşti în anii regimului democrat-popular s-a caracterizat în primul rînd prin aceea că a devenit o şcoală pusă în slujba poporului, cu porţile larg deschise pentru toţi fiii celor ce muncesc, caracterizată prin orientarea şi conţinutul nou realist-ştiinţific al instrucţiei şi educaţiei.

Principala transformare care a trebuit să fie înfăptuită în domeniul învăţămîntului a fost legarea lui strînsă de cerinţele construcţiei socialismului. Şcoala a fost chemată să răspundă în mod adecvat nevoilor noii societăţi. Ea s-a dezvoltat necontenit pe baza directivelor partidului, răspunzînd cerinţelor puse de fiecare etapă a înaintării ţării noastre pe dramul construirii socialismului.

De o importanţă hotărîtoare în această direcţie au fost sarcinile trasate şcolii de Congresul al III-lea al partidului care, o dată cu trecerea la desăvîrşirea construirii socialismului în ţara noastră, a hotărît realizarea treptată a învăţămîntului general de 8 ani. În anul şcolar 1964—1965 şcoala generală de 8 ani va funcţiona cu toate clasele I—VIII, în care vor fi cuprinşi trei milioane de elevi, adică toţi copiii de vîrstă şcolară. Această însemnată realizare aşează România, aşa după cum arată cele mai recente statistici mondiale, în rîndul ţărilor cu un înalt nivel de dezvoltare a învăţămîntului.

Amploarea dezvoltării învăţămîntului mediu constituie încă o mărturie elocventă cu privire la avîntul revoluţiei culturale din Republica Populară Română. În anul şcolar 1963—1964, numai la cursurile de zi ale şcolilor medii, au frecventat de aproape 9 ori mai mulţi elevi decît în anul şcolar 1938—1939. Pe lîngă aceasta, pentru a răspunde năzuinţei unui mare număr de oameni maturi de a-şi completa studiile de cultură generală, partidul şi guvernul au iniţiat organizarea învăţămîntului seral şi fără frecvenţă.

Urmărind să dea tineretului o pregătire temeinică în vederea desfăşurării activităţii productive sau a continuării studiilor, să-l educe în spiritul comunismului, planurile de învăţămînt, programele şi manualele şcolii de cultură generală s-au îmbunătăţit an de an, prin folosirea largă a celor mai recente cuceriri ale ştiinţei şi culturii mondiale, a tradiţiilor înaintate ale învăţămîntului românesc, a experienţei obţinute de şcoala noastră în anii puterii populare.

Învăţămîntul pedagogic pentru pregătirea cadrelor de învăţători a fost reorganizat, de asemenea, în anii puterii populare. În prezent, şcolile pedagogice de învăţători şi educatoare cu durata de 6 ani cuprind 7 706 elevi, iar în cele 16 institute pedagogice de învăţători cu durata de 2 ani sînt înscrişi la cursurile de zi şi fără frecvenţă aproape 2 800 elevi, corespunzător cerinţelor de cadre didactice pentru clasele I—IV şi pentru grădiniţele de copii.

Pentru a da elevilor cu aptitudini deosebite posibilitatea ca, paralel cu pregătirea de cultură generală, să-şi dezvolte talentul în vederea unei specializări aprofundate ulterior, au fost organizate şcoli de 8 ani şi medii de muzică, de arte plastice şi de coregrafie, precum şi şcoli de cultură generală cu program de educaţie fizică.

O deosebită atenţie acordă partidul şi statul întăririi şi perfecţionării învăţămîntului profesional şi tehnic la nivelul cerinţelor introducerii pe scară largă a tehnicii moderne în toate ramurile de producţie. În perioada 1960—1965 vor ieşi de pe băncile şcolilor profesionale şi tehnice peste 350 000 de muncitori calificaţi şi tehnicieni pentru toate ramurile economiei naţionale.

O dată cu îmbunătăţirea continuă a organizării învăţămîntului profesional şi tehnic, în profilul şcolilor profesionale şi tehnice s-au cuprins o varietate mare de meserii şi specialităţi, la stabilirea cărora s-au avut în vedere progresul tehnic şi dezvoltarea continuă a economiei naţionale. În prezent, în acest învăţămînt se pregătesc muncitori calificaţi şi cadre tehnice medii în peste 500 de meserii şi specialităţi. Planurile de învăţămînt şi programele acestor şcoli au fost mereu perfecţionate, pentru ca pregătirea muncitorilor şi tehnicienilor să fie la înălţimea tehnicii moderne şi să răspundă cerinţelor actuale şi de perspectivă ale economiei. Un accent deosebit se pune pe înarmarea elevilor cu temeinice cunoştinţe privind introducerea automaticii în procesele de producţie, precum şi cu deprinderea de a mînui maşinile cele mai perfecţionate.

Întregul sistem al muncii educative, în cadrul căruia procesul de învăţămînt ocupă locul de bază, este orientat în spiritul educării comuniste a tineretului. Şcoala cultivă în rîndurile elevilor dragostea fierbinte de patrie, fermitatea în îndeplinirea sarcinilor, spiritul colectivist, atitudinea socialistă faţă de muncă, elanul şi iniţiativa creatoare, îi educă în spiritul păcii, prieteniei şi colaborării între popoare.

Munca educativă desfăşurată prin procesul de învăţămînt, prin activitatea în afară de clasă şi extraşcolară, este continuată şi îmbogăţită în timpul vacanţelor şcolare prin trimiterea unui mare număr de elevi în tabere de odihnă, tabere sportive, în excursii şi drumeţii pentru cunoaşterea raionului, a regiunii, a obiectivelor importante economice şi culturale din ţară, a Capitalei şi a litoralului. În acest an, numai din şcolile de cultură generală, profesionale şi tehnice sînt cuprinşi peste 2 000 000 de elevi în tabere, excursii şi drumeţii.

Dezvoltarea fără precedent, ritmul viu de creştere a învăţămîntului de toate gradele au necesitat mobilizarea unor forţe şi resurse impresionante în vederea asigurării bazei materiale a desfăşurării procesului instructiv-educativ. An de an s-au alocat în bugetul de stat importante fonduri băneşti pentru lărgirea spaţiului de învăţămînt prin noi construcţii de şcoli pentru dotarea laboratoarelor cu aparatură modernă, pentru îmbogăţirea fondului de cărţi şi publicaţii al bibliotecilor şcolare, pentru burse, pentru îngrijirea sănătăţii şi asigurarea odihnei elevilor în vacanţele şcolare, ca şi pentru alte acţiuni menite să creeze condiţii cît mai bune de învăţătură şi de viaţă tineretului şcolar. Numai în anul 1964 s-au alocat învăţămîntului 6 208,8 milioane lei.

Ca urmare a acestui fapt, întreg învăţămîntul nostru a avut condiţii din ce în ce mai bune de dezvoltare. Pentru generalizarea învăţămîntului de 8 ani au fost construite mii de localuri noi, moderne, ajungîndu-se ca în decursul a numai şase ani numărul şcolilor generale de 8 ani să crească de la 4 417 la 7 374. O dezvoltare impresionantă caracterizează şi învăţămîntul mediu. Faţă de anul şcolar 1938/1939, „anul record" al învăţămîntului din vremea regimului burghezo-moşieresc, cînd existau doar 211 şcoli medii (licee teoretice), astăzi învăţămîntul mediu dispune de 551 şcoli.

Pentru îmbunătăţirea continuă a conţinutului învăţămîntului se editează manuale şcolare originale, elaborate de colective de cadre didactice cu bogată experienţă. Pentru învăţămîntul de cultură generală s-au tipărit, în anul şcolar 1963/1964, 377 titluri de manuale şcolare, care însumează un tiraj de aproape 22 milioane exemplare. În ultimii patru ani s-au distribuit elevilor din învăţămîntul general de 8 ani, în mod gratuit, aproape 64 milioane manuale şcolare, economisindu-se astfel populaţiei peste 300 milioane lei.

Avîntul dezvoltării întregului învăţămînt, succesele obţinute în domeniul ridicării pe o treaptă mereu mai înaltă a conţinutului procesului instructiv-educativ se datoresc în mare măsură muncii neobosite, plină de pricepere şi dragoste desfăşurată de cadrele didactice din şcolile de toate gradele, al căror număr a sporit an de an, corespunzător dezvoltării reţelei şcolare şi numărului de elevi. În prezent numai în învăţămîntul de cultură generală funcţionează un număr de peste 140 000 educatoare, învăţători şi profesori, faţă de 48 254 în anul şcolar 1938/1939.

Cadrele didactice — detaşamentul cel mai numeros al intelectualităţii din ţara noastră — au răspuns încă de la început cu căldură şi entuziasm chemărilor ce le-au fost adresate de Partidul Muncitoresc Romîn, considerînd cauza propăşirii învăţămîntului nostru drept cauza lor proprie. Prin activitatea lor neobosită, slujitorii şcolii şi-au cîştigat o înaltă stimă şi apreciere din partea întregului popor.

O dată cu creşterea rolului social al învăţătorilor şi profesorilor, partidul şi guvernul au acordat o deosebită atenţie îmbunătăţirii condiţiilor materiale şi culturale de viaţă ale acestora. Multe hotărîri şi documente de partid şi de stat s-au ocupat de îmbunătăţirea condiţiilor de salarizare şi de locuit ale oamenilor şcolii, de îmbogăţirea vieţii lor culturale. Numeroase cadre didactice au fost distinse cu înalte ordine şi medalii ale Republicii Populare Române şi au primit, pentru meritele lor în opera de culturalizare a poporului, titlurile de învăţători şi profesori fruntaşi, de „învăţător emerit", „profesor emerit".

Recunoaşterea morală şi materială a contribuţiei cadrelor didactice la desfăşurarea cu succes a revoluţiei culturale a stimulat şi mai mult energiile creatoare ale acestora, i-a mobilizat la o activitate mereu mai rodnică pentru perfecţionarea continuă a pregătirii lor pedagogice şi de specialitate. Oamenii şcolii se străduiesc neîncetat să-şi însuşească, să aprofundeze şi să dezvolte pedagogia socialistă, ştiinţifică ale cărei baze s-au pus în anii puterii populare prin aplicarea creatoare a învăţăturii marxist-leniniste despre instrucţia şi educaţia tinerelor generaţii. În virtutea principiului leninist al legăturii indisolubile dintre educaţie şi lupta pentru socialism, însăşi viaţa societăţii noastre, mersul impetuos al construcţiei socialismului constituie factorii de bază care determină dezvoltarea corespunzătoare a şcolii şi a ştiinţei noastre pedagogice. În acelaşi timp, în procesul de dezvoltare a şcolii şi a pedagogiei ştiinţifice un rol important l-au avut studierea şi generalizarea experienţei înaintate a cadrelor didactice, valorificarea tradiţiilor progresiste ale învăţămîntului românesc şi cunoaşterea realizărilor din celelalte ţări socialiste. Un fenomen caracteristic dezvoltării ştiinţei pedagogice din ţara noastră îl constituie antrenarea tot mai largă a cadrelor didactice în munca de cercetare ştiinţifică a problemelor instructiv-educative.

Larg deschis întregului tineret al ţării, clădit pe temelii ştiinţifice solide, perfecţionîndu-se continuu, învăţămîntul nostru îşi aduce contribuţia sa valoroasă la dezvoltarea culturii poporului, la formarea tinerei generaţii chemate să contribuie la înflorirea patriei socialiste.

Sub conducerea încercată a partidului, oamenii muncii din şcoli, alături de clasa muncitoare, de ţărănimea colectivistă, de întreaga intelectualitate înaintează neabătut pe calea deschisă de insurecţia armată, de revoluţia populară. Ziua de 23 August îi găseşte angajaţi cu toate forţele şi cu tot elanul în înfăptuirea măreţului program de desăvîrşire a construirii socialismului.

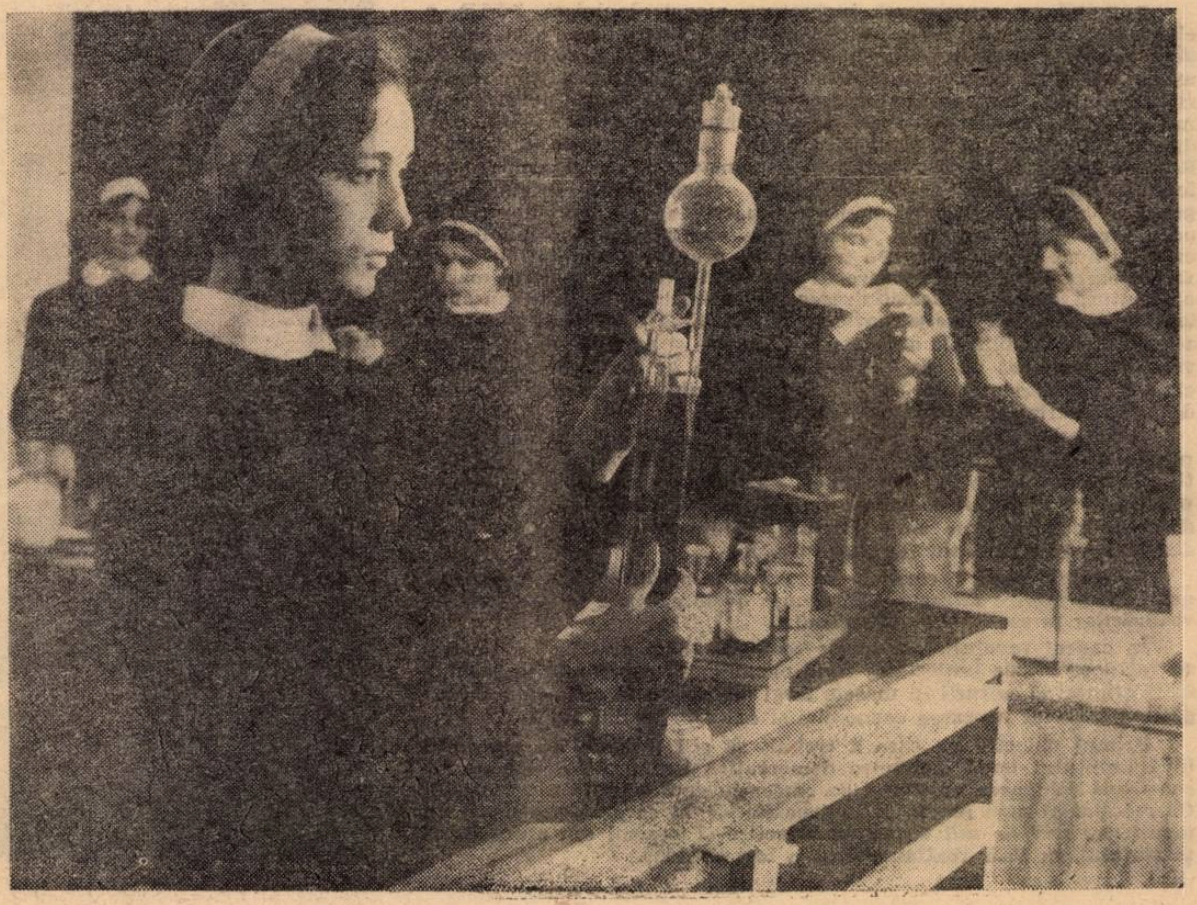

Dotarea modernă şi mereu mai cuprinzătoare a laboratoarelor şcolare oglindeşte caracterul realist-ştiinţific al învăţămîntului nostru, în cadrul căruia cunoştinţele se predau în strînsă legătură cu practica. În fotografie: lucrări frontale în laboratorul de chimie

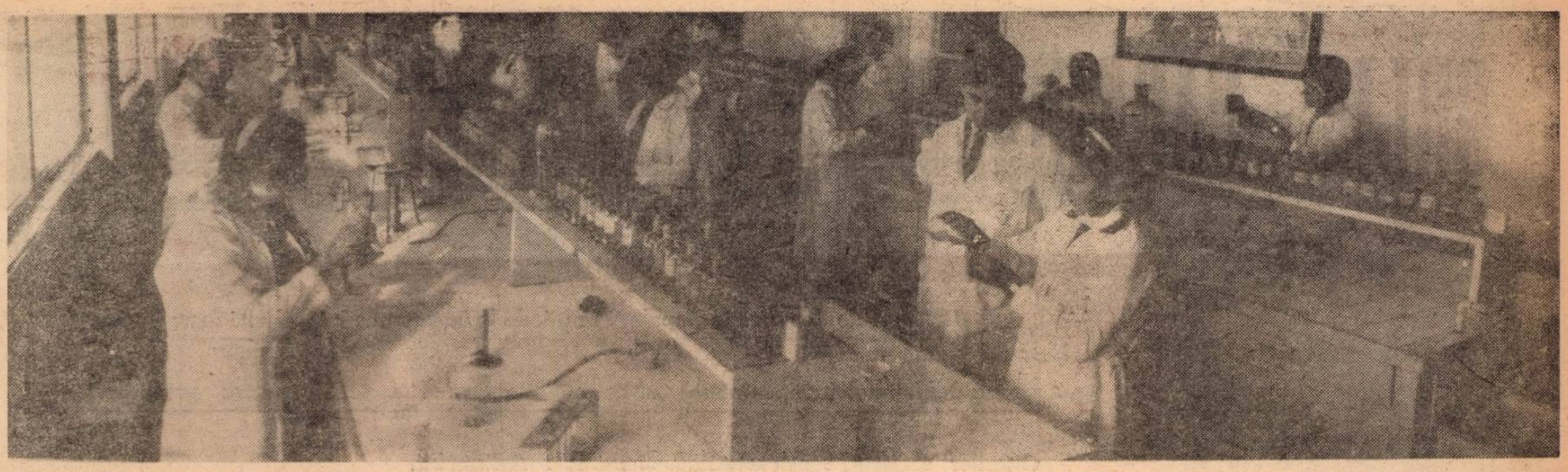

În laboratorul de chimie al Grupului școlar petrol-chimie din orașul Victoria.

REALITĂȚI

În Cîmpenii de astăzi

Cine a cunoscut în trecut raionul Cîmpeni și a avut prilejul să-l viziteze și în timpul din urmă rămîne, pe bună dreptate, uimit de multele realizări ce au avut loc în satele și orașele lui în acești 20 de ani liberi. Iar printre faptele care atrag în primul rînd lucrea aminte se numără și dezvoltarea școlii, răspîndirea culturii în rîndul maselor. În Țara Moților găsești astăzi pînă în cel mai îndepărtat cătun școală, casă de citit, bibliotecă.

Cîteva cifre sînt edificatoare: cu 20 de ani în urmă aveam în raion 71 de școli primare, cu 128 de învățători, și două gimnazii. Azi funcționează 107 școli cu clasele I—IV, în care lucrează 305 învățători, și 35 de școli cu clasele I—VIII. În trecut nu era în raion nici o școală medie și nici o școală profesională. Acum avem 3 școli medii, iar două școli profesionale pregătesc tineri muncitori calificați pentru variate ramuri ale economiei locale. În trecut învățau în raionul Cîmpeni doar 6 505 elevi. Azi, școlile de toate gradele din raionul nostru sînt frecventate, la cursurile de zi, de 12 452 de elevi.

Multe din comunele raionului Cîmpeni — Sohodol, Baia de Arieș, Roșia Montană, Bistra, Arada, Cărpiniș, Bucium, Ciuruleasa, Scărișoara, Abrud, Avram Iancu, Ponorel și altele — se mîndresc cu localuri moderne, luminoase și spațioase, dotate cu mobilier nou și cu toate cele necesare bunei desfășurări a procesului instructiv-educativ. Numai în acest an școlar s-au construit 19 localuri noi cu 57 săli de clasă — cifră ilustrativă pentru dinamica construcțiilor școlare din raionul nostru. În ceea ce privește dotarea unităților de învățămînt, este destul să spunem că statul alocă anual, pentru nevoile școlii din Țara Moților, 16 milioane lei din care o bună parte este rezervată înzestrării unităților de învățămînt cu mobilier și material didactic.

Toate aceste condiții — la care în trecut nici nu puteam visa — au fost create datorită partidului, care a deschis poporului cale spre lumină și cultură. Lui îi mulțumim din suflet și, ca slujitori ai școlii, ne angajăm să muncim neostenit pentru răspîndirea științei de carte pretutindeni în satele noastre.

IOAN LEAHU
învățător emerit,
șeful secției de învățămînt
a raionului Cîmpeni

Înaltă pregătire

În puternica noastră cetate industrială, Combinatul chimic de la Borzești, lucrează un mare număr de tineri, proaspeți absolvenți ai instituțiilor de învățămînt. Atît în rîndurile inginerilor cît și ale tehnicienilor, maiștrilor, muncitorilor de înaltă calificare, marea majoritate o formează tinerii pregătiți în instituțiile de învățămînt superior și în școlile profesionale și tehnice. Numai în ultimii ani, de pildă, combinatul nostru a primit din școlile tehnice pentru muncitori de înaltă calificare și școlile profesionale 327 de tineri muncitori temeinic pregătiți în meseriile de operatori chimiști pentru fabricarea produselor cloro-sodice și a maselor plastice, mecanici A.M.C. și de utilaj chimic etc. Multora dintre acești tineri le-au fost încredințate sarcini de mare răspundere în cadrul secțiilor și în dirijarea funcționării diferitelor instalații complexe ale combinatului. În același timp, ne-am preocupat continuu de ridicarea nivelului pregătirii lor profesionale prin cursuri speciale, cu tematici stabilite în funcție de fiecare specialitate.

Putem afirma cu satisfacție că tinerii muncitori, ingineri și tehnicieni au răspuns cu cinste încrederii și grijii permanente care le-au fost acordate, aducînd o contribuție însemnată la succesele obținute de colectivul combinatului nostru, distins cu drapelul de întreprindere fruntașă pe ramură în anii 1961, 1962 și 1963. Printre fruntașii în întrecerea socialistă confirmați pentru întreg anul 1963 se numără 152 de tineri muncitori formați în ultimii ani de către școlile profesionale și tehnice.

Mulți tineri participă la activitatea creatoare desfășurată de către colectivul combinatului nostru în vederea îmbunătățirii continue, prin inovații și raționalizări, a funcționării instalațiilor.

Datorită înaltei lor pregătiri profesionale, datorită pricepерii pe care o dovedesc în activitatea din producție, peste 40 de absolvenți ai școlilor tehnice de muncitori cu înaltă calificare au fost propuși și confirmați în ultimii ani ca maiștri.

Rezultatele acestea sînt mărturii deosebit de grăitoare pentru temeinica pregătire pe care le-au asigurat-o tinerilor muncitori și tehnicieni școlile profesionale și tehnice în care au învățat. De aceea colectivul combinatului nostru ține în mod deosebit ca în aceste zile din preajma marii sărbători a Eliberării să-i felicite călduros pe profesorii și maiștrii grupurilor școlare, școlilor profesionale și tehnice din sectorul petrol-chimie, pe care, pentru pregătirea ce au asigurat-o tinerilor noștri muncitori și tehnicieni, îi socotim părtași ai succeselor înregistrate de noi.

C. SAVA
director general
al Combinatului Chimic
din Borzești

Un colectiv unit

Acum, în vacanță, din clase nu se mai aude murmurul obișnuit din timpul anului școlar, ci zgomotul muncii acelora care fac ultimele pregătiri pentru deschiderea cursurilor, pentru ca totul să fie proaspăt și frumos în ziua în care cei 1 500 de elevi ai școlii — români, germani, sîrbi și maghiari — se vor întîlni din nou aici și vor popula din nou curtea frumos amenajată, împodobită cu straturi de flori, sălile de clasă, laboratoarele.

Cei 100 de profesori români, germani, maghiari și sîrbi care formează colectivul didactic unit și puternic al școlii sînt și ei pregătiți pentru noua muncă. În cadrul celor 10 comisii metodice ale școlii există o colaborare exemplară, au loc rodnice schimburi de experiență între profesorii care își desfășoară activitatea la cele patru secții ale școlii, cu limba de predare română, germană, sîrbă și maghiară. Toți acești profesori colaborează strîns, într-un front comun, pentru instruirea temeinică a tuturor elevilor, pentru educarea lor în spiritul dragostei față de patria socialistă, față de partidul iubit.

Nu de mult, un mare grup de elevi ai școlii noastre a plecat în excursie. Excursiile — de mult încetățenite în viața școlii, — nu numai că dau elevilor prilejul să cunoască minunatele realizări dobîndite de popor sub conducerea partidului, dar contribuie mult și la adîncirea prieteniei lor frățești.

Școala noastră — Liceul nr. 1 Timișoara, creație a regimului democrat-popular — se bucură, ca și celelalte școli din țară, de o grijă deosebită. Cele 38 de săli de clasă sînt înzestrate cu mobilier adecvat. În laboratoare, în muzeul de științe naturale se înșiruie materiale didactice moderne, în valoare de sute de mii de lei. În biblioteca școlii — 20 000 de volume. Dotat cu tot ce-i trebuie este și internatul, unde locuiesc 400 de elevi. Zestrea școlii s-a îmbogățit an de an, creîndu-se astfel elevilor și profesorilor condiții tot mai bune de muncă.

Întîmpinînd în aceste zile, alături de întregul popor, marea sărbătoare de la 23 August, gîndul ni se îndreaptă cu recunoștință spre cel care ne-a creat aceste condiții — Partidul Muncitoresc Romîn. Exprimîndu-i caldа noastră recunoștință, ne angajăm să facem totul pentru ca tinerii ce ne-au fost încredințați să plece cît mai bine pregătiți în viață, în producție.

DUȘAN SABLICI
profesor emerit,
directorul Liceului nr. 1
din Timișoara

Două amintiri

Din viața mea de dascăl îmi stăruie în minte două momente. Unul se referă la cea mai veche amintire de educator, celălalt la cea mai proaspătă.

Era în 1915. Un mic sat sărac din Moldova. O școală părăginită, cu uși descumpănite, cu bănci hîite, cu geamuri sparte... Am primit ordin de la revizorul județului să mă prezint numaidecît boierului. Boierul, însă, nu m-a primit. Peste imaginea aceasta a școlii și a boierului s-au așternut apoi, pînă în 1944, timp, de aproape 30 de ani, multe alte imagini dureroase. Cu toate acestea, școala dărăpănată și poarta palatului boieresc la care bătusem zadarnic îmi stăruie în memorie.

Cu totul alt caracter, cu totul alte sentimente îmi trezește cea de-a doua amintire. Era la 30 iunie anul acesta, la Palatul Republicii. Alături de alți mulți dascăli din toate părțile țării — printre care și cîțiva dintre foștii mei elevi — primeam din mîna președintelui Consiliului de Stat al R.P.R. diploma și insigna de „profesor emerit". După o muncă de mai bine de 40 de ani trăiesc zile senine, pline de bucurii, dintre care cea mai mare este prețuirea ce ne-o arată nouă, oamenilor școlii, partidul, statul, poporul.

Anii de pensie nu m-au rupt de viața școlii. Mi se dă și acum prilejul să mă simt util, să-mi valorific experiența. Pînă anul trecut am condus cenaclul literar „M. Sadoveanu" al cadrelor didactice din Capitală. Colaborez la emisiunea de basme a Radioteleviziunii. Am participat la elaborarea unor programe de învățămînt și am fost solicitat să alcătuiesc cărțile de citire pentru clasele a III-a și a IV-a care au apărut într-un tiraj de peste 2 milioane de exemplare.

Munca mea de astăzi este prinosul recunoștinței mele pentru tot ce mi-a oferit și-mi oferă puterea populară.

DIMITRIE GOGA
profesor emerit

Bucuria visului împlinit

Sînt de o vîrstă cu Republica. Cei 20 de ani cîți numără în total viața mea s-au împlinit sub soarele celor 20 de ani ai Republicii libere. De mică am simțit, ca și alți copii ai patriei, mîna ocrotitoare a partidului. Am putut să învăț carte fără să fiu stingherită de greutăți materiale, am putut să mă pregătesc în cele mai bune condiții pentru profesiunea pe care am îndrăgit-o.

Sînt la începutul carierei, rezultatele muncii mele nu pot cîntări la fel de mult cu cele ale colegilor mai în vîrstă. În școala în care lucrez și care dispune de un colectiv didactic bun am găsit însă de la început sprijin. Colegii mei mai vîrstnici, educați în spirit nou de către partid, îmi împărtășesc metodele și procedeele lor de muncă, îmi arată căile care i-au dus la succese în activitatea cu copiii. În clipele cele mai anevoioase pentru mine, începătoarea, mi-au întins prietenește mîna și mi-au dat încredere în forțele și posibilitățile mele. Și dacă încă din primul meu an de muncă la catedră am fost evidențiată de secția de învățămînt, aceasta se datorește și ajutorului ce mi l-au dat oamenii pricepuți și devotați din școala în care muncesc.

Am socotit întotdeauna că nu poate fi meserie mai frumoasă și mai nobilă decît aceea de a forma oameni, de a-i pregăti pentru viață. Iar astăzi această meserie este și mai frumoasă decît în trecut, căci este plină de mari satisfacții și nețărmurită mulțumire.

Recunoștința și bucuria visului meu împlinit vreau să le întorc partidului și țării, împărtășind copiilor din Ulma cît mai multe din comoara minunată a științei, ajutîndu-i să devină cetățeni harnici și devotați operei măreț pe care o clădește poporul sub conducerta partidului.

RODICA TANASICIUC
învățătoare
în comuha Ulma,
raionul Rădăuți

GRIJA PARTIDULUI ŞI STATULUI NOSTRU

Şcoli spaţioase, cu o arhitectură modernă, au răsărit pretutindeni, pe întreg cuprinsul patriei

Laboratoare moderne permit efectuarea unei game variate de experienţe în strînsă legătură cu ultimele cuceriri ale ştiinţei şi tehnicii.

Regimul de democraţie populară arată, de la instaurarea lui, cel mai mare interes pentru dezvoltarea învăţămîntului public şi culturalizarea maselor, pentru pregătirea viitorilor cetăţeni, constructori conştienţi ai socialismului.

GHEORGHE GHEORGHIU-DEJ

Alocaţii, investiţii

Mai sînt, în rîndurile dascălilor, destul de mulţi care-şi aduc aminte de campaniile electorale de altădată, de deputaţii liberali, ţărănişti, averescani sau ce vor mai fi fost care promiteau pentru învăţămînt, în preajma alegerilor, marea cu sarea : atîtea milioane pentru construcţii şcolare, atîtea pentru internate şi cămine, atîtea pentru materiale didactice, pentru sporirea lefurilor, pentru... pentru... Şi, cu regularitate matematică, de toate promisiunile se alegea, întotdeauna, praful. Milioanele adunate din truda grea a muncitorilor şi ţăranilor nimereau în altă parte : în buzunarul celor care, înainte de a fi aleşi deputaţi, fuseseră prinşi de o bruscă şi suspectă dragoste pentru şcoală. Scurtă dragoste ! A doua zi după alegeri se topea ca şi cum nici n-ar fi fost.

Anii aceia au trecut — şi celor care şi-au început munca în vremurile noastre li se pare că au trecut de-o veşnicie, pînă într-atît n-a mai rămas nici urmă din ce-a fost. N-a trecut, în realitate, decît un timp foarte scurt : două decenii. Au fost însă decenii de înfăptuiri, nu de făgăduieli deşarte. O dovedeşte, mai bine decît orice, limbajul sobru, precis al cifrelor. Iată-le :

În 1951, s-au alocat pentru învăţămînt 1 682,5 milioane lei, pentru ca după zece ani, în 1961, alocaţiile să ajungă la 4.243,8 milioane, sporind cu 152,2 la sută. Şi creşterea n-a încetat nici un moment. În 1964, alocaţiile pentru învăţămînt au fost de 6 208,8 milioane, înregistrîndu-se, faţă de 1951, o creştere de 369 la sută.

Şi nu numai atît. Pe lîngă aceste alocaţii bugetare — din care peste 60 la sută reprezintă salariile cadrelor didactice şi ale personalului tehnico-administrativ din şcoli — s-au acordat învăţămîntului fonduri importante pentru construcţii şcolare, mobilier, utilaj şi aparatură, echipament etc. Valoarea investiţiilor în acest domeniu a crescut numai în decurs de zece ani, între 1950 şi 1960, de la 88 de milioane la 437 milioane, ceea ce reprezintă o creştere de 397 la sută.

Orice comentarii, cum spune o expresie de mult consacrată, sînt de prisos.

Acces larg la învăţătură

În anul şcolar 1938/1939, în şcolile primare şi în gimnazii erau cuprinşi 1 575 477 de elevi ; în anul şcolar 1964/1965, care va începe peste cîteva săptămîni, vor învăţa în şcolile generale de 8 ani, echivalente cu şcolile primare şi gimnaziile de odinioară, toţi copiii în vîrstă de 7—15 ani. În anul şcolar 1938—1939, în şcolile medii erau cuprinşi 29 004 elevi ; în anul şcolar 1964—1965, numărul elevilor din şcolile medii (numai la cursurile de zi) va fi de 207 000.

Multe pagini din literatura noastră au zugrăvit în trecut, prin pana celor mai buni scriitori, dorul de carte al copiilor oamenilor muncii, care năzuiau spre şcoală ca spre un bun de mare preţ. Dar puţini dintre ei izbuteau să pătrundă pe porţile liceelor — ca să nu mai vorbim de universităţi — din cauza taxelor, a manualelor scumpe, a uniformelor costisitoare. Răsfoiţi la întîmplare orice catalog din anii aceia, din orice liceu. Urmăriţi rubrica „profesiunea părinţilor". Veţi găsi doar o dată menţiunea „muncitor" sau „ţăran" la 10—15 avocaţi, negustori şi aşa mai departe.

Aşa a fost rînduiala şcolilor timp de multe zeci de ani şi aşa s-a păstrat pînă acum două decenii.

Acum, în anii noştri, s-a schimbat şi rînduiala aceasta. Succesele regimului democrat-popular în dezvoltarea economiei ţării au dus la îmbunătăţirea condiţiilor de viaţă ale oamenilor muncii, la creşterea veniturilor lor, astfel încît întreţinerea copiilor la şcoală nu mai constituie pentru ei o problemă. Pe lîngă aceasta, s-au acordat însemnate înlesniri pentru toţi elevii, precum şi sprijin material direct celor proveniţi din familii numeroase. Şcoala de masă — şcoala generală de 7 şi apoi de 8 ani — ca şi şcolile profesionale şi tehnice au fost gratuite încă de la înfiinţarea lor, în 1948, iar începînd din anul şcolar 1961—1962 au fost desfiinţate taxele în învăţămîntul de toate gradele, care a devenit astfel în întregime gratuit pentru toată lumea. Pe lîngă aceasta, potrivit Directivelor Congresului al III-lea al partidului, începînd cu anul şcolar 1960—1961 manualele şcolare s-au acordat gratuit tuturor elevilor din şcoala generală. Dacă în 1960—1961 cheltuielile ocazionate de gratuitatea manualelor au fost de lei 60 100 000 în 1964—1965 ele se vor ridica la peste 103 000 000 lei.

Dar grija partidului, a statului, pentru a asigura tuturor copiilor cele mai bune condiţii de învăţătură nu se opreşte aici. Copiii orfani, ca şi elevii din mediul rural care sînt găzduiţi în internate sau elevii şcolilor profesionale, primesc burse, hrană şi întreţinere în internatul şcolii, indemnizaţie pentru cheltuieli culturale ca şi transport gratuit în vacanţă.

Astăzi, pentru milioanele de copii ai muncitorilor şi ţăranilor din patria noastră, şcoala — de la cea de masă pînă la universitate — nu mai reprezintă, ca odinioară pentru Darie, „desculţul" din cărţile lui Zaharia Stancu, pentru Niculae Moromete, oropsitul erou al lui Marin Preda şi pentru atîţia alţii ca ei un vis irealizabil, ci o realitate. A învăţa este astăzi un fapt obişnuit al vieţii de fiecare zi.

Şcoli noi

În ţara noastră sînt şcolarizaţi acum, în învăţămîntul de cultură generală, de peste două ori mai mulţi elevi decît erau şcolarizaţi în anul 1938, anul de vîrf al regimului burghezo-moşieresc.

Unde învăţau copiii în acel „an de vîrf" ? Unii — cei puţini — în cîteva mari licee clădite pentru odraslele domnilor. Alţii — cei mulţi — în şcoli vechi, amărîte, date uitării de guvernele burgheze ca şi de edili, „părinţii" vitregi ai oraşelor şi comunelor.

În primii ani ai puterii populare s-a făcut o statistică a moştenirii pe care ne-au lăsat-o în această privinţă stăpînitorii trecutului. Iată rezultatele ei : mai mult de 3 400 de unităţi şcolare, adică 21 la sută din totalul lor, funcţionau în localuri închiriate ; peste 10 000 de localuri erau încadrate în categoria „potrivită" sau „rea" ; 157 de localuri de şcoli primare aveau acoperişul din paie, stuf sau coceni, iar 611 localuri aveau pe jos pămînt sau ciment.

Acum, acele şcoli sînt de domeniul amintirii. S-a petrecut un lucru firesc în socialism : o dată cu realizarea în fapt a obligativităţii învăţămîntului general şi cu sporirea largă a cuprinderii tineretului în învăţămîntul mediu s-au înălţat — şi continuă mereu să se înalţe — clădirile şcolare necesare în acest scop.

Şi iată că pretutindeni, la oraşe şi sate, au pornit să se ridice asemenea şcoli, construite şi dotate la nivelul cerinţelor actuale, asigurînd tinerei generaţii a patriei condiţii excepţionale de învăţătură. Iată o statistică nouă, o statistică a zilelor noastre :

Învăţămîntul de cultură generală a primit în perioada 1950—1963 un număr de aproape 25 200 săli de clasă noi. Dintre acestea, 15 266 de săli de clasă au fost construite în primii patru ani ai planului şesenal, îndeplinindu-se cu doi ani mai devreme sarcinile trasate de Congresul al III-lea al P.M.R.

Terminate în cinstea marii sărbători a Eliberării, sute şi sute de noi localuri şcolare au fost date în folosinţă, în aceste zile, pe tot cuprinsul patriei. Strălucind în prospeţimea zugrăvelilor, ridicîndu-se mîndre din mijlocul straturilor de flori, ele stau cu porţile larg deschise, aşteptîndu-i pe copii, pe cei pentru a căror viaţă fericită partidul, statul, poporul nu precupeţesc nimic.

Material didactic

Cîteva eprubete ; un fir cu plumb ; un disc Newton ; o maşină pneumatică şi două emisfere de Magdeburg ; un calorimetru ; cîteva insectare prăfuite ; un vultur împăiat ; cîteva hărţi cojite, cu marginile desprinse din stinghii. Cam atîtea se găseau, pe vremuri, în încăperile pompos botezate „laborator" ale multor şcoli din oraşele de provincie. Cît despre şcolile de la sate...

Intraţi astăzi în oricare din noile şcoli medii ale patriei. N-o să găsiţi un singur laborator, ci mai multe : de fizică, de chimie, de ştiinţe naturale. N-o să mai întîlniţi bănci şi pupitre stricate, ci mese moderne de lucru, cu prize electrice, cu robinete pentru apă. De-a lungul pereţilor nu mai vedeţi, grămădite de-a

GAZETA ÎNVĂŢĂMÎNTULUI

Supliment la nr. 765

CENTRELE ŞI PREŞEDINŢII COMISIILOR EXAMENULUI DE MATURITATE

Printr-un ordin al ministrului învăţământului s-au stabilit centrele şi preşedinţii comisiilor pentru examenele de maturitate de la şcolile medii de cultură generală, de la şcolile medii de artă, precum şi pentru examenele de stat de la şcolile pedagogice de învăţători şi educatoare din sesiunea august 1964.

Examenele încep în toată ţara în ziua de 26 august 1964, orele 9 dimineaţa, cu proba scrisă la limba şi literatura română. În vederea pregătirii lucrărilor examenelor, preşedinţii comisiilor se vor prezenta la centrele la care au fost numiţi în dimineaţa zilei de 25 august a. c.

Se menţionează mai jos centrele unde vor funcţiona comisiile, şcolile care vor prezenta candidaţi la fiecare centru, precum şi preşedinţii comisiilor.

ORAŞUL BUCUREŞTI

Şcoala medie „M. Sadoveanu". Comisia nr. 1, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „M. Sadoveanu" (curs de zi). Preşedinte **Galbură Gheorghe**, prof. univ. matematică, Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie „M. Sadoveanu". Comisia nr. 2. secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii „M. Sadoveanu", „I. L. Caragiale", „Dr. Petru Groza", nr. 32 şi 35 şi Şcoala de coregrafie (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Rădulea M. Gheorghe**, prof. istorie, Şcoala medie „N. Bălcescu" Bucureşti

Şcoala medie „M. Sadoveanu". Comisia nr. 3. secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „M. Sadoveanu" (curs seral şi restanţieri). Preşedinte **Dănilă Nicolae**, conf. univ. matematică, Institutul politehnic Bucureşti.

Şcoala medie „I. L. Caragiale". Comisia nr. 4, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii „I. L. Caragiale", „Dr. Petru Groza" şi medie nr. 35 (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Mihăileanu Nicolae**, prof. univ matematică Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie „I. L. Caragiale". Comisia nr. 5, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „I. L. Caragiale" (cursuri serale, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Tănăsescu Ilinca**, prof. matematică dir. Şcoala medie nr. 15 Bucureşti.

Şcoala medie nr. 32. Comisia nr. 6, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 32 (cursuri fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Teodorescu Ileana**, prof istorie dir. Şcoala medie „D. Cantemir" Bucureşti

Şcoala medie nr. 32. Comisia nr. 7, secţie reală Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 32 (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Mocanu Constantin**, lector univ. geografie Institutul de ştiinţe economice „V. I. Lenin" Bucureşti.

Şcoala medie „Dr. Petru Groza". Comisia nr. 8 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii „Dr. Petru Groza" şi nr. 32 (curs seral şi restanţieri). Preşedinte **Bircă Gălăţeanu Dumitru**, prof. univ. fizică Institutul politehnic Bucureşti.

Şcoala medie „D. Cantemir". Comisia nr. 9, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii „D. Cantemir", „C. A. Rosetti", „Z. Kosmodemianskaia", „Spiru Haret" şi medie nr 37 (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Ivanov Igor**, conf. univ. matematică Institutul de construcţii Bucureşti.

Şcoala medie „Spiru Haret". Comisia nr. 10, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii „Spiru Haret", „D. Cantemir" şi „C. A Rosetti" (curs seral). Preşedinte **Moruzi Constanţa**, conf. univ. şt naturale Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie „Spiru Haret". Comisia nr. 11, secţie reală. Se vor prezenta candidati de la Şcolile medii „Spiru Haret" şi „D. Cantemir" (cursuri fără frecvenţă). Preşedinte **Burcescu Teodor**, prof. emerit dir. Şcoala medie „Dr. Petru Groza" Bucureşti.

Şcoala medie „C. A. Rosetti". Comisia nr. 12, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii „C. A. Rosetti", „D. Cantemir", „Spiru Haret", „Z. Kosmodemianskaia şi nr. 37 (cursuri de zi, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Piru Alexandru**, conf. univ. filologie Universitatea Bucureşti.

Grupul şcolar M. I. Comisia nr. 13, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Grupul şcolar M. I. (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Ciocîrlan Ion**, prof. istorie, dir. Şcoala medie „Al. Sahia" Bucureşti.

Şcoala medie „Mihai Viteazul". Comisia nr. 14, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii „M. Viteazul", „E. Racoviţă" şi medie nr. 15 (curs seral). Preşedinte **Gheorghiţă Ştefan**, conf. univ. matematică Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie nr. 15. Comisia nr. 15, secţie reală cu limbile de predare română şi maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 15, 9 şi medie „M. Viteazul" (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Ionescu Haralambie**, conf. univ. matematică Institutul politehnic Bucureşti.

Şcoala medie nr. 15. Comisia nr. 16, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 15, 38, medii „M. Viteazul", „Al. Sahia", „E. Racoviţă" (curs de zi). Preşedinte **Petre Victor**, prof. lb. română dir. Şcoala medie „Gh. Şincai" Bucureşti.

Şcoala medie nr. 15. Comisia nr. 17, secţie reală cu lb. de predare română şi greacă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 15, 14, medii „E. Racoviţă" şi „M. Viteazul" (cursuri de zi şi fără frecvenţă). Preşedinte **Barbu I. Nicolae**, prof. univ. filologie Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie nr. 38. Comisia nr. 18, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 38 şi medie „Al. Sahia" (curs seral). Preşedinte **Vasiliu Mihai**, prof. şt. sociale dir. Şcoala medie nr. 36 Bucureşti.

Şcoala medie nr. 38. Comisia nr. 19. secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 38 şi „Al Sahia" (curs de zi). Preşedinte **Iliescu Emilia**, conf. univ. şt. naturale Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie serală de cultură generală. Comisia nr. 20, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie serală de cultură generală (curs seral). Preşedinte **Tîrnoveanu Mircea**, conf univ. matematică Institutul politehnic Bucureşti.

Şcoala medie serală de cultură generală. Comisia nr. 21, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie serală de cultură generală (curs fără frecvenţă). Preşedinte **Cozmiţă Ana**, prof. şt. sociale dir. Şcoala medie nr 27 Bucureşti.

Şcoala medie serală de cultură generală. Comisia nr. 22. secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie serală de cultură generală (curs fără frecvenţă). Preşedinte **Dinculeanu Nicolae**, conf. univ. matematică Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie „G. Coşbuc". Comisia nr. 23, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii „G Coşbuc", „M. Basarab", „Al I. Cuza" şi medie nr. 39 (curs de zi şi restanţieri) Preşedinte **Mancaş Mircea**, prof. univ. filologie Institutul de artă teatrală şi cinematografică „I. L. Caragiale" Bucureşti.

Şcoala medie „Matei Basarab". Comisia nr. 24, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „Matei Basarab" (curs de zi şi seral). Preşedinte **Constantinescu Victor**, conf. univ. matematică Institutul de Construcţii Bucureşti.

Şcoala medie „Matei Basarab". Comisia nr. 25, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii „Matei Basarab" şi „G. Coşbuc" (curs fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Bughici Ana**, prof. istorie dir. Şcoala medie nr. 32 Bucureşti.

Şcoala medie „Al I. Cuza". Comisia nr. 26, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „Al. I Cuza" (cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Petrescu Gheorghe**, prof. univ. fizică Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie nr. 39. Comisia nr. 27, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 39 (cursuri de zi, serale, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Cremer Isidor**, conf. univ. pedagogie Institutul politehnic Bucureşti.

Şcoala medie „M. Eminescu". Comisia nr. 28, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii „M. Eminescu" şi „I. Creangă" (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Zavan Mihai**, prof univ. chimie Institutul de Petrol, Gaze şi Geologie Bucureşti.

Şcoala medie „M. Eminescu". Comisia nr. 29, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii „M. Eminescu" şi „I. Creangă" (cursuri serale, fără frecvenţă). Preşedinte **Mărculescu Constantin** prof. emerit, dir. adj. Şcoala medie nr. 15 Bucureşti.

Şcoala medie „Gh. Şincai". Comisia nr. 30, secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii „Gh. Şincai", „M. Eminescu", „I. Creangă", nr. 30 şi Şcoala medie de muzică nr. 1 (curs de zi). Preşedinte **Bărbulescu Dumitru** prof. lb. română dir. Şcoala medie nr. 24 Bucureşti.

Şcoala medie „Gh. Şincai". Comisia nr. 31, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii „Gh. Şincai" şi medie nr. 30 (curs de zi). Preşedinte **Cosma Gheorghe**, lector univ. fizică Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie „Gh. Şincai". Comisia nr. 32, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii „Gh. Şincai", medie nr. 30 şi secţia serală com. 30 Decembrie (cursuri serale şi fără frecvenţă). Preşedinte **Bărbulescu Nicolae**, conf. univ. chimie Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie „Gh. Lazăr". Comisia nr. 33, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „Gh. Lazăr" (cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Toboşaru Ion**, conf. univ. filozofie Institutul de artă teatrală şi cinematografică „I. L. Caragiale" Bucureşti.

Şcoala medie „Gh. Lazăr". Comisia nr. 34, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „Gh. Lazăr" (cursuri fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Stancu Emil**, prof. pedagogie dir. Şcoala medie „Matei Basarab" Bucureşti.

Şcoala medie „Gh. Lazăr". Comisia nr. 35, secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii „Gh. Lazăr", „D. Bolintineanu" şi medii nr. 27 şi 36 (curs de zi şi restanţieri) Preşedinte **Christu Jeana**, prof. lb. latină, dir. Şcoala medie „Z. Kosmodemianskaia" Bucureşti.

Şcoala medie „D. Bolintineanu". Comisia nr. 36, secţie reală Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „D. Bolintineanu" (cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Nicolescu Alexandru**, prof. univ. matematică Institutul petrol, gaze şi geologie Bucureşti.

Şcoala medie „D. Bolintineanu". Comisia nr. 37, secţie reală Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „D. Bolintineanu" (cursuri fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Teodorescu Aurelia**, prof. istorie dir. Şcoala medie „Spiru Haret" Bucureşti.

Şcoala medie nr. 27. Comisia nr. 38, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 27 (cursuri de zi şi serale). Preşedinte **Moisil Gheorghe**, conf. univ. fizică Institutul politehnic Bucureşti.

Şcoala medie nr. 36. Comisia nr. 39, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr 36 (cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Stăncescu Dumitru**, prof. lb. română dir. Şcoala medie „Al. I. Cuza" Bucureşti.

Şcoala medie nr. 36. Comisia nr. 40, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 36 (cursuri serale, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Ionescu Stela**, conf. univ. matematică Institutul de Construcţii Bucureşti

Şcoala medie „N. Bălcescu". Comisia nr. 41, secţie reală cu lb. de predare română şi germană. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii „N Bălcescu" şi medie nr. 21 (curs de zi). Preşedinte **Botez Mihail**, prof. univ. matematică Institutul politehnic Bucureşti.

Şcoala medie „N. Bălcescu". Comisia nr. 42, secţie reală Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „N. Bălcescu" (cursuri fără frecvenţă). Preşedinte **Filimon Ion**, conf. univ. matematică Institutul de Construcţii Bucureşti.

Şcoala medie „N. Bălcescu". Comisia nr. 43, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „N. Bălcescu" (cursuri serale, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Vianu Elena**, conf. univ. filologie Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie „N. Bălcescu". Comisia nr. 44, secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii „N. Bălcescu", „T. Vladimirescu", medii nr. 25, 31 şi Şcoala medie de arte plastice (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Săvulescu Maria**, prof. lb. latină dir. Şcoala medie „I. Creangă" Bucureşti.

Şcoala medie „T. Vladimirescu". Comisia nr. 45, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „T. Vladimirescu" (cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Constantinescu Mircea**, conf. univ. chimie Institutul Petrol, Gaze şi Geologie Bucureşti.

Şcoala medie „T. Vladimirescu". Comisia nr. 46, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii „T. Vladimirescu" şi medii nr. 25 şi 31 (cursuri de zi, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Petricu Constantin**, prof. şt. naturale dir. Şcoala medie nr. 37 Bucureşti.

Şcoala medie nr. 25. Comisia nr. 47, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 25 (cursuri de zi şi serale). Preşedinte **Micu Dumitru**, conf. univ. filologie Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie „I. Neculce". Comisia nr. 48, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii „I. Neculce", „A. Vlaicu" şi medie nr. 6 (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Bărbulescu Nicolae**, prof. univ. fizică Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie „I. Neculce". Comisia nr. 49, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „I. Neculce" (cursuri serale, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Iordan Maria**, prof. matematică dir. Şcoala medie nr. 39 Bucureşti.

Şcoala medie „A. Vlaicu". Comisia nr. 50, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „A. Vlaicu" (cursuri de zi şi fără frecvenţă). Preşedinte **Cristescu Romulus**, conf. univ. matematică Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie nr. 6. Comisia nr. 51, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 6 şi nr. 40 (cursuri de zi, serale, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Iliescu Victor**, prof. matematică, dir. Şcoala medie „Gh. Lazăr" Bucureşti.

Şcoala medie „Z. Kosmodemianskaia". Comisia nr. 52, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „Z. Kosmodemianskaia" şi „D. Cantemir" (examene de diferenţă). Preşedinte **Drăgoescu Petre**, profesor emerit Bucureşti.

ORAŞUL CONSTANŢA

Şcoala medie nr. 1 Constanţa. Comisia nr. 1 secţia reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 1 şi nr. 2 Constanţa (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Teodorescu P. P.**, conf. univ. matematică Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie nr. 1 Constanţa. Comisia nr. 2 secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 1, 2, 3 şi 4 Constanţa (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Lungu Ion**, prof. gr. II istorie, Şcoala medie nr. 6 Constanţa.

Şcoala medie nr. 1 Constanţa. Comisia nr. 3, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 1 Constanţa. Năvodari (curs seral şi restanţieri). Preşedinte **Poniclungi Gheorghe**, lector univ filologie Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie nr. 1 Constanţa. Comisia nr. 4 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 1 Constanţa şi Mangalia (curs seral, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Zaharia Ion**, prof emerit dir. Şcoala medie nr. 4 Constanţa.

Şcoala medie nr. 2 Constanţa. Comisia nr. 5 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 2 Constanţa (curs seral şi restanţieri). Preşedinte **Gruia Leon**, conf. univ. matematică Institutul politehnic Bucureşti.

Şcoala medie nr. 3 Constanţa. Comisia nr. 6 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 3 şi 4 Constanţa, Eforie Sud, Năvodari şi Mangalia (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Croitoru Vasilica**, şef lucrări chimie Universitatea Bucureşti.

REGIUNEA ARGEŞ

Şcoala medie nr. 1 Piteşti. Comisia nr. 1 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 1 şi nr. 2 Piteşti (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Vrabie Gheorghe**, conf. univ. filologie Institutul pedagogic de 3 ani Piteşti.

Şcoala medie nr. 2 Piteşti. Comisia nr. 2 secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 1 şi 2 Piteşti şi medie Curtea de Argeş (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Ceauşescu Ion**, prof. gr. II geografie, dir. Şcoala medie nr. 1 Rm. Vilcea.

Şcoala medie nr. 3 Piteşti. Comisia nr. 3 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 3 Piteşti (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Poghirc Cicerone**, conf. univ. filologie Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie nr. 1 Piteşti. Comisia nr. 4, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 1, 2 şi 3 Piteşti (cursuri fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Nicolaescu Nicolae**, prof. gr. II pedagogie, dir. Şcoala pedagogică Cîmpulung.

Şcoala medie nr. 2 Piteşti. Comisia nr. 5 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 2, 1 şi 3 Piteşti (curs seral şi restanţieri). Preşedinte **Mazilu Marin**, prof. lb. română-istorie, dir. Şcoala medie Horezu.

Şcoala medie nr. 1 Piteşti. Comisia nr. 6, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii Curtea de Argeş, Costeşti, Vedea şi medie serală Ştefăneşti (cursuri de zi, serale, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Stroescu Gheorghe**, prof. psihologie Şcoala medie nr. 1 Rm. Vilcea.

Şcoala medie nr. 1 Rm. Vilcea. Comisia nr. 7 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 1 şi 2 Rm. Vilcea şi medie Horezu (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Marinescu Himu Maria**, lector univ. filologie Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie nr. 2 Rm. Vilcea. Comisia nr. 8 secţei reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 2 Rm. Vilcea, Băbeni, Brezoi şi Horezu (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Pleşu Vasile**, prof geografie dir. Şcoala medie nr. 1 Cîmpulung.

Şcoala medie nr. 1 Rm. Vilcea. Comisia nr 9 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Rm. Vilcea (curs seral şi restanţieri). Preşedinte **Grigorescu Victor**, lector univ. şt. sociale Institutul Medico-Farmaceutic Bucureşti.

Şcoala medie nr. 2 Rm. Vilcea. Comisia nr. 10 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 2 Rm. Vilcea şi Băbeni (cursuri serale, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Enescu Nicolae**, prof. gr. II istorie dir. Şcoala medie Costeşti.

(Continuare în pag. a 2-a)

(Urmare din pag. 1)

Şcoala medie nr. 1 Slatina. Comisia nr. 11 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 1 Slatina şi Drăgăşani (cursuri de zi şi serale). Preşedinte **Mihăilescu Mihaela,** prof. lb. latină Şcoala medie nr. 2 Piteşti.

Şcoala medie nr. 1 Slatina. Comisia nr. 12 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Slatina (cursuri fără frecvenţă). Preşedinte **Dragomirescu Gheorghe,** lector univ. filologie Institutul pedagogic de 3 ani Piteşti.

Şcoala medie nr. 1 Slatina. Comisia nr. 13 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 1 Slatina, Drăgăneşti şi Drăgăşani (cursuri de zi, serale, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Petrescu Alexandru Dan,** lector univ. chimie Institutul pedagogic de 3 ani Piteşti.

Şcoala medie Topoloveni. Comisia nr. 14 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii Topoloveni şi Găeşti (cursuri de zi, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Iuracec Alexandru,** conf. univ. şt. naturale Institutul pedagogic de 3 ani Piteşti.

Şcoala medie nr. 1 Cîmpulung. Comisia nr. 15 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Cîmpulung (curs de zi). Preşedinte **Chelărescu Gheorghe,** prof. gr. II şt. naturale, dir. Şcoala medie Drăgăşani.

Şcoala medie nr. 1 Cîmpulung. Comisia nr. 16 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Cîmpulung (cursuri serale, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Pop Z. N. Augustin,** lector univ. filologie Institutul pedagogic de 3 ani Piteşti.

REGIUNEA BACĂU

Şcoala medie Adjud. Comisia nr. 1 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii Adjud şi Podul Turcului (cursuri de zi, serale, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Grigore Elena,** prof. şt. naturale dir. adj. Şcoala medie nr. 4 Bacău.

Şcoala medie nr. 1 Bacău. Comisia nr. 2 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Bacău (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Oprea Arsenie,** conf. univ. matematică Institutul politehnic Iaşi.

Şcoala medie nr. 2 Bacău. Comisia nr. 3 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 2 Bacău (cursuri de zi, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Păuş Alexandrina,** prof. şt. naturale dir. Şcoala medie Adjud.

Şcoala medie nr. 2 Bacău. Comisia nr. 4 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 2 Bacău (curs seral şi restanţieri). Preşedinte **Asandei Nicolae,** conf. univ. chimie Institutul politehnic Iaşi.

Şcoala medie nr. 3 Bacău. Comisia nr. 5 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 3 şi 4 Bacău (cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Iordăchescu Lucia,** lector univ. fizică Institutul pedagogic de 3 ani Bacău.

Şcoala medie Buhuşi. Comisia nr. 6 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii Buhuşi şi Roznov (cursuri de zi, serale, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Zaharia Dumitru,** prof. gr. II istorie Şcoala medie nr. 4 Bacău.

Şcoala medie Comăneşti. Comisia nr. 7 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii Comăneşti şi Boiştea (cursuri de zi, serale, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Micu Ioan,** prof. lb. latină, dir. adj. Şcoala medie nr. 1 Oneşti.

Şcoala medie Moineşti. Comisia nr. 8 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii Moineşti şi Zemeş (cursuri de zi, serale, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Pîslaru Gheorghe,** lector univ. matematică Institutul pedagogic de 3 ani Bacău.

Şcoala medie nr. 1 Oneşti. Comisia nr. 9 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Oneşti (cursuri de zi, serale, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Alexandrescu Suzana,** prof. geografie dir. adj. Şcoala medie nr. 1 Bacău.

Şcoala medie nr. 2 Oneşti. Comisia nr. 10 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 2 Oneşti şi Tg. Ocna (cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Gabrea Maria,** lector univ. filologie Institutul pedagogic de 3 ani Bacău.

Şcoala medie nr. 1 Piatra Neamţ. Comisia nr. 11 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Piatra Neamţ (cursuri de zi, serale, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Alistar Dumitru,** lector univ. filologie Institutul pedagogic de 3 ani Bacău.

Şcoala medie nr. 2 Piatra Neamţ. Comisia nr. 12 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 2 Piatra Neamţ, Bicaz şi Borca (cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Agachi Lucian,** prof. matematică dir. adj. Şcoala medie Comăneşti.

Liceul Roman. Comisia nr. 13 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul Roman (curs de zi). Preşedinte **Răianu Octav,** lector univ. şt. nat. Universitatea „Al. I. Cuza" Iaşi.

Liceul Roman. Comisia nr. 14 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul Roman (cursuri serale, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Gheorghiţă Elena,** prof. geografie dir. adj. Şcoala medie nr. 2 Bacău.

Şcoala medie Tg. Neamţ. Comisia nr. 15 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Tg. Neamţ (cursuri de zi, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Topală Napoleon,** lector univ. şt. naturale Universitatea „Al. I. Cuza" Iaşi.

REGIUNEA BANAT

Şcoala medie nr. 1 Caransebeş. Comisia nr. 1, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Caransebeş (cursuri de zi, serale, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Murariu Petre,** conferenţiar universitar matematică, Universitatea Timişoara.

Şcoala medie nr. 2 Caransebeş. Comisia nr. 2 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 2 Caransebeş şi Oţelul Roşu (cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Mistor Petru,** prof. gr. II geografie, Şcoala medie nr. 1 Arad.

Şcoala medie Oraviţa. Comisia nr. 3, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii Oraviţa şi Anina (cursuri de zi, serale, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Crişan Alexandru,** lector univ. filologie Universitatea Timişoara.

Şcoala medie Orşova. Comisia nr. 4, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii Orşova, Moldova Nouă şi Bozovici (cursuri de zi, serale, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Călinescu Raul,** prof. univ. geografie Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie Sînnicolau. Comisia nr. 5, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii Sînnicolau şi Jimbolia (cursuri de zi, serale, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Gruiescu Aurel,** prof. pedagogie, dir. Şcoala medie Făget.

Şcoala medie nr. 1 Arad. Comisia nr. 6, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Arad (cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Lupescu Ion,** prof. univ. matematică Institutul Politehnic Timişoara.

Şcoala medie nr. 2 Arad. Comisia nr. 7, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 2 Arad şi Lipova (cursuri de zi, serale, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Bălan Trandafir,** prof. matematică, director Şcoala medie nr. 1 Timişoara.

Şcoala medie nr. 3 Arad. Comisia nr. 8, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 3 şi 4 Arad, (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Todoran Eugen,** conf. univ. filologie Universitatea Timişoara.

Şcoala medie nr. 3 Arad. Comisia nr. 9, secţie reală cu lb. de predare română şi slovacă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 3 Arad, nr. 1 Pecica, Nădlac, Curtici şi Pîncota (cursuri de zi, serale, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Olteanu Pandele,** conf. univ. filologie Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie nr. 1 Arad. Comisia nr. 10, secţie mixtă cu lb. de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 1 şi 3 Arad, nr. 2 Pecica, nr. 1 Timişoara şi Liceele nr. 1 Timişoara şi nr. 1 Lugoj (cursuri de zi, serale, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Toth Emeric** conf. univ. matematică Universitatea Bucureşti.

Liceul nr. 1 Lugoj. Comisia nr. 11 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 1 Lugoj (cursuri de zi, serale, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Muţiu Ion,** lector univ. filologie Universitatea Timişoara.

Şcoala medie nr. 1 Lugoj. Comisia nr. 12, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 1 Lugoj, Deta, Ciacova, Gătaia, Făget şi Buziaş (cursuri de zi, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Iancu Tiberiu,** prof. matematică, director Şcoala medie nr. 3 Timişoara.

Şcoala medie nr. 1 Reşiţa. Comisia nr. 13, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Reşiţa (cursuri de zi şi serale). Preşedinte **Drecin Gheorghe,** lector univ. matematică Universitatea Timişoara.

Şcoala medie nr. 1 Reşiţa. Comisia nr. 14, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 1 Reşiţa şi Bocşa (cursuri de zi, serale, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Bociort Ignat,** lector univ. filologie Universitatea Timişoara.

Şcoala medie nr. 1 Timişoara. Comisia nr. 15, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Timişoara (cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Gropşeanu Zeno,** prof. univ. chimie Institutul Politehnic Timişoara.

Şcoala medie nr. 2 Timişoara. Comisia nr. 16, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 2 Timişoara (curs seral şi restanţieri). Preşedinte **Popescu Dan,** profesor gr. II istorie, Liceul nr. 1 Lugoj.

Şcoala medie nr. 3 Timişoara. Comisia nr. 17, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 3 Timişoara (cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Nanu Ion,** profesor universitar chimie, Institutul Politehnic Timişoara.

Şcoala medie nr. 5 Timişoara. Comisia nr. 18, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 5, 4 şi 7 Timişoara şi Şcoala medie de muzică Timişoara (cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Mureşanu Pompei,** profesor univ. chimie, Institutul Agronomic Timişoara.

Şcoala medie nr. 8 Timişoara. Comisia nr. 19, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 8 Timişoara (cursuri fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Popeangă Vasile,** prof. emerit, director Şcoala pedagogică Arad.

Liceul nr. 1 Timişoara. Comisia nr. 20, secţie mixtă cu lb. de predare română şi sîrbă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 1 Timişoara (cursuri de zi, serale, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Jivcovici Mirco,** conf. univ. filologie Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie nr. 2 Timişoara. Comisia nr. 21, secţie mixtă cu limba de predare germană. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 2 Timişoara, nr. 4 Arad, Jimbolia şi Liceele nr. 1 Timişoara şi nr. 1 Lugoj (cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Wolf Ioan,** lector universitar filologie Universitatea Timişoara.

REGIUNEA BRAŞOV

Şcoala medie nr. 1 Făgăraş. Comisia nr. 1, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Făgăraş (cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Nicolescu Traian,** şef lucrări matematică Institutul politehnic Bucureşti.

Şcoala medie nr. 2 Făgăraş. Comisia nr. 2, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 2 Făgăraş şi Oraşul Victoria (cursuri de zi, serale, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Marinescu Rareş,** prof. lb. franceză-română director Şcoala medie nr. 5 Braşov.

Şcoala medie Cisnădie — Sibiu. Comisia nr. 3, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii Cisnădie, Avrig, Sălişte şi Tălmaciu (cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Gavrilă Ilie,** lector univ. fizică Institutul pedagogic de 3 ani Braşov.

Şcoala medie nr. 1 Sighişoara. Comisia nr. 4, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 1 şi 2 Sighişoara şi medie Rupea (cursuri de zi, serale şi fără frecvenţă). Preşedintele **Moarcăş Constantin,** prof. lb. franceză-română director Şcoala medie nr. 4 Braşov.

Şcoala medie nr. 2 Sighişoara. Comisia nr. 5, secţie reală Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 2 Sighişoara (cursuri de zi, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Hanganu Teodor,** lector univ. matematică Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie nr. 1 Sfîntu Gheorghe. Comisia nr. 6, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 1 şi 2 Sf. Gheorghe, medie Baraolt, Lunca-Cîlnic şi Covasna (cursuri de zi, serale, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Georgescu Valentin,** prof. geografie director Şcoala medie nr. 3 Braşov.

Şcoala medie nr. 1 Sibiu. Comisia nr. 7, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Sibiu. (cursuri fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Stănculescu Petre,** lector univ. şt. naturale Institutul pedagogic de 3 ani Bucureşti.

Şcoala medie nr. 1 Sibiu. Comisia nr. 8, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Sibiu (cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Lupu Ion,** lector univ. pedagogie Institutul pedagogic de 3 ani Bucureşti.

Şcoala medie nr. 3 Sibiu. Comisia nr. 9, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 3 şi 2 Sibiu. (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Popescu Iulian,** lector univ. psihologie Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie nr. 3 Sibiu. Comisia nr. 10, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 3 Sibiu (curs seral). Preşedinte **Raica Laurean,** prof. şt. sociale dir. Şcoala medie Blaj.

Şcoala medie Săcele-Braşov. Comisia nr. 11, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii Săcele, Codlea şi Predeal. (cursuri de zi, serale, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Popa Ioan,** lector univ. şt. sociale Institutul Politehnic Braşov.

Şcoala medie Zărneşti-Braşov. Comisia nr. 12, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii Zărneşti şi Rîşnov (cursuri de zi, serale, fără frecvenţa şi restanţieri). Preşedinte **Barna Vasile,** prof. filozofie dir. Şcoala medie nr. 1 Braşov.

Şcoala medie nr. 2 Mediaş. Comisia nr. 13, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 1 Mediaş, Copşa Mică şi Dumbrăveni (cursuri de zi, serale, fără frecvenţa şi restanţieri). Preşedinte **Cruţiu Gheorghe,** şef lucrări fizică Institutul Politehnic Braşov.

Şcoala medie nr. 1 Mediaş. Comisia nr. 14, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Mediaş (curs seral). Preşedinte **Schmidt Herman,** prof. istorie dir. adj. Şcoala medie Sibiu.

Şcoala medie Blaj. Comisia nr. 15, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii Blaj şi Agnita (cursuri de zi, serale, fără frecvenţa şi restanţieri). Preşedinte **Rotaru Ion,** lector univ. filologie Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie nr. 1 Braşov. Comisia nr. 16, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 1, 3 şi 4 Braşov (curs de zi). Preşedinte **Ivan Lucia,** şef lucrări chimie Universitatea Bucureşti.

Şcoala mede nr. 1 Braşov. Comisia nr. 17, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Braşov (curs seral). Preşedinte **Demetrescu Aurora,** prof. lb. romîna dir. Şcoala medie nr. 3 Sibiu.

Şcoala medie nr. 3 Braşov. Comisia nr. 18, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 3 Braşov (curs seral). Preşedinte **Russu Aurel,** prof. univ. matematică Institutul Politehnic Braşov.

Şcoala medie nr. 4 Braşov. Comisia nr. 19, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 4 Braşov (cursuri serale şi fără frecvenţă). Preşedinte **Bogdan Aurelia,** prof. lb. romînă dir. adj. Şcoala medie Victoria.

Şcoala medie nr. 4 Braşov. Comisia nr. 20, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 4 Braşov (cursuri fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Precup Nicolae,** conf. univ. şt. naturale Institutul Politehnic Braşov.

Şcoala medie nr. 5 Braşov. Comisia nr. 21, secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 1, 2, 3, 4 şi 5 Braşov (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Giurgiu Emil,** prof. gr. II lb. romînă director Şcoala medie nr. 1 Sighişoara.

Şcoala medie nr. 5 Braşov. Comisia nr. 22, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 5 Braşov (cursuri de zi, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Veştemeanu Nicolae,** conf. univ. fizică Institutul Politehnic Braşov.

Şcoala medie nr. 5 Braşov. Comisia nr. 23, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 5, 3 şi 1 Braşov (cursuri serale şi fără frecvenţă). Preşedinte **Drăghici Gherman,** conf. univ. matematică. Institutul Politehnic Braşov.

Şcoala medie nr. 2 Sf. Gheorghe. Comisia nr. 24, secţie mixtă cu lb. de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 2 şi 1 Sf. Gheorghe (cursuri de zi, serale, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Kiss Ladislau,** prof. lb. latină dir. Şcoala medie Tg. Secuiesc.

Şcoala medie Tg. Secuiesc. Comisia nr. 25, secţie mixtă cu lb. de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii Tg. Secuiesc, Covasna, Baraolt şi medie nr. 1 Sighişoara (cursuri de zi, serale, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Danco Irina,** prof. geografie dir. adj. Şcoala medie nr. 5 Braşov.

Şcoala medie nr. 5 Braşov. Comisia nr. 26, secţie mixtă cu lb. de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 5 Braşov şi medie nr. 3 Sibiu (cursuri de zi, serale, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Saal Carol,** conf. univ. fizică Institutul Politehnic Braşov.

Şcoala medie nr. 1 Sibiu. Comisia nr. 27, secţie mixtă cu lb. de predare germană. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 1 şi 2 Sibiu, Agnita, medie nr. 2 Sighişoara, nr. 2 Mediaş, medie nr. 1 Braşov şi medie Bistriţa reg. Cluj (cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Barba Ecaterina,** lector univ. filologie Institutul Politehnic Braşov.

REGIUNEA BUCUREŞTI

Şcoala medie Alexandria. Comisia nr. 1 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Alexandria (cursuri de zi, serale, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Diaconu Ion,** lector univ. filologie Institutul pedagogic de 3 ani Bucureşti.

Şcoala medie Călăraşi. Comisia nr. 2 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Călăraşi (curs de zi). Preşedinte **Bogdan Elena,** prof. şt. naturale dir. Şcoala medie Turnu Măgurele.

Şcoala medie Călăraşi. Comisia nr. 3 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii Călăraşi şi Feteşti (cursuri de zi, serale, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Gheorghiu Mircea,** lector univ. filologie Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie Giurgiu. Comisia nr. 4 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Giurgiu (curs de zi). Preşedinte **Stoica Maria,** lector univ. şt. naturale Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie Giurgiu. Comisia nr. 5 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Giurgiu (cursuri de zi, serale, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Oiţă Ion,** lector univ. filologie Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie Brăneşti. Comisia nr 6 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii Brăneşti şi Lehliu (cursuri de zi, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Matei Constantin** prof. istorie director Şcoala medie Urziceni.

Şcoala medie Oltenita. Comisia nr. 7 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Oltenita (cursuri de zi, serale, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Costa Traian,** lector univ. filologie Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie Buftea. Comisia nr. 8 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii Buftea, Snagov şi Drăgăneşti (cursuri de zi, serale, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Vlaicu Petra,** prof. istorie dir. adj. Şcoala medie Giurgiu.

Şcoala medie Răcari. Comisia nr. 9 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii Răcari, Titu şi Bolintinul din Vale (cursuri de zi, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Mihalache Ilie,** prof. matematică dir adj. Şcoala medie Roşiori de Vede.

Şcoala medie Roşiori. Comisia nr. 10 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii Roşiori, Videle şi Olteni (curs de zi). Preşedinte **Eftimiu Cornel,** conf. univ. fizică Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie Roşiori. Comisia nr. 11 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii Roşiorii de Vede şi Videle (cursuri de zi, serale, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Miuiescu Vasile,** prof. matematică dir. adj. Şcoala medie Alexandria.

Şcoala medie Turnu Măgurele. Comisia nr. 12 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Turnu Măgurele (cursuri de zi, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Grigorescu Mihai,** prof. istorie, Şcoala medie Oltenita.

Şcoala medie Turnu Măgurele. Comisia nr. 13 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii Turnu Măgurele şi Zimnicea (cursuri de zi şi fără frecvenţă). Preşedinte **Djamo Diaconiţă Lucia,** lector univ. filologie Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie Urziceni. Comisia nr. 14 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii Urziceni şi Slobozia (cursuri de zi, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Solomon Liviu,** conf. univ. matematică Universitatea Bucureşti.

REGIUNEA CLUJ

Şcoala medie „Avram Iancu" Aiud. Comisia nr. 1, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii „Avram Iancu" Aiud şi Ocna Mureş (cursuri de zi, serale, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Crişan Alexandru,** conf. univ. fizică Institutul pedagogic de 3 ani Cluj.

Şcoala medie Bistriţa. Comisia nr. 2 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii Bistriţa, „G. Coşbuc" Năsăud şi nr. 2 Năsăud (cursuri de zi, serale, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Apostol Ion,** lector univ. filologie Institutul pedagogic de 3 ani Tg. Mureş.

Şcoala medie Dej. Comisia nr. 3 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii Dej şi Beclean (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Fărcaş Vasile,** prof. pedagogie dir. Şcoala medie Zalău.

Şcoala medie Dej. Comisia nr. 4 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii Dej şi Beclean (cursuri serale, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Birsan Gheorghe,** lector univ. filozofie Institutul pedagogic de 3 ani Cluj.

(Continuare în pag. a 3-a)

(Urmare din pag. a 2-a)

Şcoala medie „Ana Ipătescu" Gherla. Comisia nr. 5 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii „Ana Ipătescu" şi „P. Maior" Gherla (cursuri de zi, serale, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Precup Octavian,** şef lucrări şt. naturale Universitatea „Babeş-Bolyai" Cluj.

Şcoala medie „Petru Maior" Gherla. Comisia nr. 6 secţie mixtă cu lb. de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii „Petru Maior" Gherla, Dej, Bistriţa şi Zălău (cursuri de zi, serale, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Toth Alexandru III,** conf. univ. şt. sociale Universitatea „Babeş-Bolyai" Cluj.

Şcoala medie Zălău. Comisia nr. 7 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii Zălău, Jibou şi Huedin (cursuri de zi, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Brînzei Vasile,** prof. emerit dir. Şcoala medie „N. Bălcescu" Cluj.

Şcoala medie „Mihai Viteazul" Turda. Comisia nr. 8 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „Mihai Viteazul" Turda (cursuri de zi, serale, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Munteanu Georgeta,** conf. univ. filologie Universitatea „Babeş-Bolyai" Cluj.

Şcoala medie nr. 2 Turda. Comisia nr. 9 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 2 Turda, Cîmpia Turzii, Cîmpeni, Baia de Arieş şi Abrud (cursuri de zi, serale, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Popescu Livia,** conf. univ. filologie Universitatea „Babeş-Bolyai" Cluj.

Şcoala medie „Ady-Şincai" Cluj. Comisia nr. 10 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii „Ady-Şincai", „G. Coşbuc", „Gh. Barițiu" şi „E. Racoviţă" Cluj (cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Pop Victor,** prof. univ. şt. naturale Universitatea „Babeş-Bolyai" Cluj.

Şcoala medie „G. Coşbuc" Cluj. Comisia nr. 11 secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii „G. Coşbuc", „Ady-Şincai", „E. Racoviţă", „Gh. Barițiu", „N. Bălcescu", „M. Eminescu" Cluj, medie nr. 12, coregrafie, arte plastice şi medie de muzică Cluj (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Dumitraşcu Pompiliu,** conf. univ. filologie Universitatea „Babeş-Bolyai" Cluj.

Şcoala medie nr. 3 Cluj. Comisia nr. 12 secţie mixtă cu lb. de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 3 şi 7 Cluj, „Ady-Şincai" şi „N. Bălcescu" Cluj (cursuri de zi, serale, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Debreczi Alexandru,** conf. univ pedagogie Universitatea „Babeş-Bolyai" Cluj.

Şcoala medie „Mihai Eminescu" Cluj. Comisia nr. 13 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii „M. Eminescu", „N. Bălcescu" şi medie nr. 6 Cluj (cursuri de zi, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Mocanu Petre,** conf. univ. matematică Universitatea „Babeş-Bolyai" Cluj.

Şcoala medie nr. 10 Cluj. Comisia nr. 14 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 10, 12 şi 14 Cluj (cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Brădeanu Petre,** conf. univ. matematică Universitatea „Babeş-Bolyai" Cluj.

Şcoala medie nr. 11 Cluj. Comisia nr. 15 secţie mixtă cu lb. de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 11, 10, 12, 14 Cluj, Şcoala medie nr. 2 Aiud, Huedin şi medie „Mihai Viteazul" Turda (cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Gyurko Ştefan,** conf. univ. şt. naturale Universitatea „Babeş-Bolyai" Cluj.

REGIUNEA CRIŞANA

Şcoala medie nr. 1 Beiuş. Comisia nr. 1 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 1 şi 2 Beiuş şi „Dr. Petru Groza" (cursuri de zi, serale, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Boţiş Valeria,** lector univ. filologie Institutul pedagogic de 3 ani Oradea.

Şcoala medie Ineu. Comisia nr. 2 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii Ineu, Sebiş şi Chişineu Criş (cursuri de zi, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Giurcă Virgil,** prof. gr. II şt. naturale Şcoala pedagogică Oradea.

Şcoala medie Marghita. Comisia nr. 3 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii Marghita, Săcuieni şi Simleu (cursuri de zi, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Rusu Coriolan,** lector univ. matematică-fizică Institutul pedagogic de 3 ani Oradea.

Şcoala medie Salonta. Comisia nr. 4 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Salonta (cursuri de zi, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Dîrlea Avram,** prof. pedagogie-romînă dir. Şcoala medie Sebiş-Gurahonţ.

Şcoala medie nr. 1 Oradea. Comisia nr. 5 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 1 şi 2 Oradea (curs de zi). Preşedinte **Mare Călina,** conf. univ. şt. sociale Universitatea „Babeş-Bolyai" Cluj.

Şcoala medie nr. 1 Oradea. Comisia nr. 6 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 1 şi 2 Oradea (cursuri serale, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Grecu Ioan,** conf. univ. chimie Institutul de medicină şi farmacie Cluj.

Şcoala medie nr. 4 Oradea. Comisia nr. 7 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 4 Oradea şi Vadul Criş (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Manta Ioan,** prof. universitar şt. naturale Institutul de medicină şi farmacie Cluj.

Şcoala medie Marghita. Comisia nr. 8 secţie mixtă cu lb. de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii Marghita, Săcuieni şi Simleu (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Puşcaş Francisc,** lector universitar fizică. Universitatea „Babeş-Bolyai" Cluj.

Şcoala medie nr. 2 Oradea. Comisia nr. 9 secţie mixtă cu lb. de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 2 şi 3 Oradea (curs de zi). Preşedinte **Buzetezky Anton,** prof. şt. naturale director adj. Şcoala medie Marghita.

Şcoala medie nr. 3 Oradea. Comisia nr. 10 secţie reală cu lb. de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 3 Oradea (cursuri serale, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Mathe Iosif,** prof. matematică dir. adj. Şcoala medie Simleu.

Şcoala medie nr. 4 Oradea. Comisia nr. 11 secţie mixtă cu lb. de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 4 Oradea şi Salonta (cursuri de zi, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Kovacs Iosif,** conf. universitar istorie Universitatea „Babeş-Bolyai" Cluj.

REGIUNEA DOBROGEA

Şcoala medie Hîrşova. Comisia nr. 1 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii Hîrşova şi Cernavodă (cursuri de zi, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Dima Virginia,** prof. matematică dir. Şcoala medie nr. 1 Tulcea.

Şcoala medie Medgidia. Comisia nr. 2 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Medgidia (cursuri de zi, serale, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Luca Constantin,** şef lucrări chimie Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie Negru Vodă. Comisia nr. 3 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii Negru Vodă, Cobadin şi Băneasa (cursuri de zi şi fără frecvenţă). Preşedinte **Stoian Emilia,** prof. geografie dir. adjunct Şcoala medie Cernavodă.

Şcoala medie Tulcea. Comisia nr. 4 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 1 şi 2 Tulcea, Măcin, Cogealac şi Babadag (cursuri de zi, serale, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Pîrvu Aurel,** prof. univ. matematică Institutul de Construcţii Bucureşti.

REGIUNEA GALAŢI

Şcoala medie nr. 1 Galaţi. Comisia nr. 1 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Galaţi (cursuri de zi şi serale). Preşedinte **Popovici Alexandru,** prof. univ. şt. naturale Institutul politehnic Galaţi.

Şcoala medie nr. 1 Galaţi. Comisia nr. 2 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Galaţi (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Dumitrescu Stela,** prof. lb. romînă dir. Şcoala medie nr. 2 Brăila.

Şcoala medie nr. 1 Galaţi. Comisia nr. 3 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Galaţi (cursuri fără frecvenţă). Preşedinte **Bircă Mihai,** conf. univ. fizică Institutul politehnic Galaţi.

Şcoala medie nr. 2 Galaţi. Comisia nr. 4 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 2 Galaţi (cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Panaitescu Aurel,** conf. univ. matematică Institutul pedagogic de 3 ani Galaţi.

Şcoala medie nr. 2 Galaţi. Comisia nr. 5 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 3 Galaţi (cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Chiricuţă Gheorghe,** prof. emerit Şcoala medie nr. 1 Galaţi.

Şcoala medie nr. 4 Galaţi. Comisia nr. 6 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 4 Galaţi, Pechea, Tudor Vladimirescu şi Bujor (cursuri de zi, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Totoescu Dumitru,** conf. univ. chimie Institutul pedagogic de 3 ani Galaţi.

Şcoala medie nr. 5 Galaţi. Comisia nr. 7 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 5 Galaţi (cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Gilcă Ion,** lector univ. matematică Institutul pedagogic de 3 ani Galaţi.

Şcoala medie nr. 3 Galaţi. Comisia nr. 8 secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 1, 2, 3 şi 4 Galaţi (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Niculescu Andrei,** prof. lb. latină dir. Şcoala medie nr. 3 Brăila.

Şcoala medie nr. 1 Brăila. Comisia nr. 9 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 1 şi 4 Brăila, Făurei (cursuri de zi, serale, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Gavriliuc Angela,** lector univ. chimie Institutul pedagogic de 3 ani Galaţi.

Şcoala medie nr. 2 Brăila. Comisia nr. 10 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 2 Brăila (cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Dumitrescu Constantin,** lector univ. şt. naturale Institutul pedagogic de 3 ani Galaţi.

Şcoala medie nr. 3 Brăila. Comisia nr. 11 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 3 şi 1 Brăila (cursuri de zi, serale, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Burlui Niculina,** prof. matematică dir. Şcoala medie nr. 6 Galaţi.

Şcoala medie nr. 3 Brăila. Comisia nr. 12 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 3 şi 4 Brăila, Însurăţei şi Ianca (cursuri de zi, serale şi fără frecvenţă). Preşedinte **Gociu Zoe,** lector univ. şt. naturale Institutul pedagogic de 3 ani Galaţi.

Şcoala medie nr. 1 Brăila. Comisia nr. 13 secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 1, 2, 3 şi 4 Brăila şi şc. medie Ianca (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Stroia Emanuela,** prof. emerit dir. adj. Şcoala medie nr. 4 Galaţi.

Şcoala medie „Unirea" Focşani. Comisia nr. 14 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii „Unirea" Focşani, Vidra, Odobeşti şi Gugeşti (cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Solian Alexandru,** lector univ. matematică Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie „Unirea" Focşani. Comisia nr. 15 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii „Unirea" şi „Al. I. Cuza" Focşani (cursuri de zi, serale, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Cojeneanu Natalia,** conf. univ. şt. naturale Institutul agronomic „Ion Ionescu de la Brad" Iaşi

Şcoala medie „Al. I. Cuza" Focşani. Comisia nr. 16 secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „Al. I. Cuza" şi „Unirea" Focşani, medie nr. 1 şi 2 Tecuci (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Mereuţă Niculina,** prof. pedagogie dir. Şcoala medie nr. 2 Galaţi.

Şcoala medie nr. 1 Tecuci. Comisia nr. 17 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 Tecuci (cursuri de zi, serale şi fără frecvenţă). Preşedinte **Zinca Victoria,** conf. univ. şt. naturale Institutul agronomic „Ion Ionescu de la Brad" Iaşi.

Şcoala medie nr. 1 Tecuci. Comisia nr. 18 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 1 şi 2 Tecuci (cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Atanasiu Ionel,** prof. matematică dir. Şcoala medie Odobeşti.

Şcoala medie nr. 2 Tecuci. Comisia nr. 19 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 1 şi 2 Tecuci, Panciu (cursuri de zi, serale şi fără frecvenţă). Preşedinte **Vălu Florin,** lector univ. chimie Institutul politehnic Iaşi.

REGIUNEA HUNEDOARA

Şcoala medie „Horia, Cloşca şi Crişan" Alba Iulia. Comisia nr. 1 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „Horia, Cloşca şi Crişan" Alba Iulia şi Şcoala medie Zlatna (cursuri de zi, serale, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Oană Ion,** conf. univ. filologie Universitatea Bucureşti.

Şcoala medie „Horia, Cloşca şi Crişan" Alba Iulia. Comisia nr. 2 secţie mixtă cu limbile de predare romînă şi germană. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii „Horia, Cloşca şi Crişan" Alba Iulia, Teiuş şi Sebeş (cursuri de zi, serale, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Tăndău Augustin,** prof. matematică dir. adj. Şcoala medie nr. 1 Hunedoara.

Şcoala medie „Avram Iancu" Brad. Comisia nr. 3 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii „Avram Iancu" Brad şi medie Gurabarza (cursuri de zi, serale, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Ciolan Anatolie,** prof. matematică director Şcoala medie nr. 1 Hunedoara.

Şcoala medie „Aurel Vlaicu" Orăştie. Comisia nr. 4 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii „Aurel Vlaicu" Orăştie şi medie Cugir (cursuri de zi, serale, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Gonţeanu Aurel,** lector univ. chimie Institutul de mine Petroşani.

Şcoala medie Simeria. Comisia nr. 5 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii Simeria şi Ilia (cursuri de zi, serale, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Iovan Florian,** lector univ. şt. sociale Institutul de mine Petroşani.

Şcoala medie „Decebal" Deva. Comisia nr. 6 secţie mixtă cu lb. de predare romînă şi maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „Decebal" Deva (cursuri de zi, serale, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Danciu Virginia,** lector univ. filologie Institutul de mine Petroşani.

Şcoala medie Lupeni. Comisia nr. 7 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii Lupeni, Haţeg, Vulcan şi Petrila (cursuri de zi, serale, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Susan Dumitru,** prof. lb. romînă dir. Şcoala medie „Decebal" Deva.

Şcoala medie Petroşani. Comisia nr. 8 secţie mixtă cu lb. de predare romînă şi maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie Petroşani (cursuri de zi, serale, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Dobrescu Eugen,** prof. univ. matematică Institutul de mine Petroşani.

Şcoala medie nr. 1 Hunedoara. Comisia nr. 9 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 1 Hunedoara şi Călan (cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Pop Aurel,** lector univ. şt. sociale Institutul de mine Petroşani.

Şcoala medie nr. 1 Hunedoara. Comisia nr. 10 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii nr. 1 Hunedoara şi Haţeg (cursuri de zi, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Rancea Viorica,** prof. chimie dir. Şcoala medie Teiuş.

REGIUNEA IAŞI

Complexul şcolar Bîrlad. Comisia nr. 1 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Complexul şcolar Bîrlad (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Bursuc Ilie,** conf. univ. fizică Universitatea „Al. I. Cuza" Iaşi.

Complexul şcolar Bîrlad. Comisia nr. 2 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Complexul şcolar Bîrlad şi Şcoala medie Murgeni (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Bogdan Elena,** conf. univ. chimie Universitatea „Al. I. Cuza" Iaşi.

Şcoala medie nr. 2 Bîrlad. Comisia nr. 3 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 2 Bîrlad (cursuri serale, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Avram Eugenia,** prof. gr. II geografie dir. adj. Şcoala medie „D. Cantemir" Iaşi.

Şcoala medie „M. Kogălniceanu" Huşi. Comisia nr. 4 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii „M. Kogălniceanu" şi „Cuza Vodă" Huşi (curs de zi, seral, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Alexandru Constantin,** prof. pedagogie dir. Şcoala medie „M. Kogălniceanu" Vaslui.

Şcoala medie „M. Kogălniceanu" Vaslui. Comisia nr. 5 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii „M. Kogălniceanu" şi nr. 2 Vaslui, medie Negreşti (cursuri de zi, serale, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Papp Alexandru,** conf. univ. fizică Universitatea „Al. I. Cuza" Iaşi.

Şcoala medie „C. Burcă" Paşcani. Comisia nr. 6 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii „C. Burcă" Paşcani şi Tg. Frumos (cursuri de zi, serale, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Nadolschi Victor,** conf. univ. matematică Universitatea „Al. I. Cuza" Iaşi.

Şcoala medie „M. Sadoveanu" Iaşi. Comisia nr. 7 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii „M. Sadoveanu", nr. 5 şi medie de muzică şi arte plastice Iaşi, Hîrlău (cursuri de zi, serale, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Petrescu Dîmboviţa M.,** prof. univ istorie Universitatea „Al. I. Cuza" Iaşi

Şcoala medie „M. Eminescu" Iaşi. Comisia nr. 8 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „M. Eminescu" Iaşi (cursuri de zi, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Navroteanu Elisabeta,** prof. lb. romînă dir. Şcoala medie „M. Sadoveanu" Iaşi.

Şcoala medie „C. Negruzzi" Iaşi. Comisia nr. 9 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcolile medii „C. Negruzzi" şi „G. Ibrăileanu" Iaşi (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Cotruţ Gheorghe,** prof. univ. chimie Institutul politehnic Iaşi.

Şcoala medie „V. Alecsandri" Iaşi. Comisia nr. 10 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „V. Alecsandri" Iaşi (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Antonescu Elisabeta,** prof. emerit Şcoala medie „M. Eminescu" Iaşi.

Şcoala medie „V. Alecsandri" Iaşi. Comisia nr. 11 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „V. Alecsandri" Iaşi (curs seral şi restanţieri). Preşedinte **Mangeron Dumitru,** prof. univ. matematică Institutul politehnic Iaşi.

Şcoala medie „Al. I. Cuza" Iaşi. Comisia nr. 12 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii „Al. I. Cuza" şi „D. Cantemir" Iaşi (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Săveanu Teodor,** prof. univ. chimie Institutul politehnic Iaşi.

Şcoala medie „D. Cantemir" Iaşi. Comisia nr. 13 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie „D. Cantemir" Iaşi (curs seral şi restanţieri). Preşedinte **Marinescu Mihai,** prof. univ. chimie Institutul politehnic Iaşi.

REGIUNEA MARAMUREŞ

Şcoala medie Carei. Comisia nr. 1 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii Carei şi Tăşnad (cursuri de zi, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Paiaghiţă Valeriu,** lector univ. filologie Institutul pedagogic de 3 ani Baia Mare.

Şcoala medie Carei. Comisia nr. 2 secţie mixtă cu lb. de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii Carei şi Tăşnad (cursuri de zi, serale, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Banyasz Alexandru,** prof. istorie dir. adj. Şcoala medie nr. 2 Satu Mare.

Şcoala medie Sighet. Comisia nr. 3 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii Sighet şi Vişeu de Sus (cursuri de zi, serale, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Popescu Alexandru,** lector univ. chimie Institutul pedagogic de 3 ani Baia Mare.

Şcoala medie nr. 1 Baia Mare. Comisia nr. 4 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii nr. 2 Baia Mare, Cehu Silvaniei, Tg. Lăpuş, Somcuta Mare şi Baia Sprie (cursuri de zi, serale, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Ştirbu Vasile,** lector univ. filologie Institutul pedagogic de 3 ani Baia Mare.

Şcoala medie nr. 1 Baia Mare. Comisia nr. 5 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii nr. 1 şi 3 Baia Mare (cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Filip Romulus,** prof. lb. romînă dir, adj. Şcoala medie Somcuta.

Şcoala medie nr. 1 Baia Mare. Comisia nr. 6 secţie mixtă cu lb. de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii nr. 3 Baia Mare, Sighet şi Cehu Silvaniei (cursuri de zi şi fără frecvenţă). Preşedinte **Kiss Ernest,** conf. univ. matematică Institutul pedagogic de 3 ani Cluj.

Şcoala medie nr. 3 Baia Mare. Comisia nr. 7 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii nr. 1 şi 3 Baia Mare, medii Tg. Lăpuş, Somcuta Mare şi Baia Sprie (cursuri de zi, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Treţiu Traian,** conf. univ. şt. naturale Universitatea „Babeş-Bolyai" Cluj.

Şcoala medie nr. 3 Baia Mare. Comisia nr. 8 secţie mixtă cu lb. de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii nr. 1 Baia Mare şi Baia Sprie (cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Biga Ludovic,** prof. gr. II şt. sociale dir. adj. Şcoala medie nr. 1 Satu Mare.

Şcoala medie nr. 1 Satu Mare. Comisia nr. 9 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii nr. 1 Satu Mare, Ardud şi Negreşti (cursuri de zi, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Filip Tănase,** lector univ. filologie Institutul pedagogic de 3 ani Baia Mare.

Şcoala medie nr. 1 Satu Mare. Comisia nr. 10 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii nr. 1 şi nr. 2 Satu Mare (cursuri de zi, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Suceveanu Paul,** prof. gr. II lb. romînă Şcoala medie Carei.

Şcoala medie nr. 1 Satu Mare. Comisia nr. 11 secţie mixtă cu lb. de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii nr. 1 Satu Mare şi Ardud (cursuri de zi, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Sink Benedek** prof. lb. germană dir, adj. Şcoala medie nr. 1 Baia Mare.

Şcoala medie nr. 2 Satu Mare. Comisia nr. 12 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 2 Satu Mare (cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Giurgiu Ioan,** lector univ. fizică Institutul pedagogic de 3 ani Baia Mare.

Şcoala medie nr. 2 Satu Mare. Comisia nr. 13 secţie mixtă cu lb. de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Şcoala medie nr. 2 Satu Mare (cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Berţi Livia,** prof. şt. naturale dir. adj. Şcoala medie nr. 2 Baia Mare.

REGIUNEA MUREŞ-AUTONOMĂ MAGHIARĂ

Şcoala medie Luduş. Comisia nr. 1 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la şcolile medii Luduş, Sărmaş şi Tîrnăveni (cursuri de zi, fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Bîlcu Margareta,** prof. şt. naturale dir Şcoala medie nr. 5 Tg. Mureş.

(Continuare în pag. a 4-a)

(Urmare din pag. a 3-a)

Școala medie Tîrnăveni. Comisia nr. 2 secție reală. Se vor prezenta candidați de la școlile medii Tîrnăveni și Sîngeorgiu de Pădure (cursuri de zi, serale, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Enăchescu Iulia,** lector univ. filologie Institutul pedagogic de 3 ani Tg. Mureș.

Școala medie nr. 2 Reghin. Comisia nr. 3 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la școlile medii nr. 1 și 2 Reghin (cursuri de zi, serale, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Văsieș Simion,** prof. geografie dir. Școala medie „Papiu Ilarian" Tg. Mureș.

Școala medie nr. 2 Reghin. Comisia nr. 4 secție mixtă cu lb. de predare maghiară. Se vor prezenta candidați de la școlile medii nr. 1 și 2 Reghin, M. Nirajului, Sîngeorgiu de Pădure și Sovata (cursuri de zi, serale, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Mora Zoltan**, prof. gr. II lb. română dir. Școala medie „Bolyai Farcaș" Tg. Mureș.

Școala medie Topliță. Comisia nr. 5 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la școlile medii Topliță, Gheorghieni, Miercurea Ciuc și Odorhei (cursuri de zi, serale, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Virf Liviu,** lector univ. chimie Institutul pedagogic de 3 ani Tg. Mureș.

Școala medie Gheorghieni. Comisia nr. 6 secție mixtă cu lb. de predare maghiară. Se vor prezenta candidați de la școlile medii Gheorghieni, Ditrău și Topliță (cursuri de zi, serale, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Fejer Mihai**, prof. lb. română dir. Școala medie „Dr. Petre Groza" Odorhei.

Școala medie Miercurea Ciuc. Comisia nr. 7 secție mixtă cu lb. de predare maghiară. Se vor prezenta candidați de la școlile medii Miercurea Ciuc și Sînmartin (cursuri de zi, serale și restanțieri). Președinte **Gaspar Ioan,** prof. matematică dir. Școala medie „Unirea" Tg. Mureș.

Școala medie Odorhei. Comisia nr. 8 secție mixtă cu lb. de predare maghiară. Se vor prezenta candidați de la școlile medii Odorhei, Cristur și Vlahița (cursuri de zi, serale, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Virag Emeric,** lector univ. matematică Universitatea „Babeș-Bolyai" Cluj.

Școala medie „Papiu Ilarian" Tg. Mureș. Comisia nr. 9 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la școlile medii „Papiu Ilarian", „Bolyai Farcaș", „Unirea" și medie nr. 4 Tg. Mureș (curs de zi și restanțieri). Președinte **Galea Virgil,** prof. univ. chimie Institutul de medicină și farmacie Cluj.

Școala medie nr. 4 Tg. Mureș. Comisia nr. 10 secție reală. Se vor prezenta candidați de la școlile medii nr. 4, „Papiu Ilarian" și „Bolyai Farcaș" Tg. Mureș (curs seral și fără frecvență). Președinte **Gherman Vasile,** prof. emerit dir. adj. Școala medie nr. 1 Tîrnăveni.

Școala medie „Papiu Ilarian" Tg. Mureș. Comisia nr. 11 secție mixtă cu lb. de predare maghiară. Se vor prezenta candidați de la școlile medii „Papiu Ilarian", „Bolyai Farcaș", „Unirea" și Școala medie de artă Tg. Mureș (curs de zi și restanțieri). Președinte **Biro Gavril,** lector univ. matematică-fizică Institutul pedagogic de 3 ani Tg. Mureș.

Școala medie nr. 4 Tg. Mureș. Comisia nr. 12 secție reală cu lb. de predare maghiară. Se vor prezenta candidați de la școlile medii „Papiu Ilarian" și „Bolyai Farcaș" Tg. Mureș (curs seral, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Kristó Andrei,** prof. geografie dir. Școala medie Miercurea Ciuc.

Școala medie nr. 4 Tg. Mureș. Comisia nr. 13 secție reală cu lb. de predare maghiară. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 4 Tg. Mureș (cursuri de zi, serale și restanțieri). Președinte **Barabași Francisc,** lector univ. șt. sociale Institutul pedagogic de 3 ani Tg. Mureș.

REGIUNEA OLTENIA

Școala medie „Nicolae Bălcescu" Craiova. Comisia nr. 1 secție reală. Se vor prezenta candidați de la școlile medii „N. Bălcescu", nr. 2 și 3 Craiova (curs de zi și restanțieri). Președinte **Catan Dumitru,** prof. istorie, dir. Școala medie nr. 2 Turnu Severin.

Școala medie nr. 4 Craiova. Comisia nr. 2 secție reală. Se vor prezenta candidați de la școlile medii nr. 4 Craiova și Segarcea (curs de zi și restanțieri). Președinte **Cristescu Nicolae**, conf. univ. matematică Universitatea București.

Școala medie nr. 3 Craiova. Comisia nr. 3 secție umanistă. Se vor prezenta candidați de la școlile medii nr. 1, 2, 3 și 4 Craiova și medie Segarcea (curs de zi și restanțieri). Președinte **Façon Nina,** prof. univ. filologie Universitatea București.

Școala medie „Frații Buzești" Craiova. Comisia nr. 4 secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie „Frații Buzești" și medie nr. 5 Craiova (curs seral și restanțieri). Președinte **Mihăilescu Ion,** prof. univ. șt. naturale Institutul agronomic „Tudor Vladimirescu" Craiova.

Școala medie nr. 3 Craiova. Comisia nr. 5 secție reală. Se vor prezenta candidați de la școlile medii nr. 3 și nr. 1 Craiova (cursuri de zi, serale și fără frecvență). Președinte **Gheorghiu Virgil,** prof. univ. fizică Institutul pedagogic de 3 ani Craiova.

Școala medie nr. 1 Tg. Jiu. Comisia nr. 6 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la școlile medii nr. 1, 2 Tg. Jiu, Valea Sadului și Poiana Rovinari (cursuri de zi, serale, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Ceachir Nicolae,** lector univ. istorie Universitatea București.

Școala medie nr. 1 Turnu Severin. Comisia nr. 7 secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 1 Turnu Severin (cursuri de zi, serale și restanțieri). Președinte **Petreanu Ion,** prof. univ. chimie Institutul agronomic „Tudor Vladimirescu" Craiova.

Școala medie nr. 2 Turnu Severin. Comisia nr. 8 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la școlile medii nr. 2 Turnu Severin, Strehaia și Baia de Aramă (curs de zi și restanțieri). Președinte **Dănescu Constantin,** prof. șt. naturale dir. Școala pedagogică Craiova.

Școala medie nr. 3 Turnu Severin. Comisia nr. 9 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la școlile medii nr. 3 și nr. 2 Turnu Severin și medie Vînju Mare (cursuri de zi, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Boldescu Petre,** conf. univ. matematică Institutul agronomic „T. Vladimirescu" Craiova.

Școala medie Calafat. Comisia nr. 10 secție mixtă Se vor prezenta candidați de la școlile medii Calafat, Poiana Mare, Cetate, Cujmir, Băilești și Plenița (cursuri de zi, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Pătru Crăciun,** prof. lb. română dir. Școala medie nr. 1 Caracal.

Școala medie nr. 1 Caracal. Comisia nr. 11 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la școlile medii nr 1 și 2 Caracal, medie Balș și Bălcești (cursuri de zi, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Teodorescu Barbu,** conf. univ. filologie Institutul pedagogic de 3 ani Craiova.

Școala medie Corabia. Comisia nr. 12 secție mixtă Se vor prezenta candidați de la școlile medii Corabia și Bechet (cursuri de zi, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Rădulescu Nicolae,** conf. univ. geografie Institutul pedagogic de 3 ani Craiova.

Școala medie Tîrgu Cărbunești. Comisia nr. 13 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la școlile medii Tîrgu Cărbunești, Novaci, Filiași și Melinești (cursuri de zi, serale și restanțieri). Președinte **Zamfir Maria,** prof. matematică dir. adj. Școala medie nr. 5 Craiova.

REGIUNEA PLOIEȘTI

Școala medie nr. 1 Buzău. Comisia nr. 1 secție reală. Se vor prezenta candidați de la școlile medii nr. 1 Buzău și Pogoanele (curs de zi și restanțieri). Președinte **Popp Simona,** conf. univ. matematică Universitatea București.

Școala medie nr. 1 Buzău. Comisia nr. 2 secție reală. Se vor prezenta candidați de la școlile medii nr. 1 Buzău, nr. 1 Rm. Sărat, Mizil și Berca (curs seral și restanțieri). Președinte **Gaspar Marin,** prof. lb. română dir. Școala medie nr. 5 Ploiești.

Școala medie nr. 2 Buzău. Comisia nr. 3 secție reală. Se vor prezenta candidați de la școlile medii nr. 2 Buzău, Beceni și Pătîrlagele (curs de zi și restanțieri). Președinte **Păun Octav,** lector univ. filologie Institutul pedagogic de 3 ani București.

Școala medie nr. 2 Buzău. Comisia nr. 4 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la școlile medii nr. 1 și 2 Buzău, Mizil, nr. 1 și 2 Rm. Sărat (curs de zi și restanțieri). Președinte **Vulpescu Mihai,** prof. lb. română dir. Școala medie nr. 6 Ploiești.

Școala medie nr. 2 Buzău. Comisia nr. 5 secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 2 Buzău (cursuri fără frecvență). Președinte **Picoș Constantin,** șef lucrări șt. naturale Universitatea București.

Școala medie nr. 2 Buzău. Comisia nr. 6 secție reală. Se vor prezenta candidați de la școlile medii nr. 1, 2 Rm. Sărat, Pătîrlagele, Pogoanele și Mizil (cursuri fără frecvență și restanțieri). Președinte **Voichin Irina,** prof. gr. II șt. naturale dir. Școala medie nr. 4 Ploiești.

Școala medie Sinaia. Comisia nr. 7 secție reală. Se vor prezenta candidați de la școlile medii Sinaia, Bușteni și secția serală Azuga (cursuri serale, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Ștef Vanț Felicia,** lector univ. filologie Universitatea București.

Școala medie Băicoi. Comisia nr. 8 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la școlile medii Băicoi, Moreni, Filipești de Pădure și secția serală Florești (cursuri de zi, serale, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Manolache Petruș,** prof. lb. română dir. Școala medie Sinaia.

Școala medie nr. 1 Cîmpina. Comisia nr. 9 secție reală. Se vor prezenta candidați de la școlile medii nr. 1 și 2 Cîmpina (cursuri serale, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Panait Claudia,** șef lucrări chimie Universitatea București.

Școala medie nr. 2 Cîmpina. Comisia nr. 10 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la școlile medii nr. 1, 2 Cîmpina, Breaza, Bușteni, Sinaia și Liceul militar Breaza (curs de zi). Președinte **Diaconescu Ion,** lector univ. filologie Universitatea București.

Școala medie nr. 1 Ploiești. Comisia nr. 11 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la școlile medii nr. 1 și 4 Ploiești (curs de zi). Președinte **Opreanu Elena,** lector univ. matematică Institutul pedagogic de 3 ani București.

Școala medie nr. 1 Ploiești. Comisia nr. 12 secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 1 Ploiești (cursuri serale, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Popovici Constantin,** conf. univ. matematică Universitatea București.

Școala medie nr. 2 Ploiești. Comisia nr. 13 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 2 Ploiești (curs de zi). Președinte **Brăiescu Ion,** conf. univ. filologie Universitatea București.

Școala medie nr. 2 Ploiești. Comisia nr. 14 secție reală. Se vor prezenta candidați de la școlile medii nr. 2 Ploiești, Urlați și secția serală Boldești (cursuri serale, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Vasiliu Aspasia,** prof. lb. română dir. Școala medie nr. 1 Ploiești.

Școala medie nr. 3 Ploiești. Comisia nr. 15 secție reală. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 3 Ploiești (curs de zi și restanțieri). Președinte **Fait Ion,** conf. univ. fizică Institutul de construcții București.

Școala medie nr. 3 Ploiești. Comisia nr. 16 secție umanistă. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 3 Ploiești (curs de zi și restanțieri). Președinte **Comanici Traian,** prof. lb. română dir. Școala medie nr. 2 Ploiești.

Școala medie nr. 4 Ploiești. Comisia nr. 17 secție reală. Se vor prezenta candidați de la școlile medii nr. 4 și 3 Ploiești (cursuri fără frecvență și restanțieri). Președinte **Roman Tiberiu,** conf. univ. matematică Institutul de Petrol, Gaze și Geologie București.

Școala medie nr. 5 Ploiești. Comisia nr. 18 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la școlile medii nr. 5, 4 Poiești și Urlați (curs de zi). Președinte **Preoteșoiu Georgeta,** prof. filozofie dir. Școala medie nr. 3 Ploiești.

Școala medie nr. 5 Ploiești. Comisia nr. 19 secție reală. Se vor prezenta candidați de la școlile medii nr. 5, 4 Ploiești și secția serală Valea Călugărească (curs seral și restanțieri). Președinte **Bîrnă Ion,** prof. șt. naturale Ministerul Învățămîntului.

Școala medie nr. 6 Ploiești. Comisia nr. 20 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 6 Ploiești (curs de zi și restanțieri). Președinte **Constantinescu Clotilda,** prof. gr. II șt. naturale dir. Școala medie nr. 2 Buzău.

Școala medie nr. 6 Ploiești. Comisia nr. 21 secție reală. Se vor prezenta candidați de la școlile medii nr. 6 Ploiești și Plopeni (cursuri serale, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Mihail Emilian,** prof. gr. II matematică dir. Școala medie Bușteni.

Școala medie nr. 1 Rm. Sărat. Comisia nr. 22 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la școlile medii nr. 1 și 2 Rm. Sărat (curs de zi și restanțieri). Președinte **Boiangiu Dumitru,** conf. univ. matematică Institutul politehnic București.

Școala medie Văleni de Munte. Comisia nr. 23 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la școlile medii Văleni de Munte și Slănic (cursuri de zi, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Boiangiu Ana,** șef lucrări fizică Universitatea București.

Școala medie Pucioasa. Comisia nr. 24 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la școlile medii Pucioasa, Fieni și secția serală Doicești (cursuri de zi, serale, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Apostol Eugenia,** prof. lb. latină dir. Școala medie nr. 2 Tîrgoviște.

Școala medie nr. 3 Tîrgoviște. Comisia nr. 25 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la școlile medii nr. 3 și 2 Tîrgoviște (curs de zi și restanțieri). Președinte **Milicescu Emilia,** lector univ. filologie Institutul pedagogic de 3 ani București.

Școala medie nr. 2 Tîrgoviște. Comisia nr. 26 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la școlile medii nr. 2, 3, 1 Tîrgoviște și secția serală Caragiale (cursuri de zi, serale și restanțieri). Președinte **Ichim Ioan,** prof. gr. II lb. română Școala medie nr. 1 Buzău.

REGIUNEA SUCEAVA

Școala medie nr. 1 Botoșani. Comisia nr. 1 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 1 Botoșani (cursuri de zi și serale). Președinte **Lazăr Ioan,** lector univ. filologie Institutul pedagogic de 3 ani Suceava.

Școala medie nr. 2 Botoșani. Comisia nr. 2 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la școlile medii nr. 2 Botoșani și Trușești (cursuri de zi, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Obadă Alexandru,** prof. lb. română dir. Școala medie nr. 1 Suceava.

Liceul „Dragoș Vodă" Cîmpulung. Comisia nr. 3 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul „Dragoș Vodă" Cîmpulung, Școala medie Gura Humorului și Liceul militar „Ștefan cel Mare" Cîmpulung (cursuri de zi, serale, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Bantaș Gheorghe,** lector univ. matematică Universitatea „Al. I. Cuza" Iași.

Școala medie nr. 1 Dorohoi. Comisia nr. 4 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 1 Dorohoi (cursuri de zi, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Sbiera Ioan,** lector univ. fizică Institutul pedagogic de 3 ani Suceava.

Școala medie nr. 2 Dorohoi. Comisia nr. 5 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 2 Dorohoi și medie Darabani (cursuri de zi, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Ștefan Constantin,** prof. lb. română dir. Școala medie nr. 1 Botoșani.

Școala medie nr. 1 Fălticeni. Comisia nr. 6 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 1 Fălticeni (cursuri de zi, serale, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Husar Alexandru,** lector univ. filologie Universitatea „Al. I. Cuza" Iași.

Școala medie nr. 2 Fălticeni. Comisia nr. 7 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 2 Fălticeni (cursuri de zi, serale și restanțieri). Președinte **Mincu Vanda,** prof. geografie dir. Școala medie nr. 2 Rădăuți.

Școala medie nr. 1 Rădăuți. Comisia nr. 8 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 1 Rădăuți (cursuri de zi, serale, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Dron Virgil,** lector univ. filologie Institutul pedagogic de 3 ani București.

Școala medie nr. 2 Rădăuți. Comisia nr. 9 secție mixtă cu lb. de predare română și ucraineană. Se vor prezenta candidați de la școlile medii nr. 2 Rădăuți, medie Siret și medie Sighet reg. Maramureș (curs de zi și restanțieri). Președinte **Chițimia Ion,** conf. univ. filologie Universitatea București.

Școala medie Săveni. Comisia nr. 10 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Școala medie Săveni (cursuri de zi, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Luță Arcadie,** prof. matematică director Școala medie nr. 1 Dorohoi.

Școala medie nr. 1 Suceava. — Comisia nr. 11 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Școala medie nr. 1 Suceava (curs seral și fără frecvență). Președinte **Apăvăloaie Mihai,** lector univ. geografie Universitatea „Al. I. Cuza" Iași.

Școala medie nr. 2 Suceava. Comisia nr. 12 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la școlile medii nr. 1 și nr. 2 Suceava (curs de zi și restanțieri). Președinte **Adăscăliței Vasile,** lector univ. filologie, Universitatea „Al. I. Cuza" Iași.

Școala medie Vatra Dornei. Comisia nr. 13 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Școala medie Vatra Dornei (cursuri de zi, serale, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Bordeianu Amuliu,** prof. fizică Școala medie nr. 1 Rădăuți.

EXAMENUL DE STAT LA ȘCOLILE PEDAGOGICE

Școala pedagogică de învățători București. Comisia nr. 1. Se vor prezenta candidați de la Școala pedagogică de învățători București (curs de zi și restanțieri). Președinte **Giurgea Maria,** conf. univ. pedagogie Universitatea București.

Școala pedagogică de învățători București. Comisia nr. 2. Se vor prezenta candidați de la Școlile pedagogice de învățători și educatoare București și de la Institutul pedagogic de învățători București (cursuri de zi, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Șafran Oisie,** conf. univ. pedagogie Universitatea Bucuresti.

Școala medie nr. 6 cu secție pedagogică Constanța. Comisia nr. 3. Se vor prezenta candidați de la Școala pedagogică de învățători și educatoare Constanța și de la Institutul pedagogic de învățători Constanța (cursuri de zi, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Stanciu Ion,** lector univ. pedagogie Universitatea București.

Școala pedagogică de învățători Cîmpulung Muscel. Comisia nr. 4. Se vor prezenta candidați de la Școala pedagogică Cîmpulung Muscel (curs de zi și restanțieri). Președinte **Bărbulescu Didina,** lector univ. pedagogie Universitatea București.

Școala pedagogică de învățători Bacău. Comisia nr. 5. Se vor prezenta candidați de la Școala pedagogică de învățători și educatoare Bacău și de la Institutul pedagogic de învățători Bacău (cursuri de zi, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Oprea Panait,** prof. emerit Școala medie nr. 1 Bacău.

Școala pedagogică de învățători Arad. Comisia nr. 6. Se vor prezenta candidați de la Școala pedagogică de învățători și educatoare Arad și de la Institutul pedagogic de învățători Arad (cursuri de zi, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Țîreovnicu Victor,** lector univ. pedagogie Institutul pedagogic de 3 ani Timișoara.

Liceul nr. 1 Timișoara, secție pedagogică cu limba de predare germană. Comisia nr. 7. Se vor prezenta candidați de la secția pedagogică de învățători Timișoara (curs de zi și restanțieri). Președinte **Binder Ștefan,** conf. univ. filologie Universitatea Timișoara.

Școala pedagogică de învățători Blaj. Comisia nr. 8. Se vor prezenta candidați de la Școala pedagogică de învățători Blaj și Școala pedagogică de învățători și educatoare cu limba de predare germană, Sibiu (cursuri de zi, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Salade Dumitru,** conf. univ pedagogie Universitatea „Babeș-Bolyai" Cluj.

Școala pedagogică de învățători Cluj. Comisia nr. 9. Se vor prezenta candidați de la Școala pedagogică de învățători și educatoare Cluj și de la Institutul pedagogic de învățători Cluj (cursuri de zi, fără frecvență și restanțieri) Președinte **Bendorfeanu Maximilian,** conf. filologie I.P.C.D. Cluj.

Școala pedagogică de învățători cu limba de predare maghiară Aiud. Comisia nr. 10. Se vor prezenta candidați de la Școala pedagogică de învățători Aiud și de la Institutul pedagogic de învățători Aiud (curs de zi și restanțieri) Președinte **Scridon Gavril,** conf. univ. filologie Institutul pedagogic de 3 ani Tg. Mureș.

Școala pedagogică de învățători Oradea. Comisia nr. 11. Se vor prezenta candidați de la Școala pedagogică de învățători Oradea (curs de zi și restanțieri). Președinte **Tudoran Dimitrie,** prof. univ. pedagogie Universitatea „Babeș-Bolyai" Cluj.

Școala pedagogică de învățători Galați. Comisia nr. 12. Se vor prezenta candidați de la Școala pedagogică de învățători și educatoare Galați și de la Institutul pedagogic de învățători Galați (cursuri de zi, fără frecvență și restanțieri). Președinte **Vrabie Dumitru,** lector univ. pedagogie, Institutul Pedagogic de 3 ani Galați.

Școala pedagogică de învățători Deva. Comisia nr. 13. Se vor prezenta candidați de la Școala pedagogică de învățători Deva (curs de zi și restanțieri). Președinte **Drăgan Ion,** lector univ. pedagogie Institutul pedagogic de 3 ani Timișoara.

Complexul școlar Bîrlad. Comisia nr. 14. Se vor prezenta candidați de la secția pedagogică de învățători Bîrlad și de la Institutul pedagogic de învățători Bîrlad (curs de zi și restanțieri). Președinte **Bîrsănescu Ștefan,** prof. univ. pedagogie Universitatea „Al. I. Cuza" Iași.

Școala pedagogică Sighet. Comisia nr 15. Se vor prezenta candidați de la Școala pedagogică de învățători cu limba de predare română și ucraineană Sighet, Școala pedagogică de educatoare cu limba de predare ucraineană Sighet, pedagogică de educatoare Carei și de la Institutul pedagogic de învățători Baia Mare (curs de zi și restanțieri). Președinte **Radu Ion,** lector univ. psihologie Universitatea „Babeș-Bolyai" Cluj.

Școala pedagogică de învățători cu limba de predare maghiară Odorhei. Comisia nr. 16. Se vor prezenta candidați de la Școala pedagogică de învățători Odorhei și de la Institutul pedagogic de învățători cu limba de predare maghiară Odorhei (curs de zi și restanțieri). Președinte **Bogdan Tiberiu,** conf. univ. Pedagogie Institutul pedagogic de 3 ani Pitești.

Școala pedagogică de învățători Craiova. Comisia nr. 17. Se vor prezenta candidați de la Școala pedagogică de învățători Craiova și de la Institutul pedagogic de învățători Craiova (curs de zi și restanțieri). Președinte **Dobrin Tamara,** conf univ. pedagogie Institutul de arte plastice „Nicolae Grigorescu" București.

Școala pedagogică de învățători Buzău. Comisia nr. 18. Se vor prezenta candidați de la Școala pedagogică de învățători Buzău (curs de zi și restanțieri). Președinte **Gabrea Iosif,** prof. univ. consultant Institutul pedagogic de 3 ani Pitești.

Școala pedagogică de învățători Suceava. Comisia nr. 19 Se vor prezenta candidați de la Școala pedagogică de învățători Suceava și de la Institutul pedagogic de învățători Suceava (curs de zi și restanțieri). Președinte **Văideanu George,** conf. univ. pedagogie I.P.C.D. Iași.

PENTRU ÎNVĂŢĂMÎNT ŞI CORPUL DIDACTIC

Clasele luminoase ale noilor şcoli sînt semne ale înfloririi de azi a învăţămîntului nostru.

valma pe jos, planşe din care la cea mai uşoară atingere se ridică nori de praf, ci dulapuri-vitrine pline de utilaje şi aparate moderne. Într-un colţ al laboratorului, aparatul de proiecţie cinematografică. În altul — panouri mari cu scheme ale unor maşini în stare de funcţiune. Şi la fel — doar în mai mic — arată şi laboratoarele şcolilor generale de 8 ani, chiar şi ale şcolilor săteşti.

Ca să se ajungă aici, vechile ateliere ale Casei Şcoalelor, a căror producţie era limitată ca sortimente şi cantitativ cu totul insuficientă, au fost transformate într-o întreprindere modernă, cu un profil foarte variat şi cu posibilităţi mari de dezvoltare. Dacă în anul 1949 valoarea planului de producţie al I.M.D. era de 2 300 000 lei, în 1964 valoarea totală a producţiei a crescut la 40 000 000 lei. Şi alte întreprinderi au început să producă material didactic: Editura didactică şi pedagogică, Industria optică romînă, studioul „Al. Sahia", întreprinderile „Reactivul", „Precizia", „Electrecord", „Mecano-chimica" etc.

În total, valoarea materialelor didactice cu care au fost înzestrate şcolile în perioada 1949—1964 se ridică la 375 000 000 lei. Se numără, printre aceste materiale, moderne mijloace audio-vizuale — aparatul de proiecţie sonor cu celulă fotoelectrică şi difuzoare, dispozitivul pentru proiecţii microscopice, filmele despre structura materiei, despre electricitate şi aplicaţiile ei, despre chimizarea agriculturii, despre maselele plastice ş.a.m.d., diapozitivele stereoscopice colorate, discurile, magnetofonul şi televizorul. Se numără mostre, machete, mulaje, modele în funcţiune, preparate biochimice etc., după cum se numără şi aparate demonstrative dintre cele mai moderne, cum sînt generatorul electrostatic cu bandă — reproducere la scară redusă a generatorului de tip van de Graaf, folosit şi în tehnica nucleară — camera Wilson pentru detectarea particulelor radioactive şi spintariscopul pentru observarea directă a dezintegrării nucleelor de radiu, calotele atomice şi detectorul Geiger Müller.

Toate — pentru ca tineretul patriei să cunoască cele mai noi succese ale ştiinţei şi tehnicii, pentru ca instruirea lui să se desfăşoare în strînsă legătură cu producţia, cu practica, pentru ca el să fie cît mai bine, cît mai temeinic pregătit pentru viaţă.

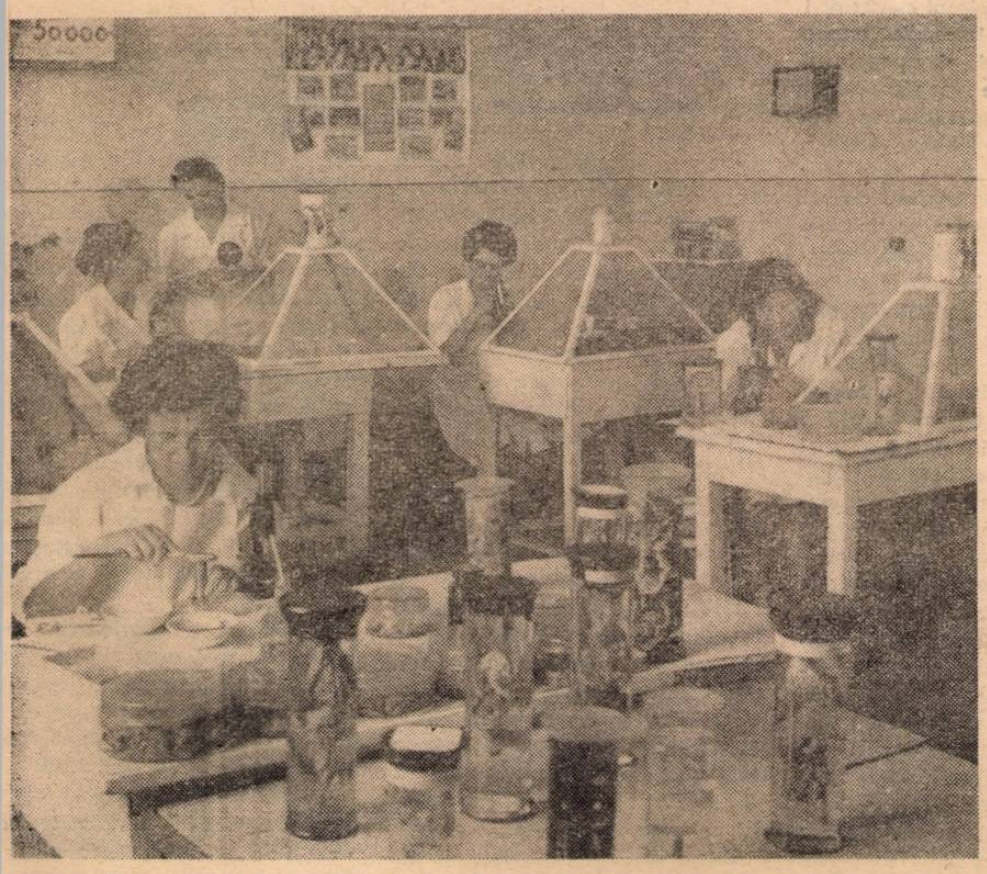

În secţiile întreprinderii de material didactic se execută aparate, instrumente şi preparate didactice pe baza unor tehnologii moderne.

O înaltă apreciere

Cel mai numeros detaşament de intelectuali ai ţării — aşa este socotit azi, în patria noastră, corpul didactic, iar munca lui primeşte o înaltă apreciere din partea partidului, a guvernului, a întregului popor.

Dar n-a fost aşa întotdeauna. Cînd ţara era stăpînită de cei avuţi, învăţătorii, profesorii erau consideraţi „cerşetori în haine negre". Nesocotită, disprețuită era munca lor nobilă şi valoroasă de pregătire a tinerelor generaţii, nesocotită, disprețuită străduinţa lor de a lumina satele, de a răspîndi cultura. Harnici, modeşti, perseverenţi, oamenii şcolii duceau însă mai departe, în pofida condiţiei lor vitrege, luminoasa tradiţie moştenită de la marii cărturari înaintaşi şi luptau neostenit pentru ridicarea culturală a poporului, pentru democratizarea învăţămîntului. Iar aceia dintre ei care au cunoscut cuvîntul partidului au ridicat această luptă pe o treaptă şi mai înaltă, dîndu-i ca ţel înlăturarea stăpînirii burghezo-moşiereşti, eliberarea socială a celor ce muncesc.

O dată cu înfăptuirea acestui ţel măreţ, o dată cu instaurarea puterii populare, şi soarta oamenilor şcolii a devenit alta. A fi educator al tinerelor generaţii înseamnă azi, în societatea noastră socialistă, a ocupa un loc de mare cinste, înseamnă a te bucura de caldă şi adîncă prețuire din partea tuturor. Şi mai înseamnă, în acelaşi timp, a avea cele mai bune condiţii pentru o muncă tot mai rodnică, pentru o viaţă demnă, frumoasă, bogată în împliniri.

Cei care odinioară băteau ani în şir la uşile inspectoratelor pentru a căpăta un post, au astăzi locul de muncă asigurat chiar în ziua cînd termină şcoala pedagogică, institutul sau facultatea — şi primesc, în plus, şi o indemnizaţie de instalare. Indemnizaţii speciale primesc, de asemenea, cadrele didactice care lucrează în localităţi de munte sau în Deltă.

Din 1951 şi pînă azi salariile oamenilor şcolii au fost sporite de 4 ori. Numai în 4 ani (1959—1963) salariul lor real şi nominal a crescut în două rînduri, în medie cu 50 la sută faţă de 1958, iar recenta hotărîre a partidului şi guvernului cu privire la majorarea salariilor la toate categoriile de oameni ai muncii îi include pe învăţători printre cei cărora prevederile hotărîrii li se aplică chiar din acest an, de la începutul lunii septembrie. Se adaugă, la toate acestea, premiile în bani şi titluri onorifice pentru care se acordă nu numai în tot timpul activităţii, dar şi după pensionare, o indemnizaţie suplimentară.

Ca semn al prețuirii ce le-o poartă, al încrederii pe care o au în destoinicia lor, oamenii muncii îi aleg cu încredere pe învăţători şi profesori ca deputaţi în sfaturile populare şi în Marea Adunare Naţională, dîndu-le astfel prilejul să participe nemijlocit la conducerea treburilor ţării.

Aceste alese dovezi ale dragostei şi stimei cu care sînt înconjuraţi îi însufleţesc pe dascăli să ridice necontenit, în volum şi valoare, munca pe care o desfăşoară în şcoală, în rîndurile copiilor, ca şi pe tărîm obştesc. Şi în întîmpinarea dorinţei lor de a munci mereu mai bine vin numeroase măsuri luate prin grija partidului şi guvernului. În primul rînd se înscrie, printre aceste măsuri, organizarea învăţămîntului ideologic pentru cadrele didactice. S-au creat, apoi, variate forme de perfecţionare, de la acelea care se desfăşoară la nivelul şcolilor sau al raioanelor — comisii pe specialităţi, consilii pedagogice sau cercuri pedagogice — pînă la institute interregionale de perfecţionare, „lecturi pedagogice", biblioteci, publicaţii de specialitate etc.

O muncă frumoasă, nobilă, mult prețuită, condiţii dintre cele mai bune pentru desfăşurarea ei — aceasta caracterizează, în anii noştri liberi, meseria de dascăl. Este firesc, de aceea, faptul că tot mai mulţi tineri se simt îndemnaţi s-o îmbrăţişeze. În anul 1938-1939 existau, în învăţămîntul de cultură generală, 48 254 de cadre. Azi sînt 140 616 — de aproape trei ori mai multe.

Este şi acesta, între atîtea altele, un semn al vremurilor pe care le trăim, al vremurilor socialismului.

FILE DIN LUPTA PATRIOTICĂ A OAMENILOR ȘCOLII

Era la începutul celui de al patrulea deceniu al secolului nostru. Cu toate încercările lor de a stabiliza economia capitalistă din Romînia, burghezia și moșierimea n-au reușit. Criza economică se adîncea, puterea de cumpărare a maselor largi scădea mereu. Industria, atîta cîtă era, trecea printr-o criză adîncă. Numărul falimentelor creștea. Sute de mii de țărani, apăsați de camătă și de impozite grele, și-au pierdut pămîntul, ajungînd în sapă de lemn. După statisticile burgheze ale vremii, peste 700 000 de țărani nu aveau nici o palmă de pămînt. Imprumutul primit din partea capitalului financiar mondial a dispărut, ca într-un sac fără fund, pentru salvarea de la faliment a unor bănci și întreprinderi capitaliste. Bugetul statului avea an de an un deficit tot mai mare și, cu toate sechestrele și vînzările silite executate de perceptori, nu putea fi echilibrat. Muncitorilor și funcționarilor li se impunea un regim sever de mizerie și foame.

Școala a cunoscut și ea, în acea perioadă, o situație dintre cele mai grele. O mare parte din numărul copiilor de vîrstă școlară nu erau cuprinși la cursuri. Imi aduc aminte că prin 1934—1935, la cele două școli primare din comuna Stănești, fostul județ Vlașca, unde urmau cursurile numai 60 la sută din numărul elevilor înscriși, reveneau fiecărui învățător cîte 50—60 de elevi. In aceeași vreme mai mult de 7 000 dintre absolvenții școlilor normale erau șomeri. Numeroase școli primare se închideau pe timp de iarnă din lipsă de combustibil. Multe școli normale și licee au fost închise pentru totdeauna fiind aruncați pe drumuri alte mii de învățători și profesori. Celor încă în funcțiune, li se reduceau salariile prin numeroasele „curbe de sacrificiu". In anul școlar 1931—1932, vreme de șase luni, nici un învățător de la țară nu a primit salariul. Tîrziu, după cîtiva ani, în urma protestelor repetate, în locul banilor furați învățătorilor, guvernul din acea vreme le-a dat niște bonuri de... impozit. Imi amintesc că și eu am primit asemenea bonuri pe care neavînd cum să le folosesc, căci n-aveam avere pentru care să plătesc impozit, le-am vîndut unui negustor din Giurgiu cu impozitul în restanță, care mi-a plătit numai 45 la sută din valoarea lor.

Mulți dintre membrii corpului didactic au luptat cu curaj împotriva celor care vitregeau școala. Unii au pus mîna pe condei, întocmind memorii cu privire la ravagiile analfabetismului și la condițiile grele care împiedicau pe copiii oamenilor muncii de la orașe și sate să urmeze școala. In mintea celor mai vîrstnici e încă vie marea manifestație de stradă organizată în anul 1932 de numeroși membri ai corpului didactic din Craiova și din fostul județ Dolj împotriva guvernului care nu le plătise salariile.

Pe o treaptă nouă s-au ridicat acțiunile învățătorimii după luptele eroice ale muncitorilor de la Grivița, din februarie 1933, care au avut un larg răsunet și în rîndurile membrilor corpului didactic. De-a lungul anilor care au urmat, cei mai înaintați dintre ei s-au integrat în mișcarea antifascistă, condusă de partid. Un mare răsunet au avut, în rîndurile cadrelor didactice, scrisorile lor de protest contra proceselor intentate de oligarhia burghezo-moșierească împotriva profesorilor Petre Constantinescu-Iași și Tudor Bugnariu, care nu aveau altă vină decît aceea că s-au ridicat împotriva terorii și persecuțiilor, împotriva fascismului. Imi amintesc că, în scrisoarea lor, mai mulți învățători din Cluj scriau, între altele, că odiosul proces ce urma să înceapă la Cluj nu era numai împotriva lui Tudor Bugnariu, ci și împotriva altor profesori care luptau pentru drepturile și libertățile poporului.

Mare a fost și numărul acelor învățători care au pus stavilă încercărilor făcute de legionari de a infiltra în sufletele micilor vlăstare otrava fascismului. Cu riscul vieții ei au interzis legionarilor să intre în clase și să facă propagandă în vederea atragerii elevilor în curente fasciste. Pentru îndrăzneala lor, unii au suferit grele și sălbatice represiuni. Astfel, un învățător din Azuga, regiunea Ploiești, a fost legat de un stîlp și ținut mai multe ore în ger. Altul, dintr-o comună din fostul județ Teleorman, a fost condamnat la moarte de cuibul de legionari din localitate.

Membri de frunte ai corpului didactic au fost destituiți din învățămînt și trimiși la închisoare sau în lagăre de concentrare pentru că au sabotat războiul hitlerist. In grupul de intelectuali antifasciști condamnați la mulți ani de închisoare în 1943 de către justiția antonesciană s-a aflat și bătrînul Gheorghe Simion, un merituos învățător.

Lupta profesorilor pentru salarii

Pretutindeni, la orașe și sate, erau oameni ai școlii care, menținîndu-se în anonimat, au luat parte la greaua bătălie a poporului nostru împotriva asupritorilor. Cu mult interes ascultau ei cuvîntul partidului, răspîndit din om în om, ori prin publicațiile ilegale. Tot ce aflau transmiteau apoi, cu grijă, mai departe, sădind în rîndurile oamenilor încrederea într-o vreme mai bună, în victoria asupra hitlerismului. S-ar putea crede, acum, că aceasta nu era mare lucru. Amintim însă că, pe atunci, pentru o singură vorbă împotriva regimului puteai fi condamnat la mulți ani închisoare, sau chiar la moarte.

Un mare număr de învățători, aflîndu-se în armată ca ofițeri de rezervă sau ca simpli ostași, au participat la insurecția armată, organizată și condusă de P.C.R. și au luptat apoi cu vitejie pe frontul antihitlerist, contribuind la înfrîngerea Germaniei fasciste. Alții, aflați în sate și orașe, au răspuns chemării partidului și au sprijinit, sub diferite forme, acțiunile de luptă ale armatei și ale formațiunilor patriotice.

Prin eliberarea țării de sub jugul fascist i s-a deschis și învățătorimii un drum larg spre o viață nouă și însorită. Intregul popor cunoaște și prețuiește munca nobilă pe care o desfășoară oamenii școlii pentru instruirea și educarea copiilor și tineretului patriei. In cei douăzeci de ani care au trecut de la eliberare, prin mîinile fiecăruia dintre ei au trecut sute de elevi, pe care i-au îndrumat spre o activitate rodnică, în folosul construirii socialismului, al întregului popor. Toți muncesc zi de zi, cu pasiune, și munca lor e larg sprijinită de organele de partid și de stat.

Am prilejul să vizitez, deseori, numeroase școli de la sate. Ce deosebire între aceste clădiri mari, luminoase, cu o arhitectură modernă și între cocioabele umede, întunecoase, în care erau siliți să muncească mulți învățători de la țară doar cu un sfert de veac în urmă ! Și ce deosebire între condițiile în care muncesc și trăiesc astăzi slujitorii școlii și între condițiile în care munceau și trăiau odinioară ! Mulți învățători și-au ridicat calificarea, terminînd cursurile institutelor superioare de învățămînt. Invățătorilor și profesorilor mai vîrstnici li s-au alăturat, în ultimele două decenii, zeci de mii de tineri, plini de entuziasm, însuflețiți de dorința de a ridica masele pe o treaptă cît mai înaltă a culturii. I-am văzut în satele dintre culmile Apusenilor, stabilindu-se statornic în „țara de piatră". I-am văzut și în așezările întinderilor de apă și de stuf ale Deltei. Am constatat, cu emoție, că abia astăzi termenul „intelectualitatea satului" a căpătat consistență, că în rîndurile acestei intelectualități oamenii școlii ocupă un loc de cinste.

Ințelegînd în sensul cel mai larg misiunea lor de ostași ai culturii, oamenii școlii, nu s-au mulțumit să împărtășească tinerei generații neasemuitele comori ale învățăturii, ci, răspunzînd chemării partidului, au ajutat țărănimea muncitoare să pornească pe calea largă a agriculturii socialiste, singura care poate duce spre belșug și bunăstare. Și la fel de neobosiți s-au dovedit în lupta pentru răspîndirea culturii, popularizînd în formele cele mai diverse — prin conferințe, cercuri de lectură etc. — adevărurile științei, comorile literaturii și artei.

Aflîndu-se în centrul activității culturale de la sate, fie ca dirijori de coruri, conducători de ansambluri artistice sau brigăzi artistice de agitație, fie ca instructori teatrali sau chiar ca simpli artiști amatori, învățătorii muncesc și pe acest tărîm cu elan și abnegație.

In Romînia socialistă, multiseculare tradiții ale artei noastre populare au căpătat o nouă strălucire. Chiar în aceste zile, un strălucitor festival a reunit pe cei mai buni dintre milioanele de artiști amatori din țara noastră. Spectacolele folclorice romînești stîrnesc entuziasm pretutindeni în străinătate. La această înflorire a artei noastre populare învățătorii și profesorii au o contribuție dintre cele mai însemnate.

Zilele trecute am asistat la finala celui de al VII-lea Concurs al echipelor artistice de amatori de la orașe și sate. Mii de spectatori au aplaudat furtunos dansurile cu temă din viața gospo[dă]riei colective, executate de ansa[m]blul colectiviștilor din Dăbul[eni]. Creatorul și animatorul aces[tui] ansamblu de aproape 200 de p[er]soane este învățătorul Petre Ștefan. Alți colegi de ai lui c[on]duc brigada artistică de agita[ție], brigada științifică, corul de [...] de persoane și alte formații [din] Dăbuleni. Nu există sat sau o[raș]

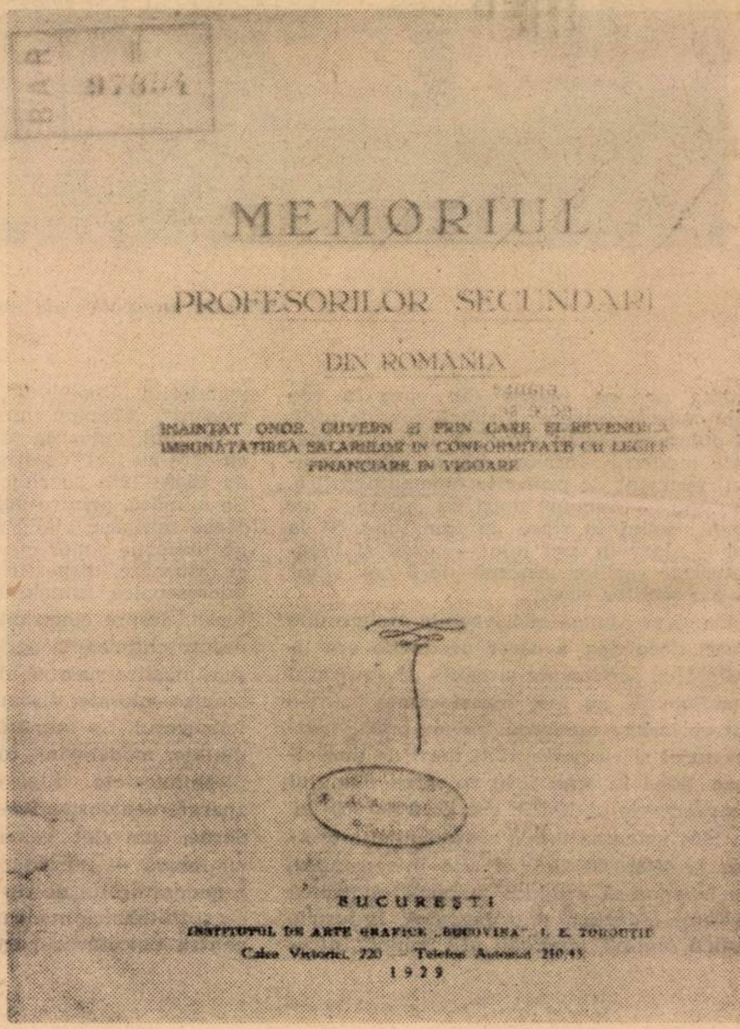
MEMORIUL
PROFESORILOR SECUNDARI
DIN ROMANIA
ÎNAINTAT ONOR. GUVERN ȘI PRIN CARE SE REVENDICĂ
ÎMBUNĂTĂȚIREA SALARIILOR ÎN CONFORMITATE CU LEGILE
FINANCIARE ÎN VIGOARE
BUCUREȘTI
INSTITUTUL DE ARTE GRAFICE „BUCOVINA" I. E. TOROUȚIU
Calea Victoriei, 220 — Telefon Automat 210.45
1929

în care învățătorii și profes[orii] să nu lucreze cu entuziasm și [în] această direcție.

Pentru munca lor harnică [în] școală și în afara ei, multe ca[dre] didactice au fost distinse cu [ti]lul de „Profesor emerit" [...] „Profesor fruntaș", „Invăță[tor] emerit" sau „Invățător frunt[aș]". Alții au primit ordine și med[alii], diferite premii. Astăzi, învăță[to]rii, profesorii, sînt iubiți și [res]pectați de toți. Ei nu mai sînt [so]cotiți, ca în trecut, niște func[țio]nari oarecare, ci oameni cu o c[...] mare deosebită, care se stră[du]iesc să modeleze sufletele, să f[or]meze viitorii cetățeni lumi[nați] și conștienți ai patriei, constr[uc]tori ai socialismului și comu[nis]mului.

Invățătorii și profesorii f[or]mează cel mai numeros deta[şa]ment al intelectualității noas[tre]. Locul de cinste ocupat de ei [în] societatea noastră socialistă, î[nal]ta apreciere dată activității [lor] și condițiile tot mai bune de m[un]că și de viață de care se buc[ură] constituie cea mai vie dovad[ă a] dragostei și grijii ce le-o poa[rtă] partidul, guvernul și între[gul] popor.

ȘERBAN NEDELCU

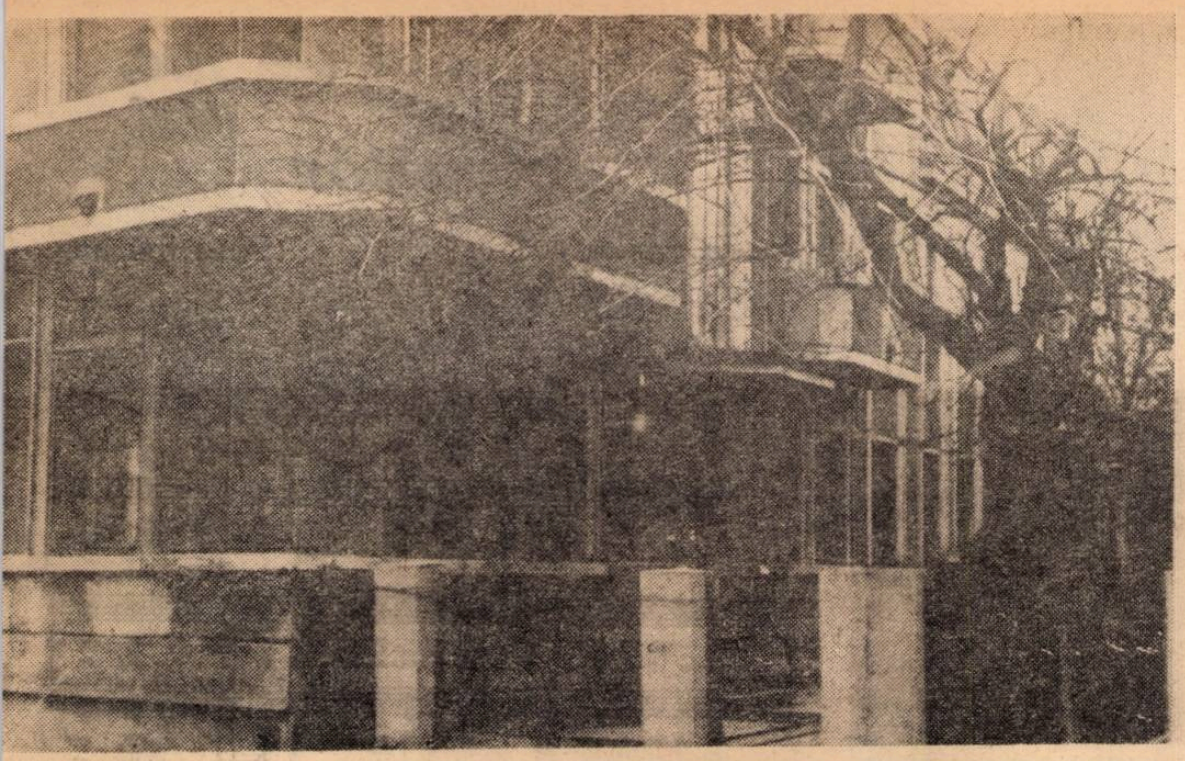

Casa din strada Armenească nr. 15, unde s-a constituit comitetul militar în noaptea de 13—14 iunie 1944

Cu elevii la locurile care amintesc de insurecţia armată

În aceste zile de ugust, neostenite autoare aleargă pe străzile Capitalei. La ferestre, priviri curioase de copii eniţi din toate colţurile ării încearcă să măsoae imensitatea cvarţaleor nou construite, înălimea blocurilor, întinerile verzi ale parcurior ce se aştern pe marinile lacurilor.

— Vedeţi, aici este maistrala Nord-Sud. Aţi uzit de ea? — le spun hizii. Aici — cartierul alta Albă, în haină ouă pe care i-au croit-o ăinile pricepute ale onstructorilor. Aceasta ste Casa Scînteii, aceta micul oraşel al căinelor studenţeşti.

Şi privirile alunecă dmirative şi nesăţioase e albul încă nepătat de ecerea vremii al numeoaselor edificii înălţate anii noştri — mărtuii ale muncii libere care ă viaţă visurilor entuiaste ale poporului deătuşat.

De astă dată, autobuul care transportă elevi in Oltenia s-a oprit pe trada Mitropolitul Griore, la nr. 69, în faţa nei case mici, abia vându-se din spatele garului înalt de lemn. Şcorii cercetează cu luare minte curtea cu verdeaţă, pereţii casei. Ei flă de la profesorul lor, aici a avut loc în marie 1932 Conferinţa pe ară a muncitorilor cefeşti pentru pregătirea ptelor eroice din ianuarie-februarie 1933.

— Conferinţa aceasta spune profesorul — constituit un moment ătător în organizarea ptelor clasei muncitoare. Ea a ales Comitetul entral de acţiune al uncitorilor ceferişti al rui secretar a fost tovaşul Gheorghe Gheorhiu-Dej. Ştiţi cu toţii importanţă mare au ut aceste lupte pentru toria poporului nostru. le au constituit o mafestare hotărîtă a forsi clasei muncitoare potriva fascismului, vind în politica de faszare a ţării şi de înudare a ei faţă de imerialism, au întărit inuenţa şi legăturile pardului cu masele, i-au orit forţa şi prestigiul. Autocarele se urnesc n loc, dar privirile se întorc încă pentru a mai vedea o dată casa în care, cu atîţia ani în urmă, delegaţii muncitorilor ceferişti s-au adunat pentru a hotărî măsuri privind organizarea eroicelor lupte ce aveau să aibă loc în anul 1933.

Iată un grup de copii — de astă dată din Capitală — opriţi în faţa unei alte case cu o înfăţişare modestă, ca răsărită din tumultul frunzelor de viţă ce s-au întins în toată curtea. Pe frontalul ei o placă: „În această casă, în anii grei de teroare fascistă, 1941—1944 — citesc copiii — a funcţionat tipografia ilegală a Comitetului Central al Partidului Comunist Romîn. Aici s-a tipărit cuvîntul partidului, cuvînt de chemare la luptă a clasei muncitoare şi a tuturor celor ce muncesc, împotriva războiului hitlerist, pentru eliberarea lor de sub jugul exploatării burghezo-moşiereşti".

— Aici o tipografie? — se miră copiii cu gîndul la marele combinat al presei — Casa Scînteii — pe care îl ştiu atît de bine.

— Da, o tipografie, îi asigură profesorul conducător. O tipografie ilegală, de genul celei a cărei machetă aţi văzut-o la Muzeul de istorie a partidului. Ea a funcţionat aici, pe strada Şcoala Floreasca, la nr. 34, circa trei ani. Din acest loc porneau apeluri înflăcărate către muncitori, către întreg poporul, care demascau agresiunea hitleristă împotriva U.R.S.S. ca un război de jaf şi cotropire, contra intereselor şi voinţei poporului romîn, în care se arăta ce trebuie făcut pentru alungarea cotropitorilor fascişti, pentru eliberarea ţării şi asigurarea adevăratei independenţe a acesteia.

...În drum spre stadionul „23 August" elevii şcolilor din regiunea Iaşi, veniţi să viziteze Capitala, se opresc pe strada Armenească, în faţa blocului umbrit de verdeaţă de la nr. 15, care aminteşte şi el de activitatea desfăşurată de partid pentru eliberarea ţării de sub jugul fascist. Plini de emoţie află ei că aici — la una din casele conspirative ale partidului — a avut loc în noaptea de 13—14 iunie 1944, din iniţiativa P.C.R., o consfătuire la care au participat reprezentanţi ai partidului comunist, reprezentanţi ai palatului şi ai armatei. La această consfătuire s-a căzut de acord asupra planului insurecţiei armate elaborat de P.C.R. şi s-a constituit un comitet militar care avea sarcina să se ocupe de pregătirea armatei în vederea insurecţiei.

...Autocarele aleargă mai departe şi peste cîteva minute elevii se îndreaptă, pe b-dul Vatra Luminoasă, spre strada Sighişoara. De după gardurile scunde răsar în fiece curte trandafiri sau petunii, dalii ori margarete rînduite în straturi bine îngrijite. Este nota comună a locuinţelor de aici, care seamănă între ele. O placă fixată pe frontalul clădirii de la nr. 27 o deosebeşte însă pe aceasta dintre toate: „În această casă s-a ţinut şedinţa conspirativă a Comitetului Central al Partidului Comunist Romîn — citesc cu atenţie copiii — în vederea pregătirii insurecţiei armate populare de la 23 August 1944".

Deci aici s-au ţinut şedinţe conspirative... Şi multora din cei prezenţi le trece în gînd imaginea oamenilor furişîndu-se noaptea spre această casă, prin umbrele arţarilor şi castanilor, pentru ca nimeni să nu-i poată observa.

— Copii, sparge tăcerea profesorul, din această casă au pornit instrucţiuni conspirative ale C.C. al P.C.R. în vederea pregătirii insurecţiei armate populare de la 23 August 1944. Tot aici s-a discutat planul evadării din lagărul de la Tg. Jiu a tovarăşului Gheorghe Gheorghiu-Dej şi a altor cadre de conducere ale partidului. De asemenea, aici s-au elaborat şi s-au păstrat unele documente de propagandă ale P.C.R. Tot aici au lucrat în perioada insurecţiei armate cadre de conducere ale partidului.

Şi încă ceva: după cîte ştiţi, în conformitate cu planul elaborat de partid, insurecţia armată a început în ziua de 23 August 1944 prin arestarea guvernului fascist-antonescian. Căpeteniile fasciste au fost transportate de către o formaţiune de luptă patriotică în această casă, a cărei pază era asigurată de cadre ale partidului.

În această casă...

...Grupurile de elevi din regiunile Hunedoara, Bacău, Mureş-Autonomă Maghiară, Suceava, care vizitează în aceste zile Capitala, se opresc şi la alte puncte ale oraşului ce amintesc de insurecţia armată — casa din str. Ştefan Gheorghiu nr. 1 în care a funcţionat comandamentul formaţiunilor patriotice de luptă, precum şi clădirile ocupate în noaptea de 23—24 august 1944 de către formaţiunile patriotice şi unităţile militare: clădirea Preşedinţiei Consiliului de Miniştri, clădirile fostelor ministere de interne, de război, Palatul Telefoanelor din Calea Victoriei ş.a. Ei poposesc de asemenea în locuri în care s-au dus lupte grele în zilele de 24 şi 25 august — la Şcoala superioară de război, unde era sediul misiunii militare germane pentru armata de uscat, la sediul gestapoului, care funcţiona pe strada Regală etc.

Cu sufletele pline de amintirea actelor eroice de luptă insuflate de către partidul comunist — despre care profesorii le-au vorbit pe larg la fiecare popas — elevii se îndreaptă acum în fuga autobuzelor spre locurile în care formaţiunile patriotice şi unităţile armatei noastre au dat lupte grele pentru a împiedica pătrunderea trupelor germane în Capitală, pe autostrada Ploieşti-Bucureşti, pe şoseaua Buftea-Mogoşoaia şi pe şoseaua Herăstrău-Jianu. Placa de la liziera pădurii Băneasa, pusă în amintirea luptelor îndîrjite ce au avut loc în această pădure, pietrele comemorative ale eroilor necunoscuţi aşezate în apropierea pădurii, placa de pe locul unde s-au dat lupte pentru curăţirea localităţii Otopeni de trupele hitleriste în ziua de 27 august 1944 şi multe altele au venit să completeze cunoştinţele şi să sporească impresiile micilor excursionişti cu privire la lupta eroică a partidului nostru pentru eliberarea patriei şi poporului de sub jugul fascist.

Impresiile culese de elevi cu prilejul popasurilor în locurile care amintesc de lupta partidului nostru pentru eliberarea ţării, de insurecţia armată, sînt îmbogăţite cu ajutorul materialelor aflate la Muzeul de istorie a oraşului Bucureşti: fotografii înfăţişînd episoade din luptele duse de formaţiunile patriotice şi de unităţile militare pentru înfrîngerea forţelor hitleriste, pentru dezarmarea cotropitorilor hitlerişti, apelurile partidului către toţi oamenii muncii din ţară de a susţine acţiunile insurecţionale etc.

Cadrele didactice îşi călăuzesc elevii în aceste zile spre locurile care vorbesc despre jertfele şi sacrificiile făcute de comunişti pentru ca tinerele vlăstare să se bucure de o copilărie luminoasă, să înveţe în şcoli moderne, să trăiască în locuinţe frumoase şi confortabile, pentru ca vîrstnicii să poată munci într-o ţară liberă şi înfloritoare. Cu atenţia încordată elevii sorb cu nesaţ vorbele care le arată cîtă forţă a avut în rîndul maselor cuvîntul plin de înţelepciune şi adevăr al partidului, cît de măreaţă şi eroică a fost lupta dusă de acesta pentru eliberarea întregului popor de sub jugul cotropitorilor fascişti.

ANA COSMIN

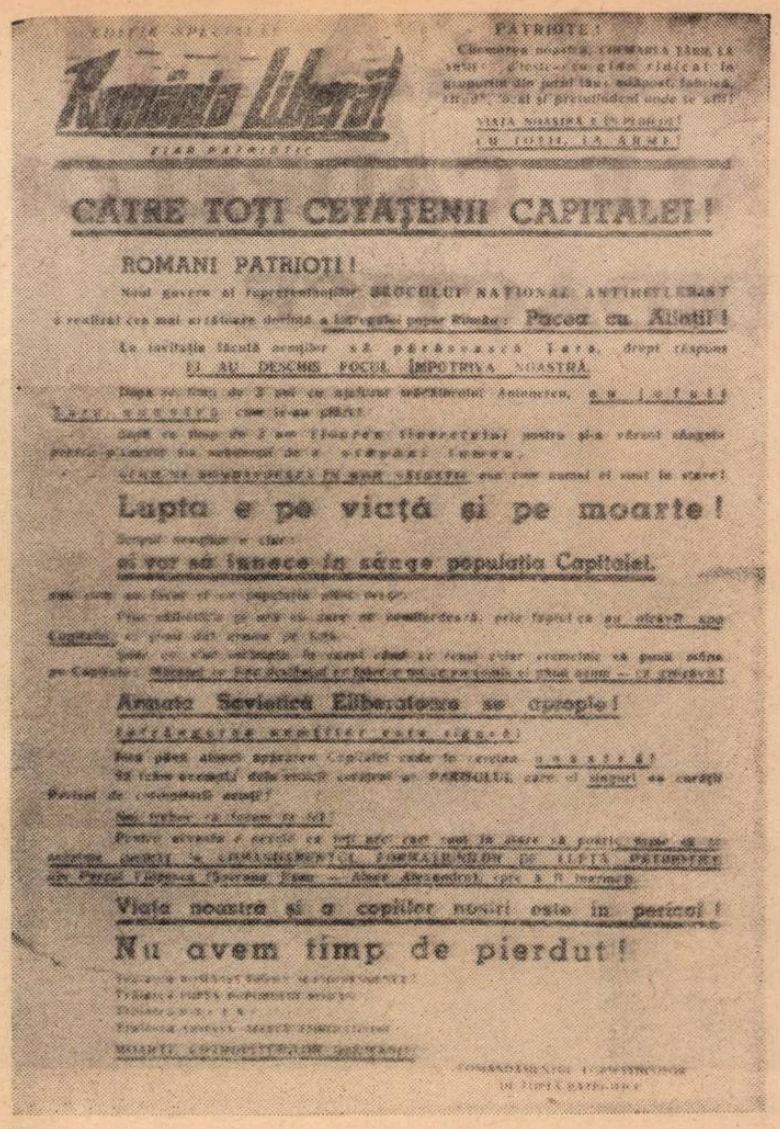

Ediţia specială a ziarului „Romînia liberă" care anunţa insurecţia armată.

Coloană de ofiţeri superiori hitlerişti luaţi prizonieri la Bucureşti de către unităţile romîne şi formaţiuni de luptă patriotică

CREAȚII ALE CADRELOR DIDACTICE

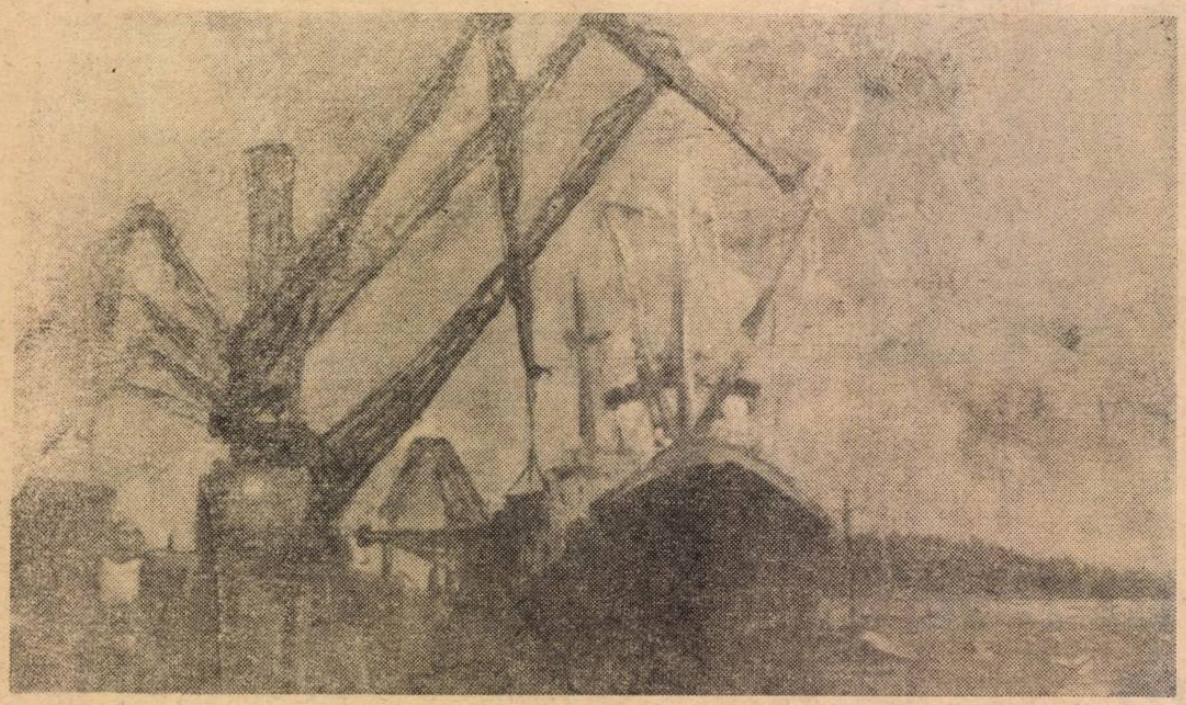

Prof. MARIA FRÎNCULESCU — *La docuri — Galați*

PARTIDUL

Ai fost nădejdea visurilor noastre
Ne-ai fost speranță, inimă și glas
Tu ne-ai condus cu-adîncă înțelepciune
Și printre noi ai fost la orice pas.

Azi ești izvor de fapte nesecate
Din care soarbem seva și tăria
Să ne-avîntăm spre culmi neexplorate
Cum spre-nălțimi s-avîntă ciocîrlia.

Și ne vei fi și-n vremea viitoare
Corăbier spre larguri necuprinse,
Pe care nava erei comuniste
S-o avînta cu pînzele deschise.

prof. N. CONSTANTINESCU

La finala unui mare concurs

S-a lăsat cortina peste ultimul act — finala celui de al VII-lea Concurs artistic de amatori. Timp de 10 zile sala Teatrului C.C.S. din Capitală a răsunat de nesfîrșitele ovații adresate de publicul bucureștean și de numeroși oaspeți de peste hotare celor aproape 18 000 de cîntăreți, dansatori, recitatori, soliști etc. care au adus, de pe plaiurile tuturor regiunilor țării, mărturia unei înalte măiestrii artistice.

Nouă, celor care lucrăm în învățămînt, festivalul ne-a prilejuit o îndoită bucurie, prin prezența la spectacolele finalei a numeroase formații de artiști amatori din rîndurile corpului didactice.

Dintre coruri menționăm, de pildă, pe cel al învățătorilor și profesorilor din Satu Mare, care a participat de altfel și la finala ediției precedente a concursului și care s-a bucurat și atunci de meritate elogii. A fost prezent în finala celui de al VII-lea concurs și corul din orașul Craiova, care împlinește în această vară douăzeci de ani de la constituire. Avînd 140 de membri și 80 de piese în repertoriu, corul învățătorilor craioveni are posibilități să-și ridice și mai mult măiestria artistică : dirijori pricepuți, voci formate, concursul unor compozitori de valoare, ca și un nelimitat sprijin din partea conducerii sindicatului.

Printre numeroasele orchestre din finală am reîntîlnit orchestrele semisimfonice ale sindicatelor de învățămînt din Brașov și Botoșani. Brașovul, cu numărul său mare de cadre didactice, a putut alcătui cu ușurință o formație de instrumentiști buni, cu gust artistic format — așa cum a dovedit-o orchestra în concurs. La rîndul lor, profesorii din Botoșani, deși mai puțini la număr, au izbutit, datorită dragostei lor pentru muzică și pasiunii pentru activitatea culturală de masă, să formeze o orchestră bună, care se situează printre formațiile fruntașe de amatori din țară. Înființată în 1954, această orchestră a ajuns acum să dispună de un repertoriu în care lucrări clasice de Glück, Mozart, Beethoven se întîlnesc cu bucăți din repertoriul național de Achim Stoia, Paul Constantinescu, Tiberiu Brediceanu ș.a. Ca și celelalte formații artistice de amatori prezente la finală, orchestra botoșenenilor s-a prezentat la București cu experiența numeroaselor concerte susținute în școli, întreprinderi, gospodării agricole colective.

Nu putem încheia referirile la activitatea muzical-instrumentală a corpului didactic, așa cum am cunoscut-o la ultima etapă a concursului, fără a aminti de orchestra de cameră a învățătorilor și profesorilor din Rîmnicu Vîlcea, care activează în cadrul Casei de cultură a acestui oraș. Ascultînd cele cîteva bucăți interpretate pe scena Teatrului C.C.S. de orchestra vîlcenilor, îți dai seama de ce sînt atît de solicitate în orașul de pe malul Oltului concertele ei.

Prezența corpului didactic la finala celui de al VII-lea Concurs al formațiilor artistice de amatori nu s-a mărginit însă la formațiile proprii. Am recunoscut zeci și sute de învățători și profesori și în formațiile artistice ale căminelor culturale și ale caselor de cultură. Acestora li se adaugă sutele de învățători și profesori care au îndrumat, ca instructori și dirijori, activitatea artistică a nenumărate coruri, brigăzi artistice de agitație, orchestre, formații de dansuri, a recitatorilor și soliștilor veniți la București din toate regiunile țării.

Astfel, în cîntecul înălțat patriei și partidului de cei 18 000 de soli ai artei din țara noastră, am avut bucuria să simțim și inimile învățătorilor și profesorilor.

C. R.

ACEST NUMĂR AL GAZETEI ARE ÎN SUPLIMENT COMISIILE EXAMENULUI DE MATURITATE

Un August de foc, biruitor

Versuri : STELIAN FILIP — Muzica : GH. CARP

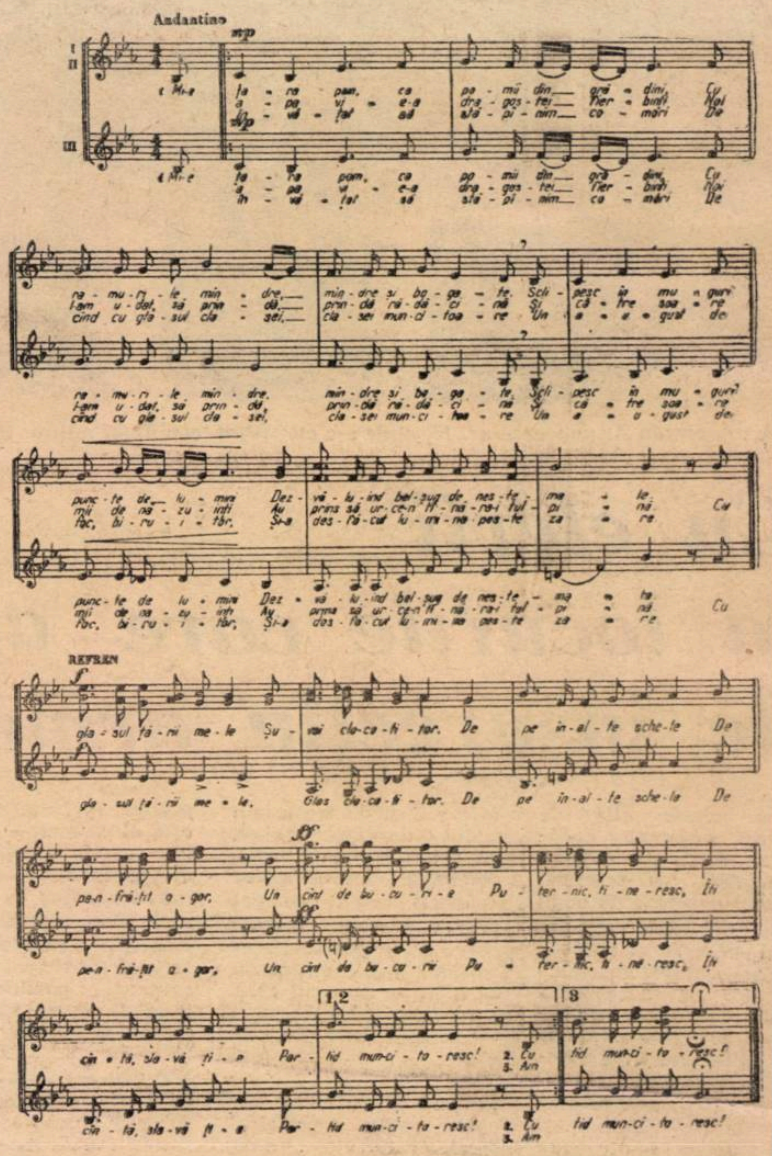

Mi-e țara pom, ca pomii din grădini,
Cu ramurile mîndre și bogate.
Sclipesc în muguri puncte de lumini
Dezvăluind belșug de nestemate.

Refren :

Cu glasul țării mele
Șuvoi clocotitor.
De pe înalte schele,
De pe-nfrățit ogor,
Un cînt de bucurie
Puternic, tineresc,
Îți cîntă, slavă ție
Partid muncitoresc !

II

Cu apa vie-a dragostei fierbinți
Noi l-am udat, să prindă rădăcină
Și către soare mii de năzuinți
Au prins să urce-n tînăra-i tulpină.

III

Am învățat să stăpînim comori
De cînd cu glasul clasei muncitoare
Un august de foc, biruitor,
Și-a desfăcut lumina peste zare.

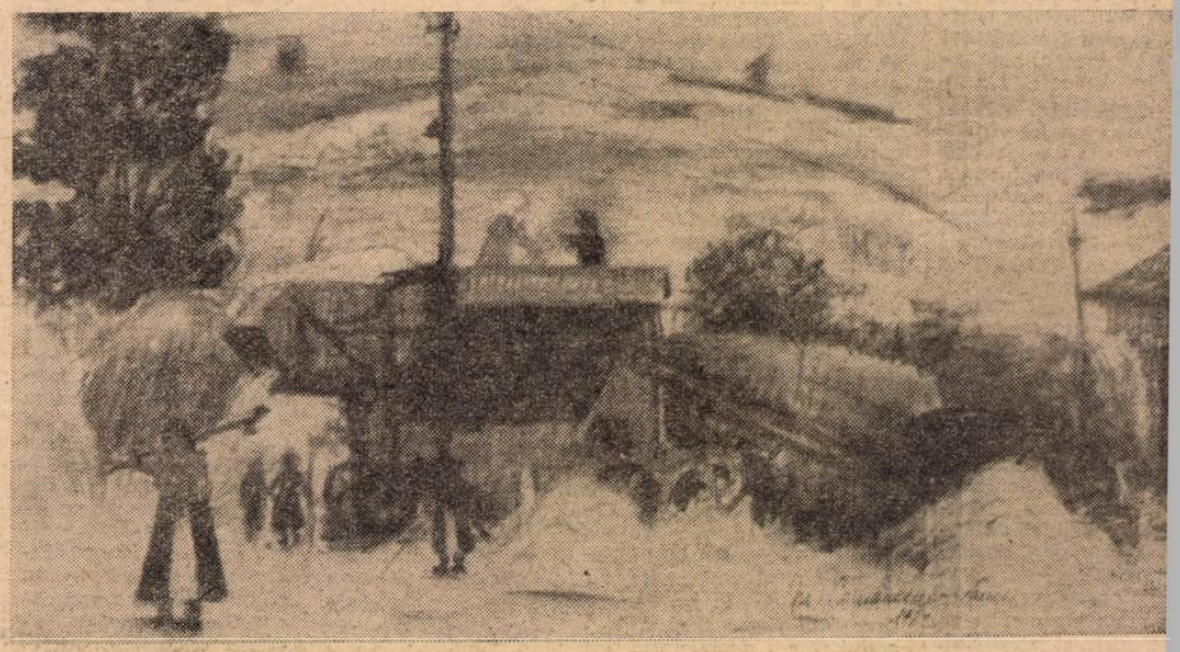

Prof. M. COMĂNESCU-IANCU — *La treiera*

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA : București Piața Scînteii nr. 1, Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii voluntari din unitățile de învățămînt. Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii. Piața Scînteii București.

40132

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Gazeta ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Anul XVI nr. 766 | vineri 4 septembrie 1964 | 8 pagini 25 bani

CĂRȚILE ȘCOLARE

Pe băncile tuturor claselor I—VIII din școlile țării stau rînduite de mîinile grijulii ale învățătorilor și profesorilor 20,8 milioane de manuale, darul de preț pe care partidul și guvernul îl fac copiilor la fiecare început de an școlar. Sînt pline de manuale școlare și librăriile din țară, pe care sutele de mii de elevi din clasele IX—XI, din școlile profesionale și tehnice le vizitează de zor în aceste zile. În total, pentru anul școlar care începe acum sînt puse la dispoziția elevilor peste 24 500 000 exemplare de manuale, de trei ori mai multe decît s-au editat în peste 40 de ani în timpul regimului burghezo-moșieresc.

În multe locuri secțiile de învățămînt, în colaborare cu C.L.D.C. și unitățile de desfacere din sectorul cooperatist, au inițiat forme noi, variate de prezentare și difuzare a manualelor. Bunăoară, la librăria nr. 74 din Capitală s-a organizat o expoziție de manuale școlare, de rechizite și materiale didactice. Panouri mari, expuse în vitrine și pe pereți ilustrează dezvoltarea impetuoasă pe care a cunoscut-o învățămîntul în cei 20 de ani de viață liberă. Elevii găsesc aici seturi complete de manuale pe clase.

Acum, în prag de an școlar, milioane de copii și tineri răsfoiesc cu nerăbdare filele foșnitoare, cu miros proaspăt de tipar, ale manualelor. Privirile se opresc cu interes asupra paginilor care ascund între ele prețioase cunoștințe.

Începe un nou an școlar — primul an din cel de al treilea deceniu de viață liberă a patriei noastre, anul care marchează încheierea procesului de generalizare a învățămîntului de 8 ani. El aduce cu sine multe și importante elemente noi, menite să ridice pe o treaptă mai înaltă pregătirea elevilor pentru viață, pentru munca productivă în folosul patriei, al poporului.

A fost elaborat, astfel, un nou regulament școlar pentru învățămîntul de cultură generală. Îndreptar de preț al directorilor de școli, al personalului didactic și al organelor de învățămînt, noul regulament le va ajuta să-și realizeze în condiții tot mai bune importantele sarcini ale instruirii și educării tinerei generații.

S-au alcătuit pentru școlile de cultură generală și noi planuri de învățămînt, ca urmare a prelungirii cu un an a duratei de școlarizare. Studiind principiile care stau la baza acestor planuri, aplicîndu-le cu pricepere, cadrele didactice vor obține rezultate mereu mai bune.

Pentru îmbunătățirea conținutului predării stau la dispoziția școlilor și unele programe noi, menite să contribuie la modernizarea predării, la familiarizarea elevilor cu cele mai noi cuceriri ale științei, tehnicii și culturii.

În scopul de a înlesni tuturor cadrelor didactice cunoașterea amănunțită a acestor importante documente școlare, gazeta noastră s-a adresat unor cadre de răspundere din Ministerul Învățămîntului, care vorbesc în numărul de față despre însemnătatea lor.

CORPUL DIDACTIC GATA DE MUNCĂ

Peste cîteva zile școlile își vor redeschide porțile pentru cei aproape 3 500 000 elevi care vor frecventa cursurile învățămîntului de cultură generală în anul școlar 1964/65. Numai în școlile generale de 8 ani vor învăța 2 999 000 de elevi, cu peste 400 000 mai mulți decît în anul 1963/64.

Anul școlar care începe acum se caracterizează însă nu numai printr-o creștere simțitoare a numărului de elevi, ci și printr-o substanțială sporire a numărului membrilor corpului didactic. Aproape 135 000 de învățători și profesori, cu 14 000 mai mulți decît în anul școlar anterior, vor întîmpina, în pragurile școlilor, pe elevii îmbrăcați în noile uniforme școlare, le vor înmîna manualele noi pe care partidul și statul nostru le acordă gratuit tuturor elevilor din clasele I—VIII. Multe localuri noi de școală, mii de săli de clasă recent construite, mobilier proaspăt sosit din fabrici, materiale didactice moderne, curățenie desăvîrșită, flori multe vor da primei zile de școală o atmosferă sărbătorească.

Rîndurile corpului didactic vor crește în anul acesta cu peste 7 500 de absolvenți ai instituțiilor de învățămînt superior și ai școlilor pedagogice care se prezintă, în aceste zile, la posturile în care au fost repartizați. Primiți cu căldură de colegii lor mai vîrstnici, noii învățători și profesori vor păși cu emoție la catedră pentru a-și începe nobila muncă de instruire și educare a tinerelor vlăstare ce le-au fost încredințate.

Ei pornesc la această muncă plini de însuflețire, mîndri, alături de întregul nostru popor, de marile succese dobîndite, sub conducerea înțeleaptă a partidului, în cei douăzeci de ani care au trecut de la eliberarea patriei noastre, mîndri de succesele învățămîntului, de grija deosebită cu care partidul și statul nostru înconjoară pe învățători și profesori.

O dată cu începerea noului an școlar, peste 70 000 de învățători — atît cei care predau la clasele I—IV, cît și cei care predau la clasele V—VIII — vor primi salarii substanțial majorate, ca urmare a Hotărîrii C.C. al P.M.R. și a Consiliului de Miniștri din iunie 1964 cu privire la majorarea salariilor la toate categoriile de salariați. Nu poate fi dovadă mai elocventă a prețuirii și grijii pe care o poartă partidul nostru școlii și slujitorilor ei decît faptul că învățătorii sînt una dintre primele categorii de salariați cărora li se aplică majorările de salarii. Aceasta mobilizează și mai mult cadrele didactice, le întărește hotărîrea de a începe noul an școlar în cele mai bune condiții și a depune în activitatea lor toate eforturile pentru obținerea unor rezultate cît mai frumoase.

Numeroasele măsuri ce se iau, ca în fiecare an, pentru primirea noilor membri ai corpului didactic constituie, de asemenea, imbolduri pentru o muncă rodnică. După cum se știe, toți învățătorii și profesorii care își încep munca la catedră primesc, o dată cu prezentarea lor la posturi, o indemnizație de instalare egală cu un salariu lunar, plata imediată a acestei îndemnizații fiind o datorie a organelor de învățămînt. De asemenea, prin grija organelor locale trebuie să li se asigure condiții corespunzătoare de cazare și masă, să fie sprijiniți în aprovizionarea cu combustibil și pentru instalarea lor în localitățile unde merg să lucreze, spre a fi scutiți de grijile și greutățile unui început de carieră și a-și îndrepta eforturile spre activitatea instructiv-educativă.

O deosebită însemnătate are și modul cum se desfășoară primirea tinerilor absolvenți, solicitudinea și grija tovărășească cu care sînt conduși la posturi, cu care sînt îndrumați și ajutați să cunoască realitățile satelor unde vor lucra, așa încît să pornească la muncă cu optimism și elan, să-și sporească dragostea față de profesiunea pe care și-au ales-o. În

(Continuare în pag. 2-a)

Programele valabile în anul școlar 1964-1965

Clasele I—VIII ale școlii generale de 8 ani.

Programa școlară pentru clasele I—IV — 1962 ; instrucțiuni pentru clasele I—IV — 1964 ; limba română (gramatică și lectura literară) cl. V—VI — 1962 ; limba română (gramatică și lectură literară) cl. VII—VIII și instrucțiuni pentru cl. a V-a 1964 ; istorie, cl. V—VI — 1962 ; istorie, cl. VII—VIII — 1964 ; educația cetățenească, cl. VIII — 1964 ; limba rusă pentru școlile cu limba de predare română și școlile cu limbile de predare ale minorităților naționale, cl. V—VIII — 1964 ; limba engleză, cl. V—VIII — 1964 ; limba franceză, cl. V—VIII — 1964 ; limba germană, cl. VIII — 1964 ; matematică, cl. V. — 1964 ; matematică, cl. VI — 1962 ; matematică, cl. VII — 1963 ; matematică, cl. VIII — 1964 ; fizică, cl. VI — 1962 ; fizică, cl. VII — 1963 ; fizică, cl. VIII — 1964 ; chimie, cl. VII — 1963 ; chimie, cl. VIII — 1964 ; botanică, cl. V — 1962 ; anatomia și fiziologia omului, cl. VI — 1963 ; igiena cl. VII — 1964 ; geografia, cl. V—VI — 1962 ; geografia, cl. VII — 1963 ; geografia, cl. VIII — 1964 ; agricultura, cl. V—VII și instrucțiuni pentru cl. VIII (sate) — 1964 ; agricultură, cl VIII (sate) — 1964 ; lucrări practice în lemn, metal, lucru de mînă și gospodărie, cl. V—VII, și instrucțiuni pentru cl. VII (orașe și centre industriale) — 1964 ; lucrări practice de electrotehnică, lucru de mînă și gospodărie, cl. VIII (orașe și centre industriale) — 1964 ; desen — cl. V—VI — 1963 ; desen, cl. VIII — 1964 ; caligrafie, cl. V și desen cl. VII — 1964 ; muzică, cl. V—VI — 1962 ; muzică cl. VII — 1963 ; muzică cl. VIII — 1964 ; educație fizică, cl. V—VI — 1962 ; educație fizică, cl. VII — 1963 ; educație fizică, cl. VIII — 1964.

Clasele VIII—XI ale școlii medii de 11 ani.

Literatura română, cl. VIII—X — 1964 ; literatura română, cl. XI — 1964 ; limba rusă, cl. VIII—XI — 1964 ; limba engleză, cl. VIII—XI — 1964 ; limba franceză, cl. VIII—XI — 1964 ; limba germană, cl. VIII—IX — 1962 și limba germană, cl. X — 1963 ; limba germană, cl. XI — 1964 ; limba latină, cl. VIII (fără frecvență) și limba latină, cl. IX (cursuri de zi) — 1964 ; limba latină, cl. X (fără frecvență și cl. X—XI (cursuri de zi) — 1964 ; istoria, cl. VIII—X — 1964 ; istoria României, cl. XI — 1964 ; economia politică, cl. X — 1964 ; socialismul științific, cl. XI — 1964; psihologie și logică, cl. XI — 1961 ; matematica, cl. VIII—XI — 1964 ; astronomie, cl. XI — 1959 ; fizica, cl. VIII—XI — 1964; chimia, cl. VIII—XI — 1964 ; științe naturale, cl. VIII—XI — 1964 ; geografie, cl. VIII—XI — 1964 ; studiul mașinilor cu aplicații practice, cl. IX—X — 1964 ; desen, cl. VIII—X — 1963 ; muzica, cl. VIII—XI — 1962 ; educația fizică, cl. VIII—XI — 1963.

Clasele I—VIII ale școlii generale de 8 ani cu limbile de predare ale minorităților naționale.

La școlile cu limbile de predare ale minorităților naționale, se vor folosi la cl. I—VIII, aceleași programe ca și la școlile cu limba de predare română, cu excepția următoarelor programe speciale :

Limba română pentru școlile cu limbile de predare ale minorităților naționale, cl. I—IV — 1962 ; limba română pentru școlile cu limbile de predare ale minorităților naționale (cu excepția școlilor cu limba de predare maghiară), cl. V — 1961 ; limba română pentru școlile cu limba de predare maghiară, cl. V — 1961 ; instrucțiuni pentru aplicarea programei de limba română, cl. V — școli cu limbile de predare ale minorităților naționale. Se află anexate la programa de limba română pentru școlile cu limba de predare română, cl. VII—VIII — 1964 ; limba română pentru școlile cu limbile de predare ale minorităților naționale (cu excepția școlilor cu limba de predare maghiară), cl. VI — 1962 ; limba română pentru școlile cu limba de predare maghiară, cl. VI — 1962 ; limba și lectura literară maghiară, cl. I—IV — 1962 ; instrucțiuni pentru folosirea programei de limba și lectura literară maghiară, cl. V—VI — 1962 ; instrucțiuni pentru aplicarea programei de limba și lectura literară maghiară, cl. V—VI — 1962 ; instrucțiuni pentru aplicarea programei de limba și lectura literară maghiară, cl. V — 1964 ; limba și lectura literară maghiară, cl. VII — 1963 ; limba și lectura literară maghiară, cl. VIII — 1964 ; limba și lectura literară germană, cl. I—IV — 1962; instrucțiuni pentru folosirea programei de limba și lectura literară germană, cl. I—IV — 1964 ; limba și lectura literară germană, cl. V—VI — 1964 ; limba și lectura literară germană, cl. VII — 1963 ; limba și lectura literară germană, cl. VIII — 1964 ; limba și lectura literară ucraineană, cl. I—IV — 1964 ; limba și lectura literară ucraineană, cl. V—VI — 1962 ; limba și lectura literară ucraineană, cl. VII — 1963 ; limba și lectura literară ucraineană, cl. VIII și instrucțiuni pentru cl. V — 1964 ; limba și lectura literară sîrbo-croată. cl. I—IV — 1962 ; limba și lectura literară sîrbo-croată, cl. V—VI — 1962 ; limba și lectura literară sîrbo-croată, cl. VII — 1963 ; limba și lectura literară sîrbo-croată, cl. VIII — 1964 ; limba și lectura literară cehă, cl. I—IV — 1964 ; limba și lectura literară cehă, cl. V—VIII — 1964 ; limba și lectura literară slovacă, cl. I—VI — 1962, limba și lectura literară slovacă, cl. VII — 1963 ; limba și lectura slovacă, cl. VIII — 1964 ; limba și lectura literară greacă, cl. I—VIII — 1963 ; muzica pentru școlile cu limba de predare maghiară, cl. I—IV — 1962 ; muzica pentru școlile cu limba de predare maghiară, cl. V—VI — 1962 ; muzica pentru școlile cu limba de predare maghiară, cl. VII — 1963; muzica pentru școlile cu limba de predare maghiară, cl. VIII — 1964 ; muzica pentru școlile cu limba de predare germană, cl. I—IV — 1962 ; muzica pentru școlile cu limba de predare germană, cl. V—VI — 1962 ; muzica pentru școlile cu limba de predare germană, cl. VII — 1963 ; muzica pentru școlile cu limba de predare germană, cl. VIII — 1964 ; muzica pentru școlile cu limba de predare ucraineană, cl. I—IV — 1962 ; muzica pentru școlile cu limba de predare ucraineană, cl. V—VI — 1962 ; muzica pentru școlile cu limba de predare ucraineană, cl. VII — 1963 ; muzica pentru școlile cu limba de predare ucraineană, cl. VIII — 1964.

Clasele VIII—XI ale școlii medii de 11 ani cu limbile de predare ale minorităților naționale.

La școlile cu limbile de predare ale minorităților naționale se vor folosi la cl. VIII—XI aceleași programe ca la școlile cu limba de predare română, cu excepția următoarelor programe speciale :

Literatura română, cl. VIII, instrucțiuni pentru predarea literaturii române, cl. IX—XI și gramatică pentru cl. VIII—X — 1964 ; limba rusă pentru școlile cu limbile de predare ale minorităților naționale, cl. VIII—XI — 1964 ; limba rusă pentru școlile cu limba de predare maghiară, cl. VIII—XI — 1964 ; limba rusă pentru școlile cu limba de predare germană, cl. VIII—XI — 1964 ; literatura maghiară, cl. VIII—XI — 1964 ; literatura germană, cl. VIII—XI — 1964 ; literatura ucraineană cl. IX—XI — 1964 ; literatura sîrbă, cl. IX—XI — 1964 ; literatura slovacă, cl. IX—XI — 1960 ; instrucțiuni pentru predarea literaturii grecești, cl. IX—XI — 1960 ; îndrumări pentru predarea muzicii în școlile cu limbile de predare maghiară, germană și ucraineană, cl. VIII—XI — 1962.

Învățămîntului seral și fără frecvență.

La învățămîntul seral sînt valabile aceleași programe ca la cursul de zi, cu excepția următoarelor programe speciale :

Istoria, cl. VIII și instrucțiuni pentru cl. IX—XI — 1964 ; limba rusă, cl. VIII—XI — 1962 și 1964; matematica, cl. VIII—XI — 1964 ; fizica, cl. VIII—XI — 1964 ; chimia, cl. VIII—XI — 1964 ; științe naturale, cl. VIII—XI — 1964.

La învățămîntul seral pentru școlile cu limbile de predare ale minorităților naționale, se vor folosi programele speciale pentru învățămîntul seral, școli cu limba de predare română, iar pentru restul obiectelor se vor folosi aceleași programe ca la școlile respective ale minorităților naționale — cursuri de zi.

La învățămîntul fără frecvență sînt valabile în anul școlar 1964—1965, pentru clasele VIII—X, aceleași programe ca la cursurile de zi, iar pentru clasa a XI-a programele de la învățămîntul seral.

Programele pentru clasa a VIII-a a școlii medii — cursuri de zi, au fost lăsate în broșurile de programe, cu toate că în anul școlar 1964—1965 nu va funcționa clasa a VIII-a la cursul de zi, spre a fi folosite la învățămîntul fără frecvență și la obiectele unde nu există programe speciale, de la învățămîntul seral.

Școli pedagogice de învățători și educatoare.

Limba și literatura română, anii I—II — 1964 ; limba rusă, anii I—II — 1964 ; limba engleză, anii I—II — 1964 ; limba franceză, anii I—II — 1964 ; limba germană, anii I—II — se va folosi programa pentru clasele VIII—IX — 1962 ; istoria, anii I—II — 1964 ; psihologia generală, anul II — 1964 ; psihologia copilului, anul II, educatoare — 1964 ; algebra și geometria, anii I—II — 1964 ; fizica, anii I—II — 1964 ; chimia, anii I—II — 1964 ; științe naturale, anii I—II — 1964 ; agricultura, anul I, educatoare și anii I—II, învățători — 1964 ; geografia, anii I—II — 1964 ; desenul, anii I—II, educatoare — 1964 ; desenul, anii I—II, învățători — 1964 ; caligrafia, anii I—II, învățători — 1964 ; muzica vocală, anii I—II — 1964 ; educația fizică, anii I—II — 1964 ; lucru manual, anii I—II, educatoare — 1964 ; lucru manual, anii I—II, învățători — 1964 ; muzica instrumentală, anii I—II — 1964.

La școlile pedagogice cu limbile de predare ale minorităților naționale se vor folosi aceleași programe ca la școlile pedagogice de învățători și educatoare cu limba de predare română, cu excepția următoarelor programe.

Limba și literatura română, anii I—II, școlile pedagogice cu limbile de predare ale minorităților naționale — 1964 ; limba și literatura maghiară, anii I—II — 1964 ; limba și literatura germană anul I educatoare — 1963 ; limba și literatura germană, anul II, educatoare — 1964 ; îndrumări pentru predarea muzicii în școlile pedagogice ale minorităților naționale, anii I—II — 1964.

Pentru anii în lichidare ai școlilor pedagogice cu durata de 6 ani, cu limba de predare română și limbile de predare ale minorităților naționale, se vor folosi programele ediția 1957—1963, aflate în școli și indicate în lista de programe valabile publicată în „Gazeta învățămîntului" nr. 716

Institute pedagogice de învățători, cu durata de 2 ani

Limba română, anii I—II 1964 ; literatura pentru copii anii I—II — 1964 ; metodica predării limbii române, anul I — 1964 ; aritmetica, anii I—II — 1964 ; metodica predării aritmeticii, anul I — 1964 ; metodica predării geografiei, anul I — 1964 ; metodica predării științelor naturale, anul I — 1964 ; metodica predării istoriei, anul I — 1964 ; psihologia copilului, anul I — 1964 ; pedagogia generală, anii I—II — 1964 ; igiena școlară, anul II — 1964 ; istoria pedagogiei, anul II — 1964 ; desenul artistic, anul I — 1964 ; metodica predării desenului și caligrafiei, anul I — 1964 ; muzica vocală, anii I—II — 1964 ; metodica predării cîntului — anul I — 1964 ; educația fizică și metodica predării educației fizice, anul I — 1964 ; lucru manual și metodica predării lucrului manual, anul I — 1964 ; agricultura și lucrări practice agricole, anul I — 1964 ; practica pedagogică, anul I — 1964 ; pregătirea pentru activitatea cultural-artistică, anul I — 1964.

La Institutele pedagogice de învățători cu limbile de predare ale minorităților naționale, se vor folosi aceleași programe ca și la Institutele pedagogice de învățători cu limba de predare română, cu următoarele excepții :

Limba română și metodica predării limbii române, anii I—II — 1964 ; limba maghiară, metodica predării limbii maghiare și literatura pentru copii, anii I—II — 1964, limba germană, metodica predării limbii germane și literatura pentru copii, anii I—II — 1964.

Corpul didactic gata de muncă

(Urmare din pag. 1)

această privință o mare răspundere le revine inspectorilor școlari și directorilor de școală, în care noile cadre didactice trebuie să găsească adevărați prieteni și sfătuitori, oameni gata să le acorde sprijin tovărășesc și dezinteresat.

Organele de învățămînt și directorii de școli au datoria să se îngrijească acum, la începput de an școlar, de asigurarea celor mai bune condiții de muncă pentru toate cadrele didactice. Se impune ca la repartizarea orelor și la constituirea catedrelor să se țină seama ca toți profesorii să fie încadrați în specialitatea lor, să se evite fărîmițarea catedrelor sau constituirea lor din prea multe discipline, pentru ca orele să fie predate cu maximum de randament.

Pentru acest an școlar s-au făcut numeroase transferări de cadre didactice, la cererea acestora, pentru rezolvarea unor interese personale. La 1 septembrie, odată cu deschiderea anului școlar, lucrările de mișcare a cadrelor didactice s-au încheiat, toți învățătorii și profesorii urmînd să prezenți la posturile lor. Zi care au mai rămas pînă la d chiderea cursurilor vor fi folo acum din plin de către corpul dactic pentru ca activitatea pornească bine de la început. S dierea programelor de învă mînt, a manualelor școlare, p nificarea materiei, discutarea cadrul consfătuirilor raionale măsurilor ce se impun pentru tărirea eficienței predării con tuie cîteva dintre cele mai imp tante probleme care stau în at ția cadrelor didactice în ace zile.

Concentrîndu-și toate efortu le, învățătorii și profesorii s hotărîți să răspundă cu cinste meroaselor dovezi de prețuire partea partidului și guvernului, muncească astfel încît anul ș lar pe care îl încep acum să semne un pas mai departe în d voltarea învățămîntului nostru, instruirea și educarea tinere generații.

DE LA MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULU

Se aduce la cunoștință celor interesați că în ziua de 25 septembrie 1964 se va organiza concursul de admitere la Institutele Pedagogice de învățători cu durata de 2 ani, curs de zi, în următoarele localități : Cîmpulung-Muscel, Bacău, Arad, Blaj, Sibiu (cu limba de predare germană), Cluj, Aiud (cu limba de predare maghiară), Oradea, Galați, Deva, Iași Baia Mare, Odorhei (cu limba de predare română și maghiară), Craiova, Buzău, Suceava și orașul Constanța. La concursul de admitere se pot înscrie absolvenții școlilor medii de cultură generală cu diplomă de maturitate, care nu au depășit vîrsta de 27 ani.

De asemenea, în ziua de 25 septembrie 1964 se va organiza concursul de admitere la Institutele Pedagogice de învățători cu durata de 2 ani — cursuri fără frecvență, din următoarele localități : Cîmpulung—Muscel, Arad, Cluj, Galați, Iași, Baia Mare, Odorhei (cu limba de predare maghiară), Suceava și orașul București. La concursul de admitere se pot înscrie absolvenții școlilor medii de cultură generală cu diplomă de maturitate care funcționează în învă mînt la clasele I-IV, sau ca dagogi la internatele școlilor cultură generală sau școli profesionale, indiferent de vîrs

Concursul de admitere cursurile de zi și fără frecven constă din vizita medicală, pr ba de aptitudini muzicale probe la următoarele disciplin — limba și literatura romi — scris și oral ;

— aritmetica — scris și ora — istoria României — oral.

Candidații de la institutele p dagogice de învățători cu limb de predare ale minorităților n ționale vor da probe scrise orale și la limba și literatu maternă.

Lămuriri suplimentare cu p vire la organizarea concursul de admitere se pot obține de secretariatele institutelor pedag gice de învățători cu durata 2 ani menționate mai sus și la secțiile de învățămînt ale s turilor populare regionale și ionale.

BIBLIOGRAFIE

A apărut

REVISTA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI PROFESIONAL ȘI TEHNIC
Nr. 2-3 1964

În sumar :

* Pentru noi succese în viitorul an școlar.

LECTOR UNIV. ING. M. DOROBANȚU : Unele probleme de rezistență la oboseală a materialelor.

ING. I. TĂLPĂȘAN : Rolul cabinetelor școlare în legarea teoriei de practică.

ING. ST. DUȚĂ : Cerințe sporite de calificare a viitorilor mecanici agricoli.

PROF. TR. TĂMĂSAN și PROF. M. ONIU : Cu privire la predarea cunoștințelor de evidență contabilă.

PROF. SEVER PASCA : Unele considerații privind predarea noțiunilor de cristalografie geometrică.

DR. VASILE BARBU : Verificarea cunoștințelor însușite de elevi — o preocupare principală în munca didactică.

ING. M. TUDOSE : Îndrumarea instruirii practice în producție

ING. C. CUMPĂTĂ și ING. E. RÎPĂ : Utilizarea fișei tehnologice în instruirea practică.

PROF. O. SORESCU : Trăsăturile specifice ale lecțiilor de instruire practică.

PROF. ALEXANDRU BREAJEN : Instruirea practică a elevilor în brigăzi de producție.

GH. D. MATEIANU : Activitat în producție a absolvenți din școlile profesionale.

GH. IOSIF : Despre metodele sistemul de exerciții pent formarea deprinderilor de l cru la elevii strungari.

ING. I. GIURGEA : Aspecte a corelării obiectelor de special tate cu instruirea practică mașini unelte.

LECTOR ST. LINUL : Formar la elevi a simțului de răspu dere pentru calitatea produsel

PROF. GH. DIVRICIAN : I nerar siderurgic.

PROF. NEAGU CONSTANȚA Confecționarea și folosirea m terialului didactic în proces instructiv-educativ.

S. GL. : În sprijinul elaborăr manualelor pentru școlile tel nice agricole.

PROF. GH. PÎRNUȚĂ : Școa de arte și meserii din Buc rești la mijlocul secolului XIX-lea.

ING. I. ULMET : Noi aparate metode de măsurare și regla a temperaturii.

* Comunicări de la Minister Învățămîntului.

* Petre Puni.

Noile planuri de învăţămînt

– Interviu cu tov. Ion Dragomirescu, directorul Direcţiei pedagogice din Ministerul Învăţămîntului –

Dorind să aducem la cunoştinţa cititorilor noştri elementele noi ce caracterizează planurile de învăţămînt după care se va desfăşura procesul de instruire şi educare a elevilor, din acest an şcolar, ne-am adresat tovarăşului ION DRAGOMIRESCU, directorul direcţiei pedagogice din Ministerul Învăţămîntului, cu cîteva întrebări.

Ce planuri de învăţămînt vor ta, în anul şcolar care va în- epe în curînd, la baza muncii nstructiv-educative din şcolile le cultură generală?

In acest an şcolar, în şcolile enerale de 8 ani se vor aplica oile planuri de învăţămînt con- eput pentru durata şcolii de 2 ani, cu unele măsuri de tran- iţie, urmînd ca în anul şcolar iitor planurile şcolii de 12 ani ă se aplice integral, cuprinzînd i clasa a IX-a şi apoi, treptat, i celelalte clase ale şcolii me- lii. Pornindu-se de la rezulta- ele obţinute în urma folosirii roiectului planului de învăţă- nînt al şcolii de 8 ani, experi- nentat în ultimii trei ani, ca şi planului şcolii de 11 ani, s-au ntrodus în planurile noi o sea- nă de elemente deosebit de im- ortante pentru mai buna pre- ătire a elevilor.

Ce modificări a determinat în rimul rînd în planul de învă- ămînt al şcolii generale de 8 ani relungirea cu un an a duratei le şcolarizare?

Prelungirea duratei de şcola- izare cu un an (clasa a VIII-a) adus după sine, în primul rînd, creşterea numărului total le ore destinate instruirii şi edu- ării elevilor. Astfel, în şcolile de la oraşe numărul orelor a crescut cu 910, iar în şcolile de a sate cu 760. Aceasta a permis ă se realizeze sporirea timpu- lui destinat predării în mai bune condiţii a unor obiecte (de exemplu, limbile moderne, pen- tru care se prevăd, în loc de 258 de ore, 408 ore), ca şi a timpului destinat educaţiei estetice a ele- vilor. Totodată s-a redus efortul de muncă al elevilor prin scă- derea numărului de ore pe care ei îl petrec săptămînal la şcoală. Astfel, la clasele V—VIII, nu- mărul maxim de ore pe săptă- mînă este acum de 29 faţă de 32, cît era în şcoala de 7 ani, iar la clasele I—IV de 24 ore.

Cum asigură planul şcolii de 8 ani respectarea particularităţilor de vîrstă ale elevilor?

Pentru ca aceste particularităţi să fie respectate mai deplin de- cît în trecut, s-a efectuat o eşa- lonare mai raţională, pe ansam- blul claselor I—VIII, a unor obiecte de studiu cum sînt ma- tematica, ştiinţele biologice sau geografia. De exemplu, algebra va fi studiată pe parcursul a doi ani (în clasele a VII-a şi a VIII), nu într-un singur an, cum prevedea proiectul planului şcolii generale de 8 ani. De ase- menea, în cadrul studierii geo- metriei în spaţiu (la clasa a VIII-a) s-au introdus şi noţiuni de cosmografie. In ceea ce pri- veşte ştiinţele biologice, în clasa a IV-a se vor studia cunoştinţe despre natură (în locul zoolo- giei, care trece în clasa a VI-a), iar în clasa a VIII-a (începînd din anul şcolar 1965—1966) se va studia un obiect nou — bio- logia generală. La geografie, la clasa a V-a au fost introduse, în locul geografiei fizice, noţiuni de geografie fizică (despre Pămînt şi sistemul solar), după care ur- mează studierea continentelor (în clasele a V-a şi a VI-a). Predarea integrală a geografiei fizice (împreună cu noţiuni de geologie) are loc în clasa a VII-a, elevii din această clasă avînd posibilitatea s-o înţeleagă mai bine.

Au intervenit modificări şi în raportul existent între diferitele grupe de obiecte?

Experimentarea proiectului de plan al şcolii generale de 8 ani a arătat şi necesitatea introducerii unor asemenea modificări, în vederea asigurării unui raport mai just între grupele de obiecte. Astfel, grupa studiilor umaniste reprezintă acum 39,9 la sută (38,2 la sută la şcolile de la sate) din totalul orelor pe cei 8 ani de studiu, însumînd 2 703 (2 643) ore. Ponderea cea mai mare (66 la sută) revine aici limbii romîne. Grupa studiilor realiste reprezintă 31,8 la sută, adică 2 156 (2 098) ore, ponderea cea mai mare avînd-o, în această grupă, matematica (55 la sută). S-au lărgit în acelaşi timp posibilităţile de studiere a fizicii şi chimiei: timpul destinat predării fizicii sporeşte cu 50 la sută, iar timpul destinat predării chimiei cu 100 la sută. Grupa educaţiei fizice şi estetice cuprinde 22,3 la sută (21,4 la sută), adică 1 513 (1 483) din totalul orelor. Ponderea obiectelor din această grupă este următoarea: educaţia fizică — 528 (516) ore, desenul — 462 (452) ore, muzica — 392 (386) ore. La rîndul ei, grupa pregătirii practice reprezintă 5,9 la sută (în şcolile sătesti 10,8 la sută) din totalul orelor, adică 400 (598) de ore.

Ce deosebiri prezintă, faţă de acest plan, planul de învăţămînt pentru şcolile şi secţiile în care predarea se desfăşoară în limbile minorităţilor naţionale?

La baza planului de învăţămînt pentru şcolile şi secţiile cu predarea în limbile minorităţilor naţionale stau aceleaşi principii ca şi la baza planului de învăţămînt pentru şcolile cu limba de predare română, în structura şi în conţinutul lor au intervenit aceleaşi modificări. Există doar unele deosebiri determinate de faptul că în aceste şcoli se studiază un obiect în plus — limba maternă. La clasele I—IV, unde are loc învăţarea scrisului şi cititului în limba maternă, s-a acordat acestui obiect un număr de ore corespunzător, prin diminuarea numărului de ore afectat limbii romîne. Astfel, dacă în şcolile de 8 ani cu limba de predare română numărul orelor în care se învaţă limba română în clasele I—IV este de 1 248, în şcolile de 8 ani cu predarea în limbile minorităţilor naţionale limba română se predă, la clasele I—IV, în 672 de ore, iar limba maternă în 896 de ore (în total 1 568 de ore).

La clasele V—VIII s-au rezervat studiului limbii materne 513 ore, iar studiului limbii romîne 544 de ore (atîtea cîte sînt şi la şcolile cu limba de predare română). În scopul de a se evita supraîncărcarea planului de învăţămînt au fost reduse 198 de ore de desen şi 136 de ore de educaţie fizică. În acest fel, planul de învăţămînt al şcolilor şi secţiilor în care învăţămîntul se desfăşoară în limbile minorităţilor naţionale depăşeşte numai cu două ore săptămînal planul de învăţămînt al şcolilor cu limba de predare romînă.

Ce prevederi cuprinde planul şcolii generale de 8 ani în legătură cu examenul de absolvire?

Examenul de absolvire al şcolii generale de 8 ani — necesar datorită faptului că această şcoală reprezintă un ciclu de învăţămînt — va consta într-o verificare a cunoştinţelor de limba romînă, matematică, istoria patriei şi geografia R.P.R., la care se adaugă, în şcolile de la sate, şi agricultura. Elevii şcolilor sau secţiilor în care predarea se desfăşoară în limbile minorităţilor naţionale vor da examen şi la limba maternă (examinarea avînd loc, la aceste şcoli, la ambele limbi) în scris şi oral. Faţă de examenul de absolvire al şcolii de 7 ani se renunţă aşa dar la examinarea cunoştinţelor însuşite la educaţia cetăţenească (existentă anterior în examenul ţinut la toate şcolile), şi fizică (existentă anterior în examenul ţinut la şcolile de la oraşe).

Ce ne puteţi spune despre planul de învăţămînt al şcolii medii de 12 ani?

Aici intervin, desigur, foarte multe elemente noi faţă de planul şcolii de 11 ani. Să ne oprim, de data aceasta, numai la trăsăturile esenţiale.

În primul rînd, pregătirea diferenţiată a elevilor pe două secţii (reală şi umanistă) este desfăşurată pe 3 ani de studii (clasele a X-a, a XI-a şi a XII-a), considerîndu-se că, deoarece elevii vin din şcoala generală de 8 ani mai bine pregătiţi decît din şcoala de 7 ani, este suficient un an de studii comun (în clasa a IX-a) spre a le da posibilitatea să se orienteze spre secţia preferată. Separarea pe secţii mai devreme cu un an va permite o profilare mai accentuată a disciplinelor specifice fiecărei secţii deci o mai bună pregătire diferenţiată.

În al doilea rînd, planul asigură o reducere simţitoare a efortului intelectual al elevilor prin micşorarea numărului de ore pe săptămînă (de la 33/38 de ore la 32 de ore pentru toate clasele).

Prin conţinutul său, planul asigură întărirea legăturii învăţămîntului cu viaţa, cu practica, prin reprofilarea grupei pregătirii practice, ca şi prin sporirea numărului orelor de laborator şi de lucrări practice la obiectele de profil ale secţiei reale.

Şi acest plan stabileşte un raport mai echilibrat între diferitele grupe de obiecte şi între obiecte, ceea ce face posibilă introducerea unor noi discipline — istoria literaturii universale, istoria muzicii, istoria artelor etc. — ca şi o a doua limbă modernă obligatorie. În acelaşi timp, eşalonarea mai judicioasă a disciplinelor permite introducerea unor noi capitole, aşa încît elevii să cunoască cele mai noi cuceriri ale ştiinţei, tehnicii şi culturii (de exemplu, calculul probabilităţilor, statistica matematică, calculul vectorial — la disciplinele matematice, analiza chimică, industria chimică în R.P.R. — la chimie, structura substanţei — la fizică etc.

Se prevede, de asemenea, un sistem unic al pregătirii practice, prin ore de cultură tehnică, predate în clasele IX—XI în cîte 99 de ore. În şcolile de la oraşe se va efectua, în cadrul acestor ore, studiul materialelor şi al maşinilor, ca şi studiul organizării şi mecanizării producţiei industriale specifice oraşului, raionului, regiunii, iar în şcolile de la sate, în aceleaşi ore, studiul bazelor producţiei agricole, cultura de cîmp, creşterea animalelor, organizarea gospodăriilor agricole socialiste. În acelaşi timp se prevede un nou sistem al aplicaţiilor practice, cu caracter unic pentru toate şcolile — bazat pe vizite în producţie pentru şcolile de la oraşe şi o practică agricolă concentrată în prima parte a trimestrului I pentru şcolile de la sate — sistem ce se aplică din acest an.

Cunoaşterea amănunţită a noilor planuri de învăţămînt de către cadrele didactice, înţelegerea principiilor care stau la baza lor, străduinţa de a aplica în cele mai bune condiţii prevederile pe care le cuprind vor contribui în mare măsură la ridicarea nivelului muncii de instruire şi educare a elevilor.

Lecţie de fizică în laboratorul Şcolii de 8 ani nr. 75 din Bucureşti

Plan de învăţămînt pentru şcoala generală de 8 ani

Nr. crt.	Obiectele	Clasele I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
1.	Limba romînă	12	11	9	7	4	4	4	4
	a) gramatica	—	—	—	—	2	2	2	2
	b) lectura literară	—	—	—	—	2	2	2	2
2.	Limbile moderne	—	—	—	—	3	3	3	4
	a) limba franceză, engleză sau rusă (la alegere)	—	—	—	—	3	3	3	—
	b) limba occidentală începută în cl. a VI-a (engleză, franceză sau germană)	—	—	—	—	—	—	—	2
	c) limba rusă	—	—	—	—	—	—	—	2
3.	Istoria	—	—	—	2	2	2	2	2
	a) istoria Romîniei	—	—	—	2	—	—	—	2
	b) istoria antică	—	—	—	—	2	—	—	—
	c) istoria evului mediu	—	—	—	—	—	2	—	—
	d) istoria modernă şi contemporană	—	—	—	—	—	—	2	—
4.	Educaţia cetăţenească	—	—	—	—	—	—	—	1
5.	Matematica	5	5	5	5	4	4	4	4
	a) aritmetica	—	—	—	—	4	2	2	—
	b) geometria	—	—	—	—	—	2	2	1
	c) algebra	—	—	—	—	—	—	—	3
6.	Fizica	—	—	—	—	—	2	2	2
7.	Chimia	—	—	—	—	—	—	2	2
8.	Cunoştinţe despre natură	—	—	—	1	—	—	—	—
9.	Ştiinţe biologice	—	—	—	—	2	1	1	—
	a) botanica	—	—	—	—	2	—	—	—
	b) anatomia şi fiziologia omului	—	—	—	—	—	1	—	—
	c) igiena	—	—	—	—	—	—	1	—
10.	Geografia	—	—	2	2	2	2	1	2
	a) geografia regiunii	—	—	2	—	—	—	—	—
	b) geografia R.P.R.	—	—	—	2	—	—	—	2
	c) noţiuni de geografie fizică şi geografia Europei şi Asiei	—	—	—	—	2	—	—	—
	d) geografia Americii, Africii, Oceaniei şi Antarcticii	—	—	—	—	—	2	—	—
	e) geografie fizică şi noţiuni de geologie	—	—	—	—	—	—	1	—
11.	Agricultura şi lucrări practice agricole (la sate)	—	—	—	—	3	3	3	3
12.	Practica agricolă continuă (12 zile pe an a 5 ore pe zi — la sate) *)	—	—	—	—	cîte 60 ore pe an la cl. V—VII			—
13.	Lucrări practice în lemn, metal şi electrotehnice (la oraş)	—	—	—	—	2	2	2	2
	a) lucrări în lemn (băieţi)	—	—	—	—	2	2	—	—
	b) lucrări în metal (băieţi)	—	—	—	—	—	—	2	—
	c) lucrări de electrotehnică (băieţi)	—	—	—	—	—	—	—	2
	d) lucru de mînă şi gospodărie (fete)	—	—	—	—	2	2	1	1
	e) lucrări în metal (fete)	—	—	—	—	—	—	1	—
	f) lucrări de electrotehnică (fete)	—	—	—	—	—	—	—	1
14.	Îndeletniciri practice	1	1	1	1	—	—	—	—
15.	Desenul	2	2	2	2	2	2	1	1
16.	Caligrafia	—	1	1	1	1	—	—	—
17.	Muzica	2	2	2	2	1	1	1	1
18.	Educaţia fizică	2	2	2	2	2	2	2	2
19.	Dirigenţia	—	—	—	—	1	1	1	1
	Total general ore — sat	24	24	24	25	27	27	27	29
	— oraş	24	24	24	25	26	26	26	28

NOTA: a) Ansamblul coral şi sportiv sînt facultative pentru elevi. Se organizează pe şcoală numai pentru cl. V—VIII, pe grupe de 2—3 clase, în cîte 2 ore, la interval de 2 săptămîni. Un elev participă „la alegere", la o singură activitate.

b) Pentru fetele din cl. V—VIII (la sate) se organizează cercuri de activităţi gospodăreşti cu durata de 2 ore la 2 săptămîni. Cercurile sînt facultative pentru eleve.

x) La sate se face practică agricolă continuă de 12 zile pe an, a 5 ore pe zi, la cl. V—VII, la începutul anului şcolar.

NOUL REGULAMENT AL ŞCOLILOR

Deschiderea anului şcolar 1964—1965 marchează începutul unei noi perioade de activitate instructiv-educativă, strîns legată de încheierea procesului de generalizare a învăţămîntului de 8 ani în ţara noastră. In anul şcolar pe care-l vom începe peste puţin timp vor fi cuprinşi în instituţiile de învăţămînt şi educaţie din întreaga ţară peste 4 000 000 de copii, elevi şi studenţi, adică peste 22% din întreaga populaţie a ţării. Numai în învăţămîntul general şi obligatoriu de 8 ani vor fi şcolarizaţi 2 999 000 de elevi, cu peste 400 000 mai mulţi decît în anul şcolar precedent.

Realizările obţinute în dezvoltarea învăţămîntului de cultură generală, elementele noi ce au survenit în ultima perioadă în acest învăţămînt, sarcinile importante puse în faţa şcolii în etapa actuală au făcut necesară apariţia unui nou regulament şcolar. Întocmit pe baza documentelor de partid şi de stat în vigoare, noul regulament însumează reglementările elaborate pentru învăţămîntul de cultură generală în cursul ultimilor ani şi se aplică în toate şcolile din sistemul acestui învăţămînt. La elaborarea lui au adus o contribuţie substanţială, prin sugestiile şi propunerile făcute, un mare număr de învăţători şi profesori din şcolile noastre, precum şi secţiile de învăţămînt. De asemenea, regulamentul a fost larg dezbătut, în faza de proiect, în cadrul Consiliului învăţămîntului de cultură generală şi a fost consultat şi avizat de o serie de instituţii de stat şi organizaţii centrale.

La baza prevederilor cuprinse în noul regulament şcolar stau principiile călăuzitoare ale învăţămîntului din ţara noastră, conform cărora învăţămîntul de cultură generală este învăţămînt de stat, laic, gratuit, are un caracter unitar şi se înfăptuieşte în temeiul dreptului la învăţătură egal pentru toţi cetăţenii ţării, fără deosebire de sex, rasă, naţionalitate şi religie.

Regulamentul stabileşte scopul învăţămîntului de cultură generală — de a realiza educaţia multilaterală a copiilor şi tineretului, de a asigura însuşirea temeinică a bazelor ştiinţei în strînsă legătură cu viaţa, cu practica, ţinînd seama de particularităţile de vîrstă ale elevilor, de a le forma concepţia marxist-leninistă despre lume, deprinderi de muncă intelectuală şi fizică, convingeri şi deprinderi de conduită în spiritul moralei comuniste, înclinaţii şi sentimente estetice şi de a contribui la dezvoltarea lor fizică armonioasă. Şcoala de cultură generală trebuie să asigure orientarea elevilor spre diferite profesiuni potrivit aptitudinilor lor şi necesităţilor economiei naţionale, să educe copiii şi tineretul în spiritul dragostei şi devotamentului nemărginit faţă de Republica Populară Romînă şi faţă de Partidul Muncitoresc Romîn, să le cultive dorinţa şi hotărîrea fermă de a-şi dărui toată energia şi capacitatea lor pentru fericirea poporului şi înflorirea patriei noastre. Întreaga activitate instructiv-educativă a şcolii de cultură generală se desfăşoară conform politicii partidului şi guvernului în domeniul învăţămîntului şi trebuie să răspundă cerinţelor pe care le ridică desăvîrşirea construcţiei socialiste şi trecerea la comunism în R.P.R. În acelaşi timp, regulamentul defineşte şcoala de 8 ani ca şcoală generală şi obligatorie, ca bază de cultură a maselor largi de cetăţeni ai ţării noastre şi prevede, în lumina documentelor de partid şi de stat, că durata învăţămîntului de cultură generală este de 12 ani.

În legătură cu aceste importante prevederi, care reflectă politica partidului nostru în domeniul învăţămîntului de cultură generală, regulamentul menţionează şi gratuitatea învăţămîntului pentru toţi copiii în vîrstă de la 7 la 16 ani, acordarea gratuită, din partea statului, a manualelor şcolare pentru toţi copiii din clasele I—VIII.

★

Regulamentul cuprinde o serie de prevederi menite să determine o mai bună organizare a procesului de învăţămînt, să îmbunătăţească regimul de muncă al elevilor în timpul cursurilor.

În lumina planului de învăţămînt al şcolii medii de 12 ani, recent aprobat, regulamentul precizează organizarea secţiilor reală şi umanistă în ultimele trei clase ale şcolii medii (X, XI şi XII) în loc de ultimele două clase, cum era pînă în prezent. Se arată că, acolo unde funcţionează o singură clasă a X-a, stabilirea secţiei (reală sau umanistă) se va face în funcţie de dorinţele majorităţii elevilor (nu în mod obligatoriu secţie reală, cum era pînă acum).

Regulamentul stabileşte că învăţămîntul de zi se desfăşoară în general în prima jumătate a zilei, perioadă în care elevii se pot concentra mai uşor şi randamentul în asimilarea cunoştinţelor este mai bun. La şcolile în care învăţămîntul de zi se desfăşoară în două serii, clasele I—IV funcţionează dimineaţa. La aceste clase cursurile nu vor începe înainte de ora 8. Durata orei de curs se stabileşte pentru toate şcolile (inclusiv cele care funcţionează în două serii la cursurile de zi şi au şi secţie serală), la 50 de minute. Ţinîndu-se seama de particularităţile de vîrstă, pentru a se evita oboseala elevilor mici şi a se asigura totodată rezultate optime în însuşirea cunoştinţelor din partea acestora, regulamentul acordă posibilitatea ca la clasa I ora de curs să poată fi întreruptă pentru cca. 10 minute, atunci cînd învăţătorul consideră că este necesar. În acest timp se pot organiza activităţi recreative, fără a se deranja însă munca celorlalte clase.

★

Un accent deosebit se pune în regulament pe mijloacele de întărire a disciplinei elevilor în şcoală şi în afara ei. Scoţînd în evidenţă rolul educativ al evidenţierilor şi sancţiunilor, regulamentul subliniază faptul că, folosite cu tactul pedagogic necesar, acestea constituie metode eficace de îmbunătăţire continuă a disciplinei, de creştere a conştiinciozităţii şi a simţului de răspundere al elevilor faţă de îndatoririle lor şcolare şi obşteşti. Regulamentul prevede noi forme de evidenţiere pentru succesele obţinute la învăţătură, pentru purtarea bună şi participare la acţiunile organizate în şcoală şi stabileşte criterii de acordare a premiilor la sfîrşitul anului şcolar, a diplomelor de merit şi de onoare la terminarea studiilor în şcoala generală de 8 ani şi în şcoala medie. În acelaşi timp, se tratează pe larg cerinţele privind comportarea şi atitudinea elevilor în şcoală, în familie, pe stradă şi în localuri publice, portul noilor uniforme şcolare etc. Regulamentul menţionează clar şi gradat sancţiunile cu rol educativ ce pot fi aplicate elevilor, arătînd că cei ce se abat de la îndatoririle ce le revin pot fi sancţionaţi, în afară de „observaţie" şi „admonestare", cu eliminare pe timp limitat, amînarea susţinerii examenului de absolvire sau de maturitate, cu exmatricularea din şcoală pînă la sfîrşitul anului şcolar sau chiar cu exmatricularea din toate şcolile. În vederea obţinerii efectului educativ dorit — se subliniază în regulament — evidenţierile şi sancţionările se fac numai asigurîndu-se îmbinarea exigenţei şi a fermităţii cu respectul faţă de personalitatea elevului, cu spiritul de umanitate şi de dreptate.

Subliniind importanţa organizaţiilor U.T.M. şi de pionieri din şcoli în sistemul nostru de educaţie, regulamentul menţionează că întreaga activitate a acestor organizaţii se subordonează scopului instructiv-educativ urmărit de şcoală şi se desfăşoară, pe baza statutului U.T.M. şi a regulamentului organizaţiei de pionieri din R.P.R., sub conducerea organizaţiei de partid din şcoală. În regulament se stabileşte că directorii de şcoli, diriginţii, învăţătorii şi profesorii au datoria de a sprijini organizaţiile U.T.M. şi de pionieri în organizarea şi desfăşurarea activităţii lor, în îmbogăţirea conţinutului educativ al acesteia. În vederea coordonării tuturor activităţilor din şcoală şi din afara şcolii, inclusiv activităţile pionereşti şi U.T.M., conducerile organizaţiilor de pionieri şi U.T.M. vor solicita, pentru acţiunile ce le întreprind, acordul directorului şcolii.

★

Stabilind structura anului şcolar, regulamentul precizează că acesta începe de la 1 septembrie şi se termină la 31 august al anului calendaristic următor. Se arată de asemenea data începerii cursurilor şcolare — 15 septembrie — ca şi datele la care încep şi se încheie cele trei etape de muncă ale anului şcolar — trimestrele.

Pentru a se evita supraîncărcarea elevilor, în afară de măsurile luate pentru îmbunătăţirea planurilor de învăţămînt, a programelor şi manualelor, regulamentul marchează timpul ce poate fi folosit pentru activităţi extraşcolare şi stabileşte care sînt aceste activităţi, menţionînd că în organizarea lor se va ţine seama de cerinţa esenţială ca elevilor să li se asigure săptămînal 5 jumătăţi de zi libere pentru studiu, meditaţii, consultaţii şi recreere. De asemenea, este interzisă programarea unor activităţi extraşcolare în zilele de duminică fără aprobarea prealabilă a secţiei de învăţămînt raionale sau orăşeneşti. În ceea ce priveşte activităţile cultural-artistice şi sportive, regulamentul precizează că durata acestora, cu excepţia excursiilor, nu trebuie să depăşească două ore pentru elevii claselor IX—XII şi o oră şi jumătate pentru elevii claselor I—VIII. Elevii vor fi antrenaţi să participe lunar numai la una din aceste activităţi.

Regulamentul stabileşte cercurile de elevi şi concursurile ce se pot organiza în şcoli, precizînd că un elev poate participa numai la un singur cerc pe obiecte sau tehnic şi la unul din cercurile artistice sau sportive, cu condiţia să aibă o situaţie bună la învăţătură. Şedinţele cercurilor se vor ţine cel mult o dată pe lună şi vor avea durata de aproximativ o oră pentru elevii din clasele I—IV şi o oră şi jumătate pentru elevii din clasele V—XII. În perioada lucrărilor scrise şi a examenelor nu se programează şedinţe de cerc şi nu se organizează concursuri. Într-un an şcolar un elev poate participa la un singur concurs. Numai în mod excepţional, cu aprobarea secţiei de învăţămînt raionale (orăşeneşti), se poate prezenta la două concursuri, iar în acest caz, unul din concursurile la care se prezintă trebuie să fie cultural-artistic sau sportiv.

Toate activităţile patriotice la care participă elevii sînt organizate şi îndrumate de conducerea şcolii, cu sprijinul organizaţiilor U.T.M. şi de pionieri. Alegerea acţiunilor, stabilirea conţinutului şi duratei acestora vor fi subordonate sarcinilor instructiv- educative ale şcolii, iar în organizarea şi desfăşurarea lor se vor respecta particularităţile de vîrstă ale elevilor. Elevii din clasele I—VIII pot fi antrenaţi la îngrijirea şi înfrumuseţarea şcolii şi împrejurimilor ei, la amenajarea şi îngrijirea unor spaţii verzi, a unor grădiniţe sau panouri, la îngrijirea monumentelor, la strîngerea plantelor medicinale, la plantarea pomilor. Elevii claselor V—XII pot fi antrenaţi la colectarea deşeurilor de hîrtie, de sticlărie, de textile — numai din gospodăria părinţilor. Colectarea deşeurilor va avea loc în mod organizat, sub controlul personalului didactic, cu aprobarea directorului şcolii şi în colaborare cu organizaţiile U.T.M. Directorii şcolilor vor lua măsuri ca deşeurile colectate să fie depozitate în locuri retrase, unde nu circulă elevii. Elevii claselor I—IV nu vor participa la nici o acţiune de colectare a deşeurilor.

Se interzice cu desăvîrşire, prin prevederile regulamentului, scoaterea elevilor de la orele prevăzute în planul de învăţămînt pentru orice activitate în afara clasei şi extraşcolare.

În vederea evitării supraîncărcării elevilor, prin regulament se reduce numărul lucrărilor scrise de control trimestriale. Astfel, în clasele V şi VI se vor da lucrări de control trimestriale numai la limba romînă şi matematică. Începînd din clasa a VII-a, numărul lucrărilor de control trimestriale creşte treptat, ajungînd la 8 lucrări în clasa a XII-a. La clasele a VIII-a şi a XII-a nu se dau lucrări scrise trimestriale pe trimestrul al III-lea.

★

Regulamentul stabileşte unele dispoziţii noi şi în legătură cu verificarea şi aprecierea cunoştinţelor, deprinderilor şi comportării elevilor. Astfel, de exemplu, se precizează că la calculul mediei trimestriale fracţiunile de 50 şi peste 50 de sutimi se rotunjesc spre nota mai mare, iar cele sub 50 de sutimi se rotunjesc spre nota mai mică. De asemenea, se arată că, pentru a promova clasa elevii trebuie să obţină la fiecare obiect din planul de învăţămînt al clasei respective cel puţin media anuală 5, iar la purtare cel puţin media anuală 6.

★

Un loc important îl ocupă în noul regulament prevederile în legătură cu drepturile şi obligaţiile personalului didactic. Aceste prevederi au menirea să ducă la întărirea disciplinei în muncă a învăţătorilor şi profesorilor, să-i educe în spiritul atitudinii comuniste faţă de îndeplinirea îndatoririlor ce le revin, să determine o preocupare susţinută pentru îmbunătăţirea permanentă a calităţii muncii instructiv-educative. Totodată, prevederile în legătură cu drepturile şi obligaţiile personalului didactic contribuie la ridicarea continuă a prestigiului şi autorităţii acestuia. Prin regulament se stabileşte că şcolile de cultură generală sînt încadrate cu personal didactic de conducere — director, directori adjuncţi, diriginţi — personal didactic de predare — învăţători şi profesori şi personal didactic auxiliar (laboranţi şi pedagogi). Regulamentul cuprinde prevederi în legătură cu salarizarea personalului didactic, cu dreptul la transferare, obţinerea gradelor didactice, concediile de odihnă, obţinerea de titluri şi distincţii etc.

De asemenea, regulamentul stabileşte conţinutul şi formele activităţii didactice, metodice şi culturale. Se precizează totodată că este cu desăvîrşire interzisă scoaterea de la ore a personalului didactic.

Subliniind rolul deosebit de important al directorului şcolii, regulamentul prevede măsuri în scopul întăririi autorităţii lui. Aşa, de exemplu, se stabilesc criteriile de numire a directorilor, arătîndu-se că în această funcţie sînt recrutaţi numai oameni care se disting prin buna lor pregătire, prin experienţa lor didactică şi prin rezultatele deosebite în munca de instruire şi educare a tineretului şcolar. Directorii şcolilor medii, de exemplu, se recrutează dintre profesorii care au obţinut gradul II, au o experienţă de cel puţin 10 ani la catedră şi capacităţi organizatorice verificate.

Regulamentul subliniază rolul directorului de conducător unic al şcolii, arătînd că el răspunde de întreaga activitate instructiv-educativă desfăşurată în şcoală şi în afara ei, de activitatea administrativ-gospodărească, precum şi de păstrarea şi folosirea în mod judicios a tuturor bunurilor şcolii. Directorul este preşedintele consiliului pedagogic — principalul său organ consultativ — ca şi preşedinte al sfatului unităţii de pionieri. Conform prevederilor regulamentului, directorul şcolii are dreptul să evidenţieze pe elevii merituoşi şi să aplice toate sancţiunile prevăzute de regulament celor care se abat de la îndatoririle ce le revin. Numai pentru exmatricularea din toate şcolile se va cere confirmarea secţiei regionale de învăţămînt. Regulamentul menţionează, de asemenea, că orice activitate şcolară sau extraşcolară cu elevii se poate organiza numai cu aprobarea sau acordul directorului şcolii. Activitatea directorului este îndrumată şi controlată numai de către organele învăţămîntului sau de persoane împuternicite prin delegaţie în acest scop. Vizitarea şcolii şi asistarea la ore sau la alte activităţi de către persoane care nu fac parte din aparatul de îndrumare şi control al învăţămîntului este permisă numai cu aprobarea directorului şcolii.

Regulamentul cuprinde o seamă de elemente noi şi în legătură cu rolul, sarcinile şi formele activităţii comitetelor de părinţi. Un accent deosebit se pune pe acţiunile prin care comitetele de părinţi pot sprijini cît mai eficient şcoala în realizarea sarcinilor instructiv-educative şi în extinderea propagandei pedagogice, arătîndu-se că principala lor sarcină este să atragă pe părinţi la rezolvarea problemelor pe care le ridică activitatea şcolii, să realizeze o cît mai strînsă colaborare între şcoală şi familie. Regulamentul aduce de asemenea, precizări în legătură cu procurarea şi folosirea fondurilor comitetelor de părinţi.

★

O caracteristică esenţială a noului regulament şcolar constă în faptul că este mai cuprinzător; el înglobează într-un singur document o serie de reglementări dispersate pînă acum în diferite acte normative ca de exemplu organizarea şi funcţionarea învăţămîntului seral şi fără frecvenţă, a şcolilor de cultură generală cu program special (de artă, de educaţie fizică), a şcolilor sportive de elevi, a şcolilor cu caracter preventorial şi sanatorial etc.

Regulamentul are şi o structură nouă, deosebită de cea a regulamentului aplicat experimental, caracterizată printr-o mai judicioasă dispunere a capitolelor şi printr-o mai bună înlănţuire a problemelor pe care le reglementează. Astfel, regulamentul cuprinde 13 părţi: I. Dispoziţii generale; II. Elevii; III. Activitatea instructiv-educativă şi metodică; IV. Evidenţa activităţii şcolare şi eliberarea actelor de studii; V. Învăţămîntul seral şi fără frecvenţă; VI. Şcoli de cultură generală cu program special; VII. Personalul şcolii; VIII. Comitetul de părinţi; IX. Asistenţa medicală şi activitatea de Cruce Roşie; X. Mijloacele didactico-materiale necesare desfăşurării învăţămîntului; XI. Burse şi alte forme de sprijin material acordate elevilor; XII. Activitatea administrativ-gospodărească; XIII. Dispoziţii finale şi tranzitorii.

Regulamentul cuprinde, de asemenea, anexe prin care se stabilesc modelele de uniforme pentru şcolari, precum şi modelele şi textele firmelor şcolilor de cultură generală.

★

Avînd rolul de a contribui la îmbunătăţirea muncii, de a întări disciplina în şcoală, noul regulament şcolar trebuie să fie un îndreptar permanent pentru conducerile şcolilor, pentru personalul didactic şi organele de învăţămînt în realizarea importantelor sarcini ale instruirii şi educării tineretului şcolar, în îmbunătăţirea continuă a învăţămîntului de cultură generală din ţara noastră. În acest scop, este necesar ca el să fie temeinic cunoscut de toţi slujitorii şcolii, să fie studiat în adîncime de inspectorii de învăţămînt, de directorii de şcoli, de învăţătorii şi profesorii din toate şcolile de cultură generală. Este necesar de asemenea ca încă din prima săptămînă de cursuri să fie aduse la cunoştinţa elevilor prevederile regulamentului în legătură cu drepturile şi îndatoririle lor şi să se scoată în evidenţă însemnătatea acestora. Se impune în acelaşi timp ca principalele prevederi ale regulamentului să fie aduse şi la cunoştinţa părinţilor în adunările generale pe clase.

Aplicînd în munca lor prevederile regulamentului, directorii de şcoli, personalul didactic şi organele de învăţămînt vor obţine noi realizări în activitatea pe care o desfăşoară, în bunul mers al procesului instructiv-educativ.

P. VÎLCU
director în M. I.
A. DEBRECZI
şef de serviciu în M. I.

Ancheta noastră:

EFICIENȚA LECȚIEI

Peste cîteva zile vor avea loc consfătuirile raionale ale cadrelor didactice, care vor dezbate probleme ale sporirii eficienței lecției — mijloc principal de ridicare a nivelului activității instructiv-educative.

Pregătindu-se pentru consfătuiri, colectivele secțiilor de învățămînt și ale școlilor au analizat în adîncime munca de predare desfășurată în anul școlar trecut, măsura în care această muncă și-a dovedit eficiența. Discutînd la consfătuiri aceste probleme, învățătorii și profesorii vor stabili împreună căile menite să ducă la continua ridicare a eficienței lecțiilor, la îmbunătățirea instruirii și educării elevilor.

Redacția „Gazetei învățămîntului" s-a adresat cîtorva profesori solicitîndu-i să răspundă la unele întrebări legate de problemele care vor face obiectul dezbaterilor în consfătuirile raionale. Publicăm în această pagină întrebările puse și răspunsurile pe care le-am primit.

Ce vă propuneți pentru adîncirea conținutului predării?

RĂSPUNDE prof. AL. BOJIN, București

Predarea istoriei literaturii române în școala de cultură generală cunoaște o continuă îmbunătățire. Ca urmare, elevii și absolvenții școlilor noastre se prezintă cu materia temeinic însușită. În general, conținutul operelor literare le este bine cunoscut, profilul fiecărui scriitor, în liniile esențiale, bine conturat, problemele-cheie ale istoriei literaturii române suficient de clare. Școala le-a format deprinderea de a analiza conținutul unei opere literare, de a urmări un personaj în evoluția lui și a pătrunde în toate meandrele lui psihologice.

Aceste realizări sînt incontestabile și ele sînt confirmate mereu de realitățile din școală. Totuși, mai sînt încă elevi care nu răspund pe deplin cerințelor. La un examen de maturitate, un candidat vorbea la istorie despre domnia lui Ion Vodă. Întîmplarea a făcut ca același candidat să fie pus în situația de a vorbi, la literatura română, despre romanul „Nicoară Potcoavă" de M. Sadoveanu. Excepțînd unele elemente epice din roman pe care le-a adus în discuție, răspunsurile lui la istorie și la literatura română nu s-au deosebit prin nimic esențial. Un alt candidat, după un răspuns bun în legătură cu istoricul și tema poemului „Luceafărul", precum și după prezentarea destul de vie a tablourilor care constituie substanța lui, n-a putut să spună nimic despre valoarea artistică a acestei capodopere a literaturii române. Faptul este semnificativ: el ne arată că mai sînt elevi care, deși reține firul epic al operelor, deși pătrund și în problematica lor și pot analiza personajele cu suficientă prespicacitate, cînd sînt solicitați să vorbească despre calitățile artistice ale operelor literare dau adesea răspunsuri nesatisfăcătoare.

Cărui fapt se datorește acest lucru? Personal, cred că el este urmarea faptului că în cursul analizelor literare desfășurate în clasă se pierde uneori din vedere ideea că literatura este totuși o artă și că în lecție ea trebuie privită ca atare, că pe lîngă analiza conținutului de idei, pe lîngă adîncirea problematicii și a caracterelor personajelor, analiza trebuie continuată cu aceeași stăruință și asupra structurii operei, a mijloacelor artistice folosite de scriitor, a măiestriei lui artistice. De ce și prin ce este valoroasă opera literară? De ce, de exemplu, T. Arghezi este cel mai mare poet al nostru de la Eminescu pînă azi? De ce e valoros romanul „Nicoară Potcoavă"? etc. Iată genul de întrebări pe care le voi pune permanent elevilor mei, pentru a-i pune în situația să gîndească asupra unor astfel de probleme, să le găsească răspuns. Altfel cunoștințele elevilor vor fi simpliste, ei se vor mulțumi cu aceleași etichete aplicate oricărui scriitor, oricărei opere.

Predarea istoriei literaturii române ne oferă posibilitatea de a lărgi orizontul de vederi al elevilor, le dă perspectiva de ansamblu a dezvoltării literaturii și culturii noastre. Pentru a reuși în aceasta este nevoie ca noi, profesorii de română, să nu prezentăm scriitorii ca niște unități închise, izolate de contextul general al tabloului literaturii epocii respective, ci să-i încadrăm în epocă, într-un curent literar, în întreaga evoluție a literaturii. Pînă nu de mult a existat obiceiul de a eticheta pe mai toți scriitorii ca realiști sau realiști-critici; unii erau citați în cadrul unor curente (semănătorist, poporanist, simbolist etc.) și, în schimb, cînd erau studiați monografic, în clasă, erau prezentați exclusiv sub aspectul lor realist. Înlăturînd acest mod greșit de prezentare a scriitorilor, ni se cere să privim fenomenul literar în toată complexitatea lui, să evităm etichetările simpliste. Iată de ce îmi propun să scot în relief nota dominantă care stabilește poziția unui scriitor în mișcarea literară, fără să ignoreze, bineînțeles, nici celelalte aspecte. Voi arăta astfel elevilor că romantismul, care domină literatura română pînă la Eminescu inclusiv, nu exclude alte trăsături proprii clasicismului, realismului, după cum voi sublinia că realismul critic — care domină literatura română pînă la începutul celui de-al cincilea deceniu al veacului nostru, nu exclude o serie de alte trăsături, întîlnite și în creația literară a clasicilor.

Destul de simplist s-au studiat în trecut și curentele literare: cîteva trăsături, memorate de elevi fără a pătrunde în semnificația lor — și atîta tot. Elementele care preced constituirea curentelor, condițiile care generează apariția lor, epoca începuturilor — le rămîneau deseori nebuloase, neclare. Îmi propun, de aceea, să accentuez mai mult și aceste probleme. Evoluția realismului în literatura noastră de exemplu, este o chestiune care se cere pe deplin clarificată. Procesul dialectic al apariției și creșterii unui asemenea curent literar merită toată atenția, căci numai astfel îi ferim pe elevi de însușirea mecanică a unor formule stereotipe, îi determinăm să gîndească, să privească științific fenomenul literar.

Căile de sporire a eficienței lecției pornesc din modul cum este pregătită și ținută ea. Pregătirea profesorului, prospețimea lui intelectuală, conștiinciozitatea și talentul pedagogic, convingerea și pasiunea în muncă, dorința vie de a-i captiva pe elevi în timpul predării sînt unele din condițiile prin care se poate ajunge la realizarea scopului complex pe care-l urmărește predarea istoriei literaturii române în școala medie de cultură generală.

Cum veți accentua caracterul independent al muncii elevilor?

RĂSPUNDE tov. L. MĂNESCU, profesor emerit, Rîmnicu-Vîlcea

Munca proprie a elevului, munca lui independentă este principala condiție pentru asigurarea însușirii unor cunoștințe temeinice și durabile la toate obiectele de învățămînt.

Din experiența mea la catedră am observat că unii elevi nu știu suficient de bine cum să lucreze cu manualul, cum să utilizeze culegerile de probleme. Pentru a înlătura pe deplin acest neajuns, pe lîngă faptul că le voi arăta la fiecare oră de curs ce paragrafe trebuie studiate acasă și în ce mod, la unele teoreme, care prezintă în demonstrație două sau mai multe cazuri, le voi cere să găsească singuri enunțurile. De exemplu, la clasa a IX-a, predînd teorema lui Pitagora generalizată, voi lăsa în sarcina lor demonstrarea cazului cînd latura triunghiului se opune unui unghi obtuz. Firește, această muncă cu manualul va fi apoi controlată cu atenție în orele următoare.

Primordială pentru buna pregătire a elevilor la matematică este și munca pentru efectuarea temelor date acasă. Pentru aceasta voi pune o deosebită grijă în alegerea problemelor și exercițiilor ce vor fi date ca teme pentru acasă. Bineînțeles, le voi rezolva eu însumi anticipat spre a-mi da seama de dificultățile pe care le prezintă, de aportul lor în fixarea și consolidarea cunoștințelor predate. Dacă va fi necesar le voi modifica, sporind sau micșorînd dificultățile de rezolvare, îmbogățindu-le conținutul în raport cu materia parcursă.

Selecționînd cu grijă problemele pe care le voi da spre efectuare acasă, voi urmări cu cea mai mare atenție gradul de dificultate în rezolvare, considerat în raport cu nivelul clasei. E îndeobște cunoscut faptul că o temă prea simplă plictisește, iar o temă prea grea de rezolvat descurajează. De aceea, numai priceperea profesorului în alegerea temelor asigură succesul muncii independente.

Este foarte importantă și pregătirea pe care o face profesorul în clasă, prin rezolvarea unor probleme de același tip sau prin indicații menite să stîrnească interesul elevilor. Indicațiile le voi da însă cu măsură, numai pentru dificultăți mari, iar uneori nu le voi da de la început, spre a vedea cum reacționează elevii în fața unor dificultăți. În asemenea cazuri avem și ocazia de a descoperi elemente cu înclinări speciale.

Pentru ca efectuarea problemelor acasă să fie cît mai eficientă, voi controla de bună seamă, cu regularitate, caietele elevilor. În timpul controlului, voi nota pe elevii care reușesc să rezolve corect problemele propuse, precum și diferitele moduri de rezolvare, evidențiind pe cele mai deosebite. Problemele nerezolvate de majoritatea clasei vor fi reluate în clasă. Voi folosi și metoda controlului prin sondaj, luînd în fiecare oră cîte 2—3 caiete pe care le voi controla în cancelarie sau acasă. Voi nota greșelile constatate, pentru a le discuta pe cele tipice cu întreaga clasă. La sfîrșitul trimestrului, cu ocazia încheierii mediilor, voi ține seama și de modul cum au fost efectuate temele date spre rezolvare acasă.

Firește că, pentru a evita supraîncărcarea elevilor, voi limita numărul problemelor, ținînd seama în această privință și de dificultățile de rezolvare, precum și de volumul cunoștințelor teoretice ce vor trebui studiate pentru ora următoare.

O formă eficientă de muncă independentă, dusă în special cu elevii avansați, este munca în cercurile de elevi. În cadrul activității din aceste cercuri cei mai buni elevi prezintă referate, rezolvă problemele propuse în „Gazeta Matematică" sau alcătuiesc ei înșiși probleme și exerciții. În această muncă sînt solicitate în mod creator toate cunoștințele studiate, iar uneori aceste cunoștințe sînt chiar depășite.

Pregătindu-mă pentru munca în cerc, îmi propun să aleg, pentru a fi rezolvate, probleme care să prezinte dificultăți menite să îndemne pe elevi la adîncirea unor teme teoretice. Metoda aceasta de lucru se dovedește eficace, deoarece face ca ordinea de zi a ședințelor să rezulte din necesități practice și nu să fie stabilită la întîmplare.

Convins de rolul muncii independente în dezvoltarea gîndirii elevilor, în fixarea și consolidarea cunoștințelor lor, mă voi strădui să accentuez pe cît posibil caracterul independent al activității pe care o desfășoară. Pe lîngă căile înfățișate mai sus, voi folosi în acest scop și alte căi: teme diferențiate, alese în funcție de condiții, pentru elevii avansați și pentru cei rămași în urmă la învățătură, atragerea celor mai buni în munca de elaborare a problemelor pentru revistele de specialitate etc.

Ce măsuri veți lua pentru a folosi mai larg mijloacele audio-vizuale?

RĂSPUND prof. MIHAI BEJENARU și prof. SIMION SFARGHIE Cîmpulung-Moldovenesc

Cabinetul nostru metodic a devenit în anul școlar trecut — și, sperăm, va fi în mai mare măsură în acest an — un adevărat centru de experimentare a folosirii mijloacelor moderne de predare de care dispune școala noastră: aparatul de proiecții cinematografice pentru film de 16 mm, magnetofoanele, aparatele de proiecție pentru diafilme, epidiascoapele, microscopul de laborator cu instalație de iluminat etc.

În acest scop, în cadrul cabinetului vor continua o serie de lucrări de cercetare începute anterior, ca de pildă cele privind metodele și procedeele de folosire a magnetofonului în predarea limbii și literaturii române și în predarea limbilor străine, procedeele de folosire a filmului și televiziunii în lecțiile de științe naturale, geografie, chimie etc. De asemenea, ne-am propus să dezbatem în cadrul colectivului nostru, pe baza experiențelor relatate în presa de specialitate ca și pe baza unor experiențe proprii, o serie de probleme în legătură cu telepedagogia, cu laboratoarele lingvistice etc.

În același timp, cabinetul metodic al școlii noastre își propune să lărgească în cursul anului viitor schimbul de experiență cu școlile din Cîmpulung-Moldovenesc, Suceava, Botoșani, Rădăuți și Iași, pe baza unui plan de teme supus în prealabil aprobării secțiilor de învățămînt ale regiunilor Iași și Suceava. Una din temele principale din cadrul acestui plan o va constitui folosirea mijloacelor moderne de predare.

Sîntem încredințați că aceste acțiuni vor contribui mult la perfecționarea noastră pedagogică și, implicit, la ridicarea nivelului muncii noastre instructiv-educative.

PROGRAMA DE AGRICULTURĂ

În vederea planificării materiei de studiat la obiectul „Agricultura" în clasele V—VIII ale şcolii generale de 8 ani de la sate publicăm mai jos programele şcolare pentru clasele V—VII şi instrucţiunile de aplicare a programei pentru clasa a VIII-a şi a manualelor pentru clasele V—VIII, ediţia 1964.

Întrucît programa şcolară va apare în prima parte a trimestrului I, se publică teme complet dezvoltate pentru cca. 12—14 ore, iar din restul programei se enumeră numai titlul temelor şi orele afectate.

Repartizarea orelor de agricultură pe ani de studiu şi felul de activitate

Nr. crt.		Clasa	Ore de curs	Lucrări practice	La dispoziţia prof.	Recapit.	Practica continuă	Total
1	Agrofitotehnie	V						
	a) lucrările solului		28	—	—	—	—	
	b) cultura plantelor de cîmp		33	32	3	3	—	99
	c) practica continuă		—	—	—	—	60	60
2	Horticultură	VI						
	a) legumicultură		30	14	2	2	—	48
	b) pomicultură		21	8	1	1	—	31
	c) viticultură		12	6	1	1	—	20
	d) practica continuă		—	—	—	—	60	60
3	Creşterea animalelor domestice	VII	61	32	2	4	—	99
	Practica continuă		—	—	—	—	60	60

Programa şcolară pentru clasa a V-a

Tema 1. Introducere o oră. Importanţa agriculturii în economia naţională. Scurt istoric. Dezvoltarea agriculturii socialiste în lumina documentelor de partid şi de stat. *Tema 2.* Studiul solului 5 ore. Factorii naturali şi rolul plantelor şi animalelor în formarea solurilor. Importanţa solului pentru agricultură. Alcătuirea solului : partea solidă (minerală şi organică), apa şi aerul din sol. Însuşirile solului : structura, porozitatea, coeziunea, adeziunea, capilaritatea. Factorii care influenţează diferenţierea solurilor. Principalele tipuri de sol din ţara noastră. Rolul activităţii productive a omului în îmbunătăţirea solului.

Lucrări practice :

Executarea unor profile de sol. Cunoaşterea părţilor minerale şi organice ale solului. Cunoaşterea structurii solului. Strîngerea de probe de sol caracteristice în localitate.

Tema 3. Legătura dintre plante şi condiţiile ei de viaţă 2 ore. Lumina, căldura şi aerul : rolul lor, mijloacele agrotehnice care pot influenţa aceşti factori ai vieţii plantelor în vederea sporirii producţiei agricole. Apa şi substanţele nutritive ; rolul şi măsurile agrotehnice pentru păstrarea apei în sol şi pentru îmbunătăţirea regimului de hrană a plantelor cultivate.

Lucrări practice :

Ascensiunea capilară a apei din sol. Cunoaşterea mijloacelor agrotehnice care pot influenţa condiţiile de viaţă ale plantei. Lucrări practice la staţia meteorologică.

Tema 4. Lucrările solului 6 ore. Importanţa lucrărilor solului pentru sporirea producţiei agricole Aratul : scopul lucrării, clasificarea arăturilor. Arătura de vară, arătura de toamnă şi de primăvară. Executarea şi aprecierea lucrărilor de arat. Descrierea plugului. Lucrările solului de suprafaţă (afinare, mărunţire şi nivelare). Lucrările solului cu grapele. Lucrările solului cu cultivatorul. Lucrările solului cu discuitorul. Lucrările solului cu tăvălugul. Pregătirea solului pentru semănat. Lucrările solului pentru însămînţările de toamnă şi primăvară.

Lucrări practice :

Descrierea şi cunoaşterea maşinilor agricole folosite pentru executarea lucrărilor solului. Aprecierea calitativă a lucrărilor solului executate mecanic în unitatea de producţie agricolă din localitate.

Tema 5. Îngrăşăminte şi amendamente. 4 ore.

Tema 6. Rotaţia culturilor o oră. Sămînţa şi semănatul, 3 ore. *Tema 7.* Lucrările de îngrijire a culturilor, 2 ore. *Tema 8.* Irigarea culturilor, o oră. *Tema 9.* Combaterea degradărilor solurilor şi punerea în valoare a noi terenuri agricole, 2 ore. *Tema 10.* Principalele zone agricole din ţara noastră şi aplicarea agrotehnicii diferenţiate.

CULTURA PLANTELOR DE CÎMP

Tema 11. Introducere, o oră. *Tema 12.* Cultura cerealelor, 15 ore. *Tema 13.* Cultura mazării, o oră. *Tema 14.* Cultura fasolei, o oră. *Tema 15.* Cultura florii-soarelui, 2 ore. *Tema 16.* Cultura cînepei şi a inului, 2 ore. *Tema 17.* Cultura cartofului, 3 ore. *Tema 18.* Cultura sfeclei de zahăr, 3 ore. *Tema 19.* Cultura plantelor de nutreţ, o oră. *Tema 20.* Cultura lucernei, o oră. *Tema 21.* Cultura trifoiului, o oră. *Tema 22.* Întreţinerea păşunilor şi fineţelor naturale, 2 ore.

Programa şcolară pentru clasa a VI-a

Tema 1. Introducere, o oră. Importanţa horticulturii. Perspectivele dezvoltării horticulturii în ţara noastră în lumina documentelor de partid şi de stat. *Tema 2.* Zonarea plantelor horticole, o oră. Zonele de cultură pentru plantele horticole. Delimitarea zonelor de cultură pentru principalele specii horticole. Bazine, centre legumicole şi pomicole. *Tema 3.* Clasificarea şi particularităţile legumelor, 2 ore. Originea şi clasificarea legumelor. Părţile sau organele legumelor. Cerinţele legumelor faţă de condiţiile de mediu. *Tema 4.* Înmulţirea legumelor, o oră. Înmulţirea prin seminţe. Înmulţirea vegetativă.

Lucrări practice :

Recunoaşterea seminţelor principalelor specii de legume. *Tema 5.* Metode de cultivare a legumelor, o oră. Procedee de obţinere a legumelor forţate şi timpurii. Procedee de obţinere a culturilor tîrzii. *Tema 6.* Producerea răsadurilor de legume, 4 ore. Răsadniţe şi întrebuinţarea lor. Alegerea şi amenajarea terenului pentru răsadniţe. Pregătirea pămîntului pentru producerea răsadurilor. Pregătirea răsadniţei. Pregătirea seminţelor şi semănatul în răsadniţe. Îngrijirea după semănat. Repicatul răsadurilor de legume. Îngrijirea şi călirea răsadurilor repicate. Alte metode de producere a răsadului

Lucrări practice :

Adunarea bălegarului pentru răsaduri. Pregătirea răsadniţei. Tratarea semintelor. Pregătirea amestecurilor de pămînt. Semănatul. Lucrări de îngrijire aplicate răsadurilor. Repicatul răsadului. Lucrări de îngrijire şi călire a răsadului.

Tema 7. Alegerea, organizarea şi pregătirea terenului pentru cultura legumelor, 2 ore. Alegerea, organizarea şi pregătirea terenului în vederea cultivării lui cu plante legumicole. Rotaţia culturilor de legume. Culturi succesive şi asociate.

Lucrări practice :

Pregătirea terenului. Modelarea terenului pentru plantat şi irigat.

Tema 8. Semănatul şi plantatul legumelor în cîmp, 2 ore. Semănatul legumelor în cîmp. Plantarea răsadurilor în cîmp.

Lucrări practice :

Semănatul în grădină. Plantarea răsadurilor în cîmp.

Tema 9. Lucrări de îngrijire a legumelor în cîmp, 2 ore.

Tema 10. Recoltarea şi păstrarea legumelor, o oră. *Tema 11.* Cultura legumelor din grupa verzei, 2 ore. *Tema 12.* Cultura roşiilor, ardeiului şi a vinetelor, 2 ore. *Tema 13.* Cultura legumelor bostănoase, o oră. *Tema 14.* Cultura legumelor păstăioase, o oră. *Tema 15.* Cultura cartofului timpuriu, o oră. *Tema 16.* Cultura legumelor rădăcinoase, o oră. *Tema 17.* Cultura legumelor bulboase, o oră. *Tema 18.* Cultura legumelor frunzoase, o oră. *Tema 19.* Flori anuale şi bienale de grădină, o oră. *Tema 20.* Florile perene de grădină şi de apartament, 2 ore.

Tema 21. Clasificarea şi particularităţile pomilor şi arbuştilor fructiferi, 2 ore. *Tema 22.* Producerea materialului săditor. Pepiniera, 2 ore. *Tema 23.* Înfiinţarea livezilor pomicole, 2 ore. *Tema 24.* Lucrări de îngrijire a livezilor tinere, o oră. *Tema 25.* Lucrări de îngrijire a livezilor pe rod şi a livezilor bătrîne, 3 ore. *Tema 26.* Cultura intensivă a pomilor, o oră. *Tema 27.* Recoltarea şi păstrarea fructelor, o oră. *Tema 28.* Cultura pomilor din grupa sîmînţoaselor, 3 ore. *Tema 29.* Cultura pomilor din grupa sîmburoaselor, 3 ore. *Tema 30.* Cultura nucului, migdalului şi castanului, o oră. *Tema 31.* Cultura arbuştilor fructiferi, o oră. *Tema 32.* Cultura căpşunului, o oră. *Tema 33.* Originea şi particularităţile viţei de vie, o oră. *Tema 34.* Înmulţirea viţei de vie, 3 ore. *Tema 35.* Înfiinţarea plantaţiilor de vii, 2 ore. *Tema 36.* Îngrijirea viilor în primii ani de la plantare, 2 ore. *Tema 37.* Îngrijirea viilor pe rod, 2 ore. *Tema 38.* Culesul strugurilor şi prepararea vinurilor, 2 ore.

Programa şcolară pentru clasa a VII-a

Tema 1. Introducere, o oră. Importanţa creşterii animalelor pentru economia naţională în lumina documentelor de partid şi de stat. Creşterea animalelor în ţara noastră. *Tema 2.* Originea şi evoluţia animalelor domestice, 2 ore. Domesticirea animalelor şi consecinţele ei. Despre rasă şi forma ei. Aclimatizarea şi degenerarea raselor. *Tema 3.* Însuşirile individuale ale animalelor domestice, 3 ore. Exteriorul animalelor. Însuşirile individuale care influenţează productivitatea, controlul producţiei. Principalele producţii animale : factorii de care depind şi modul de apreciere. *Tema 4.* Reproducţia animalelor domestice, 2 ore. Particularităţile reproducţiei la animale. Vîrsta de reproducţie. Monta. Însămînţarea artificială. Fecundaţia şi sterilitatea. Gestaţia şi avortul. Fătarea. Îngrijirea nou născutului. *Tema 5.* Îmbunătăţirea animalelor domestice, 3 ore. Căile de îmbunătăţire a raselor. Selecţia. Etapele selecţiei. Organizarea selecţiei. Potrivirea perechilor. Metode de înmulţire. Hibridarea. Creşterea dirijată a tineretului. *Tema 6.* Adăposturile pentru animale, 2 ore. *Tema 7.* Alimentaţia animalelor domestice, 4 ore. *Tema 8.* Hrănirea raţională a animalelor, 2 ore. *Tema 9.* Principalele boli şi prevenirea lor, 2 ore. *Tema 10.* Creşterea taurinelor, 2 ore. *Tema 11.* Întreţinerea şi folosirea taurinelor de prăsilă, o oră. *Tema 12.* Creşterea tineretului taurin, 2 ore. *Tema 13.* Creşterea vacilor de lapte, 3 ore. *Tema 14.* Îngrăşarea taurinelor, 2 ore. *Tema 15.* Creşterea ovinelor, 2 ore. *Tema 16.* Înmulţirea oilor şi creşterea mieilor, 2 ore. *Tema 17.* Creşterea şi îngrijirea oilor, 2 ore. *Tema 18.* Creşterea porcilor, 2 ore. *Tema 19.* Înmulţirea şi creşterea purceilor, 2 ore. *Tema 20.* Îngrăşarea porcilor, 3 ore. *Tema 21.* Creşterea cailor de muncă, 2 ore. *Tema 22.* Creşterea iepurilor de casă, o oră. *Tema 23.* Creşterea păsărilor, 2 ore. *Tema 24.* Înmulţirea păsărilor şi creşterea puilor 3 ore. *Tema 25.* Creşterea, îngrijirea şi hrănirea păsărilor adulte, 2 ore. *Tema 26.* Creşterea albinelor, 3 ore. *Tema 27.* Creşterea viermilor de mătase, 2 ore. *Tema 28.* Creşterea peştilor, 2 ore. *Tema 29.* Ocrotirea vînatului.

Încadrarea temelor în timpul

INSTRUCŢIUNI

privind folosirea programei de agricultură pentru clasa a VIII-a şi a manualelor pentru clasele V—VIII, ediţia 1964 în anul şcolar 1964—1965

1. Aplicarea programei

Planul de învăţămînt al şcolii generale de 8 ani prevede studiul „Agriculturii" în 3 ore pe săptămînă în loc de 5 ore cîte au fost pînă în prezent. Ca urmare a prevederilor planului de învăţămînt, programele de agricultură pentru clasele V—VII au fost restructurate şi alcătuite pentru 3 ore pe săptămînă.

Întrucît programa de agricultură pentru clasa a VIII-a a fost elaborată şi tipărită înainte de modificările survenite în planul de învăţămînt, această programă se va aplica ţinîndu-se seama de următoarele indicaţii :

CAPITOLELE	Ore de curs	Lucr. practice	La disp prof.	Recapit.	Total
Chimizarea agriculturii	9	3	—	1	13
Mecanizarea agriculturii	24	12	1	2	39
Electrificarea agriculturii	10	3	—	1	14
Orgnizarea I.A.S.	17	8	1	1	27

rezervat studiului agriculturii se va face prin reducerea orelor de predare la anumite teme, iar alte teme se vor scoate din programă. Astfel, la capitolul „Chimizarea agriculturii" se reduc 4 ore de la temele : îngrăşăminte chimice şi bacteriene (1 oră), substanţe fitofarmaceutice (2 ore), măsuri de protecţia muncii (1 oră). De la capitolul „Mecanizarea agriculturii" se reduc 8 ore de curs de la temele : maşini pentru lucrările solului (1 oră), cultivatoare, grape, sape rotative, tăvălugi (1 oră), maşini de semănat (1 oră), maşini de recoltat cereale (1 oră), maşini de instalaţii pentru administrarea hranei (1 oră), prezentarea şi descrierea tractorului (3 ore). De la capitolul „Electrificarea agriculturii" se reduc 7 ore prin scoaterea temelor : „maşina de tuns oile" (2 ore) şi „tehnica securităţii muncii" (1 oră), temele „instalaţii pentru încălzirea apei cu ajutorul energiei electrice în fermele zootehnice" şi „folosirea energiei pentru iluminat" se vor preda fiecare în cîte o oră, iar tema „Motoare electrice" în 2 ore.

Capitolul „Organizarea întreprinderilor agricole socialiste" se va preda în 17 ore în loc de 20 ore. Se vor scoate temele referitoare la productivitatea muncii şi preţul de cost (2 ore) şi se va reduce timpul de predare cu o oră la tema „Organizarea G.A.C.".

2. Aplicarea manualelor

În anul şcolar 1964/1965 se vor folosi manualele de agricultură ediţia 1964. Ţinînd seama de reducerile făcute în programele şcolare, manualele se vor folosi după cum urmează :

a) *La clasa a V-a* nu se vor mai studia : lecţiile privind cultura soiei, bobului, lupinului (pag. 122-126), a rapiţei, a ricinului (pag. 135-137), a sorgului (pag. 170), a sfeclei de nutreţ, a morcovului şi dovleacului furajer (pag. 174-175), cultura sparcetei (pag. 184) şi a plantelor aromatice şi medicinale (pag. 186-188), precum şi cultura orezului şi a bumbacului (lecturi pag. 88-90 şi pag. 148--49).

b) *La clasa a VI-a*, la capitolul „Producerea răsadurilor de legume în ghivece" — lecţia producerea răsadurilor de legume — se va studia numai pregătirea ghivecelor nutritive. De asemenea, nu se vor mai studia paragrafele privind : cultura ridichilor de lună şi a sfeclei roşii (pag. 60-62), a gladiolelor şi a daliei (pag. 89-90), altoirea în despicătură şi în coajă (pag. 104-106), cum rodeşte viţa de vie (pag. 165).

Lecţiile privind combaterea bolilor şi dăunătorilor în pomicultură (pag. 122-124) şi a viţei de vie (pag. 198-200) nu se vor mai trata separat, ci în cadrul lecţiilor despre îngrijirea plantaţiilor de pomi pe specii şi a plantaţiilor de viţă de vie pe rod. În mod asemănător se va trata şi lecţia „Soiuri de viţă de vie şi portaltoi mai răspîndite în ţară" (pag. 170-174) în cadrul lecţiei „Înfiinţarea plantaţiilor de vii".

Nu se vor mai studia lecţiile : cultura citrusilor (lectură pag. 159) şi folosirea terenurilor de lîngă casă (pag. 204-207).

c) *La clasa a VII-a* nu se va studia partea I „Anatomia şi fiziologia animalelor domestice" (pag. 8-26). La capitolul „Alimentaţia animalelor domestice" se vor studia numai cunoştinţele referitoare la administrarea şi folosirea în hrana animalelor a păşunilor (pag. 61-62), conveierului verde (pag. 63-64), nutreţurile care se pot mura, silozurile, tehnica murării (pag. 66-69), nutreţurile rădăcinoase, tuberculifere şi bostănoase (pag. 70-71), nutreţuri fibroase (pag. 71-75) şi nutreţuri grasiere (pag. 76-78).

Lecţiile despre întreţinerea şi îngrijirea animalelor, precum şi igiena muncii şi transporturile animalelor (pag. 102-109) nu se vor mai preda separat, ci în cadrul lecţiilor privind creşterea animalelor domestice pe specii.

Lecţiile despre creşterea animalelor de blană (pag. 193-194) şi ocrotirea vînatului (pag. 238-241), se vor menţine ca lecturi, iar lecţia despre creşterea peştilor (pag. 241-243) prevăzută în manual ca lectură se va trata ca lecţie obligatorie.

Din capitolul „Principalele boli ale animalelor domestice şi prevenirea lor" (pag. 244-253) bolile : indigestia gazoasă, indigestia rumenului, tuberculoza, bruceloza, hipodermoza se vor trata la tema : „Îngrăşarea taurinelor" scabia, gălbeaza, căpiala oilor la tema „Creşterea şi îngrijirea oilor", pesta porcilor, rujitul la tema : „Îngrăşarea porcilor" colicile, ariciala, panariţiul, la tema : „Creşterea cailor de muncă" pesta aviară, cocidioza la tema : „Creşterea, îngrijirea şi hrănirea păsărilor".

d) *La clasa a VIII-a* nu se vor mai studia : paragraful privind punerea în lucru a plugului reversibil PRP2-35 (pag. 45) ; instalaţia electrică a agregatului de tuns oile (pag. 152-153, rămîne ca lectură) securitatea muncii la instalaţiile electrice (pag. 154-155), deoarece aceste cunoştinţe se vor preda în cadrul fiecărei teme din capitolele „Electrificarea agriculturii" ; „Productivitatea muncii şi preţul de cost" (pag. 213-217).

La temele „Tractorul" (pag. 102-128) şi „Motoare electrice" (pag. 143-150) nu se va insista asupra părţilor componente ale motorului cu ardere internă (pag. 109-117) asupra motorului de pornire (pag. 118-120) şi asupra principiului de funcţionare a motorului asincronic (pag. 146—150).

CONCURSUL NOSTRU LITERAR

MINODORA

Am intrat cu Minodora în clasa I într-o toamnă parfumată de gutui aurii. Ea era cea mai mică dintre noi toți. Avea ochii ca două mărgeluşe verzui şi părul blond, moale şi pufos ca un fuior de borangic.

Învățător ne-au dat pe domnul Ion Polog, fiul lui nenea Cristea Polog din Botoroaga, cantonier la drumul de fier — om sărac cu o groază de copii. Pe cel mai mare, pe domnul Ion, l-a făcut învățător cu mare greutate.

Minodora era fata lui nenea Pîrvu, om sărac, şi el din Botoroaga. Muncea în parte pe moşia lui boier Grăjdan.

O ducea greu nenea Pîrvu. Avea o casă de copii şi satul vorbea că lelea Irina, nevastă-sa, ar fi bolnavă de oftică. Şi chiar aşa a fost pentru că, după întîmplarea pe care o voi povesti, s-a prăpădit şi au îngropat-o în cimitirul dintre ţarini.

Aşa că, în toamna cînd Minodora a început şcoala, nenea Pîrvu, prins într-o mulţime de necazuri, nu a avut bani să-i cumpere fetei tăbliţă şi abecedar. I le-a dăruit domnul învăţător Polog, care era bun ca pîinea cea caldă.

Am început să prindem slova. La început cu beţişoare, cu ouşoare şi cu cîrlige. Minodora era tare silitoare. Pe toţi ne dădea gata la lecţii, iar noi o iubeam mult, pentru că era harnică şi bună.

Prin noiembrie au început ploile şi ploua mereu cu stropi ca de gheaţă. Ploua pe lunci, pe sat şi pe zăvoaie şi picăturile reci ne loveau ca nişte suliţi înveninate şi haine. Pe uliţă noroiul ne ajungea pînă la genunchi şi era rece şi lipicios. Minodora, cît era de mititică, înota voinică prin clisă şi, dimineaţa, era prima în faţa uşii de la intrare, pe care o deschidea la ora şapte lelea Dumitra, îngrijitoarea.

Tare mai era dezbrăcată Minodora! Purta o iie numai petice şi pe deasupra o cojoacă învechită de-a maică-si. În picioare avea ciorapi de aţă, tălpuiţi de nu mai ştiu cîte ori şi peste ei cipici de lînă seină.

Într-o zi, cînd domnul a scos-o la tablă, a căzut deodată pe podea. Era galbenă la faţă cum e şofranul, iar buzele i se albiseră de parcă erau date cu var. A întins-o repede domnul Polog pe estrada catedrei, a pălmuit-o uşor pe obrăjori şi i-a frecat tîmplele cu oţet adus nu ştiu de unde, de lelea Dumitra. Minodora şi-a revenit încet, încet şi domnu' a trimis după nenea Pîrvu care a venit şi a dus-o în braţe pînă acasă. Mi-aduc aminte că atunci genele lui nenea Pîrvu erau doldora de lacrimi.

Domnul Polog ne-a spus că Minodora a leşinat de nemîncată şi de atunci în fiecare dimineaţă, la recreaţia mare, el îi dădea cîte un ban şi ea îşi cumpăra cu el de la prăvălia lui Bucur Predoiu ba susan, ba covrigi ori pesmeţi sau ce se mai găsea.

Şi aşa a venit primăvara şi pe urmă vara şi noi pregăteam cu domnul serbarea de sfîrşit de an. Am pregătit sceneta „Greierele şi furnica" şi Minodora era furnica — o furnică cu moţ de păpădie şi ochi de mărgeluşe verzi. S-a dus domnu' tocmai la Giurgiu şi ne-a cumpărat cărţi cu poze şi poveşti de Creangă şi Ispirescu. Şi tot el cu mîna lui a împletit cununi din ramuri de stejar şi lămîiţă pentru premianţi.

N-am să uit niciodată serbarea de sfîrşit de an din clasa I. Clasa noastră era plină de flori şi de ramuri verzi, iar domnul Polog avea o cămaşă albă ca laptele şi o garoafă la butoniera hainei.

Premiul I l-a luat Minodora. Ce mult a lăudat-o domnu'! Mi-aduc aminte că a spus că asemenea copii ar trebui să fie ajutaţi de primărie şi ar trebui să i se aducă şi boierului Grăjdan la cunoştinţă halul de mizerie în care trăiesc copiii învoitorilor săi. Atunci, ca un fulger, s-a ridicat domnul Jatan, administratorul lui boier Grăjdan. Avea şi el un băiat cu noi în clasă, pe „Etienne". Dar ce folos că îl îmbrăca în catifea şi avea ghiozdan de piele, dacă era prost ca noaptea cea întunecoasă?

— Nu înţeleg, domnule director, domnule primar şi onorat consiliu comunal — a început să vorbească domnul Jatan — care sînt procedeele după care se conduce la catedră domnul învăţător Polog. Nu pot înţelege care sînt criteriile după care distribuie el premiile. Personal nu pot să înţeleg cum fiul meu, meditat zilnic de mama sa care are o cultură generală superioară domnului Polog, a obţinut numai menţiune. Voi aduce la cunoştinţă aceste nedreptăţi inspectoratului judeţean care va lua, sper, măsurile necesare.

Serbarea s-a terminat într-o atmosferă de gheaţă.

Toamna, l-au mutat pe învăţătorul nostru cel bun în cătun, la Odăeni.

Domnul Jatan se ţinuse de cuvînt...

Vara care a urmat după serbare a fost fierbinte şi secetoasă. Grîul s-a pălit înainte de a da spic, porumbul s-a vestejit sub suflarea de jar a verii, iar viţele au rodit boabe mici, pătate şi seci.

Minodora era firavă şi se ofilea ca o floricică neudată la timp. Nu mai avea nenea Pîrvu nici un fir de făină sau de mălai. Şi după arşiţa verii a venit o toamnă mai rece ca niciodată şi din cerul de plumb a pornit să se scurgă fără întrerupere o ploaie sîcîitoare.

Minodora dormea acasă în frig, căci ai ei nu mai aveau un fir de pai ori un cocean mîncat de vite pentru foc. Era din ce în ce mai palidă, avea fierbinţeli şi, cu ochii la tablă, începea să aiureze. Într-o zi n-a mai venit la şcoală. Am aflat că zace şi că se stinge pe zi ce trece. Nenea Pîrvu a hotărît s-o ducă la spital. Dar pînă la acesta erau de străbătut treizeci de kilometri pe un drum de ţară cu noroiul pînă la osia căruţei. Cai nu avea nenea Pîrvu, aşa că s-a dus să ceară la curte, la boier Grăjdan, căci după legea veche şi nescrisă a învoielilor, boierul era dator să ajute pe ţăranul care-i muncea pămîntul în sudoare.

La curte a dat tot peste domnul Jatan care, după ce l-a ascultat cu multă atenţie, i-a răspuns zîmbind zeflemitor:

— Tu, Pîrvule, crezi că sînt nebun să omor caii boierului pînă la Deparaţi pe aşa vreme?

— Dar îmi moare copilul, dom' Jatan! i-a răspuns nenea Pîrvu. Daţi-mi măcar o pereche de boi.

— Ştii că nu eşti prost? i-a răspuns domnul Jatan. V-aţi deşteptat voi cam mult de cînd v-am făcut şi şcoală în sat. Timpurile sînt grele, Pîrvule, şi ţăranul devine pe zi ce trece mai mîrlan şi mai leneş.

— Îmi moare copilul, dom'Jatan! Poate doctorii mi-or salva fetiţa...

— Bă Pîrvule, lasă-mă cu prostiile. La voi e lucru uşor făcutul şi crescutul copiilor. Moare ăsta, întocmeşti tu repede altul. Chiamă pe Marghioala lui Găină să-i descînte, că o fi deochiată de cînd cu premiile şi cu lauda...

Şi a plecat nenea Pîrvu cu inima neagră şi ochii uscaţi, căci nu mai avea nici putere să plîngă.

Lelea Dumitra însă s-a dus patru kilometri pe jos la Odăeni şi l-a vestit pe domnul Polog. Şi domnul nostru cel bun şi-a dat leafa pe două săptămîni şi a luat cu chirie căruţă cu două perechi de cai. A înfofolit pe Minodora în şubă şi cergi şi a plecat cu ea la spital, la Deparaţi.

★

Anii au trecut pe urmă şi drumurile mele s-au despărţit de ale celor despre care am povestit.

Acum cîtva timp am venit în satul meu natal şi am aflat că la şcoala de 7 ani din comună este profesoară şi vechea mea prietenă, Minodora.

Am păşit cu emoţie în fostul conac boieresc transformat în şcoală şi am întrebat pe îngrijitoare unde o pot găsi pe Minodora.

— Este la oră — mi-a răspuns aceasta — dar poftiţi la tovarăşul director.

În cancelaria şcolii, la o masă de lucru în faţa ferestrei deschise prin care pătrundeau razele soarelui şi miresmele lui aprilie, lucra bunul nostru învăţător din clasa I, tovarăşul director de astăzi al şcolii. Era acelaşi, doar părul alb şi rar îmi dovedea sfertul de veac care se scursese. M-a recunoscut imediat şi m-a îmbrăţişat. În îmbrăţişarea lui erau copilăria mea, anii sbuciumaţi ai trecutului şi zilele senine ale prezentului.

— Să mergem la Minodora la clasă, mi-a zis. Nu se va supăra de „inspecţia" noastră inopinată.

Am intrat la clasa a VII-a „A". La catedră, o femeie cu părul blond de borangic, cu aceiaşi ochi ca două mărgele verzui, preda cu glas catifelat lecţia ei de istorie.

Mi-a zîmbit ca şi altădată şi zîmbetul ei mi-a amintit de ziua cînd purta pe frunte coroana din ramuri de stejar şi lămîiţă.

În liniştea deplină din clasă treizeci şi şase de copii cu cravate roşii la gît ascultau înmărmuriţi sunetele armonioase ale glasului său.

Le vorbea copiilor despre anii grei pe care ei nu i-au cunoscut, despre zilele luminoase în care au crescut datorită partidului care a făcut să înflorească patria noastră, aidoma unei garoafe udată de mîini harnice şi mîngîiată de razele soarelui.

Pe chipul blînd al Minodorei străluceau lumina de aur a zilelor noi, a vieţii în care şi-au aflat împlinire cele mai frumoase idealuri.

Nici nu s-ar fi putut o clipă mai minunată de reîntîlnire cu Minodora...

EMILIA NEAŢĂ
învăţătoare — Ploieşti

ORGANIZAŢIILE SINDICALE ÎN PRAG DE NOU AN ŞCOLAR

Noul an de muncă readuce în actualitatea imediată a preocupărilor organizaţiilor sindicale din învăţămînt problemele legate de sprijinirea activităţii profesionale a corpului didactic.

Cea dintîi problemă care se pune, din acest punct de vedere, în momentul de faţă şi care trebuie să fie rezolvată înainte de reînceperea cursurilor este aceea a alcătuirii planului de propagandă profesională pe primul trimestru. Experienţa anilor trecuţi a arătat ce influenţă pozitivă are asupra bunei desfăşurări a muncii organizaţiilor sindicale, asupra rezultatelor acestei munci, întocmirea din vreme a planului privitor la măsurile menite să sprijine munca instructiv-educativă.

Este foarte important, de asemenea, alegerea judicioasă a temelor ce vor fi incluse în planul de propagandă profesională. S-au orientat bine acele organizaţii care, cunoscînd planul general de muncă al şcolii, şi-au trecut ca obiective principale, în planul propriu, sprijinirea colectivului didactic în rezolvarea problemelor puse de încheierea generalizării învăţămîntului de 8 ani, de introducerea noilor planuri şi programe de învăţămînt. Contribuţia organizaţiilor sindicale la aplicarea acestor planuri şi programe se va afirma, desigur, în formele specifice ale muncii lor, accentul punîndu-se pe mobilizarea şi stimularea membrilor de sindicat la îndeplinirea creatoare a sarcinilor ce le revin în această direcţie.

O altă problemă de cea mai mare importanţă, care se ridică în special în această etapă, este aceea a sprijinirii tinerelor cadre. La 1 septembrie, mii de noi absolvenţi ai învăţămîntului superior universitar şi pedagogic, alături de numeroşi absolvenţi ai şcolilor pedagogice s-au prezentat la locul lor de muncă. Organizaţiile sindicale au luat măsuri ca acest eveniment să fie sărbătorit cum se cuvine. Noii absolvenţi care au fost repartizaţi în şcolile din raioanele Alexandria, Răcari, Giurgiu (reg. Bucureşti), Costeşti, Slatina (reg. Argeş) şi în multe alte raioane au fost întîmpinaţi cu bucurie de viitorii lor tovarăşi de muncă. Organizaţiile sindicale din şcolile raionului Răcari au desemnat o serie de profesori cu experienţă care să le îndrume primii paşi în munca de pregătire pentru primele lecţii, responsabilii grupelor sindicale luîndu-şi personal sarcina de a-i ajuta să se familiarizeze cu realităţile satului. Astfel, în primele zile ale acestei luni tinerii învăţători şi profesori din raionul Răcari au vizitat gospodăriile colective, G.A.S.-urile, instituţiile culturale (cămine, biblioteci comunale) făcînd totodată şi cunoştinţă cu locuitorii comunelor.

Desigur că preocuparea organizaţiilor sindicale pentru noua promoţie de învăţători şi profesori care-şi încep anul acesta munca nu se va mărgini la atît. Este necesar ca ele să se ocupe în continuare de îndrumarea cadrelor tinere, ajutîndu-le atît în ce priveşte cunoaşterea experienţei pedagogice înaintate, cît şi în privinţa ridicării conştiinţei lor sociale, a întăririi spiritului de răspundere care trebuie să-i caracterizeze în munca profesională şi în viaţa lor personală.

Pregătirea şi buna desfăşurare a consfătuirilor raionale este o altă importantă problemă de actualitate care stă în atenţia organizaţiilor sindicale. Organizaţia sindicală de la Şcoala medie nr. 1 din Ploieşti, s-a îngrijit, de pildă, ca la consfătuiri să participe toţi profesorii şcolii. Conducerea acestei organizaţii a discutat cu o seamă de profesori, cunoscuţi pentru bunele rezultate obţinute în activitatea lor la catedră, mobilizîndu-i să arate în consfătuiri căile prin care au izbutit să ridice eficienţa lecţiilor. Asemenea preocupări au avut şi alte organizaţii sindicale, cum sînt cele din oraşele Ploieşti, Braşov, Tr. Severin. Este de dorit însă ca preocupările în această direcţie ale organizaţiilor sindicale să nu se încheie odată cu încheierea consfătuirilor. Problemele care vor fi dezbătute anul acesta în consfătuiri sînt probleme-cheie ale muncii învăţătorilor şi profesorilor. De aceea organizaţiile sindicale au datoria să sprijine traducerea în viaţă a măsurilor adoptate în consfătuiri, să vegheze ca pe parcursul întregului an şcolar grija pentru eficienţa lecţiilor să fie mereu în atenţia membrilor de sindicat.

Sprijinirea conducerii şcolilor în lucrările pregătitoare pentru deschiderea cursurilor (condiţiile legate de baza material-didactică, distribuirea manualelor, întocmirea orarelor, a planurilor calendaristice) constituie alte laturi de muncă în care organizaţiile sindicale din şcoli sînt chemate să-şi dea contribuţia. În timpul care a mai rămas, acolo unde aceste lucrări sînt, din diferite motive, în întîrziere, organizaţia sindicală, apelînd la toţi membrii de sindicat din rîndul corpului didactic şi al personalului administrativ, poate da un sprijin eficient, astfel ca ziua de 15 septembrie să găsească absolut toate şcolile gata pentru noul an de muncă.

C. RĂDOI

CONCURS

Institutul de construcţii din Bucureşti anunţă scoaterea la concurs a postului didactic de conferenţiar la disciplina Geologie tehnică, poziţia 5 din statul de funcţiuni al catedrei de geotehnică şi fundaţii.

Persoanele care doresc să participe la concurs vor înainta, în decurs de o lună de la publicarea prezentului anunţ, o cerere adresată rectorului Institutului de construcţii din Bucureşti, Bd. Republicii nr. 176, raionul 23 August, însoţită de următoarele acte: copie legalizată de pe diploma de stat sau de pe actul echivalent de studii superioare; copie legalizată de pe diploma de doctor sau candidat în ştiinţe; copie legalizată de pe atestatul de profesor sau conferenţiar; lucrările ştiinţifice ale candidatului, într-un exemplar; certificatul de caracterizare a activităţii profesionale şi sociale a candidatului, eliberat de instituţia în care acesta îşi are funcţia de bază; memoriul de activitate didactico-ştiinţifică, semnat de candidat; autobiografia.

Cei ce funcţionează într-o instituţie de învăţămînt superior sînt obligaţi să comunice rectorului înscrierea la concurs.

Ori ce informaţie suplimentară se poate cere la rectorat.

EXPOZIŢIA REALIZĂRILOR ECONOMIEI NAŢIONALE

DRUMUL SPRE CULMI

Drumul spre culmile înalte ale socialismului a înregistrat o foarte importantă etapă : aniversarea a două decenii de la eliberare. Ce s-a realizat pînă acum ? Iată, ne-o spune Expoziţia realizărilor economiei naţionale. Ea se desfăşoară privirilor panoramic, ca o uriaşă floare arhitecturală. În jur, ca petale multicolore, clădiri moderne, maşini şi instalaţii, silueta zveltă a unei sonde de foraj. Aici se agită în văzduh braţul unei macarale, dincolo o pompă aruncă curcubeie de apă, un Diesel stă gata de drum, o dansatoare împietrită în haina bronzului evocă ritmul, un grafic îl ilustrează în cifre... Toate, risipite într-o graţioasă armonie prin belşugul de verdeaţă şi lumină. Te surprinde pretutindeni argintiul care dă supleţe, care sugerează contopirea prezentului cu viitorul. Pare că tot ce vezi creşte, îşi ia zborul spre alte înălţimi. Mersul impetuos înainte este simbolizat şi de frumoasa coloană din faţa pavilionului circular, inspirată după vestita sculptură a lui Brîncuşi. Înlănţuirea ei argintie zvîcneşte irezistibil spre azur, spre ziua de mîine încă şi mai bogată în semnificaţii şi înfăptuiri.

Zidurile edificiului socialist pot să crească, temelia — baza tehnico-materială — a fost construită. Socialismul a învins deplin şi definitiv în Romînia.

Drumul spre culmi înseamnă, în primul rînd, industrializare. Acest deziderat al civilizaţiei moderne se înfăptuieşte numai printr-o puternică industrie grea, cu principala sa ramură — industria constructoare de maşini. Expoziţia reflectă edificator marile succese obţinute în acest domeniu. Rod al politicii ferme şi clarvăzătoare a partidului, industrializarea socialistă a transformat Romînia „eminamente agrară" într-o ţară cu industrie puternică, în plin avînt. Gigantica roată dinţată din mijlocul pavilionului central este o metaforă minunată a industrializării. Rotirea ei continuă, sub rozeta cupolei, dezvăluie lapidar, în cifre şi imagini, avîntul economiei socialiste.

În ce se traduc cifrele, comparaţiile ? E de ajuns să arunci o singură privire expoziţiei, căci splendoarea ei te cucereşte irezistibil. Încerci un sentiment de mîndrie patriotică, de satisfacţie deplină, la gîndul că toate acestea poartă marca : „Fabricat în R.P.R.", că şi tu eşti unul dintre milioanele de oameni care, în domeniul tău de activitate, ai contribuit, într-un fel, la realizarea lor.

Chiar la intrare, în stînga, se înalţă silueta argintie a sondei de foraj la mare adîncime 3 DH-200 A, mîndrie a constructorilor ploieşteni şi a întregii ţări. În jurul ei — numeroase alte instalaţii petroliere, prezentate în funcţiune. Prin performanţele lor se situează la nivelul celor mai moderne instalaţii de acest fel din lume. Nu departe de „şantierul petrolier" se află pavilionul maselor plastice, cu produsele miraculoase ale celei mai tinere industrii. Cîţiva paşi mai încolo, peisajul se schimbă. Pătrundem într-un mare „nod" feroviar. Trenuri de marfă, trase de „Pacifice" de ultimul tip, accelerate cu vagoane noi şi locomotive Diesel electrice stau parcă gata de drum. Peroanele gării sînt pline de lume. În sectorul transporturilor se pot vedea şi modernele autocamioane „Carpaţi" şi „Bucegi", navele de călători şi vasele comerciale, ultimele tipuri de autobuze, autoutilitare şi troleibuze, chiar şi silueta de libelulă a avionului sanitar IAR-818.

În spatele pavilionului central te întîmpină o staţie de transformare electrică şi dantela cătărată în văzduh a liniei care transportă curentul de înaltă tensiune. Alţi cîţiva paşi şi dai de o mină adevărată. La intrare te primeşte un miner-ghid, cu cunoscuta cască protectoare pe cap şi lămpaşul în mînă. Vizita în „abataj" este ilustrativă în ceea ce priveşte dezvoltarea utilajelor miniere şi folosirea lor tot mai intensă în exploatările subterane.

După ce părăseşti mina pătrunzi în lanurile fosnitoare ale cîmpului agricol experimental, apoi străbaţi aleile unei adevărate păduri — lotul silvic demonstrativ — te opreşti cîteva clipe pe platforma care prezintă utilajele ce mecanizează lucrările agricole de pe nesfîrşitele ogoare ale patriei.

În sfîrşit, păşeşti în marele pavilion circular. Totul este încîntător aici : imensa construcţie cu bolta ei nervurată, mulţimea maşinilor automate de la parter, machetele unor mari uzine şi combinate construite în anii noştri, varietatea exponatelor din producţia agricolă şi industria alimentară, minunatele „faţete" pe care le poate căpăta lemnul intrat pe mîna meşterilor iscusiţi ori a maşinilor de înaltă tehnicitate. Şi fiecare vizitator stă ceasuri în şir la ultimul etaj, pentru a admira articolele pline de gust şi eleganţă produse de industria uşoară.

FRUMOSUL PE VERTICALĂ

Terenul care înconjoară pavilionul de pe malul lacului Herăstrău, s-a transformat într-un şantier neobişnuit. Se „construiesc" aici, alături, apartamente şi hale industriale, coşuri de fabrică şi drumuri asfaltate, uzine. Strînse laolaltă, aceste case noi ar forma un oraş aproape cît Bucureştiul. Un oraş modern, cu alte coordonate şi linii arhitectonice, ale cărui frumuseţi s-ar înşirui ca nestematele pe verticală. Ele pot fi admirate şi aici, în sectorul expoziţiei de pe malul lacului Herăstrău, dar pot fi întîlnite şi aevea, la Oneşti, Galaţi, Iaşi, Craiova, Ploieşti, Timişoara, Piatra Neamţ, Hunedoara şi în multe alte oraşe ale ţării. Cei care doresc să vadă cum se construiesc casele pot urca pe o pasarelă special amenajată, care dă posibilitate să fie privite de sus apartamentele „în construcţie".

Un întreg perete al pavilionului este împînzit cu fotografii care aduc aici, în expoziţie, imaginea numeroaselor fabrici şi uzine ridicate în anii noştri : Combinatul de la Brăila, Complexul industrial din Militari, Combinatul chimic din Craiova, Uzina metalurgică din Iaşi etc. O machetă uriaşă ne dezvăluie înfăţişarea prezentă şi viitoare a Bucureştiului, alte machete ilustrează amploarea construcţiilor de locuinţe din toate regiunile ţării. Mijlocul pavilionului este ocupat de cîteva apartamente în mărime naturală, „gătite" de parcă sînt gata să-şi primească locatarii. Confortul şi utilul se îmbină într-o simbioză deplină cu bunul gust al celui mai potrivit şi mai armonios mobilier. Parcurgînd sectorul de construcţii, arhitectură şi sistematizare, vizitatorii văd ca într-un film sinteza tinereţii, tăriei şi frumuseţii conferite de socialism oraşelor patriei.

PENTRU MINTE ŞI INIMĂ

Pavilionul social-cultural demonstrează pregnant ceea ce a făcut regimul nostru pentru om, pentru mintea şi inima lui. *„Una din cele mai de seamă cuceriri ale revoluţiei socialiste* — arăta tovarăşul Gheorghe Gheorghiu-Dej — *constă în aceea că ştiinţa şi cultura au devenit un bun al maselor populare, au pătruns în viaţa lor de zi cu zi"*. Tablou al imenselor prefaceri din acest domeniu, expoziţia prezintă în imagini şi cifre, în exponate şi proiecţii de filme, ceea ce vizitatorul cunoaşte din viaţa lui cotidiană. Cifrele spun mult şi sînt uluitoare în poezia lor lapidară. În 1963 s-au alocat din fondurile statului pentru acţiuni social-culturale, 18,9 miliarde lei, echivalînd cu peste 24 la sută din întregul buget al ţării. Acest singur exemplu demonstrează grija cu care partidul şi statul se ocupă de dezvoltarea artei şi culturii, a învăţămîntului de toate gradele.

Un loc important în pavilion îl ocupă ilustrarea dezvoltării învăţămîntului. Înainte însă de a vorbi despre acest lucru am vrea să povestim o întîmplare care a avut loc la cîteva sute de metri de aici, în gara de la sectorul transporturilor. La pupitrul de comandă al locomotivei Diesel, într-una din zile, un puşti privea totul cu un aer de cunoscător.

— Eu ştiu să conduc, spuse puştiul. Uitaţi-vă, aici, în stînga, e maneta de pornire, frîna e în dreapta, aici se deschid contactele...

— De unde cunoşti toate astea ?

— Am învăţat la şcoală, la cercul de la Palatul pionierilor, am făcut excursii în producţie, au fost în vizită la noi mecanicii. Şi eu vreau să mă fac mecanic. De Diesel.

Această întîmplare este revelatoare nu numai în ceea ce priveşte putinţa împlinirii oricărui vis de viitor, ci şi în privinţa modului cum se desfăşoară procesul de învăţămînt, pentru care s-a construit o puternică bază materială. Milioane de lei se cheltuiesc anual pentru înzestrarea şcolilor cu materiale didactice, pentru construirea de localuri şi săli de clasă noi, pentru tipărirea de manuale şi cursuri editate la un înalt nivel pedagogic. Numai în ultimii cinci ani s-au construit pentru învăţămîntul de cultură generală 20 000 săli de clasă, iar pentru învăţămîntul superior spaţii de învăţămînt cu o suprafaţă totală de 97 600 m p, cămine studenţeşti cu aproape 25 300 locuri şi cantine la care pot lua masa 21 700 studenţi. Trecerea la învăţămîntul obligatoriu de 8 ani, lărgirea reţelei de şcoli medii, profesionale şi tehnice şi înfiinţarea de noi facultăţi au determinat creşterea numărului de cadre didactice de la 55 215, cîte existau în 1938, la 167 362 în anul 1963/1964. O hartă a pavilionului înfăţişează răspîndirea pe teritoriul ţării a centrelor universitare. Geografia lor s-a extins şi s-a îmbogăţit. În prezent există 47 instituţii de învăţămînt superior, cu 171 de facultăţi şi 211 secţii de specializare, faţă de 16 instituţii, cu 33 de facultăţi cîte erau în 1938. Cifrele, fără alt comentariu, vorbesc de la sine.

O gravură imensă prezintă o imagine deseori întîlnită : un băiat şi o fată desluşesc, alături, tainele buchiilor, ABC-ul culturii. Vezi în siguranţa, în rîvna şi bucuria lor viitorul luminos pe care l-a deschis partidul tineretului, ştii că pentru a deveni oameni de nădejde acestor mlădiţe nu le lipseşte nimic.

Un panou aflat nu departe de această fotografie expune cîteva „opere" de artă, picturi semnate de viitori minuitori ai penelului. Una este lucrată de elevul Horia Cristescu de la şcoala medie din Cîmpeni. La cei 10 ani ai lui a prins pe hîrtie o imagine din pitorescul „Tîrg al moţilor". Un alt prichindel, numai de 6 ani, din Bucureşti, a desenat un peisaj familiar : „În autobuz". Faptul că desenele au fost expuse aici vorbeşte de aptitudinile copiilor, dar nu acesta este lucrul cel mai important. Mai important, mai grăitor este faptul că tînăra generaţie se bucură de întreaga atenţie a partidului şi a statului, că pentru instruirea şi educarea ei nu se precupeţeşte nici un efort. Iar talentele au cel mai larg cîmp de manifestare, ele sînt îndrumate şi cultivate cu grijă de oameni competenţi.

Sectorul învăţămîntului din cadrul pavilionului social-cultural este o frescă, pe cît de frumoasă pe atît de sugestivă, a roadelor culese, la două decenii, din nobila activitate de creştere şi instruire a celor mai tinere vlăstare ale ţării.

VASILE TINCU

La un stand care ilustrează realizările obţinute în domeniul învăţămîntului

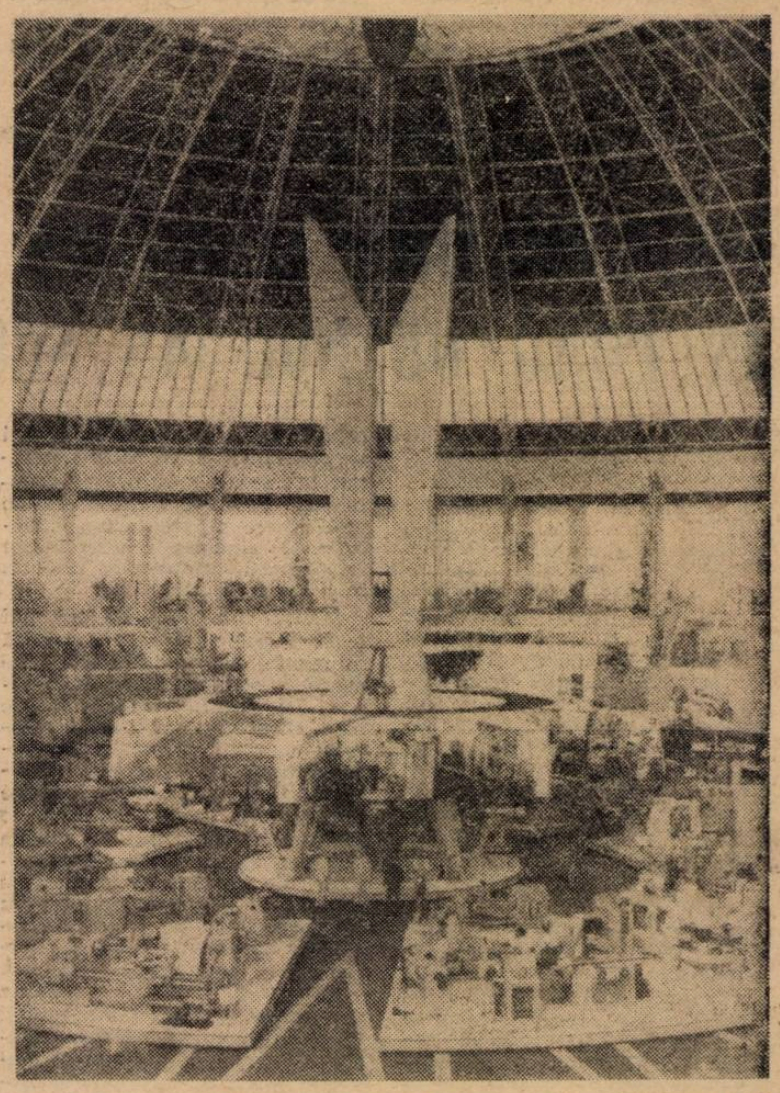

Standul central al Expoziţiei realizărilor economiei naţionale a R.P.R. este ocupat de produsele industriei constructoare de maşini

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA : Bucureşti, Piaţa Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poştale, factorii poştali şi la difuzorii voluntari din unităţile de învăţămînt. Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii, Piaţa Scînteii Bucureşti.

40 132

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Gazeta ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Anul XVI nr. 767 | vineri 11 septembrie 1964 | 8 pagini 25 bani

„Cine nu-și amintește cu emoție de învățătorul care i-a pus întîia oară condeiul în mînă, l-a învățat să scrie și să citească, îndreptîndu-i primii pași pe calea științei de carte. Desigur, părinților le este plăcut să se mîndrească cu copiii lor. Dar acela care duce greul, acela care întîlnește și e chemat să modeleze caractere atît de diferite, firi atît de deosebite, este învățătorul.

Partidul și guvernul, care au prețuit întotdeauna activitatea dumneavoastră didactică, au convingerea că și în viitor cadrele didactice își vor îndeplini nobila lor misiune : de a pregăti omul de mîine, omul societății socialiste, omul societății comuniste. Nu mă îndoiesc că veți fi la înălțimea acestei misiuni".

GHEORGHE GHEORGHIU-DEJ

Cuvîntul acad. Ștefan Bălan, ministrul învățămîntului, la deschiderea noului an școlar

Dragi elevi și eleve, dragi educatoare, învățători și învățătoare, profesori și profesoare

Începe un nou an de învățămînt. Pe tot cuprinsul țării noastre, școlile își redeschid porțile. Bucuriile și emoțiile începutului de an școlar stăpînesc deopotrivă pe învățători, pe profesori, pe elevi și pe părinți. Este un moment solemn nu numai pentru noi, lucrătorii din învățămînt, ci pentru întregul popor. Școala este astăzi a tuturor. Ea pregătește omul pentru viață, îl instruiește, îl educă ; de școală ne leagă amintiri de neșters, spre școală se îndreaptă dragostea tuturor.

Anul acesta, tradiționala sărbătoare a deschiderii cursurilor școlare are strălucirea pe care i-o dă aniversarea celor 20 de ani de la eliberarea patriei. Oamenii școlii, alături de toți ceilalți oameni ai muncii, și-au exprimat la marea sărbătoare națională bucuria și mîndria pentru succesele obținute în construcția socialistă, dragostea lor fierbinte pentru partid — inițiatorul, organizatorul și conducătorul tuturor victoriilor obținute de poporul nostru.

În bilanțul măreților realizări din cele două decenii de viață liberă am putut constata cu toții, cu deplină satisfacție, importantele succese ale învățămîntului. Realizările obținute pînă acum ne însuflețesc, ne sporesc puterile de muncă și ne dau îndemnuri noi pentru o activitate creatoare, și mai rodnică.

Învățămîntul se bucură în țara noastră de grija permanentă a partidului și a statului. Sumele tot mai importante alocate în fiecare an pentru instruirea și educarea tinerei generații au permis continua lărgire a bazei materiale a învățămîntului. Amploarea construcțiilor de școli, cămine și cantine, desființarea taxelor școlare, bursele acordate elevilor, manualele pe care le primesc gratuit în fiecare an elevii claselor I—VIII și ai școlilor profesionale, întreținerea gratuită a elevilor din școlile profesionale și din școlile tehnice agricole sînt exemple semnificative și concludente pentru atenția de care se bucură școala noastră din partea partidului și a guvernului.

Deschiderea acestui an școlar se leagă de un moment însemnat în istoria învățămîntului din patria noastră — încheierea procesului de generalizare a învățămîntului de 8 ani. Această minunată realizare, care situează țara noastră printre țările cu un înalt nivel de dezvoltare a învățămîntului, este o vie expresie a caracterului democratic al școlii noastre, a rolului ei în sistemul mijloacelor cultural-educative puse la îndemîna poporului pentru ridicarea nivelului său cultural potrivit cerințelor societății noi, socialiste. Numărul copiilor și tinerilor ce vor fi cuprinși în învățămîntul de toate gradele în anul școlar care se deschide va depăși 4 milioane, ceea ce reprezintă aproape un sfert din întreaga populație a țării.

Conținutul învățămîntului, volumul și calitatea cunoștințelor pe care le transmite tinerei generații școala, constituie probleme de mare însemnătate. Pentru a asigura elevilor o pregătire corespunzătoare cerințelor vieții contemporane, Ministerul Învățămîntului a elaborat cu concursul larg al învățătorilor și al profesorilor noi planuri de învățămînt pentru școala de 8 ani și pentru școala medie, a îmbunătățit numeroase programe de învățămînt și manuale. Noile planuri

(Continuare în pag. 2-a)

Cuvîntul acad. Ştefan Bălan, ministrul învăţămîntului, la deschiderea noului an şcolar

(Urmare din pag. 1)

şi programe de învăţămînt urmăresc să răspundă într-o măsură mai mare posibilităţilor de efort ale elevilor în raport cu vîrsta lor şi să asigure copiilor timpul necesar pentru studiul individual, pentru lectură, pentru joc, sport şi odihnă.

Grija cu care a fost pregătit noul an şcolar asigură condiţii pentru a obţine cele mai bune rezultate în munca instructiv-educativă viitoare. Programele de învăţămînt, manualele şcolare, materialul didactic trimis şcolilor, literatura de specialitate şi pedagogică vor constitui ajutoare valoroase în munca de fiecare zi a învăţătorilor şi profesorilor.

Dragi tovarăşi,

Aceia care au în primul rînd răspunderea muncii instructiv-educative sînt învăţătorii, profesorii. Conţinutul programelor şi manualelor prinde viaţă numai prin munca lor de fiecare zi. Fiecare lecţie aduce ceva personal, care depinde de priceperea, de pasiunea în muncă a celui ce o predă ; lecţia este în mare măsură opera de creaţie a acestuia. In lecţie se concentrează capacitatea, cunoştinţele şi sentimentele de care este animat învăţătorul sau profesorul. Dorinţa de a studia, de a cunoaşte în profunzime materia pe care o expune, de a fi la curent cu tot ce este nou în domeniul specialităţii sale şi al pedagogiei, de a folosi metode şi procedee eficiente, care să uşureze asimilarea cunoştinţelor de către elevi trebuie să stăpînească pe fiecare învăţător şi profesor, pentru că numai în acest mod el va reuşi să-şi îndeplinească misiunea sa de educator.

Învăţătorul şi profesorul trebuie să sădească în inimile copiilor şi tinerilor dragostea nețărmurită față de partid, față de patrie şi popor, dorinţa de a dobîndi cele mai înaintate cunoştinţe în ştiinţă şi tehnică, în cultură. Ei trebuie să-i educe în spiritul păcii, al prieteniei între popoare.

Transmiţînd elevilor cunoştinţe, învăţătorii şi profesorii trebuie — în acelaşi timp — să-i înveţe şi cum să muncească spre a şi le însuşi. O preocupare dintre cele mai importante încă din primele lecţii trebuie să fie aceea de a forma la elevi deprinderi de muncă sistematică, perseverenţă, de a le imprima spiritul de răspundere faţă de obligaţiile şcolare, de a-i învăţa să lucreze şi individual.

Experienţa pedagogică a şcolii noastre se îmbogăţeşte cu fiecare an. Recentele consfătuiri raionale, care au dezbătut pe larg problemele legate de eficienţa lecţiei, au scos la iveală iniţiative interesante şi experienţa valoroasă a multor învăţători şi profesori din şcolile noastre. Învăţămintele desprinse din dezbaterile purtate pe această temă şi măsurile care au fost adoptate în consfătuiri constituie un sprijin preţios în munca de viitor.

Un rol deosebit de important în creşterea nivelului muncii didactice şi educative în şcoală îl are directorul. Lui îi revine răspunderea de a organiza şi îndruma munca din şcoală, de a mobiliza toate forţele la îndeplinirea sarcinilor, de a imprima spiritul de disciplină şi de răspundere întregului colectiv al şcolii. În acelaşi timp, directorul va trebui să fie ajutat în munca sa de întregul colectiv didactic, cu perseverenţă şi conştiinciozitate. Noul regulament al şcolilor de cultură generală, trimis de curînd la şcoli, va constitui un îndrumar de fiecare zi în munca directorului şi a personalului didactic.

Personalul didactic reprezintă o forţă socială activă, un ajutor de nădejde al partidului. De aceea el se bucură de o deosebită atenţie din partea partidului şi a statului. Recenta hotărîre prin care educatoarele, învăţătorii şi profesorii beneficiază de o majorare substanţială a salariilor, titlurile de învăţător şi profesor fruntaş şi de învăţător şi profesor emerit, ordinele şi medaliile acordate unui mare număr de cadre didactice, preocuparea continuă pentru crearea unor condiţii tot mai bune de viaţă şi de muncă pentru lucrătorii din şcoli reprezintă dovezi ale înaltei preţuiri pentru munca lor nobilă şi plină de răspundere.

Creşterea şi pregătirea pentru viaţă a elevilor este rezultatul muncii comune a şcolii şi a familiei. Procesul de educaţie se desfăşoară în orice moment, nu numai cînd elevul este în şcoală, ci şi atunci cînd elevul se află în mijlocul familiei sale. Părinţii au datoria să se preocupe de frecventarea regulată a cursurilor de către copiii lor, de felul cum îşi pregătesc lecţiile, de comportarea acestora în familie şi în societate. Influenţa educativă a părinţilor acţionează prin întreaga organizare a vieţii de familie, prin exemplul pe care-l oferă părinţii în fiecare moment copiilor lor. Din faptul că şcoala şi familia educă împreună decurge o cerinţă foarte importantă — să existe în permanenţă o colaborare strînsă între şcoală şi familie.

Dragi elevi şi eleve,

Părinţii voştri, întregul nostru popor, pun toate speranţele în voi, vă îngrijesc cu atenţie şi dragoste, iar învăţătorii şi profesorii depun o muncă neobosită pentru ca voi să deveniţi oameni culţi, cu o înaltă pregătire, cetăţeni de nădejde ai patriei noastre socialiste. Voi trebuie să înţelegeţi însă că străduinţa lor dă roade atunci cînd se împleteşte cu interesul şi cu sîrguinţa voastră. Învăţătura este prima şi cea mai însemnată datorie a voastră. Aveţi toate condiţiile pentru a vă putea instrui şi educa, condiţii la care multe generaţii în trecut nici nu îndrăzneau să gîndească. În faţa voastră sînt deschise orizonturi largi şi luminoase, puteţi să vă realizaţi visurile cele mai îndrăzneţe. Pentru aceasta, însă, trebuie să vă însuşiţi cuceririle ştiinţei şi tehnicii şi să le puneţi în slujba fericirii poporului nostru, în slujba progresului societăţii. Continuînd străduinţele înaintaşilor voştri, voi trebuie să obţineţi în toate domeniile noi şi tot mai mari realizări. Toate acestea le puteţi îndeplini dacă veţi învăţa temeinic, dacă veţi depune eforturi susţinute pentru însuşirea cunoştinţelor. Urmaţi cu încredere sfaturile educatorilor şi părinţilor voştri, întrucît ele au la bază o îndelungată experienţă de viaţă, pe care voi n-o aveţi încă. Îndepliniţi cu conştiinciozitate sarcinile pe care vi le dau organizaţiile de pionieri, organizaţiile U.T.M., frecventaţi cu regularitate cursurile, lucraţi cu seriozitate şi răbdare, practicaţi sporturile şi artele, jucaţi-vă şi odihniţi-vă, folosiţi cu chibzuinţă timpul, îmbinînd armonios munca cu odihna. Străduiţi-vă să dovediţi prin rezultatele voastre la învăţătură, prin comportarea voastră frumoasă în şcoală şi în afară de şcoală că răspundeţi cu recunoştinţă grijii pe care v-o poartă partidul şi guvernul, educatorii şi părinţii, întregul popor.

Dragi tovarăşi,

Temelia solidă pe care este aşezat învăţămîntul nostru — concepţia ştiinţifică, marxist-leninistă — condiţiile minunate create de regimul democrat-popular, precum şi tradiţiile înaintate ale învăţămîntului din ţara noastră, îmbogăţite cu experienţa valoroasă acumulată de şcoala nouă, sprijinul permanent al organelor de partid şi de stat, precum şi al organizaţiilor de tineret constituie garanţia unui puternic avînt al muncii de viitor şi a unor noi şi importante succese.

Toţi aşteptăm cu bucurie să începem o activitate spornică încă din prima zi a anului şcolar.

La început de an şcolar, în numele Ministerului Învăţămîntului doresc educatoarelor, învăţătoarelor şi învăţătorilor, profesoarelor şi profesorilor precum şi părinţilor elevilor, succese depline în munca lor plină de răspundere pentru instruirea şi educarea tineretului.

Iar vouă, dragi elevi şi eleve din toate şcolile patriei noastre, vă dorim multă sănătate, succes deplin la învăţătură, pentru ca la sfîrşitul acestui an de muncă să vă bucuraţi voi, să se bucure educatorii şi părinţii, să ne bucurăm cu toţii de frumoasele rezultate pe care le veţi obţine.

În preajma deschiderii cursurilor

Însufleţiţi de aniversarea a douăzeci de ani de la eliberarea patriei noastre, lucrătorii secţiei de învăţămînt şi cadrele didactice din raionul 23 August al Capitalei au încheiat încă înainte de marea sărbătoare pregătirile cerute de deschiderea noului an şcolar. Acum, toate şcolile sînt gata să-şi primească elevii.

A fost terminată construcţia unui nou local de şcoală, cu 24 de săli de clasă în cartierul Balta Albă. S-au făcut reparaţii curente, în valoare de 1 460 000 lei, la 48 de unităţi şcolare şi s-au procurat bănci noi în valoare de 265 000 lei. S-au introdus noi instalaţii de gaze, s-a revizuit şi s-a îmbogăţit materialul didactic în toate şcolile. Bibliotecile şcolare au fost completate cu noi fonduri de cărţi, în valoare de peste 40 000 lei. Toate şcolile au fost ornate şi înfrumuseţate. Pretutindeni s-au instalat panouri care urează elevilor, la întoarcerea din vacanţă, tradiţionalul „Bine aţi venit".

Munca însufleţită depusă pentru pregătirea noului an şcolar a înscris, la realizările dobîndite, şi suma de 107 846 lei economii.

★

În comuna Cătina din raionul Gherla, pregătirile pentru deschiderea anului şcolar 1964—1965 au fost încheiate, în linii mari, încă în urmă cu cîteva săptămîni. Cele 7 şcoli din raza comunei au fost reparate şi zugrăvite. S-a pus la punct întreg mobilierul şcolar şi materialul didactic, s-a procurat combustibilul necesar. S-au adus manualele necesare, iar cooperativa este aprovizionată cu caiete şi rechizite şcolare.

În aceste zile, cînd sălile de clasă, frumos împodobite, îşi aşteaptă micii oaspeţi, învăţătorii şi profesorii fac vizite la domiciliul elevilor, începînd cu cei care intră în clasa I, pentru a le da îndrumări privind felul cum trebuie să se pregătească pentru deschiderea cursurilor. În acelaşi timp, cadrele didactice studiază manualele, planurile şi programele de învăţămînt, îşi întocmesc planurile calendaristice şi planurile de muncă după care îşi vor desfăşura activitatea.

Absolvenţi ai Institutului pedagogic de 3 ani din Bacău îşi iau rămas bun de la profesorii lor înainte de a pleca la şcolile unde au fost repartizaţi

Clasele luminoase şi noile manuale îi aşteaptă pe elevi.

SPOR
de bogăţie şi frumuseţe

Poate că nicicînd toamna nu-şi dăruieşte soarele mai frumos şi mai intens ca în zilele lui septembrie.

Şi niciodată uriaşul corn al abundenţei nu-şi revarsă cu mai multă dărnicie ca acum bogăţiile pămîntului. Aurite de arşiţa verii, boabele de porumb sînt pregătite să ia drumul marilor silozuri; pe întinsele podgorii butucii stau plecaţi de povara strugurilor arămii şi mustoşi; îmbibate de parfum îmbătător şi poleite de pulbere roşietică, brună sau gălbuie, fructele livezilor aşteaptă culesul. Toate bogăţiile acestea sînt rodul muncii, al hărniciei, al dragostei şi priceperii omului, motorul viu, inima şi creierul marelui laborator al naturii.

În zilele acestui îmbelşugat septembrie începe un nou an şcolar — primul din cel de-al treilea deceniu al patriei noastre socialiste — la fel de bogat ca rodul acestei toamne. Bogăţiile sale sînt numeroasele şcoli noi, laboratoarele moderne şi bine înzestrate, milioanele de manuale şcolare proaspăt ieşite de sub tipar, mulţimea de material didactic, bibliotecile cu sute şi mii de cărţi, mobilierul acum sosit din fabrici... Toate sînt pe măsura înaltelor cerinţe ale învăţămîntului socialist, confirmă drumul impetuos pe care-l parcurge şcoala noastră.

Străbătînd ţara-n lung şi-n lat, întîlneşti peste tot semnele bogăţiei noului an: şi în Vrancea, şi în Oaş, şi în Deltă sau în Apuseni, şi în Bărăgan sau în Ţara Dornelor. În oraşe, în mijlocul cartierelor de blocuri suple, lîngă fabricile sau uzinele noi, în satele îndepărtate de şes sau cătunele de munte, peste tot unde este nevoie, unde cresc şi se joacă copiii, s-au ridicat şcoli. Clădiri luminoase, frumoase, moderne, prietenoase, care numai peste cîteva zile vor răsuna de tinereţe şi voie bună. 4 600, acesta este numărul sălilor de clasă ce se vor inaugura la 15 septembrie. Fiecare construcţie are istoria sa. O istorie scurtă, de cîteva luni, dar plină de fapte, de întîmplări semnificative. Ele exprimă dorinţa cadrelor didactice, a fiecărui muncitor, a fiecărui părinte sau elev de a întîmpina primul an şcolar din cel de-al treilea deceniu de viaţă liberă cu mai multe realizări ca pînă acum.

În comuna Beilic, raionul Adamclisi, şcoala a fost construită în două luni şi cîteva zile. Are opt săli de clasă spaţioase, laborator, sală de material didactic, cancelarie. Domină întreaga comună prin supleţea, prin frumuseţea, prin strălucirea sa şi este gata să primească pe porţile-i larg deschise toţi copiii Beilicului. De pe acum îi dau roată şi şcolarii, şi părinţii. O privesc cu mîndrie de adevăraţi stăpîni îi mîngîie zidurile temeinic şi gospodăreşte clădite, luciul ferestrelor, al băncilor nu de mult instalate.

De fapt, cum a fost? Pe la începutul lui iunie era doar un zvon purtat din poartă în poartă, mai ales de director şi de învăţători: „Se face şcoală-n sat, şcoală mare". Apoi zvonul a prins viaţă. Cam la 28 iunie fundaţia era la jumătate. În pămîntul uscat al Beilicului s-au înfipt sute de tîrnăcoape, de cazmale, de hîrleţe. Ieşise să lucreze la noua şcoală întreaga comună. După alte cîteva săptămîni, zidurile erau înălţate. „Secretul" recordului lor a fost buna organizare şi entuziasmul ţăranilor colectivişti. Pentru ca treaba să meargă mai repede, oamenii s-au împărţit pe echipe care lucrau concomitent. În timp ce timplarii meştereau la o clasă, parchetarii erau într-alta, electricienii în alta. Nu lipseau, firească nici elevii. Şi pentru ei s-a găsit în acele zile destulă treabă, de la care nu s-a dat în lături nici unul. La sfîrşitul lui august totul, pînă în cele mai mici amănunte, a fost gata. Peste cîteva zile în curtea mare, cu iarbă şi flori, se vor întîlni toţi cei care şi-au unit eforturile şi au ridicat şcoala — părinţi, pedagogi şi elevi — pentru ca, împreună, să întîmpine cu bucurie noul an şcolar.

Istorii asemănătoare au şi şcolile din comunele Greci, Ciobanu, Limniţa, regiunea Dobrogea, cele din Toamneş, Şura Mare sau Cisnădie, regiunea Braşov, noua şcoală medie din oraşul Adjud şi multe altele care la 15 septembrie îşi vor deschide pentru prima oară porţile.

Zestrea şcolilor a crescut

În ultima vreme, la secţiile de învăţămînt sau în şcoli, multe discuţii au avut aceeaşi temă: „Ieri dimineaţă au venit piesele pentru laboratorul de fizică. Veniţi să le luaţi". „Alo, raionul Muscel? Au sosit vagoanele cu bănci". „Şcoala medie, trimiteţi după cărţile bibliotecii. Sînt cîteva sute". „Tovarăşe director, vin camioanele cu dulapurile şi tablele comandate".

Piese de laborator, material didactic, manuale, bănci, table — toate în mii şi sute de mii de exemplare. Pentru fiecare şcoală de la oraş sau sat. Toate pentru bunul mers al învăţămîntului, pentru ca şcolarii noştri să aibă condiţii optime de studiu. Bugetul învăţămîntului pe acest an şcolar este de 6 209 milioane, cu aproape 700 milioane mai mult decît anul trecut, dintre care 200 milioane sînt alocate pentru asigurarea mobilierului şi materialului didactic. Numai în regiunea Dobrogea, bunăoară, s-au cheltuit pentru sporirea zestrei şcolilor 2 000 000 lei.

Am vizitat zilele trecute laboratoarele Şcolii medii nr. 1 din Medgidia: pe cel de chimie, pe cel de fizică şi pe cel de ştiinţe naturale. Pe bună dreptate se pot mîndri cu zestrea lor. În încăperi spaţioase, în dulapuri, în vitrine sau pe mese, strălucind de curăţenie, stau înşiruite sute şi sute de aparate, de piese, de borcane, de planşe, scheme şi machete. „Ne străduim să organizăm astfel laboratoarele încît lecţiile practice efectuate aici cu elevii să aibă maximum de eficienţă şi, mai ales, să corespundă unui înalt nivel ştiinţific şi tehnic" — ne-a spus directorul şcolii.

De fapt, străduinţa aceasta se vede, se simte peste tot. Rînd pe rînd facem cunoştinţă cu piesele mai importante din laborator care vor primi botezul în primele zile de şcoală. Ne sînt prezentate şi descrise de profesori cu mîndria, cu satisfacţia şi bucuria cu care muncitorul îşi prezintă maşina:

„Iată o staţie de emisie şi recepţie. Este deosebit de necesară la lecţiile de fizică. Iconoscopul şi chinescopul — sînt noi noute — îi vor ajuta pe elevi să înţeleagă mai bine principiile televiziunii. Acesta este un osciloscop «Tesla» pentru măsurarea amplitudinii frecvenţei vibraţiilor acustice şi electrice. De curînd au sosit şi aceste truse de electricitate şi de mecanică. Vor uşura mult munca noastră şi a elevilor".

Laboratorul de matematică s-a îmbogăţit şi el cu multe piese care vor uşura însuşirea cunoştinţelor. Am văzut, bunăoară, numeroase corpuri geometrice din material plastic transparent, o trusă stereometrică, care ajută la fixarea noţiunilor de geometrie în spaţiu, microscoape moderne şi multe alte piese importante. Toate au fost „descusute" de profesori de cum au sosit. Există în şcoală, în această privinţă, o iniţiativă bună: toţi profesorii de specialitate trebuie să cunoască în amănunt prospectele aparatelor, modul lor de funcţionare. Pentru aceasta la recepţia aparatelor sînt de faţă toţi profesorii de specialitate, care poartă discuţii ample pe marginea prospectelor lor.

Am văzut în laboratoarele Şcolii medii nr. 1 din Medgidia şi aparate, scheme şi piese realizate „prin resurse locale". „Resursele locale" constau şi în materiale, dar şi în muncă, în munca pasionată desfăşurată de profesorii de specialitate. Se spune, bunăoară, despre profesorul de chimie Gheorghe Vericeanu că n-ar ieşi nici noaptea din laborator. L-am cunoscut, şi spusele ni s-au confirmat. Gheorghe Vericeanu se dăruie cu pasiune profesiunii sale, este un priceput pedagog. Vara aceasta a lucrat zile de-a rîndul, împreună cu cîţiva elevi, la o instalaţie de gaz pentru laboratorul de chimie. „Vom putea efectua experienţele mult mai bine, acum" — spune el satisfăcut. Prin resurse locale au fost montate şi cele cîteva zeci de prize din laboratorul de fizică, alimentate cu curent continuu şi alternativ de la staţia de transformare şi redresare amenajată tot de profesori şi elevi.

Totul — pentru sporirea eficienţei lecţiilor, totul pentru ca elevii să fie pregătiţi cît mai temeinic, la un nivel tot mai înalt. Aceasta este dorinţa fierbinte cu care fiecare pedagog din şcolile patriei întîmpină noul an şcolar.

După legile frumosului

Frumosul intră pretutindeni în viaţa noastră. Şi şcolile îi deschid în acest nou an şcolar tot mai larg porţile, îl găzduiesc cu dragoste peste tot. Mai mult, el a început să constituie o grijă, o preocupare a fiecărui pedagog.

Fiind terminate şi rezolvate din vreme toate problemele materiale, în ultima perioadă activitatea colectivelor didactice a avut ca scop să creeze în fiecare şcoală, în fiecare clasă, o ambianţă care să placă elevilor, să contribuie la educarea lor.

Iată Şcoala medie nr. 2 din Tîrnăveni. În anul acesta e mai frumoasă ca oricînd. Totul este bine gîndit aici. Tablourile, bunăoară, nu sînt aşezate oriunde. Ele stau într-un anume loc, aşa ca să se armonizeze cu cadrul, să poată fi bine văzute şi admirate de elevi, să facă plăcere oricărui vizitator. Vitrinele cu cărţi, ghivecele de flori au şi ele locul potrivit numai lor. Există în şcoală şi panouri mari, frumos desenate, care ilustrează sugestiv, cu deosebită putere educativă, dezvoltarea învăţămîntului în patria noastră.

Legile frumosului nu guvernează numai în interiorul şcolilor. Lor li s-au supus şi curţile şi grădinile.

În vacanţa aceasta, curtea Şcolii generale de 8 ani nr. 2 din Aiud s-a transformat într-un adevărat parc. Cîteva săptămîni, Valea Aiudului (un teren viran din apropierea şcolii) a fremătat de muncă.

La Şcoala medie nr. 1 din Turnu Severin, amenajarea grădinii, a prilejuit adevărate lecţii despre simetrie şi armonie, despre îmbinarea culorilor — într-un cuvînt, minunate momente de educaţie estetică. Acum, straturile, aleile, rigolele dau grădinii, prin modul cum sînt amenajate, un aspect deosebit de plăcut. Cei 450 de puieţi de liliac, nenumăratele specii de flori, arbuştii, puieţii de brad, suprafaţa acoperită cu gazon, toate urmează, prin aşezarea şi îmbinarea lor, criterii estetice bine gîndite şi chibzuite, pentru că şi ele, în felul lor, au un rol educativ. Ele educă fără glas, cu gingăşia, cu coloritul lor. Efectul acestei educaţii îl simt de pe acum pedagogii, în plăcerea şi bucuria cu care elevii se opresc să le admire şi, mai ales, în grija pe care le-o poartă, în dragostea cu care le îngrijesc. Fac şi acestea parte din noua zestre a şcolii, zestre care aduce noului an un spor de bogăţie şi de frumuseţe.

Peste cîteva zile, în şcolile pline de lumină şi de flori va răsuna primul clinchet al clopoţelului. La chemarea lui vor răspunde cu bucurie şi emoţie deopotrivă şi pedagogii şi şcolarii. Primii vor păşi la catedră hotărîţi să-şi dăruiască cu pasiune toată capacitatea lor creatoare pentru realizarea unor lecţii bune, la un înalt nivel ştiinţific, ceilalţi cu dorinţa de a învăţa mai temeinic mai cu rîvnă. Şi, pentru fiecare, începutul noului an va constitui o sărbătoare.

MONICA VERDEŞ

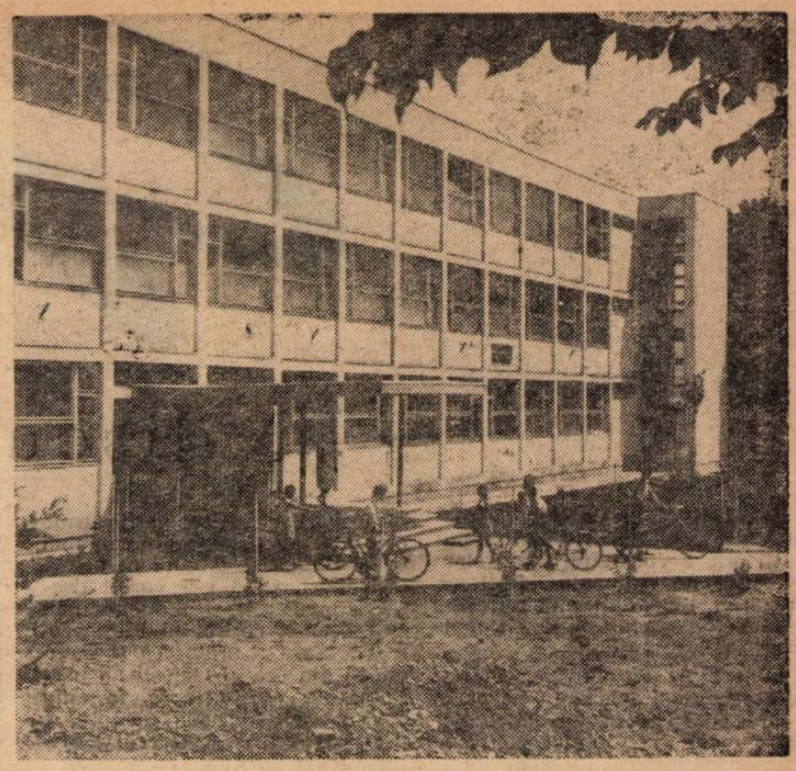

Noua şcoală de 8 ani nr. 14 din Oradea

Lucrări practice în laboratorul Grupului şcolar „Nicolae Creţulescu" din Capitală

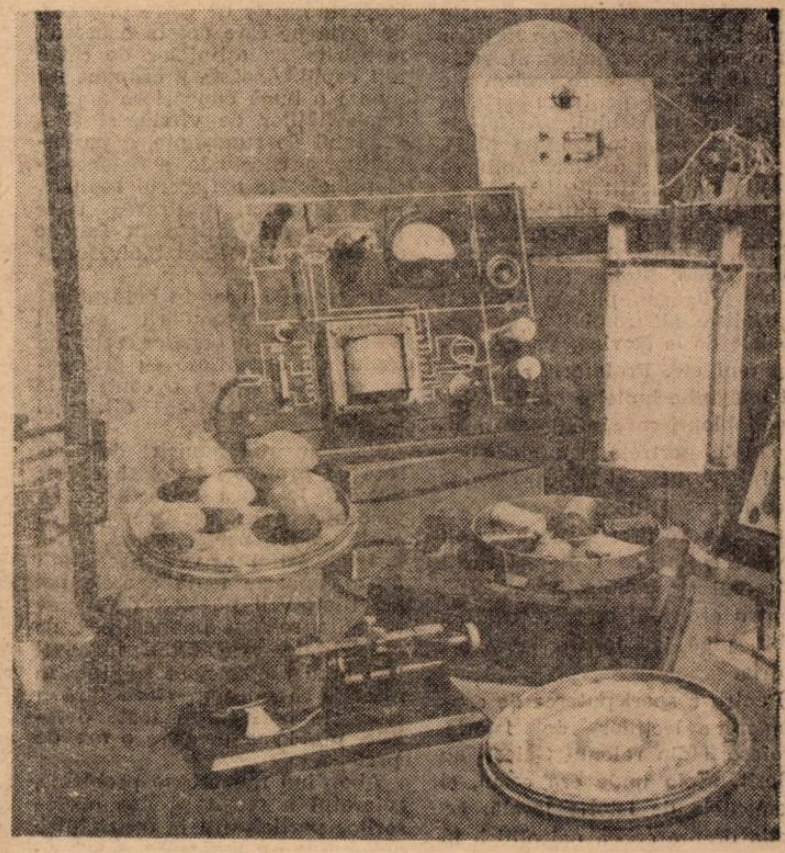

Cîteva din materialele didactice destinate şcolilor medii, realizate de I. M. D.

Eficiența

— În discuția consfătuirilor raionale

Printre problemele care au făcut obiectul dezbaterilor în secția de istorie a consfătuirii cadrelor didactice din raionul Găiești se numără și modalitățile de a transmite elevilor cunoștințe cît mai exacte și mai durabile.

În legătură cu aceasta s-a discutat despre importanța pe care o are cunoașterea temeinică de către elevi a noțiunilor cu care operează istoria. La clasa a V-a de exemplu — s-a spus în consfătuire — programa și manualul cer elevului multe noțiuni pe care, la absolvirea clasei a IV-a, nu le are sau nu și le-a însușit pe deplin. Unii profesori însă uită aceasta și folosesc noțiunile respective ca și cînd le-ar fi familiare elevilor, ceea ce scade accesibilitatea lecțiilor. Profesorul Mihail Marinescu din comuna Ludești, atrăgînd atenția asupra acestui lucru, a arătat cum procedează el însuși pentru ca școlarii să cunoască bine noțiunile folosite în clasă. Încă din primele lecții de istorie antică, de exemplu, le explică elevilor ce înseamnă *sclav, stăpîn de sclavi, luptă de clasă* etc. Pentru a clarifica cele spuse el folosește ori de cîte ori este posibil și planșe ilustrative. Referindu-se la aceeași problemă, profesorul Constantin Duican din Negrești a arătat că face și unele exerciții cu elevii, cerîndu-le bunăoară să socotească cîți ani au trecut de la o anumită dată situată în epoca dinaintea erei noastre, să arate din ce secol face parte un an sau altul etc.

Încă de la clasele mici, a arătat, cu deplin temei, profesorul Gh. Joița din Hulubești, trebuie să le formăm elevilor vederi juste cu privire la rolul maselor și al personalității în istorie, la rolul clasei muncitoare și al partidului marxist-leninist, subliniind cu fiecare ocazie învățătura marxist-leninistă în acest domeniu.

Au reținut îndelung atenția participanților la consfătuirea cadrelor didactice din raionul Găiești și problemele legate de sporirea eficienței educative a lecției. S-a subliniat cu tărie necesitatea ca profesorii să nu scape nici un prilej oferit de lecție pentru a-i educa pe elevi în spiritul dragostei de patrie, pentru a le forma concepția ateistă, pentru a le cultiva înalte trăsături de caracter. A fost citat exemplul unor profesori cu rezultate bune la catedră care dau lecțiilor lor un caracter emoționant, relatînd faptele de mare eroism ale unor luptători pentru libertatea patriei și poporului. Astfel de profesori accentuează, de pildă, lupta dreaptă a dacilor, faptul că aceștia s-au jertfit pentru apărarea patriei, lupta antiotomană a unor domnitori ca Mircea cel Bătrîn, Iancu de Hunedoara, Vlad Țepeș, Ștefan cel Mare și Mihai Viteazul, pildele de înalt patriotism ale romînilor în războaiele de la Rovine, Vaslui, Călugăreni etc. Profesorii au întărit imaginile luptelor eroice folosind tablouri care înfățișează aceste lupte, portrete, spusele pline de înțelepciune și adevăr ale cronicarilor, creațiile literare etc. Căldura cu care profesorii au vorbit despre asemenea fapte a stîrnit interesul și admirația copiilor pentru eroismul celor care și-au iubit, pînă la jertfa supremă, patria.

Pentru a spori puterea de convingere a lecțiilor de istorie, profesorii din raionul Găiești au folosit, acolo unde era cazul, și elementele de istorie locală. La lecția despre epoca paleolitică în Romînia, de exemplu, s-a arătat că chiar în raion — pe valea Mozacului — au fost găsite urme care atestă existența din cele mai vechi timpuri a omului pe aceste meleaguri. Cînd s-a vorbit despre luptele clasei muncitoare în anii grei ai regimului burghezo-moșieresc, s-a arătat că și muncitorii din orașul Găiești au participat la aceste lupte, în anul 1933 avînd loc, de exemplu, o grevă la C.A.M. Interesul elevilor pentru lecția respectivă a crescut și mai mult datorită faptului că s-au organizat întîlniri cu comuniști care au luat parte la această grevă și care le-au dat amănunte despre viața grea, plină de privațiuni a muncitorilor din trecut, despre lupta ilegală a comuniștilor, le-au descris momente din lupta clasei muncitoare. O dovadă a ecoului pe care l-a avut procedeul de a folosi elementele de istorie locală în cursul lecțiilor este interesul cu care copiii se alătură profesorilor în cercetarea trecutului istoric. La Școala medie din orașul Găiești, profesorul Ion Minculescu a reușit să înjghebeze în școală un mic muzeu de istorie, folosind și piesele colecționate de copii.

Pornind de la faptul că una din sarcinile de bază ale colectivelor didactice din școli este și aceea de a asigura predării un profund caracter științific, vorbitorii au subliniat necesitatea ca pedagogul nu numai să se pregătească atent pentru fiecare lecție, dar și să fie stăpîn pe obiectul său, să cunoască bine și la zi problemele specialității sale. Studiul permanent, munca în cadrul societăților științifice, chiar și investigațiile personale în variatele probleme ale științelor, lărgesc informarea cadrelor didactice, le adîncesc pregătirea. De aceea, pe bună dreptate s-a accentuat în cadrul consfătuirii asupra necesității ca toți cei ce predau istoria să fie bine pregătiți în materie, pentru a putea realiza lecții bune, la nivelul științific cerut. Nici o greșeală, nici o ezitare în cursul predării lecțiilor nu ne sînt permise. Ele ar demonstra elevilor că acela care îi învață nu este stăpîn pe obiect și, oricine știe ce înseamnă aceasta pentru prestigiul profesorului. De aceea, pe bună dreptate a fost combătută afirmația făcută în consfătuire că orice profesor poate să mai greșească în cursul lecției și cererea de a i se permite să se uite în caiet în timp ce explică!

Ar fi fost desigur bine dacă referatul, discuțiile și concluziile ar fi subliniat cu mai multă tărie necesitatea ca fiecare profesor să studieze consecvent, să se informeze zi de zi asupra problemelor noi. Tocmai pentru că — așa cum au arătat discuțiile din consfătuire — unele cadre didactice nu obișnuiesc să facă aceasta, ele sînt slab informate în legătură cu o serie de noi fapte și concluzii din domeniul specialității lor, nu cunosc lucrările nou apărute etc., lucru desigur de neadmis. De asemenea, ar fi fost util să se fi discutat mai larg și despre cele ce sînt de făcut pentru adîncirea pregătirii ideologice și politice a fiecărui profesor, căci, pe lîngă studiul din cadrul învățămîntului ideologic, este nevoie și de aprofundarea, pe baza studiului individual, a învățăturii clasicilor marxism-leninismului și a documentelor partidului nostru, de informarea la zi asupra problemelor politice, consultîndu-se regulat presa, lucrările și broșurile de acest gen care apar. Pe bună dreptate s-a arătat în ședința secției de istorie că profesorul trebuie să-și scoată din literatura politică și ideologică studiată citate pentru a le folosi în clasă. Mai puțin s-a vorbit însă de metodica folosirii citatelor, de faptul că profesorul nu trebuie să abuzeze de ele în detrimentul explicațiilor și al vioiciunii lecției, că la clasele mici ele trebuie folosite mult mai rar decît la clasele mari, întrucît, lucrările din care au fost extrase sînt scrise pentru maturi și nu pentru copii (cu alte cuvinte, atenție la accesibilitate).

Mulți din participanții la discuții au vorbit despre lipsa unor metodici de istorie, instrumente de lucru absolut necesare, care i-ar putea ajuta pas cu pas să rezolve problemele dificile ale predării. De asemenea, cadrele didactice și-au exprimat dorința ca întreprinderile de resort să se ocupe mai mult și de confecționarea materialelor didactice pentru lecțiile de istorie, ca în repartizarea acestor materiale să fie avute în vedere întîi școlile din mediul rural, ca hărțile istorice — inclusiv cele din manuale — să fie colorate, pentru ca elevul să se poată orienta mai ușor pe ele. Merită atenție și propunerea de a se organiza mai multe excursii cu cadrele didactice pe teme ale specialității lor, ca lucrările și tratatele care îi interesează și pe profesori să fie scoase în tiraje mai mari, așa ca să poată ajunge și în cele mai îndepărtate comune. Și, neapărat, ca bibliotecile școlilor să fie înzestrate cît mai larg și cu lucrări pentru cadre didactice.

Referatul prezentat în secția de limbă și literatură romînă a consfătuirii cadrelor didactice din orașul Galați a cuprins probleme esențiale privitoare la eficiența lecțiilor.

Discuțiile s-au oprit, cum era și firesc, asupra conținutului științific al predării, reliefîndu-se necesitatea de a se acorda o deosebită atenție problemelor de natură ideologică pe care le implică predarea operei sau biografiei unui scriitor. S-a acordat de asemenea un loc larg aspectelor metodice ale predării, întrucît și acestora le revine un rol dintre cele mai importante în asigurarea eficienței unei lecții.

Vorbindu-se, în cadrul acestui capitol, despre particularitățile de vîrstă ale elevilor, s-a subliniat că eficiența lecției depinde în bună măsură de cunoașterea și respectarea lor de către profesor, de grija pe care acesta o acordă însușirii cunoștințelor de către toți copiii. Aceasta presupune nu numai o bună cunoaștere a particularităților de vîrstă, ci și a gradului de cunoștințe, a posibilităților intelectuale, a fizionomiei psihologice a fiecărui copil și, în consecință, utilizarea unor procedee diferențiate în funcție de specificul fiecărei individualități.

Referatul a scos în evidență și însemnătatea stimulării muncii independente a elevilor, relevînd faptul că, organizată cu pricepere, aceasta aduce o contribuție de seamă la sporirea eficienței lecțiilor.

Randamentul muncii desfășurate de profesori în clasă a fost pus în legătură directă și cu preocuparea profesorilor pentru continua lor perfecționare. S-a insistat astfel asupra necesității de a cunoaște toate operele noi ale literaturii noastre, de a se consulta regulat publicațiile de specialitate. „Nu este îngăduit nici unui profesor, se sublinia în referat, să intre în clasă fără a cunoaște perfect, în toate detaliile, problema pe care o are de predat".

Abordînd numeroase probleme, referatul a reușit să dea profesorilor participanți la consfătuire o imagine de ansamblu a principalilor factori de care depinde reușita lecțiilor. Ar fi fost mai util însă dacă acestei enumerări de probleme i s-ar fi asociat și preocuparea de a aprofunda îndeosebi aspectele în legătură cu care experiența școlilor gălățene putea furniza idei noi, menite să ducă la sporirea eficienței lecțiilor. De altfel, chiar în forma prezentată, întregului referat i s-ar putea reproșa insuficienta concretizare a problemelor, formulate cel mai adesea la modul cerințelor generale.

Acest neajuns a fost în bună măsură suplinit de contribuția adusă în dezbateri de către profesorii participanți la discuții. Vorbind despre modul cum au muncit, despre căile pe care își propun să le folosească în anul școlar care începe, aceștia au transformat lucrările consfătuirii într-un valoros schimb de experiență. Date interesante a adus de exemplu, în cuvîntul său, profesoara Cristina Giuveri de la Școala medie nr. 3, care s-a referit la educația estetică a elevilor în lecțiile de literatură. Punînd accentul asupra elementelor estetice, trezind emoții estetice în sufletul elevilor ei, tov. Giuveri urmărește nu numai să le capteze atenția și interesul pentru cunoștințele predate, ci și să-i îndrume spre înțelegerea sensului operei literare, să influențeze pozitiv gîndirea și sentimentele lor. Pentru a ajunge aici profesoara se străduiește să le educe gustul pentru frumos, să-i facă să înțeleagă imaginile literare și să le cultive sensibilitatea față de acestea.

Condiționînd eficiența lecțiilor de măsura în care este stimulat interesul elevilor pentru cunoștințele predate, profesoara Teodora Draga de la Școala de 8 ani nr. 7 s-a referit în cuvîntul ei la cîteva din mijloacele utilizate în acest scop. Lecțiile de gramatică, de obicei mai dificile, pot să devină atrăgătoare și interesante — a spus ea — dacă profesorul găsește modalități de predare adecvate. Alegînd pentru analize texte colorate, punînd în evidență frumusețea raționamentului logic pe care îl solicită analizele gramaticale, discutînd valoarea stilistică a diferitelor forme gramaticale și punîndu-i pe elevi în situația să efectueze exerciții în care să utilizeze aceste forme, prof. T. Draga a cîștigat interesul lor pentru gramatică și, implicit, a obținut o mai mare eficiență a lecțiilor. Alcătuind, de pildă, scurte compuneri în care au folosit valoarea stilistică a adjectivelor și pronumelor, elevii au înțeles mai bine și au reținut cunoștințele gramaticale căpătate în legătură cu aceste categorii gramaticale. Referindu-se și la alte căi de sporire a interesului elevilor față de disciplina studiată, profesoara a vorbit despre însemnătatea activităților din afara clasei, despre organizarea muncii în cercurile literare, a serilor și montajelor literare, a matineelor de poezie — toate menite să-i facă pe elevi să îndrăgească literatura.

Profesorul Dumitru Șoitu, de la Școala medie nr. 1, a abordat problema corelării cunoștințelor de literatură cu cele de istorie, de marxism-leninism etc. ca o altă cale care poate asigura eficiența lecțiilor. Profesorul Șoitu arăta că apelînd la elemente de istorie, de economie politică, de psihologie, de științe exacte chiar, a reușit să facă mai bine înțelese problemele specifice disciplinei sale. De asemenea, apelînd la probleme din domeniul unor arte ca muzica sau pictura, el reușește să sublinieze mai pregnant valoarea estetică a operelor literare, s-o facă mai accesibilă elevilor săi.

Numeroși profesori care au participat la discuții au venit cu noi și noi date prin care ilustrau căile menite să ducă la sporirea eficienței lecțiilor. Atît diversitatea aspectelor abordate cît și amănuntele prezentate în legătură cu fiecare din ele, pe baza unei bogate experiențe personale, au completat în mod fericit referatul, asigurînd astfel succesul real al dezbaterilor.

O interesantă experiență de chimie în laboratorul Școlii de 8 ani nr. 11 din Craiova

lecției

ale cadrelor didactice —

La secția de fizică și chimie a consfătuirii profesorilor din Oradea s-au dezbătut amplu căile și metodele ce se pot folosi în vederea sporirii eficienței lecțiilor.

Pornind de la argumentele referatului, care a accentuat importanța și locul lecției în procesul instructiv-educativ, cît și necesitatea „modelării" lecțiilor ca tip și metodă, cu respectarea strictă a particularităților de vîrstă ale elevilor, o serie de profesori au reliefat faptul că reușita lecției depinde în bună măsură de stabilirea judicioasă a volumului cunoștințelor noi, de priceperea de a le baza pe noțiunile învățate anterior ca și de demonstrarea lor prin experiențe alese cu pricepere. Referindu-se la această problemă, profesoara Maria Bolintineanu a arătat, de exemplu, că încercînd să predea la clasa a VI-a într-o singură oră noțiunile de forță și masă, n-a izbutit să realizeze acest lucru în bune condiții. Străduindu-se ca în anul acesta să asigure o repartizare mai echilibrată a cunoștințelor noi pentru fiecare lecție, tov. Bolintineanu a planificat predarea separată a acestor două noțiuni și și-a propus ca o dată cu noțiunea de forță să le vorbească elevilor și despre greutatea corpurilor, întrucît și aceasta este rezultatul unei forțe — al forței de gravitație care acționează asupra tuturor corpurilor. În legătură cu folosirea materialului demonstrativ — deosebit de necesar în școala generală de 8 ani, unde intuiția joacă un rol însemnat în transmiterea cunoștințelor — tov. Bolintineanu a accentuat îndeosebi necesitatea de a face cunoscute elevilor principiile de funcționare a aparatelor.

Multă atenție s-a acordat problemelor privind legarea cunoștințelor teoretice de cele practice. Participanții la discuție au arătat necesitatea de a se studia mai profund — bineînțeles cu respectarea particularităților de vîrstă ale elevilor — construcția diferitelor mașini, în special a mașinilor electrice, cît și a principiilor de funcționare a acestora. S-a propus ca, în acest scop, să se procure de la școlile profesionale și tehnice din localitate o serie de machete astfel încît să se înlesnească familiarizarea elevilor cu părțile componente ale mașinilor și cu funcționarea lor. De asemenea, s-a propus ca în timpul vizitelor în producție să li se arate elevilor mașini demontate, pentru ca ei să poată observa nemijlocit organele unui generator electric, ale unei mașini termice etc. Referindu-se la vizitele în producție vorbitorii au scos în evidență și necesitatea de a le pregăti cu mai multă grijă, de a valorifica mai larg cele văzute de elevi în cadrul lor. Pentru a se ajunge la asemenea rezultate, au arătat participanții la consfătuire, este bine ca vizitele să fie planificate de la începutul anului școlar, iar sarcinile și desfășurarea lor să fie discutate în cadrul comisiei metodice din școală, uneori și în cadrul cercului pedagogic.

Numeroși profesori au vorbit în consfătuire despre necesitatea îmbogățirii vocabularului științific și tehnic al elevilor, subliniind importanța cunoașterii acestui vocabular, a sensului termenilor de specialitate. Ca un exemplu concludent în această privință s-a arătat că unii elevi, necunoscînd diferența între termenii „fuziune" și „fisiune", nu disting nici fenomenele respective. Căutînd împreună căile cele mai potrivite pentru formarea limbajului științific al elevilor, pentru a-i ajuta pe aceștia să utilizeze în mod cît mai exact termenii de specialitate, profesorii și-au propus, printre altele, să stimuleze lectura cărților de știință popularizată, a biografiei unor mari savanți, a istoriei descoperirii anumitor legi fizice, să folosească în măsură mai largă filmele didactice etc.

Participanții la discuție au pus un accent deosebit asupra necesității de a-i deprinde pe elevi cu munca individuală, cu efectuarea experiențelor și lucrărilor practice de laborator. În acest scop s-a propus ca experiențele și lucrările prevăzute de programă să fie organizate, pe cît posibil, frontal.

Referindu-se la faptul că sporirea eficienței lecțiilor este condiționată printre altele și de modul cum sînt verificate cunoștințele elevilor, participanții la discuții au arătat că verificarea trebuie să cuprindă în întregime ideile principale ale lecției anterioare, înșirate logic și cu explicațiile necesare, așa încît și un elev care nu a asistat la predarea lecției noi să poată înțelege tema respectivă. S-a subliniat de asemenea, necesitatea ca profesorul să evite intervenția prea accentuată în răspunsurile elevilor, lăsîndu-i pe aceștia să-și expună cunoștințele în mod cît mai independent.

La consfătuire a fost reliefată necesitatea ca lecțiile de fizică și chimie să contribuie mai larg la educația patriotică a elevilor. Printre căile care pot fi folosite în acest scop s-a indicat ilustrarea prin planșe, filme și grafice a dezvoltării industriei noastre, sublinierea aportului țării noastre la dezvoltarea științei și tehnicii mondiale etc.

Discuțiile purtate la secția de fizică și chimie a consfătuirii profesorilor din Oradea, cît și concluziile trase pe marginea lor vor fi de un real folos în desfășurarea muncii pe care o încep acum profesorii, dîndu-le importante indicații menite să contribuie la o înțelegere mai adîncă de către elevi a celor învățate la școală, la înarmarea lor cu deprinderi practice.

■ ■ ■

În consfătuirea cadrelor didactice din orașul Pitești, o bună parte a dezbaterilor din secția învățătorilor care au predat la clasele a III-a a fost consacrată problemelor legate de cunoașterea multilaterală și în mod cît mai aprofundat a copiilor. Atît referatul (prezentat de învățătorul emerit Const. Arsene) cît și discuțiile care au urmat au subliniat importanța cunoașterii condițiilor în care se constituie laturile personalității fiecărui elev, pentru stabilirea direcțiilor în care urmează să fie influențate particularitățile lui psihico-individuale. Dar, așa cum au arătat învățătorii cu experiență, o asemenea cunoaștere cere, în primul rînd, o temeinică pregătire în domeniul psihologiei pedagogice și al psihologiei copilului — desigur nu numai la nivelul oferit de manualele din școala pedagogică ci la nivelul ultimelor cercetări, al ultimelor studii apărute în publicațiile de specialitate. Cunoașterea multilaterală și aprofundată a elevilor — s-a arătat în consfătuire — cere de asemenea fiecărui învățător o permanentă muncă de cercetare personală, de confruntare a teoriei cu experiența vie, menită să contribuie în modul cel mai larg la perfecționarea profesională și, în ultimă instanță, la sporirea eficienței lecțiilor.

Atît referatul cît și unii participanți la dezbateri au arătat că adesea rezultatele slabe obținute în munca unor învățători își au sursa în metodele empirice pe care le folosesc aceștia în procesul de studiere și cunoaștere a elevilor. Se găsesc, de pildă, în activitatea acestor învățători caracterizări formale, etichetări șablonizate, rezultat al tendinței de a mărgini studierea concretă a elevilor la întocmirea unui caiet în care se trec cîteva date personale asupra lor și asupra mediului lor familial, precum și cîteva observații superficiale în legătură cu comportarea și atitudinea față de învățătură. Astfel de însemnări în loc să fie rezultatul unui studiu psiho-pedagogic, au un caracter de fișă de inventariere. Lipsesc concluziile în legătură cu activitatea și conduita copilului, în legătură cu trăsăturile dominante ale personalității lui și, ceea ce este mai rău, nu se indică măsurile educative ce urmează să fie luate.

În practica învățătorilor cu cele mai bune rezultate în muncă, a arătat referatul, se evită greșeala de a se face în caietele de studiu un inventar general al fenomenelor psihice (memorie, atenție, gîndire, voință etc.), ci, pe baza unor observații sistematice și îndelungate, se scot în evidență trăsăturile dominante, esențiale, care hotărăsc atitudinea elevului față de mediul înconjurător. În caietele de studiu ale acestor învățători se indică bineînțeles, și măsurile educative care decurg în mod normal din caracterizarea făcută .

În discuțiile pe această temă s-a insistat și asupra unor greșeli care se mai fac în procesul de studiere psiho-pedagogică a copilului. S-a arătat astfel că uneori sînt scoase în evidență mai mult trăsăturile negative ale copilului, neglijîndu-se cele pozitive.

Un loc larg în dezbaterile din secția învățătorilor care predau la clasa a III-a au ocupat și problemele pregătirii învățătorilor pentru fiecare lecție, ale formelor de muncă metodică menite să contribuie la perfecționarea pregătirii științifice și metodice a acestora, ca și problemele referitoare la antrenarea elevilor în variate activități independente, la legarea lecțiilor de viață, la notarea cunoștințelor, la folosirea materialului didactic. Unii participanți la dezbateri s-au referit la experiența cîștigată în predarea unor obiecte. Astfel, tovarășii M. Păun și I. Smărăndescu au vorbit despre experiența obținută de ei în predarea unor lecții de gramatică, tov. Vasilica Diaconescu despre metodele și căile folosite pentru dezvoltarea gîndirii matematice a elevilor, tov. M. Popescu despre dezvoltarea sentimentelor patriotice prin lecturile istorice, tov. Niculina Manea despre rezultatele obținute în predarea caligrafiei, tov. N. Joilescu despre eficiența lecțiilor de desen etc.

În general se poate aprecia că referatul și dezbaterile au prilejuit un larg schimb de opinii și de experiență înaintată, ajutînd în mod concret învățătorilor să sporească eficiența lecțiilor pe care le vor ține în noul an școlar.

Educatorul de azi

Educatorul zilelor noastre, după douăzeci de ani de la eliberare, este creația condițiilor economice, culturale și social-morale realizate prin lupta dusă de întregul popor, sub conducerea partidului, pentru construirea socialismului. Poziția sa socială, ca act de conștiință, este reflectarea unei realități social-politice calitativ superioare. El unește convingerea cu entuziasmul poporului care făurește istoria și activează, cu toată energia, pentru înfăptuirea unei lumi noi, pregătind oamenii care construiesc această lume. Primele trăsături care disting pe educatorul de azi sînt formația sa ideologică, convingerile sale politice, practica sa socială. Valoarea sa profesional-didactică este dominată de valoarea sa socială.

Luptător de seamă pe frontul ideologic, activist neobosit al revoluției culturale, cel care educă astăzi tînăra generație a patriei noastre nu are alt ideal decît atingerea nobilelor țeluri urmărite de partid. Identificarea cu sarcinile epocii sale, cu destinul poporului său este principala caracteristică a educatorului de azi.

Obiectivul principal pe care îl urmărește prin munca sa constă nu doar în a pregăti, cu toată minuțiozitatea, oameni care să aibă cunoștințe de cultură generală, sau specialiști într-un domeniu sau altul, ci, în primul rînd, în a forma partizani înflăcărați ai științei, tehnicii și culturii în slujba măreței cauze a desăvîrșirii construcției socialismului în țara noastră.

Calități deosebite i-a format învățătorului, profesorului din școala noastră socialistă însăși munca lui de educare a tineretului, sarcina complexă care stă în inima procesului de învățămînt, constituind alfa și omega întregii activități didactice din școală și din afară de școală. Nimic nu îndreptățește mai mult valoarea culturii decît virtutea ei educativă. Un om de cultură este mai presus de toate un om educat. De aceea, cel care crește tînăra generație îmbină strîns în personalitatea lui trăsăturile specialistului cu cele ale educatorului. De altfel, însăși specialitatea pune în mișcare virtualitățile și pentru educația intelectuală, și pentru cea morală, și pentru cea practică, virtualități care, sub mîna măiastră a educatorului, duc la dezvoltarea aptitudinilor, la formarea caracterelor. Știința, tehnica, cultura impun deprinderi și, în general, o comportare morală și practică pe care educatorul le transformă, prin munca lui, în atribute constante ale personalității. O lecție de matematică, desfășurată la un înalt nivel științific, pedagogic și educativ devine, în același timp, o lecție de luciditate, de rațiune, care primenește întreaga ființă a tînărului.

Noul în știință și cultură, acordul cu ceea ce este contemporan aliniază generațiile tinere la nivelul specific al epocii lor, le poartă în pas cu progresul general. Călăuzindu-le pe acest drum, educatorul este un inspirat mergător înainte. Dacă trecutul explică și justifică prezentul, actualitatea se impune ca cerință imediată. Dar a fi actual și a gîndi în perspectivă — iată ce face din educator un contemporan al generațiilor pe care le crește.

Educatorul răspunde de fiecare din copiii ce-i sînt încredințați spre educare. Diversitatea particularităților, departe de a-l dezorienta, îi lărgește domeniul observației și îi face receptivitatea mai activă, deoarece perspicacitatea psihologică, mobilitatea metodelor, încălzite de iubirea de om, sînt alte note caracteristice ale educatorului de azi. Școlarii sînt toți, pînă la unul, probleme cu multe necunoscute. Dificultatea de a găsi soluția cea mai indicată nu se poate învinge simplificînd, eliminînd, ci intrînd în complexitatea problemelor cu toate armele științei și ale experienței. Știința pedagogică, la noi, a făcut progrese simțitoare, observația și experimentul pun la îndemîna educatorului sugestii eficace, pentru care practica lui profesională reprezintă o puternică bază de susținere. El nu intră, deci, cu mîinile goale, dezarmat, în acest proces. Plecînd de la cunoașterea temeinică a copiilor și adolescenților, urmărind insistent și multilateral dezvoltarea lor, intervenind cu tact, folosindu-se de climatul propice al muncii colective, educatorul conduce neabătut pașii de început ai tinerilor, precum și pașii desfășurării din plin a personalității lor.

Educatorul de azi nu este singur în această muncă de mare răspundere și nici nu intră în contradicție cu forțe din afară. Întreaga societate, formată din oameni educați în noile principii de viață și de comportare morală, îi creează multiple forțe de sprijin. În cei douăzeci de ani de la eliberare, copilul și învățătura, școala și educatorii, au intrat și se mențin în atenția și interesul întregului popor. Educatorul de azi nu este părăsit între pereții școlii. S-au creat pentru el forme de sprijinire care nu-i lasă decît dificultatea de a alege și de a fructifica. Are la îndemînă cursuri de perfecționare, publicații și cărți pedagogice, materiale didactice, ziare și reviste pentru copii și tineret, colecții de specialitate, emisiuni destinate tineretului la radio și la televiziune, concursuri și festivaluri, filme și piese de teatru, compoziții muzicale și compoziții de artă, un șir întreg de activități prin care își poate multiplica și consolida forțele. Aria larg cuprinzătoare deschisă operativității sale îi dă educatorului impuls să pună în valoare întreaga ei capacitate de desfășurare.

Niciodată un educator nu s-a simțit, ca acum, mai încrezător în rezultatele sale. Niciodată activitatea sa n-a fost solicitată mai insistent și urmărită mai atent. Cu drept cuvînt, azi, după douăzeci de ani de la eliberare, educatorul se afirmă tot mai mult ca o forță care contribuie, nemijlocit și substanțial, la mersul înainte al societății socialiste.

PETRE DRĂGOIESCU
profesor emerit

Noul an școlar în învățămîntul profesional și tehnic

— Interviu cu tov. Paul Precupețu, directorul Direcției pedagogice pentru învățămîntul profesional și tehnic din Ministerul Învățămîntului —

Am adus de curînd la cunoștința cititorilor noștri elementele noi care vor caracteriza activitatea școlilor de cultură generală în noul an școlar. Și în învățămîntul profesional și tehnic sînt înnoiri pe care am ținut să le facem cunoscute cititorilor. În acest scop, redacția noastră a luat un interviu tovarășului director Paul Precupețu.

Ce probleme noi a ridicat deschiderea anului școlar în învățămîntul profesional și tehnic?

Dezvoltarea impetuoasă a economiei naționale cere în fiecare an zeci de mii de muncitori calificați, tehnicieni și maiștri capabili să răspundă celor mai înalte cerințe ale tehnicii moderne. De aceea, an de an profilul școlilor profesionale și tehnice s-a îmbogățit cu noi meserii și specialități, al căror număr este astăzi de aproape patru sute.

Meseriile și specialitățile studiate în învățămîntul profesional și tehnic se stabilesc printr-un nomenclator elaborat de Ministerul Învățămîntului în colaborare cu ministerele și celelalte organe centrale tutelare de școli, în funcție de nevoile reale ale economiei noastre naționale și progresul tehnic realizat în acest domeniu. Nomenclatorul care se aplică începînd cu anul școlar 1964/1965 a fost elaborat pe baza unei clasificări zecimale, meseriile și specialitățile fiind grupate pe ramuri ale economiei naționale, ceea ce le asigură o mai bună sistematizare, precum și corelarea cu indicatoarele tarifare de calificare. Unele meserii au fost comasate într-una singură, avîndu-se în vedere atît necesitatea de a se asigura o pregătire mai largă a absolvenților, cît și faptul că o mare parte din cunoștințele de cultură generală, cultură tehnică generală și de specialitate sînt comune. De asemenea, au fost eliminate unele paralelisme existente între diferite meserii, printr-o regrupare mai judicioasă a acestora.

Alte probleme strîns legate de deschiderea noului an școlar au fost îmbunătățirea rețelei școlare și asigurarea îndeplinirii planului de școlarizare. În primul rînd trebuie să menționăm că rețeaua școlilor a crescut cu noi unități bine dotate. Școlile de meserii au fost transformate în școli profesionale, o parte din ele rămînînd în rețeaua sfaturilor populare, pentru a pregăti muncitori necesari nevoilor industriei locale, iar o altă parte trecînd la ministerele productive.

În ceea ce privește planul de școlarizare, amintim că pe întregul învățămînt profesional și tehnic cifra lui în anul 1964/1965 va fi de peste 256 000 elevi. În anul I vor fi primiți cu cca 12 000 de elevi mai mulți decît în anul școlar trecut.

Ce schimbări mai însemnate s-au adus în structura planurilor de învățămînt și a programelor școlare aplicate în învățămîntul profesional și tehnic?

Pe baza experienței acumulate în ultimii ani, planurile de învățămînt pentru cursurile de zi și serale ale școlilor tehnice de maiștri au fost simțitor îmbunătățite. S-au introdus noi obiecte de învățămînt, legate de cerințele specialităților în care sînt pregătiți elevii. Conținutul învățămîntului va fi același atît la cursurile de zi cît și la cele serale, iar obiectele au fost astfel eșalonate încît să se asigure o legătură firească în predarea cunoștințelor. A fost revizuit totodată graficul desfășurării procesului de învățămînt pentru a se înlătura supraîncărcarea elevilor.

Planurile de învățămînt pentru școlile profesionale și școlile tehnice au suferit mai puține modificări, aici intervenindu-se numai la meseriile și specialitățile nou introduse în nomenclator, sau la unele meserii la care au fost necesare îmbunătățiri în funcție de procesele tehnologice introduse în producție.

O realizare deosebită, legată de deschiderea noului an școlar este faptul că în școlile profesionale și tehnice de maiștri se vor aplica la toate obiectele, începînd din acest an, programe școlare elaborate pe lecții, în locul programelor elaborate pe teme. Prin această măsură, pe lîngă faptul că se realizează o mai echilibrată repartizare a materiei pe teme, se dă cadrelor didactice posibilitatea să folosească în mod mai eficient orele prevăzute la obiectul respectiv și să asigure o temeinică însușire a tuturor cunoștințelor.

Trebuie menționat și faptul că programele școlare au fost completate și puse la curent cu ultimele cuceriri ale științei și tehnicii din sectorul de activitate al meseriei respective. În acest fel, elevii școlilor profesionale și tehnice primesc cunoștințe despre tot ce este nou în procesul de producție.

Cum au fost rezolvate dificultățile existente în asigurarea manualelor datorită marii varietăți a meseriilor și specialităților studiate în școlile profesionale și tehnice?

Problema aceasta a constituit o preocupare deosebită a Ministerului Învățămîntului care, în colaborare strînsă cu ministerele și cu celelalte instituții și organizații centrale tutelare de școli, precum și cu editurile cărora li s-a încredințat această sarcină, a reușit să acopere în ultimii ani cele mai importante titluri prevăzute în planurile de învățămînt.

Necesarul de manuale a variat de la an la an, atît datorită numărului mare de meserii și specialități care se pregătesc în școlile profesionale și tehnice, cît și datorită modificărilor survenite în conținutul învățămîntului (în nomenclatorul de meserii și specialități, în planurile de învățămînt și în programele școlare), ca urmare a continuei dezvoltări a economiei naționale. Dacă la finele anului 1956 erau tipărite 89 de titluri de manuale, în 1964 s-a ajuns la peste 850 de titluri, din care pentru anul școlar 1964/1965 au apărut 170 de titluri, în cca 550 000 de exemplare.

În același timp, s-a îmbunătățit simțitor conținutul lor. Ca urmare a valorificării observațiilor critice, a sugestiilor și propunerilor făcute de cadrele didactice, de cercetători și oameni de știință, în materialele apărute în ziarul „Scînteia", în „Lupta de clasă" și în publicații de specialitate, noile manuale oglindesc mai bine realitățile și cerințele economiei naționale, specificul și situația concretă a diferitelor sectoare de producție, ale sectoarelor social-culturale. De asemenea, s-a făcut un pas important și pe linia sporirii accesibilității lor. A fost îmbunătățit și aspectul grafic, majoritatea manualelor fiind editate în condiții mai satisfăcătoare.

Ce alte măsuri a luat Ministerul Învățămîntului pentru buna desfășurare a muncii instructiv-educative în anul 1964/1965 în învățămîntul profesional și tehnic?

Pentru a ajuta în mod eficient școlile în munca lor instructiv-educativă, Ministerul Învățămîntului, cu consultarea celorlalte ministere și instituții centrale, a elaborat instrucțiuni privind planificarea muncii în școală și verificarea cunoștințelor, îndrumătorul referitor la organizarea și desfășurarea instruirii practice, normativele în legătură cu dotarea atelierelor-școală și a laboratoarelor etc. Se pregătesc, în același timp, regulamentul privind îndrumarea și controlul activității instructiv-educative din învățămîntul profesional și tehnic a cărui aplicare va asigura o mai bună coordonare a muncii de îndrumare și control, ca și îndrumătorul muncii educative, aflat în curs de editare.

În învățămîntul profesional și tehnic predau peste 13 000 de profesori și maiștri-instructori. Instrucțiunile date, începînd cu acest an școlar, în legătură cu numirea, transferarea, promovarea și eliberarea din funcție a personalului didactic din învățămîntul profesional și tehnic s-au dovedit foarte utile.

O preocupare permanentă pentru organele de conducere ale învățămîntului o constituie perfecționarea continuă a cadrelor didactice. Cursurile de perfecționare din ultimii ani și examenele pentru obținerea gradelor didactice din vara aceasta au adus o contribuție prețioasă la ridicarea nivelului de pregătire metodică și profesională al celor ce lucrează în școlile profesionale și tehnice. Aceasta va avea desigur ca rezultat creșterea eficienței muncii lor instructiv-educative.

Începînd din anul școlar 1965—1966, școlile profesionale și tehnice de patru ani vor primi absolvenți ai școlii de 8 ani. Ce schimbări va atrage acest fapt în conținutul învățămîntului profesional și tehnic?

Generalizarea învățămîntului de opt ani, măreață realizare a regimului nostru democrat-popular, se va reflecta și în ridicarea nivelului de pregătire al absolvenților școlilor profesionale și tehnice cu durata de 4 ani. Ținîndu-se seama de acest fapt, încă din anul școlar 1963—1964 s-a trecut la studierea și elaborarea unor proiecte de planuri de învățămînt, corespunzătoare acestui nivel, la care au fost antrenați profesori din învățămîntul profesional și tehnic, specialiști din producție, oameni de știință, cadre didactice universitare etc. Problema aceasta a fost larg dezbătută în cadrul unei ședințe plenare a Consiliului învățămîntului profesional și tehnic, urmînd ca în cursul acestui an planurile de învățămînt să fie definitivate.

Prin conținutul lor noile planuri de învățămînt vor urmări, în primul rînd, legarea mai strînsă a învățămîntului de munca productivă, prin asigurarea unei perioade mai îndelungate de instruire practică în producție. La rîndul lor, pregătirea de cultură generală și pregătirea tehnică generală se vor realiza diferențiat, în funcție de cerințele fiecărei meserii și specialități. Planurile de învățămînt și programele școlare vor trebui să contribuie și mai mult decît pînă acum la dezvoltarea multilaterală a elevilor, potrivit cerințelor actualei etape a construcției socialismului în țara noastră și, în același timp, să corespundă în întregime nivelului tehnic atins în diferite ramuri ale economiei naționale.

Totodată se studiază posibilitatea ca actualul sistem de pregătire a muncitorilor, tehnicienilor și maiștrilor să fie îmbunătățit, spre a corespunde în și mai mare măsură nivelului atins de dezvoltarea economiei noastre naționale.

Măsurile luate pentru deschiderea anului școlar 1964/1965 vor da rezultatele așteptate numai dacă traducerea lor în viață va fi sprijinită cu însuflețire de toate cadrele de conducere și de personalul didactic din învățămîntul profesional și tehnic. În asemenea condiții viitorii muncitori calificați, tehnicieni și maiștri vor putea răspunde cu toată competența sarcinilor ce le revin pe locul lor de muncă și vor lupta cu întregul lor avînt tineresc pentru desăvîrșirea construcției socialismului în patria noastră.

În laboratorul de electricitate al Grupului școlar energetic din Craiova

CĂRȚI CĂRȚI

Istoria Romîniei *)

Cel de al treilea volum al *Istoriei Romîniei* (comitetul de redacție: *acad. A. Oțetea* — redactor responsabil, *acad. D. Prodan* și prof. *univ. M. Berza*, membru corespondent al Academiei R.P.R. — redactori responsabili adjuncți, secretari — *E. Constantiniu și Liviu Ștefănescu*), expune trecutul țării noastre începînd de la restabilirea dominației otomane asupra Țărilor Romîne la începutul secolului al XVII-lea și pînă la izbucnirea revoluției din 1848, care marchează sfîrșitul orînduirii feudale în istoria noastră.

Volumul înfățișează dezvoltarea forțelor de producție în condițiile feudalismului dezvoltat, ale destrămării feudalismului și formării relațiilor capitaliste. Analiza atentă a evoluției relațiilor agrare și cercetarea amănunțită, pe baza unui vast material documentar, a gradului de exploatare a țărănimii dependente în funcție de predominarea uneia sau alteia din formele rentei feudale, a îngăduit colectivului să reconstituie aspectul principal al istoriei noastre sociale în ultimele etape ale orînduirii feudale și să marcheze specificul dezvoltării istorice a poporului nostru în această perioadă.

În paginile volumului sînt atent analizate diversele manifestări și episoade ale luptei de clasă și este explicată acțiunea exercitată de antagonismele de clasă asupra întregului curs al dezvoltării istoriei noastre medievale.

Un spațiu larg în paginile acestui volum a fost consacrat istoriei Transilvaniei. Este temeinic studiată lupta poporului romîn împotriva asupririi sociale și naționale și sînt puse într-o lumină nouă lupta lui Inochentie Micu pentru ridicarea politică a romînilor și acțiunile din 1791 (Suplex Libellus Valachorum).

Problemele de istorie a culturii și artei se bucură de o atenție deosebită și sînt tratate în strînsă legătură cu ansamblul dezvoltării istorice. Se cuvine semnalată cercetarea profundă consacrată literaturii cronicărești din secolul al XVII-lea — începutul sec. al XVIII-lea și dezvoltării culturale în perioada de destrămare a feudalismului.

*) Editura Academiei R.P.R.

Republica Populară Romînă — noua geografie a patriei *)

Elaborată de un colectiv de specialiști de la facultățile de geografie din București și Cluj și de la Institutul de geologie-geografie al Academiei R.P.R., sub redacția prof. *Tiberiu Morariu*, membru corespondent al Academiei R.P.R., lucrarea îmbrățișează cadrul natural, precum și economia Romîniei în plină dezvoltare.

Tratarea reliefului, climei, apelor, vegetației și faunei aduce puncte de vedere și aspecte noi, rezultate în urma cunoașterii lor mai aprofundate, a valorificării intense a unor noi resurse naturale, a cuprinderii în circuitul turistic al unor ansamble de un mare pitoresc etc.

Deosebit de interesantă este și partea referitoare la economia țării. Lucrarea reflectă schimbările profunde intervenite în diferite regiuni ale țării ca urmare a industrializării, a radicalelor schimbări în agricultură. Ea cuprinde, de asemenea, o prezentare amplă a resurselor naturale ale țării, structura și repartiția teritorială a ramurilor economiei naționale, aspecte demografice, precum și prezentări ale principalelor orașe ale țării, în continuă înnoire.

Parcurgînd această carte, bogat ilustrată, cititorul se integrează în atmosfera și ritmul creator al vieții noi care pulsează în țara noastră și pe care le reflectă și noua geografie a Republicii Populare Romîne.

*) Editura științifică.

CONCURSUL NOSTRU LITERAR

Ce a povestit Irina

Prima mea zi de școală?... A început cînd, pășind emoționată în clasă, nu m-am așezat în bancă. M-am urcat la catedră, pentru că, în locul abecedarului, în servietă purtam o diplomă răspîndind mirosul proaspăt al cernelii. Am deschis catalogul în care erau înscrise numele celor mai mici elevi din Vaduri — satul din inima Bărăganului unde îmi începusem munca.

Rostesc fiecare nume și privesc spre cei ce se ridică. Unii abia trec de pupitru. Dintr-odată, tresar: Ginju Viorel a rostit un „prezent" de parcă ar fi trăznit o pușcă. La fel, Paric Cristian. Și-a umflat pieptul și a strigat „pre-zent" și mai tare decît Ginju.

...A sunat clopoțelul. Prima recreație. Îi înșirui unul cîte unul, iar ei se îndreaptă liniștiți către ușă. Mă pregătesc să-i urmez, cînd aud un țipăt disperat, urmat de altele. Ce este? Unul din cei mici a fost lovit de o piatră. Nu știu cînd am ajuns lîngă el. Îi tamponez fruntea încet, cu batista. Cei din jur arată spre Ginju și Paric. I-am scos pe amîndoi în fața clasei. I-am dojenit, în prima zi de școală. Priveau în pămînt, rușinați.

Socoteam că se vor dezbăra de obiceiul acesta, că nu vor mai pune mîna pe vreo piatră. Dar, după cîteva zile, geamul clasei s-a prefăcut în țăndări. Tot Paric! Iar după alte cîteva zile Aurelian venea plîngînd din recreație. Tot Ginju! De fiecare dată, dojană.

M-am alarmat. Am mers acasă la Paric. M-a întîmpinat o bătrînă: „Nu-s acasă, maică! Muncesc toți la cîmp"

— Dar Cristian unde-i?

— Cine-l vede? Școală uliță, umblă cîtu-i ziulica de mare.

Mă îndrept spre casa lui Ginju. L-am zărit în curte. Aha! Numai că și el m-a observat la timp. Nu știu cînd a sărit peste un gard mărunt, apoi a rupt-o la fugă prin grădină. Am intrat, totuși. Tatăl s-a ridicat cu greu de pe scaun, sprijinindu-se în baston.

— Vă necăjește puștlamaua asta a mea! Profită că nu mai pot să-i țin urma...

M-a poftit să iau loc. Mi-a povestit despre fractura care l-a chinuit multă vreme pînă ce s-a hotărît să urce pe masa de operație. Apoi s-a întors iarăși la copil:

— Eu știu? Poate s-o da pe brazdă. Mai îngăduiți-l pînă mă înzdrăvenesc, că pe urmă sigur se schimbă.

...S-a scurs o lună de atunci. În clasa mea nimic nu s-a schimbat. Ba dimpotrivă, Paric și Ginju s-au mai înrăit, iar Radu, băiatul socotitorului, le calcă pe urme.

— De ce am nimerit tocmai în satul acesta din Bărăgan? De ce au nimerit asemenea copii în clasa mea? Îmi șterg lacrimile și caut mai departe răspuns la întrebări. Colectivul, numai colectivul mă poate ajuta. Să vedem: Adela, Pompilian și Emil sînt și ei tineri. Tovarășa Irina... Da, ea mi-ar da un sfat bun. Doar tot ea m-a ajutat să-l pun pe drumul cel bun la învățătură pe Ioniță... M-am ridicat într-o clipă. La cancelarie, Pompilian mi-a tăiat aripile:

— Tovarășa Irina? Este la sfat, la o ședință.

Am plecat amărîtă spre casă dar, pe drum, m-am gîndit că aș putea s-o vizitez spre seară, acasă. Oare nu s-o supăra? Nu, nu cred... Cîteva ore, după masă, m-am perpelit cu astfel de gînduri. Într-un tîrziu m-am hotărît și iată-mă acum în fața casei în care locuiește învățătoarea Irina Postelnicu. Mă întîmpină surîzătoare. Ne așezăm în balconul închis cu geamuri, ca o seră, printre zecile de ghivece cu flori. Gazda este atît de bucuroasă de vizită, încît nu știe ce să-mi ofere mai întîi — clătite, miere, fructe. Mi-am descrețit fruntea, zîmbesc din cînd în cînd și parcă am uitat de ce-am venit. Mă simt bine aici, în balconul tovarășei Irina.

Curînd, în balcon își face apariția un băiețaș pe care mi se pare că l-am zărit pe la școală.

— Mama și bunica vă invită la noi — se adresează el gazdei.

— Adi, acum am mosafiri. Dar mîine am să vă vizitez negreșit.

Băiatul se ridică. Salută și se retrage. Eu rămîn puțin încurcată, dar pînă să mă scuz, Irina mi-o ia înainte:

— Nu-l cunoști?

— Parcă, din vedere!

— E copilul doctoriței. Învață la mine. Ce-am pătimit cu el anul trecut!

O rog să-mi povestească. Și Irina prinde a spune:

Era pe la-nceputul lui octombrie, într-o zi mohorîtă. Mă îndreptam grăbită spre școală. Pentru o clipă m-am oprit, lăsînd să pășească înainte camioanele gospodăriei colective, încărcate cu porumb. Stîrneau în urma lor tot praful Bărăganului. De cincisprezece ani, de cînd m-am stabilit în Vaduri, m-am deprins cu el. Lîngă un gard mi-a apărut brusc în față băiețașul acesta. Îl însoțea o bătrînă care-l înfășurase în pelerină, acoperindu-i cu totul fața. Băiatul se zbătea și protesta.

— Adi! Pune mîna la nas. Acoperă-ți gura! Altfel mori, Adi!

Îl așteptam de două săptămîni, dar cei de acasă nu-l lăsau să iasă pe poartă. La cîteva zile după începutul cursurilor i-am vizitat. Apăruseră în sat în vară, veniți de la București. Ea, după cum ți-am spus, e medic la spitalul din sat. Soțul ei, inginer zootehnist la gospodăria de stat din Corbeni, o comună învecinată. Pentru copil au strămutat-o și pe bătrînă. E mama doctoriței. N-am apucat să întreb, să aflu cauza pentru care copilul, înscris în catalogul clasei mele, nu se prezintă la școală, că bătrîna mi-a tăiat-o scurt:

— Băiatul o să meargă înapoi la București. Acolo-i rostul lui. Toți o să ne întoarcem. S-a dus fiica mea să aranjeze lucrurile.

Dar lucrurile nu s-au aranjat. Într-o zi l-am întîlnit pe inginer. L-am întrebat ce se aude.

— Da, de mîine o să se prezinte la școală.

Și, a doua zi, bunica a pornit cu nepoțelul de mînă, pășind prin norii de praf, sub un cer care sta să se dezlănțuie din clipă în clipă. Am ajuns înaintea lor. Curînd au apărut și ei în ușă.

— Îl las aici la dumneata, deocamdată, mi-a spus bătrîna pe un ton mai puțin arțăgos. Dar să aveți grijă de el. Să-l așezați în prima bancă. Să nu fie însă la fereastră, că răcește.

Și-a sărutat apoi nepoțelul, l-a asigurat că la prînz o să vină să-l ia acasă, i-a mai șoptit cîteva sfaturi, apoi s-a retras.

În prima recreație, copiii s-au strîns în jurul lui Adrian. Voiau să-l cunoască, să-l atragă în jocurile lor, dar el nu le răspundea.

— Tu nu te joci, Adrian? l-am întrebat.

— Nu! Bunica mi-a spus să nu mă amestec cu ceilalți.

În recreația următoare am organizat jocul cu batista și l-am luat și pe Adrian. Cînd unul din colegi i-a lăsat batista la spate, nu s-a întors s-o ia. Copiii au început să rîdă de el:

— Dădăcitul!

— Boieritul!

— Fetița lu' bunica!

Simțeam că gluma depășește măsura. I-am certat pe copii: „El vine de la oraș. Nu știe jocul acesta, dar știe altele. E colegul vostru și trebuie să vă purtați frumos cu el".

La ora prînzului, bunica îl așteptă nerăbdătoare. Cum l-a văzut în coridor, l-a sărutat, l-a apucat strîns de mînă și a pornit spre casă. A doua zi, Adrian n-a mai venit. M-am dus să-l vizitez. De data aceasta mi-a vorbit mama.

— Are puțină temperatură. Dacă se restabilește, va veni.

Cîteva săptămîni așa au mers lucrurile. Adrian venea două-trei zile, absenta alte două-trei. Am trimis la el cîțiva colegi. Bătrîna nu i-a primit.

— Lăsați, că Adi știe mai multe decît voi. N-are nevoie să-l ajutați.

Cînd s-au dezlănțuit ploile, Adrian n-a mai dat pe la școală zece zile. Nu puteam să trec peste diagnosticul mamei sale:

— E debil. E susceptibil de gripă.

La începutul primăverii am hotărît să vizităm gospodăria de stat din Corbeni. A doua zi, cînd să urcăm în camion, în locul lui Adrian veni bătrîna:

— Nu putem să-l lăsăm. El n-a călătorit niciodată fără noi.

— O să călătorească în schimb cu noi, i-am răspuns calm.

— Vai de mine, să se suie băiatul în camionul ăsta? Nici nu mă gîndesc!

La gospodărie ne-a întîmpinat directorul împreună cu inginerul zootehnist, tatăl lui Adrian. Acesta și-a aruncat privirea cîteva clipe asupra copiilor, apoi ne-a condus prin gospodărie. Vorbea rece, scurt. De altfel, ne-a dat repede în primire unui alt inginer.

A doua zi, am cerut copiilor să povestească ce-au văzut în gospodăria de stat. Unii parcă îmi ghiciseră intenția. Povesteau cu lux de amănunte. Adrian, cu privirea plecată pe pupitru, se întorcea cînd și cînd. Regreta oare că a ascultat-o pe bunica?

Au mai trecut cîteva săptămîni. Mă îndreptam spre sfatul popular, cînd am întîlnit pe un vechi cunoscut, membru în Consiliul agricol raional. Venea la o ședință în satul nostru. Din una în alta, i-am destăinuit necazurile mele. Omul rămase de-a dreptul surprins: „Cum, băiatul inginerului Romulus Panaitescu? Nu se poate! Uite, am să-ți spun un secret. Dumneata te plîngi că vor să părăsească satul cît mai repede! Află că inginerul Panaitescu a cerut el însuși să fie trimis la țară".

— Bine, dar soția lui?

— Știu, Lucia e împotrivă. Și dacă ar afla ce ți-am spus, ar fi capabilă să se despartă și să plece la oraș. Încearcă să vorbești cu el.

M-am adresat la scurt timp inginerului.

— Am vrea, i-am spus pe un ton mai apropiat, să culegem plante medicinale. Nu știu însă cu ce am putea să transportăm copiii cale de 7 km.

S-a învoit să ne pună la dispoziție un camion de la gospodăria de stat. La despărțire am adăugat, fără ironie, numai așa ca să aud răspunsul său:

— Pe Adrian am să-l scutesc. E praf, camionul este descoperit...

A zîmbit, oarecum necăjit.

În clasă i-am anunțat pe copii: Mîine mergem cu camionul să culegem mușețel, ismă și floare de soc. S-a stîrnit o mare bucurie. Unii săreau în bănci. Nu i-am dojenit ca altădată. Dimpotrivă, i-am încurajat. Apoi m-am adresat lui Adrian:

— Tu vii? Camionul este descoperit.

Adrian n-a putut să ridice privirea spre mine. A doua zi, era printre ceilalți. Bunica lipsea. În schimb, în preajmă sta inginerul Panaitescu. Au venit amîndoi spre mine, iar tatăl mi-a spus:

— Adrian vă roagă să-l luați și pe el.

La mai puțin de o jumătate de oră de la plecare ne înșiruiam pe vîlceaua din apropierea livezilor de pomi ai gospodăriei colective. N-a trebuit să le spun copiilor mai nimic. Toți s-au apucat cu rîvnă de treabă. Numai Adrian sta stingher. Totuși, a pornit și el să culeagă. Curînd, am auzit hohotele copiilor. Adrian aduna deopotrivă mușețel, flori de păpădie și rapiță: tot ce era galben. Acum se oprise din lucru și părea de-a dreptul speriat de rîsetele colegilor. L-am luat alături de mine. Am cules împreună. Către ora prînzului ne-am înapoiat. Cum s-a dat jos din camion, a zbughit-o acasă. A doua zi n-a venit la școală. Nici a treia zi. Gîndeam că bunica îl oblojește după o asemenea muncă la cîmp, după o asemenea călătorie cu camionul. Dar, surpriză: cînd l-am vizitat, bătrîna m-a primit binevoitoare. Mi-a răspuns că Adi se simte bine.

— Ce-a avut?

— Nimic! Ce să aibă?...

— Păi de trei zile lipsește...

Bătrîna a pălit. A ieșit în curte, după Adrian.

— Adi! Ce-ai făcut puiul mamei? De ce nu te-ai dus la școală? Doar ți-ai făcut lecțiile, ți-ai pregătit ghiozdanul și ai ieșit pe poartă în fiecare dimineață!

Adrian tace. Își ascunde fața în mîinile mici și plînge. În încăpere intră doctorița și soțul său. Ea — foarte contrariată, el, părînd la început indiferent. Apoi însă, inginerul își îndemnă copilul:

— Hai, spune Adrian. Ai curaj. Spune că te-am găsit ascuns în cotețul găinilor!

— Vai de mine! — se vaită bunica.

— Adi — se sperie mama.

Adrian se prinde de mîna bunicii, plînge și își cere iertare. Bunica iese cu el în curte.

— Educația bunicii — rostește inginerul încet, către soția sa.

— Ce să facem? — mă întreabă cu rugăminte Lucia. Ce putem să facem? O rog, la rîndu-mi, să-l trimită la școală.

Lui Adrian i-am promis discreție. Treptat, băiatul a început să capete încredere în spusele mele. Nu mult după aceasta, într-o dimineață a venit la școală cu o minge mare, de fotbal. Copiii, ciorchine în jurul lui. În recreație, curtea școlii nu le mai ajungea. Adrian era printre ei. Alerga bine. Era roșu la față și transpirat.

Așa ne-am împrietenit. Acum ne vizităm des. Lucia a aflat de isprava soțului ei. Nu mai este necăjită. Știi ce mi-a spus într-o zi?

— Aici mă simt bine, Irina. Parcă mai bine decît oriunde.

★

Se înnoptase. M-am ridicat brusc.

— Mai stai — m-a rugat gazda.

— E tîrziu! Îți mulțumesc tovarășă Irina. Îți mulțumesc. Vasăzică asta trebuie. Aliați. Întîi clasa, apoi părinții. Îți mulțumesc...

VICTORIA PIEPTAN
București

La Biblioteca centrală de stat, filiala pentru copii

STRĂINII DESPRE ÎNVĂŢĂMÎNTUL NOSTRU

Voi povesti ceea ce am văzut şi ceea ce m-a impresionat foarte mult, şi anume acea minunată viaţă a tineretului vostru pe care am putut să o constat. Nu am văzut nici un copil care să nu fie îmbrăcat convenabil, uneori chiar elegant. Toţi erau bine hrăniţi şi dădeau impresia unor copii fericiţi ; şi am văzut mii de copii. După mine, un lucru important la care trebuie să tindă orice civilizaţie este să dea libertate copiilor, iar copilul nu poate fi liber, nu poate fi chemat să cunoască, să înţeleagă şi să simtă tot ceea ce viaţa are mai demn decît dacă cineva se ocupă de el, are grijă de el, are grijă de sănătatea lui, de viaţa lui bună, de instruirea lui. Ceea ce am văzut aici m-a impresionat foarte mult. Aş putea spune aproape că, copilul este drapelul unei ţări, şi în faţa frumosului dv. drapel, fiecare trebuie să-şi scoată pălăria.

HENRI TORRES,
preşedintele Consiliului Superior al Televiziunii Franceze

Oricine a avut de-a face cu activitatea didactică, ştie ce importanţă mare prezintă materialul didactic de bună calitate. Întreprinderea dv. este, după cum am constatat, la curent cu cele mai noi realizări ale ştiinţei şi fabrică o varietate mare de material didactic, iar planurile de dezvoltare, cît şi realizările pînă în prezent sînt impunătoare.

La fiecare pas am constatat o ardoare deosebită în muncă, precum şi dorinţa de a pune la dispoziţia tineretului un număr cît mai mare de materiale didactice de cea mai bună calitate.

Dr. ing. ERAZM BREZESKI, Republica Populară Polonă.

Vizitînd ţara dv., am văzut că minorităţile naţionale au drepturi egale cu poporul romîn, au şcoli în care copiii învaţă în limba maternă, au ziare şi reviste, că se tipăresc cărţi şi broşuri şi că există teatre în care se joacă în limbile minorităţilor. Aceasta m-a impresionat cu atît mai mult cu cît la noi, în Scoţia, tinerii încep să nu mai înţeleagă cuvintele lui Burns, neavînd posibilitatea să înveţe, să citească cărţi noi tipărite în limba scoţiană.

HUGH MACDIARMID,
poet scoţian.

Ţin să remarc rîvna şi priceperea pe care le arată profesorii şi învăţătorii pe linia stimulării dragostei elevilor pentru învăţătură şi a susţinerii efortului lor de a-şi ridica necontenit nivelul cunoştinţelor. Aceste probleme şi aspecte interesează în largă măsură şi cadrele noastre didactice, care sînt angajate cu acelaşi entuziasm într-o activitate creatoare pe linia educării comuniste a tinerei generaţii.

Plec înapoi în Republica Democrată Germană îmbogăţit nu numai cu impresii de neuitat, ci şi cu roadele experienţei înaintate a şcolii romîneşti în domeniul dezvoltării dragostei elevilor pentru învăţătură şi muncă şi al cercetărilor creatoare desfăşurate de cadrele didactice pentru perfecţionarea procesului instructiv-educativ.

WOLFGANG KURTH,
redactor şef al gazetei „Deutsche Lehrerzeitung" din R.D. Germană.

Nu s-ar putea spune că sînt începător în ale călătoriilor. Am străbătut aproape întreaga lume şi în această calitate de călător care a văzut multe, sînt în măsură să afirm că Republica Populară Romînă poate fi privită drept o reală forţă culturală... Socialismul este acela care a transformat Romînia într-o vale a culturii, într-un şantier uriaş eliberat de lanţurile robiei. Dezvoltarea tot mai mare pe care o capătă învăţămîntul ar putea satisface şi cel mai exigent optimism... Tineretul studios din Romînia soarbe învăţăturile ce i se dau, fiind pe deplin convins de avantajele cunoaşterii. Elevul romîn nu mai învaţă şi nu mai activează în atmosfera de discrepanţă dintre şcoală şi colectivitate, caracteristică vechilor sisteme încă în vigoare în ţările noastre. Transformarea învăţămîntului înfăptuită în Romînia încă din 1948 este îndreptată către o filozofie a vieţii în strictă concordanţă cu transformarea socială şi economică a ţării. Datorită esenţei şi scopului său, sistemul romînesc de educaţie este unul dintre cele mai importante mijloace socialiste de instruire a omului.

JULIO CASTRO FRANCO, scriitor peruvian.

Am fost impresionate în mod deosebit de atenţia pe care guvernul Republicii Populare Romîne o acordă creşterii şi educării tinerei generaţii. Cărţile, teatrul, cinematograful, radioul, cluburile, casele de pionieri, contribuie alături de şcoală la educarea tineretului în spiritul prieteniei cu celelalte popoare ale globului. În ţara dv. este o mare cinste să fii profesor. În timpul scurt petrecut în Republica Populară Romînă ne-am dat seama de condiţiile materiale şi morale care le-au fost create învăţătorilor şi profesorilor pentru a-şi putea desfăşura munca în cele mai bune condiţii.

ADELINA ZENDEJAS, ROSA-MARIA TOLEDO şi HORTENSIA ROJAS,
învăţătoare din Mexic.

Îi invidiez pe tinerii romîni care au fericirea să trăiască într-o societate care le deschide toate drumurile. Dorinţa mea este ca tineretul întregii lumi să aibă asemenea posibilităţi ca cele existente în Romînia pentru tineret.

SILVIA MAJOR, activistă pe tărîm obştesc, Los Angeles, S.U.A.

Am fost impresionaţi de buna organizare a învăţămîntului din Romînia. Ca oameni de ştiinţă, am constatat cu deosebită plăcere pasiunea pe care o manifestă tineretul romîn pentru studiul fizicii, chimiei şi matematicii. Aceasta mi se pare explicabil, cunoscînd tradiţiile şi succesele repurtate de şcoala românească de matematică, căreia i s-au deschis astăzi noi posibilităţi de dezvoltare.

Dr. P. BIQUARD, secretar general al Federaţiei mondiale a oamenilor de ştiinţă, Franţa.

Comuniştii trăiesc pentru viitor. Ei sînt dîrji, practici şi în general reuşesc. Pentru a vedea în ce fel privesc viitorul m-am dus la cîteva din şcolile lor. Una era un cămin de copii pe lîngă o fabrică de stat în care se produce îmbrăcăminte. Mamele care lucrează la fabrică îşi lăsaseră la cămin 200 de copii, de la sugari pînă la vîrsta de 7 ani. L-am găsit excelent, de fapt era mai bun decît unele cămine americane de copii în care au fost nepoţii mei. Mobila, ornamentarea, paturile erau aranjate cu gust, curăţenie şi imaginaţie.

DREW PEARSON, ziarist american.

M-a impresionat faptul că toţi tinerii au asigurat locul de muncă unde vor activa după absolvire.

Prof. GINO BOZZA
rectorul Institutului politehnic din Milano.

Ţin să subliniez grija pe care guvernul romîn o manifestă faţă de ştiinţă, creîndu-i condiţii deosebite de dezvoltare. Deoarece viitorul ştiinţei depinde de pregătirea tinerelor cadre de cercetători, mă voi referi în continuare la unele aspecte privind învăţămîntul din Romînia. Am luat cunoştinţă cu interes de faptul că în Romînia, pentru obţinerea unei diplome universitare, tînărul studiază timp de cinci ani într-un institut de învăţămînt superior, asigurîndu-i-se o pregătire temeinică.

În Anglia durata de şcolarizare este de numai trei ani, ceea ce este uneori insuficient pentru asimilarea unui material corespunzător. Din convorbirile avute cu acad. Ştefan Bălan, ministrul învăţămîntului, am aflat că în şcolile din Romînia un loc de seamă îl ocupă ştiinţele exacte, discipline care devin din ce în ce mai importante. Toate acestea îmi întăresc convingerea că tineretul romîn va contribui într-o măsură însemnată la progresul ştiinţei, în interesul poporului romîn şi al întregii lumi.

Prof. dr. C. F. POWEL,
membru al Societăţii Regale a Marii Britanii, laureat al premiului Nobel, preşedintele F.M.O.S.

Ca profesor ţin să relev că în Romînia se acordă o mare atenţie învăţămîntului. Fiecare tînăr are toate condiţiile pentru a se consacra studiului, pregătirii sale multilaterale.

FRANZ REGENSBURGER, Austria.

Se poate spune că şcoala tehnică romînă, în actuala ei organizare, a ştiut să unească într-o fericită simbioză activitatea practică şi cea instructivă, atît în şcoala profesională de ucenici, în şcoala tehnică pentru muncitori calificaţi şi pentru tehnicieni.

A fost rezolvată şi problema cadrelor intermediare de coordonare şi conducere prin înfiinţarea şcolilor tehnice de maiştri, unde, cu un strălucit simţ pedagogic, s-au inclus în învăţămînt şi elemente de pedagogie atît de necesare astăzi pentru cunoaşterea psihologiei muncitorilor şi a didacticii muncii, materii atît de importante pentru armonia dintre cadrele de conducere şi muncitori şi, în ultimă instanţă, pentru un randament mai bun al producţiei.

De remarcat este faptul că toate şcolile industriale sînt legate de mari întreprinderi, elevii sînt familiarizaţi repede cu problemele producţiei ; valoarea pedagogică a acestei colaborări cu muncitorii în ciclul productiv al muncii active în complexul industrial este evidentă, afară de avantajul economic pe care îl au elevii.

Prof. MARIO RUFFINI,
Italia.

În calitatea mea de vechi profesor în cele mai importante regiuni ale Statelor Unite şi la diferite grade de învăţămînt, m-a interesat în mod special noua organizare a învăţămîntului din Romînia. Aceasta deoarece azi pretutindeni în lume şcolile şi institutele superioare de învăţămînt sînt acelea care înarmează oamenii cu ştiinţa, priceperea şi perspicacitatea creatoare care stau la baza progresului în domeniul economic, politic şi cultural. Faptele istoriei ne arată că tocmai aceste ţări care pun la îndemîna fiilor lor educaţia şi ştiinţa de cea mai înaltă calitate iau locul întîi în domeniul ştiinţei, al industriei şi al artei creatoare. Naţiunile care îşi neglijează copiii rămîn în urma celorlalte, devenind astfel o piedică în calea progresului umanităţii.

Vreau să subliniez utilitatea deosebită a complexului de şcoli din Braşov de pe lîngă Uzinele „Steagul Roşu". După cîte am aflat, aceasta este o realizare de un gen care nu se află în nici o altă parte a lumii. Programul şcolar oferă elevilor un învăţămînt profesional de înaltă calitate, de 3 grade.

Toate cheltuielile, de la îmbrăcăminte pînă la peria de dinţi, sînt suportate de stat.

Lucrul cel mai deosebit în privinţa acestui program este că majoritatea elevilor trăiesc în şcoală, în grija şi sub supravegherea autorităţilor şcolare şi că ei încep lucrul practic în fabrică după o jumătate de an de studii şi de instruire în atelierul şcolii.

Programul în ansamblul său dovedeşte două tendinţe în învăţămîntul din Romînia: de a îngriji ca tinerii să-şi poată urma studiile în cele mai bune condiţii şi de a forma tineri cu largi cunoştinţe atît în domeniul cultural cît şi al teoriei tehnice fundamentate solid în practică.

Pe măsura în care acest program se desfăşoară, diferenţa care a existat timp atît de îndelungat între muncitorii manuali şi cei cu creierul se va micşora şi va dispărea. Diferenţa dintre muncitorii manuali şi cei intelectuali va dispărea atunci cînd tot tineretul şi toţi cei ce compun societatea vor fi instruiţi şi vor deveni stăpîni cultivaţi ai tehnicii.

HOLLAND ROBERTS,
S.U.A.

Deşi timp de un secol am fost ţara cea mai bogată din lume, am rămas în urma Romîniei în privinţa construirii de şcoli noi şi a renovării celor vechi.

Dr. JOHN LEWIS, Anglia.

Este o adevărată revelaţie pentru mine de a vedea cum pregătiţi dv. tineretului un viitor strălucit şi o viaţă fericită. Socialismul este deja instalat la dv. în ţară şi cuceriţi drumul spre comunism.

ANNI BULLER GORALVICK, Canada

Am vizitat grupul şcolar „Iosif Rangheţ" din Bucureşti şi mi-am dat seama că în învăţămîntul profesional din ţara dv. se foloseşte o metodă de predare judicioasă ; programa analitică este întocmită în aşa fel încît, îmbinînd teoria cu practica, asigură elevilor cunoştinţe corespunzătoare.

Prof. G. CALO, Universitatea din Florenţa, membru al Academiei dei Lincei — Italia.

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA : Bucureşti, Piaţa Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poştale, factorii poştali şi la difuzorii voluntari din unităţile de învăţămînt. Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii. Piaţa Scînteii Bucureşti.

40 132

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Gazeta ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Anul XVI nr. 770 | vineri 2 octombrie 1964 | 8 pagini 25 bani

O oră la clasa I de la Școala de 8 ani din Sucevița.

DISCIPLINA ELEVILOR

Regulamentul școlilor de cultură generală stabilește o serie de norme precise a căror respectare trebuie asigurată în fiecare școală. O mare parte din prevederile regulamentului se adresează direct cadrelor didactice, reglementîndu-le munca în cele mai mici detalii. O altă categorie îi vizează pe elevi, arătîndu-le îndatoririle, obligațiile lor curente. De îndeplinirea acestor cerințe nu răspund însă numai elevii. Răspunde și pedagogul, cel chemat să-i educe în spiritul disciplinei și al respectului față de normele de conduită impuse de colectivitate. Tocmai la acest fel de obligații pe care le implică pentru pedagog regulamentul am vrea să ne oprim de data aceasta.

Se știe că între comportarea elevilor, atitudinea lor și situația la învățătură a fiecăruia dintre ei, există o legătură foarte strînsă. De aceea nu întîmplător Regulamentul școlii de cultură generală cere elevilor să vină regulat la cursuri, să nu întîrzie, să participe la toate acțiunile organizate de școală, să muncească stăruitor în vederea însușirii tuturor cunoștințelor, deprinderilor și priceperilor prevăzute de programă. Nu întîmplător regulamentul cere elevilor să fie cinstiți și drepți, să respecte avutul obștesc, să se poarte demn în orice împrejurare, să-și stimeze profesorii, părinții, tovarășii de muncă. Asemenea trăsături sînt semnul unei ținute morale caracteristice omului nou, priceput constructor al viitorului.

Dată fiind importanța pe care o are pentru bunul mers al activității din școală respectarea neabătută a acestor cerințe, cadrele didactice au avut grijă — cum era și firesc — ca mai întîi să le aducă la cunoștință elevilor. Aceasta încă din prima zi de școală — și nu numai cu prilejul orelor de dirigenție. Ori de cîte ori este necesar, învățătorii și profesorii reamintesc copiilor cum trebuie să se comporte, cum să-și înțeleagă îndatoririle de școlari, astfel încît toate prevederile regulamentului să fie bine reținute, înțelese în toată importanța lor.

În multe școli, pe baza regulamentului elaborat de minister s-a trecut la stabilirea în concret a tuturor cerințelor pe care colectivul de pedagogi le pune în fața elevilor. De exemplu, pornindu-se de la faptul că articolul nr. 33 din regulament cere elevilor să-i respecte pe profesori, li s-a cerut acestora ca la intrarea profesorului în clasă să se ridice cu toții în picioare, să salute și să nu se așeze în bancă decît cînd profesorul le-a permis aceasta, să salute pe toți învățătorii și profesorii școlii, chiar dacă aceștia nu predau la clasa din care fac parte. O altă categorie de indicații de acest fel reglementează modul de a saluta, de a se prezenta cînd stau de vorbă cu cadrele didactice etc. Tot astfel, în legătură cu cerința înscrisă în regulament ca școlarii să respecte și pe membrii personalului administrativ-gospodăresc, unele școli au arătat elevilor concret și în ce trebuie să constea purtarea cuviincioasă față de cei ce se îngrijesc de îndeplinirea sarcinilor administrativ-gospodărești ale școlii, cum să le respecte munca și strădaniile. (Nu mai puțin important din acest punct de vedere este și ca școala să inițieze pe salariații din această categorie în ceea ce privește raporturile cu elevii: cum să li se adreseze, cum să se comporte în prezența lor, cum să procedeze atunci cînd găsesc elevi care nu păstrează ordinea și curățenia etc.).

Dar munca educatorului nu se poate opri aici, la încunoștiințarea elevilor despre cerințele regulamentului școlar, despre îndatoririle pe care le au ca elevi. Munca aceasta trebuie împletită cu **explicarea** prevederilor noului regulament, a obligațiilor concrete stabilite de fiecare colectiv pedagogic pentru elevi. Numai astfel respectarea tuturor acestor norme se va baza, cum e și necesar, pe convingerea că așa este bine să se procedeze și nu altfel. Nu este de ajuns, de exemplu, să arătăm elevilor că le este interzis fumatul. Vom avea mai multe șanse să fim ascultați dacă explicăm pe larg procesele dăunătoare pe care acesta le generează în organismul celor tineri. Tot astfel, nu este de ajuns să le spunem mereu că nu au voie să lipsească de la ore, ori să nu-și învețe regulat lecțiile. Pe lîngă aceasta se cere și arătarea consecințelor grave ale unor asemenea abateri de la normele muncii din școală.

Un rol important are pentru însușirea de către elevi a cerințelor școlii **exemplul personal al educatorului.** Pentru că zadarnic ne străduim să-i convingem pe elevi că fumatul este profund dăunător, dacă în pauză ne văd fumînd, dacă ne permitem aceasta chiar cînd stăm de vorbă cu ei sau dacă — așa cum obișnuiesc încă din păcate unii — îi trimitem „să dea o fugă" la debit pentru a ne cumpăra un pachet de țigări. Tot așa stau lucrurile și în ce privește alte atitudini ale noastre. Regulamentul școlii de cultură generală cere elevilor „să nu folosească expresii care înjosesc pe alții, ca și pe cei care le folosesc". Dar dacă noi utilizăm asemenea expresii este, firește, grav pentru prestigiul nostru. Mai ales copiii cu suficientă pregătire și simț critic își dau lesne seama că profesorul nu respectă nici măcar ceea ce li se cere lor, că folosește el însuși expresii înjositoare. Dar ceea ce este mai grav — atitudinea aceasta greșită a pedagogului poate să pară unora din ei de admis („din moment ce tovarășul profesor face așa...") și să o preia ca atare. Așa încît să nu ne mire dacă unul care își

(continuare în pag. 8-a)

Vizitînd marea expoziție

Printre miile de vizitatori ce străbat zilnic vastul teritoriu al Expoziției realizărilor economiei naționale a R.P. Romîne întîlnești nenumărați elevi de toate vîrstele care, însoțiți de învățători și profesori, poposesc plini de uimire și încîntare în fiecare pavilion, în fața fiecărui exponat.

Aici, la expoziție, sub dantelăria de sticlă și metal a pavilionului central, pe platforma suspendată a uriașei sonde, în parcul cu elegante și moderne autovehicule — pretutindeni în fața imaginilor vii, grăitoare, ale urcușului patriei noastre spre culmile socialismului se desfășoară cu elevii cele mai autentice, mai frumoase și mai eficiente lecții despre patriotism, despre uriașa energie creatoare a poporului, despre forța lui de neînvins.

Zilele trecute au vizitat expoziția elevii clasei a XI-a de la Școala medie nr. 15 din București, însoțiți de profesoara Cezara Popovici. I-am întîlnit în fața standului industriei petrolului și chimiei cînd își notau, atenți, explicațiile profesoarei și ale ghizilor.

În dreptul unor mari agregate din pavilionul central s-a oprit un mare grup de elevi de la Școala generală de 8 ani nr. 12. Copiii privesc cu nespus interes corpurile strălucitoare ale motoarelor, se apleacă, cercetează fiecare piesă. Fiecare elev dorește să se numere și el printre constructorii unor asemenea motoare sau printre cei care le mînuiesc. Pînă atunci, le amintește zîmbind profesoara Mioara Zaharia, trebuie să învețe bine, pentru că numai așa își vor putea realiza visurile.

Pe treptele care duc spre primul nivel al pavilionului urcă disciplinați elevii Centrului horti-viticol din Ploiești. Pe aceștia tineri, care în curînd vor lucra pe întinsele podgorii și livezi ale gospodăriilor agricole socialiste, îi interesează în mod deosebit, cum este și firesc, standurile rezervate agriculturii.

Am întîlnit elevi și la Pavilionul culturii, urmărind pe grafice, pe panouri, pe machete drumul mereu ascendent al învățămîntului nostru, dezvoltarea fără precedent a culturii, a artelor în țara noastră.

Peste tot, în această călătorie care le dezvăluie realizările a două decenii, elevii se opresc cu emoție, cu admirație — sentimente pe care le încearcă fiecare vizitator în fața grandioasei opere realizate de poporul nostru sub conducerea partidului.

M. V.

CĂRȚI CĂRȚI

Manualul de literatură romînă pentru clasa a X-a

Noul manual de literatură romînă pentru clasa a X-a (autor prof. C. Boroianu) ține seama de cerințele învățămîntului, înfățișînd o epocă foarte importantă din istoria literaturii romîne, într-o formă și la un nivel accesibil elevilor cărora li se adresează.

Spațiul acordat fiecărui scriitor în economia generală a lucrării este în deplin acord cu locul pe care-l ocupă în ierarhia valorilor, precum și cu numărul de ore repartizate prin programa școlară. Problemele-cheie ale epocii literare cuprinse în manual sînt judicios prezentate, cu o bază științifică sigură. Realismul critic, curentele literare de la începutul acestui veac — simbolismul, semănătorismul, poporanismul — apar în lumina lor reală în evoluția literaturii romîne și într-un mod inteligibil pentru elevii clasei a X-a. Poate că ar fi fost util ca manualul să se fi oprit mai îndelung asupra dezvoltării literaturii realist-critice, citînd mai multe nume și titluri, pentru ca elevii să poată avea o viziune mai cuprinzătoare asupra dezvoltării filonului realist în literatura noastră. Socotim de asemenea că ar fi fost indicat să se definească noțiunile de metodă și curent — mai ales că în una și aceeași pagină realismul critic e denumit o dată curent, altă dată metodă de creație — și să se arate de ce realismul critic este considerat și metodă și curent literar. De asemenea, credem că după judicioasa prezentare a istoricului poporanismului era foarte util să se releve cu mai multă precizie și mai complet caracterele poporanismului pe plan estetic. Cele cîteva referiri la cîțiva scriitori și opere nu elucidează problema pentru elevi.

Analizînd mai îndeaproape manualul, autor cu autor, se poate conchide că el răspunde, în cea mai mare parte, obiectivelor impuse de predarea acestei materii în școala medie. Biografiile sînt, în general, bine întocmite, atît ca volum de informații cît și ca limbaj. Viața scriitorilor e urmărită în momentele esențiale, conturîndu-se la fiecare epocile de formație, precum și evoluția lor spirituală. Paralel cu expunerea momentelor semnificative din viață sînt menționate și operele mai importante, la datele cînd apar. Biografiile capătă culoare prin multiplele citate din operele respectivilor scriitori, precum și prin citatele altora despre ei.

Analizele literare, care de altfel constituie latura esențială a manualului, sînt didactic întocmite, urmărindu-se problemele pe unități metodice, pe tablouri, capitole etc. Autorul reușește să formuleze, într-un limbaj accesibil și în fraze simple, idei uneori destul de dificile, scoțînd în evidență conținutul de idei al operelor paralel cu mijloacele artistice prin care este exprimat acesta. Bune prezentări a reușit autorul la Caragiale, Coșbuc, Hogaș, Iosif etc. Sînt mici monografii prin care li se sugerează elevilor imaginea reală a scriitorilor, a personalității lor artistice, a valorii lor literare. Prin aceasta, manualul va veni substanțial în ajutorul cadrelor didactice de specialitate și al elevilor din clasa a X-a.

După părerea noastră, partea cea mai slabă a manualului o constituie prezentarea lui Eminescu. Biografia, analiza conținutului poeziilor răspund cerințelor imediate ale predării creației literare a celui mai mare poet romîn. Capitolul este însă deficitar în reliefarea valorii artistice a poeziilor lui Eminescu. Întîlnim în această privință doar formulări ca acestea: „formă artistică de un farmec nespus" (pag. 54), „imagini de mare forță concretizatoare" (pag. 68), „poem liric de o rară frumusețe" (pag. 70), „frumuseți stilistice", „nebănuită strălucire" (pag. 71), „armonie surprinzătoare și emoționantă" (pag. 73).

A cuprinde în vorbe puține și simple valoarea artistică a versului lui Eminescu este desigur un lucru foarte dificil. Totuși, „Scrisoarea III", „Călin", „Luceafărul" — momente de culme ale creației eminesciene și ale literaturii noastre în genere — nu pot apare în manual ca sumare și simple analize, mai mult rezumate ale conținutului de idei. E necesar ca pînă la reeditare, profesorii de specialitate să caute să suplinească această lipsă a manualului în cursul predării.

Se impun, de asemenea, îmbunătățiri în ceea ce privește precizarea locului pe care îl ocupă în literatura noastră o serie de scriitori. În unele cazuri avem de-a face în această privință cu o simplă repetare rezumativă a celor expuse anterior (de exemplu la Creangă, Slavici, Eminescu, Delavrancea etc.).

În general, însă, așa cum am spus la început, manualul răspunde cerințelor, elevii găsind tratată în el, într-o formă potrivită nivelului lor, o epocă literară dintre cele mai valoroase din literatura noastră.

prof. AL. BOJIN

■ ■ ■

Manualul de literatură romînă pentru clasa a X-a elaborat de prof. C. Boroianu răspunde în mare măsură, prin structura și prin conținutul său, exigențelor actuale ale școlii de cultură generală.

Asigurînd o sistematizare judicioasă a materialului, autorul a concentrat în capitolul introductiv, într-un singur tablou unitar, caracteristicile epocii ce se studiază, înlăturînd prezentarea fărîmițată a acestora pe sferturi de veac sau decade existentă în manualele anterioare. Acest tablou sintetic cuprinde toate elementele ce se vor analiza în cursul manualului, aspectele social-istorice fiind înfățișate în legătură strînsă cu fenomenele literare pe care le-au determinat.

Este de subliniat faptul că manualul tratează curente literare ca simbolismul, semănătorismul, poporanismul separat, nu în bloc, ca înainte, ceea ce asigură mai buna înțelegere a operei scriitorilor care le-au reprezentat. Integrată tabloului literaturii ce urmează să se studieze, contribuția lui Maiorescu și a revistei „Convorbiri Literare" este prezentată în mod științific, în lumina ultimelor concluzii ale discuțiilor ce s-au purtat referitor la această problemă.

Structura capitolelor închinate studierii monografice a scriitorilor epocii reflectă concepția justă după care manualul trebuie să reprezinte un instrument de stimulare a activității independente a elevilor, de dezvoltare a gîndirii lor, a spiritului lor critic. Respectîndu-se cerințele metodice, elevii sînt conduși de la cunoașterea directă a operelor ce se studiază către comentariu și analiză. Operele respective sînt prezentate în întregime, atunci cînd dimensiunile lor permit aceasta sau fragmentar cînd sînt de proporții prea vaste. Alegerea fragmentelor este judicioasă, dînd elevilor posibilitatea să ajungă la concluzii cu caracter generalizator. De exemplu, pentru a se justifica aprecierea din încheiere asupra lui Duiliu Zamfirescu, fixată în citatul extras din opera lui Vianu — „Este remarcabilă pictura stărilor de mulțime cu atîta vreme înainte ca Rebreanu să dezvolte larg posibilitatea acestui motiv" — s-a ales din opera „Tănase Scatiu" fragmentul uciderii lui Scatiu, în care elevii pot vedea cum înfățișează Duiliu Zamfirescu ridicarea spontană a maselor țărănești.

Nou este, de asemenea, faptul că fiecare capitol monografic cuprinde și cîte o fișă bibliografică, opera fiecărui scriitor putîndu-se fixa astfel mai ușor. Aceasta este prezentată uneori ca o simplă enumerare a titlurilor cu data apariției lor (de exemplu la P. Cerna, O. Goga), alteori însoțită de un succint comentariu care facilitează înțelegerea lucrărilor de analizat (Eminescu, Caragiale etc.). Se indică, de asemenea, la fiecare din autorii studiați, și studiile critice asupra operei lor începînd cu cele apărute în timpul vieții scriitorului respectiv și sfîrșind cu lucrările cele mai recente.

Menționăm, de asemenea, importanța glosarului de la sfîrșitul manualului menit să asigure însușirea conștientă de către elevi a lexicului, dezvoltarea exprimării lor și a deprinderii de a consulta dicționarele.

În prezentarea operei scriitorilor se folosește ca principiu de sistematizare criteriul tematic. Respectînd și de data aceasta principiile metodice, pentru a-i ajuta pe elevi să pătrundă fenomenul literar, manualul le prezintă de la început nu numai viața scriitorilor și epoca în care au trăit, ci și concepția fiecăruia din ei asupra literaturii.

Un loc important îl ocupă în noul manual comentariul critic și analiza literară. Acestea se disting în primul rînd prin claritatea lor, prin faptul că — la fel ca în tratarea biografiilor — a fost înlăturat abuzul de informație stăruindu-se în schimb asupra adîncirii problemelor tratate. Analizele literare fac adesea apel la cunoștințele de teorie literară însușite anterior de elevi, îndrumîndu-i asupra modului cum trebuie să aplice aceste cunoștințe în studiul istoriei literaturii.

Autorul manualului a căutat să înlăture șablonul în caracterizarea scriitorilor, să fixeze pe fiecare din ei în unicitatea și specificitatea lui. Astfel, este elucidată problema romantismului eminescian, se subliniază originalitatea operei lui Creangă etc.

Demn de subliniat este și faptul că, prezentînd comentarii care adîncesc problemele de conținut, manualul le dă o formulare clară și concisă, asigurînd accesibilitatea și înlăturînd supraîncărcarea generată de vechiul manual. Astfel, analiza poemului „Luceafărul" se epuizează în 3 pagini față de 8 în vechiul manual, comentariul critic al comediei „O scrisoare pierdută" este cuprins în 7 pagini față de 13 ș.a.m.d.

Cuprinzînd atîtea aspecte valoroase, manualul are totuși și unele lipsuri. Parte din acestea țin de sistematizare. Se observă, de exemplu, că în capitolul introductiv — „Literatura romînă în perioada 1870—1916" — care cuprinde subpunctele: Condiții istorice, Presa, Dezvoltarea literaturii, Realismul critic, Junimea, Curentele literare — realismul critic este izolat în mod nejustificat de „curente literare", lăsîndu-se impresia că realismul critic nu este un curent literar deși în cuprinsul manualului el este tratat ca atare.

Se anticipează uneori noțiuni care se definesc ulterior, ceea ce dăunează accesibilității și caracterului progresiv al procesului de instruire. Astfel, se afirmă că Macedonski „a încercat formula simbolistă și a fost cel dintîi teoretician al simbolismului" în timp ce curentul simbolist este prezentat în lecția următoare. Înainte de a se analiza și defini semănătorismul se afirmă că realismul poeziei lui Șt. O. Iosif suferă din pricina elementelor semănătoriste. La fel, se arată că Ibrăileanu a îmbrățișat unele teze poporaniste înainte de a se analiza curentul poporanist. E drept că autorul simte nevoia să deschidă pe loc o paranteză pentru a indica tezele respective, dar enumerarea acestora nu asigură înțelegerea lor de către elevi.

Deși opera lui Eminescu este în general, după părerea noastră, bine prezentată, socotim totuși că poezia de inspirație filozofică este încă minimalizată. Se menționează doar faptul că „în afară de tema dragostei și a naturii întîlnim în poezia de tinerețe meditația filozofică (Speranța)... (p. 21), dar în decursul analizei întregii opere tema meditației filozofice este trecută sub tăcere.

Accesibilitatea este uneori încălcată prin procedeul explicării necunoscutului prin alt element necunoscut. De exemplu, despre postuma eminesciană „De-aș muri ori de-ai muri" se spune că are înrîuriri eliadiste în construcția strofei și lexic. Nu era însă cazul să se aprecieze influențele exercitate asupra unei poezii care nu se analizează și căreia i se comunică numai titlul, iar specificul versului eliadist și al lexicului său este o noțiune străină elevilor, care cunosc din opera lui Eliade, conform programei clasei a IX-a, numai poezia „Zburătorul" și prefața „Gramaticii".

Cu toate aceste lipsuri, ținînd seama de numeroasele sale elemente valoroase, manualul de literatură romînă pentru clasa a X-a corespunde din plin funcției sale și înregistrează un succes al Editurii noastre didactice.

Lector univ.
VIORICA FARCAȘIU

„Bibliografie geografică 1944-1964. Romînia"

Pentru a veni în sprijinul tuturor celor care studiază geografia sau urmăresc lucrările realizate în diversele domenii ale acestei științe, Societatea de științe naturale și geografie din R.P.R. a editat recent lucrarea intitulată „Bibliografie geografică — 1944 — 1964. Romînia", de V. Cucu și Al. Roșu.

După un studiu de sinteză, intitulat „Geografia R.P. Romîne la cea de a XX-a aniversare a eliberării patriei", sînt prezentate titlurile lucrărilor (articole sau lucrări în volum) apărute între anii 1944—1964 asupra geografiei fizice și economice a R.P. Romîne, ale cursurilor și manualelor școlare de specialitate editate în această perioadă, ale articolelor privind metodica predării geografiei în școală, ale lucrărilor privind geografia pe glob (lucrări românești și traduceri), precum și date asupra manifestărilor geografice internaționale. Aceste materiale sînt orînduite pe domenii și ramuri de cercetare. Partea a doua a volumului cuprinde informații bio-bibliografice asupra geografilor romîni, titlurile periodicelor geografice din țară etc.

Lucrarea „Bibliografie geografică 1944—1964. Romînia" — prima lucrare din colecția „Biblioteca geografului", ce apare în cadrul Societății de științe naturale și geografie din R.P.R. — constituie un auxiliar prețios în munca profesorilor, în activitatea cercetătorilor, a bibliotecarilor și a tuturor acelora care se interesează de dezvoltarea geografiei ca știință în țara noastră și de activitatea științifică în acest domeniu în ultimii 20 de ani.

Tratate, metode și manuale de muzică

Editura muzicală a Uniunii Compozitorilor din R. P. Romînă a tipărit în ultima vreme o serie de tratate, manuale și metode destinate școlilor de muzică și conservatoarelor.

Unele din aceste lucrări reprezintă primele contribuții românești ale genului. Astfel poate fi citat *Tratatul de teoria muzicii* de Victor Giuleanu și Victor Iușceanu, sau *Cîntul* de Octav Cristescu. O lucrare foarte interesantă este comentariul lui Dimitrie Gh. Dinicu — *Contribuții la arta interpretării muzicale.* Pentru elevii care învață vioara, editura a tipărit un *Manual de vioară* în două volume, întocmit de Ionel Geantă și George Manoliu.

Pe linia contribuțiilor didactice în domeniul componisticii poate fi citată ampla lucrare *Melodia și arta învesmîntării ei*, de Alfred Mendelsohn. Printre traducerile cele mai utile elevilor au apărut *Citirea partiturilor simfonice* de N. Anosov și *Manual de polifonie* de S. Grigoriev și T. Müller.

De un real interes practic este lucrarea intitulată *Mica metodă de pian*, de Maria Cerovodeanu, care se adresează începătorilor din cercurile de pionieri și școlari.

Aceste lucrări teoretice sînt dublate de alte tipărituri, ca studii, solfegii, exerciții tehnice.

De un interes deosebit se bucură *Poze și Pozne*, vol. 1, lucrare ilustrată pentru copii, de Mihail Jora. Editura pregătește o ediție integrală a acestei lucrări (3 volume), în care Mihail Jora surprinde episoade pline de humor și gingășie din lumea celor mici. Factura pianistică urmărește să dezvolte, o dată cu fantezia, și gustul artistic și tehnica instrumentală.

Prin editarea acestor lucrări, Editura muzicală a Uniunii compozitorilor din R. P. Romînă umple un gol în literatura de specialitate.

E. N.

REVISTA „NATURA"

Seria Geografie-Geologie nr. 4, iulie-august 1964

În sumar:

I. Sandu. V. Cucu: Geografia în R. P. Romînă la cea de-a XX-a aniversare a eliberării patriei.

T. Morariu, Al. Roșu: Cercetarea științifică geografică în R. P. Romînă.

M. Ilie: Realizări în petrografie și stratigrafie.

V. Mihăilescu: Contribuția geografiei la elaborarea proiectelor de sistematizare teritorială (regiuni și orașe) din R. P. Romînă

N. Al. Rădulescu: Aportul geografiei noastre la lucrările de ameliorații agricole și de sistematizare a teritoriului.

N. Mant: Noi terenuri pentru agricultură.

T. Teodoru: Metode fotogrametrice în cercetările geografice.

Șt. Birsănescu, Al. Obreja: Principii, metode și procedee aplicate în predarea geografiei în școala de cultură generală.

A. Bady: O lecție de geografie din avion cu elevii Școlii medii „Matei Basarab" din București.

Gv. Ilieș: Realizări privind legarea teoriei de practică în predarea geografiei și geologiei în școlile de cultură generală din țara noastră.

I. Șoneriu: Orașul Brașov.

D. Iancu: Coordonate noi în peisajul patriei.

*** * *:** Minerale reprezentative pe teritoriul R.P.R.

S. Dragomirescu: Geografia românească în literatura de specialitate străină.

*** * *:** Prezențe românești peste hotare.

MATERIALELE DIDACTICE realizate în şcoli

Pentru predarea şirurilor convergente

Pentru a contribui pe cale intuitivă la înţelegerea de către elevi a lecţiilor din capitolul „Şiruri de numere convergente“ (clasa a XI-a reală) am realizat un material didactic care-mi dă posibilitatea să formulez, urmînd o cale inductivă, noţiuni şi proprietăţi legate de şiruri de numere convergente.

Materialul, care se poate confecţiona uşor cu mijloace proprii, este alcătuit din suporţi marcaţi ce reprezintă termeni ai şirului, numere, termen limită, limita + ε(N), limita — ε(N) şi planşeta pe care se aşează suporţii marcaţi. Părţile din care sînt constituiţi suporţii marcaţi sînt înfăţişate în figura 1. Indicatorii se confecţionează din două rondele din coală albă de mărimea unei monede de 5 bani sau de 25 bani, care se lipesc una peste cealaltă, astfel încît să prindă între ele partea mai lată a unei scobitori ce constituie piciorul de fixare, care se introduce într-un suport modelat din plastilină. Pe una din feţele indicatoarelor se scrie în tuş termenul marcat.

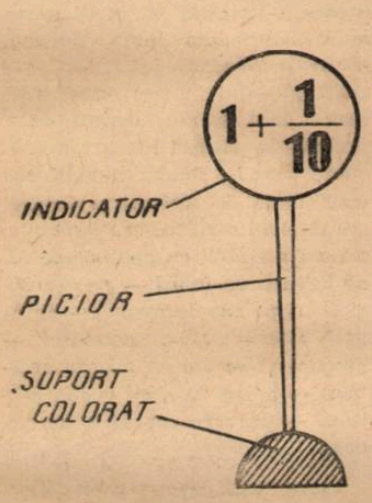

Figura 1

Vom face observaţii pe şiruri convergente care definesc numere raţionale. În acest scop, vom alege un exemplu de şir convergent ce ne convine. Fie şirul : 1,1 ; 1,01 ; 1,001 ; ..... ; 1,000...01 ; (n cifre) care se poate scrie şi în felul următor :

$$1+\frac{1}{10},\ 1+\frac{1}{10^2},\ 1+\frac{1}{10^3},\ \ldots\ldots,\ 1+\frac{1}{10^n},\ \ldots\ldots$$

Termenii şirului ales pentru experienţă, în număr de cel puţin 8—10, precum şi termenul general se trec în tuş de aceeaşi culoare cu suportul de plastilină, pe una din feţele indicatorului. Cu o altă culoare se marchează limita şi alte două numere vecine din reprezentarea şirului de numere raţionale pe axă. În exemplul ales vom nota limita 1, numărul $\frac{1}{2}$ şi numărul $1\frac{1}{2}$. Cu o culoare diferită de celelalte vom nota limita + ε(N), limita + ε(N₂) sau limita — ε(N), de este cazul, alegînd mai multe exemplare cu ε(N) luat din ce în ce mai mic.

Ca planşetă se poate folosi planşeta de desen sau o bucată de placaj sau de carton mai gros, în formă de dreptunghi.

Fie şirul convergent de termen general $1+\frac{1}{10^n}$ avînd limita 1. Dacă vom căuta să repartizăm pe o dreaptă termenii şirului respectiv nu vom putea trece decît primii 2—3 termeni, în mod aproximativ ; ceilalţi nu mai pot fi figuraţi întrucît sînt foarte apropiaţi de limita 1 şi foarte apropiaţi unii de alţii (fig. 2).

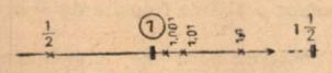

Figura 2

Pentru a avea posibilitatea să figurăm cît mai mulţi termeni vom considera că putem să deplasăm termenii şirului de pe dreapta unde se află realmente şi să-i aşezăm pe o curbă logaritmică imaginară, ce are primul termen al şirului punct comun cu axa reală, iar perpendiculara pe axa reală în limită, ca asimptotă (fig. 3). Această figurare a termenilor şirului ne va permite să

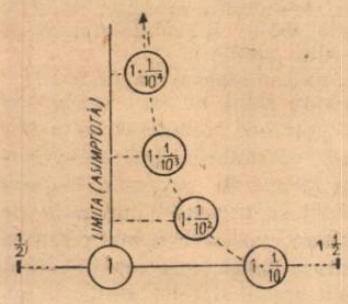

Figura 3

prezentăm elevilor mai clar faptul că distanţa a_n-1 este cu atît mai mică cu cît n — rangul unui termen — este mai mare. Pe model vom aproxima distanţa aceasta ca fiind distanţa dintre termenul figurat la asimptotă pe care o considerăm o parte a termenului limită. Dar observaţiile noastre trebuie să capete un sens de precizare matematică. Ne propunem atunci să arătăm că de vom alege, după voie, un număr pozitiv ce depinde de numărul natural N şi îl vom nota ε(N), vom găsi în şir un termen de rang N astfel încît toţi termenii care urmează a_n cu rangul $n > N$ să aibă distanţa mai mică decît ε(N).

Fie ales $\varepsilon(2)=\frac{1}{10^2}$. Aşezăm pe planşetă suportul marcat $1+\varepsilon(2)$ şi găsim în şir termenul $a_p=1+\frac{1}{10^2}$ de rang $N_1=2$ de la care toţi termenii care urmează $a_3, a_4, a_5, \ldots, a_n, \ldots$ cu $n > N_1$ au distanţa mai mică decît $\varepsilon(2)=\frac{1}{10^3}$.

Fie ales $\varepsilon(3)=\frac{1}{10^3}$. Aşezăm pe planşetă suportul marcat $1+\varepsilon(3)$ şi găsim în şir termenul $a_3=1+\frac{1}{10^3}$ de rang $N_2=3$ de la care toţi termenii care urmează $a_4, a_5, a_6, \ldots, a_n, \ldots$ cu $n > N_2$ au distanţa mai mică decît $\varepsilon(3)=\frac{1}{10^3}$.

Cazurile particulare pe care le-am observat vor sugera elevilor ideea formulării generale a proprietăţii acestui şir.

Consideraţii asemănătoare putem face şi asupra şirului de termen general $1-\frac{1}{10^n}$. Figurînd pe planşetă termenii acestui şir stabilim şi în acest caz că cu cît „n“ — rangul unui termen — este mai mare, cu atît distanţa $1-a_n$ devine mai mică.

Acum este posibilă o nouă formulare, mai generală, care extinde consideraţiile făcute asupra oricărui şir sub forma unei teoreme ce stabileşte cînd un număr a este limita unui şir (a_n).

Stabilim apoi că orice şir care are o limită se numeşte şir convergent. Şirurile care nu sînt convergente se numesc divergente. Astfel, definiţia din manual poate fi o consecinţă a teoremei stabilite inductiv.

prof. PETRE GOLUMBEANU
Şcoala medie
din Baia de Aramă

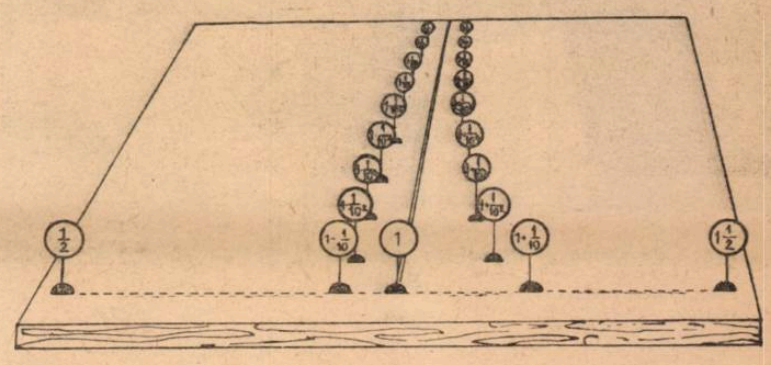

Figura 4

Dotarea cabinetelor şcolare

Colectivul de profesori al Grupului şcolar de pe lîngă uzinele „Steagul Roşu“ din Braşov se preocupă de multă vreme de procurarea şi folosirea unor materiale didactice noi, care să permită predarea intuitivă a unui număr cît mai mare şi mai variat de cunoştinţe. Îndeosebi în ultimii ani, o dată cu introducerea în producţie a mijloacelor tehnice moderne, la nivelul cerinţelor existente pe plan mondial, ne-am dat seama că se impune să modernizăm şi noi mijloacele de predare, astfel încît elevii noştri, viitori muncitori şi tehnicieni, să fie în stare să mînuiască tehnica nouă. De aceea am dotat cabinetele şcolare cu o seamă de construcţii originale prezentînd diferite subansamble, organe şi instalaţii, cu machete în stare de funcţiune ale unora dintre cele mai moderne maşini şi agregate uzilizate în diferite secţii ale uzinelor „Steagul Roşu“.

Recent, cabinetele de organe de maşini şi de rezistenţa materialelor au fost înzestrate cu o seamă de aparate de construcţie originală, realizate de un colectiv condus de directorul adjunct al şcolii, N. Bezrodnîi. Aceste aparate permit studierea temelor referitoare la încovoierea materialelor (elastică şi prin şoc), la determinarea momentelor de inerţie, la elementele mişcării cardanice etc. Fiecare din ele este însoţit de scheme, ca şi de instrucţiuni privind temele la care poate fi folosit şi la modul de mînuire.

Acelaşi colectiv a realizat o trusă mecanică apreciată pozitiv de specialiştii din ţară şi de peste hotare care au vizitat şcoala noastră. Trusa permite efectuarea unui mare număr de experienţe sugestive în legătură cu predarea legilor fundamentale ale mecanicii.

Utilizăm de asemenea cu succes pe linia modernizării predării, fişele tehnologice de inovaţii. Procurate de la cabinetul tehnic al uzinei, aceste fişe sînt folosite atît în predarea unor teme de specialitate, cît şi la efectuarea unor lucrări practice.

Aparatele şi trusele noi cu care sînt dotate în prezent cabinetele noastre şcolare le apropie de nivelul laboratoarelor unor institute tehnice de învăţămînt superior. De altfel, catedrele de specialitate ale grupului nostru şcolar ţin o legătură permanentă cu unele dintre acele laboratoare, cu care fac schimb de experienţă şi de lucrări.

Acordînd în continuare toată atenţia confecţionării şi utilizării cît mai ample a mijloacelor moderne de predare, ne străduim să facem larg cunoscute elevilor ultimele cuceriri ale ştiinţei şi tehnicii mondiale, să le asigurăm o cît mai bună pregătire pentru munca pe care vor fi chemaţi s-o desfăşoare în producţie.

ing. MIHAI TEMIAN
profesor emerit
Grupul şcolar „Steagul Roşu“
Braşov

Un aparat original

Printre aparatele de construcţie originală realizate în şcolile noastre, se bucură de multă apreciere aparatul pentru demonstrarea transformării diferitelor forme de energie şi a reversibilităţii motoarelor electrice, construit de profesorul Simion Pamfil din Bucureşti.

Acest aparat, montat pe o placă de lemn cu dimensiunile de circa 40×20×2 cm, este format din două motoraşe legate între ele printr-un sistem de transmisie. Aparatul este astfel montat încît atunci cînd unul dintre motoare este pus în funcţiune cu ajutorul curentului electric furnizat de un acumulator sau de altă sursă de curent continuu cu o tensiune de 4—8 V şi conectat la bornele 1 şi 2, celălalt motoraş devine generator de curent. Invers, atunci cînd punem în funcţiune cel de al doilea motoraş prin efectuarea legăturilor la bornele 3 şi 4, primul motoraş devine generator de curent. Producerea curentului se poate pune în evidenţă prin aprinderea unui bec de lanternă montat în soclul maşinii care poate fi conectat, după nevoie, cu oricare din cele două motoraşe.

Pentru conservarea motoarelor ca magneţi permanenţi, respectiv pentru închiderea cîmpului lor magnetic, se aplică la capete cîte o armătură din fier moale.

Aparatul realizat de profesorul Simion Pamfil este deosebit de util în predarea cunoştinţelor despre transformarea energiei şi despre construcţia maşinilor electrice în general, cu atît mai mult cu cît funcţionează foarte bine şi atunci cînd sînt folosite ca sursă de curent două baterii.

AL. C.

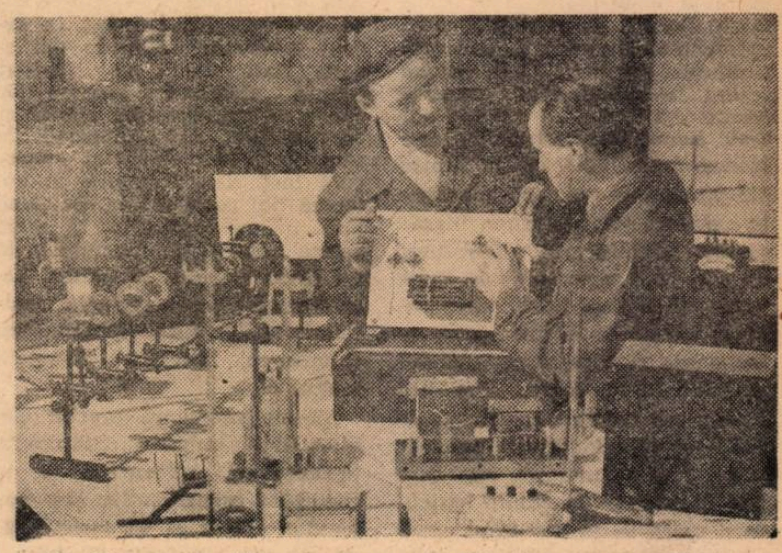

Verificarea finală a unor aparate didactice recent realizate

Lectura și analiza textelor literare

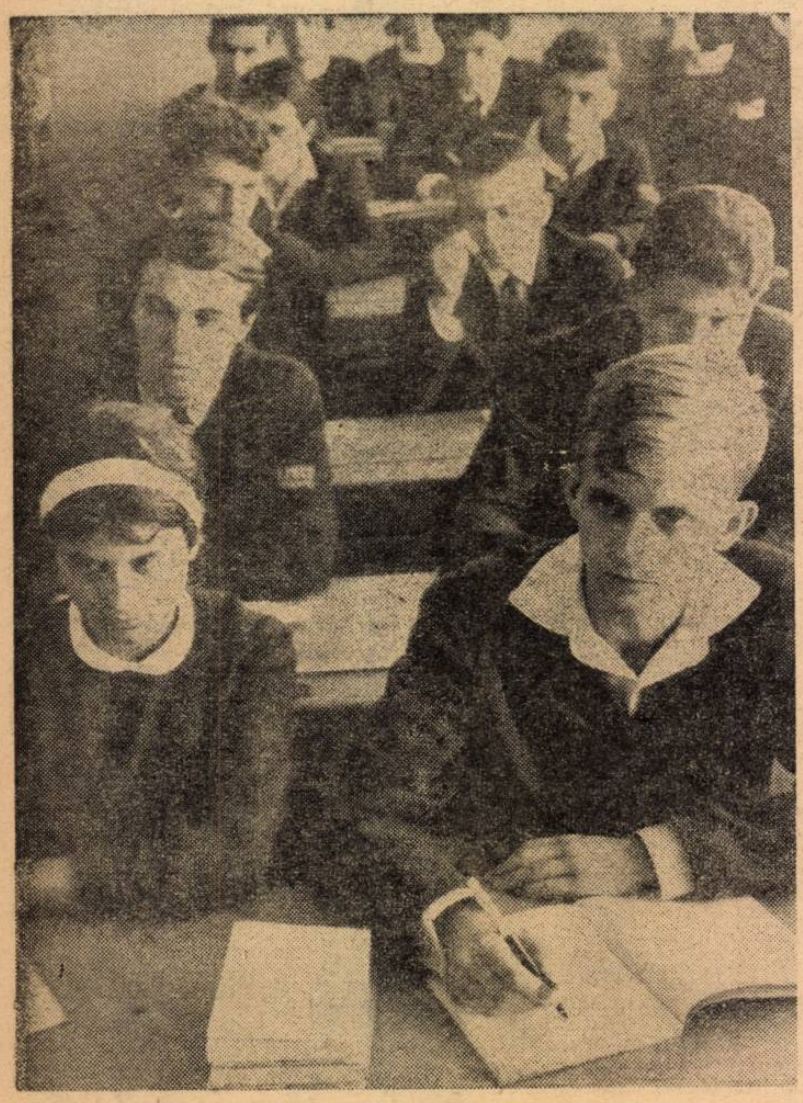

La o oră de limba și literatura romînă la Școala medie nr. 3 din Brașov.

Punctul de plecare în procesul de analiză literară a unei opere (după ce, în prealabil, ea a fost cunoscută de elevi și după ce profesorul a raportat-o la condițiile economico-sociale care au determinat-o și pe care le reflectă) îl constituie lectura în clasă, fie în întregime (cînd este de proporții reduse ca întindere), fie a unor fragmente din care rezultă conținutul tematico-ideologic, cu ajutorul cărora se pregătește caracterizarea personajelor ori scoaterea în evidență a mijloacelor artistice folosite de scriitor.

Problema care se ridică aici este de a ști ce fel de lectură poate fi întrebuințată, dacă lectura logică și cea expresivă pot fi folosite combinat, alternativ ori exclusiv și ce rol ocupă recitarea. Desigur, rezolvarea acestei probleme este determinată de factori diverși : nivelul cunoștințelor elevilor, calitățile literar-artistice ale operei ce se analizează etc. Totuși, experiența mi-a dovedit că, în linii mari, pot fi formulate anumite principii care, firește, devin aplicabile numai în condiții similare.

Analiza literară a unei opere literare fiind, de fapt, un act de interpretare, trebuie să fie precedată, obligatoriu, de lectura model făcută de profesor. Lectura model se bazează mai mult pe lectura expresivă și mai puțin pe lectura logică, care este subordonată organic celei dintîi. În ultima vreme se recomandă ca lectura model să fie înlocuită prin lectura imprimată pe discuri făcută de autorul însuși (există astfel de discuri în care o serie de texte sînt reproduse în lectura lui Sadoveanu, Arghezi, Beniuc) sau de actori cu renume. În stadiul actual, însă, folosirea lecturii imprimate pe disc sau pe bandă de magnetofon nu îngăduie, pretutindeni și la orice lecție, înlocuirea lecturii model făcută de profesor. Așadar, lectura model rămîne obligatorie. Ea se realizează cu ajutorul lecturii expresive.

În cadrul orelor de analiză literară, lectura expresivă nu se oprește însă aici. Profesorul o poate folosi în continuare, atunci cînd opera respectivă (îndeosebi poezia) este recitită de către elevi.

Caracterizarea personajelor se realizează, de regulă, tot cu ajutorul lecturii expresive (aici joacă mare rol respectarea intonației, în funcție de atitudinea pe care o adoptă scriitorul față de personaje). Dar lectura expresivă poate fi folosită cu succes nu numai în caracterizarea personajelor, ci și în sesizarea și aprofundarea mijloacelor artistice folosite de scriitor.

Un loc deosebit de important îl ocupă lectura expresivă în lecțiile referitoare la măiestria artistică a marilor scriitori clasici și contemporani : Eminescu, Creangă, Caragiale, Sadoveanu, Rebreanu, Arghezi. In asemenea lecții, realizate cu ajutorul lecturii expresive, se pot folosi și planșe, pentru a face să crească mai mult caracterul lor intuitiv și pentru a ajuta elevilor să-și sistematizeze cunoștințele și să le rețină mai ușor. Bunăoară, pentru lecția referitoare la măiestria artistică a lui Eminescu pot fi confecționate planșe cu tipuri de rimă interioară din **Luceafărul.** Firește, interpretarea acestor planșe necesită, pe lîngă explicații orale, și lectura expresivă, făcută cu maximum de grijă, a strofelor ce conțin rime interioare.

Practica arată, în același timp, că lectura logică, folosită în mod curent în lecțiile de analiză gramaticală, poate fi utilizată în condiții bune și în lecțiile de analiză literară. E greu de stabilit o graniță precisă între folosirea lecturii logice și folosirea lecturii expresive în lecțiile de analiză literară. Totuși, socotesc că descifrarea și formularea de către elevi a temei unei opere literare se realizează mai ușor cu ajutorul lecturii logice decît cu ajutorul celei expresive. De exemplu, în cazul poeziei **Epigonii** de Eminescu, citirea logică a versurilor : „Voi credeați în scrisul vostru, noi nu credem în nimic" dă elevilor posibilitatea să descifreze și să formuleze cu ușurință tema.

Sînt cazuri însă cînd descifrarea și formularea temei unei opere literare — îndeosebi a poeziilor — se realizează cu ajutorul îmbinării lecturii logice cu cea expresivă (ex.: **Unde ni sînt visătorii?...** de Al. Vlahuță), după cum sînt cazuri cînd descoperirea și formularea temei rezultă din lectura expresivă **(Luceafărul** de Eminescu). Totul e dictat de conținutul tematico-ideologic al operei care se analizează, de specia căreia îi aparține, precum și de genul literar respectiv.

Un anumit ton are lectura expresivă în elegie, alt ton în odă, satiră, pastel, idilă. De asemenea, un anumit ton are lectura expresivă în cazul unor fragmente în proză, altul în cazul unor fragmente dintr-o piesă de teatru. Nuanțele tonului lecturii expresive sînt multiple și trebuie să știi s-o alegi pe cea cerută de specificul valorii literar-artistice a operii respective. Într-un fel se citește expresiv proza lui Creangă, al cărei umor este șăgalnic, într-alt fel proza lui I. Al. Brătescu-Voinești, al cărei umor se caracterizează prin duioșie, și-ntr-alt fel proza lui I. L. Caragiale, al cărei umor este sarcastic. Iată de ce, înainte de a proceda la analiza literară a unei opere (poezie, schiță, nuvelă, roman, piesă de teatru), profesorul are datoria s-o studieze temeinic, pentru a stabili cu precizie ce fel de lectură va folosi — pe cea logică ori pe cea expresivă — integral, alternativ ori combinat — precum și ce rol să acorde recitării — adică de a ști vorba poetului — pe care coardă e de sunat...

prof. VLADIMIR DOGARU

Cunoștințe despre chimizarea agriculturii

În această perioadă, la lecțiile de agricultură din clasa a VIII-a se predă tema „Chimizarea agriculturii". Însușirea ei temeinică de către elevi are o deosebită însemnătate, întrucît agricultura modernă nu poate fi concepută în afara folosirii largi a realizărilor chimiei, care îi pune la dispoziție nenumărate îngrășăminte minerale, organice și bacteriene, amendamente, substanțe fitofarmaceutice, erbicide și stimulatori de creștere, contribuind astfel nemijlocit la sporirea producției.

Pregătindu-mă pentru predarea capitolului „Chimizarea agriculturii", am căutat în primul rînd să adun material documentar, fapte și exemple menite să-i convingă pe elevi că aplicarea unor doze complete și echilibrate de îngrășăminte, în prezența unor plafoane de umiditate bogate, în condițiile unei agrotehnici superioare, dau posibilitatea obținerii unor recolte record la principalele noastre plante agricole. În ultimii ani s-au acumulat nenumărate asemenea fapte. Iată cîteva dintre ele pe care le voi face cunoscute elevilor: prin aplicarea îngrășămintelor minerale, Institutul de cercetări agricole de la Fundulea a obținut 10.600 kg porumb boabe la hectar ; prin amendarea și îngrășarea solului podzolit de la Oarja, regiunea Argeș, s-a recoltat cantitatea de 3 925 kg grîu la hectar (spor de 300% față de martor); experiențele catedrelor de științe agricole și fizică de la Institutul agronomic din București au arătat sporuri de peste 200% la floarea-soarelui datorită aplicării îngrășămintelor chimice.

Predarea cunoștințelor despre chimizarea agriculturii este înlesnită, în parte, de cunoștințele dobîndite de elevi anterior. Astfel, ei au studiat la chimie în trimestrul III al clasei a VII-a, multe din substanțele chimice folosite în agricultură. În programa de agricultură a clasei a V-a au fost de asemenea cuprinse cunoștințe despre principalele îngrășăminte, ca și despre modul lor de întrebuințare. La fel, în orele de agricultură din clasele a V-a, a VI-a și a VII-a, și îndeosebi în cadrul lucrărilor practice din aceste clase, elevii au învățat despre folosirea substanțelor chimice în combaterea bolilor și dăunătorilor, iar problemele de nutriție a plantelor sînt cunoscute încă de la lecțiile de botanică din clasa a V-a. Se pune deci, acum, sarcina de a relua aceste cunoștințe, bineînțeles la un nivel superior și punînd accentul pe interdependența tuturor factorilor care, împreună cu chimizarea, asigură producții înalte.

Mi-am propus să prezint elevilor îngrășămintele chimice în legătură cu utilizarea lor în condițiile pedoclimatice ale raionului nostru și să insist asupra acelor substanțe fitofarmaceutice care pot proteja culturile agricole de bolile și dăunătorii cu frecvență maximă în împrejurimi.

Firește, voi solicita în repetate rînduri laboratorul și colțul naturii vii. De exemplu, pentru evidențierea rolului îngrășămintelor voi organiza următoarea experiență: în vase de vegetație sau în borcane de ½kg etichetate, vom pune nisip de rîu în care vom însămînța cariopse de porumb. În fiecare borcan vom aplica principalele elemente nutritive N. P. K., în doze separate sau combinate (N — 0,6 g, NH_4NO_3 P — 1 g, Na_2HPO_4 V — 0,6 g, KCl), adăugînd și microelemente ca Mg, Mn, Fe, Co, Zn, B. Vom păstra în același timp și borcane martor, în care nu avem nici un fel de îngrășămînt. Plantele vor fi lăsate să evolueze în condiții climatice favorabile și ele vor arăta elevilor, în stadiul de 5—6 frunze, influența îngrășămintelor. Pentru a arăta că excesul de îngrășăminte este la fel de dăunător ca și lipsa lor sau și mai mult, vom pune în unele borcane doze foarte mari (10—12 doze), care vor împiedica planta să se dezvolte normal sau îi vor cauza moartea.

În unele cazuri putem monta experiențele în borcane în care vom avea pentru martor numai apă, iar pentru celelalte variante o soluție Knopp.

Voi organiza și o altă experiență, menită să dovedească influența amendamentelor. Două vase vor fi umplute cu pămînt a cărui aciditate va fi în jurul pH-ului 5 (obținută cu ajutorul unei soluții tampon Sorensen-Michaellsen sau chiar prin adăugarea de acid clorhidric concentrat). Într-unul din aceste vase vom adăuga amendamente pînă la neutralizarea reacției solului. Apoi vom însămînța cariopsa de porumb sau vom pune cîteva plante. Concluziile vor fi evidente.

La rîndul ei, eficiența erbicidelor va fi demonstrată în laborator prin ridicarea, în două lăzi, a unor porțiuni de sol cu buruieni și prin tratarea uneia cu atrazin (cam 0,5 g la m^2). Vom intercala pe porțiunile respective de pămînt și plante de grîu sau porumb pentru a arăta rolul selectiv al erbicidelor. In sfîrșit, vom insista și asupra rolului stimulator al diferitelor substanțe.

În acest fel îi putem convinge pe elevi de rolul important al chimizării agriculturii, scoțînd în evidență însemnătatea științei și tehnicii agricole înaintate pentru creșterea continuă a producției în acest domeniu.

prof. ALEXANDRU IONESCU
Școala de 8 ani din Tămădău, raionul Lehliu

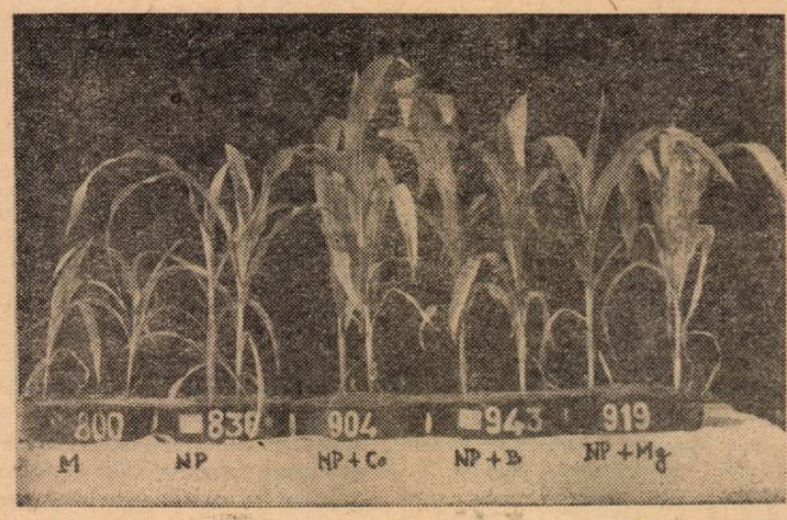

Creșterea porumbului în funcție de aplicarea diferitelor elemente nutritive

Pentru a preveni rămînerea în urmă

Predarea matematicii la clasa a V-a ridică de la început o serie de probleme legate de nivelul uneori diferit de pregătire pe care îl prezintă elevii acestei clase. Dacă profesorul nu ține seama de acest lucru, dacă nu caută să cunoască îndeaproape pregătirea fiecăruia dintre elevii săi și nu ia din vreme măsuri pentru a-i aduce pe toți la nivelul cerut, se naște foarte curînd primejdia rămînerii în urmă a unora dintre ei.

Pentru a preveni acest fenomen, caut să-i cunosc pe viitorii mei elevi din clasa a V-a încă înainte ca ei să intre în această clasă, ținînd în acest scop o legătură strînsă cu învățătorii. Asist de multe ori la lecțiile de aritmetică în clasa a IV-a, ceea ce îmi permite ca, pe lîngă cunoașterea pregătirii elevilor, să mă și apropii de ei. Aceasta face să dispară timiditatea primelor zile de școală în clasa a V-a și mă ajută să-i antrenez pe copii la studiu încă din primele ore de curs.

După ce, fără să mă abat de la cerințele programei, în prima și a doua săptămînă de școală repet cu elevii materia claselor a III-a și a IV-a, depistînd totodată pe cei care au lipsuri în cunoștințe, încep să lucrez cu aceștia în grup sau individual, în funcție de lacunele pe care le au. Continui să procedez astfel o perioadă mai mult sau mai puțin îndelungată, pînă cînd mă conving că s-au pus la punct cu materia pe care nu o cunoșteau.

Caut în același timp să înlătur însușirea mecanică, formală a cunoștințelor noi, deoarece mi-am dat seama că aici se află principala cauză a rămînerii în urmă la învățătură. De aceea mă străduiesc să găsesc căile care asigură însușirea conștientă, temeinică a fiecăreia din cunoștințele nou predate.

Iată cum procedez, de pildă, în predarea cunoștințelor cu privire la numerele întregi. După cum se știe, în manual noțiunea de număr este introdusă pornindu-se de la numărarea anumitor obiecte de același fel din apropierea elevilor — băncile, cărțile etc. — sau de la măsurarea unei lungimi. Socotesc însă că încă din clasa a V-a este indicat să introducem noțiunea de „mulțime", importantă pentru clarificarea unor noțiuni ce se vor preda ulterior. În acest scop, pornind de la observațiile elevilor, îi conduc cu ușurință spre găsirea multor exemple de mulțimi. Întrebîndu-i, de exemplu, dacă știu cîți elevi sînt în școala noastră, am primit la început răspunsul că sînt „o mulțime". S-au dat și alte exemple (mulțimea muncitorilor din fabrică, mulțimea cărților din bibliotecă etc.), în urma cărora elevii au înțeles sensul acestei noțiuni. Am precizat apoi faptul că orice mulțime este formată din elemente care să aibă măcar o notă caracteristică comună, fiecare element constituind o unitate întreagă. Elevii au înțeles cu ușurință că rezultatul numărării sau măsurării elementelor unei mulțimi este un număr, ca și faptul că numerele întregi formează o mulțime, cele zecimale altă mulțime, că pe o dreaptă, pe un segment sînt o mulțime de puncte.

Lecțiile următoare — referitoare la scrierea și citirea numerelor întregi și zecimale — se încadrează în tipul lecțiilor de repetare și consolidare a cunoștințelor din clasa a IV-a. De aceea le organizez de obicei, pe bază de exerciții.

La capitolul „Sistemul metric" țin foarte mult ca elevii să înțeleagă logica trecerii de la o unitate la alta, organizînd în acest scop exerciții cît mai variate, așa cum sugerează și manualul. Pun de asemenea un deosebit accent pe aplicațiile practice la măsurători cu instrumentele și aparatele de măsurat și stărui în special asupra înțelegerii de către elevi a legăturii dintre volum, masă și capacitate. Pentru a-i convinge în mod practic de adevărul corespondenței 1 m^3 = 1 Kl = 1000 kg (în cazul cînd e umplut cu apă) mă folosesc de un cub gol cu muchia de 1 dm, de un litru de apă distilată la 4°C, de o balanță și un corp cu masa de 1 kilogram. Deși atunci cînd se execută în condițiile clasei această demonstrație este empirică, ea este totuși destul de convingătoare. După ce efectuează exerciții și probleme variate, elevii se deprind să facă transformări cu multă ușurință și exactitate.

În predarea operațiilor cu numere întregi și zecimale dau o deosebită atenție însușirii procedeelor de calcul rapid. În acest scop folosesc 2—3 minute la începutul fiecărei lecții pentru efectuarea unor calcule orale, la care antrenez toată clasa.

În perioada de început a anului școlar acord atenție sporită corectării caietelor și maculatoarelor elevilor din clasa a V-a, pentru a-i obișnui să-și noteze cu exactitate explicațiile și să-și efectueze regulat și corect temele. De aceea, pe lîngă verificarea frontală ce o fac în fiecare oră, de două ori pe săptămînă corectez temele în întregime, fac observații asupra felului cum sînt executate ele, asupra modului cum sînt respectate indicațiile pe care le-am dat în această privință încă din primele ore de matematică.

Din experiența mea la clasă mi-am format convingerea că predarea primelor trei capitole din programa de matematică a clasei a V-a nu este o chestiune atît de ușoară cum pare. Este drept, acum se repetă cunoștințele dobîndite de elevi în clasele anterioare. Important este însă să știm cu ce trebuie să completăm aceste cunoștințe, asupra căror probleme să insistăm și cît de mare este exigența cu care să-i tratăm pe elevi. Se impune în același timp să nu uităm că ei se află la începutul unei noi etape de muncă, în care trebuie să facă față unor cerințe noi și, pe de altă parte, să ținem seama că o dată cu studierea acestor prime capitole se consolidează temelia pe care se vor clădi viitoarele cunoștințe matematice, că de temeinicia acesteia depinde întreaga lor pregătire ulterioară.

prof. NAPOLEON CEAUȘESCU
Școala de 8 ani din comuna Margina, raionul Făget, regiunea Banat

Lecție în laboratorul de științe naturale la Școala de 8 ani nr. 4 din Capitală.

Frumusețea lecției

Se pot atribui lecției valori estetice? Poate fi frumoasă o lecție în sensul în care vorbim de frumusețea unei opere de artă? Contribuie frumusețea lecției la realizarea deplină a scopului instructiv-educativ al acesteia?

Practic, atunci cînd n-avem pretenția unei aprecieri riguros științifice, spunem despre o lecție reușită că a fost „o lecție frumoasă". Și nu greșim cînd atribuim acest calificativ unui fenomen pedagogic cum este lecția. O lecție frumoasă este în genere lecția care răspunde la nivelul cel mai înalt tuturor cerințelor pedagogice, după cum o operă de artă este frumoasă cînd satisface cele mai înalte exigențe ale esteticii.

Lecția se apropie de opera de artă prin elementul de creație pe care îl conține. O lecție nu poate fi o improvizație, după cum nu poate fi nici reproducerea mecanică a unor lecții anterioare din anii precedenți sau de la clasele paralele, și nici copia unui model luat dintr-o metodică. Rutina nu are ce căuta în lecție. Nu pot exista două lecții identice chiar la același profesor, chiar cînd ele se succed de la o clasă paralelă la alta.

Lecțiile de literatură română despre opera lui Mihail Sadoveanu, de pildă, nu pot fi invariabile, deși indicațiile programei și materialul din manual sînt aceleași. Există, fără îndoială, un fond unitar de cunoștințe care trebuie transmise elevilor, dar procedeele metodice, atmosfera emotivă, legătura nemijlocită cu viața, cu momentul de actualitate în care se efectuează lecția sînt mereu altele. Sesizarea acestor elemente, caracterul original pe care îl imprimă ele predării dau lecției acea coloratură intelectuală și afectivă care scoate în lumină efortul creator al muncii profesorului. Dacă, în acest sens, lecția conține o doză de spontaneitate, această spontaneitate este spontaneitatea creatorului în conștiința căruia s-a zămislit o idee după cercetarea asiduă a unui material adecvat, este spontaneitatea inspirației, care rezultă din preocuparea permanentă, din frămîntarea care nu-ți dă pace.

Pasiunea studiului este izvorul principal al originalității, al caracterului creator al lecției și ea întreține proaspătă măiestria dobîndită prin experiență. Dacă poetul care se bazează numai pe dexteritatea de a versifica riscă să cadă în facilitate și să compromită valoarea operei sale, pedagogul care se bazează numai pe experiența dobîndită, pe „măiestria" formată, riscă să-și rateze lecția, să nu atingă scopurile ei. Pedagogul adevărat nu folosește niciodată șabloane de lecții; el știe să găsească, în fiecare oră de curs, un element nou pe care să-l dezvolte, să-l valorifice.

Se spune, de obicei, că lecția trebuie să fie atractivă, să trezească interesul, să capteze atenția. Am asistat o dată, în cadrul interasistențelor între colegi, la o lecție de matematică la care profesorul a avut doar rolul de conducător. El a dat elevilor cu care lucra firul călăuzitor, care i-a orientat, ca un fir al Ariadnei, prin labirintul unor complexe probleme geometrice. Parcă vedeai cum în mintea lor s-a dezlănțuit un proces de gîndire, cum erau conduși pas cu pas, printr-o argumentație riguros științifică, spre descoperirea finală, parcă vedeai cum floarea ideii izbucnește din mugure, îmbobocește și se desface în gîndirea fiecăruia dintre ei. Tocmai în aceasta stă frumusețea lecției. Profesorul care are în conștiință întregul proces al desfășurării ei îi face și pe elevi să-l trăiască, să descopere ei înșiși concluzia la care trebuie să ajungă. A pune în activitate mintea elevilor — iată unul din „secretele" frumuseții lecției.

O lecție frumoasă este, de obicei, simplă. Lecțiile încărcate, cu aglomerări inutile de retorism sau întortocheri în procesul de desfășurare nu sînt numai nereușite, dar și dăunătoare.

Și, desigur o lecție frumoasă nu poate fi realizată fără o bună organizare a desfășurării ei, fără măiestrie metodică, deoarece, ca și la o operă de artă, compoziția constituie un element al frumuseții.

Dar, mai presus de orice, frumusețea lecției stă în poziția militantă, partinică de pe care este ținută. Numai o asemenea poziție dă lecției întreaga sa valoare educativă, numai o asemenea lecție are puterea de a convinge, de a influența, de a forma oameni, căci lecțiile noastre tocmai acest scop îl au — de a educa oameni, oameni multilateral dezvoltați, în ființa cărora să se unească armonios binele, adevărul și frumosul, care să înțeleagă că cea mai înaltă fericire umană o dă munca pusă în slujba patriei, în slujba poporului.

Cît de frumoasă poate fi o lecție, în acest sens al înțelegerii frumuseții ei, chiar la clasa întîi, cînd dascălul îi învață pe copii să scrie cuvîntul *om!* Chiar o dată cu scrierea și citirea acestui cuvînt el poate imprima în fragedă conștiință a copilului înțelegerea sensului măreț pe care îl are cuvîntul *om*. Cît de frumoase pot fi lecțiile de literatură, ce importantă poate fi eficiența lor etică, atunci cînd profesorul știe să dezvăluie cum oglindește imaginea artistică lupta de veacuri a poporului pentru libertate, pentru dreptate socială, cînd știe să le dezvăluie măreția chipurilor de comuniști din literatura noastră contemporană! Și cît de frumoase pot fi lecțiile de geografie și de istorie a patriei, de fizică, de chimie sau de biologie cînd îi fac pe elevi să cunoască marile realizări dobîndite de popor sub conducerea partidului, cînd le insuflă dorința de a munci ei înșiși, de a contribui ei înșiși la înflorirea patriei, la o viață tot mai fericită a poporului!

Orice lecție poate fi frumoasă, la orice obiect și la orice clasă, dacă pedagogul este pătruns el însuși de frumusețea vieții și de conștiința necesității de a o face și mai frumoasă.

FLORIAN CREȚEANU
profesor la Școala medie „Unirea" din Turnu Măgurele

RĂSPUNDEM LA ÎNTREBĂRI

Tov. Mihai Spiridonică, învățător în orașul Onești, ne arată că secția de învățămînt a dat dispoziția ca toate cadrele didactice să-și întocmească planurile calendaristice în sisteme de lecții pe teme. Aceasta — ne spune tov. Spiridonică — implică schimbări în ordinea lecțiilor stabilite de programă și manual. Este bună această orientare?

Răspuns. Conform Regulamentului școlilor de cultură generală, pentru fiecare clasă se întocmesc planuri calendaristice anuale și trimestriale la fiecare obiect de învățămînt; aceste planuri calendaristice se alcătuiesc pe baza programelor elaborate de Ministerul Învățămîntului cu ajutorul specialiștilor săi. Înseși manualele școlare sînt redactate în funcție de acestea.

Fiind documente oficiale ale ministerului, programele nu pot fi modificate după cum consideră fiecare — pentru că s-ar putea comite greșeli care, bineînțeles, ar dăuna procesului instructiv-educativ. Conformarea față de programă este obligatorie pentru orice învățător sau profesor — și atunci cînd este vorba de planificarea materiei — acesta neavînd dreptul să grupeze lecțiile după alte criterii decît cele indicate de programă și, prin urmare, să stabilească o altă succesiune a lor.

Fundamentarea științifică a predării

În pregătirea profesională a viitorilor asistenți medicali are un rol foarte important înarmarea lor cu cunoștințe temeinice privitoare la biologia microorganismelor patogene. De aceea predînd elevilor mei de la Școala tehnică sanitară din Iași microbiologia medicală, acord o atenție deosebită justei înțelegeri de către aceștia a fiecărei dintre temele studiate.

Încă din primele lecții, la care urmăresc să arăt elevilor locul microbiologiei în sistemul științelor biologice, le vorbesc despre mișcarea biologică — formă specifică de mișcare a materiei vii — despre legitatea fenomenelor biologice etc.

Întreg studiul acestei discipline permite scoaterea în evidență și adîncirea unor probleme teoretice, dînd astfel o temeinică bază pregătirii viitorilor asistenți medicali. În acest scop predînd, de exemplu, capitolul „Metabolismul bacteriilor" subliniez natura relațiilor de interdependență și intercondiționare dintre organism și mediu, dintre fenomenele de asimilare și dezasimilare, dintre metabolism și procesele biologice ale bacteriilor. În același timp insist asupra faptului că anabolismul și catabolismul reprezintă o unitate dialectică de contrarii și că lupta dintre aceste două laturi ale metabolismului reprezintă izvorul intern al mișcării biologice și deci al tuturor fenomenelor vieții.

Trecînd la studiul relațiilor dintre microorganisme și macroorganismele pe care le atacă, scot în relief dependența evoluției procesului morbid de caracterele și însușirile agenților patogeni, ca și de caracterele și însușirile macroorganismelor. Voi arăta apoi că trecerea organismului prin boală determină modificări cum sînt cele imunobiologice, dobîndite în urma acumulării de elemente de apărare specifică, elaborate în prezența antigenilor.

În același timp caut să scot în evidență, în cadrul fiecărei lecții de microbiologie medicală, valabilitatea adevărurilor stabilite de biologia generală.

Studiind de pildă cu elevii structura bacteriilor le voi arăta că proprietățile materiei vii — metabolismul, creșterea și dezvoltarea, diviziunea, sensibilitatea, adaptabilitatea, variabilitatea, ereditatea — sînt și proprietățile protoplasmei bacteriilor și că dintre acestea metabolismul este proprietatea fundamentală care condiționează, în cadrul schimbului de substanțe și energie dintre organism și mediu, toate fenomenele biologice ale bacteriilor.

Parcurgerea cunoștințelor privind condițiile și modul de viață, funcțiile, vitalitatea și proprietățile biochimice ale bacteriilor, procesul infecțios etc., îmi va permite să scot în relief unitatea dintre organism și mediu, să fac cunoscută elevilor clasificarea sistematică și caracterizarea generală a microorganismelor și bacteriilor patogene, să le explic analiza fenomenelor de creștere și dezvoltare a acestora și să arăt că fenomenele biologice se dezvoltă de la forme și stadii inferioare la forme și stadii superioare.

În cadrul capitolului „Variabilitatea microbiană" aplicarea legilor biologiei generale își găsește cea mai deplină justificare. Voi demonstra astfel elevilor cu acest prilej conținutul biologic al fenomenului de variabilitate, căile de zdruncinare a eredității microbiene, rolul inducției și al condițiilor de mediu în obținerea de variații microbiene, îi voi face să înțeleagă că bacteriile, ca și alte microorganisme, sînt un rezultat al procesului de evoluție determinat de variabilitate, ereditate și selecție.

Voi sublinia continuu că omul, cunoscînd legile, metodele și mijloacele de modificare a variabilității și eredității, are posibilități nelimitate de a dirija creșterea și dezvoltarea bacteriilor, obținînd astfel tipuri și varietăți de bacterii cu anumite proprietăți biochimice, de toxinogeneză, antigenice și de patogenitate utile practicii medicale, veterinare etc.

Predarea în acest fel a microbiologiei medicale îmi va permite să realizez o fundamentare științifică a materialului faptic studiat, ceea ce va contribui la înarmarea elevilor cu temeinice cunoștințe teoretice și practice.

prof. VASILE GHENCIU
Școala tehnică sanitară — Iași

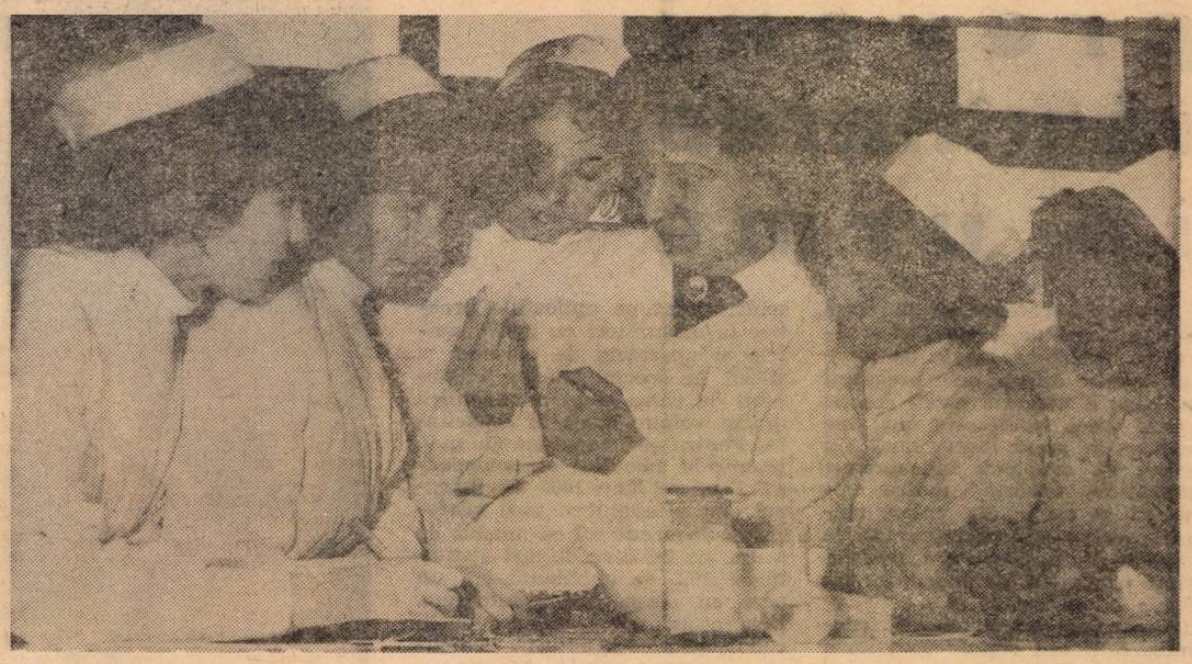

Viitoarele asistente medicale efectuează cu interes lucrările practice de laborator

Forme eficiente de instruire practică

Stabilirea celor mai eficiente forme de instruire practică a ucenicilor din școlile profesionale constituie o condiție esențială pentru pregătirea viitorilor muncitori la nivelul cerințelor tehnicii moderne.

Ținînd seama de acest fapt, sectorul pentru învățămîntul profesional și tehnic din Institutul de științe pedagogice a organizat în ultimii ani, într-o serie de școli profesionale textile, o cercetare privind eficacitatea sistemului de instruire practică alternativă a ucenicilor, începînd din primele zile de cursuri, în atelierul-școală și în întreprindere. În cadrul acestui sistem de instruire practică accentul principal a fost pus pe îmbinarea demonstrației maistrului-instructor cu munca concretă independentă a elevilor, cu lucrul efectiv la mașină.

Pentru a ajunge la concluzii cît mai precise cercetătorii institutului și-au propus să urmărească și munca în producție a tinerilor absolvenți țesători pregătiți prin sistemul instruirii practice alternative.

Printre obiectivele stabilite în cadrul acestei cercetări se numără observarea desfășurării activității productive a absolvenților folosind cronometrările operațiilor principale din procesul țeserii; evidențierea celor mai avantajoase și raționale metode de muncă înregistrîndu-se îndeosebi timpul realizat pentru fiecare metodă; verificarea modului cum este elaborat planul desfășurării operațiilor, a modului cum sînt stabilite procedeele de muncă, a măsurii în care se recurge la cea mai avantajoasă și economică combinare a acestora etc.

Cercetarea s-a desfășurat în întreprinderile din Cisnădie și Timișoara cu grupe omogene de 6—12 tineri absolvenți ai claselor experimentale și ai claselor de control care au format anterior obiectul cercetărilor în școală. În prima etapă a cercetărilor s-a aplicat metoda observației la locul de muncă și metoda statistică matematică, ținîndu-se seama de numărul războaielor deservite de fiecare absolvent.

Primele rezultate au scos în evidență o serie de concluzii interesante, demne de luat în considerație. S-a constatat astfel că tinerii pregătiți pe baza instruirii practice alternative realizează un nivel mai ridicat în îndeplinirea normelor de timp și de calitate a produselor, că progresează mai rapid de la o perioadă la alta.

Astfel, în timp ce absolvenții claselor experimentale din Timișoara au realizat de la început planul în proporție de 101,2% iar cei din Cisnădie în proporție de 100,5%, absolvenții claselor de control din aceste întreprinderi l-au realizat numai în proporție de 97,3% și respectiv 95,6%. Acomodarea absolvenților claselor experimentale cu lucrul efectiv la două-trei războaie s-a realizat de asemenea cu mult mai ușor și mai rapid. Rezultă deci că instruirea practică alternativă în atelierul-școală și în întreprindere, în întreaga perioadă de școlarizare, a creat condiții pentru formarea și consolidarea unor priceperi și deprinderi profesionale temeinice. Aceste condiții constau, în primul rînd în posibilitatea de a stabili o strînsă interdependență între cunoștințele teoretice și cele practice, ceea ce a permis elevilor să-și însușească în mod științific procedeele și metodele de muncă studiate. În același timp, elevii au învățat să-și controleze acțiunile îndeplinite, să-și îmbunătățească ritmul muncii, să-și corecteze conștient deprinderile profesionale.

Maiștrii secțiilor de țesătorie din întreprinderile „Industria lînei" și „Uzinele textile" din Timișoara au scos în evidență buna pregătire a tinerilor absolvenți. Ei au arătat de asemenea că tinerii muncitori știu să sesizeze și să indice unele defecțiuni ale mașinii înainte ca acestea să se producă la un nivel mai accentuat și să determine o oprire mai îndelungată a mașinii. Acest fapt se datorește tocmai temeinicei pregătiri de specialitate a absolvenților, dezvoltării gîndirii lor tehnice și deprinderilor de autocontrol dobîndite în școală. La fel, interesul manifestat de tinerii absolvenți față de munca în producție și față de metodele înaintate ale muncitorilor cu experiență a fost generat din perioada de școlarizare în cadrul procesului de instruire practică alternativă. Acest fapt este dovedit și de calitatea foarte bună a produselor realizate de ei chiar în primele luni de la intrarea în producție ca muncitori calificați (47,9 calitatea I-a la Timișoara și 53,6% la Cisnădie), comparativ cu calitatea I-a realizată de absolvenții claselor de control (16,2% la Timișoara și 33,3% la Cisnădie).

În același timp s-a constatat că transferul deprinderilor de efectuare a operațiilor de muncă se manifestă la început prin încercări conștiente de a aplica direct cunoștințele și priceperile la noile condiții pe care le pune producția. Circa 76% din absolvenți analizează amănunțit probleme noi, uneori dificile pe care trebuie să le rezolve, le compară cu condițiile activității desfășurate de ei în timpul școlarității, stabilesc specificul noii sarcini și căile concrete de aplicare a experienței practice însușite la condițiile diferite ale activității de producție.

Prioceperea de a aplica creator cunoștințele în practică, interesul deosebit față de munca în producție, inițiativa și abordarea creatoare a unor probleme noi etc. sînt caracteristici dominante la majoritatea tinerilor absolvenți proveniți din clasele în care s-a experimentat instruirea practică alternativă în atelierul-școală și în producție. De aceea considerăm că extinderea folosirii acestui sistem poate influența pozitiv calitatea activității viitorilor muncitori calificați.

ing. MARGARETA BONTAȘ
cercetător principal la Institutul de științe pedagogice

În pas cu știința înaintată

Nu de mult, la Stațiunea experimentală viticolă de la Valea Călugărească au poposit savanți și specialiști cu renume mondial, participanți la Congresul Internațional al Solului. Cu toții au fost unanimi în admirația pentru lucrările de înaltă ținută științifică desfășurate aici.

Acum, explicațiile colaboratorului științific al stațiunii sînt urmărite cu interes de o grupă de elevi din anul II al Școlii tehnice horticole din localitate, care au venit la stațiune însoțiți de profesorul lor de specialitate. Nu este vorba de o vizită ocazională, ci de o lecție obișnuită pe teren, așa cum sînt înscrise multe în planurile calendaristice ale fiecărui profesor. Această formă de predare a lecțiilor permite înarmarea elevilor Școlii tehnice horticole din Valea Călugărească cu cunoștințe de specialitate în strînsă legătură cu știința agricolă înaintată, informarea lor asupra celor mai recente experiențe în domeniul horticulturii.

O asemenea experiență, a cărei desfășurare elevii Școlii tehnice horticole din Valea Călugărească au putut-o urmări chiar de la început, în toată amploarea și însemnătatea ei, este aceea privind cultura viței cu port înalt. Cît de surprinzătoare a fost pentru ei prima lecție demonstrativă în via experimentală, unde coardele de rod nu mai porneau direct din butuc, ca la vița obișnuită, ci din mici tulpini înalte de 1,50 pînă la 1,80 metri, asemeni unor arbuști. Curînd, elevii au început să cunoască și să observe în practică avantajele acestei culturi: întreaga muncă de întreținere se desfășoară mecanizat, se obțin producții record, iar vița nu mai trebuie să fie îngropată și dezgropată în timpul iernii.

În același timp, elevii au fost informați asupra studiilor ce se desfășoară paralel cu experimentarea culturii viței cu port înalt pentru determinarea zonelor climatice care se pretează la această cultură.

Foarte interesante pentru elevii Școlii tehnice horticole din Valea Călugărească au fost și lecțiile demonstrative în care au urmărit felul cum se stabilesc soiurile cele mai adecvate și distanțele de plantare față de taluz în cultura viilor pe terase, cum se efectuează lucrările de irigare a viilor, lucrările de introducere în cultură a unor soiuri noi de struguri de masă etc.

Observațiile prețioase făcute cu prilejul acestor lecții demonstrative sînt completate și întregite cu lucrările practice și experiențele efectuate chiar de elevi în cadrul colecției ampelografice de pe terenul școlii. Aici elevii au posibilitatea să realizeze adevărate cercetări cu caracter științific, strîns legate de cuprinsul programelor școlare. Merită relevate, printre acestea, lucrările în curs de desfășurare avînd ca teme „Creșterea pomilor în școala de pomi fără cep și fără lăstari de îngroșare", „Promovarea tehnicii noi în pepinierele pomicole" etc.

Înarmați cu temeinice cunoștințe de specialitate, corespunzînd celor mai noi concepții științifice și tehnice, viitorii tehnicieni horticoli se dovedesc încă de pe acum, cu prilejul perioadelor de practică în producție, adevărați propagandiști ai noului în agricultură.

AL. CIUCĂ

Din activitatea organizațiilor sindicale

Aplicînd prevederile cuprinse în Hotărîrea conferinței

Comitetul sindicatului învățămînt al raionului 23 August din Capitală a desfășurat în cursul acestui an o muncă rodnică, susținută, care a contribuit în bună măsură la ridicarea nivelului întregii activități profesionale și obștești a membrilor de sindicat. Realizările obținute pe această linie se datoresc îndeosebi faptului că, ținînd seama de prevederile cuprinse în hotărîrea conferinței pentru prezentarea dării de seamă și alegeri sindicale, care a avut loc cu zece luni în urmă, comitetul a căutat să le aplice cît mai bine.

„În planificarea muncii, în întreaga noastră activitate — ne-a spus tovarășa Constanța Tarcea, președinta comitetului sindicatului — hotărîrea conferinței pentru darea de seamă și alegeri a constituit un ghid permanent". Iată cîteva fapte care confirmă din plin această afirmație.

Comitetul sindicatului și-a îmbunătățit stilul și metodele de muncă, sprijinind ridicarea măiestriei profesioanle a cadrelor didactice prin organizarea unor cicluri de conferințe menite să contribuie la îmbogățirea cunoștințelor de specialitate și de cultură generală ale acestora, la informarea lor asupra celor mai noi cuceriri ale științei, tehnicii și culturii. Atît la nivelul raionului cît și la club au fost organizate conferințe despre psihologia copilului, despre educația comunistă, despre unele probleme ale lingvisticii etc. De asemenea, prin birourile grupelor sindicale, cadrele didactice au fost mobilizate să participe activ la forme de perfecționare cum sînt comisiile metodice și cercurile pedagogice, la lecții deschise și interasistențe, la „lecturile pedagogice".

Tot pentru îmbunătățirea muncii profesionale, pentru a îmbogăți cunoștințele cadrelor didactice cu privire la bazele producției industriale și agricole, comitetul sindicatului a organizat, cu sprijinul comitetului raional de partid, vizite în întreprinderi și unități agricole. Foarte valoroase au fost, de exemplu, pentru profesorii de fizică, de chimie, de matematică etc. vizitele organizate la întreprinderile „Republica" și „23 August", care au dat participanților posibilitatea să adune un bogat material în vederea îmbogățirii conținutului lecțiilor, a legării lor de practică.

Sprijinite de comitetul sindicatului, numeroase grupe sindicale cum sînt cele de la școlile nr. 46, nr. 47, nr. 49, nr. 50 și nr. 51 și de la Școala medie nr. 8 desfășoară o muncă susținută pentru răspîndirea experienței pedagogice înaintate. Bunăoară, grupa sindicală de la Școala nr. 51 (organizatoare tov. Amalia Vișan) a organizat, în sprijinul cadrelor didactice tinere, întîlniri cu profesori fruntași, care le-au arătat colegilor lor recent intrați în învățămînt cum pot fi înlăturate unele greutăți inerente ce apar în munca celor cu mai puțină experiență la catedră. Astfel, ei le-au dat indicații referitoare la alcătuirea planurilor calendaristice, la notarea elevilor, la asigurarea disciplinei elevilor etc.

O atenție deosebită acordă comitetul sindicatului și înfăptuirii prevederilor cuprinse în hotărîrea conferinței pentru dare de seamă și alegeri sindicale în legătură cu ridicarea la un nivel mai înalt al muncii cultural-educative în rîndurile cadrelor didactice. La nivelul școlilor au fost organizate recenzii, seri literare, întîlniri cu scriitori, vizionări de spectacole și expoziții, excursii. În mod deosebit au fost organizate acțiuni pentru îmbogățirea culturii muzicale a cadrelor didactice. Cu sprijinul unor muzicologi au fost prezentate opere ale unor mari compozitori români și străini, iar prin birourile grupelor sindicale s-au procurat bilete la concerte și la spectacolele Operei de stat.

Noul an școlar pune în fața organizațiilor sindicale din învățămînt sarcini sporite. Folosind experiența bună de care dispune, comitetul sindicatului își propune să organizeze acțiuni eficiente pentru a ajuta membrilor săi să îndeplinească în cele mai bune condiții sarcinile legate de introducerea noilor planuri și programe de învățămînt, de aplicarea noului regulament al școlilor de cultură generală etc. Fără îndoială că, realizînd în condiții cît mai bune aceste acțiuni, comitetul sindicatului va reuși să dea un sprijin tot mai larg școlilor pe linia îmbunătățirii continue a procesului instructiv-educativ.

M. PAVEL

În laboratorul de horticultură al Institutului pedagogic de 3 ani din Brașov

PERFECȚIONAREA ÎNVĂȚĂTORILOR

Ca președinte al unei comisii de examinare a învățătorilor prezentați la examenul pentru obținerea gradului definitiv în regiunea Bacău am putut desprinde unele concluzii privind preocuparea învățătorilor pentru pregătirea și perfecționarea lor profesională.

Examenul a scos la iveală numeroase aspecte pozitive. Este de subliniat în primul rînd pregătirea ideologică în creștere a majorității candidaților, vădită în răspunsurile pe care le-au dat aceștia la examenul de marxism-leninism. Cei mai mulți dintre ei au rezolvat corect problemele din lucrarea scrisă de matematică, au dat răspunsuri bune la examenul oral de limba și literatura română. De asemenea, examenul a scos la iveală nivelul ridicat al pregătirii pedagogice a învățătorilor. S-a evidențiat faptul că cele mai bune rezultate au fost obținute de acei candidați care au pus la baza pregătirii lor studiul sistematic și din timp al bibliografiei recomandate.

S-au manifestat însă, cu prilejul examenului, și unele lipsuri în pregătirea învățătorilor. De exemplu, nu au satisfăcut pe deplin lucrările scrise la limba și literatura română, al căror subiect se referea la opera lui Mihai Eminescu. Într-adevăr, o parte din candidați au elaborat lucrări mediocre, neadîncind analiza operelor marelui nostru poet cerute de subiectul lucrării scrise și au utilizat un vocabular sărac, termeni nepotriviți cu ideea pe care urmăreau să o formuleze. De asemenea, unii candidați nu au analizat mulțumitor textul destinat analizei sintactice și morfologice care a constituit subiectul de gramatică, dovedind nesiguranță în recunoașterea propozițiilor subiective (pe care le-au confundat uneori cu completivele directe), ca și în recunoașterea unor forme verbale sau adverbiale mai complicate.

La lucrarea scrisă de matematică, majoritatea candidaților au rezolvat corect atît problema cît și exercițiile, fapt exprimat și în notele obținute. Din 107 candidați 25 au obținut nota 7, 36 nota 8, 16 nota 9 și 11 nota 10.

Rezultatele obținute la examenul oral de matematică au confirmat în bună măsură rezultatele de la lucrarea scrisă. Într-adevăr, mai mult de 50 la sută din candidați au obținut note bune și foarte bune. Dintre lipsurile caracteristice pe care le-am desprins, totuși, trebuie să menționez că unii dintre candidați nu au deprinderea de a rezolva anumite tipuri de probleme, de a explica unele procedee și metode de rezolvare, de a folosi calculul mintal în efectuarea operațiilor matematice. Unii candidați nu se descurcă suficient de ușor în problemele în care este vorba de relațiile dintre timp, viteză și spațiu în mișcarea uniformă.

Dacă, așa cum spuneam, majoritatea candidaților au dovedit că stăpînesc temeinic cunoștințele de pedagogie, au fost printre ei și unii care au dovedit o pregătire insuficientă în acest domeniu. Răspunsurile date de aceștia au arătat că, deși și-au însușit unele probleme, nu pot să le susțină, să le argumenteze, să arate cum aplică principiile pedagogice în activitatea lor la clasă. Unii candidați — e drept puțini la număr — nu au cunoscut probleme importante de pedagogie, cum ar fi, de pildă, principiile și metodele de învățămînt, formele, conținutul și metodele educației morale, raportul dintre ereditate, mediu și educație etc.

Credem că, pentru ridicarea nivelului de pregătire al învățătorilor care se vor prezenta în viitor la examenul de definitivat, este necesar un sprijin mai atent al acestora din partea secțiilor de învățămînt. Învățătorii ar trebui chemați din vreme la secțiile de învățămînt raionale și orășenești, unde să li se explice în amănunt cerințele regulamentului pentru acordarea gradelor didactice și să li se distribuie programele de studii. De asemenea, secțiile de învățămînt ar putea organiza în sprijinul lor consultații la care cei mai buni profesori de socialism științific, de matematică, de limba română și de pedagogie din raion să le dea îndrumări asupra problemelor importante pe care trebuie să le aibă în vedere în timpul pregătirii, asupra modului cum trebuie să studieze și să conspecteze materialul bibliografic. Ar fi bine, în același timp, ca secțiile de învățămînt și institutele de perfecționare a cadrelor didactice să organizeze în vacanțele de iarnă și de primăvară consultații pentru cei care urmează să se prezinte la examenul pentru obținerea gradului definitiv. Aceste consultații ar putea prilejui pentru fiecare candidat o verificare a modului cum și-a însușit materialele studiate. Este totodată util ca secțiile de învățămînt raionale, prin bibliotecile școlilor medii din raion să pună la dispoziția candidaților cărțile și materialele de care au nevoie. Pentru a se asigura pregătirea normală, ritmică a candidaților ar fi de asemenea necesar ca inspectorii școlari să cerceteze, atît la inspecțiile curente cît și la inspecțiile speciale, felul cum s-au pregătit aceștia (ce materiale bibliografice au studiat, cum le-au conspectat etc.) și să consemneze acest lucru în documentele de inspecție. În același timp inspectorii școlari trebuie să se străduiască ca aprecierile făcute în procesele verbale de inspecții speciale să reflecte în mai mare măsură întreaga activitate didactică și social-obștească a celor inspectați.

Dincolo de toate aceste măsuri, însă, este foarte important ca învățătorii care urmează să se prezinte în fața comisiilor de examinare să pună la baza pregătirii lor studiul individual adîncit, să nu vadă în examen doar o simplă formalitate pentru obținerea gradului definitiv, ci un mijloc însemnat și eficient de ridicare a nivelului lor profesional.

ION TITICĂ
inspector general șef
de specialitate
în Ministerul Învățămîntului

O muncă metodică unitară

Experiența dobîndită în activitatea cercurilor pedagogice și a comisiilor metodice din școli, ne-a permis să corelăm mai bine această activitate, așa încît să se evite paralelismele existente încă în munca metodică și să se sporească contribuția acestei munci la rezolvarea problemelor concrete ale școlilor.

Pentru aceasta, comisiile metodice din școli au fost îndrumate să desprindă diferite aspecte practice pe care să le studieze în condițiile concrete ale școlii unde își desfășoară activitatea. Bunăoară, comisia metodică a profesorilor de limba română de la Școala medie din Dej a desprins din tema: „Dezvoltarea exprimării orale și scrise a elevilor prin predarea limbii și literaturii", studiată la nivelul cercului pedagogic, probleme mai restrînse, izvorîte din realitățile concrete ale școlii. S-au studiat astfel metodele și procedeele folosite în școală pentru dezvoltarea vocabularului elevilor și pentru îmbogățirea vocabularului lor activ, pentru înarmarea elevilor cu deprinderi de exprimare curentă și corectă și pentru combaterea vorbirii regionale. De asemenea, s-a analizat modul cum sînt folosite analizele gramaticale pentru formarea și dezvoltarea gîndirii și exprimării logice a elevilor.

Pentru studierea tuturor acestor probleme comisia metodică a stabilit un program concret de activitate, cu atribuții pentru fiecare din membrii ei. Au avut loc, apoi, lecții deschise în care s-au demonstrat concret diferite procedee folosite de profesori. De asemenea, s-au făcut observații privind dezvoltarea exprimării orale și scrise la lecțiile din cadrul altor obiecte de învățămînt, precum și la activitățile extrașcolare: cercuri cu elevii, șezători literare etc. Membrii comisiei au consultat caietele cu temele pentru acasă la limba română, precum și unele caiete de notițe, înregistrînd calitatea exprimării scrise a elevilor și natura greșelilor întîlnite.

Pe baza datelor obținute s-au formulat concluzii, s-au emis păreri care au subliniat ceea ce este nou și pozitiv în activitatea profesorilor de limba română, în scopul popularizării metodelor bune cu prilejul ședințelor comisiei metodice și consiliului pedagogic.

SABINA CONSTANTIN
ELVIRA MORĂRESCU
Cluj

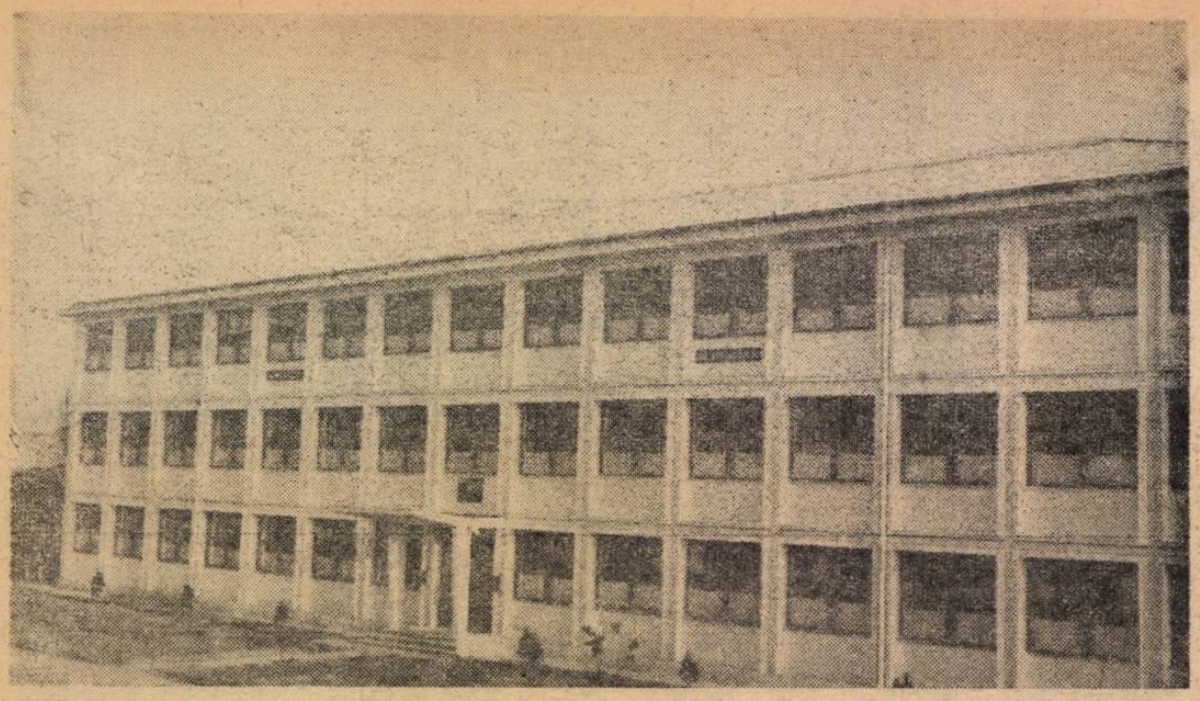

Şcoala de 8 ani din cartierul Ceair, oraşul Piteşti

Expoziţia de documente istorice

Direcţia Generală a Arhivelor Statului a organizat o interesantă expoziţie de documente istorice. Aproape 600 de hrisoave, urice, privilegii şi cărţi domneşti, stampe, catagrafii, scrisori, hărţi, convenţii, tratate, manifeste ilustrează aspecte deosebit de semnificative din istoria patriei şi a poporului nostru, de la constituirea statelor feudale pe teritoriul Romîniei de azi şi pînă la sfîrşitul anului 1944. In afara valorii lor documentar-istorice, multe din exponate (în primul rînd pergamentele) constituie adevărate opere de artă prin ornamentaţia lor de o incontestabilă valoare artistică. Repartizate pe genuri de acte, documentele expuse reuşesc să evidenţieze caracteristicile epocii la care se referă putînd constitui astfel un preţios auxiliar pentru activitatea profesorilor de istorie, de limbă şi literatură română, ca şi a diriginţilor.

Documentele referitoare la orînduirea feudală ilustrează teme ca formarea marilor domenii feudale, comerţul intern şi extern, breslele, meşteşugurile, cultura feudală. Asemenea documente sînt, de pildă, uricul din 30 martie 1392 — cel mai vechi document din ţara noastră cunoscut pînă în prezent, care vorbeşte despre existenţa statului moldovenesc — un hrisov dat de Vladislav Vlaicu, voevod al Ţării Romîneşti etc. Multe din exponate (zapise, cărţi, porunci) atestă aservirea cu forţa a ţăranilor liberi, ca şi împotrivirea acestora faţă de acapararea pămîntului lor de către boieri.

In expoziţie se află, de asemenea, numeroase documente referitoare la lupta maselor populare împotriva jugului străin, la relaţiile culturale, politice şi militare ale ţărilor romîne cu alte state etc.

Deosebit de interesante pentru ilustrarea lecţiilor de istorie sînt documentele care înfăţişează răscoala de la Bobîlna, războiul ţărănesc condus de Gheorghe Doja, răscoala populară condusă de Horia, Cloşca şi Crişan, cea condusă de Tudor Vladimirescu etc.

Exponatele privind orînduirea capitalistă sînt organizate pe teme ca „Anul revoluţionar 1848", „Unirea ţărilor romîne", „Începuturile mişcării muncitoreşti", „Romînia la începutul secolului al XX-lea", „Romînia în perioada crizei economice", „Lupta maselor populare conduse de P.C.R. împotriva fascizării ţării", „Lupta împotriva războiului antisovietic", „Pregătirea şi desfăşurarea insurecţiei armate antifasciste de la 23 August 1944".

Un loc deosebit de important îl ocupă în expoziţie lupta poporului, în fruntea căruia a stat clasa muncitoare — condusă de partidul ei de avangardă.

Cele aproape 600 de piese arhivistice, expuse în vitrinele frumos amenajate, oferă şi o imagine succintă a evoluţiei limbii şi culturii romîneşti, de la slovele stîngace ale scrisorii boierului Neacşu din Cîmpulung (1521) pînă la limba minunată a luceafărului poeziei romîneşti.

Originalitatea documentelor prezentate şi autenticitatea faptelor relevate dau expoziţiei un caracter profund instructiv-educativ, constituind o lecţie vie de istorie. Cercetînd-o, cadrele didactice şi elevii vor avea mult de cîştigat.

DUMITRU GANCIU

Disciplina elevilor

(Urmare din pag. 1)

etichetează elevii cu fel de fel de epitete va auzi în pauză sau pe stradă repetate aceste epitete de către cei mai mulţi din elevii săi. Este necesar, aşadar, ca mai întîi el, pedagogul să nu contravină cerinţelor pe care regulamentul le pune în faţa elevilor, dacă vrea să se facă ascultat cu sfinţenie.

Cu toţii să depunem eforturi — prin muncă de lămurire şi prin exemplul personal pozitiv — pentru întărirea disciplinei în rîndurile elevilor, pentru ca ei să respecte toate cerinţele pe care le pune în faţa lor şcoala. Fiecare pedagog — chiar dacă nu este diriginte sau director — trebuie să pună la inimă aceste probleme, căci ele afectează întreaga desfăşurare a procesului instructiv-educativ. **Frontul comun** pentru formarea bunelor deprinderi, a conduitei civilizate şi disciplinate în toate împrejurările trebuie să se cimenteze încă de acum, din primele săptămîni de şcoală.

Este destul să observăm conduita generală a elevilor unei şcoli — în pauză, pe stradă, în excursie, la cinematograf — pentru a ne da seama dacă în şcoala respectivă cadrele didactice acţionează unitar, ferm, într-un larg front comun pentru educarea copiilor în spiritul disciplinei. Profesorul Gh. Movilă, de la Şcoala medie din Comăneşti, relata într-o scrisoare trimisă de curînd redacţiei un fapt semnificativ. „În vara acestui an — se spunea în scrisoare — punctul turistic din şcoala noastră a găzduit elevi din multe localităţi. Dar cîtă deosebire în comportarea acestora! Elevii unei şcoli din Darabani, regiunea Suceava, îşi ascultau profesorii, erau disciplinaţi şi ordonaţi. Dimpotrivă, elevii unei şcoli din regiunea Dobrogea uimeau prin atitudinea lor foarte nedisciplinată. Explicaţia? Elevii din Darabani erau supravegheaţi de profesori exigenţi şi se vedea că fuseseră obişnuiţi în şcoală cu disciplina. Cei din Dobrogea erau conduşi de un profesor cu lipsuri serioase în conduita de pedagog şi se vedea clar că în timpul cursurilor colectivul pedagogic din şcoala respectivă nu a acţionat serios în vederea bunei lor educări".

Exemplul acesta arată încă o dată cît este de important ca profesorii să se ocupe continuu, într-un perfect front comun, de întărirea disciplinei în rîndurile elevilor, de îmbunătăţirea comportării lor, de creşterea spiritului lor de răspundere faţă de îndatoririle şcolare. De aceea, una din preocupările de căpetenie ale directorului de şcoală şi ale organizaţiilor de sindicat trebuie să fie şi atragerea tuturor cadrelor didactice în frontul comun despre care vorbeam. Este bine ca directorul să-i facă răspunzători pe cei ce se sustrag din acest front comun, trecînd nepăsători pe lîngă manifestări şi atitudini care lasă de dorit, fără să se ostenească să pună lucrurile la punct sau mulţumindu-se doar să-l anunţe pe diriginte „elevii dumitale au făcut cutare lucru. Vezi, ceartă-i, explică-le că n-au procedat bine, ia măsuri". Criteriul după care directorul este dator să aprecieze calitatea muncii oricărui învăţător şi profesor nu poate fi numai nivelul lecţiilor, ci şi participarea la rezolvarea problemelor educative, de disciplină din întreaga şcoală şi din fiecare clasă — indiferent dacă la acea clasă predă sau nu profesorul sau învăţătorul respectiv.

Toate prevederile noului regulament al şcolii de cultură generală ne privesc şi pe noi, cadrele didactice. Să facem eforturi ca toate să fie aduse la îndeplinire cu simţ de răspundere, cunoscînd că astfel vom întări disciplina muncii din şcoală, lucru foarte strîns legat de nivelul pregătirii tuturor elevilor.

CORESPONDENŢA

STREHAIA

Prof. **I. Penteş** din Strehaia ne vorbeşte într-una din scrisorile sale recente despre faptul că în prima şedinţă a consiliului pedagogic, învăţătorii şi profesorii de la Şcoala de 8 ani din localitate au discutat măsurile ce trebuie luate în şcoală pentru cultivarea exprimării corecte, în scris şi oral, a elevilor. Printre altele s-a hotărît să li se dea elevilor din clasele a V-a o lucrare de control, pentru a se întocmi o evidenţă a greşelilor tipice. Greşelile vor fi comunicate şi profesorilor care predau alte discipline, aşa încît să urmărească înlăturarea lor în timpul lecţiilor.

COSTEŞTI

Tov. **Mihai Depărăţeanu**, diriginte la clasa a XI-a de la Şcoala medie din Costeşti-Argeş, ne scrie că şi-a propus ca în anul acesta să acorde din primele ore de dirigenţie o importanţă deosebită mobilizării elevilor la un studiu serios în vederea pregătirii pentru examenul de maturitate, ca şi orientării lor profesionale. Printre acţiunile pe care le va organiza în acest scop se numără, printre altele, o întîlnire a elevilor cu foşti absolvenţi ai şcolii, acum studenţi fruntaşi, care vor arăta colegilor lor mai tineri cum au muncit spre a-şi încheia cu succes studiile de cultură generală şi le vor face cunoscute motivele pe care le-au avut în vedere în alegerea viitoarei lor profesiuni.

CÎMPULUNG - MOLDOVENESC

In acest an şcolar, ne scrie prof. **Stelian Rîmniceanu**, elevilor Şcolii generale de 8 ani-centru din Cîmpulung-Moldovenesc le-au fost create condiţii optime de desfăşurare a activităţilor sportive. În curtea şcolii s-au amenajat terenuri de baschet, de volei, de handbal, o groapă pentru sărituri în lungime şi înălţime, o bară de echilibru, patru bare fixe, un portic de gimnastică. La amenajarea acestei baze sportive şi-au adus contribuţia, îndrumaţi de profesorul de educaţie fizică, un număr mare de elevi ai şcolii.

BOGDĂNEŞTII—ARGEŞ

Pentru a asigura o bună aprovizionare a elevilor în tot timpul anului cu rechizite şcolare — ne scrie tov. **Costache Gr. Dumitru** — conducerea Şcolii generale de 8 ani din comuna Bogdăneşti a luat iniţiativa de a înfiinţa pe lîngă şcoală un stand de librărie. Inaugurat la începutul anului şcolar, acest stand pune la dispoziţia elevilor toate rechizitele de care au nevoie, precum şi numeroase cărţi beletristice. La bunul mers al activităţii standului îşi aduc contribuţia cadrele didactice şi părinţii elevilor.

BRAŞOV

Profesorul **Mircea Băltescu** ne informează despre instructiva întîlnire pe care elevii braşoveni au avut-o cu poeţii şi prozatorii cenaclului literar „Mihai Eminescu" din oraş. La această întîlnire scriitorii au vorbit elevilor despre munca pe care o desfăşoară, despre documentarea aprofundată şi amănunţită pe care o necesită crearea unei opere etc. În încheiere oaspeţii au citit elevilor din operele lor.

CONCURSURI

Institutul politehnic din Iaşi anunţă ocuparea prin concurs a următoarelor posturi didactice :

1) Conferenţiar la Facultatea de electrotehnică, catedra de electrotehnică, disciplina bazele electrotehnicii.

2) Conferenţiar la Facultatea de electrotehnică, catedra de utilizări electrice, disciplinele automatizări şi telecomenzi şi utilajul electromecanic al întreprinderilor industriale.

3) Conferenţiar la Facultatea de construcţii, catedra de geologie şi geotehnică, disciplina geotehnică şi fundaţii (secţia drumuri).

Cererile de înscriere se vor înainta în decurs de o lună de la publicarea prezentului anunţ la rectoratul Institutului politehnic din Iaşi, calea 23 August nr. 11, însoţite de următoarele acte: copie legalizată de pe diploma de doctor sau de candidat în ştiinţe; copie legalizată de pe diploma de stat sau de pe actul echivalent de studii superioare; copie legalizată de pe atestatul de profesor sau conferenţiar; lucrările ştiinţifice ale candidatului, într-un exemplar; certificatul de caracterizare a activităţii profesionale şi sociale, eliberat de instituţia (întreprinderea) în care acesta îşi are funcţia de bază; memoriul de activitate didactico-ştiinţifică, semnat de candidat; autobiografia.

★

Institutul pedagogic de 3 ani din Constanţa anunţă concurs pentru ocuparea următoarelor posturi didactice :

1) Conferenţiar la disciplina microbiologie, anatomia şi fiziologia omului şi igiena şcolară, poziţia 3 din statul de funcţiuni al catedrei de ştiinţe naturale;

2) Conferenţiar la disciplina chimie organică şi biologică, poziţia 2 din statul de funcţiuni al catedrei de chimie.

Pentru înscrierea la concurs, candidaţii vor prezenta la rectoratul institutului, în termen de o lună de la publicarea prezentului anunţ, următoarele acte (în dublu exemplar) : copie legalizată după diploma de stat sau actul echivalent de studii superioare; copie legalizată după diploma de doctor în ştiinţe sau candidat în ştiinţe; copie legalizată după atestatul de profesor sau conferenţiar; certificatul de caracterizare a activităţii profesionale şi sociale a candidatului, eliberat de instituţia (întreprinderea) la care acesta îşi are funcţia de bază; memoriul de activitate didactico-ştiinţifică semnat de candidat; lucrările ştiinţifice ale candidatului.

La concurs pot participa persoanele care posedă titlul de doctor în ştiinţe, de candidat în ştiinţe sau gradul didactic de conferenţiar, precum şi cei care, deşi nu au titlurile mai sus-menţionate, sînt specialişti de înaltă valoare, cu vechime în producţie sau în aparatul de stat, posedă studii superioare de specialitate (diplomă de examen de stat, licenţă) şi au lucrări în domeniul de specialitate al disciplinei pentru care se instituie concursul.

Data concursului se va comunica direct candidaţilor. Informaţii suplimentare se pot obţine de la secretariatul institutului, b-dul V. I. Lenin nr. 124, Constanţa, telefon 43.60.

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA : Bucureşti Piaţa Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poştale, factorii poştali şi la difuzorii voluntari din unităţile de învăţămînt. Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii. Piaţa Scînteii Bucureşti.

40 132

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Gazeta ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Anul XVI nr. 771 | vineri 9 octombrie 1964 | 8 pagini 25 bani

A început o nouă lecție...

LA ZI • LA ZI • LA ZI

Pe adresa școlilor de la orașe și sate sosesc mereu noi și noi piese pentru laboratoare, aparate, hărți, mulaje etc. În acest an școlar, sfaturile populare raionale au contractat, în vederea aprovizionării școlilor, materiale didactice în valoare de peste 43 milioane lei. Dintre cele 648 de tipuri de produse contractate, 133 sînt noi. Se numără printre ele truse de chimie, aparate pentru determinarea înălțimii și a capacității calorice, mașini centrifuge electrice cu accesorii, mulaje din material plastic pentru studiul științelor naturale și agriculturii etc.

În acest an școlar vor fi puse la dispoziția școlilor noi diafilme cu ajutorul cărora profesorii își vor putea ilustra lecțiile, le vor putea face mai interesante, mai atractive. „Chimia în agricultură", „Istoricul numerației și al calculelor", „Monumente istorice și culturale din diferite regiuni ale țării", „Bucureștii ieri și azi", „Viața și opera scriitorului Ion Slavici" — iată numai cîteva dintre diafilmele care vor îmbogăți în anul acesta zestrea școlilor.

În vederea educării estetice a elevilor, creatorii secției de diafilme din cadrul studioului cinematografic „Animafilm" realizează producțiile „Din colecțiile de artă populară" și „Elemente decorative în unele manuscrise vechi". Nu au fost uitați nici preșcolarii. Pentru ei se lucrează la transpunerea în diafilm a unor basme și istorioare, precum și a mult îndrăgitelor „Amintiri din copilărie" de Ion Creangă.

Cercul literar al elevilor de la școala medie din Belinț, raionul Lugoj, reprezintă un prețios ajutor pentru munca profesorilor de literatură. Problemele discutate în ședințele cercului, ca de pildă „Povestirea inspirată din trecutul istoric în secolele al XIX-lea și al XX-lea", „Fabuliști romîni și universali", „Romanul în literatura noastră" etc. stimulează mult dragostea elevilor pentru studiul literaturii. În același timp, discutarea în cerc a lucrărilor originale ale elevilor cu înclinații literare dezvoltă aptitudinile creatoare ale acestora și spiritul lor critic.

Conținutul educativ al lecției

A sublinia că fiecare disciplină deține un bogat filon de resurse educative este sinonim cu a repeta unul dintre cele mai cunoscute adevăruri pedagogice. Nu ne propunem, deci, a-l demonstra aici încă o dată, ci vrem să ne referim la necesitatea de a valorifica din plin conținutul educativ al lecțiilor, de a ne organiza activitatea în clasă în așa fel încît cunoștințele transmise de la catedră să nu tindă doar la formarea culturii generale a elevilor, ci să fie și un mijloc prin care exercităm o puternică influență asupra conduitei lor, asupra modului lor de a gîndi și a simți.

Pentru a explica natura acestei exigențe, să apelăm la un exemplu. Să zicem, la o lecție de istorie, disciplină prin excelență bogată în valențe educative. Vorbind, de pildă, la clasa a VIII-a despre lupta de eliberare de sub dominația otomană dusă de către Ștefan cel Mare, vom arăta că țelul principal al politicii lui Ștefan a fost scoaterea Moldovei din starea de țară tributară sultanului și păstrarea independenței ei, vom descrie lupta inegală și crîncenă de la Vaslui, încheiată cu biruința oastei lui Ștefan. Vom aminti, de asemenea, apriga luptă de la Războieni, unde în fața puhoiului dușman Ștefan a trebuit să se bizuie numai pe mica lui oștire de moldoveni, după cum vom aminti organizarea rezistenței eroice de sub zidurile Sucevei sau victoria împotriva polonilor, a cărei consecință indirectă este recunoașterea de către turci a suveranității Moldovei. Comunicînd toate aceste date istorice, le transmitem elevilor, în mod obligatoriu și cunoștințe despre vitejia, eroismul și spiritul de jertfă al poporului angajat în lupta pentru apărarea libertății sale, împotrivirea lui aprigă față de tendințele de asuprire și subjugare ale imperiului otoman. Prezentate însă într-un mod rece, indiferent, limitate doar la valoarea lor strict științifică, toate aceste cunoștințe vor avea, din punct de vedere educativ, un efect foarte palid. Ele vor putea fi înregistrate, memorate, reproduse cu prilejul verificării cunoștințelor. Dar ele nu vor avea o reală eficiență educativă decît dacă vor fi subordonate influenței organizate pe care o exercită educatorul asupra conștiinței elevilor, dacă se vor transforma în convingeri, dacă vor trezi în rîndurile celor pe care sîntem chemați să-i educăm sentimente puternice.

Care sînt modalitățile menite să asigure realizarea real'ă a conținutului educativ al lecțiilor? Rețete, este de la sine înțeles, nu se pot da. Putem fixa, însă, unele jaloane menite să ne orienteze în diversitatea de situații pe care le prilejuiește munca de predare. Unul dintre ele — printre cele mai importante de altfel — ține de particularitățile specifice fiecărei lecții în parte. Unele vor fi căile utilizate într-o lecție de matematică, de exemplu, și altele cele la care vom apela în cazul unei lecții de literatură română. Și mai mult chiar: într-o anumită direcție vom acționa asupra elevilor într-o lecție despre literatura anului 1848, în altă direcție într-o lecție despre literatura noastră de azi.

Lecția de istorie la care ne-am referit poate să devină, ca și altele, o puternică pîrghie educativă atunci cînd profesorul îi înțelege sensurile și găsește căile adecvate pentru utilizarea lor. Convins fiind că o dată cu transmiterea cunoștințelor el are datoria să exercite și o influență morală asupra elevilor săi, acest profesor se va adresa concomitent minții și sufletelor acestora. Și astfel, alături de datele istorice vor fi puse larg în evidență aspectele afective. Fragmente din cronica lui Grigore Ureche, din „O samă de cuvinte" a lui Neculce, din opera lui M. Sadoveanu etc. presărate cu pricepere de-a lungul lecției vor reuși să-i dea culoare și să facă sensibile afectivității elevilor elemente care altfel s-ar adresa numai intelectului lor.

Dar e de la sine înțeles că simpla folosire mecanică a unui material ajutător nu este suficientă. Minuirea lui, modul cum profesorul pune accentul pe unul sau altul din momentele lecției, gradarea lor în vederea obținerii unei anumite tensiuni emoționale sînt, de asemenea, factori indispensabili pentru a asigura eficiența preocupărilor educative.

Realizarea efectului educativ al cunoștințelor predate este condiționată de numeroase elemente. Printre acestea se situează la loc de frunte cunoașterea psihologiei elevilor, a particularităților clasei cu care lucrăm. Într-un fel vom proceda cu elevii din clasa a III-a și în alt fel cu elevii din clasa a XI-a. Dacă elevii clasei a III-a pot fi ușor impresionați doar de o lectură, de o

(continuare în pag. 8-a)

În acest număr:

Tinerii învățători și profesori — pag. 3.
Vizitele în întreprinderi — pag. 4.
Cu elevii pe ogoare — pag. 4—5.
Concursul nostru literar — pag. 7.

CĂRȚI CĂRȚI

Manualele de gramatică

Cu ocazia consfătuirilor raionale din toamna aceasta, numeroși profesori care predau gramatica limbii romîne la clasele V—VIII au întrebat dacă în manualele școlare pentru acest obiect s-au făcut unele modificări în urma apariției ediției a II-a a *Gramaticii* Academiei. După cum s-a arătat și cu altă ocazie (în articolul „În legătură cu manualele de limba romînă pentru clasele V—VII", apărut în Gazeta învățămîntului, nr. 750 din 10 aprilie 1964) la data apariției noii ediții a *Gramaticii limbii romîne* manualul de limba romînă pentru clasa a VI-a era deja tipărit și broșat, gata pentru difuzare. Din cauza aceasta n-a fost posibilă nici o modificare. Manualelor pentru clasele a V-a și a VII-a, care se găseau în faza corecturii în pagini, li s-au putut aduce unele îmbunătățiri. Datorită acestei situații, între manualul pentru clasa a VI-a și cele pentru clasele a V-a și a VII-a apar cîteva nepotriviri pe care ne propunem să le semnalăm în continuare, subliniind în același timp că ar fi bine ca, atunci cînd se vor preda aceste capitole la clasa a VI-a, profesorii să consulte și manualul pentru clasa a VII-a, ghidîndu-se după el.

Dintre modificările făcute, semnalăm la clasa a V-a : definiția articolului, a complementului direct și a complementului indirect, iar la casa a VII-a : definiția articolului în general și a celor patru feluri de articol (hotărît, nehotărît, posesiv și adjectival) ca și definiția pronumelui reflexiv. Pentru ca manualul să fie conform *Gramaticii* Academiei, s-au scos paragrafele referitoare la numeralul nehotărît, care, deși cuprindeau cuvinte cu sens cantitativ, nu-și aveau locul în capitolul despre numeral, ci la pronumele și adjectivele pronominale nehotărîte (vezi *Gramatica* Academiei, ediția a II-a, vol. I, p. 181). De asemenea, atributele exprimate prin adjective pronominale (posesive, demonstrative, interogative etc.) au fost trecute de la atributul pronominal la cel adjectival, așa cum este, de altfel, mai normal.

Întrucît Editura didactică și pedagogică se preocupă de pe acum de editarea manualelor pentru anul școlar 1965—1966, în noua ediție, în curs de tipărire, au putut fi introduse și alte modificări. Astfel, definiția morfologiei, căreia i s-au adus unele obiecții, a fost formulată în felul următor : „Morfologia este partea gramaticii care cuprinde regulile privitoare la forma cuvintelor și la modificarea formei acestora", renunțîndu-se la adaosul „studiate pe părți de vorbire" (vezi *Gramatica* Academiei, ed. a II-a, vol. I, p. 11 și 55). S-a renunțat la criteriul lexical, respectîndu-se numai cel gramatical. Adjectivele, care erau împărțite în calificative și determinative, au fost grupate, așa cum indică noua ediție a *Gramaticii limbii romîne*, în *invariabile* (ex. *asemenea, așa, gata, ditai, otova, sadea, eficace, atroce, perspicace, propice, bleu, maro, gri etc.) și variabile* — cu două terminații și cu o terminație.

În urma sugestiilor făcute de cadrele didactice, diateza a fost definită ca formă „pe care o ia verbul pentru a arăta raportul dintre acțiune și subiect". Unele dificultăți au fost întîmpinate la definirea diatezei reflexive, despre care *Gramatica* Academiei spune că „e mai puțin precizată și organizată decît celelalte diateze" (vol. I, p. 209), fără a da vreo definiție. Precizările care se fac în continuare la acest capitol în *Gramatica* Academiei pot da naștere la multe comentarii. Pentru a se respecta totuși indicațiile date de acest for autorizat, verbele reflexive au fost împărțite în trei grupe mari : 1) *reflexive propriu-zise* (incluzîndu-se aici verbele însoțite de pronume reflexive care nu pot fi înlocuite cu un pronume personal sau cu un substantiv în același caz cu ele), 2) *reflexive cu înțeles pasiv* și 3) *verbe active însoțite de pronume reflexive*. Cum criteriile de grupare a acestor verbe în manualele pentru clasele a VI-a și a VII-a s-ar putea să ridice unele dificultăți, o experimentare la catedră este absolut necesară. În caz că soluția la care s-a ajuns va crea greutăți în practică, se va reveni probabil la criteriul unic al categorisirii acestor verbe, adică la prezența pe lîngă ele a pronumelui reflexiv.

Poate că nici noua definiție dată diatezei reflexive în ediția 1965 nu va fi scutită de unele critici, deoarece s-a abandonat criteriul folosit la diatezele activă și pasivă — raportul dintre acțiune și subiect — și, restrîngîndu-se sfera noțiunii de reflexiv, s-a dat acestei diateze următoarea definiție : „Diateza reflexivă arată că subiectul participă intens la acțiune" (vezi și *Gramatica* Academiei, vol. I, p. 210). O discuție pe tema aceasta n-ar fi, credem, lipsită de interes. Ea ar duce la elucidarea unor probleme teoretice și ar contribui mult la îmbunătățirea manualelor de gramatică a limbii romîne.

Deoarece o semnalare a tuturor modificărilor de detaliu ar lua prea mult spațiu, ne vom opri la o singură problemă. În ediția I a *Gramaticii* Academiei, deci și în manualele școlare, propozițiile erau grupate, după sensul și scopul lor, în : enunțiative, optative, interogative, dubitative, imperative și exclamative (vol. I, p. 27 și urm.) fără a se avea în vedere faptul că optativele și dubitativele pot fi enunțiative sau interogative și că atît enunțiativele cît și interogativele sînt exclamative și neexclamative. Sintetizîndu-se clasificarea făcută în *Gramatica* Academiei (vol. II, p. 17—43), propozițiile au fost grupate în manual, după scopul comunicării, în : *enunțiative* (propriu-zise, optative și imperative) și *interogative* (propriu-zise și optative), fiecare din ele putînd fi *exclamativă* și *neexclamativă*, în funcție de starea de afectivitate pe care o exprimă. S-a păstrat împărțirea în afirmative și negative, după formă, și în simple și dezvoltate, după alcătuirea lor, renunțîndu-se la gruparea după structură, în analizabile și neanalizabile, monomembre și bimembre, verbale și nominale, pentru a se evita supraîncărcarea elevilor cu o terminologie greoaie și fără utilitate practică.

Cele trei ediții apărute pînă acum ale manualelor pentru clasele a V-a și a VI-a și cele două ale manualului pentru clasa a VII-a au înregistrat, de la un an la altul, îmbunătățiri substanțiale, multe dintre ele datorîndu-se și sugestiilor utile primite de la profesorii care predau gramatica în școlile de 8 ani. Expunînd aici pe scurt modificările făcute în ediția 1964 și pe cele care vor fi introduse în ediția 1965, am urmărit un scop dublu : să prevenim pe colegii de specialitate asupra unor probleme pe care le vor întîmpina în predare în acest an școlar și să le solicităm totodată concursul în vederea eliminării anumitor lipsuri neobservate pînă acum sau a prevenirii eventualelor greșeli, atîta vreme cît mai este posibil acest lucru.

prof. ION POPESCU

E înscris în regulament

Cîte ședințe într-o lună ?

Trecuse prima săptămînă de cursuri. Copiii, deprinși cu zburdălnicia din timpul verii, nu se acomodaseră încă pe deplin cu activitatea ritmică și ordonată la care îi obligă școala. „Mai sînt întîrzieri, chiar absențe nemotivate — își spunea, nemulțumit, directorul. Acasă, după cîte m-au informat diriginții, copiii își prelungesc joaca în detrimentul pregătirii lecțiilor. Ce măsuri să luăm oare ? N-ar fi bine să convocăm consiliul pedagogic într-o ședință în care să analizăm starea de fapt, să vedem ce părere au și cadrele didactice, ce soluții dau, cu ce propuneri vin — și pe urmă să hotărîm ? Sigur — se entuziasmă directorul. Să convocăm o ședință de consiliu. Urgent !"

*

Peste cîteva zile, răsfoind cataloagele tuturor claselor, directorul constată cu necaz că, deși au trecut două săptămîni de la deschiderea cursurilor, profesorii au dat foarte, foarte puține note. „Ce așteaptă ? — se supără el pe bună dreptate. Vor ca în ultimele săptămîni din trimestru să-i zăpăcească pe elevi cu ascultatul și cu extemporalele ? Și apoi, uite : aici un plus, dincoace un minus, dincoace un punct alături de notă. Vai, vai, cîte inovații de loc bine inspirate ! Trebuie să le curmăm. Dar imediat.

Așa că, pe tabla din cancelarie, apare din nou un anunț cu litere groase : sîmbătă, la ora 6, nouă ședință a consiliului pedagogic, în problema notării elevilor.

Și așa se face că în decurs de trei săptămîni consiliul pedagogic s-a adunat de 4—5 ori. Este drept, de fiecare dată s-au discutat probleme de muncă ce se cereau imediat soluționate : disciplina elevilor, notarea răspunsurilor, ținuta cadrelor didactice și încă altele. Și de fiecare dată s-au hotărît măsuri care au ajutat la îndreptarea lucrurilor în școală.

Doar un lucru a fost scăpat din vedere : ceea ce spune Regulamentul școlii de cultură generală în ce privește convocarea consiliului pedagogic. Conform acestuia, trebuie ca „în cursul unei luni să aibă loc **o singură ședință** de consiliu pedagogic sau de comisie metodică". În cazuri excepționale — prevede regulamentul — directorul poate chema cadrele didactice în ședințe extraordinare. Anume, atunci cînd sînt de prelucrat în școală **dispoziții urgente** primite de la foruri superioare, **abateri grave de la disciplină** etc.

Or, fenomenele întîlnite de director în cazul de față se manifestă de obicei la început de an școlar. Orice pedagog știe aceasta. De aceea, era firesc ca directorul să le pună în fața cadrelor didactice pe toate deodată, în prima ședință de consiliu din anul școlar. Acest lucru presupune însă, în mod firesc, o atentă pregătire a ședinței de consiliu, îi cere directorului să se gîndească la toate problemele etapei, să reflecteze la modul cum le va prezenta în fața învățătorilor și profesorilor, să stabilească măsuri precise asupra cărora să nu fie nevoit să revină ulterior.

Așadar, atenție atunci cînd hotărîm să convocăm o ședință a consiliului pedagogic. Abuzul de asemenea ședințe se face în detrimentul timpului liber al cadrelor didactice pe care ele trebuie să-l folosească pentru pregătirea lecțiilor viitoare, pentru propria documentare în specialitate, ca și pentru atît de necesara odihnă și recreere.

BIBLIOGRAFIE

PEDAGOGIE

Salade D. : Pregătirea elevilor din clasele V-VIII pentru alegerea profesiunii — Editura didactică și pedagogică.

MATEMATICĂ

Cerchez M. : Aplicații ale matematicii în practică — Editura didactică și pedagogică.

******* Probleme actuale de matematică. Conferințe ținute la cursurile de vară pentru profesorii de matematică-Săcele 1962 — Editura didactică și pedagogică.

ȘTIINȚA PE ÎNȚELESUL TUTUROR

Andreescu D. : Zborul spre lună — Editura științifică.

Giurcăneanu C., Mocanu C. : Pe urmele lui Marco Polo. — (Colecția „Mari descoperiri"), Editura științifică.

Matei H. : Tiparul — (Colecția „Mari descoperiri"), Editura științifică.

Rosu Al., Seitan Octavia : Prima călătorie în jurul lumii. — (Colecția „Mari descoperiri"), Editura științifică.

Tebeica Val. : Cîți poli are Pămîntul. — (Colecția „Natura fără taine"), Editura științifică.

Vintilă I. : Bătălia de pe Styx. — (Colecția „Știința învinge"), Editura tineretului.

Dumitriu R. : De vorbă cu părinții — Editura medicală.

ALBUME

Zderciuc B., Petrescu T. Bănățeanu : Arta populară în R.P.R. — Editura Meridiane.

Corneliu Baba, Album — Editura Meridiane.

Bacău, Album — Editura Meridiane.

MUZICĂ

Comișel Emilia : Antologie folclorică din ținutul Pădurenilor Humedoara. Ediția a II-a revizuită și adăugită — Editura muzicală.

******* Țara mea înfloritoare — culegere — Editura muzicală.

Paladi R. : Trenul Griviței. Cor a cappella. Versuri de L. Rădan — Editura muzicală.

SPORT

******* Două decenii de avînt sportiv — Editura U.C.F.S.

Florescu C., Dumitrescu V., Predescu A. : Despre metodica dezvoltării calităților fizice — Editura U.C.F.S.

* * *

Începînd cu luna octombrie a.c. apare publicația lunară „În ajutorul instructorului de pionieri". Publicația se adresează tuturor celor care muncesc cu pionierii, în scopul de a ajuta la îmbunătățirea muncii educative în școli.

În legătură cu indicația Ministerului Învățămîntului ca toate școlile să se aboneze la această publicație, astfel încît să aibă colecția începînd cu primul număr, precizăm că abonamentele pentru lunile octombrie, noiembrie, decembrie a.c. se primesc la oficiile poștale și de către difuzorii voluntari din școli pînă la data de 15 octombrie 1964.

DE LA MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Se aduce la cunoștința secțiunilor de învățămînt ale sfaturilor populare regionale, raionale, orășenești, precum și cadrelor didactice din învățămîntul de cultură generală, că lucrările scrise de control (tezele) se vor da, în anul școlar 1964—1965, conform indicațiilor cuprinse în articolele nr. 108 și 158 ale Regulamentului școlilor de cultură generală și nu după indicațiile din programele școlare difuzate în școli sau publicate în presă, deoarece acestea au fost elaborate înainte de apariția regulamentului. Orele afectate în unele programe pentru lucrările scrise de control care, conform regulamentului, nu se mai dau, vor fi lăsate la dispoziția profesorului.

Se menționează că la limbile moderne, în clasa a VIII-a a școlilor generale de 8 ani, se va da teză în acest an școlar numai la limba rusă, limbă studiată de elevi din clasa a V-a.

TINERII ÎNVĂŢĂTORI ŞI PROFESORI

Aproape 7500 de tineri absolvenţi ai universităţilor, ai institutelor şi şcolilor pedagogice au păşit în acest an pragul şcolilor din întreaga ţară, începîndu-şi activitatea ca învăţători şi profesori. Au pornit plini de încredere spre localităţile unde au fost repartizaţi, ştiind că vor primi un ajutor larg în rezolvarea problemelor care le stau în faţă — fie că e vorba de probleme ţinînd de condiţiile lor de viaţă, fie că e vorba de probleme ale muncii la catedră. Iar acum toţi trăiesc un moment emoţionant, dorit de ani de zile: momentul celor dintîi paşi în profesiunea aleasă.

Climatul pe care l-au întîlnit din prima zi, din primul moment al venirii lor în locul unde urmează să-şi desfăşoare activitatea constituie un factor de cea mai mare însemnătate pentru tinerii profesori şi învăţători. Nu rareori acest prim contact cu realitatea, cu condiţiile specifice în care vor munci este determinant pentru întreaga desfăşurare ulterioară a activităţii lor. Primirea caldă, prietenească, grija pentru rezolvarea unor probleme care pot fi aparent neînsemnate, dar care în ochii tînărului nou venit pot lua proporţii, produc un simţămînt de siguranţă, creează o atmosferă destinsă, îl conving profund pe noul învăţător sau profesor că muncii sale i se acordă întreaga consideraţie cuvenită, îndemnîndu-l să se concentreze cu toate forţele lui creatoare spre reuşita primelor lecţii, spre stabilirea trainică a primelor contacte cu elevii, cu activitatea didactică. Solicitudinea plină de tact în această direcţie, sfatul tovărăşesc, antrenarea de la început în viaţa colectivului pedagogic şi în munca extraşcolară potrivit talentului şi preferinţelor exprimate vor întări în inima fiecărui tînăr nou venit simţămîntul că a intrat, ca membru egal în drepturi, într-o familie unită şi puternică.

Bucuria unor astfel de simţăminte o încearcă în aceste săptămîni ale începutului de an şcolar majoritatea tinerilor învăţători şi profesori. Un raid organizat zilele trecute de redacţia noastră în regiunea Ploieşti a scos la iveală faptul că cei mai mulţi dintre membrii noii promoţii de pedagogi şi-au început activitatea sub auspicii favorabile.

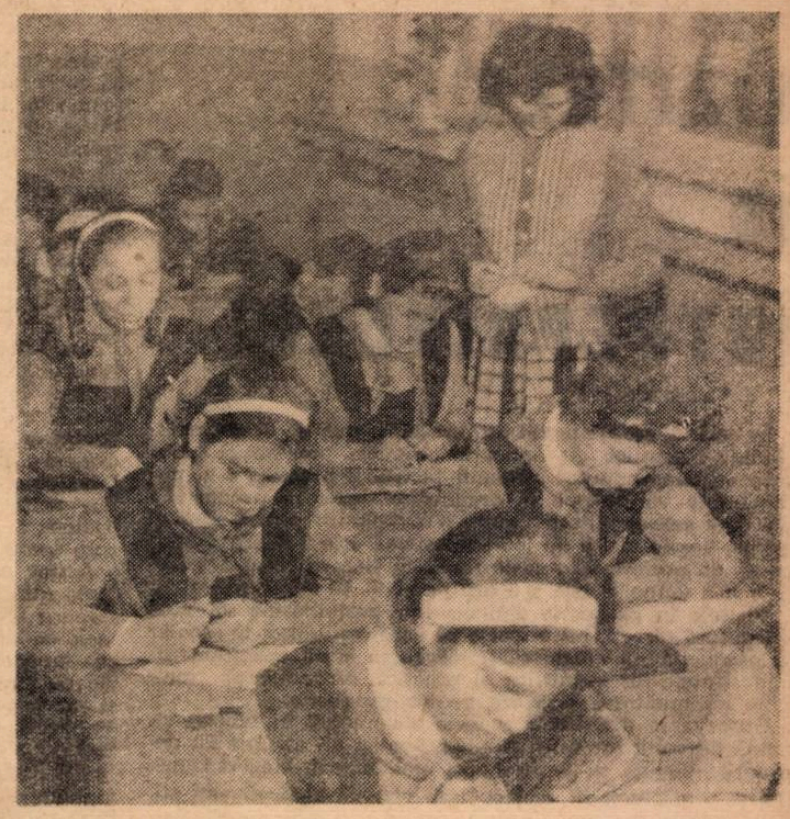

Cu fiecare lecţie, tînăra profesoară dobîndeşte tot mai multă experienţă

•

Primul popas l-am făcut, în raidul nostru, la secţia de învăţămînt a regiunii Ploieşti.

De la începutul discuţiei pe care am avut-o cu şeful secţiei, cu inspectorii, ne-am convins că pentru ei problemele legate de întîmpinarea tinerilor învăţători şi profesori au constituit anul acesta o preocupare de seamă, căreia i-au acordat din vreme o atenţie deosebită.

— Şcolilor din regiunea noastră — ne-a spus tov. Ion Jinga, şeful secţiei — le-au fost repartizaţi în acest an şcolar 432 de noi profesori; 246 sînt absolvenţi ai universităţii, iar 186 ai institutelor pedagogice de 3 ani. O forţă importantă, care va putea contribui serios la dezvoltarea învăţămîntului în regiunea noastră.

— Fără îndoială — am observat noi — v-aţi gîndit şi la necesitatea de a crea condiţiile pentru ca această forţă să poată acţiona cît mai larg.

— Aşa şi este — ne-a răspuns tov. Jinga. Şi cu atît mai mult — a adăugat el — cu cît mulţi dintre tinerii pedagogi sînt veniţi din alte regiuni, din sate sau oraşe situate la zeci şi sute de kilometri de comuna în care au fost repartizaţi şi, deci, a fost nevoie să le asigurăm condiţii bune de trai, de muncă, să-i facem să se simtă bine în regiunea noastră, să se lege de comuna, de şcoala în care au venit. De aceea, de cum au sosit am căutat să-i înconjurăm cu maximum de solicitudine. În primul rînd ne-am preocupat să le asigurăm condiţii materiale bune. Încă înainte de sosirea tinerilor cadre am arătat inspectorilor de la secţiile raionale şi directorilor de şcoli ce măsuri trebuie să ia pentru ca de la început aceştia să aibă la dispoziţie locuinţe corespunzătoare, în apropierea şcolilor. În acelaşi timp, cu sprijinul sfatului popular al regiunii şi al consiliului agricol regional am obţinut ca o serie de gospodării agricole colective şi gospodării agricole de stat să asigure aprovizionarea noilor cadre didactice cu alimente şi combustibil. Nu mai vorbim de primele de instalare, care au fost înmînate fiecărui absolvent de cum a sosit la post.

I-am întrebat de bună seamă pe lucrătorii secţiei de învăţămînt a regiunii Ploieşti şi cum s-au preocupat de sprijinirea noilor pedagogi din punct de vedere profesional.

— Prima noastră grijă în această direcţie — ne-a spus şeful secţiei — a fost să studiem în amănunt situaţia din fiecare şcoală unde urmau să fie încadraţi aceştia, aşa încît fiecare din ei să poată lucra în specialitatea sa şi să evităm eventualele cereri de transfer. O confirmare a faptului că problema aceasta a fost rezolvată mulţumitor este că pînă în momentul de faţă nu am primit sesizări în această direcţie şi nici nu am constatat, în deplasările noastre pe teren, vreo nemulţumire. S-a pus apoi problema de a-i ajuta pe aceşti tineri, care iau acum primul contact nemijlocit cu şcoala, cu munca la catedră, să biruie dificultăţile pe care le generează în mod inerent lipsa de experienţă. În legătură cu aceasta am dat indicaţii directorilor asupra modului cum trebuie ajutaţi noii pedagogi în întocmirea planurilor de muncă anuale şi trimestriale, a planurilor de lecţii. Comisiile metodice au primit sarcina de a le da îndrumări cît mai amănunţite asupra organizării lecţiilor, asupra procedeelor care trebuie folosite în predare, în verificarea cunoştinţelor elevilor, în munca educativă etc. Am cerut, de asemenea, ca în fiecare şcoală să li se facă cunoscută tinerilor învăţători şi profesori experienţa bună a pedagogilor fruntaşi, ca aceştia să-i invite pe noii lor colegi la lecţiile pe care le ţin. Nădăjduim — a încheiat şeful secţiei — că toate acestea vor ajuta tinerilor învăţători şi profesori să păşească cu dreptul în frumoasa şi nobila misiune pe care şi-au ales-o.

•

Şi iată-ne, la cîteva ore după ce am plecat de la secţia de învăţămînt, în vizită la unul dintre noii pedagogi care şi-au început munca în regiunea Ploieşti. Să facem prezentările: tovarăşa Elena Georgescu, absolventă a Institutului pedagogic de 3 ani din Bacău, profesoară de agricultură la Şcoala generală de 8 ani din comuna Dîrvani, raionul Ploieşti.

— Cum vă simţiţi în noua dumneavoastră locuinţă?

— Minunat, parcă aş sta aici de ani de zile.

Elena Georgescu este, într-adevăr, încîntată de mica ei gospodărie. Ospitalieră, ne poftеşte să o vizităm.

— Ştiţi, nici nu m-am aşteptat să am toate astea din prima zi în care am sosit. Colegii mei, directoarea şcolii, organele locale toţi m-au primit cu multă căldură. Şi, vedeţi, mi-au găsit din vreme şi locuinţă. Vă place?

Da, ne place. O cameră primitoare, luminoasă, aranjată cu gust de tînăra profesoară. O bibliotecă plină de cărţi ne face să ghicim pasiunea gazdei pentru literatură, mai ales pentru poezie.

— Ieri mi s-au adus şi lemnele. Uitaţi-vă, sînt colo, sub şopron. A trebuit numai să merg să le plătesc. De rest s-a îngrijit gospodăria colectivă. Mi-a pus la dispoziţie o căruţă, a asigurat lucrările de încărcat, de descărcat. „Eşti acum de-a noastră, trebuie să te ajutăm" — mi-au spus, prietenoşi, oamenii.

De la gospodăria agricolă colectivă se aprovizionează Elena Georgescu şi cu alimente. Bogată, toamna a umplut cu roade chioşcurile gospodăriei. Găseşte acolo tot ce-i trebuie.

Tînăra profesoară a şi început să se integreze în viaţa comunei. O cunosc şi copiii, şi tinerii, şi vîrstnicii. Cu cei mici stă de vorbă la şcoală, iar pe părinţii lor îi vizitează în calitate de dirigintă. Pe alţii îi întîlneşte la sfat, la sediul gospodăriei colective, iar cu cei de vîrsta ei o găseşti vorbind aproape seară de seară la căminul cultural.

La despărţire am întrebat-o dacă şi în anul şcolar viitor o vom găsi tot aici.

— Firește — ne-a răspuns, parcă mirată, Elena Georgescu. Pînă atunci o să vedeţi cum mă statornicesc aici. Atunci — ei, atunci o să fim o familie — sfîrşeşte ea zîmbind.

Asemenea gînduri nutreşte şi tînăra profesoară Alexandrina Drăghici, de la Şcoala generală de 8 ani din comuna Căldăreşti, raionul Buzău. Oferindu-i-se recent un post la o altă şcoală (era vorba chiar de o şcoală dintr-un oraş), ea a refuzat. Deşi este abia la începutul activităţii sale, Alexandrina Drăghici s-a şi legat de şcoală, de comuna unde a fost repartizată. Colectivul didactic, cetăţenii comunei o înconjoară cu multă prietenie. I s-au creat condiţii bune de muncă şi de trai şi ea nu vrea să dezmintă încrederea celor care au primit-o cu atîta dragoste.

Şi în raionul Rîmnicul Sărat, unde ne-am continuat raidul, ca şi în alte raioane ale regiunii Ploieşti, celor mai mulţi dintre noii învăţători şi profesori le-au fost asigurate condiţii bune de trai. De o atenţie şi un sprijin deosebit din partea organelor locale şi a colegilor de muncă s-a bucurat, de exemplu, tînăra profesoară de fizică şi chimie Silvia Rădulescu, de la Şcoala medie din Beceni, raionul Buzău. Pentru a-i uşura cît mai mult condiţiile de trai, i s-a creat posibilitatea de a lua masa, contra plată, la cantina şcolii. În acelaşi fel a fost sprijinită şi tînăra profesoară Elena Paraschiv, repartizată la Şcoala medie din comuna Pogoanele, din acelaşi raion.

Fapte mai puţin pozitive am înregistrat însă în raionul Mizil, unde secţia raională de învăţămînt nu a acţionat în strînsă legătură cu organele locale în vederea rezolvării problemelor materiale legate de instalarea tinerilor absolvenţi în localităţile în care au fost repartizaţi, ceea ce desigur a influenţat felul cum aceştia s-au putut concentra de la început asupra problemelor predării. După cîte am fost informaţi ulterior, cazurile respective sînt cunoscute de secţia de învăţămînt a regiunii şi s-au luat măsuri de remediere a situaţiei.

•

Dar sprijinul pe care îl primesc tinerii învăţători şi profesori nu se rezumă la problemele materiale, ci se extinde şi asupra muncii didactice.

Pentru profesorul de ştiinţe naturale Corneliu Bernea, proaspăt absolvent al Universităţii din Iaşi, începutul activităţii la catedră a coincis cu o dublă întîlnire cu copilăria şi adolescenţa. În primul rînd o reîntîlnire cu şcoala la care el însuşi a învăţat — Şcoala din Tîmboieşti, raionul Rîmnicul Sărat — cu vechii săi profesori, astăzi colegi de cancelarie şi, în al doilea rînd, o reîntîlnire cu fostul său coleg de şcoală, George Bîrhală, care, terminînd cu trei ani în urmă Institutul pedagogic, a fost numit acum, datorită destoiniciei sale, director la Tîmboieşti.

Între cei doi foşti şi actuali colegi s-a stabilit încă de la început o colaborare strînsă şi rodnică. Directorul, acum pedagog cu experienţă, îl sprijină pe Corneliu Bernea în alcătuirea planurilor şi în organizarea lecţiilor, în timp ce acesta îl ajută în acţiunea de îmbogăţire a şcolii cu material didactic — în completarea ierbarelor şi a colecţiei de plante, în realizarea unor planşe de anatomie etc.

De un sprijin metodic atent se bucură şi tînăra absolventă a Şcolii pedagogice din Buzău, Maria Iordan, repartizată şi ea în acest an la Şcoala de 8 ani din Tîmboieşti. Comunista Elena Filotti, învăţătoare experimentată, şi-a luat de la început angajamentul de a o ajuta în pregătirea lecţiilor. Zi după zi ea îi arată cum trebuie rezolvate problemele concrete ale muncii instructiv-educative şi astfel Maria Iordan a reuşit de la început să captiveze pe micii şcolari care i-au fost încredinţaţi, antrenîndu-i într-o participare activă la lecţii.

— Colectivul de profesori şi învăţători ai şcolii mi-a făcut o primire caldă, colegială — ne spune tînăra învăţătoare. Începînd cu ajutorul permanent al tovarăşei Filotti şi al tovarăşului director şi terminînd cu diferitele sugestii primite în cadrul discuţiilor din cancelarie, totul este menit să mă ajute în acest început al muncii mele. Pentru întreagă această grijă le mulţumesc din suflet colegilor mei.

Un sprijin preţios din partea colectivelor pedagogice în cadrul cărora şi-au început activitatea primesc şi tinerele profesoare Florica Tănase, de la Şcoala de 8 ani din Valea Călugărească, raionul Ploieşti, Victoria Muşat, de la Şcoala de 8 ani din Săpoca, raionul Buzău etc.

Am constatat însă, în cîteva şcoli, o tendinţă — izvorîtă din bune intenţii, probabil — dar care influenţează negativ asupra dezvoltării creatoare a personalităţii tinerilor învăţători sau profesori: aceea de a-i „dădăci" excesiv. În locul unor simple îndrumări acestora li se dau spre a copia planuri de-a gata, sînt îndemnaţi să reproducă întocmai lecţiile altor cadre didactice, iar analiza lecţiilor pe care le ţin ei înşişi se rezumă la comentarea unor probleme de amănunt neesenţiale.

Reversul acestei situaţii: în unele şcoli, absolvenţii recent repartizaţi în învăţămînt nu au primit aproape nici o îndrumare. Se pretextează de obicei că nu există în şcoală alt profesor calificat în specialitatea respectivă, care să poată face cu competenţă recomandările necesare. Evident, în acest caz ajutorul trebuie să vină din partea directorului şcolii şi a cadrelor cu experienţa cea mai bogată la catedră, chiar dacă sînt de altă specialitate. Foarte important este de asemenea ca în planurile de activitate ale cercurilor pedagogice raionale să fie prevăzute, chiar din această perioadă, acţiuni eficiente, în special schimburi de experienţă, pentru sprijinirea activităţii didactice a tinerelor cadre.

Raidul întreprins recent de redacţia noastră a evidenţiat, în primul rînd, entuziasmul dovedit de majoritatea tinerilor absolvenţi pentru munca pedagogică şi faptul că în general organele de învăţămînt, directorii de şcoli, cadrele didactice cu experienţă se străduiesc să le menţină mereu viu acest entuziasm, ajutîndu-i să-şi rezolve cît mai uşor şi mai grabnic problemele vieţii materiale şi să poată munci cît mai bine pentru instruirea şi educarea elevilor.

În unele din localităţile vizitate ne-a fost semnalat, din păcate, faptul că pînă la data efectuării raidului nostru unii tineri absolvenţi nu se prezentaseră încă la posturile unde au fost repartizaţi. Colegii lor, care s-au bucurat mult la ştirea că îi vor primi în şcoli, îi aşteaptă încă, înainte de a-i caracteriza aspru, aşa cum merită o asemenea atitudine...

În majoritatea cazurilor, însă, tinerii pedagogi şi-au început activitatea păşind cu hotărîre în munca din şcoală. Pe acest temei sîntem convinşi că bilanţul primului lor an de activitate didactică va fi plin de succese şi satisfacţii.

LEGĂTURĂ STRÎNSĂ CU PRODUCŢIA

VIZITELE ÎN ÎNTREPRINDERI

În curînd, şcolile medii din oraşe, în care se desfăşoară studiul maşinilor cu aplicaţii practice, precum şi cele care au experimentat sistemul instruirii practice o zi pe săptămînă vor începe să organizeze vizite în producţie. Aşa cum este stabilit în planul de învăţămînt pentru şcoala medie, aceste vizite au loc trimestrial, cîte 3 zile a 5 ore pe zi. de preferinţă o zi pe lună, cu fiecare clasă a IX-a şi a X-a (anual 9 zile a 5 ore pe zi = 45 de ore).

Vizitele în producţie dau elevilor posibilitatea să facă o legătură directă între teoria pe care o studiază în şcoală şi producţia socialistă, să-şi lărgească şi să aprofundeze cunoştinţele lor ştiinţifice şi practice, să înţeleagă mai bine însemnătatea acestora pentru producţie.

Observarea diferitelor aspecte ale muncii în fabrică şi uzină dezvoltă interesul elevilor pentru un anumit fel de muncă, îi ajută să se orienteze mai bine în alegerea viitoarei profesiuni. În acelaşi timp vizitele în producţie au o mare valoare educativă, dînd elevilor prilejul să cunoască nemijlocit însufleţirea cu care luptă colectivele de muncitori şi tehnicieni pentru îndeplinirea şi depăşirea sarcinilor de producţie, atitudinea lor faţă de muncă, spiritul lor de disciplină. hotărîrea cu care ei muncesc pentru înflorirea continuă a patriei noastre. Astfel de exemple contribuie din plin la educarea elevilor în spiritul răspunderii faţă de obligaţiile lor şcolare, le dezvoltă înaltele trăsături morale care caracterizează pe oamenii societăţii socialiste.

Vizitele în producţie se organizează în strînsă legătură cu obiectele de cultură tehnică predate în şcoală (studiul maşinilor, tehnologia unei specialităţi). Ele se stabilesc la începutul fiecărui trimestru, la propunerea profesorului de tehnologie, de către conducerea şcolii, de comun acord cu conducerea întreprinderii în care se vor desfăşura, cu aprobarea secţiei de învăţămînt raionale (orăşeneşti). Datele la care vor avea loc se prevăd în planul de muncă al şcolii, astfel încît profesorii să ţină seama de ele în planificarea materiei, ştiut fiind că în zilele respective cursurile clasei cu care se organizează vizitele sînt suspendate.

Tematica fiecărei vizite va fi întocmită de profesorul de tehnologie — care îi va consulta în acest scop şi pe profesorii de fizică, de chimie şi de matematică — şi va fi aprobată de conducerea şcolii. Vizitele pot fi organizate înaintea predării unei teme, în timpul acesteia sau la încheierea studierii unei teme sau unui capitol.

Succesul vizitei depinde în mare măsură de minuţiozitatea cu care este pregătită. Este necesar astfel, în primul rînd, ca profesorul de tehnologie să lămurească scopul vizitei, determinat de conţinutul unei teme din programa şcolară. Deosebit de important este ca profesorul să se documenteze temeinic asupra obiectivelor ce vor fi urmărite. Deplasîndu-se la întreprinderea care urmează să fie vizitată, el va căuta s-o cunoască în ansamblu, stăruind în mod deosebit asupra secţiilor ce vor fi vizitate de elevi. Aici profesorul de tehnologie se va interesa de utilajele şi materialele folosite, de caracteristicile acestora, de felul cum este organizată producţia etc. Apoi se va opri asupra utilajelor, instalaţiilor, proceselor tehnologice şi obiectelor care îi vor servi pentru a pune în evidenţă anumite legi şi fenomene studiate de elevi sau care urmează să fie predate, pentru a-i face să înţeleagă legătura dintre teorie şi practică.

După această documentare, care se va realiza cu sprijinul inginerilor şi tehnicienilor din întreprindere, profesorul va elabora planul concret al vizitei şi va stabili metodica desfăşurării ei. În planul vizitei se vor indica şi problemele în jurul cărora se vor face observaţii şi se vor organiza discuţii. Este important de asemenea să se stabilească ordinea în care elevii vor trece prin secţii şi vor lua contact cu utilajele şi procesele de producţie, ca şi ordinea în care li se vor prezenta problemele asupra cărora trebuie să-şi îndrepte atenţia.

Astfel, planul unei vizite în producţie poate cuprinde : tema (din programă), scopul vizitei şi locul unde se desfăşoară aceasta, etapele activităţii din timpul ei, problemele de bază asupra cărora se va desfăşura convorbirea cu elevii, procedeele şi formele de prelucrare ulterioară a materialului cules etc. Se pot menţiona în plan şi procedeele activităţii cu elevii în timpul vizitei : dacă vor face observaţii şi vor lucra în comun, pe grupe sau individual, ce probleme vor fi observate în comun sau individual etc.

Înaintea fiecărei vizite se va organiza în şcoală sau în întreprindere o scurtă convorbire cu elevii, pentru ca şi ei să-i cunoască scopul, să ştie care sînt obiectivele ei şi cum se va desfăşura activitatea în întreprindere. Totodată li se vor reaminti cunoştinţele de care au nevoie pentru înţelegerea problemelor tehnice şi tehnologice, li se vor indica temele în legătură cu care urmează să facă observaţii şi să strîngă material. În încheierea convorbirii se vor da indicaţii cu privire la respectarea normelor de tehnică a securităţii muncii atît în timpul deplasării, cît şi în întreprindere.

În decursul vizitei profesorul de tehnologie, ajutat de ingineri şi tehnicieni şi de celelalte cadre din şcoală va explica, pe baza cunoştinţelor dobîndite de elevi la lecţii, părţile constructive şi principiile de funcţionare a maşinilor, agregatelor şi instalaţiilor, precum şi procesele tehnologice care au loc în secţia care se vizitează. La prezentarea utilajelor se vor avea în vedere trăsăturile generale caracteristice, care se întîlnesc la marea majoritate a maşinilor-unelte (motor, transmisie, mecanismul de lucru, comanda etc.). Este bine să li se pună elevilor şi întrebări, cu scopul de a stabili în ce măsură reuşesc ei să facă legătura între cunoştinţele teoretice şi cele practice, să pună în evidenţă anumite fenomene, să-şi sistematizeze observaţiile proprii, să sesizeze ceea ce este esenţial etc.

Pe baza explicaţiilor şi observaţiilor făcute, elevii îşi vor nota în carnetele lor caracteristicile diferitelor utilaje, succesiunea principalelor procese tehnologice de executare a produselor, scheme, grafice de producţie etc.

După terminarea fiecărei vizite este necesar să se sistematizeze şi să se fixeze cunoştinţele dobîndite de elevi, să se stabilească legătura cu cunoştinţele lor anterioare, să se verifice îndeplinirea sarcinilor date, să se tragă unele concluzii cu privire la desfăşurarea vizitei şi să se facă aprecieri asupra comportării elevilor. Sistematizarea şi fixarea cunoştinţelor pot avea loc şi în timpul desfăşurării vizitei, atunci cînd se realizează unul din obiectivele urmărite. În cadrul convorbirii de încheiere trebuie să se dea elevilor posibilitatea de a face un larg schimb de păreri şi impresii în legătură cu cele văzute şi constatate în întreprindere.

Materialul adunat, observaţiile făcute de elevi vor fi folosite de profesori în predarea lecţiilor, precum şi în elaborarea unor probleme cu conţinut tehnic, de producţie.

Conducerile şcolilor şi cadrele didactice sînt chemate să acorde toată atenţia pregătirii şi desfăşurării vizitelor în producţie, pentru ca acestea să contribuie la îmbogăţirea şi consolidarea cunoştinţelor elevilor, la familiarizarea lor cu viaţa din fabrici şi uzine, la întărirea legăturii dintre învăţămînt şi munca productivă, la educarea comunistă a elevilor.

TEODOR MUCICĂ
şef de serviciu
în Ministerul Învăţămîntului

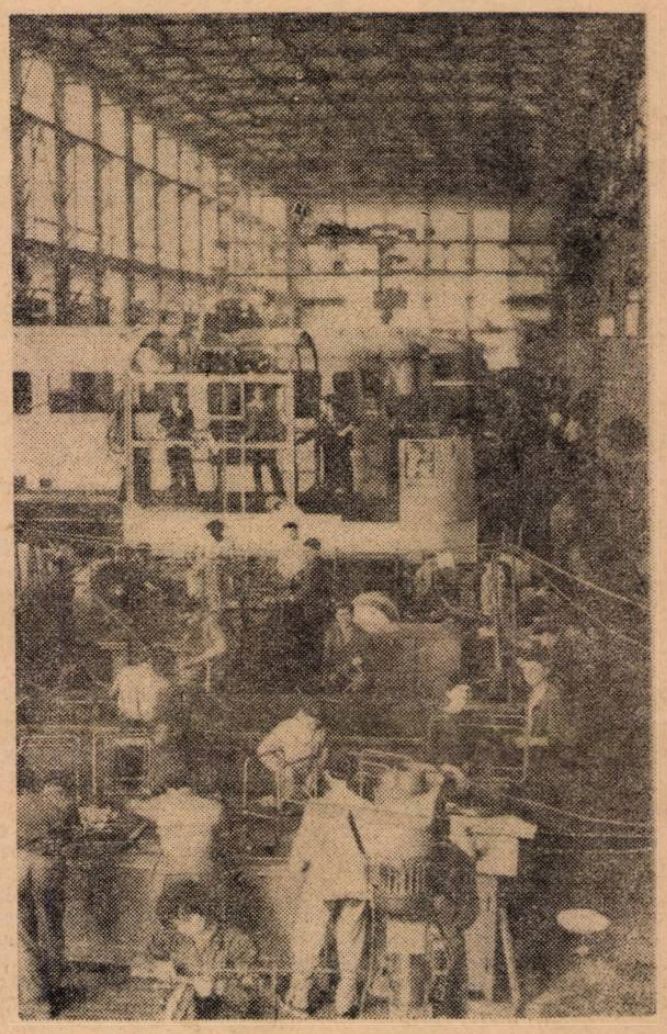

Elevi vizitînd uzinele „Electroputere" din Craiova

CU ELEVII PE OGOARE

În această perioadă, elevii şcolilor de 8 ani şi medii de la sate participă la practica agricolă continuă — formă activă de instruire prin muncă, menită să îmbine strîns studiul agriculturii cu producţia agricolă, să-i familiarizeze cu organizarea acesteia şi să dea activităţii lor o orientare social utilă.

Alături de părinţii lor, elevii lucrează cu însufleţire în aceste zile de toamnă pe ogoarele patriei noastre, contribuind la recoltarea şi depozitarea produselor agricole, la pregătirea şi însămînţarea cerealelor păioase şi la strîngerea şi conservarea hranei animalelor domestice. Luînd parte la aceste lucrări, contribuind activ la realizarea producţiei agricole, elevii îşi sporesc interesul pentru munca în agricultură, dragostea pentru gospodăria din satul sau comuna lor. O mărturie vie a acestui fapt o constituie voia bună cu care te întîmpină ei pe ogoare, hărnicia cu care lucrează.

Majoritatea şcolilor de 8 ani şi medii de la sate au acordat în acest an o deosebită atenţie problemelor de organizare a practicii agricole, stabilind cu grijă tematica acesteia în funcţie de cerinţele programelor şcolare şi asigurînd o legătură strînsă cu conducerile unităţilor agricole. De exemplu, conducerea Şcolii de 8 ani din comuna Mogoşoaia, ca şi profesorii de specialitate de la această şcoală, folosind experienţa acumulată în anii precedenţi, s-au ocupat din timp de asigurarea celor mai bune condiţii de desfăşurare a practicii agricole. Cunoscînd bine modul cum este organizată gospodăria agricolă colectivă din localitate, ca şi preocupările ei de producţie din acest sezon, şcoala a reuşit să alcătuiască un program de lucru potrivit vîrstei elevilor şi nivelului lor de cunoştinţe şi deprinderi.

De comun acord cu conducerea gospodăriei colective, în programul general de practică s-au prevăzut temele de lucru pe zile şi clase, lucrările pe care le execută în cadrul fiecărei teme brigăzile şi echipele de elevi, datele şi sectorul unde se execută, uneltele, maşinile şi materialele necesare, metoda didactică folosită, cine răspunde de bunul mers al muncii din partea şcolii şi din partea gospodăriei. Programul de lucru prevede în acelaşi timp rotaţia elevilor la diferite activităţi agricole.

Temele alese ţin, în general, seama de particularităţile de vîrstă ale elevilor, cerîndu-le un efort pe măsura puterilor lor. Astfel pentru elevii clasei a V-a s-au prevăzut lucrări de studiere a proprietăţilor solului, lucrări care să scoată în evidenţă importanţa microorganismelor din sol, răspîndirea lor, structura şi viaţa plantelor, lucrări de apreciere a calităţii lucrărilor solului pentru culturile de toamnă, pregătirea patului germinativ, condiţionarea şi tratarea seminţelor, lucrări practice de însămînţări etc. Elevii clasei a VI-a efectuează lucrări practice pentru cercetarea morfologiei şi fiziologiei seminţelor, rădăcinilor şi altor părţi ale plantelor horticole. O atenţie deosebită s-a acordat recunoaşterii de către aceşti elevi a soiurilor de legume, fructe şi struguri după aspectul, culoarea şi gustul lor, precum şi lucrărilor practice de recoltare, sortare, ambalare şi păstrare a produselor horticole. La rîndul lor, elevii clasei a VII-a participă la lucrări de conservare a furajelor care le dau posibilitatea să cunoască bazele biologice ale alimentaţiei raţionale a animalelor, ca şi la lucrări de recoltare a porumbului boabe.

Merită să fie subliniată iniţiativa cadrelor didactice de a asigura un conţinut variat lucrărilor de recoltare a porumbului. De pildă, în timp ce unele grupe efectuează lucrări de recoltare direct din lan, altele se ocupă de transportul şi depozitarea porumbului. În ziua următoare, grupele se rotesc între ele. Cea de a doua lucrare din cadrul temei „Recoltarea porumbului" se schimbă zilnic, înlăturîndu-se astfel monotonia şi asigurîndu-se îmbogăţirea permanentă a cunoştinţelor.

De fiecare dată cînd încep o nouă lucrare elevii primesc explicaţii în legătură cu importanţa culturii respective şi li se arată fazele lucrării de executat, prezentîndu-li-se în acelaşi timp o demonstraţie practică. Pentru a se verifica dacă ei au înţeles procesul tehnic de lucru, se cere cîtorva elevi să repete demonstraţia făcută. În acest fel se înlătură executarea mecanică a lucrărilor, se asigură înţelegerea de către elevi a conţinutului muncii depuse şi a necesităţii executării ei corecte, se realizează o corelaţie strînsă între cunoştinţele teoretice şi activitatea practică.

O bună organizare a practicii agricole s-a asigurat şi la Şcoala medie din Buftea, raionul Răcari. Aici practica se desfăşoară pe tarlalele gospodăriei agricole de stat din comună. Accentul principal s-a pus pe lucrările de recoltare a porumbului. Totuşi,

LEGĂTURĂ STRÎNSĂ CU PRODUCŢIA

PREGĂTIREA VIITORILOR PROFESORI

În scopul de a asigura un nivel cît mai înalt pregătirii practice a viitorilor profesori de diferite specialităţi, Institutul pedagogic de 3 ani din Braşov a promovat în ultimul timp o metodă deosebit de eficientă: schimbul de experienţă în acest domeniu cu alte instituţii de învăţămînt superior.

Rezultate deosebite au fost obţinute în cadrul schimbului de experienţă între catedra de ştiinţe agricole a institutului din Braşov şi catedra corespunzătoare a Institutului agronomic „Nicolae Bălcescu" din Bucureşti. Principalele obiective ale acestui schimb de experienţă s-au referit la sarcinile predării ştiinţelor agricole ca disciplină de învăţămînt şi la modernizarea învăţămîntului agricol în raport cu realizările şi perspectivele de dezvoltare a ştiinţelor agricole.

La Institutul agronomic din Bucureşti, instituţie fruntaşă în pregătirea cadrelor tehnice pentru agricultura noastră socialistă, sînt organizate, după cum se ştie, o seamă de valoroase cercetări ştiinţifice conduse de cadre didactice de cea mai înaltă calificare, precum şi experimente şi studii în diferite domenii. Cunoscînd, cu prilejul schimbului de experienţă, realizările obţinute pe această linie, cadrele didactice şi studenţii Institutului pedagogic de 3 ani din Braşov s-au familiarizat cu unele din cele mai noi cuceriri în domeniul ştiinţelor agricole. În acelaşi timp, pe baza schimbului de experienţă cu Institutul agronomic din Bucureşti catedra de ştiinţe agricole a Institutului pedagogic din Braşov şi-a putut îmbunătăţi în mod substanţial metodele de îndrumare şi control al activităţii studenţilor şi formele de desfăşurare a activităţii de cercetare ştiinţifică. Au fost stabilite legături mai strînse cu şcolile de cultură generală de la sate şi cu unităţile agricole socialiste, multe din acestea fiind folosite ca baze de practică şi ca sectoare de cercetare ştiinţifică. Schimbul de experienţă a dat posibilitatea să se releve mai pregnant particularităţile predării diferitelor cunoştinţe agricole în strînsă legătură cu experienţa din producţie şi paralel cu însuşirea unor noţiuni de economie concretă.

În acelaşi timp, cadrele didactice ale Institutului pedagogic din Braşov şi-au însuşit din experienţa Institutului agronomic, o serie de metode privind realizarea unor materiale demonstrative cu înaltă valoare didactică atît pentru predarea cunoştinţelor de specialitate cît şi în cadrul lucrărilor practice de laborator. De asemenea, Institutul agronomic din Bucureşti a pus la dispoziţia institutului din Braşov o serie de filme cu caracter ştiinţific care i-au dat posibilitatea să extindă folosirea cinefică-rii în procesul de învăţămînt.

Apreciind deopotrivă însemnătatea schimbului de experienţă realizat, colectivele celor două catedre de specialitate au căzut de acord asupra continuării lui, precum şi asupra generalizării unor metode importante analizate cu prilejul diferitelor acţiuni comune realizate pînă în prezent. Astfel, s-a stabilit eficienţa îndrumării şi conducerii directe de către profesorul şef de catedră a temelor de cercetare ştiinţifică urmărite de cadrele didactice tinere, utilizarea fişelor de cercetare, specializarea personalului ajutător în vederea realizării materialelor didactice şi a efectuării diferitelor experienţe individuale şi frontale etc.

Cele două colective de catedră au luat hotărîrea ca, pentru familiarizarea viitorilor profesori cu probleme specifice producţiei agricole şi a viitorilor agronomi, cu o serie de cunoştinţe didactico-pedagogice, să se treacă la elaborarea unor teme comune de cercetare ştiinţifică.

lector univ. ILIE GAVRILĂ
Institutul pedagogic de 3 ani — Braşov

CĂUTÎND BOGĂŢIILE SUBSOLULUI

În cadrul instruirii practice în producţie efectuate în acest an, elevii Şcolii de geologie din cadrul Grupului şcolar minier din Baia Mare au avut un larg prilej de a aprofunda pe teren cele mai însemnate cunoştinţe însuşite la disciplinele de specialitate, de a se familiariza cu metodele folosite în lucrările de geologie specifice sectorului minier.

Repartizaţi la exploatările din cadrul Trustului minier din Baia Mare, elevii geologi au executat sub îndrumarea profesorilor şi a personalului de specialitate o gamă amplă de lucrări corespunzătoare gradului lor de pregătire. Astfel, cei care sînt acum în anul II au participat la lucrări mai simple, cum ar fi, de pildă, luarea probelor chimice prin brazde, cartarea brazdelor de unde s-au luat probele, prelucrarea şi sfertuirea probelor etc. Cei din ultimul an de studii au efectuat lucrări mai complexe — cartarea fronturilor de lucru, cartarea filoanelor, studiul paragenetic al mineralelor, calculul rezervelor de substanţe minerale utile etc.

Pentru a stimula interesul elevilor faţă de activitatea pe teren şcoala i-a antrenat în perioada de practică şi la executarea unor lucrări independente cu teme adecvate cerinţelor producţiei. Astfel, viitorii geologi au fost îndrumaţi să studieze răspîndirea, parageneza şi geneza mineralelor şi rocilor din zăcămîntul exploatării unde s-a desfăşurat practica, pentru ca apoi să centralizeze datele şi să alcătuiască o lucrare colectivă referitoare la întreg bazinul minier Baia Mare. De asemenea, ţinînd seama de faptul că în cadrul Trustului minier Baia Mare se foloseşte tot mai mult studiul microscopic al mineralelor şi rocilor în vederea evaluării rezervelor de substanţe minerale utile, şcoala a îndrumat o serie de elevi spre lucrări de studiere microscopică a mineralelor. Sub îndrumarea specialiştilor, aceştia sînt iniţiaţi în tainele complexe ale studierii eşantioanelor şi secţiunilor subţiri la microscopul calcografic şi polarizant.

Organizînd practica în aşa fel încît elevii să-şi poată însuşi procedeele moderne folosite în lucrările de specialitate, Şcoala tehnică de geologie a asigurat condiţii pentru obţinerea unor rezultate frumoase în munca viitorilor tehnicieni geologi. Astfel, elevii care au efectuat practica la mina Săsar au executat valoroase cartări de detaliu în subteran şi au adus o contribuţie importantă la pregătirea probelor chimice pentru analize. Rezultate pozitive au obţinut în producţie şi elevii repartizaţi la exploatările miniere Herja, Suior, Ilba.

prof. SEVER PAŞCA
Grupul şcolar minier Baia Mare

nu lipsesc nici alte lucrări, cum ar fi, de exemplu, recoltarea strugurilor, vizite la diferite sectoare ale G.A.S., excursiile în împrejurimi etc. Profesorii de specialitate îi îndrumează cu pricepere pe elevi să se orienteze în condiţiile existente, să-şi aplice în mod independent cunoştinţele în funcţie de situaţia concretă de pe teren, să facă observaţii, să urmărească modul în care respectarea regulilor agrotehnice contribuie la realizarea unei recolte bogate.

Nu acelaşi lucru se poate spune însă, din păcate, despre felul în care s-a organizat practica agricolă la Şcoala de 8 ani din comuna Buftea. Pe lîngă faptul că s-a mulţumit cu o planificare superficială, lipsită de precizie, colectivul didactic de la această şcoală n-a luat măsuri ca elevii să execute lucrări variate, diferenţiate, care să permită aplicarea cunoştinţelor teoretice. De exemplu, pentru toţi elevii claselor V, VI şi VII s-au prevăzut, în toată perioada de practică, doar trei teme principale de lucrări, iar din cele 12 zile cît durează practica 4 zile s-au rezervat pentru lucrări pe lotul şcolar cu toate clasele, deşi suprafaţa acestuia nu depăşeşte 1 ha. Lasă mult de dorit, de asemenea şi organizarea elevilor la locurile de muncă: în loc ca aceştia să fie organizaţi pe brigăzi şi echipe, sînt grupaţi pe clase şi pe bănci. Surprinde în acelaşi timp faptul că la începutul lucrărilor practice noi elevii nu primesc nici un fel de indicaţii. Profesorul care conduce munca lor ar trebui să ştie însă că el nu are rolul de supraveghetor, ci este chemat în primul rînd să imprime un caracter instructiv-educativ acestei forme de instruire a elevilor prin muncă.

O corectă organizare a practicii agricole a elevilor în această perioadă trebuie să se sprijine pe îmbinarea armonioasă a învăţămîntului cu munca, pe baza unui plan de activitate bine gîndit şi pe iniţiativa creatoare a cadrelor didactice care răspund de buna desfăşurare a muncii elevilor.

ing. M. VLĂDUŢ
inspector principal în Direcţia pedagogică din Ministerul Învăţămîntului

La culesul porumbului

Pentru înlăturarea greutăţilor în învăţarea scrierii şi citirii

Incă din primele luni de lucru cu elevii clasei I, învăţătorii observă, de obicei, că unii din aceştia întîmpină dificultăţi mai mari în însuşirea scris-cititului, nefiind din această pricină capabili să ţină pasul cu colegii lor.

Dacă încercăm să analizăm natura acestor dificultăţi constatăm, în esenţă, că elevii respectivi nu pot lega decît greu şi labil, deci nesigur, variatele sunete ale limbii — fonemele, cum sînt denumite acestea în terminologia lingvistică — cu literele scrise de mînă sau de tipar, adică cu grafemele corespunzătoare. Din această cauză ei confundă foarte des, la citit şi scris, literele care li se predau succesiv. Mai tîrziu decît colegii lor şi cu multe dificultăţi, ajung să stabilească legăturile dintre foneme şi grafeme şi reuşesc, atunci cînd sînt puşi în situaţia de a citi, să literizeze cuvintele din abecedar. Totuşi, nu sînt capabili să lege în forma lui uzuală cuvîntul ale cărui foneme le-au literizat. Ei persistă să repete de pildă, „mîărî", neputînd pronunţa de-a dreptul „măr". De asemenea, întîmpină mari dificultăţi cînd li se cere să desprindă din cuvintele auzite sau spuse de ei înşişi diferitele foneme din care sînt alcătuite, căci auzul lor fonematic, slab dezvoltat, nu le permite să perceapă limpede din întregul cuvîntului fonemele sale. Din această cauză nu sînt capabili să scrie cuvintele care li se dictează sau pe care vor ei înşişi să le aştearnă pe hîrtie. În schimb, pot copia un text fără să facă prea multe greşeli.

Dacă elevii de care am vorbit nu sînt prea grav atinşi de astfel de tulburări (cazurile grave sînt, din fericire, rare) ei reuşesc, cu trecerea timpului, să scrie şi după dictare, iar mai tîrziu şi compuneri, continuînd să facă însă şi atunci o mulţime de greşeli. Cele mai frecvente sînt confuziile între sunetele asemănătoare, ca de pildă între **m** şi **n**, între **d** şi **t**, **v** şi **f**, **g** şi **c** etc. Caracteristic pentru aceste confuzii este faptul că nu sînt permanente, ci întîmplătoare. La unii elevi ele sînt mai dese, la alţii mai rare, iar gama confuziilor variază de la un copil la altul.

Pe lîngă confuzia între sunetele asemănătoare, întîlnim — mai puţin frecvent, dar tot întîmplător — omisiunea unor litere. Aşa, de exemplu, una dintre vocalele unui diftong sau triftong este elidată, elevul scriind **forte** sau **farte** în loc de **foarte**. Alteori e trecută cu vederea una dintre consoanele unei combinaţii de consoane, elevul punînd pe hîrtie, de exemplu, **capa** în loc de **capra**, sau se elimină dintr-un cuvînt una sau mai multe vocale sau semivocale, ca în exemplul **smntnă** în loc de

Sfatul logopedului

smîntînă. Tot în cadrul erorilor pe care le discutăm intră şi metatezele, adică inversarea locului unei litere dintr-un cuvînt — **piere** în loc de **perie**, de exemplu — ca şi confuzia între cuvinte asemănătoare şi contopirea a două sau mai multe cuvinte. Aceste erori sînt însă mai rare.

La citire, elevii de care vorbim pronunţă stacato cuvintele, după ce le-au literizat sau silabisit, necuprinzîndu-le în sintagmele fireşti ale textului respectiv şi înlocuind deseori un cuvînt prin altul asemănător ca formă sau sens. Erori de acest fel întîlnim mai des la cuvintele monosilabice şi la particule. Alături de ele mai constatăm şi inversiunea totală a literelor unor cuvinte mici. De pildă, elevul citeşte **el** în loc de **le**, **la** în loc **al** sau **nu** în loc de **un**. Se constată şi confuzii între literele asemănătoare ca formă, mai ales între literele de tipar b şi d sau b şi p. De asemenea, elevii omit deseori cîte un cuvînt sau rînd, ceea ce le face şi mai dificilă înţelegerea sensului propoziţiilor parcurse.

Din cauza dificultăţilor pe care le au la descifrarea textului, elevii de care ne ocupăm citesc cu o mare întîrziere în comparaţie cu colegii lor, nu prind sensul celor citite decît greu, trunchiat şi deformat. Ei capătă din această cauză o aversiune pentru citire şi camuflează incapacitatea lor prin învăţarea pe de rost a textului sau prin prinderea lui din auzite. Cum este şi firesc, capacitatea lor redusă de a învăţa prin citire îi dezavantajează enorm.

Deşi cu trecerea vremii aceste dificultăţi, denumite în literatura logopedică disgrafie şi dislexie, se mai atenuează, ele nu dispar de la sine de-a lungul anilor de şcoală. Se pare chiar că repetarea îndelungată a erorilor descrise întîrzie într-o anumită măsură eliminarea lor. Disgrafia şi dislexia sînt deseori însoţite de un vocabular sărac şi confuz, de greşeli de ortografie, de expunerea rudimentară şi infantilă, orală sau scrisă, a ideilor, de un simţ redus al limbii, de o dislalie mai mult sau mai puţin gravă, care se poate face simţită şi în scris, de o bîlbîială care fie că a premers intrării în şcoală a elevului, fie că s-a instalat după şcolarizarea lui, ca urmare a greutăţilor întîmpinate la scriere şi mai ales la citire.

Toate acestea impun combaterea şi corectarea greşelilor de disgrafie şi dislexie de la observarea lor iniţială în clasa I — şi anume, din primele 3—4 luni de şcoală, cînd încep să se contureze vizibil. Sub îndrumarea şi supravegherea unui logoped ele se pot elimina de obicei în aproximativ 6—8 săptămîni dacă cazul nu este prea grav şi dacă învăţătorul şi părinţii elevului colaborează mulţumitor. Orice amînare a activităţii de corectare îngreuiază şi prelungeşte mult eliminarea erorilor, din cauza fixării acestora.

Corectarea se face prin sensibilizarea elevilor faţă de greşelile lor. Ei sînt exercitaţi sistematic să le vadă, să-şi dea seama că le fac, în ce mod le fac şi să le evite. Astfel, prin crearea unei inhibiţii de diferenţiere din ce în ce mai puternice, elevii ajung să se dezbare treptat de disgrafie şi dislexie.

Unul dintre principalele obiective ale centrelor logopedice interşcolare este tocmai corectarea disgrafiei şi dislexiei, pentru ca elevii care au astfel de dificultăţi (de obicei numărul lor variază între 2—10 la sută) să le învingă şi să poată învăţa ca şi colegii lor, ceea ce duce la micşorarea numărului repetenţilor şi al elevilor cu mari dificultăţi de comportament. În felul acesta, o importantă problemă instructiv-educativă îşi găseşte soluţia raţională.

prof. C. CALAVREZO
Centrul experimental logopedic
Bucureşti

Comentarii

La post–niciunul

— Îmi ţii şi astăzi locul la clasă! — îşi îmbină a rugăminte fierbinte arcele sprincenelor. Vezi, la aritmetică au avut de învăţat împărţirea, la citire bucata de la pagina 35. La muzică şi la educaţie fizică faci şi tu ceva cu ei, cum te-i pricepe.

— N-ai nici o grijă, mă descurc eu ca şi altă dată. Principalul este să poţi tu să termini treaba pînă ne sosesc musafirii...

★

— Tovarăşul director este în şcoală? — se interesează preşedintele comitetului de părinţi.

— Da, este, dar a intrat la ore. De abia a sunat.

— A intrat la ore? Bine, dar mi-a spus să fiu aici la 9, ca să discutăm chestiuni importante legate de timpul liber al elevilor, de vizitele la domiciliu ale diriginţilor...

— Aşa o fi, dar aşteptaţi...

Cînd iese de la lecţie, directorul schimbă în fugă cîteva vorbe cu preşedintele comitetului de părinţi, care s-a săturat aşteptîndu-l. Îi cere scuze deoarece, fiind foarte ocupat, trebuie să fixeze altă dată pentru întîlnirea lor. Peste cîteva clipe intră din nou în clasă.

— Ce să fac? — se justifică directorul în gînd. O veni şi el săptămîna viitoare... Am atîtea treburi pe care nu le-am putut pune la punct din cauza... Uite, aveam şi două asistenţe între orele 8—10; în pauza mare trebuia să-l chem pe elevul acela nedisciplinat dintr-a şaptea, să văd ce are de gînd. Apoi trebuia să controlez cum sînt pregătite şedinţele comisiilor metodice — la ora 11 cînd aveau „fereastră" unii din responsabilii acestor comisii. Acum le-am scăpat pe toate. Dar mîine le fac eu şi pe astea. Si-gur!

Numai că mîine...

★

— Cred că nu e foarte mare nenorocire dacă lipsesc şi azi de la cursuri. Sînt sigură că nici nu se simte lipsa mea: doar tot eşti tu în şcoală. Acum, dacă au sosit musafirii, este aici, acasă, atîta treabă, încît îmi este imposibil să mă smulg.

— Bine, bine — aprobă directorul cererea soţiei sale. Am să-ţi ţin eu locul. Adevărat, tot sînt eu în şcoală.

★

Şi uite-aşa: azi patru ore, mîine patru, peste o săptămînă alte patru. Directorul ţine mereu locul soţiei lui la clasă, ori de cîte ori ea „se simte prost" şi nu poate veni la cursuri. Vorba lor — tot este el în şcoală!

În timpul acesta, însă elevii trec dintr-o mînă în alta, iar firul influenţelor instructiv-educative se frînge mereu. Şi tot în timpul acesta rezolvarea sarcinilor muncii de conducere se amînă de pe o zi pe alta — şi cel mai adesea sarcinile sînt lăsate baltă.

Ca întotdeauna cînd unul „lucrează" pentru doi.

(După o scrisoare sosită din comuna Probota, satul Perieni, raionul Iaşi).

Pregătind temele

PROPUNERI

PROPUNERI

Considerată ca una din principalele componente ale educaţiei comuniste, educaţia estetică a elevilor preocupă din ce în ce mai mult colectivele didactice.

Un procedeu indicat pentru realizarea acestui obiectiv îl poate constitui, printre altele, organizarea în şcoli a unor expoziţii de artă plastică în care să se prezinte lucrări ce pot fi înţelese de copii. Asemenea expoziţii ar ajuta mult la conducerea elevilor de la etapa de iniţiere spre etapa de înţelegere a operelor de artă. Ele ar putea fi organizate pe teme legate de programa de învăţămînt, pentru care elevii manifestă interes. Îndrumaţi de profesori, elevii vor învăţa să privească acelaşi tablou de repetate ori, sub unghiuri şi în poziţii diferite, să observe ceea ce îi este caracteristic, să-i înţeleagă valoarea artistică.

O altă acţiune de educare estetică a elevilor se poate realiza prin organizarea, în cadrul activităţii extraşcolare, a unor vizite la atelierele artiştilor plastici. Aceştia ar putea vorbi elevilor, cu astfel de prilejuri, despre ceea ce doresc să exprime în tablourile lor, despre modul cum îşi aleg temele din realitate şi cum le concretizează în creaţia lor etc.

prof. **ION BEMBEA**
Bucureşti

Formarea convingerilor patriotice în cadrul lecţiilor şi al orelor de dirigenţie este înlesnită de folosirea unor lecturi atractive, convingătoare. Foarte indicate sînt în această privinţă lucrările avînd ca temă frumuseţile patriei, apărute în editura „Meridiane", lucrările despre istoria invenţiilor şi descoperirilor romîneşti etc.

Din păcate, lucrările cele mai interesante pe aceste teme se găsesc foarte greu (de exemplu, lucrarea „Focul viu" de Dinu Moroianu şi I. M. Ştefan este epuizată). Socotesc potrivit ca pe viitor ele să fie tipărite în tiraje mai mari, iar cele apărute şi epuizate să fie reeditate.

prof. **FLORICA COJOCĂRAŞU**
Lehliu

Îmbogăţirea dotării şcolilor cu material didactic — produs de I.M.D. sau confecţionat cu mijloace locale — impune realizarea unor dulapuri, vitrine, stative etc., pentru păstrarea şi prezentarea mulajelor, planşelor şi machetelor.

După cîte am aflat, direcţia de specialitate din Ministerul Învăţămîntului se preocupă de proiectarea şi realizarea unor asemenea tipuri de mobilier. Am constatat de asemenea că numeroşi profesori de ştiinţe naturale şi, bănuiesc, mulţi alţi profesori care predau discipline realist-practice, au realizat singuri dulapuri şi vitrine pentru păstrarea şi prezentarea materialului didactic, unele deosebit de practice şi cu aspect estetic.

Cred că ar fi bine ca, pe lîngă studierea şi valorificarea propunerilor în legătură cu proiectele de mobilier şcolar realizate pe plan central, să se valorifice mai larg şi unele soluţii originale pe această linie ale cadrelor didactice din şcoli.

prof. **ALEXANDRU IONESCU**
Tămădău

CONCURSUL NOSTRU LITERAR

File de jurnal

„15 Septembrie 1932. Astăzi a început un nou an şcolar. E al treilea de cînd nu am post. M-am prezentat de dimineaţă la minister. Pînă să ajung acolo am trecut pe lîngă vreo trei-patru şcoli ale căror curţi erau înţesate de elevi. De tot atîtea ori mi s-a strîns inima. Cît aş fi vrut să fi fost şi eu în mijlocul acestei larme cu glasuri subţirele!

La minister, îmbulzeală. Sosiseră, înaintea mea, mai mult de trei sute de colegi. Am aflat că reprezintă doar o mică parte din numărul celor fără slujbe. Numai dintre normalişti sîntem, se spune, şapte mii de şomeri.

Mulţi din cei veniţi la minister au început să-mi fie cunoscuţi. Unii — ca şi mine — bat culoarele în speranţa ocupării unui post. Un director de şcoală de la marginea ţării ne spunea că nu poate deschide cursurile pentru că n-are local. L-au închis primarul şi prefectul, pentru că directorul nu se înscrie în partidul lor. Alţii au venit pentru probleme de salarizare. Un învăţător mai în vîrstă ne spunea că n-a primit de şase luni nici un ban. „Dacă nici de data asta nu-mi dă post — mi-a mărturisit un tînăr învăţător pe care-l ştiu de anul trecut — îmi iau adio de la învăţămînt. Mă fac contopist".

M-am gîndit la mine. Aş putea oare să-mi schimb profesia? Nu cred, prea mă simt atras de ea. Nădăjduiesc totuşi că voi fi încadrat.

Cînd mi-a sosit rîndul la audienţă, directorul general — numai zîmbet — m-a invitat să iau loc într-un fotoliu de piele. Cu aceeaşi amabilitate însă mi-a comunicat că nu poate face nimic pentru mine: toate posturile sînt ocupate.

Am insistat, cerînd să mi se dea posibilitatea să muncesc în meseria pentru care m-am pregătit. Ca să-l conving pe directorul general, i-am spus şi că am absolvit şcoala normală cu media 10. Am scos chiar diploma din buzunar, să i-o arăt.

— Felicitările mele! — a spus indiferent directorul. Apoi a devenit deodată ironic şi grăbit:

— Te cred, tinere, te cred. Dar eu ce pot să fac? Nu sînt decît un biet pion în ţara asta mare. Te rog să mă ierţi. Mă cheamă ministrul sus.

Se pregătea să plece.

— Domnule director, am exclamat atunci încercînd o ultimă şansă. Spuneţi-mi, ce să fac cu diploma asta?

— Pune-o în ramă şi uită-te la ea! — a mai spus directorul înainte de a dispare, lăsînd în urmă o adiere discretă de parfum franţuzesc.

Nici acum, cînd scriu, nu m-am liniştit încă, pînă într-atît m-a izbit cinismul răspunsului.

Am plecat cu sufletul împietrit. Am trecut din nou pe la gardurile cîtorva şcoli. Cînd am ajuns în dreptul uneia din ele, elevii tocmai ieşiseră în recreaţie. I-am privit din stradă îndelung, urmărindu-le jocul. Am uitat pentru o clipă de realitate..."

Însemnările de mai sus se află într-un jurnal pe care-l ţine cu perseverenţă, de mai bine de trei decenii, un bărbat trecut de cincizeci de ani, acum director de şcoală medie. Din cînd în cînd, după ce-şi trece în jurnal gîndurile, directorului i se întîmplă să răsfoiască şi paginile scrise de demult, care îi readuc în minte un trecut îndepărtat şi trist, vremurile grele ale începutului activităţii lui de dascăl. Aşa a făcut şi în seara aceasta. Imaginile, deşi învăluite în ceaţa timpului, se păstrau încă răscolitoare şi vii. Cînd ajunse la ultimele cuvinte, simţi o apăsare în piept. Întoarse cîteva sute de pagini — şi citi mai departe:

„15 septembrie 1964. Ieri l-am primit pe absolventul T. P. A sosit foarte de dimineaţă cînd nu eram decît eu în cancelarie.

— Bună ziua! Sînt noul dumneavoastră profesor de limba română — mi-a spus de cum a deschis uşa. Şi, nu ştiu de ce, mi-a plăcut de la început. Poate pentru atitudinea lui deschisă, respirînd optimismul. I-am urat bun sosit, strîngîndu-i mîna cu căldură.

— V-aş ruga mai întîi să-mi arătaţi şcoala — a spus ceva mai tîrziu, cu tonul omului care nu ştie ce-i umilinţa.

E un tînăr înalt, slăbuţ, cu ochii negri, iscoditori. I-am urmărit expresia feţei în timp ce-i arătam sălile de clasă, laboratorul, materialul didactic. Se entuziasma sincer de tot ce vedea. «Asta-i bine — mi-am zis — îi place munca pe care şi-a ales-o». L-am invitat apoi, rîzînd, să semneze primul lui stat de salariu.

— Cum vine asta? Doar n-am făcut nici o oră de serviciu!

— Nu-i nimic. E vorba de prima dumneavoastră de instalare, egală cu un salariu. Cred că ştiţi...

— A, da! Mi s-a spus la facultate. Dar nu mă aşteptam s-o primesc aşa devreme. În orice caz, e binevenită.

— Acum să vă conduc la gazdă.

— V-aţi gîndit şi la asta?

— Nu trebuie să vă mire. E o lună şi jumătate de cînd ştiu că aţi fost repartizat la şcoala noastră.

Momentul cel mai impresionant pentru tînărul profesor cred că a fost azi, cînd l-am prezentat elevilor clasei a V-a. A salutat clasa cu un imperceptibil tremur în voce. Îmi dădeam seama că face eforturi ca să-şi învingă emoţia. Dar n-a mai putut să şi-o ascundă atunci cînd o elevă a venit repede din ultima bancă cu un buchet mare de gladiole albe şi i l-a înmînat spunîndu-i:

— Bine aţi venit, tovarăşe profesor! Elevii clasei a V-a vă urează mult succes în munca dumneavoastră şi vă asigură că se vor strădui să fie fruntaşi la învăţătură şi disciplină.

Surpriza a fost şi pentru mine. Nu ştiam de această iniţiativă a elevilor. Profesorul — cu tot sîngele năvălit în obraji — a luat buchetul, puţin stingherit, dar se vedea că trăia momente de mare intensitate sufletească.

— Vă mulţumesc din inimă, dragi copii, le-a răspuns. Vă făgăduiesc că nu mă voi da în lături de la nici un efort pentru a vă învăţa lucruri noi şi minunate...

Am ieşit încetişor din clasă. L-am lăsat să-şi facă ora. Prima lui oră din viaţa de profesor".

Directorul închise jurnalul. De data aceasta respira liber, uşor. Şi mult timp după aceea îi flutură un zîmbet pe faţa încadrată de tîmplele cărunte.

prof. CORNELIU GRIGORIU
Focşani

La răspîntie

Stau la răspîntie, pe marginea şanţului, şi mă uit pe drum. Spre podul de peste Răstoacă, ori spre apus, către inima satului. Mă uit lung, îndepărtat, pînă mi se împăienjenesc privirile. Şi gîndurile îmi joacă, sprinţar, înaintea lor...

Înapoi, pe uliţa noastră, nu-mi vine să mai privesc. Mi-au rămas ca un ecou, prin urechi, chemările băieţilor care plecau spre fundul uliţei, la scăldat. Nu mă atrag acum nici bălăcelile din rîu, nici ascunzişurile tainice ale zăvoiului...

Pînă ieri, la serbare, mă luam cu învăţatul, cu şcoala. Am adus acasă şi o cunună de flori. Mama a pus-o în cui în odaia mare. Alături de celelalte, din anii trecuţi. Acuma e vacanţă şi nu ştiu cum mă tot bate un gînd: încotro s-o apuc după ce termin şcoala?

M-aş tot duce în lume... Dar vezi că nu ştiu pe ce drum să pornesc. Aş lua-o către pod, spre gară. Şi de-acolo cu trenul, la oraş, să dau examen la o şcoală medie. Aşa mă sfătuia şi tovarăşa dirigintă. I-a spus şi mamei. Mama a ascultat-o, cu ăla mic în braţe, la poartă, şi n-a zis da, nici ba. Doar m-a-ntrebat:

— Tu ce zici, băieţică?

Tot „băieţică" îmi spunea. Şi parcă mi-era ruşine de tovarăşa dirigintă.

Am dat din umeri:

— Ştiu şi eu?!

Aş apuca şi spre apus, spre celălalt capăt al satului, unde e staţiunea de maşini şi tractoare. Acolo lucrează tovarăşul Drăgulin. E tractorist... Aş vrea să fiu şi eu tractorist. M-a luat cu el, pe tractor, de vreo două ori. De-a lungul satului. Cine mai era ca mine?!...

Ei, dar aş vrea să cunosc şi eu lumea. Să văd cum e prin alte părţi. Şi să mai învăţ. Să trec şi prin alte şcoli. Cîte lucruri nu sînt de învăţat!

Dar uite că vine un tractor pe drum. Dinspre S.M.T. E unul mare, din cele noi, cu roţile din spate cît roata morii. Trebuie să fie Drăgulin... El este. Vine cu mare viteză. Are în spate plugul, cu brăzdarele ridicate. Se duce peste pod, la miriştea de orz.

— Hai cu mine, băiete!

N-am aşteptat să-mi spună a doua oară. Cum a oprit, m-am şi urcat. Mi-a făcut loc pe aripa roţii lîngă el. M-aş fi dus cu Drăgulin pînă la capătul lumii...

Pe drum, a băgat de seamă că nu mi-s boii acasă:

— Ce-i cu tine, băieţică? Azi nu pari prea vorbăreţ.

Obişnuiam să-i spun lui Drăgulin tot. Şi ce fac, şi ce gîndesc. Ca unui frate. Azi nu găseam cuvinte. Şi gîndurile mi se învălmăşeau în minte. Tot el m-a scos din încurcătură:

— Am auzit că vrei să ne părăseşti...

Mă gîndesc de unde o fi aflat Drăgulin. Doar n-o fi ştiind să ghicească gîndurile oamenilor! A adăugat după un răstimp, privind înainte, peste volanul tractorului:

— Mi-a spus tovarăşa dirigintă a ta că ai să pleci să dai examen la o şcoală.

— Aş vrea să plec în lume, nene Drăguline! — am răspuns cu întîrziere.

— În lume?! — s-a mirat el, rîzînd zgomotos. Şi ce crezi tu, măi, c-ai să găseşti în lume?... Tăvi întinse, cu toate bunătăţile de-a gata?... Ehe, băieţică! lumea asta mare începe chiar de-aici, din satul tău...

Am oftat ca un moşneag, cu ani grei în spate. Dar n-am spus nimic. Şi Drăgulin a reluat vorba, după ce a oprit tractorul în marginea miriştei de orz:

— Ştiu eu care este oful tău. Ţi-ar plăcea să te duci la o şcoală şi nu ştii la care...

Tac şi privesc tractorul. Imi place cum îl conduce Drăgulin. Cum ţăcăne ca ceasul, pe şosea. Cum răspunde cuminte, la toate comenzile. Şi cum se coboară brăzdarele, gata să-şi înfigă fiarele lucioase în pămîntul reavăn.

— Uite, am să-ţi dau un sfat, dacă nu te superi, a continuat Drăgulin, punînd o mînă pe umărul meu.

Atunci am tresărit şi l-am privit drept în ochi. Voiam să ştiu sfatul lui. Doar nu degeaba era el primul comunist din sat.

— Ai să te duci la o şcoală. Foarte bine... O şcoală care este şi medie, şi tehnică... Şi nu prea departe. Tocmai colea, la gară... Şi de-acolo poţi să ieşi un bun mecanic de tractoare. Pe urmă, dacă ai rîvnă la învăţătură, poţi să ajungi şi inginer... Aşa că eu aşa zic: la şcoala asta să te duci, să dai examen. Chiar eu am să te duc. Şi pînă la toamnă te iau la noi, la S.M.T.... Am să vorbesc eu cu maică-ta. Nu-ţi strică să-nveţi şi de la noi cîte ceva. Ai? Ce zici?

Pe semne că Drăgulin a văzut cum înfloreşte pe faţa mea un zîmbet. Că a adăugat:

— Nu trebuie să-mi dai răspunsul acuma... Mai gîndeşte-te... Te dai jos, colo, la umbra salcîmilor şi chibzuieşti... Eu am să trag cîteva brazde pînă atunci...

Dacă ar fi fost altcineva decît Drăgulin, aş fi răspuns tot atunci ori da, ori ba. Dar sfatul lui Drăgulin îţi dădea totdeauna de gîndit. Măcar că ştiai de la bun început că nu se putea mai bine decît spunea el.

Aşa că am coborît de pe tractor şi m-am tolănit la umbra salcîmilor. Drăgulin a pornit să brăzdeze miriştea. În urma lui, pămîntul se ivea negru, proaspăt şi aburind. Noaptea trecută plouase — ploaie grasă şi repezită de vară. Şi pămîntul mirosea a sevă şi ierburi de tot felul... E una din acele zile de vară care îţi umplu sufletul cu o dulceaţă şi un dor care te fac să stai nemişcat, privind la iarbă şi la frunze. Îmi vine să-mbrăţişez totul. Salcîmii, cu umbra lor adormitoare... Miriştea înmiresmată... Zarea cu depărtările tremurătoare... Şi pe Drăgulin, cu tractorul lui năzdrăvan...

Cînd s-a întors pe tarlaua întinsă, cu alte brazde lucitoare alergînd după el, gîndurile mele se aleseseră. I-am ieşit înainte. Şi zîmbetul meu l-a oprit. Mi-a întins mîna.

Urcînd pe roata cea mare de cauciuc a tractorului, am simţit că din clipa aceea copilăria mea se sfîrşise...

M. C. DELASABAR

prof. Ştefan Sevaste: *Portret de ţărancă*

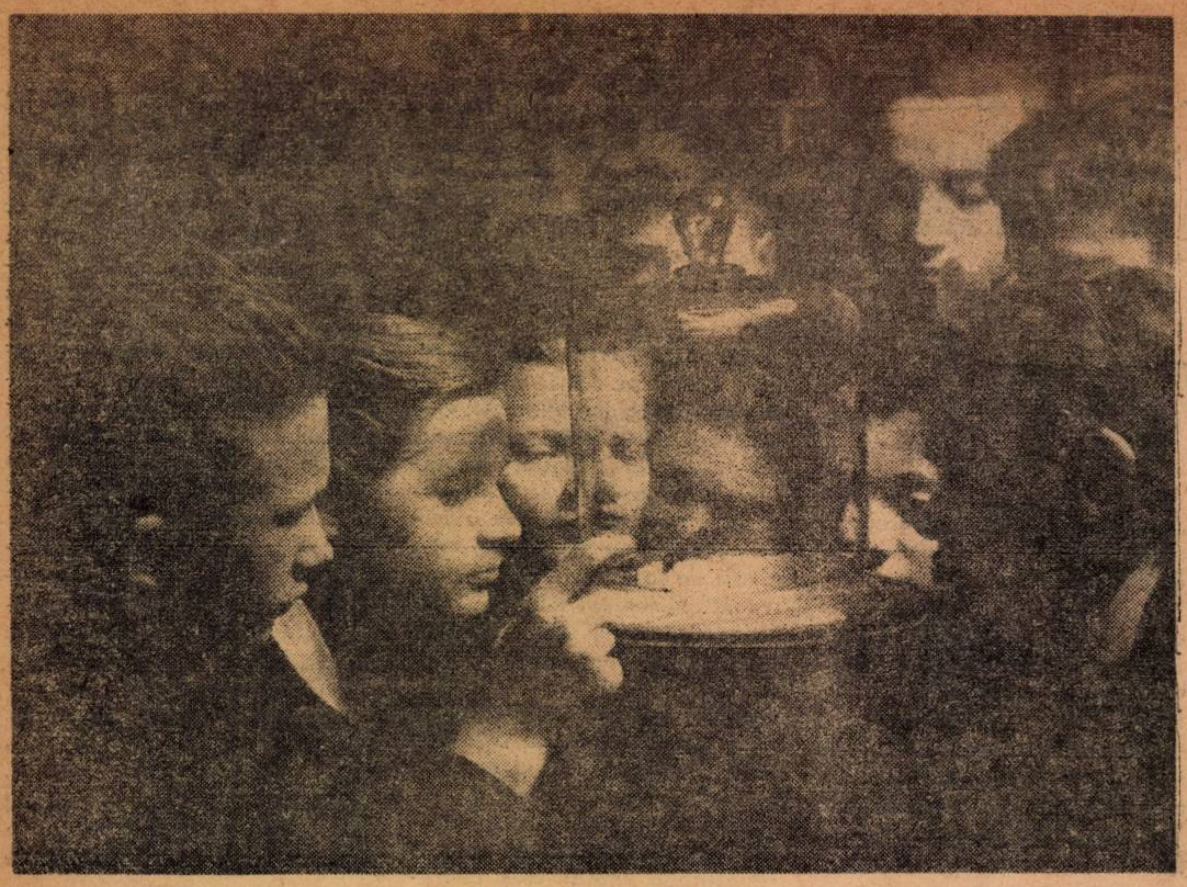

Experienţe în laborator

Conţinutul educativ al lecţiei

(Urmare din pag. 1)

povestire simplă care pune în antiteză problema bine-rău etc. o discuţie ulterioară neavînd decît rolul de a împlini intenţiile educative prin raportarea ideilor pildei la propria lor conduită, în clasa a XI-a se impune să ne adresăm atît sensibilităţii afective cît şi argumentelor care decurg din analiza logică a problemelor. Utilizarea simultană a acestei duble forme asigură cimentarea sentimentelor pe temeliile trainice ale raţionamentului.

Dar vorbind despre particularităţile clasei nu ne gîndim numai la vîrstă, ci la întreg ansamblul de trăsături caracteristice colectivului cu care lucrăm. Acestea vor determina în bună parte atît alegerea elementelor pe care punem accentul în desfăşurarea lecţiei, ponderea şi echilibrarea lor, cît şi alegerea procedeelor utilizate pentru obţinerea efectului educativ.

O exigenţă generală priveşte, de asemenea, firescul integrării elementelor educative în ansamblul lecţiei. Se mai practică, pe alocuri, un anumit sistem de „actualizare" înţeleasă nu ca o raportare firească la contemporaneitate, decurgînd de la sine din problematica lecţiei, ci ca un adaos formal, mecanic şi inutil la cunoştinţele predate. Singulare şi „lipite" de lecţie, astfel de „actualizări" sună fals în partitura ei. Fără să aibă răsunet în receptivitatea copiilor ele rămîn lipsite de efect. I se cere profesorului, în consecinţă, ca — fie că se referă la probleme ale actualităţii, fie că utilizează alte elemente ale lecţiei în vederea atingerii anumitor ţeluri educative — să manifeste toată grija pentru autenticitatea şi firescul lor, pentru că numai astfel vor avea putere de convingere.

Lecţia cuprinde, în cadrul activităţii şcolare, spaţiul cel mai mare de timp în care profesorul se află în contact cu elevii săi. Tocmai de aceea ea este şi principalul teren al muncii educative. Cu atît mai mult, deci, este necesar să acordăm o deosebită atenţie utilizării judicioase, eficiente a numeroaselor şi diverselor posibilităţi pe care aceasta ni le pune la dispoziţie pentru formarea profilului moral al viitorilor cetăţeni ai patriei.

Din activitatea de peste hotare

● Recent a avut loc în Mexic o conferinţă pedagogică internaţională, organizată de Academia mexicană de educaţie în colaborare cu Liga internaţională de învăţămînt, educaţie şi cultura poporului. Au fost dezbătute următoarele teme : dreptul la învăţătură, problemele educaţiei în America, îndeosebi în America Latină, reforma şcolară în Mexic.

● În cursul verii care a trecut s-a desfăşurat la Paris cel de al VII-lea congres al Uniunii internaţionale pentru libertatea învăţămîntului. Principala problemă dezbătută în cadrul congresului a fost democratizarea şcolii.

● Institutul internaţional de planificare a educaţiei a organizat nu de mult un seminar pentru specialiştii din America Latină. La lucrările seminarului, care au durat timp de 3 săptămîni, au fost analizate etapele planificării activităţii educative.

Cu începere din acest an şcolar, elevii unor şcoli experimentale din 5 regiuni ale Angliei studiază de la vîrsta de 8 ani o limbă străină, în general limba franceză. Se pune accentul mai ales pe învăţămîntul oral, făcîndu-se în acelaşi timp apel la o serie de mijloace audio-vizuale.

● În cantonul Argovia (Elveţia) s-au organizat, pentru absolvenţii învăţămîntului obligatoriu de 8 ani, şcoli profesionale care funcţionează cu un an de curs facultativ. Programa şcolară prevede următoarele obiecte de curs : informaţie profesională, limba maternă, aritmetică, economie, geografie, instrucţia civică, ştiinţele naturale, desen, muzică, sport, economie domestică (pentru fete) şi lucrări de atelier (pentru băieţi).

● Pe lîngă reşedinţa prezidenţială din Simla (India) s-a organizat un institut central pentru perfecţionarea pedagogilor, în cadrul căruia se organizează cursuri de vară, conferinţe de specialitate şi seminarii de studii postuniversitare. Această instituţie serveşte deopotrivă drept casă de creaţie pentru educatori şi cercetători, punînd la dispoziţia acestora mijloace de cercetare şi documentaţia necesară activităţii lor ştiinţifice.

● Pentru a îmbunătăţii recrutarea elevilor în şcolile medii tehnice din R. P. Polonă, pe lîngă orientarea ce se dă elevilor în tot cursul ultimului an al şcolii generale, va fi efectuată şi o verificare a aptitudinilor înaintea examenelor de admitere. Verificarea va fi efectuată de o comisie formată din profesori, medici, psihologi şi reprezentanţi ai organizaţiilor sociale, care, pe baza informaţiilor culese, va încuviinţa alegerea făcută de elevi sau îi va orienta spre altă profesie.

● Educaţia în spiritul tradiţiilor de luptă ale poporului tinde să ocupe un loc tot mai larg în programele şcolare din Guineea. În acest scop manualele şcolare în pregătire vor cuprinde poeme naţionale din secolele al XVIII-lea şi al XIX-lea, care povestesc marile fapte ale unor eroi ai luptei poporului pentru eliberare.

CORESPONDENŢA

TÎRNĂVENI

Ca şi în anii precedenţi, ne scrie tov. **Gheorghe Bot,** directorul adjunct al Şcolii medii nr. 2 din Tîrnăveni, la această şcoală se acordă o deosebită atenţie problemei colaborării cu familia. Încă din primele zile ale anului, fiecare diriginte a ţinut adunările cu părinţii pe clase şi s-au ales comitetele de părinţi ale claselor.

Recent a avut loc şi şedinţa plenară cu părinţii pe şcoală. Cu prilejul acesteia, preşedintele comitetului de părinţi pe şcoală a prezentat o dare de seamă asupra activităţii desfăşurate în anul trecut, arătînd care a fost contribuţia părinţilor la asigurarea şcolarizării tuturor copiilor, la menţinerea unei frecvenţe regulate, la rezolvarea unor probleme educative, la desfăşurarea activităţii extraşcolare etc. În continuare a luat cuvîntul directorul şcolii, care a vorbit părinţilor despre necesitatea întăririi legăturilor dintre şcoală şi familie. S-au prezentat apoi două filme cu caracter educativ : „Nu l-am învăţat nimic rău" şi „3×3 = ?", care au fost urmate de interesante discuţii.

TURNU MĂGURELE

Zilele acestea, ne informează profesorul **Bogdan Atanasie,** la Şcoala medie din Turnu Măgurele au sosit, de la Arhiva Naţională de Filme, o serie de filme didactice menite să contribuie la întărirea caracterului intuitiv al lecţiilor. Aceste filme au fost vizionate de peste 1200 de elevi. De exemplu, elevii claselor a VIII-a au vizionat cîteva filme care i-au ajutat să-şi adîncească cunoştinţele de ştiinţe naturale. Elevii claselor a XI-a au înţeles mai bine cunoştinţele din capitolul „Oscilaţii şi unde" vizionînd un film didactic cu acest titlu, iar cei din clasele a IX-a şi a XI-a au dobîndit o serie de cunoştinţe noi de chimie vizionînd filmul „Gazele naturale".

ORADEA

Odată cu începerea cursurilor, ne comunică tovarăşa **Cecilia Nedelcu,** la Oradea şi-a reluat activitatea şi Casa pionierilor din localitate. Sute de pionieri îşi îndreaptă zilnic paşii spre această casă, care organizează pentru ei numeroase acţiuni interesante şi atractive.

Pentru ca pionierii şi elevii să poată cunoaşte mai bine aceste acţiuni a avut loc recent tradiţionala „Săptămînă a porţilor deschise", în care cercurile Casei pionierilor au fost vizitate de nenumăraţi copii. De o deosebită popularitate se bucură în rîndurile lor cercurile micilor naturalişti, ca şi cele de aero şi navo-modele. Pionierii lucrează cu plăcere şi la cercul de pictură sau la cel de foto. O expoziţie a realizărilor dobîndite de membrii acestor cercuri demonstrează cît au progresat în ultimul timp micii desenatori şi micii fotografi. Realizări frumoase a înregistrat şi cercul de croitorie, frecventat de pionierele. Acestea au confecţionat numeroase obiecte — păpuşi, diferite cusături etc. — care s-au bucurat de succes la expoziţia organizată în vara aceasta la Palatul pionierilor din Capitală în cinstea celei de a XX-a aniversări a eliberării patriei noastre.

SLATINA

La cercul literar de la Şcoala medie „Tudor Vladimirescu" din Slatina, ne informează profesorul **Gheorghe Ungureanu,** se desfăşoară o activitate bogată. Recent, cercul a organizat o seară literară la şantierul Uzinei de aluminiu din localitate. Cu acest prilej s-au citit poezii şi reportaje dedicate muncii entuziaste a constructorilor uzinei.

Sub îndrumarea profesorilor de literatură, membrii cercului pregătesc în prezent materialul necesar alcătuirii unei reviste literare în care vor fi publicate creaţii originale ale elevilor, precum şi recenzii, referate etc.

Îngrijind peştii din acvariu (la cercul micilor naturalişti de la Palatul pionierilor din Capitală)

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA : Bucureşti. Piaţa Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poştale, factorii poştali şi la difuzorii voluntari din unităţile de învăţămînt. Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii, Piaţa Scînteii, Bucureşti.

40 132

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Gazeta ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Anul XVI nr. 772 | vineri 16 octombrie 1964 | 8 pagini 25 bani

CENTENARUL UNIVERSITĂȚII DIN BUCUREȘTI

Cuvîntarea rostită de tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej la adunarea festivă consacrată Centenarului Universității

Dragi tovarăși și prieteni,
Stimați oaspeți,

Comitetul Central al Partidului Muncitoresc Romîn, Consiliul de Stat și Consiliul de Miniștri al Republicii Populare Romîne felicită călduros corpul didactic, studenții și pe toți colaboratorii Universității din București cu prilejul împlinirii unui secol de activitate a acestei proeminente instituții de învățămînt superior.

Decretul prin care, la 5 ani de la Unirea Principatelor, Alexandru Ioan Cuza înființa Universitatea din capitala Romîniei, a marcat în viața culturală și științifică a țării un eveniment de profundă semnificație, care corespundea aspirațiilor poporului romîn spre cultură și progres, năzuinței de afirmare a culturii naționale. Centenarul pe care-l sărbătorim acum constituie un prilej de cinstire a tradițiilor înaintate ale școlii superioare românești, de omagiere a celor ce au pus bazele acestui lăcaș de învățămînt din București, ale cărui începuturi datează încă de la sfîrșitul secolului XVII.

În ciuda condițiilor vitrege în care a trebuit să funcționeze sub trecutele regimuri, Universitatea bucureșteană a devenit un important centru al vieții spirituale din Romînia, cunoscut și apreciat și peste hotare. Numeroși savanți, deschizători de drumuri în domeniul lor de cercetare, au activat în cadrul ei pentru formarea de noi și noi generații de luminători ai poporului, de purtători ai făcliei științei și culturii. Aci s-au afirmat renumite școli de știință românească : cea de matematică, ilustrată de profesorii Spiru Haret, Gheorghe Țițeica, Traian Lalescu, Dimitrie Pompei, Simion Stoilov ; cea de biologie și medicină, cu strălucitii ei exponenți Dimitrie Voinov, Victor Babeș, Gheorghe Marinescu, Ioan Cantacuzino, Traian Săvulescu ; școala de lingvistică reprezentată de Bogdan Petriceicu Hașdeu și Ovid Densușianu ; cea de arheologie, de care se leagă numele lui Alexandru Odobescu și Vasile Pîrvan ; școala de istorie națională a savantului de renume mondial Nicolae Iorga, nume la care s-ar putea adăuga multe altele, ale celor ce au dat strălucire întregului nostru învățămînt.

Cetățelă a științei, Universitatea a promovat bogate tradiții progresiste, a contribuit la răspîndirea ideilor înaintate. Minți luminate din rîndurile corpului didactic, ca și ale studenților, au militat pentru nobile idealuri umaniste, pentru progres social, s-au ridicat împotriva curentelor reacționare și a fascismului, au sprijinit lupta dusă de forțele antihitleriste, în anii grei ai războiului, sub conducerea partidului comunist.

Tezaurul științific și cultural făurit de-a lungul timpului, tradițiile înaintate ale învățămîntului nostru academic se bucură astăzi de o înaltă prețuire. Partidul și statul acordă o mare atenție avîntului științei și tehnicii, înfloririi culturii și artelor. Alături de celelalte instituții de învățămînt superior, Universitatea din București a cunoscut o dezvoltare continuă, ilustrată prin creșterea considerabilă a numărului de studenți și cadre didactice, crearea de noi facultăți și secții de specializare, laboratoare și biblioteci, îmbunătățirea condițiilor de viață și de studiu ale celor care o frecventează.

Corpul didactic al acestui înalt lăcaș de cultură — cuprinzînd dascăli cu o bogată și îndelungată experiență, precum și un puternic detașament de tinere cadre științifice și pedagogice, formate în anii regimului nostru — și-a cucerit o binemeritată stimă și apreciere pentru devotamentul, competența și stăruința cu care-și îndeplinește îndatoririle de onoare ce-i revin.

O mîndrie a întregului popor este studențimea noastră, plină de vigoarea tinereții și de optimism. Învățînd cu sîrguință spre a-și însuși știința, pregătindu-se cu răspundere pentru viață, pentru slujirea patriei, ea se dovedește demnă de încrederea și dragostea cu care este înconjurată.

Prin munca lor plină de abnegație și pricepere, zecile de mii de absolvenți pe care i-a dat învățămîntul superior în ultimii 20 de ani joacă un rol de seamă în viața economică, socială și culturală a țării, făcînd să sporească renumele școlii noastre superioare.

Prezența la manifestările Centenarului a atîtor iluștri reprezentanți ai unor universități de veche tradiție și înalt prestigiu științific constituie o expresie a dorinței universitarilor de a contribui la îmbogățirea tezaurului culturii mondiale prin schimbul de valori spirituale, la întărirea colaborării între oamenii de știință și cultură din toate țările, la apropierea între popoare în numele păcii și înțelegerii internaționale.

Ne exprimăm convingerea că cea mai mare Universitate a țării va fi și în viitor la înălțimea misiunii de onoare de a forma cadre tot mai numeroase, în măsură să participe activ la opera de ridicare a Romîniei socialiste pe culmile progresului și bunăstării, la dezvoltarea științei și culturii, la promovarea gîndirii înaintate.

Cu prilejul acestei măreți sărbători jubiliare, urăm tuturor cadrelor didactice, studenților și colaboratorilor Universității din București noi succese în munca pedagogică și de creație științifică, pusă în slujba poporului și a înfloririi patriei.

• La 1 octombrie au început cursurile universitare circa 125 000 de studenți — la cursurile de zi, serale și fără frecvență. Dintre aceștia, au luat loc în amfiteatrele celei mai mari instituții de învățămînt superior din țară — Universitatea centenară — 13 435 de tineri (la cursurile de zi și fără frecvență), mai mult de jumătate din numărul total al studenților care își începeau cursurile în întreaga țară în anul „prosper" al burgheziei — 1938-1939.

• Dintre cele 178 de facultăți existente în întreaga țară, 12 funcționează în Universitate. În locul fostei Facultăți de științe, care și-a început activitatea acum 100 de ani, funcționează astăzi facultățile de matematică-mecanică cu 9 secții, de fizică cu 8 secții, de chimie cu 7 secții, de biologie cu 3 secții și de geografie.

• Un număr de 1 206 cadre didactice — egal cu mai mult de jumătate din numărul cadrelor didactice care au predat în întreg învățămîntul superior în anul 1938-1939 — predau astăzi în Universitate.

Salutul rostit de acad. Ștefan Bălan, ministrul învățămîntului

In salutul adus în numele Ministerului Învățămîntului, acad. Ștefan Bălan a spus : In dezvoltarea învățămîntului superior din Romînia, Universitatea din București a îndeplinit un rol de seamă, îndreptățind recunoașterea unanimă a contribuției ei deosebit de valoroase la formarea specialiștilor cu pregătire superioară, la progresul continuu al științei și culturii românești.

Exprimăm în această zi sentimentele noastre de gratitudine și admirație față de numeroșii slujitori ai Universității — dascăli pătrunși de un profund patriotism, savanți cu renume — care, în trecut, înfruntînd multe greutăți, au crescut și educat în această universitate generații de intelectuali, din rîndul cărora s-au ridicat pe culmile științei și culturii înaintate mulți profesori, oameni de știință, scriitori, oameni de stat.

Ultimele două decenii — epocă de profunde transformări revoluționare în toate domeniile de activitate din țara noastră — au însemnat și pentru învățămîntul superior o etapă nouă de înălțare și înflorire. Învățămîntul superior a fost reorganizat și reprofilat corespunzător noilor cerințe ale economiei și culturii socialiste în amplă și continuă dezvoltare. Azi avem în țară 47 de instituții de învățămînt superior cu 178 de facultăți repartizate în 15 centre universitare, față de 16 instituții de învățămînt superior cu 33 facultăți existente în 4 centre universitare în anul 1938. In acest an, cursurile universitare sînt urmate de un

(Continuare în pag. 2-a)

CENTENARUL UNIVERSITĂŢII DIN BUCUREŞTI

Un veac de existenţă a celei mai mari Universităţi a ţării

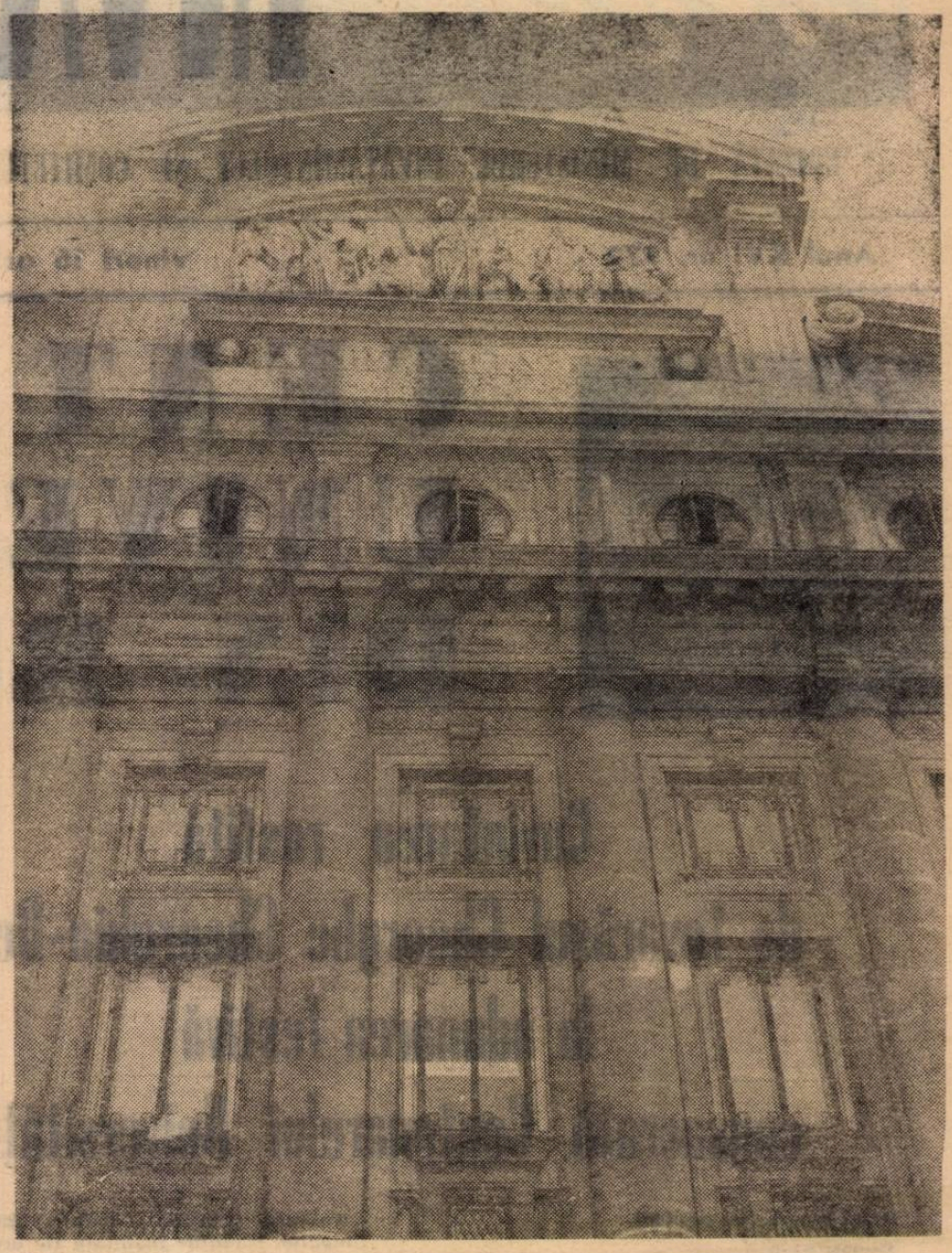

Începutul noului an universitar găseşte Universitatea din Bucureşti în haine de sărbătoare : împlinindu-se 100 de ani de la înfiinţarea ei prin decretul domnitorului Alexandru Ioan Cuza, Universitatea îşi serbează, în luna octombrie a acestui an, centenarul.

Acest eveniment de seamă în istoria învăţămîntului şi a culturii romîneşti se bucură de sprijinul, atenţia şi interesul întregului nostru popor, al clasei muncitoare şi al partidului ei. Strălucirea sărbătorii centenarului este marcată, în acelaşi timp, de prezenţa la celebrarea ei a unor iluştri reprezentanţi ai unor mari universităţi de peste hotare.

În acest an Universitatea din Bucureşti serbează nu numai un veac de la întemeiere, ci şi 270 de ani de cînd a luat fiinţă prima instituţie bucureşteană de învăţămînt superior, Academia domnească de la Sf. Sava, legată de numele domnitorului Constantin Brîncoveanu şi al stolnicului Constantin Cantacuzino, figuri proeminente ale istoriei noastre. Focar cultural încă de pe la sfîrşitul secolului al şaptesprezecelea, Bucureştiul atrăgea la învăţătură, pe lîngă tinerii romîni, tineretul studios din Balcani. Contribuţia Academiei domneşti la lupta împotriva feudalismului şi a dominaţiei otomane, la fundamentarea unei gîndiri libere, ştiinţifice, a fost deosebit de puternică.

Un pas înainte în dezvoltarea învăţămîntului superior l-a constituit introducerea limbii romîne în acest învăţămînt, act petrecut în 1818 ; Gheorghe Lazăr, patriot înflăcărat, a pus bazele primei instituţii de învăţămînt superior în limba naţională.

Cu o sută de ani în urmă, după realizarea Unirii Principatelor, Al. I. Cuza a luat hotărîrea să unească într-o singură instituţie, „Universitatea", cele trei facultăţi deja existente : „Şcoala superioară de ştiinţe", „Şcoala superioară de litere" şi Facultatea de drept. Mai tîrziu s-au adăugat acestui nucleu şi alte facultăţi, în cadrul cărora activitatea didactică s-a dezvoltat paralel cu activitatea ştiinţifică.

La Universitatea din Bucureşti au predat profesori vestiţi, puternice personalităţi dintre care amintim doar cîteva nume celebre : în domeniul matematicii pe Spiru Haret, Tr. Lalescu, Gh. Ţiţeica, D. Pompei, S. Stoilov, în domeniul fizicii şi chimiei pe E. Bacaloglu, D. Hurmuzescu, C. Istrati, G. G. Longinescu, Gh. Spacu, în domeniul biologiei pe D. Brîndză, D. Voinov, Tr. Săvulescu, în domeniul geologiei şi geografiei pe Gr. Ştefănescu, L. Mrazec, Gr. Vîlsan, S. Mehedinţi, în domeniul ştiinţelor umaniste pe B. P. Haşdeu, Al. Odobescu, T. Maiorescu, D. Onciul, V. Pîrvan, Ov. Densuşianu, I. A. Candrea, N. Cartojan, C. Rădulescu Motru, N. Titulescu, D. Gusti, T. Vianu, M. Ralea. La şcoala acestora s-au format nu numai profesori sau oameni de ştiinţă, ci şi cetăţeni animaţi de idei noi, progresiste.

Sub influenţa luptei clasei muncitoare un număr însemnat de profesori şi studenţi ai Universităţii s-au situat pe poziţii înaintate. Atitudinea progresistă faţă de evenimentele politice a universitarilor bucureşteni s-a evidenţiat în „Memoriul" din aprilie 1944 pentru scoaterea ţării din războiul antisovietic, semnat de savanţi reputaţi, profesori renumiţi, printre care S. Stoilov, N. Lupu, M. Ralea, C. I. Parhon, Gr. Vrînceanu.

În noile condiţii create după 23 August 1944, datorită grijii permanente a partidului şi guvernului, Universitatea din Bucureşti a cunoscut prefaceri importante. Învăţămîntul superior a fost lărgit corespunzător cerinţelor dezvoltării diferitelor ramuri ale economiei şi culturii.

Astăzi, în cele 12 facultăţi ale Universităţii se predau, în cele 56 de secţii şi grupe de specializare, corespunzătoare celor mai importante domenii ale ştiinţei şi culturii, cursuri de un nivel înalt, în care se îmbină cele mai înaintate tradiţii ale ştiinţei noastre cu ultimele cuceriri ale ştiinţei mondiale. Pentru a se putea răspunde cerinţelor actuale ale tehnicii, în Universitatea noastră au luat fiinţă secţii noi, ca de exemplu fizica macromoleculelor, biofizica, lingvistica matematică, maşini de calcul.

Cadrele didactice ale Universităţii au redactat, pe lîngă numeroase articole şi studii de specialitate, cursuri bine apreciate şi lucrări ştiinţifice valoroase, multe dintre ele încununate cu Premiul de Stat sau cu Premiul Academiei R.P.R.

În activitatea ştiinţifică sînt antrenaţi şi cei mai buni studenţi ; grupaţi în jurul a 80 de cercuri ştiinţifice, circa 1800 de studenţi au luat în studiu, numai în anul trecut, 600 de lucrări, unele dintre ele extrem de interesante din punct de vedere teoretic sau practic. Printr-o astfel de activitate, ca şi prin notele bune şi foarte bune obţinute la examene, studenţii noştri îşi manifestă recunoştinţa pentru condiţiile deosebite de care se bucură atît în timpul anului şcolar (cantine, cămine, burse etc.) cît şi în timpul vacanţei (organizare de excursii, tabere studenţeşti etc.).

În acest moment festiv se poate constata că activitatea dusă timp de 100 de ani a fost rodnică şi că, în special în ultimii 20 de ani de existenţă, Universitatea din Bucureşti a contribuit prin întreaga sa putere creatoare la punerea în relief a valorilor de prestigiu ale ţării noastre. Universitatea din Bucureşti nu este numai o instituţie în care peste 1200 de cadre didactice de înaltă calificare împărtăşesc cunoştinţe din cele mai variate domenii la peste 13.000 de studenţi, ci şi un puternic colectiv de educare a unei intelectualităţi de tip nou, formate în spiritul dragostei faţă de muncă, faţă de profesiunea aleasă, al partinităţii şi al devotamentului fără margini faţă de popor şi faţă de partidul clasei muncitoare.

Marea majoritate a intelectualilor formaţi de Universitatea bucureşteană îmbrăţişează cariera didactică, ducînd mai departe nu numai strălucitele tradiţii ale acestei instituţii centenare, ci şi pasiunea de educatori ai tinerei generaţii, care i-a însufleţit pe marii ei profesori.

La un veac de la întemeierea sa, împliniţi în anul în care întregul nostru popor a sărbătorit două decenii de la eliberarea ţării de sub jugul fascist, Universitatea din Bucureşti păşeşte cu cinste mai departe în îndeplinirea importantei sale sarcini de a forma noi cadre de specialişti de înaltă calificare, animate de patriotismul socialist, care să contribuie, prin toate forţele lor, la ridicarea pe cele mai înalte culmi a ştiinţei şi culturii romîneşti. Un imbold puternic constituie, în această privinţă, cele spuse de tovarăşul Gheorghe Gheorghiu-Dej în cuvîntarea ţinută la adunarea festivă consacrată centenarului : „Ne exprimăm convingerea că cea mai mare Universitate a ţării va fi şi în viitor la înălţimea misiunii de onoare de a forma cadre tot mai numeroase, în măsură să participe activ la opera de ridicare a Romîniei socialiste pe culmile progresului şi bunăstării, la dezvoltarea ştiinţei şi culturii, la promovarea gîndirii înaintate".

FLORICA DUMITRESCU
prorector al Universităţii din Bucureşti

Salutul rostit de acad. Ştefan Bălan, ministrul învăţămîntului

(Urmare din pag. 1-a)

număr de studenţi aproape de 5 ori mai mare decît în anul 1938.

Ne exprimăm satisfacţia şi bucuria pentru succesele la învăţătură ale studenţilor Universităţii, pentru înaltul nivel ştiinţific şi măiestria pedagogică a cadrelor didactice. Sarcini de mare importanţă stau în faţa Universităţii din Bucureşti pentru anii care urmează. Dezvoltarea impetuoasă a economiei şi culturii noastre socialiste, progresul rapid al ştiinţei şi tehnicii contemporane cer personalului didactic eforturi deosebite pentru a da absolvenţi cu o temeinică pregătire de specialitate şi pentru a aduce noi contribuţii în cercetarea ştiinţifică, cer studenţilor muncă perseverentă şi entuziasm pentru dobîndirea unei pregătiri de cea mai înaltă calitate.

Sîntem încredinţaţi că Universitatea din Bucureşti, păşind în cel de-al doilea secol al existenţei sale, va îndeplini cu succes aceste nobile sarcini puse în slujba marilor idealuri ale progresului social şi ale păcii în lume.

• Pe lîngă Facultatea de matematică-mecanică funcţionează centrul de cibernetică şi calcul, care îşi desfăşoară activitatea pe trei planuri: didactic, ştiinţific şi de rezolvare a diferitelor probleme puse în faţa ştiinţei de producţie. Centrul de cibernetică şi calcul are trei secţii: secţia de maşini electronice şi cifre, secţia de maşini analogice şi secţia de mecanisme automate.

• În cadrul Facultăţii de fizică funcţionează, începînd cu acest an, două secţii noi : secţiile de fizica şi matematica macromoleculelor şi biofizica, care studiază probleme teoretice la nivelul ştiinţei mondiale şi răspund nevoilor legate de dezvoltarea industriei.

• Şi la Facultatea de chimie au luat fiinţă secţii noi : de chimia fizică a polimerilor şi momonomoleculelor. Fiecare secţie de specializare cuprinde 4—5 discipline. La chimie, printre laboratoarele dotate cu aparatură de cel mai înalt nivel tehnic sînt laboratoarele de chimie fizică, cinetică chimică, termodinamică chimică, şi analiză spectrală, iar la fizică, laboratorul de lucrări practice de fizică nucleară al catedrei de optică şi cel de electronică în gaze al catedrei de electricitate.

CONȚINUTUL EDUCATIV AL LECȚIEI

Cum să se realizeze educația comunistă în cadrul orelor de curs — aceasta este o chestiune care preocupă foarte îndeaproape pe cei ce muncesc în școli. Rezolvarea ei are implicații largi, fiind în funcție de obiectul de învățămînt, de natura lecției, de vîrsta elevilor, de componența clasei și, bineînțeles, de priceperea pedagogului, de faptul dacă el vede în lecție mijlocul cel mai eficace de a influența pe școlari în domeniul sentimentelor, al convingerilor și concepțiilor despre viață, despre societate. Ne propunem în pagina de față să abordăm cîteva din problemele pe care le ridică valorificarea potențelor educative ale lecțiilor, invitînd pe cititorii noștri să reflecteze și la alte aspecte, pentru a le trata în gazetă.

Pentru eficiență deplină

Disciplină studiată în clasa a VIII-a, „Educația cetățenească" presupune, prin însăși denumirea pe care o are, o largă contribuție la formarea unei laturi dintre cele mai importante ale personalității elevilor.

Asistînd, de curînd, la o lecție de educație cetățenească ținută la Școala de 8 ani nr. 5 din Capitală de către profesoara Ecaterina Hondraș am avut prilejul să observăm cum se realizează, în condițiile unei teme concrete, ceea ce socotim a fi unul din principalele obiective ale predării acestei discipline. Introducerea în tema lecției „R.P.R. — stat unitar, suveran și independent" a fost în mod judicios pregătită prin cele zece minute în care au fost verificate cunoștințele din lecția anterioară. Elevii au fost solicitați să explice condițiile care au determinat apariția statului, evoluția sa de-a lungul diferitelor orînduiri sociale și caracteristicile sale în cadrul fiecăreia din ele, particularitățile statului în orînduirile bazate pe exploatare spre deosebire de cele ale statului socialist, caracterul istoric și de clasă al statului. Răspunsurile date de elevi au ilustrat faptul că ei și-au format cîteva convingeri clare legate de esența statului în orînduirile bazate pe exploatare, de faptul că statul capitalist este un instrument în mîna capitaliștilor, folosit de către aceștia pentru menținerea celor ce muncesc în jugul robiei capitaliste, ca și pentru jefuirea și înrobirea altor țări și popoare. În același timp, elevii și-au format convingerea că înlăturarea prin luptă revoluționară a statului capitalist și inlocuirea lui cu statul socialist, instrument al dictaturii proletariatului, constituie o condiție hotărîtoare, fără de care nu este posibilă eliberarea oamenilor muncii de sub jugul oricărei asupriri și exploatări.

Aceste linii generale au fixat cadrul necesar dezvoltării lecției la zi. Ele au creat profesoarei teren prielnic pentru ca în lecția nouă să cultive în rîndurile elevilor convingeri legate de esența statului nostru socialist, care își îndeplinește cu succes rolul de instrument principal al desăvîrșirii construcției socialiste în țara noastră. Reținem ca un element însemnat din acest punct de vedere prezentarea funcțiilor statului nostru socialist. Explicîndu-li-se în ce constau funcțiile internă și externă ale statului nostru democrat-popular, elevii s-au convins de faptul că funcțiile sale sînt subordonate celor mai nobile, mai umanitare țeluri, că statul socialist, al cărui conținut este dictatura clasei muncitoare, se deosebește fundamental de statul burghez. Lămurind elevilor, cu ajutorul cîtorva exemple concrete, în general cunoscute, funcțiile economică, organizatorică și cultural-educativă, de reprimare a elementelor dușmănoase din interiorul țării, de întărire a colaborării cu țările socialiste, de apărare a cuceririlor revoluționare împotriva eventualei intervenții imperialiste, de promovare și apărare a păcii, de luptă pentru coexistență pașnică între țările cu orînduiri sociale diferite, profesoara a făcut să crească în sufletele lor prețuirea pentru orînduirea noastră de stat, dorința de a contribui la consolidarea ei.

Lecția a avut, după cum se vede, o serie de laturi pozitive (se cuvine să amintim claritatea și precizia expunerii, judicioasa gradare a elementelor în predare, caracterul sistematic și explicit al schemei de pe tablă). Totuși, din punctul de vedere al aspectului pe care l-am urmărit — eficiența educativă — ea a rămas neîmplinită. Nu s-au adus suficiente exemple care să concretizeze, să facă vii pentru elevi, problemele teoretice și să determine astfel nu numai formarea unor convingeri solide, dar și întărirea unor sentimente. Tratarea problemelor privind lupta pentru apărarea păcii, pentru coexistență pașnică între țări cu orînduiri diferite, ar fi trebuit să ocupe un loc mai larg în cuprinsul lecției, dată fiind însemnătatea pe care o acordă partidul nostru educării tineretului în spiritul acestor idei.

La toate aceste obiecții se poate aduce o singură scuză : lecția, foarte mare pentru spațiul unei singure ore, a cuprins numeroase date și fapte, care nu puteau fi deci comunicate elevilor decît într-un mod cît mai lapidar. Exista totuși, și în aceste condiții, posibilitatea de a face mai mult. De exemplu, se puteau elimina unele părți din schemă (bunăoară, enumerarea statelor de tip federativ), se puteau condensa unele date etc. Ar fi rămas astfel timp pentru a se acorda laturii educative locul care i se cuvenea în lecție. Căci, să nu uităm, era vorba de o lecție de **educație** cetățenească.

Oct. BUZESCU

Principal mijloc de educare

Planul de muncă al Școlii generale de 8 ani din comuna Hărman, raionul Sfîntul Gheorghe, reflectă preocuparea pentru creșterea eficienței educative a lecțiilor. In ceea ce-l privește pe director, planul prevede obligația de a urmări în decursul asistențelor nivelul științific al predării, puritatea ei ideologică, precum și măsura în care profesorul folosește potențele educative ale lecțiilor pentru a influența profilul moral al elevilor. Totodată planul cere cadrelor didactice să acorde cea mai mare atenție laturii educative a predării, să le vorbească copiilor, cînd se oferă prilejul nimerit, despre îndatoririle lor de școlari și viitori cetățeni ai patriei, despre frumusețile și bogățiile țării noastre, despre realizările regimului democrat popular, despre politica înțeleaptă a partidului — astfel încît cursurile școlare să contribuie nu numai la îmbogățirea cunoștințelor elevilor, dar și la cultivarea celor mai nobile trăsături de caracter, la formarea unor sentimente și convingeri sănătoase.

TOTUL SA FIE FIRESC

S-a părăsit de mult, și pe bună dreptate, obiceiul de a rezerva un anumit moment din lecție pentru realizarea laturii educative, „pentru actualizare" cum se spunea cel mai adesea. Lecția dispune de resurse educative pe toată întinderea ei, profesorul fiind chemat să le aleagă pe cele mai corespunzătoare cu spiritul acesteia, să le folosească în momentele cele mai potrivite și în doze bine gîndite. Altfel, totul pare artificial, „lipit".

Am asistat nu de mult la o oră în care o învățătoare discuta cu elevii din clasa a III-a despre colțul naturii vii. A citit împreună cu ei textul pe această temă din carte, apoi le-a explicat ce sînt plantele, cum cresc ele, din cîte părți este alcătuită fiecare din ele, care sînt plantele pe care le îngrijește omul. Cînd s-a discutat despre faptul că planta are nevoie de lumină „pentru a crește frumos", învățătoarea a arătat că, pentru aceleași motive, și copiii au nevoie de lumină — de lumina soarelui și de aceea a cărților. De aici ea a extins discuția la necesitatea de a învăța, de a cunoaște cît mai multe din comoara cărților, la frumusețea eroilor preferați ș.a.m.d. Știm : învățătoarea a vrut să folosească prilejul în scopul de a dezvolta interesul copiilor pentru carte, pentru studiu. Dar aceasta s-a făcut cu prețul unei digresiuni care a abătut atenția de la miezul lecției, de la ideea ei. Era suficient, credem, dacă învățătoarea se oprea la comparația cu lumina soarelui și a cărții, fără să ducă atît de departe discuția. Apoi, în partea ei finală, lecția se referea la faptul că omul cultivă anumite plante, și anume pe cele care îi sînt folositoare. Acesta era un moment pe care învățătoarea putea să-l folosească mai firesc, și de aceea mai eficient, în scopuri educative. In cursul discuției despre plantele folositoare și despre cultura lor ea putea să-i conducă pe elevi la înțelegerea datoriei lor de a se alătura vîrstnicilor, îngrijind și ei plantele folositoare, de a nu distruge pomii și grădinile, parcurile.

Mai bine s-a orientat, din acest punct de vedere al valorificării resurselor educative ale lecției într-un mod care să nu aducă stridențe în ansamblul orei, învățătoarea de la clasa a III-a C a Școlii generale de 8 ani din comuna Hărman în predarea lecției de limba romînă „Primul la muncă, primul la joc". Intreaga lecție a fost, din punct de vedere educativ, o confruntare între modul cum trebuie privite îndatoririle școlărești și comportarea elevilor din clasa respectivă. „A procedat bine Sandu din bucata pe care am citit-o ? De ce ? Dar tu cum faci ? Cît te joci ? Cît înveți ?" — iată întrebări care au revenit într-o formă sau alta în cursul orei pentru a-i pune pe elevi în situația să vadă ce e bun și ce nu în conduita și munca lor, pentru a-i face conștienți de faptul că au datoria de a-i ajuta și pe alții să muncească și să se comporte ireproșabil. Apoi faptul că învățătoarea a comparat în fața clasei două caiete de teme pentru acasă — unul în care lecțiile erau scrise urît, neglijent și altul în care temele erau lucrate ordonat, curat, frumos — și a arătat din ce cauză se deosebesc aceste două caiete i-a ajutat pe copii să se convingă că numai muncind conștiincios, organizîndu-și bine timpul liber vor obține rezultate bune, care să-i mulțumească și pe părinți și pe profesori.

PARTICIPARE AFECTIVA

Se putea ca lecția despre Carpații Orientali ținută la clasa a VIII-a B. de la aceeași școală să se fi rezumat la o înșiruire de nume ale munților, depresiunilor și trecătorilor din acest sector geografic al patriei noastre, la înșirarea bogățiilor și ocupațiilor locuitorilor. Atunci lecția ar fi fost seacă, aridă și tocmai de aceea puțin atractivă. Prin urmare, cu influențe educative minime. Înțelegînd însă că pentru a da lecției un puternic caracter educativ nu este de ajuns doar a transmite noțiuni exacte din punct de vedere științific, profesoara le-a vorbit și despre frumusețea locurilor studiate, despre modul cum, în anii noștri, sînt folosite bogățiile țării în vederea binelui trai al poporului muncitor. Mai mult, ea a făcut apel și la trăirile interioare ale școlarilor, înțelegînd că participarea afectivă a acestora la lecție îi face mai receptivi la cele ce li se spun, că astfel influențele educative pe care le intenționează profesorul devin mai curînd realități. De aceea, profesoara a căutat să stimuleze (putea s-o facă chiar și mai mult) emoțiile elevilor, să trezească admirația pentru frumusețile și bogățiile patriei noastre, pentru locuitorii ei harnici și întreprinzători. In acest scop, pe lîngă faptul că a folosit scurte și plastice descrieri și caracterizări ale locurilor studiate, adevărate perle din literatura noastră, i-a făcut pe elevi să-și amintească priveliștile văzute cu prilejul excursiilor sau pur și simplu cele cunoscute din mediul geografic înconjurător.

Pentru sporirea participării afective a elevilor la lecție și, deci, pentru întărirea caracterului educativ (și, bineînțeles — instructiv) al lecției, ar fi fost mai bine dacă în cursul explicației s-ar fi folosit măcar ilustrațiile din carte — destul de atent selecționate și realizate. Și mai eficient ar fi fost dacă profesoara ar fi adus în clasă planșe sau albume cu vederi din locurile cele mai frumoase și mai reprezentative, pentru a-și puncta explicația cu asemenea popasuri vizuale. Departe de a însemna timp pierdut, un astfel de procedeu ar fi dus la valorificarea deplină a potențelor educative ale lecției. Căci, așa cum a arătat experiența, folosirea planșelor, albumelor, proiecțiilor, a benzilor de magnetofon cu imprimări din textele literare studiate sporesc forța de convingere a lecției, valoarea ei educativă. Apoi, necesitatea de a ne susține afirmațiile și prin asemenea mijloace, nu numai prin expuneri teoretice, ne îndepărtează de un pericol de care unii sînt foarte aproape: verbalismul. Marcă a unei slabe pregătiri de specialitate, excesul de vorbe, afirmațiile fără probe, lozincăria nu merg la inima elevului, nu-l conving și nu-l influențează pozitiv.

Cu prilejul analizei unor ore de teorie a literaturii un inspector se declara mulțumit de lecțiile la care a asistat, printre altele și pentru faptul că „întreaga clasă a fost antrenată în discuții". Antrenarea întregii clase la lecție constituie desigur un merit pentru profesor, o dovadă a pricepерii lui pedagogice. Dar nu doar atunci cînd ea se reduce exclusiv la numirea elevilor care să răspundă — cum s-a întîmplat în cazul amintit. Participarea la lecție a elevului nu trebuie redusă la cadrul îngust al unui dialog sec între catedră și clasă, pentru lămurirea unora din problemele lecției. Lecția trebuie să fie și **gustată**, frumusețile pe care le analizează — **trăite** de către școlar. De aceea, activizarea clasei la lecție trebuie să însemne și o solicitare a elementului afectiv, emoțional, element de care depinde creșterea efectului educativ al predării. Așa încît este bună preocuparea cadrelor didactice care nu se mulțumesc numai să-i determine pe elevi să contribuie prin răspunsuri la desfășurarea tuturor verigilor lecției, ci îi și antrenează la o participare afectivă. Bineînțeles, aceasta în limitele impuse de cerințele pedagogice ale muncii la catedră.

Lecția este unul din mijloacele cu efectul educativ cel mai sigur și cel mai mare atunci cînd profesorul știe să-i folosească potențele și este convins că trebuie să le folosească. În activitatea la catedră, ca directori sau inspectori, să nu uităm acest lucru și să considerăm o lecție drept reușită numai atunci cînd ea și-a împlinit și rolul educativ.

A. COSMIN

LIMBA ŞI LITERATURA ROMÎNĂ

La o oră de limba romînă în clasa a X-a a Şcolii medii „Gh. Lazăr" din Capitală.

Analiza poeziei lirice

Am constatat că elevii reţin cu uşurinţă problemele legate de analiza operelor cu caracter narativ, însă întîmpină dificultăţi cînd e vorba de operele lirice. Cauza acestei situaţii este, nu o dată, analiza defectuoasă a versurilor în clasă.

Cercetînd diferitele modalităţi prin care aş putea asigura o mai bună desfăşurare a analizei operelor lirice, am ajuns la concluzia că este necesar ca, ţinînd bineînţeles seama de particularităţile genului, să ordonez în prealabil elementele esenţiale asupra cărora voi fixa atenţia elevilor. Nu mă refer desigur, atunci cînd vorbesc despre o asemenea ordonare, la alcătuirea unuia din acele planuri „simple" sau „complexe" utilizate pe scară largă la aprofundarea textului literar cu caracter narativ sau descriptiv. Recomandările metodice privind predarea literaturii subliniază neajunsurile pricinuite de astfel de planuri la studiul poeziilor lirice. Într-adevăr ele anulează de multe ori efectul emoţional al operei. Se întîmplă chiar ca, străduindu-se să scoată cu tot dinadinsul o idee din fiecare strofă a poeziei, profesorul să ajungă la formularea unor idei care aparţin mai curînd propriei sale inventivităţi decît poetului. Ordonarea pe care o am în vedere ar putea fi definită ca un răspuns la întrebarea : ce îmi propun să reţină elevii în legătură cu cutare sau cutare poezie lirică ? Răspunsul e în funcţie, în primul rînd, de conţinutul poeziei. De pildă, pentru studiul „Rapsodiilor de toamnă" ale lui Topîrceanu la clasa a XI-a, îmi propun să pun în evidenţă locul pe care îl ocupă în opera lui Topîrceanu poezia naturii, subliniind semnificaţia umanizării universului microscopic, nota umoristică menită să emoţioneze, particularităţile versificaţiei şi, în sfîrşit, observaţii asupra speciei literare (Topîrceanu şi-a intitulat pastelurile „Balade" ; poeziile conţin un anume fond narativ însă au un puternic caracter emoţional, vădind atitudinea lirică a autorului). La sfîrşitul prezentării acestor aspecte (numai la sfîrşit, pentru a nu dizolva valoarea emoţională a versurilor) voi trasa, pe baza celor discutate, o schiţă menită să fixeze elementele esenţiale ale analizei, cu grija de a nu dispersa poezia în „idei" artificiale.

Problema se pune cu egală acuitate şi la clasele mai mici. Identitatea tematicii în poezii ca „Iubeşte ţara ta" de Mihai Beniuc (clasa a VI-a) şi „Cîntec pentru patrie" de Otilia Cazimir (clasa a V-a), sau „Închinare" de Dan Deşliu (clasa a VI-a) şi „Partidului" de George Lesnea (clasa a V-a) face ca elevii să reţină din ele doar ideea de bază, considerîndu-le identice. La aceasta duce, în mare măsură, faptul că nu insistăm suficient asupra felului specific în care poeţii concretizează artistic acelaşi sentiment. De aceea, predînd, de pildă, la clasa a VI-a poezia „Închinare" de Dan Deşliu, m-am oprit îndeosebi asupra dezvăluirii caracterului specific al imaginii artistice — fireşte, la nivelul de înţelegere al elevilor.

Alegerea judicioasă a procedeelor pe care le folosim în analize de acest tip este foarte însemnată pentru că ea determină nu numai înţelegerea şi memorarea anumitor cunoştinţe, ci şi creşterea receptivităţii elevilor faţă de versuri.

Prof. VASILE PARFENIE
Şcoala medie din Ineu

Material didactic şi bibliografic

Luînd în discuţie, încă de la începutul anului şcolar, problemele predării literaturii romîne la clasa a XI-a, comisia metodică de specialitate de la Şcoala medie nr. 1 din Braşov a acordat o atenţie deosebită materialului bibliografic şi didactic menit să sporească eficienţa lecţiilor.

Astfel, comisia a propus ca, la lecţiile în care se vorbeşte despre publicaţii cum ar fi : „Cultura proletară", „Bluze albastre", „Veac nou", „Era nouă", „Adevărul literar şi artistic", „Jurnalul literar" etc. să se prezinte elevilor exemplare din aceste publicaţii, aflate în posesia şcolii.

Foarte îndeaproape s-a ocupat comisia de materialele didactice şi bibliografice care urmează să fie folosite la studiul monografic al scriitorilor prevăzuţi în programă. De exemplu, s-a propus ca în predarea biografiei şi operei lui Rebreanu să se folosească fotocopiile unor manuscrise ale scriitorului, articole şi studii apărute cu prilejul comemorării a două decenii de la moartea marelui prozator (printre altele, portretele semnate de Ion Agîrbiceanu şi de E. Lovinescu, reproduse în „Tribuna" din 3 septembrie a.c.), pagini din caietul de studiu pentru romanul „Răscoala", în facsimil, ca şi cartea „Cu soţul meu", de Fanny Rebreanu.

De asemenea, în lecţiile închinate lui Bacovia se va folosi ca material bibliografic şi didactic (texte şi fotocopii), cartea Agathei Vasiliu-Bacovia, iar la lecţiile despre Ibrăileanu, Sadoveanu, Topîrceanu lucrările „Prietenii mei scriitori" de Otilia Cazimir, „Amintiri" de la „Viaţa Romînească" de M. Sevastos etc.

La lecţiile despre opera „Bălcescu" a lui Camil Petrescu vor fi deosebit de utile fotografiile din spectacolul cu piesa avînd acest titlu, fragmente înregistrate pe bandă de magnetofon, schiţe de decor, stampe de epocă, texte etc., care vor face lecţiile atractive şi interesante.

Pentru a-i ajuta pe elevi în studiul operei lui Arghezi, s-a pregătit un album cu imagini din viaţa şi activitatea lui.

Vizitele la casele memoriale, la Muzeul de literatură romînă, la biblioteci, la Arhivele Statului, întîlniri cu scriitori contemporani, audiţii ale unor opere în lectura autorilor sau a unor mari actori vor veni să completeze mijloacele de aprofundare şi fixare a cunoştinţelor de literatură.

Prof. ION D. POPESCU
Şcoala medie nr. 1 din Braşov

Studiul gramaticii

După cum se ştie, programa de romînă pentru şcoala medie repartizează predării limbii romîne în clasele a IX-a şi a X-a cîte 9 ore, în vederea consolidării cunoştinţelor de gramatică dobîndite în şcoala generală de 8 ani şi a perfecţionării deprinderilor de vorbire şi scriere corectă.

Cum este mai bine să împărţim pe trimestre aceste 9 ore ? Experienţa mi-a arătat că cel mai just este să ţinem seama de realitatea concretă a fiecărei clase, adică de lacunele constatate în cunoştinţele elevilor.

Dacă într-o clasă numărul elevilor cu lacune în ce priveşte punctuaţia şi ortografia e mai mare decît cel obişnuit, atunci vom prevedea pe trimestrul I pînă la 4-5 ore, urmînd ca pe celelalte trimestre să fie planificate cele care au mai rămas. Într-adevăr, o repartizare egală de ore pe trimestru ar fi o repartizare mecanică, întrucît munca de lichidare a lacunelor în cunoştinţele de ortografie şi punctuaţie şi de îmbunătăţire a deprinderilor de exprimare corectă, constatate prin lucrări de sondaj organizate la începutul anului, necesită un număr mai mare de ore pe trimestrul I (eventual şi pe trimestrul II) şi mai puţine ore în ultimul trimestru, cînd astfel de lacune e bine să fie, pe cît posibil, lichidate. La nevoie, adică atunci cînd numărul de 9 ore anual este insuficient, folosesc în parte sau integral şi orele puse la dispoziţia profesorului. Totul este dictat, de nivelul cunoştinţelor gramaticale ale elevilor, de modul cum le aplică elevii practic atît în ce priveşte exprimarea cît şi scrierea corectă.

În ceea ce priveşte tematica orelor de gramatică în şcoala medie, programa cuprinde, după cum e şi firesc, indicaţii cu caracter general, recomandînd reluarea unor capitole de morfologie — ca declinarea substantivului, adjectivului, articolului, pronumelui personal (formele neaccentuate), pronumele de întărire, pronumele demonstrativ, posesiv, nehotărît, articolul adjectival şi cel genitival, conjugarea verbelor auxiliare, neregulate, impersonale ş.a. — iar din sintaxă : acordul predicatului cu subiectul, acordul atributului cu substantivul, structura propoziţiei, structura frazei etc.

În mod practic aleg din aceste capitole pe acelea care-mi îngăduie să consolidez cel mai bine deprinderile de ortografie şi punctuaţie ale elevilor, să asigur exprimarea lor corectă. Iată cîteva teme a căror tratare mi-a asigurat rezultate bune : „Formele de genitiv singular al substantivelor feminine" ; „Ortografia prepoziţiilor compuse" (de la, pe la, de pe, lîngă, de peste, dinspre etc.) „Ortografia locuţiunilor adverbiale" (de-a dreptul, pe de rost, calea-valea, cu de-a sila, cît de cît, de aceea etc.) ; „Ortografia pronumelor nehotărîte" (orice, oricît, cîtva, vreunul, careva, oricine) ; „Ortografia locuţiunilor conjuncţionale" (pentru că, cu toate că, ca şi cînd, ori de cîte ori etc.) ; „Topica propoziţiei şi punctuaţia ei" ; „Topica frazei şi punctuaţia ei" ş.a. Întrucît aceste probleme de morfologie şi sintaxă au fost predate în anii anteriori, acum, în clasele IX—X, le reiau sub formă de lecţii recapitulative, pe bază de aplicaţii pe texte, alese de preferinţă din scriitorii indicaţi de programă — Negruzzi, Bălcescu, Alecsandri, Odobescu, Eminescu, Creangă, Caragiale, Coşbuc — ori din folclor. O dată cu recapitularea scrierii corecte a unor forme gramaticale caut să combat greşelile tipice întîlnite în lucrările de sondaj date elevilor la începutul anului, în temele pentru acasă ori chiar în lucrările de control trimestriale.

Obişnuiesc ca, după corectarea lucrărilor scrise trimestriale, să stabilesc pe baza greşelilor tipice constatate cîteva teme noi, pentru recapitularea acelor chestiuni de morfologie şi sintaxă care s-au dovedit a nu fi fost îndeajuns de bine însuşite de elevi. Procedez în acest fel nu numai la clasele a IX-a şi a X-a, ci şi la clasa a XI-a, unde grija pentru îmbunătăţirea ortografiei, punctuaţiei şi exprimării corecte trebuie să fie şi mai mare, dat fiind că lucrarea scrisă de limba romînă pentru examene reclamă o pregătire dintre cele mai temeinice.

Mă preocup de îmbunătăţirea punctuaţiei, ortografiei şi a exprimării corecte chiar şi în cadrul orelor de predare a literaturii, bineînţeles cu grija de a nu abate cursul firesc al lecţiei, al cărei scop principal şi dominant rămîne studierea fenomenului literar. De exemplu, atrag atenţia elevilor asupra formelor inverse întrebuinţate de poeţi, punînd accentul nu numai pe valoarea lor stilistică, dar şi pe felul cum trebuie scrise. Alteori subliniez ortografia unor versuri care cuprind eliziuni (ca în exemplul „Da'ce vrei, mări, Cătălin ? / Ia du-t'de-ţi vezi de treabă").

Un prilej de a contribui la consolidarea ortografiei, punctuaţiei şi exprimării corecte a elevilor îl constituie şi lecţiile de literatură în cadrul cărora se studiază limba marilor noştri scriitori ori limba poeziei populare (citez, în această privinţă, un singur exemplu de dativ etic, cu dublu aspect : de implicare, pe de o parte, a povestitorului, iar pe de altă parte, a cititorului — din **Amintiri din copilărie** de Creangă : „Şi, din sus de Vînători, cum treceam puntea peste apa Neamţului, bunicul în urmă cu caii de căpăstru şi eu înainte, mi-au lunecat cizmele şi-am căzut în Ozană, cît mi ţi-i băiatul !").

Chiar şi în cadrul examinării orale, la lecţiile de literatură caut să contribui la consolidarea exprimării corecte, orale şi scrise a elevilor. Obişnuiesc bunăoară, cînd un elev se exprimă prolix, să-i cer să scrie pe tablă fragmente din propria-i vorbire. Scurta analiză sintactică a acestor fragmente scoate la iveală faptul că expunerea întortochiată, nefirească, se datoreşte nerespectării ordinei cuvintelor în propoziţie şi a propoziţiilor în frază.

Munca în cadrul orelor de gramatică desfăşurate sub formă de lecţii cu teme dictate de nivelul cunoştinţelor de gramatică şi al deprinderilor de exprimare şi scriere corectă ale elevilor nu se termină în clasă. Ea continuă prin lucrări date pentru acasă, cu teme diferenţiate, de întindere mică.

În încheiere ţin să subliniez faptul că, pornind de la ideea că vorbirea şi scrierea corectă sînt iniţial acte de creaţie conştientă şi de aceea, oricît de mare rol ar juca deprinderea în dezvoltarea lor ulterioară, autocontrolul nu trebuie să lipsească niciodată, caut să dezvolt în mod permanent la elevi simţul autocontrolului, atît în exprimarea orală, cît şi în exprimarea scrisă.

Prof. V. DOGARU
Bucureşti

ŞTIINŢE NATURALE

AGRICULTURĂ

Maşinile agricole

În aceste zile va începe predarea capitolului „Mecanizarea agriculturii" în şcolile generale de 8 ani de la sate. Conform programei clasei a VIII-a, capitolul referitor la mecanizarea agriculturii cuprinde cunoştinţe despre maşinile agricole şi cunoştinţe despre tractoare.

Ordinea de predare a cunoştinţelor despre maşinile agricole este corespunzătoare, în cea mai mare parte, succesiunii lucrărilor agricole curente din cadrul procesului real de producţie în agricultură. Predarea lecţiilor respective este uşurată de faptul că elevii din clasa a VIII-a au un fond destul de bogat şi de variat de cunoştinţe din domeniul agriculturii, completate şi consolidate prin numeroase aplicaţii practice pe teren.

Chiar de la lecţia introductivă, în care se vorbeşte despre clasificarea maşinilor agricole, este bine să se facă întîi o clasificare recapitulativă a lucrărilor agricole învăţate la agrotehnică, la cultura plantelor şi la horticultură şi, în funcţie de acestea, să se treacă în continuare la clasificarea maşinilor agricole.

Luînd ca exemplu una sau două plante agricole mai cunoscute, vom reîmprospăta sistematic cunoştinţele elevilor cu privire la cultivarea acestor plante, recapitulînd astfel cu ei lucrările respective şi punîndu-i în situaţia să denumească singuri categoriile de maşini care le execută. Totul se sistematizează sub forma unei scheme la tablă. De exemplu, în schemă arătăm că la lucrările pentru cultura grîului — pregătirea solului în vederea semănatului, semănatul, îngrăşarea terenului, combaterea dăunătorilor, recoltarea, curăţirea şi sortarea seminţelor — se folosesc, respectiv, maşini pentru lucrările solului (pluguri, grape, cultivatoare, tăvălugi), maşini de semănat (semănătoarea în rînduri), maşini de administrat îngrăşăminte (maşina de împrăştiat îngrăşăminte chimice), aparate şi maşini pentru combaterea dăunătorilor (maşina de prăfuit şi de stropit), maşini de recoltat (combina de cereale), maşini pentru sortarea şi curăţirea seminţelor (vînturătoarea, selectorul).

În mod similar vom proceda şi la sistematizarea cunoştinţelor despre o anumită categorie de maşini. Astfel, de exemplu, maşinile de semănat se clasifică, de obicei, după felul cum execută semănatul (maşini de semănat prin împrăştiere, în rînduri şi în cuiburi) şi după felul seminţelor pe care le seamănă (universale, speciale şi combinate). De aceea, înainte de a trece la clasificarea maşinilor de semănat, vom reîmprospăta cunoştinţele elevilor despre metodele de semănat, despre categoriile de seminţe şi despre aplicarea îngrăşămintelor concomitent cu semănatul. Va rezulta o schemă în care metodelor de semănat — semănatul prin împrăştiere, semănatul în rînduri, semănatul în cuiburi, semănatul o dată cu aplicarea îngrăşămintelor, precum şi diferitelor categorii de seminţe — seminţe mici (trifoi, lucernă, mac), seminţe mari (cereale etc.), porumb — le vor corespunde maşinile respective: maşini de semănat universale (de exemplu S.U.-29), maşini de semănat în cuiburi, maşini de semănat combinate (de exemplu maşina 2-SPC-2). În acest fel elevii vor înţelege corect rolul ce-l îndeplinesc tipurile de maşini de semănat menţionate în schemă (acestea sînt, dealtfel, singurele tipuri de semănători prevăzute în programă). De asemenea, îşi vor da seama de semnificaţia iniţialelor: SU-29 — semănătoare universală cu 29 de rînduri, iar 2-SPC-2 — semănătoare de porumb combinată, cu două secţiuni şi două brăzdare.

În descrierea propriu-zisă a maşinilor este bine să se insiste asupra părţilor principale şi tipice ale acestora şi asupra lucrărilor (operaţiilor) pe care le execută ele. Vom prezenta mai întîi maşina în întregime, pentru ca elevii să poată observa mărimea ei, raportul între părţile componente, amplasarea diferitelor ansambluri de piese etc., iar apoi părţile din care este formată.

Pentru ca lecţia să aibă un caracter sistematic este bine ca părţile componente ale maşinilor să fie descrise în ordinea următoare: cadrul metalic ce formează scheletul pe care sînt montate celelalte părţi, piesele active, dispozitivele de transmitere a mişcărilor, mecanismele de reglare a lucrării. Ceea ce diferă esenţial de la o categorie de maşini la alta sînt piesele active — şi asupra acestora trebuie atrasă mai cu deosebire atenţia elevilor.

Procedeul metodic cel mai indicat pentru cunoaşterea intuitivă a pieselor unei maşini este descrierea acestora prin intermediul funcţiunii pe care o îndeplinesc şi în ordinea executării lucrării respective. De exemplu, la descrierea pieselor lucrătoare ale plugului vom porni de la cunoştinţele elevilor în legătură cu lucrarea pe care o execută acesta — aratul — constînd în tăierea brazdei de pămînt în sens vertical şi în sens orizontal, în răsturnarea şi mărunţirea ei. În funcţie de acestea vom descrie piesele care le execută: cuţitul-disc taie brazda în sens vertical, brăzdarul taie brazda în sens orizontal, cormana răstoarnă şi mărunţeşte brazda. În cazul maşinii de semănat, piesele active (aparatele de distribuire a seminţelor) vor fi explicate împreună cu ansamblul de piese din care fac parte, ţinînd seama de drumul pe care îl parcurg seminţele în maşină.

Numai după ce elevii au înţeles bine modul cum lucrează maşina respectivă (procesul tehnologic), vom explica, în continuare, dispozitivele (mecanismele) care contribuie la executarea lucrării sau la reglarea ei, cum ar fi, de exemplu, la maşina de semănat, lanţul şi roţile dinţate care transmit mişcarea la aparatele de distribuire şi cutia de viteze, cu care se reglează debitul maşinii.

Elevii au numeroase cunoştinţe anterioare şi în legătură cu combina, întrucît şi această maşină agricolă este răspîndită larg în agricultura noastră. Ei ştiu, din propriile lor observaţii, că această maşină seceră cerealele şi le treieră. De aceea, la lecţie îi putem conduce cu uşurinţă să observe care sînt părţile combinei corespunzătoare celor două operaţii menţionate: secerătoarea combinei şi batoza. Mai departe, explicaţia devine foarte clară dacă, folosind material intuitiv, vom urmări împreună cu elevii drumul pe care-l parcurg plantele de cereale în maşină şi operaţiile la care sînt supuse. Acest procedeu metodic duce cu necesitate la întocmirea unei scheme pe tablă, din care să reiasă clar corelaţia dintre lucrări şi dispozitivele care le execută. Astfel, la secerătoarea combinei vom trece, la rubrica „lucrări", tăiatul plantelor, aplecarea plantelor către aparatul de tăiere şi culcatul lor, transportul plantelor tăiate la batoză, iar la rubrica „dispozitive" — aparatul de tăiere, rabatorul, pînzele transportoare; la batoza combinei vom trece, la rubrica „lucrări", treieratul plantelor, scuturarea boabelor din paie şi eliminarea paielor din maşină, despărţirea boabelor de pleavă şi alte impurităţi, curăţirea boabelor şi colectarea plevei, iar la rubrica „dispozitive" — aparatul de treier, scuturătorii, sitele etc.

Un rol important în însuşirea corectă şi în consolidarea cunoştinţelor despre maşinile agricole îl au lecţiile cu demonstraţii. Aceste lecţii, care se pot organiza în orele rezervate pentru aplicaţii practice, constau din prezentarea maşinii reale. Orientînd observaţiile elevilor, le vom cere să arate la maşină dispozitivele şi piesele explicate în clasă, pe planşe. În cadrul aplicaţiilor practice pe care le vom organiza în lunile de iarnă este bine să dăm elevilor spre rezolvare probleme în legătură cu randamentul maşinilor şi cu folosirea lor în gospodăria respectivă, bazate pe date reale, spre a realiza o legătură cît mai strînsă între cunoştinţele teoretice despre maşinile agricole şi aplicarea lor practică.

PETRE STĂNCULESCU

Cunoştinţe despre natură

Experienţa şcolii noastre a dovedit că nu se poate trece la studierea sistematică a ştiinţelor naturale fără ca elevii să aibă în prealabil noţiuni elementare despre sol, aer, apă şi în general noţiuni elementare despre natura înconjurătoare în totalitatea ei. Acest fapt a determinat introducerea în clasa a IV-a a obiectului „Cunoştinţe despre natură". Aşa cum recomandă programa şcolară pentru acest obiect, în cadrul studierii cunoştinţelor despre natură elevii clasei a IV-a îşi însuşesc unele cunoştinţe elementare despre natura neînsufleţită şi despre natura vie, incluse în manual în două mari capitole: „Corpuri fără viaţă" şi „Vieţuitoare". O asemenea sistematizare îi conduce pe elevi la înţelegerea realităţii obiective, arătîndu-le că întîi au existat corpuri fără viaţă şi apoi, din acestea, au apărut vieţuitoarele.

Fiind vorba de un obiect nou, cadrele didactice care predau cunoştinţele despre natură au datoria să studieze cu cea mai mare atenţie programa şi manualul, spre a respecta întru totul cerinţele lor. În predare este necesar să se insiste de la început — pe baza experienţei anterioare a elevilor şi folosind din plin observaţia directă în natură — asupra unor noţiuni cum sînt natură, corp, fenomen, varietatea corpurilor şi fenomenelor din natură, corpuri fără viaţă şi corpuri vii etc. Însuşirea conştientă a acestor noţiuni de către elevi va contribui într-o măsură însemnată la înţelegerea şi aprofundarea cunoştinţelor din întreg cursul.

La capitolul „Principalele corpuri fără viaţă din natură", care prezintă, în prima parte, rocile cele mai răspîndite şi mai importante ce alcătuiesc scoarţa Pămîntului, trebuie să se insiste îndeosebi asupra rocilor care cuprind o reală bogăţie a patriei noastre — metalele necesare producţiei moderne — ca şi asupra solului, care reprezintă suportul material al plantelor şi este, în acelaşi timp, produsul lor. În tratarea cunoştinţelor despre apă şi aer trebuie să se scoată în evidenţă rolul acestora în natură, în viaţă, în asigurarea sănătăţii, ca şi unele fenomene ce decurg din diversele forme de existenţă ale apei şi aerului. Ultimele lecţii din capitolul respectiv urmăresc să lămurească elevilor ce este curentul electric şi cum este folosit acesta de către om. Desigur, nu putem da elevilor clasei a IV-a cunoştinţe prea ample pe această temă (ei le vor studia în mod aprofundat la fizică în clasa a VII-a, cînd vor avea putere de înţelegere corespunzătoare). Însă, cum în prezent electricitatea este folosită larg în economie şi în viaţa de toate zilele, atît la oraşe cît şi la sate, este necesar ca şi elevii clasei a IV-a să aibă cunoştinţe sumare în acest domeniu, îndeosebi despre importanţa electricităţii.

În cuprinsul fiecărei lecţii din acest capitol vom prezenta însuşirile caracteristice ale obiectului sau fenomenului studiat, subliniind pe acelea pe care elevii le pot cunoaşte în mod nemijlocit. Acest fapt implică folosirea unui material didactic cît mai bogat.

Pentru punerea în evidenţă a unor însuşiri cum sînt dilatarea metalelor, transformarea apei în vapori, încărcarea cuprului cu electricitate, permeabilitatea, dizolvarea, topirea etc., este absolut necesar să se efectueze experienţe. Aceste experienţe (în bună parte descrise în manual) nu cer utilaje complicate de laborator, putînd fi executate cu uşurinţă în orice şcoală. Pentru a-şi ajunge scopul, însă, ele trebuie să fie pregătite cu toată seriozitatea, aşa încît să stimuleze gîndirea elevilor şi să conducă cu precizie la concluzii.

La fiecare lecţie se impune să se scoată în evidenţă importanţa practică a fenomenului studiat, să se arate ceea ce este specific regiunii în care se află şcoala.

În partea a doua a manualului se prezintă vieţuitoarele, în ordinea în care vor fi studiate şi în clasele următoare, pe discipline separate: botanică şi zoologie. Pornindu-se de la cunoştinţele despre plante şi animale, însuşite de elevi în primele trei clase, aci se prezintă unele aspecte noi ale vieţii acestora: legătura lor cu mediul, precum şi legătura dintre diferite plante sau dintre plante şi animale. În predare nu vom insista asupra aspectelor exterioare ale organismelor (cunoscute de elevi anterior), ci vom pune accentul, cu precădere, pe sistematizări şi generalizări potrivit nivelului de înţelegere al elevilor. Vom introduce, astfel, unele elemente privind aspecte ale conexiunii generale din natură, arătînd, de exemplu, elevilor că plantele consumă în procesul de hrănire bioxid de carbon şi elimină oxigen molecular, modificînd astfel compoziţia chimică a aerului şi uşurînd respiraţia tuturor vieţuitoarelor. Folosind cunoştinţele însuşite prin studierea primului capitol al manualului şi organizînd experienţe simple, activităţi la colţul naturii vii sau pe lotul şcolar, îi vom ajuta pe elevi să înţeleagă lumea înconjurătoare aşa cum este, creîndu-le o bază solidă pentru înţelegerea temeinică a cunoştinţelor de botanică şi zoologie în clasele următoare.

Lecţiile despre plante şi animale cuprind multe aspecte ale legării teoriei de practică: lupta împotriva dăunătorilor, protejarea şi îmbunătăţirea organismelor folositoare, rolul omului în transformarea plantelor şi animalelor etc. Aceste aspecte trebuie adîncite în cadrul orelor de lucrări practice, cu prilejul excursiilor sau al vizitelor în unităţile agricole socialiste.

Pentru completarea tabloului general al naturii, ultimele două lecţii din manual prezintă omul. Ele arată elevilor originea şi evoluţia omului, factorii care au contribuit la apariţia organismului uman şi scot în evidenţă faptul că omul cunoaşte natura tot mai profund şi o stăpîneşte, transformînd-o în folosul lui. În felul acesta lecţiile respective le formează elevilor bazele concepţiei ştiinţifice cu privire la originea omului, înlăturînd posibilitatea unor interpretări false, mistico-religioase şi îi conving că, pentru a stăpîni natura, trebuie să o cunoaştem.

În general, temele cuprinse în programă şi în manual oferă un material bogat pentru a forma la elevi bazele concepţiei materialist-dialectice, pentru trezirea interesului lor faţă de cunoaşterea naturii şi în special a naturii patriei, conduc către formarea de priceperi şi deprinderi de muncă care stau la baza activităţii din clasele ulterioare.

Priceperea de care dau dovadă majoritatea cadrelor didactice este o chezăşie că ele vor aduce o preţioasă contribuţie la aplicarea creatoare a programei şi manualului privind cunoştinţele despre natură şi totodată vor ajunge la concluzii care vor contribui la îmbunătăţirea în viitor a acestora.

CORNELIA PRICHEA

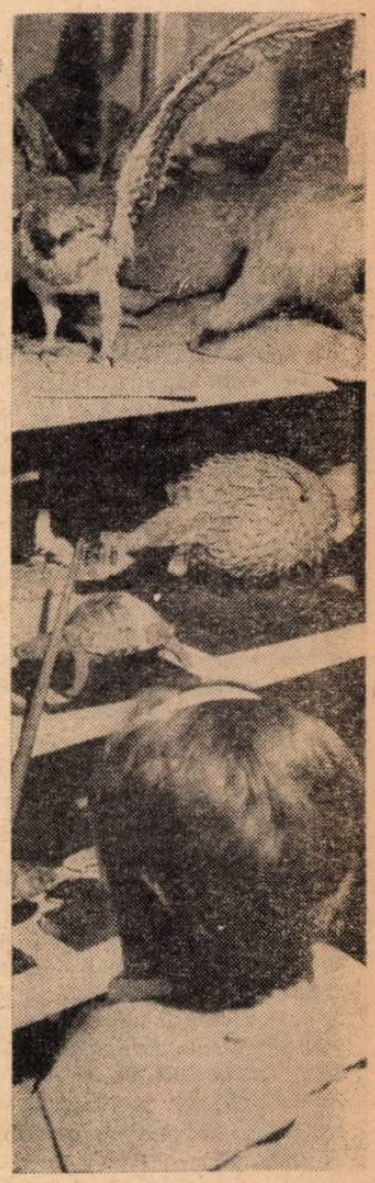

Datorită materialului intuitiv bogat folosit în cursul predării, lecţiile de ştiinţe naturale desfăşurate la Şcoala medie nr. 1 din Beiuş sînt urmărite cu viu interes de către elevi.

O discuție despre învățătură

Tema orei de dirigenție anunțată cu o săptămînă în urmă — „Cu ce medii doresc să încheie trimestrul?" — a stîrnit frămîntare în mintea fiecărui elev din clasa a VI-a de la Școala generală de 8 ani nr. 73 din Capitală.

Firește, scopul pe care și l-a propus prin discutarea acestei teme diriginta Ștefania Teodorescu — îmbunătățirea situației la învățătură a elevilor slabi și mediocri, ridicarea nivelului de pregătire a tuturor elevilor — putea fi urmărit și prin punerea în discuție a altor teme. De pildă: „Învățătura, principala noastră datorie", „Să ne pregătim cît mai bine pentru lecții" etc. Diriginta s-a gîndit însă că, astfel anunțat, subiectul discuției va suna prea obișnuit în urechile elevilor și de aceea nu-i va atrage prea mult. Or, tovarășa Teodorescu știe că pe copii îi poți antrena cu adevărat atunci cînd le stîrnești interesul, cînd îl faci pe fiecare din ei să participe la rezolvarea unei probleme.

Ce medii doresc să obțin la finele trimestrului la fiecare materie? — a fost o întrebare directă, adresată fiecărui elev în parte, o întrebare concretă, mobilizatoare, care nu lasă loc unor considerații generale asupra necesității de a învăța. Unii elevi au mărturisit cinstit, de altfel, că nu și-au pus decît rareori această întrebare.

Dar diriginta știe și faptul că, la această vîrstă, copiii, își iau cîteodată cu multă ușurință angajamente pe care apoi nu le respectă. Ei sînt tentați, pentru a satisface dorința pedagogilor și a părinților, să promită cu solemnitate cele mai radicale transformări în atitudinea lor. Nu cumva ora de dirigenție o să se transforme într-o oră în care se vor înșira asemenea vagi promisiuni? Aceasta, a înțeles tov. Teodorescu, ține de măiestria profesorului diriginte care conduce desfășurarea orei.

Ca să evite pericolul angajamentelor formale, ea n-a cerut elevilor să răspundă pe loc la întrebarea ce li s-a pus, ci le-a lăsat o întreagă săptămînă ca să chibzuiască cu seriozitate înainte de a așterne pe hîrtie mediile pe care vor să le obțină la sfîrșitul trimestrului la toate materiile. Și le-a pus în vedere, în același timp, să țină seama de posibilitățile lor, de dificultățile materiei — fără să uite, bineînțeles, necesitatea de a se autodepăși.

Și iat-o pe diriginta clasei studiind atent, în preajma orei următoare de dirigenție, un teanc de foi pe care le-a primit de la elevi. Sînt notate pe fiecare materiile și mediile dorite. Cît de revelatoare sînt însemnările de pe aceste foi! Asupra căreia să se oprească mai întîi? Uite, un elev — unul din cei mai slabi — a scris în grabă, fără simț de răspundere, înșirînd în dreptul fiecărei materii medii mari pe care nu-i de crezut că le va putea obține. Ba chiar la limba română, unde întîmpină cele mai multe dificultăți, și-a prevăzut totuși media „10". Un altul și-a subapreciat vădit forțele. Și sînt, de asemenea, și unii care cu toate că au mari posibilități, se mulțumesc cu medii mici, într-o situație de călduță mediocritate. În general însă, se pare că majoritatea au dat răspunsuri bine gîndite, care țin seama de realitate — de cea prezentă ca și de cea care poate fi creată într-un viitor nu prea îndepărtat. Firește, diriginta și-a propus să se oprească asupra fiecăruia în parte, să facă din fiecare caz un prilej de a-i educa pe elevi în spiritul răspunderii față de sarcina lor de a învăța, de a-i obișnui să-și măsoare forțele, capacitatea, la justa valoare, să aibă încredere în posibilitățile lor.

Cum era și de așteptat la discuții au participat toți elevii clasei. Pentru fiecare, cele ce s-au spus în ora de dirigenție au constituit un minunat prilej de confruntare a autoaprecierii cu aprecierea întregului colectiv.

La început diriginta a cerut unor elevi — acelora care dovediseră că s-au gîndit mult asupra rezultatelor pe care și le-au propus — să arate pe ce și-au bazat afirmațiile. Răspunsurile au dezvăluit că elevii respectivi au avut în vedere și mijloacele prin care își vor putea atinge scopul: respectarea cu strictețe a regimului zilnic, învățarea, lecție de lecție, a întregului material, efectuarea cu regularitate a temelor date acasă, în unele cazuri și rezolvarea independentă a unor exerciții suplimentare etc.

Discuția s-a oprit în continuare asupra cazurilor dificile. De exemplu, elevul care și-a propus să obțină media 10 la limba română a fost întrebat ce a făcut pînă acum ca să se apropie de această medie, cerîndu-i-se chiar să arate notițele pe care le-a luat cu o oră înainte la obiectul respectiv. Maculatorul era gol... Elevul a lăsat capul în jos rușinat și a mărturisit că nu s-a gîndit cu seriozitate la ceea ce a scris. „Lecția" i-a prins însă bine: s-a gîndit acum, în ora de dirigenție și a hotărît că, prin muncă stăruitoare, poate obține o notă bună, chiar dacă nu un 10.

La fel s-a discutat în jurul fiecărui răspuns, cei în cauză fiind orientați de diriginta să-și argumenteze afirmațiile.

Bazîndu-se pe felul cum au decurs discuțiile, tovarășa diriginta a atras atenția, în concluzii, că acum se poate merge mai departe. Anume, ea le-a propus elevilor să considere media pe care au trecut-o în răspunsuri nu ca o medie pe care și-o „doresc" numai, ci ca pe media pentru care vor lupta să o obțină. Iar la ultima oră de dirigenție din trimestrul I vor confrunta împreună ceea ce și-au propus cu ceea ce au realizat. Va fi deci, atunci, nu numai un bilanț, ci și un adevărat examen de conștiință.

DANA MINCU

Dezvoltarea dragostei pentru meseria aleasă

Profesorul V. Conțiu, care predă tehnologia meseriei la clasele de electricieni ale Școlii profesionale de construcții din Bacău, a observat, la un moment dat, că elevii din anul II „M" nu manifestă prea mult interes pentru însușirea meseriei, că se comportă de parcă le-ar fi indiferent ce meserie învață și cum o învață. Se prezentau nepregătiți la lecții, iar orele de atelier erau considerate un fel de activitate benevolă. Firește, existau în clasă cîțiva elevi îndrăgostiți de meserie, care studiau cu seriozitate și lucrau cu pasiune în atelier, dar ei erau taxați drept „tocilari" și ceilalți nu le urmau exemplul. Cîtă deosebire între acest an și anul II „N", de pildă! Fără excepție, elevii acestui an au îndrăgit profesia de electrician și făceau tot ce depindea de ei pentru a și-o însuși. Dovada: mediile bune și foarte bune ale întregii clase.

Asupra clasei era îndreptată atenția tuturor — dirigintele, organizația U.T.M., conducerea școlii. Toți socoteau că în acest caz se impune în primul rînd ca elevii să fie ajutați să înțeleagă frumusețea meseriei pe care și-au ales-o, perspectivele ei și rolul foarte important care îl are în economia țării.

Printre alte măsuri pe care și le-au propus în acest scop a fost și organizarea unui concurs între clasele de electricieni, de genul concursurilor „Cine știe meserie, cîștigă". Existau premisele pentru ca un astfel de concurs să dea roadele așteptate, întrucît elevii anului II „M" dovediseră, la diverse manifestări colective pe școală, că sînt ambițioși și știu să lupte uniți pentru ocuparea locurilor fruntașe. Or, această pornire a lor putea fi foarte bine folosită în cazul de față.

S-au stabilit regulamentul concursului, durata de pregătire, bibliografia. Prima fază a concursului urma să se desfășoare pe clase, fiecare colectiv trebuind să desemneze trei elevi dintre cîștigători, care să participe la faza „interclase".

Premisele de la care s-a pornit s-au dovedit a fi juste: pasiunea întrecerii a pus stăpînire pe elevii anului II „M". Aceștia și-au procurat de îndată cărțile și revistele de specialitate indicate în bibliografie și au pornit să studieze. La început cu șovăială, apoi din ce în ce mai des au cerut profesorilor consultații. De unde înainte veneau oarecum ca oaspeți în atelier, acum rămîneau aici și după orele de program, încercînd să recupereze lacunele, sprijinindu-se reciproc la învățătură și la practică.

Pregătirea concursului s-a resimțit imediat în... catalog. Au început să se înregistreze răspunsuri bune, documentate. Și, uitînd parcă de indiferența de pînă atunci, cei mai mulți dintre elevi au „descoperit" că se pregătesc într-o meserie interesantă, că școala le oferă posibilitatea de a-i afla nenumăratele taine și că nu le mai rămîne timp pentru manifestările copilărești de pînă atunci.

Și iată-i la concurs. Atît la probele scrise cît și la cele practice, concurenții s-au dovedit bine pregătiți, cu nimic mai prejos față de colegii din celelalte clase. Rezultatul: locul doi.

Dar dincolo de acest rezultat, clasa a înregistrat un cîștig de neegalat: elevii au „descoperit" frumusețea meseriei, de care s-au legat puternic, cum spun ei „pentru toată viața". Și au mai descoperit un lucru de preț: puterea colectivului. Pentru că în procesul de pregătire și-au dat seama că răspunzînd de propriile lor fapte, dar și de cele ale colegilor, pot determina o schimbare de atitudine intervenind prompt, ajutîndu-se într-o chestiune esențială.

Elevii au acum un nivel tot mai ridicat de cunoștințe. Nu numai că s-au deprins să învețe serios și regulat, dar obligația din perioada concursului de a consulta cărți și reviste de specialitate a devenit o obișnuință a multora dintre ei. Acum, în ultimul an de școală, se pregătesc cu răspundere pentru titlul de muncitor calificat.

M. ANDREI

„Buletinul săptămînii"

Lectura gazetei de perete a colectivului didactic de la Școala medie nr. 5 din București oferă cititorului o imagine a bogatei activități instructiv-educative ce se desfășoară în această modernă și frumoasă școală, a preocupărilor colectivului didactic de a găsi noi și interesante forme de muncă. Un articol discută despre eficiența lecțiilor: cum să pregătim lecția, ce material didactic și ce bibliografie suplimentară să folosim pentru ca ea să fie interesantă, să atragă elevii, să fie bine învățată. Altul argumentează necesitatea frontului unic în asigurarea disciplinei în școală, a cerințelor unice, a respectării de către fiecare pedagog, în aceeași măsură a cerințelor impuse.

Astăzi am vrea să ne oprim, însă, la o rubrică permanentă a gazetei, intitulată „Buletinul săptămînii". Apariția cu regularitate a acestei rubrici este rezultatul unei inițiative pe care conducerea școlii a luat-o îndată după deschiderea cursurilor, în scopul de a îmbunătăți munca educativă. Este vorba, anume, de popularizarea prin gazeta de perete a tuturor formelor, metodelor și procedeelor bune pe care le folosesc cadrele didactice în această muncă, de punerea în valoare a inițiativelor lor, ca și de consemnarea abaterilor de la regulamentul școlar, de criticarea cazurilor de neîndeplinire a sarcinilor.

Iată cîteva spicuiri din cele trei „buletine" care au apărut pînă acum.

Într-unul din ele, de la începutul anului școlar, se popularizează faptul că dirigintele clasei a XI-a C a știut să transforme momentul inaugurării catalogului acestei clase într-un reușit moment educativ. Prezentîndu-l elevilor, dirigintele le-a atras atenția că este ultimul catalog în care vor fi înscrise notele lor și și-a manifestat convingerea că vor avea grijă să fie umplut numai cu note bune și foarte bune. Dirigintele a rostit doar cîteva cuvinte, dar — spuse cu căldură și la momentul potrivit — ele au avut ecou în conștiința fiecărui elev. Dovadă — notele bune apărute de îndată în catalog.

Alt fapt pozitiv. Discutînd la o oră educativă despre necesitatea de a se asigura disciplina la lecții, dirigintele clasei a IX-a C a putut constata cu bucurie, chiar din zilele imediat următoare, eficiența celor spuse de el. Nu numai că nu s-au mai semnalat abateri, dar elevii au avut și o inițiativă lăudabilă: pentru că atunci cînd se ridicau din bănci se producea zgomot din cauza încheieturilor metalice ale scaunelor, elevii le-au îmbrăcat în cauciuc.

Și un al treilea fapt: înainte, cînd se duceau din clasă spre sala de sport, elevii făceau multă gălăgie. Acum, profesorul de specialitate supraveghează personal echiparea și încolonarea și îi conduce personal la sala de sport. Cum e și firesc, în prezența lui toate acestea se petrec într-o ordine desăvîrșită.

Asemenea fapte, în aparență poate minore, dar foarte eficiente, sînt multe la număr.

Am găsit însă, consemnate în „Buletinul săptămînii", și fapte negative. Bunăoară, se arată că încă nu toți profesorii care țin lecții în ultima oră supraveghează plecarea elevilor, fapt pentru care se produce zgomot în școală. De asemenea, se semnalează că în școală au apărut cîteva geamuri sparte, pereți și bănci murdare. „Ce facem spre a evita în viitor asemenea lucruri?" — este întrebat fiecare profesor în parte.

Prezentînd problemele, faptele cotidiene ale școlii, „Buletinul săptămînii" contribuie într-o mare măsură la stimularea inițiativelor, ca și la îndreptarea într-un mod operativ a lipsurilor.

M. ROBEA

Planificarea calendaristică la clasele I — IV

Programele şcolare cuprind indicaţii clare, explicite, asupra modului cum trebuie întocmite planurile calendaristice pentru predarea materiei. Profesorii şi învăţătorii au datoria să respecte întru totul aceste indicaţii.

Dacă marea majoritate a lor aşa şi procedează, sînt unii care dau indicaţiilor respective o interpretare eronată. Astfel, de exemplu, la limba romînă în clasa a III-a unii tovarăşi au prevăzut, pentru etapa aceasta, toate bucăţile care dau cunoştinţe despre şcoală şi familie, după care vor trece la cele care înfăţişează anotimpurile, apoi la cele despre oraş şi sat, despre patria noastră ş.a.m.d. Aşa se face că texte ca „In ajunul revoluţiei" (cu referire la Marea Revoluţie Socialistă din Octombrie), „30 Decembrie" etc. vor fi studiate în ultima parte a anului şcolar.

Asemenea greşeli provin dintr-o superficială citire a indicaţiilor programei. La p. 22, programa spune de exemplu : Proza şi versurile pe care le vor citi elevii în manualele de limba romînă vor cuprinde cunoştinţe în legătură cu următoarele teme : Şcoala şi familia..., Anotimpurile..., Ce trebuie să ştim despre cultivarea, îngrijirea şi recoltarea plantelor..., Oraşul şi satul..., Patria noastră... Deoarece era greu ca programa să se oprească la fiecare lecţie în parte, a dat doar o vedere de ansamblu asupra domeniilor în care elevii vor primi noi cunoştinţe, asupra problemelor pe care trebuie să le aibă învăţătorul în vedere în cursul predării fiecărei lecţii din manual.

Cine a studiat cu atenţie întreg manualul poate vedea că autorii lui au căutat să-l pună cît mai mult în acord cu calendarul, să plaseze lecţiile într-o ordine care asigură abordarea lor în etapa în care s-a petrecut evenimentul pe care îl consemnează. Ordonarea materiei după alte criterii decît cele reflectate în manual nu este permisă, întrucît poate duce la greşeli dăunătoare procesului de învăţămînt.

Aşa încît, atenţie : să studiem bine programa, căci ea nu cere o planificare calendaristică pe teme.

Diafilmele didactice şi predarea literaturii

Iniţial, mai mult din dorinţa de popularizare a operei marilor noştri scriitori, studioul „I. Creangă" a realizat o seamă de diafilme care oglindesc momente însemnate din istoria literaturii romîne : de la începuturile tiparului pînă la Eminescu şi de la genialul poet la literatura noastră de azi. Cu timpul, însă, aceste diafilme, fiind folosite tot mai des la lecţiile de literatură, au căpătat tot mai multe valenţe didactice.

Natural, ţinuta unui diafilm depinde nu numai de autori sau de consultantul ştiinţific, ci în mare măsură şi de existenţa materialului de istorie literară ce poate fi cineficat. Dar, la o simplă examinare a celor existente, te uimeşte diversitatea concepţiei şi a modalităţilor de alcătuire. Dacă în unele diafilme principiile istoriei literare se împacă foarte bine cu cele metodice, în sensul că materialul de istorie literară e bine sudat şi sistematizat pentru a putea fi prezentat în cadrul anumitor tipuri de lecţii, la altele cu greu îţi poţi da seama cărei discipline i se adresează.

Pe de altă parte, dacă în multe diafilme s-a realizat un acord perfect între conţinutul textului şi cel al imaginilor, obţinîndu-se lucrări cu adevărat expresive, care solicită din plin imaginaţia şi sentimentele elevilor (de exemplu, diafilmul închinat lui Eminescu), există şi unele care îi obosesc pe elevi din cauza imaginilor palide şi a dialogului transformat într-o simplă povestire a conţinutului, săracă în idei şi diluată. De exemplu, diafilmul „Al. Vlahuţă" cuprinde cîteva imagini nesemnificative (Vlahuţă şi Delavrancea, cu paharele în mînă, sărbătorind reuşita procesului lui Caragiale). La fel, în diafilmul „G. Topîrceanu", textul nu ţine pas cu imaginile. De la secvenţa care-l înfăţişează pe poet la Tulcea, alături de Octavian Goga şi G. Roţică, se trece brusc la mobilizarea pe front a poetului fără explicaţii suplimentare, strict necesare.

Majoritatea diafilmelor existente sînt producţia anilor 1956-1957. Ar fi necesară reluarea şi completarea lor cu imagini noi, adesea inedite, pe care le conţin numeroasele monografii consacrate scriitorilor noştri apărute din 1957 pînă în prezent. Cerinţele activităţii didactice impun, pe de altă parte, realizarea unor diafilme noi.

Diafilmul didactic, pentru a fi cu uşurinţă integrat în orice tip de lecţie, nu trebuie să depăşească un anumit număr de secvenţe (80—100), vizionarea lui neputînd depăşi 30 de minute. Aceasta — şi din motive de ordin metodic, şi pentru că altfel i-ar obosi pe elevi. Se impune, deci, realizarea unor diafilme cu adevărat didactice, care să cuprindă imagini puţine dar semnificative, însoţite de texte explicative cît mai concentrate. Numeroasele reuşite pe această linie sînt o garanţie că se pot obţine diafilme din ce în ce mai bune, mai folositoare procesului de învăţămînt.

VISTIAN GOIA
Cluj

Pregătind lecţiile în colectiv

Conferinţa naţională de lingvistică

Recenta conferinţă naţională de lingvistică romînească, organizată de Academia R.P.R. şi de Ministerul Învăţămîntului, a constituit un eveniment de seamă în viaţa noastră culturală. La lucrările conferinţei au participat — pe lîngă academicieni, profesori universitari, cercetători ai institutelor de lingvistică — şi profesori din şcolile medii. Printre invitaţi s-au putut remarca şi lingvişti de peste hotare, specialişti în domeniul limbii romîne şi al romanisticii.

În cele patru zile cît au durat lucrările conferinţei s-au prezentat 6 referate în legătură cu *Dicţionarul limbii romîne* şi *Tratatul de istorie a limbii romîne*, cu probleme ale limbii romîne literare, de dialectologie romînească, de gramatică a limbii romîne, precum şi cu metodele noi de cercetare a limbii. Referatele au fost ţinute de academicieni şi profesori din învăţămîntul superior (Al. Rosetti, E. Petrovici, I. Coteanu, B. Cazacu, Mioara Avram, Em. Vasiliu şi A Avram).

Diferitele aspecte ale limbii romîne şi ale metodelor de cercetare au fost aprofundate într-un mare număr de comunicări (34), din care menţionăm cîteva, în ordinea temelor enunţate mai sus : acad. Iorgu Iordan : *Realizări şi perspective în lingvistica romînească ;* N. A. Ursu (Iaşi), *Problema etimologiei neologismelor limbii romîne;* acad. Al. Graur *Raportul între factorii interni şi cei externi în istoria limbii romîne ;* Vl. Georgiev (Sofia), *Le dace comme substrat de la langue roumaine;* L. Mourin (Franţa), *La disparition des formes différenciées du subjonctif présent roumain;* Eqrem Çabej (Tirana), *Betrachtung über die rumänisch-albanischen Sprachbeziehungen ;* W. Bahner (Leipzig), *Die theoretischen Bemühungen um die Formung der rumänischen Nationalsprache in historischvergleichen der Sicht; D. Macrea (Cluj), Atlase lingvistice romîneşti regionale ;* Alf Lombard (Suedia), *Une curieuse construction syntaxique roumaine ;* Valeria Guţu-Romalo, *Clasificarea verbelor în conjugări ;* Laura Vasiliu, *Generarea determinanţilor nominali prepoziţionali ;* Maria Manoliu, *Asupra procesului de izolare a unităţilor în lingvistica structurală ;* Vl. Hořejši (Praga), *Particularităţile sistemului flexiunii nominale romîneşti în cadrul expresiilor declinate ;* Paula Diaconescu, *Probleme de morfologie structurală ;* Sorin Stati, *Probleme de sintaxă structurală* e.c.

Comunicările şi referatele au fost urmate de numeroase precizări în cadrul discuţiilor programate după fiecare temă. La discuţii au participat un mare număr de academicieni, cadre didactice şi cercetători ai institutelor de lingvistică.

Întrucît multe dintre comunicările ţinute la conferinţă prezintă interes nu numai pentru un număr restrîns de specialişti, ci şi pentru alte categorii de intelectuali, în special pentru profesorii de limba romînă, o parte dintre ele vor fi publicate fie într-un volum aparte (eventual într-un număr special al revistei *Limba romînă*), fie împreună cu alte articole în revistele de specialitate („Studii şi cercetări lingvistice" şi „Limba romînă")

În felul acesta, unele dintre problemele discutate la conferinţă vor putea fi cunoscute în curînd şi de masa profesorilor de limba romînă din învăţămîntul de cultură generală, contribuind astfel la clarificarea multor capitole de gramatică, fonetică sau lexicografie care se bucură de tot mai multă atenţie din partea cadrelor didactice din şcolile medii şi de 8 ani.

I. P.

Comentarii

SOBORUL CATALOAGELOR

Nu-l cunoaşteţi pe tovarăşul Dobrică... Păcat! De vreo trei ani e pensionar. Adică vorba vine că e pensionar: e mereu printre noi — în cancelarie, la activităţile extraşcolare, la comisia metodică. Mintea îi e la fel de ascuţită, vorba tot plină de duh, părul aproape negru şi ochii — argint viu. Atît că are carnet de pensionar şi mai multă experienţă decît noi.

Deunăzi legam şnurul la coperta catalogului. Vine şi tovarăşul Dobrică ; se uită la mine şi mîngîie — parcă părinteşte — coperta nouă de pînză albastră.

— Frumos catalog !

— Frumos — îi răspund.

— Păcat că n-ai auzit niciodată soborul cataloagelor...

— Cum adică ? Ţin cataloagele sobor ?

— Vezi că ţin. Şi eu am luat parte la unul. E mult de atunci... Eram de serviciu după amiaza. Se terminaseră orele ; profesorii plecaseră. Eu mai trăgeam dintr-o ţigară colo, în colţul unde ştii că stam eu. Era, tot aşa, puţin după începutul anului. Deodată, unul cîte unul, gătite tot cu scoarţe albastre, cataloagele ţuşt ! — sar sprintene din rastelele lor şi pornesc, tipa-tipa, să ţină sobor pe masa cancelariei.

— Să cerem să ni se recunoască drepturi ! — deschide adunarea, bătăios, „preşedintele de vîrstă", catalogul de a XI-a.

— Just ! — îl susţine, cu glas cristalin, cel de clasa I.

— Noi investim cu autoritate şi prestigiu !

— La cîte bucurii şi tristeţi, izbînzi şi înfrîngeri n-am fost noi martore !

— Noi sîntem fiinţe înzestrate cu grai : notele sînt graiul nostru.

— Cîte zîmbete de fericire n-am înflorit noi pe feţele copiilor !

— „Aşa e ! Are dreptate !" strigau, foindu-şi filele, cataloagele.

Se făcuse un vacarm de nedescris : parcă ar fi fost plină cancelaria numai de profesoare...

Deodată, un glas obosit şi dogit puse capăt freamătului :

— Ce vă ţineţi atît de mîndre, cînd acuş-acum n-o să fiţi decît nişte terfeloage !

Abia tîrîndu-şi trupul frînt şi moale, acoperit de zdrenţe decolorate se ivi în mijlocul soborului un catalog vechi. Foile îi erau rupte şi cîrpite. Pete mari, albastre şi roşii, închipuiau tot soiul de personaje fantomatice. Ştersături dese — ca nişte împunsături nemiloase — îi ciuruiau filele. Din loc în loc, fel de fel de melcişori, colăcei, cerculeţe, floricele şi alte bizare arabescuri îi ornau scoarţele şi colţurile.

— Vai, ce epavă, ce piesă de muzeu ! — izbucniră cataloagele noi. Ce vîrstă ai ?

— Un an ! — răspunse, cu vocea pierdută, sărmana epavă.

— Abia un an ? Şi cine te-a adus în halul ăsta ? — întrebă un catalog tînăr.

Piesa de muzeu se ridică şontîc-şontîc şi zise, fixîndu-mă cu un deget acuzator :

— Întrebaţi-l pe el !

Am roşit, deşi eram numai un „coautor" modest al masacrării catalogului : în mulţimea de arabescuri recunoscusem un fel de zambile — creaţia mea.

Aci tovarăşul Dobrică făcu o pauză, îşi aprinse o ţigară şi mă fixă cu ochii lui — argint viu :

— Mai aveţi printre voi astfel de... chirurgi care mutilează cataloage ?

— Nu ! i-am răspuns hotărît.

Tovarăşul Dobrică s-a uitat la mine pe sub sprîncene — şi am roşit pe loc, ca un elev prins cu ocaua mică : e cu neputinţă să-l minţi pe tovarăşul Dobrică !

prof. FL. ANGHEL

DE PESTE HOTARE

• În anul 1872 au fost înființate în Japonia școlile elementare obligatorii. De atunci, în ultimii 90 de ani, a fost construită o adevărată „piramidă" a sistemului de învățămînt japonez, avînd la bază școala elementară. Astăzi, învățămîntul cunoaște o largă răspîndire în întreaga Japonie, analfabetismul fiind redus la numai 1%, ceea ce constituie o realizare importantă dacă ținem seama de dificultatea sistemelor de scriere (japonezii folosesc mai multe sisteme de scriere, dintre care sistemul KANJI numără cîteva mii de semne ideografice, provenite din vechea scriere chineză).

După școala obligatorie urmează școlile cu caracter facultativ și, în primul rînd, ciclul superior al școlii medii care are durata de 3 ani. Învățămîntul superior, incluzînd universități și institute tehnice, are la rîndul său o durată de 4 ani. Sistemul de învățămînt japonez este cunoscut astfel, după durata tipurilor de școli, ca „sistemul 6—3—3—4".

Anul școlar începe în Japonia în aprilie, cînd cireșii încep să dea în floare. În unele școli sau clase se practică un proces de învățămînt experimental, ce constă din împărțirea clasei în cîteva grupe echilibrate ca posibilități, în scopul obținerii unor rezultate mai bune. În alte școli experimentul constă în aceea că elevii n-au deloc „carnete de note și comunicări", deși acestea sînt larg folosite în celelalte școli.

În luna iulie, o dată cu venirea zilelor călduroase cu care începe și vacanța, școlile se închid, de obicei pentru 40 de zile; în unele regiuni mai friguroase însă, vacanța de vară este mai scurtă, iar vacanța de iarnă mai lungă. Al doilea trimestru școlar începe în septembrie și se încheie cu vacanța de iarnă, a cărei durată este, de obicei, mai mică decît a vacanței de vară. În ultimul trimestru școlar sînt în mare fierbere elevii clasei a VI-a, ocupați cu pregătirea pentru intrarea în școala următoare. Ceilalți elevi pregătesc „gakugeikai" — serate literare — la care se prezintă realizările obținute în cursul anului școlar, care se încheie atunci cînd elevii intră în vacanța de primăvară.

• La Montevideo (Uruguay) a avut loc de curînd al doilea seminar latino-american pentru problemele dislexiei. Schimbul de vederi dintre specialiștii prezenți la seminar a dus la elaborarea următoarelor recomandări pentru guvernele țărilor respective: înființarea unor clase și centre oficiale pentru educarea dislexicilor; introducerea unor cursuri de specialitate în planul de învățămînt universitar; acordarea sprijinului necesar pentru dezvoltarea cercetărilor pedagogice în vederea reeducării copiilor care întîmpină dificultăți la citit și în înțelegerea celor citite.

• Comitetul executiv al Consiliului internațional de educație fizică (C.I.E.P.S.) a întocmit anul acesta un proiect trienal de studiu intitulat „Rolul sportului ca instrument de dezvoltare" și a constituit o comisie de specialiști în problemele sociologiei educației fizice. Proiectul trienal prevede cercetarea cu precădere a programelor școlare de educație fizică și sport în țările în curs de dezvoltare.

• Congresul Confederației mondiale a personalului didactic, care a avut loc la Paris cu o lună în urmă, s-a bucurat de o largă participare: 500 delegați din 80 țări.

După apelul lui R. Maheu, directorul general al U.N.E.S.C.O., în favoarea unei campanii largi împotriva analfabetismului și după cuvîntul rostit de ministrul educației naționale din țara gazdă, lucrările congresului s-au desfășurat în cadrul a 4 comisii, în care au fost studiate probleme ale învățămîntului elementar, mediu, ale educației adulților și formării pedagogice. Printre rezoluțiile adoptate, citățm rezoluția care se referă la un proiect de cartă universală asupra drepturilor și îndatoririlor educatorilor, proiect care a fost remis Biroului Internațional de Educație pentru a fi prezentat celor 115 state membre. O altă rezoluție recomandă întocmirea unor programe școlare care să promoveze spiritul de înțelegere și colaborare între popoare.

• Congresul Asociației Internaționale de Științe pedagogice va avea loc la Cambridge (Anglia) în perioada 5—12 august 1965.

• Departamentul Învățămîntului din Australia de Sud a introdus, cu începere din anul școlar 1964—1965, un curs secundar de 3 ani în 27 de școli medii urbane și rurale; la absolvirea acestor trei ani de școală, absolvenții vor primi un „certificat intermediar". Disciplinele obligatorii înscrise în planul de învățămînt sînt: engleza, matematicile, științele naturii, instrucția civică și un obiect artistic sau de artă aplicată; elevii își aleg alte două materii dintre disciplinele învățămîntului comercial sau agricol.

• Pentru a suplini lipsa de material științific modern, conducerea învățămîntului din Sicilia a organizat o caravană-laborator, compusă dintr-un camion și o remorcă echipată cu materlal experimental de fizică. Personalul laboratorului mobil este alcătuit din doi profesori și doi laboranți. O serie de școli medii care fuseseră pregătite să colaboreze cu această echipă volantă au beneficiat de 12—15 lecții experimentale de fizică.

Experiența a dus la creșterea interesului pentru știință al elevilor din regiunile izolate ale insulei și la îmbunătățirea nivelului de cunoștințe de specialitate al profesorilor de fizică din școlile vizitate.

CONCURSURI

Institutul de construcții din București anunță scoaterea la concurs a următoarelor posturi didactice :

1) Conferențiar la disciplina hidraulică și mecanica fluidelor, poziția 7 din statul de funcțiuni al catedrei de hidraulică și construcții hidrotehnice ;

2) Conferențiar la disciplina hidraulică și mecanica fluidelor, poziția 8 din statul de funcțiuni al catedrei de hidraulică și construcții hidrotehnice.

Persoanele care doresc să participe la concurs vor înainta, în decurs de o lună de la publicarea prezentului anunț, o cerere adresată rectoratului Institutului de construcții din București, b-dul Republicii, nr. 176, raionul „23 August", însoțită de următoarele acte : copie legalizată de pe diploma de stat sau de pe actul echivalent de studii superioare ; copie legalizată de pe diploma de doctor sau candidat în științe ; copie legalizată de pe atestatul de profesor sau conferențiar ; lucrările științifice ale candidatului, într-un exemplar ; certificatul de caracterizare a activității profesionale și sociale a candidatului, eliberat de instituția în care acesta își are funcția de bază ; memoriu de activitate didactico-științifică, semnat de candidat ; autobiografia.

Cei ce funcționează într-o instituție de învățămînt superior sînt obligați să comunice în scris rectorului înscrierea la concurs.

Orice informație suplimentară se poate cere la rectorat.

Institutul agronomic „Dr. Petru Groza" din Cluj anunță concurs pentru ocuparea postului de profesor la catedra de chirurgie, disciplina reproducția animalelor domestice, poz. XXI/2, la Facultatea de medicină veterinară.

Cererile pentru înscriere la concurs se vor înainta, în termen de o lună de la publicarea prezentului anunț, la rectoratul Institutului agronomic „Dr. Petru Groza" din Cluj, str. Mănăștur nr. 3, însoțite de următoarele acte : copie legalizată de pe diploma de stat sau de pe actul echivalent de studii superioare ; copie legalizată de pe diploma de doctor sau de candidat în științe ; copie legalizată de pe atestatul de profesor sau conferențiar ; lucrările științifice ale candidatului, într-un exemplar : certificatul de caracterizare a activității profesionale și sociale a candidatului, eliberat de instituția (întreprinderea) în care acesta își are funcția de bază ; memoriul de activitate didactico-științifică, semnat de candidat ; autobiografia.

Revista „Natura"

nr. 5, septembrie-octombrie 1964. seria **Geografie-Geologie,**

În sumar :

Gr. Posea : Lucrările celui de al XX-lea Congres internațional de geografie (Londra, iulie 1964).

V. Mihăilescu, V. Cucu: S. Mehedinți — Din viața și activitatea sa de geograf.

Gh. Pop : Circulația generală a atmosferei în lumina noilor cercetări.

C. Mocanu : Evoluția și repartiția teritorială a fondului forestier al R. P. Romîne.

Șt. Vasilescu: Cercetările hidrogeologice în R. P. Romînă.

I. Popovici : Cu privire la obiectul și sarcinile istoriei geografiei în cadrul disciplinelor geografice din învățămîntul superior.

D. Băluță : Contribuții la cunoașterea depozitelor aluvionare ale Dunării între Turnu Severin și Turnu Măgurele.

M. Suțu : Unele aspecte ale măiestriei pedagogice a profesorilor de geografie.

I. Popescu-Argeșel : Lucrări practice de geomorfologie ce se pot realiza în excursiile școlare.

D. C. Vulpescu: Folosirea hărții ilustrate la predarea geografiei la clasele a III-a și a IV-a.

P. Bîrgăoanu, R. Luncan : Despre programele și manualele școlare de geografie din R. P. Romînă.

M. Mihalcea : Din experiența predării geografiei în clasa a VII-a.

Al. Ungureanu, C. Swizewski : Iașul astăzi.

C. Petrescu : Insula Ada-Kaleh.

CORESPONDENȚA

CÎMPULUNG

Comitetul executiv al sfatului popular al raionului Cîmpulung, ne scrie tov. **Alexandru Ginscă,** ținînd seama de indicațiile Comitetului raional P.M.R. și ale Comitetului executiv al sfatului popular al regiunii Suceava, a luat încă înainte de deschiderea anului școlar măsuri eficiente în ceea ce privește asigurarea cuprinderii în școlile generale de 8 ani a tuturor copiilor între 7 și 15 ani, ca și în ceea ce privește asigurarea frecvenței regulate a acestora.

Astfel, la nivelul raionului și al comunelor s-au constituit comisii în componența cărora au intrat reprezentanți ai organelor locale, cadre didactice, deputați, activiști ai organizațiilor de masă și părinți ai elevilor. Aceste comisii au desfășurat o largă activitate în rîndurile părinților, organizînd expuneri la căminele culturale și în școli, la lectoratele cu părinții, cît și în cadrul cercurilor de citit. De asemenea, au avut loc și convorbiri individuale cu părinții. În zilele care au precedat deschiderea cursurilor, toți elevii au fost vizitați la domiciliu de către învățători și profesorii diriginți.

Experiența pozitivă a unor comisii comunale, ca cele de la Fundul Moldovei, Pojorîta, Gemenea, Vama etc., a fost popularizată în cadrul ședințelor de lucru cu directorii de școli și cu reprezentanții sfaturilor populare comunale.

Toate aceste măsuri au avut ca rezultat o frecvență bună a elevilor chiar din primele zile de școală.

După deschiderea cursurilor, s-au luat măsuri care să asigure menținerea permanentă a frecvenței regulate. În această privință școlile au primit un ajutor însemnat din partea organizațiilor U.T.M. și de pionieri.

Ca urmare, în numeroase localități, ca de pildă Argel, Botuș, Pojorîta, Fundul Moldovei, Vama, Sadova, Valea Boului, Colacu, Slătioara, Vatra Moldoviței, în orașul Cîmpulung etc., în clasele I-VIII s-a realizat o frecvență de 100%.

CÎMPINA

O excursie plăcută și folositoare — ne scrie tov. **Marin D. Nicolae,** profesor în comuna Dițești — a fost organizată recent de către secția de învățămînt și comitetul de artă și cultură din raionul Cîmpina pentru profesorii de istorie din școlile raionului. Obiectivul excursiei l-a constituit vizitarea Expoziției realizărilor economiei naționale a R.P.R.

Impresiile și datele culese cu prilejul acestei excursii vor fi folosite atît pentru ilustrarea lecțiilor cît și pentru activitatea culturală pe care o desfășoară acești profesori.

TÎRNĂVENI

În scopul de a promova în continuare experiența înaintată a cadrelor didactice — ne informează tov. **Ștefan Covrig** de la Școala medie din Tîrnăveni — secția de învățămînt a raionului Tîrnăveni a organizat de curînd o ședință de instructaj cu responsabilii cercurilor pedagogice.

În cadrul acestui instructaj a fost discutată activitatea cercurilor pedagogice, s-au studiat cerințele pe care le prezintă în această direcție noul regulament al școlilor de cultură generală și s-au dat indicații asupra temelor ce se vor dezbate în cercuri în acest an școlar. De asemenea, s-a propus ca la fiecare ședință de cerc să se facă și o prezentare a materialelor apărute în presă, în periodicele de specialitate etc.

ȘIMLEU

Profesorul **Ilie Muste** ne comunică, într-o scrisoare trimisă recent, că secția de învățămînt a raionului Șimleu a organizat o consfătuire cu responsabilii comisiilor metodice ale diriginților. La această consfătuire, la care au participat 37 de diriginți, șeful secției de învățămînt raionale a prezentat un referat în care s-au ridicat o serie de probleme privind cerințele muncii educative în școlile din raion. De asemenea, la consfătuire s-a popularizat experiența unor diriginți fruntași în ceea ce privește realizarea unei bune discipline a elevilor, cît și în organizarea unor acțiuni educative interesante și eficiente.

La cercul de aeromodele de la Palatul pionierilor din București.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA : București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii voluntari din unitățile de învățămînt. Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii. Piața Scînteii București.

40 132

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Gazeta ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Anul XVI nr. 773 | vineri 23 octombrie 1964 | 8 pagini 25 bani

RĂSPUNSUL LA LECȚIE

La îndemîna celor care se ocupă de instruirea și educarea tineretului școlar stau felurite mijloace de a cunoaște nivelul de pregătire al elevilor, de a urmări progresele realizate de ei în însușirea cunoștințelor, priceperilor și deprinderilor prevăzute de programă.

Între acestea are un rol de bază ascultarea — verificarea zilnică și sistematică a modului cum și-au însușit elevii cele predate la lecția anterioară. Tocmai datorită largii ei folosiri, ascultarea implică o mare răspundere din partea profesorului.

Verificarea cunoștințelor se realizează într-un anumit moment al lecției sau pe toată întinderea ei — după împrejurări. Dar în orice caz ea trebuie să-l lase pe profesor deplin edificat în ceea ce privește nivelul și trăinicia cunoștințelor elevului.

Iată o oră de psihologie la clasa a XI-a. Profesorul trece la examinarea cunoștințelor cu privire la atenție. Începe să numească pentru răspuns. Elevii spun lecția cursiv, fără poticneli. Unul o spune aproape ca în carte. Altul nu se îndepărtează cu o iotă de litera maculatorului în care și-a însemnat fidel explicațiile profesorului. Cel de al treilea, deși mai independent în expunere, tratează telegrafic totul. Nici unul nu a greșit nimic. Profesorul îi laudă și le dă notele cele mai mari. „Au meritat ei oare cu adevărat aceste note?" Este întrebarea pe care directorul școlii, care a asistat la lecție, i-a pus-o profesorului la sfîrșitul orei.

— Meritau, doar au răspuns fără greșeală — este de părere profesorul.

— Dar de unde știi dumneata că primii doi nu și-au însușit mecanic ceea ce scrie în carte sau în maculator, că ultimul n-a reținut lecția decît în linii foarte generale?

Acum, profesorul pare că ezită să mai răspundă. În adevăr, de unde să știe aceasta? A fost suficient numai faptul că toți elevii examinați au spus lecția ca pe apă? Firește, nu. Dar dacă ar fi intervenit din cînd în cînd cu întrebări? Cu întrebări care să solicite elevilor exemple de felul celor date în carte sau expuse de profesor, dar luate din viața lor de toate zilele, să-i pună în situația să compare singuri fenomenele despre care au vorbit, să scoată din fiecare ceea ce este esențial și caracteristic, să tragă singuri concluzii științifice pe care să le exprime cu propriile lor cuvinte?

Am asistat nu de mult la o lecție ținută la clasa a IV-a, în care învățătoarea a cerut mereu elevilor să-și spună părerea cu privire la fel de fel de lucruri și fapte. Le-a cerut, bunăoară, să spună cum apreciază ei relațiile lui Ștefan cel Mare cu turcii, sau atitudinea lui Vlad Țepeș față de aceștia. Unii, poate, ar fi tentați să zîmbească: auzi, un copil de clasa a IV-a să-și spună părerea în probleme atît de serioase ca aceea a relațiilor romîno-turce! Îndoielile lor nu sînt cu nimic justificate. În procedeul învățătoarei nu e nimic greșit. Dacă în explicarea lecțiilor ea s-a străduit ca noile cunoștințe să fie înțelese de către copii, apoi poate să le ceară și părerea despre faptele și fenomenele istorice învățate. De exemplu, dacă în cazurile amintite învățătoarea le-a vorbit în termeni accesibili despre expansiunea turcească și scopurile ei, despre situația poporului romîn asuprit de turci, dacă a explicat țelurile politicii lui Ștefan cel Mare și Vlad Țepeș, elevii vor putea desprinde ușor justețea acestei politici, a atitudinii celor doi domni în relațiile cu turcii. Procedeul despre care am vorbit nu este decît un mijloc prin care pedagogul verifică încă o dată dacă copiii au înțeles cele ce le-a explicat. Și nu numai atît: el are scopul de a stimula gîndirea școlarilor, îi determină să judece faptele și fenomenele, să-și formeze o atitudine critică, bază a gîndirii independente a fiecărui individ.

Cu atît mai mult, deci, procedeul acesta trebuie folosit în cazul elevilor mari. „Dar tu ce părere ai în problema cutare?". „Cum vezi faptul acesta?". „Cum explici fenomenul x?" și alte asemenea întrebări pot și trebuie să intervină de cele mai multe ori în expunerea „cuminte" a elevului. Iar criteriile logice după care examinează el problemele, justețea cu care judecă cele ce îi cerem, independența și profunzimea gîndirii lui nu pot să nu fie luate în considerare atunci cînd îi apreciem pregătirea. Căci, să ne gîndim puțin: un elev care poate să vorbească fără erori, să spunem, despre lupta de clasă în orînduirea capitalistă, dar nu poate să răspundă corect la o întrebare ca aceasta: de ce capitaliștii nu încearcă să distrugă clasa proletarilor? — înseamnă că nu a înțeles în fond problema, că nu o cunoaște în toate implicațiile ei — ceea ce, firește, este grav, fiind un indice al insuficientei sale pregătiri.

Așadar, a interveni cu întrebări în timpul ascultării atunci cînd răspunsul nu este pe deplin edificator asupra pregătirii elevului (și acesta este cazul cel mai frecvent) este o obligație pentru învățător și profesor. Așa cum spuneam, însă: întrebări atent formulate și plasate, care să sondeze afundurile pregătirii școlarului. Căci, iată uneori se pun și astfel de întrebări:

— Ce ai avut de pregătit pentru astăzi?

— Mecanismele simple. Pîrghia.

(Continuare în pag. a 8-a)

Nota zece

Țelul mi se pare destul de departe. Nu sînt decît în clasa a V-a și pînă la examenul de maturitate mai am un drum lung, lung de tot. De aceea nici nu prea îmi fac probleme. Mi-ar place electrotehnica, dar parcă și profesoară aș vrea să fiu. Să vii la catedră, să așezi catalogul și să spui așa, zîmbind puțin, dar serios: „Copii, astăzi vom vorbi despre..." Da, dar să fii medic, să porți halat alb și să alini durerile oamenilor... Nu, nu știu. Lumea asta e plină de lucruri care mai de care mai frumoase. E foarte greu să alegi. Un lucru însă, știu sigur! Oriunde aș fi, n-am să mă fac de rîs. Am să muncesc așa ca lumea să spună: „Elena? Da, e o fată foarte pricepută. În specialitatea ei nimeni nu o întrece". Și aceasta e lucrul principal. Oriunde muncești, să dai tot ce ai mai bun, să faci tot ce poate fi mai frumos.

Și diriginta noastră spune la fel. Înțeleg eu bine. Chiar dacă mama îmi spune cîteodată „Ce știi tu? Ești un copil!" E adevărat, nu sînt prea mare, dar știu cum se cuvine să fii cînd ești mare. Am aflat secretul ăsta de la profesorii de la noi din școală. E foarte simplu. Trebuie să înveți de pe cînd ești copil, să fii o școlăriță bună, să-ți faci întotdeauna lecțiile și să fii om de treabă.

Vedeți, acesta e tot secretul!

Și-apoi mai e și mama. Știți cum se bucură cînd iau o notă mare? De fiecare dată mă întreabă: „Cum a fost astăzi la școală?" Dacă notele sînt bune, mă laudă. Dacă n-ar fi, m-ar certa. Dar eu nu vreau să mă certe.

Astăzi am luat iarăși o notă bună. Cînd am ajuns acasă, am urcat scările în fugă și n-am mai așteptat să fiu întrebată. Am scos carnetul și l-am arătat. Mai era nevoie să mai spun ceva? Acolo, în carnet se vede bine cum am răspuns la lecție.

CONCURSUL NOSTRU LITERAR

COCOSTÎRCII

În cîteva zile, un vînțuleț venit dinspre sud mîncă zăpada scoțînd la iveală colțul fraged al ierbii. Apoi norii se dădură în lături, topindu-se undeva, dincolo de orizont, și soarele începu să ardă ca vara. Pe ulițele satului apărură cărări, oile colectivei începură să-și sune tălăngile pe izlazul trezit la viață, iar mugurii sălciilor plesniră. În vîrful zarzărului din curtea școlii un pițigoi zbîrlit cînta de dimineața pînă seara, îmbătat de soare. Nimeni nu știa cînd își căuta hrana. Se părea că îi sînt deajuns razele călduțe, cerul fără nici o scamă de nor și mirosul proaspăt al pămîntului.

Într-o zi, după prima recreație, Culai intră val-vîrtej în clasă, cu ochii sclipind de bucurie :

— Ura-a-a !... Au venit cocostîr...

Dădu cu ochii de tovarășa învățătoare și vestea i se opri în gît. Copiii pufniră înveseliți.

— V-vă rog să mă iertați, începu Culai să se scuze, roșu ca racul. Am întîrziat...

— Văd.

Din prima bancă, Bobu Marița îl privi cu înțeles. Culai își lăsă ochii în jos.

— Și... spui că au venit cocostîrcii ? — îl scoase învățătoarea din încurcătură. Sînt mulți ?

— Oho, nici nu-i poți număra; se rotesc deasupra satului...

— Bine. Copii, mergem să-i vedem și noi ?

Înfrînîndu-și cu greu bucuria zgomotoasă, clasa a patra ieși în curte, călcînd în vîrful picioarelor. Nu le fu greu copiilor să găsească stolul de cocostîrci. Se roteau sus, sus de tot, drept deasupra școlii, ca niște mărunte semne de adunare· Cîte unul se răzleța și pornea parcă în explorare, apoi se reîntorcea, amestecîndu-se cu ceilalți.

— Asta o fi vreun salut de-al lor — își dădu cu părerea Norocel, pistruiatul.

— Crezi ? — întrebă Culai, fără să-și ia ochii de pe cer.

— Dar cum ? Gîndeai că ei sînt ca tine, care ai trecut pe lîngă moș Vasile și nu i-ai dat bună ziua ?...

— A ?...

— Copii, de-acum în clasă ! îi cheamă învățătoarea. O să-i vedeți toată primăvara și toată vara...

Dar către seară soarele se ascunse în nori. Vîntul începu să sufle aspru, șuierînd în sîrmele rețelei electrice. Crengile copacilor se zbăteau, trosnind speriate, iar pe izazul de la marginea satului apa se încreți plumburie și-și pierdu luciul· Căzură la început cîțiva fulgi, purtați în goană peste cîmpurile golașe. Apoi ninsoarea se înteți. Nu s-a oprit nici noaptea. Gerul strînse izazul și pîrîul într-o menghină de gheață, iar prin fundăturile satului se iviră troiene. Copiii își scoaseră de prin magazii săniuțele și patinele. Primăvara fugi departe de parcă nici nu trecuse pe aici. În locul pițigoiului în zarzăr au rămas doar ciorile, negre și cîrîitoare.

— Și cocostîrcii... cocostîrcii ce s-or face ? — se întrebau copiii, privind zăpada.

— Am auzit că în pădurea Cucoranilor au murit vreo douăzeci, taman pe malul lacului lui Eminescu — spuse o fetiță bălaie, Lența Șchiopului.

— Și-n bălțile Vornicenilor au murit cîțiva. I-a văzut tata cînd venea de la Săveni...

Vestea se întinse cu repeziciune în întreaga școală și soarta cocostîrcilor începu să-i preocupe pe toți. În pauza mare, copiii s-au sfătuit : ce să facă, unde să-i găsească ? Răspunsul l-au dat toț i din clasa a patra : cocostîrcii nu pot fi găsiți decît pe malul iazului.

Și, într-adevăr, acolo i-au găsit. Cei mai mulți zăceau pe zăpadă acoperind malul iazului înghețat pînă departe, cu pete negre Cîțiva muriseră cu capul sub aripă ; vîntul le flutura penele moi din jurul gîtului. Alții, cei mai voinici, pășeau agale pe gheață, căutînd zadarnic de-ale mîncării. Se strecurau cu pași șovăitori printre lăncile uscate ale păpurișului de anul trecut, scotoceau cu ciocul maldărele de lintiță, apoi, dezamăgiți, rămîneau minute întregi într-un picior, nemișcați ca niște statui.

Copiii se repeziră care mai de care spre ei. Nu le fu greu să-i prindă : erau amorțiți de frig și de foame. Puțini reușiră totuși să-și ia zborul, plutind greoi la cîteva palme de pămînt.

— Vai, uite cum tremură, se tîngui o fetiță oacheșă, strîngîndu-și cocostîrcul la piept. Și-i bate inima ca un motoraș...

— Eu iau doi acasă. Le dau grăunțe și firimituri de pîine.

— Da, da, sigur, chiar așa... Vezi, că ai uitat de lapte. Să le dai și lapte, lapte cu cafea... Haha !... Tu nu știi că berzele sînt carnivore ? — interveni un băiat înalt, din clasa a șasea.

— Mănîncă șopîrle, broaște, peștișori, chiar și șerpi... spuse un altul. tot dintr-a șasea.

— Și șoareci mănîncă !

— Copii, poate ar fi mai bine să ținem toți cocostîrcii la un loc, spuse în drum spre sat tovarășul Vlad, instructorul superior de pionieri.

— Nu-u-u, se împotrivi un băiat dintr-a doua și strînse cocostîrcul în brațe, mai-mai să-l înăbușe.

— De ce „nu", puștiule ? Eu cred că-i bine cum zice tovarășul instructor. Dacă-i ținem unul aici, altul dincolo, o să fie triști...

— Așa-i !·..

— Și pe lîngă asta, o să-ți fugă de sub nas cu prima ocazie.

— Să-i ducem într-o magazie a colectivei.

— Da, da, e mai bine !

— Îi ducem, tovarășe instructor ! Le facem și focul... Aduc eu o sobiță de fier care stă degeaba în hambar. Da ? — întrebă Bobu Marița, îmbujorată de drumul prin frig.

— Bine, mergem chiar acum la președinte, hotărî instructorul.

Văzînd atîta mulțime de copii cu cocostîrcii în brațe, președintele se scărpină încurcat după ureche.

— Ce fel de magazie ? — se împotrivi el propunerii instructorului, legănîndu-se de pe un picior pe altul. N-am nici o magazie liberă.

— Dacă vreți, se poate rezolva cumva...

— Ei asta-i ! V-am spus: n-am loc.

— Și ce facem cu berzele ? întrebă cu glas plîngăreț cineva din mulțimea copiilor.

— Zău, vă rugăm..·

— Bădie, dă-ne o magazie, bădie...

— Se poate face ceva, tovarășe pre...

Curtea sediului se umplu de larmă. Cocostîrcii, speriați, încercau să scape. La fereastra contabilității apăru un cap de fată care privi uluită cîteva clipe, ca apoi să izbucnească în rîs.

— Să vedem ce s-ar putea face ? — se lăsă îmbunat președintele.

Instructorul prinse curaj :

— Cred că în magazia pentru grîu e loc berechet, încă de la însămînțările de toamnă. Dăm sacii într-un colț, îi stivuim frumos și pe urmă aducem cocostîrcii. În jumătate de ceas se poate termina totul. Și asta... asta pînă se-ncălzește·

— Nu-i rău, dar să-ntreb consiliul de conducere.

În cele din urmă președintele se învoi și toată ceata de copii se îndreaptă spre magazie, veselă nevoie mare. Din ușile caselor femeile se băteau înveselite cu palma peste gură, iar bărbații priveau aprobator. Grigore, fierarul, chiar îi lăudă :

— Așa pionieri mai zic și eu. Bravo !

Cînd totul fu isprăvit și cocostîrcii țopăiau pe dușumeaua de scînduri a magaziei, veni și președintele :

— Ei, gata ?

— Gata. Numai soba mai trebuie adusă și ne-am luat de-o grijă.

— Ce ?

— Soba...

— Eee, asta nu se poate. Dați foc la magazie, oameni buni. Nu, nu dau voie...

— Dar vedeți că prinde ger.

— Să prindă.

— Îmi iau răspunderea tovarășe președinte — vorbi instructorul. Puteți fi sigur că pînă s-o încălzi vremea o să fie aici în permanență un pionier...

— Mda, mda... În permanență, vasăzică... Mda... Hai, fie, aduceți și soba ! Și lemne o să vă dau, bre, și lemne ! M-ați răzbit...

Pînă seara, care mai de care, copiii au căutat broaște pitite sub pietroaie și buturugi, au săpat pămîntul în căutare de rîme. Cocostîrcii au avut o masă îmbelșugată. Magazia răsuna de pliscurile și de filfiitul vesel al aripilor. Soba duduia încinsă, păzită de un pionier din clasele mari. Sătui și moleșiți de căldură cocostîrcii începură să dormiteze. Afară, viscolul porni să se tînguiască jalnic printre sîrme și crengi·

Trecură cîteva zile. Frigul nu se domolea. Dimpotrivă, temperatura mai scăzuse și iarna părea că are de gînd să se întindă și-n aprilie. Cocostîrcii se obișnuiseră cu magazia și nu se mai temeau de copii. Unii chiar erau deosebit de prietenoși, iar cînd pionierii din grupa de serviciu le aduceau hrană, năvăleau asupra lor ca niște păsări domestice. Dintre aceștia, unul se apropiase atît de mult de sobă, încît își pîrlise penele de pe gît. Era atît de încrezător și de jucăuș, că deveni în scurtă vreme răsfățatul tuturor. Bobu Marița dintr-a patra îi aducea în fiecare zi, drept supliment, fie un șoricel, fie o broască amorțită. Cocostîrcul părea să înțeleagă semnele ei de prietenie. O privea lung cu ochii lui rotunzi, înclinîndu-și ușor capul și-i dădea tîrcoale căutînd cu ciocul în trăistuța în care știa că se află ceva pentru el. Copiii îl botezaseră „cocostîrcul Mariței".

Și iată că s-au reîntors zilele frumoase. Se adeveriră cele spuse în buletinele meteorologice, pe care copiii le ascultau la radio și le citeau zilnic în ziar, ca niciodată.

— Vine căldura, ofta Marița. Dar lasă că-i bine : mi se pare că au cam început să se plictisească păsările la noi... Nu-i așa, Culai ?

Zăpada începu să se topească cu repeziciune. Prin șanțurile drumurilor șopoteau pîrîiașe tulburi, săltînd sprintene peste bolovani, iar pe coastele cîmpului petele cafenii creșteau, se uneau, umpleau tarlale întregi· Pîrîul se revărsă năvalnic. Pițiogiul reapăru, ciufulit și zglobiu, țopăind pe crengile zarzărului.

— Copii, trebuie să dăm drumul cocostîrcilor — hotărî instructorul Vlad. E timpul.

S-au adunat în fața magaziei toate clasele, împreună cu învățătorii și profesorii lor. Au venit și curioșii satului. Cineva a intrat în magazie și a stîrnit păsările. În ușă apăru primul cocostîrc. Se opri pe prag, orbit de lumina prea puternică, apoi își scutură ușor aripile și-și luă zborul, cu gîtul și picioarele întinse, ca o săgeată. În urma lui zburară și ceilalți, făcînd aerul să foșnească prelung, de parcă se stîrnise vîntul. Erau peste două sute. Se ridicară în înălțimi și începură să se rotească deasupra satului, încet, lin, îmbătați de libertate. Cîțiva se răzlețiră, ca de obicei. Unul trecu chiar peste mulțimea de copii, mișcîndu-și ager capul în toate părțile.

— E „cocostîrcul Mariței" !, se auzi glasul subțire al cuiva.

— Bravo, cocostîrcilor ! Înseamnă că o să ne țineți minte !

Cocostîrcii se înșirară într-o coloană lungă, dezordonată, topindu-se în depărtări. Li se alătură și „cocostîrcul Mariței", făcîndu-se din ce în ce mai mic, pînă dispăru și el.

Copiii mai rămaseră multă vreme lîngă magazie, cu ochii pironiți în albastrul zării, abia stăpînindu-și între gene roua lacrimilor.

— Au plecat·..

DRAGOMIR HOROMNEA
com. Vlădeni, raionul Botoșani,
regiunea Suceava

MIHAELA

Pînă ieri cufundat în semianonimat, numele Mihaelei Peneș a țîșnit pe neașteptate — strălucitoare rază a victoriei de aur — de pe Stadionul Național din Tokio și a străbătut toae meridianele lumii, purtînd faima unui nou record olimpic și culorile patriei noastre.

Într-o lume de copleșitoare glorii sportive, eleva cu față senină de copil. cu nasul cîrn, cu părul tuns scurt, băiețește și cu statură de voinic trecea modestă, neobservată, studiind atentă arta marilor „profesoare". Dar iată că a venit clipa decisivă cînd sulița și-a luat zborul plutind uluitoare dincolo de toate așteptările, pentru a se opri pe culmea recordurilor, purtînd după ea, năzdrăvană, surpriza și uimira generală.

Această fată care, în ciuda strășniciei ascunse în brațe, poartă în suflet candoarea și naivitatea adolescenței este elevă în clasa a XI-a la Școala medie nr. 35 din Capitală.

Amănuntul nu e deloc lipsit de însemnătate pentru că acolo, la școală, se pot afla cîteva din puterile tainice care au declanșat zborul impetuos al suliței de-a lungul celor peste șaizeci de metri. Diriginta Maria Vasilescu, căreia Mi-

haela i-a fost elevă din clasa a VIII-a, poate lămuri multe dintre ele. „Cînd Mihaela s-a remarcat ca sportivă a început să se remarce și ca elevă. Oricît ar părea de ciudat, există o strînsă legătură între calculul derivatelor și performanțele de pe stadion. De ce ? Pentru că munca școlară presupune dezvoltare intelectuală, iar în sport nu sînt deajuns numai aptitudinile fizice. Raționamentul precis și just, capacitatea de gîndire rapidă, prezența de spirit sînt indispensabile..."

Confirmarea acestui adevăr vine odată cu catalogul în care pot fi văzute notele Mihaelei. Sînt note bune și foarte bune : 8, 9 și 10 se repetă aproape în fiecare rubrică. Mihaela are și alte pasiuni, nu numai sportul. Matematica, romîna, latina, sînt discipline pe care le îndrăgește îndeosebi. Iar în ce privește „purtarea", campioana suliței nu s-a abătut niciodată, în toți anii de școală, de la linia lui zece. Și încă un amănunt: Mihaela e o fată prietenoasă, care își ajută colega de bancă la învățătură, o fată care știe să rîdă dar și să asculte atent, o fată care nu are fumuri de „domnișoară", dar care știe să înțeleagă de pe acum problemele vieții.

Mai este necesar să adăugăm că, undeva, o părticică din victoria ei revine și profesorilor, celor care au făcut ca în aceeași clasă a XI-a să se numere încă și alte nume de sportivi victorioși în campionate naționale sau europene ?

VICTOR OCTAVIAN

BIBLIOTECILE ŞCOLARE

Rolul bibliotecilor şcolare în ansamblul muncii instructiv-educative, amploarea dezvoltării lor pun sarcini complexe în faţa bibliotecarilor, chemaţi să valorifice cît mai deplin posibilităţile de care dispun acestea în cadrul unor acţiuni interesante, variate.

Publicăm, în pagina de faţă, un articol care subliniază principalele sarcini ale bibliotecarilor din şcoli şi informaţii despre acţiunile organizate în sprijinul acestora.

La Biblioteca Centrală de Stat — filiala pentru copii şi tineret

Bibliotecarul şi sarcinile lui

Activitatea bibliotecilor şcolare se încadrează, prin înseşi obiectivele sale, în acţiunea generală de pregătire şi educare în spirit comunist a tinerei generaţii. Iată de ce bibliotecarul care lucrează în şcoală nu-şi poate limita munca doar la procurarea, catalogarea şi păstrarea publicaţiilor, ci are datoria să fie şi un pedagog, capabil să dezvolte dragostea elevilor pentru lectură, să recomande cu competenţă şi căldură cartea cea mai nimerită pentru pregătirea, trebuinţele şi preferinţele elevilor, potrivit particularităţilor de vîrstă ale acestora.

Bibliotecarii şcolari s-au preocupat încă înainte de deschiderea cursurilor de pregătirea localului bibliotecii, de verificarea, organizarea şi îmbogăţirea fondului ei de publicaţii, de completarea cataloagelor şi întocmirea bibliografiilor. De asemenea, ei s-au îngrijit de selecţionarea, organizarea şi pregătirea colectivului de elevi care lucrează pe lîngă bibliotecă, au stabilit, cu ajutorul conducerii şcolii, modul de colaborare cu personalul didactic, cu instructorii de pionieri şi cu părinţii elevilor, au pregătit materialul necesar agitaţiei vizuale şi manifestărilor de masă în rîndul cititorilor etc.

Preocupîndu-se de îmbogăţirea fondului de publicaţii, bibliotecarii au căutat să procure în primul rînd cărţile şi revistele cerute de prevederile planurilor şi programelor de învăţămînt, de conţinutul activităţii cu elevii în afară de clasă şi în afară de şcoală care, stabilind volumul cunoştinţelor şi deprinderilor ce urmează să fie însuşite de elevi, orizontul de cultură generală al acestora, dau orientarea de bază asupra cărţilor şi periodicelor ce trebuie să se găsească neapărat în bibliotecă. Se impune de asemenea ca biblioteca să cuprindă şi cărţile necesare activităţii desfăşurate de organizaţia U.T.M. şi de pionieri. Este foarte important, în acelaşi timp, să se ţină seama de faptul că biblioteca şcolară are datoria să sprijine continua perfecţionare a pregătirii învăţătorilor şi profesorilor, punîndu-le la dispoziţie literatură ideologică şi de specialitate, lucrări de pedagogie, metodici, culegeri de texte pentru orele de dirigenţie, antologii, enciclopedii etc. Toate acestea impun bibliotecarului ca în procurarea cărţilor şi periodicelor să pornească atît de la planurile editurilor sau de la buletinul „Cărţi noi", cît şi de la propunerile făcute de personalul didactic pentru toate obiectele de studiu şi pentru activitatea educativă, ca şi pentru perfecţionarea pregătirii proprii.

Desigur, bibliotecarul nu trebuie să se uite nici pe sine. Este indicat ca el să-şi alcătuiască un colţ metodico-bibliologic care să cuprindă, printre altele, lucrări de biblioteconomie, bibliografie, material normativ şi de îndrumare primit de la Ministerul Învăţămîntului şi de la organele locale de învăţămînt, Bibliografia R.P.R. şi Bibliografia periodicelor din R.P.R., editate de Biblioteca Centrală de Stat, revista „Călăuza bibliotecarului", materiale necesare muncii de propagandă cu cartea, indici bibliografici de recomandare, albume cu decupări din ziare şi reviste grupate pe diferite teme etc. Este bine ca fiecare bibliotecă să aibă şi un fişier tematic pe care să-l îmbogăţească necontenit şi care să cuprindă materiale fişate din cărţi şi periodice, grupate pe probleme.

Un rol deosebit de important în îndrumarea şi sistematizarea lecturii îl au cataloagele bibliotecii, care uşurează munca de informare bibliografică oferind cititorilor — profesori şi elevi — informaţii asupra cărţilor de care au nevoie. Pentru elevii din clasele I—IV cataloagele pe materii sînt cele mai indicate. Aici se aplică pe o scară largă principiul prezentării vizuale, realizată prin fişe pe care sînt reproduse coperte de cărţi. Titlurile pot fi dispuse după genuri (de pildă : povestiri, basme, viaţa oamenilor celebri, viaţa şcolii, călătorii, povestiri despre natură, povestiri despre animale, istorioare hazlii etc.). Pentru elevii din clasa a IV-a este bine să se dea şi anumite indicaţii referitoare la cărţile menţionate în catalog, scrise pe fişe de format standard, care conţin numele autorului, titlul, locul editării, numele editurii, anul, numărul paginilor. Pentru copiii de 10—11 ani este indicat să se alcătuiască şi un catalog pe materii, care să îmbrăţişeze totalitatea colecţiei de opere ce le sînt recomandate, în timp ce pentru elevii de vîrstă mijlocie şi adolescenţi se recomandă cataloagele alfabetice (de autori), care respectă şi aplică regulile generale de orînduire a fişelor. Se pot introduce în aceste cataloage — pe lîngă fişa divizionară de literă, de silabă — şi fişe divizionare de nume.

Fondul de publicaţii şi cărţile noi intrate în bibliotecă pot fi popularizate prin prezentări bibliografice, prin liste de recomandare, prin panouri şi prin vitrine unde sînt sistematizate pe obiecte de studiu, pe teme, pe genuri sau pe autori, spre a suscita curiozitatea elevilor şi a-i stimula să le citească.

Activitatea bibliotecarilor şcolari se va desfăşura cu atît mai bine cu cît aceştia vor realiza o colaborare mai strînsă cu învăţătorii, cu profesorii şi diriginţii. Se recomandă, în acelaşi timp, să se formeze un colectiv de elevi — prieteni ai bibliotecii. Este bine ca bibliotecarul să organizeze, pentru aceşti colaboratori ai săi, instructaje în care să le vorbească despre istoria scrisului şi a cărţii, despre structura şi elementele acesteia — foaia de titlu, autorul cărţii, prefaţa, tabla de materii, indicele alfabetic, notele din subsol, observaţiile de la sfîrşitul cărţii, ilustraţiile etc. — despre dicţionare şi indici bibliografici, despre cataloage şi fişiere, despre îngrijirea publicaţiilor în timpul studiului, despre conservarea acestora etc. Vizitele la biblioteci, librării, tipografii, legătorii, la expoziţii ale cărţii etc. pot întregi cele spuse de bibliotecar, lărgind orizontul de cunoştinţe al tinerilor prieteni ai cărţii. Este important să li se formeze elevilor deprinderea de a folosi izvoarele bibliografice, de a urmări în mod sistematic apariţia materialelor bibliografice în tema care-i interesează, de a-şi alege singuri cărţile de care au nevoie. În acest scop se pot organiza expoziţii ale materialelor bibliografice (bibliografii pe diferite teme şi autori, liste de recomandare pe obiecte de studiu, lucrări metodice pentru organizarea studiului individual etc.). Sînt indicate de asemenea consultaţiile pe care bibliotecarii şcolari le pot organiza, pentru elevii din ultimele clase, în legătură cu modul cum să folosească bibliografia în întocmirea unei lucrări.

Un rol important revine bibliotecilor şcolare cu prilejul sărbătoririlor, aniversărilor sau comemorărilor ce se organizează în şcoală. Cu aceste prilejuri ele pot organiza mici expoziţii sau standuri cu materialul documentar corespunzător. De asemenea, interesîndu-se de excursiile pe care le vor face elevii, de vizitele cu aceştia la muzee, la monumente istorice etc., bibliotecarul poate organiza în prealabil pentru ei călătorii pe hartă pe traseele ce urmează a fi parcurse, expoziţii cu material documentar despre muzeele ce vor fi vizitate ş.a.m.d. Se recomandă totodată ca, în colaborare cu corpul didactic, bibliotecarul să pregătească din vreme „Sărbătoarea primei cărţi", la care elevii din clasa I, după ce au învăţat să citească, sînt primiţi în mod festiv în rîndurile cititorilor bibliotecii.

Toate aceste acţiuni vor fi, desigur, astfel organizate încît să nu ducă la supraîncărcarea elevilor şi să nu se suprapună celorlalte acţiuni din şcoală.

Întreaga muncă a bibliotecarului şcolar trebuie să devină un auxiliar important al procesului instructiv-educativ, care să contribuie din plin la educarea comunistă a elevilor.

ŞTEFAN RĂDULESCU
cercetător ştiinţific
Institutul de ştiinţe pedagogice

Un larg schimb de experienţă

Secţiile de învăţămînt din întreaga ţară au organizat în această perioadă, pe baza unei tematici alcătuite de Ministerul Învăţămîntului, seminarii cu bibliotecarii şcolilor de cultură generală, profesionale şi tehnice. Aceste seminarii au urmărit realizarea unui amplu schimb de experienţă în problemele specifice bibliotecilor şcolare şi ale muncii cu cartea în rîndurile elevilor.

La seminarul desfăşurat recent în Capitală s-a prezentat un referat privind activitatea bibliotecii Şcolii medii „I. L. Caragiale" în cursul anului care a trecut. Referatul a făcut cunoscută participanţilor la seminar varietatea instrumentelor de informare bibliografică elaborate de biblioteca şcolii respective în sprijinul orientării multilaterale a lecturii elevilor. Printre acestea se numără, de pildă, cataloagele bibliotecii (sistematic şi alfabetic), fişierul tematic pentru clasele V—XI, fişierul tematic în sprijinul diriginţilor, 22 de indici bibliografici pe teme şi autori, fişierul recenziilor literare, bibliografii pe teme ştiinţifice şi tehnice, albume şi fişiere ilustrate pentru cititorii din clasele III şi IV etc.

În cadrul seminarului a fost prezentat de asemenea planul de muncă pe anul şcolar 1964/1965 al bibliotecii de la Şcoala generală de 8 ani „Vasile Alecsandri". Printre obiectivele acestui plan se înscriu cuprinderea tuturor elevilor în sfera de activitate a bibliotecii şi intensificarea lecturii, organizarea unei bogate activităţi de informare bibliografică şi de popularizare a cărţii, o justă şi ritmică completare a fondului bibliotecii, buna organizare a acestui fond şi a cataloagelor etc.

De asemenea, biblioteca Şcolii generale de 8 ani „V. Alecsandri" îşi propune să atragă în rîndurile cititorilor săi şi pe părinţii elevilor, ceea ce va contribui la întărirea legăturilor dintre şcoală şi familie.

La seminarul din regiunea Oltenia, care s-a desfăşurat la Şcoala medie din Orşova, au participat bibliotecari din 5 de şcoli medii şi de 8 ani. Ei au analizat în adîncime, pe baza unor referate întocmite prin grija secţiei regionale de învăţămînt, probleme legate de contribuţia bibliotecilor şcolare la desfăşurarea procesului instructiv-educativ. Au fost prezentate planuri de muncă ale unor biblioteci cu o bună experienţă, au fost dezbătute probleme privind formele de activitate ale bibliotecilor şcolare care contribuie la orientarea lecturii elevilor, la dezvoltarea gustului lor pentru literatură etc.

O bună parte a dezbaterilor din seminar au fost dedicate colaborării dintre bibliotecar şi profesorii de diferite specialităţi, antrenării acestora la completarea fondului de cărţi al bibliotecii şi la rezolvarea tuturor chestiunilor privitoare la coordonarea lecturii elevilor cu cerinţele programelor şcolare.

Dezbaterile au fost urmate de diferite manifestări legate de activitatea curentă a bibliotecilor şcolare. Astfel, s-a iniţiat o „călătorie cu cartea în mînă", referitoare la realizările dobîndite de poporul nostru muncitor, sub conducerea partidului, în cei 20 de ani de viaţă liberă. La această manifestare şi-au adus contribuţia cei mai activi cititori ai bibliotecii Şcolii medii din Orşova. De asemenea participanţii la seminar au vizitat expoziţia organizată de aceeaşi bibliotecă.

lecții

NOȚIUNILE NOI

Noile programe școlare de matematică pentru școala medie prevăd studierea de către elevi a unor noțiuni moderne din domeniul acestei științe, asigurîndu-le astfel o pregătire mai bună, mai corespunzătoare cerințelor actuale.

Astfel, programa prevede predarea sistematică a teoriei mulțimilor în clasa a IX-a, dînd elevilor acestei clase prilejul să se familiarizeze cu noțiuni cum sînt apartenența, incluziunea, reuniunea, intersecția, mulțimi de puncte, intervale, mulțimea vidă etc. Îmi propun să folosesc larg notațiile aplicate în teoria mulțimilor pentru a ușura înțelegerea de către elevi a scrierii inecuațiilor și a sistemelor de inecuații, ca și înțelegerea rezolvării lor. În același timp, întrucît cunoștințele din domeniul teoriei mulțimilor înlesnesc mult înțelegerea unor chestiuni de geometrie, le voi folosi atît în predarea geometriei plane cît și în predarea geometriei în spațiu. De exemplu, îmi propun să fac uz de ele în demonstrarea teoremei celor trei perpendiculare, întrucît această teoremă, destul de dificil de înțeles prin metode geometrice, se studiază mult mai ușor prin folosirea noțiunilor legate de teoria mulțimilor.

Largi posibilități în vederea modernizării predării matematicii oferă și studiul noțiunii de funcție. Pentru a-i ajuta pe elevi să înțeleagă în adîncime această noțiune le-o voi prezenta ca o corespondență biunivocă între două mulțimi și voi stărui asupra prezentării matematice a relațiilor de funcții întîlnite în viață, în producție.

Cu ajutorul funcțiilor voi prezenta și noțiunea de ecuație. Astfel, le voi arăta elevilor că soluția ecuației $f(x) = g(x)$ înseamnă determinarea mulțimii acelor valori ale lui x pentru care funcțiile $f(x)$ și $g(x)$ iau aceleași valori. În felul acesta, multiplele și variatele chestiuni legate de ecuații vor deveni mai clare, mai lesne de înțeles pentru elevi. Voi accentua faptul că funcția $y = f(x)$ asociază fiecărei valori x o valoare a lui y și numai una, și voi reaminti elevilor că, așa cum știu din cele învățate în clasa a VIII-a despre sistemul cartezian, perechea de valori (x, y) determină un punct M. În continuare voi scoate în evidență că mulțimii perechilor (x, y) îi corespunde o mulțime de puncte, care reprezintă graficul funcției.

Socotesc că este foarte important să se folosească fiecare prilej ivit pentru a-i deprinde pe elevi să traseze grafice. Voi urmări în mod deosebit trasarea graficelor funcțiilor trigonometrice, întrucît, obișnuindu-se să traseze grafice cu diferite argumente și amplitudini, elevii vor putea înțelege mai bine unele noțiuni de fizică pe care le vor studia în clasele a X-a și a XI-a — de pildă curentul alternativ sau mișcarea oscilatorie, care sînt descrise matematic prin funcții trigonometrice. În felul acesta ei vor putea sesiza mai clar și legătura strînsă existentă între fizică și matematică.

Programa de analiză matematică pentru clasa a XI-a prevede ca prim capitol „Mulțimea numerelor", iar în capitolul II cunoștințe despre teoria mulțimilor. Socotesc însă că este mai bine să se inverseze această ordine, întrucît elevii au dinainte cunoștințe despre teoria mulțimilor, cu ajutorul cărora putem preda structura mulțimii numerelor. În felul acesta numărul natural le va apare ca expresia proprietății mulțimilor cu același număr de elemente.

În vederea lărgirii cunoștințelor referitoare la mulțimea numerelor, îmi propun să dau elevilor mei din clasa a XI-a și noțiunile de inel și corp și totodată să tratez într-un mod mai general problema operațiilor. Cu elevii cei mai buni din clasă, care sînt și membri ai cercului de matematică, voi lucra mai mult în această direcție, așa încît să le dau posibilitatea de a rezolva unele probleme mai complicate propuse în „Gazeta matematică".

Avînd în vedere că elevii clasei a XI-a cunosc determinanții, voi căuta să valorific aceste cunoștințe în rezolvarea sistemelor de ecuații, ca și în rezolvarea problemelor de geometrie analitică. După părerea mea, cu ajutorul determinanților este mult mai ușor de formulat, de exemplu, condiția ca trei drepte să fie concurente, aria triunghiului etc., întrucît acestea decurg din discuția sistemelor de ecuații.

În articolul de față am ridicat doar cîteva probleme în legătură cu modernizarea predării matematicii în școala medie. Întrucît profesorii de specialitate au acumulat o experiență destul de bogată în această privință, cred că ar fi utilă popularizarea experienței lor, pentru a fi valorificată în toate școlile noastre.

prof. IOAN BETUKER
Marghita

FIZICA ȘI ARITMETICA

În munca mea de predare a fizicii la clasa a VII-a întîmpin o serie de greutăți din cauză că se mai face încă vădită o lipsă de concordanță între programa de fizică și cea de aritmetică.

Ca urmare a acestui fapt, legea pîrghiilor, de exemplu, este greu accesibilă elevilor, căci ea se bazează pe noțiunea de raport, pe care ei nu o studiază la aritmetică decît mai tîrziu. Aceeași cauză face ca la rezolvarea problemelor relative la pîrghii legea pîrghiilor să nu fie indicată sub forma $F:R = b_R:b_F$, aceasta necesitînd cunoașterea tehnicii prin care se află cel de-al patrulea proporțional.

Pentru a înlătura aceste neajunsuri și a-i ajuta pe elevi să deducă în mod intuitiv legea pîrghiilor, pornesc de la exemple simple de pîrghii, cunoscute de ei din practică (de pildă, balansoarul), pe baza cărora se pot deduce ușor condițiile de echilibru la pîrghii, iar de aici legea pîrghiilor sub forma: $F \times b_F = R \times b_R$ care prezintă și avantajul că poate fi utilizată în probleme pe baza cunoștințelor căpătate anterior de elevi la aritmetică. Îmi propun însă ca, după ce elevii vor parcurge capitolele „Rapoarte și proporții" și „Mărimi direct și invers proporționale", să organizez o lecție recapitulativă în care, pe baza cunoștințelor căpătate, să le prezint legea pîrghiilor și sub formele $F/R = b_R/b_F$ și $F/b_R = R/b_F$.

O altă problemă care comportă unele dificultăți se referă la ideea generală de dependență proporțională, cu care elevii se familiarizează de la aritmetică. Cu toate că ei își însușesc ușor definiția mărimilor proporționale dată în aritmetică și rezolvă rapid probleme cu regula de trei simplă, sesizează destul de greu dependența proporțională între mărimile fizice, reproducînd de cele mai multe ori în mod mecanic formularea diferitelor legi din fizică. Aceste dificultăți se datoresc faptului că ideea de dependență proporțională este tratată diferit în manualul de aritmetică față de manualul de fizică. Astfel, în timp ce în aritmetică se pune accentul pe rezolvarea problemelor cu regula de trei simplă în care mărimile proporționale nu intervin în mod direct, ci prin intermediul valorilor lor, în fizică aceste mărimi se întîlnesc deseori în diferite legi și relații.

Iată cum procedez pentru a-i ajuta pe elevi să-și însușească în mod conștient și temeinic dependența proporțională dintre diferite mărimi ce intervin în fizică. Pornesc de la cunoștințele pe care ei le-au căpătat la aritmetică în legătură cu faptul că, dacă într-un produs de mai mulți factori unul dintre factori se mărește (se micșorează) de un număr de ori, ceilalți rămînînd neschimbați, produsul se mărește (se micșorează) de același număr de ori. Apoi, pentru fixarea ideii generale de dependență proporțională, mă refer la o serie întreagă de formule în care intervin diferite mărimi cunoscute de elevi de la aritmetică, geometrie sau fizică. De exemplu, le reamintesc formulele conform cărora prețul total este egal cu prețul unitar înmulțit cu cantitatea, aria este egală cu produsul bazei prin înălțime, spațiul parcurs este egal cu produsul dintre viteză și timp etc. Subliniez că în toate aceste formule dependența direct proporțională între două mărimi se stabilește considerînd cea de-a treia mărime constantă, acest lucru fiind fie impus de condițiile problemei (de exemplu în mișcarea uniformă viteza este constantă), fie subînțeles. O altă relație între mărimi la care obișnuiesc să mă refer, întrucît e des întîlnită în practică, este cea de forma $A = B \cdot C$, în care A este direct proporțional cu B și invers proporțional cu C. Dependența care intervine în această relație poate fi ușor înțeleasă de elevi dacă ne referim la cunoștințele de aritmetică relative la mărirea unei fracții (a valorii unui raport) de un număr de ori prin mărirea numărătorului sau micșorarea numitorului de același număr de ori. Și aici precizez de la început că la stabilirea dependenței între două mărimi este necesar ca cea de a treia să rămînă constantă, pentru a nu se ajunge la concluzii eronate.

Pe această cale elevii își însușesc mai ușor și mai trainic cunoștințele de fizică. De exemplu, folosind interpretarea matematică a legii lui Ohm, $I = V/R$, ei vor putea răspunde lesne la o întrebare de felul „Cum va lumina un bec construit pentru tensiunea de 220 V atunci cînd i se aplică tensiunea de 120 V"? Altfel, deși formulează corect enunțul legii, nu se pot descurca ușor cînd e vorba de aplicații practice.

Ar fi bine ca, pentru o cît mai bună înțelegere a cunoștințelor și pentru a crea condițiile ca elevii să le poată aplica în mod cît mai larg, să se revadă mai atent programele de fizică și de matematică, pentru a fi mai strîns coordonate.

prof. MARIA DRĂGUȚ

PROCEDEE MODERNE

Printre procedeele cele mai eficiente și mai moderne de predare a cunoștințelor de chimie, verificate larg în practică, se numără la loc de frunte utilizarea proiecției diascopice și cinematografice în strînsă legătură cu efectuarea diferitelor demonstrații și experiențe. Într-adevăr, folosirea diafilmului și a filmului documentar permite profesorului să prezinte în mod concret elevilor fenomene chimice complexe din natură și din industrie, să le explice în mod clar, de pildă, procesul de fabricare a amoniacului, a acidului azotic, a carbonatului de sodiu etc., să le dea cunoștințe deosebit de utile despre metode ca îmbogățirea materiei prime, sporirea suprafețelor substanțelor reactive, folosirea presiunilor și temperaturilor optime, a catalizatorilor, a contracurentului, a schimbului de căldură etc. folosite larg în industria noastră chimică.

Socotesc că filmul și diafilmul se pot folosi cel mai eficient ca mijloc de fixare a noțiunilor predate la lecțiile curente, sau ca mijloc de repetare a cunoștințelor dintr-un capitol. De exemplu, în cazul sintezei amoniacului filmul folosit ca mijloc de fixare a cunoștințelor îi va ajuta pe elevi să rețină mai bine cele aflate în legătură cu schimbarea echilibrului chimic în funcție de temperatură, presiune și concentrație. Ei vor putea observa mai ușor etapele principale de fabricare a produsului finit, iar instalația industrială prezentată le va da o imagine asupra realizărilor tehnicii moderne. La clasa a VII-a, pentru lecția „Carbonul în natură, cărbuni naturali și artificiali", putem folosi pentru fixare filmele „Arderea și combustibilul" sau „Cocsul". La clasa a IX-a, pentru lecția „Amoniacul și importanța lui", putem utiliza filmul documentar „Prepararea industrială a amoniacului", iar pentru recapitularea cunoștințelor privind compușii cu azot și importanța lor în practică avem la dispoziție filmul sau diafilmul cu tema „Îngrășăminte chimice și rolul lor în dezvoltarea agriculturii socialiste". La repetarea cunoștințelor despre ioni în soluție și electroliză în clasa a X-a îmi propun să folosesc filmul „Electroliza și importanța ei în tehnică", iar la lecțiile din clasa a XI-a filme și diafilme cum sînt „Industria petrochimică de pe Valea Trotușului", „Metanul, materie primă importantă în industria petrochimică", „Alcoolul etilic", „Distilarea fracționată a țițeiului", „Distilarea uscată a cărbunilor de pămînt", „Producerea gazului de iluminat".

Desigur, succesul lecțiilor în care se utilizează proiecția diascopică sau cinematografică depinde mult și de modul cum sînt organizate lecțiile respective. Socotesc astfel că înainte de a prezenta diafilmul sau filmul este necesar să-i familiarizăm pe elevi cu noțiunile, cu fenomenele și procesele pe care le prezintă acestea, pentru că numai așa vor înțelege bine imaginile pe care le vor vedea. De aceea, prezentînd de exemplu la clasa a XI-a un film despre fabricarea cauciucului sintetic, voi căuta întîi să le formez elevilor cunoștințele de bază despre hidrocarburile dienice (hidrocarburi nesaturate cu două duble legături în moleculă), insistînd asupra butadienei și izoprenului. Voi folosi apoi cunoștințele lor asupra polimerizării pentru a le arăta că prin polimerizarea butadienei și izoprenului putem ajunge la substanțe asemănătoare cauciucului. În continuarea lecției voi vorbi despre cauciucul natural — obținerea lui, structura, proprietățile, și metodele de prelucrare. Pentru a dovedi caracterul nesaturat al cauciucului natural care este de fapt un polimer al izoprenului, voi executa experiențe demonstrative, arătînd că prin distilarea cauciucului se obțin hidrocarburi nesaturate care pot decolora apa de brom sau soluția de permanganat de potasiu. Voi sublinia apoi importanța cauciucului datorită utilizării lui în cele mai variate domenii ale tehnicii. Ora următoare o voi rezerva exclusiv predării cunoștințelor despre cauciucul sintetic, prezentînd mecanismul reacțiilor de polimerizare a butadienei, izoprenului, cloroprenului, ca și copolimerizarea butadienei cu stiren și cu acrilonitril, prin care se obțin diferite calități de cauciuc sintetic. Voi atrage în același timp atenția elevilor asupra faptului că țara noastră, care dispune de însemnate cantități de țiței și gaze naturale, a dat o largă extindere producției de cauciuc sintetic și prelucrării acestuia. Fixarea noțiunilor o voi realiza prezentînd filmul „Cauciucul", care poate contribui mult la consolidarea cunoștințelor privind extragerea cauciucului natural, prelucrarea și mai ales vulcanizarea lui, lămurește procesele de polimerizare, prezintă diversitatea produselor obținute din cauciuc. Pentru a dovedi superioritatea cauciucului vulcanizat filmul face o comparație între cauciucul brut și cauciucul vulcanizat, arătînd mijloacele tehnice folosite. În continuare filmul prezintă cauciucul sintetic și metodele de obținere a acestuia. Elevii rămîn cu noțiunea clară că, indiferent de metoda folosită, fabricarea cauciucului sintetic cuprinde în mod necesar două etape: prepararea monomerului și polimerizarea lui. Prezentînd prepararea butadienei din alcool etilic, din gazele obținute din țiței sau prin deshidrogenarea butanului, filmul prezintă elevilor diferite instalații industriale și scheme de funcționare, făcîndu-i să vadă cum arată un condensator, un reactor, o instalație de răcire, o baterie de polimerizare, o coloană de distilare, un malaxor cu vid etc. În acest mod ei vor avea posibilitatea să înțeleagă mai clar diversitatea proceselor care leagă chimia de fenomenele naturale, de tehnică, de producție. Pentru a consolida cît mai temeinic cele predate îmi propun ca în săptămîna în care voi preda lecția despre cauciuc să organizez și o vizită cu elevii la uzina chimică „Danubiana" din București.

Utilizarea diafilmelor și filmelor didactice în îmbinare strînsă cu celelalte metode și procedee de predare ne va ajuta să îmbunătățim continuu nivelul cunoștințelor însușite de elevii noștri.

prof. CARMEN IONESCU

PRIMELE CUNOȘTINȚE

Predarea limbilor moderne se bucură în prezent de o atenție sporită în învățămîntul nostru de cultură generală. În aceste condiții, numeroși profesori de limbi moderne au dobîndit o experiență valoroasă, asigurînd o bună însușire a acestor limbi de către elevi.

Practica predării primelor cunoștințe de limba franceză în școlile regiunii București a scos la iveală faptul că obțin rezultate bune acei profesori care, pe lîngă că au o pronunție perfectă, o bună dicțiune, o scriere clară și ordonată, folosesc metode și procedee adecvate și țin seama de principiul intuiției, al accesibilității, al anteriorității comunicării orale asupra celei scrise.

Profesorii cu experiență înaintată știu că începătorilor nu trebuie să li se traducă decît foarte rar și numai expresii care se cer neapărat traduse, întrucît în acest stadiu traducerea prezintă un mare pericol — acela de a nu învăța limba pentru a o vorbi. De asemenea, ei evită învățarea teoretică de către elevi a regulilor de pronunțare, și de aceea nu le predau separat, ci caută ca însușirea lor să se realizeze în același timp cu însușirea cuvintelor limbii.

Astfel de profesori cum sînt, de pildă, tovarășii Virgil Deghetto (Călărași), Mihai Bulic (Tr. Măgurele) și Marieta Popescu (Roșiorii de Vede) pornesc de la ideea că la primele lecții gestul trebuie să preceadă cuvîntul. De aceea, în primul trimestru al clasei a V-a ei arată întîi elevilor obiectul ce trebuie denumit sau imaginea acestuia, le sugerează acțiunea ce trebuie denumită și abia după aceea rostesc cuvîntul respectiv. Procedează de asemenea bine acei profesori care prezintă orice cuvînt nou într-o comunicare, evitînd cu grijă prezentarea izolată a cuvîntului. Comunicările — care apar la început sub forma „c'est un...", „c'est une..." — sînt pronunțate întîi, clar și expresiv, de profesor și apoi repetate de elevi în colectiv și individual.

Profesorii cu experiență pornesc întotdeauna în predare de la cunoscut la necunoscut, străbătînd mai multe etape. După ce a fost parcursă prima etapă (prezentarea cuvîntului într-o comunicare orală, de felul celei relatate mai sus), trec mai departe, punînd întrebări care cer răspunsuri (de exemplu: „est-ce un crayon? — oui, c'est un crayon"). În a treia etapă se folosesc așa-numitele opoziții (oui, c'est un..., c'est une...; „non, ce n'est pas un..., ce n-est pas une..."), în care este recomandabil să se lucreze mai mult individual.

În predarea primelor noțiuni de gramatică cei mai buni profesori caută în primul rînd să evite excesul de teorie. Ei folosesc fie textele de lectură, fie comunicarea pentru a-i ajuta pe elevi în identificarea și fixarea structurilor gramaticale, în automatizarea deprinderilor respective.

Organizarea și desfășurarea fiecărei lecții constituie o preocupare de seamă pentru profesorii de limba franceză din regiunea noastră, care caută să folosească expunerea noului material (fonetic, lexical, gramatical), fixarea și consolidarea lui pentru a le forma elevilor deprinderi trainice de utilizare practică a cunoștințelor. În expunerea noului material ei pornesc de la reactivizarea vechilor cunoștințe și, îndeosebi, a acelor cunoștințe care vor permite o mai ușoară înțelegere a elementelor noi. Ei urmăresc ca introducerea acestor elemente noi să fie motivată din punct de vedere științific și au grijă să verifice imediat înțelegerea cunoștințelor predate, introducînd o nouă situație verbală pe care elevii s-o poată rezolva singuri. La rîndul ei, fixarea se realizează pornind de la exemplele folosite pentru introducerea elementelor noi, pe baza cărora se alcătuiesc tablouri sinoptice.

Fără a se opri aici, profesorii cu experiență caută ca deprinderile elevilor să ajungă pînă la automatisme audio-articulatorii, astfel încît stăpînirea structurilor gramaticale nou învățate să se înscrie în vorbirea spontană a elevilor. Automatizarea se realizează prin cît mai felurite exerciții aplicative, exercițiile orale fiind urmate, în general, de exerciții scrise și de o dictare. Este apreciabilă preocuparea acelor profesori care, pe lîngă exercițiile din manuale, creează ei înșiși altele.

Profesorul de limba franceză nu poate neglija în activitatea cu începătorii mijloacele audio-vizuale, care constituie un auxiliar deosebit de prețios al procesului de învățare a acestei limbi. Toate școlile medii și multe școli de 8 ani dispun de magnetofoane, pe care profesorii de limba franceză le pot folosi larg pentru formarea pronunției și intonației, pentru efectuarea de exerciții aplicative, oferind elevilor adevărate modele de pronunție corectă. În acest scop profesorul poate prezenta, imprimată pe bandă, fie vocea sa, fie vocea altei persoane cu o pronunție aleasă. De asemenea, magnetofonul poate fi folosit cu succes în munca individuală cu elevii care au mai multe greutăți de pronunție, ca și în efectuarea multor exerciții prin procedeul completării spațiilor libere ale benzii. Este indicat, de asemenea, să se apeleze la sincronizarea elementului auditiv cu cel vizual. În acest scop putem recurge la ajutorul ilustrațiilor, al planșelor sau diafilmelor care să înfățișeze succesiv diferitele momente ale unui text de lectură și simultan să prezentăm, imprimate pe bandă de magnetofon cuvintele sau structurile gramaticale reclamate de conținutul textului respectiv. Atragem însă atenția că mijloacele audio-vizuale trebuie utilizate pentru consolidarea cunoștințelor predate și nu pentru a înlocui activitatea de predare a profesorului la clasă.

Folosind posibilitățile largi pe care le oferă fiecare lecție în parte, profesorii de limba franceză pot desfășura o intensă activitate pentru a le forma elevilor deprinderi trainice de exprimare corectă și expresivă în limba franceză.

LUCIAN RAȘCA
inspector metodist

STUDIUL IGIENEI

După cum se știe, în planul de învățămînt pentru școala generală de 8 ani se prevede predarea igienei ca materie separată în clasa a VII-a. În acest fel, pe lîngă faptul că se lărgește sfera cunoștințelor ce se dau elevilor în domeniul respectiv, se realizează o binevenită trecere către noțiunile de protecție și tehnică a securității muncii și, prin aceasta, o mai strînsă legătură a predării cu practica.

Cercetarea programei și a manualului de igienă evidențiază de la început marea importanță care este acordată cunoașterii de către elevi a influenței mediului exterior asupra sănătății. Îmi propun să accentuez în mod deosebit aceste probleme în cadrul predării, corelînd capitolul respectiv cu o serie de cunoștințe însușite anterior la anatomie și fiziologie, la care se vor adăuga, așa cum am stabilit în cadrul unei discuții purtate recent în școală, recomandările profesorului de educație fizică și ale dirigintelui. Mă voi opri, în lecțiile despre influența mediului exterior asupra sănătății, și la figurile care însoțesc acest capitol în manual. Printre exemplele practice pe care le voi da în această privință voi compara amănunțit două fîntîni din apropierea școlii, alese în așa fel încît să poată evidenția avantajele celei mai igienice dintre acestea.

Tratînd, în continuare, despre igiena solului, voi reliefa necesitatea completării proceselor naturale de autoepurare a solului cu măsuri energice de asanare. În legătură cu asanarea solurilor umede le voi vorbi elevilor despre plantarea arborilor cu o suprafață foliară mare, socotită ca una dintre cele mai eficiente metode în acest scop, întrucît speciile respective de arbori asigură, prin transpirație intensă, o desecare puternică a terenului pe care au fost plantate.

Voi accentua de asemenea asupra necesității de a se respecta regulile de igienă în cadrul școlii. Exemplul practic pe care îl dă în această privință școala va asigura înțelegerea de către elevi a necesității de a respecta cerințele igienei în locuințele lor.

Igiena principalelor sisteme și organe ale organismului uman poate fi însușită cu ușurință de către elevi mai ales dacă ținem seama că actuala serie de elevi ai clasei a VII-a s-a întîlnit cu multe din cunoștințele respective în anul școlar trecut, cu prilejul predării anatomiei și fiziologiei. Fără îndoială însă că acum ei vor studia aceste probleme mai pe larg, putîndu-și forma o concepție generală despre igienă și despre importanța ei. Pentru a introduce în aceste lecții elemente noi, atractive, îmi propun să le arăt elevilor, printre altele, ce rezultate se pot obține în munca productivă, în sport etc. pe baza unei perfecte cunoașteri a igienei sistemului osteo-muscular, a igienei sistemului nervos, a aparatelor respirator, circulator și digestiv și să scot în evidență importanța muncii, educației fizice și sportului pentru o bună dezvoltare a organismului.

O deosebită atenție voi acorda și predării capitolului referitor la igiena personală. Voi insista în această privință asupra necesității de a se asigura călirea organismului printr-un contact rațional organizat cu condițiile de mediu. De asemenea, voi insista asupra mijloacelor de profilaxie a bolilor transmisibile, stăruind asupra căilor de transmitere a acestora, asupra receptivității organismului și asupra metodelor de a inhiba această receptivitate. În legătură cu aceasta mă voi opri asupra cauzelor care provoacă îmbolnăvirea și asupra simptomatologiei celor mai frecvente maladii. Printre altele, socotesc necesar să scot în evidență rolul vaccinului și felul în care se poate dobîndi imunitatea, în strînsă legătură cu vaccinările ce se fac în școală.

Una din orele puse de programă la dispoziția profesorului o voi folosi pentru lucrări de laborator, subliniind importanța sterilizării instrumentelor cu care se lucrează (de exemplu, siringile) și prezentînd diferitele substanțe antiseptice și modul de întrebuințare a acestora. Voi organiza de asemenea observarea bacteriilor la microscop și a culturilor de bacterii nepatogene pe medii cu agar-agar.

În sfîrșit, în predarea cunoștințelor despre primul ajutor voi căuta să le formez elevilor deprinderi în această direcție.

Voi verifica desigur, în permanență, aplicarea normelor de igienă de către toți elevii, colaborînd strîns în acest scop cu celelalte cadre didactice.

prof. S. IONESCU

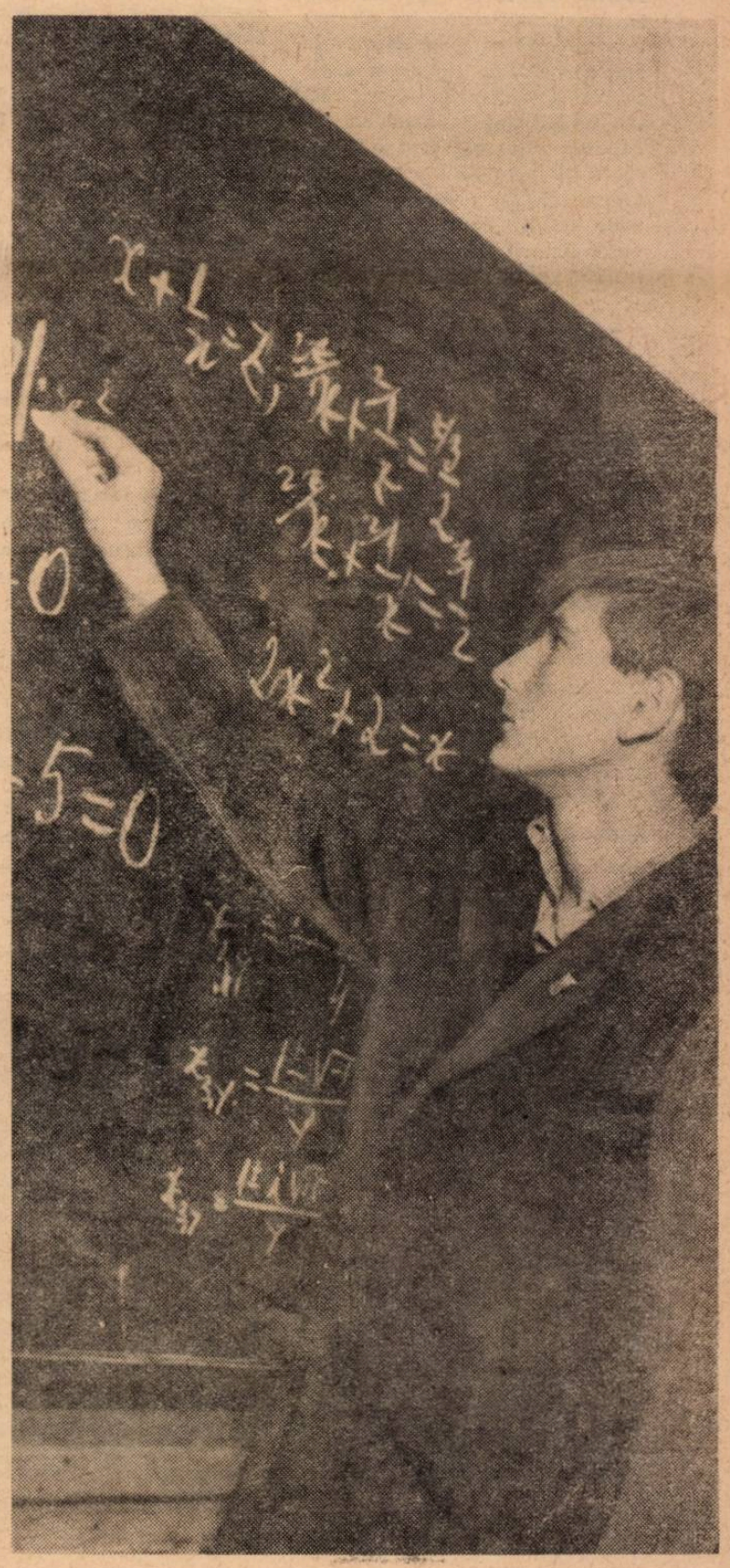

SCRISORILE
și rezolvarea lor

Ești învățător sau profesor. Ai așteptat cu nerăbdare terminarea anilor de studii pentru a-ți începe munca în școală. Ți-ai făurit visuri și acum le vezi împlinindu-se oră de oră, zi de zi. Iar bucuria împlinirilor este cu atît mai mare cu cît pentru pregătirea fiecărei lecții, pentru educarea fiecărui școlar a trebuit să găsești calea cea mai indicată, soluția cea mai corespunzătoare. Alte și alte întrebări își așteaptă însă, mereu, răspunsul. Și tocmai în aceasta stă bucuria muncii tale de făuritor de valori morale și intelectuale, de valori vii, omenești.

În munca aceasta tu nu ești singur. Îți vin în sprijin toți cei care au această îndatorire. Iar grija lor implică aspecte multiple, pornind de la îndrumarea atentă și calificată a activității tale și mergînd pînă la problemele personale, de viață. Directorul școlii, inspectorul raional, lucrătorii secției regionale de învățămînt au menirea să te ajute, să vegheze ca nimic să nu stînjenească activitatea ta. Ei știu doar cîtă nevoie ai de înțelegerea, de sfatul, de asistența lor. De cele mai multe ori nici nu este nevoie să te deplasezi la secție pentru a-ți rezolva unele probleme, care altfel ți-ar răpi din timpul dedicat studiului sau odihnei. Este suficientă o scrisoare. Acolo, la secție, scrisoarea ta este citită cu atenție, problemele ridicate sînt cercetate cu grijă, iar măsurile luate reflectă întocmai această grijă.

Soluționare rapidă, măsuri eficiente

Așa procedează cele mai multe secții de învățămînt, care consideră rezolvarea rapidă și justă a scrisorilor primite de la învățători și profesori drept un sprijin real pentru îmbunătățirea muncii în școli. Ni s-a părut interesantă în această privință experiența secției de învățămînt a orașului Sibiu. Aici, cadrele didactice se adresează secției ori de cîte ori n-au putut lămuri o problemă în cadrul școlii — fie că este vorba de probleme pedagogice, fie că se ivesc chestiuni privind încadrarea, salarizarea, relațiile de muncă. Șeful secției citește scrisoarea chiar în ziua sosirii ei, iar răspunsul este trimis în cîteva zile. Zeci de asemenea scrisori au fost soluționate de la începutul anului școlar și pînă în prezent. Cele mai multe ridicau probleme privitoare la condițiile de muncă, de viață ale cadrelor didactice, care se răsfrîng direct asupra activității profesionale. Soluționarea lor judicioasă a asigurat înlăturarea cheltuielilor provocate de deplasările inutile, a dus la o însemnată economie de timp, de energie. Și totuși, secția de învățămînt a orașului Sibiu a socotit că n-a făcut totul, că se poate face și mai mult. Ea și-a propus să prevină cauzele care determină pe învățători și profesori să se adreseze direct secției de învățămînt în problemele menționate mai sus. A urmărit care sînt nelămuririle mai frecvente, de la ce școli vin, iar concluziile au dus la o măsură eficientă : s-a organizat pentru directori un instructaj în problemele de muncă și salarii, astfel încît orice lămurire în legătură cu aceste probleme să poată fi dată în școală. Consecințele n-au întîrziat să se arate. În ultimul timp, numărul scrisorilor care exprimă nelămuriri privind problemele respective a scăzut simțitor.

Una din cauzele care provocau numeroase deplasări și pierdere de timp era cea a numirilor pe posturile devenite vacante după perioada transferurilor. Acum, secția de învățămînt a orașului, după ce alege cea mai îndreptățită cerere, comunică celorlalți solicitanți fie direct, fie prin directorii de școli măsura luată, arătînd că s-a dat cîștig de cauză cererii celei mai îndreptățite. În acest fel se evită nemulțumirile, care erau provocate de cele mai multe ori de necunoașterea situației.

Nu e de mirare de aceea că, așa cum ne relata tov. Ion Grecu, secretarul comitetului executiv al sfatului popular al orașului Sibiu, secția de învățămînt este, din toate secțiile sfatului, cea care primește cele mai puține reclamații.

Despre un anumit stil de muncă

Există oare la toate secțiile de învățămînt din țară aceeași grijă pentru soluționarea scrisorilor cadrelor didactice ? S-au înlăturat toate manifestările de neglijență sau de ignorare a nevoilor oamenilor muncii din școli ?

Din păcate, la aceste întrebări nu se poate da un răspuns pe deplin mulțumitor. Numai așa se explică faptul că numeroase scrisori care ridică probleme ce puteau fi ușor soluționate în școală sau la raion ajung încă la organele regionale și centrale.

Iată o asemenea scrisoare, semnată de o profesoară din Turnu Severin : „În luna octombrie 1963 am înaintat la școală dosarul pentru trecerea în altă categorie de salarizare, întrucît împlinisem peste 10 ani vechime în învățămînt. Școala a înaintat în termen dosarul către secția de învățămînt a orașului Turnu Severin. Din acest dosar lipsea însă adeverința de definitivat, care nu mi-a fost eliberată de secție întrucît funcționarii acesteia au pierdut actele pe baza cărora o solicitasem. Am întocmit pentru a doua oară actele pentru obținerea definitivatului din oficiu. Au trecut de atunci 11 luni, dar nu am primit încă nici un răspuns, deși am sesizat de cîteva ori secția de învățămînt a orașului Turnu Severin și am trimis și o sesizare în scris la secția de învățămînt a regiunii Oltenia.

Doresc să știu cine se face vinovat de toate acestea".

Punem și noi, la rîndul nostru, aceleași întrebări secției de învățămînt a regiunii. Credem că ar avea ce să ne răspundă — și nu numai în legătură cu scrisoarea de mai sus, ci și cu stilul de muncă pe care îl relevă ea.

„Bunăvoință" rău înțeleasă

Faptul că o serie întreagă de probleme ce-și pot găsi rezolvarea pe plan local sînt lăsate fără răspuns face ca Ministerul Învățămîntului să continue a fi solicitat să decidă în chestiuni care sînt de competența organelor în subordinea lui. Am stat de vorbă cu cîțiva din cei sosiți la minister în pragul deschiderii anului școlar. Unii din ei veniseră să obțină aprobări de reexaminare sau diferite derogări de la normele legale. Cum de au ajuns pînă la minister ? Nu li s-a explicat oare că nu au dreptul să ceară asemenea lucruri ? N-au trecut pe la directorul școlii, pe la secția de învățămînt ? Cei mai mulți au trecut și, de bună seamă, au primit răspunsul cuvenit. S-a găsit însă cîte cineva care să „sugereze" : „Poate, cine știe, dacă încercați la minister..." Așa au ajuns oamenii la București. Abia aici li s-a explicat că cererile lor sînt neîndreptățite.

Situații asemănătoare se întîlnesc și în unele cazuri de transferări, de numiri. Unii profesori și-au adus aminte că doresc să se transfere după ce lucrările de transferare s-au încheiat. „Adresați-vă ministerului" li s-a spus de către unii inspectori de la secțiile de învățămînt care doreau să pară binevoitori. Dar această „bunăvoință" îl pune pe om pe drumuri și aglomerează, pe de altă parte, lucrările unor servicii din minister silite să dea lămuriri pe care solicitantul le putea primi la secția de învățămînt sau chiar la școală.

Un ajutor în muncă

Oricît de mare ar fi aparatul secției de învățămînt, oricît de bine ar fi organizată activitatea lui, nu se poate să nu existe în munca de zi cu zi a școlilor aspecte pe care inspectorii nu le pot prinde atunci cînd le analizează activitatea. De multe ori, sesizările sosite la secție îi semnalează tocmai asemenea aspecte, făcîndu-i cunoscute lipsuri neajunsuri, greutăți pe lîngă care lucrătorii ei au trecut fără să le înregistreze.

Recent, o scrisoare semnala

secției de învățămînt a raio
Sibiu că administratorul
natului din comuna Șura M
poartă necuviincios cu elev
vorbește urît, le adresează
vinte injurioase. Pe de altă
te, se spunea în scrisoare,
administrator nu se îngr
cum trebuie nici de gospodă
internatului. La controlul
tuat de inspectorii secției
constatat că relatările din
zare erau întemeiate și s-au
măsurile corespunzătoare.

Merită relevată și minu
tatea pe care o pune secția
învățămînt a raionului Sibiu
cercetarea faptelor semnalat
scrisori. Una din scrisori
prima, de exemplu, nem
mirea unui părinte în legă
cu modul în care o învăță
de la Școala medie din
aprecia cunoștințele elevilor
De data aceasta, la cont
efectuat de către inspectori
constatat că notele date de
țătoarea respectivă oglindes
mod just nivelul de cunoștin
elevilor. Secția de învățămîn
s-a grăbit însă să răspund
sesizarea este neîntemeiată.
preună cu învățătoarea, a a
zat motivele care au determ
nemulțumirea semnatarului
sorii. Și analiza n-a fost de
sos. Învățătoarea și-a dat se
că activitatea ei în rîndurile
rinților nu este tot atît de
ca activitatea la clasă. Cor
ziile trase, îndrumările care
dat s-au dovedit foarte
pentru activitatea ulterioa
învățătoarei.

Iată dar că, departe de a
cărca secția de învățămînt
sarcini suplimentare, rezolv
operativă, cu discernămînt
scrisorilor sosite de la oam
muncii reprezintă pentru ea
ajutor direct în muncă.

★ ★

**Sondajul efectuat de redacția noastră arată că, în gene
secțiile de învățămînt rezolvă operativ, competent și cu s
de răspundere scrisorile și sesizările oamenilor muncii.
odată, așa cum demonstrează și faptele expuse în materialul
față, mai sînt în această privință cazuri de superficialitat
formalism. Or, în acest domeniu superficialitatea, formalis
sînt de netolerat. Documente importante de partid și de
stabilesc sarcini precise asupra modului în care avem oblig
să rezolvăm scrisorile oamenilor muncii. Este cazul ca, ac
unde se manifestă încă neajunsuri pe această linie, să se
măsuri grabnice pentru înlăturarea lor.**

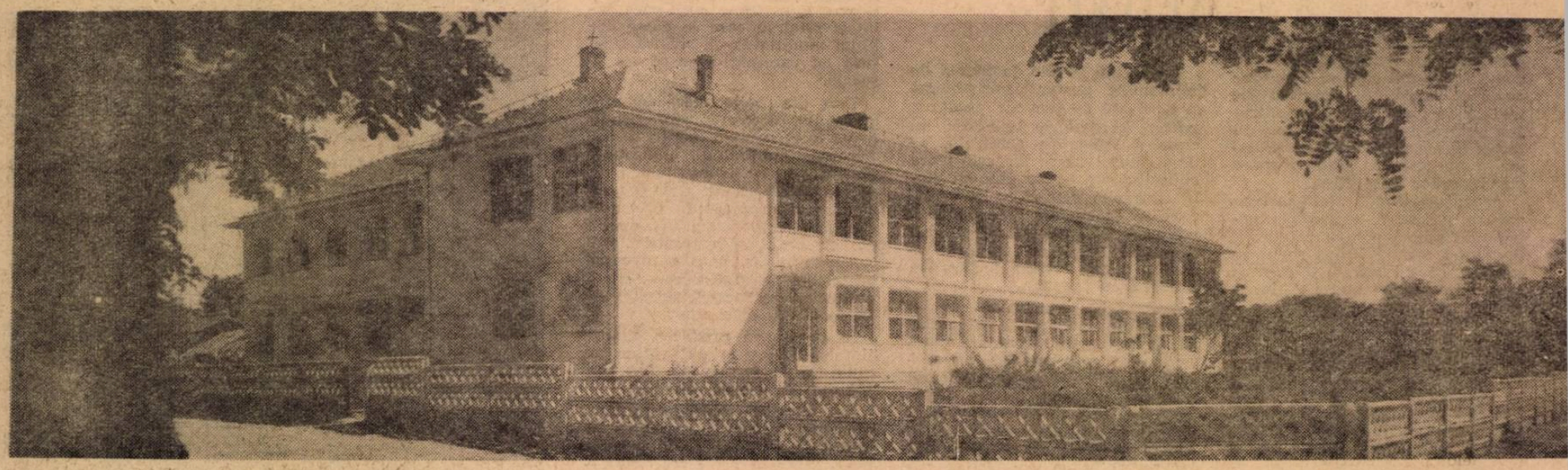

Școala medie din Drăgănești — Vîlcea

CĂRȚI CĂRȚI

storia mbii omíne

storia limbii romîne **(Edi- a Academiei R.P.R.). Lucra- este consacrată evoluției pe e structura limbii romîne a ut-o de la origini pînă în ele noastre. Ea reflectă diul actual al cercetărilor istorie a limbii romîne, de matică descriptivă a lim- romîne și de lingvistică erală. În comparație cu tatele anterioare, lucrarea ent apărută conține o des- ere mai amplă a limbii ro- ne din secolele XVII—XIX a principalelor schimbări care au avut loc în acest interval.**

Materialul tratatului este distribuit în cinci volume, după cum urmează : vol. I, Limba latină ; **vol. II,** Limba romînă în perioada premergătoare despărțirii celor patru idiome romanice **(dacoromîna, aromîna, istroromîna și meglenoromîna) ; vol. III,** Limba romînă în perioada dintre despărțirea celor patru dialecte și secolul al XVI-lea ; **vol. IV,** Limba romînă în secolele XVI—XVIII ; **vol. V,** Limba romînă în secolele XIX—XX.

Volumul I, Limba latină, **sub redacția acad. Al. Graur, servește ca punct de plecare pentru studiul evolutiv al limbii romîne. El este un studiu al transformărilor structurale pe care le-a cunoscut limba latină de la origini pînă la limbile romanice.**

★ ★ ★

Dicționarul enciclopedic romín

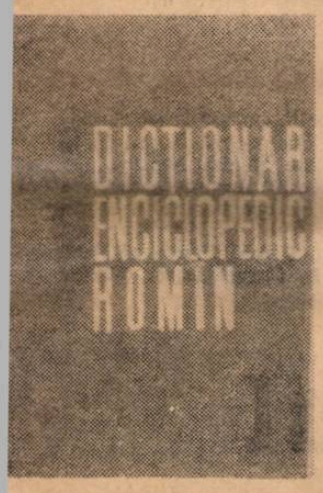

Cel de al II-lea volum al cționarului enciclopedic ro- n, cuprinzînd literele D—J, clude circa 12 000 de termeni ivind principalele noțiuni, tegorii și probleme din toate meniile științei, tehnicii, ar- și literaturii naționale și iversale.

Numeroase articole definesc explică termeni privind une- științe și ramurile lor (drep- , economia-politică, etica tica, etnografia, filozofia, ografia, geologia, geofizica, ometria etc., sau darvinis- l, determinismul, ereditа- , evoluționismul, esență și nomen, finit și infinit, elec- n, forță, fuziune nucleară, laxie etc.). Volumul aduce, asemenea, informații utile privire la geografia fizico- onomică și la istoria a 29 țări, printre care Franța, rmania, Gambia, Ghana, ineea, Guyana, India, Indo- zia, Italia, Iugoslavia și Ja- nia.

Volumul scoate în evidență ntribuția adusă la dezvolta- a culturii noastre naționale către unele mari personali- ți ale științei, artei și litera- rii din trecut, cum sînt Emi- scu, Enescu, Grigorescu, așdeu, Delavrancea, Dobro- anu-Gherea, Iorga, Ibrăilea- , Carol Davila, Dr. Istrati, ărăscu, Paul Gusti și alții. n tezaurul culturii univer- le, volumul al II-lea al Dic- narului reține, ca și volu- l I, mai ales ceea ce s-a im- s ca valoros și progresist în toria civilizației omenirii. De ldă, alături de articolele re prezintă pe Fr. Engels pe ii filosofi premarxiști și gînditori umaniști, un număr însemnat de articole este consacrat înfățișării unor reprezentanți de frunte ai științei, artei și literaturii universale, cum sînt Darwin, Einstein, Faraday, Galilei, Joliot-Curie, apoi Dürer, Delacroix, Debussy, Fidias, Goya, Händel, Van Gogh, sau Homer, Dante, Goethe, Dikens, Dostoievski, Gogol, Gorki, Hugo, Hemingway și alții.

De pe pozițiile unei critici științifice, combative, sînt prezentate principalele curente ale ideologiei și artei burgheze, cum sînt idealismul, empiriocriticismul, eclectismul, expresionismul, dadismul, dodecafonismul, ermetismul etc.

Bogăția textelor, redactate într-o formă concentrată și accesibilă, variatul material ilustrativ, menit să ușureze înțelegerea problemelor dezbătute în articole, precum și ținuta grafică superioară fac ca volumul al II-lea al Dicționarului enciclopedic să constituie o lucrare de bază a culturii noastre.

★ ★ ★

„Despre dialectica construirii socialismului"

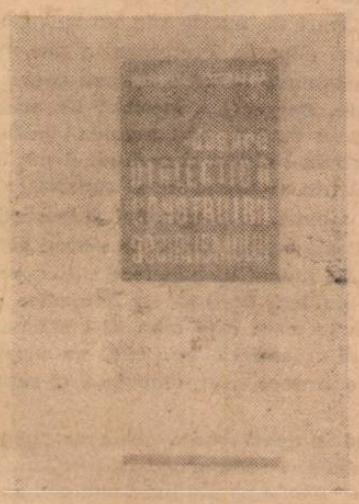

În Editura științifică a apărut de curînd lucrarea *„Despre dialectica construirii socialismului"* de Mihail Cernea, candidat în științe filozofice.

În această carte sînt abordate problemele dialecticii dezvoltării istorice a socialismului în lumina experienței făuririi noii orînduiri în țara noastră, generalizîndu-se aspectele principial noi care se vădesc în acțiunea legilor dialectice ale dezvoltării. Analiza se referă la o arie largă de fenomene, cuprinzînd transformările din baza economică și baza tehnico-materială, din structura socială a societății noastre, din conștiința socială a maselor. Lucrarea relevă faptul că la baza politicii partidului nostru de desăvîrșire a construcției socialismului stă studierea dialecticii obiective a procesului social și subliniază, prin analiza unui vast material istoric concret, caracterul profund științific al politicii creatoare a P.M.R.

Cartea cuprinde următoarele capitole : Dialectica dezvoltării social-istorice și studiul particularităților ei ; Acțiunea legii unității și luptei contrariilor și rolul factorului subiectiv în rezolvarea contradicțiilor sociale ; Antagonismul fundamental al perioadei de trecere de la capitalism la socialism și rezolvarea sa în favoarea socialismului ; Rezolvarea contradicției neantagonice dintre socialism și mica producție în procesul colectivizării ; Noul caracter al dialecticii forțelor de producție și relațiilor de producție în cadrul modului de producție socialist ; Dialectica existenței sociale și conștiinței sociale și lupta noului cu vechiul în dezvoltarea conștiinței socialiste.

Lucrarea prezintă interes pentru profesorii de socialism științific, de istorie etc., ca și pentru toate cadrele didactice, ajutîndu-le în perfecționarea pregătirii lor ideologico-politice.

Educația estetică prin artă și literatură

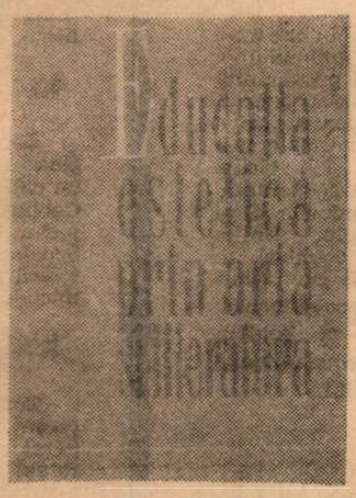

A apărut recent, în Editura Academiei R.P.R., monografia Educația estetică prin artă și literatură **(sub redacția prof. Marcel Breazu).**

Primele capitole ale lucrării — Atitudinea estetică în fața realității, Gustul estetic și idealul estetic, **semnate de Marcel Breazu, și** Formarea idealului estetic și a gusturilor estetice în societatea socialistă, **de Ludwig Grumberg și Ion Pascadi — își propun să definească științific o serie de categorii ca atitudine estetică, gust estetic, ideal estetic, relațiile estetice dintre om și realitatea socialistă, insistînd asupra trăsăturilor lor caracteristice în societatea noastră. Capitolele următoare —** Despre contribuția literaturii la educația estetică **de Gr. Smeu,** Teatrul și educația estetică **de Horia Deleanu,** Despre rolul muzicii în educația estetică **de N. Parocescu,** Contribuția cinematografiei la educația estetică **de Ana Maria Narti,** Rolul artelor plastice în educația estetică **de Petre Comarnescu — cercetează căile specifice prin intermediul cărora diferitele domenii ale artei participă la procesul complex de formare a idealului estetic și a gusturilor estetice socialiste. În sfîrșit, în ultima parte a lucrării, în capitolele** Educația artistică a maselor ca proces organizat **de Gr. Smeu,** Rolul mișcării artistice de amatori în formarea idealului și gusturilor estetice socialiste **de Ion Pascadi și** Aspecte privind aportul radioteleviziunii la educația estetică a poporului **de Pavel Cîmpeanu, este evidențiat faptul că educația artistică se realizează în cadrul unui sistem organizat, la care contribuie numeroși factori cum sînt școala, instituțiile de cultură, radioteleviziunea, mișcarea artistică de amatori și altele.**

Bazată pe o bogată informație științifică și cu numeroase referiri la cercetările artistice și literare, monografia cuprinde o serie de indicații deosebit de utile pentru profesori, cărora le revine sarcina educării estetice a tinerilor atît în cadrul materiilor de specialitate (literatură, muzică, desen), cît și în activitatea în afară de clasă și extrașcolară.

BIBLIOGRAFIE

Pedagogie

Cazacu-Slama Tatiana, Comunicarea în procesul muncii, Editura științifică, 304 pagini — 12 lei.

Literatura romînă

Istoria literaturii romîne — — vol. I. Folclorul. Literatura romînă în perioada feudală (1400—1780). Editura Academiei R.P.R., 808 pagini — 40 lei.

Alecsandri V., Scrisori, însemnări. Ediție îngrijită, note și indici de Marta Anineanu, Editura pentru literatură, 276 pagini — 15 lei.

Călinescu M., Titanul și geniul în poezia lui Eminescu. Semnificații și direcții ale etosului eminescian. Editura pentru literatură, 204 pagini — 3,75 lei.

Micu D., Literatura romînă la începutul secolului XX 1900—1916. Publicații, grupări, curente. Editura pentru literatură, 348 pagini — 8,25 lei.

Matematică

Altăr M. și alții, Aplicații ale metodelor matematice în probleme de repartiție. Cu o prefață de **acad. Gr. C. Moisil.** Editura științifică, 268 pagini — 7,50 lei.

Aramă Lia, Morozan T., Culegere de probleme de calcul diferențial și integral — vol. I. Funcții, Derivate, Primitive, Integrale definite. Editura tehnică, 356 pagini — 12,50 lei.

E înscris în regulament

Prezent și totuși absent

— Cine lipsește astăzi ?

— Andreescu Nicolae și Jura Vasile.

— De ce lipsesc ?

— Sînt bolnavi, au gripă.

— Dar pe Ionescu de ce nu-l dai absent ? Văd că e liber locul lui în bancă.

— Ionescu este de serviciu pe școală, tovarășe profesor.

Lecția începe. Profesorul răsfoiește catalogul. Uite, tocmai pe Ionescu voia să-l asculte azi, mai ales că în ora trecută i-a dat o temă specială, avînd în vedere lacunele pe care le are. Nu prea crede s-o fi efectuat, știindu-se de serviciu. Dar lecția o fi învățat-o ? La algebră, dacă nu înveți fie și o lecție, nu poți merge mai departe...

Profesorul se hotărăște să ascule alți elevi, pe care îi cheamă la tablă, dîndu-le cîteva exerciții de rezolvat. Apoi trece la lecția nouă. În toată ora se străduiește să-i facă pe școlari cît mai activi, pentru ca fiecare din ei să învețe cît mai multe încă din clasă.

Cînd se anunță recreația, profesorul se îndreaptă spre cancelarie. Îl vede pe Ionescu. Este pe culoar, la ușa de la ieșire. Stă la masa pusă anume pentru elevul de serviciu și întreabă un vizitator pe cină caută.

— Pe tovarășul director. Dar mi-a spus portarul unde îl pot afla.

La ora următoare de algebră, Ionescu se scuză : nu s-a putut pregăti bine, nefiind de față la explicație.

— Dar tema specială pe care ai avut-o pentru ora trecută ai făcut-o ?

— Să vedeți....

Pfofesorul a înțeles. Se supără pe elev și, bineînțeles, și pe cei care l-au determinat să absenteze.

— Și numai dacă ar fi făcut aceasta cu folos — gîndește el. Dar școala are și portar care reglementează intrarea străinilor în localul ei. Și chiar dacă nu ar avea, conform regulamentului, personalul de îngrijire trebuie să îndeplinească și funcția paznicului. Atunci ce rost are scoaterea elevilor de la ore și unde este cîștigul pentru școală ?

Cîștig nu este. E limpede. Chiar de aceea Regulamentul școlilor de cultură generală interzice cu desăvîrșire scoaterea elevilor de la orele prevăzute în planul de învățămînt, pentru orice activități în afara clasei și extrașcolare.

Așadar, să respectăm cerințele regulamentului !

A. C.

Concursuri de admitere în învățămîntul superior fără frecvență

Ministerul Învățămîntului anunță că la 15 noiembrie a.c. vor avea loc concursuri de admitere în învățămîntul superior fără frecvență pentru anul universitar 1964—1965, la următoarele facultăți :

— Facultatea de matematică-mecanică de la Universitatea „Babeș-Bolyai" din Cluj ;

— Facultățile de matematică de la institutele pedagogice din Baia Mare, Brașov, București, Cluj, Iași și Timișoara.

Înscrierile candidaților se primesc la secretariatele facultăților pînă în seara zilei de 14 noiembrie a.c.

Din PRESA de peste hotare

● Organizaţia London Country Councill (Anglia) îşi propune să înfiinţeze o şcoală primară experimentală care va găzdui 300 de copii între 3 1/2 ani şi 9 ani. Copiii vor trăi în comun, în grupuri de tip „familial". Nu e prima oară cînd se realizează astfel de iniţiative, dar în cazul de faţă este de remarcat numărul mare de copii prevăzut, ca şi vîrsta lor fragedă, care impun o dotare corespunzătoare.

● A cincea expoziţie mondială a desenelor realizate de copii între 3 şi 18 ani va avea loc în luna noiembrie a.c. la Tokio.

● În Belgia, pregătirea profesională şi tehnică se realizează în şcoli profesionale şi tehnice de stat sau particulare, de zi şi serale. Muncitorii specialişti sînt pregătiţi în şcoli profesionale cu durata de 4 ani, iar muncitorii calificaţi în şcoli tehnice avînd aceeaşi durată şi completate de unul sau doi ani de specializare şi perfecţionare. La rîndul ei, pregătirea tehnicienilor are loc în şcoli tehnice superioare cu durata de trei ani care primesc absolvenţi ai învăţămîntului mediu de cultură generală sau ai învăţămîntului tehnic şi pregătesc cadre în specialităţile : electricitate, radiotelevizi-une, industrie alimentară, mecanică etc.

● Societatea italiană de asistenţă medico-psihopedagogică a copiilor cu evoluţie întîrziată şi-a ţinut al VII-lea Congres naţional la Palermo între 19—23 septembrie a.c. pe tema „Orientarea profesională a deficienţilor psihici".

● La Institutul pedagogic naţional din Paris a avut loc, în cursul lunii trecute, un stagiu de iniţiere în tehnica învăţămîntului programat, la care au participat 70 de profesori de diferite specialităţi. Programul stagiului a cuprins şedinţe de iniţiere generală privind diferitele tipuri de programare. Cu acest prilej au fost examinate programele existente şi problemele pe care le pune această nouă metodă de organizare a procesului de predare. Au fost de asemenea analizate legăturile şi raporturile posibile dintre programare şi mijloacele audiovizuale, problema structurii conţinutului matematic şi lingvistic al programării, precum şi aceea a controlului acestui învăţămînt.

● În programul partidului laburist englez intitulat „The new Britain" se arată că sistemul şcolar britanic are neapărat nevoie de o reformă care să asigure pregătirea tuturor cetăţenilor conform cu cerinţele epocii moderne. Ar fi necesare, se arată în program, o serie de măsuri printre care : reducerea efectivului de elevi pe clase în învăţămîntul elementar şi mediu, înlăturarea segregaţiei copiilor în mai multe tipuri de şcoli, cauzată de selecţia arbitrară, prelungirea duratei învăţămîntului obligatoriu.

● Activitatea U.N.E.S.C.O. în domeniul învăţămîntului măreşte realizarea unui vast program de asistenţă tehnică consacrat formării şi perfecţionării personalului didactic din ţările în curs de dezvoltare. În acest scop s-a acordat sprijin unor şcoli normale asociate la „Proiectul Major" privind extinderea şi îmbunătăţirea învăţămîntului primar din America Latină ; s-au alocat fonduri speciale pentru înfiinţarea a 16 şcoli normale superioare în Africa şi în ţările arabe. U.N.E.S.C.O. cooperează cu U.N.I.C.E.F. (fondurile Organizaţiei Naţiunilor Unite pentru sprijinirea copiilor) în vederea organizării cursurilor şi stagiilor de perfecţionare pentru profesori şi pentru specialişti în problemele planificării învăţămîntului.

Un material documentar francez despre învăţămîntul nostru

În nr. 63/1964 al publicaţiei pedagogice franceze „Dossiers Documentaires" (seria de informaţii), editată de Institutul pedagogic naţional de pe lîngă Ministerul educaţiei naţionale din Franţa, se publică, sub semnătura lui F. A. Chagot, un amplu material despre învăţămîntul din Republica Populară Romînă.

Materialul cuprinde cinci capitole : 1) Originea şi principiile sistemului de învăţămînt, 2) Caracteristicele generale ale politicii şcolare, 3) Structura organizatorică a şcolii, 4) Planificarea şi programele, 5) Personalul didactic. Pe baza unei largi documentări, folosindu-se date statistice recente, sînt evidenţiate marile progrese pe care le-a înregistrat şcoala noastră în anii puterii populare, caracterul profund democratic al sistemului de învăţămînt. Autorul se opreşte pe larg asupra semnificaţiei pe care o are generalizarea şcolii de 8 ani şi asupra accesibilităţii învăţămîntului de toate gradele. În legătură cu şcoala generală de 8 ani se subliniază unitatea învăţămîntului de cultură generală şi grija deosebită ce se acordă orientării profesionale a elevilor, arătîndu-se că aceasta are în Romînia un caracter quasi-permanent, fiind considerată o activitate pedagogică ce intră în obligaţia oricărui profesor.

Prezentînd sistemul învăţămîntului profesional, autorul arată că pregătirea de specialitate a elevilor acestuia se bazează pe o solidă pregătire de cultură generală şi ştiinţifică. În ceea ce priveşte învăţămîntul superior, se arată că acesta este strîns legat de progresul ştiinţei şi tehnicii şi se îmbogăţeşte continuu cu noi facultăţi şi secţii de specializare, în cadrul cărora se desfăşoară o intensă activitate ştiinţifică. Vorbind despre dezvoltarea cercetărilor ştiinţifice din ţara noastră, autorul se opreşte şi la cercetările în domeniul pedagogiei, subliniind strînsa lor legătură cu practica şcolii.

Un loc deosebit îl ocupă în material sistemul de pregătire şi de perfecţionare a cadrelor didactice. Este evidenţiată grija statului nostru pentru a crea învăţătorilor şi profesorilor condiţii de muncă din ce în ce mai bune. Se arată, de asemenea, locul important pe care îl ocupă în bugetul de stat cheltuielile social-culturale.

F.A. Chagot se ocupă în articolul său şi de activitatea extraşcolară a tineretului, de instituţiile culturale de masă, de activitatea pentru răspîndirea cunoştinţelor ştiinţifice.

„În 1964 — se spune în încheierea articolului — **un romîn din cinci frecventează o instituţie de învăţămînt, unul din doisprezece desfăşoară o activitate culturală. Aceste proporţii justifică sacrificiile pe care le-a făcut Romînia pentru instrucţia poporului, ca şi optimismul şi încrederea neclintită cu care această ţară curajoasă priveşte viitorul".**

T. T.

Experienţă în laboratorul de fizică al Şcolii medii din Piatra, raionul Zimnicea

CORESPONDENŢA

BOCŞA

Cercul literar al elevilor de la Şcoala medie din Bocşa, ne scrie profesorul **Gh. Matei**, înregistrează rezultate din ce în ce mai bune. La obţinerea acestor rezultate contribuie mult faptul că, sub îndrumarea profesorilor, tematica activităţii din cerc este stabilită cu mult discernămînt.

Astfel, tinerii prieteni ai cărţii au analizat, în cercul lor romanul „Cordóvanii", de Ion Lăncrănjan, au discutat tema „Dragostea de patrie oglindită în lirica poeţilor tineri", au făcut recenzia unor materiale publicate în revistele literare etc. La fiecare şedinţă de cerc s-a făcut şi lectura lucrărilor personale ale membrilor lui.

Pentru etapa care urmează s-a trecut în planul de activitate o „Călătorie pe harta patriei", care va îngădui cunoaşterea mai aprofundată a vieţii unora dintre marii noştri scriitori, o întîlnire cu scriitorii bănăţeni, recenzii şi referate pe marginea unor lucrări contemporane din literatura noastră şi din literatura universală, prezentarea unor materiale publicate în revistele literare etc.

BORSEC

Profesoara **Domnica Radu** ne scrie că la Şcoala generală de 8 ani din Borsec, raionul Topliţa, s-a acordat multă atenţie, încă de la începutul anului şcolar, organizării cît mai judicioase a muncii metodice, ceea ce a creat condiţiile unei activităţi rodnice pe această linie. Astfel, pînă acum au avut loc două lecţii deschise — de literatură romînă şi de geografie — s-a expus un referat privind procedeele de îmbogăţire a lexicului elevilor, s-au prezentat informări privind ultimele noutăţi din literatura de specialitate.

VULTURENI-GHERLA

La Şcoala generală de 8 ani din comuna Vultureni, raionul Gherla, ne scrie profesorul **Aurel Anton**, s-a amenajat de curînd un cabinet pentru desfăşurarea demonstraţiilor de fizică şi chimie. Cabinetul este dotat cu un aparat automat de proiectare a diafilmelor, cu instalaţii pentru experienţele de fizică şi de chimie etc. Şcoala dispune, de asemenea, de o staţie meteorologică, de o fototecă pentru lecţiile de geografie, de mulaje şi preparate anatomice, colecţii mineralogice etc.

RÎMNICUL SĂRAT

Tov. **V. N. Uţă** ne relatează într-o scrisoare pe care ne-a trimis-o recent, că profesorii de la Şcoala medie nr. 1 din oraşul Rîmnicul Sărat colaborează îndeaproape cu părinţii elevilor. De curînd şi-a reluat activitatea şi lectoratul pentru părinţi. La prima şedinţă a acestuia a fost prezentat referatul „Rolul familiei în formarea unei concepţii ştiinţifice despre lume la copii".

LUPENI

Biblioteca Şcolii generale nr. 1 din Lupeni, ne informează profesoarele **Lucia Voronca** şi **Maria Zaharia**, desfăşoară o activitate bogată în scopul dezvoltării la elevi a dragostei pentru lectură.

Recent, în cadrul bibliotecii, a avut loc o expunere asupra vieţii şi operei lui Ion Creangă, urmată de lectura basmului „Fata babei şi fata moşneagului" şi de prezentarea unui diafilm cu acelaşi titlu. În planul bibliotecii pentru trimestrul I mai figurează încă două asemenea acţiuni, închinate lui I. L. Caragiale şi Tudor Arghezi.

Răspunsul la lecţie

(Urmare din pag. 1)

— Spune-mi, te rog, cum a căutat omul să-şi uşureze munca încă din cele mai vechi timpuri ?

— Omul a căutat... etc. etc.

— Ce au scos la iveală săpăturile arheologice ?

— Săpăturile arheologice etc. etc.

— Cite tipuri de unelte sau mecanisme simple cunoaşteţi ?

Şi aşa mai departe. Profesorul a pus mereu întrebări, iar elevul a căutat să răspundă la toate cît mai corect. Şi şcolarul acesta a primit notă mare. Dar oare o merita ? La această întrebare un răspuns precis este greu de dat, căci metoda pedagogului l-a îngrădit prea mult, conducîndu-l strîns şi nedîndu-i posibilitatea să expună lucrurile după propria sa pricepere şi capacitate de memorare.

Aşadar, atenţie la conţinutul întrebărilor pe care le punem în cursul verificării cunoştinţelor, la sensul şi calitatea lor, la frecvenţa lor. Ele trebuie numai să pună în valoare expunerea elevului. Dar s-o pună în valoare de aşa manieră încît să nu împiedice expunerea liberă, cursivă, independentă cu care este bine să-l obişnuim, fiindcă şi ea este un semn al bunei pregătiri atunci cînd nu constă într-o reproducere mecanică, într-o tratare neargumentată şi superficială a faptelor, a fenomenelor.

Efectuînd în acest mod verificarea cunoştinţelor vom realiza încă un lucru deosebit de important în pregătirea pentru viaţă a tineretului : îl vom deprinde cu studiul temeinic, aprofundat, îl vom obişnui să nu plutească la suprafaţa lucrurilor, ci să pătrundă în esenţa lor — ceea ce va avea o mare însemnătate pentru munca lui viitoare. De asemenea, îl vom învăţa să-şi argumenteze afirmaţiile, părerile, ferindu-l de pericolul verbalismului, al pălăvrăgelii — atribute ale indivizilor fără fond, superficiali.

Este de la sine înţeles că verificarea cunoştinţelor elevilor nu implică numai aspectele abordate mai sus. Ne-am oprit însă la acestea pentru importanţa pe care o au în cîntărirea pregătirii elevilor, pentru însuşi modul de a-i forma pe aceştia în vederea activităţii lor viitoare.

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA : Bucureşti, Piaţa Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poştale, factorii poştali şi la difuzorii voluntari din unităţile de învăţămînt. Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii, Piaţa Scînteii Bucureşti.

40 132

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Gazeta ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Anul XVI nr. 774 | vineri 30 octombrie 1964 | 8 pagini 25 bani

Un grup de studenți de la Institutul de arte plastice „N. Grigorescu" discutînd despre lucrarea de diplomă a unui absolvent

Invățămîntul artistic romînesc

CENTENAR. Acum un veac, primele și glorioasele începuturi ale învățămîntului artistic romînesc au căpătat un cadru mai larg de dezvoltare în instituțiile de învățămînt superior artistic înființate prin decretul domnitorului Alexandru Ioan Cuza. În felul acesta, cultivarea multisecularelor tradiții ale Mioriței, doinelor și horelor, ale meșterilor cunoscuți doar pe numele de Preda, Constandin sau Mihai care au zugrăvit chipurile de pe pereții Coziei și Voronețului, ale unui lung șir de cîntăreți din lăută, cobză, caval și fluier asemeni lui Barbu Lăutaru, cultivarea tradiției Școlii Filarmonice, a Școlii de arte frumoase, a Școlii de muzică și declamațiune a devenit mai amplă, determinînd înflorirea deosebită a artei noastre.

Festivitățile ocazionate de acest sărbătoresc centenar au prilejuit evocarea, prin condeiul celor mai reprezentativi profesori de astăzi ai tinerei generații artistice din țara noastră, a figurilor ctitorilor și înaintașilor. Numele primului director al Conservatorului din București, Alexandru Flechtenmacher, precum și ale lui Gheorghe Stephănescu, Ion Nonna Ottescu, Alfons Castaldi, D. Popovici Bayreuth, George Folescu, Elena Theodorini, George Georgescu au fost pronunțate cu respectul datorat celor care au croit drum spre înalt școlii noastre superioare de artă. Cu același prilej a fost subliniată influența determinantă a marelui geniu al creației noastre muzicale, George Enescu, în formarea concepției interpretative a școlii romînești de muzică. Pe tărîmul artelor plastice realismul și umanismul primilor profesori ai Școlii Naționale de Belle Arte din București, pictorii Theodor Aman și Gheorghe Tattarescu au rodit puternic în personalitatea unor mari creatori ca Nicolae Grigorescu, Ion Andreescu, Ștefan Luchian, Gheorghe Petrașcu, Constantin Brîncuși, Ion Georgescu, Dimitrie Paciurea, Cornel Medrea, care au ridicat arta romînească la o valoare universală. De aceeași îndrumare realistă s-a bucurat învățămîntul teatral din țara noastră a cărui activitate a stat de la început sub semnul unor mari personalități artistice, dintre care unele bine cunoscute și stimate departe peste hotare : Matei Millo, Costache Caragiale, Ștefan Velescu, Aristizza Romanescu, Constantin Nottara.

Învățămîntul superior artistic a format, alături de o pleiadă de artiști de valoare, și pe acei care aveau să facă educația artistică și estetică tinerei generații. Artiștii-cetățeni care au condus sau au predat la catedrele școlilor superioare de artă din țara noastră au introdus în cursurile lor cunoștințe de pedagogie și de metodică menite să orienteze activitatea didactică a celor care se consacrau carierei de profesor în gimnazii și licee. Însuși exemplul personal al majorității profesorilor Conservatorului și Școlii de Belle Arte — personalități artistice de înalt prestigiu, cu incontestabile calități și pasiune de pedagogi — a constituit un exemplu luminos pentru cei care în deceniile trecute s-au consacrat activității didactice. Unii artiști mari, asemeni pictorului Ion Andreescu, paralel cu activitatea creatoare pe care au desfășurat-o, au dus și o activitate didactică în cadrul școlilor medii.

Tradițiile multiseculare ale artei noastre, dăruirea artistică plină de dragoste a unor mari înaintași constituie una dintre coordonatele pe care se înscrie avîntul impetuos și strălucirea de astăzi a învățămîntului artistic și a artei noastre în general. A doua coordonată, determinantă, o constituie grija pe care au acordat-o în ultimele două decenii partidul și guvernul dezvoltării multilaterale a învățămîntului artistic.

Dezvoltîndu-se larg în anii puterii populare învățămîntul artistic a cuprins noi centre, dispunînd astăzi de 7 institute de teatru și artă cinematografică, conservatoare de muzică și institute de artă plastică, cu 11 facultăți. La acestea s-au adăugat, în ultimii ani, facultățile de muzică și artă plastică din cadrul institutelor pedagogice, a căror principală menire o constituie formarea de profesori temeinic pregătiți pentru școlile generale de 8 ani, îndrumători pricepuți ai activității culturale din satele patriei, propagandiști înflăcărați ai artei socialiste.

Marea amploare pe care a căpătat-o în timpul regimului democrat-popular învățămîntul artistic — de 8 ani și mediu — constituie o imagine vie, puternică, a grijii partidului pentru ridicarea spre noi culmi a creației noastre artistice originale, a artei interpretative. În cele 49 școli de 8 ani și medii de artă existente astăzi în toate regiunile țării, peste 19.000 de elevi fac primii pași pe calea măiestriei artistice. În aceste școli se cultivă cu grijă tradițiile cele mai valoroase ale învățămîntului artistic, se aplică în îndrumarea tinerelor talente cele mai verificate metode didactice.

(Continuare în pag. 8-a)

ÎNSEMNĂRI

O pagină din istoria pedagogiei muzicale

În primăvara anului 1925, profesorul George Breazul a publicat în revista Muzica *un amplu și documentat articol privitor la înființarea unei catedre de pedagogie muzicală la Conservatorul din București. Scopul noului curs era „de a dezvolta în candidatul la profesorat aptitudinea valorificării pedagogice a însușirilor și cunoștințelor sale muzicale, în vederea unui învățămînt muzical care urmează să fie elementul esențial pentru promovarea culturii muzicale în popor". Se propunea în acel articol-apel organizarea unei serii de „lecțiuni practice fie la Seminarul pedagogic universitar, fie la alte școli publice". Remarcabilă rămîne ideea autorului ca solfegiile și corurile viitorilor profesori de muzică să fie alese din „cîntecele și dansurile poporului, stabilindu-se astfel legături între studiul muzical propriu-zis și ambianța psihică și socială".*

Ecoul articolului s-a simțit după doi ani, cînd a luat ființă la Conservatorul de muzică din București catedra de enciclopedia și pedagogia muzicii. Vreme de aproape două decenii, profesorul George Breazul a ilustrat cu prestigiul său acest curs care a contribuit simțitor la îmbunătățirea învățămîntului muzical în școlile țării noastre „În privința cultivării educației muzicale — scria ziarul Prager Presse *într-un articol despre lucrările Congresului internațional ținut în deceniul al treilea — nu este al doilea popor în Europa care să se poată măsura cu Romînia".*

În anii de după Eliberare, ideea educației muzicale a găsit un larg ecou în noile programe de învățămînt. S-au constituit secții pedagogice speciale pe lîngă fiecare conservator și chiar facultăți de muzică în cadrul institutelor pedagogice spre a se asigura toate condițiile de pregătire a cadrelor din învățămîntul muzical de cultură generală.

Străduințele trecutului se înfăptuiesc abia azi, în condițiile înfloririi culturii noastre socialiste.

VIOREL COSMA

Aspecte spre care trebuie să se îndrepte atenţia

Se ştie că de buna organizare a muncii din şcoală depinde în bună măsură timpul de care dispune profesorul pentru pregătirea lecţiilor sale, iar aceasta este o condiţie importantă a unui randament sporit în muncă.

Multe organizaţii sindicale din şcoli s-au preocupat încă din primele zile ale trimestrului de asigurarea timpului liber necesar pregătirii învăţătorilor şi profesorilor. Organizaţia sindicală de la Şcoala generală de 8 ani nr. 166 din raionul 16 Februarie, de exemplu, a iniţiat, înainte de alcătuirea planului general de muncă al şcolii, împreună cu conducerea acesteia, un studiu asupra timpului pe care îl cere fiecare sarcină extraşcolară pentru a putea fi dusă la îndeplinire în bune condiţii. S-a constatat, astfel, că nu e suficientă preocuparea de a distribui aceste sarcini pe baza unei egalităţi aritmetice, întrucît unele — de pildă cele legate de munca metodică din cercurile pedagogice sau cele privind activitatea de pregătire a propagandiştilor — solicită un volum mai mare de muncă decît altele. Concluziile acestui studiu au fost luate apoi în considerare la distribuirea sarcinilor fiecărui învăţător sau profesor. Organizaţia sindicală a avut în vedere, la repartizarea sarcinilor cultural-obşteşti, şi alte criterii, cum ar fi de pildă asigurarea timpului necesar pregătirii celor înscrişi la examenele de grad.

Preocupări similare am găsit şi în activitatea organizaţiilor sindicale de la Şcoala medie din Cisnădie, raionul Sibiu, ca şi la majoritatea şcolilor din acest raion. Secţia de învăţămînt a sfatului popular al raionului, comisia de învăţămînt de pe lîngă Consiliul sindical local au urmărit ca în fiecare şcoală întreaga activitate cultural-obştească să fie astfel organizată încît să se evite aglomerarea cu obligaţii extraşcolare a unor profesori şi învăţători. Preocupări în această direcţie a avut şi Comitetul sindicatului învăţămînt din oraşul Suceava, care verifică periodic, prin organizaţiile sindicale din şcoli, modul cum se traduc în viaţă sarcinile trasate în această privinţă încă din primele zile ale anului şcolar.

Din păcate, însă, grija pentru evitarea supraîncărcării cadrelor didactice n-a stat peste tot în atenţia organizaţiilor sindicale. La întrebarea care este contribuţia organizaţiei sindicale în acest domeniu, adresată conducerii Şcolii medii nr. 25 din raionul 16 Februarie, unui mare număr de profesori din această şcoală şi, evident biroului organizaţiei sindicale, am primit doar răspunsuri vagi, neconvingătoare. Mai mulţi profesori, ca şi organizatorul grupei sindicale s-au plîns de volumul mare de sarcini, care le răpeşte cea mai mare parte a timpului lor liber, le limitează posibilităţile de a-şi îmbunătăţi pregătirea de specialitate şi le ia uneori chiar şi timpul necesar odihnei.

Am căutat să cercetăm cauzele care generează supraîncărcarea. Cei mai mulţi dintre cei solicitaţi să-şi dea contribuţia în această direcţie s-au referit la „situaţia deosebită a Şcolii medii nr. 25“ : o şcoală mare, cu peste 60 de clase, cu două localuri etc. Toate acestea sînt adevărate. Abia ţi-ai terminat ora la una din clasele situate în noul local de şcoală, că trebuie să alergi (6—7 minute) pentru a intra la timp la lecţia următoare, pe care o ţii la o clasă din celălalt local. Această situaţie atestă, în parte, lipsa de preocupare a secţiei de învăţămînt a Sfatului popular al raionului 16 Februarie pentru traducerea în viaţă a indicaţiilor date de minister în privinţa descongestionării unităţilor şcolare prea mari. Or, aici erau condiţii optime pentru a se crea o unitate aparte — o şcoală generală de 8 ani. Dar chiar în situaţia existentă se putea face mult mai mult. S-ar fi putut evita de pildă programarea orelor unui profesor în două sau trei schimburi. Unii profesori, din cauza felului în care este alcătuit orarul, au ore şi la clasele ce-şi desfăşoară cursurile dimineaţa, şi la cele de după amiază — şi, uneori, chiar şi la seral. Aceasta înseamnă două sau trei drumuri de acasă la şcoală şi de la şcoală acasă. Este adevărat că este destul de dificil să alcătuieşti un orar care să fie şi corespunzător sub aspectul cerinţelor pedagogice, şi economic faţă de timpul profesorilor. Organizaţiile sindicale nu pot însă în nici un caz să rămînă impasibile faţă de risipirea inutilă a timpului liber al cadrelor didactice printr-o organizare defectuoasă a orarului. O impune necurmata cerinţă de pregătire profesională, dar şi nevoia de odihnă, liniştea trebuitoare pentru desfăşurarea unor lecţii bune. Iată un cîmp larg de acţiune, în care contribuţia organizaţiei sindicale poate împlini două mari sarcini trasate de Consiliul Central al Sindicatelor : aceea a sprijinirii activităţii profesionale a membrilor de sindicat şi aceea a grijii pentru condiţiile lor de muncă şi de viaţă.

Autosupraîncărcarea

De multe ori supraîncărcarea ţine de propriul nostru stil de muncă. Iată un exemplu. Există la Şcoala nr. 25 un profesor de matematică cu o înaltă pregătire de specialitate. Pentru aceasta se bucură de un binemeritat prestigiu printre profesorii din Capitală. Mulţi alţi profesori de aceeaşi specialitate apelează deseori la ajutorul lui. Şi totuşi, rezultatele obţinute de el la clasă sînt departe de a fi la înălţimea prestigiului, a pregătirii sale. Şi situaţia aceasta, care duce la organizarea multor ore suplimentare, pentru meditarea elevilor rămaşi în urmă nu este singulară. Unii au căutat să motiveze propriile lipsuri în pregătirea şi desfăşurarea lecţiilor prin argumente lipsite de o bază reală, cum ar fi, de pildă, lipsa aptitudinilor elevilor, sau au socotit că sînt de vină părinţii care nu supraveghează în suficientă măsură efectuarea şi pregătirea temelor date pentru acasă. Directoarea şcolii a dorit însă să cerceteze personal cauzele, îndemnată fiind şi de rezultatele slabe înregistrate de mulţi dintre absolvenţii şcolii la examenul de maturitate. A asistat, de aceea, la orele profesorilor în cauză. Profesorul de matematică a făcut cu acest prilej o demonstraţie strălucită a cunoştinţelor sale. Nici un moment nu s-a întrebat însă dacă această demonstraţie este înţeleasă de elevii săi. Pe tablă se aşterneau cifre după cifre, în timp ce majoritatea elevilor le priveau înfricoşaţi parcă de misterul ascuns de ele. Nici o întrebare de verificare, nici un apel la contribuţia elevilor. Este oare de mirare că apoi sînt necesare nenumărate ore de meditaţie sau de consultaţii ? — s-a întrebat pe bună dreptate directoarea. Este justificată plîngerea profesorului de matematică în legătură cu supraîncărcarea sa ? Conducerea şcolii şi organizaţia sindicală au desprins de aici o concluzie deosebit de importantă : dificultatea unui obiect nu stă în sine, ci în modul cum este el predat de profesorul respectiv. În cazul de faţă concluzia s-a materializat în orientarea viitoarei activităţi metodice din şcoală.

Organizaţia sindicală a prevăzut în planul său de muncă acţiuni menite să îmbunătăţească activitatea metodică, printre care şi sprijinirea conducerii şcolii în organizarea unui cabinet metodic şi înzestrarea acestui cabinet cu materialul documentar necesar. În acest scop a şi început să selecţioneze şi să procure cărţi, studii, reviste, ziare, planşe, material didactic confecţionat de cei mai buni profesori.

Un alt exemplu în care este evident fenomenul de autosupraîncărcare îl constituie activitatea diriginţilor. Am stat de vorbă cu mulţi diriginţi despre dificultăţile acestei importante sarcini şcolare. Într-adevăr, unui diriginte i se cere o mare răspundere, un volum de muncă mai mare decît al celorlalţi profesori. Dar, de multe ori, dintr-un exces de formalism, acest volum de muncă este inutil complicat. Am rămas uimiţi, examinînd caietul unui diriginte, de fantezia depusă de el pentru a-şi complica singur munca. Erau în acest caiet, care depăşea 100 de pagini, atîtea tabele, cu atîtea zeci de rubrici (toate conştiincios completate) că nici n-a mai fost nevoie de prea multă argumentare pentru a dovedi inutilitatea lor. În plus, de la prima pagină pînă la ultima, o adevărată artă caligrafică, cu litere de mărimi şi caractere diferite. Cîte săptămîni de muncă a cerut întocmirea acestui caiet ? La ce şi cui foloseşte această caligrafie, cînd după cîţiva ani de activitate educativă acelaşi diriginte se plînge de indisciplina elevilor săi, de greutăţile pe care le are în muncă ?

Diriginţii au recunoscut în unanimitate inutilitatea complicării evidenţelor pe care au datoria să le ţină. Ne-am întrebat însă de ce biroul organizaţiei sindicale din şcoală n-a observat acest stil de muncă ? De ce n-a intervenit pentru curmarea lui ? Era doar vorba nu numai de supraîncărcare, ci şi de conţinutul muncii diriginţilor.

Şi alte cauze

În afară de munca la clasă, învăţătorilor şi profesorilor le sînt încredinţate importante sarcini social-culturale.

Activităţile extraşcolare legate de munca culturală de masă pe care o desfăşoară cadrele didactice sînt din an în an mai judicios planificate şi repartizate. În raionul Făgăraş, de pildă, organele de învăţămînt şi organizaţiile sindicale au obţinut în această direcţie bune rezultate. Toate cadrele didactice participă la acele activităţi culturale care răspund dorinţelor şi înclinaţiilor lor. Organizaţiile sindicale din şcoli (de pildă cele de la şcoala din Vlădeni, Şercaia, Veneţia) îndrumează cu pricepere activitatea culturală desfăşurată de cadrele didactice. Şi în această privinţă se mai găsesc însă cadre didactice supraîncărcate. În afară de munca din şcoală, unii profesori sau învăţători sînt solicitaţi ca dirijori de cor, instructori ai brigăzilor artistice de agitaţie, în colectivul de conferenţiari al căminului cultural, iar o parte sînt şi propagandişti. Profesorul Gh. Horeanu, de la şcoala medie din comuna Ştefăneşti, raionul Botoşani are nici mai mult nici mai puţin decît 6 sarcini în afara obligaţiilor profesionale. În plus, este înscris şi la cursurile fără frecvenţă în învăţămîntul superior. O examinare a acestor sarcini arată că este imposibil ca ele să fie îndeplinite în bune condiţii de acelaşi om. Organizaţiile sindicale din şcoli nu pot îngădui însă asemenea practici. Una din îndatoririle lor este de a asigura ca activităţile social-culturale să fie judicios distribuite. Birourile grupelor sindicale nu se pot declara mulţumite doar să semnaleze eventualele anomalii în această privinţă. Se ştie că este de datoria lor să antreneze şi să stimuleze participarea tuturor membrilor de sindicat la activităţile culturale, astfel încît aceasta să nu ducă la supraîncărcarea unora în beneficiul celor comozi.

Am prezentat numai cîteva probleme în legătură cu supraîncărcarea cadrelor didactice, din dorinţa de a atrage atenţia organizaţiilor sindicale din şcoli că în acest domeniu este necesară o atenţie permanentă. Grija pentru asigurarea timpului liber trebuitor învăţătorilor şi profesorilor în vederea pregătirii lecţiilor va contribui atît la ridicarea nivelului învăţămîntului, cît şi la crearea unor condiţii mereu mai bune de muncă şi de viaţă.

C. RĂDOI

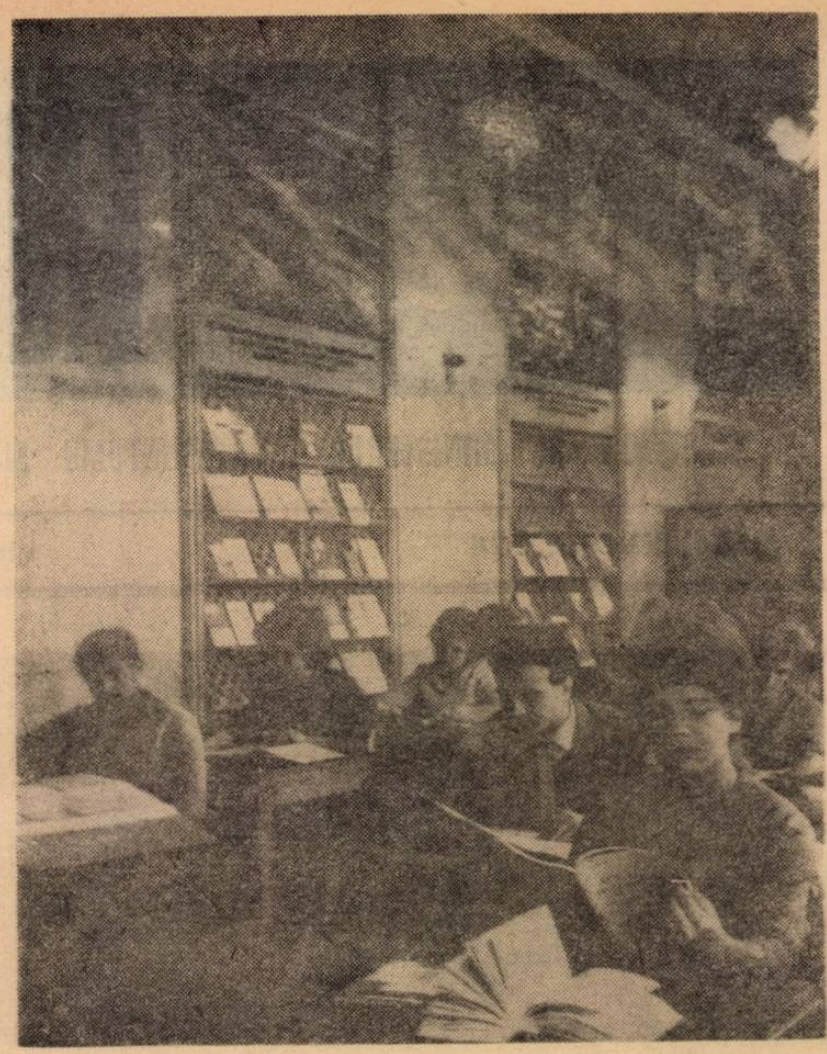

In sala de lectură a Bibliotecii Centrale Universitare

Forme variate, specifice

Biroul grupei sindicale de la Şcoala de 8 ani de muzică şi arte plastice din Baia Mare (organizator prof. Chindea) consideră că una din principalele sale îndatoriri este aceea de a ajuta membrilor grupei să-şi îmbogăţească mereu atît pregătirea din domeniul specialităţii lor, cît şi pregătirea de cultură generală. De aceea grupa acordă o atenţie specială acestei îndatoriri, pe care o realizează prin forme variate, specifice activităţii sindicale.

În şcoală există numeroase cadre didactice cu o bună experienţă profesională, care pot da un ajutor competent colegilor lor mai tineri în organizarea şi desfăşurarea activităţii instructiv-educative. Mobilizaţi de grupa sindicală, cei mai buni profesori din şcoală îndrumează nemijlocit munca a cîte două cadre tinere, cu mai puţină experienţă profesională, îi ajută în activitatea lor de zi cu zi la clasă, discută cu ei probleme legate de metodica predării etc. Pe lîngă aceasta, grupa sindicală a solicitat o serie de cadre didactice ale şcolii, care au participat la un curs de perfecţionare în Capitală să împărtăşească cele ce au aflat la acest curs tuturor celorlalţi profesori din şcoală. În felul acesta întregul corp didactic al şcolii a fost informat asupra unor metode noi şi eficiente de predare.

Prin responsabilul cu probleme culturale, grupa sindicală se interesează şi de studiul individual al profesorilor, facilitînd abonarea la publicaţiile de specialitate, popularizînd cărţile nou apărute şi organizînd recenzarea acestora. De asemenea, prin grija grupei s-a înfiinţat în şcoală un stand de cărţi unde se aduc cele mai noi lucrări de specialitate, ideologice şi beletristice. Nu este deci întîmplător faptul că majoritatea membrilor grupei sindicale au devenit cititori pasionaţi şi dispun de frumoase biblioteci personale.

Sprijinul grupei sindicale în îmbogăţirea continuă a pregătirii membrilor săi nu se rezumă însă doar la atîta. Se procură regulat bilete cu preţ redus la concerte, la reprezentaţiile teatrului din localitate şi ale altor teatre venite în turneu în oraş. De asemenea, grupa creează condiţii pentru ca profesorii să poată vedea emisiunile muzicale sau de artă plastică la televizorul şcolii. Ca urmare, nivelul profesorilor şcolii este în continuă creştere, ceea ce se oglindeşte în rezultatele din ce în ce mai frumoase ale muncii lor, concretizate în premiile cîştigate de elevi la concursul şcolilor de artă.

Dat fiind caracterul şcolii, ridicării nivelului pregătirii profesionale este servită şi de înfiinţarea formaţiei de muzică de cameră a sindicatului învăţămînt a oraşului, formaţie al cărei nucleu îl constituie membrii grupei sindicale a Şcolii de 8 ani de muzică şi arte plastice. Cu participarea acestei formaţii s-a organizat un concert-lecţie foarte reuşit.

Pentru perioada viitoare grupa sindicală îşi propune să organizeze o excursie a membrilor săi la Cluj. Cu acest prilej va avea loc un schimb de experienţă cu şcoala medie de muzică din localitate, se vor organiza vizite la opera de stat, la monumentele arhitectonice şi la expoziţiile din oraşul Cluj.

Toate aceste acţiuni sînt organizate în aşa fel încît să nu supraîncarce cadrele didactice ale şcolii. De exemplu, grupa a intervenit ca membrilor formaţiei de muzică de cameră care sînt şi corişti să nu li se dea sarcini suplimentare, ca să aibă suficient timp pentru pregătirea lecţiilor.

Se vede deci clar că acţiunile grupei sindicale de la Şcoala de 8 ani de muzică şi arte plastice din Baia Mare sînt bine gîndite şi organizate, contribuind efectiv la ridicarea măiestriei profesionale şi a nivelului de cultură generală al cadrelor didactice. Recunoscînd această contribuţie, Consiliul regional sindical a evidenţiat în mai multe rînduri activitatea bogată şi rodnică a acestei grupe.

E. ROMAN

La masa rotundă

DIRIGINȚI

Educarea unui colectiv de tineri aflați în perioada formării concepției despre viață, a caracterului, a convingerilor și sentimentelor, cere dirigintelui multă măiestrie pedagogică, pasiune, muncă creatoare, ridică în fața sa probleme numeroase și variate. Despre unele din aceste probleme redacția noastră a discutat recent cu cîțiva diriginți.

Realitățile clasei se impun

Pe tovarășul *Aurelian Dranga*, dirigintele clasei a XI-a de la Școala medie nr. 5 din Capitală, îl preocupă mult problema tematicii orelor de dirigenție.

— Mi s-a întîmplat să văd — spunea el — cîte un diriginte care, înainte de a intra la oră, aleargă prin cancelarie de la un profesor la altul, întrebînd neliniștit: „Despre ce să mai discut cu elevii la ora asta? Dă-mi repede o idee de temă! Sau poate ai cumva un text la îndemînă, să-l citesc în clasă?". M-am întrebat întotdeauna ce rezultate poate da un asemenea sistem și nu o dată am avut prilejul să constat că dă rezultate proaste. Nu sînt de părere, firește, că în munca dirigintelui se poate planifica de la început, în amănunțime totul, dar nici nu cred că se poate să te bazezi în această muncă pe improvizație.

Problema ridicată de tov. Dranga a suscitat discuții vii. Este necesar ca dirigintele să-și alcătuiască un plan tematic minuțios pentru fiecare trimestru, sau este mai indicat ca un astfel de plan să se refere la o perioadă mai scurtă? Părerile au fost împărțite. S-au adus argumente și pentru planul trimestrial și pentru cel săptămînal.

Tovarășa *Cecilia Cristescu*, diriginta clasei a IX-a de la Școala medie nr. 22, a arătat, bunăoară, că își întocmește planul tematic pe trimestru, ghidîndu-se în alcătuirea lui după modelul dat în culegerea „Probleme ale muncii dirigintelui", recent apărută.

— Dar dacă în această perioadă intervin în clasă situații noi, probleme noi, neprevăzute? — a întrebat tovarășul *Augustin Macarie*, dirigintele clasei a VI-a de la Școala de 8 ani nr. 122.

— Se introduc în plan.

Părerea generală a fost însă că planul de lungă durată nu este prea indicat pentru munca dirigintelui, din cauza caracterului extrem de viu, extrem de dinamic al vieții oricărui colectiv de elevi.

— Dacă privim cu atenție viața clasei, problemele ce se ivesc aici zi de zi — a intervenit tovarășa *Gabriela Alexandru*, de la Școala de 8 ani nr. 150 — vom vedea că sîntem obligați să ne abatem săptămînă de săptămînă de la planul de lungă durată, dacă am alcătuit un asemenea plan. Nu devine el atunci o formalitate? De aceea cred că munca dirigintelui nu poate fi îngrădită în margini strîmte. Dacă el își alcătuiește o planificare minuțioasă — și aceasta este firește necesară — este bine ca ea să privească o perioadă mai scurtă. Numai în felul acesta planul nu va avea un caracter formal, va putea fi legat de viața clasei, va putea răspunde problemelor sale, scopului urmărit de diriginte. Cît privește planurile trimestriale pe care toți diriginții trebuie să le facă, acestea pot să prevadă, mai bine zis pot schița obiectivele generale pe care le urmărește în trimestrul respectiv, urmînd ca abia în planul săptămînal dirigintele să stabilească în amănunt problemele pe care le va discuta cu elevii.

— Tocmai la o asemenea planificare m-am gîndit atunci cînd am adus în discuție problema — a reluat tovarășul Dranga cele spuse anterior. Cred, a afirmat el, că elaborarea tematicii orelor de dirigenție trebuie să constituie pentru diriginte o muncă creatoare, minuțioasă și sistematică. În alegerea și stabilirea ei eu mă sprijin pe două elemente pe care le socotesc cele mai importante: realizarea scopului și a sarcinilor educației comuniste și respectarea condițiilor concrete și a particularităților de vîrstă ale clasei. Pornind de la aceste criterii, mi-am propus ca în acest an școlar să dezbat cu elevii mei, în cadrul orelor de dirigenție, o seamă de teme legate de necesitatea autocunoașterii adîncite, de formarea unor concepții proprii despre lume și viață. Socotesc că asemenea teme sînt cele mai indicate pentru elevii clasei a XI-a, care sînt pe pragul de a păși în viață. Firește, temele la care mă refer nu pot fi discutate la fel în orice clasă, pentru că așa s-ar ajunge doar la o discuție „în general". Or discuțiile „în general" nu dau — după cum am ajuns să ne convingem de mult cu toții — nici un rezultat. De aceea, după ce m-am fixat la obiectivul general al muncii mele din acest an școlar, am ales — și voi continua să aleg și pe mai departe — subiecte concrete de discuție pe care mi le oferă realitatea clasei. Firește că, pentru ca aceste subiecte să fie cu adevărat izvorîte din cerințele reale, caut să-mi cunosc bine elevii, să știu ce gîndește fiecare din ei, ce posibilități de dezvoltare au, să-mi dau seama dacă ei înșiși se cunosc îndeajuns, dacă afirmațiile sau acțiunile lor pornesc din convingere sau numai din obligație.

— Da, întocmai așa consider și eu că trebuie să lucreze dirigintele — a întărit tovarășa *Ștefania Teodorescu* diriginta clasei a VI-a de la Școala generală de 8 ani nr. 73, cele spuse de tov. Dranga. Numai pornind de la realitățile clasei poți obține rezultate bune. Iată, eu îmi propusesem să realizez o cerință generală a muncii educative, aceea de a le forma elevilor deprinderi de conduită civilizată. Mi-am dat însă seama că o discuție abstractă pe această temă nu va avea efectul dorit. Viața colectivului mi-a scos curînd la iveală un prilej foarte nimerit pentru o discuție concretă. Am fost o dată cu întreaga clasă, la un spectacol. Am constatat atunci că elevii mei nu sînt prea disciplinați în sală, nu știu cum să se așeze și cum să se ridice de pe scaun ca să nu-i deranjeze pe ceilalți spectatori, că vorbesc și rîd tare etc. Am urmărit și ținuta lor vestimentară care, în unele cazuri, nu era cea mai potrivită. De la toate acestea am pornit o discuție care s-a desfășurat în ora de dirigenție din săptămîna cînd a avut loc vizionarea spectacolului. Vă mărturisesc, ora a fost foarte interesantă și elevii mei au avut multe de învățat. Dovada am avut-o cu prilejul altei acțiuni asemănătoare în afara clasei, cînd am constatat că elevii mei au ținut seama de tot ceea ce am discutat.

— Toate acestea sînt foarte adevărate, a observat tovarășa *Eugenia Cazacu*, diriginta clasei a XI-a de la Școala medie nr. 15. Ar fi de adăugat că în alegerea subiectelor pentru orele de dirigenție este bine să apelăm și la părerile elevilor. Mă refer, desigur, la clasele mari. De cele mai multe ori, elevii acestor clase propun lucruri interesante, izvorîte din preocupările, din frămîntările lor, a căror dezbatere contribuie la înviorarea, la îmbogățirea tematicii discuțiilor noastre. De exemplu, la începutul acestui an ne-am oprit la probleme privind orientarea profesională. Unii elevi au propus să discutăm însă și despre tema prieteniei și dragostei. Este un lucru firesc la vîrsta lor, și de aceea le-am înțeles dorința. În curînd vom avea o oră de dirigenție în care vom sta de vorbă despre prietenie și dragoste.

Cunoștințe — sau convingeri și sentimente?

În mod firesc, de la problemele tematicii orelor de dirigenție discuția în jurul mesei rotunde a trecut la problemele conținutului acestor ore. O primă întrebare la care diriginții și-au propus să răspundă a fost: la ora de dirigenție sîntem chemați să le formăm elevilor cunoștințe, sau convingeri și sentimente? Iată o problemă foarte importantă, căreia i s-a dat toată atenția.

— Scopul orei de dirigenție, a subliniat de la bun început tovarășa *Elena Mituță*, diriginta clasei a XI-a de la Școala medie nr. 34, este acela de a le forma elevilor noștri convingeri, sentimente, trăsături de caracter proprii unor oameni noi, înaintați și nu acela de a-i înarma cu cunoștințe dintr-o ramură sau alta a științei.

— Știm cu toții, a completat tovarășa Cecilia Cristescu, cît de inutile s-au dovedit orele de dirigenție în care discutam cu elevii despre viața și opera unor scriitori — ca la lecțiile de literatură — a unor oameni de știință — ca la cele de fizică, chimie, biologie etc. — a unor mari creatori de artă — ca la lecțiile de muzică sau desen. Nu se poate spune că aspecte din viața și opera unor asemenea oameni nu pot fi relatate la orele de dirigenție. Pot, dar într-un mod specific: ca ilustrări ale unor atitudini a căror discutare a pornit de la fapte din viața clasei. În clasa mea s-a pornit anul trecut tocmai, de la un asemenea fapt, o discuție despre corectitudinea în muncă și în raporturile cu colegii. Exemplele care s-au dat, în legătură cu această problemă, din viața unor oameni de știință ca Gheorghe Marinescu, Țițeica, Emil Racoviță și alții, despre care elevii învățaseră la lecții, au avut o mare putere de convingere pentru că, fiind vorba de adevărate personalități, au scos în evidență cu mai multă claritate însemnătatea pe care o au în viață trăsăturile pozitive de caracter.

Cu un exemplu asemănător a intervenit în discuție și tovarășa Eugenia Cazacu.

— La un moment dat, a spus ea, s-a impus în clasa mea o discuție despre perseverența în muncă. Am folosit multe argumente, multe exemple. Ceea ce i-a impresionat și i-a convins mai mult pe elevi, aș putea spune punctul culminant al orei, a fost însă relatarea modului cum a continuat să lucreze, și cînd era grav bolnav, pictorul Luchian. Discuția nu a urmărit să-i înarmeze pe elevi cu cunoștințe despre opera marelui nostru pictor, pe care le aveau, ci să scoată în lumină ceea ce caracteriza pe omul Luchian, pentru a influența prin exemplul lui pe elevi.

Dar, a continuat tovarășa Cazacu, mie mi se pare că întrebarea de la care am pornit — cunoștințe sau convingeri și sentimente? — nu este bine formulată. Unele nu le exclud pe celelalte și așa cum la lecție nu putem să nu formăm convingeri și sentimente — dacă n-am proceda așa nu ne-am îndeplini sarcina de profesori — la ora de dirigenție nu putem să nu dăm și cunoștințe. Desigur, aici este vorba de cunoștințe dintr-un domeniu specific, date într-o formă specifică. Sînt cunoștințe despre etică, despre viața omului ca ființă socială, despre raporturile între oameni în societatea socialistă, despre idealurile și năzuințele lor, despre modul cum trebuie să se comporte ei ca să atingă aceste idealuri și năzuințe. Toate discuțiile pe care le purtăm cu elevii în ora de dirigenție — a încheiat tovarășa Cazacu — pot și trebuie să aibă și o valoare de cunoaștere, să lărgească orizontul elevilor — nu în forma în care o fac lecțiile, dar bazîndu-se pe cunoștințele acumulate în cadrul lecțiilor și întregind, la rîndul lor, aceste cunoștințe.

Cum toți cei aflați în jurul mesei rotunde s-au declarat de acord cu cele spuse de tovarășa Cazacu, discuția a trecut mai departe, la unele probleme ale pregătirii și desfășurării propriu-zise a orei de dirigenție. Cum sînt pregătiți elevii pentru această oră, cum sînt antrenați la desfășurarea ei — iată chestiuni care îi preocupă în mod deosebit pe diriginți, pentru care cu toții caută soluțiile cele mai potrivite.

Cu participarea clasei

— În cadrul comisiei noastre metodice — spunea tovarășa *Lidia Stroe*, de la Școala generală de 8 ani nr. 166, s-au discutat mult aceste probleme, cărora fiecare dintre noi le dădea o altă rezolvare. Unii, dorind să asigure unitatea orei, desfășurarea ei fără întreruperi, vorbeau ei înșiși de la început pînă la sfîrșit. Firește, în astfel de condiții orele de dirigenție nu-și puteau atinge scopul. Alții apelau doar la un grup restrîns de elevi, despre care socoteau că au o gîndire mai matură. Nici acest procedeu nu a dat rezultate, pentru că ceilalți elevi rămîneau, de fiecare dată, pasivi. Se mai întîmpla ca din dorința de a antrena elevii la ora de dirigenție, unii diriginți să-i supraîncarce cu pregătirea orei. Făceau și aceștia o greșeală.

— Experiența, a intervenit în discuție și tovarășa Eugenia Cazacu, ne-a dovedit că trebuie să acordăm mare atenție pregătirii elevilor. Mie mi-a eșuat o oră de dirigenție tocmai pentru că am ignorat acest lucru. Bazîndu-mă pe cunoștințele lor anterioare în problema respectivă, nu i-am mai îndemnat să se pregătească. Ce credeți? Nici unul nu s-a grăbit să discute, să-și spună părerea. Problema am lămurit-o eu, dar clasa a fost inactivă. Părerea mea, a continuat tovarășa Cazacu, este că în preajma fiecărei ore dirigintele are datoria să-și îndemne elevii să reflecteze asupra temei ce se va discuta, să caute, din cunoștințele anterioare exemple potrivite pentru tema respectivă. Acest lucru dă posibilitatea elevilor să gîndească, să-și verifice cunoștințele, fără a fi supraîncărcați.

Și tovarășa *Elena Mărgărit* de la Școala generală de 8 ani nr. 10 a subliniat necesitatea pregătirii elevilor arătînd că de aceasta depinde în mare măsură reușita orei de dirigenție. Ea ne spunea bunăoară că pregătirea elevilor săi începe din primele zile ale anului școlar cînd, împreună, discută pe marginea planului tematic întocmit. Elevii iau astfel cunoștință de obiectivele generale ale planului, sînt îndrumați să se preocupe de pregătirea temelor respective, să se gîndească asupra lor. În felul acesta procedează și tovarășa Elena Mituță. Mai mult, ea ne spunea că i-a obișnuit pe elevii săi să-și noteze într-un caiet și modul cum văd ei dezbaterea unei teme, textele ce le întîlnesc în lectura lor și care se potrivesc ilustrării temei.

— Ora de dirigenție, a adăugat tovarășa Elena Mărgărit, fiind de cele mai multe ori plasată spre sfîrșitul săptămînii, chiar spre sfîrșitul zilei, cînd elevii sînt obosiți, este bine să constituie și pentru diriginți și pentru elevi o oră de destindere, să fie creat la această oră un climat favorabil apropierii, mult mai mare decît la lecție, între elevi și diriginte. Elevii trebuie stimulați permanent la această oră să-și pună întrebări, să ridice probleme cărora prietenul lor mai mare — dirigintele — să le dea răspuns.

Acestea au fost cîteva din problemele muncii educative pe care le-am dezbătut mai în amănunt la masa noastră rotundă. Diriginții ne-au împărtășit o bogată experiență, au venit cu multe păreri, cu multe propuneri, dovedind ceea ce trebuie să fie caracteristic tuturor diriginților — interes, dragoste pentru activitatea lor, dorința de a căuta soluții noi, interesante, capacitatea de a le găsi.

lecții

Auxiliare de preț ale predării

Lecțiile de geografie, chemate să-i înarmeze pe elevi cu importante cunoștințe despre natură și societate, să le dezvăluie legăturile cauzale specifice fenomenelor geografice își pot atinge scopul numai dacă trezesc interesul pentru aceste fenomene și izbutesc să le prezinte cu deplină claritate. Un asemenea interes, o asemenea prezentare putem asigura prin folosirea metodelor moderne de predare, care fac apel la capacitatea receptiv-senzorială a elevilor. Diapozitivul, diafilmul, filmul, banda de magnetofon nu numai că întregesc bagajul de cunoștințe teoretice obținut prin ascultarea expunerii verbale a profesorului, prin studierea manualului și prin excursiile în natură, ci și previn imaginarea eronată de către elevi a fenomenelor geografice pe care ei nu le pot cunoaște direct, înlătură învățarea mecanică, formală a cunoștințelor.

Ilustrez adesea expunerile pe care le fac în fața elevilor cu fotografii și diapozitive, imagini fidele ale realității, care ne lasă posibilitatea să le valorificăm conținutul după necesitățile temei. Desigur, sînt cît se poate de atentă la calitatea imaginii, căci la explicarea unui fenomen poate contribui numai o imagine care redă ceea ce este caracteristic fenomenului respectiv și nu constituie numai o desfătare pentru ochi, un supliment atractiv sau un stimulent pentru a ține trează atenția elevilor. Analizez de fiecare dată împreună cu elevii imaginile, pînă cînd conținutul lor este pe deplin înțeles și asimilat, îmbogățind cunoștințele fiecăruia din ei. Așa procedez și cu tablourile geografice și cu fotografiile sau diapozitivele. Amîndouă aceste categorii de imagini au avantajele lor. Dacă tabloul nu cere săli camuflate și aparate de proiecție și poate rămîne expus mai mult timp, dacă poate fi privit și studiat de toți elevii și de fiecare separat, în schimb diapozitivele și fotografiile proiectate suscită într-o măsură mai mare interesul, au mai multă luminozitate, impresionează prin mărimea imaginii și au, deci, mai multă putere de convingere.

Rareori am întrebuințat la ore o singură fotografie sau un singur diapozitiv. Consider că este bine să alcătuim serii de astfel de imagini, numărul lor depinzînd de subiect, de timpul disponibil, de capacitatea de asimilare a elevilor etc. În general seriile pe care le-am alcătuit au avut între 6 și 12 imagini. Norme precise în această privință cred că nu se pot stabili; afară de una: să se țină seama nu de număr, ci de scop și de calitate.

Cît privește timpul cînd folosesc proiecțiile, acesta variază în funcție de necesitățile lecției și de nevoia de a evita șablonismul. Uneori încep predarea prin proiectarea cîtorva imagini dintre cele mai tipice pentru tema dată. Alteori, mai rar, imaginile sînt proiectate în timpul desfășurării lecției. Cele mai frecvente sînt cazurile în care prezint imaginile în momentul fixării cunoștințelor.

Deosebit de utile în predare sînt și diafilmele, compuse dintr-un număr de imagini statice (60—80), care se succed conform firului logic al unei teme. În proiectarea lor avem posibilitatea să trecem peste imaginile care nu interesează în mod deosebit, stăruind în schimb atîta cît este nevoie asupra altora, esențiale pentru înțelegerea lecției. Școala noastră dispune de multe diafilme (de exemplu „Lacurile din R.P.R.", „Cutremurele de pămînt", „Mișcările pămîntului" etc.), care, deși folosite intens în decurs de mai mulți ani, nu au pierdut din valoare. Totuși, o parte din diafilmele existente sînt depășite azi de progresele realizate în economie și studioul „Animafilm" ar trebui, cred, să se gîndească la reînnoirea lor.

Și mai utile decît imaginile fotografice sau diafilmele sînt proiecțiile cinematografice. Ca nici un alt mijloc, filmul poate arăta elevilor mișcarea, dezvoltarea fenomenelor pe care le studiază, putîndu-le lămuri astfel, într-un mod extrem de intuitiv, cele mai complexe probleme ale științei. Ajungînd în deșerturi arzătoare, pe culmi greu accesibile, pe mări și oceane îndepărtate, în adîncul pămîntului și la mari înălțimi deasupra lui, făcînd incursiuni în trecutul îndepărtat și prezentînd direcția dezvoltării viitoare, filmul primează față de toate celelalte mijloace intuitive, producînd asupra elevilor o impresie mult mai puternică decît orice tablou sau descriere geografică.

Obișnuiesc să proiectez filme fie la comunicarea noilor cunoștințe, fie la fixarea materialului predat, fie în lecțiile recapitulative. De pildă, cînd am avut de predat tema „Paleogeografia R.P.R.", am prezentat filmul „Din trecutul pămîntului patriei noastre" în momentul comunicării cunoștințelor noi. Proiecția lui n-a durat mai mult de 15 minute și a fost însoțită, bineînțeles, de explicațiile pe care le-am dat elevilor. După vizionare am localizat cu ei pe hartă cele văzute, le-am răspuns la întrebări și le-am lăsat timp să-și noteze pe maculatoare ceea ce era esențial în cunoștințele transmise. La fixarea cunoștințelor folosesc filme cum sînt „Masivul Retezat", „Delta Dunării", „Oltul străbate Carpații" etc. (la clasa a XI-a), sau „R. P. Bulgaria", „Guineea", „60 de zile în sud-estul Asiei" etc. (la clasa a IX-a). Pentru recapitularea în vederea tezei pe trimestrul I la clasa a XI-a voi folosi filmul „Prin Carpații Apuseni", care îi poate ajuta pe elevi în studierea formelor de relief.

Folosirea filmului în predare dă incontestabil rezultate pozitive. Ar fi bine însă ca, în viitor, studioul „Alex. Sahia" să elaboreze filme geografice cu caracter pur didactic, al căror conținut să corespundă direct cerințelor programei școlare. Pentru a se putea obține toate filmele la timp este nevoie, de asemenea, ca numărul copiilor să fie mai mare. Ar fi poate posibil ca fiecare raion să dispună de o filmotecă proprie, cu mai multe exemplare din același film, astfel încît distribuirea lor să se realizeze mai rațional.

Folosind în predare mijloacele audio-vizuale, caut ca acestea să nu devină un scop în sine, ci să-și păstreze funcția de auxiliare ale procesului de învățămînt, să stea alături de celelalte materiale didactice — hărți, tablouri, globuri etc. — ca și de experiențe, pe care să nu le înlocuiască, ci să le completeze. Apelez la ele, însă, ori de cîte ori ele le pot vorbi elevilor mai clar, mai cuprinzător, mai convingător și mai expresiv decît celelalte materiale ajutătoare.

Prof. MARIA MOȚOC

Compunerile elevilor din primele clase

În cadrul cercului pedagogic, la diferite consfătuiri etc., putem constata că unii învățători consideră că este posibil să se predea cunoștințele de limba romînă mai mult oral. Dar dacă în cadrul lecțiilor de limba romînă în clasele I—IV elevii nu scriu îndeajuns, de unde vor ști peste noapte, în clasa a V-a, cum să scrie? Or, aici au de dat chiar din primul trimestru, la mai multe obiecte, lucrări scrise care presupun capacitate de sistematizare și de sinteză, rapiditate în expunere, claritate etc. Nu se poate pretinde ca profesorul de la clasa a V-a să-i învețe aceasta în mai puțin de un trimestru. Este un lucru pe care poate însă să-l facă învățătorul, care are la dispoziție patru ani pentru a obișnui treptat pe elevi, potrivit cu particularitățile lor de vîrstă, să se exprime corect în scris. Iată de ce socotesc că în cadrul orelor de limba romînă noi, învățătorii, avem datoria să dăm elevilor teme scrise chiar începînd cu trimestrul III al primului an de școală.

Ce fel de teme scrise ar putea efectua elevii la aceste lecții? La început ar putea nota foarte pe scurt, sub îndrumarea noastră, idei principale, învățături, impresii după lectura unei lecții cu conținut științific, literar, educativ etc. Astfel de exerciții scrise constituie, după părerea mea, o bună pregătire pentru rezumatele de mai tîrziu. Apoi vin la rînd toate formele de compuneri, care creează cele mai largi posibilități pentru formarea și dezvoltarea exprimării corecte a elevilor în scris.

Dar dacă la ora de compunere, după discuțiile pregătitoare, îi lăsăm pe elevi să se descurce singuri, așa cum se întîmplă în general, ei vor face compuneri sărace în idei, vor folosi foarte mult repetările, vor continua să aibă o exprimare greoaie. De aceea, eu permit copiilor — și chiar îi îndemn — ca atunci cînd întîmpină greutăți în exprimarea unei idei să mă întrebe cum e bine să-și construiască propoziția. Dacă nu știu cum trebuie scris un cuvînt le spun eu, ca să-i ajut să-și formuleze corect ideile. La corectare, ceea ce mi se pare că nu e îndeajuns de frumos exprimat, chiar dacă nu e greșit, pun între paranteze și scriu deasupra, cu roșu, formularea mai potrivită.

Discutînd cu elevii astfel de corecturi, punîndu-i în situația să facă în clasă cît mai multe exerciții de compunere, îi obișnuiesc treptat să se exprime cu ușurință în scris, ceea ce contribuie la pregătirea lor generală și facilitează mult munca pe care trebuie s-o desfășoare ulterior, în clasele mai mari ale școlii generale de 8 ani și în școala medie.

MARIOARA BURLĂ
Școala de 8 ani nr. 15
București

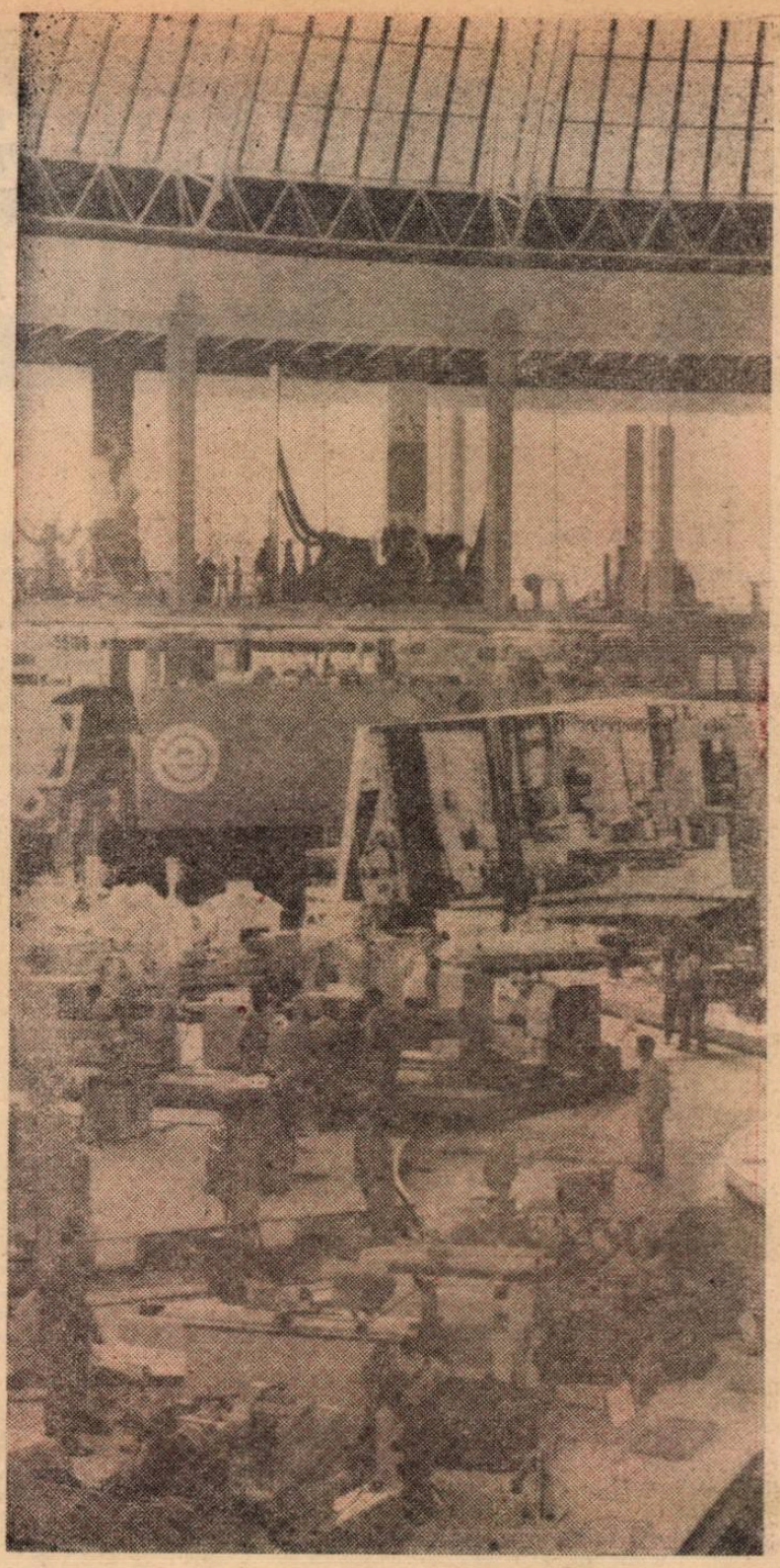

Aspect de la pavilionul central al Expoziției Realizărilor Economiei Naționale

Pe baza celor văzute la Expoziție

Am vizitat în repetate rînduri Expoziția Realizărilor Economiei Naționale care constituie pentru noi, profesorii, un imens laborator, utilat cu cele mai valoroase materiale demonstrative. Lecție după lecție mă refer acum, pentru mai buna exemplificare a celor predate, la mașinile, aparatele și piesele văzute de elevi la Expoziție.

Bunăoară, am predat de curînd la clasa a IX-a, cunoștințele referitoare la statica și dinamica fluidelor și a gazelor. Elevii au înțeles mai lesne, mai adînc aceste cunoștințe datorită faptului că explicația s-a referit la mașinile pneumatice și la pompele de apă acționate de motoare electrice pe care au avut prilejul să le cunoască la Expoziție și au putut rezolva cu ușurință o serie de probleme cu aplicații practice, interpretînd corect fenomenele observate „pe viu".

Un deosebit ajutor îl constituie cele văzute la Expoziție în studierea electricității în clasele a VIII-a și a X-a. Vizitînd Expoziția, elevii acestor clase au avut prilejul să observe toate accesoriile necesare unei instalații electrice (conductori, izolanți, comutatori de diferite tipuri. baterii, rezistențe, transformatoare, generatoare folosite pentru producerea curentului industrial, motoare electrice etc.). Putem spune că la clasele amintite nu este temă la care să nu se folosească observațiile efectuate cu ocazia vizitelor la Expoziție.

În predarea cunoștințelor privind electromagnetismul ne oferă un minunat material instalația automatizată cu relee electrodinamice existentă în Expoziție, folosită pentru dirijarea transporturilor feroviare, pe baza căreia pot explica foarte clar utilizarea electromagneților, a electrodinamicii în automatizarea celor mai diferite procese de producție. Deosebit de interesantă va fi pentru elevi, din acest punct de vedere, studierea macazului acționat de un electromecanism complex folosit în dirijarea automată a transporturilor, la care vor putea observa cu claritate și transmiterea mișcărilor prin roți dințate. Toate piesele componente ale mecanismului respectiv îmi vor da, de altfel, posibilitatea să împrospătez numeroase cunoștințe de mecanică.

De un real folos în predare sînt și referirile la instalația de comandă în vederea dirijării trenurilor de la distanță. Instalația respectivă a arătat elevilor cum se poate urmări, prin trase luminoase, drumul parcurs de locomotivă și le-a demonstrat transformarea energiei sonore în energie electrică.

De o foarte mare însemnătate este și faptul că vizitarea cu elevii a Expoziției ne dă multiple posibilități de a face cunoscute elevilor noștri minunatele realizări dobîndite de poporul nostru, sub conducerea partidului, în cei douăzeci de ani de muncă liberă și entuziastă, de a le dezvolta mîndria patriotică pentru aceste realizări, de a-i educa în spiritul dragostei față de muncă și față de cei ce muncesc.

Prof. ELENA TULIPANT

Școala și producția

La cercul micilor naturaliști de la Casa pionierilor din Botoșani

Primele vizite în producție

Școlile medii din orașul Brăila acordă o deosebită atenție organizării vizitelor în întreprinderi ca mijloace de cunoaștere a problemelor de bază ale producției moderne și a modului cum se aplică în practică legile și principiile științifice studiate la lecții, de educare a elevilor în spiritul dragostei față de muncă și față de cei ce muncesc, în spiritul admirației față de realizările dobîndite de popor sub conducerea partidului.

În cadrul primelor vizite în producție efectuate în acest an, elevii claselor a IX-a de la Școala medie nr. 3, de pildă, au avut prilejul să se familiarizeze, prin rotație, cu specificul de producție și principalele sectoare de activitate ale întreprinderii siderurgice „Laminorul". Planul vizitelor a fost astfel alcătuit încît elevii să parcurgă mai întîi halele în care lucrează uriașele agregate de laminare și apoi principalele sectoare auxiliare. Conduși de profesori și de șefii unora din secțiile întreprinderii, elevii claselor a IX-a au putut cunoaște nivelul ridicat de automatizare a producției laminoarelor moderne, precum și înalta pregătire profesională a celor care conduc aceste agregate. În carnetele speciale, destinate însemnărilor cu privire la vizitele în producție, elevii și-au notat, la indicația profesorilor de studiul mașinilor, de fizică și matematică, observații privind formele de transmitere a energiei, sistemele de pîrghii și agregate utilizate în construcția și funcționarea diferitelor mașini, randamentul economic al acestora. Toate aceste probleme au fost discutate apoi pe larg la lecții. De asemenea, la orele de dirigenție s-a vorbit despre munca fruntașilor în întrecerea socialistă din întreprinderea vizitată, despre rolul colectivului de producție pentru determinarea atitudinii juste a tinerilor muncitori față de realizarea sarcinilor de plan, au fost relevate aspecte ale educației morale prin muncă etc.

Tot pe baza unui plan minuțios alcătuit, cuprinzînd atît obiectivele imediate cît și sarcinile de perspectivă, au fost organizate vizitele elevilor clasei a X-a de la Școala medie nr. 3 din Brăila la Întreprinderea auto din localitate. Ei au putut cunoaște aici variate tipuri de motoare și metode de montaj, ceea ce va da posibilitatea îmbogățirii substanțiale a exemplificărilor practice în cadrul lecțiilor de fizică, lărgind orizontul tehnic al elevilor și dîndu-le o privire de ansamblu asupra caracteristicilor producției moderne.

Valorificînd experiența pozitivă în domeniul organizării și desfășurării vizitelor în producție efectuate pînă în prezent, colectivul Școlii medii nr. 3, ca și colectivele celorlalte școli medii din Brăila se preocupă să îmbunătățească necontenit metodica acestor vizite, astfel încît ele să corespundă cît mai bine scopului pe care îl au — legarea strînsă a învățămîntului de practică. Concepute în acest fel, pe baza instrucțiunilor Ministerului Învățămîntului, vizitele în producție vor aduce și o substanțială contribuție la îmbunătățirea muncii de orientare profesională a elevilor.

N. DUMITRU

Programa de agricultură și aplicarea ei

Studiind îndeaproape programa obiectului pe care îl predau, majoritatea profesorilor de agricultură cunosc în amănunțime cerințele ei și le aplică cu pricepere în activitatea pe care o desfășoară cu elevii, izbutind astfel să-i înarmeze pe viitorii colectiviști cu temeinice cunoștințe și deprinderi din domeniul principalelor ramuri ale producției agricole. În numeroase școli de pe întreg cuprinsul țării, cum sînt școlile de 8 ani din comuna Marginea, raionul Rădăuți, Pantelimon și Domnești, regiunea București, etc. lecțiile și activitățile practice agricole se desfășoară la un nivel ridicat, cu bune rezultate.

Nu pretutindeni însă lucrurile stau la fel. Un sondaj efectuat de curînd într-o serie de școli din regiunea Suceava, de pildă, arată că, deși toți profesorii de agricultură cunosc cerințele puse de programă cu privire la îmbinarea activității teoretice cu munca practică, la unii dintre ei continuă să se manifeste o tendință de abstractizare în predarea cunoștințelor. Bunăoară, tov. Elena Cotlarciu, profesoară în comuna Păltinoasa, raionul Gura Humorului, nu organizează cu elevii ei lucrările practice cerute de programă, mărginindu-și predarea la simpla lectură a lecțiilor din manual. O predare exclusiv teoretică, ruptă de realitățile concrete ale producției agricole se întîlnește și în alte școli. Se impune ca aceste lipsuri să fie cît mai grabnic înlăturate, ca pretutindeni să se asigure respectarea cerințelor programei, realizîndu-se o legătură strînsă între cunoștințele teoretice și practică.

Astfel, este foarte necesar să se organizeze la fiecare lecție nouă, așa cum cere și programa, aplicații practice ale cunoștințelor predate, care prilejuiesc exemplificarea unor faze de vegetație a plantelor, permit studierea concretă a unor caractere morfologice și fiziologice ale semințelor, rădăcinilor sau altor părți ale plantelor agricole și au totodată o valoare demonstrativă, confirmînd adevărurile științifice transmise în cadrul lecției. Experiența arată că aplicațiile practice se desfășoară cu cele mai bune rezultate atunci cînd sînt planificate din vreme, cînd temele respective sînt distribuite dinainte pentru studiu elevilor, pe grupe sau individual.

Multă atenție trebuie acordată și lucrărilor practice propriu-zise care, avînd un caracter recapitulativ, se pot desfășura cu succes la sfîrșitul unei teme mai mari. Programa de agricultură aplicată cu începere din acest an școlar dă fiecărui profesor posibilitatea să planifice el însuși lucrările practice, în funcție de importanța temei, de gradul de tehnicitate al anumitor lucrări și de condițiile climatice existente. Folosind această prevedere a programei, profesorii au datoria să acorde o atenție deosebită legării lecțiilor și activității practice de specificul producției agricole locale, punînd accent pe temele care se referă la culturile agricole din zona respectivă.

Cu multă grijă se cere a fi organizată și activitatea agricolă experimentală, desfășurată pe lotul școlar sau în cîmpul experimental al unității agricole din localitate. Pentru ca activitatea experimentală să contribuie cît mai mult la apropierea studiului agriculturii de practică, la înarmarea elevilor cu deprinderi, la formarea unei atitudini creatoare față de muncă, ea trebuie să se desfășoare într-un mod științific. Cele mai bune rezultate le dau experiențele realizate după metoda perechilor, în care cultura de pe parcela experimentală, tratată după procedee înaintate, este comparată cu cultura obișnuită. Se pot organiza cu elevii experiențe privind influența îngrășămintelor N.P.K., folosirea soiurilor ameliorate, respectarea diferitelor momente optime de însămînțare etc.

În general este bine ca, atunci cînd timpul o permite, elevii să se afle cît mai mult pe teren, chiar expunerea lecțiilor teoretice organizîndu-se direct în natură.

Legarea strînsă a studiului agriculturii de practică presupune și utilizarea largă a materialului intuitiv. În cazul cînd intuiția directă nu este posibilă — fie pentru că obiectul respectiv lipsește din mediul înconjurător, fie din pricina timpului neprielnic — este indicat să se folosească colecțiile de plante, planșele, diapozitivele, diafilmele, desenele etc. Îndeosebi la școlile situate în zone de munte, unde lucrările practice se desfășoară mai ales în sectorul silvic, este necesar un efort suplimentar pentru dotarea laboratorului școlar cu colecții de plante care, lipsind din cultură, pot fi procurate prin schimb cu școlile situate în zonele de șes. De asemenea, este bine ca pe loturile experimentale de la aceste școli să se cultive și plante care, deși nu ajung la maturitate fiziologică, pot foarte bine folosi profesorului ca material didactic în expunerea lecțiilor.

Experiența multor școli arată că are o deosebită utilitate în predare și desenul schematic. Urmărit cu interes de elevi, reprodus de aceștia în caietele lor, desenul profesorului contribuie substanțial la însușirea cunoștințelor, putînd fi folosit cu succes în pregătirea lecțiilor sau a lucrărilor practice.

O condiție importantă a bunei pregătiri a elevilor în domeniul agriculturii o constituie, pe lîngă legarea predării de practică, sistematizarea judicioasă a predării. Indicații importante în această privință cuprinde însăși programa, care ține seama, în repartizarea materiei pe clase, de particularitățile de vîrstă ale elevilor, ca și de cunoștințele dobîndite de ei la alte discipline de învățămînt. După cum se știe, elevii clasei a V-a studiază solul, lucrările lui și cultura plantelor de cîmp, cei din clasa a VI-a horticultura (legumicultura, pomicultura și viticultura), cei din clasa a VII-a creșterea animalelor, iar elevii clasei a VIII-a unele probleme privind mecanizarea și organizarea întreprinderilor agricole socialiste. În mod practic, noțiunile de agricultură predate în acești patru ani de studiu se întrepătrund și se completează reciproc. De aceea se cere profesorului ca permanent să apeleze la cunoștințele însușite anterior de elevi. De exemplu, predînd în clasa a VII-a tema „Mașinile de semănat", este necesar să facem legătura cu noțiunile de agrotehnică și fitotehnie predate în clasa a V-a, în așa fel încît să le lămurim pe deplin elevilor chestiunile referitoare la condițiile de semănat, la metodele și posibilitățile de semănat etc. De asemenea, la lecția despre hrănirea animalelor domestice predată în clasa a VII-a ne vom baza pe cunoștințele despre cultura plantelor furajere studiate în clasa a V-a. O asemenea tratare a materiei asigură caracterul unitar al predării întregului curs de agricultură, dă elevilor o imagine sistematică, de ansamblu asupra tuturor cunoștințelor studiate.

O preocupare permanentă trebuie s-o constituie pentru profesor legarea cunoștințelor de agricultură de cunoștințele din domeniul altor discipline, cum ar fi chimia, botanica etc. De exemplu la lecțiile privind chimizarea agriculturii (clasa a VIII-a) vom apela la procedeele de obținere a îngrășămintelor și substanțelor chimice cunoscute de elevi de la orele de chimie, la noțiunile de morfologia și fiziologia plantelor învățate la botanică (pentru stabilirea momentelor optime de aplicare a îngrășămintelor) etc.

De o deosebită însemnătate este cerința ca la fiecare lecție în parte să se sublinieze în mod deosebit ceea ce este important, esențial. Bunăoară, în clasa a V-a, la tema „Studiul solului" se impune să se scoată în evidență îndeosebi însușirile solului, clasificarea principalelor tipuri de sol din R.P.R. și în special solurile din localitate, întrucît acestea contribuie la înțelegerea și fixarea ideilor de bază. În clasa a VIII-a, la lecțiile privind mașinile agricole este bine să se stăruie asupra cunoștințelor privind folosirea și punerea în lucru a acestor mașini, precum și asupra principalelor reglări necesare în timpul lucrului. Stabilirea a ceea ce este esențial în cadrul fiecărei lecții depinde în cea mai mare măsură de priceperea și pregătirea agricolă a profesorului. Tocmai de aceea el are datoria să cunoască bine organizarea producției agricole, ținînd în acest scop o legătură strînsă cu gospodăria agricolă din localitate, să urmărească publicațiile de specialitate, să participe activ la ședințele cercurilor pedagogice.

În sfîrșit, am vrea să ne oprim în articolul de față la încă o problemă: aceea a necesității de a ține seama de puterea de asimilare a elevilor la diferite vîrste. Sondajul de care vorbeam a arătat că, dacă majoritatea profesorilor de agricultură înțeleg această cerință, sînt și unii care nu țin seama de ea, periclitînd astfel buna pregătire a elevilor. Este neapărat necesar ca la fiecare lecție să se stabilească cu grijă volumul de cunoștințe ce poate fi asimilat cu ușurință de către elevi, în funcție de gradul de dificultate a temei, de vîrsta elevilor etc., subliniindu-se îndeosebi, așa cum s-a arătat mai sus, ceea ce este esențial și eliminîndu-se amănuntele lipsite de importanță.

Studiul agriculturii, prin caracterul său aplicativ, oferă profesorilor largi posibilități metodice, care pot fi utilizate cu succes numai dacă se înlătură din predare caracterul static, bucheresc, dacă se muncește în mod creator. Tocmai o astfel de muncă vie, creatoare sînt chemați să desfășoare profesorii de agricultură. O dată cu transmiterea cunoștințelor ei au datoria să cultive la elevi dragostea pentru producția agricolă, pregătindu-i să aducă o contribuție de seamă la dezvoltarea acestei importante ramuri a economiei noastre naționale.

M. VLĂDUȚ
inspector principal în Ministerul Învățămîntului

PUNCTE DE VEDERE

„Antrenament“ pentru producția automatizată

Automatizarea complexă a principalelor sectoare industriale, aplicarea unor noi tehnologii de înaltă productivitate pun probleme calitativ noi, nu numai în sfera producției, ci și pe tărîmul activității instructiv-educative consacrate pregătirii viitoarelor cadre de muncitori și tehnicieni. Această pregătire presupune, pe lîngă însușirea unui volum corespunzător de cunoștințe privind tehnica modernă, și formarea unor deprinderi specifice pe baza proceselor intelectuale și senzoriale, ca și pe baza unor procese motorii cu caracteristici foarte ridicate de viteză, precizie și coordonare.

Deprinderile de mînuire corectă a sculelor și a mașinilor-unelte se formează, după cum se știe, chiar în școală. Deprinderile mai complexe, legate de procesele tehnologice automatizate, se însușesc însă, în prezent, în producție, atunci cînd absolvenții școlilor profesionale și tehnice iau contact cu problemele tehnologiei de grup, cu funcționarea agregatelor automate.

Numeroase lucrări de specialitate apărute în ultima vreme, studiile efectuate de oameni de știință reputați în cercetarea problemelor psiho-pedagogice ale învățămîntului profesional și tehnic pun problema asigurării unui „antrenament“ specific pentru a asigura treptat formarea deprinderilor și dezvoltarea unor percepții precise privind procesele automatizate de producție, întrucît de la strung la secția de producție sau la uzina formată dintr-un singur agregat uriaș, complet automatizat, este un salt apreciabil.

În ultimul timp, Institutul de psihologie al Academiei R.P.R. se ocupă de studiul deprinderilor și proceselor specifice producției automatizate, așa cum se manifestă acestea la diferite categorii de muncitori — fruntași în întrecerea socialistă, lucrători de înaltă calificare și lucrători de calificare medie. Este necesar însă, credem, să se organizeze asemenea studii și la nivelul școlilor și grupurilor școlare profesionale și tehnice, în vederea „antrenamentului“ progresiv al viitorilor muncitori pentru dezvoltarea deprinderilor necesare în producția automatizată. Cu ajutorul unor panouri cuprinzînd scheme de montaj și relee de automatizare din ce în ce mai complicate, pînă la un nivel echivalent tabloului de comandă al unei instalații automatizate, se pot stabili și dezvolta complexe de deprinderi specifice producției moderne. „Antrenamentul“ se poate folosi simultan atît la deprinderile intelectuale cît și la cele senzoriale și motorii. Astfel, în ce privește deprinderile intelectuale, este bine să se stăruie asupra citirii și înțelegerii rapide a schițelor, desenelor de execuție și schemelor de montaj, deprinderilor de calcul rapid. Se impune să fie avute în vedere, de asemenea, posibilitățile de apreciere instantanee a măsurilor ce trebuie luate pentru a asigura desfășurarea continuă, ritmică și fără întrerupere a proceselor tehnologice, posibilitățile de urmărire simultană a indicațiilor diferitelor aparate de măsură și control, de receptare rapidă și precisă a acestor indicații, ca și formarea componentelor motorii respective (acționarea imediată în funcție de situație), a reprezentărilor spațiale tehnice-constructive, a deprinderii de a percepe pe cale auditivă particularitățile de funcționare a diferitelor mecanisme etc.

În școlile care pregătesc muncitori și tehnicieni pentru întreprinderi cu un înalt nivel de automatizare, așa cum sînt de pildă uzinele „Steagul Roșu“ din Brașov, uzinele „Electronica“ din București, Complexul petrochimic Onești-Borzești etc., organizarea, pe baza studiului lucrărilor de specialitate, a „antrenamentului“ în vederea înarmării viitorilor muncitori și tehnicieni cu deprinderile specifice producției automatizate este pe deplin posibilă. Această acțiune s-ar înscrie pe linia căutărilor creatoare în scopul determinării celor mai eficiente mijloace de pregătire a cadrelor necesare producției moderne în continuă dezvoltare din țara noastră.

M. H.

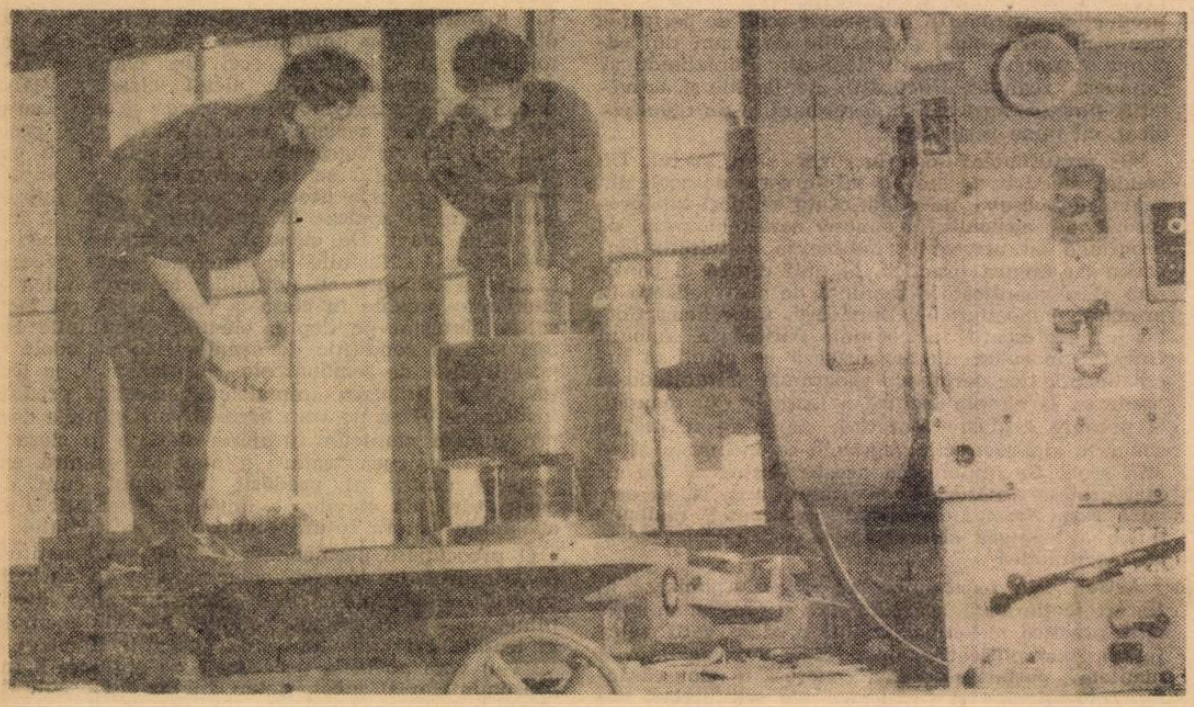

Pregătirea practică a viitorilor muncitori se face la cele mai perfecționate mașini. (Aspecte de la practica în producție a ucenicilor de la Uzinele „Vulcan“ din București)

Despre pregătirea actuală a viitorilor mecanizatori

Un rol important în asigurarea pregătirii corespunzătoare a mecanicilor agricoli revine îmbunătățirii continue a planurilor de învățămînt și a programelor școlare.

Analiza pe care a făcut-o recent o comisie de specialiști formată din cadre didactice, cercetători și ingineri din producție asupra planurilor de învățămînt și a programelor școlare elaborate ca urmare a prevederilor hotărîrii C.C. al P.M.R. și a Consiliului de Miniștri privind dezvoltarea și îmbunătățirea învățămîntului agricol a evidențiat unele trăsături pozitive de mare însemnătate în conținutul acestora. Astfel, noile planuri și programe de învățămînt au permis ca perioadele comasate de practică în producție să fie strîns corelate cu calendarul muncilor agricole. De asemenea, actuala organizare a școlilor, ca și raportul dintre instruirea practică și învățămîntul teoretic asigură legătura directă și nemijlocită a pregătirii mecanizatorilor cu producția, ajutîndu-i să cunoască mai adînc cele mai importante probleme ale acesteia. Aceeași analiză a scos în evidență o serie de cerințe privind ridicarea continuă a nivelului predării cunoștințelor de mecanizare a agriculturii la nivelul dotării tehnice și de perspectivă a acestui sector economic, pentru a se realiza o mai deplină oglindire a celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii agricole în conținutul muncii instructiv-educative. Pentru ca planurile de învățămînt și programele școlare să reflecte într-o măsură cît mai amplă noile cuceriri ale tehnicii și să-i pregătească pe viitorii mecanizatori pentru dezvoltarea în perspectivă a tehnicii în agricultură au fost antrenați, în elaborarea lor, și colaboratori științifici ai Institutului de cercetări pentru mecanizarea agriculturii. Cu sprijinul acestora au fost aduse îmbunătățiri substanțiale programei obiectului „Mașini și instalații agricole“, în cadrul căreia se acordă o mai mare atenție predării noilor mașini introduse în ultimul timp în S.M.T.-uri și G.A.S., majorîndu-se numărul de ore afectate temelor care tratează grupele de mașini de bază.

In programa disciplinei „Tractoare“ au fost introduse probleme legate de cunoașterea, folosirea și întreținerea tehnică a noului tractor romînesc U-650 și s-au repartizat mai multe ore pentru tema „Sistemul de pornire“, datorită faptului că ultimele tractoare romînești au un sistem de pornire cu totul nou. La tema Studiul comparativ al tractoarelor și motoarelor“ de la aceeași disciplină s-au introdus pentru prima dată cunoștințe privitoare la motoarele stabile folosite în G.A.S. și G.A.C. la lucrări de irigații și în sectorul zootehnic.

Aceste importante prevederi ale programei impun școlilor și cadrelor didactice de specialitate folosirea cu prilejul demonstrațiilor și a lecțiilor practice în special a mașinilor respective. Deosebit de important este, în această privință, ca în dotarea cabinetelor tehnice să intre piese, subansamble și dispozitive ale acestor noi mașini, precum și machete în stare de funcțiune care să fie executate în cadrul orelor de practică din atelierele școlii și al activității cercurilor tehnice. In același timp se impune reducerea predării unor cunoștințe legate de funcționarea și exploatarea unor tractoare și mașini care se folosesc tot mai puțin în unitățile agricole.

Pentru a asigura o contribuție mai largă a desenului la pregătirea de specialitate a elevilor mecanizatori au fost introduse la această disciplină temele „Reprezentarea și cotarea transmisiilor prin curele și lanțuri“ și „Executarea desenelor de ansamblu la scară“. Predarea eficientă și însușirea temeinică a acestor cunoștințe ca și a celorlalte noțiuni de desen tehnic cere să acordăm o pondere mai mare aplicațiilor practice de executare a schițelor, ținîndu-se seama de faptul că de multe ori mecanicul agricol este pus în situația de a executa operativ schițele unor piese de mașini care necesită să fie reparate.

In cadrul disciplinei „Organizarea întreprinderilor agricole socialiste“ au fost extinse cunoștințele cu privire la sarcinile S.M.T. pentru consolidarea economico-organizatorică a gospodăriilor agricole colective, ca și cele cu privire la etapele executării lucrărilor agricole mecanizate. Predarea acestor cunoștințe trebuie desfășurată astfel încît să dezvoltăm interesul și simțul de răspundere al viitorilor mecanizatori în legătură cu contribuția lor directă la creșterea producției și veniturilor din gospodăriile colective folosind multe exemple concrete, reale.

In planul de învățămînt al școlilor profesionale de mecanici agricoli a fost introdusă, ca disciplină aparte de studiu, studierea normelor de circulație pe drumurile publice. Pe lîngă îmbunătățirea procesului de instruire practică în domeniul conducerii tractoarelor, studiul acestei discipline trebuie să aducă și o importantă contribuție la educarea cetățenească a elevilor, deprinzîndu-i să respecte normele de circulație a autovehiculelor pe drumurile publice.

Imbunătățirile substanțiale aduse programelor școlare pe linia cuprinderii ultimelor noutăți în domeniul tehnicii agricole le corespund și serioase îmbunătățiri de ordin metodic. Pentru prima dată, programele școlare pentru toate obiectele prevăzute în planul de învățămînt sînt împărțite pe lecții, precizîndu-se cunoștințele ce se cer a fi predate elevilor în cadrul fiecărei lecții. In acest fel, pe lîngă faptul că se ușurează activitatea cadrelor didactice, se realizează și o mai mare unitate în predare, ceea ce se va răsfrînge în mod pozitiv asupra pregătirii elevilor.

Considerăm că, astfel îmbunătățite, planurile și programele școlare corespund cerințelor pe care le ridică în etapa actuală pregătirea cadrelor necesare mecanizării proceselor de producție din agricultură. Aplicarea lor creatoare de către profesori, ca și îmbunătățirea continuă a metodelor de predare vor permite să se asigure o pregătire temeinică a viitorilor mecanizatori.

Ing. ȘTEFAN DUȚĂ
Consultant de specialitate
la secția de învățămînt
și propagandă
din Consiliul Superior
al Agriculturii

SISTEMATIZAREA MATERIALULUI INTUITIV

In ultimii ani, școlile profesionale și tehnice au primit și și-au confecționat o mare cantitate de material didactic — piese-model, materiale grafice, diafilme etc. Devine deci necesară o sistematizare bine gîndită a acestui material, pentru a se asigura păstrarea lui în condiții bune într-un spațiu cît mai restrîns și găsirea rapidă a fiecărei piese.

Sistematizarea materialului didactic pentru predarea tehnologiei materialelor se impune cu atît mai mult cu cît aceasta este o disciplină de bază, care apare în programele de învățămînt ale tuturor meseriilor, în predarea fiecărei meserii, iar anumite materiale pot fi încadrate în mai multe grupe. De pildă un cuțit de strung poate fi repartizat atît în grupa „scule“ cît și în grupa „materiale pentru prelucrări mecanice“.

In funcție de toate aceste cerințe, la școala noastră — Școala profesională de ucenici „Metalotehnica“ din Tg. Mureș — întregul material didactic — cca 1 100 piese-model, 350 materiale grafice și 240 diafilme — a fost împărțit în cîteva secțiuni. Una dintre acestea cuprinde piesele necesare pentru studiul materialelor, adică pentru proprietățile și structura metalelor și aliajelor, pentru metalurgia oțelului și a fontei, pentru aliaje dure, pentru metalurgia și proprietățile neferoaselor și ale aliajelor, pentru tratamente termice și termochimice, pentru studiul coroziunii și al protecției contra coroziunii, al materialelor nemetalice, al lubrefianților și lichidelor de răcire, lacurilor, vopselelor, emailurilor, cleiurilor, cauciucului, maselor plastice, pielii, lemnului, materialelor abrazive, materialelor ceramice, materialelor de construcții, sticlei, rășinilor etc. Tot aici s-au repartizat materialele didactice pentru studiul combustibililor și combustiunii ca și materialele pentru studiul temei apa în industrie.

O altă secțiune cuprinde materialele pentru predarea proceselor tehnologice de bază — turnarea, presarea (inclusiv presarea materialelor plastice) laminarea, trefilarea, sudarea, lipirea, așchierea, strunjirea, rabotarea, mortezarea, broșarea, frezarea, rectificarea, polizarea etc. De asemenea, s-au inclus aici materialele didactice pentru demonstrarea procedeelor moderne de prelucrare, ca și pentru prelucrări la bancul de lucru — îndreptarea semifabricatelor, trasarea, tăierea metalelor, pilirea, găurirea, prelucrarea găurilor, nituirea, filetarea, răzuirea, rodarea și lustruirea.

Există și o secțiune în care sînt cuprinse materialele privind predarea temelor despre toleranțe, ajustaje, aparate de măsurat și procese tehnologice.

In laboratorul tehnic al școlii există un inventar care servește ca ghid atît în găsirea pieselor model (așezate în rafturi), cît și a materialelor grafice (agățate pe niște bare orizontale). Pentru acestea din urmă se indică numărul de ordine, de stocare, pe fiecare capitol.

In acest fel, sistematizarea materialului didactic constituie un serios ajutor pentru profesorii de specialitate, ușurînd folosirea cabinetului-laborator de tehnologie ca și folosirea materialelor didactice la lecții.

prof. G. IACSO
Tg. Mureș

CĂRȚI

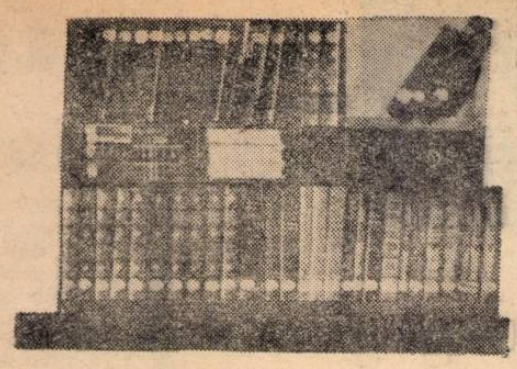

Manualul de limba romînă pentru clasa a VIII-a

Capitolele referitoare la gramatică din manualul de limba romînă pentru clasa a VIII-a sînt, în general, izbutite. Ele reflectă preocuparea stăruitoare a autorilor de a asigura dezvoltarea gîndirii elevilor, însușirea conștientă de către aceștia a fenomenelor gramaticale.

În tratarea temelor se îmbină metoda deductivă, (definiții — exemple — observații, exerciții aplicative) cu metoda inductivă (exemple — analiza exemplelor — generalizare, definiții, observații, exercițiu). Metoda inductivă este folosită în prezentarea substantivelor epicene și mobile, a formelor verbale inverse, a subiectului multiplu, a subiectului logic și gramatical, a subordonatelor cauzale, finale, concesive, consecutive și condiționale.

Pe lîngă numeroase scheme și tablouri recapitulative se dau, la sfîrșitul fiecărei teme, „observații" care precizează și adîncesc informația. Remarcăm, de asemenea, bogăția și varietatea exercițiilor aplicative care creează posibilitatea unei largi aplicări a cunoștințelor.

În scopul preîntîmpinării confuziilor se folosește, la „observații", procedeul valoros al disocierii noțiunilor ce se pot confunda, subliniindu-se factorii care ar putea determina confuzia și reliefîndu-se notele diferențiale. Este, de exemplu, cazul „observațiilor" privind subordonata predicativă și subordonata subiectivă (p. 220), subiectiva și completiva directă (p. 226), completiva directă și completiva indirectă (p. 228), subordonata circumstanțială de loc și subordonata atributivă introdusă prin adverbul relativ *unde* sau compușii săi (p. 229), subordonata de scop și subordonata cauzală. Considerăm însă că, pentru înlăturarea confuziei între completiva directă și completiva indirectă, îndrumarea dată de manual („Ca să se poată deosebi cele două feluri de propoziții, întrebările trebuie puse precis") nu este suficientă. Ar fi fost necesar să se adauge observația că verbul la diateza reflexivă, cu complementul reflexiv în acuzativ, nu poate avea complement direct și să se recomande metoda contragerii care, prin transformarea subordonatei în echivalentul ei în propoziție, duce la deplina clarificare. Autorii folosesc, de altfel, procedeul respectiv, arătînd echivalentele în propoziție ale unor subordonate (predicative — p. 223, subiective — p. 220, atributive — p. 224, completive indirecte — p. 227).

Ultimul punct în tratarea fiecărei teme îl reprezintă exercițiile aplicative. Autorii epuizează întreaga tipologie a exercițiilor gramaticale: simple întrebări (de exemplu — „Care prepoziții se construiesc cu genitivul ?), exerciții de copiere cu sarcini (de exemplu : „Copiați textul, subliniați cu o linie adverbul, cu două locuțiunile adverbiale"), exerciții de recunoaștere și grupare („Să se scoată din textul de mai jos adjectivele și substantivele pe care le determină, cu analiza acordului"), exerciții de înlocuire („Să se înlocuiască pronumele personal și pronumele de politețe"), exerciții de completare („Să se pună în locul punctelor pronumele de întărire corespunzător" — p. 146, ex. 7), ca și exerciții cu caracter creator, cerînd construcții care să cuprindă fenomenul gramatical ce se studiază.

Pentru clarificarea noțiunilor și stimularea gîndirii elevilor se insistă și în cadrul exercițiilor, asupra faptului că diferite feluri de subordonate se introduc prin aceeași unealtă subordonatoare, cerîndu-se elevilor să le identifice. Astfel, se dau spre analiză fraze în care conjuncția că introduce pe rînd o completivă indirectă, o completivă directă, o atributivă etc.

Importanța deosebită ce se acordă exercițiilor aplicative de punctuație și ortografie asigură formarea deprinderilor de scriere corectă cu care trebuie înarmați viitorii absolvenți ai școlii de 8 ani. Subliniem rolul pe care îl au în însușirea ortografiei corecte exercițiile ortografice de *disociere* recomandate de lucrările de specialitate.

Pentru formarea deprinderilor de activitate independentă sînt valoroase îndrumările date sub forma exemplelor de analiză, care apar la fiecare temă gramaticală. Pentru prima oară găsim într-un manual de gramatică îndrumări complete referitoare la tehnica analizei frazei (încercuirea conjuncțiilor sau a cuvintelor cu rol de conjuncție, închiderea în paranteză a intercalatelor etc.). Se clarifică de asemenea tehnica analizei frazei în condițiile alăturării a două conjuncții sau cuvinte cu rol de conjuncție (p. 219).

Pe lîngă aceste laturi cu adevărat izbutite, manualul are și o serie de scăderi. Relevăm astfel unele formulări neprecise, care nu-i pot ajuta pe elevi în clarificarea noțiunilor studiate. De exemplu, raportul de subordonare este formulat defectuos „cînd în frază există și propoziții secundare" (p. 217). Era indicat să se folosească, în această privință, formularea accesibilă din „Gramatica" Academiei (la raportul de subordonare unul dintre elemente depinde de celălalt — p. 254).

În schimb în alte locuri transcrierea unor definiții din „Gramatica" Academiei fără o suficientă explicare și ilustrare dăunează accesibilității. Așa stau lucrurile, de exemplu, cu definiția complementului indirect „...arată obiectul căruia i se atribuie o acțiune, o însușire și o caracteristică" (p. 159). Cu greu vor înțelege elevii de ce acest complement se numește indirect.

Exercițiile aplicative, care prin varietatea lor contribuie mult la însușirea și fixarea noțiunilor studiate, la dobîndirea priceperii de a le aplica în practică, nu sînt date în ordinea dificultății crescînde, conform principiilor metodice. Astfel, deși mai grele, exercițiile de creație preced uneori exercițiile de recunoaștere p. 201, ex. 1.

Pentru a folosi cu succes manualul în predare, cadrele didactice trebuie să-i studieze îndeaproape conținutul, întrucît în cuprinsul lui apar numeroase lucruri noi. Astfel, se dau definiții noi (a subiectului, a complementului indirect etc.), ca și modificări care cer o reluare a materiei, presupusă știută și sistematizată ca atare în schițele recapitulative. De exemplu, în schița pentru recapitularea propoziției, propozițiile optative, imperative, exclamative sînt considerate ca făcînd parte din sfera mai largă a noțiunii de propoziție enunțiativă (în conformitate cu *Gramatica* Academiei p. 23). Or, elevii au învățat în anii anteriori că propoziția enunțiativă comunică „o constatare, o observare sigură, fără ca vorbitorul să-și exprime o anumită stare sufletească".

Cercetînd atent manualul, axat pe ultimele precizări ale *Gramaticii* Academiei profesorii vor putea trata problemele în lumina acestor precizări, înlăturînd astfel dificultățile ivite în predare.

Lector univ. **Viorica FARCAȘIU**

Serioase deficiențe științifice și metodice

Editura didactică și pedagogică a elaborat pentru acest an școlar un manual de desen destinat elevilor clasei a VIII-a (autori prof. Ștefan Petelei și prof. Ion Cîrdei, redactor responsabil C-tin Lepădatu). Fiind deosebit de necesar predării acestei discipline în școala generală de 8 ani, manualul a fost așteptat cu un deosebit interes.

După cum se indică în introducere, autorii și-au propus ca în prima parte a manualului să realizeze recapitularea noțiunilor fundamentale ale perspectivei să consolideze și să completeze cunoștințele însușite anterior în cadrul studierii desenului după natură și să-i obișnuiască pe elevi cu rezolvarea schiței de încadrare și prezentare finită a volumului, indicînd fazele de execuție. În cea de-a doua parte a manualului autorii și-au propus să prezinte noțiuni de desen tehnic.

Acest bagaj de cunoștințe este necesar și corespunde scopului școlii generale de 8 ani, dacă prezentarea lui este gradată, accesibilă, conformă particularităților de vîrstă ale elevilor. Dar, dacă cercetezi manualul, constați că cele propuse de autori n-au fost realizate în întregime.

În primul rînd trebuie spus că nu s-a ținut seama de posibilitățile de asimilare ale elevilor, de particularitățile vîrstei lor. Este drept că programa de desen pentru clasa a VIII-a împinge ea însăși la supraîncărcare, deoarece nu stabilește precis ce volum de cunoștințe trebuie să li se ceară elevilor în predare. Dar, pe lîngă aceasta, autorii au introdus în manual și o temă pe care programa nu o prevede de loc — și anume, desenul la scară.

Se constată însă lipsuri și în modul cum sînt tratate temele în manual. Acestea ar fi trebuit să fie prezentate într-un asemenea mod încît să ducă la dezvoltarea percepțiilor vizuale ale elevilor, la înarmarea lor cu priceperi și deprinderi de reprezentare a obiectelor să le dezvolte gustul artistic dîndu-le îndrumări cu privire la plasarea desenului pe hîrtie, la caracterul liniilor, la ritmicitatea și expresivitatea lor, la alegerea culorii. Or, explicațiile pe care le dau autorii sînt departe de a fi clare, sugestive, au un caracter greoi, neaccesibil. Lasă de dorit și exemplificarea principiilor perspectivei, prezentate abstract și neclar din punct de vedere al construcției. Neajunsuri serioase există și în explicarea fazelor de realizare a unui desen după natură, care nu sînt prezentate în mod succesiv. De altfel, în tratarea întregului material din această parte a manualului este ignorată cerința prezentării sistematice, progresive a cunoștințelor.

Numeroase observații se pot face și cu privire la alegerea modelelor. Se folosesc uneori ca modele piese neuzuale (vezi figura 2, 6) care nu au nici o legătură cu lucrările practice executate de elevi. În unele cazuri, figurile poartă titluri greșite. De exemplu, un capac poartă titlul „Flanșă".

Nu o dată autorii dau indicații imprecise, care îi derutează pe elevi. La pag. 31, de exemplu, se spune : ... „din această urzeală de linii foarte fine pornește să se contureze imaginea obiectului...să se accentueze ici-colo..." sau : „...linii subțiri care au servit pentru aflarea, dibuirea imaginii...". Dar viitorii constructori nu pot merge pe „dibuiri", nu se pot mulțumi cu o „urzeală de linii", ei trebuie deprinși cu claritate și acuratețe în realizarea desenelor.

Felul în care este prezentat materialul din cea de-a doua parte a manualului, în care se dau elementele de bază ale desenului tehnic, dovedește că autorii nu sînt familiarizați cu o formulare în spirit matematic și că nu posedă în suficientă măsură desenul geometric, bazat pe cunoștințele de geometrie. De exemplu, se dau indicații greșite din punct de vedere științific în legătură cu citirea lungimii unui arc de cerc pe deschizătura lui (la pag. 85). De asemenea, la pag. 115 și 116 se vorbește despre determinarea triunghiului în perspectivă paralelă prin mediatoare, cînd de fapt el se determină cu ajutorul înălțimii, iar la construcția bazei unei prisme exagonale nu se ține seama că latura exagonului regulat este egală cu raza cercului în care a fost înscris exagonul. Formulări confuze întîlnim și la definirea dimensiunilor paralelipipedului (pag. 115).

Rezolvarea problemelor grafice din manual este anevoioasă, atît datorită neconcordanței dintre notația din text și cea din figură, cît și datorită formulării care are, după cum am mai arătat, un caracter simplist și nesistematic. Pretutindeni întîlnim fraze pline de confuzii, formulări neștiințifice. Iată un exemplu convingător din acest punct de vedere : „Deși spiralele, în general, nu pot fi construite dintr-o succesiune de arce de cerc racordate între ele și a căror formă seamănă cu aceea a spiralelor adevărate, poartă și ele denumirea de spirale" (pag. 3).

Ținînd seama de toate aceste lipsuri socotesc că se impune neapărat o serioasă revizuire a manualului, astfel încît acesta să corespundă cu adevărat cerințelor școlii generale de 8 ani.

ȘTEFAN ANTON

REVISTA DE PEDAGOGIE

nr. 9, septembrie 1964

Eugen Blideanu : La început de an școlar.
Grigore C. Moisil : Rolul societăților științifice din R.P.R. în ridicarea nivelului de pregătire al cadrelor didactice.
Ion Berca : Lectura în afara clasei a elevilor de vîrstă școlară mică.
Anghel Manolache : Pregătirea și perfecționarea cadrelor didactice.
Georgeta Dan-Spinoiu: Conduita morală a elevilor adolescenți.
Filofteia Mihalache : Despre orele de dirigenție pe teme etice la clasa I experimentală.
Olga Supek : Realizarea pregătirii fizice generale în cadrul lecțiilor de educație fizică.
Octavian Ionescu : Caracterul instructiv-educativ al emisiunilor de televiziune pentru copii și tineret.
Marin Vișan: Despre valoarea educativă a filmului pentru copii.
M. Ștefan, M. Caraman și V. Dranga: Particularități ale reprezentărilor slabvăzătorilor la începutul școlarității.
Ilie Ilasievici: Unele considerații privind predarea matematicii în școala generală de 8 ani.

CRITICA ȘI BIBLIOGRAFIE

„Educatorul și sănătatea copilului"

Pentru a contribui la educația sanitară a elevilor Institutul de igienă și protecția muncii al Ministerului Sănătății și Prevederilor Sociale a tipărit recent lucrarea **„Educatorul și sănătatea copilului"** elaborată de un colectiv condus de dr. A. Kelemen.

Lucrarea vine în sprijinul secțiilor de sănătate regionale și raionale și al cadrelor medicale pentru informarea organizată a învățătorilor și profesorilor din școlile de cultură generală, a pedagogilor din internate și a educatoarelor din grădinițe asupra problemelor legate de educația sanitară a elevilor. Materialele sînt grupate în trei capitole în care se dau noțiuni cu privire la dezvoltarea fizică și neuropsihică a școlarului, se subliniază rolul cadrelor didactice în recunoașterea și depistarea precoce a unor cazuri de îmbolnăvire, în formarea comportamentului igienic la școlari, în prevenirea bolilor transmisibile specifice vîrstei etc.

Cuncașterea problemelor ridicate în lucrarea „Educatorul și sănătatea copilului" va face ca învățătorii, profesorii, educatoarele să devină sfătuitori competenți ai elevilor în ceea ce privește comportamentul lor igienic, colaboratori valoroși ai personalului medical sanitar în aplicarea tuturor măsurilor complexe de profilaxie în masa copiilor de vîrstă preșcolară și școlară.

Aceluiași scop de a-i sprijini pe învățători și profesori, ca și pe părinții elevilor în educarea igienică și sanitară a copiilor îi servesc și o serie de alte materiale pliante, afișe, timbre ilustrative, filme, diafilme și broșuri editate de Institutul de igienă și protecția muncii. Printre broșurile apărute în ultimul timp citățm, de exemplu, **„Prevenirea accidentelor și intoxicațiilor la copii", „Igiena gurii și a dinților", „Sănătate și curățenie", „Sănătate fizică și mintală prin regim rațional de viață".**

Concursuri de admitere în învățămîntul superior fără frecvență

Ministerul Învățămîntului anunță că la 15 noiembrie a.c. vor avea loc concursuri de admitere în învățămîntul superior fără frecvență pentru anul universitar 1964—1965, la următoarele facultăți :

— Facultatea de matematică-mecanică de la Universitatea „Babeș-Bolyai" din Cluj ;

— Facultățile de matematică de la institutele pedagogice din Baia Mare, Brașov, București, Cluj, Iași și Timișoara.

Înscrierile candidaților se primesc la secretariatele facultăților pînă în seara zilei de 14 noiembrie a.c.

Din PRESA de peste hotare

Revista „I problemi della pedagogia" despre învăţămîntul din ţara noastră

Revista „I problemi della pedagogia", publicaţie de prestigiu internaţional a Institutului de pedagogie al Universităţii din Roma (director prof. univ. Lulgi Volpicelli), consacră întregul număr 4/1964 şcolii şi pedagogiei romîneşti. Cele 200 de pagini ale revistei cuprind numeroase studii şi articole semnate de cadre pedagogice universitare din Republica Populară Romînă, ca şi de pedagogi italieni care au vizitat ţara noastră.

Astfel, prof. univ. Stanciu Stoian, membru corespondent al Academiei R.P.R., director al Institutului de ştiinţe pedagogice, semnează studiul de bază al publicaţiei, intitulat „Dezvoltarea pedagogiei ştiinţifice în Republica Populară Romînă" — o cuprinzătoare sinteză asupra cercetării ştiinţifice desfăşurate în ţara noastră în domeniul pedagogiei.

Prof. univ. Şt. Bîrsănescu, membru corespondent al Academiei R.P.R., director adjunct al Institutului de ştiinţe pedagogice (filiala Iaşi), prezintă un studiu cuprinzător intitulat „Unele probleme pedagogice ale instrucţiei superioare", iar prof. univ. A. Manolache semnează interesantul articol „Sistemul de organizare a instrucţiei şcolare". Conf. univ. A. Chircev întreprinde, în materialul intitulat „Cercetare asupra metodicii procesului de legare a cunoştinţelor teoretice cu activitatea practică în vederea dezvoltării armonioase, complete a elevilor", o analiză privind modul cum se rezolvă în şcolile noastre unele probleme ale pregătirii multilaterale a tineretului pentru viaţă, pentru producţie.

„Educaţia tineretului în spiritul păcii şi prieteniei între popoare" este titlul studiului semnat de V. Bunescu, director adjunct al Institutului de ştiinţe pedagogice.

Prof. univ. I. Berca şi prof. I. Popescu-Teiuşan, cercetători la Institutul de ştiinţe pedagogice, semnează articolul „Învăţămîntul disciplinelor umaniste şi ştiinţifice". Alte studii sînt prezentate de prof. univ. D. Todoran („Educaţia estetică"), conf. univ. A. Dancsuly („Rolul şi îndatoririle dirigintelui clasei în dezvoltarea procesului educativ în şcoala de cultură generală"), prof. univ. I. Gabrea („Educaţia adulţilor"), conf. D. Salade („Şcoala şi problemele orientării profesionale"), lector univ. I. Antohi, cercetător la Institutul de ştiinţe pedagogice („Ecouri pestalozziene în Principatele Romîne în prima jumătate a sec. XIX").

V. Bunescu, A. Vasilescu, V. Caraba, cercetători la Institutul de ştiinţe pedagogice, semnează un studiu referitor la problemele activităţii educative în sistemul de învăţămînt al predării pe obiecte, cu profesori de specialitate, în clasele I-IV.

Scriitoarea italiană Maria Signorelli face o scurtă prezentare a teatrului de păpuşi din Romînia, subliniind rolul educativ al acestuia. „Teatrul de păpuşi — arată autoarea — învaţă pe copii să fie umani, în poveştile şi comediile sale le înfăţişează eroi şi fapte care-i învaţă să deosebească binele de rău".

În articolul final — „Note asupra şcolii romîneşti" — Luigi Volpicelli, care a vizitat cu un an în urmă Romînia, trece în revistă transformările structurale suferite de sistemul nostru şcolar în anii puterii populare şi subliniază importanţa pe care au avut-o pentru învăţămîntul romînesc hotărîrile Congresului al III-lea al P.M.R., care a trasat sarcina prelungirii duratei învăţămîntului general obligatoriu la 8 ani şi a învăţămîntului de cultură generală la 12 ani. Autorul articolului evidenţiază experienţele pedagogice întreprinse în ţara noastră, afirmînd că acestea depăşesc cadrul unei simple reforme şcolare, atingînd probleme de importanţă pedagogică mai vastă. Luigi Volpicelli se opreşte în mod deosebit asupra experimentării sistemului de predare pe obiecte, cu profesori de specialitate, în clasele I-IV şi prezintă pe larg munca de cercetare întreprinsă pentru fundamentarea ştiinţifică a acestui sistem.

Făcînd cunoscute cititorilor italieni realizările învăţămîntului din ţara noastră, direcţiile dezvoltării lui, revista „I problemi della pedagogia" contribuie la întărirea colaborării între popoare într-un domeniu de o deosebită importanţă, acela al educării tinerelor generaţii.

A. L.

Corespondenţa

CÎMPULUNG MUŞCEL

Tov. **I. Popescu Argeşel** ne scrie despre o excursie pe care a organizat-o cu elevii Şcolii medii nr. 2 din Cîmpulung Muşcel în munţii din regiunea natală. Cu acest prilej elevii au vizitat casa memorială în care a trăit Gh. Topîrceanu, satul Nămăieşti, vîrful Clăbucetului, depresiunea Cîmpulungului, valea Poieni etc. Deosebit de interesante pentru ei au fost explicaţiile geologice, geomorfologice, climatologice, hidrologice, economice şi istorice pe care le-au primit în timpul excursiei. De asemenea, aceasta le-a dat posibilitatea să culeagă pentru muzeul şcolar numeroase materiale, printre care primul loc l-au ocupat probele de petrografie.

TÎRNĂVENI

În raionul Tîrnăveni, ne comunică tov. **Ştefan Covrig**, a avut loc de curînd o acţiune de orientare metodică în sprijinul cadrelor didactice intrate anul acesta în învăţămînt. Astfel, secţia raională a organizat pentru aceste cadre o expunere despre condiţiile care asigură eficienţa muncii instructiv-educative. Apoi, grupaţi pe specialităţi, noii profesori au ascultat expuneri în care le-a fost împărtăşită experienţa celor mai bune cadre didactice din raion şi au primit recomandări menite să-i ajute în obţinerea unor rezultate bune în munca de instruire şi educare a elevilor.

DIŢEŞTI-CÎMPINA

La Şcoala generală de 8 ani din comuna Diţeşti, raionul Cîmpina — ne informează prof. **Marin D. Nicolae** — se acordă multă atenţie folosirii filmului în activitatea educativă. Nu de mult, de exemplu, s-a organizat pentru elevii clasei a VIII-a vizionarea filmelor „Pagini de istorie" şi „Romînia — orizont 64". După vizionare, asupra conţinutului acestor filme s-au purtat discuţii care au contribuit la educarea patriotică a elevilor, ca şi la consolidarea cunoştinţelor dobîndite de ei la lecţiile „R.P.R., rezultat al luptei revoluţionare dusă de poporul nostru sub conducerea partidului" şi „Superioritatea statului socialist faţă de statul bazat pe exploatare", învăţate la orele de educaţie cetăţenească.

IAŞI

Tov. **Vasile Gheneiu** ne scrie despre modul cum se desfăşoară la Şcoala tehnică sanitară din Iaşi activitatea metodică în sprijinul profesorilor care provin din rîndul medicilor şi nu au suficientă experienţă didactică. Astfel, pentru aceştia s-au organizat lecţii deschise şi interasistenţe urmate de discuţii, expuneri pe teme pedagogice etc. În cadrul tuturor acestor forme de activitate metodică se dau indicaţii nu numai cu privire la înarmarea cu cunoştinţe temeinice a viitorilor asistenţi medicali, ci şi cu privire la educarea acestora în spiritul dragostei şi interesului faţă de munca medico-sanitară.

ZIMNICEA

La Şcoala medie din Zimnicea, ne informează tov. **Ileana Delcea**, s-a organizat, din iniţiativa direcţiei şcolii şi a profesorilor de ştiinţe naturale, o interesantă expoziţie privind evoluţia organismelor vii. Expoziţia cuprinde plante inferioare şi superioare aranjate în ordine evolutivă, organisme conservate în lichid şi planşe ce reprezintă evoluţia diferitelor aparate şi sisteme în seria animală, precum şi diferite tablouri ce înfăţişează originea şi evoluţia omului.

In timpul unei ore de studiu la Şcoala medie de muzică şi artă plastică din Galaţi

Învăţămîntul artistic romînesc

(Urmare din pag. 1)

Profesorii şcolilor de 8 ani şi medii de artă, în majoritatea lor foşti elevi ai institutelor superioare de învăţămînt artistic, sînt nu numai îndrumători ai mlădiţelor artistice, ci şi descoperitori ai acestora. În fiecare an ei colindă satele şi oraşele, depistînd noi talente şi îndrumîndu-le pe făgaşul deplinei lor realizări prin studiul în şcolile speciale de artă.

Roadele acestei munci de migăloasă şlefuire a talentelor artistice, începînd din primii ani cînd acestea mijesc pînă la înflorirea lor viguroasă — adică de la clasele pregătitoare ale şcolilor de muzică pînă la absolvirea institutelor de învăţămînt superior — sînt puse puternic în evidenţă cu ocazia festivalurilor cu caracter tradiţional ale şcolilor şi institutelor de artă, care relevă de fiecare dată talente cu mari perspective de afirmare.

Pe trepte calitativ mereu mai înalte se situează şi predarea desenului şi muzicii în şcolile de cultură generală. Din simple dexterităţi, acestea au devenit componente însemnate ale educaţiei estetice. Învăţămîntul artistic de masă — şcoli populare de artă, cicluri de prelegeri pe teme de artă în cadrul universităţilor populare — desfăşoară o activitate mereu mai amplă, mai rodnică şi datorită contribuţiei corpului didactic din învăţămîntul superior de artă, care participă atît la alcătuirea tematicilor şi programelor acestor cursuri, cît şi, într-o mare măsură, la predarea lecţiilor.

Toate aceste activităţi multilaterale, care conturează profilul actual al învăţămîntului nostru artistic, reprezintă în acelaşi timp izvoarele vii ale minunatelor succese şi afirmări pe plan mondial ale artei noastre, vădite în organizarea unor manifestări artistice de mare răsunet internaţional, asemeni concursului şi festivalului „George Enescu", în succesele de prestigiu ale formaţiilor şi soliştilor din Romînia pe cele mai renumite scene din străinătate, în premiile obţinute de tineri compozitori, interpreţi şi artişti plastici romîni la diferite festivaluri din întreaga lume, în aprecierile la adresa artei noastre, făcute de înalte personalităţi artistice de prestigiu mondial. La toate aceste strălucite succese ale artei romîneşti, la avîntul educaţiei artistice din patria noastră, institutele de învăţămînt superior artistic, ca foruri de cea mai înaltă răspundere ale învăţămîntului nostru de artă, şi-au adus şi îşi vor aduce în continuare contribuţia lor deosebit de valoroasă.

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA : Bucureşti, Piaţa Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poştale, factorii poştali şi la difuzorii voluntari din unităţile de învăţămînt. Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii, Piaţa Scînteii Bucureşti.

40 132

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Gazeta ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Anul XVI nr. 775 | vineri 6 noiembrie 1964 | 8 pagini 25 bani

Mijloacele audio-vizuale sînt folosite tot mai larg în școlile noastre de cultură generală.

MIJLOACELE AUDIO-VIZUALE ȘI FOLOSIREA LOR

Mijloacele și materialele folosite în școli pentru a face procesul instructiv-educativ mai eficient, mai concret, mai legat de viață, pentru a îmbogăți conținutul lecțiilor și a facilita înțelegerea și asimilarea de către elevi a cunoștințelor n-au rămas aceleași de-a lungul vremurilor, ci s-au schimbat o dată cu dezvoltarea tehnicii, amplificîndu-se și perfecționîndu-se continuu. Dacă o serie de materiale intuitive — multe din ele, ca manuscrisele, modelele sau tabla, la fel de vechi ca învățămîntul însuși — se caracterizează prin aceea că pot fi folosite direct, fără o pregătire specială, tehnica actuală pune la dispoziția profesorilor o serie de materiale și mijloace acționate de mașini, de dispozitive electronice etc., a căror cunoaștere este absolut necesară înainte de a fi utilizate. Rezultatele net superioare obținute cu ajutorul acestor mijloace au dus la o mare răspîndire a lor, care crește neîncetat. De aceea, găsirea celor mai bune metode pentru a le folosi constituie astăzi preocuparea unui număr din ce în ce mai mare de cercetători. Studiile, publicațiile, conferințele și colocviile internaționale care dezbat problema folosirii mijloacelor tehnice audio-vizuale în școală demonstrează că modernizarea procesului de învățămînt nu este un scop în sine, ci un mijloc de a ajunge la o însușire temeinică de către elevi a unui număr cît mai mare de cunoștințe într-un timp cît mai redus.

Importanța mijloacelor intuitive audio-vizuale a fost sesizată de mult în țara noastră. Încă la începutul secolului, profesori ca dr. Gh. Marinescu, Ion Atanasiu sau Emil Racoviță — pentru a nu cita decît cîteva nume — își ilustrau cursurile cu diapozitive, diafilme și chiar filme cinematografice.

În anii puterii populare a început o largă acțiune de dotare a școlilor cu aparatură și materiale audio-vizuale. Astăzi, învățămîntul nostru este înzestrat, prin grija partidului și guvernului, cu mii și mii de aparate de proiecție (diaproiectoare și epiproiectoare), cu sute de aparate de proiecție cinematografică și aparate de sonorizare. Nenumărate filme, diafilme și diapozitive cu caracter didactic sînt folosite din ce în ce mai mult la lecții. În vederea pregătirii viitorilor profesori pentru folosirea în predare a materialelor intuitive moderne, la toate institutele pedagogice din țară s-a introdus un curs practic de mijloace audio-vizuale, la care studenții învață atît mînuirea, întreținerea și depanarea aparatelor de proiecție și sonorizare existente în școlile de cultură generală, cît și modul în care se pot pregăti cu mijloace locale astfel de aparate.

Cerințele economiei și culturii noastre, ale căror cadre viitoare sînt formate în învățămînt, impun ca bogata aparatură modernă a școlilor să fie folosită în cele mai bune condiții, astfel încît să contribuie într-o măsură cît mai largă la ridicarea pe trepte superioare a pregătirii tinerelor generații pentru munca în producție. Cercetările întreprinse în diverse școli din mai multe regiuni ale țării, numeroase discuții cu profesori din învățămîntul de cultură generală și cu specialiști în domeniul pedagogiei ne-au arătat că în ultimul timp s-au realizat multe lucruri pozitive în această direcție. Astfel, la multe școli, cum sînt, de exemplu, Școlile medii „D. Cantemir" și „Gh. Lazăr" din Capitală, Școala medie nr. 5 din Ploiești, școlile de 8 ani nr. 1 și nr. 4 din Mediaș, Școala medie din Giurgiu, ca și la o serie de școli din Anina, Comănești etc. se folosesc adesea, cu bune rezultate, mijloace audio-vizuale la lecții.

Cu toate acestea, se constată încă un decalaj vizibil între marele număr de aparate și materiale audio-vizuale din școli și numărul destul de mic de ore la care se folosesc acestea. Or, în prezent există multe posibilități pentru generalizarea folosirii mijloacelor moderne în școlile de cultură generală.

Printre condițiile menite să contribuie la realizarea acestui deziderat considerăm că pe primul loc stă ne-

Lector univ. GH. CRISTEA

(Continuare în pag. 7-a)

Interviul nostru

Grija pentru sănătatea școlarilor

De cîteva săptămîni, în toate școlile de cultură generală și profesionale din Capitală se desfășoară un control special al stării sănătății elevilor.

Pentru a afla amănunte în legătură cu această acțiune ne-am adresat dr. Virginia Russ, inspector pentru ocrotirea mamei și a copilului din secția sănătății și prevederilor sociale a S.P.C., și dr. Andrei Kelemen, șeful secției de igiena copilului și adolescentului din I.S.I.P.M. a Capitalei, care răspund împreună de buna desfășurare a acestei acțiuni.

— Ce urmăriți prin această acțiune?

(Răspunde dr. Virginia Russ).

— Acțiunea aceasta face parte din măsurile pe care statul nostru le ia în permanență pentru asigurarea și ocrotirea sănătății poporului. În situația de față avem în vedere că în dezvoltarea copilului există cîteva momente foarte importante: la vîrsta de 6 ani, în pragul intrării în școală, la 14 ani, cînd se află în ultimul an al școlii obligatorii și la 17-18 ani, vîrstă care corespunde cu sfîrșitul studiilor medii. Este necesar ca în toate aceste trei momente să fie cunoscută în mod amănunțit starea sănătății copiilor, pentru ca eventualele abateri de la dezvoltarea normală să poată fi prevenite sau corectate din vreme. Aceasta este cauza care a determinat examenul actual al preșcolarilor și elevilor.

— Prin ce se deosebește acest examen de examenele medicale la care sînt supuși în mod curent elevii în cadrul cabinetelor școlare?

— De data aceasta este vorba de un examen medical, antropometric și clinic, efectuat nu numai de medicii școlari — ca la examenele din cadrul cabinetelor școlare — ci și de medici de specialitate — oftalmologi, neuropsihiatri, endocrinologi și alții.

— În ce constă examenul?

— Să ne oprim întîi la prima grupă de copii, adică preșcolarii. La 1 octombrie, toți copiii de 6 ani, adică cei care vor intra în clasa I în anul școlar viitor, au fost luați în evidență la nivelul circumscripțiilor sanitare și examinați de medicul de circumscripție, sau de cel care răspunde de unitatea preșcolară respectivă. Copiii care prezintă cea mai mică abatere de la dezvoltarea normală sînt examinați la policlinici de medici de specialitate, spre a se preveni instalarea unor afecțiuni mai grave (este vorba mai ales de deficiențe de vorbire, vizuale, auditive etc.). Medicii specialiști pun diagnosticul și recomandă tratamentul necesar. Copilului i se întocmește un program de dispensarizare și este chemat sistematic la control, pentru a se putea vindeca pînă la intrarea în școală. Pînă la 15 martie toți copiii vor fi văzuți de medici specialiști, astfel încît să rămînă și ultimilor consultați 6 luni pentru eventualul tratament. În afară de aceasta, examenul are și un caracter de pregătire a copilului din punct de vedere medical în vederea ușurării adaptării la regimul de muncă școlar.

— În ce constau examenele la grupa elevilor din clasa a VIII-a?

(Răspunde dr. Andrei Kelemen).

— Și la elevii claselor a VIII-a este vorba de un examen medical complex, efectuat de specialiștii din policlinicile de copii împreună cu medicul școlar. El se desfășoară în mod obișnuit la nivelul școlilor pentru a-i scuti pe elevi de deplasări, fără a se perturba desfășurarea muncii în școală. De comun acord cu directorii școlilor, cu medicii școlari și cu directorii policlinicilor unde lucrează medicii specialiști, s-a stabilit un grafic orar după care sînt consultați elevii. Numai pentru investigații speciale, care nu se pot efectua la nivelul școlii, elevii sînt programați, pe grupe mici, la cabinetele și laboratoarele de specialitate. La unele

(Continuare în pag. 2-a)

Chipul viguros al patriei

Umezit de ceața adunată peste noapte, accleratul de Suceava a intrat, gîfîind de-atîta cale străbătută, pe peronul Gării de Nord, la ceasul cînd primele tramvaie șerpuiau pe Calea Griviței. Dintr-un vagon de la capăt au scos capul pe fereastră cîțiva tineri cu șepci de liceeni, exclamînd uimiți și bucuroși, în cel mai curat grai moldovenesc : „S-o gătit drumul, băieți, am ajuns în București!".

★

Peste cîteva clipe, elevii Școlii medii „Dragoș Vodă" din Cîmpulung-Moldovenesc se aflau în drum spre Școala medie nr. 13 unde urmau să fie găzduiți. De la ferestrele aburite ale troleibuzului, Capitala se oferea privirilor lor curioase, în aceste ceasuri ale dimineții, luminoasă, primitoare. Iată Politehnica unde poate unii vor fi studenți la anul. Uite colo, unde acum doi ani erau niște magazine mohorîte, ce blocuri frumoase s-au ridicat ! Cișmigiul, Universitatea, largile bulevarde, toate aceste imagini dragi ale Capitalei defilează prin fața privirilor lor. Pentru cei ce se află la prima vizită în Capitală, profesorii, colegii sînt ghizi în această călătorie matinală.

Dar gîndul tuturor se îndreaptă mai cu seamă la capătul din spre nord al Capitalei, acolo unde de cîteva luni este deschisă Expoziția Realizărilor Economiei Naționale. Și cu cît se apropie mai mult de întîlnirea cu ea, nerăbdarea, interesul elevilor cresc tot mai mult. La ora 9 fix, proaspetele noastre cunoștințe erau prezente în fața expoziției.

— Nici n-au avut răbdare să se odihnească o clipă sau să mănînce, ne-a mărturisit tovarășul Teodor Darie, directorul școlii, care a ținut să-și însoțească elevii.

Pentru vizitarea expoziției, cei șapte profesori care însoțesc grupul de elevi au făcut încă de la Cîmpulung un program minuțios. Ei s-au folosit pentru aceasta de planul expoziției publicat în ziare, de pliantele editate de biroul de presă al expoziției, de emisiunile de radio și televiziune și chiar de discuțiile cu cîmpulungenii care au vizitat-o înaintea lor. Au stabilit dinainte sectoarele la care se vor opri în mod special în cele două zile ale excursiei și, mai ales, ce vor urmări prin vizitarea sectoarelor respective. Căci profesorii au ținut seama că vin aici nu numai ca vizitatori, ci în primul rînd ca pedagogi.

Acum, disciplinați, cei 80 de elevi, fete și băieți, păsesc pe aleile largi spre impunătoarea și moderna construcție a pavilionului central. Aceasta este obiectivul vizitei de astăzi.

★

Prima impresie este copleșitoare. Pline de uimire, privirile se rotesc în toate părțile, neștiind pe ce să se oprească mai întîi : pe dantelăria de sticlă și metal, măiestrit lucrată de mîinile pricepute ale constructorilor, pe sumedenia de exponate aranjate cu gust, pe agregatele lucitoare din centrul pavilionului? Totul li se pare o uriașă vitrină în care un popor întreg și-a așezat, spre desfătarea ochiului și a sufletului, tot ceea ce este mai reprezentativ din ce au făurit cu iscusință, migală și pasiune mîinile sale de constructor priceput și talentat.

Elevii se opresc sub cupola uriașă a pavilionului, acolo unde toate ramurile industriei grele, toate sectoarele de producție create sau dezvoltate în anii celor două decenii de libertate sînt reprezentate în plinătatea și forța lor, cu istoria și perspectivele lor. Se leagă repede discuții vii, însuflețite despre măsurile pe care le-a luat partidul nostru pentru dezvoltarea industriei grele, despre realizările fără precedent pe care poporul muncitor le-a obținut în anii regimului democrat-popular în domeniul industriei.

— Am citit undeva, spune Vasile Axintioaie, elev în clasa a XI-a, că țara noastră are ritmul cel mai înalt de dezvoltare a economiei naționale și în special a industriei grele.

— Da, confirmă profesorul de fizică, și acest lucru se datorește politicii înțelepte a partidului, entuziasmului cu care oamenii muncii din fabrici și uzine îndeplinesc hotărîrile lui, dînd produse tot mai multe și de calitate tot mai înaltă.

Elevii au avut de nenumărate ori prilejul să fie martorii acestui entuziasm. Cunosc, din vizitele pe care le-au făcut an de an alături de profesorii lor, clocotul muncii din uzine și fabrici, cunosc biografia șarjelor de oțel de la Reșița, pe cea a modernelor autocamioane de la uzinele „Steagul Roșu" Brașov, pe cea a uriașelor agregate produse de uzinele „23 August" și știu că ea este împletită organic cu biografia tuturor celor ce le produc. Și iată-i privind acum, în expoziție, rezultatele acestei munci clocotitoare. Plini de interes, elevii cercetează pe rînd mașinile, aparatele, dispozitivele, le admiră construcția modernă, elegantă.

★

S-au oprit în fața marelui strung „Carussel".

— Strunjește piese cu diametrul de pînă la 2 700 mm și are o greutate de 15 tone — le explică ghidul, un tînăr inginer. Uimiți, elevii admiră statura zveltă a strungului, geometria lui armonioasă și abia se abțin să nu-i atingă cu mîinile trupul uriaș.

Doar cîțiva pași mai fac și în fața lor apar mașini de rectificat, de lipuit bile, apoi mașini de filat, războaie moderne de țesut.

— Uitați-vă, războaie ca astea sînt la Săvinești, exclamă cu bucurie Cristina Iliescu din clasa a X-a, urmărind firele ca de păianjen ce se deapănă cu repeziciune pe mosoarele mari. Săvinești este bine cunoscut de elevele Școlii medii „Dragoș Vodă". Multe se și visează lîngă un astfel de război, în halate imaculate, așa ca tînăra de aici, care le dă explicații zîmbindu-le prietenește.

★

În dreptul standului de produse ale siderurgiei se ține o adevărată lecție „pe viu": profesorul de fizică face cu elevii o călătorie la izvoarele oțelului, în care exponatele de oțel strălucitor și masiv și machetele sugestive ce înfățișează furnale, oțelării și laminoarele constituie un deosebit de valoros „material didactic".

Cîțiva pași mai încolo, elevii pătrund în domeniul vast al chimiei și petrolului. În mare parte, formulele care acum au căpătat funcția de etichete ale numeroaselor produse prezentate în expoziție le sînt cunoscute elevilor de la lecțiile de chimie. Ceea ce văd însă ei aici este imaginea concretă a dezvoltării uriașe pe care o cunoaște această tînără ramură a economiei patriei noastre. Este Roznovul, este Săvinești, este Combinatul chimic de la Craiova, sînt toate celelalte moderne cetăți ale chimiei care au apărut pe harta țării în acești 20 de ani.

Sînt vizitate apoi alte sectoare ale expoziției, care-i introduc pe elevi, rînd pe rînd, în lumea imensă și puternică a industriei. Privindu-le, fiecare din ei deslușește noi și minunate perspective pentru răspunsul la prima întrebare gravă a adolescenței : „Ce voi fi?". Doina Mîndrilă s-a convins aici încă o dată de marile posibilități oferite de chimia organică, spre care s-a gîndit să se îndrepte. Ion Mazilu și-a întărit în fața standului cu produse petroliere hotărîrea de a munci ca inginer pe unul din cîmpurile petrolifere ale țării. Sebastian Erham se și vede într-una din marile hale ale Combinatului siderurgic din Galați. Și cu toții s-au convins o dată mai mult aici, în fața marilor agregate minuite cu pricepere de ingineri, muncitori și tehnicieni, de faptul că, pentru a ajunge să lucreze la asemenea agregate, să dirijeze complicatele procese tehnologice, să poată face față nivelului tot mai înalt al tehnicii noastre, trebuie ca acum, pe băncile școlii, să învețe, așa cum îi îndeamnă zilnic profesorii, temeinic, cu dragoste.

★

Cîte ceasuri au trecut oare de cînd se află sub cupola uriașă? Nimeni nu știe, nimeni nu stă să măsoare timpul. Ca vrăjiți elevii își poartă pașii, alături de profesorii lor, pe la toate cele trei niveluri ale pavilionului, pe la toate standurile. La standul forestier se simt ca pe meleagurile lor. Iată uriașele gatere, iată modernele utilaje ale industriei forestiere pe care le mînuiesc cu pricepere mulți dintre părinții lor. Simt parcă mirosul tare al bradului din pădurile Cîmpulungului și Dornei și întreaga lor ființă se umple de un sentiment de mîndrie. Este bine reprezentată în expoziție și regiunea lor !

Și vizita continuă. Iată belșugul întinselor tarlale ale gospodăriilor agricole colective. Iată impresionanta varietate de produse ale industriei noastre alimentare. Iată standurile industriei ușoare, aranjate cu atîta fantezie și bun gust...

★

Către ceasurile prînzului, grupul de elevi de la Școala medie „Dragoș Vodă" a ieșit din marele pavilion. Afară îi întîmpină ziua molcomă de toamnă. Fiecare a ieșit din această adevărată călătorie de-a lungul a două decenii cu un sentiment de bucurie, de emoție copleșitoare. Pentru prima dată au avut prilejul să cunoască în întregime chipul viguros, tînăr, puternic și hotărît al patriei noastre.

Ce sentiment tulburător de mîndrie, de patriotism îi încearcă ! Cît respect, cîtă dragoste pentru toți cei care au făurit aceste minunate bogății și frumuseți! Cîtă dorință fierbinte de a intra și ei în rîndurile lor, de a contribui și ei la sporirea acestor bogății și frumuseți.

...A doua zi aveau să se întîlnească din nou cu expoziția. Le-a mai rămas de parcurs un drum lung și bogat. Vor să călătorească de-a lungul și de-a latul celor 100 de hectare care o înconjoară, prin lumea înălțimilor și a adîncurilor petrolului, prin vastul spațiu al arhitecturii și construcțiilor, pe platformele mașinilor agricole, să străbată pavilionul care ilustrează impetuoasa dezvoltare a învățămîntului... Și peste tot, chipul patriei li se va înfățișa la fel de frumos, de surîzător, de luminos.

MONICA VERDEȘ

E înscris în regulament

Cu aprobarea secției

— Mobilizați pentru mîine toată echipa de dansuri a școlii. Și corul — spune directorul cu glas tare, așa ca să fie auzit în toată cancelaria. Prezentăm un nou program la căminul cultural. Tovarășul profesor Andreescu va ține o expunere despre frumusețile și bogățiile patriei noastre, iar elevii vor executa cîntece și jocuri.

— La ce oră să fie prezenți elevii în curtea școlii?

— Pe la 9. Programul începe la 10. Le spuneți să vină gata îmbrăcați în costume. Mîine e duminică, au timp să se tot gătească.

Înainte de a ieși din cancelarie, tovarășul director, mulțumit că i-a prins pe toți profesorii, le mai reamintește și cele ce sînt de făcut în duminica următoare, peste o săptămînă. O deplasare în satul vecin cu formația de dansuri. Nu este școală în tot raionul cu o asemenea formație. Să vadă și colegii de acolo ce au putut ei face cu copiii și să-și organizeze și ei asemenea formații care au o mare influență asupra sudării colectivului de elevi din școală, asupra gustului pentru frumos al copiilor.

— Trebuie să avem grijă, tovarășe director, să nu încălcăm regulamentul — se îngrijorează un profesor. Acolo scrie că duminica nu se vor programa activități extrașcolare cu copiii decît cu aprobarea secției de învățămînt.

— Da, tocmai: noi avem aprobarea secției.

— Atunci sîntem în ordine

★

Asemenea dialoguri se pot auzi în mai multe școli din raionul Șomcuta, regiunea Maramureș. Și alți profesori din acest raion își manifestă grija să nu fie încălcat regulamentul, și alți directori se prevalează de aprobarea secției. Și uite așa se face că în mai multe comune din raion elevii sînt obligați să participe, duminică de duminică, la activități extrașcolare.

— Nu este vorba de încălcarea regulamentului, afirmă unii directori. Avem doar aprobare de la secția de învățămînt a raionului.

Și, totuși, este vorba de o încălcare. **Regulamentul este, în principiu, împotriva programării de activități extrașcolare în zilele de duminică.** Prevederea respectivă (art. 74) — vrea **să prevină exagerările,** să îngrădească practicile de felul celor arătate mai sus. De aceea secțiile de învățămînt ar trebui să dea cu mai mult discernămînt asemenea aprobări, să nu contribuie ele însele la încălcarea prevederilor regulamentului.

A. C.

Grija pentru sănătatea școlarilor

(Urmare din pag. 1)

școli, cum este bunăoară Școala medie nr. 7, examenul s-a și terminat.

— Care este scopul acestui examen ?

— Se știe că după terminarea clasei a VIII-a, o parte din elevi urmează cursurile școlii medii, iar o alta se îndreaptă spre școlile profesionale. Și primii, dar mai ales cei ce se îndreaptă spre școlile profesionale, au nevoie de un examen minuțios, spre a se ști dacă starea sănătății lor corespunde școlii, profesiunii ce și-au ales-o. Este drept că se efectuează un examen medical cu cîteva zile înainte de examenul de admitere. Dar, pentru ca acest examen să-și atingă scopul, este absolut necesar ca el să fie precedat de o supraveghere medicală complexă, efectuată cu mult timp înainte. In acest scop se completează pentru fiecare elev fișa cu toate datele privitoare la sănătatea sa și, în caz de necesitate, este supus unui program de dispensarizare. Astfel, în afară de prevenirea și tratarea unor deficiențe sau boli, examenul care se desfășoară acum are și scopul important de a fundamenta din punct de vedere medical acțiunea de orientare profesională a elevilor.

— Iar examenul desfășurat în rîndul elevilor din ultima clasă ?

— Are și el același scop și se efectuează după aceleași criterii.

— Intrați deci și dumneavoastră, medicii, în marele număr al acelora care se preocupă de pregătirea noului an școlar.

— Da, ne străduim să dăm școlilor elevi sănătoși, capabili să învețe, să depună eforturi la nivelul cerințelor învățămîntului.

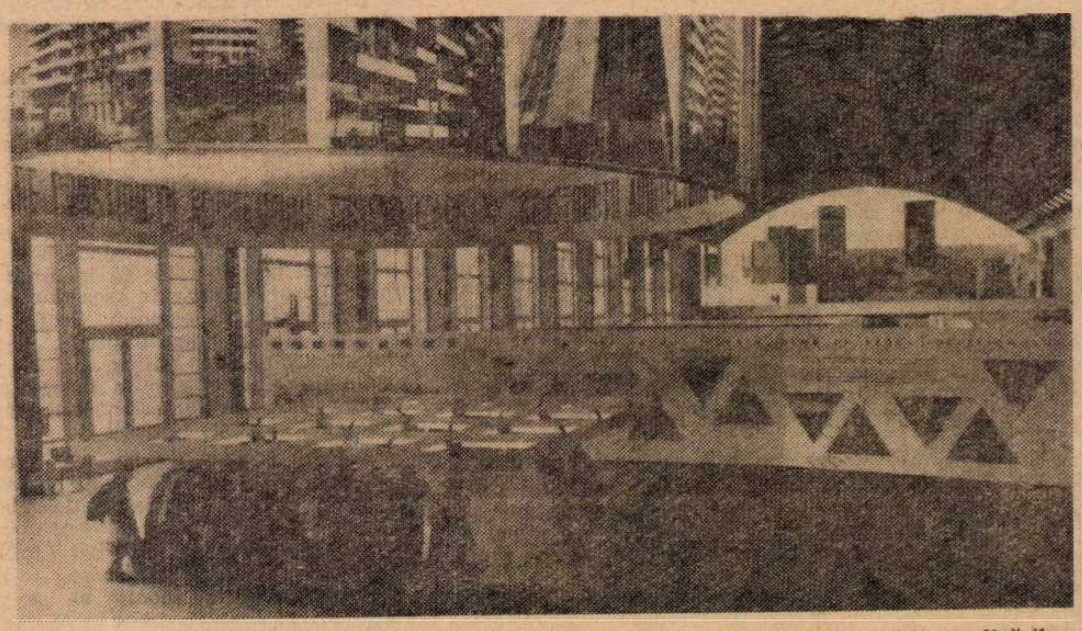

In vizită la sectorul de construcții, arhitectură și sistematizare de la Expoziția realizărilor economiei naționale

TIMPUL DE LUCRU AL ELEVULUI

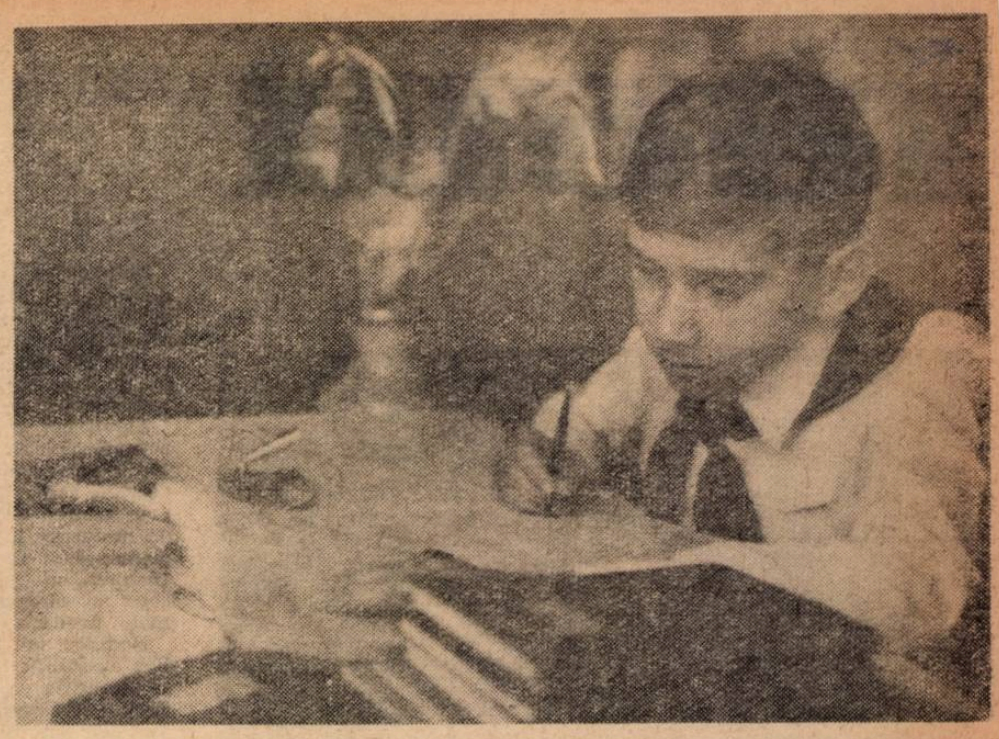

La vîrsta şcolară, a pregătirii pentru viaţă, copiii îşi petrec cea mai mare parte din timpul lor la şcoală sau acasă, în tovărăşia manualelor şi a caietelor de teme. Dar tocmai pentru ca această muncă a lor să dea rezultatele cele mai bune este nevoie ca ea să fie organizată raţional, să nu-i supraîncarce, căci altfel poate duce la efecte exact contrarii celor aşteptate.

Cît muncesc elevii într-o zi? Cum putem face ca activitatea lor să nu le răpească din timpul necesar jocului, odihnei, să se desfăşoare cu roade cît mai bogate, pe baza unui consum minim de energie? Iată întrebări pe care le-am pus mai multor cadre didactice. Publicăm mai jos răspunsurile lor.

Prof. Maria Mituţă, Şcoala medie „C. A. Rosetti" din Bucureşti:

ELEVUL SĂ PLECE DIN CLASĂ CU LECŢIA BINE ÎNŢELEASĂ.

Eforturile elevilor mei din clasa a XI-a sînt concentrate mai ales în direcţia învăţăturii, ei avînd de susţinut examenul de maturitate şi cel de admitere în învăţămîntul superior. Pentru pregătirea zilnică a lecţiilor, elevii mei folosesc un număr destul de mare de ore. Iată situaţia în mod concret: din 89 de elevi 14 au consumat într-o zi, pentru scris şi învăţat, 3-4 ore, 29 între 4 şi 5 ore şi 46 peste 5 ore. A doua zi, din 88 elevi ai aceloraşi clase a XI-a, 6 au lucrat 3-4 ore pentru pregătirea lecţiilor, 26 între 4 şi 5 ore şi 56 peste 5 ore. Menţionez că scrierea temelor nu depăşeşte 1-1½ ore pe zi, cît prevede regulamentul şcolilor de cultură generală. Aşa dar, pe total, elevii (cel puţin cei mai mari, a căror situaţie o cunosc) lucrează cam mult.

Ce putem face noi, profesorii, pentru a le scurta timpul de muncă, consumul de energie, fără să renunţăm la respectarea întocmai a cerinţelor programei? Căci aşa se pune problema, dacă ne gîndim la atenţia — pe deplin justificată — care se dă astăzi pregătirii multilaterale şi temeinice a viitorilor constructori ai socialismului.

Cred că hotărîtor în această privinţă este ca, atunci cînd ne pregătim pentru lecţie, să chibzuim foarte atent asupra modului în care vom face înţelese toate noţiunile, iar în cursul lecţiei să avem în vedere permanent ca fiecare lucru să fie adînc pătruns de către elevi. O problemă înţeleasă este pe trei sferturi însuşită. Aşa dar, apel la judecata elevilor. De ce crezi că s-a întîmplat fenomenul cutare? Cum îl explici? — asemenea întrebări trebuie să revină cît mai des în cursul explicaţiei.

Apoi, să folosim din plin prilejurile oferite de lecţie pentru buna fixare a cunoştinţelor. Se mai întîmplă, nu o dată, să trecem uşor peste momentul final al lecţiei — acela al fixării cunoştinţelor. Dar dacă procedăm aşa, sau nu-l realizăm de loc (se mai întîmplă şi aceasta) elevul va avea desigur mai mult de muncit acasă, căci va trebui să continue pregătirea de la un nivel mai scăzut decît dacă s-ar fi revenit în clasă asupra cunoştinţelor predate, fixîndu-se cu atenţie noile cunoştinţe.

Şi concepţia noastră despre tema pentru acasă poate avea urmări asupra duratei timpului de studiu individual al fiecărui elev. Nu aş vrea să mă opresc asupra necesităţii de a explica tema pentru acasă, deşi şi aceasta are un rol bine definit în economisirea eforturilor elevului. Vreau să subliniez obligaţia noastră de a alege cu discernămînt subiectul temei pe care o dăm elevilor, de a o alege în raport cu ceea ce prezintă clasa specific atît în privinţa volumului general de cunoştinţe cît şi a măsurii în care s-a înţeles lecţia nouă sau unele părţi mai importante ale ei. Tema pentru acasă să asigure, cu minimum de efort şi de timp consumat, exersarea deprinderilor şi folosirea cunoştinţelor dobîndite în clasă pentru mai deplina lor însuşire.

Prin urmare, să căutăm ca elevii să-şi însuşească încă din clasă cît mai multe din cunoştinţele pe care le predăm.

Învăţător I. D. Ungureanu — Arad:

MANUALELE POT UŞURA MAI MULT MUNCA ŞCOLARILOR.

Stînd de vorbă cu unii elevi din clasele mai mari am aflat că numai rare ori citesc lecţia din manual, mulţumindu-se în general cu notiţele. Pentru că, spun ei, în manual lecţiile „sînt prea încurcate", iar ei „nu au timp" să zăbovească prea mult asupra rîndurilor lui.

Am reţinut răspunsul acesta pentru că el conţine un sîmbure de adevăr. Manualul, chemat să dea şcolarului adevărate modele de vorbire, de prezentare a problemelor, să expună noile cunoştinţe cît mai clar şi mai corect, ar trebui să fie principalul lui instrument de lucru acasă. De ce totuşi elevii nu folosesc îndeajuns manualul în studiul individual cu toate îndemnurile noastre, cu toate sfaturile pe care le dăm cu privire la modul cum să-l folosească? Pentru că, aşa cum a reieşit din conversaţia amintită, cu toate îmbunătăţirile aduse în ultimul timp cărţilor şcolare, unele din acestea continuă să cuprindă termeni inaccesibili elevilor de diferite vîrste, introduc noţiuni noi fără să le explice, fac o seamă de digresiuni care nu sînt legate direct de conţinutul esenţial al lecţiilor. Toate acestea încarcă lecţiile din unele manuale, cerînd elevului conştiincios timp destul de lung pentru a le pătrunde esenţa sau făcîndu-l pe cel mai comod să renunţe la explicaţiile din carte.

Evitarea unor astfel de neajunsuri cu ocazia revederii manualelor, este desigur necesară. Astfel, elevul va vedea în manual un auxiliar de preţ, care îl ajută să-şi înveţe lecţia uşor, s-o înţeleagă bine şi repede. Aşa dar, un auxiliar care poate contribui la uşurarea muncii elevului, a duratei pregătirilor pentru a doua zi.

Prof. Miltiade Ionescu, Şcoala medie nr. 4 Craiova:

STUDIUL INDIVIDUAL — CÎT MAI BINE ORGANIZAT.

Elevii din şcoala noastră provin din cele mai variate medii — de la oraş şi de la sat, din familii diferite în ceea ce priveşte modul cum asigură supravegherea copiilor etc. La o anchetă întreprinsă în rîndurile lor, ca şi ale familiilor şi gazdelor, s-a constatat că majoritatea elevilor au nevoie în medie de circa 3-5 ore şi chiar mai mult pentru pregătirea lecţiilor de a doua zi. Cercetînd cauzele care duc la o asemenea situaţie, am constatat printre altele şi o proastă organizare a studiului individual, un mod defectuos de a învăţa. O bună parte din copii îşi făceau mai întîi temele scrise, apoi învăţau la materiile „uşoare" şi abia la sfîrşit lecţiile mai dificile. Prin urmare, ei treceau la o muncă mai grea deja obosiţi sau aproape obosiţi. Alţii învăţau la întîmplare, fără nici o ordine. Toate acestea duc la eforturi în plus în muncă, la lungirea timpului necesar pregătirii. Să adăugăm la aceasta şi obiceiul unora de a memora mecanic, lucru care se conjugă de obicei cu uitarea rapidă a noţiunilor. Slaba pregătire a unor elevi, faptul că ei nu posedă anumite noţiuni cu care trebuie să opereze în cursul studiului individual, că de fiecare dată trebuie să revadă în manual noţiunile respective pentru a le înţelege mai întîi pe ele, lungesc timpul de muncă al acestora, îi solicită la eforturi mai mari şi obositoare.

În vederea scurtării timpului de lucru acasă şi a sporirii eficienţei studiului individual, colectivul nostru didactic a adoptat mai multe măsuri. Astfel, profesorii au primit sarcina să dozeze mai bine temele pentru acasă, să dea în clasă exerciţii pentru formarea deprinderii de studiu individual, să explice, ori de cîte ori este nevoie, procedeele raţionale de învăţare, cînd şi cum să se organizeze lucrul acasă, să arate ce pauze sînt necesare în cursul studiului şi pentru ce etc.

Încă din primele lecţii, la fiecare disciplină şi în fiecare clasă s-au dat asemenea îndrumări, arătîndu-se şcolarilor necesitatea de a înţelege materialul pe care îl studiază înainte de a-l memora, de a lega cunoştinţele noi de cele însuşite anterior, de a fixa noile cunoştinţe prin repetiţii judicios organizate. Totodată li s-au dat — pe obiecte — exemple concrete de memorare logică, atrăgîndu-li-se atenţia asupra necesităţii de a înlătura procedeele artificiale (în special la chimie şi fizică).

În acelaşi timp s-a cerut şi sprijinul familiilor, arătîndu-li-se părinţilor cînd şi cum este bine să se desfăşoare pregătirea copiilor lor, atît a celor care studiază dimineaţa, cît şi a celor care au cursuri după amiază.

Este limpede că munca bine organizată îl scuteşte pe elev de multe eforturi, face ca efectul străduinţilor lui să crească pe unitatea de timp. De aici, îndemnul de a privi studiul individual al elevului cu cea mai mare răspundere, buna lui desfăşurare trebuind să fie permanent în atenţia cadrelor didactice.

Prof. Claudia Barbura, Şcoala medie „Emil Racoviţă" din Cluj:

SĂ FORMĂM DEPRINDERILE DE MUNCĂ INDEPENDENTĂ.

Noi, pedagogii, avem datoria să determinăm scurtarea duratei lucrului pe care îl efectuează elevii acasă nu renunţînd la exigenţă, nu făcînd concesii superficialităţii şi lenei, nu trecînd peste o parte din cunoştinţele pe care le prevede programa, ci ajutîndu-i efectiv să-şi formeze deprinderi de muncă independentă, să lucreze în ritmul şi cu intensitatea cerută, să dea un caracter sistematic muncii lor.

Iată cîteva procedee pe care le folosesc în vederea accentuării caracterului independent al muncii elevilor. La clasa a V-a, de exemplu, le-am dat să întocmească singuri planurile unor compoziţii, să alcătuiască rezumate ale unor creaţii literare care nu au fost analizate în clasă, compuneri libere, compuneri după planşe cu teme ca: „Învăţătorul meu", „Construcţii noi pe litoralul Mării Negre", „Oraşul meu iubit", le-am cerut să întocmească unele acte, cereri şi scrisori de diferite tipuri. La clasele mai mari — de la mediu — am sporit gradul de dificultate al compunerilor. Printre subiectele date se numără „Caracterul popular, democratic şi patriotic al operei lui M. Eminescu", „Contribuţia scriitorilor paşoptişti la dezvoltarea literaturii", „Caracterul realist al operei lui I. Creangă" etc., care i-au pus pe elevi în situaţia să gîndească, să adopte o poziţie proprie în judecarea faptelor şi fenomenelor. La clasa a VIII-a, la o lecţie de recapitulare, am cerut odată unor elevi să reflecteze asupra poeziei „Revedere" de M. Eminescu şi altora asupra poeziei „Duşmancele" de G. Coşbuc, pentru a putea face o bună analiză literară orală. După 25 de minute de gîndire le-am cerut să facă această analiză după modalităţile obişnuite în orele precedente, accentuînd asupra necesităţii de a-şi formula ideile clar, corect din punct de vedere gramatical şi stilistic, de a-şi argumenta afirmaţiile, de a se ridica la generalizări, de a trage concluzii, de a valorifica toate noţiunile de teorie a literaturii studiate în clasa a VIII-a pînă atunci. Pe baza exerciţiului oral desfăşurat sub îndrumarea mea, elevii au întocmit asemenea analize în scris şi asupra altor opere. Desigur, munca lor acasă a fost mult uşurată, timpul de lucru a fost sensibil scurtat, ei ştiind din clasă ce au de făcut, avînd deprinderile necesare pentru o astfel de activitate.

Sînt foarte atentă şi la verificarea curentă, sistematică şi permanentă a cunoştinţelor, întrucît ştiu că aceasta duce la formarea spiritului de răspundere, la creşterea conştiinciozităţii în muncă — factori importanţi în formarea deprinderii de muncă independentă. Pentru a verifica cît mai mulţi elevi şi cît mai des, obişnuiesc adesea să formulez pe tablă cîteva întrebări care vizează atît conţinutul lecţiei la zi, cît şi unele lecţii predate anterior. După 10-15 minute de gîndire solicit pe elevi pentru răspuns. Pe cît mai mulţi elevi. De asemenea, controlez regulat temele date pentru acasă, spre a-i obişnui pe şcolari să lucreze şi în afară de clasă — să lucreze singuri, zi de zi.

S-ar mai putea spune multe despre modul cum noi, profesorii, trebuie să contribuim la formarea deprinderilor de muncă independentă. Am dat doar cîteva exemple din experienţa mea de profesor de limbă şi literatură. Dar orice disciplină am preda, nu ne putem socoti scutiţi de preocuparea de a dezvolta deprinderile de muncă independentă ale elevilor, priceperea lor de a studia individual. Importanţa pe care o are şi în această privinţă frontul comun al cadrelor didactice nu mai trebuie demonstrată.

Prof. Alexandrina Păuş, directoarea Şcolii medii din Adjud:

ÎN FAMILIE, UN CLIMAT FAVORABIL DE LUCRU.

În activitatea pe care o desfăşor de mai mulţi ani am constatat că sînt încă destui părinţi care neglijează condiţiile favorabile pentru o muncă de calitate, cum ar fi asigurarea liniştii desăvîrşite în timp ce copilul îşi face lecţiile, a atmosferei calme în jurul lui, grija ca el să aibă lumină suficientă, căzînd din direcţiile optime scrisului, grija de a nu i se da sarcini gospodăreşti în timp ce se ocupă de învăţătură etc. Nerespectarea unor cerinţe de genul celor amintite îi oboseşte pe elevi, făcîndu-i să zăbovească mai mult pe pagina de caiet sau din manual, deci prelungindu-le şi ea durata muncii.

Aşa încît, un lucru pe care trebuie neapărat să-l avem în vedere atunci cînd ne punem problema eficienţei eforturilor depuse pentru pregătirea lecţiilor de a doua zi şi a timpului necesar acesteia este şi acela de a-i îndruma pe părinţi să creeze copiilor lor climatul favorabil unei munci rodnice, cît mai puţin obositoare, convingîndu-i că acesta este un element ce influenţează direct nu numai buna lor pregătire, dar şi sănătatea lor.

★

Părerile exprimate mai sus se bizuie pe adevărul că învăţătorii şi profesorii pot să facă mai mult pentru uşurarea muncii elevului, pentru scurtarea timpului necesar pregătirii lecţiilor. Nu prin nesocotirea cerinţelor programei, prin renunţarea la o parte din prevederile ei, ci prin grija permanentă de a-l ajuta, de a-i crea condiţii să lucreze fără dificultate, fără poticniri, nestingherit de nimic.

Precum se vede, ne-am oprit mai ales la factori care influenţează indirect munca elevilor. Cît despre factorii care o influenţează direct — formularea de către învăţători şi profesori a unor cerinţe exagerate, peste prevederile programei şi ale regulamentului, deci supraîncărcarea elevului — nu au făcut obiectul paginii de faţă, deoarece au fost dezbătute mai des în coloanele gazetei.

lectii

Elementul actual în lecţiile de literatură

La cercul literar al elevilor de la Şcoala medie „M. Eminescu" din Capitală.

Îmbogăţirea conţinutului lecţiilor cu concluzii desprinse din dezbaterile de actualitate în problemele literare intră în preocupările permanente ale profesorului de literatură, fiind în spiritul prevederilor programei şcolare.

Elevii pot cunoaşte problemele actuale ale literaturii din lectura lor individuală. Consider însă că această cale trebuie completată prin găsirea unor forme adecvate de integrare în cadrul lecţiilor a elementelor de actualitate care prezintă un interes deosebit şi care au tangenţă directă cu temele predate.

Rodnice sub raportul concluziilor aplicabile la lecţii îmi par a fi discuţiile ce se desfăşoară în timpul din urmă în jurul problemei realismului. Precizări de felul celor cuprinse în articolul „Accepţii ale realismului" („Gazeta literară", nr. 42/1964), semnat de Paul Georgescu, contribuie în măsură însemnată, după părerea mea, la evitarea unor confuzii care privesc terminologia folosită în critică şi în istoria literară. Autorul articolului admite conceptul „realism" în accepţia de realism-critic — „mişcarea ce se desfăşoară cam între 1850 şi primul război mondial" — şi într-o accepţie „universală şi eternă", după care realismul „este un raport, raportul dintre artă şi realitate, altfel zicînd, prezenţa realităţii în artă". Asemenea delimitări reprezintă un indiciu că încadrarea operelor literare în seria lor istorică şi în curente pretinde cea mai mare atenţie şi o cît mai profundă pătrundere a sensului şi semnificaţiilor noţiunilor. Amintesc aici că, în această privinţă, noi, profesorii de limba romînă, am manifestat uneori superficialitate, împinşi la aceasta şi de unele neajunsuri existente în programe şi manuale. Lucrul a fost semnalat nu o dată. Între alţii, Al. Piru arăta, în articolul „Despre studiul literaturii" (publicat în numărul 755 din 15 mai 1964 al „Gazetei învăţămîntului") că, din cauza deficienţelor în caracterizarea operei în funcţie de curentul în care se încadrează, poeţii romantici, mai ales cînd sînt protestatari, devin automat realişti şi chiar realişti critici, cu mult înainte de momentul apariţiei istorice a metodei realist-critice. Consideraţiile de mai sus aveau în vedere răspunsurile candidaţilor la examenele de maturitate şi de admitere în facultăţi, dar să nu uităm că de calitatea răspunsurilor noi, profesorii, dăm seama în primul rînd.

În articolul citat Paul Georgescu arată că de la elemente de realism la realism ca atare e o diferenţă cantitativă, iar Al. Piru, în articolul „Particularităţi ale realismului critic romînesc dintre cele două războaie mondiale" („Viaţa romînească", nr. 6—7/1963) subliniază: „Aspecte realiste se întîlnesc atît în operele clasice cît şi în cele romantice, uneori la acelaşi scriitor, dar de un curent realist şi încă realist-critic nu se poate vorbi (la noi, n.n.) pînă în jurul anului 1870". În lumina acestor păreri putem aduce la lecţii o serie de precizări arătînd elevilor că realitatea literară impune o distincţie netă între elementele de realism şi ansamblul particularităţilor şi condiţiilor care permit calificarea unei opere ca fiind realist-critică.

Consider că, în general, atunci cînd facem cunoscute elevilor concluzii desprinse din dezbaterile actuale pe teme literare trebuie să procedăm cu deosebită grijă deoarece problemele în chestiune se prezintă sub forma unor discuţii care încă nu s-au încheiat şi cărora li se aduc completări, uneori corijări. Privind problema realismului sub alt aspect, Ion Pascadi — în articolul „Realism şi valoare" („Gazeta literară", nr. 43/1964) — exprimă opinia că multe confuzii în înţelegerea realismului se datoresc transformării acestuia într-un criteriu de valoare. Articolele, studiile etc. trebuie prezentate aşadar ca atare — ca păreri de cele mai multe ori întemeiate, nefiind însă exclusă posibilitatea ca unele din ele să fie susceptibile de controverse sau de întregiri. Am însă permanent grijă ca elevii să nu ajungă la concluzia — eronată — că în problemele discutate, întrucît dau loc controverselor, ar domni arbitrarul. Dimpotrivă, caut să le formez convingerea că schimbul de păreri, străduinţa, în cazul de faţă, de a aduce precizări în folosirea unor noţiuni cît mai adecvate este extrem de utilă.

Pe de altă parte, caut ca elementele de actualitate introduse în lecţie să se integreze organic în conţinutul ei, să nu apară ca ceva lipit în mod forţat, artificial. Aşa, de pildă, la clasa a X-a, în predarea operei lui I. L. Caragiale, pentru a sublinia că de debutul literar al acestuia se leagă începuturile realismului critic romînesc — deoarece pentru prima dată în opera lui ordinea burgheză apare incompatibilă cu aspiraţiile de libertate şi demnitate umană — voi face cu elevii o paralelă între opera lui Caragiale şi romanul „Ciocoii vechi şi noi" al lui N. Filimon, ajutîndu-i să înţeleagă că acesta nu poate fi considerat ca punct de plecare pentru curentul realist-critic romînesc întrucît la data apariţiei lui (1862—1863) burghezia din ţara noastră nu-şi epuizase încă posibilităţile istorice, iar proletariatul încă nu apăruse pe arena politică. O astfel de paralelă îi va pune pe elevi în situaţia să confrunte operele celor doi scriitori, să precizeze locul lor istoric în dezvoltarea literaturii noastre.

Consider că în acest fel lecţiile pot deveni nu numai mai vii, mai interesante, dar şi mai valoroase sub raportul conţinutului, dînd elevilor o privire mai justă asupra fenomenului literar şi ajutîndu-i să gîndească ei înşişi mai adînc asupra acestui fenomen.

Prof. VASILE PARFENIE
Ineu

Şcoala şi viaţa contemporană

CĂTRE ESENŢA MODERNIZĂRII

Modernizarea este o temă la ordinea zilei în învăţămîntul din întreaga lume. Se remarcă însă, în acest domeniu, o mare diversitate de păreri şi de soluţii, dovedind că însăşi noţiunea de modernizare este înscrisă de pedagogi, psihologi, specialişti în predarea anumitor discipline şi chiar de forurile ştiinţifice şi didactice în sfere diferite atît ca amploare cît şi ca centru de preocupări.

Unii specialişti în predarea matematicii, fizicii, chimiei, biologiei etc., se interesează în special de disciplina respectivă şi vor să rezolve problema modernizării prin introducerea în tematica programelor a elementelor noi determinate de progresele uriaşe ale ştiinţei şi tehnicii în ultimul deceniu, de îmbogăţirea tezaurului culturii mondiale. O serie de specialişti în tehnica predării consideră, la rîndul lor, că problema respectivă se rezolvă prin introducerea mijloacelor audio-vizuale moderne în procesul de predare. Dar oricît de multe cunoştinţe noi ar dobîndi elevii în domeniul fizicii nucleare, de pildă (se pune de altfel şi întrebarea: în ce măsură pot fi extinse liniar cunoştinţele elevilor în raport cu posibilităţile lor obiective de a-şi însuşi aceste cunoştinţe şi dacă o asemenea extindere are o eficienţă reală), oricît de spectaculoase ar fi experimentele privind învăţămîntul programat sau telepedagogia, acestea, concepute ca măsuri separate, nu duc la ceea ce ar trebui să fie modernizarea învăţămîntului, ci sînt — ca să folosim o imagine din domeniul arhitecturii — doar nişte renovări parţiale. Evident, cerinţele societăţii contemporane, ale uimitoarei revoluţii tehnico-ştiinţifice din zilele noastre depăşesc nivelul unor asemenea transformări limitate. Ele implică o acţiune complexă, care să determine nu numai o simplă extindere a ariei de cunoştinţe.

Învăţămîntul socialist din ţara noastră, prin concepţia sa de bază, prin forţele sale vitale şi motrice — legăturile indisolubile cu viaţa, cu producţia — dispune de climatul şi condiţiile cele mai propice modernizării.

Să ne referim mai întîi la o serie de aspecte privind prima verigă a învăţămîntului.

Cunoştinţele elevului din primele clase (I)

— Propuneţi după cît se pare — constată cu surprindere adepţii aplicării integrale a pedagogiei clasice, ca şi o parte dintre reprezentanţii părinţilor (care revăd trecerea lor prin primele clase primare aureolată de un nimb romantic) — să se efectueze modificări structurale chiar şi în conţinutul şi forma de desfăşurare a studiului elevilor din primele clase.

— Da, pentru că este o cerinţă pe care o impune însuşi progresul vieţii sociale. Încercaţi, printr-un efort de imaginaţie, să vă închipuiţi o lecţie desfăşurată în clasa a II-a a unei şcoli obişnuite de astăzi, la care se foloseşte un mijloc audio-vizual modern, de exemplu filmul didactic. Dacă la această lecţie ar asista un renumit pedagog din trecut — Pestalozzi sau Komensky — singurul lucru care i-ar provoca uimirea ar fi aparatul de reproducere a imaginii în mişcare, căci cunoştinţele predate, ca şi metodele de lucru, i-ar fi aproape perfect cunoscute de pe vremea lui. Corolar paradoxal la un asemenea efort de imaginaţie: filmul, nu pedagogia de acum două sau trei secole, pare neobişnuit în ansamblul procesului de instrucţie desfăşurat încă, astăzi, în primele clase.

— Oricît aţi încerca să modernizaţi procesul studiului ştiinţelor la primele clase, nu puteţi trece peste faza de început a lui „cît fac 2 + 3 ?". Nu puteţi începe decît cu aritmetica. Sau, după ce afirmaţi că trebuie să se lupte în general împotriva supraîncărcării, propuneţi ca supraîncărcarea să înceapă din prima clipă a pătrunderii copilului pe porţile şcolii ?

— Nici nu ne gîndim să escamotăm prima treaptă a pregătirii elevilor, deşi — după părerea unor psihologi cu reputaţie mondială, ca şi a multor specialişti în predarea matematicii de altfel — nu aritmetica şi calculul cifric, ci geometria ar trebui să constituie prima treaptă în predarea cunoştinţelor matematice, întrucît face o legătură nemijlocită cu realitatea înconjurătoare cunoscută de elevi. Cu atît mai puţin nu urmărim să-i supraîncărcăm pe şcolarii primelor clase. **Problema este de a face ca studiul elevilor din primele clase să fie mai sistematic, mai ştiinţific.**

Prin greutatea ei specifică deosebită în ansamblul pregătirii şcolare a tinerei generaţii, prin numeroasele şi complexele probleme pe care le implică, modernizarea procesului instructiv-educativ în primele clase ale şcolii generale constituie una din preocupările majore ale pedagogiei, a forurilor conducătoare ale învăţămîntului din majoritatea ţărilor lumii cît şi a UNESCO. Sînt remarcabile, în această privinţă, cercetările creatoare efectuate în ultimii ani în învăţămîntul nostru, cunoscute şi peste hotare. Într-un număr recent al revistei „I problemi della pedagogia", de exemplu, prof. Luigi Volpicelli, specialist de renume mondial în domeniul pedagogiei, evidenţiază în mod special, într-un articol de sinteză asupra organizării, conţinutului şi tendinţelor actuale ale învăţămîntului nostru, experimentarea sistemului de predare cu profesori de specialitate la clasele I—IV şi a formării orizontului ştiinţific al elevilor în cadrul acestui sistem.

În momentul de faţă, pregătirea şcolară a elevilor din clasele mici — mai ales a celor din clasele I—II — are în vedere, în proporţie dominantă, formarea unor deprinderi — deprinderi cu componente de ordin intelectual atunci cînd este vorba de calcul, deprinderi cu componente intelectuale, vizuale şi motrice în cazul însuşirii scris-cititului sau al desenului etc. De abia apoi, treptat, ponderea dominantă revine cunoştinţelor cu caracter

Aceeași lecție – procedee diferite

Printre criteriile importante ale organizării lecției, ale selecționării judicioase a metodelor și procedeelor se numără, după părerea noastră, și un criteriu care, deși foarte important, nu este luat totdeauna în considerare. Este vorba, anume, de necesitatea de a ține seama, în organizarea lecției, și de ansamblul de obiecte care figurează în orar în ziua respectivă. Cerința este impusă de curba eforturilor elevilor. Oboseala, a cărei consecință imediată este slăbirea, dispersia atenției, diminuează capacitatea de efort a elevilor. Ea se instalează obișnuit după primele 2 sau 3 ore de curs și acționează mai activ îndeosebi la școlarii care au cursuri după-amiază.

Mulți pedagogi afirmă că variația, alternarea corectă a obiectelor de învățămînt în orar atenuează, prin însuși acest fapt, oboseala pricinuită de activitatea anterioară venirii la școală, ca și pe aceea acumulată în orele precedente de curs, permițînd menținerea atenției și a proceselor psihice necesare muncii în timpul lecției chiar la ultimele ore din zi. Este adevărat că obiectele de învățămînt sînt variate prin conținutul lor, că orarul caută să le alterneze. Toate însă solicită atenția, memoria, gîndirea, voința — procese care, la elevi, se află încă în plină formare. De aceea, după o muncă intelectuală de circa două ore, capacitatea lor de concentrare diminuează. Această diminuare se poate accentua dacă lecțiile la care participă ei au o structură monotonă : același fel de a verifica, de a preda ori consolida cunoștințele. Pe de altă parte, este știut că, cu cît atenția elevilor a fost solicitată mai mult în activitatea anterioară, cu atît mai puțin va putea fi ea angajată în cea ulterioară dacă profesorul nu adaugă interesului provocat de obiectul însuși mijloace de „șoc" al atenției.

Așadar, pentru evitarea inconvenientelor de mai sus se impune să ținem permanent seama și de criteriul organizării lecției după locul ei în orarul zilei și în funcție de obiectele ce s-au predat înaintea ei. Iată de ce, cînd îmi pregătesc lecțiile, am în vedere întotdeauna locul pe care îl ocupă ele în ansamblul muncii unei zile. Mai mult : caut să dau o organizare diferită chiar aceleiași lecții, ținută la două clase paralele, dacă ea se desfășoară la ore diferite. Astfel, dacă la o lecție care are loc în prima oră verific tema dată pentru acasă prin schimbarea caietelor între elevi, la lecția care are loc în ora a V-a verific eu însumi tema, deoarece elevii, fiind obosiți, nu pot decît să creeze dezordine și neînțelegeri în cursul controlului reciproc. La fel, în verificarea cunoștințelor, dacă urmăresc la ambele clase, să spunem, cum citesc elevii într-o limbă străină, în primul caz cer unora din ei să citească cîte o propoziție, traducînd-o integral sau parțial, în timp ce ceilalți elevi primesc sarcina să urmărească lectura și să corecteze ori de cîte ori este nevoie, pe cînd în al doilea caz, utilizînd mijloace de „șoc" al atenției, citesc eu însumi, cerînd elevilor să mă corecteze dacă greșesc. Aceasta le trezește imediat interesul ; mă urmăresc îndeaproape și corectează deîndată greșelile mele intenționate.

Folosesc procedee diferențiate și în predarea noilor cunoștințe, ca și în fixarea lor.

Verificînd, pe parcursul predării, justețea elaborării metodice a lecției după criteriul expus, am constatat că rezultatele sînt incomparabil mai bune.

Prof. DUMITRU BARABAȘ
Bacău

Operațiile cu fracții ordinare

Mi s-a întîmplat deseori să constat, la unii elevi, dificultăți la efectuarea operațiilor cu fracții ordinare, în special adunări și scăderi. Cercetările făcute în această direcție mi-au arătat că, deși elevii respectivi cunosc procedeele ce trebuie aplicate la operațiile cu fracții, nu știu să aleagă procedeul cel mai indicat fiecărui caz în parte.

Pentru a înlătura acest neajuns, am prezentat elevilor mei o schemă a operațiilor cu fracții ordinare. Astfel, le-am arătat că la adunarea fracțiilor care nu au același numitor putem distinge două cazuri : 1) numitorii nu admit un divizor comun (de exemplu 4, 5 și 3); 2) numitorii sînt numere neprime între ele, cu două variante — a) numitorul comun este unul dintre numitori (de exemplu 12, 20, 60 și 15) și b) numitorul comun este cel mai mic multiplu comun al numitorilor (de exemplu 40, 56 și 70).

Trecînd apoi la discutarea cazurilor, am atras atenția elevilor asupra faptului că în cazul I, unde numitorul comun este egal cu produsul numitorilor fracțiilor respective, fiecare fracție se amplifică cu produsul numitorilor celorlalte fracții. La prima variantă a cazului II, numitorul comun este 60, multiplul fiecăruia din ceilalți numitori. Am determinat apoi separat factorii de amplificare prin împărțirea lui 60 la fiecare din cei patru numitori și am efectuat amplificarea propriu-zisă cu acești factori. In sfîrșit, pentru cea de a doua variantă a cazului II am calculat întîi cel mai mic multiplu comun al numitorilor (în exemplul nostru 280). Am determinat apoi separat factorii de amplificare și am efectuat de asemenea amplificarea propriu-zisă.

Am atras atenția elevilor asupra faptului că la determinarea numitorului comun nu se iau în considerare numitorii care sînt divizori ai celorlalți numitori. De pildă, presupunînd că avem de adunat patru fracții cu numitorii 28, 14, 35 și 7, nu ținem seama de 14 și de 7, întrucît ei sînt divizorii lui 28 și respectiv 35.

Exercițiile efectuate în clasă le-am ales în așa fel încît rezultatul să apară fie ca o fracție supraunitară, fie ca una reductibilă, fie și una și alta, ceea ce i-a obligat pe elevi să scoată întregii sau să simplifice fracția obținută la răspuns. Procedeul acesta i-a pus în situația să aprofundeze treptat tehnica acestor calcule atît de utile.

Pentru sistematizarea procedeelor folosite la scăderea fracțiilor ordinare am înfățișat elevilor aceleași cazuri ca și la adunare, avînd grijă să aleg astfel exercițiile încît, după aducerea fracțiilor la același numitor, numărătorul fracției de la descăzut să fie mai mic decît cel al fracției de la scăzător. Aceasta i-a obligat pe elevi să transforme un întreg de la partea întreagă a descăzutului. La fel am procedat în cazul scăderii unei fracții sau unui număr mixt dintr-un număr întreg, combătînd sistemul practicat în unele locuri de a se da întregului numitorul 1 și a efectua în continuare aducerea la același numitor. Am insistat în mod deosebit asupra faptului că la adunare și scădere nu se lucrează cu fracții supraunitare și că, atunci cînd acestea există, ele se transformă întîi în numere mixte și abia apoi se începe operația propriu-zisă.

In ceea ce privește predarea înmulțirii și împărțirii fracțiilor ordinare am insistat mai mult asupra împărțirii lor (întrucît împărțirea se reduce, pînă la urmă, tot la înmulțirea a două fracții). Am atras atenția elevilor că la înmulțire și împărțire numerele mixte trebuie să devină neapărat fracții supraunitare, deci invers ca la adunare și scădere. De pildă, în cazul exercițiului $6\frac{6}{11} : 144$, deîmpărțitul se transformă în fracție supraunitară iar împărțitorului i se dă numitorul 1. Se inversează fracțiile obținute, se face simplificarea și abia apoi se efectuează înmulțirea propriu-zisă. Astfel elevii se obișnuiesc să facă toate simplificările posibile înainte de a trece la efectuarea propriu-zisă. In același timp, i-am făcut atenți asupra faptului că unele împărțiri se pot face direct, atunci cînd termenii fracției de la deîmpărțit se divid la cei de la împărțitor.

Aplicațiile care le-am făcut cu elevii fie la predare, fie cu prilejul fixării sau recapitulării, au cuprins exerciții referitoare la ambele cazuri și variante. Firește, nu m-am limitat numai la exerciții care se pot efectua ușor (de exemplu, prima variantă a cazului II), ci am trecut în revistă, prin calcule, toate ipotezele amintite.

Prezentînd elevilor o sistematizare a operațiilor cu fracții ordinare, obișnuindu-i să înceapă prin a cerceta numitorii acestora, pentru a determina corect și varianta de care este vorba în exercițiul dat, i-am ajutat să rezolve cu ușurință exercițiile cu aceste fracții, să înlăture dificultățile pe care le întîmpinau în trecut.

Prof. CH. MAZARACHI
Galați

științific. Nici în acest stadiu, însă, nu se urmărește încadrarea cunoștințelor din diferite domenii în sistemul unitar, logic al științelor respective și nici a gîndirii specifice spiritului acestora. De abia după primele patru clase se încearcă formarea la școlari a unui sistem științific de cunoștințe. Tocmai aceasta este baza obiectivă a faptului că mai persistă încă în cadrul actualei forme a procesului instructiv-educativ „pragul" între clasele a IV-a și a V-a pe care măsurile ce privesc numai sfera didacticii nu-l pot reduce cu desăvîrșire.

Este drept s-au făcut unele progrese și în această privință. Dacă în trecut primul contact al elevilor din școala primară cu științele naturale, de exemplu, se realiza în cadrul unei împărțiri cel puțin bizare din punct de vedere științific a animalelor în „animale domestice și animale sălbatice", „animale care se cațără sau se tîrăsc" etc., astăzi copiii învață că deosebirile exterioare sau cele privind cadrul de viață nu sînt determinante pentru clasificarea animalelor, că între păsările domestice și păsările sălbatice, bunăoară, există apropieri mult mai mari decît între mamiferele și păsările domestice. Totuși multe lucruri au rămas încă nerezolvate.

Să revenim, de exemplu, la acea simplă problemă a lui $2 + 3 = \square$ Cîte deosebiri pot fi făcute, chiar în cadrul ei, între modul de a o formula și de a orienta gîndirea școlarului spre găsirea soluției ! Se poate pune întrebarea clasică : „cît fac doi plus trei ?", dar se poate pune astfel problema încît să determinăm treptat înțelegerea de către școlar a unui principiu fundamental al matematicii, al legăturii între termenii unei egalități, de care se va folosi atît în studiul geometriei cît și al algebrei. Se poate de pildă formula întrebarea „ce alt nume putem da sumei doi plus trei ?". Aparent această a doua formulare este complicată, accentuează caracterul abstract al operației matematice, dar dacă vom explica mecanismul soluției pe o dreaptă a numerelor, pornind cu diviziuni egale de la 0, dacă situîndu-ne pe această dreaptă în punctul numit 2 vom adăuga o distanță egală cu trei unități care ne va duce în punctul numit 5, îi putem ajuta pe școlari să înțeleagă faptul că avem de-a face nu cu o simplă adunare de cifre, ci cu o legătură interioară a sumelor unor mărimi de orice natură. Duce un asemenea procedeu la supraîncărcare ? Fără îndoială că nu. Dimpotrivă, sporește accesibilitatea explicațiilor și pregătește terenul pentru înțelegerea ulterioară a disciplinelor matematice, a spiritului însuși în care trebuie concepută matematica.

Se constată pe plan mondial un fenomen bogat în semnificații. Procentul elevilor din primele clase care obțin rezultate excepționale și foarte bune la învățătură este aproximativ dublu față de procentul elevilor din aceeași categorie existent în școlile primare de acum cîteva decenii (raportat la creșterea masivă a populației școlare acest procent este practic și mai mare). Treptat, însă, o dată cu evoluția elevilor către clasele superioare ale școlii de cultură generală, procentul elevilor care obțin rezultate la cel mai înalt nivel calitativ scade.

Oameni de știință reputați din întreaga lume, asemeni psihopedagogului japonez M. Nishimoto, a profesorului sovietic S. I. Petrușin, a psihopedagogilor J. Piaget (Elveția) și Adolphe Férrière (Franța), a specialistului polonez I. Bortecki, a profesorului Omar Moore de la Universitatea din Yale (S.U.A.) etc., ca și psihologii și pedagogii noștri de cea mai mare autoritate atrag atenția. în legătură cu premisele modernizării procesului instructiv-educativ la clasele I—IV, asupra unor realități cum sînt diferența între nivelul de cunoaștere și posibilitatea de analiză a unor fapte și fenomene științifice specifice elevilor de astăzi și cele specifice elevilor din trecut, posibilitățile diferite ale elevilor din același an de studiu sau raportul între posibilitățile elevilor de vîrstă mică de a concepe științific un anumit fenomen și unghiul din care privește profesorul mecanismul gîndirii lor (aceasta este ecuația cea mai greu de rezolvat, întrucît exponenții termenilor sînt foarte diferiți). Analiza acestor probleme îmbrățișează o serie întreagă de factori, dintre care însă cel mai însemnat se referă la faptul că importante capacități de gîndire ale elevilor de vîrstă mică rămîn asemeni unor valențe libere, nefiind utilizate și dezvoltate sistematic în scopul formării unei concepții științifice, al înțelegerii spiritului diferitelor discipline științifice pe care le studiază. Nerezolvată prin trecerea de la învățămîntul eclectic la cel enciclopedic, această problemă începe să fie pusă în mod acut acum, cînd se face necesară trecerea de la învățămîntul enciclopedic la formarea concepției științifice a elevilor în diverse domenii. Să reținem pentru moment, din ansamblul problemei, faptul că în condițiile actuale ale dezvoltării culturii, științei și tehnicii mondiale, studiul enciclopedic devine imposibil și inutil.

Reflecțiile făcute de Descartes în „Discursuri despre metodă" acum peste 300 de ani, în decursul altei perioade de avînt științific, recapătă o uimitoare actualitate. „Nu există perfecție — arată marele savant francez — la operele făcute prin suprapunerea diferitelor componente executate de maeștri diferiți... Construcțiile realizate de un singur arhitect sînt mult mai bine concepute decît acelea la care s-a încercat refolosirea zidurilor vechi, înălțate în cu totul alte scopuri".

„Nu mi-am propus — scrie el în continuare — să învăț toate științele particulare numite, printr-un termen comun, matematică ; văzînd că deși obiectul lor e diferit, ele se află în deplin acord prin faptul că toate nu iau în considerație decît diverse raporturi și proporții, am considerat că e mai bine să examinez trăsăturile lor generale... astfel încît să le pot aplica mai tîrziu la oricare dintre ele".

Traducînd în limbaj modern aceste observații vom vedea că ele se referă la formarea concepției, a gîndirii științifice ca element de bază al însușirii cunoștințelor. Și desigur că aceasta nu este propriu numai matematicii, referindu-se în egală măsură la celelalte științe, în cadrul cărora de altfel matematica a pătruns deosebit de amplu.

Revenind la poziția preponderentă a formării deprinderilor în procesul instructiv-educativ din primele clase, apare izbitor în ce măsură redusă sînt utilizate cuceririle psihologiei științifice moderne, ale tehnicii mijloacelor audio-vizuale, ale programării învățămîntului în formarea acestor deprinderi. Tocmai în această etapă, cînd există posibilitățile cele mai mari de transmitere științifică și cu maximum de randament a experienței pedagogului prin demonstrații concludente și accesibile, eforturile elevilor în a dobîndi deprinderi de calcul rapid de pildă, sau deprinderi corecte de desen nu au o bază de susținere științifică, ci sînt îndrumate după criterii subiective, învechite.

Despre îndrumarea științifică pe baza unor concepții moderne a studiului școlarilor din clasele mici pentru dobîndirea unei concepții științifice unitare și a unor deprinderi înaintate ne vom ocupa însă într-un viitor articol.

MIRCEA HERIVAN

Pe teme sindicale

Activitate cultural educativă rodnică, eficientă

În perioada care a trecut de la alegerea sa, comitetul sindicatului lucrătorilor din învățămînt din orașul Brașov a obținut o seamă de succese pe linia muncii cultural-educative în rîndul cadrelor didactice.

O atenție deosebită a fost acordată, cum e și firesc, acțiunilor menite să contribuie la ridicarea măiestriei pedagogice a membrilor de sindicat și, în primul rînd, propagandei profesionale. Au fost organizate astfel, la nivelul sindicatelor, o serie de conferințe și simpozioane pe teme pedagogice și de specialitate. Printre conferințele care au atras un număr mare de participanți se numără îndeosebi acelea care au abordat aspectele legăturii între școală și producție. Dorind să asigure un nivel cît mai ridicat al conferințelor, comitetul sindicatului a atras la aceste manifestări cadre didactice universitare, care se bucură de o binemeritată apreciere în rîndurile pedagogilor, cum sînt conf. univ. Paul Popescu-Neveanu, de la Institutul de științe pedagogice, prof. Iuliu Moraru, de la Institutul politehnic din Brașov, prof. Patița Silvestru de la I.P.C.D. Brașov și alții.

Formele folosite de comitetul sindicatului în desfășurarea propagandei pedagogice nu se opresc însă la conferințe, ci sînt multiple și variate. Merită a fi relevată, printre altele, o formă interesantă de informare a cadrelor didactice asupra unor probleme noi din domeniul muncii instructiv-educative. Este vorba, anume, de o gazetă volantă redactată de comitetul sindicatului în colaborare cu secția de învățămînt a orașului Brașov. Gazeta aceasta, care cuprinde scurte informări pe linie metodică, este pusă la dispoziția fiecărei școli, dînd cadrelor didactice posibilitatea să fie la curent cu unele procedee și metode noi de predare. O altă formă a propagandei profesionale care cîștigă tot mai mult teren în școlile din localitate o constituie informările operative asupra noutăților din domeniul pedagogiei și științei. Astfel, birourile grupelor sindicale de la școlile de 8 ani nr. 6 și nr. 5, de la Școala medie nr. 2 etc. organizează săptămînal, în pauza mare din timpul cursurilor, scurte informări asupra ultimelor cuceriri în domeniul diferitelor discipline predate în școală. Eficacitatea acestor acțiuni a determinat comitetul sindicatului să extindă experiența grupelor sindicale amintite și la alte școli.

Atît la nivelul comitetului sindicatului cît și la cel al birourilor grupelor sindicale se manifestă un viu interes pentru sprijinirea cadrelor didactice înscrise la examenele de grad. Bunăoară, la biblioteca sindicatului există un colț special amenajat pentru publicațiile necesare învățătorilor și profesorilor care dau asemenea examene. Tot aici aceștia pot găsi în permanență indicațiile bibliografice de care au nevoie. Aceluiași obiectiv, al sprijinirii cadrelor didactice în vederea absolvirii examenelor de grad, îi slujesc și consultațiile organizate de birourile grupelor sindicale de la unele școli, cum sînt școlile de 8 ani nr. 13 și nr. 15, precum și discuțiile organizate între profesorii tineri și cadrele didactice cu o experiență mai îndelungată.

Comitetul sindicatului dă multă atenție și lărgirii orizontului de cultură generală al cadrelor didactice. Bunăoară, în curînd se va împlini un an de cînd a luat ființă cercul literar „Șt. O. Iosif", în cadrul căruia învățătorii și profesorii au prilejul să desfășoare o activitate creatoare în domeniul literaturii și să se întîlnească cu numeroși scriitori din localitate și din alte orașe ale țării. Și cercul de artă plastică, înființat în ultima vreme, desfășoară o activitate demnă de laudă. De mult succes s-a bucurat, bunăoară, expoziția realizată de membrii cercului pe tema „A XX-a aniversare a eliberării patriei". Prin grija comitetului sindicatului și iubitorii de muzică își pot lărgi cunoștințele în domeniul pe care îl preferă, participînd la concerte și la spectacole muzicale.

Folosind experiența pe care a dobîndit-o în activitatea cultural-educativă, comitetul sindicatului este hotărît să-și sporească și mai mult contribuția la ridicarea nivelului general de pregătire al cadrelor didactice, aducînd astfel un sprijin tot mai însemnat muncii instructiv-educative pe care o desfășoară acestea.

SIMION MARINESCU

DE LA MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Ministerul Învățămîntului anunță că la 15 noiembrie a. c. vor avea loc concursuri de admitere în învățămîntul superior fără frecvență pentru anul universitar 1964—1965, la următoarele facultăți:

— Facultatea de matematică-mecanică de la Universitatea „Babeș-Bolyai" din Cluj;

— Facultățile de matematică de la institutele pedagogice din Baia Mare, Brașov, București, Cluj, Iași și Timișoara.

Înscrierile candidaților se primesc la secretariatele facultăților pînă în seara zilei de 14 noiembrie a. c.

★

În ziua de 10 noiembrie se va organiza un concurs de admitere la institutele pedagogice de învățători cu durata de 2 ani — curs de zi, în următoarele localități: Bacău, Blaj, Sibiu (cu limba de predare germană), Cluj, Oradea, Galați, Iași, Sighet, Odorhei, Buzău, Suceava și Constanța. La concursul de admitere se pot înscrie absolvenții școlilor medii de cultură generală cu diplomă de maturitate, care nu au depășit vîrsta de 27 ani.

Tot la 10 noiembrie vor avea loc concursuri de admitere la cursurile fără frecvență de la institutele pedagogice de învățători cu durata de 2 ani din următoarele localități: Cîmpulung Muscel, Arad, Cluj, Galați, Iași, Sighet și Suceava.

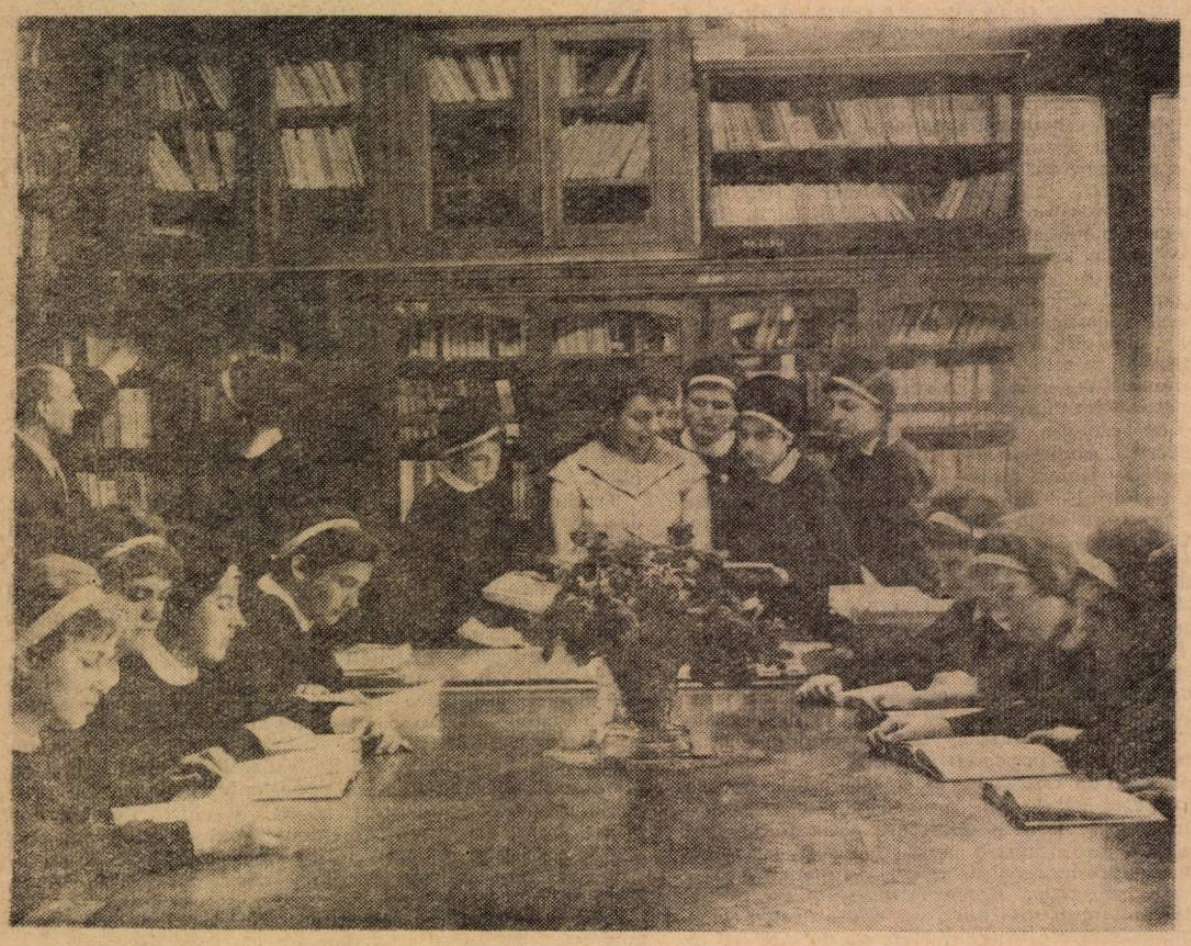

In biblioteca Școlii N. Crețulescu din București

Legătură strînsă cu părinții elevilor

O dată cu începutul acestui an școlar, colectivele pedagogice au reluat contactul cu părinții elevilor, hotărîte să întărească și mai mult legătura școlii cu familia în vederea cît mai bunei desfășurări a muncii de educare multilaterală a elevilor.

Tov. **Maria Dumitrescu**, de la Școala medie de muzică din Ploiești, ne scrie că, după ce la începutul anului școlar au avut loc, în adunări cu părinții pe clase, expuneri despre cerințele noului regulament al școlilor de cultură generală, s-a trecut la organizarea lectoratului pentru părinți. Dorind ca lucrările acestuia să intereseze cît mai îndeaproape pe cei cărora li se adresează, cadrele didactice au solicitat pe părinți să arate ce teme ar dori să se dezbată în cadrul lui. Ca urmare s-a stabilit pentru ședințele lectoratului o tematică interesantă, care cuprinde expuneri legate de specificul școlii. Printre altele, de exemplu, vor fi dezbătute teme ca „Sprijinul familiei în realizarea educației muzicale a copiilor", „Înlăturarea supraîncărcării copiilor în familie" etc.

Discutarea unor asemenea teme va constitui pentru părinți nu numai o îndrumare pedagogică în general, ci și un ajutor concret, eficient în propria lor preocupare de a-și educa în mod corespunzător copiii, de a-i pregăti cît mai bine pentru viitoarea lor profesiune.

■

Recent, ne informează tov. **Ioan Micu**, directorul adjunct al Școlii medii nr. 1 din Onești, în sala Casei de cultură din acest oraș s-a desfășurat prima ședință a lectoratului pentru părinții elevilor școlii. În cadrul acestei ședințe, în care s-a subliniat necesitatea colaborării dintre școală și familie, au luat cuvîntul numeroși părinți, demonstrînd că rezultatele obținute de copiii lor la învățătură se datorează în mare măsură și strînsei legături pe care au avut-o în permanență cu școala. S-au ridicat totodată o serie de probleme privind crearea unui regim de muncă judicios al elevilor în familie, organizarea și supravegherea timpului liber al acestora de către părinți, cultivarea înclinațiilor lor artistice etc.

Pentru ședințele viitoare ale lectoratului s-au stabilit teme ca „Organizarea timpului de muncă, odihnă și recreere a școlarilor din clasele mici", „Rolul familiei în organizarea timpului liber al elevilor" etc.

■

Aceleiași probleme a activității de îndrumare a părinților îi este consacrată și o scrisoare semnată de tov. **Ștefan Covrig** din Tîrnăveni. Autorul scrisorii ne relatează faptul că tînăra învățătoare Lucia Oltean din satul Șeulia, raionul Tîrnăveni, aflată în primul an de muncă în școală, a discutat de curînd cu părinții elevilor ei din clasa I o serie de probleme referitoare la pregătirile acestora pentru lecții, la disciplina lor, la ținuta micilor școlari etc.

Combătînd unele practici dăunătoare, ca lipsa de supraveghere din partea părinților, folosirea copilului, în timpul programului său de lucru, pentru a efectua diferite sarcini mărunte legate de treburile casei, învățătoarea a dat ca exemplu pozitiv pe acei părinți care, în urma respectării judicioase a programului indicat cu ocazia vizitelor la domiciliu, i-au ajutat pe copii să obțină rezultate bune la învățătură.

Pornind de la cunoașterea realității din clasă și familie, continuînd să-și viziteze elevii la domiciliu și să dea îndrumări amănunțite părinților, tînăra învățătoare din Șeulia se străduiește să-și facă din aceștia colaboratori apropiați în rezolvarea problemelor instructiv-educative.

■

O activitate interesantă desfășoară în rîndurile părinților și învățătorii din clasele I—IV ale Școlii de 8 ani din Marghita. După cum ne scrie tov. **Paulina Moraru**, în organizarea acestei activități s-a avut în vedere ca discuțiile cu părinții să se oprească îndeosebi asupra problemelor pe care le ridică viața colectivelor de elevi.

Așa, de exemplu, la ședința din luna octombrie, cu tema „Ajutorul pe care trebuie să-l acorde părinții copiilor", s-a arătat, pe baza unor exemple concrete (de pildă, scrierea literelor învățate în clasa I, executarea desenelor la geografie în clasa a III-a etc.) cum trebuie ajutați elevii din clasele mici, așa ca acest ajutor să nu ducă la executarea lucrărilor de către părinți.

Pentru ședința în care se va discuta despre verificarea cunoștințelor elevilor, așa încît părinții să poată verifica și ei, acasă, aceste cunoștințe și să înțeleagă criteriile aprecierii lor, li se vor citi cîteva lucrări care au primit note mari și altele care au primit note mici și se va organiza o expoziție cuprinzînd caiete ale elevilor și diferite obiecte executate de ei.

Îndrumați îndeaproape de învățători, părinții vor putea să dea copiilor lor un ajutor efectiv în ridicarea nivelului lor la învățătură, pe linia cerințelor stabilite de școală.

■

Conștienți de faptul că și ei au datoria să sprijine munca școlilor, numeroși părinți se interesează de problemele organizatorice și materiale ale acestora, contribuind la cît mai buna lor rezolvare. Așa procedează, de exemplu, părinții elevilor din comuna Balotești, raionul Răcari. După cum ne scrie tov. **M. Anghel**, directorul Școlii de 8 ani din această comună, comitetul de părinți din Balotești a ajutat la cuprinderea la cursuri a tuturor copiilor de vîrstă școlară și la asigurarea frecvenței acestora, la organizarea unor excursii pentru elevi, ca și la efectuarea unor reparații la localul școlii.

CĂRȚI

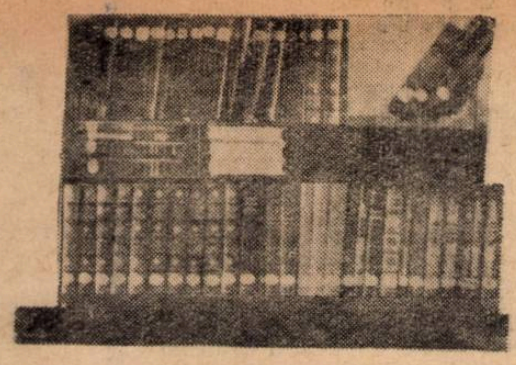

„Pagini de limbă și literatură romînă veche“

Problema textelor alese, atît de necesare în predarea literaturii romîne, a fost nu o dată dezbătută în coloanele presei pedagogice și la consfătuirile profesorilor de specialitate, cerîndu-se tipărirea urgentă a unor crestomații literare în strictă concordanță cu programa școlară. Iată de ce profesorii de literatură au salutat cu bucurie apariția crestomației **„Pagini de limbă și literatură romînă veche“** — alcătuită, prefațată și adnotată de prof. univ. B. Cazacu, publicată recent în Editura tineretului („Biblioteca școlarului“). Judicios concepută, această crestomație este, așa cum a dorit-o autorul, „un instrument de lucru menit să răspundă, în primul rînd, necesităților învățămîntului“.

Prefața lucrării conține un succint istoric al dezvoltării scrisului romînesc, implicit al dezvoltării limbii literare romîne, de la origini și pînă la sfîrșitul secolului al XVIII-lea. Scrisă într-un stil științific accesibil elevilor (ceea ce, în treacăt fie spus, nu se întîlnește în toate prefețele din colecția „Biblioteca școlarului“), prefața îi informează pe cititori asupra principalelor probleme referitoare la dezvoltarea literaturii romîne vechi, precum și asupra epocii în care s-a format limba romînă literară (autorul expune, de pe poziții critice, opiniile controversate din ultimii ani referitoare la această interesantă problemă).

Pe lîngă pagini clasice din literatura secolelor XVI—XVIII, crestomația cuprinde și fragmente mai puțin cunoscute, menite a lărgi orizontul elevilor. Astfel, sînt reproduse fragmente din „Răspunsul împotriva Catehismului calvinesc“ al lui Varlaam, „Pravilele“ lui Vasile Lupu și Matei Basarab, „Letopisețul Țării Moldovei de la zidirea lumii pînă la 1661“ al lui N. Costin, „Din a doua domnie a lui Nicolae Alexandru-Vodă“ de Axinte Uricariul etc.

Fiecare fragment este precedat de cîteva scurte indicații referitoare la autor sau la operă, precum și la contribuția adusă la dezvoltarea limbii și literaturii romîne. În totalitatea lor, aceste scurte indicații alcătuiesc un compendiu al literaturii romîne vechi, extrem de util pentru elevi.

Arhaismele, dimpreună cu unele expresii specifice limbii vechi românești, sînt explicate în subsolul paginilor. Socotim că ar fi fost util pentru elevi să se fi dat, la sfîrșitul crestomației, și un glosar în care să fi fost trecute arhaismele mai importante (îndeosebi acelea care revin la clasicii de mai tîrziu: Odobescu, Eminescu, Sadoveanu), precum și anumite forme specifice limbii romîne vechi.

Atît precizările și datele preliminare, cît și notele explicative din subsolul paginilor — alcătuite într-un stil atrăgător, menit a deștepta curiozitatea științifică a elevilor — îngăduie o mai bună înțelegere a textului și o mai justă apreciere a valorii lui lingvistice și literare.

La sfîrșitul crestomației sînt reproduse aprecieri critice referitoare fie la particularitățile lingvistice sau la valoarea artistică a textului, fie la personalitatea autorului și la locul pe care-l ocupă acesta în dezvoltarea limbii și literaturii romîne vechi. Se dau astfel citate din lucrările lui B. P. Hașdeu, Ovid Densusianu, N. Iorga, N. Cartojan, Sextil Pușcariu, P. P. Panaitescu, G. Călinescu, Al. Rosetti, Dan Simionescu, I. C. Chițimia și alții.

Lucrarea **„Pagini de limbă și literatură romînă veche“** este astfel deosebit de utilă atît elevilor, cît și profesorilor, pe care îi ajută nemijlocit în predarea literaturii romîne vechi.

prof. VLADIMIR DOGARU

„Literatura romînă premodernă“

Lucrarea **„Literatura romînă premodernă“** de Al. Piru, apărută recent în Editura pentru literatură, continuînd studiul fenomenului literar început în lucrarea anterioară a autorului — **Literatura romînă veche** — prezintă literatura noastră națională din primele trei decenii ale secolului al XIX-lea, perioadă care vestește epoca literaturii patruzecioptiste, dar care conține încă numeroase elemente caracteristice literaturii vechi.

Literatura romînă premodernă cuprinde mai multe secțiuni: „Școala ardeleană“, „Ultimii cronicari munteni“, „Cronici rimate muntene și moldovene“, Un pamfletar: „Ionică Tăutu“, „Goleștii“ (Iordache și Dinicu), „Trei dascăli iluminiști“ (Gh. Lazăr, Eufrosin Poteca și Grigore Pleșoianu), „Poezia clasică lirică în Moldova“ și „Poezia clasică lirică în Țara Romînească“.

Dat fiind caracterul bivalent al epocii premoderne — în care se infiltrează idei noi, înaintate, cum sînt necesitatea îndreptării relelor sociale, a dezvoltării învățămîntului și culturii, a consolidării sentimentelor patriotice etc. — dar în care formele artistice și modalitățile de expresie rămîn, în mare parte, aceleași, criteriul folosit de Al. Piru în prezentarea acestui bogat material este cel al unei sinteze analitice.

Informațiile teoretice, mereu confruntate cu adevărul istoric, cu faptele și documentele epocii, expresia echilibrată, alegerea judicioasă a citatelor, argumentarea bogată a concluziilor — chiar și atunci cînd unele dintre ele pot suscita obiecții — fac din această lucrare o serioasă contribuție la cunoașterea cît mai temeinică a literaturii noastre.

FĂNICĂ N. GHEORGHE

„TEATRU ȘCOLAR“

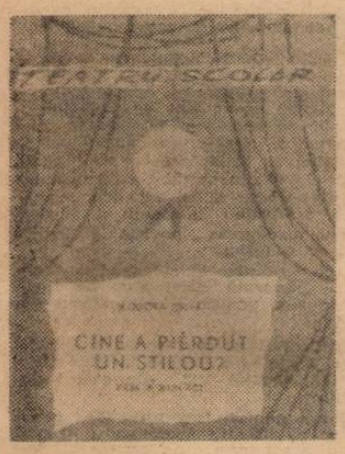

Casa centrală a creației populare a inaugurat recent o nouă colecție, intitulată „Teatru școlar“ — menită să pună la dispoziția pionierilor și elevilor un repertoriu propriu, care să corespundă atît preocupărilor, cît și posibilităților interpretative ale micilor artiști. Autori ca Virgil Stoenescu, Petre Luscalov, Victor Bîrlădeanu, Eduard Jurist, Ion Mustață, Dan Tărchilă și mulți alții au fost invitați să asigure acestei colecții lucrări cu o tematică variată, interesantă, bogate în învățăminte și accesibile echipelor teatrale din școli. Totodată se vor tipări și traduceri din alte limbi.

Primele lucrări au și apărut. Este vorba de piesele „Metronom“ de Victor Bîrlădeanu și „Cine a pierdut un stilou?“ de Teodora Crivăț.

Piesa „Metronom“ ridică o problemă deosebit de interesantă: aceea a legăturilor tovărășești și prietenești în opoziție cu vedetismul, egoismul, individualismul. Autorul urmărește transformarea care se produce în elevul Marian Ciurcea sub influența colectivului pionieresc al clasei sale, a profesorilor, a părinților. Și cea de a doua piesă, „Cine a pierdut un stilou?“, tratează o temă specifică tinerei generații de astăzi, principala idee pe care o demonstrează fiind aceea că onoarea unui elev poate deveni, la un moment dat, o problemă de onoare pentru întreaga clasă. Piesa Teodorei Crivăț subliniază tăria colectivului, care încă de pe băncile școlii este chemat să sancționeze sau să ajute pe fiecare din membrii lui și să pună la baza relațiilor dintre oameni încrederea, atitudinea activă față de tot ceea ce privește pe fiecare individ în parte.

Șirul colecției „Teatru școlar“ va continua cu un program vesel pentru pionieri și școlari, intitulat „Sus ancora“, de Eduard Jurist și Ion Mustață. Se află, de asemenea, sub tipar și piesa „Fratele meu Culai“ de Dan Tărchilă. În sfîrșit, este anunțată apariția piesei „O enigmă care s-a lămurit“, iscălită de Virgil Stoenescu.

Colecția „Teatru școlar“ apare într-o prezentare foarte îngrijită. Fiecare broșură este însoțită de îndrumări regizorale, menite să contribuie la explicarea ideilor majore desprinse din text, a modului cum aceste idei pot fi subliniate în spectacol. De asemenea, broșurile cuprind numeroase ilustrații înfățișînd decorul piesei, costumele etc.

Pentru îmbogățirea continuă a tematicii colecției „Teatru școlar“ vor fi binevenite sugestiile educatorilor, ale părinților și ale pionierilor și elevilor înșiși, care vor contribui la transformarea acestei colecții într-un auxiliar tot mai important al muncii de educare a tinerei generații.

MIHAI CRIȘAN

Mijloacele audio-vizuale și folosirea lor

(Urmare din pag. 1)

cesitatea cunoașterii de către profesori a metodicii utilizării materialelor intuitive audio-vizuale. În țara noastră au fost publicate în ultimii ani o serie de materiale în legătură cu mijloacele audio-vizuale. Marea majoritate a acestora tratează însă numai importanța utilizării lor și prea puține modul cum trebuie alese aceste mijloace, cum trebuie introduse în lecție astfel încît să fie organic legate de conținutul ei și să slujească unui scop instructiv-educativ, nu să apară ca ceva suplimentar, ca o destindere sau o distracție. Se impune, de aceea, ca metodiștii și pedagogii să se preocupe mai mult de acest aspect al problemei și, printr-o susținută muncă de documentare și cercetare, să pună la dispoziția învățătorilor și profesorilor indicațiile metodice necesare, în lucrări care să fie dezbătute în cadrul cercurilor pedagogice. Profesorii ar putea discuta, în ședințele lunare ale cercurilor, la care lecții din luna următoare este bine să se folosească materialele tehnice audio-vizuale, ar putea primi indicații asupra modului de funcționare a aparatelor, asupra mînuirii materialului didactic audio-vizual, ca și asupra modului cum să-l utilizeze (eventual s-ar putea organiza lecții model). Trebuie insistat asupra faptului că folosirea acestor aparate nu cade numai în sarcina profesorului de fizică, așa cum se consideră în mod greșit uneori. Indiferent de specialitate, orice profesor trebuie să cunoască manevrarea corectă a aparatelor, cu atît mai mult, cu cît aceasta se poate însuși ușor și într-un timp scurt.

Trebuie luată de asemenea în considerare problema calității aparaturii de proiecție și sonorizare. Dă rezultate bune și este utilizat cu succes în școlile noastre aparatul de proiecție cinematografică T 16. Aparatele de proiecție statică — diaproiectoarele și epidiaproiectoarele — nu permit însă totdeauna proiectarea unei imagini suficient de mari și luminoase, care să poată fi urmărită în condiții bune de către toți elevii unei clase. O proiecție mai întunecoasă, mai neclară decît cea pe care elevul o vede în sala de cinematograf sau la căminul cultural duce la scăderea interesului său față de imaginile proiectate în clasă și, deci, și față de lecție. Este necesar, de aceea, să se construiască diaproiectoare și epiproiectoare școlare puternice, care să corespundă mai bine scopurilor învățămîntului. Credem că ar fi de un real folos ca, înainte de omologarea unor astfel de aparate, proiectanții să consulte și cadrele didactice care le vor utiliza. Experimentarea aparatelor în cîteva școli, înainte de a se trece la producția de serie, ar putea determina eventuale modificări menite să le îmbunătățească.

Ar fi bine să se acorde o atenție sporită laboratoarelor foto din școli, îndrumării activității acestora. Necesitatea unor astfel de laboratoare este justificată nu numai de posibilitățile pe care le creează pentru confecționarea albumelor tematice sau pentru schimbul de fotografii cu alte școli din țară și cu școli de peste hotare, în scopul educației patriotice și internaționaliste a tineretului, dar și de faptul că în cadrul lor se pot confecționa cu mijloace proprii, sub conducerea profesorilor, fotografii, diapozitive și diafilme necesare lecțiilor. Fotoreproducerile din cărți, reviste și alte publicații, precum și fotografii prezentînd aspecte geografice, monumente istorice, întreprinderi industriale din localitate și din întreaga țară (acestea din urmă luate cu prilejul excursiilor) pot completa în chip binevenit diafilmele și diapozitivele produse pe scară centrală.

Un loc de primă însemnătate îl ocupă, în rîndul mijloacelor tehnice audio-vizuale, filmul didactic. Școlile noastre au la dispoziție o serie de filme valoroase, care constituie un real ajutor în predare. Sîntem de părere însă că este posibilă, fără prea mari dificultăți, îmbogățirea în această privință a Arhivei naționale de filme. În general, este considerat film didactic acela care durează minimum 12—15 minute. Ori, asemenea filme se realizează cu mare consum de materiale și energie. Trebuie elaborate, desigur, și astfel de filme, a căror necesitate este neîndoioasă. Dar credem că foarte multe filme care nu au fost destinate pentru școli — pur și simplu filme artistice, documentare sau jurnale de actualități — conțin secvențe de unul, două sau trei minute ce pot ilustra foarte bine o lecție de fizică, de geografie, de zoologie, de literatură sau istorie etc. O comisie alcătuită din profesori de diverse specialități ar putea, prin vizionare, să trieze și să selecționeze foarte multe asemenea secvențe care să devină filme didactice în cel mai autentic sens al cuvîntului.

În sfîrșit, o ultimă problemă pe care am dori s-o tratăm aici: aceea a folosirii radioului și televiziunii în școala noastră. În programele posturilor de radio și televiziune sînt multe emisiuni pentru pionieri și școlari. Totuși, considerăm că este timpul ca această fază să fie depășită și, printr-o studiere atentă a posibilităților, radioul și televiziunea să devină și mijloace de învățămînt. S-ar putea organiza emisiuni-lecții care ar fi de folos nu numai elevilor de la cursurile de zi, ci și celor de la cursurile fără frecvență. Nu încape nici o îndoială că lecțiile ținute la un nivel corespunzător, alcătuite cu grijă, de cadre didactice competente, ar fi deosebit de apreciate.

Mulțimea și varietatea problemelor legate de generalizarea folosirii mijloacelor moderne audio-vizuale în procesul de învățămînt cere o rezolvare complexă, care să țină seama de toate aspectele. Socotim că se face simțită, de aceea, necesitatea unui for care să coordoneze întreaga activitate din acest domeniu. Un asemenea for — un centru național de mijloace audio-vizuale — în cadrul căruia ar lucra cercetători în domeniul pedagogiei, metodiști, profesori de toate specialitățile și tehnicieni bine pregătiți, ar putea desfășura în mod organizat o susținută muncă de documentare, cercetare și îndrumare pentru aplicarea pe scară largă a mijloacelor moderne în învățămîntul nostru de cultură generală.

Adoptarea de către Conferința U.N.E.S.C.O. a unei rezoluții privind educarea tineretului

După cum se știe, începînd de la 20 octombrie a.c. se desfășoară la Paris cea de a XIII-a sesiune a Conferinței generale UNESCO. In cadrul lucrărilor conferinței un loc însemnat îl ocupă problemele coexistenței pașnice și problemele cooperării culturale internaționale.

Delegația la sesiune a R.P. Romîne, condusă de acad. Athanase Joja, președintele comisiei naționale a R. P. Romîne pentru UNESCO și membru al Consiliului executiv al UNESCO, aduce o contribuție însemnată la lucrările acesteia.

Astfel, în ședința plenară din 26 octombrie, acad. Athanase Joja a abordat una dintre problemele esențiale ce revin UNESCO — programul mondial de alfabetizare. „Trebuie, după părerea noastră, ca neapărat UNESCO să înscrie în programul său cu litere de foc această sarcină anevoioasă și măreață și să contribuie, astfel, în a face omenirea mai bună prin cunoaștere și demnitate — a spus conducătorul delegației R. P. Romîne. Romînia va da bucuroasă concursul său la programul experimental în măsura în care experiența noastră va fi profitabilă pentru a face să progreseze acest vast proiect. Dar pentru că vorbim de educație — a spus în continuare acad. Athanase Joja — mai există încă un domeniu care ne este deosebit de scump : este acela al educării tinerilor". Arătînd că ideea unei conferințe internaționale asupra problemelor tineretului — lansată acum patru ani, de la aceeași tribună, de delegația romînă a fost adusă la îndeplinire, conferința de la Grenoble din vara aceasta putînd să-și facă cunoscută poziția într-un domeniu atît de vast și actual ca educația extrașcolară a tinerilor, vorbitorul a apreciat că recomandările formulate la Grenoble sînt de cel mai mare interes atît pentru programele UNESCO privind tineretul, cît și pentru acțiunea Națiunilor Unite în favoarea promovării în rîndul tinerilor a ideilor de pace, de respect mutual și de înțelegere între popoare. „Importanța unei declarații solemne în acest domeniu ca document unic, investit cu autoritatea Națiunilor Unite, în ceea ce privește tineretul a obținut la Grenoble o aprobare unanimă — a afirmat conducătorul delegației romîne. Am dori să constatăm în lucrările noastre același spirit de înțelepciune și de cooperare în ceea ce privește una dintre problemele etice cele mai importante ale timpului nostru".

La dezbaterea generală asupra programului de educație pentru 1965—1966, care a avut loc în cadrul comisiei programului celei de a XIII-a sesiuni a Conferinței generale, a luat cuvîntul prof. univ. Jean Livescu, adjunct al ministrului învățămîntului al R. P. Romîne, membru al delegației R. P. Romîne. In intervenția sa vorbitorul s-a ocupat de o serie de probleme legate de educație și a relevat faptul că, pe baza unei propuneri franco-romîne unanim sprijinite, conferința de la Grenoble a recomandat ca O.N.U. să continue cu precădere, la a 19-a sesiune a Adunării Generale, examinarea și elaborarea finală a declarației privind măsurile pentru promovarea în rîndurile tineretului a idealurilor păcii, respectului reciproc și înțelegerii între popoare.

In ședința de marți 3 noiembrie a comisiei pentru program a celei de-a 13-a Conferințe generale UNESCO a fost adoptat, în unanimitatea celor 67 de membri, proiectul de rezoluție prezentat de nouă țări: Romînia, Franța, India, Mali, Maroc, Mexic, Pakistan, Senegal și Iugoslavia.

Proiectul de rezoluție, care se referă la deliberările celei de-a 18-a sesiuni a Adunării Generale a O.N.U. privind măsurile destinate pentru a promova în rîndurile tineretului idealurile de pace, respect mutual și înțelegere între popoare, cît și la recomandările adoptate în legătură cu această problemă de Conferința internațională a tineretului de la Grenoble, din 1964, declară :

„Considerînd că este important ca principiile fundamentale relative la idealurile de pace, respectul mutual și înțelegerea între popoare să fie formulate cu referire la tineret și salutînd hotărîrea Adunării Generale a O.N.U. de a elabora o declarație internațională privind asemenea principii; subliniind interesul pe care îl va prezenta o asemenea declarație solemnă asupra unui subiect atît de esențial pentru viitorul omenirii și exprimînd, în fine, urarea ca această declarație să fie astfel formulată încît să întrunească aprobarea universală; recomandă adoptarea unei asemenea declarații de către O.N.U., cu prilejul celei de-a 19-a sesiuni a Adunării Generale și aducerea sa la îndeplinire sub forma unui program concret de către Națiunile Unite, instituțiile sale specializate, guvernele, organizațiile naționale și internaționale ale tineretului".

Adoptarea rezoluției confirmă o dată mai mult că ideea educării tinerei generații a lumii în spiritul păcii și prieteniei, idee susținută în repetate rînduri de țara noastră, se bucură de un larg ecou în cadrul opiniei publice mondiale și al unor înalte organisme internaționale.

Corespondența

SUCEAVA

Tov. **I. Francisc** ne face cunoscute, într-o scrisoare trimisă recent, preocupările secției de învățămînt a regiunii Suceava pentru perfecționarea pregătirii inspectorilor.

Secția regională — se spune în scrisoare — organizează periodic consfătuiri cu întregul aparat de îndrumare și control regional, raional și orășenesc. La o asemenea consfătuire, care a avut loc nu de mult în orașul Botoșani, s-au prezentat cîteva referate tratînd aspecte noi legate de efectuarea inspecției școlare. Astfel, în referatul intitulat „Organizarea și desfășurarea inspecției școlare", tov. Constantin Popescu, inspector metodist regional, a vorbit despre tehnica efectuării inspecției școlare. Tov. Dumitru Grigoriu, lector la I.P.C.D. Iași, s-a ocupat în referatul său de controlul desfășurării lecției. Problemelor îndrumării muncii directorului i-a fost consacrat referatul prezentat de tov. Pelaghia Popescu, lector la I.P.C.D. Iași. De asemenea, a fost prezentat un referat care a tratat despre problemele alcătuirii procesului-verbal de inspecție.

La discuțiile purtate pe marginea acestor referate au luat cuvîntul șefi ai secțiilor raionale de învățămînt și numeroși inspectori, care s-au referit la activitatea lor proprie, făcînd astfel un util schimb de experiență.

VÎNJU-MARE-OLTENIA

Despre îndrumarea muncii metodice din școli ne scrie tov. **Mihai Burci**, inspector la secția de învățămînt a raionului Vînju Mare, care ne relatează unele măsuri luate de această secție pentru înlăturarea formalismului din activitatea comisiilor pe specialități.

Astfel, comisiile au primit indicații să-și stabilească tematica pe baza propunerilor făcute de cadrele didactice și de directorii de școli, așa încît temele luate în discuție să izvorască nemijlocit din realitățile concrete ale muncii instructiv-educative. S-au dat de asemenea indicații ca lecțiile model să fie ținute de cel mai bun metodist al comisiei.

Pentru cît mai buna pregătire a ședințelor în care se dezbat referate și se analizează lecții model, responsabilii comisiilor metodice au fost îndrumați să stabilească din vreme materialul bibliografic, astfel încît toate cadrele didactice să-l poată studia atent. De asemenea, s-a dat indicația ca responsabilii să asiste la lecțiile profesorilor și învățătorilor și să facă observații pe care să le pună apoi în discuție.

TURNU MĂGURELE

Recent, ne comunică tov. **Anastasie Bogdan**, a avut loc adunarea generală a membrilor subfilialei din Turnu Măgurele a Societății de științe matematice. Cu acest prilej membrii subfilialei, profesori de matematică în școlile raionului, au ascultat o expunere a conf. univ. N. Mihăilă despre aplicațiile matematicii în economie.

CÎNTEC PATRIEI

Versuri : ELISABETA DIMITRIU

Muzica : ZAHARIA POPESCU

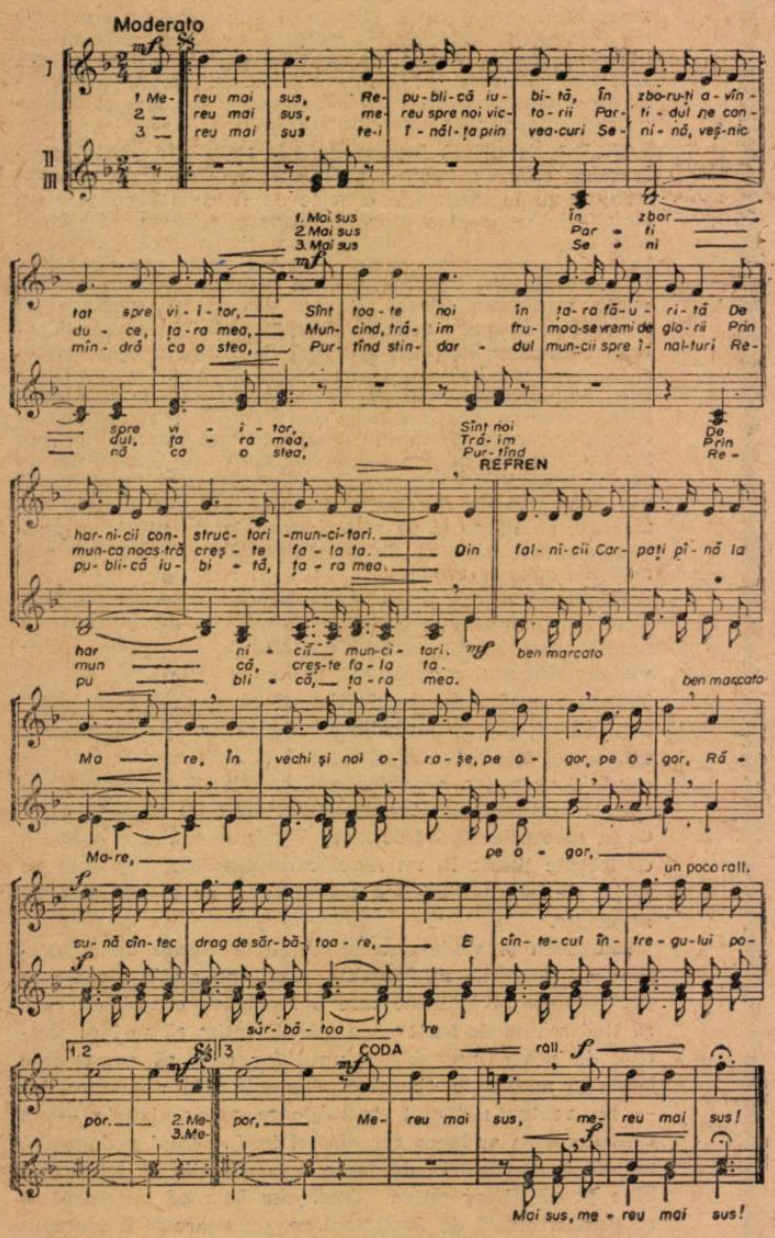

Mereu mai sus

I.

Mereu mai sus, Republică iubită
În zboru-ți avîntat spre viitor,
Sînt toate noi în țara făurită
De harnicii constructori —
muncitori.

Refren :

Din falnicii Carpați pînă la Mare
În vechi și noi orașe, pe ogor,
Răsună cîntec drag de sărbătoare
E cîntecul întregului popor.

II.

Mereu mai sus, mereu spre noi victorii
Partidul ne conduce, țara mea,
Muncind, trăim frumoase vremi de glorii,
Prin munca noastră crește fala ta.

Refren :

III.

Mereu mai sus te-i înălța prin veacuri
Senină, veșnic mîndră ca o stea,
Purtînd stindardul muncii spre înalturi
Republică iubită, țara mea.

Refren :

CONCURSURI

Institutul agronomic „Nicolae Bălcescu" din București anunță scoaterea la concurs a postului didactic de șef de lucrări, poziția XXIX/4, la catedra de chirurgie I și obstetrică, pendinte de Facultatea de medicină veterinară.

Cei care doresc să participe la concurs vor depune, în termen de o lună de la apariția prezentului anunț, la rectoratul institutului, o cerere de înscriere însoțită de următoarele acte în dublu exemplar : copie legalizată de pe diploma de stat sau de pe actul echivalent de studii superioare ; copie legalizată de pe diploma de doctor sau de candidat în științe ; lucrările științifice ale candidatului, într-un exemplar; certificatul de caracterizare a activității profesionale și sociale a candidatului, eliberat de instituția (întreprinderea) în care acesta își are funcția de bază ; memoriu de activitate didactico-științifică semnat de candidat ; autobiografie.

Concursul va avea loc după două luni de la apariția anunțului, la Institutul agronomic „Nicolae Bălcescu" din București, bd. Mărăști nr. 59, de la rectoratul căruia se pot obține zilnic, între orele 9—14, informații suplimentare.

★

Institutul agronomic din Timișoara anunță ocuparea prin concurs a următoarelor posturi didactice :

1) profesor la catedra de farmacologie, disciplina farmacologie și recepturâ, poziția XVI/1 din statul de funcțiuni ;

2) conferențiar la catedra de patologia bolilor infecțioase, disciplina patologia și clinica bolilor infecțioase poziția XVII/1 din statul de funcțiuni ;

3) conferențiar la catedra de zootehnie specială, disciplina bovine, ecvine, poziția XIV/13 din statul de funcțiuni ;

4) asistent la catedra de chimie, disciplina agrochimie, poziția IX/11 din statul de funcțiuni ;

5) asistent la catedra de chimie, disciplina chimie generală și biologică, poziția IX/13 din statul de funcțiuni ;

6) șef de laborator la catedra de chimie, poziția IX/14 din statul de funcțiuni ;

7) preparator la catedra de matematică și fizică, disciplina fizică și meteorologie, poziția VIII/8 din statul de funcțiuni ;

8) asistent la catedra de agricultură generală, disciplina îmbunătățiri funciare, poziția I/11 din statul de funcțiuni ;

9) asistent la catedra de agricultură generală, disciplina topografie, poziția I/13 din statul de funcțiuni;

10) șef de laborator la catedra de zootehnie specială, disciplina zootehnie, poziția XIII/10 din statul de funcțiuni ;

11) șef de laborator la catedra de zootehnie specială, disciplina piscicultură și sericicultură, poziția XIII/11 din statul de funcțiuni ;

12) preparator la catedra de zootehnie specială, disciplina avicultură, poziția XIII/12 din statul de funcțiuni;

13) șef de laborator la catedra de zootehnie specială, disciplina bovine, ecvine, poziția XIII/22 din statul de funcțiuni ;

14) preparator la catedra de zootehnie specială, disciplina ovine-suine, poziția XIII/20 din statul de funcțiuni ;

15) preparator la catedra de zootehnie specială, disciplina igiena animalelor domestice, poziția XIV/21 din statul de funcțiuni ;

16) șef de laborator la catedra de anatomie, disciplina anatomia și fiziologia animalelor domestice, poziția X/16 din statul de funcțiuni ;

17) șef de laborator la catedra de zootehnie generală și alimentație, disciplina zootehnie generală și genetică, poziția XII/9 din statul de funcțiuni ;

18) preparator la catedra de zootehnie generală și alimentație, disciplina alimentația animalelor domestice, poziția XII/10 din statul de funcțiuni ;

19) șef de laborator la catedra de reproducție, disciplina reproducție, obstetrică și însămînțări artificiale, poziția XV/8 din statul de funcțiuni ;

20) preparator la catedra de reproducție, disciplina patologia și clinica bolilor chirurgicale, poziția XV/9 din statul de funcțiuni;

21) conferențiar la catedra de agricultură generală disciplina topografie și desen, poziția I/4 din statul de funcțiuni;

22) conferențiar la catedra de botanică și fiziologie vegetală, disciplina botanică, poziția V/2 din statul de funcțiuni.

Cererea pentru înscrierea la concurs se va înainta rectoratului Institutului agronomic din Timișoara, în termen de o lună de la publicarea prezentului anunț, însoțită de următoarele acte : copie legalizată de pe actul de studii, lucrările științifice, într-un singur exemplar, certificat de caracterizare a activității profesionale și sociale a candidatului, eliberat de instituția în care își are funcția de bază, memoriu de activitate, certificat de vechime în muncă, autobiografia.

Data concursului se va anunța ulterior.

Informații suplimentare se primesc la rectoratul institutului, Timișoara, Piața Unirii nr. 1/a, telefon 14953.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA : București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii voluntari din unitățile de învățămînt. Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii, Piața Scînteii București.

40 132

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Gazeta ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Anul XVI nr. 776 | vineri 13 noiembrie 1964 | 8 pagini 25 bani

Lucrările scrise

Ne găsim în perioada lucrărilor scrise de control trimestriale. În mod firesc, pe profesori îi preocupă acum îndeaproape, pe lîngă recapitularea cunoștințelor predate pînă în prezent, și stabilirea și formularea subiectelor ce urmează a fi tratate de elevi în aceste lucrări.

Controlul efectuat în anul școlar trecut de către secția de învățămînt a Capitalei a arătat că, în majoritatea cazurilor, comisiile metodice din școli și cadrele didactice s-au orientat în mod just în alegerea și formularea subiectelor pentru lucrările scrise. De exemplu, la fizică și la chimie li s-au dat elevilor subiecte care îi puneau în situația să arate dacă și-au însușit ceea ce a fost esențial în cunoștințele studiate și dacă știu cum se aplică în practică aceste cunoștințe. Astfel de subiecte au fost, bunăoară, „Legile electrolizei și importanța electrolizei pentru practică", „Descărcările în gaze rarefiate și aplicațiile lor în practică", „Stabilirea numărului de becuri ce pot fi alimentate de o instalație electrică cu randament de 50 la sută care folosește energia apei ce cade de la o înălțime de 4 metri cu debitul de 1 m^3/s (pentru tensiunea de 120 V și intensitatea de 1 A)", „Determinarea cantității de Ni ce se depune într-o oră folosind o sursă cu tensiunea de 12 V care alimentează 10 băi de nichelare", „Amoniacul — proprietățile lui fizice și importanța lui pentru practică" etc.

În unele cazuri, însă, alegerea și formularea subiectelor pentru teze nu s-a făcut în mod judicios. Iată, de pildă, cîteva subiecte necorespunzătoare atît în conținut cît și în formulare: „Presiunea atmosferică. Legea lui Bernoulli", „Definiția potențialului electric și deducerea lui teoretică", „Lucrul mecanic", „Glicerina" ș.a.m.d.

Este limpede că astfel de subiecte nu-i pot orienta pe elevi să gîndească profund asupra problemelor esențiale din materia studiată.

De mare importanță este ca lucrările scrise să fie corectate cu toată grija și ca rezultatele lor să fie comunicate elevilor în cel mai scurt timp posibil.

Firește, nu ne putem mulțumi să comunicăm numai notele. Important este ca, în urma unei analize temeinice a conținutului celor scrise de elevi, să le facem cunoscute concluziile la care am ajuns. Atenția va trebui să fie îndreptată în primul rînd asupra greșelilor tipice. Stabilind cauzele acestora, vom putea lua măsuri corespunzătoare — atît pentru orientarea elevilor asupra direcției în care vor trebui să-și îndrepte eforturile în viitor, cît și pentru îmbunătățirea propriei noastre munci de predare. Numai în felul acesta lucrările scrise trimestriale își vor atinge scopul.

Ing. N. DINU
inspector la secția de învățămînt a Capitalei

CONSFĂTUIRILE EDUCATOARELOR

În zilele de 22 și 23 decembrie 1964, în întreaga țară vor avea loc consfătuirile regionale ale educatoarelor din învățămîntul preșcolar. În cadrul lor va fi dezbătută problema jocului ca activitate de bază a copiilor preșcolari și principală formă de organizare a procesului instructiv-educativ în grădinițe. În ședința plenară a consfătuirilor se va prezenta referatul cu tema „Jocul ca formă de organizare a vieții copiilor și locul lui în sistemul educației comuniste", iar în ședințele pe secții referatul „Rolul educatoarei în îndrumarea jocurilor de creație ale copiilor".

Discutarea largă a cerințelor de bază care privesc organizarea vieții copiilor în cadrul și prin intermediul jocului este cu atît mai necesară cu cît acest mijloc principal de dezvoltare a personalității copiilor a fost neglijat în ultima vreme într-o oarecare măsură, ca urmare a faptului că în perioada experimentării proiectului de programă pentru învățămîntul preșcolar toate forțele s-au concentrat asupra rezolvării problemelor legate de conținutul și sarcinile activităților obligatorii. Discutînd la consfătuiri în mod amănunțit și aprofundat problemele jocului, educatoarele vor avea posibilitatea să tragă concluziile cele mai întemeiate cu privire la organizarea și îndrumarea lui.

Desfășurarea cu eficiență maximă a consfătuirilor cere o pregătire temeinică, în sensul cunoașterii adîncite de către toate educatoarele a problemelor pe care le ridică jocul copiilor, ca și a modului cum trebuie rezolvate acestea. La o asemenea cunoaștere se poate ajunge prin urmărirea atentă a desfășurării jocului copiilor și prin generalizarea observațiilor desprinse atît pe marginea muncii proprii, cît și în urma interasistențelor. Un rol important revine în această direcție și cadrelor care conduc grădinițele de copii, ca și colectivelor de metodiste, care au datoria să asiste cu regularitate (cel puțin de două ori pe săptămînă) la jocurile copiilor. Prin folosirea tuturor acestor căi se poate strînge un material faptic vast, bogat în învățăminte, ceea ce va permite să se alcătuiască pentru consfătuiri referate bazate pe cunoașterea situației concrete din grădinițe și să se poarte în cadrul lor discuții vii, interesante, menite să ducă la concluzii pentru munca de viitor.

Vor avea valoare, din acest punct de vedere, notările consemnate în urma unei observări sistematice, științifice, pentru care s-a precizat din timp obiectivul, modul de desfășurare (dacă vor fi urmăriți toți copiii din grupă, un grup de copii sau un singur copil) etc. Pentru urmărirea întregii grupe în timpul jocului este necesar să fie antrenate cel puțin 2—3 educatoare, lucru care se poate organiza mai greu în condițiile grădinițelor mici. Mai simplu și mai operativ este să se limiteze observațiile la un grup de copii reunit în executarea unui joc. Acest mod de lucru dă și posibilitatea de a se înregistra cu mai multă exactitate conținutul concret al jocului, atitudinea copiilor unii față de alții, precum și manifestările cele mai importante ale personalității lor. Pentru ca notările să fie cît mai exacte este bine ca, acolo unde e posibil, să se înregistreze pe bandă de magnetofon dialogul dintre copii în timpul jocului.

Iată cîteva din aspectele asupra cărora este bine să se oprească educatoarele în efectuarea observațiilor lor. În primul rînd, cu privire la organizarea jocului: cum a început acesta, ce subiect a fost ales, cine a fost inițiatorul, cum s-au împărțit rolurile, cum s-a stabilit planul jocului. Se poate nota și unde s-a desfășurat jocul, cum a fost stabilit locul respectiv, dacă acesta s-a menținut în tot timpul desfășurării sau s-a schimbat pe parcurs. Este necesar să se consemneze și ce jucării sau materiale suplimentare au fost folosite și, îndeosebi, cum s-a desfășurat jocul, dacă a fost respectat subiectul ales, în ce măsură i-au îmbogățit copiii conținutul.

Un capitol important al însemnărilor este cel care se referă la atitudinea copiilor în cadrul jocului. Se vor menționa observații din care să rezulte în ce măsură și la care jocuri au fost activi sau pasivi, dacă au manifestat sau nu inițiativă, interes pentru joc, dacă au existat discuții, conflicte, cum au fost rezolvate, dacă unii copii au plecat în alte grupe de joc, ce legături s-au stabilit în general cu celelalte grupe, cîți copii s-au retras din joc și din ce cauze. Trebuie să se noteze, firește, și cum s-a terminat jocul, ca și rezultatele pe care le-a avut acesta.

În legătură cu modul în care îndrumează educatoarea jocul vor fi urmărite intervențiile ei în diferite etape ale acestuia — la începutul lui, în timpul organizării, în cursul desfășurării și la încheiere. De exemplu, vor fi luate în seamă discuțiile pregătitoare, procedeele folosite pentru îndrumarea copiilor în alegerea unui subiect potrivit pentru joc și a materialului corespunzător, în întocmirea planului, în alegerea conducătorului și în distribuirea rolurilor, ca și modul cum i-a ajutat educatoarea pe copii să realizeze planul jocului, să învingă greutățile ivite în cursul lui pentru a-i obișnui cu stabilitatea în joc, pentru a le orienta și concentra atenția, pentru a-i învăța să complice și să lărgească jocul. Este foarte necesar să se urmărească și modul cum se preocupă educatoarea de asigurarea unor relații juste între copii în timpul jocului, de rezolvarea conflictelor intervenite eventual între ei, de asigurarea unei atmosfere plăcute de joc, de antrenarea tuturor copiilor în cadrul lui, de transformarea jocului individual în joc colectiv.

Notele asupra jocurilor din cursul unei zile trebuie să se încheie cu concluzii personale asupra jocurilor preferate de copii, asupra modului cum contribuie acestea la dezvoltarea spiritului creator și la formarea deprinderilor de a se juca în colectiv, asupra eficienței intervențiilor educatoarei în cursul jocului.

Materialul faptic adunat de educatoare va putea fi valorificat din plin numai dacă va fi prelucrat cu grijă, selecționîndu-se ceea ce este esențial, pentru a se ajunge la concluzii cu caracter generalizator. Este bine, de acee a ca secțiile de învățămînt să recomande educatoarelor să prelucreze în mod deosebit observațiile lor asupra a două-trei jocuri și să prezinte concluziile la care au ajuns, în vederea luării lor în considerare la alcătuirea referatelor. Colectivele de metodiste pot da un sprijin însemnat educatoarelor în această privință, ajutîndu-le să aleagă jocurile cele mai semnificative, pe marginea cărora s-au făcut observațiile cele mai interesante.

M. TAIBAN
inspector în Ministerul Învățămîntului

Elevii „oarecare“

La Școala medie din Corabia sînt 15 clase și 657 de elevi. De ce, din atîția elevi, l-am ales la început pe Petrișor I. Dumitru ? El se pierde doar, în această masă de elevi, ca un băiat oarecare. Un adolescent negricios, de statură potrivită, poate chiar cam mărunțel, care nu este nici premiantul clasei, nu a strălucit nici prin nu știu ce răspunsuri uluitoare la vreo lecție, nu a luat nici vreo diplomă la cutare concurs republican și nici n-a făcut măcar vreo trăsnaie de pomină, ca să devină eroul unui reportaj. Profesorii școlii, surprinși, îmi ofereau alte nume, cu celebritate deja stabilită în mica lume școlară. Am rămas totuși la el și, profitînd de răgazul unei pauze, m-am dus să-l cunosc.

N-aș putea spune că băiatul n-a fost la fel de surprins de această atenție. La început timid (timiditate determinată în parte de conștiința de a fi un oarecare, în parte de rezerva specifică a tinerilor față de oameni mai în vîrstă), s-a lăsat mai apoi destul de ușor antrenat într-o convorbire degajată și oarecum amicală. Printre altele, îl întreb :

— Există vreo disciplină care îți place mai mult ?

Ne apropiem de problemele școlare și întrebarea începe să i se pară a fi cu cîntec. Răspunde scurt și prudent :

— Da. Fizica.

Arunc o privire în catalogul deschis pe catedră. După notă, nu prea s-ar putea spune că lucrurile stau chiar așa.

— Totuși văd că nu ai decît opt la fizică.

— Cunosc latura practică. La teorie sînt mai slab.

— Dar la matematică ? Cinci, șase. E puțin. Fizica fără matematică nu merge.

Răspunde cu umerii :

— Știu. Aici am încurcat-o.

— De ce ?

Încercă un răspuns convențional, din seria celor utilizate de elevi pentru a scăpa de insistența unor pedagogi prea pisălogi. Pentru că pe tonul acesta n-aș mai fi aflat nimic, încerc o ironie inofensivă. Rîde și caută alte explicații. De data aceasta e sincer, dar e evident că nu-și dă seama de cauza pentru care „a cam încurcat-o“. Ezită confuz : „E prea greu“, „N-am învățat sistematic“, „Nu am baza“ etc. Continui.

— Și la celelalte ?

O lungește, căutîndu-și din nou o pavăză.

— Care celelalte ?

— Chimie — șase, literatură — cinci, franceză — patru, științe naturale — cinci.

Mi-ar mai plasa încă o dată „împrejurările“ — n-am fost la lecție, n-am avut caiet etc. — dar își amintește că „nu se prinde“ și mărturisește simplu :

— Pe celelalte le cam neglijez. Nu prea am timp.

— Dar ce faci ?

Ancheta asta pare să-l deranjeze. Stă o clipă la îndoială. Insist :

— Curaj !

— Mă ocup de fizică, aruncă el repede.

Mă arăt interesat.

— Într-adevăr ?

Se luminează. Aici e pe teren propriu. Aflu astfel că și-a înjghebat acasă un adevărat laborator, că a construit un aparat de radio, că studiază fel și fel de reviste și de lucrări de specialitate („cu unele merge greu pentru că sînt probleme pe care nu le înțeleg, la altele mă împiedic la matematică“), că este unul din „clienții“ permanenți ai laboratorului școlar („în afara orelor de curs“) și omul de încredere al laborantei, că are prieteni electricieni și în timpul vacanțelor a încercat chiar să lucreze în diverse întreprinderi de produse electrice.

— La mine e un fel de manie, încheie el, parcă vinovat.

— Și de cît timp ai „mania“ asta ?

— Cam de cînd am intrat într-a VII-a.

După cum se vede, acest băiat nu iese prin nimic din comun. Laboratorul și „mania“ par o joacă. Toți cei de vîrsta lui își caută o preocupare distractivă. El și-a ales migăleala la aparatele electrice. Pînă în prezent nimic deosebit și chiar pentru acest „nimic deosebit“ ne-am oprit, în primul rînd, tocmai la el.

Petrișor I. Dumitru este unul din acei mulți care nu „strălucesc“ în nici un fel și nu dau bătaie de cap. Premianții, ca și zurbagiii sau campionii leneviei sînt pretutindeni în centrul atenției, avînd un renume definitiv stabilit. Despre ei se vorbește în cancelarie, sînt pomeniți în referate și în ședințele consiliului pedagogic, sînt încurajați sau certați, lăudați sau sancționați. Oricum, la „ospățul muncii educative“ ei au asigurate locurile din capul mesei și lor li se oferă bucatele cele mai bune. Dar Petrișorii trec dintr-o clasă în alta beneficiind de liniștea și de vitregia anonimatului. Nu ne ocupăm niciodată sau, hai să zicem, nu ne ocupăm prea mult de ei pentru că „ce să le faci ? Atîta pot, atîta dau“. Bine că își văd de treabă. Nu sînt nici „rămași în urmă“, nici „derbedei“.

Anonimii, ca oricare alții, au însă, în mod firesc, universul lor sufletesc, propriile lor înclinații și aptitudini. De cele mai multe ori ele se întrevăd doar, se ghicesc vag, nu bat toba, nu fac senzație și trec neobservate.

De aceea ne-am oprit în primul rînd „tocmai la el“. Pentru că este un tip reprezentativ pentru o întreagă categorie de elevi și pentru că ceea ce este trăsătura caracteristică a acestei categorii constituie o problemă pedagogică a cărei însemnătate nu poate fi sub nici un motiv ignorată...

În cazul lui Petrișor I. Dumitru pedagogul atent poate descoperi, sub joaca de-a laboratorul, sensul unei aptitudini reale. Ea poate fi chiar ridicată la rangul de pasiune și aceasta poate să atragă după sine nu numai transformarea radicală a întregii situații la învățătură (pentru că „fizica fără matematică nu merge“, și, am adăuga, nici fără chimie, istorie sau literatură), dar și imprimarea unei direcții noi în întreaga dezvoltare a elevului. Și ca Petrișor sînt mulți. Acești tineri — și, să nu uităm, în scurtă vreme acești oameni — ar putea da în domeniul de activitate de care încep acum, în mod timid, să se lege, maximum de randament. Aptitudinile lor, transferate treptat în sfera pasiunii, îi vor împinge să nu se mulțumească niciodată cu jumătăți de măsură. Ei vor merge, fără încetare, mereu spre alte realizări pe drumurile nebătătorite dar pline de satisfacții ale noului, ale perfecțiunii.

Iată o altă elevă, „oarecare“ — Liliana Gheorghiu. Fire contradictorie, capricioasă, independentă, nehotărîtă și conștiincioasă. Cinci săptămîni face pictură cu îndîrjire uluitoare. Dar peste alte cinci se cufundă în probleme de matematică. Vreme îndelungată nu consideră nimic mai fascinant decît cercetarea hățișurilor de calcule și formule. Apoi se întoarce la unduirea calmă a pensulei, pentru ca în cele din urmă s-o trădeze fără remușcări pentru versuri. În curînd se satură și de ele. Și așa mereu. Nu-și neglijează îndatoririle obișnuite (decît dacă o dată, pur și simplu, nu vrea să învețe), nu părăsește definitiv nici una din preocupările pe care le-am enumerat, dar fiecare nu este decît un amor de scurtă durată, părăsit pentru a fi reluat și iar părăsit.

Ce face școala cu acești elevi — și cu ceilalți asemenea lor? Cum creează acestor flori fragile deocamdată, care sînt înclinațiile, aptitudinile lor, climatul necesar pentru ca seva să nu li se irosească în van ? Fiecare din „cazurile“ acestea formulează cerințele sale. Fără să fie unicate, ele reprezintă niște tipuri care pot fi multiplicate, pe diverse variante, la nesfîrșit.

Petrișor I. Dumitru, de pildă, își vede perspectiva din ce în ce mai îngustată de lacunele din pregătirea lui generală. Nu este un „rămas în urmă la învățătură“ (media lui generală se fixează cam în jurul notei șapte). Dar pentru posibilitățile lui, aceasta este mult prea puțin. Pentru ca înclinațiile lui să nu se prăpădească, descurajate, cîndva, ele trebuie de pe acum găsite și stimulate.

Cît o privește pe Liliana Gheorghiu, risipa aceasta haotică între tentații, lipsa de stabilitate și de disciplină amenință să sfîrșească, dacă nu se iau măsuri, cu o superficialitate generală.

Iată deci, în fața pedagogilor, o problemă delicată și complexă, și cu atît mai importantă cu cît cuprinde în aria ei mulți elevi. Iată un vast cîmp de activitate pedagogică care se cere explorat și exploatat. Un număr imens de individualități medii, „fără probleme“, populează această aparentă zonă a „liniștii“ care, s-ar crede, nu ne dă „dureri de cap“, nu ne pune întrebări și nu ne cere răspunsuri. Dar la cea mai mică atingere vălul fragil al aparenței își dovedește inconsistența. Imediat ce-l facem să cadă, înapoia lui se înghesuie întrebări care își cer impetuos răspunsul. Și cu cît vom înainta mai mult pe urmele acestor întrebări, cu atît vom descifra elemente mai importante pentru perspectivele dezvoltării personalității elevilor ca și răspunderi noi pentru propria noastră activitate.

Ce va fi cutare școlar al nostru mîine ? Un om care a reușit să dea societății întreaga măsură a valorii sale, sau un om oprit la jumătatea drumului, cu aripile tăiate ? În răspunsul pe care îl va da viața noi, educatorii, avem un cuvînt greu de spus.

OCT. BUZESCU

E înscris în regulament

Motivat sau nemotivat ?

— Spune-mi, tovarășe Radu, spune-mi pentru ce a absentat elevul acesta, de exemplu, de două ori la începutul lui octombrie ? — se supără directorul școlii văzînd în catalogul clasei a VIII numai absențe nemotivate.

Tovarășul diriginte ridică din umeri. Nu-și mai aduce aminte. Sau, poate, n-a știut niciodată.

— În orice caz, am să-i cer să-mi aducă motivare, — caută el să iasă din încurcătură.

— Bine, să-ți aducă motivare. Dar nu numai el, și acesta, și acesta, și cestălalt, care au lipsit zile întregi de la cursuri fără să știm pentru ce. Căci se pare că nici dumneata nu cunoști motivul absenței lor.

— Nu, nu-l cunosc. Unii mi-au mai spus pentru ce au lipsit, dar cei mai mulți nu.

După convorbirea de mai sus, dirigintele se duce în clasă și cere tuturor celor ce au lipsit actul care să justifice neparticiparea lor la cursuri.

*

A doua zi :

— Tovarășe diriginte, știți, în cele trei zile de la începutul lui octombrie, cînd am lipsit, am fost bolnav. Am cerut adeverință de la doctorul școlii, dar n-a vrut să-mi dea, pentru că atunci nu m-a văzut el. De fapt am avut gripă și mama m-a îngrijit singură...

— Eu, tovarășe diriginte am lipsit pentru că... pentru că... Nu-mi mai aduc aminte — se lasă păgubaș un alt elev. Am lipsit în patru rînduri, dar am avut motive serioase...

— Cum ai avut motive serioase, cînd eu te-am văzut atunci jucîndu-te pe stradă ?

— Nu mă jucam. Mergeam la doctor...

Și discuțiile continuă pe același ton.

Este clar că, după ce a trecut atîta timp, dirigintele va putea obține cu greu adeverințele care să îndreptățească motivarea lipsei de la cursuri. Dar nu acesta este lucrul cel mai grav, pentru că, motivată sau nemotivată, absența este tot absență. Grav este că, nerespectînd cerința regulamentului de *a motiva absențele în primele trei zile după ce elevul a reluat cursurile* — dirigintele a dat apă la moară celor dispuși oricînd să fugă de la ore, să stea acasă pentru că nu și-au făcut lecțiile ș.a.m.d.

Să controlăm deci permanent și riguros, prezența la cursuri, să cercetăm la vreme cauzele absențelor.

A. C.

ACTIVITĂȚI CULTURALE

În programul săptămînal de activitate al căminului cultural din comuna Jegălia, raionul Feteşti, este trecută în dreptul fiecărei zile cîte o manifestare culturală. Și prevederile planului nu rămîn pe hîrtie, ci prind viață pe scena căminului.

Să luăm, de pildă, una din săptămînile trecute. Luni a avut loc o „Călătorie pe hartă“ în diferite orașe și comune din regiunea București (la reușita ei și-a adus contribuția și profesorul de geografie din comună). Marți — o seară științifică, în cadrul căreia au fost explicate cîteva fenomene din natură (un punct de atracție : experiențele prezentate de profesorul de fizică și chimie). Miercuri — o seară literară cu tema „Realizări ale regimului de democrație populară oglindite în literatură“ (pentru buna reușită a acestei acțiuni, bibliotecara a primit un sprijin larg din partea profesorului de limba română). Joi — o seară de calcul în care s-a vorbit despre importanța retribuției suplimentare în gospodăria colectivă (președintele gospodăriei a prezentat diferite calcule, la pregătirea cărora a fost ajutat de profesorul de matematică). Vineri — o consultație de pe teme agricole, pentru buna efectuare a lucrărilor de toamnă în gospodărie (au luat cuvîntul inginerul gospodăriei agricole și profesorul de științe naturale). Sîmbătă au rulat pe ecranul cinematografului comunal filmele „Pagini de istorie“ și „Romînia — Orizont 64“ (precedate de o succintă prezentare făcută de profesorul de istorie), iar duminică, după expunerea unei conferințe, brigada artistică de agitație a susținut un program artistic (sub îndrumarea profesorului de română și a celui de educație fizică).

Această simplă înșiruire duce la o constatare firească : cadrele didactice aduc o contribuție substanțială la organizarea manifestărilor culturale. Într-adevăr, cei 16 învățători și profesori din comună sînt tot atîți entuziaști activiști culturali.

Iată-l, bunăoară, pe profesorul de limba romînă Aurel Ioan. Născut chiar în Jegălia, el s-a întors, după ce și-a terminat studiile, în comuna lui. De 17 ani este mereu prezent la catedra școlii și în activitatea căminului, unde obține rezultate cu atît mai bune cu cît este și absolvent al școlii populare de artă. Tov. Aurel Ioan dirijează corul căminului cultural care, dintr-o mică formație numărînd 40 de membri ce cîntau pe o singură voce, a ajuns la 112 membri și are în repertoriul său 32 de cîntece, executate la patru voci. Bogata activitate pe tărîm cultural desfășurată de prof. Aurel Ioan se îmbină armonios cu cea profesională, constituind un îmbold și pentru celelalte cadre didactice.

Acum, activiștii culturali din comună au pornit la pregătirea manifestărilor culturale ce se vor desfășura în perioada lunilor de iarnă. Profesorii de agricultură și de științe naturale pun la punct, împreună cu inginerul agronom, expunerile care se vor ține în cadrul ciclului de conferințe pe teme agrozootehnice. Și ceilalți profesori și învățători pot fi întîlniți la cămin, dînd un substanțial sprijin la organizarea unor seri literare pe teme ca „Te cîntăm, republică iubită“, „Figuri de comuniști în literatura noastră“, „Frumusețile și bogățiile patriei oglindite în reportajul literar“, a unor „călătorii pe hartă“, a unor seri tematice.

Sarcinile pe tărîmul muncii culturale sînt astfel repartizate și aduse la îndeplinire încît să nu-i stînjenească pe învățători și profesori în pregătirea lecțiilor. Cu toții, lucrînd laolaltă, își aduc cu entuziasm contribuția la dezvoltarea conștiinței socialiste a colectiviștilor, la răspîndirea științei și culturii în rîndurile acestora.

TRAIAN LALESCU

La bibliotecă au sosit noi cărți interesante

PLANIFICAREA

Un instrument util

Ne apropiem de o etapă în care şi directorii de şcoală şi cadrele didactice se uită mai des în planurile lor de muncă pentru a vedea ce au realizat din ele, ce mai au de întreprins în continuare pentru ca trimestrul să se încheie cu rezultate bune, dobîndite prin realizarea întregului şir de acţiuni şi de măsuri stabilite încă de la deschiderea cursurilor. Totodată, se apropie etapa în care şcolile încep să reflecteze asupra celor ce au de făcut în trimestrul următor, asupra obiectivelor şi măsurilor ce vor trebui cuprinse în planul acestuia.

Regulamentul şcolii de cultură generală cere ca întreaga activitate instructiv-educativă să se desfăşoare pe bază de plan. Cerinţa aceasta izvorăşte din specificul însuşi al activităţii din învăţămînt. Complexă şi plină de răspunderi, munca şcolii propune exercitarea unui şir întreg de influenţe coordonate asupra unui număr mare de indivizi în formare şi asupra fiecăruia din ei în parte, ceea ce obligă la o foarte bună organizare. Unde să însemneze conducătorul de şcoală, profesorul, dirigintele, nenumăratele măsuri ce se cer luate etapă cu etapă, dacă nu într-un plan anume ? Cum îşi pot da ei seama dacă au întreprins tot ce trebuia din mulţimea măsurilor ce se impuneau, dacă nu avînd notate într-un plan toate aceste măsuri ?

Iată de ce planul de muncă este un instrument de lucru extrem de necesar.

Pornind de la această convingere, cele mai multe şcoli îşi alcătuiesc planuri care constituie un ajutor efectiv în muncă. În ele găseşti de obicei precizate foarte succint realizările cele mai importante din etapa trecută, care trebuie dezvoltate în perioada următoare, ca şi lipsurile ce s-au manifestat şi care trebuie avute în vedere pentru a fi înlăturate. În continuare, astfel de planuri arată obiectivele principale ale activităţii din perioada dată. De exemplu, s-a constatat că în anul trecut resursele lecţiei nu au fost folosite îndeajuns pentru educarea elevilor, ci s-a pus mai mult accentul pe latura instructivă, informativă a cursurilor. De aceea planul înscrie, printre cele mai de seamă obiective ale activităţii colectivului de pedagogi, creşterea valorii lecţiilor sub aspectul educativ. Iar mai departe, la capitolul unde sînt stabilite căile prin care se vor realiza obiectivele propuse, planul indicat şi măsurile concrete — lecţii model din care să rezulte cum pot fi valorificate resursele educative ale predării, asistenţe ale directorului la orele celor care au neglijat această latură şi comunicarea constatărilor în consiliul pedagogic, discuţii în comisiile metodice etc.

Alcătuite în felul acesta, planurile de muncă nu mai sînt documente şablon, ci diferă de la o şcoală la alta, căci şi realităţile vieţii unei şcoli se deosebesc de realităţile alteia. Într-o şcoală, printre obiectivele generale ale activităţii poate să nu se numere cel discutat mai sus, dacă nu s-au manifestat lipsuri de această natură, dacă învăţătorii şi profesorii au avut grijă să sporească contribuţia lecţiilor la educarea copiilor. În schimb pot să apară alte obiective, cerute de conţinutul muncii.

Nu este bună orientarea acelor colective care trec în planul de muncă obiective vagi, ce nu vizează un aspect concret din stilul de muncă. Asemenea formulări (întîlnite încă, din păcate, în unele planuri) cum sînt :„Procesul de învăţămînt", „Activitatea diriginţilor, „Munca metodică", „Activitatea extraşcolară a elevilor" etc., reprezintă capitole ale muncii din şcoală, dar nicidecum obiective care să orienteze, să unifice într-o direcţie precisă eforturile pedagogilor.

Este de asemenea o dovadă de formalism dacă, deşi se stabilesc obiective judicioase, nu se arată ce acţiuni vor fi întreprinse pentru realizarea lor. Avem în faţă planul de muncă pe anul şcolar 1964—65 al Şcolii medii din Corabia. Printre obiectivele muncii la capitolul „Asigurarea calităţii procesului de învăţămînt" se prevede : „Îmbunătăţirea continuă a calificării profesionale a profesorilor", „Dezvoltarea activităţii independente a elevilor" etc. Nicăieri în cuprinsul planului nu se menţionează însă care sînt căile de îndeplinire a acestor obiective. Acest lucru te face să crezi că este vorba de o atitudine formală faţă de organizarea activităţii din şcoală, că planul nu a fost elaborat printr-o chibzuinţă serioasă asupra celor ce sînt de făcut.

În unele planuri de activitate întîlneşti prevederi ale regulamentului şcolii de cultură generală, de felul : „Elevii vor fi ascultaţi într-un trimestru de un număr de ori egal cu numărul de ore din planul de învăţămînt repartizate săptămînal pentru fiecare obiect", sau „Cadrele didactice cu gradul definitiv şi cu mai puţin de zece ani vechime în învăţămînt vor întocmi planuri la lecţiile de recapitulare" etc. Dar acestea sînt obligaţii curente ale învăţătorilor şi profesorilor, valabile etapă de etapă şi an de an, şi tocmai de aceea înscrise în regulament. Ce rost are, atunci, să le înscriem în plan ? Planul de muncă al şcolii trebuie să respecte principiile regulamentului, nu să reia prevederile lui.

Sînt şi şcoli care, pentru îndeplinirea obiectivelor ce şi le-au propus, stabilesc măsuri care contravin regulamentului. În planul comun al activităţilor cultural-artistice şi sportive al unor şcoli din raionul Corabia am citit, bunăoară, că se vor organiza concursuri „Drumeţii veseli" şi „Cine ştie cîştigă", ca şi concursuri pentru alcătuirea celui mai bun careu de cuvinte încrucişate, cînd regulamentul precizează că nu se vor desfăşura alte concursuri decît cele stabilite în cadrul unui program organizat şi aprobat pe ţară.

Este bun procedeul folosit la liceul „D. Cantemir" din Breaza de a se pune la dispoziţia cadrelor didactice planul de muncă al şcolii cu cîteva zile înainte ca el să fie discutat în consiliul pedagogic. Acest lucru dă pedagogilor posibilitatea să studieze atent obiectivele şi măsurile propuse, să vină cu propuneri judicioase de îmbunătăţire, pentru ca şcoala să aibă un plan de muncă valoros. Grija pentru conţinutul planului de muncă se împleteşte aici cu preocuparea de a-l îndeplini întocmai. Pe baza lui directorul, bunăoară, şi-a alcătuit un plan concret de asistenţe la lecţii, pe care şi le-a eşalonat în aşa fel, încît să aibă posibilitatea să se pregătească atent să se documenteze cît mai complet, pentru fiecare din ele.

În alte şcoli, ca de exemplu la Şcoala generală de 8 ani din Borsec, raionul Topliţa, consiliul pedagogic a analizat de curînd, deci la jumătatea trimestrului, şi modul cum au fost îndeplinite măsurile stabilite prin planul de muncă pe trimestrul I pentru îmbunătăţirea procesului instructiv-educativ şi a stabilit ce trebuie făcut în continuare pentru rezolvarea tuturor prevederilor lui.

Planul constituie ghidul permanent al muncii directorilor şi cadrelor didactice în fiecare etapă. De aceea, el trebuie alcătuit cu grijă, cu convingerea că este un auxiliar cît se poate de necesar.

I. PETRESCU

Pornind de la cunoaşterea realităţii

Cele patru comisii metodice ale Şcolii de 8 ani din comuna Tăuţi-Măgheruş (aparţinînd oraşului Baia Mare), şi-au alcătuit pentru anul şcolar în curs, un plan de muncă bine gîndit, ale cărui probleme izvorăsc în mod direct din necesităţile concrete. Nu şi-au încărcat planul cu multe detalii, au scos în evidenţă însă, după dezbaterea lor prealabilă, pe cele în rezolvarea cărora pot da un ajutor efectiv.

Comisia învăţătorilor, de exemplu, şi-a propus să discute în cursul anului căile menite să îmbunătăţească exprimarea corectă scrisă şi orală a elevilor, întrucît aceasta pune încă multe probleme cadrelor didactice. Nu este de mirare deci că aceeaşi temă, bineînţeles sub forma care se ridică la clasele mai mari, este discutată şi de profesorii de ştiinţe umaniste.

O grijă asemănătoare se desprinde şi din planul comisiei profesorilor care predau obiectele realiste, unde temele principale puse în discuţie se referă la legarea teoriei de practică şi la formarea deprinderilor de muncă independentă. Profesorii din această comisie şi-au propus să lărgească fondul de material didactic al şcolii, antrenîndu-i şi pe elevi la această acţiune. Ei au specificat în plan ce materiale didactice se vor confecţiona şi, bineînţeles, profesorul care răspunde de fiecare.

Comisia diriginţilor şi-a propus să discute metodica orelor de dirigenţie, precum şi problema strîngerii legăturii cu părinţii elevilor.

În toate planurile comisiilor au fost fixate în mod detaliat şi precis temele referatelor ce vor fi prezentate în legătură cu problemele puse în discuţie, ca şi temele lecţiilor deschise, data lor, precum şi numele celor care le vor susţine. Între referate şi lecţiile deschise este o strînsă legătură, lecţiile ilustrînd, de regulă, chestiunile ridicate în referat. Planurile indică şi bibliografia de bază pentru fiecare referat, iar responsabilii comisiilor se îngrijesc ca lucrările respective să fie aduse în biblioteca şcolii şi puse la dispoziţia învăţătorilor şi profesorilor.

După cum se vede, problemele incluse în planurile comisiilor metodice din Tăuţi-Măgheruş sînt puţine la număr. Aceasta nu se datoreşte numărului redus de cadre ale acestei şcoli mici, ci părerii acestora că, dacă se vor risipi în multe probleme, nu vor putea rezolva în bine nici una.

Alcătuite în chip judicios, pe baza cunoaşterii adîncite a realizărilor şi neajunsurilor muncii desfăşurate pînă în prezent, ca şi a posibilităţilor existente, planurile comisiilor metodice vor putea contribui efectiv la îmbunătăţirea muncii tuturor cadrelor didactice.

E. R.

Eficienţă — şi formalism

Profesoara zîmbeşte mulţumită : elevele ei învaţă cu sîrg, iar materia e parcursă la zi conform planificării calendaristice

La începutul fiecărui trimestru, conducerea şcolii, în colaborare cu comitetul U.T.M. pe şcoală şi cu colectivul de conducere al unităţii de pionieri, întocmeşte un plan comun al activităţii cultural-artistice şi sportive a elevilor. Oglindă a preocupărilor legate de educarea comunistă a copiilor, de dezvoltare multilaterală a personalităţii lor, acest plan este menit să-i mobilizeze la acţiuni interesante, atractive şi variate, cu un puternic caracter educativ.

Iată planul activităţii cultural-artistice şi sportive de la Şcoala medie nr. 18 din Bucureşti. Sînt prevăzute aici vizite la Expoziţia realizărilor economiei naţionale, pentru a face cunoscute elevilor marile înfăptuiri ale poporului nostru în cei 20 de ani care au trecut de la Eliberare, vizite la Muzeul de artă al R.P.R., care să le prezinte comorile picturii noastre, vizionarea unor spectacole de teatru („Eminescu") şi de cinematograf („Străinul"), audiţii din opera lui George Enescu, seri de cîntece şi poezie urmate de dans, activităţi sportive etc. Atractiv, plin de acţiuni potrivite vîrstei elevilor, planul acesta le-a stîrnit, cum este şi firesc, mult interes. Nu este decît întîmplător faptul că ei participă în număr mare şi cu plăcere la acţiunile în care sînt antrenaţi.

Şi tot nu întîmplător, în alte locuri elevii vin doar din obligaţie la manifestările organizate pe baza planului comun al activităţii cultural-artistice şi sportive. Aceasta se întîmplă acolo unde planul are un caracter formal, unde acţiunile pe care le prevede sînt stabilite la voia întîmplării, fără un anume scop.

Să răsfoim, de exemplu, planul Şcolii generale de 8 ani din comuna Celei, regiunea Oltenia. Găsim doar o înşiruire seacă de sarcini cu caracter general, de tipul : „50 la sută din pionieri vor fi îndrumaţi să se înscrie la concursul „Iubiţi cartea". Se va populariza regulamentul concursului, şi bibliografia". Lăsînd la o parte faptul că planul se mulţumeşte ca numai jumătate din numărul copiilor să îndrăgească lectura, nu era mai bine ca în locul acestei „acţiuni" formale să se prevadă cîteva manifestări vii, atractive, care să-i intereseze pe elevi, contribuind cu adevărat la dezvoltarea dragostei pentru cărţi ?

Neeficiente, neatractive sînt şi alte acţiuni prevăzute în plan, pentru că, repetîndu-se de la un an la altul, nu-i mai interesează pe elevi, din cauza lipsei lor de noutate. Aşa este, de exemplu, nelipsita vizită la Muzeul raional, pe care elevii îl cunosc de mult pe de rost.

În comuna Celei s-au făcut în ultima vreme numeroase săpături arheologice, s-au descoperit obiecte interesante din vremea romanilor şi dacilor. Toţi elevii au devenit şi ei pasionaţi cercetători. Planul comun nu prevede însă nimic pe linia aceasta. Cît de interesantă şi de atractivă ar fi fost, bunăoară, organizarea unor acţiuni care să facă cunoscut elevilor trecutul comunei, să le vorbească despre vechii ei locuitori, să-i formeze ca mici „specialişti" în arheologie ! În felul acesta planul nu numai că devenea mai atractiv, răspunzînd unei preocupări îmbrăţişate de majoritatea elevilor, dar avea şi o reală valoare instructivă şi educativă.

Aşa dar, mai multă atenţie la sarcinile incluse în planul comun de activităţi cultural-artistice şi sportive ! Să stabilim în acest plan acţiuni bogate în conţinut, vii, atractive şi interesante, în concordanţă cu preocupările elevilor, de natură să contribuie cît mai mult la dezvoltarea lor multilaterală.

M. ROBEA

lecții

Cunoştinţe despre natură

A sunat. Pe culoarele Şcolii generale de 8 ani nr. 131, pînă acum cîteva clipe clocotitoare de jocurile recreaţiei, s-a lăsat liniştea.

În clasa a IV-a „A" a început lecţia de ştiinţe naturale. Pe catedră se află două cutii mari de lemn şi un aparat de proiecţie. Pe un suport — harta R.P.R. Pe băncile elevilor, în colţul exterior, sînt rînduite manualul de „Cunoştinţe despre natură" şi caietul de notiţe; în centru — cîte o farfurioară pe fundul căreia se văd nenumărate cristale de sare, iar pe margine, obiecte mici de fier: cuie, belciuge, cîte un arc de tapiţerie etc.

„Ce aţi avut de pregătit pentru azi?" întreabă tovarăşa învăţătoare Maria Buşilă. „De învăţat lecţia şi de făcut o experienţă", răspund copiii. După care, se trece la verificarea orală a cunoştinţelor. (Dar cînd se controlează tema? Simplu: nu se mai controlează).

Punînd întrebări cuprinzătoare întregii clase — ce este sarea şi ce însuşiri are, cum s-a format, unde se găseşte pe teritoriul ţării noastre, cum este exploatată, ce întrebuinţări are şi care este importanţa ei în economia R.P.R. — tovarăşa învăţătoare lasă cîteva momente pentru ca toţi elevii să-şi poată schiţa răspunsul şi apoi îi numeşte pe cei ce trebuie ascultaţi în vederea notării. Eleva care răspunde la prima întrebare îşi formulează cunoştinţele foarte precis, foarte logic, în propoziţii clare, scurte. Fără ezitare, ea foloseşte termeni ştiinţifici: „rocă din subsolul scoarţei Pămîntului", „sarea se dizolvă" etc. În timp ce ea vorbeşte, tov. Buşilă alege dintr-o cutie un bulgăre de sare naturală şi întăreşte, arătînd elevilor materialul didactic, cele spuse de colega lor. (Se iveşte o nouă nedumerire: nu era mai bine ca eleva să aleagă ea roca?)

Şi răspunsurile celorlalţi elevi chestionaţi sînt complete, clare. În timp ce îşi expun cunoştinţele, li se cere să recunoască anumite produse ale industriei ce folosesc ca materie primă sarea, să arate pe hartă regiuni bogate în sare şi cîteva centre noi ale industriei chimice. Se vorbeşte pe scurt despre munca lucrătorilor din saline în trecut şi azi.

Au trecut 15 minute. Verificarea se încheie. Tot timpul ei a fost folosit cu multă chibzuinţă: cunoştinţele generale despre sare au fost clarificate în întregime şi fixate temeinic.

Trecerea la lecţia nouă — despre fier, fontă şi oţel — ocupă numai 2—3 minute şi se face în mod firesc, elevii fiind solicitaţi să numească alte roci învăţate de ei. Învăţătoarea le spune că în rocile de nisip, argilă, pietriş se găseşte şi fier, sub formă de minereu. Ia apoi în mînă cîteva bucăţi de minereu, trece prin bănci şi le arată elevilor. Se constată că, de la lecţiile de geografie, elevii cunosc cîteva regiuni din R.P.R. bogate în minereu de fier. Unul din ei le arată pe hartă. Se face apoi o fixare parţială, în urma căreia se notează pe tablă: „În scoarţa Pămîntului se găseşte minereu de fier".

„Vă voi povesti acum, anunţă învăţătoarea, cum se extrage fierul din minereu. Cum se scoate, adică" — explică ea. Fixează pe un stativ o planşă colorată, care reprezintă o secţiune longitudinală într-un furnal. E o planşă mare, ce poate fi intuită fără efort şi de către elevii din fundul clasei. Se pun şi cîteva întrebări în legătură cu conţinutul ei, dar predominantă este expunerea didactică, deoarece e vorba de lucruri absolut noi pentru elevi. (De ce nu se prezintă însă, în primul rînd, aspectul exterior al unui furnal?)

Expunerea este clară şi atrăgătoare. Fără să se îndepărteze de conţinutul ştiinţific al lecţiei, folosind epitete potrivite, învăţătoarea le vorbeşte elevilor despre grija furnaliştilor pentru a da ţării fier mult, de bună calitate. Le spune că fierul obţinut în furnal are un oarecare procentaj de cărbune şi se numeşte fontă. Prin întrebări se face o nouă fixare parţială: elevii arată părţile cuptorului, vorbesc despre funcţionarea furnalului. Pe tablă, propoziţiei formulate anterior i se adaugă alta: „În furnal, cu ajutorul temperaturilor foarte mari, se extrage fonta din minereul de fier".

Tovarăşa Buşilă le arată, în continuare, cîteva obiecte de fontă: un tuci, o dură de la o plită. Elevii care au pe bancă obiecte de fontă le arată şi ei. Cu toţii observă culoarea fontei. Apoi, învăţătoarea loveşte cu ciocanul o dură. Elevii observă că dura s-a spart în bucăţi. Se trag alte concluzii parţiale care se scriu pe tablă, unde propoziţiile se aştern una după alta, alcătuind o schemă: „Fonta este fier amestecat cu cărbune, de culoare neagră cenuşie; se sparge uşor; din ea se fac tuciuri şi plite".

Se procedează în mod analog şi pentru oţel. Se vorbeşte de preparare lui, se arată obiecte de oţel, se demonstrează cu o lamă elasticitatea lui, iar cu un arc de tapiţerie rezistenţa. În această parte a lecţiei elevii sînt foarte activi şi caută să răspundă cît mai bine. Este de remarcat strînsa legătură cu cunoştinţele însuşite la geografie despre dezvoltarea industriei metalurgice în ţara noastră. Mai mult: constatăm cu bucurie că elevii cunosc şi sarcinile principale trasate de Congresul al III-lea al P.M.R. cu privire la dezvoltarea acestei ramuri importante a industriei noastre. Schema de la tablă se completează astfel: „Oţelul este fier cu foarte puţin cărbune, de culoare albastră-cenuşie. Este elastic, nu se sparge, este foarte rezistent. Din el se fac strunguri, locomotive etc."

Au mai rămas 4 minute din oră. Este deci rîndul fixării generale, care se realizează prin reluarea pe scurt a tuturor celor discutate, în aceeaşi ordine. (De ce oare se procedează aşa?)

În încheiere, învăţătoarea le arată elevilor o broşură a cărei copertă colorată viu, în roşu şi albastru, le înviorează atenţia. „În această carte — le spune ea — care poartă titlul „Giganţii industriei noastre siderurgice", sînt multe povestiri despre furnalele şi furnaliştii din patria noastră. În ora viitoare o să citim cîteva pagini din ea şi apoi vom privi, cu ajutorul aparatului de proiecţie, cîteva imagini din industria siderurgică". În clasă se simte un freamăt de bucurie, iar noi primim în sfîrşit un răspuns la întrebarea: de ce a fost pus pe catedră un aparat care nu s-a folosit?

În pauză am stat de vorbă cu tovarăşa Maria Buşilă. Ne-a arătat, cu reţinută mîndrie, cîteva din frumoasele materiale didactice pregătite de elevi sub conducerea ei: mici colecţii de roci, planşe reprezentînd întrebuinţarea petrolului, a cărbunilor, a sării ş.a. Am felicitat-o pentru aceste realizări, ca şi pentru lecţia în general izbutită la care am asistat. Am discutat, firesc, şi despre întrebările pe care ni le-au ridicat unele momente ale lecţiei. De exemplu: de ce nu s-a controlat tema dată pentru acasă? Din lipsă de timp — a fost răspunsul. E adevărat, timpul e scurt, totuşi am convenit împreună că era necesar măcar un control cantitativ. Aşa mărim spiritul de răspundere al elevilor şi-i deprindem să-şi facă regulat datoria: întîi din grija de a nu fi găsiţi fără temă, apoi din necesitate.

În al doilea rînd: Nu e mai bine, decît să arătăm noi materialul didactic care ilustrează lecţia învăţată, să cerem elevilor să-l arate ei? Ba da — a fost de acord şi tovarăşa Buşilă — căci un astfel de procedeu verifică temeinicia răspunsurilor şi adînceşte legătura dintre teorie şi practică.

Nu era oare necesar — am continuat noi — ca înainte de prezentarea secţiunii furnalului să se arate aspectul lui exterior, folosindu-se în acest scop o imagine reală, legată de anumite cunoştinţe ale elevilor? Fără îndoială că da! Schema este un desen convenţional, pe care elevii îl pot înţelege numai după ce au văzut imaginea generală a obiectului. Cum au aflat, la lecţiile de geografie, despre Combinatul siderurgic de la Hunedoara era foarte bine să li se prezinte imaginea unuia din marile lui furnale. Pe lîngă rolul ei instructiv, o astfel de imagine ar fi contribuit nemijlocit şi la educarea lor patriotică, făcîndu-i să fie mîndri de realizările regimului democrat-popular.

Apoi, este indicat ca fixarea generală să urmeze firul predării? În general, nu. Cîştigăm mai mult variind procedeele, introducînd elemente noi, stabilind noi conexiuni între cunoştinţele predate. Cu atît mai mult se impune aceasta la lecţiile la care s-au făcut şi fixări parţiale, pentru a menţine treaz interesul elevilor.

În sfîrşit, o ultimă întrebare: putem instala pe catedră un obiect pe care îl vom folosi abia într-o oră viitoare? Categoric nu, pentru că el determină o stare de aşteptare continuă. Iar dacă e vorba de un aparat de proiecţie, cu atît mai mult nu: se ştie doar ce frămîntare produce el în rîndurile elevilor.

Toate carenţele la care se referă întrebările de mai sus au ştirbit, ca să vorbim la figurat, numai colţişoare din lecţie care, în întregul ei, şi-a atins scopul, dînd elevilor cunoştinţe clare, precise, legate de viaţă.

CONSTANŢA TEODORESCU

Limba engleză

Una dintre cele mai complexe şi mai dificile probleme pe care le pune predarea limbii engleze la clasa a IX-a o constituie predarea noilor cunoştinţe despre verbe. Cunoştinţele pe care le-au dobîndit elevii în acest domeniu în clasa a VIII-a sînt completate acum cu noţiuni noi mai complexe, privind particularităţile utilizării diferitelor forme verbale. Este important să-i facem să înţeleagă, astfel, nuanţele formelor interogative şi negative ale verbelor principale, să sesizeze deosebirea dintre verbele principale şi cele ajutătoare, defective sau modale, ca şi deosebirea dintre aspectul nedefinit şi cel continuu la prezentul tuturor verbelor. În aceste condiţii predarea se bazează, evident, pe lecţiile predate în anul trecut. Problema care se ridică deci în faţa profesorului de limba engleză este de a stabili permanent legătura cunoştinţelor nou predate cu cunoştinţele studiate anterior, la care trebuie să facă un apel permanent.

Încă de la începutul anului şcolar, după o revedere sumară a problemelor de fonetică (sunete vocalice, semiconsonantice şi consonantice, accent etc.), precum şi a celor de vocabular, am făcut cîteva exerciţii de sondaj menite să-mi indice în ce măsură au reţinut elevii cunoştinţele acumulate în legătură cu verbul precum şi lacunele pe care le au. Am făcut apoi cu ei o serie de exerciţii scrise şi orale care să ducă la lichidarea lacunelor. Pentru deplina înlăturare a confuziilor am apelat la o schemă în care am împărţit verbele în două categorii. În prima categorie am inclus verbele care nu se conjugă cu ajutorul verbului *to do* la interogativ şi negativ (verbe ajutătoare — to be, to have, shall, will — şi verbe modale — can, may, must), iar în a doua categorie verbele care primesc *to do* la aceste forme (principale regulate sau neregulate: to open, to want, to read, to write). Am dobîndit astfel baza necesară pentru predarea noilor cunoştinţe despre verb prevăzute în programa de învăţămînt pentru clasa a IX-a.

În principal, noile cunoştinţe privesc trecutul şi viitorul verbelor la aspectul continuu, precum şi diateza pasivă. Pentru ca elevii să şi le însuşească în mod corect şi să le poată folosi în conversaţie şi în scris, caut să înlătur dificultăţile pe care le implică studiul problemelor respective. Astfel, experienţa anilor anteriori mi-a arătat că elevii înţeleg mai greu deosebirea dintre Past Tense şi Present Perfect Tense, sau deosebirea dintre viitorul aspectului nedefinit şi viitorul aspectului continuu, deoarece în limba română nu există corespondenţi identici ai acestor categorii gramaticale. Pentru evitarea confuziilor pun accentul pe predarea comparativă a timpurilor Past Tense şi Present Perfect Tense. Explicînd elevilor că Past Tense se traduce în limba română prin perfectul compus, imperfectul şi perfectul simplu, iar Present Perfect Tense prin perfectul compus însoţit de adverb, le voi prezenta propoziţii dispuse paralel, în care acelaşi verb este utilizat la ambele timpuri (*Past Tense: yesterday I learnt a poem; Present Perfect Tense: Today I have learnt a poem; Past Tense: Byron lived in the 19 th. century; Present Perfect Tense: Byron has written beautiful poems; Past Tense: Last year I learnt a poem; Present Perfect Tense: This year I have learnt a poem*). În acelaşi fel voi proceda pentru clarificarea celor două forme de viitor. După ce voi preciza că viitorul la forma continuă arată o desfăşurare a acţiunii într-un moment precis, în timp ce viitorul nedefinit este o formă mai generală, voi da exemple de tipul: viitor forma nedefinită — *I shall ask you about the book*, viitor forma continuă — *I shall be asking you tomorrow about the book*.

Bineînţeles, elucidarea acestor probleme nu constituie un scop în sine, ci este subordonată scopului de a-i deprinde pe elevi să folosească în mod corect în practică limba engleză. Larga utilizare a exemplelor este determinată tocmai de această necesitate, avînd rolul de a contribui la formarea automatismelor, astfel încît elevii să ajungă la utilizarea corectă a formelor gramaticale fără să-şi mai amintească în timpul vorbirii sau scrierii toate regulile care stabilesc aceste forme. Insist îndeosebi în acest sens asupra cîtorva tipuri de exerciţii. De exemplu, asupra propoziţiilor în care verbul este dat la infinitiv în timp ce sensul ideii formulate cere ca verbul să fie la unul din timpurile trecute sau la viitor: *When (to travel) you to Constantza? She (to pay) that visit yesterday. They (to buy) a radioset tomorrow.* În alte cazuri dau elevilor substantive şi adverbe, cerîndu-le să formuleze propoziţii cu verbe la timpuri prestabilite sau le cer ca, utilizînd anumite grupuri de cuvinte în care figurează diferite forme verbale, să alcătuiască scurte compoziţii, dialoguri etc. Şi, bineînţeles, unul dintre mijloacele principale de pregătire a elevilor este conversaţia în clasă, care ne permite să corijăm imediat orice greşeală.

Toate aceste procedee mă ajută să dau elevilor cunoştinţe temeinice despre verb şi să rezolv astfel una din problemele de bază ale studiului limbii engleze.

Prof. STELA SICOE
Şcoala medie „I. L. Caragiale" Ploieşti

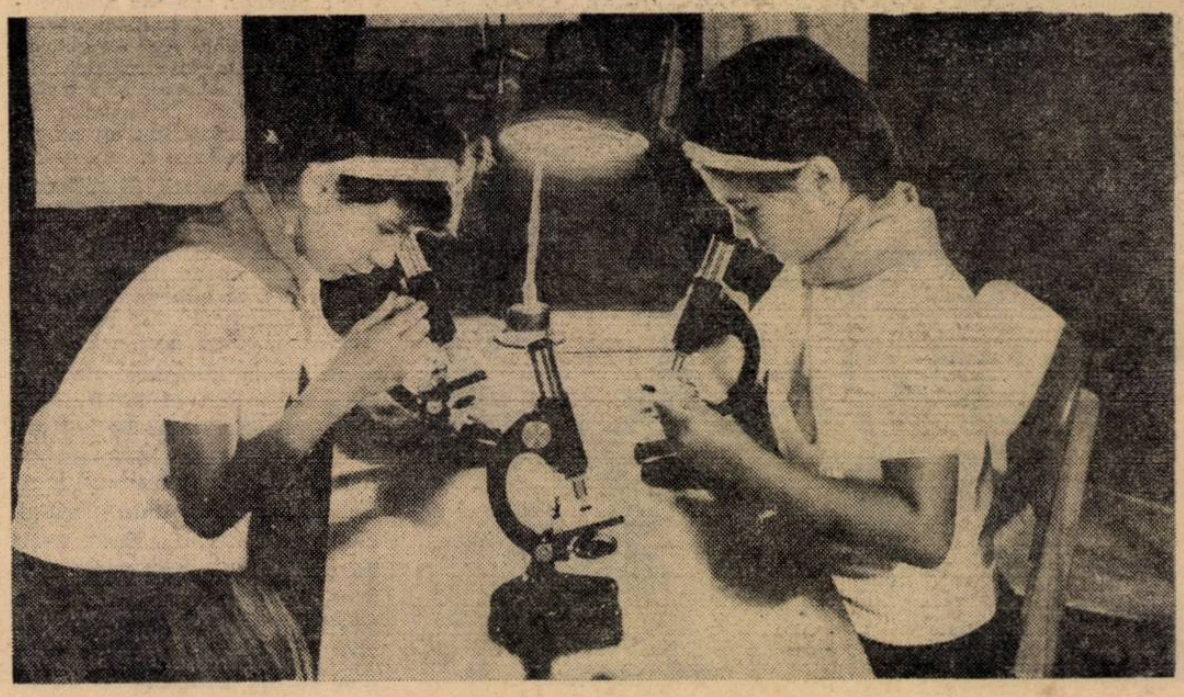

La cercul micilor naturalişti de la Casa pionierilor din Ploieşti.

CUNOȘTINȚELE ELEVULUI DIN PRIMELE CLASE (II)

În zilele noastre, pedagogia dispune de date mereu mai precise pentru calcularea necunoscutei de bază a procesului instructiv-educativ. Este vorba, anume, de posibilitatea de a determina științific, datorită cuceririlor psihologiei teoretice și experimentale, mecanismul complex al gîndirii umane.

Strădaniilor pe acest tărîm, progreselor și mai ales perspectivelor pe care le deschide utilizarea largă a marilor cuceriri științifice în ansamblul măsurilor destinate modernizării învățămîntului la primele clase, cu referire specială la matematică, le este consacrat articolul de față.

Formarea gîndirii matematice

Cele mai numeroase studii de psihologie cu privire la școlarii din clasele I—IV se ocupă de probleme din domeniul matematicii, fapt pe deplin justificat, de altfel, de ponderea acestei discipline în formarea primelor cunoștințe cu caracter științific. Analizînd modul cum sînt predate și însușite aceste cunoștințe, psihologii sînt unanimi în a constata insuficienta activizare a gîndirii elevilor. „Elevii folosesc pînă în clasa a VII-a procedee automatizate neadecvate, care îngreuiază analiza datelor problemei și inhibă efectul reglator al întrebării puse în problemă“ constată de pildă prof. univ. Al. Roșca în articolul „Dinamica acțiunilor automatizate în rezolvarea problemelor de aritmetică“ (Studia Universitatis Babeș-Bolyai — 1962). De aceeași părere este și psihologul sovietic N. A. Mencinskaia, care afirmă, pe baza unor cercetări întreprinse în școli, că abia în clasele a IX-a sau a X-a elevii reușesc să rezolve probleme de matematică la nivelul generalizărilor, efectuînd calculele numai după ce au găsit principiul, mersul logic al rezolvării.

Aceste constatări atestă ineficiența unora dintre metodele folosite în prezent în predarea aritmeticii, datorită cărora elevii întîmpină greutăți în sesizarea relațiilor funcționale dintre date, ca și în cunoașterea reversibilității acestor relații. „Practic, după cum arată și psihologii germani J. Lomscher și K. Sthal într-un studiu recent, elevii tind să rezolve problemele pe planul calculului fără a lua în considerație raporturile cantitative dintre date“.

Unele din soluțiile propuse se referă la necesitatea dezautomatizării studiului aritmeticii, prin apelarea mai frecventă la demonstrații sau prin formularea unor probleme care duc concomitent la rezolvări contradictorii și care solicită deci mai larg gîndirea elevilor.

Soluții mai eficiente, calitativ superioare se pot găsi în cadrul modernizării procesului instructiv-educativ la primele clase. Este vorba de astă dată de a renunța la unele tradiții fetișizate, cu scopul de a ierarhiza cunoștințele și a le închega într-un ansamblu științific, de a forma — începînd chiar din primele clase — componentele care definesc gîndirea matematică. O serie de experimente aflate în curs de desfășurare atît în țara noastră cît și peste hotare dovedesc că au și început să se facă primii pași în această direcție *) Esențială aici este tendința de a introduce, chiar din clasa I un sistem unitar de cunoștințe, rezultat din îmbinarea rațională a unor elemente de algebră, aritmetică și geometrie.

Pornind de la faptul că activitățile intelectuale ale copilului se caracterizează prin operații concrete, propunerile pentru restructurarea pe baze moderne a predării matematicii la clasele mici se referă la o așa-numită „etajare“ a cunoștințelor ca mijloc de rezolvare a problemelor prin trecerea de pe planul abstract la cel concret și invers. De aici propunerea tot mai larg susținută de a se începe studiul matematicii cu geometria.

— Dar o asemenea propunere nu este logică ! — susțin adepții pedagogiei clasice. Doar se știe că noțiunile geometrice sînt foarte abstracte și că, deci, înțelegerea lor este mai dificilă decît a noțiunilor aritmetice.

— Foarte adevărat : chiar și cele mai simple noțiuni geometrice — punctul, segmentul de dreaptă, unghiul, cu care se începe astăzi predarea geometriei — sînt abstracții. Numai că acum se propune ca studiul geometriei să înceapă nu cu asemenea noțiuni, ci cu cercetarea activă, senzorială și logică, a proprietăților spațiale ale unor obiecte materiale cu care elevii sînt familiarizați, pentru a-i conduce apoi treptat să perceapă forme și dimensiuni. De abia în acel moment se va face trecerea la geometria grafică. De altfel, ideea aceasta are un oarecare stagiu în istoria gîndirii matematice : ea a fost formulată pentru prima oară cu decenii în urmă de matematicianul F. Klein în lucrarea sa „Programul de la Erlangen“.

Pentru o mai ușoară ierarhizare a cunoștințelor în cadrul unui asemenea sistem al predării, unii specialiști au elaborat o „scară“ a etapelor de studiu pentru întreaga durată a școlii de cultură generală. Se pornește de la „nivelul zero“, adică din momentul cînd prezentarea materialului concret — a unor obiecte cu forme geometrice specifice — dă naștere unor structuri vizuale nediferențiate pe plan geometric. Dirijînd atenția copiilor putem determina însă transformarea acestor structuri vizuale în structuri geometrice. Să luăm de pildă cubul, care reprezintă un obiect concret specific multor jocuri ale copilăriei. Orientarea atenției copiilor spre anumite particularități ale acestuia îi ajută să descopere proprietățile geometrice care îl caracterizează, să-și formeze „simbolul“ cub, desprinzînd din proprietățile lui esențialul — adică proprietatea caracteristică : cubul are toate laturile egale. Astfel, elevul plecat de la „nivelul zero“ a ajuns, prin intermediul analizei unor structuri vizuale nediferențiate, la „nivelul I“ în care obiectele concrete și imaginile lor au devenit subiect de studiu. Pe această treaptă ei pot sesiza unele relații, cum sînt de pildă egalitatea, asemănarea, paralelismul. La „nivelul 2“ devin subiect de studiu aceste relații și așa mai departe. Ne vom opri însă aici, întrucît doar aceste nivele sînt considerate accesibile școlarilor din primele patru clase.

Conform sistemului prezentat, cunoștințele vor fi organizate simultan atît pe plan vertical, în cadrul întregului curs de geometrie pentru clasele respective, cît și pe plan orizontal, în cadrul fiecărei etape, al fiecărei trepte, cu transpunerea relațiilor și proporțiilor respective în limbaj aritmetic și algebric. Căci o adevărată modernizare a studiului matematicii în primele clase nu poate avea la bază decît o strînsă conexiune între disciplinele acestei științe. De aceea, alături de raporturi și proporții, un rol de prim plan revine, pe primele trepte ale însușirii cunoștințelor matematice, teoriei mulțimilor, ca și unor semne algebrice, care permit o trecere logică de la particular la general și invers.

Începînd studiul matematicii cu geometria și făcîndu-i pe elevi să înțeleagă, încă din primele clase, că aceasta nu cercetează spațiul propriu-zis sau diferite corpuri existente în spațiu, ci relațiile dintre aceste corpuri și adeseori chiar relații între relații, putem valorifica mai rapid contribuția studiului geometriei la formarea gîndirii științifice și, deci, putem realiza o reducere a timpului necesar predării acestei discipline.

Ideea treptelor succesive relatată mai sus cu privire la predarea geometriei poate fi aplicată cu deosebit succes la studiul științelor în general, căci corespunde atît procesului obiectiv al cunoașterii cît și procesului de dezvoltare a gîndirii elevului la diferite vîrste, de la copilărie spre limita superioară a adolescenței.

Dar oare, conceput în acest fel, studiul nu devine prea arid, lipsit de orice element narativ ? — se îngrijorează unii.

Totul depinde de felul cum este prezentată lecția. În lucrările de „matematică distractivă“ apărute în ultimul timp, problemele de logică și raționament științific, abordînd fapte caracteristice disciplinelor matematice în general, au o formulare cît se poate de spirituală, deși sînt mai „serioase“ decît unele probleme din actualele manuale. Pînă unde se poate merge în această direcție o dovedește una din cele mai îndrăgite cărți ale copiilor de pretutindeni „Alice în țara minunilor“, unde aproape fiecare întîmplare extraordinară a eroinei este un simbol cu echivalent precis în domeniul matematicii. De altfel, aceasta a și urmărit Lewis Carrol, autorul cărții, de profesie matematician.

Bineînțeles că formei moderne de predare a matematicii trebuie să-i corespundă o metodică modernă, bazată pe cuceririle recente ale psihologiei experimentale și pe folosirea largă a mijloacelor tehnice audiovizuale. Este știut că elevii de vîrstă mică își pot însuși cel mai bine cunoștințele în cadrul unor acțiuni care, ca formă didactică, corespund trecerii de la joc la lucrarea practică propriu-zisă. Antrenarea tuturor elevilor în cadrul unor asemenea activități poate transforma însușirea noțiunilor matematice într-un studiu dinamic, avînd ca obiectiv construcția gîndirii matematice. (Termen justificat în acest caz atît în sensul propriu cît și în sens figurat). Ținînd seama de acest fapt profesorii olandezi P. și D. Van Hiele au elaborat o metodică ce s-a răspîndit și în alte țări. Ei recurg, în fapt, la o variantă a lucrărilor frontale de laborator, adaptată bineînțeles la specificul vîrstei elevilor. Iată, de pildă, cum s-ar preda după această metodică cunoștințele prevăzute pentru trecerea de la „nivelul 0“ la „nivelul 1“. Se pornește de la prezentarea unor cuburi de diferite mărimi, trecîndu-se la demonstrație și simultan la construcția de către școlari a unui schelet de cub cu ajutorul elementelor liniare din material plastic utilizate în jocurile curente de îmbinări. Efectuînd construcția, elevii se conving că toate elementele ce alcătuiesc acest schelet (li se face cunoscută și denumirea de **latură**) sînt de mărime egală. Ei au desprins deci, în cadrul propriei lor activități, o relație de bază a laturilor cubului : egalitatea. Ulterior, elevii, sînt îndrumați să aplice pe una dintre părțile scheletului cîte o piesă pătrată (și află totodată termenul de **față**). Se procedează apoi la fel ca în prima etapă pentru ca ei să înțeleagă relațiile dimensionale și cele de formă.

Pentru înțelegerea simetriei se recomandă prezentarea unui model simplu (bunăoară un vas de flori) și desenarea lui întîi integral, apoi a jumătății din stînga, completată cu o imagine reflectată în oglindă.

Iată și un procedeu pentru a-i ajuta pe copii să înțeleagă ce sînt liniile paralele : li se prezintă un plan care înfățișează o stradă ce urmează a fi „pavată“ cu pictre cubice. Copiii acoperă acest plan cu mici pătrate, în următoarele două forme ;

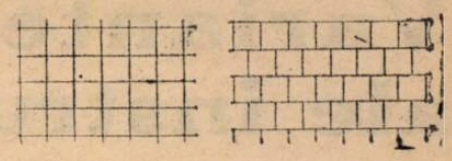

De la aceste figuri se poate trece ușor la discutarea noțiunii de linii paralele (de altfel, și la formarea noțiunii de arie, sau la lămurirea a ceea ce este mișcarea de translație).

Asemenea prezentări intuitive deschid căi noi pentru pătrunderea sensurilor matematicii în cadrul tuturor disciplinelor ei.

Îmbinarea în acest fel a studiului teoretic cu acțiuni practice ar crea posibilitatea ca și lucrul manual și desenul să-și ocupe locul într-o concepție de ansamblu a activităților desfășurate în primele clase, dîndu-le un alt rol decît acela de a forma simple abilități întîmplătoare.

Desigur, soluțiile propuse apar sub forma unei redescoperiri a matematicii de către școlari. Faptul că și cele mai simple noțiuni sînt introduse sub forma unor probleme le arată acestora cum se nasc răspunsurile la întrebările pe care ei înșiși le pun nu o dată în legătură cu lumea înconjurătoare. În acest fel cunoștințele de matematică nu mai sînt o simplă colecție de noțiuni, definiții, teoreme și demonstrații, ci devin coerente, integrate unei concepții. Efortul principal pe care trebuie să-l facem este acela de a privi predarea matematicii cu ochi noi, de pe poziții contemporane.

MIRCEA HERIVAN

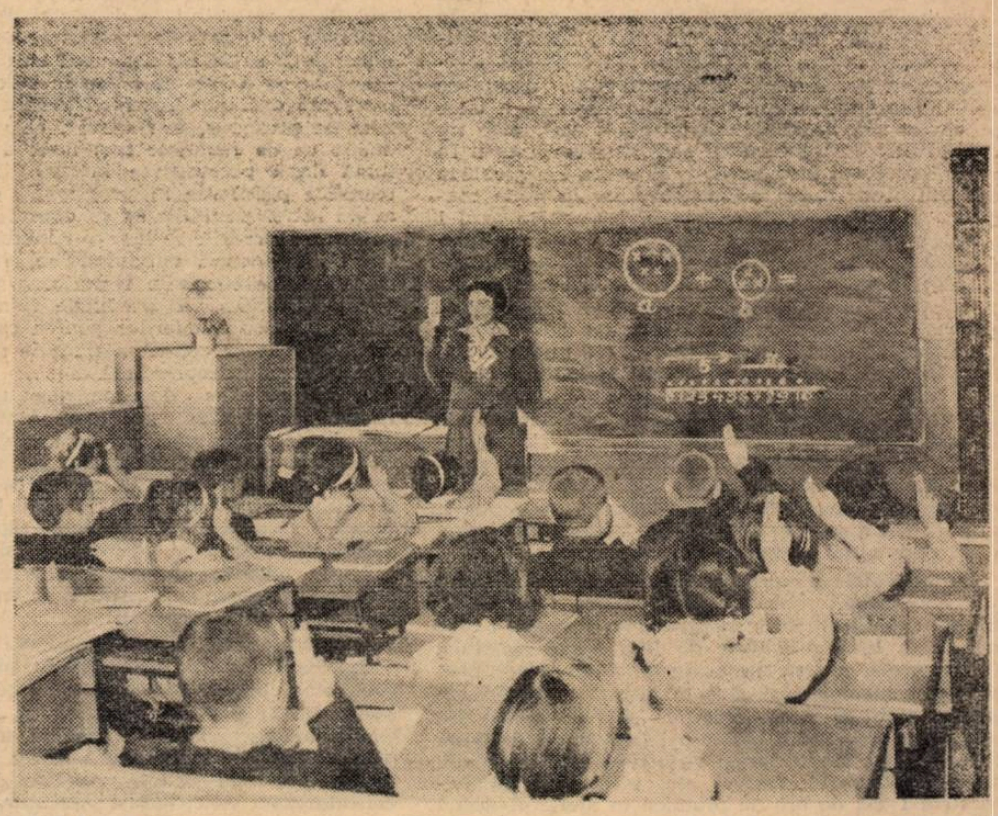

La o lecție de matematică în clasa I, predată pe baza teoriei mulțimilor.

*) Date concludente și păreri despre un asemenea experiment inițiat la noi în țară de către Institutul de științe pedagogice se găsesc în articolele : „Un interesant experiment matematic la clasa I“ („Gazeta învățămîntului“ nr. 737/1964) și „Probleme psiho-pedagogice ale modernizării învățămîntului de cultură generală“ de I. Berca, V. Bunescu, P. Popescu-Neveanu, M. Vișan (Revista de pedagogie nr. 2/1964).

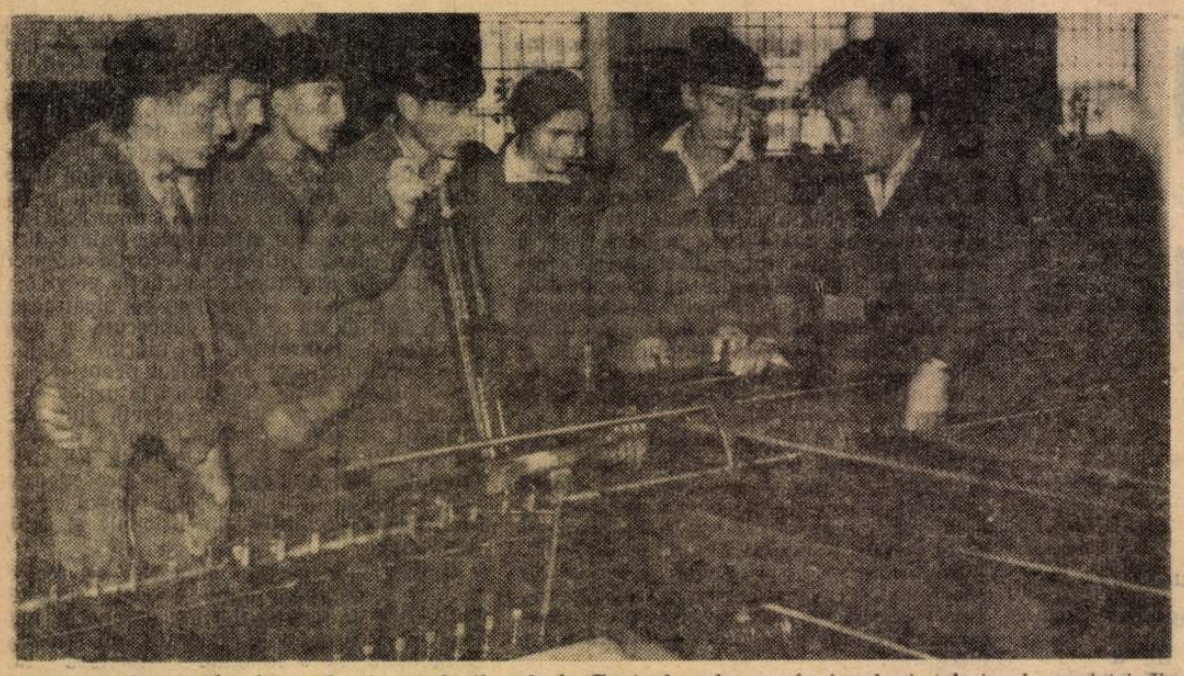

Aspect de la practica în producţie a elevilor de la Centrul şcolar profesional şi tehnic de maiştri din Cisnădie

PROBLEME AFLATE ÎN STUDIU

Variante noi ale instruirii practice

Datorită rolului însemnat care îi revine în pregătirea generală a viitorilor muncitori, instruirea practică ocupă la majoritatea meseriilor care pregătesc prin şcolile profesionale peste 55% din numărul total al orelor prevăzute în planul de învăţămînt pentru întreaga durată de şcolarizare. După cum se ştie, ea se desfăşoară întîi, într-o perioadă de 3 pînă la 9 luni, în atelierele-şcoală, după care este continuată în întreprinderi, în procesul de producţie, atît în timpul cursurilor, cît şi în cadrul aşa-numitei practici de vară cu o durată de două săptămîni, efectuată la sfîrşit de an şcolar. În cadrul tuturor acestor forme de instruire se folosesc procedee variate de pregătire a elevilor, care pînă în prezent şi-au dovedit eficacitatea. Acum, însă, cînd în şcolile profesionale vor intra absolvenţi ai şcolii generale de 8 ani, cu un orizont mai larg de cunoştinţe tehnico-ştiinţifice şi cu priceperi practice superioare absolvenţilor şcolii de 7 ani, se pun în acest domeniu o serie de probleme noi.

În primul rînd, în legătură cu instruirea practică în atelierul-şcoală.

Planurile de învăţămînt actuale prevăd ca în anul I elevii să execute în atelierul-şcoală operaţii de lăcătuşerie generală şi operaţii înrudite (ajutătoare) ca de exemplu forjarea, sudarea, tratamentele termice etc. Aceste operaţii ocupă un număr de ore diferenţiat în funcţie de meserie, cu ponderea cea mai mare în cadrul meseriilor de lăcătuşi şi mecanici, unde sînt prevăzute 612 ore (3 trimestre, a cîte 3 zile pe săptămînă, cu 6 ore de lucru pe zi). Se pune, de la început, întrebarea dacă, în condiţiile în care elevii anului I vor fi absolvenţi ai şcolii generale de 8 ani nu este cazul să se reducă durata practicii în atelierul-şcoală. S-ar putea, bunăoară, ca practica lăcătuşilor să dureze numai două trimestre, iar practica mecanicilor pentru cazane cu aburi, a mecanicilor pentru turbine cu aburi şi hidraulice, a mecanicilor de utilaj cocso-chimic, a cazangiilor şi presatorilor de metale să se reducă la un singur trimestru de lucru în atelierul-şcoală, după care instruirea să fie continuată în producţie sub îndrumarea aceluiaşi maistru-instructor. Evident, adoptarea unei asemenea soluţii presupune eliminarea din programe a unor probleme sau chiar a unor teme întregi, care nu sînt în directă legătură cu meseriile respective. În schimb trecerea elevilor de la practica din şcoală la cea din producţie şi acomodarea lor la noile condiţii s-ar efectua mult mai uşor, întrucît în anul I conducerea şi îndrumarea instruirii lor practice va fi asigurată în continuare de maiştrii-instructori ai şcolii. Apoi, executînd în producţie operaţiile de lăcătuşărie generală, elevii ar avea posibilitatea să participe la lucrări mult mai variate decît în atelierul-şcoală şi să cunoască maşini din cele mai noi. De asemenea, s-ar elimina pierderile de timp care se mai constată astăzi din cauza numărului prea mic de scule şi utilaje de care dispun unele ateliere-şcoală în vederea efectuării unor operaţii cum sînt găurirea şi prelucrarea găurilor, filetarea cu tarozi şi filiere. În sfîrşit, orele rămase libere prin reducerea duratei de instruire în atelierele-şcoală ar putea fi repartizate disciplinei de bază „Tehnologia meseriei", care astfel ar începe încă din anul I.

Dar actualele planuri de învăţămînt prevăd unul sau chiar două trimestre de instruire practică în atelierul de lăcătuşărie şi pentru unele meserii care nu au la bază operaţiile de lăcătuşerie generală. De exemplu, pentru meseriile de sudor, electrician pentru centralele şi staţiile electrice, electrician pentru staţii şi reţele electrice sînt prevăzute 450 de ore de practică la lăcătuşărie, eşalonate în două trimestre. La rîndul lor, şi viitorii oţelari, furnalişti, turnători-formari, forjori etc. efectuează în trimestrul I 252 de ore de practică în atelierul-şcoală de lăcătuşerie. În ceea ce îi priveşte pe sudori şi electricieni, ei şi-ar putea începe instruirea practică direct în atelierele-şcoală de specialitate, iar apoi, după unul sau două trimestre, ar putea lucra sub îndrumarea aceloraşi maiştri-instructori în producţie. Cît despre oţelari, furnalişti, turnători ş.a.m.d., întrucît dotarea cu utilaje a atelierelor-şcoală pentru meseriile respective este dificilă şi neeconomicoasă, ar fi mai bine ca ei să-şi înceapă practica direct în atelierele de specialitate din producţie sau să participe, în primul trimestru, timp de cîteva săptămîni, sub forma unei practici documentare, la lucrările din secţiile şi atelierele cu care meseria lor are o strînsă legătură. Aceasta ar înlătura supraîncărcarea elevilor cu o serie de cunoştinţe teoretice şi practice privind operaţii ce nu vor intra în sfera lor de activitate după absolvirea şcolii. Timpul ce ar rămîne disponibil ar putea fi folosit pentru aprofundarea practicii în specialitate sau a studiului obiectelor de cultură tehnică generală cărora în prezent li se acordă un număr prea mic de ore. De exemplu, planurile de învăţămînt pentru meseriile de oţelari, furnalişti şi turnători-formari prevăd în prezent numai 68 de ore de chimie, ceea ce este insuficient. În acelaşi timp s-ar putea asigura conducerea şi îndrumarea competentă a instruirii practice a elevilor din anul I.

Direct în atelierele de specialitate din şcoală s-ar putea organiza şi practica elevilor care se pregătesc pentru meseriile de strungar, frezor-rabotor-mortezor, rectificator de metale. În acest fel, pe lîngă avantajele despre care am vorbit şi în cazul celorlalte meserii, s-ar crea posibilitatea ca maşinile unelte — strunguri, maşini de frezat, de rabotat, de rectificat etc. — instalate acum în atelierele-şcoală să fie folosite pentru pregătirea de specialitate începînd chiar din trimestrul I.

Se pun, în prezent, o serie de probleme noi şi cu privire la instruirea practică în producţie. Nu este vorba de conţinutul acesteia, care s-a dovedit a fi corespunzător, ci de numărul orelor în care se efectuează şi de eşalonarea lor.

Se pare, de pildă, că ar fi mai bine ca trimestrul III al ultimului an de studii de la şcolile profesionale cu durata de şcolarizare de doi ani şi trimestrele II şi III ale ultimului an de studii pentru meseriile cu durata de şcolarizare de trei ani să fie rezervate exclusiv instruirii practice în producţie. Este de presupus, într-adevăr, că practica în producţie va da rezultate mai bune dacă va fi efectuată după parcurgerea integrală a cunoştinţelor teoretice prevăzute în programele şcolare, elevii avînd astfel posibilitatea să execute cu mai multă pricepere lucrările ce li se vor încredinţa în producţie. De asemenea, eliminîndu-se alternanţa săptămînală între cursurile teoretice şi practică, elevii vor putea lucra în producţie chiar în secţiile şi atelierele întreprinderilor pentru care sînt şcolarizaţi, ceea ce ar contribui mult la acomodarea lor cu specificul întreprinderii.

Ar fi de spus de asemenea unele lucruri şi despre practica de vară care, conform planurilor actuale de învăţămînt, se desfăşoară timp de două săptămîni la sfîrşitul anului şcolar, pentru toţi anii de studii, cu excepţia anului de absolvire. Este de discutat însă dacă n-ar fi mai bine ca această practică să aibă durata de patru săptămîni, întrucît astfel elevii ar avea posibilitatea să cunoască tehnologiile moderne de specialitate lucrînd şi în alte secţii ale întreprinderii, sau chiar în alte întreprinderi din diverse localităţi.

Discutarea acestor probleme de către cadrele didactice din şcolile profesionale, propunerile acestora, ca şi propunerile maiştrilor şi inginerilor din producţie ar crea posibilitatea ca, la definitivarea planurilor de învăţămînt pentru anul şcolar 1965/1966, să se ţină seama de soluţiile cele mai judicioase, cele mai viabile. Apelăm, de aceea, la toţi cei interesaţi, solicitîndu-i să-şi spună cuvîntul.

Ing. I. PUŞCAŞU
şeful serviciului de instruire practică din Ministerul Învăţămîntului

Demonstraţiile şi lucrările frontale

Una dintre principalele preocupări ale colectivului didactic al şcolii noastre este aceea de a asigura învăţămîntului forme cît mai intuitive şi, în primul rînd, de a întări rolul demonstraţiei şi al lucrărilor practice individuale şi frontale ca procedee de lămurire a cunoştinţelor teoretice şi de evidenţiere a însemnătăţii pe care o au acestea în producţia agricolă. Pentru asigurarea condiţiilor necesare în acest scop s-au amenajat cinci cabinete şcolare, patru ateliere-laborator şi patru săli pentru instruirea practică în domeniul lăcătuşăriei şi conducerii tractoarelor.

Iată, de exemplu, cum sînt organizate cabinetele tehnice, care dispun de materialul didactic necesar predării disciplinelor tehnice de bază — tractoare, maşini şi instalaţii agricole, studiul materialelor şi mecanica tehnică, desen tehnic şi agricultură. Mobilierul acestor cabinete a fost confecţionat, după planurile concepute de profesori, de către elevii anului I, în cadrul orelor de instructaj. Tot ei au lucrat, sub îndrumarea cadrelor didactice, planşe, machete, panoplii, piese şi ansamble secţionate şi nesecţionate în mărime naturală, ca şi o serie de piese mărite. Au fost mărite de exemplu unele piese mici cum sînt pompa de alimentare cu motorină, injectorul, carburatorul, regulatorul de turaţii etc., pentru ca detaliile lor să poată fi percepute chiar şi din ultimul rînd de bănci. De asemenea, unele piese mari — mecanismul de direcţie al tractoarelor, frînele, ambreiajul, cutiile de viteză, diferenţialul etc. — au fost executate la dimensiuni reduse şi din material mai uşor, pentru a putea fi manevrate şi folosite fără dificultăţi. Pentru ca materialul didactic să fie cît mai uşor intuit ansamblele şi detaliile lor sînt colorate diferit, elementele esenţiale fiind scoase în relief prin contrastul de culori.

Organizate pe teme şi lecţii, planşele, machetele, ansamblele şi piesele sînt aşezate pe stative şi în rafturi. Tot în rafturi speciale sînt aşezate şi panopliile care ilustrează transmisii de mişcări, principii de funcţionare, circuite de motorină sau de ulei etc.

Cabinetele tehnice de tractoare şi maşini agricole, dispunînd de un material didactic mai bogat, sînt compartimentate în interior, fiecare sală avînd, alături de spaţiul pentru predare, şi un spaţiu pentru depozitare.

Pentru prezentarea materialului didactic se folosesc dispozitive care se pot roti, asigurînd expunerea materialului în toate poziţiile. Printre acestea se remarcă un dispozitiv rotativ existent la cabinetul tehnic de tractoare, pe care pot fi prezentate planşele, panopliile, machetele şi piesele, pentru mai multe lecţii ceea ce asigură folosirea materialului didactic atît la comunicarea noilor cunoştinţe cît şi la verificare. Este de o mare utilitate şi dispozitivul în formă de platformă pe role existent în cabinetul de maşini agricole, cu ajutorul căruia machetele se pot aduce în faţa elevilor direct din camera de depozitare. Ca şi majoritatea pieselor ce alcătuiesc materialul didactic propriu-zis, şi aceste dispozitive au fost concepute şi confecţionate în cadrul şcolii.

Pentru efectuarea unor demonstraţii cît mai sugestive de lăcătuşărie în cadrul instruirii practice a elevilor din anul I, în cele două ateliere special amenajate, care dispun de 40 locuri de muncă, au fost instalate panoplii înfăţişînd procesul tehnologic de confecţionare a unor piese prevăzute în programă, ca şi panoplii pe care se expun lucrări ale elevilor. Alte două săli asigură spaţiul necesar demonstraţiilor referitoare la conducerea tractoarelor şi dispun de materiale necesare pentru predarea cunoştinţelor privind întreţinerea tehnică a tractoarelor.

La rîndul lor, atelierele-laborator destinate lucrărilor practice efectuate la disciplinele „tractoare" şi „maşini agricole" dispun de locuri de muncă prevăzute cu truse de scule, de dulapuri în care se păstrează diferite dispozitive şi piese, precum şi de maşinile-unelte şi utilajele necesare (banc pentru centricubat, pompe de injecţii, banc pentru verificat instalaţia electrică etc). La fiecare loc de muncă îşi desfăşoară activitatea 6—7 elevi.

În cadrul atelierelor-laborator s-au amenajat şi locuri de muncă pentru profesori, înzestrate cu bancuri de lucru şi dulapuri-vitrină în care sînt păstrate instrumentele de precizie, sculele de uz general şi biblioteca de laborator.

O încăpere specială a fost destinată lucrărilor practice de rodaj şi încercare a motoarelor, în timp ce practica la maşinile agricole se desfăşoară în două ateliere-laborator organizate după aceleaşi criterii ca şi atelierele-laborator pentru disciplina „tractoare".

Continua îmbunătăţire a dotării tehnico-didactice a centrului nostru şcolar, grija pentru buna organizare şi desfăşurare a demonstraţiilor şi lucrărilor frontale se reflectă în creşterea nivelului pregătirii de specialitate a elevilor. De aceea colectivul didactic se preocupă de dezvoltarea continuă a realizărilor dobîndite pe această linie pînă în prezent, pentru a răspunde cît mai bine cerinţelor agriculturii noastre în plin progres.

Ing. NICOLAE PĂTRAŞCU
director adjunct al Centrului şcolar agricol din Buzău

În secţia de sculărie a uzinei „Semănătoarea" maistrul explică ucenicilor tehnologia executării unei piese

CONDIȚIILE DE VIAȚĂ

Din dorința de a cunoaște preocupările organelor de stat din orașul Pitești, precum și grija sindicatelor din învățămînt din acest oraș pentru traducerea în viață a hotărîrilor partidului și guvernului cu privire la condițiile de viață ale cadrelor didactice, redacția noastră a organizat o discuție la care au participat tov ing. Vasile Călinescu, președintele Comitetului executiv al sfatului popular orășenesc, tov. Steliana Stănescu, președintele comitetului sindicatului muncitorilor din învățămînt din oraș, tov. Florian Popescu, secretar al Comitetului executiv al sfatului popular, tov. Maria Nicolae, șeful secției învățămînt, tov. N. Tache, șeful secției spațiu locativ, tov. I. Teodorescu, șeful secției comerciale, tov. N. Mitulescu, directorul Școlii medii nr. 1.

În cele ce urmează publicăm extrase din stenograma discuțiilor.

Redactorul: În țara noastră corpul didactic se bucură de o înaltă prețuire, activitatea lui — de călduroase aprecieri. Tocmai de aceea în numeroase documente de partid și de stat s-au prevăzut măsuri menite să asigure cadrelor didactice condiții bune de viață. Am dori să cunoaștem unele aspecte legate de realizările obținute în orașul dv. în acest domeniu.

Tovarășa Steliana Stănescu: Pentru ca discuția să se desfășoare pe baze concrete aș vrea să arăt încă de la început că în orașul Pitești funcționează aproape 700 de cadre didactice, reprezentînd aproximativ 450 de familii. Cea mai urgentă dintre problemele pe care a trebuit s-o rezolvăm în preocupările legate de asigurarea unor condiții bune de viață pentru cadrele didactice a fost problema locuințelor. Propun deci ca discuția noastră să începă cu aceasta.

Tovarășul ing. Vasile Călinescu: Este bine să cunoaștem numărul cadrelor didactice atunci cînd discutăm ce anume am realizat pentru condițiile lor de viață. Consider însă că nu ne putem face o idee clară asupra realizărilor obținute în această privință fără să prezentăm și cîteva date în legătură cu situația de la care am pornit. Tovarășul Popescu, secretarul comitetului nostru executiv, ne-ar putea prezenta date interesante privind problema locuințelor.

Tov. Florian Popescu: Orașul Pitești a moștenit de la regimul burghezo-moșieresc o situație grea din punct de vedere al fondului de locuințe. Multe din locuințele orașului erau insalubre. Pe de altă parte, ca urmare a impetuoasei dezvoltări a orașului, numărul populației s-a dublat aproape, ceea ce a făcut ca cererea de locuințe să sporească considerabil. Această situație generală este valabilă și pentru membrii corpului didactic. A fost necesar să asigurăm locuințe atît învățătorilor și profesorilor care locuiau în clădiri vechi, insalubre, după cum a fost necesar să repartizăm locuințe noilor cadre didactice venite în oraș, o dată cu creșterea numărului de școli.

Tov. ing. Vasile Călinescu: Vizitatorul care a cunoscut orașul nostru altădată nu va regăsi în fizionomia lui de astăzi nimic din chipul mohorît al vechilor cartiere și chiar al centrului. Prin grija partidului și a guvernului s-au înălțat sute de blocuri noi. Numai blocurile construite de sfatul popular, fără a mai avea în vedere pe cele construite direct de către marile întreprinderi, însumează 3200 de apartamente spațioase și confortabile.

Redactorul: Este într-adevăr o cifră frumoasă. Aceste apartamente au fost distribuite oamenilor muncii. Desigur, au primit asemenea locuințe și cadre didactice. Ne puteți spune cam cîte familii de învățători și profesori s-au mutat în apartamente noi?

Tov. Steliana Stănescu: Din aceste apartamente 165 au fost repartizate cadrelor didactice. Firește că s-au luat în primul rînd în considerare cazurile mai urgente.

Tov. N. Mitulescu: Din școala noastră, bunăoară, au primit locuințe 14 familii de profesori, problema fiind astfel, în linii mari, rezolvată.

Tov. Maria Nicolae: Aceeași situație este caracteristică și altor școli. De exemplu, la Școala medie nr. 2 au primit locuințe 10 familii de învățători și profesori, la Școala medie nr. 3 — 8 familii, la Școala generală de 8 ani nr. 1 — 16 familii și așa mai departe.

Redactorul: Cum s-a oglindit grija comitetului sindicatului învățămînt din oraș în rezolvarea problemei în discuție?

Tov. Steliana Stănescu: Rezolvarea problemei locuințelor pentru membrii sindicatului nostru a stat necontenit în preocuparea comitetului sindicatului. Pentru a cunoaște situația exactă am verificat întîi condițiile în care locuiesc aceștia. Ne-am adresat apoi sfatului popular, solicitînd măsurile cuvenite. În cele mai multe cazuri, pe măsura creării posibilităților, sfatul a repartizat locuințe celor în cauză. S-ar putea da nenumărate asemenea exemple pentru a oglindi atît preocupările organelor sindicale, cît și solicitudinea arătată de comitetul executiv al sfatului popular orășenesc.

Tov. Maria Nicolae: Multă grijă s-a arătat și cadrelor didactice nou sosite în orașul nostru, cărora comitetul sindicatului și sfatul popular s-au îngrijit să le asigure locuințe confortabile. Pînă în momentul de față, toți cei 24 de învățători și profesori din această categorie au primit locuințe.

Tov. Steliana Stănescu: După cum se vede, putem prezenta un bilanț în general pozitiv în privința asigurării locuințelor pentru cadrele didactice, problema aceasta fiind pe cale de a fi complet rezolvată. Totuși, mai sînt încă unele cazuri dificile care trebuie soluționate urgent. Mă refer, de pildă, la cadrele didactice care locuiesc în incinta unor școli.

Tov. Florian Popescu: Într-adevăr, deși există o hotărîre care prevede eliberarea spațiului de școlarizare ocupat de locuințe, noi n-am reușit încă să atribuim locuințe tuturor celor care se află în această situație. Recent am mai repartizat cîteva locuințe unor cadre didactice care ocupau încăperi în incinta școlilor. Totuși sînt învățători și profesori care continuă să locuiască în școli.

Problema va putea fi definitiv rezolvată pe măsură ce vom primi din partea constructorilor blocurile la care se lucrează în prezent.

Tov. N. Tache: Avem de asemenea în evidența noastră, pentru o rezolvare urgentă, cazurile cîtorva profesori care locuiesc în condiții necorespunzătoare.

Redactorul: Urgența rezolvării acestor situații este cerută și de un alt aspect la care aș vrea să mă refer, fie și numai în treacăt. Este vorba de faptul că locuința reprezintă, pentru învățător și profesor, și un loc de muncă, deoarece aici își pregătește el fiecare lecție, fiecare activitate. Se știe cîtă atenție se dă perfecționării profesionale a cadrelor didactice, cît de mult se insistă asupra pregătirii lor prin studiu continuu căci de această pregătire depinde în bună măsură calitatea muncii lor, temeinica pregătire a elevilor. Iată încă un motiv pentru care problema locuințelor cadrelor didactice trebuie să fie cît mai operativ rezolvată.

Tov. ing. Vasile Călinescu: Aveți dreptate. Sîntem și noi de acord cu acest punct de vedere și, ca o dovadă a preocupărilor noastre pe această linie, vom mobiliza aparatul sfatului popular însărcinat cu atribuirea spațiului de locuit să manifeste și mai multă grijă față de cerințele cadrelor didactice.

Redactorul: Luînd act de acest angajament putem trece, cred, mai departe — și anume la modul cum sînt traduse în viață prevederile hotărîrilor de partid și de stat care se referă la aprovizionarea cadrelor didactice.

Tov. I. Teodorescu: Organele comerțului de stat din orașul nostru se străduiesc să asigure o deservire promptă și conștiincioasă a întregii populații, să-i pună la dispoziție un volum de mărfuri bogat și variat. Pentru cadrele didactice, care beneficiază de numeroase înlesniri în privința aprovizionării cu articole de îmbrăcăminte, am înființat numeroase raioane specializate în 8 magazine din oraș. Ele găsesc aici stofe, textile, galanterie etc.

Redactorul: Și totuși, am avut unele informații că s-au înregistrat și deficiențe în aprovizionarea cadrelor didactice cu asemenea mărfuri.

Tov. I. Teodorescu: A fost un timp cînd se iveau greutăți în întocmirea contractelor. În prezent și această problemă a fost pusă la punct.

Structura mărfurilor destinate vînzării în rate către cadrele didactice însumează următoarele grupe: stofe, țesături de bumbac, galanterie, încălțăminte, confecții. Pentru felul cum au fost aprovizionate cadrele didactice cu asemenea mărfuri ar fi cred interesant să arăt că în anul trecut s-au desfăcut prin raioanele de care vorbeam mai sus, mărfuri în valoare de 3.200.000 lei, cererea pentru acest an avînd tendințe de majorare.

Tov. Maria Nicolae: Este adevărat că s-au obținut rezultate bune în aprovizionarea cadrelor didactice cu mărfurile arătate. Nu totdeauna însă cadrele didactice au găsit, în raioanele de care vorbiți, sortimente care să răspundă tuturor gusturilor. În timp ce la raioanele cu plata integrală se găsesc stofe fine, în culori și cu desene moderne, sortimentele destinate vînzării în rate către cadrele didactice au uneori culori și desene demodate.

Tov. N. Mitulescu: În legătură cu cele spuse de tov. Maria Nicolae aș vrea să atrag atenția organelor noastre comerciale că în școală noi facem și educația bunului gust al elevilor. În această direcție este important și felul cum sînt îmbrăcați învățătorii și profesorii. De aceea, culorile țipătoare, cu desene extravagante, ca și cele în culori șterse, întunecate nu sînt indicate pentru cei ce lucrează în învățămînt.

Redactorul: Industria noastră este capabilă să producă o mare varietate de mărfuri. Expoziția realizărilor economiei naționale ne-a oferit un tablou amplu al forței actuale a economiei noastre naționale. Există așadar condiții pentru ca mărfurile, care se desfac prin comerțul de stat să răspundă celor mai înalte exigențe. Așa că existența unor situații ca cele menționate de tov. Maria Nicolae nu poate decît să surprindă.

Tov. I. Teodorescu: E adevărat. Pînă nu de mult această a fost situația, deoarece modelele contractate de noi erau alese în funcție de gusturile mereeologilor. Pentru a remedia lipsurile în privința satisfacerii gusturilor cumpărătorilor, am introdus un sistem de fișe în care aceștia își înscriu dorințele. Merceologii noștri vor ține seama, la contractările viitoare, de rezultatele acestui studiu, pentru ca să putem răspunde tuturor preferințelor. De curînd s-a luat și măsura ca învățătorii și profesorii să se poată aproviziona, în aceleași condiții de înlesnire a plății, și de la alte raioane sau magazine decît cele stabilite anterior, operația de transfer urmînd să se facă de către salariații magazinului.

Redactorul: Ce ne puteți spune în legătură cu aprovizionarea cu combustibil a cadrelor didactice?

Tov. Florian Popescu: La ora actuală întreaga cantitate de combustibil care a fost repartizată cadrelor didactice pentru acest an a fost ridicată. Astfel, pe lîngă atribuirea de locuințe noi și aprovizionarea cu mărfurile la care s-a referit tov. Teodorescu, învățătorilor și profesorilor li s-a asigurat și căldura necesară pe timpul iernii.

★ ★

Din discuția purtată rezultă că atît organele de stat cît și comitetul sindicatului învățămînt din orașul Pitești au obținut frumoase realizări în preocupările legate de asigurarea locuințelor și aprovizionarea cadrelor didactice. Socotim că există condiții pentru ca și lipsurile menționate în discuție să fie curînd înlăturate.

Interesul manifestat de participanții la discuție lasă să se întrevadă dorința lor ca în viitor în orașul Pitești să se obțină noi realizări pe calea asigurării unor condiții de viață tot mai bune pentru cadrele didactice.

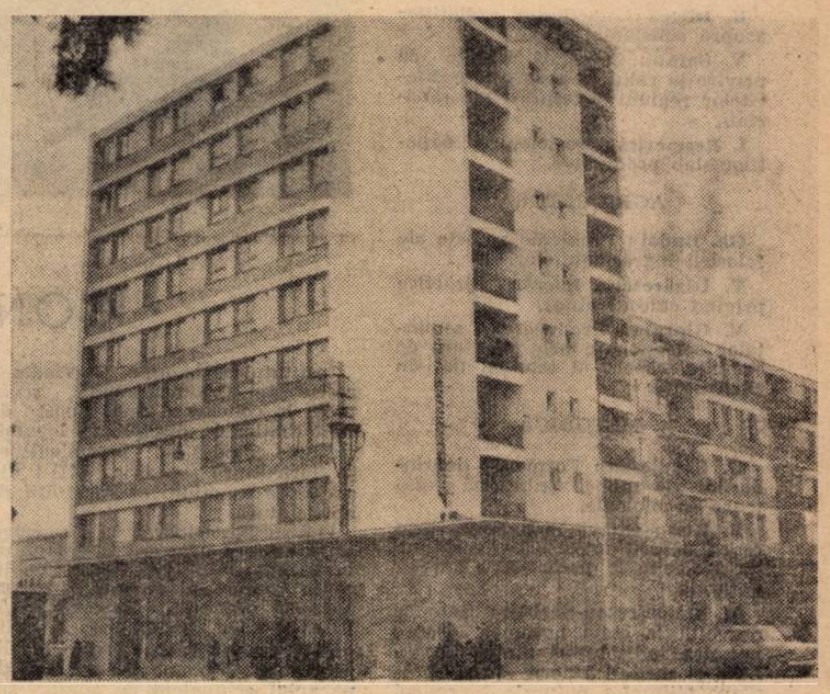

În orașul Pitești, ca și în alte multe orașe ale patriei noastre, s-au construit și se construiesc noi blocuri de locuințe destinate oamenilor muncii.

Din PRESA de peste hotare

În luna octombrie a.c. a început în școlile Republicii Democrate Germane, prima etapă a olimpiadei de matematică. Tematica acesteia a fost publicată în revistele organizațiilor de tineret și pionieri, ca și în revista pedagogică „Deutsche Lehrerzeitung". Pentru învățămîntul din R.D.G. olimpiada aceasta are o deosebită însemnătate, întrucît aici va avea loc, în vara viitoare, olimpiada internațională de matematică a elevilor din țările socialiste.

Începînd din 1958 funcționează în fiecare vară, pe întreg teritoriul Statelor Unite, cursuri de perfecționare pentru profesorii de limbi străine din școlile primare și secundare. Aceste cursuri sînt organizate din inițiativa administrației federale de la Washington, care în 1958, anul lansării primului sputnic, și-a dat seama de rămînerea în urmă acumulată în diverse discipline de învățămînt și îndeosebi în domeniul matematicii, fizicii și limbilor străine. Aceasta a dus, printre altele, la înființarea cursurilor de vară pentru perfecționarea profesorilor de limbi moderne. Limbilor tradiționale predate pînă acum li s-au adăugat, în ultimul timp, și limbile chineză și rusă.

Candidații sînt numeroși și, cu tot numărul în creștere al cursurilor, nu pot fi primiți decît o parte din ei. La cursul organizat pe lîngă Universitatea din Nebraska, de exemplu, s-au prezentat, pentru 22 de locuri la limba franceză și 25 de locuri la limba spaniolă, respectiv 104 și 124 de cereri de admitere. In prezent se organizează cursuri și în unele din țările a căror limbă este studiată. Astfel, în vara trecută au funcționat cursuri la Besançon, Rennes și Tours, în Franța.

Tot mai multe femei lucrează actualmente în școli de toate gradele, atît de fete cît și de băieți. Femeile dețin majoritatea posturilor din învățămînt în Franța, atingînd un procent de 68 la sută în școlile elementare și de 60 la sută în școlile de grad secundar. In total sînt 300 000 de profesoare și 140 000 de profesori, ceea ce înseamnă că 2/3 din personalul didactic francez este feminin — și această proporție tinde să crească rapid în ultimii ani. Dar Franța nu bate recordul personalului feminin în învățămînt. Se pare că acest record îl deține în America de Sud Argentina, unde numărul profesoarelor atinge 95 la sută din totalul corpului didactic, iar în Europa, Portugalia, unde proporția acestora atinge 87 la sută. După o anchetă organizată de U.N.E.S.C.O., în învățămîntul primar din 7 țări sînt peste 80 la sută femei, în 19 țări acestea ating procentul de 60—80 la sută și numai în 7 țări procentul scade sub 20 la sută. În învățămîntul secundar proporția femeilor este mai puțin importantă, dar rămîne considerabilă : U.R.S.S. 67 la sută, Italia 59 la sută, S.U.A. 50 la sută.

Jean-Marie Auzias, profesor la liceul tehnic La Martinière din Lyon, semnalează, în revista „Cahiers pédagogiques", că elevii școlilor franceze citesc prea puțină literatură străină. „Manualele pentru primele clase dau, în traducere, extrase din Homer, din Virgil — spune autorul. Dar pentru elevii mari nu se editează suficiente traduceri. Desigur, există edițiile populare și în metrou, în tramvaie se pot vedea, în mîinile care țineau în trecut romane pentru midinete, cărți de Graham Greene sau de Hemingway. Trebuie însă ca, plecînd de la acest fenomen, să se dezvolte cultura de masă, să se aducă la cunoștința tineretului operele marilor autori străini contemporani". Jean-Marie Auzias propune cadrelor didactice să citeze 20—30 de cărți care ar trebui editate, conform următoarelor criterii : cărți valoroase insuficient cunoscute, cărți valoroase care nu sînt încă traduse, cărți valoroase aparținînd unor popoare mici, a căror limbă nu are o circulație largă, cărți care reprezintă o culme în genul lor.

Institutul pedagogic național din Franța editează o colecție de texte și documente destinate elevilor. Fiecare număr al colecției oferă texte și documente pornind de la care elevii pot elabora, individual sau pe echipe, lucrări de cercetare, de comparare, de sinteză etc. Subiectele tratate privesc educația socială și civică, arta, literatura, știința. Printre titlurile deja apărute cităm : „Mișcarea muncitorească în Franța", „Poeme și peisaje din China", „Drepturile omului", „Anacronism și culoare istorică" ș.a.

Corespondența

FOCȘANI

Un grup de elevi ai Școlii de 8 ani nr. 5 din orașul Focșani, însoțiți de cadre didactice și părinți, au făcut de curînd, după cum ne scrie tov. *Elena Alexandru*, o frumoasă excursie în Capitala patriei, pentru a vizita Expoziția realizărilor economiei naționale. Elevii au văzut cu acest prilej și măreața și impunătoarea clădire a Combinatului poligrafic „Casa Scînteii", frumosul parc de cultură și odihnă Herăstrău, Palatul pionierilor, noile blocuri din centrul orașului și sala Palatului Republicii, noua înfățișare a căii Griviței etc.

Astfel, vizita în Capitală a întregit mult cunoștințele elevilor, făcîndu-le cunoscute unele din marile realizări dobîndite de popor sub înțeleapta conducere a partidului, și a adus în același timp o contribuție importantă la educarea lor patriotică.

PITEȘTI

Tov. *I. Onicel* ne relatează că la Școala generală de 8 ani nr. 3 din Pitești se acordă o mare atenție educării elevilor în spiritul economisirii. Ca urmare a acestui fapt, la sfîrșitul anului școlar trecut toți cei 1.100 de elevi ai școlii au devenit posesori de librete CEC.

La începutul acestui an școlar, o nouă generație de elevi a pășit pe porțile școlii. Pînă la 25 octombrie, din cei 365 de elevi noi 215 și-au și făcut librete CEC.

Cu ajutorul banilor depuși pe librete CEC s-au organizat multe acțiuni frumoase și interesante. Numai în anul trecut, un număr de 439 de elevi au făcut excursii la bazinul carbonifer Muscel, la schelele petrolifere din regiune, la G.A.S. Cătească etc. Un mare număr de elevi au participat la o excursie de lungă durată, care le-a dat prilejul să cunoască orașele Sibiu, Făgăraș, Victoria, Brașov, Ploiești, București. De asemenea, numeroși elevi și-au cumpărat cu banii depuși la CEC lucruri utile : biciclete, instrumente muzicale, ceasuri de mînă etc.

GHERLA

Timp de două zile, ne face cunoscut tov. *Gheorghe Stancu*, șeful secției de învățămînt din raionul Gherla, diriginții de la școlile de 8 ani și medii din acest raion au participat la un valoros schimb de experiență în cadrul unei consfătuiri organizate de către secția de învățămînt. Scopul acestei consfătuiri a fost ca, pe baza analizei diferitelor aspecte ale sistemului muncii desfășurate pînă în prezent de către diriginți, să se jaloneze întreaga activitate de viitor.

A fost prezentat, cu acest prilej, referatul intitulat „Probleme privind metodica specială a unor ore de dirigenție" (referent tov. inspector metodist Gheorghe Pop). Bazat pe o temeinică documentare teoretică și o bogată ilustrare practică, referatul a contribuit, ca și lecția aplicativă care i-a urmat, la mai buna orientare a muncii diriginților.

In cadrul consfătuirii s-a acordat o importanță deosebită și activității de cercetare psiho-pedagogică, dîndu-se indicații concrete asupra metodelor și procedeelor ce trebuie folosite în studierea individuală a elevilor. Materialul pe această temă, prezentat de inspectorul metodist Vasile Cazan, a lămurit diriginților unele procedee de întocmire a fișei individuale a elevilor.

In cadrul discuțiilor au luat cuvîntul numeroși profesori cu o bogată experiență în munca de dirigenție și cu frumoase rezultate în activitatea instructiv-educativă. Aceștia au expus experiența proprie, au prezentat planurile lor de muncă, au arătat cum rezolvă diferitele situații ivite în cadrul colectivelor de elevi pe care le conduc. În partea finală a lucrărilor consfătuirii, secția de învățămînt a prezentat un plan de măsuri concrete privind activitatea educativă în cursul acestui an școlar.

BAIA MARE

Tov. *Olga Rusu* ne vorbește, într-o scrisoare trimisă de curînd, despre un seminar cu bibliotecarii școlilor din regiunea Baia Mare, organizat de secția de învățămînt a acestei regiuni.

In prima parte a consfătuirii, bibliotecara Școlii medii nr. 1 din Baia-Mare a prezentat un referat cu privire la activitatea bibliotecii la care lucrează. În continuare, după discuțiile pe marginea acestui referat, inspectorul metodist A. Ionescu a dat indicații în legătură cu desfășurarea muncii bibliotecarilor pe baza sarcinilor ce revin muncii instructiv-educative.

CRAIOVA

La Școala generală de 8 ani nr. 17 din Craiova funcționează patru comisii metodice în care sînt grupați profesorii de disciplinele umaniste, cei de discipline realist-practice, diriginții și învățătorii. Într-o scrisoare pe care ne-a trimis-o recent, tov. *N. Comănescu*, ne face cunoscute cîteva din temele puse în discuția acestor comisii în cursul trimestrului I : „Metode moderne de predare a matematicii", „Cum putem trezi interesul elevilor pentru lectura extrașcolară", „Din experiența diriginților fruntași", „Formarea și dezvoltarea deprinderilor de muncă independentă la clasele I—IV" etc. După cum se vede, au fost alese teme care înlesnesc îmbogățirea informației de specialitate a pedagogilor, ca și îmbogățirea experienței lor. În același scop se pregătește un referat cu tema „Tratarea individuală a elevilor".

Conducerea școlii urmărește îndeaproape felul cum se duc la îndeplinire sarcinile muncii metodice, care este efectul acestei munci în activitatea la clasă.

SLATINA

Prof. *V. Brătucu*, șeful secției de învățămînt a raionului Slatina, ne scrie despre modul cum este îndrumată munca directorilor de școli din raion. Printre altele, cercurile pedagogice ale directorilor au fost orientate să trateze laturile esențiale ale activității directorilor, ca de exemplu organizarea și îndrumarea muncii de perfecționare a cadrelor didactice, munca în rîndurile părinților etc. Totodată s-a luat măsura ca ședințele cercului să se țină la acele școli care sînt conduse de directori cu experiență și cu bune rezultate în muncă. De obicei referatele sînt susținute de către directorii școlilor gazdă, care înfățișează aspecte concrete din munca lor, rezultatele obținute, forme eficiente de activitate etc.

REVISTA „NATURA"

nr. 5, septembrie—octombrie 1964

IN SUMAR

STUDII

A. Săvulescu, V. Bontea, D. Becerescu, L. Dumitraș : Două decenii de cercetare a Ustilaginalelor.

E. Pora, D. I. Roșca, C. Wittemberger, T. Persecă : Cercetările colectivului de fiziologie animală din Cluj în cei 20 de ani care au trecut de la eliberare.

C. Cristian, Al. Terzi : Activitatea electrică, biologică a creierului.

E. Hîrlea : Acțiunea radiațiilor asupra substanței vii.

V. Soran : Cercetări recente cu privire la rolul în absorbție a diferitelor regiuni și țesuturi ale rădăcinii.

I. Resmeriță : Desțelenirea pajiștilor slab productive.

AGRICULTURĂ

Gh. Budoi : Probleme actuale ale folosirii îngrășămintelor.

V. Lăzărescu : Lucrări practice privind culesul viilor.

V. Giurgiu : Producerea semințelor selecționate prin plantare de semințe, aspect al tehnicii noi în agricultură.

METODICĂ

O. Săvulescu : Formarea deprinderilor de muncă științifică creatoare în biologie.

E. Kiss : Cîteva metode și procedee pentru folosirea aparatului de proiecție la predarea științelor naturale.

M. Demetrescu-Șerban : Cum se dezvoltă la elevi noțiunea despre unitatea indisolubilă dintre organism și mediul extern prin predarea științelor naturale în cadrul cercurilor de tineri naturaliști.

CONCURS

Institutul agronomic „T. Vladimirescu" din Craiova anunță scoaterea la concurs a unui post de conferențiar la disciplina legumicultură, catedra de legumicultură și floricultură, poziția XII/1 din statul de funcțiuni al Facultății de horticultură.

Pentru participarea la concurs, cei interesați urmează să înainteze, în termen de o lună de la publicarea anunțului de față, o cerere adresată Institutului agronomic „T. Vladimirescu" din Craiova, însoțită de următoarele acte : copie legalizată de pe diploma de stat sau de pe actul echivalent de studii superioare ; copie legalizată de pe diploma de doctor sau de candidat în științe ; copie legalizată de pe atestatul de profesor sau de conferențiar ; lucrările științifice ale candidatului, într-un exemplar ; certificatul de caracterizare a activității profesionale și sociale, eliberat de instituția (întreprinderea) în care își are funcția de bază ; memoriul de activitate didactico-științifică, semnat de candidat ; autobiografia.

Concursul se va desfășura în localul institutului din str. A. I. Cuza nr. 31, Craiova.

Data desfășurării se va anunța ulterior concurenților.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA : București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.00.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii voluntari din unitățile de învățămînt. Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii, Piața Scînteii București.

40 132

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Gazeta ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Anul XVI nr. 777 | vineri 20 noiembrie 1964 | 8 pagini 25 bani

Utilizarea rațională și pe baza unei metodici înaintate a materialului didactic constituie o condiție importantă pentru comunicarea noilor cunoștințe.

COMUNICAREA NOILOR CUNOȘTINȚE

Sarcina de bază a pedagogului este de a-i ajuta pe copii să cunoască mereu mai larg și mai adînc fenomenele din natură și din societate și să-și formeze, pe baza acestor cunoștințe, concepția științifică despre lume, să le dezvolte facultățile intelectuale, să le cultive cele mai alese trăsături de caracter. Îndeplinirea acestei sarcini depinde într-o măsură hotărîtoare de modul cum se realizează predarea, transmiterea noilor cunoștințe.

După cum se știe, predarea noului material se realizează în forme care diferă în funcție de natura lecției, de specificul disciplinei, de clasa cu care lucrăm. Expunerea făcută de către pedagog, conversația, demonstrarea fenomenelor și proceselor studiate, excursiile și vizitele în producție, lucrările practice de tot felul—sînt numai cîteva din modalitățile prin care putem aduce la cunoștința elevilor materialul nou. Dar oricare ar fi forma prin care transmitem noile cunoștințe trebuie să avem în vedere ca acestea să le apară școlarilor cu deosebită **limpezime**. Ceea ce nu este îndeajuns de clar se învață mecanic și se uită repede. Așadar, noul material să fie predat **clar și simplu, fără alambicări**, fără digresiuni de la obiectul lecției, în termeni accesibili.

Din acest punct de vedere este pozitivă, de exemplu, preocuparea învățătoarei Margareta Cortun din comuna Traian, raionul Turnu Măgurele, care se arată atentă la vocabularul folosit în predare. Nu numai că are grijă să explice elevilor cuvintele necunoscute, dar i-a și obișnuit să întrebe ori de cîte ori au vreo nelămurire în această privință.

Dar claritatea predării noilor cunoștințe nu este asigurată numai de modul cum ne exprimăm. Cu cît facem mai multă lumină în problemele pe care le avem de predat dînd explicații mai precise, argumentîndu-ne afirmațiile, demonstrînd adevărurile susținute, cu atît mai limpede va apare totul elevilor și cu atît mai ușor se va asimila. De ce a avut loc fenomenul cutare?; cum s-au succedat faptele pentru a se ajunge la acest efect?; ce s-ar fi întîmplat dacă lipsea unul din ele? și alte explicații de acest fel sînt absolut necesare, căci îl fac pe elev „să vadă" procesele respective, să pătrundă în esența lor.

Amploarea și adîncimea explicațiilor pe care le dăm sînt în funcție de clasă, de vîrsta elevilor. Predarea concentrică permite ca pe măsură ce ne apropiem de clasele mari explicațiile să se poată lărgi, adînci și îmbogăți. Dar nici la clasele mici nu poate lipsi rigurozitatea științifică în explicații.

Am auzit o dată un învățător afirmînd că astăzi animalele domestice „sînt mai puțin dăunătoare" deoarece s-au luat măsuri împotriva lor, în loc să spună că pagubele provocate de acestea sînt tot mai mici ca urmare a măsurilor luate. Învățătorul s-a gîndit probabil că, dată fiind vîrsta elevilor, poate să prezinte și astfel problema. Greșit! Necesitatea de a ne apropia de nivelul de înțelegere al elevilor, de a prezenta totul cît mai simplu și mai clar nu trebuie să însemne și simplism în predare, concesii vulgarizărilor, formulărilor neștiințifice.

Spuneam că trebuie să se dea explicații ori de cîte ori este nevoie. Pentru că nu întotdeauna este nevoie de ele. A insista cu detalii cunoscute de toți, să spunem, asupra înfățișării exterioare a găinii sau raței, a verzei sau a cartofului — chiar la clasele mai mici — înseamnă a consuma inutil minutele orei de curs. În schimb alteori este necesar nu numai să explicăm lucrurile, dar chiar să repetăm pe loc explicația pentru a fi siguri că totul a fost adînc și în întregime pătruns. Este cazul problemelor mai grele, abstracte, în înțelegerea cărora elevii întîmpină de obicei greutăți.

Oricare profesor este convins de utilitatea materialului didactic în transmiterea noilor cunoștințe. Perceperea de către elevi a obiectelor și fenomenelor studiate îmbinată cu explicațiile învățătorului sau ale profesorului constituie o cale sigură de înțelegere a cunoștințelor noi predate. Auzi adeseori spunîndu-se: „Am căutat să folosesc la lecții cît mai mult material didactic". Dar este cu totul nepotrivit să spunem și, mai ales, să folosim **cît mai mult** asemenea material socotind cantitatea lui mare o condiție a reușitei lecției. Să fo-

(Continuare în pag. 2-a)

Alegeri în grupele sindicale

Adunările pentru dări de seamă și alegeri în grupele sindicale, care au loc în aceste săptămîni, reprezintă un eveniment important în viața și activitatea organizațiilor sindicale din școli. Chemate să analizeze activitatea desfășurată de la alegerile precedente pînă în prezent, aceste adunări sînt un minunat prilej de generalizare a experienței bune dobîndite pînă acum de birourile grupelor sindicale, de stabilire a unor măsuri concrete menite să ridice în continuare nivelul muncii sindicale.

Un profund caracter mobilizator a avut în această privință adunarea generală pentru prezentarea dării de seamă și alegerea biroului grupei sindicale de la Școala generală de 8 ani nr. 26 din raionul 1 Mai. Darea de seamă prezentată în adunare s-a ocupat pe larg de sprijinul dat de aceasta în rezolvarea unor probleme privind școlarizarea tuturor copiilor de vîrstă școlară și realizarea unei frecvențe regulate, în îndeplinirea sarcinilor stabilite de planul general de muncă al școlii (parcurgerea programelor, respectarea planurilor calendaristice, pregătirea pentru lecții a cadrelor didactice, activitatea educativă a diriginților etc.). „Dacă școala noastră — a spus în adunare tovarășa M. Gheșan, directoarea școlii — a obținut, de pildă, frumoase rezultate în cuprinderea la cursuri a tuturor copiilor și în asigurarea unei bune frecvențe, aceasta se datorește în mare măsură și sprijinului dat de biroul grupei sindicale, care a mobilizat pe membrii de sindicat să desfășoare o rodnică activitate în rîndurile părinților".

Preocupările biroului grupei sindicale pentru sprijinirea activității profesionale a cadrelor didactice au fost apreciate pozitiv în discuțiile care au avut loc pe marginea dării de seamă. Au fost menționate, printre alte acțiuni, dezbaterile inițiate de conducerea școlii cu sprijinul biroului grupei sindicale cu învățătorii de la clasele I—IV pe temele „Formarea gîndirii elevilor" și „Cunoașterea multilaterală a copiilor", ca și cele legate de întărirea conținutului educativ al lecțiilor ținute la clasele V—VIII, subliniindu-se că sprijinul dat de biroul grupei sindicale în pregătirea referatelor și în recomandarea bibliografiei de specialitate a contribuit mult la succesul acestor acțiuni.

La multe din adunările generale pentru dări de seamă și alegeri sindicale ținute în școlile orașului Sibiu cadrele didactice au avut cuvinte de prețuire pentru acțiunile organizate pe linie sindicală în sprijinul perfecționării profesionale. Comitetele sindicatelor din învățămînt, de exemplu, au organizat conferințe pentru învățătorii și profesorii înscriși la examenele de definitivat sau de obținere a gradelor didactice, apelînd în acest scop la specialiști din învățămîntul superior. La rîndul lor, birourile unor grupe sindicale au inițiat consultații pe teme pedagogice sau de specialitate și au vegheat ca învățătorilor și profesorilor înscriși la examene să li se asigure timpul liber necesar studiului. Astfel de acțiuni — ca și grija de a pune la dispoziția cadrelor didactice materialul bibliografic ce le este necesar, de a le semnala noile lucrări apărute în domeniul pedagogiei și al specialității lor, articolele mai importante apărute în presa pedagogică — sînt mult apreciate de toți membrii de sindicat.

O sarcină de mare importanță ce stă în fața organelor sindicale din școli o constituie îmbogățirea continuă a orizontului cultural al cadrelor didactice. De aceea, în adunările pentru dări de seamă și alegeri sindicale care au avut loc pînă acum, o bună parte a dezbaterilor a fost dedicată modului în care birourile grupelor sindicale și-au îndeplinit această sarcină.

În adunările generale din orașul și raionul Satu-Mare, de exemplu, au fost menționate numeroase acțiuni întreprinse în această direcție: organizarea unor simpozioane și conferințe, acțiuni de răspîndire a cărții, vizionarea unor spectacole de teatru etc.

De unanime aprecieri s-a bucurat acțiunea de organizare a excursiilor menite să dea cadrelor didactice posibilitatea de a cunoaște marile realizări obținute de regimul nostru democrat-popular în dezvoltarea economiei naționale. Membrii de sindicat din școlile raionului Strehaia, de pildă, au subliniat în adunarea generală că vizitele organizate în acest an în diferite orașe, centre industriale, întreprinderi, gospodării agricole colective etc. au fost deosebit de utile pentru întreaga lor muncă.

Barierele posibilului

Revenim în aria elevilor „oareeare". Sub liniştita stea a concesivelor „merge", „bunicel", „aşa şi aşa" sălăşluieşte o întreagă lume de şcolari.

N-a fost nevoie decît de cîteva minute pentru a selecta din catalogul clasei a VII-a B a Şcolii de 8 ani nr. 1 din Bucureşti, o substanţială listă de nume, prin simpla eliminare a „vedetelor" şi a „celor cu probleme". Dacă în reportajul din numărul trecut recunoaştem clienţilor la anonimat aptitudini virtuale (era vorba de elevi ceva mai măricei, cu liniile de dezvoltare ale personalităţii deja conturate), de data aceasta nu am descifrat decît o caracteristică singulară talia medie la învăţătură.

Conform listei alcătuite ar fi trebuit să fac cunoştinţă cu cel puţin opt dintre elevii clasei. M-am rezumat numai la doi, dar convorbirea cu profesorii şcolii mi-a dat temeiuri să cred că observaţiile pe care mi le-au prilejuit aceştia sînt, în esenţa lor, valabile şi pentru ceilalţi.

Începutul l-am făcut cu Popescu Dan Ştefan. L-am găsit la domiciliu, delectîndu-se cu eternpasionantul, la vîrsta lui, Connan Doyle. Abia epuizase „Cei trei muşchetari", regreta că nu găseşte „După douăzeci de ani", şi pînă una alta înfuleca (termenul nu mi se pare deloc impropriu) „Cîinele din Baskerville". Încă de la prima privire sesizez cîteva trăsături evidente. E un băiat cuminte (fiind singur acasă nu a pornit hoinar prin oraş, cum se întîmplă în alte cazuri, ci, dimpotrivă, şi-a făcut lecţiile şi s-a apucat de citit), suficient de degajat pentru vîrsta lui, politicos cu oaspeţii. Dacă vine vorba despre învăţătură nu are de ce să se sfiiască. Ştie bine că „n-o fi el cel mai strălucit", dar nici rău nu stă. Aşa că scoate carnetul de note fără grijă. Între şase şi nouă, gama e completă. Predominanţi — şase şi opt. Media generală şapte, şapte şi ceva. Să fie oare asta limita posibilităţilor lui?

— Cum iei opt sau nouă, n-ai putea lua şi zece?

Surîde amuzat.

— Ba bine că nu!

— Şi de ce nu iei?

— Păi dacă nu învăţ...

— „Păi" de ce nu înveţi?

A, nu, în condiţiile astea nu discută! Schimbă tonul şi devine dintr-o dată „serios", ca la şcoală.

— Ba învăţ. Şi azi mi-am făcut lecţiile.

S-a şi ridicat să-mi aducă drept dovadă caietele. Îl liniştesc rugîndu-l să stea jos.

— Te cred pe cuvînt. Nu despre asta e vorba. Vreau să vedem (îmi exprim această dorinţă în modul cel mai amical) dacă n-ai putea să înveţi şi mai bine.

I s-a părut că întrebarea sună a repros, sau pur şi simplu s-a săturat de acest subiect? Oricum, refuză să mai răspundă. Schimb priza:

— Îţi place să citeşti?

— Oho!

— Şi ce-ţi mai place?

— Să mă duc la film.

— Te duci des la film?

— Numai duminica.

— Ce vrei să te faci cînd ai să fii mare?

— Nu m-am gîndit încă. Mai am timp.

— Totuşi, e bine să te hotărăşti din vreme.

— Ştiu şi eu... Fotbalist.

Nu mă arăt prea încîntat şi Dan precizează imediat:

— Bineînţeles, să am şi o profesie şi să joc şi fotbal.

Între timp soseşte de la şcoală Nina, surioara mai mică, elevă în clasa a IV-a. În pofida diferenţei de vîrstă, Nina, care are numai nouă şi zece, îşi tratează fratele pe picior de egalitate. Intră în discuţie, neîntrebată, cu seriozitatea comică a demnităţii ei de unsprezece ani.

— E dezordonat — precizează ea maliţios.

— Într-adevăr?

Dan consimte, aproximativ, cu capul. Nina, implacabilă, îşi susţine ideea.

— Să arate caietele, să vedeţi cum scrie.

Dan se apără jignit.

— Anul trecut. Acuma m-am îndreptat.

Caută caietul de limba romînă (e cel mai reprezentativ) în vraful de cărţi şi caiete împrăştiate pe o măsuţă, dar tocmai obiectul cu pricina se lasă greu descoperit. Îl cred din nou pe cuvînt, reţinînd însă că limbuţia Ninei nu se prea înşeală. De aceea îi ascult atent verdictele:

— Şi n-are nici ambiţie.

„Adică voinţă" — traduc mintal şi aştept confirmarea acuzatului care, tăcînd, spune mai mult decît în zece fraze.

Rezumînd datele acestei conversaţii putem delimita cîteva elemente-cheie: Elevul Popescu Dan este un copil inteligent, destul de conştiincios, sensibil, cu voinţa insuficient cultivată şi care nu are încă o idee prea clară despre utilitatea şcolii sau despre rostul lui în viaţă.

Obiectul cunoştinţei următoare — Gheorgon Constantin. Tipul băieţelului „spirt". Mic, negru, ager, surîzător, strîns într-un pardesiu scurt („la modă), sigur de el şi gata să-ţi toarne o sută de răspunsuri pe minut. E de acord sau nu e de acord. Dacă este, vrea să-şi arate şi el motivele lui (şi încă ce motive!). Dacă nu e, are argumente. Şi dacă îl contrazici, să te ţii! Ca şi în alte multe cazuri, media şapte. Dar la el, ca la nimeni. Astăzi ia un trei, mîine ia un nouă. Astăzi ia un nouă, mîine ia un trei.

— Ce-i cu tine, Gheorgon?

E simplu, nu are nimic de ascuns:

— Să vedeţi. La romînă aveam notă şi credeam că nu mă mai ascultă. Cînd colo, m-a pus tot pe mine. Acuma ne-a mai dat şi un extemporal.

— Şi n-ai ştiut?

— Ceva, ceva am scris eu, dar nu prea. Dar nu-i bai. Trag tare la teză.

— Dacă iei şi la extemporal un trei?

Îmi face rapid o socoteală:

— Nouă, şi cu doi de trei, cincisprezece. Împărţit la trei, cinci. Cu nouă sau cu zece în teză, şapte. Peste şapte.

Rîde victorios: m-a „încuiat".

— Bine, măi Gheorgon, dar tu numai pentru note înveţi?

Mă priveşte uluit. Habar n-are pentru ce învaţă. Uite, la chestia asta încă nu s-a gîndit. Improvizează, la repezeală-:

— Ei, nu, aşa trebuie.

— Nu te interesează lecţiile pe care le citeşti?

— Cum adică?

— De exemplu la istorie. Să ştii ce s-a întîmplat în trecut, în cutare an?

Nu e tocmai convins

— Da, mă interesează.

— Atunci?

Îşi ia seama, îmi pune mîna pe mînecă şi „staţi să vă explic":

— Uite, dacă învăţ ceva care îmi place — dacă fac nişte exerciţii la matematică, sau altceva — şi îmi vine să mă joc, mă gîndesc: am notă la matematică. Mă ascultă? Nu mă ascultă. Atunci strîng caietele şi am plecat. Dar dacă n-am notă, sau dacă Silviu o face pe nebunul, că el e cel mai grozav, şi vreau să-l dau gata (Silviu e celebritatea numărul unu a clasei) atunci nu mă duc. Stau pînă cînd învăţ de zbîrnîie.

Repet procedeul folosit în cazul Dan.

— Ascultă, Gheorgon, tu ce ai să faci cînd o să creşti mare?

Aceeaşi întrebare, acelaşi răspuns. Despre asta nu discută, nu-şi face probleme:

— Nu ştiu, nu m-am gîndit încă. Mai am timp.

— Cu cît te gîndeşti mai din timp, cu atît mai bine.

— Eh! (un fel de „Bah!").

Are paisprezece ani. mai sînt cinci, şi acest termen, privit de pe poziţia vîrstei lui, e ceva care seamănă cu infinitul.

— Dar ştii că de felul cum înveţi acum depinde ce fel de om o să fii cînd o să creşti mare?

Asta nu-i spune nimic. În tăcerea lui politicoasă ghicesc comentariul insolent („ce vrea ăsta de la mine!"). Precizez:

— Cei mai mari muzicieni au început să înveţe muzică înainte de zece ani.

— Da? (ar vrea să zică „începe să fie interesant").

— Nu o să fii un bun chimist sau un bun matematician dacă de pe acum nu înveţi chimie sau fizică. Ce zici?

A înţeles.

— Adică să mă gîndesc acuma ce am să fiu, şi să învăţ nu pentru că îmi cere la şcoală, ci ca să ajung ce vreau să fiu.

— Cam aşa ceva.

— Aveţi dreptate. O să mă gîndesc.

Succesul atît de ieftin dobîndit nu mi se pare prea sigur. Bănuiesc că vrea să mă „ducă" şi verific.

— Repede te mai convingi!

Gheorgon, logic şi cinstit:

— Dacă aveţi dreptate...

— N-o să-mi spui că ai auzit lucrul acesta pentru prima dată de la mine. Despre asta v-au vorbit desigur şi profesorii voştri.

Natural şi consecvent sincer:

— Da, dar ştiţi cum este? Dînşii ne vorbesc aşa, în general şi în trecere, pe cînd dumneavoastră acuma mi-aţi spus într-altfel, aşa, mai direct, mai... (ezită) prieteneşte.

S-ar putea să uite această înţelepciune subită sau s-ar putea s-o ia în serios. Incontestabile însă şi în cazul acesta, ca şi în cel precedent, rămîn faptele.

Gheorgon Constantin este tipul elevului cu posibilităţi categorice. De ce nu se realizează, am văzut: învăţătura nu are la el o perspectivă şi şcoala e privită ca o obligaţie diurnă, valabilă pentru toţi copiii, unde cine e băiat „deştept" se „descurcă".

Elementele adunate de-a lungul acestei anchete au avut menirea să lămurească un fapt. Unde este limita la care se opresc posibilităţile elevilor de nivel mediu? (Exemplele, repetăm, sînt purtătoare de cuvînt pentru o întreagă categorie. Amîndouă „cazurile" prezentate demonstrează că elevii respectivi ar putea să spargă uşor plafonul propriei lor categorii, pentru a trece în categoria „foarte bunilor". Ascensiunea către acest calificativ este barată însă de un balast individual specific. Posibilităţile presate de greutăţi particulare nu-şi pot prezenta măsura lor reală. Eliberate, ele s-ar putea desfăşura în toată amploarea.

Iar cei chemaţi să le elibereze — mai e nevoie să spunem cine sînt?

Deocamdată putem preciza doar căile acestei eliberări. Am concentrat în pilule „negativul" la fiecare din cei doi, pentru că el are valoarea unui punct de plecare. În drumul prin şcoală Popescu Dan tîrăşte după sine un pietroi care se cheamă „dezordine" şi altul care poate fi numit „lipsa de voinţă". Gheorgon Constantin se luptă fără să ştie cu povara unei anumite inconştienţe infantile. Şi amîndoi aleargă legaţi la ochi cu banda lată şi neagră a lipsei de ţel în viaţă.

Ar fi naiv să ne închipuim că printr-o discuţie solemnă de la pedagog la elev „am rezolvat problema". Ba chiar poţi să „discuţi" cu Dan sau Gheorgon o mie de ani, şi pînă la urmă să nu iasă nimic. Nu spun că discuţiile nu ar avea rostul lor. Depinde cum ştii să le foloseşti cu măsură şi în aşa fel ca să „prindă". Eficacitatea vine însă, mai degrabă, din altă parte — dintr-o sugestie abilă, bine plasată, dintr-o jumătate de gest, dintr-o privire, dintr-o vorbă. Flăcăruia voinţei poate fi alimentată şi avansată la gradul de vîlvătaie, de ambiţie, iar ambiţia poate fi stîrnită printr-o simplă laudă sau manifestînd doar indiferentă, neîncredere într-o împrejurare anumită să zicem, spre pildă: tu să iei zece? n-aş crede!

Nu putem nici să distribuim pe bază de listă idealuri de viaţă pentru copiii noştri. Mînuind însă cu mobilitate floreta fină a multpomenitului dar nu o dată puţin folositului tact pedagogic putem deschide calea unor vaste şi luminoase perspective.

Fie acestea doar cîteva sugestii pentru a ridica barierele care închid căile posibilităţilor. Profesorul poate găsi sute altele asemenilor.

O. BUZESCU

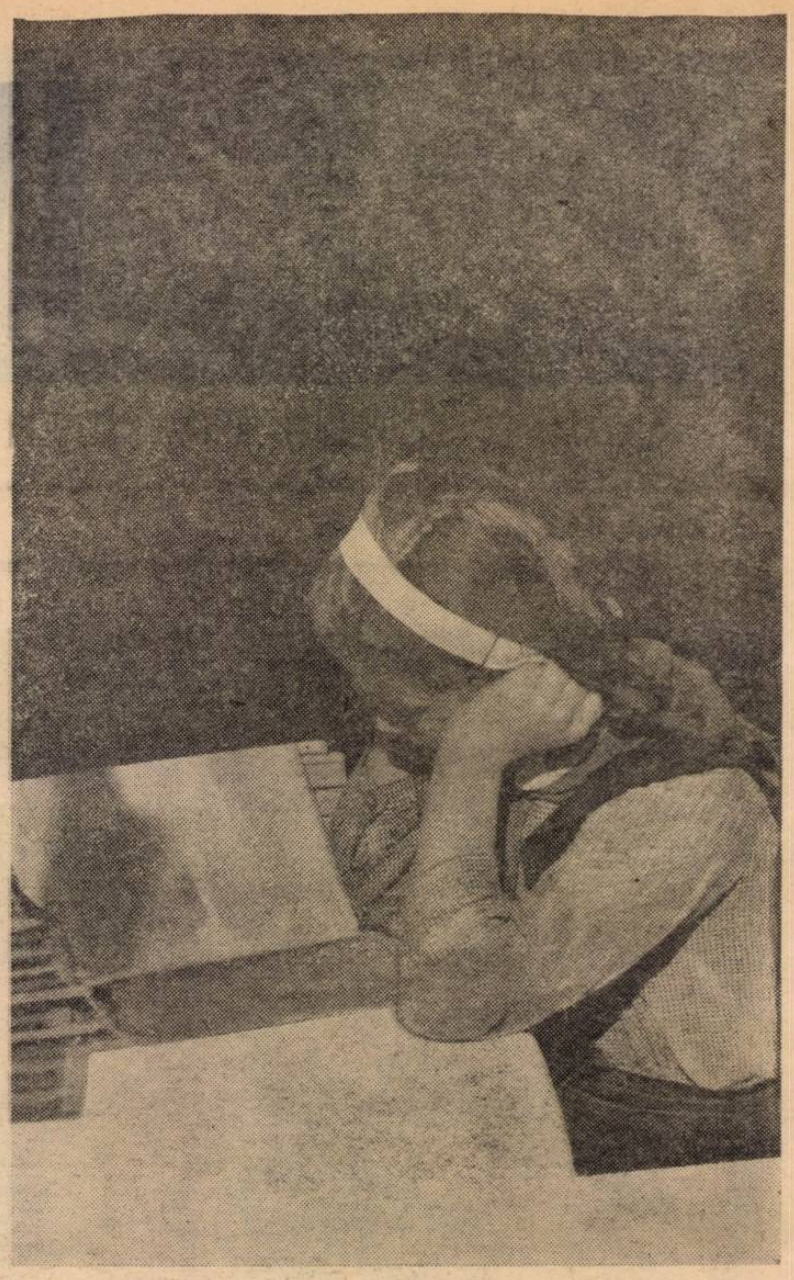

Studiu

Comunicarea noilor cunoştinţe

(Urmare din pag. 1)

losim cît este necesar, da! Cît este necesar pentru ca să fim siguri că elevii au reuşit să perceapă bine obiectele şi fenomenele studiate. Abundenţa prea mare de material didactic restrînge spaţiul pentru explicaţiile noastre, abate atenţia elevilor de la firul principal al lecţiei, diluează întreaga oră. În plus, profesorul este nevoit să treacă repede peste fiecare piesă, ceea ce înseamnă că elevii nu au timp să o intuiască îndeajuns. Prin urmare, nu „cît mai mult" material didactic, ci material ales cu grijă, aşa ca el să ilustreze cele mai importante puncte din lecţie.

Am asistat la lecţia unui profesor, foarte bun cunoscător al obiectului său, dar care, în ciuda acestui fapt, obţinea rezultate slabe la clasă. Cauza? Se mulţumea ca în cursul predării noilor cunoştinţe să spună el totul, să lucreze tot timpul singur la tablă, transformînd pe elevi în nişte spectatori pasivi ai celor ce se întîmplă la catedră. Este limpede că avem de-a face cu o greşeală în predare. În asemenea cazuri, la o analiză mai atentă vezi că unele din aprecierile pe care le-a făcut pedagogul, ba chiar şi unele din concluziile pe care le-a formulat el în cursul orei, puteau fi făcute sau deduse cu uşurinţă de către elevi. Pentru ce să spună profesorul singur că Dinu Păturică se caracterizează printr-o mare ambiţie de a parveni, ambiţie care îl împinge la cele mai josnice fapte, că este linguşitor, slugarnic şi ipocrit etc. — cînd toate acestea pot fi deduse de către elevi fie şi numai pe baza lecturii fragmentelor din manual?

A lămuri problemele cu ajutorul clasei nu este întotdeauna prea uşor pentru profesor. Aceasta îi cere măiestrie şi o deplină stăpînire a problemelor specialităţii. Procedînd aşa, însă, îi ajută pe elevi să-şi dezvolte judecata, memoria, puterea de interpretare, de generalizare, le formează priceperea de a se exprima corect şi clar. Şi, în plus, procedeul acesta îl duce pe elev în centrul lecţiei, îl face să o trăiască, să o înţeleagă în întregime şi astfel să şi-o însuşească mai uşor.

Prin urmare, multe lucruri pot fi lămurite de către elevii înşişi. Unele, după cum am văzut, în clasă, iar altele chiar acasă. Bineînţeles însă că în cel de al doilea caz e vorba numai de clasele mari. Din acest punct de vedere ni se pare interesantă experienţa profesoarei Doina Macarie din Cernavoda, care, pentru a dezvolta gîndirea elevilor, pentru a le forma deprinderi de muncă intelectuală, se opreşte mai puţin la unele părţi din lecţie — şi anume la cele mai uşoare — arătînd elevilor că le vor găsi tratate mai pe larg în carte şi dîndu-le indicaţii pentru studierea lor independentă.

Aici însă se cere, de asemenea, mare atenţie. Să apelăm la elevi în explicarea noilor cunoştinţe atunci cînd este vorba de probleme care sînt pe puterile lor şi care nu îi supun la căutări zadarnice. Există noţiuni şi părţi din materialul ce trebuie predat care nu pot fi explicate decît de profesor, nu pot fi înţelese de către elevi decît cu intervenţia foarte activă a acestuia.

Fără îndoială, aspectele discutate mai sus nu epuizează toate problemele transmiterii noilor cunoştinţe, care interesează îndeaproape întregul corp didactic, preocupat să realizeze lecţii cît mai bune, cît mai eficiente, să-i pregătească pe elevi cît mai temeinic. Analiza realităţilor pe care le prezintă din acest punct de vedere fiecare şcoală poate să facă obiectul unor interesante şi utile dezbateri în consiliul pedagogic, menite să ducă la îmbunătăţirea muncii în acest domeniu hotărîtor pentru buna pregătire a elevilor.

Corelarea cunoştinţelor de morfologie şi sintaxă

O cercetare întreprinsă în anul trecut de Institutul de ştiinţe pedagogice în legătură cu folosirea instruirii programate în predarea sintaxei la clasa a V-a a prilejuit, între altele, unele constatări referitoare la măsura în care se

păstrează, pe parcursul predării morfologiei, cunoştinţele de sintaxă a propoziţiei cu care vin elevii din clasa a IV-a.

Un sondaj efectuat asupra cunoştinţelor de sintaxă, prin lucrări de control date în trei clase a V-a după încheierea ciclului de lecţii despre morfologie, a pus în evidenţă faptul că destul de mulţi elevi întîmpină greutăţi în stabilirea subiectului, a predicatului care răspunde la întrebarea „ce face subiectul", ca şi a celui care răspunde la întrebarea „cum este subiectul", a atributului şi complementului. O serie de elevi au confundat atributul cu complementul sau atributul şi complementul cu subiectul, numele predicativ cu atributul sau cu complementul, atributul adjectival sau complementul circumstanţial cu predicatul etc. De exemplu, atribute ca „proaspăt", „strălucitor", „alb" au fost socotite de aceşti elevi predicate, complementele „în jgheab", „acolo", „la ei", „sus" au fost socotite subiecte, numele predicativ „frumoşi" din propoziţia „porumbeii sînt frumoşi" a fost considerat fie atribut, fie complement. S-a dovedit, de asemenea, dificilă pentru unii elevi stabilirea relaţiei dintre atribut sau complement şi partea de vorbire pe care o determină.

Toate acestea au lăsat să se vadă că, în timpul celor aproape şapte luni în care s-a predat morfologia, destul de mulţi elevi au uitat ceea ce au învăţat în clasa a IV-a despre părţile de propoziţie. Ei şi-au însuşit cunoştinţele de bază din morfologie (flexiunea substantivului, a pronumelui personal şi a verbului), dar nu s-au putut descurca în stabilirea funcţiei sintactice a părţilor de vorbire studiate, nerecunoscînd unele părţi de propoziţie pe care n-au mai avut ocazia să le analizeze de cînd au terminat clasa a IV-a. Profesorul a fost nevoit astfel să treacă la predarea sintaxei propoziţiei în condiţii în care nu era asigurată o bază trainică pentru însuşirea cunoştinţelor noi. Pe de altă parte, cele şase ore rezervate de programa şcolară pentru sintaxa propoziţiei s-au dovedit insuficiente pentru recîştigarea a ceea ce s-a pierdut şi pentru asimilarea temeinică a noilor cunoştinţe de către toţi elevii.

Măsurile ce trebuie luate pentru înlăturarea acestei situaţii nu pot porni, firește, decît de la analiza cauzelor care au determinat uitarea cunoştinţelor de sintaxă a propoziţiei predate în clasa a IV-a.

În căutarea acestor cauze am exclus de la început calitatea muncii profesorului, deoarece la toate cele trei clase la care am efectuat cercetarea lucrează profesori foarte buni, cu multă experienţă în predarea limbii romîne, iar rezultatele obţinute de ei în ceea ce priveşte însuşirea de către elevi a cunoştinţelor de morfologie au fost dintre cele mai mulţumitoare.

După părerea noastră, cauza principală constă în faptul că programa — ca şi manualul alcătuit pe baza ei — rupe studiul morfologiei de studiul sintaxei propoziţiei. Astfel, programa trimite la funcţia sintactică a părţilor de vorbire numai în legătură cu substantivul, iar manualul, deşi dă funcţiei sintactice a părţilor de vorbire ceva mai multă atenţie, nu o face însă în suficientă măsură pentru a asigura păstrarea şi consolidarea cunoştinţelor de sintaxă predate în clasa a IV-a. Un mic număr din exerciţiile aplicative date de manual la lecţiile de morfologie, (circa 12%) cer elevilor şi indicarea funcţiei sintactice a părţilor de vorbire propuse pentru a fi analizate. Aceste exerciţii sînt repartizate astfel: la declinarea substantivului — unul, la pronumele personal — două (după studiul pronumelui şi adjectivului posesiv), la verb unul, la prepoziţie unul şi la conjuncţie unul. E clar că atît de puţine exerciţii nu pot asigura nici pe departe păstrarea în memorie a unor exerciţii învăţate cu un an în urmă.

O a doua lucrare de sondaj, dată după predarea sintaxei propoziţiei, a scos la iveală faptul că mulţi elevi întîmpină greutăţi în stabilirea funcţiei sintactice a pronumelui personal în dativ şi acuzativ, precum şi a funcţiei nepredicative a modurilor nepersonale ale verbului. Se cer deci şi în această privinţă mai multe exerciţii. De asemenea, credem că ar trebui să se introducă atît în programă, cît şi în manualul de gramatică pentru clasa a V-a, noţiunile de mod predicativ şi mod nepredicativ, a căror cunoaştere va crea baza necesară pentru însuşirea cunoştinţelor despre predicat.

Calea pentru prevenirea neajunsurilor menţionate nu poate consta însă numai în înmulţirea numărului exerciţiilor aplicative de analiză sintactică a părţilor de vorbire. Este necesară, după părerea noastră, organizarea judicioasă şi sistematică, în clasa a V-a, a revederii cunoştinţelor de sintaxă a propoziţiei predate în clasa anterioară, în aşa fel încît să se asigure păstrarea lor în memoria elevilor fără a prejudicia realizarea obiectivelor principale ale studiului morfologiei. Dar aceastâ organizare n-ar trebui lăsată numai pe seama profesorului sau a autorilor manualului de gramatică, ci ar trebui să fie rezolvată chiar prin programa şcolară. Ar fi indicat, astfel, ca programa — şi, în consecinţă, şi manualul — să prevadă, după predarea fiecărei părţi de vorbire, cîte o lecţie specială care să trateze funcţia sintactică a acesteia. În astfel de lecţii cele studiate anterior de elevi s-ar îmbina îndeaproape cu noile cunoştinţe de morfologie însuşite de ei (cazurile substantivului şi ale pronumelui, funcţia predicativă sau nepredicativă a modurilor personale sau nepersonale ale verbului). Credem de asemenea că, pe lîngă aceste lecţii speciale, ar fi necesare exerciţii aplicative care să ceară analiza sintactică a treipatru cuvinte din textul dat.

În felul acesta s-ar putea asigura, după părerea noastră, păstrarea în memorie şi consolidarea cunoştinţelor din clasa anterioară — bază trainică pentru însuşirea în condiţii bune a noilor cunoştinţe.

prof. ŞTEFANIA POPESCU
cercetător la Institutul de ştiinţe pedagogice

OPINII OPINII OPINII OPINII OPINII

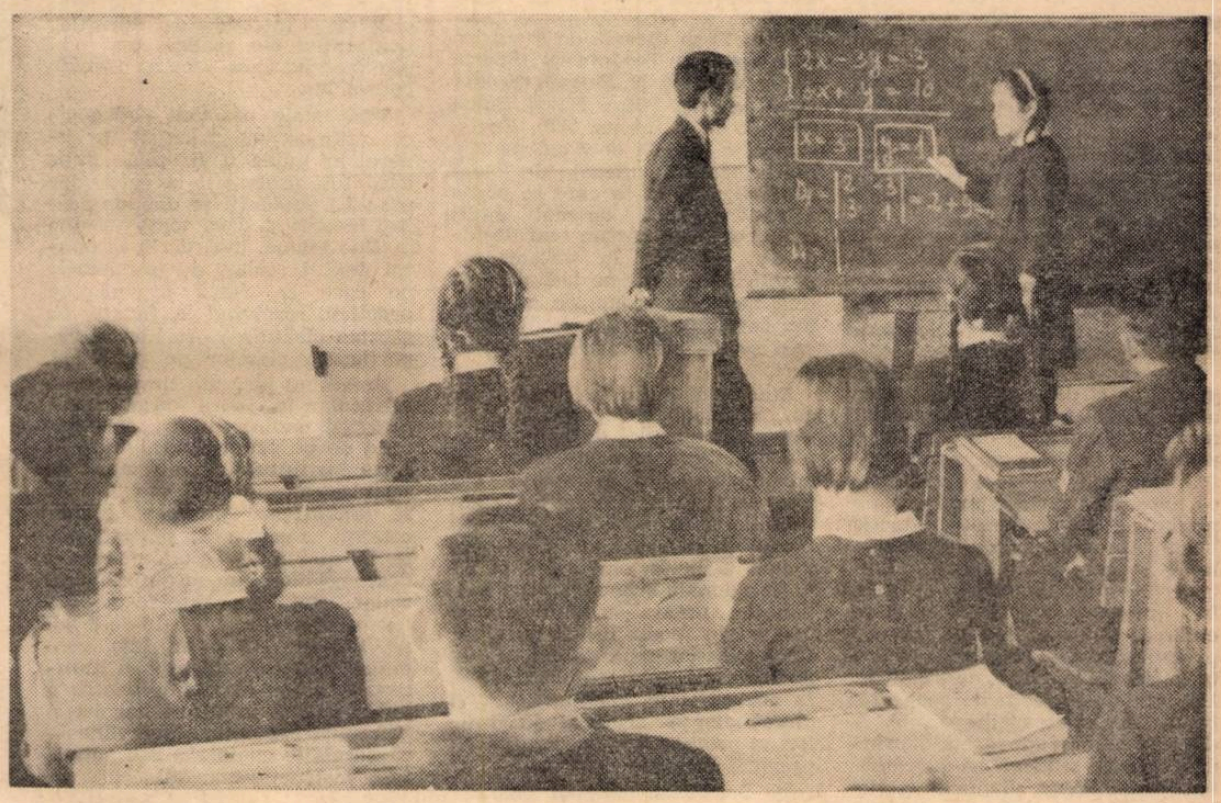

Ordinea predării cunoştinţelor de geometrie

Cunoştinţele de geometrie în spaţiu care se predau în şcoala medie se împart, după cum se ştie, în două mari secţiuni. Prima din acestea, care reprezintă, prin volumul de cunoştinţe şi timpul afectat de programă (30 de ore) aproape jumătate din materie, tratează despre drepte şi plane. A doua secţiune tratează despre unele poliedre şi corpuri de rotaţie, accentuînd pe determinarea ariilor şi volumelor.

Consider just faptul că primei părţi i s-a rezervat un număr mare de ore, deoarece astfel se creează posibilităţi de dezvoltare a imaginaţiei spaţiale şi a gîndirii logice a elevilor — lucru mai greu de realizat în secţiunea a doua unde, prin problemele care se pun, predomină calculul. Experienţa predării arată însă că elevii întîmpină dificultăţi în rezolvarea problemelor referitoare la poliedre şi corpuri de rotaţie, nereuşind să aplice aşa cum se cere teoremele pe care le studiază.

Una din cauzele care determină aceste neajunsuri constă, după părerea mea, în faptul că teoremele referitoare la drepte şi plane, precum şi la poziţia lor în spaţiu unele faţă de altele, sînt studiate în mod izolat, elevii rămînînd cu impresia că materialul ce li se predă este constituit dintr-o mulţime dezordonată de chestiuni care nu decurg în mod necesar unele din altele. Ni se pare logic, de exemplu, ca după ce se studiază dreapta paralelă cu un plan şi teoremele ce decurg de aici să nu se treacă la plane paralele, ci la teoreme referitoare la dreapta perpendiculară pe un plan şi apoi la unghiul unei drepte cu un plan. Prin aceasta am grupa laolaltă toate teoremele în legătură cu poziţia unei drepte faţă de un plan, după care am putea trece la teoreme în legătură cu poziţia a doua planuri paralele, secante şi confundate. Aici s-ar putea introduce noţiunea de unghi diedru, precum şi teoremele referitoare la plane perpendiculare. Pe de altă parte, procedînd aşa putem înlătura şi unele lipsuri ale expunerii în legătură cu poziţia a trei şi mai multe drepte în spaţiu, sau cu poziţia a trei şi mai multe plane.

Cred că întregul material cuprins în prima parte a geometriei în spaţiu ar putea fi grupat într-un sistem uşor de studiat şi reţinut. O asemenea grupare ar fi, de exemplu, următoarea: introducere (dreapta în spaţiu, plan); poziţia relativă a două drepte în spaţiu; poziţia relativă a unei drepte faţă de un plan: poziţia relativă a două planuri; poziţia relativă a trei şi mai multe drepte; poziţia relativă a trei şi mai multe plane.

Se ştie că în realitate nu există decît corpuri, în timp ce suprafeţele, liniile, punctele sînt noţiuni matematice născute prin abstractizare, reprezentînd părţi constitutive ale corpurilor. Atunci de ce să separăm studiul dreptelor şi planelor de poliedre, aşa cum se întîmplă în prezent? Mai mult, dacă am desfăşura predarea geometriei în spaţiu conform cu etapele cunoaşterii, ar trebui să pornim de la poliedre pentru a trece apoi la studiul dreptelor şi, în sfîrşit, al planelor poliedre. De aceea socot necesar ca, înainte de a începe studiul dreptelor şi planelor şi al legăturilor dintre ele, să repetăm noţiunile de bază în legătură cu poliedrele studiate în clasa a VII-a, urmînd ca apoi să împletim problemele teoretice cu aplicaţii practice.

Astfel de aplicaţii ar putea fi, bunăoară, probleme ca: Fie paralelipipedul dreptunghic ABCD A'B'C'D'. Se intersectează dreptele DB' şi D'C? Dar dreptele D'C şi BB'? Se poate duce un plan prin dreptele AB şi B'C'? Dar prin dreptele DC şi DB' sau BC şi AA'?

Sau: Acelaşi paralelipiped dreptunghic se taie cu un plan (P), care trece prin capetele a trei muchii ce pleacă din acelaşi vîrf (BA, BC, BB'). Ce formă are secţiunea?

Sau: Ţinînd seama că paralelipipedul de mai sus are dimensiunile de 3 cm, 4 cm, 7 cm, să se calculeze aria secţiunii.

Este important ca în rezolvarea unor astfel de probleme să-i obişnuim pe elevi să nu răspundă schematic, folosind exagerat imaginaţia, ci să motiveze logic calea folosită pentru obţinerea răspunsului.

Socotim că, punînd mai mult accent pe acest gen de probleme în predarea primei părţi a geometriei în spaţiu, reuşim să înlăturăm o serie întreagă de greutăţi ce se ivesc în studiul teoremelor.

O ultimă observaţie. Sîntem de părere că, pentru o mai bună predare a geometriei în spaţiu la clasa a X-a, ar fi necesar să se prevadă în programă două ore de desen tehnic în care elevii să fie familiarizaţi cu proiecţia de cabinet, pentru a-i ajuta în reprezentarea corectă într-un plan a figurilor din spaţiu. Lucrul n-ar fi prea greu dacă am folosi cunoştinţele dobîndite de ei la lecţiile de desen, în clasa a IX-a, în legătură cu proiecţia paralelă oblică pe un plan frontal.

prof. ŞERBAN I. POPESCU
Strehaia

Un pas înainte în pregătirea viitorilor profesori

Practica continuă de două săptămîni efectuată în ultimul an al institutelor pedagogice constituie un element important în pregătirea viitorilor profesori, ea punîndu-i în situaţia de a rezolva, încă în timpul cît sînt studenţi, unele probleme de felul acelora pe care vor trebui să le rezolve atunci cînd îşi vor începe munca la catedră. Tocmai de aceea majoritatea institutelor pedagogice acordă multă atenţie bunei desfăşurări a practicii continue.

Conducerea Institutului pedagogic de 3 ani din Bucureşti, de exemplu, a cerut conducerilor facultăţilor să se ocupe nemijlocit de organizarea practicii şi a asigurat, în acelaşi timp, o strînsă colaborare între cadrele didactice de specialitate şi cadrele care predau pedagogia şi psihologia. Pe lîngă faptul că au îndrumat personal organizarea practicii continue, decanii facultăţilor au asigurat instruirea conducătorilor fiecărei grupe de practică, precum şi a studenţilor, asupra modului cum trebuie să-şi desfăşoare munca, ceea ce a imprimat de la început un caracter de seriozitate acestei activităţi. La fiecare grupă au fost repartizate, în afara îndrumătorilor de specialitate, cadre didactice care predau pedagogia sau psihologia.

Cu cîteva zile înainte de începerea practicii, consiliul ştiinţific al institutului a ascultat informările decanilor şi ale organizatorilor de practică şi a putut lua, pe baza aceasta, ultimele măsuri pentru o cît mai bună şi eficientă desfăşurare a muncii. În cursul desfăşurării practicii catedra de pedagogie a analizat la rîndul ei contribuţia pe care o aduc membrii săi în organizarea practicii şi a stabilit măsuri pentru ca sprijinul şi contribuţia acestora să fie cît mai substanţiale.

Metodicienii şi responsabilii de grupă, ca şi profesorii din şcolile alese pentru practică, au acordat mult sprijin pentru cît mai buna reuşită a lecţiilor de specialitate. Studenţii au fost îndrumaţi să folosească metode moderne de predare şi un material didactic bogat. Am avut prilejul să vedem lecţii la care s-au folosit materiale didactice ingenioase şi utile, în unele cazuri confecţionate chiar de studenţi. Aşa au fost, de exemplu, lecţiile de fizică predate la Şcoala generală de 8 ani nr. 146, sau unele lecţii de geografie ţinute la Şcoala medie nr. 10. A devenit acum o adevărată deprindere pentru studenţi să-şi pregătească din vreme planurile lecţiilor, să asiste la orele precedente aceleia pe care o vor ţine ei, pentru a asigura continuitatea predării, să ceară caietele de teme ale elevilor pentru a le corecta.

Discuţiile organizate pe marginea lecţiilor, la care au participat şi profesorii claselor unde s-au predat acestea, au lămurit lacunele, stîngăciile, ezitările sau greşelile de conţinut şi metodice avite în activitatea unor studenţi. La rîndul lor şi aceştia au avut, în marea majoritate a cazurilor, o atitudine activă şi combativă în discuţii. De exemplu, studenţii Facultăţii de matematică, care şi-au efectuat practica la Şcoala generală de 8 ani nr. 143, au expus cu curaj păreri bine documentate şi argumentate, au sesizat şi au combătut o serie de neajunsuri şi au cerut în acelaşi timp explicaţii asupra unor probleme care li s-au părut neclare. La fel s-au petrecut lucrurile şi la grupele studenţilor de la Facultatea de arte plastice, care şi-au desfăşurat practica la Şcoala medie nr. 12 şi la Şcoala generală de 8 ani nr. 92.

Pe lîngă lecţiile de specialitate, în cadrul practicii continue s-a pus un deosebit accent şi pe organizarea activităţilor educative, ca şi pe participarea studenţilor la celelalte activităţi din şcoală. S-a căutat astfel ca, pe cît posibil, fiecare viitor profesor să pregătească şi să conducă o oră de dirigenţie sau o activitate pionierească, fiecare grupă să asiste la o şedinţă de consiliu pedagogic sau la o şedinţă a comisiei metodice, să participe la o adunare a părinţilor pe clasă sau la un lectorat pentru părinţi, la fiecare din acestea prezentîndu-se şi planul de activitate pe întregul an. De asemenea, fiecare student a primit sarcina să viziteze acasă, în timpul practicii continue, cîte 1—2 elevi, să aibă convorbiri cu părinţii acestora şi cu profesorii de la celelalte specialităţi, căutînd să cunoască şi să rezolve problemele care se ridică în legătură cu elevii respectivi aşa cum ar trebui să o facă dacă ar fi diriginţi.

S-a remarcat că acolo unde studenţii au lucrat, în cursul celor două săptămîni de practică continuă, în aceleaşi şcoli şi cu aceiaşi profesori ca în timpul practicii curente, rezultatele au fost mult mai bune. Profesori ca Eugenia Lascu, Costache Negruţi şi Gheorghe Tutuianu de la Şcoala generală de 8 ani nr. 143, Margareta Nicolescu de la Şcoala generală de 8 ani nr. 168, Steliana Popescu de la Şcoala generală de 8 ani nr. 124, Alice Constantinescu şi Sofia Negulescu de la Şcoala generală de 8 ani nr. 141, Marin Devechi de la Şcoala generală de 8 ani nr. 5 şi mulţi alţii sînt iubiţi, respectaţi şi ascultaţi de studenţi, cu care au conlucrat timp mai îndelungat. Directorii sau directorii adjuncţi ai unor şcoli, ca de pildă tovarăşii Constantin Tuzu (Şcoala de 8 ani nr. 146), Paulina Teodorescu (Şcoala de 8 ani nr. 99), N. Petroiu (Şcoala de 8 ani nr. 143), Pavel Bolog (Şcoala de 8 ani nr. 169), Eugen Cumpătă (Şcoala de 8 ani nr. 92), Maria Marian (Şcoala de 8 ani nr. 124) şi alţii, la care se organizează practică de mai mulţi ani, acordă un sprijin real desfăşurării acesteia. În organizarea practicii în viitor ar trebui să se ţină neapărat seama de asigurarea continuităţii muncii în aceeaşi şcoală şi la aceiaşi profesori.

Studenţii tuturor facultăţilor au participat şi la unele activităţi culturale. Cei de la Facultatea de ştiinţe naturale, care au efectuat practica în mediul sătesc, au şi organizat astfel de activităţi, iar o parte din studenţii Facultăţii de matematică au participat şi la un simpozion al filialei raionale a Societăţii de matematică, unde s-au discutat probleme ale modernizării predării. Îndrumaţi cu grijă de catedra de pedagogie a institutului şi avînd, în acelaşi timp, sprijinul larg al directorilor de şcoli, al diriginţilor, al profesorilor, studenţii s-au pregătit minuţios pentru toate aceste activităţi, care au fost urmate de discuţii fructuoase.

În acest fel, practica continuă a contribuit într-o mare măsură la pregătirea cît mai completă a viitorilor profesori pentru întreaga muncă pe care o vor duce în şcoală şi în afara ei, în localităţile în care vor fi repartizaţi.

Din modul cum s-a desfăşurat practica a reieşit însă necesitatea ca încă din anul II studenţii să fie puşi în situaţia de a asista măcar la cîteva ore de dirigenţie, să cunoască planul de muncă al diriginţilor pentru întregul an (aşa cum s-a şi procedat, de altfel, la unele facultăţi), pentru ca în anul III să se poată trece direct la organizarea orelor de dirigenţie de către studenţi. De asemenea, s-a constatat că ar fi bine ca încă din anul II studenţii să participe la unele activităţi.

Ceea ce este deosebit de îmbucurător e faptul că majoritatea studenţilor fac lecţii bune, unii din ei chiar foarte bune, de un nivel mai ridicat decît în anul trecut. Acest lucru îl afirmă nu numai responsabilii de grupă, metodicienii sau cadrele didactice din institut care au controlat munca studenţilor, dar şi profesorii în clasele cărora se efectuează practica, precum şi directorii şcolilor respective. Rezultă, aşadar, că în pregătirea de specialitate şi metodică a studenţilor institutului s-a realizat un nou pas înainte, care acum trebuie consolidat.

Rezultatele practicii pedagogice continue, ale practicii în general ar putea fi şi mai bune dacă toţi profesorii la care fac practică studenţii ar depune acelaşi interes şi dacă toate şcolile ar ţine seama, încă de la începutul anului şcolar, de problemele pe care le ridică organizarea practicii, rezolvînd în funcţie de acestea alcătuirea orariilor şi repartizarea claselor pe profesori.

Pregătind încă din timpul anului şcolar în curs organizarea practicii anului viitor, selecţionînd de pe acum şi atrăgînd în jurul institutului pe directorii de şcoli şi cadrele didactice la care se organizează practica, creînd condiţii ca aceasta să se desfăşoare în mai multe şcoli, pentru a descongestiona unele din ele care acum sînt supraîncărcate (de exemplu şcolile generale de 8 ani nr. 146, nr. 143 şi nr. 124), vom putea face ca studenţii să muncească mereu mai bine, pentru a putea deveni profesori harnici şi pricepuţi, capabili să îndeplinească sarcinile complexe ale activităţii instructiv-educative.

ION GH. BORCA

Instantaneu

În liniştea calmă a clasei, băieţaşului cu vîrtejul zbîrlit pe creştet, fizionomia hărţii i se pare încă misterioasă şi, înfiorat de ameţitoarea imensitate a lumii, se simte poate copleşit. A aflat de la profesorii săi că pretutindeni, de la ecuator pînă la poli, de-a lungul şi de-a latul lumii trăiesc oameni, copii asemeni lui, bărbaţi şi femei, milioane de fiinţe deosebite prin grai sau prin culoare, dar unite de lumina aceleiaşi dorinţe comune, de fericire, de pace, de linişte, de prietenie.

Aşa cum îi vedem aici — de-o parte omuleţul şi candoarea lui uimită, de cealaltă harta unde paralele şi meridiane se întretaie peste continente şi oceane, alcătuiesc o sinteză cu valenţe simbolice. Copiii de astăzi, milioanele de copii de pretutindeni sînt stăpînii lumii de mîine. Uriaşul acesta care este universul nostru îşi va alcătui peste decenii viitorul după firea şi gîndurile lor.

In numele acestui viitor, o dată cu străvechile şi noile învăţături despre natură şi despre oameni, despre gînduri şi despre înfăptuiri, să facem să crească nestăvilită în sufletele lor credinţa în victoria înaltelor idealuri omeneşti, să-i învăţăm să lupte pentru această victorie, să facem ca vocea lor, firavă astăzi, să răsune mîine bărbăteşte în grandiosul cor al omenirii.

Educaţia fizică în clasa I

Predînd educaţia fizică în mod experimental în clasele I am avut de rezolvat o serie de probleme determinate de particularităţile de vîrstă ale şcolarilor, de nivelul lor general de cunoştinţe şi deprinderi etc.

Am acordat o mare însemnătate primului contact cu aceşti elevi, pentru a le insufla de la bun început interes faţă de educaţia fizică. Le-am arătat înainte de toate că dacă vor executa cu grijă exerciţiile pe care urmează să le facem împreună, aceasta va contribui, în forme plăcute şi atractive pentru ei, la dezvoltarea lor fizică armonioasă şi la întărirea sănătăţii lor.

Caut permanent ca lecţiile de educaţie fizică să se desfăşoare într-o strînsă coordonare cu etapele de pregătire generală a elevilor la celelalte obiecte de învăţămînt şi mă străduiesc să dau muncii mele un caracter cît mai sistematic. Pentru a realiza toate acestea caut permanent să asigur o desfăşurare planificată a fiecărei ore de curs, conştientă fiind de faptul că dacă ora se desfăşoară la voia întîmplării, în afara unor obiective stabilite cu grijă, numai ca un prilej de odihnă activă cu caracter recreativ sau de divertisment, ea nu-şi poate atinge ţelul instructiv-educativ.

La fiecare lecţie fac întîi cu elevii exerciţii de front şi de ordine, fără de care clasa nu poate fi organizată. Din formaţia de bază a raportului trec la executarea celorlalte formaţii de lucru, indicînd pentru aceasta — prin comenzi scurte — ruperi de rînduri şi refacerea formaţiei. Cer elevilor să folosească în deplasare pasul alergător, săritura pe un picior sau pe amîndouă, mersul ghemuit sau mersul ghemuit cu sprijin pe palme etc. Procedînd astfel asigur participarea activă a tuturor elevilor şi ridic potenţialul lor de lucru (le fac „încălzirea"), ceea ce îmi permite să trec la executarea exerciţiilor de dezvoltare fizică generală, cu care se încheie prima parte a lecţiei — exerciţii de trunchi şi membre, în funcţie de spaţiul pe care-l am la dispoziţie. Dau multă atenţie exerciţiilor de braţe din poziţia stînd, care au un caracter de corectare a poziţiei trunchiului. Un astfel de exerciţiu este, de pildă, rotirea simplă a braţelor ducînd braţele prin înainte sus, spre spate şi revenire.

În partea a doua a lecţiei ţinînd seama de vîrsta elevilor, caut să imprim un caracter de joc, de întrecere, tuturor elementelor în care urmează să-i iniţiez.

Pentru această parte a lecţiei, avem la dispoziţie o întreagă varietate de teme, în funcţie de timp, de locul unde se desfăşoară lecţia, de materialele sportive pe care le avem. Iată, de pildă, desfăşurarea unei teme privind prinderea şi aruncarea mingii de oină. Tema se realizează sub forma unui joc de ştafetă, fiecare rînd al coloanei de gimnastică constituind o echipă cu un număr egal de jucători. Mingea aflîndu-se, atunci cînd se dă comanda de plecare, la primul jucător, acesta se îndreaptă către peretele din spate, ocolind coloana prin exterior. Pe parcurs aruncă mingea în sus şi o prinde de cîteva ori, iar în vecinătatea peretelui o lansează în acesta din dreptul umărului (ca la aruncarea unei pietre). Prinzînd mingea se întoarce către linia de plecare, aruncînd-o şi prinzînd-o iar de cîteva ori. Ajuns în faţă predă mingea următorului jucător, retrăgîndu-se prin interiorul coloanei pe ultimul loc. Echipa cîştigătoare se stabileşte pe baza unui punctaj, luîndu-se în considerare disciplina, execuţia corectă şi timpul realizat.

Lecţia se încheie cu exerciţii de liniştire care au scopul de a pregăti clasa pentru celelalte activităţi ale zilei. Un exerciţiu de liniştire constă, de exemplu, în ducerea braţelor prin lateral sus, prinderea degetelor şi răsucirea palmelor, ridicarea pe vîrfuri şi uşoare îndoiri stînga-dreapta, apoi căderea complet relaxată a trunchiului pînă în poziţia ghemuit. După aceasta clasa se aliniază în formaţie de raport. Se fac aprecieri asupra desfăşurării lecţiei, urmate de salutul profesorului, după care elevii părăsesc sala în ordine, primul rînd fiind alcătuit din echipa cîştigătoare.

Îmi propun ca pînă la sfîrşitul trimestrului, elevii să-şi însuşească temeinic întoarcerile pe loc şi să cunoască formaţia de raport în linie pe două rînduri, din care să poată trece cu uşurinţă în alte formaţii de lucru, cum ar fi linie pe un rînd, cerc, coloană de gimnastică pe patru rînduri etc.

Prof. ELENA SAN-MARINA

CUNOȘTINȚELE ELEVULUI DIN PRIMELE CLASE (III)

● Automatizarea și calculul cifric ● Scrierea caligrafică și formarea scrisului rapid ● „Spontaneitate" sau deprinderi de desen?

Formarea deprinderilor de care trebuie să dispună școlarii din primele clase constituie o preocupare importantă a psihopedagogilor și specialiștilor în predarea diferitelor discipline, datorită faptului că deprinderile au o pondere deosebit de importantă în pregătirea elevilor din aceste clase.

Ne vom ocupa în primul rînd de formarea deprinderilor de calcul, căci reconsiderarea calitativă a acestei probleme în ansamblu ar permite eliberarea unor mari rezerve de timp, care ar putea fi utilizate cu mai mult folos în formarea sistemului de cunoștințe matematice al școlarilor, în formarea gîndirii lor științifice.

A forma deprinderi înaintate în domeniul matematicii înseamnă a-i înarma pe elevi cu elemente de calcul rapid care să permită în același timp transferul reversibil din domeniul operațiilor aritmetice în domeniul operațiilor algebrice, cu capacitatea de a evalua aproximativ rezultatele ce trebuie obținute și cu cunoașterea unor artificii menite să reducă numărul operațiilor utilizate. Este vorba aici de două aspecte : în timp ce primul se referă la formarea unor deprinderi de calcul elementare care să ușureze instalarea automatismelor, al doilea privește deprinderi cu caracter mai complex, mai subtil, legate de metodele rapide de calcul, de evaluarea aproximativă a rezultatelor etc.

In legătură cu primul aspect, să ne oprim întîi la un simplu exercițiu de scădere, care figurează în orice manual de aritmetică pentru clasa I la capitolul „Scăderea cu trecere peste 10". Bunăoară, un exercițiu de tipul 17—9=□. Unii învățători, ca de altfel și manualul de aritmetică pentru clasa I (EDP—1964), recomandă pentru rezolvarea lui următoarele operații : 17 — 7 = 10, 10 — 2 = 8, deci 17 — 9 = 8. Privit cu atenție, acest procedeu arhiuzitat relevă două serioase greșeli. In primul rînd, el inversează direcția normală a raționamentului : în loc să se scadă, așa cum cere exercițiul, al doilea termen al diferenței din primul termen, se scade o parte a primului termen din termenul al doilea (9—7), iar apoi restul din primul. Apoi, din punct de vedere aritmetic propriu-zis, viciul procedeului constă în faptul că rezultatul uneia dintre operațiile parțiale este un număr negativ (—2).

Care este desfășurarea normală a operației ? Iat-o : 17—9=(10+7)—9=(10—9)+7=8. Procedeul acesta corespunde firului logic al raționamentului, elimină utilizarea parțială a numerelor negative și face o trecere de la operațiile aritmetice la cele algebrice, indicînd posibilitatea celei mai firești descompuneri în factori a unui termen al operației. Folosirea lui permite școlarilor să efectueze calculele într-un timp cu 20 pînă la 50% mai scurt decît metoda recomandată în manual. Dacă raportăm acest cîștig la numărul mare de operații asemănătoare pe care le au de efectuat oral școlarii din clasa I, ne dăm seama că și dintr-un asemenea fapt aparent mărunt se poate obține o rezervă apreciabilă de timp, care ar putea fi utilizat cu succes pentru dezvoltarea raționamentului lor matematic.

Începînd din clasele a II-a și a III-a școlarii au de efectuat înmulțiri cu numere formate din trei și respectiv patru cifre, ale căror rezultate vor prezenta numere cu 6 sau 8 cifre. Volumul mare de operații pe care le implică astfel de înmulțiri distrage atenția școlarilor de la analiza rațională a exercițiilor și mai ales a problemelor. Oare nu putem ușura această muncă de Sisif, care consumă o cantitate imensă de timp, introducînd progresiv deprinderi de calcul simplificat (inclusiv folosirea unor scheme și tabele), iar începînd din clasele a IX-a sau a X-a și a unor rigle de calcul, simplificate ?

In prezent există tendința de a elabora procedee de calcul rapid pentru grupe relativ mici de operații cu specificitate identică. (De exemplu, pentru înmulțirea unei serii de numere care se termină toate cu cifrele 1, 5 sau 6, la care rezultatul obținut va fi un număr terminat cu aceeași cifră). Evidentele avantaje ale însușirii unor asemenea tehnici de calcul tind să impună folosirea lor în învățămînt, așa cum s-a impus și predarea determinanților chiar de la primele cunoștințe de algebră. Iată, de exemplu, o metodă de calcul foarte rapid pentru înmulțirea a două numere apropiate de 100, 1 000, 10 000 etc. — să spunem pentru înmulțirea lui 92 cu 96. Vom considera următorul sistem de algoritmi : primul termen minus diferența între 100 și al doilea termen, înmulțit cu 100, la care se adaugă produsul diferențelor între 100 și fiecare dintre termenii înmulțirii. Respectiv : (92—4)×100+8×4=8 832. La fel se poate efectua înmulțirea 986×997=(986—3)×1 000+3×14=983 042. Aceste posibilități de înmulțire rapidă implică anumite artificii de calcul și procedee algebrice care transformă înmulțirea în aflarea pătratului unui binom. Dar, desigur, elevii din clasele mici nu au nevoie de o asemenea explicație pentru a-și însuși procedeul propriu-zis. In schimb, atunci cînd vor ajunge la studiul pătratului unui binom, profesorul va dispune de exemple foarte sugestive.

Tehnici de calcul rapid se aplică și la înmulțirea unor numere avînd aceleași cifre la ordinul sutelor și la cel al zecilor, cifrele unităților totalizînd zece (784×786), la înmulțirea cu el însuși (respectiv ridicarea la pătrat) a unui număr terminat cu 5, (de pildă 35×35, 75×75 etc.), unde e de ajuns să se înmulțească cifra zecilor cu cifra imediat superioară și să se adauge 25. (De pildă, pentru 35×35, 3×4=12, deci răspunsul este 1 225).

Procedeele de acest fel (extrem de numeroase) pot fi memorate cu ușurință de elevi, ajutîndu-i să simplifice calculele. Intr-o recentă emisiune de televiziune în care erau prezentate cercurile de la Palatul pionierilor din Capitală, cercul de matematică a înfățișat o serie de exerciții aritmetice rezolvate după metode de calcul rapid. Mai toți școlarii care au privit emisiunea și-au însușit chiar în timpul urmăririi ei cîteva dintre tipurile de rezolvări prezentate.

Utilizarea metodelor de calcul rapid — sistematizate în mod special astfel încît însușirea lor să fie cît mai mult înlesnită — ca și a tabelelor liniare sau rotative de calcul, ar reduce cu mai mult de jumătate din timp durata rezolvării problemelor, pe lîngă faptul că i-ar familiariza pe elevi cu diferite artificii fără de care nici nu se poate concepe calculul integral sau cel diferențial. Orele folosite pentru formarea unor asemenea deprinderi complexe ar fi recuperate din plin atît pe plan cantitativ cît și calitativ.

O altă grupă de deprinderi deosebit de importante pentru pregătirea școlarilor din primele clase o constituie deprinderile de scris-citit. Și în acest domeniu psihopedagogia modernă aduce o serie de precizări importante.

Pentru obținerea unor rezultate cît mai bune în formarea deprinderilor de citire, pedagogi specializați în problemele programării învățămîntului au construit, în diferite variante, o mașină ale cărei principale elemente sînt un magnetofon și un aparat pentru proiectarea textelor de lectură. Elevii citesc textele proiectate pe ecran iar lectura lor e înregistrată pe bandă, după care pot asculta citirea corectă pentru verificare. În același timp, profesorul dispune de bandă pentru a putea cunoaște greșelile elevilor și a lua măsuri de corectare. Ritmul proiecției poate fi sporit treptat, pînă la nivelul limitei obiective de formare a deprinderilor. In felul acesta sînt eliminate interferențele care determină la elevi tendința de a întîrzia în lectură.

Se pun o serie de probleme de mult interes și în legătură cu formarea deprinderilor de scriere. În momentul de față li se predă elevilor scrierea caligrafică, care a rămas, în linii generale, aproape aceeași cu scrierea de acum un veac. Majoritatea psihopedagogilor sînt însă de părere că numeroase cauze psihologice împiedică însușirea unei asemenea scrieri caligrafice și impun adoptarea unei scrieri simplificate. De pildă, faptul că în scrierea caligrafică literele sînt dispuse oblic, avînd o înclinare de 30°, determină o poziție oblică a capului și corpului școlarului în timpul scrisului. Or, în mod firesc, elevul se orientează către poziția dreaptă, ceea ce face ca stimulentul — litera caligrafică model — să-și piardă din valoare. La aceasta se asociază însă și alte elemente care împiedică litera caligrafică model să fie un stimulent puternic. Astfel, școlarul vine în contact și cu alți stimulenți, mai puternici ca valoare de excitație corticală și cu capacități mai îndelungate de asociere : este vorba de literele de tipar din manuale, din ziare și reviste, de pe firmele văzute pe stradă etc. Toți acești stimulenți determină continuu un proces de ștergere a stimulentului pe care îl reprezintă litera model caligrafică, situată, prin caracteristicile ei, la un pol opus. S-a stabilit de asemenea că literele simple, drepte, impresionează într-o măsură mult mai mare decît literele caligrafice analizatorul vizual al școlarului. La aceasta se mai adaugă efectul psihologic contradictoriu determinat de alternanța între oblicitatea liniilor din caietele-tip pentru scrierea caligrafică și perpendicularitatea liniilor din caietele de matematică. O serioasă dificultate suplimentară pentru formarea deprinderilor de scriere o constituie și variația apăsării exercitate asupra peniței pentru obținerea alternanței de grosimi caracteristică literelor caligrafice.

Toate acestea fac ca de la început să existe două tendințe în scrierea elevilor, aceștia renunțînd tot mai mult, pe măsură ce trec în clasele mai mari, la elementele de scris caligrafic și adoptînd un scris simplificat. Fiind însă nevoiți să-și formeze singuri, fără îndrumări, un asemenea scris, mulți din ei ajung să folosească caractere încîlcite, ilizibile, inegale și lipsite de eleganță.

Pornind de la aceste constatări, psihopedagogii propun să li se predea de la început elevilor o scriere simplificată cît mai apropiată de tendințele obiective existente în formarea deprinderilor de scris. Caracteristicile acestui scris simplificat ar fi orientarea pe verticală a axei literelor — întrucît această orientare constituie direcția optimă de scris — și eliminarea ornamentelor parazitare și a alternanțelor de grosimi. Iată, în comparație cu literele mari caligrafice actuale, litere simplificate :

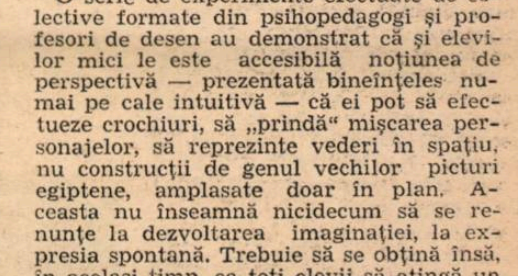

Se consideră că, utilizînd o asemenea scriere simplificată, pe baza căreia se pot forma mai ușor automatismele, și copiii mai mici de 7 ani pot învăța să scrie corect și rapid. Nu mai puțin important este faptul că adoptarea scrierii simplificate poate duce și la îmbunătățirea caracteristicilor generale ale scrierii elevilor.

Cercetările legate de pregătirea elevilor din clasele mici au ca obiectiv și formarea deprinderilor de desen. Se socotește că fiind cu totul neindicat faptul că tocmai în aceste clase, adică în perioada cînd copiii au nevoie de cît mai multe demonstrații și îndrumări practice, ei sînt lăsați să lucreze singuri. Într-adevăr, dacă în clasele mari se dau noțiuni despre perspectivă, despre diferite tehnici de desen etc., în primele clase, sub motivul cultivării spontaneității în expresie, a imaginației etc. elevii sînt îndrumați cu totul sumar. Este drept că o parte din ei ajung și fără îndrumare la forme corespunzătoare de expresie. Dar aceștia sînt numai copiii cu aptitudini speciale pentru desen, care reprezintă o minoritate în masa elevilor, în timp ce sarcina școlii este de a-i învăța pe toți să deseneze.

O serie de experimente efectuate de colective formate din psihopedagogi și profesori de desen au demonstrat că și elevilor mici le este accesibilă noțiunea de perspectivă — prezentată bineînțeles numai pe cale intuitivă — că ei pot să efectueze crochiuri, să „prindă" mișcarea personajelor, să reprezinte vederi în spațiu, nu construcții de genul vechilor picturi egiptene, amplasate doar în plan. Aceasta nu înseamnă nicidecum să se renunțe la dezvoltarea imaginației, la expresia spontană. Trebuie să se obțină însă, în același timp, ca toți elevii să atingă un nivel acceptabil de deprinderi de desen, extrem de necesare în însușirea cunoștințelor din domeniul multor discipline.

★

Modernizarea procedeelor de formare a deprinderilor în primele clase poate contribui în mod substanțial ca, încă de pe treptele sale inferioare, procesul de învățare să nu se reducă la însușirea unor abilități izolate, ci să fie orientat ferm spre organizarea unui sistem ale cărui elemente să se afle într-o înlănțuire perfect logică.

MIRCEA HERIVAN

Formarea deprinderilor are o pondere deosebit de importantă în pregătirea elevilor din primele clase. Ce spun în această privință cele mai noi studii de psihopedagogie și metodică ?

Dirigintele la lucru

Vasile Cica, dirigintele clasei a IX-a de la Şcoala medie din Belinţ, raionul Lugoj, coboară fără grabă treptele internatului, cu gîndul la discuţia pe care a avut-o cu elevii lui în sala de meditaţii. Afară s-a înnoptat de-a binelea şi plouă des, mohorît. O ia prin spatele şcolii de-a dreptul către casă, rememorîndu-şi, în drum, filmul acestei zile pe care şi-a petrecut-o în întregime în mijlocul elevilor săi. A asistat la trei ore de curs, a fost alături de elevi în recreaţie, i-a vizitat pe doi dintre ei acasă, iar acum, spre seară, a poposit şi la internat.

Fiecare moment al acestei zile i-a adus ceva preţios : i-a relevat unele lucruri noi, pe care nu le cunoscuse înainte, i-a confirmat unele păreri, i-a schimbat altele. Despre toate acestea şi-a notat cîteva rînduri în carnetul său. Iar acum, acasă, recitindu-şi notele, chibzuieşte concentrat, cu fruntea îngîndurată, la concluziile care se impun, la măsurile care trebuie luate.

Cu cîteva zile înainte se hotărîse să asiste la lecţiile de matematică, de fizică şi chimie, pentru că la aceste obiecte existau în catalog cîteva note mici. Voia să vadă cum se comportă elevii lui la lecţii, să afle, împreună cu profesorii de specialitate, cauzele rămînerilor în urmă, pentru ca tot împreună să poată găsi soluţiile.

Să răsfoim paginile carnetului său.

Ora întîia. I-am comunicat dinainte profesorului ce mă interesează, am discutat cu el despre situaţia clasei la obiectul său. Acum, după ce a controlat temele, dă elevilor, pentru zece minute, un extemporal. Subiectul — problema pe care o avuseseră de rezolvat acasă, dar cu alte date. Iată un bun prilej, şi pentru mine şi pentru profesor, de a verifica cum îşi întocmesc elevii temele : dacă le fac singuri, cu ajutoare, sau dacă le copiază. Cei mai mulţi par siguri pe cunoştinţele lor. Unii, însă, se foiesc, încearcă să tragă cu ochiul ba la dreapta, ba la stînga. Sînt şi cîţiva care rămîn cu foaia de hîrtie aproape albă.

Cele zece minute s-au scurs. Este chemată la tablă, să rezolve problema, Maria (elevă bună, pe care mă bazez mult). Dar ce se întîmplă ? Maria se încurcă, nu poate duce calculul pînă la capăt. Iată dar că sînt şi elevi buni care, bazîndu-se pe încrederea profesorului, nu se pregătesc uneori conştiincios. Atenţie ! Să discut, la următoarele ore de dirigenţie, despre perseverenţa în muncă, despre conştiinciozitate, despre ce înseamnă a-ţi însuşi munca altuia (cu referire la cei ce „trag cu ochiul").

Ora a doua. Cei mai mulţi elevi sînt bine pregătiţi. Un „bravo" lui Andrei (a progresat mult de la ultima noastră discuţie, cînd l-am convins, cred, cît de mult pierde întîrziind de la ore). Alt „bravo" Olgăi. Şi-a dat şi ea seama că am avut dreptate afirmînd că, atunci cînd vrea, poate să înveţe bine.

Foarte neplăcut : de cîteva ori, clasa a fost turburată din cauza indisciplinei. Gheorghe vorbeşte neîntrebat. Nicu discută cu vecinul. Ion se agită după nişte creioane. Despre toţi aveam însă impresia că sînt disciplinaţi, căci aşa erau la orele mele. Am să discut cu fiecare în parte, iar cu unii, care au luat note mici tocmai pentru că n-au fost atenţi, am să discut în faţa clasei.

Ora a treia. M-a interesat îndeosebi situaţia Rodicăi (în ultima vreme mă îngrijorează : a absentat mult din cauza unui necaz în familie şi a rămas în urmă). După răspunsurile pe care le dă, se pare că încă nu s-a pus la punct. Am să discut cu profesorul. Am să-i spun ce a fost cu ea şi am să-i propun să-i dea cîteva consultaţii în legătură cu materia la care a lipsit.

Mă îngrijorează un fapt : am constatat că se suflă. Chipurile, se „ajută", unii pe alţii. Un elev a fost chemat la tablă să scrie o formulă şi colegul lui de bancă s-a simţit dator să-i şoptească. La fel au procedat şi alţi cîţiva elevi. Cînd i-am aranjat, în bănci, la începutul anului, m-am gîndit că e bine să-i pun pe cei buni alături de cei mai slabi la învăţătură, pentru a-i stimula. Nu mă gîndeam atunci că s-ar putea ca unii să înţeleagă atît de greşit acest ajutor. Trebuie să discutăm deci foarte serios, la ora de dirigenţie, despre adevărata colegialitate, prietenie şi solidaritate.

Şi încă o problemă — recreaţiile. Unii elevi nu ies din clasă în timpul lor. Rămîn în aerul închis al clasei (nu deschid nici ferestrele) şi fie că repetă pentru ora următoare, fie că discută între ei. Nu-mi prea place nici ce fac cei care au ieşit în curte. Fetele stau zgribulite în cîte un colţ şi băieţii se încaieră. O notă cu „minus" pentru mine : pînă astăzi nu m-am prea ocupat de recreaţii. O s-o fac de acum încolo. Poate că n-ar fi rău să propun o discuţie despre recreaţii şi în consiliul pedagogic".

Mai departe, carnetul dirigintelui cuprinde însemnările făcute pe marginea vizitelor la domiciliul elevilor. Să citim ce scrie aici.

„Elena, cum a venit acasă, s-a aşezat la un colţ de masă şi şi-a scris în grabă temele. După prînz, fără să se odihnească, s-a apucat de citit. Acum înţeleg de ce, cu toate că e conştiincioasă, nu-şi însuşeşte cunoştinţele prea temeinic. O sarcină pentru mine : să-i explic (şi nu numai ei, ci întregii clase, căci vor mai fi fiind şi alţii în aceeaşi situaţie), că pregătirea lecţiilor trebuie organizată raţional, că odihna, pauzele în timpul lucrului sînt foarte necesare.

Vizita la Doina îmi dovedeşte o dată mai mult că şi părinţii trebuie mai bine lămuriţi asupra regimului copiilor. Tatăl Doinei îi interzice fiicei sale să iasă din casă şi îi cere să-şi vadă numai de învăţat, pentru că „trebuie să ia note mari". I-am explicat că tocmai rezultatul ăsta n-o să-l atingă dacă vine obosită la şcoală, căci nu va putea să facă faţă eforturilor unei zile de curs.

De propus unele măsuri şi pentru internat. Aici se învaţă organizat, elevii sînt supravegheaţi, îndrumaţi. Dar nu este întotdeauna destulă linişte. Unii îşi termină lecţiile mai devreme şi-i turbură pe ceilalţi. Să discut cu conducerea şcolii, cu profesorii şi să luăm măsuri.

Apoi, am văzut că nu toţi elevii au înţeles tot ce li s-a explicat în clasă, cu toate că acolo n-au spus acest lucru. De aici, greutăţi în pregătirea lecţiilor. I-am întrebat care sînt cauzele pentru care unele lucruri le rămîn neînţelese. Unii mi-au spus că sînt profesori (printre care mă număr şi eu) care explică prea repede şi de aceea nu-i pot urmări, nu pot lua notiţe. Alţii nu înţeleg lecţia nouă pentru că n-o ştiu bine pe cea anterioară. Toate sînt probleme importante, de care depinde în mare măsură pregătirea elevilor. Neapărat să discut cu colegii mei, în cancelarie, „despre ritmul în care predăm, despre consultaţii şi meditaţii".

★

O zi petrecută în mijlocul elevilor. O zi în care, ca profesor şi mai ales ca diriginte, tovarăşul Vasile Cica şi-a privit, şi-a observat elevii la lecţii, în recreaţie, acasă, la internat. O zi care i-a dat prilejul să cunoască mai bine cîteva din problemele generale ale clasei, cîteva din problemele unora din elevii săi. O zi în care a tras multe concluzii interesante şi care l-a ajutat să vadă mai bine spre ce obiective trebuie să-şi îndrepte activitatea.

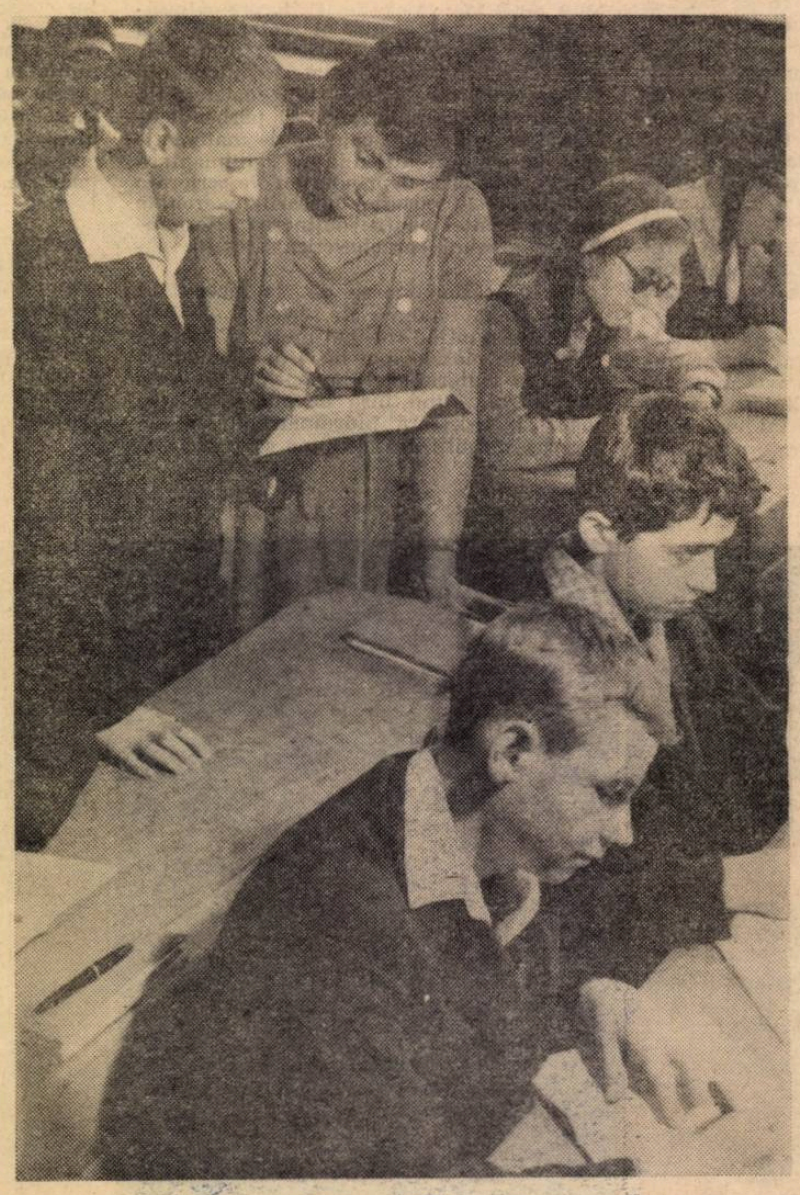

Membrii colectivului didactic al Şcolii medii nr. 2 din Ploieşti arată multă înţelegere pentru problemele şi preocupările elevilor lor.

ÎN SPIRITUL ECONOMIEI

Activitatea educativă orientată spre formarea spiritului de economie, de bună gospodărire, este o parte integrantă a educaţiei comuniste desfăşurată în şcolile noastre. La realizarea acestei sarcini contribuie mult şi lămuririle pe care cadrele didactice le dau elevilor despre rolul şi avantajele economisirii la C.E.C., îndemnîndu-i să-şi formeze de mici deprinderea de a pune de o parte, puţin cîte puţin, pentru a-şi cumpăra cărţi, material sportiv, aparate fotografice, pentru a face excursii etc.

Un prilej nimerit de întărire a educaţiei elevilor în spiritul economisirii îl constituie, în anul acesta, sărbătorirea Centenarului C.E.C. Se împlinesc o sută de ani de cînd a luat fiinţă, printr-un decret semnat de domnitorul Alexandru Ioan Cuza, prima casă de economii din ţara noastră — Casa de Depuneri şi Consemnaţiuni, instituţie aflată astăzi în slujba întregului popor, răspîndind ideile economisirii şi oferind numeroase drepturi şi avantaje depunătorilor. Învăţătorii şi profesorii le pot vorbi cu acest prilej elevilor despre precursorii acţiunii de economisire în ţara noastră — Costache Bălcescu, fratele revoluţionarului Nicolae Bălcescu, autorul unui proiect de „Casă de Păstrat şi Împrumutare" din 1845, Ion Ionescu de la Brad şi alţii. De asemenea, le pot vorbi despre casele de ajutor reciproc înfiinţate în acel timp de muncitorii din Bucureşti, Reşiţa, Timişoara etc., precum şi despre rolul progresist al primei Case de Depuneri şi Consemnaţiuni, care a contribuit la construcţii de drumuri, poduri şi căi ferate, ajutînd vistieria ţării să scape de formele feudale de credit cămătăresc.

In mod deosebit îi vor interesa de bună seamă pe elevi cele spuse de profesori despre activitatea desfăşurată în prezent de Casa de Economii şi Consemnaţiuni, despre avantajele pe care le asigură aceasta depunătorilor.

Astfel de relatări, pe lîngă rolul lor instructiv, vor avea şi darul de a-i stimula pe elevi să folosească libretele şi foile de economii C.E.C., spre a se deprinde de pe acum cu buna gospodărire.

ZIUA ELEVILOR

„Ziua elevilor", care se organizează periodic pentru tineretul şcolar, a devenit în ultimii ani o adevărată tradiţie. La această zi sînt invitaţi în mijlocul elevilor oameni de artă, ştiinţă şi cultură, muncitori fruntaşi, cadre didactice care le vorbesc elevilor despre realizările dobîndite în domeniul în care muncesc, discută cu ei probleme de muncă şi de viaţă care-i preocupă, dau răspuns problemelor care-i frămîntă.

Într-una din serile trecute a fost organizată în Capitală ziua elevilor din şcolile tehnice. Marea şi frumoasa sală de festivităţi a Casei de cultură a tineretului din raionul Tudor Vladimirescu s-a umplut de tineri. Cîteva sute de fete şi băieţi, elevi ai şcolilor tehnice, veniseră să participe la simpozionul „Să fim demni de societatea în care trăim".

Tema îi interesa foarte îndeaproape, căci aceşti tineri aflaţi în pragul vieţii sînt la vîrsta întrebărilor grave despre viaţă şi despre sensurile ei, la vîrsta cînd caută răspunsul la asemenea întrebări.

De aceea, cuvintele vorbitorilor — poetul Ştefan Iureş, cercetătorul Anton Vasilescu de la Institutul de ştiinţe pedagogice, medicul Alexandru Nedelcu. etc. au fost ascultate cu atenţie. În mod deosebit i-au interesat pe participanţii la simpozion cele povestite de poetul Ştefan Iureş despre viaţa tinerilor de la Reşiţa, care dau zilnic patriei zeci de şarje de oţel. Printre ei, le-a spus vorbitorul, sînt nenumăraţi absolvenţi ai şcolilor tehnice. Toţi muncesc cu pasiune, toţi sînt îndrăgostiţi de profesia lor, toţi se străduiesc să-şi dăruiască patriei întreaga pricepere, întreaga capacitate de muncă. Au învăţat să fie aşa încă de pe băncile şcolii — de la pedagogii lor, de la muncitorii vîrstnici.

S-a vorbit apoi despre eroismul de fiecare zi de care dau dovadă tinerii din alte sectoare de activitate : constructorii, medicii, minerii, viitorii specialişti ai automatizării, ai complicatelor procese tehnologice. Cum muncim, cum învăţăm, cum ne organizăm timpul, cum ne formăm ca oameni multilateral pregătiţi, demni de a trăi în societatea noastră nouă — acestea au fost cîteva din problemele la care vorbitorii au încercat să dea răspuns.

Simpozionul s-a încheiat cu spectacolul „Zizi şi formula ei de viaţă", prezentat de actorii teatrului „C. Nottara".

A fost o seară plăcută, instructivă, care i-a mobilizat pe viitorii tehnicieni să studieze cu şi mai multă perseverenţă să se pregătească în mod cît mai temeinic pentru munca în producţie, pentru viaţă.

M. R.

CĂRȚI

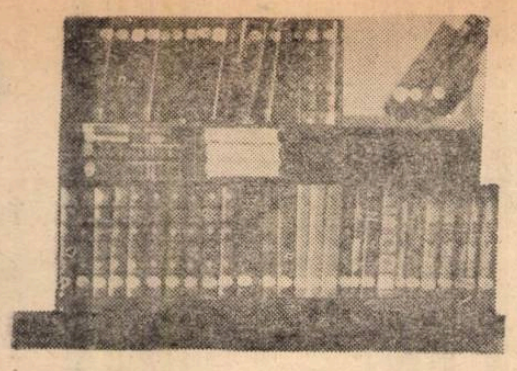

Noua ediție a manualului de literatură romîna contemporană

Autorii manualului de literatură contemporană pentru clasa a XI-a *(S. Bratu, C. Cioproga, N. Gafița, S. Iosifescu, D. Micu, M. Novicov, Al. Piru, N. I. Popa, G. G. Ursu)* au adus ediției anterioare îmbunătățiri substanțiale, demne de luat în seamă, îndeosebi prin punerea în lumină a concluziilor unor cercetări recente ale istoriografiei noastre literare.

Judicioasă este, de exemplu, poziția pe care autorii manualului o adoptă în această nouă ediție față de personalitatea lui Eugen Lovinescu. Valorificînd studiile publicate în „Lupta de clasă" și „Viața Romînească", manualul nu se rezumă la a denunța cosmopolitismul și teoria sincronismului lansată de conducătorul „Sburătorului", ci subliniază importanta contribuție pe care a adus-o acesta la stabilirea terminologiei și stilului critic. Analizînd locul pe care îl deține E. Lovinescu în istoria literaturii și culturii noaste, autorii nu trec cu vederea, bineînțeles, nici contradicțiile din concepția criticului, combătînd ceea ce este retrograd în opera lui.

Întreg manualul vădește strădania autorilor de a judeca fenomenele de istorie literară în mod obiectiv, științific, cu discernămînt. Astfel, după ce se subliniază tendințele nefaste ale modernismului, de îndepărtare de viața socială, de frămîntările maselor, se precizează că, datorită căutărilor în domeniul înnoirii expresiei artistice, el a contribuit realmente la îmbogățirea mijloacelor artistice. În același timp se renunță la caracterizarea simbolismului romînesc ca „dominant negativ" și, în vreme ce ediția anterioară intitula un capitol „Elemente simboliste și realiste în opera lui Bacovia", ediția nouă vorbește despre „simbolism și note realiste în poezia lui Bacovia".

Dorința de prezentare nuanțată a specificului pe care-l aduce fiecare scriitor a determinat renunțarea la unele șabloane, la aprecieri care se potriveau la fel de bine oricărui scriitor. Se vede, de asemenea, că autorii s-au preocupat mai mult să asigure accesibilitatea cunoștințelor și să înlăture supraîncărcarea. În acest scop s-a renunțat, între altele, la unele cunoștințe artificial asociate fenomenului literar, pe care elevii le studiază la lecțiile de istorie, ca și la unele amănunte nesemnificative de care vechea ediție făcea abuz.

Considerăm deosebit de importantă prezența în „Anexa" manualului a celor mai reprezentative fragmente — în proză și versuri — din operele ce urmează să fie analizate în clasă. Este, aici, un pas spre o antologie de proporții mai mari, atît de necesară predării, întrucît numai atunci cînd toți elevii din clasă au în față textul ce se analizează se pot obține rezultatele dorite.

În noua ediție s-au făcut și unele îmbunătățiri de ordin grafic (de pildă, mai buna așezare a textului în pagină, sublinierea numelor personajelor din operele literare etc).

Socotim însă că mai sînt necesare cîteva îmbunătățiri. În primul rînd am aminti de utilitatea practică imediată pe care ar avea-o introducerea unui glosar, așa cum s-a procedat la manualele pentru clasele a IX-a și a X-a. Ar fi indicată, de asemenea, renunțarea la neologismele rar folosite, la prețiozități inaccesibile unui elev de 17—18 ani. Unele capitole încă foarte dificile (de exemplu „Poezia marilor căutări", din capitolul închinat lui Tudor Arghezi), ar trebui redactate într-un mod mai accesibil.

prof. MIRCEA HANDOCA

Fizica pentru clasa a XI-a

Noul manual de fizică pentru clasa a XI-a (autor lector univ. *D. Mondescu)*, este, în general, un manual izbutit. Se remarcă, astfel, faptul că au fost înlăturate unele explicații greoaie, erori sau lacune existente în vechiul manual, că s-au introdus lucruri noi (de pildă în legătură cu aplicațiile ultrasunetelor), că se dau figuri mai clare. De asemenea, problemele sînt delimitate printr-o prezentare grafică corespunzătoare. Toate acestea dau manualului un plus de claritate și accesibilitate.

Dar, dacă realizările sînt incontestabile, nu putem trece cu vederea peste unele lipsuri.

Socotim, de exemplu, că primul capitol, „Mișcarea oscilatorie", este tratat destul de confuz. Se prezintă aci (pag. 5) următoarea definiție : *„Numim mișcare oscilatorie mișcarea periodică sau pseudoperiodică efectuată de un corp sau de un sistem de corpuri în jurul unei poziții de echilibru. În timpul oscilației energia sistemului suferă transformări periodice (sau pseudoperiodice) din energie potențială în energie cinetică, și invers"*. În afara faptului că formularea e nepermis de lungă, așa încît nu poate fi vorba despre o memorare logică și trainică a ei, se ridică două observații. În primul rînd, cea de a doua frază nu trebuie inclusă în definiție, căci transformările pe care le suferă energia sistemului nu sînt transformări *prin definiție*, ci rezultă din legea generală a conservării și transformării energiei. Avem de a face, așadar, cu o concluzie. Apoi, din definiție rezultă că mișcarea oscilatorie este o mișcare periodică sau pseudoperiodică. Dar ce este aceea o mișcare periodică ? Răspunsul se află în rîndurile imediat anterioare definiției : „În cazul ideal (în absența frecărilor), oscilațiile pendulului ar dura un interval de timp infinit de lung, *reproducîndu-se identic după intervale egale de timp*. Astfel de oscilații se numesc *oscilații periodice*". Deci mișcarea oscilatorie se definește pe baza noțiunilor de oscilație periodică, adică prin ea însăși.

Manualul lasă neclarificată problema reflexiei undelor cu și fără pierderea unei jumătăți de lungime de undă, rezumîndu-se doar la o prezentare sumară a acestei probleme, a cărei explicație pornește de la afirmația „se constată". Dar de ce are loc pierderea aceasta nu se mai spune, elevii fiind împinși astfel să memoreze mecanic lecția, ceea ce nu este deloc indicat.

Am semnala și o contrazicere. La pagina 25, rîndul 18, vorbindu-se despre undele transversale, se spune „undele produse pe suprafața apei prin aruncarea pietrei sînt unde *transversale*". În schimb, mai jos găsim formularea : „cînd într-un corp elastic se produc unde transversale, corpul își schimbă forma. *Aceste unde se vor produce deci numai în corpurile elastice solide, deoarece numai ele au formă proprie*". Comparînd aceste două citate, elevii vor ajunge, firește, la concluzia că apa... este un corp solid elastic !

Sînt necesare așadar și în manualul nou unele corectări. Cu aceasta, el poate aduce o contribuție importantă la studiul fizicii în ultima clasă a școlii medii de cultură generală.

prof. M. MARINESCU
Ștefănești — Pitești

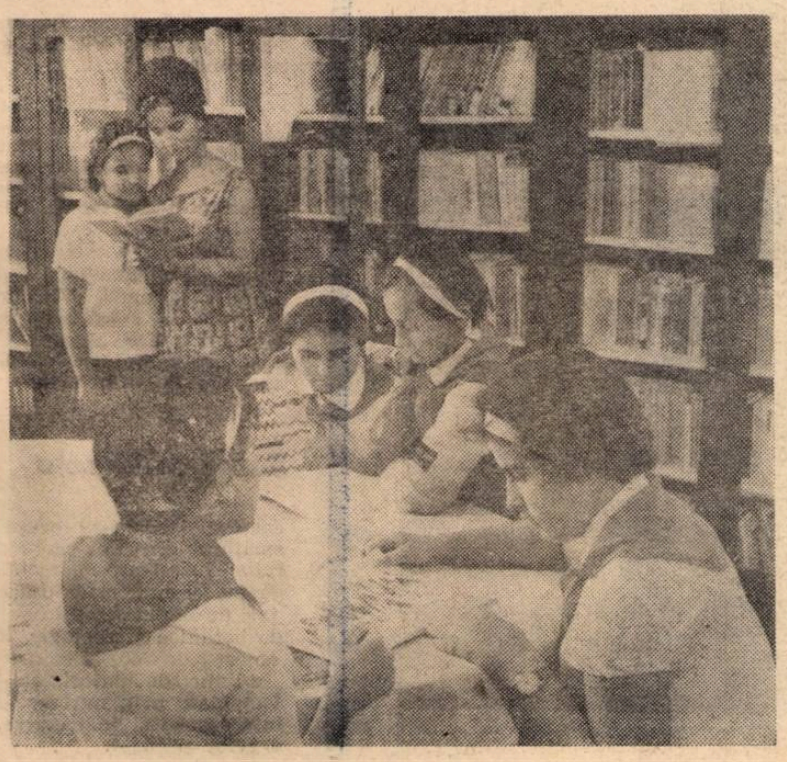

La biblioteca Casei pionierilor din Ploiești

Probleme ale muncii dirigintelui

A apărut de curînd în Editura didactică și pedagogică lucrarea „Probleme ale muncii dirigintelui", de **D. Salade, A. Dancsuly, A. Turovțev, Silvestru Patița** și **S. Constantin.**

În studiul lui A. Dancsuly, cu care se deschide volumul — **Probleme de bază ale muncii dirigintelui** — se analizează locul pe care îl ocupă dirigintele în sistemul educației comuniste a elevilor, aspectele principale ale activității sale, precum și unele cerințe pedagogice generale de care trebuie să țină el seama.

Precizînd că dirigintele desfășoară o muncă directă cu elevii și coordonează activitatea educativă a colectivului de profesori, autorul desprinde următoarele aspecte principale ale muncii lui : studierea particularităților de vîrstă și individuale ale elevilor, organizarea și educarea colectivului de elevi și colaborarea cu organizațiile de pionieri și U.T.M., educarea ideologică și politică a elevilor, mobilizarea elevilor pentru ridicarea continuă a nivelului la învățătură și pentru întărirea disciplinei conștiente, organizarea și conducerea muncii în afară de clasă, colaborarea cu familia.

Pe larg este prezentată în lucrare munca dirigintelui în cadrul orelor de dirigenție, căreia îi sînt închinate cinci din cele șapte capitole. Se ocupă de exemplu de această temă studiile lui D. Salade — **Despre conținutul orelor de dirigenție** și **Unele probleme generale privind metodica orelor de dirigenție** în care, printre altele, sînt definite criteriile de stabilire a tematicii orelor de dirigenție. Silvestru Patița semnează studiul **Despre conținutul orelor de dirigenție în învățămîntul seral,** în care sînt prezentate o serie de teme ce se pot dezbate în aceste ore, sugerîndu-se în același timp modalități noi de tratare.

Interesante sînt și studiile **Probleme privind metodica specială a unor ore de dirigenție** de A. Turovțev și **Formarea noțiunilor morale la elevii din clasa a V-a în cadrul orelor de dirigenție** de S. Constantin și A. Turovțev.

În primul dintre aceste studii autoarea se referă la orele care au ca obiectiv educația morală și educația estetică a elevilor, ca și la acelea în care se analizează munca acestora, arătînd cum trebuie pregătite și desfășurate ele.

Cel de-al doilea studiu analizează în ce măsură ajută orele de dirigenție la însușirea noțiunilor morale, care este nivelul cunoștințelor morale ale elevilor din clasa a V-a și cum ar trebui organizate orele de dirigenție pentru a contribui mai activ la însușirea normelor morale comuniste.

Volumul se încheie cu capitolul **Organizarea și îndrumarea muncii diriginților de către director, în vederea realizării sarcinilor instructiv-educative ale școlii,** scris de către A. Turovțev.

Privind în ansamblu lucrarea, trebuie să recunoaștem străduința întregului colectiv de autori de a prezenta concluzii valoroase desprinse din analiza experienței școlilor noastre. Diriginții găsesc aici răspunsuri la multe întrebări pe care le pune munca lor, sugestii și indicații pentru rezolvarea multiplelor probleme pe care le ridică activitatea educativă în rîndurile elevilor.

A. GĂVENEA
Brașov

„Descrieri geografice"

Apărut în Editura științifică, sub îngrijirea prof. dr. Vintilă Mihăilescu și prof. dr. Tiberiu Morariu, membru corespondent al Academiei R.P.R., volumul **„Descrieri geografice"** este o culegere din lucrările științifice și de popularizare ale cunoscutului geograf romîn **George Vîlsan.**

Original și variat, materialul prezentat în culegere, ales cu mult interes și migală, îmbrățișează teme de geografie fizică și mai ales de geomorfologie. Studiul „Morfologia văii superioare a Prahovei și a regiunilor vecine", de exemplu, se ocupă de terasele și platformele de eroziune, clarificînd o problemă mult discutată. Deosebit interes suscită studiul „Asupra trecerii Dunării prin Porțile de Fier", în care sînt analizate părerile formulate în legătură cu această temă. În prima parte a lucrării sînt cuprinse, de asemenea, interesantele studii „Văile — originea și evoluția lor", „Elementul spațial în descrierea geografică", „Sensul geografiei moderne". În partea a doua se dau o serie de descrieri geografice, în care autorul înfățișează sugestiv aspecte din munții, dealurile și depresiunile existente pe teritoriul țării noastre.

Lucrarea „Descrieri geografice" poate fi deosebit de utilă profesorilor de specialitate, constituind pentru ei o sursă de documentare, un mijloc de îmbogățire a conținutului lecțiilor, ca și de sporire a caracterului atractiv al acestora.

CONSTANȚA OPREA
Ciocoveni-Oltenița

LIMBA ROMÎNĂ

Nr. 5, 1964

În sumar :

GRAMATICĂ ȘI VOCABULAR

N. A. Ursu : Observații asupra adaptării adjectivelor neologice la sistemul morfologic al limbii romîne, în jurul anului 1800.
Ecaterina Teodorescu : Adverbe predicative ?
Viorica Florea : Despre flexiunea pronominală.
Stelian Dumistrăcel : Din istoricul folosirii cuvîntului **mașină** în limba romînă.

LIMBA LITERARĂ

Iorgu Iordan : „Neaoșismé".
Adrian Marino : Iluminiștii romîni și problema „cultivării" limbii (I).
Gr. Brîncuș : Titu Maiorescu și problemele limbii.
G. I. Tohăneanu : Sinonimie și polisemie metaforică.

FILOLOGIE

Traian Costa : Marginalii la un glosar eminescian.

ISTORIA LINGVISTICII ROMÎNEȘTI

Mircea Seche : Schiță de istorie a lexicografiei romîne (De la origini pînă la 1880.) XII. Cîteva concluzii.

CRONICĂ

Maria Bălțăceanu : Sesiunea științifică de la Cluj a Societății de studii clasice.
Vasile Arvinte : Consfătuirea de la Iași cu cititorii revistei „Limba romînă".
Marius Sala : În legătură cu activitatea la T.I.L.R.
Iorgu Iordan : 60 de ani de la înființarea Institutului de filologie romînă din Viena.
Flora Șuteu : Sesiunea științifică omagială **Mihai Eminescu.**

CRITICĂ ȘI BIBLIOGRAFIE

Din PRESA de peste hotare

Biroul Internațional de Educație al U.N.E.S.C.O. a publicat de curînd rezultatele unei cercetări de pedagogie comparată cu tema „Limbile vii în școlile secundare de învățămînt general", bazate pe răspunsurile primite de la ministerele de învățămînt din 86 țări. Principalele concluzii ale cercetării sînt următoarele: limbile vii se predau în școlile secundare de pretutindeni, ele figurînd printre disciplinele obligatorii în 90 la sută din țările anchetate; numărul anilor de studiu variază de la 3 la 9, durata obișnuită fiind de 6 ani (31 de țări) sau 7 ani (24 de țări); în majoritatea cazurilor predarea limbilor vii începe cu învățămîntul secundar, dar în ultima vreme se manifestă tendința de a se introduce o limbă străină din clasa I a școlii elementare sau chiar din grădiniță; scopurile urmărite nu se limitează la cunoașterea gramaticii și literaturii, ci vizează însușirea vocabularului uzual, pentru ca limba străină să devină cît mai repede un mijloc de comunicare; în acest scop în unele țări se încearcă și predarea unor discipline într-o limbă străină, pentru dezvoltarea capacității de exprimare în domenii de cunoștințe variate; mijloacele audio-vizuale aduc o contribuție însemnată la însușirea corectă și rapidă a limbilor străine și de aceea folosirea lor, mai ales a diapozitivelor, discurilor și filmelor, este larg răspîndită; în multe țări ale lumii, predarea limbilor vii întîmpină greutăți din cauza lipsei de personal didactic specializat. În 25 la sută din țările anchetate s-a recurs la aducerea unor asistenți de peste hotare, soluție considerată ca eficientă în însușirea corectă a pronunției și conversației.

Academia de științe pedagogice și Direcția de programe și metode a Ministerului Învățămîntului al R.S.F.S.R. au organizat o largă acțiune de cercetare în vederea stabilirii conținutului învățămîntului în școala medie de cultură generală. Pe lîngă prezidiul Academiei de științe pedagogice s-au constituit în acest scop o comisie centrală, în frunte cu A. I. Markușevici, vicepreședintele Academiei, precum și 15 comisii pe obiecte.

Din comisiile pe obiecte fac parte cunoscuți savanți din U.R.S.S. (A. N. Kolmogorov, I. K. Kikoin, V. I. Spițin, V. A. Karghin, O. A. Reutov, E. N. Pavlovski, V. V. Vinogradov, M. V. Necikina, S. D. Skazkin etc.), membri activi și membri corespondenți ai Academiei de științe pedagogice, profesori emeriți ai R.S.F.S.R., scriitori, compozitori și artiști ca Lew Kassil, Serghei Mihalkov, Boris Polevoi, A. Serov etc. La lucrările acestor comisii participă de asemenea peste 100 de profesori și doctori în științe din institutele de cercetări științifice și din instituțiile de învățămînt superior, metodiști de la institutele de perfecționare a cadrelor didactice, precum și profesori din școlile de cultură generală.

Comisiile pe obiecte au și început să-și desfășoare munca, studiind direcțiile fundamentale ale dezvoltării disciplinelor de învățămînt și conținutul acestora. Materialele comisiilor — proiecte de programe și planuri de învățămînt — vor fi puse, chiar în procesul pregătirii lor, în discuția cadrelor didactice.

Sistemul de învățămînt din Indonezia cuprinde următoarele trepte: școala elementară (7—13 ani), școala medie inferioară (13—16 ani), școala secundară superioară (16—19 ani), universitatea.

În timpul stăpînirii țării de către colonialiștii olandezi nu exista în Indonezia nici un institut de învățămînt superior. Astăzi există 28 asemenea institute, cu 180 000 studenți.

Ultima conferință a organizației Partidului Muncii din cantonul Geneva (Elveția) a hotărît să supună discuției un document privind democratizarea învățămîntului. În documentul respectiv se subliniază importanța așa-numitului „ciclu de orientare" creat cu doi ani în urmă și se propune ca el să devină, în cel mai scurt timp, singura formă de organizare a învățămîntului secundar inferior.

La Paris are loc în prezent congresul Uniunii Naționale a asociațiilor regionale pentru ajutorarea copilului. Principala temă la ordinea de zi este educația și tratamentul copiilor cu dezvoltarea intelectuală întîrziată.

Statisticile oficiale din Peru constată că 53 la sută din populație este neștiutoare de carte și subliniază lipsa acută de școli și cadre didactice, arătînd că abia 4 copii din 100 ajung să termine școala medie și că mai mult de 800 000 de copii între 5 și 14 ani n-au unde învăța. Lipsesc 21 000 clase elementare, 4 400 de clase medii, 413 clase profesionale și 429 clase pedagogice.

O anchetă întreprinsă de Consiliul Economic Național din Filipine în colaborare cu Agenția pentru dezvoltarea internațională arată că școlile filipineze suferă de o mare lipsă de manuale. Astfel, dacă în școlile primare există un manual la 4 elevi, în școlile medii situația e mult mai grea. Anchetatorii subliniază că această stare de lucruri are efecte dezastruoase asupra eficienței învățămîntului.

În Republica Malgașă (Madagascar) s-au făcut în ultimii doi ani eforturi deosebite pentru dezvoltarea învățămîntului elementar. În prezent, 51 la sută din copiii de vîrstă școlară au fost școlarizați. Se remarcă participarea activă a populației la construirea de clădiri școlare pe tot teritoriul insulei.

Comisia pedagogică experimentală din Polonia a propus înființarea unor școli „exemplare". Propunerea a fost aprobată de Ministerul Învățămîntului din Republica Populară Polonă.

În Polonia, astfel de școli se creează pentru prima dată. Școli similare există în Uniunea Sovietică și în Franța (școlile zise „pilot", „mi-temps" sau școli sistem Freinet, introduse recent și în Cuba). In Anglia și în Statele Unite există și universități „exemplare" (la Oxford și Cambridge în Anglia, la Harvard și Stanford în S.U.A.).

Sarcinile școlilor exemplare sînt mai simple decît sarcinile școlilor experimentale. In timp ce acestea din urmă sînt create pentru verificarea diferitelor proiecte și ipoteze metodice și organizatorice, școlile exemplare au ca scop să atingă un randament foarte ridicat în activitatea instructiv-educativă, astfel încît să constituie un exemplu pentru celelalte școli. Ele folosesc realizările științelor pedagogice, rezultatele activității școlilor experimentale și metodele cadrelor didactice fruntașe, dar nu formulează ipoteze de lucru și nici nu efectuează cercetări minuțioase asupra rezultatelor obținute.

Școlari din Conakry la lecție

Corespondența

Tîrnăveni Elevii claselor a IX-a de la Școala medie nr. 2 din Tîrnăveni, ne relatează tov. *Gheorghe Boț*, au vizitat recent atelierul de mașini-unelte din cadrul Combinatului chimic din localitate. Ei au putut vedea aici, sub îndrumarea profesorilor, cum funcționează strungul, freza, raboteza, mașina de mortezat etc., cum se prelucrează diferite piese din metale feroase și neferoase, cum se fixează piesele în universal ș.a.m.d. În secția chimică a combinatului elevii au avut prilejul să cunoască utilajele moderne folosite pentru prepararea acidului sulfuric, a sulfatului de amoniu etc.

La fel de interesantă a fost și vizita elevilor din clasele a X-a la parcul de mașini din cadrul IRTA. Aici ei au putut cunoaște părțile componente ale unui motor de automobil și au văzut cum funcționează aparatele de control al instalațiilor electrice.

Oradea După cum ne scrie tov. *Adalbert Faris*, de curînd a fost inaugurată la Oradea noua clădire a Școlii generale de 8 ani din cartierul Episcopia. Este o clădire modernă, spațioasă, cu 8 săli de clasă, cu laboratoare bine utilate, dînd cadrelor didactice posibilitatea să-și desfășoare în cele mai bune condiții munca instructiv-educativă.

Participînd cu emoție la festivitatea de inaugurare, elevii și-au luat angajamentul să învețe mereu mai bine, mai temeinic.

Timișoara Secția de învățămînt a regiunii Banat, ne scrie tov. *Ion Enășescu*, a organizat zilele trecute, cu sprijinul Institutului de perfecționare a cadrelor didactice, un instructaj pentru inspectorii metodiști și responsabilii cercurilor pedagogice din regiune.

După ședința plenară, în cadrul căreia inspectorul D. Dijmărescu a prezentat o informare asupra modului cum s-a desfășurat pînă în prezent munca metodică, au avut loc, pe secții, interesante discuții care au prilejuit un bogat schimb de experiență. Instructajul s-a încheiat cu concluzii menite să ridice calitatea muncii metodice în acest an școlar.

Urechești-Adjud Tov. *Pompiliu Stan* ne relatează că, preocupîndu-se de îndrumarea directorilor, secția de învățămînt a raionului Adjud, organizează regulat consfătuiri cu aceștia, solicitîndu-i să prezinte referate în legătură cu cele mai importante aspecte ale activității lor. Directorii au prezentat astfel, pînă acum, referate despre măsurile pe care le-au luat pentru prevenirea și combaterea rămînerii în urmă la învățătură, despre modul cum conduc munca metodică din școală etc. În același timp, cu prilejul consfătuirilor, se organizează și interesante activități practice. De exemplu, după consfătuirea din această lună, directorii școlilor din raion au vizitat Școala generală de 8 ani din comuna Adjudul-Vechi, unde au asistat la lecții, au cunoscut activitatea metodică etc. Toate aceste activități îi ajută pe directori să-și îndeplinească mai bine sarcinile, să conducă în mod competent procesul de învățămînt.

Ionășeni-Suceava O scrisoare sosită din comuna Ionășeni, semnată de tov. *V. Bejenaru*, ne face cunoscute aspecte din munca desfășurată de cadrele didactice de la Școala generală de 8 ani din această comună pentru asigurarea unui nivel ridicat de cunoștințe ale elevilor. În scrisoare se arată, printre altele, că membrii comisiei metodice a cadrelor didactice au ținut pînă în prezent 3 lecții deschise (la limba română, la aritmetică și la istorie) care au prilejuit un valoros schimb de experiență și au constituit un ajutor însemnat pentru învățătorii tineri.

La îmbunătățirea pregătirii elevilor contribuie și vizitele la domiciliu făcute de cadrele didactice, acestea fiind un prilej de lămurire a părinților asupra modului cum trebuie organizat regimul de zi al copiilor în familie.

Anina Profesorul *Gh. I. Căpitan* ne relatează, într-o scrisoare recentă, cîteva aspecte din activitatea cercurilor de elevi de la Școala medie din Anina. Cercul tinerilor fizicieni, de exemplu, discută despre modul cum se produc presiunile scăzute și cele ridicate, ca și despre modul cum se pot măsura ele (clasa a IX-a), despre electrizarea prin frecare și aplicațiile ei (clasa a X-a), despre ultrasunete (clasa a XI-a) etc. Pe lîngă cercul de fizică funcționează și o secție foto, unde elevii aplică cunoștințele dobîndite la fizică și chimie.

Galați După cum se informează tov. *Dumitru Sandu*, Teatrul muzical și orchestra simfonică din Galați organizează în fiecare stagiune cicluri speciale de concerte și spectacole lirice destinate elevilor, contribuind astfel la educația estetică a acestora. Astfel, elevii asistă la spectacole cu operele și operetele „Trandafirii Doftanei", „Traviata", „Don Pasquale", „Rigoletto", „Bărbierul din Sevilla", „Ana Lugojana", „Vînzătorul de păsări", „Voevodul țiganilor", la recitaluri vocal-coregrafice, la concerte în care ascultă creațiile lui George Enescu, Ciprian Porumbescu, Paul Constantinescu, Mihail Jora etc., ale compozitorilor clasici, romantici și moderni de peste hotare.

Turnu-Măgurele Tov. *Anastasie Bogdan* ne scrie că profesorii de științe naturale și agricultură de la Școala de 8 ani din cartierul Odaia al orașului Turnu Măgurele au amenajat cu sprijinul direcției școlii și al comitetului de părinți un laborator înzestrat cu mobilier și utilaj corespunzător, unde se găsesc și materiale didactice colectate, conservate sau executate de elevi: semințe de plante, ierbare, planșe pentru lecțiile de botanică și zoologie, insectare, organe conservate în formol, colecții de roci și soluri etc.

Alături de materialele primite de la I.M.D., materialele confecționate prin mijloace locale ajută profesorilor să țină lecții interesante și instructive, înlesnind înțelegerea de către elevi a celor predate.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii voluntari din unitățile de învățămînt. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii. Piața Scînteii București.

40 132

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Gazeta ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Anul XVI nr. 778 | vineri 27 noiembrie 1964 | 8 pagini 25 bani

CENTENARE

Se împlinesc o sută de ani de cînd a luat ființă cea mai veche instituție de învățămînt secundar din orașul Ploiești, școala care poartă astăzi numele marelui nostru scriitor I. L. Caragiale.

La sărbătorirea unui veac de existență, colectivul didactic al școlii își manifestă hotărîrea de a munci neostenit pentru a continua valoroasele sale tradiții și pentru a răspunde cu cinste cerințelor pe care partidul, statul și întregul popor le pun astăzi în fața învățămîntului nostru.

Și colectivul didactic, elevii și absolvenții grupului școlar comercial „Nicolae Kretzulescu" au trăit în aceste zile o mare bucurie — aceea a sărbătoririi centenarului școlii lor.

Într-o telegramă trimisă C.C. al P.M.R. și guvernului R.P. Romîne, corpul didactic și elevii grupului școlar își exprimă recunoștința față de grija permanentă pe care partidul și statul o poartă învățămîntului, angajîndu-se totodată să contribuie prin activitatea lor la dezvoltarea activității comerciale.

(Publicăm în paginile II și III, articole închinate acestor sărbătoriri)

Grupul școlar „Nicolae Kretzulescu" din Capitală

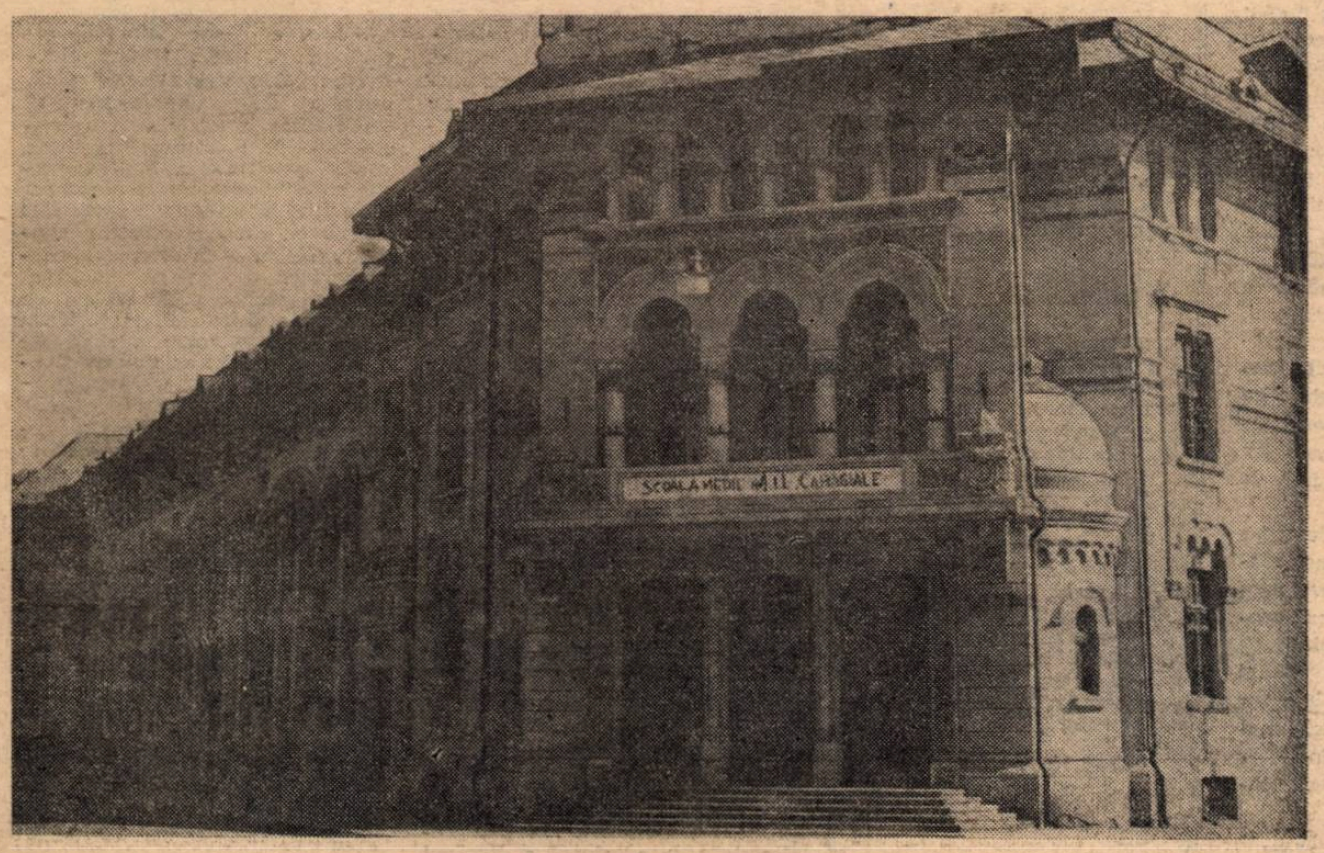

Clădirea Școlii medii nr. 1 „I. L. Caragiale" din Ploiești

Tinerii arheologi din Celei

În curtea Școlii generale de 8 ani din comuna Celei, raionul Corabia, la capătul unui șanț proaspăt săpat, adînc de aproape un metru, sînt adunați ciorchine un grup de elevi. În mijlocul lor, profesorul de istorie. Stau aplecați și privesc curioși cilindrul mare de argilă înfipt în pămînt.

— Ce este? — îi întrebăm.

— A, e o fîntînă romană! — sare cu răspunsul un băiat din grup. Tocmai din secolul III al erei noastre. A fost descoperită săptămîna trecută. Vedeți, și noi am ajutat la săparea acestui șanț.

— Am găsit și o amforă lîngă ea — adaugă mîndru un altul. E grozavă, aproape intactă. Mult mai bine conservată ca cele găsite pînă acum.

— Spunea un tovarăș arheolog de la București — a ținut să ne informeze o școlăriță cu ochi neastîmpărați — că lîngă fîntînă este, probabil, o locuință romană. Așa se pare, căci s-au descoperit și cîteva obiecte casnice. Abia aștept să înceapă săpăturile!

Școlarii s-au aprins, nu glumă. Care mai de care se grăbește să vină cu cîte o explicație, să ne spună ce a descoperit în ultimul timp. Fiecare din ei înțelege cît de frumoasă și importantă este munca arheologică, cunosc însemnătatea pe care o are fiecare obiect găsit și de aceea semnalează profesorului tot ce descoperă ei înșiși pentru ca acesta, la rîndul lui, să-i informeze pe specialiști. Participarea lor la aceste acțiuni i-a ajutat să cunoască bine trecutul satului lor. Ca niște adevărați ghizi, se oferă, cu amabilitate, să ne conducă prin istoria îndepărtată a locurilor pe care astăzi este școala unde învață.

Astfel am aflat că aici a fost cîndva, pe vremea lui Traian, un castru, că pe drumul din fața școlii — „drumul de piatră", cum îi spun localnicii — trecea odinioară un drum roman care, pornind de la Cetatea Sucidava, din marginea comunei lor, se îndrepta spre Caracal și de acolo spre Transilvania. Știu cumva micii noștri ghizi și cînd a fost construit drumul? Ce mai întrebare! Cum să nu știe? Doar sînt niște pasionați arheologi care nu lasă nimic nelămurit. Sub Constantin cel Mare. Vreți argumente concrete? Le au. Anul trecut au găsit un stîlp de kilometraj („miliarum" le-a spus profesorul de istorie că se numește), pe care era gravat numele lui Constantin cel Mare și data cînd s-a construit drumul.

Acum, recent, au fost scoase la lumină fîntîna și o seamă de obiecte folosite în gospodăriile romanilor: vase, linguri etc. Cu siguranță că, de îndată ce cercetătorii de la București vor începe săpăturile, va ieși la iveală și locuința romană. Pînă atunci, pasionații „arheologi" de la școala din Celei dau zilnic tircoale locului cu pricina, nerăbdători și curioși să afle ce se ascunde sub stratul gros de pămînt.

Cît privește fîntîna de care pomeneam mai sus, nici n-o să credeți: În curînd elevii vor bea apă din ea! S-a hotărît să fie amenajată — păstrîndu-i-se, firește, forma — astfel ca să poată fi folosită. Să bei apă dintr-o fîntînă romană! Nu oricine are norocul acesta. Nu-i de mirare că școlarii din Celei sînt tare mîndri de acest lucru, ca de altfel de toate cele descoperite, de întreaga istorie a comunei lor.

Și am mai aflat ceva, de data aceasta de la profesorul lor. Anume, că pasiunea elevilor pentru arheologie o poți constata și în catalog: toți au la istorie numai note mari și foarte mari.

Păcat că de pasiunea pentru arheologie a elevilor și a profesorului care îi îndrumă nu s-a molipsit pînă acum și colectivul didactic al școlii! Numai inițiativă trebuie, pentru că piese sînt. De ce n-ar lua exemplul celor din comuna Orlea, la trei kilometri depărtare, care au organizat un muzeu de toată frumusețea?

M. V.

ŞCOALA MEDIE „I. L. CARAGIALE“ DIN PLOIEŞTI

Străvechi tradiţii

Acum mai bine de un veac, în cuprinsul oraşului Ploieşti, cel de-al 4-lea oraş din ţară ca număr de locuitori, se născuseră, alături de cele cîteva ateliere de tăbăcărie, lăcătuşărie, sticlărie sau cojocărie, cîteva întreprinderi : o rafinărie de petrol, două mici fabrici de ulei etc. Pentru copiii lucrătorilor din aceste modeste întreprinderi au luat fiinţă în vremea aceea, ca urmare a politicii progresiste, desfăşurată de Al. I. Cuza, două şcoli primare. In localul uneia din ele — Şcoala primară de băieţi nr. 1 — s-au deschis în anul 1864 cursurile unui gimnaziu cu două clase ai cărui elevi au fost recrutaţi în urma unui examen. Aceasta este obîrşia celei mai vechi şcoli de grad secundar din Ploieşti, Şcoala medie „I. L. Caragiale“. De atunci şi pînă astăzi, de-a lungul celor o sută de ani a căror împlinire o sărbătorim zilele acestea, şcoala a cunoscut o istorie bogată în fapte.

Mutat în anul următor într-un nou local, construit în bună parte prin contribuţia părinţilor, gimnaziul a înregistrat, de la an la an, un progres lent, dar hotărît. A crescut mereu numărul profesorilor şi, mai ales, calificarea lor, calitatea muncii pe care o desfăşurau. Dezvoltarea industriei petroliere prahovene şi construirea primelor căi ferate care legau oraşul cu capitala şi apoi cu Transilvania şi Moldova au creat condiţii care au facilitat, transformarea gimnaziului în liceu, fapt produs în anul 1878, cînd, după cum menţionează documentele vremii, încep cursurile primei clase de „curs superior“.

Nevoia de cadre pentru economia în plină dezvoltare a oraşului a făcut ca şcoala să se bucure de o atenţie mereu sporită din partea celor ce răspundeau de organizarea şi subvenţionarea ei. Pe de altă parte, renumele pe care deja începuse să şi-l formeze a făcut ca mulţi părinţi să vină din alte localităţi — Tîrgovişte, Buzău, Piteşti, Călăraşi, Giurgiu — pentru a-şi da copiii la şcoala din Ploieşti.

Creşterea populaţiei şcolare a ridicat din nou problema localului, care devenise neîncăpător încă de la 1889. Din nou a intrat în funcţiune „colecta publică“, de data aceasta în vederea construirii unei clădiri impresionante, care a fost însă distrusă în cea mai mare parte de bombardamentele din timpul celui de al doilea război mondial şi refăcută abia după 23 August 1944.

În anii care au urmat eliberării patriei noastre s-a înregistrat o creştere simţitoare a numărului de elevi, ca urmare a deschiderii porţilor învăţămîntului de grad secundar pentru toţi fiii oamenilor muncii.

Răsfoim cu emoţie paginile îngălbenite de vreme din arhiva şcolii. Dosarul ce poartă pe copertă data 1864 ne face cunoscut că, în primul an de existenţă a acesteia, cele două clase ale ei numărau 37 de elevi : 19 în clasa I, 18 în clasa a II-a. Să comparăm aceste date cu cele din registrele noastre de astăzi. În ziua de 15 septembrie a anului 1964 — după o sută de ani — registrul de evidenţă a elevilor înscrişi în şcoală cuprinde numai la secţia de zi 2248 de elevi, la care se adaugă cei 669 de elevi ai secţiei serale. Din 1948 şi pînă în anul centenarului au absolvit cursurile 2 838 elevi, adică mai mult de o treime din numărul celor care le-au absolvit între 1864 şi 1948, într-o perioadă de 84 de ani. Este o dovadă concludentă a grijii partidului şi guvernului nostru pentru instruirea şi educarea tinerelor generaţii, a interesului şi dragostei poporului pentru învăţătură.

Ca toţi elevii patriei noastre, elevii Şcolii medii „I. L. Caragiale“ din Ploieşti se bucură din plin de minunatele condiţii create învăţămîntului în anii puterii populare. În fiecare toamnă îi întîmpină profesori cu o bogată experienţă didactică sau tineri pedagogi cu o temeinică pregătire de specialitate, care se bucură de o binemeritată apreciere pentru competenţa lor, pentru stăruinţa şi dragostea cu care îşi îndeplinesc îndatoririle. Ei duc mai departe şi urcă pe noi trepte tradiţia înaintaşilor lor, profesori renumiţi care au pregătit zeci de generaţii. Colectivul didactic de astăzi îşi aminteşte cu dragoste şi respect de numele lui Ioan Romanescu, primul dascăl de română, latină şi istorie al şcolii sau de Nicolae Crapelianu, profesorul de matematică al celei dintîi promoţii a gimnaziului. De şcoala noastră se leagă numele unor mari personalităţi din istoria culturii romîneşti — numele lui Nicolae Iorga sau Eugen Lovinescu, ale lui I. Al. Bassarabescu, Ştefan Bezdechi, Eugen Ludwig, Gheorghe Munteanu-Murgoci, dr. Danielopol, Manicatide, Grigore Orăşanu, Theodor Raica, Emil Flavian, Virgil Teodosiu, I. Cr. Danielescu, Stoica Teodorescu etc. Ei au muncit cu entuziasm, cu dragoste pentru nobila lor meserie şi au transmis elevilor, o dată cu bogate cunoştinţe, dragostea de ţară şi de popor.

Din învăţătura acestor dascăli s-au adăpat elevi nu mai puţin străluciţi. Printre ei se numără în primul rînd marele Caragiale, pe care registrul anului 1864 îl menţionează ca elev în clasa a II-a a gimnaziului şi care, în 1867, semnează cererea pentru eliberarea certificatului de absolvire. În filele cataloagelor îngălbenite de vreme apar multe alte nume care au devenit mai apoi larg cunoscute prin contribuţia de seamă adusă la dezvoltarea ştiinţei, a literaturii, a artelor noastre. C. I. Parhon, Ştefan Popescu, Geo Bogza, Paul Constantinescu sînt numai cîteva dintre acestea.

Valoroasele tradiţii ale şcolii sînt continuate şi ridicate astăzi, în condiţiile regimului nostru democrat-popular, pe culmi mereu mai înalte. Profesorii şcolii se străduiesc să-i ajute pe elevi în însuşirea cît mai profundă a cunoştinţelor, să le formeze bazele unei serioase culturi generale, să-i pregătească temeinic pentru viaţă. În cele două decenii care au trecut de la eliberarea patriei noastre au absolvit cursurile mulţi tineri care s-au afirmat ca studenţi străluciţi, ca ingineri, medici, profesori etc., remarcîndu-se nu numai prin pregătirea lor multilaterală, dar şi prin etica lor înaltă, prin conştiinţa datoriei lor de cetăţeni şi calda lor dragoste faţă de patrie, faţă de popor.

Împlinirea unui veac de existenţă a şcolii are pentru noi, slujitorii ei, ca şi pentru elevii noştri, nu numai valoarea unui eveniment de seamă întîmpinat cu sentimente sărbătoreşti, ci şi semnificaţia unui imbold la o activitate mereu mai rodnică, mai susţinută, pe măsura înaltelor tradiţii ai căror continuatori sîntem chemaţi să fim.

prof. ASPASIA VASILIU
directoarea şcolii

Caragiale elev

Biografia lui I. L. Caragiale în anii lui de învăţătură este strîns legată de şcolile ploieştene.

La vîrsta de 7 ani, în 1859—1860, îl aflăm ca elev în clasa I a şcolii primare. Are ca dascăl în această clasă pe N. Calebuneanu. Nu ştim ce rezultate va fi dobîndit atunci, dar s-a păstrat „matricolul“ din clasa a II-a, cînd l-a avut ca dascăl pe Zaharia Antinescu, literat cu pretenţii, membru în multe „comiţii şi comitete“. Din cercetarea documentelor rezultă că la examenele date la finele semestrelor I şi II, precum şi pe anul întreg, a obţinut la „gradul de învăţătură“ calificativul „E“, care desemna cuvîntul „Eminenţă“.

În clasa a III-a, în anul şcolar 1861-62, Caragiale îl are ca dascăl pe vestitul Bazil Drăgoşescu, a cărui amintire frumoasă o va păstra toată viaţa, iar în clasa a IV-a, în anul şcolar 1862-63, pe institutorul M. I. Georgescu. Şi în acest an obţine la examenul de la sfîrşitul semestrelor I şi II, ca şi la examenul de la finele anului, la toate obiectele de studiu, calificativul cel mai înalt.

O dată cu terminarea cursurilor primare, cum în Ploieşti nu exista încă un gimnaziu de stat, Caragiale fu înscris la institutul particular „Pavel Eliade“.

Anul şcolar 1864—65 are o deosebită importanţă în viaţa culturală a oraşului Ploieşti : este anul în care se înfiinţează gimnaziul ce-şi va deschide porţile la 3/16 noiembrie. Elevul Caragiale Ioan se retrage de la institutul „Pavel Eliade“, îndreaptă o cerere către foştii săi învăţători pentru a-i elibera certificatul de absolvire şi se înscrie în clasa a II-a a gimnaziului. Aici are ca dascăli figuri bine cunoscute în istoria începuturilor învăţămîntului ploieştean : la limba romînă pe profesorul I. Romanescu, care mai predă latina, istoria şi geografia, la matematici şi ştiinţele naturii pe N. Crapelianu, la limba franceză pe Augustin Pique, la caligrafie pe pictorul Iosif Walenstein. În clasele II şi III obţine rezultate foarte bune, notate prin calificativul cel mai înalt : „Prea bine“. În clasa a IV-a, ultima a gimnaziului, este calificat al cincilea.

În modestele săli de clasă ale unui modest gimnaziu, cîţiva profesori anonimi au dăruit ceva din mintea şi din sufletul lor celui care s-a ridicat prin operele sale pe marile culmi ale literaturii.

Prof. **N. I. SIMACHE**

Laboratorul de chimie

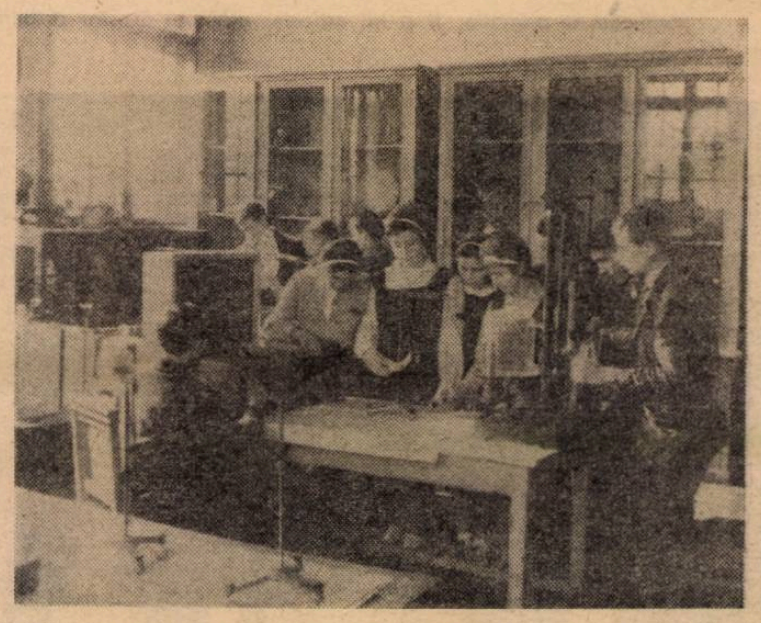

Laboratorul de fizică

Lecţii de fizică ieri şi azi

La şcoala care poartă azi numele lui I. L. Caragiale, primele cunoştinţe de fizică s-au predat în anul 1865—1866, în cadrul aşa numitor lecţii de „sciinţe naturale“, în cîte 3 ore pe săptămînă, la clasa a III-a. Ele erau chemate să lămurească elevilor cele trei stări ale corpurilor, greutatea şi căderea acestora, „înotarea lor în apă şi în aer“, precum şi noţiunile de căldură, magnetism şi electricitate. În anul şcolar următor, în clasa a IV-a, profesorul George Ghimbăşanu preda „dezvoltarea mai largă a noţiunilor deşteptate în clasa a III-a“, explicînd „mişcarea corpurilor“, „compunerea puterilor ce lucrează asupra unui corp“, „maşinile cele mai simple“, căldura şi efectele ei, magnetismul, busola, electricitatea şi electromagnetismul, „telegrafia electrică“, dînd noţiuni despre formarea şi propagarea sunetului şi despre „celeritatea lui“, despre natura şi propagarea luminii, despre, „reflexiunea şi refracţiunea“ ei, ca şi noţiuni de meteorologie. Materialul didactic care slujea la clarificarea acestor cunoştinţe era alcătuit dintr-o „maşină electrică“, o busolă şi o nivelă, obţinute din donaţii.

Au trecut o sută de ani. În locul „înotării corpurilor în apă şi în aer“ elevii de astăzi învaţă despre efectul fotoelectric, despre radiorecepţie sau despre structura atomului. „Maşina electrică“ de odinioară a dispărut de mult din laboratorul şcolii. Locul ei l-au luat sute de aparate moderne care răspund celor mai înalte exigenţe ale predării: aparate de proiecţii (folosite la proiectarea unor filme despre oscilaţii şi unde, tuburi electronice, structura materiei etc.), aparate de radiorecepţie şi radioemisie, aparate pentru experienţe de mecanică, acustică, optică, electricitate. Pentru experienţe referitoare la structura atomului, laboratoarele şcolii sînt dotate cu camere Wilson, contoare Geiger — Müller, spintariscoape etc.

La dispoziţia profesorilor de fizică se află un cabinet de lucru dotat cu numeroase lucrări de specialitate. Aici se documentează ei asupra celor mai noi probleme legate de temele pe care le dezbat în lecţii, aici verifică experienţele pe care urmează să le facă în clasă, aici se întrunesc pentru a dezbate aspectele muncii metodice.

Folosirea largă a acestor condiţii a făcut ca elevii şcolii să obţină succese tot mai mari în studiul fizicii. Ei s-au remarcat adesea la olimpiade, la examenele de intrare în învăţămîntul superior, ca şi după intrarea în producţie în întreprinderile ploieştene — uzinele „1 Mai“, rafinăria „Brazi“ etc. — unde prin munca lor, prin rezultatele pe care le obţin, prin întreaga lor conduită fac cinste şcolii şi profesorilor lor.

prof. TRAIAN POPESCU

LA GRUPUL ŞCOLAR „NICOLAE KRETZULESCU“

Sărbătorirea împlinirii unui veac de la crearea primei şcoli comerciale din Bucureşti — actualul grup şcolar „Nicolae Kretzulescu“ — a fost bogată în evenimente emoţionante: întîlniri între generaţiile de profesori şi elevi din urmă cu mai multe decenii, întîlniri între actualii şi foştii elevi ai şcolii, dezvelirea unei plăci comemorative, adunarea festivă.

Toţi cei care au luat parte la manifestările prilejuite de centenarul şcolii au putut desprinde o serie de imagini sugestive cu privire la activitatea ei, activitate care s-a dezvoltat în special în ultimele două decenii, datorită condiţiilor tot mai bune ce i-au fost create prin grija partidului şi guvernului. Dacă de la 1864 — cînd a fost înfiinţată prin străduinţa doctorului Nicolae Kretzulescu, figură luminoasă de ctitor al învăţămîntului romînesc — şi pînă în 1944, adică timp de 80 de ani, cursurile ei au fost frecventate de circa 3.500 de elevi, în anii puterii populare ea a pregătit peste 5 800 de tineri.

Studiul în şcoală este astăzi astfel organizat încît să-i familiarizeze pe elevi cu cele mai noi metode de muncă folosite în sectoarele de activitate pentru care sînt pregătiţi. Astfel, pentru elevii şcolii profesionale de vînzători şi pentru elevii şcolii tehnice de muncitori cu înaltă calificare au fost organizate patru magazine-clasă, structurate după principalele profile ale unităţilor din reţeaua comercială, respectiv pentru vînzarea produselor alimentare, pentru legume şi fructe, pentru produse textile şi încălţăminte şi pentru produse metalochimice. Lecţiile practice desfăşurate în aceste magazine-clasă îi familiarizează pe elevi cu cele mai noi metode de lucru folosite în comerţ — autoservirea, plata direct la vînzător, expunerea deschisă a mărfurilor — precum şi cu cele mai ştiinţifice şi estetice forme de păstrare şi etalare a produselor.

În laboratorul de merceologie al şcolii sînt create condiţii tehnice pentru efectuarea analizei minuţioase a unei mari varietăţi de produse. Astfel, laboratorul este înzestrat cu standuri şi colecţii de mărfuri din diferite domenii, precum şi cu aparate perfecţionate pentru determinări calitative şi cantitative — dinamometru pentru studiul rezistenţei la tracţiune şi alungire a ţesăturilor, cauciucului, maselor plastice etc., torsimetru, aparate pentru determinarea umidităţii lemnului etc.

Actuala organizare a practicii în producţie, care se desfăşoară în 80 de unităţi fruntaşe din sectorul comercial, constituie un mijloc de bază în pregătirea viitorilor lucrători din comerţ formaţi astăzi de către grupul şcolar „Nicolae Kretzulescu“. În timpul practicii, elevilor li se încredinţează treptat sarcini de răspundere sporită pe care trebuie să le îndeplinească independent. Faptul că numeroşi elevi sînt evidenţiaţi de către conducerile unităţilor în care fac practică, pentru rezultatele obţinute în îndeplinirea acestor sarcini, constituie o mărturie a bunei lor pregătiri.

În acelaşi timp, s-au creat condiţii pentru dezvoltarea armonioasă, multilaterală a elevilor. Aceştia au la dispoziţie o bogată bibliotecă, cuprinzînd 25.000 de volume, îşi pot dezvolta talentele şi aptitudinile în cercurile pe specialităţi, în cercurile şi formaţiile artistice, în asociaţia sportivă a grupului şcolar.

Nivelul ridicat de pregătire al elevilor se datoreşte muncii intense desfăşurate de majoritatea cadrelor didactice ale şcolii, pedagogi cu o bună pregătire profesională, dintre care peste două treimi au obţinut gradul II, iar o pătrime şi gradul I. Mulţi dintre ei, profesori cu bogată experienţă didactică, au elaborat manuale pentru disciplinele de bază cuprinse în planul de învăţămînt. Cu prilejul centenarului, tovarăşilor Andrei Isbăşescu, Pavel Badralexe, Valeria Ciordaş, Constanţa Neagu şi Irina Polak le-a fost înmînată distincţia de „profesor fruntaş“.

Îmbogăţit de experienţa trecutului, puternic prin munca plină de pricepere şi abnegaţie a colectivului său didactic, însufleţit de tinereţea mereu reînnoită a elevilor pe care-i pregăteşte, grupul şcolar „Nicolae Kretzulescu“ păşeşte viguros în cel de-al doilea veac al existenţei sale.

OPINII

Predarea gramaticii în şcoală

Problemele predării gramaticii au fost discutate în repetate rînduri în paginile „Gazetei învăţămîntului“. A suscitat îndeosebi un viu interes în rîndurile profesorilor de specialitate articolul „Exigenţele învăţămîntului superior în domeniul limbii romîne“, apărut sub semnătura prof. univ. Ion Coteanu în numărul din 20 decembrie 1963. Referindu-se la afirmaţia făcută în acest articol — şi anume că „scopul predării limbii romîne nu poate fi deprinderea analizei gramaticale“ — prof. Al. Indrea de la Şcoala medie nr. 6 din Cluj, socoteşte în materialul pe care-l reproducem mai jos, apărut în revista „Tribuna“ la 5 noiembrie a.c., că afirmaţia este pe deplin îndreptăţită. Tov. Indrea propune de asemenea cîteva soluţii menite să înlăture caracterul descriptiv pe care îl are în prezent studiul gramaticii.

Solicităm pe profesorii de limba romînă, pe toţi cei interesaţi de problemele predării limbii în şcoală, să-şi spună cuvîntul în această privinţă.

În cadrul programei de învăţămînt, o deosebită importanţă se acordă predării gramaticii, ca mijloc principal de dezvoltare a exprimării corecte şi ca mijloc de cultivare a limbii în general. Acest fapt se vede şi din numărul mare de ore săptămînale acordat acestui obiect.

Cu toate acestea, din ceea ce am observat personal, ni se pare adesea că rezultatele în predarea acestui obiect nu sînt cele aşteptate. Mulţi dintre elevii noştri nu ajung, pînă la sfîrşitul ciclului de predare, să stăpînească noţiunile gramaticale, uneori nici măcar cele de bază. Este sigur că, dacă unii elevi arată la examene slabe posibilităţi de exprimare, aşa cum auzim adeseori spunîndu-se, aceasta se datoreşte în mare măsură necunoaşterii gramaticii. Situaţia necorespunzătoare în care se află predarea gramaticii în şcoală se datoreşte, după opinia noastră, punctului de vedere limitat din care este privit rolul acestui obiect de studiu în programa şcolară. Am putea să spunem că neajunsul porneşte de la analiza gramaticală pe texte. În momentul de faţă, în predarea gramaticii se pune mare accent pe analiza pe texte. Credem că analiza gramaticală pe texte — în felul cum e înţeleasă în prezent, ca o analiză globală, ca o încercare de a explica în întregime gramatical un text aparţinînd unui autor oarecare — este o muncă neştiinţifică.

Limba vie, fie vorbită, fie scrisă, cuprinde în sine atît de multe cazuri dificile, cazuri încă nelămurite de gramatică sau încă incomplet gramaticalizate, fel de fel de cazuri echivoce, încît încercarea de a-i aplica o explicaţie gramaticală completă apare ca o muncă aproape zadarnică. Nesiguranţa soluţiilor face ca mulţi, chiar dintre profesorii tineri, să creadă că gramatica e un lucru greu, dacă nu chiar imposibil de însuşit. Noi credem că se face abuz de analiza pe texte. Atît la predarea fiecărei noţiuni gramaticale în parte, cît şi la lecţiile de reîmprospătare a diferitelor capitole mai mari, de asemenea la examenele de admitere, predarea cunoştinţelor şi examinarea elevilor se face prin astfel de analize. Se dă impresia — fapt care nu poate fi evitat — că, în însuşirea gramaticii, elevii trebuie să ajungă — dar de fapt ajung rareori — să poată descifra gramatical orice text li s-ar da pentru analiză. Noi credem că nu aceasta trebuie să fie scopul învăţării gramaticii în şcoală. Abuzul de analize gramaticale pe texte nu numai că nu ajută, dar chiar stînjeneşte însuşirea gramaticii de către elevi prin aceea că abate atenţia de la scopul urmărit. Pe drept cuvînt, profesorul I. Coteanu spune că „scopul predării limbii romîne nu poate fi deprinderea analizei gramaticale“ (cf. Gazeta învăţămîntului, 20 dec. 1963).

S-a spus şi se spune că analiza gramaticală pe texte înseamnă legarea teoriei de practică, legarea noţiunilor gramaticale de limba vie, artistică a scriitorilor. În gramatică, legarea teoriei de practică nu înseamnă aplicarea de către elevi a cunoştinţelor la limba unui scriitor sau a altuia, ci înseamnă în primul rînd aplicarea acestor cunoştinţe la propria lor exprimare.

A face analiza gramaticală globală a unui text, în măsura în care acest lucru e posibil, înseamnă a realiza descrierea gramaticală a acelui text.

Introducerea analizelor pe text, ca de altfel întreaga structură a manualelor şcolare, aşa cum acestea sînt alcătuite în prezent, dovedesc deci că gramatica şcolară este îndrumată pe linia gramaticii descriptive. Este bună oare această orientare? Noi credem că nu. De altfel, elevii claselor V—VIII nu pot înţelege, la vîrsta lor, noţiunile abstracte ale gramaticii descriptive. Pentru a defini caracterul şi a determina structura gramaticii şcolare e nevoie, cum arată şi prof. I. Coteanu, citat anterior, să avem mereu în vedere scopul pentru care acest obiect se predă în şcoală. Scopul este acela de a deprinde pe elevi să se exprime oral şi în scris. Gramatica şcolară trebuie să fie, deci, o gramatică practică, simplă, elementară (limitată la elementele structurii de bază a limbii), care să formeze la elevi deprinderea exprimării corecte. S-ar putea spune că gramatica şcolară nici nu este o ştiinţă. Ea nu are ca obiectiv studiul limbii în ansamblu. Ea nu poate şi nici nu intenţionează, oricît ar fi de supărător acest lucru pentru cei care o învaţă, să explice fiecare fapt de limbă. Gramatica şcolară este mai mult un îndreptar decît o ştiinţă.

Gramatica poate ajuta la deprinderea exprimării corecte prin **regulile gramaticale**, care sînt adevărate norme ale exprimării corecte. Un sistem închegat de cunoştinţe gramaticale, limitat la structura de bază a limbii, formează la elevi priceperea de a folosi corect formele morfologice ale limbii şi de a alcătui fraze şi propoziţii corecte.

În gramatica şcolară, deci, scopul imediat este însuşirea de către elevi a regulilor gramaticale. **Exerciţiul gramatical, de orice fel ar fi, se face numai în măsura în care serveşte la însuşirea, fixarea şi consolidarea regulilor gramaticale.** Exemplele alese pentru predarea sau aplicarea regulilor gramaticale trebuie să fie, ca de altfel în oricare altă disciplină, cele mai simple şi cele mai ilustrative. Simple — în sensul că nu trebuie să cuprindă, pe cît posibil, alte probleme în afară de cea studiată: ilustrative — în sensul că din ele cazul studiat trebuie să apară cu cea mai mare claritate şi uşurinţă şi cît mai direct posibil. Pe această linie, **cele mai bune exemple nu sînt textele din autori, ci exemplele create în mod special pentru a ilustra cazul gramatical dat.**

O altă problemă, pe care trebuie să o avem în vedere cînd facem distincţia între gramatica şcolară şi cea descriptivă, este că, dacă aceasta din urmă îşi poate permite să se îndrume spre studiul limbii în sine, spre studiul formelor de limbă desprinse de gîndirea logică, cum vedem că se şi face în prezent, structura limbii în gramatica şcolară nu poate fi prezentată decît în strînsă legătură cu gîndirea logică. La copiii mici, predarea gramaticii nelegată de structura logică a gîndirii este ca şi cum profesorul de naturale ar vorbi elevilor despre animale fără ca elevii să fi văzut animale nici măcar în ilustraţii. Se afirmă că prin limbă oamenii exprimă nu numai judecăţi, ci şi stări afective, impulsuri de voinţă etc., şi acest lucru este adevărat, dar faptul nu interesează gramatica şcolară, de vreme ce ea, prin prezentarea limbii în strînsă legătură cu gîndirea logică şi numai prin aceasta îşi poate realiza scopul de a forma la elevi deprinderi de exprimare corectă. În prezent, predarea limbii în legătură cu gîndirea logică se face numai la clasele I—IV şi nu se mai continuă, în măsura în care ar fi necesar, la clasele V—VIII. Spre exemplificare, să amintim definiţia propoziţiei. La clasele I—IV elevii învaţă şi înţeleg uşor că **„propoziţia este o gîndire spusă sau scrisă“.** La clasele V—VIII se dă definiţia **„o comunicare în care există un singur predicat“** — pe care elevii nu o înţeleg sau ajung să o înţeleagă foarte greu. După părerea noastră, structura gramaticii de la clasele I—IV trebuie să fie extinsă şi la clasele V—VIII.

Faptul că gramatica şcolară are în vedere mai mult scopul descriptiv a făcut ca manualele şcolare să fie încărcate cu un material teoretic complicat şi greoi, pe care elevii nu şi-l pot însuşi: definiţii lungi, exhaustive, fel de fel de cazuri neînsemnate, forme populare, stilistice etc. Se scapă din vedere faptul că în şcoală elevii nu învaţă limba în general, pe care ei o cunosc de la părinţi, ci învaţă să se exprime corect. **Nu e nevoie ca ei să înveţe să cunoască, de exemplu, toate formele gramaticale** (literare, populare, de nuanţă stilistică etc.) **prin care se poate exprima un conţinut oarecare. În acest caz, e destul dacă ei cunosc numai forma sau formele tipice, forma sau formele model.** (Pe celelalte ei le vor folosi, şi corect, cînd nevoia le-o va cere, chiar dacă nu le vor fi învăţat la gramatică). Să dăm un exemplu. În manualul de cl. VII, la lecţia despre propoziţia subordonată completivă directă, se dau nu mai puţin de 13 forme, cele introduse prin: **că, dacă, de, cum că, să, ca să, care, cine, ce, unde, cînd, cum şi cît.** După părerea noastră, e deajuns ca, la predarea acestei propoziţii, să se dea elevilor numai forma cu **că — mi-a spus că vine —** ca fiind cea mai tipică, forma model. Eventual, se mai pot da 2—3 forme pentru a se arăta că astfel de propoziţii mai pot fi exprimate şi prin alte forme decît cea cu **că.** Putem fi siguri că elevii, ajungînd să cunoască ce este o propoziţie subordonată completivă directă şi cunoscînd forma ei model, pe celelalte le vor folosi singuri, şi corect, cînd vor avea nevoie să o facă, chiar fără să le fi învăţat la lecţiile de gramatică.

În manualul şcolar definiţiile trebuie să fie cît mai simple, pe înţelesul elevilor. **Ele nu trebuie să cuprindă totalitatea însuşirilor care caracterizează un caz gramatical sau altul şi e deajuns dacă se referă la unul sau două elemente distinctive.** Să demonstrăm şi aceasta printr-un exemplu. În manualul de clasa a VII-a găsim următoarea definiţie a articolului posesiv: **„Articolul posesiv (genitival) se aşează înaintea unui substantiv sau a unui pronume în genitiv, înaintea unui pronume (adjectiv) posesiv sau a unui numeral ordinal şi leagă, de obicei, numele obiectului posedat de al posesorului“.** Din această definiţie, prea lungă, cel puţin două lucruri ar putea lipsi, ca fiind inutile pentru scopul urmărit de gramatica şcolară: faptul că articolul posesiv se aşează înaintea unui adjectiv posesiv şi înaintea unui numeral ordinal.

Definiţiile exhaustive, prin care se încearcă cuprinderea fenomenului în toată răspîndirea lui în limbă, ţin de gramatica descriptivă, nu de cea şcolară. Din păcate, manualele şcolare abundă în definiţii prea lungi şi greoaie. Vom mai da cîteva exemple: **„Substantivul este partea de vorbire flexibilă care denumeşte fiinţe, lucruri, fenomene din natură, acţiuni, stări şi relaţii dintre oameni“** (cl. VII); **„Adverbul este partea de vorbire neflexibilă care stă pe lîngă un verb, un adjectiv sau un adverb şi arată felul acţiunii, stării sau însuşirii ori împrejurarea în care se săvîrşeşte acţiunea“** (cl. VI); **„Articolul alăturat la sfîrşitul unor substantive care denumesc obiecte cunoscute mai înainte sau care se fac cunoscute acum, pentru a le preciza înţelesul, se numeşte articol hotărît“** (cl. V); **„Formele pe care le ia adjectivul pentru a arăta că o însuşire poate exista în diferite grade la două sau mai multe obiecte sau chiar la acelaşi obiect, în momente diferite, se numesc grade de comparaţie“** (cl. VI). Astfel de definiţii nu pot fi înţelese şi reţinute nici de elevii buni, necum de cei mai slabi.

Am încercat, în cele de mai sus, să propunem cîteva soluţii, care, dacă ar fi acceptate şi aplicate, credem că ar contribui la îmbunătăţirea predării gramaticii în şcoală. Este necesar ca profesorii de limba romînă şi alţi specialişti să studieze şi să pună în discuţie această problemă, care priveşte un obiect de studiu atît de important, menit a împărtăşi cunoştinţe absolut necesare oricărui cetăţean din patria noastră.

AL. INDREA
profesor la Şcoala medie nr. 6 Cluj

Lecții

Predarea limbilor străine

Nu prin traducere, ci prin conversație

Se știe că studiul unei limbi străine se poate realiza pe două căi : logică sau intuitivă. În primul caz elevul gîndește în limba maternă și, pentru a se exprima în limba străină, recurge la traducere, fiind obișnuit să se folosească de limba străină numai prin intermediul limbii materne. Cu alte cuvinte, gîndirea elevului rămîne legată de limba maternă, accentul punîndu-se pe traducerea dintr-o limbă în alta. Limba străină se însușește astfel lent, anevoios. Spre deosebire de studierea logică a unei limbi, însușirea intuitivă a acesteia se bazează pe faptul că elevul gîndește direct în limba străină, atenția fiindu-i îndreptată asupra conținutului de idei. El nu mai traduce dintr-o limbă în alta și nu-și mai supune exprimarea unui control conștient. Faptul că o limbă străină se învață foarte ușor în cea mai fragedă copilărie se explică tocmai prin aceea că la această vîrstă copilul învață să gîndească în limba străină.

Așadar, pentru a obține cele mai bune rezultate în munca lui, profesorul de limbi străine este chemat să-i ajute pe elevi în formarea unei legături directe între gîndirea lor și limba respectivă, să le dezvolte vorbirea interioară în această limbă, fără de care nu este posibilă nici exprimarea orală. Or, vorbirea interioară într-o limbă străină se formează mai ales în condițiile audierii altor persoane care o vorbesc, precum și în condițiile unei continue practici proprii.

Experiența dobîndită în ultimii ani în predarea limbilor străine ne arată că se poate renunța aproape complet la traducere, atît în timpul verificării cît și la expunerea noilor cunoștințe. În aceste condiții, textul din manual nu mai este un fel de scop în sine, cum era odinioară, ci devine doar un pretext de conversație. Nu ne mai interesează aproape deloc versiunea românească a textului (deși continuăm să cerem sporadic, prin sondaj, unele traduceri), ci urmărim ca elevii să-i înțeleagă conținutul direct, fără să mai fie nevoiți să-l traducă și angajăm cu ei, pe marginea textului, discuții pe care căutăm să le facem cît mai atractive. Așadar, centrul de greutate al orelor de limbi străine se deplasează de la text pe conversație, pentru ca elevii să se simtă în mod nemijlocit în climatul natural al limbii studiate și pentru ca, puțin cîte puțin, auzind-o și încercînd s-o vorbească, ei să înceapă a gîndi direct în această limbă, înlăturînd balastul inutil al exercițiilor de traducere.

Conversația în limba străină se impune chiar din primul moment al predării noilor cunoștințe, înainte de lectura model a textului. Această primă parte a conversației, cunoscută sub numele de conversație introductivă, reține pe bună dreptate atenția cadrelor care predau limbile străine în școlile noastre de cultură generală, întrucît s-a dovedit că atunci cînd este inițiată și condusă cu iscusință, ea constituie un procedeu de mare valoare pentru însușirea noilor cunoștințe.

Îndeobște, conversația introductivă cuprinde trei elemente metodice, care sînt tot atîtea etape ale desfășurării ei : folosirea mijloacelor intuitive, povestirea profesorului și semnalarea formelor gramaticale. Mă voi ocupa, pe scurt, de fiecare element în parte.

Folosirea mijloacelor intuitive. Actualele manuale școlare de limbi străine sînt bogat ilustrate. De aceea, la aproape toate lecțiile pornesc conversația de la ilustrațiile din manual, care de cele mai multe ori exprimă sugestiv conținutul textului. Încep de obicei conversația spunînd elevilor : „Regardez la gravure et dites ce que vous voyez". După primirea răspunsurilor, intervin cu alte întrebări, referitoare la detaliile concrete ale ilustrației. Alteori aduc în clasă tablouri intuitive, organizînd conversația introductivă pe marginea lor.

În general, de ilustrația sau tabloul în jurul cărora se poartă conversația se leagă un bagaj lexical nou — cuvinte și expresii necunoscute încă de elevi. Pe măsură ce ele apar în conversație le scriu pe tablă, fără însă a da și traducerea lor în limba română. De exemplu, arăt elevilor, în ilustrație, un dulap și scriu pe tablă „l'armoire". Legarea acestui cuvînt de ilustrație face cu totul de prisos indicarea semnificației sale în limba română, căci ea apare în mod evident. Se înlătură deci, cu ajutorul ilustrației, necesitatea de a traduce unele cuvinte noi.

Pe lîngă aceasta, ilustrația prezintă și avantajul de a favoriza o conversație introductivă plină de vioiciune. Atît ilustrațiile din manual, cît și tablourile aduse în clasă de noi trezesc interesul elevilor, îi determină să participe activ la conversație. Folosirea acestor mijloace intuitive creează astfel premise nu numai pentru o bună conversație introductivă, dar și pentru ca lecția în totalitatea ei să-și atingă scopul.

Povestirea profesorului. După ce am epuizat toate posibilitățile de conversație pe care le oferă ilustrația trec, aproape pe nesimțite, la expunerea conținutului textului care urmează să fie predat. Povestesc într-un ritm cît mai lent și mai expresiv cu putință, avînd grijă ca în propozițiile pe care le rostesc să includ cuvintele și expresiile noi pentru elevi. Caut ca într-o propoziție să introduc un singur cuvînt sau o singură expresie necunoscută, pentru a nu crea dificultăți elevilor.

Așa cum am procedat și la prezentarea ilustrației, scriu cuvintele noi pe tablă, pe măsura folosirii lor, cu deosebirea că acum le notez și semnificația, în special prin sinonime ori prin scurte explicații în limba studiată. Numai rareori, în cazurile cînd nu am altă posibilitate, recurg la traducerea în limba română.

Eventualele particularități de pronunțare pe care le prezintă unele cuvinte le explic, firește, o dată cu scrierea acestora pe tablă.

În tot cursul povestirii mă îngrijesc ca elevii să mă urmărească, să înțeleagă propozițiile pe care le rostesc. Ei înțeleg sensul cuvintelor noi din cele notate pe tablă, din context, din inflexiunile vocii, din gesturile și mimica mea. Pentru a avea certitudinea că sînt înțeles, pun întrebări de sondaj sau chestionez fugitiv întreaga clasă, fără însă a pierde din vedere continuitatea expunerii.

Semnalarea formelor gramaticale. Orice text din manual cuprinde, pe lîngă un bagaj lexical nou, și forme gramaticale noi. E firesc, de aceea, ca în cadrul conversației introductive, o dată cu predarea lexicului, să semnalăm și formele gramaticale necunoscute încă elevilor pentru ca, atunci cînd vor trece la lectură, aceste forme să nu constituie un obstacol în înțelegerea textului.

S-ar putea obiecta că în conversația introductivă, pentru care dispunem de cel mult zece sau douăsprezece minute, nu avem suficient timp pentru includerea explicațiilor de ordin gramatical. În realitate, însă, nu e vorba de explicații amănunțite, ci de simpla semnalare a formelor gramaticale noi. Povestind, de pildă, textul „Le nid de chardonnerets", strecor în povestire formele verbale „mettant" și „nourrissant" și atrag atenția elevilor că e vorba de un timp nou pentru ei, participiul prezent, care are drept terminație caracteristică grupul „ant" și care corespunde gerunziului din limba romînă. Totul durează două sau cel mult trei minute ; este însă suficient pentru a semnala elevilor participiul prezent și pentru ca, la lectura textului, ei să înțeleagă noua formă gramaticală.

S-ar mai putea ridica o obiecție : aceea că nu respectăm principiul metodic de a porni, în predarea noțiunilor noi de gramatică, de la identificarea fenomenului gramatical pe text. Dar dacă strecurăm fenomenul gramatical în povestirea conținutului textului și imediat după aceea îl identificăm în frazele folosite de noi, procedeul este același : și într-un caz și în altul am pornit de la identificarea fenomenului gramatical într-un context de limbă. Din punct de vedere metodic nu există nici o deosebire între identificarea fenomenului gramatical în text sau în povestire.

Practica mi-a arătat că avantajele folosirii conversației introductive în modul expus mai sus sînt deosebit de mari. O astfel de conversație stimulează curiozitatea și atenția elevilor, îi pune în situația de a auzi și memora cuvinte și propoziții noi, de a mînui liber un vocabular variat, de a pronunța fraze construite în mod independent de ei înșiși, îi pregătește să înțeleagă textele din manual direct, spontan, chiar de la prima lectură, fără a mai apela la exerciții de traducere.

Prof. IONEL BANDRABUR
Școala medie „Ion Slavici"
Panciu

Procedee mnemotehnice

Trebuie să ne ferim de tendința unor elevi de a învăța în mod mecanic — acesta este un lucru bine cunoscut. Dar, după ce o lecție a fost bine înțeleasă și însușită, este util să indicăm elevilor și unele mijloace de memorare a ei, bineînțeles în așa fel încît ele să-i ajute efectiv, nu să reprezinte un balast.

În munca mea de predare a fizicii în clasele V-VIII am mereu în vedere acest lucru. Bunăoară, după ce am predat în clasa a VII-a lecția despre pîrghii, am cerut elevilor ca, ori de cîte ori văd o unealtă sau alt obiect cu care se execută o lucrare, să caute a stabili care sînt punctele de aplicare a forței și rezistenței, ca și sprijinul. Ei s-au deprins ușor să găsească aceste puncte, dar întîmpinau greutăți în a stabili genul pîrghiei. Plecînd de la ideea existentă în manualul de geometrie pentru clasa a VII-a — unde, pentru a-i ajuta pe elevi să rețină în memorie primele zecimale ale numărului π, se dă, ca procedeu mnemotehnic, o propoziție alcătuită într-un anume fel — am formulat și eu o propoziție : „Să reținem formula", ale cărei inițiale — S.R.F. — amintesc respectiv termenii „sprijin", „rezistență", „forță". Situînd inițialele respective la mijlocul unui tabel și compunînd apoi, pe acest tabel care se reține cu ușurință, variantele respective, elevii n-au mai întîmpinat greutăți în stabilirea genului unei pîrghii.

Gr. I	R F	S	F R
Gr. II	F S	R	S F
Gr. III	R S	F	S R

Tot la fizică, de data aceasta în clasa a VI-a, la predarea lecției despre densitatea corpurilor, după ce elevii au înțeles bine că densitatea este raportul între masă și volum, pentru a-i ajuta să exprime cu ușurință în scris formula de dependență între aceste proprietăți am scris fraza „Memorăm, dacă vrem", ale cărei inițiale amintesc respectiv termenii „masă", „densitate" și „volum", stabilind expresia $\frac{M}{D\ V}$

Pornind de la această expresie, pentru a afla masa, de exemplu, acoperim pe M. Constatăm astfel că masa este produsul dintre densitate și volum. Prin același procedeu aflăm că densitatea este raportul între masă și volum, iar volumul — raportul între masă și densitate.

O cale identică am folosit pentru a-i ajuta pe elevi să rețină formula care stabilește legătura între spațiu, viteză și timp în mișcarea uniformă sau, la clasa a VII-a, formula pentru aflarea cantității de electricitate.

În alte cazuri am recurs la desen. De exemplu, pentru mai buna fixare a cunoștințelor despre particularitățile dilatării apei, am utilizat următoarea figură, din care se vede clar că la 40° C apa are densitatea maximă și, deci, volumul cel mai mic.

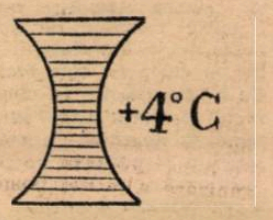

Folosirea unor asemenea procedee, pe lîngă faptul că ajută la păstrarea în memorie a cunoștințelor, contribuie și la înviorarea lecției, stimulînd interesul și atenția elevilor — cu condiția, desigur, de a nu apela la ele decît după ce elevii au înțeles bine problemele lecției, numai acolo unde se simte nevoia și unde pot veni realmente în sprijinul predării.

prof. ȘTEFAN CÎMPEANU
Chipereşti-Iași

Experiențe sub îndrumarea atentă a profesorului

ÎNSEMNĂRI DINTR-O ŞCOALĂ

Cum să îmbunătăţească predarea, prin ce metode, cu ce efect — acestea sînt problemele spre care îşi îndreaptă în primul rînd atenţia colectivele didactice acum, cînd sporesc eforturile pentru încheierea cu succes a trimestrului. Nici nu s-ar putea altfel. Predarea este domeniul cel mai important în munca oricărui colectiv didactic, ea avînd menirea să aducă cea mai mare contribuţie la instruirea şi educarea elevilor.

Tocmai aceste probleme le-am urmărit la Şcoala generală „N. Grigorescu" din Capitală. Iată cîteva din însemnările făcute.

La lecţie

Preocupările actuale ale colectivului de conducere

Ne uităm în planul general de muncă al şcolii, în planurile săptămînale de activitate ale colectivului de conducere, în registrele cu observaţii de la lecţii. Atenţia se îndreaptă acum spre sporirea eficienţei orelor de curs prin cît mai buna organizare a lecţiilor la fiecare clasă. Pe bună dreptate : o proastă organizare a lecţiei poate să-i rateze întregul conţinut şi aceasta într-un moment cînd nu mai avem timp să revenim asupra explicaţiei : sfîrşitul trimestrului bate la uşă. Directorul şcolii, tov. V. Măldărescu şi adjuncta sa, tov. V. Anghel, urmăresc şi cum este parcursă programa, care este calitatea subiectelor alese pentru teze, ce spun caietele de teme în ceea ce priveşte munca învăţătorilor şi profesorilor ca şi aceea a elevilor. În acelaşi timp tov. V. Măldărescu, s-a simţit dator să se asigure că profesorii nu-i supraîncarcă pe elevi predîndu-le mai multe noţiuni decît prevede programa şi cerîndu-le să efectueze mai multe teme decît este necesar. Oricum, etapa în care ne aflăm acum îi solicită pe elevi la mai multe eforturi decît cea de la începutul anului. De aceea, conducerea şcolii a îndrumat cadrele didactice să le uşureze munca, mai ales cea de acasă — studiul individual. Aceasta nu renunţînd la o parte din prevederile programei, nu renunţînd la exigenţă, ci predînd clar noile cunoştinţe, astfel ca elevii să le înţeleagă foarte bine, pentru a nu mai fi nevoie să şi le lămurească singuri acasă şi ajutîndu-i să-şi însuşească încă din clasă o bună parte din materialul predat.

Într-unul din planurile săptămînale ale tovarăşei V. Anghel, director adjunct al şcolii, am găsit o preocupare specială pentru felul cum se face fixarea cunoştinţelor. Nu întîmplător atenţia conducerii şcolii s-a îndreptat acum mai mult în spre această problemă. Uneori se trece mai uşor peste acest moment al lecţiei. Or, mai ales acum, nu poate fi ignorată contribuţia lui la însuşirea temeinică a tot ce se predă în clasă. Iată de ce conducerea şcolii acordă o atenţie specială în cadrul asistenţelor pe care le efectuează acum acestui moment, cu gîndul de a-i determina pe toţi profesorii să-l pregătească şi să-l desfăşoare cu spirit de răspundere.

Preocuparea aceasta se împleteşte cu aceea pentru conţinutul temelor date acasă, directorii căutînd să cunoască volumul temelor, calitatea lor, dacă învăţătorii şi profesorii corectează lucrările efectuate independent de către elevi. Şi aici se iau în considerare aspectele specifice etapei, pornindu-se de la tendinţa unor cadre didactice de a da mai multe teme decît este recomandabil (pentru a suplini golurile de la lecţii, din cursul trimestrului), de la insuficienta grijă a altora pentru alegerea temelor în raport cu sarcinile speciale legate de încheierea trimestrului.

Preocupările sînt bune, vădesc o orientare judicioasă. Efectele lor ? În general pozitive dar, din păcate, aşa cum relevă sondajul la lecţii, nu la toate clasele, la toate materiile. Aşadar, conducerea şcolii va trebui să chibzuiască la noi măsuri pentru sporirea în continuare a eficienţei muncii.

„Aici atenţie!"

— Astăzi vom construi tangenta comună exterioară la două cercuri. Vă rog să mă urmăriţi foarte îndeaproape, deoarece în cazul de faţă o scăpare oricît de mică duce la o construcţie greşită. Mai întîi luăm două cercuri. Voi, pe caiete, le luaţi cu raza de 3 cm şi respectiv de 2 cm. Căutăm apoi...

Şi explicaţii continuă corect, însoţind schiţele deosebit de clare făcute la tablă de profesorul de desen L. Georgescu. Elevii clasei a VII-a lucrează în linişte, ascultînd cu luare aminte indicaţiile sale.

— Vasăzică, unim punctele de intersecţie a cercului mare cu cercul cel mai mic din cele patru cîte am desenat pînă acum. Fiţi atenţi : intersecţia cercului pe care l-am notat IV cu cercul III, nu intersecţia cercului IV cu cercul I. Iată punctele de intersecţie. Acestea sînt — continuă profesorul, marcînd vizibil aceste puncte. Pe acestea le unim, după cum am spus.

Asigurîndu-se, prin cîteva întrebări de control, că elevii au înţeles despre ce este vorba, profesorul le cere să unească şi ei, pe schiţele de pe planşele lor, punctele de intersecţie a cercurilor respective. Apoi trece prin bănci, să vadă dacă lucrează corect. Convingîndu-se că nu s-au făcut greşeli esenţiale, trece mai departe.

Aşa procedează ori de cîte ori ajunge la cîte un moment — să-i spunem aşa — nodal al construcţiei, căci ştie că, dacă ar trece uşor peste astfel de momente, întreaga explicaţie îşi poate pierde efectul instructiv.

Dar profesorul nu se rezumă numai la atît pentru a asigura înţelegerea deplină a cunoştinţelor, participarea conştientă la lecţie a şcolarilor. O atenţie specială dă el *prevenirii greşelilor tipice.*

— Băgaţi de seamă ! Aici se greşeşte de obicei. Scădem raza nu pornind din centrul cercului spre exterior, ci din exterior spre centru. Uitaţi-vă, în felul acesta.

Şi cere apoi elevilor să repete precizarea respectivă, pentru ca s-o reţină bine.

Aşadar, profesorul ia în seamă datele furnizate de experienţa lui anterioară şi le foloseşte pentru creşterea eficienţei muncii prezente. Ştiind care au fost la alte clase greşelile tipice la lecţia predată, caută să asigure evitarea lor acum.

— Acest lucru — spune profesorul, se verifică foarte simplu : căutăm unghiul de 90°. Iată-l.

Şi îl arată la tablă, zăbovind pe figură, ca să observe bine toată clasa.

— Căutaţi-l acum şi voi pe caiete. Spune şi tu, Ionescule, cum se verifică... Arată-ne şi unghiul la tablă.

Încă un element bun în metoda tînărului profesor : el îi învaţă pe elevi *să verifice,* să controleze exactitatea lucrărilor pe care le execută. În felul acesta îi face să preţuiască adevărul ştiinţific, să fie exigenţi cu ei înşişi, lucrînd întotdeauna cît mai corect.

Lecţii cu proiecţii şi cu... cîntec

— Ce-aţi avut pentru astăzi ? se adresează clasei profesorul, învîrtind pe toate feţele un aparat de proiecţie. Spune tu.

— Pentru astăzi am avut „Uzina vie" — răspunde elevul, uitîndu-se stăruitor la catedră, căci tovarăşul profesor a scos chiar acum o piesă din aparat.

— Spune : cine formează subiectul acestei povestiri ? — îndeamnă la răspuns pedagogul pe jumătate atent la construcţia aparatului, de care nu este sigur că va funcţiona cum trebuie.

— ??

— Ei ? Cine formează subiectul acestei povestiri ? — insistă profesorul, tot mai preocupat de treaba de la catedră.

— ??

— Un şir de întîmplări... încearcă el să reamintească elevului, în timp ce se căzneşte să pună la punct cordonul electric, formula pe care o aşteaptă ca răspuns la o asemenea întrebare.

Dumirindu-se, copiii arată pe scurt despre ce este vorba în „Uzina vie", după care profesorul îi anunţă că vor asista la o proiecţie. În clasă se face linişte. Profesorul se aşează într-una din primele bănci, în timp ce elevii lasă la ferestre perdelele negre. În sfîrşit, prima imagine. Elevii deschid ochii mari. Tot mai mari, căci nu înţeleg nimic din cele ce se proiectează pe perete.

— Tovarăşe profesor, e cu capul în jos — sare un elev, fericit că a descoperit primul secretul necazului.

— Da, am pus greşit diafilmul. Nu-i nimic, să-l întoarcem.

Imaginea apare din nou. Dar din nou copiii nu ştiu ce să creadă, căci acum explicaţia apare scrisă pe dos !

— Staţi puţin, l-am pus invers — îi lămureşte profesorul, scoţînd iar diafilmul din aparat. Iar după un timp : aşa, acum e bine. Ba nu, aici e scena finală. Un moment şi avem începutul.

După care rulează şi iar rulează banda, în aşteptarea plină de nerăbdare a copiilor.

— În sfîrşit.

Clasa respiră voioasă, cercetînd cu zeci de priviri pline de neastîmpăr scena proiectată pe perete. Dar curînd frunţile se încreţesc din nou a nedumerire : nu se vede nimic care ar putea semăna cu o locomotivă alergînd „despletită cu ciorchinele de muncitori prins de ea", nici cu un pod rulant purtînd în ghiare enorme blocuri de fier...

Profesorul se simte dator cu o explicaţie :

— Veţi vedea scene din... basmul Harap Alb.

— ?!!

— Acum să citească cineva ce e scris sub fiecare imagine, pe măsură ce eu desfăşor diafilmul.

— Dar nu se vede, tovarăşe profesor. Nu se poate citi nimic !

Alte intervenţii la aparat şi firul întîmplărilor lui Harap Alb începe să se depene. Povestirea se termină tocmai cînd sună de ieşire.

— Copii, spune profesorul, povestea aceasta n-o veţi învăţa în clasa a V-a. În schimb, peste vreo patru lecţii vom studia împreună „Prîslea cel voinic şi merele de aur"!...

Elevii n-au înţeles desigur pentru ce tovarăşul profesor a simţit nevoia unei astfel de precizări. Nici nu şi-au bătut capul să-i afle rostul. Ei au fost bucuroşi că ora a trecut fără să le ceară nici un efort, că ea le-a prilejuit momente de destindere.

Căci, în fond, la aceasta s-a redus rezultatul lecţiei.

Avem motive să fim mulţumiţi ? Fireşte, nu. Vinovatul ? Profesorul, fără îndoială, căci a ignorat cele mai elementare cerinţe ale lecţiei şi mai ales ale folosirii diafilmului în predare : selecţionarea materialului de proiectat în raport cu subiectul lecţiei, pregătirea din vreme a aparatului, verificarea lui din toate punctele de vedere, cunoaşterea întregului diafilm şi a textului scris sub imagini, şi aşa mai departe.

Altfel, lecţia cu proiecţii poate deveni o lecţie cu... cîntec !

Studiu individual pe apucate

După ce a terminat exerciţiul la tablă, eleva trece la loc, aşteptînd să i se comunice nota.

— Am în vedere că ai fost de serviciu pe şcoală — îi spune profesorul înainte de a-i trece nota în carnet.

Dar de ce trebuie să aibă în vedere acest lucru ? A lipsit cumva eleva de la ore ?

— N-a lipsit.

— Atunci ?

— Să vedeţi, — încearcă să ne lămurească, în pauză tovarăşa directoare — în şcoala noastră elevii fac de serviciu în timpul lor liber ; regulamentul nu admite să-i scoatem de la ore pentru o asemenea treabă.

— În timpul lor liber ?

— Da, cei care învaţă după amiază, de exemplu, fac de serviciu dimineaţa. Între orele 8 şi 12. La 12 merg acasă să mănînce şi se întorc imediat la cursuri.

— Dar lecţiile cînd şi le pregătesc ?

— Seara, după ce au ieşit de la ore şi dimineaţa, cînd sînt de serviciu.

— Bine, dar seara sînt obosiţi. După o zi de muncă... Iar dimineaţa sînt mereu tulburaţi de vizitatorii care vin în şcoală, ori, în pauze, de către elevi. Apoi, să înveţe pe culoar, sau în hol... Sînt oare acestea condiţii pentru un studiu individual de calitate ?

— ...

Acum înţelegem de ce elevii care au fost de serviciu vin la şcoală mai slab pregătiţi ca de obicei. Poţi să le dai notă rea ? Nu, căci nu sînt ei de vină. Şi uite, de aici, fel de fel de concesii pe care profesorul trebuie să le facă şi care, să recunoaştem, dăunează disciplinei muncii. Apoi, cîţi din aceşti elevi vor reuşi să suplinească golurile cu care s-au ales din pricina serviciului acesta ? Prea puţini !

— Aşa este, o ştim prea bine, dar ce putem face ? — ne spune tovarăşa directoare. Nu avem altă soluţie.

— Ce se poate face ? Să fie folosiţi salariaţii şcolii, obligaţi *prin regulament* să îndeplinească astfel de sarcini. Iar elevii să-şi vadă de carte.

I. PETRESCU

PREDAREA MUZICII

În şcoala de cultură generală

Muzica este una din artele cele mai accesibile vîrstei şcolare, deoarece face apel în mod direct la afectivitatea copiilor. Dintre toate ramurile muzicii, cea mai apropiată de specificul copilăriei este muzica vocală, pe care cei mici o înţeleg mai uşor datorită faptului că ea se caracterizează prin îmbinarea melodiei cu textul. Şi mai accesibilă este muzica pentru elevii de vîrstă mică atunci cînd se combină cu mişcarea, sub forma jocului cu text şi cînt sau a dansului.

Pornind de la aceste considerente, actualele planuri de învăţămînt şi programe şcolare aduc serioase îmbunătăţiri în predarea muzicii la clasele I-IV, în special în ceea ce priveşte predarea primelor noţiuni de muzică şi formarea educaţiei muzicale.

În clasele I şi a II-a, în cîte două ore pe săptămînă, li se transmit elevilor, pe cale oral-intuitivă (prin cîntece şi exerciţii împletite cu jocuri didactice muzicale) unele priceperi legate de elementele de bază ale limbajului muzical, pregătindu-se astfel fondul de reprezentări muzicale necesar pentru însuşirea în continuare a cunoştinţelor de muzică. O serie de cîntece recomandate de programă, cum sînt „Iepuraşii", „Şuieră sirenele" şi altele, cu valori de doimi, pătrimi şi optimi şi avînd o structură ritmică clară, permit elevilor, dacă sînt predate pe baza unei metodici corespunzătoare (de exemplu, prin utilizarea, paralel cu cîntecul, a citirii ritmate pe silabe) să-şi însuşească oral-intuitiv valorile notelor pînă la şaisprezecime inclusiv. Învăţarea după auz a aceloraşi cîntece îi va conduce apoi pe elevi spre înţelegerea anumitor elemente melodice, cum sînt, de pildă, înălţimea sunetelor sau mersul suitor şi coborîtor al melodiei.

O dată cu clasa a III-a începe o treaptă nouă în predarea muzicii — însuşirea scris-cititului muzical cu ajutorul notelor. Prin aceasta se pune o bază efectivă studiului muzicii pe tot parcursul şcolii. Din păcate, însă, unii învăţători eludează prevederile programei în această privinţă, şcolarilor pregătiţi de ei trebuind să li se predea de la început noţiunile muzicale atunci cînd ajung în clasa a V-a.

Probleme deosebite ridică orele de ansamblu coral (cîte una pe săptămînă) prevăzute de actualele programe. Pentru repertoriul concursului cultural-artistic al pionierilor şi şcolarilor — în general pretenţios şi destul de încărcat — o singură oră de ansamblu pe săptămînă pare neîndestulătoare. Totuşi, experienţa mi-a arătat că prin folosirea ei judicioasă se pot obţine rezultate pe deplin satisfăcătoare.

Pentru a nu pierde nici un minut din ora de ansamblu, am organizat repetiţiile cu două grupe de clase. Într-una din ele am inclus două clase a V-a şi o clasă a VI-a, cu oarecare experienţă de ansamblu coral, iar în cealaltă o clasă a VI-a, două clase a VII-a şi o clasă a VIII-a. Am pregătit cu aceste grupe cîntecele „la alegere" pentru concurs, pentru ca atunci cînd se vor fixa şi cîntecele obligatorii, care se învaţă la unison, să-mi rămînă pentru repetare numai lucrările repertoriului definitiv. Caut să asigur o bună disciplină de ansamblu, să aleg cîntece frumoase şi apropiate de viaţa copiilor, ca „Drag mi-e cîntecul şi jocul", „Cîntec nou din Oaş" şi altele, pe care ei le învaţă cu plăcere. În felul acesta, orele rezervate ansamblului şcolar sînt suficiente realizării unei bune pregătiri a şcolarilor pentru concurs. Ar fi bine însă ca numărul de cîntece obligatorii să se reducă numai la două, întrucît pregătirea a cinci cîntece, aşa cum se cerea pînă acum, pretinde totuşi mai mult timp.

În clasele mari se pun probleme mai dificile în legătură cu predarea istoriei muzicii. Ţin să subliniez de la început că este aproape imposibil de a reuşi să parcurgi în circa 30 de ore, aşa cum prevede programa, întreaga istorie a muzicii. Cred că este necesar, de aceea, ca în planul de învăţămînt al şcolii de 12 ani să se prevadă predarea istoriei muzicii în doi ani, în clasele a X-a şi a XI-a, în clasa a XI-a adîncindu-se mai mult istoria muzicii româneşti. Dificultăţile existente în prezent în predarea istoriei muzicii sînt sporite şi de lipsa manualului, a cărui apariţie Editura didactică şi pedagogică o amînă în mod nejustificat de la an la an. În aceste condiţii folosesc, pentru expunerile pe care le fac în faţa elevilor, materialele bibliografice pe care le avem la dispoziţie. Cer uneori şi elevilor din cele două clase a X-a la care lucrez să facă, pe baza expunerilor mele şi a unor materiale bibliografice indicate de mine în prealabil, cîte o scurtă prezentare despre o temă sau un compozitor. Pentru a nu-i supraîncărca nu cer unui elev mai mult de o singură prezentare pe an şi asigur de fiecare dată suficient timp pentru lucrarea ei. După prezentarea în faţa clasei, timp de 10-15 minute, a unei lucrări şi după completările mele, urmează audierea lucrărilor mai importante pe tema respectivă sau din opera compozitorului tratat. În acest fel elevii ascultă cu multă atenţie nu numai arii din opere şi operete, ci şi unele părţi din concerte, din simfonii, poeme simfonice, uverturi etc.

Socotesc că, pentru ridicarea nivelului la care se predă muzica în învăţămîntul de cultură generală, se impune asigurarea unei îndrumări mai competente a profesorilor atît prin inspecţii efectuate de specialişti cît şi prin editarea unor metodici elaborate de cei mai buni profesori de muzică, cu experienţă bogată în predare. S-ar putea edita de asemenea culegeri de articole metodice pentru predarea muzicii în clasele I-II, III-IV şi V-VIII. În acelaşi timp, este necesar ca manualele pentru clasele I-VIII să fie puse în deplină concordanţă cu programa şcolară şi să se continue dotarea şcolilor cu material didactic de specialitate (pic-up, magnetofon, discotecă, portrete de compozitori clasici români şi străini etc.).

Valorificarea deplină a rezervelor existente pentru îmbunătăţirea predării muzicii în condiţiile actualei programe va permite profesorilor să-şi aducă o contribuţie mai eficientă la formarea educaţiei şi culturii muzicale a tinerei generaţii, dezvăluindu-le bogăţia tezaurului artei muzicale şi învăţîndu-i s-o iubească.

Prof. MARIN PÎSLARU

Prestigiu şi tradiţii didactice

Deosebita amploare pe care a căpătat-o învăţămîntul artistic românesc în anii regimului democrat-popular, grija pentru creşterea tinerelor talente din toate domeniile artei, materializată în dezvoltarea continuă a reţelei şcolilor de 8 ani şi medii de artă, precum şi a institutelor de artă, este încununată cu strălucitele succese ale reprezentanţilor artei româneşti la mari confruntări internaţionale. Aceste rezultate de mare prestigiu se datoresc condiţiilor optime create la noi în ţară pentru înflorirea tuturor talentelor, contribuţiei celor mai reputaţi artişti şi pedagogi care activează pe acest tărîm la elaborarea unei didactici de specialitate cît mai valoroase. Şcoala artistică românească se distinge prin concepţiile sale înaintate, prin valoarea studiilor menite să realizeze şlefuirea migăloasă a valorilor de creaţie şi interpretare. În mod special pe tărîmul muzicii au apărut o serie de lucrări foarte apreciate care se referă la toate gradele de învăţămînt muzical. Demne de menţionat la loc de frunte printre acestea sînt „Manualul de vioară" de I. Geantă şi Manoliu, „Metoda de vioară" de E. Cuteanu, „Metodă de oboi" de Pavel Tornea, „Metoda de pian" de Alma Cornea-Ionescu, piesele pentru pian „Miniaturi" de Sabin Drăgoi, „Poze şi pozne" de Sabin Drăgoi, „Fabule" de Paul Constantinescu, „Metodă de violoncel" şi „Studiul violoncelului" de D. Dinicu etc. Valoarea unora dintre aceste lucrări a fost apreciată elogios de specialişti cu înaltă reputaţie peste hotare.

Numeroase mărturii şi fapte vin să ateste de pildă calitatea înaltă a lucrării „Studiul violoncelului" de D. Dinicu. Astfel prof. Carlos Estrada, directorul Conservatorului naţional de muzică din Montevideo, elogiind calităţile acestui manual, anunţă introducerea lui în programa analitică din Uruguay. Profesorul C. Estrada scria cu acest prilej lui D. Dinicu: „Vă mulţumesc pentru foarte interesanta lucrare asupra violoncelului al cărei autor sînteţi dumneavoastră şi care va fi de mare folos pentru cursurile conservatorului nostru datorită seriozităţii şi profunzimii ideilor expuse".

Tot despre această lucrare cunoscutul profesor al Conservatorului din Moscova L. Ginsburg scrie: „Judecînd după vastul cuprins al problemelor şi după îmbinarea problemelor tehnice cu cele estetice ea prezintă un mare interes".

Cuvinte de laudă asupra şcolii româneşti de violoncel a avut de asemenea virtuosul italian Enrico Mainardi care în urma turneului de concerte efectuat în ţara noastră nota într-o scrisoare adresată lui D. Dinicu: „Am apreciat sincer munca pasionată şi serioasă a şcolii dumneavoastră pentru dezvoltarea mereu mai profundă a nobilului nostru instrument".

Concursurile internaţionale „George Enescu" — manifestări artistice de prestigiu mondial — au evidenţiat în faţa unor jurii exigente, alcătuite din profesori cu vastă experienţă pedagogică, pe lîngă talentul tinerilor noştri interpreţi, ascensiunea continuă a şcolilor româneşti de vioară, pian şi canto.

„Românul pare că s-a născut cu vioara în mînă" — a devenit în zilele Festivalului George Enescu un adevăr acceptat de virtuoşi ca David Oistrah şi Henryk Szeryng. Profesorul Jacques Feschotte şi compozitorul Georges Auric s-au exprimat elogios în cadrul unor interviuri acordate revistei *La Roumanie d'aujourd'hui* despre nivelul superior al şcolii româneşti de canto.

O coordonată importantă a dezvoltării şcolii muzicale româneşti contemporane o constituie fără îndoială tradiţiile sale valoroase avînd o rădăcină seculară. Cu multe decenii în urmă, încă, nivelul atins de didactica muzicală românească a atras atenţia cercurilor de specialitate de peste hotare.

Un moment semnificativ în afirmarea internaţională a procesului de învăţămînt muzical românesc din trecut poate fi considerat anul 1936 cînd s-a organizat la Praga primul congres de educaţie muzicală. În faţa unor personalităţi de talie mondială, ţara noastră s-a prezentat cu o comunicare a profesorului George Breazul, precum şi cu o formaţie corală de fete, dirijată de Margareta Zeon.

Aproape în unanimitate, ziarele şi revistele de specialitate din străinătate au elogiat metodele şi rezultatele practice ale didacticii noastre muzicale. Cunoscutul profesor al Universităţii din Colonia Karl Gustav Fellerer, scria în revista *Die Musik*: „În puţine ţări, muzica de şcoală a stîrnit atîta interes şi a găsit o bază atît de sigură de dezvoltare în domeniul muzicii populare, ca în Romînia". Similare sînt calificativele lui Bartos Josef din *Prager Presse* (8 aprilie 1936) asupra didacticii noastre muzicale cînd afirma: „În privinţa cultivării educaţiei muzicale nu este al doilea popor în Europa care să se poată măsura cu Romînia". Demonstraţiile practice muzicale de la Praga ale delegaţiei noastre au avut chiar urmări imediate fiindcă dr. Vladimir Helfert din Brno îl încunoştiinţa pe George Breazul printr-o scrisoare, purtînd data de 7 octombrie 1936 că a reuşit să convingă forurile slovace să introducă muzica în „toate şcolile" şi în „toate clasele".

Cea mai măgulitoare apreciere asupra cărţilor româneşti de muzică prezentate în expoziţia de la Praga rămîne însă aceea aşternută de marele pedagog francez Amedée Gastoué în *Revue de musicologie* (1936): „Pe cînd un volum asemănător (celui redactat de George Breazul — n.n.) pentru clasele a patra ale liceelor şi colegiilor franceze?".

Astăzi, în regimul democrat-popular, asemenea realizări au putut fi dezvoltate pe scara întregului nostru învăţămînt.

VIOREL COSMA

Studiu la harpă

Adunările de dări de seamă și alegeri în grupele sindicale

Sprijin activ procesului instructiv-educativ

În majoritatea școlilor din orașul Tecuci au avut loc, în aceste săptămîni, adunările de dări de seamă și alegeri în grupele sindicale. Ele s-au caracterizat printr-o largă participare la discuții a învățătorilor și profesorilor, care au subliniat sprijinul important acordat de organizațiile sindicale conducerilor de școli și cadrelor didactice pentru buna desfășurare a muncii lor.

Mulți dintre cei care au luat cuvîntul la adunarea de alegeri care a avut loc la Școala generală de 8 ani nr. 2, de exemplu, au apreciat contribuția adusă în această privință de adunările trimestriale ale grupei sindicale, în care s-a analizat activitatea profesională și obștească desfășurată de membrii de sindicat.

Birourile grupelor sindicale din școlile orașului Tecuci s-au preocupat și de mobilizarea învățătorilor și profesorilor la ridicarea nivelului lor profesional prin obținerea gradelor didactice. Ca urmare, mulți profesori de la Școala medie nr. 1, de la Școala medie nr. 2 de la școlile generale de 8 ani sînt acum înscriși la examenele pentru obținerea gradului II. Ei sînt sprijiniți și în buna pregătire a examenelor, înlesnindu-li-se procurarea bibliografiei indicate și asigurîndu-li-se timpul necesar studiului.

Adunările de dări de seamă și alegeri în grupele sindicale din școlile orașului Tecuci au constituit un bun stimulent pentru munca de viitor a cadrelor didactice.

Din aceste adunări au rezultat pentru comitetul sindicatului învățămînt din orașul Tecuci, numeroase concluzii de care va ține seama în activitatea sa viitoare. În acest sens pe primul plan al preocupărilor comitetului se înscrie sprijinirea grupelor sindicale, a noilor birouri alese pentru a spori și mai mult capacitatea lor mobilizatoare și educativă.

Prof. VIRGIL PAVEL
președintele comitetului sindicatului învățămînt din orașul Tecuci

*

„Biroul grupei noastre sindicale s-a preocupat în mod deosebit de mobilizarea membrilor de sindicat la îmbunătățirea continuă a procesului instructiv-educativ, obținînd pe această linie rezultate fructuoase". Această apreciere a fost formulată de marea majoritate a celor care au luat cuvîntul la adunarea pentru prezentarea dării de seamă și alegeri ce a avut loc de curînd la grupa sindicală de la Școala de 8 ani nr. 24 din Capitală. Pe deplin întemeiată, aprecierea reflectă faptul că, în perioada scursă de la alegerile de anul trecut, biroul grupei sindicale a sprijinit cu perseverență conducerea școlii în acțiunile menite să contribuie efectiv la ridicarea măiestriei pedagogice a învățătorilor și profesorilor. În mod deosebit s-a subliniat faptul că biroul grupei sindicale, îndrumat îndeaproape de organizația de partid, a mobilizat întreaga masă a membrilor de sindicat să participe la lecții deschise și la interasistențe, la cercurile pedagogice și la activitatea desfășurată în cadrul comisiilor metodice, la schimburile de experiență etc.

În adunarea pentru prezentarea dării de seamă și alegeri s-a subliniat și activitatea rodnică desfășurată de biroul grupei sindicale pe linia muncii cultural-educative. S-a arătat astfel că, în scopul lărgirii cunoștințelor de specialitate și de cultură generală ale membrilor de sindicat, s-au organizat întîlniri cu oameni de știință și scriitori, seri literare, recenzii, vizionări colective de spectacole.

Darea de seamă și discuțiile au subliniat și preocuparea biroului grupei sindicale pe linie de asigurări sociale, grija manifestată de acesta pentru prevenirea îmbolnăvirilor, pentru trimiterea membrilor de sindicat în stațiunile de odihnă și tratament.

Adunarea pentru dare de seamă și alegeri a dezbătut cu simț de răspundere aspectele cele mai însemnate ale activității biroului grupei sindicale și a subliniat totodată necesitatea îmbunătățirii în continuare a acestei activități, făcînd numeroase propuneri. De exemplu, s-a cerut ca noul birou să manifeste mai multă grijă pentru activizarea membrilor de sindicat, încredințînd fiecăruia din ei o sarcină concretă. De asemenea, s-a propus să se organizeze mai frecvent întîlniri cu cadre de conducere din industrie și din aparatul de stat, cu compozitori și scriitori etc.

În biroul grupei sindicale au fost alese cadre didactice bine pregătite care se bucură de încredere și stimă.

S. MIRONESCU

*

Pregătită minuțios, adunarea pentru prezentarea dării de seamă și alegeri a grupei sindicale de la Școala medie nr. 3 din Pitești a dezbătut temeinic și multilateral activitatea desfășurată de la ultimele alegeri și pînă în prezent.

Membrii de sindicat au ascultat cu viu interes darea de seamă, care a scos în evidență contribuția adusă de biroul grupei sindicale la îmbunătățirea calității muncii instructiv-educative, la ridicarea continuă a nivelului pregătirii ideologico-politice și de specialitate a cadrelor didactice, la creșterea orizontului lor cultural.

În darea de seamă s-a arătat astfel că, sub conducerea organizației de partid, grupa sindicală a sprijinit larg conducerea școlii, mobilizînd toate cadrele didactice să participe activ la formele muncii metodice și contribuind, prin punerea la dispoziție a bibliografiei necesare, la buna desfășurare a acestora. Deosebit de instructive și eficiente s-au dovedit schimburile de experiență, ca și lecțiile deschise prezentate de profesori ca Adriana Petrescu, Constantin Marinescu, Elena Vasile, Petre Popescu, Rodica Țarălungă și alții. Biroul grupei sindicale s-a îngrijit ca învățămintele căpătate în urma discuțiilor purtate la schimburile de experiență și la lecțiile deschise să fie generalizate în activitatea tuturor cadrelor didactice din școală.

Au fost apreciate și acțiunile biroului grupei sindicale pe linie cultural-educativă — organizarea de excursii, de vizite la expoziții, muzee și locuri istorice, vizionarea în colectiv a spectacolelor date de diferite formații artistice la Palatul cultural din oraș etc. Profesorii Laura Grigoriu, Dumitru Ionescu, Constantin Marinescu și alții au arătat, în cuvîntul lor, că asemenea acțiuni au avut darul de a apropia pe oameni, de a-i ajuta să-și îmbogățească cunoștințele de cultură generală, să folosească în mod util și plăcut timpul lor liber.

Atît darea de seamă, cît și discuțiile purtate în adunare au subliniat sarcinile de viitor ale biroului grupei sindicale și metodele prin care acestea pot fi îndeplinite.

Apreciind încrederea ce i-a fost acordată, biroul nou ales și-a luat în fața adunării angajamentul că se va preocupa de îmbunătățirea în continuare a activității grupei sindicale, de mobilizarea întregului ei colectiv pentru îndeplinirea exemplară a sarcinilor.

D. BURCEA

CĂRȚI

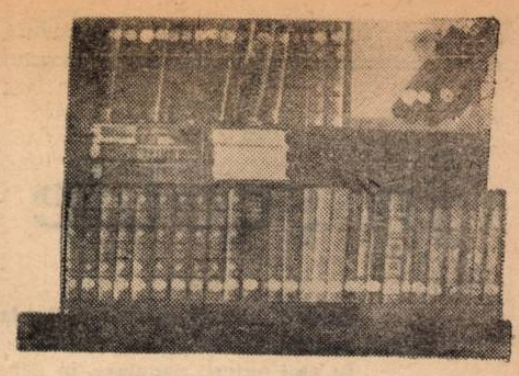

O bună culegere de probleme

Culegerea de probleme de calcul diferențial și integral de **Lia Aramă** și **Teodor Morozan** (prefață de acad. prof. **Miron Nicolescu**), apărută de curînd în Editura tehnică, poate fi de un real folos elevilor din secția reală a clasei a XI-a, completînd manualul „Elemente de analiză matematică" de N. Dinculeanu și E. Radu.

Astfel, exercițiile din culegerea amintită sînt bine venite după parcurgerea capitolului I — „Numere". Pentru capitolul „Șiruri de numere" sînt utile exercițiile 98—106, care pot ajuta pe elevi să înțeleagă mai bine cunoștințele referitoare la limita unui șir și demonstrațiile pe baza definiției limitei șirului convergent. La alte capitole (derivate, studiul funcțiilor cu ajutorul derivatelor, integrale) problemele de calcul diferențial și integral din culegere pot fi folosite la lecțiile de recapitulare și sistematizare a cunoștințelor.

Se cere, desigur, atenție la selecționarea problemelor pentru a nu-i pune pe elevi în situația să reprezinte grafic prea multe funcții care definesc același gen de curbă.

Prof. F. MURĂRECI
Pucioasa

Literatura romînă la începutul secolului XX

În librării și-a făcut de curînd apariția studiul **Literatura romînă la începutul secolului XX** de Dumitru Micu.

Tratînd o perioadă cu interesante aspecte contradictorii din dezvoltarea literaturii noastre, autorul supune unor discuții atente fenomenul literar al vremii. Aflîndu-se uneori în situația de a lupta cu diverse puncte de vedere privind literatura din această perioadă, cu înclinațiile unora către prezentarea ei în spirit dogmatic, cu tendința altora de a privi lucrurile la suprafață, caracterizările și concluziile lui Dumitru Micu se sprijină pe confruntări atente cu faptele, cu adevărul istoric, pe argumentări bine orientate și bine cîntărite, pe înlăturarea delimitărilor categorice și tăioase. În cercetarea caracterului contradictoriu al celor trei curente literare — semănătorismul, poporanismul și simbolismul — ca și al publicațiilor importante ale epocii, autorul studiului dovedește suplețe, rămîne mereu pe terenul faptelor controlabile.

Studiul lui Dumitru Micu, bine conceput și documentat, scris cu vibrație, poate constitui un ajutor dintre cele mai importante în munca profesorilor de literatură din școala medie.

FĂNICĂ N. GHEORGHE

Cîteva inadvertențe

Deși în general superioare edițiilor anterioare, noile ediții ale manualelor pentru clasele I-IV au încă unele inadvertențe. Iată cîteva din ele.

În manualul de aritmetică pentru clasa a III-a, la capitolul care tratează felurile unghiurilor, se spune: „Observați unghiurile dintr-un dreptunghi: unghiurile care se formează într-un dreptunghi sînt unghiuri drepte" (pag. 136). Acest lucru este adevărat, dar elevii n-au învățat încă noțiunea de dreptunghi, pe care o învață abia în clasa a IV-a. Ar fi necesar ca, incluzînd noțiunea de linii perpendiculare în capitolul în care se predau celelalte feluri de linii, unghiul drept să fie definit ca unghiul format de două linii perpendiculare. În acest fel elevii n-ar mai lega noțiunea de unghi drept de cea de dreptunghi — de care, după cum am arătat, iau pentru prima dată cunoștință — și care, de altfel, nici nu e singura figură geometrică ce are unghiuri drepte.

În exercițiul 4 (pag. 187) din manualul de limba romînă pentru clasa a III-a se spune: „Citiți propozițiile de mai jos. Găsiți subiectul și predicatul. Dar printre „propozițiile" respective este și fraza: Programul serbării a plăcut celor care au asistat la serbare". Ori, noțiunea de frază se predă în clasa a IV-a.

Scăpări de genul celor arătate mai sus întîlnim și în manualele pentru clasa I. Astfel, la lecția de citire „Pe ogor" se găsește litera ș (în cuvîntul „tovarășul"), înainte de a fi învățată de elevi.

ELENA LEPĂDATU
Dedulești,
raionul Pitești

BIBLIOGRAFIE

Literatură politică

Cîmpeanu P., **Condiționarea socială a artei în socialism.** Editura politică, 248 pagini — 6,25 lei.

Plătică D., **Activitatea în grupa sindicală.** Editura politică, 80 pagini — 1,25 lei.

Învățămînt politic

În ajutorul celor care studiază „Statutul U.T.M.". Editura politică, 256 pagini — 4 lei.

În ajutorul celor care studiază „Trăsăturile moralei socialiste în rîndul tinerei generații". Editura politică, 288 pagini — 4 lei.

Filozofie

Istoria gîndirii sociale și filozofice în Romînia (Sub redacția C. I. Gulian și colaboratorii). Editura Academiei R.P.R., 620 pagini — 56,22 lei.

Materialismul dialectic și științele naturii vol. IX. Editura politică, 344 pagini — 8,75 lei.

Momente ale revoluției culturale din Romînia. Editura științifică, 374 pagini — 23,50 lei.

Studii de literatură romînă

Georgescu P., **Păreri literare.** Editura pentru literatură, 400 pagini — 8,25 lei.

Gáldi L., **Stilul poetic al lui Mihai Eminescu.** Editura Academiei R.P.R., 472 pagini — 16 lei.

Vîrgolici T., **Alecu Russo** (Colecția „Oameni de seamă"). Editura tineretului, 200 pagini — 6,25 lei.

Biologie

Lumea animalelor după Brehm. Traducere din limba germană și actualizare de prof. dr. Gh. Dinulescu și prof. B. Schnapp. Coordonator științific al ediției romîne, prof. dr. M. A. Ionescu. Editura științifică, 912 pagini — 51 lei.

Geografie

Vîlsan G., **Descrieri geografice.** Editura științifică, 240 pagini — 11 lei.

Știința pe înțelesul tuturor

Andreeva F., Klodo T., **Pe fundul oceanului aerian.** Editura științifică, 212 pagini — 6 lei.

Banu A. C., **Bărăganul.** Editura științifică, 80 pagini — 1,75 lei.

Ioanid G., **Radioactivitatea** (Colecția „Mari descoperiri"). Editura științifică, 72 pagini — 1,25 lei.

Popescu Gr., **Vlad Țepeș.** Editura științifică, 50 pagini — 0,75 lei.

Roșescu T., **Timpul** și măsurarea lui. Editura științifică, 248 pagini — 8,25 lei.

Ghiduri

București. Ediția a IV-a. Text introductiv de Petru Vintilă. (Colecția „Mic îndreptar turistic"). Editura Meridiane, 68 pagini — 7 lei.

Dobrogea. Editura Meridiane, 248 pagini — 25 lei.

Oradea. Prefață de Enghel Emanoil (Colecția „Orașe și priveliști"). Editura Meridiane, 58 pagini — 6 lei.

Ploiești. Mic îndreptar turistic. Text de Ioan Grigorescu. Editura Meridiane, 52 pagini — 7 lei.

Cărți pentru copii

Camilar E., **Vrancea.** Copertă și ilustrații de Gh. Adoc. Editura tineretului, 32 pagini — 5 lei.

Carek J., **Lucruri mici, dar însemnate.** Traducere din limba cehă de Ion Calovia. Editura tineretului, 44 pagini — 5 lei.

Coșbuc G., **Poezii.** Ilustrații de A. Stoicescu. Editura tineretului, 194 pagini — 30 lei.

Klușanțev P., **Ce ne spune telescopul** (Colecția „Să știm"). Editura tineretului, 92 pagini — 10 lei.

Munteanu C., **Scrisoare către Moș Gerilă.** Ilustrații de N. I. Popescu. Editura tineretului, 32 pagini — 4 lei.

Neamțu L., **Întoarcerea focului** — povestiri. Editura tineretului, 112 pagini — 4,25 lei.

Radu T., **Ciinii cantonierului.** Ilustrații de Coca Crețoiu. Editura tineretului, 80 pagini — 9 lei.

Sen Al. **Cine știe, să ne spună.** Povestiri în versuri pentru copii. Ilustrații de Angi Petrescu Tipărescu. Editura tineretului, 56 pagini — 6 lei.

20 de ani de la eliberarea Albaniei

În şcolile Albaniei noi

Poporul albanez sărbătoreşte, la 29 noiembrie, a XX-a aniversare a eliberării sale de sub jugul fascist.

În anii puterii populare, în Albania au avut loc realizări importante în toate domeniile. Învăţămîntul a cunoscut şi el o largă dezvoltare.

În timp ce în 1938 80 la sută din populaţia ţării nu ştia să scrie şi să citească, Albania populară a lichidat într-un timp scurt analfabetismul şi a deschis larg porţile şcolilor tuturor fiilor celor ce muncesc. A sporit considerabil numărul şcolilor de cultură generală, al şcolilor profesionale şi tehnice. În anii puterii populare au fost înfiinţate în ţară, pentru prima dată, şcoli superioare — Universitatea de stat din Tirana, ca şi o serie de institute.

Într-un articol intitulat „Pe firul anilor" Bekim Gace, directorul Palatului pionierilor din Tirana, scrie:

L-am întîlnit într-o zi pe fostul meu coleg Myfit Balani, astăzi profesor la Institutul superior de agricultură.

Cît de mari sînt schimbările produse în anii existenţei noastre! Îmi amintesc de Myfit cînd a venit prima oară la şcoală, cînd abia i se auzea vocea tremurătoare. El a început să înveţe, ca intern, în primii ani de după eliberare. Atunci s-a smuls din viaţa amară pe care o ducea de copil, cînd era văcar la un bei.

Copilăria lui, ca şi copilăria întregii noastre generaţii, a ţinut de două lumi. Noi am avut, de fapt, două vieţi. Una amară, foarte amară la început, şi alta fericită, plină de lumină în anii următori, în zilele pe care le trăim acum. Am cunoscut mizeria în care se afla ţara pînă acum două decenii. Am salutat cu bucurie Ziua eliberării, zorii noii vieţi care ne-au adus mari transformări.

În preajma noii epoci s-a născut o generaţie nouă, care a crescut în condiţii noi. Cei care au acum 20 de ani sînt surîzători, veseli, fericiţi. Vocea lor răsună cu putere.

Să ne îndreptăm privirea spre cei care au 20 de ani, care înaintează cu paşi mari spre culmile ştiinţei şi culturii. Iată-l pe Musa Vyshka, un om al timpului său. Student al Universităţii de stat, el scrie versuri pasionate, care evocă trecutul şi prezentul. Acum un an a prezentat publicului primul său volum, intitulat „Noi, cei de 20 de ani". Iată-l pe Gëzim Karapici, student al Facultăţii politehnice, care va deveni inginer electrotehnic şi este pasionat după literatură.

Asemenea exemple de tineri care s-au dezvoltat în noile condiţii sînt numeroase. Ele reflectă atît dezvoltarea tineretului, cît şi dezvoltarea întregii ţări, aspiraţiile poporului spre cultură.

Ziaristul albanez M. Ferro scrie printre altele, într-un articol intitulat „Cooperativa agricolă de pe malurile rîului Viose":

Cei care au cunoscut satul Novosele în urmă cu 20 de ani păstrează încă în memorie bordeiele lui din chirpici. Acum se construieşte un sat nou, care se întinde pe cele două părţi ale şoselei Vlore-Fier. Cei din Novosele se află în întrecere pentru ridicarea unor clădiri cît mai frumoase. Cooperativa a construit, cu fonduri proprii, o centrală electrică şi a introdus radioul în case.

La Novosele există o şcoală de 8 ani unde învaţă toţi băieţii şi toate fetele din comună. În curînd, aici se va înfiinţa o şcoală agricolă secundară.

Acum, 45 de tineri din Novosele învaţă în şcoli secundare, iar alţii studiază la Universitatea de stat din Tirana.

Studentul Musa Vyshka la masa de lucru.

Noutăţi ştiinţifice şi tehnice

Cele mai vechi straturi de cultură materială

Cu prilejul săpăturilor arheologice care se desfăşoară de cîţiva ani la Ripiceni s-au descoperit recent, la 12 metri adîncime, cele mai vechi straturi de cultură materială de pe teritoriul R.P.R. În felul acesta Ripicenii, sînt pînă în prezent singura aşezare din ţara noastră unde se constată pe baza dovezilor arheologice o continuitate a culturii materiale umane din epoca paleoliticului inferior, respectiv dintr-o perioadă situată în urmă cu 250 000—200 000 de ani şi pînă în vremurile noastre. Pe acest şantier arheologic s-au găsit pînă în prezent urme de aşezări omeneşti din paleoliticul inferior, din paleoliticul mijlociu, din paleoliticul superior, din epipaleolitic precum şi straturi foarte bogate din epocile postpaleolitice. Toate aceste vechi dovezi de cultură materială pot fi cercetate chiar la Ripiceni, unde a fost organizat de curînd un valoros muzeu istoric şi arheologic.

Televiziunea în culori

Telespectatorii din ţara noastră care au avut curiozitatea să deplaseze butonul de reglare a canalelor către cifra 12 au putut recepţiona uneori o emisiune neobişnuită — emisiunea experimentală a unui studio de la Institutul politehnic din Bucureşti, condus de profesorul inginer Alexandru Spătaru. Aici se fac cercetări pentru găsirea celor mai eficiente mijloace de transmitere în culori a imaginii televizate. Televizoarele obişnuite nefiind adaptate recepţionării imaginilor în culori, emisiunile experimentale sînt recepţionate de telespectatori tot în albnegru. Numai aparatele speciale de care dispune studioul le recepţionează în culori. În cadrul experimentului se folosesc cinescoape tricrome, care au rolul de a converti semnalele electrice în imagini colorate, prin reconstituirea imaginii de emisie descompusă iniţial în trei culori fundamentale — roşu, verde şi albastru. Cele trei imagini recepţionate în cîte o singură culoare se suprapun şi se combină, dînd naştere la alte culori şi nuanţe. De exemplu, lumina albă se obţine prin amestecul de 33 la sută roşu, 59 la sută verde şi 8 la sută albastru.

În momentul de faţă se studiază, cu ajutorul emiterii unor fişii monocrome în culori standard, cele mai eficiente combinări ale culorilor în cinemascoapele tricronome.

Conservare prin metode moderne

În ultimul timp, la staţiunile experimentale horticole din ţara noastră au fost construite o serie de silozuri cu aer controlat. În celulele ermetic închise ale acestor silozuri există dispozitive pentru reglarea temperaturii şi umidităţii, ca şi pentru modificarea compoziţiei aerului. Datorită acestui fapt poate fi încetinită activitatea enzimatică din fructe şi absorbţia de către acestea a oxigenului din atmosfera înconjurătoare, respectiv oxidarea zaharurilor. Totodată, mediul din celulele controlate împiedică în mare măsură dezvoltarea microorganismelor. La păstrarea în condiţii optime a fructelor contribuie şi preambalarea acestora în săculeţe din pelicule de polietilenă şi policlorură de vinil. Închise ermetic, săculeţele cu fructe sînt introduse în celulele cu aer controlat ale silozurilor. Astfel, pe lîngă celelalte avantaje, se reduc pierderile în apă şi substanţă uscată ale fructelor, ceea ce determină menţinerea aproape integrală, timp îndelungat, a culorii şi gustului lor.

Proletari din toate ţările, uniţi-vă!

Corespondenţa

RÎMNICU-VÎLCEA

Numeroşi profesori ne-au scris în ultimul timp despre activitatea cercurilor de elevi.

De exemplu, tov. **Gheorghe Simeanu** ne informează că la Şcoala medie „N. Bălcescu" din R. Vîlcea au fost organizate cercuri de literatură, matematică, fizico-chimice, ştiinţe naturale, ca şi cercuri artistice şi sportive.

Un mare număr de elevi, în special din clasele mari, a atras cercul de literatură. Planul de activitate al acestui cerc prevede teme variate şi interesante, cum sînt, de pildă, „L. Rebreanu, omul şi scriitorul", „Figuri de comunişti din romanul «Şoseaua Nordului» de Eugen Barbu" etc. De asemenea, cercul stimulează creaţia proprie a elevilor, analizînd lucrările lor.

Şi cercurile de matematică, fizico-chimice şi ştiinţe naturale desfăşoară o activitate bogată. Aici s-au discutat pînă în prezent teme ca: „Metoda inducţiei matematice şi aplicarea ei", „Căldura şi lucrul mecanic", „Evoluţia sistemului nervos" etc.

Munca în cercuri este îndrumată cu grijă, în permanenţă, de profesori.

CAREI

Şi tov. **Valeriu Labonţiu**, inspector metodist la Carei, se ocupă, într-o scrisoare pe care a trimis-o redacţiei, de activitatea cercurilor de ştiinţe naturale şi de geografie, literare şi artistice de la şcoala medie din localitate. După cum ne scrie tov. Labonţiu, acestea au organizat de curînd, sub îndrumarea cadrelor didactice, o interesantă manifestare pe tema „Toamna oglindită în ştiinţă, literatură şi artă". Dialogurile pe această temă s-au remarcat prin vioiciune, prin naturaleţea interpretării. N-au lipsit din program nici recitările din Alecsandri, Eminescu, St. O. Iosif, Topîrceanu, dansurile („La cules de vie" şi altele), corurile.

PĂULIŞ - LIPOVA

La rîndul său, tov. **Mihail Artimon** ne scrie că la Şcoala generală de 8 ani din comuna Păuliş, raionul Lipova, s-a organizat, cu sprijinul organizaţiilor de tineret şi al cineclubului local, un cerc de elevi care poartă numele de „Cineamatorul". Ascultînd expuneri pe teme ca „Regizorul, creatorul filmului", „Despre operatorul cinematografic", „Ce este un scenariu de film" etc., cei peste 50 de membri ai cercului, elevi fruntaşi la învăţătură, au posibilitatea să pătrundă o parte din tainele celei de a şaptea arte. Folosind cunoştinţele însuşite pe această cale, ei au fost interpreţii unui film realizat de cineclub — „În vizită la G.A.C." — prezentat nu de mult în cadrul şcolii şi în comună.

În lunile ce urmează, membrii cercului „Cineamatorul" vor avea posibilitatea să-şi lărgească cunoştinţele despre cinematografie ascultînd expuneri pe temele: „Cum privim un film", „Despre montajul filmului" etc. şi participînd la realizarea unui film artistic de scurt metraj cu subiect din viaţa şcolii.

Avînd la dispoziţie un aparat de proiecţie pe bandă îngustă, cu tot echipamentul necesar, primit de la I.M.D. cadrele didactice îşi propun să intensifice propaganda cinematografică în şcoală, pentru a contribui şi pe această cale la educarea elevilor.

COMĂNEŞTI

Lectoratul pentru părinţi organizat la Şcoala medie din Comăneşti, ne relatează tov. **Gh. Movilă**, îşi desfăşoară activitatea în cadrul a două secţii. Ţinîndu-se seama de problemele specifice care se pun în educaţia elevilor, prima secţie grupează pe părinţii elevilor în vîrstă de 7—12 ani, iar cealaltă pe părinţii elevilor mai mari. Pînă acum, la prima secţie s-a discutat tema „Munca şi jocul copiilor", iar la cea de a doua secţie tema „Condiţii ale educaţiei elevilor în familie".

Tematica viitoarelor şedinţe ale lectoratului a fost alcătuită avîndu-se în vedere şi propunerile făcute de părinţi. Printre altele, a fost mult apreciată propunerea unuia dintre ei ca în cadrul fiecărei şedinţe să se desfăşoare discuţii gen: „Părinţii întreabă — educatorii răspund".

LUPENI

După cum ne informează tovarăşele **Maria Zaharia** şi **Lucia Voronca**, biblioteca Şcolii generale de 8 ani nr. 1 din Lupeni desfăşoară o activitate variată pentru popularizarea cărţii în rîndurile elevilor.

Astfel, nu de mult biblioteca a organizat, cu sprijinul profesorilor de specialitate, o serată literară închinată operei lui Tudor Arghezi. După o expunere în care a fost prezentată viaţa şi creaţia acestuia, au fost recitate poeziile „Toamna", „Serenadă", „Ploaie", fragmente din „Cîntare omului", din ciclul de versuri „1907" etc.

Pentru elevii şcolii serata a fost un bun prilej de a cunoaşte mai bine opera lui Tudor Arghezi, de a îndrăgi şi mai mult versurile lui.

CONSTANŢA

Într-o scrisoare pe care ne-a trimis-o recent, prof. **Ion Muche** se referă la activitatea ştiinţifică desfăşurată de cadrele didactice constănţene. Printre altele, în scrisoare se vorbeşte despre culegerea profesorului Alexandru Florea, intitulată „Dragă-mi este Dobrogea", care a apărut nu de mult într-o colecţie editată de Societatea de ştiinţe istorice şi filologice. Culegerea înmănunchează poezii din folclorul dobrogean nou, exprimînd sentimentul de dragoste şi recunoştinţă al oamenilor muncii pentru partid, bucuria şi optimismul lor.

CONCURS

Institutul politehnic din Iaşi anunţă ocuparea prin concurs a următoarelor posturi didactice:

1) şef de lucrări la catedra de desen şi geometrie descriptivă;

2) asistent la catedra de utilizări electrice.

Cererile de înscriere se vor înainta, în decurs de o lună de la publicarea prezentului anunţ, la rectoratul Institutului politehnic din Iaşi, calea 23 August nr. 11, însoţite de următoarele acte: copie legalizată de pe actele de studii; lucrările ştiinţifice ale candidatului, într-un exemplar; certificatul de caracterizare a activităţii profesionale şi obşteşti, eliberat de instituţia (întreprinderea) la care acesta îşi are funcţia de bază sau recomandarea şefului de catedră, în cazul cînd candidatul funcţionează în învăţămînt; certificatul de vechime în muncă, eliberat de unitatea în care lucrează; memoriul de activitate didactico-ştiinţifică, semnat de candidat; autobiografia.

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: Bucureşti, Piaţa Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poştale, factorii poştali şi la difuzorii voluntari din unităţile de învăţămînt. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii, Piaţa Scînteii Bucureşti.

40 132

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Gazeta ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Anul XVI nr. 779 | vineri 4 decembrie 1964 | 8 pagini 25 bani

COMUNICAT

În zilele de 30 noiembrie — 1 decembrie 1964 a avut loc plenara Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Romîn.

La plenară au luat parte membrii și membrii supleanți ai Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Romîn, membrii guvernului și șefii unor instituții centrale de stat, primii secretari ai comitetelor regionale P.M.R., șefii și adjuncții șefilor de secții ale C.C. al P.M.R., președinții comitetelor executive ale sfaturilor populare regionale, conducători ai unor organizații de masă, redactori șefi ai ziarelor centrale și alte cadre de partid și de stat.

Plenara a examinat proiectul planului de dezvoltare a economiei naționale pe anul 1965. În urma dezbaterilor, plenara a aprobat în unanimitate prevederile proiectului, precum și măsurile preconizate în vederea realizării acestuia.

Plenara a aprobat propunerile Biroului Politic al C.C. al P.M.R. cu privire la activitatea pe care urmează s-o desfășoare partidul în legătură cu apropiatele alegeri pentru Marea Adunare Națională și sfaturile populare.

Plenara a aprobat în unanimitate activitatea Biroului Politic în domeniul relațiilor internaționale ale Partidului Muncitoresc Romîn, precum și activitatea delegațiilor P.M.R. în convorbirile și întrevederile avute cu delegații ale unor partide frățești.

Studiu în laborator

Sprijin multilateral tinerelor cadre

An de an, universitățile și institutele pedagogice din țara noastră dau școlilor sute și mii de absolvenți care se încadrează în marele detașament de îndrumători și luminători ai tinerelor generații. Alături de toate celelalte cadre de specialiști, ei aduc o contribuție de seamă la opera de desăvîrșire a construcției socialismului în țara noastră. Așa cum spunea tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej în cuvîntarea rostită la adunarea festivă consacrată Centenarului Universității din București, *„prin munca lor plină de abnegație și pricepere, zecile de mii de absolvenți pe care i-a dat învățămîntul superior în ultimii 20 de ani joacă un rol de seamă în viața economică, socială și culturală a țării"*.

Înaintarea mereu mai rapidă a patriei noastre pe drumul desăvîrșirii construcției socialismului antrenează întregul sistem al muncii instructiv-educative, al procesului de învățămînt, determinînd o dezvoltare corespunzătoare a perfecționării cadrelor didactice prin metode științifice.

În condițiile actuale, formele și mijloacele prin care se asigură ridicarea nivelului profesional al tinerilor învățători și profesori sînt multiple și complexe. După ce — în anii studiilor universitare — vin în contact, în cadrul practicii pedagogice, cu școala noastră de astăzi, proaspeții absolvenți își încep activitatea pătrunși de sentimentul răspunderii ce le revine, de exigență față de propria lor pregătire profesională și pedagogică, precum și față de pregătirea elevilor ce le-au fost încredințați. Stăpîniți de dorința de a cunoaște tot ce e nou în conținutul și metodica predării specialității lor, avînd o gamă largă de preocupări, pentru ca oricînd să poată face față problemelor complexe pe care le ridică munca instructiv-educativă, tinerii învățători și profesori se străduiesc să-și însușească experiența înaintată a colectivului în care lucrează.

Dacă îmbogățirea orizontului științific și pedagogic devine din ce în ce mai evident nota dominantă a activității celor mai mulți din membrii corpului didactic, ea este cu atît mai necesară tinerilor pedagogi, care au datoria să-și perfecționeze continuu pregătirea de specialitate, să studieze temeinic manualele școlare și metodicile și să adauge bagajului de cunoștințe acumulate în facultate tot ce este nou în domeniul specialității lor, să meargă în pas cu dezvoltarea gîndirii științifice contemporane.

Formarea ca bun pedagog a tînărului profesor nu este însă o problemă care se rezolvă numai prin strădania acestuia. *Întregul colectiv de profesori are datoria să se preocupe cu stăruință, cu multă grijă și înțelegere de îndrumarea permanentă, perseverentă și exigentă a colegilor mai tineri, transmițîndu-le prețioasele învățăminte ale experienței proprii dobîndite în timpul anilor, invitîndu-i să participe la lecțiile lor.* În colectivul școlii, ca și în cercurile pedagogice, în cadrul cărora un loc de seamă îl ocupă popularizarea experienței înaintate, a metodelor menite să asigure lecțiilor o eficiență sporită, tinerii profesori vor descoperi adevărate izvoare de informare pedagogică, îndreptare prețioase pentru activitatea lor viitoare. Formați în instituțiile noastre de învățămînt superior, ei trebuie ajutați în permanență să fie receptivi la tot ce e înaintat, valoros și în același timp să lupte împotriva șabloanelor, a formelor rigide, pentru promovarea metodelor noi, pentru îmbogățirea creatoare a lecțiilor, pentru ridicarea continuă a calității învățămîntului.

Un sprijin substanțial sînt chemați să-l acorde cadrelor tinere și inspectorii metodiști de la secțiile de învățămînt. În majoritatea regiunilor și raioanelor țării, inspectorii acordă o mare atenție noilor pedagogi, îndrumîndu-i cu competență, cu autoritatea de care dispun, ajutîndu-i să rezolve problemele ridicate de activitatea instructiv-educativă. Din păcate, însă, unele secții raionale de învățămînt din regiunile Bacău, Oltenia și București nu s-au preocupat întotdeauna să cunoască cadrele didactice nou numite, cum au fost încadrate, cum își desfășoară munca, unde și cum locuiesc. Este necesar ca astfel de situații să nu se mai repete, ca pretutindeni secțiile de învățămînt să asigure un sprijin larg și susținut învățătorilor și profesorilor care își încep munca didactică.

O contribuție deosebit de importantă la adîncirea și consolidarea pregătirii științifice a tinerilor profesori o aduc și *cursurile de perfecționare.* Asigurînd informarea cadrelor didactice de către specialiști cu calificare înaltă, făcîndu-le cunoscut ceea ce este nou în domeniul limbii și literaturii romîne, al istoriei, al științelor sociale, al matematicii, al agriculturii, al limbilor străine, aceste cursuri își confirmă pe deplin utilitatea, contribuind la îmbunătățirea pregătirii de specialitate a profesorilor și, implicit, la modernizarea predării.

La rezolvarea în condiții bune a problemelor muncii instructiv-educative ajută și *lecturile pedagogice,* care îi antrenează pe învățători și profesori în munca de cercetare științifică. Pedagogii din întreaga țară înscriși la această formă de activitate creatoare au datoria să-i atragă alături de ei și pe tinerii învățători și profesori, pentru care lecturile pedagogice pot constitui un foarte bun mijloc de cunoaștere în profunzime a variatelor și complexelor probleme pe care le ridică munca din școală.

Folosirea pe scară largă a tuturor acestor forme de creștere a nivelului profesional și pedagogic al tinerelor cadre didactice se înscrie în atmosfera de activitate creatoare, de îndrumare multilaterală a tinerilor profesori caracteristică învățămîntului nostru în continuă dezvoltare.

GH. GHIȚESCU
director
în Ministerul Învățămîntului

Prevenirea și combaterea insucceselor la învățătură (I)

Școala noastră de cultură generală rezolvă cu succes însemnatele ei sarcini privind instrucția și educația comunistă a tinerei generații. Îndrumarea tot mai eficientă a muncii elevilor de către cadrele didactice și intensificarea activității educative a școlii fac ca nivelul pregătirii elevilor să crească necontenit. Sporește an de an numărul acelor elevi care-și îndeplinesc în condiții optime îndatoririle școlare. Exigențele tot mai mari față de pregătirea tineretului pentru viață fac însă necesară studierea în continuare a căilor de ridicare a eficienței procesului de învățămînt. Se pun cu tot mai multă acuitate probleme privind modernizarea învățămîntului, raționalizarea muncii elevului, accentuarea caracterului activ și conștient al învățării, utilizarea unor mijloace tot mai perfecționate de studiere și asimilare a cunoștințelor. Creșterea eficienței învățămîntului impune însă — mai întîi — rezolvarea unei alte probleme importante : limitarea insuccesului la învățătură al unor elevi, asigurarea reușitei tuturor elevilor în însușirea cunoștințelor. Iată de ce tema prevenirii și combaterii insuccesului școlar este din ce în ce mai des întîlnită în literatura pedagogică.

Revista franceză „La revue du practicien — Journal d'enseignement post universitaire" a dedicat un număr întreg dificultăților și rămînerii în urmă la învățătură a școlarilor. În U.R.S.S. s-au desfășurat dezbateri importante privind lichidarea repetenției și studierea condițiilor ce determină optimizarea muncii elevilor în procesul de învățămînt [1]. În Canada unii autori încearcă să fundamenteze chiar o „teorie a combaterii rămînerii în urmă la învățătură" [2]. Se întreprind cercetări referitoare la rolul tratării individuale a elevilor în combaterea rezultatelor nesatisfăcătoare la învățătură [3], la raportul dintre rezultatele școlare și vîrsta claselor, preocupările extrașcolare ale elevilor, ș.a.m.d. Studii utile, originale și interesante s-au făcut în acest domeniu în U.R.S.S., R. P. Ungară, Franța, R.D.G., Anglia etc.

Problema înlăturării rămînerii în urmă la învățătură preocupă și cadrele de profesori din țara noastră. Societatea noastră socialistă este vital interesată în continua îmbunătățire a învățămîntului — principala verigă a sistemului de instrucție și educație a tinerei generații, în asigurarea succesului la învățătură al tuturor elevilor, în utilizarea integrală a posibilităților de dezvoltare ale fiecărui tînăr, în educarea lui multilaterală. Însemnătatea acestui fapt sporește în condițiile încheierii generalizării învățămîntului de 8 ani, ale cuprinderii în învățămînt a tuturor copiilor de vîrstă școlară.

Studiul aprofundat și sistematic al cauzelor insuccesului la învățătură și rezolvarea problemelor pe care le ridică este reclamat și de alt aspect, pe care nu ne putem opri a-l sublinia. Este vorba de faptul că insuccesul la învățătură — și îndeosebi persistența lui — are consecințe negative ample asupra personalității în formare a elevilor. Uneori el este însoțit de transformări de natură afectivă care generează atitudini negative, de schimbări în conduită cu repercusiuni diferite de la elev la elev. În unele cazuri se petrece o alterare a întregii personalități, apar trăsături negative de caracter, ceea ce reprezintă o mare pierdere atît pentru dezvoltarea ulterioară a elevului, cît și pentru societate.

Pornind de la toate aceste considerente, ne propunem să supunem dezbaterii unele aspecte mai însemnate ale problemei enunțate.

Prin insucces școlar înțelegem rezultate nesatisfăcătoare în însușirea cunoștințelor, materializate în situația școlară a elevilor repetenți sau corijenți, precum și a acelora care obțin sistematic note la limită, indicînd — prin aceasta — o promovare anevoioasă a trimestrelor și anilor școlari.

Analiza rezultatelor unei anchete întreprinse printre aproximativ 400 de cadre didactice, corelată cu propriile noastre observații, ne-au dus la o primă constatare importantă : cauzele insuccesului la învățătură sînt extrem de variate și diferențiate. Printre cele mai larg răspîndite — fără a epuiza etiologia insuccesului școlar — amintim : necunoașterea temeinică a elevilor, nesesizarea la timp a lacunelor și rămînerii în urmă la învățătură, tratarea nediferențiată și munca nesatisfăcătoare cu elevii „slabi" și „mediocri" ; organizarea necorespunzătoare a muncii în școală ; supraîncărcarea și existența unor fenomene de oboseală la unii elevi — îndeosebi în anumite perioade ale anului școlar ; promovarea la limită, exigență scăzută sau inconsecvență ; existența unor cadre didactice necalificate ; lipsa de continuitate în munca didactică ; atitudinea negativă sau lipsa de interes a unor elevi față de învățătură sau față de un anumit obiect de învățămînt ; metode necorespunzătoare de studiu ; lacune în cunoștințele din anii școlari precedenți ; formarea nesatisfăcătoare la elevi a motivelor învățării și lipsa de perspectivă în munca școlară ; frecvența neregulată ; starea de sănătate sau psihică deficitară ; depărtarea de școală și naveta ; carențele de ordin familial ; emotivitatea excesivă ; lipsa de voință etc.

Din prezentarea acestor cauze se observă că, pe cînd unele au un caracter vremelnic și accidental (cadre didactice necalificate, discontinuitate în munca didactică, frecvența neregulată, starea de sănătate a unor elevi etc.), altele au un caracter statornic. Unele cauze se referă la neajunsuri în munca școlii și a cadrelor didactice, altele la elevi și la situația lor familială.

Diferențierea cauzelor se produce fie datorită condițiilor concrete, locale, care țin de școală, clasă, elev, profesor, familie, fie datorită persistenței unor deficiențe în organizarea muncii instructiv-educative cu o mai largă răspîndire în școli.

De cele mai multe ori, insuccesele la învățătură nu sînt determinate de o singură cauză, ci de mai multe, dintre care una sau cîteva au caracter dominant. De aici rezultă caracterul complex al determinării fenomenului și relativa dificultate a cunoașterii exacte a cauzelor, a raportului dintre acestea, a influenței pe care o exercită fiecare. De o astfel de cunoaștere — care nu poate fi simplificată, „șablonizată" — depinde însă eficiența muncii de îndepărtare sau diminuare a insuccesului școlar, pe baza unui „tratament" pedagogic corespunzător.

Fără a subaprecia sau ignora rolul, influența uneia sau alteia dintre cauzele menționate asupra rezultatelor la învățătură ale elevilor, ne-am concentrat asupra unora dintre ele care s-au dovedit a fi răspîndite la un număr mai mare de elevi și au o pondere mai însemnată în determinarea insuccesului școlar. Ne referim la : 1) metodele de studiu necorespunzătoare ; 2) insuficienta activizare a elevilor la lecție ; 3) deficiențe ale muncii educative ; 4) neajunsuri în organizarea școlară.

1. Mulți dintre elevii cu rezultate slabe la învățătură provin din categoria celor care *nu știu să învețe*. Dintr-un număr de 1 145 elevi din clasele V—XI chestionați asupra metodelor și procedeelor utilizate în pregătirea pentru lecții, 289 au arătat că-și efectuează temele scrise înainte de a-și însuși cunoștințele prin studiul manualului și notițelor ; 516 elevi învață după orar ; 69 de elevi încep să învețe la obiectele mai ușoare, lăsînd pe cele grele la sfîrșit și justifică această succesiune („pentru a avea timp"). Toate acestea indică un mod necorespunzător de muncă.

Observațiile noastre au adăugat la aceste date constatări privind calitatea nesatisfăcătoare a deprinderilor de studiu a majorității elevilor din această categorie. Din sondajele întreprinse de noi a reieșit că un număr însemnat de elevi — datorită lipsei de îndrumare — recurg la învățarea mecanică, aparent mai comodă. Un elev dintr-o clasă a VIII-a a unei școli medii din orașul Bacău a fost solicitat să-și pregătească pentru a doua zi lecția „Acțiunea apei de ploaie" (Geografia pentru clasa a VIII-a anul școlar 1963—64), în felul în care proceda de obicei. I s-a pus în vedere că la terminarea studiului va fi supus unei verificări. Elevul a consumat 43 de minute pentru învățarea lecției pe care alți elevi și-au putut-o însuși, în condiții optime, în numai 15—20 de minute. Modalitatea de studiu a fost următoarea : de șase ori lectura integrală a textului din manual (cuvînt cu cuvînt, fără nici un fel de sublinieri sau notări), de trei ori lectura notițelor, din nou de două ori lectura textului din manual, apoi cîteva clipe de meditație. Calitatea însușirii n-a fost corespunzătoare. Unele date au fost ignorate (căile combaterii eroziunii), altele au fost confundate (cele trei părți ale torentului). Ce consum de energie și ce randament scăzut !

Astfel de situații am întîlnit des printre elevii cu rezultate slabe la învățătură. Mulți nu știu cum să se autoverifice, cum să învingă greutățile, apelează des la „ajutor", simplifică la maximum procesul de studiu, ocolesc sau evită eforturile de asimilare. Atît elevul menționat, însă, cît și mulți alții au reușit, în urma unei instruiri corespunzătoare, să-și îmbunătățească metodele de studiu și să-și îndrepte simțitor situația școlară.

Rezultă că, în aceste cazuri, cauza insuccesului școlar constă îndeosebi în slaba instruire a elevilor asupra metodelor de studiu. Instruirea elevilor în această privință trebuie să se facă concret, practic, aplicativ, în mod continuu, sistematic și diferențiat după clase și obiecte de învățămînt, asigurîndu-se o neîntreruptă îmbunătățire a muncii lor independente. La realizarea acestei sarcini trebuie să-și dea concursul și dirigintele, și profesorii clasei. Instruirea elevilor trebuie să cuprindă cel puțin aspecte referitoare la :

a. Tehnica de lucru (cum se iau notițe, cum se întocmește un plan, un conspect, cum se extrag ideile principale, cum se lucrează cu manualul sau alte lucrări, cum se utilizează notițele în pregătirea lecției, cum se folosesc mijloacele auxiliare — hărți, dicționare, culegeri de probleme etc.).

b. Programarea muncii și individualizarea ei (cerințele fundamentale ale unui regim rațional de muncă în familie și criteriile de adaptare a acestor cerințe la particularitățile fiecărui elev — în funcție de greutățile sale, de gradul de dificultate a obiectului de învățămînt, de capacitatea de concentrare etc.).

c. Metode și procedee pentru depășirea dificultăților în studiul problemelor complexe (cum poate fi descompusă o problemă complexă în probleme simple, cum trebuie utilizate procedeele de analiză și sinteză, comparația, analogia, integrarea cunoștințelor noi în sistemul de cunoștințe, aplicațiile — toate prezentate demonstrativ sub formă de „modele").

d. Metode și procedee de autoverificare, de autocontrol independent. Elevii să știe cum pot verifica singuri dacă și-au însușit temeinic sau nu cele învățate prin chestionare de control, prin alcătuirea unor planuri, a unor schițe etc.).

e. Metodica recapitulării și consolidării sistematice și individuale a cunoștințelor asimilate.

O astfel de instruire asigură sporirea considerabilă a randamentului muncii elevilor, cointeresarea acestora în rezultate calitativ superioare, conștientizarea și raționalizarea muncii individuale, întărirea atitudinii înaintate față de învățătură.

Evident că numai instruirea elevilor nu este suficientă. Este necesar ca în cadrul verificării, în aplicații sau în audierea expunerilor independente ale elevilor să se urmărească nu numai nivelul însușirii cunoștințelor, ci și al metodelor utilizate, felul de a raționa, cum a procedat elevul în situația dată, cum justifică procedeele sale.

În afară de faptul că rezolvarea acestei probleme închide unul dintre principalele izvoare ale insuccesului școlar, ea creează totodată premise pentru introducerea în învățămînt, într-un viitor mai mult sau mai puțin apropiat, a unor cuceriri tehnico-științifice. Noile mijloace tehnice ce vor fi introduse ca instrumente ajutătoare în munca de învățare — mașini de învățat, manuale programate ș. a. — pun în fața colectivelor didactice din școli sarcina îmbunătățirii îndrumării muncii independente a elevilor, a instruirii lor asupra metodelor de studiu.

Rezolvarea acestor sarcini este însă legată nu numai de sporirea preocupărilor în acest sens ale conducerilor școlilor și ale cadrelor didactice, ci și de intensificarea cercetărilor privind condițiile reușitei în munca școlară, de elaborarea „modelelor" optime de organizare a studiului individual al elevilor în cadrul diferitelor obiecte de învățămînt, de analiza amănunțită și generalizarea celor mai eficiente metode și procedee de studiu la diferite clase (vîrste), de cercetarea căilor și mijloacelor raționalizării muncii elevilor în procesul de asimilare a cunoștințelor.

2. Insuficienta activizare a elevilor la lecție constituie o altă cauză însemnată a fenomenului studiat. Sub diferite forme se acceptă încă pasivitatea elevilor în diferite momente ale lecției, ceea ce reprezintă o piedică serioasă în înțelegerea și asimilarea conștientă a cunoștințelor. Ca o reacție la aceste manifestări negative au fost întreprinse diferite experimente și cercetări în practica școlară, atît în țara noastră cît și peste hotare [4].

Deși principiul activizării elevului în procesul de învățămînt, al intensificării muncii sale de însușire a cunoștințelor este unanim acceptat în literatura pedagogică contemporană, recunoașterea lui rămîne încă în multe privințe declarativă. Nici pedagogia n-a prelucrat încă sistematic și în profunzime numeroasele probleme teoretice și practice pe care le ridică aplicarea acestui principiu în școală și nici practica didactică nu face suficient pentru larga lui extindere în procesul de învățămînt. Ea rămîne încă uneori tributară „tradiției", menținînd procedee depășite, care au fost pe larg criticate în presa și literatura pedagogică din ultimii ani. Așa sînt verificarea individuală, fără antrenarea colectivului de elevi, chestionarea prea fragmentată care diminuează posibilitatea unor expuneri independente, solicitarea mai mult a memoriei, a facultății de a argumenta, a explicita, exigența scăzută sau inconstantă, repartizarea inegală și neritmică a examinării pe parcursul trimestrelor școlare, notarea necorespunzătoare, evidența nesatisfăcătoare, vagă a lacunelor din cunoștințele elevilor și munca lipsită de continuitate, de eficiență în direcția eliminării acestora, repartizarea nejudicioasă a timpului la lecție ș. a.

Totodată, comunicarea noilor cunoștințe nu duce încă în măsură suficientă la activizarea gîndirii, a proceselor de cunoaștere și a muncii independente a elevilor. Faptul că elevii nu sînt suficient activizați în această etapă fundamentală a lecției are drept consecință nivelul scăzut al însușirii cunoștințelor încă din etapa de debut a acestui proces, fapt cu repercusiuni negative asupra calității momentelor următoare (studiul acasă, efectuarea temelor, aplicațiile). Aceste lacune reprezintă, în sistemul muncii instructiv-educative, adevărate „breșe" prin care se creează posibilități de sustragere a elevilor de la munca activă, continuă și sistematică — ceea ce este caracteristic de altfel elevilor cu slabe rezultate la învățătură.

Printre lipsurile ce le mai semnalăm este și tendința, manifestată pe alocuri, de a feri pe elev de efort în însușirea cunoștințelor, de „a-i servi totul de-a gata", fapt ce subminează dezvoltarea sa, temeinicia cunoștințelor, îl moleșește, îi scade capacitatea de muncă intelectuală, îi diminuează posibilitățile de învingere a greutăților, îl demobilizează. Nu trebuie trecut cu vederea nici faptul că tratarea nediferențiată a elevilor poate duce, în condițiile în care aceștia nu pot face față sarcinilor, la apariția unei „rezistențe" față de cerințele instructiv-educative.

Dintre procedeele eficiente de activizare care contribuie la intensificarea muncii elevilor la lecție subliniem în mod deosebit *caracterul problematic al predării* (cînd elevii au de rezolvat anumite sarcini cognitive în timpul audierii expunerii profesorului) și *notarea elevilor pentru întreaga activitate desfășurată la lecție*. La aceasta adăugăm cerința utilizării mai largi a muncii independente a elevilor în timpul lecțiilor, a efectuării diferitelor lucrări cu caracter aplicativ. Aceste procedee au fost verificate și de noi experimental la Școala medie din Bicaz în cursul anilor 1958—1963.

Observațiile noastre au confirmat totodată necesitatea, constatată și de alți cercetători [5] — de a se crea anumite condiții pentru ridicarea nivelului muncii elevilor la lecție, printre care menționăm :

— profesorul să fie mereu pregătit să încurajeze și să recompenseze munca individuală și independentă ;

— să se dea îndrumări numai cînd se simte nevoia și numai în măsura necesară, să se stimuleze inițiativa elevilor, efortul propriu perseverent în rezolvarea sarcinilor școlare ;

— să se creeze la lecție un climat de încredere și inițiativă și condiții pentru participarea creatoare a elevilor la lecție (cerîndu-li-se să găsească alte ipoteze decît cele enunțate de profesor în problemele studiate). Elevii să fie ajutați „să descopere" noțiunile și să le aplice creator ;

— elevii să fie îndrumați să-și controleze singuri soluțiile și să li se pună la dispoziție experiențe și fapte legate de problemele practice ale vieții.

Lector univ. VIRGIL RADULIAN
Institutul pedagogic de 3 ani
Bacău

Extras din comunicarea cu „Contribuții la studiul cauzelor insuccesului la învățătură al elevilor", susținută la cea de a XI-a sesiune științifică a universității Al. I. Cuza din Iași (30.10—1.11.1964).

1. Narodnoe obrazovanie din 1963, 1964 ; Semia i škola, etc.
2. Chabassol, I. David : A theory of underachtevement.
3. Slavina L. S. : Tratarea individuală a elevilor rămași în urmă la învățătură și nedisciplinați. Ed. Didactică și pedagogică 1962.
4. Vezi articolul „Considerații asupra căilor de ridicare a eficacității procesului de învățămînt" de N. Apostolescu. Revista de pedagogie nr. 1/1963.
5. Fraudsen Arden : N. Educational psyhology : The principles of learning in teading. New York — London — Toronto. Mc. Grow Hill, 1963.

OPINII

Gramatica în şcoală

În discuţiile asupra studiului gramaticii în şcoala generală de 8 ani se aminteşte întotdeauna că scopul principal al predării acestei discipline îl constiuie formarea deprinderilor necesare unei exprimări corecte orale şi scrise.

Din acest punct de vedere s-au făcut unele sugestii cu privire la îmbinarea exerciţiilor de analiză gramaticală cu exerciţii de altă natură, adecvate scopului menţionat. În articolul „Exigenţele învăţămîntului superior în domeniul limbii romîne", prof. univ. Ion Coteanu propunea „combinarea analizei gramaticale cu sinteza exprimării ideilor prin compuneri", pornind de la ideea foarte justă că, în învăţămîntul preuniversitar, „totuşi, scopul predării limbii romîne nu poate fi deprinderea analizei gramaticale, ci deprinderea de a utiliza datele cele mai importante ale acestei analize spre a construi cu ajutorul lor o formă de exprimare a ideilor" (**„Gazeta învăţămîntului** din 20 decembrie 1963).

Constatînd că, deşi în şcoala generală de 8 ani se fac nenumărate exerciţii de analiză gramaticală, elevii dovedesc, la terminarea celor opt clase, că nu au reuşit să-şi formeze în mod satisfăcător deprinderea de a se exprima corect şi fluent, prof. Al. Indrea din Clui aduce unele serioase obiecţii atît modului în care se aplică analiza gramaticală în şcoală, cît şi volumului de cunoştinţe gramaticale care le este impus elevilor. După părerea tovarăşului Indrea, „gramatica şcolară trebuie să fie, deci, o gramatică practică, simplă, elementară (limitată la elementele structurii de bază a limbii), care să formeze la elevi deprinderea exprimării corecte". În acest scop prof. Indrea consideră inutil ca elevii „să cunoască toate formele gramaticale (literare, populare, de nuanţă stilistică etc.) prin care se poate exprima un conţinut oarecare... e destul dacă ei cunosc numai forma sau formele tipice, forma sau formele model". De aceea, după părerea d-sale, „cele mai bune exemple (pentru exerciţiile de analiză n.n.) nu sînt textele din autori, ci exemplele create în mod special pentru a ilustra cazul gramatical dat", iar definiţiile „nu trebuie să cuprindă totalitatea însuşirilor care caracterizează un caz gramatical sau altul şi e deajuns dacă se referă la unul sau două elemente distinctive" (cf. **„Tribuna"** din 5 noiembrie 1964, sau **„Gazeta învăţămîntului"** din 27 noiembrie 1964).

Asupra propunerilor cuprinse în articolul profesorului Al. Indrea aş vrea să mă opresc în rîndurile care urmează, deoarece anumite precizări mi se par absolut necesare.

În primul rînd cred că încărcarea programei de gramatică cu un volum de cunoştinţe neadecvat vîrstei elevilor din clasele V—VIII şi ineficiente pentru scopul practic al acestei discipline se datoreşte faptului că, în momentul de faţă, o dată cu absolvirea clasei a VIII-a, studiul gramaticii limbii romîne trebuie să fie deplin încheiat. Nemaipredîndu-se cunoştinţe suplimentare de gramatică în clasele IX—XII, programa aglomerează prin forţa lucrurilor, în ultimele clase ale şcolii generale de 8 ani, o mare cantitate de fapte de limbă, pe care firesc ar fi să le gradeze, ca şi la alte discipline, prin adăugarea unei etape în plus în procesul de învăţămînt. Dacă s-ar introduce studiul gramaticii limbii romîne în clasele IX-XII, propunerile făcute de prof. Indrea şi-ar găsi o mai mare posibilitate de aplicare — bineînţeles, după o discutare prealabilă a justeţei tuturor detaliilor, asupra cărora nu cred că este cazul să insistăm aici — în sensul că limitarea cunoştinţelor predate elevilor la structura de bază a limbii, deci la faptele strict elementare, ar fi admisibilă, avîndu-se în vedere posibilitatea de completare, de adîncire şi de nuanţare a acestor cunoştinţe în clasele ulterioare.

O asemenea propunere — făcută, cu excepţia prof. Indrea, şi de alţi participanţi la discuţie (prof. univ. I. Coteanu şi prof. I. Popescu) — găseşte, cred, un sprijin puternic în descrierea stării de fapt a predării gramaticii în şcoala generală de 8 ani, pe care o prezintă chiar prof. Al. Indrea în articolul amintit.

S-ar putea face însă observaţia că sînt suficiente metodele propuse de prof. Indrea în direcţia simplificării şi schematizării studiului gramaticii, fără să se mai impună vreo completare a acestor cunoştinţe în clasele superioare, de vreme ce ele sînt suficiente pentru formarea deprinderilor de exprimare corectă a elevilor. Cred însă că nu aşa trebuie privită problema predării gramaticii limbii romîne.

Atribuindu-se studiului limbii materne în şcoală exclusiv scopul de a le forma elevilor deprinderi de exprimare corectă, se limitează în mod nejustificat rolul acestei discipline.

Nu neagă nimeni faptul că studiul limbii materne trebuie să aibă ca rezultat practic exprimarea corectă, dar rolul lui nu se rezumă la atît. Împreună cu celelalte discipline, studiul limbii materne dă elevului cunoştinţele necesare pentru formarea culturii sale generale. Pe de altă parte, el contribuie la formarea lui intelectuală, prin dezvoltarea capacităţii de gîndire sintetică şi analitică. În ceea ce priveşte deprinderea exprimării corecte, se admite în general faptul că sarcina nu poate fi lăsată numai pe seama orelor de limba romînă. Formarea acestei deprinderi trebuie să-i preocupe şi pe profesorii specializaţi în alte discipline. Este adevărat că studiul limbii materne oferă elevilor, din acest punct de vedere, sprijinul principal, dar nu este mai puţin adevărat că folosirea acestor cunoştinţe trebuie controlată, în toate împrejurările, de toţi cei care îndrumează procesul de învăţămînt.

Studiul gramaticii este deci îndreptat spre cunoaşterea temeinică a aspectului actual al limbii romîne literare, atît pentru crearea deprinderilor de folosire a acestei limbi într-un mod cel puţin satisfăcător, cît şi pentru dezvoltarea intelectului celui care învaţă, a capacităţii sale de gîndire, într-un cuvînt, pentru formarea sa ca intelectual.

Se modifică oare atitudinea noastră faţă de studierea gramaticii în şcoală dacă avem în vedere ansamblul preocupărilor care intră în competenţa profesorului de limba romînă? Cred că da. În primul rînd, înţelegerea rolului complex îndeplinit prin predarea gramaticii reabilitează năpăstuita analiză gramaticală, care în general sperie chiar şi pe profesori, nu numai pe elevi. Cunoaşterea normelor literare de folosire a limbii materne nu poate fi realizată prin învăţarea pe de rost a unor reguli şi definiţii, ea rezultă din exerciţiile de analiză cu ajutorul cărora se conturează treptat caracteristicile elementelor componente ale structurii gramaticale a limbii. Nu cred că mai este necesar să amintesc utilitatea acestor analize pentru verificarea cunoştinţelor dobîndite. În acelaşi timp, analiza gramaticală îl obişnuieşte pe elev să disocieze elementele limbajului în virtutea funcţiilor lor, să abandoneze formulele stereotipe în favoarea altora, cu acelaşi rol, dar de o mai mare limpezime sau plasticitate.

În fine, cred că analiza gramaticală creează elevului deprinderea de a se opri asupra unui text pentru observarea detaliilor, sustrăgîndu-l de la obiceiul, atît de nerecomandabil şi atît de frecvent, al lecturii pe sărite în urmărirea faptelor relatate.

O analiză gramaticală bine condusă poate şi trebuie să satisfacă toate aceste cerinţe. Într-un exerciţiu mecanic şi monoton, deci pe drept cuvînt plictisitor, ea poate să devină o sursă bogată de informaţii, o şcoală a spiritului metodic, a meticulozităţii, a disciplinei şi chiar a curiozităţii ştiinţifice. Ea trebuie să fie însă bine condusă şi nu mă îndoiesc că pasiunea şi convingerea dăruiesc oricărui profesor de limba romînă inventivitatea necesară transformării analizei gramaticale într-un exerciţiu complex, atractiv şi educativ. Bineînţeles, cu condiţia ca această inventivitate să se sprijine pe o informare ştiinţifică permanent împrospătată, pe ceea ce printr-un termen consacrat se numeşte buna pregătire profesională.

În scopul ţinerii la curent a cadrelor de specialitate cu stadiul actual al studiului gramaticii limbii romîne, revista „Limba romînă" a supus discuţiei cititorilor problemele teoretice şi practice ale analizei gramaticale. În articolul de deschidere a dezbaterii, acad. Iorgu Iordan se ocupă şi de problema modului în care trebuie făcută analiza gramaticală. D-sa propune, pentru învăţarea gramaticii, întocmirea unei antologii de texte „adevărate modele de limbă", aparţinînd tuturor stilurilor, a căror analiză să se facă „din toate punctele de vedere, pe îndelete şi cu participarea foarte activă (...aproape exclusivă) a elevilor în ce priveşte „descoperirea" regulilor gramaticale, profesorul rezervîndu-şi mai ales rolul de îndrumător al discuţiilor" (vezi articolul **Mai multă gramatică!** în **„Limba romînă" XIII** (1964), n.r. 1, p. 54).

În concluzie cred că observaţiile, în general juste, bazate, după cum se vede, pe o bogată experienţă didactică, cuprinse în articolul semnat de prof. Al. Indrea, trebuie să fie completate prin propunerea de a se acorda un număr de ore pentru continuarea, la alt nivel, a studierii gramaticii în toate clasele învăţămîntului mediu. Pentru această propunere am considerat că pledează nu numai situaţia actuală nesatisfăcătoare a predării acestei materii, ci şi importanţa educativă a disciplinei în sine.

S-ar putea ca precizările făcute să pară izvorîte dintr-o atitudine ortodoxă de grămătic care-şi supraapreciază specialitatea şi-i suprasolicită virtuţile pedagogice. Cunoscînd însă interesul din ce în ce mai accentuat al intelectualilor cu cele mai diferite preocupări pentru limba noastră naţională, cred că ele corespund unei reale necesităţi practice.

FLORA ŞUTEU
cercetător principal
la Institutul
de lingvistică

Materiale ajutătoare pentru studiul istoriei

Urmăresc tot ce apare în publicaţiile pedagogice cu privire la modernizarea metodelor de predare în scopul realizării unei eficienţe mai mari a procesului instructiv-educativ. Trebuie să constat cu părere de rău că din acest punct de vedere, în domeniul predării istoriei, disciplină care mă preocupă în primul rînd, fiind specialitatea mea principală, există o oarecare rămînere în urmă. Dacă pentru alte discipline se realizează tot mai multe mijloace moderne, pentru istorie lucrurile nu stau la fel.

Este încă prea mic numărul hărţilor istorice. Apoi, studiourile de specialitate nu se ocupă suficient de realizarea unor filme didactice cu subiect istoric. S-ar putea folosi în acest scop, aşa cum se propune în articolul „Mijloacele audio-vizuale şi folosirea lor" de Gh. Cristea, din „Gazeta învăţămîntului" nr. 775 apărut în 6/XI. 1964, şi secvenţe din filme (ca „Lupeni 29", „Tudor" etc.) ca şi din jurnale cinematografice, care să fie grupate pe clase şi chiar pe teme.

Ar fi bine de asemenea ca, pe lîngă crestomaţiile — puţine la număr — apărute, să se editeze o culegere de biografii ale unor personalităţi istorice, ca şi o colecţie de texte literare cu subiect istoric extrase din opere valoroase, grupate pe teme. Astfel de culegeri ar fi de un real folos elevilor, stimulîndu-le interesul pentru cunoaşterea istoriei şi contribuind la educarea lor comunistă. La realizarea aceluiaşi scop ar contribui editarea unor albume şcolare care să cuprindă, grupate pe teme, reproduceri după opere de artă plastică cu caracter istoric.

În sfîrşit, socotesc că ar fi bine să se alcătuiască, pentru uzul şcolarilor şi chiar al profesorilor, un dicţionar care să cuprindă nume de personalităţi istorice şi de localităţi istorice, cu scurte explicaţii.

Prof. VIRGIL BÎRLIBA
Şcoala generală de 8 ani Bistriţa.

La lecţie

Vorbirea colorată a elevilor

Pornind de la ideea că fiecare elev poate să-şi formeze încă din primii ani de şcoală deprinderea de a se exprima într-un limbaj, plastic, variat, am utilizat în munca mea de învăţătoare diferite modalităţi subordonate acestui scop.

Din capul locului trebuie să precizez că în această problemă am socotit esenţială dezvoltarea gustului elevilor pentru lectură. Tocmai de aceea am început prin a-i îndruma către lectura unor povestiri din operele clasicilor noştri — Ion Creangă, Mihai Eminescu, Gh. Coşbuc, M. Sadoveanu etc. — ca şi ale multora din contemporani. Străduindu-mă să-i fac pe elevi să înţeleagă frumuseţea fragmentelor citite, am căutat să-i obişnuiesc, pe nesimţite, şi cu limba noastră literară.

Pentru a ajunge la acest rezultat utilizez diferite procedee. Printre altele, de pildă, le cer elevilor să precizeze tema unei povestiri, să dea exemple de alte povestiri cu aceeaşi temă. Bunăoară, referindu-se la tema „dragostea de mamă", elevii au dat multe şi interesante exemple din lecturile lor în clasă sau acasă.

Fac în faţa elevilor, de asemenea, scurte comentarii asupra povestirilor citite, la nivelul lor de înţelegere. Aşa se obişnuiesc treptat să observe ei înşişi ceea ce este caracteristic în povestirile respective. De exemplu, lectura volumului „Din lumea celor care nu cuvîntă" de Emil Gîrleanu le-a prilejuit observaţia că se poate scrie ceva foarte frumos şi despre fiinţe neînsemnate, dacă ştii să priveşti în jur, să înţelegi ce se întîmplă, să găseşti expresiile potrivite pentru a o spune. Insist asupra descrierilor izbutite, asupra expresiilor colorate, asupra sentimentelor pe care acestea reuşesc să le trezească cititorului.

Plecînd de la analiza şi prezentarea unor astfel de modele pot trece mai departe, la formarea deprinderilor de exprimare corectă şi colorată în scris. Mă ocup într-o primă etapă, de tehnica construirii frazelor. Pornind de la propoziţia simplă trec la propoziţia dezvoltată formulată după criteriul clasic: subiect — atribut, predicat — complement. De exemplu, pentru ideea exprimată simplu „Tractoarele ară", formulez propoziţia „Tractoarele noi ară ogoarele" cerînd elevilor să o dezvolte atît cît le permite fantezia. Se ajunge astfel la fraze bogate, nuanţate, de tipul: „De cum dă colţul ierbii, pe ogoarele înfrăţite ale patriei, tractoarele noi ară brazde adînci în pămîntul reavăn".

Un alt procedeu îl constituie schimbarea locului cuvintelor dintr-o propoziţie fără a-i schimba înţelesul. De exemplu, propoziţia „Patria mea este frumoasă şi bogată", devine „Frumoasă şi bogată ai devenit, patria mea dragă !". Aceluiaşi ţel i se subordonează exerciţiile menite să le arate elevilor că adjectivele şi adverbele dau expresie şi culoare frazei. Prin astfel de exerciţii o propoziţie ca „Pe cărările munţilor urcă drumeţi" devine: „Cu pas voinicesc, fluierînd vesel, drumeţi neobosiţi urcă vioi pe cărările bătătorite ale munţilor".

Am făcut de asemenea cu elevii diferite exerciţii atractive de folosire a unui cuvînt sau a unei expresii în sens propriu şi figurat (de exemplu, înnegurat: cer înnegurat, orizont înnegurat, om înnegurat) sau de înlocuire a unor cuvinte cu altele avînd acelaşi sens (de exemplu, păzeşte: grănicerul păzeşte, veghează, străjuieşte hotarele).

Trecînd de la aceste exerciţii simple la lucrări scrise, ţin să le fac înţelese elevilor cîteva cerinţe generale: să-şi fixeze bine în minte ce vor să spună, analizîndu-şi gîndurile şi sentimentele, să stabilească un plan al lucrării, să folosească un scris simplu, găsind expresiile cele mai potrivite, să-şi formuleze în minte fiecare frază pînă la capăt şi abia apoi să o scrie.

Urmărind în permanenţă îmbogăţirea vocabularului elevilor, şlefuirea continuă a exprimării lor, le cer să efectueze lucrări de „creaţie" chiar din clasa I. Atunci cînd ei cunosc toate literele organizez, de pildă, o lecţie de felul următor. Desenez pe tablă un tablou de primăvară (cer albastru, soare strălucitor, iarbă verde, ghiocei etc.). Dedesubt scriu: „Dragi copii, pentru voi alung frigul, zăpada, chiciura şi îngheţul. Vă aduc cer senin, soare cald şi ghiocei. Cine sînt ?". Copiii ghicesc, se bucură — şi răspund în scris. De exemplu: „Dragă primăvară, te aştept cu nerăbdare şi cu note bune. Nicu". Sau: „Dragă primăvară, mulţumesc pentru ghiocei. Am să-i dau mamei. Andrei". Alteori cer copiilor să descrie un obiect sau o fiinţă: mama, tata, bunicul, colegul de bancă, creionul, abecedarul etc. De la aceste simple descrieri elevii ajung în clasele mai mari la compoziţii mai complicate, cu teme ca: „Apus de soare", „Ploua", „Pădurea", „Primul fulg", „Ziua de azi" etc. Un alt fel de compoziţii sînt cele în care le cer să povestească o întîmplare: o excursie, o vizită la un muzeu ş.am.d. Îi îndrumez, bineînţeles, în prealabil să urmeze înşiruirea logică a faptelor şi, mai ales, să arate impresia pe care le-au produs-o, schiţînd cît de cît participarea lor afectivă. Pentru a-i ajuta în această direcţie le dau subiecte de tipul: „Vreau să devin pionier", „Am luat nota 10" etc.

Astfel elevii ajung în clasa a IV-a la compuneri care le solicită atît spiritul de observaţie, cît şi o atitudine afectivă, cu subiecte cum ar fi: „Am fost la marea sărbătoare a eliberării", „Tata e fruntaş în muncă", „Copilărie fericită" ş.a.m.d.

Pe măsură ce subiectele se complică, trecînd la forme superioare, elevii sînt solicitaţi într-o măsură din ce în ce mai largă să utilizeze un limbaj mai bogat, mai variat, mai colorat, capabil să exprime toate nuanţele gîndurilor şi sentimentelor lor.

Înv. ELENA STOICOVICI

In legătură cu predarea definiţiilor şi teoremelor

Practica mi-a arătat că, dacă nu sînt suficient ajutaţi, elevii au tendinţa să-şi însuşească în mod mecanic terminologia matematică, ceea ce duce la formalism, la un studiu lipsit de temeinicie. De aceea acord multă atenţie lămuririi lor asupra modului cum trebuie definite noţiunile învăţate, ca şi modul cum trebuie demonstrate teoremele.

Am observat nu o dată că elevii dau definiţii incorecte. Ei spun, de exemplu, că paralelogramul este un patrulater cu laturile opuse paralele două cîte două şi egale, nefiind conştienţi de faptul că definiţia nu trebuie să includă o proprietate ce decurge, se demonstrează. Pentru a-i ajuta să înlăture astfel de greşeli, le-am arătat că definirea noţiunilor prin arătarea genului proxim şi a diferenţei specifice este legată de importanta problemă a condiţiilor necesare şi suficiente, explicîndu-le şi ce sînt acestea. Pornind de aici elevii şi-au dat seama că definiţia paralelogramului aşa cum o dau ei este nejustă, deoarece conţine o condiţie suficientă, dar nu necesară şi au putut formula, pe baza lămuririlor primite, definiţia corectă a paralelogramului — un patrulater cu laturile opuse paralele.

Mergînd pe această cale elevii au observat singuri că definiţia dreptunghiului dată în manual — dreptunghiul este un paralelogram cu unghiurile drepte — nu este riguroasă, întrucît condiţia necesară ca un paralelogram să fie dreptunghi este ca să aibă un unghi drept. Altă dată, cînd un elev a definit numărul iraţional ca fiind o fracţie zecimală cu un număr infinit de zecimale, colegii lui au sesizat că definiţia este îngustă, întrucît nu se indică faptul că fracţia zecimală infinită trebuie să fie şi neperiodică.

Mergînd mai departe, am arătat elevilor că şi ipoteza unei teoreme conţine o condiţie necesară şi suficientă pentru ca adevărul din concluzie să aibă loc. Pe această bază elevii au constatat cu uşurinţă că, de exemplu, criteriile de egalitate şi asemănare a triunghiurilor sînt de fapt condiţii necesare şi suficiente pentru ca două triunghiuri să fie respectiv egale sau asemenea.

În acelaşi timp, am căutat să înlătur tendinţa pe care o au elevii de a privi reciproca unei teoreme ca o teoremă oarecare, fără a-şi da seama că prin demonstrarea ei se adevereşte faptul că condiţia din teorema directă este nu numai suficientă, dar şi necesară pentru concluzia ce se trage. De aceea, în clasele a IX-a şi a X-a, la studiul geometriei este necesară demonstrarea multor teoreme reciproce pe baza următoarelor propoziţii: 1. Dacă există A există şi B (teoremă directă). 2. Dacă nu există A, nu există nici B (teoremă negativă). 3. Dacă există B există şi A (teoremă reciprocă). 4. Dacă nu există A nu există nici B (teoremă contrară). Am subliniat că propoziţiile 1 şi 2, ca şi propoziţiile 3 şi 4, sînt echivalente între ele, dar că propoziţia 4 arată că condiţia A este necesară. Cum propoziţia 4 este echivalentă cu propoziţia 3, înseamnă că dovedirea propoziţiei 3, adică a teoremei reciproce, duce la concluzia că condiţia A din teorema directă este suficientă şi necesară.

În felul acesta îi ajutăm pe elevi în însuşirea corectă a noţiunilor matematice, în tot mai buna lor pregătire la acest obiect.

GHEORGHE CALAPĂR
Tîrnăveni

Ecouri la materialele publicate

In numărul 775 din 6 noiembrie a.c. al „Gazetei învăţămîntului" a fost publicat articolul „Aceeaşi lecţie — procedee diferite", de prof. Dumitru Barabaş. Prin problema pe care o aborda — aceea a necesităţii de a se folosi procedee diferite la lecţii în funcţie de curba de efort a elevilor — articolul a suscitat mult interes în rîndurile cadrelor didactice. Publicăm mai jos cîteva din materialele sosite la redacţie în urma publicării articolului mai sus-citat.

■

Materialul „Aceeaşi lecţie — procedee diferite", se înscrie în sfera căutărilor legate de una din problemele-cheie ale procesului pedagogic — sporirea eficienţei lecţiei.

Utilizarea unor procedee variate în munca didactică constituie o axiomă pedagogică. Desigur că este vorba de o varietate a procedeelor determinată de motive psihologice: menţinerea trează a atenţiei, stimularea interesului, înlăturarea inhibiţiei produse de monotonie, înlăturarea oboselii (un alt aspect al inhibiţiei) produse de un efort prea îndelungat ş.a. Cu un cuvînt, varietatea procedeelor de muncă didactică trebuie să fie o acţiune deliberată şi justificată (motivată) psihologic şi pedagogic. Dar realizarea unei munci didactice raţionale, fundamentată ştiinţificeşte, implică şi respectarea altor cerinţe.

Una dintre acestea este însăşi întocmirea ştiinţifică a orarului, elaborarea lui de aşa manieră, încît să asigure permanent o odihnă activă şi să evite instalarea inhibiţiei prin supraefort sau prin monotonia produsă de succesiunea unor obiecte care solicită acelaşi grup de celule sau acelaşi sistem de semnalizare. Privind astfel lucrurile, ne întrebăm cu referire la cele spuse de tov. Barabaş, ce caută o limbă străină (sau chiar limba romînă — gramatica) la sfîrşitul zilei de curs, cînd este ştiut că în această parte a zilei trebuie puse în orar obiecte care solicită mai ales primul sistem de semnalizare (mai rezistent la inhibiţie). Desigur că de această deficienţă nu poate fi făcut răspunzător autorul articolului, care s-a străduit să găsească o soluţie ştiinţifică unei stări de fapt necorespunzătoare.

In legătură cu aflarea unor mijloace care să diminueze efectele negative ale oboselii aş vrea să amintesc că au multă importanţă şi condiţiile igienico-sanitare ale locului de muncă (clasei). Aerisirea sistematică a claselor, luminozitatea bună, căldura potrivită (18°), curăţenia, sînt tot atîţia factori care previn oboseala elevilor.

Factorul esenţial rămîne însă profesorul, cu ingeniozitatea, priceperea şi măiestria lui pedagogică. Cînd acestea există şi cînd sînt dublate de dragostea pentru elevi, pentru munca instructiv-educativă, avem chezăşia rezolvării cu succes a problemelor ridicate de această muncă. Şi autorul articolului „Aceeaşi lecţie — procedee diferite" pare să fi făcut această dovadă.

Lector univ. ION DRĂGAN
Institutul pedagogic
din Timişoara

★

Problema ridicată în articolul „Aceeaşi lecţie — procedee diferite" este deosebit de interesantă. După părerea noastră, în această privinţă se poate merge şi mai departe decît a mers autorul articolului, profesorul D. Barabaş.

In primul rînd, socotim problema desprinsă dintr-una mai complexă, aceea a adaptării lecţiei la condiţiile concrete de desfăşurare. Apoi, tov. Barabaş se referă la curba oboselii într-o zi de lucru, dar profesorul este chemat să ţină seama şi de curba efortului săptămînal, sau chiar de modul cum se desfăşoară munca în perioade şcolare mai mari. De pildă, am văzut profesori de romînă care plasează de obicei în orar lecţiile de gramatică sau de analiză literară la mijlocul săptămînii — niciodată lunea sau sîmbăta — şi numai în ora a doua sau a treia. Apoi, dacă la o clasă au patru ore, dintre care unele sînt la începutul şi altele la sfîrşitul zilei, repartizează temele ţinînd seama de criteriul dificultăţii lor. De exemplu, cînd ora e plasată în orar în momentele de descreştere a efortului elevilor, ea este consacrată biografiei scriitorilor sau lecturii.

Criterii asemănătoare folosesc numeroşi profesori de matematici, care distribue disciplinele specialităţii lor (geometrie, aritmetică, algebră), în orarul săptămînii şi al zilei, tot din punctul de vedere al dificultăţii acestora.

O serie de cadre didactice dozează diferenţiat şi temele pentru acasă la două clase paralele, în funcţie de numărul şi dificultatea exerciţiilor pe care le-au rezolvat în clasă. Dacă la o clasă lecţia de matematică a fost în ora a doua, cînd elevii erau mai activi şi s-au rezolvat probleme mai dificile şi în număr mai mare, iar la altă clasă în ora a patra, cînd nu s-au putut rezolva probleme atît de multe şi atît de grele, temele pentru acasă date la cele două clase paralele se diferenţiază între ele, avîndu-se totuşi în vedere echilibrarea lor în cadrul săptămînii.

Am întîlnit profesori care folosesc diferit mijloacele audio-vizuale la o clasă ce funcţionează dimineaţa, faţă de o altă clasă paralelă care funcţionează după masă. Iată un caz concret: o audiţie după discuri din „Scrisoarea pierdută". In ora desfăşurată dimineaţa, audiţia a fost întreruptă de comentarii adecvate. După masă, atenţia elevilor fiind mai puţin activă, audiţia s-a desfăşurat fără întreruperi, comentariile fiind prezentate ulterior.

Randamentul lecţiei sporeşte prin adaptarea ei suplă la împrejurări. La Şcoala medie din Buşteni, învăţătorul Dumitru Ştefan, care predă la clasa a II-a, îşi pregătise o serie de exerciţii pentru a lămuri elevilor scrierea lui **m** înainte de **b** şi **p**. Dimineaţa, cînd a venit la şcoală, începuse să ningă. Copiii se uitau bucuroşi spre fulgii ce se loveau alene de geamuri. Bun pedagog, tov. Ştefan s-a adaptat imediat situaţiei, cerîndu-le să relateze ce se întîmplă afară şi notînd, din conversaţia plină de însufleţire ce s-a legat aşa, toate exemplele necesare temei. Credem că acest mod de a preda face ca lecţia, chiar dacă are loc spre sfîrşitul zilei, să fie mai eficientă decît o lecţie din ora a doua, să spunem, la care procedeele de înviorare a atenţiei sînt neglijate.

Unele cadre didactice se feresc să aibă lecţii după ora de educaţie fizică. In special profe-

Studiu în bibliotecă

Lectură suplimentară la orice obiect ?

Li se poate indica oare elevilor şi la alte discipline în afară de literatura română un anumit volum de lectură suplimentară ? — iată o problemă pe care şi-o pun adesea cadrele didactice.

Părerea mea este că la orice obiecte de învăţămînt pot fi indicate lecturi suplimentare. Printre multele argumente pe care le putem aduce în sprijinul acestei păreri se află în primul rînd acela că întîlnim adesea cazuri în care elevii manifestă preferinţe pentru o anumită disciplină şi ar fi o absurditate să-i limităm doar la manual. Bineînţeles însă că lectura extraşcolară la aceste discipline îşi va ajunge scopul numai dacă va fi legată de prevederile programei, dacă va fi orientată după preferinţele elevilor şi, desigur, dacă nu va duce la supraîncărcarea lor. Se recomandă, de aceea, o coordonare a lecturii din partea tuturor profesorilor ce predau la o clasă.

Fiecare elev acordă unuia sau altuia dintre obiectele de învăţămînt o atenţie mai mare sau mai mică, în funcţie de domeniul către care se simte atras şi pentru care are înclinaţii. În funcţie de aceste preferinţe îşi aleg şi lecturile. În atari condiţii s-ar crede că profesorului nu-i rămîne nimic de făcut în plus.

Nu este deloc aşa. Precizarea prin care atrăgeam atenţia asupra supraîncărcării indică un pericol important. Programul de învăţămînt al şcolii de cultură generală este astfel alcătuit încît lasă elevilor, în afara orelor de şcoală şi a celor de studiu individual, un anumit volum de timp, bine delimitat. Lipsa unei îndrumări şi supravegheri atente de către profesori, precum şi lipsa colaborării dintre ei îl poate pune pe elev în situaţia de a încerca să asimileze un volum de lectură peste puterile lui — şi în cantitate, şi din punct de vedere al conţinutului.

Înţelegem că problema organizării lecturii suplimentare ocupă un loc însemnat în procesul de învăţămînt. Iată de ce lectura elevilor — ce anume citesc şi cît — trebuie să rămînă doar în aparenţă la liberul lor arbitru, fiind subordonată, în ultimă analiză, acţiunii educative desfăşurate de către şcoală.

Prof.
SIMION GHEORGHE
Oneşti

---

sorii de matematică spun că elevii vin prea „distraţi“ de la această oră şi că, pînă să-şi revină, trece o treime din lecţie. Aici se poate discuta şi de stilul încheierii orelor de educaţie fizică, de măsura în care acesta asigură relaxarea elevilor, ca şi de plasarea optimă a educaţiei fizice în orar.

SILVESTRU PATIŢA
Braşov

★

Problema organizării activităţii didactice în funcţie de locul pe care îl ocupă lecţia în ansamblul muncii unei zile mă preocupă îndeaproape. Îmi permit ca, în rîndurile ce urmează, să aduc cîteva completări la articolul cu această temă publicat de prof. D. Barabaş într-un număr recent al „Gazetei învăţămîntului“. Departe de a fi exhaustive, aceste completări îşi propun să contribuie şi la conturarea altor procedee decît acelea prezentate de autor.

Pentru a scuti atenţia elevilor de eforturi mari în zilele aglomerate şi a le oferi posibilitatea recepţionării cunoştinţelor în condiţii normale, am întotdeauna grijă, la începutul anului şcolar, să nu alternez mecanic orele de lectură şi de gramatică. De aceea, verific în prealabil profilul fiecărei zile de şcoală. In cazul cînd ponderea celorlalte obiecte o permite, alternarea rămîne valabilă ca principiu al variaţiei, dar cînd ziua de şcoală prevede şi alte obiecte grele, transfer orele de gramatică în zilele cu obiecte mai uşoare.

Firesc ar fi ca, o dată stabilită, ordinea orelor de gramatică şi de lectură să rămînă fixă pînă la sfîrşitul anului şcolar. Totuşi, pe parcurs, intervin uneori modificări determinate de diverse cauze obiective. De exemplu, în zilele cînd elevii au lucrări de control trimestriale şi preocuparea li se concentrează mai ales asupra obiectului la care dau lucrarea, ţin lecţii mai uşoare — în special dacă este vorba de o oră care premerge sau urmează lucrării de control. In aceste cazuri organizez lecţii de lectură, care, adresîndu-se sentimentelor şi imaginaţiei elevilor, nu le solicită eforturi deosebite de atenţie.

Totuşi, mai sînt cazuri cînd lecţiile de gramatică se desfăşoară în zile încărcate. In asemenea împrejurări, în loc să trec la un capitol nou de morfologie sau sintaxă, mă rezum la sistematizarea materiei parcurse sau la efectuarea unor exerciţii practice. Consolidînd cunoştinţele predate, astfel de lecţii nu constituie de loc o pierdere de timp. Alteori, cînd nu există nici o posibilitate de evitare a unei lecţii dificile, intervin în cadrul ei cu mijloace de facilitare a recepţionării cunoştinţelor: fixări parţiale, schiţe mai detaliate pe tablă etc.

Exemplele date prezintă doar cîteva din posibilităţile de care dispune profesorul pentru a veni în ajutorul elevilor suprasolicitaţi în zilele aglomerate. Ele se pot multiplica substanţial, aducînd o reală contribuţie la îmbunătăţirea predării.

Prof. TRAIAN CANTEMIR
Rîmnicu-Vîlcea

Recapitularea periodică la istoria Romîniei

Apropierea încheierii primului trimestru al anului şcolar pune în faţa profesorilor sarcina importantă a recapitulării cunoştinţelor transmise elevilor de-a lungul unui număr destul de mare de lecţii. Pentru profesorii de istorie această sarcină este de o însemnătate deosebită, ţinînd seama de rolul pe care-l are acest obiect de studiu în formarea gîndirii materialist-istorice şi a educării tinerei generaţii de elevi în spiritul patriotismului şi al internaţionalismului socialist. Iată de ce considerăm utilă o trecere în revistă a problemelor pe care le ridică lecţiile de recapitulare — şi îndeosebi la istoria patriei în clasa a XI-a, clasă de bilanţ în învăţămîntul nostru de cultură generală.

Ce ne propunem prin lecţiile de recapitulare la istoria Romîniei ? Simpla repetare în scopul fixării mai trainice a cunoştinţelor reprezintă şi ea, desigur, unul din obiectivele pe care trebuie să le urmărim, dar nu este nicidecum obiectivul esenţial. Constatările desprinse din desfăşurarea examenelor de maturitate şi a concursurilor de admitere în învăţămîntul superior au dovedit că elevii dispun în general de un volum suficient de bogat de cunoştinţe — uneori chiar cu prea multe detalii — dar explicarea acestora, stabilirea corelaţiilor necesare între fenomenele vieţii sociale, nu se ridică întotdeauna la nivelul corespunzător. Această constatare subliniază încă o dată necesitatea ca recapitularea să nu fie numai o cale de fixare a cunoştinţelor în memorie, ci şi **un mijloc de înţelegere tot mai adîncă a fenomenelor, de pătrundere progresivă a resorturilor şi sensului acestora.** O atare înţelegere superioară a faptelor istorice se poate realiza numai printr-o nouă organizare şi sistematizare a cunoştinţelor, care să înlesnească stabilirea legăturilor necesare între fenomene — proces ce nu a fost pe deplin posibil în cursul însuşirii — lecţie de lecţie — a faptelor istorice. Recapitularea va fi deci, implicit, un prilej de sistematizare a cunoştinţelor.

O problemă importantă ce se pune în legătură cu lecţiile de recapitulare este **alegerea temelor,** care trebuie astfel fixate încît să conducă prin conţinutul lor la obţinerea rezultatelor propuse. Adeseori, se greşeşte sub acest raport, alegîndu-se teme de importanţă minoră, cu un cadru problematic restrîns, sau teme facile, care nu solicită efortul de gîndire al elevilor.

Considerăm că la istoria Romîniei, pentru elevii clasei a XI-a, o temă de cea mai mare importanţă atît din punct de vedere instructiv cît şi din punct de vedere educativ este „Unitatea de viaţă pe teritoriul ţării noastre“. Desigur, această temă se poate trata complet abia la sfîrşitul anului şcolar, după parcurgerea întregii istorii a patriei, dar şi în cadrul unei lecţii de recapitulare periodică de la sfîrşitul trimestrului I se pot urmări foarte bine aspectele acestei probleme începînd cu cele mai vechi urme de viaţă omenească de pe teritoriul ţării noastre şi mergînd pînă la perioada de destrămare a feudalismului.

Considerăm că prima problemă ce trebuie discutată la această temă este aceea a caracterului unitar al teritoriului ţării noastre — prin geneza sa, prin arhitectonica şi simetria reliefului, cu tot caracterul său variat, prin reţeaua hidrografică (aspectul radial al apelor curgătoare) şi prin numeroasele bogăţii naturale, factor favorizant al dezvoltării societăţii.

În al doilea rînd, se impune să se discute, cu prilejul recapitulării acestei teme, caracterul unitar al populaţiei pe teritoriul ţării noastre, subliniindu-se aspectele cele mai importante : existenţa urmelor de viaţă omenească aparţinînd orînduirii comunei primitive răspîndite pe tot cuprinsul ţării noastre ; răspîndirea triburilor geto-dace — apoi a poporului geto-dac — pe întreg teritoriul ţării ; dăinuirea populaţiei dacice în timpul stăpînirii romane şi romanizarea ei ; formarea populaţiei daco-romane ; formarea poporului romîn şi a limbii române în ultimele secole ale mileniului I e. n. — fenomen unitar desfăşurat în spaţiul carpato-dunărean, avînd ca teritoriu-nucleu ţinuturile de deal şi de munte ale Daciei ; unitatea de limbă, de obiceiuri, de trăsături psihice şi de cultură a poporului nostru în epoca feudală, în ciuda despărţirii politice în cele trei ţări române.

Cea de a treia problemă care trebuie tratată priveşte elementele unităţii de viaţă economică pe teritoriul ţării noastre : varietatea şi caracterul complimentar al economiei ţării noastre ; legăturile economice strînse între diferitele regiuni ale ţării, legături care n-au putut fi rupte de separarea politică a celor trei ţări române (schimburile de produse, circulaţia monetară, tratatele comerciale ; rolul unor centre economice importante ca Braşovul, Sibiul, Tîrgovişte etc.). Tot aici trebuie subliniat faptul că legăturile economice între cele trei ţări române au constituit un element important în realizarea pieţei interne şi a unificării politice de mai tîrziu.

În continuare ar trebui analizată problema elementelor de unitate în organizarea politică şi administrativă a ţărilor române în epoca feudală. Este vorba, aici, de instituţiile politice şi administrative, de dăinuirea lor chiar în condiţiile dominaţiei otomane, maghiare şi habsburgice, de faptul că menţinerea voievodatului Transilvaniei constituie o expresie a caracterului autohton al populaţiei româneşti şi a organizării sale politice în Transilvania, ca şi de faptul că organizarea politico-administrativă similară a reprezentat un factor ajutător în realizarea unităţii politice a celor trei ţări române de mai tîrziu.

Deosebit de important este să se discute problema luptei comune a poporului romîn pentru libertate şi independenţă în epoca feudală, accentuîndu-se îndeosebi lupta împotriva cotropirii otomane, dusă adeseori cu forţele unite ale populaţiei din cele trei ţări române (lupta antiotomană condusă de Ioan de Hunedoara, Vlad Ţepeş, Ştefan cel Mare, Ion Vodă, Mihai Viteazul, Mihnea al III-lea, Gheorghe Rákóczi al II-lea, Dimitrie Cantemir) şi scoţîndu-se în evidenţă valoarea deosebită a încercării lui Mihai Viteazul de a da o bază largă războiului antiotoman, prin unirea celor trei ţări române.

Ultima problemă discutată în cadrul recapitulării acestei teme ar trebui s-o constituie aceea a culturii ca formă de manifestare a unităţii de viaţă spirituală pe teritoriul ţării noastre. Aici s-ar putea trata următoarele probleme principale :

În primul rînd — vechimea populaţiei pe teritoriul ţării noastre, începînd cu paleoliticul inferior (urmele de viaţă omenească de pe valea Dîrjovului).

Apoi, continuitatea de viaţă în toate perioadele comunei primitive şi începutului orînduirii sclavagiste (vorbindu-se despre dovezile arheologice şi istorice în acest sens).

În al treilea rînd, persistenţa populaţiei autohtone în timpul stăpînirii romane asupra Daciei (combaterea tezei „purismului“ latin).

Cea de a patra problemă discutată ar trebui s-o constituie dăinuirea populaţiei daco-romane după retragerea aureliană (combaterea teoriei antiştiinţifice a „golului de populaţie“ creat în Dacia şi a admigrării de la sudul Dunării).

În continuare ar trebui tratată problema formării poporului romîn, avînd ca element etnic de bază populaţia dacică, supusă apoi procesului de romanizare.

În sfîrşit, ultima problemă ar fi aceea a unităţii etnice, de limbă şi de viaţă a poporului romîn în epoca feudală, în ciuda despărţirii sale politice în cele trei ţări române.

Este evident că realizarea în bune condiţii a unor lecţii de recapitulare cu astfel de teme cuprinzătoare comportă o pregătire temeinică atît din partea elevilor, cît şi din partea profesorului însuşi.

În acest scop, profesorul se poate documenta, în mod suplimentar, din „Tratatul de Istoria Romîniei“, îndeosebi vol. I, şi „Din istoria Transilvaniei“, vol. I, ediţia a III-a, mai ales capitolul I şi capitolul al V-lea.

Tratarea problemelor în modul expus mai sus oferă avantajul că permite stabilirea unor legături nu numai între cunoştinţele dobîndite la istorie în cadrul diferitelor lecţii, ci şi corelarea cu unele cunoştinţe de geografie, de limbă şi literatură română.

Conf. univ. A. PETRIC

Munca educativă în şcolile tehnice

Datorită profilului lor, datorită vîrstei şi pregătirii anterioare a elevilor pe care îi cuprind, şcolile tehnice pentru personal tehnic şi şcolile tehnice pentru muncitori de înaltă calificare au de rezolvat în domeniul muncii educative o serie de probleme specifice. Desigur, obiectivele principale către care este orientată această muncă sînt, în majoritatea lor, aceleaşi cu obiectivele muncii educative din şcolile profesionale: formarea şi dezvoltarea dragostei pentru meseria aleasă, a simţului de răspundere pentru nivelul pregătirii profesionale ca trăsături de bază ale educaţiei partiotice, ale profilului moral al viitorilor tehnicieni, propagarea în rîndurile lor a ştiinţei şi tehnicii înaintate, lărgirea orizontului lor cultural şi artistic etc. Realizarea acestor obiective impune însă găsirea unor forme specifice, atît în ceea ce priveşte obiectul manifestărilor cît şi organizarea lor.

Articolele cuprinse în pagina de faţă îşi propun să vorbească tocmai de acest caracter specific, de măsura în care el este realizat în prezent şi de procedeele ce se impun în vederea întăririi lui.

Calea cea mai sigură în munca cu aceşti tineri de 18-20 de ani: acţiunile care înflăcărează imaginaţia, şi solicită amplu capacităţile creatoare.

„Vă rugăm să transmiteţi din partea colectivului nostru de producţie calde felicitări elevilor şcolii tehnice pentru muncitori de înaltă calificare care fac practică în secţiile Fabricii de locomotive Diesel electrice, pentru modul cum au realizat sarcinile de producţie şi simţul de răspundere dovedit în timpul efectuării lucrărilor". Semnează, inginerul şef Victor Ionescu.

Numeroase asemenea scrisori, trimise de colectivele celor mai importante secţii de producţie şi servicii tehnice ale uzinei „Electroputere", s-au adunat în mapa inginerului Marin Năstase, directorul Grupului şcolar de energie electrică din Craiova. Mărturii de acest fel ale bunei pregătiri profesionale şi ale dragostei de meserie care îi caracterizează pe elevii şcolilor tehnice de muncitori şi ai şcolilor tehnice de tehnicieni au primit în ultimii ani şi conducerile altor mari unităţi şcolare, cum sînt, de pildă, grupurile şcolare „Steagul Roşu" din Braşov şi „Electromotor" din Timişoara, Grupul şcolar de energie electrică din Bucureşti, Grupul şcolar al combinatului siderurgic din Reşiţa, Grupul şcolar minier din Baia Mare etc. Ele sînt o dovadă a temeinicei pregătiri profesionale pe care o primesc elevii în majoritatea şcolilor tehnice, dar evidenţiază, în acelaşi timp, eficienţa muncii de educaţie comunistă desfăşurată în şcolile respective. Într-adevăr, buna pregătire profesională a viitorilor tehnicieni depinde în cea mai largă măsură de trăsăturile morale care îi caracterizează — de dragostea lor pentru profesia aleasă, de dorinţa de a-şi însuşi temeinic tehnica nouă, de entuziasmul cu care muncesc în cadrul practicii în producţie, de hotărîrea lor de a fi folositori patriei, poporului.

Succesele obţinute de numeroase şcoli tehnice în munca educativă se datoresc faptului că profesorii acestora au abordat cu tact pedagogic şi înţelegere problema conţinutului şi formei de organizare a diferitelor acţiuni. Pornind de la faptul că unii elevi nu cunosc bine profesiunea spre care s-au îndreptat, nu i-au pătruns încă frumuseţea şi, de aceea, manifestă la început o oarecare indiferenţă faţă de ea, au căutat, chiar din primele momente ale venirii lor în şcoală, să le dezvăluie toate acestea prin acţiuni „de şoc", cu un puternic potenţial de influenţare. Ei au socotit pe drept cuvînt că un asemenea procedeu este mai potrivit pentru aceşti tineri de 18—20 de ani decît procedeul familiarizării treptate cu frumuseţile şi perspectivele meseriei, folosit în şcolile profesionale. Ca urmare, chiar în primele luni de şcoală au organizat acţiuni de amploare, menite să le deschidă tinerilor o perspectivă largă a uriaşelor progrese ale ştiinţei şi tehnicii contemporane în domeniul pentru care şcolile respective pregătesc cadre, prezentîndu-le imagini sugestive ale realizărilor acestora, care adeseori par să se situieze în domeniul fantasticului. Scopul principal al acestor acţiuni a fost de a dezvălui elevilor frumuseţea şi înaltele valori ale meseriei pe care şi-au ales-o, să mobilizeze capacităţile creatoare, să stimuleze formarea gîndirii tehnice. Ajutate de pedagogi să ajungă la reuşită, iniţiative ca acelea la care ne vom referi pe larg în continuare, au constituit momentul de „înaltă tensiune" al legăturii elevilor cu viitoarea lor profesiune.

Un asemenea moment l-a reprezentat, la grupul şcolar „Electromotor" din Timişoara, acţiunea organizată cu cercul tehnic al viitorilor mecanici specialişti în construcţii metalice. Acesta a fost îndrumat să execute, în colaborare cu elevii maiştri electricieni, un pod rulant de mare capacitate care să funcţioneze pe baza unor comenzi de la distanţă.

Foarte curînd, colectivul cabinetului tehnic şi cel al bibliotecii tehnice de la uzinele „Electromotor" au început să-i numere pe elevii şcolii tehnice printre vizitatorii lor cei mai constanţi. Ei studiau cu asiduitate lucrările de specialitate, îşi luau note şi schiţe detaliate, pe care le confruntau cu datele culese în cadrul documentării practice.

În felul acesta elevii au reuşit să realizeze cea mai apreciată dintre machetele în stare de funcţiune prezentate la expoziţia şcolilor profesionale şi tehnice ale Ministerului Industriei Construcţiilor de Maşini. Dar, în afara valorii propriu-zise a lucrării, activitatea desfăşurată de ei a avut darul de a le dezvolta dragostea pentru profesia pe care şi-au ales-o, de a le întări încrederea în propriile lor forţe, de a-i deprinde să urmărească un ţel comun, să acţioneze ca un colectiv unitar.

Forme potrivite de educare a elevilor şcolii tehnice se folosesc şi la Grupul şcolar profesional şi tehnic din Bacău. De exemplu, acesta a organizat pentru viitorii tehnicieni un concurs cu tema „Din istoria inovaţiilor şi descoperirilor româneşti". Spiritul de întrecere specific tineresc a fost larg stimulat de obiectivul propus. Elevii s-au pregătit minuţios şi au luptat cu deosebită însufleţire pentru victorie.

Urmărind cu consecvenţă dezvoltarea simţului de răspundere al viitorilor asistenţi şi tehnicieni sanitari, colectivul Şcolii tehnice sanitare din Oradea organizează cu regularitate, în acest scop, acţiuni cu un puternic caracter educativ. Nu de mult, de exemplu, elevii acestei şcoli au ascultat plini de emoţie, în sala de festivităţi a unuia dintre marile spitale orădene, relatări despre lupta plină de abnegaţie pe care a dus-o neîntrerupt, zi şi noapte, un colectiv de medici şi asistente sanitare — dintre care unele foste absolvente ale şcolii — pentru salvarea vieţii unei bolnave. Ei au înţeles mai bine, cu acest prilej, ce adîncă bucurie îţi dă victoria obţinută după nopţi de veghe, după intervenţii pricepute în luptă cu boala. Contribuie mult la educarea viitorilor asistenţi sanitari din Oradea şi întîlnirile cu cadre de conducere din spitale şi policlinici, care le fac cunoscute aspecte emoţionante din activitatea de apărare a sănătăţii oamenilor muncii, precum şi unele consecinţe posibile ale lipsei de răspundere în munca de ocrotire a sănătăţii. Drept rezultat concret al acestor acţiuni s-a putut constata pretutindeni, în cadrul practicii, o creştere remarcabilă a răspunderii elevilor în îndeplinirea sarcinilor ce le sînt încredinţate.

O experienţă foarte pozitivă în munca educativă a acumulat şcoala tehnică din cadrul Grupului şcolar poligrafic „Dimitrie Marinescu" din Bucureşti. Aici există un plan bogat în acţiuni educative strîns legate de profilul şcolii, de problemele care-i preocupă pe elevi, de profilul meseriei pentru care se pregătesc. Găsim astfel, în acest plan, întîlniri cu tehnicieni şi specialişti în domeniul tipografiei, vizite la mari biblioteci, la muzee şi expoziţii în care se află expuse lucrări de bibliofilie, vizite la muzee de artă, urmate de discuţii referitoare la tehnica reproducerii în culori a tablourilor etc.

O iniţiativă deosebit de interesantă a şcolii este organizarea unor festivaluri anuale ale tineretului. Această acţiune a devenit în prezent o tradiţie care îmbogăţeşte viaţa colectivului de elevi, contribuind larg atît la dezvoltarea cunoştinţelor lor profesionale şi de cultură generală, cît şi la educarea lor în spirit comunist, dezvoltîndu-le dragostea faţă de şcoala în care învaţă, faţă de meseria pe care şi-au ales-o. La festivalul din acest an, de pildă, prima zi a fost închinată realizărilor dobîndite de poporul nostru, sub conducerea partidului, în cei 20 de ani de viaţă liberă. În următoarele zile ale festivalului elevii au participat la un simpozion pe tema „Istoria scrisului şi poligrafiei", au vizionat filmul documentar „Noutăţi în poligrafie", s-au întîlnit cu specialişti din industria poligrafică, au vizionat, împreună cu profesorii lor, spectacole, au vizitat muzee etc.

Piedici în drum: „pauze" în munca de educaţie sau „educaţia în asalt", formalismul, ignorarea specificului vîrstei.

Alături de asemenea exemple pozitive, însă, se mai constată în unele şcoli tehnice de muncitori şi în unele şcoli tehnice de tehnicieni fapte care dovedesc abordarea superficială a problemelor muncii educative, încercarea de a rezolva formal aceste probleme, prin mijloace care nu ţin seama de caracterul specific al procesului instructiv-educativ din şcolile respective.

Astfel, acţiunile educative întreprinse la Centrul şcolar de cooperaţie din Bucureşti sînt insuficient diferenţiate, referindu-se în majoritatea lor atît la elevii şcolii profesionale cît şi la elevii şcolii tehnice. Aceasta face ca participarea unora dintre elevi la aceste acţiuni să se limiteze la o simplă prezenţă fizică, care nu influenţează cu nimic comportarea lor.

În alte locuri, de exemplu la Grupul şcolar metalurgic „Unirea" din Capitală, socotindu-se pe semne că viitorii muncitori de înaltă calificare şi tehnicieni — tineri care au terminat şcoala de cultură generală — sînt „gata educaţi", nu a fost întreprinsă pînă în prezent nici o acţiune concretă din planul de activităţi educative. Oare mai este necesar să argumentăm cine e vinovat dacă, în asemenea cazuri, unii elevi dovedesc dezinteres faţă de viitoarea lor profesiune?

În alte locuri, organizarea unor manifestări „de amploare" constituie, în fapt, un paravan pentru a ascunde lipsa unei activităţi educative permanente şi susţinute, integrată organic procesului instructiv-educativ. Aşa se întîmplă, de exemplu, cu acţiunile de paradă organizate în unele şcoli, acţiuni care îi solicită pe elevi nu pe tărîmul dezvoltării aptitudinilor lor profesionale, ci în direcţia unor înclinaţii artistice, transformîndu-se într-un fel de spectacole de estradă. Bunăoară, la Şcoala tehnică de arhitectură din Capitală s-a creat o brigadă artistică a elevilor care, deşi a devenit un ansamblu bine pregătit, din cauza unei orientări greşite este rupt de problemele şcolii. Brigada cuprinde un număr de elevi ale căror preocupări sînt atît de unilaterale, încît idealul lor este nu de a ajunge tehnicieni în arhitectură, ci... cîntăreţi de muzică uşoară. Firește, nimeni nu-i împiedică pe tinerii respectivi să înveţe să cînte şi este chiar indicat să-i îndemnăm pe tineri să ştie cît mai multe cîntece, dar este cu totul greşit ca prin această preocupare să-i distragem de la o pregătire profesională temeinică.

Acelaşi aspect formal îl îmbracă uneori şi organizarea „zilelor tineretului" din şcolile tehnice, la care sînt antrenaţi tineri din şcoli cu profiluri foarte variate, cu probleme foarte diferenţiate. În mod firesc, în asemenea condiţii expunerile care li se prezintă nu pot avea decît un caracter foarte general. „Zilele tineretului" ar putea deveni acţiuni cu adevărat interesante şi eficiente dacă ar fi organizate pentru tinerii din cadrul unei singure şcoli sau al unor şcoli cu profil înrudit. În acest mod ele ar putea prilejui întîlniri cu oameni care cunosc problemele din sectorul respectiv şi care ar şti să răspundă preocupărilor ce îi frămîntă pe viitorii tehnicieni.

Cînd tematica şi formele activităţii extraşcolare izvorăsc din propunerile elevilor, participarea lor este deplină.

Elevii şcolilor tehnice sînt tineri care au absolvit şcoala de cultură generală care au deci cunoştinţe bogate şi multilaterale, ca şi o mai largă experienţă de viaţă. Iată de ce, în organizarea activităţii extraşcolare în rîndurile lor, nu numai că este bine, dar se impune chiar să se pornească de la propunerile pe care le fac ei înşişi.

„În primul rînd — ne spunea nu de mult tov. inginer Mihai Slabu, directorul Grupului şcolar „Tehnofrig" din Cluj — consultarea elevilor asupra tematicii şi formelor activităţii extraşcolare are un deosebit efect psihologic. Ei îşi dau astfel seama că noi, profesorii, punem bază pe maturitatea lor de gîndire, pe orientarea lor. Apoi, faptul că acţiunile extraşcolare izvorăsc din propriile lor propuneri determină participarea vie, plină de inventivitate a tuturor tinerilor".

Fără îndoială, formularea unor propuneri judicioase privind acţiunile extraşcolare şi caracterul organizat al participării tinerilor la aceste acţiuni pot fi asigurate numai acolo unde cadrele didactice colaborează îndeaproape cu organizaţii U.T.M. ale claselor, acolo unde utemiştii sînt sprijiniţi să formeze o opinie colectivă puternică. În asemenea condiţii elevii ştiu să se orienteze just, să selecţioneze din mulţimea propunerilor făcute din rîndurile lor, pe cele mai bogate în conţinut, mai interesante şi mai atractive. Bunăoară, la Şcoala tehnică de geologie din cadrul Grupului şcolar minier din Baia Mare se organizează adesea excursii pe teren, acestea făcînd parte integrantă din planul de învăţămînt. La propunerea elevilor, însă, conţinutul acestor excursii a fost îmbogăţit, aspectului pur ştiinţific, de cercetare a bogăţiilor subsolului, adăugîndu-i-se cercetări cu privire la viaţa din trecut şi de astăzi în locurile vizitate. Asemenea cercetări au asupra elevilor o puternică influenţă educativă şi prin faptul că ei nu se mulţumesc să primească numai explicaţii „de-a gata" furnizate de ghizi, ci caută să descopere singuri, prin vizitele pe care le fac şi prin discuţii cu localnicii, anumite trăsături specifice sau frumuseţi ale locurilor vizitate.

Şi în multe alte şcoli tehnice se realizează, la propunerea elevilor, acţiuni extraşcolare interesante şi eficiente. La Grupul şcolar „Electroputere" din Craiova, de exemplu, s-a organizat cu sprijinul filarmonicii „Oltenia" un ciclu de concerte-lecţii lunare pentru cunoaşterea muzicii clasice. La rîndul lor, elevii Şcolii tehnice de la Grupul şcolar profesional şi tehnic din Bacău frecventează cu un deosebit interes proiecţiile cinematografice precedate de expuneri din istoria cinematografiei, organizate la propunerea lor. Asemenea acţiuni, care presupun un nivel ridicat de cunoştinţe anterioare, sînt deosebit de potrivite pentru dezvoltarea educaţiei estetice şi a orizontului de cultură generală al elevilor din şcolile tehnice.

Trebuie să vorbim şi de un alt gen de preocupări specific tinereşti, faţă de care însă unii pedagogi neînţelegători se arată reticenţi. Iată, de pildă, în şcolile sanitare sau în unele clase ale şcolilor tehnice comerciale, în care majoritatea o constituie tinerele fete, ar fi întîmpinată cu deosebită bucurie organizarea unor „parade ale modei" cu sprijinul întreprinderilor de confecţii şi al marilor magazine. Dar unii profesori nici nu vor să se gîndească la astfel de manifestări, pe care le consideră „frivole", fără să-şi dea seama cît de important este să îndrume gustul tinerilor în materie vestimentară, să le arate ce este o adevărată linie modernă şi estetică, combătînd extravaganţa în îmbrăcăminte.

Şi mai important este ca profesorii să nu închidă ochii în faţa unei probleme de o asemenea însemnătate cum este aceea a dragostei între tineri. Desigur, o dezbatere interesantă, plină de căldură pe această temă nu este uşor de organizat, dar aceasta nu ne dă dreptul să n-o luăm în seamă. Putem porni de la literatura contemporană, de exemplu, care cuprinde numeroase fragmente luminoase despre dragostea unor tineri de vîrsta elevilor noştri, sau de la filmele cu asemenea subiecte. Totul este să folosim posibilităţile existente de o asemenea manieră încît discuţiile să nu se înece în consideraţii generale şi, în acelaşi timp, să evităm orice referiri brutale, lipsite de tact.

Succesul organizării unor reuniuni cu dans — şi ele prohibite într-o vreme de conducerile unor şcoli — dovedeşte că şi pe tărîmul realizării unor asemenea acţiuni educative, apropiate preocupărilor tinerilor din şcolile tehnice, mai există multe resurse nevalorificate.

Majoritatea directorilor de şcoli tehnice cu care am avut ocazia să discutăm în ultimul timp, ca şi lucrători cu munci de răspundere în direcţiile de învăţămînt ale ministerelor ce coordonează activitatea diferitelor şcoli tehnice, consideră că munca educativă din aceste şcoli poate fi mult îmbunătăţită prin mai strînsa ei apropiere de preocupările elevilor, prin mai atenta luare în seamă a cerinţelor formulate de aceştia. Exemplele conţinute în această pagină pot fi folosite ca o primă serie de sugestii în acest sens. Inventivitatea pedagogică a colectivului fiecărei şcoli le poate, desigur, amplifica.

M. ROBEA
şi AL. CIUCĂ

CĂRȚI despre patrie

Pentru a-i educa pe copii și tineri în spiritul dragostei adînci față de patrie, pentru a-i face să îndrăgească meleagurile țării în care trăiesc, oamenii, trecutul, prezentul și viitorul ei, pedagogii folosesc o gamă largă de modalități pedagogice care acționează puternic asupra sensibilității lor, care au o mare influență asupra atitudinii lor afective. Între aceste modalități se numără la loc de frunte utilizarea literaturii beletristice.

În dorința de a atrage atenția profesorilor asupra posibilităților pe care ni le oferă această literatură, în ultima vreme din ce în ce mai bogată, prezentăm în rîndurile de față cîteva lucrări care reconstituie în imagini artistice aspecte dintre cele mai semnificative ale vieții patriei noastre.

„Și noaptea credeau în lumină"

Drumeț pasionat, înclinat în egală măsură către meditație și poezie, Constantin Prisnea, autorul volumului de însemnări care poartă titlul de mai sus, ne pune la îndemînă poate una dintre cele mai cuprinzătoare prezentări pe care literatura mai recentă a făcut-o țării noastre. Urmînd caldul îndemn pe care Mihail Sadoveanu îl făcea cîndva compatrioților săi („Nu lăsați să treacă zadarnic anii voștri. Dacă nu sînteți vînători și pescari, puneți mîna pe toiag și colindați moștenirea aceasta"), Constantin Prisnea a început încă din copilărie să colinde meleagurile țării, făcînd cea dintîi excursie adevărată dincolo de hotarele Agaftonului și Leordei, ale Voronei și Hîrlăului, pe malul Moldovei, în preajma Rarăului, pînă sub Pietrele Doamnei. Rămînînd credincios începuturilor din acea vreme, care îi stăruie și astăzi în amintire, autorul își continuă peregrinările de-a lungul și de-a latul țării, „cu treburi sau fără — mai mult cu treburi decît fără", observînd neîncetat fizionomia locurilor și a oamenilor, viața lor trecută și prezentă, metamorfoza lor treptată de la un an la altul, de la o orînduire la alta.

Rodul acestor îndelungi călătorii se sintetizează astăzi în aproape trei sute de pagini de însemnări, fermecătoare cel mai adesea prin lirismul lor reținut și sobru, cuceritoare alteori printr-o latură de ținută eseistică sau prin sobra informație voit gazetărească. Călătorul-scriitor ne plimbă, alături de sine, înălțînd o laudă munților, pe fantasticele culmi ale Carpaților, făcîndu-ne să ne descoperim în fața Ceahlăului și să ascultăm murmurul neostoit al apei. Urmînd drumul prin Bucegi, prin „minunatul parc al Hațegului", urcînd „către înălțimile Retezatului pentru a admira haosul înspăimîntător al blocurilor plesnite, sparte sau crăpate" sau „uriașul amfiteatru al Bucureiului, cel mai colosal din cîte există în Carpați", ne readuce în minte vremurile unor glorioase lupte purtate cîndva pe aici sub conducerea lui Decebal sau Burebista, pentru a consemna în scurtă vreme, pe o pagină alăturată, printr-un surprinzător salt peste istorie, date simple, fără comentarii, grăitoare prin ele însele, despre impetuoasa creștere, marcată prin cifre de ordinul milioanelor, a producției hunedorene de oțel și fontă, despre noul oraș modern cu mii de apartamente suprapus, în aceeași străveche Hunedoară, unui orășel cu un centru vetust și fără nici o stradă asfaltată. De pe culmi de munte coborîm „la țărmul Portului Euxin", acolo unde, „pe o întindere de 245 kilometri, litoralul românesc privește tot timpul către soare-răsare", în străvechea Dobroge care „în întregimea ei este un colosal muzeu de istorie sub cerul liber". Dar și o pildă vie — prin înnoirea pe care au cunoscut-o meleagurile sale — a schimbărilor pe care le-au înfăptuit oamenii noi ai noilor noastre vremi.

Pornim apoi, împreună cu autorul, de-a lungul Dunării, meditînd la trecutul și la frumusețea acestui bătrîn fluviu, la locul pe care l-a avut dintotdeauna în istoria agitată a poporului de pe malurile sale, și, de asemenea, la construcțiile care i-au schimbat și continuă să-i schimbe fizionomia în zilele noastre.

Vorbind despre munți, despre Dunăre sau mare, despre meleagurile oltenești, despre „Iașii tinereții noastre", despre „Cetatea de scaun" a Sucevii sau despre semnificația centenarului unei școli năsăudene, scriitorul nu face decît să fixeze coordonatele largi ale unei idei esențiale care se conturează limpede în ultimele pagini, intitulate simbolic „Și noaptea credeau în lumină", pentru a lămuri semnificația acestui volum de însemnări: lumina socialismului, în care cei mai buni fii ai poporului au crezut, cu neclintită tărie și „în întunericul nopții de la Doftana", învățîndu-i și pe alții să creadă în ea, se revarsă astăzi din plin asupra patriei.

O BUZESCU

Două colecții

De o orientare similară și la fel de folositoare educatorului sînt două colecții care apar sub auspiciile Editurii Tineretului — „Orașele patriei" și „Patria noastră".

În colecția „Patria noastră" a apărut de curînd **„Arpegii pe Siret"**, de Paul Anghel. Luînd, după cum însuși autorul o mărturisește, apa Siretului drept o cheie de portativ „pentru a deschide poarta acestei Moldove", pentru că Siretul „decantează mîlul de limpezime, asimilează arome, priveliști, istorie, mișcare, aduce la sine, orchestrează totul întru o aceeași armonie, care este căutarea spiritului sau poate o cîntare a Moldovei", scriitorul își propune să reconstituie, prin suprapuneri succesive de imagini, o istorie vie a Moldovei contemporane. Peste pulberea cronicărească devenită tradițională în imaginea noastră despre bătrîna Moldovă scriitorul aduce imaginea unei Moldove tinere, impetuoase, în care ritmul industrializării crește vertiginos. Deși aromele trecutului de letopiseți, de peisaje domoale, de mînăstiri adăpostind comorile unor opere de artă străveche stăruie de-a lungul paginilor pentru deliciile cititorului care nu poate renunța la această față a Moldovei, ceea ce simțim alături de ele la fiecare pas este curentul proaspăt, înnoitor, reconfortant al avîntului constructiv contemporan. Astfel, „Arpegiile pe Siret" ne prilejuiesc vizite la mînăstirile moldovene, la Mircești lui Alecsandri, la Ipotești lui Eminescu, la Humulești lui Creangă, la Pașcanii și Fălticenii lui Sadoveanu, la Livenii lui Enescu, dar și la Bicaz, la Săvinești, la Roznov, Borzești, Itcani, Bucecea, Suceava, Iași. Aceste nume istorice, nume de investitură nobiliară nouă — cum spune autorul — „au explodat termonuclear în liniștea de sipet încuiat a Moldovei miniaturale, urcînd fumul noilor combustii industriale pînă la nori..."

„Constanța", nu de mult apărută în colecția „Orașele patriei" sub semnătura Florenței Albu, este de asemenea, în cea mai mare parte, un poem închinat unui oraș în care amintirile trecutului sînt copleșite de grandioasele dimensiuni ale istoriei din ultimele două decenii. Primele pagini ne poartă înapoi cu milenii, într-o vreme cînd în incinta portului antic corăbierii erau „întîmpinați de negustorii tomitani, drapați în bogate mantii, cu fețele grave". Începînd din acest moment, pornim prin timp, o dată cu istoria orașului, spre zilele noastre. Cunoaștem suferințele și zbuciumul marelui port latin adăpostit sub zidurile Tomisului, Constanța în vremea cînd Mircea cel Bătrîn ajunsese să se intituleze „domn peste amîndouă malurile Dunării pînă la Marea cea Mare", Constanța devenită în vremea cotropirii otomane, „tîrg mizer, încremenit și pustiu", Constanța la inaugurarea portului cu „domni monoclați, cu jobene și fracuri", Constanța în vremea ședințelor din ilegalitate ale comuniștilor, în vremea condamnării la moarte a tînărului Filimon Sîrbu — și Constanța zilelor noastre, marele oraș socialist, precum și simfonia uluitoarelor construcții de pe litoral.

V. OCTAVIAN

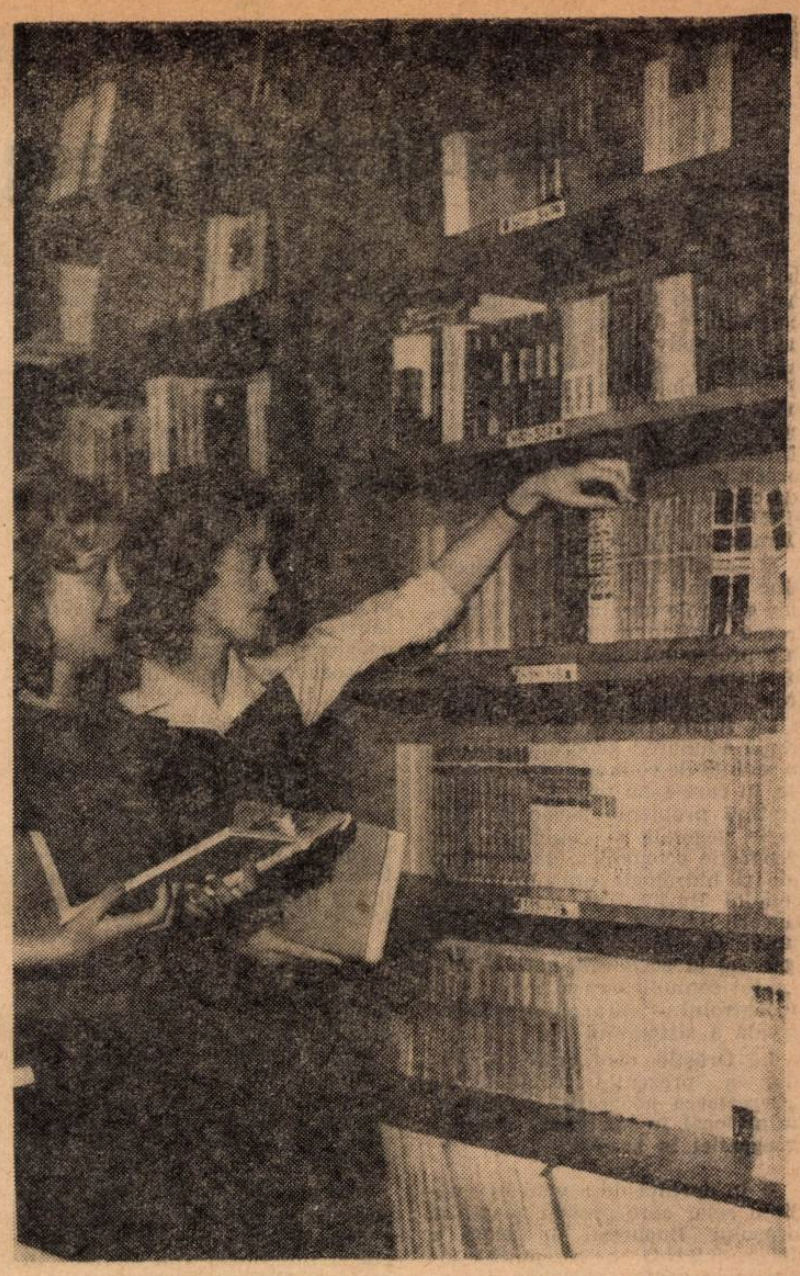

La biblioteca Institutului pedagogic din Baia Mare

Culegere de folclor

De o cu totul altă factură, dar tot atît de utilă în privința amintită este și culegerea de folclor intitulată „Dragă-mi este Dobrogea", întocmită de profesorul Florea Alexandru, care oferă posibilitatea unui contact direct, pe calea mărturiilor poetice, cu gîndurile, sentimentele și aspirațiile oamenilor din această regiune a țării. La îndemnul și cu sprijinul filialei Societății de științe istorice și filologice din Constanța, profesorul Florea Alexandru a înmănunchiat aici cîteva dintre cele mai frumoase flori ale folclorului dobrogean actual. Am putea spune că toate fac parte dintr-un același imn izvorît din sufletul poporului, un imn de bucurie și de fericire, un imn de dragoste închinat partidului. De la cunoscutele și mult răspînditele cîntece haiducești folclorul dobrogean a parcurs o evoluție semnificativă. Versurilor amare de odinioară li se opun astăzi mărturii lirice pline de optimism: „Foaie verde iasomie, / Drag îmi este la cîmpie / Cînd văd lanuri gălbioare / Cum se leagănă sub soare / Cînd văd secerînd combina / Și-alergînd nenea mașina / Cu saci plini de cereale / De umple cele hambare. / Drag îmi e toamna la vie, / La cules de razachie, / La arat, la semănat, / C'avem trai îmbelșugat / Și muncim uniți cu toții / Fiindc-am dat de rostul vieții." Față de aceste mărturii de fericire, versurile închinate partidului vin ca o completare firească, organică: „Frunzuliță avrămească / Partidul să ne trăiască! / Că ne-arată drumu-ăl bun / Drumul muncii-n colectivă / Unde toți-s deopotrivă".

VASILE TEODORU

Versuri pentru copii

În ultimul timp se scriu tot mai multe volume de versuri pentru copii care, oglindind în forme artistice realitatea, îi conduc spre cunoașterea unor aspecte dintre cele mai importante ale vieții patriei noastre.

Povestirea în versuri a lui Demostene Botez, de pildă, intitulată **„Șantier"**, le vorbește copiilor despre munca liberă, creatoare a oamenilor, despre frumusețea și bucuria ei, despre spiritul colectiv, dezaprobînd totodată deprinderile vechi, dăunătoare. Scrisă sub forma unui „joc" cu copii și cu păpuși-animale povestirea este senină, cu o undă de lirism, plină de umor.

Lămurirea în forme accesibile, umoristice, a unora din marile semnificații ale vremii noastre este întreprinsă de Marcel Breslașu în **„O nouă poveste a vorbei"**. Stăpîn pe taina cuvîntului, poetul își asumă sarcina de a scrie o poveste despre cuvintele noi ale erei socialiste și începe, după cum era și firesc, cu primul: „Socialismul".

În volumul intitulat **„Băiatul cu povești"**, Cicerone Teodorescu transmite copiilor, în imagini de mare plasticitate, o serie întreagă de noțiuni, formulînd adevărate definiții la nivelul de înțelegere al copiilor.

Însuflețirea universului, transfigurarea lui la dimensiunile de înțelegere a copilului prin imagini vii, colorate, este și calea aleasă de Ion Horea în volumul **„Flori de păpădie"**.

La rîndul lui, Ion Brad tălmăcește în versurile cărții **„Pentru noi"** realitatea prin mijlocirea elementelor de basm.

Folosind în grădinițele de copii și în primele clase ale școlilor generale de 8 ani aceste cărți, recomandîndu-le elevilor, educatoarele și învățătorii vor dezvolta gustul copiilor pentru lectură, vor contribui la educația lor patriotică.

MIHAI TODEA

Din activitatea Societăţii de ştiinţe naturale şi geografie

● O parte din filialele S.S.N.G. îşi ţin în prezent adunările generale, care se convoacă statutar cel puţin o dată la 4 ani, pentru analiza activităţii din perioada anterioară, stabilirea sarcinilor etapei următoare şi alegerea noilor organe de conducere — comitetele de secţii şi comitetul filialei. Au avut loc pînă acum, în prezenţa delegaţilor consiliului de conducere, adunări generale la filialele Buzău, Orăştie, Sibiu Timişoara, Tg. Jiu ş.a.

Materialele prezentate şi discuţiile purtate cu prilejul adunărilor generale au abordat şi numeroase aspecte metodico-didactice ale procesului de învăţămînt la obiectele geografie, ştiinţe naturale şi agricultură.

La filiala Buzău a avut loc, după adunarea generală curentă, o şedinţă de comunicări şi referate, în care s-au prezentat lucrări tratînd probleme locale de biologie vegetală şi animală, de geografie economică, geomorfologie şi hidrologia oraşului şi raionului Buzău. Din partea conducerii S.S.N.G. a participat conf. univ. O. Munteanu, secretarul general al societăţii, care a prezentat comunicarea cu tema **„Autocontrolul — caracteristică principală a sistemului viu“.**

La Orăştie, conf. univ. A. Rădoi a prezentat comunicarea **„Cercetarea geografică a orizontului local în sprijinul predării geografiei în şcoală“.**

● În dorinţa de a veni în sprijinul celor care predau geografia oraşului Bucureşti la clasa a III-a, S.S.N.G. a organizat de curînd o conferinţă-lecţie. Cu acest prilej conf. univ. V. Hilt a prezentat expunerea **„Date asupra geografiei şi istoriei Capitalei R.P.R.“.** Apoi, sub conducerea conf. univ. P. Coteţ, s-au efectuat aplicaţii practice în cadrul cărora s-au dat explicaţii asupra principalelor obiective fizico-geografice şi social-economice din oraş şi zona preorăşenească.

Învăţătorii prezenţi au propus ca S.S.N.G. să organizeze şi alte expuneri privind condiţiile naturale şi economia Capitalei, necesare predării geografiei celor 7 raioane ale oraşului Bucureşti, care nu sînt tratate în manual.

Răspunzînd solicitării cadrelor didactice, S.S.N.G. a înfiinţat recent filiale în oraşele Botoşani şi Petroşani. Delegaţii consiliului de conducere al societăţii la adunările de constituire a acestor filiale au informat cadrele didactice asupra activităţii de peste 15 ani a S.S.N.G. pe linia sprijinirii procesului de învăţămînt şi a stimulării interesului naturaliştilor şi geografilor pentru cercetarea ştiinţifică de specialitate şi pentru munca metodico-didactică, asupra revistelor „Natura“ şi a celorlalte publicaţii ale S.S.N.G., asupra taberelor-curs cu program de geografie şi biologie organizate de societate în timpul vacanţelor de vară, asupra posibilităţilor de participare la aplicaţii şi excursii în ţară şi peste hotare etc.

În comitetul filialei Botoşani au fost aleşi, între alţii, prof. Ion Prăjinaru (preşedinte) şi prof. Ecaterina Horlaci (secretar ştiinţific), iar în comitetul filialei Petroşani, prof. Claudia Constantinescu (preşedinte) şi prof. Maria Moşic (secretar ştiinţific).

● Filiala Călăraşi a S.S.N.G., înfiinţată de numai doi ani, desfăşoară o activitate susţinută. Membrii ei se preocupă de cercetarea geografică a oraşului şi raionului, de găsirea celor mai indicate căi de legare a predării geografiei de practică ş.a. În acelaşi timp, se organizează numeroase excursii de studiu.

Recent, filiala a organizat o sesiune de comunicări şi referate tratînd probleme de geomorfologia şi hidrologia văii Dunării în sectorul Călăraşi, aspecte economico-geografice ale oraşului etc. Conf. univ. A. Rădoi, care a condus sesiunea, a prezentat comunicarea **„Unele probleme ale geografiei oraşelor Dobrogei“.**

Nu de mult, filiala Călăraşi a găzduit un grup de profesori de geografie din oraşul Bucureşti care au efectuat o aplicaţie de teren în sectorul Călăraşi-Ostrov. Conf. univ. P. Coteţ, cercetător ştiinţific P. Gîştescu, candidat în ştiinţe geografice, şi prof. Gh. Florea au prezentat cu acest prilej expuneri referitoare la principalele probleme şi aspecte ale geomorfologiei, climei, hidrologiei şi economiei sud-estului Bărăganului şi sud-vestului Dobrogei. Trecerea cu vaporul peste Dunăre, la Ostrov, a permis observaţii mai detaliate asupra teraselor Dunării, precum şi efectuarea unui larg tur de orizont geografic asupra regiunilor din dreapta şi stînga Dunării.

■

Este în curs de difuzare nr. 6/1964 al revistei **„NATURA“ — seria Geografie-Geologie** (noiembrie-decembrie). Iată cîteva spicuiri din cuprins.

La rubrica STUDII sînt publicate articolele: I. Rădulescu — **Contribuţii la concepţia de geografie fizică regională;** M. Ilie — **Două decenii de realizări în geologia romînească** (II); I. T. Pişota — **Lacuri glaciare din munţii Retezat;** D. Paraschiv — **În legătură cu orientarea văii Bîrladului;** P. Coteţ — **Microrelieful de tip „babe“ din Bucegi şi geneza lui.**

Rubrica METODICĂ cuprinde articolele: Gh. Florea — **Îndrumător şcolar pentru observaţii şi aplicaţii practice de hidrologie** (apele curgătoare); Gh. Taşcov — **Un procedeu de consolidare a cunoştinţelor despre semnele convenţionale la elevii claselor V—VII;** E. Pop — **Folosirea laboratorului în predarea unor teme geologice la clasa a X-a seral.**

Nr. 6/1964 al revistei mai cuprinde rubricile **„Să ne cunoaştem patria“, „Pe harta lumii“, „Cronică“** şi **„Recenzii“.** Revista se încheie cu cîteva materiale privind **Probleme de geografie discutate la taberele-curs ale S.S.N.G. din vara acestui an şi cu sumarul celor 6 numere** apărute în anul 1964.

Din PRESA de peste hotare

Revue analityque de l'éducation (publicaţie a U.N.E.S.C.O.) dedică unul din numerele sale din acest an educaţiei extraşcolare a tineretului. Numărul respectiv cuprinde bibliografia adnotată a celor mai reprezentative lucrări publicate în trei ţări membre ale U.N.E.S.C.O., pe următoarele teme: pregătirea tineretului pentru viaţa profesională şi socială; organizarea vacanţelor şi a timpului liber; educarea tineretului în spiritul înţelegerii internaţionale.

Revista consemnează pe larg contribuţia ştiinţifică a Romîniei în acest domeniu, prezentînd 18 lucrări de specialitate editate în ţara noastră.

În Elveţia funcţionează trei centre de pregătire a specialiştilor în domeniul pedagogiei medicale. Este vorba de Institutul de ştiinţe pedagogice de pe lîngă Universitatea din Geneva, de Seminarul de pedagogie medicală din Zürich şi de Institutul de pedagogie curativă de pe lîngă Universitatea din Fribourg.

Structura acestor trei centre este, în linii mari, identică, ele diferenţiindu-se numai prin particularităţi locale. Centrele organizează cercetări în toate domeniile pedagogiei medicale, pregătesc specialişti şi cadre de conducere pentru şcolile speciale în care învaţă copii cu deficienţe fizice şi psihice, dau consultaţii psihopedagogice, organizează conferinţe şi editează publicaţii.

Anul acesta, planurile şi programele şcolilor elementare şi medii din Canada au suferit schimbări radicale. Astfel, în provinciile Quebec, Saskatchewan etc. se acordă o atenţie deosebită experienţelor în domeniul matematicii şi ştiinţelor naturii. În Columbia britanică s-a pus accentul pe revizuirea unor materii de bază (literatura, scrisul şi ortografia), iar în Noua Scoţie se iau măsuri pentru perfecţionarea predării limbii engleze, limbii franceze şi ştiinţelor sociale. În acelaşi timp, în planurile de învăţămînt ale şcolilor secundare din provincia Alberta s-au introdus discipline noi cu caracter facultativ

Prima şcoală medie din Mauritania a fost inaugurată în anul 1959, în oraşul Nouackhott, capitala ţării. În primii trei ani, şcoala a funcţionat într-un local improvizat. În 1962 s-a construit o clădire corespunzătoare, cu 12 săli de clasă şi patru laboratoare de fizică şi ştiinţe naturale.

Anul acesta s-a ţinut prima sesiune de bacalaureat, cu concursul universităţii din Dakar (Senegal).

La 20 iunie 1964 s-a inaugurat la Yaba (Nigeria) un serviciu central al bibliotecilor şcolare, care are drept scop să asigure literatura necesară elevilor şi studenţilor, să furnizeze instituţiilor de învăţămînt manuale, filme, diafilme, să organizeze un serviciu de informare şi o bibliotecă de specialitate pentru cadrele didactice şi elevii şcolilor pedagogice. Aceluiaşi serviciu îi revine sarcina coordonării activităţii bibliotecilor din şcoli şi a calificării personalului acestora.

Corespondenţa

CONSTANŢA

Preocupîndu-se de îmbogăţirea orizontului cultural al cadrelor didactice, comitetul sindicatului învăţămînt Constanţa a organizat recent, după cum ne scrie tov. *Marcela Zaharia*, o seară literară închinată poetului Dimitrie Anghel, de la moartea căruia s-au împlinit 50 de ani. Cu acest prilej tov. Ion Muche, profesor la Şcoala medie nr. 4 din localitate, a prezentat o expunere despre opera lui Anghel. În continuare s-au recitat versurile acestuia. Seara literară s-a bucurat de un frumos succes.

TURNU MĂGURELE

În rîndul cadrelor didactice de la Şcoala medie „Unirea“ din Turnu Măgurele, ne relatează tov. *Anastasie Bogdan*, s-a dezvoltat mult interesul pentru luarea de fotografii din regiunile pitoreşti cunoscute cu prilejul excursiilor. Pentru a-i ajuta să cunoască meşteşugul fotografiatului — al developatului, măritului şi copiatului clişeelor — comitetul sindicatului din şcoală a luat iniţiativa organizării unui cerc de fotoamatori, care îşi desfăşoară activitatea sub conducerea unui profesor de fizică. La acest cerc participă un număr de 15 învăţători şi profesori. Pînă acum ei s-au familiarizat cu construcţia aparatelor de fotografiat şi cu tehnica luării imaginilor şi au vizionat diafilmul „În cercul nostru de fotoamatori“. Curînd vor trece la developatul filmelor.

În prezent, cu sprijinul comitetului U.T.M., s-a iniţiat şi organizarea unui cerc de fotoamatori pentru elevi.

SUCEAVA

Corespondentul nostru *Pavel Francisc* ne relatează aspecte din preocupările secţiei de învăţămînt a oraşului Suceava în domeniul îndrumării muncii instructiv-educative. Recent, se spune în scrisoarea trimisă de tov. P. Francisc, secţia de învăţămînt a oraşului a organizat, în colaborare cu redacţia ziarului „Zori noi“, o consfătuire pe teme ale muncii educative, cu directorii, profesorii diriginţi, instructorii superiori de pionieri şi secretarii organizaţiilor U.T.M. din şcoli. Referatele prezentate cu această ocazie — „Căile folosite în vederea întăririi disciplinei conştiente în rîndurile elevilor“ (expus de tov. Alexandru Obadă, directorul Şcolii medii nr. 1), „Formarea deprinderilor de muncă independentă la elevi“ (expus de tov. Aurelia Cristea, de la Şcoala generală de 8 ani nr. 2) şi „Contribuţia organizaţiei U.T.M. la educarea patriotismului socialist în rîndul elevilor“ (expus de tov. Ana Simniceanu, instructoare superioară de pionieri) — au suscitat un viu interes. În discuţiile purtate pe marginea acestor referate, participanţii la consfătuire au vorbit despre metodele folosite de ei în munca de conducere a şcolii, la orele de dirigenţie, în activitatea cu utemiştii şi pionierii etc. În acest fel, consfătuirea a prilejuit un util schimb de experienţă în multiplele probleme ale muncii educative.

PECICA-ARAD

Relatîndu-ne cîteva aspecte din activitatea comisiei metodice a profesorilor de ştiinţe naturale, geografie, chimie şi agricultură de la Şcoala medie din Pecica, tov. *Florin Pîrvu* se opreşte îndeosebi asupra unei monografii cu privire la gospodăria agricolă din localitate, elaborată în cadrul comisiei. În alcătuirea acestei monografii, care prezintă condiţiile naturale şi economico-sociale ale gospodăriei, au fost antrenaţi şi elevii, care au lucrat, sub îndrumarea cadrelor didactice, tabele şi grafice, au efectuat măsurători topografice şi observaţii meteorologice la staţia şcolii, au executat planurile gospodăriei agricole colective, o hartă a raionului şi alta a regiunii Banat etc. Acum, lucrarea, care cuprinde zece capitole, este larg folosită ca material ajutător în predarea geografiei, a ştiinţelor naturale, a agriculturii şi chimiei.

STREHAIA

Ca urmare a propunerilor cadrelor didactice şi a hotărîrilor luate în consfătuirea raională cu privire la predarea în mai bune condiţii a geografiei la clasa a III-a, secţia de învăţămînt din raionul Strehaia a format, după cum ne scrie tov. *I. Lupuleţ*, un colectiv competent care să alcătuiască un material referitor la geografia fizică, economică şi politică a raionului, spre a fi un îndrumar învăţătorilor care predau la această clasă. Materialul va trata o serie de probleme specifice raionului — aşezare, vecini, relief, bogăţii, căi de comunicaţie, ocupaţia locuitorilor etc. — subliniind realizările dobîndite în cadrul lui în anii puterii populare.

OCNA MUREŞULUI

Ca urmare a muncii educative desfăşurate de învăţătorii şi profesorii Şcolii generale de 8 ani din Ocna Mureşului pentru cultivarea la elevi a spiritului de economisire, acţiunea de economie a căpătat în ultimul timp la această şcoală un adevărat caracter de masă. După cum ne scrie tov. *Simion Schitea*, de la începutul anului şcolar şi pînă acum valoarea depunerilor la CEC a depăşit cu mult valoarea depunerilor din aceeaşi perioadă a anului trecut. Procentul elevilor depunători la CEC s-a ridicat anul acesta la 90.

Şcoala generală de 8 ani din Ocna Mureşului s-a situat în două rînduri ca şcoală fruntaşă pe regiune în acţiunea de economisire prin CEC, obţinînd premiile I şi II. De curînd, în cinstea „Săptămînii economiei“ s-a organizat o serbare şcolară cu un program adecvat acestui eveniment.

În vacanţa de primăvară, elevii şcolii vor face, cu banii economisiţi prin CEC, o excursie la muzeul Doftana şi la Braşov.

MURGENI-BÎRLAD

Tov. *Ştefan N. Bahrim* ne comunică o serie de informaţii cu privire la acţiunile extraşcolare organizate de cadrele didactice de la clasele I—IV ale Şcolii nr. 2 din comuna Murgeni, raionul Bîrlad. Astfel, acestea îi antrenează pe elevi în activităţi patriotice de înfrumuseţare a şcolii, de îngrijire a pomilor din livadă etc. De asemenea, în colaborare cu instructorul superior de pionieri, învăţătorii se ocupă de răspîndirea în rîndurile elevilor a publicaţiilor pentru copii. Ca urmare, în prezent, din cei 112 elevi ai şcolii, 90 sînt abonaţi la „Scînteia pionierului“, „Luminiţa“ şi „Cravata roşie“. Adeseori cadrele didactice organizează lectura în colectiv a povestirilor din aceste publicaţii.

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: Bucureşti, Piaţa Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poştale, factorii poştali şi la difuzorii voluntari din unităţile de învăţămînt. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii, Piaţa Scînteii Bucureşti.

40 132

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Gazeta ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Anul XVI nr. 780 | vineri 11 decembrie 1964 | 8 pagini 25 bani

Toată atenția pregătirii politice și ideologice

Înfăptuirea sarcinilor de mare răspundere puse de partid și guvern în fața școlii de toate gradele în vederea ridicării pe o treaptă superioară a calității învățămîntului, a muncii de instruire și educare comunistă a tineretului școlar cere membrilor corpului didactic ca, paralel cu perfecționarea continuă a cunoștințelor de specialitate și a măiestriei pedagogice, să manifeste o exigență sporită față de pregătirea lor politică și ideologică — parte integrantă a activității ce o desfășoară pe tărîmul muncii didactico-educative și social-culturale.

În această direcție un rol deosebit revine învățămîntului ideologic, ca principal mijloc de studiere și însușire tot mai profundă de către cadrele didactice a teoriei marxist-leniniste, a politicii științifice a partidului nostru, asigurînd orientarea justă, desfășurarea riguros științifică a întregului proces de învățămînt.

Partidul nostru acordă o deosebită atenție educării marxist-leniniste a corpului didactic. „Cunoașterea temeinică a științei marxist-leniniste, a adevărului științific despre natură, viață, societate — **arăta tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej la Congresul învățătorilor** — este necesară pentru aprofundarea oricărei ramuri a științei — fizica, chimia, matematica, fără să mai vorbim de istorie, limbă, literatură".

În diverse ocazii, dar mai ales în dezbaterile ce au avut loc în organizațiile de partid din școli cu prilejul adunărilor de dare de seamă și alegeri, numeroși învățători și profesori au ținut să sublinieze faptul că succesele muncii lor sînt legate strîns de progresele obținute de la an la an în însușirea marxism-leninismului. „Am avut multe de învățat prin studiul ideologic organizat în școala noastră — arăta, de exemplu, prof. Gheorghe Pascali de la Școala medie „N. Bălcescu" din București în adunarea pentru darea de seamă și alegeri. Cunoștințele politico-ideologice ne-au ajutat să facem lecții mai bune, care au dus la înarmarea elevilor cu convingeri sănătoase despre lume și viață. Succesele obținute în munca profesorilor din școala noastră evidențiază totodată creșterea maturității lor politice, a răspunderii ce o au față de sarcinile ce le revin în formarea tinerei generații". Învățătoarea Emilia Constantinescu de la Școala generală de 8 ani nr. 3 din Capitală relata de asemenea, cu prilejul alegerilor, că citirea cu regularitate a presei de partid și atenția acordată învățămîntului ideologic i-au ajutat pe învățătorii și profesorii de la această școală nu numai să desfășoare lecții de calitate, dar și să se orienteze mai bine în munca educativă, în organizarea unor activități extrașcolare atractive, cu conținut bogat, care să contribuie din plin la cultivarea dragostei elevilor față de patrie și partid. De altfel, aproape n-a fost adunare pentru dare de seamă și alegeri în care profesorii comuniști să nu fi analizat cu toată răspunderea necesitatea de a aprofunda în continuare învățătura marxist-leninistă, documentele partidului nostru — condiție de bază pentru creșterea nivelului muncii desfășurate în școală și în afara ei.

Învățămîntul ideologic, ca de altfel întregul învățămînt de partid, s-a îmbunătățit continuu. A crescut numărul celor cuprinși în variatele lui forme, nivelul teoretic al dezbaterilor, forța lui de înrîurire. Mergîndu-se pe linia aceasta ascendentă, în ultimii ani au luat extindere forme superioare de studiu ideologic pentru cadrele didactice, cum ar fi seminariile teoretice, studiul individual, simpozioanele, dezbaterile pe diferite teme etc., care permit o mai temeinică aprofundare a teoriei marxist-leniniste, stimulează discuțiile cu caracter teoretic.

În București, Cluj, Iași, Bacău și în alte centre din țară s-a acumulat deja o anumită experiență valoroasă în ce privește orientarea învățămîntului ideologic spre forme cît mai adecvate nivelului de pregătire și preocupărilor variate ale cadrelor didactice. În unele orașe sau raioane ale Capitalei, de exemplu, pe lîngă cabinetele de partid au funcționat cercuri de studiu individual pe teme ca: „Probleme ale educației comuniste", „Legile fundamentale ale dialecticii", „Victoria deplină și definitivă a socialismului în R.P.R.", sau cercuri în care s-au studiat lucrări ale clasicilor marxism-leninismului ca „Dialectica naturii" și „Anti-Dühring" de F. Engels, „Materialism și empiriocriticism" și „Imperialismul — stadiul cel mai înalt al capitalismului" de V. I. Lenin. Temele acestor cercuri fiind aproape de sfera preocupărilor cadrelor didactice, au prilejuit dezbateri deosebit de fructuoase.

În ultimii ani, cei mai mulți învățători și profesori au parcurs ciclul de studii ideologice recomandate de către Ministerul Învățămîntului. Pe de altă parte, în prezent lucrează în învățămînt un număr însemnat de cadre didactice care au studiat în facultate problemele fundamentale ale teoriei marxist-leniniste. Toate acestea au creat condiții care permit ridicarea pe un plan superior a organizării învățămîntului ideologic. Pe baza experienței pozitive acumulate și răspunzînd dorinței crescînde a lucrătorilor din învățămînt de a-și ridica neîntrerupt nivelul politic, în acest an școlar studiul ideologic se desfășoară mai diferențiat, în funcție de pregătirea și specialitatea cursanților.

Astfel, la orașe, un număr mai mare de învățători și profesori au posibilitatea să frecventeze cursurile universităților serale de

PETRE BARTOȘ

(continuare în pag. 7-a)

Lecție practică în laboratorul de tractoare al Grupului școlar energetic din Craiova.

Rezultatul concursului literar al „Gazetei învățămîntului"

În cadrul concursului literar organizat de redacția „Gazetei învățămîntului" în perioada 15 V — 15 IX a.c. în scopul stimulării creației literare a membrilor corpului didactic au fost prezentate aproape 350 de lucrări. Acestea au avut ca temă diferite aspecte ale vieții din școală, oglindind frumusețea muncii de educator, activitatea pe care o desfășoară corpul didactic pentru a educa tînăra generație în spiritul comunismului.

Dintre lucrările primite pentru concurs au obținut premii sau mențiuni următoarele:

Premiul II — **Minodora** de Emilia Neață, învățătoare la Școala de 4 ani nr. 3 din Ploiești.

Premiul III — **Eu și gramatica** de Traian Cantemir, profesor la Școala medie nr. 1 din Rm. Vîlcea.

— **Cocostîrcii** de Dragomir Horomnea, învățător la Școala generală de 8 ani din comuna Vlădeni, raionul Botoșani.

Mențiuni — **Vîrsta școlarului** de Ion Croitoru, profesor la Școala medie din Adjud.

— **Despărțire** de Florin Anghel, profesor la Școala medie nr. 2 din Pitești.

— **Învățătorul pe care l-am îndrăgit** de Valeriu Varvari, profesor la Școala medie nr. 14 din Cluj.

— **Visul lui Antim** de Ion Hinguleșteanu, învățător la Școala generală de 8 ani nr. 47 din București.

— **La răspîntie** de Marin Cosmescu, profesor la Școala medie nr. 2 din Bacău.

Învățătorul Ion Creangă

Fragmente din Ion Creangă (Viața și opera) de G. Călinescu

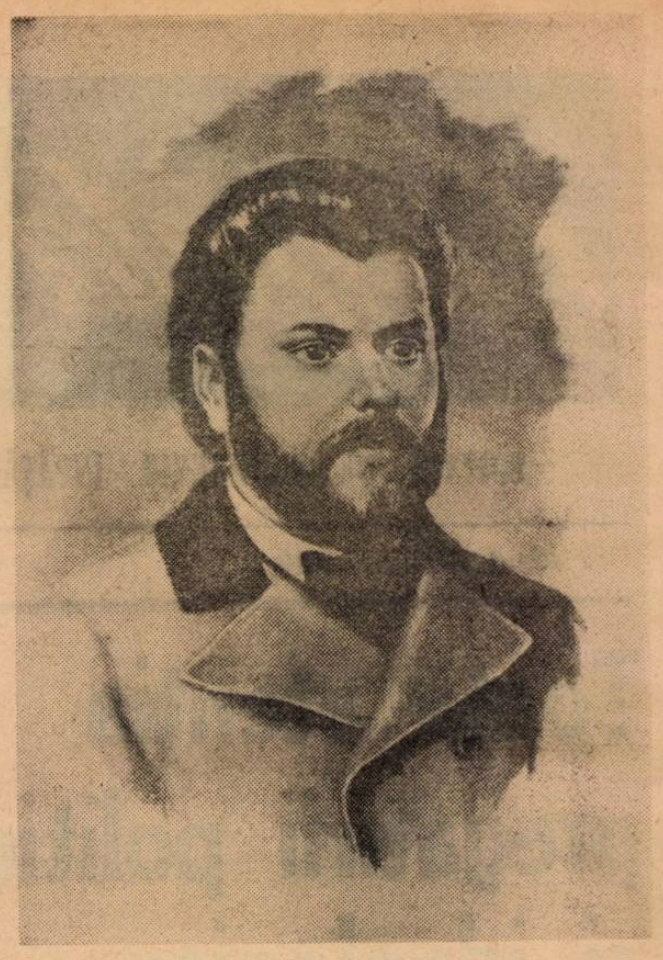

La 8 ianuarie 1864 cursurile „Institutului pedagogic de la Trisfetite din Iași" se deschid cu următorul program: Titu Maiorescu preda principii de educație și mai ales de instrucție, cu privire deosebită la metodele atît generale, cît și speciale, trei ore pe săptămînă, metodica gramaticii romîne, adică gramatică elementară, cu instrucții pedagogice la tot pasul despre modul cel mai rațional de a explica școlarilor, trei ore pe săptămînă. Theodor Burada preda muzica vocală. Afară de aceasta preparanzii mai fură obligați să asculte un curs de psihologie populară de trei ori pe săptămînă, pe care-l ținea tot Maiorescu, și la care nu erau îndatorați a depune examen... În ograda bisericii se afla totodată și școala primară de la Trei Ierarhi, a cărei clasă I avea trei secțiuni. Maiorescu găsi nimerit să-și facă din ea o școală de aplicație, și astfel preparanzii, spre a se deprinde cu predarea, fură însărcinați să țină disciplina școlarilor în cele șase clase și să asiste la lecții. Deosebit de aceasta, spre a-i deda la scris și la limpedea exprimare, directorul obligă pe preparanzi să redacteze acasă observările pedagogice făcute la curs asupra regulilor gramaticale. Directorul lua apoi aceste compuneri, le critica sub raportul stilului și al ortografiei și le înapoia îndreptate. El stăruia asupra bunei gîndiri, a ordinii în caiet, a ortografiei. Ca să deprindă pe viitorii învățători cu buna citire și cu analizarea pe loc a ortografiei, directorul le făcea o oră pe săptămînă dictando la tablă și-i punea să recite fabule. Astfel a urmat pînă-n vară Creangă, fiind școlar în zilele de lucru și slujitor al bisericii duminica. Învățămîntul lui Maiorescu se potrivea cu firea lui și trebuie să-i fi produs entuziasm... La 6 sau la 7 mai 1864, institutorul Beiu fiind mutat la București, se încredință suplinirea clasei I, secția a II-a de la școala Trei Ierarhilor lui Creangă, probabil cu recomandarea lui Maiorescu însuși, al cărui elev eminent era, prin deșteptăciunea lui naturală și prin faptul că avea mai multă carte decît ceilalți. Creangă declară a fi început institutoratul la 7 mai, dar în condica de prezență semnătura lui e din 6 mai... La 19 iunie și 1 iulie 1864 se țin examen solemn înaintea comitetului de inspecție și a înaltpreasfințitului locotenent de mitropolit Calinic Miclescu. Creangă iese întîiul la examen, și la 29 iunie, la Palatul administrativ, i se înmînează premiul I în fața aceluiași Calinic, a lui Florian Aaron, delegat al ministerului, și a altor oficiali și curioși. Printre cei cinci premianți nu este Gh. Ienăchescu, colegul de bancă, dovadă că n-avea un cap strălucit. Creangă se înscrise firește și în anul al doilea al școlii normale, urmînd a fi institutor la Trei Ierarhi, și de astă dată la clasa I, secția a II-a. Cursurile încep la 15 septembrie, și Creangă face în prima lecție lectură și numărare. Peste zece zile, la 25 septembrie 1864, se deschide și școala preparandală. Acum se predă metoda de scriere și citire, metodica aritmeticii pentru școala primară, se fac compuneri în scris și exercitări de cor și cîntece populare romîne, dar mai ales se apasă asupra laturii practice, întrucît preparanzii sînt obligați să facă un curs practic și să predea gratuit gramatica romînă în clasa a II-a a tuturor școlilor primare de băieți din Iași. Se pare că Maiorescu intervenise la minister pentru numirea celor mai buni preparanzi din anul I în învățămînt, spre a încuraja pe ceilalți. O listă a preparanzilor fusese înaintată de director ministerului. Astfel s-ar lămuri cum Creangă este numit de minister institutor la clasa I, secția a II-a a școlii primare Trei Ierarhi cu un decret domnesc din 2 noiembrie 1864, comunicat la 5 noiembrie, care însă îi recunoștea ca dată a intrării în funcțiune ziua de 7 mai 1864. Salariul proaspătului institutor este de 166 lei, 60 bani lunar.

...Era, după amintirea contemporanilor, „un tînăr zdravăn, bălan, cu obraji rumeni și ochi scînteietori, iar hainele preoțești cele de șiac cafeniu, ce le purta, îl arăta nalt și chipeș". În anul al doilea de școală normală Creangă nu mai avu decît șase colegi, printre care și Gh. Ienăchescu, deoarece preparanzii ceilalți, fiind numiți învățători pe la țară, nu mai putură și desigur nici nu mai vură să urmeze așa de înaltele pentru ei învățături. Maiorescu sporise numărul profesorilor, dar el însuși fusese suspendat din noiembrie 1864 pînă în mai 1865 pentru învinuiri ridicole. Această epocă este de altfel caracterizată printr-o persecutare din motive politice a celor mai de seamă oameni de cultură, cărora legile nu le dau încă nici o stabilitate. Maiorescu, Eminescu, Creangă sînt victimele cele mai ilustre ale unei mentalități nefericite. Maiorescu nu fusese deci în măsură de a ține întregul lui curs pedagogic. În schimb, Ion Bumbăcilă făcu pînă în ianuarie lecții de științe naturale și aritmetică, urmat apoi de Ștefan Possescu. Un Soueris, maestru de scrimă, dădu lecții de gimnastică și Ștefan Vasilian predă muzica în locul lui Burada. Clasa se închise la 6 iunie 1865, Creangă ieșind în ordinea clasificației iarăși întîiul în urma examenului general ținut în ziua de 10 iunie. Întrebările la care fusese supus priveau materii variate, precum religia, pedagogia, gramatica romînă, aritmetica, cosmografia, fizica, muzica vocală, caligrafia. La toate diaconul fu găsit eminent și tot eminente îi fură socotite aptitudinea pedagogică și purtarea. Atestatul, semnat de Titu Maiorescu, îi fu eliberat abia la 15/27 iunie 1866, cînd se aprobă de către minister formularul propus de director.

★

În prima zi de școală, la 15 septembrie, Creangă intra în clasă zîmbitor, cînd era în toane bune, și cu gust de vorbă zicea „bună ziua". Copiii lui fiind de clasa întîi, intrați abia acum în școală și plini de frica necunoscutului, el lua fața potrivită, care face mai puțin înfricoșător un popă. Îi îmbrățișa într-o privire totală, ca să le cunoască „fierul", adică fizionomia, îi întreba probabil de nume, și cînd copilul îi zicea „părinte", ca să le arate cum că e om ca toți oamenii, îl invita să-i spună „domnule". Apoi îi rînduia în bănci după înălțime. O dată sfîrșită așezarea prin bănci, Creangă se ducea înspre catedră, care era numai o masă, lua scaunul de acolo și-l punea lîngă bănci, apoi se așeza pe el. Mișcarea aceasta trezea, firește, curiozitate și temere, și în tăcerea anxioasă micile inimi băteau cu putere. Diaconul îi întreba deodată, mîngîindu-i cu „măi țîcă", ce jocuri știau să se joace, dacă se jucau de-a „baba-oarba", „mijoarca", „paiul", „ulcicuța", „puia-gaia", „ineluș învîrticuș", cum le jucau, cine era mai tare la unul și la altul și alte de acestea. O ușurare mare se producea în sufletele copiilor, urmată de veselie. Copiii, prinzînd inimă, intrau firește în vorbă, și diaconul le făgăduia — nici mai mult, nici mai puțin — să-i pună să se joace jocurile ce ziceau că le știu. Cu astfel de vorbe trecea un ceas, și clopoțelul suna, scuturat poate la „școliță" chiar de Creangă, care era acolo unicul și de toate. Recreația ținea un ceas întreg. După ce trecea ora de recreație institutorul venea în curte în mijlocul copiilor, dacă era vreme bună, și se arăta gata să se joace cu ei jocurile de care vorbise. La aceste jocuri, Creangă, redevenit copil în Humulești, lua parte serios, vorbind așa ca și cînd ar fi fost personal interesat la izbînda unei părți. Jucîndu-se o dată, la cîmp, jocul mingii, Creangă, intrînd în competiție, ceru bățul de lovit unui băiat și dădu mingii o lovitură zdravănă. Mingea zbură departe, însă căzu în mîinile unuia din băieți.

„— Îi un cuc, îi un cuc!" strigară atunci copiii în limba specialității.

Creangă examină serios situația și, dîndu-se deoparte spre a se așeza pe iarbă, zise:

„— Apoi de acum ne-au scos din bătaie!"

După un ceas de joacă, diaconul își vîra copiii în clasă, îi punea să spună rugăciunea, împreună cu el, desigur, și apoi le da drumul militărește în șiruri de cîte doi, cu porunca de a se păstra rînduiala aceasta cît mai departe în oraș. După un astfel de început de școală, copiii erau nu se poate mai bucuroși și după amiază veneau cu toată voioșia. Acum Creangă sta iar de vorbă, întrebîndu-i amănunțit cu „măi țîcă" în sus „măi țîcă" în jos cum îi cheamă: Care le e numele de botez? Dar cel după tată, ori după mamă? Cum se numește tîrgul? Pe cine au ca vecini? Astfel de întrebări ușoare liniștea pe toată lumea asupra firii școlii și dădea oricui sentimentul că știe ceva. Ceasului de convorbire între copii și institutor îi urma iarăși un ceas de recreație, după care afară, ori în clasă, Creangă făcea cu copiii puțină gimnastică. O învățase de la Soueris, ori de la altcineva, fapt este că institutorul era foarte mîndru de această noutate. Părintele Vasile Grigorescu, fostul lui catihet supleant la Fălticeni, vizitîndu-l la școala din Păcurari, rămase mirat de ceea ce nu mai văzuse în nici o școală, anume, de gimnastica mîinilor pe care o făcu Creangă cu copiii la sfîrșitul unei ore.

A doua zi institutorul intra în miezul lucrurilor, dar fără nici o carte, căutînd numai să îndrepte atenția copiilor spre ființe și lucruri, făcîndu-i să le observe bine și să le deosebească. Întrebările, în duhul Povățuitorului, pe care le punea ca să ajungă pe calea socratică la definirea noțiunilor erau hazlii, ba chiar puțin cam năstrușnice. Astfel de întrebări trebuie să fi stîrnit în clasă un chicot necurmat, dacă cumva le-a pus:

„— Văzut-ați mîță?" întreba, de pildă, Creangă.

— Am văzut mîță! răspundea acela pe care se oprise degetul institutorului.

— Cîte picioare are mîța?

— Mîța are patru picioare.

— Cîte urechi are mîța? Rîsete în clasă.

— Mîța are două urechi.

— Cîte cozi are mîța?

Alt chicot și răspuns biruitor:

— Mîța are o coadă.

— Cîți ochi are mîța?

— Mîța are doi ochi.

— Cîte aripi are mîța? Rîsete clocotitoare.

— Mîța n-are aripi.

— Dar pene are mîța?

— Mîța n-are pene.

— Ce are mîța în loc de pene?

— Mîța are păr.

— Mîța mănîncă fîn?

— Mîța nu mănîncă fîn.

— Ce mănîncă mîța?

— Mîța mănîncă șoareci, vrăbii, lapte, pește, pîne, carne, slănină etc.

— Ce be mîța?

— Mîța be apă.

— Unde-i place ei să doarmă?

— Mîței îi place să doarmă pe cotruță.

— Ce treabă face mîța?

— Mîța prinde șoareci.

— Poate mîța cotcodăci?

— Mîța nu poate cotcodăci.

— Poate mîța zbura?

— Mîța nu poate zbura

— Pentru ce?"

Și dialogul acesta, cam bufon, mergea mai departe pînă ce institutorul se încredința că școlarii s-au obișnuit să observe un obiect pe toate fețele. Pe urmă căuta s-ajungă la definiție.

„— Colo, la ușă, este un loc, în fundul clasei încă este un loc; în pod încă este un loc. Poate mîța merge singură de la un loc la alt loc?

— Mîța poate merge, domnule — răspundeau copiii — din loc în loc.

Creangă lua atunci cea mai solemnă mină:

— Acum țineți minte! Cine poate merge singur de la un loc la alt loc se numește ființă".

Cînd venea chestia scrierii și citirii, care se învățau împreună, Creangă punea pe copii să-și linieze plăcile cu un cui, liniind și el tabela clasei. Le arăta cum să țină în mînă condeiul și-i învăța să facă tot felul de semne, linii orizontale, verticale, piezișe, încovoiate. Încerca să se lămurească cu copiii, prin întrebări, asupra sunetelor dintr-un cuvînt, bunăoară orez, și cînd credea că lucrul e înțeles, scotea la tabelă un băiețaș și-i poruncea să scrie:

„— Ie cridă și fă o linie întoarsă spre stînga, de sus în jos, între cele două linii din mijloc, de la capătul de jos al acesteia du una întoarsă spre dreapta și-o unește la capătul de sus cu cealaltă. Eacă. Acesta e semnul sau litera pentru sunetul o".

Copiii trebuiau să facă și ei, cum puteau, litera pe plăci. Ca să facă semnele mai simpatice copiilor și ora mai hazoasă, Creangă botezase fiecare literă cu o poreclă, încît copilului de la tablă îi zicea așa:

„— Măi țîcă, ian fă la tablă pe cracanatu (M); ian fă pe bîrd(ih)ănosu (B); pe ghebosu (G); pe covrigu (O)!"

Metoda socratică își are însă surprizele ei. Amețiți de ușurința întrebărilor și pierzînd, cum se întîmplă, drumul urmărit de institutor, copiii ajungeau să pună întrebări ori să dea răspunsuri nepreveăzute.

„— Dimitriule — întrebă Creangă o dată la lecția despre persoana verbelor — ce face mămuță-ta?

— Mama coase cămeși pentru mine, domnule.

— Spune-mi, Dimitriule, care e persoana I-a cînd ai spus zicerea asta?

— Eu, domnule.

— Pentru ce?

— Pentru că eu am vorbit.

— Care-i persoana a II-a?

— Mata, domnule.

— Pentru ce?

— Pentru că eu cu mata am vorbit.

— Și care-i persoana a III-a?

— Mama, domnule.

— Pentru ce?

— Pentru că despre dînsa am vorbit amîndoi.

„— Bine, Dimitriule, văd că parcă ai priceput despre ce am vorbit; ia întreabă-mă amu și tu pe mine, să mă încredințez și mai bine, priceput am fost? Întreabă-mă așa cum te-am întrebat eu".

Creangă învățase pe copii să se gîndească bine întîi și apoi să vorbească. Băiatul se gîndi cam ce-ar putea să-l întrebe pe institutor și, nebănuind ce urmărea Creangă, care voia să definească și persoana a II-a, puse această neașteptată întrebare:

„— Domnule, ce face cu coana matale?"

Acest lucru se întîmplă tîrziu, pe la 1883, cînd Ileana, fosta nevastă a lui Creangă, se vede că murise. Înduioșat la amintirea frumoasei și necredincioasei femei, fostul diacon, uitînd persoana verbului, zise întristat:

„— Hei! mă țîcă! Cu coana mea o fi acum un pumn de țărînă".

GRAMATICA ÎN ŞCOALĂ

Articolul „Exigenţele învăţămîntului superior în domeniul limbii romîne", apărut în „Gazeta învăţămîntului" din 20 decembrie 1963 sub semnătura prof. univ. Ion Coteanu a suscitat un deosebit interes prin afirmaţia că „scopul predării limbii romîne nu poate fi deprinderea analizei gramaticale". Declarîndu-se de acord cu acest punct de vedere, profesorul Al. Indrea din Cluj propune şi unele soluţii în materialul „Predarea gramaticii în şcoală", apărut în „Tribuna" din 5 noiembrie a.c. şi reprodus în „Gazeta învăţămîntului" din 27 noiembrie 1964.

În ceea ce mă priveşte, sînt gata oricînd să întăresc afirmaţia prof. univ. I. Coteanu. Într-adevăr, scopul esenţial al predării gramaticii în şcoală este dezvoltarea exprimării corecte şi nu deprinderea analizei gramaticale. Se vede că pînă aici sînt de acord şi cu profesorul Al. Indrea. Dar trecînd la analiza unor soluţii propuse de d-sa, mă declar împotriva opiniilor pe care le formulează.

Afirmînd că mulţi dintre elevii noştri „nu ajung, pînă la sfîrşitul ciclului de predare, să stăpînească noţiunile gramaticale, uneori nici măcar cele de bază", tov. Al. Indrea găseşte cauza acestui neajuns în aceea că în momentul de faţă accentul principal cade pe analiza de texte. Părerea noastră este însă că explicarea fenomenelor gramaticale pe bază de text îi ajută pe elevi să pătrundă cît mai adînc şi să cuprindă cît mai complet întregul complex de fenomene ale vorbirii corecte. Înainte de a deveni norme, regulile gramaticale trebuie înţelese. Noi nu facem analiză gramaticală de dragul de a analiza, căci analiza gramaticală nu e un scop în sine, dar sîntem datori să facem cît mai multă analiză gramaticală tocmai pentru însuşirea normelor gramaticale, căci acestea nu pot fi acceptate ca dogme căzute din senin.

În articolul citat se susţine că prin analiza gramaticală a unor texte nu se asigură scopul esenţial al predării gramaticii — formarea exprimării corecte. Noi socotim însă că tocmai „descrierea gramaticală" a textului este modul de a proceda în vederea atingerii acestui scop. Analizînd textele „A venit însuşi el" sau „A venit însăşi ea", de pildă, facem descrierea gramaticală — precizînd că „însuşi" este pronume de întărire la genul masculin, persoana a III-a, singular şi se acordă cu pronumele personal „el", iar „însăşi" se acordă cu „ea" — nu de dragul de a face această descriere, ci pentru că numai în felul acesta elevii pot sesiza, în funcţie de acord, folosirea corectă a pronumelui de întărire, evitînd astfel greşeli de felul: „A venit însăşi el". A înlătura aspectul pur descriptiv nu înseamnă deci a înlătura analiza gramaticală a textului, ci a orienta descrierea fenomenelor gramaticale în sensul sesizării legăturilor logice şi interdependenţei fenomenelor, formelor gramaticale, astfel încît să se asigure însuşirea principiilor vorbirii corecte şi bogat nuanţate. Nu multele analize gramaticale împiedică deci însuşirea normelor de vorbire corectă, ci modul în care sînt orientate aceste analize.

Tov. Al. Indrea consideră că elevii claselor V—VIII nu pot înţelege noţiunile abstracte ale gramaticii descriptive, că gramatica şcolară urmează să fie numai un îndreptar al vorbirii corecte. Părerea noastră este că noţiunile gramaticii descriptive pot fi înţelese, avînd în vedere că la clasele V—VIII nu predăm după Gramatica Academiei. Într-adevăr, e bine ca manualele de gramatică să fie îndreptare ale vorbirii corecte, dar în nici un caz nu se poate renunţa la caracterul lor descriptiv, care trebuie reliefat pentru a face posibilă înţelegerea normelor. În ultimele ediţii ale manualelor s-a observat preocuparea autorilor de a sublinia, prin numeroase observaţii şi îndrumări, normele vorbirii şi mai ales ale scrierii corecte. Că ar mai exista multe de făcut în acest sens sîntem de acord, dar aceasta nu înseamnă că manualul trebuie să se transforme într-un îndreptar de vorbire corectă, în genul „Îndreptarului ortografic, ortoepic şi de punctuaţie".

Ni se pare supărătoare formularea „gramatica şcolară nici nu este o ştiinţă". Noi credem că gramatica şcolară este un obiect de învăţămînt cu un profund caracter ştiinţific, care contribuie, alături de alte obiecte, la formarea convingerilor ştiinţifice. E drept, elevii noştri nu sînt cercetători la Institutul de lingvistică, dar nu trebuie să le limităm dreptul de a pătrunde în vastitatea materialului deja explorat de ştiinţă — desigur în măsura nivelului lor de înţelegere.

Îmi amintesc ce satisfacţie a simţit un elev cînd „a descoperit" într-o frază corpul unei propoziţii întrerupte de trei ori de cuvintele altor propoziţii. Era o frază cu largi posibilităţi de exprimare clară, curgătoare, adevărat model de îmbinare logică a cuvintelor.

Sîntem de aceeaşi părere cu Al. Indrea că uneori manualele prezintă un material greoi, cu foarte multe amănunte pe care elevii sînt obligaţi să le înveţe cu toate că nu le sînt folositoare. De asemenea, ne declarăm împotriva definiţiilor lungi, care chinuiesc mintea copiilor, fiind de acord cu afirmaţia că „în manualul şcolar definiţiile trebuie să fie cît mai simple, pe înţelesul elevilor". La această afirmaţie justă se impune să adăugăm însă neapărat că forma simplă trebuie astfel aleasă, încît să nu stîrbească din caracterul ştiinţific. Soluţia propusă de Al. Indrea pentru a scăpa de definiţiile kilometrice nu ni se pare cea mai potrivită. De exemplu, propunînd restrîngerea formulării definiţiei articolului posesiv, d-sa ajunge la ciuntirea definiţiei. Definiţiile se pot restrînge, dar numai în aşa fel încît să se asigure oglindirea perfectă a fenomenului gramatical dat.

Tov. Indrea socoteşte că cele mai bune exemple nu sînt textele din autori, ci „exemplele create în mod special pentru a ilustra cazul gramatical dat". Fără a subaprecia exemplele create de profesori (bineînţeles, pe cele care nu sînt searbede şi create la voia întîmplării), considerăm că ar fi o mare greşeală să nu folosim, mai ales în lecţiile aplicative, modele de limbă literară din operele marilor scriitori, să ne limităm numai la a compune noi înşine texte unde fenomenul pe care-l urmărim să fie aşezat „pe tavă", pentru a veni „mură-n gură". Evitarea supraîncărcării, a derutei, a neînţelegerii fenomenelor nu se realizează printr-o simplificare ce duce la lenevirea minţii, ci prin punerea elevului în faţa unor situaţii care să solicite o muncă activă, a cărei intensitate să crească bineînţeles treptat. Exerciţiile prea simple, formulările de moment lipsite de pretenţii, de tipul „Grivei latră tare", chiar dacă reliefează prea bine fenomenul urmărit, nu pot fi modele de exprimare şi îi plictisesc pe copii. Noi sîntem de părere că, alese cu chibzuinţă, exemplele luate din operele scriitorilor oferă elevilor din clasele mai mari bogate satisfacţii în căutarea adevărului gramatical, iar justa orientare a analizei acestora îi ajută să-şi formeze posibilităţi multiple de exprimare corectă.

prof. MIHAIL OPRESCU
Drăgăşani

Deşi de ani de zile vorbim în şcoală despre legarea teoriei de practică, trebuie să recunoaştem că predarea limbii romîne se desfăşoară încă adesea abstract, fără să corespundă scopului urmărit, fără rezultatele necesare. De aceea socotim că cele spuse anul trecut de prof. univ. Ion Coteanu şi recent de prof. Al. Indrea din Cluj sînt îndreptăţite. Am îndrăzni să credem chiar că se întrevede începutul unei cotituri esenţiale în studierea gramaticii în şcoală. Chiar dacă intervenţiile referitoare la această problemă se vor menţine un timp pe un plan mai mult teoretic, pentru a motiva şi a fixa punctele de reper, credem că, treptat, se va putea trece la sugestii concrete, practice.

S-o spunem cu francheţe: adesea în cele două ore săptămînale de gramatică se face teorie goală, iar dacă se trece la analize în vederea fixării cunoştinţelor, a recapitulării sau a examenului de admitere în învăţămîntul mediu, se alunecă de fapt tot pe lîngă sarcina principală a predării gramaticii, aceea a formării deprinderilor de exprimare corectă.

Se afirmă uneori că analiza excesivă ar constitui o întărire a legăturii teoriei cu practica şi că ea este cerută şi de exigenţele care-l aşteaptă pe elev la examenul de admitere în învăţămîntul mediu. Dar a enunţa definiţii şi reguli şi a face analize gramaticale este, cu toate dificultăţile pe care le prezintă uneori textul, mult mai comod decît să formezi elevilor o exprimare ireproşabilă, mai ales cînd lucrînd în felul acesta asiguri şi primirea elevilor în clasa a IX-a. Asistăm astfel la o „deturnare" a scopurilor, a sarcinilor principale ale predării.

Programele şi manualele de gramatică, deşi simţitor îmbunătăţite, nu sînt în întregime adaptate sistemului concentric de predare nici chiar în sensul presupusei aplicări a teoriei prin analize gramaticale, ci doar în sensul complicării teoriei. Ele nu oferă nici pe departe suficient material pentru a le forma elevilor deprinderi practice, pentru a le dezvolta şi perfecţiona priceperea de a vorbi şi scrie corect. Formarea deprinderilor de exprimare corectă, care constituie de fapt sarcina principală a predării gramaticii, figurează numai formal în introducerea la programe, însă nu apare pe primul plan în programa însăşi, în manualul însuşi, în esenţa metodicilor. Credem, de aceea, că programa şi manualele ar trebui să sufere o restructurare esenţială. Fără a considera gramatica doar o disciplină la care să se aplice reguli neenunţate sau enunţate ad-hoc, se impune, credem, eliminarea unor probleme strict teoretice şi îmbogăţirea numărului de ore aplicative — de vocabular, ortoepie, ortografie, punctuaţie *şi mai ales compunere*. Sistemul concentric de predare ar trebui astfel organizat încît să se treacă treptat la aplicaţii tot mai numeroase şi mai complexe de scriere corectă, pe baza teoriei gramaticale însuşite în ceea ce este esenţial.

Credem că trebuie să se renunţe la complicarea inutilă a definiţiilor (care se schimbă de la an la an, sub motivul că o dată cu creşterea vîrstei este necesară aprofundarea noţiunilor). De ce am proceda aşa dacă avem siguranţa că noţiunea respectivă a fost înţeleasă pe baza definiţiei date în clasele I—IV? Nu este cazul să ne pierdem, la clasele V—VIII, în probleme de amănunt, în subtilităţi şi cercetări exhaustive. Să lăsăm această muncă facultăţilor de filologie şi să nu facem din materia predată în şcoala generală de 8 ani prilej de speculaţii universitare.

În cadrul sistemului concentric ni se pare necesară axarea pe problemele-cheie ale teoriei gramaticale, din care am cita: funcţiile sintactice ale cazurilor, felurile articolelor, adjectivelor, pronumelor şi numeralelor, declinarea pronumelui personal, tabloul modurilor şi timpurilor verbului, gradele de comparaţie ale adjectivelor şi adverbelor, felurile conjuncţiilor după funcţie, interdependenţa părţilor de vorbire şi polarizarea lor în jurul substantivului şi verbului, legătura dintre morfologie şi sintaxă, predicatul nominal, felurile atributelor şi complementelor, coordonarea şi subordonarea, regulile elementare de analiză a frazei etc. Dar să ne oprim mai cu seamă la acele probleme gramaticale care sînt legate direct de formarea deprinderilor de exprimare corectă. Socotim necesar, în acest scop, exerciţii de construire a unor propoziţii sau fraze pe scheme date, folosirea — în exemple proprii ale elevilor — a formelor gramaticale nou învăţate, dictări, analize mixte (gramaticale, ortografice şi de punctuaţie), completarea sau schimbarea unor forme gramaticale care pun probleme de ortografie şi punctuaţie, povestiri şi compuneri cu teme speciale gramaticale, de ortografie şi de punctuaţie. Ni se pare important ca, legînd organic studierea gramaticii de studierea lecturii literare şi înlăturînd tendinţa existentă în prezent de a le considera discipline absolut autonome, să îmbinăm treptat efectuarea corectă a unor exerciţii ca cele indicate mai sus cu scrierea corectă independentă, cu exerciţii stilistice şi compuneri de diferite tipuri.

Tradiţionaliştii vor spune că numai pe baza însuşirii profunde a teoriei gramaticale se pot obţine rezultate temeinice în însuşirea deprinderilor practice de exprimare corectă. Nu pledăm nici noi pentru o însuşire mecanică a acestor deprinderi, dar nici nu credem că absolut fiecare din ele poate fi aplicată de elev pe baza unei motivaţii gramaticale conştiente, formulate în prealabil.

Pentru ca scopul predării gramaticii să fie atins trebuie să avem în vedere şi să valorificăm toţi ceilalţi factori ajutători în obţinerea unor deprinderi trainice de exprimare corectă — buna organizare a orelor de lectură literară, organizarea lecturii suplimentare, ca şi realizarea „frontului comun" din şcoală (care uneori numai „front comun" nu e). Şi, în primul rînd, trebuie îmbunătăţită predarea însăşi a gramaticii. În prezent, profesorii de limba romînă sustrag ore destinate compunerilor şi, în mod frecvent, lecturii literare, pentru a putea face faţă multiplelor probleme pe care le ridică gramatica descriptivă. Copleşiţi de numeroasele sarcini ce le stau în faţă, ei nu ştiu pe ce să se axeze: pe predarea teoretică a cunoştinţelor, pe analiza gramaticală sau pe exerciţiile de formare a deprinderilor de exprimare corectă pe bază gramaticală?

Pentru a rezolva cu adevărat problemele predării gramaticii se impune, credem, să ne axăm munca în funcţie de scopul urmărit, de sarcina principală a studierii acestui obiect: formarea deprinderilor de exprimare corectă. Ultima metodică a predării limbii romîne, cea din 1955, rămîne o metodică a predării liniare. Aşteptăm o metodică a predării concentrice, care să ţină seama cu adevărat de ţelul obiectului nostru, în acord cu viitoarele programe şi manuale, a căror restructurare se impune, firesc, în primul rînd.

C. MERIŞCA
profesor la Şcoala medie
Tg. Frumos, reg. Iaşi

OPINII OPINII OPINII OPINII

La lecţie.

PLANUL DE LECȚIE

La redacția gazetei noastre au sosit în ultimul timp mai multe scrisori semnate de tinere cadre didactice, prin care sîntem solicitați să tratăm unele probleme legate de planurile de lecție. În cele ce urmează vom căuta să le satisfacem dorința, folosind experiența pozitivă în acest domeniu a unor învățători și profesori.

Am cunoscut nu o dată cadre didactice care, deși lucrau de mulți ani în învățămînt, deși aveau o bogată experiență în arta predării, nu intrau totuși la clasă fără să se fi pregătit în mod special pentru lecția ce urmau s-o țină. Ele procedează așa întrucît socotesc, pe bună dreptate, că aceeași lecție, cu același conținut, nu poate fi totuși ținută în anul acesta așa cum s-a ținut în anul trecut, după cum aceeași clasă, să spunem a X-a, nu este mereu aceeași — receptivitatea, interesul pentru problemele studiate și chiar volumul și trăinicia cunoștințelor, a pregătirii anterioare — fiind de la colectiv la colectiv altele.

Sînt deci o mulțime de factori care te obligă să pregătești atent fiecare lecție, indiferent dacă ai mai predat-o sau nu. Regulamentul școlii de cultură generală trasează cadrelor cu mai puțină experiență în predare sarcina de a-și alcătui chiar planuri scrise de lecție din care să se vadă limpede modul cum își propun să o desfășoare, cîtă substanță îi asigură, dacă au cîntărit bine fiecare moment al ei. Evident, obligativitatea acestui plan nu decurge atît din necesitatea unui control scriptic asupra muncii tinerelor cadre, cît din aceea de a le obișnui să se pregătească pentru lecție, să o elaboreze mai dinainte în toate amănuntele ei.

Ce să cuprindă planul de lecție? Nu se recomandă alcătuirea unor fișe-tip de plan, cu rubricațiile tipărite gata, deoarece aceasta îl îngrădește pe profesor, nu-i permite să-și noteze tot ce consideră el necesar în legătură cu desfășurarea lecției. Un plan bun va cuprinde exact problemele asupra cărora profesorul trebuie să chibzuiască atent în etapa pregătitoare pentru predare. Adică subiectul lecției, scopul acesteia, tipul ei, materialul didactic pe care îl va folosi, metodele de muncă în toate momentele lecției, probleme privind organizarea clasei pentru muncă, controlul temei efectuate acasă, verificarea însușirii materiei predate în ora trecută, pregătirea trecerii la lecția nouă, comunicarea noilor cunoștințe, fixarea materialului predat, anunțarea temei pentru acasă și explicarea acesteia.

Bineînțeles, precizăm toate cele arătate mai sus cînd ne propunem o lecție combinată, care cuprinde toate verigile desfășurării unei ore de curs. Cînd însă ne-am propus o lecție de recapitulare și sistematizare a cunoștințelor nu va mai apare, firește, momentul comunicării noilor cunoștințe, la o lecție de analiză a tezelor, nu vom face controlul temelor scrise acasă, nu vom explica cunoștințe noi etc.

Cadrele didactice sînt datoare să gîndească mai dinainte și asupra timpului pe care îl vor rezerva fiecărui moment al orei de curs. Și acest lucru poate fi trecut în planul lecției pentru a ne asigura că ne-am distribuit bine minutele și că vom încheia lecția la vreme. Bine procedează acei profesori care rezervă în plan și o rubrică pentru observații, unde menționează, bunăoară, pe școlarii ce trebuie neapărat ascultați la verificare (fără ca aceasta să-i împiedice de a scoate la răspuns și pe alții, în funcție de condițiile concrete ale colectivului de elevi în ziua respectivă). Tot astfel pedagogul își poate nota la rubrica „observații" și copiii care trebuie antrenați în explicarea noilor cunoștințe. La aceeași rubrică se poate preciza — în dreptul diferitelor momente ale lecției — care din metodele enunțate la început vor fi folosite cu precădere, ce material didactic va fi întrebuințat în fiecare parte a predării ș.a.m.d.

Există două moduri de a reda în plan conținutul propriu-zis al lecției, desfășurarea ei. Acesta poate fi notat mai succint, sau mai amănunțit.

Pentru cadrele nou numite în învățămînt sînt cel mai utile planurile amănunțite, așa-numitele planuri-conspect. Iată un exemplu de astfel de plan alcătuit de prof. Maria Șoigan, care predă științele naturale la Școala medie „Ion Creangă" din Capitală:

Obiectul: geologia

Clasa: a XI-a

Data: 9 decembrie 1964

(loc pentru viza directorului)

PLAN DE LECȚIE

Subiectul lecției: Evoluția vieții în decursul erelor geologice.

Scopul lecției: Consolidarea cunoștințelor despre diferite forme animale și vegetale pe care le-a îmbrăcat viața în trecutul Pămîntului. Înțelegerea ideii de evoluție a animalelor și plantelor, de la forme simple la forme complexe, de la forme inferioare la forme superioare, ca urmare a diferitelor fenomene care s-au succedat pe suprafața Pămîntului.

Tipul lecției: de recapitulare.

Material didactic: Planșe recapitulative, înfățișînd: a) evoluția plantelor: alge, mușchi, criptogame, Selaginella, Spermatofite; b) evoluția animalelor: de la protozoare la om, prezentată pe ere și perioade; c) evoluția cefalopodelor: nautiloidee, goniatiți, ceratiți, amoniți; d) evoluția peștilor; e) evoluția equidelor în neozoic.

Metode: conversație activă, pe bază de interogări, combinată cu expunerea de către profesor a lucrurilor mai puțin înțelese și a concluziilor generale.

Desfășurarea lecției

	Timpul afectat	Observații
1. **Organizarea clasei pentru lecție:** controlez dacă întreg materialul didactic a fost expus în fața clasei; stabilesc liniștea în clasă. Notez absențele.	2 min.	
2. **Desfășurarea recapitulării.** Întreb un elev care este tema recapitulării pentru astăzi. Cer să expună planul după care am anunțat ora trecută că se va face recapitularea: — apariția primelor organisme — nevertebratele de-a lungul erelor geologice. — apariția și evoluția vertebratelor a) trecerea lor la mediul terestru, b) apariția vertebratelor homeoterme) — evoluția florei	40 min.	Antrenez la răspuns întreaga clasă, insistînd asupra unor elevi pe care vreau să-i notez (ascult neapărat și pe I. Popescu). În timpul răspunsurilor elevii vor folosi materialul didactic expus în clasă.
Scriem pe tablă prima problemă: **apariția primelor organisme.**		
Întreb: **ce știți despre apariția vieții?** — viața apare în Precambrian, în forme foarte simple; cunoaște un anumit grad de dezvoltare.		
Pe ce ne bazăm cînd facem aceste afirmații (dovezi)? — urmele de viață din stratele Precambrianului (alge calcaroase, pungi cărbunoase, sfărîmături de scoici). — în stratele cambriene se întîlnesc reprezentate toate nevertebratele, inclusiv artropodele cu trilobiții, care sînt fosile caracteristice pentru Paleozoic (prezența în depozitele cambriene a tuturor încrengăturilor de nevertebrate).		
Scriem pe tablă ideile principale la prima problemă, desprinse din răspunsurile elevilor: Viața a apărut în Precambrian. Viața a apărut sub forme foarte simple. Dovezi: urmele de viață din Precambrian (alge calcaroase, pungi cărbunoase, sfărîmături de scoici; prezența în depozitele cambriene a tuturor încrengăturilor de nevertebrate).		
Trec la ideea a II-a: Evoluția nevertebratelor.		
Întreb: **Cum erau reprezentate nevertebratele în Paleozoic?**		

Și așa este notată amănunțit, și mai departe, desfășurarea lecției, profesorul avînd grijă să asigure **noul** pe care ea trebuie să-l conțină: revederea materiei într-un alt mod decît a fost predată și solicitarea elevilor la interpretări ample. La sfîrșit planul notează și concluziile generale despre evoluția vieții, care vor fi scrise și pe tablă. De asemenea, se menționează, în planul tovarășei Șoigan, cît va dura și cum se va desfășura notarea elevilor, ca și conținutul temei pentru acasă și explicațiile ce vor fi date pentru îndeplinirea ei:

	Timpul afectat	Observații
Concluzii generale: — Primele organisme apar în Precambrian, sub formă de organisme simple. — Viața cunoaște o dezvoltare de la forme inferioare la forme superioare, pînă la apariția omului în Cuaternar. — Cauzele evoluției sînt cauze **naturale:** evoluția scoarței, schimbarea climei și chiar creșterea cantității de oxigen în atmosferă.		Sînt formulate de către profesor.
3. **Notarea elevilor**	2 min.	Se face după concluzii sau în timpul predării, atunci cînd m-am edificat asupra pregătirii unor elevi.
4. **Anunțarea temei pentru acasă:** Dovezile paleontologice despre originea animală a omului. Indic să citească din manual relatările despre viața în Cuaternar, problemele cu privire la evoluția omului. Îndrumez să se insiste asupra fosilelor reprezentative, a factorilor care au determinat transformarea maimuței în om.	6 min.	

Literatura pedagogică, experiența proprie, experiența colegilor mai în vîrstă ne învață permanent cum putem să realizăm lecții cît mai bune. Profesorii cu un stagiu îndelungat sînt chemați să vină permanent în ajutorul colegilor mai tineri, sfătuindu-i, îndrumîndu-i pas cu pas în activitate. Înțelegînd aceasta, prof. P. Bolog, directorul Școlii generale nr. 169 din Capitală, s-a îngrijit încă de la începutul anului școlar de justa orientare a cadrelor tinere în efectuarea lecțiilor. Printre primele îndrumări pe care le-a dat acestora se numără și acelea privind modul în care trebuie să-și elaboreze lecția, de unde să pornească în pregătirea ei, ce rost are planul de lecție și cum trebuie el alcătuit. Prof. I. Mușat, directoarea Școlii generale nr. 11 din București, vede cu regularitate planurile de lecție, vizîndu-le de fiecare dată, le urmărește conținutul, precum și modul în care sînt traduse în viață. Tot astfel, comisiile metodice de la școlile generale din comuna Tudor Vladimirescu, raionul Galați, și Tg. Lăpuș, regiunea Maramureș, conduse de cadrele didactice cu experiența cea mai valoroasă, se îngrijesc de modul cum se pregătesc pentru lecție cadrele tinere, împărtășindu-le din metodele muncii lor. Am reținut ca bună și preocuparea cabinetului metodic de la Școala medie nr. 4 din Craiova, de a pune printre altele la îndemîna cadrelor tinere, ca și a celorlalți membri ai comisiilor metodice, și planuri model pentru cele mai diferite tipuri de lecție: de recapitulare, de analiză a lucrărilor scrise, de compunere, de laborator etc. Fiecare din aceste planuri se află la cabinet în mai multe exemplare, astfel încît să poată fi folosite de cît mai mulți învățători și profesori.

În alte școli, ca de exemplu la Grupul școlar comercial din Craiova, cu ocazia analizei lecțiilor deschise (analiză care se face pe baza unui punctaj recomandat de direcțiune, pentru a nu se pierde din vedere vreuna din problemele importante ale lecției), se scoate în evidență și măsura în care a fost executat planul pe care și l-a propus profesorul pentru predarea lecției respective. Procedeul acesta, împreună cu obiceiul ca directorul să verifice în cursul asistenței la orele cadrelor tinere măsura în care și-au respectat planul de lecție, îi obișnuiesc pe tinerii învățători și profesori să vadă în planul de lecție un instrument necesar de lucru, care înmănunchează toate strădaniile lor pentru elaborarea lecției și care reflectă lecția ca act de creație a pedagogului, cu toate trăsăturile pe care acesta trebuie să i le asigure în cursul predării.

★

Fără îndoială, multe din problemele tratate mai sus sînt familiare cadrelor didactice cu experiență la catedră. Am ținut să facem însă aceste cîteva precizări pentru ca, alături de conducătorii de școli, de comisiile metodice și responsabilii lor, de organizațiile de sindicat, să oferim cadrelor tinere ajutorul de care, în mod firesc, au nevoie la început de drum în învățămînt.

I. PETRESCU

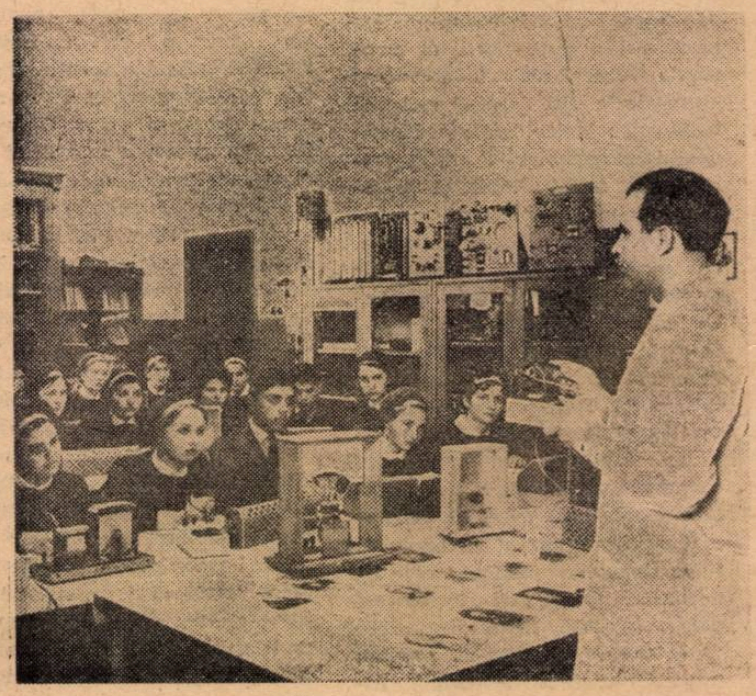

La o lecție de fizică în clasa a X-a de la Școala medie din Giurgiu

Prevenirea și combaterea insucceselor la învățătură (II)

3. Una dintre cauzele insuccesului la învățătură al elevilor rezidă și în deficiențele muncii educative. Dintre toate neajunsurile unei munci educative slabe sau formale, subliniem ca fiind dintre cele mai grave și cu cele mai serioase repercusiuni asupra nivelului învățăturii formarea necorespunzătoare la elevi a motivelor învățării. Motivația dă răspuns la o întrebare fundamentală : care este mobilul pentru care un elev sau altul învață ? Fără existența unei motivații juste nu este practic posibil desfășurarea în bune condiții a procesului învățăturii și nici valorificarea corespunzătoare a însușirii cunoștințelor pe plan educativ [1]. Motivația exprimă năzuința elevului spre un scop sau altul și este strîns legată de perspectiva învățării, perspectivă ce se dovedește a fi hotărîtoare în determinarea eficienței muncii sale.

Motive sociale ale învățării, ca dorința de a fi folositor patriei și poporului, de a-și perfecționa cunoștințele și de a le pune în slujba colectivității, a societății, devin un determinant esențial al activității elevilor și, în condițiile unei munci educative corespunzătoare, se transformă în cerințe interioare, proprii personalității. Tocmai acest fapt delimitează net pe elevii cu rezultate superioare în munca de învățare de ceilalți elevi.

Dependența strînsă dintre motivele și rezultatele activității au fost puse în evidență și în cadrul cercetării noastre. La întrebarea „de ce te străduiești să obții rezultate bune la învățătură ?" pusă unui număr de 1 135 elevi din clasele V—XI, am obținut următoarele rezultate :

a. *Motive sociale*, care constituie imbolduri puternice, adevărate „forțe motrice" în activitatea elevilor s-au constatat la 464 elevi „buni", la 118 elevi „mediocri" și la 40 elevi „slabi". O astfel de motivație este caracteristică deci unei părți covîrșitoare dintre elevii cu cele mai bune rezultate la învățătură. Cum se explică însă apariția motivației sociale la unii elevi „mediocri" sau „slabi" ? Această motivație se dovedește a fi — de cele mai multe ori — formală, exterioară, însușită mecanic și, din această pricină, fără nici un efect asupra activității. Ea nu s-a interiorizat, n-a devenit o trăsătură a personalității, o cerință proprie, un imbold la muncă. Asemenea elevi afirmă că doresc să lupte pentru binele poporului, pentru progresul țării, dar nu depun nici cel mai mic efort pentru a învăța. Apariția acestei contradicții este explicată tocmai prin formalismul în munca educativă, asupra căruia urmărim a atrage atenția. Motivele juste ale învățării nu se pot forma la elevi numai prin prezentarea și prelucrarea scopurilor activității școlare, prin „învățarea" lor, ci reprezintă rodul unei munci educative extrem de complexe. Dată fiind însemnătatea excepțională a formării motivelor pentru reușita la învățătură, atenția colectivelor didactice trebuie să fie în mai mare măsură îndreptată spre rezolvarea acestei sarcini.

b. *Motive personale*, înguste, limitate (învață pentru a trece clasa, pentru a nu lua note rele, pentru a nu fi pedepsit etc.). În cazul nostru astfel de motive s-au constatat la 146 elevi „buni", 281 elevi „mediocri" și 86 elevi „slabi". Este evident că asemenea motive nu sînt mobilizatoare, ele nu deschid perspective. Cum se explică însă apariția unei astfel de motivări la unii elevi cu bune rezultate la învățătură ? Trebuie mai întîi să remarcăm că, deși personale, ele diferă ca nuanță față de motivele elevilor „slabi" și „mediocri". Astfel, elevii „buni" din această categorie susțin că vor să ajungă ceva în viață, să trăiască mai bine, să se afirme. După constatările noastre, deseori are loc aici o ciocnire între influențele educative divergente ale școlii și familiei, cea din urmă acționînd în sensul cultivării individualismului, a ambiției personale. Deși mult mai sărace și pornite din năzuințe individuale, aceste motive personale constituie totuși — în anumite limite — imbolduri spre rezultate cît mai bune în activitate. Neajunsurile constau însă nu numai în eficiența lor mai redusă în raport cu motivele sociale, ci și în implicațiile negative pe care le au asupra personalității, pentru educarea comunistă a elevilor. Școala este datoare să rezolve această problemă printr-o muncă educativă convingătoare, îndreptată atît asupra elevului, cît și asupra familiei sale.

Lipsurile existente în munca educativă a școlii și reflectate în nivelul și caracterul motivației învățării se repercutează atît asupra profilului personalității elevului, cît și asupra „stilului" său de muncă. Motivația necorespunzătoare explică în numeroase cazuri lipsa de interes, atitudinea negativă față de școală, indiferența, apatia, fuga de efort, învățatul „după anotimpuri". Ea apare uneori nu numai datorită influenței negative a familiei, ci și în condițiile existenței unor raporturi necorespunzătoare între elevi și unele cadre didactice, în condițiile lipsei „tactului pedagogic", a tratamentului pedagogic inadecvat.

Din toate aceste motive problema prezintă o importanță deosebită pentru munca instructiv-educativă.

4. Anumite deficiențe se constată și în domeniul organizării școlare. Orariile școlare nu sînt întotdeauna alcătuite potrivit cerințelor igienei. După cum este cunoscut, capacitatea de muncă a elevilor este mai scăzută în prima oră și crește, devenind optimă, în orele a doua și a treia (la clasele mici) și în ora a patra (la clasele mari). După ora a treia (a patra) începe declinul, care se accentuează progresiv, ajungînd la maximum după ora a cincea (a șasea) de activitate în clasă [2]. Cu toate acestea, sînt încă cazuri de programare în prima oră a unor obiecte de învățămînt ce solicită o concentrare și un efort de gîndire ridicat (matematica, fizica etc.). Totodată, am constatat că în succesiunea obiectelor nu se asigură alternanța necesară pentru asigurarea odihnei active. Astfel, am întîlnit orarii ce cuprindeau într-o zi : fizica, latina, franceza, rusa, matematica, educația fizică. Deci trei limbi una după alta, fapt ce duce la instalarea rapidă a oboselii intelectuale printre elevi. Adăugăm că uneori se încalcă cerința respectării integrale a recreațiilor, că nu se iau măsuri pentru continua aerisire a încăperilor, pentru asigurarea luminozității corespunzătoare, a aspectului plăcut, estetico-odihnitor al ambianței din clasă ș.a.m.d. Nu este necesar să mai demonstrăm că astfel de deficiențe influențează negativ asupra calității muncii elevilor, asupra rezultatelor obținute. Conducerile școlilor trebuie să acorde o mai mare atenție, în mod continuu, problemei organizării juste a activității elevilor în școală.

Și programele școlare — cu toate îmbunătățirile aduse în ultimii ani — continuă să păstreze o oarecare aglomerare, ceea ce contribuie la supraîncărcare. Este evident că trebuie să se facă și mai departe loc noului în programele școlare. Introducerea unor teme de actualitate științifică, cu vaste aplicări în tehnică, în producție, are un efect pozitiv nu numai în domeniul instrucției — asigurînd o mai temeinică pregătire a elevilor pentru viață — ci și în domeniul educativ, sporind interesul acestora pentru învățătură. Dar aceste modificări trebuie introduse concomitent cu reducerea a ceea ce este depășit în raport cu dezvoltarea contemporană a științei. O asemenea prefacere a programelor școlare nu se poate limita la eliminare și adăugare, ci presupune o restructurare. Această restructurare nefiind încă realizată în actualele programe școlare, faptul are consecințe și în domeniul pe care-l discutăm.

Subliniem de asemenea necesitatea de a se continua experimentarea unor forme noi, mai eficiente, de organizare a instrucției la anumite obiecte de învățămînt. Concluzii interesante, care merg și pe linia constatărilor noastre „de teren", se desprind din unele cercetări făcute, de exemplu, asupra condițiilor prielnice însușirii rapide și temeinice a limbilor străine. Pe baza unor experiențe realizate în laboratoare lingvistice, cercetătorul polonez T. Wozniki [3] a ajuns la constatarea că participarea efectivă a elevilor în vorbirea unei limbi străine nu poate depăși 20—25 de minute. El recomandă, de aceea, lecții mai scurte de o oră, dar la intervale mai dese decît o dată sau de două ori pe săptămînă, dacă e posibil chiar în fiecare zi. De altfel, acest lucru se și aplică în unele țări. În Olanda, de pildă, lecțiile de limbi străine au loc zilnic și durează cîte 15 minute, iar în R.S.S. Estonă s-au introdus exerciții zilnice de 20 minute.

Și actuala structură a anului școlar ridică anumite probleme. Potrivit observațiilor noastre, dozajul inegal al eforturilor elevilor pe parcursul celor trei trimestre școlare nu favorizează obținerea unor rezultate bune la învățătură de către toți elevii. Acest fapt relese și din următoarea situație (obținută din analiza evoluției situației la învățătură pe trimestre în anii școlari 1962—63 și 1963—64 a 50 clase din unele școli ale regiunii Bacău) :

anul școlar	elevi buni			elevi mediocri			elevi slabi		
	I	II	III	I	II	III	I	II	III
1962—63	938	1008	1022	607	612	590	449	363	402
1963—64	916	1010	976	587	619	569	479	355	390

Se constată că trimestrul II (în care numărul elevilor buni crește, iar al celor slabi scade) este cel mai prielnic muncii școlare, trimestrul III cunoaște o situație mai fluctuantă, chiar contradictorie în anumite privințe (unii elevi buni și îndeosebi mediocri dau înapoi, pe cînd elevii slabi și unii mediocri „dau asaltul" pentru a-și îmbunătăți situația), iar trimestrul I este cel mai deficitar, avînd rezultate minime. Trimestrul I este un trimestru lung și obositor, caracterizat prin adaptarea tardivă a multor elevi la cerințele muncii școlare și printr-o „cădere bruscă" — ca efect al oboselii — spre sfîrșitul său, mai evidentă și mai masivă decît la sfîrșitul altor trimestre școlare. Nu întîmplător în acest trimestru se înregistrează și cele mai slabe rezultate la învățătură. În mai mică măsură, și îndeobște în a doua parte a sa, și trimestrul III se remarcă printr-o scădere a capacității de muncă a elevilor și a interesului acestora pentru învățătură. Trimestrul în care ei obțin cel mai ridicat randament în munca școlară — trimestrul II — este din păcate cel mai scurt și, din această cauză, nu poate fi pe deplin valorificat. Aceste constatări sînt confirmate de relatările elevilor. La întrebarea „În care trimestru obții cele mai bune rezultate la învățătură și în care trimestru școlar obții rezultate mai slabe ?" cei mai mulți dintre ei au indicat trimestrul II ca fiind cel mai rodnic și trimestrul I ca fiind cel mai greu.

Aceste aspecte determină în parte pregătirea inegală, oboseala în anumite perioade, intensitatea diferită a muncii și eficiența, calitatea sa diferită de-a lungul anului școlar la unii elevi. Desigur că o muncă școlară și educativă bine organizată și dirijată poate limita manifestarea acestor neajunsuri. Credem însă că în afara măsurilor ce pot fi luate în școală este necesar să se întreprindă un studiu experimental sistematic privind posibilitățile de îmbunătățire a actualei structuri a anului școlar.

Desigur că studiul cauzelor insuccesului la învățătură — dat fiind determinarea sa complexă și variată — nu poate fi epuizat prin cele arătate în rîndurile de față. N-au fost analizate toate cauzele acestui fenomen. Ne-am propus numai să punem în centrul atenției unele dintre ele, rezervîndu-ne dreptul de a reveni asupra altor aspecte cu alt prilej.

Sîntem convinși că dezbaterea acestor teme prezintă importanță deosebită pentru școala noastră și răspunde cerințelor îmbunătățirii continue a muncii instructiv-educative.

Lector univ. VIRGIL RADULIAN
Institutul pedagogic de 3 ani
Bacău

1. Vezi „Studii de psihologie pedagogică" de V. Pavelcu (ESDP 1962) și Roșca M. : Rolul motivației în învățare. (Curs de psihologie pedagogică, Cluj 1959).
2. Dr. Gh. Tănăsescu : Probleme actuale ale igienei procesului instructiv educativ. Revista de pedagogie nr. 2/1963.
3. T. Wozniki : Sursa insucceselor în predarea limbilor străine (Nowa Skola nr. 6/1964).

Noțiuni despre mașinile electronice de calcul

După cum se știe, programa clasei a XI-a prevede, în cadrul capitolului „Oscilații și unde electromagnetice", studiul unor noțiuni despre mașinile electronice de calcul. Fiind vorba de noțiuni destul de dificile și complexe, caut să mă pregătesc în prealabil cu toată seriozitatea pentru predarea lor.

Mă străduiesc să asigur înțelegerea de către elevi a procesului efectuat în „memoria" mașinii — adică în dispozitivul electronic care înregistrează programul de lucru al acesteia și datele problemei de calculat — încă de la tema „Înregistrarea și producerea sunetului. Magnetofonul", unde precizez că noțiunea fizică de memorie se referă la un dispozitiv care înmagazinează informații ce pot fi citite la comandă, prin analogie cu funcțiunea creerului uman care înregistrează și dă posibilitatea reproducerii datelor însușite prin procesul cunoașterii. Astfel, le arăt elevilor că banda de magnetofon înregistrează, prin intermediul unor semnale electrice, informații corespunzătoare semnalelor sonore. Elevii înțeleg astfel lesne că informația „memorizată" pe bandă poate fi citită oricînd.

Cunoscînd bine procesul de înregistrare a sunetului în „memoria" magnetofonului (banda), elevii vor înțelege limpede principiul de funcționare a mașinilor electronice de calcul. Le voi arăta astfel că „memoria" acestor mașini este formată dintr-o totalitate de mici inele magnetice — echivalînd fiecare cu o porțiune a bandei de magnetofon — aranjate în forma unei rețele sau a unei table de șah, pentru a favoriza, prin anumite impulsuri electrice aplicate unora dintre ele, utilizarea — tot sub forma unor impulsuri de tensiune sau curent — a oricărei informații înmagazinate în prealabil.

O dată înțeles procesul ce are loc în „memorie", deci posibilitatea înscrierii și reproducerii informațiilor, voi căuta să asigur, pentru cunoașterea principiului de funcționare a mașinii electronice de calcul, înțelegerea „limbajului mașinii" — sistemul de numărare, de înregistrare a informațiilor numerice. Voi arăta elevilor că la mașinile electronice nu se utilizează pentru calcule sistemul zecimal de numărare, care dispune de o decadă de numere pentru fiecare ordin, ci așa numitul sistem binar, care are ca bază numărul doi. Pentru a le lămuri deosebirile existente între aceste sisteme de numărare voi utiliza schemele date în cartea „Electronii la lucru" de M. Drăgănescu (Editura științifică, 1961). Voi sublinia că în înregistrarea informațiilor, ca și în calculele efectuate de mașină, nu se poate utiliza decît sistemul binar, deoarece numai acesta permite folosirea doar a două cifre, care pot fi reprezentate prin starea de funcționare, respectiv de repaus, a tubului electronic.

Voi da elevilor și noțiunea de circuit basculant, întrucît circuitele de acest gen au o largă utilizare în mașinile electronice de calcul cu tuburi electronice sau cu tranzistoare. Înțelegerea înregistrării și reproducerii prin impulsuri de tensiune și curent, precum și cunoașterea sistemului binar vor ușura înțelegerea utilizării circuitelor basculante, formate din două tuburi electronice, respectiv două tranzistoare, în care starea zero corespunde funcționării unui tub, iar starea 1 funcționării celuilalt tub. Voi lămuri totodată elevilor avantajele tranzistoarelor în raport cu avantajele tuburilor electronice, explicîndu-le că utilizarea pe scară largă a tranzistoarelor a fost cerută de complexitatea construcției mașinilor electronice de calcul, de numărul lor enorm de elemente.

O dată cunoscute în mare principiile de funcționare a mașinilor electronice de calcul voi trece la clasificarea lor în mașini cifrice și mașini analogice. Voi arăta astfel că mașinile cifrice sînt acelea în care se efectuează calculele propriu-zise asupra numerelor reprezentate sub formă discontinuă (cifrică), în timp ce mașinile analogice sau cu acțiune continuă operează cu date continui variabile în timp și se bazează pe teoria similitudinii. Pentru a-i ajuta pe elevi să înțeleagă principiul acestui tip de mașină electronică de calcul le voi spune că primul dispozitiv analogic a fost rigla de calcul, inventată încă în 1654.

În încheierea lecției despre mașinile electronice de calcul le voi arăta elevilor că țara noastră este prima dintre țările de democrație populară care a dat în folosință un calculator automat, calculatorul CIFA I (în 1957, la IFA București).

Ca material didactic pentru înțelegerea mai adîncă a noțiunilor despre mașinile electronice de calcul voi folosi filmul documentar „O călătorie în lumea electronilor", care prezintă — pe lîngă alte aparate și mașini — și mașina electronică de calcul, precum și cele două serii ale filmului didactic „Semiconductorii".

Prof. RODICA CRĂCIUN

MESERIA DE ELECTROMECANICI PENTRU APARATE DE MĂSURĂ ŞI AUTOMATIZARE

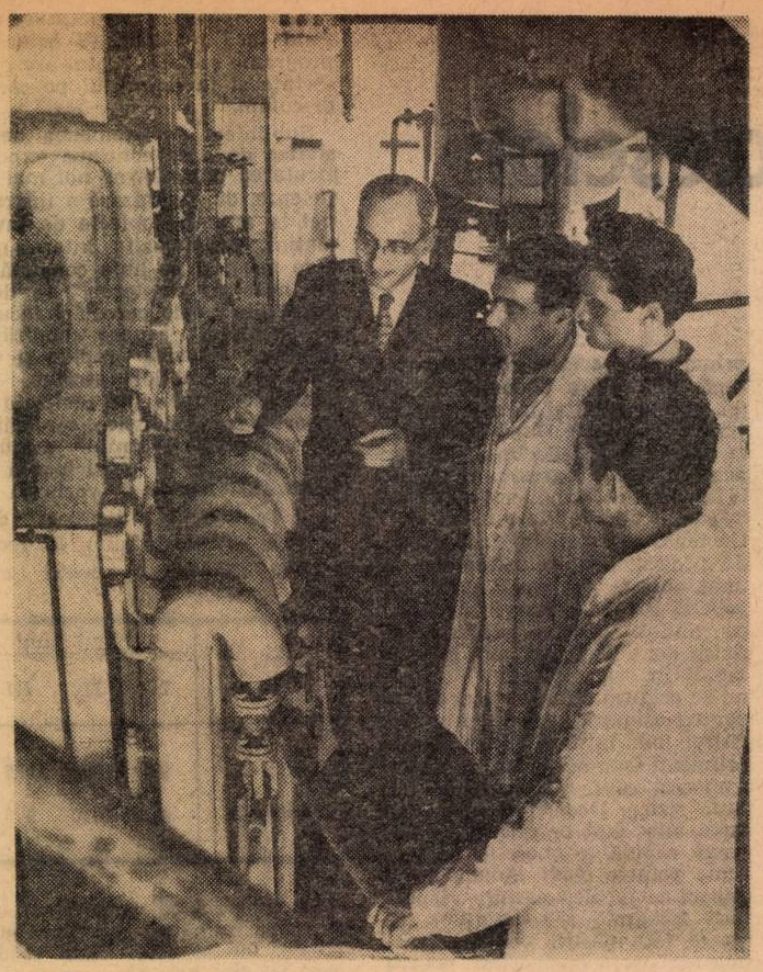

„M-am întors foarte bucuros de la examenul de admitere la şcoala tehnică. Le-am spus părinţilor mei că am reuşit şi că voi învăţa o meserie frumoasă, meseria de electromecanic pentru aparate de măsură şi automatizare. Am fost întîmpinat însă de o tăcere indiferentă. Părinţii mei erau împotriva alegerii pe care o făcusem şi în cursul verii n-am reuşit să-i conving că am dreptate. Şi mai tîrziu, după ce am început şcoala, m-au făcut să simt, în diferite prilejuri, că ar fi preferat să mă vadă la o facultate — la oricare, numai facultate să fie. Desigur că aceasta a zdruncinat în parte încrederea mea în alegerea făcută. Mi-a tăiat, cum se spune, entuziasmul — şi de aceea, la început, şi învăţătura şi munca mea practică au avut de suferit".

(TRAIAN M.)

„Recunosc că mi-am ales în ultimul moment meseria de electrotehnician pentru aparate de măsură şi automatizare, silit oarecum de împrejurări. Deşi la examenul de admitere la Institutul politehnic mă clasasem în prima jumătate a candidaţilor cu note de trecere, nu obţinusem totuşi o medie suficient de mare pentru a intra în rîndul celor admişi. Un fost coleg de şcoală mi-a vorbit cu multă însufleţire despre munca de electromecanic cu înaltă calificare. N-aş putea afirma că spusele lui m-au convins pe deplin, dar m-au pus pe gînduri. Mi-am zis: să încerc. Cu o asemenea stare de spirit am pătruns în şcoala tehnică".

(VICTOR R.)

Fără îndoială, majoritatea elevilor care se pregătesc să devină electrotehnicieni pentru marile combinate industriale, în care conducerea automată a proceselor tehnologice ocupă un loc de frunte, şi-au ales profesiunea pe baza unei chibzuinţe serioase, sprijiniţi de profesorii din şcoala medie şi în deplin acord cu părinţii. Am considerat totuşi necesar să ne oprim la cazurile lui Traian M. şi Victor R., schiţate în cele spuse de ei mai sus, întrucît pătrunderea lor în această profesiune a urmat un drum mai accidentat. Tocmai de aceea ne propunem să urmărim cu ochii lor cum se dezvăluie tainele frumuseţii şi complexităţii meseriei alese, dorind să punem la dispoziţia pedagogilor din şcolile medii un material cît mai convingător pentru discuţiile cu elevii şi părinţii pe tema orientării profesionale.

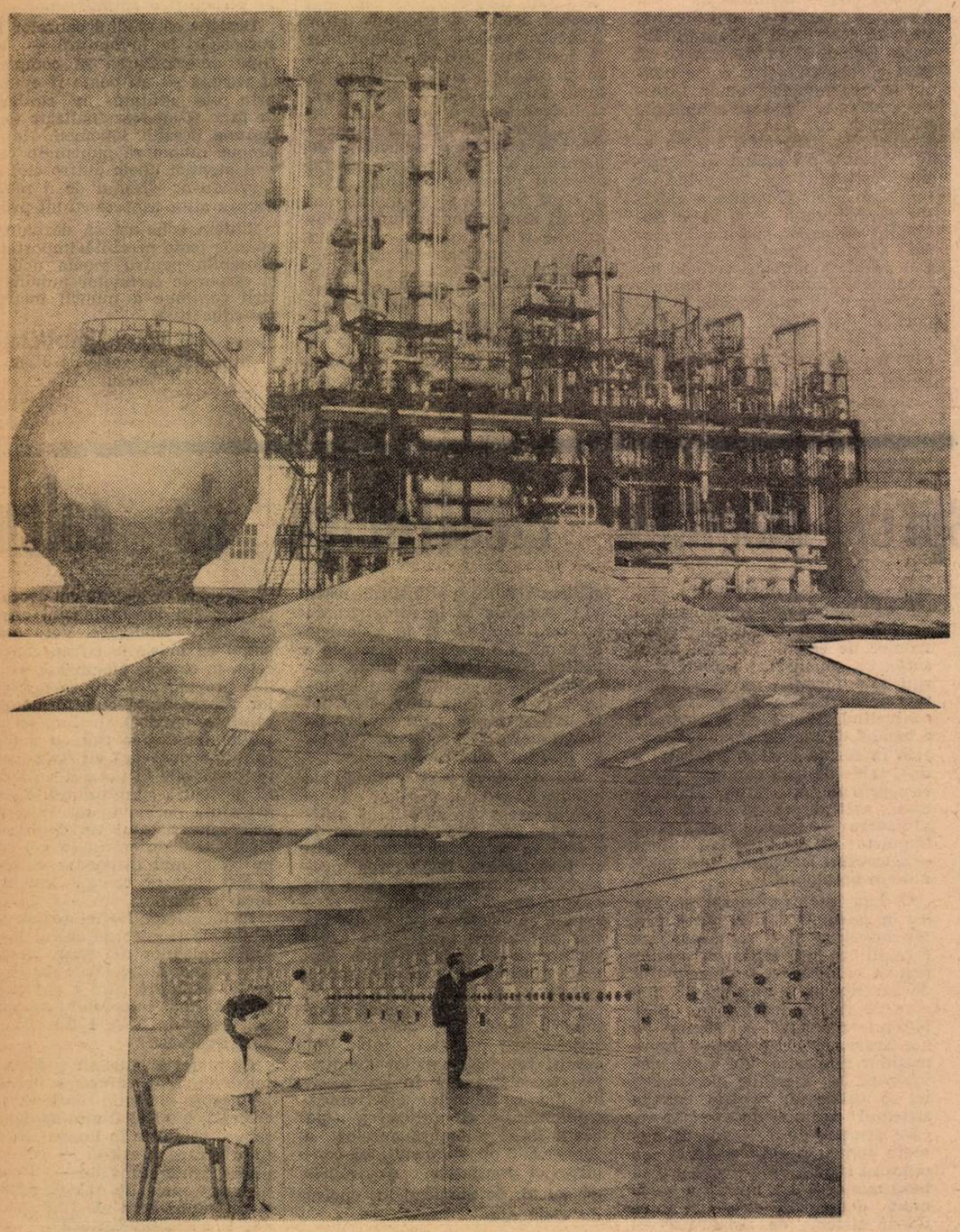

După iniţierea lor în tainele aparatelor de măsură, elevii şcolii tehnice din Borzeşti studiază problemele automatizării complexe

Cetăţile moderne ale chimiei sînt probabil, alături de rachetodroame şi de centralele atomoelectrice, punctele cele mai îndrăzneţ avansate spre viitor ale tehnicii actuale. Şi cum puţini oameni în lume au prilejul să fie martorii lansării unei rachete cosmice sau să pătrundă în interiorul unei centrale atomoelectrice, combinatele chimice constituie cadrul cel mai la îndemînă al unei excursii în viitor.

Desigur însă că una este să priveşti profilul acestor gigantice întreprinderi, să vizitezi diferitele lor secţii şi fabrici, să afli din relatările celor ce lucrează aici ce fantastice transformări ale materiei se petrec, nevăzute, pe parcursul unor complicate procese tehnologice — şi cu totul altceva e să te pregăteşti pentru a interveni în mod determinant în dirijarea lor.

Tinerii din toate colţurile ţării care au format clasele de electromecanici pentru aparate de măsură şi automatizare de la Grupul şcolar petrol-chimie de pe lîngă Combinatul chimic din Borzeşti au avut prilejul de a confrunta ceea ce considerau ei că ar constitui baza pregătirii lor ca viitori muncitori de înaltă calificare cu realităţile profesiei. Părerea iniţială a unora dintre noii elevi era exprimată astfel: „Aici în şcoală vom învăţa să facem unele lucrări practice de o calificare mai înaltă poate, dar totuşi la nivelul unui simplu muncitor". Cam aşa gîndea de pildă, Victor R. Dar ce părere are el acum?

Răspunsul cel mai bun ni-l vor da înseşi faptele, etapele drumului parcurs de el, ca şi de toţi colegii săi.

Iată-l în primele săptămîni de activitate în producţie. A fost repartizat, împreună cu alţii, pe lîngă o echipă de electromecanici pentru întreţinere. Atitudinea membrilor echipei faţă de elevii şcolii tehnice e cu totul alta decît aceea faţă de ucenici. Pe aceştia din urmă muncitorii calificaţi îi duc pas cu pas pe calea însuşirii meseriei, dîndu-le explicaţii de amănunt paralel cu îndrumarea practicii. Elevilor şcolii tehnice, însă, le explică funcţionarea diferitelor instalaţii, amintind principii ştiinţifice pe care le consideră cunoscute din şcoală.

— Vom lucra astăzi la montarea cîtorva analizatoare de gaze de cel mai modern tip, bazate pe absorbţia razelor infraroşii. În construcţia lor se foloseşte proprietatea pe care o au moleculele de gaz formate din mai mulţi atomi diferiţi de a absorbi o anumită bandă de lungimi de undă din spectrul razelor infraroşii — începe să explice şeful de echipă. Probabil însă — reia el — că voi cunoaşteţi din şcoala medie-această explicaţie ştiinţifică...

Nu este, în acest fel de comportare, un mod de „a pune la încercare" cunoştinţele noilor veniţi. El izvorăşte pur şi simplu din faptul că muncitorii calificaţi ai combinatului apreciază pregătirea temeinică a tinerilor elevi absolvenţi ai examenului de maturitate. La rîndul lor, elevii au căutat, firească să fie la înălţimea acestei imagini pe care muncitorii şi-au făcut-o despre ei. Şi-au revăzut cu atenţie manualele şi notiţele din şcoală, au început să frecventeze biblioteca tehnică a combinatului. Prin intermediul cărţilor primite aici au început să pătrundă în miezul miracolelor chimiei moderne şi ale automatizării chiar mai înainte ca lecţiile de tehnologie să le adîncească cunoştinţele. Astfel, treptat, a fost pulverizată o primă idee preconceputâ a lui Traian M., Victor R. şi a altor cîţiva ca ei, care au înţeles că practicarea meseriei de electromecanic pentru aparate de măsură şi automatizare solicită un nivel intelectual ridicat.

Şi-au dat seama curînd şi de faptul că lucrările practice pe care erau chemaţi să le execute reprezintă, prin fineţea, precizia şi complexitatea lor cu totul altceva decît simple prelucrări mecanice sau lucrări de instalaţii. Ei au văzut, bunăoară, că montarea unui analizator de gaz presupune, pe lîngă citirea unor complicate scheme tehnice, cunoaşterea şi respectarea deplină a unor principii şi reguli ştiinţifice deosebit de complicate. Cînd montezi aparatul, întreaga activitate trebuie să-ţi fie reglată de o mulţime de considerente cu caracter ştiinţific: captarea gazelor să se facă în acel loc în care procesul de ardere s-a terminat, tubul de captare să fie aşezat în mijlocul curentului şi nu în regiuni de vîrtejuri sau zone moarte etc. Toate acestea — pentru un singur şi aparent simplu aparat de control. Dar într-un combinat chimic sînt sute şi sute de asemenea aparate — pentru măsurarea presiunilor, a debitelor de fluide, a nivelelor, a temperaturii, pentru analiza gazelor, pentru măsurări speciale — ca şi mese de comandă cu zeci de cadrane indicatoare şi instalaţii avertizoare. Operatorul chimist stă în faţa lor, încrezîndu-se riguros în semnalizările primite, căci întreaga activitate a uzinei se bazează pe conducerea şi controlul automat. Cu ochii minţii, Traian M., Victor R. şi colegii lor au început să urmărească nu numai transformările chimice ce se petrec în interiorul uriaşelor agregate ci şi funcţionarea „creierului" perfecţionat creat de tehnică pentru reglarea, măsurarea şi controlul acestor procese. Admiraţia pentru impresionantele instalaţii ale uriaşului combinat s-a împletit cu mîndria iniţiatului în tainele funcţionării fiecărei instalaţii.

Dar să studiezi pentru a înţelege tainele tehnice ale unui proces tehnic, să „vezi" ceea ce se petrece clipă de clipă în adîncul instalaţiilor uriaşe, să te simţi mereu mai stăpîn pe aparatele de înaltă precizie care reglează toate procesele industriale moderne înseamnă, de fapt, a-ţi îndrăgi meseria, a căpăta perspectiva activităţii profesionale pe care eşti chemat s-o desfăşori.

De altfel, întreaga ambianţă a uzinei a generat în tinerii noştri un puternic simţămînt de încredere în viitor. Ei au întîlnit aici, pe panourile fruntaşilor în întrecerea socialistă, chipurile a zeci de tineri, absolvenţi din promoţiile anilor trecuţi, i-au cunoscut pe maiştrii promovaţi din rîndurile acestor foşti absolvenţi, s-au împrietenit cu ei.

★

Acum, Traian M. şi Victor R. sînt în cel de-al doilea şi ultim an de şcoală. Îndoielile şi nehotărîrea mărturisite cîndva de ei au rămas undeva departe, în urmă. Meseria pe care şi-au ales-o le apare azi ca o punte aruncată spre viitor şi, alături de sutele de electromecanici pentru automatizare şi aparate de măsură şi control formaţi la şcolile din Borzeşti, Făgăraş, Oraşul Victoria, Brăila sau Iaşi sînt gata să se avînte cu hotărîre pe această punte, cu deplină încredere în perspectivele minunate spre care îi duce.

Elevi în vizită la Muzeul de istorie din Buzău

O valoroasă publicație de istorie*)

Prețuirea arătată culegerii anuale de **Studii și articole de istorie**, editată de Societatea de științe istorice și filologice din R.P.R., află temeiuri noi de îndreptățire în cel de al cincilea volum, de curînd apărut, care se înfățișează cu un netăgăduit spor de valoare față de tomurile precedente. Contribuțiile înmănuncheate în volum se disting prin efortul remarcabil de documentare, prin tratarea competentă a aspectelor abordate și prin noutatea încheierilor desprinse din analiza surselor. Este caracteristică pentru culegere orientarea anchetei istorice spre un perimetru mai îngust de probleme și cercetarea diverselor procese pe o arie geografică mai restrînsă. Folosul unor atari studii este incontestabil: ele permit investigarea sistematică, uneori chiar exhaustivă, a izvoarelor documentare și reconstituirea, pe o solidă bază de informație, a trecutului istoric, oferind astfel elemente sigure și esențiale fără de care sinteza autentică este imposibilă. Autorii și-au îndreptat atenția spre problemele de interes major ale istoriei Romîniei și au selectat din cuprinsul lor aspectele sau momentele cele mai semnificative.

Acad. P. Constantinescu-Iași aduce o nouă contribuție la istoria relațiilor romîno-bulgare — domeniu în care aportul masiv al d-sale s-a bucurat de o largă apreciere — oferind date noi în legătură cu cea dintîi citaliște bulgară din București, înființată de cunoscutul luptător Gh. S. Rakovski în 1861. Autorul arată astfel că, pe lîngă scopurile educative și culturale, cabinetul de lectură bulgar urmărea concilierea curentelor politice — al „bătrînilor" și al „tinerilor" — din rîndurile emigrației bulgare.

Pe baza materialului arheologic dat la iveală de săpăturile recente, Fl. Mîrțu întreprinde tentativa, de a stabili activitatea economică și structura socială a comunității dacice care a locuit în așezarea de la Cetățeni, considerată de autor a fi un emporium.

Întemeiat pe o amplă documentație și pe analiza riguroasă a textului, Al. I. Gonța aduce vederi noi în legătură cu orașul moldovenesc în veacul al XV-lea, ale cărui trăsături deosebitoare de comunele medievale occidentale sînt subliniate cu limpezime. Absența privilegiilor domnești și, implicit, a autonomiei de drept, precum și similitudinea de regim cu satele de ocol, afirmă Al. I. Gonța, au făcut din orașele moldovenești așezări domnești, a căror populație era îndatorată la dări și munci către domn.

Lupta țărănimii romîne și secuiești împotriva înființării graniței militare (1762—1765) în Valea Rodnei, scaunele secuiești și Valea Oltului este amănunțit relatată de C. Göllner. Prezentarea violențelor și represiunilor sîngeroase care au însoțit măsurile de organizare a regimentelor grănicerești ni se pare cu atît mai oportună cu cît într-un studiu recent, consacrat înființării graniței militare, Mathias Bernat, directorul revistei münchneze „Südost-Forschungen", nu le acordă atenția cuvenită.

Situația grea a țărănimii din fosta raia a Giurgiului este analizată pe baza unui material inedit de către M. Kandel. Sagacitatea autorului a știut să pună în valoare indicațiile reduse la număr ale izvoarelor pentru a stabili potențialul economic și diferențierea socială a țărănimii.

Studiul dedicat de L. Iancovici statutului lucrătorilor de la ocne din Țara Romînească din anul 1832 depășește cercetarea prevederilor acestui regulament și oferă date interesante privitoare la diversele categorii de muncitori de la ocne și la frămîntările din rîndurile lor în anii 1831—1832.

De mare interes pentru istoria agrară a Moldovei și Țării Romînești în perioada de destrămare a feudalismului și de pătrundere a relațiilor capitaliste în agricultură sînt contribuțiile, sprijinite pe minuțioase explorări de arhivă, ale lui I. Corfus, Gh. Untaru și Gh. Platon privitoare la exploatarea țărănimii clăcașe din Țara Romînească prin achiziția produselor agricole în vederea exportului, (1831—1848), situația țărănimii putnene sub regimul așezămîntului lui Grigore Alexandru Ghica și, respectiv, evoluția rezervei feudale în Moldova de la sfîrșitul veacului al XVIII-lea pînă la legea rurală din 1864. Chiar dacă nu toate concluziile autorilor vor întruni adeziunea unanimă a specialiștilor, credem că o cercetare viitoare în acest domeniu nu va putea ignora punctele de vedere prezentate aici.

Al. Bărbat se ocupă pe larg de lupta romînilor pentru înființarea unei tipografii la Brașov în anii 1850—1851, acțiune în cadrul căreia un rol important i-a revenit lui Gh. Barițiu, iar A. Țintă urmărește reflectarea în paginile ziarului „Temesvarer Zeitung" a principalelor momente din lupta pentru unirea Principatelor.

Un important capitol al politicii externe a tînărului stat romîn — activitatea agenției Principatelor Unite la Constantinopol în anii 1859—1866 — este tratat, folosindu-se și un bogat material inedit, de către G. G. Florescu. Activitatea politico-diplomatică și economică a agenției, precum și protecția asigurată cetățenilor romîni aflați pe teritoriul otoman sînt urmărite cu cea mai mare atenție.

Începuturile luptei pentru emanciparea femeii în Romînia constituie obiectul studiului Paraschivei Cîncea. Autoarea confruntă poziția burgheziei și moșierimii în problema emancipării femeii cu cea a socialiștilor și muncitorilor înaintați și subliniază că aceștia au militat cu fermitate pentru eliberarea femeii.

Remarcabile prin noutatea informației sînt studiile consacrate mișcării greviste în Banat în perioada premergătoare grevei generale din octombrie 1920 (W. Marin), luptei muncitorilor din Sibiu și împrejurimi în anii 1917-1920 (Eugen și Elena Onu) și luptei muncitorilor hunedoreni în perioada stabilizării relative a capitalismului (M. Valea și C. Enea).

O prețioasă contribuție la istoria luptelor din anul 1933 o constituie ampla cercetare întreprinsă de N. Petrovici, N. G. Munteanu și L. Fodor privind acțiunile muncitorilor ceferiști din Iași, Cluj și Galați în ianuarie-februarie 1933. Se cuvine a fi menționată documentația vastă a autorilor, care a permis o temeinică cercetare a diverselor episoade ale luptei ceferiștilor din orașele amintite.

Înfăptuirea reformei agrare din 1945 în Banat este înfățișată de Gh. I. Oancea, care subliniază rolul conducător al P.C.R. atît în realizarea reformei cît și în cîștigarea bătăliei pentru însămînțări.

La rubrica **Miscellanea** semnează articole I. Nania, I. Popescu-Optași, S. Iancovici, I. Ciută, N. Mocioiu, N. Dîrdală și M. Turzai.

Ultimele două articole sînt dedicate problemelor de metodică a predării istoriei: I. Dragomirescu tratează cu mult simț critic și pe baza a numeroase exemple unele probleme ale educației ideologice și politice în școală, iar T. Antonescu-Ciocîrlie furnizează un bogat material privind formarea concepției științifice despre război și pace și a ideilor de pace și prietenie între popoare la orele de istorie. Cele două articole, care vor aduce desigur însemnate servicii predării istoriei, indică o largă sferă de probleme de metodică, în care sînt de așteptat numeroase contribuții rezultate din experiența membrilor corpului didactic. Credem, de aceea, că în cuprinsul viitoarelor volume ar trebui să existe o rubrică special destinată unor astfel de materiale, iar numărul acestora să fie sporit simțitor.

FL. CONSTANTINIU

*) **Studii și articole de istorie, București 1963, 534 p.**

TOATĂ ATENȚIA PREGĂTIRII POLITICE ȘI IDEOLOGICE

(Urmare din pag. 1)

marxism-leninism, ca una dintre formele cele mai corespunzătoare de aprofundare a teoriei marxist-leniniste, de înțelegere a realităților contemporane din țară și de peste hotare.

În multe localități se extind seminariile teoretice organizate pe lîngă cabinetele de partid, care grupează cadre didactice de aceeași specialitate sau cu specialități înrudite. În raionul N. Bălcescu din Capitală, de pildă, s-au organizat în acest an școlar două asemenea seminarii teoretice — unul pentru profesorii de matematică și altul pentru profesorii de limbă și literatură. Programa acestor cercuri cuprinde îndeosebi teme legate de specialitatea cursanților, cum ar fi, în cazul profesorilor de matematică — „Principiul cauzalității și rolul său în științele naturii și în matematici", „Problema adevărului în matematică; corelația dintre adevărul obiectiv, relativ și absolut în dezvoltarea cunoștințelor matematice", sau, în cazul celor de limbă și literatură, „Concepția filozofiei marxist-leniniste despre raportul dintre limbă și gîndire". La unele din aceste teme dezbaterile au loc pe baza unor referate prezentate de cursanți. Asemenea forme superioare de studiu ideologic ajută cadrele didactice să înțeleagă mai bine bazele teoretice ale disciplinelor pe care le predau, să dea o interpretare materialist-dialectică noilor cuceriri ale științei.

Multe cadre didactice se orientează spre studiul individual, ca formă adecvată de aprofundare a unor opere ale clasicilor marxism-leninismului, a problemelor de bază ale politicii partidului nostru privind desfășurarea construcției socialiste, a unor teme teoretice de economie politică, filozofie și socialism științific, de estetică marxist-leninistă etc. La această formă s-au înscris, de regulă, acei membri ai corpului didactic a căror pregătire ideologică le permite să studieze în continuare problemele teoretice în principal prin forțe proprii. Pentru ca dezbaterea problemelor să se desfășoare la un nivel corespunzător este bine ca, după alegerea unei tematici (pe baza tematicilor orientative recomandate de suplimentul la revista „Munca de partid" — „În ajutorul propagandiștilor" sau de către cabinetele de partid), să se asigure, în grupurea membrilor cercurilor de studiu individual, o cît mai mare omogenitate din punct de vedere al pregătirii lor politico-ideologice.

Cu mult interes au primit învățătorii și profesorii cursurile de filozofie, de economie politică etc. organizate cu titlu experimental în unele localități. Așa, bunăoară, în orașele Bacău, Piatra Neamț și Moinești s-au deschis recent cursuri de filozofie anul I, formate prin contopirea a 4—6 cercuri de același tip, la care lectori cu multă experiență, desemnați de cabinetele de partid, fac expuneri lunare. La un număr de 3—4 teme din programul cursului vor avea loc și dezbateri pe cercuri, pentru cristalizarea principalelor probleme tratate în expuneri.

O parte din cadrele didactice și-au exprimat dorința de a frecventa în continuare cercuri de studiere a problemelor de bază ale marxism-leninismului, de istorie a partidului, de economie politică, de materialism dialectic și istoric. Acolo unde au existat posibilități, funcționează în continuare sau au fost create asemenea cercuri. Se observă însă, la unele cadre didactice, tendința de a se înscrie la forme de învățămînt ideologic deja parcurse în anii precedenți. Socotim o asemenea orientare nu îndeajuns de inspirată, deoarece nu duce la aprofundarea problemelor studiate, ci mai degrabă la pași pe loc în studiul ideologic.

La sate, cercurile de studiu se organizează numai pe comune, sau pe școli. Aceasta arată grija pentru folosirea cît mai rațională de către cadrele didactice a timpului lor de studiu, pentru evitarea deplasărilor frecvente pe distanțe mari. Pe baza aceluiași considerent, s-a luat măsura ca învățătorii și profesorii de la sate care studiază individual în învățămîntul ideologic să se prezinte la reședința de raion, pentru consultații și seminarii, numai de 2—3 ori pe an, în perioada vacanțelor.

Măsuri cu caracter similar s-au luat și în cazul altor categorii de lucrători din învățămînt. Cadrelor didactice înscrise la examenul de definitivat sau care urmează cursurile învățămîntului superior, de pildă, li s-a recomandat să nu se înscrie în formele organizate de învățămîntul ideologic, pentru a se putea concentra asupra pregătirii în vederea susținerii examenelor. Aceleași recomandări le-au primit și profesorii care predau elemente de marxism-leninism în școlile medii de cultură generală și profesionale, cît și propagandiștii din învățămîntul de partid și cel ideologic, avîndu-se în vedere faptul că aceștia, în virtutea răspunderii pe care o au, trebuie să se preocupe în permanență de aprofundarea cunoștințelor de marxism-leninism, a documentelor partidului nostru, să fie la curent cu principalele probleme teoretice de filozofie, economie politică și socialism științific, să cunoască cele mai actuale probleme ale politicii partidului nostru și ale vieții internaționale.

Desigur, în centrul învățămîntului ideologic va sta în continuare studierea atentă a operelor clasicilor marxism-leninismului și a documentelor partidului nostru, însușirea profundă a politicii P.M.R. de desăvîrșire a construcției socialiste. Cunoașterea temeinică a aprecierilor partidului nostru asupra problemelor vieții internaționale contemporane în lumina Declarației plenarei C. C. al P.M.R. din aprilie 1964 și a documentelor legate de cea de a XX-a aniversare a eliberării patriei, care oferă un domeniu complex de studiu, constituie o condiție de bază pentru îmbogățirea pregătirii ideologice a fiecărui învățător și profesor.

În același timp, eficiența învățămîntului ideologic este indisolubil legată de dezvoltarea spiritului de combativitate împotriva unor manifestări ale ideologiei burgheze. După cum se știe, munca ideologică nu poate fi concepută în afara unei poziții militante partinice. În etapa actuală, activitatea ideologică este tărîmul principal al luptei de clasă, al luptei dintre vechi și nou. Iată de ce se cere să se manifeste o grijă permanentă pentru conținutul de idei al expunerilor și dezbaterilor, care trebuie să fie strîns legate de realitățile din țara noastră, de preocupările și sarcinile cadrelor didactice, astfel încît să le ajute să se orienteze cu mai multă ușurință în complexitatea vieții politice și științifice contemporane.

După cum ne arată practica, însușirea învățăturii marxist-leniniste depinde în primul rînd de organizarea unui studiu individual sistematic și temeinic. De aceea, fiecare învățător și profesor trebuie să-și coordoneze astfel multiplele sale preocupări încît să poată parcurge cu atenție și din vreme materialul bibliografic recomandat, conspectîndu-l și sistematizîndu-l pe probleme sau idei de bază.

Organizațiile de partid, conducerile școlilor și inspectorii metodiști pot să ajute îndeaproape învățămîntul ideologic al cadrelor didactice prin inițierea unor schimburi de experiență asupra felului cum se pregătesc acestea, ca și prin sprijinirea lor în procurarea materialului bibliografic necesar, pot să le asigure timpul necesar studiului prin repartizarea judicioasă a responsabilităților din școală. De asemenea, urmărirea consecventă a modului cum se reflectă în procesul instructiv-educativ pregătirea politică și ideologică a învățătorilor și profesorilor poate constitui pentru ei un ajutor concret și eficient, acordat într-un moment oportun.

Cu sprijinul permanent al organelor regionale, raionale și orășenești de partid, al cabinetelor de partid, cadrele didactice au toate posibilitățile de a studia și adînci în continuare învățătura marxist-leninistă, politica științifică a partidului nostru, în vederea creșterii nivelului muncii instructiv-educative și social-culturale pe care o desfășoară.

Cititorii propun:

UN ABECEDAR MUZICAL PENTRU CLASELE I—IV

Inv. Costică Taiban, comuna Băcești, raionul Negrești: Îmbunătățirea predării muzicii la clasele I—IV stă mereu în atenția învățătorilor din școala noastră. Ei găsesc însă că îndrumările date în programă sînt prea sumare pentru a le fi suficiente în desfășurarea muncii la catedră. De aceea, ei socotesc necesară editarea unui abecedar muzical pentru clasele I—IV, care ar putea fi un ghid de preț și pentru pedagog în predarea muzicii la nivelul posibilităților copilului de vîrstă școlară mică.

FIECĂRUI PROFESOR — UN EXEMPLAR DIN REGULAMENT

Inv. Ion Dina, comuna Frîncești, raionul Rm. Vîlcea: Regulamentul școlilor de cultură generală constituie un ghid prețios în activitatea colectivelor de pedagogi. El își găsește aplicarea pas cu pas în munca directorilor, a învățătorilor și profesorilor. Tocmai de aceea a fost prelucrat în școli încă de la începutul anului școlar, iar „Gazeta învățămîntului" a înființat o rubrică specială care atrage atenția că el trebuie tradus în viață întocmai. Dar numai aceasta nu este deajuns pentru a face ca Regulamentul să fie bine cunoscut și aplicat cu strictețe. Printre altele, credem că este necesar și să se ia măsuri pentru tipărirea lui în mai multe exemplare. În prezent fiecare școală dispune doar de un exemplar, ceea ce face dificilă cunoașterea conținutului său. Reeditarea într-un tiraj sporit va face posibil ca fiecare învățător și profesor să și-l poată procura pentru a-l studia cu atenție, pentru a-l consulta în orice moment se cere.

INSPECȚIILE SPECIALE SĂ FIE FĂCUTE NUMAI DE CĂTRE INSPECTORI

Inspector M. Filipoiu, raionul N. Bălcescu, București: Consider că nu este bine să fie folosiți, pentru inspecțiile speciale în vederea obținerii gradelor didactice, profesori care nu au și funcția de inspector, chiar dacă au grade didactice superioare. Într-adevăr, oricîtă măiestrie pedagogică ar avea aceștia, oricît de mult ar fi instruiți ad-hoc ei nu vor reuși să se ridice la nivelul de exigență cerut de inspecțiile speciale. Neavînd nici timpul necesar și nici posibilitatea să se ocupe de candidații la examenul de grad încă din etapa de pregătire pentru inspecția specială, aprecierile lor vor fi foarte relative, cunoașterea candidatului rezumîndu-se, cel mai adesea, la perioada inspecției. Aceste cauze duc, după părerea mea, la diferențieri nejustificate în ce privește notele ce se acordă. Foarte adesea se întîlnesc cazuri cînd cadre didactice cu rezultate similare sînt notate diferit sau cadre cu rezultate diferite la clasă sînt notate la fel. Se întîmplă și ca unii candidați cu activitate bogată să fie notați mai slab decît alții cu activitate mai redusă. Iată de ce propun ca inspecțiile speciale să fie făcute numai de către inspectori (și, în cazuri excepționale, de către directorii de școală) care-i cunosc bine pe candidații la examenele de grad.

REVISTA DE PEDAGOGIE

nr. 10, octombrie 1964

În sumar:

STUDII ȘI CERCETĂRI

Gheorghe Mihoc: Centenarul Universității din București.
Stanciu Stoian: Dezvoltarea pedagogiei în țara noastră în anii puterii populare.
Vasile Bunescu și Petre Bărbulescu: Probleme ale cercetării științifice în domeniul pedagogiei.
Nicolae Sipoș: Îmbunătățirea continuă a condițiilor de muncă și de trai ale cadrelor didactice.
Constantin Pufan: Dezvoltarea învățămîntului special și a cercetării științifice în domeniul defectologiei.
Ilie Popescu-Teiușan: Legea asupra instrucțiunii din anul 1864.

CONSULTAȚII — DISCUȚII — CRONICA

Stelian Năstăsescu: Cu privire la conținutul orelor de dirigenție pe teme etice în școala medie.
Nicolae Radu: Didactica și psihologia învățării.
Varvara Teofănescu: Teatrul de păpuși în grădinițele de copii.
Ion T. Radu: Unele concluzii pe marginea consfătuirilor raionale ale cadrelor didactice din septembrie 1964.

DE PESTE HOTARE

Didina Bărbulescu: Dezvoltarea învățămîntului în R. P. Chineză.
Bernard Grigoriu: Jean Jaurès, un remarcabil pedagog umanist.

CRITICĂ ȘI BIBLIOGRAFIE

Ion Roman: O carte utilă pentru diriginți.
Silvia Cernichevici: C. A. Helvetius și D. Diderot — Texte pedagogice alese.

Din PRESA de peste hotare

■ „Aproape trei sferturi din populația infantilă a globului — circa 800 de milioane de copii — trăiesc în țări nedezvoltate din punct de vedere economic și cultural. Prost hrăniți, adăpostiți în locuințe insalubre, fără ajutor medico-sanitar, incomplet și adesea deloc școlarizați, cei mai mulți dintre acești copii se află, de la naștere, amenințați de privațiuni și de boli. Unul din trei copii moare înainte de 5 ani și 50 la sută din cei rămași în viață continuă să sufere de subalimentație". Aceste dramatice precizări ale doctorului Sicault, directorul Oficiului european al U.N.I.C.E.F. (Fondurile Națiunilor Unite pentru copii) sînt citate într-un articol publicat în revista „L'éducation nationale" nr. 29/1964.

Creată în 1946 de Adunarea Generală O.N.U., U.N.I.C.E.F. are misiunea de a sprijini guvernele țărilor în curs de dezvoltare să întreprindă acțiuni cu caracter economic, sanitar și cultural menite să îmbunătățească condițiile de viață și educație ale copiilor. În prezent s-au inițiat 420 programe de ajutoare în 107 țări; peste 60 de milioane de mame și copii au beneficiat direct de acest ajutor. Au fost echipate 6 400 policlinici orășenești, 12 300 dispensare rurale, 750 spitale. În India, U.N.I.C.E.F. a contribuit la organizarea a 65 de catedre universitare de pediatrie, în Malaezia a sprijinit măsurile privitoare la dezvoltarea producției de lapte, iar în unele țări din Africa a încurajat producția de noi alimente prin folosirea subproduselor industriei de uleiuri comestibile. De asemenea în colaborare cu U.N.E.S.C.O. organizația U.N.I.C.E.F. acordă sprijin financiar pentru organizarea cursurilor de calificare și perfecționare a personalului didactic din țările în curs de dezvoltare.

■ La Institutul pedagogic național din Franța s-a deschis de curînd o expoziție dedicată vieții și activității Mariei Montessori. Expoziția cuprinde fotografii, desene și diverse obiecte confecționate de copii în școlile Montessori, precum și texte din operele pedagogice ale acesteia.

■ A doua conferință U.N.E.S.C.O. consacrată planificării programelor de alfabetizare în țările arabe, a avut loc nu de mult la Alexandria. După datele statistice prezentate la conferință, numărul neștiutorilor de carte din țările de limbă arabă se ridică la 66 pînă la 93 la sută din totalul populației.

Conferința a examinat posibilitățile de includere a măsurilor privind educația și învățămîntul în planurile naționale de dezvoltare economică și socială.

■ În Venezuela, guvernul a refuzat să acorde creditul de 50 000 000 bolivari pentru dotarea universităților naționale. În același timp, poliția din Caracas — cea mai numeroasă din lume în raport cu populația — a primit un buget suplimentar pentru angajarea a 1 000 agenți noi.

■ A 13-a conferință generală a U.N.E.S.C.O. a adoptat programul cincinal experimental de alfabetizare a adulților pentru perioada 1966—1970. Dintre măsurile prevăzute pe scară națională, regională și internațională citățm: sprijin tehnic și financiar pentru elaborarea și executarea programelor statale de alfabetizare; publicarea de studii și statistici, editarea unor manuale, organizarea unei largi rețele de instituții și centre de formare și perfecționare a personalului didactic.

Programul experimental al U.N.E.S.C.O. are drept scop să pregătească condiții optime pentru desfășurarea Congresului mondial pentru eliminarea analfabetismului de masă, care va fi organizat de O.N.U. la Teheran în anul 1966.

■ În Republica Populară Ungară, programa examenului de maturitate a suferit modificări esențiale. Numărul disciplinelor obligatorii a fost redus de la 5 la 3: limba maghiară, istoria și matematicile. La acestea se adaugă o materie la alegere (fizică, chimie, biologie, o limbă străină, educație fizică). Absolvenții școlilor medii care au obținut note maxime în ultimii patru ani de școală la una din materiile obligatorii sînt scutiți de proba scrisă.

Corespondența

FIERBINȚI - URZICENI

De curînd, ne informează tov. **Fl. Constantin,** elevii Școlii medii din comuna Fierbinți, raionul Urziceni, s-au întîlnit cu scriitorul Alexandru Mitru pentru a discuta pe marginea lucrărilor sale „Legendele Olimpului", „Din marile legende ale lumii", „Copiii muntelui de aur", „Flori pentru Mihaela".

Scriitorul a răspuns pe larg numeroaselor întrebări puse cu acest prilej de copii, arătînd cum a luat naștere lucrarea „Legendele Olimpului", ce elemente reale au stat la baza povestirii „Flori pentru Mihaela" etc. La sfîrșitul întîlnirii elevii au mulțumit scriitorului și au prezentat un frumos program artistic.

TÎRGU-JIU

Tovarășul **Gh. Fometescu** ne face cunoscut că, în cadrul manifestărilor organizate în cercul literar al Școlii generale de 8 ani nr. 5 din Tg. Jiu, a avut loc recent un frumos festival de poezie. Programul acestuia, întocmit cu ajutorul profesorilor de limba română, a cuprins recitări și coruri pe versuri de Mihail Eminescu, G. Coșbuc și Mihai Beniuc, precum și montajul literar-muzical „Patriei iubite", alcătuit din versuri ale scriitorilor clasici și contemporani studiați de elevi.

RÎMNICU - SĂRAT

„Sărbătoarea majoratului" a devenit o tradiție la Școala medie nr. 1 din orașul Rîmnicu-Sărat. De curînd, ne comunică profesorul **Vasile N. Uță,** elevii din clasa a XI-a care au împlinit 18 ani, devenind majori, au fost sărbătoriți de către toți colegii lor și profesorii școlii. La această sărbătoare a fost invitat să vorbească tinerilor tov. Vasile Moise, vicepreședinte al Sfatului popular al raionului Rîmnicu-Sărat care, după ce a evocat tinerețea grea și plină de lipsuri a părinților celor ce împlinesc acum 18 ani, a vorbit pe larg despre viața minunată a tineretului în regimul nostru democrat-popular și a subliniat drepturile și îndatoririle celor ce au atins vîrsta majoratului. Au luat de asemenea cuvîntul directorul școlii, profesori, elevi.

Cei sărbătoriți s-au angajat să nu precupețească nici un efort pentru a deveni oameni bine pregătiți, folositori patriei, poporului.

DEJ

Încă de la începutul anului școlar, ne scrie tov. **Gavril Galea,** profesor la Școala medie nr. 1 Dej, colectivul didactic al acestei școli s-a străduit să folosească mijloace cît mai eficiente de activitate cu părinții. Printre acestea un loc însemnat îl ocupă lectoratul pedagogic, a cărui tematică a fost astfel aleasă încît să-i familiarizeze pe părinți cu cele mai importante probleme ale muncii instructiv-educative, să-i orienteze just în munca de educare a copiilor lor. Pentru a se da părinților un ajutor cît mai concret, expunerile din cadrul lectoratului au un caracter practic, fiind bogat ilustrate cu exemple din viața școlii.

Iată cîteva din temele care se dezbat anul acesta în cadrul lectoratului pentru părinți: „Despre autoritatea și exemplul părinților", „Succesul în muncă al părinților — exemplu în educarea copiilor", „Recompense și pedepse", „Cauzele care duc la formarea capriciilor la copii și înlăturarea lor", „Anturajul copiilor, grijă importantă a familiei" etc.

SATCHINEZ - SÎNNICOLAUL-MARE

După cum ne scrie prof. **L. Dunajecz,** la Școala de 8 ani din comuna Satchinez, regiunea Banat, se desfășoară o rodnică și multilaterală activitate avînd drept obiectiv perfecționarea cadrelor didactice.

Astfel, în cadrul comisiei metodice a învățătorilor, tov. Aretia Ochiu, distinsă cu titlul de „Învățător fruntaș" a ținut o interesantă lecție deschisă de citire. Învățătorul Petru Weinschrott a prezentat un referat cu tema „Formarea deprinderilor de calcul mintal în predarea matematicii la clasele I—IV", învățătoarea Persida Diacu a vorbit despre „Metode și procedee de predare", iar profesoara Iolanda Bartl despre „Dezvoltarea sentimentului patriotic".

În lunile următoare se vor prezenta și alte referate, dintre care reținem: „Folosirea materialului didactic la lecția de aritmetică", „Trăsăturile caracteristice ale metodei fonetice analitico-sintetice", „Metodica lecției de compunere", „Importanța desenului la clasele I—IV", „Munca simultană la două clase", „Dezvoltarea sentimentului patriotic al elevilor prin lecțiile de istorie", „Corelarea cunoștințelor teoretice cu munca practică a elevilor în agricultură", „Lucrările agricole cu elevii clasei a VIII-a", „Folosirea muncii independente în etapa fixării cunoștințelor", „Cum corectăm greșelile de gramatică și ortografie", „Folosirea tablei la lecțiile de istorie", „Lupta împotriva rămînerii în urmă a elevilor la învățătură", „Educarea voinței și a caracterului".

CONSTANȚA

Filiala din Constanța a Societății de științe istorice și filologice — ne comunică prof. **Ion Muche** — desfășoară o rodnică activitate de cercetare în colaborare cu muzeografii și arheologii de la Muzeul regional de arheologie „Vasile Pîrvan". Rezultatele acestei activități s-au concretizat în interesante comunicări dintre care citățm: „Unele probleme ale administrației romîne în Dobrogea între 1878—1895" (de Elisabeta Leonid), „Stăpînirea bizantină în Dobrogea" (de Alexandru Popeia), „Un episcopium la Tomis" (de Adrian Rădulescu), „O nouă bazilică paleocreștină la Tomis" (de Mircea Poenaru), „Studiu asupra preistoriei franco-cantabrice" (de Viorica Petru), „Încercări privind localizarea cetății de Dîmbovița" (de Popa Romulus-Bran). Membrii filialei au participat de asemenea la două excursii de studii arheologice, la Istria și Adamclissi.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii voluntari din unitățile de învățămînt. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii, Piața Scînteii București.

40 132

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Gazeta ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Anul XVI nr. 781 | vineri 18 decembrie 1964 | 8 pagini 25 bani

UN MARE SCRIITOR ȘI DASCĂL

Ion Creangă este fără îndoială cel mai mare povestitor al literaturii noastre din secolul trecut, comparabil înainte doar vestitului cronicar Ion Neculce, iar în zilele noastre numai lui Mihail Sadoveanu.

Scriitor clasic de valoare universală, Creangă a desfășurat și o importantă activitate pe tărîmul școlii ca învățător și autor de manuale.

Născut la 1 martie 1837 la Humulești, în apropiere de Tîrgu-Neamț, Creangă a învățat mai întîi în satul natal, la școala înființată acolo de preotul Ioan Nemțeanu (Humulescu) cu dascălul Vasile a Ilioaiei sau a Vasilcăi, începînd din anul 1846. Învățătorul fiind luat la oaste în primăvara anului următor, Nică a lui Ștefan a Petrii trecu în grija dascălului bătrîn și „chilaciu" Iordache firniitul, care însă muri în timpul holerei de la 1848. La stăruințele mamei, copilul fu trimis la școala învățătorului Nicolae Nanu din Broșteni, unde urmă pînă în primăvara lui 1849, încheind anul școlar la un psalt de la biserica Adormirea din Tîrgul Neamțului. Abia peste trei ani, în toamna anului 1853, putea să intre în clasa a treia, de data aceasta la Școala domnească de la Tîrgu-Neamț, unde era profesor ieromonahul Isaiia Teodorescu, cel căruia i s-a zis „popa Duhu". Mîncînd „un pui de bataie, așa din senin", Nică, numit acum Ion Ștefănescu, părăsi școala pentru „fabrica de popi" de la Fălticeni, unde-l găsim în toamna anului 1854. La sfîrșitul anului următor, catihetul N. Conta (fratele filozofului), îl recomandă Seminarului central de la Școala din Iași și, primit în clasa a II-a, Creangă urmează aici încă doi ani, absolvind în 1858 cu nota primă la toate obiectele.

Pregătit pentru cariera clericală (în 1859 era hirotonisit diacon) Creangă, spirit prin excelență anticlerical, a optat pentru o profesiune laică. În 1865, după doi ani de studii la Școala preparandală din Iași, dobîndea atestatul de învățător și se consacra definitiv profesiunii didactice. Cu o întrerupere de aproape doi ani, între 1872—1874, cînd, fiind caterisit, a fost îndepărtat și din școală, Creangă a funcționat ca institutor pînă la sfîrșitul vieții (a murit la 31 decembrie 1889), aproape un sfert de secol.

„Zilele Ion Creangă"

Umanist de tip folcloric în opera sa literară, unde locul textelor antichității îl ține literatura populară orală, Creangă nu era lipsit de instrucția pe care o cerem unui intelectual. În seminar învățase puțină elinească și latinească, iar în biblioteca lui s-au găsit cărți din care s-ar putea deduce că se inițiase în limba franceză, dacă nu și în cea germană. Poseda Gramatica latină **a lui Dimitrie Stoica,** Gramatica nouă franceză pentru învățătura tinerimii moldo-romîne **după Noël și Chapsal de T. Codrescu (1841),** Gramatică teoretică și practică de limba germană **de Z. Columb (Iași, 1855), un** Abécédaire français pour la jeunesse roumaine **par Démétre Pop, professeur, Iași, 1847,** Elements de la grammaire française, **publicată de un Hermann la Leipzig,** Cent vingt dialogues français — allemands **de Jules Ponje (Leipzig, 1856), un** Répertoire des connaissances usuelles **sau** Dictionnaire de la conversation et de la lecture, **în mai multe volume, un** Grundriss der Erdbeschreibung **(Viena, 1846), o** Nouvelle arithmétique d'une méthode très facile par ses abrégés et par la suppression des parties alliquottes **de Monier de Claire, în fine** Le pasteur et son fils **(Laussanne, 1859) de Auguste Ianger.**

Creangă a publicat, cu diverși colaboratori, patru manuale didactice. Primul, alcătuit împreună cu C. Grigorescu, G. Ienăchescu, N. Climescu, V. Răceanu și A. Simionescu este un abecedar și se intitulează Metodă nouă de scriere și citire pentru uzul clasei I primare. **Apărut la Iași în 1868, el a fost completat cu un** Povățuitoriu la cetire prin scriere după sistema fonetică **(Iași, 1876) de Gheorghe Ienăchescu și Ion Creangă, cu** Învățătoriul copiilor — carte de cetit în clasele primare de ambe sexe cu litere, slove și buchi, cuprinzînd învățături morale și instructive **(Iași, 1871) de C. Grigorescu, I. Creangă și V. Răceanu și** Geografia județului Iași **(1879) de V. Răceanu, Gh. Ienăchescu și Ion Creangă.**

S-a dovedit (vezi în special documentata lucrare Învățătorul Ion Creangă, **E.S.D.P., 1958, de Bianca Bratu) că noua metodă, preconizată de Creangă și colaboratorii săi, fonetică și scriptologă, se opunea metodei literizării sau silabisirii, utilizată la noi mai înainte, cum vedem chiar în unele pasaje din** Amintiri din copilărie. **În locul învățării cititului în mod mecanic, despărțit de scris, se propunea predarea scris-cititului pornindu-se de la studiul sunetelor vorbirii ca elemente fundamentale, nu de la litere. Introdusă în secolul al XVIII-lea de Samuel Heinicke, metoda fonetică era îmbunătățită la începutul secolului al XIX-lea de francezul Jacotot, inițiatorul metodei verbale analitice, care cerea ca sunetele să fie desprinse din cuvintele unei propoziții, și de germanul Grasser, introducătorul metodei fonetice scriptologe, adică a predării scrisului con-**

AL. PIRU

(Continuare în pag. 2-a)

VACANȚA

Datorită grijii pline de dragoste a partidului și guvernului nostru pentru copii, pentru tineretul școlar, vacanța de iarnă va fi și în acest an un prilej de nespuse bucurii, de reconfortare fizică și intelectuală, în vederea activității rodnice în trimestrul care urmează.

Folosind experiența din anii precedenți, cadrele didactice, în colaborare cu comitetele sindicatelor și U.T.M. din școli, cu comitetele de părinți, vor folosi forme variate, care vor oferi fiecărui școlar posibilitatea să participe la cele mai îndrăgite activități.

Cu multă nerăbdare este așteptată serbarea pomului de iarnă. Anul acesta, serbarea pomului de iarnă se va organiza în grădinițe și în școlile generale de 8 ani din orașe și centrele muncitorești, în perioada 27 decembrie 1964—5 ianuarie 1965. Pentru preșcolarii necuprinși în grădinițe, școlile generale de 8 ani vor organiza programe cultural-artistice speciale, adecvate înțelegerii, particularităților psihice ale preșcolarilor, avînd grijă să-i invite pe toți cei care domiciliază în circumscripțiile respective. Conținutul și calitatea artistică a acestei serbări, pavoazarea sărbătorească a sălii și ornamentarea viu colorată a pomului, dragostea caldă, părintească cu care vor fi distribuite darurile de către învățători și profesori trebuie să le dezvolte preșcolarilor interes pentru școală, dorința de a o cunoaște și a se apropia de ea.

Pentru ca serbarea pomului de iarnă să creeze copiilor clipe de neuitat, de care să-și amintească cu drag, școlile vor acorda toată grija pregătirii și desfășurării programelor cultural-artistice. În școlile cu efective mari se vor organiza două programe artistice : unul pentru elevii de la 7 la 11 ani și altul pentru cei de la 11 la 15 ani. Cadrele didactice vor avea grijă să asigure un bogat conținut educativ acestor programe artistice, pregătind cu elevii cîntece și recitări, dansuri, mici scenete adecvate trăsăturilor caracteristice perioadelor de vîrstă respective, corespunzătoare dorințelor copiilor. În deschiderea serbărilor, directorii școlilor îi vor felicita pe copii cu prilejul aniversării proclamării Republicii și al Anului Nou și le vor vorbi despre grija părintească pe care le-o poartă partidul și guvernul, despre condițiile tot mai bune de învățătură și de viață de care se bucură tînăra generație.

Școlile care nu dispun de spațiu suficient pentru organizarea serbării pomului de iarnă vor solicita în acest scop sălile cluburilor și caselor de cultură ale sindicatelor, ale caselor raionale de cultură și ale tineretului, dacă acestea nu se găsesc la distanțe mari de circumscripția în care domiciliază copiii.

Bizuindu-se cît mai mult pe sprijinul organizației de pionieri, personalul didactic trebuie să atragă în pregătirea și desfășurarea serbării întreaga masă de elevi. Comisia instituită pentru organizarea și desfășurarea serbării, formată din directorul școlii, instructorul superior de pionieri, președintele comitetului sindicatului din școală, președintele comitetului de părinți, nu trebuie să neglijeze bucuria pe care o simt copiii cînd sînt antrenați în îndeplinirea unor sarcini precise, pe măsura puterilor lor, alături de maturi, într-o muncă colectivă. Organizarea unei asemenea serbări, cu diferitele ei aspecte — pavoazarea sălii, ornamentarea pomului, pregătirea programelor cultural-artistice, a darurilor, ca și pregătirea darurilor pentru preșcolari și pentru antepreșcolari—cărora le vor fi transmise prin părinții lor — oferă fiecărui copil posibilitatea de a se simți util în cadrul colectivului școlar, bucuria de a contribui la realizarea acestui frumos și vesel eveniment. Școala poate fi transformată, astfel, într-un viu șantier, în care munca, voia bună și cîntecul să se înfrățească, pentru crearea unor clipe cu o bogată rezonanță afectivă în viața tuturor : copii, părinți și profesori.

Pentru elevii mai mari, din școlile medii, profesionale și tehnice, din școlile pedagogice, se va organiza, cu aceeași grijă, revelionul. Folosindu-se în această acțiune experiența dobîndită în anii trecuți, revelionul va fi pregătit în școli de către colectivele pedagogice în colaborare cu comitetele U.T.M., organizațiile sindicale și comitetele de părinți. Ca și la serbarea pomului de iarnă, se va constitui o comisie care va prelua atît sarcinile organizatorice, cît și pe cele privitoare la conținutul educativ al acțiunii. Pentru ambele acțiuni, însă, răspunderea principală revine directorului școlii.

Sărbătorirea în colectiv a revelionului trebuie să asigure întîmpinarea noului an cu cîntec, dans și voie bună, să sporească dragostea tineretului față de viață, față de muncă, dorința lui de a obține în viitor noi succese la învățătură, în întreaga pregătire cultural-educativă. În acest

(Continuare în pag. 8-a)

Pe urmele amintirilor

„...în satul Humuleştii din tîrg drept peste apa Neamţului, sat mare şi vesel, împărţit în trei părţi care se ţin tot una de una..."

Zi însorită dar ceţoasă, de iarnă nehotărîtă. Lumina difuzată prin aburul vag al negurii adaugă o undă de farmec fireştii înfiorări de nostalgie ce te cuprinde păşind prin colbul prin care au zburdat cîndva picioarele goale ale buclucaşului şi minunatului Nică a lui Ştefan a Petrii.

Satul, încă din vremea aceea „mare şi vesel", a crescut sporindu-şi numărul caselor noi, apropiindu-se prin ele de Tîrgul Neamţului şi contopindu-se cu el. Multe s-au schimbat. Şi locul şi oamenii. Dar amintirile dăinuie. La fiecare pas, în fiece hudiţă te întîlneşti cu ele. Pe locul acesta o fi stat moş Chiorpec ciubotarul — megieşul nostru, Chiorpecul dracului; dincolo — o arată şi o tăbliţă indicatoare — casa cărpănosului moş Vasile, posesorul cireşului văratec care se coacea-pălea de Dumineca Mare şi din pricina căruia spînzuratul a încasat o chelfăneală ca aceea; mai jos grădina lui Costache, apoi grădina lui Trăsnea, mai în depărtare casa veniticului şi ceapcîului de popă Oşolobanu cu îndesatele lui naşteri. Dar cea mai preţioasă dintre amintiri rămîne casa părintească, păstrată cu adîncă şi pioasă grijă. În partea refăcută, pentru a rezista la vitregia vremilor, căsuţa care a fost locul de naştere al băieţelului cu părul bălan, sturlubatic şi copilăros ca vîntul în tulburarea sa, răsare pitică într-o ogradă cu gard împletit. Prispa joasă, ţărănească, legată în grinzi solide şi lipite cu lut, acoperişul de şindrilă subţire, ferestruicile înguste, două cămăruţe, una mai mică şi alta mai mare... Şi, mai ales, atmosfera atît de cunoscută: „cuptiorul pe care mă ascundeam cînd ne jucam noi băieţii de-a mijoarca", „prichiciul vetrei cel humit de care mă ţineam cînd începusem a merge copăcel", „stîlpul hornului unde lega mama o şfară cu motocei la capăt, de crăpau miţele jucîndu-se cu ei"... Stîlpul, bucăţica aceasta de lemn lustruit şi înegrit, a rămas chiar de atunci, şi tot de atunci au rămas ceaslovul cu buchii măşcate negre şi roşii care a slujit odată în egală măsură învăţăturii ca şi unor amarnice înclinaţii insecticide, un butuc grosolan şi cam într-o bujie pe care l-a folosit drept scaun moş Chiorpec, ca şi masa alcătuită dintr-o scîndură lată şi aspră, aşezată pe o lădiţă. Pe aproape mai afli cîteva poze de rubedenii şi prieteni, o fotografie a scriitorului, ştearsă de vreme, o scrisoare a acestuia plină de amărăciune, vîrtelniţa, sucala, cîteva laviţe de-a lungul pereţilor, un pat, nişte veşminte, cîte o scoarţă. Aici a copilărit Ion Creangă...

„...şi unde nu s-au adunat o mulţime de băieţi şi fete la şcoală, între care eram şi eu, un băiat prizărit, ruşinos şi fricos şi de umbra mea..."

Şcoala de atunci nu mai este. Îi continuă prin vremi tradiţia o clădire mare, înălţată pe-aproape, o şcoală de 8 ani. „Şcoala domnească" trăieşte încă, şi se cheamă Şcoala de 8 ani nr. 2. Li s-a alăturat nu de mult o soră mai mare, strălucitoare şi albă, în veşminte moderne — Şcoala medie din Tîrgul Neamţ.

Să ne oprim la Şcoala de 8 ani din Humuleşti. „Liota" de copii humuleşteni a crescut. Pe vremuri încăpea toată într-o chilioară. Acum, abia încape în opt săli de clasă. Sînt, de toţi, în jur de cinci sute, iar în locul unicului Vasile a Ilioaiei, cel cuminte, harnic şi ruşinos ca o fată mare, douăzeci de învăţători şi profesori. În loc de psaltiri şi ceasloave, cunoscutele cărţi cu coperţile moi, elastice, frumos colorate, care şi aici ca şi aiurea în ţară sînt dăruite în fiecare toamnă copiilor. Cît despre „calul bălan" şi „Sfîntul Neculai, nici urmă. Hazlia, dar trista lor domnie pedagogică a fost definitiv abrogată. Uitate de mult sînt bucheludeazla şi bucheriţazdra, iar „ereticiile" matematicești sau geograficești de odinioară au căpătat locul de cinste al unor discipline de seamă pe care, învăţîndu-le, copiii humuleşteni află azi cît nu se afla pe atunci nici la mai înaltele şcoli. Sînt şi acestea semne ale marilor prefaceri care s-au făcut vădite de două decenii încoace şi pe care le găseşti şi în casele oamenilor, şi în preocupările lor, şi în gospodăria colectivă situată cam pe unde a fost casa Măriucăi Săvucului şi, mai ales, în felul cum simt şi gîndesc oamenii.

Răsfoiesc filele cataloagelor şi reîntîlnesc în ele numele unor vechi cunoştinţe. Iată catalogul clasei a V-a „B": Humulescu Ana, Apetrii Maria, Apetrii Elena, Oşlobanu Radu; catalogul clasei a III-a: Trăsnea Maria, Asavinei Valeria, Apetrii Vasile... Nu, nu sînt chiar cei pe care îi cunoaştem. Sînt copii ai copiilor copiilor lor, ai nepoţilor şi fraţilor şi surorilor lor. Notele, cele mai multe, sînt mari şi e în zadar să le mai arăt, pentru că ar însemna să repet mereu pe cele între opt şi zeee. Este răsplata muncii unor sîrguincioşi dascăli: Maria Dănilă, Maria Mosor, Constantin Doăreanu, Constantin Lungu sau Virginia Cosma, care prin căldeie ei leeţii de limba romînă face să crească dragostea copiilor pentru Ion Creangă, dragoste născută încă din familie, ca o tradiţie nezdruncinată a satului.

L-am cunoscut şi pe Ion Săvinescu, bătrîn învăţător al şcolii, acum ieşit la pensie. Om bun de vorbă, cu o desagă întreagă de amintiri. La el poţi găsi samedenie din acele amănunte incerte, pe jumătate intrate în legendă, însemnările de acum în urmă cu peste 20 de ani, ale unui anume doctor Neculai Gheorghianu, fost elev la Iaşi al învăţătorului Ion Creangă. „Ca înfăţişare — scrie despre Creangă fostul lui elev — pot spune că nu era un om frumos, dar avea în figura lui ceva deosebit de atrăgător, ca o iradiere de bunătate... El nu făcea lecţiile grăbit şi de mîntuială, ca să treacă ora, ci simţea o adevărată plăcere în mijlocul copiilor... Cînd vedea pe cîte un copil că nu pricepe aşa uşor, avea răbdare să se ocupe mai mult de dînsul şi nu trecea mai departe cu lecţia pînă nu vedea că toţi copiii au înţeles tot ce le-a spus... Ne ţinea încordată luarea aminte şi ne dădea sfaturi înţelepte cum să ne purtăm... La şcoală venea de obicei bine dispus şi, înainte de a începe lecţia, intra în vorbă cu copiii, întrebîndu-i ce fel de jocuri mai ştiu, ce au mai făcut pe acasă... Despre marea bunătate a lui Creangă am o amintire duioasă. Într-o iarnă grea, pe un ger cu viscol năpraznic, împotriva sfaturilor celor ai mei de acasă, eu plec dimineaţa la şcoală... Creangă începuse lecţia şi cînd m-a văzut intrînd în clasă încet, de abia mişcîndu-mă şi plîngînd, m-a întrebat de îndată, mirat, ce am păţit. Eu de abia am putut rosti cîteva cuvinte... Creangă, dîndu-şi seama că sînt complet degerat, n-a mai stat mult la gînd şi înfăşurîndu-mă în şalul lui cel gros şi călduros m-a luat în braţe şi aşa m-a dus acasă..."

Cele cîteva rînduri alcătuind conturul vag de portret al învăţătorului Ion Creangă pot fi şi azi o pildă caldă, demnă de urmat. Cred că nu greşesc socotind că rezultatele de acum ale dascălilor din Humuleşti se datoresc în bună măsură şi învăţăturilor preluate de la vrednicul lor înaintaş.

„...ia, am fost şi eu în lumea asta, un boţ cu ochi, o bucată de humă însufleţită din Humuleşti..."

Am întîlnit în Humuleşti oameni feluriţi, gospodari mai tineri sau mai bătrîni, copii de-o şchioapă sau mai nălţuţi, învăţători sau profesori. Şi aş putea spune că mai la fiecare am aflat un sentiment comun de mîndrie, amestecată cu afecţiune pentru cel care a pornit de pe meleagurile lor pentru a îmbogăţi cu fermecătoarele sale „ţărănii" literatura unui întreg popor. Sentimentul acesta pe care îl ghiceşti în cuvinte şi priviri capătă mai cu seamă glas în împrejurări ca cea pe care o prilejuieşte acum comemorarea a 75 de ani. Zilele „Creangă" sînt însoţite de numeroase manifestări: bustul şi placa comemorativă ce vor fi dezvelite în Humuleşti, pelerinajele în locurile copilăriei lui Creangă, simpozionul cercului literar „Ion Creangă" etc.

În drumul de la Bacău la Humuleşti am călătorit cu tovarăşul I. Acrişmăriţei, inspector şef la secţia de învăţămînt a regiunii Bacău, care venea la şcoala de pe malul Ozanei pentru a-i ajuta pe profesori în pregătirea comemorării. La Tîrgul Neamţ l-am cunoscut pe tovarăşul N. Grigoriu, inspector la secţia de învăţămînt a raionului, profesor de istorie, pasionat cititor al operei lui Creangă şi documentat etnograf. Dorind parcă să sublinieze încă într-un fel însemnătatea şi valoarea scriitorului mi-a povestit cîte ceva despre munca desfăşurată în timpul verii prin părţile locului pentru turnarea filmului „Amintiri din copilărie", despre sutele de copii care au trecut prin faţa regizorilor pînă ce alegerea lor s-a decis asupra unui Nică de prin părţile Bicazului, despre alte zeci care au aleătuit cunoscuta „liotă", despre uriaşul tîrg organizat undeva prin preajmă.

La şcoala din Humuleşti vizitatorii pot vedea în aceste zile o frumoasă expoziţie închinată scriitorului. În lecţiile pe care le ţin profesorii de aici şi din şcolile vecine, numele lui Creangă este de repetate ori pomenit cu dragoste şi emoţie.

Pe bună dreptate, slujitorii şcolii din părţile locului sînt şi printre cei dintîi care întreţin vie flacăra unui adevărat cult pentru marele scriitor.

OCT. BUZESCU

Un mare scriitor şi dascăl

(Urmare din pag. 1-a)

comitent cu citirea. Punînd accentul în predarea scris-cititului pe sunet şi literă, autorii noi făceau un pas decisiv în direcţia metodei fonetice analitico-sintetice a zilelor noastre, diferită de metoda fonetică scriptologă doar prin aceea că recomandă însuşirea literei numai prin pronunţarea ei orală, nu prin scriere.

În Învăţătoriul copiilor **s-au recunoscut ca fiind de Ion Creangă povestirile morale şi instructive** A fost, a fost, dacă n-ar fi fost nu s-ar povesti **(1878), ulterior intitulată** Poveste (Prostia omenească), Inul şi cămeşa **(1883),** Acul şi barosul **(1891)** şi Pîcală **(prelucrare după un episod din** O şezătoare la ţară sau povestea lui Moş Albu **de Anton Pann). În categoria acestora am mai putea socoti** Povestea unui om leneş **(1878)** şi Cinci pîini **(1883), ambele publicate însă în** Convorbiri literare. **Deşi nu se ridică la înălţimea capodoperelor lui Creangă, aceste scurte povestiri, scrise pentru copii, nu sînt mai puţin valoroase în sfera lor.**

Poveste (Prostia omenească), **pentru care Eminescu cita o variantă germană din colecţia Ludwig Aurbacher,** Volksbüchern, **e o culegere de acte comice de maximă nerozie. Isprăvile celor trei tonţi care vor: unul să care în casă soarele cu oborocul, altul să dărîme casa pentru a scoate carul dinăuntru, altul să arunce nucile cu ţăpoiul în pod sau să tragă vaca pe şură la fin, ca şi isprava femeii care se teme ca miţa să nu omoare copilul din albie doborînd drobul de sare de pe sobă, fără să-i treacă prin minte a muta drobul sau copilul au devenit într-adevăr proverbiale, termeni de comparaţie pentru întîmplări similare din viaţa de toate zilele. Observăm aici, ca şi în** Povestea unui om leneş, **una din însuşirile esenţiale ale scriitorului clasic care era Creangă, observaţia umanităţii sub latura morală şi zugrăvirea de predilecţie a ţipurilor.**

Inul şi cămeşa ca şi Acul şi barosul **pun în evidenţă caracterul dialogic al povestirii lui Creangă, artist ca şi Caragiale în notarea stereotipiei conversaţiilor. Vorbesc, de exemplu, inul şi cămeşa:**

„— Hei, dragă! dar poate nu ştii că oamenii mai fac pînză şi din sora noastră cînepa şi din fratele nostru bumbac; ba şi din înghimpătoarea urzică mai fac un fel de pînză. Dar în fabrici se ţes fel de fel de pînzeturi, mult mai uşor şi în timp mult mai scurt.

— Bre, multe mai auzi!"

Convorbirea dintre ac şi baros pe tema utilităţii şi frumuseţii nu e lipsită, din aceeaşi pricină, de haz:

„— Ia ascultă, te prea întreci cu şaga piciule! Dacă şăzi la cinste şi toţi îngrijesc de tine, cum zici, de ce li împungi degetele?

— Da, împung pe cască gură cel somnoros, pentru că voiesc să iasă din mîna lui, prin ajutoriul meu, multe lucruri folositoare şi frumoase. Tu pentru ce baţi fierul cel culcat pe nicovală şi ruginit de tine!? Nu ca să faci din el lucruri mai bune şi mai frumoase?

— Măi... da bun eşti de gură!

— Şi de gură, dar şi de lucru."

Moralităţile şi didacticismul lui Creangă sînt scutite de convenţionalism. În Cinci pîini **ni se dă soluţia ingenioasă a unei probleme de aritmetică. Un ţăran are trei pîini şi altul două. Un al treilea, fără merinde, ospătează cu ei şi le oferă drept mulţumită cinci lei. Cel cu trei pîini dă tovarăşului său de drum doi lei, acesta pretinde parte egală şi-l cheamă la judecată. Cît trebuia să primească în realitate drumeţul cu două pîini? Presupunînd că cele cinci pîini s-ar fi tăiat în cîte trei bucăţi, judecătorul consideră că fiecare drumeţ a consumat cîte cinci. Drumeţul cu trei pîini a avut nouă bucăţi, i se cuvin deci patru lei (9—5), drumeţul cu două pîini a avut şase bucăţi, i se cuvine un singur leu (6—5).**

Bucata se încheie cu meditaţia ţăranului cu trei pîini:

„— Dac-ar fi pretutindene tot asemene judecători... cei ce n-au dreptate n-ar mai năzui în veci şi-n pururea la judecată."

Aceasta pentru că Ion Creangă, ca şi Eminescu, detesta clasele neproductive, în deosebi tagma apărătorilor necinstiţi, „corciogari" obişnuiţi să trăiască „numai din minciuni", în loc să se apuce de muncă.

Permanenţa creaţiei literare a lui Creangă vine din prezentarea tipică a realităţii în poveşti, povestiri şi amintiri (Amintirile din copilărie **sînt de fapt un roman). În poveşti, fantastice sînt numai unele peripeţii, eroii, fiinţele supranaturale înseşi întruchipînd virtuţi şi vicii omeneşti. Nimic nenatural nu se întîmplă în** Soacra cu trei nurori, **poveste, şi mai degrabă nuvelă din viaţa de familie.** Capra cu trei iezi **e o fabulă pe tema copiilor care nu ascultă sfaturile materne.** Punguţa cu doi bani **e tot o fabulă, pe tema absurdităţii avariţiei şi a capriciilor hazardului.** Dănilă Prepeleac **examinează rolul experienţei în viaţa omului care, pentru a prinde minte, trebuie să treacă prin diferite încercări.** Povestea porcului **înfăţişează, reluînd o veche legendă, urmările nesăbuinţei în dragoste. În** Dănilă Prepeleac **Păcală e mai întîi Tîndală. Stan din** Povestea lui Stan Păţitul **învaţă şi el cum trebuie să procedeze din cîteva întîmplări, deschizîndu-i-se bine ochii asupra femeii.** Povestea lui Harap Alb **e, în cea mai mare parte, istoria grelelor munci prin care trece în viaţa lui un tînăr întreprid, pînă ce, înfruntînd cu curaj adversităţile, ajunge, prin perseverenţă, să triumfe. Deşi reduse la o singură trăsătură, ţipurile acestei poveşti sînt numeroase. Fiul de împărat reprezintă pe omul bun, căzut, din lipsă de prevedere, în robie (cuvîntul** harap **e sinonim aici cu** rob), **Spînul e stăpînul parvenit prin înşelăciune. Împăratul Roş e ţiranul nemilos. Flămînzilă, Setilă, Gerilă, Ochilă, Păsări Lăţi-Lungilă personifică forţele naturale elementare, de folos şi ele omului, dacă le poate supune. Fantasticul pare mai accentuat în** Ivan Turbincă, **fiindcă eroul posedă un instrument de subordonare a spiritelor rele, inclusiv a morţii, dar acest lucru se explică tocmai prin faptul că Ivan nu se teme nici de cele sfinte, nici de cele necurate. În fine** Fata babei şi fata moşneagului **este o fabulă demonstrînd consecinţa faptelor bune şi a modestiei şi epilogul răutăţii şi al lăcomiei. Există fără îndoială în opera lui Creangă intenţii etice şi pedagogice, dar creaţia depăşeşte cu mult necesităţile educaţiei, convertindu-se în artă curată.**

În Amintiri din copilărie **dimensiunile fantasticului din poveşti pot fi urmărite în echivalenţele lor. Eroii basmelor lui Creangă sînt adesea colegii săi de şcoală. Flămînzilă e Nică Oşlobanu, poreclit de popa Duhu „rob al pîntecelui". Gerilă e Ion Mogorogea, cel veşnic pus pe ceartă. Dănilă Prepeleac e, în faza iniţială, Trăsnea cel greu de cap. Baba şi moşul din** Povestea porcului **vorbesc ca bunicii David şi Nastasia Creangă. Travestirile sînt transparente. Moş Nichifor Coţcariul din povestirea glumeaţă cu acelaşi nume nu-i altul decît moş Luca din** Amintiri.

Care din cele două constante ale operei lui Creangă primează: hazul sau pilda, jovialitatea sau paremiologia? Autorul e un umanist care instruieşte rîzînd.

La ce probleme trebuie să răspundă învăţămîntul mediu

Între învăţămîntul superior şi învăţămîntul mediu există, fără îndoială, o conexiune strînsă, o interacţiune reciprocă de cea mai mare importanţă pentru procesul de învăţămînt în general. O îmbunătăţire a activităţii în învăţămîntul superior asigură, între altele, cadre valoroase pentru învăţămîntul mediu. Acestea la rîndul lor pregătesc absolvenţi mai buni. O parte dintre aceştia, intrînd în învăţămîntul superior, vor putea fi pregătiţi în continuare şi mai bine, iar învăţămîntul mediu nu va avea în cele din urmă decît de cîştigat. Orice ridicare a nivelului muncii într-una din cele două forme de învăţămînt are influenţe pozitive asupra celeilalte forme.

Problema conexiunilor generale ale diferitelor forme de învăţămînt este extrem de complexă şi nu poate fi prezentată în cadrul unui singur articol. De aceea, în cele ce urmează ne vom limita doar la un singur aspect, pe care-l considerăm deosebit de important — şi anume, la modul cum se reflectă nivelul de pregătire dat elevilor în învăţămîntul mediu în rezultatele obţinute de studenţii primului an al institutelor de învăţămînt tehnic superior.

Apreciind nivelul muncii duse în învăţămîntul mediu după rezultatele obţinute la examenul de admitere în învăţămîntul superior, se poate spune că se fac continuu progrese însemnate, că pragurile institutelor tehnice de învăţămînt superior sînt trecute de tot mai mulţi tineri bine pregătiţi. La Facultatea de electronică şi telecomunicaţii a Institutului politehnic din Bucureşti, de pildă, media minimă de intrare a fost în anul acesta de 7,87, mai mult de 100 de candidaţi reuşind cu medii peste 9. Rezultate bune s-au înregistrat şi la examenele de admitere care au avut loc în facultăţile de energetică şi de electrotehnică de la acelaşi institut, precum şi la multe alte facultăţi din ţară. Au existat însă şi facultăţi la care rezultatele examenelor de admitere au fost deosebit de slabe.

Mai este însă un fenomen care trebuie relevat : chiar la facultăţile în care au intrat studenţi foarte buni se constată, chiar după primul semestru de studii, rezultatele slabe la examene sau în orice caz rezultate care sînt departe de posibilităţile dovedite la examenul de admitere. Insuccesele acestea continuă şi după cel de-al doilea semestru şi se ajunge la situaţia neplăcută că unii studenţi care au intrat cu medii peste 9 rămîn repetenţi sau sînt exmatriculaţi, iar alţii abia pot promova la limită. Desigur, aceste cazuri nu formează regula, totuşi numărul lor nu este neglijabil.

Această situaţie s-ar putea explica printr-o autolinişitre a unora dintre studenţi în urma succesului obţinut la examenul de admitere. Aceştia sînt în general recuperabili, căci dîndu-şi seama de greşeala lor îşi intensifică eforturile. La o a doua categorie de studenţi efectul perioadei de pregătire intensă, făcută în grabă, în preajma examenului de admitere şi care le-a permis să apară într-o situaţie bună la acest examen a trecut şi ei au rămas, ca bază de studiu, doar cu cunoştinţele căpătate anterior. Însfîrşit, la alţii cauza ar putea fi o perioadă de acomodare la condiţiile învăţămîntului tehnic superior. Desigur că această ultimă explicaţie suscită întrebarea de ce este necesară o perioadă de acomodare atît de lungă, de un semestru sau chiar de un an de zile.

Există fără îndoială între învăţămîntul mediu şi învăţămîntul superior unele diferenţe care fac ca mulţi studenţi din anul I să se acomodeze relativ greu. Dintre acestea aş dori să mă opresc asupra uneia singure, pe care am avut prilejul să o constat şi direct, lucrînd în cadrul comisiilor de examen de maturitate. Este vorba despre exigenţă. Am putut constata că în general exigenţa în învăţămîntul mediu este relativ scăzută, cel puţin în comparaţie cu cea din învăţămîntul tehnic superior.

Problema exigenţei nu este o problemă secundară, lipsită de importanţă. In zadar un profesor prezintă lecţiile în modul cel mai atrăgător, în zadar face cu elevii probleme interesante ; dacă nu este exigent, ei nu vor depune întregul lor interes pentru însuşirea materiei. Obţinînd note superioare celor ce i se cuvin pentru răspunsurile date, elevul rămîne cu impresia că a răspuns bine. Se ştie însă că pericolul cel mai mare nu-l reprezintă faptul că un elev sau un student nu cunoaşte o chestiune, ci acela că el **nu-şi dă seama că nu cunoaşte chestiunea respectivă.** Şi elevul are toate motivele să se găsească într-o asemenea situaţie necorespunzătoare atunci cînd primeşte nota 5 pentru un răspuns greşit.

Se ştie, apoi, că şcoala este chemată să formeze gîndirea elevilor. Nu este suficient de exemplu să ştii **cum** se derivează o funcţie, ci trebuie să cunoşti şi **de ce** se derivează astfel. Ori, după părerea mea, tocmai aceasta constituie o lipsă a unei părţi din absolvenţii şcolilor medii : ei nu sînt suficient deprinşi să gîndească matematic, ştiinţific în general. De aceea în anul I o parte din studenţi se adaptează cu oarecare greutate, ei trebuind să treacă de la sistemul în care se dă o atenţie mai mare formulelor matematice şi „reţetelor" de rezolvare la sistemul în care se dă atenţie şi părţilor teoretice, deosebit de importante pentru un inginer chemat să fie în primul rînd un om de concepţie şi numai în al doilea rînd un calculator, un om care aplică formule. Deficienţe asemănătoare se întîlnesc şi la fizică. Candidaţii reţin de obicei formulele şi o descriere sumară a fenomenului, dar nu reuşesc întotdeauna să-i dea o explicaţie ştiinţifică sau să adîncească sensul fizic al mărimilor ce intervin în fenomenul respectiv.

O împrejurare care contribuie, după părerea mea, la transformarea cursului de fizică într-unul din cele mai dificile obiecte din învăţămîntul mediu este şi faptul că acest curs nu se bazează pe cunoştinţele de matematică necesare unor expuneri riguroase. Din această cauză se apelează la unele demonstraţii destul de puţin convingătoare, în care o serie de dificultăţi de raţionament sînt evitate în mod artificial (aşa ştau lucrurile, de exemplu, la demonstrarea formulei spaţiului parcurs în mişcarea rectilinie uniform variată, ca şi la alte demonstraţii). În această privinţă s-ar putea adopta, după părerea noastră, soluţia propusă la conferinţele societăţilor de matematică şi de fizică şi chimie ţinute în februarie 1964, anume de a se prezenta în clasele IX—XI un curs complet de fizică cu caracter experimental şi descriptiv, iar în ultima clasă (a XII-a) un curs de fizică în care anumite capitole să fie fundamentate riguros, matematic. Bineînţeles că această propunere mai trebuie încă studiată.

Evident, nu trebuie aşteptate toate îmbunătăţirile numai de la revizuirea programei. O problemă deosebit de importantă este aceea a felului cum lucrează cadrele de predare. S-a constatat astfel că, în timp ce în mod sistematic candidaţii la examenul de admitere proveniţi de la anumite şcoli medii se prezentau foarte bine pregătiţi, absolvenţii altei şcoli dovedeau cu regularitate o pregătire nesatisfăcătoare. Sesizarea situaţiilor de acest fel şi măsurile luate pentru îmbunătăţirea muncii în şcolile deficitare au dus la remedierea unor lipsuri şi la îmbunătăţirea procesului de învăţămînt. Este recomandabil ca astfel de măsuri să fie luate şi în viitor, pentru ca activitatea tuturor cadrelor didactice să se ridice la nivelul dorit.

Desigur, există multe alte probleme ce trebuie rezolvate pentru a asigura o legătură strînsă între pregătirea din învăţămîntul mediu şi nevoile învăţămîntului tehnic superior. În cele de mai sus m-am referit numai la o parte dintre ele. Orice pas făcut spre rezolvarea acestor probleme contribuie, aşa cum s-a arătat la începutul acestui articol, atît la îmbunătăţirea învăţămîntului mediu cît şi la a celui superior.

Prof. dr. ing. RADU P. VOINEA
membru corespondent
al Academiei R.P.R.
prorector al Institutului politehnic
din Bucureşti

Gramatica în şcoală

În numărul 734 din 20 decembrie 1963 al „Gazetei învăţămîntului", prof. univ. I. Coteanu a publicat un interesant articol privind o serie de probleme de ordin general şi de detaliu pe care le ridică studiul gramaticii în şcoala de cultură generală. Afirmînd că „scopul predării limbii romîne nu poate fi deprinderea analizei gramaticale, ci deprinderea de a utiliza datele cele mai importante ale acestei analize spre a construi, cu ajutorul lor, o formă clară de exprimare a ideilor", autorul articolului arăta mai departe : „Ca să se ajungă aici, prin programa şcolară şi metodica predării ar trebui să treacă firul roşu al combinării analizei gramaticale cu sinteza expunerii ideilor prin compuneri, gradîndu-se totul după forţa de gîndire şi după cunoştinţele şcolarilor". Revenind asupra problemelor predării limbii romîne în şcoală, prof. Al. Indrea (vezi „Tribuna" din 5 noiembrie şi „Gazeta învăţămîntului" din 27 noiembrie a. c.) reţine în mod ciudat, din cele spuse de prof. univ. I. Coteanu, numai „scopul predării limbii romîne nu poate fi deprinderea analizei gramaticale". Din această cauză, argumentele prof. Indrea sînt vulnerabile. Socotim însă că discutarea lor poate fi de o evidentă utilitate pedagogică.

Există o categorie de profesori care au oroare de gramatică (de analiza gramaticală !), după cum alţii se îneacă în analize meticuloase, cu risipă de muncă şi de erudiţie, împinsă, uneori, pînă la pedanterie ştiinţifică. Explicaţia cea mai plauzibilă cred că trebuie căutată, în primul rînd, în felul **cum** se predă gramatica şi numai în al doilea rînd în manualele cu caracter descriptiv.

Care sînt cauzele „răului" în analizele gramaticale ? Una dintre ele, poate cea mai importantă, cred că rezidă într-o înţelegere greşită a analizei. Se poate face o analiză gramaticală exclusiv pentru problemele teoretice ale gramaticii, indicată în învăţămîntul mediu (în ipoteza fericită că s-ar preda !) sau în facultăţi, şi o alta pentru problemele **practice** ale limbii, cea pe care o reclamă şcoala generală de 8 ani. În ce ne priveşte, stăruim pentru al doilea aspect al analizei, fiindcă presupune o cale raţională care porneşte de la texte alese şi instructive, fiindcă, în timpul analizei, se încheagă convingerea că normele, regulile, legile sînt „produsul obiectiv al limbii înseşi", fiindcă numai aşa se formează scrisul şi exprimarea corectă, se înlătură neglijenţa, incorectitudinea şi chiar anarhia în utilizarea mijloacelor de expresie, toate bazate mai ales pe **analize sintactice** şi pe **compoziţii.** Dacă problema analizei este rezolvată în acest fel, predarea gramaticii în şcoală se alătură campaniei pentru cultivarea limbii romîne care se desfăşoară din plin în prezent.

Din articolul prof. Indrea reţinem totuşi observaţiile juste despre formalismul metodelor pedagogice în predarea gramaticii, despre caracterul excesiv descriptiv şi teoretizant al gramaticii, despre necesitatea restructurării manualelor, despre importanţa compunerilor în şcoală şi predarea limbii în legătură cu gîndirea logică, toate avînd ca scop formarea deprinderilor de exprimare corectă.

Alte afirmaţii, însă, ne apar mai mult sau mai puţin ciudate. Una: „S-ar putea spune că gramatica şcolară nici nu este o ştiinţă" şi că „Gramatica şcolară este mai mult un îndreptar decît o ştiinţă". Nu ştiu dacă autorul exagerează, face o butadă sau e la mijloc lipsă de prudenţă în formulare. Dar, dacă s-ar porni de la cele spuse de el, ar trebui ca în locul gramaticii să se predea „Îndreptarul ortografic, ortoepic şi de punctuaţie". Ce ne facem însă că şi acesta e **ştiinţific** şi că se bazează tot pe legile limbii, adică pe gramatică ? De bună seamă atunci că şi aritmetica, geometria, fizica, chimia etc. care se predau în şcoală nu sînt... ştiinţe. În cazul acesta, ar trebui înlocuite şi ele cu tabele şi formule de matematică, fizică şi chimie etc. Ar urma ca elevul să înveţe mecanic reguli de scriere şi de pronunţare după „Îndreptar" şi să-şi însuşească studiind pe dinafară, de pildă, ecuaţia tangentei care trece prin origine, legea mişcării uniforme sau gruparea funcţională a hidrocarburilor, fără nici un fel de demonstraţie, experienţă, aplicaţie la practică etc. Adevărul este răsturnat — cu capul în jos — de vreme ce prof. Indrea afirmă sentenţios : „Gramatica poate ajuta la deprinderea exprimării corecte prin **regulile gramaticale** care sînt adevărate norme ale exprimării corecte". Concluzie falsă : regulile gramaticale ajută la deprinderea exprimării corecte, deci, învăţaţi reguli (după îndreptar !).

Dar prof. Al. Indrea exagerează, de asemenea, cînd socoteşte că „cele mai bune exemple nu sînt textele din autori, ci exemplele create în mod special pentru a ilustra cazul gramatical dat". D-sa ţine cu orice preţ să acrediteze ideea modelării limbii după gramatică, şi nu invers. Nu subapreciem personalitatea profesorului, dar calculele rutinare, exemplele „prefabricate" sînt tocmai acelea care improvizează şi riscă. E limpede că, pornind de la o asemenea convingere, articolul în chestiune anulează ideea noastră, de mult exprimată, a alcătuirii unor excerpte antologice, texte prestigioase, care să emoţioneze, să comunice farmecul naraţiei şi al graiului romînesc, care, deasupra subtilităţilor lingvistice sau filologice (multe din ele litigioase) să demonstreze elevilor **valorile stilistice** ale formelor gramaticale, ale construcţiilor, ale cuvintelor sau ale locuţiunilor şi expresiilor, pentru ca aceştia să „descopere" (cum zice acad. I. Iordan) normele gramaticale şi stilistice, să vadă care sînt posibilităţile gramaticale sau lexicale şi **efectele stilistice** produse de fiecare model de limbă, indiferent cărui stil ar aparţine. În felul acesta analiza **gramatical-stilistică** a textelor se îmbină cu analiza literară devenind **nu** mijloc sau scop, ci **exerciţiu** pentru formarea exprimării corecte, logice, orale scrise.

După logica prof. Indrea, o ofensivă similară ar trebui îndreptată şi împotriva exerciţiilor şi a culegerilor de probleme de matematică, fizică şi chimie, de vreme ce, pentru uzul şcolar, sînt tipărite asemenea preţioase instrumente instructive. Nu ştiu ca cineva să le fi excomunicat. Şi, atunci, de ce tocmai filologii să înlăture textele scriitorilor care au mlădiat şi înălţat atît de sus expresia artistică a limbii romîne, de ce să nu înveţe copiii noştri arta expresivă a clasicilor ?

Aşadar, sîntem pentru necesitatea analizei gramatical-stilistice ca **exerciţiu** (compuneri) pentru formarea exprimării corecte orale şi scrise, pentru manuale alcătuite în acest sens şi pentru utilizarea antologiilor de texte, din toate stilurile, ca modele de limbă literară.

Lector univ. GH. POALELUNGI

Prof. MARIA JOANDREA, Simeria : În predarea noilor cunoştinţe de gramatică, mai ales la clasele mici, consider că cele mai potrivite sînt exemplele create de profesor, care trebuie să fie cît se poate de simple şi ilustrative.

Desigur, efectuez şi analize gramaticale pe texte, dar acestea nu sînt întotdeauna în măsură să demonstreze dacă elevii şi-au însuşit sau nu regulile gramaticale. Am observat că unii elevi pot să explice cu multă uşurinţă felul cum s-a făcut, de exemplu, acordul predicatului cu subiectul atunci cînd analizăm un text, dar cînd scriu ei înşişi săvîrşesc o serie de greşeli de acord. De aceea folosesc adesea dictările, compunerile etc. şi consider că orele acordate acestora ar trebui sporite.

Prof. PAUL ALDESCU, Grădinari, raionul Videle: Tot efectuînd mereu numai analize gramaticale, elevii noştri s-au învăţat mai mult să desfacă decît să facă. Şi prea adeseori noi observăm, cu părere de rău, că o serie de elevi, chiar dintre cei mai buni, care pot face faţă cu succes la analizele gramaticale, nu pot alcătui o compunere cursivă, cu o formă clară de exprimare a ideilor, şi găsim în scrisul lor stîngăcii, contrasensuri, confuzii, greşeli de ortografie.

În şcoală elevului i se predau multe cunoştinţe de gramatică. Chiar dacă el le-a înţeles, teoretic, atunci cînd au fost predate, numai caracterul practic, aplicativ al activităţii ulterioare este singurul care poate asigura adîncirea, consolidarea şi trăinicia lor, dar mai ales poate duce la formarea deprinderii de a le utiliza oricînd spre a construi cu ajutorul lor o formă corectă şi clară de exprimare a ideilor. Este nevoie să dăm elevului cît mai multe prilejuri de a reveni asupra unor cunoştinţe teoretice odată explicate şi însuşite, să-l punem cît mai des în situaţia de a le utiliza pentru exprimarea corectă.

OPINII

lecții

Lucrări practice în laborator

Lecțiile recapitulative care au loc acum, la sfîrșitul trimestrului sînt deosebit de indicate pentru organizarea unor lucrări de laborator menite să-i ajute pe elevi în temeinica însușire a cunoștințelor la obiectul „Anatomia și fiziologia omului" prin observarea minuțioasă a organismelor vii. Am organizat de aceea, cu elevii mei din clasa a X-a, o serie de lucrări de laborator referitoare la studiul celulei, la sistemul osteo-muscular și la sistemul nervos. (La aceasta din urmă, lucrările au privit cunoștințele studiate pînă în prezent).

Iată, de pildă, cum s-a desfășurat lucrarea referitoare la celulă. Din celule epiteliale șterse pe o bucățică de vată am desprins cu un ac spatulat (se poate folosi în acest scop și o lamă de sticlă) celule descuamate care au fost observate de elevi la microscop. Am folosit aceeași oră și pentru a da elevilor posibilitatea să observe la microscop celulele sîngelui — hematiile — din sîngele de broască. Pentru aceasta am așezat pe o lamă o picătură de sînge de broască peste care am pus, după uscare, o picătură de glicerină, întrucît în acest fel asigurăm claritatea observației.

Am putut organiza lesne și o serie de observații în legătură cu sistemul osos, care nu cer nici ele aparatură complicată. Astfel, elevii au observat diferite tipuri de oase — late, scurte, lungi — din colecțiile colectate anterior (oase de bovine, de ovine, de porc și de păsări) iar apoi au cercetat structura macroscopică a acestora. De asemenea, am efectuat cu ei secțiuni în osul pieptului unei păsări tinere. Tăind părți mici din partea translucidă a acestuia, subțiindu-le cu un briceag și colorîndu-le cu tuș roșu, elevii au observat canalele lui Hawers și osteoplastele dispuse concentric în jurul lor. Oasele au fost tăiate transversal și longitudinal cu un fierăstrău de metal pentru a se putea observa țesutul compact spongios. Două experiențe, simple dar concludente, au demonstrat elevilor compoziția chimică a osului. Astfel, pentru a le arăta că în compoziția chimică a osului intră o serie de substanțe minerale am introdus și am ținut cîteva ore în vase cu soluție de HCl 10 la sută oase lungi și subțiri de pasăre. Elevii au constatat că osul și-a menținut forma, dar a devenit foarte moale datorită faptului că substanțele minerale s-au dizolvat în acid și a rămas numai oseina. De asemenea, cîteva oase au fost arse. Elevii au văzut că ele și-au păstrat forma dar au devenit fragile. Prin mojarare s-a obținut din ele făina de oase. Introdusă în soluție de HCl 3 la sută, frecată și amestecată cu o cantitate egală de H_2SO_4 15 la sută, aceasta a dat cristale de sulfat de calciu sub formă de ace, provenite din oseină, pe care elevii le-au observat la microscop.

Recapitulînd cunoștințele despre sistemul muscular am efectuat experiențe pentru a pune în evidență elasticitatea, excitabilitatea și contractibilitatea mușchilor. În acest scop am descoperit mușchiul gastrocnemian de la membrul posterior al unei broaște și i-am aplicat diferiți excitanți — mecanici, chimici, electrici — demonstrînd contracțiile simple prin aplicarea unui singur excitant și contracțiile susținute prin aplicarea unei succesiuni de excitanți. Pentru a evidenția faptul că activitatea mușchilor este controlată pe cale nervoasă am efectuat un preparat neuromuscular. Am așezat în acest scop o broască cu partea ventrală într-un lighean de disecție (se poate folosi și o planșetă din lemn). După ce a fost fixată, am descoperit nervul sciatic, pe care l-am disecat împreună cu mușchiul gastrocnemian. Aplicînd diferiți excitanți pe nerv i-am făcut pe elevi să observe contracția mușchiului.

Lucrările practice referitoare la sistemul nervos i-au interesat în mod deosebit pe elevi, dată fiind complexitatea alcătuirii și funcționării acestui sistem.

Preparatul neuromuscular folosit pentru demonstrarea faptului că activitatea mușchilor este controlată pe cale nervoasă mi-a slujit și la evidențierea excitabilității și conductibilității mușchilor. Pentru ca elevii să poată înțelege mai bine felul cum impulsul motor este condus prin nerv am repartizat cîte o broască la 4 elevi. Ei au determinat inhibiția cu eter a nervului sciatic al broaștelor, prin aplicarea unui mic tampon de vată la mijlocul nervului. Punînd acid acetic pe porțiunea de nerv depărtată de mușchi elevii au observat că mușchiul nu se mai contractă, în timp ce, excitînd porțiunea dintre tampon și mușchi, acesta s-a contractat.

Am căutat să întăresc printr-o experiență înțelegerea de către elevi a faptului că iradierea impulsurilor prin centri nervoși este în funcție de intensitatea excitantului. Pentru aceasta am decapitat o broască și am introdus vîrful labei posterioare într-o soluție de acid acetic. Animalul și-a retractat piciorul. Cînd a fost introdusă în acid acetic toată laba, răspunsul a fost mai puternic, animalul retrăgînd și piciorul simetric. În continuare am obținut un răspuns generalizat.

O experiență interesantă, urmărită cu foarte mare atenție de elevi, a fost cea referitoare la fiziologia bulbului. Întrucît elevii știau dintr-o lecție predată anterior că în bulb sînt localizați o serie de centri nervoși importanți, printre care și centrul respirator, am vrut să le demonstrez că lezarea acestui centru duce la încetarea respirației. În acest scop au fost folosite două broaște. Uneia dintre ele i s-a înfipt un ac în punctul de intersecție a liniei mediane dorsale cu linia ce trece prin partea anterioară a timpanelor, fără ca prin aceasta să se întrerupă respirația. La cealaltă bulbul a fost distrus prin înțeparea în punctul de intersecție a liniei mediane dorsale cu linia ce ar uni partea posterioară a timpanelor, ceea ce a dus imediat la încetarea mișcărilor respiratorii.

Pentru a pune în evidență experimental funcția cerebelului o parte a acestuia a fost distrusă prin înțeparea adîncă a craniului unei broaște în punctul de unire a liniei mediane cu linia ce ar trece prin partea posterioară a timpanelor. Lăsînd animalul liber elevii au putut observa că acesta nu mai are o poziție normală și au înțeles astfel mai bine rolul cerebelului în controlul mișcărilor și al tonusului muscular.

Toate aceste experiențe, pe lîngă faptul că au consolidat cunoștințele elevilor, au contribuit și la formarea deprinderilor lor de a efectua lucrări practice și de a observa esențialul dintr-un fenomen.

Prof. ILEANA DELCEA
Zimnicea

Experiențe variate, interesante

Clasicele experiențe recomandate de metodicile predării chimiei — amestecul de sulf și fier, cu magnetul care atrage pilitura, bucata de calcar care face efervescență cu acizi, clorul decolorant etc — sînt, de bună seamă, de o mare importanță prin permanenta lor valabilitate. Socotesc însă că nu putem să ne oprim numai la ele. În primul rînd, repetînd mereu aceleași experiențe putem cădea în rutină, în monotonie. Apoi, se impune să ținem seama de faptul că elevii noștri ascultă la radio și văd la televizor conferințe și demonstrații foarte interesante din tehnică, din producție, vizitează întreprinderi, expoziții, citesc în ziare, de pildă, despre procese de electroliză cu diafragmă, despre catalizatorii întrebuințați la dehidrogenarea parafinelor etc. și, ca urmare, doresc să fie antrenați în efectuarea unor experiențe mai variate, care să-i ajute în pătrunderea tainelor chimiei.

Obișnuiesc să fac cu elevii clasei a XI-a lucrări de sintetizare a carburii de calciu în cantități mici, direct din elemente (fie la capitolul „Hidrocarburi", fie la alte lecții unde este vorba despre sinteze — de exemplu, la lecțiile referitoare la prepararea alcoolului etilic, la substanțe plastice, la cauciuc). Le spun elevilor ca într-o bucată de cărbune să scobească cu briceagul o cavitate cît un vîrf de deget, să introducă în ea bucăți foarte mici de calciu și să pună cărbunele astfel pregătit pe o sită de azbest sub care arde puternic un bec (sau două), stimulat de un suflător. Îi previn să fie atenți la bucățile incandescente care sar și le cer să scoată cu o pensă sau un clește bucățile de carbid format. Tratate cu apă, acestea hidrolizează și formează acetilena care, aprinsă, arde cu fum mult. Aruncînd o bucățică din carbidul proaspăt obținut într-o soluție de permanganat de potasiu elevii observă că a dispărut culoarea roșie-violetă a soluției datorită faptului că acetilena formată a fost atacată de oxidant (permanganatul de potasiu). Înțelegînd că tripla legătură creează o tensiune în molecula hidrocarburii, ceea ce determină caracterul său labil, elevii își explică clar capacitatea hidrocarburilor de a se combina cu ele însele, de a polimeriza, de a contracta combinații interesante în procesele de sinteză.

Tot în clasa a XI-a, la lecția despre grăsimi, obișnuiesc să efectuez cu elevii o experiență pe cît de interesantă pe atît de atrăgătoare. Într-un balon de sticlă punem ulei vegetal, în care împrăștiem prin agitare nichel pulbere, obținut prin reducere cu hidrogen (dintr-un hidroxid de nichel). Printr-un tub de sticlă trecem în masa de ulei un curent puternic de hidrogen (de la un aparat Kipp). Încălzim moderat, pînă la 150—200°, cam o jumătate de oră. După răcire elevii sînt plăcut surprinși văzînd uleiul solidificat prin hidrogenare. Ei înțeleg că hidrogenările termo-catalitice, desființînd dubla sau tripla legătură a unei substanțe nesaturate, sînt de o mare importanță practică (în industria alimentară, de exemplu).

La clasa a X-a prezintă mult interes pentru elevi experiența referitoare la hidratarea ionilor și trecerea în soluție a ionilor substanței înconjurate de dipolii apei. Efectuez de obicei această experiență fie la lecțiile despre metale, fie în cadrul recapitulării trimestriale sau finale. Folosim pentru executarea ei un cilindru de sticlă umplut cu apă distilată, în care am picurat soluție de nitrat de argint. Introducem și apoi scoatem din acest cilindru un bulgăre de sare legat cu o sfoară. Repetăm operația de mai multe ori. Uneori folosim și cristale de azotat de plumb sau de sulfat de fier, picurînd bineînțeles în cilindru reactivul corespunzător — iodură de potasiu, ferocianură de potasiu etc. Elevii asistă astfel la un asalt între dipolii apei și ionii sării, urmărind reacția reciprocă prin observarea precipitatului alb, brînzos, care se formează treptat — clorura de argint. Ei văd că moleculele de apă birue forțele electrostatice care leagă ionii în rețea, că rețeaua se destramă succesiv, iar ionii sînt aduși în soluție. Paralel cu experiența îi îndrum să urmărească, într-un tablou sau desen, rețeaua cristalină a clorurii de natriu. Dar experiența nu se oprește aici. Elevii intercalează bulgărele cristalin de sare la capetele unui conductor secționat. Ei își dau astfel seama că, circuitul electric fiind întrerupt, curentul nu poate trece, deși cristalul este format din ioni, fiindcă aceștia se află în poziții fixe de echilibru impuse de cîmpul electrostatic al ionilor înconjurători. Totodată, elevii înțeleg că numai starea de soluție smulge ionii din pozițiile fixe ale rețelei, le dă mobilitatea care explică conductibilitatea electrică.

În aceeași clasă, la lecțiile despre metale (în legătură cu reacțiile ionice), precum și la lecțiile de recapitulare referitoare la soluțiile ionice, organizăm o interesantă lucrare practică de punere în evidență a ionilor dintr-o apă minerală alcalină, carbogazoasă. Folosind o sticlă de un litru de apă minerală dăm la iveală ionii indicați pe eticheta acesteia. Elevii aleg de pe masa de lucru reactivii corespunzători precipitării ionilor de clor, de sulfat, de fier (nitrat de argint, clorura de bariu, ferocianura de potasiu). Ei identifică carbonații cu acizi și înțeleg că flacăra colorată în violet indică prezența potasiului în reziduul obținut într-o capsulă, iar cea colorată în galben intens, prezența sodiului. O mină de creion este deajuns pentru a ține la flacăra unui bec o foarte mică cantitate de substanță. Tot așa, aplicînd reactivii necesari, se descoperă ionii de calciu, de magneziu.

Desigur, nu mă opresc la simpla efectuare a experiențelor, ci le analizez cu elevii, discut cu ei rezultatele, atît pentru a trage concluziile teoretice care se impun, cît și pentru a le arăta importanța practică a acestora pentru producție. În acest fel, efectuarea experiențelor contribuie și la dezvoltarea gîndirii științifice a elevilor, ca și la legarea mai strînsă a studiului chimiei de viață.

Prof. GEORGE DRAGOMIRESCU
București

Lucrări practice în laboratorul de chimie

Cu ajutorul discului și al magnetofonului

În lecțiile mele de limba franceză îmi sînt de un mare ajutor magnetofonul și discul, care contribuie la mărirea gradului de eficiență al predării, la mai temeinica însușire de către elevi a cunoștințelor.

La clasele mici utilizez larg aceste mijloace în exercițiile de pronunțare corectă. De pildă, pentru a-i deprinde pe elevii clasei a V-a să pronunțe corect vocalele nazale, le-am dat mai întîi posibilitatea să asculte pronunțarea model a acestora după discul „Să învățăm limba franceză fără profesor". Apoi am citit eu însumi, înregistrîndu-le în același timp pe bandă de magnetofon, o serie de cuvinte care cuprindeau vocale nazale. În continuare au fost înregistrate aceleași cuvinte în lectura unui elev. După reascultarea bandei le-am cerut elevilor să compare cele două pronunții, să indice cuvintele rostite incorect de colegul lor și să pronunțe din nou, corect. Și elevul care a greșit își corectează, pe această cale, pronunția. În felul acesta, exercițiile de pronunțare efectuate cu ajutorul magnetofonului mențin atenția întregii clase îi stimulează și îi sprijină în studiu pe elevi.

Utilizarea audițiilor pe disc la clasele mai mari creează condiții bune pentru îmbogățirea vocabularului elevilor, ca și pentru efectuarea unor exerciții de aplicare a regulilor gramaticale. De exemplu, la clasa a VIII-a, la lecția „Attention, piétons", elevii au audiat discul „Les rutiers" de Lemark. Am explicat mai întîi cuvintele necunoscute, apoi s-a audiat atît integral cît și fragmentar discul. După ce am răspuns la întrebările elevilor în legătură cu textul, le-am cerut să expună conținutul lui —bineînțeles în limba franceză — și apoi să scrie cuvintele și să alcătuiască din ele scurte propoziții. Menționez că asemenea exerciții au fost efectuate în orele lăsate la dispoziția profesorului.

Exerciții asemănătoare am organizat în clasa a X-a, în aceleași lecții, în legătură cu tema „Paris", de exemplu, la care s-a audiat discul „Ballade de Paris", sau la tema „La dernière classe", la care s-a audiat discul „Le chemin des oliviers", care evocă lupta poporului francez în rezistență.

Prof. F. BRENER
Galați

PRODUCTIVITATEA MUNCII ȘCOLARE

— Cerințe actuale și de perspectivă —

I. Unele considerații generale • Tratare diferențiată • Pentru o muncă fără „rebuturi"

Nivelul actual și perspectivele pregătirii tinerei generații preocupă în prezent cercuri largi ale opiniei publice. Dacă pînă acum cîteva decenii școala constituia mai mult sau mai puțin exclusiv numai sfera de activitate a pedagogilor, astăzi factori din cele mai diverse sectoare de activitate se preocupă de conținutul și formele pregătirii școlare a tinerei generații, de evoluția viitoare a acestora. Savanți cu renume mondial, matematicieni și specialiști în cibernetică, economiști, psihologi, scriitori și oameni de artă relevă, în discuții de amploare și importanță internațională, marile răspunderi ale școlii contemporane, confruntînd diferitele soluții și căutînd să desprindă esența acestora.

Toate aceste luări de poziție caută să prefigureze o școală și o pedagogie a viitorului, impusă de realitatea prezentă. Într-adevăr, cuceririle științei, marile realizări tehnice ale contemporaneității influențează nemijlocit învățămîntul și îi prezintă la rîndul lor mereu alte cerințe. Căci deși în epoca noastră, poate mai mult decît oricînd, există strălucite personalități în domeniul științei și al construcțiilor tehnice, nu se poate concepe nici o realizare de amploare — de la zborurile cosmice la cercetarea infinitului mic — fără participarea unei adevărate armate de cercetători și tehnicieni cu înaltă pregătire de specialitate.

Aceste cerințe pun problema unei mai mari eficiențe a procesului de învățămînt, a sporirii randamentului muncii pedagogice.

Trăsăturile esențiale ale proiectelor privind restructurarea învățămîntului pentru a i se asigura o maximă eficiență se referă atît la structura și organizarea acestuia cît și la conținutul lui și la mijloacele și formele de predare.

Să cercetăm mai întîi, în cadrul actualei structuri a învățămîntului, randamentul activității de predare — însușire sau, mai precis, productivitatea de care beneficiază munca pedagogică. Cercetările conjugate ale psihologiei experimentale și ale ciberneticii au adus în ultimii ani interesante clarificări și în această privință. Referindu-se la părerile lui A. I. Berc, președintele Consiliului științific de cibernetică de pe lîngă Academia de Științe a U.R.S.S., L. N. Landa, cunoscut specialist în pedagogia cibernetică, releva numărul impresionant de afazii în mecanismul gîndirii elevilor, afazii care practic determină ca, din momentul recepționării sau interpretării greșite a unei informații, un anume elev să nu mai poată urmări în mod normal desfășurarea lecției. „O singură greșală și mecanismul gîndirii elevului orientat către înțelegerea unei anumite probleme funcționează el însuși greșit sau în gol" — scrie L. N. Landa [1]). Lecția se desfășoară astfel fără folos pentru elevul în cauză. Și, din păcate, asemenea întreruperi ale mecanismului gîndirii sînt fenomene destul de dese în școală. După unele calcule minuțioase și experimente complexe, timpul efectiv de lucru al instituțiilor de învățămînt considerate ca „întreprinderi de învățat" constituie doar un procent redus din timpul total al școlarității.

O dată stabilită comparația între „producția școlară" și cea industrială se ridică o problemă deosebit de importantă pentru sporirea randamentului în procesul de învățămînt. Este vorba, anume, de faptul că cei ce lucrează în sectorul industrial sînt avantajați în desfășurarea procesului tehnologic de posibilitatea de a-și alege materialul ce urmează a fi prelucrat în funcție de calitățile sale specifice, stabilind de la început domeniul în care acesta poate fi folosit și tehnologia adecvată de prelucrare, raportată la calitățile specifice. Nu numai că masele plastice se prelucrează cu totul altfel decît metalele dure, dar chiar și la două materiale cu calități aparent apropiate se folosesc procedee diferite de prelucrare. În învățămînt, profesorul sau învățătorul nu își alege, ci primește ca atare efectivul sau efectivele de elevi cu care va lucra, cuprinzînd o diversitate de personalități mai mult sau mai puțin adaptate nivelului la care se cere să se desfășoare procesul instructiv-educativ în clasa dată. În ansamblu, procesul de învățămînt este unitar atît în componentele lui cît și raportat la atitudinea față de elevi. Desigur, profesorul este chemat să-l adapteze în funcție de caracteristicile specifice elevilor cu care lucrează și rezultatele obținute sînt cu atît mai bune cu cît această adaptare este mai corespunzătoare, mai fină. Practic, însă, aceasta înseamnă — după cum afirmă psihopedagogii [2]) — că una dintre cele mai mari responsabilități privind formarea tinerei generații nu revine școlii în ansamblul ei, ca instituție, ci fiecărui pedagog, în mod individual. În ceea ce privește școala, aceasta a considerat și consideră „materialul" prelucrat în clase drept omogen, susceptibil de un tratament unic.

Combătînd tratarea populației școlare în fiecare an de studiu, de școlaritate ca un bloc omogen, tratare caracteristică, în mare, învățămîntului actual din întreaga lume, numeroși psihologi subliniază lipsa de eficiență, mai mult chiar, risipa de material și de forțe a unei asemenea forme de desfășurare a procesului instructiv-educativ [3]). Este cunoscut faptul că în prezent aproximativ 5 la sută dintre elevi rămîn în urmă și trebuie să repete una dintre clase, iar 15 la sută au cel puțin o corigență. Această situație rezultă în cea mai mare măsură din „prelucrarea" școlară neadecvată structurii psihice a elevilor respectivi. Dar astăzi, cînd știința dispune de posibilități multiple pentru cunoașterea personalității elevilor și a mecanismului gîndirii lor, se pot aplica programe corespunzătoare fiecărui caz în parte.

Soluțiile propuse sînt multiple. Vom porni de la acelea care au în vedere în primul rînd dezvoltarea capacităților de gîndire și de activitate independentă a elevilor. Acestea cer ca pe de o parte să se abordeze dinamic problema activității școlare a elevilor, dezvoltînd imaginația acestora pe cale intuitivă, iar pe de altă parte să se valorifice capacitățile lor creatoare în cadrul unei sistematizări superioare, în măsură să determine formarea gîndirii științifice [4]). Planurile de învățămînt și programele școlare alcătuite pe asemenea baze s-ar distinge prin orientarea procesului de învățămînt către analiza în profunzime a unui număr relativ mic de probleme judicios alese și spre sprijinirea permanentă a elevilor pentru a-și forma un stil științific de studiu, care să le permită desprinderea esențialului.

Pe plan organizatoric și metodic, o serie de soluții — care au deja o largă bază experimentală — se referă la reconsiderarea predării în sensul întăririi „controlului între faze și operații" adică a controlului însușirii fiecărei noțiuni sau deprinderi noi, astfel încît să se înlăture sau în orice caz să se reducă declanșarea în gol sau pe o direcție greșită a mecanismului gîndirii elevilor.

Într-un stadiu experimental relativ avansat se află aplicarea ideii pedagogice referitoare la stabilirea efectivelor claselor în funcție de aptitudinile elevilor, de ritmul în care progresează ei. Eficiența acestei soluții este strîns legată de utilizarea unor mijloace tehnice perfecționate, de trecerea la studiul programat cu ajutorul mașinilor de învățat și de adoptarea pedagogiei cibernetice.

Derivată din aceasta este o propunere recentă, care vizează stabilirea unei durate variabile de studiu a elevilor în aceeași clasă în funcție de particularitățile intelectuale și fiziologice ale acestora, determinate pe cale științifică [5]). Ar urma, conform susținătorilor acestei propuneri, să se prevadă, pentru însușirea aceluiași volum de cunoștințe și deprinderi, la aceleași discipline de studiu, o durată mai scurtă decît un an școlar obișnuit pentru elevii care asimilează mai repede, un an școlar obișnuit pentru elevii cu capacități mijlocii și un timp mai îndelungat decît un an școlar pentru cei cu posibilități mai reduse (nu ne referim la deficienți).

În considerarea tuturor acestor soluții trebuie avute în vedere flagrantele decalaje între nivelul mijloacelor tehnice utilizate în același tip de școli, atît pe plan național cît și internațional. Se pune în mod firesc, de aceea, problema de a se stabili și în învățămînt „timpul de muncă socialmente necesar" pe baza căruia să se alcătuiască orarul școlilor și să se determine limitele de durată ale lecțiilor. (Asupra acestei probleme vom reveni pe larg într-un număr viitor).

Caracteristic tuturor soluțiilor pe care le-am prezentat pînă în prezent este faptul că ele izvorăsc din dorința de a ridica valoarea „produsului școlar" în raport cu investițiile materiale și de muncă ce se fac în acest domeniu. A fost și a rămas o cerință a eticii pedagogice ca școala să lucreze fără „rebuturi". Responsabilitățile școlii sînt și mai mari acum, într-o eră de uriașe revoluții tehnice, de fantastică accelerare a dezvoltării producției, cînd menirea principală a procesului instructiv-educativ devine aceea de a furniza elevilor mijloace care să le dea posibilitatea de a descoperi și utiliza numeroase elemente încă vag sau deloc cunoscute.

Să ne închipuim o uzină a viitorului în care se produc „creiere electronice" — mașini cibernetice de tipuri foarte diferite, avînd însă drept trăsătură comună capacitatea de a participa, în cadrul unei forme complexe de autoperfecționare programată, la procesul propriei lor desăvîrșiri, realizat pe baza acumulării „experienței" prin analiză și sinteză (materialele celui de al IV-lea congres de cibernetică desfășurat recent la Namur, în Belgia, demonstrează cît de avansată este tehnica pe drumul realizării unor asemenea mașini). Am recurs la o asemenea incursiune în viitorul activității tehnico-științifice pentru a sugera complexitatea misiunii școlii, orientată către formarea și perfecționarea unor „mașini cibernetice vii". Căci, în fapt o asemenea imagine, aparent desprinsă dintr-o nuvelă de anticipație științifică, este destul de săracă în raport cu răspunderea de a modela gîndirea umană, a cărei complexitate întrece cea mai perfecționată mașină, de a adapta programul de instruire diversității de temperamente și caractere, de înclinații și talente, ca și multitudinii influențelor exterioare de care trebuie să țină seama școala.

MIRCEA HERIVAN

1. L. N. Landa „Professor i Kibernetika" — Moscova, 1962
2. Robert Dottrens : Vers une pédagogie prospective — în „Cahiers de pédagogie expérimentale et de psihologie de l'enfant" nr. 18/1964
3. François Ters : Gaspillage et éfficacité en education — „Education éuropéenne" nr. 31/1964.
4. Richard Crossman la colocviul „Știința și economicul" — Londra, 1963
5. Cahiers Pédagogiques — responsebilités actualles de l'école — nr. special, 1964.

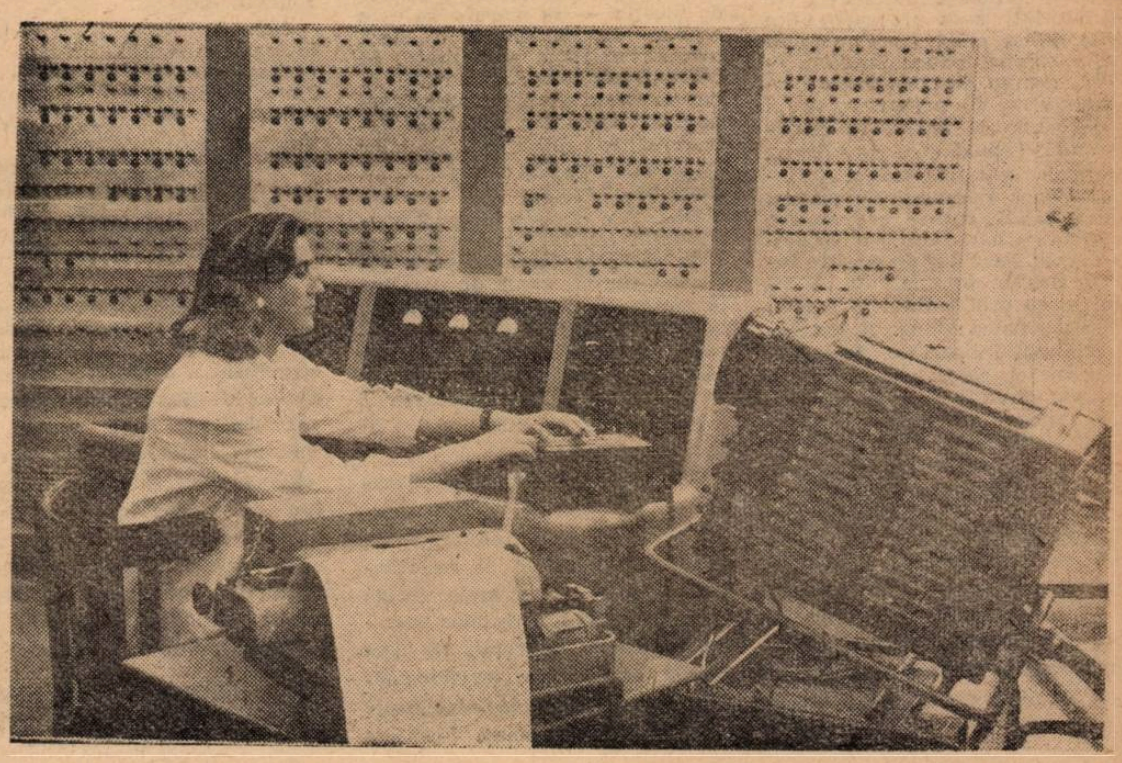

Mașinile cibernetice perfecționate vor fi folosite tot mai larg în scopul creșterii productivității muncii din școală. În fotografie : *mașina CIFA-3 realizată la Institutul de Fizică Atomică al R.P.R. în plin „program de lucru".*

Jocuri de creație cu cuburi la Grădinița Nr. 8 din București

În întîmpinarea consfătuirilor regionale ale educatoarelor

În întreaga țară, educatoarele se pregătesc să participe la consfătuirile regionale ale cadrelor didactice din învățămîntul preșcolar, care se vor desfășura în zilele de 22 și 23 decembrie a.c. După cum se știe, consfătuirile vor dezbate una din problemele importante ale învățămîntului preșcolar, problema jocului ca formă de organizare a vieții copiilor și a locului pe care îl ocupă el în sistemul educației comuniste.

Rezultatele consfătuirilor vor fi cu atît mai valoroase cu cît referatele ce vor fi prezentate în cadrul lor nu se vor mulțumi să expună experiența instituțiilor preșcolare din regiune, ci vor trage concluzii cu caracter generalizator pe marginea acesteia, vor analiza cu competență aspectele de conținut și metodice ale muncii desfășurate de educatoare, relieființd laturile pozitive, combătînd lipsurile și arătînd căile pentru înlăturarea lor.

Înțelegînd că alcătuirea în acest fel a referatului cere o pregătire minuțioasă, multe secții de învățămînt s-au preocupat din timp și cu grijă de elaborarea lui, antrenînd educatoarele la efortul comun de strîngere a materialului și de prelucrare a lui în colective de metodiste cu experiență. Este demnă de relevat, de pildă, inițiativa secției de învățămînt a raionului 23 August din Capitală, care a organizat o cercetare sistematică privind desfășurarea jocurilor de creație într-un număr de grădinițe de tipuri și cu profile diferite tocmai pentru a putea ajunge la concluzii cît mai întemeiate. Pregătite în acest fel, referatele vor putea stimula discuții care să constituie o adevărată sinteză a experienței acumulate de educatoare.

Cunoscînd din timp tema consfătuirilor, educatoarele au avut posibilitatea să urmărească problemele legate de aceasta, astfel încît să le poată discuta în mod cît mai concret în ședințele plenare și pe secții, pentru a ajunge la concluzii eficiente, menite să îmbunătățească munca de îndrumare a jocurilor de creație ale copiilor.

Centrul de greutate al discuțiilor va trebui să cadă, cum este și firesc, pe analiza temeinică a metodelor și procedeelor folosite de educatoare în îndrumarea jocurilor de creație și nu pe prezentarea descriptivă a materialului faptic. Discuțiile vor contribui în mod real la îmbunătățirea activității educatoarelor dacă se vor opri cu stăruință asupra conținutului jocurilor în primul rînd. Se impune astfel ca educatoarele să scoată în evidență, în cuvîntul pe care îl vor lua la consfătuire, cum s-a reflectat în jocul copiilor aspectul moral la relațiilor interumane, cum a fost pus în valoare caracterul formativ al jocului, să analizeze în ce măsură criteriile de alegere a tipurilor și subiectelor jocurilor organizate cu copiii au fost determinate de condițiile concrete în care trăiesc ei, de realitățile mediului lor imediat — familia, grădinița — ca și de mediul social. Interesante și eficiente vor fi, de asemenea, discuțiile duse în jurul problemelor legate de dezvoltarea subiectului jocurilor de creație — de măsura în care acestea au îmbrățișat o sferă mereu mai largă a realității, de diversitatea formelor de joc în limitele unui grup de subiecte și de dezvoltarea lor pînă la treapta creșterii stabilității jocurilor cu același subiect, care pot dura timp îndelungat.

Discuțiile purtate în jurul conținutului jocului de creație trebuie să arate dacă acesta a reflectat, ținînd seama de particularitățile de vîrstă ale copiilor, activitatea celor maturi, atitudinea acestora față de bunurile obștești și raporturile dintre ei, inclusiv supunerea față de reguli privitoare la conduită cît și la relațiile sociale.

Discuțiile purtate de educatoare sînt chemate să lămurească și problemele referitoare la selectarea jocurilor, la necesitatea de a se alege acele jocuri care corespund cerințelor întregului colectiv de copii. De asemenea, este indicat ca educatoarele să valorifice în consfătuiri observațiile lor asupra jocurilor spontane ale copiilor, să arate în ce măsură au intervenit ele în aceste jocuri pentru a stimula imaginația copiilor, pentru a îmbogăți rolurile în care s-au încadrat ei.

În general, discuțiile purtate în consfătuiri trebuie să fie un prilej de valorificare a observațiilor educatoarelor îndeosebi asupra acelor laturi ale jocului care sînt hotărîtoare pentru educația copiilor: cum au influențat conținutul și tema jocului asupra sentimentelor și comportării copiilor, cum i-au ajutat să se încadreze în colectiv, să lege relații de prietenie cu ceilalți copii — atît în grădiniță cît și în afara ei. De o mare utilitate pot fi în același timp discuțiile duse în jurul rolului jocului în formarea trăsăturilor de caracter ale copiilor, în formarea priceperii acestora de a găsi mijloacele necesare pentru realizarea unui rol, discuțiile despre măsura în care jocul îi învață pe copii să înfrunte greutățile, să fie perseverenți, să manifeste răspundere față de rolul încredințat.

Alături de experiența personală, cercetarea bibliografiei care tratează sub toate aspectele problemele jocului în grădinița de copii poate să stimuleze cadrele didactice din învățămîntul preșcolar în aprofundarea problemelor puse în discuție, ajutîndu-le astfel în perfecționarea continuă a procesului de instruire și educare a copiilor de vîrstă preșcolară.

Participînd la lucrările consfătuirilor cu sentimentul răspunderii pe care o au în educația comunistă a copiilor, cadrele didactice din instituțiile preșcolare vor izbuti de bună seamă, cu sprijinul organelor de învățămînt, să facă din aceste consfătuiri un mijloc însemnat de ridicare a nivelului muncii lor, astfel încît să răspundă cu cinste sarcinilor pe care societatea noastră socialistă le pune în fața învățămîntului.

MARIA LUNGULESCU
inspector în Ministerul Învățămîntului

DE LA MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Se aduce la cunoștința educatoarelor, învățătorilor și profesorilor înscriși la examenele de gradul II în anul școlar 1963—1964 că examenul se va desfășura în vacanța de iarnă, la institutele de perfecționare a cadrelor didactice. El va începe în ziua de 4 ianuarie 1965, orele 9.

La aceeași dată va începe și examenul de definitivat al educatoarelor din grădinițele sezoniere înscrise în anul școlar 1963/1964.

Activitatea metodică a Societății de științe istorice și filologice

Pe lîngă Consiliul de conducere al Societății de științe istorice și filologice din R.P.R. s-a creat în cursul acestui an o secție de metodică menită să stimuleze activitatea în acest domeniu a profesorilor de istorie, limba și literatura română și limbi și literaturi străine, să contribuie la valorificarea mai largă a acestei activități în cadrul unor consfătuiri, publicații și manifestări publice. Pentru ca secția metodică să-și poată îndeplini cît mai bine sarcinile, Societatea de științe istorice și filologice a mobilizat filialele și subfilialele sale să țină o legătură cît mai strînsă cu cabinetele metodice, cu cercurile pedagogice, cu comisiile metodice din școli, în vederea realizării unui mai larg schimb de experiență și pentru valorificarea experienței pozitive.

Una din formele importante ale activității secției de metodică este și editarea, în colaborare cu Editura didactică și pedagogică, a unei culegeri de materiale tratînd probleme de metodică din domeniul istoriei, al limbii și literaturii române și al limbilor și literaturilor străine. In această culegere urmează să fie publicate lucrări, referate, comunicări legate de preocupările permanente ale profesorilor de specialitate. Cadrele didactice din întreaga țară pot aduce o contribuție largă la apariția culegerii, trimițînd în acest scop materiale variate și sugestii, pentru ca profilul culegerii să răspundă în cît mai mare măsură nevoilor predării și să constituie, în același timp, un sprijin real dat profesorilor înscriși la examenele pentru obținerea gradelor didactice.

Dăm, mai jos, unele sugestii de teme pentru eventuale lucrări ce ar putea fi publicate în culegere sau ar putea forma obiectul unor consfătuiri:

Limba română: Predarea lecțiilor de gramatică în lumina modificărilor apărute în *Gramatica limbii române*, Ed. Acad. R.P.R., 1963; Metode și procedee pentru înarmarea elevilor cu deprinderi de scriere corectă; Corectarea temelor scrise (metode și procedee).

Literatura română: Analiza literară — model de demonstrație a interdependenței dintre conținutul și forma operei literare; Caracterizarea personajelor unor opere literare — mijloc activ pentru realizarea educației comuniste a elevilor; Lecțiile de recapitulare, lecții de sistematizare, aprofundare și consolidare a cunoștințelor; Creația orală — element de bază al literaturii culte; Natura patriei — izvor de inspirație și tovarăș de luptă în opera scriitorilor noștri; Monografia satului românesc în opera scriitorilor noștri; Realizarea diferitelor tipuri de lecție în predarea literaturii române; Mijloace și procedee folosite în activitatea extrașcolară a elevilor cu scopul de a le dezvolta dragostea pentru literatură; Educația estetică a elevilor prin predarea limbii și literaturii române; Rolul profesorilor de română în dezvoltarea gustului elevilor pentru literatură și artă; Excursia cu temă literară — mijloc de lărgire a orizontului cultural și de adîncire a sentimentului patriotic; Metodica lecțiilor de compunere.

Istoria: Problemele sistematizării cunoștințelor în predarea istoriei; Prezentarea în cadrul lecțiilor de istorie a aspectelor referitoare la ororile săvîrșite de fasciști — mijloc important de educare a elevilor în spiritul umanismului socialist și al vigilenței revoluționare; Formarea și consolidarea convingerilor comuniste prin lecțiile de istorie; Legarea istoriei de viață, de practica desăvîrșirii construcției socialismului; Valorificarea la lecțiile de istorie a cercetărilor din istoria mișcării muncitorești și din istoria locală; Folosirea mijloacelor audio-vizuale în predarea istoriei; Posibilitățile aplicării instruirii programate în predarea istoriei; Folosirea la lecțiile de istorie a ilustrațiilor din manual; Confecționarea cu forțe locale a materialelor didactice necesare lecțiilor de istorie; condițiile pe care trebuie să le îndeplinească aceste materiale.

Acestea sînt numai cîteva propuneri, ele putînd fi completate și cu alte teme potrivit necesităților și preocupărilor profesorilor de limbă, literatură și istorie.

Participarea largă a cadrelor didactice de specialitate la activitatea secției metodice a Societății de științe istorice și filologice va întări, desigur, contribuția acesteia la îmbunătățirea predării în școlile de cultură generală din patria noastră.

„Părinții să nu simtă"

Diriginte cu experiență, punîndu-și problema educării copiilor în spiritul economiei, profesorul Vasile Marcu de la Școala medie „Mihail Eminescu" din București și-a orientat activitatea spre deprinderea școlarilor de a economisi ei înșiși, din micile sume primite de la părinți pentru dulciuri, pentru spectacole etc. „Părinții să nu simtă — spune el deseori elevilor — bugetul lor să nu se modifice în nici un fel. Dacă vreți să învățați a fi economi, nu le cereți lor bani pentru depunerile la C.E.C., chibzuiți-vă singuri!"

Aceasta nu înseamnă că profesorul Vasile Marcu și celelalte cadre de la Școala medie „M. Eminescu" nu colaborează cu părinții. Dimpotrivă, ei le cer necontenit sprijinul în educarea elevilor în spiritul economiei, al bunei gospodăriri, în combaterea risipei, a cheltuielilor fără rost. În același timp, pentru a atrage pe copii în acțiunea de economisire, profesori ca Victoria Isac, diriginta clasei a X-a C, Tudor Opriș, dirigintele clasei a IX-a H și alții pun în fața copiilor perspective concrete. Elevii economisesc pentru a-și realiza biblioteci personale, mici laboratoare la domiciliu, pentru a pleca în excursii. Membrii cenaclului literar, de pildă, au și fixat pentru excursia lor un itinerar care trece prin locuri unde au trăit și au creat marii noștri scriitori. Alți 200 de elevi ai școlii au economisit și economisesc în continuare la C.E.C. pentru a participa la o frumoasă tabără de schi care se va organiza în vacanța de iarnă.

Părinții nici de data aceasta „nu simt nimic" în bugetul lor familial. Ca și copiii lor, însă, ei simt pe deplin rostul bun al economiei...

M. CRIȘ

CONCURSUL NOSTRU LITERAR

Vîrsta şcolarului

Tropăind repede, în fugă măruntă, Mihăieş părăsi brusc şoseaua pietruită, cotind pe drumeagul care ducea printre viile Ruginenilor. Stîrnea în urma lui un nor înecăcios de praf roşiatic.

De la un timp îşi încetini paşii şi se uită la sandalele vechi, la picioarele care nu se deosebeau de culoarea pămîntului, la pantalonii prăfuiţi. Îşi şterse repede sudoarea şi privind în urmă se linişti cu totul. Merse un timp prin troscotul de pe marginea drumului sperînd să-şi cureţe sandalele de praf. Apoi, purtîndu-şi voinicеşte mîinile înainte şi înapoi, se simţi liber şi începu să fluiere.

Pe după gardurile de sîrmă ghimpată, prin viile toropite de lumina puternică a amiezii, oamenii zoreau la culesul strugurilor. Privirea băiatului lunecă pe deasupra lor, peste nucii rari, undeva unde dealul îşi prăvălea coama spre apa Trotuşului.

Cînd îşi aminti de unde venea, pufni uşor în ris. Îi arsese o palmă lui Victoraş, fiul profesorului de franceză. „Hm — gîndi băiatul — or să mă critice în adunare, dar nu i-am rugat eu să mă ducă la şcoală. Ei au venit şi m-au rugat. Coşcogeamite flăcău de şaisprezece ani, în clasa a VII-a, la ei, la zbînţuiţii ăia, pe care-i ştiam ţinci cînd eram la şcoală... Ştiu numai să alerge şi să joace handbal. Dar fără mine îi face praf orice echipă. De asta mă caută atîta în timpul jocului!"

Tot gîndind, Mihăieş se apropie de ripă. Coborî cu paşi iuţi o parte din cărăruia întortocheată, apoi o lăsă în urmă şi se strecură atent prin alunişul care umbrea rîpa din două părţi. Urcă două dîmburi pe care iarba crescuse pînă la brîu şi se pomeni după stîncile care, nu se ştie de cînd, rămăseseră aici stinghere, să străfuiască malul galben de loess al rîului.

Băiatul se tolăni cu faţa în sus şi stătu un timp nemişcat, cu ochii închişi, ascultînd ţiriitul insectelor. Apoi se rostogoli pînă pe muchiile fără iarbă ale stîncilor abrupte, pîndind atent prin cîteva crăpături. Scoase un ciob de oglindă din buzunar, prinse o rază de soare şi o îndreptă spre crăpături să le lumineze. Nezărind nimic, îşi sprijini bărbia în căuşul palmelor privind visător spre oraş.

De pe stînci vedea totul ca-n palmă. Apa era verde şi lină. Aici era cel mai bun loc de scăldat al copiilor. Vara, veneau şi cei din oraş şi se luau la întrecere. Aproape întotdeauna băieţii din Ruginени ieşeau învingători.

Alte braţe ale rîului străbăteau în şuvoaie sclipitoare prundişul pătat pe alocuri de păcura scursă pe apă de la combinat. Într-un loc, ceferiştii înghebaseră o punte din bîrne albe de mesteacăn. Mai departe, peste cîmpul ars de soare, printre plopii uriaşi de pe marginea şoselei asfaltate, furnicau necontenit maşini mărunte ca nişte puncte mişcătoare, iar sub dunga orizontului strălucea în soare dantela albă a noilor blocuri din oraş, acoperită ici colo de valuri rotunde de fum cafeniu. Arareori, chiuitul vreunei locomotive străpungea văzduhul pînă la marginea cea mai afundată a zării, unde malul Siretului îşi profila încremenirea, ca o linie abia perceptibilă de indigo învechit.

Privirea băiatului se odihnea în limpezimea mişcătoare a zărilor. Uitase că în aceste clipe colegii lui stăteau cuminţi în bănci, la ora de diriginţie. De altfel, fuga lui nu făcuse mare vîlvă printre copii. Ei erau obişnuiţi cu Mihăieş, căci de la începutul anului le dăduse de furcă de mai multe ori.

De data aceasta dirigintele a ascultat atent relatarea lui Victor, s-a uitat prin catalog în dreptul numelui lui Mihăieş şi după ce a amintit activului pionieresc al clasei să mai rămînă după ore, începu activitatea. Părea îngîndurat şi, cu toate că nu-l cunoşteau decît de două săptămîni, de cînd începuse noul an şcolar, elevilor nu le-a fost greu să observe aceasta. Stăteau cuminţi, discutînd cu voci egale şi îl priveau fix, voind parcă să-i trezească buna dispoziţie. El i-a înţeles repede şi le zîmbi tuturor cu indulgenţă.

După terminarea cursurilor în cancelarie era animaţie. Se discutau impresii de la primele verificări şi se comparau statisticile frecvenţei, pe clase. Cînd a venit vorba de Mihăieş, se auziră numai regrete pentru felul cum se poartă, căci la carte era bun: la matematică judecă uşor, la ştiinţele naturii dovedeşte înclinaţii remarcate încă din anii trecuţi.

— Mi se pare că şi la educaţia fizică e printre cei mai buni, aşa că tovarăşul Hopodată trebuie să-i rezolve situaţia cît mai degrabă, concluse directorul privindu-l insistent pe diriginte din dosul ochelarilor săi cu rame negre, masive.

Dirigintele dădu din cap afirmativ şi zîmbi cu mai multe înţelesuri.

Şi, împotriva obiceiului, porni singur spre casă. Îl răscolea un sentiment de zădărnicie şi ar fi vrut să plece undeva departe. Se simţea deocamdată fără puterea de a face faţă unor treburi aşa de mici în aparenţă, dar aşa de grele, de care, îşi dădea bine seama, depindea de fapt înfruntarea unui om cu viaţa.

Acasă nu găsi pe nimeni. Se odihni un răstimp, fumînd. Apoi luă caietul de diriginte şi citi iarăşi datele sumare despre familia lui Mihăieş: singur acasă, orfan, crescut de o bunică, îngrijitoare la ferma zootehnică.

În după amiaza aceea, micii lui sportivi au făcut singuri antrenamentul. Seara n-a fost văzut nici la cinematograf, nici la bibliotecă şi cîţiva prieteni l-au aşteptat în zadar lîngă masa de tenis. Unui cunoscut care venise de la tîrg cu camionul gospodăriei i se păruse doar că l-a văzut plimbîndu-se pe şoseaua asfaltată, spre podul de peste Trotuş, împreună cu „magister" Dobreanu, bătrînul as în limba şi literatura română.

În cealaltă după amiază, tînărul diriginte se înfăţişă acasă la Mihăieş. Cunoştea locul. Străbătu curtea mică, urcă pe cerdac şi bătu la uşă. Nu-i răspunse nimeni. Prin curte, nici ţipenie de om. Profesorul găsi pe undeva o băncuţă şubredă, veche de un sfert de veac, o aduse pe cerdac şi se instală aproape de uşă. Scoase din buzunarul bluzei cîteva foi de hîrtie şi se apucă să completeze nişte planuri. Presimţea ceva, ca în timpul meciurilor cînd golul egalizator „pluteşte" în aer.

Într-adevăr, de după colţul unei chilioare îl fixau ochii atenţi ai lui Mihăieş. Stătea ghemuit, cu capul foarte aproape de pămînt. Se ridică în picioare şi apăru numai jumătate de după colţ. Dirigintele îl observa pe furiş, dar nu-l lua în seamă. Curînd băiatul se ivi întreg dar într-o secundă dispăru, ca să răsară din nou după cîteva clipe. Simţind şi el că profesorul înadins nu-i dă atenţie, făcu cîţiva paşi înainte, se ascunse iar şi numai cînd privirea celuilalt se roti indiferentă prin curte, mai ieşi o dată. Pe neaşteptate ochii dirigintelui îl opriră pe loc. Încercă să înainteze pînă la scări.

— Dar unde-mi umbli amice, de nu te mai văd de cîteva zile? întrebă prietenos oaspetele.

— Bună ziua, am fost... am ajutat-o pe bunica la treabă, am fost la lucru.

Profesorul îi făcu semn să se aşeze, dar băiatul rămase pe marginea cerdacului, răspunzînd la întrebări cu încetineală, ocolit.

De la un timp dirigintele nu-l mai descusu, ci o luă de-a dreptul:

— Ei, Mihăieş, Mihăieş, uite aşa-ţi pierzi tu timpul fără folos şi pe lîngă tine, îl pierdem şi noi — bunica ta, eu, colegii care vin să te-ajute. Îţi închipui că pot crede ceva din tot ce-ai îndrugat pînă acum? Ce „lucru", ce „ajutor".

— Nu, tovarăşe diriginte, mă jur pe ce...

— Să te juri? Eu ţi-aş cere cuvîntul de om...

Băiatul ezită. Desena cu vîrful sandalei închipuite cercuri concentrice pe scîndurile cerdacului. Profesorul se bucura că reuşise să prindă firul şi-şi aminti că plimbarea cu mai vîrstnicul său coleg n-a fost zadarnică.

— Uite, începu iar, aşa aveam şi eu mai de mult un nepoţel, care fugea de la şcoală. Era el bun la carte, dar îi veneau, aşa, toane şi fugea pe malul rîului. A pierdut un an, l-au ajuns alţii din urmă şi abia mai tîrziu, cînd l-am constrîns, şi-a dat seama cîtă dreptate aveam. Acum e în producţie, urmează la seral...

Mai vorbiră o bucată de vreme despre multe. Băiatul scormonea prin tot felul de motive, dar dirigintele găsea la toate cîte o rezolvare. Aşa că, la un moment dat, Mihăieş ajunse să gîndească tare cu vocea lui lentă:

— Am să vin şi eu, tovarăşe diriginte, de mîine. Vă dau cuvîntul meu.

Dar băiatul nu veni a doua zi la şcoală. Nici a treia zi. În ziua de vineri sosi primul în clasă şi colegii l-au găsit în bancă, bine dispus, citind ceva într-o carte. Dirigintele aflase, însă a evitat întîlnirea. La ora de educaţie fizică se văzură. Elevul de serviciu raportă cu voce exagerat de tare că toţi elevii din clasă sînt prezenţi.

Abia după amiază, pe terenul de handbal, amenajat pe vechea arie, se petrecu ceva neaşteptat.

Pe la ora trei, sub lumina molcomă a unui soare portocaliu de octombrie, începu întrecerea dintre cele două clase a şaptea. Mihăieş nu era în formaţie. Dirigintele arbitra jocul, atent la fiecare fază. Pe margine, droaie de băieţi şi fete strigau cît îi ţineau gura. La pauză, clasa lui Mihăieş era condusă cu două puncte. Băiatul alergă spre profesor. Nici nu-şi închipuia că nu va fi el autorul punctelor egalizatoare. Îşi ascunse satisfacţia copilăreasca stăruind pentru altceva, ca şi cum n-ar fi fost vorba de joc.

— V-aş ruga să-mi împrumutaţi şi mie fluierul ăsta pentru duminecă. Joacă puştii de-a patra şi eu îi arbitrez.

— O să ţi-l dau după joc. Să-mi aduci aminte.

Profesorul nu zîmbea ca de obicei. Băiatul fu nevoit să întrebe:

— Eu în locul cui intru, tovarăşe diriginte?

Profesorul îl privi calm, dar o cută îi încreţi fruntea.

— Tu nu intri în joc. Ai lipsit la ultimele antrenamente.

Nedumerirea îi amuţi pe toţi. Cîţiva încercară lămuriri:

— Dar n-are el nevoie...

— Să vedeţi ce bine o să meargă.

Dar dirigintele, ridicîndu-se hotărît, fluieră grăbit reînceperea jocului.

Cu cît se apropia sfîrşitul meciului, cu atît supărarea lui Mihăieş devenea mai adîncă. Fierbea. Nu stătea o clipă locului. Fugea pe margine de colo pînă colo, striga spre colegii de pe teren, le spunea cum să joace. Cînd văzu că mai sînt cîteva minute de joc se rugă încă o dată:

— Tovarăşe diriginte, vă rog, măcar un minut lăsaţi-mă. Or să ne bată cei de la „A" l

Dirigintele nu se uită la el şi îi vorbi cu tonul de adineaori:

— Jucători care nu-şi respectă cuvîntul nu primesc pe teren. Apoi, fluierînd scurt, indică direcţia unei porţi şi traversă terenul.

Ceva l-a săgetat pe băiat din creştet pînă-n tălpi, ceva care-l făcea să uite unde se află, să se înfurie, să izbească pămîntul de sub el. Îi era ciudă că el, care nu plînsese niciodată pînă acum, simte înţepături sub pleoape şi fără să privească în lături ţîşni drept înainte, spre stradă, într-o goană nebună.

Seara, pe la opt, dirigintele îl găsi acasă, într-o odăiţă curată, înconjurat de tot felul de scule cu care voia să-şi repare sandalele. Bunica nu venise. Lăsă lucrul şi se ridică la intrarea profesorului.

— Poftim, zise acesta, ţi-am adus fluierul. Ai plecat ca să mă faci să nu mă ţin de cuvînt?

— Ne-au bătut cei de la „A", tovarăşe diriginte...

Tînărului profesor îi păru bine că elevul său regreta ceea ce pierduse clasa întreagă. Îşi păstră acelaşi ton, aceeaşi cută energică a frunţii şi continuă:

— Mai bine înfrînţi dar cu oameni de treabă, decît victorioşi cu oameni încrezuţi, ca tine. Haide şi mă condu pînă la poartă — adăugă profesorul.

Vorba îi era tăioasă. Băiatul îl urmă tăcut, cu mîinile boţind în neştire un căpeţel de sîrmă. Pe podeţ profesorul se opri puţin, privind silueta de lîngă el.

— Ei?

Poate înserarea, poate tonul acesta mai direct îl hotărîră pe băiat să vorbească:

— Ştiţi, tovarăşe diriginte, cînd mă gîndesc cît sînt de mare...

— Măi Mihăieş, în cazul tău vîrsta nu-i un lucru care să te îngrijoreze. Harnic să fii tu şi vîrsta n-o să te împiedice cu nimic.

Îi întinse mîna. Băiatul se sfii, neştiind ce să creadă, apoi o întinse şi el încetişor. Simţind încă mult timp strîngerea de mînă n-a putut nicidecum să-şi aducă aminte ce a bîlbîit în acea clipă a despărţirii.

Oricît s-a străduit dirigintele, n-a putut să-şi ascundă supărarea în ziua următoare, cînd a aflat că Mihăieş n-a venit la şcoală. Se plimba necăjit prin cancelarie şi fuma des.

După prima oră se mai domoli. În recreaţia mare mai păstra ceva din expresia încordării, dar în spre prînz se linişti complet. Se gîndea că totuşi putea exista o cauză nedescoperită de el, care l-a reţinut pe băiat. Tocmai cînd intra în ultima oră, o elevă venită prea devreme pentru cursurile de după amiază îl opri şi-i înmînă fluierul cu care Mihăieş voise să arbitreze.

Asta l-a făcut să se mire, să se întrebe ce poate însemna gestul băiatului, însă nu i-a putut afla rostul. Trimise pe cel mai bun elev din clasă să-i arate temele la matematică, dar primi ştirea că Mihăieş e plecat de mult de acasă nu se ştie unde.

Luni, în ora a treia, clasa a VII-a „B" avea educaţie fizică. În curtea şcolii, dirigintele îşi grupase elevii în patru şiruri, cu care executa exerciţii.

Spre sfîrşitul orei, cîţiva colegi îl zăriră pe Mihăieş pe scările de la intrare. Ţinea haina pe braţ şi îi privea cu interes. Cînd se pomeni observat, lăsă privirea în pămînt şi stătu în aşteptare. Dirigintele, urmat de ceilalţi se apropie de el într-o tăcere neobişnuită, ca atunci cînd vezi o ciudăţenie. Îl apucă de braţ şi se pomeni punînd aceeaşi întrebare nedesluşită:

— Ei?

După ce-l privi o clipă, băiatul murmură:

— Nu ştiu cum să fac să mă credeţi. Eu de-acum... n-o să mai...

Dirigintele înţelese.

— Copii, Mihăieş ne promite că n-o să mai lipsească niciodată de la şcoală. Ne dă cuvîntul.

— Bravo lui!

— Ce bine, că n-o să mai avem absenţi în clasă!

— Să joace duminică în echipa şcolii!

Văzînd că nimeni nu-l întreabă unde a fost, Mihăieş aduse pe ocolite:

— Mi-am respectat cuvîntul şi faţă de tovarăşa de naturale. I-am adus un „prizonier".

Scoase de sub haină o cutie de carton, de mărimea unei cărămizi, perforată cu briceagul într-o latură şi le-o arătă triumfător. Apoi, ridicînd cu atenţie capacul, le înfăţişă un păianjen enorm, negru, cu puncte liliachii.

Sunase pentru recreaţia mare şi dirigintele, înconjurat de elevi, pornise spre clasă. Pe cărarea care leagă şcoala nouă de clădirea celei vechi trecea, cu catalogul sub braţ, profesoara de naturale. Auzindu-se strigată de un copil se opri nedumerită, dar văzîndu-l pe Mihăieş începu să zîmbească.

Băiatul dădu cutia dirigintelui şi încetini pasul.

Privind pe sub capacul întredeschis, profesoara exclamă:

— Bravo, eşti de lăudat. Ai îmbogăţit colţul viu cu o specie rară.

Lăsînd fruntea în jos, Mihăieş desenă cu vîrful sandalei cîteva cercuri concentrice. Îi era ciudă că o mulţime de copii făcuseră roată în jurul lor. Îi vedea ca printr-un geam aburit.

După ce făcură cîţiva paşi spre cancelarie, profesoara adăugă:

— Ştiam noi că tu eşti un băiat de treabă.

Şi cînda lui Mihăieş crescu mai mare, cînd observă pe vîrful sandalei pata unei lacrimi care se sfărîmase în zeci de ţăndări.

prof. ION CROITORU
Adjud, reg. Bacău

Lucrare distinsă cu menţiune la concursul literar al „Gazetei învăţămîntului".

20 de ani de la apariţia ziarului „Munca“

Ziarul „Munca“, organ al Consiliului Central al Sindicatelor din R. P. Romînă, a împlinit la 17 decembrie a.c. 20 de ani de la apariţia primului număr.

În aceste două decenii de activitate, ziarul „Munca“ s-a străduit să răspundă cu cinste sarcinilor care i-au fost încredinţate de partid, de Consiliul Central al Sindicatelor, oglindind în paginile sale iniţiativa creatoare a maselor — uriaşa forţă a mersului nostru înainte — sprijinind multilateral acţiunile menite să contribuie la valorificarea resurselor economiei, popularizînd activitatea fruntaşilor, evidenţiaţilor în întrecerea socialistă, inovatorilor, prezentînd experienţa şi preocupările sindicatelor în domeniul activităţii economice şi social-culturale.

Cu prilejul aniversării a 20 de ani de la apariţie, redacţia „Gazetei învăţămîntului“ adresează ziarului „Munca“, redactorilor, corespondenţilor săi voluntari şi colaboratorilor un salut tovărăşesc, urîndu-le noi succese în activitatea lor rodnică.

Pregătiri pentru serbările din vacanţă

Răspundem la întrebările cititorilor

Numeroşi cititori ne-au solicitat în ultimul timp informaţii cu privire la condiţiile şi modalitatea înregistrării inovaţiilor. Le răspundem pe această cale.

In cadrul Ministerului Învăţămîntului funcţionează cîte o comisie de invenţii şi inovaţii pe lîngă Direcţia generală a învăţămîntului de cultură generală, Direcţia generală a învăţămîntului profesional şi tehnic şi Direcţia generală a învăţămîntului superior şi tehnic economic. In afară de aceste comisii, mai funcţionează o comisie centrală pe minister.

Potrivit Regulamentului inovaţiilor aprobat, propunerile de inovaţii trebuie înregistrate la registratura unităţii în care activează propunătorul sau la registratura sfatului popular raional pe teritoriul căruia domiciliază acesta, în cazul în care nu este în cîmpul muncii sau lucrează într-o unitate în care nu există colectiv de inovaţii. Propunerea de inovaţie înregistrată la sfatul popular raional va fi trimisă spre rezolvare la întreprinderea (instituţia) competentă.

Propunerea de inovaţie trebuie să conţină şi indicarea mijloacelor de realizare ; simpla formulare a unei teze nu constituie o inovaţie. Pentru a fi înregistrată, propunerea trebuie prezentată în scris, cu toate amănuntele de realizare şi aplicare — schiţe, desene, prototipuri etc. — pe care propunătorul este în măsură a le da.

Registratura va întocmi, în dublu exemplar, o adeverinţă de primire, pe un formular tip cuprinzînd : data şi ora exactă a primirii, numele şi pronumele propunătorului, enunţarea obiectului (titlul) inovaţiei.

Precizăm că, în cazul cînd propunătorul a experimentat propunerea pe care doreşte să o înregistreze, dosarul de inovaţie va trebui să conţină referate de specialitate semnate de cadrele didactice care au participat la experimentare, precum şi recomandarea conducerii şcolii respective.

VACANŢA

(Urmare din pag. 1)

scop profesorii vor pregăti din timp, în colaborare cu organizaţia U.T.M., programul cultural-artistic, în cadrul căruia vor fi subliniate realizările, succesele colectivului şcolar, acordîndu-se mult spaţiu umorului sănătos, cîntecului. Mobilizarea tineretului şcolar către noi succese se va realiza în cadrul acestor programe nu prin ironii, aluzii critice, satirice, ci prin sublinierea trăsăturilor pozitive, prin cîntece şi versuri consacrate succeselor anumitor elevi, anumitor clase, întregului colectiv şcolar. Avînd în vedere dragostea tineretului şcolar pentru dans, conducerea şcolii va lua măsurile cuvenite pentru asigurarea muzicii necesare dansului, petrecerii, va folosi aparate de radio, televizoare etc. Fără a stingheri veselia şi entuziasmul tineretului, bucuria clipelor trăite, cadrele didactice se vor strădui să asigure în întreaga sărbătorire a revelionului o comportare demnă, civilizată, din partea tuturor elevilor.

Felicitările şi urările de Anul Nou trebuie să constituie o caldă îmbărbătare către noi succese la învăţătură şi în comportare.

Bucuriile zilelor vacanţei nu se opresc însă aici. Folosind frumuseţea şi specificul anotimpului, cadrele didactice vor antrena, după posibilităţi, copiii şi tineretul şcolar la săniuş, la schi, patinaj, vor organiza „zile sportive“, excursii şi drumeţii, tabere în locurile pitoreşti ale patriei. Trezindu-le dragostea pentru sportul în aer liber, cadrele didactice le vor face cunoscute elevilor, în acelaşi timp, cerinţele pe care trebuie să le respecte cu rigurozitate în drumeţii, excursii, în călătoriile cu autovehicule etc.

În cadrul campionatelor republicane şcolare, faza pe raion, localitate, mii de elevi vor dovedi pregătirea pe care au dobîndit-o în domeniul jocurilor sportive sau al gimnasticii.

Un număr însemnat de elevi din şcolile cu program special de educaţie fizică şi din şcolile sportive vor avea prilejul să schieze în tabăra de la Muntele Mic, din regiunea Banat. Aici, ajutaţi de cadre bine pregătite, elevii îşi vor însuşi tehnica acestui minunat sport de iarnă. Cadrele didactice îi vor ajuta să simtă şi să înţeleagă frumuseţea acestui sport, eficienţa lui educativă în dezvoltarea curajului, optimismului, încrederii în puterile personale.

Pentru ca vacanţa să asigure cu adevărat reconfortarea fizică şi morală, atît a elevilor cît şi a cadrelor didactice, şcolile vor alege cu tot discernămîntul necesar acţiunile pe care le vor organiza, în funcţie de condiţiile locale specifice, consultînd îndeaproape masa de elevi, pionieri, utemişti. Programul acţiunilor stabilite — vizionări de filme, spectacole, audiţii muzicale, vizite la expoziţii şi muzee, seri de basm, întîlniri, simpozioane — va fi anunţat din timp elevilor, pentru ca aceştia să poată participa la acele activităţi pentru care au interese deosebite.

Cadrele didactice nu vor pierde, desigur, din vedere prilejul oferit de comemorarea scriitorului nostru clasic, Ion Creangă, pentru a dezvolta interesul elevilor în direcţia cunoaşterii operei acestui mare povestitor al poporului.

O îmbinare judicioasă a activităţilor organizate în şcoală cu cele desfăşurate în familie trebuie să asigure neapărat o vacanţă frumoasă, plăcută, interesantă, o reconfortare efectivă a forţelor intelectuale şi fizice ale elevilor pentru reluarea muncii de învăţătură pe trimestrul II. În acest scop, secţiile de învăţămînt regionale, raionale şi orăşeneşti sînt chemate să asigure o îndrumare organizată a conducerilor de şcoli, orientîndu-le spre o colaborare cît mai strînsă cu organizaţiile de pionieri şi U.T.M., spre folosirea cît mai largă a sprijinului comitetului sindicatului şi al comitetului de părinţi. În acelaşi timp, secţiile de învăţămînt vor îndruma personalul didactic asupra alegerii acţiunilor, asupra conţinutului acestora, asupra felului cum trebuie să fie dozată întreaga activitate pentru ca vacanţa să constituie într-adevăr prilej de delectare, de reconfortare fizică şi intelectuală pentru toţi elevii.

Corespondenţa

ANINA

Profesorul **G. I. Căpitan** ne informează despre activitatea pe care o desfăşoară lectoratul pentru părinţi organizat la Şcoala medie din Anina. În afara discutării problemelor pedagogice, în cadrul lectoratului se prezintă şi o serie de filme menite să contribuie la mai buna orientare a muncii educative a părinţilor. Bunăoară, după prima şedinţă a lectoratului din acest an şcolar, părinţii au vizionat filmul „Dar noi nu l-am învăţat nimic rău“. Recent ei au vizionat filmul „După faptă şi răsplată“.

ZIMNICEA

Nu de mult, ne scrie profesorul **Marin Gh. Cazacu**, Şcoala medie din Zimnicea a fost înzestrată cu un aparat de proiecţie cinematografică. Acest lucru a făcut posibil ca numeroase lecţii să fie însoţite de proiecţii şi de prezentarea unor filme strîns legate de cunoştinţele studiate de elevi.

În acelaşi timp, în orele libere, le sînt oferite elevilor interesante filme artistice, care contribuie la educarea lor comunistă.

ŞIMLEU

Zilele trecute, ne informează profesorul **Alexandru Burnea**, cei mai mici elevi ai Şcolii generale de 8 ani din Şimleu au vizitat gospodăria agricolă colectivă din localitate. Însoţiţi de învăţătoarea lor, ei au putut cunoaşte activitatea din sectorul zootehnic al gospodăriei, unde au urmărit plini de interes cum sînt hrănite vitele. S-au oprit pe la pătulele mari de porumb, la parcul de maşini-unelte, unde învăţătoarea le-a arătat tractoarele gospodăriei, semănătoarea pentru porumb şi grîu, combinele, maşinile de treierat etc. Copiii au stat apoi de vorbă cu ţăranii colectivişti, care le-au povestit despre bogata recoltă pe care a strîns-o gospodăria în acest an, ca şi despre muncile lor din perioada de iarnă.

MOARA SĂRACĂ - URZICENI

De curînd, la Şcoala de 8 ani din comuna Moara Săracă a avut loc o consfătuire la care au participat toţi directorii şi directorii adjuncţi din şcolile raionului. Prof. **P. Voicu** ne informează că în cadrul acestei consfătuiri s-a prezentat un referat cu tema „Stilul de muncă al directorului de şcoală“. Au avut loc de asemenea, cu acest prilej, o serie de activităţi practice : studiul unor documente şcolare, asistenţe la lecţii şi discutarea modului cum sînt efectuate acestea etc.

STRAJA - RĂDĂUŢI

Şi la Şcoala generală de 8 ani din comuna Straja — după cum aflăm dintr-o scrisoare primită de la tov. **D. Bighei** — a avut loc un schimb de experienţă cu directorii şcolilor din raion. Organizat de către secţia de învăţămînt a raionului Rădăuţi, schimbul de experienţă a avut ca temă „Organizarea şi desfăşurarea muncii educative în şcoala de 8 ani“. El a prilejuit participanţilor informaţii preţioase în legătură cu modul cum pot fi valorificate lecţiile din punct de vedere educativ, cum se realizează legătura cunoştinţelor teoretice cu viaţa, cu producţia etc.

Referatul prezentat de către tov. inspector Traian Rei — „Organizarea, controlul şi aprecierea muncii educative în şcoala de 8 ani“ — precum şi lecţiile la care au asistat participanţii au prezentat soluţii practice valoroase pentru munca directorilor.

TURNU MĂGURELE

Pentru orientarea profesională a elevilor, ne comunică profesorul **Bogdan Atanasie**, diriginţii de la Şcoala medie „Unirea“ din Turnu Măgurele au organizat cu aceştia o vizită la combinatul chimic din oraş. Elevii au poposit cu acest prilej la fabricile de acid sulfuric, de acid azotic şi de îngrăşăminte chimice care compun marele combinat, au urmărit complicatele procese tehnologice desfăşurate la fabrica de acid sulfuric, au cunoscut condiţiile de muncă ale muncitorilor.

Mulţi dintre ei şi-au exprimat dorinţa de a se înscrie la Şcoala tehnică de chimie din oraş sau la facultăţile de chimie, pentru a putea munci mai tîrziu la combinatul chimic din oraşul natal.

BORSEC

Colectivul didactic al Şcolii generale de 8 ani din Borsec — ne scrie tov. **Domnica Radu** — foloseşte metode variate pentru stimularea interesului elevilor faţă de învăţătură. Astfel, la mijlocul fiecărui trimestru, cam înainte de perioada tezelor, se afişează în fiecare clasă un grafic cu situaţia la învăţătură a elevilor, de la începutul trimestrului pînă la data respectivă. Fiecare elev poate afla de aici media notelor obţinute de el pînă atunci. Graficul menţionează în acelaşi timp care elevi sînt ameninţaţi la vreun obiect. Se calculează de asemenea mediile generale ale claselor, care sînt afişate pe şcoală.

În zilele imediat următoare după apariţia acestor grafice, aşteptate cu viu interes atît de elevi cît şi de părinţi, se convoacă şedinţe pe clase, în care se discută situaţia la învăţătură a elevilor.

Apariţia graficelor îi face pe elevi să-şi dorească un loc cît mai bun în clasificare, ceea ce îi stimulează să muncească mai serios. Graficele care apar ulterior arată clar progresele făcute de ei la învăţătură.

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA : Bucureşti, Piaţa Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poştale, factorii poştali şi la difuzorii voluntari din unităţile de învăţămînt. Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii, Piaţa Scînteii Bucureşti.

40 132

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Gazeta ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Anul XVI nr. 782 | vineri 25 decembrie 1964 | 8 pagini 25 bani

Vacanța

Iată-ne, așadar, în vacanță. Primele zile s-au și consumat, oferind școlarilor acțiuni recreative, plăcute și instructive, pregătite cu grijă de pedagogi și înscrise încă de mult în agenda preocupărilor fiecărei școli.

Într-adevăr, directorii, diriginții, toate cadrele didactice au căutat din vreme să asigure elevilor, pentru vacanță, activități variate, atrăgătoare. Se numără printre ele frumoasele șezători literare organizate în cadrul cluburilor, concursurile pe teme culturale și artistice, întîlniri cu activiști de partid și de stat, plimbări, vizionări de spectacole, vizite la expoziții și muzee și, bineînțeles, nelipsitele competiții sportive specifice anotimpului alb. La ora cînd scriem aceste însemnări în școli au loc ultimele pregătiri pentru întîmpinarea aniversării Republicii, a serbărilor pomului de iarnă, a revelioanelor, a carnavalurilor pionierești.

Elevii clujeni, de pildă, pregătesc cu ajutorul profesorilor concursurile „Republică, patrie liberă" și „Clujul ieri și azi", pentru care consultă o bogată bibliografie și fac vizite în unitățile industriale și agricole din oraș și din regiune.

În școlile din orașul Baia Mare se desfășoară o adevărată întrecere pentru realizarea celui mai frumos revelion. Cadrele didactice, ajutate de organizațiile sindicale și de utemiști, i-au atras în această activitate atît de plăcută lor și pe elevii din clasele mari, care s-au întrecut în fantezie și creație pentru alcătuirea răvașelor, a „poștelor revelionului", a plugușoarelor, a programelor festive ale brigăzilor artistice de agitație etc. Pronosticurile prevăd de pe acum succesul Școlii medii nr. 1. Dar mai știi? Nici celelalte școli nu se lasă mai prejos...

Sînt în toi și pregătirile pentru serbarea pomului de iarnă. La Școala generală de 8 ani nr. 1, de exemplu, se fac intense pregătiri pentru programul care va fi prezentat cu acest prilej și se confecționează măștile pentru carnaval.

Și școlarilor constănțeni li s-au pregătit pentru zilele vacanței nenumărate surprize. Monumentala sală a sporturilor, împodobită sărbătorește, este gata să-i primească pe pionieri la carnavalul care se va organiza aici. Elevii și profesorii de la toate școlile din oraș stabilesc, în aceste zile, ultimele detalii ale desfășurării lui. Va fi prezentat un atractiv program artistic, care cuprinde cele mai interesante puncte din programele fiecărei școli. Acum se definitivează modul de desfășurare a „Parăzii costumelor", așa ca fiecare „floare", fiecare „Făt-Frumos", fiecare „cosmonaut" să fie cît mai bine pus în valoare.

La fel de atractive se anunță a fi acțiunile organizate în școlile medii, profesionale, tehnice și pedagogice ale Constanței pentru întîmpinarea Anului Nou. Elevii Școlii medii nr. 2, îmbrăcați în frumoase costume naționale, vor rosti „Plugușorul" întovărășindu-l cu pocnete de bici și clinchete de zurgălăi. Sălile în care va avea loc revelionul vor fi împodobite cu scoarțe și covoare naționale, cu marame și prosoape. Cei peste o sută de membri ai cercului de folclor din școală, cerc a cărui faimă a trecut de mult granițele regiunii, au întocmit, cu ajutorul profesorului de limba romînă, un interesant program artistic în manieră populară, avînd la bază culegerile folclorice efectuate chiar de ei în timpul excursiilor prin țară. Ca în majoritatea școlilor, și aici pregătirile sînt aproape gata.

Sute și sute de elevi din orașele Iași, Vaslui, Pașcani primesc în mijlocul lor, în zilele vacanței, compozitori și actori de la Filarmonica de Stat „Moldova" și de la Opera de Stat din Iași, care îi ajută să pregătească programele artistice, să facă progrese în inițierea muzicală.

Bogată este și activitatea în aer liber a elevilor ieșeni. Antrenați de profesorii lor de educație fizică, ei participă la atît de îndrăgitele concursuri de săniuș și de patinaj artistic, la minunate drumeții și excursii pentru cunoașterea regiunii.

La Suceava, elevii din 11 școli se pregătesc în aceste zile pentru carnavalurile de iarnă intitulate „Cîntec, joc și voie bună" și „Fulgi de nea". La Focșani, elevii Școlii generale de 8 ani nr. 4 așteaptă cu nerăbdare concursul „Cel mai bun povestitor" la care vor fi povestite fragmente din opera lui Ion Creangă. Pînă atunci vizionează o serie de filme care s-au programat special pentru ei la cinematografele orașului și se pregătesc pentru serbarea pomului de iarnă.

Pregătiri intense pentru sărbătoarea Republicii, pentru serbările pomului de iarnă, pentru carnavaluri și revelioane au loc și la școlile din Suceava sau Timișoara, din Galați sau din Craiova. Vacanța aduce tuturor elevilor, ca în fiecare iarnă, zile pline de farmec, care le îmbogățesc sufletul și mintea și le împrospătează forțele.

I. PERIEȚEANU

PRILEJURI DE BUCURII

Primele zile de vacanță au adunat, în holurile și sălile Clubului sindicatelor din învățămînt din Capitală, zeci și sute de copii. Gălăgioși, plini de voie bună, ei vin cu drag aici, știind că li se oferă nenumărate prilejuri de bucurii.

Anul acesta — ne-a spus tovarășul P. Ignat, directorul clubului — acordăm o atenție specială activităților de vacanță pentru copiii cadrelor didactice. Le vom prezenta, de pildă, în cadrul unei mari serbări, pe eroii basmelor îndrăgite, în decorul feeric al iernilor patriei. La bibliotecă s-au creat raioane speciale cu cărți pentru cei mici.

Copiii se pregătesc și ei pentru mult așteptatele serbări. Sînt în toi, de exemplu, repetițiile ansamblului de balet, ca și ale ansamblului de cor, care va sărbători în această vacanță 5 ani de activitate și cel de al 100-lea spectacol.

După cum vedeți — încheie directorul clubului — o activitate bogată, atractivă, așa cum o merită copiii după un trimestru.

În vacanță, cu schiurile pe munte

centenare

În ultima vreme, numeroase instituții de învățămînt au sărbătorit împlinirea unui veac de existență. Fie că e vorba de Universitate, de Institutul de teatru, de o școală de cultură generală sau de o școală tehnică, o asemenea aniversare își extinde semnificația asupra fizionomiei întregii noastre culturi, scoțind în lumină valoroasele ei tradiții.

La aniversările amintite s-au adăugat, într-una din aceste zile, încă trei sărbători, la încă trei școli care au împlinit 100 de ani de la înființare.

La Smeeni

O căsuță acoperită cu stuf, cu o singură încăpere încălzită iarna cu paie, cu pămînt pe jos și fără nici un fel de bănci sau scaune, un învățător, un anume Costache Popescu, cîțiva elevi... Acesta a fost începutul unei școli care numără astăzi peste 800 de elevi și 33 de învățători și profesori și își desfășoară activitatea în două clădiri cu alură urbană, cuprinzînd 18 săli de clasă, ca să nu mai vorbim de mobilierul modern, de aparatele de laborator, de terenul de sport. Între aceste două ipostaze se înscriu datele unei istorii, uneori dramatică, alteori emoționantă.

Raportate la situația din trecut, datele care caracterizează schimbările petrecute în anii puterii populare nu mai au nevoie de comentarii. Dacă pe parcursul a 80 de ani, pînă în 1948, numărul total al absolvenților școlii se cifra la 115, în ultimii 16 ani au absolvit școala 582 de elevi. Numai în acest an vor absolvi cursurile școlii generale de 8 ani 83 de elevi. Școala se poate mîndri cu absolvenți care ocupă astăzi importante funcții în aparatul de partid și de stat, cu ingineri și tehnicieni, profesori și învățători, cadre medicale, muncitori în transporturi și comerț, cu tineri absolvenți care se pregătesc în școlile profesionale și medii, studiază în institutele superioare de învățămînt.

La sărbătorirea centenarului, cadre didactice ca Dumitru Manea, Dumitru Crintea, Alexandrina Țigău și Ileana Dobre au fost distinși cu titlul de învățător și profesor fruntaș. Întreg colectivul școlii a ascultat cu emoție mulțumirile adresate cu același prilej dascălilor săi de către inginerul Ghiță Anghel, directorul Hidrocentralei din Bicaz, fost elev al școlii, evocarea bătrînului țăran Badea Popescu, din generația celor care au absolvit-o cu aproape 70 de ani în urmă, precum și cuvintele de felicitare ale reprezentanților Ministerului Învățămîntului, ale organelor locale de partid și de stat.

Pe locul „Maidanului cu dulap" de odinioară

Acum un veac, la periferia de atunci a Bucureștiului, în preajma drumului ce ducea spre Giurgiu și care trecea prin fața unui întins maidan unde la bîlciul săptămînal se învîrtea, spre bucuria copiilor, un „dulap", și-a deschis porțile o instituție de învățămînt denumită oficial „Școala primară urbană de băieți nr. 2 din coloarea albastră", dar care a purtat multă vreme numele de „Școala de la maidanul dulapului".

Cursurile s-au deschis la 23 noiembrie 1864, așa cum reiese dintr-un document păstrat în arhiva școlii, semnat de către primul director, învățătorul Ion Beiu, care consemna cu emoție evenimentul: „Prescriptu verbale: Astă-di în două-deci și trei noiembrie, anulu una mie optsute șase-deci și patru, s-a deschis școala sucursală din Coloarea Albastru. Institutor: I. Beiu".

Localul școlii, proprietate comunală, avea aspectul unei case obișnuite cu trei încăperi pentru sălile de clasă și o încăpere destinată locuinței directorului. Acum, școala dispune de un local corespunzător, căruia i s-au adăugat chiar în vara acestui an încă două noi săli de clasă. Sala de educație fizică, laboratoarele pentru științe naturale, pentru fizică și chimie, sălile de lucru, terenul experimental, terenul de sport oferă elevilor și profesorilor condiții optime pentru desfășurarea muncii lor.

La înființarea școlii erau 87 de elevi. Astăzi, după un veac, numărul elevilor care învață în cele 30 de clase depășește o mie.

La fel ca și alte școli cu bogate tradiții, școala nr. 119 se poate mîndri cu numeroși absolvenți, oameni de știință și cultură, intelectuali, muncitori, ingineri și tehnicieni care, la locul lor de muncă, fac cinste profesorilor lor.

Documente vechi și realități noi

Udești este o comună situată prin părțile Fălticenilor. Istoria ei începe cu multe secole în urmă. Documente străvechi amintesc nume de boieri pe pămînturile cărora țăranii udeșteni făceau zeci de zile de clacă. În aceleași documente, care vorbesc despre dijme, despre chipul cum era reglementat dreptul cîrciumilor de a stringe vreascuri sau ciuperci în pădurea boierului, poți afla că din totalul de 300 de născuți într-un an au supraviețuit mai puțin de optzeci.

Aici, într-o căsuță înclinată, mică și joasă, s-a deschis acum o sută de ani o școală cu un efectiv de... cinci elevi. Ca și în alte părți, și aici a rămas vie în memoria localnicilor amintirea transmisă din generație în generație a unui învățător harnic și de inimă, Ilie Cosmiuc, primul dascăl al satului, ca și a altor învățători cu dragoste de copii.

Școala de 8 ani nr. 119 din București

De pildă, a acelora care au înființat, în urmă cu 80 de ani, un cor ce funcționează și azi sau au pus în scenă, încă înainte de primul război mondial, vodevilurile lui V. Alecsandri și piesele lui I. L. Caragiale, deschizînd astfel căile bogatei vieți culturale de astăzi.

Și aici comparația trecutului cu prezentul pune în lumină schimbări radicale. Două localuri spațioase, cu 14 săli de clasă, local deosebit pentru grădinița de copii care funcționează pe lîngă școală, sală de gimnastică, sală de materiale didactice, laborator dotat cu multiple materiale și aparate, mobilier modern, bibliotecă.

„Cronica" pe care a deschis-o în 1866 fiul și urmașul în munca de învățător al lui Ilie Cosmiuc, cronică în care s-au adunat toate datele memorabile din istoria școlii, consemnează astăzi rezultatele de la un an la altul mai bogate, mai frumoase ale muncii școlii. Și cel mai prețios din aceste rezultate îl constituie miile de absolvenți care au devenit oameni de ispravă, care au plecat la școli mai înalte și s-au întors în comună ori s-au răspîndit pe întinsul patriei purtînd cu ei învățătura căpătată pe băncile acestei bătrîne școli.

OCT. BUZESCU

Din preocupările Teatrului pentru copii

Vacanța aceasta a început, pentru copiii din Capitală, cu o plăcută surpriză: în prima din zilele ei a fost inaugurat Teatrul pentru copii. Amănunte despre ceea ce-și propune acest tînăr teatru, despre repertoriul său, sînt nerăbdători, credem, să afle nu numai tinerii spectatori — preșcolarii și școlarii — dar și cei vîrstnici — pedagogii și părinții. În acest scop ne-am adresat artistului emerit **ION LUCIAN**, *directorul teatrului.*

INTERVIUL NOSTRU

— Ce a determinat înființarea acestui teatru?

— Experiența a dovedit că este depășită convietuirea a două profile — pentru copii și pentru tineret — într-un singur teatru. Spectacolele pentru copii — înțelegînd prin copii preșcolarii și școlarii între 7 și 18 ani — ridică probleme specifice, deosebite de problemele spectacolelor pentru tineri. S-a impus deci crearea unui teatru cu o tematică adecvată celor de vîrsta grădiniței și a școlii. Să nu înțelegeți însă, de aici, că spectatorii noștri vor fi numai copii. Nu, limita de vîrstă a spectatorilor noștri poate fi foarte mare, căci spectacolele noastre dezbat probleme care îi interesează și pe cei ce contribuie la instruirea și educarea copiilor.

— Ce își propune colectivul teatrului pentru a veni în sprijinul educării celor mici?

— Ne propunem multe lucruri, avem un plan foarte bogat. Numai baierile, cum se spune, să ne țină. În esență, teatrul nostru își propune să crească, să educe, de la vîrsta cea mai fragedă, pe viitorii spectatori, să-i ajute să pătrundă în minunatul tezaur al dramaturgiei clasice și contemporane, să-i învețe să privească și să aprecieze un spectacol, să înțeleagă mesajul său.

Tematica spectacolelor este delimitată, după vîrste, pe patru categorii. În prima categorie intră spectacolele pentru preșcolari. Acestea vor fi mai ales basme feerice, clasice și moderne, deoarece basmul este cel mai bun mijloc de a-i pune pe copii în contact cu arta, cu frumosul. Categoria a doua o constituie spectacolele pentru școlarii între 7—12 ani. Pentru aceștia vom prezenta piesele în care principalul loc îl ocupă actualitatea școlară cotidiană: primele relații cu învățătura, probleme ale relațiilor între colegi, probleme de conduită morală. Este vorba, după cum vedeți, de probleme educative de o deosebită importanță, de rezolvarea cărora depinde în mare măsură profilul moral al viitorului cetățean. Ne-am gîndit cu multă seriozitate și la spectacolele pe care le vom prezenta școlarilor între 12 și 15 ani, aflați la vîrsta cînd li se formează personalitatea, concepțiile și opiniile despre viață, gusturile. Pentru ei vom pune în scenă piese care dezbat probleme mai complexe — relațiile între individ și societate și necesitatea de a fi util societății, relații între părinți și copii etc. În sfîrșit, pentru adolescenți — elevii între 15 și 18 ani — vom organiza o serie de spectacole care să-i ajute să cunoască marile valori universale ale teatrului. Vom parcurge, pe cît posibil, în concordanță cu programa de învățămînt, istoria teatrului, vom căuta să ilustrăm „pe viu" și în mod cît mai sugestiv operele studiate.

— Spuneați, la începutul convorbirii noastre, că vă veți adresa și adulților. Veți organiza pentru ei și spectacole speciale?

— Adulții — mă refer în special la pedagogi și părinți — vor frecventa și spectacolele pentru copii, căci și din ele vor putea trage multe concluzii. Pregătim însă pentru ei și o serie de spectacole cu conținut pedagogic, care reflectă relațiile celor maturi cu copiii, ca și relațiile dintre maturi în legătură cu copiii.

— Se pare deci că teatrul va avea un repertoriu bogat, în care vor fi înscrise piese pentru toate vîrstele. Ne puteți cita cîteva dintre spectacolele pe care le veți pune în scenă?

— Mai întîi aș vrea să spun că ne străduim să asigurăm teatrului un portofoliu permanent, care să cuprindă piese interesante, instructive. Pentru aceasta am inițiat un cenaclu format din dramaturgi cu stagiu și experiență în literatura și dramaturgia pentru copii. Apoi, pentru ca tematica spectacolelor noastre să fie cît mai strîns legată de problemele pe care le ridică educația copiilor, ne vom forma o largă rețea de colaboratori din școli. Folosesc acest prilej pentru a solicita cît mai mulți pedagogi să facă teatrului nostru sugestii, propuneri, să scrie chiar creații dramatice legate de viața din școală.

Și acum, despre repertoriu. Am pregătit piesele „Harap Alb" după Creangă, „Soldatul fanfaron" de Plaut, „Visul vesel" de Serghei Mihalkov și „N-ați văzut dumneavoastră un tată?" de Ion Mustață și Eduard Jurist. În această vacanță vor fi prezentate spectacolele „Harap Alb" și „Soldatul fanfaron".

Pentru școlari vom prezenta și recitaluri de poezie organizate fie pe autori, fie pe teme, iar pentru preșcolari vom pune în scenă fabule. De asemenea, toate spectacolele clasice vor fi completate cu spectacole de pantomimă.

— Ne-ați putea spune ceva și despre legătura pe care o va avea teatrul cu spectatorii săi, mici și mari?

— Și în această privință am inițiat o serie de acțiuni, credem, interesante. În rîndurile elevilor vom organiza, cu sprijinul profesorilor de limba română și al diriginților, cercuri de cronică dramatică, invitîndu-i să analizeze spectacolele vizionate. Cele mai bune cronici vor fi premiate și citite la sfîrșitul ciclului de reprezentare a spectacolelor respective. Pe copiii mici îi vom îndemna ca, pe baza unui basm prezentat de noi, să povestească sau să scrie și ei un basm asemănător. De asemenea, teatrul își propune să sprijine mai mult și mai competent decît pînă acum, prin mijlocirea actorilor săi, cercurile dramatice din școli.

Legătura cu spectatorii maturi se va realiza prin discuții cu pedagogii, ca și prin organizarea — în cadrul lectoratelor sau al ședințelor cu părinții — a unor spectacole pe diferite probleme. În același timp vom invita la spectacolele noastre psihologi și cercetători în domeniul pedagogiei solicitîndu-i să sondeze ecoul, emoțiile pe care le trezesc spectacolele în rîndurile elevilor, înrîurirea pe care o au asupra lor.

Acestea sînt cîteva din preocupările Teatrului pentru copii la început de stagiune. Poate că ar mai trebui adăugat un lucru, deosebit de important: acela că întreg colectivul teatrului este hotărît să nu-și precupețească eforturile pentru ca alături de școală să-și poată aduce contribuția la educarea comunistă a copiilor.

M. R.

La ce probleme trebuie să răspundă învățămîntul mediu

Chimia este una dintre ştiinţele ce au înregistrat în ultimul deceniu progrese deosebit de mari şi care joacă un rol de frunte în revoluţia tehnică contemporană. De aceea, au crescut corespunzător şi cerinţele privitoare la pregătirea viitorilor specialişti în acest domeniu.

La concursul de admitere în Facultatea de chimie industrială a Institutului politehnic din Bucureşti ultimii ani au marcat o linie continuu ascendentă a pregătirii candidaţilor. Mulţi dintre ei aveau chiar cunoştinţe care depăşesc nivelul programei şcolare actuale. Este, aceasta, o dovadă că în şcoala medie creşte mereu preocuparea pentru aprofundarea studiului chimiei.

Desigur, este normal ca un elev care şi-a ales încă din clasa a IX-a sau a X-a viitoarea sa profesie să se pregătească cu grijă pentru ea şi prin studiul unor lucrări de specialitate. Totuşi, cunoştinţele de bază trebuie studiate chiar în cadrul orelor de chimie, al lecţiilor de laborator şi al excursiilor în producţie efectuate sub conducerea directă a profesorului.

În legătură cu această problemă am dori să facem cîteva observaţii cu privire la conţinutul actualei programe de chimie şi la felul cum este predată această disciplină în şcoala medie. Ne vom referi mai întîi la modul cum au fost introduse unele cunoştinţe de chimie modernă şi la modul cum sînt predate şi însuşite acestea.

Este neîndoielnic pozitiv faptul că în ultimii ani s-au făcut eforturi pentru a cuprinde în programă o serie de cunoştinţe de chimie modernă, mai ales a unor cunoştinţe legate de actuala dezvoltare a industriei petrochimice. Se constată însă, în unele cazuri, că autorii programei nu s-au oprit la cele mai bune soluţii. De pildă, programa de chimie pentru clasa a IX-a prevede predarea cunoştinţelor asupra structurii atomului la sfîrşitul anului şcolar. Capitolul respectiv apare, deci, elevilor ca un scop în sine, nu poate fi folosit de ei ca un instrument pentru înţelegerea proprietăţilor elementelor şi combinaţiilor chimice şi nici a posibilităţilor de utilizare practică a cunoştinţelor.

Răspunsurile date de unii candidaţi la concursul de admitere în facultate dovedesc că şi modul cum se predau o parte din cunoştinţele nou introduse în programă nu este pe deplin satisfăcător. Bunăoară, mai sînt destui candidaţi care întîmpină mari dificultăţi în folosirea unităţilor de măsură şi a mărimilor de bază ale teoriei atomo-moleculare, care nu reuşesc să formuleze cu rigurozitate ştiinţifică enunţurile şi definiţiile, nu ştiu de existenţa STAS-urilor în chimie sau nu cunosc unele noţiuni importante (de exemplu, noua unitate de masă atomică, introdusă de aproape 4 ani). De aceea, uneori se pot auzi, la concursurile de admitere, răspunsuri complet eronate (de pildă, că masa atomică este masa unui atom sau numărul de atomi al unui element aflat în condiţii normale, că atomul gram este masa unui gram de substanţă raportată la un atom din molecula respectivă etc.). Se pare că este necesar ca, în pregătirea lor pentru lecţie, profesorii înşişi să acorde o mai mare atenţie definirii unităţilor de măsură şi mărimilor de bază ale teoriei atomo-moleculare, căutînd forme cît mai precise, mai clare de prezentare şi delimitare a acestora. Ar trebui poate ca şi la cursurile de perfecţionare ale cadrelor didactice să se insiste mai mult asupra acestor probleme.

Se impune, credem, mai multă atenţie şi pentru vocabularul ştiinţific al elevilor, care nu este în prezent suficient de riguros. La concursurile de admitere se mai întîmplă să auzim formulări din acestea, de pildă: „Hidrogenul este un element excepţional; electronul său orbitează pe o rază mică"... sau „Cuprul este în spatele hidrogenului în gruparea Beketov şi de aceea este rezistent".

După părerea noastră, aceste deficienţe izvorăsc în mare măsură şi din faptul că într-o serie de şcoli studiul chimiei se bazează încă pe memorizare şi nu pe raţionament. O dovadă că lucrurile stau aşa o constituie şi faptul că unii elevi au rezolvat mecanic problemele care li s-au dat la concursul de admitere, fără a le putea explica din punct de vedere teoretic.

Deosebit de important pentru ridicarea generală a nivelului predării chimiei în şcoala medie este, după părerea noastră, ca introducerea noţiunilor noi, moderne să nu constituie niciodată un scop în sine, ci un element pentru mai buna cunoaştere şi adîncire a problemelor şi să se acorde un loc de frunte studiului logic şi aplicaţiilor de calcul.

Conf. ing. V. T. MĂRCULEŢIU
prodecan al Facultăţii de chimie industrială de la Institutul politehnic din Bucureşti

OPINII

Gramatica în şcoală

Prof. PETRU CÎMPEANU, Şopotu Nou, raionul Moldova Nouă:

În general, manualele de gramatică caută să organizeze predarea cunoştinţelor de limbă pe lecţii care au structura corespunzătoare etapelor specifice comunicării: exemple, analiză (relevarea faptului de limbă vizat, cu notele lui caracteristice), apoi o definiţie (sau mai multe), o regulă (sau mai multe), un exerciţiu de fixare şi de consolidare (sau mai multe). Cum cunoştinţele se reiau de la clasă la clasă, această structură invariabilă duce la monotonie, punîndu-i pe elevi în situaţia să repete aceleaşi exerciţii referitoare la aceleaşi fapte de limbă, învăţate şi reînvăţate. De exemplu, prezentarea felului, genului şi numărului substantivelor este reluată cu prea puţine note noi de la un manual la altul. De aici lipsa de interes pentru problemele limbii, lipsă care constituie unul din izvoarele greşelilor din exprimarea elevilor.

Dar să vedem şi cum este rezolvat aspectul normativ al studiului limbii române în manualele şcolare. Firesc ar fi ca definiţiile şi regulile să se afle pe acelaşi plan, întrucît definiţiile, după cum ştim, generalizează notele caracteristice ale faptelor de limbă analizate, iar regulile generalizează moduri de a opera cu elemente de limbă (gramatical, ortografic etc.). Regulile (gramaticale, ortoepice, ortografice, de punctuaţie) sînt însă vitregite în mod nejustificat, neţinîndu-se seama de marea lor importanţă în formarea deprinderilor de exprimare corectă. Cele mai multe din ele sînt comprimate în cuprinsul textului explicativ, risipite în diverse „note", „observaţii", „observaţii de ortografie", „îndrumări ortografice" etc., fără o subliniere grafică corespunzătoare. Ba mai mult, apar fără pregătire, fără demonstraţie sau după epuizarea faptului de limbă dat. Compoziţia eterogenă a „observaţiilor", „îndrumărilor" etc., face ca elevii să nu le dea nici o importanţă — ba chiar abate uneori şi atenţia profesorilor.

Aspectul descriptiv al gramaticilor şcolare actuale este întărit şi de exerciţiile pe care le cuprind acestea. Astfel, exerciţiile care presupun operarea cu definiţii (exerciţiile de recunoaştere în general), cuprind circa 50 la sută, iar cele care cer mai ales operare cu regulile gramaticale, adică folosirea practică a cunoştinţelor teoretice (exerciţiile cu caracter creator) — sub 25 la sută.

Am reliefat unele lipsuri ale manualelor (fără a tăgădui că au şi merite) întrucît consider că în primul rînd structura acestora trebuie să corespundă scopului imediat al predării gramaticii în şcoală: dezvoltarea exprimării corecte a elevilor. O îmbunătăţire adusă manualelor în acest sens, după părerea mea, va da tonul în predarea corespunzătoare a cunoştinţelor de limbă în şcoli.

Prof. GRIGORE PRETORIAN, comuna Călăraşi, raionul Corabia:

Programa claselor V—VIII prevede un număr substanţial de ore pentru compuneri, în cadrul lecturii literare. La clasa a V-a — 20 de ore, la clasa a VI-a — 14 ore, la clasa a VII-a — 12 ore, iar la clasa a VIII-a — 10 ore. Totuşi, constatăm cu toţii că elevii fac compuneri slabe, că au lipsuri în exprimare. De ce? După părerea mea, pentru că nu se acordă suficientă atenţie compunerilor. În manual sînt puţine modele de întocmire a acestora, iar cele care sînt se referă doar la compunerile după tablouri şi la compunerile pe baza materialului literar studiat. Lipsesc aproape cu totul indicaţiile pentru compuneri narative şi descriptive. Şi metodicele dau puţine îndrumări în această direcţie. Lucrarea „Probleme metodice ale predării literaturii" — cea mai recentă dintre ele — cuprinde numai îndrumări generale, în 30 de pagini. La rîndul ei, „Gazeta învăţămîntului" publică sporadic articole referitoare la metodica compunerilor. Iată de ce mulţi profesori evită orele de compunere, deşi constată lipsuri în exprimarea elevilor.

Vocabularul elevilor trebuie continuu îmbogăţit, dar cred că nu gramaticii îi revine în primul rînd acest rol, ci lecturii literare. Manualele dau, la sfîrşitul fiecărui text de lectură literară, explicaţii asupra cuvintelor presupuse ca necunoscute. Elevii noştri provin însă din medii diferite, iar în şcoală au asimilat cunoştinţe în mod de asemenea diferit, în funcţie de nenumăraţi factori. Ar fi bine dacă s-ar avea în vedere lucrul acesta în predare. Momentul explicării cuvintelor figurează în cadrul fiecărei lecţii, dar timpul afectat lui trebuie să depindă atît de complexitatea lexicului cît şi de condiţiile concrete ale clasei.

Prof. DUMITRU D. ION, Mîneciu Ungureni, raionul Teleajen:

Consider foarte importantă, pentru îmbunătăţirea capacităţii de exprimare corectă a ideilor şi sentimentelor, atît oral cît şi în scris, corelaţia dintre literatură şi gramatică.

Legătura aceasta nu trebuie să se oprească, după părerea mea, la simplul fapt al oferirii textului literar pentru exemplificări şi analize, ci trebuie să evidenţieze — la nivelul clasei — corespondenţa între structura gîndirii şi modul cum a fost exprimată aceasta printr-o structură gramaticală. Cunoştinţele de gramatică se însuşesc mai uşor, mai logic atunci cînd se aprofundează întîi conţinutul gîndirii autorului şi abia după aceea se trece la analiza gramaticală propriu-zisă, relevîndu-se corespondenţele dintre sens şi formele gramaticale. Şi aceasta cu atît mai mult cu cît elevul învaţă gramatică nu numai pentru a acumula un volum specific de cunoştinţe cu scopul de a se conforma unor reguli, ci şi cu scopul de a-şi dezvolta gîndirea o dată cu dezvoltarea deprinderilor de exprimare. Oricîte definiţii am da gramaticii, dacă deprinderea analizei gramaticale nu se subordonează permanent formării deprinderilor de vorbire şi scriere corectă, ca şi dezvoltării gîndirii, studiul ei în şcoala de cultură generală va continua să aibă un caracter închis, limitat, mecanicist.

Nu ne putem lipsi, după părerea mea, de folosirea la analize a unor texte literare. Este necesar însă să recurgem şi la texte confecţionate anume. Ele nu pot da, desigur, satisfacţie deplină, dar aceasta nu înseamnă că trebuie excluse definitiv, mai ales cînd cerem elevilor exemplificările necesare la nivelul posibilităţilor proprii de exprimare. Aici trebuie să intervină exigenţa progresiv sporită a profesorului, care să determine o exigenţă asemănătoare din partea elevilor pentru propria lor exprimare.

Prof. N. ANTONESCU, comuna Terebeşti, raionul Carei:

Nimeni nu crede că scopul ultim al predării limbii române în şcoală ar fi analiza gramaticală. În ce mă priveşte, sînt convins că analiza gramaticală ajută la o însuşire corectă a noţiunilor gramaticale, deprinzîndu-l pe elev să recunoască fenomenul morfologic sau sintactic în cuprinsul unui text. A cunoaşte numai o definiţie simplă şi cîteva exemple elementare, neconcludente, nu înseamnă a învăţa gramatică. Un elev poate să ştie pe dinafară toate definiţiile, ca şi tot felul de reguli gramaticale, dar acest lucru va fi de prisos atîta vreme cît el nu poate recunoaşte fenomenul gramatical pe texte. Or, o asemenea recunoaştere nu se poate concepe, după părerea mea, fără ajutorul substanţial al analizei gramaticale. Virtuţile acestei metode au fost de mult verificate de experienţa şcolară şi ea nu poate fi cauza rămînerii în urmă în însuşirea corectă a limbii.

În privinţa textelor folosite ca material de analiză gramaticală cred că, în general, se absolutizează textul literar, textul literaturii beletristice, ceea ce duce, fără îndoială, la o îngustare a concepţiei despre limbă a elevilor. După părerea mea, ar trebui editate culegeri de texte care să includă, pe lîngă exemple din literatura beletristică, şi exemple din stilul ştiinţific, ca şi din alte stiluri (de exemplu, cel administrativ), pentru ca elevii să cunoască toate aspectele limbii. Cred de asemenea că trebuie să se acorde o mai mare importanţă corectitudinii stilului oral al limbii elevilor.

Prof. MIRCEA HANDOCA, Bucureşti:

Consider şi eu că o condiţie de bază pentru însuşirea activă a gramaticii de către elevi este accesibilitatea. Să renunţăm la subtilităţi, la lucruri care nu pot fi înţelese de un copil de 12—13 ani. Totuşi, nu se poate să uităm că în şcoala medie nu mai sînt afectate gramaticii decît cîteva ore trimestrial, pentru recapitulare. Deci elevii rămîn toată viaţa cu cunoştinţele de gramatică pe care le-au studiat în clasele I—VIII. Acei care se vor prezenta la un concurs de admitere al unei facultăţi umaniste, cum vor putea face faţă dificultăţilor examenului?

Iată de ce cred că este foarte necesar ca studiul gramaticii să continue şi în clasele IX—XII. Pe bună dreptate îşi intitula acad. Iorgu Iordan articolul publicat în Limba română (nr. 1 — 1964). „Mai multă gramatică!". Toţi cei care predăm limba română în şcolile de cultură generală sîntem convinşi, cred, de necesitatea satisfacerii acestui deziderat. Şi aceasta nu numai pentru cunoaşterea limbii. Faptul că în şcoala generală de 8 ani nu se asigură însuşirea perfectă a gramaticii şi a ortografiei îngreunează, în şcoala medie, şi realizarea sarcinilor ce se pun în studierea tuturor celorlalte obiecte.

Pentru analizele gramaticale s-a renunţat — şi mi-e imposibil să-mi explic de ce — la cele două culegeri de exerciţii gramaticale (Editura de stat didactică şi pedagogică — 1955). Consideră oare cineva că sînt suficiente puţinele exerciţii gramaticale pe care le oferă manualul? Desigur că se aflau în culegeri şi unele texte nesemnificative, alese în pripă. Nimeni nu poate nega însă utilitatea pe care au avut-o la vremea lor. De mult n-a mai fost editată nici Culegerea de exerciţii gramaticale (M. El. Ionescu Miciora), destinată elevilor şcolilor medii şi studenţilor de la filologie (1956). Pentru matematică şi fizică se editează în fiecare an culegeri de probleme şi exerciţii de diferite tipuri, rezolvate şi nerezolvate. De ce gramatica să joace rolul de cenuşăreasă? La examenul de admitere de la Facultatea de filologie este mai puţină exigenţă? De ce să fie pus în inferioritate candidatul de la filologie faţă de cel de la politehnică?

Deşi gramatica nu se studiază în şcoala medie, se cere candidaţilor de la facultăţile cu profil umanistic să analizeze texte destul de dificile. Consider că acei care formulează subiectele ar trebui să evite atît „capcanele" şi subtilităţile cît şi frazele care pot da naştere dublelor interpretări, cu atît mai mult cu cît candidaţilor nu li se mai predă gramatica în ultimii patru ani de şcoală medie.

Şi ar mai trebui pusă încă o problemă. Specialiştii nu au căzut încă de acord asupra unor chestiuni de gramatică şi diferitele lucrări existente interpretează diferit anumite fapte de limbă. Cum să se descurce, în acest hăţiş de argumente şi contraargumente, bietul candidat la examenul de admitere la filologie, care n-a mai studiat gramatica din clasa a VIII-a şi care, conştiincios, a deschis toate aceste lucrări pentru a se pregăti?

Consider necesar să se aplice de urgenţă propunerea acad. Iorgu Iordan de a se edita o antologie de texte pentru analiza gramaticală. Din această lucrare — îmi îngădui să adaug — nu trebuie să facă parte exemple care ar putea da naştere la multiple interpretări. Pentru ca o astfel de antologie să aibă autoritate, ar trebui redactată de Institutul de lingvistică în colaborare cu Institutul de ştiinţe pedagogice. Editura didactică ar acorda un real ajutor profesorilor şi editînd o culegere de texte pentru dictare. Este bine să se redediteze de asemenea, pentru uzul elevilor, Îndreptarul ortografic, ortoepic şi de punctuaţie.

EXIGENȚA

A fi exigent ca profesor — aceasta nu este deloc o chestiune la latitudinea fiecăruia, ci înainte de toate o datorie de căpetenie față de școală. Ați văzut vreodată profesor cu rezultate excepționale în munca la catedră fără să fi fost exigent cu elevii ? Sigur că nu, căci a fi bun profesor înseamnă a munci cu spirit de răspundere, în așa fel încît elevii să fie solicitați a da cît pot ei mai mult, etapă cu etapă, lecție de lecție.

Avem în față o scrisoare trimisă Școlii medii nr. 1 din Pitești de către Facultatea de matematică și mecanică a Universității din București. „Conducerea facultății — se spune în scrisoare — vă exprimă pe această cale călduroase felicitări pentru rezultatele obținute în pregătirea matematică a absolvenților dumneavoastră. În fiecare an avem plăcutul prilej de a verifica această pregătire prin candidații la examenul de admitere veniți de la școala dumneavoastră, examen la care ei realizează rezultate remarcabile, pe care le confirmă apoi ca studenți".

Am întrebat pe directorul școlii ce-i caracterizează pe profesorii care au avut o contribuție specială în pregătirea la acest nivel a elevilor — este vorba de prof. Dumitru Mihalașcu, prof. Alex. Stănescu, prof. Eduard Minasian și prof. emerit Emil Morțun, în prezent lector la Institutul pedagogic din localitate. Răspunsul a fost acesta : „Exigența față de ei și față de elevi, faptul că buna lor pregătire pedagogică și de specialitate a fost dublată de cerințe ferme, judicios formulate față de elevi pe linia ridicării nivelului lor la învățătură".

Cu siguranță că așa este.

Am căutat să aflăm părerea mai multor cadre didactice, directori de școală și inspectori în legătură cu necesitatea ca învățătorii și profesorii să manifeste exigență în munca lor cu elevii, cu felul cum trebuie înțeles acest — am zice — atribut al adevăratului pedagog.

Ne-am oprit pentru început la cîteva din părerile exprimate, fără să considerăm prin aceasta problemele exigenței în școală complet elucidate, iar discutarea lor încheiată.

Prof. ing. M. FILIPOIU — inspector metodist, București, raionul N. Bălcescu :

Catalogul și situația reală la învățătură

A fi exigent cu elevul înseamnă după mine a-i cere să dea atît cît poate el mai mult, să asimileze cît mai mult din ceea ce prevede programa și la adîncimea cerută de aceasta.

Este un fapt pozitiv că marea majoritate a cadrelor didactice înțeleg necesitatea exigenței, a unei adevărate exigențe, în toată activitatea lor cu școlarii.

Pedagogului nu-i este îngăduit să-i ceară elevului mai puțin decît poate da. Spun aceasta deoarece am găsit nu o dată, în clase sau la obiecte la care știam că se face mai puțină carte, cataloage împînzite cu note bune, mai mari decît la alte clase sau obiecte unde situația reală era net superioară. Ce vădește acest lucru ? Fie o înțelegere greșită a ceea ce trebuie să pretindem elevilor, fie tendința de a ascunde rezultatele proaste în activitatea cu copiii.

Iată o oră de matematică la o clasă a IV-a. Învățătoarea reia spre rezolvare cu elevii o problemă dată ca temă pentru acasă și solicită pentru aceasta, la tablă, un elev. I se dictează problema : „O cantitate de pește se poate încărca în mod egal în 400 de butoaie de o anumită capacitate. In cîte butoaie de 2 ori mai mici se poate încărca o cantitate de pește de 2 ori mai mare ?"

Elevul a sesizat modul cum trebuie rezolvată problema numai după ce a fost ajutat de tovarășa învățătoare. Totuși pentru răspuns el a primit pe loc nota 10 și laude pentru „perspicacitate".

Profesorul de romînă de la clasa a VII-a dintr-o altă școală a dat tot nota 10 pentru simpla citire a unui rezumat de valoare îndoielnică, atît din punct de vedere al conținutului, cît și ca formă, după fragmentul „Călugărenii" din „Istoria romînilor sub Mihai Viteazul" de N. Bălcescu. Menționez că în aceeași oră au primit nota 10 pentru lucrări similare și alți școlari. (De altfel s-ar cuveni discutată odată mai pe larg în general problema notei 10 : ce volum de cunoștințe, ce nivel de pregătire, ce fel de răspunsuri ale elevilor o îndreptățesc. Avem impresia că mai ales în școala generală de 8 ani și la clasele mari — în cazul unor elevi decretați „elevi buni", notele de 10 sînt date de unele cadre didactice în virtutea inerției, fără suficient discernămînt).

Evident, este vorba de pedagogi din categoria celor pe care elevii îi numesc „buni" pentru că nu îi solicită la eforturi, mulțumindu-se cu mult prea puțin din partea lor. O asemenea indulgență nu-i stimulează însă pe copii la strădanii continui și sistematice, le dau nejustificata convingere că au reușit să cunoască totul și le formează deprinderea de a munci superficial.

Cercetînd de curînd, cu ocazia unei inspecții tematice, notele la matematică din catalogul unei clase a V-a, constatam cu bucurie o situație bună la învățătură (17 de 7, 31 de 8, 38 de 9, 29 de 10, față de 13 de 6, 8 de 5, 12 de 4). Am ținut să văd la lucru o astfel de clasă. Dar după cîteva ore de asistență și după lucrarea de sondaj pe care am dat-o elevilor, am rămas complet dezamăgit. Rezultatele la lucrarea de sondaj : din 35 lucrări verificate, 3 au fost notate de la 7 în sus, 8 cu note mediocre, iar 24 cu note sub 5.

Această neconcordanță flagrantă între notele din catalog și situația reală a ilustrat clar lipsa de exigență a profesorului nu numai față de elevi, dar și față de el însuși. Nefiind suficient de bine pregătit profesional și, pe deasupra, nefiind controlat sistematic, s-a mulțumit mereu cu foarte puțin din partea elevilor, pentru a nu supăra pe nimeni și a fi la adăpost — la adăpostul notelor mari — de eventualele critici ce i s-ar fi putut aduce în cazul cînd ar fi prezentat situația reală.

Mai sînt și profesori pentru care verificarea cunoștințelor este un supliciu și de aceea caută să scape repede de ea. Așa că notele sînt acordate fără o examinare riguroasă și atentă, fiind de cele mai multe ori mari pentru ca profesorul să nu-și creeze alte complicații cu examinări viitoare.

Mă opresc aici cu exemplele de forme ale lipsei de exigență, și deci de răspundere față de pregătirea elevilor. Nici una din ele nu face vreun bun serviciu elevului. Dimpotrivă îl învață cu lucrul de mîntuială, cu superficialitatea, îndepărtîndu-l de studiul sistematic, de munca de fond, dusă cu asiduitate.

Directorii de școală, inspectorii pot face foarte multe pentru întronarea unui spirit sănătos în activitatea cu elevii, în ceea ce le pretindem pentru pregătirea lor de cultură generală. Trebuie să cerem permanent cadrelor didactice să fie exigente în munca lor la clasă. De mult folos în cunoașterea modului în care se respectă această cerință a noastră va fi și confruntarea a ceea ce scrie în catalog cu situația de fapt din clasă și luarea de măsuri în cazul găsirii unor neconcordanțe.

Cea mai indicată cale în acest scop o constituie asistențele la ore în care se urmărește calitatea cunoștințelor elevilor, desprinsă din activitatea lor în diferitele etape ale lecției și în special la verificare ; de asemenea, este indicată cercetarea prin sondaj a caietelor de teme și notițe, a lucrărilor scrise trimestriale. Rezultate concludente dă și metoda chestionării orale a elevilor. Aceasta se poate organiza în două variante : de către profesor (învățător) care chestionează, pe baza unor întrebări formulate de inspector sau director, elevi dinainte desemnați de către aceștia, în prezența lor ; sau de către inspector (director) care chestionează personal după prealabila înțelegere cu profesorul sau învățătorul clasei.

Tot ca metodă de cunoaștere a situației reale la învățătură în raport cu cerințele programei se recomandă folosirea lucrărilor scrise de control, care pot ocupa o parte din ora de curs sau chiar toată ora. Inainte de a intra la clasă inspectorul cere învățătorului sau profesorului să organizeze o lucrare scrisă cu elevii, cu subiect indicat de el. Lucrarea o conduce învățătorul sau profesorul, care o și verifică. Apoi, lucrările sînt verificate și de către inspector sau director și notate. Ambele rînduri de note sînt comparate. In alte cazuri directorul sau inspectorul conduce lucrarea scrisă și se procedează la verificarea în același mod.

Sînt destul de edificatoare și convorbirile cu elevii în afară de clasă, ca și convorbirile cu părinții despre pregătirea copiilor, despre dificultățile pe care le întîmpină (precizăm că se discută despre pregătirea elevilor și nu despre aceea a pedagogilor sau despre sistemul lor de notare).

Dă rezultate concludente și lecția de verificare în care pe lîngă verificarea cunoștințelor elevilor de către inspector sau director, se demonstrează învățătorului (profesorului) care sînt cele mai raționale metode de verificare a pregătirii elevilor, pînă la ce grad se poate ridica exigența față de aceștia.

Prof. I. UTO, directorul școlii medii „M. Sadoveanu" din București :

Ceea ce nu depinde doar de profesor

Cel mai adesea cînd în catalog apar multe note bune înseamnă că pedagogul lucrează bine. Și invers. De aceea este îndreptățit obiceiul de a face răspunzători pe aceia care dau prea multe note slabe. Criteriul însă nu trebuie folosit mecanic. Și iată de ce. Este știut că procesul de învățămînt este bilateral. Pe de o parte educatorul, profesorul care predă, instruiește, transmite cunoștințe. Pe de altă parte elevul care primește, asimilează și pune în practică întregul material însușit. Dar nu întotdeauna influențele pedagogului dau roade imediat ce sînt exercitate. Uneori este nevoie de săptămîni, luni și chiar ani pentru a modela natura unui copil. Un elev învățat de mic cu lenea nu poate fi dezbărat de ea în cîteva săptămîni. Date fiind eforturile minime pe care le depune pentru învățătură acest elev, o bună bucată de timp va trebui să primească note proaste, iar profesorul să persiste în preocuparea de a-l ajuta să se îndrepte.

Pe de altă parte pe măsură ce elevul crește, crește și spiritul său de independență, tendința de a acționa după cum hotărăște singur. Ca urmare, în cazul elevilor de 17—18 ani puterea de influențare a profesorului este mai mică decît în cazul celor de vîrstă mică sau medie. Așa se explică de ce unii elevi mari, cu toate preocupările profesorilor pentru îndreptarea lor, fac progrese mult mai mici decît este posibil din cauză că nu depun efort, nu muncesc serios, nu-și bat capul cu complicatele probleme ale științelor. Cine nu a cunoscut și asemenea elevi ? Bineînțeles, în dreptul numelui lor se vor strînge în catalog note proaste — nu din vina profesorului, ci a lor. A lor, pentru că au capacitatea de a aprecia ce e bine și ce e rău, de a se autocontrola, dar, din ușurătate, din superficialitate sau comoditate, nu o fac. De altfel, în general problema aceasta, a elevilor care nu manifestă interes pentru studiu, care nu vor să se apuce de treabă — cu tot ajutorul primit din partea profesorilor și a organizației U.T.M. — și care influențează negativ pe ceilalți ar trebui mai temeinic discutată, pentru a se găsi soluții eficiente.

Așadar se cere, firește, multă atenție atunci cînd judecăm munca profesorului prin prisma notelor din catalog. Nu întotdeauna depinde de el ca aici să nu apară și medii mai slabe. Ceea ce nu înseamnă însă că, atunci cînd la același profesor se înghesuie în catalog, cu nemiluita, note sub limită sau cel mult la limită, în stilul lui de muncă nu scîrțîie ceva.

Buna pregătire a elevilor ne obligă să nu facem concesii lucrului de mîntuială, superficialității, tendințelor de încălcare a normelor muncii școlare. Aceasta se leagă desigur de cerințe raționale, potrivite vîrstei și capacității fizice și intelectuale a copiilor, de cerințe care să-i oblige pe elevi a da cît pot pentru buna lor pregătire. Se leagă de tenacitatea noastră în a urmări dacă și cum îndeplinesc elevii fiecare sarcină, fiecare din obligațiile lor.

În același timp exigența înseamnă principialitate și obiectivitate în aprecierea muncii școlarilor, note date cu spirit de răspundere, pe baza pregătirii reale a acestora și nu pe baza altor considerente. Nimic nu îndreptățește slăbirea exigenței noastre față de copii. Totul pledează pentru ca ea să fie un principiu călăuzitor de neclintit în activitatea didactică și pedagogică.

I. PETRESCU

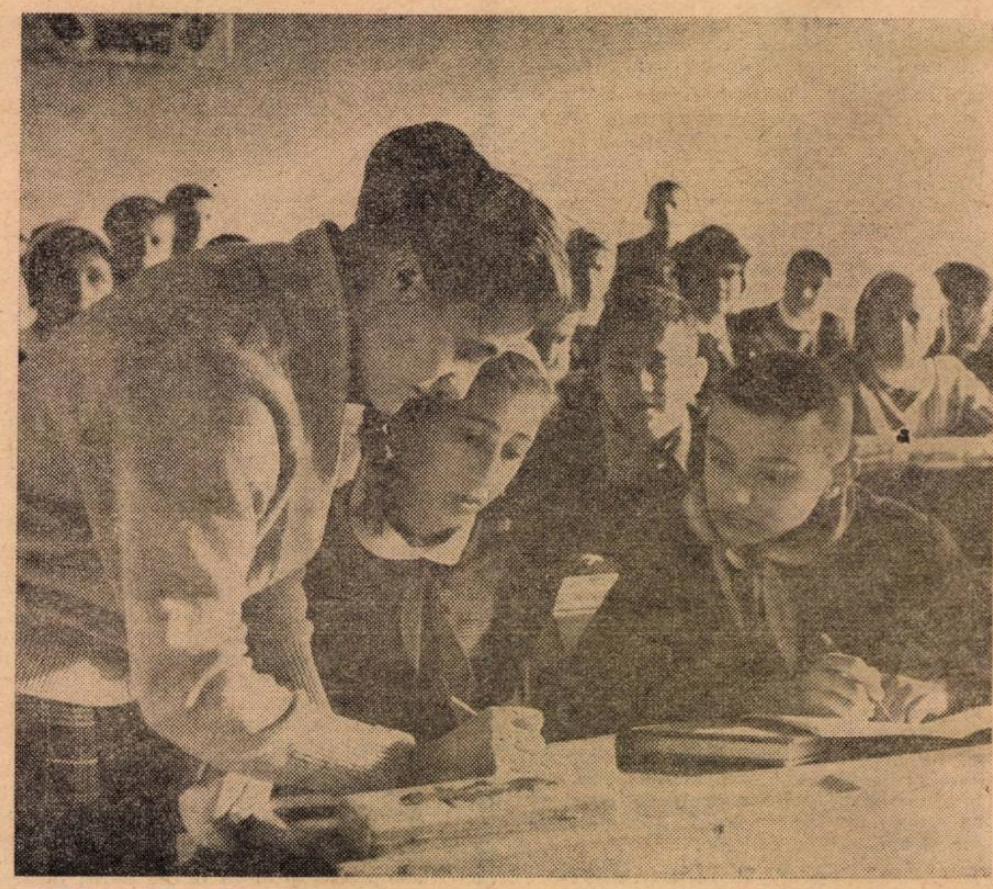

Îndrumînd studiul elevilor

PRODUCTIVITATEA MUNCII ȘCOLARE

Probleme de perspectivă (II)

Aparataj modern pentru laboratoarele lingvistice în care se aplică instruirea programată în predarea limbilor străine

Propuneri de soluții funcționale pentru clădirile școlare

Evident, cînd se ia în discuție problema productivității, a randamentului oricărei activități, cu scopul de a se găsi căi pentru sporirea acestora, baza materială și mijloacele tehnice care asigură desfășurarea activității respective constituie două dintre cele mai importante elemente de referire.

În orice sector economic, în orice întreprindere se acordă o importanță deosebită modernizării mijloacelor de producție, perfecționării tehnologiei de fabricație. Institute de cercetare încadrate cu specialiști de cea mai înaltă calificare studiază tot ce e nou în construcția și amplasarea întreprinderilor, în domeniul utilajului și aparatelor, calculînd cu cea mai riguroasă precizie avantajele economice pe care le-ar aduce introducerea unei anumite mașini, mecanizarea sau automatizarea unui proces de muncă bine determinat.

Cum stau lucrurile, din acest punct de vedere, în domeniul învățămîntului? Fără îndoială, în ultimii ani s-au realizat mari pași înainte în modernizarea construcțiilor școlare și a echipamentului lor. Clădirile au devenit mai luminoase și mai spațioase, respectă cerințele igienei activității intelectuale și fizice și creează o ambianță cît mai plăcută pentru desfășurarea muncii școlare, contribuind prin toate acestea la sporirea randamentului ei.

Numeroase dezbateri și reuniuni cu caracter național și internațional, asemeni celei care s-a desfășurat în anul 1962 la Praga (la care a participat și un grup de specialiști din țara noastră), au avut în centrul discuțiilor problema construcțiilor școlare. Au fost analizate variantele diferitelor soluții arhitectonice — desfășurare pe orizontală, pe verticală sau mixtă a clădirilor — în raport cu locul de amplasare a construcțiilor și prototipurile de mobilier școlar existente sau în curs de experimentare. Din discuțiile purtate în majoritatea acestor reuniuni, ca și din examinarea unor proiecte, a unor machete sau a unor construcții gata realizate, rezultă o constatare interesantă: în foarte multe cazuri, punctul de vedere privind arhitectonica, părerea constructorilor și a urbaniștilor au constituit factorii primi în raport cu părerea beneficiarilor — a acelora care iau în folosință școlile pentru a organiza în cadrul lor procesul de învățămînt. O dovadă că lucrurile stau așa o constituie în primul rînd faptul că în unele țări, unde aspectul urbanistic a predominat în detrimentul celui educativ, o serie de școli au fost amplasate în zone de circulație și zgomot intens, fără preocupări pentru asigurarea spațiilor verzi și a terenurilor pentru jocuri recreative. Este cazul să subliniem că în țara noastră, așa cum au remarcat și unii pedagogi de peste hotare [1]), există o largă preocupare pentru asigurarea unei amplasări în general judicioase din punct de vedere educativ a marilor construcții școlare.

Direcțiile în care se dezvoltă învățămîntul — creșterea ponderii disciplinelor realist-practice, utilizarea mereu mai largă a demonstrației, a experiențelor frontale, a lucrărilor practice, pătrunderea tot mai amplă în predare a mijloacelor tehnice audio-vizuale și corespunzător acestora sporirea numărului de săli speciale pentru laboratoare, cabinete tehnice, săli de lucrări practice, muzee de științe naturale etc — vor impune însă, în viitor, crearea unor condiții materiale speciale în ce privește caracteristicile funcționale ale distribuției interioare din clădirile școlare.

Tendințe în producția și utilizarea „tehnicii școlare"

Probleme complexe se pun și în legătură cu producția de material didactic, care a căpătat în ultimul deceniu un profil industrial foarte pronunțat. În majoritatea țărilor cu un învățămînt dezvoltat — printre care și țara noastră — funcționează întreprinderi specializate în producția de material didactic, iar alte întreprinderi, cum sînt de pildă fabricile de instrumente și aparate optice, studiourile cinematografice etc., au secții specializate în fabricarea de materiale destinate școlilor de diferite grade. Se organizează expoziții prezentînd ultimele realizări în domeniul producției de material didactic nu numai pe plan național, dar și pe plan internațional, cum a fost de pildă expoziția de la Geneva din 1963, sau cum va fi expoziția mondială „Didacta", care va avea loc la Basel în 1966.

Totuși, deși de la an la an se constată o creștere calitativă a tuturor sortimentelor de material didactic, se vădește încă o serioasă reținere în achiziționarea celor mai moderne dintre ele. Unele tradiții evident depășite sînt, în învățămînt, frîne mult mai puternice decît în sectorul industrial, de pildă. Dacă în orice ramură industrială ciclul trecerii noilor cuceriri ale științei și tehnicii în fază de producție este foarte rapid, în învățămînt se așteaptă adeseori decenii întregi pentru a se generaliza introducerea anumitor mijloace. (Nu ne referim la unele experimente al căror rezultat trebuie așteptat o perioadă mai îndelungată și analizat critic, ci la mijloace ale căror calități au fost confirmate atît de psihopedagogi cît și de specialiști — de pildă, la tehnica audio-vizuală din laboratoarele lingvistice pentru predarea limbilor străine). În același timp, mai sînt utilizate în școli unele materiale concepute nesugestiv, în forme învechite — în special unele planșe, scheme și tablouri sinoptice — a căror folosire a fost indicată într-o anumită etapă istorică a dezvoltării învățămîntului, dar pe care pedagogia modernă nu le mai recomadă. [2])

S-ar putea vorbi, în această direcție, de două poziții. Una dintre ele o constituie respingerea aprioricâ a tuturor inovațiilor. Cei care o reprezintă argumentează cam așa: „Realizările actuale ale științei, tehnicii și culturii sînt produsul unor oameni pregătiți în învățămîntul dominat de concepțiile pedagogiei clasice. Ergo — formele și metodele utilizate în trecut sînt foarte bune și astăzi". Revenind din nou la analogia cu producția industrială, este cazul să spunem că, deși la bancul de lucru al lăcătușului, utilizîndu-se sculele obișnuite și unele mașini-unelte devenite „clasice", se poate realiza o lucrare oricît de complicată la nivelul cerințelor actuale, nimănui nu-i trece prin gînd să perpetueze folosirea acestor scule și mașini-unelte, întrucît ele au o productivitate mult mai mică decît mijloacele moderne și determină, de aceea, o mare risipă de timp și de forțe de muncă. O productivitate la fel de scăzută, o risipă la fel de mare de timp și de forțe de muncă ar determina menținerea vechilor mijloace de predare în condițiile de azi, cînd generalizarea învățămîntului face ca numărul elevilor să crească în proporții uriașe.

Există însă și cazuri cînd noile mijloace tehnice sînt adoptate în mod formal, ca o oarecare „modă" trecătoare, sau cazuri cînd sînt utilizate pe baza unei metodici învechite, fără eforturi de acțiune și de gîndire. Desigur că, în astfel de condiții, rezultatele sînt nesatisfăcătoare. Absolutizîndu-le, unele cadre didactice folosesc aceste rezultate ca argumente pentru revenirea la mijloacele „clasice".

Este prea mare răspunderea învățămîntului în formarea tinerei generații pentru a accepta empirismul în stabilirea căilor de instruire și educație — și aceasta cu atît mai mult cu cît în prezent există o bază tehnico-științifică pentru efectuarea unor largi investigații în orice domeniu al desfășurării procesului instructiv-educativ.

Baze de cercetare pentru prospecțiuni în viitor

Fundamentarea teoretică și experimentală a utilizării noilor mijloace tehnice de care dispune învățămîntul intră în preocuparea unor foruri științifice foarte diverse: institute de cercetări în domeniul pedagogiei, în domeniul psihologiei, laboratoare și centre de experimentare a noilor metode și tehnici din învățămînt etc. Multe din ele dispun de școli pe care le folosesc ca baze de cercetare.

În ultimul timp, UNESCO a organizat numeroase reuniuni și stagii internaționale consacrate exclusiv discutării concluziilor la care au ajuns aceste foruri [3]), ceea ce a permis să se clarifice, într-o măsură, unele probleme de bază ale cercetării privind mijloacele și „tehnologia" învățămîntului. S-a determinat astfel natura noilor metode și tehnici de comunicare și de învățămînt experimentate în prezent și care pot aduce în viitor o contribuție importantă la organizarea procesului instructiv-educativ, la îmbunătățirea desfășurării lui și la sporirea randamentului său.

În prezent se pune problema de a stabili în ce măsură este efectivă sporirea randamentului procesului de învățămînt prin utilizarea noilor tehnici audio-vizuale și a instruirii programate, cît de trainice sînt cunoștințele dobîndite în acest fel și dacă un învățămînt astfel profilat nu diminuează personalitatea elevului, capacitățile lui de gîndire independentă.

De asemenea, o sarcină actuală a cercetării în acest domeniu o constituie stabilirea caracterului disciplinelor care se pretează la programare, la ce anume gen de programare fac apel acestea, la raportul între instructiv și atractiv în învățămîntul programat etc.

Largi perspective în realizarea unei productivități sporite a procesului de învățămînt deschide folosirea ciberneticii în școală. În această privință idealul l-ar constitui, desigur, construirea modelelor matematice ale diferitelor procese de gîndire, așa cum se construiesc modele matematice ale diferitelor procese de producție. Fără îndoială că dacă se cunoaște precis modul cum se primesc informațiile și cum se produc reacțiile în cadrul unui proces de gîndire se poate construi un model pentru verificarea tehnică a acestuia [4]). Deci, chiar cu actualele posibilități tehnice, mașinile electronice pot ajuta la studiul fenomenelor logice care intervin în procesul de învățare și la determinarea productivității acestuia în cadrul unei anumite structuri. În același mod ele vor putea contribui în mare măsură la stabilirea utilizării optime a timpului în cadrul procesului instructiv-educativ, la cunoașterea dinamicii modului de însușire a cunoștințelor și a progreselor înregistrate de elevi. Totodată, mașinile electronice vor putea fi utilizate cu maximum de eficiență la organizarea și dirijarea cît mai judicioasă a întregii activități din învățămînt, începînd cu amplasarea și volumul construcțiilor școlare și terminînd cu calculul economicității diferitelor forme și metode de predare, permițînd totodată studiul comparat al acestora pe plan internațional.

De deosebită actualitate și prezentînd interes pentru orientarea muncii cercetătorilor sînt unele studii de pedagogie comparată și lucrările de sinteză menite să valorifice în cadrul noii pedagogii toate valențele pozitive ale diferitelor experimente făcute în ultimul deceniu pe linia modernizării procesului instructiv-educativ. Criteriul de bază al analizei efectuate în cele mai valoroase dintre aceste lucrări îl constituie randamentul respectivelor tehnici și metode aplicate în condițiile activității școlare [5]). Așadar, nu studiile pur teoretice, ci experimentele cu o bază de verificare științifică amplă caracterizează spiritul actual în munca de cercetare pedagogică.

În privința experimentării noilor metode și mijloace tehnice de predare se conturează două direcții. Pe de o parte se creează școli experimentale, în care se verifică unele din propunerile privind conținutul și formele procesului instructiv-educativ, după ce acestea au trecut toate probele de laborator, inclusiv aceea a mașinilor electronice sau modelelor matematice. În asemenea școli se experimentează, de pildă, valoarea unei anumite programări în predarea matematicii sau științelor naturale, cu și fără mașini de învățat, a pedagogiei cibernetice. În clasele experimentale din țara noastră — de exemplu în cele care funcționează la Școala medie „N. Bălcescu" — se experimentează instruirea programată cu și fără mașini.

Pe de altă parte variantele verificate suficient de amplu și care au dat rezultate pozitive sînt aplicate într-o serie de școli-pilot, care ne-ar putea da o imagine a învățămîntului de mîine. Reușita verificării, în ambele cazuri, depinde în mare parte de obiectivitatea cercetătorilor, a celor care urmăresc sau observă desfășurarea procesului instructiv-educativ în noile condiții, de eliminarea tuturor punctelor de vedere preconcepute.

Ansamblul problemelor privind caracterul și modul de utilizare a bazei materiale din învățămînt, a noilor tehnici și mijloace audio-vizuale este influențat așadar, în mod determinant, de pregătirea specifică și de perfecționarea cadrelor didactice. Despre aceste probleme vom discuta însă pe larg în viitorul articol din seria „Productivitatea muncii școlare".

MIRCEA HERIVAN

---

1) F. A. Chargot: L'enseignement en Roumanie — „Dossiers documentaires" nr. 63, mai 1964.

2) Z. Wyslakowski: Worovadzenie w teorii nauczania — Varșovia 1961.

3) Un interes deosebit, prin amplul schimb de păreri efectuat, a prezentat reuniunea specialiștilor în domeniul utilizării noilor metode și tehnici de educație desfășurată la Paris în martie 1962 și căreia i-a fost consacrat integral numărul 48/1963 al revistei „Etudes et documents d'éducation", editată de U.N.E.S.C.O.

4) La această concluzie au ajuns participanții la Congresul al IV-lea de cibernetică desfășurat recent la Namur (Belgia).

5) Akademia Pedagoghiceskih Nauk R.S.F.S.R.: Noviie issledovaniia v pedagoghiceskih naukah — Moscova, 1962.

Condiții pentru studiul automatizării

Pentru întreținerea și exploatarea în bune condiții a instalațiilor automatizate, precum și pentru fabricarea și montarea elementelor de automatizare este necesar un personal tehnic din ce în ce mai numeros și cît mai bine pregătit. Iată de ce Direcția personal și învățămînt din cadrul M.I.C.M., se preocupă de asigurarea tuturor condițiilor necesare în vederea ridicării continue a nivelului la care se desfășoară munca școlilor profesionale, tehnice și tehnice de maiștri din sectorul său. Printre aceste măsuri un loc însemnat îl ocupă crearea pe lîngă școli a unor laboratoare de automatizare, menite să dea elevilor posibilitatea de a efectua chiar în cadrul școlii lucrările aplicative și lecțiile practice prevăzute de programele de învățămînt.

Astfel, încă din anul școlar trecut a început amenajarea și utilarea unui laborator complex de automatizări pe lîngă Grupul școlar „Unirea" din București. Aici vor funcționa un laborator pentru procese lente, regulatoare, elemente numerice, comutație statică și comenzi secvențiale, un laborator pentru acționări electrice, acționări automatizate și mecanizări și un laborator pentru probe și măsuri de elemente de automatizare. Pînă în prezent s-a realizat primul laborator.

Laboratorul de procese lente a fost astfel conceput încît în cadrul lui să se poată efectua cu ușurință montaje de circuite simple și complexe de reglare automată, măsurători, ridicări de caracteristici, optimalizări pentru diferite sisteme de reglare etc. În acest scop el este prevăzut cu o serie de tablouri de alimentare, care permit alimentarea cu energie electrică, pneumatică și hidraulică a schemelor de automatizare. Fiecare tablou are prize și borne electrice pentru curent alternativ monofazat și trifazat și pentru curent continuu, prize pneumatice reglabile pentru 0,2—1 at. și prize pentru 1,4 at. ca și prize pentru alimentări hidraulice cu debite variabile. Toate tablourile — interconectate pentru a se putea efectua rapid și comod cele mai diverse legături, fără înșirare de conductori — sînt în același timp cuplate la un tablou central aflat la catedră, dînd astfel profesorului posibilitatea să controleze toate experiențele.

Pînă în prezent laboratorul a fost înzestrat cu milivoltmetre și logometre cu contacte pentru reglări bi și tripoziționale, cu o buclă Honeywoll pentru presiune, cu termostate, presostate cu contacte electronice, elemente de execuție electrice și pneumatice, relee, traductoare de temperatură și presiune, cu unele aparate de măsură. Se găsesc de asemenea în laborator planșe prezentînd scheme de circuite și aparate de automatizare, prospecte etc. În continuare laboratorul va fi înzestrat cu cele mai importante elemente de automatizare fabricate în țară și cu o serie de aparate de construcție străină, cu ajutorul cărora să se poată realiza cîteva circuite de reglare în funcțiune, precum și cu noi aparate de măsură, surse de energie stabilizate, amplificatoare de putere înregistratoare, conductori pentru conexiuni, conducte din cauciuc și p.c.v., scule pentru montarea și repararea aparaturii de automatizare.

Pe baza aparaturii existente, elevii anului II al școlii tehnice au efectuat pînă acum zece lucrări practice de laborator. Alte lucrări s-au desfășurat în laboratoarele Institutului de proiectări pentru aparataj electrotehnic și instalații de automatizare (IPA) unde au fost puse în funcțiune, în acest scop, cele mai moderne și complete circuite electropneumatice de reglare și li s-a prezentat elevilor o gamă variată de elemente de automatizare indigene și străine. O serie de lucrări de laborator au fost efectuate de asemenea pe circuitele de reglare automată a temperaturii de la cuptoarele de tratamente termice din uzinele „23 August". Aici elevii au putut verifica practic funcționarea și avantajele unui proces automatizat. În același timp, ei și-au completat cunoștințele vizitînd expozițiile organizate de Ministerul Industriei Construcțiilor de Mașini, făcînd excursii de studii la uzinele care construiesc elemente de automatizare sau la care funcționează linii și agregate automatizate.

Cursul de automatizare din anul școlar 1963—1964 s-a încheiat cu un microproiect de an în care elevii au avut de proiectat un circuit de reglare automată, în mai multe cazuri cu realizarea practică a circuitelor respective în laboratorul școlii sau în laboratoarele I.P.A., pe baza datelor practice oferite de instalațiile automatizate. În felul acesta ei au dobîndit cunoștințe temeinice și au căpătat un deosebit interes pentru această disciplină nouă, cu o mare eficiență economică.

În anul școlar curent rezultatele pregătirii practice a elevilor vor fi și mai bune, datorită faptului că, prin trecerea Grupului școlar „Unirea" sub tutela Grupului de uzine pentru aparataj electrotehnic și instalații de automatizare, utilajul laboratorului va fi mult îmbogățit. Laboratorul va fi înzestrat, printre altele, și cu o parte din panourile cu elemente de automatizare realizate de întreprinderi cu scop demonstrativ și prezentate la Expoziția realizărilor economiei naționale.

Tot în cursul acestui an școlar vor intra treptat în funcțiune și laboratorul de probe și măsurători de elemente de automatizare, precum și laboratorul de acționări electrice.

Experiența cîștigată la Grupul școlar „Unirea" va fi folosită pentru înființarea unor laboratoare de automatizări și pe lîngă alte grupuri școlare din țară, realizîndu-se astfel o cît mai temeinică pregătire a viitorilor muncitori și tehnicieni din domeniul automatizării.

Ing. CLAUDIU BEIU
director adjunct în M.I.C.M.
și
ing. IOSIF MARCUȚ
profesor la Grupul școlar „Unirea"

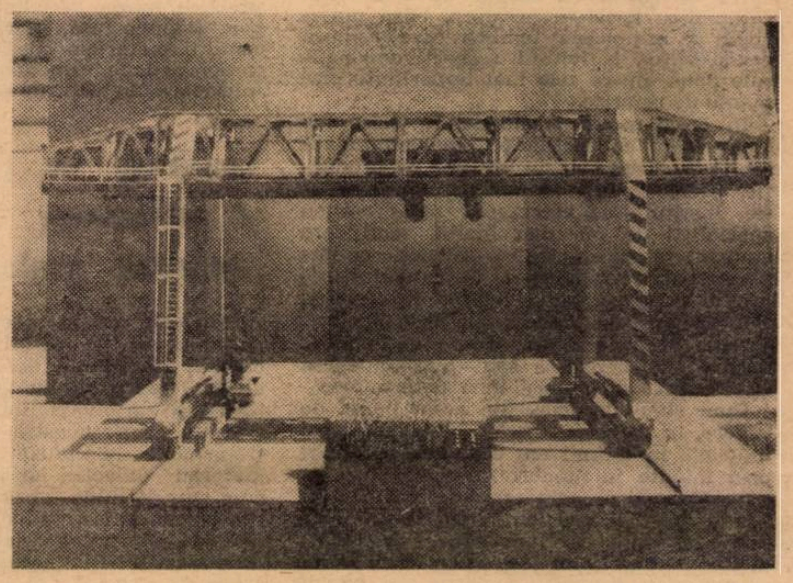

Sus : *Panoul centralizat de comandă a execuției blocurilor de motor de la uzinele „Tractorul" din Brașov. Jos : Macheta în stare de funcțiune a unei macarale cu comandă program prin contacte și relee, executată de Grupul școlar „Electromotor" din Timișoara. Ea poate efectua automat pînă la 60 de acționări succesive*

Ecoul la materialele publicate

Am citit cu interes articolul „Variante noi ale instruirii practice", publicat în „Gazeta învățămîntului" nr. 776 din 13 noiembrie 1964, sub semnătura ing. I. Pușcașu, articol care cuprinde, după părerea mea, o serie de propuneri întemeiate.

Experiența pe care am acumulat-o lucrînd ca maistru-instructor și ca profesor de tehnologia meseriei mă face să socotesc utilă, de pildă, propunerea ca instruirea practică să se desfășoare în atelierul-școală numai în primele două trimestre din anul I, urmînd ca în trimestrul III practica să aibă loc pe șantier sau în uzină. În felul acesta, anumite teme din programa de instruire practică la meseriile de mecanic-utilaje, lăcătuș, sudor — de pildă, „Sudarea metalelor", „Tratamentul termic", „Strunjirea metalelor" etc. — pentru studierea cărora unele școli profesionale nu pot asigura cele mai bune condiții, ar putea fi însușite mult mai temeinic de către elevi direct în sectoarele specializate ale întreprinderilor. Dar realizarea acestei propuneri ar avea și un alt avantaj, deosebit de important : acela că practica în producție, începînd din ultimul trimestru al anului I, se va putea efectua sub controlul și îndrumarea atentă a maistrului-instructor. În felul acesta elevii își vor putea forma mai ușor deprinderile necesare procesului de producție, astfel încît în anul II, cînd practica se desfășoară fără maiștri-instructori, ei vor fi deja obișnuiți cu munca în uzină.

Socotesc de asemenea judicioasă propunerea ca la unele meserii, cum sînt, de exemplu, meseriile de zidar, zugrav-vopsitor sau dulgher instruirea practică în atelierul-școală să se limiteze la durata unui singur trimestru, după care elevii să fie repartizați în echipe și brigăzi, în cadrul cărora să lucreze tot sub conducerea maiștrilor-instructori.

Autorul articolului „Variante noi ale instruirii practice" propune ca două trimestre din ultimul an de studii să fie rezervate, în întregime practicii continue în producție. După părerea mea, însă, o asemenea organizare a practicii ar atrage după sine o serie de dezavantaje în buna desfășurare a procesului instructiv-educativ. În primul rînd, dacă am rezerva două trimestre practicii ar rămîne un singur trimestru pentru studii teoretice, ceea ce ar determina aglomerarea în cadrul unei săptămîni a unui număr prea mare de ore la disciplinele de specialitate (de exemplu, la tehnologia meseriei s-ar aduna 12 ore pe săptămînă). Aceasta ne-ar sili să predăm elevilor într-un timp scurt un volum mult prea mare de cunoștințe, pe care ei, desigur, nu le vor putea asimila în condiții bune. Pe de altă parte, profesorii care predau la anul III vor fi și ei foarte încărcați în trimestrul I, ceea ce poate prejudicia pregătirea lor pentru lecții. De asemenea, faptul că elevii nu se vor afla în școală timp de două trimestre la rînd poate determina greutăți și în munca educativă, mai ales la acele școli ai căror elevi, efectuînd practica pe șantiere răspîndite în multe locuri, sînt greu de controlat.

E adevărat că practica de vară de două săptămîni existentă în prezent nu este satisfăcătoare, avînd o durată prea scurtă și că, de aceea, ar trebui găsită o altă soluție. Poate că ar fi bine să nu se mai facă practică de vară după anii I și II — prelungindu-se în schimb acești ani de studii cu două săptămîni de teorie și instruire practică — și să se efectueze cele patru săptămîni de practică de vară la sfîrșitul anului III, care s-ar putea încheia mai devreme, datorită faptului că în anii anteriori elevii și-au însușit un volum mai mare de cunoștințe. În acest fel s-ar realiza, cred — fără perturbările pe care le-ar produce comasarea predării teoriei într-un singur trimestru din anul III — și acomodarea elevilor cu procesul de producție din întreprinderile unde vor fi repartizați după absolvire.

Prof. COSTIN PELINESCU
Centrul școlar profesional
de construcții-montaj —
București

Comisia metodică a maiștrilor-instructori de la școala noastră — Școala profesională de căi ferate din București — a considerat interesante multe dintre propunerile cuprinse în articolul „Variante noi ale instruirii practice" și socotește că acestea ar putea contribui realmente la ridicarea nivelului pregătirii viitorilor muncitori. S-au ridicat însă, în cadrul discuțiilor pe care le-au purtat membrii comisiei, o serie de probleme în legătură cu practica elevilor din anul I, cu referire la specificul meseriilor școlarizate pentru sectorul căi ferate.

După cum se știe, în atelierele și depourile C.F.R. se desfășoară lucrări de întreținere și reparare a locomotivelor Diesel electrice, locomotivelor cu aburi, vagoanelor, instalațiilor de semnalizare-centralizare-bloc etc., lucrări care necesită aplicarea pe scară foarte largă a operațiilor de pilire, îndoire, găurire, filetare, lipire, șlefuire etc. În aceste condiții, reducerea numărului orelor de instruire în atelierul-școală nu ar asigura formarea și dezvoltarea priceperilor și deprinderilor necesare elevilor pentru a putea trece la utilizarea unor procedee și metode înaintate de muncă. Desigur că, dacă s-ar introduce la examenul de admitere în școlile profesionale o probă practică de lăcătușărie, faptele ar putea fi reconsiderate. Pare îndoielnic însă că în condițiile existente în prezent vom avea un număr suficient de mare de absolvenți ai școlii de 8 ani care să facă față unui asemenea examen practic (se știe că la școlile de 8 ani din mediul rural, de unde se recrutează un mare număr de ucenici, nu se efectuează lucrări practice de lăcătușărie).

În lumina acestor fapte — sînt de părere maiștrii instructori din școala noastră — trebuie rezolvată problema pregătirii viitorilor muncitori pentru sectorul căi ferate, astfel încît aceștia să poată face față efectiv cerințelor actuale ale tehnicii reparării materialului rulant în exploatare.

GH. POPOVICI
director adjunct al Școlii profesionale C.F.R. — București

În secția pentru copii a bibliotecii regionale din Constanța

Frecvența elevilor

Ne aflăm la sfîrșitul primului trimestru al anului școlar. Am parcurs o importantă etapă a muncii noastre și avem acum posibilitatea să examinăm roadele ei. În școli a și început, de altfel, analiza rezultatelor primului trimestru, observațiile și concluziile desprinse urmînd să constituie jaloane ale activității trimestrului următor.

În cele ce urmează ne vom referi numai la una din problemele care s-au ridicat în munca școlilor și cadrelor didactice în prima etapă a acestui an școlar — și anume, la problema asigurării unei bune frecvențe a elevilor la cursuri, problemă de o mare însemnătate în acest an, în care s-a încheiat procesul generalizării învățămîntului de 8 ani.

În cele mai multe școli frecvența elevilor a fost, în primul trimestru, bună și foarte bună ceea ce s-a reflectat pozitiv în situația lor la învățătură. Așa stau lucrurile, de pildă la Școala generală de 8 ani nr. 26 din Capitală, a cărei conducere a acordat toată atenția cuvenită acestui aspect al muncii didactice. Analizînd situația din anii trecuți, cînd cele mai multe cazuri de absențe nemotivate se înregistrau în primele săptămîni de cursuri, direcția școlii și cadrele didactice au intensificat la începutul lunii septembrie legătura cu părinții, prin vizite la domiciliul acestora. Rezultatele acestei acțiuni au fost dintre cele mai bune: în ziua deschiderii cursurilor toți elevii au fost prezenți la școală. Situația frecvenței a fost urmărită cu perseverență și ulterior, intervenindu-se imediat pentru a se cunoaște motivele absențelor, pentru a se asigura măsurile necesare. Ca urmare, există clase întregi la care în primul trimestru nu s-a înregistrat nici o singură absență nemotivată. Clasa a III-a, de exemplu, condusă de învățătoarea Georgeta Beschea, a avut o frecvență de sută la sută (și, bineînțeles, rezultate foarte bune la învățătură). La fel stau lucrurile și în alte clase, ai căror învățători și diriginți au știut să-i convingă pe părinți de importanța frecventării regulate a cursurilor de către copiii lor, să le demonstreze ce consecințe poate avea pentru nivelul de cunoștințe al acestora, pentru deprinderile lor de corectitudine și punctualitate, chiar și o absență nemotivată de o singură zi.

Mai sînt însă și școli unde nu se acordă frecvenței atenția necesară, unde se trece încă prea ușor peste așa-zisele „absențe întîmplătoare". Mai mult: unele cadre didactice nu urmăresc deloc prezența la cursuri a elevilor lor. Așa se explică faptul că, răsfoind cataloagele, constați că absența unor elevi nu este consemnată decît la două sau trei obiecte, deși ei au lipsit o zi întreagă. Dar chiar atunci cînd înserează în catalog absențele, unii învățători și profesori nu se interesează de motivele care le-au determinat și cu atît mai puțin de măsurile care se impun pentru înlăturarea lipsei nemotivate de la cursuri, de munca de lămurire, de propaganda pedagogică în rîndurile părinților.

Ne aflam nu de mult într-una din clasele Școlii generale de 8 ani din comuna Rediu Tătar, Iași. În băncile noi, treizeci de elevi așteptau începerea lecției, în timp ce glasul profesorului rostea egal numele fiecăruia din ei. Prezent, prezent, prezent — veneau răspunsurile. Dar nu, iată că după un nume, apoi după altul și după al treilea, nu se aude nici un răspuns. Scena aceasta s-a repetat și în alte localități, cu deosebire în raioanele Vaslui, Pașcani, Negrești, Hîrlău.

Cine sînt oare elevii care lipsesc? De ce nu se află în mijlocul colegilor lor? Sînt poate bolnavi? Nu! La școală vin însă doar din cînd în cînd. Dar nu pentru că nu vor să vină. Și nici pentru că stau departe de școală sau n-au condiții.

Directorii școlilor la care sînt înscriși acești copii, ca și inspectorii din raioanele respective, explică absența de la școală a elevilor prin faptul că nu toți părinții acestora au înțeles necesitatea trimiterii regulate a copiilor la cursuri. Dar s-a făcut oare tot ce era necesar pentru remedierea acestei situații?

O analiză chiar și sumară a preocupării conducerilor unor școli din regiunea Iași pentru cuprinderea în clasele I-VIII a tuturor copiilor și pentru asigurarea unei frecvențe bune a acestora arată că activitatea desfășurată în această privință a avut serioase deficiențe. Însuși faptul că numărul celor care au absentat de la cursuri era, în primele săptămîni de școală, pe întreaga regiune, de trei ori mai mare decît este acum dovedește că munca de lămurire în rîndul părinților a început abia după deschiderea anului școlar. Iar persistența — deși diminuată — a absențelor arată că nici în cursul trimestrului această muncă nu a fost desfășurată în mod substanțial, în adîncime.

Faptul că propaganda pedagogică desfășurată de învățători și profesori în rîndurile părinților este factorul cel mai important în asigurarea unei bune frecvențe a elevilor la școală este demonstrat și de situația că la aceeași școală se întîlnesc clase cu frecvență de sută la sută și altele cu o frecvență slabă. Mai totdeauna această diferență se datorește lipsurilor, superficialității în organizarea și desfășurarea propagandei pedagogice.

Discutînd cu unele cadre didactice din regiunea Iași care au obținut foarte bune rezultate în școlarizarea tuturor copiilor de vîrstă școlară și în realizarea unei frecvențe regulate am desprins concluzia că nu numărul mare de vizite ale pedagogilor la domiciliul elevilor a fost hotărîtor în obținerea acestor rezultate, cît mai ales capacitatea lor de convingere a învățătorilor și profesorilor respectivi. Prestigiul și autoritatea de care se bucură aceștia au fost elemente deosebit de importante pentru eficiența muncii pe care au desfășurat-o. Și nu mai puțin important este faptul că ei au știut să mobilizeze în sprijinul școlii opinia publică, să-și asigure ajutorul sfaturilor populare, al organizațiilor de masă. În comuna Uricani, de pildă, unde o serie de părinți refuzau la început sistematic să-și trimită copiii regulat la școală, opinia publică a luat atitudine, reușind să-i determine a-și îndeplini această elementară datorie cetățenească.

Și să nu uităm nici faptul că o bună frecvență depinde și de modul plăcut, atractiv în care ne desfășurăm lecțiile, de capacitatea noastră să trezim dorința elevilor de a ști, de a cunoaște — altfel spus —, de pregătirea profesională și de măiestria noastră pedagogică. Este semnificativ în această privință faptul petrecut la o școală sătească din raionul Hîrlău, unde o serie de elevi, deși reținuți de părinți pentru diferite treburi gospodărești, „fugeau" totuși la școală pentru că învățătorii și profesorii lor au știut să le trezească dragostea de carte, de învățătură.

Dar lipsa de la școală se poate datora — și se datorește — nu numai părinților „neînțelegători". Există unii elevi care, cum se spune în argoul școlăresc, „chiulesc" de la lecții pentru că nu și-au pregătit temele, pentru că n-au învățat. La lanțul de goluri produs astfel în cunoștințele lor adaugă, prin absențe, alte goluri, care duc în mod firesc la o serioasă rămînere în urmă la învățătură. Este credem de prisos să arătăm că astfel de situații reprezintă o notă slabă și pentru învățătorul sau profesorul respectiv. O notă pe care n-o pune nici conducerea școlii și nici o altă autoritate școlară, dar la care merită să meditățm atunci cînd ne analizăm noi înșine munca.

Este necesar ca acum, la sfîrșitul trimestrului, cînd se analizează principalele aspecte ale activității din această etapă, să nu se piardă din vedere și astfel de probleme și mai ales să se ia măsurile necesare pentru a îmbunătăți frecvența elevilor.

Prof. C. RĂDOI

CĂRȚI CĂRȚI

„Curs practic de sintaxă a limbii romîne"

În Editura didactică și pedagogică a apărut recent lucrarea „Curs practic de sintaxă a limbii romîne", de V. Șerban.

Lucrarea se remarcă prin claritatea expunerii, prin sistematizarea materialului înlăuntrul fiecărui capitol, prin noua organizare a materialului în sensul tratării paralele a părților de propoziție și a subordonatelor corespunzătoare, ca și prin schemele recapitulative pe care le cuprinde. Se cuvin subliniate, de asemenea, bogăția textelor folosite în demonstrație și atenta alegere a acestor texte, preocuparea consecventă a autorului pentru lămurirea problemelor de exprimare corectă și de ortografie.

Deși — așa cum arată autorul în „Lămurire" — lucrarea n-a putut reflecta unele fapte noi din cea de-a doua ediție a „Gramaticii Academiei", totuși observăm că sînt puține locurile unde se cere punerea de acord a lucrării cu noua ediție: clasificarea propozițiilor (îndeosebi în ceea ce privește conținutul mai cuprinzător al propoziției enunțiative), predicatul exprimat prin verbe auxiliare de modalitate sau de aspect, predicatul exprimat prin expresii unipersonale, propoziția coordonată cauzală, clasificarea propozițiilor atributive, întregirea sintaxei propoziției și a frazei cu complementul opozițional, cumulativ și de excepție și cu subordonatele corespunzătoare.

Lucrarea prezintă și unele puncte de vedere discutabile — de exemplu, în legătură cu atributul interjecțional sau cu scoaterea complementului sociativ din rîndul complementelor circumstanțiale (pentru că nu arată nici împrejurarea, nici mijlocul de realizare a acțiunii). Credem de asemenea că în unele locuri sînt necesare completări sau îndreptări. Astfel pentru verbul *„a fi"* cu funcțiune de predicat verbal se menționează numai sensul lexical „a exista", omițîndu-se celelalte sensuri. Unele exemple (de pildă cele referitoare la propozițiile interogative indirecte) nu sînt în totul corespunzătoare.

În general însă lucrarea „Curs practic de sintaxă a limbii romîne" constituie un bun îndrumător pentru profesorii de limba română.

Prof. ȘTEFANIA POPESCU

„Lumea animalelor"

De curînd a apărut, în Editura științifică, o sinteză a valoroasei lucrări de răsunet mondial, „Lumea animalelor" de Brehm (traducere din limba germană și actualizare — prof. dr. Gh. Dinulescu și prof. B. Schnapp, coordonator științific al ediției romîne — prof. dr. M. A. Ionescu, membru corespondent al Academiei R.P.R.).

Meritul esențial al versiunii romînești constă în completarea cunoașterii faunei de pe glob cu cele mai reprezentative exemplare care populează teritoriul țării noastre, importante din punct de vedere științific și economic. Opera este îmbogățită de asemenea cu cele mai recente date asupra formării lumii vii, cu explicarea darwinistă a formării speciei umane.

Este greu să faci ordine în cele aproximativ un milion și jumătate de specii animale cunoscute pînă acum pe planeta noastră. Cu toate acestea, volumul lui Brehm a selectat acest material abundent, oferind elemente asupra faunei cu care venim în contact cel mai des. Este vorba de animalele pe care le vedem în natura înconjurătoare, în parcurile și grădinile zoologice, în acvarii, terarii sau colivii. N-au fost neglijați nici dăunătorii forestieri, ai agriculturii și gospodăriei casnice, și nici răspînditorii de boli la oameni și animale. Regnul animal este tratat în sens evolutiv — de la simplu la complex, de la organismele monocelulare la cele pluricelulare, începînd cu protozoarele și continuînd cu metazoarele. În descrierea fiecărui exemplar se dau elementele fundamentale cerute de o cunoaștere riguroasă: locul de origină aria de răspîndire, planul de structură, legătura și adaptările la mediul ambiant, iar acolo unde e cazul, modalitățile de combatere. Prezentarea diferitelor clase este precedată de descrierea și analiza caracterelor generale.

Pentru facilitatea studiului, denumirile științifice sînt lămurite prin denumirile populare, uzuale. Spre același scop converg ilustrațiile bogate și fidele, realizate de Wilhelm Eigener.

Lucrarea este deosebit de utilă profesorilor de științe naturale, care o pot folosi la lecții ca material ajutător, cît și cadrelor de specialitate care-și susțin examenul pentru obținerea gradului definitiv.

Prof. DOINA MAKSUTOVICI

Cartea prin poștă

Librăria „Cartea prin Poștă" din **București, str. Biserica Enei nr. 16**, poate expedia la cerere, direct la domiciliu — contra ramburs — următoarele manuale și cursuri universitare:

	lei
CĂLUGĂREANU GH. — Elemente de teoria funcțiilor de o variabilă complexă	12,00
MURARIU P. — Metodica predării matematicii — anul IV	10,50
PÎRVULESCU C. — Ecuațiile fundamentale ale dinamicii sistemelor stelare cu mișcări diferențiale	4,20
POPESCU I. L. — Probleme de matematică superioară	18,20
RUSU E. — Geometrie elementară	11,90
STOKA M. I. — Geometrie diferențială	7,40
STOKA M. I. — Probleme de geometrie diferențială	14,75
TELEMAN C. — Elemente de topologie și varietăți diferențiale	15,90
VRÎNCEANU G. — Geometrie analitică proiectivă și diferențială	28,80
ALBU C. D. — Analiză și microanaliză organică	9,65
GRECU I. — Chimie organică	21,60
MAHER S. — Lucrări practice de chimie organică	9,90
ROSENBERG M. — Proprietățile magnetice ale corpului solid	13,15
BOBEICA T. — Curs de tractoare și mașini agricole — vol. II — Mașini agricole	15,60
POP E. — Fiziologia plantelor — vol. I	18,60
PAUCA A. — Geobotanica	13,25
SĂVULESCU O. — Fitopatologia — Note de curs — partea I	11,35
ZARMA M. — Microbiologia generală	9,50
POP GH. — Climatologie	9,60
ȘERBAN V. — Curs practic de sintaxă a limbii romîne	7,45
THODORESCU B. — Folclor literar romînesc	13,60
BARBU N. I. — Istoria literaturii latine — vol. I	21,00
MERISESCU GH. — Curs de istoria muzicii universale — vol. I	18,00

Sesiunea științifică pe țară a Societății de științe istorice și filologice

În zilele de 12 și 13 decembrie a.c. a avut loc la Craiova sesiunea științifică pe țară a Societății de științe istorice și filologice din R. P. Romînă, la care s-au prezentat o serie de comunicări și referate axate îndeosebi pe evidențierea rezultatelor obținute în cercetarea istorică și filologică în patria noastră în cei douăzeci de ani care au trecut de la Eliberare. La lucrările sesiunii au luat parte, în afară de membri ai Consiliului de conducere al Societății și de conducerile filialelor, reprezentanți ai organelor locale, academicieni, profesori universitari, profesori din învățămîntul de cultură generală, cercetători, membri ai filialelor din toată țara.

Cuvîntul de deschidere a fost rostit de conf. univ. Emil Boldan, secretarul general al Societății de științe istorice și filologice din R. P. Romînă, care a evidențiat rolul acesteia în promovarea studiilor de specialitate în patria noastră și, mai ales, în îmbunătățirea continuă a pregătirii profesorilor din învățămîntul de cultură generală și în atragerea acestora la o activitate științifică, creatoare. O serie de acțiuni inițiate de societate — a arătat vorbitorul — cum sînt stimularea culegerii de materiale toponimice și antroponimice, de material lexical regional, folcloristic etc. pot și trebuie să antreneze un număr tot mai mare de profesori, îndeosebi din rîndurile acelora care predau la școlile generale de 8 ani, contribuind la ridicarea nivelului lor profesional și ajutîndu-i în obținerea unei calificări superioare (completarea studiilor universitare, trecerea examenelor de grad etc.). „Este necesar — a spus vorbitorul — ca filialele noastre să nu se izoleze în cercul unor preocupări vagi, prea înguste sau inactuale, rupte de nevoile practice locale, ci să se integreze, desigur fără a-și părăsi profilul specific, în dinamica locală a muncii științifice și metodico-didactice, să contribuie la dezvoltarea de ansamblu a culturii, la îmbogățirea cercetărilor științifice în domeniul istoriei, al limbii și literaturii, la perfecționarea continuă a membrilor lor, cei mai mulți, cadre didactice care predau în învățămîntul de cultură generală și în învățămîntul superior".

Din partea organelor locale de partid și de stat a adus apoi un cuvînt de salut tov. Ioana Stancoveanu, vicepreședintă a Comitetului executiv al Sfatului popular al regiunii Oltenia. În continuare, acad. prof. Al. Graur, vicepreședinte al Societății de științe istorice și filologice, a prezentat comunicarea „Cercetări recente asupra lexicului regional". În aceeași ședință au mai fost prezentate comunicările „Folclorul și cercetările folclorice în anii puterii populare" de conf. univ. I. Chițimia (București), „Două decenii de studii orientale în țara noastră" de cercetător științific principal M. Guboglu (București) și „Contribuții la cunoașterea modului de pregătire și desfășurare a insurecției armate în Oltenia" de Ileana Petrescu și N. Chipurici (Craiova).

După amiază și în a doua zi, lucrările sesiunii s-au desfășurat în cadrul secțiilor de filologie și istorie. În prima secție au fost prezentate următoarele comunicări: „Dezvoltarea cercetării științifice în domeniul filologiei în Oltenia în cei 20 de ani de la Eliberare" de Luca Preda (Craiova), „Valorificarea moștenirii literare în cei 20 de ani de la Eliberare" de Grațiela Ștefan și Mihail Dragomirescu (București), „Însemnătatea edițiilor critice de cronici" de prof. univ. Dan Simonescu (București), „Literatura romînă în limbile orientale în ultimii 20 de ani" de Mircea Ionescu (București), „Învățămîntul limbilor orientale în Romînia" de cercetător științific Ion Matei (București), „Dezvoltarea cercetărilor folclorice regionale în Romînia, în ultimele două decenii" de V. Adăscăliței (Iași), „Din poezia lirică orală oltenească de după 23 August 1944" de Barbu Cocoș (Craiova), „Din succesele poeziei noastre lirice în ultimii 20 de ani" de Lucia Atanasescu (București), „Lirica feminină actuală" de Doina Graur (București) și „Dezvoltarea poeziei în Oltenia după 23 August 1944" de Ion Schintee (Craiova). În secția de istorie au fost prezentate comunicările următoare: „Cercetarea istoriografiei moderne a Romîniei în anii 1944—1964" de prof. univ. Vasile Maciu, membru corespondent al Academiei R.P.R. (București), „Din lupta maselor populare din Oltenia pentru instaurarea regimului democrat-popular" de cercetător științific Traian Udrea (București), „Momente din lupta muncitorimii gălățene, sub conducerea comuniștilor, împotriva dictaturii militaro-fasciste, pentru înfăptuirea insurecției armate de la 23 August 1944" de P. Panțîru (Galați), „Starea de spirit a maselor populare din Moldova în anii dictaturii militaro-fasciste (6 sept. 1940—23 August 1944)" de Gh. Ungureanu, D. Șandru, I. Saizu (Iași), „Organizarea și lupta forțelor patriotice și democratice la Tîrgu Mureș în primele luni după Eliberare" de Fuchs Simion (Tg. Mureș), „Dezvoltarea ascendentă a învățămîntului de stat în anii puterii populare în regiunea Galați" de C. Marinescu (Galați) și „Aspecte privind fenomene de urbanizare și modificare a structurii profesionale a populației Moldovei ca urmare a industrializării socialiste" de D. Rusu, I. Tacu și I. Saizu (Iași).

La discuțiile care au avut loc pe marginea comunicărilor au luat cuvîntul prof. univ. Vasile Maciu, membru corespondent al Academiei R.P.R., prof. univ. Dan Simonescu, conf. univ. I. Zamfirescu, conf. univ. I. Chițimia, cercetător științific principal N. Adăniloaie, cercetător științific Traian Udrea, Paul Dicu (Pitești), Aurel Golimas (Craiova), Dan Popescu (Lugoj), Eugenia Țurcan (Craiova), I. Chelaru (Craiova), Traian Ionescu (Ploiești), I. Burtoiu (Tîrgoviște) și alții. Cu acest prilej au fost prezentate o serie de propuneri și au fost luate în discuție unele inițiative și sugestii valoroase. Sesiunea s-a încheiat cu un util schimb de experiență între reprezentanții comitetelor filialelor din țară.

Sîmbătă seara, participanților la sesiune le-a fost oferit un spectacol artistic al ansamblului „N. Bălcescu" din Craiova, iar duminică după-amiază, după încheierea lucrărilor sesiunii, oaspeții din țară au făcut o excursie cu autobuzele prin localitate și la obiectivele din împrejurimi.

MIRCEA ANGHELESCU

CONCURSURI

Institutul de mine din Petroșani anunță scoaterea la concurs a următoarelor posturi didactice:

1) conferențiar, poziția 2, catedra de lucrări miniere și preparare, disciplina prepararea gravitațională, electromagnetică și electrostatică;

2) conferențiar, poziția 1, catedra de științe sociale, disciplina economie politică;

3) conferențiar, poziția 4, catedra de mecanică și rezistență, disciplina mecanică;

4) șef de lucrări, poziția 4, catedra de exploatări miniere, disciplina mecanica rocilor.

Persoanele care doresc să participe la concurs vor depune, în termen de o lună de la apariția prezentului anunț, la rectoratul institutului, o cerere însoțită de următoarele acte în dublu exemplar: copie legalizată de pe diploma de stat sau de pe actul echivalent de studii superioare; copie legalizată de pe diploma de doctor sau de candidat în științe; copie legalizată de pe atestatul de profesor sau de conferențiar; lucrările științifice ale candidatului într-un exemplar; certificatul de caracterizare a activității profesionale și sociale a candidatului, eliberat de instituția (întreprinderea) în care acesta își are funcția de bază; memoriu de activitate didactico-științifică, semnat de candidat; autobiografie.

Concursul va avea loc la Institutul de mine din Petroșani, str. Institutului nr. 20.

Informații suplimentare se pot primi de la secretariatul institutului.

★

Institutul agronomic „N. Bălcescu" din București anunță scoaterea la concurs a postului didactic de conferențiar, poziția XII/4 de la catedra de economie politică, pendinte de Facultatea de horticultură.

Candidații la concurs vor depune, în termen de o lună de la apariția prezentului anunț, la rectoratul institutului, o cerere de înscriere la concurs, însoțită de următoarele acte în dublu exemplar: copie legalizată de pe diploma examenului de stat sau de pe actul echivalent de studii superioare; copie legalizată de pe diploma de doctor sau candidat în științe; copie legalizată de pe atestatul de profesor sau conferențiar; certificatul de caracterizare a activității profesionale și sociale a candidatului, eliberat de instituția (întreprinderea) în care își are funcția de bază; memoriul de activitate didactico-științifică, semnat de candidat; autobiografia, semnată de candidat; lista de lucrările ce se depun; lucrările științifice ale candidatului, într-un exemplar.

Concursul va avea loc după două luni de la apariția anunțului, la Institutul agronomic „N. Bălcescu" din București, b-dul Mărăști nr. 59, de la rectoratul căruia se pot obține informații suplimentare.

Amintim cititorilor noștri că în aceste zile oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii voluntari din unitățile de învățămînt și din instituții reînnoiesc abonamentele la „Gazeta învățămîntului" pe anul 1965.

Costul unui abonament pe un an este de 13 lei.

ANUNȚ

În zilele de 26 și 27 decembrie 1964, Institutul de științe pedagogice organizează cea de a V-a sesiune științifică, la care participă și cadrele didactice ale căror lucrări au fost selecționate prin „Lecturile pedagogice".

Deschiderea sesiunii are loc sîmbătă, 26 XII, orele 8,30, în sala de festivități a Școlii medii nr. 1 din București, str. Nuferilor nr. 23.

Lucrările sesiunii se desfășoară în aceeași zi și următoarea (27 XII) în secțiile: bazele generale ale pedagogiei; istoria pedagogiei; educația comunistă; conținutul și organizarea învățămîntului în școala de 8 ani; conținutul și organizarea învățămîntului mediu de cultură generală; didactico-metodică; învățămînt profesional și tehnic; defectologie și învățămînt special.

Corespondența

GĂEȘTI

Într-o scrisoare recentă, tov. **V. Popovici** ne face cunoscute o serie de realizări ale cercului tinerilor istorici de la Școala medie din orașul Găești, regiunea Argeș. Cu ani în urmă, scrie corespondenta noastră, elevii școlii au început să organizeze, sub îndrumarea profesorului lor de istorie, tov. Ion Minculescu, un muzeu al școlii. În prezent acesta numără aproape o mie de piese, colecționate atît în regiune cît și în alte locuri din țară, cu prilejul excursiilor. Se găsesc de exemplu aici piese de ceramică și grîu carbonizat de la Sarmisegetuza, un opaiț de la Ulpia Traiana etc.

În secția de istorie a orînduirii comunei primitive se găsesc, printre altele, piese de ceramică neolitică descoperite în săpăturile efectuate la Petrești, Vișina, Puntea de Greci, topoare de piatră și greutăți de la războaiele de țesut găsite în comuna Ghimbocata, precum și cîteva răzuitoare găsite pe Valea Dîrjovului, datînd de circa 400 000—600 000 ani. În secția de istorie feudală a muzeului se află ghiulele din sec. XVII și numeroase documente scrise în chirilică, referitoare la proprietățile moșnenilor din raionul Găești. Prezintă interes și colecția de cărți vechi a muzeului, unde se găsește, printre altele, un exemplar din cronica lui Gh. Șincai, ca și colecția numismatică, alcătuită din circa 300 de piese, printre care se numără monede din vremea lui Filip II al Macedoniei, din vremea republicii și imperiului roman, precum și din timpul lui Mircea cel Bătrîn.

Folosind cu pricepere piesele muzeului școlar, profesorul de specialitate reușește să dezvolte dragostea și interesul elevilor pentru istoria patriei.

BUCUREȘTI

Cadrele didactice de la Școala generală de 8 ani nr. 64 din Capitală, ne scrie prof. **I. Milea**, acordă multă atenție înzestrării laboratoarelor cu mijloace moderne audio-vizuale și folosirii largi a acestora în predare. Astfel, s-au procurat pînă în prezent un aparat de proiecție de 16 mm, un diascop, un episcop, un magnetofon, un picup, un televizor, 165 diafilme și diapozitive, peste 50 de discuri etc.

Pentru cît mai buna utilizare a acestor materiale, în ședința consiliului pedagogic din luna noiembrie a. c. s-a dezbătut tema „Folosirea în mod eficient a mijloacelor audio-vizuale în procesul de învățămînt". În continuare, comisiile metodice au studiat posibilitățile concrete existente pe această linie la fiecare obiect de învățămînt. Ca urmare, acum se folosesc larg discurile și magnetofonul la lecțiile de limba romînă și de limbi străine, diafilmele și diapozitivele la lecțiile de istorie etc.

În prezent, conducerea școlii a încheiat un contract cu întreprinderea cinematografică a orașului București, care îi pune la dispoziție cîte 2—3 filme pe săptămînă.

LUNCA BRADULUI-TOPLIȚA

Prof. **Aurel Trebici** ne scrie despre modul cum s-a desfășurat un recent schimb de experiență între profesorii de matematică și de fizică din raionul Toplița. Pe lîngă problemele referitoare la îndrumarea activității cercurilor de elevi, participanții la acest schimb de experiență au discutat despre importanța folosirii graficelor și a diagramelor în predare.

CÎMPULUNG MOLDOVENESC

Recent, ne comunică tov. **Veronica Livescu**, la Cîmpulung Moldovenesc a avut loc adunarea generală a membrilor filialei S.S.N.G. din localitate. Cu acest prilej s-a analizat activitatea desfășurată în ultima perioadă de membrii filialei, s-au trasat sarcinile de viitor și s-a ales noul comitet.

Tot cu această ocazie a avut loc și o ședință de comunicări și referate, la care s-au prezentat lucrările: „Contribuții la cunoașterea microclimatului Cîmpulungului", „Cercetări geologice pentru descoperirea zăcămintelor utile din subsolul regiunii Suceava", „Importanța centrului de documentare științifică al Academiei R.P.R. pentru munca de cercetare" și „Din istoricul descoperirii Australiei".

OLTENIȚA

Cercul pedagogic al profesorilor de istorie din raionul Oltenița, ne scrie prof. **D. Dobrescu**, se străduiește să acorde un sprijin cît mai larg membrilor săi. În luna aceasta, de exemplu, pe ordinea de zi a ședinței cercului au figurat următoarele activități: o lecție deschisă la clasa a V-a, despre China antică, un referat cu tema „Formarea noțiunilor de istorie antică la elevii clasei a V-a" și prezentarea unui album istoric pe tema „Excursia istorică, prilej pentru strîngerea de material ilustrativ". Discuțiile purtate pe marginea lecției deschise cît și a referatului s-au desfășurat pe baza unei bogate exemplificări concrete din munca practică a cadrelor didactice. Concluziile prezentate la sfîrșitul ședinței și recomandările făcute de inspectorul metodist Nicolae Mercan au fost de folos tuturor profesorilor de istorie din raion.

Ședința cercului s-a încheiat cu o vizită la muzeul de istorie al raionului.

TIMIȘOARA

Secția de învățămînt a Sfatului popular regional Banat a organizat recent, după cum ne informează profesorul **L. Dunajecz**, o consfătuire cu inspectorii metodiști, responsabilii cercurilor pedagogice și directorii unor școli din regiune. În cadrul acestei consfătuiri au fost discutate o serie de măsuri referitoare la sprijinirea cadrelor didactice în sporirea eficacității lecției. A fost evidențiată cu acest prilej activitatea pe care o desfășoară pe această linie o serie de cercuri pedagogice din regiune și s-au subliniat sarcinile ce le revin în viitor. În mod deosebit s-a stăruit asupra necesității de a se acorda atenție îndrumării cadrelor didactice în legătură cu folosirea la lecții a metodelor audio-vizuale, a materialelor didactice, a elementelor de istorie locală, ca și a organizării excursiilor.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii voluntari din unitățile de învățămînt. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii, Piața Scînteii București.

40 132

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Gazeta ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Anul XVI nr. 783 | miercuri 30 decembrie 1964 | 8 pagini 25 bani

17 ANI AI REPUBLICII

Începînd din 1947, penultima zi a fiecărui an este sărbătorită de către poporul romîn ca un eveniment cu o profundă semnificație istorică. La 30 decembrie 1947 a fost înlăturat ultimul pilon al regimului burghezo-moșieresc de tristă amintire, Romînia fiind proclamată republică populară. Sub conducerea partidului clasei muncitoare, oamenii muncii au pășit cu încredere și entuziasm la construirea societății socialiste.

Realizările remarcabile obținute de Romînia în 17 ani de dezvoltare sub steagul republicii sînt o confirmare categorică a capacității clasei muncitoare, în alianță cu țărănimea și ceilalți oameni ai muncii, de a conduce statul, de a valorifica marile bogății ale patriei fără capitaliști, fără moșieri. Hegemonia clasei muncitoare, călăuzită de partidul său de avangardă marxist-leninist, asigură înaintarea impetuoasă a poporului pe calea desăvîrșirii construcției socialismului în țara noastră.

Sărbătorim Ziua Republicii în condițiile încheierii celui de-al cincilea an al planului șesenal, în condițiile cînd, făcînd un bilanț al etapei parcurse, oamenii muncii se pregătesc în vederea realizării obiectivelor finale prevăzute de către Congresul al III-lea al P.M.R. pentru ultimul an al șesenalului.

Filele calendarului de care ne despărțim sînt pline de însemnări care oglindesc succesele obținute în dezvoltarea economică și social-culturală a țării. Datele preliminare privind îndeplinirea planului de stat pe 1964 consemnează justețea politicii neabătute a partidului de industrializare a țării — singura în măsură să asigure lărgirea și perfecționarea bazei tehnice-materiale a socialismului, fundamentul trainic pentru creșterea armonioasă, ritmică a tuturor ramurilor economiei naționale în scopul ridicării necontenite a nivelului de trai material și cultural al oamenilor muncii. Este pentru noi un motiv de legitimă bucurie faptul că planul producției globale industriale pe acest an va fi depășit cu peste 2 la sută, realizîndu-se o producție cu 14 la sută mai mare față de anul precedent. În 1964 au intrat în funcțiune 56 de întreprinderi și secții noi înzestrate cu tehnică avansată.

Înfăptuirea treptată a programului complex inițiat de partid în vederea dezvoltării intensive și multilaterale a agriculturii a determinat ca producția agricolă medie în perioada 1960—1964 să fie cu 12 la sută mai mare decît media celor cinci ani anteriori. Pentru a crea o imagine de ansamblu asupra ajutorului pe care statul îl acordă agriculturii este suficient să arătăm că investițiile sale în această ramură a economiei în cei cinci ani ai șesenalului au însumat 23 de miliarde de lei, situîndu-se la nivelul prevederilor Directivelor Congresului al III-lea al partidului pentru întreaga perioadă de șase ani.

S-au înmulțit în acest an, în continuare, succesele pe tărîmul construcției culturale. Grija deosebită acordată de către partid învățămîntului de toate gradele — ca front hotărîtor în cadrul revoluției culturale — s-a materializat în sporirea fondurilor alocate nevoilor acestuia, în îndrumarea permanentă a activității cultural-educative. În anul 1964 fondurile alocate pentru dezvoltarea învățămîntului au însumat 6 209 milioane de lei, realizîndu-se o creștere de 700 milioane de lei față de anul 1963. Un moment însemnat în istoria școlii din patria noastră îl constituie încheierea, în acest an, a procesului de generalizare a învățămîntului obligatoriu de 8 ani. În prezent, prin reorganizarea întregului învățămînt de cultură generală, prin crearea de noi școli și forme de învățămînt, 3 411 000 elevi își însușesc cunoștințe și deprinderi pe care în anii ce vor urma le vor putea pune în slujba înfloririi patriei.

Fiindcă, potrivit unei vechi tradiții, în orice ajun de an nou aruncăm o privire scrutătoare în viitor, să rezumăm perspectivele pe anul 1965, așa cum se oglindesc ele în Darea de seamă prezentată de tovarășul Ion Gheorghe Maurer, președintele Consiliului de Miniștri, în sesiunea Marii Adunări Naționale din decembrie a.c. Volumul investițiilor din fondurile statului va însuma anul viitor 42 miliarde lei, adică cu circa 11 la sută mai mult decît realizările preliminare pe anul 1964 ; în anul ce urmează se prevede o sporire a productivității muncii în industrie cu 9 la sută față de anul 1964 ; agricultura va dispune de 81 500 de tractoare fizice, peste 66 000 de semănători, 36 000 de combine pentru păioase ; veniturile bănești ale populației vor fi cu cca 9 miliarde de lei mai mari decît în acest an ; se vor da în folosința oamenilor muncii încă 53.000 de apartamente cu un grad de confort sporit ; peste 22 miliarde de lei sînt destinate învățămîntului, culturii și științei, ocrotirii sănătății și altor acțiuni social-culturale.

Sub conducerea Partidului Muncitoresc Romîn, oamenii muncii vor realiza în anul 1965 noi succese în desăvîrșirea construcției socialismului în patria noastră, își vor aduce pe mai departe contribuția lor la întărirea sistemului mondial socialist, a mișcării muncitorești internaționale, la apărarea păcii în lume.

Perspectivele luminoase de viitor, evidențiind, ca și realizările obținute pînă acum, caracterul realist, științific al politicii partidului mobilizează și mai mult forțele poporului, capacitatea sa creatoare.

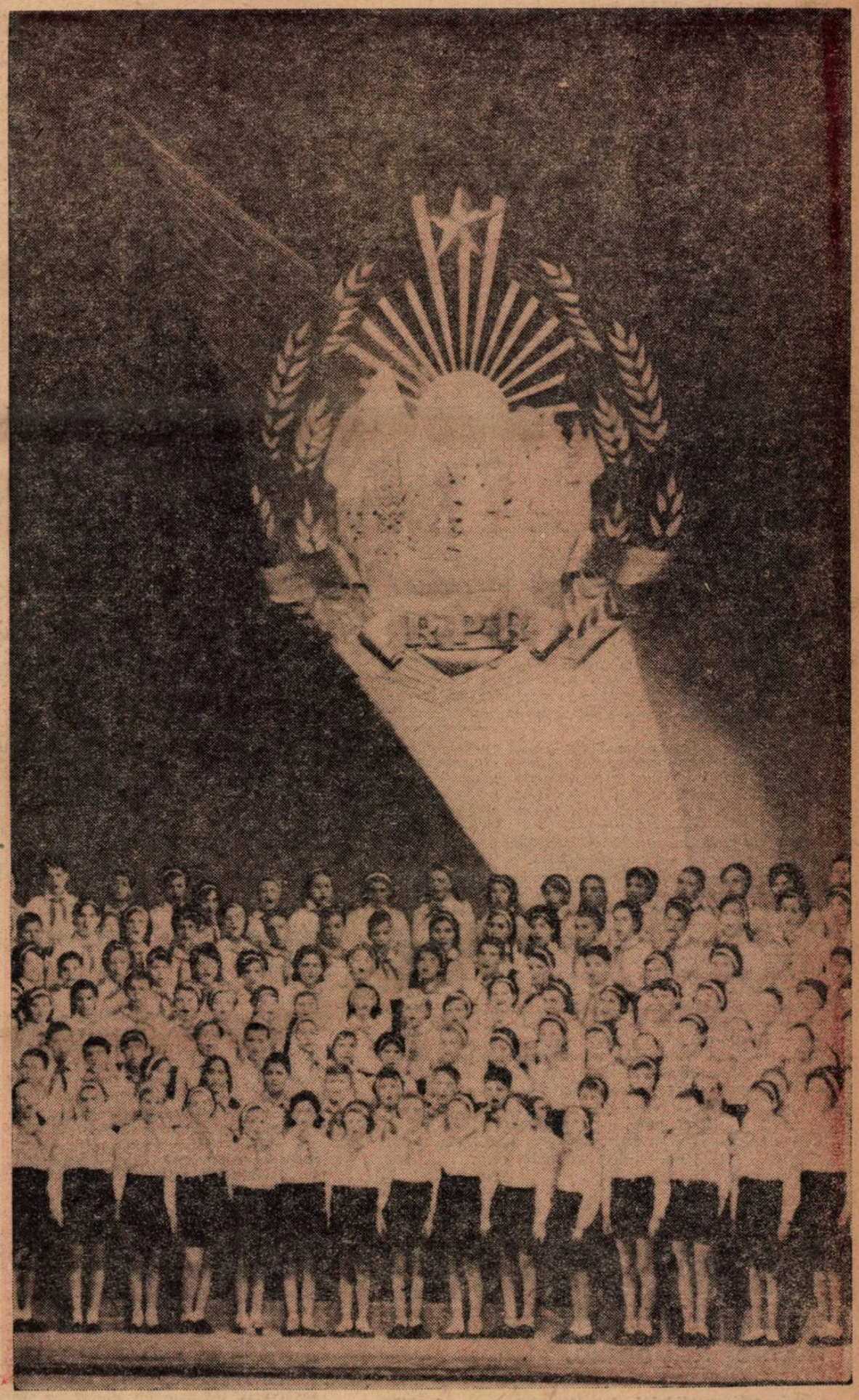

Imn patriei

PROIECTE

Măsuri menite să contribuie la îmbunătățirea procesului instructiv-educativ, la buna organizare a activității școlare.

În anul care vine, lucrătorii Direcției noastre generale își vor concentra eforturile spre măsuri care să contribuie la îmbunătățirea în continuare a procesului instructiv-educativ, la buna organizare a activității școlare în toate domeniile ei.

Cum este și firesc, reținem în primul rînd atenția programele și manualele, în conținutul cărora se cer încă unele intervenții, așa încît ele să răspundă pe deplin cerințelor actuale.

Ne propunem să revedem programele pentru anul școlar 1965/1966 pentru a le completa cu datele cele mai recente care reflectă progresele științei, tehnicii și în general ale culturii contemporane. Aceasta, desigur, ținînd seamă și de principiul accesibilității, care trebuie respectat cu strictețe în activitatea cu elevii. În același timp vom lua măsuri ca tipărirea și difuzarea programelor să aibă loc înainte de deschiderea noului an școlar, pentru ca ele să poată fi cunoscute din vreme de învățători și profesori, în vederea organizării judicioase a activității la fiecare disciplină, încă din prima zi de școală.

Va fi definitivată programa muncii educative pentru școala generală de 8 ani, care este așteptată cu interes deosebit de educatorii noștri.

Întrucît și în alte domenii ale muncii instructiv-educative se așteaptă programe care să fixeze volumul și natura preocupărilor și îndatoririlor cadrelor didactice, în anul care începe vom trimite în școli programele, deja elaborate, ale activităților în cercurile de elevi — cercul de literatura română, de matematică, de fizică, de chimie, de științe naturale, de mîini îndemînatice. Se va elabora și difuza, de asemenea, programa pentru cercurile tehnice ale elevilor. Aceste programe sînt menite a orienta mai bine activitatea educativă desfășurată cu elevii în afara clasei și a sprijini eforturile cadrelor didactice în vederea adîncirii și îmbogățirii cunoștințelor elevilor, a lărgirii orizontului lor cultural-științific.

În același timp, vom da îndrumări și pentru organizarea și desfășurarea lucrărilor de laborator prevăzute în mod special prin noile planuri de învățămînt la științele fizice, chimice și biologice, mijloace importante de consolidare a cunoștințelor dobîndite de elevi și de înarmare a lor cu deprinderi de muncă practică.

În ceea ce privește manualele școlare, instrumente atît de necesare în activitatea elevilor și a profesorilor, vom manifesta o grijă continuă pentru îmbunătățirea conținutului lor, preocupîndu-ne îndeosebi de ridicarea nivelului lor științific, de dozarea justă a volumului lor în raport cu posibilitățile de înțelegere ale copiilor de diferite vîrste, de o mai bună sistematizare a materiei, de îmbunătățirea aspectului grafic etc.

În acest scop vom folosi în largă măsură sprijinul societăților științifice ale profesorilor, observațiile critice și sugestiile deosebit de prețioase ale tuturor organelor de presă care au organizat dezbateri asupra manualelor.

Un obiectiv de seamă al muncii noastre în anul 1965 îl reprezintă elaborarea sau definitivarea unor acte normative de mare însemnătate pentru buna desfășurare a activității instituțiilor de învățămînt și educație.

În această ordine de idei, menționez regulamentele de organizare și funcționare a școlilor și institutelor pedagogice de învățători, a grădinițelor de copii, a școlilor pentru copiii cu deficiențe fizice, senzoriale sau intelectuale și a caselor de copii (școlari și preșcolari). La alcătuirea acestor documente se va ține seama de experiența pozitivă acumulată pînă în prezent și de sarcinile generale ale învățămîntului.

O atenție deosebită va acorda Direcția generală a învățămîntului de cultură generală îmbunătățirii muncii educative în casele și Palatul pionierilor. În acest scop, în colaborare cu C.C. al U.T.M., se va asigura definitivarea regulamentului de organizare și funcționare a acestor instituții extrașcolare, se vor lua măsuri pentru întărirea rolului lor de centre metodice ale muncii cu pionierii.

Am enumerat cîteva din principalele obiective care vor orienta eforturile colectivului nostru în anul 1965. Vom fi bucuroși să simțim în realizarea lor sprijinul competent al învățătorilor și profesorilor din toată țara pentru ca împreună să contribuim cît mai larg la ridicarea pe o treaptă mai înaltă a școlii noastre.

Prof. univ. dr. I. BERCA
director general al Direcției generale a învățămîntului de cultură generală

O dezvoltare conformă cu cerințele tot mai mari de muncitori și tehnicieni necesari economiei naționale.

Prin grija partidului și guvernului nostru, învățămîntul profesional și tehnic este tot mai bine organizat și se dezvoltă conform cu cerințele tot mai mari de muncitori și tehnicieni necesari economiei naționale. Față de anul școlar 1938/1939, efectivul de elevi al acestui învățămînt a crescut de circa 6 ori, ajungînd azi la aproape 260 000 de tineri.

Baza materială a învățămîntului profesional și tehnic este și ea în plină dezvoltare. Au fost construite numeroase școli, s-au extins cele existente, laboratoarele și atelierele au fost dotate cu utilaje moderne, s-a lărgit capacitatea de cazare în cămine și a sporit numărul locurilor la cantine. Numai în ultimii ani s-au realizat peste 1 100 săli de clasă, 200 ateliere, 70 laboratoare etc. În prezent există pentru școlile profesionale 236 de titluri de manuale, iar pentru școlile tehnice și școlile tehnice de maiștri 414 titluri.

Și mai largi încă sînt perspectivele de dezvoltare a învățămîntului profesional și tehnic în anul viitor. În același timp se vor lua în continuare măsuri pentru îmbunătățirea permanentă a conținutului învățămîntului, pentru întărirea legăturii lui cu activitatea și sarcinile întreprinderilor, a șantierelor de construcții, a cooperativelor agricole de producție, cu munca din transporturi, din comerț, din domeniul ocrotirii sănătății și din domeniul culturii. Pe această linie au fost obținute și pînă în prezent o serie de realizări. De pildă, au fost îmbunătățite planurile și programele de învățămînt, nomenclatorul de meserii și specialități a fost corelat cu nomenclatorul elaborat pentru producție de către Comitetul de Stat pentru Problemele de Muncă și Salarii etc. În noile manuale școlare se asigură o mai judicioasă repartizare a materiei pe ani de studii și pe lecții, se urmărește eliminarea paralelismelor, înlăturarea supraîncărcării elevilor și o mai bună accesibilitate. În anul 1965, continuîndu-se munca în această direcție, vor fi elaborate noi planuri de învățămînt, necesare școlilor profesionale și școlilor tehnice care vor primi absolvenți ai școlii generale de 8 ani. Va continua, de asemenea, acțiunea de editare a manualelor, pentru anul școlar 1965/1966, prevăzîndu-se editarea a încă 130 de titluri. S-au luat măsuri pentru extinderea elaborării acestora prin concurs.

O atenție deosebită se acordă îmbunătățirii organizării și conținutului instruirii practice a elevilor. În acest scop a fost elaborat, de pildă, „Îndrumătorul privind organizarea și desfășurarea instruirii practice a elevilor școlilor tehnice de maiștri", s-au stabilit normative de dotare a atelierelor cu mașini, scule, materiale etc. Este prevăzută, de asemenea, editarea unor metodici de specialitate în sprijinul maiștrilor-instructori, precum și a unui îndrumător privind conținutul, organizarea și desfășurarea instruirii practice a elevilor din școlile tehnice.

Multă atenție se acordă și întăririi muncii educative în școli. Este în curs de definitivare „Îndrumătorul muncii educative" care, pe lîngă celelalte materiale cu conținut metodic pe care le-au primit școlile, va constitui un ghid prețios al pedagogilor în activitatea de educare comunistă a viitorilor muncitori și tehnicieni.

În învățămîntul profesional și tehnic lucrează peste 13 000 de cadre didactice, avînd o pregătire corespunzătoare, devotate școlii. Continuîndu-se acțiunile inițiate în sprijinul perfecționării lor, se vor organiza și în acest an cursuri, consfătuiri, schimburi de experiență etc., asigurîndu-se astfel condițiile pentru ridicarea calității învățămîntului profesional și tehnic.

Anul 1965 începe sub bune auspicii și pentru cei care se ocupă de pregătirea viitorilor muncitori și tehnicieni. Fără îndoială că, folosind condițiile tot mai bune ce li se creează, ei nu vor precupeți nici un efort pentru a fi la înălțimea sarcinilor ce le stau în față.

Ing. EMIL RIZESCU
director în Direcția generală a învățămîntului profesional și tehnic din Ministerul Învățămîntului

Noile manuale vor oglindi mai amplu cuceririle științei, tehnicii și culturii, vor fi îmbunătățite sub aspect tehnico-grafic.

Oglindind linia ascendentă a dezvoltării întregului nostru învățămînt, planul pe anul 1965 al Editurii didactice și pedagogice prevede tipărirea unui număr de 716 titluri de manuale — dintre care 423 pentru învățămîntul de cultură generală și 93 pentru învățămîntul profesional și tehnic — cu un tiraj de circa 25 de milioane exemplare. Pentru a asigura deschiderea în cît mai bune condiții a anului școlar 1965—1966, colectivul editurii noastre își propune să asigure, cu sprijinul Ministerului Învățămîntului, editarea tuturor manualelor pentru noul an pînă la data de 31 iulie 1965.

Desigur, cadrele didactice sînt interesate să afle în special ce noutăți editoriale pregătim. Iată cîteva dintre ele :

În anul 1965 vor apărea manualele destinate clasei a IX-a, elaborate conform noului plan de învățămînt și programelor pentru școala medie de 12 ani. În același timp, cu prilejul reeditărilor va fi îmbunătățit conținutul manualelor existente, în sensul oglindirii mai ample a marilor cuceriri ale științei, tehnicii și culturii, al întăririi caracterului educativ al lecțiilor, al aprofundării unor teme paralel cu evitarea supraîncărcării. De deosebit ajutor ne sînt în această acțiune discuțiile purtate în presă, în care sînt abordate multilateral problemele conținutului și formei manualelor și se fac propuneri pentru completarea și prezentarea la un nivel științific mai înalt a unor lecții și capitole sau chiar a unor manuale întregi.

Anul 1965 va aduce noutăți și în privința prezentării tehnico-grafice a manualelor. Aproximativ 100 dintre manualele care se vor tipări în acest an vor apărea în mai multe culori. Printre ele se numără manualele de științe naturale, manualul de geografie a R.P.R. pentru clasa a IV-a, manualele de geografie a regiunilor etc. Atragerea printre colaboratorii editurii a unora dintre cei mai valoroși graficieni din țara noastră se va oglindi, credem, în ridicarea nivelului grafic de prezentare a numeroase lucrări. Peste 200 de manuale vor avea coperți din vinilin sau cartonate. În general editura va folosi mai larg, pentru îmbunătățirea aspectului grafic al manualelor, condițiile tehnice superioare de care dispun întreprinderile poligrafice. Cu scopul de a stimula în continuare strădaniile pe linia perfecționării prezentării grafice a manualelor ne propunem să organizăm un concurs pentru cea mai bună copertă de manual.

Numeroase cadre didactice doresc desigur să știe cum se vor desfășura în viitor concursurile pentru elaborarea noilor manuale. Ținînd seama de faptul că în prezent sînt asigurate manuale pentru toate disciplinele predate în învățămîntul de cultură generală, există condiții să se acorde autorilor un timp mai îndelungat pentru redactarea manualelor viitoare. De aceea, fără a mai organiza un concurs pentru anul școlar 1965—1966, vom lansa în curînd, pe baza noilor programe, un concurs pentru anul școlar 1966—1967. Aceasta va da posibilitatea ca manualele să răspundă într-o măsură mult mai largă cerințelor de perspectivă ale învățămîntului nostru.

Sînt de semnalat lucruri noi și în sectorul manualelor pentru învățămîntul profesional și tehnic. Astfel, vor apărea manuale originale privind materialele pentru instalații electrice în clădiri, construcțiile forestiere, tehnologia ceramicii de construcții etc. Numeroase alte manuale pentru învățămîntul profesional și tehnic vor fi revizuite, noile ediții fiind îmbunătățite atît din punct de vedere al conținutului cît și în ceea ce privește prezentarea tehnico-grafică.

Lucrări mult așteptate în școli sînt cuprinse în planul aparițiilor cu caracter pedagogic. Am semnala în primul rînd metodicile pentru predarea diferitelor discipline de specialitate. În anul 1965 ne-am propus să editățm 15 asemenea metodici, dintre care 11 pentru predarea disciplinelor de bază din școlile generale de 8 ani.

În sfîrșit, în cursul noului an vom îmbogăți și materialul didactic realizat de editura noastră. O lucrare importantă în acest domeniu, aflată în curs de apariție, este Atlasul general, care va cuprinde cele mai noi date referitoare la geografia țării noastre și la geografia continentelor.

Întregul colectiv al Editurii didactice și pedagogice se consideră mobilizat pentru ca planul de apariții pe anul 1965 să fie realizat la un nivel calitativ mai înalt.

MIHAI ROMAN
redactor șef al Editurii didactice și pedagogice

Material didactic care să contribuie în măsură cît mai largă la modernizarea procesului de învățămînt.

Anul 1965 coincide cu cel de-al 15-lea an de existență a Întreprinderii de material didactic. Ilustrativ pentru dezvoltarea întreprinderii noastre în această perioadă este chiar numai și faptul că în 1965 I.M.D. va trimite școlilor de 9 ori mai multe produse decît în 1951, primul său an de existență. Producția din 1965 va fi alcătuită din 126 de tipuri de aparate și piese demonstrative, precum și truse de diapozitive pe 38 de tematici.

Paralel cu lărgirea producției din punct de vedere valoric și ca sortimente, colectivul nostru își îndreaptă eforturile spre continua îmbunătățire calitativă a produselor și spre realizarea unor noi sortimente, prin care să contribuie într-o măsură cît mai mare la modernizarea procesului instructiv-educativ din școlile de cultură generală, profesionale și tehnice.

În anul 1965 vom trece la fabricarea în masă a unor produse menite să ajute cadrele didactice în modernizarea predării cunoștințelor științifice. Dintre acestea menționăm aparatul pentru demonstrarea variației electrice cu temperatura, aparatul pentru studiul comportării inductanței, trusa pentru experiențe privind electromagnetismul și mai ales trusa pentru experiențe cu semiconductori care va permite efectuarea unei largi game de experiențe privind cîteva dintre cele mai importante probleme ale fizicii moderne.

Unele din produsele anului 1965 sînt destinate și celor care n-au ajuns încă la vîrsta școlară. Cele mai interesante dintre acestea sînt colecțiile de mulaje ale unor păsări și animale indigene și exotice executate din material plastic, cu ajutorul cărora li se vor putea forma copiilor din grădinițe o serie de cunoștințe deosebit de utile.

Strădania colectivului nostru de a îmbunătăți continuu calitatea tuturor produselor se concretizează și în numărul mare de sortimente — 79 — care vor fi modernizate substanțial în anul 1965. Menționez în rîndul acestora generatorul electrostatic cu bandă care, datorită perfecționărilor ce i se vor aduce, va căpăta caracteristici tehnice superioare și va fi mai ușor de manipulat. Vor fi modernizate, prin introdu-

PENTRU 1965

cerea unor circuite imprimate, şi trusele de planşete electrice şi de experienţe electronice, ceea ce va permite efectuarea unei game mai largi de experienţe.

În procesul de fabricaţie a mulajelor pentru predarea ştiinţelor naturale, vom introduce o serie de materiale plastice realizate de curînd de industria noastră chimică, în special material expandat, care le va mări substanţial rezistenţa.

O mărturie elocventă a creşterii continue a calităţii produselor I.M.D. raportată la nivelul tehnicii mondiale în acest domeniu o constituie faptul că o serie de ţări cu mare tradiţie în producţia de material didactic, ca de pildă R.F. Germană, au comandat întreprinderii noastre, pentru anul 1965, unele sortimente importante.

Bineînţeles că, paralel cu sporirea calităţii produselor, ne vom preocupa de creşterea continuă a productivităţii muncii şi de reducerea preţului de cost al tuturor sortimentelor.

Ne propunem în acelaşi timp să realizăm în noul an o legătură mai strînsă cu beneficiarii — şcolile din întreaga ţară. Specialiştii noştri se vor deplasa în şcoli pentru a afla părerile profesorilor în legătură cu performanţele produselor pe care le-au livrat în anii precedenţi şi pentru a da, acolo unde este necesar, unele lămuriri suplimentare. Trimişii întreprinderii vor fi înarmaţi în acelaşi timp cu o trusă de unelte, astfel încît să asigure întreţinerea aparatelor, eventual remedierea unor defecte etc. Un prim obiectiv al nostru pe această linie este ca pînă la sfîrşitul anului 1965 să nu mai existe în nici unul dintre laboratoarele şcolilor din Capitală vreun produs I.M.D. neutilizat din motive tehnice.

În planul nostru pe anul 1965 figurează şi o serie de obiective care se referă la activitatea din 1966. Este vorba de realizarea şi omologarea unor sortimente noi, a căror producţie în serie va începe peste un an. Menţionăm printre acestea dilatometrul cu ajutorul căruia se va putea ilustra dilatarea în volum a lichidelor, trigonometrul — aparat pentru demonstrarea funcţiilor trigonometrice, aparatul pentru înregistrarea şi redarea sunetului, un aparat demonstrativ pentru studiul microundelor cu generator de frecvenţe variabile, precum şi o serie de produse care au fost premiate la ultimul concurs de material didactic.

Păşind în anul 1965, cel de al 15-lea an de la înfiinţarea I.M.D., colectivul întreprinderii noastre se va strădui să muncească astfel încă din prima zi încît „marca fabricii" să reprezinte întotdeauna garanţia calităţii înalte a produselor.

Ing. CONSTANTIN OPROIU
directorul întreprinderii de material didactic

Pe plan local — dezvoltarea reţelei învăţămîntului, noi construcţii şcolare cu dotare modernă, măsuri pentru îmbunătăţirea predării.

Anul 1965 pune în faţa corpului didactic din regiunea Galaţi probleme deosebit de importante legate de dezvoltarea învăţămîntului, de ridicarea nivelului activităţii instructiv-educative. Astfel, numărul elevilor din şcolile generale de 8 ani va creşte faţă de anul 1964 cu 4 753, în timp ce învăţămîntul mediu va cuprinde cu 2 813 elevi mai mult decît în acest an. Ca urmare va creşte reţeaua şcolară. Pentru noile construcţii şcolare s-au alcătuit încă de pe acum documentaţiile tehnice, s-au obţinut repartiţiile de materiale şi s-au întocmit grafice pe stadii fizice, astfel încît se poate spune că s-au luat toate măsurile ca lucrările de construcţii să se desfăşoare în ritmul dorit.

O problemă de actualitate pentru învăţămîntul din regiunea noastră şi căreia secţia de învăţămînt regională îi va acorda în anul ce vine o atenţie specială este aceea a înzestrării şcolilor cu materiale didactice. Dar mai înainte de a expune ce anume vom întreprinde în această direcţie aş vrea să subliniez faptul că în 1965 se vor construi 25 de săli de laboratoare, dintre care majoritatea în şcolile săteşti. În ceea ce priveşte materialul didactic, ni s-au alocat din fondurile statului 3 520 000 lei. La ora actuală pentru livrarea acestui material s-au şi încheiat contracte cu I.M.D. şi cu diferite întreprinderi chimice. Acţiunea de înzestrare tehnico-didactică a şcolilor se va împleti şi în anul viitor cu preocupările pentru conservarea, păstrarea şi buna utilizare a materialului didactic, aşa încît să crească durata de folosire a acestuia.

Nu pot încheia referirile la acest gen de probleme fără să amintesc că în anul 1965 se va înnoi şi moderniza şi o bună parte a mobilierului şcolar. În acest scop au fost alocate 8 800 000 lei, contractele cu furnizorii fiind de asemenea încheiate.

Preocupările secţiei regionale de învăţămînt, ale secţiilor raionale, ale conducerilor de şcoli şi ale corpului didactic din regiunea Galaţi în domeniul ridicării nivelului învăţămîntului se vor centra mai ales pe direcţia perfecţionării profesionale a învăţătorilor şi profesorilor. În anul 1965 numeroşi învăţători şi profesori îşi vor susţine examenele de grad. Alţii vor urma diferite cursuri regionale şi centrale, unde vor putea cunoaşte cele mai noi cuceriri ale ştiinţei în domeniul specialităţii lor. O atenţie specială vom acorda în anul 1965 îmbunătăţirii controlului şi îndrumării. Am prevăzut în acest sens ca lunar să se desfăşoare o instruire de cîte două zile, pe probleme teoretice şi practice, a inspectorilor şcolari. Pentru directori se vor iniţia lunar schimburi de experienţă a căror tematică se va referi la activitatea de organizare şi îndrumare a procesului de învăţămînt de către director.

Ne propunem, de asemenea, să iniţiem diferite acţiuni menite să ducă la ridicarea aportului comisiilor metodice în valorificarea experienţei pedagogice înaintate. Pe această linie insistăm mult ca acolo unde numărul cadrelor didactice este mai mic, comisiile să se alcătuiască pe grupuri de şcoli apropiate, aşa cum de altfel recomandă şi noul Regulament al şcolii de cultură generală, astfel încît să existe condiţii pentru o dezbatere aprofundată a problemelor conţinutului şi metodicii fiecărei specialităţi în parte.

Sîntem convinşi că anul 1965 va însemna pentru corpul didactic din regiunea Galaţi un an de noi realizări în domeniul traducerii în viaţă a sarcinilor importante pe care partidul le pune în faţa învăţămîntului din ţara noastră.

Prof. TĂNASE NEJNERU
şeful secţiei de învăţămînt a regiunii Galaţi

Un mare număr de cadre didactice antrenate în acţiuni de informare şi cercetare ştiinţifică pe probleme actuale ale învăţămîntului.

Planul pe anul 1965 al Societăţii de ştiinţe matematice este bogat în acţiuni interesante. Un loc de cinste îl ocupă, printre aceste acţiuni, manifestările ştiinţifice. Iată cîteva dintre ele :

Cu sprijinul Ministerului Învăţămîntului se va organiza un colocviu de topologie şi analiză funcţională, care se va desfăşura la Bucureşti. La Cluj va avea loc un colocviu de matematici aplicate în agricultură, iar la Timişoara un simpozion de astronomie.

S.S.M. va continua să organizeze în anul 1965 şi consfătuiri metodico-ştiinţifice. Menţionăm, printre ele, consfătuirea cu tema „Noţiunile de mulţime, număr, funcţie, relaţie, în şcoala de cultură generală", care se va desfăşura la Timişoara, şi consfătuirea în care se va analiza manualul de algebră pentru clasa a VIII-a, care va avea loc la Sibiu. În consfătuiri interregionale se vor dezbate temele „Activitatea extraşcolară la matematici" şi „Calcule aproximative în şcoala de cultură generală".

O atenţie specială acordă S.S.M. organizării olimpiadei de matematică pentru elevii şcolilor medii, pedagogice, profesionale şi tehnice de maiştri, ca şi selecţionării membrilor echipei ţării noastre care va participa la cea de a VII-a olimpiadă internaţională de matematică. De asemenea filialele şi subfilialele societăţii vor organiza cercuri pe oraşe pentru elevii cei mai dotaţi în studiul matematicii, în vederea orientării lor profesionale şi a pregătirii lor pentru profesiunile din acest domeniu.

Se prevede, pentru noul an, şi intensificarea activităţii editoriale a societăţii. În Editura didactică şi pedagogică şi în Editura tehnică vor apărea o serie de volume de specialitate elaborate sub egida societăţii. De asemenea, pe lîngă seriile „A" şi „B" ale „Gazetei de matematică," vor apărea volumele periodice ale „Buletinului matematic", precum şi numerele revistei „Mathematica".

*

Printre acţiunile proiectate pentru anul 1965 de către Societatea de ştiinţe istorice şi filologice din R.P.R., relevăm în primul rînd organizarea, în cursul lunii ianuarie, a unei sesiuni metodico-ştiinţifice pe ţară, în colaborare cu Institutul de lingvistică al Academiei R.P.R., consacrată predării problemelor de gramatică şi stilistică în învăţămîntul de cultură generală.

Mult interes va prezenta, credem, organizarea unei sesiuni metodice pe ţară, la care va fi discutată programa învăţămîntului de 12 ani.

Societatea îşi propune, de asemenea, să organizeze sesiuni metodice interregionale, în trei centre cu institute pedagogice, la care se vor prezenta referate în legătură cu practica pedagogică a studenţilor, urmate de lecţii practice. La rîndul lor, filialele şi subfilialele societăţii vor organiza consfătuiri metodice în care urmează a fi discutate rezultatele obţinute în predarea istoriei, limbii şi literaturii române, limbilor şi literaturilor străine şi vor fi popularizate cele mai eficiente metode de predare.

Societatea va continua şi în anul 1965 să antreneze pe profesorii de specialitate în activitatea de cercetare ştiinţifică. Pe lîngă acţiunea de culegere a materialului folcloric şi de lexic regional, începută încă de mai mulţi ani, se va organiza, în colaborare cu Institutul de lingvistică al Academiei R.P.R., o acţiune de culegere a materialului toponimic şi antroponimic, pe baza unor chestionare difuzate membrilor societăţii, acţiune la care îşi vor putea aduce contribuţia cadre didactice din toate categoriile de învăţămînt.

Se va continua cu organizarea tradiţionalului concurs anual de literatură romînă pentru elevii şcolilor medii, pedagogice, profesionale şi tehnice agricole.

În ceea ce priveşte activitatea editorială, societatea va tipări în cursul anului 1965 volumele VI şi VII din culegerea „Studii şi articole de istorie", volumele VIII şi IX din „Limbă şi literatură", volumele VI şi VII din „Studii de literatură universală", volumele V şi VI din „Studia et acta orientalia", volumul II din culegerea de „Lexic regional", precum şi volumul I al unei culegeri de folclor. În sfîrşit, se pregăteşte pentru editare în cursul aceluiaşi an un volum comemorativ „M. Eminescu", în care sînt cuprinse cele mai valoroase comunicări prezentate la sesiunea ştiinţifică pe ţară din 1964, precum şi alte studii legate de viaţa şi personalitatea marelui poet elaborate de membri ai societăţii.

*

Un plan bogat, cu acţiuni eficiente, s-a întocmit şi la Societatea de ştiinţe naturale şi geografie. În anul 1965 se va desfăşura o sesiune ştiinţifică de comunicări şi referate şi consfătuirea de geobotanică, a cărei tematică se va referi la studiul şi cartarea pajiştilor, fîneţelor naturale şi pădurilor din Moldova de Nord.

Secţiile de specialitate ale societăţii vor organiza o serie de colocvii. De pildă secţia de geologie va organiza colocviul cu tema „Structura geologică a teritoriului R.P.R. în lumina cercetărilor din ultimii ani", secţia de geografie, colocviul „Cu privire la concepţia modernă de geografie regională", secţia de botanică, colocviul „Folosirea izotopilor radioactivi în cercetările de botanică pe plan mondial", secţia de zoologie, colocviul „Probleme de zoologie în discuţia congreselor şi conferinţelor internaţionale din ultimii ani", secţia didactică, colocviile privind căile şi mijloacele de realizare a modernizării învăţămîntului geografiei şi ştiinţelor naturale în şcoala de cultură generală etc.

În scopul stimulării activităţii de cercetare ştiinţifică desfăşurată de membrii filialelor vor fi editate îndrumătoare privind cercetarea problemelor de geografie fizică şi geografie economică. De asemenea profesorii din şcolile de cultură generală vor fi solicitaţi să participe la studiile efectuate de o serie de cunoscuţi cercetători în domeniul geografiei şi ştiinţelor naturale.

În vacanţa de vară a anului 1965 S.S.N.G. va organiza 6 tabere-curs : la Baia Mare-Borşa, la staţiunea „Dr. I. Borcea" de la Agigea, la Piatra Neamţ-Bicaz, la Timişoara-Caransebeş, la Braşov, la Deva-Orăştie.

Pe tărîmul activităţii editoriale sînt înscrise în planul S.S.N.G. — alături de apariţia periodică a revistei „Natura", seriile geografie-geologie şi biologie — 12 lucrări, printre care amintim culegerile de materiale metodice în ajutorul profesorilor de geografie, ştiinţe naturale şi agricultură, ghidul de excursii ştiinţifice în zona de litoral a Mării Negre şi buletinele de comunicări în probleme de geologie, geografie, botanică şi zoologie.

*

Acţiuni valoroase, menite să vină efectiv în sprijinul muncii profesorilor de specialitate, va organiza în anul 1965 şi Societatea de ştiinţe fizice şi chimice. Îi vor interesa mult pe profesori, de exemplu, simpozionul de fizică cu tema „Energetica nucleară şi perspectivele ei" şi simpozionul de chimie cu tema „Cataliza şi aplicaţiile ei în industrie şi laborator", care se vor desfăşura în Bucureşti, în cursul lunilor maiiunie, cu participarea cadrelor didactice de la catedrele de specialitate ale tuturor institutelor de învăţămînt superior, a specialiştilor de la unele institute de cercetări ştiinţifice şi a cadrelor didactice din învăţămîntul mediu.

În rîndul manifestărilor de amploare ale societăţii sînt înscrise de asemenea o serie de consfătuiri cu temele : „Predarea primelor noţiuni de fizică şi de chimie în şcoala generală", „Metodica efectuării experienţelor demonstrative şi a lucrărilor de laborator la fizică şi la chimie în şcoala medie", „Rolul şi metodica rezolvării problemelor de fizică şi de chimie" şi „Pregătirea metodică şi practică a studenţilor facultăţilor de fizică şi chimie de la institutele pedagogice".

În timpul vacanţei de vară Societatea de ştiinţe fizice şi chimice va organiza la Bucureşti un curs pentru profesorii de fizică, iar la Timişoara un curs pentru profesorii de chimie.

Planul societăţii pe anul 1965 cuprinde şi o serie de acţiuni care se adresează elevilor. O asemenea acţiune este, de pildă, olimpiada de fizică şi chimie pentru elevii din clasele IX-XI ale şcolilor medii. De asemenea, prin intermediul filialelor şi subfilialelor sale, Societatea de ştiinţe fizice şi chimice va organiza pentru elevii acestor clase cercuri orăşeneşti de fizică şi de chimie. Vor fi editate două serii — pentru profesori şi pentru elevi — ale Revistei de fizică şi chimie şi vor avea loc o serie de consfătuiri cu cititorii acesteia la Bucureşti, Braşov şi Craiova. În acelaşi timp, în editurile de resort vor apărea o serie de lucrări în cadrul „Bibliotecii S.S.F.C.".

ÎN ŞCOLILE R

Republică, patrie dragă, măreaţă patrie ! De z
îndreptăm gîndurile însufleţite de căldura iubir
rile minuni care ţi-au înflorit întreg cuprinsul,
oamenilor liberi. Şi poate cea mai minunată din
născut şi au crescut o dată cu vîrstele tale, copii
tău viitor. Din clipa cînd primii paşi se leagă nes
confuz şi pînă la maturitatea viguroasă, integră şi d
rilor noastre cunoaşte grija profundă, atentă, ma terni
tele, vorbesc prin ele însele. Un profil cu liniile suav
creion cît toate zilele şi eforturile unei mîini liliputane
bilă convingere — un copil care scrie. Nimic deosebit. Da
această imagine simplă şi calmă ! Este suficient să amin
fometată şi fără veşminte, copilăria din care pelagra îşi r
alăturare ne-a spus totul. Copilăriei, Republica i-a dăr
splendide din sticlă şi beton pentru oficierea acelui minu
acestor castele se dezvăluie cuceritoare lumea de mis tere
retorte, stative şi atenţia sobră a unor adolescente emoţiona
fantastică a metamorfozelor chimice. Dacă n-ar fi atît de t
institut de cercetări ştiinţifice. Nu e însă decît un labo rato
maiestuoasă alături nu e a unei universităţi sau aca dem
Republica le-a făcut copilăriei pentru a-i înlesni îndelu
văluite al studiului : mii de cărţi, comori de adevăruri şi id
vîrstei fragede descoperirile tehnicii contemporane, mii
de-a lungul şi de-a latul lumii, mii de săli şi tere nuri
volte în trupuri pline de vigoare şi sănătate. Şi pret
ternă, atentă a vîrstnicului învestit cu titlul de pro
şi poveţelor. Cu el alături copilăria păşeşte sigu ră p
hîrtie constituie începuturile firave ale unui dru
capătul lui, după succesiuni de veri şi primă veri,
pe albastrele ţărmuri ale mării sau sub liniştea
tregi, conştienţi de individualitatea lor, visăto
romantici şi echilibraţi. În mintea lor, dian
eticii comuniste. Pe aripile avîntatelor lor visu

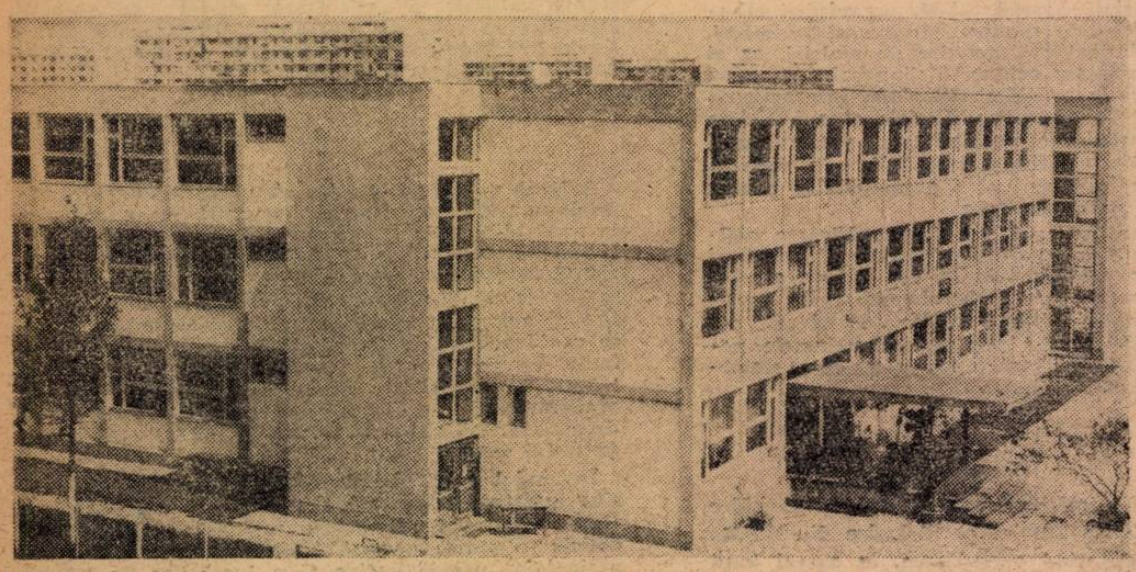

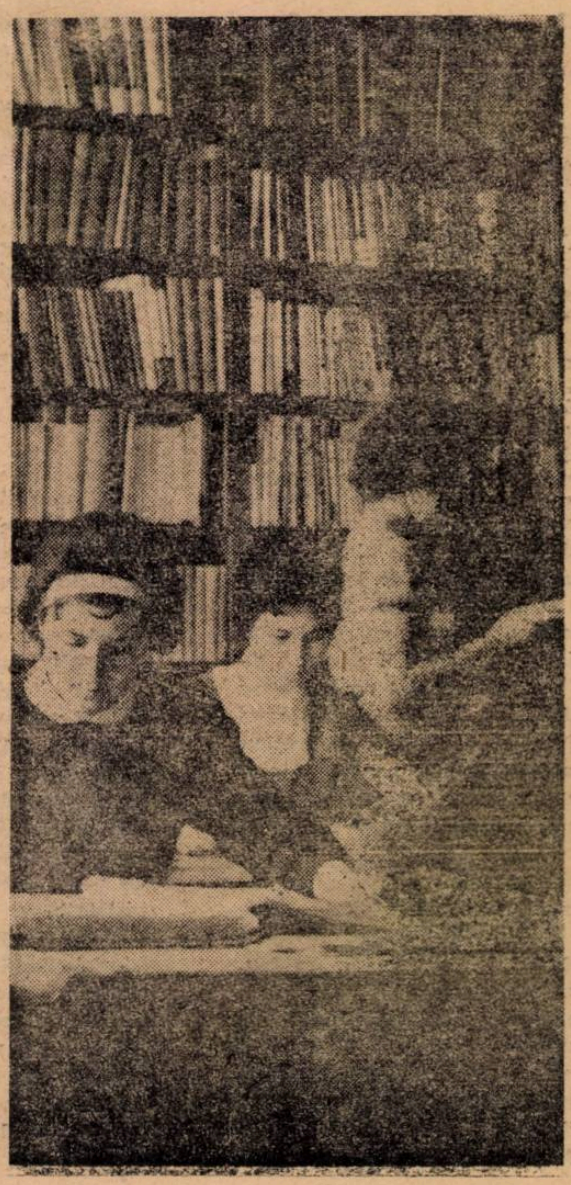

UBLICII

răspîntia albă dintre ani, ne
nosul recunoştinţei, către ma-
elepciunii partidului, al muncii
nile tale sînt copiii care s-au
urile de aur care sînt propriul
d primele silabe îşi caută contur
pilăria luminată de soarele vremu-
lei. Imaginile, mai mult decît cuvin-
, cu funda agăţată comic pe creştet, un
ctuează ritualul zmîngălelii cu o teri-
ncă semnificaţie se află concentrată în
valentul ei din alte vremi — copilăria în-
turi masive de victime — şi această simplă
le în stilul arhitectonicii moderne, alcătuiri
pe care îl numim învăţătura. În sălile
or. Să intrăm. Iată un laborator. Eprubete,
descoperi prin experienţe proprii logica
-am putea crede în liniştea albă dintr-un
şcoală, după cum biblioteca ce se înalţă
asemenea a unei şcoli. Sînt daruri pe care
sionanta călătorie pe drumul de taine dez-
e aparate menite să traducă pe înţelegerea
de globuri pentru călătorii imaginare
pentru ca mintea copiilor să se dez-
acolo unde sînt copii, prezenţa pa-
nuind bagheta vrăjită a cunoştinţelor
e. Creionul abia purtat stîngaci pe
cu etapele marcate în clase. La
i de muncă şi vacanţe petrecute
ne aflăm în faţa unor tineri în-
ionali, inteligenţi şi instruiţi,
tiinţei. În sufletul lor, florile
spre constelaţiile viitorului.

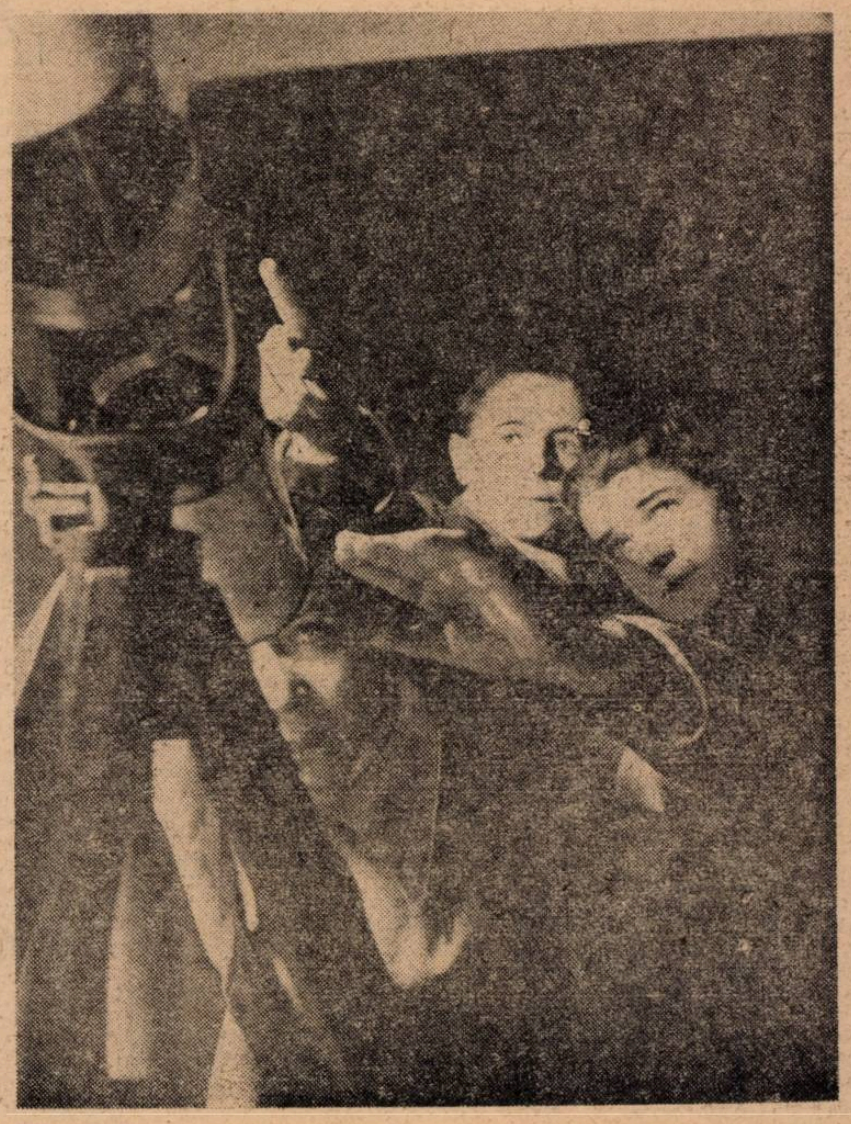

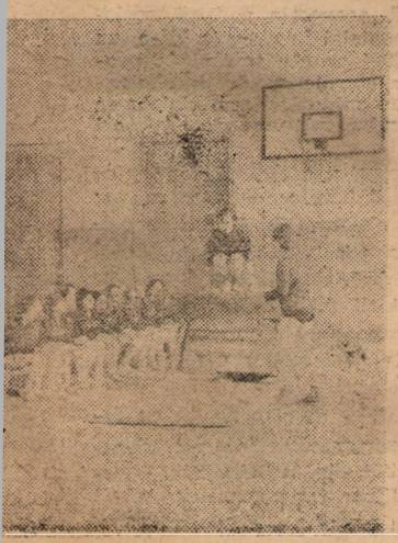

CĂRȚI despre patrie

„PE VALEA BISTRIȚEI“

Sînt cîteva rînduri care concretizează, credem, întreaga semnificație a volumului de însemnări de călătorie „Pe valea Bistriței“, apărut sub semnătura scriitorului Fănică N. Gheorghe: „...Bistrița a fost cucerită, îmblînzită, umanizată... oamenii i-au zăgăzuit pornirile-i pustiitoare, iar frumuseților și bogățiilor ei milenare le-au adăugat frumusețí și bogății noi“.

Vrăjit de frumusețile naturii, autorul se entuziasmează mai cu seamă atunci cînd admiră grandioasele schimbări pe care le-a operat în înfățișarea acesteia munca oamenilor. Aproape fiecare din momentele călătoriei este marcat de prezența minunilor făurite de oameni — de oameni simpli, fără emfază, care desfășoară o muncă lipsită de aparențele eroismului. Scriitorul ni-i prezintă de cele mai multe ori în trăsături de schiță fugară, unde individualitățile se pierd pentru a se regăsi în portretul unor colectivități întregi, cu particularități comune. La Buhuși, bunăoară, ne face cunoștință cu fetișcane sau băieți de 17, 18 sau 19 ani, muncitori care răspund telegrafic pentru că n-au vreme de pierdut, care sînt elevi ai școlii serale, care visează să devină ingineri sau filologi, care îi citesc pe Mihail Eminescu și pe Balzac, pe Tolstoi și pe Mihail Sadoveanu, pe Camil Petrescu și pe Titus Popovici. Aceiași oameni îi întîlnim la Roznov, la Săvinești, la Bicaz.

Urmărind procesul tehnologic din „împărăția firelor și fibrelor sintetice“ de la Săvinești intrăm în hale imense, cu cazane blindate în material izolant, cu mese de comandă de unde se declanșează automatizarea, cu tineri în salopete albastre care, mișcîndu-se ca într-un imens institut de cercetări științifice, „se apropie de mașini și cazane cu pași ușori, ascultă atenți zumzetul din interior apoi cu gesturi calme, sigure, notează cîte ceva pe foile lor de control și trec mai departe“.

După un scurt popas la Piatra Neamț — „Sinaia Moldovei“, cum au botezat-o cu mîndrie localnicii, leagănul pitoresc al atîtor străvechi întîmplări din istoria poporului nostru, pornit astăzi pe drumul unei largi și împetuoase reconstrucții — scriitorul ne poartă mai sus, pe drumul Bicazului. Și din nou zugrăvește oamenii din mîinile cărora a crescut acest gigant. Oameni ca inginerul Nicoleta Vlasiu, ca Pașca Gavrilă, Traian Rusu, Maghiar Isaia și Ion Lupoianu, a căror întrecere a determinat „realizarea unei viteze record de înaintare cu peste 4 metri liniari pe zi și au săvîrșit adevărate minuni în lupta de străpungere a muntelui“.

Valea Bistriței are peisaje fermecătoare, în preajma ei se întind păduri seculare și culmi de munți dominate de măreția Ceahlăului, chei sălbatice și fastuoase. O întreagă istorie și o întreagă literatură sînt legate de meleagurile ei. Scriitorul întîrzie cu încîntare asupra acestor frumuseți, asupra mărturiilor trecutului, dar se întoarce de fiecare dată la prezent, irezistibil atras de minunile pe care le-a realizat epoca noastră socialistă și care se revarsă pretutindeni grandioase, copleșitoare.

R. MANOLIU

„ORAȘE FĂRĂ ARHIVE“

Nu există pe întreg cuprinsul Republicii oraș în care să nu identificăm amprentele viguroase ale vieții noastre socialiste. Vechile fizionomii citadine se îmbogățesc pretutindeni cu trăsăturile noi ale arhitecturii moderne, ajungînd nu o dată să se piardă copleșite de avalanșa construcțiilor care cuceresc de la un an la altul, într-un ritm impetuos, alte străzi, alte bulevarde, reprofilînd piețe meschine, maidane pestilențiale, periferii anoste, pe coordonatele fastuoase, optimiste ale urbanisticii socialiste.

Cu atît mai mare este surpriza și încîntarea de a descoperi un oraș întreg, complet nou, pe meleaguri unde altădată nu exista nici urmă de așezare omenească. Există orașe întregi, fiice ale construcției socialiste. Acestor orașe le dedică scriitorul Petru Vintilă volumul său de însemnări intitulat „Orașe fără arhive“ Victoria, Bicaz, Lunca Pomostului, Uricani, Lucăcești, Onești — cele șase centre pe care se înscrie itinerariul acestei cărți — sînt șase edificii urbane fără trecut, pentru că ele s-au născut și au crescut o dată cu Republica. Sînt orașe fără arhivă, pentru că arhiva lor de administrație traducînd propria lor tinerețe e uneori, cum spune autorul, „atît de mică încît încape într-o simplă servietă“. Așa, de pildă, pînă acum cîțiva ani pe teritoriul orașului Victoria era o pădure în care hălăduiau cerbii, cucii, iepurii și urșii. O singură locuință era acolo, o casă de pădurar, din bîrne și cu acoperiș de draniță. Cele mai apropiate sate se află la cîțiva kilometri. Arheologii n-au găsit aci nici un vîrf de săgeată, nici o unealtă de silex, locurile acestea intrînd pe neașteptate în era betonierelor, a halelor industriale și a blocurilor cu încălzire centrală. În bună parte asemănătoare este și istoria celorlalte orașe care alcătuiesc diferitele etape ale itinerariului parcurs de scriitor.

În drumul său prin noile orașe ale patriei scriitorul nu urmează ordinea unui program prestabilit. El ia contact direct cu faptele, cu oamenii, cu psihologia lor, cu peisajul particular fiecărei localități și își prezintă observațiile în ordinea în care le recepteză. Reușind să realizeze un film conștiincios al peregrinărilor sale, Petru Vintilă comunică cititorilor impresii aparent disparate din care se recompune în cele din urmă imaginea complexă a orașului, sub multiplele sale aspecte. Cunoștința cu orașul Victoria, care este aceea a călătorului oarecare debarcat într-o localitate străină, începe prin informații diferite ca grad de valoare și semnificație: autobuzul cu care călătorește de la gară pînă în centru, un călător, poșta, hotelul, o decizie a sfatului popular cu precizarea „orașul nostru este un oraș-grădină“, o vizită la sfatul popular, o pereche de tineri în fața ofițerului stării civile și așa mai departe. Treptat, treptat, orașul ni se prezintă întreg, cuceritor prin prospețimea clădirilor sale în exclusivitate noi, prin muncitorii comunicativi și amabili de la Combinatul chimic, prin magazine, cinematografe, cofetării, adică prin toate acele elemente familiare, pașnice care fac parte din obișnuitul cotidian al oamenilor din orice așezare citadină.

Scurta istorie a altui „oraș fără arhive“, orașul Bicaz, este legată de epopeea hidrocentralei, de apariția fabricii de ciment, de ivirea lacului de acumulare.

Am putea spune că simțămîntul predominant care îl însoțește pe scriitor de-a lungul drumurilor sale este acela de uimire și surpriză, simțămînt care în chip firesc se transmite și cititorului. Sînt cu adevărat uimitoare toate aceste orașe a căror tinerețe s-a luat la întrecere cu timpul.

V. OCTAVIAN

„PORT DUNĂREAN“

Modalitatea pe care o folosește de preferință scriitorul Eugen Teodoru în „Port dunărean“ este aceea a imaginilor de antiteză. Facem astfel întîi cunoștință cu Galațiul străvechi în care oamenii erau slugi la trei soiuri de stăpîni: de pămînt, de ape sau de corăbii. Apoi istoria consemnează, venind spre vremurile moderne, apariția „cerealiștilor“, a „comandorilor“ și revoltele celor care îi slugăreau — momente cutremurătoare dintr-un trecut sîngeros. Protestul locuitorilor pașnici din cartierele Lozoveni și Vadul Lupului față de represiunile împotriva răsculaților de la 1907 și debutul în asasinat al sublocotenentului Ion Antonescu. 18 nevinovați uciși. Cîțiva ani mai tîrziu, o coloană de muncitori care înaintează liniștită și masivă dinspre docuri, pe chei, scandînd bărbătește „Jos războiul! Vrem pîine!“, este întîmpinată de gloanțele unor escadroane de roșiori. Sînt file din istoria unei lupte crîncene, neîntrerupte. Octombrie 1920 — greva generală; 1924 — interzicerea activității partidului comunist; 1928, 1929, 1930 — manifestații și acțiuni viguroase; 1932 — conferința muncitorilor ceferiști din Moldova, greva docherilor; furtunoasa iarnă a anului 1933 — solidarizarea cu marile greve de la Griviția și din valea Prahovei...

Rodul acestor lupte și suferințe sînt vremurile noastre noi, revoluția socialistă a cărei lumină victorioasă s-a răsfrînt din plin și asupra Galațiului. Cuceririle socialismului se reflectă în numeroase prefaceri și înfăptuiri. Țiglina, cartier a cărui celebritate a depășit granițele orașului, se aseamănă într-o metaforă a scriitorului cu o uriașă mulțime de nave „Trei mii cinci sute de apartamente se află acum acolo și navighează nestingherite, temerare și bine construite prin albia timpului“.

Șantierul naval, o altă victorie a orașului, care a dat unui pîlc de ateliere mizere replica bărbătească a halelor de dimensiuni „duble și triple“. „Așezarea — notează scriitorul — nu-i familiară doar țării, ci și străinătății“. La bazinul de probă și la dana de armare, descoperi nave pregătite pentru export.

Și cea mai de seamă înfăptuire, mîndria orașului — colosul metalurgic. O faimoasă armată de constructori a răsturnat milioane de metri cubi de pămînt, oferind constructorilor de betoane șanțurile necesare celor mai adînci fundații din țară. „De la un capăt la altul, pe aceste vaste întinderi au apărut clădiri impresionante, paralelipipedice, vizibile de la mari distanțe“.

Sumedenie de fapte, sumedenie de momente ale construcției socialiste, schimbări în viața și psihologia oamenilor. De la cele mai mici amănunte și pînă la coloși ca cei pe care i-am amintit, viața noului Galați vorbește despre splendidele perspective pe care i le-a deschis epoca noastră socialistă. Toate acestea, în cartea „Port dunărean“ își găsesc o caldă și pasionantă reflectare.

S. DUMITRESCU

Corespondența

CÎMPULUNG MOLDOVENESC

Elevii clasei a XI-a „D“ de la liceul „Dragoș Vodă“ din Cîmpulung, ne scrie tov. **Irina Iacoban,** s-au întîlnit de curînd cu tov. ing. Alexandru Iliescu, secretar al Comitetului raional P.M.R. Întîlnirea a avut drept scop să-i ajute în găsirea răspunsului la întrebarea: „Ce să devenim?“.

Subliniind că societatea noastră socialistă are nevoie de specialiști de înaltă calificare, a căror valoare este cu atît mai mare cu cît posedă o pregătire specială și o cultură generală mai bogată și mai variată, vorbitorul a arătat elevilor ce largi perspective se deschid în economia și cultura raionului, care necesită un număr mereu sporit de cadre, și i-a îndemnat să-și intensifice eforturile la învățătură pentru a fi capabili să răspundă cerințelor ce se vor pune în curînd în fața lor.

Întîlnirea a contribuit mult la mobilizarea elevilor, le-a sporit dorința de a-și pune forțele în slujba patriei și poporului.

TURNU MĂGURELE

La Școala medie „Unirea“ din Turnu Măgurele se desfășoară în fiecare an „sărbătorirea majoratului“, în cadrul căreia se organizează acțiuni cultural-educative și sportive, se fac evidențieri pentru învățătură și disciplină etc.

De curînd, ne comunică tov. **B. Anastasie,** a avut loc în școală „sărbătoarea majoratului“ din acest an. Elevii care au împlinit acum vîrsta de 18 ani au ascultat o interesantă conferință intitulată “Participarea tineretului din patria noastră la construirea socialismului și la lupta pentru pace“ și au asistat apoi la un bogat și atractiv program artistic prezentat de elevii școlii. În continuare ei au participat la o frumoasă reuniune dansantă, în cadrul căreia s-a organizat și un concurs al celor mai buni dansatori.

CONSTANȚA

Tov. **Ion Muche** ne face cunoscute o serie de realizări dobîndite în cursul primului trimestru de biblioteca Școlii medii nr. 4 din Constanța în sprijinul lărgirii orizontului cultural al elevilor, al educării lor estetice și al dezvoltării gustului lor pentru frumos. Sub îndrumarea conducerii școlii și cu ajutorul organizației U.T.M., biblioteca a organizat seri literare cu temele „Prezențe românești în lume“, „Știință și religie“, „De la Tomisul milenar la Constanța zilelor noastre“ etc. De asemenea, au avut loc audiții muzicale din operele marilor compozitori din țara noastră și din întreaga lume.

Atît serile literare cît și audițiile muzicale s-au bucurat de participarea largă a elevilor.

RÎMNICU VÎLCEA

O bogată activitate cultural-educativă — ne scrie tov. **Gheorghe Simeanu** — s-a desfășurat în cadrul trimestrului I și la Școala medie „N. Bălcescu“ din Rîmnicu-Vîlcea. Elevii școlii au vizionat în colectiv spectacole și filme, au participat la simpozioane literare, au desfășurat o activitate atractivă, bogată în conținut, în cadrul formațiilor de cor și dansuri, al brigăzii artistice, al orchestrei școlare.

Acum, pentru serbările din timpul vacanței, formația de cor pregătește cîntecele „Părinte drag, partid iubit“, „Tineret, mîndria țării“ și altele, iar celelalte formații au pregătit programe artistice care vor fi prezentate și la căminele culturale din oraș.

CRAIOVA

Nu de mult, după cum ne relatează tov. **S. Benedict,** publicul craiovean a primit cu viu interes și simpatie apariția pe scena filarmonicii craiovene a corului sindicatului învățămînt Craiova. Binecunoscut în țară, desfășurînd o activitate corală de peste două decenii, acest cor — laureat al celui de-al VII-lea concurs al formațiilor artistice de amatori, distins cu premiul I pe țară și premiul special al Radioteleviziunii — și-a cucerit aprecieri unanime.

În concertul dat recent, colaborarea corului cu orchestra simfonică a filarmonicii craiovene, colaborare deosebit de fructuoasă, a demonstrat frumoasele lui posibilități. Programul, foarte variat de altfel, a fost primit cu multă căldură de numerosul public prezent în sala filarmonicii. A făcut o impresie deosebită lucrarea executată în partea finală a concertului, „O cunună-i țara întreagă“ (prelucrare de Dinu Stelian), bisată la cererea insistentă a publicului.

La reușita acestei manifestări au contribuit și Comitetul sindicatului învățămînt Craiova, ca și secția de învățămînt, care au știut să creeze condiții optime desfășurării muncii artistice a cadrelor didactice.

IAȘI

Corespondentul nostru **Pavel Francisc** ne face cunoscute o serie de acțiuni pe care le întreprinde în timpul vacanței de iarnă secția de învățămînt a regiunii Iași în vederea perfecționării personalului didactic. Dintre acțiunile mai interesante relevăm organizarea unei consfătuiri cu toți profesorii din regiune care predau literatura română, economia politică, socialismul științific, istoria și geografia patriei în clasa a XI-a, cu scopul de a dezbate problema evitării paralelismului în predarea cunoștințelor umanistice ca mijloc de sporire a eficienței lecției. Consfătuirea este pregătită minuțios, materialele ce se vor prezenta fiind întocmite de către colective de profesori fruntași.

În această perioadă se va desfășura și o ședință a directorilor din școlile medii, profesionale și tehnice, la care se vor dezbate temele: „Cum valorificăm observațiile făcute cu prilejul lecțiilor“ și „Eficiența muncii cultural-educative în internate“. Temele au fost alese de secția de învățămînt regională pe baza constatărilor făcute de inspectorii școlari. Vor avea loc, de asemenea, pe plan regional, cursuri pentru profesorii care predau agricultura și consfătuiri ale profesorilor care predau limbile străine.

La raioane se organizează schimburi de experiență cu directorii școlilor generale de 8 ani, precum și ședințe ale cercurilor pedagogice la care cadre didactice din învățămîntul superior vor prezenta noutățile în specialitate, iar inspectorii școlari constatările mai importante făcute în cursul primului trimestru.

CREAȚII ALE CADRELOR DIDACTICE

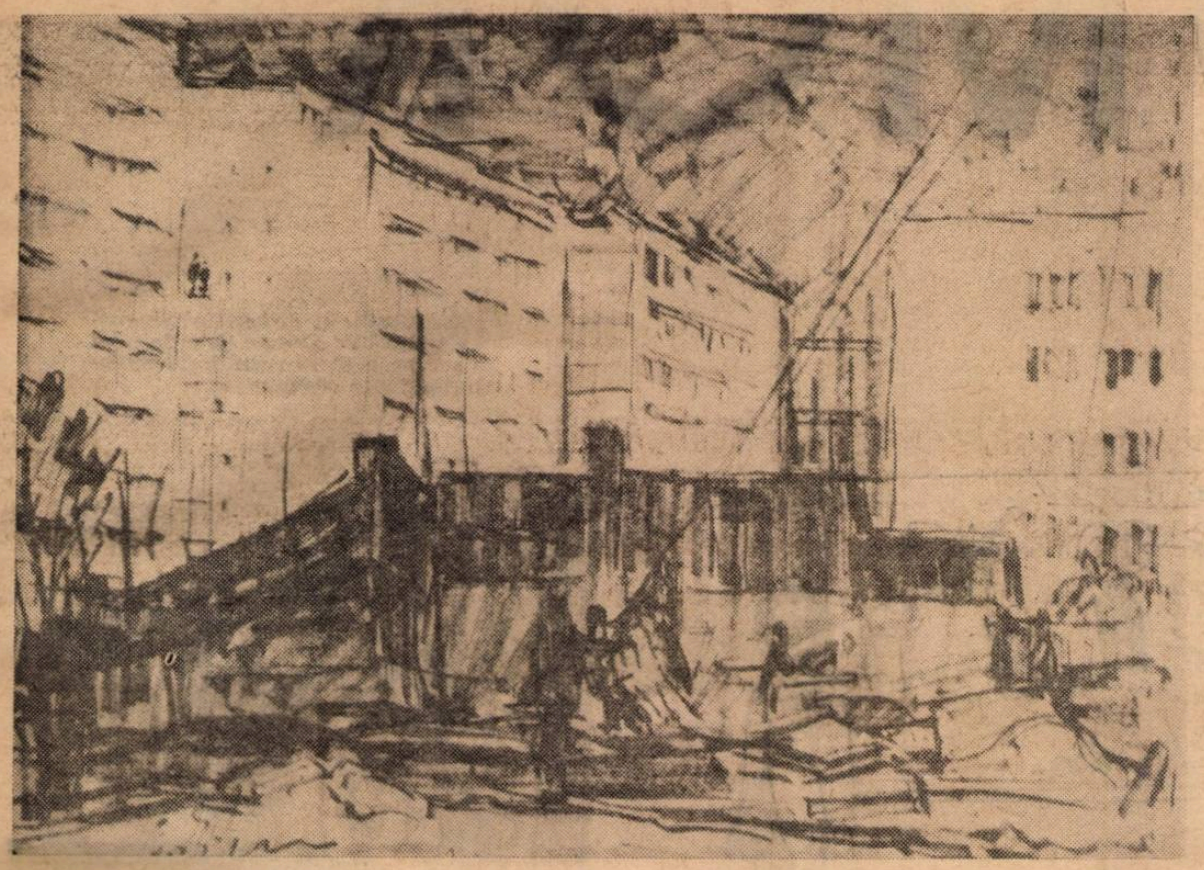

Prof. ION CIRDEI — *Șantier*

Prinos tineresc

M-am născut în Republică,
Iar cîntec de leagăn mi-au fost
Triumfătoarele imnuri
Cîntate de mii și de mii
De oameni
Liberi.

M-am născut în Republică.
Copilăriei mele încîntate
Aripi i-au dat
Poveștile adevărate,
Cu minuni făpluite de oameni,
De semenii mei.

M-am născut în Republică.
De mînă la școală m-a dus
Partidul,
Dascăl luminat, înțelept, mult iubit.
El mi-a deschis cartea
Și mi-a spus : Învață !

Am învățat
Să asemuiesc mulțimea sondelor
Cu pădurea de brazi,
Iar trîmbele de fum ale uzinelor
Cu steaguri victorioase fluturînd...
Am învățat să cunosc adevărul, frumosul,
Căci m-am născut în Republică !

Comuniștilor

Trăim sărbătorește izbînda, dezrobirea
Și mîndri, fericiți, liberi,
Ne aplecăm înfiorați
Peste trecutul negru,
Peste pătimirile voastre,
Peste țăria voastră învingătoare a tot.

Și înțelegem :
Ceea ce pentru noi e trecut
Pentru voi a fost prezent cumplit.
Pătimirile voastre,
Țăria voastră învingătoare a tot,
Voi le-ați trăit,
Ați suferit, ați luptat, ați învins !
Și ceea ce pentru noi e prezent,
Pentru voi a fost viitor.
Voi ați văzut ce va fi :
Republica
— Visul de aur al poporului —
Pentru voi era sigură izbîndă,
Comunismul
— Idealul omenirii muncitoare —
Pentru voi era lege indestructibilă.

Voi ați știut că va fi :
Libertate,
Construcție,
Pace
Și ați luptat ca să fie.
Și, de aceea, visul milenar
A devenit realitate vie
Și ceea ce pentru voi a fost viitor
Pentru noi e prezent fericit.

Vouă vi-l datorăm,
Comuniștilor !

Prof. TEODORA STĂNESCU

REPUBLICII

Cum a dogorit Soarele, anu-acesta,
Pe ogorul meu !
Și ce chipeșe spice-au crescut !
Cînd mă plimb printre ele,
Parcă aș avea o gardă călare.
Toate au, pe creștet, curcubeie
Și-n ochii lor, ca într-un bob de rouă,
Se oglindește lumea.
Sînt încrezătoare și curajoase,
Spicele mele !
Pe toți treizeci de adolescenți, în flanc,
I-am luat pe rînd, după stat,
Și i-am învățat să-și scuture singuri pletele tinere,
Le-am întors frunțile cuminți spre lumină,
Și-n orele tîrzii, de clasă,
In triunghiul zmeriu al inimilor,
Spicele mele mistuiau secolele.
Sînt puternice-acuma spicele mele, băieții mei!
A dogorit soarele cu rîvnă, pe ogorul tău,
Ca o pîine de aur ți-a crescut tineretul,
Republică !

Prof. MARIANA FILIP SĂRĂȚEANU

Ora de cor

O sală de clasă. Un cor
Revărsat prin ușa-nchisă-n coridor
Îl străbate ca un val sonor
Și-ncadrează într-un nou decor
Teancurile mari de cărți,
Sulurile lungi de hărți
Și portretul fiecărui domnitor.

Cîntecul s-avîntă cristalin,
Se-ntețește mîndru și senin
Și puternic, de vibrează-n plin
Geamul înghețat și translucid.
E un cîntec cald despre Partid.

Și-i atîta inimă în el,
Și elan, și-ncredere, și zel !
Parcă toate geamurile se deschid,
Parcă ar străbate și prin zid,
Parcă-l cîntă pietrele pe stradă,
Gardurile pline de zăpadă,
Plopul ascuțit ca o peniță,
Moțul căciulței de fetiță,
Și antenele de radio pe case,
Ghiața lucitoare, de mătase,
Pașii fiecărui trecător

Toate-l cîntă,
Totu-l cîntă,
Totul cîntă-n cor.

Prof. MARIA SOLOVAN

CÎNTEC PENTRU PATRIE

Text : **OTILIA CAZIMIR** Muzica : **prof. VASILE ROGOJINA**

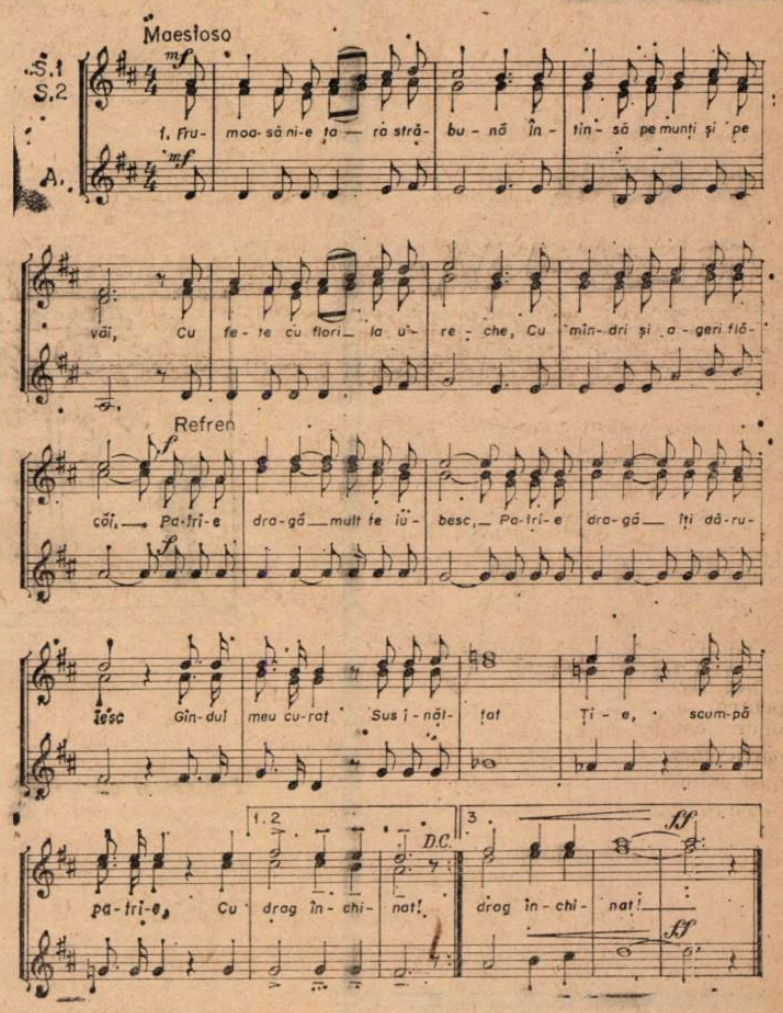

I

Frumoasă mi-e țara străbună
Intinsă pe munți și pe văi
Cu fete cu flori la ureche
Cu mîndri și ageri flăcăi.

Refren : Patrie dragă, mult te iubesc.
Patrie dragă, îți dăruiesc
Gîndul meu curat
Sus înălțat
Ție, scumpă patrie
Cu drag închinat.

II

In vremi de restriște și jale
Străbunii vegheau pe ogor
Pămîntul din munți pînă-n vale
E plin de mormintele lor.

III

Dar astăzi rîde primăvara
Alungă iernaticii nori
Cît prinzi cu privirile țara
Sclipește de soare și flori.

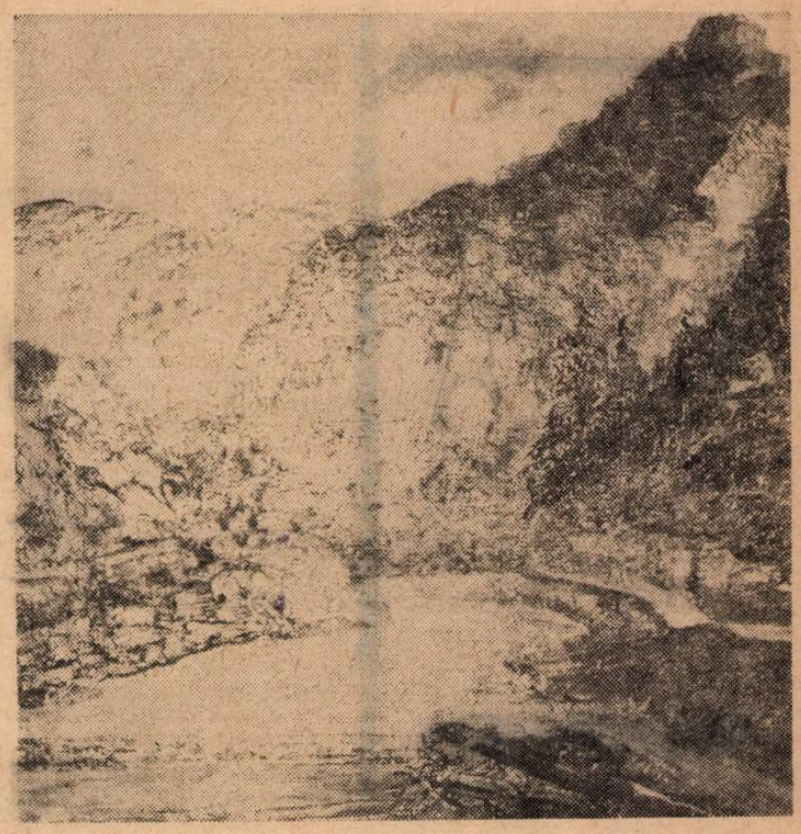

Prof. MARIA FRINCULESCU — *Pe Valea Lotrului*

UMOR

ISTORIE CU POMI

Ultimul brad

— Mi-am zis că face cît unul bun.

Pentru anul 1966...

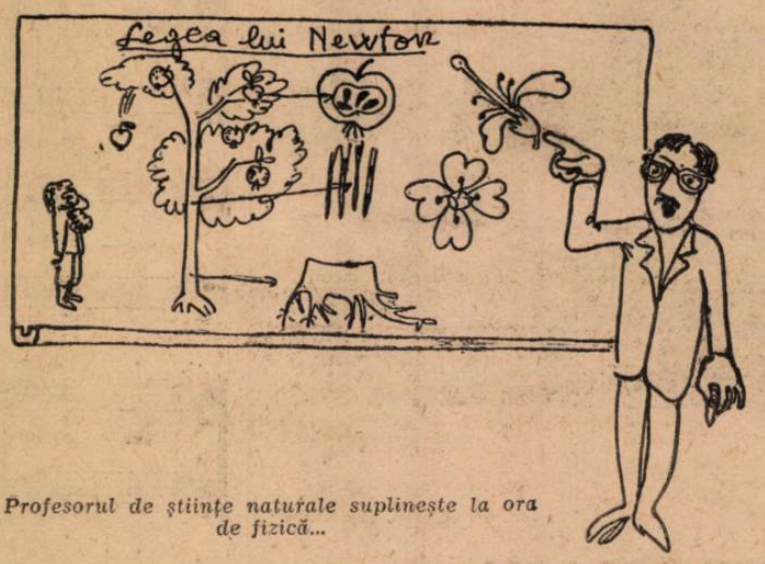

Profesorul de științe naturale suplinește la ora de fizică...

Specialiștii în pedagogie cibernetică propun ca probele date de elevi la examene să se verifice cu ajutorul mașinilor electronice.

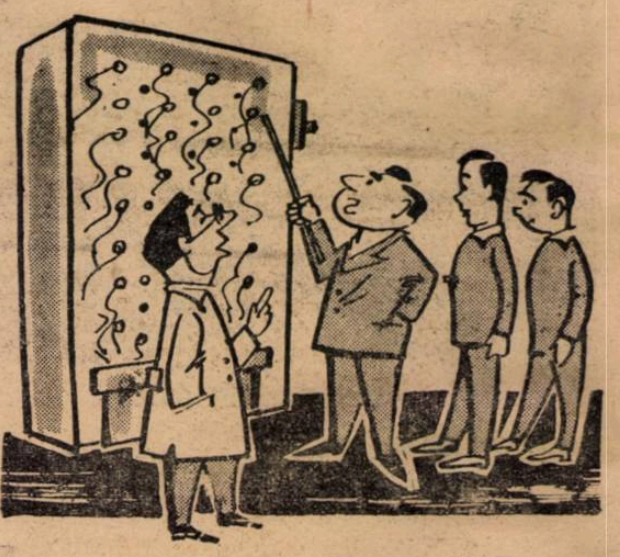

Profesorul către elevi : *Iar această mașină impozantă, după cum afirmă specialistul aici de față, s-ar putea să fie președintele comisiei voastre de maturitate.*

DIN NECAZURILE EDITURII

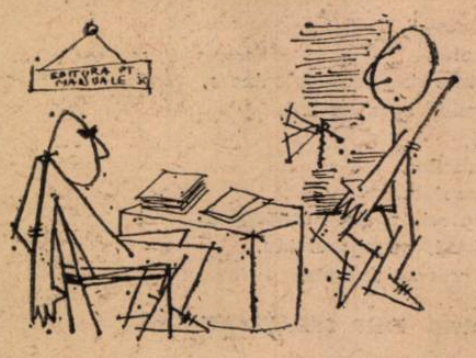

Autorul : — *Am adus prima parte a manualului.*

REVELIONUL ȘEDINȚOMANILOR

Și cum acest moment din a treia zi a ședinței consiliului nostru pedagogic coincide întîmplător cu revelionul, profit de ocazie pentru a vă ura „La mulți ani, dragi colegi".

OMUL CEL MAI INDICAT

Dragi elevi, am vorbit în ora aceasta ceva despre concizia în expunere. In ora viitoare vom continua.

SCURT ȘI... CUPRINZĂTOR

— Tonul face muzica. Deci, în continuarea lecției, descurcați-vă singuri...

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA : București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii voluntari din unitățile de învățămînt. Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii, Piața Scînteii București.

40 132